

5690

3-Pr-164/15/14
PP
/33

Rozhodnutí nejvyššího soudu československé republiky ve věcech občanských.

Ročník patnáctý,
(od čísla 12253 do čísla 13160)
obsahující rozhodnutí z roku 1933.

Pořádá z příkazu předsednictva nejvyššího soudu II. president tohoto soudu
Dr. FRANTIŠEK VÁŽNÝ
s redakční komisí.

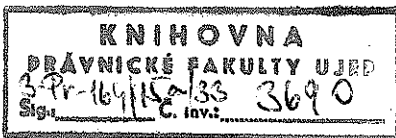
~~Část II.~~

Všecká práva autorská, zejména právo překladu, jsou vyhrazena.

V PRAZE 1933.

Nakladatel: JUDr. V. Tomsa, právnické vydavatelství Praha XII., Kanálská ul. 8 (Mánesova 71).

OBSAH:

Stránka

Seznam rozhodnutí v pořadí časovém	III—XI
Rozhodnutí podle spisových značek	XII—XIX
Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 12253—13160	1—1508
Věcný seznam abecední	1509—1699
Seznam ustanovení zákonných	1701—1726

Seznam rozhodnutí v pořadí časovém.

	Čís.		Čís.		
leden	12. R I 1051/32 . . .	12253	leden	27. R I 1068/32 . . .	12290
»	12. R I 1103/32 . . .	12254	»	27. R I 1135/32 . . .	12291
»	12. Rv I 886/31 . . .	12255	»	27. R I 1169/32 . . .	12292
»	12. Rv I 1612/31 . . .	12256	»	27. R I 1174/32 . . .	12293
»	12. Rv I 1678/31 . . .	12257	»	27. R I 2/33 . . .	12294
»	12. R II 502/32 . . .	12258	»	27. R I 9/33 . . .	12295
»	12. Rv II 368/31 . . .	12259	»	27. R I 30/33 . . .	12296
»	12. Rv II 400/31 . . .	12260	»	27. Rv I 1142/31 . . .	12297
»	13. R I 1130/32 . . .	12261	»	27. Rv I 1579/31 . . .	12298
»	13. Rv I 1229/31 . . .	12262	»	27. Rv I 1666/31 . . .	12299
»	13. Rv I 1950/31 . . .	12263	»	27. Rv I 1880/31 . . .	12300
»	13. Rv I 2241/32 . . .	12264	»	27. Rv I 2118/32 . . .	12301
»	13. Rv II 528/31 . . .	12265	»	27. Rv I 2283/32 . . .	12302
»	13. Rv II 579/31 . . .	12266	»	27. Rv I 2374/32 . . .	12303
»	14. Rv I 1722/31 . . .	12267	»	27. Rv I 2379/32 . . .	12304
»	19. R I 1126/32 . . .	12268	»	27. R II 503/32 . . .	12305
»	19. Rv I 1905/31 . . .	12269	»	27. Rv II 713/31 . . .	12306
»	19. R II 517/32 . . .	12270	»	27. Rv II 944/32 . . .	12307
»	20. R I 1114/32 . . .	12271	»	28. Rv I 1695/31 . . .	12308
»	20. R I 1140/32 . . .	12272	»	28. Rv I 1998/31 . . .	12309
»	20. R I 1144/32 . . .	12273	»	28. Rv I 164/32 . . .	12310
»	20. Rv I 1095/31 . . .	12274	»	28. R II 529/32 . . .	12311
»	20. Rv I 1416/31 . . .	12275	»	28. Rv II 768/31 . . .	12312
»	20. Rv I 1440/31 . . .	12276			
»	20. Rv I 1667/31 . . .	12277			
»	20. Rv I 431/32 . . .	12278	únor	2. R I 1148/32 . . .	12313
»	20. R II 538/32 . . .	12279	»	2. R I 1161/32 . . .	12314
»	20. Rv II 825/32 . . .	12280	»	2. R I 37/33 . . .	12315
»	21. Rv II 530/31 . . .	12281	»	2. R I 56/33 . . .	12316
»	26. R I 1037/32 . . .	12282	»	2. Rv I 1458/31 . . .	12317
»	26. R I 1096/32 . . .	12283	»	2. Rv I 1790/31 . . .	12318
»	26. R I 1123/32 . . .	12284	»	2. Rv II 802/31 . . .	12319
»	26. R II 453/32 . . .	12285	»	3. R I 1112/32 . . .	12320
»	26. R II 537/32 . . .	12286	»	3. R I 1128/32 . . .	12321
»	26. Rv II 766/31 . . .	12287	»	3. R I 1142/32 . . .	12322
»	26. Rv II 865/32 . . .	12288	»	3. R I 1151/32 . . .	12323
»	27. R I 749/32 . . .	12289	»	3. R I 1154/32 . . .	12324

IV.

	Čís.	Čís.	Čís.	Čís.
únor	3. R I 1165/32 . . .	12325	23. Rv I 159/33 . . .	12385
»	3. R I 20/33 . . .	12326	» 23. R II 29/33 . . .	12386
»	3. R I 21/33 . . .	12327	» 23. R II 47/33 . . .	12387
»	3. R I 22/33 . . .	12328	» 23. R II 49/33 . . .	12388
»	3. R I 26/33 . . .	12329	» 24. R I 155/33 . . .	12389
»	3. R I 55/33 . . .	12330	» 24. Rv I 1398/31 . . .	12390
»	3. Rv I 1311/31 . . .	12331	» 24. Rv I 1858/31 . . .	12391
»	3. Rv I 2367/32 . . .	12332	» 24. Rv I 1878/31 . . .	12392
»	3. Rv II 808/31 . . .	12333	» 24. Rv I 2179/31 . . .	12393
»	4. R I 1100/32 . . .	12334	» 24. Rv I 2248/31 . . .	12394
»	4. R I 54/33 . . .	12335	» 24. Rv II 789/31 . . .	12395
»	4. Rv I 1625/31 . . .	12336	» 24. Rv II 882/31 . . .	12396
»	4. Rv I 61/33 . . .	12337	» 25. R I 34/33 . . .	12397
»	6. R I 857/32 . . .	12338	» 25. R I 108/33 . . .	12398
»	6. R I 1081/32 . . .	12339	» 25. R I 142/33 . . .	12399
»	9. Rv I 1211/31 . . .	12340	» 25. Rv I 1879/31 . . .	12400
»	9. Rv I 1287/31 . . .	12341	» 25. Rv I 2211/31 . . .	12401
»	9. Rv I 1573/31 . . .	12342	» 25. Rv II 23/33 . . .	12402
»	10. R I 1122/32 . . .	12343	» 25. Rv II 716/31 . . .	12403
»	10. R I 77/33 . . .	12344	» 25. Rv II 757/31 . . .	12404
»	10. Rv I 1345/31 . . .	12345		
»	10. Rv I 1664/31 . . .	12346	březen	2. R I 150/33 . . .
»	10. Rv I 1867/31 . . .	12347	»	2. Rv I 1778/31 . . .
»	10. Rv I 1977/31 . . .	12348	»	2. Rv I 2067/31 . . .
»	10. Rv I 2116/31 . . .	12349	»	2. Rv I 2309/31 . . .
»	10. Rv I 2019/32 . . .	12350	»	2. Rv I 245/33 . . .
»	10. R II 467/32 . . .	12351	»	2. R II 36/33 . . .
»	10. R II 532/32 . . .	12352	»	2. Rv II 527/31 . . .
»	10. R II 20/33 . . .	12353	»	3. R I 122/33 . . .
»	10. Rv II 473/31 . . .	12354	»	3. R I 147/33 . . .
»	11. Rv I 1742/31 . . .	12355	»	3. Rv I 148/33 . . .
»	13. Pres. 266 a 956/32 . . .	12356	»	3. R II 367/32 . . .
»	16. R I 52/33 . . .	12357	»	3. R II 59/33 . . .
»	16. R I 96/33 . . .	12358	»	3. Rv II 855/31 . . .
»	16. Rv I 989/31 . . .	12359	»	3. Rv II 74/33 . . .
»	16. Rv I 1655/31 . . .	12360	»	3. Rv II 106/33 . . .
»	16. Rv I 1947/31 . . .	12361	»	4. R I 84/33 . . .
»	16. Rv I 2244/31 . . .	12362	»	4. Rv I 2251/31 . . .
»	16. Rv II 386/32 . . .	12363	»	9. Rv I 1196/31 . . .
»	16. Rv II 427/31 . . .	12364	»	9. Rv I 299/33 . . .
»	17. R I 1044/32 . . .	12365	»	9. Rv I 303/33/1 . . .
»	17. R I 31/33 . . .	12366	»	9. Rv II 538/31 . . .
»	17. R I 44/33 . . .	12367	»	10. R I 117/33 . . .
»	17. R I 65/33 . . .	12368	»	10. R I 134/33 . . .
»	17. Rv I 1396/31 . . .	12369	»	10. R I 160/33 . . .
»	17. Rv I 1422/31 . . .	12370	»	10. Rv I 1586/31 . . .
»	17. Rv I 1876/31 . . .	12371	»	10. Rv I 2005/31 . . .
»	17. Rv I 2012/31 . . .	12372	»	10. Rv I 2016/31 . . .
»	17. Rv I 2018/31 . . .	12373	»	10. Rv I 290/33 . . .
»	17. Rv I 134/33 . . .	12374	»	10. R II 35/33 . . .
»	17. Rv II 623/31 . . .	12375	»	10. R II 41/33 . . .
»	18. Rv I 1889/31 . . .	12376	»	10. R II 77/33 . . .
»	18. Rv I 2131/31 . . .	12377	»	10. Rv II 753/31 . . .
»	18. Rv II 798/31 . . .	12378	»	10. Rv II 851/31 . . .
»	18. Rv II 887/31 . . .	12379	»	10. Rv II 7/33 . . .
»	23. R I 133/33 . . .	12380	»	10. Rv II 96/33/1 . . .
»	23. R I 148/33 . . .	12381	»	11. R I 1164/32 . . .
»	23. Rv I 1061/31 . . .	12382	»	11. R I 179/33 . . .
»	23. Rv I 1337/31 . . .	12383	»	11. R I 183/33 . . .
»	23. Rv I 1450/31 . . .	12384		
březen	16. R I 102/33 . . .	12443	březen	16. R I 102/33 . . .
»	16. R I 137/33 . . .	12444	»	16. R I 137/33 . . .
»	16. R I 172/33 . . .	12445	»	16. R I 172/33 . . .
»	16. R I 191/33 . . .	12446	»	16. R I 191/33 . . .
»	16. Rv I 1918/31 . . .	12447	»	16. Rv I 1918/31 . . .
»	16. Rv I 393/33 . . .	12448	»	16. Rv I 393/33 . . .
»	16. R II 66/33 . . .	12449	»	16. R II 66/33 . . .
»	16. R II 78/33 . . .	12450	»	16. R II 78/33 . . .
»	16. Rv II 876/31 . . .	12451	»	16. Rv II 876/31 . . .
»	16. Rv II 107/33 . . .	12452	»	16. Rv II 107/33 . . .
»	17. R I 198/33 . . .	12453	»	17. R I 198/33 . . .
»	17. R I 199/33 . . .	12454	»	17. R I 199/33 . . .
»	17. Rv I 2207/31 . . .	12455	»	17. Rv I 2207/31 . . .
»	17. Rv I 2235/31 . . .	12456	»	17. Rv I 2235/31 . . .
»	17. Rv I 342/33 . . .	12457	»	17. Rv I 342/33 . . .
»	17. Rv I 427/33 . . .	12458	»	17. Rv I 427/33 . . .
»	17. Nd I 122/33 . . .	12459	»	17. Nd I 122/33 . . .
»	17. R II 44/33 . . .	12460	»	17. R II 44/33 . . .
»	17. R II 84/33 . . .	12461	»	17. R II 84/33 . . .
»	18. Rv I 2166/31 . . .	12462	»	18. Rv I 2166/31 . . .
»	23. Rv II 546/31 . . .	12463	»	23. Rv II 546/31 . . .
»	24. R I 245/33 . . .	12464	»	24. R I 245/33 . . .
»	24. Rv I 2222/31 . . .	12465	»	24. Rv I 2222/31 . . .
»	24. Rv I 31/32 . . .	12466	»	24. Rv I 31/32 . . .
»	24. Rv I 344/33 . . .	12467	»	24. Rv I 344/33 . . .
»	24. Rv I 472/33 . . .	12468	»	24. Rv I 472/33 . . .
»	24. R II 90/33 . . .	12469	»	24. R II 90/33 . . .
»	24. R II 106/33 . . .	12470	»	24. R II 106/33 . . .
»	24. Rv II 816/31 . . .	12471	»	24. Rv II 816/31 . . .
»	25. R II 32/33 . . .	12472	»	25. R II 32/33 . . .
»	27. Co II 3/32 . . .	12473	»	27. Co II 3/32 . . .
»	27. Co II 4/32 . . .	12474	»	27. Co II 4/32 . . .
»	30. R I 111/33 . . .	12475	»	30. R I 111/33 . . .
»	30. Rv I 1556/31 . . .	12476	»	30. Rv I 1556/31 . . .
»	30. R II 74/33 . . .	12477	»	30. R II 74/33 . . .
»	30. Rv II 656/31 . . .	12478	»	30. Rv II 656/31 . . .
»	30. Rv II 759/31 . . .	12479	»	30. Rv II 759/31 . . .
»	30. Rv II 173/33 . . .	12480	»	30. Rv II 173/33 . . .
»	31. R I 204/33 . . .	12481	»	31. R I 204/33 . . .
»	31. R I 208/33 . . .	12482	»	31. R I 208/33 . . .
»	31. R I 246/33 . . .	12483	»	31. R I 246/33 . . .
»	31. Rv I 1126/31 . . .	12484	»	31. Rv I 1126/31 . . .
»	31. Rv I 1542/31 . . .	12485	»	31. Rv I 1542/31 . . .
»	31. Rv I 2114/31 . . .	12486	»	31. Rv I 2114/31 . . .
»	31. Rv I 450/33 . . .	12487	»	31. Rv I 450/33 . . .
»	31. R II 62/33 . . .	12488	»	31. R II 62/33 . . .
»	31. R II 63/33 . . .	12489	»	31. R II 63/33 . . .
»	31. R II 98/33 . . .	12490	»	31. R II 98/33 . . .
»	31. Rv II 815/31 . . .	12491	»	31. Rv II 815/31 . . .
»	31. Rv II 904/31 . . .	12492	»	31. Rv II 904/31 . . .
duben	1. R I 230/33 . . .	12493	duben	1. R I 230/33 . . .
»	1. R II 30/33 . . .	12494	»	1. R II 30/33 . . .
»	1. R II 92/33 . . .	12495	»	1. R II 92/33 . . .
»	4. R I 1155/32 . . .	12496	»	4. R I 1155/32 . . .
»	6. R I 338/32 . . .	12497	»	6. R I 338/32 . . .
»	6. R I 116/33 . . .	12498	»	6. R I 116/33 . . .
»	6. R I 251/33 . . .	12499	»	6. R I 251/33 . . .
»	6. Rv I 1994/31 . . .	12500	»	6. Rv I 1994/31 . . .
duben	6. Rv II 909/31 . . .	12501	duben	6. Rv II 909/31 . . .
»	7. R I 126/33 . . .	12502	»	7. R I 126/33 . . .
»	7. R I 225/33 . . .	12503	»	7. R I 225/33 . . .
»	7. R I 253/33 . . .	12504	»	7. R I 253/33 . . .
»	7. R I 261/33 . . .	12505	»	7. R I 261/33 . . .
»	7. Rv I 1804/31 . . .	12506	»	7. Rv I 1804/31 . . .
»	7. Rv I 1958/31 . . .	12507	»	7. Rv I 1958/31 . . .
»	7. Rv I 2305/31 . . .	12508	»	7. Rv I 2305/31 . . .
»	7. Rv I 107/32 . . .	12509	»	7. Rv I 107/32 . . .
»	7. R II 94/33 . . .	12510	»	7. R II 94/33 . . .
»	7. R II 115/33 . . .	12511	»	7. R II 115/33 . . .
»	8. R I 290/33 . . .	12512	»	8. R I 290/33 . . .
»	10. Rv II 219/33 . . .	12513	»	10. Rv II 219/33 . . .
»	12. R I 936/32 . . .	12514	»	12. R I 936/32 . . .
»	12. R I 180/33 . . .	12515	»	12. R I 180/33 . . .
»	12. R I 224/33 . . .	12516	»	12. R I 224/33 . . .
»	12. R I 240/33 . . .	12517	»	12. R I 240/33 . . .
»	12. R I 255/33 . . .	12518	»	12. R I 255/33 . . .
»	12. R I 262/33 . . .	12519	»	12. R I 262/33 . . .
»	12. R I 298/33 . . .	12520	»	12. R I 298/33 . . .
»	12. Rv I 1859/31 . . .	12521	»	12. Rv I 1859/31 . . .
»	12. Rv I 2140/31 . . .	12522	»	12. Rv I 2140/31 . . .
»	12. Rv I 2199/31 . . .	12523	»	12. Rv I 2199/31 . . .
»	12. Rv I 1510/32 . . .	12524	»	12. Rv I 1510/32 . . .
»	12. Rv I 2152/32 . . .	12525	»	12. Rv I 2152/32 . . .
»	12. R II 102/33 . . .	12526	»	12. R II 102/33 . . .
»	12. Rv II 758/31 . . .	12527	»	12. Rv II 758/31 . . .
»	12. Rv II 773/31 . . .	12528	»	12. Rv II 773/31 . . .
»	12. Rv II 261/33 . . .	12529	»	12. Rv II 261/33 . . .
»	20. R I 1012/32 . . .	12530	»	20. R I 1012/32 . . .
»	20. Rv I 1653/31 . . .	12531	»	20. Rv I 1653/31 . . .
»	20. Rv I 477/33 . . .	12532	»	20. Rv I 477/33 . . .
»	20. R II 120/33 . . .	12533	»	20. R II 120/33 . . .
»	20. Rv II 852/31 . . .	12534	»	20. Rv II 852/31 . . .
»	21. R I 287/33 . . .	12535	»	21. R I 287/33 . . .
»	21. R I 307/33 . . .	12536	»	21. R I 307/33 . . .
»	21. Rv I 277/32 . . .	12537	»	21. Rv I 277/32 . . .
»	21. Rv II 725/31 . . .	12538	»	21. Rv II 725/31 . . .
»	21. Rv II 838/31 . . .	12539	»	21. Rv II 838/31 . . .
»	22. R I 351/33 . . .	12540	»	22. R I 351/33 . . .
»	22. Rv I 1723/31 . . .	12541	»	22. Rv I 1723/31 . . .
»	22. Rv I 279/33 . . .	12542	»	22. Rv I 279/33 . . .
»	27. R I 300/33 . . .	12543	»	27. R I 300/33 . . .
»	27. Rv I 1800/31 . . .	12544	»	27. Rv I 1800/31 . . .
»	27. Rv I 1847/31 . . .			

VI.

		Čís.			Čís.			Čís.			
duben	28. Rv I 570/33	12561	květen	19. R I 441/33	12619	červen	8. R I 487/33	12677	červen	28. R I 614/33	12737
»	28. Rv I 660/33	12562	»	19. Rv I 2080/31	12620	»	8. R I 488/33	12678	»	28. Rv I 1099/33	12738
»	28. Rv II 712/31	12563	»	19. Rv I 2237/31	12621	»	8. Rv I 1392/31	12679	»	28. Rv I 1112/33	12739
»	29. Rv I 139/32	12564	»	19. Rv I 187/32	12622	»	8. Rv I 497/33	12680	»	28. Rv I 1204/33	12740
»	29. Rv I 523/33	12565	»	19. R II 175/33	12623	»	8. Rv I 842/33	12681	»	28. R II 248/33	12741
»	29. Rv I 586/33	12566	»	19. Rv II 934/31	12624	»	9. R I 343/33	12682	»	30. R I 596/33	12742
»	29. R II 132/33	12567	»	19. Rv II 88/32	12625	»	9. R I 477/33	12683	»	30. R I 612/33	12743
»	29. R II 163/33	12568	»	20. R I 400/33	12626	»	9. Rv I 2303/31	12684	»	30. Rv I 1104/33	12744
			»	20. Rv I 2129/31	12627	»	9. R II 112/33	12685			
			»	20. R II 138/33	12628	»	9. R II 212/33	12686	červenec	4. R I 593/33	12745
			»	24. R I 456/33	12629	»	10. Rv I 1038/33	12687	»	4. R I 611/33	12746
květen	4. R I 1004/32	12569	»	24. R I 469/33	12630	»	10. R II 191/33	12688	»	4. R II 267/33	12747
»	4. R I 234/33	12570	»	24. Rv I 14/32	12631	»	10. R II 195/33	12689	»	7. R I 594/33	12748
»	4. R I 308/33	12571	»	24. R II 114/33	12632	»	10. Rv II 232/31	12690	»	7. R I 613/33	12749
»	4. R I 381/33	12572	»	24. Rv II 523/31	12633	»	14. R I 495/33	12691	»	7. R I 633/33	12750
»	4. Rv I 1931/31	12573	»	26. R I 425/33	12634	»	14. Rv I 157/32	12692	»	7. R I 639/33	12751
»	4. Rv I 9/32	12574	»	26. Rv I 2153/31	12635	»	14. Rv I 954/33	12693	»	7. Rv I 1285/33	12752
»	4. Rv I 47/32	12575	»	26. Rv I 122/32	12636	»	14. R II 196/33	12694	»	7. R II 265/33	12753
»	4. Rv I 720/33	12576	»	26. Rv I 290/32	12637	»	14. Rv II 160/32	12695	»	13. Rv I 728/32	12754
»	4. R II 146/33	12577	»	26. Rv I 365/32	12638	»	16. R I 447/33	12696	»	13. R II 303/33	12755
»	4. Rv II 763/31	12578	»	26. Rv I 231/33	12639	»	16. R I 476/33	12697			
»	5. Rv I 347/33	12579	»	26. R II 144/33	12640	»	16. R I 506/33	12698	srpen	26. R I 784/33	12756
»	5. R I 386/33	12580	»	26. R II 177/33	12641	»	16. Rv I 263/32	12699	»	26. R I 820/33	12757
»	5. R I 409/33	12581	»	26. R II 182/33	12642	»	16. Rv I 272/32	12700	»	26. Rv I 1439/33	12758
»	5. Rv I 2054/31	12582	»	26. R II 208/33	12643	»	16. Rv I 330/32	12701			
»	5. Rv I 2150/31	12583	»	26. Rv II 939/31	12644	»	16. R II 215/33	12702	září	1. R I 553/33	12759
»	5. Rv I 2288/31	12584	»	26. Rv II 21/32	12645	»	17. Rv I 1989/31	12703	»	1. R I 583/33	12760
»	5. Rv I 360/33/2	12585	»	27. R I 453/33	12646	»	17. Rv II 145/32	12704	»	1. Rv I 1026/32	12761
»	5. Rv I 725/33	12586	»	27. Rv I 275/32	12647	»	22. R I 143/33	12705	»	1. Rv I 1542/33	12762
»	5. R II 124/33	12587	»	27. R II 178/33	12648	»	22. R I 332/33	12706	»	1. R II 246/33	12763
»	5. Rv II 772/31	12588	»	27. Rv II 734/31	12649	»	22. R I 455/33	12707	»	1. R II 280/33	12764
»	5. Rv II 905/31	12589	»	27. Rv II 738/31	12650	»	22. R I 555/33	12708	»	1. R II 280/33	12765
»	6. Rv I 174/32	12590	»	27. Rv II 149/32	12651	»	22. R I 558/33	12709	»	2. R I 490/33	12766
»	6. Rv I 346/32	12591	»	31. R I 461/33	12652	»	22. Rv I 349/32	12710	»	2. R I 496/33	12767
»	11. R I 380/33	12592	»	31. Rv I 2028/31	12653	»	22. R II 118/33	12711	»	2. R I 598/33	12768
»	11. Rv I 2229/31	12593	»	31. Rv I 2102/31	12654	»	22. R I 445/33	12712	»	2. Rv I 487/32	12769
»	11. Rv I 37/32	12594	»	31. Rv I 2213/31	12655	»	23. R I 541/33	12713	»	2. Rv I 503/32	12770
»	11. R II 160/33	12595				»	23. R I 552/33	12714	»	2. Rv I 560/32	12771
»	12. R I 1070/32	12596	červen	1. Rv I 2141/31	12656	»	23. R I 559/33	12715	»	2. Rv I 569/32	12772
»	12. R I 370/33	12597	»	1. Rv I 2230/31	12657	»	23. Rv I 1871/31	12716	»	2. R II 181/33	12773
»	12. Rv I 2060/31	12598	»	1. Rv I 245/32	12658	»	23. Rv I 357/32	12717	»	2. R II 190/33/1	12774
»	12. Rv I 714/33	12599	»	1. Rv I 255/32	12659	»	23. Rv I 540/32	12718	»	7. R I 509/33	12775
»	12. R II 137/33	12600	»	1. Rv I 955/33	12660	»	23. Rv I 831/33	12719	»	7. R I 627/33	12776
»	12. R II 155/33	12601	»	1. Rv I 1073/33	12661	»	23. Rv II 912/31	12720	»	7. R I 741/33	12777
»	12. R II 157/33	12602	»	1. R II 88/33	12662	»	24. R I 550/33	12721	»	7. R I 767/33	12778
»	12. Rv II 841/31	12603	»	1. Rv II 63/32	12663	»	24. Rv I 1143/33	12722	»	7. Rv I 44/32	12779
»	12. Rv II 925/31	12604	»	2. R I 388/33	12664	»	24. R II 217/33	12723	»	7. Rv I 393/32	12780
»	12. Rv II 96/33/2	12605	»	2. R I 427/33	12665	»	24. Rv II 527/33	12724	»	7. R II 379/33	12781
»	12. Rv II 123/33	12606	»	2. R II 491/33	12666	»	26. R II 231/33	12725	»	8. R I 607/33	12782
»	13. Rv I 293/32	12607	»	2. Rv I 2122/31	12667	»	26. Rv II 78/33	12726	»	8. R I 727/33	12783
»	13. R II 521/32	12608	»	2. Rv II 857/31	12668	»	26. Co II 2/33	12727	»	8. R I 852/33	12784
»	13. Rv II 729/31	12609	»	2. Rv II 139/32	12669	»	27. R I 402/33	12728	»	8. Rv I 1959/31	12785
»	13. Rv II 66/32	12610	»	3. R I 365/33	12670	»	27. R I 542/33	12729	»	8. Rv I 429/32	12786
»	18. R I 341/33	12611	»	3. R I 398/33	12671	»	27. R I 574/33	12730	»	8. Rv I 430/32	12787
»	18. R I 375/33	12612	»	3. R I 459/33	12672	»	27. Rv I 2281/31	12731	»	8. Rv I 532/32	12788
»	18. Rv I 1574/31	12613	»	3. Rv II 336/33	12673	»	27. R II 240/33	12732	»	8. Rv I 562/32	12789
»	18. Rv I 35/32	12614	»	6. R I 406/33	12674	»	28. R I 554/33	12733	»	8. R II 260/33	12790
»	18. Rv II 144/32	12615	»	6. R II 211/33	12675	»	28. R I 587/33	12734	»	8. R II 293/33	12791
»	19. R I 334/33	12616	»	8. R I 376/33	12676	»	28. R I 595/33	12735	»	8. Rv II 33/32	12792
»	19. R I 383/33	12617				»	28. R I 606/33	12736	»	8. Rv II 168/32	12793
»	19. R I 403/33	12618							»	9. R I 650/33	12794

		Čís.
září	9. R I 683/33	12794
»	9. R I 702/33	12795
»	9. Rv I 160/32	12796
»	9. Rv I 201/32	12797
»	9. Rv I 1670/33	12798
»	9. R II 294/33	12799
»	14. R I 617/33	12800
»	14. R I 664/33	12801
»	14. R I 703/33	12802
»	14. R I 842/33	12803
»	14. Rv I 141/32	12804
»	14. Rv I 456/32	12805
»	14. R II 288/33	12806
»	14. R II 326/33	12807
»	14. Rv II 600/33	12808
»	15. R I 628/33	12809
»	15. Rv I 945/33	12810
»	15. R II 308/33	12811
»	15. Rv II 566/33	12812
»	16. R I 502/33	12813
»	16. R I 636/33	12814
»	16. R I 662/33	12815
»	16. R I 834/33	12816
»	16. Rv I 1026/33	12817
»	16. R II 287/33	12818
»	16. R II 346/33	12819
»	18. R I 482/33	12820
»	18. R I 695/33	12821
»	19. R I 322/33	12822
»	21. R I 647/33	12823
»	21. R I 721/33	12824
»	21. R I 786/33	12825
»	21. R I 843/33	12826
»	21. R I 876/33	12827
»	21. Rv I 127/32	12828
»	21. Rv I 1682/33	12829
»	21. Rv II 665/33	12830
»	22. R I 556/33	12831
»	22. R I 672/33	12832
»	22. R I 674/33	12833
»	22. R I 704/33	12834
»	22. R I 709/33	12835
»	22. R I 771, 772/33	12836
»	22. R I 824/33	12837
»	22. R I 840/33	12838
»	22. Rv I 553/32	12839
»	22. Rv I 588/32	12840
»	22. Rv I 1540/33	12841
»	22. R II 353/33	12842
»	23. R II 243/33	12843
»	23. R II 363/33	12844
»	27. Rv I 1375/33	12845
»	27. Rv I 1563/33	12846
»	27. Rv II 457/33	12847
»	29. R I 648/33	12848
»	29. R I 656/33	12849
»	29. R I 661/33	12850
»	29. R I 677/33	12851
»	29. R I 690/33	12852
»	29. R I 697/33	12853

		Čís.
září	29. R I 738/33	12854
»	29. R I 766/33	12855
»	29. R I 799/33	12856
»	29. R I 849/33	12857
»	29. R I 938/33	12858
»	29. Rv I 571/31	12859
»	29. Rv I 645/32	12860
»	29. Rv I 830/32	12861
»	29. R II 372/33	12862
»	29. R II 393/33	12863
»	30. R I 797/33	12864
»	30. R I 804/33	12865
»	30. Rv I 2063/31	12866
»	30. R II 336/33	12867
»	30. Rv II 712/33	12868
říjen	2. R II 380/33	12869
»	2. Rv II 229/32	12870
»	5. R I 730/33	12871
»	5. R I 749/33	12872
»	5. Rv I 1319/31	12873
»	5. Rv I 1759/33	12874
»	5. R II 300/33	12875
»	5. Nd II 67/33	12876
»	5. Nd II 103/33	12877
»	5. Nd II 113/33	12878
»	6. R I 675/33	12879
»	6. R I 863/33	12880
»	6. R I 877/33	12881
»	6. R I 883/33	12882
»	6. R I 920/33	12883
»	6. R I 921/33	12884
»	6. Rv I 1045/31	12885
»	6. Rv I 407/32	12886
»	6. Rv I 1564/33	12887
»	6. R II 348/33	12888
»	7. R I 756/33	12889
»	7. R I 777/33	12890
»	7. Rv I 1060/33	12891
»	7. Rv I 1470/33	12892
»	7. Rv I 1680/33	12893
»	7. R II 236/33	12894
»	7. Rv II 195/32	12895
»	7. Rv II 436/33	12896
»	7. Rv II 753/33	12897
»	12. R I 657/33	12898
»	12. R II 364/33	12899
»	13. R I 1011/32	12900
»	13. R I 687/33	12901
»	13. R I 780/33	12902
»	13. R I 807/33	12903
»	13. R I 818/33	12904
»	13. R I 904/33	12905
»	13. R I 943/33	12906
»	13. R I 966/33	12907
»	13. Rv I 557/32	12908
»	13. Rv I 1648/33	12909
»	13. R II 367/33	12910
»	13. Rv II 747/33	12911

		Čís.
říjen	14. R I 271/33	12912
»	14. Rv I 483/32	12913
»	14. Rv I 989/32	12914
»	14. R II 382/33	12915
»	16. Pres. 669/33	12916
»	19. R I 941/33	12917
»	19. R I 978/33	12918
»	19. Rv I 1732/33	12919
»	19. R II 369/33	12920
»	19. Rv II 896/31	12921
»	19. Rv II 46/32	12922
»	19. Rv II 166/32	12923
»	19. Rv II 553/32	12924
»	20. R I 660/33	12925
»	20. R I 679/33	12926
»	20. R I 801/33	12927
»	20. R I 826/33	12928
»	20. R I 835/33	12929
»	20. R I 970/33	12930
»	20. R I 975/33	12931
»	20. Rv I 1298/31	12932
»	20. Rv I 56/32	12933
»	20. Rv I 444/32	12934
»	20. R II 387/33	12935
»	20. Rv II 938/31	12936
»	20. Rv II 74/32	12937
»	20. Rv II 163/32	12938
»	21. R I 931/33	12939
»	21. Rv I 1647/33	12940
»	21. R II 399/33	12941
»	21. R II 403/33	12942
»	21. Rv II 775/31	12943
»	25. R I 760/33	12944
»	25. Rv I 1324/33	12945
»	25. Rv I 1735/33	12946
»	26. R I 942/33	12947
»	26. R I 979/33	12948
»	26. R I 1033/33	12949
»	26. R I 1038/33	12950
»	26. R I 1040/33	12951
»	26. Rv I 2197/31	12952
»	26. Rv I 418/32	12953
»	26. Rv I 505/32	12954
»	26. Rv I 858/32	12955
»	26. Rv I 163/33	12956
»	26. Rv I 1482/33	12957
»	26. R II 366/33	12958
»	26. R II 419/33	12959
»	26. Rv II 173/32	12960
»	27. R I 815/33	12961
»	27. R I 995/33	12962
»	27. R I 1000/33	12963
»	27. R I 1018/33	12964
»	27. Rv I 885/31	12965
»	27. Rv I 523/32	12966
»	27. R II 344/33	12967
listopad	2. R I 988/33	12968
»	2. Rv I 1649/31	12969

		Čís.
listopad	2. Rv I 442/32	12970
»	2. Rv I 95/33	12971
»	2. Rv I 1163/33	12972
»	2. Rv I 1833/33	12973
»	3. R I 957/33	12974
»	3. R I 990/33	12975
»	3. R I 1050/33	12976
»	3. Rv I 970/32	12977
»	3. Rv I 1944/33	12978
»	3. R II 390/33	12979
»	3. R II 394/33	12980
»	3. Rv II 212/32	12981
»	3. Rv II 224/32	12982
»	4. R I 691/33	12983
»	4. Rv I 276/32	12984
»	4. R II 449/33	12985
»	4. Rv II 73/32	12986
»	4. Rv II 321/32	12987
»	9. R I 964/33	12988
»	9. R I 987/33	12989
»	9. R I 993/33	12990
»	9. Rv I 1657/31	12991
»	9. Rv I 2216/31	12992
»	9. Rv I 1813/33	12993
»	9. R II 349/33	12994
»	9. R II 460/33	12995
»	9. Rv II 665/31	12996
»	9. Rv II 835/33	12997
»	10. R I 1003/33	12998
»	10. R I 1074/33	12999
»	10. Rv I 342/32	13000
»	10. Rv I 670/32	13001
»	10. Rv I 1076/32	13002
»	10. Rv I 1863/33	13003
»	10. Rv I 1864/33	13004
»	10. Rv I 1917/33	13005
»	10. Rv I 1930/33	13006
»	10. R II 407/33	13007
»	10. R II 420/33	13008
»	10. R II 431/33	13009
»	11. Rv I 636/32	13010
»	11. R II 433/33	13011
»	11. R II 443/33	13012
»	16. R I 1052/33	13013
»	16. R I 1091/33	13014
»	16. R I 1119/33	13015
»	16. Rv I 600/32	13016
»	16. Rv I 1877/33	13017
»	16. R II 455/33	13018
»	16. Rv II 620/31	13019
»	17. R I 963/33	13020
»	17. R I 1082/33	13021
»	17. R I 1087/33	13022
»	17. R I 1092/33	13023
»	17. Rv I 1719/31	13024
»	17. Rv I 172/32	13025
»	17. Rv I 739/32	13026
»	17. R II 414/33	13027
»	17. R II 438/33	13028
»	17. R II 463/33	13029

		Čís.
listopad	17. Rv II 7/32	13030
»	18. R I 884/33	13031
»	18. R I 1062/33	13032
»	18. R I 1099/33	13033
»	18. Rv I 335/32	13034
»	18. Rv I 2092/33	13035
»	23. R I 1105/33	13036
»	23. R II 448/33	13037
»	23. Rv II 863/31	13038
»	24. R I 1023/33	13039
»	24. R I 1055/33	13040
»	24. R I 1072/33	13041
»	24. R I 1108/33	13042
»	24. R I 1109/33	13043
»	24. Rv I 490/32	13044
»	24. Rv I 807/32	13045
»	24. Rv I 822/32	13046
»	24. Rv I 1946/33	13047
»	24. Rv I 2097/33	13048
»	24. Rv I 2132/33	13049
»	25. R I 953/33	13050
»	25. R I 1080/33	13051
»	25. R I 1095/33	13052
»	25. Rv I 2107/33	13053
»	25. Rv I 2167/33	13054
»	25. R II 381/33	13055
»	25. Rv II 872/33	13056
»	30. R I 977/33	13057
»	30. R I 1059/33	13058
»	30. Rv I 527/32	13059
»	30. Rv I 1625/32	13060
»	30. Rv I 1660/33	13061
»	30. Rv I 2266/33	13062
»	30. Rv II 274/32	13063

prosinec	1. R I 642/33	13064
»	1. R I 757/33	13065
»	1. R I 855/33	13066
»	1. R I 1113/33	13067
»	1. R I 1161/33	13068
»	1. R I 1167/33	13069
»	1. Rv I 904/32	13070
»	1. R II 446/33	13071
»	1. R II 462/33	13072
»	1. Rv II 111/32	13073
»	1. Rv II 342/32	13074
»	1. Rv II 355/32	13075
»	2. R I 1011/33	13076
»	2. R I 1001/33	13077
»	2. Rv II 206/32	13078
»	6. R I 928/33	13079
»	7. R I 1049/33	13080
»	7. R I 1101/33	13081
»	7. R I 1173/33	13082
»	7. R I 1177/33	13083
»	7. R I 1179/33	13084
»	7. Rv I 675/32	13085
»	7. Rv I 932/32	13086

		Čís.
prosinec	7. Rv I 1022/32	13087
»	7. Rv I 1027/32	13088
»	7. Rv I 1069/32	13089
»	7. Rv I 1199/32	13090
»	7. Rv I 2056/33	13091
»	7. Nd I 546/33	13092
»	7. Rv II 470/32	13093
»	9. Rv I 1023/32	13094
»	9. Rv II 270/33	13095
»	14. R I 885/33	13096
»	14. R I 1172/33	13097
»	14. R I 1184/33	13098
»	14. Rv I 33/32	13099
»	14. Rv I 722/32	13100
»	14. Rv I 1059/32	13101
»	14. Rv I 1078/32	13102
»	14. Rv I 1089/32	13103
»	14. Rv I 1971/32	13104
»	14. Rv I 1929/33	13105
»	14. Rv I 1999/33	13106
»	14. Rv II 388/32	13107
»	14. Rv II 896/33	13108
»	15. R I 1190/33	13109
»	15. Rv I 659/32	13110
»	15. Rv I 800/32	13111
»	15. Rv I 982/32	13112
»	15. Rv I 1786/33	13113
»	15. Rv II 325/32	13114
»	16. R I 994/33	13115
»	16. R I 1178/33	13116
»	16. Rv I 913/32	13117
»	16. R II 397/33	13118
»	16. R II 506/33	13119
»	19. Rv I 784/32	13120
»	19. Co I 5/32	13121
»	19. Co I 5/33	13122
»	19. R II 529/33	13123
»	20. R I 1146/33	13124
»	20. R II 507/33	13125
»	20. Rv II 333/32	13126
»	21. R I 1248/33	13127
»	21. Rv I 706/32	13128
»	21. Rv I 874/32	13129
»	21. Rv I 1361/32	13130
»	21. Rv I 2244/33	13131
»	21. Rv I 2443/33	13132
»	21. R II 410/33	13133
»	21. R II 466/33	13134
»	21. R II 477/33	13135
»	21. R II 488/33	13136
»	21. R II 505/33	13137
»	21. Rv II 100/32	13138
»	21. Rv II 291/32	13139
»	21. Rv II 351/32	13140
»	21. Rv II 428/32	13141
»	22. Rv I 176/32	13142
»	22. Rv I 578/33	13143
»	22. Rv I 1488/33	13144
»	22. Rv I 2396/33	13145
»	22. Rv II 868/31	13146

		Čís.
prosinec	22. Rv II 662/33	13147
»	27. R I 1120/33	13148
»	27. R I 1207/33	13149
»	27. R I 1234/33	13150
»	28. R I 1182/33	13151
»	28. R I 1233/33	13152
»	28. Rv I 531/32	13153

		Čís.
prosinec	28. R II 501/33	13154
»	29. R I 1163/33	13155
»	29. R I 1247/33	13156
»	29. Rv I 1157/32	13157
»	29. Rv I 1300/32	13158
»	29. R II 544/33	13159
»	30. R I 1188/33	13160

Seznam rozhodnutí podle spisových značek.

	Čís.		Čís.
R I 338/32	12497	R I 54/33	12335
» 749/32	12289	» 55/33	12330
» 857/32	12338	» 56/33	12316
» 936/32	12514	» 65/33	12368
» 1004/32	12569	» 77/33	12344
» 1011/32	12900	» 84/33	12420
» 1012/32	12530	» 96/33	12358
» 1037/32	12282	» 102/33	12443
» 1044/32	12365	» 108/33	12398
» 1051/32	12253	» 111/33	12475
» 1068/32	12290	» 116/33	12498
» 1070/32	12596	» 117/33	12426
» 1081/32	12339	» 122/33	12412
» 1096/32	12283	» 126/33	12502
» 1122/32	12343	» 133/33	12380
» 1103/32	12254	» 134/33	12427
» 1112/32	12320	» 137/33	12444
» 1114/32	12271	» 142/33	12399
» 1122/32	12343	» 143/33	12705
» 1123/32	12284	» 147/33	12413
» 1126/32	12268	» 148/33	12381
» 1128/32	12321	» 150/33	12405
» 1130/32	12261	» 155/33	12389
» 1135/32	12291	» 157/33	12554
» 1140/32	12272	» 160/33	12428
» 1142/32	12322	» 172/33	12445
» 1144/32	12273	» 179/33	12441
» 1148/32	12313	» 180/33	12515
» 1151/32	12323	» 183/33	12442
» 1154/32	12324	» 191/33	12446
» 1155/32	12496	» 198/33	12453
» 1161/32	12314	» 199/33	12454
» 1164/32	12440	» 204/33	12481
» 1165/32	12325	» 206/33	12555
» 1169/32	12292	» 208/33	12482
» 1174/32	12293	» 224/33	12516
» 2/33	12294	» 225/33	12503
» 9/33	12295	» 230/33	12493
» 20/33	12326	» 234/33	12570
» 21/33	12327	» 240/33	12517
» 22/33	12328	» 245/33	12464
» 26/33	12329	» 246/33	12483
» 30/33	12296	» 247/33	12556
» 31/33	12366	» 251/33	12499
» 34/33	12397	» 253/33	12504
» 37/33	12315	» 255/33	12518
» 44/33	12367	» 261/33	12505
» 52/33	12357	» 262/33	12519
		» 271/33	12912
		» 287/33	12535

	Čís.		Čís.
R I 290/33	12512	R I 556/33	12831
» 298/33	12520	» 558/33	12709
» 300/33	12543	» 559/33	12715
» 307/33	12536	» 574/33	12730
» 308/33	12571	» 583/33	12760
» 309/33	12557	» 587/33	12734
» 322/33	12822	» 593/33	12745
» 332/33	12706	» 594/33	12748
» 334/33	12616	» 595/33	12735
» 339/33	12558	» 596/33	12742
» 341/33	12611	» 598/33	12767
» 343/33	12682	» 606/33	12736
» 347/33	12579	» 607/33	12781
» 351/33	12540	» 611/33	12746
» 355/33	12559	» 612/33	12743
» 365/33	12670	» 613/33	12749
» 370/33	12597	» 614/33	12737
» 373/33	12560	» 617/33	12800
» 375/33	12612	» 627/33	12775
» 376/33	12676	» 628/33	12809
» 380/33	12592	» 633/33	12750
» 381/33	12572	» 636/33	12814
» 383/33	12617	» 639/33	12751
» 386/33	12580	» 642/33	13064
» 388/33	12664	» 647/33	12823
» 398/33	12671	» 648/33	12848
» 400/33	12626	» 650/33	12793
» 402/33	12728	» 656/33	12849
» 403/33	12618	» 657/33	12898
» 406/33	12674	» 660/33	12925
» 409/33	12581	» 661/33	12850
» 425/33	12634	» 662/33	12815
» 427/33	12665	» 664/33	12801
» 441/33	12619	» 672/33	12832
» 445/33	12712	» 674/33	12833
» 447/33	12696	» 675/33	12879
» 453/33	12646	» 677/33	12851
» 455/33	12707	» 679/33	12926
» 456/33	12629	» 683/33	12794
» 459/33	12672	» 687/33	12901
» 461/33	12652	» 690/33	12852
» 469/33	12630	» 691/33	12983
» 476/33	12697	» 695/33	12821
» 477/33	12683	» 697/33	12853
» 482/33	12820	» 702/33	12795
» 487/33	12677	» 703/33	12802
» 488/33	12678	» 704/33	12834
» 490/33	12765	» 709/33	12835
» 495/33	12691	» 721/33	12824
» 496/33	12766	» 727/33	12782
» 502/33	12813	» 730/33	12871
» 506/33	12698	» 738/33	12854
» 509/33	12774	» 741/33	12776
» 541/33	12713	» 749/33	12872
» 542/33	12729	» 756/33	12889
» 550/33	12721	» 757/33	13065
» 552/33	12714	» 760/33	12944
» 553/33	12759	» 766/33	12855
» 554/33	12733	» 767/33	12777
» 555/33	12708	» 771/772/33	12836

	Čís.
R I 777/33	12890
» 780/33	12902
» 784/33	12756
» 786/33	12825
» 797/33	12864
» 799/33	12856
» 801/33	12927
» 804/33	12865
» 807/33	12903
» 815/33	12961
» 818/33	12904
» 820/33	12757
» 824/33	12837
» 826/33	12928
» 834/33	12816
» 835/33	12929
» 840/33	12838
» 842/33	12803
» 843/33	12826
» 849/33	12857
» 852/33	12783
» 855/33	13066
» 863/33	12880
» 876/33	12827
» 877/33	12881
» 883/33	12882
» 884/33	13031
» 885/33	13096
» 904/33	12905
» 920/33	12883
» 921/33	12884
» 928/33	13079
» 931/33	12939
» 938/33	12858
» 941/33	12917
» 942/33	12947
» 943/33	12906
» 953/33	13050
» 957/33	12974
» 963/33	13020
» 964/33	12988
» 966/33	12907
» 970/33	12930
» 975/33	12931
» 977/33	13057
» 978/33	12918
» 979/33	12948
» 987/33	12989
» 988/33	12968
» 990/33	12975
» 993/33	12990
» 994/33	13115
» 995/33	12962
» 1000/33	12963
» 1001/33	13076
» 1003/33	12998
» 1018/33	12964
» 1023/33	13039
» 1033/33	12949
» 1038/33	12950

	Čís.
R I 1040/33	12951
» 1049/33	13080
» 1050/33	12976
» 1052/33	13013
» 1055/33	13040
» 1059/33	13058
» 1062/33	13032
» 1072/33	13041
» 1074/33	12999
» 1080/33	13051
» 1082/33	13021
» 1087/33	13022
» 1091/33	13014
» 1092/33	13023
» 1095/33	13052
» 1099/33	13033
» 1101/33	13081
» 1105/33	13036
» 1108/33	13042
» 1109/33	13043
» 1113/33	13067
» 1119/33	13015
» 1120/33	13148
» 1140/33	13077
» 1146/33	13124
» 1161/33	13068
» 1163/33	13155
» 1167/33	13069
» 1172/33	13097
» 1173/33	13082
» 1177/33	13083
» 1178/33	13116
» 1179/33	13084
» 1182/33	13151
» 1184/33	13098
» 1188/33	13160
» 1190/33	13109
» 1207/33	13149
» 1233/33	13152
» 1234/33	13150
» 1247/33	13156
» 1248/33	13127
Rv I	
Rv I 571/31	12859
» 885/31	12965
» 886/31	12255
» 989/31	12359
» 1045/31	12885
» 1061/31	12382
» 1095/31	12274
» 1126/31	12484
» 1142/31	12297
» 1196/31	12422
» 1211/31	12340
» 1229/31	12262
» 1287/31	12341
» 1298/31	12932
» 1311/31	12331
» 1319/31	12873

	Čís.
Rv I 1337/31	12383
» 1345/31	12345
» 1392/31	12679
» 1396/31	12369
» 1398/31	12390
» 1416/31	12275
» 1422/31	12370
» 1440/31	12276
» 1450/31	12384
» 1458/31	12317
» 1542/31	12485
» 1556/31	12476
» 1573/31	12342
» 1574/31	12613
» 1579/31	12298
» 1586/31	12429
» 1612/31	12256
» 1625/31	12336
» 1649/31	12969
» 1653/31	12531
» 1655/31	12360
» 1657/31	12991
» 1664/31	12346
» 1666/31	12299
» 1667/31	12277
» 1678/31	12257
» 1695/31	12308
» 1719/31	13024
» 1722/31	12267
» 1723/31	12541
» 1742/31	12355
» 1778/31	12406
» 1790/31	12318
» 1800/31	12544
» 1804/31	12506
» 1847/31	12545
» 1858/31	12391
» 1859/31	12521
» 1867/31	12347
» 1871/31	12716
» 1876/31	12371
» 1878/31	12392
» 1879/31	12400
» 1880/31	12300
» 1889/31	12376
» 1905/31	12269
» 1918/31	12447
» 1931/31	12573
» 1946/31	12546
» 1947/31	12361
» 1950/31	12263
» 1958/31	12507
» 1959/31	12784
» 1977/31	12348
» 1989/31	12703
» 1994/31	12500
» 1998/31	12309
» 2005/31	12430
» 2012/31	12372
» 2016/31	12431

	Čís.
Rv I 2018/31	12373
» 2028/31	12653
» 2054/31	12582
» 2060/31	12598
» 2063/31	12866
» 2067/31	12407
» 2080/31	12620
» 2102/31	12654
» 2114/31	12486
» 2116/31	12349
» 2122/31	12667
» 2129/31	12627
» 2131/31	12377
» 2140/31	12522
» 2141/31	12656
» 2150/31	12583
» 2153/31	12635
» 2166/31	12462
» 2179/31	12393
» 2197/31	12952
» 2199/31	12523
» 2207/31	12455
» 2211/31	12401
» 2213/31	12655
» 2216/31	12992
» 2222/31	12465
» 2229/31	12593
» 2230/31	12657
» 2235/31	12456
» 2237/31	12621
» 2244/31	12362
» 2248/31	12394
» 2251/31	12421
» 2273/31	12547
» 2281/31	12731
» 2288/31	12584
» 2303/31	12684
» 2305/31	12508
» 2309/31	12408
» 4/32	12548
» 9/32	12574
» 14/32	12631
» 31/32	12466
» 33/32	13099
» 35/32	12614
» 37/32	12594
» 44/32	12778
» 47/32	12575
» 56/32	12933
» 105/32	12549
» 107/32	12509
» 122/32	12636
» 127/32	12828
» 139/32	12564
» 141/32	12804
» 148/32	12550
» 157/32	12692
» 160/32	12796
» 164/32	12310
» 172/32	13025

	Čís.
Rv I 174/32	12590
» 176/32	13142
» 187/32	12622
» 201/32	12797
» 225/32	12551
» 245/32	12658
» 255/32	12659
» 263/32	12699
» 272/32	12700
» 275/32	12647
» 276/32	12984
» 277/32	12537
» 290/32	12637
» 293/32	12607
» 306/32	12552
» 330/32	12701
» 335/32	13034
» 342/32	13000
» 346/32	12591
» 349/32	12710
» 357/32	12717
» 365/32	12638
» 393/32	12779
» 407/32	12886
» 418/32	12953
» 429/32	12785
» 430/32	12786
» 431/32	12278
» 442/32	12970
» 444/32	12934
» 456/32	12805
» 483/32	12913
» 487/32	12768
» 490/32	13044
» 503/32	12769
» 505/32	12954
» 523/32	12966
» 527/32	13059
» 531/32	13153
» 532/32	12787
» 540/32	12718
» 553/32	12839
» 557/32	12908
» 560/32	12770
» 562/32	12788
» 569/32	12771
» 588/32	12840
» 600/32	13016
» 636/32	13010
» 645/32	12860
» 659/32	13110
» 670/32	13001
» 675/32	13085
» 706/32	13128
» 722/32	13100
» 728/32	12754
» 739/32	13026
» 784/32	13120
» 800/32	13111
» 807/32	13045

Čís.

	Čís.
Rv I 822/32	13046
» 830/32	12861
» 858/32	12955
» 874/32	13129
» 904/32	13070
» 913/32	13117
» 932/32	13086
» 970/32	12977
» 982/32	13112
» 989/32	12914
» 1022/32	13087
» 1023/32	13094
» 1026/32	12761
» 1027/32	13088
» 1950/32	13101
» 1069/32	13089
» 1076/32	13002
» 1078/32	13102
» 1089/32	13103
» 1157/32	13157
» 1199/32	13090
» 1300/32	13158
» 1361/32	13130
» 1510/32	12524
» 1625/32	13060
» 1971/32	13104
» 2019/32	12350
» 2118/32	12301
» 2152/32	12525
» 2241/32	12264
» 2283/32	12302
» 2367/32	12332
» 2374/32	12303
» 2379/32	12304
» 61/33	12337
» 95/33	12971
» 134/33	12374
» 148/33	12414
» 159/33	12385
» 163/33	12956
» 231/33	12639
» 245/33	12409
» 279/33	12542
» 290/33	12432
» 299/33	12423
» 303/33	12424
» 342/33	12457
» 344/33	12467
» 360/33/2	12585
» 393/33	12448
» 427/33	12458
» 450/33	12487
» 472/33	12468
» 477/33	12532
» 497/33	12680
» 523/33	12565
» 570/33	12561
» 578/33	13143
» 586/33	12566
» 660/33	12562

Čís.

	Čís.
Rv I 714/33	12599
» 720/33	12576
» 725/33	12586
» 831/33	12719
» 842/33	12681
» 945/33	12810
» 954/33	12693
» 955/33	12660
» 1026/33	12817
» 1038/33	12687
» 1060/33	12891
» 1073/33	12661
» 1099/33	12738
» 1104/33	12744
» 1112/33	12739
» 1143/33	12722
» 1163/33	12972
» 1204/33	12740
» 1285/33	12752
» 1324/33	12945
» 1375/33	12845
» 1439/33	12758
» 1470/33	12892
» 1482/33	12957
» 1488/33	13144
» 1540/33	12841
» 1542/33	12762
» 1563/33	12846
» 1564/33	12887
» 1647/33	12940
» 1648/33	12909
» 1660/33	13061
» 1670/33	12798
» 1680/33	12893
» 1682/33	12829
» 1732/33	12919
» 1735/33	12946
» 1759/33	12874
» 1786/33	13113
» 1813/33	12993
» 1833/33	12973
» 1863/33	13003
» 1864/33	13004
» 1877/33	13017
» 1917/33	13005
» 1929/33	13105
» 1930/33	13006
» 1944/33	12978
» 1946/33	13047
» 1999/33	13106
» 2056/33	13091
» 2092/33	13035
» 2097/33	13048
» 2107/33	13053
» 2132/33	13049
» 2167/33	13054
» 2244/33	13131
» 2266/33	13062
» 2396/33	13145
» 2443/33	13132

Čís.

R II

	Čís.
R II 367/32	12415
» 386/32	12363
» 453/32	12285
» 467/32	12351
» 502/32	12258
» 503/32	12305
» 517/32	12270
» 521/32	12608
» 529/32	12311
» 532/32	12352
» 537/32	12286
» 538/32	12279
» 20/33	12353
» 23/33	12402
» 29/33	12386
» 30/33	12494
» 32/33	12472
» 35/33	12433
» 36/33	12410
» 41/33	12434
» 44/33	12460
» 47/33	12387
» 49/33	12388
» 59/33	12416
» 62/33	12488
» 63/33	12489
» 66/33	12449
» 74/33	12477
» 77/33	12435
» 78/33	12450
» 84/33	12461
» 88/33	12662
» 90/33	12469
» 92/33	12495
» 94/33	12510
» 98/33	12490
» 102/33	12526
» 106/33	12470
» 112/33	12685
» 114/33	12632
» 115/33	12511
» 118/33	12711
» 120/33	12533
» 124/33	12587
» 129/33	12553
» 132/33	12567
» 137/33	12600
» 138/33	12628
» 144/33	12640
» 146/33	12577
» 155/33	12601
» 157/33	12602
» 160/33	12595
» 163/33	12568
» 175/33	12623
» 177/33	12641
» 178/33	12648
» 181/33	12772

Čís.

	Čís.
R II 182/33	12642
» 190/33	12773
» 191/33	12688
» 195/33	12689
» 196/33	12694
» 208/33	12643
» 211/33	12675
» 212/33	12686
» 215/33	12702
» 217/33	12723
» 231/33	12725
» 236/33	12894
» 240/33	12732
» 243/33	12843
» 246/33	12763
» 248/33	12741
» 260/33	12789
» 265/33	12753
» 267/33	12747
» 280/33	12764
» 287/33	12818
» 288/33	12806
» 293/33	12790
» 294/33	12799
» 300/33	12875
» 303/33	12755
» 308/33	12811
» 326/33	12807
» 336/33	12867
» 344/33	12967
» 346/33	12819
» 349/33	12994
» 348/33	12888
» 353/33	12842
» 363/33	12844
» 364/33	12899
» 366/33	12958
» 367/33	12910
» 369/33	12920
» 372/33	12862
» 379/33	12780
» 380/33	12869
» 381/33	13055
» 382/33	12915
» 387/33	12935
» 390/33	12979
» 393/33	12863
» 394/33	12980
» 397/33	13118
» 399/33	12941
» 403/33	12942
» 407/33	13007
» 410/33	13133
» 414/33	13027
» 419/33	12959
» 420/33	13008
» 431/33	13009
» 433/33	13011
» 438/33	13028

	Čís.
R II 443/33	13012
» 446/33	13071
» 448/33	13037
» 449/33	12985
» 455/33	13018
» 460/33	12995
» 462/33	13072
» 463/33	13029
» 466/33	13134
» 477/33	13135
» 488/33	13136
» 491/33	12666
» 501/33	13154
» 505/33	13137
» 506/33	13119
» 507/33	13125
» 529/33	13123
» 544/33	13159
Rv II	
Rv II 232/31	12690
» 368/31	12259
» 400/31	12260
» 427/31	12364
» 473/31	12354
» 523/31	12633
» 527/31	12411
» 528/31	12265
» 530/31	12281
» 538/31	12425
» 546/31	12463
» 579/31	12266
» 620/31	13019
» 623/31	12375
» 656/31	12478
» 665/31	12996
» 712/31	12563
» 713/31	12306
» 716/31	12403
» 725/31	12538
» 729/31	12609
» 734/31	12649
» 738/31	12650
» 753/31	12436
» 757/31	12404
» 758/31	12527
» 759/31	12479
» 763/31	12578
» 766/31	12287
» 768/31	12312
» 772/31	12588
» 773/31	12528
» 775/31	12943
» 789/31	12395
» 798/31	12378
» 802/31	12319
» 808/31	12333
» 815/31	12491
» 816/31	12471

	Čís.
Rv II 838/31	12539
» 841/31	12603
» 851/31	12437
» 852/31	12534
» 855/31	12417
» 857/31	12668
» 863/31	13038
» 868/31	13146
» 876/31	12451
» 882/31	12396
» 887/31	12379
» 896/31	12921
» 904/31	12492
» 905/31	12589
» 909/31	12501
» 912/31	12720
» 925/31	12604
» 934/31	12624
» 938/31	12936
» 939/31	12644
» 7/32	13030
» 21/32	12645
» 33/32	12791
» 46/32	12922
» 63/32	12663
» 66/32	12610
» 73/32	12986
» 74/32	12937
» 88/32	12625
» 100/32	13138
» 111/32	13073
» 139/32	12669
» 144/32	12615
» 145/32	12704
» 149/32	12651
» 160/32	12695
» 163/32	12938
» 166/32	12923
» 168/32	12792
» 173/32	12960
» 195/32	12895
» 206/32	13078
» 212/32	12981
» 224/32	12982
» 229/32	12870
» 270/32	13095
» 274/32	13063
» 291/32	13139
» 321/32	12987
» 325/32	13114
» 333/32	13126
» 342/32	13074
» 351/32	13140
» 355/32	13075
» 388/32	13107
Rv II 428/32	13141
» 470/32	13093
» 553/32	12924
» 825/32	12280
» 865/32	12288
» 944/32	12307
» 7/33	12438
» 74/33	12418
» 78/33	12726
» 96/33/1	12439
» 96/33/2	12605
» 106/33	12419
» 107/33	12452
» 123/33	12606
» 173/33	12480
» 219/33	12513
» 261/33	12529
» 336/33	12673
» 436/33	12896
» 457/33	12847
» 527/33	12724
» 566/33	12812
» 600/33	12808
» 662/33	13147
» 665/33	12830
» 712/33	12868
» 747/33	12911
» 753/33	12897
» 835/33	12997
» 872/33	13056
» 896/33	13108
Pres.	
Pres. 266 a 956/32	12356
Pres. 669/33	12916
Co I	
Co I 5/32	13121
» 5/33	13122
Co II	
Co II 3/32	12473
» 4/32	12474
» 2/33	12727
Nd I	
Nd I 122/33	12459
» 546/33	13092
Nd II	
Nd II 67/33	12876
» 103/33	12877
» 113/33	12878

Oprava důležitějších tiskových chyb:

- Stránka 9. řádka 20. shora: správně »§ 36 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n.«
nikoliv »§ 36 zákona čís. 131/1921 sb. z. a n.«.
- » 59. řádka 9. zdola: správně »rozhodnutí čís. 7583«
nikoliv »rozhodnutí čís. 7583«.
- » 187. řádka 9. zdola: správně »výnos čís. 38.470/22«
nikoliv »výnos čís. 3847/22«.
- » 302. řádka 2. shora: za slova »pro opoziční žalobu (§ 35 ex. ř.)«
přijdou slova »proti nároku«
a místo slova »opírající«
přijde slovo »opírajícímu«.
- » 377. řádka 9. zdola: za slova »jsou-li«
přijde slovo »tu«.
- » 599. řádka 21. zdola: za slova »vyslechnouti a«
přijdou slova »že soud«.
- » 601. řádka 26. zdola: správně »a vyhověly žalobě«
nikoliv »a vyhověl žalobě«.
- » 615. řádka 21. zdola: správně »předpis § 1092 obč. zák.«
nikoliv »předpis § 1029 obč. zák.«.
- » 641. řádka 19. shora: za slova »podle druhého odstavce«
přijde »§ 292«.
- » 644. řádka 8. shora: za slovy »nesporného soudce«
odpadnou slova »by bylo rozhodnuto«.
- » 687. řádka 6. zdola: správně »(§ 381 čís. 2 ex. ř.)«
nikoliv »(§ 381 čís. 1 ex. ř.)«.
- » 821. řádka 14. shora: správně »žalobu odmítl«
nikoliv »žalobu zamítl«.
- » 848. řádka 11. zdola: správně »R I 587/33«
nikoliv »R I 587/32«.
- » 879. řádka 7. shora: správně »vládního nař. čís. 225/1921«
nikoliv »vládního nař. čís. 226/1921«.
- » 947. řádka 7. zdola: za slova »o náhradu škody z předčasného«
přijde slovo »zrušení«.
- » 1203. řádka 13. zdola: správně »podle §§ 249 a násl. ex. ř.«
nikoliv »podle §§ 294 a násl. ex. ř.«.
- » 1244. řádka 9. shora: správně »podle zákona čís. 89/1920 sb. z. a n.«
nikoliv »podle zákona čís. 89/1930 sb. z. a n.«.

Čís. 12253.

Pozemková reforma.

Smlouva o prodeji dříví ze zabraného lesního majetku jest neplatná, nebyla-li podle § 4 odst. (1) zákona ze dne 12. února 1920, čís. 118 sb. z. a n., do čtrnácti dnů od uzavření Státnímu pozemkovému úřadu (jeho obvodové úřadovně) ohlášena. Lhostejno, že Státní pozemkový úřad k opožděnému ohlášení prodeje dříví neprohlásil prodej za neplatný.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1933, R I 1051/32.)

Žalobce uzavřel se žalovanou pozůstalostí po majiteli zabraného majetku smlouvu o dodání dřeva a složil jistotu 100.000 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované vrácení jistoty 100.000 Kč, tvrdě, že smlouva o dodání dřeva byla neplatná, ježto nebyla podle § 4 zákona ze dne 12. února 1920, čís. 118 sb. z. a n. ohlášena ve čtrnáctidenní lhůtě Státnímu pozemkovému úřadu. Žalovaná pozůstalost namítla proti žalobnímu nároku kromě jiného započtením nárok na náhradu škody, jež prý jí vzešla tím, že žalobce neodebral koupené dřevo. Procesní soud prvního státního soudu uznal podle žaloby a neuznal vzájemnou pohledávku žalované. V otázce, o níž tu jde, uvedl v d ů v o d e c h: Podle § 4 zákona ze dne 12. února 1920, čís. 118 sb. z. a n., jsou osoby, hospodařící na zabraném lesním panství povinny, by ohlásily každý prodej dříví vyjmajíc místní drobné prodeje ve čtrnácti dnech po uzavření smlouvy Státnímu pozemkovému úřadu. Prodeje, které nebyly podle předpisů ohlášeny, jsou neplatné. Zjištěno, že prodej ze dne 18. dubna 1922 nebyl oznámen v předepsané lhůtě čtrnáctidenní, nýbrž teprve po čtyřech nedělích. Jest tudíž podle zákona neplatný. Ana jest smlouva jako taková neplatná, jest i, a to ex tunc, složení jistoty k zajištění smluvních nároků neplatné. Jest vše uvést ve dřívější stav, tak jako kdyby smlouva nebyla bývala uzavřena, a jest proto také vrátiti jistotu 100.000 Kč. Tím jsou vyřízeny všechny námítky žalované strany, najmě i námítka započtení, poněvadž z neplatné smlouvy nelze uplatňovati ani nároky na náhradu škody. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v d ů v o d e c h: Podle § 4 zák. čís. 118/1920 sb. z. a n. jest do 14 dnů od prodeje hlásiti Státnímu pozemkovému úřadu každý prodej dříví, vyjmajíc místní prodej v drobném a připojit k oznámení opis tržové smlouvy a prodejních podmínek. Prodeje řádně neohlášené a nedoložené opisem smlouvy jsou neplatné. Státní pozemkový úřad

může do 14 dnů ode dne hlášení prohlásiti prodej za neplatný, odporuje-li řádně těžbě lesní neb, omezuje-li právo státu ze záborového zákona. Z tohoto doslovu vyplývá, že nedodržení čtrnáctidenní lhůty nečiní ještě prodej neplatným, nýbrž důraz jest na nehlášení vůbec, v případě pak ohlášení má Státní pozemkový úřad právo prohlásiti jej za neplatný z důvodů výše uvedených. Nestal se proto prodej dříví neplatným proto, že nebyl hlášen ve čtrnáctidenní lhůtě, ana byla smlouva o prodeji dříví Státnímu pozemkovému úřadu hlášena, třebaže po uplynutí čtrnáctidenní lhůty, nýbrž mohl býti Státním pozemkovým úřadem do čtrnácti dnů od ohlášení prohlášen za neplatný. To se však nestalo, jakž vyplývá ze spisu Státního pozemkového úřadu, a nelze proto mluvíti o neplatnosti prodeje z důvodu § 4 citovaného zákona. Z důvodu toho jsou neplatné jen smlouvy, které vůbec ohlášeny nebyly nebo které Státní pozemkový úřad prohlásil za neplatné, nejsou však neplatné smlouvy, které řádně byly ohlášeny, ale Státní pozemkový úřad výslovně neprohlásil, že je neschvaluje. Neprohlásil-li Státní pozemkový úřad ve lhůtě prodeje za neplatný, stal se pravoplatným.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Není správný názor napadeného rozhodnutí, že smlouva ze dne 18. dubna 1922 uzavřená mezi stranami o prodeji 5000 m³ dříví ze zabraňovaného lesního majetku strany žalované je platná, ač nebyla podle předpisu § 4 odst. (1) zák. ze dne 12. února 1920, čís. 118 sb. z. a n., do 14 dní od uzavření Státnímu pozemkovému úřadu, pokud se týče jeho obvodové úřadovně ohlášena. Podle uvedeného § odst. 1 zákona jsou povinny osoby, hospodařící na lesním zabraném majetku, hlásiti do 14 dnů od uzavření prodeje Státnímu pozemkovému úřadu každý prodej dříví, vyjímajíc drobný prodej místní, a připojiti k oznámení opis tržové smlouvy a prodejních podmínek. Prodeje řádně neohlášené a nedoložené opisem smlouvy jsou neplatné. Podle odstavce 2. téhož § jest pozemkovému úřadu vyhrazeno do 14 dnů ode dne ohlášení prohlásiti prodej za neplatný, odporuje-li řádně těžbě lesní, neb omezuje-li právo státu, vyplývající ze záborového zákona. — Jest nepochybno, že slovo »řádně« v odstavci (1) § 4 citovaného zákona znamená také »včas« neohlášený prodej dříví. Názor odvolacího soudu, že není klásti důraz na slovo »řádně«, nýbrž na slovo neohlášené a že stačí ohlášení prodeje vůbec, nemá opory ani v doslovu uvedeného ustanovení, ani v jeho smyslu, pokud se týče účelu. Předpis § 4 uvedeného zákona byl vydán (viz důvodovou zprávu, tisk 2373) k vůli kontrole lesního majetku a hospodaření na něm (úvod zákona čís. 118/1920 a § 6 zák. čís. 215/1919) a proto stanovena ona lhůta k hlášení prodeje a proto vyslovena neplatnost řádně, to jest také včas neohlášeného a nedoloženého prodeje dříví ((srovnej § 18 c) zák. v doslovu zákona ze dne 11. března 1921 čís. 108 sb. z. a n.). Kdyby sta-

čilo, jak za to má odvolací soud, ohlášení prodeje dříví vůbec, tedy ať kdykoli, tudíž i po provedení smlouvy, mohla by kontrola býti mařena, nebyla by po případě možná, a ustanovení § 4 zákona čís. 118/1920 bylo by na konec ilusorním. Smlouva stranami ze dne 18. dubna 1922 byla ohlášena Státnímu pozemkovému úřadu teprve dne 23. května 1922, tedy později než do 14 dnů po uzavření a jest proto podle poslední věty § 4 odst. 1 zák. čís. 118/1920 neplatná. Odstavec 2 uvedeného § má zřejmě na myslí prodeje řádně, to jest mimo jiné též včas ohlášené a proto se nelze dovolávati toho, že Státní pozemkový úřad k ohlášení prodeje dříví mlčel, totiž neprohlásil prodej za neplatný, pro platnost smlouvy ze dne 18. dubna 1922. Dodatné výslovné schválení Státní pozemkový úřad smlouvě neudělil. Jak řečeno, jest smlouva ze dne 18. dubna 1922 neplatná.

Odvolací soud zrušil napadeným usnesením rozsudek prvního soudu a uložil doplnění řízení co se týče vzájemné pohledávky žalovanou pozůstalostí k odpočtu namítané, vycházející z řečeného, však mylného názoru, že smlouva o prodeji dřeva je neplatná. Uplatňovaná vzájemná pohledávka pro nedodržení smlouvy ze dne 18. dubna 1922 předpokládá, že smlouva byla platná. Dodržetí neplatnou smlouvu nebyl žalobce povinen. Ježto smlouva ze dne 18. dubna 1922 platna nebyla, nedostává se vzájemné pohledávce podkladu a netřeba pohledávku onu zjišťovati a k vůli ní řízení doplňovati.

Čís. 12254.

Pro žalobu pojištěnce na nemocenskou pojišťovnu a na jejího lékaře o náhradu bolestného pro zaviněné trvalé porušení zdraví, jsou příslušné řádné soudy.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1933, R I 1103/32.)

Žalobce domáhal se na lékaři Dr. N-ovi a na pomocnické nemocenské pojišťovně společenstva hostinských v K. náhrady škody, ježto šéflékař pojišťovny uznal žalobce zdravým, ač byl těžce nemocen, takže žalobce musel dále pracovati. Soud první stolice odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, o žalobě dále jednal, nepřihlížeje k domnělé nepřipustnosti pořadu práva. D ů v o d y: Prvý soud vychází z názoru, že žalobce odvozuje svůj nárok proti žalovaným z domnělého odepření pojistných dávek, na něž měl nárok. Pro uplatňování těchto nároků bylo prý však zákonem ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928, čís. 184 sb. z. a n. určeno zvláštní řízení a zřízeno pojišťovací soudnictví. Požadovaná náhrada škody nemůže prý tudíž býti uplatňována v řádném pořadu práva. Rekursní soud nesouhlasí s tímto názorem, neboť není uplatňován nárok na plnění nemocenského pojištění podle citovaného zákona, pojistná dávka nebo náhrada za její odepření,

o čemž by ovšem bylo rozhodovati v pojišťovacím soudnictví, kde nemá místa řádný pořad práva, nýbrž žalobce požaduje náhradu škody ve formě bolestného proto, že prvžalovaný Dr. N. jakožto šéflékař druhé žalované, pojišťovny, ať již vědomě, ať zaviněně uznal žalobce přes jeho těžkou plicní chorobu zdravým a tím způsobil tvrzenou nemoc, spojenou s velkými bolestmi, ježto pro odepirání pojišťovny byl nucen pracovati dále. Prvžalovanému se klade za vinu, že podal vadný, žalobci nepříznivý posudek, za který podle § 1295 a 1297 obč. zák. ručí. Za to by však mohla po případě ručiti i druhá žalovaná, ježto podle tvrzení žaloby má Dr. N. ve svých službách jako úředního lékaře a na základě jeho prý nesprávného posudku odepřela pojistné dávky. Žalobcem uplatňovaný nárok jest tudíž nárokem ryze majetkoprávním, jehož uplatňování patří před řádný soud. §§ 186, 192, 196 zák. o soc. poj. mluví jen o dávkách, jež mohou býti požadovány podle tohoto zákona, k nimž uplatňovaný nárok nepatří.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Předeslati jest, že napadené usnesení jest ve skutečnosti usnesením změnovacím, nikoli zrušovacím, ježto rekursní soud odchylně od prvního soudu, jenž k námitce žalovaných odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva, neuznal tuto námitku za oprávněnou a proto uložil prvnímu soudu, by o žalobě dále jednal. Proti tomuto usnesení rekursního soudu by byl dovolací rekurs přípustný, i kdyby právní moc bývala vyhrazena. V dovolacím rekursu dovozují žalovaní, že žalobní nárok jest žalobcem vyvozován z odepření nebo zkrácení dávek nemocenského pojištění a že proto bylo by lze jej uplatňovati jen žalobou u příslušného rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny podle §§ 192 a 196 zákona o sociálním pojištění ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. an. Avšak rekursní soud správně vystihl, že se žalobce domáhá touto žalobou na žalovaných náhrady bolestného pro zaviněné trvalé porušení svého zdraví, nikoliv poskytnutí pojistných dávek podle zákona o sociálním pojištění. Jde tudíž o soukromoprávní nárok na náhradu škody podle § 1325 obč. zák. O tom, zdali jest tento žalobní nárok zákonem odůvodněn, nelze v nynějším období rozepře vůbec uvažovati, nýbrž jest se tu omeziti jediné na rozhodnutí o námitce nepřipustnosti pořadu práva, tedy na řešení otázky, zdali k jednání a rozhodování o nároku žalobou uplatňovaném jest povolán řádný soud, čili nic. Zákon o sociálním pojištění nemá zvláštní ustanovení o soudní příslušnosti v případech, kde pojištěnec uplatňuje proti nemocenské pojišťovně nárok na zaplacení bolestného pro zaviněné poškození na zdraví, a předpisy §§ 192, 193 a 196 zákona o sociálním pojištění se na takové nároky vůbec nevztahují, neboť rozhodčím soudům nemocenských pojišťoven jest v § 196 přikázáno výlučně rozhodování jen o žalobách proti výměrům nemocenských pojišťoven, jimiž byl zcela nebo z části zamítnut nárok na dávku pojištění

nemocenského podle tohoto zákona nebo jimiž dávka byla nesprávně vyměřena, snížena neb odňata. O takovou žalobu v souzeném případě nejde, ježto žalobní nárok na zaplacení bolestného není nárokem na dávku nemocenského pojištění podle zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928, čís. 184 sb. z. a n. Platí tu tedy i pro spolužalovanou nemocenskou pojišťovnu všeobecný předpis § 1 j. n. o příslušnosti řádných soudů. Pokud se týče prvního žalovaného, nelze pochybovati o tom, že k jednání a rozhodování o žalobě podané proti němu z důvodu náhrady škody podle §§ 1295, 1297, 1300 a 1325 obč. zák. jest povolán jedině řádný soud, neboť pro příslušnost rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny k rozhodování o náhradních nárocích pojištěnců proti lékařům nemocenské pojišťovny neposkytuje zákon o sociálním pojištění vůbec opory.

Čís. 12255.

Neplatnost smlouvy, již si družstvo dalo od nečlena postoupiti obchodní pohledávku za nečlenem. Postoupený dlužník může, platil-li družstvu, požadovati na něm, co mu zaplatil.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1933, Rv I 886/31.)

Žalobce domáhal se na žalovaném družstvu vrácení částky 2.412 Kč, která prý žalované nepřislušela, poněvadž jest to pohledávka s příslušenstvím z postupu, to jest z právního úkonu, k němuž žalovaná jako družstvo nebyla oprávněna, ježto postupitel, firma Karel G., již žalobce tuto částku dluhoval, nebyla v době postupu členem žalovaného společenstva. Žalobce, který o tom nevěděl, plnil prý omylem (§ 1431 obč. zák.). Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalovaná v první stoličce navrhla zamítnutí žaloby »z právních důvodů« a dále proto, že mezi žalobcem a Dr. T-em jako zástupcem žalované byl 22. prosince 1928 ujednán smír, jímž se žalobce zavázal zaplatiti žalované příslušnou částku ve splátkách a zřekl se všech námitek. Jest tedy předem uvážiti, zda si žalovaná jako družstvo směla dáti postoupiti od nečlena obchodní pohledávku za nečlenem. Není totiž sporu, že ani firma G., ani žalobce v době postupu nebyli členy žalovaného společenstva. Že jde o obchodní pohledávku, je patrné z účtu, na němž je postup vyznačen. Již z § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. zák. vyplývá, že družstvo zásadně může uzavírati právní jednání spadající v okruh jeho statutární činnosti jen se členy. Vytkl-li tedy žalobce, že postup ujednaný žalovaným společenstvem s nečleny je nicotný, má tento názor oporu v zákoně a nelze tvrditi, že žaloba nebyla tak uzpůsobená, by o ní mohlo býti rozhodnuto. Na žalované

bylo, by se bránila, že jde o úkon, který podle stanov a výjimkou z obecné zásady byl přípustný, což měla i skutkově doložit. Žalovaná však nejen že se v prvé stolici neodvolala na stanov, ale neuvedla vůbec žádné skutkové okolnosti, vyjímajíc ujednání smíru, o němž ještě bude řeč, z nichž by mohlo být usuzováno, že postup byl přípustný. Omezila se na tvrzení, že žaloba není opodstatněna »z právních důvodů«. To ovšem nestačí. Pokud jde o tvrzený smír, jest z jeho doslovu patrné, že strany nezamýšlely novaci narovnáním ve smyslu § 1380 obč. zák., neboť byla ujednána jen jiná splatnost, aniž byl změněn hlavní závazek žalobcův (§ 1379 obč. zák.), který měl být upevněn nad to rukojemstvím matky žalobcovy. Nehledíc k tomu, že žalovaná netvrdí, že žalobce této podmínce vyhověl, nebyl by »smír«, i kdyby se tato úmluva mohla za smír pokládati, platný a účinný, poněvadž byl ujednan o pohledávce z neplatného úkonu. Dovolávání se stanov a všechny vývody k tomu se pojící, přednesené teprv v opravném řízení, jsou vesměs novotami, jimiž se nelze zabývat. Žalobce byl při placení žalované potud v omylu, že z jejích dopisů ze dne 13. a 20. srpna 1928 musil předpokládati, že jde o platný postup, jak ho žalovaná v těchto dopisech ujišťovala. Žalovaná nemůže odpovědnost za toto předstírání svalovati na žalobce výtkou, že se ze společenstevního rejstříku — správněji z rejstříku členů (§ 14 zák. druž.) — nepřesvědčil, zda firma G. jest jejím členem čili nic. Spoléhal-li žalobce, jak je to při řádném obchodování zvykem, že údaj žalované je správný, a využila-li žalovaná této důvěry, nemůže žalobci s účinkem namítati nedostatek péče řádného kupce. Takto žalovanou způsobený omyl žalobcův podle § 1431 obč. zák. stačí, by se žalobce mohl domáhati vrácení toho, co žalované z omylu platil na pohledávku ji nepřislušející.

Čís. 12256.

Byly-li prodané věci odevzdány tomu, kdo je koupil v tajné plné moci pro jiného, nabytí k nim vlastnického práva zmocněnec, nikoliv zmocnitel. K nabytí vlastnictví zmocnitelem jest zapotřebí, by zmocněnec mu věci odevzdal (§§ 426, 427, 428 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 12. ledna 1933, Rv I 1612/31.)

V exekuční věci proti Janu a Marii K-ovým zabavila žalovaná firma movitostí. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se Barbora K-ová, matka Jana K-a, na žalované firmě nepřípustnosti exekuce, tvrdíc, že Jan K. koupil zabavené svršky pro ni. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. **Důvody:** Závěr prvního soudu, že Jan K., jednáje v tajné plné moci Barbory K-ové, nabytí vlastnického práva v jejím zastoupení a že plnomocenský poměr jeví plné účinky proti zmocnitelce, kteráž na základě tohoto poměru nabytí vlastnického práva k věcem Janem K-em objednaným, jest právně pochybený. Především jest směrodatné, kdo věci, o jichž

vybavení jde, objednal, zaplatil, převzal a v čí držení byly. Ze zjištění soudu zřejmo, že se všechny tyto činnosti pokud se týče stav držby stýkají v osobě Jana K-a. Prvý soud zaujímá stanovisko, že Jan K. nabytí vlastnického práva k zabaveným věcem v zastoupení Barbory K-ové. Jest tedy posouditi, jaký vliv má tajná plná moc prvním soudem předpokládaná proti zmocnitelce a třetí osobám. Jest trvati na tom, že proti třetí osobě jest k nabytí odvozeného vlastnictví zapotřebí viditelného nabyvacího způsobu. Podle § 425 obč. zák. lze vlastnictví, k němuž má kdo z koupě neb jinak právní důvod, nabytí jen právním odevzdáním a převzetím, t. j. tradicí, kteráž jest věcnou smlouvou o převodu držby věci s vůlí vlastnictví k ní převéstí a přijmouti. Bez tradice nelze uchopení se držby osobou k ní oprávněnou spatřovati v podobném jednání osoby jiné, kteréž tudíž ke vzniku vlastnického práva nestačí. V souzeném případě měl a má Jan K. zabavené věci ve svém krámě v držení, nikdy je své matce Barboře K-ové, 81leté stařené a soukromnici, tedy osobě žádnou živnost neprovozující nepředal, na věcech těch není viditelných znamení, z nichž by bylo lze zřejmě poznati, že by byly vlastnictvím Barbory K-ové, takže nutno dospěti jen k závěru, že jsou věci ty ve vlastnictví Jana K-a, jemuž Barbora K-ová k jich opatření pro synovu živnost poskytla jen peněžité prostředky. Z předeslaného pak nutně vyplývá, že »vlastnictví« Barbory K-ové ve zjištěných rozsudku postrádá právního podkladu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Pokud se týče právního posouzení věci, tvrdila dovolatelka původně v žalobě, že koupila zabavené věci od R-a, a byvši slyšena jako strana, udala, že zabavené věci jsou jejím vlastnictvím, že je objednal její syn, že je zaplatila z peněz, které dostala od své dcery z Ameriky, a že účty jsou vystaveny na její jméno. Z toho vyplývá, že dovolatelka uplatňovala právo vlastnické k zabaveným věcem, jež prý činí exekuci vednou žalovanou na tyto věci nepřípustnou. Dovolatelka však nikdy netvrdila, jakým způsobem nabytí toho práva vlastnického. Nutno přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že nestačí, že dovolatelka dokázala, že věci byly koupeny pro ni, neboť k nabytí práva vlastnického jest zapotřebí také odevzdání koupených věcí (§ 425 obč. zák.). Podle zjištění soudů nižších stolic koupil Jan K. zabavené věci od R-a sice pro Barboru K-ovou, ale vlastním jménem, šlo tedy o tajnou plnou moc. Nejednalo s prodávatelem v mezích zjevné plné moci a nabytí tedy práv ze smlouvy s ním uzavřené pro sebe a nikoliv pro dovolatelku (§ 1017 obč. zák.). Byly-li věci odevzdány jemu, nabytí práva vlastnického k nim, a nikoliv dovolatelce. Bylo proto potřebí, by bylo dokázáno, že Jan K. odevzdal věci jím nabyté dovolatelce některým ze způsobů vyčtených v § 426, 427 a 428 obč. zák. Stačilo zajisté, by se odevzdání stalo prohlášením (constitutum possessorium). Že se tak stalo, dovolatelka ani netvrdila.

Čís. 12257.

Pojištěnec nemůže se na lékaři nemocenské pojišťovny domáhati náhrady nemocenského, které prý mu ušlo tím, že ho prohlásil za zdravého, ač ještě uzdraven nebyl, leč že by prokázal, že nesprávný posudek byl podán úmyslně.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1933, Rv I 1678/31.)

Žalobce, pojištěnec okresní nemocenské pojišťovny, domáhal se na žalovaném vrchním lékaři náhrady nemocenského, jež prý mu ušlo tím, že ho žalovaný prohlásil za zdravého, ač ještě uzdraven nebyl. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobce žádá náhradu nemocenského, které prý mu ušlo tím, že žalovaný ho prohlásil za zdravého, ač ještě uzdraven nebyl. Jak zjištěno, podal žalovaný jako kontrolující lékař okresní nemocenské pojišťovny posudek, že žalobcovo léčení jest ukončeno. Žalovaný jednal jako pomocník okresní nemocenské pojišťovny, jehož používala při plnění povinností náležejících jí proti pojištěncům podle § 95 čís. 2 zák. čís. 221/1924. Za porušení své služební povinnosti ručil žalovaný jen pojišťovně, nikoliv však přímo žalobci jako pojištěnci, poněvadž s ním nebyl v právním poměru. Přímou by ručil žalobci, kdyby se byl proti němu dopustil nedovoleného činu, t. j. jednání nebo opomenutí, které se přičií objektivnímu právu nebo speciální normě. Takovýmto činem není podání posudku, třeba nesprávného, nemocenské pojišťovně, který měl býti podkladem pro její rozhodnutí o tom, má-li pojištěnci býti nadále nemocenské vypláceno, ano není tvrzeno, že nesprávný posudek byl podán úmyslně (§ 1295 druhý odstavec obč. zák.). O ustanovení § 1300 obč. zák. se žalobce nemůže opřít, poněvadž žalovaný mu nedal radu za odměnu, a, jak řečeno, není dolosní jednání ani tvrzeno. Bylo-li rozhodnutí okresní nemocenské pojišťovny následkem nesprávného posudku žalovaného nesprávně, příslušelo žalobci jen právo, brániti se proti němu zákonnými prostředky opravnými.

Čís. 12258.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Proti usnesení krajského soudu, jímž bylo rozhodnuto o rekursu z usnesení pracovního soudu o námitce jeho věcné nepřislušnosti, jest dovolací rekurs nepřipustný.

Podle druhé věty druhého odstavce § 36 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. jest rekurs k nejvyššímu soudu přípustný jen proti usnesením odvolacího soudu v pracovních sporech, vydaným za odvolacího řízení, a to jen za podmínek § 519 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1933, R II 502/32.)

Pracovní soud vyhověl námitce věcné nepřislušnosti a odmítl žalobu. Rekursní (krajský) soud zamítl námitku věcné nepřislušnosti.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs.

Důvody:

Dovolací rekurs čelí proti usnesení krajského soudu, jímž bylo rozhodnuto o rekursu z usnesení pracovního soudu o námitce jeho věcné nepřislušnosti. Krajský soud tu rozhodoval jako soud rekursní, nikoliv jako soud »odvolací« ve vlastním smyslu slova. (Viz § 5 vládního nařízení ze dne 1. prosince 1931, čís. 180 sb. z. a n.). Podle § 36 zákona o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n., lze usnesením pracovního soudu nebo jeho předsedy a výroku rozsudku o útratách, pokud strana neodporuje zároveň rozhodnutí o věci hlavní, odporovati rekusem, o němž rozhoduje krajský soud, v jehož obvodě jest pracovní soud, s konečnou platností. Z toho plyne, že napadené rozhodnutí krajského soudu jako soudu rekursního jest konečné a že tudíž dovolací rekurs proti němu není přípustný. Bylo jej proto podle § 526 druhý odstavec c. ř. s. a § 36 odst. (2) zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. odmítnouti. Pro úplnost se dodává, že podle druhé věty druhého odstavce § 36 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n., — v níž jest ustanoveno, že o rekursním řízení platí jinak (to jest, pokud v uvedeném zákoně nejsou obsažena ustanovení zvláštní) ustanovení civilního řádu soudního, — jest rekurs k nejvyššímu soudu přípustný jen proti usnesením odvolacího soudu v pracovních sporech, vydaným za odvolacího řízení, jimiž tedy bylo rozhodnuto o odvolání z rozsudku pracovního soudu, a to jen za podmínek vyčtených v § 519 c. ř. s.

Čís. 12259.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).

V případě § 14 zákona nepřisluší obchodnímu pomocníku právo žádati předložení knih a dokladů, nýbrž se musí při zkoumání bilance obmeziti jen na číselný souhlas bilance s knihami a na výtky omylů nebo zřejmých nesprávností, vyjímajíc případy vědomě nesprávných zápisů.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1933, Rv II 368/31.)

Žalobce byl u žalované firmy zaměstnán jako řídící jejího závodu v O. Služným byl 50% podíl na čistém výtěžku O-ského závodu. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované nedoplatku služného. Žaloba byla zamítnuta oběma nižšími soudy. Odvolací soud uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Především jest míti na zřeteli, jaká práva přísluší žalobci jako zaměstnanci zú-

částněnému na čistém zisku. Žalobce jako zaměstnanec má za účelem zjištění čistého zisku podle § 14 zák. čís. 20/1910 ř. z. právo žádati předložení bilance a nahlédnutí do knih. Předložení bilance nežádal, bilanci sestavil znalec ve svém posudku na základě zápisů v knihách a dokladů, pokud je měl po ruce. Žalobci přísluší jen právo žádati nahlédnutí do knih. To mu bylo povoleno. Nepřísluší mu však právo nahlédnutí do dokladů (arg. slovo »nahlédnutí do knih« § 14 zák. čís. 20/10 ř. z.). Při zkoumání bilance, posudku, musí se zaměstnanec obmezit na číselný souhlas bilance s knihami a na výtky omylů i zřejmých nesprávností, vyjmouc případy vědomě nesprávných zápisů. Nemůže však žádati předložení knih, tím méně dokladů, by si sebral materiál ke svým námitkám. Zevrubné zkoumání knih jako v řízení trestním mu nepřisluší (Mayer-Grünberg komentář k zák. o obch. pom. str. 179-184).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, mimo jiné z těchto

důvodů:

Že žalobci jako zaměstnanci podle § 14 zák. ze 16. ledna 1910 čís. 20 ř. zák. nepřisluší právo žádati předložení knih a dokladů, nýbrž že se musí při zkoumání bilance obmezit jen na číselný souhlas bilance s knihami a na výtky omylů nebo zřejmých nesprávností, vyjmajíc případy vědomě nesprávných zápisů, dovedil odvolací soud správně a stačí poukázat k výstižným důvodům jeho rozsudku (srov. Mayer-Grünberg, Komentář k zák. o obch. pom. str. 179—184 a k tomu Randa, Handelsrecht, druhé vydání I. str. 236 pozn. 28).

Čís. 12260.

K pojmu »ušlého zisku« nestačí možnost zisku, nýbrž jest zapotřebí bezpečnosti neb aspoň pravděpodobnosti, že by zisku bylo dosaženo, kdyby určitá okolnost nebyla nastala.

Výhra na los jest okolností naprosto nejistou, mimořádnou a nahodilou, kterou nelze očekávat podle obvyčejného sběhu událostí. Majetková hodnota naděje na výhru losů dosud netazených dochází výrazu jen v jejich kursovni ceně.

Ušla-li poškozenému škodným činem (vylákáním losu) hlavní výhra na los proto, že los byl ještě před tahem převeden na osobu třetí, nelze v tom spatřovati jeho »ušlý zisk«.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1933, Rv II 400/31.)

Žalobce se domáhal na žalovaném bankovním závodu a na jeho agentu Karlu H-ovi náhrady škody 112.505 Kč. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobkyně se domáhá na žalovaných náhrady majetkové škody 112.505 Kč, která prý jí vzešla z toho, že jí agenti spolužalované firmy — Karel H. a Alois G. — Istivě předstírali, že její losy nemají pro bu-

doucnost ceny a možnosti výhry, že losy čsl. červeného kříže budou staženy a nebudou již hráti, že tím byla uvedena v omyl a pohnuta k tomu, že vydala dne 3. května 1928 agentům místo peněz na splátku kupní ceny za státní stavební losy kromě jiných svých losů také los čsl. červeného kříže, na který později dne 1. června 1929 připadla hlavní výhra 150.000 Kč, a že tato výhra byla po srážce výherní daně vyplacena v zažalované částce 112.505 Kč výherci, osobě to třetí, na sporu nesúčastněné. V žalobě prohlásila žalobkyně zároveň ochotu, že navzájem vrátí vše, co z uvedeného losového obchodu ve svůj prospěch od žalovaných obdržela. Škoda na jmění může záležitosti buď ve skutečném (positivním) zmenšení jmění (úbytek, damnum emergens) anebo ve ztrátě zisku, jehož by někdo byl dosáhl podle obvyčejného sběhu událostí (ušlý zisk, lucrum cessans), anebo v obojím zároveň. Nárok na náhradu skutečné škody (damnum emergens), žalobkyně v tomto sporu vůbec neuplatňovala. Vždyť není sporné, že losy, jež odevzdala agentům spolužalované firmy místo hotového placení, byly jí částkou 2.000 Kč zaučtovány na kupní cenu za státní stavební losy, a žalobkyně ani netvrdila, že cena jejich losů, daných na místě hotového placení částí kupní ceny státních stavebních losů, byla větší, než zaučtovaná částka 2.000 Kč. Zbývá tedy ještě uvážiti, zdali v žalobě požadovanou částku 112.505 Kč lze považovati za ušlý zisk (lucrum cessans). Podle § 1293 obč. zák. jest ušlým ziskem, co má někdo očekávati podle obvyčejného sběhu událostí a čeho by byl docílil, kdyby se nebyla vyskytla určitá překážka (viz rozhodnutí čís. 4677 a 11.531 sb. n. s.). K pojmu »ušlého zisku« nestačí pouhá možnost zisku, nýbrž jest potřebí bezpečnosti neb aspoň pravděpodobnosti, že by zisku bylo dosaženo, kdyby určitá okolnost nebyla nastala. V souzeném případě spatřuje žalobkyně škodu, jejíž náhradu požaduje, jen v tom, že neobdržela hlavní výhru, která připadla na los čsl. červeného kříže, a překážku toho shledává v okolnosti, že onen los byl tažen, když přešel zaviněním žalovaných z jejího jmění do jmění osoby třetí, která pak obdržela výhru. Avšak výhra na los jest okolností naprosto nejistou, mimořádnou a nahodilou, kterou nelze očekávat podle obvyčejného sběhu událostí. Výhra závisí především na tom, že los bude tažen a tah určitého losu nemůže žádná smluvní strana svým přičiněním ani přivoditi ani zmařiti. Majetková hodnota naděje na výhru losů dosud netazených dochází výrazu jen v jejich kursovni ceně a v souzené věci jest jí posuzovati podle doby, kdy ke zcizení losů žalobkyní došlo. Ušla-li tedy žalobkyni hlavní výhra na los proto, že onen los byl ještě před tahem převeden na osobu třetí, nelze v tom spatřovati její »ušlý zisk« ve smyslu právě vyloženém. Z toho plyne, že žalobní nárok na zaplacení částky, která byla vyplacena třetí osobě jako hlavní výhra na los čsl. červeného kříže, není zákonem odůvodněn.

Čís. 12261.

Výpověď ve smyslu § 561, druhý odstavec, c. ř. s. jest platná (vykonána účinně), byla-li vypovídáné straně řádně doručena a nepodala-li

tato ve lhůtě námitky. Jsou-li tyto náležitosti splněny, stala se soudní výpověď' exekučním titulem, a nebylo třeba, by bylo vykázáno i její doručení vypovídající straně.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1933, R I 1130/32.)

Nájemník Jaroslav H. dal pronajímatelům, manželům R-ovým soudní výpověď' z bytu. Usnesení o soudní výpovědi bylo doručeno manželům R-ovým, kteří proti výpovědi nepodalí námitek. Na základě výpovědi navrhli manželé R-ovi povolení exekuce vnučeným vyklizením Jaroslava H-a. Soud první stolice exekuční návrh zamítl, ježto nebylo usnesení o soudní výpovědi doručeno Jaroslavu H-ovi. Rekursní soud exekuci povolil. D ů v o d y: Podle § 561 druhý odstavec c. ř. s. může, dala-li jedna strana druhé platnou výpověď', ji druhá strana proti straně vypovídající ve skutek uvést. Tím se tu rozumí postup podle § 575 třetí odstavec c. ř. s. Není však zákonného ustanovení, že postup ten jest odvislý od toho, že usnesení připouštějící výpověď' bylo včas doručeno straně vypovídající. Ostatně z ustanovení § 347 druhý odstavec j. ř. plyne, že má soud straně vypovídající sdělití na rubrice, kterou při povolení výpovědi zadrží, data doručení výpovědi straně vypovídající. Z tohoto ustanovení plyne, že se k účinnosti výpovědi jako exekučního titulu nevyžaduje doručení usnesení o výpovědi straně vypovídající. Také jest i z § 562 c. ř. s. usuzovati, že se k účinnosti výpovědi jako exekučního titulu vyžaduje jen, že nebyly proti ní podány včas námitky. Proto, ano je v souzeném případě nesporno, že nebyly podány námitky vymáhající stranou jako vypovídanou a tedy jediné k námitkám oprávněnou, nabyla výpověď' právní moci a jest exekučním titulem bez ohledu k tomu, zda byla straně vypovídající doručena, čili nic.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs se odkazuje na správné odůvodnění napadeného rozhodnutí, k němuž se dodává, že podle § 1 čis. 4 ex. ř. jsou exekučními tituly soudní výpovědi smlouvy nájemní nebo pachtovní o pozemcích, budovách a jiných předmětů tam uvedených, jestliže proti výpovědi nebyly podány včas námitky. Jest tedy výpověď' ve smyslu § 561 druhý odstavec c. ř. s. platná, správně v y k o n á n a ú č i n ě («wirksam vorgenommen»), byla-li vypovídající straně řádně doručena a nepodala-li tato ve lhůtě námitky (tak také Neumann, Kommentar zu den Zivilprozessgesetzen 1928, str. 1455 u § 561 c. ř. s.). Jelikož tyto náležitosti jsou splněny, stala se soudní výpověď' ze dne 28. července 1932 exekučním titulem, a nebylo třeba, by bylo také ještě vykázáno její doručení vypovídající straně, což jest jen podmínkou toho, by mohl započítí proti ní běh čtrnáctidenní lhůty § 575 třetí odstavec c. ř. s. (sb. n. s. 1988, 6432), o což zde nejde.

Čís. 12262.

Objednatel může odstoupiti od díla, i když vady jsou odstranitelné; není v tom časově omezen a může tak učiniti i tehdy, když oprava, pro kterou se rozhodl, byla provedena, ale dílo přes to zůstalo vadným a neupotřebitelným. Za řádnou opravu díla ručí tu zhotovitel tímž způsobem, jako při původním provedení. Nezáleží na tom, zda vadné dílo (šaty) jest objektivně upotřebitelné, pokud se týče, zda má nějakou cenu i s vadami, rozhodným jest, zda jest upotřebitelné pro objednatele.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1933, Rv I 1229/31.)

Žalobkyně, majitelka modního závodu, dodala žalované šaty. Ježto šaty měly vady, svolila žalovaná k opravě šatů Hertou K-ovou. Proti žalobě o zaplacení za dodané šaty namítla žalovaná, že šaty i po opravě měly vady. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil rozsudek odvolacího soudu a vrátil mu věc, by ji znovu projednal a znovu o ní rozhodl.

D ů v o d y:

Nižší soudy správně podřadily smlouvu stran pod zákonná ustanovení o smlouvě o dílo (§ 1151 a následující obč. zák.) a posoudily otázku ručení ze správy správně podle § 1167 obč. zák., avšak rozcházejí se ve výkladu tohoto předpisu v otázce objednatelova práva k ustoupení od smlouvy. Prvý soud žalobě nevyhověl, uznáv oprávnění žalované k odstoupení od smlouvy. Odvolací soud vyhověl odvolání žalobkyně a odsoudil žalovanou dle žalobní prosby, vycházející z právního názoru, že žalovaná, vykonavši volbu ve smyslu § 1167 obč. zák. tím, že dodatečně svolila k opravě šatů Hertou K-ovou, nemůže dodatečně po opravě žádati zrušení smlouvy, že mohla by se jen dožadovati buď řádného provedení opravy nebo přiměřené slevy, nemůže však odepíratí zaplacení účtu. S tímto názorem odvolacího soudu nelze souhlasiti a právem vytýká dovolatelka jeho právní mylnost. Předpis § 1167 obč. zák., jenž jest přísnější než předpis o správě podle § 922 obč. zák., přiznává objednateli díla oprávnění k jednostrannému zrušení smlouvy, má-li dodané dílo podstatné vady, které je činí neupotřebitelným, nebo přičítá-li se podstatné vady výslovné podmínce smluvní. Může tedy objednatel ustoupiti od smlouvy, i když vady jsou odstranitelné (rozhodnutí čis. 3103; 5270 sb. n. s.), není v tom směru časově omezen, a může tak učiniti i tehdy, když oprava, pro kterou se dodatečně rozhodl, byla provedena, ale dílo přes to zůstalo vadným a neupotřebitelným. Za řádnou opravu díla ručí tu zhotovitel tímž způsobem, jako při původním provedení. V souzeném případě zůstaly šaty i po opravě provedené Hertou K-ovou, jak soudy zjištěno, neupotřebitelné a dovolatelka dala je k dispozici, tedy od smlouvy ustoupila, a nijak tomu ne-

brání, že před tím svolila k opravě šatů. Tím nijak svému právu na případný odstup od smlouvy nezadala, zvláště ano nebylo prokázáno, že oprava provedená Hertou K-ovou odstranila vadnost šatů, naopak bylo podle posudku znaleckého prvým soudem zjištěno, že vady zůstaly, a že šaty byly jako letní model 1929 neupotřebitelné. Nezáleží na tom, zda šaty jsou objektivně upotřebitelné, pokud se týče, zda mají nějakou cenu i s vadami, jak miní odvolací soud, poněvadž rozhodným jest, zda jsou upotřebitelné pro objednatel, žalovanou.

Čís. 12263.

Za zůstavitelovy dluhy ručí jen dědic, jemuž byla pozůstalost odevzdána; před odevzdáním ručí jen pozůstalost a jen ona jest pasivně oprávněna ke sporu. Lhostejno, že na pozůstalost byl uvalen konkurs a že přihlásivšímu se dědici nebylo nic odevzdáno z pozůstalosti jen proto, že po zrušení konkursu žádné jmění nezbylo.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1933, Rv I 1950/31.)

Žalovaná přihlásila se bezvýjimečně k pozůstalosti po Emanuelu P-ovi. Pozůstalost byla právoplatně uznána povinnou zaplatiti žalobci 20.000 Kč. Na pozůstalostní jmění byl vyhlášen konkurs, jenž byl zrušen usnesením ze dne 25. ledna 1929. Žalované jako dědičce nezbylo nic k volnému nakládání. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované zapravení oné pohledávky vzrostlé o útraty sporu proti pozůstalosti. Žalovaná vznesla námitku rozepře rozsouzené, jež byla právoplatně rozhodnuta ve smyslu záporném. Ve věci samé procesní soud prvě stolice žalobu zamítl. **Důvody:** Podle ustanovení § 797 obč. zák. odevzdá soud pozůstalost dědici, by ji měl po právu v držbě, a v § 547 obč. zák. se vyslovuje zákon, že dědic, jenž přijal dědictví, zaujímá v něm místo zůstavitele a jest i zůstavitele i dědice pokládati proti třetí osobě za jedinou osobu, a podle § 548 obč. zák. bere dědic na sebe, co zůstavitel měl plniti ze svého jmění. Z těchto zákonných ustanovení jest vyvoditi, že před odevzdáním pozůstalosti jest dědic jen zástupcem pozůstalosti, a že jmění pozůstalosti jest fakticky i právně odděleno od jmění dědicova. Teprve odevzdáním pomíjí pozůstalost jako hereditas iacens, její jmění se směšuje se jměním dědicovým a dědic tímto okamžikem přejímá vlastní ručení jako dědic. Odevzdání pozůstalosti v souzeném případě se neuskutečnilo, neboť na pozůstalost po Emilu P-ovi byl uvalen konkurs, kterým bylo pozůstalostní řízení skončeno. Konkurs byl pravoplatným usnesením zrušen, na první třídu věřitelů se dostalo jen částečné úhrady, jmění nezbylo a žalované jako dědičce nebylo z pozůstalosti vůbec nic odevzdáno. Do odevzdání pozůstalosti lze zůstavitelův dluh vymáhati jen ze jmění pozůstalosti, nikoliv z vlastního jmění dědice. Poněvadž k odevzdání pozůstalosti žalované straně nedošlo, a dojiti nemůže, a nelze tedy na žalované straně mluvit o její ručební povinnosti, jest žaloba co do práv-

ního důvodu pochybena. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Jádrem sporu jest otázka, zda dědic, přihlásivší se k pozůstalosti bezvýjimečně, ručí již na základě této přihlášky na soud přijaté za dluhy pozůstalostní vlastním jměním bez ohledu k tomu, zda mu byla pozůstalost odevzdána čili nic. Prvý soud zastává stanovisko, že v souzeném případě k odevzdání pozůstalosti nedošlo, protože na pozůstalost byl uvalen konkurs, a že proto nenastala ručební povinnost žalované, třebaže se přihlásila k pozůstalosti Emanuela P-a bezpodmínečně. S tímto právním názorem prvého soudu projevuje souhlas i soud odvolací, a vývody odvolatele nejsou s to, by tento právní názor vyvrátily nebo zeslabily. Odvolatel vyvozuje z ustanovení § 801 obč. zák., že dědic přihlásivší se k pozůstalosti bezvýjimečně ručí bez ohledu k tomu, zda mu pozůstalost byla odevzdána čili nic, i vlastním jměním za dluhy pozůstalosti, a poukazuje na několik rozhodnutí býv. nejv. soudu ve Vídni, uveřejněných ve sbírce Glaser-Unger, a miní zejména, že je bez významu, že pozůstalost pro nedostatek jmění nebyla odevzdána, ježto prý pozůstalost, ana již byla bezpodmínečná dědická přihláška žalované k soudu přijata, měla býti soudem vyřízena. Než odvolatel přehlíží ustanovení § 74 nesp. řízení a § 69 konk. ř., podle kterýchžto ustanovení odpadá projednání pozůstalosti a její odevzdání, byl-li na pozůstalost uvalen konkurs; dle § 235 čtvrtý odstavec j. ř. jest v rejstříku pozůstalostním označiti projednání pozůstalosti za skončené, byl-li na jmění pozůstalostní za projednávání pozůstalosti vyhlášen konkurs (srov. Ehrenzweig II. str. 456). Dědická přihláška, třebaže k soudu přijatá, není než návrhem na odevzdání pozůstalosti, sama o sobě nezakládá ani ručení ani nabytí, a jest přihláška ta bez významu, nevede-li k odevzdání pozůstalosti. Teprve, když pozůstalost byla dědici, přihlášenému ať výjimečně nebo bezvýjimečně po rozumu § 819 obč. zák. a § 174 nesp. pat. odevzdána, nastupují teprve účinky § 801 a § 802 obč. zák. (srov. Ehrenzweig II. str. 329 a rozh. nejv. soudu v Brně čís. 10.322 sb. n. s.). Až do odevzdání pozůstalosti, t. j. do vydání odevzdací listiny ručí za pozůstalostní dluhy jen pozůstalost, jen ona je pasivně legitimována. Ano v souzeném případě následkem vyhlášení konkursu na jmění pozůstalostní ku projednání pozůstalosti a k vydání odevzdací listiny vůbec nedošlo, pozbyla dědická přihláška žalované — byť i bezvýjimečná — veškerého významu a nelze proto uznati, že žalovaná ručí za dluhy pozůstalosti již z důvodu, že se k pozůstalosti bezpodmínečně přihlásila. Okolnost, že žalované byla pozůstalostním soudem svěřena správa pozůstalosti podle § 810 obč. zák. a § 145 nesp. řiz., jest rovněž nerozhodná, neboť tím ještě nedošlo k odevzdání pozůstalosti, od kteréžto doby jediné lze žalovati dědice pozůstalosti osobně z dluhů pozůstalostních (srov. rozh. čís. 9733 sb. n. s.). Ovšem plyne z ustanovení §§ 531, 547, 532, 801, 813 až 815 obč. zák., že dědic ručí za dluhy pozůstalostní po případě i tehdy, když se v pozůstalostním řízení nevyskytly a pozůstalost je jimi vyčerpána, ba, přihlásil-li se dědic bez dobrodiní soupisu, ručí za dluhy pozůstalostní,

i když pozůstalost je předložena, avšak ve všech těchto případech je předpokladem, že pozůstalost byla dědici odevzdána (arg. §§ 797, 819, 820 a 821 obč. zák.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Zcela správně posoudily nižší soudy věc po stránce právní a stačí odkázati na vystižné důvody napadeného rozsudku, uznávající správnými i důvody soudu procesního. Důvody tyto nebyly vyvráceny vývody dovolání. Žalovaná se sice přihlásila k dědictví bezvýjimečně, avšak pozůstalost nebyla jí odevzdána, poněvadž na jmění pozůstalostní byl uvalen konkurs, čímž bylo řízení pozůstalostní vyřízeno, a poněvadž následkem toho není tu nic, co by dědičce bylo odevzdati. Věřitel zůstavitelův (žalobce) za tohoto stavu věci nemůže na žalované požadovati zaplacení své pohledávky za zůstavitelem, poněvadž jí pozůstalost nebyla odevzdána. Dědická přihláška o sobě ještě neodůvodňuje nárok žalobní. To vše již oba nižší soudy podrobně v důvodech svých rozsudků vyložily. Vývody, kterými se dovolatel snaží odůvodniti svůj odchýlný názor, jsou zcela liché, neboť nejsou s to, vyvrátiti správné důvody napadeného rozsudku, opřené o jasná ustanovení zákonná i o praxi československého nejvyššího soudu shodnou i s naukou, byť i odchýlnou od praxe bývalého vídeňského nejvyššího soudu, podle nichž ručí za dluhy zůstavitelovy jen dědic, jemuž pozůstalost byla odevzdána, kdežto před odevzdáním ručí jen pozůstalost a jen ona je pasivně legitimována. Pokud jde o výklad § 801 a 807 obč. z. jest připomenouti, že nelze vytrhovati tato ustanovení z celého souboru předpisů občanského zákona o právu dědickém a bez ohledu na ostatní předpisy vykládati doslov těchto dvou paragrafů a lze upozorniti na spis Ehrenzweigův (Erbrecht (1924), str. 329, 456, 484, 486, 489), na Ungerovo právo dědické — Erbrecht str. 188 nota 7 a na literaturu tam uvedenou proti zastancům odchýlného výkladu (Hasenöhrl Obligationsrecht II. vyd. str. 124, Kirchstetter III. vyd. str. 406), a proti rozhodnutím Glaser-Unger s t a r á řada 1863, 2030, 8257 a 13152. Konečně sluší připomenouti, že podle pozůstalostních spisů byl pravoplatně zamítnut návrh nynějšího žalobce, by pozůstalost byla žalované odevzdána. Pokud dovolatel popírá správnost názoru, že tu není majetku, jež by bylo lze odevzdati, činí tak marně, neboť pravoplatným zamítnutím návrhu, by byla pozůstalost odevzdána žalované přihlášené dědičce jsou vázány i soudy rozhodující o žalobě proti dědičce o zaplacení zůstavitelova dluhu.

Čís. 12264.

Mimosoudní výpověď, při níž nebyly splněny náležitosti §§ 565 a 562 c. ř. s., není sice soudně vykonatelná, má však účinek zrušující nájemní poměr podle občanského práva.

Rekurs vypovězeného na ministerstvo veřejných prací nenahrazuje námitky proti výpovědi z bytu, dané mu mimosoudně revírní radou.

Pro žalobu o vyklizení bytu při mimosoudní bezformální výpovědi není předepsána lhůta a může tato žaloba býti podána i po uplynutí čtrnácti dnů po zrušení nájemního poměru.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1933, Rv I 2241/32.)

Žalovaný si najal byt ve státním domě, z něhož dostal rozhodnutím revírní rady ze dne 13. července 1931 mimosoudní výpověď k 15. říjnu 1931. Proti výpovědi podal žalovaný stížnost na ministerstvo veřejných prací, jež ji zamítlo. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se československý stát na žalovaném vyklizení bytu. Procesní soud prvě stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Žaloba uvádí, že žalovanému byla dána výpověď pro nedodržování domovního řádu. Jde tedy o výpověď, která vyplynula z domovního řádu, podle kterého, jak žalující strana v odvolání tvrdí, nájemní smlouva vždy jest vypověditelná. Výpověď byla dána revírní radou s účinností k 15. říjnu 1931. Žalující strana sama tvrdí, že tu nejde o mimosoudní výpověď ve smyslu § 565 c. ř. s. a v dovolání tvrdí, že výpověď dána byla obyčejně, nikoliv podle § 565 c. ř. s. Jde tudíž o obyčejnou bezformální výpověď. Žalující strana netvrdila, aniž důkazy o tom nabídla, že tato bezformální výpověď má právní účinnost mimosoudní nebo soudní výpovědi ve smyslu c. ř. s. Z toho, že žalovaný měl podle domovního řádu právo podati rekurs na ministerstvo veřejných prací, nelze usuzovati, že oně bezformální výpovědi uvedená účinnost přísluší. Žalující strana naopak tvrdí, že tato výpověď nikdy nemohla nabýti exekuční vykonatelnosti, z čehož vyplývá, že výpověď mimosoudní nebo soudní výpověď v civilním soudním řádu uvedenou nahraditi nemůže. Jakou právní účinnost měla míti tato mimosoudní avšak bezformální výpověď? Tím, že žalovaný podal rekurs na ministerstvo, dal jasně na jevo, že výpověď nepřijímá. Že ministerstvo veřejných prací rekursu žalovaného nevyhovělo, nemůže změnit nic na povaze této bezformální výpovědi. Ježto žalovaný bezformální výpověď nepřijal, nedošlo ke smlouvě toho obsahu, že žalovaný musí být vykliditi. Žalobě, která jest označena jako žaloba o vyklizení, třeba jest základu právního titulu a jako takový uvádí se jen bezformální mimosoudní výpověď. Žalobní nárok předpokládá již závazek žalovaného smluvní objekt vykliditi. Takovýto závazek nemůže ona výpověď založiti. Neboť, kdyby tu byl takový závazek, předpokládalo by to, že podle ustanovení domovního řádu nahrazuje tato výpověď mimosoudní výpověď ve smyslu c. ř. s. což, jak svrchu uvedeno, žalující strana vůbec netvrdila. Pakli by však tato výpověď podle ustanovení domovního řádu byla tak účinnou, jako mimosoudní výpověď ve smyslu c. ř. s., podává se nutný závěr, že by tato pravoplatná výpověď byla exekučně vykonatelná, což žalující strana sama popírá. Odvolací soud neshledává tudíž žádný účinný titul, na který by se žaloba opírala, a musel tudíž

žalobu zamítnouti. Avšak, i kdyby šlo o výpověď, kterou by bylo pokládati za právně účinnou, nenabídla žalující strana důkaz a nedokázala, že tato výpověď ostatní ustanovení § 575 c. ř. s. o obnovení nájemní smlouvy derogovala. Těchto ustanovení musí býti tedy použito na souzený případ. Odvolací soud vyslovuje právní názor, že žalující strana, předpokládajíc, že jde o právně účinnou výpověď, musela do 14 dnů, co prošla lhůta k vyklizení, t. j. dne 29. října 1931, nejpozději však 14 dnů po doručení ministerského rozhodnutí o vyklizení vypovězeného bytu vésti exekuci proti nájemníku, chtěla-li zameziti, by výpověď opět nepozbyla účinnosti. To se však nestalo. V odvolání žalující strany se sice tvrdí, že se v zákoně nikde neuvádí, že žaloba o vyklizení musí býti podána do 14 dnů ve smyslu § 575 c. ř. s. Na to jest odpověděti, že žalující strana dovolává se tu výjimky z onoho zákonného ustanovení, kterého jak z rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 368 sb. vychází, na tento případ jest obdobně použiti, kterážto výjimka v zákoně nemá opory.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolání z důvodu nesprávného právního posouzení věci jest příznati úspěch. Není závady, by výpověď nebyla dána mimosoudně s platným účinkem i bez zachování náležitostí §§ 565 a 562 c. ř. s. ústním nebo písemným jednostranným projevem strany vypovídající o tom, že a od které doby má býti určitý nájemní poměr zrušen. Taková mimosoudní výpověď postrádá ovšem soudní vykonatelnosti a má jen účinek zrušující nájemní poměr podle občanského práva (§ 1116 obč. zák.). Odvolací soud zdůrazňuje, že v souzeném případě byla dána žalovanému revírní radou pro nedodržování domovního řádu tříměsíční výpověď od 15. července 1931 s účinností k 15. říjnu 1931, proti níž však žalovaný námitky ve smyslu § 566 c. ř. s. nepodal, spokojiv se jen stížností k ministerstvu veřejných prací, jež však podle uvědomění ze dne 17. listopadu 1931 byla zamítnuta. Rovněž bylo zjištěno, že z nájemní smlouvy nevyplývá, že smlouva byla ujednána na určitý čas. Odvolací soud projevuje názor, že žalovaný rekursem k ministerstvu veřejných prací dal dostatečným způsobem najevo, že mimosoudní bezformální výpověď nepřijímá, takže nedošlo mezi stranami k úmluvě, jež by mohla býti podkladem závazku žalovaného k vyklizení bytu, a že se proto žalobě na vyklizení bytu nedostává účinného titulu. Nejvyšší soud tento názor odvolacího soudu neschvaluje, neboť výpověď jest jednostranným projevem vůle strany vypovídající, který nabývá účinnosti, nebyly-li proti němu podány včas námitky podle § 566 c. ř. s. To se v souzeném případě nestalo a rekurs podaný žalovaným na ministerstvo veřejných prací tyto námitky nahraditi nemůže, nehledíc ani k tomu, že nebyl úspěšný. Byl tudíž mimosoudní bezformální výpověď mezi stranami nájemní poměr zrušen s účinností ode dne, jímž končila lhůta k vyklizení, nejpozději však po doručení uvědomění o rozhodnutí ministerstva

veřejných prací žalovanému. Žalovaný, jak jest mezi stranami nesporné, býti nevyklidil, dále ho užívaje, a žalobce podal na něho dne 23. února 1932 žalobu o vyklizení bytu. Názor dovolatelův, že pro podání žaloby o vyklizení bytu při mimosoudní bezformální výpovědi není předepsána lhůta a že tudíž žaloba může býti podána i po uplynutí čtrnácti dnů po zrušení nájemního poměru, jest správný. Ustanovení § 575 třetí odstavce c. ř. s., podle něhož mimosoudní výpověď, proti níž nebyly včas podány námitky, pozbude platnosti, jestliže se ve čtrnácti dnech potom, kdy nastala doba pro vyklizení nebo převzetí najatého předmětu určená, nenavrhne exekuce pro toto vyklizení, se nehodí na souzený případ proto, že zde nejde o výpověď formální, tvořící již o sobě exekuční titul; ani ustanovení § 569 c. ř. s. nelze tu použiti, poněvadž tu není nájemní poměr, jež by zanikl vypršením času, aniž by bylo ke zrušení smlouvy zapotřebí výpovědi. Zaujal-li tudíž odvolací soud v souzeném případě jen stanovisko § 575 c. ř. s., neposoudil věc po stránce právní správně; tuto žalobu nelze ani podle § 569 c. ř. s., k němuž žalovaný v dovolací odpovědi odkazuje, pokládati za opožděnou. Okolnost, že žalovaný i po zrušení nájemního poměru bytu dále užíval, a že žalobce žalobu podal až dne 23. února 1932, nemůže býti žalobci na újmu, a zejména z ní nelze nutkavě a beze vší pochybnosti vyvozovati, že žalobce vypovězený nájemní poměr mlčky obnovil, ježto se to mohlo státi také z ohledů na žalovaného, aby měl čas opatřiti si jiný byt.

Čís. 12265.

Nároku ze správy lze se vzdáti i činem konkludentním. Převezení věci u vědomí, že jest cizí, jest konkludentním činem, vzdáním se mlčky. Koupěna-li věc (kůň), ač prodatel ručení odmítl, jest v tom kupitelův souhlas s odmítnutím ručení.

Při lstivém zamlčení vady ani vzdání se nevylučuje nárok ze správy. Lstivým jest zamlčení, stalo-li se úmyslně, by tím byl druhý smluvník přiveden k rozhodnutí, jež by jinak neučinil. Znal-li prodatel vady koně a neoznámil-li je kupiteli, mohlo by po případě býti lstivým prohlášení prodatelovo, že za nic ručiti nemůže.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1933, Rv II 528/31.)

Žalobu kupitele koně na prodatele o zrušení kupní smlouvy a o vrácení kupní ceny oba nižší soudy zamítly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znova projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolatel odůvodňuje svůj nárok tím, že kůň není způsobilý k hospodářským účelům, pro něž byl koupen a zač se žalovaní zaručili, ač o vadách koně věděli a je zamlčeli. Soudy zamítly žalobu proto, že kůň

prý v době prodeje pro hospodářské účely byl způsobilý, že žalovaný upozornil dovolatele, že kůň bývá neklidný a že za povahu koně neručí. Dovolatel neprávem vytýká napadenému rozsudku, že jest v rozporu se spisy předpoklad, že se žalovaný za vlastnosti koně nezaručil; tímto obratem dovolatel zřejmě míní, že jest v rozporu se spisy, že žalovaný ručení odmítl; jde to z toho, že se dovolává v tom směru výpovědi svědků Josefa V-a a Františka T-a, kteří byli slyšeni o tom, zdali žalovaný ručení odmítl, a z toho, že k tomu, aby žalovaný byl zproštěn ručení za způsobilost koně k hospodářským účelům, nestačilo by, že se za to výslovně zaručil, poněvadž prodávatel po zákonu ručí za to, že věc má vlastnosti u ní obyčejně předpokládané a že jí lze užívat podle povahy jednání (§ 923 obč. zák.), nýbrž vyžadovalo by se, by kupitel se správy vzdal (§ 929 obč. zák.). Podklad pro zjištění, že žalovaný odmítl ručení, má odvolací soud ve výpovědích svědků Josefa V-a a Františka T-a, z nichž první to výslovně potvrdil a druhý udal, že žalovaný prohlásil, že za povahu kobyly neručí. Rovněž nelze sdíletí mínění dovolatele, že ke vzdání se nároku ze správy nestačí konkludentní čin podle ustanovení § 863 obč. zák., nýbrž že třeba podle § 929 obč. zák. výslovného prohlášení. § 929 obč. zák. klade výslovné vzdání se vedle případu, kdy někdo převede na sebe věc věda, že jest cizí a s oběma případy spojuje jako účinek ztrátu nároku ze správy. Převedení věci u vědomí, že jest cizí, však jest konkludentním činem, vzdáním se mlčky; podle § 928 obč. zák. nárok ze správy jest vyloučen při vadách nápadných vyjma případ lstivého zamlčení nebo výslovné připovědi; i toto ustanovení zřejmě zbudováno jest na tom, že, převede-li kdo na sebe věc, jejíž vady jsou zřejmé, jest v tom shledávati, že se správy vzdává. Při výkladu § 929 obč. zák. tak, jak činí dovolatel, byl by rozpor mezi ním a vůdčí zásadou obligačního práva obsaženou v § 863 obč. zák., že lze vůli projevit i mlčky konkludentními činy. § 929 obč. zák. klade hlavní důraz na slovo »vzdání se« a slovo »výslovný« má význam jako »zřejmý«, »neklamný«. Koupil-li však dovolatel koně, ač žalovaný ručení odmítl, jest v tom shledávati podle § 863 obč. zák. žalobcův souhlas s odmítnutím ručení. Přisvědčiti však jest dovolateli, že při lstivém zamlčení vady ani vzdání se nevylučuje nárok ze správy. Podle § 870 obč. zák. není ten, kdo byl ke smlouvě přiveden lstí, povinen státi ve slově; vzdání se přivoděné lstí tedy nezavazuje. Podle § 928 obč. zák. při lstivém zamlčení kupitel má nárok i při vadách nápadných. Dovolatel lest tvrdil, byť ne výslovně, přece tím, že tvrdil, že kůň byl stížen vytýkanými vadami již před prodejem, že žalovaný sám řekl kováři, že koně nekoval, poněvadž se ho bál, a že žalovaní vady zamlčeli. Lstivým jest zamlčení, stalo-li se úmyslně, by druhý smluvník tím byl přiveden k rozhodnutí, jež by jinak neučinil. Znal-li žalovaný vady koně žalobcem vytýkané a neoznámil-li je žalobci, pak prohlášení jeho, že za nic ručení nemůže, protože byl měsíc na vojné a nemůže věděti, zda se v té době něco s koněm nestalo a i prohlášení jeho, že neručí za povahu a že prodávaná kobyly je neklidná, když chce ke koni, mohlo by býti jednáním lstivým, neboť bylo by způsobilé vzbuditi v ku-

piteli klamný dojem, že kůň mimo zmíněnou nepokojnost, před tím než žalovaný odešel na vojenské cvičení, vady neměl, a domněnku, že za krátkou dobu cvičení se kůň sotva zkažil. Cíl ten zřejmě by sledovalo a bylo by lstí, kdyby žalobce zmíněné vady koně znal a úmyslně je zamlčel, aby žalovaného pohnul ke koupi koně, kterou by tento, věda o vadách, nebyl uzavřel. Okolnosti tyto by přes vzdání se odůvodňovaly nárok ze správy za zamlčené vady, kterými by byl kůň stížen v době prodeje.

Čís. 12266.

Československo-maďarská obchodní smlouva ze dne 31. května 1927, čís. 120 sb. z. a n., má vnitrostátní závaznost v Maďarsku.

Vzhledem ke čl. XXV smlouvy jest omezení slevy v pol. 81 tr. 17 maďarského svazového tarifu díl II sešit 1 ze dne 1. ledna 1926 na uhlí tuzemské pokládati za neplatné.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1933, Rv II 579/31.)

Žalující firma domáhala se na československém státu zaplacení 276 pengö, ježto za vagon kamenného uhlí zaslaného z Moravské Ostravy do Timisoara v Rumunsku bylo za trát v Maďarsku (od Samoskőujfalu do Lökeshaza vybráno dovozně podle normálního tarifu 417 pengö, ač mělo podle přípojky k uherskému místnímu tarifu čís. 13 podle uherského svazového tarifu díl II sešit 1 číslo 81 podle třídy 17 b) býti vybráno jen 141 pengö. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, shledav opodstatněnou námitku nedostatku pasivní legitimace žalovaného. Odvolací soud uznal podle žaloby, neshledav opodstatněnou námitku nedostatku pasivní legitimace, a uvedl v důvodech: Odvolací soud osvojil si nenapadené zjištění prvního soudu, zejména, že dopravné bylo předepsáno a vybráno o 276 pengö vyšší, než by činilo, kdyby bylo použito zvlášť výhodného tarifu maďarských drah pro dopravu uhlí ze stanice Samoskőujfalu, a souhlasí plně s právním názorem prvního soudce, že tohoto ustanovení maďarského tarifu mělo býti použito na zásilku, o níž jde, poněvadž pol. 81 tarifu 17 b) nerozeznává jednotlivé druhy uhlí a podle obchodní smlouvy mezi Čsl. republikou a královstvím maďarským ze dne 31. května 1927, čís. 120 sb. z. a n. čl. XXV nemá se se zásilkami zboží přepravovanými po železnicích obou smluvních stran nakládati na železnicích smluvních stran nepřiznivěji (moins favorablement) než se zásilkami stejného druhu přepravovanými ve vnitřní dopravě obou smluvních stran.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání namítá 1., že podle doslovu pol. 81 tr. b) maďarského svazového tarifu díl II sešit 1 z 1. ledna 1926, která (v úředním německém překladu) zní: Kohle und Lignit (einheimische) byla sleva na dovoz-

ném poskytnuta jen pro uhlí domácího, to jest maďarského původu a 2., že se žalobkyně nemůže dovolávat tarifní parity, ujednané v československo-maďarské obchodní smlouvě ze dne 31. května 1927 čís. 120 sb. z. a n., poněvadž tato smlouva nemá vnitrostátní závaznost jako zákonná norma. Žádná z těchto námitek neobstojí. Poněvadž jde o dopravu na trati maďarských státních drah, a tedy rozhoduje, zda dovozně na této trati bylo správně vyměřeno podle norem platných pro maďarské státní dráhy, netřeba se obíratí otázkou, zda zmíněná obchodní smlouva měla vnitrostátní závaznost v Československu. Pro maďarské státní dráhy vnitrostátní závaznost měla, neboť byla v Maďarsku zákonným článkem XVII:1927 § 1 s jejími přílohami jakož i se závěrečným protokolem k ní patřícím inartikulována mezi zákony země a nabyla tím podle čl. XXXI smlouvy, ježto ratifikační listiny byly vyměněny dne 24. července 1927, dnem 8. srpna 1927 účinnosti zákona. Ustanovení § 3 zmíněného článku, kterým se maďarská vláda zmocňuje prozatímně před výměnou ratifikačních listin uvéstí smlouvu v život pod podmínkou, že tak současně učiní též vláda Čsl. republiky, týká se jen zmocnění maďarské vlády, by uvedla smlouvu v život dříve, než podle zákona vešla v účinnost. Čl. XXV smlouvy ustanovuje, že všechny podmínky, které odporují ujednané tarifní paritě, budou pokládány za neplatné, a v závěrečném protokolu k tomuto článku se prohlašuje, že bude považována za nepřipustnou podmínka, že zboží přišlo z tuzemska. Podle toho jest omezení slevy v pol. 81 tr. 17 na uhlí tuzemské (einheimische) pokládati za neplatné a jest tudíž na věc pohlížeti tak, jako by tato položka zněla jen uhlí i lignit, takže sleva platila i pro spornou zásilku.

Čís. 12267.

Ručení dráhy.

Přeplnění vlaku jest příhodou v dopravě jen, nabylo-li takových rozměrů, že ohrožuje samo o sobě bezpečnost dopravy.

Jest příhodou v dopravě, nebyly-li dveře na plošinu otevřeny tak, by zapadly do skoby pro zavěšování dveří a nemohly se samočinně uzavřítí.

Žádati průvodčího o určení místa k sedění, jest jen právem cestujícího, nikoliv však jeho povinností, a není v opomenutí tom ani přestoupení předpisu ani porušení průměrné opatrnosti.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1933, Rv I 1722/31.)

Žalobkyně nastoupila s bařochem na zádech do vlaku. Ježto vlak byl přeplněn, byla žalobkyně nucena státí u dveří, nemajíc jiného místa. Při tlačenici nastalé vystupováním cestujících ve stanici Sch. musela se žalobkyně zachytнути dveří, by neupadla, při čemž přišla prsty pravé ruky mezi veřeje a dveře, které zapadly a přiskříply jí prsty pravé ruky.

Žalobní nárok na náhradu škody proti dráze uznal procesní soud první stolice z polovice důvodem po právu. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalované dráhy.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Z pouhého zjištění, že vůz, v němž žalobkyně jela, byl přeplněn, nelze souditi, že jde o příhodu v dopravě. Neboť není každé překročení vymezeného počtu cestujících pokládati za odchylku od pravidelného chodu dopravy, poněvadž přeplnění je častým zjevem dopravy a nelze je odstraniti, aniž by vážně neohrožovalo pravidelnost dopravy. Nepravidelností se stává přeplnění vlaku teprve, nabylo-li takových rozměrů, že ohrožuje samo o sobě bezpečnost dopravy, čímž se teprve stává příhodou v dopravě, poněvadž může samo o sobě již přivoditi zranění neb usmrcení člověka (§ 1 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.). Takového rozměru přeplnění vlaku nebo vozu v souzeném případě nedosáhlo, neboť je zjištěno, že ve vlaku bylo celkem 400 cestujících III. třídy, ač bylo míst jen pro 346 cestujících, že v S. 120 osob vystoupilo, takže ze S. zbylo jen 280 cestujících a v Sch. vystoupilo ještě dalších 40 osob. Že v těchto dvou stanicích byl nával přistupujících cestujících a že obsazení vozu ohrožovalo samo o sobě bezpečnost osob v něm dopravovaných, není zjištěno. Nelze proto přeplnění tohoto druhu pokládati za příhodu v dopravě.

Příhodou v dopravě (§ 1 zákona o ručení železnic) je však, že dveře na plošinu vedoucí nebyly otevřeny tak, by zapadly do skoby pro zavěšování dveří a nemohly se samočinně uzavřítí. Nezajištění dveří bylo o sobě způsobilé zranění člověka a je úchytkou od pravidelného chodu dopravy, poněvadž skoba je určena k zajištění otevřených dveří a mají proto dveře pravidelně býti otevírány tak, by do skoby skutečně zapadly. Ručí proto dráha za poškození žalobkyně utrpěné zavřením dveří, pokud neprokáže některý z vyvíňovacích důvodů § 2 zákona o ručení železnic. To se jí však nepodařilo, poněvadž nedokázala, že neotevřel dveře, nezaklíniv je, některý ze železničních zaměstnanců, a netřeba se proto zabývatí otázkou, zda stanice Sch. jest technicky bezvadně provedena a zda jest povinností dráhy čeliti nebezpečnému samočinnému zavírání dveří.

Dráha však ani nedokázala, že si úraz zavinila výlučně sama žalobkyně. Neboť, je-li zjištěno, že žalobkyně byla nucena státí u dveří, nemajíc jiného místa a že při tlačenici nastalé vystupováním cestujících ve stanici Sch. musila se skoro otočiti a zachytнути dveří, by neupadla, při čemž právě přišla prsty pravé ruky mezi veřeje a dveře, které zapadly, nelze jí vytýkati, že si svou neopatrností zavinila úraz výlučně sama. Nelze však spatřovati její výlučné zavinění na úraze ani v tom, že vstoupila s velkým bařochem na zádech do vozu, v němž našla jen místo u dveří, a že nežádala podle článku 16 § 1 a 2 přepravního řádu uvedeného v platnost vládním nařízením ze dne 17. čer-

vence 1928, čís. 144 sb. z. a n., průvodčího o určení místa k sedění, anebo že se jízdý nevzdala, neboť to je jen jejím právem, nikoliv povinností a není v opominutí tom ani přestoupení předpisu ani porušení průměrné opatřnosti (§ 1297 obč. zák.). Poněvadž se však žalobkyně vůbec nedovolala, nelze přezkoumávat, zda úraz vůbec nezavinila, a bylo proto rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 12268.

Je-li dražební řízení již skončeno a opravný prostředek tohoto řízení se týkající nebyl podán, nýbrž jde již jen o rozvrh nejvyššího podání a jen toho se také rekurs týkal, nebyl rekursní soud oprávněn, aby se zabýval otázkou proveditelnosti a přípustnosti dražby.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1933, R I 1126/32.)

Ve vnučené dražbě byly vydraženy pozemky, jichž dlužníci nabyli přidělem. Proti rozvrhovému usnesení podal rekurs vymáhající věřitel Josef K. K tomuto rekursu zrušil rekursní soud celé exekuční řízení z důvodu, že povinní nejsou jako vlastníci prodávaných, pokud se týče prodaných pozemků knihovně zapsáni a že proto není exekuce podle stavu veřejné knihy proveditelná.

Nejvyšší soud k dovolacím rekursům vydražitelů zrušil napadené usnesení a vrátil věc soudu druhé stolice, by o rekursu Josefa K-a znovu rozhodl.

Důvody:

Netřeba řešiti otázku, zdali exekuce dražbou na pozemky povinných, kteří nejsou ve veřejné knize za vlastníky zapsáni, je, pokud se týče byla proveditelná, po případě přípustná, při čemž se však poukazuje na §§ 325, 328, 331 ex. ř. (sb. n. s. 6521), nýbrž stačí v projednávaném případě uvést, že exekuce dražbou pozemků dlužníků byla za souhlasu Státního pozemkového úřadu právoplatně povolena a také již provedena, nanejvýš, že se svolením Státního pozemkového úřadu udělený příklep nabyt právní moci. Jde již jen o rozvrh nejvyššího podání a jen toho se také rekurs podáný Josefem K-em týkal. V tomto údobí, kdy podle toho, co bylo uvedeno, je dražební řízení již skončeno a opravný prostředek tohoto řízení se týkající podán nebyl, nebylo na rekursním soudě, aby se zabýval otázkou proveditelnosti, po případě přípustnosti dražby a napadené usnesení není proto po právu.

Čís. 12269.

Nelze-li mezi spoluvlastníky domu docílití souhlasu jen o výši úplaty za byt užívaný spoluvlastníkem, není třeba zřizovatí správce společné nemovitosti, nýbrž může býti úplata určena soudem v nesporném řízení.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1933, Rv I 1905/31.)

Žalobkyně a žalovaný byli spoluvlastníky domu, každý z polovice. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném, by byl uznán povinným svoliti, by byl ustanoven společný správce domu. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Žalující strana odůvodňuje žalobní nárok tím, že se se stranou žalovanou nemůže shodnouti o výši úplaty za byt, kterého ve společném domě užívá strana žalovaná. Otázka této náhrady jest otázkou řádné správy. Ježto každá ze stran jest spoluvlastníci co do polovice, nelze otázku tu rozhodnouti většinou hlasů podle § 833 obč. zák. a vzniká otázka, zdali z tohoto důvodu jest již odůvodněno žádati za zřízení společného správce. Zřízení jeho zákon v § 836 obč. zák. sice připouští, avšak nevyslovuje se o tom, za jakých podmínek se tak má státi. Pro případ, že jde o úkony mimořádné správy, o nichž se spoluvlastníci nemohou shodnouti, ustanovuje § 835 obč. zák., že, neshodnou-li se ani na losu ani na rozhodčím, má rozhodnouti soudce. Všeobecně se uznává, že se rozhodnutí to má státi v řízení nesporném. Není zajisté důvodu, by tohoto ustanovení o soudcově rozhodnutí nebylo použito obdobně i v případech, kde jde sice o úkony řádné správy, kde však, jako v souzeném případě, nemůže býti docíleno rozhodnutí většinou hlasů. Obdobné použití bylo uznáno za přípustné v rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu ve Vídní ze dne 5. června 1878, čís. 13.401, Glaser-Unger čís. 7018. Je-li tedy možno spor spoluvlastníků o úkonu řádné správy rozhodnouti soudcem v řízení nesporném a dopouští-li vedle toho zákon i ustanovení správce společné věci, vzniká otázka, kdy jest se omeziti na onen způsob a kdy jest přikročiti ke zřízení správce. Pro úplný nedostatek zákonných předpisů o podmínkách zřízení správce společné věci jest souditi, že rozhodovati má účelnost a, ježto funkce správce jest institucí delšího trvání, jest souditi, že jest jí použití tam, kde lze ze zjištěných skutečností důvodně souditi, že bude opětně docházeti ke sporu spoluvlastníků o způsobu správy a že bude třeba častěji spory mezi nimi odstraňovati a že jest v zájmu klidné a nerušené správy, by tu byl orgán, který by takovéto opětovné spory vylučoval. V souzeném případě, kde nebylo tvrzeno, že se spoluvlastníci nemohou dohodnouti i v jiných otázkách než o výši úplaty, lze očekávati, že se po vyřešení otázky úplaty spoluvlastníci o další správě dohodnou, zřízení správce společné věci tedy nejví se potřebným a žalobní nárok proto není odůvodněn.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání opřenému o dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s. nelze přiznati oprávněnost. Správně rozhodl odvolací soud, zamítnuv žalobní nárok, by byl zřízen společný správce domu, poněvadž jako jediný důvod, by správce byl zřízen, uváděno bylo žalobkyní, že nelze docílití souhlasu o výši úplaty za byt žalovaným spoluvlastníkem domu užívaný,

a k určení této výše, jak správně dovodil odvolací soud, netřeba zřizovati správce, nýbrž určena býti může soudem v řízení nesporném podle obdoby § 835 obč. zák. Stačí proto odkázati na správné důvody napadeného rozsudku.

Čís. 12270.

Ustanovení § 109 c. ř. s. nelze použítí, odepřel-li adresát přijmouti zásilku doručovanou mu mimo místa uvedená v tomto zákonném ustanovení.

Cestu na pole nelze u rolníka považovati za pracoviště.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1933, R II 517/32.)

Rozsudek, uznávající podle žaloby, pokusil se listonoš doručiti žalovanému rolníku, když jel na pole. Žalovaný odmítl přijmouti zásilku, načež mu listonoš prohlásil, že uloží zásilku na poště, což též dne 16. května 1932 učinil. Odvolání podané dne 22. července 1932 o d v o l a c í s o u d odmítl jako opožděné.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nehledě k důvodu, pro který odvolání odmítl, o něm po zákonu jednal.

Důvody:

§ 109 c. ř. s. ustanovuje, že, odpírá-li osoba, jíž se doručení může platně státi, přijetí doručovaného spisu bez z a k o n i t é h o d ů v o d u, jest písemnost zanechati na místě doručení anebo, není-li to možné, uložiti ji u poštovního úřadu. V souzeném případě stal se pokus doručení na cestě v obci, tedy mimo místa uvedená v § 101 c. ř. s. a žalovaný odepřel přijetí písemnosti. Doručení se nemohlo státi podle § 101 c. ř. s. stěžovateli platně, an odepřel zásilku doručovanou mu mimo místa v tomto zákonném ustanovení uvedená. Nemohlo proto býti použito ustanovení § 109 c. ř. s. Podle jasného doslovu § 101 c. ř. s. stačilo k neplatnosti doručení mimo místa tam uvedená, že přijetí spisu bylo odepřeno. Bylo proto bez významu, z jakého důvodu to nastalo. S názorem odvolacího soudu, že cestu na pole jest u rolníka považovati za pracoviště, nelze souhlasiti, poněvadž tím se rozumí místo, kde osoba pracuje, nikoliv cesta k němu. Poněvadž doručení uložením písemnosti na poště dne 16. května 1932 bylo neplatné, a podle obsahu spisu nebyl před 14. červencem 1932 stěžovateli rozsudek soudem jinak doručen, začala pro něho lhůta § 464 c. ř. s. teprve tohoto dne, takže odvolání podané 22. července 1932 nemohlo býti odmítnuto jako opožděné.

Čís. 12271.

Podle vládního nařízení ze dne 19. března 1919, čís. 145 sb. z. a n., jest přípustné povolení exekuce rakouským soudem bez rozdílu, zda jde o povolení exekuce na pohledávku či na jiné jmění a zda dlužník nebo poddlužník bydlí v Rakousku či v Československu.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1933, R I 1114/32.)

Okresní soud ve Vídni povolil exekuci na dlužníkuv plat a požádal o výkon exekuce okresní soud v Ž. v Čechách, jemuž ponechal též, by vydal platební zákaz poddlužníku a určil nezabavitelné minimum. Okresní soud v Ž. odmítl výkon exekuce. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu výkon exekuce. D ů v o d y: Poukaz na sdělení ve Věstníku čís. 133 z roku 1927 nemůže v souzeném případě ospravedlniti odmítnutí výkonu exekuce, povolené soudem ve Vídni. Neboť v poměru s Rakouskem platí ustanovení vládního nařízení ze dne 19. března 1919, čís. 145 sb. z. a n., podle něhož rakouský soud může exekuci sám povoliti a tuzemský soud přímo za její výkon požádati. Exekuce se stala podle § 294 ex. ř. tím, že povolující soud poddlužníku zakázal, by dlužníku zaplatil. Soud ve Vídni musí proto býti považován za příslušný pro povolení platební záповědi.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurent má mylně za to, že vládní nařízení ze dne 19. března 1919 č. 145 sb. z. a n. neplatí pro povolení exekuce na pohledávky rakouským soudem v případě, kde dlužník a poddlužník mají bydliště v tuzemsku, protože prý se tím sahá do výsostních práv Čsl. republiky, porušují se tím čsl. zákony, obchází ustanovení § 18 čís. 3 a § 303 ex. ř. a protože dále bylo vládní nařízení prý doplněno a vysvětleno v tomto směru výnosy ministerstva spravedlnosti ze dne 18. prosince 1919 str. 159 a výnosem č. 133/1927 min. Věstníku tím způsobem, že se výkon platební záповědi cizozemských soudů proti tuzemskému poddlužníku má odmítnouti. Vládní nařízení čís. 145/1919 nečiní rozdílu, zda jde o povolení exekuce na pohledávku či na jiné jmění a zda dlužník nebo poddlužník bydlí v Rakousku či Československu a připouští povolení exekuce rakouským soudem zcela všeobecně bez takového rozeznávání. I řečené výnosy (sdělení) min. spravedlnosti netýkají se případu posuzovaného. Tu rakouský soud povolil jen exekuci, ale nevydal platební zákaz poddlužníku, ponechav jeho vydání tuzemskému soudu stejně jako určení nezabavitelného minima. Nejde tudíž ani o porušení svrchovanosti Československé republiky ani o porušení zákona ani o obcházení předpisu § 18 čís. 3 a § 303 ex. ř., nýbrž o vzájemnou úpravu vykonatelnosti exekučních titulů a jejího způsobu ve smyslu § 84 ex. ř. bez porušení zásad uvedených ministerskými sděleními.

Čís. 12272.

K výlučné příslušnosti pracovních soudů, pokud se týče v případě § 42 zákona ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n., okresních soudů, náleží spor o zaplacení mzdy za služby, jež konal žalobce pro žalovaného s jeho souhlasem a za něž dostával úplatu v naturáliích.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1933, R I 1140/32.)

Žalobkyně domáhala se žalobou, zadanou na okresním soudě v Jablonci nad Nisou, na žalované zaplacení mzdy 5.800 Kč za služby konané v době od 8. března 1929 do konce července 1931 a odůvodňovala příslušnost dovolaného soudu poukazem k § 49 čís. 6 j. n. Námitce věcné nepřislušnosti soudu prvního státního vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku věcné nepřislušnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody.

Předmětem dovolacího rekursu jest jen otázka věcné příslušnosti soudu, nikoliv též otázka důvodnosti žalobního nároku. Ježto v souzené věci žalovaná vznesla námitku věcné nepřislušnosti soudu a popřela skutkové údaje, uváděné žalobkyní k opodstatnění příslušnosti dovolaného soudu, bylo sice na soudě, by v tom směru zjistil skutkový podklad námitky a rozhodl o ní podle tohoto zjištění, nikoliv tedy jen podle jednostranného žalobního přednesu (viz rozhodnutí čís. 8833 sb. n. s.), avšak ani při tom nesmí býti předbíháno rozhodnutí hlavního sporu. Prvý soud tudíž pochybil, pokud se ve svém usnesení o námitce věcné nepřislušnosti soudu pustil i do rozhodování o tom, zdali žalobní nárok jest důvodem po právu čili nic. Žalobkyně se domáhá na žalované zaplacení mzdy 5.800 Kč za služby konané v době od 8. března 1929 do konce července 1931 a příslušnost dovolaného soudu odůvodňovala poukazem na ustanovení § 49 čís. 6 j. n. Žalovaná namítla, že dovolaný okresní soud není věcně příslušný, protože mezi ní a žalobkyní nebylo vůbec služebního poměru ve smyslu § 49 čís. 6 j. n. Jest se tudíž omeziti na řešení otázky, zdali v době, za kterou žalobkyně požaduje mzdu, byl mezi stranami smluvní poměr služební. Tím se řídil rekursní soud a na základě souhlasného skutkového přednesu obou stran dospěl k správnému závěru, že tu jde o spor ze služebního poměru, založeného smlouvou mezi žalovanou jako zaměstnavatelkou a žalobkyní jako osobou náležející k jejím lidem domácím. Ke smlouvě služební může dojít mlčky podle § 863 obč. zák. jednáním stran, které, uváží-li se všechny okolnosti, nepřipouštějí jiný rozumný výklad. Takové jednání stran jest spatřovati i v tom, že žalobkyně — jak jest nesporné — konala služby pro žalovanou s jejím souhlasem a že od ní za to dostávala úplatu v naturáliích. Mimo to bylo prvním soudem zjištěno, že žalovaná slíbila žalobkyni opětovně odměnu za její pomoc při hospodářství. Zdali žalob-

kyňi přísluší také uplatňovaný nárok na zaplacení mzdy, jest ovšem otázkou, jež se týká merita sporu, o níž nelze rozhodovati v meziporu o námitce věcné nepřislušnosti soudu. Nemá ostatně pro rozhodnutí o této námitce významu, neboť služební smlouva — jak správně uvedl rekursní soud — může býti i bezplatná (§ 1152 obč. zák.). Věcná příslušnost dovolaného okresního soudu vyplývá ostatně nejen z § 49 čís. 6 j. n., nýbrž i z ustanovení § 42 zákona ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n. (o pracovních soudech). Podle toho, co bylo zpředu vyloženo, jde zřejmě o spor o mzdu ve smyslu §§ 1 a 2 a) zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. Takové spory náležejí podle § 42 téhož zákona, pokud není pro soudní okres zřízen pracovní soud aneb oddělení okresního soudu pro spory pracovní, k věcné příslušnosti soudů okresních, ať byla žaloba podána za trvání pracovního, služebního neb učebního poměru nebo po jeho skončení a ať jest hodnota předmětu sporu jakákoliv. Podle § 2 a) vládního nařízení ze dne 1. prosince 1931, čís. 180 sb. z. a n., byl zřízen nový samostatný pracovní soud i v Jablonci nad Nisou, ale svou činnost započal podle vyhlášky ministra spravedlnosti ze dne 17. března 1932 čís. 44 sb. z. a n. teprve od 1. září 1932. V mezidobí od 1. ledna 1932 do 1. září 1932 platil tedy o příslušnosti okresního soudu v Jablonci nad Nisou pro pracovní spory předpis § 42 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. (viz rozhodnutí čís. 11.733 sb. n. s.) a právě v té době — dne 7. března 1932 — byla u něho podána žaloba, o kterou tu jde.

Čís. 12273.

Stranám jest voino, by se v jednotlivém případě v obapólném srozmění vzdaly příslušnosti rozhodčího soudu, ujednaného v kolektivní smlouvě, a aby sporná věc byla vznesena na řádný soud. Pokud jest míti za to, že mezi stranami došlo k dohodě v tomto směru.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1933, R I 1144/32.)

Proti žalobě obchodního pomocníka na zaměstnavatelku, továrnu na punčochy ve V., vznesla žalovaná námitku, že prý podle kolektivní smlouvy má býti spor rozhodnut rozhodčím soudem. Soud prvního státního odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva, správně nepřislušnosti soudu a uložil prvému soudu, by, nehledě k odmítacímu důvodu, dále ve věci jednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud vystihl zcela správně, že žalovanou firmou namítaná okolnost, že spor má býti rozhodnut podle kolektivní smlouvy soudem rozhodčím, odůvodňuje jen námitku nepřislušnosti řádného soudu, ni-

koliv nepřipustnost pořadu práva (srovnej rozhodnutí čís. 2811, 4957, 6183, 6734, 9130, 9751 sb. n. s.). Z odstavce 7 kolektivní smlouvy plyne ovšem, že sporné případy, jež vzejdou z ujednání v ní obsažených, jest především předložiti písemně oboustranným tarifním komisím, a nemohou-li se strany potom shodnouti, že si zvolí po dvou zástupcích ze svých organisací jako rozhodčí soud, jemuž předsedá dočasný správce politické expositury a jehož rozhodčímu výroku se obě strany podrobí. Avšak rekursní soud správně uvedl, že přes to jest stranám volno, by se v jednotlivém případě v obapolném srozumění vzdaly příslušnosti rozhodčího soudu, ujednaného v kolektivní smlouvě, a by sporná věc byla znesena na řádný soud. Že tomu tak jest, plyne ze zásady smluvní volnosti, jež jest uznána v platném právním řádu, a také judikatura nejvyššího soudu hájí stanovisko, že, pokud není v zákoně jinak ustanoveno, jest stranám přes to, že jsou členy organisací uzavřevších kolektivní smlouvu, nicméně volno, by si ujednaly individuální služební smlouvu, odchylnou od smlouvy kolektivní. (Viz zejména plenární rozhodnutí čís. 5479 sb. n. s. a rozhodnutí čís. 5587 sb. n. s.) Mohou-li si strany ujednati individuální smlouvu služební, odchylnou od kolektivní smlouvy, jest jim právě tak dovoleno, by dohodou vyloučily pro jednotlivý sporný případ i příslušnost rozhodčího soudu, ujednanou jinak v kolektivní smlouvě. Zbývá ještě zkoumati otázku, zda-li v souzeném případě došlo k dohodě o tom, že žalobce má svůj sporný nárok vznésti na řádný soud, nikoliv na soud rozhodčí podle odstavce 7 kolektivní smlouvy. V té příčině bylo zjištěno prvým soudem na základě výpovědi svědků, že Německý svaz obchodních a průmyslových zaměstnanců (D. H. V.) v zastoupení žalobcově zaslal sekretariátu pro průmysl, obchod a živnosti ve V. jako orgánu průmyslového svazu ve V., jehož členem jest žalovaná, dopis uplatňující žalobcovy nároky a že tento sekretariát odpověděl na to dopisem ze dne 23. února 1932, jehož obsah není sporný. Jde jen o jeho výklad, což jest věcí právního posouzení. V tomto dopisu oznamuje uvedený sekretariát, že žalovaná firma ohlásila vyrovnání, a doporučuje žalobci, hledíc k tomuto stavu věci, by své pohledávky vznesl na soud. Vykládá-li se obsah dopisu tak, jak to odpovídá obvyklostem poctivého styku (§ 914 obč. zák. a čl. 279 obch. zák.), jest v něm spatřovati odmítnutí, postupovati dále o žalobcových nárocích podle odstavce 7 kolektivní smlouvy, a zároveň doporučení, aby si je žalobce uplatnil u řádného soudu. Tak tomu právem rozuměl nejen svědek Alfred H. jako zástupce Německého svazu obchodních a průmyslových zaměstnanců, nýbrž i žalobce, jenž se podle toho zachoval. Žádná ze stran neuváděla, že sekretariát v zastoupení oboustranných svazů nebyly oprávněny změnit pro tento případ ujednání odst. 7 kolektivní smlouvy o příslušnosti rozhodčího soudu způsobem i pro sporné strany závazným. Mohly-li svazy ujednati s právním účinkem pro své organisované členy příslušnost soudu rozhodčího (odst. 7 kolektivní smlouvy), mohly rovněž s účinkem pro své členy ustoupiti pro tento zvláštní případ od onoho ujednání a přenechati rozhodnutí tohoto sporu řádnému soudu.

Cis. 12274.

Československý stát nemůže se na základě zákona ze dne 19. března 1920, čís. 194 sb. z. a n., a prováděcího nařízení vlády ze dne 3. září 1920, čís. 514 sb. z. a n., domáhati vrácení zaopatřovacích požitků, jež vyplácel zdejšímu státnímu příslušníku jako bývalému důstojníku z povolání c. a k. vojska v dohodě s likvidujícím ministerstvem války ve Vídni na základě usnesení mezinárodní likvidační komise, jemuž se podrobil, uznávaje je jako spravedlivé z důvodů sociálních, třebaže percipient měl podle vládního nařízení ze dne 3. září 1920, čís. 514 sb. z. a n., jen nárok na odbytne.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1933, Rv I 1095/31.)

Žalovaný byl důstojníkem z povolání c. a k. vojska a byl podle intimátu likvidujícího vojenského velitelství ve Vídni ze dne 20. září 1919 M. No. 40666/IVh výnosem likvidujícího ministerstva války na základě usnesení mezinárodní likvidující komise ze dne 13. února 1919 dán do výslužby. Podle téhož výnosu poukázáno mu bylo trvalé odpočivné 800 K ročně a příspěvek na byt 128 K ročně. Požitky takto vyměřené pobíral žalovaný až do 31. srpna 1922 a vyplácel mu je československý stát v dohodě s likvidujícím ministerstvem války ve Vídni z důvodů sociálních, by nebyl žalovaný bez hmotných prostředků. Skutečná služební doba žalovaného v c. a k. vojsku činila více než 5, ale méně než 10 let. Žalovaný, narozený dne 5. dubna 1892 měl ode dne narození domovské právo v P. v Čechách. Zákonem ze dne 19. března 1920 čís. 194 sb. z. a n. upraveno bylo přejímání vojenských gážístů bývalé c. k. a c. k. branné moci do branné moci Československé republiky. Zákon ten proveden byl nařízením vlády republiky Československé ze dne 3. září 1920 čís. 514 sb. z. a n. Na základě ustanovení onoho zákona a tohoto nařízení byl žalovaný výnosem ministerstva národní obrany v Praze č. j. 173124/14 odd. osob. důst. ze dne 28. července 1922 přeložen dnem 1. listopadu 1918 do zálohy a byly mu tímž dnem všechny dosavadní požitky zastaveny a bylo mu na zaopatřovacích požitcích u čsl. vojenské pensijní likvidatury v Praze poukázáno odbytne Kč 4.800, splatné ve 24 měsíčních splátkách. Vojenská pensijní likvidatura pak účetním nálezem č. j. 6344/23 ze dne 2. července 1923 předspsala žalovanému, by nahradil čsl. státu rozdíl mezi zaopatřovacími požitky, jež obdržel za dobu od 1. března 1919 do 31. srpna 1922, úhrnem 15.254 Kč a odbytým 4.800 Kč, tedy obnos 10.454 Kč. Na základě tohoto nálezu nabyvšího moci práva povoleny byly československému státu exekuce. Proti exekucím podal žalovaný pod značkou spisovou C IX 43/25 žalobu s konečným návrhem, aby účetní nálež ze dne 2. července 1923 byl prohlášen bezúčinným a povolené exekuce byly prohlášeny za nepřipustné. Návrhu tomu vyhověl okresní soud v P. rozsudkem ze dne 9. dubna 1926, který byl potvrzen rozsudkem nejvyššího soudu jako soudu dovolacího ze dne 29. prosince 1926,

Rv I 1768/26-1 (uverejnéno pod čís. 6648 sb. n. s.). V rozhodovacích důvodech rozsudku nejvyšší soud projevil a obsírně odůvodnil svůj právní závěr, že nárok čsl. státu proti žalovanému na vrácení přeplacených prý zaopatřovacích příspěvků 10.454 Kč má povahu nároku soukromoprávního, že žalovaný tudíž nemohl býti k vrácení odsouzen účetním nálezem, nýbrž že náleží o něm rozhodnouti řádnému soudu. Důsledkem toho vznesl československý stát nárok proti žalovanému na vrácení 10.454 Kč žalobou, o níž tu jde. Procesní soud prvě s t o l i c e žalobu zamítl. D ů v o d y: Ježto žalující strana tvrdí, že žalovaný nebyl převzat do stavu československých důstojníků ve výslužbě, nýbrž že byl převzat a zařazen do skupiny gážistů v záloze a že mu zaopatřovací požitky byly poukazovány prozatím podle výměru rakouských likvidujících úřadů ze sociálních důvodů, by nezůstal do konečného rozhodnutí bez zaopatření, nejde o případ, o němž jedná § 1431 obč. zák., který stanoví, že lze zpravidla žádati nazpět, co bylo někomu plněno omylem, a nač neměl právo proti platíci. Služební kniha H-1 jedná o povinnosti k vrácení vyplacených požitků v § 8, jehož se strana žalující dovolává, ale i tu se činí povinnost ta závislou od zjištění, že příjemce obdržel požitky z nedopatření, ano se v § 8 bod 7 (na straně 24 knihy H-1) výslovně praví: »zjistí-li se při likvidování, že příjemce dostal z nedopatření požitky, které mu po právu nepřínaležely, oznámí se mu to »účetním nálezem«. Příjemce má předepsané požitky podle účetního nálezu ihned hotově vrátiti, jinak je hospodářská správa povinna předepsanou částku vyrovnati při nejbližší výplatě požitků srážkou.« V §§ 6 a 7 služební knihy H-1, na něž žalující strana poukazuje, se o povinnosti k vrácení vyplacených požitků vůbec nejedná. Věděla-li tudíž žalující strana, že žalovaný nebyl převzat jako československý důstojník ve výslužbě, a vyplácela-li mu přes to zaopatřovací požitky v době od 1. března 1919 do 31. srpna 1922 v celkové výši 15.254 Kč jen ze sociálních důvodů, aby nebyl bez zaopatření, vyplatila mu, vědouce, že to není dlužna, a nemůže to podle výslovného ustanovení § 1432 obč. zák. žádati zpět. Prozatímní vyplácení ze sociálních důvodů by také bylo illusorní, kdyby příjemce byl pak povinen požitky, jež mu po 3½ roku byly bez jakékoliv výhrady vypláceny, a které zajisté spotřeboval, najednou ihned vrátiti. Že si žalující strana při výplatě vrácení vyhradila, nebylo ani tvrzeno ani to neplyne ze spisu č. j. 173124/14 odděl. osob. důst. z roku 1920, který sem ministerstvo národní obrany připsal ze dne 10. prosince 1929 č. j. 51.705-I/3 odděl. 1929 zaslalo. Spisem tím jsou zjištěny tyto okolnosti: Žalovaný, jehož nepřetržitá československá státní příslušnost déle než od 1. ledna 1910 byla vyšetřena, byl podle kmenového listu dne 18. srpna 1913 po absolvování technické vojenské akademie zařazen jako poručík do bývalé c. a k. armády. Podle výnosu bývalého likvidačního ministerstva války, daného ve Vídni dne 20. září 1919 odd. 1 č. 16/48 (P. V. Bl. Nr. 104), na základě usnesení mezinárodní likvidační komise ze dne 13. února 1919 byl přeložen do výslužby aby mu poukázány ročně: pense (bleibende Pension) 800 K a příspěvek na byt (Quartiergeldbeihilfe) 128 K. Tento

dekrét je ve spisech těch založen v opisu ověřeném čs. posádkovým velitelstvím v Plzni dne 27. října 1920. Jako nadporučík v záloze byl žalovaný »vzat do stavu dne 20. října 1919«. Ve zprávě odborné účtárny ze dne 5. ledna 1921 je uvedeno, že nebyl superarbitrován, nýbrž že byl na základě usnesení mezinárodní likvidační komise ve Vídni dnem 1. března 1919 přeložen do výslužby, že po rozumu zákona ze dne 19. března 1920 nemá nároku na zaopatřovací požitky a že mu přísluší odbytné 4.800 Kč. Je tedy patrné, že byl pravý stav věci žalující straně znám. Povinnost k vrácení vyplacených požitků neplyne ani ze zákona ze dne 19. března 1920 čís. 194 sb. z. a n., ani z vládního nařízení ze dne 3. září 1920 čís. 514 sb. z. a n., jímž se zákon ten provádí, neboť povinnost taková v nich stanovena není. V § 13 odst. (6) citovaného nařízení se jen předpisuje, že vojenským gážistům, kteří podle předchozích ustanovení téhož nařízení mají jen nárok na odbytné, jest další výplatu zaopatřovacích požitků ihned zastaviti a vyplacené zaopatřovací požitky započísti do odbytného. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Ke správným rozhodovacím důvodům rozsudku prvního soudu budiž dodáno toto: Jisto jest, že žalovaný nebyl převzat ministerstvem národní obrany v Praze do československé vojenské činné služby. O tom usneslo se jmenované ministerstvo teprve výnosem ze dne 28. července 1922, když byl vydán zákon ze dne 19. března 1920 a vydáno bylo prováděcí nařízení k němu ze dne 3. září 1920. Až do výnosu ze dne 28. července 1922 upraveny byly zaopatřovací požitky žalovaného usnesením mezinárodní likvidující komise ze dne 13. února 1919. Žalující strana sama i v odvolání připouští, že v dohodě s likvidujícím ministerstvem války ve Vídni vyplácela žalovanému zaopatřovací požitky. Platila je tedy vědomě a dobrovolně, ba dokonce v přesvědčení, že jest povinna k jich placení, a to vzhledem k onomu usnesení mezinárodní likvidující komise, jemuž se podrobila, uznávajíc je jako spravedlivé z důvodů sociálních, aby žalobce až do zákonného upravení zaopatřovacích požitků nebyl bez prostředků. Žalující vyplácela tedy zaopatřovací požitky až do 31. srpna 1922 žalovanému v přesvědčení, že je povinna žalovanému je platiti. Strana žalující nemůže tvrditi, že později vyšlo najevo, že platila něco, k čemu nebyla zavázána. Vždyť vládní nařízení ze dne 3. září 1920 stanoví v § 13 odst. (6), že vojenským gážistům, kteří mají nárok jen na odbytné, další výplata zaopatřovacích požitků ihned má býti zastavena a že vyplacené zaopatřovací požitky mají býti započítány do odbytného. Z tohoto ustanovení plyne nepochybně, že v každém případě, ve kterém vojenskému gážistovi přísluší podle zákona ze dne 3. září 1920 jen odbytné, ohledně zaopatřovacích požitků, kterých onen gážista požíval, má opatřeno býti jen jejich zastavení a započítání do odbytného, že tudíž nemají býti zpět požadovány. Žalovaný pobíral zaopatřovací požitky bezelstně na základě výnosu likvidujícího ministerstva války ve Vídni, v přesvědčení, že mu příslušejí. Z té skutečnosti, že podle nařízení okresního doplňovacího velitelství v P. ze dne 16. října 1919 byl jako nadporučík v záloze přidělen k polnímu dělostřeleckému pluku v P., nelze naopak

souditi. Vždyť zaopatřovací požitky byly mu přiznány a vyměřeny za činnou službu vojenskou, již konal v c. a k. vojsku. Strana žalující nemůže tudíž svůj nárok ani jako *condictio sine causa* uplatňovati. Neboť předmětem takového nároku jest vrácení toho, oč byl žalovaný obohacen, pak-li hned předem tu nebylo právního důvodu k přijetí hmotného prospěchu nebo odpadl-li později právní důvod, aby si žalovaný ponechal to, co obdržel. Ani toho ani onoho předpokladu tu není. Právní důvod ku placení zaopatřovacích požitků byl ve sporném případě předem dán. Bylo jím usnesení mezinárodní likvidující komise ze dne 13. února 1919, na jehož základě vydán byl výnos likvidujícího ministerstva války ve Vídni. Právní důvod ten nezanikl, neboť není zákonného předpisu, podle něhož by žalovaný byl povinen vyplacené mu požitky vrátiti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolací důvod podle § 503 čis. 4 c. ř. s. není opodstatněn Dovolatel jej provádí takřka doslovným opakováním právních vývodů svého odvolání, jež však byly vyvráceny již odvolacím soudem výstižně a správně, takže stačí odkázati dovolatele v této příčině na důvody uvedené na str. 4 a 5 napadeného rozsudku, jež dovolací soud schvaluje, ježto vyhovují stavu věci a zákonu. Pokud se v dovolání dovozuje, že žalovaný musil věděti, že nemá nárok na požitky od žalujícího státu, protože pro československou vojenskou správu služby nekonal a věděl, že jest jen nadporučíkem v z á l o z e a že mu sporné požitky nebyly vypláceny jako požitky služební, nýbrž jen prozatímně do konečné úpravy věci, — jest k tomu připomenouti, že i v tomto směru bylo již v napadeném rozsudku případně vyloženo, že zaopatřovací požitky byly žalovanému přiznány a vyměřeny likvidujícím ministerstvem války ve Vídni jen za činnou službu vojenskou, kterou konal v bývalém rakousko-uherském vojsku, a že je žalovaný přijímal bezelstně na základě výnosu likvidujícího ministerstva války ve Vídni v přesvědčení, že mu přísluší. Šlo tudíž o výplatu náhrad mimoslužebních a žalující stát je vyplácel žalovanému — jak sám přiznává také ještě v dovolání — v dohodě s likvidujícím ministerstvem války ve Vídni.

Čís. 12275.

Koupil-li hostinský hrací automat s tím, že tržová cena bude zaplácena »dle výběru« z automatu, aniž byla ujednána výše splátek nebo určitá doba splacení, nastala splatnost tržové ceny, jakmile prošla přiměřená doba, ve které podle pravděpodobnosti mohlo býti hrou na automat vybráno tolik, by to postačilo k zaplacení tržové ceny. Hostinský byl povinen neprodávati s používáním automatu a měl jej bezodkladně vyvěsiti k použití na přístupném místě v hostinské místnosti.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1933, Rv I1416/31.)

Žalobce prodal žalovanému, hostinskému za 900 Kč hrací automat. Tržová cena měla býti zaplácena »dle výběru z automatu«, aniž byla ujednána výše splátek neb určitá doba splacení. Žalobu o zaplacení kupní ceny procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: První soud bezvadně zjistil, že kupní cena za prodaný žalobcem automat zaplácena bude »dle výběru z automatu« a že splátky nebyly pevně stanoveny ani co do výše ani co do času. Kdežto však první soud dospěl k názoru, že jest posuzovati případ ten podle první věty § 904 obč. zák. a že musí žalobce pro neurčitost doby splatnosti vyčkati smrti žalovaného a držeti se jeho dědiců, soud odvolací nesdílel tento názor prvního soudu. Nejde ovšem o závazek ryze osobní, neděditelný ve smyslu druhé věty § 904 obč. zák., nýbrž podle názoru soudu odvolacího o závazek zvlášť vyjádřený výrazem »dle výběru z automatu«. Je nepochybné z celého stavu věci zjištěného prvním soudem, že žalobce prodal hrací automat žalovanému, který jest hostinským, k tomu účelu, by jej žalovaný choval ve svých hostinských místnostech přístupný pro obecnost ke hraní, nikoliv snad k tomu, by žalovaný jej odstranil na místo, kde by nebylo k němu přístupu a kde by se v něm nic nevydělalo. Tento účel právě jest vyjádřen v ujednání, že cena tržová bude splatná »dle výběru z automatu«. Bylo tudíž přímo sjednanou povinností žalovaného kupní cenu za koupený automat hraditi tím, že k tomu bude upotřebeno částek vybraných z automatu, pokud kupní cena nebude úplně zapravena. Soud tedy máje rozhodnouti, zda nastala splatnost kupní ceny za automat, měl postupovati podle obdoby třetí věty § 904 obč. zák., jako by bylo stanoveno, že placení se má státi podle toho, jak bude lze. To měl žalovaný umožniti splněním účelu, ke kterému mu byl automat prodán a dodán, totiž umístěním automatu v místnostech hostince tak, by obecnost automatu používalo. Nebylo tudíž ponecháno vůbec na vůli žalovaného, zda a kdy bude chtíti platiti, nýbrž byl vázán úkolem, který kupní smlouvou o automatu na sebe vzal podle zásad poctivého obchodu, by totiž automat měl umístěný tak, by se přístroj podle výběru zaplatil. Bylo by pak věcí soudu, by lhůtu platební ustanovil podle slušného uvážení ve smyslu § 904 obč. zák. První soud nevzal za prokázáno, že by splatnost kupní ceny nastala do čtyř měsíců, jak jest na účtě uvedeno, nýbrž že automat měl býti splácen podle výběru. Také první soud zastává názor, že hra na automatu samozřejmě předpokládá, že automat bude pověšen na místě obecně přístupném. Žalobce dovolával se důkazu výsledkem stran o tvrzení, že do podání žaloby z automatu byla vybrána částka rovnající se kupní ceně, ale podle nepřisežné výpovědi žalovaného první soud vzal za prokázáno opak. Ovšem zjistil, že žalovaný vrátil automat k opravě, když již bylo z něho vybráno to, co vybrali žalobcovi zástupci a že po vrácení opraveného automatu žalovaný jej již nevyvěsil. Tímto jednáním, které odporuje samozřejmému předpokladu, že automat bude pověšen na místě obecně přístupném, za kteréhož předpokladu byl také žalovanému prodán, žalovaný sám znemožnil další splácení automatu »dle výběru«, jak bylo ujednáno, aniž tím byl spro-

štěn závazku koupený automat zaplatiti. Jde nyní o to, zda za normálního předpokladu umístění automatu na vhodném místě byl v době vydání rozsudku zbytek kupní ceny za automat »dle výběru« již splatný čili nic. Žalovaný sám v dopisu z února 1928, jehož pravost jest ne sporná, doznává, že 120 Kč z automatu vybral zástupce žalobcův, když automat u žalovaného asi měsíc visel na zkoušku. Docílil-li tedy za doby asi 1 měsíce výběr 120 Kč, bylo lze vším důvodem očekávat, že tak bude i na dále při náležitém umístění, ježto pro opačnou domněnku nebylo důvodů. Jest tedy máti za to, že automat by byl dle výběru, jak bylo sjednáno, mohl býti zaplacen v době přibližně asi 8 měsíců, hledíc ke zbytku kupní ceny (po odečtení 120 Kč) v částce 918 Kč. V důsledku toho žalovaný, který nic nezaplatil ani za sporu, měl až do vydání rozsudku dosti příležitosti umístiti automat na vhodném místě obecně přístupném a »dle výběru« cenu kupní úplně zaplatiti. Soud odvolací, řídě se důvody vhodnosti podle třetí věty odstavce § 904 obč. zák., má za to, že žalovaný, který ujednáním splacení »dle výběru« vzal na se závazek máti umístěný automat na místě obecnstvu přístupném, měl máti větší část kupní ceny splacenou již do podání žaloby, rozhodně však zbytek již v době před vydáním rozsudku, takže v době rozsudku v polovici prosince 1930 měla býti cena kupní při řádném dodržení smlouvy dávno splacena a nebylo tu již předčasnosti nároku, jehož se domáhal žalobce.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Výtka nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) není oprávněna. Nesporno jest z přednesu žalovaného, jak uvedl první soud, že žalovaný automat koupil, a zjištěno jest, že trhová cena měla býti zaplacená »dle výběru« z automatu, aniž ujednána výše splátek neb určitá doba splacení. Přisvědčiti jest shodnému názoru nižších soudů, že hra na automatu nutně předpokládá, by automat byl vyvěšen na místě obecnstvu přístupném. Bylo tedy, jak správně usuzuje odvolací soud, povinností žalovaného, by automat vyvěsil ve svých hostinských místnostech tak, by byl obecnstvu ke hraní přístupným, aby se mohla trhová cena vybrati. Tím, že žalovaný, jak nesporno, po vrácení opraveného automatu automat vůbec nerozbalil a nevyvěsil, čímž hraní znemožnil, znemožnil splacení trhové ceny »dle výběru«. Nastal případ, že doba splacení trhové ceny závisela na jednání dlužníka, které může odložit neb úplně opominouti, nicméně neměla doba splatnosti podle projevené vůle stran býti zůstavena čiré libovůli žalovaného. V takovém případě netřeba prodávati vyčkati úmrtí (§ 904 obč. zák.) dlužníkovy, nýbrž nastává splatnost trhové ceny, jakmile prošla lhůta přiměřená, by trhová cena mohla býti zaplacená. O takový případ jde i tuto. Splatnost trhové ceny za automat nastala, jakmile prošla přiměřená doba, ve které dle pravděpodobnosti mohlo býti hrou na automat vybráno tolik, by to postačilo k zaplacení trhové ceny. Žalo-

vaný byl povinen neprodlévat s používáním automatu, měl jej bezodkladně vyvěsiti k použití na přístupném místě v hostinské místnosti, neboť bylo úmyslem obou stran, by automatu bylo používáno a tím vytěžení trhové ceny bylo umožněno (anal. § 973 obč. zák.). Posoudil tedy v podstatě odvolací soud věc správně po právní stránce, i když nevhodně svůj názor opřel o třetí větu § 904 obč. zák. Určil-li tedy odvolací soud, řídě se zásadou slušnosti jako přiměřenou dobu po vybrání trhové ceny, dobu osmi měsíců, nepochybil, a nelze mu právem nic vytýkati v tom směru, ano stanovení doby té jest věci volně soudcovské úvahy.

Čís. 12276.

Prohlásil-li dědic, přihlásivší se k pozůstalosti s dobrodíním inventáře, k pozůstalostnímu věřiteli, že veškeré závazky zůstavitele k němu sám vyrovná, jde o podstoupení vlastního osobního závazku dědice, nikoliv o podstoupení závazku jménem a v zastoupení pozůstalosti.

Dědic, jenž převzal podle § 1405 obč. zák. dluh pozůstalosti, má všechny obrany, které příslušely pozůstalosti proti věřiteli, jehož dluh byl převzat, v době ujednání o převzetí dluhu, nemůže však použití proti věřiteli obran, které mu jako dědici vznikly vyrovnáním uzavřeným napotom mezi pozůstalostí a ostatními pozůstalostními věřiteli.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1933, Rv I 1440/31.)

Žalující společnost domáhala se na žalované zaplacení pohledávky, ježto žalovaná prohlášením ze dne 11. září 1929 převzala dluh svého bratra Eduarda A-a u žalobkyně. V době tohoto prohlášení byl Eduard A. již mrtev. Dne 19. září 1929 bylo o jmění Eduarda A-a (jeho pozůstalosti) zahájeno vyrovnací řízení. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Jest řešiti otázku, zda se ujednáním ze dne 11. září 1929 skýtá věřiteli zvláštní výhoda a zda jest tato výhoda v souvislosti s vyrovnáním. Na tyto obě otázky odpověděl prvý soud kladně, odvolací soud však názor ten nemůže sdíleti. Z toho, že v čase prohlášení byl dlužník Eduard A. již mrtev a že za osm dní po prohlášení bylo o jeho jmění zahájeno vyrovnací řízení, nelze o sobě dovoditi, že ujednání bylo v souvislosti s vyrovnacím řízením o dlužníkově pozůstalosti. Vývody napadeného rozsudku v tom směru jsou jen domněnkami, nemajícími ve zjištěných okolnostech základu. Ani názor prvního soudu, že ujednáním byla propůjčena zvláštní výhoda žalující straně podle § 47 vyr. ř. není ničím opodstatněn. Žalobce totiž tvrdil v prvé stolici a tvrdí i v odvolacím spisu, že žalovaná převzala jeho pohledávky za svým zemřelým bratrem, jde tedy o ujednání s věřitelem podle § 1406 obč. zák., žalobce sám ani netvrdí, že se za pohledávku zaručila nebo přistoupila k dluhu jako nový solidární dlužník. Z toho vyplývá, že podle § 1407 obč. zák. závazek žalované co do převzatého dluhu jest týž jako závazek dosavadního dlužníka a že žalovaná může činiti námitky z právního poměru mezi věřitelem a dosavadním dlužníkem. Ostatně vyplývá ze samého obsahu prohlášení, že

jde jen o převzetí dluhu, poněvadž jako důvod ujednání se v listině uvádí, že žalovaná následkem úmrtí svého bratra povede jeho pekárství a obchod dále (§ 1409 obč. zák.). Právem proto žalovaná strana namítla, že vyrovnání mezi pozůstalostí Eduarda A-a a jejími věřiteli, soudem vyrovnacím potvrzené, má též právní účinek na zažalovanou pohledávku, a to tím spíše, ježto vyrovnání to bylo uzavřeno se žalovanou jako přihlášenou dědičkou Eduarda A-a, takže nesprávné jest tvrzení odvolání, že žalovaná za pozůstalost vyrovnací návrh neučinila, nýbrž že tak učinil její švagr D. Ježto první soud zjistil, že žalovaná skutečně dluh ten podle obsahu potvrzeného vyrovnání zaplatila, ba nesporně jest, že kupní cenu za zboží dodané po úmrtí Eduarda A-a plně zaplatila, zanikla pohledávka ta nejen proti pozůstalosti původního dlužníka, nýbrž i proti žalované a proto právem žalobní nárok byl zamítnut.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

Důvody:

Dovolání napadá rozsudek odvolacího soudu z dovolacích důvodů č. 2, 3 a 4 § 503 c. ř. s. Tomuto důvodu nelze upříti oprávněnost. Podle § 47 vyrov. ř. čís. 337/1914 jest neplatná úmluva dlužníka nebo jiných osob s věřitelem, kterou se mu poskytují zvláštní výhody před ujednáním vyrovnání nebo v době mezi ujednáním vyrovnání a dnem, kterým nabude právní moci potvrzovací usnesení. Praxe rozšířila ustanovení to na všechny výhody, které by byly poskytnuty věřiteli z podnětu vyrovnacího řízení již zahájeného nebo teprve zamýšleného nebo jen z nějaké vzdálené souvislosti s ním, nechť jsou subjektivní okolnosti a pohutky poskytnutí výhody jakékoliv (rozh. čís. 3358, 9342 sb. n. s.). Jest tudíž zkoumati, zda výhody poskytnuté ujednáním ze dne 11. září 1929 žalovanou žalující společnosti byly poskytnuty z podnětu zamýšleného vyrovnacího řízení o pozůstalostním jmění Eduarda A-a neb aspoň z nějaké, byť i jen vzdálené, souvislosti s ním. Rozřešení této otázky jest věci právního posouzení případu. První soud dospěl k názoru, že se ujednání o převzetí dluhů A-ových stalo v souvislosti s vyrovnacím řízením o pozůstalosti Eduarda A-a a opřel tento svůj úsudek o zjištěné okolnosti, že žalobkyně byla s Eduardem A-em delší dobu v obchodním spojení, že její obchodní zástupce H. věděl v době, kdy ujednal se žalovanou prohlášením ze dne 11. září 1929, že zůstavitel A. jest žalobkyni dlužen více účtů, jakož i o okolnost, že žalovaná učinila návrh na zahájení vyrovnacího řízení již 19. září 1929 a že žalobkyně k vyrovnacímu řízení svou pohledávku nepřihlásila. Tím prý dala žalobkyně na jevo, že bude asi pozůstalost Eduarda A-a předložena a že může dojít k zahájení vyrovnacího řízení. Odvolací soud nesdílí tento úsudek prvního soudu a má za to, že nelze z okolností, že byl v době od 11. září 1929, kdy bylo prohlášení o převzetí dluhů učiněno, dlužník Edvard A. již mrtev (zemřel 3. neb 4. září 1929) a že do osmi dnů po prohlášení došlo k zahájení vyrovnacího řízení, o sobě dovodit souvislost mezi ujednáním ze dne 11. září 1929 a vyrovnacím řízením o pozůstalosti A-ově, a právem usuzuje, že vývody prvního soudu v tom

směru jsou jen domněnkami, které postrádají veškerého věcného podkladu. Vždyť právě okolnost, že žalující společnost svou pohledávku za Eduardem A-em ani nepřihlásila k vyrovnacímu řízení a že tudíž svým hlasem nepůsobila k uskutečnění vyrovnání ve prospěch dlužné pozůstalosti, spíše by svědčila opaku, že totiž ujednání ze dne 11. září 1929 nebylo uzavřeno z podnětu zamýšleného vyrovnacího řízení nebo v souvislosti s ním. Nelze však sdílet závěr, který odvolací soud učinil z toho svého úsudku v tom směru, že může žalovaná proti ujednání ze dne 11. září 1929 činiti námitky a použití vyrovnání uzavřeného mezi pozůstalostí Eduarda A-a a jejími věřiteli, potvrzeného vyrovnacím soudem, jako obrany proti požadavku žalobkyně na plné uspokojení žalobní pohledávky. I když nelze popřít, že vyrovnání uzavřela žalovaná jako dědička Eduarda A-a, přihlásivši se již 9. září 1929 k jeho pozůstalosti ze zákona s dobrodiním inventáře, nelze přehlédnouti, že ujednání ze dne 11. září 1929 učinila vlastním jménem, a nikoli jménem a v zastoupení pozůstalosti Eduarda A-a. Tvrdí-li žalovaná v dovolací odpovědi opak, jest poukázati k tomu, že nerozhoduje, co při uzavírání smlouvy myslila, nýbrž jakým způsobem svou vůli projevila, a tu právě projev její v ujednání »veškeré závazky (proti žalobkyni) sama vyrovnám« nasvědčuje podstoupení vlastního osobního závazku, nikoli podstoupení závazku jménem a v zastoupení pozůstalosti. Převzala-li tedy žalovaná, jak zjistil první soud, všechny závazky pozůstalosti Eduarda A-a proti žalobkyni (§ 1406 druhý odstavec obč. zák.), přísluší jí zajisté podle § 1407 první odstavec druhá věta obč. zák. všechny obrany, které pozůstalosti A-ově proti věřitelce z onoho právního poměru příslušely, avšak jen ony obrany, které pozůstalosti příslušely v době ujednání o převzetí dluhu, tedy v den 11. září 1929. Nemůže tedy použití proti žalobkyni obran pozdějších, které jí jako dědičce vznikly vyrovnáním z 12. prosince 1929 uzavřeným mezi pozůstalostí A-ovou a ostatními věřiteli, neboť toto později uzavřené a soudem schválené vyrovnání netýče se pohledávky žalobkyně, která jí přísluší proti žalované osobně z onoho ujednání ze dne 11. září 1929. Neposoudil proto odvolací soud v tom směru věc správně po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Důsledkem toho jest, že úmluvu ze dne 11. září 1929 nelze pokládati za nicotnou podle § 47 vyr. řádu z r. 1914, jak mylně za to měl první soud, a dále, že proti pohledávce žalující společnosti, vyplývající z úmluvy proti žalované, nepřisluší žalované obrana, že jest povinna platiti jen 41% kvotu pohledávky té vzhledem k vyrovnání uzavřenému a soudně pravoplatně schválenému o pozůstalostním jmění po Eduardu A-ovi. Následkem toho jest však žalobní nárok v plné výši co do kapitálu odůvodněn i bylo jej přisouditi.

Čís. 12277.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

Poskytování premií ve formě různého zboží proti odvedení určitého počtu odběrných kuponů bez započítání do prodejní ceny nepřiči se dobrým mravům soutěže. Lhostejno, že premie jsou poskytovány ve zboží, s nímž prodátele neobchoduje.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1933, Rv I 1667/31.)

Jednota obchodních gremií v Čechách domáhala se na firmě Berson-Kaučuk, by bylo uznáno právem, že žalovaná firma Berson-Kaučuk jest povinna zdržeti se rozesílání a rozšiřování premiových alb s nadpisem »Berson Palma«, premiové album se slibem poskytování premiových předmětů potřeby i luxusních, v albech vyobrazených, zdarma jen za to, že její odběratelé budou doporučovati podpatky Berson a Palma proti tomu, že žalované straně zašlou určitý počet premiových kuponů, resp. jich dvanáctin ke každému páru gumových podpatků Berson a Palma připojených. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Žalovaná firma rozesílala hromadně svým odběratelům, obchodníkům s kožemi, premiová alba, na jichž první straně bylo toto vyzvání: Vážený pane! V listopadu m. r. jsme rozeslali Vám, jakož i všem Vaším kolegům oběžník se 7 otázkami. Tato akce měla plný úspěch. Četným odpovědím Vašich kolegů děkujeme za popud k naší premiové akci. Použili jsme této příležitosti a dovoluujeme si Vám předati přiložené album s podmínkami naší premiové akce. Chceme Vás tím povzbudit, abyste ještě více zpracovával podpatků Berson a Palma, tak aby Vaše ručně pracovaná obuv a opravy odpovídaly nejmodernějším požadavkům zákazníků. Žádná obuv nemá opustiti Vaši dílnu bez gumových podpatků Berson nebo Palma. Naše rozsáhlá reklama pečuje o to, aby byli získáváni stále noví a noví zákazníci, kteří žádají gumové podpatky Berson nebo Palma a jest jistě Vaší snahou obecnstvu v jeho přání vyhověti. Premiové předměty, které Vám poskytujeme podle uvedených podmínek, způsobí Vám, Vaší choti a dětem velkou radost. Aniž byste se k něčemu zavázal, dostanete zdarma předměty potřebné i luxusní pouze za to, že budete doporučovati dobré gumové podpatky Berson a Palma. Rádi předáváme Vám toto premiové album, sbírejte pilně a čím více zpracujete gumových podpatků Berson a Palma, tím větší užitek Vám to přinese a kromě toho budete mít radost z pěkných předmětů, jež obdržíte. Poroučíme se Vám v plné účtě: Berson-Kaučuk, společnost s r. o.

Na druhé straně premiového alba vytištěny byly tyto: Podmínky premiové akce Berson Palma, platné pro Čs. republiku. 1. Od svého dodavatele obdržíte ke každému páru gumových podpatků Berson nebo Palma dvanáctinu premiového kuponu. Při koupi jednoho tuctu párů dostanete celý premiový kupon. Tyto se nalepí na předtištěné listy tohoto alba a můžete, nevystačí-li Vám tyto, lepiti premiové známky také na obyčejný jiný list ve velikosti předtištěného. Můžete však také žádati další předtištěné listy u svého dodavatele. 2. Vybraný předmět zašle se vyplaceně co nejrychleji, nejdéle do čtyř týdnů po odeslání premiových kuponů na naši adresu. Příplatky v hotovosti za scházející premiové kupony nejsou přípustné, rovněž tak není dovoleno vyměňovati zasláné předměty, není-li k tomu oprávněného důvodu. 3. Vyhražujeme si právo odeslati zvolený předmět s případnou malou změnou, než jak jest vyobrazen. 4. Kdyby nebylo možno z nepředvídaných důvodů zaslati vybraný předmět, zaručujeme se v každém případě, že Vám zašleme za premiové kupony jiný náhradní

předmět téže skupiny. 5. Premiové kupony mají býti odeslány vyplaceně na adresu: Premiové oddělení firmy Berson-Kaučuk, společnost s r. o. Každý list má býti opatřen přesnou adresou odesílatele (ulice a číslo domu). Kromě toho jest třeba uvést na zvláštním listě celkový počet přiložených kuponů podle vzoru uvedeného na poslední stránce. V plné účtě Premiové oddělení ty Berson Kaučuk, společnost s r. o. Na dalších stranách premiového alba jsou pak ve skupinách A), B), C), D), E), F), G), H) vyjmenovány a vyobrazeny různé předměty denní potřeby i předměty luxusní, které si sběratel kuponů může vybrati, předloží-li ve skupině:

A. od 30 tuctů párů	30 celých premiových kuponů, t. j.	360 díků,
B. » 75 » »	75 » » » »	900 »
C. » 100 » »	100 » » » »	1200 »
D. » 150 » »	150 » » » »	1800 »
E. » 200 » »	200 » » » »	2400 »
F. » 300 » »	300 » » » »	3600 »
G. » 500 » »	500 » » » »	6000 »
H. » 1000 » »	1000 » » » »	12000 »

Ze skutkového přednesu stran vyplývá, že o skutkovou povahu lavinového obchodu po rozumu § 43 zákona proti nekalé soutěži v souzeném případě běžeti nemůže, nýbrž že jde o t. zv. jednání premiové. Zákonem proti nekalé soutěži v § 44 byla zakázána taková jednání premiová, t. j. taková opatření k poškození soutěžitelů způsobilá, při nichž se má kupiteli zboží neb odběrateli nějakého výkonu dostati zvláštní odměny (premie) závislé výhradně na výsledku slosování nebo na jinaké náhodě. Zákonem proti nekalé soutěži [§ 53 odst. (1)] zrušen byl dosud platný zákon ze dne 12. prosince 1923 čís. 3 sb. z. a n. z roku 1924 o zákazu premiových obchodů s předměty denní potřeby a stal se zákon ten podle motivů zákona (vládní návrh, tisk poslanecké sněmovny N. S. R. Č. 1926 č. 255) vzhledem k ustanovení § 44 zákona proti nekalé soutěži bezpředmětným. Jest proto přípustnost premiových jednání posuzovati jen s hlediska § 44, pokud se týče § 1 zákona proti nekalé soutěži (viz Skála, Nekalá soutěž str. 229, týž Das Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb str. 142). V tomto směru použití ustanovení § 44 v souzeném případě nedopadá, poněvadž premiových předmětů žalovanou stranou nabízených má se dostati každému zákazníkovi bez výjimky, splní-li žádané podmínky, a není jich poskytnutí závislé na náhodě nebo dokonce na výsledku slosování. Jest proto uvažovati, zda není pozašavené závadné jednání s hlediska § 1 cit. zákona. V tomto směru má soud za to, že zažalované jednání není v rozporu s dobrými mravy soutěže ve styku hospodářském. Není pochyby, že užívá se postupu žalované straně vytýkaného žalovaným k účelům reklamním. Reklamy moderní hospodářský život za dnešního jeho vývinu naprosto postrádati nemůže. V každé reklamě spočívá moment upozorňování na zboží neb na výkony soutěžitelovy způsobem více méně nápadným. Tento moment atraktivnosti nemůže o sobě býti závadným. Callmann považuje za nepřipustnou reklamu jen, když obecnstvo považuje nákup zboží za věc vedlejší a dosažení přídatku neb premie za hlavní účel kupujícího

(Der unlautere Wettbewerb str. 136). Závadným by mohlo být jen lákání zákaznictva, které by v sobě chovalo prvek klamavosti nebo zá-
 ludnosti. To však v souzeném případě říci nelze. Premii míněn jest dá-
 rek určitě označený, pokud se týče v premiovém albu zpodobený, který
 se při odběru určitého množství na základě odvedených premiových
 kuponů zákazníkovi vydá. Žalující strana správně uvádí, že každý vý-
 robce i obchodník má soutěžití jakostí svého zboží a solidností svého
 postupu, nemůže mu však být bráněno, by neužíval za účelem docílení
 většího odbytu svého zboží i reklamy, po případě i nápadné a křiklavé
 neb pro zákaznictvo vábivé a poutavé, pokud jen sliby zákaznictvo ne-
 kláme. Strana žalující ani netvrdí, že poskytování premiových dáreků
 bylo žalovanou stranou u zákazníků zaúčtováno do ceny, a tu jen ta-
 kové poskytování dáreků může být uznáno za závadné, při němž se hod-
 nota dáreků nezapočítává do prodejní ceny, takže zisk prodávajícího
 bude o cenu přídatku menší (viz Skála str. 78). Slovo »zdarma«, uvá-
 děné ve vyzvání otištěném v úvodu premiového alba (cirkulář ze dne
 1. ledna 1929), nemůže mít v souzeném případě smysl a účel klamavého
 předstírání, neboť jest řečený obrat posuzovati v jeho celkové spojitosti
 s kontextem a tu odkazuje se hned v úvodu cirkuláře na podmínky pre-
 miové akce, na jichž splnění je udělení premiového předmětu závislé,
 takže každý čtenář ještě dříve, než se mu pak dále oznamuje, že dostane
 dotyčné předměty zdarma pouze za to, že bude doporučovati dobré
 gumové podpatky strany žalované, jest již upozorněn, že poskytnutí
 předmětů těch jest vázáno na další otištěné a přesně uvedené podmínky
 odběru určitého množství párů gumových podpatků. Okolnost uváděná
 stranou žalující, že zákazník, t. j. v souzeném případě obuvník by musel
 zpracovati 12.000 párů podpatků a přibijeti tedy denně po 300 pracov-
 ních dnů 40 párů podpatků a že se postupem v žalobě vylíčeným vy-
 konává žalovanou stranou nepřímý nátlak na zákazníky, by své nákupy
 obstarávali u žalované strany tak dlouho, až dosáhnou nároku na pre-
 mii, jest nezávažná, neboť zákazník může se přece především volně roz-
 hodnouti, chce-li předmět z té které skupiny dáreků, tedy v prvé řadě
 ze skupiny a), která klade nejmírnější podmínky odběrní, při kteréžto
 skupině požaduje se odebrání jen 30 tuctů párů podpatků, které tudíž
 obuvníkem v dohledné době mohou být zpracovány. Ostatně může se
 zákazník i volně rozhodnouti, že přes slibované premie nabízené pod-
 patky nekoupí. Okolnost, že cena dáreků není v albu uvedena, nemůže
 být závadností premiové akce, o níž tu běží, na úkor. Jdeť přece vět-
 šinou o předměty, jichž cena v běžném průměrném provedení i jakosti
 je většině obecnstva zajisté aspoň přibližně známa. V motivech zákona
 (tisk čís. 255 při § 44 cit. zákona) se uvádí, že nelze na příklad při-
 balení obrázků ke každému kusu určitého zboží pokládati za nekalou
 soutěž a že rovněž nebylo by námitek, kdyby každému kupiteli neb od-
 běrateli určitého výkonu byla slíbena zvláštní výhoda, mající ráz slevy
 z účtované ceny (rabatt), ať se již sleva ta poskytne v penězích nebo
 ve zboží. Že by zboží musilo být téhož druhu, se kterým soutěžitel ob-
 choduje, nelze z toho vyvoditi. Musí přece prodávati býti dáno na vůli,
 jaký rabatt chce svému zákaznictvu poskytnouti, jen když zachová při

tom paritu proti všem svým odběratelům. Poskytování premii neb ja-
 kýchkoliv přídatků neb dáreků nelze tedy uznati o sobě za závadné, po-
 kud jim není odměna (premie) závislá výhradně na výsledku slosování
 nebo na jinaké náhodě, a pokud se cena dáreků nezapočítává do ceny
 prodejní, což v souzeném případě vůbec žalující strana netvrdí. Nelze
 proto z důvodů shora uvedených uznati zvolený postup premiové ku-
 ponové akce, žalující stranou pozastavený, za závadný. Skála (soutěž
 a tvorba, ročník III. 1930 str. 131) uvádí také, že nejnovější směr ná-
 rodohospodářských praktiků nestaví se již tak příkrě proti dárkům,
 uznává je za nutné zlo, bez něhož se nemůže zatím anebo pro nejbližší
 budoucnost obchod obejít, a poukazuje na uznanou autoritu v otázkách
 nekalé soutěže Dr. Rosenthala, který své příkré stanovisko k poskyto-
 vání dáreků v poslední době opustil a zaujal liberálnější stanovisko. Ne-
 lze proto vpáliti obchodu používajícímu jako reklamy akce kuponové
 stigma nesolidnosti a nereálnosti. Zákon o nekalé soutěži nechce od-
 straniti soutěž vůbec, nýbrž jen soutěž nekalou a má zákon ten nejen
 podle doslovu, nýbrž i vzhledem ke vzniku a účelu (srovnaj zejména
 důvodovou zprávu) po výtce chrániti a podporovati volnou soutěž,
 která jest normálním stavem hospodářského života, nikoli jí překážeti.
 Právní řád volnou soutěž nejen trpí, nýbrž jí i přeje a chrání jí četnými
 předpisy. Činí tak v zájmu veřejnosti a hospodářského vývoje a blaho-
 bytu občanů, jimž jest ke prospěchu, když se jednotlivé hospodářské
 jednotky bez omezení vyvíjejí a uplatňují. Žádný podnikatel není po-
 vinen — ovšem v mezích dobrými mravy vytčených — bráti ohled na
 soutěž. Je oprávněn v těchto mezích vším způsobem pracovati ke zve-
 lebení a povznesení svého podniku, bez ohledu k tomu, zda tím snad
 způsobí soutěžitelům újmu, neboť újma se v případě konstantní po-
 ptávky musí dostaviti, docílí-li jeden ze soutěžitelů většího odbytu pro
 své zboží (viz komentář Dr. Gellnera). Podotýká se, že výnos minister-
 stva pro zásobování lidu z 12. června 1924 čís. 6730/1310, jenž byl
 vydán k provedení zákona z 12. prosince 1923 čís. 3 sb. z. a n. z roku
 1924 o zákazu premiových obchodů s předměty denní potřeby, vý-
 slovně prohlašuje, že k pojmu premiových obchodů nepatří poskyto-
 vání takových výhod, jež se poskytují předem při odběru každého kusu
 téhož zboží, zejména, prodávají-li se jednotlivé kusy zboží, předloží-li
 zákazník určitý počet těchto známek (t. zv. soustava kuponová).
 Ústředna čsl. obchodních a živnostenských komor jest proto toho ná-
 zoru, že všeobecný zákaz poskytování sražek nemůže schvalovati, a to
 jak z důvodů právních, tak i z důvodů hospodářských (časopis »Ob-
 chodní komora« ročník XI str. 70). Podobně i některé říšskoněmecké
 obchodní komory, na př. ve Frankfurtě, Norimberku, Bayreuthu a Saské
 Kamenici nevyslovují se zásadně proti poskytování sražek. Říšský soud
 německý v rozhodnutí (RGST 61, 58) uvádí, že obchodník, jenž si
 uspoří reklamní náklady a místo částky, která by na ně připadala při
 stanovení cen bez zvýšení obvyklé ceny, vydá bonu na přídatky nebo
 přenechá hlavní zboží za cenu sníženou o hodnotu přídatku, bonu,
 vzbuzuje zdání nejen zvláště příznivé nabídky, ale skutečně takovou
 nabídku činí. Jinde zase uvádí říšský soud, že se přídatky nepřičí zá-

konu o nekalé soutěži jen tehdy, když se kupiteli skutečně něco přidá. Pinner-Elster ve svém komentáři k zákonu o nekalé soutěži s tímto názorem souhlasí a uvádí k tomu, že říšský soud rozlišuje právem jasně mezi nabídkou skutečně zvláště příznivou a jen zdánlivě příznivou, a že nutno bezpodmínečně trvat na tom, že nabídka skutečně zvláště příznivá, není-li spojena s nepravdou, jsou-li tedy na příklad přídatky jen uspořeny reklamními výdaji a nejsou-li započteny v ceně, nemá nic společného s nekalou soutěží. Soud má za to, že v souzeném případě nelze považovati kuponový systém premiový žalovanou stranou používaný za soutěžitelsky závadný, tím méně, je-li správné tvrzení strany žalované, že s ní konkurující firmy, zejména její největší soutěžitel firma Box používá stejné metody reklamní a proti němu a jiným konkurentům žalované strany žalující stranou zakročeno nebylo. **D o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Soud první stolice dospěl k závěru, že poskytování premií ve formě určitého počtu odběrných kuponů bez započtení do ceny prodeje, nelze pokládati za jednání příčíci se dobrým mravům soutěže, poněvadž je druhem reklamy, která o sobě není ještě nekalou a která nechová v sobě prvek klamavosti neb záludnosti. Soud odvolací pokládá tento názor za správný a nemůže souhlasit s vývodem odvolání, které se snaží dokázati opak, hlavně poukazem k tomu, že žalovaná poskytuje premie v předmětech, s nimiž není oprávněna obchodovati, že neuvádí cenu těchto předmětů, že premie nejsou vlastně slevou, nýbrž darem, a to darem jen zdánlivým a kupitele klamajícím, protože ho zavazuje k většímu odběru a jest již v ceně zakalkulován, že obchodnictvo vidí zásadně v takových darech nekalou soutěž a že i obdoba s jinými zákony, na př. § 78 živ. řádu mluví proti jejich připouštění. Posléz zmíněný poukaz je nepřipadný, neboť zákaz vypláceti dělnictvu mzdu částečně ve zboží nesnese vůbec obdoby s premiemi zákaznictvu poskytovanými a, an sám zákonodárce v důvodové zprávě k § 44 zákona o nekalé soutěži výslovně poskytování takových premií, majících ráz slevy, označuje za bezzávadné, bez rozdílu, zda poskytuje se sleva v penězích či ve zboží, nemůže je ani obchodnictvo ani soud prohlašovati za nekalou soutěž a za soutěžitelsky nemravné. Okolnost, že premie poskytuje žalovaná ve zboží, s nímž sama neobchoduje, je nezávažnou, neboť může premie sama nakoupiti a svým zákazníkům darovati, aniž by v tom bylo lze spatřovati překročování její obchodní oprávněnosti. I okolnost, že neuvádí v albu cenu těchto premií, je o sobě bezvýznamná, pokud žalobkyně nemůže prokázati, že žalovaná poskytuje premie v předmětech bezcenných a že tím zákazník klame a šidí. V tom, že nabízí je »zadarmo« za předložení výkazu o větším odběru, nelze ještě spatřovati klamání, jak soud první stolice zcela případně vysvětlil. Jest pravda, že zákon o nekalé soutěži vydán byl na ochranu soutěžitelů, ale jeho účelem jest právě jen ochrana proti nekalé soutěži, nikoli potlačení soutěže vůbec.

Nejvyšší soud nevyhověl odvolání.

D ů v o d y:

Soudy nižších stolic posoudily věc po právní stránce úplně správně. Dovolatelka připouští, že tu nejde o případ podle § 44 zákona o nekalé soutěži. Nejde tu však ani o nekalou soutěž podle § 1 tohoto zákona, neboť i dovolací soud schvaluje právní názor soudů nižších stolic, že se pozastavené jednání žalované nepřiči dobrým mravům soutěže, a poukazuje se dovolatelka v tomto směru na příslušné důvody rozsudků nižších stolic, jež nebyly vyvráceny vývody dovolání. Dovolatelka připustila v žalobě, že by nebylo závadné, kdyby šlo o odměnu v penězích nebo ve zboží téhož druhu, jaké žalovaná sama prodává, a vidí závadnost jen v tom, že žalovaná přislubuje předměty, se kterými sama neobchoduje ani je nevyrobí a že neuvádí jejich cenu. Avšak ani v tomto jednání nelze spatřovati rozpor s dobrými mravy soutěže, jak již soudy nižších stolic správně vystihly.

Čís. 12278.

Ručení kavárníka (§ 1313 a) obč. zák.), ježto sklepnice vykazala hostu k sezení nebezpečné místo, takže host, zřítiv se, utrpěl úraz.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1933, Rv I 431/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném kavárníku náhrady škody, způsobené tím, že spadnuvši s převrácené židle v zahradě kavárny, utrpěla úraz, jenž měl v zápětí potrat. Žalobě bylo vyhověno **s o u d y** v š e c h t ř í s t o l i c. Ne j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Podle zjištění, z nichž jest při právním posouzení věci vycházeti, postavila sklepnice žalovaného kavárníka pro společnost, s níž žalobkyně do kavárny přišla, stoly a židle tak, že se židle, na kterou pak žalobkyně usedla, převrátila následkem toho, že, jsouc postavena na kanálovou mříž, neměla pevné opory. Ze zjištění toho plyne, že sklepnice žalovaného kavárníka vykazala žalobkyni k sezení nebezpečné místo a že tím škodnou událost zavinila. Za zavinění sklepnice ručí žalovaný kavárník podle § 1313 písm. a) obč. zák. Byl ze smlouvy uzavřené se žalobkyní přijetím jejím do kavárny povinen postarati se jí o bezpečné místo k sezení. Ke splnění této povinnosti, prýstící ze smlouvy proti hostu — žalobkyni — použil žalovaný kavárník svého zřízence, sklepnice, a ručí za její zavinění při splnění smlouvy podle citovaného zákonného ustanovení jako za zavinění vlastní. Nižším soudům nelze proto důvodně vytýkati právní omyl, že uznaly na ručení žalovaného a že posoudily věc podle § 1313 písm. a) obč. zák.

Čís. 12279.

V řízení podle konkursního a vyrovnacího řádu ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n., jest mimořádný dovolací rekurs nepřipustný.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1933, R II 538/32.)

Vyrovnací komisař vyzval vyrovnacího správce, by 5% přiznané odměny složil podle čl. XIII. zákona ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n. na soudě. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs vyrovnacího správce.

Důvody:

Dovolací rekurs napadá rozhodnutí soudu druhé stolice, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu prvního, a jest proto podle § 528 c. ř. s. a podle § 188 konk. ř. čís. 64/1931 a § 70 vyrov. ř. čís. 64/1931 nepřipustný. K jeho vývodům se podotýká, že se v bodu druhém § 192 konk. ř. čís. 64/1931 sice praví, že, pokud není ustanoveno jinak, lze rozhodnutím vrchního soudu odporovati dovolacím rekuresem k nejvyššímu soudu. Z toho však nelze odvozovati, že přípustný jest i mimořádný revisní rekurs, neboť o mimořádném revisním rekursu se ustanovení to vůbec nezmiňuje, a platí proto i tu předpis § 528 c. ř. s., jenž nedopouští mimořádný revisní rekurs. K tomu se podotýká, že konkursní řád čís. 337/1914 uvedl v § 176 (2), jemuž odpovídá § 192 (2) konk. ř. čís. 64/1931, výslovně § 528 c. ř. s., neuváděje § 527 c. ř. s., což vyvolávalo pochybnosti o tom, zda pro konkursní řízení platí i § 527 c. ř. s., a že tato pochybnost byla odstraněna tím, že v § 192 (2) konk. ř. čís. 64/1931 byl § 528 c. ř. s. vynechán a tím byl text, jak uvádí zpráva ústavně právního výboru senátu, pro jasnost nově upraven. Bylo proto dovolací rekurs jako nepřipustný odmítnouti.

Čís. 12280.

Směnky.

Pod předpis § 103 směn. zák. spadá i podpis jednoho zástupce firmy, vyžaduje-li se ku platnosti jejího podpisu znamenání dvou zástupců.

K závaznosti nepravého zmocněnce ze směnky se vyhledává, by podepsal jako zástupce scilicet oprávněný, tedy předstíraje samo oprávnění, t. j., aby se svým podpisem vydával za oprávněného zástupce.

Předpokladem závaznosti zmocněncovy podle § 103 směn. zák. jest, že směnečně prohlášení bylo vydáno proti třetí osobě (nabyvateli). K perfekci směnečného prohlášení a k plné účinnosti podpisu proti nabyvateli jest pak potřeba, by směnka podepsaná zmocněncem byla převedena do nabyvatelova vlastnictví.

Dal-li ten, kdo podepsal směnky za firmu, příkaz, by směnky byly vydány nabyvateli, a nepřesvědčil-li se, že nejsou opatřeny druhým firmním podpisem, jednal na svůj vrub.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1933, Rv II 825/32.)

Směnečné platební příkazy proti žalovanému na zaplacení tří smenek po 10.000 Kč procesní soud první stolice zrušil. Odvolací soud ponechal směnečné platební příkazy v platnosti. Důvody: První soudce zjistil, a není to mezi stranami ani sporno, že akciová společnost M. koupila od žalobkyně auto, jehož kupní cena měla být kryta třemi smenkami po 10.000 Kč, že žalovaný v době vystavení smenek byl prokuristou oné akciové společnosti, že všechny tři směnky, jež měly krýtí kupní cenu koupeného auta, byly opatřeny razítkem firmy M., ale podepsány jen žalovaným jakožto prokuristou firmy, ač se podpis firmy M. podle zápisu do obchodního rejstříku měl dítí tím způsobem, že ke znění firmy vyjádřenému razítkem měl se podepsati prokurista s dodatkem prokuru vyznačujícím a jeden člen správní rady. Podepsal-li tedy žalovaný směnky, o něž jde, sám, ač šlo o kolektivní zastoupení, jest falsus prokurátor, neboť za takového nelze považovati jen toho, který vůbec nemá zmocnění, nýbrž i toho, kdo zmocnění má, jež však bylo překročeno. Žalovaného stíhají tedy následky v § 103 sm. zák. vytkené, že totiž je sám směnečně zavázán, tedy nikoli jen obecnoprávně k náhradě škody podle § 1009 obč. zák. a bez ohledu, zda nastala škoda čili nic. Nevyžaduje se v zákoně (§ 103) zavinění nepravého zástupce a je proto lhostejno, zda falsus prokurátor jednal bezelstně či obmyslně. Nerozhoduje proto ani skutečnost prvním soudcem zjištěná, že pravidelný postup podpisování smenek u firmy M. byl ten, že žalovaný jako prokurista směnky a průvodní dopisy k nim se vztahující podpisoval, že tyto listiny byly teprve potom pravidelně zasilány J. neb některému členu správní rady a že tento postup i v souzeném případě byl zachován a směnky, o něž jde, byly zaslány členu správní rady B-ovi k podpisu. Rozhodným je, že B. (aniž kdo jiný k tomu oprávněný) nepřipojil podpis k podpisu žalovaného pod razítko firmy M. na směnce a že se pak směnky, o něž tu jde, s pouhým per procura-podpisem dostaly do rukou žalující strany. Zjišťuje-li napadený rozsudek, že žalovaný podpisoval směnky za podmínky, že k jeho podpisu bude připsán ještě podpis dalšího zmocněnce, jest poukázati k tomu, že se žalovaný v námítkách o podmíněnosti podpisu nezmiňuje a že ze směnky samé vůbec nevyplývá, že žalovaný podepsal směnky za jakési podmínky. Z § 19 odst. (2) sm. zák. pak vyplývá, že každé prohlášení na směnce směnečníkem podepsané platí za neobmezené přijetí, pokud z jeho obsahu zřejmě nevychází najevo, že směnečník vůbec nechce směnku přijmouti neb že ji přijal jen s určitým omezením. Žalovaný uplatňuje v námítkách, že podepsal »maje plně za to«, tedy v předpokladu, že směnka bude podepsána i druhým zmocněncem a první soudce zjistil, že tomu tak bylo. Avšak ani tato okolnost nemůže žalovaného

zprostiti směnečného závazku po rozumu § 103 sm. zák. Že na beztlnosti nesejde, o tom stala se již zmínka. Pokud však žalovaný touto námitkou uplatňuje nesouhlas svého směnečného prohlášení s onou skutečnou vůlí (diskrepanci mezi skutečnou vůlí a vůlí projevenou), je takový omyl jako každý jiný relevantní jen, kdyby byl vzbuzen druhou stranou neb zřejmě musel býti druhé straně z okolností nápadným neb vysvětlil-li se omyl ještě včas. Že tomu tak bylo, nebylo namítáno, tím méně prokázáno. Rozhodným pro posouzení této pře by jen bylo, kdyby bylo prokázáno, že žalující firma nejednala poctivě, jelikož předpis § 103 sm. zák. je dán jen na ochranu poctivého nabyvatele směnky. To však prokázáno nebylo. První soudce již správně zjistil a odvolací soud toto zjištění přejímá, že žalující strana v okamžiku nabytí nevěděla o překročení plné moci žalovaného. Dále potvrzuje svědek Bohuslav B., že mu jako zaměstnanci žalující strany směnky byly vydány po několikaletém čekání a naléhání na příkaz žalovaného, jenž mu na telefonickou urgenci sám sdělil, že již jsou připraveny, ať si pro ně přijde k účetnímu D-ovi. Žalovaný to ve své výpovědi jako strana nepopírá, udává, že se na to již nepamatuje, a připouští, že se po svém podpisu o osud smének již nestaral, nýbrž ponechal vše další účetnímu D-ovi, jenž odeslání smének věřitelům měl na starosti. Odvolací soud zjistil tedy, že směnky se dostaly do rukou žalobkyně s plným vědomím a na příkaz žalovaného a nelze tedy tvrditi, že se tak stalo před tím, než podpis na směnce byl hotový, nepoctivým nebo jinak závadným postupem žalující strany. Žalovaný je tedy podle § 103 směn. zák. směnečně zavázán, to tím spíše, ježto v době podpisu smének žalovaným pokud se týče v době jich odeslání žalující firmě, jak ani nepopřeno a z jednání zřejmo, na směnce byl již údaj směnečníka a kromě toho razítko firmy M., k němuž připojen podpis žalovaného s dodatkem vyznačujícím prokuru, a bylo na směnečném blanketě vyznačeno, že jde o krycí směnku přijatelnou do 10.000 Kč. Podle § 6 odst. (2) směn. zák. není platností směnky na závadu, že v době podpisu směnky chyběla některá z podstatných náležitostí a byla teprve později doplněna, a žalovaný v námitkách ani netvrdil, že se doplnění stalo bezprávně nebo proti úmluvě.

Nejvyšší soud nevyhověl odvolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce napadá dovolatel, že odvolací soud jej neprávem pokládá za neoprávněného zástupce (falsus procurator), protože nedal příkaz, by směnky byly neúplně vydány žalobkyni. § 103 směn. zák. stanoví, že ten kdo podepsal směnečné prohlášení jako zmocněnec, nemá plné moci, ručí směnečně. Pod tento předpis zákona spadá i podpis jednoho zástupce firmy, vyžaduje-li se k platnosti jejího podpisu znamenání dvou zástupců. Účelem předpisu toho je ochrana dobré víry majitele směnky, který neví o nedostatku zmocnění toho, kdo podepsal. K závaznosti nepravého zmocněnce ze směnky se tudíž vyhledává, by

podepsal jako zástupce sciicet oprávněný, tedy předstíraje samo oprávnění, t. j., aby se svým podpisem vydával za oprávněného zástupce. To plyne zejména z druhé věty § 103 směn. zák. Tam je řeč o stejném ručení poručníků a zákonných zástupců, kteří v y d a j í směnečné prohlášení, překročivše své oprávnění. Je tedy předpokladem závaznosti zmocněncovy dle § 103 směn. zák., že směnečné prohlášení bylo vydáno k třetí osobě (k nabyvateli). Tomu svědčí i obdobné ustanovení čl. 55 obch. zák., podle něhož ručí z důvodu nedostávající se plné moci ten, kdo obchod ujedná. K perfekci směnečného prohlášení a k plné účinnosti podpisu proti nabyvateli je pak potřebí, by směnka podepsaná zmocněncem byla převedena do nabyvatele vlastnictví. V tom směru zjišťuje odvolací soud, že žalovaný dal příkaz, aby směnky byly vydány žalobkyni, a že jejímu zástupci B-ovi telefonicky sdělil, že směnky jsou připraveny, ať si pro ně přijde k účetnímu D-ovi, že tedy směnky se dostaly do rukou žalobkyně s plným vědomím a na příkaz žalovaného. Dal-li žalovaný příkaz, aby směnky byly vydány, a přesvědčil-li se, že nejsou opatřeny druhým firemním podpisem, jednal na svůj vrub a jeho počínání nelze chápati podle § 863 obč. zák., podle zásad poctivého styku v obchodě jinak, než že vydal směnečné prohlášení žalobkyni jako zástupci firmy akciové společnosti M., ač oprávněn k němu nebyl, předstíraje tím, že směnky jsou připraveny, jejich hotovost a tím i své samooprávnění k podpisu. V dalším postaci poukaz na důvody napadeného rozsudku.

Čís. 12281.

Obchodní jednatel, který je samostatným obchodníkem, nemá, nevymínil-li si to ve smlouvě, nárok na to, by mu byly sděleny obchodní knihy firmy, pro niž zprostředkoval obchodní spojení, a to ani podle obdoby § 1198 obč. zák. ve spojení s čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s.

(Rozh. ze dne 21. ledna 1933, Rv II 530/31.)

Žalobkyně, vdova po obchodníku, seznámila žalovanou firmu s firmou T. za tím účelem, by učinily obchody, z nichž se mělo žalobkyni dostati provise v určité výši. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované, by žalovaná byla uznána povinnou, vyúčtovat jí žalující straně provisi, která jí přísluší z obratu docíleného s firmou T. v době od roku 1925 až do 28. března 1930, a zaslati žalobkyni výtah z obchodních knih o veškerých obchodech uzavřených s firmou T. v řečené době. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

D ů v o d y:

V rozhodnutí čís. 7696 bylo dovozeno, že na obchodního jednatele, který je samostatným obchodníkem, jakž je tomu i u žalobkyně, nelze použití obdobně ustanovení zákona o obchodních pomocnících ze dne

16. ledna 1910 čís. 20 ř. zák. Žalobkyně nemá tedy z tohoto zákona nárok na to, by s ní byly sděleny obchodní knihy žalované. Žalobkyně sama připouští, že z tohoto zákonného důvodu ani nežaluje, nýbrž má za to, že poměr mezi stranami jest obdobný jako při smlouvě společenské a že jí podle obdoby § 1198 obč. zák. v souvislosti s čl. XLII uv. zák. k civilnímu soudnímu řádu přísluší nárok v žalobě uplatňovaný, protože prý by se jinak nikdy nemohla svého práva domoci, neznajíc rozsah obchodního spojení, jež bylo jejím přičiněním zprostředkováno. Je zřejmé, že žalobní prosbou chce žalobkyně dosáhnouti v podstatě téhož účinku, jaký by mělo, kdyby jí bylo přiznáno, právo nahlédnouti do knih žalované. Nelze se žalobkyni souhlasiti ani v tom, že lze použití obdoby § 1198 obč. zák. o smlouvě společenské, protože tu takové shody nebo podobnosti obou právních poměrů není, a netřeba se proto blíže zabývat rozhodnutím čís. 1058, které se týká společenského poměru mezi dvěma zprostředkovateli ve smyslu § 1198 obč. zák. Ani rozhodnutí čís. 6024 nedovolává se žalobkyně právem, protože se v něm řeší jen sám nárok zprostředkovatele na odměnu a jeho rozsah, nikoli však otázka, o kterou jde v tomto sporu. Není tu ani podmíněk čl. XLII uv. zák. k c. ř. s., jehož ustanovení nelze rozšiřovati na jiné případy. Žalobkyně domáhá se v žalobě plnění, k němuž žalovaná strana ani po zákonu, ani podle smlouvy není povinna, protože žalobkyně ani ne tvrdila a ani z dopisů ze dne 3. a 7. října 1925 nevyplývá, že se žalovaná k vyúčtování provise, k vykazování docíleného obratu a k předkládání výtahu z obchodních knih zavázala. Bylo na žalobkyni, by si takové právo smluvně vymínila; neučinivši tak, nemůže se dovolávati toho, že je jí důkaz o výši provise ztížen nebo znemožněn.

Čís. 12282.

Předpokladem nároku obce v Čechách proti majiteli nemovitosti na náhradu nákladů na zřízení chodníku podél nemovitosti jest pravoplatný příkaz příslušného správního úřadu ke zřízení chodníku vykonatelný proti žalovanému.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1933, R I 1037/32.)

Obec v Čechách domáhala se na majitelce domu náhrady nákladu, jež žalobkyně vynaložila na zřízení chodníku kolem nemovitosti žalované. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Žalující obec domáhá se na žalované náhrady za náklady, jež vynaložila na zřízení chodníku kolem jejích nemovitostí, dovozujíc, že

povinnost zříditi chodník stihala podle § 92 stavebního řádu pro Čechy ze dne 8. ledna 1889 čís. 5 z. zák. žalovanou. Jde tedy o nárok podle § 1042 obč. zák., podle něhož ten, kdo učiní za druhého náklad, který podle zákona tento by měl učiniti sám, má právo žádati náhradu. Předpokladem tohoto nároku jest, by žalovaná měla povinnost zříditi chodník, který zřídila žalující obec. Povinnost tato předpokládá, by tu byl pravoplatný příkaz příslušného správního úřadu proti žalované vykonatelný. Odstavec první § 92 stavebního řádu ustanovuje jen všeobecné zásadu, kdo má povinnost chodník zříditi, neurčuje však blíže rozsah a způsob této povinnosti; určí její rozsah a způsob v konkrétním případě se ponechává podle druhého odst. téhož § příslušnému úřadu, kterým podle ustanovení § 130 stav. ř. jest obecní rada. Odstavcem prvním jest založeno oprávnění obce ke konkrétnímu příkazu podle odstavce druhého, povinnost stavebníka, po případě vlastníka určitého domu však jest určována teprve příkazem podle odstavce druhého a založena jest s konečnou platností teprve příkazem nepodléhajícím dalším opravným prostředkům, přípustným podle § 132 téhož stavebního řádu. Proto nemůže soud zkoumati, zda by stavební úřad podle § 92 první odstavce stav. řádu pro Čechy byl býval oprávněn naříditi žalované zřízení chodníku, a není tedy třeba doplniti řízení v tom směru, jak je pokládá za potřebné odvolací soud. Ale řízení musí býti doplněno, poněvadž otázka pro spor rozhodná o existenci a obsahu vykonatelného příkazu příslušného úřadu nebyla dosavadním řízením dostatečně vysvětlena. Na žalující straně bylo, by dokázala, že příkaz takový byl vydán, jakož i jeho obsah. Žalující obec tvrdila v tom směru v první stolici, že žalovaná byla v roce 1930 opětovně vyzvána, by chodník zřídila, a že to odepřela, a nabídla o tom důkaz stavebními spisy, který byl připuštěn. Tyto spisy však takové vyzvání z roku 1930 neobsahují. Žalující obec v odvolání poukázovala na protokol z 25. června 1919. To však bylo novotou, podle § 482 odst. 2 c. ř. s. nepřípustnou a nad to odvolací soud správně v napadeném usnesení dovodil, že z něho příkaz zříditi chodník dovozovati nelze. Žalobkyně se stavebními spisy předložila též, jak praví, pozdější korespondenci, o níž není zřejmo, zdali tvoří část stavebních spisů k důkazu připuštěných. I kdyby jich částí byla, není ani jí dokázán řečený příkaz; příkaz ten nevyplývá z protokolu ze dne 2. prosince 1930 v korespondenci té založeného, z něhož jen vychází, že manžel žalované byl v jejím zastoupení několikrát předvolán a vždy chodník zříditi odepřel, nikoli však, že příkaz byl podle § 130 stav. ř. obecní radou vydán o stal se vykonatelným. Provedenými důkazy tedy první předpoklad žalobního nároku, pravoplatný příkaz o zřízení chodníku podán nebyl. Proto se žalující obec v odvolání právem domáhala toho, aby o jejím tvrzení byl proveden důkaz výsledkem stran, třeba jej v první stolici nenabídla, ježto jej lze podle § 371 c. ř. s. naříditi i z úřadu. Poněvadž tento důkaz nebyl proveden, je řízení neúplné a bude je v tomto směru doplniti.

Čís. 12283.

V mezidobí mezi vynesáním rozsudku odvolacího soudu a podáním dovolání nelze řízení přerušovat. Rozhodnutí o návrhu na přerušení řízení (§§ 544, 545 c. ř. s.) v tomto období podléhá opravnému prostředku.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1933, R I 1096/32.)

Soud první stolice přerušil dovolací řízení podle § 544 c. ř. s. Rekursní soud odmítl recurs. Důvody: Podle § 546 c. ř. s. nepřipouští se opravný prostředek proti usnesení, jimž bylo rozhodnuto o návrhu na přerušení opravného řízení. O takové usnesení jde v souzeném případě. Opravné řízení není skončeno, dokud rozsudek odvolacího soudu nevešel v právní moc nebo dokud nebylo rozhodnuto o dovolání nejvyšším soudem. Do té doby tudíž při podání žaloby o obnovu může být opravné řízení přerušeno, a to v kterémkoli období, neboť zákon nerozeznává, tudíž i tehdy, byl-li již rozsudek odvolacího soudu doručen a běží-li ještě lhůta k dovolání, které dosud nebylo vzneseno. Samozřejmě že se tím přerušuje lhůta běžící k dovolání a že také nemůže nastatí právoplatnost a vykonatelnost rozsudku soudu odvolacího. Takový důsledek však podle § 163 c. ř. s. jest přípustný a mylí se stěžovatel, jsa názoru opačného. Proto jde o usnesení podle § 544 c. ř. s., proti němuž jest stížnost vyloučena, a bylo tudíž stížnost žalovaného odmítnouti pro nepřipustnost.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu, by, nehledě k odmítacímu důvodu, o rekursu znovu rozhodl.

Důvody:

Rekursní soud mylně ztotožňuje pojem trvání odvolacího a dovolacího řízení s pojmem trvání sporu. Spor trvá, pokud není právoplatně rozhodnut. Řízení před stolicí jest však skončeno vynesáním rozsudku. Z toho plyne, že skončené řízení nemůže již být přerušováno. V mezidobí mezi rozhodnutím soudu odvolacího a podáním dovolání řízení přerušovat nelze, neboť přerušovat lze jen řízení již zahájené a dosud neskončené. V souzeném případě bylo odvolací řízení již skončeno vynesáním rozsudku odvolacího soudu a dovolací řízení nebylo podáním dovolání zahájeno. Z toho plyne nesprávnost názoru rekursního soudu, že je recurs žalovaného proti přerušení řízení podle § 546 c. ř. s. nepřipustný. Zákon nepřipouští recursu, bylo-li rozhodnuto o návrhu ve smyslu §§ 544 a 545 c. ř. s. Tyto paragrafy však předpokládají, že bylo odvolací nebo dovolací řízení v běhu. Těchto předpokladů tu však není. Řízení odvolací bylo skončeno a řízení dovolací nebylo zahájeno. Návrh na přerušení netýká se tohoto řízení, nebyl podán ve smyslu § 543 a 545 c. ř. s. a rozhodnutí o takovém návrhu podléhá opravným prostředkům (srov. rozh. čís. 2904 sb. n. s.).

Čís. 12284.

Vydání rozsudku pro uznání (§ 395 c. ř. s.) nevedí, že žalovaný učinil návrh na přisouzení útrat podle § 45 c. ř. s., o němž nelze rozhodnouti bez dalšího řízení.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1933, R I 1123/32.)

Soud první stolice zamítl žalobcův návrh, by byl podle § 395 c. ř. s. vynesena rozsudek pro uznání žalobního nároku. Důvody: Při prvním roku dne 12. srpna 1932 uznala žalovaná strana žalobní nárok, navrhla však, by jí byly přisouzeny proti žalující straně náklady sporu, ježto prý nedala příčinu k podání žaloby, poněvadž jí nárok žalující strany nebyl osvědčen. Žalující strana po tomto uznání žalobního nároku nečinila návrhu, nanejmeně nenavrhla vynesení rozsudku pro uznání, a byl stanoven rok k ústnímu jednání na den 2. září 1932. Při něm učinila žalující strana přednes a návrhy souhlasné se žalobou, byla dále slyšena se svým přednesem i strana žalovaná, pak ještě žalující strana svůj přednes doplnila a teprve potom učinila žalující strana návrh, by byl vynesena rozsudek pro uznání podle § 395 c. ř. s. Řečené zákonné ustanovení postihuje případ, kde jest k žalobcovu návrhu vynéstí rozsudek ihned při témže jednání a žalobce dal také v souzeném případě zcela jasně na jevo, že mu jde o to a že navrhuje, by bylo rozsudkem pro uznání ihned rozhodnuto. Není pochybností, že uznání žalované strany jest plným důvodem k vítěznému výsledku sporu pro žalující stranu ve věci samé, nicméně nemohlo postačiti k bezodkladnému rozhodnutí podle § 395 c. ř. s. Podle § 52 c. ř. s. musí být v každém rozsudku, který rozepří pro tu kterou instanci úplně vyřídí, rozhodnuto i o závazku k náhradě nákladů. Tento předpis jest povahy donucující a nezná výjimek. Jest zodpověděti otázku, byla-li by v tomto případě věc úplně vyřízena a jakým způsobem bylo rozhodnutí o nákladech sporu. Žalovaná strana uznala celý žalobní nárok, t. j. celou žalobní žádost ve věci samé. Náklady sporu, jež uznati odmítla, pokud se týče nárok na jejich náhradu, není ani částí hlavního nároku ani jeho příslušenstvím, neboť tkví výhradně v právu procesním, nemá s právem hmotným a tedy ani s »hlavní věcí« samou nic společného. Nelze proto náklady sporu pokládati za součást nároku ve smyslu § 395 c. ř. s. ani za některý z nároků podle § 391 c. ř. s. To plyne, pokud se týče § 395 c. ř. s. i z toho, že toto zákonné ustanovení upravuje rozhodnutí výhradně rozsudkem. O nákladech sporu nelze však nikdy rozhodovati rozsudkem, nýbrž jen usnesením po případě do rozsudku pojatým. Kdyby tedy došlo po možném omezení žaloby k uznání nároku útratového nebo jeho části, nebylo by lze rozhodnouti rozsudkem podle § 395 c. ř. s. Z toho vyplývá, že útratový nárok jest jen následným nárokem vyplývajícím z výsledku sporu, řízení jen o tomto nároku není již vlastním sporným řízením a jest rozhodnutím »ve věci samé« věc úplně vyřízena ve smyslu § 52 c. ř. s. To plyne i z § 52 c. ř. s., který jasně od

sebe dělí úplně vyřízení věci na straně jedné a rozhodnutí o nákladech sporu jeho následek na straně druhé. Rozhodnutí o nákladech sporu jest mu jen nutným důsledkem úplného vyřízení věci, t. j. věci hlavní a musí býti toto rozhodnutí pojato do rozhodnutí ve věci samé. To však se v souzeném případě státi nemůže, neboť k rozhodnutí o nákladech není dosud dostatečného podkladu. K vůli úplnosti budiž podotknuto, že ustanovení druhé věty prvního odstavce § 52 c. ř. s. nepřichází tu v úvahu, neboť postihuje jen případy, které se vztahují jen na incidence, a nelze použít ani § 52 druhého odstavce c. ř. s., ježto, jak shora dovozeno, nejde o rozsudek částečný a nemohlo by také rozhodnutí o nákladech býti zústavěno dalšímu rozsudku, ano již pro vyčerpání hlavní věci k žádnému nedojde. Samostatné rozhodnutí o nákladech sporu usnesením (nikoli o jejich výši) zná zákon jen v případech výslovně označených, nikoli v tomto případě. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil procesnímu soudu, by o návrhu žalobce, by byl vyneseno rozsudek pro uznání, znovu rozhodl. **Důvody:** Procesní soud jest toho názoru, že předpis § 52 c. ř. s., podle kterého musí býti v každém rozsudku, který rozepří pro tu kterou instanci úplně vyřídí, rozhodnuto i o závazcích k náhradě nákladů, jest povahy donucující a nězná výjimka. Avšak tento názor je nesprávný. Procesní soud se mylně domnívá, že rozhodnutí o nákladech sporu je závislé jen na výsledku sporu. Tato zásada § 41 c. ř. s. má výjimky, mezi které patří i ustanovení § 45 c. ř. s. O toto ustanovení se opírá žalovaná strana, žádajíc přisouzení nákladů sporu, ač žalobní nárok uznává. O náhradě nákladů z tohoto důvodu není třeba rozhodnouti jen rozsudkem, nýbrž i usnesením lze rozhodnouti odděleně od hlavní věci o nákladech právě z důvodů, že otázka náhrady nákladů není závislá na výsledku hlavní věci, jak také jasně ustanovuje druhá věta § 52 c. ř. s. Otázku tu jest řešiti samostatně. Žalující strana právem poukazuje ve stížnosti k tomu, že procesní soud musí vyhověti návrhu na vynesení rozsudku na uznání podle § 395 c. ř. s., ježto v tomto případě nechtěl zákon ponechatí soudu volné pole, jako v případě § 391 c. ř. s. Názor procesního soudu, že náklady sporu nejsou ani částí hlavního nároku, ani jeho příslušenstvím, nýbrž že tkví výhradně v právu procesním, jest správný. Avšak právě proto, že je nelze pokládati za součást nároku ve smyslu § 395 c. ř. s., tu uznáním žalobního nároku žalovanou stranou byl zcela uznán nárok žalobou uplatněný a byly tu proto podmínky k vydání ne jen rozsudku částečného, podle § 391 c. ř. s., nýbrž rozsudku konečného na základě uznání podle §§ 390 a 395 c. ř. s. I když byl návrh na vynesení tohoto rozsudku vznesen teprve po přednesech stran, bylo povinností procesního soudu, návrhu vyhověti. Otázku, zda žalovaná svým chováním nedala příčinu k podání žaloby, jest řešiti samostatně (§§ 45, 52 c. ř. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurs tvrdí, že vzhledem k předpisu § 52 první odstavce c. ř. s. nebylo v souzeném případě přípustno, vydati již nyní rozsudek

pro uznání, poněvadž jako rozsudek konečný musil by obsahovati i rozhodnutí o útratách, což prý však není možné, poněvadž žalovaný učinil návrh na přisouzení útrat podle § 45 c. ř. s., a o tomto návrhu nelze rozhodovati bez dalšího řízení. Závěr tento nelze schváliti. Neboť § 52 první odstavce c. ř. s. nařizuje v první větě, že jest rozhodnouti o závazku k náhradě nákladů v každém rozhodnutí, které rozepří pro tu kterou stolicí úplně vyřídí. V souzeném případě však vydáním rozsudku pro uznání nebude věc pro stolicí úplně vyřízena. Rozsudkem pro uznání bude jen vyřízen spor ve věci samé, avšak jest ještě rozhodnouti o útratách. Rozhodnutí o nákladech sporu pak bude vydati samostatně (§ 423 c. ř. s.). Přisvědčiti nelze ani dalšímu názoru dovolacího rekursu, že okamžitému vydání rozsudku pro uznání brání ta okolnost, že uznání obsahovalo obmezení v příčině útrat, takže prý jde zde nikoliv o úplné, nýbrž jen o obmezené uznání. § 395 c. ř. s. mluví o uznání »nároku«, nikoli též o uznání »nákladů«; tyto nejsou částí hlavního nároku ani jeho příslušenstvím. V souzeném případě byl nárok žalobcův uznán úplně a bezvýhradně, způsobem nepřipouštějícím žádných pochybností. Návrh podle § 45 c. ř. s. toto uznání neučinil nejasným ani je neobmezil. Poukaz na rozhodnutí vídeňského nejv. soudu ze dne 8. března 1911 č. j. Rv VI 122/11 Gl. U. 5395, není případný. Toto rozhodnutí se týkalo případu, v němž návrh na přisouzení útrat činil pochybným význam a rozsah uznání hlavního nároku. Komentář Neumannův k c. ř. s., mluvě na str. 1129 o tom, že uznání nesmí býti obmezeno otázkou útrat, má patrně na mysli rovněž jen podobné případy, vzbuzující pochybnost ohledně otázky uznání, nikoli však případ § 45 c. ř. s., jenž právě předpokládá uznání ve smyslu § 395 c. ř. s., to jest takové, by mohl na jeho podkladě ihned býti vydán rozsudek.

Čís. 12285.

O tom, že bylo odepřeno zaplatiti poštovné (§ 109 c. ř. s. a čl. II. zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n.), lze mluvíti teprve, když byl adresát k zaplacení poštovním orgánem vyzván a zdráhal se tak učiniti.

V případech relativního nuceného zastupování advokátem nemá býti vydán rozsudek pro zmeškání, dostaví-li se za stranu jiný plnomocník než advokát, nýbrž má býti postupováno podle § 185 c. ř. s. Plnomocníkem nelze tu vyrozumívati jen toho, kdo se může zmocněním vykázati, nýbrž i jednatele bez příkazu, zejména manžela.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1933, R II 453/32.)

Žalovaná zameškala první rok v řízení o žalobě zadané na okresním soudě v místě, kde byli více než dva advokáti, načež byl k žalobcovu návrhu vyneseno proti ní rozsudek pro zmeškání podle žaloby. Dovolací soud zamítl odvolání, uplatňující zmatek podle § 477 čís. 4 c. ř. s.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání žalované znova rozhodl.

Důvody:

Stěžovatelka napadla rozsudek pro zameškání prvního roku především z důvodu zmatečnosti podle § 477 čis. 4 c. ř. s., ježto se prý poštovní orgán, doručuje jí žalobu, nezachoval podle předpisů §§ 104 a 109 c. ř. s. Zdali tomu tak skutečně bylo, rekursní soud nevyšetřil podle druhého odstavce § 473 c. ř. s., nýbrž neuznal na vytýkanou zmatečnost prostě proto, že stěžovatelka ani netvrdí, že se nabízela zaplatiti při doručování poštovné, takže se uložení na poště stalo právem po rozumu § 109 c. ř. s. a čl. II. zákona ze dne 19. ledna 1928, čis. 23 sb. z. a n. Než právem poukazuje stěžovatelka k tomu, že o odepření zaplacení poštovného by se mohlo mluvíti teprve, kdyby byla poštovním orgánem k zaplacení vyzvána a učiniti tak se zdráhala, neboť mohla býti toho mínění, že jde o zásilku, která nepodléhá placení poštovného, v kterémžto případě by se stalo platné doručení podle § 109 c. ř. s. zanecháním zásilky na místě. Bude proto na odvolacím soudu, by vyšetřil podle druhého odstavce § 473 c. ř. s., zda poštovní orgán doručuje žalobu vyzval stěžovatelku k zaplacení poštovného, zda zaplacení odepřela a zda jí poštovní doručovatel po rozumu § 14 (5) předpisů o doručování soudních vyřízení poštou (Věstník ministerstva spravedlnosti z r. 1928 sdělení č. 84) oznámil, že soudní vyřízení (žaloba) bude po 14 dnech uloženo u poštovního úřadu a že si je může v této době odebrati. Předpisy o doručování žalob jsou rázu donucovacího a, nebylo-li jich šetřeno, má to za následek neplatnost doručení.

Další zmatečnost řízení v prvé stolici podle § 477 čis. 4 c. ř. s. spatřovala stěžovatelka v tom, že první soudce, ač její spolužalovaný manžel, který se dostavil k prvnímu roku, prohlásil, že bude stěžovatelku zastupovati, vynesl rozsudek pro zmeškání. Odvolací soud neuznal na tuto zmatečnost, aniž v tomto směru předsezval šetření po rozumu druhého odstavce § 473 c. ř. s., proto, že prý z odvolání jest zřejmo, že se spolužalovaný manžel stěžovatelky nemohl vykázati její plnou mocí a že stěžovatelka ho k zastupování vůbec nezplnomocnila a jeho postup dodatečně neschválila. S těmito vývody napadeného usnesení nelze souhlasiti. Jak blíže doličeno v rozhodnutí čis. 2683 a 5810 sb. n. s., nemá býti v případech relativního nuceného zastupování advokátem (§ 29 c. ř. s.) vydán rozsudek pro zmeškání, dostaví-li se za stranu jiný plnomocník než advokát, nýbrž má býti postupováno podle § 185 c. ř. s. Plnomocníkem nelze však vyrozumívati jen toho, kdo se může zmocněním vykázati, nýbrž, jak doličeno v rozhodnutí čis. 8197 sb. n. s., i jednatele bez příkazu a zejména tedy manžela, jemuž již podle §§ 91, 1009, 1029, 1034, 1237, 1239 obč. zák. přísluší zastupovati manželku bez zvláštní plné moci, ovšem ne proti její vůli. O zastupování proti její vůli nemůže zde však býti řeči, ana stěžovatelka, jak plyne z vývodů jejího odvolání, proti jeho zastupování nic nenamítá, tedy je schvá-

lila. Je-li proto správným tvrzení stěžovatelky, že její spolužalovaný manžel prohlásil při prvním roku, že ji bude zastupovati, bylo povinností prvního soudu, by nevynesl ihned rozsudek pro zmeškání, nýbrž postupoval podle zásad právě vyslovených. Bude proto na odvolacím soudě, by podle druhého odstavce § 473 c. ř. s. vyšetřil, zda jsou správná tvrzení stěžovatelky v naznačeném směru, a pak teprve o odvolání v tomto směru rozhodl. Právem proto vytýká stěžovatelka, že odvolací řízení zůstalo vadným, an odvolací soud neprovedl shora naznačená šetření po rozumu druhého odstavce § 473 c. ř. s.

Čís. 12286.

Nepřípustnost pořadu práva, domáháno-li se na obci na Moravě náhrady škody pádem do stoky proto, že na obecním uličním kanálu byla ochranná mříž špatně připevněna a že žalovaná obec ručí za zavinění strážníků, kteří byli obci pověřeni, by dohlíželi, zda ochranné mříže kanálu jsou v pořádku.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1933, R II 537/32.)

Žalobce domáhal se na žalované obci na Moravě náhrady škody, tvrdě, že když stoupl na okraj ochranné mříže, tato vyletěla a žalobce spadl přímo do čistící šachtice kanálu, při čemž se poranil a uvedl dále, že uzávěrka kanálu byla ve vadném stavu a následkem toho k úrazu došlo, že žalovaná obec, jež kanál spravuje, jest povinná tuto uzávěrku udržovati v pořádku, že jest žalobci známo, že strážníci, kteří byli pověřeni obcí, by dohlíželi, zda stoky, totiž uzávěrky jsou v pořádku, nedohlíželi na kanály, že se několik měsíců nepřesvědčili, zda uzávěrka kanálu jest v řádném stavu, že revise ohledně stavu silnice a jejich součástek nebyla po mnoho měsíců vykonána, že tedy obec zodpovídá z těchto důvodů za zavinění svých zřízenců a za škodu žalobci tímto zaviněním způsobenou. Námitce nepřipustnosti pořadu práva s o u d prvé stolice vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Při zkoumání otázky, zda věc patří či nepatří na pořad práva, jest rozlišovati mezi pojmem obecního statku a obecního jmění. Dále jest se zabývati otázkou, k jakému účelu slouží zařízení, kterým vznikla škoda. Žalobce uvedl v žalobě, že kanál, do kterého spadl, je částí obecní kanalisace, tedy členům obce sloužící a leží na pozemku, který je zapsán v seznamu veřejného statku. Obecní majetek jest buď obecním jměním neb obecním statkem. Rozdíl v obojím záleží v určení, jehož se dostalo obecnímu majetku příslušnými orgány. Slouží-li obecní majetek podle svého určení tomu, by jej obec užívala jako každý jiný soukromý vlastník, jde o obecní jmění, o němž platí ustanovení práva soukromého (§ 290 obč. zák.). Slouží-li však obecní majetek k tomu, by jej užívali buď obec anebo všichni členové obce, nebo určité třídy občanstva z důvodu své přináležitosti k obci, jde o obecní statek. Žalobce líčí pozemek, na němž se úraz stal, jako pozemek uliční, používaný všemi členy obce.

Občané nepoužívají tohoto uličního pozemku z moci práva soukromého, nýbrž iure publico. Poměry týkající se tohoto pozemku, obecního statku, jsou ovládány právem veřejným, nikoliv právem soukromým. Kanál, do něhož žalobce spadl, jest částí městské kanalisace. Tato není soukromým jměním obecním, ježto byla postavena obcí z veřejných prostředků a slouží všemu občanstvu a jest zařízením veřejným, tedy obecním statkem. S této stránky nemůže býti řeči o tom, že na tento případ vztahují se předpisy práva soukromého. Žalobce také uvádí, že strážníci, kteří byli pověřeni obcí, by dohlíželi, své povinnosti neplnili. Z toho je viděti, že žalobce, ač povinnost žalované obce uvádí v souvislost s jejím vlastnictvím k veřejnému majetku, na němž ulice leží, vyvozuje ve skutečnosti svůj nárok ze zanedbání péče spadající do oboru místní policie. Podle § 27 odst. (2) čís. 3 a § 34 moravského obecního zřízení ze dne 15. března 1864 čís. 4 zem. zák. přísluší obci péče o zachování obecních silnic, cest a mostů. Spočívá tedy tato povinnost v právu veřejném, jest uložena obci jako veřejnoprávnímu svazu a útvaru vyššího stupně a jest tudíž i nárok, jenž jest vyvozován ze zanedbání této úřední povinnosti nárokem veřejnoprávním. Vlastnictví obce k pozemku, na němž ulice leží, nemá pro posouzení této otázky významu, neboť ulice ta jest veřejná, slouží veřejně k používání a povinnost, na ni dohlížeti, přísluší žalované straně, obci, nikoliv na základě jejího vlastnictví k tomu pozemku, nýbrž na základě shora uvedených předpisů práva veřejného. O veřejnoprávním nároku mohly by soudy rozhodovati jen, kdyby k tomu byly povolány zvláštním zákonným předpisem, neboť všeobecných zásad soukromého práva nelze použití na výkon vrchnostenských oprávnění a povinností. Ale takového předpisu pro moravské obce není. Pro obce v Čechách jest takový předpis v § 37 odst. (2) českého obecního zřízení ze dne 16. dubna 1864, čís. 7 zem. zák., a to ještě jen co do výše náhradního nároku, nikoliv co do jeho důvodů a co do povinnosti obce k náhradě, o které rozhodují úřady politické. Je to předpisem výjimečným, jehož není v moravském obecním zřízení, a jehož platnost nelze rozšiřovati na jiné země. Z uvedeného jest patrné, že jde o veřejnoprávní nárok a řádné soudy nemohou ve smyslu § 1 a 42 j. n. o něm rozhodovati, a to ani o jeho důvodu, ani o jeho výši. Námitka nepřipustnosti pořadu práva jest tudíž plně opodstatněna. Z ustanovení § 858 obč. zák. nelze soukromoprávní povahu žalobcovy nároku odvoditi, poněvadž toto zákonné ustanovení ukládá majiteli pozemku jen udržovati v dobrém stavu pobořenou zeď nebo plot tenkrát, kdyby se bylo obávati, že by vznikla z otvoru škoda sousedovi. To není závazkem, plynoucím z pojmu vlastnického práva, nýbrž zákonnou služebností, jež se nesmí rozšiřovati. Také není povinnost obce udržovati ulice a veřejné cesty v bezpečném stavu, je čistiti a je osvětlovati postavena na roveň povinnosti vlastníka domu, by čistil chodník před svým domem a osvětloval chodby. Sice mluví se v § 34 cit. zřiz., pokud se týče vykonávání policie místní, že jest »práv ze všelikého opomenutí, kde by se mu v příčině té za vinu klásti mohlo«, avšak odpovědnosti obce, to jest obecního zastupitelstva rozumí se jen stav jeho k dohlé-

dacím orgánům a nikoliv odpovědnost ve smyslu občanského zákona. Z toho jest patrné, že žalovaná obec odpovídá všude tam, kde běží o nároky povahy veřejnoprávní jen svým nadřízeným orgánům dohlédacím. Není všeobecného zákonného předpisu, jenž by stanovil, že za škody, jež způsobily stranám svým úřadováním veřejní úředníci nebo jiní vrchnostenští orgánové, ručí dotyčné právní ústrojí (stát nebo obec). Žalobní nárok s hlediska ručení veřejnoprávní korporace není tudíž vůbec důvodem po právu. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. D ů v o d y: Otázka, zda rozhodovati o nárocích na náhradu škody proti obci na Moravě odvozovaných z opominutí bezpečnostní policie náleží na pořad práva čili nic, není v judikatuře řešena jednotně. Zásady, kterými se prvý soud řídil, jsou vysloveny zejména v rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 7853 ohledně obcí na Moravě a v rozhodnutích čís. 5006, 6333, 7069 a 10.460 sb. n. s., jakož i v judikátu býv. nejv. soudu ve Vídni čís. 229 (Glaser-Ungerovy sbírky n. ř. čís. 7460), ohledně obcí v Čechách. Naproti tomu v rozhodnutích sb. n. s. čís. 262 (obec v Čechách), 449 (silniční výbor na Moravě) a čís. 1716, 11.360 (okres v Čechách) jest vyslovena zásada, že uplatňování náhrady škody proti veřejnému svazu je uplatňováním soukromoprávního nároku a že pro připustnost pořadu práva platí tu všeobecné předpisy občanského zákoníka, pokud není zvláštním předpisem vyloučen. Rekursní soud přikloňuje se k tomu druhému názoru. Pro obec v Čechách jest takovým předpisem § 37 odst. (2) čes. obec. zřízení ze dne 16. dubna 1864 čís. 7 z. zák., podle něhož o důvodu nároku a o povinnosti obce k náhradě rozhodují úřady politické, kdežto o výši náhradního nároku rozhodují řádné soudy. Jest to předpis výjimečný, jehož v moravském obecním řízení ze dne 15. března 1864 čís. 4 z. zák. není, a přísluší proto rozhodování o nárocích z náhrady škody z opominutí bezpečnostní policie proti obcím na Moravě na pořad práva.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Stěžovateli, jenž se domáhá obnovení usnesení prvního soudu, nelze upříti oprávnění. Usnesení prvního soudu odpovídá stavu věci i zákonu a jest ve shodě s judikaturou nejvyššího soudu, že nároku proti obci na Moravě na náhradu škody ze zanedbání místní policie nelze se domáhati pořadem práva. Zásadu tu vyslovil Nejvyšší soud již opětne, najmě i v rozhodnutí čís. 7583 sb. n. s., jehož zevrubné důvody usnesení soudu prvé stolice správně aplikuje na souzený případ, jenž má podobný právní a skutkový podklad. Žalobce založil nárok na náhradu škody proti žalované obci na tom, že na obecním uličním kanálu byla ochranná mříž špatně připevněna a že žalovaná obec ručí za zavinění strážníků, kteří byli obcí pověřeni, by dohlíželi, zdali ochranné mříže kanálu jsou v pořádku, kteří se však po řadu měsíců nepřesvědčili, zdali uzávěrka kanálu jest v řádném stavu. Žalobce vyvozuje podle toho nárok na náhradu škody proti obci ze zanedbání místní policie. V jeho

přednesu nelze shledati nic, co by nasvědčovalo tomu, že vyvozuje náhradní nárok ze zanedbání soukromoprávních povinností obce. Také rozhodnutí čis. 10466 sb. n. s. přezvalo zásadu a důvody svrchu citovaného rozhodnutí čis. 7853 sb. n. s.

Čís. 12287.

Zaručil-li se obhájce při přelíčení před trestním soudem, že sám uspokojí pohledávku, kterou má poškozený za obžalovaným, a složil-li obžalovaný k rukám obhájce peníze na úhradu škody, zavázal se obhájce obžalovanému, že bude peníze, které obžalovaný složil k jeho rukám, plnit poškozenému. Obžalovaný mohl na obhájci žádati, by bylo plněno poškozenému, a poškozený mohl požadovati od obhájce plnění, k němuž se tento zavázal, aniž se mohl obhájce dovolávati toho, že obžalovaný měl za poškozeným vzájemnou pohledávku.

Rozh. ze dne 26. ledna 1933, Rv II 766/31.)

Žalobkyně Antonie W-ová opřela žalobní nárok proti žalovanému Dr. C-ovi o tvrzení, že se tento žalovaný při hlavním přelíčení, konaném dne 4. února 1929 proti prvému žalovanému Vilému H-ovi pro zločin podvodu, zaručil za celou její pohledávku proti Vilému H-ovi 2.350 Kč, a že o tom bylo do protokolu o hlavním přelíčení pojata toto prohlášení: »Obžalovaný (Vilém H.) skládá v hotovosti 2.300 Kč Dr. C-ovi, jenž se zaručuje, že uspokojí sám pohledávku Antonie W-ové, kterou má za obžalovaným«. Poněvadž však žalovaný Dr. C. zaplatil žalobkyni na tuto pohledávku jen 1.222 Kč, domáhala se žalobkyně zaplacení zbytku své pohledávky proti Vilému H-ovi nejen na tomto, nýbrž i na žalovaném Dr. C-ovi. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d vyhověl odvolání Dr. C-a a žalobu proti němu zamítl.

N e j v y š š í s o u d obnovil ohledně Dr. C-a rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Oba žalovaní, zastoupení společným právním zástupcem, doznali v první stolici skutkový děj žaloby, namítl však, že pohledávka žalobkyně není po právu v takové výši, jak je zažalována, ježto Vilém H. má za žalobkyni vzájemnou pohledávku 988 Kč. Co se týče prohlášení před trestním soudem, namítl žalovaný Dr. C., že prý podle protokolu o hlavním přelíčení prohlásil, že se zaručuje uspokojiti pohledávku Antonie W-ové (žalobkyně), kterou má za žalovaným Vilémem H-em, »po odečtení protipohledávek, totiž pohledávku po odečtení všech protipohledávek«. V této příčině však odvolací soud z protokolu o hlavním přelíčení zjistil, že prohlášení žalovaného Dr. C-a znělo tak, jak je tvrdí žalobkyně, totiž že se Dr. C. zaručil, že uspokojí sám pohledávku, kterou má žalobkyně za Vilémem H-em. Hledíc k vykládací zásadě § 914 obč. zák. jest postup

obou žalovaných u trestního soudu vykládati tak, že první žalovaný Vilém H., chtěje žalobkyni nahraditi škodu, kterou jí způsobil svým trestným činem, a nemoha to pro její nepřítomnost u hlavního přelíčení učiniti přímo, složil 2.300 Kč k rukám svého obhájce, druhého žalovaného Dr. C-a, jenž pak prvému žalovanému svým prohlášením závazně slíbil, že složených u něho peněz použije k uspokojení pohledávky žalobkyně, t. j., že jimi nahradí žalobkyni utrpěnou škodu. Šlo tedy mezi oběma žalovanými o smlouvu, kterou se C. jako promitent zavázal druhému smluvníku, Vilému H-ovi, že bude peněžní částkou, kterou H. k jeho rukám složil, plniti třetí osobě, t. j. žalobkyni, to, co měl a chtěl plniti H. sám. Tím ujednali oba obžalovaní smlouvu ve prospěch třetí osoby po rozumu § 881 obč. zák., jak správně uznal soud první stolice, a Vilém H., dav si Dr. C-em přislíbiti ono plnění třetí osobě, žalobkyni, mohl podle prvního odstavce § 881 obč. zák. žádati, by bylo žalobkyni plněno. Vzhledem k ustanovení druhého odstavce § 881 obč. zák. nelze však pochybovati ani o tom, že i žalobkyně nabyla z oné smlouvy přímého práva, požadovati od slibujícího, t. j. od žalovaného Dr. C-a, plnění, k němuž se tento zavázal, ježto plnění, kterým se žalobkyni mělo dostati náhrady škody způsobené jí trestným činem, mělo býti výhradně jí ku prospěchu. Poněvadž žalobkynina pohledávka za prvním žalovaným Vilémem H-em činila, jak jest zjištěno, 2.350 Kč (2210 Kč a hotové výdaje 140 Kč za korespondenci atd. při pátrání) a Vilém H. složil na úhradu této pohledávky k rukám žalovaného Dr. C-a částku 2.300 Kč, aniž při tom uplatňoval nějakou vzájemnou pohledávku proti žalobkyni, měl Dr. C., přislíbiv, že uspokojí sám žalobkyninu pohledávku, zaplatiti žalobkyni celou tuto částku 2.300 Kč, a nemůže se nyní dovolávati toho, že Vilém H. měl za žalobkyni vzájemnou pohledávku 988 Kč, jejíž započtení na zažalovanou pohledávku jest ostatně podle § 1440 obč. zák. vyloučeno, ježto šlo o peníze lstivě vylákané. Přičilo by se i zásadám poctivého právního styku, kdyby žalovaný, — jenž oním ujednáním se svým klientem Vilémem H-em vzal na sebe uvedený závazek ve zřejmém úmyslu, by úplnou náhradou škody získal pro svého klienta důležitou polehčující okolnost, — dosáhnul svého cíle zbavil se svého závazku částečně tím, že by se odvolal na pozdější rozkaz svého klienta a zaplatil žalobkyni místo celé její pohledávky jen část. Zamítnuv žalobu proti žalovanému Dr. C-ovi neposoudil tudíž odvolací soud věc správně po právní stránce, pročež bylo odůvodněnému dovolání vyhověti a uznati právem, jak se stalo.

Čís. 12288.

Určovací žaloba (§ 228 c. ř. s.) jest přípustná, nelze-li toho času vyšetřiti a určití výši škody, ale jen, jsou-li tu zvláštní okolnosti odůvodňující potřebu brzkého určení právního poměru nebo práva, zejména proto, že by jinak mohla býti straně způsobena škoda. Tím, že žalovaný nárok popírá, není nárok ten ohrožen. Právní zájem na brzkém určení

není opodstatněn ani tím, že předpokladem úspěšného léčení tvrzené nervové choroby žalobcovy jest vyjasnění a rozřešení otázky, zda žalovaný jest povinen náhradou škody.

Lhostejno, že škoda, již žalobce již utrpěl kromě onemocnění, jest tak malá, že nepřesahuje hranici pro věci nepatrné.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1933, Rv II 865/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném, by bylo uznáno právem, že žalovaný jest povinen žalobkyni náhradou škody, ježto pes žalovaného kousl žalobkyni. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic. Ne j v y š š í m s o u d e m z těchto

d ů v o d ů:

Jde o žalobu určovací podle § 228 c. ř. s., jejíž zákonný předpoklad, právní zájem na brzkém určení právního poměru nebo práva, musí soud zkoumat z úřední moci v každém období řízení, tedy i v dovolacím. Žalobkyně odůvodňuje právní zájem na brzkém určení, zda žalovaný jest jí práv ze škody, protože jeho pes jí dne 19. října 1930 pokousal, tím, že toho času nemůže žalovati o plnění, protože není s to ani přibližně určit škodu na zdraví a výši nákladů léčení, a že předpokladem úspěšného léčení nervové choroby, kterou prý trpí následkem napadení psem, jest vyjasnění a vyřešení finanční stránky případu, t. j. zda žalovaný je povinen nahraditi jí škodu. Soudní praxe i nauka sice připouští žalobu určovací, nelze-li toho času vyšetřiti a určit výši škody, ale jen, jsou-li tu zvláštní okolnosti odůvodňující potřebu brzkého určení právního poměru nebo práva, zejména proto, že jeho neurčením by mohla býti straně způsobena škoda, na př. tím, že si odpůrce osobuje určité právo, nebo že by nárok mohl zaniknouti promlčením. Žalovaný nehrozuje nárok žalobkyně na náhradu škody, nýbrž prostě jej popírá, tvrdě, že jeho pes žalobkyni nepokousal, pokud se týče, že se postaral o řádné opatření psa. Tímto chováním se žalovaného není nárok žalobkyně na náhradu škody nijak ohrožen. Okolnost, zda žalobkyně byla pokousána psem žalovaného, může býti zjištěna kdykoliv později, až žalobkyně bude s to žalovati o náhradu škody. Ani promlčení nároku žalobkyni nehrozí, poněvadž promlčení nároku z náhrady škody počíná teprve od doby, kdy poškozenému jest známa výše škody (§ 1489 obč. zák.). Žalobkyně, je-li skutečně nervově nemocná následkem pokousání psem, má sice zájem, by byla vyléčena, ale tento zájem není zájmem právním, nýbrž prostě lidským, tkvícím v přirozenosti člověka, by se zbavil co nejdříve choroby a byl opět zdrav. Tento zájem na uzdravení zákon předpisy o náhradě škody, zejména §§ 1320 a 1325 obč. zák. nechrání, nýbrž jen stanoví, co má škůdce poškozenému nahraditi. Žalobkyni v podstatě jde o odstranění nejistoty, zda žalovaný, jenž povinnost k náhradě škody popírá, jest jí z ní práv, tedy jde jí o zjištění podmínek náhrady škody. Na odstranění této nejistoty má sice zájem,

ale nikoliv právní, a zjistiti podmínky náhrady škody může kdykoliv později ve sporu o plnění. Okolnosti, jimiž žalobkyně odůvodnila žalobu určovací, neopodstatňují právní zájem na brzkém určení právního poměru a proto žaloba určovací nemůže obstáti. Dovolatelka sama odňala určovací žalobě podklad, připustivši, že by mohla sice již toho času podati žalobu o plnění náhrady škody, ale uvádí, že ta škoda, kterou utrpěla kromě onemocnění, jest tak malá, že nepřesahuje 50 až 60 Kč, a že nemůže býti nucena, aby vedla bagatelní spor, v němž opravné prostředky jsou omezeny (§ 501, 517 c. ř. s.), a jenž by měl předurčující význam i pro ostatní její nároky. Při tom přehlízí, že i ve sporu, projednávaném dle zásad řízení ve věcech nepatrných, mohla by učiniti mezitímní návrh určovací ve smyslu § 236 c. ř. s., jehož přípustnost není vázána na osvědčení právního zájmu na brzkém určení, a zájem na určení mohla by v řízení před okresním soudem oceniti částkou do 5.000 Kč, takže by mohla tímto zákonným způsobem docílití toho, oč se pokusila samostatnou žalobou určovací, kterou však neopodstatnila ve smyslu § 228 c. ř. s. Již z tohoto důvodu bylo žalobu zamítnouti.

Čís. 12289.

Byly-li při rozvrhu nejvyššího podání za exekučně vydraženou nemovitost porušeny velcí předpisy zákona, přísluší i dlužníku právo k rekursu i k dovolacímu rekursu, byly-li tím dotčeny jeho zájmy.

Jde o porušení velcího předpisu § 216 čís. 4 ex. ř., byly-li vymáhajícím věřiteli přikázány útraty rozvrhového řízení, ač pro ně nebyla zřízena zvláštní jistota za vedlejší závazky.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, R I 749/32.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost přikázal soud prvního stolu knihovní věřitelce firmě Josef K. útraty rozvrhového řízení, ač pro ně nebyla zřízena jistota. K rekursu dlužníka rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu dlužníka a změnou usnesení rekursního soudu změnil rozvrhové usnesení prvního soudu v ten rozum, že nepřikázal firmě Josef K. útraty rozvrhového řízení.

D ů v o d y:

Dovolacím rekurssem napadá dlužník usnesení rekursního soudu, pokud jím bylo potvrzeno rozvrhové usnesení prvního soudu, přikazující na dalších určených útratách 228 Kč 60 h firmě Josef K. s odůvodněním, že podle § 234 ex. ř. nelze hleděti k rekursním vývodům dlužníkovým proti rozvrhovému usnesení prvního soudu, doličujícím, že se tyto přisouzené útraty týkají přihlášky a účastenství v rozvrhovém řízení, poněvadž podle protokolu o rozvrhovém roku ze dne 19. března 1932 nebyl proti přihlášce této firmy podán odpor, ač bylo věcí dlužníka, by

svou námitku uplatnil při tomto roku odporem. Dovolací rekurs jest opodstatněn. Jak z vývodů dovolacího rekursu vyplývá, cítí se dlužník stížen tím, že příkázáním 228 Kč 60 h firmě Josef K. byly porušeny velící předpisy § 216 ex. řádu v jeho neprospěch. Z nejvyššího podání případně totiž dlužníku zbytek — jako hyperocha —, jež se vyloučením napadených nároků ještě zvýší, takže jest dlužník osobou, jež rozvrhem nejvyššího podání byla dotčena a přísluší mu právo k rekursu proti rozvrhovému usnesení i k dovolacímu rekursu pro porušení velících předpisů o rozvrhu nejvyššího podání. Při tom jest zdůrazniti, že tu nebylo dohody oprávněných osob podle druhého odstavce § 214 ex. ř. Udělením příklepu se končí vlastní exekuční řízení, v němž jest dlužník stranou, a následující řízení má povahu řízení nesporného, v němž dlužníková osoba ustupuje do pozadí, pročež nelze útraty, vzniklé vymáhajícímu věřiteli v tomto řízení, považovati za způsobené dlužníkem a nepřisluší jim stejná přednost s jistinou knihovně vloženou podle ustanovení odst. (2) § 216 čís. 4 ex. ř., leč by pro náklady ty jako vedlejší závazky zřízena byla zvláštní jistota, čehož však v tomto případě nebylo. Příkázání těchto útrat 228 Kč 60 h firmě Josef K. odporuje tudíž velícímu předpisu § 216 čís. 4 ex. ř. (Srov. sb. n. s. 3386, 3702, 3703, 4934 a vídeň. jud. č. 201.)

Čís. 12290.

Úmluva mezi republikou Československou a královstvím Italským o vykonatelnosti rozsudků ve věcech občanských a obchodních (čís. 127 sb. z. a n. na rok 1926).

V řízení o povolení exekuce na základě rozsudků italských soudů nemůže být zavedeno tuzemským soudem delibrační řízení. Stalo-li se přece tak, jest toto řízení i usnesení na jeho základě vydané zmatečné.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, R I 1068/32.)

Krajský soud civilní v Praze přiznal rozsudkům obchodního a námořního soudu v Terstu po provedeném delibračním řízení vykonatelnost a povolil na základě nich exekuci. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů i s předchozím řízením a vrátil věc soudu první stolice, by rozhodl znova o návrhu bez předchozího řízení.

Důvody:

Napadeným usnesením bylo potvrzeno usnesení soudu první stolice založené na nicotném předchozím řízení. Usnesením ze dne 3. února 1932 nařídil soud k provedení delibračního řízení, přijal písemné prohlášení povinné strany k exekučnímu návrhu, jednal se stranami ústně, prováděl důkazy a rozhodl usnesením především v ten rozum, že se rozsudkům italských soudů přiznává vykonatelnost, a že se podle

nich povoluje exekuce. Postup tento přiči se zdejšímu zákonu a je nicotný. Úmluva čís. 127/26 sb. z. a n. mluví sice v čl. 2 o předchozím řízení delibračním, v němž má být zjištěno, že nastaly podmínky uvedené v čl. 1 úmluvy, ale předpis ten neplatí pro zdejší soudy, neboť čl. 4 úmluvy stanoví: V řízení delibračním jest šetřiti forem stanovených zákonem země, kde se žádá o exekuci. Po stránce formální platí tedy exekuční řád čís. 79/96, jež neustanovil delibrační řízení a tím je vyloučil. Z této skutečnosti ve spojení s čl. 4 úmluvy nelze usouditi jinak, než že zde nemůže delibrační řízení vůbec být zavedeno. Naopak vylučuje exekuční řád v § 55 předchozí ústní jednání před soudním rozhodnutím, leč že by v něm bylo něco jiného nařízeno, což se nestalo ani v §§ 79 a násl., ani v úmluvě čís. 127/26, jež zachovala v platnosti formy zákona země, kde se žádá o exekuci, v tomto případě formy exekučního řádu čís. 79/96. Ovšem neponechává ani zdejší právní řád strany, proti kterým má tu být provedena exekuce na základě rozsudků vydaných italskými soudy, bez právní ochrany, kterou má na mysli čl. 2 úmluvy, pokud mluví o předchozím delibračním řízení, neboť poskytuje tomu, proti komu byla exekuce povolena, v § 83 ex. ř. bez újmy rekursu možnost odporu proti povolení exekuce. V odporu může strana uvést, co by jinak uplatnila v delibračním řízení. Byl-li odpor vznesen, může soud k návrhu naříditi, by exekuce byla odložena, rozhodne pak po ústním jednání rozsudkem. Z toho plyne, že o odporu se jedná v řízení s p o r n é m, a z citace § 461 c. ř. s. v § 83 ex. ř. plyne, že rozsudku jest odporovati jen odvoláním. Odporuje proto celé předchozí jednání i usnesení především exekučnímu řádu, pokud jeho předpisy platí vedle úmluvy čís. 127/26, t. j. co do způsobu vyřízení návrhu, a je nicotné. Totéž platí i o usnesení povolujícím exekuci na základě předchozího nicotného řízení a usnesení o vykonatelnosti, jakož i o usnesení rekursního soudu je potvrzujícím. Usnesení ta jsou zmatečná z důvodu §§ 78 ex. ř., 514, 477 čís. 4 a 6 c. ř. s. Zmatečnost záleží v tom, že povinný byl zavedením předchozího řízení a jednáním o návrhu na exekuci přinucen, by námitky proti povolení, jež mohl a měl vznésti teprve odporem podle § 83 ex. ř., uplatnil již před povolením exekuce, že o námitkách těch bylo jednáno proto předchozím způsobem v exekučním řízení, t. j. podle předpisů §§ 55 a násl. ex. ř. a rozhodnuto usnesením, proti němuž mohl se brániti jen rekurem. Nezbylo proto, než způsobem shora naznačeným opatřiti, by o návrhu na povolení exekuce bylo rozhodnuto znova podle předpisů ex. ř. (§§ 55, 79 a násl. ve spojení s úmluvou čís. 127/26), t. j. bez předchozího řízení, jež soud první stolice označil jako delibrační.

Čís. 12291.

Tuzemským zákonodárstvím jest připuštěno (§ 80 čís. 1 ex. ř.) soudiště společenství v rozepři (§ 93 j. n.) jen pro tuzemské soudy.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, R I 1135/32.)

Vymáhající věřitel navrhl povolení exekuce proti Emilu M-ovi na základě rozsudku úředního soudu Berlin-Mitte. Soud první stolice exekuční návrh zamítl. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **D ů v o d y.** Prvý soud zamítl exekuční návrh, ježto nebylo vykázano, že úřední soud Berlin-Mitte byl podle zdejší jurisdikční normy k zahájení sporu příslušným (§ 80 čís. 1 ex. ř.). Jest sice pravda, že vymáhající strana v exekučním návrhu uvedla, že úřední soud Berlin-Mitte byl příslušným podle § 93 j. n. Stěžovatel však přehlíží, že ustanovení § 93 j. n. platí jen pro případ, že hlavní společník ve sporu byl žalován před tuzemským soudem, v jehož obvodu má obecný soud. V souzeném případě byl však společník ve sporu R. žalován před cizozemským soudem, úředním soudem Berlin-Mitte, v jehož obvodu má trvalé bydliště, v takovém případě nebyl tento soud podle zdejší jurisdikční normy příslušným z důvodu § 93 j. n. i pro druhého žalovaného Emila M-a, bydlícího v Praze. Ježto důvod příslušnosti úředního soudu Berlin-Mitte podle § 93 j. n. není dán, vymáhající strana však jiný důvod pro příslušnost jmenovaného soudu ani neuvedla, ani neprokázala, z rozsudku není patrné, že německo-říšský soud byl příslušný podle československého práva, a ani žaloba nebyla připojena, z níž by to bylo zřejmo, zamítl první soud exekuční návrh právem s poukazem na § 80 čís. 1 ex. ř. (rozh. čís. 9200, 7736, 10762, 11229 sb. n. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Tuzemské zákonodárství připouští sudiště společenství v rozepři jen pro tuzemské soudy (§ 93 j. n.). Neuznává tedy toto sudiště pro soudy cizozemské. Proto nemůže býti založeno podle tuzemského práva sudiště společenství v rozepři podle § 93 j. n. u cizozemského soudu. Není třeba řešiti otázku, zda podle zdejšího práva jest zapotřebí, by všichni společníci v rozepři bydleli v tuzemsku, by mohlo býti založeno pro ně sudiště podle § 93 j. n., neboť ani z toho nedalo by se dovoditi, že takové sudiště podle § 93 j. n. může býti založeno s účinkem předpokládaným podle vládní vyhlášky čís. 131/24 u německého soudu, an je zákon výslovně stanoví jen pro soudy tuzemské. Nezáleží na tom, že jde o sudiště na výběr, ani na tom, že by bylo ono sudiště dáno v Berlíně podle tuzemského práva, kdyby zdejší právo platilo v Německu. Rozhodné jest, že dle tuzemského práva může býti sudiště společenství založeno jen před tuzemským soudem.

Čís. 12292.

Do usnesení prvního soudu, jímž nerozhodl o exekučním návrhu věcně, nýbrž vrátil jej k odstranění formální vady, která byla s to, by přezkoušela vyřízení ve zkrácené formě, není rekurs přípustný.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, R I 1169/32.)

Soud první stolice vrátil vymáhajícímu věřiteli návrh na povolení exekuce na důchody dlužníka k doplnění, by jej, ježto jde o případ, hodící se k tomu, aby vyhotovení soudního usnesení bylo pořízeno ve zkrácené formě, podle čl. VI. čís. 3 cís. nař. ze dne 1. června 1914 čís. 118 ř. zák. upravil ve smyslu cit. nař. dle vzoru, uvedeného v nař. min. sprav. ze dne 2. června 1914 čís. XIV Věst. min. sprav. a předložil opět do osmi dnů. Rekursní soud odmítl rekurs vymáhajícího věřitele, ježto usnesení, jímž byla vyzvána vymáhající strana, aby upravila návrh na povolení exekuce na důchody povinné strany, není rozhodnutím ve věci samé a není tudíž proti němu samostatného opravného prostředku (§ 78 ex. ř. a 84 c. ř. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu do odmítacího usnesení rekursního soudu.

D ů v o d y:

Rekurs není důvodný. Usnesením soudu první stolice nebylo o exekučním návrhu dovolacího rekurenta rozhodnuto věcně, nýbrž bylo mu, jak patrné z tohoto usnesení, podání vráceno k odstranění formální vady, která jest s to, by přezkoušela řádné úřední vyřízení, t. j. vyřízení ve zkrácené formě. Jde tedy o usnesení ve smyslu § 84 první odstavce c. ř. s., které podle druhé věty tohoto místa zákona nemůže býti napadeno samostatným opravným prostředkem. To platí podle § 78 ex. ř. i pro exekuční řízení, a právem proto odmítl rekursní soud rekurs vymáhajícího věřitele do tohoto usnesení, aniž se pustil do řešení otázky, zda usnesení jest i věcně opodstatněno.

Čís. 12293.

Zajištění půdy drobným pachtýřům.

Desítiletou lhůtu podle druhého odstavce § 22 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., v doslovu zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n., jest počítati od knihovního nabytí nemovitosti.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, R I 1174/32.)

Soud první stolice povolil exekuci vnučenou dražbou dlužníkových nemovitostí, zapsaných ve vložkách čís. 130 a 159. Rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu a změnil napadené usnesení potud, že ohledně nemovitostí zapsaných ve vložce čís. 159 obnovil usnesení prvního soudu; ohledně nemovitostí zapsaných ve vložce čís. 130 dovolacímu rekursu nevyhověl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění, pokud jde o nemovitosti vložka č. 130. Tyto nemovitosti jsou podle druhého odstavce § 22 zákona č. 318/1919 v doslovu zákona č. 311/1920, zákonem č. 92/1931 v platnosti ponechaného, ztíženy zákazem zcizení pro dobu desíti let. Mylný jest názor dovolacího rekurenta, že doba platnosti onoho zákazu uplynula, ježto od účinnosti zákona č. 311/1920 je více než 10 let. Není pochybnosti a vychází z ustanovení uvedeného místa zákona č. 318/1919 pokud se týče č. 311/1920, že onu desítiletou lhůtu jest počítati od nabytí nemovitostí a, ježto nemovitosti bylo nabyto zápisem v pozemkové knize ze dne 25. ledna 1923, řečená lhůta ještě neuplynula. Protože svolení Státního pozemkového úřadu ke dražbě nebylo vykázáno, právem rekursní soud návrh na dražbu nemovitostí vložka č. 130, zamítl a dovolacímu rekursu do této části napadeného usnesení bylo odepřiti úspěch.

Čís. 12294.

Všeobecná veřejná nemocnice v Plané jest způsobilá, býti stranou rozepře.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, R I 2/33.)

Žalobě Všeobecné veřejné nemocnice v Plané proti okresní nemocenské pojišťovně v Teplé procesní soud první stolice nevyhověl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením a odmítl žalobu, maje za to, že žalobkyně nemá způsobilosti ke sporu.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nehledě k použitému zrušovacímu důvodu, o odvolání po zákonu jednal.

D ů v o d y:

Odvolací soud upírá žalobkyni způsobilost, býti stranou rozepře, protože budova s pozemky jest vlastnictvím okresu a žalující nemocnice nemá platných stanov, ale činí tak neprávem, neboť podle zprávy příslušného okresního hejtmana ze dne 10. listopadu 1930 č. 232 Ly z roku 1930, patří ostatní majetek (vnitřní zařízení a pod.) nemocničnímu fondu žalující strany a podle téže zprávy a výnosu zemské správní komise pro Čechy tam uvedeného o prohlášení žalující nemocnice za veřejnou nejsou sice její stanovy dosud schváleny, jsou však podle uvedeného výnosu až do té doby pro ni závazné normální stanovy, uveřejněné vyhlášením c. k. místodržitele pro Čechy ze dne 12. března 1890, č. 33 z. zák. pro Čechy. Žalobkyně má tudíž stanovy pro ni závazné, ale má i vlastní majetek, k němuž podle § 2 těchto stanov patří zejména i náhrady za náklady ošetrovací, jež byly vyhláškou zemského presi-

denta v Praze ze dne 11. března 1929 č. 114.846 ai 1929-18-71/2 ai 1929 č. 17 zemského věstníku pro Čechy pro ni stanoveny denně na 18, pokud se týče 40 a 60 Kč. Žalobkyně jest tudíž právním podmětem, jenž jest schopen míti vlastní jmění jako soubor práv a závazků, a nelze proto pochybovati o tom, že žalobkyně jest také způsobilá, býti stranou ve sporu.

Čís. 12295.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, č. 131 sb. z. a n.).
Je-li žalovaný cizozemcem a bydlí v cizozemsku a i provozovna, v níž konal služby, jest v cizozemsku, není podmínek pro příslušnost pracovního soudu (oddělení okresního soudu pro pracovní spory) a není překážky, by se strany nepodrobily ve sporu o více než 5.000 Kč příslušnosti (sborového) soudu podle § 104 j. n.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, R I 9/33.)

Žalobu na zaměstnance, cizozemce, bydlícího v cizině, o zaplacení 979 marek, zadal zaměstnavatel na krajském soudě v L., jenž uznal podle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením a odmítl žalobu. D ů v o d y: Podle zákona ze dne 4. července 1931 č. 131 sb. z. a n. náležejí všechny spory z pracovního a služebního poměru, založeného soukromoprávní smlouvou, jež vzešly mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, bez ohledu na hodnotu sporu k výlučné příslušnosti pracovních soudů (§ 1). To platí zejména o sporech, v nichž jde o mzdu, provisi a jiné služební požitky a odměny [§ 2 a)], nebo o nastoupení poměru pracovního, služebního nebo učebního, o pokračování v něm a jeho zrušení [§ 2 b)], nebo o jiná plnění a náhradní nároky z poměru pracovního, služebního, nebo učebního, jmenovitě o srážku ze mzdy, o smluvní pokutu, o vrácení kauce a o odbytné [§ 2 c)]. Zákon ten nabyl účinnosti dne 1. ledna 1932 (§ 43). Ke sporům druhu posléze uvedeného patří i tento spor, poněvadž se v něm odpůrkyně domáhá na odvolateli vrácení záloh, které si tento jako její zaměstnanec na účet svých služebních požitků a budoucího zisku vybral. Poněvadž příslušnost pracovních soudů je výlučná, nemůže nárok, patřící před takovými soudy být vznesen na jiný soud ani tehdy, kdyby se strany na tom dohodly (§ 104 j. n.) a, stane-li se tak přece, zakládá to zmatek dle § 477 (3) c. ř. s. Není proto procesní soud pro tento spor příslušný. Na věci nemění nic ani skutečnost, že odvolatel je cizozemec, ani skutečnost, že se strany písemně na příslušnosti dovolaného soudu dohodly, neboť je žalováno u tuzemského soudu a tuzemské předpisy o příslušnosti platí právě tak pro cizozemce jako pro tuzemce.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by nehledě k důvodu, jehož použil pro zrušení, o odvolání žalovaného znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Rekurs jest podle § 519 čis. 2 c. ř. s. přípustný a nelze mu upřít oprávněnost. Jde tu o spor mezi zaměstnatelům a zaměstnancem, vzniklý ze služebního poměru založeného soukromoprávní smlouvou ve smyslu §§ 1 a 2 c) zákona ze dne 4. července 1931, čis. 131 sb. z. a n. Rozhodovati takové spory jsou výlučně příslušné soudy pracovní, pokud se týče oddělení okresního soudu pro spory pracovní, ale ovšem jen tehdy, je-li pro dotyčný soudní okres zřízen pracovní soud aneb oddělení okresního soudu pro pracovní spory. Pokud není pro soudní okres zřízen ani pracovní soud ani oddělení okresního soudu pro spory pracovní, nastupuje místo nich podle § 42 zákona čis. 131/1931 sb. z. a n. výlučná příslušnost okresních soudů, nehledíc k hodnotě předmětu sporu. To se týká věcné příslušnosti soudní. Místně příslušným ku projednání a rozhodnutí sporů uvedených v §§ 1 a 2 zákona čis. 131/1931 sb. z. a n. jest podle § 3 pracovní soud, v jehož obvodu jest obecný soud žalovaného nebo provozovna, a jde-li o osoby zaměstnané mimo provozovnu, pracovní soud, v jehož obvodu jest obecný soud žalovaného, nebo pracovní soud, v jehož obvodu jest nebo bylo konati práci nebo platiti mzdu nebo jiné služební platy, a to podle volby žalobcovy. Totéž platí podle § 4 odst. (2) o místní příslušnosti zvláštních oddělení okresních soudů pro spory pracovní a podle poslední věty § 42 i o místní příslušnosti okresních soudů, pokud jsou povolány rozhodovati o pracovních sporech uvedených v §§ 1 a 2 zákona čis. 131/1931 sb. z. a n. Avšak v souzeném případě není sporné, že žalovaný jest cizozemec a má své bydliště v F. v Německu, a nebylo vůbec tvrzeno, že se snad zdržuje v tuzemsku nebo že tu měl své bydliště nebo pobyt, takže není pro něho v tuzemsku založen obecný soud podle §§ 65 až 67 j. n. Provozovna žalující firmy, ve které žalovaný služby konal, byla podle žalobního přednesu v F., tedy rovněž v cizozemsku, a podle smlouvy bylo žalovanému tamtéž konati práci a měly mu tam býti vypláceny také služební platy. Z toho plyne, že pro příslušnost některého tuzemského pracovního soudu nebo některého oddělení okresního soudu pro spory pracovní podle § 3 zákona čis. 131/1931 sb. z. a n. anebo konečně některého tuzemského okresního soudu podle § 42 téhož zákona není v souzeném případě zákonných podmínek, takže žalující firmě nebylo ani možné, by podala žalobu u některého z uvedených soudů v tuzemsku. Je-li tomu tak, nebylo zákonné překážky, by se strany nepodrobily podle § 104 j. n. pro spory vzniklé z jejich smluvního poměru a převyšující 5.000 Kč příslušnosti krajského soudu v L. výslovnou dohodou. Taková dohoda byla listinou prokázána již v žalobě a její právní účinností není na překážku ani zákon čis. 131/1931 sb. z. a n. o pracovních soudech ani ustanovení druhého odstavce § 104 j. n., neboť podle žalobních údajů jest nepochybné, že o rozepři ve smyslu § 49 čis. 6 j. n. tu nejde. Názor odvolacího soudu, že soud prvě stolice jest pro tento spor nezhojitelně nepřislušným a že proto jde o zmatečnost podle § 477 čis. 3 c. ř. s., není tudíž správný a napadené usnesení neobstojí.

Čís. 12296.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čis. 131 sb. z. a n.).
S hlediska přípustnosti rekursu proti usnesení odvolacího soudu jest lhotejně, zdali nárok, o kterém měl rozhodnouti odvolací soud, byl věcí nepatrnou již od počátku či zdali se jí stal teprve později buď omezením žaloby nebo rozštěpením žalobního nároku v rozsudku prvého soudu. Za nepatrné jest považovati i věci, které jsou jimi v době, kdy bylo podáno odvolání, třebaš původně podle žaloby měl předmět sporu hodnotu nad 300 Kč.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, R I 30/33.)

Žalobce zažaloval u pracovního soudu 645 Kč 50 h. Pracovní soud přisoudil žalobci 386 Kč 90 h, co do zbytku 255 Kč 60 h žalobu zamítl. Odvolací soud odmítl odvolání žalobcovy vzhledem k předpisu § 28 zákona o pracovních soudech, ježto hodnota předmětu odvolacího řízení nepřesahuje 300 Kč.

Nejvyšší soud odmítl recurs.

D ů v o d y:

Podle § 28 odst. (1) zákona ze dne 4. července 1931, čis. 131 sb. z. a n., lze se ve sporech, ve kterých hodnota předmětu není vyšší než 300 Kč, odvolati z rozsudku pracovního soudu jen za podmínek tam vyčtených. V § 31 jest ustanoveno, že o odvoláních podle § 28 odst. (1) rozhoduje odvolací soud v neveřejném zasedání usnesením s konečnou platností. Jest proto především zkoumati, zda v souzené věci jde o spor, jehož předmět nemá hodnotu vyšší než 300 Kč, tudíž o věc nepatrnou, a zdali podle toho má napadené usnesení odvolacího soudu konečnou platnost. S hlediska přípustnosti rekursu proti usnesení odvolacího soudu jest lhotejně, zdali nárok, o kterém měl rozhodnouti odvolací soud, byl věcí nepatrnou již od počátku, či zdali se jí stal teprve později buď omezením žaloby nebo rozštěpením žalobního nároku rozsudkem prvého soudu. Za nepatrné jest s uvedeného hlediska považovati i věci, které jsou jimi v době, kdy bylo podáno odvolání, třebaš původně podle žaloby měl předmět sporu hodnotu vyšší než 300 Kč. (Viz rozhodnutí čis. 7158 a 9760 sb. n. s.) Účel ustanovení § 31 zákona čis. 131/1931 sb. z. a n. jest stejný jako účel předpisů §§ 517 poslední odstavce a 502 druhý odstavce c. ř. s., aby totiž ve věcech nepatrných byl nejvyšší soud ušetřen rozhodování vůbec. V tom směru bylo ustanovení § 31 zákona čis. 131/1931 sb. z. a n. recipováno z § 30 zákona o živnostenských soudech ze dne 27. listopadu 1896 čis. 218 ř. z., jak jest uvedeno v důvodové zprávě vládního návrhu zákona o pracovních soudech (tisk senátu 352/1930). V souzeném sporu bylo sice žalováno o 645 Kč 50 h, tedy o hodnotu vyšší než 300 Kč, avšak rozsudkem soudu prvě stolice byl žalobní nárok rozdělen tak, že

mu bylo co do částky 386 Kč 90 h vyhověno, kdežto s částkou 255 Kč 60 h byl zamítnut. Odsuzující část prvního rozsudku nabyla právní moci a žalobce napadl onen rozsudek odvoláním jen potud, pokud jím byla zamítnuta jeho žalobní žádost co do částky 255 Kč 60 h, jež nepřevyšuje hranici 300 Kč, stanovenou v § 28 odst. (1) zákona č. 131/1931 sb. z. a n. Odvolací soud rozhodoval tudíž o odvolání ve sporu, ve kterém hodnota předmětu v době, kdy bylo podáno odvolání, nebyla vyšší než 300 Kč, takže jeho usnesení o něm má podle § 31 zákona č. 131/1931 sb. z. a n. platnost konečnou, ať vyznělo jakkoliv. Z toho plyne, že rekurs proti napadenému usnesení jest zákonem vyloučen, protože jej bylo podle § 526, druhý odstavec c. ř. s. a § 36 (2), druhá věta zákona č. 131/1931 sb. z. a n. odmítnouti jako nepřipustný.

Čís. 12297.

Poštovní předpisy provozní.

Bylo-li ve stanicích povinností poštovní správy, by ustanovila úředníka k dozoru nad předáváním a přejímáním nákladních předmětů, poštovní správa však to neučinila, nelze zřízenci, konajícímu jen službu průvodčího vlakové pošty, ukládati za povinnost, by dbal o to, aby převzatá zásilka nevyšla z patrnosti, aby byla řádně uschována a nezůstala volně ležeti ve skladištní místnosti vozu vlakové pošty.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, Rv I 1142/31.)

Žalobě poštovního zřízence proti československému státu, by bylo zjištěno, že není po právu výnos ředitelství pošt a telegrafů v Praze, jímž byl žalobce uznán povinným, by ve 14 dnech zaplatil československému státu 25.697 Kč, bylo vyhověno soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobce se domáhá určovací žalobou podle §§ 89 a 181 zákona ze dne 25. ledna 1914 č. 15 ř. zák. (služební pragmatika) soudního výroku, že náhradní nález ředitelství pošt a telegrafů v Praze ze dne 25. listopadu 1927, jímž bylo žalobci uloženo, aby nahradil poštovnímu eráru škodu 25.697 Kč, není po právu. Náhradní nález byl odůvodněn tím, že žalobce jako průvodčí vlakové pošty převzal dne 10. března 1927 na železniční stanici ve Frýdlantě mimo jiné též jeden Ú — závěr od vlakové pošty Jindřichovice—Frýdlant 232 pro Liberec 3, že se nepostaral o jeho řádnou úschovu v manipulačním oddělení vlakové pošty, nýbrž nechal jej volně ležeti ve skladišti balíků vlakové pošty, že pak tento listový závěr přišel z patrnosti a z jeho ztráty vzešla poštovní správě škoda 25.697 Kč. Nižšími soudy bylo zjištěno, že žalobce převzal listový závěr ve stanici Frýdlantě, a není sporné, že se tato zásilka potom ztratila neznámým způsobem. Jádro věci jest v otázce, zda jest

žalobce podle svého služebního poměru za tuto ztrátu zodpověden a podle platných předpisů povinen, aby žalovanému státu nahradil škodu ze ztráty. Podle zjištění nižších soudů, jemuž nebylo žalovaným odporováno, jest železniční stanice ve Frýdlantě stanicí, kde pro velké množství nákladních předmětů, mezi nimi i předmětů velmi cenných, jest potřebí zvláštní opatrnosti. Bylo tudíž — jak odvolací soud správně vyložil — podle § 15 B I, odst. 4 poštovních předpisů provozních, jichž se žalovaný stát ve sporu sám dovolával, povinností poštovní správy, by ve stanici Frýdlantě, kde žalobce sporný listový závěr přejímal, ustanovila úředníka k dozoru nad předáváním a přejímáním nákladních předmětů. Tento úředník jest podle uvedeného předpisu zodpověden za zachování povinností, jichž má poštovní úřad dbáti při vzájemné výměně. V souzeném případě se poštovní správa podle toho nezachovala, neboť není sporné, že žalobce přejímal ve stanici Frýdlantě nákladní předměty sám a bez dozoru, ač nebyl úředníkem, nýbrž pouhým poštovním zřízencem, který konal jen službu průvodčího vlakové pošty. Kdyby byla poštovní správa dbala uvedeného předpisu, nebylo by sice lze míti za naprosto jisté, jak mýnil odvolací soud, že by byla ztráta listovního závěru vůbec nenastala, neboť ani ustanovením úředníka k dozoru by nebyla vyloučena možnost ztráty, ale tolik jest jisto, že by pak bylo povinností dozorcího úředníka, by dbal o to, aby převzatá zásilka nevyšla z patrnosti, aby byla řádně uschována a nezůstala ležeti volně ve skladištní místnosti vozu vlakové pošty. Ježto zodpovědnost za zanedbání této povinnosti jest v § 15 B I, odst. 4 poštovních předpisů provozních uložena výslovně jen dozorcímu úředníku, nelze ji ukládati žalobci, jenž nebyl úředníkem, nýbrž zřízencem konajícím jen službu průvodčího vlakové pošty, a nelze proto u něho mluvit o zavinení podle uvedených služebních předpisů.

Čís. 12298

Bylo-li uznáno podle žaloby rozsudkem pro zmeškání prvního roku žalovaným, jest nepřipustnou novotou (§ 482, druhý odstavec, c. ř. s.), uvedl-li žalovaný v odvolání, že došlo po podání žaloby mezi stranami k mimosoudní dohodě.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, Rv I 1579/31.)

Z rozsudku podle žaloby pro zmeškání prvního roku, podal žalovaný odvolání, v němž uváděl, že po podání žaloby došlo mezi stranami k mimosoudní dohodě a že žalující, pokračující přes to ve sporu, jednala proti této dohodě, takže žaloba postrádá právního podkladu. Odvolací soud nevyhověl odvolání, pokládaje toto tvrzení odvolání za novotu (§ 482, druhý odstavec, c. ř. s.).

Nejvyšším soudem nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel, prováděje dovolací důvod čis. 4 § 503 c. ř. s., vytýká odvolacímu soudu, že nesprávně považuje jeho tvrzení v odvolacím spisu, že došlo po podání žaloby mezi stranami k mimosoudní dohodě a že zaplatil žalobkyni po podání žaloby 1600 Kč, za nepřipustnou novotu podle § 482 c. ř. s., k níž nelze přihlížeti. Odvolací soud považoval však toto tvrzení dovolatelovo právem za nepřipustnou novotu, neboť podle ustanovení druhého odstavce § 482 c. ř. s. připouští se v odvolacím řízení jen novoty opodstatňující neb vyvracející uplatněné odvolací důvody, čímž jsou míněny jen takové skutečnosti a důkazy, jež směřují k dolíčení nebo k vyvrácení tvrzené nesprávnosti rozsudku prvé stolice bez dotčení se jeho skutkového podkladu. Ano došlo v souzeném případě k vydání rozsudku pro zmeškání následkem nedostavení se žalovaného, takže bylo podle § 396, 442 c. ř. s. přihlížeti jen k přednesu dostavivší se žalobkyně o skutkových okolnostech a bylo její skutkový přednes považovati za pravdivý a vzíti za základ rozsudku, dotýká se tvrzení dovolatele teprve v odvolacím spisu skutkového podkladu rozsudku prvého soudu a jest proto vyloučeno, byť i mělo zdánlivě sloužiti k dolíčení odvolacího důvodu. Dovojuje-li dovolatel, že když zákon připouští proti rozsudku pro zmeškání odvolání, že musí býti připuštěny i jeho důvody, lze na to uvést, že zákon v § 482 druhý odstavec c. ř. s. nemá na mysli jakýkoliv důvod odvolací, nýbrž jen takový, při němž nové skutečnosti k dolíčení nebo vyvrácení jeho uváděné nechávají skutkový stav věci, jak stranami byl uveden v první stolici, zcela netknutým, a tomu tak v souzeném případě není.

Čís. 12299.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čis. 111 sb. z. a n.).
Kdo se dostal do rozporu s § 4 zákona (užívaje značky »Jeschkenkäuse«, ač sýr byl vyráběn v jiné krajině), nemá nárok na ochranu ani podle § 11 ani podle § 1 zákona.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, Rv I 1666/31.)

Žalobce, nájemce mlékárny v Dymokurech, domáhal se na žalovaném výrobcu sýra ve V. u Německého Jablonného, by žalovaný byl uznán povinným zanechat další výrobu sýra s označením »Jeschkenkäuse«, odstraniti rušivý stav a ze sýru, jenž u něho bude nalezen, odstraniti označení »Jeschkenkäuse«, ve styku se zákazníky zavésti změnu, zaručující rozeznatelnost, zvoliti jiné označení pro své výrobky a žalující straně jako náhradu škody zaplatiti 30.000 Kč. Žalobní prosbu odůvodňoval žalobce tím, že užívá již po delší čas pro své výrobky, sýry, vyráběné v mlékárně v Dymokurech, od něho najaté, označení »Jeschkenkäuse«, že všem tuzemským zákazníkům žalobcovým jest známo, že toto označení jest označením žalobcovým, že jest zavedeno pro něho a pro mlé-

kárnu v Dymokurech, od něho najatou, a že solidnost žalující firmy zaručuje jakost sýru, opatřeného označením »Jeschkenkäuse«, že prodává sýr pod označením »Jeschkenkäuse« od září 1929 a toto označení jest obzvláště v severních Čechách dobře zavedeno a pro žalující firmu významno, že zvolil označení »Jeschkenkäuse« proto, že hlavní odbyt jest v Liberci a v okolí, jakož i vůbec v severních Čechách, že označení »Jeschkenkäuse« s obrazovou známkou a sice s vrchem, loukou a skotem jest registrováno u obchodní a živnostenské komory v Liberci od 8. července 1930, že naproti tomu žalovaný teprve později svou známku na zboží, a to teprve po dopise žalující firmy ze dne 1. srpna 1930 přihlásil u obchodní a živnostenské komory, že žalovaný neuvádí jen označení žalující firmy, nýbrž i rozměrů sýru a podle možnosti napodobí i jakost sýru, by obecnostvo uvedl v omyl. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Nesprávné právní posouzení spatřuje odvolání v tom, že soud prvé stolice neshledal v jednání žalovaného, v používání téže slovní známky »Jeschkenkäuse« a podobné viněty nekalou soutěž ve smyslu § 11 odst. (3), příp. § 1 zák. o nek. s. z důvodu, že označování »Jeschkenkäuse« žalobcem je protiprávní vzhledem k jeho výrobnímu místu a že je jako slovní známka pro žalovanou stranu chráněno. Odvolání míní, že označení »Jeschkenkäuse« jest označením fantastickým a naznačuje jen místo hlavního odbytu jeho výrobku a není tedy nepravdivým a klamavým, že označení to i s obrázkem je chráněno jako vzorek pro žalobcova úředníka N-a, a že ani žalovaný není vzhledem na své bydliště oprávněn svůj sýr jako »Jeschkenkäuse« označovati. Soud odvolací souhlasí především s názorem soudu prvé stolice, že označení žalobcova sýra v Dymokurech vyráběného jako »Jeschkenkäuse« jest nesprávným označením původu zboží ve smyslu § 4 zák. o nek. s., neboť »Jeschkenkäuse« nelze pokládati za jméno fantastické a podle přirozeného, nenásilného a rozumného výkladu u průměrného obecnstva musí vzbuzovati důvodnou domněnku, že jde o sýr vyráběný v okolí Ještědu. Ježto tomu však tak není, sýr jest vyráběn v Dymokurech v okresu Poděbradském a prý jen v krajině ještědské je s úspěchem prodáván, obsahuje i »Jeschkenkäuse« zřejmě prvek klamavý, způsobilý v obchodním styku vyvolati nesprávnou domněnku. Poněvadž v § 11 odst. (1) zákona výslovně chráněno jest jen zvláštní označení podniku a závodu a v § 11 odst. (3) i označení zboží »užívané po právu«, nemůže se žalobce neuvádějící ho po právu, ochrany té pro sebe dovolávati. Poněvadž se žaloba dovolávala podle žalobní prosby ochrany jen pro užívání označení »Jeschkenkäuse« a nikoliv obrázku a poněvadž obrázek je chráněn nad to jako vzorek etiketní pro osobu jinou, než pro žalobce, právem zamítl soud prvé stolice žalobní nárok, neshledav jej důvodným.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Právní posouzení odvolacího soudu jest správné. Nesejde na tom, vyrábě-li se na Ještědu vůbec nějaký sýr. ani na tom co měl nebo mohl

mítí žalobce v úmyslu, nýbrž rozhoduje jen, že označení »Jeschkenkässe« již podle významu tohoto slova a také jmenovitě podle obrázku, s nímž je podle vylíčení samého žalobce spojeno, je způsobilé v obchodním styku vzbuditi nesprávnou domněnku, že zboží, o něž jde, je vyrobeno v určitém místě, to jest buď na Ještědu nebo v jeho blízkém okolí, a že domněnka tato byla by podle toho, že jde o sýr vyráběný v Dymokurech, nesprávná. Tento úsudek odvolacího soudu je správný, neúplnost řízení se v této souvislosti v dovolání ani nevytýká; nic nezasvědčuje tvrzení žalobcovu, že šlo jen o označení fantastické neb o označení krajiny, kde se sýr prodává a že by to v zákaznických kruzích tak bylo vykládáno. Je tedy správné, že se žalobce sám dostal do rozporu s předpisem § 4 zákona proti nekalé soutěži a že mu tedy nemůže býti v této příčině přiznán nárok na ochranu ani podle § 11 ani podle § 1 téhož zákona, an sám nemá nárok na užívání značky v žalobě popsané, který by mohl býti předmětem ochrany podle tohoto zákona, a je zcela nerozhodné, zda přísluší takový nárok spíše žalovanému a která z obou stran smí se právem dovolávati nějakého práva známkového.

Čís. 12300.

Pojišťovací smlouva.

Vyzvání pojistitele ke svolání rozhodčího soudu jest zpravidla uznáním důvodu povinnosti k plnění odškodného.

Nejde však o takovéto uznání, neuznal-li pojistitel ve vyzvání ke svolání rozhodčího soudu výslovně důvod k plnění, namítaje, že škoda nastala událostí, která není pojištěním kryta, a došlo-li k rozhodčímu výroku na základě výslovné dohody stran, že jim má býti zjednan podklad jen k tomu, by pojistitel mohl učiniti pojistníku nabídku z ochoty a z ohledu na pojistníka jako jeho dlouholetého zákazníka (z kulantnosti).

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, Rv I 1880/31.)

Žalobce byl pojištěn u žalované pojišťovny proti poškození strojů. Na jednom stroji praskl válec a stroj byl téměř úplně zničen. K vyzvání žalované pojišťovny byla k stanovení výše škody věc předložena rozhodčímu soudu, jenž vynesl výrok, že škoda způsobená žalobci činí 111.120 Kč. Žalobu, již se žalobce domáhal na žalované zaplacení 111.120 Kč, odůvodňoval žalobce mimo jiné tím, že žalovaná zavedením rozhodčího řízení o výši škody uznala i svou povinnost k náhradě škody. Procesní soud první stolice, omeziv řízení na tento důvod žalobního nároku, uznal právem, že žalobní nárok, pokud se zakládá na důvodu, že žalovaná zahájením rozhodčího řízení o výši škody uznala i svou povinnost k náhradě škody, — není po právu a vyslovil, že, nabude-li toto rozhodnutí mocí práva, bude pokračováno

z úřadu v řízení o dalším žalobním důvodu. Odvolací soud k odvolání žalobce napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jde jen o otázku, zda žalovaná pojišťovna mlčky uznala nárok žalobkyně na plnění z pojišťovacích smluv tím, že přistoupila na zjištění výše utrpěné škody rozhodčími. Rozhodnutí čís. 5, 3327, 7263, 8835 a 9015 sb. n. s., na něž se dovolatelka odvolává, a rozhodnutí čís. 10.007 sb. n. s., na něž poukazuje odpůrkyně, zásadně tuto otázku neřeší, ba naopak rozhodnutí čís. 5 sb. n. s. mluví proti názoru dovolatelky. Je však souhlasiti s jejím názorem, že vyzvání pojistitele ke svolání rozhodčího soudu pravidelně obsahuje uznání důvodu povinnosti k plnění odškodného, poněvadž příslušnost rozhodčího soudu o výši plnění předpokládá, že důvod plnění je nesporný, jakž plyne z ustanovení § 11 odstavec 2. poslední věta zákona o pojišťovací smlouvě, jež jest podle § 22 téhož zákona nutícím pravidlem potud, že nesmí býti smluvně změněno v neprospěch pojistníka, a jež podle § 167 čís. 3 téhož zákona nabylo účinnosti. Avšak otázku, zda tím pojistitel učinil mlčky projev, že uznává smluvní důvod plnění, je řešiti s hlediska § 863 obč. zák., jenž předpokládá, že nevznikají pochybnosti o mlčky učiněném projevu. V souzeném případě však jsou nejen vážné pochybnosti o tom, že žalovaná strana uznala důvod plnění, nýbrž přímo je vyvráceno, že tak učinila, a to zjištěním, že výslovně neuznávala důvod k plnění, namítajíc, že škoda povstala výbuchem, která není pojištěním ani požárním ani proti poškození strojů kryta, a zjištěním, že k rozhodčímu výroku došlo na základě výslovné dohody obou stran, že dají vyšetřit jen výšku škody bez zjištění příčiny škody za tím účelem, aby byl podklad pro »kulantní« řešení případu, a na tom setrval ředitel žalované strany i bezprostředně před započatím rozhodčího řízení dne 14. července 1930 a rovněž i po jeho skončení. Je-li tomu tak, neuznala žalovaná strana smluvní důvod plnění, nýbrž v souhlasu s druhou stranou chtěla mítí podklad k tomu, by mohla učiniti pojistníku nabídku z ochoty a z ohledu na žalobce, jako jejího dlouholetého zákazníka (z kulantnosti). Zjištění ona neopírají nižší soudy jen o listiny, nýbrž i o výpovědi všech slyšených svědků, jde proto o zjištění skutečností na podkladě volného hodnocení důkazů, což nelze napadati žádným z dovolacích důvodů výčetmo v § 503 c. ř. s. uvedených, a nezáleží proto na tom, zda překlad zápisníku z téhož dne o rozhodčím výroku neodpovídá co do předmětu rozhodování originálům. Odvolací soud ovšem převzal i zjištění, že žalovaná měla zájem na tom, aby vyšetřena byla výše škody bez ohledu na její stanovisko, které již od prvopočátku celého případu zaujímal, že škodu hraditi nemusí, poněvadž jde o explozi, a to proto, poněvadž jí záleželo na tom v okamžiku, když již věděla, že dojde ke sporu pro odchýlné názory obou stran, vyšetřiti výši skutečné škody, by snad později nebyla žalována na

náhradu celého papírnického stroje. Z toho však nelze usuzovati na uznání důvodu k plnění, právě naopak nasvědčuje to tomu, že následkem neuznání důvodu plnění počítala již se zahájením sporu před řádným soudem, jenž jedině je povolán k rozhodnutí o důvodu plnění. Tim neodňala pojistníku možnost žalovati o náhradu celého papírnického stroje, neboť, zda je žalovaná strana povinna, hraditi pojistníku zcela nebo z části rozhodčím výrokem zjištěnou škodu či zda není povinna hraditi nic, je dosud sporné a rozhodčí soud není ani oprávněn o tom rozhodovati. Že žalovaná strana považovala jen žalobce za vázána rozhodčím výrokem a sebe nikoliv, není zjištěno, naopak výši zjištěné škody 111.120 Kč uznávají obě strany.

Čís. 12301.

Pojišťovací smlouva.

Ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek, podle něhož pojistník pozbývá nárok na náhradu, přehání-li podstatně velikost škody, nelze použítí, shořely-li pojistníku všechny pojištěné věci. V tom, že se pojistník rozchází se znalcem co do hodnoty shořelých věcí, není o sobě přehánění výše škody (vědomé udání hodnoty shořelých věcí nad pravou cenu).

Nepadá na váhu, že prvý soud početní chybou zjistil úhrnnou škodu číselně nesprávně. Takové nedopatření může býti opraveno v každém období řízení (§ 419 c. ř. s.).

Ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek, že pojistník musí dříve, než žádá náhradu, dokázati svou nevinu na vzniku škody úředním vysvědčením, aniž tam uvedeno, kterým úřadem má býti vydáno, jde na vrub pojišťovny (§ 915, druhý odstavec, obč. zák.).

Podle pravidel poctivých styků (§ 914 obč. zák.) neplatí ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek, podle něhož pojistník, není-li spokojen s náhradou ředitelstvím mu přiznanou, jest povinen učiniti o tom v určité lhůtě ředitelství písemně oznámení, a že, promešká-li tuto lhůtu, pokládá se to za důkaz, že souhlasí, — i v případě, že pojistník škodu ředitelstvím přiznanou dříve již výslovně odmítl.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1833, Rv I 2118/32.)

Žalobce měl u žalované pojišťovny pojištěny nemovitosti proti požáru na 39.208 Kč. O požáru ze dne 25. dubna 1928 učinil žalobce pojišťovně předepsané oznámení, žádaje náhradu 39.200 Kč a uváděje, že veškeré pojištěné předměty byly mu zničeny. Plnomocník žalované nabídl žalobci náhradu 7.150 Kč, již však žalobce nepřijal. Žalovaná oznámila žalobci dopisem ze dne 16. května 1928, že škoda byla odhadnuta na 7.150 Kč a přiznána mu v této výši. Žalobce však na tento dopis žalované neodpověděl. Proti žalobě o zaplacení 39.200 Kč namítla žalovaná pojišťovna, že žalobce na její dopis ze dne 16. května 1928 vůbec neodpověděl a zejména neoznámil žalované v předepsané pěti-

denní lhůtě od doručení dopisu své záporné stanovisko ku přiznané mu výši náhrady, čímž ve smyslu § 27 odst. 3 všeob. podmínek pojišť. dal na jevo, že souhlasí s přiznanou mu náhradou škody Kč 7.150; poněvadž nepředložil podle předpisu § 32 všeob. podmínek poj. úřední vysvědčení o své nevině, namítla žalovaná předčasnost žaloby ohledně částky Kč 7.150.— a popírajíc, že žalobci vůbec shořely všechny pojištěné věci, tvrdila, že žalobce pozbyl nároku i na vyplacení přiznané mu škody Kč 7.150.— z důvodu ustanovení § 31 odst. 7 všeob. poj. podm., poněvadž při udání a vyšetření škody přeháněl vědomě výši škody. Procesní soud prvé stolice přisoudil žalobci 35.563 Kč. Odvolání žalované vyhověl odvolací soud potud, že zamítl žalobu ohledně dalších 7.228 Kč 25 h. Potvrzující část rozsudku odvodnil mimo jiné takto: Strana žalovaná marně se snaží dovoditi, že ku prokázání nevinu žalobcovy nestačí vysvědčení obecního úřadu, potvrzené okresním úřadem, ano trestní řízení bylo opět zahájeno. Nehledíc k tomu, že podle trestních spisů řízení i o návrhu na opětne zahájení trestního řízení v čase vynesení napadeného rozsudku bylo proti žalobci zastaveno, není oprávněna výtka, že úřady výše uvedené nejsou povolány vydati vysvědčení bezvinnosti. V ustanovení § 32 odst. 1 pojišť. podmínek není uvedeno, kterým úřadem toto vysvědčení má býti vydáno, a není tedy vyloučeno, by vysvědčení to nemohlo býti vydáno obecním představenstvem, jako úřadem policejní moc v obci vykonávajícím. Nesprávné právní posouzení spatřuje žalovaná strana v nesprávném výkladu okolnosti, že žalobce do pěti dnů nezodpověděl dopis ze dne 16. května 1928, kterým mu byla sdělena výše náhrady žalovanou stranou přiznané, s poukazem na ustanovení §§ 27—30 poj. podmínek. Z poukazu na toto ustanovení by plynulo jen to, že, nebyl-li žalobce s nabídnutou náhradou spokojen, mohl ji uplatňovati způsobem v těchto ustanoveních ujednaným, tedy před rozhodčím soudem. Prvý soud poukazuje správně k tomu, že žalovaná strana žalobci náhradu vůbec odepřela a odpírá a že proto ona ustanovení nemají místa. Soud prvé stolice se sice vyslovil o důsledcích nezodpovědění dopisu ze dne 16. května 1928 ve lhůtě pětidenní, §em 27/3 poj. podmínek stanovené, než soud odvolací nepokládá ani v tom směru výtka nesprávného právního posouzení za oprávněnou. Žalovaná strana přiznává sama, že žalobce náhradu 7.150 Kč plnomocníkem žalované mu přiznanou nepřijal, a nebylo tedy důvodu pokládati nezodpovědění dopisu ze dne 16. května 1928 ve lhůtě pětidenní za důkaz o tom, že žalobce s rozhodnutím ústavu, přiznávajícím mu 7.150 Kč, tedy touž částku, jež je v dopisu uvedena, souhlasí. Že se žalovaná strana nemůže dovolávati ustanovení § 31 poj. podmínek (čís. 7), plyne ze zjištění prvního soudu, že žalobci veškeré pojištěné věci u něho shořely, dále i z bezvadného zjištění, že shořelé věci měly cenu 35.563 Kč, vyjímajíc potravin.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalované pojišťovny.

D ů v o d y:

Nerozhoduje co zjistil a jak posoudil věc prvý soud, nýbrž co zjistil a jak posoudil věc odvolací soud. Tento zjistil, ostatně v souladu se

soudem prvé stolice, že žalobci shořely všechny pojištěné věci a správně z toho usoudil, že ustanovení § 31 odst. 3 č. 7 všeobecných pojišťovacích podmínek, podle něhož pojistník pozbývá nárok na náhradu i v případě, že podstatně přehání velikost škody, nedopadá na souzený případ. Neobstojí tu ani poukaz dovolání k tomu, že znalec B. ocenil pojištěné předměty na 36.063 Kč, kdežto žalobce se domáhá náhrady 48.539 Kč, ano z pouhé skutečnosti, že se znalec a žalobce rozcházejí ohledně hodnoty shořelých věcí, ještě neplyne, že žalobce výši škody »přeháněl«, t. j. hodnotu shořelých věcí udával vědomě nad pravou cenou. Zda při tom prvý soud početní chybou zjistil úhrnnou škodu číselně nesprávně, nepadá na váhu, jelikož takové nedopatření může býti napraveno v každém období řízení (§ 419 c. ř. s.) a třetí stolice ostatně nepřezkoumává rozsudek prvé, nýbrž rozsudek druhé stolice. Co do namítané předčasnosti žaloby právem poukázal odvolací soud k tomu, že podle § 32 odst. 1 všeobecných pojišťovacích podmínek musí pojistník dříve, než žádá náhradu, dokázati svou nevinu, při vzniku škody úředním vysvědčením, aniž tam uvedeno, kterým úřadem má býti vydáno (§ 915 druhý odstavec obč. zák.). Ale dovolání přezírá i zjištění odvolacího soudu, že i obnovené trestní řízení bylo v době vynesení rozsudku soudu prvé stolice proti žalobci již zastaveno (§ 406 c. ř. s.), takže o předčasnosti žaloby již z tohoto důvodu by nebylo lze mluvíti. Ale dovolání ani jinak není v právu. Nejde již o otázku, zda věc patří na právní pořad čili nic, a samo dovolání opak toho netvrdí a vzhledem k ustanovení § 11 (2) zák. o pojišťovací smlouvě tvrditi by ani nemohlo, ana žalovaná plnění odmítá. Ale dovolání i marně se odvolává na ustanovení § 27 odst. 3 všeobecných pojišťovacích podmínek, podle něhož pojistník, není-li spokojen s náhradou ředitelstvím mu přiznanou, jest povinen učiniti o tom do pěti dnů ředitelství písemně oznámení, a že, promešká-li tuto lhůtu, pokládá se to za důkaz, že souhlasí, jež v tomto případě nepřichází v úvahu, jelikož podle pravidel poctivých styků (§ 914 obč. zák.) nelze míti za to, že toto smluvní ustanovení má platiti i v případě, že pojistník škodu ředitelstvím přiznanou dříve již výslovně odmítl, jakž se podle zjištění odvolacího soudu stalo v souzeném případě.

Čís. 12302.

Domáhá-li se manželka nepřipustnosti exekuce vyklizením, povolené proti manželu, ježto byt najala ona, nikoliv manžel, nelze nepřipustnost exekuce omeziti jen na ni s vyloučením příslušníků domácnosti, jejím právem bytu spoluužívajících, nanejvýš jejího manžela.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, Rv I 2283/32.)

Žalované majitelce domu byla povolena exekuce vyklizením Josefa D-a. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se Anna D-ová nepřipustnosti exekuce, tvrdíc, že byt najala ona, nikoliv její manžel Josef D. P r o -

cesní soud prvé stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud vyhověl odvolání žalované a změnil rozsudek prvního soudu v ten rozum, že exekuce nuceným vyklizením jest nepřipustná jen proti Anně D-ové. D ů v o d y: Prvý soudce zjistil na základě výpovědi žalobkyně jako strany slyšené, že sporný byt od tehdejšího nuceného správce T-a najala. Podle zjištění prvního soudce jest tudíž žalobkyni pokládati za nájemníka sporného bytu. Ježto však usnesením ze dne 5. prosince 1931 exekuční vyklizení povoleno bylo jen proti Josefu D-ovi a tímto vyklizením nájemní právo žalobkyně bylo by dotčeno, jest žaloba o nepřipustnost nuceného vyklizení žalobkyně z bytu jí najmutého oprávněna podle § 37 ex. ř. V souzeném případě jde tedy o předmět dotčený exekucí, ježto nejen osoba vyklizením povinná, nýbrž i její předměty a tedy celý byt mají býti vyklizeny, avšak soudem povolené vyklizení nucené jest v rozporu s právem nájemním k témuž bytu, takže žalobkyně na základě exekučního titulu směřujícího jen proti Josefu D-ovi, nemůže býti vyklizena. Prvý soudce neposoudil věc správně po stránce právní, když exekuci nuceným vyklizením v celém rozsahu, tedy i oproti Josefu D-ovi prohlásil za nepřipustnou.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolání žalobkyně proti částečnému vyhovění odvolání a omezení nepřipustnosti exekuce jen na ni, na žalobkyni, je oprávněno. Nehledíc k tomu, že v odvolání ani takové omezení uplatňováno a se ho domáháno nebylo (§ 467 čís. 3 c. ř. s.), takže k omezení tomu nebylo podnětu (§ 462 c. ř. s.), není ono omezení nepřipustnosti exekuce, o niž jde, totiž omezení pouze na žalobkyni s vyloučením, jak z důvodů napadeného rozsudku vychází, jejího manžela, po případě i jiných příslušníků její domácnosti opodstatněno. Byt, jak bylo zjištěno, byl najat žalobkyní, a to nikoli výlučně pro ni samotnou, tudíž samozřejmě (§ 914 obč. zák.) nejen pro ni, nýbrž i pro žijící s ní domácí lidi, nanejvýš její děti a manžela. Nepřipustnost exekuce nelze proto omeziti na žalobkyni samu s vyloučením jejich příslušníků domácnosti, zejména jejího manžela, jejím právem bytu spoluužívajících (§ 1098 obč. zák.). Tomu není na překážku okolnost, že proti manželu žalobkyně bylo exekuční vyklizení pravoplatně povoleno. Toto vyklizení povoleno bylo proti Josefu D-ovi jako nájemníku bytu, kdežto nyní jde o téhož jako příslušníka domácnosti žalobkyně, nikoli o nájemníka. Na dovolání žalobkyně bylo tudíž ono omezení z napadeného rozsudku vyloučiti, to jest obnoviti rozsudek prvního soudu.

Čís. 12303.

Vyrovnaní.

Nejde o omluvitelné nedopatření, nezapltil-li vyrovnací dlužník již první splátku včas v plné výši, a neučinil-li tak ani po upomínce, nýbrž,

až když mu věřitel oznámil, že uplatňuje oživnutí celé původní pohledávky. Lhostejno, že šlo o nedoplatek poměrně nepatrný.

Věřitel nepozbyl tím, že přijal další splátky, aniž uplatnil ihned žalobou nárok na celek, nároku na celou obživlou pohledávku.

Předpisu § 67 nového vyrovnacího řádu ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n. nelze použítí, obživla-li pohledávka již před započítím jeho působnosti.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, Rv I 2374/32.)

V námitkách proti směnečnému platebnímu příkazu uvedl žalovaný, že zaplatil směnky ve lhůtách stanovených ve vyrovnání, takže původní pohledávka neobživla. Procesní soud prvě stolice směnečný platební příkaz zrušil, odvolací soud ponechal ho v platnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání, opírající se o dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s., není oprávněno. Zákon ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n., kterým vydán nový řád vyrovnací, byl vyhlášen 1. května 1931 a nabyt tudíž podle čl. XIV. uvoz. zák. účinnosti 1. srpna 1931. Nesporno jest, že vyrovnání mezi dlužníkem, nynějším žalovaným, a jeho věřiteli bylo soudně schváleno usnesením krajského soudu v L. dne 28. března 1931 a že se stalo pravoplatným 13. května 1931. Podle tohoto vyrovnání zavázal se žalovaný zaplatiti věřitelům 50% pohledávek v 18 měsíčních splátkách, počínajících 1. květnem 1931. Toto vyrovnání, jakož i splatnost první splátky a účinky jejího úplného nezaplacení v čas jest tedy posuzovati podle dříve platného vyrovnacího řádu ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. z. a podle čl. III. zák. ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n. Podle § 57 tohoto vyr. ř. a čl. III. posléz uvedeného zákona stává se vyrovnání nicotným a mohou věřitelé bez dalšího žádati plné zaplacení svých pohledávek, nebylo-li vyrovnání splněno úplně a v čas, leda že by se tak bylo stalo následkem omluvitelného nedopatření (viz rozh. plenár. čís. 7760 sb. n. s.). V námitkách proti směnečnému platebnímu příkazu uplatňuje žalovaný směnečný dlužník, že žalující věřitelka nemůže proti němu směnky zažalovati, poněvadž již zaplatil směnky ve výši 4.500 Kč až na nedoplatek 83 Kč ve lhůtách vyrovnáním stanovených, takže původní pohledávka 15.901 Kč 20 h oživnouti nemohla. Žalující firma naproti tomu uplatňuje oživnutí původní pohledávky, poněvadž žalovaný nezaplatil první splátku 441 Kč 70 h dne 1. května 1931 úplně, nýbrž jen 434 Kč a nedoplatek 7 Kč 70 h zaplatil teprve 22. května, když již byl o doplacení upomenut a žalobkyně mu oznámila, že se domáhá plného zaplacení původní pohledávky. V tom směru vyplývá z dopisu žalobkyně ze dne 5. května 1931, že připomenula žalovanému, že splátka činí 441 Kč 70 h, kdežto on jí poukázal jen 434 Kč, a že ho žádala, by nedoplatek obratem

pošty vyrovnal. Z dalšího dopisu ze dne 21. května 1931 plyne, že žalobkyně vytkla žalovanému, že jí nedoplatek přes upomenutí nevyrovnal a že mu oznámila oživnutí pohledávky s vyzváním, by zaplatil celou pohledávku po srážce zaplacené částky do 26. května 1931 pod následky jejího vymáhání žalobou. Po té teprve oznamuje žalovaný dopisem z 22. května 1931, že zasilá žalobkyni nedoplatek 7 Kč 70 h a vysvětluje zaplacení částky 434 Kč tím, že si to tak vypočítal podle svých záznamů, poněvadž prý žalobkyně pohledávku k vyrovnacímu řízení nepřihlásila. Na to dopisem ze dne 27. května 1931 odpovídá žalobkyně, že svou pohledávku k vyrovnacímu řízení přihlásila a žalovaného na rozdíl upozornila a že uplatnila oživnutí pohledávky, když žalovaný odepřel rozdíl doplatiti. Oznamuje dále, že doplatek 8 Kč 80 h připsala žalovanému k dobru, že však na oživnutí pohledávky trvá. Z obsahu této korespondence vyplývá, že žalovaný již první splátku, dospělou podle vyrovnání dnem 1. května 1931, nezaplatil včas v plné výši, že tak neučinil ani po upomínce ze dne 5. května 1931, nýbrž až 22. května 1931, když žalobkyně již mu oznámila, že uplatňuje oživnutí celé původní pohledávky. Z toho plyne, že žalovaný nemůže se vymlouvatí na omluvitelné nedopatření, neboť byl, i když nedoplatek 7 Kč 70 h jest poměrně nepatrný, na nedostatečnost splátky upozorněn již 6. května 1931 a, doplatil teprve 22. května 1931, tedy po 16 dnech, a to teprve, když již žalobkyně oprávněně použila práva jí příslušejícího z § 57 vyr. ř. (srovn. plen. rozh. čís. 7760 sb. n. s.). Námitka žalovaného, že se žalobkyně vzdala později nároku na oživnutí původní pohledávky jednak tím, že nepodala i h n e d žalobu o zaplacení celé pohledávky, jednak tím, že přijímala na dále splátky vyrovnáním stanovené, neobstojí, neboť věřitelka nepozbyla tím, že přijala další splátky, aniž by uplatnila ihned (rozh. 5509) žalobou nárok na celek, nároku na celou obživlou pohledávku, an následek ten nastal sám sebou, ipso jure (arg. doslov § 57 vyr. ř. a rozh. 7760 sb. n. s.). Neobstojí ani poukaz k tomu, že žalovaný výši pohledávky žalobkyně přesně neznal z důvodu, že jí nepřihlásila k vyrovnacímu řízení, neboť mu žalobkyně částku v čas oznámila. Posoudil tedy odvolací soud po této stránce případ správně po stránce právní (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Jelikož tudíž původní pohledávka oživla již následkem nedodržení první splátky vyrovnací, jest směnečný nárok odůvodněn a byl právem platební rozkaz směnečný ponechán v platnosti. Důsledkem toho nebylo potřebí zabývatí se otázkou, zda by bylo ohledně dalších vyrovnacích splátek, které dospěly za působnosti nového vyrovnacího řádu, potřebí k oživnutí celého pohledávky, aby se věřitelka zachovala podle § 67 nového vyr. řádu čís. 64/1931, neboť pohledávka oživla již před započítím jeho působnosti.

Čís. 12304.

Nejde o změnu směnečného platebního příkazu, nýbrž jen o jeho přizpůsobení potvrzenému vyrovnání o jmění žalovaného, byl-li soudem ponechán v platnosti a žalovaný byl uznán povinným zaplatiti zažalovanou částku s příslušenstvím pod exekucí »v rámci vyrovnání«.

Byl-li sporný nárok před vynesením rozsudku prvé stolice uznán buď smírem nebo vyrovnáním, lze tuto skutečnost ve sporu namítati jako novaci, tedy hmotněprávní námitkou, nikoliv však procesuálně jako věc rozsouzenou.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, Rv I 2379/32.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu na 5000 Kč namítl žalovaný, že zažalovaná pohledávka byla předmětem vyrovnacího řízení Kv 312/31 o jmění žalovaného, v němž ji žalovaný uznal, a že vyrovnání na 50% bylo potvrzeno. Procesní soud prvé stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti s tím, že žalovaný jest povinen zaplatiti žalobci zažalovanou směnečnou částku 5.000 Kč s úroky, protestními výlohami a s provisi pod exekucí v rámci vyrovnání Kv 312/31. Odvolací soud k odvolání žalovaného napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud ponechal beze změny rozsudkový výrok prvního soudu, podle něhož byl směnečný platební příkaz ze dne 21. října 1931 ponechán v platnosti a dovolatel povinným uznán zaplatiti zažalovanou částku s příslušenstvím pod exekucí »v rámci vyrovnání Kv 312/31«, což prý se neshoduje s předpisem § 553 c. ř. s. Výtka tato není však opodstatněna. Prvý soud zjistil právoplatnost soudně dne 24. března 1932 potvrzeného vyrovnání dovolatele, podle něhož má zaplatiti věřitelům 50% do dvou let ve splátkách šestiměsíčních ode dne podání vyrovnacího návrhu, to jest od 18. listopadu 1931, a to u prvních tří po 11%, u poslední 17%, a nenechal nepovšimnutými právní účinky tohoto vyrovnání podle § 60 vyr. ř., neboť v důvodech praví, že žalovaného bylo uznati povinným k zaplacení směnečné částky s protestními výlohami a s provisi jen v rámci vyrovnání. Poukazem ve výroku rozsudečném na placení »v rámci vyrovnání Kv 312/31« dal soud jasně najevo, že dovolatel se odsuzuje k placení jen co do vyrovnací kvoty ve splátkách stanovených soudně potvrzeným vyrovnáním, a že je zproštěn od placení nad tuto kvotu, ovšem tyto právní účinky vyrovnání jsou vázány podmínkou, že vyrovnání bude splněno. Jen za předpokladu nesplnění vyrovnání (§ 67 vyr. ř.) by obstál názor prvního soudu, vyslovený v důvodech rozsudkových, »že je nesprávná námitka, že pohledávka žalobkyně zanikla, pokud převyšuje částku 5.533 Kč 75 h, správně pokud převyšuje vyrovnací kvotu«. Vzhledem k tomu nejde o změnu platebního příkazu, jak dovolatel se domnívá, nýbrž jen o přízpůsobení platebního příkazu potvrzenému vyrovnání, a není oprávněna výtka, že soud měl zrušiti platební příkaz a odsouditi žalovaného jen k zaplacení kvot podle přijatého vyrovnání.

Pokud dovolatel, prováděje dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s., vytýká, že odvolací soud nevyhověl námitce pře rozsouzené, poněvadž již za sporu v první stolici tvrdil, že ve vyrovnání uznal přihlášenou pohledávku žalobkyně ve výši 5.533 Kč 75 h dne 17. února 1932, že vyrovnání toto bylo soudně potvrzeno, a že tudíž má žalobkyně exekuční titul podle § 63 vyr. ř., přehlíží, že námitku věci rozsouzené podle druhého odstavce § 239 a třetího odstavce § 240 a § 261 c. ř. s. lze opíratí jen o právoplatný rozsudek nebo soudní rozhodnutí jemu na roveň postavené, na příklad o právoplatný rozkaz platební nebo směnečný platební příkaz, nikoli o soudní smír nebo vyrovnání soudně potvrzené, byť i tvořilo titul exekuční (viz rozhodnutí čís. 3499, 7783 sb. n. s.). Nelze pustiti se zřetele, že při vyrovnání jde vlastně o uzavření smlouvy mezi vyrovnacím dlužníkem a věřiteli pod záštitou soudu, jež však v příčině platnosti pohledávek nerozhoduje, nýbrž jen pečuje o provedení vyrovnání v mezích zákona. Byl-li předmět sporu před vynesením rozsudku v první stolici uznán buď smírem nebo vyrovnáním, lze tuto skutečnost ve sporu namítati jako novaci, tedy hmotněprávní námitkou, ne však procesuálně jako věc rozsouzenou, což má význam i ve způsobu vyřízení, v onom případě rozsudkem, v tomto usnesením, nehledíc ani k odlišným zvláštostem, jimiž může býti rozsudek napaden a zvrácen podle §§ 529, 530 c. ř. s., soudní vyrovnání pak podle §§ 67 a 68 vyr. ř. Při řádném plnění potvrzeného vyrovnání je neodůvodněna obava možnosti vedení exekuce na dovolatele na základě exekučního titulu podle § 63 vyr. ř. a zároveň napadeného rozsudku, neboť tomu u titulu prvního brání předpis § 63 vyr. ř., u druhého právě doložka výroku rozsudečného »v rámci vyrovnání«; v příčině pak zajišťovací exekuce jest splnění vymáhajícímu věřiteli podmínky § 370 ex. ř. Ostatně těmto potížím mohl dovolatel snadno předejiti, kdyby byl vzal směnečné námitky zpět v době, když ve vyrovnání pohledávky žalobkyně uznal, tím by byl nijak svému právu nezadal.

Čís. 12305.

Není-li v návrhu na povolení exekuce proti obci uveden určitý předmět, na nějž vymáhající věřitel zamýšlí vésti exekuci, nýbrž je-li exekuce navržena jen všeobecně na movité věci obce bez jich bližšího označení, jest předem provésti zabavení svršků a pak se dotázati státního správního úřadu, zda mohou býti stíženy exekucí věci již zabavené bez újmy veřejných zájmů, jež má obec na starosti. Exekuční soud má si toto prohlášení vyžádati ihned po výkonu exekuce z úřadu a nečekati, až je opatří vymáhající věřitel.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, R II 503/32.)

K vydobytí peněžitě pohledávky navrhl vymáhající věřitel proti obci povolení exekuce na movitosti. Soud první stolice exekuci povolil. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil převému

soudu, by postupoval ve smyslu ministerského nařízení ze dne 6. května 1897, čís. 153 ř. zák. a znovu rozhodl o exekučním návrhu.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu, jemuž přikázal, by si sám vyžádal prohlášení podle § 15 ex. ř.

Důvody:

Podle § 15 ex. ř. může proti obci býti povolena exekuce k dobytí peněžitých pohledávek jen na takové součástky majetkové, kterých může býti užito k uspokojení věřitele bez újmy zájmů veřejných, o něž se má obec starati. K prohlášení, pokud věc tak se má při určitých součástkách majetkových, jsou povolány státní správní úřady. Ze slov »může povolena býti exekuce« usuzuje rekursní soud, že soud exekuci povolující nemůže ji povolit, dokud nemá po ruce prohlášení příslušného státního správního úřadu o přípustnosti zabavení toho kterého předmětu. Výklad tento, který dává uvedeným slovům rekursní soud, jest však příliš úzký a lze jej označiti za případný jen tehdy, když v exekučním návrhu jsou již uvedeny určité předměty, na něž vymáhající věřitel zamýšlí exekuci vésti. Tu ovšem má i soud, i vymáhající věřitel možnost a též povinnost vyžádati si před rozhodnutím o exekučním návrhu prohlášení správního úřadu o přípustnosti exekuce na věci takto poznačené. Je-li však, jako v souzeném případě, exekuce navržena jen všeobecně na movité věci obci patřící bez jich bližšího poznačení, není ani dobře možno požadovati na správním úřadu vydání zmíněného prohlášení, neboť by správnímu úřadu nebylo možno žádosti vyhověti, leč že by konal dříve obšírné šetření o tom, které movitosti dlužící obci patří a které z nich bez újmy zájmů veřejných exekuci postihnouti lze, čili nic. V takovém případě jest vhodnějším způsob, jež volil první soud, totiž dáti provésti předem zabavení svršků a napotom se dotázati státního správního úřadu, zda mohou býti exekuci stiženy věci již zabavené bez újmy zájmů veřejných, jež má obec na starosti. Tento právní názor má oporu v § 39 čís. 4 ex. ř., podle něhož jest exekuci proti obci zrušiti, byla-li podle § 15 ex. ř. uznána za nepřipustnou, což zajisté předpokládá, že byla povolena a provedena dříve, než bylo prohlášení vyžádáno. Názoru tomu nasvědčují i motivy k § 15 ex. ř. str. 155, podle nichž netřeba vždy předem před povolením exekuce vyžádati si prohlášení státního úřadu správního, nýbrž lze exekuci na movité jmění obce raději povolit s výhradou předmětů, jež bude nutno podle § 15 ex. ř. vyloučiti. Jest to též v soulase s ustanovením § 7 nař. ministra spravedlnosti ze dne 6. května 1897, čís. 153 ř. zák., podle něhož má se soud z úřední povinnosti dotázati správního úřadu ve smyslu § 15 ex. ř., ukáže-li se po povolení exekuce, že jest vedena proti obci, aniž by bylo po ruce prohlášení žádané v § 15 ex. ř. Tomu nasvědčuje i předpis § 6 odst. (2) cit. nař., podle něhož může obec žádati prohlášení od státního úřadu správního podle § 15 ex. ř., byl-li již proti ní exekuční návrh podán, o čemž se může dozvěděti až teprve při exekučním výkonu, při němž jí návrh byl doručen. Tomu není na

závadu rozh. 6293 sb. n. s., neboť v něm není otázka tato řešena ex professo, nýbrž jen otázka, zda mezi právnické osoby v § 15 ex. ř. zmíněné, patří též »země«, čili nic. Nepochybil proto první soud, povoliv mobilární exekuci proti dlužící obci před tím, než měl po ruce prohlášení státního úřadu správního podle § 15 ex. ř. s výhradou jeho dodatného opatření; ovšem ale jest přitakati rekursnímu soudu, že měl první soud ihned po výkonu exekuce z moci úřední ono prohlášení si vyžádati a nečekati, až je opatří vymáhající věřitelka. První soud měl též vyříditi návrh na odklad exekuce v rekursu učiněný dříve nežli spisy k rozhodnutí o rekursu předložil.

Čís. 12306.

Vyhlášení konkursu za odvolacího řízení má sice v zápětí přerušeni sporu, ale nemá ten účinek, že by ve sporu byly pak přípustné námítky nové, vyplývající teprve z toho, že byl vyhlášen konkurs.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, Rv II 713/31.)

Procesní soud prvního státního úřadu uznal žalovanou firmu povinnou vydati žalující firmě stroje. V odvolání vytýkala žalovaná, že není povinna plniti bez zajištění své vzájemné pohledávky podle § 21 konk. ř., poněvadž žalující firma upadla za sporu do konkursu a žalované strany nebyly a nemusily býti dříve špatné poměry majetkové žalobkyně známy. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, neshledav výtka žalované opodstatněnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

První soud odsoudil žalovanou firmu k vydání strojů proti zaplacení útrat exekuce, obíraje se podle nařízení zrušovacího usnesení nejvyššího soudu ze dne 25. listopadu 1930 jen tím, zda exekuce povolena proti žalující firmě zabavením jejího nároku na vydání strojů proti žalované znemožňuje jí plnění. Tuto otázku zodpověděl záporně, protože exekuce byla dne 11. března 1931 pro zaplacení pohledávky již dne 26. května 1930 zastavena. Odvolací soud sice správně pokládal námítku konkursu a vzájemného nároku v konkursu za novotu, ale přes to docela zbytečně a nepřipustně obíral se věcně novými, teprve v odvolání uplatněnými námítkami žalované, že mohla odpírati splnění z důvodu, že po vynesení rozsudku prvního soudu byl vyhlášen na jmění žalobkyně konkurs, že podle § 21 konk. ř. žalovaná nemusila bez zajištění své vzájemné pohledávky plniti, ježto jí nemusely býti známy špatné poměry žalobkyně, dále že žalované přísluší stihací právo ke strojům dle § 45 konk. ř. a že může podle § 19 konk. ř. započítati i své další vzájemné pohledávky. K těmto novotám neměl odvolací soud vůbec přihlížeti. Žalovaná mohla po případě, minila-li, že nárok její je následkem konkursu staven nebo že zanikl, uplatniti své nároky žalobou podle § 35 ex. ř. Ježto dovolatelka uplatňuje v dovolání zase jen nesprávné právní posouzení a rozpory se spisy ohledně námitek jako

novoty nedovolených, nemůže se odvolací soud pustiti do věcného přezkumu jejich právního posouzení a do rozboru, zda v tom směru odporují předpoklady odvolacího soudu spisům. Proto dovolání nebylo lze vyhověti. Vyhlášení konkursu za odvolacího řízení mělo sice v zá-pětí přerušeni sporu, ale nemělo toho účinku, že by ve sporu byly pak přípustné námitky nové, vyplývající teprve z toho, že byl vyhlášen konkurs.

Čís. 12307.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Jako domiciliát může být udán kdokoliv, vyjímajíc směnečníka u cizí směnky a výstavce u vlastní směnky, může jím být zejména i výstavce cizí směnky, remitent, indosant; jen, je-li udán směnečník cizí směnky nebo výstavce vlastní směnky jako domiciliát, jest sice směnka domicilována, ale s nevyplněným domicilem.

Domiciliát není ovšem směnečně zavázán ani směnečně oprávněn, nýbrž jest jen akceptantovým plnomocníkem, jsa zmocněn k placení jako akceptantův orgán, a účelem jeho ustanovení jest, že akceptant se zpravidla postará o směnečnou úhradu u domiciliáta a nemá se od něho žádati, by měl sám směnečnou částku pohotově.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1933, Rv II 944/32.)

Směnečný platební příkaz proti přijatelům směnky ponechal procesní soud první stolice v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** V adrese zažalované směnky jsou uvedena jména obou žalovaných a jako bydliště prvžalovaného jsou udány P., spolužalované J. Pod adresou je razítkem vytištěna doložka »Splatno u firmy R. v Uh. Hradišti«. Hledíc k tomuto obsahu směnky jest nesprávný názor napadeného rozsudku, že jde jen o označení platební, nikoliv o domicil (§ 22 směn. zák.). Neboť o platebně lze mluvit jen, je-li platební místo ve směnce udané v trasátově bydlišti. Ale tomu tak není v souzeném případě, kde místo platební jest odlišné od bydliště trasátů. Zažalovaná směnka je proto směnkou domicilovanou, avšak bez údaje domiciliáta. Podle § 22 odst. (1) věta druhá směn. zák. má se v takovém případě za to, že směnečník sám chce platit v platebním místě. Přes to však nemělo opominutí včasné protestace pro neplacení v zá-pětí ztrátu směnečných práv proti žalovaným příjemcům, ježto účinek tento nastává jen v tom ojedinělém případě, jde-li o domicilovanou směnku s vyplněným domiciliátem (§ 39 (2) směn. zák.). Směnka se měla zaplatit u firmy R. (jež byla výstavcem a indosantem), jest však jasné, že firma R. sama neměla směnku zaplatiti.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

S hlediska dovolacího důvodu čís. 4 § 503 c. ř. s. bylo by dovolání opodstatněno a musil by směnečný platební příkaz být zrušen proti dovolatelům z důvodu, že nebyl ve smyslu § 39 (2) sm. zák. včasné učiněn protest pro neplacení u domiciliáta, ovšem za předpokladu, že na směnce ze dne 26. června 1930 nebyla doložka »splatno u fy R., Uh. Hradiště« škrtnuta v době, kdy bylo potřeba učiniti protest. Tato okolnost je pro spor rozhodující. Dovolatelé ve směnečných námitkách uplatnili zánik směnečných závazků podle § 39 (2) sm. zák., protože šlo o domicilovanou směnku, u níž nebyl protest učiněn, ač jako domiciliát byla udána jiná osoba než majitel směnky. Správně sice uznal odvolací soud, že jde tu o domicilovanou směnku, poněvadž místo platební bylo rozdílné od bydliště směnečníků (§ 22 (1) sm. zák.), a že tu nešlo jen o platební, jak mylně za to měl soud první stolice, ale nelze souhlasit s názorem odvolacího soudu, pokud má za to, že nebyl udán domiciliát, a že proto nebylo třeba protestu podle § 39 (2) sm. zák. Z doslovu celé doložky jasně plyne, že i osoba domiciliáta, firma R., je udána. Jako domiciliát může být udán kdokoliv, vyjímajíc směnečníka u cizí směnky a výstavce u vlastní směnky, může jím být zejména i výstavce cizí směnky, remitent, indosant, a jen, je-li udán směnečník cizí směnky nebo výstavce vlastní směnky jako domiciliát, je sice směnka domicilována, ale s nevyplněným domicilem. Toho však v tomto případě nebylo. S názorem odvolacího soudu, že firma R. sama neměla směnku zaplatiti, nelze souhlasit, pokud jde o zákonný požadavek včasné protestace, se zřením na právní povahu domiciliáta a účel jeho ustanovení. Domiciliát není ovšem směnečně zavázán ani směnečně oprávněn, nýbrž je jen plnomocníkem akceptantovým (Rouček: Československý zákon směnečný, Kompasové 2. vydání, str. 140—141), jsa zmocněn k placení jako akceptantův orgán, a účelem jeho ustanovení jest, že akceptant se zpravidla postará o směnečnou úhradu u domiciliáta a nemá se od něho žádati, by měl sám směnečnou částku pohotově. Za tohoto stavu věci bylo by opomenutí protestu v souzeném případě mělo v zá-pětí podle § 39 (2) sm. z. zánik směnečných práv proti dovolatelům, nešlo tu o neurčitě domicilovanou směnku, kdy neplatí předpis § 39 (2) sm. z. (rozh. čís. 8994 sb. n. s.). Avšak žaloba se opírala o směnku příloha B orig., nižší soudy se jí také dovolávají při řešení řečené námitky, a vycházejí z předpokladu, že je tu doložka, kterou odvolací soud pokládá za doložku domicilní, ač v prvopisu směnky je přeškrtnuta. Nebylo nižšími soudy zjištěno, kdy škrtnutí to se stalo, zda tu bylo již při vyřizování směnečné žaloby a zda snad v opisech směnky pro dovolatele nebylo nedopatřením provedeno, což by bylo zavdalo podnět k řečené námitce, a zda doložka domicilní byla tu ještě v době splatnosti, pokud se týče, kdy by bylo potřeba bývalo učiniti protest. Žalobkyně podle jednacního protokolu ze dne 18. června 1932 popřela povšechně obsah směnečných námitek, tedy neuznala tím to, co uvedeno na opodstatněnou námitky o domicilování směnky a zániku směnečné pohledávky z důvodu § 39 (2) sm. zák., o čemž nabídnut byl dovolateli důkaz výsledkem stran. Důkaz směnkou, jež byla k žalobě připojena, nebyl nižšími soudy podle jednacích proto-

kolů vůbec proveden, a nebyla v tom směru potřebná soudní zjištění o existenci doložky domicilní učiněna a bude v tom směru potřebí, by strany nabídlly potřebné důkazy (§ 182 c. ř. s.) a soud je provedl, ježto budou nezbytné pro vyřízení námitky dovolatelů ve smyslu § 39 (2) sm. z. Rozsudek napadený je v tom směru kusý a nelze jej proto přezkoumati dovolacím soudem, a poněvadž k jeho doplnění bude třeba jednání u soudu první stolice, bylo jej i rozsudek prvního soudu z důvodů §§ 510, 513, 496 c. ř. s. zrušiti a věc vrátiti soudu prvnímu.

Čís. 12308.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

Ne každý dodatek, jenž by byl nepřijatelným s hlediska předpisů o firmách, jest již proto v rozporu s dobrými mravy soutěže ve smyslu § 1 zákona.

Označení podniku jako »H-ovo studentské knihkupectví« není závadné s hlediska § 2 zákona.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1933, Rv I 1695/31.)

Ústřední svaz československého studentstva žaloval Bohuslava H-a, knihkupce v Praze, by byl uznán povinným, nadále se zdržeti užívání štítkové firmy Studentského knihkupectví, odstraniti toto označení se štítků nad svým závodem a zdržeti se pokud se týče odstraniti toto označení se svých tiskopisů a razítek. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolací důvod nesprávného hodnocení důkazů proveden jest jen v tom směru, že soud první stolice prý nesprávně ocenil (neocenil) svědeckou výpověď W-a, nepovažuje přívlastek »studentské« u knihkupectví žalující strany za klamavý, ač svědek ten udal, že žádná ze stran není co do svého skladu neb odběratelstva specialisována ve směru odpovídajícím tomuto označení. Jest sice pravda, že soud první stolice v napadeném rozsudku tuto část svědkovy výpovědi zvláště nezdůrazňuje, avšak soud první stolice svůj úsudek o tom, že přívlastek »studentský« při označení knihkupectví strany žalované není klamaný, opírá o další zjištěné skutečnosti, že její závod jest v bezprostřední blízkosti učelišť, že studentstvo v hojném počtu chodí okolo jeho závodu a závod jeho též hojně navštěvuje, jakož i, že větší část skladu žalovaného zaujímají knihy školní. I když svědek W. udal, že knihkupectví žalovaného právě tak, jako strany žalující není ani největším, ani »specielně studentským knihkupectvím«, není tím nikterak otřesen nebo dokonce vyvrácen názor soudu první stolice, s nímž proto podle § 498 c. ř. s. i soud odvolací se stotožňuje, že označení knihkupectví žalovaného »studentským« má své odůvodnění právě v obchodní a hospodářské povaze a v převládajícím rázu podniku, jenž zřízen byl v době, kdy ještě jiného studentského knihkupectví nebylo, svým označením nejen nechtělo ale ani nemohlo tehdy jiný podnik toho druhu konkurenční ohrožovati, nebo obecenstvo klamati, nýbrž jen naznačiti, že počítá na studentstvo, jako na své hlavní zákaznictvo a míní se jeho potřebám a přáním specielně přizpůsobiti a věnovati. Pokud jde o výtku

nesprávného právního posouzení věci, netřeba se obíratí soudem první stolice odmítnutou aplikací § 11 zák. proti nek. sout., ježto v tom směru odvolání projevuje názor souhlasný a též ne aplikací § 1 cit. zák., ježto odvolání samo praví, že není zapotřebí dovolávati se generální klausule v něm obsažené, poněvadž jsou splněny náležitosti § 2 cit. zák., kterého právě soud první stolice neprávem prý nepoužil, přehlédnuv, že v odstavci druhém tohoto předpisu výslovně uvedeny jsou údaje »o osobních poměrech« a »o podnětu, příčině a rozsahu«, jež zakládají nekalou reklamu, jsou-li způsobil oklamati a zjednati tím podniku na úkor jiných soutěžitelů přednost při soutěži. Odvolání snaží se dovoditi tuto klamavost přívlastku »studentské« při označení žalovaného knihkupectví poukazem k tomu, že »studentským« může býti jen podnik studenty založený, studenty vedený, pro studenty vydávající, nikoliv podnik soukromý se studentstvem v bližším vztahu nestojící. S tímto názorem nemůže souhlasiti ani odvolací soud a s poukazem k tomu, co v tom směru již shora bylo řečeno, jen ještě připomíná, že existují, po případě mohou existovati studentské kavárny, studentské jídelny, studentské scény atd., které nejsou nazývány studentskými proto, že studentům patří neb jimi jsou spravovány, po případě studentům svůj zisk odvádějí, nýbrž proto, že ve svém zařízení, způsobu vedení a pod. studentským zálibám, studentským kruhům chtějí vycházeti vsvědčiti, po případě své zákaznictvo převážně z kruhů studentských získati hledí. Je-li tomu tak u podniků jiných, může tak zajisté býti i u podniku knihkupectvého a soud první stolice nikterak nepochybil, neshledav v používání firmy »H-ovo studentské knihkupectví« ani klamavou reklamu, ani rozpor s dobrými mravy soutěže, zvláště ano slovo »H-ovo« zřetelně naznačuje, že jde o podnik soukromý a u studentského zákaznictva právem lze předpokládati tolik intelligence, kolik vyžaduje uvědomnění si rozdílu mezi oběma spornými závody.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Především netřeba řešiti otázku, je-li pozastavený dodatek přípustný s hlediska čl. 16 a násl. obch. zák., protože tu nejde o firmu, nýbrž jen o dodatek anebo údaj o podniku, jak jej má na mysli § 2 a také § 11 zákona proti nekalé soutěži. Nelze souhlasiti s názorem dovolatelovým, že každý dodatek, který jest nepřijatelný s hlediska předpisů o firmách, jest již proto v rozporu s dobrými mravy soutěže ve smyslu § 1 zák. o nekalé soutěži. Jen v tomto směru prováděl žalobce odvolací důvod nekalé soutěži. Jen v tomto směru prováděl žalobce odvolací důvod nekalé soutěži. Jen v tomto směru prováděl žalobce odvolací důvod nekalé soutěži, provedl-li jej vůbec, neboť pod c) odvolání uvádí, že není zapotřebí, by se dovolával generální klausule § 1, an je jeho nárok oprávněn podle speciálního ustanovení § 2. Nesejde ani na případné zaměnitelnosti firmy nebo poznačení podniků stran, protože zaměnitelnost je předpokladem nároku dovozovaného z čl. 16 a 27 obch. zák. anebo z § 11 zák. proti nekalé soutěži, o které tu však nejde, jak sama žalobkyně uznává. Zbývá tedy jedině zkoumati, je-li poznačení podniku žalovaného jako »H-ovo studentské knihkupectví« závadné s hlediska § 2 zákona

o nekalé soutěži. Je pravda, že nesejde na tom, měl-li žalovaný úmysl klamati někoho, anebo byl-li si vědom možnosti, že ono označení je způsobilé klamati. Jde jen o žalobu zdržovací a tu rozhoduje objektivní stav. Žalobce také ještě v dovolání trvá na tom, že jedině správným výkladem přídavku »studentský« je gramatický výklad, totiž jako přisvojovacího zájmena, vyjadřujícího, že podnik náleží studentstvu. V této příčině však odvolací soud právem vyloučil klamavost proto, že označení »studentské« knihkupectví není předmětem žaloby, nýbrž že označení je »H-ovo studentské knihkupectví«, takže z onoho prvního přisvojovacího zájmena je zřejmo, že podnik náleží soukromníku a nikoli studentstvu nebo studentské organizaci. Správnost tohoto výkladu dovolatel nikterak nevyvrátil všeobecným poukazem k tomu, že prý z onoho přisvojovacího zájmena osobního lze si domýšletí různé věci a že nelze tvrdit, že je nutno, by každý z tohoto znění vyčetl, že nejde o podnik studentů. Bylo již řečeno, že neběží o otázku zaměnitelnosti, nýbrž o klamavost, které tu však v otázce vlastnictví podniku není. Ono přisvojovací zájmeno osobní vylučuje také výklad, jako by šlo o podnik studenty vedený nebo pro ně vydělávající. Označení závodu žalovaného jako studentské knihkupectví nelze však uznati za klamavé ani v druhém možném výkladu, podle něhož má jím býti vyjádřen jaksi podnět, účel a hospodářský ráz podniku. V tomto směru není zcela bez významu ani subjektivní stránka, totiž proč a za jakých okolností k volbě onoho označení došlo. A tu právem odvolací soud přihlížel k tomu, v jakém místním prostředí podnik byl založen, jaké bylo jeho určení a obor činnosti, a správně usoudil, že s tohoto hlediska nebylo a není ono označení klamavým, třeba nešlo o knihkupectví, jež by bylo výhradně určené pro studenty anebo speciálně jenom pro tento obor zařízení. V onom označení není obsaženo, že jde o jediné anebo o výlučně studentské knihkupectví, a je proto nerozhodné, jsou-li ještě jiné podniky, které by také mohly a snad z lepších důvodů onoho označení užívatí. Je sice pravda, že i objektivně pravdivé (správné) označení může býti závadné, avšak jenom tehdy, jestliže se samo o sobě přiči pojmu dobrých mravů souťže, je-li tedy samo o sobě v tomto smyslu nemravné po rozumu § 1, čemuž tak v tomto případě není, anebo je-li přece jen klamavé, svým provedením, svou zvláštní úpravou, jak to má na mysli § 2 v odst. 3 (na konci) zákona proti nekalé soutěži; ani tato podmínka v souzeném případě není splněna.

Čís. 12309.

Z objednávky zubolékařských prací, jež učinila manželka ve vlastním jméně, jest zavázána i manželka.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1933, Rv I 1998/31.)

Žalobce, zubní lékař, provedl k objednavce žalované zubolékařské práce, za něž jí zaslal účet, jež žalovaná přijala. Manželství žalované bylo pak rozvedeno. Proti žalobě o zaplacení za vykonané práce namítla žalovaná, že žalobcův účet jest podle § 91 obč. zák. povinen zaplatiti

manžel žalované, nikoliv žalovaná. Procesní soud prvé stělice žalobu zamítl. **Důvody:** Podle § 91 obč. zák. náleží manželé závazek, by poskytoval manželce slušnou výživu. Výživou však nerozumí se jen výživa v pravém slova smyslu, nýbrž i, co manželka pro svou potřebu k existenci potřebuje, obzvláště pak lékařské ošetření v nemoci. Jak jest mezi stranami nesporno, manželství žalované v době provedení zažalovaných prací trvalo. Jest tudíž podle § 91 obč. zák. povinen k zaplacení účtu bývalý manžel žalované strany, jemuž zákon tuto povinnost ukládá. Manželka není povinna útraty společné domácnosti, k nimž patří i lékařské ošetření členů rodiny, platiti. Má-li nastati platební povinnost pro ni, musí se zakládati na zvláštním důvodu, na př. na zvláštním osobním závazku, anebo muselo by jíti o náklady nepřiměřené poměrům manželovým, což však nebylo tvrzeno. **Odvolací soud** uznal podle žaloby. **Důvody:** Jest ovšem pravda, že muž jako hlava rodiny jest též povinen podle § 91 obč. zák. poskytovat manželce slušnou výživu, k níž zajisté jest počítati i náklady lékařského ošetření v nemoci. Tím ovšem není ještě řečeno, že jest manželka zbavena způsoblosti k právním činům a že se sama nemůže zavázati. Především jest zdůrazniti, že ošetřování žalované strany a vykonání prací zubolékařských pro ni nespadá do rámce potřeb pro společnou domácnost, při jichž obstarávání, byť je i manželka sama objednávala, podle názorů právní teorie i judikatury pokládá se všeobecně za zavázaného manžel, pokud ovšem nebyla projevena vůle manželky, že se chtěla i sama zavázati. V tomto sporu, v němž nevyšlo na jevo, že žalovaná, davši se ošetřovati a vykonati si práce zubolékařské, jednala na manželův účet a jménem jeho, jest míti za to, že jako objednatelka lékařského ošetření dala též na jevo s dostatek svou vůli, že chce býti též sama smluvní stranou. Že si žalovaná jako osoba zletilá ony práce též sama objednala, není ani mezi stranami sporno. Přirozeným důsledkem toho jest i její povinnost zaplatiti lékařský honorář za uvedené práce (§ 1154 obč. zák.). Že i žalobce žalovanou pokládal za smluvní stranu, plyne z toho, že účet za konané práce na její jméno znějící též jí zaslal, což rovněž žalovaná nepopřela. Tím, že žalovaná účet ten bez námitek přijala, dala též mlčky na jevo svoji vůli, že pokládá se též za zavázanou (§ 863 obč. zák.). Každý jiný výklad odporoval by poctivému právnímu styku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce jde jen o to, zda z objednávky zubolékařských prací, jež učinila žalovaná ve vlastním jméně, je zavázán výlučně manžel. Podle zákona je manželka právě tak jako manžel nebo jiná osoba povinna věci, jež objednala a odebrala, zaplatiti (§§ 1066 a 1047 obč. zák.). Ustanovení § 91 obč. zák., na které se odvolala žalovaná k doličení toho, že měl býti žalován její muž, nevyklučuje pasivní legitimaci k žalobě, poněvadž tento § upravuje jen právní poměry mezi manželem a manželkou, nikoliv však právní poměry mezi manžely a třetími osobami. Zmíněné zákonné ustanovení opravňuje jen manželku, by naléhala na plnění zákonné povinnosti manželovy, — by jí totiž poskytoval podle

svého jmění slušnou výživu a v případě onemocnění poskytl i lékařskou pomoc, k níž patří i léčba a ošetření zubů, — nikoli však třetího, kdož uzavřel s manželkou smlouvu o věcech, jež tvoří předmět výživy. Třetí může nárok svůj uplatňovati bezprostředně proti manželce, pakliže z okolností případu je zjevno, že jest sama smluvní stranou a proto bezprostřední jeho dlužnicí. V souzeném případě je nesporno, že si žalovaná zubolékařské práce sama osobně objednala, čímž projevila též svou vůli, že chce býti smluvní stranou a že zaplatí tedy práce ty. Měla-li žalovaná za to, že placení těchto prací patří manželé, bylo její povinností, by hned při objednávce zmíněných prací upozornila žalobce na to, že jedná jménem manželovým, a měla též účet na ni znějící vrátiti, nechtěla-li jej uznati. Nezachovavši se tak, nese si důsledky toho sama. I když nelze použití předpisu § 1154 obč. zák. na souzený případ, jak mylně za to má odvolací soud, poněvadž nejde o smlouvu služební, nýbrž o dílo, právem uznal odvolací soud ve smyslu prosby žalobní. Odpovídalo by zajisté poctivému právnímu styku (§§ 863, 914 obč. zák.), kdyby žalovaná odepřela platiti zubolékařské práce, které, jak nesporno, objednala sama, tedy ve vlastním jméně, při čemž účet, který nepozastavila, zní jen na ni a výše jeho není vůbec popřena.

Čís. 12310.

Nepodstatné vady díla nestaly se podstatnými tím, že se jich oprava nezdařila.

Pokud nešlo o smlouvenou opravu díla ve smyslu § 1167, druhé věty, obč. zák., nýbrž o předběžnou zkoušku díla a o poskytnutí dodatné lhůty ke splnění smlouvy dodáním bezvadného díla. Mělo-li dílo i pak nepodstatné vady, mohl objednatel žádati buď opravu díla v přiměřené lhůtě nebo přiměřenou slevu z platu, nebyl však oprávněn od smlouvy odstoupiti.

Nežádal-li objednatel opravu díla, nýbrž je prostě nepřijal, nemá příčiny ke stížnosti, když mu nižší soudy přes to přiznaly přiměřenou slevu z platu.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1933, Rv I 164/32.)

Proti žalobě o zaplacení za dodané záclony namítly žalované, že záclony měly podstatné vady a že proto od smlouvy ustoupily. Procesní soud první stolice přisoudil žalobkyni ze zažalovaných 8.674 Kč jen 7.474 Kč, odpočítav od zažalované úplaty 1.200 Kč na odstranění vad záclon. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani této strany.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaných.

Důvody:

Nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čis. 4 c. ř. s.) spatřují dovolatelé v řešení právní otázky, zda se v souzeném případě jedná o podstatné vady a zda mají právo, odstoupiti od smlouvy čili nic. Oba nižší

soudy správně vystihly právní povahu smlouvy jakožto smlouvy o dílo (§§ 1165 a násl. obč. zák.). Jest tedy onu spornou otázku posuzovati podle předpisu § 1167 obč. zák., který přiznává objednateli díla oprávnění k jednostrannému zrušení smlouvy při podstatných vadách, jež činí dílo neupotřebitelným, nebo které se přiči výslovně dohodě. Právem doličují nižší soudy, že v souzeném případě nejde o podstatné vady záclon. Namítku dovolatelů, že se vady, i kdyby dříve nebyly podstatnými, staly podstatnými tím, že se jich oprava nezdařila, nelze uznati za odůvodněnou, poněvadž takový výklad se přiči pojmu podstatné vady, jak jej zákon v § 1167 obč. zák. přesně určuje. Pokud dovolatelé doličují, že nejsou povinni, poskytovat žalované příležitost k opravě dvakrát, budují své vývody na skutkovém předpokladu, který nebyl zjištěn. Podle skutkových zjištění prvního soudu, odvolacím soudem podle § 498 c. ř. s. převzatých, jimiž také dovolací soud jest vázán (§§ 272, 498 a 513 c. ř. s.), pověsila žalovaná záclony, které jí byly dne 31. května 1928 dodány, koncem srpna 1928 na okna, leč nelíbily se jí, protože nepadly, vyzvala žalobkyni, by se přišla na záclony podívat, a tato poslala nějakou paní, která všechny záclony vzala, přešila a pak zase přinesla. Z tohoto zjištění vysvítá, že nešlo o smlouvenou opravu záclon ve smyslu § 1167 druhé věty obč. zák., nýbrž o předběžnou zkoušku díla a o poskytnutí dodatné lhůty ke splnění smlouvy dodáním bezvadných záclon. Poskytla-li však žalovaná žalobkyni taktó bez omezení lhůtu k dohovení a ke zdokonalení objednaných záclon, šlo teprve při opětovném předání přešitých záclon o skutečné plnění smlouvy žalobkyní. Ježto podle zjištění nižších soudů záclony i po přešití měly nepodstatné vady, mohla žalovaná podle § 1167 obč. zák. žádati buď opravu záclon, ke které by byla musela dáti žalobkyni přiměřenou lhůtu s výhradou, že nebude-li oprava ve lhůtě provedená, ji odmítne, buď přiměřenou slevu platu, nebyla však oprávněna, od smlouvy odstoupiti. Ježto žalovaná podle zjištění nižších soudů opravu přešitých záclon nežádala, nýbrž je prostě nepřijala, nemá příčiny ku stížnosti, když jí nižší soudy přes to přiznaly přiměřenou slevu z platu (viz rozhodnutí čis. 4569 sb. n. s.).

Čís. 12311.

Konkursní řád ze dne 27. března 1931, čis. 64 sb. z. a n.

Namítána-li správcem konkursní podstaty proti žalobě, již se domáháno zaplacení dospělé pohledávky za podstatou do 14 dnů pod exekucí, nedostatečnost podstaty, nelze to přejíti a odsouditi správce sice ve smyslu žalobní žádosti, avšak s obmezením »podle stavu jmění konkursní podstaty«, nýbrž jest otázku nepostačitelnosti konkursní podstaty k úplnému uspokojení všech pohledávek za podstatou řešiti již v tomto sporu zjištěním stavu podstaty a pohledávek za podstatou v době vydání rozsudku. Nastane-li později změna ve stavu podstaty nebo pohledávek za ní, je věcí správce podstaty, by se v exekučním řízení bránil odporem podle § 35 ex. ř.

Při zjištění stavu podstaty přichází v úvahu jen pohotovosti správce. Důkaz o tom, zda a pokud pohotovosti stačí ke krytí zažalované pohledávky, jest provésti dotazem na konkursního komisaře neb na konkursní

soud. Tím ovšem není vyloučeno, by žalobce neuplatňoval, že správce podstaty zavinil nedostatek pohotovosti, což je však otázkou zvláštního sporu.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1933, R II 529/32.)

V žalobcově domě měl H. byt za roční nájemné 16.800 Kč. Nájemné se mělo platit až do konce roku 1931 měsíčně a od 1. ledna 1932 čtvrtletně předem. Dne 17. října 1931 byl na jmění H-a vyhlášen konkurs a správcem konkursní podstaty byl ustanoven Dr. F., jenž vstoupil v nájemní smlouvu úpadce se žalobcem a zaplatil též nájemné za měsíce listopad a prosinec 1931. Dne 30. prosince 1931 dal Dr. F. žalobci výpověď k 31. březnu 1932, již vzal žalobce na vědomí. Nájemné za dobu od 1. ledna 1932 do 31. března 1932 nebylo přes upomínání zaplacen. Dr. F. uznal sice tuto pohledávku za pohledávku za podstatou, ale odmítl ji zaplatit, poukázav k tomu, že podle stavu jmění konkursní podstaty nelze předvídati, zda a jakou kvotou bude lze pohledávky za podstatou zaplatit. Proti žalobě o zaplacení dlužného nájemného 4.200 Kč namítl žalovaný správce úpadkové podstaty, že žaloba jest předčasná, konkursní podstata nestačí ke krytí veškerých splatných a žádaných pohledávek za podstatou, poněvadž splatné pohledávky za podstatou jsou asi šestinásobné proti prostředkům podstaty, že tedy jest postupovati podle § 50 konkursního řádu. Procesní soud první stolice uznal právem, že žalovaný jest povinen zaplatit žalobci 4.200 Kč do 14 dnů pod exekuci, avšak podle stavu jmění konkursní podstaty. Důvody: Poněvadž obě strany udaly souhlasně, že Dr. F., jako správce podstaty vstoupil v nájemní smlouvu, o kterou jde a kterou pak vypověděl (§ 25 konk. ř.), že zažalovaná pohledávka jest pohledávkou za podstatou (§ 49 čís. 3 konk. ř.), kterou podle § 50 konk. ř. z konkursní podstaty jest zaplatit především před ostatními pohledávkami a že tato pohledávka jest co do výše po právu, žalovaná však přes to odírá uspokojení žalujícího věřitele podstaty, mohl, ale nemusil žalobce podle § 126 (3) konk. ř. (zákona ze dne 27. března 1931 čís. 64 sb. z. a n.) žádati o odpomoc u konkursního komisaře, byl též oprávněn svůj nárok proti správci podstaty vymáhati žalobou, jakž činil. Bylo proto uznati, jak se ve výroku stalo a jest vzhledem k námitkám žalovaného jen podotknouti toto: Žaloba není vzhledem k právě řečenému předčasná. Soud nemusel v tomto sporu zkoumati správnost námitek žalované strany, že konkursní podstata nestačí ke krytí veškerých splatných a žádaných pohledávek za podstatou, poněvadž splatné pohledávky za podstatou převyšují několikrát prostředky podstaty a že tato okolnost byla žalobci známa. § 50 konk. ř., na který se žalovaná strana k odůvodnění tvrzení o předčasnosti žaloby odvolává, ustanovuje sice mezi jiným, že, nemohou-li býti pohledávky za podstatou uspokojeny úplně, mají hotové výdaje zapravené zálohou správcem podstaty přednost před ostatními pohledávkami, avšak § 50 konk. ř. nelze vykládati v tom smyslu, že stanoví výjimku z pravidla § 126 (3) konk. ř., a že jest za předpokladů odst. (2) § 50 konk. ř. věřiteli podstaty odňata možnost postupovati podle § 126 (3) konk. ř. (poslední případ tohoto odstavce). Okol-

nosti namítané žalovanou stranou mohou býti uplatněny po případě v exekučním řízení, v tomto sporu však nepadají na váhu. Co ustanovuje § 50 konk. ř. o zvláštních podstatách a o jejich poměru ke společné podstatě, nevztahuje se vůbec na případ, o němž jde. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného, zrušil napadený rozsudek a uložil soudu první stolice, by, vyčkaje pravomoci, řízení doplnil a znovu rozhodl; odvolání žalobcově poukázal na toto rozhodnutí. Důvody: Z napadeného rozsudku odvolaly se obě strany a uplatňuje žalobce odvolací důvod rozporu rozsudku a nesprávného právního posouzení, žalovaný nesprávného právního posouzení a vadnosti řízení a navrhuje žalobce, by rozsudek první stolice byl změněn v tom smyslu, že se z rozsudečného výroku vypouštějí slova »avšak podle stavu konkursní podstaty«, žalovaný pak, by rozsudek byl buď zrušen nebo změněn v tom smyslu, že se žalobní žádost zamítá. Podle ustanovení § 126 konk. ř. mají sice nároky věřitelů podstaty býti uspokojeny bez ohledu na stav jmění, jakmile jsou určeny a splatny, a přiznává se věřitelům těmto i právo buď se domáhati odpomoci u konkursního komisaře nebo přímo správce o zaplacení žalovati. Než vše to se může státi jen za předpokladu ustanovení § 50 konk. ř., že totiž k uspokojení jejich pohledávek může dojiti jen v tom případě, má-li podstata dostatečné prostředky a se zřetelem na ostatní pohledávky za podstatou rovněž dospělé. Nelze sdíleti názor soudu první stolice, že otázku nedostačitelnosti podstaty ke krytí všech dospělých pohledávek za podstatou jest řešiti až v řízení exekučním, poněvadž podle jeho názoru ustanovení § 50 konk. ř. nemůže býti pokládáno za výjimku z pravidla vysloveného v § 126 konk. ř. Než právě naopak § 50 konk. ř. stanoví zásadu, že, nemohou-li pohledávky za podstatou býti úplně uspokojeny, má se tak státi poměrně, a na této všeobecné zásadě nemůže býti nic měněno ustanovením § 126 konk. ř., jež se nezabývá nárokem samým, nýbrž upravuje jen způsob, kterým věřitel podstaty právo § 50 konk. ř. mu přiznané může uplatniti. Může se tedy věřitel podstaty podle § 126 konk. ř. domáhati zaplacení jen té částky, která mu podle ustanovení § 50 konk. ř. přísluší, tedy při nedostačitelnosti podstaty ke krytí všech pohledávek za podstatou, zaplacení toho, co poměrně na něho připadá. Při tom jest vzíti zřetel i k tomu, že nelze odsouditi správce konkursní podstaty k něčemu, co splnění mu brání ustanovení § 50 konk. ř. Tomu snad čelící dodatek v rozsudku první stolice »podle stavu konkursní podstaty« činil by výrok rozsudečný nejasným a neurčitým a proto také vedení exekuce nemožným. Soudci první stolice bude se tudíž v první řadě zabývatí otázkou, a to i případným doplněním přednesu stran ve smyslu § 182 c. ř. s., zda a pokud podstata stačí k úplnému nebo jen k poměrnému uspokojení všech určených a splatných pohledávek za podstatou, a bude mu také provéstí veškeré ve směru tomto žalovaným již nabídnuté a snad oběma stranami ještě dodatečně navržené důkazy. Pak-li vyjde na jevo, že podstata nemá dodatečné pohotovosti ke krytí všech pohledávek za podstatou, bude soudci první stolice vzíti v úvahu, zda žalobu lze zamítnouti částečně nebo zcela a snad také jen pro předčasnost. Ježto se s těmito otázkami soud první stolice nezabýval, jest řízení kusým a byl rozsudek první stolice k odvolání žalovaného zrušen a nařizeno nové jednání a rozhodnutí, vzhledem k důle-

žitosti právní otázky však vyhrazena pravomoc. Tím jest vyřízeno současně i odvolání žalobce, k jehož vývodům se dodává ještě toto: Nelze, jak míní žalobce, z toho, že správce zaplacení pohledávky právě vzhledem k ustanovení § 50 konk. ř. odmítl, a tudíž vyplacení oddaluje, přiznati již věřiteli podstaty právo k žalobě bez ohledu k ustanovení § 50 konk. ř., ježto pro názor ten není zákonného podkladu. Že snad správce konkursní podstaty mohl nájemné zaplatiti zálohou ve smyslu § 50 konk. ř. a tím přivoditi možnost uhrazení před ostatními věřiteli podstaty, nemůže žalobce, ano se tak nestalo, uplatňovati odvoláním. Při tom jest podotknouti, že tu není žalobcem tvrzeného rozporu v rozsudku, jenž prý spočívá v tom, že soudce v důvodech uvedl, že žalobní nárok je odůvodněn a naproti tomu v rozsudečném výroku doplnil přiznaný žalobní nárok dodatkem »podle stavu konkursní podstaty«. Rozporu tu není, ježto tímto výrokem také skutečně nároku žalobcovu bylo vyhověno a jen jeho vykonatelnost ve smyslu ustanovení § 50 konk. ř. byla omezena.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu rekursu.

Důvody:

Není pochybnosti o tom, že věřitel podstaty jest oprávněn k podání žaloby podle § 126 odstavec třetí k. ř., odepírá-li nebo oddaluje-li správce podstaty uspokojení pohledávky, a, že správce konkursní podstaty může býti odsouzen nehledíc ke stavu konkursního řízení ku placení plné pohledávky za podstatou do 14 dnů pod exekucí podle §§ 126 odstavec (1) a (3) k. ř. a § 409 odstavec první c. ř., je-li pohledávka za podstatou určena a splatna (§ 126 odstavec (1) k. ř.). Předpokladem tohoto výroku však jest, že nedostatečnost podstaty k úplnému krytí není zřejmou, neboť jinak v opačném případě může pohledávka býti uspokojena podle § 50 odstavec (2) k. ř. jen poměrně; co bylo placeno nelze podle § 50 odstavec (2) druhá věta k. ř. požadovati zpět a správce ručí podle § 79 odstavec (3) k. ř. za majetkovou újmu, která by vzešla ze zanedbání povinností mu uložených, tudíž i z toho, že opomenul ve sporu namítati, že podstata nestačí k úplnému krytí všech pohledávek za podstatou. Namítal-li správce — jak je tomu v souzeném případě — nedostatečnost podstaty, nelze to přejíti a odsouditi správce sice ve smyslu žalobní žádosti, avšak s omezením, podle stavu jmění konkursní podstaty (srovnej rozhodnutí čis. 5958 sb. n. s.). Neboť žalobci jde o vydobytí vykonatelného exekučního titulu s určitým dnem plnění, jenž by za takového doslovu rozsudku nestačil k vedení exekuce, nýbrž vyžadoval by průkaz veřejnou listinou (§ 7 ex. ř.), že stav konkursní podstaty připouští zaplacení vymáhané pohledávky (srovnej rozhodnutí čis. 5987 sb. n. s.). Odkazoval by tím proto sporný soudce žalobce po případě na nový spor o zjištění skutečnosti, od níž závisí vykonatelnost zažalované pohledávky. Ani druhá výtka rekurentova neobstojí, že totiž řešení otázky té spadá výlučně do exekučního řízení, poněvadž prý procesní soud nemá ani možnosti s otázkou tou se zabývati, jelikož v případě speněžení jmění podstaty dražbou podle § 121 k. ř. platí předpisy exekučního řádu, kdežto v případě prodeje z volné ruky se rozděluje výtěžek podle předpisů konkursního řádu. Neboť rekurent přehlíží, že nejde o rozdělení pod-

staty po jejím speněžení, nýbrž o zjištění stavu podstaty a pohledávek za podstatou v době vydání rozsudku, která je jediné rozhodnou pro vydání rozsudku žádaného doslovu (srovnej rozhodnutí čis. 9586 sb. n. s.). Nastala-li později změna ve stavu podstaty aneb pohledávek za ní, jest věcí správce podstaty, by se v exekučním řízení bránil odporem podle § 35 ex. ř. Právem proto uložil odvolací soud procesnímu soudu první stolice, by se s námitkou správce podstaty zabýval a podle toho spor rozřešil. Avšak jest zdůrazniti, že jen pohotovosti správce, jichž bylo upotřebiti k uspokojení pohledávek za podstatou, přijdou při tom v úvahu a že důkaz o tom, zda a pokud pohotovosti stačí ke krytí zažalované pohledávky, jest provéstí dotazem na konkursního komisaře neb konkursní soud. Tím ovšem není vyloučeno, by žalobce neuplatňoval, že správce podstaty zavinił nedostatek pohotovosti, což je ale otázkou zvláštního sporu, kterou v souzeném případě nelze řešiti. Vytyká-li rekurent, že správce podstaty měl býti odsouzen bez ohledu na stav podstaty k zaplacení pod exekucí na úpadcovy svršky, na nichž má podle § 1101 obč. zák. zájemným popsáním zákonné právo zástavní a tudíž právo na oddělené uspokojení podle § 12 k. ř., přehlíží, že z toho důvodu nežaloval, nýbrž výslovně z důvodu § 126 odstavec (3) k. ř. a žalobní žádost ustanovení § 12 k. ř. nepřizpůsobil.

Čís. 12312.

Nedostatkem dozoru nad dítětem jest nedostatek dobré vůle zabrániti, by dítě nepřišlo k úrazu.

I dvouletému děvčeti jest přiznati náhradu za zohyzdění, je-li zohyzdění z mnohého způsobu výdělků vyloučeno a je-li jeho volba povolání obmezena a stížena.

Předmětem určovací žaloby (§ 228 c. ř. s.) může býti jen právo, jež již tu bylo v době podání žaloby. Tak jest tomu, domáháno-li se zjištění, že poškozenému, jemuž byla odňata část ruky, přísluší proti škůdci právní nárok na náhradu výloh spojených s opatřením prothesy za amputovanou část ruky. Právní zájem na brzkém určení tohoto nároku jest spatřovati v tom, že poškozený musí věděti, zda si může prothesu opatřiti na účet škůdce, jakmile nastane toho nutnost, kdyby mu to majetkové poměry nedovolovaly. Dvouleté dítě nemůže se však domáhati proti škůdci zjištění práva na náhradu ušlého výdělků.

(Rozh. ze dne 28. ledna 1933, Rv II 768/31.)

Dvouletá Hildegarda Š-ová byla zachycena motorovým vozem poliční dráty a utrpěla zranění, mezi jiným i na pravé ruce, jež jí musela býti částečně v nemocnici amputována. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se Š-ová na řidiči vozu a na podnikatelce dráhy 1. by bylo uznáno právem, že žalobkyni přísluší proti žalovaným právní nárok na náhradu měsíčně předem splatné renty za sníženou pracovní schopnost z důvodu utrpěného úrazu a z téhož důvodu i právní nárok na náhradu výloh spojených s opatřením prothesy pro amputovanou část pravé

ruky, 2. by byli žalovaní uznáni povinnými zaplatiti žalobkyni bolestné 45.000 Kč, náhradu 40.000 Kč za zohyždění a měsíčně rentu 600 Kč. Procesní soud první stolice přisoudil žalobkyni 8.000 Kč bolestného a 12.000 Kč za zohyždění; jinak žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání žalovaných, vyhověl však odvolání žalobkyně a změnil napadený rozsudek v ten rozum, že se zjišťuje, že žalobkyni přísluší proti žalovaným právní nárok na náhradu měsíčně předem splatné renty za sníženou pracovní schopnost z důvodu utrpeného úrazu a z téhož důvodu dále i právní nárok na náhradu výloh spojených s opatřením prothese pro amputovanou část pravé ruky; jinak napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d vyhověl částečně dovolání žalovaných a změnil napadený rozsudek a změnou tou i rozsudek procesního soudu první stolice tak, že uznal právem 1. žalovaní jsou povinni zaplatiti žalobkyni do 14 dnů pod exekuci rukou společnou a nerozdílnou 20.000 Kč; 2. zjišťuje se, že žalobkyni přísluší proti žalovaným právní nárok na náhradu výloh spojených s opatřením prothese pro amputovanou část pravé ruky z důvodu utrpeného úrazu; 3. ostatní část žaloby se zamítá. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Odvolací soud dospěl na základě zjištěného skutkového stavu i ke správnému závěru, že matka žalobkyně není spoluvinnou na úrazu žalobkyně. Neboť předpokladem nedostatku dozoru nad dítětem (§ 1297 obč. zák.) jest nedostatek dobré vůle zabrániti, by dítě nepřišlo k úrazu. Takového nedostatku dobré vůle za zjištěných okolností tu však není.

Dovolatelka vytýká předčasnost nároku na náhradu za zohyždění, poukazujíc k tomu, že u dvouletého děvčete nelze mluvit o zmařeně nebo zmenšené naději na sňatek. Přehlíží však, že odvolací soud přiznal náhradu tu i proto, že žalobkyně je zohyžděním z mnohého způsobu výdělku vyloučena, její volba povolání je omezena a ztížena. Za to se jí má dostati náhrady, jakmile je zjištěno zohyždění, jež může mítí takový vliv na lepší zaopatření (srovnej rozhodnutí čí. 7614 sb. n. s.). Přihlíží-li se i jen z tohoto důvodu k zmenšené naději na lepší zaopatření (§ 1326 obč. zák.), jest přisouzená částka 12.000 Kč úměrnou a není zapotřebí řešiti hořejší otázku dovolately nadhozenou. Předčasným není nárok ten proto, že jeho předpokladem je podle § 1326 obč. zák. již pouhá možnost snížené naděje na lepší zaopatření.

Zbývá jen výtka obou dovolatelů, že určovací žaloba je nepřípustná. Ta se skládá ze dvou částí. Prvá obsahuje nárok na zjištění, že žalobkyni přísluší proti žalovaným právní nárok na náhradu výloh spojených s opatřováním prothese za amputovanou část pravé ruky. Tato žalobní žádost vyhovuje ustanovení § 228 c. ř. s., neboť předpokladem žaloby o zjištění práva jest, by právo to v době podání žaloby tu již bylo. A tomu tak v souzeném případě jest, jelikož žalovaní jsouce zavázáni k náhradě škody, jsou povinni podle § 1323 obč. zák. uvést

na své náklady vše v předešlý stav, pokud je to možné. Hodlá-li si žalobkyně opatřiti prothesu, jde o náhražku předešlého stavu, o obdobu uvedení do předešlého stavu a je proto žalovaná strana povinna náklady s tím spojené hraditi. Právo na náhradu těchto útrat již existuje. Právní zájem na brzkém zjištění tohoto nároku je dán tím, že žalobkyně musí věděti, zda si prothesu může opatřiti na účet žalované strany, jakmile nastane toho nutnost, kdyby jí to její majetkové poměry nedovolovaly, a má proto zájem na odstranění tohoto nejistého právního stavu, by nebyla ve svém rozvoji brzděna. Jinak je tomu s druhou částí určovací žaloby o zjištění práva na náhradu renty předem měsíčně splatné. Předmětem určovací žaloby může býti podle § 228 c. ř. s. zjištění právního poměru anebo práva. Žalobkyně se však nedomáhá zjištění právního poměru, nýbrž zjištění práva, jež dosud nevzniklo, neboť předpokladem práva na náhradu škody jest podle § 1295 obč. zák. kromě jiného, že škoda skutečně vznikla (§ 1325 obč. zák.), v souzeném případě, že žalobkyni bude následkem její nezpůsobilosti k výdělku budoucně výdělek ucházeti. To však zjištěno není, a při dvouletém dítěti se ani zjistiti nedá, nýbrž jest jen zjištěna možnost budoucí újmy na výdělku. Nejde ani o právo, jehož vznik je vázán na výminku (§§ 695, 897 obč. zák. a násl.), jež ovšem požívají soudní ochrany i v exekučním řízení (§ 378), i v konkursním (§ 18) i ve vyrovnacím řízení (§ 19 vyr. ř.), nýbrž jde o nedostatek právní skutečnosti ke vzniku práva na náhradu škody potřebné. Nevzniklo-li tedy dosud právo, o jehož zjištění se žalobkyně uchází, nemůže býti předmětem určovací žaloby a bylo proto dovolání v tomto bodě vyhověno.

Čís. 12313.

Společnosti s r. o. (zákon ze dne 6. března 1906, čí. 58 ř. zák.).

Z toho, že zástupce společníka jest zmocněn účastniti se valné hromady, nikterak ještě o sobě neplyne zmocnění k výkonu hlasovacího práva.

(Rozh. ze dne 2. února 1933, R I 1148/32.)

Rejstříkový soud vrátil opověď společnosti s r. o. mimo jiné proto, by plné moci vydané dvěma společníky byly doplněny dodatečným prohlášením, že zmocněnci byli podle nich oprávněni vykonávati na valné hromadě hlasovací právo za zmocnítele. Re k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil, ježto požadované doplnění plných moci odpovídá ustanovení § 39, druhý odstavec, zákona ze dne 6. března 1906 čí. 58 ř. zák., neboť plná moc k výkonu práva hlasovacího musí výslovně zníti na toto oprávnění.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Pokud se týče otázky doplnění plných mocí, bylo by přisvědčiti stě-
žovatelům, kdyby zmocnění k zastupování při valné hromadě bezpo-
chybně obsahovalo v sobě i zmocnění k výkonu hlasovacího práva. Ale
tomu tak není, neboť zástupce může býti oprávněn k účastenství na
valné hromadě, aniž by zároveň musil býti také zmocněn k výkonu hla-
sovacího práva (podobně jako při společnosti akciové, viz kom. Staub-
Pisko čl. 224, § 18).

Čís. 12314.

O snížení nebo zvýšení výživného pro manželské dítě, smlouvaného
mezi otcem a matkou, nelze rozhodovati v řízení nesporném, nýbrž jen
v řízení sporném.

(Rozh. ze dne 2. února 1933, R I 1161/32.)

Opatrovnický soud uložil manželskému otci, by platil od
19. prosince 1931 na výživu dítěte 250 Kč měsíčně. R e k u r s n í s o u d
zvýšil výživné na 300 Kč měsíčně.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu opatrovníka dítěte i otce
zrušil napadené usnesení jakož i usnesení prvního soudu co do výživ-
ného za dobu od 19. prosince 1931 do 28. února 1932 a odmítl návrh
na jeho úpravu za tuto dobu; pokud šlo o výživné za dobu počínajíc
dnem 1. března 1932, vyhověl dovolacímu rekursu otcovu a obnovil
usnesení prvního soudu. V onom směru uvedl v

d ů v o d e c h:

Pokud jde o výživné za dobu od 19. prosince 1931 do 28. února 1932,
je řízení o výživném za tuto dobu zmatečným podle ustanovení § 41
písm. d) nesporného zákona. Výživné pro nezletilou bylo na tuto dobu
podle udání stran opatřeno dohodou, ujednanou mezi jejími rodiči, tím
způsobem, že se její otec zavázal její matce platiti na výživu nezletilé
dcery měsíčně 550 Kč. Otec sice netvrdil, že tato dohoda byla smlouvena
jen na dobu do 28. února 1932, avšak nepopřel dotčené tvrzení opatrov-
níkovo. Dohodou touto, jež soudu opatrovnickému nebyla předložena
ke schválení, byl upraven právní poměr ve příčině výživného mezi otcem
a matkou. Otec domáhal se ve svém návrhu snížení tohoto dohodou sta-
noveného výživného na měsíčních 200 Kč, matka pak navrhla zvýšení
na 750 Kč, kdežto opatrovník trval na výživném 550 Kč. Než o snížení
nebo zvýšení výživného smlouvaného mezi otcem a matkou nelze roz-
hodovati v řízení nesporném, nýbrž jen v řízení sporném. Proto jsou
rozhodnutí nižších soudů ve příčině výživného za dobu do 28. února
1932 zmatečná; bylo je tedy zrušiti a návrh co do této doby odmítnouti.

Čís. 12315.

Ochrana nájemců.

Předpisem § 23 zákona o ochraně nájemníků ze dne 28. března 1928,
čís. 44 sb. z. a n. (v doslovu zákona ze dne 26. listopadu 1930, čís. 166
sb. z. a n.), není vyloučena přímá žaloba pronajímatele na nájemníka
o placení přípustného zvýšení podle § 9 zákona, jež nájemník odpirá.
Byl-li takový spor zahájen a nepředcházelo-li rozhodnutí nesporného
soudce podle § 21 (2) a 23 zákona a závisí-li rozhodnutí sporu zcela
nebo z části na tom, zda zvýšení nájemného je podle § 9 zák. přípustné,
m u s í procesní soud řízení přerušiti a vyžádati si rozhodnutí nesporné-
ného soudce o tom, zda jest zvýšení nájemného přípustné za dobu, za
kterou jest v žalobě požadováno, tedy nejen pro dobu od nejbližšího
nájemního období (jen pro budoucnost), nýbrž po případě i pro dobu
minulou.

(Rozh. ze dne 2. února 1933, R I 37/33.)

Žalobci (pronajímatelé) se domáhali žalobou, zadanou dne 11.
června 1931, na žalovaném (nájemníku) doplatku nájemného za měsíce
březen až červen 1931, vypočítavše, jaké nájemné by jim bylo příslušelo
od 1. března 1931 podle § 3 zákona ze dne 26. listopadu 1930 čís. 166
sb. z. a n. při zvýšení základního nájemného o 190% a jaké nájemné
žalovaný ve skutečnosti platil. Procesní soud přerušil dne 1.
října 1931 řízení podle § 25 zákona ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb.
z. a n., načež na zvláštní návrh pronajímatelů ze dne 27. října 1931
upravil okresní soud v nesporném řízení podle § 23 zmíněného zákona
usnesením ze dne 27. ledna 1932 nájemné s účinností od 1. února 1932
touž částkou, kterou žalobci položili za základ svému výpočtu nedo-
platků. P r v n í s o u d pak žalobu zamítl, zamítnuv před tím návrh ža-
lobců na opětné přerušení sporu podle § 25 zák. o ochr. náj. k vůli
určení nájemného za dobu od 1. března 1931. O d v o l a c í s o u d
zrušil, vyhradiv pravomoc, rozsudek prvního soudu pro neúplnost ří-
zení, vycházející z právního názoru, že, byly-li tu předpoklady § 9 zák.
o ochr. náj. (rozuměj v doslovu zák. čís. 166/1930) pro požadované
zvýšené nájemné také v době od března do června 1931, není vylou-
čeno, by se žalobci nedomáhali sporem na žalovaném náhrady za ne-
zaplacené zvýšené nájemné i za uvedenou dobu, třebaže tato předchází
1. únoru 1932.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Právní názor odvolacího soudu je v podstatě správný a neprávem
mu žalovaný odporuje. Pro správné rozhodnutí nutno si především ujas-
niti, jaké změny nastaly v ochraně nájemníků zákonem čís. 44/1928
(s účinností od 1. dubna 1928) v příčině nájemného. Zmíněný zákon.

nepřevzav z dřívějších zákonů odstavec první § 20 o tom, že dohoda o nájemném může být platně učiněna jen potud, pokud neodporuje ustanovením zákona nebo pokud nebude nájemné jinak upraveno rozhodnutím soudu podle § 22, uznal smluvní volnost o výši nájemného, i když toto bylo vyšší, než zákon do té doby dovoloval. Ale ani tato smluvní svoboda o nájemném není podle zákona čis. 44/1928 bezvýhradná, protože jest obmezena (jako dříve) stejným předpisem § 22, podle něhož soud přezkouší na návrh nájemníkův nebo pronajímatelův úmluvy o zvýšení nájemného nad míru uvedenou v § 9. O takový případ v tomto sporu nejde, protože podle tvrzení žalobců nájemné nebylo zvýšeno nad uvedenou míru, nýbrž bylo naopak podle jejich tvrzení placeno pod touto mírou a nejde tu o nějaký přeplatek za dobu minulou, o němž se § 22 (2) zmiňuje, nýbrž naopak o nedoplatek. Předpisu § 22 nelze tu tedy vůbec použítí a proto tu také nemá význam ustanovení § 22 (2) o úpravě nájemného s účinkem od nejbližšího nájemního období, tedy jen pro budoucnost. V případě, o nějž jde, bylo by bývalo možno použítí předpisu § 21 (2), podle něhož rozhoduje okresní soud o zvýšení nájemného podle § 9 k návrhu pronajímatelovu nebo nájemníkovu, ale jen, neshodnou-li se strany o základním nájemném podle § 8 neb o jiných podmínkách zvýšení nájemného, jak tomu bylo také v souzeném případě. Jinými slovy, vznikne-li mezi stranami rozpor o podmínkách obecně přípustného zvýšení nájemného podle § 9 (v nynějším doslovu zákona č. 166/1930), rozhodne o zvýšení k návilu té neb oné strany okresní soud v řízení nesporném podle § 23. Tím však není vyloučena přímá žaloba pronajímatelova na nájemníka o placení přípustného zvýšení podle § 9, jestliže je nájemník odpírá. Jde to zřejmě najevo z § 25 a nejvyšší soud to vyslovil již také v rozhodnutí čis. 1989 sb. n. s. Byl-li takový spor o placení nájemného zahájen a nepředcházelo-li rozhodnutí nesporného soudce podle §§ 21 (2) a 23 a závisí-li rozhodnutí sporu zcela nebo částečně na tom, je-li zvýšení nájemného podle § 9 přípustné, musí procesní soud řízení přerušití a vyžádati si toto rozhodnutí, t. j. rozhodnutí nesporného soudce o tom, zda bylo zvýšení nájemného podle § 9 přípustné za dobu, za kterou jest v žalobě požadováno. Slova § 25 »nebylo-li již o věci rozhodnuto«, vztahují se právě na zmíněný již předpis § 21 (2). Z toho, co posud uvedeno, jest viděti, že v souzeném případě jest rozhodnutí nesporného soudce ze dne 7. ledna 1932 pro tento spor bez významu a že jest správným názor odvolacího soudu, pokud uvádí, že záleží na tom, zda tu byly předpoklady pro zvýšení nájemného i v době od března do června 1931, na niž se žalobní návrh vztahuje. Tento názor nutno jen opravití v tom, že o zmíněné okolnosti nemůže rozhodovati procesní soud, nýbrž podle § 25 toliko soudce nesporný. Bude tedy třeba přerušití sporné řízení v první stolici znova. V takovém případě rozhoduje nesporný soudce otázku přípustnosti požadovaného zvýšení nájemného i pro dobu minulou a s účinkem i pro procesní soud závazným. V tom tkví hlavní omyl žalovaného, který v rekursu zdůrazňuje, že určení nájemného za dobu minulou je prý podle § 25 vyloučeno. Pak by byl tento předpis

bez jakéhokoli významu. Nespornému soudci bude se zabývatí také otázkou výše činovních dávek, která byla podkladem výpočtu žalobního nároku, neboť i tato okolnost jest podle § 23 (3) v daném případě »rozhodnou pro přípustné zvýšení«. Též v tom směru bylo nutno opravití názor odvolacího soudu, jenž vycházel z názoru, že se touto otázkou má obíratí procesní soud.

Čís. 12316.

Proti usnesení rekursního soudu, jimž byla zamítnuta námítka věcné nepřislušnosti a vysloveno, že k projednávání sporu jest věcně příslušným dovolaný krajský soud, nikoliv pracovní soud, jest přípustný dovolací rekurs.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čis. 131 sb. z. a n.).

Ve sporu o žalobě vdovy po zaměstnanci na bývalého zaměstnavatele zesnulého manžela o náhradu škody pro nepřihlášení manžela k pensijnímu pojištění, není příslušným rozhodovati pracovní soud.

(Rozh. ze dne 2. února 1933, R I 56/33.)

Vdova po zaměstnanci domáhala se na jeho bývalém zaměstnavateli měsíčního důchodu 250 Kč z důvodu náhrady škody, ježto žalovaný nepřihlásil manžela žalobkyně k pensijnímu pojištění. Žalovaný vznesl proti žalobě, zadané na krajském soudě, námítku věcné nepřislušnosti, máje za to, že jest příslušným pracovní soud. Soud první stolice vyhověl námítce věcné nepřislušnosti a odmítl žalobu. Rekursní soud zamítl námítku věcné nepřislušnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud změnil usnesení prvního soudu, jimž bylo vyhověno námítce věcné nepřislušnosti, a vyslovil, že ku projednání tohoto sporu jest věcně příslušným dovolaný krajský soud, nikoliv pracovní soud podle zákona ze dne 4. července 1931, čis. 131 sb. z. a n. Předpis § 45 první odstavec j. n. tu nepřichází v úvahu, neboť usnesení rekursního soudu není napadeno proto, že pro tuto právní věc jest odůvodněna příslušnost některého jiného sborového soudu nebo některého okresního soudu, nýbrž jen proto, že prý o žalobě má rozhodovati soud pracovní, jimž by byl v tomto případě pracovní soud v T., zahájivší svou činnost podle §§ 1 a 4 odst. (1) vládního nařízení ze dne 1. prosince 1931, čis. 180 sb. z. a n. již dnem 1. ledna 1932.

Dovolací rekurs je tudíž přípustný, ale nelze mu přiznati oprávněnost. V § 1 odst. (1) zákona ze dne 4. července 1931, čis. 131 sb. z. a n. jest výslovně a jasně stanoveno, že pracovní soudy jsou výlučně příslušné rozhodovati o sporech z pracovního, služebního neb učebního poměru založeného soukromoprávní smlouvou, v zniklých mezi

zaměstnancem a zaměstnavatelem, jakož i mezi zaměstnanci téhož zaměstnavatele. V § 2 jsou pak příkladmo uvedeny t. zv. pracovní spory, o nichž rozhodovati přísluší soudům pracovním, avšak i tam se hned úvodními slovy »V mezích ustanovení § 1« znova poukazuje na vymezení právě vytčené. Z toho plyne nepochybně, že ve sporu o žalobě, kterou podala žalobkyně jako vdova po zaměstnanci žalované firmy proti této firmě jako bývalé zaměstnavatelce svého zemřelého manžela a kterou se domáhá náhrady škody pro nepřihlášení manžela k pensijnímu pojištění, není podle § 1 odst. (1) zákona čís. 131/31 sb. z. a n. příslušným rozhodovati soud pracovní, ježto tu zřejmě nejde o spor, který vznikl mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem anebo mezi zaměstnanci téhož zaměstnavatele. Nezáleží na tom, že žalobní nárok jest vyvozován ze služebního poměru zemřelého manžela žalobkyně k žalované firmě, nýbrž rozhodné jest jen, že žalobkyně sama není a nebyla u žalované zaměstnána a že spor nevznikl z jejího pracovního, služebního neb učebního poměru k žalované firmě. Není proto třeba obíratí se otázkou, zdali žalobní nárok jest nárokem samostatným anebo odvozeným z práv získaných zemřelým manželem žalobkyně.

Čís. 12317.

Smlouva o povinnosti k odběru piva za trvání zápůjček poskytnutých pivovarem, po případě po určitou dobu i potom, nepřiči se nutně dobrým mravům.

(Rozh. ze dne 2. února 1933, Rv I 1458/31.)

Žalovaný pivovar poskytl žalujícímu družstvu roku 1926 a roku 1928 zápůjčky, začež se žalující družstvo zavázalo mimo jiné odebíratí jen od žalovaného pivovaru pivo za trvání zápůjčky, nejméně 12 let. Dlužní úpis byly vtěleny na nemovitosti žalujícího družstva. Žalující družstvo splatilo pivovaru zápůjčky až na zbytek 23.000 Kč, jež se pivovar zdráhal přijmouti, pročež jej družstvo složilo k soudu. Žalobou, o níž tu jde, domáhalo se družstvo na pivovaru, by žalovaný byl uznán povinným podepsati výmazní listinu, že pohledávky žalované strany proti žalující straně již pominuly a že zanikly všechny nároky žalované z dlužních úpisů. V žalobě uvedlo družstvo mimo jiné, že se závazek odebíratí pivo od žalovaného pivovaru přiči dobrým mravům a proto že smlouvy o zápůjčku jsou nicotné. **Oba nižší soudy** žalobu zamítly, **odvolací soud** z těchto důvodů: Odvolatel se snaží dovoditi, že poskytnutí zápůjček 120.000 Kč a 12.000 Kč proti knihovnímu zajištění a proti 6% zúrokování neznáčilo zvláštní výhodu proti jiným zápůjčkám v době té poskytovaným. I kdyby bylo správné tvrzení, že závazky straně žalující uložené jsou značné, ba i nepoměrně větší nebo těžší, než závazky strany žalované, neplynula by již z toho neplatnost ani nicotnost smlouvy. To, že majetková hodnota nebo tíže

vzájemného plnění je v patrném nepoměru k hodnotě plnění, nečiní o sobě smlouvu neplatnou ve smyslu § 879 čís. 4 obč. zák.; k tomu musila by přistoupiti ještě další okolnost, totiž, že bylo kořistěno z lehkomyšlnosti, tísně, mdlého rozumu, nezkušenosti nebo vzrušení myslí druhého smluvníka. Nic takového nebylo ani tvrzeno, tím méně prokázáno. Nebylo zejména nic uvedeno, co by svědčilo tomu, že byla strana žalující, uzavírajíc smlouvy, o něž jde, v tísní, nebo že v letech 1926 a 1928 výroba piva a hospodaření s ním nebyly ještě omezeny. Že by si byla nemohla pivo jinde opatřiti, žalující strana ani netvrdila. V odstavci V. žaloby uvedla sama, že mohla zápůjčky obdržeti za týchž podmínek u kterékoli záložny nebo spořitelny. Nelze tedy usuzovati, že strana žalující byla ke smlouvám dohnána tísní. Podle výsledků průvodního řízení uvedl první soud správně, že se žalující straně dostalo uzavřením a v důsledku smluv, o něž jde, četných výhod, ana dostala hotové peníze v době, kdy stavba nebyla ještě ukončena, zápůjčka byla poskytnuta v druhém pořadí, žalovaný pivovar, aby umožnil straně žalující další výpůjčky, postoupil přednost před svými pohledávkami, zápůjčka byla poskytnuta na 6% úrok, splatný pololetně pozadu, žalobce dostal zdarma k dispozici inventář, pivo dodáváno mu za nízkou cenu. I k tomu jest poukázati, že žalovaný pivovar poskytl žalobci tyto výhody v době, kdy se ještě nemohlo věděti, jak bude podnik žalující strany prospívati, takže i v tom směru brala strana žalovaná na sebe risiko. Pakliže si žalovaný pivovar za tohoto stavu a za uvedených podmínek zavázal stranu žalující k odběru piva na dobu 12 let, nelze v tom shledati ujednání, přičící se dobrým mravům. Strana žalující nebyla tím co do kvality dodávaného piva vydána libovůli žalovaného pivovaru, jenž již podle zákona povinen byl dodávati jí piva nejméně prostředního druhu a jakosti (čl. 335 obč. zák.). Z celého stavu věci, jak vyplývá z výsledků jednání a průvodního řízení, jest usuzovati, že žalující strana uzavřela smlouvy, o něž jde, z vůle úplně volné a svobodné proto, že je tehda pokládala za výhodné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) odvolací soud nepochybil, neuznav smlouvy o zápůjčkách ze dne 12. ledna 1926 a ze dne 17. července 1928 pro závazek žalujícího družstva k odběru piva u žalované firmy za trvání zápůjček, nejméně po dobu 12 let za nicotné z důvodu, že se přiči dobrým mravům. Je pravda, že § 879 obč. zák. smlouvy, jež se přiči dobrým mravům a jsou proto nicotné, neuvádí výčetmo, a je tudíž správné tvrzení žalujícího družstva, že, i když se smlouvy pod žádný případ nicotné smlouvy podle § 879 čís. 1 až 4 zák. nehodí, nebylo by lze již říci, že se smlouvy dobrým mravům nepřiči a nejsou nicotné. Avšak o smlouvách případně dovodil i odvolací i soud první stolice, že se ani ve svých jednotlivých ustanoveních ani v celku dobrým mravům nepřiči a proto neplatné nejsou. Na vývody dovolání, jež v pod-

statě jsou jen opakováním toho, co uplatňováno bylo v první stolici a v odvolání, odkazuje se, aby se předešlo opakování, na důvody napadeného rozsudku a i rozsudku prvního soudu. Důvody ty odpovídají stavu věci i zákonu, jakož i judikatuře (srovnej sb. n. s. 5084, 6061, 6793, 7415, 11342). Dodati jest tolik: Zajistiti si odbyť, se dobrým mravům nepřičí a proto není proti dobrým mravům, že si žalovaný pivovar ve snaze po zajištění odbytu žalující družstvo k odběru svého piva zavázal. Závazek ten není časově neomezený, nýbrž zní na dobu trvání zápůjček, po případě nejméně na dobu 12 let. Závazek nebyl převzat bez poskytnutí výhod žalovaným pivovarem. Již poskytnutí zápůjček ve značné výši 132.000 Kč v době, kdy se hostinec žalujícího družstva teprve stavěl, bylo výhodou, k čemuž se druží další výhody, poměrně nízký, jen 6%ní úrok, placení úroků pozadu a splácení jistiny po částkách podle odběru piva. Závazek odběru piva po stanovenou dobu, v určeném nejmenším množství a se stanovením pokuty, po případě odškodnění při nedodržení závazku není proti poskytnutým výhodám do té míry neúměrným, že se jeví jako vykořisťování žalujícího družstva, jež existenci jeho, po případě existenci jeho podniku ohrožuje. Poukaz žalujícího družstva, že prý ve smlouvách není stanovena povinnost žalovaného pivovaru k dodávání piva, že není stanovena jakost piva a ani jeho cena, neodpovídá skutečnosti. Podle obsahu smluv a zejména jejich smyslu je žalovaný pivovar povinen dodávati pivo dobré jakosti a za normálních podmínek, to jest i za normální ceny. Tvrzení, že žalující družstvo je vydáno všanc libovůli žalovaného pivovaru, nemá opodstatnění. Dodávání piva špatné jakosti nebylo prokázáno. Závazek k odběru nejméně 400 hl piva ročně nemá toho významu, který mu žalující družstvo přikládá. Nemožnost odběru takového množství piva nebyla ani tvrzena a, kdyby nezaviněně k takovému poklesu odběru došlo, nebylo by žalující družstvo proti vykořisťování onoho ustanovení o nejmenším odběru bez ochrany. K vývodům dovolání o nicotnosti smlouvy nebylo lze přisvědčiti.

Čís. 12318.

Ustanoveným zástupcem ve smyslu § 24 polic. řádu pro Ústí nad Labem jest rozuměti toho, komu byla správa domu svěřena, nikoliv toho, koho majitel domu používá k plnění povinností uložené mu policejním řádem. Obecným příkazem domovníkovi neb služební smlouvou s ním nezprostiti se majitelé domu povinnosti podle policejního předpisu.

Obec v Čechách jest oprávněna, ukládati majitelům domů, by udržovali a čistili veřejný statek. Ustanovení policejního řádu, ukládající majitelům domů, by udržovali a čistili chodníky, bylo vydáno v mezích platných zákonů.

(Rozh. ze dne 2. února 1932, Rv I 1790/31.)

Žalobkyně sklouzla, upadla a poranila se na neposypaném chodníku před domem žalovaných v Ústí nad Labem. Žalobě o náhradu škody proti majitelům domu a proti domovníkovi procesní soud prvě stolice vyhověl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Soud prvě stolice zjistil, že chodník v době úrazu byl hladký jako zrcadlo. Odvolací soud zjištění to převzal a doplnil je v tom směru, že šlo o náledí. Dovolací důvod podle čís. 4 § 503 c. ř. s. není potud proveden po zákonu, pokud dovolatelé nevycházejí ze zjištění, že na chodníku bylo náledí a že chodník nebyl posypán. Za škodu ručí netoliko domovník, jenž chodník neposypal, nýbrž i spolužalovaní majitelé domu. Podle § 24 polic. ř. pro Ústí n. L. jest majiteli domu nebo jeho zástupci uložena povinnost, by chodníky před domem byly od sněhu a ledu očištěny a by při náledí byly náležitě posypány. Ustanoveným zástupcem jest tu rozuměti osobu, které byla správa domu svěřena, nikoliv osobu, které majitel domu používá k plnění povinností jemu policejním řádem uložené. Obecným příkazem domovníkovi nebo služební smlouvou s ním žalovaní majitelé domu se nezprostiti povinnosti stihající je podle policejního předpisu. Příslušelo jim, by řádně dohlíželi, by chodník byl posypáván. Žalovaní majitelé domu si však tak nepočínali, neboť podle zjištění nižších soudů nebýval ani jindy chodník před jejich domem očištěn, takže to u porovnání s jinými chodníky až zaráželo. Jsou proto žalovaní majitelé domu podle § 1311 obč. zák. právi ze škody, nahodile vzniklé přestoupením předpisu, jenž hledí zabrániti náhodnému poškození chodců, když ani nenastoupili důkaz vývodní podle § 1298 obč. zák. Tento zákonný předpis ukládá tomu, kdo tvrdí, že mu bylo bez jeho viny zabráněno, by splnil svůj smluvní nebo zákonný závazek, by to dokázal. Za zákonný závazek jest pokládati i závazek uložený zmíněným policejním řádem. Námitka, že jen obec jest povinna, by se starala o pořádek a bezpečnost, a že není oprávněna, ukládati majitelům domu, by udržovali a čistili veřejný statek, není oprávněna. Již řád o čištění ulic ze dne 25. května 1838 (sb. čes. prov. zák. čís. 134) nařizuje, že při náledí jsou vlastníci a správci domů povinni, posypávati chodníky po celé délce své reality. Tato povinnost vlastníků domů trvá tedy již ode dávna. Podle § 28 čís. 3 čes. obec. zřiz. náleží obci mimo jiné péče o bezpečnou a lehkou jízdu a chůzi po silnicích a není pochybností o tom, že zmíněné policejní nařízení slouží tomuto účelu. Bylo tedy vydáno v mezích platných zákonů, a proto jest podle § 35 čes. obec. zřízení závazné. Že bylo vyhlášeno, vyplývá z předloženého opisu, kde je ustanovení policejního řádu uvedeno ve znění vyhlášky městské rady. Opak žalovaní nedokázali.

Čís. 12319.

Nebyla-li strana při skončení jednání podle § 193 c. ř. s. vyznamenána o provádění důkazu (důležitým) svědkem před dožádaným soudem, nejde sice o zmatek, avšak po případě o vadu řízení.

(Rozh. ze dne 2. února 1933, Rv II 802/31.)

Žalobě o uznání otcovství a o placení výživného procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud zamítl odvolání, uplatňující zmatečnost, a nevyhověl ani jinak odvolání. V onom směru uvedl v důvodech: Odvolatel vytýká s hlediska zmatečnosti, že nebyl obeslán k roku ze dne 3. března 1931, při němž byla vyslychána svědkyně Anna P-ová (nemanželská matka) dožádaným soudem, takže ji nemohl dávatí otázky. Leč nelze mu dátí za pravdu. Jest sice pravda, že žalovaný se intervence při roku před dožádaným soudem při ústním jednání dne 4. února 1931 nevzdal, že k roku dne 3. března 1931 dožádaným soudem obeslán nebyl a že při něm přítomen nebyl. Než řízení podle § 477 čís. 4 c. ř. s. jest zmatečným jen, byla-li straně nezákonným postupem, zejména opomenutím doručení, odňata možnost před soudem projednávatí. V souzeném případě nebyl však rok před dožádaným soudem ustanoven k spornému jednání, nýbrž jen k provedení určitého důkazu; ana se tedy před ním pře neprojednávala, nelze opomenutí doručení obsílky odvolateli podřaditi pod ustanovení § 477 čís. 4 c. ř. s.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání, zrušil napadený rozsudek i rozsudek prvního soudu a vrátil věc soudu první stolice, by v rozsahu zrušení dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Pokud jde o uplatňovanou zmatečnost dle § 477 č. 4 c. ř. s., správně odůvodnil odvolací soud, že této zmatečnosti tu není, i když žalovaný nebyl obeslán k roku, při kterém u soudu dožádaného byla jako svědkyně vyslychána nemanželská matka Anna P-ová. Nejvyšší soud souhlasí v tomto směru s důvody napadeného rozsudku a na ně odkazuje, připomínaje, že stejně bylo rozhodnuto v rozhodnutích čís. 272 a 7909 sb. n. s. Pokud však odvolací soud neshledal ani neúplnosti řízení, vytýkané proto, že opomenutím obsílky k svědeckému výslechu Anny P-ové odňata byla žalovanému možnost spolupůsobení při důkladném sebrání látky procesní a odňata i možnost, by podal příslušné návrhy skutkové a důkazní, nejvyšší soud shledává dovolání důvodným. Uvážiti jest ustanovení §§ 193, 194 a 289 c. ř. s., podle nichž, když jednání bylo prohlášeno za skončené podle § 193 c. ř. s., může dojiti k opětovnému zahájení skončeného jednání ve smyslu § 194 c. ř. s. a to po případě i k návrhu strany (viz rozh. čís. 2511 sb. n. s.). Strana však při skončení jednání podle § 193 c. ř. s., když má býti ještě proveden důkaz

dožádaným soudem, jest oprávněna předpokládati, že bude o provádění důkazu vyznamenána a že bude jí umožněno při důkazu tom uplatnití práva podle § 289 c. ř. s. a po případě podle výsledku opětovného zahájení jednání dle § 194 c. ř. s. navrhnouti. Tím, že žalovaný nebyl vyznamenán o roku k výslechu svědkyně Anny P-ové, tedy o provádění důkazu pro rozhodnutí sporu nejdůležitějšího, trpí řízení vadou, která, třebaže nezpůsobuje zmatečnosti, byla s to zameziti úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře (§ 496 čís. 2 c. ř. s.).

Čís. 12320.

Byli-li nájemníky bytu oba manželé, jsou ve sporu o vyklizení bytu nerozlučnými společníky; o vyklizení nemůže býti žalován jen jeden z nich, nýbrž musí býti žalováni oba.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, R I 1112/32.)

Proti žalobě o vyklizení namítl žalovaný Emil B., že není ke sporu pasivně oprávněn, ježto najal byt společně se svou manželkou. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v důvodech: Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu k dalšímu jednání a k novému rozhodnutí, ačkoliv přejal zjištění prvního soudu, že žalovaný jest jen spolunájemníkem bytu, a ačkoliv byla žalovaným vznesena námitka nedostatku pasivní legitimace ke sporu spočívající v tom, že nebyla současně žalována o vyklizení bytu i jeho manželka jako druhá spolunájemnice, neboť nepovažuje tuto námitku za důvodnou, neboť ať se společná oprávnění a závazky spolunájemníků posuzují podle ustanovení § 890 nebo podle § 891 obč. zák., což platí i o pronajímatelově nároku proti spolunájemníkům na vrácení najatého předmětu, nebrání ona zákonná ustanovení tomu, by pronajímatel nepožadoval vrácení to jen na jednom ze spolunájemníků, když došlo k zrušení nájemního poměru ohledně všech spolunájemníků, jak tomu jest dle tvrzení žalující strany v souzeném případě, což ovšem má teprve býti prvním soudem zjištěno.

Nejvyšší soud zrušil napadené rozhodnutí a vrátil věc odvolacímu soudu, by, nehledě k důvodu, pro který zrušil rozsudek prvního soudu, ve věci znovu rozhodl.

Důvody:

Jak oba nižší soudy zjistily jsou nájemníky oba manželé Emil a Františka B-ovi, oba tvoří tedy společně smluvní stranu, jež sjednala se žalobci nájemní smlouvu. Poctivý výklad smluvní vůle stran (§ 914 obč. zák.) nedovoluje jiný závěr než ten, že manželé sjednali smlouvu jako jednotná strana smluvní, že práva z ní plynoucí příslušela jim spo-

lečně a nedílně, takže měla příslušet oběma nebo nikomu z nich a že smlouva neměla nabýti nebo pozbyti účinku jen pro jednoho z nich bez druhého (sb. n. s. čís. 7323). Z toho plyne, že oba manželé jsou ve sporu o vyklizení bytu, jimi společně najatého, nerozlučnými společníky, že nemůže o vyklizení bytu žalován jen jeden z nich, nýbrž musí býti žalováni oba. Námitka žalovaného Emila B-a, že není k žalobě pasivně legitimován, je tedy oprávněna. Proto není třeba řízení doplniti, nýbrž věc jest již nyní zralá k rozhodnutí.

Čís. 12321.

Výkonem poznámky pro zamýšlené zadlužení byl zmocněncův zákrok na základě udělené mu plné moci ukončen. Ve svolení zmocněnce ke vtělení zástavního práva pro poskytnutou zápůjčku na nemovitostech zmocnitelových jest spatřovati samostatný nový zákrok.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, R I 1128/32.)

Knihovní návrh Ferdinanda B-a jako plnomocníka Gustava Z-a, by podle dlužního úpisu ze dne 27. ledna 1932, plné moci ze dne 21. února 1931 a usnesení okresního soudu v K. ze dne 24. února 1932 bylo vloženo zástavní právo za pohledávku JUDr. Oldřicha Sch-a ve výši 30.000 Kč se 6% úroky, 6% úroky z prodlení a vedlejšími závazky do výše 3.000 Kč v pořadí poznámky zamýšleného zadlužení dle onoho usnesení a by bylo poznamenáno, že vložka čís. 1635 jest vkladbou hlavní, další vložky pak vkladbami vedlejšími, soud prvé stolice zamítl. Rekursní soud vyhověl knihovní žádosti. **Důvody:** První soudce zamítl knihovní návrh z důvodu, že dlužní úpis jest podepsán plnomocníkem Gustava Z-a, plná moc vydána byla 21. února 1931, dlužní úpis však vydán byl teprve 21. ledna 1932, tedy po smrti Gustava Z-a, jenž zemřel 17. září 1931. Smrtí Gustava Z-a zanikla prý plná moc Ferdinanda B-a, dlužní úpis není schválen pozůstalostním soudem, a nelze proto podle těchto listin žádaný vklad povolit. Poznámka pořadí má prý jen formální význam, poněvadž jí nenabývá ještě věřitel zástavního práva. Stížnost má rekursní soud za oprávněnou. Skutečností, že se navrhovatel vykázal podle §§ 54 a 56 kn. zák. usnesením, jímž byla povolena poznámka pořadí zamýšleného zadlužení, nelze přikládati význam jen formální, nýbrž skutečnost tato ve spojení s plnou mocí prokazuje, že již tímto dnem vlastník nemovitosti zmocnil svého věřitele pokud se týče svého plnomocníka Ferdinanda B-a, by si příslušnou částku dal vtělit na jeho nemovitosti v pořadí poznámky zamýšleného zadlužení. Právě tak, jako jest lhotejno, že dlužní úpis jest vydán teprve po změně majitelů nemovitosti (§ 56 kn. zák.), jen když se tak stalo ve lhůtě § 55 knihovního zákona (srov.

rozh. nejv. soudu čís. 7251 sb. n. s.), nemůže míti vliv na věc smrti zmocnítele, ježto plná moc vztahuje se zde na vykonání určitého příkazu a nezanikla proto smrtí zmocnitelovou podle § 1022 obč. zák.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Podle ustanovení § 1022 obč. zák. zaniká plná moc zpravidla i smrtí zmocnitelovou i smrtí zmocněncovou a výjimkou z toho se stanoví v druhé větě téhož zákonného předpisu, že zmocněnec má právo a povinnost jednání dokončiti, nelze-li začaté jednání přerušiti bez zřejmé újmy dědiců nebo vztahuje-li se plná moc i na případ smrti zmocnitelovy. Že tu nejde o tento případ, jest podle obsahu plné moci nepochybné, a o onen případ nemůže tu jíti proto, že provedenou poznámkou pořadí pro zamýšlené zadlužení byl zmocněncův zákrok na základě udělené mu plné moci ukončen, takže, když napotom ujednal po smrti zmocnítele s Dr. Sch-em poskytnutí zápůjčky 30.000 Kč, a dal svolení ke vtělení zástavního práva pro poskytnutou zápůjčku na realitách zmocnitelových, jest v tom spatřovati samostatný nový zákrok.

Čís. 12322.

Zůstavitel musí své jméno napsati na konci textu, není však nutné, by bylo umístěno za veškerým textem, jen když jde o jeho podpis.

Obsahem poslední vůle zůstavitelovy jest podle zevnějšku listiny, na níž jest napsána poslední vůle, vše to, co je napsáno na obou stranách listiny, aniž lze v řízení podle § 126 nesp. řiz. rozhodovati otázku, co jest rubem a co jest lící listiny.

Nesou-li obě strany listiny podpis zůstavitele, učiněný na jedné straně úplně na konci textu, na druhé straně vedle posledního řádku textu, nelze, pokud jde o vnější úpravu, tvrditi, že poslední pořizení zůstavitelovo není kryto jeho podpisem.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, R I 1142/32.)

K pozůstalosti po Františku M-ovi přihlásila se »Volná myšlenka« jako dědička ze závěti a zůstavitelův bratr Jan M. jako dědic ze zákona. Soud prvé stolice poukázal na pořad práva dědice ze zákona. Rekursní soud poukázal na pořad práva dědičku ze závěti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

V pozůstalosti, o níž jde, byly podány dvě dědické přihlášky, opírající se o různé důvody delační, a to stěžovatelova, opírající se o závět, a zákonného dědice, popřevšího pravost a platnost závěti, opírající se o zákon. Bylo se tudíž při rozhodování o rolích procesních řídití zásadou § 126 první odstavce nesporného pat., že jest proti dědici, který

se přihlásil ze závěti, přidělití roli žalobce dědici, který opírá svou přihlášku o delaci zákonnou, avšak jen tehdy, je-li tu závěť zřízená v náležitě formě a nepopřená, pokud se týká pravosti. Rekursní soud dospěl k názoru, že tu není taková závěť, leč nelze s ním souhlasit. Zákonný dědic sice popřel pravost poslední vůle, ale neuvedl jinak konkrétní skutečnosti, které by byly s to vzbudit v soudu pochybnost o pravosti poslední vůle, a nelze proto k jeho výtce po té stránce ani přihlížeti. Zbývala otázka, je-li sporná závěť zřízena v náležitě formě. Závěť jest sepsána v náležitě formě, vyhovuje-li podle svých vnějších, ihned nesporně poznatelných vlastností předpisům zákona. Podle § 578 obč. zák. jest holografní poslední pořízení, o jaké tuto jde, sepsáno v náležitě formě, je-li sepsáno vlastnoručně zůstavitelem a jím také podepsáno. Že závěť nebyla sepsána naveskrz zůstavitelem, nebylo zákonným dědicem zvlášť tvrzeno. Leč rekursní soud byl, pokud jest rozuměti jeho vývodům, názoru, že tomu tak jest, an v nich praví, že sporná závěť nevyhovuje zákonným ustanovením o formě, ježto rozhodující prohlášení, uvedené na druhé straně čtvrtky papíru, na níž jest napsáno poslední pořízení, jest psáno jiným písmem a jinou tužkou než ostatní prohlášení uvedené na této straně, psané a podepsané zůstavitelem. Leč při posuzování otázky, je-li spis podle zevní formy napsán naveskrz zůstavitelem, rozhoduje okolnost, je-li uvedený poklesek hned na první pohled poznatelný. To však z listiny samé na první pohled zřejmým není. Úvahy, z nichž vychází rekursní soud, zabývají se už vnitřní platností závěti, kterou však nepřisluší řešiti nespornému soudci. Neobstojí také výtka činěná zákonným dědicem a sdílená rekursním soudem, že prohlášení poslední vůle není podepsáno zůstavitelem. I tu rozhoduje, ano jde o zevní formu, zase jen to, co se jeví na první pohled, při čemž jest uvážiti, že zůstavitel sice musí jméno své napsati na konci textu, že však není nutným, by bylo umístěno jméno zůstavitelovo za veškerým textem, jen když jde o jeho podpis. Obsahem poslední vůle zůstavitelovy jest podle zevnějšíku listiny, na níž jest napsána poslední vůle, vše to, co jest napsáno na obou stranách této listiny, aniž lze v tomto řízení rozhodovati otázku, co jest první a co jest druhou stranou této listiny. Nesou-li obě strany této listiny podpis zůstavitele, učiněný, jak jest z listiny ihned zřejmo, na jedné straně úplně na konci textu, na druhé vedle posledního řádku textu, nelze, pokud jde o řešení vnější formy, tvrditi, že poslední pořízení zůstavitelovo není kryto jeho podpisem. Pokud rekursní soud dospěl k opačnému názoru úvahou založenou na srovnávání toho, jakou tužkou a písmem jest psáno prohlášení zůstavitelovo o jeho dlužích a jeho rozhodující prohlášení, pustil se zřetele úkol nesporného soudce omezený jen na řešení otázky týkající se zevní formy a zabýval se tím již otázkou vnitřní platnosti závěti, kterou lze řešiti jen sporem. Nelze také přihlížeti k výtce zákonného dědice o nedostatků dobrého rozmyslu a rozvážení na straně zůstavitelově (§ 565 obč. zák.), neboť tu jde zase o uplatňování vnitřní neplatnosti závěti, o níž lze rozhodnouti jen sporem. Za toho stavu věci bylo přikázati roli žalobce zákonnému dědici, tak jak učinil první soud.

Čís. 12323.

Kdo je súčasťněn v jiné exekuci (reální dražbě) jako hypotekární věřitel, nestane se účastníkem v exekuci na movitosti tím, že se v exekuční věci, kde jest súčasťněn, na jeho přihlášenou pohledávku nedostalo a že by se na ni dostalo, kdyby se k pohledávce jiného věřitele, který mu se svou pohledávkou tam předchází, v této exekuční věci nehledělo.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, R I 1151/32.)

V exekuční věci na movitosti E VIII 3756/29 zrušil rekursní soud rozvrhové usnesení prvního soudu a nařídil mu, by se, vyčkaje pravomocí rozvrhového usnesení ve věci E IX 520/29 (exekuce dražbou nemovitosti) znovu usnesl o rozvrhu nejvyššího podání.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs Arnošta L-a.

Důvody:

Rekurs může vznésti jen strana (§ 515, 520 c. ř. s. a § 78 ex. ř.), tedy v exekučním řízení zejména dlužník a vymáhající věřitel, neb osoby jinak v exekučním řízení zúčastněné (§ 66 ex. ř.). V projevě dne 1. exekuční věci nebyl dovolací rekurent nijak zúčastněn a to, že byl podle vývodů dovolacího rekursu zúčastněn v exekuční věci reální dražby E IX 520/29 jako hypotekární věřitel a že se tam na jeho přihlášenou pohledávku nedostalo a že by se na ni dostalo, kdyby se k pohledávce vymáhajícího věřitele Jindřicha W-a, který mu se svou pohledávkou tam předchází, v této exekuční věci nepřihlíželo, nedává mu legitimaci k rekursu do usnesení vydaného v exekuční věci, ve které nebyl zúčastněn.

Čís. 12324.

Podle § 75 III dílčí novely k obč. zák. lze naříditi prozatímní opatření i pro pohledávky již vykonatelné.

Domáháno-li se na dědici zaplacení dávek výživného již dospělých a budoucích na dobu jednoho roku, jest pro prozatímní opatření pro dávky dospělé osvědčiti ohrožení podle § 379, druhý odstavec, ex. ř., kdežto u dávek budoucích toho není třeba vzhledem k § 5 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, R I 1154/32.)

K zajištění nároku na placení výživného navrhla Hilda F-ová proti svému manželé Josefu F-ovi povolení prozatímního opatření zákazem odpůrci nakládati s určitými nároky, příslušejícími odpůrci jako dědici po jeho otci Štěpánu F-ovi. Soud první stolice návrhu vyhověl,

rekursní soud zamítl návrh na povolení prozatímního opatření. **D ů v o d y:** Prozatímní opatření má sloužiti k zajištění výživného, které bylo žalobkyni svého času prozatímně na dobu sporu pravoplatně povoleno, při čemž v návrhu tvrzeno, že jest o ně žádáno proto, že uhrazovací exekuce nevedla k cíli a že dalšího placení výživného nelze docílit. Návrh nemůže se opírat o ustanovení § 5 zákona ze dne 16. prosince 1930 čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931, protože ustanovení to předpokládá, že se někdo domáhá, by soud stanovil nárok na výživné, a jen v takovém případě může navrhnouti proti zavázanému k zajištění dávek splatných v jednom roce, zatímni opatření podle § 379 a násl. ex. ř., aniž třeba osvědčiti, že by jinak dobytí dávek bylo zmařeno nebo značně ztíženo. Avšak v souzeném případě bylo výživné již usnesením o prozatímním opatření stanoveno a spor se týká rozvodu manželství. Tu by bylo lze nejdříve dovolávati se ustanovení § 6 cit. zák., podle něhož k zajištění vyživovacího nároku může býti povolena exekuce zajišťovací podle kteréhokoliv exekučního titulu, opravňujícího k vymáhání dávek z uvedeného nároku (tedy i na základě usnesení prozatímní výživné povolujícího), a netřeba osvědčení, že jest pohledávka ohrožena. O tuto exekuci zajišťovací žádáno není, nýbrž jen o prozatímní opatření, toto bylo by proto lze povolití jen na základě všeobecných předpokladů § 379 ex. ř. Ohrožení nebylo ani tvrzeno, tím méně osvědčeno. Tu nesmí však býti přehlíženo ustanovení § 379 ex. ř., podle něhož jsou prozatímní opatření k zajištění peněžitých pohledávek nepřipustna, pokud strana za tímž účelem může předsevzítí exekuci zajišťovací podle § 370 ex. ř., a tu by mohla, jak svědčí ustanovení § 6 cit. zák., vésti i na základě usnesení o prozatímním opatření, poněvadž jde o výživné. Nehledíc k tomu jest návrh nepřipustný i proto, že se opírá o ustanovení § 822 obč. zák., jenž připouští před odevzdáním pozůstalosti jen zabavení jednotlivých určitých věcí do pozůstalosti náležejících, které byly pozůstalostním soudem dány dědici k volné dispozici, což se v souzeném případě nestalo, a také § 75 III. dílčí novely k obč. zák., připouštějící k zajištění pohledávky proti dědici prozatímní opatření, praví výslovně, že se to může státi jen za předpokladů § 379 ex. ř.; poněvadž však jest, hledíc k ustanovení § 380 ex. ř. ustanovení citovaného § 75 vykládati ve spojení s § 822 obč. zák., který předpokládá, že exekuci mají býti postiženy věci náležející do pozůstalosti, pokud byly pozůstalostním soudem dány dědici k volné dispozici, tu by i prozatímní opatření mohlo postihnouti jen tyto věci, a že jde o takové věci, nebylo tvrzeno ani osvědčeno (§ 54 čís. 3 ex. ř.).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs jest odůvodněn. Jde o prozatímní opatření ve příčině určitých částí pozůstalosti, dosud neoddevzdané, o nichž dlužníku jako dědici nebylo pozůstalostním soudem ponecháno volné nakládání. § 75 třetí dílčí novely k obecnému občanskému zákonu připouští v ta-

kovém případě prozatímní opatření za podmínek § 379 druhý odstavec ex. ř.; jiných podmínek tento zákonný předpis nestanoví, tedy není opatření to vyloučeno ani pro vykonatelné již nároky, což nejvyšší soud odůvodnil již v rozhodnutí čís. 4216 sb. n. s. Mýlný jest tedy názor rekursního soudu, že povolení navrženého opatření překáží ustanovení § 379 první odstavec ex. ř. V tomto právním stavu nastala změna ustanovením § 5 zák. ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931, potud, že k povolení prozatímního opatření pro dávky výživného splatné v jednom roce ani není třeba osvědčiti ohrožení, jak tomu jest podle druhého odstavce § 379 ex. ř. V souzeném případě žádáno bylo prozatímní opatření pro dávky výživného měsíčních 500 Kč dospělé již před návrhem ve výši 4.060 Kč a pro dávky budoucí na dobu jednoho roku. Podle toho co řečeno, třeba rozlišovati dávky dospělé a dávky budoucí: pro ony třeba k prozatímnímu opatření osvědčiti ohrožení podle § 379 druhý odstavec ex. ř., u dávek budoucích toho není třeba. Soud první stolice ohrožení měl za osvědčené, strana povinná pak proti tomu ve svém rekursu nijak nebrojila, napadajíc povolené prozatímní opatření z jiných důvodů. I navržený způsob prozatímního opatření jest podle § 379 ex. ř. přípustný, neboť jde o soudní obstarávku podle § 379 třetí odstavec čís. 3 ex. ř. i ve příčině vkladních knížek v návrhu jmenovaných, ve příčině nichž navrhovatelka nedomáhá se přímé obstarávky vkladů na knížky proti peněžním ústavům, nýbrž nároku na vydání podílů ze vkladů těch dlužníkovi případlého. Proto netřeba se obrátiti otázkou, zda v případech § 75 III. dílčí nov. k obč. zák. lze povolití zajištění peněžité pohledávky též prostředky § 382 ex. ř.

Čís. 12325.

Na předměty státního monopolu nelze povolití bez svolení důchodkového úřadu ani exekuci zajišťovací ani zabavením předmětů monopolu (tabáku) ani zabavením nároku na jeho vydání. Svolení důchodkového úřadu musí býti opatřeno před nabytím zástavy a tvrzeno i prokázáno v exekučním návrhu.

Nepřipustnost exekuce z důvodu nemožnosti nabytí zástavy na tabák jako předmět státního monopolu může uplatnití nejen ústřední ředitelství tabákové režie, nýbrž i povinný.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, R I 1165/32.)

K zajištění peněžité pohledávky vedl vymáhající věřitel proti akciové společnosti exekuci zabavením nároku povinné strany na vydání 66 vzorových balíků řeckých tabáků proti Ústřednímu ředitelství tabákové režie v Praze a zabavením všech nároků, které má povinná proti Ústřednímu ředitelství tabákové režie z trhové smlouvy ze dne 4. března 1932 o koupi 20.000 kg tabáku »Almyros Myrodata«, zejména nároku na

zaplacení tabáku po splnění všech podmínek tržové smlouvy. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Vymáhající strana vede především exekuci na nárok povinné strany proti Ústřednímu ředitelství tabákové režie na vydání 66 vzorových balíků řeckých tabáků zaslaných k soutěži, uložených v továrně na tabák v H. Podle § 427 řádu celního a státního monopolu ze dne 11. července 1835, jehož předpisy zůstaly exekučním řádem nedotčeny (viz čl. VIII. uvozovacího zákona k ex. řádu), nemohou předměty, ohledně kterých státní správa úplně vykonává práva státu vyhrazená, tudíž předměty státního monopolu, bez povolení důchodkového úřadu býti zástavou a podle § 425 téhož řádu nesmějí tyto předměty nikým býti prodávány, kdo k tomu nedostal výslovné zmocnění důchodkových úřadů. Jest sice pravda, že vymáhající strana nevedla exekuci přímo na tabákové výrobky, nýbrž jen na nárok na jejich vydání podle § 325 ex. ř., čímž se přímo na těchto tabákových výrobcích zástavního práva nenabývá. Byly-li však následkem zabavení nároku na vydání hmotných věcí, k nimž patří i tabákové balíky, tyto hmotné věci podlužníkem vydány, pokud se týče uloženy u soudu, přechází zástavní právo nabyté na nároku na vydání těchto věcí na samy hmotné věci a ke zpeněžení dodaných věcí vztahují se podle § 327 ex. ř. ustanovení o prodeji zabavených věcí movitých. Nemí-li však přípustné, by bez povolení úřadu důchodkového bylo nabyto zástavního práva k tabáku přímo, nemůže býti přípustné, nabytí práva zástavního k tabáku bez povolení důchodkového úřadu oklikou zabavením nároku na vydání tabákových výrobků. Z uvedeného je vidno, že i k navrženému zabavení nároku na vydání tabákových balíků bylo třeba povolení důchodkového úřadu a, ježto vymáhající strana v exekuční žádosti ani nevedla ani neprokázala, že jí toto povolení bylo uděleno, nesměla býti exekuce povolena. Co se týče exekuce zabavením nároku povinné strany proti Ústřednímu ředitelství tabákové režie z tržové smlouvy ze dne 4. března 1932 o koupi 20.000 kg tabáku, zejména nároku na zaplacení tabáku po splnění všech podmínek tržové smlouvy, nemohou podle dvorního dekretu ze dne 13. května 1814 čís. 1086 sb. z. s. a ze dne 15. února 1815, čís. 1132 sb. z. s., jichž platnost exekučním řádem nebyla dotčena (viz čl. VIII. uvozovacího zákona k ex. ř.) po dobu, po kterou trvá smlouva dodávací, dopravní nebo jiná podobná smlouva od státního eráru se soukromníky učiněná, povoleny býti soudní obstávky nebo zájmy ani věci, jež se mají dodati, ani záloh nebo splátek, jež podle takové smlouvy se mají vypláceti od eráru smluvníku, a podle dvorního dekretu ze dne 21. srpna 1838, čís. 291 sb. z. s., jenž podle čl. IX. uvozovacího zákona k ex. ř. zůstal rovněž nedotčeným, nepřipouští se obstávka nebo soudní zabavení pohledávek ještě nelikvidních a u veřejných pokladen ještě nepoukázaných. Ježto vymáhající strana v exekučním návrhu ani netvrdila ani neprokázala, že podmínky vytčené dvorním dekretem ze dne 21. srpna 1838, čís. 291 sb. z. s. pro přípustnost exekuce na pohledávky proti státu jsou splněny, naopak z údajů exekučního návrhu vychází na jevo,

že smlouva dodací nebyla ještě splněna, takže tržová cena nemůže ještě ani býti poukázána k výplatě, bylo i tuto navrženou exekuci jako nepřipustnou zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Mylný je názor stěžovatelky, že ustanovení § 425 a 427 celního a monopolního řádu nepřekážejí exekuci zajišťovací, nýbrž jen exekuci uhrazovací. Není-li podle § 427 onoho řádu dovoleno, by předměty monopolu byly stíženy zástavou bez svolení důchodkového úřadu, nelze na ně povolití bez onoho svolení ani exekuci zajišťovací ani zabavením předmětu monopolu (tabáku), ani zabavením nároku na vydání tabáku, poněvadž takovým povolením exekuce se nabývá zástavy podmíněně, po případě vede takové plnění k nabytí zástavy, vydá-li se tabák výkonnému orgánu. Povolení exekuce by tedy mohlo vésti k nabytí zástavy, což by se přičilo zákonu. Stěžovatelka má neprávem za to, že si povolení důchodkového úřadu může opatřití teprve dodatečně. Je-li podmínkou pro nabytí zástavy povolení důchodkového úřadu, musí býti opatřeno před jejím nabytím a tvrzeno i prokázáno v exekučním návrhu (§§ 54 čís. 3 a 55 druhý odstavec ex. ř.). Ani v tom nelze stěžovatelce dáti za pravdu, že nepřipustnost zajišťovací exekuce (nabytí zástavy) by mohlo uplatňovat jen ústřední ředitelství tabákové režie. Nepřipustnost exekuce z důvodu nemožnosti nabytí zástavy na tabák jako předmět státního monopolu může uplatnití povinný stejně jako každý jiný důvod nepřipustnosti exekuce proti němu, poněvadž se tím povolením exekuce porušuje i jeho právo. Stejně je tomu i s povolením zajišťovací exekuce na nároky povinné strany proti ústřednímu ředitelství tabákové režie z tržové smlouvy o prodeji tabáku, zejména na nárok na zaplacení tržové ceny po splnění podmínek tržové smlouvy. Podle dvorního dekretu ze dne 13. května 1814 čís. 1086 sb. z. s. a dvorního dekretu ze dne 15. února 1815 čís. 1132 sb. z. s., nejsou přípustné ani obstávky, ani zájmy na zálohy a splátky podle smluv ujednaných s erárem. Je dovoleno sice obstaviti nebo zabaviti částky, které po pravoplatném vyúčtování jako pohledávka povinné strany příslušejí, ale ty není možno podle dvorního dekretu ze dne 23. srpna 1838 čís. 291 sb. z. s. exekucí postihnouti dříve, než byla provedena likvidace a poukaz k výplatě. Pokud tedy vymáhající věřitelka navrhla zabavení nároku z tržové smlouvy neuvádějíc, o jaké nároky jde, nebylo lze exekuci povolití už z toho důvodu, že v návrhu nebyl popsán předmět exekuce podle § 54 čís. 3 ex. ř. Pokud pak vymáhající věřitelka navrhla zabavení pohledávky z kupní ceny, netvrdila a neprokázala podmínek pro zabavitelnost podle dvorního dekretu ze dne 23. srpna 1838 čís. 291 sb. z. s., jak bylo dle § 54 čís. 3 a § 55 ex. ř. její povinností. Není správným názor stěžovatelky, že bylo povinností podlužníka ohraditi se proti zabavitelnosti, protože je na vymáhajícím věřiteli, by podmínky pro povolení exekuce a její přípustnost již v návrhu tvrdil a případně jen podle potřeby prokázal (§ 54 čís. 3 a § 55 druhý odstavec ex. ř.).

Čís. 12326.

Výkaz o zahájení sporného řízení požadovaný v § 231 odst. 2 ex. ř., děje se již samým podáním žaloby u příslušného exekučního soudu. Zvláštní podání, jímž účastník, odkázaný na pořad práva, exekučnímu soudu zvlášť oznamuje zahájení sporného řízení, jest zbytečné, a nezáleží na tom, že došlo na soud po lhůtě.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, R I 20/33.)

Jde o rozvrh nejvyššího podání za exekučně prodanou nemovitost. Vymáhající věřitelka navrhla, by bylo provedeno rozvrhové usnesení, ježto věřitelé odkázaní s odporem na pořad práva podali žaloby opožděné. Prvý soud zamítl vydání částek dotčených odpory věřitelů až do vyřízení obou vylučovacích žalob, protože otázku, zda jsou vylučovací žaloby odůvodněny čili nic, a zda byly podány včas, jest rozhodnouti v procesním řízení o těchto žalobách, a vydání těchto částek je odvislé na výsledku těchto právních sporů. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurs jest podle § 239 odst. 3 ex. ř. přípustný, ale není důvodný. Stanoví-li § 231 odst. 2 ex. ř., že kdo s odporem jest odkázan na právní pořad, musí se vykáhati ve lhůtě jednoho měsíce po tom, co rozvrhové usnesení bylo doručeno, že zahájil sporné řízení, jehož jest třeba k vyřízení odporu, jinak rozvrhové usnesení k návrhu každého oprávněného odporem dotčeného bude provedeno, nehledíc k odporu, ukládá mu ovšem nejen povinnost, by ve lhůtě podal žalobu, nýbrž i povinnost, by se vykáhal, že se tak stalo. Ale tomu nelze rozuměti tak, že ten, kdo byl odkázan na právní pořad, musí se vykáhati o tom zvláštním podáním, neboť by to bylo zbytečné, ana žaloba, aby měla účinek § 231 odst. 2 ex. ř., musí podle § 232 odst. 1 ex. ř. býti podána u exekučního soudu, jenž odpor odkázal na právní pořad, a podle výnosu min. spr. ze dne 18. června 1900 čís. 11948 jest spory podle § 17 ex. ř., k nimž náležejí i spory zahájené podle § 231 odst. 2 ex. ř. přiděliti exekučnímu komisaři (soudci), jenž vydal rozvrhové usnesení. Děje se tudíž výkaz o zahájení sporného řízení, požadovaný v § 231 odst. 2 ex. ř., již samým podáním žaloby u příslušného exekučního soudu, a právem proto usuzuje první soud, že věřitelé podáním žalob ve lhůtě zároveň i vykážali, že zahájili sporné řízení, jehož jest třeba k vyřízení odporu. Ze tomu tak jest, plyne ostatně také z úvahy, že § 231 odst. 4 ex. ř., jenž stanoví, že oprávnění toho, kdo odpor podal, proti osobám, které podle rozvrhového usnesení dosáhly uspokojení, přivésti své lepší právo ku platnosti žalobou, nezanikne ani tím, že zmeškal lhůtu k vznesení žaloby ustanovenou, ani tím, že rozvrhové usnesení bylo vykonáno,

o zmeškání lhůty, ve které jest se mu vykáhati o tom, že již zahájil sporné řízení, vůbec se nezmiňuje a že také podle § 128 posl. odst. ex. ř. záleží jen na tom, by ve lhůtě byla žaloba podána. Podání, jimiž jmenované firmy exekučnímu soudu ještě zvlášť oznámily zahájení sporného řízení, byla tudíž zbytečná a nezáleží proto na tom, že došla na soud po lhůtě.

Čís. 12327.

Hypotekární věřitel nemůže nepřipustnost mobilární exekuce na movité příslušenství nemovitosti, na níž jest pro něho vloženo zástavní právo, uplatnití návrhem na zrušení exekuce podle § 39 čís. 2 ex. ř., nýbrž jen pořadem práva podle § 37 ex. ř. Rozhodnutí o takovém sporu působí jen mezi jeho stranami.

Hypotekární věřitel může však oznámiti soudu, že zabavené svršky jsou příslušenstvím nemovitosti, načež soud má z úřadu zjistiti, zda jde skutečně o příslušenství movité věci, a, zjistí-li to, má mobilární exekuci ohledně těchto svršků zrušiti. Takové usnesení působí pro všechny účastníky a proti všem účastníkům. Nevyhoví-li však exekuční soud podnětu hypotekárního věřitele, může tento jen žalovati podle § 37 ex. ř., nepřísluší mu však opravný prostředek proti zamítajícímu usnesení. Přijal-li rekursní soud přes to jeho rekurs a vyřídil jej věcně, jest jeho usnesení zmatečné a jest je zrušiti a rekurs odmítnouti.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, R I 21/33.)

Soud první stolice povolil exekuci na nemovitosti. V rekursu uplatňovala hypotekární věřitelka, že exekuce jest nepřipustná, ježto movitostí, na něž byla exekuce vedena, jsou příslušenstvím zavazené nemovitosti. Rekursní soud vyhověl rekursu a exekuci obmezil.

Nejvyšší soud k dovolacím rekursům vymáhajících věřitelů zrušil napadené usnesení a odmítl rekurs hypotekární věřitelky

Důvody:

Předně bylo řešiti otázku, zda měla hypotekární věřitelka uplatnití nepřipustnost mobilární exekuce na movité věci, tvořící příslušenství nemovitosti, na níž jest pro ni vloženo právo zástavní, pořadem práva podle § 37 ex. ř., či, stačilo-li, že tak učinila návrhem na částečné zrušení exekuce (omezení) podle § 39 čís. 2 ex. ř. Podle § 258 ex. ř. nemůže pro zástavní právo odporovati zabavení ten, kdo není v držení věci, může však uplatnití žalobou nárok na to, by byl uspokojen z výtěžku v pořadí přednostním. Předpokladem tohoto ustanovení jest, že bylo zabavení movitostí provedeno správně podle zákona (rozh. 6073 sb. n. s.). Není-li tomu tak, ano bylo zabaveno příslušenství věci nemovité, na které lze exekuci vésti jen exekucí na nemovitost samu (§ 252 ex. ř.), jest oprávněn hypotekární věřitel domáhati se nepřipustnosti exekuce odporem podle § 37 ex. ř. proti vymáhajícímu

věřiteli vedoucímu exekuci mobilární (rozh. 2466, 6073, 10576 a 11503 sb. n. s.). Rozhodnutí to působí jen mezi stranami spor vedoucími. Nelze pochybovat, že v řízení exekučním může i třetí osoba, jíž jest v řízení týkajícím se mobilární exekuce hypotekární věřitel, o z n á m i t i soudu, že zabavené svršky jsou příslušenstvím nemovitosti a že mohou být vzaty do exekuce jen s nemovitostí samou (§§ 39 čís. 2 a 252 ex. ř.), a že exekuční soud má z moci úřadu zjistiti, zda jde skutečně o příslušenství věci nemovité, a, zjistí-li to, má mobilární exekuci ohledně svršků těch zrušiti (§ 39 čís. 2 ex. ř.). Tímto usnesením bylo by učinně rozhodnutí pro všechny účastníky a proti všem účastníkům. Nevyhoví-li však exekuční soud, jakž se stalo v souzeném případě, podnětu třetí osoby, tedy i hypotekární věřitelky, může tato jen žalovati podle § 37 ex. ř., nepřísluší jí však, poněvadž není účastnicí (§ 55 ex. ř.) exekučního řízení mobilárního, opravný prostředek proti zamítajícímu usnesení (rozh. 6073 sb. n. s.). Přijal-li však rekursní soud přes to její rekurs, jako v tomto případě, a vyřídil-li jej, ač měl rekurentku poukázati na pořad práva (rozh. 10576 sb. n. s.), jest jeho usnesení zmatečné podle § 42 odst. 4 j. n. a bylo proto usnesení to zrušiti podle § 78 ex. ř., §§ 514 odst. 2, 477 čís. 6 a 478 c. ř. s. a rekurs odmítnouti, aniž bylo potřebí řešiti otázku, zda zabavené svršky jsou skutečně příslušenstvím věci nemovité, čili nic.

Čís. 12328.

Proti povolení exekuce na základě směnečného platebního příkazu lze uplatnití rekusem i závadu v doručení směnečného platebního příkazu.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, R I 22/33.)

Soud prvé stolice povolil na základě směnečného platebního příkazu exekuci, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Stěžovatel vytýká napadenému usnesení, jímž byla povolena exekuce na základě směnečného platebního příkazu, zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s. Jako důvod zmatečnosti uplatňuje stěžovatel, že exekuční titul, na jehož základě byla exekuce povolena, není vůbec vykonatelný, neboť při doručování směnečného platebního příkazu Čs 39/32 byly porušeny zásady c. ř. s. o doručování (§§ 101, 106 a 108 c. ř. s.). Stížnost jest odůvodněna. Výslechem poštovního podúředníka a manželky stěžovatele, kteří byli za rekursního řízení vyslechnuti, jest zjištěno, že směnečný platební příkaz, o nějž se opírá exekuční návrh vymáhající strany, nebyl vůbec stěžovateli doručen, neboť doručný lístek podepsala manželka stěžovatele. Poněvadž není ani jinak zjištěno, že stěžovatel nabyt vědomosti o směnečném platebním příkazu, byla tím odňata stěžovateli možnost vznést námitky proti platebnímu příkazu. Směnečný platební příkaz postrádá vykonatelnosti pro toto porušení stěžejní zásady o doručování výroků soudů, které mohou tvořiti základ exekučního řízení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle druhého odstavce § 514 c. ř. s. mohou rekusem brána být v odpor usnesení zejména také z důvodů v § 477 c. ř. s. vytčených, což podle zásady § 78 ex. ř. má platnost i pro řízení exekuční. Rekurentka neupírá povinnému právo brániti se proti povolení exekuce rekusem, které mu ostatně zákon v § 65 ex. ř. poskytuje. Použil-li povinný tohoto práva a vytýkal-li v rekursu proti povolujícímu usnesení, že směnečný platební příkaz, jsoucí exekučním titulem podle § 1 čís. 2 ex. ř. pro povolenou exekuci, nebyl mu k vlastním rukám doručen podle předpisů § 106 c. ř. s. a že se sběhla při doručování zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s., jednal v mezích zákona (druhý odstavec § 514 c. ř. s.). Otázkou přípustnosti žaloby pro zmatečnost podle § 529 c. ř. s. netřeba se tu obírat, neboť, i kdyby byla přípustná, ač nauka a soudní praxe (srov. rozhodnutí vídeňského nejvyššího soudu ze dne 23. listopadu 1915, R III 198/15) zastávají názor, že žaloba podle § 529 c. ř. s. jest nepřipustná proti směnečnému platebnímu příkazu, který nebyl řádně podle zákona doručen a se nestal tedy právoplatným, nevypluovalo by to právo povinného rekusem odporovati povolujícímu usnesení a vytýkati v něm zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s. Nelze mluvit o nedovolených novotách, jak se rekurentka mylně domnívá, jestliže povinný bral v rekursu v odpor skutečnosti, na základě kterých byla exekuce povolena, poněvadž povolení exekuce se děje bez předchozího ústního jednání a slyšení povinného po rozumu druhého odstavce § 3 ex. ř. po návrhu vymáhajícího věřitele, povinný tedy teprve v rekursu mohl uvést skutečnosti zakládající zmatečnost. Jestliže k příkazu rekursního soudu bylo konáno prvním soudem šetření o způsobu doručení směnečného platebního příkazu, k čemuž byl rekursní soud oprávněn podle druhé věty prvního odstavce § 526 c. ř. s., — a bylo jím na základě provedených výsledků zjištěno, že povinnému nebyl směnečný platební příkaz vůbec doručen, poněvadž doruční lístek podepsala manželka povinného, a nebylo zjištěno, že povinný o tom nabyt vědomosti, právem usoudil rekursní soud, že směnečný platební příkaz jakožto exekuční titul nebyl vykonatelný. Sběhla se při jeho doručování zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s., nemohla být podle něho povolena exekuce a byl právem proto exekuční návrh vymáhající věřitelky zamítnut. Tomu nepřekáží doložka vykonatelnosti ze dne 28. května 1932 na směnečném platebním příkaze, poněvadž se stala v předpokladu, že příkaz byl řádně a podle zákona žalovanému — povinnému — do vlastních rukou doručen, kterýžto předpoklad, jak zjištěno rekursním soudem, byl mylný. Neopodstatněná je také výtka rekurentčina, že rekursní soud návrh na povolení exekuce zamítl, ač povinný v rekursu navrhoval zrušení exekuce, poněvadž v návrhu zrušovacím je již obsažen také návrh na zamítnutí exekučního návrhu.

Čís. 12329.

Otázku, zda povolením exekuce »zabavením nároku dlužníka na vrácení nebo zaplacení kauce«, byla zástavním právem stížena kauce v cen-

ných papírech nebo v hotovosti, nelze řešiti v exekučním řízení (v řízení o návrhu dlužníka na zrušení právoplatně povolené exekuce), nýbrž jest ji po případě řešiti mezi účastníky cestou sporu.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, R I 26/33.)

K vydobytí peněžité pohledávky vedl vymáhající věřitel exekuci zabavením nároku dlužníka na vrácení nebo na zaplacení kauce (cenných papírů) složené u peněžního ústavu K. Dlužník navrhl zrušení právoplatně povolené exekuce, ježto prý mu cenné papíry za účelem kauce zapůjčil peněžní ústav K. Soud první stolice návrh zamítl, rekursní soud mu vyhověl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Přisvědčiti jest dovolací rekurentce, že usnesení rekursního soudu není vlastně zrušením exekuce, nýbrž změnou usnesení exekuci povolujícího, ač toto usnesení nabylo právní moci. Rekursní soud nedovolává se žádného zákonného ustanovení, uváděje, že prý exekuce nebyla provedena na předmět, na který zněl exekuční návrh, nýbrž na jiný předmět. Než k tomuto výkladu není zatím soud povolán v tomto období exekučního řízení; otázku, pokud byla kauce, ať v cenných papírech nebo v hotovosti, stížena zástavním právem v důsledku usnesení soudu první stolice, bude po případě mezi účastníky řešiti cestou sporu. Má-li dlužnice za to, že usnesením tím, jeho doručením poddlužníku, nebylo zřízeno zástavní právo ve prospěch vymáhající věřitelky na peněžní hotovosti, která dodatečně složena byla u soudu, a že tedy její případný nárok proti poddlužníku zůstal exekucí nedotčen, může nastoupiti proti poddlužníku v cestě sporné, protože složení k soudu, kdyby stanovisko dlužnice bylo správné, nemělo by pro poddlužníka účinku zprošťujícího. Stejně smí případné své nároky podle § 37 ex. ř. uplatňovati ústav proti těm, kteří v exekuci tyto nároky popírají. Neprávem dovolává se dlužnice § 39 čís. 2 ex. ř. a rozhodnutí čís. 3060 sb. nejv. s., v němž šlo o nepřipustnost exekuce vnučenou dražbou nemovitosti se zřetelem k zákonným předpisům o záboru.

Čís. 12330.

Předpis § 40 (1) konkursního řádu ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n., podle něhož odporovati právním jednáním jest oprávněn správce konkursní podstaty, jest předpisem velicím, na němž nelze nic měniti ani dohodou mezi správcem konkursní podstaty a konkursním věřitelem.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, R I 55/33.)

Konkursní věřitel František H. navrhl, by byla schválena tato dohoda mezi ním a správcem konkursní podstaty: »Dr. Hugo H. (právní zástupce Františka H-a) má jménem a v zastoupení konkursní podstaty vésti odpůřčí spor proti Karlu K-ovi a Dr. Robertu G-ovi. František H. nahradí, bude-li spor prosouzen, konkursní podstatě, co tato zaplatí na útratách druhé straně. Bude-li spor vysouzen, odvede František H. čtvrtinu vysouzeného a vydobytého peníze konkursní podstatě, kdežto tři čtvrtiny vysouzeného a vydobytého peníze, jakož i útraty sporu započte František H. na svou pohledávku. Dr. H. ručí osobně za dodržení závazků Františka H-a z tohoto ujednání.« Konkursní komisař návrh neschválil, ježto v případě vítězství navrhovatele ve sporu by šlo zřejmě o výhodnější postavení navrhovatele proti ostatním věřitelům, čemuž musí soud odepřiti schválení. Rekursní soud vzal na vědomí dohodu mezi správcem konkursní podstaty a konkursním věřitelem Františkem H-em, že tento má vésti v zastoupení podstaty odpůřčí spor proti Karlu K-ovi a Dr. Robertu G-ovi za ujednaných podmínek. D ů v o d y: Jde o zahájení aktivního sporu odpůřčího věřitele v zastoupení správce podstaty, k čemuž jako k důležitému opatření správce podstaty potřebuje souhlas konkursního komisaře na místě výboru věřitelského, který v tomto nepatrném konkursu nebyl zvolen (§§ 117 odst (1), (3), 171 čís. 3, 89 konk. ř.); konkursní komisař by mohl také provedení usnesení výboru věřitelského zakázati a předložiti věc schůzi věřitelů, by se o ní usnesla, nebo zakázati výkon usnesení toho, odporuje-li společnému zájmu konkursních věřitelů (§§ 95 (1) a (2) a 79 (2) k. ř.). Jest rozhodnouti, zda ujednání mezi správcem konkursní podstaty a zástupcem věřitele o podmínkách zahájení sporů odpůřčích neodporuje společnému zájmu věřitelů. Podle obsahu dohody v případě podlehnutí ve sporu, ježto za útraty zaručil se osobně zástupce věřitele, jenž by měl útraty hraditi, konkursní podstata by neměla ztrátu, a v případě vítězství by podstata získala, dostalo by se jí, tedy pro všechny věřitele, jedné čtvrtiny vyhrané a zaplacené částky, které by bez sporu nedostala. Tedy z vedení sporu podstatě vůbec újma nehrozí. Má-li se při příznivém výsledku sporu dostati věřiteli spor vedoucímu větší částky z vyhrané sumy, není to poskytnutí zvláštní výhody věřiteli proti ostatním, nýbrž má to býti náhradou za risiko, spojené s vedením sporu, kterým opatřen býti má ostatním věřitelům majetkový prospěch a v případě nezahájení sporu by oba věřitelé, odpůřci odporovatele, proti ostatním byli ve výhodě, tedy ujednání to společným zájmům věřitelů se nepřičí. Dle dohody má věřitel spor zahájit jménem a v zastoupení správce konkursní podstaty, jenž jediný za konkursu odpůřčí právo může uplatniti, takže dohoda ustanovení § 40 (1) odst. k. ř. neodporuje.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle § 40 (1) konk. řádu čís. 64/1931 sb. z. a n., zde v úvahu přicházejícího, odporovati právním jednáním jest oprávněn správce konkursní podstaty. Tento předpis jest jako předpis formálního práva před-

pisem velícím, a nelze proto na něm nic změnit ani dohodou mezi správcem konkursní podstaty a konkursním věřitelem (srovnej k tomu rozhodnutí uveřejněná ve sb. n. s. pod čís. 5715 a také 6463, 7884 a 9928, dále Bartsch-Pollak, Komentář ku konkursnímu řádu, 1927, str. 276, pozn. 7, a Lehmann, Komentář ku konkursnímu řádu, 1916, u § 337 konk. ř., str. 308 (nadpis) a str. 316, bod 2). Měl tudíž návrh Františka H-a a správce konkursní podstaty na schválení dohody, podle které měl odpůřčí žalobu podati místo správce konkursní podstaty jmenovaný konkursní věřitel, býti zamítnut již z tohoto důvodu, a nebylo vůbec třeba zkoumati, nepřiči-li se dohoda zákazu zvláštních výhod, pokud se týče zásadě stejnoměrného uspokojení všech konkursních věřitelů.

Čís. 12331.

S hlediska § 870 obč. zák. nezáleží na tom, zda se omyl týkal podstatného bodu smlouvy.

Omyl o povaze časopisu, v němž se měla státi objednaná inserce, týká se hlavní věci.

I mylná pohnutka má vliv na platnost právního jednání, byla-li pro vůli rozhodná. Tak jest tomu, nechtěl-li objednatel inserátu odmítnouti inserci proto, že se mylně domníval, že se měla inserce státi v oficiálním časopise určitého stavu, s jehož příslušníky měl styky jako velkoobchodník.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, Rv I 1311/31.)

Žalobce, majitel ústředí insertního oddělení, domáhal se na žalovaném velkoobchodníku zaplacení 1264 Kč za otištění 12 insertů žalovaného v časopise »Berní úředník«. Žalovaný namítl, že žalobcem tvrzená objednávka inserátů jest neplatná pro uvedení žalovaného v omyl, jednak tím, že bylo žalovanému nejprve telefonováno o zadání inserce jako z berního úřadu v P. a slibováno pro případ inserce vyjítí vstříc, jednak, že při podpisu objednávky bylo žalovanému tvrzeno, že celá roční inserce stojí 100 Kč. Žalovaný, který insertní zakázku učinil právě v předpokladu, že jde o oficiální orgán berních úředníků a že celoroční inserce stojí 100 Kč, zjistil dodatečně, že těchto předpokladů tu není. Z obsahu zakázkového listu musel žalovaný souditi na celoroční předplatné. Žalovaný navrhl, by především byla mezitímním rozsudkem vyslovena neplatnost insertní zakázky pro uvedení žalovaného v omyl. Procesní soud své stolice uznal mezitímním rozsudkem, že ujednání o inserci v časopisu »Berní úředník« není neplatné pro uvedení žalovaného v omyl. Odvolací soud změnil napadený rozsudek v ten rozum, že se určuje, že ujednání o inserci v časopisu »Berní úředník« jest neplatné pro uvedení v omyl žalovaného. Důvody: Že žalovaný skutečně byl v době objednávky v omylu i o povaze časopisu »Berní úředník«, považuje ho za oficiální orgán svazu berních úředníků, i o ceně inserce, vychází najevo i z dalšího chování žalovaného

po objednávce, že se totiž, jak zjištěno, teprve dodatečně informoval u svědka Š-a, je-li to časopis svazu berních úředníků, že, byv svědkem Š-em informován, že časopis není oficiálním orgánem svazu, prohlásil k svědkovi, že objednaný inserát ihned odvolá, a že skutečně svým právním zástupcem oznámil žalující straně, že byl v omylu i o povaze časopisu, i o ceně inserce a že si inserce nepřejí. Nelze souhlasiti s názorem prvního soudu, že bezpečnost obchodního styku vyžaduje, by žalovaný jako obchodník nesl plnou odpovědnost za svůj projev vůle, který učinil, nedávaje dost pozor na jednání se zástupcem a podepsav nedbale zakázkový list. Tento názor měl by oprávnění, kdyby si byl žalobcův zástupce sám počínal, jak vyžaduje zásada poctivého obchodního styku, a nestal se sám příčinou omylu žalovaného o povaze časopisu a o úhrnné ceně inserce a kdyby mu nemusel býti tento omyl žalovaného nápadný. Právý opak vyplývá ze skutkového zjištění odvolacího soudu. Tímto zjištěním padá i předpoklad prvního soudu, že žalovaný nedával dost pozor na jednání se zástupcem a lze mu vytknouti, že podepsal objednávací list, aniž jej podrobně přečetl, spoléhaje na to, že obsahuje jen podmínky ústního ujednání, kteréžto opomenutí však nepadá na váhu, když na druhé straně se nedostávalo dobré víry v bezvadnost projevu žalovaného. Nelze pokládati žalobcova zástupce za třetí osobu ve smyslu ustanovení § 875 obč. zák., neboť tento zástupce byl plnomocníkem žalobcovým, nikoliv jen jeho poslem, jakž vyplývá jednak z obsahu objednávacího listu, v němž je výslovně uvedena nezrušitelnost objednávky a schází výhrada dodatečného schválení objednávky žalobcem, jednak ze seznání žalobce, že objednávku žalovanému nepotvrdil, neboť se to tak nepraktikuje. Jest proto nerozhodné, že žalobce sám v žalovaném omyl nezbudil, ani že mu omyl žalovaného nemusel býti nápadný, ano to i ono dopadá na zástupce žalobcova, neboť plnomocník reprezentuje zmocnitele (§ 1017 obč. zák.) a uzavřel-li plnomocník jednání neplatné, jest neplatné i proti zmocniteli. Poněvadž, jak odvolacím soudem zjištěno, omyl žalovaného se týkal i povahy časopisu, v němž mělo býti inserováno, i ceny inserce, tedy podstatných bodů ujednání, jest považovati tento omyl za podstatný, který činí smlouvu pro žalovaného nezávaznou (§ 871 obč. zák.), ježto byl druhou stranou vzbuzen, pokud se týče musel jí býti nápadný.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

S hlediska právního byla věc odvolacím soudem posouzena správně a vzhledem k vývodům dovolání v tomto směru jest připomenouti toto: Z podpisu objednávacího listu žalovaným nemůže dovolatel vyloučiti námitku omylu. Je sice správné, že podpis objednávacího listu objednatelem znamená podle zásady vyslovené v § 863 obč. zák. a podle pravidel slusného obchodu souhlas objednatele s celým obsahem, a že také není zvykem v obchodním styku ústně vysvětlovati celý obsah objednávacího listu, avšak v tomto případě žalobce, pokud se týče jeho

zmocněnec Antonín H. se neřídil pravidly v poctivém obchodním styku platíci, ba hrubě proti nim se prohřešil. Byloť odvolacím soudem zjištěno, že Antonín H. nejprve ohlásil svou návštěvu u žalovaného telefonicky, jako by z berního úřadu měl přijíti, slíboval, že pro případ zadání insertu mu vyjdou vstříc; při návštěvě se vydával za berního oficiála, ač jím nebyl; při jednání se žalovaným, ač musil vědět, že žalovaný je v omylu co do částky za inserci celoroční, nejen mu omyl ten nevysvětlil, nýbrž naopak jej v něm utvrdil prohlášením, že jsou laciní a že částka 100 Kč je za celoroční inserci. Z těchto zjištěných skutečností právem lze usuzovati, že byl jimi vzbuzen u žalovaného, neznajícího pravý stav věci, omyl. neboť mu byly tvrzeny vědomě nepravdy Antonínem H-em, tedy bylo tu lstivé jednání po rozumu § 870 obč. zák. a žalovaný měl býti takto oklamán, což má za následek relativní neplatnost smlouvy, i kdyby omyl nebyl podstatný (rozh. 4814, 1511 sb. n. s.). Než neplatnost objednávky je opodstatněna i z důvodu § 871 obč. zák. pro podstatný omyl. Podle skutkového zjištění odvolacím soudem učiněného chtěl žalovaný věnovati na celoroční inserování částku 100 Kč, a to pro inserci v oficiálním orgánu Svazu berních úředníků, maje proto své důvody, nikoli pro inserování v neznámém mu soukromém podniku žalobcově. K omylu žalovaného dal podnět a v omylu jej utvrdil zmocněnec žalobcův a musí proto důsledky toho nésti žalobce (§ 1017 obč. zák.); omyl se týkal hlavní věci, pokud se týče podstatné vlastnosti, k níž úmysl žalovaného při jednání směřoval a byl projeven. I mylná pohnutka má vliv na platnost právního jednání, byla-li pro vůli rozhodná, což v tomto případě právě padá na váhu, poněvadž žalovaný nechtěl odmítnouti inserci ve stavovském oficiálním časopisu, maje jako velkoobchodník styky s berními úředníky. Poukaz dovolatelův na rozhodnutí čís. 6233 ve sbírce Glaser-Unger N. F. XVI. není případný, poněvadž při něm šlo o pojišťovací smlouvu pro případ úrazu na dráze, tedy o smlouvu upravenou zvláštními předpisy, a také jeho skutkový poklad je zcela odlišný od případu souzeného. Odvolací soud právem nepokládal Antonína H-a za třetí osobu po rozumu § 875 obč. zák., poněvadž byl podle rozsudkového zjištění plnomocníkem žalobcovým, a správně také dovodil, že důsledky neplatné smlouvy postihují jediné žalobce samého (§ 1017 obč. zák.).

Čís. 12332.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

K závazku podle § 103 směn. zák. (§ 8 zákona o společenstvech) se vyžaduje, by majitel směnky neznal pravý stav věci a by tu bylo předstírání podpisatele o zastupitelském poměru a o případném zmocnění.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, Rv I 2367/32.)

Žalovaní podepsali směnku jako zástupci družstva Z., jež ani tehdy ani napotom nebylo zapsáno do rejstříku. Proti směnečnému platebnímu příkazu namítli žalovaní mimo jiné, že jest sice pravda, že družstvo Z. není zapsáno ve firemním rejstříku, ale že je totožné s družstvem S., jehož představenstva byli členy, a že žalující strana o tom věděla. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu k novému jednání a rozhodnutí.

Důvody:

Po právní stránce jest souhlasiti s názorem nižších soudů, že by žalovaní byli zavázáni ve smyslu žalobní prosby z podpisů na směnce jako z právního jednání za společenstvo. Avšak necht' se tento jejich závazek dovozuje z § 8 zákona o společenstvech nebo z § 103 směn. zák., je rozhodným, zda žalobkyně v době podpisu směnky věděla o pravém stavu věci (viz rozh. čís. 10186 sb. n. s. ohledně společností s r. o. a čís. 11336 ohledně společenstev), protože, znala-li žalobkyně pravý stav věci a nebylo-li tu předstírání žalovaných ve příčině zastupitelského poměru a případného zmocnění, nebylo by tu ani osobního závazku jednajících osob. K příslušné námitce žalovaných rozsudek soudu první stolice nepřihlížel a po právní stránce nezaujal k ní stanoviska. Tak i soud odvolací, ačkoli žalovaní v odvolání důležitost této námitky uplatnili.

Čís. 12333.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Ustanovení § 2 zákona má na mysli v a d n o u povahu silostroje. Měl-li autobus konstruktivní vadu spočívající buď v tom, že šrouby nebo disky byly slabé neb že disky nevyhovovaly co do profilu, byl povahy vadné, a vyletěla-li důsledkem této vady kola a poranila člověka, nastala škodná událost z povahy silostroje.

Ručení podle § 3 (4) zákona jest ručením solidárním, nikoliv koreálním. Žalovaný majitel provozu může se vyviníti jen, dokáže-li, že škodná událost vznikla výlučně z právního důvodu (z provozu) nebo ze skutkového základu týkajícího se je n druhého ze zákona ručícího provozu.

(Rozh. ze dne 3. února 1933, Rv II 808/31.)

Žalobkyně, jedouc autobusem Ludvíka M-a, byla poraněna zadním dvojitým kolem vylétnuvším z autobusu Augustina P-a a vletnuvším do okna autobusu Ludvíka M-a. Žalobní nárok na náhradu škody proti Augustinu P-ovi neuznal procesní soud první stolice dů-

vodem po právu, odvolací soud uznal žalobní nárok důvodem po právu. Důvody: Prvý soud zjistil, že se uvolnění a vyletění kol stalo v důsledku konstrukční vady auta spočívající buď v tom, že šrouby neb disky byly slabé, neb že disky nevyhovovaly co do profilu. Vzhledem k tomuto zjištění byla věc prvním soudem právně posouzena mylně. Vyletěním levých zadních kol u autobusu žalované strany byla žalobkyně nepopřene na těle poškozena a ručí proto žalovaný jako majitel auta podle § 1 aut. zák. za tento výsledek, nezdařil-li se mu vyvíňovací důkaz v § 2 téhož zákona uvedený, že totiž škodná událost nastala vinou třetí osoby nebo poškozené samé neb že nemohla býti odvrácena ani předepsanými a věcnými opatřeními v řízení jízdního silostroje a v zacházení s ním a nelze ji ani dovozovat z povahy jízdního silostroje neb ze zvláštního způsobu selhání neb nedostatku jeho činnosti. V souzeném případě byla nehoda (vyletění zadních kol a zasažení pokud se týče poranění žalobkyně jedním z těchto kol) zapříčiněna konstrukční vadou auta, tedy povahou silostroje, ježto »povahou« jest rozuměti jakýkoliv vadný stav silostroje, který je způsobitelný přivoditi jakékoliv nehody. Při tom ani na tom nesejde, že uvolnění a vyletění kol je případem při provozu silostroje naprosto neobvyklým a těžce předvídatelným, že běží o konstrukční vadu, jež se objevila naprosto nečekaně a již mohl seznati jen odborník a pod., ježto zákon v tomto ohledu nikterak nerozeznává a činí majitele silostroje absolutně zodpovědným za povahu silostroje a za bezvadné fungování všech osob a všech materiálů při provozu auta použitých. Nelze se dále přikloniti k názoru, že zákonodárce v § 2 měl před očima jen takovou povahu jízdního silostroje, jež tvoří specifikum takových vozidel tkvící ve zvláštním způsobu aut, pročež prý z ručení jest vyloučiti takové příhody, jež se mohly státi a také se stávají při všech jiných vozidlech a nejen u automobilů. Takový výklad je v přímém rozporu s doslovem zákona (§ 2), kde se právě rozeznává mezi »povahou« (t. j. každou vadnou povahou) a »zvláštním způsobem« silostroje. Prvý soudce má neprávem za to, že se žalovanému zdařilo prokázati druhý vyvíňovací důvod, zavinění třetí osoby, t. j. řidiče druhého autobusu Ludvíka M-a. Toto zavinění spatřuje napadený rozsudek v tom, že M. nešetřil náležitě opatrnosti a péče, ježto, ač viděl záchvěvy na kolech autobusu žalovaného a mohl předvídati, že se nějaká nehoda může státi, přes to jel v blízké vzdálenosti za autobusem žalovaného. Za osobu třetí podle § 2 lze však pokládati jen osobu, jež, neprovádějíc automobilový provoz, zavinila škodnou událost buď vůbec nebo z části. Toho předpokladu tu není, jelikož řidič druhého auta, jehož zavinění se uplatňuje jako důvod vyvíňovací, není osobou nezúčastněnou při automobilovém provozu, nýbrž osobou, jež po případě by sama ručila rukou nedílnou, neboť i jeho auto bylo v provozu a i tento provoz to zapříčinil, aspoň z části, že došlo k nehodě. V takových případech může žalobkyně uplatňovati své nároky jako osoba při provozování obou silostrojů nezúčastněná (tedy jako »osoba třetí« dle § 1 aut. zák.) proti každému z obou provozů a na závazku druhého vlastníka a řidiče autobusu nemění nic, že poškozená proti

němu nárok na náhradu dosud neuplatňovala. Zákon ukládá tu ovšem zavázaným osobám ručení solidární [§ 1 odst. (6)] a ospravedlnění podle § 2 je sice možné, avšak má proti třetí osobě, na provozování obou silostrojů nezúčastněné právní důsledky jen, podařilo-li se žalovanému ospravedlniti se úplně, o čemž v souzeném případě, jak shora vylíčeno, nemůže býti řeči. Zavinění Ludvíka M-a může tedy v tomto sporu úplně zůstatí stranou, majíc jen právní význam pro otázku postihu ručících osob navzájem.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

S hlediska dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. napadá dovolatel názor odvolacího soudu, že vyletění kol autobusu bylo způsobeno povahou silostroje, poukazuje k tomu, že jde o nový autobus abnormálně silné konstrukce, že úřední schválení autobusu téhož typu k používání na veřejných cestách se stalo na základě zkoušky jeho bezvadnosti, že vada nebyla ani s přibráním odborníka poznatelnou, byla prý proto nepředvídatelná a výjimečná a že dovolatel udržoval autobus v řádném stavu. Než tím není vymezen pojem »povahy silostroje«. Zákon nemá definici »povahy silostroje« a jest ji proto vyložiti podle všeobecného pojmu povahy stroje. Povahou věci je trvalý stav věci, v němž si ji pravidelně lidská společnost představuje. Trvalým stavem silostroje je podle této představy způsobnost silostroje k bezpečnému používání k dopravě na veřejných cestách, což značí i konstruktivní bezvadnost stroje; odchyluje-li se skutečný trvalý stav silostroje od této představy, má povahu vadnou. Ustanovení § 2 zák. o provozu silostrojů má na mysli vadnou povahu silostroje, jakž plyne z jednání bývalé panské sněmovny, kde byl návrh na doplnění osnovy zákona slovem »vadná« zamítnut proto, že se to rozumí samo sebou (stenografický protokol panské sněmovny z 18. prosince 1907 o 8. sedění XVIII. sesse) a justiční výbor poslanecké sněmovny názor ten ve své zprávě přijal. Zjistil-li odvolací soud, že autobus měl konstruktivní vadu, spočívající v tom, že šrouby neb disky byly slabé neb, že disky nevyhovovaly co do profilu, byl povahy vadné a, zjistil-li dále, že důsledkem této vady vylétěla kola a žalobkyni zranila, není pochyby, že nastala škodná událost následkem povahy silostroje ve smyslu § 2 zákona o provozu silostrojů a jsou veškeré shora uvedené výtky dovolatelovy bezvýznamné, neboť nejde o ručení ze zavinění, nýbrž o ručení za výsledek.

Odvolává se na rozhodnutí nejvyššího soudu č. j. Rv II 773/26 (čís. 7305 sb. n. s.) napadá dovolatel i názor odvolacího soudu, že řidič autobusu, jímž byla žalobkyně dopravována, Ludvík M., není osobou »třetí« ve smyslu § 2 zákona o provozu silostrojů. Názor odvolacího soudu je však totožný s názorem nejvyššího soudu, vysloveným v rozhodnutí čís. 8564 sb. n. s. (Gl. U. 6459). Než otázku tu lze nechatí stranou a zabývati se s dalším napadeným názorem odvolacího soudu, že i v případě škody způsobené třetí osobě střetnutím se dvou

silostrojů je sice ospravedlnění podle § 2 zákona o silostrojích možné, avšak, že toto má proti třetí osobě na provozu obou silostrojů nesúčastněné jen tehdy právní důsledky, podaří-li se žalovanému ospravedlniti se úplně. A v tom jest s odvolacím soudem, nehledíc k § 2 zákona, souhlasiti. Neboť třetí osoba ve smyslu § 3 odstavec (4) zákona, to jest poškozený, ať jest to chodec anebo osoba silostrojem dopravovaná, má podle § 3 odstavec (4) poslední věta zákona solidární nárok ze zákonného ručení proti oběma na škodné události súčasněným provozům. Je to sice solidární obligace, avšak nikoliv korreální podle § 891 obč. zák., jak je tomu v § 1 odstavec 6 zákona, poněvadž oba dlužníci nedluží »jedno a totéž«, nýbrž každý ručí z jiného právního důvodu (každý ze svého provozu), po případě z různých skutkových podstat, jak je tomu zejména v souzeném případě. Jde proto o dva samostatné závazky vedle sebe a jsou solidárními jen potud, že závazek jednoho dlužníka zaniká, jakmile splnil druhý z nich dlužný předmět. Může se proto žalovaný vyvinuti jen, dokáže-li, že škodná událost vznikla výlučně z právního důvodu (z provozu) nebo ze skutkového základu, týkajícího se jen druhého ze zákona ručících provozu, to jest dokáže-li, že škodná událost jest jen v příčinné souvislosti s provozem druhého nebo s jeho jednáním, jinak jest věcí obou ze zákona ručících dlužníků, jak postihem se mezi sebou vyrovnají. Že se dovolatelé tento důkaz nezdařil, o tom není pochybnosti, ano přední příčinou škodné události bylo vyletění kol autobusu žalovaného.

Čís. 12334.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

Zda jest jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže, jest otázkou právní, již náleží řešiti výhradně soudu, při čemž jest mu přihlížeti i k tomu, jak se na jednání pohlíží mezi soutěžiteli, co o něm soudí veřejnoprávní korporace, které mají podle svého určení dbáti společných oprávněných zájmů soutěžitelů, a jaké důvody uvádějí pro svůj názor.

Příčí se dobrým mravům soutěže, slibuje-li obchodník zákazníkům náhradu cestovních výloh (do Prahy), nakoupí-li v jeho závodě za určitou cenu.

(Rozh. ze dne 4. února 1933, R I 1100/32.)

Zemská jednota společenstev krejčí v Čechách domáhala se na firmě D., krejčovský závod v Praze, by 1. žalované bylo uloženo, aby se pod exekuci zdržela dalšího jednání proti dobrým mravům soutěže a nekalé reklamy, spočívající v uveřejňování údajů, obsažených v insertech tohoto sporu, pokud se jimi slibují odběratelům výhody hrazení cesty do Prahy při nákupu zboží u žalované strany za určitý peníz; 2. žalovaná byla uznána povinnou zdržeti se v insertech a veřejných oznámeních vůbec údajů »svým ctěným zákazníkům mimo Prahu bydlicím

dáváme možnost vyjeti si kdykoliv k nákupu zadarmo do Prahy a vrátiti se zdarma domů, neb hradíme jim při koupi nejméně za 500 Kč jednu jízdu třetí třídy osobním vlakem od bydliště kupcova do Prahy, při koupi nejméně za 950 Kč dvě jízdy třetí tř. osob. vlaku (tam i zpět), při koupi nejméně za 1.500 Kč dvě jízdy třetí tř. rychlovlakem (tam i zpět), při koupi nejméně za 2.200 Kč dvě jízdy druhé tř. rychlovlaku (tam i zpět), platí pro Čechy, Moravu a Slezsko, pro ct. zákaznictvo ze Slovenska a Podkarpatské Rusi od moravskoslovenských, případně slezskoslovenských hranic (Břeclav, Vlárský průsmyk, Bohumín). Naše akce zadarmo do Prahy není omezena na určitou dobu, nýbrž platí stále.« Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a uvedl mimo jiné v důvodech: Že jednání žalované jest způsobitým poškoditi soutěžitele — to jest všechny osoby vyrábějící a po živnostensku prodávající oděvy, tedy i v žalujících korporacích sdružené jednotlivce v hospodářském styku, prokazuje sama žalovaná strana svými obyvatými číslicemi, o nichž pochybovati není důvodu. Zvýšil-li se, jak sama doznává, po zavedení akce »zadarmo do Prahy« její obrát z Kč 5,848.118,94 na 6,176.184,88 Kč, při čemž, jak žalovaná sama uvádí, toto zvýšení docíleno bylo odbytem u venkovských zákazníků, stalo se toto stoupenutí odbytu vlivem její akce vyvolané jedině na úkor venkovských soutěžitelů žalované strany. Tím jest i způsoblost jednání poškoditi soutěžitele prokázána. Než ani soutěžitelé pražští nejsou na tom lépe. Jest samozřejmou a z celé podstaty logicky vyvěrající věcí, že, přijede-li venkovský zákazník z popudu inserátu nabízejícího mu náhradu cestovního, do Prahy a vydal-li peníze na cestu, musí bezpodmínečně hleděti, by peníze ty dostal zpět. Tím již jest dáno, že nemůže vyhledati závod nebo krejčího, který podobné akce neprovádí, případně podle způsobu jak on kalkuluje zákazníkovi, ani prováděti nemůže. Již tím jest však každý takový jiný pražský soutěžitel vyřazen prostě ze soutěže, byť by i byl zákazník se zbožím jeho spokojenějším. Tím podlamuje se soutěžní možnost vůbec a jest i z tohoto důvodu počínání žalované strany podle názoru soudu pokládati za soutěž nekalou. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by jí, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: V souzeném případě jest spatřována nekalá soutěž ve smyslu §§ 1 a 2 zák. proti nek. sout. v tom, že žalovaná strana uveřejňuje inseráty, v nichž venkovským zákazníkům slibuje náhradu jízdného při nákupu do určité výše. Soud první stolice, pomínuv důkazy nabízené žalovanou stranou s poukazem k tomu, že otázka, zda se jednání to příčí dobrým mravům soutěže, jest otázkou právní, opěl se o posudky stavovských institucí, Svazu detailních konfektionářů a Ústředny československých obchodních a živnostenských komor v Praze, ztotožnil se s jejich názory a shledal jednání to nekalým, ježto prý se slibuje tak jen zdánlivě určitá výhoda jen některým, venkovským, zákazníkům a to ještě v různé výši, odvislé od náhodného jich bydliště způsobem budícím neprávem dojem zvláště příznivé nabídky a odvracejícím pozornost kupující veřejnosti od bližšího zkoumání zboží. Jest ovšem pravda, že ona otázka

jest otázkou výlučně právní a že soud je k jejímu zodpovězení povolán bez ohledu na stanovisko úřadů administrativních i cizozemské soudní judikatury, jak prvý soud správně dovozuje, a rovněž nelze popřít, že mínění různých soutěžitelských stavovských organizací a institucí může a má při tom padati na váhu, avšak přes to a právě proto jest otázku tu zkoumati a řešiti s tím větší bedlivostí. Soud postaven jest tu před střetnutím se názorů; dotázané instituce, představující kolektivum interesentů, hájí mínění, že se pozastavený způsob inserce přiči dobrým mravům soutěže, naproti čemuž žalovaná strana zastává jako osamocený příslušník téže soutěžitelské vrstvy názor opačný. I když se uváží, že zákon proti nekalé soutěži nemá za účel ochranu spotřebitelů, nýbrž udržení pořádku, slušnosti a solidarity mezi soutěžiteli samými a že se pojem dobrých mravů soutěže nemusí nutně krýti s pojmem dobrých mravů vůbec, jakož i, že podle § 53 odst. (3) zák. proti nekalé sout. jsou živnostenská společenstva oprávněna svým schváleným a řádně vyhlášeným usnesením stanoviti určité směrnice pro soutěž mezi svými členy a že se v souzeném případě podle usnesení valné hromady společenstva krejčí vyslovila proti »poskytování výhody zadarmo do Prahy«, kteréžto usnesení bylo zemským úřadem schváleno, přece jen podle názoru odvolacího soudu nestačí prohlásiti pozastavený způsob inserce žalované strany prostě za přičící se dobrým mravům soutěže a za nekalý proto, že dotázané instituce mají v tom ohledu pochybnosti, a soud nesmí se spokojiti pouhou parafrazí jejich posudku, nýbrž musí prostředky, jež má k dispozici, vyšetřiti a zjistiti, zda tyto pochybnosti a domněnky pro nekalost příslušné inserce, pokud se týče pro nekalost získáváním zákazníkům poskytováním výhody, záležející v náhradě jízdného, jsou opravdu podstatné a důvodné a zda shora zmíněné usnesení živnostenského společenstva vlastně neodporuje zákonu. Přihlédne-li se k ustanovení § 44 zák. proti nek. sout., vidno, že zákon zřejmě nezamýšlel zakázati vůbec poskytování jakýchkoli výhod a odměn zákazníkům, nýbrž že stihá jen takové gratifikace jako soutěžitelům škodlivé, kterých se nedostává zákazníkům všem, pokud se týče určitým jich skupinám, nebo jichž dosažení jest závislé na náhodě, po případě při nichž sleva jest jen zdánlivá a tudíž nabízení výhod klamavé. Soud odvolací nesouhlasí s prvým soudem v tom, že nabídka náhrady jízdného postrádá všeobecnosti jen proto, že se týká venkovských zákazníků, kteří právě tvoří určitou skupinu mezi zákaznictvem vůbec jako každá jiná skupina určená blíže jinými okolnostmi, neboť v rámci této skupiny dostává se výhody každému jejímu příslušníku, také nelze mluvit o nahodilosti ve spojení s určitým bydlištěm, jehož vzdálenost od Prahy spolu s výší nákupního peníže dovoluje každému zákazníkovi již předem a s určitostí poskytovanou výhodou si vypočítati a rovněž nelze prostě mluvit o klamavosti nabídky, může-li a chce-li žalovaná strana prokázati, že částky náhradou za jízdné z kupní ceny slevované vyplácí opravdu ze svého vlastního zisku a nezvyšuje o ně již předem prodejní cenu. Není důvodu, proč by podnikatel nebyl oprávněn obmeziti vlastní zisk ve prospěch zákazníka a tím tohoto zákazníka na úkor svých kon-

kurentů pro sebe získati, a není vyloučeno, že skutečně tato ztráta na čistém zisku u žalované strany, jak tvrdí, není ani tak veliká, poněvadž se prý uhrazuje zase zvětšením obrátu.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc soudu druhé stolice, by o odvolání znovu rozhodl.

D ů v o d y :

Otázka, zda je určité jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže, jest otázkou právní, kterou náleží řešiti výhradně soudu. Protože jde v podstatě o mravní názory, obyčeje, zvyklosti, usance atd., které zachovávají všichni spravedlivě, poctivě, čestně a svědomitě jednající účastníci soutěžního zápasu, bude soudu přihlížeti i k tomu, jak se na jednání pohlíží mezi soutěžiteli, co o něm soudí veřejnoprávní korporace, které podle svého určení mají dbáti společných oprávněných zájmů soutěžitelů ze svého oboru anebo také s širšího hlediska, a jaké důvody pro svůj názor uvádějí, třebaže názory soutěžitelů a zmíněných korporací i jiných činitelů nejsou pro soud závazné. Nebylo tedy vadností řízení, která by byla způsobila zamezení úplně vysvětlení a důkladné posouzení rozepře, přihlížel-li soud první stolice k posudkům Svazu detailních konfekcionářů a Ústředny československých obchodních a živnostenských komor v Praze. Protože v nich šlo o názory a mínění těchto korporací a nikoli o skutečnosti, nemůže býti řeči ani o průvodním hodnocení těchto vyjádření, jejichž pravost nebyla popřena. Ztotožnil-li se soud první stolice s názorem v nich projeveným, neučinil tak bez samostatného posouzení celé otázky, třebaže v důvodech rozsudku nepřesně také uvádí, že to nebo ono běře na základě nich za prokázáno. V podstatě jde o právní posouzení skutkového děje, který je celkem nesporný. Dovolací soud má za to, že s právního hlediska soud první stolice nepochybil, dospěl-li k závěru, že pozastavené jednání žalované je skutečně v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé poškoditi soutěžitele, jakž má na mysli § 1 zákona proti nekalé soutěži. Nemůže býti o tom pochybnosti, že vytýkaná reklama má býti účinným lákadlem pro venkovské zákazníky, by za účelem nákupu u žalované podnikli cestu do Prahy, jejíž náklady jim žalovaná slibuje nahraditi ze svého. Z nabídky plyne, že podle ní stačí již tento účel cesty sám k jízdě do Prahy, která se nákupem zaplatí. Žalovaná sama přiznává, že tato nabídka nezůstala bez účinku, že tedy na venkovské zákazníky působí. Nejde tu ani o rabat ani o slevu, nýbrž o slib určité a určitelné výhody, avšak s podmínkou, že zákazník nejprve sám učiní potřebný náklad, aby se dostal až do obchodu žalované, a že u ní skutečně za stanovenou částku nakoupí. Tím však se zákazník dostává do stavu tísně, učinil-li předem takový náklad, na jehož vrácení snad nebude míti nárok, aniž měl příležitost přesvědčiti se i o tom, co mu bude nabídnuto a bude-li uspokojen. Je nabíledni, že nabídka žalované

může působiti na nezkušené zákazníky a že citelnost újmy, která jim hrozí pro případ, že by u žalované nenašli, co potřebovali a očekávali, nemusí záležeti výhradně na výši jízdného, tedy na vzdálenosti bydliště zákazníkova, protože pro některé zákazníky bude třeba menší ztráta újmou citelnou. Podle názoru dovolacího soudu velmi právem poukazuje posudek Ústředny československých obchodních a živnostenských komor k tomuto momentu, že totiž zákazník, který v nabídce spatřuje cenný dar, je omezen ve své volnosti výběru, nutí se nakoupiti u žalované, aby nepřišel o výhodu, a nemůže se obrátiti na jiné soutěžitele v Praze, jejichž zboží by mu lépe vyhovovalo. V tom spatřuje také dovolací soud závadnost takové reklamy. Žalovaná nedovolává se zvyklosti, která by se zde byla vžila, nýbrž sama připouští, že jde tu cestami, zde novými. Je-li takto osamocena proti ostatním soutěžitelům, kteří touto cestou jíti nehodlají, nemusí to býti proto, že by ji tito soutěžitelé nechťeli následovati z váhavosti a pohodlnosti, anebo že by nebyli měli dosti podnikavosti a obratnosti v kalkulaci, jakou si přiřítá žalovaná. Nelze také míti za to, že by přesvědčení, jemuž se dostalo výrazu v oněch posudcích, nebylo opravdové a že by názor těchto korporací, odchylný od názoru žalované prýštil jen z podjatosti, vyplývající z konkurenčních zájmů, protože by konečně nic nebránilo tomu, by také konkurence nesáhla k tomuto způsobu reklamy a k poskytování slevy, jehož výhodnost a účinnost žalovaná doličuje. Je sice pravda, že zákon proti nekalé soutěži nebyl vydán v první řadě a výlučně k ochraně zákazníků. To však neznamená, že by zájmy spotřebitelské byly s hlediska tohoto zákona zcela nerozhodné. Ze samého zákona plyne, že zákon také tyto zájmy má na paměti a že je chrání tím, že jejich případné porušení nechce uznati za dovolený prostředek soutěže. Poctivý a svědomitý podnikatel, jakého dlužno míti na mysli, kde jde o určení dobrých mravů soutěže, ani v soutěži nezapomene zájmu zákazníků a vyloučí ze soutěžních prostředků vše, co by mohlo jejich oprávněné zájmy ohroziti, třeba se tím jeho výdělků poněkud snížily. Zřetele k zákazníkům budou mu také korektivou v otázkách, je-li to které jednání srovnatelné s podnikatelskou počestností, tedy s dobrými mravy soutěže; nelze připustiti, aby toto a takové omezování ve volbě soutěžních prostředků vázalo jenom některé soutěžitele, jiným však, kteří jsou jiného názoru, aby se ponechala volba prostředků bez tohoto omezení. Proto nesejde na tom, že snad konkrétní jednání, jež je předmětem žaloby, není zakázáno nějakým zákonem, aneb že není ještě jedním občanským nemravným, je-li v rozporu s přísnějšími požadavky dobrých mravů soutěžitelských, jak bylo dovoděno. Protože pak ono jednání, jak správně uvádí soud první stolice je také způsobilé poškoditi soutěžitele, kteří se k takovému způsobu reklamy neodhodlají, tím, že zákazníci nemají volnosti ve výběru a že se tedy omezuje soutěživost ostatních, jsou podmínky nároku na ochranu podle § 1 zákona proti nekalé soutěži splněny, aniž třeba řešiti ostatní otázky v napadeném usnesení nadhozené a doplňovati řízení v tom směru, jak je v tomto usnesení naznačeno.

Čís. 12335.

Konkursní řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Konkursní komisař může podle § 95 (1) konk. řádu zakázati (dokud se o věci neusnese schůze věřitelů) i výkon usnesení věřitelského výboru, jímž byl schválen smír konkursní podstaty s konkursním věřitelem, podle něhož nemá býti proti tomuto věřiteli uplatňován odpůrčí nárok. K zákazu není zapotřebí, by okolnosti předpokládané odpůrčím důvodem byly osvědčeny; stačí, má-li konkursní komisař pochybnosti o pravém stavu věci.

K uplatnění odpůrčího práva za konkursu pořadem práva jest podle § 40 konk. ř. ovšem oprávněn jen správce konkursní podstaty, avšak rozhodnutí o tom, zda má býti podána žaloba odpůrčí čili nic, není vyloučeno z kompetence ani věřitelského výboru, ani schůze věřitelů.

(Rozh. ze dne 4. února 1933, R I 54/33.)

Konkursní komisař neshledal důvodu k záповědi výkonu usnesení věřitelského výboru ze dne 27. května 1932, podle něhož byla přijata nabídka firmy Mořic L., že zaplatí do konkursní podstaty 10.000 Kč a vzdá se své pohledávky 5.531 Kč, pokud se týče, by bylo zakázáno provedení tohoto usnesení, dokud se o věci neusnese schůze věřitelů. Rekursní soud vyhověl rekursům ostatních konkursních věřitelů a změnil napadené usnesení v ten smysl, že se výkon usnesení věřitelského výboru učiněné ve schůzi dne 27. května 1932, zakazuje, pokud se o věci neusnese schůze věřitelů. Důvody: Konkursní komisař, dozíraje na činnost věřitelského výboru jest oprávněn zkoumati, zda usnesení věřitelského výboru jsou pro dosažení žádoucího výsledku konkursního řízení účelná a zda nejsou v rozporu se společnými zájmy konkursních věřitelů. Má-li konkursní komisař v tomto směru o usnesení věřitelského výboru pochybnost, může prozatím zakázati jeho výkon a předložiti věc schůzi věřitelů, by se o ní usnesla (§ 95 (1) k. ř.). Jde o odpůrčí nárok podstaty proti firmě Mořic L., jíž se dle tvrzení stěžovatelů na její pohledávku 58.055 Kč finančními transakcemi dostalo zaplacení až na 5.531 Kč, a s níž konkursní podstata pokud se týče správce má uzavřiti smír toho obsahu, že firma Mořic L. zaplatí bez uznání odpůrčích nároků 10.000 Kč a vzdá se přihlášené pohledávky 5.531 Kč a podstata vzdá se odpůrčího nároku. Částka 10.000 Kč má tedy býti podstatě zaplacená na urovnání odpůrčího nároku co do částky firmě úpadcem zaplacené 52.524 Kč, o kterou při příznivém výsledku sporu by se aktiva zvýšila, a dále má odpadnouti jako dluh pohledávka věřitelky v uvedené zbytkové částce přihlášená, která by ovšem v konkursu dle stavu podstaty jen poměrně byla uspokojena. Stěžovatelé ve svém návrhu a ve stížnosti (§ 192 (1) k. ř.) k odůvodnění odpůrčího nároku podstaty uvedli okolnosti, které by nasvědčovaly tomu, že se tomuto věřiteli proti ostatním v poslední době před prohlášením konkursu dostalo uspokojení, tedy výhody před ostatními

věřiteli. Podle usnesení věřitelského výboru, jehož výkon konkursní komisař neuznal zapovědět, má se podstata vzdání odpůřčího nároku co do částky uvedené jí úpadcem zaplacené za náhradu 10.000 Kč, usnesení výboru věřitelského zakládá se z větší části na tvrzení úpadce a osob zúčastněných na věci a schválení jeho stalo se beze všeho šetření o okolnostech stěžovateli tvrzených. Je také nápadné, že firma Mořic L. chce zaplatiti uvedenou částku. Jest na pováženou ponechati rozhodnutí o věci jen věřitelskému výboru a je vhodné, by o věci této, týkající se zmenšení aktiv podstaty, rozhodnouti mohl nejširší orgán konkursního řízení, věřitelstvo samo, jehož materiální zájmy touto věcí mohou býti dotčeny a jemuž skutkový stav věci jest vyložiti (§ 95 (1) k. ř.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu jiných konkursních věřitelů.

D ů v o d y:

Rekursní soud se zabýval otázkou, zda se firmě Mořic L. dostalo v poslední době před prohlášením konkursu výhody před ostatními věřiteli, a uznal, že tomu tak jest, zejména s poukazem na okolnosti, z nichž se v rekursu odvozuje úpadcův úmysl poskytnouti firmě Mořic L. výhody před ostatními věřiteli a známost tohoto úmyslu u firmy Mořic L. Tím vyslovil rekursní soud, že nemá za vyloučeno, že tu není odpůřčí důvod § 33 čís. 3 k. ř. Tyto pochybnosti rekursního soudu nejsou vyvráceny výtkou, že o všech těchto okolnostech mohou podati spolehlivé vysvětlení jen firma Mořic L. a ředitel banky Pavel E. a že ti ve svém výslechu okolnosti ty popírají. Neboť podezření, že byly firmě Mořic L. poskytnuty výhody před ostatními věřiteli, nelze vyvrátiti pouhou námitkou, že i ostatním věřitelům platil úpadce v téže době celkem 100.000 Kč, jelikož z toho ještě neplyne, že se výhod dostalo všem věřitelům a ve stejném poměru. A úmysl úpadcův a známost úmyslu tohoto u firmy Mořic L. zůstává přes popírání úpadce firmy Mořic L. a ředitele banky nevyjasněn. Není zapotřebí, by okolnosti předpokládané odpůřčím důvodem § 33 čís. 3 k. ř. byly osvědčeny, stačí, má-li soud pochybnosti o pravém skutkovém stavu. Jsou-li tyto pochybnosti, vznikají důsledně i pochybnosti, zda smír uzavřený s firmou Mořic L. je úspěchem pro konkursní podstatu. Vyhrazuje-li rekursní soud rozhodnutí po pochybnostech schůzi věřitelů jakožto nejširšímu orgánu konkursního řízení k rozřešení, není to neúčelné, byť i tím ponecháno bylo rozhodnutí po většině neprávnikům, poněvadž to zákon podle § 95 odstavec (1) k. ř. připouští, a poněvadž jde o jejich společné zájmy, o nichž rozhodovati jsou nejpovolanější všichni věřitelé, již po případě z vlastního seznání mohou po skutkové stránce věc vysvětliti a při tom uvážiti, zda prodloužení konkursního řízení sporem na delší dobu je pro ně výhodnější než souhlas se smírem. Napadené usnesení neodporuje ani zákonu. Uzavření smíru je ovšem podle § 118 čís. 2 k. ř. vyhrazeno věřitelskému výboru a nepotřebuje schválení konkursního komisaře, avšak konkursní komisař může účinnost usnesení

věřitelského výboru odepríti podle § 95 odst. (1) konkursního řádu až do rozhodnutí schůze věřitelů kdykoliv a s tím musí i druhá strana smíru počítati, jinak by ustanovení § 95 konk. ř. nemělo významu. K uplatnění odpůřčího práva za konkursu pořadem práva jest ovšem podle § 40 konk. ř. jedině oprávněn správce konkursní podstaty, avšak rozhodnutí o tom, má-li býti podána žaloba odpůřčí čili nic, není vyloučeno z kompetence ani výboru věřitelského, ani schůze věřitelů, jak jest souditi z §§ 117 (3) a 95 konk. ř.

Čís. 12336.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

Předpokladem žalobního nároku podle § 1 zákona jsou dvě samostatné náležitosti: jednání v hospodářském styku: 1. které je v rozporu s dobrými mravy a 2. které je způsobilé poškoditi soutěžitele.

V onom směru jest rozlišovati mezi dobrými mravy vůbec a mezi dobrými mravy soutěže. Jsou jednání, jež jsou sice podle zásad obecné morálky nezávadná, mohou však býti závadná s přísnějšího hlediska dobrých mravů soutěže; naproti tomu nesmí však ani při obchodním styku ani při soutěži jednání a zvyklosti odporovati požadavkům občanské morálky.

Jest posuzovati podle poměrů, co se srovnává s dobrými mravy vůbec a s dobrými mravy soutěže. Měřítkem v podstatě budou mravní názory, obyčeje, zvyklosti, usance a pod., které zachovávají všichni spravedlivě, poctivě, čestně a svědomitě jednající účastníci soutěžního zápasu. Pokud jest dbáti zájmů soutěžitelských a zájmů zákaznických. Solidarita soutěžitelská nesmí sahati tak daleko, aby znemožňovala ochranu spotřebitelů a volnost soutěže.

Jednání oferentovo, jež dodatečně, po skončení lhůty k podání ofert, slevil z cen požadovaných v původní ofertě, nelze za všech okolností považovati za jednání příčící se dobrým mravům soutěže a za neslučitelné s požadavkem solidarity.

(Rozh. ze dne 4. února 1933, Rv I 1625/31.)

Žalovaný stavitel podal nabídku na stavbu obchodní školy města J. Lhůta k nabídkám byla skončena dne 12. února 1930. Dne 5. června 1930 zaslal žalovaný městskému zastupitelstvu v J. dopis, jímž sděloval, že, any se od doby co byly podány nabídky, značně změnila poměry ve stavebním průmyslu, jest ochoten sleviti z původně oferovaných cen celkem 85.888 Kč. Stavba školy byla téhož dne (5. června 1930) zadána žalovanému. Žalobou, o niž tu jde, domáhalo se několik stavitelů (zednických mistrů) v J., by bylo uznáno právem, že žalovaný tím, že při soutěži na stavbu obchodní školy v J. po otevření nabídek dopisem ze dne 5. června 1930 nabídl městskému zastupitelstvu v J. proti své původní nabídce a proti nabídkám ostatních soutěžitelů ceny nižší, dostal se v hospodářském styku do rozporu s dobrými

mravy soutěže jednáním způsobilým soutěžitele poškoditi, že jest povinen pro příště se takového jednání zdržeti a žalobcům do 14 dnů pod exekucí zaplatiti odškodné po 3.000 Kč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby. **Důvody:** Soud první stolice zamítl žalobu, ježto v zažalovaném jednání není prý rozporu s dobrými mravy, nýbrž naopak, že jednání to je zcela správné, poněvadž se jím měla obci ušetřiti značná částka 85.888 Kč. Soud první stolice zneuznává tímto stanoviskem celý smysl a účel zákona o nekalé soutěži a zejména nesprávně vykládá pojem dobrých mravů soutěže podle § 1 cit. zák. Účelem zákona není ochrana spotřebitelů, nýbrž úprava hospodářské soutěže mezi podnikateli tak, by při ní zachovávaly byly pořádek, slušnost a soutěžitelská solidarita. Proto mluví § 1 výslovně o dobrých mravech soutěže, neboť není účelem zákona stíhati všeobecné poruchy mravnosti ve smyslu dogmatickém, tedy morálky vůbec, nýbrž zjednatí platnost jen takovým mravním zásadám, jež se tvoří, uznávají a uplatňují jen v soutěži a jež se po případě mohou od všeobecných mravních požadavků odchylovati nebo dokonce býti s nimi v rozporu. Také v souzeném případě nejde o to, zda si žalovaný svým jednáním zaslouží vděk obce j-ské nebo jiných činitelů, kterým dopomohl k levnější výstavbě obchodní školy, nýbrž o to, zda jednání to bylo slušné a poctivé proti jeho soutěžitelům a shodovalo se se zásadami ofertního řízení. Soud odvolací má názor odchylný od soudu první stolice a míní, že se dodatečné slevování z nabízených cen po skončení lhůty k podání ofert v úmyslu dosáhnouti výhody před ostatními oferenty, přiči dobrým mravům loyální soutěže. Soud odvolací zjišťuje na základě souhlasného přednesu obou stran, že žalovaný nabídnul svým dopisem ze dne 5. června 1931 zaslaným městskému zastupitelstvu dodatečně po zveřejnění nabídek ostatních soutěžitelů a bezprostředně před rozhodnutím o zadání oferovaných prací značnou slevu z původních svých cen a že tím docílil, že skutečně byla stavba zadána jemu. Poněvadž za daného stavu věci nemůže býti o tom pochybnosti, že šlo o hospodářský styk podnikatelů i na straně žalobců, i na straně žalovaného, že čin žalovaného odporuje soutěžitelskému dobrému mravu, že čin ten byl způsobilý ostatní soutěžitele, oferenty, poškoditi v jejich vyhlídkách na zadání prací, o něž se spolu se žalovaným s vynaložením určitého nákladu ucházeli a také je zamítnutím jejich nabídek poškodil, jakož i že si žalovaný této okolností vědom býti musil a že by se takového nekorektního činu v budoucnosti při podobné příležitosti znovu dopustiti mohl, an podle svého vlastního stanoviska ve svém jednání nevidí nic špatného, jsou splněny všechny předpoklady nekalé soutěže podle § 1 zák. o nek. s. a proto odvolací soud žalobě vyhověl, pokud žádá, by se žalovaný takového jednání pro příště zdržel. Při tom je nerozhodné, zda si byl žalovaný závadností svého jednání vědom čili nic a zda měl skutečně přímý úmysl soutěžitele poškoditi, jakož i zda opravdu ceny materiálu a mezd poklesly a ke snížení původně oferovaných cen tu byl vážný důvod čili nic.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Podle § 1 zákona proti nekalé soutěži, jehož se žalobci dovolávají, je předpokladem žalobního nároku jednání v hospodářském styku, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a které je způsobilé poškoditi soutěžitele. Jde tu o dvě samostatné náležitosti, jež musí býti obě splněny, takže nelze pro určité jednání dovozovati rozpor s dobrými mravy soutěže jen z toho, že jednání to může poškoditi soutěžitele. Jest tedy předem řešiti otázku, je-li jednání, jež se žalovanému klade za vinu, v rozporu s dobrými mravy soutěže, ano není pochybnosti o tom, že došlo k němu v hospodářském styku. Je to otázka právní, kterou řešiti náleží výhradně soudu. Pokud se nekalost jednání dovozuje ze skutkových okolností, je na žalobci, by ve smyslu § 226 c. ř. s. okolnosti takové po jednotlivu krátce sice, avšak úplně uvedl a důkazy pro ně nabídl. Také tu průvodní bříně nese žalobce. Odvolací soud uvádí správně, že třeba rozlišovati mezi dobrými mravy vůbec a dobrými mravy soutěže, míní však, že se zásady a zvyklosti vytvořivší se se v soutěži mohou od všeobecných mravních požadavků odchylovati nebo dokonce býti s nimi v rozporu. V této všeobecnosti nelze s názorem odvolacího soudu souhlasiti. Je sice pravda, že některá jednání, jež jsou podle zásad obecné morálky nezavadná, mohou býti závadná s přísnějšího hlediska dobrých mravů soutěže, jak tomu může býti také u obchodních zvyklostí, jež mohou nabytí moci zákona (čl. 1 obch. zák.), naproti tomu nesmí však ani v obchodním styku ani při soutěži jednání a zvyklosti odporovati požadavkům občanské morálky, protože by pak nemohlo býti řeči o dobrých mravech obchodu nebo soutěže, nýbrž o nemravu obchodním nebo soutěžním, který se zakořenil a který nemůže býti předmětem právní ochrany ve spořádaném právním řádu. Pravda je, že některé činy, přiči se požadavkům obecné morálky, mohou býti s normativního hlediska zákona obchodního nebo zákona proti nekalé soutěži nezavadné, jak tomu je na př. u krádeže důvěrných obchodních listin, jež by s obchodní činností nebo se soutěží nebyla v souvislosti, nemůže však býti jednání zavržitelné podle obecné morálky uznáno za dovolené a bezvadné v oboru obchodu nebo soutěže. Nelze tedy říci, že zásady a požadavky obecné morálky a dobrých mravů vůbec, jak je má na mysli § 879 obč. zák., jsou bezvýznamné pro obor práva soutěžitelského. Co se srovnává s dobrými mravy vůbec a s dobrými mravy soutěže, jest posuzovati podle poměrů. Měřítkem v podstatě budou mravní názory, obyčeje, zvyklosti, usance a pod., které zachovávají všichni spravedlivě, poctivě, čestně a svědomitě jednající účastníci soutěžního zápasu. U takového poctivého a svědomitého podnikatele nebudou ovšem pomíjeny ani zájmy zákazníků a spotřebitelů, třebaže účelem zákona proti nekalé soutěži nebyla v první řadě a přímo ochrana těchto zájmů spotřebitelských. I když jest dbáti zájmů soutěžitelských a tedy dbáti zvyklostí, potřebných k udržení soutěžního pořádku, slušnosti a solidarity, jest přihlížeti také k zájmům zákazníků, neboť i to žádá soutěžitelská slušnost. Kde nastane rozpor

zájmů, musí se soutěžící rozhodnouti pro to, co je bližší pravdě, slušnosti a poctivosti, protože tyto požadavky kladou určité meze dokonce také jeho vlastním zájmům výdělečným. Kdyby se tedy objevily opravdové a vážné zájmy zákazníka, jež by měly býti ohroženy jednáním nebo opomenutím, jak by si přála solidarita soutěžitelů, jak se někdy nesprávně vykládá, nemohl by takový požadavek solidarity sám o sobě býti překážkou jednání, které vyžadovaly vyšší zájmy zákazníka. Solidarita soutěžitelů nesmí sahati tak daleko, by znemožňovala ochranu spotřebitelů a volnost soutěže, což by v důsledku volné nabídky a poptávky znemožňovalo zlevňovací proces a tak ohrozilo zdravé podnikání.

S tohoto hlediska jest posuzovati jednání žalovaného, jenž podle odvolacího soudu dodatečně, po skončení lhůty k podání ofert slevil s cen požadovaných v původní ofertě. Nechť se jednání to posuzuje jako poskytnutí slevy nebo podbízení, je jisté, že ani to ani ono nelze o sobě jako takové uznati za všech okolností za jednání příčící se dobrým mravům soutěže a za neslučitelné s požadavkem solidarity. Záležeti na okolnostech, za nichž k němu došlo. Nesejde na tom, že se dodatečně snížení cen dotklo zájmů soutěžitelů, kteří se ofertního řízení zúčastnili, protože jejich zájmů dotkla by se zajisté každá nižší nabídka, také původně učiněná, ať v ofertním řízení nebo při osobním a přímém vyjednávání zákazníka s několika podnikateli, nehledíc k tomu, že podle spisů nevzešly ještě žalobcům z účasti na ofertním řízení proti obci konkrétní nároky. Tím méně lze mluvíti o tom, že nižší nabídkou ostatní soutěžitelé uváděni byli v podezření, že se chtěli obohatiti na úkor obce a že jsou pod mravní úroveň žalovaného, protože i to by platilo o každé slevě, třebas i po zadání poskytnuté. Klade-li však odvolací soud nicméně na to váhu, naznačuje sám, že takové obohacení na úkor zákazníka, tedy zřetele k jeho zájmům, nepovažuje za bezvýznamné v soutěžitelenském podnikání, naopak uznává, že soutěžitelenská slušnost vyžaduje, by podnikatel dbal také oprávněných zájmů zákazníka a by k nim hleděl i v soutěžním jednání, vede-li si poctivě a čestně. Zlevnění nebylo by ani proto závadné, že při něm dbal žalovaný také svého zájmu, nevybočil-li při tom z rámce vymezeného podnikatelskou slušností. Odvolací soud poukazuje k tomu, že dopis, v němž žalovaný označoval slevu, podán byl bezprostředně před rozhodováním o zadání stavebních prací, mluví o neslušném způsobu a považuje za nerozhodné, měl-li žalovaný přímý úmysl poškoditi konkurenty, poklesly-li opravdu ceny materiálu a mezd, a byl-li tu tedy vážný důvod ke snížení původně oferovaných cen. Ač to výslovně nepraví, naznačuje tím, že souhlasí s názorem žalobců, že žalovaný jednal úskočně, v poslední chvíli, kdy se ostatní nemohli brániti proti jeho postupu a že tedy proto je jednání jeho zavržitelné s hlediska § 1 zákona proti nekalé soutěži. Než, byly-li tu opravdu závažné důvody ke snížení nabídky, nelze okolností, že dopis podán byl v poslední den, přičítati rozhodující význam, jak ukázal průběh dalšího zadávacího jednání. Žalobci sami připouštějí, že za takových okolností, kdyby tu totiž byl vážný důvod ke snížení

pro změnu poměrů, nebylo by lze činiti výtky žalovanému, kdyby byl prostě městskému úřadu před zadáním stavby oznámil, že se poměry ve stavebním průmyslu změnily a ceny klesly, a kdyby byl doporučil, aby se zahájilo nové ofertní řízení na základě změněného stavu. Tím sami přiznávají, že žalovaný nikoli neprávem dbal také zájmu zákazníka, a jde pak jen o formu, jak se upozornění stalo, ačkoli i ten postup, který naznačují žalobci, byl by se značnou měrou dotkl solidarity soutěžitelenského. Jde tedy v podstatě již jen o formu, jak se ono upozornění stalo. Viděti z toho, že žalobci sami nekladou při tom takový důraz na to, že k upozornění došlo třeba také v poslední den, jako na to, že dopis byl vůbec podán. Ale ani to nebylo jednáním podle § 1 zákona o nekalé soutěži. Dovolací soud má za závažné především, že mezi vlastní soutěží a dopisem uplynula značná doba. Soutěž byla vypsaná do 12. února 1930, kteréhož dne byly nabídky přečteny za přítomnosti obou stran. Žalobci zmiňují se dokonce o termínu k 7. lednu 1930. K zadání mělo však dojiti teprve 5. června 1930. Bylo by snad považlivé, kdyby byl žalobce hned po seznání dalších ofert a se zřetelem k tomuto poznání situace pozměnil svou nabídku a přizpůsobil se nabídkám levnějším, protože by to poukazovalo k tomu, že buď nekalkuloval dosti svědomitě, anebo že chtěl na úkor soutěžitelů tímto závadným způsobem využítkovati vědomostí, jichž nabyl ze soutěže. V souzeném případě je však tak značný odstup časový, že nelze beze všeho míti za to, že žalovaný zneužil poznatků ze soutěže. Dále je nesporno, že žalovaný nabídl poměrně značnou slevu, vyjádřenou procentuálně pro určité dodávky, práce zednické a dělnické, pro práce tesařské a dlaždicové, a že snížil nabídku na práce betonářské, jež samy činily velmi značnou položku. Žalovaný vysvětluje snížení tím, že zatím poklesly ceny materiálu, zejména stavebního dřeva, a že se mzdové poměry ustálily. Žalobci sami připouštějí, že v kritické době počala polevovati v cenách tolíko kulatina, nikoli však řezivo. Pokud jde o mzdy, poukazují k tomu, že spor mezi zaměstnavateli a dělnictvem rozhodnut byl teprve nálezem rozhodčího soudu ze dne 26. června 1930. Třebaže tvrdí, že tento nález doručen byl interestům až v červenci, přece je z celého stavu této otázky patrnó do té míry, že si žalobce pro svou kalkulaci, pro její opravu, mohl učiniti již dost jasný obraz o poměrech mzdových pro nejbližší budoucnost právě v tom smyslu, jak konečné rozhodnutí podle vlastního vyličení žalobců dodatečně dopadlo, tedy že mohl kalkulovati s nižšími mzdami. Ostatně i v této příčině i v ostatních směrech musilo by se vycházeti z celkové kalkulace žalovaného a tato, jakož i sleva, musila by býti žalobci podrobena zevrubné kritice, aby se povaha této slevy mohla bezpečně posouditi. Směrodatné jest tudíž zjištění soudu první stolice, že cena dříví již mezi 12. únorem a 5. červnem 1930 rapidně poklesla a že pokles cen již v době prvního rozsudku činil daleko více než žalovaný uváděl, aniž bylo toto skutkové zjištění napadeno v odvolání. Naproti tomu nebylo žalobci ani tvrzeno, že možnost tohoto snížení přivodil žalovaný nemravnými prostředky, jako na př. nepřiměřeným snížením mezd, anebo že dodatečně nabídl

nutá cena byla příliš nízká, takže nedosahovala vlastních nákladů, anebo že se žalovaný chtěl hojiti tím, že by poškodil třetí osoby. Nezbývá tedy než uznati, že žalovaný za tohoto stavu věci měl vážné důvody ke snížení a že se tím žalobci nemohou cítiti dotčeni. Soud první stolice ke všem těmto okolnostem správně poukazuje a žalobci marně mu v odvolání vytykali rozpor se spisy. Tyto okolnosti nebyly ani nepřimo obsaženy v přednesu žalobců a soud nebyl by je mohl učiniti ani předmětem znaleckého důkazu. Za tohoto stavu věci nebylo ani potřeba prováděti znalecký důkaz o tom, jak dalece poklesla cena cihel nebo dovozů. Nebylo ani tvrzeno, že snad žalovaný chtěl slevu vyvážit tím, že minil použití horšího materiálu anebo méněcenných sil pracovních. Při právním posouzení dovolacího soudu a podle toho, co uvedeno bylo nahoře, nebylo potřeba prováděti další důkazy, jež žalobci v odvolání postrádali a o nichž se v dovolací odpovědi již výslovně nezmiňují, a řízení nebylo kusé. Za vylíčeného stavu věci nelze uznati, že žalovaný jednal tak, jak by byl poctivý, slušný a svědomitý soutěžitel nejednal, a že se svým dopisem dostal do rozporu s dobrými mravy soutěže. Podáním oferty zavázal se žalovaný obci, že provede dílo za nabízenou cenu. I žalovaný i žalobci věděli, že obci šlo o nabídku nejvýhodnější pro ni a ne pro jiné. Nemohlo proto býti soutěžitelům bráněno, by nabídku nesnížili, chtěli-li se domoci přednosti při soutěži. V poměru k ostatním soutěžitelům šlo jen o to, z jakého důvodu došlo ke snížení nabídky. Pro žalovaného nastal takový důvod snížením cen hmot k provedení díla, jakož i možností snížení mezd, které mohl předvídati a jež skutečně nastalo. Tak, jako jednal žalovaný, mohli však jednati i žalobci jako soutěžitelé, a mohl proto žalovaný předpokládati, že buď všichni žalobci neb aspoň některý z nich sníží sami nabídku, když obec nevypsala nové ofertní řízení. Žalovaný nebyl vázán svou nabídkou v poměru k žalobcům v ten způsob, že by nesměl sleviti z částky jím požadované bez jejich vědomí nebo bez nového řízení ofertního, neboť nemohl býti nucen, by vyzískal i na rozdíl cen hmot a mezd. Tento rozdíl mohl přenechati obci, jež měla stavbu zadati. Měla-li však sleva míti účinek i žalovanému příznivý, — neboť nemohlo mu býti bráněno, by i po podání nabídky nesledoval svůj zájem, — musila býti známa obci ještě před zadáním stavby, t. j. před 5. červnem 1930. Nebyloť lze žádati na žalovaném, by sečkal se slevou, až stavba bude zadána po případě jinému. Oznámení musil žalovaný učiniti v čas, byť i v poslední chvíli. Jakž plyne ze žaloby, věděli i žalobci, co bylo na pořadu schůze městského zastupitelstva ze dne 5. června 1930, mohli proto i oni zaříditi se podle toho, neboť pro ně platily též možnost i tytéž důvody. Že tak neučinili jen pro ohledy na žalovaného, nelze ani předpokládati. Sdělil-li žalovaný své rozhodnutí obci jen dopisem, a to v poslední den, nelze v tom shledati úskočnost, a to ani tehdy, když o svém úmyslu nezpravil žalobce přede dnem 5. června 1930. Za tehdejších poměrů, t. j. za poklesu cen a mezd mohl předpokládati, že tak učiní i ostatní soutěžitelé, aniž ho zpraví o tom. Ani žalovaný ani žalobci nebyli povinni zpravit ostatní o slevě, když se k tomu nezavázali anebo

když to nebylo stanoveno v soutěžních podmínkách. Tak daleko nejde ani soutěžitelská solidarita, by jednotlivému soutěžiteli bylo bráněno bez vědomí ostatních soutěžitelů sleviti na požadované odměně částku odpovídající rozdílu cen hmot a mezd a spokojiti se s odměnou vykalikulovanou v původní nabídce na základě dřívějších cen a mezd. Tak, jak jednal žalovaný, mohli nezávadně jednati i žalobci, a není proto proti dobrým mravům, že tak učinil jen žalovaný.

Čís. 12337.

Spachtovaly-li nemovitost (hostinec) dvě osoby, aniž smluveny podily na pachtu, jsou jejich podily na pachtovním společenství stejné a není oprávněn jeden společník bez souhlasu druhého vypověděti pachtovní smlouvu.

(Rozh. ze dne 4. února 1933, Rv I 61/33.)

Žalovaný Antonín H. spachtoval společně s Markétou W-ovou od žalobce hostinec. Pachtovní smlouvu vypověděl žalobci jen Antonín H. Na základě této výpovědi domáhal se žalobce na Antonínu H-ovi a na Markétě W-ové, by byli uznáni rukou společnou a nerozdílnou povinnými vykliditi hostinec. Procesní soud první stolice vyhověl žalobě proti Antonínu H-ovi, žalobu proti Markétě W-ové zamítl. O dovolací soud nevyhověl odvolání žalovaného Antonína H-a.

Nejvyšší soud zamítl žalobu proti Antonínu H-ovi.

Důvody:

Dovolání, opřené jen o dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s., jest oprávněno. § 888 obč. zák. stanoví, že, slíbí-li dvě nebo více osob někomu totéž právo k věci, anebo, přijmou-li je od něho, rozdělí se pohledávání i dluh podle pravidel o společenství práva vlastnického (§§ 825 a násl. obč. zák.). V případě, o němž jde, jest nesporno, že žalovaný dojednal se žalobcem pachtovní smlouvu společně s Markétou W-ovou. Vzniklo tedy mezi nimi podle § 825 obč. zák. společenství práva pachtovního, stali se spolupachtýři hostince. Ježto z přednesu stran vysvítá, že podily pachtu nebyly s propachtovatelem smluveny, pokládají se podle § 839 obč. zák. za stejné a přísluší tudíž žalovanému a Markétě W-ové rovným dílem společné právo pachtovní. Výpověď takové pachtovní smlouvy náleží k záležitostem, které se týkají řádné správy a řádného užívání společné podstaty a rozhoduje proto o nich většina hlasů, počítána podle podílů (§ 833 obč. zák.). Jsou-li podily stejné, není oprávněn jeden společník bez souhlasu druhého pachtovní smlouvu vypověděti. V souzeném případě zjistil první soud, že pachtovní smlouvu vypověděl žalobci žalovaný sám a vlastním jménem, bez zmocnění a bez souhlasu Markéty W-ové. Za tohoto stavu věci byla výpověď pachtovní smlouvy daná žalobci jen žalovaným bezúčinná a nezpůsobila ke zrušení této smlouvy podle § 1116 obč. zák.

Čís. 12338.

Odhad za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti.

Při odhadech za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty jest nutné, by kromě ceny výnosové byla, aspoň za účelem kontroly, zjištěna, pokud lze, přímo cena prodejní srovnáním s cenami za podobné nemovitosti skutečně placenými, a teprve po srovnání obou cen byla určena cena obecná.

Není úkolem odhadu posuzovati, zda nadměrné kácení lesa je těžením z podstaty nemovitosti.

Nelze přihlídnouti k 10% srážce latifundní ve smyslu § 42 náhr. zák., aniž k 10% srážce za poplatek za propuštění velkostatku ze záboru.

Dávky na opatření umělých hnojiv nejsou trvalým opakujícím se zatížením velkostatku.

Pro stanovení hodnoty k určitému dni jest bez významu, že předchůdce těžil z kalamitního, mniškou zasaženého dříví.

(Rozh. ze dne 6. února 1933, R I 857/32.)

Soud první stolice provedl odhad za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty velkostatku a stanovil nabývací hodnotu k 1. lednu 1914 2,510.000 Kč, zcizovací hodnotu k 24./31. březnu 1926 3,718.000 Kč. Rekursní soud k rekursu Zemského inspektorátu pro zemské dávky zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvnímu soudu, by podle daných směrnic dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Správnou jest výtku, že soud první stanovil konečnou odhadní hodnotu velkostatku jen podle hodnoty výnosové. Účelem odhadu jest zjistiti cenu obecnou (§ 306 obč. zák.), kterou dávkový řád v § 7 označuje také jako cenu prodejní. Prováděcí nařízení k zákonu o dávce z majetku ze dne 27. července 1920, čís. 463 sb. z. a n. v § 10 vykládá ji jako cenu, kterou lze za předmět obdržeti v rozhodné době na volném trhu podle stavu jakosti předmětu bez ohledu na mimořádné okolnosti neb osobní poměry. Tuto cenu lze proto u velkostatku zjistiti přímo jen srovnáním její ceny s cenami jiných velkostatků v zemi (§§ 16 (1), 17 odh. ř.). Jen tam, kde srovnání takové není možné, třeba určití cenu nepřímou u pozemků a lesů kapitalisováním čistého výtěžku, u budov podrobených činžovní dani vyšetřením průměru kapitalisovaného činžovního výtěžku, ceny půdy a stavby (§§ 16 (2), 18 odh. ř.). Stavení, jichž není třeba k řádnému hospodaření a která neposkytují a ani podnájmem by neposkytovala výtěžek, jakž je tomu se zámkem, mají se odhadnouti přímo cenou, které by se prodejem za ně utrhlo. Rozhodnou jest pak hodnota statku v den, k němuž se odhad děje. Poněvadž soud první zjistil odhadní cenu jen kapitalisováním čistého výtěžku, jest řízení vadné, bylo je zrušiti a věc vrátiti soudu prvnímu k dalšímu řízení a rozhodnutí. Na soudu prvním bude, by vyšetřil přímo prodejovou hodnotu velkostatku srovnáváním s cenami za podobné nemovitosti sku-

tečně placenými a to buď znalci již slyšenými nebo znalci nově přibránými, po případě i osobami přezvědnými. Z kombinace obou hodnot, výnosové i prodejní, teprve bude opatřen spolehlivý odhad (srovnej rozh. čís. 4003, 5183, 9302 sb. n. s.). Poněvadž hodnotu hospodářských pozemků zjistiti jest bez inventáře živého i mrtvého, musí tak učiniti znalci ihned, a nestačí, jakž se stalo, odhadnouti pozemky i s hospodářským inventářem, pak samostatně inventář a odečtením těchto dvou položek dojíti k hodnotě pozemků, nebo pak nevede odhad kapitalisováním čistého výnosu k objektivnímu zjištění obecné hodnoty. Tak jest tomu i při odhadu zámku. Jest nerozhodným, že vlastníci jeho tam nesídlí. Soud první se zabýval dále otázkou, zda nadměrné kácení lesů jest těžením z podstaty nemovitosti. To však není již jeho úkolem. Povinností soudu jest jen, by vyšetřil odhadní obecnou hodnotu nemovitosti v čase nabytí a zcizení a by za tím účelem zjistil stav v době, k níž se odhad provádí. Vyšetřiti a rozhodovati další skutkové a právní otázky, k nimž náleží i tato otázka, patří již do oboru úřadů správních (srovnej rozh. čís. 10.551 sb. n. s.). Také soud první přiznal 10% srážku latifundní ve smyslu § 42 náhr. zák. ze dne 8. října 1920, čís. 329 sb. z. a n., ačkoli srážka ta se týká přidělování půdy Státním pozemkovým úřadem při provádění pozemkové reformy, a nelze proto ustanovení toho použiti i při provádění soudního odhadu, ježto soud bere na znehodnocení objektu záborom zřetel ještě ve zvláštní srážce, takže by potom, jak správně uvádí stěžovatel, z téže příčiny došlo ke srážce dvojnásobné. Rovněž tak jest nepřipustnou 10% srážka za poplatek za propuštění velkostatku ze záboru, poněvadž v den, k němuž odhad jest provésti, v záboru ještě byl, a není proto ani nutné věděti, zda a jaká výměra bude ze záboru propuštěna, z níž dle § 61 před. zák. jest poplatek vyměřiti. Proto také do odhadu jest pojmouti i lesy, které teprve v roce 1928 byly postoupeny vojenské správě ve výměře 390.9 h. Za jakou cenu byly postoupeny, nemá na jejich hodnotu v roce 1926 vlivu. Dávky na opatření umělých hnojiv nejsou trvalým opakujícím se zatížením velkostatku, ale jsou jen příspěvkem v roce 1921 a 1922 jednou pro vždy plněným a nelze proto dávky ty od hodnoty velkostatku v roce 1926 odečísti. Dále bude třeba vyšetřiti, zda lesní škody sekunderní, které odhaduje soud první srážkou 10%, nejsou vyváženy ziskem, který vlastníci velkostatku měli z prodeje dříví, mniškou zasaženého a proto pokáceného. V napadeném usnesení všude tam, kde se mluví o nabývací hodnotě k 1. lednu 1914, nesprávně jsou uvedeny ceny v Kč, ačkoliv znalci správně je uvedli jen v K (srovnej rozh. čís. 9891 sb. n. s.). Také všechna břemena (pense, milodary, patronátní břemena) jest odpočítati přiměřenou částkou i od hodnoty v roce 1914, ježto břemena ta vyžadovala určité finanční oběti, které vlastnjky musely býti hrazeny, a není nijak zjištěno, že byly hrazeny z vlastních příjmů. Z důvodů těch bylo stížnosti vyhověti, napadené usnesení zrušiti a věc odkázati soudu první stolice k dalšímu jednání a k novému rozhodnutí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávněnost. Rekursní soud napadeným usnesením vyhověl rekursu Zemského inspektorátu pro zemské dávky v Praze, zrušil usnesení prvního soudu a věc vrátil prvnímu soudu, aby dle daných směrnic dále jednal a znova rozhodl. Stěžovatelům nelze přisvědčiti, pokud jde o jejich výklady o v ý z n a m u o b e c n é c e n y n e m o v i t o s t í, která soudním odhadem má býti stanovena, a o způsobu zjištění této obecné ceny, naopak správnými shledává nejvyšší soud vývody napadeného usnesení, oprávně se o rozhodnutí nejvyššího soudu (čís. 4003, 5183, 9302 a 10551 sb. n. s.), ve kterých vysloveny byly zásady, od nichž se uchýliti nevidí nejvyšší soud důvodu. Stačí proto poukázati v tomto směru na důvody napadeného usnesení a na uvedená rozhodnutí. Odhad podle čistého výnosu může se pokládati za spolehlivý jen v dobách hospodářsky normálních; v letech válečných a poválečných kolísá čistý výnos pro náhlé změny cen a vnitřní hodnotu peněz tak, že samo zjištění čistého výnosu se stalo úkolem obtížným, ne-li nemožným. K tomu přistupuje při odhadech za účelem zjištění přírůstku hodnoty, že se při nich nepřihlíží ku příslušenství (§ 5 dávk. řádu); ale na čistém výnosu hospodářských statků nemají podíl jenom pozemky a budovy, nýbrž i živý a mrtvý inventář. Proto bývá při těchto odhadech nutné, by kromě ceny výnosové byla, aspoň za účelem kontroly, zjištěna, pokud lze i přímo, cena prodejní srovnáním s cenami za podobné nemovitosti skutečně placenými, a teprve po srovnání obou cen byla určena cena obecná. Že při zjišťování obecné ceny nelze přihlížeti k osobním poměrům prodávajícího, jest zřejmé. Podotýká se však, že příkazu rekursního soudu ohledně zjištění prodejové ceny bude dostatečně vyhověno tím, že okresní soud vyslechne podle § 9 odst. (4) odhadního řádu všechny znalce společně o úhrnné prodejové ceně velkostatku, jaká by byla, kdyby nebyl v záboru. Pokud jde o živý a mrtvý inventář, nemá rekursní soud pravdu, poněvadž jiným způsobem, než učinili znalci, se výnosová hodnota nemůže zjistiti. Pokud jde o ocenění zámku, nebyl správný názor rekursního soudu vyvrácen a poukazuje se v tomto směru na přesná ustanovení § 18 odhadního řádu. Správně bylo posouzeno, že není úkolem odhadu posuzovati, zda nadměrné kácení lesa je těžením z podstaty nemovitosti. Správně bylo poukázáno na nepřipustnost a bezdůvodnost 10% srážky latifundní, a vývody stížnosti v tomto směru nejsou podstatné. Správně stanovisko zaujal rekursní soud i k 10% srážce za poplatek za propuštění velkostatku ze záboru a k otázce, že do odhadu jest pojmouti i lesy, které teprve v roce 1928 byly postoupeny vojenské správě, poněvadž na hodnotu jejich v roce 1926 nemá vlivu, za jakou cenu byly později (1928) státu postoupeny. Taktéž souhlasiti jest s úsudkem rekursního soudu o dávce na opatření umělých hnojiv, která byla jen příspěvkem v roce 1921 a 1922 jednou pro vždy plněným. K nařízení z roku 1931 nelze přihlížeti při odhadu k březnu 1926 konaném. Význam lesních škod sekundárních na cenu lesa k určitému dni nelze popírati.

Naproti tomu nelze schváliti názor rekursního soudu, že se má zkoumati, zda není škoda ta vyvážena tím, že předchůdce těžil s kalamitního, mniškou zasaženého dříví, neboť tato věc jest pro stanovení hodnoty k určitému dni, nemajíc vliv na stav a hodnotu lesa, bez významu. Na břemena může při určení obecné ceny býti vzat zřetel jen potud, pokud přecházejí na kupitele mocí zákona (srovnej § 21 odst. 4 odh. řádu). Proto přicházejí pro určení obecné ceny v tomto případě v úvahu jen břemena patronátní, která se ovšem musí zjistiti k oběma rozhodným dnům. Podotýká se, že vliv záboru na cenu velkostatku ocenili znalci na 30%; první soud jej ocenil jen na 25%, ale neodůvodnil, proč se v této příčině od posudku znalců odchýlil.

Čís. 12339.

Odhad za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti.

Byl-li velkostatek v čase prodeje v záboru, jest odhadní hodnotu určiti podle stavu cen a nemovitosti v rozhodný den, při čemž jest skutečnost, že velkostatek byl v záboru, vyjádřiti v konečné hodnotě procentuální redukcí, odpovídající tomu, oč se konečná hodnota velkostatku snížila skutečným nebezpečím, že část plochy bude při pozemkové reformě zabrána. Plochu přesahující 250 ha nelze tu ceniti podle sazeb stanovených náhradovým zákonem pro převzetí půdy státem (t. zv. Brádlíkových tabulek).

Obecná cena jest totožná s cenou prodejovou. Určení její kapitalisováním čistého výnosu jest předepsáno tam, kde její přímé zjištění pro nedostatek objektů vhodných ke srovnání není dobře možné neb aspoň spolehlivé. Znalci musí se, i když vypočítali obecnou cenu kapitalisováním čistého výnosu, při závěrečném společném posudku aspoň pokusiti zjistiti obecnou (prodejovou) cenu také přímým srovnáním s cenami, za stejných okolností skutečně placenými, a vysloviti se o tom, zda cena, kapitalisováním výnosu zjištěná, se rovná docílitelné kupní tedy prodejní ceně, či se od ní, v jaké míře a z jakého důvodu odchyluje.

(Rozh. ze dne 6. února 1933, R I 1081/32.)

Soud první stolice provedl odhad velkostatku za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti a stanovil obecnou zcizovací hodnotu velkostatku ke dni 27. října 1923 vzhledem k tomu, že velkostatek byl v té době v záboru, na 1,568.204 Kč 67 h. Rekursní soud vyhověl rekursu Zemského inspektorátu pro zemské dávky, zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvnímu soudu, by hodnotu všech nemovitostí podle dole daných poukazů nově stanovil. Důvody: V projednávaném případě jde o zjištění obecné hodnoty nemovitosti rustikálních a deskových za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty po rozumu § 17 odst. (4) vládního nařízení ze dne 27. dubna 1922 čís. 143 sb. z. a n. dodatek III. Odhad ten provésti jest podle ustanovení § 272 čís. pat. ze dne 9. srpna 1854 čís. 208 ř. zák. a § 144 ex. ř. a podle min.

nařízení ze dne 25. července 1897 čís. 175 ř. zák. o odhadu nemovitostí, a to podle § 28 odhadního řádu »podle okolností, které mají vliv na hodnotu« podle objektivních poměrů daných povahou pozemků a zákonnými předpisy (sb. n. s. čís. 11591). Účelem odhadu jest zjistiti cenu obecnou (§ 306 obč. zák.), kterou dávkový řád v § 7 označuje také jako cenu prodejní. Prováděcí nařízení k zákonu o dávce z majetku ze dne 27. července 1920 čís. 463 sb. z. a n. v § 10 vykládá ji jako cenu, kterou lze za předmět obdržeti v rozhodné době na volném trhu podle stavu a jakosti předmětu bez ohledu na mimořádné okolnosti nebo na osobní poměry (srovn. sb. n. s. čís. 10551). Tuto cenu lze podle § 17 odhad. řádu zjistiti hledíc k obvyklým v té krajině cenám prodejovým pro nemovitosti stejné povahy, pokud se týče také k obvyklému pachtovnímu, při lesích k porostu. Soudní komisař nemá se spokojiti s povšechnými údaji odhadců, nýbrž má působiti k tomu, by byly uvedeny případy konkrétní, třeba-li dotazováním se důvěrníků opatřiti si základ pro posouzení, zda se předpoklady odhadců srovnávají se skutečnými poměry. Cenu tu lze proto u velkostatku zjistiti přímo jen srovnáním její ceny s cenami pozemků a budov jiných velkostatků v zemi (§ 16 (1), § 17 odh. řádu). Jen tam, kde srovnání takové není možné, třeba určití cenu nepřímou u pozemků a lesů kapitalisováním čistého výtěžku, a u budov podrobených činžovní dani vyšetřením průměru kapitalisovaného činžovního výtěžku, ceny půdy a stavby (§ 16 (2), § 18 odh. řádu sb. n. s. čís. 9182). Prvý soud však určuje v napadeném usnesení hodnotu odhadovaného velkostatku ke dni 27. října 1923 a tudíž i hodnotu rustikálních pozemků, o něž tu jde, tak, že výměru ponechanou podle zákona záborového a náhradového původnímu vlastníku, t. j. 250 ha počítá v ceně obecné, naproti tomu veškeru zbývající plochu, která spadala pod zábor v celkové výměře asi 492 ha oceňuje podle sazeb stanovených náhradovým zákonem pro převzetí půdy státem (podle tak zvaných Brdlíkových tabulek). Jest přisvědčiti vývodům stížnosti, že jest to postup nesprávný, neboť ceny náhradovým zákonem stanovené jsou průměrné ceny nemovitostí z roku 1913 a 1914 a nemohou proto již z tohoto důvodu býti směrodatnými pro určení hodnoty objektu v roce 1923. Mimo to soud první stolice počítá s největší možnou záboru podléhající plochou, ačkoliv ve skutečnosti odhadovaný velkostatek byl v roce 1927 úplně ze záboru propuštěn, jakž bylo účastníky souhlasně zjištěno, při tomto propuštění Státní pozemkový úřad zabral plochu neporovnatelně menší, totiž z celkové výměry velkostatku jen asi 53 ha, kdežto soud první stolice počítá s pravděpodobností zabrané plochy 492 ha. Měl proto první soud postupovati tak, že by byl odhadní hodnotu velkostatku určil podle stavu a cen nemovitostí platných v rozhodný den 27. října 1923 a při tom přihlížel k té okolnosti, že velkostatek v té době byl v záboru, a skutečnost tu vyjádřil v konečné hodnotě jistou procentuelní redukcí, která by odpovídala tomu, oč se konečná hodnota velkostatku snížila skutečným nebezpečím, že část plochy bude při pozemkové reformě zabrána. Postup soudních odhadců, prvním soudem schválený, při němž nebylo snad počítáno s pravdě-

podobným průměrným zatížením nemovitostí, o něž tu jde, záborem, nýbrž vzata byla za podklad téměř nejzášší mez, jak by vůbec podle zákona pozemková reforma na velkostatku mohla dopadnouti, byl i v přímém rozporu se směrnicí, kterou první soud dal soudním znalcům usnesením ze dne 19. dubna 1931, poukázav je správně, by, podávajíc znalecké posudky, přihlíželi ke stavu odhadnutých nemovitostí ke dni 27. října 1923, a dále, že v tu dobu byl v záboru. Soud první stolice dále nesprávně zahrnuje do celkové odhadní hodnoty jen hodnotu voluptuárních budov, t. j. zámku, cihelny, a lihovaru, naproti tomu hodnotu ostatních budov tak, jak byla stanovena soudním znalcem stavitelem, nechává vůbec nepovšimnutu, přehlížeje, že vyloučení budov věnovaných hospodářství z konečné odhadní hodnoty jest možné podle výslovného ustanovení § 18 reál. odh. ř. jen při odhadu na základě hodnoty výnosové, naproti tomu při odhadu dle hodnoty prodejové ve smyslu § 16 reál. odh. ř. nemá platnost a jest v tomto případě všechny budovy celou jich hodnotou zahrnouti do odhadní hodnoty. V tomto případě jde o soudní odhad prováděný ke speciálnímu účelu, ke zjednání základů pro vyměření dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí, tedy výlučně o zjištění hodnoty nemovitostí (budov, pozemků a lesů) s vyloučením veškerého živého a mrtvého inventáře a zásob. Nejde proto v tomto případě o zjištění hodnoty velkostatku jako hospodářského celku k provozování hospodářství vším nutným vybaveného a nelze proto postupovati jako při pravidelných soudních odhadech v řízení exekučním a pozůstalostním, kde se odhaduje velkostatek jakožto hospodářský celek s veškerým inventářem i se zásobami a kde odhadem na základě čistého výnosu lze konečnou hodnotu objektivně zjistiti, nýbrž jest v tomto případě určití jen hodnotu nemovitostí, t. j. budov, pozemků a lesů, což se může státi správně jen zjištěním hodnoty prodejové podle § 16 reál. odh. řádu. Při tomto způsobu provádění soudního odhadu jest podle výslovného doslovu zákona do odhadu zahrnouti veškeré budovy, ať slouží ryze hospodářství čili nic. Odhad na základě výnosové hodnoty v žádném případě nemůže býti jediným podkladem pro správné určení obecné hodnoty velkostatku, může býti nejvýše pomůckou, by bylo lze se přesvědčiti, zda odhad na základě hodnoty prodejové odpovídá skutečnosti. V krajním případě lze nejvýše konečnou hodnotu určití průměrem mezi zjištěnou hodnotou prodejovou a výnosovou, jak i nejvyšší soud ve svých nálezech několikrát judikoval. Je proto napadené usnesení nejen věcně nesprávné, nýbrž i tak vadné, že se nehodí, by mohlo sloužiti za základ spolehlivého soudního přezkumu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení rekursního soudu odpovídá stavu věci i zákonu, neboť správně bylo usnesení prvního soudu zrušeno s poukazem, by hodnota všech odhadovaných nemovitostí byla znovu stanovena podle

daných poukazů. To platí, jak o významu záboru pro cenu odhadovaných nemovitostí, tak i odhadu budov, ohledně kterých se poukazuje na zcela přesná ustanovení § 18 odhadního řádu. Správně rekursní soud posoudil, že nelze ceniti plochu přesahující výměru 250 ha podle sazeb stanovených náhradovým zákonem pro převzetí půdy státem (dle tak zv. Brdlíkových tabulek), a správně poukázal, ke kterým okolnostem nutno přihlížeti při oceňování a jak při odhadu bude třeba posuzovati okolnost, že velkostatek v rozhodný den, t. j. 27. října 1923 byl v záboru, což není ještě totožné s tím, by se jeho cena rovnala jen ceně stanovené náhradovým zákonem pro převzetí půdy státem. Cena celého velkostatku musí býti stanovena stejně, a nikoliv, jak se stalo, část jedním způsobem a ostatní část zcela odchylně (podle Brdlíkových tabulek). Bude věcí prvního soudu, by v tomto smyslu podle směrníc rekursním soudem mu daných odhad dal doplniti a podle doplnění toho znova o ceně odhadní rozhodl. Podotýká se však, že jest nesprávný názor rekursního soudu, že je stanoviti odhadní cenu průměrem zkapitalisovaného výnosu a ceny prodejové. Účelem odhadu jest zjistiti obecnou cenu velkostatku jako celku, obecná cena jest však totožná s cenou prodejovou a může býti jen jedna. Určení její kapitalisováním čistého výnosu jest předepsáno tam, kde její přímé zjištění pro nedostatek objektů vhodných ke srovnání není dobře možné nebo aspoň spolehlivé. Každým způsobem musí se znalcí, i když vypočítali obecnou cenu kapitalisováním čistého výnosu, při závěrečném společném posudku podle § 9 odst. (4) odh. řádu aspoň pokusiti zjistiti obecnou (prodejovou) cenu také přímým srovnáním s cenami za stejných okolností skutečně placenými, a vysloviti se o tom, zda cena kapitalisováním výnosu zjištěná se rovná docílitelné kupní, tedy prodejní ceně, či se od ní, v jaké míře a z jakého důvodu odchyluje.

Čís. 12340.

Bylo-li smluvně ujednáno, že zaměstnavatel bude platiti zaměstnanci pensí, jest pensí rozuměti zaopatřovací požitky, poskytované zaměstnanci vystoupivšímu ze služby na dobu jeho života.

Pensijní pojištění.

Ustanovení druhého odstavce § 69 cis. nařízení ze dne 2. června 1914, čís. 138 ř. zák., vztahuje se jen na smlouvy mezi zaměstnavateli a jejich zaměstnanci, jež byly dojednány dříve, než nabyl účinnosti zákon ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. na rok 1907, t. j. před 1. lednem 1909, anebo na smlouvy se zaměstnanci, na něž byla pojistná povinnost teprve později rozšířena.

(Rozh. ze dne 9. února 1933, Rv I 1211/31.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované firmy jako ředitel cukrovaru. V lednu 1924 ujednaly strany, že žalobce odejde do výslužby a že mu žalovaná bude platiti pensí 15.000 Kč ročně ve dvou pololetních splát-

kách po 7.500 Kč vždy 1. července a 31. prosince každého roku pozadu. Ježto se žalovaná firma zdráhala zaplatiti žalobci 7.500 Kč splatných dne 1. července 1930, domáhal se žalobce žalobou, o niž tu jde, na žalované zaplacení oněch 7.500 Kč. Žalovaná namítla proti žalobě, že nebyla žalobci přiznána pense doživotní, že ujednaná pense jest vzhledem k výdělkovým poměrům cukrovaru a k jeho režii nepřiměřená, že žalobce dostal od pensijního ústavu vyplaceno 60.409 Kč 44 h pense, na což jest oprávněn zaměstnavatel započítati si podle § 69 zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n. polovinu, t. j. 30.204 Kč 70 h. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Nesprávné posouzení věci po stránce právní spatřuje odvolatel v tom, a) že soud procesní považuje žalobcův nárok na pensí za doživotní, ačkoliv doživotnost smluvena nebyla; b) že nepřiznává žalovanému výhodu plynoucí z ustanovení § 69 pens. zák. ze dne 5. února 1920 čís. 89 sb. z. a n. správně cis. nař. ze dne 25. června 1914 čís. 138 ř. zák., pokud se týče zákona ze dne 16. prosince 1906 čís. 1 ř. zák. z r. 1907. Námitky žalovaného nemohou však obstáti. ad a) Nebylo třeba zvláštního ujednání o tom, že pense, kterou se žalovaný zavázal platiti žalobci, bude doživotní. Neboť pense znamená i bez bližšího ujednání zaopatření doživotní, z čehož plyne, že strany, ujednavše placení pense, již tím i bez bližšího označení ujednaly placení doživotní. ad b) Odvolávaje se na ustanovení § 69 zákona pensijního ze dne 5. února 1920 čís. 89 sb. z. a n., správně cis. nař. ze dne 25. června 1914 čís. 138 ř. zák., pokud se týče zákona ze dne 16. prosince 1906 čís. 1 ř. zák. z r. 1907 cituje odvolatel předpis tento neúplně, vynechávaje celý odstavec první, jehož pokračováním jest odstavec druhý. Teprve celý doslov § 69 cit. zák. dá pravý smysl zákonu, který spočívá v tom, že ustanovení, jehož výhod se žalovaný dožaduje, vztahuje se jen na smlouvy uzavřené před tím, než citovaný zákon vstoupil v platnost. Legislativním důvodem bylo, aby strany, zaměstnavatelé, kteří dříve, než vzešla jejich zákonná povinnost platiti příspěvky k pensijnímu pojištění zaměstnancovu u pensijního ústavu, smluvili dobrovolně se svými zaměstnanci, že budou jim platiti pensí, nebyli dvakrát zatěžováni, jednak smluvním závazkem, jednak povinností zákonnou. Avšak jinak neměla býti volnost stran omezována. Závazek, o němž tu jde, byl založen úmluvou z ledna 1924, tedy v době, kdy zákon čís. 89/1920, správně cis. nař. 138 z roku 1914, pokud se týče zákon ze dne 16. prosince 1906 čís. 1 ř. zák. z r. 1907 dávno byl již v platnosti. Podle zjištění procesního soudu bylo také stranám v době úmluvy o pensí známo, že žalobce bude míti též pensí od pensijního ústavu československého průmyslu cukrovarnického. Z toho jest pak usouditi, že se žalovaný nemůže dovolávati výhody § 69 cit. zák. Ostatně nelze ustanovení § 69 na souzený případ ani dobře použiti, poněvadž platí jen v případě zaopatřovacích zařízení, jež nelze považovati za splnění pojišťovací povinnosti. Pensijní ústav čsl. průmyslu cukrovarnického, u něhož byl žalobce pojištěn, je však, jak strany při odvolacím líčení souhlasně seznaly, náhradním ústavem po rozumu ustanovení § 65 shora uvede-

ných pensijních předpisů a přichází tu v úvahu ustanovení §§ 64—68 uvedených zákonů. Žalovaný se uvolil k placení pense v době, kdy, jak svrchu naznačeno, nemohl mítí nejmenší pochybnosti, že žalobce bude dostávat pensí od pensijního ústavu, do něhož oba platili, a přislíbil-li mu přes to pensí, nelze tomu rozumět jinak, než že mu chtěl zajistit vedle pense od pensijního ústavu ještě zvláštní pensí ze svého (čl. 279 obch. zák.). Proti tomu nebylo však s hlediska uvedených předpisů zákonných závady, poněvadž tyto předpisy jsou povahy sociálněpolitické a nedovolují jen, by pojištěnec dostával menší pensí, než je v nich stanoveno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Prvým soudem bylo zjištěno, že v lednu 1924 bylo mezi stranami ujednáno, že žalobce, jenž byl u žalované zaměstnán jako ředitel cukrovaru, odejde do pense a že mu žalovaná firma bude platit pensí 15.000 Kč ročně ve dvou pololetních splátkách po 7.500 Kč vždy 1. července a 31. prosince každého roku pozadu. Mimo to zjistil první soud, že v době tohoto ujednání obě strany věděly, že žalobce bude dostávat pensí též od pensijního ústavu československého průmyslu cukrovarnického v Praze. Bylo-li takto smluvně dojednáno, že žalovaná bude žalobci platit pensijní požitky bez časového omezení, jest smlouvu vykládati podle § 914 obč. zák. a čl. 279 obch. zák. tak, jak toho žádá obyčej poctivého styku, totiž v tom smyslu, že pensí jest rozumětí zaopatřovací požitky, poskytované zaměstnanci vystoupivšímu ze služby na dobu jeho života. Kdyby smluvené placení pense mělo býti omezeno podle vůle stran jen na určitou dobu, musilo by to býti ve smlouvě uvedeno výslovně a jasně.

Umluva o placení pense se stala, jak bylo již uvedeno v lednu 1924. Tehdy bylo pensijní pojištění upraveno zákonem ze dne 16. prosince 1906 čis. 1 ř. z. na rok 1907 v doslovu upraveném čis. nařízením ze dne 25. června 1914, čis. 138 ř. z., a zákonem ze dne 5. února 1920, čis. 89 sb. z. a n., a podle těchto zákonů jest posuzovati otázku, zdali žalovaná firma jest oprávněna započítati si plnění náležející žalobci z nuceného pensijního pojištění na smluvní plnění zaopatřovacích požitků, jež přislíbila žalobci jako svému zaměstnanci pojištěním povinnému přímo, aniž si vymohla pro to uznání za náhradní zařízení. Nižší soudy vyložily správně, že ustanovení druhého odstavce § 69 novely čis. 138/1914 ř. z. se vztahuje jen na smlouvy mezi zaměstnavateli a jejich zaměstnanci, jež byly dojednány před tím, než nabyly účinnosti pensijní pojišťovací zákon čis. 1/1907 ř. z., to jest před 1. lednem 1909, anebo na smlouvy se zaměstnanci, na něž byla pojistná povinnost teprve později rozšířena. Vyplývá to nejen z doslovu zákona, ježto se v odstavci druhém § 69 užívá minulého času (»přislíbil-li«, »hat... zugesichert«), nýbrž i z úvahy, že zákon ze dne 5. února 1920, čis. 89 sb. z. a n. nepřiznal již (v §§ 64 až 66) po 31. prosinci 1920 pouhým smlouvám po-

vahu náhradního pensijního zařízení (viz § 65 odstavec první, poslední věta) a jen proto, aby nebyli snad poškozeni zaměstnanci, kteří byli již dříve pojištěni náhradní smlouvou, stanovil v § 93 odst. (1), že jeho ustanovení mají obdobnou platnost pro pensijní pojištění, provedené náhradní smlouvou, uzavřenou podle § 66 zákona ze dne 16. prosince 1906, čis. 1 ř. z. na rok 1907, po případě čis. nař. ze dne 25. června 1914, čis. 138 ř. z.

Čís. 12341.

Výhrada, že pro smlouvu jest použití určité formy (§ 884 obč. zák.), musí se státi před ujednáním smlouvy nebo při něm; dodatečná dohoda nestačí.

(Rozh. ze dne 9. února 1933, Rv I 1287/31.)

Žalobce, kapelník, tvrdě, že uzavřel se žalovaným majitelem taneční síně hudebnickou smlouvu, domáhal se na žalovaném náhrady škody, ježto žalovaný ustoupil od uzavřené prý smlouvy. Žalovaný namítl, že k uzavření smlouvy nedošlo, ježto nebyla dodržena písemná forma, jak bylo dojednáno. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatel marně brojí proti závěru odvolacího soudu, že mezi stranami nedošlo k pevnému dojednání smlouvy o angažování žalobce jako kapelníka tříčlenného orchestru pro hostinský podnik žalovaného. Ze vzájemné korespondence mezi žalobcem a Leopoldem F-em jako zmocněncem žalovaného vyplývá, že k platnosti — přesněji řečeno k závaznosti — smlouvy bylo v tomto případě třeba, by smlouva o angažování byla vyhotovena také ještě písemně, což se nestalo. Určitá forma pro smlouvu může býti nařízena nejen zákonem, nýbrž i vůlí stran (§ 886 obč. zák.). Vyhradily-li si strany pro smlouvu použití určité formy, platí podle § 884 obč. zák. (v doslovu III. dílí novely) domněnka, že před splněním této formy nechtějí býti vázány. Výhrada se ovšem musí státi před ujednáním anebo při něm, neboť na dodatečnou dohodu, že o smlouvě již pevně uzavřené má býti zřízena listina, nelze ustanovení § 884 obč. zák. vztahovati. V souzené věci bylo nižšími soudy na základě posudku znalce Bruno R-a a svědecké výpovědi Leopolda F-a především zjištěno, že v hudebnickém oboru jest obvyklé, že smlouvy o angažování se vyhotovují písemně a že bez této formy smlouva se nepovažuje za hotovou (perfektní). Proti tomu dovolatel nebrotí, ale dovozuje, že písemná forma byla v tomto případě zachována, protože ujednání se stalo vzájemnými dopisy ze dne 26. a 27. srpna 1929. Leč odvolací soud případně poukázal k tomu, že v dopisu Leopolda F-a ze dne 26. srpna 1929 bylo výslovně uvedeno, že pro případ přijetí nabídky žalobcem bude mu smlouva telegraficky teprve zaslána, a že

žalobce na to ve svém dopisu ze dne 27. srpna 1929 Leopoldu F-ovi odpověděl, že jest s jeho podmínkami srozuměn, žádaje při tom rovněž, by mu byla zaslána smlouva. Z toho jest usouditi, že se strany dohodly na výhradě, jaká jest ostatně v hudebnickém oboru obvyklá, že k hotovosti smlouvy jest potřebí, by její písemné vyhotovení bylo zasláno žalobci, a že tedy stranám nešlo o vyhotovení smlouvy jen k důkazu o tom, co bylo mezi nimi ujednáno, neboť k tomu by byly postačily již vzájemné dopisy ze dne 26. a 27. srpna 1929. Uvedenou výhradu jest posuzovati podle § 884 obč. zák. a platí tu domněnka, že před splněním této formy strany nechtěly býti vázány.

Čís. 12342.

Jde o smlouvu o dílo, nikoliv o smlouvu služební, ujednal-li vůdce skupiny žonglérů s majitelem zábavního tanečního podniku smlouvu, podle níž měl vůdce se svou skupinou po určitou dobu vykonávati v podniku žonglérské produkce za denní úplatu pro celou skupinu.

Okolnost, zabránivši provedení díla, jež se přihodila na straně objednatele (§ 1168 obč. zák.), nelze spatřovati v tom, že objednatel sdělil podnikateli (cizozemci), že žádal o pracovní povolení podle zákona ze dne 13. března 1928, čís. 39 sb. z. a n., ale že je neobdržel.

(Rozh. ze dne 9. února 1933, Rv I 1573/31.)

Berlínský artista domáhal se na majiteli tuzemského tanečního podniku zaplacení za smlouvené žonglérské produkce v podniku žalovaného. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobce se domáhá na žalovaném, aby mu zaplatil smlouvený plat za žonglérské produkce v podniku žalovaného, k jichž výkonu byl žalobce ochoten, ale v provedení jich mu bylo zabráněno okolnostmi, jež se sběhly na straně žalovaného. Tento svůj nárok vyvozuje žalobce ze smlouvy, kterou žalovaný — majitel tanečního podniku — »angážoval« žalobce s jeho skupinou žonglérů, sestávající z jednoho pána a jedné dámy, pro svůj podnik na dobu od 1. února do 15. února 1930 za denní odměnu 200 Kč. Jest především zkoumati, jaké právní povahy jest smlouva stran. Nižší soudy ji považovaly za smlouvu služební (námezdní) a proto posuzovaly žalobní nárok s hlediska § 1155 obč. zák. S tímto právním názorem dovolací soud nesouhlasí, ježto dotčená smlouva byla ve skutečnosti smlouvou o dílo, jak plyne z těchto úvah: Podle § 1151 obč. zák. vznikne služební smlouva, je-li někdo povinen jinému konati po určitou dobu služby. Z motivů třetí dílčí novely k obč. zák. (zejména ze zprávy justiční komise str. 206) vyplývá, že při služební smlouvě jde o trvalý poměr závazkový

mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, o práci pod vedením a podle poukazů zaměstnavatelových, o osobní povinnost pracovní a o osobní nárok na práci, o závazek zaměstnancův ručiti za péči, ale jinak nikoliv za zdar nebo nezdar práce, jenž jde na vrub zaměstnavatelův, — úhrnem tedy o osobní a hospodářské podřadění zaměstnané osoby do organismu podniku zaměstnavatelova. Smlouva o dílo, která jest služební smlouvě nejbližší, liší se od ní tím, že při smlouvě o dílo jde o závazek podnikatele k výkonům podle vlastního plánu, vlastními prostředky, po případě s pomocníky nebo s náhradníky, se zárukou nejen zá péči, nýbrž i za zdar díla a za správu pro jeho vady, s převzetím nebezpečí nezdaru, — tudíž v celku o jednání samostatného podnikatele (viz rozhodnutí čís. 5451, 10.402, 10.948 sb. n. s.). V souzené věci není sporné, že žalobce ujednal smlouvu jako vůdce skupiny žonglérů, sestávající ze dvou osob, a že žalovaný jest majitelem zábavního tanečního podniku. Mezi nimi bylo dojednáno, že žalobce se svou skupinou bude po určitou dobu vykonávati v podniku žalovaného žonglérské produkce. Tyto výkony neměl žalobce prováděti jen sám osobně, nýbrž s přivzetím jedné dámy jako své pomocnice, která nebyla k žalovanému v žádném poměru smluvním, a z povahy těchto výkonů, jež dovolatel označuje za výkony umělecké, plyne, že určení způsobu jejich provozování bylo věcí žalobcovou, nikoli věcí žalovaného, a že jejich zdar nebo nezdar závisel jen na žalobci a jeho pomocnici. Předmětem smlouvy byl tudíž výsledek činnosti žalobce, jako samostatného podnikatele. I z ujednání o úplatě 200 Kč denně pro celou skupinu žalobcovou jest zjevné, že žalobce neměl býti zaměstnancem žalovaného v jeho podniku, nýbrž že byl samostatným podnikatelem, který dalšího člena své žonglérské skupiny sám si měl opatřiti a jemu po případě platiti a že měl žalovanému pro jeho podnik po určenou dobu objednané žonglérské produkce opatrovati a za to obdržeti od něho pevnou úplatu. Měl-li však žalobce býti v objednaných výkonech samostatný a prováděti je podle vlastního plánu s přivzetím pomocnice jím zjednané, nelze ho považovati za zaměstnance žalovaného. Z toho plyne, že tu nešlo o služební (námezdní) poměr mezi zaměstnavatelem a jeho pomocníkem, jak se domnívaly nižší soudy, nýbrž o poměr mezi dvěma samostatnými podnikateli, který jest posuzovati podle předpisů o smlouvě o dílo (viz též rozhodnutí čís. 4215 a 10.948 sb. n. s.). Na souzenou věc se tudíž nevztahuje ustanovení § 1155 obč. zák., nýbrž jest tu použití předpisu § 1168 obč. zák., jenž stanoví, že podnikateli náleží smlouvený plat přes to, že dílo nebylo provedeno, byl-li ochoten plniti a zabránily-li mu v tom okolnosti, jež se sběhly na straně objednatelově. Bylo na žalobci, nikoliv na žalovaném, by prokázal nejen, že byl ochoten vystupovati se svou skupinou v tanečním podniku žalovaného v ujednané době, nýbrž také, že mu v tom bylo zabráněno okolnostmi, jež se přihodily na straně žalovaného. Žalobce spatřoval tyto okolnosti jen v tom, že mu žalovaný oznámil dopisem ze dne 16. ledna 1930, že žádal o pracovní povolení (podle zákona ze dne 13. března 1928, čís. 39 sb. z. a n.), ale že je neobdržel,

kterýžto údaj žalovaného prý nebyl správný, ježto žalovaný sice žádal o pracovní povolení, ale pak ústně prohlásil u zemského úřadu v Praze, že nemá zájmu na zaměstnání žalobce a na udělení pracovního povolení pro něho a jeho skupinu. V uvedeném oznámení žalovaného byl žalobce upozorněn jen na skutečnost, že žalovanému nebylo uděleno žádané jím úřední povolení, ale nelze z něho vyvozovati, že jím bylo žalobci zabráněno v provedení smluvního díla. Vždyť žalobce sám v dovolání dovozuje, že se zákon o ochraně domácího trhu práce ze dne 13. března 1928, čís. 39 sb. z. a n. nevztahuje na jeho umělecké výkony žonglérské a že ho jako žongléra nelze zařaditi do žádné kategorie zaměstnanců, uvedených v § 3 tohoto zákona (dělníci, zřízenci, pomocníci v domácnosti, zaměstnanci ve vyšších soukromých službách, učňové, volontéři a praktikanti), takže podle jeho vlastního stanoviska nebyla provedení smluvního díla v podniku žalovaného na překážku skutečnost, kterou mu žalovaný v dopisu ze dne 16. ledna 1930 oznámil. Jestliže žalobce přes to se svou skupinou nepřijel a smluvené dílo neprovedl, nemůže důvodně tvrditi, že mu v tom zabránila okolnost, která se sběhla na straně žalovaného. Na věci by se ostatně nic nezměnilo ani tehdy, kdyby k vystupování žalobce s jeho pomocníky v podniku žalovaného bylo skutečně potřebí úředního povolení podle zákona čís. 39/1928 sb. z. a n., neboť nebylo by zamítavé úřední vyřízení žádosti žalovaného o udělení tohoto povolení takovou okolností, jež se sběhla na jeho straně, nýbrž byla by to skutečnost, která nastala mimo strany, samostatným rozhodnutím státního úřadu ve veřejném zájmu, a jejíž důsledek by se týkal obou stran. Jiných okolností, jež se sběhly na straně žalovaného a kterými bylo žalobci zabráněno v provedení smluvního díla, žalobce vůbec netvrdil, zejména neuvedl, že žalovaný od smlouvy odstoupil nebo že mu nějak v provedení smluvního díla zabránil. Naopak jest nesporné, že žalovaný dopisem ze dne 29. prosince 1929 žalobce vyzval, aby přijel a místo nastoupil, což však žalobce neučinil. Posuzuje-li se sporná věc s tohoto právního hlediska, není žalobní nárok již co do důvodu po právu a nižší soudy nepochybily po stránce právní, zamítнувše žalobu, třebaš tak učinily z jiných důvodů, než bylo právě vyloženo.

Čís. 12343.

Pomocným obchodem podle čl. 273 obch. zák. jest i kup automatu pekařem, pokud jej ve své pekařské živnosti potřebuje anebo si slibuje od jeho používání podporu své živnosti.

(Rozh. ze dne 10. února 1933, R I 1122/32.)

Žalovaný, pekař, koupil na splátky od žalující firmy automat na prodej cukrovinek. Žalobu o zaplacení kupní ceny zadala žalobkyně na soudě, jemuž se prý žalovaný podle § 104 j. n. podrobil. Námitce místní

nepříslušnosti soudu prvního státního vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku místní nepříslušnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 10 zák. o splátkových obchodech čís. 70/1896 neplatí předpisy tohoto zákona, je-li kup obchodem na straně žalovaného. V tom směru je nesporné, že žalovaný jest pekařským mistrem, že tedy kupuje mouku, aby ji ve stavu zpracovaném jako pečivo dále prodával; provozuje tedy obchody absolutní podle čl. 271 čís. 1 obch. zák. a jest tudíž v tom směru obchodníkem. Podle čl. 273 obch. zák. jest jednotlivá právní jednání obchodníka (kupce), jež náležejí ku provozu jeho obchodní živnosti, považovati za obchody. Ve čl. 273 obch. zák. se nevyhledává, by obchodník byl »kupcem plného práva«, by platil daň v § 7 uv. zák. k obch. zák. předepsanou; patří tedy mezi obchodníky ve čl. 273 zmíněné i živnostníci a řemeslníci, pokud kupují zboží, by je dále prodali; patří mezi ně tedy i pekař, žalovaný, bez ohledu k tomu, v jakém rozsahu provozuje pekařskou živnost. Pomocným obchodem podle čl. 273 obch. zák. jest tudíž i kup automatu pekařem, pokud jej ve své pekařské živnosti potřebuje, nebo si slibuje od jeho používání podporu své živnosti. Tak tomu je i v souzeném případě, kde žalovaný pekař podle údajů žalobních koupil automat, by jej používal ve své živnosti pekařské, byť i jako reklamou. Jde tedy o obchod na straně žalovaného a tím jest vyloučeno i použití předpisů splátkového zákona na tento případ. Vzhledem k tomu netřeba se obíratí dalšími vývody dovolacího rekursu, pokud se opírají o předpis § 6 splátkového zákona čís. 70/1896 sb. z. a n. Neplatí-li v souzeném případě předpisy zákona splátkového, není vyloučena pravomoc soudou podle § 104, první odstavec, j. n., kterému se žalovaný podrobil podpisem objednacímho lístku a platí i předpis § 104, třetí odstavec, j. n. o podrobení se příslušnosti soudu jinak nepříslušnému tím, že žalovaný nevznesl při prvním roku námitku nepříslušnosti neb od námitky vznesené upustil a dále projednává, jakž učinil v tomto případě. Jest proto pravomoc prvního soudu opodstatněna, aniž by bylo lze přihlédnouti k opětované námitce soudní nepříslušnosti učiněné při pozdějším jednání.

Čís. 12344.

Kupitel může ustoupiti od nabídky na prodej z volné ruky (§ 280, první odstavec, ex. ř.), přijaté soudem, a žádati vrácení jistoty složené jím k zajištění, není-li splněna jím i soudem předpokládaná okolnost, že půjde o prodej v š e c h předmětů uvedených v usnesení povolujícím dražbu.

Lhostejno, že se povolení prodeje z volné ruky stalo pod sankcí a následky § 278 ex. ř.

(Rozh. ze dne 10. února 1933, R I 77/33.)

Usnesením ze dne 10. srpna 1932 byl k návrhu dlužníka, jenž oznámil soudu kupitele v osobě Anny N-ové, nařízen prodej z volné ruky (§ 280, prvý odstavec ex. ř.) předmětů seznamenanych v zájemním protokole. Dne 23. srpna 1932 navrhla Anna N-ová, by jí byla vydána složená jistota 5.000 Kč proto, že je nucena ustoupiti od svého návrhu na prodej z volné ruky, ježto prý zjistila, že zabavené předměty nejsou již u povinné strany a byly buď vyloučeny různými třetími osobami, po případě dlužníkem jiným osobám odevzdány, že tudíž nemůže jí býti plněno druhou stranou, zabavené předměty jí z volné ruky prodány býti nemohou, a, pokud by jí snad mohly býti prodány, kdyby totiž část zabavených předmětů dlužník ještě měl, neměly by tyto věci takovou cenu. Soud první stolice tento návrh Anny N-ové zamítl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, nehledě k usnesení ze dne 10. srpna 1932, jímž byl prodej z volné ruky podle § 280 ex. ř. nařízen, po právní moci tohoto usnesení v exekčním řízení dále po zákonu jednal a jistotu 5.000 Kč stěžovatelce vrátil. Důvody: Prvý soud v napadeném usnesení míní, že pro žádané vrácení jistoty stěžovatelce není zákonného předpokladu, že tvrzená jí okolnost, že zabavené svršky, nebo snad jejich část, nejsou u povinné strany, neodpovídá plně pravdě, neboť výkonným orgánem zjistil soud, že v držení povinné strany jsou svršky pod pol. 3, 4, 6—10, 13, 16—24, 31—37. To, že některé svršky chybí, nemůže zbaviti kupitele závazku podle usnesení ze dne 10. srpna 1932, a to tím méně, že u zabavených svršků nejde o nedílňý celek, který by některou chybějící částí byl znehodnocen, nýbrž jde vesměs o samostatné předměty, nezávislé jeden na druhém. Z těchto důvodů nařídil také prvý soud provedení prodeje z volné ruky podle usnesení ze dne 10. srpna 1932. Leč soud rekursní shledává, že minění prvního soudu nelze v plné míře přisvědčiti. Uváží-li se totiž, že odhadní hodnota všech svršků, jež z volné ruky prodány býti mají, činí 84.070 Kč a že ze svršků těch, jak prvním soudem bylo zjištěno, chybějí předměty pol. 1, 12, 14, 15, 26 až 30 a 38 zájemního zápisníku v úhrnné hodnotě 80.120 Kč a že mezi nimi chybějí právě ty nejhlavnější a nejdůležitější předměty, pro které se stěžovatelka nabídla dlužníku zabavené všechny věci z volné ruky koupiti, a to že chybějí hlavně tři osobní auta v ceně 26.100 Kč, 16.000 Kč a 9.000 Kč, nákladní tuto v ceně 28.000 Kč, jakož i motor v ceně 200 Kč a chassis (neúplné) v ceně 150 Kč, nehledíc ke psacímu stroji v ceně 400 Kč, jest již z těchto okolností patrné, že nelze na stěžovatelce slušně požadovati, by i nadále byla vázána svým návrhem na koupi zbývajících předmětů, ano jde o návrh na zpeněžení podle § 280 I. odst. ex. ř., a nikoliv o návrh na přijetí po rozumu § 271 ex. ř., který, byv k soudu již podán, nemůže býti odvolán (viz Neumannův komentář k ex. ř. 1909—1910 str. 761 a 777) a any věci v držení povinné strany dosud jsouc předstávají nyní jen nepatrný zlomek původní jich ceny a jest proto pravděpodobné, že pro stěžovatelku, která, jak ve stížnosti uvádí, měla v úmyslu po koupi automobilů ohlásiti a provozovati živnost autodopravní, nemají nyní žádnou, pokud se týče jen zcela nepatrnou cenu.

Tomu nevádí ani, že nejde při zabavených věcech o věc hromadnou, t. j. úhrn více věcí jednotlivých, který se v hospodářském a právním životě za jednu věc, za celek považuje a společným jménem bývá označován, že stěžovatelka ve svém návrhu na prodej z volné ruky ne uvedla, že hodlá koupiti zabavené věci dlužníkovy úhrnem po rozumu § 930 obč. zák., a že úhrnný prodej všech těchto věcí činí podmínkou navrženého jí prodeje z volné ruky, ano, jak shora uvedeno, je patrné, že z původního souhrnu zabavených věcí má býti nyní prodávána jen část, představující jen nepatrný zlomek jejich odhadní hodnoty. Jeví se proto odůvodněnou žádost stěžovatelky, by mohla za současného ustoupení od svého návrhu na prodej z volné ruky složenou jí jistotu, která činí dokonce více než hodnota zbylých a ku prodeji volných předmětů dlužníkových, požadovati zpět.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky.

Důvody:

Jest předem zdůrazniti, že nešlo o převzetí zabavených věcí po rozumu § 271 ex. ř., jak rekurentka naznačuje ve vývodech rekursu, nýbrž o prodej z volné ruky podle prvního odstavce § 280 ex. ř. na místě veřejné dražby, a to k návrhu povinného, který zároveň soudu oznámil kupitele v osobě Anny N-ové a žádal o odklad dražby ustanovené na 29. dubna 1932. Anna N-ová žádost povinného podepsala a prohlásila, že je ochotna veškeré zabavené předměty převzít za plnou cenu odhadní, a k zajištění složila 5.000 Kč. Tento její návrh byl svou podstatou nabídkou soudu ve smyslu § 862 obč. zák., kterou byla vázána, dokud soud po konaném setření o výhodě navrženého prodeje z volné ruky o ní nerozhodl. Rozhodnutí skutečně se stalo usnesením soudu první stolice ze dne 10. srpna 1932, kterým nařízen prodej z volné ruky zabavených svršků 1, 3, 4, 6 až 10, 12 až 24, 26 až 39 podle zájemního protokolu do osmi dnů navrženému kupiteli nebo jinému, jenž nabídne vyšší cenu. Přijetí nabídky soudem se stalo za téhož předpokladu, jaký byl i na straně nabízejícího, totiž že se prodej bude vztahovati na všechny nyní v povolujícím usnesení uvedené svršky, které měly dříve býti prodány veřejnou dražbou. Ježto však ještě před prodejem z volné ruky vyšlo najevo a soudem dodatečně bylo zjištěno, že chybějí předměty v odhadní ceně 80.120 Kč a to právě ty nejdůležitější a nejcenější — odhadní cena všech prodávaných předmětů byla 84.070 Kč — že nejsou chybějící věci již v držení povinného a nemohly by býti navrženému kupiteli prodány, má dovolací soud v souhlasu s rekursním soudem za to, že mohl právem kupitel ustoupiti od přijaté soudem nabídky na prodej z volné ruky a mohl žádati vrácení jistoty 5.000 Kč, protože se nesplnily jím i soudem předpokládané okolnosti, že půjde o prodej všech předmětů. Tomu nepřekáží, že se povolení prodeje z volné ruky stalo pod sankcí a následky § 278 ex. ř., poněvadž sankce se stala rovněž za předpokladu, že v době výkonu

prodeje tu budou zabavené věci a stanou se předmětem prodeje, a dále proto, že v době, kdy kupitel od prodeje z volné ruky ustoupil, ještě o výkon vlastního prodeje nešlo. Pro tvrzení rekurentky, že Anna N-ová návrhem na prodej věci z volné ruky docílila odkladu veřejné dražby a tím poskytla příležitost, by některé zabavené předměty byly odstraněny, čímž prý byli poškozeni věřitelé, není ve spisech opory, a rekurentka přehlíží, že návrh na odklad veřejného prodeje učinil povinný. Jestliže v návrhu tomto uvedl povinný jako kupce Annu N-ovou, tato pak s návrhem souhlasila a složila k zajištění 5.000 Kč, lze právem usuzovati, že šlo o vážný návrh a o vážného kupitele, to tím spíše, že v době odhadu věci dne 13., 14. a 17. května 1932 byly ještě v držení povinného právě věci, jež po nařízeném prodeji již chyběly. Usuzovati z návrhu a z docílení odkladu veřejné dražby na úmysl kupitele poškodit věřitele, vymyká se z rozhodování v této věci. Jest dále nerozhodno, zda zbývající předměty — bytové zařízení — neztratily na své hodnotě a mohou být upotřebeny k účelu, pro něž byly vyrobeny a zda mohla je Anna N-ová koupiti, poněvadž tvoří svou cenou jen nepatrnou část předmětů, na které její nabídka směřovala a jež i soud zamýšlel jí prodati povolujícím usnesením. Rekursní soud posoudil věc po stránce skutkové i právní správně, a nebyly jeho důvody vyvráceny vývody dovolacího rekursu.

Čís. 12345.

Část obecního pozemku, jíž nabyt stát směnnou smlouvou, by na ní zřídil veřejnou cestu, nestala se veřejnou cestou, třebaže byla fakticky jako taková zřízena, dokud stát ji neprohlásil za veřejnou cestu a dokud nebyla zapsána do seznamu veřejného statku a nebyla z pozemkové knihy vymazána.

Pachtovní smlouvou, jíž obec propachtovala právo dobývat z řeky písek a led s veškerými právy a v témž rozsahu, jak jí přísluší podle vodoprávního povolení jako majitelce náplavek, pozemků a cest, jež slouží k účelu těžení písku a ledu, i s právem příjezdu po pozemcích k tomu potřebných, nabyt pachtýř jen práva užívání náplavky i cest, jichž je potřebí ku příjezdu, za tím účelem, aby pachtýř mohl se s povozy dostat k řece a písek neb led naložený na povozy od řeky odvézt, nikoliv však práva pozemků těch používatí výhradně a jiné z téhož používání vylučovati.

(Rozh. ze dne 10. února 1933, Rv I 1345/31.)

Zalující podnikatelé domáhali se proti městské obci K. v Čechách soudního výroku, že žalovaná obec jako jejich smluvní strana, propachtovatelka, je povinna zabránit rušení pachtovních práv žalobců jako pachtýřů městského podniku dobývání písku v Labi, kteréžto rušení spočívá v tom, že piskařské a cementářské družstvo v K. po pozemcích čk. 1619/3 a 1619/5 odváží (ze své náplavky) písek a led. K odůvod-

nění svého žalobního nároku dovolávali se žalobci pachtovní smlouvy ze dne 22. října 1928, podle níž spachtovali od žalované obce právo dobývat písek a led z Labe s veškerými právy a v témž rozsahu, jak jí podle vodoprávního řízení přísluší jako majitelce příslušných náplavek, pozemků a cest, které slouží k těžení, uskladňování, prodeji, převozu a odvozu písku a ledu. Žaloba uváděla, že mezi spachtované předměty náleží mimo jiné i náplavka a cesta k ní vedoucí, ležící na pozemcích čk. 1619/3, 1619/5 a (doplněno) 1619/1, ke kteréžto cestě přísluší prý žalobcům jako pachtýřům výlučné právo užívání. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolací důvod podle § 503 čis. 4. c. ř. s. jest oprávněn potud, pokud odvolací soud usuzuje, že pozemek č. k. 1619/1 silnice již není vlastnictvím obce K. a že obec nemůže proti státu ve příčině této silnice uplatňovati své nároky a svá práva ze svého knihovního vlastnictví, které jest nesporné, poněvadž obec směnnou smlouvou ze dne 23. května 1912 postoupila státu z pozemku toho dílec, na němž byla zřízena příjezdní silnice k náplavce. Odvolací soud přehlíží, že podle § 431 obč. zák. lze nabývat k nemovitým věcem vlastnického práva jen jeho vkladem v pozemkovou knihu a že se kupní nebo směnnou smlouvou nabývá jen titulu k převodu práva vlastnického, tedy jen obligačního nároku proti zcizitelí, by vydal nabyvateli listinu způsobitou ke vkladu práva vlastnického (srov. jud. 186 víd. nejv. soudu) a že nabyvatel práva vlastnického teprve jeho vkladem v pozemkovou knihu nabývá též práv s vlastnictvím spojených (§ 442 obč. zák.). Dokud je tedy obec K. knihovní vlastníci celého pozemku č. k. 1619/1 a dokud stát není do knih zapsán za vlastníka ke zmíněné její části, může obec každého jiného vyloučiti z jeho užívání, komu sama užívání to nepropůjčila. Nelze proto ani přisvědčiti dalšímu právnímu názoru odvolacího soudu, že cesta na oně části pozemku č. k. 1619/1, které stát směnnou smlouvou získal od města K., byla zřízena jako cesta veřejná, neboť, dokud stát se jejím vlastníkem nestal a ji za veřejnou cestu neprohlásil a dokud nebyla zmíněná část pozemku toho zapsána do seznamu veřejného statku a nebyla z pozemkové knihy obce K. vymazána, není cestou veřejnou, byť i to bylo zamýšleno oběma stranami smlouvy uzavřevšími. Než tím, že obec K. v pozemkové knize dosud jest zapsána jako knihovní vlastnice zmíněné části pozemku č. k. 1619/1, není pro stanovisko žalobců nic získáno. Pachtovní smlouvou ze dne 22. října 1928 propachtovala obec K. žalobcům právo dobývat z Labe písek a led s veškerými právy a v témž rozsahu, jak jí přísluší podle vodoprávního povolení jako majitelce příslušných náplavek, pozemků a cest, jež slouží k účelu těžení písku a ledu, tedy s právem příjezdu po pozemcích k tomu potřebných. Jest tedy, jak již správně dovodil odvolací soud,

předmětem smlouvy písařský a ledařský podnik, což vyplývá i ze samé smlouvy, v níž se výslovně jako předmět smlouvy jmenuje »podnik«, tedy právo dobývati z Labe písek a led v objemu, v jakém bylo právo to uděleno obci ve vodoprávním řízení českým místodržitelstvím dne 13. května 1910. Poněvadž lze podnik ten provozovati jen použitím určitých zařízení, propůjčila obec žalobcům právo užívati i toto zařízení, t. j. náplavku, pozemek pro uskladňování písku a pozemek pro příjezd. Obec propůjčila tedy ve smyslu smlouvy žalobcům k užívání náplavku i cesty, jichž je potřebí k příjezdu, za tím účelem, by žalobci mohli s povozy k řece Labi se dostatí a písek nebo led naložený na povozy od Labe odvézti, avšak jen potud, pokud právě žalobci k tomu účelu náplavky a oněch cest potřebovali ku provozu písaření a ledování, nikoli tedy právo pozemků těch používati výhradně a jiné z téhož používání vylučovati. Že obec žalobcům náplavku a příjezdní cesty propachtovala k výhradnému jich užívání, není ve smlouvě uvedeno a nevyplývá důsledek ten ani z jejího obsahu, any pozemky, sloužící jako příjezdní cesta k řece, nejsou ve smlouvě ani uvedeny podle katastrálních čísel a nejsou ani jinak blíže označeny. Z toho, že se žalobcům v odst. 5 smlouvy ukládá povinnost udržovati veškeré příjezdní cesty a náplavky ve sjízděném stavu a je řádně opravovati a čistiti, nevyplývá ještě výlučnost užívacího práva, což jest zjevně z odst. 13 smlouvy, podle něhož přísluší i Písařskému a cementářskému družstvu právo provozovati podnik písařský, avšak musí se se žalobci předem dohodnouti o náklady na udržování a opravy ve smyslu usnesení městské rady ze dne 11. dubna 1928. Obec nemohla žalobcům postoupiti více práv, než sama měla (§ 442 obč. zák.). Podle výnosu Českého místodržitelství ze dne 13. května 1910 dáno bylo obci K. povolení k vybiřování písku v řece Labi uvnitř katastru města, při čemž podotknuto, že nesmí býti považováno toto povolení za udělení výhradního práva k dobývání písku v trati Labské, nýbrž může takové užívání řeky podle § 15 vodního zákona z roku 1870 i jiným osobám býti dovoleno a může státem kdykoliv býti odvoláno. Neměla-li tedy obec K. výhradné právo k dobývání písku v Labi, nemohla výhradnost jeho přenéstí ani na žalobce. Nebylo-li však právo dobývání písek a led, kteréž tvoří hlavní předmět pachtovní smlouvy, propůjčeno žalobcům a nemohlo-li jim ani propůjčeno býti k výlučnému provozování, nelze ze smlouvy vyvozovati ani výlučné propůjčení práva užívati příjezdní silnice, kterémuž výkladu nevadí, že při předání náplavky obci podle protokolu ze dne 19. června 1914 převzala obec K. do udržování náplavku, jakož i příjezdní silnici k ní, neboť bylo v protokolu výslovně uvedeno, že příjezdní silnice může sloužiti i k jiným účelům než k účelům obecní náplavky a podotknuto, že v tom případě bude o udržování zahájeno nové jednání. Když tedy pachtovní smlouvou ze dne 21. října 1928 obec K. svá práva k písaření a ledování v Labi státem jí propůjčená přenesla na šest let na žalobce, a zavázala je též k udržování příjezdní silnice a náplavky, jest samozřejmé, že, bylo-li právo písaření propůjčeno též družstvu písařskému a cementářskému, že se tak státi mohlo pod pod-

mínkou, že toto družstvo převezme poměrnou část nákladů na udržování příjezdní silnice a náplavky, kterémuž názoru odpovídá již usnesení městské rady z 11. dubna 1928 a odst. 13 pachtovní smlouvy ze dne 22. října 1928. Městský úřad v K. sděluje sice v dopisech ze dne 22. listopadu a 24. prosince 1928, že Písařské a cementářské družstvo, dokud se nedohodlo se žalobci o používání a udržování, nemá právo používati příjezdní silnice k ledování a písaření, to však činí neprávem, neboť povinnost k placení částečného nákladu na udržování a opravu příjezdní cesty jest jen následek jejího spoluužívání, nikoli však podmínkou užívání toho, to tím spíše, když cesta ta slouží, jak jest nesporno, jako všeobecný příjezd k brodu a k projektovanému překladišti. Nepřísluší tedy obecnímu úřadu právo zakazovati někomu používání této příjezdní cesty, nýbrž jen právo požadovati na každém používateli přiměřený příspěvek k udržování, to tím méně, když není ani tvrzeno, tím méně prokázáno, že se městská rada v K. usnesla na zákazu. Z toho se podává, že obec nepropůjčila žalobcům výhradné právo užívati příjezdní cesty k náplavce, a proto neděje se jim újma, používá-li též Písařské a cementářské družstvo této příjezdní cesty a náplavky vedle nich, pokud jim tím se neznemožňuje a neobmezuje právo v Labi písek a led dobývati a odvážeti. Spoluužívání cesty a náplavky družstvem není tudíž rušebním činem proti žalobcům a není proto žalovaná obec povinna družstvu tomu spoluužívání zakázati ani ohledně pozemku č. k. 1619/1 ani ohledně pozemků č. kat. 1619/3 a 1619/5, jež vlastnický patří státu a tudíž ani obcí propachtovány býti nemohly. I když tedy obec K. jest dosud výhradnou vlastnící pozemku č. k. 1619/1 a propůjčila žalobcům právo použití ho ku příjezdu na náplavku, neplyne z toho ještě nikterak, že jim je propůjčila výhradně, výlučně, nýbrž že jim je propůjčila jen potud, aby mohli po cestě té voziti písek a led z Labe, což ještě nevylučuje použití cesty té jinými zájemníky. Z výše pachtovného nelze dovozovati výlučné oprávnění žalobců k používání příjezdní cesty, neboť podle smlouvy pachtovní platí se pachtovné za přenechání písařského a ledařského podniku a váhy a za používání inventáře, nikoli však za výhradné používání příjezdní silnice. O tom se neděje ve smlouvě nikde zmínka. Nevyplývá tedy z pachtovní smlouvy pro obec povinnost poskytnouti žalobcům pomoc k tomu, aby Písařské a cementářské družstvo bylo vyloučeno ze spoluužívání zmíněné příjezdní cesty k náplavce (§ 1096 obč. zák.) a není proto potřebí obíratí se otázkou, zda žádané plnění jest pro obec nemožno čili nic. Žalobci nemohou se též dovolávati důvěry v knihy veřejné, neboť z pozemkové knihy výhradnost práva jimi vymáhaného nevyplývá. Uplatňování výtky, že byli žalobci uvedeni v omyl (§ 871 obč. zák.), nespadá v rámeček tohoto sporu, neboť není žalována obec o uznání neplatnosti smlouvy pachtovní pro omyl.

Čís. 12346.

Smlouva o dodávce určitého množství zboží denně za předem ujednanou kupní cenu na řadu let jest jedinou trhovou smlouvou s různými

dodávacími lhůtami. Dodavatelův nárok na zaplacení kupní ceny vznikl tu již ujednáním tržové smlouvy a, bylo-li pak o jeho jmění zahájeno vyrovnání, hodila se jeho pohledávka k započtení na vzájemnou pohledávku objednatele, třebaže se dodávky z tržové smlouvy staly až po zahájení vyrovnání.

Započtení nebránilo ani to, že vzájemná pohledávka objednatele vznikla ze směnek, jež objednatel vydal a dodavatel přijal a jež byly dodavatelem proplaceny teprve po zahájení vyrovnání, byly-li tyto směnky dále převedeny již před zahájením vyrovnání.

(Rozh. ze dne 10. února 1933, Rv I 1664/31.)

Žalovaná mlékárna kupovala podle smlouvy ze dne 1. června 1928 od Václava T-a mléko, za něž zaplatila jen část kupní ceny, čůstavši dlužna 8.930 Kč 75 h. Václav T. postoupil 24. března 1930 žalobci pohledávku za žalovanou na nedoplatek kupní ceny. O jmění Václava T-a bylo dne 7. listopadu 1929 zahájeno vyrovnací řízení. Procesní soud první stolice žalobu o 8.930 Kč 75 h zamítl. Důvody: Žalovaná uplatňuje proti žalobnímu nároku námitku, že zažalovaná pohledávka Václava T-a za dodané jí mléko zanikla započtením s jejím vzájemným nárokem na náhradu 24.248 Kč 65 h, které musila za Václava T-a u banky, která peníze Václavu T-ovi zapůjčila, zaplatiti z důvodu, že jako vydatelka směnky byla směnečně k tomu nucena. Jest zkoumati, zdali započtení to bylo možné. V době zahájení vyrovnacího řízení, t. j. 7. listopadu 1929, příslušel žalované proti Václavu T-ovi jen podmíněný nárok na zaplacení 24.248 Kč 65 h, totiž jen pro případ, kdyby žalovaná, která svým podpisem výpůjčku 30.000 Kč Václavu T-ovi u banky umožnila, tuto výpůjčku ve zbytku 24.248 Kč 65 h za Václava T-a jako vlastního dlužníka zaplatila. Tato podmíněná pohledávka stala se za vyrovnacího řízení, t. j. dne 13. listopadu 1929 bezpodmínečnou, poněvadž žalovaná toho dne za Václava T-a dluh u banky zaplatila. V té době měl však současně Václav T. časem omezenou, v následujících měsících splatnou pohledávku proti žalované, podmíněnou ovšem smluvním závazkem, že dodá v budoucích měsících určité množství mléka. Vzhledem k ustanovení § 19 vyr. ř., který odchylkou od § 1439 obč. zák. připouští započtení i při pohledávkách ještě nesplatných, tedy i podmíněných a časem omezených, jest za to míti, že jest přípustno započtení pohledávky žalované z důvodu zaplacení zbytku směnečného dluhu Václava T-a žalovanou, s pohledávkou Václava T-a za budoucně dle platné smlouvy dodávané mléko, neboť tyto obě pohledávky měly svůj vznik již před zahájením vyrovnacího řízení, byly v právní a skutkové souvislosti, navzájem se střetly a jest jejich započtení podle § 19 (2) vyr. ř. přípustné, třebaže v době zahájení vyrovnacího řízení byly ještě nedospělé a podmíněné, t. j. podmíněně zaplacení dluhu žalovanou za Václava T-a a dále dodávání mléka Václavem T-em. Takové vzájemné pohledávky netřeba podle § 19 (1) vyr. řádu vůbec ve vyrovnávacím řízení uplatňovati a není tu místo ani pro povinnost při-

hlásiti oddělné právo. Započtením nastává zánik pohledávky Václava T-a za dodané mléko s účinkem ex tunc, t. j. v době střetnutí. Poněvadž postupitel pohledávky nemůže nikomu více práva postoupiti, než sám má, stal se postup zaniklé pohledávky Václava T-a na žalobce dne 24. března 1930 skutečně, ilusorním a jest proto námitka započtení i proti postupníku po právu. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. D ů v o d y: Podle zjištění soudu první stolice, které si odvolací soud ve smyslu § 498 c. ř. s. osvojuje, nelze o tom pochybovati, že žalovaná strana žalobcovu postupiteli, Václavu T-ovi, umožnila zá-půjčku ve výši 30.000 Kč tím, že podepsala jako vystavitelka dvě jí akceptované směnky, které pak girem převedla na banku, načež banka směnečnou valutu T-ovi vyplatila. Žalovaná strana stala se tím nejprve směnečnou věřitelkou T-ovou a pak sama směnečnou spoludlužnicí jak proti bance, a když následkem vyrovnání dne 7. listopadu 1929 proti T-ovi zahájeného byla nucena dne 13. listopadu 1929 směnku bance honorovati, stala se ve smyslu § 17 vyr. ř. vyrovnací věřitelkou T-ovou a v důsledku toho též mohla a měla přihlásiti k řízení vyrovnacímu svou pohledávku, jež sdílela osud všech ostatních vyrovnacích pohledávek. Kromě této regresní pohledávky měla však žalovaná strana, jak je rovněž mezi stranami nesporno a listinami prokázáno, smluvní nárok na periodické dodávání mléka za smlouvenou kupní cenu proti měsíčnímu súčtování a placení a proti tříměsíční oboustranné výpovědi smluvního poměru a smluvila vzhledem na tento poměr s T-em i měsíční uplácení směnečného dluhu srážkou 5.000—5.500 Kč z mléčného účtu. Vzhledem na ustanovení § 14 vyr. ř. úmluva tohoto lhůtového splácení pozbyla ovšem významu, neboť zahájením vyrovnání stala se směnečná pohledávka žalované strany ihned splatnou, pokud se týče dospělou a mohla býti tudíž ihned v plném rozsahu uplatněna, ale její splacení mohlo býti žádáno ovšem pro schválení vyrovnání jen ve vyrovnacích kvotách, neboť pouhá obligační úmluva o tom, že směnečný dluh má býti splácen srážkami z kupní ceny budoucně dodávaného mléka, nepropůjčila příslušné vyrovnací pohledávce nárok na vyloučení, oddělení neb na přednostní její ukojení. Také pohledávka na plnění dodávací smlouvy mléčné, tedy na plnění nepenežní, mohla ovšem býti ve smyslu § 14 vyr. ř. ve vyrovnacím řízení uplatněna podle své odhadní ceny, kdyby na tom byla žalovaná strana měla zájem, neboť jinak zahájením vyrovnacího řízení tento smluvní poměr nebyl nijak dotčen a záleželo na obou stranách, jak jej do budoucna podle vzájemné dohody upraví. Soud první stolice se však mylí, a v tom jest odvolání přisvědčiti, vyvozuje z tohoto smluvního poměru proti žalované straně časem omezenou a podmíněnou pohledávku T-a na zaplacení mléka v budoucích měsících dodávaného a pokládá-li tuto pohledávku za započitatelnou s pohledávkou strany žalované. V čase zahájení vyrovnacího řízení nevzešla T-ovi z této dodávací smlouvy zatím ještě žádná pohledávka. Byl sice smluvně zavázán dodávati denně určité množství mléka, ale pohledávka na jeho zaplacení vznikla a mohla vzniknouti až teprve tehdy, jestliže a když mléko opravdu dodal, a to ještě až po

měsíčním zúčtování, jímž se teprve zjistilo, mnoho-li má po event. smluvních srážkách za mléko kyselé, méně tučné a pod. k požadování. Takováto pohledávka vznikla mu postupně až za vyrovnacího řízení, an ve smluvním poměru dále pokračoval a mléko dodával, a tato pohledávka se k započtení s pohledávkou žalované strany nehodila, poněvadž § 20 vyr. ř. vzájemné vyrovnání vylučuje, stal-li se vyrovnací věřitel, zde tedy žalovaná strana, sama dlužníkem vyrovnacího dlužníka teprve po zahájení řízení. Za této situace nemohla pohledávka T-ova za dodávané mléko za vyrovnání v částce prý 12.930 Kč 75 h vzniklá a v žalobě na 8.930 Kč 75 h redukována započtením zaniknouti již v čase zahájeného vyrovnání a bylo by se tak mohlo nanejvýše státi později proti kvotám vyrovnacím. Poněvadž pohledávka žalované strany ze směnky činila 24.248 Kč 65 h a vyrovnání, jak odvolací soud ze spisů č. j. K 45/29 zjišťuje, uzavřeno bylo na 36%, splatných ve 4 splátkách, z nichž první ve výši 6% dospěla teprve do 7 měsíců od právoplatného potvrzení, jež stalo se dne 22. února 1930, redukoval se nárok žalované strany na 8.729 Kč 51 h, z nichž tedy první kvota v září 1930 splatná činila 523 Kč 77 h. Ježto pak dále, jak již prvním soudem zjištěno, pohledávka Václava T-a za dále dodávané mléko ve výši žalovanou samou udávané do února 1930 12.930 Kč 75 h byla do výše 8.930 Kč 75 h postoupena dnešního žalobci již dne 24. března 1930, t. j. v době, kdy ani první vyrovnací kvota nebyla ještě splatná, nebylo ve smyslu § 1439 obč. zák. započtení s vyrovnacími kvotami rovněž možné a proto je žalovaná povinna žalobci zažalovanou pohledávku s 6% úrokem od 25. března 1930 zaplatiti. Křivda neděje se jí tím žádná, neboť platí jen protihodnotu za dodané a převzaté mléko a že za poskytnutou svého času zápůjčku dostane jen 36%, je důsledkem zákonných předpisů o vyrovnání, které stihají ji právě tak jako řadu jiných vyrovnacích věřitelů, před nimiž nemůže míti nárok na výhodnější postavení jen proto, že měla s vyrovnacím dlužníkem sjednanu dodávací smlouvu na mléko.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Dovolání, opřené jen o dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s., jest důvodné. Smlouvou ze dne 1. června 1928 sjednali žalovaná strana a Václav T., o jehož jmění bylo dne 7. listopadu 1929 zahájeno vyrovnací řízení, dodávku mléka 300 až 350 litrů denně za předem určenou kupní cenu. Tato uzávěrka platila do 31. května 1929 a byla prodloužena do 15. července 1930. Šlo tedy o jedinou trhovou smlouvu s různými dodávacími termíny (sb. n. s. čís. 6997, Ehrenzweig, Das Recht der Schuldverhältnisse, 1928, § 364 str. 410, Staub-Pisko, Kom. k obch. zák. 1910 II. sv. str. 3, § 14), a vznikl tudíž Václavu T-ovi nárok na zaplacení kupní ceny již ujednáním této trhové smlouvy (sb. n. s. 4733), t. j. dnem 1. června 1928, tedy dávno před zahájením vyrovnacího řízení. Nebylo proto započtení podle § 20 (1) vyr. ř. čís.

337 z r. 1914 zde v úvahu přicházejícího nepřipustné z důvodu, že se věřitel, žalovaná, teprve po zahájení vyrovnacího řízení stal dlužníkem vyrovnacího dlužníka Václava T-a, jak mylně míní odvolací soud. Tomu není na závadu, že podle zásady, odvozené z ustanovení §§ 1052 a 1062 obč. zák., jest vzájemné smlouvy plniti na směnu vzájemného plnění, není-li strana povinna, by plnila předem, any i při vzájemných smlouvách vzházejí smluvní nároky již dojednáním smlouvy, nikoli teprve vzájemným plněním, a to ani při dodávací smlouvě postupné, která, jak výše již bylo doličeno, jest trhovou smlouvou jednotnou s různými ovšem dodávacími termíny. Zadržovací právo, stanovené v §§ 471 a 1052, pokud se týče i v § 1062 obč. zák., nemá tudíž se vznikem nároku na zaplacení kupní ceny (§ 1062 obč. zák.), pokud se týče nároku na odevzdání koupené věci (§ 1061 obč. zák.), nic společného, a právě proto může i ten, komu přísluší nárok ze vzájemné smlouvy, je-li sám hotov plniti, žádati placení i h n e d, a jest výkon zadržovacího práva dopuštěn jen v ten způsob, že stranu, povinnou plniti na směnu plnění jejího smluvníka, jest o d s o u d i t i k plněním, k nimž se smluvně zavázala, ovšem jen na směnu plnění druhé strany (tak sb. n. s. 6456, 7471, 7825, 7983, 8829 a j.). Ale započtení nebránila ani okolnost, že směnky žalovanou vydané a vyrovnacím dlužníkem přijaté byly žalovanou proplaceny teprve dne 13. listopadu 1929, tedy po zahájení vyrovnacího řízení, neboť není sporu o tom, že byly převedeny na banku před zahájením vyrovnacího řízení, z čeho vyplývá, že směnečné postizní právo příslušelo žalované proti Václavu T-ovi podmíněně již v době převedení smének, což podle § 19 (2) vyr. ř. stačí (srovnej k tomu Bartsch-Pollak, Komentář ke konk. ř. 1927, str. 159, pozn. 58, a Lehman, Komentář ke konk. ř. 1916 u §§ 19 a 20, str. 136). Střetly se tudíž pohledávky před zahájením vyrovnacího řízení, a bylo proto dovolání vyhověno a rozhodnuto, jak výše uvedeno, aniž bylo třeba, obírat se také ještě významem dohody, podle níž byla žalovaná oprávněna zadržovati si určitou část kupní ceny za dodané mléko.

Čís. 12347.

Pro použitelnost zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 354 sb. z. a n., nemá významu, kde jest pohledávka splatná, nýbrž záleží na tom, kde ji lze uskutečniti proti zavázanému a kde lze vésti pro ni exekuci.

Nezáleží na tom, zda československý stát určil lhůtu k zaplacení nebo k podání průkazu o neexistenci pohledávky, aniž, zda uhradil protihodnotu na pohledávce mu připadlou podle čl. 208 mírové smlouvy St. Germainské, či podle zákona čís. 354/1921.

Účinnost zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 354 sb. z. a n., se vztahuje zpět k 28. říjnu 1918. Po tomto dni nebyl rakouský stát oprávněn přijmouti plat s právními účinky zaplacení pohledávky.

Nárok československého státu na zaplacení pohledávky spočívá v samém zákoně čís. 354/1921 a nesejde na tom, zda byla pohledávka započtena k tíži reparačního účtu čsl. státu a zda pak byly čsl. státu

reparační platy prominuty nebo sníženy podle dohody a zda byly rakouskému státu prominuty podle Haagských dohod ze dne 20. ledna 1930.

(Rozh. ze dne 10. února 1933, Rv I 1867/31.)

Zalovaná, městská obec D. v Čechách, odebrala v dubnu 1914 od bývalého c. k. eráru 50.000 kg ječmene a 50.000 kg rýže. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se československý stát na žalované zaplacení kupní ceny 45.560 Kč, tvrdě, že žalovaná strana pohledávku uznala proti rakouskému ministerstvu pro finance, ale včas nezaplatila, takže rakouská vláda přihlásila tuto pohledávku u reparační komise v Paříži podle čl. 208 mír. smlouvy St. Germainské, k tíži Československé republiky a že pohledávka byla pojata do závazků Československé republiky, na kterou přešla podle zákona čís. 354 sb. z. a n. z roku 1921. Zalovaná namítla: Přihlášení pohledávky 49.560 Kč rakouskou vládou u reparační komise v Paříži stalo se omylem, přihláška nezatěžuje Československou republiku, jest bezpředmětnou a již zanikla. Rozhodně byla tato pohledávka přihlášena rakouskou vládou v rakouských, nikoli v československých korunách. Přihlášení nebylo ani odůvodněno čl. 208 mír. smlouvy St. Germainské. Pohledávka nepřípadla podle tohoto ustanovení § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 354 sb. z. a n. československému státu, neboť ono ustanovení se vztahuje jen na hmotné, nikoliv na nehmotné věci, poněvadž jen o oněch lze říci, že jsou na území určitého státu, to však nelze tvrdit o pohledávkách, tím méně o takových, při kterých věřitel a dlužník mají sídlo v různých státních územích. Poněvadž peněžité platy podle § 905 druhý odstavec obč. zák. jest v pochybnostech dodati do bydliště věřitele, jest v souzeném případě místem placení Vídeň, takže uplatňovaná pohledávka není splatná v korunách československých. Zažalovaná pohledávka nespadá ani pod ustanovení zákona ze dne 16. prosince 1926, čís. 256 sb. z. a n. Teprve v poslední třetině měsíce června 1919 obdržela žalovaná strana od ministerstva pro finance ve Vídni účet na 49.560 K rak. Na příkaz žalované strany poukázala spořitelna v D. dne 28. června 1919 49.560 r. k. státnímu úřadu pro finance ve Vídni k dobru na jeho konto, kterýžto poukaz byl také proveden. Státnímu úřadu pro finance ve Vídni byl tento poukaz oznámen dopisem spořitelny v D. ze dne 24. června 1919 a provedení bylo oznámeno dopisem ze dne 28. června 1919, kde také bylo oznámeno, že se poukaz stal na příkaz městského úřadu v D. a že tato částka se má vzít jako placení za prodané potraviny. Státní ústřední pokladna ve Vídni účtovala onu částku dne 7. července 1919 bez výhrady jako zaplacenou. Placení se tudíž stalo dříve, než nastal tvrzený přechod pohledávky na čsl. stát. Zaplacení se stalo v čas, neboť teprve od 15. listopadu 1922 počínajíc bylo pro dlužníka, který dne 26. února 1919 měl sídlo na území Čsl. republiky, zakázáno platit rakouskému státu dluhy pod právní neplatností. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Pro použitelnost zákona čís. 354/1921 na spornou pohledávku nemá významu, kde byla splatná. Tím, že pohledávka jest splatná v určitém místě, nestává se majetkovou hodnotou jsoucí v onom místě, t. j. ve splnění podle citovaného zákona. Pohledávka, stejně jako jiné právo, jest zhodnocena tam a má tam svou hodnotu, kde ji lze uskutečnit proti zavázanému a kde lze vésti pro ni exekuci. Proto lze považovati pohledávku za majetek jsoucí na onom území, kde proti dlužníku lze provést exekuci dle pravidelného chodu, tedy podle § 18 čís. 3 ex. ř., kde jest sídlo žalované obce, to jest v Československu. I kdyby pohledávka byla splatná jinde, třeba v cizině, na území bývalého Rakouska nebo i mimo ně, zůstane majetkem a hodnotou v Československu, pokud ji lze vykonati podle obvyčejného běhu věci v Československé republice. Proto není odvolací řízení vadné z důvodu, že nebyly provedeny důkazy o tom, kde sporná pohledávka byla splatná. Nemá významu, zda politický okresní úřad v D. dopisem ze dne 2. listopadu 1929 žádal od žalované obce, by do osmi dnů zaplatila nebo prokázala dopisem rakouského spolkového ministerstva financí, že pohledávka není po právu. Tím neprojevila žalující strana závazně, že pohledávku chce uplatnit jen pro případ, že rakouské ministerstvo financí nepotvrdí zaplacení, naopak bylo žádáno potvrzení o tom, že pohledávka netrvá a nebylo řečeno v dopise, že nebude o ni žalováno, když se zmíněný výkaz předloží. Důkaz tímto dopisem ostatně nebylo třeba provést, ježto jeho obsah nebyl popřen. Nezáleží na tom, zda žalující stát určil osmidenní lhůtu k zaplacení nebo k podání průkazu o neexistenci pohledávky, přihlížeje prý k možnosti promlčení podle zákona čís. 256/1926, ani zda žalující stát uhradil protihodnotu za pohledávku mu připadlou podle čl. 208 mírové smlouvy St. Germainské či podle zákona čís. 354/1921. V těchto nebylo nabytí pohledávky Čsl. státem učiněno závislým na splnění vzájemných závazků. Uvádí-li se v žalobě, že sporná pohledávka byla přihlášena rakouskou vládou u reparační komise a byla pojata do závazků Čsl. republiky, nebylo tím řečeno, že ji žalující stát požaduje jen pro případ, že byl její hodnotou skutečně zatížen. Nic takového není vyjádřeno ani v žalobě, v jejím přednesu ani v žalobním žádání a proto nejde o překročení žalobního žádání, byla-li rozsudkem přiznána Čsl. státu sporná pohledávka bez ohledu na to, zda jí byl jeho reparační účet zatížen. Po právní stránce napadá dovolatelka, že nižší soudy nesprávně vyložily ustanovení § 1 zákona čís. 354/1921, vycházejíce z názoru, že účinnost zákona se vztahuje zpět k 28. říjnu 1918. Miní, že zákon stanoví jenom, že Čsl. státu připadají pohledávky, které se nalézaly dne 28. října 1918 na jeho území, ale že přes to žalovaná obec mohla platit ještě 30. července 1919 Rakouskému státu, který jako nástupce bývalého císařství Rakouského mohl jedině žádati zaplacení a že zákon čís. 354/1921 nebyl tehdy účinný, protože byl teprve později (27. září 1921) vyhlášen. Než dovolatelka je na omylu. § 208 mírové smlouvy St. Germainské ustanovil, že státy, jež vznikly rozkouskáním Rakouska, nabudou statků a majetku vlády rakouské,

pokud jsou na jejich území, a že budou zatíženy cenou jejich na účtě reparačním. V důsledku mírové smlouvy ustanovil pak zákon čís. 354/1921, že Čsl. stát nabývá statků, které náležely císařství Rakouskému dne 28. října 1918 (§ 1 a 7) a to i pohledávek (§ 2). Zákon onen ani smlouva St. Germainská nezmiňují se výslovně o případu, že pohledávka bude zaplacená vládě rakouské. Ale z důvodové zprávy k vládnímu návrhu (tisk čís. 1601 poslanecké sněmovny) vychází, že zákonodárce vycházel z názoru, že dne 28. října 1919 zaniklo bývalé císařství Rakouské a povstal samostatný Československý stát, starý subjekt přestal existovat a nebylo zde nikoho, kdo by mohl právy jeho platně nakládati. Ze je tu jakási pozůstalost, které se ujímá nový stát a proto jako tam bude rozhodovati doba jeho vzniku. Toto stanovisko uznal za správné i výbor ústavněprávní ve své důvodové zprávě (tisk čís. 2816 posl. sněm.). Zákonodárce tehdy chtěl, by se nabytí posuzovalo podle dne vzniku Čsl. státu 28. října 1918 (pokud nejde o území přivtělená) a výslovně vztáhl účinnost nabytí na dřívější dobu před účinností zákona, takže v tomto směru pro dobu nabytí rozhodnou dal zákonu zpětnou účinnost, vycházející z toho, že právo nakládati právy a statky bývalého státu žádnému jinému nepřísluší nežli státu novému a jeho orgánům, tedy že ani Rakouský stát takového práva nemá. Podle tohoto stanoviska nebyl Rakouský stát oprávněn přijmouti plat s právními účinky zaplacení pohledávky. Totéž stanovisko vychází i z § 8 zákona. Podle něho odpírá se dispoziční právo každému mimo příslušné čsl. úřady od 28. října 1918 a podle motivů zákonodárce měla býti chráněna jen nabytí poctivými nabyvateli ve smyslu § 367 a 368 obč. zák. Takový případ však při placení pohledávky neoprávněnému subjektu tu není, a nelze tu užití nějaké obdoby. Není tedy správný názor dovolatelčin, že mohla po 28. říjnu 1918 platiti Rakouskému státu, ježto tento stát jest považovati za pokračovatele bývalého císařství Rakouského. To se přímo přiči úmyslu zákonodárcovu. Nerozhoduje také, zda žalovaná obec platila bona fide a Rakouský stát poctivě ji žádal o zaplacení, že žalovaná obec byla v době uveřejnění mezinárodních smluv toho mínění, že všechen majetek bývalého státu tvoří společnou likvidační podstatu, jejíž správu zatím dále vede vláda Rakouského státu. Platila-li žalovaná rakouské vládě, činila tak na svůj vrub a vzhledem k ustanovení zákona ji neomlouvá, jak si ona věc představovala. Stejně nerozhoduje, zda rakouská vláda přihlásila spornou pohledávku jako pohledávku bývalého Rakouského císařství při mírovém jednání. To by svědčilo spíše tomu, že rakouská vláda nepokládala se za oprávněnou věřitelku a tedy za oprávněnou k přijetí platu, zejména když přes zaplacení přihlásila pohledávku. Nabyvací důvod podle uvedeného a podle motivů zákona spočívá pro Čsl. stát v samém zákoně a nesejde na tom, zda pohledávka byla započtena k tíži reparačního účtu Čsl. státu a pak byly Čsl. státu reparační platy prominuty nebo sníženy podle dohody a zda byly prominuty státu Rakouskému podle Haagských dohod ze dne 20. ledna 1930. Těmito dohodami nebyl zákon čsl. č. 354/1921 dotčen.

Čís. 12348.

Pouhá, třebaže zřejmá možnost jsoucnosti nějaké služebnosti nemusí po případě u nabyvatele nemovitosti (§ 1500 obč. zák.) budití podezření o jsoucnosti služebnosti. Nabyvatel nemovitosti jest povinen k informaci, zda nemovitost jest stížena služebností, jen, když okolnosti svědčí skutečnému výkonu služebnosti.

Bezelstným nabytím služebné nemovitosti bylo přerušeno vydržení služebnosti.

(Rozh. ze dne 10. února 1933, Rv I 1977/31.)

Žalobci byli majiteli dvoru čís. 1, k němuž náležel i rybník č. parc. 155. Žalovaná Anna J-ová byla majitelkou usedlosti čís. 9. Proti žalobě, již se domáhali žalobci na manželích Pavlu a Anně J-ových, by bylo zjištěno, že žalovaným nepřísluší právo honiti dobytek přes čís. parc. 155 k tam se nacházejícímu rybníku, napájetí dobytek z tohoto rybníka a čerpati vodu z něho, a by žalovaní byli uznáni povinnými zdržeti se jakéhokoliv honění dobytka přes pozemek čís. parc. 155, napájení dobytka z tohoto rybníka a čerpání vody z něho, — namítli žalovaní, že vydrželi právo služebnosti honiti dobytek k rybníku, napájetí dobytek a čerpati vodu. Ve sporu šlo o to, zda žalobci, nabývající dvoru čís. 1, věděli o tom, že žalovaní vykonávají shora uvedenou služebnost. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolání žalobců a změnil napadený rozsudek ve výroku proti žalované Anně J-ové v ten rozum, že zjistil, že této žalované nepřísluší právo honiti dobytek přes pozemek čís. parc. 155, v tam nacházejícím se rybníku napájet dobytek a čerpati vodu z tohoto rybníka, že žalovaná je povinna zdržeti se honění dobytka přes onen pozemek, napájení dobytka z rybníka a čerpání vody z něho; ve výroku proti žalovanému Pavlu J-ovi dovolání nevyhověl.

Důvody:

Odvolací soud zamítl žalobu proto, že žalobci musili věděti o služebnosti namítané žalovanými a že jejich neznalost nebyla nezaviněná, protože poloha rybníka a usedlosti žalované Anny J-ové, způsob užívání žalovanou, prospěšnost užívání vody v rybníku pro užívání usedlosti a zřejmá možnost užívání rybníka pro usedlost žalované musila býti žalobcům podnětem k dotazu u obecního úřadu a u sousedů o tvrzené služebnosti, ježto nebylo toto dotazování ani nákladné ani obtížné. Z toho důvodu nepřipustil také odvolací soud důkaz výsledkem stran o tom, že se žalobci informovali o užívání rybníka u svého předchůdce a o daných informacích. Dovolatelé právem vytýkají, že je mylný názor odvolacího soudu, že se žalobci měli informovati u sousedů a u obecního úřadu. Pouhá, třebaže zřejmá možnost existence služebnosti,

ve sporném případě možnost užívání rybníka majitelkou blízké usedlosti 100 m od rybníka vzdálené, prospěšnost toho pro usedlost a blízkost (poloha) nemusela u žalobců budit podezření o existenci služebnosti, když samo užívání rybníka žalovanou nebylo zjevné a nezanechalo stop, zejména když předchůdce žalobců jim zaručil odevzdání bez břemen. Kdyby již možnost služebnosti měla vylučovat bezelstnost nabytí, tam, kde výkonu nenasvědčují stopy v přírodě, pak by se nabyvateli ukládala povinnost informací často nespolehlivých a pozornost takového stupně, které za obvyklých okolností ani třeba není. Vždyť při sousedství nebo blízkosti realit je tu vždy abstraktní možnost nějaké služebnosti výhodné pro cizí pozemek. Ale nabyvateli nelze ukládati, by u každého pozemku vyšetřoval, zda není obtížen služebností, když ho k tomu nenutí stopy zřejmé při obvyklé prohlídce. Povinnost k takové informaci může být uložena nabyvateli jen, když okolnosti svědčí skutečnému výkonu, tedy když takový výkon zanechává nějaké stopy a služebnost je následkem jeho zjevná. Že by však užívání žalované k rybníku a k pozemku, na němž rybník se nachází, bylo takto zjevným nebo pravděpodobným, tomu nesvědčí ani sama poloha usedlosti k rybníku, totiž vzdálenost od něho asi 100 m, ani pouhý fakt, že takové užívání by bylo pro onu usedlost výhodné. Tím méně lze vytýkati žalobcům, že se nepřesvědčovali a nevyšetřovali u obecního úřadu a u sousedů existenci nezjevných služebností, když jim jejich předchůdce zaručil odevzdání bez břemen. Není proto prokázána nepoctivost nabytí žalobců a ježto je tedy lze pokládati za nabyvatele poctivé, nemůže jim žalovaná namítati dokonání vydržení služebnosti, která z pozemkové knihy nebyla patrna podle § 1500 obč. zák. Žalovaná Anna J-ová si také nemůže započísti dobu držby před bezelstným nabytím žalobců, ježto bezelstným nabytím jejich bylo její vydržení přerušeno (srov. nál. čís. 4044, 7561, 14285 Gl. U. n. ř.). V trpění této držby po té nelze také spatřovati uznání vydržení práva služebnosti. Vždyť se žalobci výkonu bránili. Z toho důvodu bylo vyhověti dovolání žalobců, pokud byla zamítnuta žaloba proti Anně J-ové. Ježto odvolací soud nevyhověl odvolání žalobců, pokud se týkalo zamítnutí žaloby proti Pavlu J-ovi ještě z dalšího důvodu, totiž pro nedostatek pasivní legitimace, a v tom směru nebyl odvolací rozsudek napraven dovoláním, nebylo lze dovolání vyhověti, pokud se týkalo výroku o zamítnutí žaloby proti Pavlu J-ovi.

Čís. 12349.

Jen věcně vadné žalobní podání, neplynoucí ze skutkového přednesu žaloby, jest důvodem k jejímu zamítnutí. Žádal-li žalobce, by bylo vysloveno, že žalovaný jest povinen uznati zažalovanou pohledávku, nepochybil věcně, je-li z jeho přednesu zřejmo, že žádá o výrok ve smyslu § 110 (1) konk. ř.

Sikánou podle § 1295, druhý odstavec, obč. zák. jest jednání, jež sice jednající předsebere v mezích svého práva, avšak sleduje zřejmý účel v rozporu s dobrými mravy poškodití jiného. Takové jednání jest

jen právním důvodem k náhradě škody, a to hmotné škody, kterou tímto jednáním třetí osoba utrpěla, nečiní však smlouvu neplatnou.

Dovolává-li se kdo ustanovení § 1295, druhý odstavec, obč. zák., musí dokázati nejen, že jednající zneužil svého práva mravně závadným způsobem se zřejmým úmyslem poškodití jiného, nýbrž musí dokázati i, že tímto jednáním i škodu utrpěl.

(Rozh. ze dne 10. února 1933, Rv I 2116/31.)

Žalobce přihlásil ke konkursu Dr. Ferdinanda F-a pohledávku vyplývající ze součtu pohledávek postoupených mu věřiteli úpadce. Správce konkursní podstaty uznal přihlášenou pohledávku, konkursní věřitel Heřman F. přihlášenou pohledávku popřel. Byv poukázán na pořad práva domáhal se žalobce na Heřmanu F-ovi, by žalovaný byl uznán povinným, žalobcem ke konkursu o jmění Dr. Ferdinanda F-a přihlášenou pohledávku uznati za pravou. Procesní soud prvě stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil s tím, že má rozsudečný výrok zníti: Pohledávka přihlášená žalobcem ke konkursu o jmění Dr. Ferdinanda F-a jest po právu. V tomto směru uvedl v d ů v o d e c h: Předmětem souzené rozepře jest přihlášená konkursní pohledávka. Účelem sporu jest zjistiti trvání této pohledávky. Jde o spor určovací, jeho žádost je žádostí o určení podle § 228 c. ř. s., při čemž jest žalobce osvobozen od průkazu zájmu na zjištění. Žalobou určovací nepožaduje se uznání žalovaným, nýbrž zjištění soudem. Nesprávné jest proto žádání, by žalovaný byl uznán povinným, by měl pohledávku za likvidní, poněvadž taková žaloba jest zvláštním druhem žalob o plnění (§§ 59 j. n., 205 c. ř. s., 367 ex. ř.). Žalobní žádost má naopak zníti, by soud vyslovil rozsudkem, že přihlášená konkursní pohledávka jest po právu. Nesprávná úprava žalobní žádosti nemůže však býti důvodem pro zamítnutí žaloby, jelikož je jasno, že se žádá o zjištění právní existence konkursní pohledávky.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Dovolatel napadá neprávem právní názor odvolacího soudu, že nesprávná úprava žalobní žádosti v určovací žalobě není důvodem k zamítnutí žaloby, jest-li z ní jasno, že se žádá o zjištění právní existence konkursní pohledávky, nýbrž že lze úpravu rozsudečného výroku přiměřeně změnit. Neboť jen věcně vadné žalobní žádání, neplynoucí ze skutkového přednesu žalobce, je důvodem k zamítnutí žaloby. Žádal-li žalobce, by bylo vysloveno, že žalovaný je povinen uznati zažalovanou pohledávku, nepochybil věcně, ano z jeho přednesu je zřejmo, že žádá o výrok ve smyslu § 110 odstavec 1 konkř. ř. a § 228 c. ř. s. Je proto výtka dovolatele, že žalobní žádání obsahuje nemožné plnění bezpodstatnou.

Žalovaný namítal, že bratří P-ové poskytli žalobci peníze k zaplacení pohledávek všech 19 věřitelů za tím účelem, aby mu jako nastrčené osobě zjednali hlasovací právo v konkursu Dr. Ferdinanda F-a. Odvolací soud vyřídil tuto námitku hlavně tím, že to byla pohnutka k zakoupení pohledávek, jež jest podle § 901 obč. zák. právně bezvýznamnou. Tím však není námitka ta po právu vyřízena. Neboť právě v pohnutce může býti účel, proč si žalobce dal postoupiti pohledávky. Šikánou podle § 1295 druhý odstavec obč. zák. se rozumí jednání, jež sice jednající předsebere v mezích svého práva, avšak sleduje zřejmý účel v rozporu s dobrými mravy poškoditi jiného (srovnej vysvětlivky ve věstníku min. spravedlnosti z roku 1916 str. 118, 119). Takové jednání jest jen právním důvodem k náhradě škody, a to hmotné škody, kterou tímto jednáním třetí osoba utrpěla, a jest výjimkou z ustanovení § 1305 obč. zák., nečiní ale smlouvu samou neplatnou. Dovolává-li se kdo ustanovení § 1295 druhý odstavec obč. zák., musí dokázati nejen, že jednající zneužil svého práva mravně závadným způsobem za zřejmým účelem poškoditi jiného, nýbrž musí dokázati, že tímto jednáním i škodu utrpěl. Žalovaný ani netvrdil, že tím utrpěl škodu, nýbrž vyslovuje jen obavu, že žalobce zneužije svého nároku postupem nabytého při hlasování v konkursu Dr. Ferdinanda F-a v neprospěch tohoto. Neutrpěl-li dosud škodu postupem pohledávek na žalobce, nemůže se žalovaný domáhati ani navrácení v předešlý stav (§ 1323 obč. zák.), to jest obnovení stavu, jaký byl mezi žalobcem, Dr. Ferdinandem F-em a žalovaným před postupem pohledávek.

Čís. 12350.

Nespravedlivou jest bázeň (§ 870 obč. zák.), neměl-li hrozící práva použití donucovacího prostředku, jehož použil, anebo použil-li sice přípustného donucovacího prostředku, ale k jinému účelu, než k účelu podle zákona mu příslušejícímu.

Nezáleží na tom, zda předmětem hrozby (trestním oznámením) nebyl přímo ten, jemuž bylo pohroženo; stačí, že předmětem hrozby byla osoba mu blízká.

Vynucená smlouva jest neplatná relativně. Záleží na tom, na kom byla smlouva vynucena, zda nechce nechati smlouvu v platnosti, aniž by byl povinen projevití dodatečně, když nátlak na něho pomínil, nesvobodnost svého prohlášení. Stačí, že uplatňoval neplatnost smlouvy v obraně proti žalobě.

(Rozh. ze dne 10. února 1933, Rv I 2019/32.)

Žalobce domáhal se na žalovanou zaplacení 3.900 Kč na základě jejího prohlášení, jímž se zavázala, že žalobci zaplatí 3.900 Kč, jen aby nic neudával na jejího syna, jenž byl podezřelý, že odcizil tyto peníze žalobci. Žalovaná namítla, že byla žalobcem uvedena v omyl, že její syn žalobci peníze odcizil a že se žalobci zavázala z donucení, aby ža-

lobce neučinil trestní oznámení na jejího syna. **Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl. Důvody:** Soud zjišťuje, že na syna žalované skutečně podána byla žaloba pro zločin krádeže odejmutím 3.900 Kč žalobci, že však pravoplatným rozsudkem ze dne 10. června 1931 byl syn žalované pro tento zločin z obžaloby zproštěn, poněvadž soud nenabyl plného přesvědčení o jeho vině, připustiv možnost, že mohly peníze býti žalobcem ztraceny nebo i někým jiným odcizeny, když žalobce byl úplně zpít a vynášen pomocí více lidí do svého stavení. Není tedy vina syna žalované naprosto prokázána a jest připustiti námitky žalované, že prohlášení o náhradě škody učinila v předpokladu, že její syn jest pachatelem krádeže, což byl by skutečně podle § 871 obč. zák. pro žalovanou omyl, který žalobce, ustavičně tvrdě, že nikdo jiný krádež spáchat nemohl, byl by zavinil. Podle § 869 obč. zák. musí přivolení ke smlouvě býti projevem svobodně, kterážto náležitost na prvním místě jest zdůrazněna. Hned následující § 870 obč. zák. stanoví, že, kdo byl druhou stranou přiveden ke smlouvě lstí, nebo nespravedlivou a důvodnou bázni, není povinen státi ve slovu. Týž paragraf odkazuje na § 55 obč. zák., kde jest stanoveno, že důvodnost bázně jest posouditi podle velikosti a pravděpodobnosti nebezpečí a podle tělesné a duševní povahy osoby, které bylo vyhrožováno. V souzeném případě nejde ovšem o násilí fysické, nýbrž o psychický nátlak na žalovanou jakožto matku domnělého pachatele. Předpokladem použití § 870 obč. zák. jest ovšem nespravedlivost pohrůžky se strany druhého smluvníka. V souzeném případě žalobce měl ovšem právo, domáhati se vrácení peněz a po případě i zatčení podezřelého syna žalované, kterýžto úkon ostatně vzhledem k zapírání podezřelého měl vyšetřující četník z povinnosti z důvodů § 175 tr. ř. vykonati. V žádném případě však nebyl žalobce oprávněn, domáhati se náhrady škody na žalované, která, nejsou pachatelkou a nepřicházejíc v úvahu ani jako spoluvinnice jiným způsobem, neměla vůbec povinnost škodu jejím synem prý spáchanou nahraditi. Kdyby se byl žalobce domáhal náhrady škody jen na synu žalované a použil při tom i pohrůžky jeho zatčení, byla by to zcela jiná věc. Než žalobce náhradu škody vymáhal na žalované a využil mateřské její lásky, již tento syn sám účinně se dovolával, kleknuv před ní a prose jí, by si peníze vypůjčila, i když je nevezal. **Důvody:** Uváží-li se, že žalovaná odškodňující prohlášení podepsala hned při vyšetřování případu četníkem, kdy se mohla domnívati, že jinak dojde k zatčení syna, že se tak stalo v žalobcově bytě, a po rozmluvě se synem, kdy jí tento před ní kleče prosil, by si peníze vypůjčila, že žalobce jí výslovně řekl, že, nahradí-li škodu, udání na syna učiněno nebude, a že se k tomu rozhodla, ač uváděla, že syn trvá na tom, že peníze nevezal, jest důvodně za to míti, že projev žalované učiněný ihned po domnělé krádeži, z níž byl její syn podezřelý, postrádá svobodnosti a vážnosti, jakž požaduje § 869 obč. zák., a že k němu došlo jen pod nátlakem okolností, by k zatčení syna žalované nedošlo. Následkem toho ke smlouvě pro nedostatek podmínek § 869 obč. zák. nedošlo, a stačil proto již tento dů-

vod k tomu, by byla žaloba zamítnuta. Leč prvý soud náležitě také do-
líčil, že k platnému závazku žalované ani z důvodu § 870 a 871 obč.
zák. nedošlo, a jest právní vývody rozsudku i v tomto směru vzhledem
ke zjištěním uznati za zcela správné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání napadá rozsudek odvolacího soudu jen z dovolacího dů-
vodu § 503 čís. 4 c. ř. s., leč neprávem. Při právním posouzení věci jest
vycházeti ze skutkových zjištění nižších soudů, a musí proto zůstati
nepovšimnutým dovolatelovo tvrzení, odporující těmto zjištěním, že
žalovaná sama učinila nabídku, že zaplatí žalobci 3.900 Kč, které mu
podle jeho tvrzení odcizil její syn, a že všichni svědci vylučují, že šlo
o nátlak. Podle skutkových zjištění prvního soudu, jež si osvojil i soud
odvolací, řekl žalobce žalované výslovně, že, když podepíše prohlášení
o náhradě škody, pokud se týče když nahradí škodu, nebude učiněno
trestní oznámení na jejího syna a syn její nebude zavřen; a že žalovaná
na stálé naléhání žalobcovy, že její syn peníze ukradl a aby se písemně
zavázala k náhradě škody, tak učinila jen z obavy, by její syn nebyl
zatčen. Jest proto zkoumati, zda podle těchto zjištění šlo o skutečnosti,
bránící svobodnému projevu vůle žalované a zda jsou tu zákonné před-
poklady pro neplatnost smlouvy z důvodu nespravedlivé a důvodné
bázně podle § 870 obč. zák., zda totiž žalovaná vzala na se řečený zá-
vazek a podepsala prohlášení, na němž jest založena žaloba jen z bázně
(donucení), a dále zda bázeň byla bezprávná a důvodná. Nespravedli-
vou jest bázeň (správně pohrůžka), neměl-li hrozící práva použití do-
nucovacího prostředku, jehož použil, nebo použil-li sice přípustného
donucovacího prostředku, ale k jinému, nežli k účelu podle zákona mu
příslušejícímu. Podle toho jest tedy nespravedlivou i pohrůžka trest-
ním oznámením, neměl-li hrozící skutečný důvod pro trestní oznámení,
nebo neměl-li právo na to, co hrozbou vynutil. V souzeném případě ne-
třeba se zabývatí otázkou, zda by byla bývala pohrůžka trestním ozná-
mením spravedlivou, kdyby byla směřovala proti synu žalované jako
domnělému pachateli krádeže a kdyby byla měla za účel přiměti ho
k náhradě škody jím snad způsobené, neboť žalobce vymáhal svým
zjištěným jednáním náhradu škody na žalované, matce domnělého pa-
chatele, jež nebyla podle zákona povinna nahraditi žalobci škodu, kte-
rou mu snad způsobil její syn trestným činem. Neměl-li však žalobce
vůbec práva domáhati se na žalované náhrady této škody, jest nátlak,
který na ni vykonal, by jí přiměl k uvedenému prohlášení, právě pro
účel, který tím žalobce sledoval, nespravedlivý. Že se tento nespra-
vedlivý nátlak žalobcův na žalovanou jevil jako pohrůžka, jež byla s to,
vyvolati v ní důvodnou bázeň, plyne z úvahy, že žalovaná ve zjištěném
prohlášení žalobce — že když se zaváže k náhradě škody, nebude učí-
něno trestní oznámení na jejího syna a že její syn nebude zavřen —
musela za tehdejších okolností a podle prostředí, v němž se projev stal,

spatřovati pohrůžku, že, nenahradí-li škodu, bude na jejího syna učí-
něno trestní oznámení. Nezáleží na tom, že objektem hrozby nebyla
přímo žalovaná, stačí, že předmětem hrozby, adresované žalované, byl
její syn, osoba jí blízká, neboť nemůže býti pochybnosti, že zlé ná-
sledky hrozící synu žalované trestním oznámením, znamenaly i zlé ná-
sledky pro žalovanou, dotýkající se nejen jejích mateřských citů, ale
i její cti a vážnosti v očích jejích spoluobčanů. Ježto nátlak na žalova-
nou byl podle zjištění nižších soudů učiněn při vyšetřování krádeže,
z níž byl podezřelý její syn, a to v bytě žalobcově a v přítomnosti čet-
níka, tedy za takových okolností, že se žalovaná podle svých osobních
vlastností mohla důvodně obávati zlých následků, kterými jí bylo hro-
zeno, — majíc na vybranou buď mezi takovými zlými následky nebo
prohlášením, že žalobci nahradí 3.900 Kč — byla bázeň žalované také
důvodná. Rozhodla-li se za těchto okolností uzavřítí se žalobcem
smlouvu, z níž jest žalováno, nebylo její přivolení ke smlouvě svobodné
(§ 869 obč. zák.) a není podle § 870 obč. zák. povinna tuto smlouvu
dodržeti. Vynucená smlouva jest relativně neplatná a záleželo jen na
žalované, zda chtěla nechati smlouvu přece v platnosti, aniž však byla
povinna projevití dodatečně, když nátlak na ni pomínil, nesvobodnost
svého prohlášení; stačilo, že uplatňovala neplatnost smlouvy v obraně
proti žalobě.

Čís. 12351.

Vyvlastnění k účelům železničním (zákon ze dne 18. února 1878,
čís. 30 ř. zák.).

Kdo tvrdí k vyvlastněnému předmětu spoluvlastnictví a reální slu-
žebnost ve smyslu § 4 a § 2 čís. 3 zákona, může uplatnití v nesporném
řízení odškodné z důvodu vyvlastnění těchto práv a podati rekurs proti
stanovení odškodného jen, je-li vyvlastněným ve smyslu zákona a je-li
jako takový uveden ve vyvlastňovacím nálezu.

K tomu, by pro oprávněného, který není uveden ve vyvlastňovacím
nálezu, bylo určeno odškodné podle zákona, jest zapotřebí žádosti obou
stran (vyvlastňovatele a vyvlastněného) a jejich souhlasu s tím, by ne-
vyvlastněný předmět byl podroben vyvlastnění; nestačí, že zástupce
vyvlastňovatele uvedl sám mezi osobami, kterým má odškodné připad-
nouti, i onoho oprávněného a že odškodné bylo stanoveno na žádost
zástupce vyvlastňovatele i pro něho.

Bylo-li provedeno vyvlastňovací řízení a byl-li doručen vyvlastňo-
vací nález někomu, kdo vyvlastněným nebyl, nelze na něho vyvlastňo-
vací nález přepsati, nýbrž musí býti proti němu provedeno vyvlastňo-
vací řízení podle § 21 zákona. Teprve pak lze mimo případ § 26 zákona
stanovití odškodné i pro toho, kdo vyvlastněným původně nebyl.

Při úpravě železniční trati byl přeložen přejezd přes trať. Ve vyvlastňovacím řízení domáhali se odškodnění i manželé Josef a Rosalie V-ovi. Soud první stolice jim odškodnění přiznal, rekursní soud zamítl jejich návrh na odškodnění.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs manželů V-ových.

Důvody:

Stěžovatelé opírají svůj nárok na odškodnění za vyvlastnění jednak o spoluvlastnictví k cestě (k zahradě) parc. čís. 745, jednak o právo služebnosti cesty po této parcele jako služebnosti reální, kterých nabyli zároveň s usedlostí čís. 8 v B. smlouvou ze dne 7. února 1920, ježto prý toto právo s onou usedlostí jest spojeno, a konečně i o to, že byl zrušen železniční přejezd přes trať, tedy ze zrušení práva příslušejícího jim jako majitelům usedlosti čís. 8 a pozemků za tratí ležících a k této usedlosti patřících jezdit po železničním přejezdu nyní přeloženém. Ale odškodné z důvodu vyvlastnění těchto práv mohli by stěžovatelé uplatnit v řízení nesporném jen, pokud jsou vyvlastněnými ve smyslu zákona čís. 30 z r. 1878. Jen jako vyvlastnění (expropriati) mohli by podati rekurs z usnesení rekursního soudu. Ale stěžovatelé vyvlastněnými nejsou a proto nejsou oprávněni k rekursu. Podle zákona rozhoduje soud v nesporném řízení o náhradě za vyvlastnění vyvlastněnému (§§ 22, 23, 28 a 29 zák.). Totéž plyne i z §§ 17, 18, 20 a 21 zák., že účastníky řízení jsou vedle vyvlastňovatele (železničního podniku) jen vyvlastnění. Jen vyvlastňovatel a vyvlastnění jsou stranami v řízení o vyšetření odškodného a jen jim přísluší právo k rekursu. Není třeba obírat se spornou otázkou, zda právo k rekursu přísluší vedle vyvlastnítele a vyvlastněného i vedlejším oprávněným ve smyslu § 5 zákona, protože stěžovatelé neopírají svůj nárok na odškodnění o nějaké právo ve smyslu § 5 vyvlastňovacího zákona, t. j. o právo užívací, požívací neb nájemní k vyvlastněnému předmětu, nýbrž tvrdí k vyvlastněnému předmětu jednak spoluvlastnictví a jednak reální služebnost ve smyslu § 4 a § 2 čís. 3 zákona (srov. Randa: Grünhuts Zeitschrift sv. X a XI a Kautsch: Enteignung 1895 str. 82). Podle § 4 zákona je pokládati za vyvlastněného toho, komu náleží předmět vyvlastnění nebo komu na předmět vyvlastnění přísluší věcné právo spojené s vlastnictvím jiného předmětu. Podle § 22 jest soudem v nesporném řízení určití náhradu vzniklou jen vyvlastněním, pokud tu není dohody mezi vyvlastnítelem a vyvlastněným. Je tedy v nesporném řízení přípustné stanovení náhrady, předcházel-li vyvlastnění nějakého předmětu nebo práva a byl-li tedy o vyvlastnění vydán vyvlastňovacím úřadem vyvlastňovací nález. Ve vyvlastňovacím nálezu zemského úřadu ze dne 10. května 1931, který jest základem vyšetření náhrady za vyvlastnění, nejsou stěžovatelé uvedeni jako vyvlastnění vůbec, nanejvýš ohledně vlastnictví k vyvlastněnému pozemku parc. č. 745 jsou jako vyvlastnění uvedeny jiné osoby než stěžovatelé. Proto nelze stěžovatele považovati za vyvlastněné a nebylo proto přípustné v nesporném řízení podle zákona čís. 30/1878 pro ně

stanoviti náhradu. Není třeba řešiti, jakým postupem mohou se žalovani domáhati náhrady z toho důvodu, že dráha, nedávši proti nim provést vyvlastnění, zabrala jejich spoluvlastnictví, po případě zrušila jejich práva. Podle § 26 vyvlastňovacího zákona může se sice v nesporném řízení státi určení náhrady na žádost obou stran rozšířením na předměty, které jsou předmětem vyvlastnění, souhlasí-li obě strany v tom, aby se tyto předměty podrobily vyvlastnění. Ale o takový případ tu nejde. Prvý soud sice při jednání dne 11. července 1931 vyšetřoval i náhradu pro stěžovatele. Ale z protokolu o jednání není zřejmo ani, že dráha a vyvlastnění uvedení v nálezu, tedy obě strany ve smyslu zákona, žádaly o určení této náhrady a že obě strany souhlasily s tím, by se vyvlastnění rozšířilo na spoluvlastnictví stěžovatelů, nebo na jiná jejich práva. Okresní soud uvádí sice v předkládací zprávě ze dne 27. listopadu 1931, že zástupci ředitelství dráhy uvedli sami osoby, kterým odškodnění má připadnouti, t. j. stěžovatele, a že odškodné bylo stanoveno na žádost zástupce dráhy i pro ony jiné osoby. Ale to nestačí podle § 26 zákona k tomu, by bylo určeno odškodné pro stěžovatele, ježto je potřebí žádosti obou stran a souhlasu s tím, by předmět nevyvlastněný byl podroben vyvlastnění. Tyto podmínky nebyly splněny. Bylo-li provedeno vyvlastňovací řízení a doručen vyvlastňovací nález někomu, kdo vyvlastněným nebyl, nelze vyvlastňovací nález přepsati na tohoto, nýbrž musí býti proti němu provedeno vyvlastňovací řízení podle § 21 zákona (srov. výnos ministerstva vnitra, obchodu a spravedlnosti čís. 2677 z r. 1880 Zentralblatt für Eisenbahnen čís. 82). Pak teprve lze mimo případ § 26 zákona stanoviti odškodné i pro toho, kdo expropriatem původně nebyl. Podle uvedeného nelze pokládati stěžovatele za vyvlastněné a nepřísluší jim také právo k rekursu z toho důvodu. Jejich rekurs bylo následkem toho odmítnouti.

Čís. 12352.

Exekuční soud není oprávněn uložití poddlužníku, by zaplatil vymáhajícímu věřiteli příkázanou pohledávku, nemůže zejména, byla-li zabavena vkladní knížka, uložití záložně, by, nehledíc k heslu, vyplatila vymáhajícímu věřiteli příkázanou pohledávku ze vkladní knížky.

Stalo-li se přece tak, jest poddlužník oprávněn k rekursu (§ 65 ex. ř.) i proti příkaznímu usnesení.

(Rozh. ze dne 10. února 1933, R II 532/32.)

K vydobytí peněžité pohledávky přikázal soud první stolice vymáhající věřitelce pohledávku z vkladní knížky záložny a uložil výkonnému orgánu, by vkladní knížku záložny v dražebně vyzvedl, opatřil převáděcím prohlášením a předal ji vymáhající věřitelce; záložně pak uložil, by, nehledíc k heslu, pohledávku vymáhající straně k její žádosti vyplatila. Rekursní soud vyhověl rekursu záložny a zrušil napadené usnesení, pokud bylo uloženo záložně, by pohledávku vymáh-

hající věřitelce k její žádosti vyplatila. D ů v o d y: Pokud poddlužnice v rekursu uplatňuje, že první soud jí uložil povinnost, ve výroku uvedenou, ač vymáhající věřitel neučinil dotyčný návrh, a tvrdí, že usnesení v napadené části již z toho důvodu musí být zrušeno, nelze přisvědčiti k vývodům stěžovatelky, poněvadž v tom směru není vůbec k stížnosti oprávněna. Zákon ustanovuje, kdy poddlužníku přísluší právo ke stížnosti, nepřiznává mu však právo ke stížnosti, rozhodli-li soud přes návrh, takže by rekursu nebylo lze vyhověti, kdyby stížnost uplatnila jen tento důvod. Výjimku z pravidla, že poddlužníkovi přísluší právo ke stížnosti jen v případech, zákonem zvlášť stanovených, jest připustiti, byl-li napadeným usnesením udělen poddlužníku příkaz, zákonu odporující, poněvadž nelze žádati, by poddlužník vyhověl nezákonnému příkazu a neměl ani právo, by si na takovýto postup soudu stěžoval, při čemž lze ponechat stranou otázku, zda jest poddlužník vůbec povinen plniti to, co mu exekučním soudem bylo nařízeno, či zda musí býti vymáhajícím věřitelem přinucen k dotyčnému plnění pořadem práva. Jest se tudíž zabývatí otázkou, zda jest usnesení prvního soudu v napadené části nezákonné. Podle § 10 zákona ze dne 14. dubna 1920, čís. 302 sb. z. a n., jehož ustanovení podle § 3 zákona ze dne 10. října 1924, čís. 239 sb. z. a n. platí i pro vkladní knížky založené, jest každého, kdo předloží vkladní knížku, pokládati bez dalšího průkazu za řádného držitele knížky a musí mu býti vyplacena žádaná částka, pokud není výplatě na závalu umožňovací řízení o vkladní knížce nebo soudní zákaz anebo není-li vklad vázán způsobem, připuštěným stanovami, a mohou vkladní knížky býti vázány zejména na podpis, heslo, průkazní lístek nebo na okolnost, o které jest předem jisto, že nastane. V takových případech může ovšem knížka býti dána do zástavy bezelstným držitelem a může býti i zabavena podle § 296 ex. ř.; při realizování musí býti předložena knížka, pokud se týče v exekučním řízení musí býti pohledávka přikázána podle § 305 ex. ř., avšak v případě vinkulace nebo hesla přestává spořitelni kniha býti papírem majiteli svědčícím, stane se jen důkazní listinou a jest realizace jen tenkrát možná, bylo-li vyhověno obsahu vinkulační doložky. Názor, že se přikázáním k vybrání podle § 305 ex. ř. vymáhající věřitel stane oprávněným, by vybral přikázanou částku, aniž by udal heslo, nemá opory v § 305 ex. ř. Nelze přehlížeti, že právo věřitele, jemuž pohledávka byla přikázána k vybrání, jest stanoveno v § 308 ex. ř. a že věřitel jest jen oprávněn, na účet dlužníka vlastním jménem žádati to, co by mohl žádati dlužník. Vymáhající věřitel nemá širší právo než dlužník sám. Proto nelze souhlasiti s názorem, že by věřitel vklad heslem vázaný mohl vybrati, aniž by plnil podmínky, za kterých výplata podle obsahu knížky by se měla státi k rukám držitele knížky, přikázáním k vybrání není peněžní ústav ani zproštěn závazku, by obmezení, vklad vázající, šetřil tak dlouho, pokud obmezení nebude způsobem nepochybným zrušeno, buď že osoba oprávněná omezení sama odvolá neb nezávažnost omezení jest vyslovena soudním výrokem. O takový případ tu jde, protože výplata jest vázána heslem, což podle § 8 stanov jest přípustné. Nařídil-li soud

první stolice, by stěžovatelka peníze vyplatila bez ohledu na heslo, jest tento rozkaz nezákonný, pročež napadené usnesení v napadené části bylo zrušeno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

O oprávnění poddlužnice k rekursu rozhodl rekursní soud správně. Není sice k rekursu oprávněna podle § 294 ex. ř., poněvadž tento dává poddlužníku jen právo k rekursu proti platební zápočtu, kdežto zde jde o usnesení příkazní. Ale jest jí oprávnění přiznati podle všeobecného předpisu § 65 ex. ř., ana se pokládá stíženou příkazem usnesení prvního soudu. Také ve věci jest přisvědčiti rekursnímu soudu. Výkon příkazní pohledávky z vkladní knížky jest upraven v § 305 ex. ř.; vkladní knížka opatří se, je-li toho třeba, písemným prohlášením převáděcím a vydá se vymáhajícím věřiteli. Jakých práv vymáhající věřitel nabyvá přikázáním pohledávky, ustanovují § 308 a násl. ex. ř. V žádném případě není exekuční soud oprávněn, uložiti poddlužníkovi, aby zaplatil vymáhajícímu věřiteli přikázanou pohledávku. Příkaz, který soud první stolice poddlužnici dal, aby, nehledíc k heslu, vyplatila vymáhajícímu věřiteli přikázanou pohledávku, je tedy nezákonný, je tedy i nezákonná jeho část, poddlužnici pozastavená, aby tak učinila »nehledíc k heslu«. Proto rekursní soud vymýtil tato slova právem z usnesení prvního soudu.

Čís. 12353.

Záznam zástavního práva, který nebyl vymožen, nýbrž byl povolen podle žádosti prenotanta na základě dlužního úpisu, na němž nebyl podpis dlužníka soudem nebo notářem ověřen, nemusí podle § 41 písm. c) knih. zák. býti spraven sporem. V takovém případě nepřichází ustanovení § 228 ex. ř. vůbec v úvahu.

(Rozh. ze dne 10. února 1933, R II 20/33.)

Při roku dne 6. května 1932, při němž bylo rozvrženo nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost, byl podán odpor proti přikázání pohledávky Františka K-a, zaznamenané v pozemkové knize, ježto nebyl záznam spraven. Soud první stolice přihlížel částečně k pohledávce Františka K-a. Rekursní soud k jeho pohledávce vůbec nepřihlížel. D ů v o d y: Při rozvrhu rozdělované podstaty přihlížel soud první stolice k zaznamenané pohledávce Františka K-a 9.500 Kč s přísl. z dlužního úpisu ze dne 12. března 1931. Na náhradu této pohledávky, kterou vypočetl soud první stolice celkem na 11.319 Kč 05 h, přikázal jednak hotovost 1.582 Kč 16 h, jednak náhradní nárok. Stalo se tak neprávem. V době, kdy byl povolen záznam zástavního práva pro pohledávku Františka K-a — stalo se tak usnesením ze dne

17. března 1931, — nebyl podpis prenotatů Josefa O-a a Ludmily O-ové soudně ani notářsky na dlužním úpise ověřen. Záznam práva zástavního byl však, nehledíc k tomuto nedostatku, pro nějž by nebyl mohl vklad práva zástavního býti povolen, ani kdyby bylo o něj tehdy žádáno, povolen proto, že František K. žádal jen o záznam. Ke spravení záznamu byla v usnesení dána Františku K-ovi lhůta do 31. prosince 1932, avšak nebylo toho třeba, ježto záznam byl povolen a nebyl vymožen. František K. netvrdil v knihovní žádosti, že mu byl souhlas prenotatů ke vkladu zástavního práva odepřen, naopak z obsahu dlužního úpisu vysvítalo, že prenotati souhlas ke vkladu práva zástavního skutečně dali. Bylo by tedy stačilo ke spravení záznamu, aby prenotati dali svůj podpis na dlužním úpise soudně nebo notářsky ověřiti a aby pak František K. předložil knihovnímu soudu listinu schopnou ke vkladu práva zástavního (§ 41 písm. a) knih. zák.). Nemá proto určení lhůty ke spravení záznamu vůbec právního významu. Nyní nastal při rozvrhovém roku tento stav: František K. likvidoval svou zaznamenanou pohledávku 9.500 Kč z dlužního úpisu ze dne 12. března 1931 a předložil soudu původní dlužní úpis, na němž podpis prenotatů ještě stále nebyl ověřen. Když byl proti tomu, by se k zaznamenané pohledávce přihlíželo, podán odpor, prohlásil právní zástupce Františka K-a, že dá podpisy ověřiti, a vyžádal si dlužní úpis zpět. Kdy došlo k opětné předložce dlužního úpisu po ověření podpisu prenotatů, není ze spisu zjevno, než tolik jest jisto, že se tak nestalo do konce rozvrhového roku, neboť ověřovací doložka má datum »12. května 1932«. Podle § 228 ex. ř. smí ke knihovním záznamům jen tenkrát býti přihlíženo, prokáže-li se nejpozději při posledním rozvrhovém roku, že řízení ke spravení záznamu jest již zahájeno, anebo neprošla-li v tomto čase ještě lhůta k jeho zahájení. Tento druhý předpoklad tu nedopadá, jak již shora podotčeno, neboť spravení nemělo se státi sporem, nýbrž jen ověřením podpisu prenotatů, takže by šlo jen o otázku, zda splněn byl první předpoklad. Otázku tuto jest zodpověděti záporně. Ověření podpisu prenotatů stalo se až dne 12. května 1932, kdežto jediný rozvrhový rok v této exekuční věci konal se již dne 6. května 1932. Z toho jest patrné, že František K. neprokázal nejpozději při posledním rozvrhovém roku, že řízení ke spravení záznamu jest již zahájeno, t. j. že knihovnímu soudu byla předložena žádost o spravení záznamu s připojením prohlášení prenotatů soudně nebo notářsky ověřeného. Za tohoto stavu věci neměl soud prvě stolice k zaznamenané pohledávce Františka K-a z dlužního úpisu ze dne 12. března 1931 přihlížeti a pochybil, když tak učinil.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Odpor proti přikázání pohledávky Františka K-a v částce 9.500 Kč s přísl., zaznamenané v pozemkové knize byl podán jen z důvodu, že záznam nebyl spraven. Rekursní soud správně zdůrazňuje, že tento

záznam zástavního práva nebyl vymožen (§ 36 knih. zák.), nýbrž že byl povolen podle žádosti dovolacího rekurenta na základě dlužního úpisu, na němž nebyly podpisy dlužníků soudem nebo notářem ověřeny (§§ 31 první odstavec a 35 knih. zák.). Nejde tedy o záznam, jež nutno podle § 41 písm. c) knih. zák. spraviti sporem. V takovém případě však nepřichází ustanovení § 228 ex. ř. vůbec v úvahu, jak bylo vysloveno a blíže odůvodněno již v rozhodnutí uveřejněném ve sb. n. s. pod čís. 6122, a jelikož z jiného důvodu odpor nebyl podán, neměl exekuční soud zákonného podkladu (§§ 210 a 228 ex. ř.), by ke knihovně zaznamenané pohledávce nepřihlížel, aneb odpor odkázal na pořad práva. Na tom nic nemění okolnost, že knihovní soud zcela zbytečně a nemístně udělil lhůtu ke spravení záznamu, nehledíc k tomu, že se při tom ani neřídil předpisem § 42 odst. 1 knih. zák., podle něhož jest spravovací žaloba podati do 14 dnů po dni doručení výměru o záznamu. Rekursní soud proto pochybil, změniv rozvrhové usnesení v ten rozum, že se k této zaznamenané pohledávce vůbec nepřihlíží.

Čís. 12354.

Služební poměry železničních zaměstnanců.

Unifikovaným zaměstnancům košicko-bohumínské dráhy jest, hledíc k zákonu ze dne 21. prosince 1920, čís. 690 sb. z. a n., a k prováděcímu unifikačnímu nařízení vydanému v rámci tohoto zákona pro vyměření pensijních požitků započítati t. zv. válečná půlletí (zákon ze dne 23. července 1919, čís. 457 sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 10. února 1933, Rv II 473/31.)

Žalobce byl od 23. září 1899 ve službách Košicko-Bohumínské dráhy. Výnosem ředitelství státních drah v Olomouci ze dne 14. června 1928 byl dán žalobce dnem 1. září 1928 do trvalé výslužby. Výnosem téhož ředitelství ze dne 29. července 1928 bylo mu vyměřeno výslužné, při čemž nebyla započtena 2½ léta válečná podle zákona ze dne 3. července 1919, čís. 457 sb. z. a n. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na československém železničním eráru, by žalovaný byl uznán povinným platiti žalobci od 1. září 1928 k vyplacené pensii dalších ročních 662 Kč 98 h měsíčně předem, a odůvodňoval žalobní žádost tím, že bylo mu započísti též válečná pololetí. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Nemůže býti pochybnosti o tom, že zákon čís. 457/1919 měl za účel nejen úpravu postupových, nýbrž i pensijních požitků veřejných zaměstnanců. To praví výslovně v § 1, odst. (2) a v § 6. Válečné pololetí jest připočítati k celkové služební době a podle délky takto zjištěné služební doby jest zjistiti pensijní základnu. Opačný názor žalované strany, že by se mělo přihlížeti jen k stanovám pensijního fondu, není tedy správný. Rovněž nelze pochybovati o tom, že se zákon ten vztahuje i na zaměstnance státních drah (§ 6), což žalovaná strana ani nenapadá. Jest také ne-

pochybné, že výnosem ministerstva železnic ze dne 24. září 1921, čís. 48.781 byly rozšířeny na zaměstnance Košicko-bohumínské dráhy veškeré předpisy osobní, platové, pensijní, o povolování darů z milosti, jestliže v předepsané lhůtě zažádají o unifikaci. Tento výnos je provedením § 4 zák. čís. 690/20, kterým bylo uděleno státní správě železniční právo rozšířiti všechny ve výnosu uvedené předpisy, platící pro zaměstnance státních drah na zaměstnance soukromých drah do státní správy převzatých. Žalobce žádost o unifikaci podal, vzdal se ve smyslu ustanovení výnosu toho všech práv nabytých dle předpisů Košicko-bohumínské dráhy a byl podle dekretu ze dne 28. prosince 1921 čís. 14.579 unifikován s účinkem od 1. ledna 1921, jak ve výnosu ustanoveno, t. j. byla na něho rozšířena platnost předpisů služebních, osobních, platových, pensijních a o povolování darů z milosti atd., platných pro čsl. státní dráhy. Tu pak bylo řešiti tyto otázky: I. Jaký význam mají slova výnosu, že se rozšiřují předpisy výše uvedené na unifikované zaměstnance s působností od 1. ledna 1921, zejména, je-li omezeno podřízení zaměstnanců soukromých drah předpisům platným pro zaměstnance státních drah časově tak, že měla platiti teprve pro budoucnost od 1. ledna 1921, či zda měla slova ta jen ten význam, že unifikace provedená až po vydání výnosu ze září 1921 měla míti účinek jako by provedena byla 1. ledna 1921, tedy se zpětnou platností. II. Může-li unifikovaný zaměstnanec v tomto případě činiti nárok na připočtení válečných let, ač nebyl 1. listopadu 1918 ve službě veřejné neb jí na roveň postavené ani v podniku státem spravovaném, neboť žalobce byl zaměstnancem soukromé dráhy. Ad I. Odvolací soud se plně připojuje k názoru prvního soudu, že slova »s působností od 1. ledna 1921« měla znamenati jen zpětnou účinnost rozšíření oněch předpisů na žalobce provedeného v prosinci 1921 k 1. lednu 1921. To plyne již z odst. 7 cit. výnosu, jímž se upozorňují zaměstnanci Košicko-bohumínské dráhy, že přiznání rozšíření předpisů čsl. státních drah platí i co do předpisů po publikaci unifikačního výnosu ministerstva železnic, vydaných na příklad ohledně prováděcího nařízení k zák. čís. 222/20. Jednak se tu mluví o budoucích předpisech, čehož by nebylo třeba, kdyby výnos byl zamýšlen jen pro budoucnost, ale mimo to mluví i o zákonu čís. 222/20, který by podle názoru hájeného žalovanou stranou neměl vůbec přijíti v úvahu, kdyby zákony vydané před 1. lednem 1921 neměly pro zaměstnance unifikované platiti. To plyne také z ustanovení výnosu, že unifikovaný zaměstnanec musí se zříci všech práv dosud nabytých. Důsledkem toho jest osobní a služební poměry po celou předešlou dobu posuzovati podle předpisů platných pro zaměstnance státních drah. Citovaný výnos nelze tedy vykládati, jak jej žalovaná strana vykládá, a správný je výklad prvního soudu. Ad II. Rovněž jest správný názor prvního soudu, že unifikací byly rozšířeny na žalobce také předpisy zák. čís. 457/1919. Účelem zmocnění podle § 4 zák. čís. 690/20 bylo, by pokud lze u všech zaměstnanců drah státem spravovaných, byly předpisy osobní, služební, platové a pensijní uvedeny v soulad s předpisy o zaměstnancích státních drah. Proto se podle unifikačního výnosu mu-

sili zaměstnanci, kteří chtěli býti unifikováni, vzdáti všech práv nabytých za služební doby u soukromé dráhy. Unifikací byli postaveni tito zaměstnanci na roveň zaměstnancům státních drah, a to, jak se výslovně ve výnosu i v žalobcovu dekretu praví, i ohledně osobních i ohledně pensijních předpisů. Bylo-li přiznáno zaměstnancům státních drah započtení válečných pololetí i do postupu i pense, má žalobce, kterému byla válečná pololetí dle cirkuláře ředitelství Košicko-bohumínské dráhy čís. 64 v Ämtliche Nachrichten ze dne 25. května 1920, čís. 10 započtena do postupu, nárok na započtení válečných let do služební doby rozhodně pro zjištění pensijní základny. Ovšem má žalovaná strana pravdu, že nelze to vyvozovati z výnosu ze dne 24. listopadu 1922, čís. 38.470, ježto se ve výnosu tom mluví jen o připočtení 2½ roku všeobecně, nikoliv 2½ roku válečných a toto připočtení 2½ roku mělo sloužiti k doplnění služební doby, by získali zaměstnanci neunifikovaní nárok na plnou pensí. Byly-li na žalobce rozšířeny předpisy osobní, platové a pensijní, platící pro zaměstnance státních drah, jest tím rozuměti všechny předpisy těchto poměrů se týkající, platné a závazné jak před unifikací, tak samozřejmě i později po unifikaci vydané. Jest bezvýznamné, zda byl žalobce dne 1. listopadu 1918 ve veřejné službě železniční, či ve službě soukromé. Ostatně i soukromý podnik Košicko-bohumínské dráhy sloužil veřejnosti, rozdíl je jen v osobě vlastníka. Že ve službě železniční žalobce toho dne byl, jest nesporné. Zákon čís. 222/1920, vydaný před unifikací žalobce, by se rovněž nemohl vztahovati na žalobce, any podle názoru žalované strany platily by jen předpisy vydané po 1. lednu 1921. A přece je výslovně použítí jeho citováno ve zmíněném výnosu čís. 46.781. Z toho, že se výnos nezmiňuje výslovně o zákonu čís. 457/1919, nelze vyvozovati, jak žalovaná má za to, že jest jeho použítí na žalobce vyloučeno. To by pak byly i ostatní předpisy a zákony, upravující služební poměry železničních zaměstnanců, vyloučeny. Stačí, že se ve výnosu praví, že se rozšiřují na unifikované zaměstnance všechny předpisy osobní, platové a pensijní atd., dosud platné, a tudíž byl tím rozšířen na žalobce i předpis o započtení válečných let. Tímto rozšířením byla vyslovena fikce, jako by žalobce byl býval ve službě státních drah dne 1. listopadu 1918. Z té okolnosti, že neunifikovaní zaměstnanci nemají nárok na započtení válečných pololetí, nelze usuzovati, že unifikovaný žalobce nárok ten neměl. Vždyť i neunifikovaným zaměstnancům povoluje výnos čís. 3847/22 připočtení 2½ roku za jistých podmínek tam uvedených, a, ač to nejsou válečná pololetí, je to přec jen výhoda obdobná válečným pololetím. Přiznáno-li pak unifikovaným připočtení 2½ roku ke služební době, má na toto připočtení tím spíše nárok unifikovaný žalobce, který přece měl za vzdání se výhod ze služby soukromé dostati výhody platící pro zaměstnance státních drah. Stanovisko zaujaté ve výnosu čís. 71.758/25, že unifikovaní zaměstnanci nemají nárok na započtení válečných pololetí, odporuje výnosu čís. 46.781/1921, protože vylučuje použítí zákona čís. 457/1919, ač ve výnosu čís. 46.781/21

byly rozšířeny na unifikované zaměstnance všechny předpisy o poměrech výše uvedených.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání vytýká napadenému rozsudku pouze nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čis. 4 c. ř. s.), avšak neprávem. V zákoně ze dne 23. července 1919, čis. 457 sb. z. a n. o připočtení válečných let státním zaměstnancům bylo v třetím odstavci § 5 výslovně zdůrazněno, že ustanovení §§ 1 až 4 zákona platí obdobně i pro všechny ostatní civilní státní zřízení, počítajíc i veškeré zaměstnance ve státních závodech i podnicích a fondech státem spravovaných. Platil tedy i předpis § 1 dotč. zákona — podle něhož t. zv. válečná půllétí se připočítávají zaměstnancům, jsoucím 1. listopadu 1918 v aktivní státní službě, nejen do postupu, ale podle druhého odstavce i k celkové služební době pro vyměření pensijních požitků — též pro železniční zaměstnance státních drah, jichž služební poměr ku čsl. státu byl soukromoprávní (§ 19 org. statutu ze dne 19. ledna 1896, čis. 16 ř. zák.). Zákonem ze dne 22. prosince 1920, čis. 690 sb. z. a n. bylo v odst. (2) § 4 přiznáno ministerstvu železnic právo, by rozšířilo na zaměstnance soukromé železnice převzaté do státní správy předpisy služebních a pracovních řádů, jakož i předpisy o pojišťování pensijním, nemocenském a úrazovém, platné u čsl. státních drah. V rámci tohoto zákonného zmocnění vydalo ministerstvo železnic prováděcí unifikační nařízení výnosem ze dne 24. září 1921, čis. 46.781, uveřejněným v úředním listu košicko-bohumínské dráhy ze dne 20. října 1921 čis. 27. Z doslovu tohoto nařízení jest patrné, že jim byly právě na základě zákona čis. 690/1920 sb. z. a n. rozšířeny veškeré předpisy osobní, platové i pensijní čsl. státních drah na zaměstnance košicko-bohumínské dráhy, jsoucí již v činné službě čsl. státních drah, nebo drah spravovaných čsl. státní správou železniční, pokud do 30. listopadu 1921 se přihlásili a žádali, by byli přijati »za unifikované« a zároveň se písemně zavázali, že se podrobují veškerým osobním, pensijním a jiným předpisům čsl. státních drah a že se zříkají všech práv nabytých podle předpisů košicko-bohumínské železnice. Dále bylo v nařízení zdůrazněno, že zaměstnancům košicko-bohumínské dráhy, jimž se přizná rozšíření předpisů čsl. státních drah, náleží veškerá práva i povinnosti podle předpisů platných pro zaměstnance čsl. státních drah, a to s působností od 1. ledna 1921. Konečně bylo unifikovaným zaměstnancům košicko-bohumínské dráhy zajištěno zařazení do pořadových statusů zaměstnanců čsl. státních drah s označením K. B., a to podle zásady, že obdrží pořadí za dosavadními příslušníky dotyčného statusu stejného půlročí. O žalobci jest nesporno, že se ve smyslu unifikačního nařízení ze dne 24. září 1921 čis. 46.781-III. včas přihlásil a že byla na něho rozšířena platnost předpisů osobních, platových, pensijních atd. čsl. státních drah, což jest patrné i z jeho dekretu ze dne 28. prosince 1921 čis. 14.579.

Nižší soudy správně dolíčily, že rozšířením osobních, platových i pensijních předpisů čsl. státních drah na žalobce stal se účastným i výhody připočítání t. zv. válečných půllétí k celkové služební době pro vyměření pensijních požitků a lze k jejich podrobným a výstižným důvodům dovolatele v podstatě odkázati a jest k vývodům dovolacím ještě uvést toto: Bylo-li unifikačním nařízením zaměstnancům košicko-bohumínské dráhy uloženo, že se musí zříci všech práv nabytých podle předpisů košicko-bohumínské železnice a při tom v závorce podotčeno — »že započítatelná léta členství v pensijním fondu nebo v podporovacím ústavu košicko-bohumínské dráhy se uznají za členská léta v pensijním fondu čsl. státních drah« — lze tomu rozuměti jen tak, že členská léta získaná v dřívějším fondu unifikovaní zaměstnanci neztratí, nýbrž že se jim i v pensijním fondu čsl. státních drah započítají stejnou časovou délkou. Tím však nebylo nijak vyloučeno, že se jim nesmí dostati jiných výhod při započítání celkové služební doby pro vyměření pense, na které podle pensijních předpisů košicko-bohumínské dráhy nároku neměli, zvláště když hned v následujícím odstavci unifikačního nařízení bylo zdůrazněno, že jim náleží veškerá práva a povinnosti podle předpisů platných pro zaměstnance čsl. státních drah. Ze souvislosti dotčených odstavců výnosu lze logicky dospěti jen k závěru, že unifikací stali se převzatí železniční zaměstnanci účastnými všech práv a výhod, které v době účinnosti unifikace pro ně, t. j. 1. ledna 1921 již měli zaměstnanci čsl. státních drah. Mezi tyto výhody patřilo i právo na připočítání válečných půllétí do celkové služební doby pro vyměření pensijních požitků. Nesejde na tom, jaké byly stanoveny podmínky v zákoně čis. 457/19 pro získání nároku na započítání válečných půllétí ani na tom, že žalobce dne 1. listopadu 1918 nebyl ve službách státu nebo v jiných veřejných službách, poněvadž právním důvodem pro nabytí těchto práv u unifikovaných zaměstnanců košicko-bohumínské dráhy byl pozitivní předpis § 4 ods. 2 zákona čis. 690/1920 sb. z. a n. — zmocňující ministerstvo železnic, by na převzaté — unifikované — zaměstnance rozšířilo služební, platové i pensijní předpisy, platné pro čsl. státní dráhy — a v jeho rámci vydané unifikační nařízení a jest proto i bezvýznamné, že tato výhoda započítání válečných půllétí do pense nebyla již košicko-bohumínskou drahou přiznána převzatým zaměstnancům. Dnem 1. ledna 1921, t. j. dnem převzetí košicko-bohumínské dráhy do státní správy podle § 1 provozní smlouvy byli převzatí unifikovaní zaměstnanci též do pensijního fondu čsl. státních drah, nabyvše v něm stejných práv a povinností jako zaměstnanci čsl. státních drah a ztrativše naproti tomu veškeré nároky a nabytá práva členstvím v dřívějším pensijním fondu košicko-bohumínské dráhy s jedinou výjimkou započítání let členství v pensijním fondu, o níž se bylo již zmíněno. Z těchto důvodů plyne i právní mylnost názoru dovolatele, že proti žalovanému čsl. státu mohl by se žalobce domáhati výhody připočtení t. zv. válečných pololetí jen, kdyby byl prokázal, že válečná půllétí byla mu již košicko-bohumínskou drahou připočítána k t. zv.

započítatelným létům členství v jejím pensijním fondu, a že jen v tomto případě by mohl z titulu unifikace požadovati totéž i na státní správě železniční. Dovolání mylně doličuje z odst. 7 u n i f. v ý n o s u — vymezeního rozsah rozšíření předpisů čsl. státních drah na unifikované zaměstnance — že prý se nemohl vztahovati také na předpisy vydané před účinností unifikačního výnosu, t. j. před 1. lednem 1921 — neboť při tom nedbá přesného doslovu tohoto ustanovení — »že přiznání rozšíření předpisů čsl. státních drah platí i ohledně předpisů po publikaci unifikačního výnosu«. Právě spojka »i« zřetelně vysvětluje, že unifikační výnos má na mysli nejen předpisy po jeho publikaci vydané, nýbrž i předpisy platné do publikace výnosu. Nižší soudy případně vložily též právní význam slov unifikačního výnosu »s působností od 1. ledna 1921«. Z dovolacích vývodů nelze poznati, v čem spatřuje dovolání rozdíl mezi výrazem použitým v unifikačním výnosu »s působností« od 1. ledna 1921 a výrazem »s platností« od 1. ledna 1921. Že ani ministerstvo železnic takového rozlišování nečinilo, patrně z jeho pozdějšího výnosu ze dne 11. dubna 1925, v němž používá jen výrazu »s platností« od 1. ledna 1921. Dovolání nemůže však nic vytěžit v této rozepři ve prospěch žalovaného čsl. státu ani z dovolávaných rozhodnutí nejvyššího soudu sb. 7838 a Rv III 229/22, Rv III 542/23 a Rv II 61/29, neboť pro tento spor nemá významu obírat se otázkou právního poměru čsl. státu jako přejimatele správy ku košicko-bohumínské železnici, jež byla řešena v rozhodnutích ve sb. n. s. 7838 a 9538, ani právními a finančními účinky mezi těmito plynoucími z přiznání sporné výhody žalobci, jako unifikovanému zaměstnanci podle předpisů platných u čsl. státních drah.

Čís. 12355.

Je-li desítiprocentní přírážka k účtu částí účtu, jež zaplatil host hostinskému po případě číšníkovi jako jeho zřízenci a přísluší-li její případné rozdělení mezi číšníky hostinskému, jest k přírážce přihlížeti jako k části mzdy.

(Rozh. ze dne 11. února 1933, Rv I 1742/31.)

Jan K. byl sklepníkem v kavárně žalovaného v Karlových Varech. Jeho výdělkem kromě stravy a volného bytu bylo, že přírážkel hostům na účty 10%. Žalobkyni byla povolena proti Janu K-ovi exekuce zabavením a přikázáním k vybrání nároku Jana K-a proti žalovanému. Žalovaný odepřel strhovati mzdu Janu K-ovi, ježto prý Jan K. od něho mzdu nemá, nýbrž si jen vybírá 10% zpropitného od hostů. Žalobě o zaplacení zabavené mzdy bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno, o d v o l a c í m s o u d e m z těchto důvodů: Podle posudku znalců, jehož správnost není napadána, náleží 10%, jež se příráží k účtu hostů, sklepníku, je-li jen jeden. Je-li sklepníků více, dělí se 10% mezi

ně podle klíče, jež jest stanoven společenstvem hostinských. Těchto 10% jest, ježto se připočítávají k účtu, částí účtu, jež platí host hostinskému, pokud se týče sklepníku jako zaměstnanci hostinského, a nejsou placením hosta sklepníku ve vlastním jméně. Případné rozdělení těchto 10% sklepníkům má předsevzítí samozřejmě hostinský, je-li muž přísluší nejprve disposiční právo co do těchto 10%. Je-li jen jeden sklepník, jako jest tomu v souzeném případě, může hostinský o 10% zařídit, pokud se týče dohodnouti se se sklepníkem také tak, že si sklepník 10% ihned ponechá, aniž by je dříve hostinskému odvedl. Nezáleží na tom, zda se těchto 10% označuje jako náhražek zpropitného či jako odměna za obsluhu nebo jinak; 10% jest najmě i v souzeném případě částí mzdy. Byl tedy žalovaný povinen zachovati se podle podlužnického zákazu a nesměl zabavenou část mzdy vypláceti Janu K-ovi, pokud se týče nesměl mu tuto část mzdy ponechávati při jednotlivých súčtováních, nýbrž měl zabavenou část mzdy poukázati žalobkyni. Ježto žalovaný nesplnil tuto povinnost, jednal proti příkazům daným mu při povolení exekuce a ručí žalobkyni za zabavené a k vybrání přikázané částky.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Oprávněnost žalobního nároku závisela na rozřešení otázky, zda 10%ní přírážka k hostovu řádu, zavedená, jak jest neodporovatelně zjištěno nižšími soudy, v hostinských živnostech v Karlových Varech, jest částí číšnickovy mzdy či jen zpropitným. Otázku tu zodpověděly nižší soudy v ten rozum, že jest tato přírážka částí číšnickovy mzdy, a v důsledku toho vyhověly také žalobnímu nároku. Názor ten napadá dovolatel jako právně mylný, a snaží se dovésti v dovolání, že 10%ní přírážka jest jen zpropitným. Leč nelze s ním souhlasiti. Při řešení otázky té vycházeti jest ze zjištění odvolacího soudu, jímž je dovolací soud vázán. Odvolací soud zjistil, že 10%ní přírážka jest částí účtu, který zaplatil host hostinskému, po případě číšníkovi jako jeho zřízenci a že její případné rozdělení číšníkům přísluší hostinskému. Je-li tomu tak, lze podle zásady § 914 obč. zák. přihlížeti k přírážce jen jako k části mzdy, příslušející číšníkovi podle § 1151 obč. zák. Byl-li číšníkem tím u žalovaného podle zjištění nižších soudů otec nemanželského dítěte, nelze ani tvrditi, že odvolací soud posoudil věc nesprávně s hlediska právního, když vycházejí ze stejného nazírání na věc v otázce přírážky, vyhověl žalobnímu nároku.

Čís. 12356.

I. Proti osobě blízké podle § 2 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4/1931 sb. z. a n. nelze nastupovati žalobou přímou.

II. Předpisu § 2 zmíněného zákona nelze použiti pro vymáhání dávek splatných před jeho účinností.

(Plenární usnesení ze dne 13. února 1933, Pres. 266 a 956/32.)

V rozhodnutích nejvyššího soudu byly odporujícím si způsobem řešeny otázky:

I. zda § 2 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4/1931 sb. z. a n. poskytuje osobě oprávněné bezprostřední nárok a přímou žalobu proti osobám povinnému blízkým, takže není třeba předcházejícího zabavení a přikázání předpokládané mzdové pohledávky zavázaného; či zdali musí předcházeti vedení exekuce na předpokládanou mzdovou pohledávku a teprve pak může být nárok uplatněn žalobou proti podlužníkovi;

II. zda lze použití předpisu § 2 i při vymáhání dávek splatných před účinností zákona, t. j. před 26. únorem 1931; či jen dávek dospělých teprve za účinnosti zákona.

První prezident nejvyššího soudu přikázal řešení těchto sporných otázek plenárnímu senátu, který se usnesl na právních větech v čele uvedených.

D ů v o d y:

I. Především se, že tu běží jen o případy, v nichž osoba zavázaná nemá jmění nebo stálých příjmů, z nichž by mohla úplně uhradit potřebný náklad na výživu, výchovu nebo zaopatření jiného, takže pak má podle § 1 zák. čís. 4/1931 sb. z. a n. výdělečnou povinnost, ale tuto porušuje. Pro tento případ má zákon zvláštní ustanovení v § 2, o jehož výklad jde. Jak doslov zákona, tak jasný úmysl zákonodárcův (§ 6 obč. zák.) vede k právní zásadě vyslovené v odstavci I. Zákon, chtěje čelit snahám povinných osob vyhnouti se plnění závazků k výživě, výchově nebo zaopatření jiného v případech nejčastějších, kdy povinný koná práce nebo služby osobám sobě blízkým, a to buď jen za byt, stravu a občasně zprostituté, bez ujednání určité mzdy neb odměny, anebo bez přiměřené mzdy neb odměny za konané práce (srov. odůvodnění návrhu tisk 1657/1928), ustanovil v § 2 nevyvratitelnou právní domněnku, že byla smlouva na mzdu neb odměna přiměřená předběžnému vzdělání a schopnostem zaměstnancovým, splatná v obvyklých obdobích. Tato zákonem předpokládaná (fiktivní) úplata jest podle téhož ustanovení základem: a) pro stanovení závazku osoby povinné, b) pro vymáhání tohoto závazku na osobě blízké. Stanovití, či určití závazek — jak se vyjadřuje zpráva ústavněprávního výboru senátu Národního shromáždění tisk 223/1930 — lze buď ve sporu rozsudkem, nebo v nesporném řízení usnesením (tak i tisk 223). Vymáhání nároku právoplatně již určeného se řídí předpisy všeobecnými, t. j. předpisy exekučních řádů, ježto zde nebyla z nich žádná výjimka stanovena (tak také tisk 223). Zákonodárci si tedy byli velmi dobře vědomi rozdílu pojmů »stanovení« a »vymáhání«, jak jde z materialii k zákonu čís. 4/1931 bezpečně najevo. Zejména zpráva tisk 223 se výslovně zmiňuje o vedení exekuce na takovou mzdu neb odměnu, která náleží zavázanému podle jeho vzdě-

lání a schopností. Proti názoru tuto hájenému nelze nic vytěžit z důvodové zprávy k vládnímu návrhu tisk 161/1930, kde se praví, že »má býti umožněno vymáhati výživné přímo proti osobám, které podporují dlužníka v jeho snaze vyhnouti se vyživovací povinnosti«, neboť zpráva vysvětluje v zápětí, co tím míní a uvádí, že slovem »přímo« míní »bez provedení odpůrčího sporu«. V důvodové zprávě předcházejí totiž úvahy o tom, že by sice právní jednání dlužníka, kterými se zkracují věřitelé, bylo lze postihnouti podle odpůrčího řádu, ale že by to bylo obtížné a že kromě toho odpůrčí řád neplatí na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, a že se proto navrhuje ustanovení §§ 1 a 2, která odpovídají v podstatě §§ 2 a 3 rakouského zákona čís. 68/1925 B. G. Bl., ale jsou přiměřeně upravena. Ze zprávy jest také viděti, co jest míněno touto přiměřenou úpravou, že totiž ochrana nebyla obmezena jen na výživné ze zákona (jak tomu jest v §§ 2 a 3 rak. zákona), nýbrž z kteréhokoliv právního důvodu a že zákon nesměruje jen proti osobám, které jsou zaměstnány v domácnosti nebo podniku svých rodičů, dětí, sourozenců nebo manžela (jak tomu jest v § 3 rak. zákona), nýbrž vůbec proti osobám, které § 4 odpůrčího řádu označuje za blízké příslušníky zavázaného. Jinak sledovala osnova v podstatě vzor rakouského zákona, kde se mluví v § 2 o »určení nebo vydobytí« výživného a v § 3 o zabavení nároku osoby povinné na mzdu a kde se osoba, u níž jest povinný zaměstnan, nazývá výslovně »podlužníkem«. Celou větu § 3 rak. zákona: . . . »vůči oprávněnému, který zabaví mzdový nárok povinného . . .« nahradil náš zákon stručně a jasně slovem »vymáhání«. Nelze dále přiznati váhu námítce, že by zabavení fiktivní pohledávky, které ve skutečnosti není, nemělo smyslu, t. j. že by neměl smyslu jednak zákaz dlužníku, aby svou pohledávkou nebo zástavou pro ni zřízenou nakládal a zejména pohledávku vybral, jednak zákaz podlužníkovi, aby dlužníkovi platil. Tento názor přehlíží, že zákon sám stanoví nevyvratitelnou domněnku, že tu taková pohledávka ze smlouvy jest; musí tedy býti touto fiktivní pohledávkou i v exekučním řízení tak nakládáno, jakoby ve skutečnosti po právu byla. Dále jest uvážiti, že zákon stanoví fikci nejen pro titul (smlouvu), ale i pro výši mzdy neb odměny, která musí býti přiměřená předběžnému vzdělání a schopnostem povinného. I kdyby byla mezi povinným a osobou blízkou smlouvena mzda neb odměna, ale kdyby nebyla přiměřená, neplatila by co do výše smlouva, nýbrž zákonná fikce. Ani z doslovu, ani z ducha zákona nelze vyvoditi, že zákon chtěl v příčině »vymáhání« činiti rozdíl mezi případem, kdy povinnému přísluší proti osobě blízké podle smlouvy nárok na mzdu neb odměnu a nutnost předchozího exekučního zabavení je nepochybná; pak mezi případem, kdy zákonná fikce platí jak pro úmluvu, tak pro výši nároku. Ani z ustanovení § 2 (4) nelze usuzovati na bezprostřední právní poměr mezi osobou oprávněnou a osobou blízkou dlužníkovi, neboť tento předpis chce jen zabrániti tomu, aby uskutečnění alimentárního nároku nebylo mařeno právním jednáním mezi povinným a jeho

blízkými osobami, a aby zejména nebylo lze namítati vyplacení mzdy neb odměny do předu, neb uplatnění vzájemnou pohledávku k odpočtení. Nezaložil-li § 2 (1) takového bezprostředního právního poměru, nezměnilo na tom nic ani ustanovení § 2 (4), které sleduje jiný účel. Za tohoto stavu věci netřeba se obíratí otázkou účelnosti toho neb onoho postupu (žaloba přímá, či předchozí zabavení a pak žaloba poddlužnická), neboť tato otázka nemá rozhodujícího významu pro správnost výkladu zákona, jak byl dán. Z toho, co dosud uvedeno, plyne, že »ustanovení« závazku směřuje toliko proti osobě k alimentaci povinné a že nelze proti osobám blízkým závazek »stanoviti« ani v řízení sporném ani nesporném. Naproti tomu »vymáhání« závazku směřuje jak proti dlužníkovi, tak proti osobám blízkým jako poddlužníkům podle předpisů o vedení exekuce na plat, když byl již závazek proti povinnému stanoven právoplatným exekučním titulem. Rozdíl proti dřívějšímu právu jest jen v tom, že neměla-li dříve osoba k alimentaci povinná žádného jmění, žádných stálých příjmů a také žádné mzdy neb odměny za práci, chyběl majetkový předmět, na nějž by byla mohla býti vedena exekuce, kdežto nyní stanoví zákon fiktivní úplatu, která je předmětem exekuce jak v poměru oprávněného k dlužníku (zaměstnanci), tak v poměru k osobě blízké (zaměstnavateli). Exekuce se provádí podle předpisů o exekuci na služební platy podle zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. a §§ 290 a d. ex. ř. a čl. VI. §§ 41 a d. zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n. Nutno tedy služební plat (fiktivní mzdu neb odměnu) na návrh vymáhajícího věřitele zabaviti a buď k vybrání nebo na místě plnění přikázati. Tento poslední případ se sotva vyskytne a zůstává tedy pro praxi důležité jen příkázání k vybrání. Teprve když i toto bylo povoleno a poddlužník se zdráhá podle soudního usnesení plniti, může vymáhající věřitel žalobou na poddlužníkovu plnění vynucovati (§ 308 ex. ř. a čl. VI. § 59 zákona čís. 23/1928 sb. z. a n.).

II. Fikce § 2 zák. č. 4/31 sb. z. a n. platí, porušuje-li povinný povinnost uvedenou v § 1 zák., t. j. nevykonává-li podle možnosti a podle svých schopností takovou činnost, aby z jejího výtěžku mohl řádně dostati závazku hraditi potřebný náklad na výživu, výchovu nebo zapotřebí jiného. Povinnost § 1 byla povinnému uložena teprve citovaným zákonem, zavazuje ho tedy teprve ode dne jeho účinnosti; proto fikce § 2 lze použiti jen od tohoto dne a jen pro dávky, pro jejich úhradu byla povinnému uložena povinnost § 1. K těmto dávkám nenáleží dávky splatné před účinností zákona čís. 4/31 sb. z. a n. Ukládá-li zákon povinnému výkon činnosti, aby z jejího výtěžku mohl řádně plniti svůj závazek, vyjadřuje tím, že činnost povinného musí býti počínaje 26. únorem 1931 — dnem účinnosti zákona — tak vydatná, aby od tohoto dne docilovaný výtěžek přesahoval minimum vyloučené z exekuce pro výživné tou měrou, aby splatné dávky byly v plně a včas placeny. O plném a včasné placení dávek může však býti řeč jen, jde-li o dávky běžné, tudíž právě splatné v době, kdy povinného povinnost vyvíjeti činnost podle § 1 nastala; před účinností

zákona povinnosti té nebylo, nemohla tedy býti porušena a proto pro dávky před tím splatné, jichž včasné placení při vydání zákona možné nebylo, nelze hledati kryti ve výtěžku činnosti, jejíž výkon se stal teprve dnem 26. února 1931 povinností právní. Tím jsou odůvodněny právní věty v čele uvedené.

Čís. 12357.

Honební zákon pro Čechy (zákon ze dne 1. června 1866, čís. 49 z. zák.).

Není nezákonností (§ 46 (2) zák. čís. 100/1931), zrušily-li nižší soudy nálezy smluvčího soudu ve výroku o útratách, ježto smluvčí soud, učiniv jej, překročil svou pravomoc.

(Rozh. ze dne 16. února 1933, R I 52/33.)

Ke zmateční stížnosti Karla Š-a zrušil soud prvního stádu (okresní soud v M. v Čechách) nálezy vrchního honebního rozsudiho, pokud jim bylo Karlu Š-ovi uloženo, by zaplatil útraty komise a hotových výloh, jakož i útraty žaloby a odmítl návrh manželů S-ových na zaplacení útrat komise a hotových výloh, jakož i útrat žaloby. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadenému usnesení, jímž bylo potvrzeno usnesení prvního soudu, vytýkají dovolací rekurenti nezákonnost (§ 46 odst. (2) zákona čís. 100/1931), kterou spatřují v tom, že nižší soudy přezkoumávaly nálezy smluvčího soudu co do rozhodnutí o útratách, tedy po stránce hmotněprávní, kdežto přezkum ten podle § 46 čtvrtý odstavec českého honebního zákona čís. 49/1866 omezen je toliko na formální stránku řízení a nálezu honebního soudu. Leč výtka není opodstatněna. K přezkumu podle uvedeného místa honebního práva, to jest k přezkumu po stránce formální náleží také zkoumati, zdali smluvčí soud nepřekročil meze své pravomoci. Rozhodnův o útratách řízení a o nákladech s odbýváním smluvčího soudu spojených, rozhodčí soud meze své pravomoci překročil. Podle druhého odstavce § 46 čes. honebního zákona, nedejde-li k narovnání, rozhodne smluvčí soud o tom, má-li se dáti náhrada a která. Jen to je předmětem nálezu smluvčího soudu, jen o tom je povolán smluvčí soud rozhodnouti a nikoli o útratách. Není tedy nezákonností, když nižší soudy přezkoumávaly nálezy smluvčího soudu ve výroku o útratách a není nezákonností, když výrok ten, protože smluvčí soud, učiniv jej, překročil svou pravomoc, zrušily.

Čís. 12358.

Má-li pohledávce veřejného orgánu, knihovně nezajištěné, býti zachováno přednostní pořadí, musí býti přihláška podle § 172, druhý odstavec, ex. ř. již před započítáním dražby na soudě; nestačí, že byla podána před dražebním rokem na poštu.

(Rozh. ze dne 16. února 1933, R I 96/33.)

Rozděluje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost vyhověl soud první stolice odporu vymáhající věřitelky a nepřikázal pohledávku Úrazové pojišťovny dělnické v přednostním pořadí, ježto přihláška došla u soudu teprve po dražebním roku. Re k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Třebaže ani exekuční řád, ani civilní řád soudní neznají počítání lhůt ad momentum, jest vykládati ustanovení § 172 druhý odstavec ex. ř. v ten smysl, že veřejní orgánové musí přihlášky podati tak včas, by byly při pravidelném postupu předloženy exekučnímu soudu. Neboť § 178 ex. ř. ustanovuje, že soudce oznámí výši daní, přírážek, poplatků a jiných veřejných dávek s vedlejším příslušenstvím, jichž hotové placení se žádá, což znamená, že soudci v dražebním termínu přihlášky těchto daní, poplatků atd. musí býti předloženy. Nestačí proto, jak rekurs doličuje, že přihláška má podací značku téhož data jako dražební rok. Stěžovatelka musela by prokázati, že její přihláška po vyvolání věci při dražebním stání již byla podána u soudu. Kromě toho však exekuční soudce předložil rekursnímu soudu úřední zprávu, že se po vyvolání věci sám přesvědčil i v kancelářském oddělení, i v podatelně o tom, zda nedošly další přihlášky, také od rekurentky. Bylo by bývalo na rekurentce, by přihlášku podala včas, jelikož dražební edikt obdržela podle zpátečního lístku již dne 5. října 1931 (dražební rok byl konán dne 10. listopadu 1931.) Rekursní soud jest přesvědčen, že tento omezující výklad § 172 ex. ř. jest správný, poněvadž při dražebním stání dostavivší se koupěchtiví mají býti informováni o tom, která břemena mají převzít. To jest však možné jen, když přihlášky jsou úplné. Z toho plyne, že pohledávky, které nebyly přihlášeny včas, nepožívají výsadního uspokojovacího práva, jinak jim příslušejícího.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu Úrazové pojišťovny dělnické a přikázal jí v přednostním pořadí část přihlášených nedoplatků.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu, v němž jest si stěžováno na to, že dovolací rekurentce nebyly z nejvyššího podání v přednostním pořadí přikázány účtované nedoplatky pojistných příspěvků s příslušenstvím, jest jen částečně přiznati oprávnění. Podle ustanovení § 172 druhý odstavec ex. ř. jest u knihovně nezajištěných daní, přírážek, poplatků a jiných

veřejných dávek, jež přednostního práva požívají, nutným předpokladem pro jejich přiznání v přednostním pořadí, by byly nejpozději při dražebním stání před počátkem dražby ohlášeny. Jak případně dovodil rekursní soud z ustanovení § 172 druhý odstavec ex. ř. a z jeho účelu, nestačí, že byla přihláška, jak tvrdí dovolací rekurentka o své přihlášce, podána před dražebním rokem na poštu, nýbrž nutno, má-li přednostní pořadí býti pohledávce zachováno, by přihláška již před započítáním dražby byla na soudě. Podle konaného seřízení přihláška dovolací rekurentky ze dne 10. listopadu 1931 došla na soud teprve po dražbě a proto domáhá se dovolací rekurentka, aby jí byly účtované nedoplatky pojistného bez ohledu, zda byly knihovně zajištěny či nikoli, přikázány v důsledku její přihlášky v přednostním pořadí, stěžuje si na to, že se tak nestalo, neprávem. Leč, jak již naznačeno, dovolací rekurentka nepozbyla nároku na přednostní uspokojení u účtovaných nedoplatků, u všech, tím, že se její přihláška nestala zavčas, nejpozději při dražebním stání, před započítáním dražby a nelze přisvědčiti nižším soudům, které pro nevčastnost přihlášky zcela nárok dovolací rekurentky na přednostní uspokojení účtovaných nedoplatků a tím na uspokojení vůbec zamítly. Podle ustanovení § 172 odst. 2 ex. ř. je nutno k zachování přednostního pořadí přihlásiti daně, přírážky, poplatky a jiné veřejné dávky, přednostního práva požívající, jen tehdy a potud, když nejsou a pokud nejsou nedoplatky knihovním zápisem nebo zájemným popisem zajištěny. Jsou-li nebo pokud jsou zajištěny, přihlášky k dražebnímu roku není zapotřebí. Z nedoplatků účtovaných dovolací rekurentkou byly a jsou knihovně podle výpisu z pozemkové knihy a předložených dokladů zajištěny nedoplatek za první pololetí 1929 v částce 4.094 Kč 40 h, nedoplatek za druhé pololetí 1929 v částce 7.047 Kč 95 h a nedoplatek za první půlletí 1930 v částce 3.303 Kč 50 h, kdežto nezajištěn je nedoplatek za druhé pololetí 1930 v částce 3.378 Kč 20 h a dodatně předepsaný nedoplatek 45 Kč, případně 55 Kč 75 h. Jen tyto dva nedoplatky s jejich účtovaným příslušenstvím, ježto nebyly včas k dražebnímu roku přihlášeny a nejsou knihovně zajištěny, nebylo dovolací rekurentce přiřknouti, pokud se týče právem jí nebyly nižšími soudy přikázány, kdežto nedoplatky ostatní, protože nejsou starší tři let ode dne příklepu a do dvou roků po splatnosti bylo pro ně zástavní právo zřízeno (§ 265 zákona č. 76/1927; judikát č. 150, sb. n. s. 4226, 7923), náleželo z nejvyššího podání v přednostním pořadí přikázati. V tomto rozsahu bylo dovolacímu rekursu vyhověti a usnesení nižších soudů změnit.

Čís. 12359.

Pro zaměstnance živnostenského společenstva neplatí předpisy zákona o obchodních pomocnících.

Ustanovení § 1162 d) obč. zák. se nevztahuje na případy, kde byl služební poměr zrušen výpovědí.

Z toho, že soukromý zaměstnanec byl ustanoven definitivně, neplyne ještě o sobě, že služební poměr byl ujednáán s vyloučením výpovědi,

tedy na doživotí. K ujednání nevyhovitelnosti zaměstnance gremia obchodních jednatelů bylo by třeba řádného usnesení představenstva gremia obchodních jednatelů. Pouhé projevy členů představenstva za jednání nemohou nahradit řádné a pro gremium závazné usnesení jeho představenstva jako celku.

Zastavil-li živnostenský úřad činnost představenstva společenstva a ustanovil-li k vedení správy úřadujícího komisaře, později pak, když se valná hromada usnesla na zrušení společenstva a její usnesení bylo řádným postupem správních stolic potvrzeno, ustanovil k urovnání všech věcí zrušeného společenstva likvidační komisi, jejímž předsedou byl úřadující komisař, šlo o opatření ve příčině prozatímního úřadování ve smyslu § 127, odstavec šestý, živn. řádu. K prozatímnímu úřadování na místě představenstva společenstva náleželo i propuštění pomocných zřízenců společenstva. K platnosti výpovědi nebylo třeba schválení živnostenského úřadu.

(Rozh. ze dne 16. února 1933, Rv I 989/31.)

Žalobce byl tajemníkem Gremia obchodních jednatelů v Praze. Likvidační komise gremia dala žalobci čtyřnedělní výpověď, takže měl služební poměr skončit dne 28. dubna 1923. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na Gremiu pražského obchodnictva v Praze, právního nástupce Gremia obchodních jednatelů v Praze, zaplacení služného za dobu od 1. května 1923 do 29. dubna 1925, uváděje, že likvidační komise vůbec nebyla oprávněna k výpovědi a že výpověď jest vůbec nepřipustná. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: O žalobcově služebním poměru bylo prvním soudem zjištěno, že ve výborové schůzi gremia dne 6. července 1911 byl žalobce ustanoven tajemníkem Gremia obchodních jednatelů, při čemž kromě určení jeho platu uvedeno, že ustanovení to je provisorní až do schválení rozpočtu valnou hromadou, a potom teprve že se přeměňuje na definitivní ustanovení, že se schválení příjmů a vydání za rok 1911 a rozpočtu na rok 1912 stalo ve valné hromadě 22. prosince 1912; dále že většina představenstva považovala žalobce za definitivního zaměstnance gremia, kterému nelze dát výpověď, co zejména bylo prohlašováno na schůzích představenstva, kde se menšina marně domáhala ustanovení jiného tajemníka. Tento žalobcův služební poměr jest posuzovat podle předpisů občanského zákona (§§ 1153—1164 obč. zák. a § 152 novely čís. 69/1916). Předpisy ty mluví o služebním poměru na dobu života, na určitou dobu, na dobu neurčitou, na zkoušku. Vzhledem na zjištění shora uvedená byl žalobcův služební poměr uzavřen na neurčitou dobu, který lze zrušit výpovědí (§ 1158 obč. zák.), třebaže označován byl i většinou představenstva jako poměr »definitivní«. Nebylo totiž ujednáno, že poměr má trvat na doživotí, ani o zrušení poměru, zejména, že by žalobci jen v určitých případech mohla být dána výpověď, anebo, že by bylo lze vyslovit jeho propuštění. Jen, kdyby bylo zvlášť ujednáno, že žalobce byl přijat

na doživotí, že výpověď je vyloučena, a že jen jisté důvody by mohly přivodit zrušení poměru, bylo by stanovisko žalobce a prvního soudu správné. Ježto však tomu tak není, nelze jinak usuzovat, než že žalobci výpověď dána být mohla, i když snad většina členů dřívějších představenstev a předseda byla opačného mínění. Teprve, kdyby toto mínění bylo formulováno řádným usnesením představenstva podle programu schůze a § 22 stanov jako součást smlouvy se žalobcem, bylo by lze mluvit o tom, že byl zvláštní nevyhovitelný poměr služební smlouven, ale to se právě nestalo, pokud se týče nebylo to prokázáno, a proto platí předpis § 1158 obč. zák., že tu jde o vypověditelnou službu ujednanou na neurčitou dobu; označení poměru toho jako »definitivní« nemá tu jinak významu, jak bylo vyloženo. Jde nyní o to, zda daná výpověď skutečně mohla tento služební poměr zrušit koncem dubna 1923. Jak první soud zjistil, bylo představenstvo gremia rozpuštěno asi v roce 1920 a správu vedl komisař ustanovený pražským magistrátem jako živnostenským úřadem; tímto komisařem byl magistrátní rada H.; když pak bylo uznáno usnesení valné hromady ze dne 22. května 1921 o zrušení gremia v instanční cestě i ministerstvem obchodu jako poslední řádnou instancí za platné (7. prosince 1922), ustanovena byla živnostenským úřadem likvidační komise. Komise ta měla za úkol, by spolu s magistrátním radou H-em jako úřadujícím komisařem urovnala věci zrušeného gremia. Tato komise spolu s úřadujícím komisařem usnesla se 13. března 1923 dát žalobci čtyřnedělní výpověď, počínající 1. dubna 1923, která také byla dána, a žalobcovy platy do 30. dubna 1923 byly vyrovnány. Výpověď byla dána ve shodě s úřadujícím komisařem, v té době nebylo tu jiného orgánu, který by gremium zastupoval a jeho záležitosti vedl, a proto tento akt, dání výpovědi, je projevem správy gremia, který přivodil zrušení služebního poměru s žalobcem, bez ohledu na to, že žalobce výpověď neuznával. Když výpověď byla možná, jest jí připustit i v době, kdy správu vedla likvidační komise. Na tom nemění nic, že pak následkem rozhodnutí nejvyššího správního soudu ze dne 28. dubna 1924 likvidační komise byla rozpuštěna, pokud se týče odvolána, neboť v době, kdy výpověď byla dána, byla oprávněna k tomuto zakročení podle § 127 živn. řádu. Nevadí, že dání výpovědi nebylo zvlášť schváleno živnostenským úřadem; tento úřad vyžádal si jen zprávu o činnosti komise po jejím skončení, nevyhradil si však schvalování jednotlivých úkonů; ostatně, jak již uvedeno, bylo dání výpovědi též úkonem úřadujícího komisaře, výpověď nebyla nijak závislá na rozhodnutí správního soudu o stížnosti proti rozhodnutí ministerstva obchodu. Odvolací soud v těchto směrech vychází ze zjištění prvního soudu, přichází však na základě téhož skutkového základu k jinému právnímu posouzení, uznáváje vývody žalované strany jako odvolatelky za správné. Pro rozhodnutí o odvolání postačí, co bylo uvedeno. Ana výpověď zrušila žalobcův služební poměr koncem dubna 1923, do které doby žalobcovy nároky také byly vypořádány, jest žalobcův nárok na další služební platy po 30. dubnu 1923 neodůvodněný a netřeba zkoumat i další vývody odvolatelky. Okolnost, že i po 28.

dubnu 1923 zůstalo společné telefonní číslo gremia u žalobce, že na kanceláři u žalobce zůstala tabulka s označením kanceláře gremia, je nerozhodná, an služební poměr byl zrušen; jednal-li žalobce i potom s členy gremia jako tajemník, činil to na vlastní risiko. Kromě toho jest odvolací soud toho názoru, že žalobcovy nároky zanikly preklusí podle ustanovení § 1162 lit. d) obč. zák., poněvadž žalobce v důsledku výpovědi byl dnem 28. dubna 1923 fakticky ze služeb žalované strany propuštěn, a, an nevznesl své nároky ve lhůtě šesti měsíců od 28. dubna 1923 počínajíc (žaloba podána byla až 14. ledna 1925, druhá pak dne 29. března 1928), nastal zánik jeho nároků ze služební smlouvy. Mohl a měl proti tomuto propuštění se brániti, nikoli jen protestem, že výpověď je nepřipustná. Byly mu odebrány knihy gremia, takže viděl, že je propuštěn.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pokud jde o posouzení věci po stránce právní (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), jest především uvést, že pro služební poměr žalobcův neplatí předpisy zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák., nýbrž předpisy §§ 1153 až 1164 obč. zák. o smlouvě služební, neboť žalobce byl zaměstnancem živnostenského společenstva, jež není kupcem, a jež nelze zařaditi ani do žádné skupiny závodů, podniků neb ústavů uvedených v § 2 zákona čís. 20/1910 ř. zák. Dovolání jest přisvědčiti jedině v tom, že se na žalobní nárok nevztahuje ustanovení § 1162 d) obč. zák. a že tedy není správným názor odvolacího soudu, že tento nárok zanikl uplynutím propadné lhůty šestiměsíční. Ustanovení § 1162 d) obč. zák. se vztahuje na nároky pro předčasné propuštění bez dodržení výpovědní lhůty a bez důležitého důvodu podle § 1162 b) obč. zák., nikoliv i na případy, kde byl služební poměr zrušen výpovědí. Žalobce své nároky na zaplacení služebních požitků nevyvozuje z toho, že byl předčasně a bez důležitého důvodu propuštěn ze služby, nýbrž opírá je o tvrzení, že daná mu výpověď nebyla platná a že služební poměr nebyl jí zrušen. Pro takové nároky platí podle § 1486 čís. 5 obč. zák. tříletá lhůta promlčecí. Jinak není dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s. opodstatněn, neboť odvolací soud právem zamítl žalobu, dovodiv, že žalobcův nárok na služební plat za dobu po 30. dubnu 1923 není důvodem po právu, ježto služební poměr žalobcův byl koncem dubna 1923 výpovědí zrušen.

Pro tento spor jsou rozhodnými tyto otázky: 1. zdali žalobcův služební poměr byl vypověditelný a 2. zdali byla žalobci dána platná výpověď zrušující jeho služební poměr. Dovolatel vyvozuje nevypověditelnost svého služebního poměru z toho, že jeho ustanovení tajemníkem gremia obchodních jednatelů bylo definitivní. Avšak z toho, že soukromý zaměstnanec byl ustanoven »definitivně«, neplyne ještě o sobě, že služební poměr jest ujednan s vyloučením výpovědi, tedy na doživotí. Ustanovení soukromého zaměstnance s vyloučením výpo-

vědi, tedy na čas jeho života, lze považovati za ujednané jen tehdy, došlo-li mezi smluvními stranami k výrazu tak jasně a zřetelně, že nemůže býti nějaká pochybnost o tom, že obě strany takové závazné ujednání skutečně zamýšlely. Z pouhého udělení definitivy, není-li tu služebního řádu, který by tento pojem blíže vymezoval a který by zároveň náležitě stanovil vzájemné závazky zaměstnancovy, nelze ještě usuzovati, že definitivním ustanovením byl ujednan služební poměr nevypověditelný, tedy doživotní (srovnej rozhodnutí čís. 1498 a 3927 sb. n. s.). Odvolací soud správně dovodil, že v souzeném případě by k ujednání nevypověditelnosti služebního poměru bylo třeba řádného usnesení představenstva gremia obchodních jednatelů v Praze, což plyne z §§ 22, 24 a 31 jeho stanov. Ve sporu nebylo prokázáno, že k takovému usnesení došlo, a žalobce to ani netvrdil. Jest nerozhodné, že jednotliví členové představenstva gremia a jeho bývalý předseda Julius B. osobně považovali žalobce za úředníka definitivního, jemuž nelze dáti výpověď, a že to bylo prohlašováno i ve schůzích představenstva, protože pouhé projevy jednotlivých členů v průběhu jednání nemohou nahraditi řádné a pro gremium závazné usnesení jeho představenstva jako celku. Dovolatel také marně poukazuje na ustanovení třetího odstavce § 119 e) živn. ř., podle něhož starosta zastupuje společenstvo na venek, neboť tu nešlo o zastupování společenstva, nýbrž o ustanovení jeho pomocného zřízení, jež jest podle šestého odstavce § 119 e) živn. ř. vyhrazeno celému představenstvu, nikoliv jen starostovi. Jest proto schválný názor odvolacího soudu, že žalobcův služební poměr byl ujednan na dobu neurčitou podle posledního odstavce § 1158 obč. zák. a že bylo lze jej zrušiti výpovědí čtyřnedělní podle § 1159 a) obč. zák.

Pokud se týče další otázky, zdali čtyřnedělní výpověď byla žalobci dána platně, jest k dovolatelovým vývodům uvést toto: Není sporu o tom, že gremium obchodních jednatelů v Praze bylo živnostenským společenstvem ve smyslu §§ 106 až 127 živn. ř. Podle § 127 odst. (6) živn. ř. může živnostenský úřad za uvedených tam předpokladů činnost společenstevního představenstva zastaviti a učiniti opatření v příčině prozatímního úřadování. Nižšími soudy bylo zjištěno, že magistrát hlavního města Prahy jako živnostenský úřad v roce 1920 nebo 1921 zastavil činnost představenstva gremia obchodních jednatelů v Praze, rozpustil je pro nějaké nepravdivosti a ustanovil zároveň k vedení správy — tedy k prozatímnímu úřadování — magistrátního radu Emanuela H-a jako úřadujícího komisaře, a že později, když se valná hromada usnesla na zrušení gremia a její usnesení bylo řádným postupem správních instancí potvrzeno, ustanovil k urovnání všech záležitostí zrušeného gremia likvidační komisi, jejíž předsedou byl úřadující komisař magistrátní rada H. Z těchto zjištění plyne, že i úřadující komisař i likvidační komise byli ustanoveni příslušným živnostenským úřadem k vedení správy gremia, ježto činnost představenstva gremia byla úředně zastavena, a že šlo o opatření v příčině prozatímního úřadování ve smyslu šestého odstavce § 127 živn. ř. Zákon neurčuje, v čem má záležitost opa-

tření živnostenského úřadu o prozatímním úřadování, a může jím tedy býti nejen ustanovení úřadujícího komisaře, nýbrž i ustanovení několikačlenné komise. K prozatímnímu úřadování na místě představenstva gremiálního, jehož činnost byla zastavena, náleželo nepochybně také propuštění pomocných zřízenců gremia podle šestého odstavce § 119 e) živn. ř., takže úřadující komisař s členy likvidační komise byli jako tehdejší zástupci společenstevního představenstva oprávněni, by dali žalobci výpověď ze služebního poměru s tímž účinkem, jako kdyby ji dalo představenstvo gremia samo. Odvolací soud správně vyložil, že v té době tu nebylo jiného orgánu, jenž by gremium zastupoval a jeho správu vedl, a že tudíž výpověď daná žalobci likvidační komisí ve shodě s úřadujícím komisařem byla platným projevem správy gremia a přivedla zrušení služebního poměru se žalobcem. Že by k platnosti výpovědi bylo třeba ještě schválení živnostenského úřadu, nelze vyvoditi ani ze zákona ani z toho, že si živnostenský úřad vyžádal po rozpuštění likvidační komise zprávu o její činnosti. Je-li tomu tak, není třeba zkoumati, zdali výpověď byla dána platně i proto, že byla aktem úřadujícího komisaře. Dovolatelovy vývody o tom, za jakých předpokladů a kým mohlo býti nařízeno zrušení gremia obchodních jednatelů v Praze, nemají významu pro rozhodnutí o žalobním nároku, nanejmé pro řešení otázky, zdali výpověď daná žalobci likvidační komisí spolu s úřadujícím komisařem přivedla zrušení žalobcova služebního poměru. V tom směru jest rozhodným, že výpověď byla dána v době, kdy činnost gremiálního představenstva byla úředně zastavena a kdy bylo živnostenským úřadem učiněno opatření o prozatímním úřadování, a s tím nemá co činiti otázka zrušení gremia obchodních jednatelů, jež byla v době, když byla žalobci dána výpověď, ještě sporná a nerozhodnutá.

Čís. 12360.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.).

Jednorázová náhrada, již si dal pronajímatel kromě nájemného zaplatiti novým nájemcem jako úhradu útrat zřízení náhradního bytu v témže domě pro dřívější nájemníky bytu, jest zakázanou úplatou ve smyslu § 20 (2) zákona.

(Rozh. ze dne 16. února 1933, Rv I 1655/31.)

Žalobě nájemců na pronajímatelku o vrácení 5.000 Kč, jež prý žalované zaplatili jako t. zv. stavební příspěvek, bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Předeslati jest, že souzený případ jest posuzovati podle zákona ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n., za jehož platnosti byla úplata ujednána a vyplacena (v únoru 1927) a že tato okolnost má význam

pro posuzování, zda t. zv. stavební příspěvek jest zapovězenou úplatou podle § 20 (2) zmíněného zákona. Nižší soudy zjistily, že mezi stranami byla ujednána nájemní smlouva o místnostech obchodních i obytných za měsíční nájemné 500 Kč; že žalovaná (pronajímatelka) žádala od žalujících (nájemců) ještě 5.000 Kč ke krytí útrat zřízení náhradního bytu v témže domě pro dřívější nájemníky obytných místností, pak útraty úpravy najatého bytu žalobců a jiných později nutných oprav v domě; že strany označovaly tuto sumu při vyjednávání jako »stavební příspěvek« a že jeho zaplacení bylo podmínkou pro uzavření smlouvy nájemní. Tyto skutečnosti stačí k odsouzení žalované, aby přijatou sumu s úroky vrátila (§ 20 (3) cit. zák.). Nejvyšší soud vyslovil již v četných rozhodnutích a odůvodnil to zevrubně, že zákon čís. 48/1925 v § 12 (7) prohlásil za nepřipustné i jen zvýšení nájemného z důvodu nutných oprav nebo obnov domu; dovolil sice v § 12 (4) přiměřené zvýšení nájemného na dobu nutnou k amortisaci nákladů, jež byly učiněny k žádosti nájemníkově v jeho bytě (mimo případ, že byly nutné, aby byl byt udržen v užitelném stavu), ale i v takovém případě jsou náklady jen důvodem pro zvýšení nájemného, nikdy pro požadování určité jistiny jako náhrady. Takové jednorázové náhrady jsou zapovězenou úplatou podle § 20 (2), neboť pronajímatel má žádati za pronajetí bytu nebo jiných místností (§ 30) jen nájemné a nic jiného. Zákon se právem obával, že by mohlo býti takových kapitálových náhrad zneužíváno k požadování úplat přemrštěných. Stačí tu odkázati na př. k rozhodnutím čís. 6564, 8923, 9486 sb. n. s. Marně se dovolatelka snaží doličiti, že prý t. zv. stavební příspěvek byl jen příslušenstvím a součástí činže a že to byla jen zvýšená činže ku předu zaplacená. Toto tvrzení odporuje zjištěním nižších soudů a odporuje také písemné nájemní smlouvě ze dne 28. února 1927, kde jsou nájemné a stavební příspěvek přesně rozlišovány. Hospodářsky znamenal ovšem stavební příspěvek pro nájemníky zvýšení nájemného, t. j. zvýšení ceny za užívání (§ 1094 obč. zák.) na dobu nájemní, ale to nemění nic na podstatě věci, podle které pronajímatelka žádala a obdržela mimo nájemné ještě pod titulem stavebního příspěvku zvláštní úplatu za to, že nájemní smlouvu uzavřela, což právě zákon v § 20 (2) zakázal. Z toho, co dosud uvedeno, plyne, že jsou bez významu vývody dovolacího spisu o tom, jak nájemní předmět vznikl a zda vznikl spojením dvou nájemních předmětů; pak vývody o základním nájemném, o pětiletém trvání nájmu a o smluvní volnosti co do nájemného podle § 14 čís. 2 zák. o ochr. náj. Vše to nemá významu, neboť zde běží o zapovězenou úplatu podle § 20 (2) zák. čís. 48/1925 (nyní § 20 (1) zák. čís. 44/1928), kterou jest od nájemného rozlišovati.

Čís. 12361.

Nejde o společenství, jež by bylo lze zrušiti podle § 830 obč. zák. veřejnou dražbou, je-li dům, jenž jest na venek jediným celkem, roz-

dělen na několik dílů, z nichž každý se skládá z určitých fyzických částí domu a každý jest zapsán jako dílčí dům v jiné knihovní vložce pro jiného vlastníka.

(Rozh. ze dne 16. února 1933, Rv I 1947/31.)

Žaloba, již se domáhal žalobce na žalovaném zrušení spoluvlastnictví k domu, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatel domáhá se proti žalovanému zrušení veřejnou dražbou společného vlastnictví k domu. Nárok ten předpokládá podle § 830 obč. zák., aby dům ten byl ve společenství stran. Podle § 825 obč. zák. společenství je tu tehdy, když vlastnictví téže věci nebo jedno a totéž právo nedílně náleží několika osobám. Nerozhoduje tedy, zdali jde o fyzický celek, nýbrž o jednotku a o celek ve smyslu právním, o společenství právní. Toho však v souzeném případě není. Dům, třebaže na venek jeví se jako fyzický celek, není jím po stránce právní. Jest rozdělen na tři díly a), b) a c), z nichž každý skládá se z určitých fyzických částí domu a každý zapsán jako dílčí dům v jiné knihovní vložce, první dva díly do výhradního vlastnictví žalobce a třetí do výhradního vlastnictví žalovaného, kterýžto stav trvá již od roku 1840. Každý jednotlivý díl tvoří tedy samostatný právní celek a není tu tedy společenství po rozumu § 825 obč. zák. a není tedy možné je zrušiti. Zmíněný právní útvar jest útvarem právem uznaným, třebaže takové fyzické rozdělení domu, o jaké ve sporu jde, bylo zakázáno ministerským nařízením ze dne 27. prosince 1856, čís. 1 ř. zák. z roku 1857, neboť zákaz ten týká se jen dělení budoucího, ponecháváje rozdělení do té doby provedené nedotčené. Platnost rozdělení i samostatná právní povaha jednotlivých fyzických dílů existujících již před zmíněným zákazem výslovně uznána byla § 5 zákona ze dne 5. prosince 1874, čís. 92 z. zák. a §§ 1 a 2 zákona ze dne 30. března 1879, čís. 50 ř. z., podle nichž zmíněné fyzické díly domů jsou samostatnými knihovnickými tělesy, tedy právně samostatnými předměty. Nelze ani obdobně podle § 7 obč. zák. použiti ustanovení o zrušení spoluvlastnictví, protože jde právně o výhradné vlastnictví každé ze stran. Se zřetelem na skutkový a právní stav souzeného případu, jsou vývody dovolání o derogování ustanovení § 842 obč. zák. nerozhodné a jeho vývody o neplatnosti rozdělení se zákonem nesrovnalé. Není též potřebí zabývat se vývody dovolatelovými o tom, že pozemek, na němž dům stojí, jest, i když jednotlivé díly domu by byly uznány za právně samostatné věci, ve spoluvlastnictví stran a že lze se domáhati tedy rozdělení tohoto spoluvlastnictví k pozemku, čímž by prý byla rozřešena otázka dělení vlastnictví k domu, ježto vlastnictví k domu nebo jeho jednotlivým částem jest nerozlučně spjato s vlastnictvím společné parcely. Dům tvoří

přirozený celek s parcelou na něm postavenou a zákon nezná oddělené vlastnictví k pozemku a oddělené vlastnictví k domu na něm postavenému; jestliže zákon přes to jednotlivé hmotné díly domu ve případech shora uvedených uznává za právně samostatné věci, nemá otázka právního poměru stran ke stavební parcele, na níž dům stojí, pro rozhodnutí souzeného sporu a pro právní povahu a osudy dílčích domů významu.

Čís. 12362.

Byla-li knihovně zajištěna jen část pohledávky, slouží hypoteka podle účelu knihovního zajištění, podle povahy věci a podle předpokládané vůle stran k zajištění posledních splátek do výše knihovně zajištěné části pohledávky a jsou částkou příkázanou věřiteli po exekučním prodeji nemovitosti zapraveny poslední splátky částečně zajištěné pohledávky, třebaže nebyly ještě splatné. Ustanovení § 1416 obč. zák. tu nedopadá.

(Rozh. ze dne 16. února 1933, Rv I 2244/31.)

Žalobkyně domáhaly se na žalovaném dospělých splátek a úroků z pohledávky přes 2,000.000 Kč, jež jim příslušela proti žalovanému ze společenského poměru. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic,

Nejvyšší soud uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Pokud se týče číselného výpočtu, jest dovolatel na omylu, domnívaje se, že zažalované úroky a dospělé splátky jsou kryty výtěžkem z dražby továrny. Na této nemovitosti byla zajištěna zástavním právem jen část pohledávky žalobkyň do výše 1,000.000 Kč. Byla-li takto knihovně zajištěna jen část pohledávky, mohlo to míti jen ten význam a účinek, že nemovitost měla zůstat zástavním právem zatížena dotud, dokud se celá pohledávka nesnížila na část knihovně zajištěnou. Z tohoto zřejmého účelu knihovního zajištění, z povahy věci a z předpokládané vůle stran nutno logicky usuzovati, že hypoteka měla sloužiti k zajištění posledních splátek do 1,000.000 Kč, že tudíž byla-li hypoteka realizována, výtěžkem byly zapraveny poslední splátky pohledávky žalobkyň do výše 1,000.000 Kč, to tím více, že, dokud tyto nebyly zapraveny, nebyly by žalobkyně bez realizace hypoteky bývaly povinny vydati výmazní listinu. Byla-li tedy po exekučním prodeji nemovitosti žalobkyním příkázána rozvrhovým usnesením částka 482.849 Kč 16 h, jsou podle toho, co uvedeno, tím zapraveny právě poslední splátky uvedené pohledávky, při čemž nevádí podle § 171 druhý odstavec a 223 ex. ř., že ještě nebyly splatné. Obdobně se to má s částkou 49.359 Kč 40 h, jež podle souhlasného udání obou stran dostaly žalob-

kyně z prodeje strojů, jež tvořily příslušenství prodané nemovitosti. Ustanovení § 1416 obč. zák. zde nedopadá, poněvadž tu nejde o dobrovolné placení, nýbrž o exekuční realizaci práva zástavního pro pohledávku jen částečně krytou.

Čís. 12363.

Opomenutí soudu, jenž schválil dražební podmínky uchylující se od předpisu § 150 ex. ř. v otázce převzetí nájemního práva bez započtení na nejvyšší podání, nenařídív podle § 162 ex. ř. rok k určení dražebních podmínek, není důvodem zmatečnosti, nýbrž jest jen důvodem k rekursu osobám dotčeným tímto postupem soudu. Nepodaly-li, ač usnesení schvalující dražební podmínky bylo jim řádně doručeno, proti němu recurs, způsobily, že dražební podmínky, přičítící se normálním podmínkám, nabyly moci práva, a nemohou své opomenutí napravití teprve opravným prostředkem proti rozvrhovému usnesení.

(Rozh. ze dne 16. února 1933, R II 386/32.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost uvedl soud své stolice pod 1) B 2) rozvrhového usnesení, že v pořadí knihovním přebírá vydražitel výměnu Anny O-ové bez započtení na nejvyšší podání, a dále uvedl ke konci usnesení, že na prázdno vycházejí ostatní věřitelé, tedy i Marie Z-ová a že bude její nájemní právo vymazáno. Rekursní soud vyhověl rekursu Marie Z-ové, zrušil napadené usnesení, pokud rozhodovalo o nájemním právu Marie Z-ové a doplnil výrok rozvrhového usnesení podle II B 1) větou: »Rovněž přebírá vydražitel bez započtení na nejvyšší podání právo nájemní Marie Z-ové z nájemní smlouvy ze dne 14. ledna 1927.« **Důvody:** Podle dražebních podmínek schválených exekučním soudem, jež však přijal i vydražitel podpisem při dražebním roku, a to dle odst. 3) měl vydražitel převzítí bez započtení na nejvyšší podání stěžovatelčino právo nájemní. Neprávem proto exekuční soud prohlásil, že se nájemní právo vymaže, poněvadž prý pro ně není z nejvyššího podání úhrady.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vydražitelky.

Důvody:

Dovolací recurs jest opřen v podstatě o to, že dražební podmínky v bodě třetím nevyhovují ustanovení § 150 ex. ř., poněvadž nájemní právo Marie Z-ové, vložené pod položkou č. 14 v knihovní vložce č. 262 vážne až z pohledávkou vymáhající věřitelky, 17.000 Kč pod kn. pol. 9, pro kterou jest právě dražební řízení vedeno, a jest tudíž ustanovení podmínek, podle něhož má být nájemní právo toto vydražitelem převzato bezesrážky z nejvyššího podání, nejen nezákonné, nýbrž i pro zmatečnost neplatné, neboť o dražebních podmínkách, obsahujících tuto úchytku od zákonných ustanovení, nebyl stanoven rok k jed-

nání. Dovolací recurs není opodstatněn. Jest sice přisvědčiti vývodům dovolacího rekursu, že prvý soud měl v projednávaném případě při dražebních podmínkách, uchylujících se od předpisu § 150 ex. ř. v otázce převzetí nájemního práva Marie Z-ové bez započtení z nejvyššího podání naříditi rok k určení dražebních podmínek podle § 162 ex. ř. Než toto opomenutí nezakládá důvod zmatečnosti, jak dovozuje dovolací recurs, nýbrž mohlo být jen důvodem k rekursu osobám dotčeným postupem exekučního soudu. Stěžovatelce bylo usnesení exekučního soudu, schvalující dražební podmínky odchýlné od ustanovení § 150 ex. ř. bez provedení roku k jich určení, doručeno dne 6. února 1932 (Form. č. 227/87) a měla tedy možnost napadnouti je rekusem po rozumu § 65 ex. ř. Opomenula-li to a tím způsobila, že dražební podmínky, přičítící se podmínkám normálním, nabyly moci práva, nemůže své opomenutí napravití teprve opravným prostředkem proti rozvrhovému usnesení. Stěžovatelkou zdůrazňovaná okolnost, že nájemnímu právu Marie Z-ové předcházejí podle knihovního stavu pohledávky ve výši 170.000 Kč, že nejvyšší podání dosáhlo jen 95.000 Kč, takže pro nájemní právo Marie Z-ové není úhrady, nemá významu, poněvadž právo toto, které stěžovatelka jako vydražitelka přejímá bez započtení z nejvyššího podání, bylo celou svou odhadní hodnotou 3.500 Kč odečteno od odhadní hodnoty domu 150.000 Kč.

Čís. 12364.

Výpomocný zaměstnanec s denním platem nepodléhá kolektivní smlouvě zaměstnanců nemocenských pojišťoven.

Individuelní úmluva okresní nemocenské pojišťovny s jejím zaměstnancem o úpravě jeho služebních poměrů a požitků jest zásadně dovolena, třebaže se odchyluje ve prospěch zaměstnavatelky od kolektivní smlouvy.

Usnesení o výpovědi zaměstnance, jež učinilo jen představenstvo okresní nemocenské pojišťovny za platnosti zákona ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n., nepozbylo účinnosti tím, že bylo provedeno teprve za platnosti zákona ze dne 8. listopadu 1928, čís. 184 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 16. února 1933, Rv II 427/31.)

Žalobce byl přijat podle usnesení žalované Okresní nemocenské pojišťovny dne 4. února 1927 do jejích služeb jako písařská síla za denní plat 30 Kč, nedostal dekret a nebyl podřízen kolektivní smlouvě. Žalobce za nemoci v roce 1928, počínajíc 25. červnem pobíral nemocenské podle zákona o nemocenském pojištění, a nepostupoval za nemoci v platu. Počínajíc 1. únorem 1928 byl plat žalobci zvýšen na 950 Kč měsíčně, což mu bylo sděleno přípisem ze dne 30. ledna 1928 s tím, že se služební poměr výlučně řídí podle zákona o obchodních pomocnících, odchylky od tohoto zákona mohou býti umluveny případ k případu.

Dne 7. června 1928 při vyjednáváních bylo zamítnuto zařazení žalobce do kolektivní smlouvy. Dne 1. prosince 1928 usneslo se představenstvo, by služební poměr se žalobcem byl rozváznán podle ustanovení zákona o obchodních pomocnících ke dni 31. března 1929. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované okresní nemocenské pojišťovně zaplacení 5.657 Kč, a to služného měsíčních 950 Kč za měsíce duben až srpen 1929, dále poměrné části vánoční remunerace a posléze příspěvku na dovolenou. Žaloba byla oběma nižšími soudy zamítnuta, odvolací soudem mimo jiné z těchto důvodů: Služební smlouva byla mezi stranami založena tím, že žalobce, jak prvý soudce zjišťuje, byl přijat do služby žalované strany podle usnesení ze dne 4. února 1927 jako písařská síla za denní plat 30 Kč a nedostal dekret. Při té příležitosti nebylo poukázáno na smlouvu kolektivní ani na zákon o obchodních pomocnících. Z tohoto zjištění vysvítá, že žalobce s počátku byl přijat jen jako výpomocná síla a kolektivní smlouvě vůbec nepodléhal. Podle smlouvy ze dne 22. listopadu 1925 byl by podléhal v prvním roce své služby zákonu o obchodních pomocnících, poněvadž se první rok služby považuje za službu na zkoušku. Zřízencem s pevným platem stal se žalobce 1. únorem 1928, jakž vysvítá z dopisu ze dne 30. ledna 1928. ve kterém se mu také sděluje, že jest podroben ustanovením zákona o obchodních pomocnících. Jest především rozhodná právní otázka, zda stranám, které jsou členy organizací, uzavřevších kolektivní smlouvu, jest nicméně volno učiniti si individuální služební úmluvu úchylnou od kolektivní smlouvy. Tuto otázku jest vzhledem k ustanovení § 6 zák. o obch. pom. zodpověděti kladně (viz též čís. 5587 sb. n. s.). Žalované straně bylo proto ponecháno na vůli, zda při přeměně služebního poměru žalobce jako výpomocné síly v poměru zřízence s pevným platem chtěla proti němu býti zavázána kolektivní smlouvou, či zda chtěla upravití jeho služební poměr na základě smlouvy individuální, odchylující se od ustanovení smlouvy kolektivní. Když žalovaná chtěla žalobce ve svých službách ponechati jen jako zřízence, podléhajícího zákonu o obchodních pomocnících a žalobce s tím nesouhlasil, mohl z toho vyvoditi důsledky a nemusil nabídnuté mu místo přijati. Zůstal-li žalobce přes to ve službách žalované, podrobil se tím mlčky též podmínkám služební smlouvy jí stanoveným (§ 863 obč. zák.). Na tom nemění nic okolnost, že se žalobce ústně u ředitele Z-a proti tomu ohradil a v dopise ze dne 4. května 1928 prohlásil, že nesouhlasí s tím, aby jeho služební poměr byl posuzován podle zákona o obchodních pomocnících, nýbrž že podléhá kolektivní smlouvě. Neboť žalovaná strana toto prohlášení žalobce nevzala na vědomí, nýbrž ve své odpovědi na jeho dopis opět zdůrazňovala, že jeho služební poměr jest posuzovati podle zákona o obchodních pomocnících, poněvadž nebyl na základě kolektivní smlouvy do služby přijat a nebyl do ní zařazen. Z tohoto, stranou žalovanou zaujatého stanoviska vysvítá, že neměla úmyslu, založiti služební poměr se žalobcem na základě smlouvy ze dne 22. listopadu 1925. Neboť i v tomto směru musel by býti výslovně nebo mlčky projeven souhlasný úmysl stran, služební poměr za-

lobcův podle této smlouvy upravití; takový úmysl neprojevil však ani žalobce, pokud byl ve službách žalované strany. Soud odvolací má proto v souhlasu s prvním soudem za to, že služební poměr žalobce jest posuzovati podle zákona o obchodních pomocnících na základě individuální smlouvy služební, kterou žalovaná strana se žalobcem uzavřela.

N e j v y š š í s o u d n e v y h o v ě l d o v o l á n í.

D ů v o d y:

Po právní stránce jest především rozhodné, jaká služební smlouva byla mezi stranami dojednána. Žalobce vyvozuje své nároky z kolektivní smlouvy zaměstnanců nemocenských pojišťoven, pokud se týče z usnesení představenstva žalované nemocenské pojišťovny ze dne 22. listopadu 1925. Avšak nižšími soudy bylo zjištěno, že žalobce byl přijat do služeb žalované původně usnesením ze dne 4. února 1927 jako písařská síla za denní plat 30 Kč, že mu nebyl vydán žádný dekret a že teprve dopisem žalované ze dne 30. ledna 1928 byl žalobci přiznán od 1. února 1928 pevný plat 950 Kč měsíčně s dodatkem, že jeho služební poměr se řídí výlučně podle zákona o obchodních pomocnících. Na základě toho odvolací soud správně vyložil a dovolatel tomu již ani neodporuje, že žalobce, pokud byl pouhým výpomocným zaměstnancem s denním platem, nepodléhal vůbec kolektivní smlouvě zaměstnanců nemocenských pojišťoven. Když později — od 1. února 1928 — žalovaná poskytla žalobci pevný plat měsíční, projevila při tom v dopisu ze dne 30. ledna 1928 žalobci jasně svou vůli, že se na jeho služební poměr nemá vztahovati kolektivní smlouva, nýbrž jen zákon o obchodních pomocnících, a žalobce nemohl pouhým projevem nesouhlasu proti zřejmé vůli žalované způsobiti, by se naň vztahovala smlouva kolektivní. Ježto šlo o novou úpravu služebního poměru, měla žalovaná na vůli, by se rozhodla buď pro úpravu smlouvou individuální nebo pro úpravu podle kolektivní smlouvy, a žalobce ji nemohl jednostranně donucovati, by se zařídila podle jeho přání, neboť — jak bylo podrobně vyloženo v rozhodnutí čís. 11.822 sb. n. s., na něž se dovolatel pro stručnost odkazuje, — jest individuální úmluva okresní nemocenské pojišťovny s jejím zaměstnancem o úpravě jeho služebních poměrů a požitků zásadně dovolena, třeba se odchyluje ve prospěch zaměstnavatelky od kolektivní smlouvy. Pokud pak dovolatel dovozuje, že prý tu nelze použiti ustanovení § 863 obč. zák., ježto žalobce se stanoviskem žalované projeveným v dopise ze dne 30. ledna 1928 nesouhlasil a proti němu protestoval, jest mu připomenouti, že pak neměl přijímati ani výhody, jež mu byly novou úpravou poskytnuty. Přijímal-li je však a zůstal-li dále ve službách žalované i po nové úpravě, dal tím zřetelně najevo, že sám netrvá na tom, aby byl nadále posuzován podle dosavadní (původní) smlouvy služební ze dne 4. února 1927, podle které byl přijat jako písařská síla výpomocná s denním platem, nýbrž že jest srozuměn s novou úpravou svého služebního poměru podle dopisu žalované ze dne 30. ledna 1928. Že se na žalobcův služební poměr vztahují usta-

novení zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. z., plyne ostatně i z předpisu § 2 čís. 2 tohoto zákona a nezáleží na tom, zdali žalobce jest s tím spokojen čili nic.

Zřejmě nesprávný jest dovolatelův názor, že nároku, aby byl posuzován podle kolektivní smlouvy, dosáhl automaticky již svým zaměstnáním a použitím, neboť ke vzniku každé smlouvy jest třeba projevu souhlasné vůle obou stran, kdežto v souzeném případě žalovaná jasně projevila svou vůli, že služební poměr žalobcův nemá býti posuzován podle smlouvy kolektivní. Usnesení představenstva žalované nemocenské pojišťovny ze dne 2. listopadu 1925 nelze vztahovati na služební poměr žalobcův, protože nebylo nižšími soudy zjištěno, že smluvní strany projevily souhlasnou vůli k tomu směřující, a žalobce sám uvádí v dovolání na č. l. 89 p. v., že se o usnesení ze dne 22. listopadu 1925 dověděl teprve během tohoto sporu a že mu jeho existence před podáním žaloby unikla. Pokud se v dovolání dovozuje, že výpověď usnesenou dne 1. prosince 1928 nelze považovati za platnou pro rok 1929 proto, že usnesení o ní bylo učiněno ještě za platnosti starého zákona ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. ve společné schůzi představenstva a dozorčího výboru, kdežto sdělení o výpovědi žalobci se stalo až v únoru 1929, tedy již za platnosti nového zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n., jest k tomu připomenouti, že o výpovědi se usneslo dne 1. prosince 1928 — jak bylo nižšími soudy zjištěno způsobem pro dovolací soud závazným — jen představenstvo žalované nemocenské pojišťovny, což vyhovovalo tehdy platným předpisům §§ 63 a 67 zákona čís. 221/1924 sb. z. a n., že tudíž usnesení o výpovědi se stalo řádně a platně, a že nepozbylo účinností tím, že bylo provedeno v únoru 1929 za platnosti zákona čís. 184/1928 sb. z. a n., který v § 67 a) odst. 1 f) teprve pro budoucnost vyhradil propouštění úředníků a zřízcův pojišťovny (mimo úředníky uvedené v § 69) usnesení společné schůze představenstva a dozorčího výboru. Byl-li služební poměr žalobcův výpovědí zaměstnavatelčinou zrušen dnem 31. března 1929, uznaly nižší soudy právem, že žalobci nepřísluší nárok na služné za další měsíce duben až srpen 1929, ani nárok na poměrnou část remuneraace na tyto další měsíce připadající. Žalobní nárok na zaplacení příspěvků na dovolanou v letech 1928 a 1929 nemůže býti vyvozován z kolektivní smlouvy ani z usnesení ze dne 22. listopadu 1925, ježto služební poměr žalobcův — jak bylo již vyloženo — nebyl jimi upraven.

Čís. 12365.

Přežil-li rodič právem vyděděný zůstavitele, mají jeho potomci právo na povinný díl, a to i za života svého rodiče, i po jeho smrti.

Šlo o syna právem vyděděného, uznal-li závěť, již byl vyděděn, a prohlásil-li, že nečiní na pozůstalost nároky. Tím však nebyl vyloučen nárok jeho potomků.

(Rozh. ze dne 17. února 1933; R I 1044/32.)

Žalobkyně jest manželskou dcerou Emanuela S-a, jenž zemřel v září 1928. Emanuel S. byl manželským synem Magdaleny S-ové, jež zemřela dne 15. července 1927, vydědivši v závěti ze dne 5. května 1927 svého syna Emanuela S-a, otce žalobkyně. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na dědicích po Magdaleně S-ové vyplacení svého povinného dílu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, o d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, řízení doplnil a věc znovu rozhodl. D ů v o d y: První soud má za to, že žalobkyni nepřísluší nárok na povinný díl po její babičce, poněvadž se její otec, syn zůstavitelky, vzdal každého nároku na pozůstalost po matce, a že proto nelze použití ustanovení § 780 obč. zák., podle něhož přísluší potomkům vyděděného dítěte nárok na povinný díl, i když vyděděný přežil zůstavitele. Jest nesporné, že otec žalobkyně a syn zůstavitelky byl zůstavitelkou vyděděn. Vzdání se každého nároku na pozůstalost otcem žalobkyně vidí první soud v tom, že podle zjištění prohlásil při roku ku projednání pozůstalosti, že si nečiní žádných dědických nároků, že dostal již za života zůstavitelky více, než ostatní dědicové, a dále, že proti matčině závěti nic nenamítal. Jde právě o to, zda mohlo ono prohlášení Emanuela S-a a okolnost, že nic nenamítal proti závěti, zbaviti jeho dceru, nynější žalobkyni, nároku na povinný díl podle § 780 obč. zák. V tom odvolací soud nesouhlasí s názorem prvního soudu a považuje za správné stanovisko odvolatelky, že tu nejde o zřeknutí se dědictví, po případě nároku na povinný díl působící i proti žalobkyni. Zákon zná zřeknutí se dědictví a odmítnutí dědictví. Zřeknutí se dědictví jest smlouvou mezi zůstavitelem a budoucím dědicem (§ 551 obč. zák.). O ten případ tu nejde. Odmítnutím dědictví je prohlášení povolání k dědictví, že dědictví nepřijímá (§ 805 obč. zák.). To se v souzeném případě rovněž nestalo. Emanuel S. závětí vyděděný uznal závěť a řekl, že na pozůstalost nečiní nároků. Jemu dědictví nenapadlo, ana tu byla platná závěť z dědictví ho vylučující. Jeho prohlášení jen znamená, že neodporuje svému vydědění. Tím nemůže býti nárok podle § 780 obč. zák. pro jeho dceru vyloučen. Jen zřeknutí se dědictví a podle okolností i odmítnutí napadlého dědictví vylučuje z dědictví potomky toho, kdo se zřekl anebo odmítl, což platí i o povinném dílu, kterého se právě Emanuel S. nemohl vzdáti, uznáv své vydědění (§ 767, 768 obč. zák.). Trebaže tedy otec žalobkyně zůstavitelkou přežil, má žalobkyně nárok na povinný díl po zůstavitelce podle § 780 obč. zák., ovšem předpokládajíc, že nebyl vyčerpán tím, co by se otci žalobkyně započítalo na povinný díl podle §§ 787, 788 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Napadené usnesení odpovídá jak stavu věci tak i zákonu a vývody rekursu nejsou způsobilé vyvrátiti správné důvody usnesení odvolacího soudu, na něž se odkazuje. K vývodům rekursu jest připomenouti toto:

O výkladu ustanovení § 780 obč. zák. v doslovu § 65 III dílčí novely pojednal podrobně prof. Dr. Krčmář v Právniku roku 1918 str. 53 a následující. Podle výkladu toho, od něhož nejvyšší soud neshledává zaujmouti stanovisko odchylné, jest rozeznávati čtyři různé případy, zda totiž rodič právem vyděděný zemřel před zůstavitelem nebo zda rodič, který nebyl právem vyděděn, zemřel před zůstavitelem, nebo zda rodič právem vyděděný přežil zůstavitele, nebo zda rodič, který nebyl právem vyděděn, přežil zůstavitele. V souzeném případě rodič právem vyděděný přežil zůstavitele, a tu mají jeho potomci právo na díl povinný, a to jak za života svého rodiče tak i po jeho smrti. Že šlo tu o syna právem vyděděného, správně dovodil odvolací soud, zjistiť, že tento — Emanuel S. — závětí vyděděný uznal závěť a řekl, že nečiní na pozůstalost nároků, a usoudiv, že jeho prohlášení jen znamená, že neodporuje svému vydědění. Tím ovšem nemohl býti vyloučen nárok žalobkyně jako dcery vyděděného Emanuela S-a ve smyslu § 780 obč. zák., jak rovněž správně dovodil odvolací soud. Nebylo to vzdání se povinného dílu, jak žalovaní se snaží dolíčiti, nýbrž uznání správnosti závěti, kterou Emanuel S. byl vyděděn, neboť Emanuel S. nemohl se vzdání práva, které neměl, a proto jest toto prohlášení otce žalobkyně bez významu pro oprávnění žalobkyně dle § 780 obč. zák., které jest jejím samostatným nárokem. Nelze-li v prohlášení Emanuela S-a shledávati vzdání se povinného dílu (nároku na povinný díl), padají tím veškeré důsledky, vyvozované žalovanými z předpokladu opačného. Správně tedy usoudil odvolací soud, že, i když otec žalobkyně přežil zůstavitelku, má žalobkyně nárok na povinný díl po své babičce Magdaleně S-ové podle § 780 obč. zákona. Poněvadž pak prvý soud byl náhledu odchylného, že žalobkyně nemá nároku na povinný díl již z toho důvodu, že otec její pravoplatně se vzdal jakéhokoliv nároku na pozůstalost své matky Magdaleny S-ové, nezabýval se blíže dalšími okolnostmi pro vypočtení povinného dílu rozhodnými, a odvolacímu soudu nestačily výsledky řízení k rozhodnutí věci, správně odvolací soud podle § 496 čís. 2 a 3 c. ř. s. zrušil rozsudek prvního soudu.

Čís. 12366.

Předpisy zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 2. července 1924, čís. 177 sb. z. a n., platí i při exekuci na dávky, vyplácené Všeobecným pensijním ústavem nebo připuštěnými náhradními ústavami, pokud neodporují předpisu § 46 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n.

Předpis § 3 zákona čís. 314/20, připouštějící započítání příplatků jen při vedení exekuce osobou, k vůli které byl příplatek vyměřen, není v rozporu s ustanovením § 46 zákona čís. 26/29.

Při exekuci, kterou vede manželka pro své výživné, nelze do důchodu pojištěnce započítati výchovný příplatek, o který se zvyšuje jeho důchod podle § 22 zák. čís. 26/29.

(Rozh. ze dne 17. února 1933, R I 31/33.)

Soud první stolice povolil k návrhu manželky proti manželé exekuci k vydobytí a k zajištění výživného zabavením polovice pensijních důchodů dlužníka, vyplácených mu Pensijním ústavem průmyslu cukrovarnického v Praze. Dlužník i poddlužník podali rekurs proti povolujícímu usnesení, pokud jím byla povolena exekuce uhrazovací a zajišťovací také na polovinu vychovávacího příspěvku k pensijnímu důchodu. Rekursní soud vyhověl rekursu a zamítl exekuční návrh na zabavení polovice pensijních důchodů dlužníka, pokud v sobě zahrnoval i vychovávací příplatek na dítě. **Důvody:** Jde o vydobytí a zajištění výživného manželky. Jest tudíž samozřejmé, že vychovávací příplatek na dítě ve smyslu § 22 zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n. nelze započítati do polovice důchodů zabavených pro manželčino výživné, ježto příspěvek na dítě není jen zvýšením důchodu invalidního, nýbrž má zvláštní účel, totiž, sloužiti k výživě dítěte, a jen to by mohlo nařídit exekuci pro pohledávku svého výživného. Tomu nasvědčuje obdoba § 3 zákona čís. 314/1920 sb. z. a n. I když § 46 cit. zák. výslovně to neuvádí, nelze, jde-li o pohledávku jiné osoby, než dítěte, příspěvek na toto dítě postihnouti exekucí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky.

Důvody:

Nelze schváliti výklad, který dovolací rekurs dává ustanovení § 46 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n. O exekuci na pensijní důchody, vyplácené Všeobecným pensijním ústavem nebo připuštěnými náhradními ústavami, nebylo v zákoně ze dne 16. prosince 1906 čís. 1 ř. zák. z roku 1907 ustanovení, nýbrž platily v té příčině předpisy čl. II zákona ze dne 26. května 1888, čís. 75 ř. zák. a čl. IX čís. 10 uv. zák. k ex. ř. Od 1. října 1914, kdy nabylo platnosti císařské nařízení ze dne 25. června 1914 čís. 138 ř. zák. nastala změna potud, že exekuce na pojistné dávky byla připuštěna jen v případech uvedených v § 19 a) čís. 1 a 2 tohoto nařízení, jinak byla prohlášena za nepřipustnou. Pokud exekuce byla přípustná, zejména tedy podle § 19 a) čís. 1 pro zákonné nároky na výživné, zůstaly jinak v platnosti předpisy zák. čís. 75/1888 a čl. IX čís. 10 uv. zák. k ex. ř., zejména předpis o existenčním minimu, poněvadž čís. nařízení čís. 138/1914 nechtělo postavení pojištěnce zhoršiti, nýbrž zlepšiti. Zákon čís. 75/1888 byl nahrazen zákonem ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 2. července 1924, čís. 177 sb. z. a n. Ten (v § 6) zrušil všechny předpisy, které odporovaly jeho ustanovením, zejména veškeré dosavadní předpisy, kterými exekuce na některé ze služebních platů, uvedených v § 1, nebo na výslužné, odbytné a zaopatřovací platy, uvedené v § 2, byla zcela nebo z části vyloučena. Tím pozbyl předpis § 19 a) čís. nař. ze dne 27. června 1914, čís. 138 ř. z. platnosti, a přípustnost exekuce na nároky pojištěnců z pensijního pojištění řídila se výlučně podle ustanovení zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n.

Zákonem ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n. (§ 46) byla opětně zavedena nezabavitelnost pojistných nároků z důchodů s výjimkou ustanovenou v čís. 1. a 2. tohoto paragrafu. Exekuce pro zákonné výživné byla ustanovením čís. 1 přípustěna až do polovice dávky. Podle § 197 tohoto zákona pozbyla platnosti dnem jeho účinnosti ustanovení dosavadních právních předpisů, upravujících stejné předměty jako tento zákon, »pokud nejsou tímto zákonem výslovně zachována v platnosti nebo se z něho jinak nepodává«. Zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. nebyl sice výslovně zachován v platnosti, ale z úvahy, že účelem ustanovení § 46 bylo zřejmě zvětšiti ochranu pojištěnců před jejich věřiteli, vyplývá, že zákonodárce nezamýšlel pro obor pensijního pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách úplně zrušiti platnost zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n., nýbrž chtěl ho i pro tento obor ponechat v platnosti, pokud neodporuje předpisu § 46 cit. zák. (stejně Gallas Výklad k zákonu o pensijním pojištění str. 133). Předpis § 3 odst. (2) zákona čís. 314/20, připouštějící započítání příplatků jen při exekuci osobou, k vůli které byl příplatek vyměřen, není v rozporu s ustanovením § 46 zákona 26/29, nýbrž naopak jej doplňuje a zjednáva průchod správné zásadě, že výchovné, o které byly zaopatřovací požitky zvýšeny vzhledem k tomu, že pojištěnec musí nésti náklad na výživu nebo výchovu určité osoby, nemá býti odnímáno tomuto svému účelu. Opačný názor by vedl k tomu, že by částka, na kterou by manželka mohla vésti exekuci pro své výživné, byla tím větší, čím by byl větší počet nezaopatřených dětí pojištěncových, ačkoliv počtem dětí vzrůstá i břímě, které pojištěnec ukládá povinnost dětí vyživovati, kdežto potřeby manželky o sobě se tím nijak nezvětšují. Jest tedy přisvědčiti rekursnímu soudu, že při exekuci, kterou vede manželka pro své výživné, nelze do důchodu pojištěnce započítati výchovný příplatek, o který se zvyšuje jeho důchod podle § 22 zák. čís. 26/1929.

Čís. 12367.

Exekuce na základě říšskoněmeckého rozsudku.

Pokud nebylo odporu (§ 83 ex. ř.) právoplatně vyhověno, může býti rozhodnuto o rekursu povinného proti povolení exekuce.

K průkazu, že právní věc podle ustanovení platných v tuzemsku o příslušnosti mohla býti zahájena ve státě říšskoněmeckém, nestačí doklad o tom, že spor proti povinnému byl zahájen u říšskoněmeckého soudu podle §§ 23 a 29 něm. c. ř. s., aniž doklad o tom, že hypoteční dluh povinného byl podle zákona splatný v Německu a že povinnému přísluší proti kupiteli nemovitosti v Německu nárok na vyrovnání zhodnocení.

(Rozh. ze dne 17. února 1933, R I 44/33.)

Soud první stolice povolil exekuci na základě říšskoněmeckého exekučního titulu. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurent má pravdu, že je procesně nehospodárné provésti řízení o odporu proti exekuci dříve, než bylo právoplatně rozhodnuto o rekursu do povolení exekuce. To nebrání rozhodnutí o dovolacím rekursu. Nezáleží na tom, že rozhodnutí o odporu odporuje si s usnesením o rekursu, neboť, pokud nebylo odporu právoplatně vyhověno (ve skutečnosti byl zamítnut), může býti rozhodnuto o rekursu povinného proti povolení exekuce. Nesprávným je názor dovolacího rekurenta, že v rekursu nebylo přípustné uplatňovat nepřislušnost německého soudu z důvodu, že vývody o ní v rekursu by byly nepřislušnou novotou a že tedy nepřislušnost mohla býti uplatněna jen odporem. Podle vládní vyhlášky čís. 131/1924 a § 328 čís. 1 něm. c. ř. s. neuznávají německé soudy tuzemské rozsudky a nepřiznávají vykonatelnost, když zdejší soudy nebyly příslušné podle německých zákonů a žalovaný, který podlehl, je německým příslušníkem. V důsledku vzájemnosti onou vládní vyhláškou podle § 79 ex. ř. zaručené nemůže ani tuzemský soud přiznati vykonatelnost rozsudku německého soudu, je-li žalovaný, který podlehl, tuzemcem a německé soudy nebyly příslušné podle československých zákonů. V Německu může býti vedena exekuce podle § 722 c. ř. s., byla-li uznána rozsudkem o vykonatelnosti přípustnost exekuce. Protože však zdejší právo nezná zvláštní delibrační řízení a spor o vykonatelnost cizozemského rozsudku, vyjmouc případy odporu, jest při povolování exekuce dle německého exekučního titulu použití všeobecných předpisů exekučního řádu. Podle § 54 čís. 3 ex. ř. má vymáhající věřitel udati v exekučním návrhu vše, čeho je podle povahy případu potřeba pro nařízení, jež soud povolující neb exekuční má vydati pro vedení exekuce. Podle § 3 ex. ř. stane se povolení exekuce bez ústního jednání a slyšení odpůrce, leč by v zákoně něco jiného bylo nařízeno. Pro povolení exekuce na základě cizozemského exekučního titulu není v zákoně nic odchýlného předepsáno. Podle § 55 druhý odstavec ex. ř. má pak vymáhající věřitel dokázati všechny okolnosti, jež jsou podstatné pro navrhované soudcovské rozhodnutí nebo opatření. Bylo tedy věci vymáhajícího věřitele, by v exekučním návrhu tvrdil a prokázal, že je splněna také podmínka podle § 328 čís. 1 něm. c. ř. s., t. j., že německý soud jest příslušný podle československých zákonů, ježto povinný podlehl ve sporu, nebylo sporu o tom, že je tuzemcem, a vymáhající věřitel tím, že poukazoval v důvodech návrhu na ustanovení § 80 čís. 1 ex. ř., sám to přiznal. Ale podmínky § 328 čís. 1 něm. c. ř. s. vymáhající věřitel v návrhu neprokázal, ba ani netvrdil. Tvrdil v tom směru jen, že spor byl zahájen u zemského soudu v Drážďanech podle ustanovení §§ 23 a 29 něm. c. ř. s., z čehož dovozoval, že byl spor zahájen podle směrnic platných v tuzemsku o příslušnosti. Tím však tvrdil jen příslušnost německého soudu podle německých zákonů, nikoli podle tuzemských. Stěžovatelem k exekučnímu návrhu přiložený ověřený překlad §§ 23 a 29 něm. c. ř. s., jímž patrně chtěl doličiti příslušnost německého soudu podle obdob-

ných předpisů §§ 99 a 88 j. n., neopodstatňuje totiž tuto příslušnost ani ve spojení s předloženými doklady (vyhotovením rozsudku zemského soudu v Drážďanech ze dne 24. března 1930, usnesením o útratách a usnesením ze dne 4. prosince 1930 o odsouzení žalovaného k zaplacení zálohy 1.500 marek za účelem odstranění jeho závazku k zaplacení zhodnocovací částky). Jimi nebylo prokázáno, že zemský soud v Drážďanech byl příslušný podle tuzemských zákonů, protože v těchto dokladech není o příslušnosti vůbec zmínky. Jako bydliště žalovaného a povinného jsou vedeny Trnovany u Teplic, tedy obec tuzemská a z listin neplyne, že zhodnocený dluh měl být dle dohody splněn v Německu, ani že žalovaný měl v Německu majetek a neměl tam bydliště, jakž vyžadují §§ 88 a 99 j. n. Vývody dovolacího rekurenta o tom, že byla v Německu pro žalovaného založena příslušnost podle §§ 88 a 99 j. n., protože hypoteční dluh byl splatný v Drážďanech a protože žalovanému příslušel proti kupiteli reality R-ovi nárok na vyrovnání zhodnocení, jsou jednak novotami v opravném řízení rekursním nepřijatelnými, jednak ani samými vývody rekurentovými není opodstatněna příslušnost podle řečených ustanovení tuzemského práva, protože netvrdil, že dluh byl splatný v Německu podle dohody, jak to předpokládá § 88 j. n., který nemá na zřeteli splnění podle zákona, a protože dále pouhé stěžovatelovo tvrzení o sudišti podle § 99 j. n., protože povinný má proti R-ovi vyrovnací nárok, není důkazem takového nároku. Vždyť nebylo ani tvrzeno, že R. převzal dluh žalovaného nebo hypoteku a že byl proto povinen žalovaného zprostiti závazku a platiti za něho dluh, nýbrž naopak bylo tvrzeno, že R. dluh nepřevzal, že mu měla být realita odevzdána a také byla odevzdána bez břemen. Již proto není tu průkazu o vyrovnacím nároku podle § 242 něm. obč. zák.

Čís. 12368.

Oprávnění poddlužníka k rekursu proti platební záповědi nepředpokládá porušení jeho práv.

Pro přípustnost platební záповědi a pro povolení exekuce nezáleží na tom, zda dlužníku skutečně přísluší právo, které je předmětem exekuce.

Návrh na povolení exekuce proti pozůstalosti po zesnulém členu družstva zabavením jejího nároku na výplatu podílu v družstvu nelze zamítnouti proto, že v exekučním návrhu není uvedeno, že nenastal případ pokračování členství v družstvu, protože podle stanov přísluší členům právo na výplatu jen, když dědicové po smrti ve členství pokračovati nechtějí.

Předmětem exekuce proti členu družstva podle § 56 zákona o společnostech může být jen to, co člen má požadovati již následkem dřívějšího vystoupení, nebo to, co mu připadne na základě vyloučení, které způsobil vymáhající věřitel.

Vymáhající věřitel musí již v návrhu na povolení exekuce udati, zda případ vyloučení člena, na jehož vypořádací podíl vede exekuci, již nastal, proč a kdy. Údaj, že povinný byl členem společenstva a že podle stanov vyloučení členové mají nárok na podíl podle bilance roku vyloučení, při čemž není tvrzeno, zda vyloučení nastalo, či zda je teprve vymáhající věřitel má způsobiti, nestačí k povolení exekuce na vypořádací podíl povinného.

(Rozh. ze dne 17. února 1933, R I 65/33.)

K vydobytí peněžité pohledávky navrhl vymáhající věřitel proti pozůstalosti po zesnulém členu družstva povolení exekuce zabavením nároku pozůstalosti podle § 15 stanov obecně prospěšného družstva za družstvem na přebytek, jenž vyplyne z bilance na rok 1932, a příkázáním zabaveného nároku k vybrání. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud k rekursu družstva exekuční nárok zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurent neprávem vytýká, že poddlužník nebyl oprávněn k rekursu. § 294 ex. ř. připouští rekurs poddlužníka proti platební záповědi a neklade za podmínku porušení jeho práv. Zákon chce chrániti i poddlužníkovy zájmy tím, že mu dává možnost napadnouti zákonitost platební záповědi a tím i zákonitost povolení exekuce. Nezákonným povolením může být poddlužník postižen ve svých zájmech, třeba nebylo porušeno jeho právo, nýbrž právo dlužníkové. Proto je výtky, že poddlužník nebyl oprávněn k rekursu, neopodstatněna.

Pro přípustnost platební záповědi a pro povolení exekuce nezáleží na tom, zda dlužníku skutečně přísluší právo, které je předmětem exekuce. To nepřisluší zkoumati exekučnímu soudu, který vyřizuje návrh exekuční jen podle jeho vlastních údajů bez ústního jednání a bez slyšení odpůrce (§§ 3 a 55 ex. ř.). Dovolací rekurent proto vytýká právem, že se rekursní soud neměl obíratí tím, zda podle stanov povinnému skutečně přísluší zabavené právo.

Rekursní soud zamítl nárok proto, že dovolací rekurent neuvedl, že nenastal případ pokračování členství v družstvu, protože podle stanov přísluší členům právo na výplatu jen, když dědicové po smrti člena ve členství pokračovat nechtějí. Pokud se tento důvod týče toho, že povinnému nepřisluší právo na zabavený nárok, není odůvodnění rekursního soudu případné. Ale přes to není dovolací rekurs odůvodněn. Podle zákona nepřipouští se exekuce na věci, pohledávky a práva, příslušející ke společenskému jmění nebo na podíl na nich. Předmětem exekuce může být jen to, co je člen oprávněn požadovati na úrocích nebo podílu na zisku a co mu v případě zrušení společenstva nebo vyloučení při vypořádání připadne (§ 56 zákona o společnostech).

Aby vyloučení mohlo nastati, dává § 59 zákona o společenstvech věřiteli, který si po bezúspěšném provedení exekuce na soukromé jmění člena vymohl exekuci na pohledávku člena při vyloučení, právo žádati vyloučení povinného po předběžné výpovědi ze členství. Předmětem exekuce může tedy býti podle okolností buď to, co člen již následkem dřívějšího vystoupení má k požadování, nebo to, co mu případně na základě vyloučení, které způsobí vymáhající věřitel. Vymáhající věřitel nežádal a neuvedl v návrhu, že žádá zabavení toho, co následkem dřívějšího vyloučení má pozůstalost požadovati. Neuvedl, že podmínky pro vyloučení již nastaly. Žádal prostě o zabavení nároku pozůstalosti (správně dědiců § 15 stanov) na výplatu podílu vyúčtovaného podle bilance za rok 1932, tedy patrně ke dni 31. prosince 1932. Podle § 54 odst. 3 ex. ř. je třeba, by vymáhající věřitel uvedl v návrhu vše, co je podle povahy případu nutné pro nařízení, jež soud povolující exekuci nebo soud exekuční má vydati pro vedení exekuce. A podle § 55 druhý odstavec ex. ř. má to i věřitel prokázati, je-li toho potřeba. Soud povolující exekuci musí míti v přednesu a odůvodnění návrhu dostatečný podklad pro úsudek, zda jeho nařízení zákazu výplaty bude odpovídat právu. Neníť myslitelné, by vymáhající věřitel vymáhal beze všeho podkladu zákazy, které by poddlužník ani nemohl splniti a jež by byly nezákonné, a aby soud exekuci povolující podle nedostatečných údajů návrhu nutil povinného nebo poddlužníka k rekursu, v němž by tento teprve musel uváděním novot opodstatňovati nepřipustnost nebo neodůvodněnost platební záповědi a povolení exekuce. Vymáhající věřitel musil již v návrhu udati, zda případ vyloučení člena, na jehož vypořádací podíl vede exekuci, již nastal, proč a kdy. Údaj, že zemřelý povinný byl členem společenstva a že dle § 15 stanov vyloučení členové mají nárok na podíl podle bilance roku vyloučení, při čemž není tvrzeno, zda vyloučení nastalo, či zda je teprve vymáhající věřitel má způsobiti, nestačí, by soud mohl posouditi, zda se zákaz výplaty může týkati vypořádacího podílu podle bilance za rok 1932, jak to vymáhající věřitel navrhoval. Vždyť nebylo uvedeno, že případ vyloučení již nastal v tomto roce a proč, a nastal-li, bylo by zabavení podílu za rok 1932 nevyovězeného nezákonné.

Čís. 12369.

Presumptivní plné moci podle čl. 47 obch. zák. nemůže se dovolávat ten, komu nedostatek zmocnění musil býti při patřičné pozornosti znám.

Nebyl-li bezelstným zmocněnec, nelze ani zmocnitele pokládati za bezelstnou osobu při uplatnění presumptivního zmocnění podle čl. 47 obch. zák.

(Rozh. ze dne 17. února 1933, Rv I 1396/31.)

Žalobkyně domáhala se na Růženě K-ové a na Františku K-ovi náhrady škody, ježto žalovaní neodvolali včas zásilky vajec, u žalobkyně

prý objednané. Procesní soud první stolice vyhověl žalobě proti Františku K-ovi, žalobu proti Růženě K-ové zamítl. K odvolání žalobce odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Pokud dovolatel vytýká vadnost odvolacímu řízení proto, že ani odvolací soud neprovedl důkaz svědky v první stolici nabídnuté o tom, že druhý žalovaný činil veškeré obchody a objednávky pro prvou žalovanou v jejím zastoupení a z jejího příkazu, ač odvolací soud byl by jinak jej pokládal za významný pro posouzení otázky, zda nebylo spolužalovaného pokládati za obchodního zmocněnce podle čl. 47 obch. zák., v kterémžto případě by byla jediné prvá žalovaná z obchodu dne 23. srpna 1926 jím uzavřeného oprávněna a zavázána, a jen vzhledem k opožděnosti svépomocného prodeje vajec dovolatelem, jenž nešel na její vrub, měl za to, že nebylo důkazů těch potřeba, — není výtka ta opodstatněna, neboť nehledě ani k příslušnému odůvodnění napadeného rozsudku, má i dovolací soud za to, že nabídnuté důkazy byly nerozhodné pro posouzení věci. Důkaz onen měl sloužiti k prokázání okolností, že druhý žalovaný byl obchodním zmocněncem po rozumu čl. 47 obch. z. v živnosti své manželky. Zákon sice dopouští ve prospěch poctivých třetích osob činiti z určitých skutkových premisí závěr na zmocnění určitého objemu »mlčky uděleného« čili presumptivní plné moci. a poskytuje tím vlastně právní ochranu třetím osobám, v jejich prospěch a v mezích jejich poctivosti a víry tím, že dopouští účinky přímého zastoupení na újmu zastoupeného i ze zastupovacích jednání nezmocněných zástupců. Dokáže-li se však, že nedostatek zmocnění musil býti třetí osobě při pravidelné pozornosti znám, je vyloučena takováto presumptivní plná moc, chránit se jen poctivý a normálně dbalý. Podle rozsudkového zjištění prvním soudem učiněného, jež v odvolacím řízení nedoznalo změny, odmítla první žalovaná dne 23. srpna 1926 vůbec jednati se zástupcem dovolatelovým W-em o koupi vajec, jej dokonce z bytu vykázala, když nabídku vajec opětoval, a teprve večer dal si řečený zástupce vyvolati druhého žalovaného a s ním učinil uzávěrku na 75 beden vajec, kterou podepsal druhý žalovaný svým jménem »František K.« a jen jemu ji dovolatel také potvrdil, tedy nikoli první žalované. Tato dala jasně najevo svou vůli vůči zástupci dovolatelovu, že nechce s tímto obchodem nic míti, odmítla veškeré jednání, z čehož musil dovolatelův zástupce usouditi, že objednávka uzavřená s Františkem K-em se stala bez jejího souhlasu a zmocnění jen na jméno Františka K-a a podle toho byla v tomto případě vyloučena presumpe obchodního zmocnění jeho podle čl. 47 obch. z. Neoznámil-li W. celý tento postup při uzavírání objednávky svému zmocniteli dovolateli —, dopustil se chyby, jejíž důsledky nese podle § 1017 obch. z. dovolatel, a nelze proto ani jej pokládati za poctivou osobu při uplatnění presumptivního zmocnění dle čl. 47 obch. z. Byl proto zby-

tečný v tomto případě nabízený důkaz o tom, že druhý žalovaný prováděl veškeré obchody a činil objednávky za první žalovanou, obzvláště také proto, že bylo prvním soudem zjištěno, že tato ani dodatečně objednávku vajec manželem učiněnou neschválila a jej k ní nezmocnila.

Čís. 12370.

Rízení o námitkách proti platebnímu příkazu (mandátu) podle § 548 c. ř. s., neslouží k přezkumu otázky, zda jsou tu formální předpoklady pro jeho vydání, nýbrž zda obстоjí hmotně. Lze zrušit platební příkaz i s obmezením, že se žaloba zamítá jen na ten čas.

Nezáleží na tom, že zažalované úrokové splátky dospěly před vynešením rozsudku první stolice, když nárok toho času nemohl být přisouzen z jiných důvodů.

Nedoplatek kupní ceny nepozbyl této své povahy tím, že prodatel ho neobdržel, že byl knihovně zajištěn na prodaných nemovitostech a že se ho kupitel zavázal úrokovatí.

Zavázal-li se prodatel kupiteli, že se postará o výmaz poznámky záboru do určité doby ode dne podpisu smlouvy a převzal-li podle stavu věci i závazek postaratí se o výmaz nepřevzatých závazků, nemůže se domáhatí prodatel na kupiteli zaplacení (zbytku) kupní ceny, dokud nebyla vymazána poznámka záboru a zaveden knihovní pořádek a vzhledem k nepříznivým majetkovým poměrům prodatele se musí státi i odbřemenění předem. V takovém případě jest nedostatek nabídky vzájemného plnění důvodem pro zamítnutí žaloby (o zaplacení nedoplatku kupní ceny) pro tentokráte.

(Rozh. ze dne 17. února 1933, Rv I 1422/31.)

Žalovaný koupil od žalobkyně velkostatek a zavázal se, že bude platit žalobkyni ze zbytku kupní ceny 900.000 Kč púlletně 6% úrok a z úroku včas nezaplaceného 6% úrok z prodlení. Tvrdíc, že žalovaný nezapravl ještě ani jednu splátku, vymohla si žalobkyně platební příkaz na zaplacení úrokových splátek celkem 243.000 Kč. Žalovaný namítl, že úrokové splátky nejsou dosud dospělé, ješto nedoplatek kupní ceny náležel žalobkyni podle trhově smlouvy, podle níž žalobkyně převzala proti žalovanému závazky jako protiplnění, jimž až dosud nedostála. Procesní soud první stolice platební příkaz zrušil a žalobu pro tentokráte zamítl. Důvody. Nárok žalobkyně na zaplacení zažalovaných úroků od 8. června 1926 v celkové částce 243.000 Kč s úroky z prodlení ze zbytku kupní ceny 900.000 Kč za tři čtvrtiny velkostatku, jest odůvodněn trhovou smlouvou ze dne 8. června 1926. K námitce promlčení úroků starších tří let uplatňované žalovaným teprve při ústním jednání dne 4. listopadu 1930 nelze přihlížeti, poněvadž platební příkaz v rozkazním řízení ze dne 20. června 1930, kterým bylo žalovanému přikázáno zaplacení zažalovaných úroků, byl mu doručen

dne 28. června 1930 a námitky podané po uplynutí čtrnáctidenní lhůty po doručení platebního rozkazu (§ 550 druhý odstavec c. ř. s.) jest podle § 552 druhý odstavec c. ř. s. bez jednání zamítnouti. Žalovaný tvrdí, že žalobkyně nemůže se na něm domáhatí placení úroků z nedoplatku kupní ceny dříve, dokud sama svým závazkům ze smlouvy nedostála. Žalobkyně sice v trhově smlouvě ze dne 8. června 1926 nepřevzala výslovně povinnost k výmazu nepřevzatých knihovních dluhů, jest však přirozeno, že jest povinna postaratí se o výmaz těchto dluhů; neboť žalovaný převzal na srážku z kupní ceny jen zaplacení části pohledávky československého eráru 200.000 Kč a pohledávky družstevní banky 500.000 Kč; žalobkyně také svou depurační povinnost uznává, přes to se však nepostarala dosud o výmaz nepřevzatých knihovních dluhů v celkové výši 578.899 Kč. V písemné smlouvě není uvedena lhůta, do které má býti depurace provedena, zástupce žalobkyně však prohlásil při jednání o modalitách smlouvy a o předluzení velkostatku, že může provést depuraci do šesti neděl; strany tedy měly na mysli, že depurace bude provedena v dohledné době. Mimo to na nemovitostech zapsaných ve vložce čis. 38 dosud jest vloženo právo vlastnické na polovici nemovitosti Ottu N-ovi, jakkoliv žalobkyně prodala žalovanému tři čtvrtiny těchto nemovitostí; ze smlouvy ze dne 8. června 1926 nijak neplyne, že není povinností žalobkyně postaratí se o zavedení knihovního pořádku v tomto směru. Konečně nebyl žalobkyni proveden výmaz poznámky záboru ohledně rustikálií, jakkoliv se smlouvou zavázala, že se postará o výmaz této poznámky nejdéle do tří měsíců po podpisu smlouvy. Žalobkyně nesplnila tedy své smluvní povinnosti tím, že dosud neodevzdala žalovanému čtvrtinu nemovitosti ve vložce čis. 38, že mu sice odevzdala ostatní nemovitosti, avšak zatížené nepřevzatými dluhy, a neopatřila zrušení záboru u rustikálií. Žalobkyně nesplnila své smluvní závazky, ač ode dne uzavření smlouvy uplynuly již více než čtyry roky, a ač se soudním smírem ze dne 26. února 1929 zavázala k výmazu hypotekárních dluhů a ke knihovnímu převodu vlastnického práva ke čtvrtině nemovitosti ve vložce čis. 38 poz. knihy na žalovaného do 28. února 1930 a ač tento nárok žalovaného byl na ní exekučně vymáhán; naopak podala ještě opoziční žalobu. Z těchto okolností jest dovoditi, že žalobkyně není hotova své smluvní závazky splniti. Na prodaných nemovitostech jest sice zajištěn pro žalobkyni nedoplatek z kupní ceny v částce 900.000 Kč, naproti tomu však ručí žalovaný jako vlastník hypoteky za dluhy žalobkyně dosud knihovně nevymazané ve výši 578.899 Kč 35 h vedle úroků ve značné výši, takže, kdyby byl žalovaný nucen platit žalobkyni úroky z nedoplatků kupní ceny, kdešto žalobkyně nepřevzatých dluhů by neplatila, mohlo by se státi, že nedoplatek kupní ceny by byl vyčerpán, zejména, ana v nedoplatku tom jest zahrnuta i kupní cena za čtvrtinu lihovaru, jehož vlastnictví žalobkyně žalovanému dosud neopatřila, nehledíc ani k tomu, že žalovaný uplatňuje proti žalobkyni nároky z náhrady škody ve výši 650.716 Kč 67 h následkem nesplnění jejich smluvních závazků a není jisto, zdáli a které z těchto nároků budou uznány. Žalovaný proto prá-

vem uplatňuje zadržovací právo podle § 1052 obč. zák. Jelikož se žalobkyně domáhá žalobou úroků z nedoplatku kupní ceny bez vzájemného plnění, bez něhož nárok ten nemá, jest její žaloba předčasná, pročež byl platební příkaz zrušen a žaloba byla pro tentokráte zamítnuta. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání opřené o dovolací důvody § 503 čís. 2 a 4 c. ř. s. není důvodné. K dovolacímu důvodu § 503 čís. 2 c. ř. s.: Řízení o námitkách proti platebnímu příkazu (mandátu), vydanému podle § 548 c. ř. s., neslouží k přezkumu otázky, zda jsou tu formální předpoklady pro jeho vydání, nýbrž zda ob stojí hmotně, t. j. zda a pokud nárok jím přiznaný jest po právu, a rozhodnutí o námitkách nabývá materiální právní mocí a rozhoduje se jím spor věcně. Lze tudíž podle § 553 c. ř. s. zrušiti platební příkaz i s obmezením, že se žaloba zamítá jen na ten čas, a jest proto výtká činěná v této příčině soudu druhé stolice nedůvodná, nehledíc k tomu, že tímto obmezením nebyla by postížena žalobkyně, nýbrž žalovaný, jenž kromě námitky, že žalobkyně nesplnila smlouvu, také namítal, že žalobkyni nedluží vůbec nic, jenž se však spokojil s rozsudkem zamítajícím žalobu pro tentokráte. Ale odvolací soud, zamítnuv s prvním soudem žalobu na ten čas, aniž to bylo zvlášť žádáno, neporušil ani předpis § 405 c. ř. s., an tím nepřičknul žalobkyni něco, co nebylo navrženo, nýbrž jí nepřičknul vůbec nic, a za to vyhověl návrhu žalovaného na zrušení platebního příkazu a na zamítnutí žaloby, jen že mu nevyhověl úplně. Předpis § 406 c. ř. s., že lze odsouditi ku plnění jen, když dospělost již nastala v čase vynesení rozsudku, jest toliko výrazem všeobecné procesní zásady, že podle doby vynesení rozsudku prvního soudu jest posuzovati předpoklady pro právní ochranu nároků vůbec. Nezáleží proto ani na tom, že zažalované úrokové splátky dospěly před vynesením rozsudku první stolice, když nárok toho času nemohl býti přisouzen z jiných důvodů.

K dovolacímu důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s.: Podle tržové smlouvy ze dne 8. června 1926 převzal žalovaný na srážku z kupní ceny 1.800.000 Kč část 200.000 Kč pohledávky čsl. státu na dávce z majetku a přírůstku na majetku a pohledávku československé družstevní banky v částce 500.000 Kč, hotově zaplatil 200.000 Kč a nedoplatek 900.000 Kč se zavázal úrokovati způsobem ve smlouvě blíže uvedeným. Nejde proto co do částky 900.000 Kč o zápůjčku, nýbrž o nedoplatek kupní ceny, a tento nedoplatek nepozbyl svůj ráz jako část kupní ceny ani tím, že prodatelka tento peníz neobdržela (§ 1063 obč. zák.), ani tím, že tento nedoplatek byl na základě dodatku ke smlouvě výše zmíněné ze dne 8. června 1927 na prodaných nemovitostech knihovně zajištěn, při čemž se podotýká, že smlouva nezní, že žalobkyně ponechá žalovanému zbytek kupní ceny k další dispozici na úvěr, a že žalovaný jí za to bude platiti úrok, nýbrž, že nedoplatek kupní ceny se zavazuje

žalovaný úrokovati, což o sobě nestačí k závěru (§ 863 obč. zák.), že strany ohledně zbytku kupní ceny chtěly ujednati vedle smlouvy tržové samostatnou smlouvu o zápůjčku. Zůstává tudíž nárok žalobkyně na zaplacení nedoplatku kupní ceny nárokem ze smlouvy tržové a to jak co do jistiny 900.000 Kč, tak co do ujednaných úroků jako jejího příslušenství. Podle zmíněné tržové smlouvy se zavázala žalobkyně, že se postará o výmaz poznámky záboru do tří měsíců ode dne podpisu smlouvy a jinak jest souhlasiti s odvolacím soudem, že, an převzal žalovaný na srážku kupní ceny jen část knihovně zajištěných pohledávek, rozumělo se samo sebou, že o výmaz ostatních nepřevzatých pohledávek se postarati bylo povinností žalobkyně, ale bylo také samozřejmé, že žalobkyně, prodávši žalovanému nemovitosti, vzala tím na se i závazek, opatřiti mu ke všem prodaným nemovitostem knihovní vlastnictví, pokud nebylo smluvně ustanoveno jinak, což se nestalo. Nezáleží proto na tom, že provedení depurace a zavedení knihovního pořádku k pozemkům, jež v době ujednání smlouvy nebyly žalobkyni ještě knihovně připsány, ve smlouvě nebylo zvlášť vymíněno, to tím méně, ano bylo zjištěno, že právní zástupce žalující strany při jednání o modalitách smlouvy k právnímu zástupci žalovaného několikrát opakoval, že odbřemenění a upravení majetkových poměrů (rozuměj knihovní pořádek) může provésti sám do šesti neděl, čemuž podle pravidel procesních styků nelze rozuměti jinak, než že to i ono vážně připověděl. To nejsou úmluvy vedlejší, jež nenáleží ke vzájemnému plnění, nýbrž závazky, týkající se samého odevzdání, ano podle toho, co uvedeno, záleželo žalovanému zřejmě a poznatelně i pro žalobkyni na tom, aby mu koupené nemovitosti byly odevzdány prostě záboru a nepřevzatých knihovních břemen do knihovního vlastnictví. Poukazuje-li dovolání na důkaz opaku ke zdejšímu rozhodnutí uveřejněnému ve sb. n. s. pod čís. 6959, činí tak neprávem, neboť se tam výslovně připouští, že splnění depuračního závazku může se za okolností jeviti jako nezbytná náležitost řádného odevzdání prodané věci, zejména v případech, kde jde o tíživý stav naléhavých knihovních dluhů, jež by mohly snadno zmařiti prospěch provedeného již právního odevzdání prodané nemovitosti, jakž tomu podle zjištění nižších soudů jest právě v souzeném případě, a naproti tomu staví případy, kde splnění tohoto závazku jest zaručeno v příznivých poměrech prodatelů a kde nebyla ujednána ani určitá lhůta k jejímu provedení, což v tomto případě nedopadá. Nelze v souzeném případě mluvit ani o tom, že odbřemenění podle úmyslu stran mělo snad býti provedeno z úroků, které se žalovaný smlouvou zavázal platiti žalobkyni, a to nejen vzhledem k výši knihovních dluhů žalovaným nepřevzatých, jež podle zjištění odvolacího soudu činí úhrnem 578.899 Kč, nýbrž i vzhledem ke krátké době šesti týdnů, do které provedení depurace a zavedení knihovního pořádku připověděl právní zástupce žalobkyně. Naopak jest souditi z okolností, že se tak stalo při jednání o modalitách, tedy ještě před podpisem písemné smlouvy, a že právní zástupce žalobkyně své sliby opakoval, že strany odbřemenění a zařízení knihovního pořádku pokládaly za součást vzájemného plnění právě

tak, jako výmaz poznámky záboru, pro který byla lhůta určena v samé smlouvě. Ale dovolání ani jinak není v právu, neboť plyne z povahy věci, že napřed musí býti vymazána poznámka záboru a zaveden knihovní pořádek a že se vzhledem ke zjištěným nepříznivým majetkovým poměrům žalobkyně i odbřemenění musí státi předem. V takovém případě je s t nedostatek nabídky vzájemného plnění důvodem pro zamítnutí žaloby (pro tentokráte), jak bylo vysloveno a blíže odůvodněno již v rozhodnutí uveřejněném ve sb. n. s. pod čís. 7461, na které se odkazuje. Než žalobkyně nejen že vzájemné plnění nenabídla, nespĺnila ani soudní smír ze dne 26. února 1929, jímž se k tomuto plnění zavázala, a proti povolené exekuci podala odpor a vymohla její odklad. Z toho správně usoudily nižší soudy, že žalobkyně ke vzájemnému plnění vůbec nebyla hotova. Pravdu má dovolání jen v tom, že zadržovací právo podle §§ 1052 a 1062 obč. zák. nesmí býti vykonáno neúměrně, ano podle účelu a smyslu tohoto právního zařízení může býti vykonáno jen ve správném poměru ke vzájemnému plnění a nesmí býti vykonáno přes nutnou míru. Než odvolací soud nevyslovil právní názor opačný, a podle stavu věci není výkon neúměrný, třebaže na prodaných nemovitostech vážne pro žalobkyni nedoplatek kupní ceny 900.000 Kč, ano je zjištěno, že hypotekární dluhy, jež má žalobkyně dáti vymazati, činí, pokud se týče činily do 11. listopadu 1930 (§ 406 c. ř. s.) 578.899 Kč mimo značné úroky, a nesporno, že není ani vymazána poznámka záboru, třebaže vážne jen na rustikáliích, ani není zaveden knihovní pořádek k jedné čtvrtině lihovaru vl. č. 38. Že by žalovaný v případě, že by zůstalo při rozhodnutí nižších soudů, byl bezdůvodně obohacen na úkor žalobkyně, nebylo uplatňováno v prvé stolici.

Čís. 12371.

Připustnost pořadu práva pro nárok proti státu na náhradu škody z kousnutí vojenským koněm, jež byl čištěn ve dvoře budovy, kde má vojenská správa umístěny koně.

(Rozh. ze dne 17. února 1933, Rv I 1876/31.)

Žalobkyně domáhala se na československém státu náhrady škody, ježto byla kousnuta vojenským koněm, když kuň byl čištěn vojínem ve dvoře hostince v Č., kde vojenská správa má koně umístěny. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu rozsudkem zamítl. **Důvody:** Chov a opatření vojenských koní je úkonem veřejné moci státní, stát tu nevystupuje jako soukromý podnik, osoby vojenské, kterých k tomu používá, nejsou jeho zaměstnanci, nýbrž osoby, které podle předpisů branného zákona konají službu vojenskou, jim přikázanou. Vzejde-li při výkonu těchto výsostných práv státu škoda, lze dosíci náhrady od státu jen tam, kde zvláštní zákony tak stanoví. To plyne z § 92 ústavní listiny. Zákonného předpisu, že stát ručí za škodu způsobenou při chovu a ošetřování vo-

jenských koní, není, a není proto zákonného podkladu pro nárok žalobkyně na přiznání náhrady za škodu. Předpisů §§ 1320 a 1315 obč. zák. nelze tu použiti právě z důvodů uvedených, ježto stát při chovu a ošetření vojenských koní vykonává výsostná práva; jde o nárok veřejnoprávní vzhledem na důvod, ze kterého se odvozuje.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by, nehledě k použitému zamítacímu, správně odmítacímu důvodu o odvolání dále jednal a znovu o něm rozhodl.

Důvody:

Především jest po formální stránce uvést, že v souzeném případě neměl odvolací soud vynésti rozsudek, nýbrž usnesení, jímž, když bylo uznáno, že pořad práva není přípustný, měla býti žaloba odmítnuta. Když se však tak nestalo, a vydán byl rozsudek, jest se dovoláním zabývati. Dovolání, opřenému o dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci, nelze upřiti oprávnění. Rozhodnutí čís. 1741, 3279, 3479, 3997 a 10384 sb. n. s., jichž se odvolací soud dovolává, mají jiný skutkový a právní základ a nehodí se na souzený případ. Nejvyšší soud vyslovil v rozh. čís. 10255 sb. n. s., že nárok na náhradu škody proti vojenskému eráru, způsobené vojenským povozem řízeným vojínem jest podle své povahy nárokem soukromoprávním. Tytéž úvahy a zásady vyslovené v onom rozhodnutí platí stejnou měrou na souzený případ, jemuž pokladem je téměř stejný skutkový a právní základ, a stačí proto k vůli stručnosti poukaz na důvody onoho rozhodnutí. Zažalovaný nárok jest podle své povahy nárokem soukromoprávním, na nějž se vztahují předpisy XXX. hlavy obč. zák. V důsledku svého nesprávného právního nazírání na věc, nezabýval se odvolací soud vývodem odvolání ve věci samé.

Čís. 12372.

Povinnost, ohraditi bezpečně kamenný lom k zabezpečení proti zřícení lidí a zvířat (min. nař. ze dne 29. května 1908, čís. 116 ř. zák.), stihá držitele kamenného lomu i v době, kdy se v lomu přestane pracovati a lom zůstane nezasypan. Zanedbal-li držitel lomu tuto povinnost, ručí za škodu tím způsobenou, třebaže jeho předchůdcem při lámání kamene byly snad překročeny hranice sousedního pozemku a úraz stal se snad v majetku sousedově.

Poškozený spoluzavinil škodu, šel-li, věda o lomu, po pěšině podél lomu za úplně tmy.

Oprávnění dědice, jemuž byla pozůstalost odevzdána, uplatňovati zůstavitelův nárok na bolestné, nevádí, že tento nárok nebyl předmětem projednání pozůstalosti.

Připojení se zůstavitele jako soukromého účastníka k trestnímu řízení, byl-li nárok na bolestné číselně určen, rovná se podání žaloby.

(Rozh. ze dne 17. února 1933, Rv I 2012/31.)

Antonín T., jda večer 15. září 1927 po stezce, spadl za tmy do neohrazeného lomu žalovaného, poranil se a následkem úrazu dne 28. února 1929 zemřel. Žalobou, o niž tu jde, domáhaly se vdova a děti po Antonínu T-ovi na žalovaném náhrady škody: bolestného 20.000 Kč, ušlého výdělků Antonína T-a za dobu od úrazu do úmrtí 21.200 Kč, dále za dobu od úmrtí Antonína T-a do podání žaloby náhrady škody, jež vzešla žalobcům ztrátou na výdělků Antonína T-a, celkem 10.860 Kč a konečně placení renty pozůstalé vdově týdně 70 Kč a pozůstalým dětem týdně po 70 Kč. Procesní soud prvního státního soudu v Praze přisoudil pozůstalé vdově 1.225 Kč 12 h, pozůstalým dětem po 612 Kč 57 h, a uložil dále žalovanému, by počínajíc dnem podání žaloby platil vdově 23 Kč 62 h týdně nejdéle do konce roku 1952, nejdéle však do jejího nového provdání, dětem pak týdně po 11 Kč 81 h až do dovršení 17 let. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v důvodech: Jest nesporné, že Antonín T., otec pokud se týče manžel žalobců, spadl do lomu žalovaného, který nebyl ohrazen. Podle nařízení ministerstva obchodu a vnitra ze dne 29. května 1908 č. 116 ř. z., § 21 musí býti kamenné lomy a jámy spolehlivým způsobem ohrazeny, by se zabránilo pádu lidí a zvířat. Ustanovení toto nerozeznává, zda lom je v provozu, čili nic. Poněvadž žalovaný zanedbal tuto povinnost, je za následky toho odpověden. Okolnost, zda stezka byla pro chůzi zakázána, je pro posouzení věci nerozhodná. Na úraze Antonína T-a nemá vinu jen žalovaný, poněvadž se nepostaral o předepsané ohrazení lomu, nýbrž Antonín T. si spoluzavinil úraz sám, an šel lesní pěšinou za tmy lesem a dokonce pěšinu opustil, a musel tedy předpokládati, že se mu může v cestě naskytnouti překážka. Jest tudíž vinen na úraze Antonína T-a nejen žalovaný jako vlastník pozemku ve smyslu § 1295, 1297 obč. zák., nýbrž zavinil si Antonín T. úraz také svou vlastní neopatrností. Poněvadž v souzeném případě poměr obojího zavinění nelze určit, je vyřknouti podle § 1304 obč. zák., že žalovaný a Antonín T. mají vinu stejným dílem. Žalobci žádají dvojí: Jednak žádají přisouzení toho, nač měl nárok Antonín T., to jest jeho nárok na bolestné, a jeho nárok na náhradu ušlého výdělků, jednak náhradu toho, co jim ušlo smrtí Antonína T-a. Je sice zjištěno trestními spisy, že Antonín T. nárok na náhradu škody bolestného a ušlého výdělků v trestním řízení proti žalovanému uplatňoval, je však dále zjištěno pozůstalostními spisy po Antonínu T-ovi, že tento nárok Antonína T-a na náhradu škody nebyl vůbec projednán a žalobcům odevzdán. Vzhledem na tuto okolnost nejsou žalobci oprávněni k žalobě pokud se týče žádosti, by jim bylo přisouzeno bolestné Antonína T-a 20.000 Kč a dále jeho ušlý výdělek od zranění až do jeho smrti 21.200 Kč a bylo proto ohledně této částky žalobu zamítnouti. Ve smyslu § 1327 obč. zák. mají tudíž žalovaní jen nárok na to, co jim ušlo úmrtím Antonína T-a. Výši této škody určil pak první soud volným uvážením. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalovaného, odvolání žalobců pak vyhověl potud, že jest žalovaný povinen platiti pozůstalým dětem rentu týdně po 11 Kč 81 h až do doby, kdy se ten který z nezletilců bude moci sám živiti. V otázkách,

o něž tu jde, uvedl v důvodech: Že si Antonín T. počínal neopatrně a že ho stihá zavinění na úraze, první soud uznává, shledává však právem zavinění i na straně žalovaného v tom, že se nepostaral o náležité ohrazení lomu. Žalovaný trvá i v řízení odvolacím na názoru, že předpis § 21 min. nař. č. 116/1908 ř. z. platí jen pro lomy, jež jsou v provozu. Názor ten vyvrátil již první soud. Účelem předpisu toho jest, chrániti osobní bezpečnost vůbec. Bezpečnost ta je však ohrožena, není-li lom spolehlivým způsobem ohrazen, i, když lom není již v provozu. Pěšina, po níž Antonín T. šel, vede v blízkosti okraje hlubokého lomu. Podle zjištění prvního soudu se po pěšině té všeobecně chodilo. Zákaz vyhlášen nebyl. Že pěšina není cestou veřejnou, je nerozhodné. Nelze přisvědčiti k názoru, že ustanovení druhého odstavce § 21 citovaného min. nař. č. 116/1908 je vykládati jen v ten smysl, že ohraditi je jen takové části lomu, v jichž blízkosti vede veřejná cesta. Pokud se žalovaný dovolává toho, že trestní soudy, jež rozhodovaly o obžalobě proti němu, zaujaly jiné stanovisko, je uvésti jednak, že se předpoklady odpovědnosti trestní a civilní nekryjí, jednak, že civilní soudce není vázán názorem soudu trestního v rozsudku osvobozujícím. Civilně-právní ručení žalovaného jest odůvodněno tím, že nedbal předpisu, jenž se snaží zabrániti nahodilým poškozením (§ 1311 obč. zák.). Žalobci napadají rozhodnutí prvního soudu, jímž byl zamítnut jejich nárok, by jim bylo přisouzeno bolestné Antonína T-a 20.000 Kč a jeho ušlý zisk od zranění do dne úmrtí, 21.200 Kč, pro nedostatek legitimace, což první soud odůvodňuje tím, že tyto náhradní nároky Antonína T-a nebyly pojaty do jeho pozůstalosti, nebyly projednány a žalobcům odevzdány. Odvolatelé dovozují naproti tomu, že z pozůstalostních spisů vyplývá, že jsou dědici Antonína T-a, a že jim pozůstalost byla odevzdána, již tím prý vstoupili v práva zůstavitelova a je prý nerozhodno, zda jim pohledávky ty byly zvlášť odevzdány, či nikoli. V každém případě měla prý žaloba ohledně těchto nároků zamítnuta býti nejvýše pro tentokrát. K vývodům těm nelze přisvědčiti. Pozůstalost tvoří, pokud jde o dědice, společné jmění jen před odevzdáním pozůstalosti. Žalobci nežadají, by žalovaný zaplatil ony částky do pozůstalosti Antonína T-a, nýbrž jim, při čemž ani neuvádějí ani nedokazují, v jakém poměru jim nárok na částky ty přísluší. Okolnost tato je však v tomto případě tím závažnější, ano z pozůstalostních spisů Antonína T-a nelze ani usuzovati, v jakém poměru by bolestné a náhrada za ušlý výdělek bylo mezi žalobci rozděleno, ana pozůstalost, pokud byla projednána, byla pasivní a rozdělení se stalo podle dědické dohody. Když první soud za tohoto stavu zamítl žalobu ohledně nároků těch pro nedostatek důkazů legitimace žalobců, a to vůbec, nelze v tom shledávati nesprávné posouzení právní. Prokáží-li žalobci (nebo někteří z nich), že jim ony nároky zemřelého Antonína T-a byly odevzdány, nebude uplatňování nároků těch novým sporem v cestě, že v tomto sporu byla žaloba ve směru tom pro nedostatek důkazů legitimace zamítnuta, neboť ve věci samé k rozhodnutí nedošlo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného, dovolání žalobců nevyhověl, pokud šlo o další nároky na náhradu ze ztráty na výdělků Antonína T-a od jeho smrti do podání žaloby a další výdělků budoucí; vyhověl však dovolání žalobců, pokud šlo o žalobou uplatňovaný nárok na bolestné 20.000 Kč a na ušlý zisk 21.200 Kč Antonína T-a za čas od dne úrazu do dne úmrtí, zrušil v tomto směru rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by v rozsahu zrušení ve věci dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

K dovolání žalovaného.

Vadnost řízení dovolatel spatřuje především v tom, že odvolací soud nepřipustil a neprovedl důkaz svědky a místním ohledáním se znalcem geometrem o jeho tvrzení, že lom, o který jde, nebyl po celou dobu jeho vlastnictví v provozu, že jeho předchůdce tam přestal lámat kámen již před válkou a od té doby v lomě se nepracovalo, že jeho předchůdce v držbě lomu vylámal lom přes hranice právě v místech, kde Antonín T. do lomu spadl, a úraz T-ovi se stal na pozemku velkostatku. Zcela správně tyto důkazy shledal odvolací soud zbytečnými, poněvadž nebylo rozhodné, zda lom byl v provozu čili nic, a místní ohledání bylo provedeno v trestním řízení a protokol o něm sepsaný při ústním jednání byl přečten a okolnost, zda snad předchůdce žalovaného při lámání kamene zašel přes hranice a zasáhl do sousedního, cizího pozemku, nerozhoduje, poněvadž tato okolnost, jak správně uvedl odvolací soud, nezprošťuje držitele lomu povinnosti pečovat o náležitě jeho zabezpečení. Ministerským nařízením ze dne 29. května 1908 č. 116 ř. zák. (§ 21) jest nařízeno k zabezpečení proti sřícení lidí a zvířat, že jest kamenné lomy a jámy bezpečně ohraditi. Účel tohoto nařízení jasně směřuje k tomu, by bylo zabráněno úrazům, a to nejen po čas provozu lomu, ale i potom, kdy v lomu se přestane pracovat a lom zůstane nezasypan a tudíž stejně ohrožuje bezpečnost lidí i zvířat jako za provozu. Není správný výklad žalovaného, že jde tu o rozšiřování platnosti nařízení stanovícího jen předpisy pro provoz lomu, neboť zdravý rozum jasně ukazuje na stejnou nebezpečnost lomu i po ukončení provozu, a uvedené nařízení neobmezilo příkaz bezpečnostních opatření jen na čas provozu. Proto ručí žalovaný jako vlastník onoho lomu za zanedbání nařízeného bezpečnostního opatření a úraz Antonína T-a, který se stal v době, kdy žalovaný byl vlastníkem lomu, i když v té době v lomu tom se nepracovalo. Stejně ručí žalovaný za škodu úrazem tím způsobenou, i když předchůdcem jeho snad při lámání kamene byly překročeny hranice sousedního pozemku, takže vlastně úraz se stal již v majetkové sféře sousedově, neboť úraz se stal v neohrazeném lomě žalovaného. Okolnost, jak by se žalovaný měl dohodnouti s majitelem sousedního pozemku o ohrazení lomu, nespadá do řešení tohoto sporu.

K dovolání žalobců:

Správně byl spor posouzen i po stránce právní. Pokud jde o ministerské nařízení č. 116/1908, poukazuje se k tomu, co již bylo uvedeno. Tyto důvody stejně platí i o výměru okresního hejtmanství a netřeba je opakovat. Správně odvolací soud posuzuje případ podle § 1311 obč. zák. a právem shledává zavinění žalovaného v tom, že jako vlastník nebezpečného lomu nedbal předpisu, jenž se snaží zabránit nahodilým poškozením, následkem čehož žalovaný ručí za škodu, která by se jinak nebyla stala. Na spoluvinu Antonína T-a na úrazu bylo již nižšími soudy správně uznáno, správně však bylo usouzeno i na spoluvinu žalovaného.

Dovolání nelze odepřít oprávněnost, pokud jde o nárok na bolestné 20.000 Kč a na ušlý zisk Antonína T-a za čas ode dne úrazu 15. září 1927 do dne jeho smrti 28. února 1929 částkou 21.200 Kč s příslušenstvím. Pro tyto nároky byla žaloba oběma nižšími soudy přijata. Pokud jde o tyto nároky, bylo zjištěno z trestních spisů, že Antonín T. svůj nárok na náhradu škody, a to bolestného a ušlého výdělků v trestním řízení proti žalovanému na soudě uplatňoval. Podle pozůstalostních spisů bylo zjištěno prvním soudem, že tento nárok Antonína T-a na náhradu škody nebyl vůbec projednán a žalobcům odevzdán a z toho důvodu prvý soud v tomto směru zamítl žalobu, poněvadž žalobci nejsou legitimováni k žalobě a odvolací soud potvrdil rozsudek prvního soudu přes tvrzení žalobců jako odvolatelů, že jsou dědici Antonína T-a a že jim pozůstalost jeho byla odevzdána. Právní názor odvolacího soudu v tomto směru nelze pokládati za správný. Byla-li pozůstalost dědicům odevzdána (o čemž není v souzeném případě sporu), není tu již ležící pozůstalost (hereditas iacens), nýbrž na místo zůstavitele nastupují jeho dědici, a to i pokud jde o to jmění, které nebylo předmětem projednání pozůstalosti, neboť odevzdací listinou se odevzdává dědicům pozůstalost (§ 531 obč. zák.), souhrn práv a závazků zemřelého a nalezne-li se po odevzdání pozůstalosti jmění dříve neznámé (§ 179 nesporného patentu), mají býti dodatečně o něm provedena potřebná úřední jednání a zejména opatření k zapravení nebo zajištění zákonných poplatků, není však třeba nové přihlášky a odevzdání, z čehož vysvitá, že odevzdání jednou provedené se týká i předmětů majetkových, o nichž při projednání pozůstalosti jednáno nebylo, že tedy i v tomto směru dědici, jimž byla pozůstalost odevzdána, představují zůstavitele a jsou k žalobě legitimováni. Není tedy správný názor odvolacího soudu, že by bylo mělo býti žalováno, by částky požadované zaplatil žalovaný do pozůstalosti (když pozůstalost byla již pravoplatně odevzdána), a není důvodem k zamítnutí žaloby, když žalobci neuvádějí a nedokazují, v jakém poměru jim nárok na tyto částky přísluší. To přece vysvitá z odevzdací listiny a jest nerozhodno v poměru k žalovanému, zda a jaká dědická dohoda byla uzavřena mezi dědici (viz též rozhodnutí č. 458 a 1976 sb. n. s.). Bolestné Antonín T. uplatňoval v řízení trestním na soudě jako soukromý účastník, připojení se soukromého účastníka k řízení trestnímu, byl-li nárok číselně

vyjádřen, jest v otázce soudního uplatňování na roveň postaviti podání žaloby, a proto nárok na bolestné přechází na dědice (viz rozhodnutí čís. 2722 a 2866 sb. n. s.).

Čís. 12373.

Předpisu § 367 obč. zák. jest použití i tehdy, jde-li o podíl na movité věci.

(Rozh. ze dne 17. února 1933, Rv I 2018/31.)

Žalobce domáhal se na žalovaném Josefu D-ovi, by bylo uznáno právem, že žalobce jest spoluvlastníkem k parní mlátičce a že na této mlátičce přísluší mu $\frac{5}{12}$ právem vlastnickým, že vlastníkem těchto $\frac{5}{12}$ není Josef D., nýbrž žalobce, že žalovaný jest povinen to uznati a povinen složiti žalobci účty o příjmu a vydání s touto parní mlátičkou spojených za dobu od roku 1927 do roku 1929, a zváti žalobce ke schůzím, v nichž se budou projednávatí záležitosti parní mlátičky. Žalobce tvrdil, že v lednu 1927 pronajal B-ovi dvůr a prodal mu inventář, že mu však neprodal $\frac{5}{12}$ mlátičky, již měl společně s jinými podílčníky, nýbrž že mu musí B. mlátičku při skončení pachtu vrátiti a že B. prodal těchto $\frac{5}{12}$ neprávem žalovanému. Žalovaný proti tomu namítl, že koupil bezelestně mlátičku od B-a i s ostatním inventářem. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d mimo jiné z těchto důvodů: Pro správné posouzení a rozhodnutí věci jest směrodatné, zda jsou tu předpoklady § 367 obč. zák., totiž zda žalovaný nabyt sporného podílu na mlátičce za úplaty od osoby, již žalobcem k užívání byla svěřena, a zda lze žalovaného v té příčině podle § 368 obč. zák. pokládati za poctivého nabyvatele. Odvolatel se snaží v odvolání ovšem dovoditi, že při posuzování této věci nelze přihlížeti k ustanovení § 367 obč. zák., poněvadž prý má místo jen ohledně movitých věcí, nelze prý jej však použítí, jde-li o podíl na společné věci (spoluvlastnické), ve kterémž případě jest prý věc posuzovati podle § 825 a dalš. obč. zák. Tomuto náhlelu odvolatelovu soud přisvědčiti nemůže, neboť odvolatel přehlíží, že podíl na movité věci jest právě takové povahy jako celá věc movitá. Tomu nasvědčuje zřejmě i ustanovení § 427 obč. zák., jež připouští odevzdání znamením při oněch movitých věcech, které svou povahou hmotné odevzdání z ruky do ruky nedopouštějí. A hmotné odevzdání nepřipouští podíl na společné věci movité. Ostatně lze poukázat na ustanovení § 445 obč. zák. Ten se ovšem vztahuje k nabytí a k zániku vlastnického práva na věcech nemovitých, avšak z jeho ustanovení plyne, že předpisů o nabytí vlastnictví na nemovitých věcech jest užítí i co do ostatních věcných práv na věcech nemovitých a tudíž i při posuzování otázky nabytí práva vlastnického na ideální podíl nemovité věci, nalézající se ve spoluvlastnictví dvou nebo několika osob. Soud prvě stolice právem proto použil při rozhodování souzeného případu ustanovení § 367 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po stránce právní posoudil odvolací soud věc správně a nejvyšší soud souhlasí s důvody napadeného rozsudku, na něž odkazuje a jež vývodům dovolatelovým se nepodařilo vyvrátiti. Ač nejde tu o celou mlátičku, nýbrž jen o pět dvanáctin mlátičky, není vyloučeno pro posouzení, zda žalovaný nabyt vlastnictví onoho podílu na mlátičce, použití ustanovení § 367 obč. zák., o který opírá odvolací soud své rozhodnutí. Zákonými předpisy šestnácté hlavy druhého dílu občanského zákoníka o společenství vlastnictví (§ 825 a následující) není řešena otázka, jak se nabývá vlastnictví jednotlivých podílů, a tu vzhledem k ustanovení § 829 obč. zák., v němž se odkazuje na § 361 obč. zák., nutno se obíratí předpisy o vlastnickém právu (hlava druhá) a platí úsudkem z většího na menší předpisy o nabytí věcí movitých též o nabytí podílu na těchto věcech. Ustanovení § 367 obč. zák. není výjimečné v tom smyslu, jak dovolatel uvádí, aby platilo jen o celých věcech a aby nemohlo býti použito pro podíl na věci movité, neboť toto použití není výkladem rozšiřovacím.

Čís. 12374.

Ochrana nájemců.

Z bytů a místností uvedených v § 4 (1) zákona ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n. a jsoucích do 31. prosince 1932 pod ochranou zákona, nebylo lze dáti před tímto dnem výpověď bez svolení soudu.

(Rozh. ze dne 17. února 1933, Rv I 134/33.)

Dopisem ze dne 5. října 1932 vypověděla žalobkyně žalované podle § 4 (1) čís. 2 zákona ze dne 19. prosince 1931 čís. 210 sb. z. a n. obytné a obchodní místnosti v dopise uvedené na čtvrt roku k 31. prosinci 1932. Žalovaná namítla proti mimosoudní výpovědi mimo jiné, že výpověď mohla býti dána jen se svolením soudu a že teprve od 1. ledna 1933 by nebylo třeba svolení. Procesní soud prvě stolice mimosoudní výpověď zrušil. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Mezi stranami není sporné, že vypovězené místnosti podléhaly ochraně zákona ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n., a jest mezi nimi sporné jen, zda této ochrany pozbyly od 1. ledna 1933. Předpis § 4 (1) zákona čís. 210/31 sb. z. a n. praví, že ustanovení zákona čís. 44/28 v doslovu zákona čís. 30/30 a čl. I zákona čís. 166/1930 a tohoto zákona zůstávají v platnosti až do 31. prosince 1932 pro místnosti v odstavci prvním uvedené; předpis § 4 (3) téhož zákona praví,

že, počínajíc dnem 1. ledna 1933, spravují se poměry z nájemních smluv o bytech a jiných místnostech, na něž se vztahuje odstavec první, ustanoveními práva občanského. Z toho vyplývá nade vši pochybnost, že i byty a místnosti uvedené v odstavci 1. byly až do 31. prosince 1932 pod záštitou zákona se všemi důsledky. Až do uvedeného dne platila pro sporné místnosti všechna ustanovení zákona o ochraně nájemníků, tedy i předpis § 4 zákona čís. 44/1928 sb. z. a n., že smí býti dána výpověď jen se svolením soudu; teprve od 1. ledna 1933 by nebylo třeba takového svolení, kdyby šlo o místnosti uvedené v § 4 (1) zákona čís. 210/1931 sb. z. a n. To právem vypovězená strana namítala a tomu neprávem vypovídající strana odporovala z důvodu, že prý výpověď má přivoditi zrušení nájemní smlouvy až po 31. prosinci 1932 a že by jinak mohla dáti výpověď až k 1. dubnu 1933, čímž by se ochrana nájemníka o čtvrt roku prodloužila. Zmíněný již předpis § 4 zákona čís. 44/1928 sb. z. a n. platil pro sporné místnosti, jak již řečeno, až do 31. prosince 1932, platil tedy také ještě dne 5. října 1932, kdy byla výpověď bez soudního svolení dána, takže vypovídající strana nebyla oprávněna tohoto tehdy ještě platného předpisu vůbec nedbat. Zmínuje-li se vypovídající strana o prodloužení ochrany o čtvrt roku ve prospěch nájemníka, lze jí odvětit, že teprve dnem 1. ledna 1933 přestává ochrana místností uvedených v § 4 (1) cit. zák. a nastupují obecné předpisy občanského práva, nikoli dříve, a že tedy žalobkyně, dávši bez svolení soudu výpověď již v říjnu 1932, zkrátila zákonem zaručenou ochranu nájemníka o čtvrt roku, a tím jednala i proti doslovu i proti vůli zákona. Ježto si žalující strana neopatřila k výpovědi chráněných místností soudní svolení, musila býti výpověď již z tohoto důvodu zrušena (srovnej rozhodnutí čís. 3437, 3741, 4707, 6596 a jiné sb. n. s.) a nebylo třeba zabývatí se s ostatními námitkami.

Čís. 12375.

Podepsal-li žalovaný vlastnoručně zpáteční lístek o doručení žaloby, bylo na něm, by si vyžádal žalobu i obsílku k prvému roku od domácích lidí, kteří prý je přijali.

(Rozh. ze dne 17. února 1933, Rv II 623/31.)

Proti rozsudku pro zmeškání, jímž byl uznán povinným zaplatiti žalovanou pohledávku, podal žalovaný odvolání, v němž uplatňoval mimo jiné zmatek podle § 477 čís. 4 c. ř. s., ježto žaloba nebyla dodána jemu, nýbrž domácím lidem, kteří mu o tom nic neřekli. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o níž tu jde, v d ů v o d e c h: Tvrzení, že žaloba nebyla prý žalovanému doručena, odporuje potvrzení žalovaného ve zpátečním lístku, že obdržel od procesního soudu »zásilku I. r. 16/4 a žal. Ck I a 463/31-1«, tedy žalobu. Poukazuje-li odvolání k tomu, že při podepisování zpátečního lístku žaloba nebyla žalovanému dodána, že byla doručena jeho lidem a že

tito žalovanému o tom nic neřekli, nelze z toho nic dovozovati, poněvadž shora uvedeným prohlášením ve zpátečním lístku vzal žalovaný na vědomost, že žaloba přišla, a bylo na něm, by se obeznámil s jejím obsahem. Neučinil-li tak, musí nésti následky toho sám právě tak, jako by tomu bylo, kdyby se nepodíval do zásilky, kterou skutečně obdržel. Když tomu tak, netřeba pátrati po tom, byli-li domácí lidé žalovaného, kteří prý žalobu přijali, k tomu oprávnění čili nic.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a vyvrátil výtku zmatečnosti

t a k t o:

Zmatečnost řízení (§ 503 č. 1 c. ř. s.) spatřuje dovolatel v tom, že mu nebyla žaloba doručena k vlastním rukoum (§ 106 c. ř. s.). I kdyby tomu tak skutečně bylo, nezakládá okolnost ta ještě zmatečnost řízení, neboť doznal sám žalovaný, že vlastnoručně podepsal zpáteční lístek, v němž bylo podotknuto, že se týká žaloby č. j. Ck Ia 463/31-1. Bylo tedy jeho starostí, by si vyžádal od lidí domácích žalobu i obsílku k I. roku, kteří je podle jeho tvrzení od listonoše přijali. Neučinil-li tak, nemůže tvrditi, že mu bylo znemožněno jednati před soudem nezákonným postupem, opomenutým doručením (§ 477 čís. 4 c. ř. s.). V tom směru se poukazuje na správné důvody napadeného rozsudku.

Čís. 12376.

Předpokladem uznání zhodnocovacího nároku je včasná přihláška, nechť si dlužník jest německým nebo cizím státním občanem. Nezáleží na tom, zda zhodnocovací nález by byl v Československé republice vykonatelný. Opomenutím včasné přihlášky jest nárok na zhodnocení prekludován.

Československé soudy, u nichž jest uplatňován nárok na zhodnocení podle německého práva, rozhodují samostatně na základě německého zhodnocovacího zákona, zda jest oprávněn nárok na zhodnocení proti osobě u nich žalované. Podmínky zhodnocení musí býti prokázány proti žalovanému přímo; nestačí, že zhodnocovací řízení bylo provedeno říšskoněmeckými úřady proti osobě třetí a že tato třetí osoba postoupila prostě domnělý svůj postizní nárok na zproštění ze zhodnocovacího závazku bývalému hypotekárnímu věřiteli na místo plnění.

(Rozh. ze dne 18. února 1933, Rv I 1889/31.)

Žalovaný koupil dne 19. srpna 1922 od Martina F-a v Drážďanech pozemek za 300.000 M. Dne 20. prosince 1922 zaplatil žalovaný žalobkyni hypoteku 65.000 M na tomto pozemku váznoucí, již převzal k zaplacení. Žalobkyně toto placení přijala a hypoteka byla v pozemkové knize vymazána. Řečená pohledávka byla zhodnocena na 16.289 ř. m. a F. přenesl svůj nárok na zproštění dluhu na žalobkyni. Žalobou, o níž

tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném zaplacení 16.289 ř. marek. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nárok žalobkyně není odůvodněn. Žalobkyně jej opírá: 1. o to, že Martin F. jí postoupil svůj nárok proti žalovanému z tržové smlouvy ze dne 19. srpna 1922 z důvodu převzetí dluhu žalovaným a že žalovaný z důvodu tohoto převzetí je povinen Martinu F-ovi nahraditi zhodnocovací částku, ke které tento byl odsouzen. 2. Podpůrně opírá žalobkyně svůj nárok o souhlasný prý přednes stran, že žalovaný převzal hypoteku a stal se i osobním dlužníkem. Pokud žalobkyně opírá se o druhý důvod, dovolává se jednak neprávem doznání žalovaného o osobním dlužnictví, ale nejsou ani splněny podmínky pro zhodnocení nároku z tohoto dlužnictví podle zhodnocovacího zákona, takže není potřeba v tom směru nějakého zjištění. Žalobkyně by měla takový nárok tehdy, kdyby včas, totiž do 1. ledna 1926, bývala přihlásila svůj nárok na zhodnocení proti žalovanému, a případně podle čl. 3 novely k zhodnocovacímu zákonu, kdyby tak učinila do 1. října 1927, a byla-li jí povolena restituce (§ 16 zhodnocovacího zákona). To dovolatelka ani netvrdila. Není správné její mínění, že o zhodnocení se má rozhodnouti jen nynějším sporem proti žalovanému, ježto je čl. příslušníkem, tedy bez ohledu na přihlášku. Předpokladem uznání zhodnocovacího nároku je včasná přihláška a zhodnocovací zákon nijak nerozeznává, zda dlužník je německým nebo cizím státním občanem. Nezáleží na tom, zda zhodnocovací nárok by byl v Československé republice vykonatelný. Opomenutím přihlášky včas byl nárok na zhodnocení prekludován a nelze míti za to, že by zákon proti cizozemcům chtěl preklusi vyloučiti a připustiti proti nim zhodnocení beze všeho časového omezení. Pokud pak žalobkyně opírá svůj nárok o prvý důvod, totiž o převzetí dluhu Martina F-a žalovaným, není její nárok taktéž opodstatněn údaji žalobními. V rozhodnutí čís. 10678 sb. n. s. dovedl nejvyšší soud, proč je možno uplatniti nároky na zhodnocení podle německého práva i před čl. soudy. Ovšem vyloží si tyto soudy samostatně na základě zhodnocovacího zákona německého, zda jest oprávněn nárok na zhodnocení proti osobě u nás žalované. Podmínky zhodnocení musí býti prokázány proti našemu žalovanému přímo, nestačí proto, že zhodnocovací řízení bylo provedeno říšskoněmeckými úřady proti osobě třetí a že tato třetí osoba postoupila prostě domnělý svůj postižní nárok na zproštění ze zhodnocovacího závazku bývalému hypotekárnímu věřiteli na místo plnění. Taková vázanost československých soudů rozhodnutím říšskoněmeckých zhodnocovacích míst není v našem zákoně nikde vyslovena a z něho neplyne, nehledíc ani k tomu, že u nás je žalován československý státní příslušník, a zhodnocovací řízení bylo provedeno proti německému státnímu příslušníkovi. Nemá proto významu ani poukaz na předpisy §§ 415 a 329 něm. obč. zák., neboť jimi není našim

soudům odňato právo zkoumati oprávněnost převedeného nároku proti osobě u nás žalované, a uznati nárok na zhodnocení za oprávněný jen tehdy, přísluší-li přímo proti žalovanému, neboť jinak není možný přezkum jeho oprávněnosti. Takovým způsobem byl by žalovaný skutečně zbaven obran příslušejících mu proti zhodnocení a tím i proti nároku na zaplacení zhodnocovací částky i podle zákona o zhodnocení, a byl by vystaven dalším nepříznivým následkům rozhodnutí něm. zhodnocovacích míst, jak se stalo v tomto případě, kde žalobkyně snažila se požadováním úroků přímo od žalovaného přivoditi účín kasatorní doložky a tím i dřívější splatnost zhodnocovací částky. Nejvyšší soud neuznává v tomto případě, že splněny jsou náležitosti zhodnocovacího nároku proti žalovanému. Jak bylo vyčteno v rozh. čís. 10678 a 10684 sb. n. s. jest podmínkou nároku na zhodnocení, by žalovaný byl osobním dlužníkem v čas přihlášky. Tuto náležitost nelze dovoditi z údajů žalobcových, nehledíc ani k tomu, že žalobkyně ji sama vyloučila, kdežto žalovaný náležitost tu jednou doznal, po druhé však hned popřel.

Čís. 12377.

Jest ponecháno straně na vůli, o jaký skutkový základ chce opřítí námitku promlčení. Soud nesmí námitku tu řešiti na skutkovém podkladě ze spisů sice patrném, ale nepředneseném.

Vyjimečně lze vyhybatí do prava, nebylo-li jiného východiska podle stavu silnice a ruchu na ní k zabránění nehody hrozící z vyhybání na levo. Takovýmto zvláštním důvodem není, že vozka prostě nechce ze své nesprávné strany uhnouti a bičem poukáže, by protijedoucí vyhybal rovněž na nesprávnou stranu, zejména stalo-li se tak v nepřehledné zatáčce.

(Rozh. ze dne 18. února 1933, Rv I 2131/31.)

Auto žalovaného, řízené Š-em, jelo po své levé straně silnice. Ze záhybu silnice vyjel po své pravé straně jednokoňský povoz, jehož vozka, když mu Š. dal trubkou znamení, by se vyhnul na svou levou stranu silnice, kynul mu bičem, by on (Š.) se vyhnul na svou pravou stranu silnice, čemuž Š. vyhověl a vyhnul se sám na svou pravou stranu silnice, a dáváje trubkou výstražné znamení, vracel se pak zase na svou levou stranu silnice, když v tom vyrazil proti němu ze zatáčky silnice na vzdálenost asi 6 m autobus žalobcův, který jel směrem od své levé strany silnice na její pravou stranu a vrazil do pravé strany jeho auta. Žalobní nárok majitele autobusu proti majiteli auta a proti řidiči na náhradu škody uznal procesní soud prvě stolice polovicí důvodem po právu. Žalovaní namítli v prvě stolici mimo jiné promlčení žalobního nároku, poněvadž ode dne srážky uplynula do podání žaloby doba delší 3 let a poněvadž se žalobce o osobě domnělého škůdce i o škodě dověděl hned v den srážky, neboť nákladní auto

i šofera Š-a znal. V odvolání uplatňovali žalovaní mimo jiné, že žaloba na soudě dne 2. dubna 1930 podaná postrádala podpisu advokáta, že měla žalobci býti podle ustanovení §§ 27, 84 a 85 č. 2 c. ř. s. procesním soudem vrácena, a že tříletou lhůtu jest počítati ode dne, kdy právní zástupce žalobcův žalobu u procesního soudu podepsal. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, prohlásiv za nepřipustnou novotu výtku odvolatelů, že žaloba jest promlčena, ježto žaloba podaná k soudu dne 2. dubna 1930 postrádala podpisu advokáta. Dále uvedl v důvodech: Podle § 2 nařízení býv. místodržitelství Českého ze dne 21. června 1886 č. 49.165, č. 54 z. zák. dosud platného, mají veškeré povozy na silnicích v levo vyhýbati a v pravo předjížděti. Nařízení to platí pro povozy i pro auta. Spolužalovaný řidič S. neměl se tedy vůbec ze své levé strany vyhýbati koňskému povozu na svou pravou stranu, a, nechtěl-li se vozka na svou správnou levou stranu silnice vyhnouti, měl zastaviti a vyčkati, až by byl tento vyhnutím se do prava cestu mu uvolnil, to tím více, ano šlo, jak žalovaná strana sama přiznává, o nepřehlednou zatáčku. V tom, že se tak řidič Š. nezachoval, spočívá jeho zavinění, poněvadž jednal proti citovanému nařízení, neboť kdyby byl nařízení toho šetřil, nebylo by ke srážce došlo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání opřené o dovolací důvod § 503 č. 4 c. ř. s. není důvodné. Dovolatelé napadají názor odvolacího soudu, že je nepřipustnou novotou výtku odvolání, že zažalovaný nárok je promlčen, protože žaloba 2. dubna 1930 byla podána bez podpisu advokáta a že tříletou promlčecí lhůtu § 1489 obč. zák. jest počítati podle toho, kdy žalobcův právní zástupce žalobu podepsal. Než nelze mu přisvědčiti, neboť v odvolacím řízení jsou přípustné jen takové nové skutkové okolnosti, které slouží výhradně k dolíčení nebo k vyvrácení uplatňovaných odvolacích důvodů, nemajíce za účel podepřítí nebo doplniti skutkový základ žaloby nebo námitek a ponechávajíc skutkovou podstatu přednesenou v prvé stolici nedotčenou. V souzeném případě však nejde o takové nové okolnosti, neboť žalovaní opírali námitku promlčení jen o to, že ode dne osudné srážky uplynula do podání žaloby doba delší tří let a že se žalobce o osobě škůdce i o škodě dověděl hned v den srážky. Na základě tohoto skutkového přednesu řešil proto procesní soud prvé stolice tuto námitku, zjistiv, že se o výši škody žalobce dověděl teprve 14 dnů po úraze, po provedení opravy autobusu, a dospěv k závěru, že od této doby do podání žaloby neuplynuly tři roky. Vytýkali-li žalovaní v odvolání, že žalobce podal žalobu ve sporu vyžadujícím nutné zastoupení advokátem (§ 27 odstavec 1 c. ř. s.) a že dnem podání žaloby jest proto den, kdy advokát žalobu podepsal, opřel námitku promlčení o zcela jiný skutkový základ, a nelze k němu přihlížeti, byť i ze spisu byl zřejmým; neboť k námitce promlčení lze přihlížeti

podle § 1501 obč. zák. jen na návrh strany a jest proto ponecháno její vůli, o který skutkový základ námitku tu chce opřítí (§§ 76, 78 č. 2, 243 odstavec 2 a §§ 177, 178, 179 c. ř. s.) a nesmí soud z úřadu řešiti námitku tu na podkladě skutkovém ze spisu sice patrném, ale nepředneseném. Je-li tomu tak, je zbytečno se zabývati otázkou, zda nedostatek podpisu žaloby advokátem byl dodatečně zhojen a jaký vliv to má na námitku promlčení.

Dovolatelé napadají i názor odvolacího soudu, že zavinění žalovaného řidiče Františka Š-a je v tom, že v rozporu s ustanovením § 2 nařízení bývalého místodržitelství Českého ze dne 21. června 1886, č. 54 z. zák. vyhýbal protijedoucímu povozu do prava, poukazující k tomu, že ustanovení to připouští výjimečně vyhýbati do prava, je-li toho ze zvláštních důvodů třeba. Výjimka ta však nastává tenkrát, když jiného východiska podle stavu silnice a ruchu na ní k zabránění nehody hrozící z vyhýbání na levo nebylo. Takovýmto zvláštním důvodem však není, že vozka prostě nechce ze své nesprávné strany uhnouti a bičem poukáže, by protijedoucí vyhýbal rovněž na nepravou stranu, zejména, ano se tak stalo, jak žalovaní sami uvedli, v nepřehledné zatáčce. Tvrdí-li dovolatelé, že žalovaný řidič byl nucen vyhnouti do prava proto, že musil z počínání vozky souditi, že se jeho kůň zastavením auta poplaší, přehlízejí, že to vůbec tak netvrdili a že, i kdyby obava ta tu byla, bylo povinností řidiče podle § 45 ministerického nařízení č. 81/1910 ř. z. nejen zastaviti, nýbrž i motor vypnouti, by předešel plašení se koně, nebyl ale oprávněn vyhýbati do prava.

Čís. 12378.

Tím, že zažalovaná pohledávka byla proti žalobci za sporu exekučně zabavena a přikázána k vybrání, nepozbývá žalobce oprávnění ke sporu.

Dal-li žalobce jako původní věřitel po právoplatném přikázání zažalované pohledávky k vybrání, jež se stalo za sporu, změněnou žalobní prosbou na jevo, že souhlasí se zaplacením k rukám jediného vymáhajícího věřitele, nebyl žalovaný ani oprávněn ani povinen složit zažalovanou částku u soudu.

(Rozh. ze dne 18. února 1933, Rv II 798/31.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení pohledávky. Za sporu byla právoplatně povolena Dr. Z-ovi exekuce zabavením a přikázáním k vybrání zažalované žalobní pohledávky, načež žalobce navrhl, by zažalovaná pohledávka byla zaplacená k rukám Dr. Z-a. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil s opravou, že jest žalovaný povinen zaplatiti zažalovanou pohledávku i s příslušenstvím k rukám Dr. Z-a.

D ů v o d y: Pokud odvolání brojí proti tomu, že žalovaný byl odsouzen zaplatiti zažalovanou pohledávku žalobci, ač zažalovaná pohledávka byla za sporu zabavena a přikázána k vybrání Dr. Z-ovi a ač žalobní návrh byl změněn v ten smysl, aby žalovaný byl odsouzen, zaplatiti zažalovanou pohledávku Dr. Z-ovi, nejde o nesprávné posouzení právní, nýbrž o zřejmé nedopatření prvního soudu, jež bylo opraveno soudem odvolacím. Jest ovšem pravda, že podle praxe v případě zabavení zažalované pohledávky žalovaný bývá odsouzen, by ji složil k soudu. Podle § 308 ex. ř. jest však vymáhající věřitel přikázáním k vybrání zmocněn, by si pohledávku, která mu byla zcela přikázána, dal podlužníkem vyplatiti, a není proto závady, by dlužník, žalobce, ve sporu o přikázanou pohledávku neučinil návrh, by žalovaný podle obdoby ustanovení § 1404 obč. zák. byl odsouzen platiti k rukám vymáhajícího věřitele, a by návrhu nebylo vyhověno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného

D ů v o d y:

Dovolatel uvádí, že původní věřitel pohledávky exekučně zabavené a přikázané pozbývá legitimace k jejímu vymáhání podle § 308 ex. ř. okamžikem, kdy se přikázání k vybrání stalo právoplatným, a že se to stalo v souzeném případě za sporu. Pro svůj názor, že žalobce nebyl důsledkem toho aktivně legitimován a že proto měla býti jeho žalobní prosba zamítnuta, dovolává se rozhodnutí čí. 4292 sb. n. s., které však zastává právě opačný názor. Poukazuje se proto dovolatel na jeho důvody. Tomu neodporuje rozhodnutí čí. 6940 sb. n. s., jež dovolatel uvádí, poněvadž tam šlo o pohledávku přikázanou před podáním žaloby dlužníkem. Žalobce mohl žádati, by žalovaný zaplatil zažalovanou pohledávku k rukám Dr. Z-a, který nebyl jen třetí osobou, jak dovolatel míní, nýbrž vymáhajícím věřitelem, jemuž byla zažalovaná pohledávka přikázána k vybrání pro pohledávku ji převyšující. Podle § 308 ex. ř. byl tento jediný vymáhající věřitel oprávněn přijati zaplacení. Když žalobce jako původní věřitel dal změněnou žalobní prosbou najevo, že souhlasí se zaplacením k rukám tohoto vymáhajícího věřitele, nebyl podlužník, v souzeném případě žalovaný, ani oprávněn ani povinen složiti zažalovanou částku u soudu. § 307 ex. ř. se týká jen případu, když na zabavenou pohledávku činí nárok též jiné osoby, což nebylo žalovaným namítáno. Ani žádného z předpokladů § 1425 obč. zák. tu není. Není proto třeba se dovolávat obdoby § 1404 obč. zák. Rozhodnutí čí. 4292 sb. n. s. se týkalo případu, kde byla zažalovaná pohledávka zabavena dvěma věřiteli, a přicházel proto v úvahu § 307 ex. ř. Byly tedy změněná žalobní prosba, proti které ostatně žalovaný v první stolici nic nenamítal (§ 235 druhý odstavec c. ř. s.), jakož i jí vyhovující výrok odvolacího soudu zákonem odůvodněny, a není proto opodstatněn dovolací návrh na změnu napačeného rozsudku tak, aby žalobní prosba byla zamítnuta.

Čís. 12379.

Místní dráhy.

Vyžaduje se, by bezpečnostní opatření nařízená na přejezdu místní dráhy dozorcím úřadem v čase zřízení dráhy byla i za změněných poměrů dostatečná a účelná. Změnou není jen změna na železničním tělese, nýbrž i změny v silniční dopravě. Změna v dopravních poměrech silničních záležití i v tom, že v době zřízení dráhy nebylo buď vůbec anebo nebylo takových vozidel, která se s tak značnou rychlostí pohybují a se k železniční trati blíží. Výstražné tabule »pozor na vlak« tři kroky od trati umístěné a v noci neosvětlené nemohou po případě i při vynaložení náležitě pozornosti řidiči motorových vozidel nynějším požadavkům vyhověti. K zavinění dráhy podle občanského zákona stačí jakákoliv jednání nebo opomenutí přičící se ustanovení §§ 1297 a 1299 obč. zák., nikoliv jen provozování dopravy proti předpisům.

Místo, kde železniční trať přetíná silnici, vyžaduje zvýšenou pozornost řidiče silostroje, jež jest povinen upravit rychlost tak, by pro případ nenadálého objevení se vlaku mohl závčas zastaviti.

(Rozh. ze dne 18. února 1933, Rv II 887/31.)

Žalobce utrpěl těžké poranění při srážce svého auta, řízeného řidičem Z-em, s vlakem místní dráhy Otrokovice-Zlín na nechráněném přejezdu. Žalobní nárok na náhradu škody proti dráze uznal procesní soud první stolice co do důvodu třemi čtvrtinami po právu. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalobce, vyhověl však částečně odvolání žalované dráhy a uznal žalobní nárok co do důvodu po právu jen jednou polovinou. **D ů v o d y:** Žalovaný erár zaujímá stanovisko, že místní dráhy nejsou povinny k bezpečnostním opatřením, která jim správními úřady nebyla nařízena. K tomuto názoru nelze přisvědčiti. Naopak, vzhledem na zvýšené nebezpečí se železničním provozem spojené, je povinností každého železničního podniku, by učinil veškerá opatření, jež jsou podle zkušenosti a technické vědy způsobila zabrániti úrazům a jež lze rozumně od něho žádati. Je naprosto vyloučeno, by v instrukcích a v zákonných a policejních předpisech byly pojaty veškeré události při železničním provozu možné a bezpečnost lidí ohrožující a nemůže se proto dráha vyvíňovati prostě poukazem k tomu, že bylo postupováno tak, jak bylo nařízeno, nýbrž jen tím, že byly nařízeny a zachovány všechny opatrnosti, jichž místní poměry a bezpečnost lidí skutečně vyžadují (§ 1299 obč. zák.). V tomto ohledu stačí poukaz na judikaturu nejvyššího soudu, jak se jeví v rozhodnutích sb. n. s. čí. 103, 4107, 8979, 8701 a jiných. Ohledně místní situace, jež byla zjištěna soudním ohledáním, nemůže býti sporu a odvolání proti dotyčnému zjištění rozsudku ani nebroují. Dle toho křížuje okresní silnice, na níž se přihodila nehoda, trať v pravém úhlu. Trať vede zahradami, avšak jimi se rozhledu na trať nikterak nezbraňuje neb ztěžuje. Avšak tomu, kdo k trati do T. přijíždí, překáží ve volném roz-

hledu na trať směrem k Otrokovicím dům Š-ův, stojící po pravé straně silnice před samým přejezdem. Tento dům je svojí frontální stěnou vzdálen od silničního tělesa pouhých 9 kroků, svou stranou boční obrácenou ke kolejím jest od nejbližší koleje vzdálen jen 8 kroků, takže úhlopříčna vedená od středu levé koleje ve směru od Otrokovic ke Zlínu k rohu stavení Š-ova měří pouhých 12 m a, uváží-li se, že vozovka silniční jest široká šest kroků, je tato vzdálenost od pravého okraje vozovky ještě menší. Plným právem poukazuje tedy napadený rozsudek k tomu, že vylíčená situace je krajně nepříznivá a vzhledem na nynější dopravní poměry na silnicích vůbec a najmě na kritické silnici též příliš nebezpečná. Při posouzení toho nebezpečnosti přihlédl první soudce plným právem k dnešním poměrům na místě nehody. Nesejde na tom, že se co do terénu poměry od doby zřízení dráhy nezměnily a že se rozhledové poměry od té doby nikterak nezměnily, ba naopak se poněkud snad zlepšily, ježto dříve bylo poblíž přejezdu více stromů, ana překážka volného rozhledu jest ještě dosud. Této překážce musí však za dnešních dopravních poměrů přičítán býti daleko větší význam než dříve. Stačí tu poukaz na úplně správné vývody napadeného rozsudku, které zdůrazňují vývoj automobilové dopravy v posledních letech, ohromný vzrůst průmyslu zlínského a tím nastalou neobvyčejnou frekvenci na okolních silnicích a zvláště též na kritické silnici Otrokovice—Zlín. Při místním ohledání bylo zjištěno, že přejezd z obou stran je opatřen výstražnými tabulkami s nápisem »Pozor na vlak«, a to ve vzdálenosti asi tři kroků od koleje (tabule se strany odkud přijížděl žalobce k tomu neosvětlena). Že taková tabule vzhledem k nynější automobilové dopravě, kdy pro provoz silostrojů možnost zastavení vozidla je poněkud omezenější, nemůže vystačiti a není nějakým účinným prostředkem, o tom netřeba se šířiti a bylo tedy třeba jiných a výhodnějších bezpečnostních opatření jako obzvláště umístění nápadného upozornění automobilistům a to v přiměřené vzdálenosti umístěného, že se blíží trati, a zřízení zábran. Nutnost takových bezpečnostních opatření nelze ani popříti vzhledem k tomu, že před tratí na krok od silnice jsou dva telegrafní sloupy nesoucí přes 20 telegrafních drátů a že na druhé straně asi čtyři kroky od koleje na sloupě ve výšce 7—8 m je upevněna elektrická svítlna jako součást rozvodné sítě obce M., neboť při svitu automobilových reflektorů ztrácejí se často a lehce taková osvětlení v kuželu ostrého světla reflektorů a má-li se šofér, pokud se týče musí-li se dívat na silnici před sebou, mohou takové dráty mu lehce ujíti, obzvláště v noci a vzhledem na směr jeho vlastního světla reflektory vrhaného. Podle toho, co dosud vylíčeno, stihá tedy žalovaný erár zavinění ve smyslu §§ 1297, 1299 obč. zák., které je v příčinné spojitosti s nehodou, ježto, kdyby železniční správa byla bývala dbala dostatečných bezpečnostních opatření, nemuselo by k nehodě dojíti. Tohoto stavu musela si dráha býti vědoma (§ 1299 obč. zák.) bez ohledu k tomu, že dřívější nehody na téměř místě byly přivoděny zaviněním automobilistů, kteří se nedomáhali náhrady škody na železničním eráru civilními spory. Avšak zavinění dráhy není výlučné.

Odvolání žalující strany: Napadený rozsudek zjišťuje, že žalobcovo auto jelo rychlostí daleko vyšší nežli 10 km, a to rychlostí nejméně 15 km a 20 km. Toto zjištění, které odvolatel ani nenařadí, musí tedy převzít i odvolací soud. Odvolatel napadá zjištění prvního soudu, že si žalobcův řidič toho musil býti vědom, že pojedě přes křižovatku. Není však sporné, že šofér Z. projel přejezd na cestě k S., že odtud jel zpátky opět přejezdem, chtěje jeti ke Zlínu, a, opět se zmýliv, přejezděl k přejezdu po třetí, kdy pak ke srážce došlo. Při té třetí jízdě následovavší hned za dvěma prvními musel si tedy při normální opatrnosti býti toho vědom, že se blíží k přejezdu. Podle toho měl rychlost svého vozidla upravit. Neprávem poukazuje odvolatel na to, že šoférovi místní silnice nebyla známa, obzvláště když jel v noci, neboť právě tyto okolnosti musely ho nabádati ke zvýšené opatrnosti. Přejezd, který není chráněn závorami, takže jest pro pasanty kdykoliv volný a stále přístupný, jest ve smyslu § 46 nař. čís. 81/1910 považovati za křižovatku. Plným právem vyslovil tedy první soud názor, že bylo povinností šoférovou zmírnit rychlost auta na 6 km. Kdyby byl šofér jel onou dovolenou 6 km rychlostí, mohl dle posudku znalce svůj vůz ještě včas zastavit, takže k nehodě nemuselo dojíti. Vzhledem na obapolné zavinění bylo tedy použití ustanovení § 1304 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

Důvody:

K dovolání žalované dráhy:

Dovolacím důvodem § 503 č. 4 c. ř. s. napadá dovolatelka názor odvolacího soudu, že prý správní úřady nemohou zkoumati při politických pochozích komisích veškeré možnosti, které by mohly vésti k úrazu. Tak to odvolací soud nepraví, nýbrž vyslovuje názor, že je naprosto vyloučeno, by instrukce a zákonné policejní předpisy upravovaly veškeré možné události při železničním provozu ohrožující bezpečnost lidí. Než výtky ta je bezpodstatnou, poněvadž rozhodující jest jen otázka, zda se místní nebo dopravní poměry změnily tak, že bezpečnostní opatření nařízená na přejezdu místní dráhy dozorcím úřadem v době zřízení dráhy jsou i za změněných poměrů dostatečná a účelná. Změnou není jen změna na železničním tělese, jak dovolatelka míní, neboť opatření ta mají sloužiti i bezpečnosti osob používajících silnice železniční trať křižující a je proto přihlížeti i ke změnám v dopravě silniční a s tohoto hlediska posuzovati, zda dosavadní bezpečnostní opatření jsou dostatečnou výstrahou pro uživatele silnic. Ze silnice přejezdu je nepříznivá sama o sobě od původu a příliš nebezpečná, je zjištěno a nebylo napadeno. A rovněž není napadeno, že se od doby zřízení dráhy (asi před 30 lety) podstatně rozmohla doprava motorovými vozidly. Změna v dopravních poměrech silničních záleží právě v tom, že v době zřízení dráhy nebylo buď vůbec anebo tak dokonalejších vozidel, která se tak značnou rychlostí pohybují a k železniční trati blíží. Pro jejich bezpečnost se vzhledem k jejich rychlosti

vyžaduje podle zásad přiměřené a odborné opatrnosti (§ 1297 a 1299 obč. zák.) pronikavějších a z větší dálky patrných bezpečnostních a výstražných opatření před nebezpečnými přejezdy. Výstražné tabule »pozor na vlak« tři kroky od trati umístěné a v noci neosvětlené nemohou zřejmě za daných poměrů i při vynaložení náležitě pozornosti řidiči motorových vozidel nynějším požadavkům plně vyhovět. Poukaz na rozhodnutí nejvyššího soudu z 23. října 1930 č. j. Rv I 50/30-1 je nemístný, poněvadž tam nešlo o přejezd nepřehledný a neřešila se tam otázka zavinění dráhy, nýbrž otázka příhody v dopravě (§ 1 zákona o ručení železnic), k níž se vyhledává úchylnka od pravidelného chodu dopravy. A proto bylo vysloveno, že nelze příhodu v dopravě, jde-li o místní dráhu, již spatřovati v tom, že nejsou všude umístěny závory, kde není se všech stran blížící se vlak volně vidět, nýbrž teprve v tom, že se doprava provozuje proti předpisům. K zavinění dráhy podle občanského zákona stačí však jakékoliv jednání neb opomenutí příčící se ustanovení §§ 1297 a 1299 obč. zák., nikoliv jen provozování dopravy proti předpisům. Dopustila-li se dráha takového činu neb opomenutí, nemůže se zprostiti viny odvoláním se na výhody poskytnuté jí čl. I zákona č. 2/93 a čl. V zákona č. 149/1910 ř. z., byť i dopravní poměry na dráze samé se nezměnily. Dovolatelka vytýká dále, že napadený rozsudek sám sobě odporuje, když zjišťuje, že řidiči auta musilo být při normální opatrnosti známo, že se blíží k přejezdu, an ho třikrát po sobě přejezd, a na druhé straně přivádí nedostatek výstražných opatření v příčinnou souvislost s úrazem. Než to i ono ob stojí vedle sebe, neboť je zjištěno, že řidič bloudil, byl v krajině neznámý a hledal cestu do Zlína a proto přejížděl sem a tam; není proto vyloučeno, že, ač mohl snad předpokládati, že se musí opět dostati k přejezdu, neuvědomil si, v kterých právě místech jest přejezd, a bylo by ho o tom patřičně výstražně znamení dráhy zavčas poučilo. Popírá-li dovolatelka příčinnou souvislost mezi nedostatečnými výstražnými znameními a úrazem z důvodu, že by ani dokonalejší výstražné tabule ani závory nebyly zamezily úraz, přehlíží, že nejde o to, jaká bezpečnostní opatření mají být zřízena, nýbrž o to, zda bezpečnostní opatření, která tu jsou, vyhovují změněným poměrům čili nic. Je-li zjištěno, že dosavadní opatření nejsou dostačitelna a že zavdala příčinu k úrazu, jest příčinná souvislost mezi zaviněním dráhy a úrazem prokázána. Bezpodstatnou je i poslední výtku žalované strany, že tu není příčinné souvislosti mezi škodnou událostí a změněnými poměry, poněvadž prý v době nehody žádné zvýšené frekvence na silnici nebylo; neboť změna poměrů nezáleží, jak řečeno, ve zvýšené frekvenci, nýbrž v zavedení rychlojízdných silničních vozidel.

K d o v o l á n í ž a l o b c e:

Žalobce napadá dovolacím důvodem § 503 č. 4 c. ř. s. názor odvolacího soudu, že žalobcuv řidič spoluzavinil škodnou událost tím, že nezmírnil rychlost před křižovatkou na 6 km, jakž přikazuje § 46 odstavec druhý ministerského nařízení č. 81/10 ř. zák. Nelze mu však přisvědčiti. Nejde sice o křižovátku dvou silnic, avšak o místo,

kde železniční trať přetíná silnici, o křížení se dvou jízdních drah, z nichž každá jest určena pro jiný druh vozidel. Místo takové je samo sebou nebezpečnější, než jiné části jízdních drah a vyžaduje zvýšené pozornosti řidiče silostroje. Je proto řidič silostroje povinen již s hlediska §§ 1297, 1299 obč. zák. a § 45 ministerského nařízení č. 81/10 ř. z. upravit rychlost tak, by pro případ nenadálého objevení se vlaku mohl zavčas zastavit. Rozhodnutí č. 7978 sb. n. s., na něž žalovaná strana poukazuje, řeší případ spadající do zcela jiného oboru práva a neřeší pojem křižovatky. Jel-li řidič, jak zjištěno, nejméně 15 km, nevolil rychlost takovou, by mohl při nenadálém se vynoření vlaku zavčas zastavit, a nejednal podle zásad přiměřené a odborné opatrnosti. Názor ten nelze vyvrátiti ani poukazem na domnělé zjištění soudu, že by ke škodné události bylo došlo i při menší rychlosti, jen že by auto nebylo najelo na parní stroj, nýbrž na některý ze zadnějších vozů. Neboť k tomuto závěru dospěl prvý soud za předpokladu, že rychlost auta činila 10 km za hodinu. Z toho lze jen dojít k úsudku, že i tato rychlost byla nepřiměřeně velká a že rychlost měla být snížena na takovou míru, by řidič mohl stroj zavčas zastavit a byl pá-nem rychlosti. Měl proto řidič auta možnost škodné události zabrániti, kdyby se byl dle toho zachoval. Poukazuje-li žalobce k tomu, že při daleko větší rychlosti by byl bez úrazu před vlakem přejezd, nedolčuje, že při vskutku volené nižší rychlosti jednal opatrně. Odůvodnění odvolacího soudu, že řidič mohl předpokládati, že přijede opět na zpáteční cestě na přejezd železnice, odpovídá stavu věci a zákonu a nebylo dovolacími vývody vyvráceno. Stačí proto na odůvodnění to poukázati. Bezpodstatnou je i výtku, že nebylo zjištěno, zda řidič auta nevěděl, že na přejezdu není závor. Neboť, nevěděl-li to, neznal úpravu přejezdu a byl proto povinen s větší opatrností se přibližovati přejezdu. Tím opatrněji si měl počínati, pak-li věděl, že přejezd není opatřen závorami. Z toho, že i rozhodující senát by byl přišel k úrazu prováděje důkaz zkušební jízdou nelze usuzovati na výhradně zavinění dráhy, poněvadž důkaz ten byl vědomě prováděn za týchž nebezpečných okolností, které byly na obou stranách v době škodné události. Že došlo na onom přejezdu i dříve k nehodám, nevyklučuje spoluzavinění řidiče auta, neboť tím se nezprošňují chodci a osoby přejíždějící přejezd povinností dbáti potřebné opatrnosti. Závory by byly snad zabránily škodné události. Než ani tím není vyvráceno spoluzavinění žalující strany, poněvadž je zjištěno, že škodná událost vznikla dvojím spoluzaviněním, z nedostatku potřebných bezpečnostních opatření a z neopatrné jízdy žalobcova auta. Rozvrh účasti na škodě stejným dílem odpovídá ustanovení § 1304 poslední věta obč. zák., poněvadž poměr ten přesně jinak nelze určit.

Čís. 12380.

Zánik zabavené pohledávky povinného za erárem přeúčtováním na dlužné daně povinného (vzájemným placením podle § 1438 obč. zák.)

neposkytuje československému státu jako poddlužníku oprávnění, by navrhl zrušení exekuce.

(Rozh. ze dne 23. února 1933, R I 133/33.)

K vydobytí peněžité pohledávky za Karlem S-em vedl vymáhající věřitel exekuci zabavením pohledávky příslušející prý dlužníku proti československému státu plus minus 37.750 Kč jakožto nároku na vyplacení toho, co bylo zadrženo při kolkování bankovek. Návrhu finanční prokuratury na zrušení této exekuce soud první stolice vyhověl, rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud zamítl návrh na zrušení exekuce, jež učinila česká finanční prokuratura v zastoupení československého státu jako poddlužníka podle §§ 39 druhý odstavec a 295 druhý odstavec ex. ř., a své rozhodnutí odůvodnil tím, že zabavená pohledávka povinného proti československému státu byla likvidní a k výplatě poukázána, takže jejímu soudnímu zabavení nebyl na překážku předpis dvorního dekretu ze dne 21. srpna 1838, čís. 291 sb. z. s., a § 295 druhý odstavec ex. ř. Proti správnosti tohoto odůvodnění není v dovolacím rekursu nic namítáno. Finanční prokuratura v zastoupení poddlužníka již ani ne tvrdí, že zabavená pohledávka povinného nebyla likvidní a poukázána k výplatě, nýbrž jen dovozuje, že zadržaná částka — to jest pohledávka povinného proti československému státu, na kterou se vede exekuce, — byla pravoplatně přeúčtována na dlužné daně povinného, že tím přestala býti pohledávkou a že by exekuce byla vedena na předmět, který neexistuje. Z toho jest patrné, že dovolací rekurs uplatňuje jen, že zabavená pohledávka povinného zanikla přeúčtováním, vzájemným placením podle § 1438 obč. zák. Avšak takový zánik zabavené pohledávky neposkytuje československému státu jako poddlužníku oprávnění, by navrhl zrušení exekuce, neboť oznámením podle § 295 druhý odstavec ex. ř., jež se podle § 39 druhý odstavec ex. ř. považuje za návrh na zrušení exekuce, může býti jen uplatněno, že povolení exekuce jest nepřipustné, ježto se přičí předpisům, podle kterých jest dotčená pohledávka vyňata z exekuce vůbec anebo v povoleném rozsahu. (Viz též nařízení býv. min. sprav. ve Vídni ze dne 15. prosince 1899, čís. 56 věst. min. sprav.). Tvrzená okolnost, že pohledávka, na kterou se vede exekuce, byla již zaplacená nebo zanikla započtením, neměla by však v zápětí, že tato pohledávka byla podle platných předpisů vyňata z exekuce, nýbrž její účinek by se projevil prostě v tom, že by k výsledku nevedla ani exekuce ani případná žaloba na poddlužníka.

Čís. 12381.

Proti usnesení exekučního soudu, jímž bylo zařízení nemovitosti dané do dražby prohlášeno za její příslušenství, není oprávněn k rekursu hypotekární věřitel (přistoupivší vymáhající věřitel), tvrdící k některým předmětům tohoto zařízení vlastnické právo.

(Rozh. ze dne 23. února 1933, R I 148/33.)

V dražebním řízení o nemovitosti (o vile) navrhl vymáhající věřitel, by bylo zjištěno, zda jest příslušenstvím zařízení ústředního topení a zařízení studené a teplé vody, k němuž si dodavatelé (z nichž jeden byl knihovním věřitelem, druhý přistoupivším věřitelem) vyhradili vlastnictví až do úplného zaplacení. Soud první stolice prohlásil zařízení za příslušenství vily. Rekursní soud vyhověl rekursu dodavatelů (knihovních věřitelů), zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomocí, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a odmítl rekursy dodavatelů proti usnesení prvního soudu.

Důvody:

Vyřizuje rekurs vymáhající věřitelky proti usnesení rekursního soudu shledal nejvyšší soud, že rekursní soud pochybil, přijav a vyřídív věcně rekursy proti usnesení exekučního soudu ze dne 2. listopadu 1932. Tímto usnesením prohlásil exekuční soud, hledě k předpisům §§ 294, 297 a 297 a) obč. zák., za příslušenství vily, — jsoucí v dražbě — i tyto předměty v odhadním protokolu popsané: — »zařízení ústředního topení, zařízení k zaopatřování studené a teplé vody, zařízení sanitní, zařízení koupelen a elektrickou vodní pumpu« —, a to z toho důvodu, že si dodavatelé těchto »strojů«, ačkoli si k nim vyhradili právo vlastnické do úplného zaplacení kupních cen, nevymohli knihovní poznámku podle § 297 a) obč. zák. Proti tomuto usnesení exekučního soudu stěžovali si dodavatelé řečených předmětů František K. a firma Rudolf N., z nichž prvý jest zároveň hypotekárním věřitelem, druhá pak jest přistoupivší vymáhající věřitelkou. František K., jenž již podáním ze dne 17. června 1932 uplatňoval své právo vlastnické k zařízení ústředního topení a navrhoval, by uplatňování tohoto jeho práva, jež činí dražbu onoho zařízení nepřipustnou, bylo poznamenáno v dražebních podmínkách, — napadal usnesení exekučního soudu potud, pokud jím bylo zařízení ústředního topení prohlášeno za příslušenství nemovitosti dané do dražby, a navrhoval změnu usnesení exekučního soudu v ten smysl, že dodané jím zařízení ústředního topení není příslušenstvím nemovitosti a že se proto vylučuje z odhadního protokolu. Svou legitimaci k rekursu odůvodňoval František K. tím, že 1. podáním ze dne 17. června 1932 uplatnil své vlastnické právo k dodanému zařízení, 2. podle rozsudku okresního soudu ze dne 1. září 1932 jest dluž-

ník povinen vydati a vrátiti mu toto zařízení a konečně 3. tím, že jest hypotekárním věřitelem. Firma Rudolf N. napadala usnesení exekučního soudu potud, pokud prohlásil za příslušenství nemovitosti dané do dražby zařízení k zaopatřování studené a teplé vody, zařízení sanitní, zařízení koupelen a elektrickou vodní pumpu, kteréžto předměty firma prý dodala povinnému Josefu R-ovi, vyhradivši si k nim právo vlastnické až do úplného zaplacení kupní ceny. Uplatňovala v rekursu mimo jiné, že její práva jako vlastnice těchto předmětů nemohou být dotčena tím, že je povinný určil jako příslušenství své nemovitosti, a navrhla, by usnesení exekučního soudu bylo změněno v ten rozum, že »zmíněné předměty nejsou příslušenstvím vily dané do dražby«. Z takto vylíčeného skutkového děje jest patrno, že podávající rekursy proti usnesení exekučního soudu, neuplatňovali ani František K. ani firma Rudolf N. — třebaže první jest věžitelem hypotekárním, druhá pak přistoupiví vymáhající věžitelkou — svá práva k dotčeným předmětům jako věžitelé povinného Josefa R-a, nýbrž že vystupovali při tom výhradně jako vlastníci určitých movitých věcí, jež prohlásil exekuční soud za příslušenství nemovitosti dané do dražby, — domáhajíce se vyloučení těchto věcí jakožto svého vlastnictví z odhadního protokolu a tím i z imobilární exekuce. Uplatňují tedy k jednotlivým předmětům, tvořícím podle usnesení exekučního soudu příslušenství nemovitosti, věcné právo, jež by nedopouštělo výkon exekuce, a toto právo mohou uplatňovati jedinež žalobou podle § 37 ex. ř., nikoli však rekurssem proti usnesení exekučního soudu prohlašujícímu tyto předměty za příslušenství dražené nemovitosti, k němuž nebyli vůbec legitimováni. Že tomu tak, plyne z úvahy, že jejich zájem jako vymáhajícího, pokud se týče hypotekárního věžitele by byl právě opačný, totiž aby ony předměty, zvyšující jako příslušenství nemovitosti její cenu, zůstaly jejím příslušenstvím a aby takto při dražbě nemovitosti byl za ni docílen výtěžek pokud možno největší. Tento jejich zájem, vyplývající pro ně jako pro věžitele povinného z exekučního řízení, nebyl by tedy usnesením exekučního soudu vůbec dotčen. Popírajíce však, že ony předměty jsou příslušenstvím nemovitosti, uplatňujíce k nim svá vlastnická práva, bránící výkonu exekuce, vystupují proti zájmům vedoucího vymáhajícího věžitele, po případě i proti svým vlastním zájmům, jež by měli jako věžitelé hypotekární, a firma Rudolf N. také jako přistoupiví vymáhající věžitelka, na uspokojení svých pohledávek z exekučně prodávané nemovitosti. Z toho pak plyne, že v rekursech proti usnesení exekučního soudu nevystupovali František K. a firma Rudolf N. jako účastníci exekučního řízení, hájící zájmy věžitelů, nýbrž že vystupovali vpravdě jako osoby třetí, na exekuci nezúčastněné, hájící své zvláštní zájmy, jež pro ně vyplývají z tvrzeného práva vlastnického k jednotlivým movitým věcem, jež prohlásil exekuční soud za příslušenství nemovitosti dané do dražby. Pokud však jako dodavatelé těchto věcí chtěli hájiti tyto své zvláštní vlastní zájmy tím, že k dodaným a dosud nezaplaceným věcem uplatňovali své právo vlastnické, bránící výkonu exekuce, nemohlo se tak státi v tomto exekučním řízení, nýbrž,

jak již řečeno, jen vylučovací žalobou podle § 37 ex. ř. Přiváděli-li však toto své právo k platnosti cestou rekursů v exekučním řízení, ač k tomu nebyli oprávněni, měl rekursní soud jejich rekursy proti usnesení exekučního soudu jako nepřipustné odmítnouti; ježto rekursní soud tak neučinil, bylo k dovolacímu rekursu — správně rekursu — vymáhající věžitelky jeho usnesení zrušiti a rozhodnouti, jak se stalo, aniž bylo třeba obíratí se vůbec vývodů tohoto rekursu.

Čís. 12382.

Nárok statkového úředníka na pensí, zakládající se na pensijním normálu řádu Maltézských rytířů, nezanikl tím, že statkový úředník byl propuštěn ze služby pro nepořádky, pokud se týče pro nepoctivost, dosáhl-li ještě před propuštěním nároku na pensí dovršením plných 35 služebních let. Jeho nárok na pensí nezanikl ani tím, že má jiné výdělečné zaměstnání.

Manžel není aktivně oprávněn k žalobě o určení pensijního-vdovského nároku své manželky.

Nárok na odškodné, které je v § 75 zákona č. 329/1920 v doslovu zákona č. 220/1922 a ve vládním nařízení č. 305/1922, č. 318/1922 a č. 192/1924 přiznáno trvalým zaměstnancům na velkém pozemkovém majetku proti Státnímu pozemkovému úřadu (kolonizačnímu fondu), pozbyli-li bez své viny posavadní služby, nemá zaměstnanec, který po propuštění ze služby na velkém pozemkovém majetku není bez zaměstnání.

(Rozh. ze dne 23. února 1933, Rv I 1061/31.)

Žalobce byl zaměstnán od roku 1894 do roku 1927 posléze jako hospodářský správce na velkostatku O., jenž byl dříve majetkem Komendy Maltézských rytířů. Velkostatek O. byl při pozemkové reformě přidělen žalované. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovanou 1. zaplacení 68.000 Kč odbytného, 2. by žalovaná byla uznána povinnou, že mezi žalobcem a žalovanou se zřizuje pokud se týče jest takový právní poměr, že žalovaná strana jest povinna žalující straně od 1. května 1927 po dobu života žalující strany platiti pensí 15.600 Kč ročně a to v měsíčních lhůtách předem běžících a 3. že žalovaná jest povinna uznati, že se zřizuje pokud se týče jest mezi žalobcem a žalovanou takový právní poměr, že žalovaná jest povinna po smrti žalobce platiti manželce žalobcově pensí 7.800 Kč ročně v měsíčních lhůtách předem běžících po dobu jejího života. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** uznal podle žaloby ad 2.; žalobu ad 1. a ad 3. zamítl. **D ů v o d y:** Na základě tržové smlouvy ze dne 24. září 1926, jejíž opis byl přečten a žalovanou stranou správným uznán, bylo zjištěno, že žalovaná touto smlouvou se svolením Státního pozemkového úřadu v Praze dttó 20. prosince 1926 a se schválením ministerské rady ze dne 10.

června 1927 koupila od souverenního řádu rytířů Maltézských velkostatek O., který, jak mezi stranami nesporno, byl v záboru a na němž žalobce jako hospodářský úředník byl zaměstnán, a zjištěno touto smlouvou dále, že v odst. IV., tržové smlouvy kupující strana převzala k placení a vybývání veškeré k 1. lednu 1926 běžící pense a dary z milosti bývalých úředníků a zaměstnanců koupeného velkostatku stejně jakož i v budoucnosti dospívající pense a dary z milosti zaměstnanců k 1. lednu 1926 aktivních beze srážky na cenu kupní mezi jinými též pensijní požitky žalobce, ve výši 15.600 Kč ročně, a v odst. V. převzala žalovaná veškeré zaměstnance velkostatku aktivně sloužící do svých služeb s nezměněnými požitky a tím způsobem, že, počínajíc 1. lednem 1926, byla strana prodávající proti všem jmenovaným zaměstnancům ode všech na základě služebního poměru již uplatňovaných neb v budoucnosti uplatňovaných nároků liberována. Z přednesu stran vychází na jevo, je tedy nesporno a zjištěno, že žalovaná vyplácela žalobci aktivní požitky jako svému zaměstnanci na převzatém velkostatku O. až do konce dubna roku 1927, jak se k tomu citovanou tržovou smlouvou zavázala, tím také žalobce za svého zaměstnance převzala a je v tom směru nerozhodno, že dala žalobci zdravotní dovolenou s plnými aktivními požitky. Z těchto zjištěných okolností vyplývá nade vší pochybnost a žalovaná to ve svém přednesu ostatně také uznává, že ze zmíněné tržové smlouvy a též ve smyslu ustanovení § 75 zákona č. 329 z roku 1920 v doslovu novely č. 220 z roku 1922 vzešel pro ni závazek platiti pensí žalobci jako bývalému zaměstnanci na zabraném a jí převzatém velkostatku v případě pensionování žalobce v roční částce 15.600 Kč. Žalovaná ovšem namítá, že se žalobce dopustil trestného činu, který jí ve smyslu § 29 zákona ze dne 13. ledna 1914 č. 9 ř. zák. opravňoval k okamžitému propuštění žalobce, k němuž došlo doporučeným dopisem ze dne 19. května 1927. Žalobce se však nedopustil žádné nepoctivosti, která by snad žalovanou opravňovala k okamžitému propuštění žalobce ze služby, žalobce tedy má nárok na pensí ročních 15.600 Kč splatnou měsíčně předem a to ode dne svého propuštění, an nečiní nárok na výplatu aktivního platu za dobu výpovědní, tedy od 1. května 1927, do kterého dne, jak nesporno, žalovaná mu vyplácela aktivní požitky, což zjištěno i z přečtených §§ 12 a 24 pensijního normálu zaměstnanců na velkostatku řádu rytířů Maltézských. Pokud žalovaná namítá, že žalobce nemá nárok na pensí, poněvadž, což je nesporno, je zaměstnán u zemědělské pojišťovny v P. s ročním platem 13.000 Kč a dle § 12 pensijního normálu platového pro zaměstnance ve službách řádu Maltézských rytířů zaniká nárok na pensí, nabude-li zřízenec opět způsobilosti výdělečné, přehlíží žalovaná strana, že žalobce, který dle souhlasného přednesu stran nastoupil službu na velkostatku jmenovaného řádu dne 1. května 1894 a má nárok na započtení 21½ válečného roku, a který, jak zjištěno, sloužil na převzatém velkostatku až do 19. května 1927 maje ovšem do té doby od žalované zdravotní dovolenou, má 35½ služebních let, ve smyslu § 12 norm. 36 let a podle § 15 zmíněného pensijního normálu, jak jeho přečtením zji-

štěno, po 35 služebních letech patří zaměstnanci pense, t. j. starobní renta bez ohledu na výdělečnou způsobilost. Žalobce má tedy, ana mu žalovaná odpírala placení jakýchkoliv požitků, nárok na určení právní existence tohoto svého nároku. Jinak se však má věc s odbytným, na které si žalobce činí nárok. Odbytné žalobci nepřisluší. Vždyť žalobce, jak již zjištěno, byl žalovanou jako aktivní zaměstnanec na zabraném velkostatku citovanou smlouvou tržovou převzat, tímto způsobem bylo tedy o žalobce postaráno, žalobce nepozbyl, jakž předpokládá § 75 zák. č. 329 z roku 1920 v doslovu novely č. 220 z roku 1922, zabráním velkostatku svého dosavadního zaměstnání na zabraném velkostatku, bral dále aktivní požitky a nemůže si tedy činiti takový nárok ani se zřetelem ku stanovení §§ 1—2 a 8—10 nařízení vlády rep. Čsl. ze dne 21. října 1922 č. 305 sb. z. a n. v doslovu novely č. 192 z roku 1924. V tomto směru bylo tedy žalobu zamítnouti jako neodůvodněnou. Avšak i ohledně nároku na vyplácení pense manželce žalobcově Marii Ch-ové bylo žalobu zamítnouti pro nedostatek aktivní legitimace ke sporu na straně žalobce, poněvadž tento nárok mohla uplatňovati jen Marie Ch-ová sama jako jediné oprávněná osoba. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany. Důvody: K odvolání žalobce: Poukazuje-li žalovaná k tomu, že nesprávně vykládá prvý soud § 12 pensijního normálu, podle něhož nárok na pensí zaniká, nabude-li zřízenec opět výdělečné způsobilosti a že proto žalobce nárok na pensí ztratil, nastoupiv místo u zemědělské pojišťovny, správně poukázal prvý soud k tomu, že podle ustanovení § 15 normálu patří zaměstnanci po 35 služebních letech pense bez ohledu na výdělečnou způsobilost, a proto také bylo zbytečné zjišťovati ještě dále skutečné požitky žalobcovy. Správně vyvozuje žalobce svůj právní nárok na vyplácení pense proti žalované z tržové smlouvy ze dne 24. září 1926, kterou žalovaná závazek prodávajícího souverenního řádu rytířů Maltézských k vyplácení roční pense 15.600 Kč převzala, a, poněvadž tu nebylo důležitého důvodu k propuštění žalobce ve smyslu § 29 č. 1 zák. ze dne 18. ledna 1914 č. 9 ř. zák., nelze právem říci, že žalobce tohoto nároku ve smyslu § 11 pensijního normálu pozbyl. K odvolání žalobcovy: Prvý soud, zamítaje žalobní žádání, pokud směřovalo k zaplacení odbytného, zaujal stanovisko, že žalobce byl žalovanou jako aktivní zaměstnanec na zabraném velkostatku převzat, že tímto způsobem bylo se oň postaráno, že žalobce nepozbyl, jakž předpokládá § 75 zák. č. 329 z r. 1920 v doslovu novely č. 220 z roku 1922 zabráním velkostatku svého dosavadního zaměstnání na zabraném velkostatku, bral dále aktivní požitky a nemůže si tedy činiti onen nárok ani se zřetelem na ustanovení §§ 1, 2 a 8—10 nař. ze dne 21. října 1922 č. 305 sb. z. a n. v doslovu novely č. 192 z roku 1924. Žalobce proti tomuto právnímu názoru prvního soudu uvádí, že není žalováno o odbytné podle § 75 zák. ze dne 8. dubna 1920 č. 329 sb. z. a n., nýbrž že jde o nárok ze soukromé námezdní smlouvy a že žalovaná jest povinna v případě předčasného propuštění, t. j. před nabytím nároku na plnou pensí proti Všeobec. pensijnímu ústavu žalobci

odbytné podle úředních tabulek vyměřené platiti. Žalobcův nárok na zaplacení odbytného však ani ze smlouvy tržové ze dne 24. září 1926 ani ze smluvního poměru mezi stranami odvoditi nelze a mohl by žalobce jen ve smyslu § 1162 b) obč. zák. a § 32 zákona ze dne 13. ledna 1914 čís. 9 ř. zák. domáhati se náhrady škody pro bezdůvodné propuštění ze služby, kterážto škoda by ovšem musila býti řádně precizována. Ve smlouvě tržové ze dne 24. září 1926 v odst. V. uvádí se sice, že žalovaná jako kupující přejímá veškeré zaměstnance velkostatku aktivně sloužící do svých služeb s nezměněnými požitky tím způsobem, že počínajíc dnem 1. ledna 1926, jest prodávající strana proti všem jmenovaným zaměstnancům ode všech na základě služebního poměru již uplatněných nebo v budoucnosti uplatňovaných nároků liborována, avšak tím nepřevzala žalovaná závazek v případě propuštění zaměstnance bez vážného důvodu zaplatiti mu odškodné odpovídající vládnímu nařízení ze dne 21. října 1922 čís. 305 sb. z. a n. Takové ustanovení musilo by ve smlouvě býti výslovně obsaženo, by mohlo založit závazek žalované k zaplacení odbytného, jež ve smyslu § 16 nař. vlády ze dne 21. října 1922 čís. 305 sb. z. a n. hraditi má zaměstnanci, jestliže tento beze své viny pozbuje práce nebo služby, Státní pozemkový úřad. Také správně posoudil první soud věc po stránce právní, pokud žalobu určovací týkající se právního poměru mezi žalovanou a manželkou žalobcovou Marií Ch-ovou v příčině pensijního nároku zamítl, neboť právní zájem na tom, by tento právní poměr byl určen, má jen žalobcova manželka Marie Ch-ová, a nebyl tudíž žalobce k takové žalobě aktivně oprávněn (§ 228 c. ř. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

Důvody:

K dovolání žalované: Nárok žalobcův na pensi je oprávněný. Žalovaná neprávem jej v dovolání popírá, tvrdíc, že ho žalobce pozbyl tím, že byl od ní ze služby pro nepořádky, pokud se týče pro nepoctivost propuštěn. Žalobcův nárok na pensi zakládá se na pensijním normálu řádu Maltézských rytířů, u nichž žalobce jako úředník na velkostatku O. sloužil od 1. května 1894. Výše pense zakládá se na smlouvě ze dne 24. září 1926, kterou žalovaná koupila od Maltézského řádu velkostatek O. a v níž byla pense pro žalobce podle pensijního normálu stanovena 15.600 Kč ročně. Podle § 15 pensijního normálu mohou zaměstnanci, dosáhnou-li věku 65 let nebo byli-li bez svého zavinění ze služeb propuštěni, žádati za pensionování a mají pak nárok na pensi odpovídající jejich služebním letům. Po dosažení 35 služebních let přísluší zaměstnanci invalidní renta jako odpočivné, aniž by bylo třeba dokázati, že jest k výdělku nezpůsobilý (starobní renta). Toto odpočivné mu náleží, ať zastává dále nějaké zaměstnání čili nic. Není sporu o tom, že žalobce dosáhl ještě před propuštěním ze služeb u žalované, k němuž došlo v květnu 1927, se započtením válečných let

plných 35 služebních let. Dosažením těchto let vznikl mu nárok na odpočivné, pro jehož další trvání jest bez významu, zda žalobce jest způsobilý k výdělečnému zaměstnání a že po vystoupení ze služeb u žalované je výdělečně zaměstnán. Předpis § 15 pensijního normálu výslovně stanoví, že odpočivné náleží zaměstnanci, i když ještě jest způsobilý k výdělečnému zaměstnání, a není v něm předpisu, podle něhož by pensionovaný zaměstnanec ztratil nárok na odpočivné, kdyby zastával nějaké výdělečné zaměstnání.

K dovolání žalobcovu: Žalobci nelze přisvědčiti, když napadá rozsudek pro zamítnutí jeho žádání o určení pensijního — vdovského — nároku jeho manželky. Co se toho týče, jest správné stanovisko odvolacího soudu, že k uplatňování uvedeného žádání není žalobce legitimován, protože nejde o nárok jeho. Toto své stanovisko odvolací soud případně odůvodnil a stačí, co se toho týče, odkázati na důvody napadeného rozsudku. Odvolací soud nepochybil také, zamítnuv žalobce s jeho nárokem na odškodnění, jež požaduje na žalované za to, že prý ho bezdůvodně ze služby propustila. Žalobce požaduje odškodné, které se v § 75 zákona čís. 329/1920 v doslovu zákona čís. 220/1922 a ve vládním nařízení čís. 305/1922, čís. 318/1922 a čís. 192/1924 přiznává trvalým zaměstnancům na velkém pozemkovém majetku proti Státnímu pozemkovému úřadu, pokud se týče kolonisačního fondu, když bez své viny posavadní služby pozbyli. Povinnost žalované k odškodnění podle uvedených předpisů opírá žalobce o smlouvu ze dne 24. září 1926, o její odstavec V. Leč odvolací soud správně seznal a v napadeném rozsudku dovedl, že v uvedeném odstavci smlouvy převzetí povinnosti k žalobcem požadovanému odškodnění obsaženo není. Žalobce marně se snaží závazek žalované k odškodnění z uvedeného ustanovení smlouvy dovediti. Jeho vývody v tom směru nemají ve smlouvě a v zmíněném jejím odstavci podkladu. Jen nároky plynoucí ze služebního poměru a sice, jak rozuměti jest, z posavadního služebního poměru a to proti zaměstnavateli převzala žalovaná v odstavci V. smlouvy ze dne 26. září 1926. Nepřevzala však závazek, který zaměstnanec podle předpisů vpředu uvedených by v případě měl proti Státnímu pozemkovému úřadu nebo kolonisačnímu fondu. Ostatně žalobce nárok na odškodnění podle zmíněných předpisů by neměl proti žalované, nehledíc ani k tomu, že žalovaná závazek k odškodnění nepřevzala. Nárok na odškodnění mají totiž trvalí zaměstnanci na velkém pozemkovém majetku; k nim však podle § 1 posledního odstavce nařízení čís. 305/1922 nepatří zaměstnanci, kteří po svém propuštění ze služby na velkém pozemkovém majetku nejsou bez zaměstnání. O žalobci je prokázáno, že ještě, když byl ve službách u žalované, našel si placené (13.000 Kč ročně) zaměstnání u Zemědělské pojišťovny a že v tomto zaměstnání dosud je. Nárok na odškodnění dle toho žalobci nepřisluší.

Čís. 12383.

Splátkové obchody (zákon ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák.).
Při splátkových obchodech nenastává ztráta lhůt a dospělost celého nedoplatku kupní ceny o sobě (automaticky) tím, že kupující jest v prodlení aspoň se dvěma splátkami bezprostředně za sebou následujícími, nýbrž nastane teprve tím, že prodávatel toto své právo vykoná.
Nevykoná-li prodávatel vyhrazené právo ztráty lhůt a sečká-li dále, nastane dospělost celého nedoplatku kupní ceny až po uplynutí všech ujednaných lhůt a od té doby počne běžeti také promlčecí lhůta podle § 1486 čís. 1 obč. zák.

(Rozh. ze dne 23. února 1933, Rv I 1337/31.)

Žalovaný koupil od žalobce v červnu 1926 motorové kolo za 22.700 Kč a splatil na kupní cenu 10.000 Kč. Zbytek kupní ceny byl splatný v měsíčních lhůtách po 500 Kč. Žalovaný zapravil jen jedinou měsíční splátku, a to dne 3. srpna 1926. Proti žalobě o zaplacení celé kupní ceny, zadané na soudě dne 24. ledna 1930, namítl žalovaný mimo jiné promlčení, jež prý počalo běžeti posledním placením, takže se zažalovaný nárok promlčel v srpnu 1929. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d uvedl v otázce, o niž tu jde, v d ů v o d e c h: Žalovaný namítá promlčení žalobního nároku, poněvadž jde o obchod, u něhož smluvena byla ztráta lhůt při neplacení dvou lhůt, a poněvadž tyto dvě lhůty nebyly zaplacené a poslední lhůta byla zaplacená dne 3. srpna 1926, stal se celý zbytek ztrátou lhůt splatným najednou, počínajíc měsícem říjnem 1926 a následkem toho jest žalobní nárok promlčen, poněvadž žaloba byla podána dne 24. ledna 1930. Avšak tato úvaha není správná. Jest sice pravda, že podle § 3 zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák. může nastati při neplacení dvou lhůt ztráta lhůt, avšak tato ztráta lhůt nenastává automaticky, když ty dvě lhůty zaplacené nebyly, nýbrž nastupuje teprve tehdy, když oprávněný o ni požádá, poněvadž výkon toho právě vykonati nemusí, nýbrž může. Nastane tedy splatnost teprve, když oprávněný tohoto svého práva použije a ztrátu lhůt uplatňuje. V souzeném případě uplatnil žalobce své právo teprve žalobou, nemohlo tudíž nastati ještě promlčení, ana žaloba byla podána dnem 24. ledna 1930.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po právní stránce byla věc odvolacím soudem posouzena správně a dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s. není opodstatněn. Mylný jest dovolatelův názor, že zažalovaná pohledávka zanikla promlčením, ježto tříletá promlčecí lhůta počala běžeti již od doby, kdy žalovaný nedržel druhou a třetí měsíční splátku po 500 Kč. Tříletá promlčecí lhůta podle § 1486 čís. 1 obč. zák. se počíná dnem splatnosti p o h l e d á v-

k y za dodané věci. V souzeném případě šlo o obchod splátkový podle zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák., a není sporné, že koupě motocyklu byla ujednána v červnu 1926 a že nedoplatek kupní ceny 12.700 Kč s připočtením 12% úroků z prodlení měl býti zapraven v měsíčních splátkách po 500 Kč od června 1926. Ustanovení § 3 zákona čís. 70/1896 ř. z. poskytuje sice prodávateli možnost, by za stanovených tam předpokladů uplatnil výhradu ztráty lhůt, ale ztráta lhůt a tudíž splatnost celého nedoplatku kupní ceny nenastává již sama o sobě (automaticky) tím, že kupující jest v prodlení aspoň se dvěma splátkami bezprostředně za sebou následujícími, nýbrž nastane teprve tím, že prodávatel toto své právo vykoná. Vyplývá to jasně ze slov zákona »může vykonati toto právo...«. Nevykoná-li prodávatel vyhrazené právo ztráty lhůt a sečká-li dále, nastane splatnost celého nedoplatku kupní ceny až po uplynutí všech ujednaných lhůt a od té doby počne běžeti také promlčecí lhůta podle § 1486 čís. 1 obč. zák. Posuzuje-li se věc s tohoto hlediska, jest nepochybné, že v době podání žaloby — to jest dne 24. ledna 1930 — tříletá lhůta promlčecí ještě neuplynula.

Čís. 12384.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n.).
Pronajímatel náhradního bytu (§ 32 zákona) nemůže jednostranně zvýšiti nájemné, jež ujednal s nájemcem náhradního bytu.

(Rozh. ze dne 23. února 1933, Rv I 1450/31.)

Žalovaný obýval v domě Františka V-a náhradní byt na základě soudního usnesení za roční nájemné 1.600 Kč. Vnucený správce pronajímatelova domu zvýšil k 1. dubnu 1930 čtvrtletní nájemné na 900 Kč. Žalovaný, neuznávaje toto zvýšení, složil dosavadní nájemné 400 Kč na soudě. Proti žalobě vnuceného správce o zaplacení nájemného za čtvrtletí dubnové a červencové 1930 po 900 Kč, celkem 1800 Kč, namítl žalovaný, že požadované zvýšení jest vzhledem k § 32 zákona o ochraně nájemců nepřípustné. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby. O d v o l a c í s o u d vyhověl částečně odvolání žalovaného a zamítl žalobu, by byl žalovaný uznán povinným zaplatiti žalobci 1400 Kč; odvolání co do zaplacení dalších 400 Kč nevyhověl a napadený rozsudek v tomto směru potvrdil. D ů v o d y: Nesprávné právní posouzení spatřuje odvolatel v tom, že soud prvý jest právního názoru, že z náhradního bytu může již v druhém období jeho nájmu pronajímatel libovolně zvýšiti činži, poněvadž náhradní byt podléhá podle § 32 zákona o ochr. náj. jen co do výpovědi nikoli však co do nájemného zákonu o ochraně nájemníků. Odvolatel však míní, že náhradní byt byl mu přikázán usnesením soudním, v němž byla i výše nájemného stanovena na 1.600 Kč, a nemůže proto žalobce jednostranně činži tu zvýšiti na 3.600 Kč ročně po dobu, co zákon o ochraně nájemníků bude trvatí. Soud odvolací sdílí stanovisko odvolatele z těchto

důvodů: Podle § 32 zák. o ochr. náj. požívá náhradní byt ochrany nájemníků jen co do výpovědi, která může býti dána jen podle §§ 1—3 cit. zák. Na nájemné se tedy zákon o ochraně nájemníků, jak správně uvádí první soud, nevztahuje, třeba že v § 1 vlád. nař. ze dne 26. června 1930 čís. 103 sb. z. a n. se praví, že nájemné z náhradního bytu musí býti nejvýš tak veliké, aby je nájemník vzhledem k svým důchodům bez újmy ukojení ostatních svých nutných potřeb mohl platiti, a v § 2 téhož vlád. nař. se praví, že nájemné nesmí býti tak vysoké, by jeho placením byla značně snížena dosavadní životní míra nájemníka a jeho rodiny. Soud musí proto, příkazuje náhradní byt, přihlížeti nejen k rozsahu nového bytu, k jeho poloze a k zaměstnání strany vypovídáné, nýbrž i k výši nájemného. Nájemné to stanoví, slyšev nového pronajímatele o výši požadované činže z náhradního bytu, a, shledá-li, že nová činže jest úměrná činži dosavadní, pojme výši nájemného do svého usnesení a poukáže náhradní byt vypovídánému. Činže jest pak jednou z náležitostí náhradního bytu. Nastěhuje-li se vypovídáný do nového bytu, dává najevo, že vstupuje do nájemní smlouvy, která teprve tím se stává smlouvou hotovou. Jest proto vyjádření nového pronajímatele závaznou nabídkou a nastěhování se vypovídáného do náhradního bytu přijetím této nabídky. Doba nájmu určena v § 32 zák. o ochr. náj. dobou trvání tohoto zákona. Na tuto dobu se vztahuje i nabídka pronajímatele i co do výše nájemného, která jest stanovena pevným ročním nájemným podle pronajímatelovy nabídky, v souzeném případě 1.600 Kč, které proto jednostranně zvýšeno býti nemůže. Jinak by si byl nový pronajímatel musel možnost zvýšení nájemného vyhraditi, by soud mohl ke zvýšení zaujmouti stanovisko, rozhoduje o náhradním bytu. Jím by zajisté nebyl byt, z něhož by činže mohla býti v nejbližším čtvrtletí zvýšena několikanásobně jako v případě, o nějž jde. Při opačném výkladu byla by novému pronajímateli ponechána možnost, by libovolným a nepřiměřeným zvýšením nájemného docílil vystěhování nového nájemníka, jenž zvýšenou činží by platiti nemohl nebo nechtěl. Takovým způsobem mohl by lehce být obcházen zákon o ochraně nájemníků. Jeden pronajímatel dohodl by se s druhým, by nabídl u sebe náhradní byt za totéž nájemné, jež vypovídáný dosud platil, při čemž rozdíl zaplatil by mu sám a, když vypovídáný by se do náhradního bytu nastěhoval, mohl by se ho zbaviti tím, že by mu zvýšil činži tak, by ji platiti nemohl, měl by tak důvod k výpovědi a nový nájemník by byl bez náhradního bytu vystěhován. To zajisté není v intencích zákona o ochraně nájemníků a tento názor by odporoval i zásadě poctivosti v obchodním styku (§ 863, 914 obč. zák.). Prohlásil-li proto žalobce, že požaduje z náhradního bytu roční činži 1.600 Kč, jest činže ta nezvyšitelná po celou dobu trvání náhradního bytu, zvýšení nájemného o 2.000 Kč na 3.600 Kč ročně neodpovídá smlouvě a bylo proto žalobu, pokud se domáhá činže vyšší než smlouvené 1.600 Kč ročně zamítnouti. Třeba ovšem přihlížeti k tomu, že ve zvýšené činži jest i činže původní. Žalováno jest o zaplacení činže za čtvrtletí dubnové a červencové 1930 po 900 Kč, tedy úhrnem 1.800 Kč s úroky. Poněvadž

žalovaný, jak jest mezi stranami nesporno, složil k soudu jen nájemné 400 Kč za termin dubnový 1930, jest toto nájemné podle § 1425 obč. zák. považovati za zaplacené. Nájemné za termin červencový 1930 400 Kč dosud žalovaný nezaplatil, takže jen ohledně něho jest žaloba odůvodněnou. Co do 1.400 Kč s přísl. postrádá žaloba z důvodů shora uvedených vši oprávněnosti, bylo proto odvolání vyhověti a žalobu zamítnouti co do této částky.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu dovolání.

Důvody:

Dovolání opřené jen o důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. není oprávněno. Pravdu má sice dovolatel, že § 32 zákona čís. 44/1928 sb. z. a n. (dříve § 31 (2) zákona čís. 48/1925 sb. z. a n.) obmezuje pronajímatele náhradního bytu jen v příčině výpovědi a nikoli také v příčině nájemného, ale to nemůže dovolateli prospěti, protože přehlíží účinky nájemní smlouvy. Podstatnými náležitostmi nájemní smlouvy jest dohoda stran o předmětu nájmu a o výši nájemného (§§ 1090 a 1094 obč. zák.). Touto smlouvou jsou pak vázány obě strany a nesmí pronajímatel nájemné jednostranně zvyšovati právě tak, jako je nesmí nájemník jednostranně snižovati. Nutno tedy zkoumati, jak přišla v souzeném případě nájemní smlouva k místu. Podle spisů Nc XX 331/29 okresního soudu — jichž se obě strany dovolávaly — žádali dřívější pronajímatelé za svolení k výpovědi nynějších žalovaných z důvodu § 1 (2) čís. 9 zák. o ochr. náj. čís. 44/1928, nabízejíce vypovídáným nynější byt jako byt náhradní. Vlastník domu, v němž náhradní byt jest, prohlásil tehdy u soudu, že jest ochoten dáti tento byt nynějším žalovaným k dispozici za roční nájemné 1.600 Kč včetně dávek, mimo zvláštní vodné a poplatek za odvážení popele. Následkem toho okresní soud usnesením ze dne 12. října 1929 č. j. Nc XX 331/29-14 výpověď připustil proti tomu, že vypovídající opatří vypovídáným náhradní byt blíže v usnesení popsaný za roční nájemné 1.600 Kč, jak svrchu uvedeno. Prohlášení vlastníka domu, jehož vnučený správce vystupuje nyní jako žalobce, bylo nabídkou pronajímatele jak co do předmětu nájmu, tak co do výše nájemného. Tím, že žalovaní se do náhradního bytu nastěhovali a soudem určené nájemné platili, přijali nabídku, čímž byla uzavřena nájemní smlouva podle § 1094 obč. zák. Vše to odvolací soud správně vyložil. Podle toho, co uvedeno, právem odvolací soud zamítl žalobu na placení činže vnučeným správcem jednostranně zvýšené, a jeho právní posouzení jest bezvadné. Pokud běží o zvýšenou činži, nemá žalobce pro žalobní pohledávku právního důvodu, neboť zvyšování nájemného podle zákona o ochraně nájemníků pro tento nájemní poměr neplatí a dohody (smlouvy) o zvýšeném nájemném není (srovn. k tomu také rozhodnutí čís. 8124 sb. n. s.). Neprávem chce žalobce nahraditi smlouvu, t. j. souhlasnou vůli stran, svým jednostranným určením výše činže. Kdyby byl správným jeho názor, že při nedostatku zákonného ustanovení o výši činže z náhradních bytů jest pronajímatel sám oprávně-

něn činži zvyšovati, vedlo by to ve svém důsledku k tomu, že by si mohl vymoci proti nájemníkovi, jenž se zdráhá zvýšenou činží platiti, svolení k výpovědi z důvodu § 1 (2) čís. 1 a § 32 zák. o ochr. náj. a mohl by takto libovolně vyloučiti ochranu nájemníka proti výpovědi, kterou zákon nájemníkovi náhradního bytu podle § 32 poskytl. I v tom směru jest schváliti úvahy odvolacího soudu.

Čís. 12385.

Převzal-li vyrovnací dlužník směnečný závazek, že zaplatí vyrovnacímu věřiteli schodek jeho pohledávky, nekrytý vyrovnáním, na základě prohlášení z doby před 1. srpnem 1931, jest platnost směnečného závazku posouditi podle § 47 vyr. řádu z roku 1914, nikoliv podle § 55 vyr. řádu z roku 1931, třebaže směnka byla vystavena teprve po 1. srpnu 1931.

Podle § 47 vyr. řádu z roku 1914 není závady, by se dlužník nezavázal po skončení vyrovnacího řízení zaplatiti věřiteli celou pohledávku, jež podléhá účinkům vyrovnacího řízení.

(Rozh. ze dne 23. února 1933, Rv I 159/33.)

Po skončení vyrovnání zavázal se vyrovnací dlužník prohlášením ze dne 22. června 1931 zaplatiti žalobci celou pohledávku, jež spadala do vyrovnání. Na základě tohoto prohlášení žalovaného byla dne 22. prosince 1931 vystavena směnka, již žalovaný přijal. Proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný, že jeho směnečný závazek jest neplatný, ježto jde o nedovolenou výhodu podle § 55 vyrovnacího řádu ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n. Oba nižší soudy směnečný platební příkaz zrušily, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Přijetím zažalované směnky ze dne 22. prosince 1931 převzal žalovaný na sebe směnečný závazek, zaplatiti schodek předchozím vyrovnáním nekrytý. Tím měl žalobce, který měl svou pohledávku přihlášenou k vyrovnání, obdržeti zaplacenou jen 42%, obdržeti pohledávku celou na rozdíl od ostatních věřitelů, kteří se musili spokojiti s vyrovnací kvotou. To jest poskytnutím zvláštní výhody. Jelikož směnka, která je předmětem žaloby, byla vystavena v době, kdy byl již v účinnosti nový vyrovnací řád ze dne 27. března 1931 čís. 64 sb. z. a n., jest pro posouzení otázky, zdali dohoda o poskytnutí zvláštní výhody, k níž došlo po skončení vyrovnacího řízení, jest platná, směrodatný § 55 nového vyrovnacího řádu, vstoupivšího v účinnost dnem 1. srpna 1931. Na rozdíl od dřívějšího řádu (§ 47) není ustanovení § 55 nového vyr. ř. o zákazu poskytování zvláštních výhod nikterak časově omezeno. Jest proto neplatné i tehdy, když pochází z doby pozdější. V důsledku toho prvý soudce právem prohlásil směnečný závazek prvního žalovaného za neplatný, ježto mu jest podkladem neplatné jednání, a zrušil směnečný platební příkaz ve smyslu námitek.

Nejvyšší soud ponechal směnečný platební příkaz v platnosti.

Důvody:

Pokud jde o žalovaného Antonína B-a, nelze dovolání upříti oprávnění. Jeho závazek, jenž jest podkladem zažalované směnky, se zakládá na prohlášení ze dne 22. června 1931, pocházejícím z doby před účinností vyrovnacího řádu ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n., takže § 55 tohoto vyrovnacího řádu o zvláštních výhodách zde nepřichází v úvahu, nýbrž § 47 vyr. ř. ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák., podle něhož není závady, by se dlužník nezavázal po skončení vyrovnacího řízení zaplatiti věřiteli celou pohledávku, jež podléhá účinkům vyrovnacího řízení (sr. rozh. n. s. sb. čís. 5281). Nehledíc však k tomu, nebylo účelem prohlášení ze dne 22. června 1931 poskytnouti žalobkyni zvláštní výhodu, neboť jak vyplývá z obsahu tohoto prohlášení a z přednesu stran, šlo o to, by byla zastavena exekuce zahájená proti žalované Markétě B-ové, a za tím účelem přistoupil žalovaný Antonín B. jako spoludlužník ke dluhu své manželky Markéty B-ové žalobkyni již prisouzenému pravoplatným rozsudkem krajského soudu ze dne 21. listopadu 1930. K zajištění tohoto dluhu byla žalovaným přijata směnka ze dne 22. června 1931 a zažalovaná prolongační směnka. Námitka, že tu jde o neplatnou zvláštní výhodu ve vyrovnacím řízení, není proto opodstatněna, a poněvadž co do výše zažalované směnky námitek nebyly vzneseny, bylo dovolání pokud se týče žalovaného Antonína B-a vyhověno a směnečný platební příkaz proti němu byl zachován v platnosti.

Čís. 12386.

Bylo-li již před vyhlášením zákona ze dne 21. dubna 1932, čís. 54 sb. z. a n., předmětem podnikání společenstva přijímání vkladů na vkladní knížky, tento předmět podnikání však nebyl zapsán do rejstříku, lze se domáhati doplnění rejstříkového zápisu v tomto směru i po uplynutí šestiměsíční lhůty čl. XLIV (2) zákona čís. 54/1932.

(Rozh. ze dne 23. února 1933, R II 29/33.)

Dne 24. listopadu 1932 opověděla »Občanská záložna, zapsané společenstvo s ručením obmezeným v L.« k rejstříku změnu stanov rozšiřující předmět podnikání na přijímání vkladů na vkladní knížky. Rejstříkový soud žádosti nevyhověl. Důvody: Žádosti družstva o doplnění jeho podnikání v družstevním rejstříku nebylo vyhověno jako opožděné, neboť podle čl. XLIV. odst. (2) zák. ze dne 21. dubna 1932 čís. 54 sb. z. a n. bylo žádost podati do šesti měsíců od dne vyhlášení tohoto zákona (30. dubna 1932), tedy hledíc k tomu, že 30. října 1932 byla neděle, nejpozději dne 31. října 1932. Žádost však byla podána až 24. listopadu 1932, tedy opožděně. Po této lhůtě (31. října 1932) lze podati žádost takovou jen, jsou-li splněny ostatní podmínky § 2 čís. 2 zák. čís. 239/24 v doslovu zákona čís. 54/32 sb. z. a n. Žá-

dost bylo zamítnouti dále jako nedoloženou, poněvadž rejstříkový soud může zapsati změnu podnikání společenstva (družstva) jen, když se na ní platně usnesla valná hromada, řádně podle stanov svolaná a jsou o tom k žádosti připojeny doklady, což se nestalo. Rekurzní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Ustanovením čl. XLIV zák. č. 54/32 sb. bylo úvěrním společenstvům (družstvům), zřízeným již přede dnem vyhlášení zákona, která však podle svých stanov nemají předmětem podnikání též přijímání vkladů na vkladní knížky, vyhrazeno právo, by do šesti měsíců po onom dnu opověděly k zápisu ve společenstevním rejstříku změnu stanov rozšiřující předmět podnikání na přijímání takových vkladů, jinak že družstva taková podléhají ustanovení § 2 odst. (2) č. 2 zák. č. 239/24 sb. Jde tedy o to, náleží-li rekurentka k výše uvedeným družstvům, která nemají předmětem podnikání přijímání vkladů na vkladní knížky. K otázce té právem odpověděl prvý soud kladně, neboť předmětem podnikání jest jen to, co podle § 5 č. 2 zák. č. 70/1873 ř. zák. jest uvedeno ve stanovách na místě pro vypočtení předmětů podnikání vyhrazeném a co tedy dle § 6 odst. 2 č. 3 družstevního zákona bylo předmětem uveřejnění. Ve stanovách rekurujícího družstva jest předmět podnikání uveden v § 2 pod nadpisem: »účel« a stojí tam: »Účelem společenstva jest... přijímatí a zúčtovat peněžní vklady...«. Není tam však uvedeno, že se vklady přijímají na vkladní knížky, a toto nebylo tedy ani uveřejněno. Na tom nemění nic, že v § 41 stanov jest uvedeno pod nadpisem »vklady«, že se přijímají a zapisují do vkladní knížky. To již není uvedením předmětu podnikání, nýbrž jest to jen interním ustanovením o způsobu přijímání vkladů, jež nebylo uvedeno ve všeobecnou známost. Bylo tedy povinností rekurentky, chtěla-li býti účastna výhody podle čl. XLIV zák. č. 54/32 sb. z. a n. takovým družstvům vyhrazené, by do šesti měsíců opověděla k zápisu změnu stanov a, ana tak neučinila, vztahují se na ni ustanovení § 2 odst. (2) č. 2 zák. č. 239/24 sb. Kdyby byl správným názor rekurentky, že předmětem jejího podnikání bylo již před vyhlášením zákona č. 54/32 sb. přijímání vkladů na vkladní knížky, nebylo by vůbec třeba zápisu ve společenstevním rejstříku, jehož se svou nynější žádostí domáhá, neboť dodatečné doplnění zápisu poznámkou, že se vklady přijímají na vkladní knížky, zákon nezná.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil prvému soudu, by znovu rozhodl o opovědi společenstva.

Důvody:

Dovolacímu rekursu, jenž napadá souhlasná usnesení soudů nižších stolic pro nezákonnost, jak lze seznati z jeho vývodů (§ 46 odst. (2) zákona ze dne 19. června 1931, č. 100 sb. z. a n.), nelze upřítí oprávnění. Podle § 2 stanov stěžujícího si společenstva jest účelem společenstva mimo jiné, přijímatí a zúčtovat peněžní vklady a podle § 41 těchto stanov děje se tak na vkladní knížky. Jest tedy přisvědčiti názoru stěžovatelovu, že předmětem jeho podnikání bylo již před vyhlá-

šením zákona ze dne 21. dubna 1932, č. 54 sb. z. a n. přijímání vkladů na vkladní knížky, a nesejde na tom, že ustanovení § 41 stanov nebylo pojato do § 2 stanov. To se zajisté doporučovalo za účelem přehlednosti, ale nestalo-li se tak, nelze tvrditi, že se ustanovení § 41 stanov netýká předmětu podnikání. Na stěžující si společenstvo se tudíž vůbec nevztahuje ustanovení článku XLIV řečeného zákona, a nelze proto mluvit o opoždění opovědi aneb o změně stanov. Předmět podnikání měl býti již při původním zápisu společenstva do společenstevního rejstříku zapsán podle § 9 č. 2 nařízení ze dne 14. května 1873, č. 71 ř. z., a to v plném rozsahu, a nestalo-li se tak, nezbyvá než doplniti zápis v naznačeném směru. S tohoto hlediska není tudíž závady, aby nebylo vyhověno žádosti o doplnění zápisu ve společenstevním rejstříku a bylo proto rozhodnuto jak se stalo.

Čís. 12387.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, č. 131 sb. z. a n.).

Nárok zaměstnance proti (bývalému) zaměstnavateli na náhradu škody, ježto zaměstnavatel opomenul vykonati přihlašovací povinnost uloženou mu zákonem ze dne 9. října 1924, č. 221 sb. z. a n., jest uplatňovati na pracovním soudě.

V případě § 42 zák. o pracovních soudech jest příslušnost okresního soudu výlučná.

(Rozh. ze dne 23. února 1933, R II 47/33.)

Žalobou, zadanou na krajském soudě, domáhala se žalobkyně na svých bývalých zaměstnavatelích, u nichž byla jako služka, náhrady škody proto, že opomenuli vykonati přihlašovací povinnost, uloženou jim zákonem o sociálním pojištění ze dne 9. října 1924, č. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928, č. 184 sb. z. a n. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc procesnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, znovu o věci jednal a ji rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil k rekursu žalovaných napadené usnesení a rozsudek prvního soudu i s předcházejícím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu.

Důvody:

Nejvyšší soud seznal, zkoumajе z podnětu přípustného rekursu žalovaných sporné spisy, že napadené usnesení i rozsudek prvního soudu s celým předcházejícím řízením trpí zmatečností podle § 477 č. 3 c. ř. s., jež není sice v rekursu vytýkána, k níž však jest přihlížeti z úřadu, neboť sborový soud, který tento spor v první stolici projednal a rozsudek vydal, se otázkou své věcné příslušnosti vůbec nezabýval, ač se pro něj nemohl státi věcně příslušným ani výslovnou úmluvou stran, a

odvolací soud uvedené zmatečnosti nepostřehl. Žalobkyně se domáhá na žalovaných jako na svých bývalých zaměstnavatelích, u nichž byla zaměstnána jako služka, náhrady škody proto, že opomenuli vykonati přihlašovací povinnost uloženou jim zákonem o sociálním pojištění ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n. Jde tudíž zřejmě o spor naznačený v §§ 1 a 2 e) zákona o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n., totiž o spor ze služebního poměru založeného soukromoprávní smlouvou, vzniklý mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, pro nároky vzniklé z příslušnosti žalobkyně k sociálně-pojišťovacímu ústavu, při čemž však věc nenáleží před obligatorní rozhodčí soudy sociálně-pojišťovacích ústavů podle zákona čís. 221/1924 sb. z. a n. v doslovu zákona čís. 184/1928 sb. z. a n., ježto sociálně-pojišťovací ústav není tu stranou. Zákon ze dne 4. července 1931 čís. 131 sb. z. a n., nabyvší účinnosti dnem 1. ledna 1932, stanoví v §§ 1 a 4, že pro takové spory jsou výlučně příslušnými pracovní soudy pokud se týče zvláštní oddělení okresního soudu pro spory pracovní. Pokud není pro ten který soudní okres zřízen pracovní soud, ani oddělení okresního soudu pro spory pracovní, náležejí tyto spory podle § 42 jmenovaného zákona k věcné příslušnosti okresních soudů, ať byla žaloba podána za trvání pracovního, služebního neb učebního poměru či až po jeho skončení a ať jest hodnota předmětu sporu jakákoliv. I příslušnost okresních soudů jest v těchto případech výlučná a dobrovolné podrobení se příslušnosti jiných soudů nemá právních účinků. V souzeném případě byla žaloba podána dne 17. června 1932, tedy již za platnosti zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. Oba žalovaní mají podle spisů své bydliště i provozovny v obvodě okresního soudu v B., pro kterýžto soudní okres není zřízen ani pracovní soud ani oddělení okresního soudu pro pracovní spory. Z toho plyne, že pro tento spor byl v době podání žaloby podle § 42 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. věcně příslušným soud okresní, a to výlučně. Sborový (krajský) soud, který tuto rozepři projednal a v ní rozsudek vydal, ač byla žaloba podána již za platnosti zákona o pracovních soudech čís. 131/1931 sb. z. a n., byl pro ni nezhojitelně nepřislušným, jeho rozsudek i předcházející řízení jsou proto zmatečné podle § 477 čís. 3 c. ř. s. a touto zmatečností je stíženo i napadené usnesení odvolacího soudu.

Čís. 12388.

Vysvítá-li teprve z rekursu povinného proti povolení exekuce, že zabavené požitky, které dostává jako pensista od Pensijního ústavu, jsou podle § 46 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n. vyloučeny z exekuce, nemohlo k této nové okolnosti v rekursním řízení býti přihlíženo, nebylo však závady, by rekurs povinného nebyl posuzován a vyřízen jako návrh na zrušení exekuce.

Rozhodnutí o útratách dovolacího rekursu proti usnesení rekursního soudu, jež návrh na povolení exekuce k rekursu povinného neprávem zamítl, jest vyhraditi rozhodnutí prvního soudu o zrušení exekuce.

(Rozh. ze dne 23. února 1933, R II 49/33.)

K vydobytí peněžité pohledávky povolil soud první stolice exekuci zabavením a přikázáním k vybrání požitků dlužníka (pensisty) proti Pensijnímu ústavu průmyslu cukrovarnického v Praze. Rekursní soud exekuci návrh zamítl. Důvody: Podle § 46 zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n. jest zabavení nároku pojištěnců a jejich příslušníků i dávek jen potud přípustné a právně účinné, jsou-li určeny ke krytí nároků osob, jež mají nárok proti pojištěnci na zákonné výživné, až do polovice a ke krytí záloh poskytnutých zaměstnavateli pojišťovny, obcemi před jich poukázáním. Podle konaného šetření jest Pensijní fond průmyslu cukrovarnického v Praze náhradní pojišťovnou podle § 103 zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n., v souzeném případě jde o zaplacení dodaného zboží, nikoliv o některou ze zmíněných privilegovaných pohledávek. Mimo případy zákonem vyloučené nesmí zákonné pojišťovací dávky býti žádným způsobem odňaty oprávněné osobě, a to ani z její vůle ani proti její vůli.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu; zároveň však uložil soudu první stolice, by o rekursu povinného jednal a rozhodl jako o návrhu na zrušení exekuce podle § 39 čís. 2 ex. ř. a v konečném vyřízení rozhodl i o útratách dovolacího rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze upřítí oprávněnost, pokud vytýká, že k okolnosti přednesené v rekursu povinného, že pensijní ústav československého průmyslu cukrovarnického v Praze, od něhož dostává požitky, jest náhradním pensijním ústavem (ve smyslu §§ 103 a násl. zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n.), neměl rekursní soud přihlížeti, ježto šlo o novotu, a že bylo na povinném, by přednesl onu okolnost a učinil návrh na zrušení exekuce u soudu první stolice. Jak bylo vyloženo, zejména v rozhodnutích čís. 9359, 9663 a 10.471 sb. n. s., jest činnost soudu rekursního činností ryze přezkoumnou. Jeho úkolem není, by znova a samostatně uvažoval, zda exekuce má či nemá býti povolena, nýbrž jest na něm, by zkoumal, zda prvním soudem bylo o exekucním návrhu rozhodnuto správně. I pro rekurs do rozhodnutí o návrhu na povolení exekuce platí zákaz novot, rekursní soud smí rozhodovati jen podle onoho skutkového stavu, podle něhož rozhodoval soud první stolice, a není oprávněn, by si doplňoval tento skutkový stav sám novým šetřením. Nejvyšší soud může napadené usnesení přezkoumati rovněž jen podle údajů exekucního návrhu a nemůže je potvrditi, protože jeho odůvodnění se neopírá o obsah exekucního návrhu, nýbrž o výsledek dodatečného šetření, jež rekursní soud provedl přes zákaz novot, tedy neoprávněně. V souzeném případě není z návrhu na povolení exekuce zřejmé, zdali požitky, které podle jeho tvrzení dostává povinný jako pensista od Pensijního ústavu československého průmyslu cukrovarnického v Praze, jsou nárokem podle § 46 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n., ježto z obsahu návrhu nelze posouditi, že jmenovaný pensijní ústav jest náhradním ústavem ve

smyslu § 73, 103 a násl. tohoto zákona. Ale v rekursu povinného bylo výslovně tvrzeno, že exekuce byla povolena na nároky, jež podle platných předpisů — to jest podle § 46 zákona čís. 26/1929 sb. z. a n. — jsou vyloučeny z vedení exekuce pro vymáhanou pohledávku, a v takovém případě může exekuce býti zrušena i z úřadu podle § 39, čís. 2 ex. ř. Není proto závady, by rekurs povinného nebyl posuzován a vyřízen jako návrh na zrušení exekuce. Bylo proto rozhodnuto, jak se stalo. Pro úplnost se dodává, že je mylný názor dovolacího rekursu, že ustanovení § 46 zákona čís. 26/1929 sb. z. a n. má na mysli jen úmluvy o zastavení pensijních nároků, neboť z jasného doslovu tohoto ustanovení plyne nepochybně, že jsou jím připuštěny převody, zastavení a exekuce z abavením nároků a dodávek pojištěnců a jejich příslušníků jen za uvedených v něm předpokladů.

Rozhodnutí o útratách dovolacího rekursu bylo vyhrazeno soudu první stolice, poněvadž záleží na výsledku dalšího řízení, zda jich bylo třeba podle § 74 ex. ř.

Čís. 12389.

Zamýšlený prodej obchodu (podniku) odpůrcova není důvodem prozatímního opatření podle § 379 ex. ř., nebylo-li osvědčeno, že odpůrce s výtěžkem hodlá učiniti opatření na újmu navrhovatelova nároku.

(Rozh. ze dne 24. února 1933, R I 155/33.)

K zajištění peněžité pohledávky navrhla žalobkyně povolení prozatímního opatření zákazem odpůrci zciziti a zadlužiti sklad zboží a obchodní inventář. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud ho zamítl poukázav k rozhodnutí čís. 8184 sb. n. s.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Ohrožená strana navrhuje, by k zajištění jejího nároku bylo odpůrkyni zakázáno zcizení a zadlužení veškerého skladu zboží a obchodního inventáře, nacházejícího se v jejích obchodních místnostech, a nejde tedy o případ, řešený zdejším rozhodnutím, uveřejněným ve sb. n. s. pod číslem 8.184, kde odpůrce prodal jen část inventáře. Ale jinak jest napadené rozhodnutí správné, ana podle § 379, druhý odstavec ex. ř. nestačí jen povšechná obava navrhující strany neb osvědčení jen objektivního nebezpečí, nýbrž musí nebezpečí pro nárok ohrožené strany vycházeti z jednání nebo z chování se odpůrcova, jež nemusí sice býti obmyslným, jest však přece hospodářsky a právně neobvyklým nebo nepotřebným a s to, by změnou majetkových poměrů přivodilo ohrožení vydobývání věřitelova nároku. Nestačí proto zamýšlený prodej obchodu (podniku), nebylo-li osvědčeno, že odpůrce s výtěžkem hodlá učiniti opatření na újmu navrhovatelova nároku, což navrhovatelka ani netvrdila.

Čís. 12390.

Zasláním účtu není podmíněna splatnost odměny za dílo, nýbrž rozhodnou skutečností jest jen skončení, pokud se týče odevzdání díla.

Přijal-li objednatel dílo třeba nehotové a vadné jako smluvní plnění, nemůže již namítati nesplnění smlouvy a z toho dovozovati nedospělost odměny. Má na dále jen právo ze správy podle §§ 1167, 922 až 933 obč. zák., totiž má na výběr zrušení smlouvy, slevu neb opravu. Rozhodne-li se pro zrušení, může úplatu odeprítí vůbec a, rozhodne-li se pro opravu, může ji odeprítí až do jejího provedení podle § 1052 obč. zák.

Okolnosti rozhodné pro stanovení výše odměny za vypracování projektu městské kanalisace.

(Rozh. ze dne 24. února 1933, Rv I 1398/31.)

Žalobu o úplatu za dodaný kanalisační projekt procesní soud první stolice pro tentokrát zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Neopodstatněná jest námitka předčasnosti žaloby, pokud se opírá o to, že žalobce nezaslal žalované straně účet ze sníženého rozpočtu. Podle § 1170 obč. zák. jest odměnu zaplatiti z pravidla po skončení díla; zaslání účtu ke splatnosti odměny tudíž netřeba, nýbrž jediné rozhodnou skutečností je skončení pokud se týče odevzdání díla. Kdyby se žalobce domáhal 2% odměny ze sníženého rozpočtu, a žalovaná doznávala, že dílo je skončené, bylo by žalobě vyhověti bez ohledu na to, že žalobce nezaslal žalované dosud účet na odměnu podle sníženého rozpočtu. Je tedy rozhodnou pro posouzení včasnosti nebo předčasnosti žaloby jen sporná otázka, zda dílo je skončeno, či nikoli. Ve směru tom jest souhlasiti zejména se znaleckým posudkem prof. ing. H-a, že se žalobce podle zvyklostí při stavbách kanalisačních měl omeziti při sdělování plánů a rozpočtu na detailní plány a rozpočty ohledně zastavěné plochy a územi, jež bude zastavěno v nejbližší době, že ohledně ostatního území stačil generální rozvrh stokové sítě, ač projekt musí býti přepracován, má-li odpovídati účelnosti a hospodárnosti vzhledem k finanční schopnosti žalované obce. Podle posudku téhož znalce třeba zejména doplniti projekt výkazem pozemků, jež jsou kanalisací dotčeny, za účelem vodoprávního řízení (§ 78 lit. d) čes. vod. zák.), a které mají býti odkoupeny nebo služebnosti obtíženy. Pokud jde o přepracování projektu, jest rovněž souhlasiti s míněním téhož znalce, že pro výši rozpočtového nákladu bude směrodatna direktiva daná žalobci obcí, po případě pokyny ve zprávě technické kanceláře zemědělské rady ze dne 4. července 1924, jimiž se žalobce podle znaleckého posudku při vypracování předloženého projektu neřídil. Nelze tudíž projekt odevzdaný žalobcem žalované straně považovati za »skončené dílo« po rozumu § 1170 obč. zák. Nebezpečí provedení díla stíhá podnikatele, zákon považuje podnikatele za znalce, který má zvláštní znalosti a schopnosti k provedení díla

(srov. Dr. Sedláček — Obligace II. str. 143 a 146 a Krainz-Ehrenzweig »Das Recht der Schuldverhältnisse« str. 519). Žalobce jako znalec musil si býti vědom, že detailní sdělávání plánů a rozpočtu pro tak velikou rozlohu a pro dobu byť i jen 150 let do budoucna nemůže kromě nejbližší budoucnosti míti valnou praktickou cenu, a měl proto žalovanou stranu na věc upozorniti a domluvití se s ní s náležitým poučením o rozsahu objednaného díla. Žalobce se tak nezachoval, zhotovil dílo sice upotřebitelné, ale ve větším rozsahu a nákladněji, než je měl vyhotoviti. Tuto vadu lze podle znaleckého posudku přepracováním a doplněním díla odstraniti (§ 1167 obč. zák.). Teprve až se tak stane a dílo to žalobce odevzdá, bude míti nárok na úplatu smlouvenou 2% rozpočtové ceny (§ 1152 a 1170 obč. zák.).

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Žalobce domáhá se žalobou smlouvené úplaty za dodaný projekt kanalizační. Žalovaná strana doznavši, že dílo objednala a je obdržela s účtem ze dne 27. listopadu 1925, namítala, že dovolatel v nabídce ujistil, že projekt bude vypracován teoreticky a prakticky hospodárně, že dodaný projekt takovým není, rozpočet dovolatelem žalované obci dodaný jest nepřiměřeně vysoký a více než přemrštěný, přesahuje finanční možnost žalované obce, není řešen prakticky hospodárně, vychází z nesprávných předpokladů, nadsazuje nadměrné ceny mezd a jest pro její poměry přímo nemožný; mimo to namítala předčasnost žaloby z toho důvodu, že prý žalobce rozpočet přepracoval, náklad snížil, avšak účet podle tohoto sníženého plánu nezaslal a navrhla zamítnutí žaloby. Námitku předčasnosti z uvedeného důvodu vyvrátil správně odvolací soud, na jehož důvody se odkazuje. Z výtek ve příčině vad jde, že žalovaná obec dodané dílo považovala za dílo pro obec úplně nepotřebné. Odvolací soud, zjistiť, že dílo není úplně dokončeno a má vady, které dílo nečiní zcela nepotřebitelným a mohou býti opraveny, míní, že úplata není splatna a dovolává se pro ten názor ustanovení § 1170 obč. zák. Dovolatel broje proti zjištění, že dílo má vady, vytýká, že si soudy nižších stolic zkonstruovaly samy o sobě neukončené díla, že žalovaná strana nemá práva žádati opravu nebo slevu a že nárok jeho na úplatu jest splatný od doby odevzdání díla žalované straně. Dovolateli sluší přisvědčiti; žaloba není předčasnou z důvodů odvolacím soudem uváděných. Žalovaná obec nevytýkala, že dílo jí dodané není skončeno a to ani když to udal znalec prof. ing. H-a, a nedovozovala z toho nedospělost odměny a předčasnost žaloby (§ 178 c. ř. s.); proto se zřetelem na zásadu projednací nelze z okolností, že podle posudku prof. Ing. H-a projekt není ještě dokončen, dovozovati nedospělost žalobcova nároku; s tohoto hlediska okolnost ta musí zůstati nepovšimnuta (č. 3222, 4306, 7651 a 10866 sb. n. s.) a může přijíti v úvahu jen s hlediska správy, o níž bude dále řeč. Soud odvolací správně sice

vychází z ustanovení § 1170 obč. zák., podle něhož jest úplatu zaplatiti zpravidla po skončení díla a ovšem, kde ke splnění smlouvy o dílo třeba i jeho odevzdání, i když toto bylo provedeno. Než ustanovení toto předpokládá, že objednatel dílo ještě na splnění smluvního plnění podnikatelova nepřijal a dokončení nebo opravy díla se dožaduje. Objednatel má nárok na dílo hotové a bezvadné a není povinen přijati dílo nehotové a vadné (§ 1413 obč. zák.), odmítnutím přijetí může zabrániti, by nastala splatnost. Přijal-li však objednatel dílo třeba nehotové a vadné jako plnění smluvní, nemůže již namítati nesplnění smlouvy a z toho dovozovati nedospělost odměny a má na dále jen oprávnění ze správy podle ustanovení § 1167 obč. zák. a §§ 922 až 933 obč. zák., totiž právo volby na zrušení smlouvy, slevu nebo opravu. Rozhodne-li se pro zrušení, může úplatu odepřiti vůbec a rozhodne-li se pro opravu, může ji odepřiti až do jejího provedení podle § 1052 obč. zákona. Opravu však žalovaná strana nežádala, a dodaný jí projekt přijala; že by tak učinila jen s výhradou, ani netvrdila. Tím stala se odměna splatnou a jest se zabývati otázkou její oprávněnosti po případě její výši. Ač žalovaná strana výslovně neprovedla volbu mezi prostředky jí z důvodu správy pro vytýkané vady příslušejícími, přece z toho, že její výtky vad vrcholily v tom, že dodaný projekt jest pro žalovanou přímo nemožný a navrhla úplně zamítnutí žaloby, jest patrné, že žalovaná v první řadě má na mysli zrušení smlouvy, ježto jen toto by odůvodňovalo úplně zamítnutí žaloby; v druhé řadě pak se zřetelem na to, že vytýkala i nepřiměřenost cen a v návrhu na zamítnutí jest vtomně obsažen i návrh na slevu, i slevu smlouvené odměny. Pro zrušení smlouvy a z toho plynoucí úplně zamítnutí žaloby není však zákonného důvodu; podmínkou jeho podle § 1167 obč. zák. jest, by podstatné vady díla buď činily je neupotřebitelným nebo odporovaly výslovné podmínce. Dílo přes své vady není podle zjištění nižších soudů nepotřebitelným; zjištěné vady neodporují též výslovné podmínce, o této lze mluvití jen, když dílo jež nemá smlouvené vlastnosti, podle úmyslu smluvních stran nemá býti vůbec považováno za plnění smlouvy. Že by tak tomu bylo v souzeném případě, strany netvrdily. Naproti tomu vytýkané vady jsou zásadně důvodem pro nárok na přiměřenou slevu ze smlouvené odměny. Zdali v souzeném případě nárok ten vznikl, nelze však za dosavadního stavu řízení rozhodnouti. K nároku tomu se podle ustanovení § 1167 a 933 obč. zák. vyžaduje, by žalovaná strana oznámila dovolateli vadu ve lhůtě šesti měsíců ode dne předání věci. Lhůty té jako lhůty preklusivní dbáti jest z úřadu; zdali byla dodržena nižší soudy nezjistily. Dosavadní řízení nemá podkladu ani pro určení výše smluvní odměny a ani eventuelní případné slevy, neboť nižší soudy výši jejich následkem svého právního názoru nezjistily. Procesní soud sice uvedl, že náklad na výstavbu kanalisace dosahuje podle posudku prof. Ing. H-a výše 3.092.483 Kč, z nichž 2% honorář by činil 61.670 Kč, než neuvádí, zdali posudek ten bere za základ svého zjištění či nic. Toho však bylo nutně potřebí se zřetelem na to, že žalovaná strana vytýkala výslovně též přemrštěnost a že ceny

mezd v projektu žalobcově byly nadsazovány nadúměrně, tedy bral v odpor základ pro výpočet nákladu a důsledkem toho i pro odměnu žalobcovu. Znalec ve svém posudku vychází z cen redukováných v re-
visní zprávě technické kanceláře zemědělské rady, prohlásiv, že před-
pokládá, že redukce ta odpovídá tržním poměrům; podle toho znalec
nezaložil posudek o výši odměny na vlastní znalosti poměrů. Ve pří-
čině výše odměny třeba podotknouti: Pro výpočet smluvené 2%ní pro-
vise rozhodný jest náklad, kterého by vyžadoval projekt tak, jak byl
objednán, při řešení jednoduchém a úsporném se zřetelem k finanční
možnosti města; nemohou přicházeti v úvahu ani práce, které jeví se
zbytečné nebo neúčelné, proto, že jich vůbec nebylo třeba nebo nebylo
třeba v té kvalitě, ve které byly projektovány, byť i snad po technické
stránce nebyly by nedostatkem díla a dokonce dílo by provedením jich
bylo technicky lepší. I smlouvu o výši odměny posuzovati jest podle
§ 914 obč. zák. a nelze souditi jinak než že, třeba nebyly určeny bližší
meze projektu, objednaný projekt měl sloužiti praktickému provedení
v dohledné době a že tedy zvláště, pokud jde o územní rozlohu, měl
zabíratí jen území již zastavené a území, s jehož zastavením v do-
h l e d n é době mohlo býti pravděpodobně počítáno. Není proto pří-
pusno, by tím, že dodaný projekt neúčelně zabral příliš velikou plo-
chu nebo neúčelně zvyšoval kvalitu, zvyšovala se i odměna. Zvýšení
nákladu tímto neúčelným rozšířením a neúčelnou důkladností projektu
způsobené jest v rozpočtu vyloučení a náklady takto omezeného pro-
jektu na základě skutečných cen a mezd v době dodání projektu budou
základem smluvené odměny.

Čís. 12391.

**Zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák., se nevztahuje na po-
uliční automobilovou stříkačku, jež neslouží k dopravě osob nebo věci.**

(Rozh. ze dne 24. února 1933, Rv I 1858/31.)

Žalobce tvrdil v žalobě, že, jedá se svým povozem ve městě, byl
předjet městským stříkacím autem, jež nezastavilo stříkající proudy,
čimž se kůň žalobcův splašil, rozbil vůz a se poranil. Žalobu o náhradu
škody proti obci a jejím zřízcům opíral žalobce jednak o zákon o ru-
čení za škodu z provozu silostrojů čís. 162/1908, jednak o předpisy
občanského zákona. V onom směru byla žaloba zamítnuta s o u d y
v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Jest schváliti právní názor nižších soudů, že se na pouliční automo-
bilovou stříkačku, jež neslouží k dopravě osob nebo věci, nevztahuje
zákon o silostrojích čís. 162/1908 ř. z. a že tedy žalobce nemůže svůj
nárok na náhradu škody opířiti o ustanovení tohoto zákona.

Čís. 12392.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

**Zda v zákaznických kruzích platí způsob obalů firmy pro firmu za
příznačný, jest skutkovým zjištěním. O právní otázku šlo by jen, kdyby
byl sporný pojem příznačnosti.**

**Otázka, zda v zákaznickém styku může nastati záměna, jest otázkou
skutkovou potud, pokud soud zjišťuje, zda k záměně docházelo nebo
podle zkušenosti znalecké k ní dojíti může. Právní otázkou při tom
však jest, jakého stupně opatrnosti zákaznické se vyžaduje pro to, aby
záměna byla možná nebo vyloučená.**

**Záměna nemůže povstati, nespokojí-li se zákazník, žádající výrobek
určité firmy, s pozorováním velikosti, tvaru a barvy sáčku a tisku, nýbrž
všimne si právě obrazu, které se však patrně a markantně liší.**

(Rozh. ze dne 24. února 1933, Rv I 1878/31.)

Žalující firma Dr. A. Oetker domáhala se na žalovaném Václavu
V-ovi, výrobci přípravků do pečiva, by žalovaný byl uznán povinným
zdržeti se užívání sáčků na vanilinový cukr, na němž jest červená barva
tisku na žlutém papíře a vyobrazení světlé ženské hlavy na srdcovitém
červeném podkladě a ve velikosti sáčku žalující strany. Žalující firma
vedla v žalobě, že vyrábí již po mnohá léta vanilinový cukr, který
uvádí do obchodu v sáčcích, zvláště svou úpravou v kruzích konsu-
mentů všeobecně známých. Sáčky tyto mají tvar obdélníkový, jsou pro-
vedeny v barvách červené a žluté tím způsobem, že pozadí jest barvy
žluté, kdežto vyobrazení a nápisy v barvě červené. Na přední straně
těchto sáčků jest pro podnik žalující strany zvláště význačné vyobra-
zení světlé ženské hlavy, kteréž jest pro žalující stranu u obchodních
a živnostenských komor v Praze i ve Vídni a u mezinárodního úřadu
pro ochranu živnostenského vlastnictví chráněno. Vyobrazení světlé
ženské hlavy na červeném pozadí ve tvaru elipsy jest v horní části na
přední straně sáčku. Pod tímto vyobrazením jest v textu zvláště veli-
kými písmeny uveden nápis »vanilinový cukr, moudrá hlava Dr. A.
Oetker Brno« a malými písmeny »obsah tohoto balíčku nahradí 2—3
luskky dobré vanilky. Jeden balíček stačí, by velký pudding, koláč, ná-
kyp neb 1 litr likéru nabyt výtečné vanilkové příchuti. Uchovejte
v suchu.« Strana žalovaná zasáhla již jednou do známkového práva
strany žalující, a to v roce 1924, zvolivši tehdy vyobrazení světlé ženské
hlavy v elipse. Od této známky však upustila, když dopisem právního
zástupce žalující strany byla před dalším použitím varována. Strana
žalovaná změnila pak sice tvar pozadí světlé ženské hlavy, nahradivši
dříve užívanou elipsu tvarem srdce, jinak však napodobila právě v nej-
význačnějších bodech zvláště úpravu balíčku shora popsaného, a pro
podnik strany žalující příznačný sáček pro vanilinový cukr žalovanou
stranou používaný má rovněž obdélníkový tvar a téměř stejnou velikost
jako sáček strany žalující. Barevné jeho provedení jest rovněž stejné,

pozadí v barvě žluté a vyobrazení a nápisy v barvě červené. Přední strana sáčku jest stejně rozdělena a v horní jeho části se vyskytuje rovněž vyobrazení světlé ženské hlavy na červeném pozadí, které má tvar srdce. Pod tímto vyobrazením jest velkými písmeny proveden nápis: »vanilinový cukr« a pod ním text do slova převzatý z nápisu na balíčku žalující strany, který zní: »obsah tohoto balíčku nahradí 2—3 lusky dobré vanilky«, pod tím citován jest výnos výrobu povolující. Žalující strana uvedla, že tyto shody nejsou nahodilé a že si žalovaná strana byla dobře vědoma významu zvláštní zevní úpravy zboží ze známého podniku žalující strany, napodobivši nejen tvar, velikost i barvné provedení sáčku žalující strany, nýbrž i charakteristické vyobrazení světlé ženské hlavy na červeném pozadí a převzavši dokonce i části textu doslovně do nápisu na svých balíčcích. Jednání to se přiči dobrým mravům soutěže a jde tu o zneužívání zvláštního zevnějšího zařízení podniku takovým způsobem, že může z toho v zákaznických kruzích vzejíti záměna. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. D ů v o d y: Pokud jde o vlastní úpravu sáčků, ovládn jest celkový dojem pozorovatelů především značkou obou výrobců, již jest u žalující strany silhoueta hlavy s poprsím dámy s velkým účesem v profilu v červeném poli elipsovitém po straně, u kteréžto silhouety se v červeném elipsovitém poli nalézá bílý nápis »Moudrá hlava«. U strany žalované bije především do očí a jest dojem pozorovatelů ovládn podobou většího červeného srdce, po jehož obou stranách jsou dvě menší červená srdce a ve velkém srdci vyobrazení slovačky v kroji s čepcem, t. j. nikoliv silhoueta, nýbrž skutečný obraz enface s vyznačenými rysy očí, nosu, úst, kontur obličeje, krojového čepce s velkou mašlí po straně ve vyšivaném živůtku s límečkem. Rozdíl tento jest na první pohled nápadný a při zbežném pohledu ihned patrný, aniž by bylo třeba bližšího porovnávání obou značek. U strany žalující padá rovněž do oka zcela jiné uspořádání textu na lící straně sáčku, především, kde větší prostora jest zaplněna textem o větších literách a kde nad spodním okrajem sáčku jest silný červený pruh se slovy »uschovejte v suchu«. Pozorovatel všimne si zpravidla též i nápisu označením nejenom výrobce Dr. A. Oetker, nýbrž i názvu zboží, že běží o vanilinový cukr »Moudrá hlava«, podobně jak jest již bílým tiskem podle silhouety ženské hlavy v hořejším červeném elipsovitém poli vyznačeno. Naproti tomu u strany žalované na sáčku, o který jde, upoutá zrak zákazníka dále ještě jen nadpis větším červeným písmem »Vacatův vanilinový cukr«, proti ostatnímu textu, který se, jsa tištěn slabým a drobným písmem v několika málo řádcích proti hořejšímu tučným tiskem výrazně napsanému nápisu ztrácí. Podle názoru soudu a jak to i svědci potvrdili, jsou tyto rozdíly markantní a nápadné, takže o možnost záměny po rozumu zákona o nekalé soutěži běžeti tu nemůže, nehledíc ani k úpravě sáčků na zadní straně, kde oba sáčky vykazují nápadné rozdíly. Sáček žalující strany vyazuje totiž dva husté drobným tiskem potištené a jen poněkud silnějším tiskem vytištěnými dvěma slovy »vanilkový krém« oddělené dva sloupce, které činí při prvním zbežném pohledu dojem celistvého textu

a zanechávají představu strany drobným miniaturním tiskem plně potištené, kdežto u sáčků strany žalované jest textu psaného nad to tiskem poněkud větším a ne tak kompaktním, nápadně méně a to textu napsaného v menším odstavci (dle celkového dojmu), ohraničeném shora nápisem »vanilinový cukr« a dole označení firmy žalované. I když tedy pro zaměnitelnost jest vzítí v úvahu celkový dojem, který v paměti průměrného zákazníka, jenž oba předměty nemá po ruce a nemůže je tedy do všech jednotlivostí srovnávat, zůstavil určitý jím někdy již dříve pozorovaný předmět, onu mlhavou představu předmětu toho, jeho úpravy, která v jeho mysli bude zůstavena, že tedy průměrný zákazník jen zcela povšechně a jen z dosti vzdálené celkové obdobnosti ve dvou jednotlivostech se i dosti rozcházejících zevním zařízením různých podniků může usuzovat, že snad pocházejí z téhož výrobního pramene (viz rozhodnutí nejvyššího soudu sb. n. s. čís. 9971, Skála, nekalá soutěž strana 161, Rosenthal, Wettbewerbsgesetz str. 345 a Callmann: Der unlautere Wettbewerb str. 286 a 287, Hamann, Nekalá soutěž str. 66), jest podle názoru soudu a jak to i svědci potvrdili celkový dojem, který zanechá v mysli jen zbežného pozorovatele podstatně jiný, než sáček strany žalované. Pozorovatel, průměrnému zákazníkovi s prostředními pozorovacími schopnostmi, ani příliš prozíravému a obezřetnému, ani naprosto nepozornému nebo lhostejnému musí se podle názoru soudu jako převládající představa vrtyti při zboží strany žalující, o něž tu běží, bílá silhoueta ženské hlavy s postranním nápisem »Moudrá hlava« v červeném elipsovitém poli, jakož i musí mu býti zůstaven dojem obalu téměř úplně textem většími literami psaným potišteným a širokým červeným pruhem ukončeným, i když si nevšimne nápisu ve středu textu »Dr. A. Oetker«, an průměrný zákazník vstřípi si v mysl i při zcela po vrchním pozorování představu většího červeného srdce s dvěma menšími červenými srdci po straně, jakož i vyobrazení ženské hlavy s poprsím v kroji. Představa tato nemůže za normálních poměrů, jež jest předpokládati — neboť zákazník naprosto nepozorný si dá podstrčiti i věc poměrně dosti odlišnou, u průměrného zákazníka, který shlédne později obal strany žalované, vzbuditi domněni, že by snad mohlo jíti o týž výrobek, t. j. o výrobek strany žalující. Jak shora svědky i předloženými sáčky jest prokázáno, používá se sáčků přibližně téže velikosti a barvy tisku u výrobců zboží, o něž tu běží, již po dlouhou řadu let a jest proto míti tuto úpravu obalů vanilinového cukru v celém tomto výrobním odvětví za vžitou a obvyklou. Následkem toho nelze mluvit u žalující strany o příznačnosti této úpravy obalů, byť i bylo jí přiznati v tomto směru v ohledu časovém prioritu. Ostatně předmětem žaloby jest celková úprava obalů ve vzájemné jejich souvislosti a spojitosti, nikoli jen jednotlivých jejich složek o sobě zvláště, t. j. nejen balíček určité velikosti a stejné barvy tisku, nýbrž i jeho celkový vzhled určený především vytištěnou a pozornost pozorovatelů v první řadě upoutávající značkou, i textem na obou jeho stranách, hlavně ovšem na straně lící, A tu jest míti za prokázáno, že běží při úpravě obalů, jak bylo shora dolíčeno, o rozdíly na první pohled markantní. Při posuzo-

vání možnosti záměny padá zajisté i na váhu okolnost, že vzhledem ku prokázané skutečnosti o užívání sáčků přibližně stejné velikosti a barvy tisku převážně v celé branži výroby vanilinového cukru, bude si zákazník, který je na tuto úpravu již zvyklý, všimati vybavení obalů především co do jeho obrazové, pokud se týče značkové a textové úpravy, při čemž právě proto, že nemá oba obaly po ruce, nezataně mu na myslí představa a obsah textu v drobných literách tištěného jakožto moment zcela podřadný. Soud má za to, že při možnosti záměny bude padati na váhu i to, že obraz srdce se dvěma menšími srdci po straně jest již po řadu let pro výrobky strany žalované příznačný. Námitka, že právní zástupce žalující strany souhlasil s tím, aby žalovaná strana obalů (sáčků) ve zmíněné úpravě užívala, že tudíž nemá právo žalobou úpravě sáčků žalované strany odporovati, jest bezpodstatna, ježto právní zástupce nemohl v roce 1924, před platností zákona o nekalé soutěži platně se změnou takovou po stránce nekalého soutěžení souhlasiti, tím méně ano tehdy šlo jen o použití známky obchodní, kdežto v souzeném sporu jde o používání nejen této známky, nýbrž i celé úpravy a velikosti obalů. Soud má za to tudíž, že obal strany žalované není objektivně způsobitlivý přivoditi v kruzích zákaznických záměnu se zbožím žalobcovým (Skála I. c. str. 161, Rosenthal I. c. str. č. 37). Ze tomu tak jest, vychází i z okolnosti znalcem potvrzené, že se hospodyňky táží vždy po značce »Moudrá hlava«, jejíž balení jest jim známo z vlastní zkušenosti a z velkorysé propagandy, kterou tato firma již po desítiletí provozuje. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pro právní posouzení bylo základem, by nižší soudy zjistily 1. zda jsou zvláštní zařízení (obaly) podniku žalující firmy v označování zboží a v úpravě obalů příznačná pro její podnik (§ 11 odst. (3) zákona), 2. zda z použití úpravy zboží a obalů, jak je používá žalovaná, může vzejíti ve styku zákaznickém záměna se zbožím žalující strany (§ 11 odst. (1) zákona). Zda v zákaznických kruzích platí způsob obalů žalující strany pro tuto za příznačný, jest skutkovým zjištěním. Soudce zjišťuje, zda kruhy zákaznické pokládají určitý způsob zevnějšího označení podniku nebo zboží za takové, kterým rozeznávají je od zboží podniků jiných. Tu nerozhoduje názor soudce, nýbrž názor zákaznictva, který nutno vyšetřiti. To se může státi, jak výsledkem svědků tak i znalců. O právní otázku by šlo, jen kdyby byl sporný výklad pojmu příznačnosti. Otázka, zda ve styku zákaznickém může nastati záměna, jest otázkou skutkovou potud, pokud soud zjišťuje, zda k záměně docházelo, anebo podle zkušeností znalecké k ní dojíti může. Právní otázkou je při tom však, jakého stupně opatrnosti zákaznické se vyžaduje pro to, aby záměna byla možna nebo vyloučena. Nižší soudy zjistily podle výpovědi svědků i znalců, že příznačnou pro žalující firmu jest jenom vyobrazení moudré hlavy a usoudily podle svědků a znalce, že

toto vyobrazení není zaměnitelno s vyobrazením žalované strany. Ze zjištění nižších soudů plyne, že velikost, tvar, barva sáčků i tisku, nejsou pro podnik žalobkyně příznačny, ježto sáčků stejné velikosti, tvaru a barvy sáčků i tisku používá pro vanilinový cukr valná řada jiných výrobců po delší dobu z důvodů praktických. Pro otázku zaměnitelnosti příznačného vyobrazení rozhoduje, zda celkový dojem a úprava sáčků ve spojení s vyobrazením, které se liší, může býti v kruzích zákaznických zaměněn. Ale tu lze souhlasiti s názorem prvního soudu přijatým odvolacím soudem, že v kruzích zákaznických taková záměna nemůže povstati proto, že zákazník žádající výrobek žalobkyně (Moudrou hlavu) nespokojí se s porovnáním velikosti, tvaru a barvy sáčků a tisku, nýbrž všimne si právě obrazu, které se však patrně a markantně liší: na jedné straně bílá silhoueta hlavy dámy s účesem v červené elipse s n á p i s e m Moudrá hlava, na druhé straně obraz Slovačky v kroji en face bez nápisu v červeném srdci a v sousedství dvou menších srdcí. I průměrný zákazník, jemuž jde o výrobek žalobkyně známý mu z reklamy, pod slovním označením Moudrá hlava, nesplete si ani při povrchním pozorování ono označení žalobkyně s označením žalovaného, i když mu uvízl v paměti jen celkový dojem. Vždy bude mít v paměti rozdíl mezi oběma obrazy aspoň tak dalece, že přesvědčí se blíže, zdali jde skutečně o zboží jim požadované, bude-li chtíti jen zboží určitého původu. Zaměnitelnými jsou obojí sáčky proto jen pro zákazníka, kterému nezáleží na tom, zda dostane zboží právě žalobkynino nebo je docela nepozorný. To však nerozhoduje. Na tom, zda je pro žalovaného příznačným srdce na jeho sáčcích, nezáleží. Ostatně není správným ani názor žalobkyně, že nižší soudy měly vyhověti žalobě aspoň částečně pro zaměnitelnost charakteristické součástky označení jejího, totiž světlé ženské hlavy v tmavém pozadí, ježto bez ohledu na zaměnitelnost žalobkyně to ani nenavrhl a nebylo zřejmo ze znění žalobního žádání, v němž žalobkyně neoddelila jednotlivé zakazy, že žádání je od ní míněno jako dělitelné.

Čis. 12393.

Slevu z kupní ceny povolenou pro případ hotového placení nelze rozšiřovati na případ započtení.

(Rozh. ze dne 24. února 1933, Rv I 2179/31.)

Žalobu prodatele na kupitele o nedoplatek 1.573 Kč za prodané gumové pláště, procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalobce tvrdil, že prodal žalované gumové pláště za ujednanou cenu 7.865 Kč. Žalovaná připustila, že kupní cena činila 7.865 Kč. Spor byl

pak jen o to, zda 20% sleva z této sumy smluvena byla pod podmínkou hotového zaplacení, a jaké jsou následky toho, že kupní cena nebyla zaplacená hned hotově. Odvolací soud zjistil ve zrušeném rozsudku, na jehož důvody se v napadeném rozsudku odvolává, že sleva byla dohodnuta pod podmínkou, že bude kupní cena hned zaplacená. V napadeném rozsudku praví se sice, že kup se stal pod podmínkou, že bude kupní cena zaplacená hned hotově, ale jde tu patrně o nepřesné vyjádření, protože o ujednání koupě samé za 7.865 Kč nebylo sporu, může se zjištěná podmínka týkat patrně jenom slevy, když strany podmíněnost samé koupě ani netvrdily. Podmínka hotového placení »ihned« musí být podle pravidel poctivého styku právního chápána tak, že prodávatel povoluje slevu jen pro ten případ, že dostane hotové peníze a nikoli pro ten případ, že kupní cena bude vyrovnána vzájemnou pohledávkou, zejména, když se mu kupitel nepředstavil jako věřitelův zástupce a před sjednáním slevy nijak nenaznačil, že kupní cenu chce vyrovnati vzájemnou pohledávkou. Pro prodávatele nemusí býti lhotejno, zda se zbaví dluhu nebo dostane hotové peníze, a nelze mít proto slušně za to, že by slevu povolenou pro případ hotového placení chtěl poskytnouti také pro případ srážky na dluh. Je tedy mít zato, že sleva nebyla prodávatelem ani zamýšlena, ani podle pravidel poctivého styku jí nelze vztáhnouti na případ započtení. Jistě by se přičilo slušnosti, by kupitel vymohl si slevu předstíráním, že chce platiti hotově hned, nedávaje nijak najevo, že má protipohledávku, a pak se vytasil s účtem, nic nezaplátil a využil tak neznalosti prodávatelovy, že prodává se srážkou na dluh. Podle toho se nesplnila podmínka, pro kterou byla žalovaná firmě povolena sleva a je proto povinna zaplatiti nesporně ujednanou kupní cenu bez slevy.

Čís. 12394.

Při žalobě o uznání nemanželského otcovství není okolnost, že žaloba není opřena jen o právní domněnku § 163 obč. zák., skutkovým předpokladem, nýbrž závěrem odvolacího soudu.

Dospěl-li odvolací soud na základě zjištění, že se nemanželské dítě narodilo sice po lhůtě § 163 obč. zák., ale též, že nemanželská matka po poslední souloži se žalovaným neměla pohlavní styky s jiným mužem a vzhledem k tomu, že podle posudku znalce není vyloučeno, že dítě pochází ze soulože se žalovaným, — k přesvědčení, že dítě bylo splozeno žalovaným, jde o skutkové zjištění.

(Rozh. ze dne 24. února 1933, Rv I 2248/31.)

Žalobu o uznání nemanželského otcovství a o placení výživného procesní soud prvé stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání opřené o dovolací důvody § 503 č. 3 a 4 c. ř. s. není důvodné. K dovolacímu důvodu § 503 č. 3 c. ř. s.: Že žaloba není opřena jen o právní domněnku § 163 obč. zák., není skutkovým předpokladem, který by mohl být porovnáván s obsahem spisů, nýbrž jest závěrem odvolacího soudu, opřeným o nesporný obsah žalobního přednesu, jehož správnost nelze přezkoumati v rámci dovolacího důvodu rozporu se spisy. Ale výtky by neobstála ani s hlediska dovolacího důvodu § 503 č. 4 c. ř. s., neboť jest tento závěr zcela správný.

K dovolacímu důvodu § 503 č. 4 c. ř. s.: Odvolací soud zjistil, že se žalobkyně narodila sice po lhůtě uvedené v § 163 obč. zák., ale také, že nemanželská matka po poslední souloži se žalovaným neměla pohlavní styky s jiným mužem, a dospěl zejména i vzhledem k tomu, že podle znalce není vyloučeno, že žalobkyně pochází z této soulože, k přesvědčení, že žalobkyni splodil žalovaný. To jest zjištěním skutkovým, jímž jest vázán dovolací soud a z něhož mělo vycházeti i dovolání, chtělo-li doličiti, že odvolací soud na zjištěný stav věci nesprávně použil zákona, jak to dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci předpokládá. Než dovolání brojí proti tomuto zjištění výtkou, že o otcovství žalovaného není podán přesný důkaz a že zejména posudek znalce nemůže tvořiti spolehlivý podklad, poněvadž znalec nevyšetřil ani žalobkyni ani její matku. Ale tím dovolání neprovádí ani tento dovolací důvod ani žádný jiný z dovolacích důvodů v § 503 c. ř. s. pod čís. 1—4 vypočtených, a nemůže se proto dovolací soud věcně obírat s příslušnými jeho vývody.

Čís. 12395.

Mezinárodní doprava železniční.

Sjednav se železniční správou zařadovací smlouvu ohledně svého soukromého provozu, podrobil se zasílatel ustanovením mezinárodního reglementu o soukromých vozech. V takovém případě rozhodují jen ustanovení zařadovací smlouvy a mezinárodního reglementu, nikoliv ustanovení občanského zákona a mezinárodní úmluvy o přepravě zboží čís. 140/1928 sb. z. a n.

Ze smlouvy zařadovací a z mezinárodního reglementu muselo by býti patrné, že o poškozených soukromých vozech, pokud jsou dopravovány prázdné, platí mezinárodní úmluvy o přepravě zboží.

(Rozh. ze dne 24. února 1933, Rv II 789/31.)

Žalující brněnská firma Bratři T. pro dodávky vína z jižních zemí zařadila do mezinárodního nákladního vlaku u ředitelství spolkových drah Vídeň—Jihozápad cisternu na zásilky vína číslo 506.821 a vozem tímto odesílala pak přímé zásilky vína z Terstu do Brna. Cisterna tato došla v říjnu 1928 se zásilkou vína do stanice Židenice v Českosloven-

sku, a po jejím vyprázdnění byla v této stanici při posunování poškozena a byla pak odeslána do domovské stanice Matzleinsdorf k opravě. Žalobní nárok firmy T. proti Československému státu na náhradu škody uznal procesní soud prvního státního soudu v Praze důvodem po právu. Odvolací soud neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Důvody: První soud v napadeném rozsudku správně zjišťuje, že se zařazení vozu žalující firmy do obozu rakouských spolkových drah stalo zvláštní smlouvou a že podle čl. VI. mezinárodního reglementu o soukromých vozech, platného od 1. října 1928, ručí železnice za ztrátu a poškození vozů podle úmluv sjednaných při zařazení vozu mezi jeho majitelem a železnici. Než s právními důsledky, prvým soudem z tohoto zjištění vyvozenými, nemůže odvolací soud souhlasit. První soud je totiž toho názoru, že zařadovací smlouva váže majitele vozu jen proti železnici, která zařazení vozu provedla, s níž zařadovací smlouva ujednána. Zařadovací smlouva, v souzeném případě ze dne 4. března 1923 zdůrazňuje v I. odstavci, že se zařazení vozu děje dle připojených »Grundsätze und Bedingungen« tedy zásad a podmínek pro zařazení soukromých vozů, které jsou podstatnou částí zařadovací smlouvy, jakž se v ní výslovně podotýká. Příloha tato má v čl. 13 bod 5 ustanovení: »Entschädigungsansprüche wegen Verlust oder Beschädigung von Privatgüterwagen sowie der Einrichtungen oder losen Bestandteilen dürfen nur vom Einsteller und nur bei der Heimatverwaltung des Wagens eingebracht werden«. Co jest »Heimatverwaltung des Wagens«, jest vysvětleno v čl. I. poslední odstavec, že totiž jest tím v souzeném případě rozuměti správu rakouských spolkových drah. Tomuto ustanovení zařadovací smlouvy nelze rozuměti jinak, než že majitel vozu má právo uplatňovati náhradu za poškození vozu jen u dráhy, která provedla zařazení. To plyne jednak ze slova »nur« jednak ze zdůraznění slova »Heimatverwaltung«. Při zařazení vozu počítá se patrně se značnou pravděpodobností, že vůz může býti poškozen, a to, nehledíc ku příhodám v dopravě, i obvyklým používáním, tak jako ve sporném případě stačilo neopatrné posunování, by došlo k značnému poškození vozu. V souzeném případě také bylo předem jisto, že vůz bude v provozu i u cizozemských drah. Aby způsob vymáhání nároků na náhradu za taková poškození byl již předem stanoven, má zařadovací smlouva o tom určitá ustanovení. Podle čl. 12 uvedených »Grundsätze und Bedingungen« platí pro přechod soukromých nákladních vozů na cizí dráhy a pro jejich používání na nich úmluvy s nimi sjednané a platné tam dopravní předpisy. Tu pak mezinárodní reglement o soukromých vozech (příl. 4, str. 704) platné od 1. října 1928, tedy platné již v době sporného poškození, které se totiž stalo dne 16. října 1928, ustanovuje souhlasně se zmíněnými »Grundsätze und Bedingungen« ve čl. VI. § 3, že železnice ručí za poškození soukromých vozů podle úmluv sjednaných při zařazení vozu mezi majitelem vozu a železnici, a podle § 4 téhož článku musí býti žádosti o náhradu škody adresovány železnici, která provedla zařazení vozu. Slůvkem »musí« se jasně vyjadřuje, že se jiný způsob uplatňování náhrady škody neuznává. Toto reglement platí také

mezi Čsl. státními drahami a rakouskými spolkovými drahami, jak patrně z jeho záhlaví. Tedy i podle zařadovací smlouvy a připojených Grundsätze und Bedingungen i podle uvedeného mezinárodního reglementu není pochyby, že se majitel poškozeného vozu může domáhati náhrady škody jen u dráhy provedší zařazení vozu a, když se majitel vozu ustanovení této smlouvy, o jejíž závaznosti nemůže býti pochyby a která také není popírána, podrobil, jest možný jen závěr, že se tím vzdal práva uplatňovati škody jinde a tím se i vzdal práva uplatňovati náhradu škody proti škůdci podle ustanovení občanského zákona. Úmluva ta je ku prospěchu majitelů vozů, neboť bude asi pravidlem, že se vůz zařaduje u domácí dráhy, což zde sice výjimkou není, takže se poškozený bude moci domáhati náhrady u domácí správy drah, v případě odpirání u domácích soudů. Domáhání se u cizích drah a soudů jest nepochybně obtížnější a nákladnější. Úmluva o vzájemném užívání nákladních vozů v mezinárodní dopravě má podle názoru odvolacího soudu závaznost jen mezi železničními správami, které k ní přistoupily za členy, jakž výslovně uvedeno v § 1 této úmluvy a má význam jen pro vzájemný postížití nárok těchto železničních správ na náhradu škody; neboť podle bodu 9 téhož paragrafu účtuje domovská správa výlohy vzniklé velkým poškozením vozů a proto propadná lhůta k podání účtu platí jen pro dotyčnou domovskou železniční správu. To vše platí o vozech, které jsou majetkem dráhy. O vozech soukromých platí § 18 této mezinárodní úmluvy a i tu v bodě 1 poslední odstavec se praví: »že s jinými správami projednává všechny záležitosti týkající se používání a poruch vozů správa, která vůz zařadila«. I toto ustanovení nasvědčuje tedy hořejšímu výkladu zařadovací smlouvy, že se poškozený může domáhati náhrady jen u domácí dráhy. Konečně v § 19 bod 6 této mezinárodní úmluvy jest ještě ustanoveno, že o poškození vozů soukromých platí předpisy § 16, což znamená ve sporném případě, že se rakouské spolkové dráhy budou domáhati náhrady na čsl. státních drahách, neboť poškození překročilo podle zjištění prvního soudu 300 jednotek. Kdyby mělo o takových poškozeních soukromých vozů, pokud jsou dopravovány prázdné, jakž tomu bylo v souzeném případě, platiti ustanovení mezinárodní úmluvy o přepravě zboží, muselo by to ze zařadovací smlouvy a z mezinárodního reglementu býti patrné. Zde však se nečiní rozdíl mezi tím, zda byl vůz dopravován se zbožím, či prázdný. Jest tedy přisvědčiti názoru odvolatele, že není ke sporu pasivně legitimován, takže bylo odvolání již z tohoto důvodu vyhověno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Zalující firma se podrobila, sjednavši se správou rakouských spolkových drah zařadovací smlouvu ohledně svého soukromého vozu, ustanovením mezinárodního reglementu o soukromých vozech. Podle § 3 článku VI tohoto reglementu ručí železnice za ztrátu nebo poškození soukromých vozů jen podle úmluv sjednaných při zařazení vozu mezi

majitelem vozu a železnici a podle § 4 čl. VI reglementu musí býti žádostí o náhradu škody adresovány železnici, která provedla zařazení soukromého vozu. Ustanovení zařadovací smlouvy a mezinárodního reglementu, jakožto předpisy speciální, jsou tu tedy rozhodující, nikoliv ustanovení občanského zákona a mezinárodní úmluvy o přepravě zboží čís. 140/1928 sb. z. a n. a správně dovodil odvolací soud, že, kdyby o poškozených soukromých vozech, pokud jsou dopravovány prázdné, jakž tomu bylo v souzeném případě, mělo platiti ustanovení mezinárodní úmluvy o přepravě zboží (§ 3 čl. III mezinárod. reglementu); by to ze smlouvy zařadovací a z mezinárodního reglementu musilo býti patrné, že se však ve smlouvě zařadovací nečiní rozdíl, zda vůz byl dopravován se zbožím či prázdný. Snaží-li se dovolatelka prokázati oprávněnost svého nároku tím, že poukazuje na rozdíl mezi soudním vymáháním a reklamováním nároku, a dovozuje-li, že ustanovení § 4 čl. VI mezinárodního reglementu a § 14 bod 5 zařadovacích podmínek neupravuje soudní příslušnost, nýbrž jen příslušnost pro mezinárodní uspořádání případných náhradních nároků, jest na omylu, poněvadž pro uplatňování jejího náhradního nároku jest směrodatným jen obsah smlouvy, již se podrobila, a tam byl stanoven postup, jak nárok jest uplatnití.

Čís. 12396.

Obec, která se podjala t. zv. stavební akce (výstavby kolonie rodinných domků ke zmírnění bytové nouze) a za tím účelem se usnesla umožniti zájemcům postavení vlastních domků poskytnutím úvěru se zárukou obce, opatřením levných stavebních míst a vypracováním vhodných projektů, nepřevzala tím o sobě závazek zaplatiti stavitelům náklad a odměnu za domky postavené v rámci této akce.

(Rozh. ze dne 24. února 1933, Rv II 882/31.)

Žalující, stavitel, domáhal se na žalované obci na Moravě zaplacení za práce na stavbě kolonie rodinných domků. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Pro posouzení důvodnosti dovolání třeba se napřed obíratí tím, zda žalobce byl v právním poměru smluvním k žalované obci a v jakém.

Nižší soudy zjistily, že se obec usnesla podporovati postavení levných domků tím způsobem, že stavebník získá úvěr 40% nákladů bez záruky, dalších 30% se zárukou obce, 30% složí hotově; a vypůjčený kapitál bude se umořovati 10% anuitou. Město zakoupí a bez zisku odprodá stavebníkům stavební místa, dalo již vypracovat vhodné projekty, a tím bude stavebníkům umožněno postavení vlastních domků. Žalobce založil nárok na zaplacení odměny za stavební práce na tom, že obec

s ním ujednala smlouvu o stavbě, a tento názor opírá jednak o uvedené usnesení obecního zastupitelstva, dále pak o to, že starosta N. mu zadal stavbu, že na stavbu měl dohled úředník obce Ing. P., že Městská spořitelna mu připsovala na účtě platy těch, kterým měly domky připadnout, že obec vypracovala stavební návrhy, činila dispocice ohledně způsobu stavby, dávajíc staviteli příkazy, a konečně o to, že starosta prohlásil, když šlo o zaplacení žalobcovy pohledávky, že věc vyrovná. O uvedené usnesení obecního zastupitelstva opírá marně dovolatel názor, že byla ujednána smlouva o dílo mezi ním a obcí. Obecní zastupitelstvo se neusneslo na tom, že bude obec sama prováděti a zadávati stavby, nýbrž jen na podpoře stavebníků zárukou, odprodejem stavebního místa a vypracováním stavebních návrhů. Je nerozhodno, zda starosta N. žalobci zadal stavbu, nebyl-li k tomu podle usnesení obecního zastupitelstva zmocněn. Podle § 30 obecního řádu mor. patří do oboru usnášení obecního zastupitelstva všechny záležitosti, které nenáleží k obyčejné správě majetku. Ze zadání staveb rodinných domků k obyčejné správě majetku obecního nepatří, nepotřebuje bližšího odůvodnění. Proto starosta neměl právo jménem obce zadávati stavby, ani slibovati za ně zaplacení stavebního účtu. Jeho jednání, i kdyby tak učinil, obec by nezavazovalo. Proto není třeba ani řešiti, zda starosta skutečně žalobci za obec stavby zadal, nebo zda tak učinil za stavebníky a zda slibil vyrovnání, chtěje zavázati obec nebo chtěje se jen přičiniti o urovnání se stavebníkem. Podobně nemají významu ani další okolnosti, o něž, jak uvedeno, žalobce opírá své nároky, to jest dozor Ing. P-a na stavbu, nařizování obecních funkcionářů stavitelům, jak mají stavbu prováděti, vypracování stavebních návrhů obcí a provádění platů obecní spořitelny. Jednak tu jde o činy obecních funkcionářů a Městské spořitelny, které bez usnesení obecního zastupitelstva obec vázati nemohou, jednak plyne ze zjištění nižších soudů, že tyto činy se daly ve prospěch stavebníků a za ně a nespovědí nijak beze všech pochyb vůli, zavázati obec ze stavební smlouvy proti staviteli. Posuzují-li se dovolací vývody s tohoto hlediska, není dovolání opodstatněno. Nerozhodno je, zda svědek T. udal, že se starosta N. vyjádřil, že obec podniká »stavební akci«, že stavitelům zadal stavbu, že dal povolení k vybrání záloh a že svědek K. vypověděl, že stavebníci byli stavitelům přiděleni obcí, a také nemá významu, zda stavitelé nejednali se stavebníky přímo, a nejsou důležité ani ostatní okolnosti, které oni svědci v těch směrech udávají. Marná jest snaha dovolatelova dovozovati ze slov použitých v usnesení obecního zastupitelstva o »stavební akci« spolu s dalšími okolnostmi, které byly shora uvedeny, že žalobce byl ve smluvním poměru s obcí smlouvou o dílo z provádění stavby domků. Obec může v záležitosti, která nespadá pod běžnou správu majetku podle § 30 obec. řádu mor., býti zavázána jen usnesením obecního zastupitelstva. Konkludentní činy nebo projevy obecních funkcionářů nemohou obec zavazovati, týkají-li se záležitosti, jež spadá do oboru působnosti obecního zastupitelstva. Dovolatel se neprávem opírá o ustanovení § 1035 obč. zák. Dovojuje, že obec je mu práva z náhrady škody, protože se

bez příkazu (stavebníků) ujala stavební akce a prováděla ji i zadáváním. Zmíněné ustanovení zákona upravuje poměr nezmocněného jednatele k tomu, jehož záležitost byla provedena, nikoli poměr k třetímu. Tedy nehodí se na poměr žalované obce k žalobci, protože obec neprováděla jeho záležitost, nýbrž záležitost stavebníků. Nelze souhlasiti ani s názorem žalobcovým, že zadání staveb bylo pouhým prováděním usnesení obecního zastupitelstva o stavební akci, prováděním usnesené stavební akce. Vždyť obec se usnesla jen na p o d p o ř e akce zárukou úvěru, vypracováním návrhů a odprodejem stavebních míst. Zadávání staveb nelze považovat za provádění takové podpory, to jde daleko za usnesený rámec.

Čís. 12397.

Missionářský výbor methodistické biskupské církve Jihu jest podle zákonů státu (Tennessee), kde byl jako korporace ustaven, jakožto právnická osoba samostatným právním podmětem a jest jej proto (§ 33, 34 obč. zák.) i v tuzemsku pokládati za právnickou osobu, jež má způsobilost vystupovati před soudy jako samostatný podmět právní.

Vyslovil-li nesporný soudce ve svém usnesení názor, že Missionářský výbor methodistické biskupské církve Jihu jest podmětem nezpůsobilým k nabývání vlastnictví nemovitostí a že pravý vlastník nemovitostí jest neznámý, a ustanovil-li tomuto prý neznámému majiteli opatrovníka, byl tím Missionářský výbor dotčen ve svých právech a stal se tak účastníkem nesporného řízení.

(Rozh. ze dne 25. února 1933, R I 34/33.)

Na návrh Josefa P-a a Václava P-a, stavitelů v P., ustanovil okresní soud v P. podle §§ 7 a 269 obč. zák. a zákona ze dne 5. prosince 1877 čís. 111 ř. zák. neznámým majitelům nemovitostí zapsaných ve vložkách čís. 1298-III a 2079-III hlavní knihy města P., na které jest vloženo právo vlastnické pro Board of Missions of the Methodist Episcopal Church South (Missionářský výbor methodistické biskupské církve Jihu) v Nashvillu ve státě Tennessee, opatrovníka z toho důvodu, že právě tak jako methodistická církev, nemá ani jmenovaný Missionářský výbor povahu právnické osoby a není schopným podmětem majetkových práv a závazků, takže byl do pozemkové knihy jako vlastník nemovitostí zapsán subjekt nezpůsobilý, nemající oprávnění právnické osoby, a že pravý majitel nemovitostí, jenž by byl s to, by své záležitosti sám spravoval, jest neznámý. Do tohoto usnesení stěžoval si jmenovaný Missionářský výbor, zastoupený Dr. Josefem H-em, advokátem v P., vytýkaje předem, že bylo o ustanovení opatrovníka rozhodováno v řízení nesporném, ač podle povahy konkrétního případu mělo se tak podle §§ 8 a násl. c. ř. s. státi v řízení sporném, a napadáje pak usnesení i ve věci samé. Při tom předložil Dr. H. plnou moc, opatřenou podpisem »D. P. Melson« a razítkem, jež obsahuje v kruhu

slova »Board of Missions of the Methodist Episcopal Church, South v Nashvillu, Tenn. USA.,« uprostřed pak slova »D. P. Melson, oprávněný zástupce pro Č. S. R.« Rekursní soud vrátil nejdříve Dr. H-ovi tuto plnou moc s příkazem, aby byla opatřena potvrzením zemského úřadu v Praze, že stěžovateli jako cizinci přísluší pro obvod Československé republiky procesní způsobilost podle § 3 c. ř. s., a potvrzením policejního ředitelství v Praze o tom, že osoba plnou moc tu podepsavší jest oprávněna stěžovatele zastupovati a podepisovati za ni platně listiny, ale odmítl pak recurs Missionářského výboru. V důvodech svého usnesení uvedl rekursní soud, že ani zemský úřad, ani policejní ředitelství v Praze nevydali Dr. H-ovi vyžádané úřední potvrzení, což odůvodnily zemský úřad tím, že by tak mohl učiniti jen, kdyby šlo o spolek zřízený podle zákona o právu spolčovacím čís. 134/1867 ř. zák. a sídlící v jeho úředním obvodu, policejní ředitelství pak tím, že nemá právního podkladu pro potvrzení, že D. P. Melson jest oprávněn zastupovati stěžovatele. Z toho dovozoval rekursní soud, že není osvědčeno oprávnění D. P. Melsona k zastupování stěžovatele před československými soudy a že tím méně jest prokázáno, že stěžovatel jest právnickou osobou podle §§ 26 a 27 obč. zák., takže recurs nebyl podán účastníkem nesporného řízení podle § 6 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n., který by mohl býti rozhodnutím soudy přímo dotčen ve svých právech nebo který uplatňuje právní zájem, by soud učinil nějaké rozhodnutí. K úředně ověřenému opisu listiny o utvoření korporace Missionářského výboru methodistické biskupské církve Jihu jako politického a právnického tělesa, kterýžto opis předložil Dr. H. zároveň s prohlášením zemského úřadu, rekursní soud nepřihlížel z důvodů, že opis byl předložen již po uplynutí lhůty rekursní a dodal, že nehledíc k tomu nejde o listinu veřejnou po rozumu § 292 c. ř. s., vydanou československým úřadem.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soud, by, nehledě k důvodům, z nichž odmítl recurs proti usnesení prvního soudu, o rekursu věcně rozhodl.

D ů v o d y:

Stanovisko rekursního soudu jest pochybené. Především jest uvést, že jde o řízení nesporné, v němž jsou dovoleny novoty v opravném řízení (§ 40 (1) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n.). Dr. H. předložil opis listiny o utvoření řečené korporace arci až dodatečně po uplynutí rekursní lhůty, avšak učinil tak podáním, jímž předkládal soudu zprávu zemského úřadu v Praze, kterou si od něho vyžádal rekursní soud. Právě vzhledem k obsahu zprávy zemského úřadu, o níž se stala již zmínka, připojil k ní Dr. H. ověřený opis oné listiny, aby tím doložil své tvrzení v rekursu, že Board of Missions atd. jest právnickou osobou a má jako taková procesní způsobilost a aby tím prokázal skutečnosti, které rekursní soud prokázány míti chtěl. Měl tedy rekursní soud, jenž nařídil doplnění právě za tím účelem, aby bylo zjištěno, zda stě-

žovatelka má v tuzemsku procesní způsobilost a zda osoba podepsavší za ni plnou moc pro Dr. H-a byla k tomu oprávněna, přihlížeti při řešení těchto otázek k obsahu listin, jež Dr. H. k tomu cíli předložil. V prvé z těchto listin uvádí se pod nadpisem »Stát Tennessee — listina o utvoření korporace«, ve známost, že Thos O. Summers (a šest dalších osob) ustavují se jako politické a právnícké těleso pod jménem a firmou »Missionářský výbor methodistické biskupské církve Jihu«, uvádí se tam dále, co jest předmětem řečené korporace, a že tato má míti moc žalovati a býti žalována pod svým právníckým jménem, užívati společné pečeti a nabývati a držeti . . . nemovitý majetek nutný pro uzavírání právních obchodů a žádá se tam konečně stát Tennessee na základě zemských zákonů o právo utvoření se právníckého tělesa pro účely a s oprávněním atd. vytčeným v předchozí listině. K této listině, ověřené zástupcem tajemníka krajského soudu kraje Dawidson (stát Tennessee), jest pak připojeno osvědčení státního tajemníka státu Tennessee, jež zní: »Já, David A. Nunn, státní tajemník státu Tennessee, osvědčuji, že předchozí listina s osvědčeními o jejím uznání, potvrzení a zápisu byla zařazena do rejstříku v mé kanceláři dne 9. dubna 1881 a zapsána dne 16. dubna 1881 do knihy korporací D v řečené kanceláři, stránky 277 a 8.« Potom následuje zápis registrátora kraje Dawidson, jímž osvědčuje, že předchozí jest věrným a přesným opisem listiny o utvoření jmenovaného Missionářského výboru, ježto tato listina jest zapsána v jeho kanceláři. Pak následuje několik dodatků k listině o utvoření se Missionářského výboru, a ke každému dodatku jest připojeno osvědčení státního tajemníka státu Tennessee, že listina o tom kterém dodatku byla zapsána do knihy korporací. Nemůže býti především pochybností o tom, že písemné a úřední pečeti opatřené osvědčení státního tajemníka státu Tennessee toho obsahu, že listina o utvoření Missionářského výboru methodistické biskupské církve Jihu a dodatky k ní byly zapsány do knihy korporací státu Tennessee, jest v místě, kde bylo vydáno a sepsáno, listinou veřejnou, neboť bylo vydáno a sepsáno veřejným úřadem, jenž vede v státu Tennessee rejstřík a knihu korporací. Ježto pak ověřený opis a překlad listiny obsahuje hned na začátku osvědčení státního tajemníka, pokud se týče přednosta kanceláře Státního departementu Spojených států severoamerických, že připojená listina, — t. j. listina o utvoření korporace a úřední osvědčení státního tajemníka státu Tennessee o zápisu korporace do knihy korporací, jakož i všechny dodatky k tomu, — jest pod pečeti státu Tennessee, a ježto pravost úřední pečeti Státního departementu Spojených států severoamerických, jakož i pravost podpisu přednosta kanceláře tohoto Státního departementu byla potvrzena vyslanectvím Československé republiky ve Washingtoně ověřením ze dne 16. listopadu 1922, má ono osvědčení podle § 293 c. ř. s. i v tuzemsku průvodní moc veřejné listiny a podává tudíž podle § 292 c. ř. s. plný důkaz o tom, co v ní jmenovaný státní tajemník prohlašuje a osvědčuje. Byla-li však listina o utvoření Missionářského výboru, který byl svými zakladateli ustaven jako korporace s právem žalovati a býti žalována, nabývati a zcizovati ne-

movitý majetek atd., podle zákonů státu Tennessee tamním příslušným veřejným úřadem zapsána do knihy korporací, není příčiny pochybovati o tom, že jmenovaný Missionářský výbor jest podle zákonů zmíněného státu pokládati za korporaci, t. j. za právníckou osobu se všemi náležitostmi a oprávněními, jak jsou uvedeny v listině o utvoření korporace. Je-li však Missionářský výbor podle zákonů státu, kde byl jako korporace ustaven a registrován, jakožto právnícká osoba samostatným právním subjektem, má podle §§ 33 a 34 obč. zák. zásadně táž práva a tutež způsobilost i v tuzemsku a jest jej i zde pokládati za právníckou osobu podle § 26 obč. zák., která má podle § 3 c. ř. s. a § 34 zákona čís. 100/1931 způsobilost vystupovati před soudy jako samostatný podmět právní. Vyslovil-li naproti tomu okresní soud v Plzni ve svém usnesení názor, že Board of Missions atd. čili Missionářský výbor, zapsaný v pozemkové knize jako vlastník nemovitostí, jest podmětem nezpůsobilým k nabývání vlastnictví, nemajícím oprávnění právnícké osoby, a že pravý vlastník nemovitostí jest neznámý, a ustanovil-li tomuto prý neznámému vlastníku opatrovníka, — byl tím Missionářský výbor přímo dotčen ve svých právech a stal se tak účastníkem nesporného řízení podle § 6 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n., oprávněným podle § 37 cit. zákona k rekursu proti zmíněnému usnesení, a rekursní soud tudíž pochybil, odmítnuv jeho rekurs proto, že nebyl podán účastníkem nesporného řízení. Rekursnímu soudu nelze pak přisvědčiti ani v tom, že prý není osvědčeno oprávnění D. P. Melsona k zastupování Missionářského výboru před tuzemskými soudy. V této příčině jest odkázati na ověřený opis a překlad další listiny, kterou předložil Dr. H. soudu zároveň s opisem listiny o utvoření svrchu uvedené korporace. Touto druhou listinou, datovanou dnem 29. listopadu 1926, uvádí se ve známost, že předseda a generální tajemník Missionářského výboru methodistické biskupské církve jižní, korporace to, jež právem stává podle zákonů státu Tennessee ve Spojených státech severoamerických a má své sídlo v městě Nashville, Tennessee, na základě zmocnění daného jim Missionářským výborem ustanovují D. P. Melsona jako pravého, pravoplatného a zákonného zmocněnce pro jmenovaný výbor, aby v jeho jméne a na jeho místě zastupoval Missionářský výbor při koupi, nájmu, prodeji, pronájmu nebo při jiných majetkových dispozicích, jakož i při vybírání příjmů nebo výnosu z nich v republice Československé. V listině jest pak podrobně uveden další rozsah daného zmocnění, jež obsahuje mimo jiné i právo D. P. Melsona, by podroboval jakoukoli spornou záležitost rezhodčímu soudu neb jinému rozhodnutí, při čemž má plnou moc, dáti se zastupovati jedním nebo více zmocněnci. Podpisy předsedy a generálního tajemníka Missionářského výboru na této listině jsou ověřeny tajemníkem krajského soudu kraje Dawidson. Kromě toho obsahuje listina osvědčení státního tajemníka státního departementu ve Washingtoně, že tato listina jest pod pečeti státu Tennessee; podpis tohoto státního tajemníka a pečeť státního departementu příčiněné k tomuto osvědčení, jsou ověřeny generálním konsulem Spojených států severoamerických v Praze, pravost podpisu tohoto generálního kon-

sula pak jest potvrzena ministerstvem zahraničních věcí v Praze. Tato listina, již předseda a generální tajemník Missionářského výboru na základě daného jim zmocnění dali D. P. Melsonovi plnou moc k zastupování Missionářského výboru v Československé republice, jest arci listinou soukromou, avšak její pravost, pokud se týče pravost podpisů na ní jest, jak již podotknuto, náležitě ověřena jak úřady americkými, tak i našim ministerstvem zahraničních věcí, takže není příčiny pochybovati ani o její pravosti, ani o její správnosti. Oprávnění D. P. Melsona, zastupovati Missionářský výbor před československými soudy, zříditi za tím účelem pro výbor právního zástupce a podepsati pro něho plnou moc, jest tedy předloženou listinou dostatečně prokázáno.

Čís. 12398.

Důvody pro odklad exekuce jsou vyjmenovány v § 42 ex. ř. výčetmo.

Není důvodem odkladu exekuce podle § 42, čís. 1, 2 a 5 ex. ř., pokud-li povinný u soudu, jenž vydal směnečný platební příkaz, návrh na opětné doručení směnečného platebního příkazu k vlastním rukám, poněvadž prý doručné listky byly sfašované a platební příkaz se nestal pravoplatný.

(Rozh. ze dne 25. února 1933, R I 108/33.)

Návrh na odklad exekuce vedené na základě směnečného platebního příkazu, odůvodňovali povinní tím, že doruční listky směnečného platebního příkazu byly sfašované a že se směneční platební příkaz nestal pravoplatný. Soud první stolice povolil odklad exekuce, rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekurenti žádali o odklad exekuce podle § 42 č. 1, 2 a 5 ex. ř. a uváděli jako důvod odkladu exekuce návrh učiněný u okresního obchodního soudu na opětové doručení směnečného platebního příkazu ze dne 29. srpna 1929 k vlastním rukám, poněvadž prý doruční listky byly zfašované (a jak v dovolacím rekursu se tvrdí i směnka) a platební příkaz se nestal pravoplatný. Sami však uznávají, že důvody pro odklad exekuce jsou v § 42 ex. ř. vyjmenovány výčetmo; nelze se proto od nich uchýliti, aniž jich obdobně použití na jiné případy, ano jde o právo formální, jehož ustanovení jest vykládati přesně. Ze nejde o odkládací důvod § 42 čís. 1 ex. ř., pod který spadá žaloba o zmatečnost podle § 529 čs., připouštějí rekurenti sami a nedostatek ten nelze odstraniti tím, že proti směnečnému platebnímu příkazu, který nebyl podle zákona doručen, nemohou žalobu pro zmatečnost podati, poněvadž nejde o pravoplatné rozhodnutí (§ 529 č. 2 c. ř. s.). Nemůže proto shora zmíněný návrh nahraditi žalobu pro zmatečnost. Návrh ten nelze vtěsnati ani pod ustanovení § 42 čís. 2 ex. ř., neboť, ač ustanovení to mluví o domáhání se obnovy řízení, má tím zřejmě pro obor civilního práva na mysli jen

žalobu o obnovu podle § 530 c. ř. s., poněvadž jiný způsob obnovy sporného řízení zákon nezná, a to ani v řízení směnečném. (§ 556 c. ř. s.). A nemůže rovněž shora zmíněný návrh nahraditi žalobu pro zmatečnost a tvořiti důvod odkladu exekuce. Poukazuje-li rekurentka k tomu, že jí hrozí nenahraditelná újma nepovolením odkladu exekuce, přehlíží, že si to zavinila sama, nechavši usnesení o povolení exekuce vejít v právní moc a nepodavši ani žalobu podle § 39 čís. 5 ex. ř., na základě které by byla odkladu exekuce docílila.

Čís. 12399.

Pojišťovací smlouva.

Pokud podle pojišťovacích podmínek jest ztráta nároku z pojištění pro nesprávné (neúplné) údaje v pojišťovacím návrhu a pro přehánění škody po pojistné příhodě podmíněna obmyslností pojištěnce.

(Rozh. ze dne 25. února 1933, R I 142/33.)

Žalobce měl u žalované pojišťovny pojištěno skladiště dřeva proti požáru. Po požáru skladiště domáhal se žalobce na žalované vyplacení pojistné náhrady. Procesní soud první stolice žalobu zamítl zjistiv, že žalobce při sepisování návrhu na pojištění zodpověděl proti pravdě otázku, zda již vyhořel (pohořel), záporně, a že ve shořelém skladišti měl i cizí dříví. Prvý soud na základě tohoto zjištění dospěl k závěru, že se žalobce prohřešil proti ustanovení § 5 pojišť. podmínek a že proto žalovaná pojišťovna není zavázána, by dala žalobci náhradu za škodu utrpěnou požárem. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Odvolací soud sice praví, že se nezabýval výtkou nesprávného právního posouzení věci, dokud nebude bezvadně zjištěno, zda žalobce obmyslně zamlčel při sepisování přihlášky k pojištění, že již jednou vyhořel. Tím však vyslovil právní názor, že rozhodující okolností jest obmyslnost žalobce, a napadá-li rekurentka tento názor jest se s ním vypořádati. Než nelze jí přisvědčiti. Rekurentka odmítá zaplacení požární náhrady ze dvou důvodů: 1. pro nepravdivé zodpovězení otázky 3 a 7 pojišťovacího návrhu a 2. pro zamlčení v rozhodčím řízení, že část shořelého dřeva náležela Janu B-ovi. Prvý důvod spadá pod případ myšlený v dosud neúčinných ustanoveních §§ 3 a 4 zákona o pojišťovací smlouvě (§ 167) a jest ho proto řešiti podle smluvních ustanovení v § 5 všeobecných pojišťovacích podmínek, jenž tyto případy zevrubně upravuje. Žalobce tvrdí, že se ho jednatel Josef P. netázal, zda dřívě již vyhořel, a že si žalobce při podpisu pojišťovacího návrhu povšimnul, co jednatel do těchto rubrik vepsal. Toto opomenutí nestačí o sobě k odůvodnění ztráty nároku na pojistné, třebaže podle § 5 odstavec 3 podmínek pojišťovacích ztráta nároku nenastává, »nebyl-li si pojistník v

d o m nesprávnosti a neúplnosti učiněného udání jakož i že škoda tou okolností, o které nesprávné neb neúplně udání bylo učiněno, nebyla ani způsobena ani zvětšena», neboť § 31 čis. 1. pojišťovacích podmínek stanoví, že nárok na náhradu zaniká, jestliže pojištěný jednal ve zlém úmyslu proti předpisům § 5. Z toho patrně, že se vyžaduje, jak správně odvolací soud rozpoznal, a jak žalovaná strana sama doznala, obmyslnost pojistníka. Druhý důvod, upírající požární náhradu jest upraven zákonem v § 32, jenž jest podle § 167 čis. 17 zákona účinným a podle § 42 zákona nuticím pravidlem potud, že nesmí býti změněn v neprospěch pojistníka. Tohoto důvodu se však zřejmě nedotýká § 5 všeobecných pojišťovacích podmínek, ani svým obsahem, ani svým nadpisem »příhláška k pojištění«, nýbrž § 31 všeobecných pojišťovacích podmínek a jsou tyto potud účinné, pokud neodporují ustanovením §§ 32 a 42 zákona. Ztráta nároku nastává však podle § 31 všeobecných pojišťovacích podmínek, jestliže pojištěný podle čis. 6 zlomyslně nebo z hrubé nebalosti zjištění škody zamezil nebo znesnadnil nebo čis. 7) při vyšetřování škody se provinil podvodným udáním neb zatajením, zejména jestliže podstatně přehání výši škody, jakož i udává, že zničeny aneb poškozeny byly předměty, kterých tu před škodou nebylo. Tato ustanovení nejsou pojistníku nepřínivější, než § 32 odstavec 3 zákona, a právem z nich jest odvozovati, že prvním předpokladem ztráty nároku na pojistné jest obmyslnost pojistníka.

Čís. 12400.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čis. 111 sb. z. a n.).

Přidávání knih ke zboží (střížnímu), zaslanému zákazníkům, nelze považovati za jednání přičící se dobrým mravům soutěže, je-li prodáváno jen dobré a hodnotné zboží a prodatel se spokojuje s normálním ziskem (jeho zisk jest menší o cenu přídávku). Jest však jednáním, přičícím se dobrým mravům, lákal-li prodatel na úkor svých soutěžitelů kupitele přídávkem knih ke koupi zboží méněhodnotného za ceny, jež neodpovídají jeho kvalitě a v nichž dochází i on náhrady za přidané, lacině nakoupené knihy.

(Rozh. ze dne 25. února 1933, Rv I 1879/31.)

Žalovaný, majitel textilního podniku, uveřejnil v časopise K. tento inserát: »Překvapení za překvapením. Statisce odběratelů zná náš podnik. Nemusíme tedy naše podniky chváliti. Můžeme-li koupiti celé vagony knih, rozdati z důvodů reklamních našim odběratelům, tedy každý ví, že jsme podnikem velkým, jedinečným v republice. Kdo objednává dobírkou nejméně jednu serii našeho reklamního zboží, obdrží v balíčku 10 svazků zábavních knížek ke čtení pro celou zimu úplně zdarma. Kdo zaplatí předem poštovní poukázkou nejméně jednu serii, obdrží dvacet svazků úplně zdarma. Při placení předem napište čísla objednaných serií na ústřížek poukázky. Kdo objedná dobírkou nejméně dvě serie, obdrží také 10 svazků knih a ještě jednu velkou knihu, obsahující 25 humoresek s 80 obrázky. Kdo zaplatí předem nejméně 2 serie, obdrží všechny knihy uvedené a mimo toho nádhernou »kuchařskou

knihu«, spojenou s lékařskou knihou a herbářem léčivých rostlin. V knize je více osmibarevných obrázkových příloh, a je v krabici a v nádherné vazbě. Kdo objedná serii, ať již pro sebe, aneb pro známé, nejméně za 200 Kč najednou dobírkou, aneb předem placené, obdrží všechny knihy výše uvedené, a ještě na dámské šaty, aneb na proužkové kalhoty úplně zdarma. Dárek si můžete určit. Balné a daň z obratu nečítáme. Vzory všech serií jsou moderní a zboží bezvadné, zaručené.« Žalobou, o níž tu jde, domáhalo se obchodní gremium v H. na žalovaném, by bylo uznáno právem, že žalovaný uveřejnil inseráty, v nichž rozšiřoval veřejně o svém podniku údaje, že jde o podnik veliký, jedinečný v republice, který může nakoupiti celé vagony knih a rozdati z důvodů reklamních odběratelům, že statisce odběratelů zná podnik žalovaného, nabízel zboží tak, že při nízké ceně sliboval ještě hodnotné dárky, vychvaluje zvláště hodnotnost těchto dáreků a přídávků, spočívajících v knihách nebo ve zboží textilním, ač při ceně zboží a obvyklém zisku musilo jíti o zboží nehodnotné, a tím jednak se dostal v hospodářském styku v rozpor s dobrými mravy soutěže jednáním, způsobilým poškoditi soutěžitele, jednak veřejně rozšiřoval o poměrech vlastního podniku údaje, které jsou způsobilé oklamati a zjednati tím podniku na úkor jiných soutěžitelů přednost při soutěži, že žalovaný jest povinen zdržeti se jednání a údajů takových pod exekucí. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. **Důvody:** Žalobkyně opírá žalobu o § 1 a 2 zákona o nekalé soutěži. Tu především jest se zmíniti o legitimaci žalující strany k žalobě. Žalující strana jest Obchodní gremium, tedy zájmovou korporací, povolanou hájiti zájmy soutěžitelů, kteří náležejí v obor jeho působnosti, činem rušebním dotčené. Tím jest dáno jeho oprávnění k žalobě podle § 15 a 34 zákona o nekalé soutěži. Pokud jde o věc samu, opírá žalující strana žalobu o inseráty uvedené v časopise K. Podle § 2 zákona o nekalé soutěži dopouští se nekalé soutěže, kdo veřejně učiní, nebo rozšiřuje o poměrech vlastního, nebo cizího podniku údaje, které jsou způsobilé oklamati a zjednati tím podniku tomu na úkor jiných soutěžitelů přednost při soutěži. A právě o to žalující strana nárok žalobní opírá. Podle doslovu citovaného zákonného ustanovení vyžaduje se především: 1. Reklama musí být veřejná (časopisy, letáky, prospekty), 2. musí jíti o údaj (projev), 3. údaj ten musí být učiněn, nebo rozšiřován, 4. musí být klamavý, 5. na úkor jiných soutěžitelů. Za základ rozhodnutí jest položit jen inseráty v časopise K., poněvadž o ty se žaloba opírá, a také nález rozsudečný, jak jej navrhuje žalobce. A tu z obsahu uvedených inserátů jde nade vši pochybnost, že inserátem tím provedena byla reklama veřejná, an inserát byl uveřejněn v časopisu. Pokud jde o druhou podmínku, totiž o údaj, je dále prokázána obsahem inserátů, neboť insert ten má na konci označení »Pavel R.« a žalovaný přiznává, že inseráty ty dal uveřejnit. Z toho také jde, že je tu i další podmínka ad 3., že údaj učiněn byl, a že byl rozšiřován, právě proto, že šlo o časopis. Jde dále o to, zdali údaje v inserátu tom byly klamavé. A tu soud má za to, že jest přihlížeti k průměrnému vzdělání a chápavosti právě těch kruhů zákaznických, které inserát ten mohou dostati do rukou. Nerozhoduje úsudek jednotlivého zákazníka. Klamavým jest zpravidla údaj nesprávný. V tom směru zejména vytýká strana žalující, že žalovaný

v inserátu závod svůj označuje jako jedinečný, a že podnik jeho zná statisíce odběratelů, a že jde o závod, který může nakoupiti celé vagony knih a rozdati. V tom směru má především soud za prokázáno posudkem Ústředny československých obchodních a živnostenských komor v Praze, že o jedinečnosti podniku žalované strany v Československé republice nemůže být řeči. Soud připojuje se plně k tomuto posudku, neboť uvedená ústředna zajisté jest korporací, která zná charakter podniků v republice a jest tudíž způsobilá v uvedeném směru posouditi, zda-li závod žalovaného lze považovati za jedinečný. V tom směru podporován jest posudek ten i posudkem znalců, kteří rovněž uvádějí, že reklama žalovaného, že je to jedinečný textilní závod v republice, vymyká se reálnému způsobu reklamy a soutěže. Tito znalci posudek svůj založili o vlastní názor, který seznali prohlídkou závodu žalovaného. Nelze pochybovati o tom, že dle toho, co uvedeno v obou inserátech časopisu K. šlo o přehnanou reklamu, zejména pak o údaje o rozsahu závodu žalovaného (jedinečný, statisíce odběratelů), které nejsou ani pravdivé, takže je samozřejmě, že tu jde o klamavé udání, které je způsobilé poškoditi jiné obchodníky s textilním zbožím, tedy soutěžitele, kteří takové přehnané reklamy neuvádějí. Z uvedených okolností však také jde a nabyl soud o tom úplného přesvědčení, že i nabízené zboží bylo nereálné, neboť zboží neodpovídalo své hodnotě co do ceny požadované a že proto také i přikládání dáreků, pokud se týče slibování jich, bylo plus pro žalovaného, které směřovalo k získávání konsumentů. I to bylo na úkor jiných konkurentů, kteří, prodávajíc hodnotné zboží, za takové ceny jako žalovaný nabízet nemohli. Podle toho všeho jest nárok žalobní úplně odůvodněn v těch rozměrech, jak v žalobním žádání jest uveden, neboť soud má za to, že tu jsou podmínky § 2 zákona o nekalé soutěži, a že se také žalovaný svou reklamou dostal v rozpor s dobrými mravy soutěže svým jednáním. Že uvedená inserce, tedy jednání žalovaného, jest způsobilým poškoditi soutěžitele, je na bile dni, neboť v kruzích odběratelů, k nimž nutno přihlížeti, bude rozhodovati vždy lákavá nabídka zboží udánlivě levného a ještě s přídavkem. To zejména je možno při zákaznických kruzích průměrného vzdělání a chápavosti, jako mohou být odběratelů partií textilního zboží, a k tomu se připomíná, že není třeba, by tu nastalo již skutečné poškození soutěžitele, nýbrž stačí možnost přivoditi poškození soutěžitele a možnost ta tu je, jak již vylíčeno. Uvedenou insercí v zákaznických vzbuzována byla nesprávná domněnka, že se jim ve zboží s připojeným dárkem dostává zvláštní výhody, když ve skutečnosti dodáno bylo zboží jakosti podřadné. Ježto jsou tu všechny náležitosti nekalé soutěže dle §§ 1 a 2 čis. 1 zákona o nekalé soutěži, bylo žalobě vyhověno. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Odvolání vytýká, že prvý soud neprávem shledal inserát klamavým, poněvadž uveřejněn byl prý v časopise K., jenž je určen svým obsahem pro vyšší vrstvy společenské, které nadsázkám inserátů doslovně nevěří, a poněvadž dále výraz »jedinečný« v inserátě použitý míněn byl v tom směru, že žalovaný je prvním obchodníkem používajícím reklamy knihami. I když se nehledí k tomu, že podle spisového materiálu žalovaný stejně po případě podobné inseráty uveřejňoval i v jiných časopisech, a přihlédně se v rámci žaloby jen k časopisu K., nemůže odvolací soud sou-

hlasiti s tvrzením odvolání, že časopis ten předpokládá čtenářstvo větší inteligence a vyššího duševního stylu, neboť větší majetnost pokud se týče sensacectvost není k tomu nikterak nutnou podmínkou, ale kromě toho inserát sám není upraven způsobem tak dryáčnickým, by se již předem zbavoval vši důvěryhodnosti a je ve svém znění přece jen způsobilým vzbuditi i u průměrného kritičtějšího čtenáře dojem většího závodu, který si může dovoliti z důvodů reklamních obdarovati své odběratele hodnotnými knihami vedle hodnotného zboží, neboť z inserátu nikdo nevyčte, že jde na jedné straně o knihy vyřazené, patrně na váhu kupované, a na druhé straně o zboží méněhodnotné, které nesnese předchozí prohlídky a právě proto jen dobírkou (proti zaplacení) předem se prodává. Také další výtka odvolání, že v souzeném případě nelze použiti § 1 zák. o nek. soutěži, ježto paragraf ten jest pouhým jakýmsi úvodem k zákonu, nestanovícím samostatnou skutkovou podstatu nekalé soutěže, a že přidávání knih není vůbec nekalou soutěží, není podstatna. § 1 zák. o n. s. je podle jednotného názoru judikatury a literatury subsidiární normou, určenou pro všechny případy nekalé soutěže, na něž nelze aplikovati žádného z následujících ustanovení speciálních a žalovaným praktikované nabízení knih zdarma odběratelům jedné neb více inserovaných serií je nekalou soutěží proto, že láká na úkor svých konkurentů kupce přídavkem knih ke koupi zboží méněhodnotného za ceny, které neodpovídají jeho kvalitě a v nichž dochází on sám i náhrady za přidané, lacině nakoupené knihy, takže knihy ty nejsou jen jakousi slevou ze skutečné pravé ceny zboží ve prospěch kupců, nýbrž klamavým zastřením pravé jeho hodnoty, jímž se kupci lákají na úkor jiných soutěžitelů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc po právní stránce úplně správně, obzvláště pokud se týče klamavosti pozastaveného inserátu a pokud jde o poměr § 1 zákona o nekalé soutěži k ostatním skutkovým povahám nekalé soutěže v zákoně vytčeným. V tomto směru se dovolatel poukazuje na příslušné odůvodnění napadeného rozsudku a na rozhodnutí nejvyššího soudu sb. č. 10521, jímž byla vyslovena zásada, že povšechná doložka § 1 cit. zákona sama o sobě jest samotnou a všeobecnou normou. Přidávání knih ke zboží zákazníkům zaslanému samo o sobě zajisté nelze považovati za jednání příčící se dobrým mravům soutěže, jinak tomu však jest, stalo-li se tak za okolností v tomto případě zjištěných, kde obecenstvo bylo klamáno. Přidávání knih bylo by jen tehdy nezávadné, kdyby bylo zjištěno, že dovolatel prodává skutečně jen dobré a hodnotné zboží a že se spokojuje s normálním ziskem, že tudíž jeho zisk jest o cenu přídavku menší (srov. Skála: Nekalá soutěž, str. 78). To se však nestalo v souzeném případě.

Čís. 12401.

Nenapadla-li strana právní názor vyslovený ve zrušovacím usnesení odvolacího soudu, ač byla vyhrazena pravomoc, nemůže to doháněti v dovolání z napotomního rozsudku odvolacího soudu.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

»Neodvratitelnou událostí« ve smyslu § 2 zákona jsou jen jednání a jich následky, jež ani při největší pečlivosti nelze odvrátiti opatřeními a prostředky, jež jsou k výsledku v rozumném poměru. Jsou-li však takové prostředky po ruce, jest událost neodvratitelnou jen, když se nedala předvídat a tím zabránila zavčasnému opatření k svému odvrácení. Nejde o nepředvídané jednání cestujících, přistavují-li si sami můstky při příjezdu výletního vlaku.

(Rozh. ze dne 25. února 1933, Rv I 2211/31.)

Při příjezdu výletního vlaku postavili si cestující sami můstek k vagonu. Když žalobkyně vystupovala z vagonu, můstek se zřítil a žalobkyně byla poraněna. Procesní soud první stolice neuznal náhradní nárok proti dráze důvodem po právu, odvolací soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc prvnímu soudu, by jí, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Žalovaná dráha nepodala rekurs proti zrušovacímu usnesení odvolacího soudu. Procesní soud první stolice pak opět neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud uznal žalobní nárok důvodem po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolacím důvodem § 503 č. 4 csř. napadá dovolatelka právní názor odvolacího soudu, že jde o příhodu v dopravě podle § 1 zákona o ručení železnic. Výtka ta je však nepřípustná. Neboť odvolací soud vyslovil tento právní názor již ve zrušovacím usnesení ze dne 17. ledna 1931 vyhradiv usnesení právní moc a dovolatelka usnesení to rekuresem nenapadla a nemůže proto doháněti to, co opomenula učiniti v řízení rekursním. Návoru tomu nasvědčuje ustanovení § 519 čís. 3 csř., jež nabývá významu právě tam, kde odvolací soud ve zrušovacím usnesení, jemuž vyhradil právní moc, vyslovil právní názor. Neboť tímto právním názorem jest podle § 499 odstavec druhý csř. první soud vázán a tento právní názor jest rozhodný pro výsledek sporu. Bylo by procesně nevhodným vyvolávat zbytečné jednání před procesním soudem první stolice opomenutím podání rekursu; nepodá-li rekurs strana, v jejíž neprospěch zní právní názor vyslovený ve zrušovacím usnesení, stotožňuje se s tímto názorem. Jinak je tomu, zrušil-li odvolací soud rozsudek první stolice pro neúplnost řízení. Neboť tím není první soud vázán ve volném hodnocení důkazů, jež následkem zrušovacího usnesení mají být provedeny, a nejde o výrok odvolacího soudu, jenž by měl bezprostřední vliv na výsledek sporu. Tento názor lze vyvoditi i z ustanovení § 502 čtvrtý odstavec csř., podle něhož jest přípustným dovolání ve věcech pod 2000 Kč proti potvrzujícímu rozsudku soudu odvolacího jen tehdy, když rozsudek první stolice byl vynesena na základě neodporovatelného zrušovacího usnesení odvolacího soudu (§ 519 čís. 3 csř.), v němž byl vysloven právní názor (srovnej rozhodnutí čís. 3821 a 4465 sb. n. s.). Z toho plyne naopak, že nelze takový potvrzující rozsudek odvolacího soudu dovoláním napadnouti, pakli zrušovacím

usnesením vyslovivším právní názor byla vyhrazena právní moc a strana usnesení to rekuresem nenapadla. Zbývá proto jen výtka, již vyvrací dovolatelka právní názor odvolacího soudu, že neodvratitelným jednáním podle § 2 zákona o ručení železnic jest rozuměti nepředvídatelnou událost. Než ani v tom nelze dovolatelce přisvědčiti. Neboť neodvratitelnou událostí jsou jen taková jednání a jejich následky, jež ani při největší pečlivosti nelze odvrátiti takovými opatřeními s takovými prostředky, které jsou k výsledku v rozumném poměru. Jsou-li však takové prostředky po ruce, jest událost neodvratitelnou jen, když se předvídat nedala a tím zabránila zavčasnému opatření k svému odvrácení. Jest tudíž posuzovati neodvratitelnost podle každého jednotlivého případu zvláště. Odvolací soud zjistil, že při příjezdu žádného výletního vlaku nevyčkávají cestující, až u jednoho každého vozu přistaví železniční zřízenec můstek, nýbrž že si sami můstky přistavují. Nejde proto o nepředvídané jednání cestujících. Prostředku k odvrácení nebezpečí spojeného s přistavením můstku cestujícími rozhodně neschází, neboť můstek lze i bez zadržování ho nohou zřízence u volné části opatřiti tak, aby nesjel (háky nahoře a podobně). Dráha sama považuje můstky za nebezpečný prostředek k sestupování, a na jízdě výletních vlaků opatřila upozorněním »dbejte vlastní bezpečnosti«, a bylo proto její povinností, když věděla, že s tímto upozorněním a se zákazem vystupovati dříve, než průvodčí vlaku přistaví a nohou zadržít můstek, nevystačí, učiniti bezpečnější opatření můstku samého. Že by to nebylo možné, ani sama nenamítala.

Čís. 12402.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.).
Smlouvu, kterou má na mysli § 14 zákona, nemusí uzavřítí nový nájemník ve smyslu § 31 čís. 5 zákona. Stačí, dojednal-li po 31. březnu 1925 starý nájemník s pronajímatelem smlouvu na dobu pěti let, odchylující se od dosavadní smlouvy co do předmětu (následkem zmenšení původního bytu) i co do výše nájemného.

Pronajímatel může umluvené zvýšené nájemné požadovati i po uplynutí doby, na kterou byl nájem ujednan.

(Rozh. ze dne 25. února 1933, R II 23/33.)

Žalovaná obývala od 1. října 1899 v domě žalobců pětipokojový byt. Umlouvou ze dne 16. září 1926 odevzdala žalovaná žalobcům dva pokoje ze svého bytu, zbytek jí pronajali žalobci za úhrnné nájemné, včetně daní, přírážek, dávek a ostatních výloh ve výši 150 Kč měsíčně do 1. října 1928, od 1. října 1928 do konce září za 180 Kč měsíčně, dále se žalovaná strana zavázala zaplatiti přípustné další zvýšené nájemné dle zákona o ochr. náj. na podkladě nájemného smluveného jako nájemné základní 100 Kč a konečně se žalovaná zavázala platiti kromě zmíněného nájemného další nájemné 100 Kč na účet oprav, které už provedeny byly nebo budou za trvání nájemní smlouvy. Žalobou, o níž tu jde, domáhali se žalobci na žalované nedoplatku nájemného měsíčních 30 Kč za dobu od 1. července 1931 do konce června 1932. Podle výpočtu žalobců činilo nájemné měsíčně 330 Kč (nájemné 180 Kč, nájemné z důvodu oprav 100 Kč a 50% zvýšení podle zákona o ochraně nájemců 50 Kč) kdežto žalovaná platila jen 300 Kč. Procesní

soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Podle § 20 odst. (1) zákona č. 48/25 mohla býti dohoda o nájemném atd. platně učiněna jen, pokud smluvené nájemné nebo jiná úplata neodporují ustanovením citovaného zákona nebo pokud nebudou jinak upraveny rozhodnutím soudu podle § 22 cit. zák. A tu jest patrno, že již základ úmluvy odporuje zákonným předpisům. Jako základní nájemné bylo vzato Kč 100. Dle § 8 cit. zák. je však základním nájemným nájemné i s vedlejšími poplatky, které bylo smluveno 1. srpna 1914 nebo při pozdějším prvním pronájmu. Žalující strana v tom, že pronajala žalované z původního 5 pokojového bytu 3 pokoje s přísl., vidí nový pronájem. Tento názor však není správný. Prvním pronájmem jest, jak ze slov samotných plyne, první pronájem místností vůbec. V souzeném případě žalovaná strana zbývající 3 pokoje v době úmluvy najaty již měla, ba měla je najaty řadu let před tím, také již dne 1. srpna 1914. Nelze tu tedy mluvit o prvním pronájmu. Strany mohly a směly ve smyslu zákonných předpisů při úmluvě z roku 1926 vzít jako základní nájemné část nájemného z 1. srpna 1914 připadající na ony 3 pokoje s přísl. z celkového nájemného za celý byt. Odporuje cit. zák. předpisům i úmluva, že od 1. října 1928 má žalovaná platiti nájemného 180 Kč, tedy o 30 Kč více než před tímto dnem, neboť těchto 30 Kč jest zvýšením, které podle platného zákona není odůvodněné a přípustné. Pokud jde o placení 100 Kč prý za opravy, je lhostejno, zda to mělo býti placeno skutečně na opravy, či jako zastřené nájemné, neboť v onom případě úmluva odporovala ustanovení § 12 odst. 2 č. 4 cit. zákona, v tomto případě by placení bylo efektivním dalším zvýšením dle zákona nepřipustným. Pokud jde o 50% zvýšení ve výši 50 Kč, není ani to správné, neboť zvýšení činí sice 50%, ale těchto 50% jest počítati ze základního nájemného, které v tomto případě nečiní, jak shora udáno, 100 Kč, nýbrž jen část původního nájemného placeného dne 1. srpna 1914 z celého bytu pětipokojového. Je tedy patrno, že jednak úmluva přiči se donucujícím ustanovením zákonným, jednak požadované nájemné je dle zákona nepřipustné, pročež žaloba byla zamítnuta. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, o ní dále jednal a rozhodl. Důvody: Rozsudkem první stolice byla žaloba zamítnuta proto, že se úmluva ze dne 16. září 1926 přiči donucujícím zákonným ustanovením a že požadované nájemné jest podle zákona nepřipustné. Právem napadají žalobci tento názor jako nesprávný. Podle § 14 č. 2 zák. na ochr. nájemníků ze dne 26. března 1925 č. 48 sb. z. a n. nevztahují se ustanovení § 8 a 12 na nájemní smlouvy učiněné v době od 1. dubna 1925 do 31. března 1928 aspoň na dobu pěti let o bytech skládajících se mimo kuchyně a pokoje pro služebné nejméně ze tří obytných místností. Názor žalované, že ustanovení to má na mysli jen nové nájemníky uzavřevší nájemní smlouvy v uvedené době, jest mylné. Ustanovení to se týká i nájemníků starých, když u nich jde i jen o ustanovení nájemného nebo jiných podmínek. Mohla proto žalovaná, když ujednávala nájemné z bytu, který zmenšila z pěti pokojů na tři, na dobu pěti let, nájemné vyjednatí ve výši libovolné. Rovněž nelze přisvědčiti názoru žalované, že žalobkyně by mohla zvýšené ujednané nájemné požadovati jen do 18. září 1931 a pak nikoliv. Uplynula-li doba,

na kterou byl nájem ujednán, a neshodnou-li se účastníci jinak, pokračuje nájem opět jako nájem na dobu neurčitou, pro který platí pak i předpisy § 8 až 12 o výši nájemného podle zákona přípustné. Dohoda o nájemném platí potud, dokud mimosporný soudce k návrhu té nebo oné strany neupraví podle § 22 zák. na ochr. náj. nájemné jinak, avšem jen pro budoucnost s účinkem od nejbližšího nájemného období. Ne j v y š š í s o u d n e v y h o v ě l r e k u r s u.

Důvody:

Stěžovatelka namítá, že bydlí v domě žalobců jako nájemnice již od 1. října 1899 a že původní nájemní smlouva byla v roce 1926 jen potud pozměněna, že žalovaná ze svého pětipokojového bytu přenechala dva pokoje žalobcům a že na dobu pěti let byla umluvena nová činže, takže prý nejde o nájemní smlouvu učiněnou po 1. dubnu 1925, an starý nájem trval dále. Než stěžovatelka přehlídí, že předpis § 14 zákona o ochraně nájemníků č. 48/1925 sb. z. a n. poskytuje stranám smluvní volnost co do výše nájemného za určitých podmínek, při čemž neklade váhu na to, zda jde o nové ho nájemníka ve smyslu § 31 č. 5. Smlouvu, již má na mysli § 14 cit. zákona, může ujednati i starý nájemník, který, třeba by smluvené zvýšení nájemného vybočovalo z mezí předpisů §§ 8 až 13, nemůže pak žádati za přezkoušení úmluvy o zvýšení, kdežto ostatní ustanovení zákona o nájemném a ustanovení zákona o výpovědi nejsou dotčena takovou smlouvou. V souzeném případě není sporu o tom, že žalovaná, která měla najatý byt v domě žalobců již před 1. květnem 1924, dojednala v roce 1926 se žalobci nájemní smlouvu na dobu pěti let, odchylující se od dosavadní smlouvy co do předmětu (následkem zmenšení původního bytu) i co do výše nájemného. Tím učinila smlouvu, již má na mysli § 14 č. 2 cit. zákona, používajíc smluvní volnosti, stranám tímto předpisem zákona poskytnuté, a nemůže se proto dovolávati ochrany zákona co do výše nájemného. Správně doličuje odvolací soud, že žalobci mohou požadovati umluvené zvýšené nájemné i po uplynutí doby, na kterou byl nájem ujednán. Podle § 1115 obč. zák. obnovuje se nájemní smlouva mlčky za týchž podmínek, za kterých byla uzavřena původní smlouva, tedy také za tutéž činži. Předpis § 2 odst. (3) zákona o ochraně nájemníků jest také jen obnovením smlouvy ze zákona (rozh. č. 8124 sb. n. s.). Za tohoto stavu věci shledal odvolací soud právem kusost řízení první stolice v tom, že nebyl zjištěn obsah ujednání ze dne 16. září 1926, pokud jest sporný, zejména, pokud jde o částku 100 Kč, požadovanou původně jako příspěvek na opravy domu, a jest proto napadené usnesení opodstatněno.

Čís. 12403.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, č. 111 sb. z. a n.). Informator jest odpověden za pravdivost informace, kterou podal na požádání za úplatu za účelem soutěže, jsou-li učiněné údaje způsobilé poškoditi podnik soutěžitele. Nevyhledává se, by škoda skutečně

nastala, ani, že v konkrétním případě mohla nastati. Nepřiči se dobrým mravům, objednal-li si podnik sám prostřednictvím jiného informací o sobě.

Z á s a d n ě j e s t i u t a k t o z j e d n a n ý c h i n f o r m a c í p r í z n a t í n á r o k n a o d š k o d n ě z a u t r p ě n ě p r í k o ř í a j i n ě o s o b n í ú j m y. P o k u d n e l z e m í t i z a t o, ž e p o d n i k u t r p ě l i n f o r m a c í p r í k o ř í.

(Rozh. ze dne 25. února 1933, Rv II 716/31.)

Vídeňská firma K. vyžádala si od žalované informací o tuzemské zasilatelské firmě S. v B. Žalovaný odpověděl firmě K., že jí může doporučit jediné firmu A., jež jest mu známa po řadu let jako nejsolidnější a nejdůvěryhodnější firma v B., o níž není známo nic nereelního ani nepříznivého, jež požívá plné důvěry úřadů a nebyla nikdy zapletena do aféry, jež by byla působila v neprospěch její dobré pověsti, a dodal, že udanou mu firmu S. (žalobkyni) nemůže nikterak doporučit. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se firma S. na žalovaném, by byl žalovaný uznán povinným I. zdržeti se údajů v tom smyslu, že žalující firma nepatří k oněm firmám, o nichž nikdy nevešlo ve známost nic nereelního nebo nepříznivého, které požívají plné důvěry úřadů a které nikdy nebyly zapleteny do aféry, která působila v neprospěch dobré pověsti a že nelze v žádném případě žalující firmu doporučovat; 2. zaplatiti žalobkyni za utrpěné příkoří a jiné osobní újmy 1000 Kč. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, o d v o l a c í s o u d n a p a d e n ý r o z s u d e k p o t v r d í l. D ů v o d y: Žalovaný udělil informací vídeňské firmě K. s výslovným poukazem na její dopis ze dne 29. března 1930, ve kterém uvádí, že přikládá 10 Kč jako informační poplatek. Žalovaný musel tudíž věděti, že nejde o bezplatně vyžádané sdělení, nýbrž že sdělovatel je za svůj údaj placen. Udělil-li žalovaný na příkaz svého otce, na kterého dopis byl adresován, žádanou informaci, byla úplatná, i když ze zasláního peníze od svého otce nic neobdržel. Okolnost, že si žalující firma podle tvrzení žalovaného informací prostřednictvím jmenované vídeňské firmy objednala, nezbavuje ho nikterak zodpovědnosti za údaje učiněné v neprospěch strany žalující k osobě třetí. Ani souvislost s předcházejícím udělením informace firmě B. ho nemůže omluviti, poněvadž obsah druhé informace se podstatně liší od informace první, která uvádí jen okolnosti, ze kterých lze usuzovati na důvěryhodnost žalující firmy, kdežto druhá informace obsahuje zakryté údaje způsobilé poškoditi žalobcův podnik. Odvolatel popírá sice tuto způsobilost poškození, poněvadž prý informace byla žalující stranou objednána, avšak i v takovém případě může informace, jak ji žalovaný podal, totiž vychvalující určitou firmu (A.) s dodatkem, že žalující firmu na žádný pád nelze doporučit, u osoby třetí vyvolati nepříznivý úsudek o firmě, o které informace byla vyžádána a způsobiti majiteli takto zhaněné firmy příkoří a jiné osobní újmy. Jest tudíž odůvodněno i přisouzení odškodného podle § 16 zák. o nek. soutěži. Vzhledem k ostatním vývodům odvolání se podotýká, že proti § 10 cit. zák. může jednati kdokoli, tedy i nesoutěžitel (arg. slovo »kdo«), že dostačuje úmysl žalovaného podporovati soutěž třetí osoby na újmu žalobcovu, jakž v souzeném případě, a že pojem »údaje« nevyžaduje

údaje časově a místně mnohé, nýbrž že dostačuje již udělení jediné informace.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolání žalovaného a změnil napadený rozsudek v ten rozum, že zamítl žalobu o 1.000 Kč; jež byly přiznány žalobkyni nižšími soudy z důvodu odškodného, jinak dovolání nevyhověl.

D ů v o d y:

Po právní stránce je pro ručení žalovaného za pravdivost informace nerozhodné, zda si snad žalobkyně u vídeňské firmy K. objednala vyžádání informace o sobě od žalovaného. I kdyby tomu tak bylo, byl by žalovaný odpovězen za pravdivost informace, kterou podal na požádání za úplaty za účelem soutěže, jsou-li učiněné údaje způsobilé poškoditi podnik žalobkyně. Není zajisté podmínkou jeho ručení, že škoda skutečně nastala, ani, že v konkrétním případě mohla nastati, nýbrž rozhoduje, že šlo o údaj, který je způsobilý poškoditi podnik žalobkyně. Tento moment, způsobilost poškoditi podnik v soutěži, určuje zde povahu a ráz závadného údaje a nelze osobě údajem dotčené odepriti nárok zdržovací jen proto, že snad ten, komu sdělení bylo učiněno, pravý stav věci znal a o jeho nepravdivosti věděl, takže u něho snad k poškození dotčeného podniku nedošlo. Zákon činí rozdíl mezi informací bezplatnou a informací za úplaty za dobrých důvodů. Při úplatných informacích je také ručení informatorovo podle obdoby §§ 1299 a 1300 obč. zák. přísnější proti tomu, kdo si informaci vyžádal, tento smí tedy právem spolehnouti na její pravdivost, proto je takové sdělení také nebezpečnější pro toho, o kom se informace podává. To musí míti informator za úplaty na paměti. Ani při informaci, která se požaduje jako důvěrná, nemá tu záruky, že ona důvěrnost bude zachována, jak se dá spíše předpokládati při informacích vyžádaných důvěrně bez úplaty, k jakým dochází zpravidla mezi obchodními přáteli. Ačkoli pak takové placené informace jsou pro podnik, jehož se týkají, velmi důležité, nebude snadné dověděti se o nepravdivých informacích a účinně jim čeliti. Nebylo v tom tedy nic, co by se přičítalo dobrým mravům, kdyby si podnik sám prostřednictvím jiného informací o sobě objednal, a informatoru nemohla by z toho vzejíti škoda, kdyby se držel pravdy a zákona. Neprávem míní žalovaný, že by tu nemohlo býti řeči o vážné soutěži, nýbrž že by to byla pouze smluvená hra k tomu cíli, by on jako informátor mohl býti žalován. Nejde o to, jednal-li žalovaný v soutěžním úmyslu, nýbrž rozhoduje, že šlo o sdělení učiněné v hospodářském styku za účelem soutěže, ať již tento účel soutěže sleduje kterákoli z účastněných osob. Takové účele soutěžní nejsou vyloučeny ani při informacích, jež byly objednány shora naznačeným způsobem, chce-li podnik zvědět, jaké zprávy se o něm podávají pro soutěžní styky, jako zase na druhé straně i takto vyžádané informace mohou směřovati k tomu, by posice zlehčovaného podniku byla v soutěži zeslabena, nehledíc ani k tomu, že i takto, třeba se souhlasem nebo dokonce z popudu dotčeného vyžádaná informace, je-li nepříznivá, může neblaze působiti na toho, kdo informaci vyžádal a může takto poškoditi podnik, o němž byla podána. Proto může býti v zásadě přiznáno také právo na odškodné za utrpěné osobní příkoří a jiné osobní újmy také u takto zjednaných informací, jestliže se jimi

takové osobní příkoří způsobilo. Že nešlo v souzeném případě o nějaké zájmy, jež by byly mimo hospodářské styky, je zcela jasně patrné jak z dopisu vídeňské firmy ze dne 29. března 1930, tak z informace, obsažené v dopise žalovaného ze dne 31. března 1930. Odvolací soud obě tyto listiny správně posoudil ve všech směrech, jmenovitě také potud, že podle obsahu informace chtěl žalovaný v soutěži podporovati firmu A. proti žalobkyni. Správně také vyložil význam informace s hlediska § 10 zákona proti nekalé soutěži, ve které příčině lze dovolatele poukázati k jeho důvodům, jimiž případně vyvrátil námitky dovolatelovy, jakoby nešlo o přezkoumatelné úda je, nýbrž jediné o to, že žalovaný žalující firmu nedoporučil. Žalovaný byl dotázán na firmu žalobkyně, on však vybočil z mezí dotazu, vychválil v několika směrech firmu konkurenční, načež s důrazem (podškrtnutím slova »keinenfalls«) uvedl, že žalující v žádném případě doporučení nemůže. Nelze to vykládati jinak, nežli že žalobkyni upírá ony přednosti uváděné u firmy A, ačkoli, jak sám připouští, nemá k tomu podkladu. Padá tím také námitka, jakoby byl onu informaci o žalobkyni, totiž její nedoporučení, podal výhradně na základě zprávy obsažené v dopise firmy S. Nevadí, že žalovaný v dopise podnik žalobkyně mimo ono nedoporučení přímo neuvádí, je-li při správném výkladu patrné, že se nepřiznává kritika plynoucí úsudkem z vychválení konkurenčního podniku týká žalobkyně. Při takovém správném výkladu nemůže býti o tom pochybnosti, že jde o údaje o podniku žalobkyně, které jsou přezkoumatelné, a že údaje ty jsou způsobily poškoditi její podnik v soutěži. Nesejde na tom, že žaluje firma, protože pod firmou jako obchodním jménem vystupují fyzické osoby, jejichž osobní cti se ony údaje dotýkají. Než v souzeném případě žalobkyně neopodstatnila nárok na odškodné podle § 16 (4) cit. zák. V odstavci 14 žaloby uvádí, že prý je samozřejmé, že jednáním žalovaného byla citelně poškozena a žádá odškodné jednak proto, že ciferně škodu nemůže dokázati, jednak za utrpění příkoří a osobní újmu, kterou jí žalovaný způsobil poškozením pověsti a obchodního jména. Dlužno uvážiti, že šlo o ojedinelý případ informace pro sprátenou firmu, tedy nikoli o veřejné rozšiřování. Nelze proto, jak žalobkyně míní, uznati za samozřejmé, že žalobkyně skutečně utrpěla buď hmotnou škodu nebo újmu na své pověsti a že utrpěla nějaké příkoří, jež by mělo býti vyváženo priznanou částkou. V té příčině bylo dovolání vyhověti. Z vlastního přednesu žalované plyne, že šlo o informaci úplatnou a je zcela nerozhodné, že se dostalo úplaty otci žalovaného, za něhož prý žalovaný jednal. Ostatně kdyby se případ posuzoval do důsledků podle stanoviska žalovaného, pak nebyla ona informace vyžádána o d ně h o, podával ji tedy o své újmě, bez vyžádání, a také v tom případě musil by dokázati její pravdivost, i kdyby s jeho strany byla informace bezplatná.

Čís. 12404.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).
Obchodní zástupce (jednatele), kteří nejsou ve službách určitého živnostníka, jest považovati za samostatné obchodníky a tudíž za podnikatele a soutěžitele.

(Rozh. ze dne 25. února 1933, Rv II 757/31.)

Žalobce, zástupce cizozemské (dražd'anské) firmy H., domáhal se na žalovaném, by byl uznán povinným upustiti od toho, by Maxmilián S. byl činným pro něho; že jest povinen tohoto zástupce ze služeb propustiti a zaplatiti žalobci 10.000 Kč. K opodstatnění žalobního nároku, opřeného o § 14 zák. proti nekalé soutěži, tvrdil žalobce, že, jsa zástupcem firmy H., vyrábějící brzdící materiál, přijal Maxmiliána S-a jako podzástupce, že žalovaný přemluvil tohoto zástupce, by za lepších podmínek převzal jeho zastoupení pro týž materiál, a že S. toto zastoupení žalovaného skutečně převzal, a že žalobce S-ovi ihned, když se to dověděl, odebral své zastoupení. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Podle § 14 zákona ze dne 15. července 1927 čís. 111 sb. z. a n. může býti žalován zaměstnanec, zmocněnec, jednatel neb cestující, přijatý výlučně pro určitý podnik, který bez svolení majitele podniku je výdělečně činným v soutěži i pro jiného soutěžitele, by se zdržel takového jednání, a stejně může býti žalován i soutěžitel, který služeb takového zaměstnance vědomě použije, by od toho upustil a může býti žalován i o náhradu škody, věděl-li nebo musel-li věděti, že osoba, jejichž služeb takto použil, svou nedovolenou činností poškozujee podnik, do jehož služeb byla přijata. Těž §§ 1 a 12 cit. zák. mluví o soutěžiteli a o podniku. Podle § 46 cit. zák. rozumí se soutěžitelem každý podnikatel, jenž vyrábí neb prodává zboží téhož neb podobného druhu nebo provádí výkony téhož neb podobného druhu neb vůbec je podnikavě činným ve stejném nebo podobném oboru hospodářském. Za soutěžitele nelze však uznati toho, kdo není podnikatelem, t. j. obchodní zástupce, zastupující podnik, zaměstnance státní a soukromé, osoby nevýdělečně činné, pokud neprovozují podniky výdělečné atd. (Viz Nekalá soutěž Dr. Leop. Hamanna). Protože žalobce není podle vlastního udání podnikatelem, nýbrž agentem, není ani soutěžitelem a není též oprávněn podle shora citovaných ustanovení zákona a podle názoru soudu k podání žaloby pro nekalou soutěž. Proto soud se nezabýval dále ani otázkou požadované náhrady, jež nebyla blíže označena a doložena, ani otázkou, zda žalobce jest příslušníkem Československé republiky, či cizincem, a zda má podnik v tuzemsku a zda se může domáhati ochrany zákona o nekalé soutěži a žalobu pro nedostatek aktivního oprávnění žalobcova zamítl. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Ochrana zákona o nekalé soutěži je propůjčena zpravidla jen soutěžitelům. Jim může býti podle § 46 tohoto zákona jen podnikatel, t. j. osoba, která provozuje samostatně hospodářskou činnost za účelem zjednání trvalého zdroje příjmů, a to buď zhodnocováním zboží nebo výkonů. Tento podnikový ráz schází činnosti, kterou vyvíjejí soukromí zaměstnanci ve službách určitého podniku. Neboť nejsou činnými samostatně, t. j. na vlastní účet a nebezpečí, nýbrž v odvislosti od podniku, v jehož službách jsou a který z jejich činnosti těží veškeré prospěchy, musí však nésti též případné nepříznivé výsledky činnosti svých zaměstnanců. Při tom jest lhostejno, zda a v jakém rozsahu jest snad zaměstnanec pověřen též zastupováním zaměstnavatele, takže ani udělením prokury (čl. 41 obch. zák.) nestává se samostatným podnikatelem, tím méně ustanovením k provozování celé obchodní živnosti jako obchodní zmocněnec (čl. 47 obch. zák.). Z těchto důvodů nelze uznati dovolatele za soutěžitele ve smyslu zákona, i kdyby byl generálním zástupcem fir-

my H., jehož působnost se nevztahuje jen na území republiky Československé, nýbrž i na území republiky Polské a který zaměstnává podzástupce; neboť i činnost těchto přichází k dobru a na újmu firmy H. a nikoliv žalobcovu. Nelze tudíž spatřovati kusost řízení v tom, že nebyly provedeny důkazy o tom, že žalovaný jako generální zástupce cizozemské firmy zaměstnává podzástupce, kteří pro něho pracují.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice k novému jednání a rozhodnutí.

Důvody:

Dovolání, jež napadá rozsudek odvolacího soudu z dovolacích důvodů čis. 2 a 4 § 503 c. ř. s. nelze upříti oprávnění. Soudy nižších stolic zamítly žalobu z toho důvodu, že dovolatel není soutěžitelem podle § 46 zákona o nekalé soutěži, poněvadž jej jako obchodního zástupce nelze považovati za podnikatele. Tomuto názoru by bylo přisvědčiti, kdyby bylo zjištěno, že dovolatel jest obchodním pomocníkem ve službách firmy H. v Drážďanech. To se však nestalo. Obchodní zástupce (jednatele), kteří nejsou ve službách některého živnostníka, jest považovati za samostatné obchodníky, již nesou risiko svého podnikání a tudíž za podnikatele (§ 59 c) živnostenského řádu) a soutěžitele podle § 46 zákona o nekalé soutěži. Tento zákon se vztahuje na veškeré samostatně provozované hospodářské živnosti nesoucí se ke zdroji příjmů zhodnocování zboží nebo výkonů. Podléhají mu tedy i obchodní podniky, mezi něž jest řaditi i s nimi souvisící živnosti pomocné, na př. činnost dohodců, sprostředkovatelů atd. (srovnej Dr. Zdeněk Matouš, Zákon o nekalé soutěži str. 10). Bude proto především zapotřebí zjistiti příslušný skutkový podklad, by mohlo býti spolehlivě usuzováno, zdali dovolatel jest samostatným obchodníkem čili nic. Dospěje-li procesní soud základem tohoto zjištění k úsudku, že dovolatele třeba považovati za podnikatele a soutěžitele, bude ovšem také zapotřebí, aby se zabýval ostatními tvrzeními a námitkami stran rozhodnými pro řešení sporu.

Čís. 12405.

Honební společenstvo (v Čechách) jest v mezích své působnosti oprávněno samostatně jednati, také se zavazovati a jest tudíž v oboru své působnosti procesně způsobilým.

(Rozh. ze dne 2. března 1933, R I 150/33.)

Žalobu na honební společenstvo v R. v Čechách procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud k žalobcovu odvolání zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu. Důvody: Žalobce napadá rozsudek prvního soudu jen pro zmatečnost podle § 477 čis. 5 c. ř. s. a 6 c. ř. s., maje za to, že žalované honební společenstvo nemá způsobilost ke sporu. Honební společenstvo jest hromadným označením fyzických osob, jimž přísluší podle honebního zákona spravovati oprávnění k výkonu myslivosti v mezích zákona. Honební společenstvo není právnickou osobou, i kdyby

bylo považováno za společnost. U honebního společenstva není předpokladů § 75 j. n. a § 373 c. ř. s., nanejvýš nemá vlastní jmění aniž jest souhrnem majetkových hodnot. Honební společenstvo jest jen účelovým orgánem, jemuž se však nedostává procesní způsobilosti. Bylo proto řízení zahájené o žalobě i s rozsudkem prohlášiti podle § 7 c. ř. s. za zmatečné.

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že zamítl žalobcovu odvolání.

Důvody:

Otázkou, o kterou podle odvolání žalobcovu jediné ještě ve sporu jde, zdali honební společenstvo (§ 4 českého honebního zákona čis. 49/1866) je způsobilé státi k soudu, zabýval se nejvyšší soud již v rozhodnutí uveřejněném ve sb. n. s. pod čis. 4352. V rozhodnutí tomto zaujal nejvyšší soud stanovisko odchylné od názoru odvolacího soudu v napadeném usnesení. Kdežto odvolací soud byl toho názoru, že honební společenstvo procesně způsobilým není, nejvyšší soud v onom rozhodnutí honebnímu společenstvu procesní způsobilost přiznal. Od názoru v uvedeném rozhodnutí vysloveného se odchýliti, neshledává nejvyšší soud důvodu. Honební společenstvo je útvarem, v němž po zákonu (§ 4) jsou sdružení držitelé pozemků osady a jemuž přísluší právo pod výminkami zákonem stanovenými (§ 6) vykonávati na pozemcích k honbě patřících právo myslivosti. K zastupování společenstva určen je honební výbor (§§ 8, 12). Za účelem výkonu práva myslivosti je honební společenstvo oprávněno a spolu povinno (§ 6) prostřednictvím honebního výboru (§§ 12, 13, 14, 15) buď honební právo pronajmouti nebo je k dobru společenstva dáti znalci vykonávati. Výtěžek (pachtovné) patří (§ 22) společenstvu, jež je rozděli mezi své členy. Škodou zvěří způsobenou je podle § 45 hon. zák. povinno společenstvo a v řízení o náhradu škody zvěří způsobené je před smluvním soudem honební společenstvo podle zákona (§ 46) stranou s právem učiniti s odpůrcem o náhradě dohodu a případně podati do nálezů smluvního soudu zrušovací stížnost (§ 46 odst. 4). Z uvedených ustanovení je zjevno, že honební společenstvo v mezích působnosti mu příslušející (zejména §§ 4, 6, 45, 46) je oprávněno samostatně jednati, také se zavazovati, že tudíž (§ 1 čřs.) v oboru své působnosti procesně způsobilým jest. V projednávaném sporu, kde jde o zrušení případně trvání pachtovní smlouvy o honbě s honebním společenstvem uzavřené (§ 6), upřati honebnímu společenstvu procesní způsobilost podle toho nelze. Opačné mínění odvolacího soudu, nesrovnávající se s uvedenými ustanoveními, z nichž zvlášť poukázati jest na ustanovení §§ 45 a 46, obstáti nemůže. Ježto pro rozhodnutí sporu stačí zodpovědění otázky, zdali honební společenstvo je, nanejvýš v projednávaném sporu procesně způsobilé, netřeba se zabývati úvahami stran v opravném řízení, ke kterým právním útvarům jest honební společenstvo zařaditi a uvedená otázka neřešena. Kladným zodpověděním otázky procesní způsobilosti honebního společenstva v projednávaném případě padá napadené usnesení a žalobcovu odvolání z rozsudku prvního soudu, jež uplatňovalo jen zmatečnost podle § 477 čis. 5 čřs. pro nedostatek procesní způsobilosti žalovaného společenstva, pozbylo opodstatnění.

Čís. 12406.

Byla-li odstupní smlouva uzavřena pod odkládací výminkou, že nastupitelé uzavřou spolu co nejdříve sňatek, jest výminka zmařena a nastalo zrušení odstupní smlouvy již tím, že jeden z nastupitelů prohlásil krátce po uzavření smlouvy k právnímu zástupci odstupitele, že sňatek neuzavře a že usedlost nepřevzme. Na tom nic nemění, že nastupitelé pak přece jen sňatek uzavřeli.

(Rozh. ze dne 2. března 1933, Rv I 1778/31.)

Žalovaná uzavřela se žalobcem, svým synem, dne 8. října 1929 smlouvu, jíž prodala žalobci Juliu Sch-ovi a Františce N-ové usedlost pod podmínkou, že se žalobce Julius Sch. ožení s Františkou N-ovou. Žalobce prohlásil pak opětovně k právnímu zástupci žalované, že se s Františkou N-ovou neožení a že usedlost nechce, posléze však přece s ní uzavřel sňatek. Žalobou, o níž tu jde, domáhali se manželé Julius Sch. a Františka Sch-ová, po rodu N-ová na žalované splnění odstupní smlouvy. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Nesprávné právní posouzení věci spatřují odvolatelé v tom, že prvý soud, ačkoli zjistil, že mezi stranami byla uzavřena dne 8. října 1929 smlouva postupní ve formě notářského spisu o postoupení usedlosti pod odkládací výminkou, že se skutečný sňatek mezi žalobci, a jakkoli zjistil, že nebylo ujednáno jako podmínka platnosti smlouvy, že se sňatek musí uskutečnit do počátku adventu 1929, přece jen dospěl k závěru, že odkládací výminka byla zmařena, jakkoliv odacím listem jest prokázáno, že výminka ta byla splněna uzavřením sňatku dne 4. ledna 1930. Odvolatelé míní, že nelze považovati za zmaření výminky, když jeden ze snoubenců k třetí osobě, nikoli k druhému snoubenci, prohlásí, že se ženiti nebude, že zmaření výminky by nastalo jen, kdyby jeden ze snoubenců zemřel, stal se nezpůsobilým k uzavření sňatku, nebo kdyby uzavřel sňatek s jinou osobou. Nemůže býti ovšem pochybností, že v posléz uvedených případech by výminka byla zmařena, a že by tedy právní účinky na výminku upjaté nenastaly. Jest se proto jen zabývatí otázkou, zda je správný závěr prvního soudu, že podmínka smlouvy byla zmařena, učiněný ze zjištěné skutečnosti, že žalobce Julius Sch. opětovně prohlásil, že se neožení a že usedlost nechce. Není sporu o tom, že v souzeném případě byla postupní smlouva uzavřena pod podmínkou, že se sňatek mezi oběma žalobci uskuteční. Šlo tu tedy o smlouvu pod odkládací podmínkou. Právní jednání doložené výminkou jest ovšem hotovým projevem vůle, avšak právní jeho účinky jsou podmíněné; při doložení odkládací podmínky nevzniká zamýšlený právní poměr nebo jiné právní účinky, avšak dáno jest čekatelství, které jeví již jisté účinky v zákoně uvedené (§ 16 konk. ř., § 16 vyr. ř., § 221 ex. ř., § 378 ex. ř., § 900 obč. zák.), avšak zmařením odkládací výminky zaniká čekatelství jí založené (srov. Mayr-Dominik »Nauky obecné« str. 166 a násl.). Výminka nemusí zmařena býti vůbec, stačí, je-li zmařena pro tentokrát (srov. Sedláček »Nauky obecné« str. 264). Jest proto zkoumati, zda v souzeném případě podmínka byla

zmařena tím, že žalující Julius Sch. svobodně, vážně, určitě a srozumitelně (§ 869 obč. zák.) učinil k žalované pokud se týče k jejímu právnímu zástupci projev, že podmínku nesplní, že se neožení, že usedlost nechce, a žalovaná se zrušením smlouvy souhlasila. Odvolací soud souhlasí v té příčině plně s názorem prvního soudu, že stačil zjištěný projev prvžalujícího Julia Sch-a ke zmaření odkládací výminky, an opětovně prohlásil, že přivolení k manželství nedá. Nebylo v poměru mezi stranami třeba, by tento projev učinil žalující k spolužalující Františce Sch-ové, ani nebylo třeba, by tentýž projev učinila i spolužalující Františka Sch-ová k žalované nebo k jejímu právnímu zástupci, nýbrž ke zmaření výminky stačilo, že projev ten učinil opětovně Julius Sch. a dokonce písemně prohlásil, že nemůže podmínku splnit, a že se proto smlouva má považovati za neuzavřenou a bezúčinnou. Že ke sňatku nemůže dojít, když jeden ze snoubenců prohlásí, že ke sňatku nesvoluje, jest zřejmo z ustanovení §§ 45, 46 a 69 obč. zák., takže nebylo již třeba souhlasu spolužalující Františky Sch-ové ke zrušení smlouvy postupní, ano zmaření výminky odkládací prvžalujícím Juliem Sch-em mělo v zápětí, že čekatelství založené pro oba žalobce doložením výminky odkládací zaniklo. Nerozhodné je, že dodatečně žalobci přece sňatek uzavřeli, ana v době té již postupní smlouva byla zrušena.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Právě tím odkazuje se na důvody napadeného rozsudku, jež stavu věci i zákonu odpovídají a jež vývody dovolání nejsou vyvráceny. Dodává se toto: Odstupní smlouva byla uzavřena pod odkládací výminkou, že nastupitelé uzavřou spolu sňatek. Jak bylo zjištěno, měl býti sňatek uzavřen co nejdříve. Spolužalující Julius Sch. prohlásil však krátce po uzavření smlouvy vážně, určitě a opětovně k notáři, který sepsal odstupní smlouvu a jednal, co se toho týče, za odstupitelku, nyní žalovanou stranu, že se ženiti nebude a odstoupenou usedlost nepřevzme. Prohlášení to, jak správně seznaly nižší soudy, znamenalo za okolností, za kterých k němu došlo, zmaření sňatku a tím také zmaření výminky, pod kterou odstupní smlouva byla uzavřena. Prohlášení ono ke zrušení výminky a tím ke zrušení smlouvy stačilo a nebylo třeba prohlášení ještě druhého snoubence, spolužalobkyně, neboť jen obapolnou vůlí lze sňatek uzavřít, té tu však na straně Julia Sch. podle jeho prohlášení nebylo. Rozmyslil-li se dodatečně jinak, nemohlo to na nastalém zmaření výminky a tím nastalém zrušení smlouvy již nic změnití. Žaloba o dodržení odstupní smlouvy byla zamítnuta právem.

Čís. 12407.

Ručení majitele kavárny za škodu z výbuchu balonku naplněného vodíkem. Lhostejno, že balonek byl hozen třetí osobou na návštěvníka, od jehož cigarety se vzňal, a že balonky naplněné vodíkem byly (o Silvestrovské zábavě) připevněny na stěnách a že pro hosty byly připraveny balonky plněné vzduchem.

(Rozh. ze dne 2. března 1933, Rv I 2067/31.)

V Silvestrovské noci byla kavárna žalovaných vyzdobena různobarevnými balonky. Jeden z hostů hodil balonek, naplněný vodíkem, na žalobkyni, od jejíž cigarety se balonek vznal a žalobkyni popálil. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** žalobu o náhradu škody zamítl. **D ů v o d y:** Soud zjistil, že pro Silvestrovskou zábavu byly dodány dvojí balonky, jedny k účelům výzdoby, které byly naplněny vodíkem, a druhé balonky určené k házení, které byly naplněny vzduchem. Balonky určené k výzdobě byly upevněny a uvázány na slabém provázku při lustrech u stropu a některé také na ramínkách elektrických svícňů na stěnách, takže je bylo lze dosáhnouti jen tím, že si někdo vystoupil na židli. Obecenstvu byly dávány asi před půlnocí pro zábavu druhé balonky plněné vzduchem. Ředitel kavárny žalovaných dal číšníkům příkaz a také sám upozornil obecenstvo, by balonky upevněné pro výzdobu nestahovali. Někteří z hostů si však samovolně sundávali připevněné výzdobní balonky a jimi pak házeli. Po stránce právní jde o nárok žalující strany na náhradu škody podle ustanovení § 1293 a násl. obč. zák. Vznik závazku k náhradě škody z činu nedovoleného předpokládá, by tu byl čin o sobě bezprávný, který může býti rázu pozitivního nebo negativního, opominutí, dále, aby tu byla škoda majetková, příčinná souvislost mezi činem a škodou a posléze, aby tu byla vina škůdcova. Žalující strana shledává zavinění žalované strany v tom, že žalovaní jako provozovatelé kavárenského podniku vyzdobili místnost balonky, o kterých se nepřesvědčili předem, že jsou naplněny třaskavým plynem, ačkoliv museli při náležitě opatrnosti předpokládati, že hosté v kavárně kouří a že možnost výbuchu jest zjevna. V tom směru zjistil soud, že do kavárenské místnosti žalovaných byly dodány dvojí balonky, jedny pro výzdobu, které byly naplněny vodíkem a které podle policejních předpisů jest povoleno prodávati, a balonky určené pro zábavu hostů, které byly naplněny vzduchem. Jak bylo zjištěno byly balonky určené pro výzdobu upevněny při stropě na lustrech a na svícnech elektrických po stěnách na místech obecenstvu těžko přístupných, takže bylo je lze dosáhnouti jen, když host vystoupil na židli a hosté byli upozorněni, by dekorační balonky nestrhávali. Žalovaná strana zachovala tudíž péči, již obyčejně lze na každém požadovati. V souzeném případě není tu podle názoru soudu bezprávného činu negativního rázu, opominutí, na straně žalované a zavinění žalované strany, které jsou podstatnými náležitostmi pro vznik nároku na náhradu škody (§ 1295 obč. zák., 1296 a 1297 obč. zák.). **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Po stránce právní posoudil první soud věc správně a odvolací soud poukazuje v tom směru na vystižné odůvodnění napadeného rozsudku, k němuž se připojuje, a jen k vývodům odvolání podotýká, že první soud bezvadně zjistil, že balonky vodíkem plněné byly u stropu připevněny a nebyly určeny pro zábavu hostů. Strana žalovaná tím, že dala vodíkové balonky připevniti u stropu, takže nebylo lze dosíci jich rukou, dále, že dala hosty upozorňovati na to, že nesmí balonky ty strhovati a že jim budou k zábavě vydány balonky jiné, zachovala veškeru péči a opatrnost, kterou lze obyčejně na každém požadovati, i když se uváží,

že šlo o Silvestrovskou zábavu a o veřejnou místnost kavárenskou, neboť jest přihlížeti k tomu, že se vodíkové balonky nezávadně a všeobecně prodávají a že slouží dokonce i za hračku malým dětem. Správně tudíž dospěl první soud k přesvědčení, že žalovaná strana nezodpovídá za škodu, kterou žalující v žalobě uplatňuje, neboť šlo o náhodu, jejíž následky musí nésti strana žalující.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolání, pokud se opírá o dovolací důvody č. 3 a 4 § 503 c. ř. s., je důvodné. Nižší soudy zjistily, že žalovaní opatřili svou kavárenskou místnost dvojími balonky, z nichž jedny byly plněny vzduchem a druhé vodíkem a že výbuchem jednoho z těchto vodíkem plněných balonků při styku s hořící cigaretou žalobkyně byla způsobena žalobkyni škoda popálením v obličeji a poškozením oděvu. Soud první stolice zjistil, že balonky, naplněné vodíkem byly upevněny při lustrech blíže stropu, a některé též na ramínkách elektrických svícňů na stěnách tak, že je bylo lze dosáhnouti jen tím, že si někdo vystoupil na židli. Toto zjištění, jež nebylo v odvolání napadeno, měl položit odvolací soud za základ svému rozhodnutí, a je tu proto vytýkaný rozpor, an odvolací soud vychází z předpokladu, že balonky byly připevněny jen u stropu a ne též na stěnách. Než ani právní posouzení věci nižšími soudy není správné. I když škodná událost se stala náhodným činem osoby třetí, která balonkem po žalobkyni hodila, přece zodpovídají podle §§ 1295, 1311 obč. zák. za škodu žalobkyni způsobenou žalovaní. Jejich zavinění jest v tom, že dali do kavárenské místnosti, ve které vždy velká část obecenstva kouří, balonky, o kterých věděli, že jsou plněny výbušným plynem, a že je tam dali, ač mohli počítati s tím, že obecenstvo se zmocní balonků na stěnách připevněných a vodíkem naplněných a bude jimi po sobě pohazovati. Šlo o Silvestrovskou zábavu a žalovaní sami připravili balonky pro tuto zábavu obecenstva. Okolností, že pro hry obecenstva měli žalovaní připraveny balonky plněné vzduchem, tedy bezpečné proti výbuchu, a že balonky plněné vodíkem byly určeny jen pro dekoraci sálu, nemohou žalované zprostiti odpovědnosti, když dostatečným opatřením nezamezili pohazování balonků vodíkem plněných mezi obecenstvem. V tom směru nestačí, jak míní nižší soudy, že balonky byly upevněny na místech dostupných jen se židle, a dále, že žalovaní dali hosty upozorňovati na to, že balonky se s dekorací strhovati nesmějí, že jim k zábavě budou vydány balonky jiné. Vždyť šlo o Silvestrovskou zábavu, při níž bylo žalovaným počítati s rozjařenou náladou hostů a uvedená opatření nemohla při obvyklém průběhu Silvestrovské zábavy zabrániti tomu, by hosté některých balonků vodíkem plněných se zmocnili a jimi neházeli, jak se pak stalo a jak také nižší soudy zjistily. Že obecenstvo bylo upozorněno na nebezpečí, nebylo ani tvrzeno.

Čís. 12408.

Pro opoziční žalobu (§ 35 ex. ř.), opírající se o exekuční titul podle § 1 čis. 12 ex. ř. (rozhodnutí zemského úřadu o výplatě dvou třetin požitků obecnímu zaměstnanci až do konečného výsledku trestního řízení proti němu vedeného) jest pořad práva nepřipustný, třebaže se žalobním návrhem, by exekuce na žalobcovu pohledávku byla prohlášena za nepřipustnou, byl spojen další návrh, by částka poddlužníkem do soudní úschovy složená byla za souhlasu žalovaného vydána žalobci.

(Rozh. ze dne 2. března 1933, Rv I 2309/31.)

Žalovanému bylo pravoplatným usnesením obecní správní komise města L. v Čechách ze dne 9. prosince 1927 přiznáno vyplacení dvou třetin veškerých požitků jako městského úředníka až do konečného výsledku trestního řízení, jež se proti němu konalo. Žalovanému byla povolena exekuce proti městské obci L. zabavením pohledávky městské obce L. proti státu na přírážky proti Čsl. státu a pohledávky proti poštovnímu úřadu šekovému v Praze pro 8.418 Kč jako nedoplatek zadržovaného platu a přikázáním pohledávek těch k vybrání až do výše vymáhané pohledávky. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se městská obec L. na žalovaném, by bylo uznáno právem, že nárok žalovaného z usnesení obecní správní komise města L. ze dne 9. prosince 1927, uplatněný návrhem na povolení exekuce ze dne 12. prosince 1929 ve výši 8.418 Kč s přísl. byl placením a exekučním zabavením platu žalované strany až na částku 2.100 Kč s útratami zrušen s tím, by žalovaný byl uznán povinným svoliti k tomu, by 7.280 Kč složených poddlužníkem poštovním šekovým úřadem v Praze k soudu, bylo vyplaceno žalobkyni, pokud přesahují 2.100 Kč s útratami. V žalobě uváděla žalobkyně, že žalovanému přísluší snížený měsíční plat 1019 Kč, jen do 23. března 1929, poněvadž usnesením z tohoto dne byl žalovaný ze služeb městské obce L. propuštěn, dále, že i bez zřetele k zániku platební povinnosti města L. proti žalovanému dnem 23. března 1929 byl případný nárok žalovaného na zaopatřovací plat až do 31. prosince 1929 zrušen placením po případě soudním zabavením až na částku 2100 Kč, poněvadž na plat žalovaného byly již od počátku roku 1928 vedeny exekuce, takže může za léta 1928—1929 požadovati jen existenční minimum 12.000 Kč, na kterouž částku bylo žalovanému celkem 9.900 Kč před povolením exekuce přímo vyplaceno. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud k dovolání žalobkyně zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

Důvody:

Jde zřejmě o žalobu opoziční podle § 35 ex. ř., kterou žalující obec vznesla za exekučního řízení námitku, že nárok, pro který byla žalovanému proti ní povolena exekuce usnesením okresního soudu v H. ze dne 14. prosince 1929, zanikl po vzniku exekučního titulu, pokud převyšuje 2.100 Kč s útratami, zaplacením pokud se týče exekučním zabavením pro věřitele žalovaného. Na této povaze žaloby nic nemění, že k za-

lobní žádosti o uznání zániku exekučně dobývaného nároku připojila žalobkyně také ještě návrh, by žalovaný byl uznán povinným svoliti k tomu, by částka 7.280 Kč s přísl., složená poddlužníkem poštovním úřadem šekovým v Praze u okresního soudu v H. byla vyplacena žalující obci, pokud přesahuje částku 2.100 Kč s útratami, neboť tento další návrh není samostatný, nýbrž jest pouhým důsledkem žalobní žádosti o uznání, že vymáhaný nárok žalovaného zanikl, a jest na ní závislý, takže pro rozhodnutí o něm jest předurčujícím rozhodnutí o námitkách žalující obce proti nároku žalovaným vymáhanému. Exekučním titulem bylo v tomto případě rozhodnutí zemského úřadu v Praze ze dne 22. dubna 1929 o výplatě dvou třetin požitků žalovanému až do konečného výsledku trestního řízení proti němu vedeného. Jde tudíž o exekuční titul podle § 1 čis. 12 ex. ř. Podle poslední věty druhého odstavce § 35 ex. ř. jest námitky proti nároku, který se opírá o exekuční titul uvedený v § 1 čis. 12 ex. ř., podati u úřadu správního, od něhož vyšel exekuční titul, nikoliv u soudu. Nižší soudy tudíž jednaly a rozhodovaly o věci nepatřící na pořad práva (viz rozhodnutí čis. 11.174 sb. n. s.). Rozsudky obou nižších soudů i s předcházejícím řízením trpí tudíž zmatečností podle § 477 čis. 6 c. ř. s., která sice nebyla vytýkána, k níž však jest podle § 42 prvý odstavec j. n. přihlížeti z úřadu v každém období rozepře. O tomto důvodu zmatečnosti nebylo dosud rozhodováno, takže tu nepřichází v úvahu ustanovení třetího odstavce § 42 j. n.

Čís. 12409.

Pronajímatel není oprávněn domáhati se vyklizení bytu na třetí osobě, již vzal nájemník k sobě do bytu.

(Rozh. ze dne 2. března 1933, Rv I 245/33.)

Pronajímatel bytu, jež měla najatý Mina T-ová, domáhal se vyklizení bytu na žalovaném, zeti Miny T-ové, jehož nájemnice přijala do bytu. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Jde o žalobu zápůrčí podle § 523 obč. zák., jež má vlastníka chrániti před jakýmkoliv zásahem do jeho vlastnictví. Do vlastnictví žalobcova prý zasahuje žalovaný. Žalobce opírá žalobu o to, že nájemnice Mina T-ová přijala žalovaného do bytu, ač nebyla oprávněna bez svolení majitele domu dávatí části bytu do podnájmu, aniž byt bez písemného svolení majitele domu postupovati jiným. V tomto směru jest jen nájemnice v právním poměru k žalobci (§ 1090 obč. zák.), jen ona zodpovídá za jednání proti svým povinnostem (§ 1098 obč. zák.). Žalovaný není v právním poměru k žalobci. Žalobce mohl by žalovaného s úspěchem žalovati jen, kdyby jeho právo nějak porušoval, do jeho vlastnického práva zasahoval, kdyby bez právního důvodu vykonával část žalobcova práva. Tomu však není tak. Žalovaný používá bytu, jež žalobce pronajal Mině T-ové, odvozuje toto své právo od nájemního práva Miny T-ové a dovolává se na právo bydlení příslušející jeho podpronajímatelce. Nelze tedy říci, že nemá vů-

bec důvodu zůstatí v bytě, že tím porušuje žalobcovo právo. Žalobce sám uvádí, že nájemnice přijala žalovaného do bytu. Jen jí může žalobce vytýkati, že porušila převzaté povinnosti, a jen na ní se může domáhati odpomoci.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po stránce právní posoudil odvolací soud věc zcela správně a stačí odkázati na důvody napadeného rozsudku, které se nepodařilo dovolateli vyvrátiti. K vývodům dovolatelovým se připomíná toto: Dovolatel jako vlastník domu jest pronajímatelem bytu, který má v domě tom najatý nájemnice Mina T-ová, a když v bytě této nájemnice obývá žalovaný jako její zeť, nemá žalobce žádného práva žalovaného z bytu toho vyklízovati, neboť nejde tu o žádný zásah do vlastnického práva žalobcova, an smlouvou nájemní s nájemnicí uzavřenou byl sporný byt přenechán v užívání nájemnici a proto vlastník domu touto nájemní smlouvou postoupil užívání své věci nájemnici a jen tato jest mu práva podle zákonných předpisů o smlouvě nájemní a podle uzavřené s ní smlouvy nájemní ze způsobu, jakým uvedeného bytu jest užíváno, kdežto žalovaný odvozuje své bydlení v bytě tom jen z práva příslušejícího nájemnici bytu a s pronajímatelem není v žádném poměru a do jeho práva vlastnického nezasahuje. I kdyby tedy žalobce dokázal, že Mina T-ová není oprávněna žalovanému svému zeti dovoliti, by v jejím bytě bydlel, mohl by žalobce z toho dovozovati důsledky jen proti této nájemnici, ne však proti žalovanému. Rozhodná jest tu jediné smlouva nájemní s nájemnicí uzavřená a žaloba o v y k l í z e n í proti žalovanému podaná jest již podle přednesu žalobního bezdůvodná, poněvadž žalovanému schází pasivní oprávnění k tomuto sporu. Pro tento spor také není rozhodným ustanovení § 6 zákona o ochraně nájemníků, o které tu v tomto sporu vůbec nejde.

Čís. 12410.

Odhad za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty.

Rekurs proti výběru znalců soudem a proti ustanovení určitých znalců jest nepřipustný.

(Rozh. ze dne 2. března 1933, R II 36/33.)

Do usnesení prvního soudu, jímž byli stanoveni znalci k odhadu za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty, podal recurs navrhující výběrčí úřad. Rekursní soud recurs odmítl jako nepřipustný. Důvody: Pro vyžádané soudní jednání platí předpisy odhadního řádu podle nař. čís. 175/1897, podpůrně ustanovení § 355 a násl. c. ř. s. Dožádaný soud, vyžádav si ještě napřed, zbytečně, vyjádření stran o znalcích, které zamýšlí ustanoviti pro odhad, vyčkal návrh stran a napadeným usnesením znalce pro odhad ustanovil. Proti tomuto usne-

sení podal navrhující úřad »rozklad« nebo »stížnost«, v níž se vyslovuje proti určitým znalcům, jež odmítá. Ať již opravný prostředek navrhovatelův brojí proti usnesení ze dne 5. prosince 1932 proto, že nebylo jím vyhověno dřívějším jeho návrhům, které bylo by lze považovati za odmítnutí některých znalců soudem předběžně oznámených, anebo proto, že určití znalci byli ustanoveni, které odmítá, jest vždy nepřipustným. Strany v této příčině mají jen právo ustanoveného znalce odmítnouti, o čemž rozhoduje vždy jen soud prvního stolice. Proti jeho rozhodnutí, nepříznivému, není samostatného opravného prostředku (§ 366 prvý odstavec c. ř. s.) a o jeho vyřízení platí předpis § 523 c. ř. s.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu do odmítacího usnesení rekursního soudu.

Důvody:

Pokud podání navrhovatelovo ze dne 9./10. prosince 1932, označené jako recurs obsahuje odmítnutí znalců z důvodu zaujatosti podle civilního řádu soudního, není v podstatě rekusem a bylo vyřízeno již prvním soudem usnesením ze dne 10. prosince 1932. Správně pak odmítl rekursní soud ono podání pokud je rekusem, jako nepřipustné byl i nedopadalo ustanovení prvního odstavce § 366 c. ř. s., k němuž poukázal rekursní soud. V odhadním řízení za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty neplatí pro způsob řízení, jež má vésti ke konečnému soudnímu opatření, předpisy o nesporném řízení, nýbrž předpisy formálního práva exekučního a sporného, a to i co do opravných prostředků (viz rozhodnutí čís. 11030 sb. n. s.). Pokud navrhovatel se vyslovil proti výběru znalců soudem a ustanovení určitých znalců, byl recurs jeho nepřipustný již podle čtvrtého odstavce § 277 c. ř. s. Jde tu o recurs proti usnesení, které se svým obsahem a svou povahou rovná usnesení průvodnímu, totiž usnesení, kterým důkaz byl nařízen, ve smyslu prvního odstavce § 277 c. ř. s., proti němuž podle čtvrtého odstavce § 277 a § 291 c. ř. s. není samostatného opravného prostředku (viz Klein Vorlesungen str. 159/161, Neumann Commentar zur Z. P. O. u § 277 odst. V a u § 351 c. ř. s., zde výslovně »proti výběru znalců provedenému soudcem nebo proti usnesení, kterým na místo ustanoveného znalce jiný znalec jest jmenován jakožto proti integrující (nedůležitě) součásti průvodního usnesení, není připustný samostatný opravný prostředek).

Čís. 12411.

Pro živnostenský pracovní poměr lze platně ujednat i vyloučení výpovědní lhůty. Úmluva taková může se státi i mlčky jednáním, jež v úvaze všech okolností nedává rozumné příčiny k pochybnostem. Znaly-li obě strany, ujednávaly pracovní poměr ve stavební živnosti, zvyklost, že se považuje výpověď za vzájemně vyloučenou, zařídily-li se podle ní a nejednaly-li ani o výpovědní lhůtě, daly na jevo shodnou vůli, že pracovní poměr může býti zrušen bez výpovědi.

(Rozh. ze dne 2. března 1933, Rv II 527/31.)

Žalobce byl zaměstnán u žalovaného jako zedník za hodinovou mzdu. Dne 25. prosince 1930 byl žalobce propuštěn z práce bez výpovědi. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení mzdy za čtrnáct dnů ve smyslu § 77 živn. řádu, jelikož nebyla ujednána výpovědní lhůta. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. **Důvody:** Není pochybností o tom, že v souzeném případě jde o pracovní poměr podle živnostenského řádu (§ 1 živn. ř.). Žalobce tvrdí, že výpovědní lhůta smluvena nebyla a že mu proto přísluší výpovědní lhůta podle § 77 živn. ř. Naproti tomu strana žalovaná namítala, že kolektivní smlouvou, kterou jest žalobce vázán, bylo pro obě strany ujednáno, že výpovědní lhůta neplatí, dále, že co do výpovědi jest ve stavební živnosti místní zvyklost téhož obsahu, v čemž jest tvrzení, že při uzavření sporného pracovního poměru bylo mlčky smluveno, že výpověď jest vyloučena. První soud vyhověl žalobě přijav za prokázáno, že žalobce není příslušníkem žádného dělnického sdružení a že proto není kolektivní smlouvou vázán, a uznáv, ana, jak jinak nesporno, nebyla výpovědní lhůta smluvena, platnost čtrnáctidenní výpovědní lhůty podle § 77 živn. ř. již povaze stavební živnosti odpovídá, že podnikateli stavby musí býti umožněno, propustiti dělníky bez výpovědi. Mohouť při stavbě nastati příhody, které znemožňují pokračování ve stavbě neb ohrožují hospodářské zájmy podnikatele stavby. Jest to na př. změna počasí, čímž bývá znemožněno provedení některých nebo všech stavebních prací nebo pokračování v nich, nebo soused vymůže zákaz pokračování ve stavbě podle § 340 obč. zák., nebo nemůže stavitel ve stavbě pokračovati, poněvadž stavebník nedal mu k použití smluvený peníz na stavbu, nebo podobně. Nemožnost dělníky ihned propustiti v takovém případě mařila by podnikavost stavitele. Tyto okolnosti vedly však nutně ke zvyku v živnosti stavební vžitému a svědky prokazanému, že se při uzavírání pracovního poměru má za to, že vzájemná výpověď jest vyloučena. Nemůže také býti pochybností o tom, že i stavitelům i stavebním dělníkům tato zvyklost musí býti známa a žalobci také známa jest, neboť zajisté jako starší muž pracoval po více let jako zedník. Poněvadž podle § 82 živn. řádu může býti doba pracovního poměru také mlčky smluvena a poněvadž se žalovaná může dovolávat zjištěného místního zvyku vzhledem na ustanovení § 10 obč. zák., § 77 živn. řádu, dospívá odvolací soud k právnímu názoru, že i při uzavření sporného pracovního poměru bylo vůlí smluvních stran mlčky vyjádřenou (§ 863 obč. zák.) vzájemně vyloučiti výpověď.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jádro sporu jest v otázce, zdali byl žalovaný oprávněn zrušiti pracovní poměr se žalobcem bez výpovědi. Není sporné, že tu jde o pracovní poměr podle živnostenského řádu, pro nějž neplatí předpisy

§§ 1158 až 1159 a) obč. zák. V § 77 živn. ř. jest ustanoveno, že, není-li o výpovědi nic jiného smluveno, platí čtrnáctidenní výpovědní lhůta. Dále stanoví § 72 živn. ř., že úprava poměru mezi živnostenskými podnikateli a dělníky jest předmětem volné dohody v mezích zákona. Z toho plyne, že pro živnostenský poměr pracovní lze platně ujednat i vyloučení výpovědní lhůty. (Viz o tom rozhodnutí čis. 949, 2940 sb. n. s.) Úmluva stran o vyloučení výpovědi při živnostenském poměru pracovním se může státi — jako jiná úmluva — nejen výslovně, nýbrž podle § 863 obč. zák. i mlčky takovým jednáním, jež v úvaze všech okolností nedává rozumné příčiny k pochybnostem. V souzené věci zastával žalovaný stanovisko, že ve stavební živnosti jest místně obvyklým vzájemně vyloučení výpovědi a že i při žalobcově přijetí do práce bylo to mlčky ujednáno. Odvolací soud vyložil podrobně, že ve stavební živnosti jest vžita zvyklost, že při ujednání pracovního poměru mezi staviteli a stavebními dělníky se má za to, že výpověď jest vzájemně vyloučena, a že tato zvyklost byla známa také žalobci jako staršímu muži, jenž pracoval po léta jako zedník. Proti tomu, že byla tato zvyklost žalobci známa, dovolání vůbec nebrojí, nýbrž jen dovozuje, že jest tu použití ustanovení § 77 živn. ř., ježto nebylo mezi stranami o výpovědi nic ujednáno a ježto se v § 77 živn. ř. o zvyklostech a obyčejích vůbec nemluví. Jest ovšem správné, že podle § 10 obč. zák. lze ke zvyklostem hleděti jen v případech, ve kterých se jich zákon dovolává, a že živnostenský řád se zmiňuje o místní zvyklosti jen v § 76, pokud jde o pracovní dobu v místě obvyklou, ale v souzené věci nemá býti použito zvyklosti k doplnění nebo k výkladu zákonných předpisů, nýbrž uvedená zvyklost má tu význam jen jako okolnost, kterou jest podle druhého odstavce § 863 obč. zák. uvážiti při posouzení otázky, zdali mezi stranami došlo mlčky k dohodě o vyloučení výpovědi. Podle okolností odvolacím soudem uvedených jest oprávněn závěr, že obě smluvní strany, znajíce zvyklost, že při ujednání pracovního poměru ve stavební živnosti se považuje výpověď za vzájemně vyloučenou, zařídily se podle ní, proto ani nejednaly o lhůtě výpovědní a daly tak najevo svou shodnou vůli, že pracovní poměr může býti zrušen bez výpovědi. Žalovaný byl tudíž oprávněn, aby žalobce propustil z práce, ač mu nedal čtrnáctidenní výpověď.

Čís. 12412.

Ustanovení § 414, třetí odstavec, c. ř. s., podle něhož jest ústně prohlášený rozsudek doručiti stranám v písemném vyhotovení i s úplnými rozhodovacími důvody, jest právním předpisem velicím. Prohlášení stran, že se vzdávají doručení rozsudku, jest právně bezúčinné a rozsudek jim musí býti přes to doručen.

Prohlášení stran, jimiž se vzdaly opravných prostředků hned po prohlášení rozsudku a jež byla zápisem do jednacího protokolu zjištěna, jsou právně účinná, avšak jen za předpokladu, že ústně prohlášený rozsudek nabude pro strany právní účinnosti doručením písemného vyhotovení.

Nebyl-li rozsudek v rozvodovém sporu stranám doručen a nestal-li se pro ně účinným, nemůže být ani podkladem pro usnesení o rozluce podle § 17 rozl. zák.

(Rozh. ze dne 3. března 1933, R I 122/33.)

Rozsudkem ze dne 20. října 1931 bylo manželství stran rozvedeno z viny obou manželů. Návrhu manžela, by mu na základě tohoto rozsudku byla povolena rozlučka manželství, soud prvního státního soudu vyhověl. Rekursní soud návrh zamítl. **Důvody:** František V. opírá návrh, by manželství bylo podle § 17 rozl. zák. čís. 320/1919 Sb. z. a n. rozloučeno, o tvrzení, že manželství toto bylo pravoplatným rozsudkem ze dne 20. října 1931 rozvedeno od stolu a lože z viny obou manželů. První podmínkou, by manželství podle § 17 rozl. zák. mohlo být cestou nespornou soudem rozloučeno, jest, by rozsudek vyslovující rozvod, byl pravoplatným. V souzeném případě však z procesních spisů rozvodových jest zřejmo, že rozsudek ze dne 20. října 1931 vůbec nebyl stranám doručen. Rozsudek tento zakládá se sice na tom, že František V. a Vilemína V-ová ve sporu o rozvod manželství souhlasně udali skutečnosti, které jsou základem rozsudku, avšak ve sporu o rozvod tehdejší žalovaný František V. neuznal výslovně zažalovaný nárok, takže rozsudek není rozsudkem pro uznání ve smyslu § 395 c. ř. s. Z procesních spisů jest však zřejmo, že rozsudek stranám spor vedoucím, Vilemíně a Františku V-ovým v písemném vyhotovení vůbec nebyl doručen, poněvadž se obě tyto strany vzdaly doručení písemného rozsudku. Podle § 416 c. ř. s. stane se rozsudek vzhledem ke stranám účinným teprve doručení písemného vyhotovení rozsudku. Z tohoto pravidla stanoveny jsou výjimky v třetím odstavci téhož paragrafu jen ohledně rozsudků na základě vzdání neb uznání anebo pro zmeškání. O takovou výjimku v souzeném případě nejde. Předpis, že se rozsudek stane účinným teprve doručení písemného jeho vyhotovení, jest právem velícím a nezávisí na tom, zda-li se strany vzdaly doručení písemného vyhotovení rozsudku. (Srov. Neumann Kommentar zur ZPO. k § 416.) Jelikož rozsudek, vyslovující rozvod manželství nestal se dosud účinným, nemůže František V. s úspěchem žádati, by manželství bylo rozloučeno cestou nespornou podle § 17 rozl. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Ustanovení § 414 třetí odstavec c. ř. s., podle něhož jest prohlášený rozsudek doručiti každé straně v písemném vyhotovení i s úplnými důvody rozhodovacími, jest právním předpisem velícím, který nemůže být měněn prohlášením stran, že se doručení rozsudku vzdávají. Prohlášení takové jest právně bezúčinné a rozsudek musí jim být přes to doručen. (Srovnej komentář Neumannův 1928, díl II., str. 1184.)

Naproti tomu prohlášení stran, jimiž se vzdaly opravných prostředků hned po prohlášení rozsudku a jež byla zápisem do jednacího protokolu podle § 208 první odstavce čís. 1 c. ř. s. zjištěna, jsou právně účinná, avšak se zřetelem k velcímu zákonnému předpisu § 414 třetí odstavec c. ř. s. jen za předpokladu, že ústně prohlášený rozsudek nabude pro strany právní účinnosti doručení jeho písemného vyhotovení (§ 416 první odstavec c. ř. s.). Nebyl-li dosud rozsudek ve sporu rozvodovém stranám doručen a nestal-li se pro ně účinným, nemůže být ani podkladem pro vydání usnesení o rozluce manželství podle § 17 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., a rekursní soud proto nepochybil, zamítнув návrh Františka V-a, aby jeho manželství s Vilemínou V-ovou bylo prohlášeno za rozloučené.

Čís. 12413.

Proti usnesení, jímž byla povolena zatímní správa vydražené nemovitosti podle § 158 ex. ř., ač příklepu předcházela vnucená správa, která podle § 161 ex. ř. přešla po příklepu bez přerušení ve správu pro vydražitele, jest rekurs přípustný. K rekursu jest oprávněn i vymáhající věřitel.

(Rozh. ze dne 3. března 1933, R I 147/33.)

Soud prvního státního soudu povolil usnesením ze dne 20. října 1932 na návrh vydražitelky prozatímní správu vydražených nemovitostí, ohledně nichž byla usnesením ze dne 6. května 1932 zahájena vnucená správa, jež nebyla dosud zrušena. Rekursní soud k rekursu vymáhající věřitelky usnesení prvního soudu ze dne 20. října 1932 zrušil. **Důvody:** První soud neprávem povolil na návrh vydražitelky prozatímní správu nemovitostí. Usnesením ze dne 6. května 1932 byla na tytéž nemovitosti povolena exekuce vnucenou správou, která dosud není zrušena. Vnuceným správcem jest František B. Podle § 161 ex. ř. přešla tato vnucená správa povolena pro vymáhajícího věřitele Dr. M-a dnem udělení příklepu, t. j. 20. října 1932 bez přerušení ve správu pro vydražitele. Místo vnuceného správce Františka B-a mohla sice být za podmínek § 159 ex. ř. jmenována správcem vydražitelka Marie N-ová, odporuje však zákonu, by správcem jmenována byla osoba jiná, zejména když dosavadní správce nebyl své funkce sprostěn, a aby byla povolována nová správa, neboť správa přešla sama s sebou v prozatímní. Stížnosti se proto vyhovuje a usnesení v odpor vzaté zrušuje. Zrušení je poznamenati v příslušných knihovních vložkách. Podotýká se, že podle § 161 ex. ř. jest vnuceného správce o udělení příklepu vyrozuměti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vydražitelky.

Důvody:

Napadené usnesení není ani nezákonné, ani zmatečné. Podle § 239 čis. 5 ex. ř. jest sice vyloučen rekurs proti usnesení, jímž se povoluje prozatímní správa ve smyslu § 158 ex. ř. Tím má být zabráněno věcnému přezkoumání takového usnesení, v němž jde jen o povolení takové správy, nemá však být vyloučena obrana, opírající se o nutkové předpisy formálního práva, k čemuž má soud přihlížeti z úřadu. O takový případ jde, ana byla již v samostatném exekučním řízení povolena vnučená správa prodané nemovitosti, která podle § 161 ex. ř. bez přerušení pokračuje ve prospěch vydražitele. Již povahou věci je vyloučeno, by se vedla dvojitá správa, a je nerozhodné, věděla-li vydražitelka o zahájené vnučené správě čili nic. Rekursní soud tedy nepochybil zrušiv usnesení soudu první stolice, které k zahájené již vnučené správě nepřihlíželo. Tím ovšem padá i návrh, by manžel vydražitelky byl ustanoven za prozatímního správce, protože i tento návrh opírá se jen o předpis §§ 158, 159 ex. ř., nikoli však o § 161 první odstavec poslední věta cit. zák. Rekursní soud nepochybil ani v tom směru, že vymáhající věřitelce přiznal právo stížnosti, protože právní její zájem v otázce prozatímní správy uznává sám § 158 ex. ř., který také jí přiznává dokonce právo navrhnouti zavedení prozatímní správy k případnému zajištění proti vydražiteli.

Čís. 12414.

Není-li vyrovnáním jinak stanoveno, nepozbývají směnečné dluhy potvrzením vyrovnání povahy dluhu odnosného a kromě účinků vypočtených v § 53 vyrovnacího řádu (z roku 1914) nenastává při nich změna v podstatě směnečného závazku tak, že by se staly dluhy přínosnými.

Nepředložil-li v době splatnosti směnečný věřitel dlužníku směnku v místě splatnosti, nemůže být řeči o tom, že směnečný dlužník nesplnil včas a řádně, nanejvýš, poukázal-li ještě na vlastní riziko peněžní ústav před splatností vyrovnací kvoty, by dlužné splátky zapravil směnečnému věřiteli v Německu, kde má jeho závod sídlo, což peněžní ústav provedl, třebaže se zpožděním způsobeným devisovými předpisy.

(Rozh. ze dne 3. března 1933, Rv I 148/33.)

Směnečný platební příkaz vydaný k žalobě říšskoněmecké firmy proti tuzemci procesní soud první stolice zrušil. Odvolací soud ponechal směnečný platební příkaz v platnosti.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Jedinou námitkou žalovaného bylo, že směnečná pohledávka žalující firmy podléhá vyrovnání a že žalovaný zaplatil včas vyrovnací splátky, takže žaloba jest z části jednak neodůvodněná, jednak před-

časná. Žalující firma vyvracela tuto námitku tím, že žalovany nezaplatil pátou a šestou splátku 3% a 5%, splatné 31. května a 1. června 1932 včas, protože jí došly peníze teprve 13. června 1932, že žalovaný za to zodpovídá, protože měl znáti devisové předpisy a přichystati poukaz peněz pro ni včas, a že neopatření povolení devisového nejde na její vrub, nýbrž na vrub žalovaného. Naproti tomu dovozoval žalovaný, že poukázal živnostenskou pokladnu v T. v Čechách již dne 28., případně 30. května 1932, aby za něho plat žalující firmě provedla, že tím způsobem platil včas, dojití peněz se zdrželo bez jeho viny následkem devisových opatření, že za to neodpovídá a že jeho případné nedopatření v tom směru by bylo také omluvitelné. Není o tom sporu, že právoplatným vyrovnáním bylo žalovanému povoleno splatiti jen 45% na vyrovnací pohledávku, a to ve splátkách, z nichž prvá 5% byla dospělá 1. června 1931, z dalších pak pátá 3% dne 31. května 1932 a šestá 5% dne 1. června 1932. Nedodržení splátek dospělých před tím nebylo v první stolici tvrzeno a nebyla oň opírána bezúčinnost nebo neplatnost vyrovnání. Již opřela žalobkyně o opožděné zapravení splátek, dospělých dne 31. května a 1. června 1932, tvrdíc, že jí došly teprve 13. června 1932. Podmínkou neplatnosti vyrovnání podle § 57 vyr. ř. z r. 1914, jenž tu přichází v úvahu v doslovu novely (čl. 3 zákona ze dne 26. dubna 1923 č. 99 sb. z. a n.) jest nesplnění vyrovnání včas a řádně. Nevčasnost splnění předpokládá dlužníkovu prodlení. Směnečný dluh je dluhem odnosným. Směnečný věřitel má dlužníku směnku předložiti v místě splatnosti a dlužník není povinen, aby mu zasílal peníze do jeho bydliště nebo do sídla jeho závodu. Není-li vyrovnáním jinak ustanoveno, nepozbývají směnečné dluhy potvrzením vyrovnání povahy dluhu odnosného a kromě účinků, vypočtených v § 53 vyr. ř. nenastává při nich změna v podstatě směnečného závazku tak, že by se staly dluhy přínosnými. Proto je dlužník povinen platiti podle § 35 směn. zák. proti vydání směnky a, platí-li dluh částečně, může žádati, by zaplacená částka byla na směnce vyznačena a by mu byla vydána kvitance na opisu směnky. Směnečný dlužník (ve sporném případě příjemce) není tedy povinen posílati peníze z místa splatnosti věřiteli do ciziny, aniž by mu byla směnka předložena. Vždyť dlužník nemusí po případě ani věděti, kdo je majitelem směnky, ježto původní věřitel jí mohl převést na někoho jiného, a v takovém případě zasíláním peněz původnímu věřiteli by se směnečný dlužník ani dluhu nezbavil. Vyrovnáním neztratila směnka o sobě ráz přenosného papíru. Žalobní směnka, o níž jediné jde, byla splatna v V. v Čechách. Aby žalovaného stihly následky prodlení a neplatnosti vyrovnání podle § 57 vyr. ř., a mohlo se říci, že nesplnil včas, bylo potřebí, by žalující firma žalovanému předložila v době splatnosti směnku v místě splatnosti, tedy v T. a legitimovala se jako věřitelka, a na jeho žádost také mu vyznačila splátky na směnce a vydala mu na opise kvitanci. Nepředložila-li žalobkyně směnku, nemůže být řeči o tom, že žalovaný nesplnil včas a řádně, zejména ani ještě na vlastní riziko poukázal živnostenskou pokladnu dne 28. a dne

30. května 1932, aby dlužné splátky zapravila žalující firmě, což tato provedla, ovšem se zpožděním způsobeným devisovými opatřeními. Žalobkyně netvrdila ani, že v době splatnosti vyrovnacích splátek uvedených předložila žalovanému směnku k výplatě, a proto neprokázala, že se žalovaný ocitl v prodlení. Při splatnosti směnečné valuty a tedy i splátek v T. nebylo povinností vyrovnacího dlužníka, aby opatroval povolení Národní banky k vývozu bankovek nebo k poukazu peněz do ciziny podle nařízení č. 41/32. Bylo věcí žalobkyně, aby si v T. peníze vybrala a o možnost vývozu nebo poukazu do ciziny se starala. Proto žalobkyně nemůže z toho, že žalovaný dal, aniž k tomu byl povinen, opatřit za ni povolení k vývozu teprve dne 28. neb 30. května 1932 a dal zaslati na své nebezpečí valutu vyrovnací splátky. do ciziny pro žalobkyni, dovozovati, že nesplnil včas a řádně. Vždyť učinil více, než byl povinen, a odporovalo by jistě pravidlům poctivého styku, aby za tohoto stavu věci měl býti považován za obmeškaleho dlužníka. Věřitel, řídící se oněmi pravidly poctivého styku musil by takové počínání žalovaného omluviti a takový způsob placení považovati za placení řádné a včasné.

Čís. 12415.

Okolnost, že povinný podal žádost o odklad exekuce podle § 42 č. 1 ex. ř., neopravňovala soud vyhraditi si vyřízení návrhu na povolení exekuce nucenou dražbou do právoplatného rozhodnutí sporu zahájeného žalobou o bezúčinnost exekučního titulu.

(Rozh. ze dne 3. března 1933, R II 367/32.)

Soud první stolice vyhradil si rozhodnutí o návrhu na povolení nucené dražby nemovitosti až po právoplatném rozhodnutí sporu o bezúčinnost exekučního titulu a odůvodnil tuto výhradu tím, že pohledávky vymáhajících věřitelů za dlužníky jsou již na nemovitostech knihovně zajištěny a že v žalobě o bezúčinnost exekučního titulu byl navržen odklad exekuce. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by upustil od oné výhrady a o návrhu znovu rozhodl. **Důvody:** Exekuční řád dovoluje nejen současné použití několika exekučních prostředků (§ 14 ex. ř.), nýbrž i postupné vedení několika exekucí, nedostačují-li dřívější exekuce k úplnému uspokojení vymáhajícího věřitele. Vnucené zřízení zástavního práva podle § 87 ex. ř., k němuž již došlo, není ještě ukojením vymáhaného nároku na hotové zaplacení, ani první soud nepoukazuje k jinému ukojení tohoto nároku, takže není důvodu, by bylo vyhrazeno rozhodnutí o nucené dražbě napotom navržené (§ 133 ex. ř.). Výhradu rozhodnutí nelze opodstatniti ani návrhem na odklad exekuce, ježto takový návrh, jsou-li tu zákonné podmínky, jest vyříditi příznivě, není-li tu podmínek těch, jest jej zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jest nesprávný názor dovolacího rekurenta, že návrh na odložení exekuce podle § 42 č. 1 ex. ř. v žalobě Ck 114/31 opravňoval podle zákona první soud k vydání jeho usnesení. Podle zákona bylo na prvním soudu, by rozhodl o návrhu dlužníků na odklad exekuce, nebyl však první soud oprávněn vyhraditi si vyřízení o návrhu na povolení exekuce nucenou dražbou do právoplatného rozhodnutí sporu zahájeného onou žalobou a nebylo tomu vyřízení na závadu, že o návrhu na odložení exekuce nebylo rozhodnuto.

Čís. 12416.

Žalobu podle § 951 obč. zák., již se nepominutelný dědic domáhá na obdarovaném, by mu vydal darovanou nemovitost k uhrazení toho, co se mu nedostává na povinném dílu, nelze knihovně poznamenati.

(Rozh. ze dne 3. března 1933, R II 59/33.)

Žalobkyně, nepominutelná dědička, domáhala se na žalovaném buď vydání nemovitostí, které mu postoupila zůstavitelka za živa anebo zaplacení 230.000 Kč, ježto byla darem zkrácena na povinném dílu. Návrhu žalobkyně, by žaloba byla knihovně poznamenána, soud první stolice vyhověl, rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o to, lze-li knihovně poznamenati žalobu podle § 951 obč. zák. podanou, kterou se domáhá žalobkyně jako nepominutelný dědic toho, by jí žalovaný buď vydal nemovitosti, které jemu postoupila matka žalobkynina ještě za živobytí notářským spisem ze dne 22. ledna 1931 jako dar, aneb zaplatil jí částku 230.000 Kč, ježto byla darem zkrácena v povinném dílu. Rekursní soud nevyhověl návrhu žalobkyně o poznámku spornosti této žaloby podle § 61 knih. zák. s odůvodněním, že nárok uplatňovaný žalobou jest nárokem obligačním, k jehož zajištění není dána poznámka spornosti podle § 61 knih. zákona. S názorem tím jest souhlasiti a stěžovatel se marně pokouší jej vyvrátiti. Nauka jakož i judikatura souhlasí v tom, že nárok na povinný díl není dědičným právem, nýbrž pohledávkou, tudíž nárokem obligačním (dvor. dekr. ze dne 31. ledna 1844, č. 781 sb. z. s.). Podle § 951 obč. zák. jest nepominutelný dědic oprávněn žádati na obdarovaném, by mu vydal dar k uhrazení toho, čeho se mu nedostává na povinném dílu. Jde tudíž v žalobě uplatňující nárok podle § 951 obč. zák. o nárok na povinný díl, tudíž o nárok obligační povahy, jehož předmětem jest vydání daru obdarovaným, pokud je toho třeba ku krytí případného schodku na povinném dílu. I když jest darem, k jehož vydání by byl obdarovaný povinen, nemovitost, jak jest tomu v souzeném případě, nenabyl nárok nepominutelného dědice na povinný díl povahy práva věcného, neboť jde stále

jen o obligační nárok na vydání daru. Podle ustálené judikatury nejvyššího soudu nelze však povolití poznámku spornosti podle § 61 knih. zákona, uplatňuje-li se jen obligační nárok (rozh. čís. 779 a 5262 sb. n. s.). Pokud se stěžovatelka dovolává rozhodnutí čís. 1074 sb. n. s., přehlíží, že nejvyšší soud od zásady v něm vyslovené (že lze žalobu o vrácení daru pro hrubý nevděk knihovně poznamenati) upustil ve svých pozdějších rozhodnutích čís. 6041, 10.090 sb. n. s. a že jeho rozhodování v tomto smyslu se již ustálilo. Zásady vyslovené v rozhodnutích čís. 655 a 908 sb. n. s. o přípustnosti knihovní poznámky dědické žaloby podle § 823 obč. zák. nelze se také dovolávat, když se její předpoklady nehodí na souzený případ, kde jde naopak o zásadu vyslovenou v rozhodnutích čís. 779 a 5262 sb. n. s.

Čís. 12417.

Nebyl-li zmocnitel povinen uznati objednávku učiněnou jeho zástupcem pod jinými podmínkami, než které byly stanoveny v zastupitelském ujednání, uznal-li však přes to tuto objednávku, třebaže pod poněkud jinými podmínkami, než byly ujednány jeho zástupcem, jest povinen zaplatiti zástupci ujednanou provisi.

(Rozh. ze dne 3. března 1933, Rv II 855/31.)

Žalobce ujednal se žalovaným obchodníkem s automobily zastupitelskou smlouvu o prodeji automobilů. Na základě zastupitelské smlouvy domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení 12% provise za prodej automobilu Č-ovi a M-ovi. Žalovaný namítl: Podle odstavce 10. zastupitelské smlouvy ze dne 11. ledna 1929 byla žalobci slíbena 8%ní provise, která byla splatná po zaplacení celé tržové ceny za prodaný vůz, a musel žalobce zaslati objednávku žalovanému. Byl-li žalovaný přítomen obchodu nebo bylo-li třeba intervence jeho zástupce, měl obdržeti žalobce jen 4%ní provisi. Provise 12%ní nebyla vymíněna nikdy, ale byla přáním žalobcovým, které nebylo splněno. Ve svém dopise ze dne 6. března 1930 žádal totiž 12% provisi, kterou mu však žalovaný nikdy nepotvrdil. O tom, že žalobce prodal vůz Č-ovi a M-ovi, není žalovanému nic známo, žalobce mu to neoznámil, jak by to bylo bývalo jeho povinností ze zastupitelského ujednání. Když se koncem března 1930 Č. a M. k žalovanému dostavili, uzavřel žalovaný s nimi novou objednávku a nepřísluší proto žalobci provise i proto, že se žalobce nedržel podmínek ze zastupitelského ujednání při uzavření objednávky ze dne 2. března 1930. Objednávka ze dne 2. března 1930 byla totiž uzavřena bez zálohy a na 30 měsíčních splátek. Žalobce ani z důvodu ústního ujednání nemůže žádati 12%ní provisi, ježto objednávka nemluví o hotovém placení, nýbrž o 30 měsíčních splátkách a žalovaný nikdy neuznal svou povinnost k placení provise z tohoto obchodu. V dopise ze dne 6. března 1930 mluví žalobce jen o 12%ní provisi a neoznámil žalovanému objednávku. Ani v dopise ze dne 17. března žalobce se nezmiňuje o tom, že auto prodal. Č. a M. si odebrali vůz, který měl žalovaný na skladě, a ježto se jim nehodil, vyměnili jim žalovaný tento vůz za jiný. Pro-

cesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Soud podle zastupitelského ujednání ze dne 11. ledna 1929 měl za prokázáno, že podle bodu 10 byla ujednána za každou objednávku, odpovídající prodejním, platebním a dodacím podmínkám, 8%ní provise, která jest splatná po zaplacení celé tržové ceny, po případě při obchodech vyžadujících intervence žalovaného nebo jeho zástupce, i osobní i případného předvádění vozu vyplatí žalovaný za stejných podmínek 4%ní provisi, tedy nikoliv 12%ní provisi. Podle objednávky ze dne 2. března 1930 jest zjištěno, že tato neodpovídá platebním podmínkám zastupitelského ujednání, výtčeným v bodu 12. a 13. O tom, že by byla dodatečně se žalovaným ústně ujednána 12%ní provise z tohoto obchodu, byl nabízen jen důkaz slyšením stran. Soud ani podle výsledku tohoto průvodního prostředku neměl tvrzení žalobcovy za prokázáno, vždyť i žalobce sám jako strana v souhlase s udáním žalovaného jako strany připouští, že souhlasil žalovaný s 12%ní slevou z celkové ceny vozu jen, bude-li placeno hotově, a není sporu mezi stranami, že žalobce kupní cenu auta hotově nezaplatil. Není proto pochyby o tom, že byl žalovaný, an mu žalobce objednávku ani neoznámil jak jest nesporno, oprávněn, uzavřít novou smlouvu s Č-em a M-em, to tím méně, ana ani objednávka ze dne 2. března 1930 ani platebním podmínkám zastupitelského ujednání nevyhovuje, takže by ji byl žalovaný nemusel uznati. Jest prokázáno, že žalovaný objednávku od žalobce neobdržel a že žalovaný uzavřel novou smlouvu, ze které nemá a nemůže míti žalobce nárok na provisi, nemá nároku ani ze své objednávky, jelikož jest provise splatná podle bodu 10. zastupitelského ujednání teprve po zaplacení celé tržové ceny, a ani z objednávky žalovaného, jelikož na ní nebyl súčasněn. **O d v o l a c í s o u d** vyhověl částečně dovolání žalobcovy a přisoudil mu 4%ní provisi. **D ů v o d y:** K hotovému prodeji čtyřkolového nákladního auta po jeho výměně za auto šestikolové došlo jednak následkem činnosti žalobcovy, jejíž výsledek došel projevu v objednávce ze dne 2. března 1930, jednak následkem činnosti žalovaného. Tyto obě činnosti nelze od sebe trhati, obě spolu souvisejí. I když obsah objednávky nesouhlasil se zastupitelským ujednáním ze dne 11. ledna 1929, přece jen, nebýti objednávky a činnosti žalobcovy, která objednavce předcházela, nebyl by mohl žalovaný dojednati prodej vozu šestikolového, pokud se týče vozu čtyřkolového, neboť Č. a M. se dověděli o žalovaném jen prostřednictvím žalobce a jen činností žalobcovou dali se pohnouti k tomu, by od žalovaného auto objednali a koupili. Žalobce celou věc načal a žalovaný ji dodělal. Odvolací soud má na základě výpovědi obou stran za prokázáno, že zastupitelský poměr mezi stranami trval i po obdržení dopisu žalovaného ze dne 11. března 1930, neboť obě strany potom ještě spolu jednaly a žalovaný podle vlastní výpovědi byl ochoten poskytnouti žalobci při hotovém placení 12% slevu a také v dopisu ze dne 11. března 1930 výslovně podotýká, že žalobce může pro jeho značky pracovati dále, také dopis žalobcův ze dne 17. března 1930 nasvědčuje tomu, že zastupitelský poměr trval dále. Ostatně na této okolnosti ani nezáleží, neboť objednávka vozu na základě ujednání mezi žalobcem a oběma kupiteli se stala 2. března 1930, kdy zajisté zastupitelský poměr ještě trval, a nezáleží na tom, že k jejímu pozměnění, k odebrání vozu a k jeho zaplacení došlo až později, když již žalovaný považoval zastupitelský po-

měr za zrušený. Ani na tom nezáleží, že se žalovaný o objednávce vozu dověděl od kupitele Č-a a M-a a nikoliv od žalobce. Tato okolnost nemůže nic měnit na skutečnosti, že žalobce s nimi onu objednávku skutečně ujednal. Ostatně v písemném zastupitelském ujednání není hlášení žalobci uloženo a zejména není v něm uvedena lhůta, do které jest objednávku žalovanému hlásiti. Ta okolnost, že žalovaný přemluvil oba kupitele, by místo objednaného vozu čtyřkolového koupili jiný vůz šestikolový, nic na věci nemění, neboť žalovaný nemůže změnou objednávky připravit žalobce o provisi. Přísluší tedy žalobci 4% provise podle bodu 10, odst. 2 zastupitelského ujednání.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného.

Důvody:

Pro nárok žalobcův bylo rozhodným, co podle obsahu ujednání se žalovaným bylo jeho předpokladem. Dovolatel má za to, že není tu tento předpoklad vůbec, poněvadž žalobce neodevzdal mu objednávku odpovídající jeho prodejním, platebním a dodacím podmínkám. Podle zastupitelského ujednání z 11. ledna 1929 dal žalovaný žalobci právo nabízet a prodávat jim zastoupené, po případě vedené automobily. Nesprávnost výkladu, který dovolatel dává bodu 10. ujednání, vyplývá z ostatních ustanovení tohoto ujednání, jehož pravost byla vzájemně uznána. V bodě 6 jest ustanoveno, že ceny jsou pevné a slevy nepřipustné, a že v případě, kdyby žalobce přece slevu poskytl, jde tato na úkor jeho provise. Podle bodu 7 musí býti 2% daň z obratu záúčtována a požadována, v opačném případě hradí rozdíl žalobce sám. Podle bodu 10 jdou slevy v případě tam naznačeném na vrub žalobcův, a podle bodu 12 jsou slevy z úrokové míry nepřipustné a nebudou žalovaným uznány. Bod 13 ustanovuje, že jest při uzavření objednávky žádati zálohu a že bez složení zálohy není žalovaný povinen uznati obchod. Z těchto ustanovení ovšem plyne, že žalovaný nebyl povinen objednávku učiněnou žalobcem pod jinými podmínkami, než které byly stanoveny v zastupitelském ujednání, uznati a následkem toho platiti žalobci provisi. Ale podle zásady vyslovené v § 914 obč. zák. nelze při bodě 10 vykládati úmysl stran jinak, než že ustanovením tím mělo býti jen zabráněno, by žalovaný ujednáním jiných podmínek platebních a dodacích neutrpěl újmu, což došlo výrazu v opětovném ustanovení, že není povinen uznati objednávku a že odchýlné podmínky jdou na vrub žalobcův. Žalovaný byv jako strana slyšen sice udal, že když dne 20. března 1930 přišli k němu kupitelé M. a Č. pro auto, jež koupili od H-a, a takto mu oznámili objednávku, o kterou jde, původně nechtěl uznati obchod, poněvadž nebyl uzavřen podle zastupitelského ujednání, ale poté přece přenechal kupitelům auto, jež měl na skladě, byť i za podmínek, jež on stanovil. Z toho plyne, že se žalovaný dověděl o objednávce, kterou M. a Č. učinili prostřednictvím žalobce, a přes původní zdráhání přece jen neodmítl je jako kupitele. Žalovaný tím, že žalobce ujednal s kupiteli jiné podmínky platební, také neutrpěl újmu, neboť dostal zaplacení kupní ceny v hotovosti. Dovolatel sice tvrdí, že tato skutečnost nebyla nižšími soudy zjištěna. Nehledíc k tomu, že dovolatel ani netvrdí, že skutečnost ta nenastala, jest zjištění to obsaženo v odůvodnění napadeného

rozsudku, kde se uvádí, že kupitelé vůz přímo žalovanému zaplatili. Okolnost, že žalobce neoznámil žalovanému objednávku, je bez významu, když žalovaný se dověděl o ní od kupitelů před tím, než jim vůz odevzdal. Bylo proto vedlejším, že žalovaný zaplatil též K-ovi částku 3.000 Kč za to, že jeho prostřednictvím a intervencí bylo umožněno sehnati potřebnou jednu třetinu zálohy na zakoupení vozu; neboť podle skutkového zjištění odvolacího soudu nebyl by žalovaný mohl dojednati prodej vozu, kdyby nebylo bývalo objednávky a činnosti žalobcovy, poněvadž kupitelé se dověděl o žalovaném jen prostřednictvím žalobcovým a jen jeho činností se dali pohnouti k tomu, by od žalovaného vůz objednali a koupili. Odporovalo by zásadě poctivosti a víry v obchodě (§ 914 obč. zák.), kdyby žalobce měl přijíti o provisi ve výši 4%, když žalovaný učinil smlouvu s kupiteli, s kterými přišel do potřebného styku jediné činností žalobcovou, třebaž za jiných podmínek, než ujednal žalobce. Správně uznal odvolací soud, že k prodeji došlo jednak následkem činností žalobcovy, jednak následkem činností žalovaného, že obě činnosti nelze od sebe oddělit a že tu jde o případ upravený v druhém odstavci bodu 10 zastupitelského ujednání. Že činnost žalobcova měla pro uskutečnění prodeje význam, plyne z toho, že podle listiny o objednávce z 2. března 1930 byla tato pro kupce závazná jejich podpisem. Pro výklad zde uvedený mluví i bod 15 ujednání, podle něhož za předpokladu tam uvedeného při vovech, které žalovaný sám nebo jinými zástupci v okrese žalobcově nabídne a prodá, vyplatí žalobci 4% provise, jestliže se tento věci zúčastnil. Pro právní posouzení podle tohoto nároku bylo bez významu, že žalobce jako strana slyšený udal, že vycházel z předpokladu, že nešlo o smlouvu a objednávku, na kterou se vztahovalo zastupitelské ujednání. Žalobce opíral žalobní nárok o toto ujednání, učiniv o tom v žalobě přednes, který v tom směru jest jediné rozhodný, a dovolatel neuplatňuje, že žalobní nárok byl jen opřen o ujednání, které žalobce učinil s ním mimo zastupitelské ujednání, nýbrž jen tvrdil, že odvolací soud nesprávně vyložil ustanovení bodu 10 zastupitelského ujednání. Není proto třeba se obíratí vývody dovolatelovými v té příčině.

Čís. 12418.

Bylo-li stanovení výše nájemného přenecháno znalci, aniz byla určena lhůta, do které je měl znalec stanoviti, mohou strany odstoupiti od smlouvy, dokud nebyla výše nájemného znalcem stanovena.

(Rozh. ze dne 3. března 1933, Rv II 74/33.)

Žalobci uzavřeli se žalovaným smlouvu, již mu pronajali obchodní místnosti ve svém domě s tím, že nájemné bude stanoveno znalcem. K stanovení nájemného znalcem nedošlo, načež žalobci od smlouvy odstoupili a domáhali se vyklizení žalovaného. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Strany,

ujednavše závaznou nájemní smlouvu, která má všechny znaky platné nájemní smlouvy, najmě určitelnost výše nájemného, přenechaly stanovení této výše znalci, kterého si vyvolí. Není třeba zabývatí se řešením otázky, zda tato třetí osoba jest do té míry určitá, by bylo vyhověno požadavkům § 1056 obč. zák., jehož předpisy podle §§ 1099, 1094 obč. zák. i tu platí. Jest jisto, že lhůta, do kdy tato třetí osoba má výši nájemného určití, nebyla zároveň smlouvou stanovena, což stejně patří k podstatným náležitostem takto ujednané smlouvy. Předpis § 1056 obč. zák. jest ustanovením výjimečným a dává stranám jinak mimořádné právo jednostranného odstoupení od smlouvy. Toto právo jest časově omezeno dobou, do které má býti nájemné číselně určeno, nebo, nebyla-li lhůta pevně stanovena, do které nájemné skutečně určeno bylo. Nebylo-li nájemné v takovémto případě třetí osobou, na niž strany pomýšlely, stanoveno, má každá smluvní strana právo jednostranně od smlouvy ustoupiti, při čemž pro otázku napotomní bezúčinnosti nájemní smlouvy jest bez významu, z jakých důvodů k určení nájemného nedošlo. V souzeném případě jest nesporno, že výše nájemného dosud nebyla způsobem smlouvou stanoveným určena. Jest jisto též, že žalobci i před žalobou i v žalobě projevíli rozhodnutí, že jednostranně od smlouvy odstoupí. Nájemní smlouva tím pozbývá další právní účinnosti, takže žalovaný nemůže se již dovolávatí žádných práv k užívání sporných místností jako nájemník. Užívá jich dále bez právního důvodu a právem se žalobci domáhají na něm jich vyklizení a odevzdání.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jest souhlasiti s právním názorem odvolacího soudu, že tu jde o hotovou smlouvu nájemní, při níž souhlasnou vůlí smluvních stran bylo stanovení výše nájemného přenecháno znalci, kterého si strany vyvolí, neboť se v ujednání z 20. prosince 1925 uvádí, »co se týče nájemného nové smlouvy, vyvolíme si ke stanovení tohoto znalce« . . . . Poněvadž lhůta, do které znalec měl výši nájemného stanoviti, není v ujednání určena, nastal tu případ druhé věty § 1056 obč. zák., podle něhož mohou strany ještě od smlouvy odstoupiti, dokud výše nájemného znalcem nebyla stanovena. Jest zjištěno, že žalobci i dopisem z 26. dubna 1932, i žalobou projevíli vůli, že od smlouvy odstoupí, k čemuž byli podle zmíněného zákonného ustanovení oprávněni, poněvadž před stanovením nájemného má každá strana právo jednostranně od smlouvy odstoupiti. Dovolatel projevuje v dovolání právní názor, že ke zrušení nájemní smlouvy v souzeném případě může řádně dojiti jen za předpokladů §§ 1112 až 1121 obč. zák., totiž za všeobecných předpokladů stanovených pro zrušení smlouvy nájemní, jež nebyly tvrzeny a nejsou dány. Jest však na omylu, poněvadž souzený případ jest posuzovati podle předpisu druhé věty § 1056 obč. zák., který podle předpisu § 1094 obč. zák. i tu platí, a podle toho má se v případech tam uvedených posuzovati věc tak, jako by nájemní smlouva nebyla ujednána, tedy v souzeném případě, že se nestala účinnou.

Čís. 12419.

Směnečný dlužník může namítati směnečnému věřiteli, že indosace na něho byla neplatná podle § 55 vyrovnacího řádu ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 3. března 1933, Rv II 106/33.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný neplatnost směnečné pohledávky z důvodu § 55 vyrovnacího řádu z roku 1931. Oba nižší soudy ponechaly směnečný platební příkaz v platnosti, odvolací soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Co se týče námítky, že prý směnka jest neplatná podle § 55 vyr. ř., nejde o námítku absolutní, plynoucí ze směnky samé, an žalovaný sám v námítkách výslovně udává, že směnka byla na žalobce indosována jen na oko, zejména proto, by byl připraven o námítku, že jest směnka podle vyrovnacího řádu neplatná. Žalovaný tedy sám v námítkách považuje, a to správně, tuto námítku za námítku relativní. Podle § 87 směn. zák. může směnečný dlužník činiti jen takové námítky, které plynou ze směnečného práva samého. Námítka neplatnosti indosace směnky ve smyslu vyrovnacího řádu však neplyne ze směnečného práva a nelze námítku tu uplatňovati proti žalobci jako proti bezelstnému nabyvateli směnky.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

Důvody:

V námítkách proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný i proti Alexandru B-ovi, i proti žalobci neplatnost směnečné pohledávky z důvodu § 55 vyr. ř. Alexandr B. byl prý v době indosace směnky na žalobce, tedy ve dnech 15. nebo 16. dubna 1932, insolventním a bylo dne 7. června 1932 zahájeno o jeho jmění vyrovnací řízení, z čehož vyzouje žalovaný, že B. indosoval žalobní směnku na žalobce již za insolvence a že jest toto právní jednání neplatné a bezúčinné podle § 55 vyr. ř. a namítl z toho důvodu nedostatek aktivní žalobcovy legitimace ke sporu. Podle § 55 vyr. ř. jest neplatnou úmluva dlužníka nebo jiných osob s věřitelem nebo s osobou jemu blízkou, kterou se z podnětu vyrovnacího řízení nebo třeba jen z nějaké vzdálené souvislosti s ním poskytují zvláštní výhody proti ostatním věřitelům stejného druhu. Jde o to, zda převod žalobní směnky Alexandrem B-em na 4.000 Kč indosací na žalobce za účelem částečného splacení pohledávky žalobcovy proti B-ovi ve výši 15.000 Kč, lze pokládati za poskytnutí zakázané výhody ve smyslu § 55 vyr. ř. Podle rozh. 3358 a 7841 sb. n. s. jest takovou výhodou každá výhoda, kterou se porušuje zásada rovného nakládání se všemi věřiteli za vyrovnacího řízení. Ovšem musilo se tak státi z podnětu vyrovnacího řízení buď již započatého nebo teprve zamýšleného nebo v nějaké třebas jen vzdálené souvislosti s ním, při čemž na tom nezáleží, byl-li si žalobce vědom, že se mu poskytuje zvláštní výhoda. Třeba tedy v souzeném případě uvažovati, zda je tu tento předpoklad. První soud zjistil, že od předání směnky (15. neb 16. dubna

1932) do zahájení řízení vyrovnacího (7. června 1932) neuplynulo šedesát dnů. Předpis § 55 vyr. ř. nečiní rozdíl v tom, kdy došlo k nedovolené úmluvě, žádá jen, by se stala z podnětu vyrovnacího řízení nebo třeba jen z nějaké vzdálené souvislosti s ním. Bylo tedy zkoumati, zda poskytl Alexandr B. výhodu žalobci, předav mu směnku na 4.000 Kč indosací, zda tím byla porušena zásada rovného nakládání se všemi věřiteli. V tom případě byla by tato indosace nicotnou, neúčinnou a námitka nedostatku aktivní legitimace žalobcovy plně odůvodněnou. Nižší soudy nezjistily, zda se stala indosace z podnětu vyrovnacího řízení, nebo v souvislosti s ním.

Čís. 12420.

Zůstavitelův podnik — nejde-li o podnik povahy ryze osobní — jest součástí pozůstalosti, a to tak, že jest předmětem pozůstalosti nejen jako souhrn věcí a práv k němu patřících, nýbrž jako hospodářský organismus a celek vzniklý organickým spojením těchto částí, při čemž jeho obecnou hodnotu spoluurčují i poměry závodu, samy o sobě jinak neocenitelné, jako jméno závodu, jeho pověst a umístění jakož i okruh zákaznictva.

(Rozh. ze dne 4. března 1933, R I 84/33.)

Pozůstalostní soud nařídil k návrhu nepominutelné dědičky, by byla bezpečně zjištěna obecná hodnota podniku provozovaného zůstavitelkou pod názvem »Ústav pro pěstění krásy« a by byla zařazena do soupisu. Rekursní soud zamítl návrh nepominutelné dědičky. **Důvody:** Nepominutelná dědička odvolává se k odůvodnění návrhu na doplnění inventáře na stanovisko komentáře Dr. Ehrenzweiga (System 1924, str. 490). Na citovaném tomto místě zastává se skutečně názor, že podniky, které, třebaže jen po splnění jistých veřejnoprávních předpokladů, lze zciziti, hodnotiti jest přiměřeně ke kupní ceně skutečně dosažitelné, takže uplatní se i hodnota obchodní organizace a zákaznictva (srov. rozh. Slg. XVIII. Nr. 7570, rozh. ze dne 23. června 1920, S. Z. II. 66). Než i tam se podotýká, že se praxe spokojuje, odvolávajíc se na § 106 nesp. pat. (srov. Slg. XVIII 7596), nežřídka zjištěním skutečných aktiv a pasív, tedy jen likvidační bilancí (srov. Slg. XIV 5485, XVIII 7501, rozh. ze dne 26. listopadu 1918 J. Bl. 1919 čís. 9, M. Reich, str. 403). Ale tuto praxi uznává rekursní soud za správnou. Podle § 531 obč. zák. je pozůstalostí souhrn práv a závazků zesnulého, pokud se nezakládají na poměrech ryze osobních. Podle § 97 nesp. řiz. musí pozůstalostní inventář obsahovati veškeré movité i nemovité jmění, v jehož držbě byl zůstavitel v čase úmrtí. Podle § 103 (3) mají znalci udati obecnou cenu věcí nemovitých i movitých v době zůstavitelova úmrtí. Podle § 305 obč. zák. stanoví se řádná a obecná cena věci, odhadne-li se věc podle užitku, který se zřetelem k době a v místě obvykle a všeobecně skýtá. Ale z těchto ustanovení neplyne, že se při podniku nemají sepsati a odhadnouti jen zařízení, zásoby, pohledávky a dluhy podniku, nýbrž i okruh zákaznictva, zajištěný odbyť, organizace provoz-

ních prostředků a pod. Z § 106 nesp. řiz. plyne opak. Jsou-li vedeny knihy, jest je uzavřítí a majetek tak zjištěný pojmuti do inventáře. Rozhoduje tedy likvidační bilance závodu, do ní však zapisují se jen hmotné věci a pohledávky, nikoliv i hodnota okruhu zákaznictva, zavedenosti a oblíbenosti závodu, obchodních tajemství a pod. (srov. sb. n. s. čís. 5979, Gl. U. 5168, 5485, 5828, 15.973). Totéž platí i o podílu zesnulého společníka obchodní společnosti (§ 106 (2) nesp. pat.).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud přiznal oprávnění rekursu universálního dědice, uznav za správnou praxi bývalého vídeňského nejvyššího soudu, podle níž nelze podnik jako takový považovati za jednotný majetkový předmět a nelze jej proto ani pojati do inventáře, a podle níž jest jej vzhledem k §§ 531 obč. zák., 97 a 106 nesp. pat. odhadnouti při zřizování inventáře jen s ohledem na jeho zařízení, zásoby, pohledávky a dluhy, takže nelze vzítí v úvahu hodnotu okruhu zákaznictva, zavedenosti a oblíbenosti obchodu. Tento názor rekursního soudu bylo by lze hájiti jen při úzkém výkladu § 106 nesp. řiz. Leč takovýto výklad by nevyhověl nynějšímu rozvoji hospodářských poměrů a zkušenostem hospodářského života, podle nichž se pokládá obchodní podnik jako takový, totiž podnik jako souhrn všech výdělečných zdrojů, organizovaných jako samostatná hospodářská jednotka — za předmět majetkový a tudíž i za předmět právních jednání. Toto nazírání došlo uznání i v novějším zákonodárství (srovnej na př. § 1409 obč. zák. v doslovu III. dílčí novely, § 341 ex. ř., §§ 9 a 20 známkového zákona, § 22 zákona patentového a § 115 zákona o společnostech s ručením omezeným). Z tohoto nazírání plyne, že podnik právě tak, jako může býti předmětem právních jednání mezi živými, může býti i předmětem převodu na případ smrti a že tudíž jest po smrti majitele — pokud ovšem nejde o podnik povahy čistě osobní — součástí pozůstalosti, a to tak, že jest předmětem pozůstalosti nejen jako souhrn věcí a práv k němu patřících, nýbrž jako hospodářský organismus a celek vzniklý organickým spojením těchto částí (věcí a práv k němu patřících), při čemž jeho obecnou hodnotu spoluurčují i poměry závodu, samy o sobě jinak neocenitelné, jako jméno závodu, jeho pověst a umístění jakož i okruh zákaznictva. Na tomto stanovisku jest i novější nauka (srovnej Klangův komentář II. sv., str. 16 k § 513 obč. zák., Ehrenzweig Erbrecht, str. 490), a i judikatura nynějšího nejvyššího soudu vídeňského (srovnej rozh. z 23. června 1920, S. Z. II/66 a rozh. z 8. července 1926, Rechtsprechung sv. 9 čís. 8). Rozhodnutí čís. 5979 sb. n. s. dovolává se rekursní soud v souzeném případě neprávem, neboť toto rozhodnutí, týkající se jen koncese lékárnické, neřeší otázku, o niž jde v tomto případě. Nelze proto schváliti zásadně odmítavé stanovisko, které v otázce té zaujal rekursní soud. Jest naopak souhlasiti s prvním soudem, jenž vycházel v podstatě z názoru tuto hájeného, nařídív doplnění inventáře. Bylo proto na rekurs nepominutelné dědičky rozhodnouti, jak se stalo. Na prvním soudu bude, aby zjistil odhadem, zda poměry obchodu provozovaného zůstavitelkou pod svrchu zmíněným názvem byly v době úmrtí takové, že dovolovaly, by se mohlo míti za to,

že jest tu hodnota podniku jako takového, která podstatně převyšuje hodnotu jeho jednotlivých částic, totiž věci a práv, k němu patřících, tvořících v době úmrtí podklad podniku. Při zjišťování této hodnoty podniku bude ovšem dbáti, jak bylo již řečeno, činitelů spoluurčujících jeho hodnotu, jako jest pověst, okruh zákazníků a umístění závodu a bude zejména přihlížeti také k tomu, zda a pokud poměry zůstavitelkou utvořené a prosperita jejího podniku utrpěly jejím úmrtím újmu či zda zůstavitelku přežily. Ukáže-li se na základě odhadu, že jest tu hodnota podniku jako takového, převyšující hodnotu jednotlivých částí svrchu zmíněných, bude ji zařaditi do soupisu a tento pak doplniti.

Čís. 12421.

Pojišťovací smlouva.

Pojistný zájem při pojištění proti povinnému ručení z provozu silostroje spočívá v objektivním nebezpečí, že provozem silostroje může povstati nebezpečný stav, jenž jest s to přivoditi pojistnou příhodu. Jen objektivní nemožností způsobiti takový stav, odpadá zájem na pojištění proti povinnému ručení.

Objektivní nemožnost pojistné příhody nenastala již tím, že pojištěnec, byv žalován o kupní cenu za pojištěný silostroj, dal ho do úschovy třetí osobě. Možnost použití silostroje pojištěncem není vyloučena ani tím, že mu silniční daň byla prominuta nebo že byl sprostěn od placení této daně.

(Rozh. ze dne 4. března 1933, Rv I 2251/31.)

Žalovaný pojistil u žalující pojišťovny automobil proti povinnému ručení na dobu deseti roků za roční premii 2.097 Kč. Ježto běžná premie dospěla dne 1. srpna 1930, nebyla zaplacená, domáhala se pojišťovna jejího zaplacení na žalovaném žalobou, proti níž žalovaný namítal, že pojištěného auta již od 1. července 1930 nepoužívá, o čemž prý ještě v červenci 1930 žalující stranu vyrozuměl a pojištění odhlásil, což žalující strana prý nevzala na vědomí; jest prý dřívějším vlastníkem auta žalován o zaplacení zbytku kupní ceny a od té doby stojí prý auto nepoužívané v garáži kováře H-a, kde stálo i dřívě; nezaplátil prý také automobilovou daň, poněvadž bylo zjištěno, že auta nepoužíval. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Jde jen o zodpovědní otázku, zda pojistník jest zproštěn placení pojistovací premie, když pojištěného auta po jistou dobu nepoužívá, neboť to vlastně žalovaný tvrdí. Při tom patrně myslí na ustanovení § 63 zákona o pojišťovací smlouvě, podle kterého pojišťovací smlouva zaniká, odpadá-li po jejím počátku pojištěný zájem. To však v souzeném případě nelze tvrditi. Podle vlastního přednesu žalovaného jest nyní, jako byl i dřívě, vlastníkem auta a auto jest nyní jako dřívě v jeho úchově. Závisí úplně na jeho vůli, zda chce auta používat, čili ne, nehody se mohou přihoditi i v garáži, na př. při dopravě auta z garáže, a nelze proto mluvit o odpadnutí pojištěného zájmu a proto o zániku pojišťovací smlouvy. Trvá-li však smlouva dále, jest žalovaný povinen, zaplatiti

premie, pročež bylo žalobě vyhověno. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Pojistný zájem spočívá v objektivním nebezpečí, že provozem silostroje může povstati takový nebezpečný stav, jenž jest způsobitelným přivoditi pojistnou příhodu. Jen objektivní nemožností způsobiti takový stav, odpadá zájem na pojištění proti povinnému ručení, poněvadž plnění pojistitele bez objektivního nebezpečí jest nemožným plněním (§ 878 odstavec první obč. zák.) a proto také § 7 zákona o pojišťovací smlouvě prohlašuje za nicotné smlouvy, pakli hned v době jich uzavření je nemožným vznik pojistné příhody. Z přednesu žalovaného před procesním soudem první stolice neplyne, že po uzavření pojišťovací smlouvy vznikla objektivní nemožnost pojistné příhody. Neboť přes to, že byl žalován o zaplacení kupní ceny za silostroj a že ho dal proto do úschovy třetí osobě, nepozbyl práva volného nakládání se silostrojem, a uschovatel nenabyl ani držby silostroje (§ 309 věta 2 obč. zák.), což neodporuje spisům (§ 503 čís. 3 c. ř. s.), jak dovolatel míní, a není proto u dovolatele vyloučena možnost použití silostroje ani tím, že mu silniční daň byla prominuta aneb že placení daně této byl sprostěn. Nezanikl tudíž podle § 63 zákona o pojišťovací smlouvě zájem jeho na pojištění.

Čís. 12422.

Osmíhodinná pracovní doba (zákon ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n.).

Noční hlídač továrního podniku patří do skupiny osob uvedených v § 12, druhý odstavec, zákona.

Použití druhého odstavce § 12 zák. není vyloučeno tím, že zaměstnanec koná hlídkovou službu v noci a že z 12 hodin odpočinku náležitých zaměstnanců podle § 12 zák. nepřipadá aspoň 8 hodin na nepřetržitý noční klid.

Výnos ministerstva sociální péče ze dne 21. března 1919, čís. 4751/III-19, pokud ve vysvětlivkách k § 12 zák. čís. 91/1918 uvádí, že pod ustanovení druhého odstavce § 12 jest počítati také ponocné atd., jest ve shodě s tímto zákonem.

(Rozh. ze dne 9. března 1933, Rv I 1196/31.)

Žalobce, noční hlídač továrního podniku, domáhal se na majitelce továrny zaplacení odměny za práci přes čas. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Jde především o otázku, zdali žalobce jako noční hlídač továrního podniku žalované firmy patří do skupiny osob uvedených v druhém od-

stavci § 12 zákona ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n. Nižší soudy na ni odpověděly kladně. Dovolatel proti tomu brojí a zdůrazňuje, že zákon čís. 91/1918 sb. z. a n. stanoví v § 12 pro všechny tam uvedené osoby, že jim náleží ve 24 hodinách odpočinek dvanáct hodin, z něhož aspoň osm hodin musí připadnouti na nepřetržitý klid v noci, z čehož dále vyvozuje, že v druhém odstavci § 12 má zákon na mysli jen osoby, které konají službu ve dne, nikoli i osoby, jejichž služba záleží v hlídce noční, protože tyto osoby nemohou mít po dobu osmi hodin noční klid. U žalobce prý nejde o výjimku z nočního klidu, dovolenou v třetím odstavci § 12, ježto jeho práce nebyla ojedinelá, nepravidelná a vyskytující a nutná, nýbrž byla stálá a pravidelná. Nejvyšší soud nesusouhlasí s právním názorem dovolatelovým, že se ustanovení druhého odstavce § 12 zákona čís. 91/1918 sb. z. a n. nevztahuje na osoby, jejichž služba záleží v noční hlídce, a schvaluje naopak názor nižších soudů, vycházející při tom z těchto úvah: Zákon čís. 91/1918 sb. z. a n. přijal sice všeobecně zásadu osmihodinové doby pracovní, ale neprovedl ji do všech důsledků. Ve zprávě sociálně-politického výboru Národního shromáždění o vládním návrhu na zavedení osmihodinové doby pracovní (tisk 234 z roku 1918) bylo uvedeno, že zavedení osmihodinové pracovní doby jest a musí býti dílem vzájemných ústupků, pouhým rámcem, do něhož se mají vtěsnati všechny kategorie pracovní, že to nebylo proto možné bez výjimek, jež byly nevyhnutelně nutné, a že se z pracovníků rukou vypouštějí ony skupiny, u nichž nelze dobře osmihodinový den stanoviti, poněvadž jejich práce jest nepravidelná a nelze ji dobře ohraničiti určitými hodinami. Jsou to osoby zaměstnané a žijící v domácnostech hospodářů venkovských i rodin městských, dále osoby obstarávající pouhý dozor nebo hlídku domů, podniků, polí, zvířat, výhradně jen k těmto úkonům najaté a zpravidla v domě zaměstnavatelově bydlící. Na tyto osoby se vztahuje zvláštní ustanovení § 12 zákona čís. 91/1918 sb. z. a n., k němuž bylo v uvedené zprávě podotčeno, že upravuje pracovní dobu záporným způsobem pro osoby, jež byly dosud z ochrany zákona o pracovní době vůbec vyloučeny, a že tu bylo nutno, měla-li vůbec býti nějaká pracovní doba vyměřena, stanoviti odpočinek vyměřený na 12 hodin. Již v rozhodnutí čís. 8896 sb. n. s. bylo podrobně vloženo, že požadavek bydlení v zaměstnavatelově domácnosti stanoví zákon pouze pro skupinu osob uvedených v prvním odstavci § 12 a zaměstnaných v domácnosti zaměstnavatelově, nikoliv též pro osoby naznačené v druhém odstavci tohoto paragrafu, to jest pro osoby najaté ke služebním úkonům nepravidelně konaným a nepatrně namáhavým, jako jsou dozor a střežení domů, podniků a hlídka zvířat. Z doslovu zákona (ze slov »jako jsou«) plyne, že zákon sám považuje dozor a střežení domů nebo podniků a hlídku zvířat za úkony nepravidelně konané a nepatrně namáhavé, nikoliv tedy za práce těžké. Podle toho, co bylo nižšími soudy zjištěno o služebních úkonech žalobcových, nelze pochybovati o tom, že u něho šlo o střežení továrního podniku a spojené s tím úkony, takže v tom směru jsou tu předpoklady pro použití druhého odstavce § 12 zákona čís. 91/1918 sb. z. a n. Předpis § 1 o osmihodinové pracovní době má na zřeteli práci vykonávanou v podnicích samých, v jejich provozu, kdežto pro pouhý dozor a střežení podniků platí zvláštní ustanovení § 12 odst. 2. Zbývá ještě zkoumati, zdali použití

ustanovení druhého odstavce § 12 zákona čís. 91/1918 sb. z. a n. na žalobce jest vyloučeno proto, že konal hlídačskou službu v noci a že z odpočinku trvajících dvanáct hodin, který mu podle § 12 náležel, nepřipadlo aspoň osm hodin na nepřetržitý noční klid. Délka pracovní doby hlídače soukromého podniku jest v § 12 upravena záporným způsobem na dvanáct hodin denně. S tímto rozsahem doby pracovní otázka nočního klidu ani nutně nesouvisí. Osobám uvedeným v § 12 zákona čís. 91/1918 sb. z. a n. náleží ovšem zpravidla nárok na noční klid trvajícím nepřetržitě aspoň osm hodin, ale tím se jejich přípustná pracovní doba nezkracuje, nýbrž to se týká jen jejího rozdělení, jež jinak zákon ve čtvrtém odstavci § 12 ponechává (s omezením tamtéž uvedeným) volně úmluvě stran. Ostatně výhrada nočního klidu podle § 12 není bezvýjimečná, neboť již zákon sám v třetím odstavci § 12 přímo dovoluje výjimky z nočního klidu pro »ojedinelé, nepravidelně se vyskytující nutné případy«. Zdali jde o takový případ, o němž již sám zákon dovoluje výjimku z nočního klidu, jest posouditi podle zvláštních okolností toho kterého případu. Pokud se v dovolání uvádí, že žalobcovy práce byly stálé a pravidelné, jest k tomu připomenuti, že zákon v třetím odstavci § 12 nemluví o nepravidelných pracích, nýbrž o nepravidelných případech. Že u žalobce jako nočního hlídače továrny žalované firmy platí výjimka z nočního klidu, jakou má na mysli § 12 odst. 3 zákona čís. 91/1918 sb. z. a n., vyplývá i z ustanovení čl. IV. čís. 14 nařízení ministra sociální péče ve srozumění se súčasními ministry ze dne 11. ledna 1919, čís. 11 sb. z. a n., ježto bylo vydáno na základě zmocnění uděleného v § 8 odst. 2 zákona čís. 91/1918 sb. z. a n., a podle něhož jest noční práce (to jest práce od 10. hodiny večerní do 5. hodiny ranní) výslovně povolena při střežení závodů a při hlídačské a bezpečnostní činnosti vůbec. Není rozumného důvodu, aby v příčině nočního klidu a v příčině pracovní doby byl činěn rozdíl mezi nočním hlídačem, který jest na příklad zřízcem hlídačské společnosti (viz rozhodnutí čís. 9893 sb. n. s.), a mezi nočním hlídačem, kterého si zjedná správa hlídačského podniku přímo sama. Jen mimochodem se podotýká, že z doslovu prvního odstavce § 12 zákona čís. 91/1918 sb. z. a n. není ani zcela jasně poznatelné, která určitá doba se v něm rozumí »nocí«. Předpisy o noční práci jsou obsaženy v §§ 8 a 9 téhož zákona a tam se označuje jako »noc« doba od 10. hodiny večerní do 5. hodiny ranní, tedy doba sedmi hodin, kdežto v § 12 odst. 1 se praví, že na nepřetržitý klid v noci »musí připadnouti aspoň osm hodin, tudíž o jednu hodinu více, než »noc« podle §§ 8 a 9 trvá. V třetím odstavci § 12 se ovšem stanoví, že těžká práce se nesmí konati v době od 9. hodiny večerní do 5. hodiny ranní, ale při tom není tato doba označena jako »noc«. Podle toho, co bylo právě vloženo, usuzuje dovolací soud, že se zákonem čís. 91/1918 sb. z. a n. jest ve shodě výnos ministerstva sociální péče ze dne 21. března 1919 čís. j. 4751/III-19, na nějž odkazuje odvolací soud ve svém rozsudku, pokud se ve vysvětlivkách tohoto výnosu k § 12 zákona čís. 91/1918 sb. z. a n. uvádí, že pod ustanovení druhého odstavce § 12 jest počítati také ponocné, zřízceny soukromých společností hlídačích, samostatné hlídače ve stájích, vrátné, domovníky a hasiče z povolání a že těmto osobám náleží ve 24 hodinách odpočinek 12 hodin, z nichž aspoň 8 hodin musí připadnouti na nepřetržitý klid v noci, pokud ovšem nekonají

své povolání výhradně v noci. Nelze proto uznati za správný dovolatelův názor, že uvedený výnos ministerstva sociální péče odporuje v naznačeném směru zákonu o osmihodinné době pracovní. Dovolací soud dospívá tudíž k závěru, že u žalobce jako nočního hlídače mohla podle § 12 zákona č. 91/1918 sb. z. a n. jeho doba pracovní trvati dvanáct hodin za den. Podle zjištění nižších soudů byla žalobci za služby konané v této pracovní době placena smluvená týdenní mzda, kterou bez námitek přijímal, a ježto ani sám netvrdil, že byl zaměstnáván déle, než po tuto dobu, byl žalobní nárok na zvláštní odměnu za práce přes čas nižšími soudy právem zamítnut jako neodůvodněný.

Čís. 12423.

Prohlásil-li pronajímatel, že smlouvu zrušuje, ježto nebylo zapláceno nájemné (§ 1118 obč. zák.), nemůže nájemce odčinití zrušení smlouvy tím, že pak uplatní vzájemné své pohledávky započtením na pohledávku nájemného.

(Rozh. ze dne 9. března 1933, Rv I 299/33.)

Žalobce pronajal žalovaným od 1. července 1931 hostinec za roční nájemné 6.000 Kč splatné půlletně předem. Ježto žalovaní nezaplatili nájemné dospěle dne 1. července 1931, 1. prosince 1931 a 1. července 1932, žaloval je žalobce o zaplacení dlužného nájemného, kterýžto spor skončil smírem, jímž žalovaní uznali zažalovanou pohledávku a zavázali se zaplatiti ji do 15. července 1932. Ježto žalovaní ani pak dluh nezaplatili, domáhal se na nich žalobce vyklizení hostince z důvodu § 1118 obč. zák. Žalovaní namítli proti žalobnímu nároku započtením vzájemné peněžité pohledávky: za zapůjčení páru koní, na náhradu škody na automobilu vydaném nepohodě, ježto žalobce nepostavil garáže; na náhradu škody, ježto žalobce rozšiřoval o jejich živnosti nepříznivé zprávy, na zaplacení 10.000 Kč, o něž byli při koupi žalobcova auta zkráceni. Procesní soud prvního státního soudu uznal podle žaloby; vzájemné pohledávky namítané žalovanými započtením neuznal po právu a uvedl v tomto směru v důvodech: Vzájemné pohledávky žalovaných se nehodí k započtení. Jsou to pohledávky peněžité, kdežto žalobce uplatňuje nárok na vyklizení nemovitosti, tedy nárok zcela jiného druhu (§ 1440 obč. zák.). Pohledávky tyto mohli žalovaní uplatňovati ve sporu o zaplacení nájemného. Tam však tak neučinili, dluh uznali a bez výhrad se zavázali zaplatiti. Poněvadž nelze mluvit o možnosti formálního započtení procesního, bylo by přihlédnouti k tomu, zda snad vznik těchto pohledávek žalovaných nebyl placením pachtovného, jež by nárok žalobcův ve smyslu § 1118 obč. zák. vylučovalo. Podle smlouvy měli žalovaní platiti jako pachtovné 6.000 Kč ročně. Ve smlouvě není řeč o tom, že jest žalobce povinen přijmouti jiné placení než peněžité, nebo způsobem jiným než hotovým placením peněz. Má-li tedy býti zabráněno důsledkům nesplnění smlouvy uvedeným v § 1118 obč. zák. musí, ano není jiné úmluvy, jejich povinnost tam zmíněná býti splněna právě způsobem tam uvedeným, t. j. zaplacením činže podle

smlouvy, aniž lze nutiti propachtovatele, by přijal plnění jiné než smluvené. Ostatně jde o pohledávky sporné, žalobce je neuznává, zda jsou po právu čili nic, nelze v tomto sporu zkoumati, neboť se k započtení nehodí a nelze proto ani posouditi, zda byl jimi žalobcův nárok na zaplacení pachtovného vyrovnán. Bylo by na žalovaných, by se určení svých pohledávek domohli sporem, aby je potom započtli na pohledávky z pachtovného, jež se smírem zavázali zaplatiti, a teprve pak bylo by lze mluvit o zaplacení vylučujícím nárok příslušející žalobci podle § 1118 obč. zák. Za daného stavu věci však, ano jest nesporno, že žalovaní přes to, že byli žalováni, splatné pachtovné po uplynutí dvou období nezaplatili, jest žalobcův nárok plně odůvodněným. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Žalovaná strana výslovně uvedla ve svém přednesu, že vzájemné pohledávky namítá k započtení. Není proto správné, tvrdí-li odvolání, že započtení jest uváděno jen jako způsob vyrovnání pohledávky na nájemném, kterýžto nárok ve smyslu § 1439 obč. zák. tím prý zanikl. Ježto jde o pohledávky jiného druhu, než je nárok žalobou uplatňovaný, právem uznal první soud, že vzájemné pohledávky žalovaného nelze započtati na nárok uplatňovaný žalobou (§ 1440 obč. zák.) a že nejsou po právu. Žalovaná strana sice též tvrdila, že jejími pohledávkami bylo nájemné vyrovnáno, avšak u vzájemných pohledávek neuvádí ani dobu jejich vzniku, ani dobu jejich splatnosti. Ač nájemní smlouva byla uzavřena na dobu šesti let od 1. července 1931 počínajíc, je žalobce podle § 1118 obč. zák. oprávněn žádati dřívější zrušení nájemní smlouvy, ani žalovaní, byvše upomenuti, se zaplacením nájemného tak prodlévali, že do projití období zadržené nájemné nezapravili. O tento důvod žalobce také žalobní nárok opírá a uvádí, že žalovaní nezaplatili nájemné k 1. červenci a k 1. prosinci 1931, ani nájemné splatné k 1. červenci 1932, že byli upomenuti a posléze podána na ně žaloba o zaplacení 7148 Kč, která skončila smírem, jímž se žalovaní zavázali zaplatiti do 15. července 1932. Žalovaní byli tudíž povinni do této lhůty nájemné zaplatiti, jinak žalobce byl oprávněn uplatňovati předčasné zrušení smlouvy podle § 1118 obč. zák. Aby bylo lze mluvit o zaplacení dlužného nájemného do této lhůty vzájemnými pohledávkami žalovaných, musely by se tyto pohledávky do této doby státi již likvidními. Žalovaní jejich likvidnost netvrdí, naopak teprve ve sporu se domáhají zjištění jejich existence. I kdyby ve sporu bylo zjištěno, že vzájemné pohledávky žalovaných jsou do výše dlužného nájemného po právu, nemohlo by to nic změnit na žalobcově právu žádati předčasné zrušení nájemní smlouvy, ježto nájemné do projití období nebylo ani placením ani započtením vyrovnáno. Nelze sdíleti názor prvního soudu, že, ano není jiné úmluvy, musí povinnost žalovaných splněna býti zaplacením činže, neboť i započtení má v zápětí zrušení práva (§ 1438 obč. zák.), avšak veškeré podmínky započtení musely by býti splněny do lhůty mezi stranami smluvené, t. j. do 15. července 1932. Názor odvolatelů, že likvidnost pohledávek není podmínkou započtení, je správný, ovšem jen v těch případech, ve kterých k dospělosti pohledávky lze ve smyslu ustanovení § 406 c. ř. s. až do vynesení rozsudku přihlížeti. Avšak při otázce předčasného zrušení nájemní smlouvy je směrodatná doba, ve které pronajímatel prohlásil, že smlouvu zrušuje (tak podobně rozhodl nejvyšší soud v rozh. 42, 116,

120 sb. n. s.). Jen podle této doby lze posuzovati, zda dlužné nájemné bylo vyrovnáno vzájemnými pohledávkami. Odvolatel míní, že z doslovu § 1109 obč. zák. opakem jest jasno, že započtení jest možné. Avšak z ustanovení tohoto paragrafu, že po skončení smlouvy o nájem ani námitka započtení nemůže nájemce uchrániti před vrácením nájatého předmětu, právě jasně vyplývá, že při obdobném výkladu ani po předčasném zrušení nájemní smlouvy nemůže započtení uchrániti nájemce před vrácením předmětu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nelze přisvědčiti k vývodům dovolání (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), že žalobcem pro vyklizení pachtovaných nemovitostí uplatňovaný a odvolacím soudem uznaný důvod, že totiž nebylo pachtovné včas zaplacené (§ 1118 obč. zák.), není dán, protože jim příslušely proti žalobci vzájemné pohledávky, jež svou výší dlužnému pachtovnému se rovnají, pokud se týče je převyšují. Ani v době, kdy dlužné pachtovné bylo splatné a kdy se žalovaní s jeho zaplacením ocitli v prodlení, ani, když o zaplacení činže byli žalováni, ani pak, než žalobce, podav žalobu o vyklizení, prohlásil, že pro nezaplacení pachtovného smlouvu zrušuje, žalovaní, jak bylo zjištěno, neuplatnili proti pachtovnému na jeho vyrovnání své prý jim příslušející pohledávky. Učinili tak teprve po onom prohlášení žalobcově, že smlouvu zrušuje, až po žalobě, ve sporu, tedy potom, kdy prohlášením žalobcovým, že smlouvu zrušuje, již zrušení smlouvy nastalo (§ 1118 obč. zák. sb. n. s. 4054). Nastalé zrušení smlouvy odčiniti teprve dodatně uplatňovaným započtením nelze. Uznáv takto, odvolací soud nepochybil (§ 503 čís. 4 c. ř. s.).

Čís. 12424.

Dekret advokátní komory, jímž byl advokát ustanoven substitutem zesnulého advokáta, nenahrazuje procesní plnou moc.

(Rozh. ze dne 9. března 1933, Rv I 303/33/1.)

Spisy předložené na dovolání vrátil Nejvyšší soud odvolacímu soudu s poukazem, aby byla vyžádána od Dr. Jana T-a, advokáta v Praze, procesní plná moc dovolatele, poněvadž jeho připojená plná moc pro Dr. Zikmunda M-a neobsahuje substituční doložku pro Dr. Jana T-a, a ta okolnost, že tento byl podle § 28 h) adv. řádu zřízen výborem advokátní komory za substituta zesnulému Dr. M-ovi, neopravňuje ho k podání dovolání, neboť takováto substituce nepropůjčuje prozatímnímu zástupci zemřelého advokáta právo vyžadující podle § 1008 obč. zák. zvláštní plné moci (rozh. z 30. června 1880, čís. 3428).

Čís. 12425.

Zaměstnanec nemůže se domáhati na zaměstnavateli, přesídlivším v dubnu 1919 z Bilska do Opavy náhrady škody z důvodu, že ho zaměstnavatel nepřihlásil k pensijnímu pojištění u prozatímní úřadovny pro pensijní pojištění soukromých zaměstnanců se sídlem v Bilsku, zřízené podle vyhlášky polské zemské vlády pro vévodství Těšínské ze dne 11. července 1919, čís. 2430/8. Stačí, že zaměstnanec byl přihlášen zaměstnavatelem u zemské úřadovny pensijního pojištění v Opavě, a že tato úřadovna jeho přihlášku přijala a pojištění provedla. Na tom nebylo nic změněno napotomní změnou poměrů.

(Rozh. ze dne 9. března 1933, Rv II 538/31.)

Žalobce, postupník Anny Sch-ové, domáhal se na Svazu zemědělských družstev ve Slezsku náhrady škody, shledávaje zavinění žalovaného svazu v tom, že nepřihlásil Annu Sch-ovou k pensijnímu pojištění u prozatímní úřadovny pro pensijní pojištění soukromých úředníků se sídlem v Bilsku. Žalovaný svaz přestěhoval se v dubnu 1919 do Opavy, Anna Sch-ová zůstala v Bilsku, by tam vedla správu zboží, jež tam žalovaný svaz zanechal po svém přesídlení do Opavy. Žalovaný svaz přihlásil Annu Sch-ovou k pensijnímu pojištění u zemské úřadovny pensijního pojištění v Opavě, jež přihlášku přijala a pojištění provedla. Služební poměr mezi Annou Sch-ovou a žalovaným svazem byl skončen dnem 31. srpna 1919. Procesní soud první stolice uznal, odvolací soud neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Důvody: Jako důvod nároku na náhradu škody uplatnila žalující strana v žalobě, že žalovaný svaz, jenž se v dubnu 1919 přestěhoval do Opavy, nedbal nařízení příslušné polské vlády, vydaného před tím, kdy ještě měl stálé sídlo v Bilsku, podle něhož byly veškeré přihlášky při starých rakouských pensijních pojišťovacích ústavech pro polsko-slezské území prohlášeny za neplatné a jímž bylo předepsáno, by učiněny byly dnem 1. ledna 1919 veškeré přihlášky vztahující se na polsko-slezské území u pensijního pojišťovacího ústavu ve Lvově, a že se spokojil, přestěhovav se pak později v dubnu 1919 do Opavy, přihláškou Anny Sch-ové u Pensijního pojišťovacího ústavu v Opavě, ačkoliv Anna Sch-ová nikdy nebyla zaměstnána v Opavě, dále, že přihláškou neprávem učiněnou v Opavě nastala ztráta práv proti Vídeňskému pensijnímu ústavu. Odvolací soud neshledal právní názor prvního soudu, že se žalovaný svaz dopustil zavinění tím, že přihlášku Anny Sch-ové neprovedl u Bilské úřadovny. Žalovaný svaz přihlásil, jak nesporno, Annu Sch-ovou po svém přestěhování do Opavy u Zemské úřadovny všeobecného pensijního ústavu v Opavě. Odvolací soud připustil, by odpomohl vytýkané kustoři řízení po této stránce, důkaz dotazem na právě uvedenou úřadovnu v Opavě, nyní úřadovnu B. »Všeobecného pensijního ústavu« v Brně, a zjistil na základě zprávy této úřadovny ze dne 27. dubna 1931, že na přihlášce Anny Sch-ové bylo zaměstnavatelem (žalovaným svazem) výslovně uvedeno jako místo zaměstnání »Bílsko«, že přes to byla tato přihláška bývalou úřadovnou v Opavě převzata a pojištění provedeno za dobu od 1. ledna 1919 do 31. května 1919 výměrem ze dne 26. dubna

1920, jelikož Bílsko bylo tenkrát považováno za tuzemsko, a že teprv po provedení plebiscitu bylo Bílsko považováno za cizozemsko a z tohoto důvodu byl výměr této úřadovny zase zrušen, a to, jak nesporno, výměrem Zemské úřadovny všeobecného pensijního ústavu v Opavě ze dne 2. září 1923. Rekursu žalované strany proti tomuto výměru nebylo vyhověno rozhodnutím zemské politické správy v Opavě, které bylo výměrem politické okresní správy v Opavě ze dne 19. listopadu 1924 doručeno stranám. Dále jest zprávou úřadovny B. všeobecného pensijního ústavu v Brně zjištěno, že žalovaný svaz v Bílsku v srpnu 1919 již vůbec neměl závod ani obchodní místo v Bílsku a z toho důvodu také nemohl obdržeti vyzvání pro úřadovnu pensijního ústavu v Bílsku k dodatečné přihlášce Sch-ové, jelikož ústav ten započal svou činnost teprv v srpnu 1919. Za plebiscitu bylo celé území vévodství Těšínského, tedy též Bílsko, podle názoru tehdejší vlády Československé republiky součástí Československé republiky, byť i Bílsko bylo ve skutečnosti pod mocí polskou. Splnil tudíž žalovaný svaz podle názoru odvolacího soudu za poměrů tenkrát panujících svou povinnost, ohlásiti svou zaměstnanku pojištěním povinnou Annu Sch-ovou v Bílsku u příslušné zemské úřadovny (§ 73 zákona o pens. poj.) plně tím, že Annu Sch-ovou ohlásil u Zemské úřadovny všeobecného pensijního ústavu v Opavě, udav v přihlášce výslovně jako místo jejího zaměstnání Bílsko. Žalovaný svaz v Opavě neměl příčiny a povinnosti, dokud Bílsko považováno bylo za součást Československé republiky, přihlásiti svou zaměstnanku Annu Sch-ovou u pensijního ústavu v Bílsku, i kdyby skutečně byl pensijní ústav v Bílsku vyzval zaměstnavatele, by přihlásili své zaměstnance s platností od 1. ledna 1919, to tím méně, ana jeho přihláška byla převzata příslušnou úřadovnou v Opavě, pojištění bylo provedeno a zrušeno teprve v roce 1923. Z toho, že pojištění Anny Sch-ové bylo u úřadovny v Opavě přihlášeno a provedeno jen za dobu od 1. ledna 1919 až do 31. května 1919 a ne až do 31. srpna 1919, nevyvozuje žalující strana žalobní nárok. Podle názoru odvolacího soudu učinil žalovaný svaz za zjištěných poměrů vše, co jako zaměstnavatel podle předpisů v tuzemsku platících učiniti měl. Ze později tyto poměry byly změněny, nemůže na jeho tehdejší povinnosti nic měniti. Jest proto odvolatelé přisvědčiti, že mu nelze přičísti zavinění v tom, že přihlásil Annu Sch-ovou u úřadovny v Opavě a neučinil tak u úřadovny v Bílsku, i když Sch-ová byla až do 31. srpna 1919 v jeho službách v Bílsku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nesprávné posouzení věci po stránce právní (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) vytýká dovolatel jen proto, že odvolací soud neshledal zavinění žalovaného svazu v tom, že nepřihlásil Annu Sch-ovou k pensijnímu pojištění u prozatímní úřadovny pro pensijní pojištění soukromých úředníků se sídlem v Bílsku, jež byla zřízena podle vyhlášky polské zemské vlády pro vévodství Těšínské ze dne 11. července 1919 čís. 2430/8. Ani tato výtka není opodstatněna. V tomto sporu jde o nárok na náhradu škody, jež vzešla Anně Sch-ové z toho, že prý ji žalovaný svaz nepřihlásil jako svou zaměstnankyni k pensijnímu pojištění, kterýžto nárok přešel po-

stupem na žalobce. Služební poměr mezi Annou Sch-ovou a žalovaným svazem byl podle zjištění nižších soudů zrušen dnem 31. srpna 1919. Jest tudíž posuzovati žalobní nárok s hlediska tehdy platného zákona o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. na rok 1907 v doslovu novely ze dne 25. června 1914, čís. 138 ř. z. Není sporu o tom, že tento zákon platil v době, o kterou tu jde, také na celém území bývalého vévodství Těšínského, ať bylo pod skutečnou mocí československou nebo polskou. V § 73 odst. (1) novely čís. 138/1914 ř. zák. bylo stanoveno, že přihláška k pensijnímu pojištění se má státi u příslušné zemské úřadovny. Příslušnost k zemské úřadovně byla upravena v § 54 v ten způsob, že se řídí podle služebního místa pojištěncova; jako služební místo platí v pochybnosti sídlo podniku pokud se týče dotyčného odštěpného závodu. V souzeném případě bylo odvolacím soudem zjištěno, že žalovaný svaz, jenž se přestěhoval do Opavy v dubnu 1919, neměl v době, když byla vydána vyhláška polské zemské vlády pro vévodství Těšínské ze dne 11. července 1919 čís. 2430/8, v Bílsku ani závod ani obchodní místo. Soud prvě stolice zjistil sice dále, že Anna Sch-ová zůstala v Bílsku proto, aby tam vedla správu zboží, jež tam žalovaný svaz zanechal po svém přesídlení do Opavy, avšak při tom nelze přehlížeti, že Bílsko bylo po státním převratu a v době, o kterou tu jde, československou vládou považováno za součást státního území československého. Bylo to podrobně vyloženo již v rozhodnutí čís. 5593 sb. n. s., na něž se dovolatel pro stručnost odkazuje, a jen se dodává, že podle vládní vyhlášky ze dne 18. prosince 1924, čís. 20 sb. z. a n. z. roku 1925 byly hranice státní svrchovanosti Polska a Československa nad bývalým vévodstvím Těšínským stanoveny teprve rozhodnutím konference velvyslanců ze dne 28. července 1920. Podle tehdejšího stavu, to jest v době do konce srpna 1919, kdy byl zrušen služební poměr mezi Annou Sch-ovou a žalovaným svazem — byla zemská úřadovna pensijního ústavu v Opavě, zřízená vyhláškou ministra vnitra ze dne 5. listopadu 1908, čís. 227 ř. z. pro celé Slezsko, příslušnou na základě §§ 73 a 54 novely čís. 138/1914 ř. z. pro služební místa i v Opavě i v Bílsku. Nižšími soudy bylo dále zjištěno, že žalovaný svaz přihlásil Annu Sch-ovou jako svou zaměstnankyni k pensijnímu pojištění u zemské úřadovny pensijního ústavu v Opavě a že tato úřadovna výměrem ze dne 26. dubna 1920, čís. 71/P jeho přihlášku přijala a pojištění provedla, ač bylo v přihlášce výslovně uvedeno, že Anna Sch-ová byla tehdy zaměstnána v Bílsku. Z toho plyne, že žalovaný svaz podle tehdejších poměrů dostal své zákonné povinnosti k přihlášce podle § 73 novely čís. 138/1914 ř. zák. Odvolací soud správně vyložil, že později nastalou změnou poměrů nemohlo se nic změniti na přihlašovací povinnosti, kterou žalovaný svaz měl a také splnil v době, když byla Anna Sch-ová ještě v jeho službách. Pokud se konečně v dovolání dovozuje, že by bylo postačilo, kdyby byl žalovaný svaz učinil přihlášku k pensijnímu pojištění z opatrnosti též u polské prozatímní úřadovny v Bílsku, jest k tomu připomenouti, že zavinění zavazující k náhradě škody nelze spatřovati v tom, že žalovaný svaz, mající své sídlo v tuzemsku, nepodal přihlášku u cizozemské pensijní úřadovny, zřízené na území, jež podle tehdejších poměrů bylo považováno za součást státního

území Československé republiky, neboť podle tehdejšího právního stavu neměl k tomu zákonné povinnosti. Nebylo-li prokázáno zavinění žalovaného, nemá podkladu žalobní nárok na náhradu škody.

Čís. 12426.

Ustanovení § 64 čis. 4 c. ř. s. jest omezeno na chudou stranu, která nemá právo žádati zřízení advokáta (§ 64 čis. 3 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 10. března 1933, R I 117/33.)

Zalobu o zaplacení 4.000 Kč procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud nevyhověl odvolání uplatňujícímu zmatečnost.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení i rozsudek první stolice jakož i řízení mu předcházející počínajíc ústním jednáním ze dne 14. října 1932 a vrátil spor soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Rekurentům jest přisvědčiti, že odvolací soud posoudil věc právně mylně, míně, že v souzeném sporu nebylo potřebí, by žalobcům majícím právo chudých byl ustanoven k hájení jejich práv advokát a že jim mohl býti ustanoven zástupcem úředník soudu. Jde o spor nad 2.000 Kč; v něm sice není zastoupení advokátem zákonem nařízeno, avšak může v něm býti podle § 29 c. ř. s. v místech, kde jsou aspoň dva advokáti, zmocněncem stran jen advokát, a chudá strana má v něm v takových místech podle § 64 čis. 3 c. ř. s. právo žádati, by jí byl k prozatímně bezplatnému hájení jejich práv zřízen advokát. Odstavec 4 téhož § ustanovuje ovšem, že strana chudá ve sporech, kde není zastoupení advokátem zákonně nařízeno, musila-li žaloba býti podána u některého soudu mimo bydliště nebo stálý pobyt chudé strany, má právo žádati, by jí k bezplatnému hájení jejich práv při ústním projednání zřízen byl zástupce úřední. Ze srovnání citovaných odstavců čis. 3 a 4 podává se, že ustanovení odstavce čis. 4 omezeno jest na chudou stranu, která nemá právo žádati za zřízení advokáta (viz též Hora: Československé právo procesní II. díl, str. 98). V M. jest, jak jest všeobecně známo, více advokátů než dva. Proto žalobcům byl neprávem za zástupce zřízen soudní úředník místo advokáta, žalobci nebyli řádně v první stolici zastoupení a řízení bylo počínajíc ústním jednáním zmatečné podle § 477 čis. 5 c. ř. s.

Čís. 12427.

Zahájení určovacího záporného sporu ještě právoplatně nerozsouzeného nebrání oprávněnému ve vymáhání nároku novým sporem o plnění.

Podle § 1497 obč. zák. přerušuje se promlčení, podá-li žalobu oprávněný, nikoliv podáním záporné určovací žaloby odpůrcem.

Je-li záporný určovací spor zahájen v Německu, spor o plnění v tuzemsku, netřeba se tuzemskému soudu, dokud onen záporný určovací spor není právoplatně rozhodnut, zabývatí otázkou, zda rozsudek o určovací záporné žalobě v Německu bude závazný pro československé soudy při rozhodnutí sporu o plnění.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, R I 134/33.)

Dr. B., justiční rada v Berlíně, domáhal se na Dr. E-ovi, advokátu v Praze, zaplacení 100.000 Kč. Žalovaný vznesl proti žalobě námitku zahájené rozepře, ježto Dr. E. uplatňoval žalobou u zemského soudu v Berlíně proti Dr. B-ovi nárok na zjištění, že Dr. B. nemá proti Dr. E-ovi žádných nároků. Soud první stolice vyhověl námitce zahájené rozepře a odmítl žalobu. Rekursní soud zamítl námitku zahájené rozepře. Důvody: Jde o námitku rozepře zahájené před soudem říšskoněmeckým. Ježto rozsudky říšskoněmeckých soudů jsou v republice Československé vykonatelné, může míti spor zahájený před soudem říšskoněmeckým na rozepře zahájené u zdejších soudů účinek v § 411 c. ř. s. vytčený a lze proto i rozepřím zahájeným před soudy říšskoněmeckými přiznati účinky § 233 c. ř. s. (viz vládní vyhlášku ze dne 25. června 1924, čis. 131 sb. z. a n. a roz. čis. 4255, 5518 a rozh. čis. 2992 sb. n. s.). Jest však další otázkou, zda rozepři zahájenou před říšskoněmeckým soudem o žalobě se zjišťovacím návrhem, že Dr. E. Dr. B-ovi nic nedluhuje, jest pokládati za rozepři zahájenou o nároku sporu, o nějž nyní jde. To bylo lze jen tehdy uznati, kdyby rozhodnutí říšskoněmeckého soudu učinilo zbytečným rozhodnutí tohoto sporu, a jen v tomto případě bylo by zahájení sporu před říšskoněmeckým soudem překážkou zahájení nynějšího sporu. (Srovnaj Hora Čsl. právo procesní z r. 1928 II str. 170, 171., Neumann Kommentar z r. 1928 II str. 893, pak rozh. čis. 4646 a 10.285 sb. n. s.). Z rozsudku 6. civilní komory zemského soudu III. v Berlíně ze dne 16. listopadu 1931 vyplývá a zjistil již první soud, že Dr. E. uplatňoval tamtéž proti Dr. B-ovi nárok na zjištění, že žalovaný Dr. B. nemá proti žalobci Dr. E-ovi žádných nároků. Dr. E. jako žalobce netvrdil tedy v tomto sporu, že žalovanému Dr. B-ovi nepřísluší určitá pohledávka, a stačilo tudíž k zamítnutí žaloby, prokázal-li Dr. B. proti Dr. E-ovi jakoukoliv pohledávku (srovn. Dr. Hans Walsmann, Kommentar zur Civilprozessordnung vom Lothar von Seuffert k c. ř. s. německému, str. 402). Rozhodnutí říšskoněmeckého soudu bude míti pro souzený spor význam jen potud, pokud bude žalobě vyhověno, nikoli však, bude-li žaloba říšskoněmeckým soudem zamítnuta, neboť v tom případě nebude rozřešena otázka, co Dr. E. dluhuje, a správně tu poukazuje žalobce Dr. B. k tomu, že by mohlo dojiti ku promlčení jeho pohledávky. K tomu jest dodati, že povaha sporu o zjištění určitého právního poměru nepřipouští možnost uplatňovati pohledávku započtením. Podle názoru rekursního soudu nečiní tedy zahájení sporu před říšskoněmeckým soudem rozhodnutí v souzeném sporu zbytečným a nelze proto sporu zahájenému před soudem říšskoněmeckým přiznati více účinků než sporu, na němž z části závisí rozhodnutí nynějšího sporu po rozumu § 190 c. ř. s. (srovn. rozh. čis. 2992 sb. n. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Účinky sporu rozsouzeného jsou dvojí, jednak procesněprávní, že nelze též spor projednávat znovu, jednak hmotněprávní, že nárok rozsudkem přiznaný neb oduznaný jest mezi stranami stanoven konečně. Zahájení sporu nemá hmotněprávní účinky shora zmíněné, nýbrž jen účinky procesněprávní. Proto nenastávají účinky rozepře zahájené, když starý spor nutně také nevyřídí a neučiní zbytečným spor nový. Je-li dřívější spor jen určovací sporem, nejde o též nárok, vymáhá-li se novým sporem plnění. Kladná určovací žaloba, i když žalobce zvítězí, nevylučuje další spor o plnění. Ani při záporné určovací žalobě není vyloučena žaloba o plnění, když žalobce prohraje. Ovšem má vítězný rozsudek při záporné určovací žalobě hmotněprávní účinek, že neexistence práva nebo právního poměru je najisto postavena konečně a že tedy z důvodu hmotného práva žalovaný, který v určovacím sporu podlehl, nemůže uplatňovat novým sporem o plnění právo, o němž bylo určeno, že po právu není. Pokud však takový rozsudek ještě nevyšel a spor určovací záporný trvá a není tedy jisto, jak dopadne, nelze posoudit, zda spor o plnění je zbytečný, a proto nebrání námítka zahájeného záporného určovacího sporu novému sporu o plnění. Není tu ještě vázanosti stran na rozsudek určovací a nemůže se námítkou zahájení určovacího záporného sporu ještě právoplatně rozsouzeného oprávněnému bránit ve vymáhání nároku novým sporem, zejména když by tento nárok snad zatím promlčením nebo preklusí mohl pomínouti. Podle § 1497 obč. zák. přerušuje se promlčení, podá-li žalobu oprávněný, nikoli podáním záporné určovací žaloby odpůrcem. Z toho plyne, že se oprávněnému nesmí podáním záporné určovací žaloby odpůrcem znemožnit, aby podal žalobu o plnění a zabránil tak po případě preklusí nebo promlčení svého nároku. Uvedené zásady platí, když jak záporný spor určovací tak i spor o plnění byly zahájeny u soudů československých. Za tohoto stavu věci nebrání ani zahájení určovacího sporu v Německu, tedy v cizině, zahájení sporu o plnění v tuzemsku a není třeba již nyní zabývat se otázkou, zda rozsudek o všeobecné určení, že žalobce nemá žádného nároku, vydaný v Německu, bude závazný pro československé soudy při rozhodnutí sporu o plnění, tedy zda takový všeobecný výrok určovací rozhodne v tomto případě také o neexistenci práva nyní též sporem o plnění uplatněného.

Čís. 12428.

Manželka, jejíž manžel byl zbaven svéprávnosti, není oprávněna k rekursu proti usnesení, jímž nebyla ustanovena podpůrcem ona, nýbrž osoba jiná.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, R I 160/33.)

Soud první stolice nevyhověl návrhu Heleny Ž-ové, by byl její manžel dán pod opatrovnictví pro marnotratnost a by byla ustanovena opatrovnící; vyhověl však jejímu návrhu, by byl manžel zbaven

částečně svéprávnosti pro navyklé zneužívání alkoholu a ustanovil podpůrcem Antonína Š-a. Rekursní soud k rekursu Heleny Ž-ové napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs Heleny Ž-ové.

D ů v o d y:

Rekursní soud potvrdil na rekurs Heleny Ž-ové usnesení prvního soudu, jímž byl zamítnut její návrh, by byl její manžel úplně zbaven svéprávnosti pro marnotratnictví, takže podle § 49 odst. (4) cis. nař. ze dne 28. června 1916, čís. 207 ř. zák. jest další opravný prostředek v té příčině vůbec nepřipustný. V otázce ustanovení podpůrce není Helena Ž. účastnicí řízení, neboť nelze tvrdit, že by příslušným rozhodnutím mohla ve svých právech přímo býti dotčena, aniž lze seznati, že by, domáhajíc se toho, by ona byla ustanovena podpůrcem, uplatňovala právní zájem, by soud učinil rozhodnutí (§ 6 zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.). V té příčině může býti spolehlivým znakem jen hmotněprávní poměr určité osoby k tomu, co jest předmětem nesporného řízení, jehož výsledkem mohou býti její vlastní zájmy dotčeny. V tom směru však stěžovatelka nemůže nic uvést na odůvodnění svého návrhu. Není-li účastnicí ve smyslu § 6 zák. čís. 100/1931 sb. z. a n., není podle § 37 téhož zákona oprávněna k rekursu.

Čís. 12429.

Zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák., o ručení za škodu z provozu silostrojů.

Jde o přepravu auta ve smyslu § 4 zák., bylo-li auto připevněno k jinému autu a jím vlečeno. Lhostejno, že vlečené auto řídil jeho majitel.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, Rv I 1586/31.)

Na žalobcově osobním autu porouchal se za jízdy magnet, takže žalobce nemohl pokračovati v jízdě. Žádal proto žalobce o pomoc Josefa F-a, jenž jel kolem s nákladním autem Ervína K-a. Josef F. vzal do vleku žalobcovo auto, připojiv je k nákladnímu autu lanem. Za vlečné jízdy narazilo žalobcovo auto, řízené žalobcem, na telegrafní tyč a poškodilo se. Od místa této nehody bylo žalobcovo auto dopraveno nákladním autem domů. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na Josefu F-ovi a na Ervínu K-ovi náhrady škody z poškození auta najetím na telegrafní tyč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl a uvedl v otázce, o níž tu jde, v d ů v o d e c h: V souzeném případě nejde o dopravu ve smyslu § 4 aut. zák. Auto druhého žalovaného nedopravovalo auto žalobcovo, jež zůstalo v držbě a v moci žalobcově. Auto druhého žalovaného dalo žalobci k použití hybnou sílu, již žalobce použil. Ručení podle § 4 aut. zák. předpokládá, že dopravce má dopravovaný předmět v moci, že může s ním nakládati. Zvýšené ručení

podle automobilového zákona bylo zavedeno, ježto měla být řídiči věc svěřena. V souzeném případě dal žalobce motorem druhého žalovaného vléci svůj vůz, jež ostatně sám řídil. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil mimo jiné z těchto důvodů: Odvolací soud má za to, že vlek auta jiným autem jest dopravou ve smyslu § 4 aut. zák. Okolnost, že vlečené auto bylo řízeno jeho majitelem a doprava se dala jen tím způsobem, že auto žalovaného táhlo auto žalobcovy, nevylučuje pojem dopravy ve smyslu cit. místa zákona, an vlekoucí automobil ovládá vlečené auto, jež jest svěřeno řídiči vlekoucího auta, takže tu jde o ručení ve smyslu § 4 aut. zák. Jde dále o to, zda jsou tu další podmínky tohoto ustanovení zákona. V tom směru dospěl odvolací soud k názoru, že mezi stranami nebyla sjednána úplata za odvedení auta z místa nehody.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

V základní otázce, zda v souzeném případě šlo o přepravu osobního auta dovozatelova po rozumu § 4 aut. zák., schvaluje dovolací soud názor odvolacího soudu. Nesejde na tom, že přepravované auto se nedostalo do bezprostřední moci prvního žalovaného, a že je při přepravě řídil dovozatel. Rozhodným činitelem, který umožnil přepravu, byla právě činnost prvního žalovaného tím, že dodal pohonnou sílu ze svého nákladního auta, k němuž bylo připevněno osobní auto dovozatelovo, a že tímto způsobem bylo vlečeno. Lze připustiti, že zákon má především na mysli případy, kdy věc, vzavši škodu, byla na silostroj naložena, tedy na silostroj přepravována, ale není rozumného důvodu, proč by měl jinak být posuzován případ, když věc byla silostrojem vlečena. I tu platí tytéž úvahy, jimiž se zákonodárce dal vésti při ustanovení § 4 aut. zák.

Čís. 12430.

Služebnost bydlení zavazuje vlastníka věci jen k trpění, nikoliv i k pozitivnímu plnění; zejména mu neukládá zákon, by hájil právo osoby k služebnosti oprávněné proti zásahům třetích osob.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, Rv I 2005/31.)

Žalobci a jeho manželce příslušelo právo bydlení v domě žalovaných. Žalobu, již se domáhal žalobce na žalovaných, by mu ponechali služebnost bytu ve služební světnici, procesní soud prvního stolu jí zamítl, zjistiv, že v přístupu do světnice nebrání žalobci žalovaní, nýbrž jeho manželka. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ve věci samé není uplatněn dovolací důvod podle čis. 4 § 503 c. ř. s. opodstatněn a nižšími soudy byla věc s právního hlediska posouzena bezvadně. K dovolacím vývodům jest jen ještě zdůrazniti, že mylně se snaží srovnávati věcné právo služebnosti bydlení (§ 521 obč. zák.) s pouhým obligačním právem k bytu, neoprávnujícím takového uživatele bytu k petitorní žalobě proti osobám třetím, do jeho práv zasáhnuvším. Než tu právě dovolání přezírá podstatný rozdíl mezi věcnými právy, k nimž patří i služebnost bydlení (§ 521 obč. zák.), jako právy absolutními a mezi právy obligačními jako právy relativními, jakým jest na př. právo nájemní. Služebnost bydlení (§§ 504, 507, 521 obč. zák.) jako právo věcné zavazuje vlastníka věci jen k trpění (§ 482 obč. zák.) nikoli též k pozitivnímu plnění, zejména mu neukládá zákon, aby hájil práva osoby k služebnosti oprávněné proti zásahům třetích osob do nich, poněvadž věcně oprávněný požívá samostatné absolutní ochrany proti každému rušiteli, tedy i proti osobám třetím. Jinak jest dovozatele v této právní otázce odkázati k obšírným důvodům plenárního rozhodnutí ze dne 17. května 1932 ve sb. n. s. 11.674.

Čís. 12431.

Výklad pravidel pro šekové řízení.

Byl-li příkaz výplatou peněz proveden šekovým úřadem teprve, až když byla odhalena zpronevěra úředníka, jenž vklady zpronevěřil, hradí se vlastníku šekového účtu jen 1% úrok ve smyslu §§ 12 a 14 pravidel.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, Rv I 2016/31.)

Žalobce, velkoobchodník, obchodoval s konsumním družstvem ve V., jež platilo dodané zboží na účet žalobcův u poštovního šekového úřadu žalobcovými složenkami. Poštovní zpronevěřil z částek pro žalobce došlých 10.000 Kč. Žalobce uplatnil nárok na náhradu zpronevěřených částek u ředitelství pošt a telegrafů i s 8% úrokem z prodlení, odůvodňuje to tím, že musí sám platiti debetní úrok vyšší. Ředitelství pošt a telegrafů přiznalo žalobci částku kapitálovou, pokud se však týkalo úrokové částky, uznalo jen nárok na 1% úroků a vzhledem k tomu vyplatilo žalobci kromě zpronevěřené částky 10.057 Kč i 1% úrok až do 15. června 1930, t. j. do dne výplaty. Žalobce uplatnil pak nárok ohledně výplaty 8% úroků u ministerstva pošt a telegrafů ve smyslu § 219 pošt. ř. čis. 317 z roku 1916, ale žádost ta byla odmítnuta. Žalobě, domáhající se zaplacení 8%ních úroků vyhověl procesní soud prvního stolu, že přisoudil žalobci 6%ní úroky. V otázce, zda jest přiznati úrok vyšší než 1%, uvedl v důvodech: Pro rozhodnutí o tom, zda žalobce má nárok na 8% úrok z prodlení, ze zpronevěřených částek za dobu od jejich složení až do 15. června 1930, jest rozřešiti: především otázku, zda žalobce v souzeném případě

vystupoval jako účastník šekového řízení, který ve smyslu § 14 pravidel pro šekové řízení by byl nucen se spokojit se zúročením jen 1%. Soud má za to, že žalobce v souzeném případě není omezen ustanovením § 14 pravidel pro šekové řízení. § 14 cit. pravidel stanoví, že jedním procentem se zúročuje pohledávka na účtu. O takovou pohledávku však v souzeném případě nejde, neboť, jak z nesporného přednesu stran plyne, žalobci ze složených proň peněz bylo připsáno na účtě jen 10.230 Kč, kteréžto peníze žalobce jediné obdržel, kdežto částka zpronevěřená 10.057 Kč vůbec na jeho účtě připsána nebyla a žalobce ji obdržel teprve dne 15. června 1930. Rovněž tu nejde o případ § 12 odst. II cit. pravidel, kde jest upraveno ručení poštovního šekového úřadu a povinnost ku placení náhrady ve výši 1% úrokové sazby při nesprávném provedení šekových nebo převodních příkazů. Závazek žalované strany k náhradě zpronevěřených peněz a tudíž i k náhradě další škody tím žalobci způsobené netkví tedy v ustanovení § 14 a § 12 pravidel pro šekové řízení, nýbrž nárok ten jest odůvodněn obecnými předpisy o náhradě škody, totiž, že žalovaná strana jako podnikatelka zodpovídá podle § 1313 obč. zák. žalobci za jednání poštmistra, kterého používala při plnění svých povinností vyplývajících proti žalobci z jeho účastenství na poštovním šekovém řízení. (§ I cit. pravidel — sběrnami a platebními jsou poštovní úřady.) Tím, že se poštmistr dopustil zpronevěry, nastala povinnost žalované strany k náhradě škody zpronevěrou peněz žalobci způsobené, a to nejen škody ze zpronevěřených peněz, nýbrž i další škody, již žalobce utrpěl tím, že zpronevěřené peníze včas neobdržel. Vzhledem k tomuto právnímu názoru soudu je povinna žalovaná strana nahradit žalobci škodu, kterou utrpěl tím, že nebyla ihned na jeho účet odvedena kapitálová částka proň složená u pošt. úřadu ve V. **O d v o l a c í s o u d** žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Jest si nejprv ujasnit, o jaký právní poměr tu jde vzhledem k nesporné skutečnosti, že žalobce měl účet šekový (byl vlastníkem účtu šekového) a byl tedy účastníkem šekového řízení. Podle povahy věci jde tu o poměr zmocňovací podle § 1002 obč. zák. a platí proto o povinnostech zmocněnce předpisy § 1009 obč. zák. První soudce vychází z toho názoru, že žalobce není omezen ustanovením § 14 pravidel pro šekové řízení, ježto podle tohoto § 14 zúročuje se jedním procentem pohledávka na účtu poštovního úřadu šekového (nyní poštovní spořitelny), částka zpronevěřená vůbec na účtě připsána nebyla a žalobce ji obdržel teprve 15. června 1930. Názor ten odvolací soud nesdílí. Jisto jest, že zpronevěřené peníze na účet šekový patřily, měly tam býti připsány žalobci k dobru a měly proto býti podle citovaného § 14 zúročeny jedním procentem. Podle § 12 odst. I pravidel šekového řízení neručí poštovní úřad šekový (nyní poštovní spořitelna) za včasný přípis vkladu na účtech ani za včasné provedení šekových a převodních příkazů ani za včasnou výplatu šekových platebních poukázek. Podle druhého odstavce téhož § 12, pokud by vlastníci účtů kromě případů v odst. I uvedených podle platných právních ustanovení byli oprávněni žádati šekový úřad o náhradu škody, vzěšlé jim nesprávným provedením jejich

šekových nebo převodních příkazů, poskytne šekový úřad jen náhradu rovnající se úrokům z poukázané částky ve výši úrokové sazby, kterou sám té doby úročí pohledávky vlastníků účtů na šekový účet, a to ode dne příchodu příkazu do dne jeho správného provedení. Podle názoru odvolacího soudu jde tu při zpronevěře, v souzeném případě se stavší, o případ nesprávného provedení šekových příkazů, právě zpronevěrou způsobeného, a má tudíž žalobce ve smyslu citovaného § 12 odst. II pravidel nárok jen na náhradu úroků 1%. Podle § 1323 obč. zák. musí při náhradě škody býti vše uvedeno v dřívější stav. Proto v souzeném případě musí býti žalobci poskytnut jen takový úrok, který by mu vzěšel, kdyby zpronevěřené peníze byly mu připsány k dobru a řádně zúrokovány (sr. rozh. čís. 5762 sb. Glaser-Unger, Neue Folge). Ježto jest nesporné, že žalobce 1% úroky obdržel, nemá další nárok na úroky a bylo proto žalobu jako neopodstatněnou zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka, napadajíc odvolací rozsudek pro nesprávné právní posouzení, má za to, že se ustanovení §§ 12 a 14 pravidel pro šekové řízení poštovního šekového úřadu nehodí na sporný případ, protože se poukázané částky následkem zpronevěry poštmistra prý nedostaly na její účet. Proto se prý nehodí použití § 14 pravidel. Použití § 12 se prý nehodí proto, že má na mysli jen normální chod šekového řízení a protože nešlo o provedení šekového nebo převodního příkazu, nýbrž o zpronevěru, a také prý nedošlo k žádnému vkladu a nebylo poštovním šekovým úřadem složenými penězi naloženo na účet dovolatelky, protože peníze byly zpronevěřeny. Dovolatelce nelze dáti za pravdu. Poštovní šekový úřad přijal vklady Družstva na účet žalující firmy. Tím převzal příkazy a nevádí tomu, že zřízenec poštovního šekového úřadu peníze taktó vložené zpronevěřil. Zpronevěřil je poštovnímu šekovému úřadu, ale nikoliv žalující firmě neb Družstvu, které je vložilo a poukázalo šekový úřad k určité dispozici. Tím, že poštovní úřad šekový provedl příkazy jen částečně poukázav jen menší částku nebo je neprovedl zatím vůbec, nic se na věci nemění. Mezi stranami není o tom sporu, že mezi nimi je poměr zmocnitelský. Žalující firma má za to, že při náhradě z důvodu tohoto poměru nejde o nesprávné provedení příkazu a že proto neplatí § 12 pravidel. Je sice správné, že nelze použití odstavce 1 § 12 těchto pravidel. Tam jest stanoveno, že poštovní šekový úřad neručí za včasný přípis vkladů na účtě, ani za včasné provedení šekových a převodních příkazů, ani za včasnou výplatu šekových poukázek. Ve sporném případě se však žalobce nedomáhal náhrady pro opožděnost provedení přípisu na jeho účtě nebo převodu, nýbrž žádal náhradu proto, že příkaz, převod vkladu na jeho účet nebyl vůbec proveden nebo byl proveden jen z části. Nešlo tedy ve sporu o včasnost přípisu vkladu nebo včasnost provedení příkazu a výplaty poukázky.

Avšak odst. 2 § 12 pravidel stanoví, že, pokud by vlastníci účtů kromě případů v prvním odstavci uvedených byli oprávněni žádati náhradu škody vzešlé nesprávným provedením jejich šekových nebo převodních příkazů, poskytně jim ji šekový poštovní úřad v částce rovnající se úrokům, kterou úročí pohledávky ode dne příchodu příkazu až do dne provedení. O takový případ jde. Příkaz byl proveden výplatou peněz žalující firmě, ale nebyl ovšem proveden správně, protože poštovní úřad zpronevěřil zcela neb z části a šekový poštovní úřad provedl výplatu, převod, teprve, až zpronevěru odhalil. Pro ten případ hradí se jen 1% úrok ve smyslu §§ 12 a 14 pravidel. V odstavci 2 § 12 se nerozeznává, z jakého důvodu byl příkaz proveden nesprávně, a proto také nelze rozeznávat, zda nesprávné provedení bylo způsobeno zpronevěrou či z jiného důvodu. Nezáleží na tom, zda se zpronevěřené částky dostaly na účet žalující firmy, či zda jí byly přímo vyplaceny provedením příkazu Družstva. Všeobecných předpisů o náhradě škody nelze tu použít, ježto pravidly o šekovém řízení je mezi stranami stanoveny jinak a tato pravidla nahrazují dohodu stran.

Čís. 12432.

Žaloba, již podán odpor proti exekuci vyklizením a v níž navrženo, by bylo uznáno právem, že tato exekuce jest nepřipustná, nespadá pod předpis § 575, první odstavec, c. ř. s.

Podle zákona není překážky, domáhati se soudního výroku, že exekuce jest nepřipustná, i z toho důvodu, že exekuční titul je neplatný. Než, nebyly-li podány námitky proti soudní výpovědi, nelze hmotněprávní námitku, že byt podléhá ochraně nájemců, vznášeti teprve v exekučním řízení žalobou o nepřipustnost exekuce.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, Rv I 290/33.)

Na základě pravoplatné soudní výpovědi z bytu navrhl žalovaný proti žalobci povolení exekuce vyklizením. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném nepřipustnosti exekuce, již opodstatňoval tím, že exekuční titul jest neplatný, ježto byt podléhá ochraně nájemců, pročež bylo jednati o výpovědi v řízení nesporném, nikoliv v řízení sporném. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobce uvedl v žalobě, že podává proti exekuci na vyklizení odpor, a navrhl, aby bylo uznáno právem, že tato exekuce jest nepřipustná. Nešlo tedy o žalobu o zrušení nebo zánik nájemní smlouvy (§ 574 c. ř. s.), která by spadala pod předpis § 575 první odstavec c. ř. s. (srov.

rozh. č. 1810 sb. n. s.). Není proto správný názor zastávaný v dovolací odpovědi, že platí tu kratší lhůta § 575 první odstavec c. ř. s. a že proto dovolání jest opožděné.

Dovolání opřené o dovolací důvody § 503 čis. 1 a 4 c. ř. s. není však opodstatněné. Dovolatel se snaží vyvoditi zmatečnost řízení z toho, že usnesením, které tvořilo exekuční titul, bylo rozhodnuto o věci nepatřící na pořad práva. Není třeba otázkou tou se obírat, poněvadž v souzeném případě nejde o řízení, na základě jehož toto usnesení bylo vydáno, nýbrž o řízení na žalobu, kterou povinný uplatňuje námitky proti soudní exekuci, pro kterou podle § 1 j. n. příslušnými jsou řádné soudy. Není tu tedy vytykáno zmatečnosti. Třebaže není podle zákona překážky domáhati se soudního výroku, že exekuce jest nepřipustná i z toho důvodu, že exekuční titul jest neplatný, není dovolací důvod § 503 čis. 4 c. ř. s. opodstatněn. Dovolatelův názor, že exekuční titul, o který tu jde, není platný, poněvadž výpověď z bytu podléhajícího ochraně nájemníků se stala nikoli v řízení nesporném, nýbrž v řízení sporném, nemá v zákoně opory, jak dovedil nejvyšší soud v rozhodnutí čis. 10.655 sb. n. s., jehož odůvodnění použil odvolací soud a na něž se dovolatel poukazuje.

Čís. 12433.

Navrhovatele, jenž svůj návrh v nesporném řízení písemně odůvodnil, netřeba ještě vyslechnouti osobně.

K sesazení poručníka nestačí jeho nevěle s matkou poručence, nýbrž jest třeba nepřátelství.

Matka, jež byla v otcově závěti navržena za mateřskou poručnici, nemůže podle § 258, poslední věta, obč. zák. žádati, by jí odstoupil poručenství poručník, jenž byl ustanoven s jejím souhlasem a jenž úřad řádně vykonává, nanejvýš když se znovu provdala a dosavadní poručník hájí zájmy poručence účinně i proti matce poručence.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, R II 35/33.)

Návrh matky dětí, by byla ustanovena mateřskou poručnicí dětem a by dosavadní poručník Julius K. byl zbaven úřadu, oba nižší soudy zamítly.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 46 odst. 2 zák. čis. 100/1931, lze si stěžovati proti souhlasným usnesením nižších soudů jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy nebo zmatečnost. Návrh rekurentky, aby byla ustanovena mateřskou poručnicí svým dětem a dosavadní poručník zbaven byl úřadu poručenského, byl zamítnut oběma nižšími soudy. Rekurentka vytyká napadenému usnesení zmatečnost a nezákonnost. Zmateč-

nost řízení podle § 41 písm. g) cit. zák. spatřuje v tom, že první soud vydal usnesení, aniž by předem vyslechl účastníky, jak toho žádá § 18 uvedeného zákona. Této zmatečnosti zde není, neboť první soud nemusil stěžovatelku znova vyslechnouti, vždyť odůvodnění svého návrhu podala písemně; nebyl-li předem vyslechnut dosavadní poručník, nebyla tím stěžovatelka zkrácena ve svých právech. Poukaz prvního soudu na odůvodnění usnesení l. č. 35 stačil, neboť tam první soud podrobně odůvodnil, proč trvá na osobě dosavadního poručníka. Poukazuje-li stěžovatelka na změnu poměrů mezitím nastalou, zejména na okolnost, že se znova provdala, není okolnost tato vzhledem k § 255 obč. zák. způsobila přivodití pro ni rozhodnutí příznivější. Nevůle s poručníkem se stěžovatelka ve svém návrhu nedovolávala, ostatně nevůle nestačí, třeba jest nepřátelství s rodiči nezletilcovými (§§ 194 a 254 obč. zák.) ku sesazení poručníka a toto nebylo ani tvrzeno. Není zde však ani nezákonnosti v rozhodnutí nižších soudů. Jest nesporno, že Julius K. byl soudem ustanoven poručníkem za souhlasu matky dětí. Není zde důvodů v § 254 obč. zák. vyjmenovaných, by byl zbaven úřadu poručenského z úřadu. I kdyby se uznalo, že matka dětí měla býti ustanovena za mateřskou poručnici, poněvadž byla v poslední závěti otcově za takovou navržena (§ 198 obč. zák.) a že tedy jí lze označiti za bližší příbuznou dětí, nežli jest jejich strýc Julius K., nemůže táž přes to podle § 258 poslední věta obč. zák. žádati, by Julius K. jí poručenství odstoupil, když týž byl s jejím souhlasem za poručníka ustanoven, úřad ten nastoupil a řádně jej vykonává a matka dětí nemůže tvrditi, že nějaká překážka jí bránila převzítí úřad mateřské poručnice hned po smrti otce dětí. Práva toho může však se nyní dovolávati tím méně, ana se znova provdala (§ 255 obč. zák.) a an, jak ze spisů poručenských vyplývá, strýc dětí Julius K. hájí zájmy dětí účinně i proti vlastní jejich matce, — tak prosadil přiměřenost výživného 1200 Kč, kdežto matka žádala jménem výživného na děti 2400 Kč měsíčně, — takže zájem dětí, — a ten jest směrodatným a jedině rozhodným, — toho vyžaduje, by v osobě poručníka žádná změna nastala.

Čís. 12434.

Konkursní řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Otázku, které náklady patří k nákladům zvláštní podstaty, přísluší řešiti konkursnímu komisaři, nikoliv exekučnímu soudci.

Ustanovení posledního odstavce § 127 konk. ř. týká se jen útrat vzešlých správci podstaty z účasti při soudním prodeji a při rozdělení výtěžku, ale nikoliv jeho pohledávky za zvláštní podstatou. O oněch rozhoduje exekuční soudce, kdežto o této konkursní komisař po náležitém šetření s vyloučením pořadu práva a exekučnímu soudci jest vyhrazeno právo, by k odporu hypotekárních věřitelů při rozvrhu nejvyššího podání upravil položky, o kterých bylo konkursním komisařem závazně pro něho rozhodnuto, že se týkají zvláštní podstaty.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, R II 41/33.)

V konkursu firmy M. byla exekučně prodána nemovitost. Rozvrhuje nejvyšší podání přikázal soud prvě stolice správci konkursní podstaty 4.000 Kč v pořadí podle § 216 čís. 1 ex. ř. Rekursní soud nevyhověl rekursu hypotekárního věřitele. **Důvody:** Především nemá podklad stížnost proti přikázání 4.000 Kč správci konkursní podstaty, i když neprávem přiřknul soud prvě stolice, přes to, že nemá to v zákoně opory, 4.000 Kč jako pohledávku úhrnkovou. Podle §§ 52 a 127 konk. ř. musí správce podstaty své nároky v případě soudního prodeje uplatňovati u soudu exekučního a je při tom vázán jako každý jiný věřitel ustanovením § 210 ex. ř., podle něhož má nejen svou pohledávku přihlásiti, nýbrž i, a to nejpozději u roku rozvrhového listinami doložiti, ježto jinak může býti k jeho nároku jen potud přihlíženo, pokud je patrný ze spisů nebo z pozemkové knihy. An správce podstaty předložil jen seznam prací a hotových výloh, aniž je doložil, mohla mu býti přiznána jen odměna za práce, pokud jich provedení ze spisů bylo patrné, a ta na podkladě jím předloženého seznamu činí celkem 400 Kč 62 h. Ježto správce ohledně výše odměny stížnost nepodal a odměna ta vlastně to, co mu přiznáno, převyšuje, není důvodu, by na výši přiznané odměny bylo něco měněno.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil prvému soudu, by ve smyslu vývodů dále uvedených znova jednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolací rekurent vznesl odpor z důvodu § 50 odst. (3) k. ř., an uvedl, že se položky účtované správcem konkursní podstaty netýkají zvláštní podstaty, o kterou tu jde. V rekursu uplatňoval dovolací rekurent totéž. Rekursní soud se však s touto otázkou, právě tak jako první soud nezabýval, nýbrž zabýval se jen výši správcem konkursní podstaty přihlášené a exekučním soudem mu přikázané pohledávky. Tím ovšem nevyřídil výtku rekurenta proti rozvrhovému usnesení. V dovolacím rekursu uplatňuje dovolací rekurent opět, že rekursní soud nevyřídil jeho rekurs a že se vlastně s jeho výtku nezabýval. A v tom má pravdu. Jest nesporné, že výtěžek za prodanou realitu jest zvláštní podstatou a že náklady spojené s udržováním, správou a s nutnou opravou nemovitosti za trvání konkursu v dražbě prodané, patří k nákladům ve smyslu § 120 čís. 4, § 216 čís. 1 ex. ř., a že požívají podle těchto zákonných ustanovení přednostní pořadí. Otázku však, které náklady patří k nákladům zvláštní podstaty, přísluší řešiti předem konkursnímu komisaři podle § 50 odst. 3 konk. řádu, nikoliv soudci exekučnímu. Stanoví-li se v § 127 posl. odst. konk. řádu, že útraty vzešlé správci podstaty z účasti při soudním prodeji věcí náležejících do konkursní podstaty a při rozdělení výtěžku u exekučního soudu, určí exekuční soud, týká se to jen útrat, vzešlých správci podstaty z účasti při soudním prodeji a při rozdělení výtěžku, ale nikoliv jeho pohledávky za zvláštní podstatou, o kterou právě v pro-

jednáváním případě jde. O oněch rozhoduje exekuční soudce podle § 127 posl. odst. konk. řádu, kdežto o této konkursní komisař podle ustanovení § 50 odst. 3 konk. řádu po náležitém šetření s vyloučením pořadu práva a exekučnímu soudci jest vyhrazeno právo, by k odporu hypotekárních věřitelů při rozvrhu nejvyššího podání upravil položky, o kterých bylo konkursním komisařem závazně pro něho rozhodnuto, že se týkají zvláštní podstaty. Ze spisů jest zřejmo, že se o to exekuční soudce pokusil, avšak marně. Poněvadž v projednávaném případě o pohledávce správce konkursní podstaty za zvláštní podstatou konkursní komisař dosud nerozhodl, nezbylo než dovolacímu rekursu vyhověti a jak shora rozhodnouti, a bude na exekučním soudci, by si prve vyžádal zmíněné rozhodnutí konkursního komisaře a by potom přikročil k novému rozvrhu nejvyššího podání v položkách tímto rozhodnutím dotčených.

Čís. 12435.

Jest zmatkem podle § 477 čis. 2 c. ř. s., rozhodl-li senát o věci, o níž měl rozhodnouti samosoudce. Ocenil-li žalobce v žalobě předmět sporu na 20.000 Kč, jest tím oceněn i hlavní i eventuální nárok.

Lhostejno, že žaloba byla omezena na žalobní žádání eventuální a že s touto věcí byla spojena ke společnému jednání jiná sporná věc.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, R II 77/33.)

Žalobci koupili od žalovaného jeho ideální polovici nemovitosti za 100.000 Kč a zaplatili na kupní cenu 20.000 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhali se žalobci na žalovaném neplatnosti kupní smlouvy a vrácení 20.000 Kč zaplacených na kupní cenu, po případě odsouzení žalovaného, by jim zaplatil náhradou škody 20.000 Kč, kterážto částka se započítává na pohledávku žalobců v žalobě blíže uvedenou, takže žalobci jsou povinni zaplatiti jen 60.000 Kč, a že jest žalovaný povinen dáti těchto 20.000 Kč knihovně vymazati, pokud se týče svoliti, by se tak stalo na základě rozsudku. Procesní soud první stolice v senátě žalobu zamítl. Odvolací soud k odvolání žalobců zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením počínajíc ústním přelíčením ze dne 1. prosince 1931 jako zmatečné a vrátil věc soudu první stolice, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a o ní rozhodl samosoudcem.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Předpisy o obsazení soudu jsou právem donucovacím a jde proto o zmatek podle § 477 čis. 2 c. ř. s. i v případě, že rozhodl senát o věci, o níž měl rozhodnouti samosoudce (srovnej k tomu sb. n. s. čis. 10059 a 10936). Ale rekurent ani jinak není v právu. Podle žaloby a žalob-

ního žádání domáhali se žalobci neplatnosti kupní smlouvy a vrácení částky 20.000 Kč, dané na kupní cenu, a eventuálně, aby žalovaný byl uznán povinným, zaplatiti jim náhradou škody 20.000 Kč, že tato částka 20.000 Kč se kompensuje s pohledávkou žalující strany tam blíže uvedenou, tak že žalobci jsou povinni zaplatiti jako zbytek kupní ceny jen 60.000 Kč, a že jest žalovaný povinen dáti těchto 20.000 Kč knihovně vymazati, pokud se týče svoliti, by se tak stalo na základě rozsudku. Nejde tedy o dva nároky hlavní, jež by bylo lze počítati, nýbrž o jeden nárok hlavní a jeden nárok eventuální, a, ocenil-li žalobce hodnotu předmětu sporu na 20.000 Kč, jest touto částkou oceněn i hlavní i eventuální nárok, takže rozhodnuto mohlo býti za všech okolností jen o sporu, jehož předmět na penězích, pokud se týče na peněžní hodnotě (§§ 54—60 j. n.) nečinil více, než 20.000 Kč. Jest proto souhlasiti s odvolacím soudem, že podle § 7 a) j. n. měl spor býti projednáván před samosoudcem, a, an byl projednáván před senátem, jest rozsudek a řízení jemu předcházející, počínajíc ústním jednáním ze dne 1. prosince 1931 podle § 477 čis. 2 c. ř. s. zmatečným. Na věci nic nemění, že žalobci při tomto ústním jednání omezili žalobu na žalobní žádání eventuální, podle toho, co uvedeno, oceněné ostatně stejně na 20.000 Kč, ani okolnost, že s touto věcí byla spojena ke společnému jednání jiná sporná věc (Ck 177/31), ale nezáleželo by ani na tom, kdyby bylo pravdou, že se ocenění žaloby, správně snad hodnoty předmětu sporu, stalo omylem, ana by případný omyl zastupovala žalující strana, leč by šlo o patrné nedopatření ve smyslu § 419 c. ř. s., zjevné již ze samého spisu, což netvrdí ani rekurenti a o co ani nejde. Pokud rekurenti tvrdí, že předmětem žaloby jest část jistinné pohledávky ještě nezapravené, přezírají, co žalovali, totiž navrácení zaplacené již částky kupní ceny 20.000 Kč a po případě náhradu škody ve stejné výši.

Čís. 12436.

Jde o nárok ze zápůjčky, nikoliv ze směnečného obohacení, domáhá-li se zápůjčitel, když u směnky dané mu vypůjčitelem za účelem placení (nikoliv na místě placení) nastalo směnečné promlčení, zaplacení zápůjčky.

Práce konané advokátem v tom směru, aby odvrátil ženu od naléhání na sňatek s jeho klientem a pátral po způsobu jejího života, nepřičí se dobrým mravům a lze za ně požadovati smlouvenou odměnu.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, Rv II 753/31.)

Žalobce zapůjčil žalovanému advokátu 5.000 Kč, na něž mu žalovaný vystavil směnku. Žalovaný splatil žalobci část zápůjčky. Proti žalobě o zaplacení zbytku 2.560 Kč namítl žalovaný započtením vzájemnou pohledávku na odměnu za pátrání ohledně Emilie H-ové, s níž minil žalobce uzavřít sňatek. Procesní soud první sto-

lice uznal podle žaloby a uvedl o vzájemné pohledávce namítané započtením v důvodech: Jde o palmáře žalovaného, jež si čítá, že pracoval pro žalobce v tom směru, že Emilie H-ová byla se žalobcem těhotná a že pracoval v tom směru, aby si žalobce nebrala, že jest stár, že pátral anonymně v Brně, zda má známosti a podobně. Není to tajemství jak to udává žalovaný a jak plyne nepřímou z výpovědi svědkyně Emilie H-ové i výpovědi žalobcovy, že měla přijmouti 2.000 Kč jako zápůjčku, tudíž odbytné za milostný poměr. Tyto výkony žalobcovy ať byly nebo nebyly konány, především nespádají pod činnost právního zástupce a nekryjí se s činností advokáta a nemohou a nejsou kryty advokátním tarifem, takže již v tom směru nemůže si je žalovaný účtovat jako advokát a nejsou nyní vůbec specifikovány. Rozebíraje celou věc, zejména výpověď žalovaného, že pracoval v tom směru, by si Emilie H-ová žalobce nebrala, naráží jeho výpověď na ustanovení § 879 druhý odstavec čís. 1 obč. zák., jenž praví, že neplatné jsou smlouvy, bylo-li vyjednáno něco, když k manželství dojde, a tudíž opakem nemůže býti požadováno nic za to, vymínil-li si strana za to, když podnikne něco v tom směru, by k manželství nedošlo. Stopování Emilie H-ové v soukromém životě žalovaným jeví se jako činnost proti dobrým mravům, neboť podle lidského názoru nelze se stotožniti s tím, aby někdo byl sledován v soukromém životě neoprávněně někým a zejména advokátem, což se ani nesluší na jeho stav. Proto v tom směru nelze přiznati žalovanému vůbec žádnou odměnu a netřeba se zabývatí ani otázkou, zda a pokud žalobce pohledávku žalovaného uznal. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nerozhodným jest, že se odvolací soud nezabýval vytykaným nedostatkem náležitosti nároku ze směnečného obohacení. Žalující strana sice označila v žalobě svůj nárok za nárok podle § 89 směnečného zákona, označení to však není pro soudy směrodatné, neboť o povaze nároku rozhoduje jen skutkový základ, ze kterého jest nárok dovzován. V té příčině žalující strana uvedla, že žalovanému 13. března 1924 zapůjčila 5.000 Kč, na něž žalovaný podepsal směnku, u níž nastalo směneční promlčení, a že žalovaný po uplacených 3.000 Kč súčtovaných částečně na úroky, dluhuje mu ještě vymáhanou část a že nebylo potvrzeno, že směnka nebyla, jak jest pravidlem, dána za účelem placení, nýbrž že byla dána na místě placení. Podle toho jde o nárok ze zápůjčky, za něž jej odvolací soud právem považoval. Proto dovolatel v dovolání neprávem vytyká napadenému rozsudku nesprávné právní posouzení, pokud je dovzouvá opět tím, že nejsou splněny náležitosti nároku podle § 89 směnečného zákona.

Dovolatel však právem vytyká, že odvolací soud měl se zabývatí s otázkou, zdali práce žalovaným tvrzené jsou proti dobrým mravům,

jak minil první soud a což žalovaný v odvolání napadal jako nesprávné právní posouzení. Odvolací soud vychází z předpokladu, že procesní soud zjistil, že práce, které žalovaný pro žalobce konal, mají hodnotu 100 Kč; to však jest v rozporu s rozsudkem soudu první stolice, neboť tento zhodnotil na 100 Kč jen práce, spojené s výplatou 2.000 Kč Emilii H-ové, kterou žalobce žalovaného pověřil. Žalovaný však čítal si za žalovaným odměnu i za další práce pro žalobce v tom směru, by Emilii H-ovou odvrátil od naléhání na sňatek se žalobcem, a že pátral v Brně po způsobu jejího života; soud procesní má za to, že se tyto úkony přiči dobrým mravům a že nelze za ně požadovati odměnu. S tímto názorem nelze souhlasiti. Proti dobrým mravům bylo by požadování odměny za odvrácení od sňatku, se kterým by oba snoubenci souhlasili. Třeba teda úplata za odvrácení od sňatku nespádá přímo pod zákaz § 879 čís. 1 obč. zák., odporovalo by snaze zákona po zabezpečení volného rozhodování snoubenců, kdyby někdo pro svůj hmotný prospěch působil na jejich vůli, ať obou, ať jen jednoho z nich, by zmařil sňatek oběma chtěný. V souzeném případě však o takový případ nešlo; žalobce nechtěl sňatku a, působil-li žalovaný v jeho intencích na Emilii H-ovou, by od sňatku ze žalobcem upustila, odvracel jen její nátlak na volné rozhodování žalobcovy, což není proti dobrým mravům. Není proti dobrým mravům ani požadovati odměnu za opatřování informací o soukromém životě Emilie H-ové. Není nemravná snaha seznati soukromé poměry a povahu osoby, se kterou někdo miní vstoupiti v právní nebo v jiný poměr, tím méně v poměr takové důležitosti jako manželství. Odměnu za získávání informací lze tedy sjednávati; nevadí, zdali získávání informací těch přiči se stavovské cti advokátů, neboť rozpor s pojmy o této cti nerovná se ještě vždy rozporu s dobrými mravy. Okolnost, zda na úkony takové lze užití advokátního tarifu, jest otázkou výše odměny, nikoli otázkou její přípustnosti. Ani okolnost, že žalovaný nemůže své úkony spojené se získáváním informací přesně specifikovati, nemůže míti za následek úplnou ztrátu nároku na odměnu; tuto by bylo — předpokládaje nárok — určití po případě podle § 273 c. ř. s. volným uvážením soudu.

Čís. 12437.

Byl-li nabyvatel zabavené již movité věci bezelstný co do exekucního zástavního práva, nabyt k ní neobmezeného vlastnictví, exekucní zástavní právo jest proti němu bezúčinné a nabyvatel nemusí snášeti další exekuci na věc.

(Rozh. ze dne 10. března 1933, Rv II 851/31.)

Žalobkyně domáhala se zrušení exekuce, vedené žalovanou záložnou proti Cyrilu K-ovi na movitosti tvrdíc, že k movitostem nabytá vlastnictví. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl a uvedl mimo jiné v dů-

v o d e c h: Dříve, než žalobkyni byly věci, o které tu jde, prohlášením ve smyslu § 428 obč. zák. odevzdány a žalobkyně mohla se státi jejich majitelkou, tedy v době, když vlastníkem věci byl ještě dlužník Cyril K., byly tyto věci zabaveny žalovanou stranou a nabyta žalovaná strana na těchto věcech soudcovského zástavního práva. Žalobkyně mohla by tedy nabýti jen vlastnictví soudně zabavených předmětů. Toto zástavní právo není změnou ve vlastnictví dotčeno, a je proto exekuce přípustná.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by dále o ní jednal a znovu jí rozhodl.

D ů v o d y:

V době převodu věci na žalobkyni byly již věci exekučně zabaveny a byly stíženy soudcovským právem zástavním, neboť k zabavení došlo podle protokolu o zájemním zápisu dne 13. listopadu 1929. Tato skutečnost stačila odvolacímu soudu, by zamítl žalobu. Odvolací soud se však vůbec nezabýval s otázkou, zda-li kupitelka byla v době uzavření písemné smlouvy v dobré víře, že věci nejsou stíženy soudcovským právem zástavním. Nebyla-li v dobré víře, není ovšem žalobní nárok odůvodněný, neboť nabyta věci stížených tímto zástavním právem a musela by snášeti exekuci. Byla-li však v dobré víře, nabyta k nim neobmezeného vlastnictví a jest zástavní právo proti ní pokládati za bezúčinné (srov. judikát bývalého nejvyššího soudu ve Vídni čís. 232, čís. 7484 Gl. U. nová řada). Žalovaná záložna vznesla námitku, že žalobkyně věděla neb aspoň věděti musela, že věci byly záložnou soudně zabaveny. Kdyby žalobkyni nebyla dokázána obmyslnost, přišla by v úvahu ještě námitka odporovatelnosti právního jednání podle čís. 3 § 2 odp. ř. žalovanou vznesená, a žalobkyně, sestra zcizitelova, musela by ve smyslu uvedeného zákonného předpisu prokázati, že úmysl zcizitelův, zkrátiti věřitele, ani jí nebyl znám, ani jí znám býti nemusel. Těmito námitkami se soudy nižších stolic nezabývaly.

Čís. 12438.

Okolnost, že žalovaný nepodal včas žalobní odpověď vzhledem k ujištění žalobcovu, že z věci nevyvodí důsledků, nelze uplatňovati v odvolání proti rozsudku pro zmeškání,

(Rozh. ze dne 10. března 1933, Rv II 7/33.)

Procesní soud první stolice uznal podle žaloby rozsudkem pro zmeškání, ježto žalovaný nepodal včas žalobní odpověď. V odvolání uplatňoval žalovaný mimo jiné, že žalobce jednal obmyslně, ježto u prvního roku ujistil žalovaného, že z věci nevyvodí důsledky, a že za-

lovaný, důvěřuje tomuto ujištění, žalobní odpovědi včas nepodal. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, shledav v tomto tvrzení žalovaného novotu v dovolacím řízení nepřipustnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Právní mylnost napadeného rozsudku spatřuje dovolatel především v tom, že odvolací soud považuje za novotu (§ 482 c. ř. s.) jeho tvrzení v odvolání, že žalobce, znaje stav věci a podav žalobu, jednal obmyslně a u prvního roku ujistil žalovaného, že z věci nevyvodí důsledky, a že žalovaný, důvěřuje tomuto ujištění, žalobní odpověď včas nepodal. Leč okolnost, že žalovaný nepodal včas žalobní odpověď právě vzhledem k řečenému ujištění žalobcovu, nelze uplatňovati v odvolání proti rozsudku pro zmeškání jako důvod bránící tomu, by byl vynesena rozsudek pro zmeškání, ježto důvody, jež brání tomu, by byl vynesena rozsudek pro zmeškání, jsou uvedeny v § 402 c. ř. s. pod čís. 1—3 výčetmo. Neuplatnil-li je žalovaný, nemůže vytýkati ani řízení, že byl zbaven možnosti ve sporu se brániti.

Čís. 12439.

K účtování útrat v dovolacím řízení nestačí poukaz na normální sazby (tarif).

(Rozh. ze dne 10. března 1933, Rv II 96/33/1.)

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného a zamítl návrh žalobkyně na přisouzení útrat dovolací odpovědi. V tomto směru uvedl v

d ů v o d e c h:

Návrh žalobkyně na přisouzení útrat dovolací odpovědi bylo zamítnouti, poněvadž nebyly účtovány, a poukaz žalobkyně na tarif k požadování útrat bez specifikace nedostačuje podle § 54 c. ř. s., ježto pro řízení dovolací nejsou stanoveny pevné sazby útratové.

Čís. 12440.

Časopis, nejsa právním podmětem, není procesně způsobilý. Tím, že si neexistující právní podmět vymohl právoplatný exekuční titul, nenabyl ještě práva, by na jeho základě vedl exekuci. K tomuto nedostatku jest přihlížeti za celého exekučního řízení a je lhůstojné, že se usnesení povolující exekuci stalo formálně právoplatným.

(Rozh. ze dne 11. března 1933, R. I 1164/32.)

Časopisu »Volkszeitung« byla právoplatně povolena exekuce na dlužníkovy movitosti. Návrh dlužníka, by byla exekuce zrušena, s o u d p r v é s t o l i c e zamítl. R e k u r s n í s o u d vyhověl rekursu a zrušil exekuci zcela jako nezákonnou.

Nejvyšší s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu, doplnil však napadené usnesení tím, že se exekuční návrh odmítá.

D ů v o d y:

Exekuční návrh podal jako vymáhající věřitel časopis »Volkszeitung«. Jak blíže doličeno v rozhodnutí čís. 4379 sb. n. s., k němuž se odkazuje, časopis jako takový nemá procesní způsobilost a nemůže proto jako strana jednat před soudem ani v exekučním řízení (§ 1 c. ř. s. a § 78 ex. ř.). Časopisu chybí způsobilost býti právním podmětem, což jest základní podmínkou procesní způsobilosti. Na věci nic nemění, že exekuce byla povolena na základě právoplatného rozsudku, neboť tím, že neexistující právní podmět si vymohl právoplatný exekuční titul, nenabyl ještě práva, by na základě takového exekučního titulu vedl exekuci jako právní podmět neexistující. Vyplývá to také z úvahy, že by proti takovému vymáhajícímu věřiteli nemohly býti podány žaloby podle §§ 35—37 ex. ř., takže jak povinný, tak třetí osoby by zůstali v těch směrech proti vedení exekuce bez ochrany. K tomuto nedostatku jest přihlížeti podle §§ 6 a 7 c. ř. s. a 78 ex. ř. z moci úřadu za celého exekučního řízení a je proto lhostejné, že usnesení exekuci povolující se stalo formálně právoplatným. Právem bylo tudíž napadeným usnesením dosavadní exekuční řízení zrušeno jako nezákonné (správně zmatečné), když nedostatek ten nelze napravití (srov. rozh. shora citované čís. 4379 sb. n. s.). Zrušení to však vyžadovalo, by exekuční návrh byl odmítnut jako nezpůsobilý k zahájení exekučního řízení a bylo proto v tomto směru doplněno napadené usnesení.

Čís. 12441.

Podání žaloby označené jako žaloba opošíční, v níž se však žalobce neopírá proti vymáhanému nároku, nýbrž popírá jen, že žalovaný jest oprávněn exekuci dále vésti, upadnuv do konkursu, není důvodem k odložení exekuce podle § 42 ex. ř.

(Rozh. ze dne 11. března 1933, R I 179/33.)

Povinná strana odůvodňovala návrh na odklad exekuce tím, že vymáhající strana upadla do konkursu, že proto nemůže vésti exekuci vlastním jménem, jelikož místo ní nastoupila úpadková podstata a že proto podala na vymáhající stranu opošíční žalobu. S o u d p r v é s t o l i c e povolil odklad exekuce, r e k u r s n í s o u d návrh zamítl. D ů v o d y: Soudce rozhodující o návrhu na povolení odkladu exekuce nemůže se sice zabývatí otázkou, zda jest opošíční žaloba odůvodněna a zda okolnosti ve sporu tvrzené jsou správné čili nic, naproti tomu však jest uvážiti, zda jde skutečně o žalobu opošíční. Podle § 35 ex. ř. lze

takovou žalobou uplatniti jen námitky, pokud spočívají na skutečnostech nárok zrušujících nebo zastavujících, které nastaly teprve po vzniku exekučního titulu. O takovou žalobu však nejde v souzeném případě, jelikož pohledávka vymáhající věřitelky nezanikla vyhlášením konkursu na její jmění a nepozbyla práva vésti exekuci pro svou pohledávku; jelikož pak nejde ani o žalobu ve smyslu § 35 ex. ř., není zákonného důvodu podle § 42 ex. ř. k odložení exekuce, rovněž trestní oznámení není důvodem odkladu exekuce.

Nejvyšší s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Exekuční soud není sice oprávněn zkoumati důvodnost žaloby, o kterou povinná strana podle § 42 čís. 5 ex. ř. opírá návrh na odložení exekuce (srovnej rozhodnutí čís. 1795 sb. n. s.), avšak jest jeho povinností zkoumati, zda jde vůbec o takovou žalobu, jejíž podání je důvodem k odložení exekuce podle § 42 ex. ř. Jest přisvědčiti rekursnímu soudu, že žaloba toho obsahu, jak povinná strana tvrdila, není žádnou takovou žalobou. Neboť nestačí jen formální označení žaloby jako žaloby opošíční a připojení žalobního žádání domáhajícího se nepřípustnosti exekuce, nýbrž musí i skutkový obsah žaloby odpovídati žalobnímu žádání, jinak by to vedlo k obcházení § 42 ex. ř. a k neodůvodněnému protahování exekučního řízení. Opošíční žaloba podle § 35 ex. ř. vyžaduje tvrzení, že skutečností nastavší po vydání exekučního titulu byl vymáhaný nárok zrušen nebo zastaven. Povinná strana však dle vlastního udání v žalobě ani se neopírala proti nároku, nýbrž popírala jen, že vymáhající věřitel jest oprávněn exekuci dále vésti, upadnuv do konkursu. Netvrdila tedy ani, že nastala právní posloupnost na straně vymáhajícího věřitele (§ 9 ex. ř.), neboť i po vyhlášení konkursu zůstává úpadek nadále oprávněným, jen nakládání se jměním jest mu odňato (§ 3 k. ř.) a správci podstaty přísluší podle § 121 čís. 1 k. ř. jen postavení vymáhajícího věřitele. Nejde proto ani o žalobu podle § 36 čís. 1 ex. ř.

Čís. 12442.

Došlo-li před válkou ke vnucené dražbě nemovitosti, při níž výměnek a služebnost bytu byly převzaty tehdejším vydražitelem se započtením na nejvyšší podání, trvala tato břemena dále a trvají po čas života oprávněného. Došlo-li nyní opět ke dražbě zatížené nemovitosti, při níž bylo podle dražebních podmínek právoplatně schválených služebnosti, výměnky a jiná věcná břemena převzítí jen se započtením na nejvyšší podání, nebylo závady, aby pro výměnek a služebnost bytu nebyl utvořen v novém řízení nový uhražovací kapitál, odpovídající změněným poměrům.

(Rozh. ze dne 11. března 1933, R I 183/33.)

Při vnucené dražbě nemovitosti roku 1910 byly výměnek a služebnost bytu převzaty tehdejším vydražitelem se započtením na nejvyšší podání. Podle dražebních podmínek v novém dražebním řízení roku

1932 měly býti služebnosti, výměnky a jiná věcná břemena převzata se započtením na nejvyšší podání. Rozvrhuje nejvyšší podání v této nové exekuční dražbě přikázal soud prvě stolice výměnkáře Marii D-ové pod pol. 6 k hotovému zaplacení na zadržených dávkách výměnkových celkem 637 Kč 40 h a pod pol. 7 na její výměnek a služebnosti bytu celkem 40.000 Kč, a to částkou 36.458 Kč 18 h z prvě dílčí podstaty (vl. č. 23) a částkou 471 Kč 82 h z druhé podstaty (vl. č. 141), dále částkou 3.070 Kč z uhrázacího kapitálu na týž výměnek a služebnost bytu ve věci exekuční T 287/10 již složeného s tím, že tento kapitál uložen bude na vinkulovaný složní list u Okresní hospodářské záložny a že vydražitel vlozek čís. 23 a 141 a jeho právní nástupce budou bráti úroky z tohoto uhrázacího kapitálu a výměnkáře dle odst. IV. postupní smlouvy ze dne 5. prosince 1900 vybývati výměnek pokud se týče platiti rentu za byt podle odst. I. smlouvy ze dne 1. října 1913.

Rekursní soud nevyhověl rekursu vymáhajícího věřitele. Důvody: Bylo-li podle dražebních podmínek právoplatně schválených stanoveno, že služebnosti, výměnky a jiná věcná břemena mají býti převzata jen se započtením na nejvyšší podání, platí to i o výměnku a o služebnosti bytu Marie D-ové, kterážto věcná břemena dražebním řízením provedeným pod E 287/10 nezanikla, naopak trvala a írvají za života Marie D-ové nadále a proto také v pozemkové knize nadále zůstala zapsána. V tomto směru podle dražebních podmínek nestala se v novém řízení dražebním žádná změna, takže vymáhající věřitelka i ostatní účastníci mlčky souhlasili s tím, by utvořen byl v novém řízení podle zákona (§§ 226 a 227 ex. ř.) nový uhrázací kapitál, arcíť novým změněným poměrům valutárním odpovídající, neboť táž nemovitost byla roku 1910 vydražena za 8.130 K, kdežto v novém řízení dražebním roku 1932 za 144.000 Kč. Je proto spravedlivé a odpovídá i nynějším poměrům, by také hodnota výměnku byla přiměřeně zvýšena, neboť v řízení E 287/10 výměnek a služebnost bytu oceněny na 1983 K 40 h a 300 K, kteréž hodnotě nyní odpovídá ocenění výměnku a služebnosti bytu celkem na 40.000 Kč. Názor stěžovatelů, že schválením dražebních podmínek nebyl dán souhlas k utvoření nového uhrázacího kapitálu za služebnosti a výměnky již zaniklé, pro které již uhrázací kapitál ve věci E 287/10 byl utvořen, není správný, neboť výměnek Marie D-ové (současně i její služebnost bytu pokud se týče renta za ni poskytovaná) nezaničl, ana Marie D-ová ještě žije a výměnek i služebnost bytu dosud vymazány nejsou a býti nemohou. Teprve úmrtím Marie D-ové mohlo by dojíti k jejich zániku, čímž teprve uhrázací kapitál byl by uvolněn pro věřitele na prázdno vyšlé. Proto také nesprávný je názor stížnosti, že na tato věcná břemena nemělo býti nic dále přikázáno ani na zadržené dávky výměnkové a že Marie D-ová uložením uhrázacího kapitálu ve věci E 287/10 byla jednou pro vždy již odbyta a že kromě úroků z tohoto kapitálu nemá jiného nároku. Tento stav souhlasí i se stavem pozemkové knihy, kde výměnek i služebnost bytu Marie D-ové dosud jsou zapsány, a nelze tedy tvrditi, že by jinak byla porušena důvěra v knihy pozemkové jako knihy veřejné, která byla směrdatnou při poskytování dalšího úvěru věřiteli následkem utvoření nového značného kapitálu uhrázacího. Na tom nic nemění ani okolnost poznamenaná v pozemkové knize, že uhrázací ka-

pitál z nejvyššího podání přikázáný bude po svém uvolnění přikázán na úhradu pohledávek na prázdno vyšlých, ani okolnost, že nastala změna při služebnosti bydlení pro Marii D-ovou váznoucí dle odst. I.—IV. smlouvy ze dne 1. října 1913. Utvoření nového kapitálu uhrázacího bylo ostatně nutné již i s ohledem na nového vydražitele, jemuž se za vybývání dosud trvajícího výměnku (a služebnosti bytu) dostává přiměřené úhrady ve způsobu vyšších úroků z vyššího kapitálu uhrázacího po dobu, pokud tato břemena za života Marie D-ové budou trvati. Věřitelům na prázdno vyšlým neděje se při tom újma z toho důvodu, že jejich nárok na přikázání obnosů potřebných k utvoření nového uhrázacího kapitálu zůstává zachován, pokud úmrtím Marie D-ové se pro ně neuvolní uhrázací kapitál.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurent ani se nesnaží brojiti proti tomu, že se po názoru rekursního soudu věřitelům zatím na prázdno vyšlým neděje újma, nýbrž míní, že ohrožen je vydražitel, protože prý se mu ukládá větší břemeno než jak stanoveno bylo dražebními podmínkami a zákonem, a že zřízení uhrázacího kapitálu je také proto nepřipustné, že prý vydražitelé v žádné z obou exekučních věcí výměnek nebo služebnost bytu Marie D-ové nepřevzali, nýbrž že tato byla odkázána na úhradu z nejvyššího podání a na místo jejího výměnku a služebnosti že nastoupil uhrázací kapitál, jak bylo v pozemkové knize vyznačeno; že Marie D-ová byla odkázána jen na uhrázací kapitál ve věci E 287/10 a že tedy neměl býti v nové dražbě E 1595/31 zřizován nový uhrázací kapitál; nelze prý tvrditi, že v tomto řízení účastníci dali k tomu svůj souhlas, protože prý při rozvrhu podali odpor. Všecky tyto vývody stěžovatelky jsou liché a byly správně vyvráceny již nižšími soudy. Již v řízení E 287/10 převzal tehdejší vydražitel Josef Š. výměnek Marie D-ové se započtením na nejvyšší podání, jak plyne z dražebních podmínek. Protože pak výměnek v oné věci došel plně úhrady v rozvrhové podstatě, zůstalo právo Marie D-ové nedotčeno, nebylo také vymazáno, uhrázací kapitál a jeho osud neměl významu pro její nároky z tohoto práva, nýbrž úroky byly náhradou jenom vydražiteli za to, co výměnkáře in natura dále plnil na její nároky z výměnku a služebnosti a to tak dlouho, pokud své závazky plnil. Je proto zcela liché, má-li dovolací stěžovatelka za to, že Marie D-ová byla odkázána na uhrázací kapitál a že by se snad byla měla uspokojiti jenom jeho úroky. Výměnek a služebnost trvaly nedotčeny a bylo k nim přihlížeti také v nové dražbě. Také tu předcházelo právo Marie D-ové dalším knihovním věřitelům, vůči nim musilo tedy zůstatí dražbou nedotčeno. Jiná byla otázka, jak bylo s vydražitelem. Pro jeho nároky i práva rozhodně byly dražební podmínky. V nich pak bylo právoplatně — bez jakéhokoli odporu se strany účastníků — stanoveno, že bez započtení do nejvyššího podání nepřebírá žádných služebností, výměnků nebo věcných břemen, nýbrž že tyto přebírá jenom pokud naleznou úhradu v rozdělované podstatě. O výměnku a služebnosti Marie D-ové nebylo tam nic výslovně řečeno. Vydražitel směl se tedy spolehnouti na dražební podmínky,

které byly lex contractus a podle toho mohl se také řídit, čině nejvyšší podání. Kdyby bylo bývalo v dražebních podmínkách, že převeze výměnek a služebnost Marie D-ové za úroky ze starého uhražovacího kapitálu, byl by se podle toho zařídil a bylo by se to projevilo ve výši jeho podání. Správně poznamenává rekursní soud, že to byly zájmy vydražitelovy, jež se zřetelem k obsahu dražebních podmínek nutně vyžadovaly zřízení nového kapitálu, který by odpovídal nynějším poměrům a nynější hodnotě převzatého plnění a není tedy, jak míní rekurentka, tímto opatřením poškozen, nehledě k tomu, že by v tom případě bylo bývalo jeho věcí, by si stěžoval, což však se nestalo. Zda účastníci dali k tomuto opatření nebo k takovému výkladu dražebních podmínek souhlas, je zcela nerozhodné, když dražební podmínky vešly v moc práva a byly základem dražby.

Čís. 12443.

I úmluva nerozvedených, nýbrž jen fakticky spolu nežijících manželů o výchově a výživě dětí podléhá schválení opatrovnického soudu.

(Rozh. ze dne 16. března 1933, R I 102/33.)

Nerozvedená, avšak odloučeně žijící manželka žádala na soudě, by byla schválena úmluva mezi ní a jejím manželem o výchově a o péči nezletilých dětí, vzešlých z jejich manželství. Soud první stolice žádost zamítl, rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: První soud zamítl žádost hlavně z toho důvodu, že dosud nenastal důvod k opatrovnictví. I rekursní soud sdílí tento názor, neboť jde o nezletilce pocházející z manželství dosud nerozvedeného a nerozloučeného, jakž vyplývá z předloženého notářského spisu, který má též ujednání dosud nerozvedených manželů o výchově a o výživě manželských dětí pro případ rozvodu. Činnost opatrovnického soudu počíná teprve, když nastává potřeba chrániti zájmy nezletilců, což by bylo teprve po soudně provedeném rozvodu. V souzeném případě jde o dohodu dosud nerozvedených třebaže fakticky spolu nežijících manželů. Nenastala tudíž nutnost k zahájení činnosti opatrovnického soudu, ježto se nerozvedení manželé bez schválení opatrovnického soudu mohou dohodnouti o výchově a výživě svých manželských dětí. Jen v tom případě by mohl a musel podle § 142 obč. zák. opatrovnický soud zakročiti, kdyby se třeba ještě nerozvedení, ale fakticky spolu nežijící manželé o výchově a výživě svých manželských dětí neshodli. To však v souzeném případě není a právem proto první soud žádosti nevyhověl.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by o žádosti věcně rozhodl.

Důvody:

Podáním ze dne 24. srpna 1932 žádá Anna G-ová za soudní schválení úmluvy mezi ní a mezi jejím manželem Theodorem G-em o vý-

chově a péči tří nezletilých dětí, vzešlých z jejich manželství. Z předloženého notářského spisu plyne, že manželé žijí fakticky odděleně, že chtějí podati žádost za povolení dobrovolného rozvodu od stolu a lože, a z připojeného osvědčení o státním občanství plyne, že oba manželé i nezletilé děti jsou příslušníky Československé republiky, a že manžel Theodor G. přísluší domovskou obcí do S. v obvodu dovolávaného okresního soudu. Usnesení soudů nižších stolic, jimiž byla zmíněná žádost zamítnuta, jsou nezákonná. Soudy nižších stolic mají za to, že dosud není důvodu, by opatrovnický soud věcně o žádosti rozhodl, poněvadž jde o dohodu nerozvedených, třebaže fakticky spolu nežijících manželů, a nutnost zakročení opatrovnického soudu dosud nenastala, poněvadž se manželé o výchově a výživě dětí shodli, a mohou tak učiniti bez schválení opatrovnického soudu. § 142 obč. zák. stanoví, že, byli-li manželé rozvedeni nebo rozloučeni a neshodli-li se za schválení soudu o tom, kdo z nich má o děti pečovati a je vychovávat, rozhodne soud, přihlížeje k zvláštním okolnostem případu, zejména k zájmům dětí, mají-li býti všechny nebo které děti ponechány otci nebo matce. Z ustanovení toho, zejména ze slov: »neshodli-li se manželé za schválení soudu...« plyne, že úmluva rodičů o péči a výchově dětí podléhá schválení soudu. Citovaný zákonný předpis řeší případ, byli-li manželé rozvedeni nebo rozloučeni, než, jak bylo v četných rozhodnutích nanejvýš v rozhodnutí čis. 843, 3267, 6773, 9572 a 11.982 sb. n. s. zevrubně vyloženo, jest předpisu toho použití obdobně i za trvání manželství, když manželé se rozešli bez rozvodu neb rozluky. Dětem bude nutno zříditi pro toto řízení zvláštního opatrovníka.

Čís. 12444.

Při dožadání o přísežný výslech podle §§ 301 a 340 zákona o příjímání daní ze dne 15. června 1927, čis. 76 sb. z. a n., jde o procesní úkon, upravený civilním soudním řádem. Platí tu proto co do přípustnosti opravných prostředků předpisy civilního soudního řádu, nikoliv předpisy nesporného řízení.

(Rozh. ze dne 16. března 1933, R I 137/33.)

Berní úřad požádal okresní soud, by vzal do přísahy Barboru L-ovou o jejím tvrzení, že svršky zabavené berní exekucí jsou jejím vlastnictvím. Barbora L-ová navrhla, by dožadání bylo zamítnuto pro nedostatek aktivní legitimace dožadujícího úřadu, dále vzhledem k zahájenému spornému řízení v téže věci u příslušného soudu, jakož i by bylo dožadání odmítnuto pro místní nepříslušnost. Soud první stolice nevyhověl návrhu Barbory L-ové. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs Barbory L-ové.

D ů v o d y:

Předem jest uvážiti přípustnost dovolacího rekursu. Stěžovatelka ji nesprávně opírá o § 46 zákona o nesporném řízení čís. 100/31. Tohoto zákona lze užití podle § 1 téhož zákona, má-li podle zákonných předpisů býti postupováno v řízení nesporném. Ale není zákonného ustanovení, podle něhož by měl dožádaný soud při právní pomoci ve věcech berních postupovati podle zásad nesporného řízení. Proto nelze přípustnost dovolacího rekursu opíratí o ustanovení § 46 zákona o nesp. říz. Třebaže nejde přímo o usnesení v exekučním řízení, t. j. v řízení upraveném exekučním řádem, jde přece o usnesení ve věcech občanských, jak je mají na zřeteli ustanovení jurisdikční normy. To plyne již z názvu zákona (jurisdikční normy) a uvozovacího zákona k ní. Tyto zákony zákonodárce sám nazývá zákony o vykonávání soudní moci a o příslušnosti řádných soudů v občanských věcech právních. K těmto občanským právním věcem náleží poskytování právní pomoci jiným úřadům než řádným soudům, jakž plyne ze čl. XIII uvozovacího zák. k j. n. a z § 301 a 340 zákona o přímých daních. Při dožádání o přísežný výsledek podle zákona o přímých daních jde o provedení důkazu ve formách předepsaných civilním řádem soudním, tedy o procesní úkon upravený civilním soudním řádem. Jde-li však o takový úkon, není podle § 528 c. ř. s. do souhlasných usnesení o něm přípustný dovolací recurs. Nebyl by přípustný ani, kdyby šlo o usnesení ve věci exekuční podle exekučního řádu. Nepřípustnosti rekursu svědčí ostatně i zákon o nejvyšším soudě ze dne 16. dubna 1919, čís. 210 sb. z. a n. § 3 a 5 písm. f). Podle něho se připouští ve věcech právní pomoci dovolací recurs k nejvyššímu soudu jen zcela výjimečně.

Čís. 12445.

Exekuci dědicova věřitele proti dědici podle § 325 ex. ř. »zabavením a příkázáním jeho nároku proti pozůstalosti na vydání nemovitosti do pozůstalosti náležející, která dědici byla odevzdána odevzdací listinou v téže pozůstalosti vydanou, avšak do pozemkové knihy dosud nevloženu«, nelze povolití.

(Rozh. ze dne 16. března 1933, R I 172/33.)

Dědicův věřitel navrhl k vydobytí peněžité pohledávky povolení exekuce na dědicův nárok proti pozůstalosti po Julianě P-ové na vydání čtvrtiny domu náležejícího do pozůstalosti, která byla dlužníku předána odevzdací listinou vydanou v téže pozůstalosti, avšak do pozemkové knihy dosud nezapsanou. Soud prv. stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. D ů v o d y: Vedení exekuce dědicovými věřiteli na součást pozůstalosti je upraveno ustanovením § 822 obč. zák. Byla-li pozůstalost dědici již odevzdána, lze na nemovitý statek, jenž dědici byl odevzdán, avšak nebyl ještě

knihovně přepsán na jméno dědicovo, vésti exekuci jen tím způsobem, že se podle §§ 22 a 78 knih. zák. a § 350 ex. ř. 3. a 4. odst. žádá na základě duplikátu odevzdací listiny, by dědic byl zapsán za vlastníka a by zároveň pohledávka vymáhajícího věřitele byla hypotekárně zajištěna, na příklad vnučeným zřízením práva zástavního, předpokládá ovšem, že přepsání odevzdané nemovitosti na jméno dědicovo je vzhledem k předpisu §§ 174 a 177 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854, čís. 208 ř. zák. a § 27 cís. nařízení ze dne 15. září 1915, čís. 278 ř. z. přípustné. Nebylo-li toto přepsání podle právě uvedených předpisů ještě přípustné a tudíž vedení exekuce podle § 350 ex. ř. není možné, může se dědicův věřitel zajistiti jen tím, že si za předpokladu, že jsou splněny náležitosti § 379 ex. ř., vydobude zatímní opatření podle §§ 74, 75 třetí dílčí novely k občanskému zákonu. Exekuce zabavením nároku dědice proti pozůstalosti na vydání a převedení knihovní držby čtvrtiny nemovitosti, dědici již odevzdané, ale knihovně ještě nepřipsané, není přípustná, a znamenala by jen obcházení předpisů § 822 obč. zák., § 74, 75 třetí dílčí novely k obč. zák. a §§ 174 a 177 cís. pat. ze dne 9. srpna 1854 čís. 208 ř. z., kterými byla přípustnost exekuce věřitelů proti dědici na součásti pozůstalosti před jejím odevzdáním upravena (viz sb. nejv. soudu čís. 1847 a 3780).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolací recurs není odůvodněn. Rekurentka vede exekuci podle § 325 a násled. ex. ř. zabavením a příkázáním nároku povinné strany proti pozůstalosti Juliany P-ové na vydání čtvrtiny domu do pozůstalosti náležejícího, která povinné straně byla odevzdána odevzdací listinou v téže pozůstalosti vydanou, avšak do knihy pozemkové dosud nevloženu; navržený způsob exekuce však povolen býti nemůže. Exekuce podle § 325 a následujícího exekučního řádu jest exekucí na obligační nárok povinné strany proti třetí osobě na vydání a dodání hmotných věcí. Nárok povinné strany shora uvedený není však nárokem obligačním proti pozůstalosti na vydání zmíněné čtvrtiny domu, nýbrž jest výronem dědického práva strany povinné. Právo dědické pak jest podle § 532 obč. zák. výlučným právem ujeti se držby jemu připadlé poměrné části pozůstalosti a jest podle citovaného paragrafu právem věčným. Dědic nemá proti pozůstalosti nárok, by mu pozůstalost něco vydala, není jejím věřitelem a pozůstalost není jeho dlužnicí, nýbrž při právu dědickém nastává universální bezprostřední sukcese práv a povinností zůstavitelových na dědice. Již z tohoto důvodu navržená exekuce byla napadeným usnesením právem zamítnuta.

Čís. 12446.

Prozatímní opatření podle § 382 čís. 8 ex. ř. Vykázání manželky ze společné ložnice a z kuchyně jest pro ni citelnou urážkou.

Povinnost placení výživného manželce v penězích nastává teprve okamžikem, kdy se výživa neposkytuje in natura.

(Rozh. ze dne 16. března 1933, R I 191/33.)

Návrhu manželky, by jí bylo povoleno oddělené bydliště a by bylo manželé uloženo platit jí výživné měsíčních 600 Kč od 21. ledna 1932, soud první stolice vyhověl. Rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu do co odděleného bydliště úplně, co do placení výživného potud, že přiznal návrhovatelce výživné 600 Kč od doručení usnesení nejvyššího soudu; onu část usnesení prvního soudu, jež ustanovovala, že se má výživné platit od 21. ledna 1932, zrušil a uložil soudu první stolice, by v tomto směru po doplnění řízení znovu rozhodl.

Důvody:

Nelze schválit názor rekursního soudu, že není citelnou urážkou, když žalovaný přidělil oddělenou místnost a to verandu žalobkyni ke spaní a když učinil opatření, aby se žalobkyně nestravovala společně se žalobcem, nýbrž odděleně od něho. Vykázání ze společné ložnice a z kuchyně jest pro žalobkyni pokořující a znevažuje ji před domácím služebnictvem. Na tom nemění nic ta okolnost, že žalovaný provozuje po živnostensku veřejné vyvařování, naopak zvětšuje se tím okruh osob, které se o tomto opatření dověděly, což jest pro žalobkyni tím trapnější. Uváží-li se k tomu ještě vše to, co nejen soud první stolice, nýbrž i rekursní soud považuje za osvědčeno, totiž že žalovaný žalobkyni nadával a svým chováním k paní F-ové, bydlící v témže domě a stravující se u něho, jí citelně urazil, pak jest míti za to, že jest jedním žalovaného ohrožena ne-li tělesná, tedy zajisté duševní integrita žalobkyně, jak to má na mysli § 107 obč. zák. Za tohoto stavu věci nelze na ní spravedlivě požadovati, by zůstávala i nadále v bytě manželově a přijímala od něho naturální stravu, pročez její návrh na prozatímní opatření jest v obojím směru odůvodněn. Že žalobkyně neželuje na rozvod nebo rozlukou, jest nerozhodno, jak správně odůvodnil již rekursní soud (srov. též rozhod. sb. n. s. č. 865, 5845). Výše prozatímního výživného jest přiměřená vzhledem na zjištění prvního soudu, která nebyla vyvrácena vývody obsaženými v rekursu žalovaného. Není však odůvodněno, aby výživné bylo přisouzeno již od 21. ledna 1932. Žalovaný v rekursu právem namítal, že podle udání stran při jednání 21. června 1932 žalobkyně dostávala od žalovaného tehdy ještě stravu, takže jí nemůže býti přisouzeno celých 600 Kč od 21. ledna 1932. Žalobkyně ve svém podání ze dne 12. května 1932 udala, že v domě žalovaného dosud bydlí a v protokolu ze dne 21. června 1932 opět zdůraznila, že společný byt dosud neopustila a připustila, že dostává od žalovaného stravu, kromě ranní a odpolední kávy. Povin-

nost k placení výživného v penězích nastává teprve tím okamžikem, kdy se výživa neposkytuje in natura. Kdy a v kterém rozsahu tento předpoklad nastal, neplyne ze spisů, a bude na soudu první stolice, aby to zjistil.

Čís. 12447.

Jde o věc prázdninovou (§ 224 č. 7 c. ř. s., nový doslov), domáhá-li se žalobce na žalovaném, u něhož byl zaměstnán jako prozatímní správce lékárny, náhrady škody z důvodu, že mu dal bez vážné příčiny výpověď ze služebního poměru.

(Rozh. ze dne 16. března 1933, Rv I 1918/31.)

Žalobce domáhal se na žalovaných, u nichž byl zaměstnán jako prozatímní správce lékárny, náhrady škody z důvodu, že mu dali bez vážné příčiny výpověď ze služebního poměru. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud odmítl žalobcovu dovolání.

Důvody:

Především jest zkoumati, zdali bylo dovolání podáno včas (§ 507 c. ř. s.). Žalobce se domáhá na žalovaných, u nichž byl zaměstnán jako prozatímní správce lékárny, náhrady škody z důvodu, že mu dali bez vážné příčiny výpověď ze služebního poměru. Z toho plyne, že jde o spor ze smlouvy služební mezi žalovanými jako zaměstnavateli a žalobcem jako jejich zaměstnancem. Kdyby nebylo bývalo služebního poměru mezi stranami, nebylo by došlo k tomuto sporu z uplatňovaného žalobcem právního důvodu. Takovým sporům přiznává zákon právě pro jejich povahu z důvodů sociálně-politických výhodu urychleného řízení a prohlašuje je v § 224 č. 7 c. ř. s. v doslovu zákona ze dne 19. ledna 1928, č. 23 sb. z. a n. za věci prázdninové. Toto zákonné ustanovení má na mysli všechny zaměstnance bez rozdílu, k jaké skupině patří, a nezáleží na tom, zdali spor vzešel za trvání služebního poměru neb až po jeho skončení; vztahuje se nejen na vlastní nároky mzdové, nýbrž i na nároky na náhradu škody, jež tkví ve služebním anebo námezdním poměru. (Viz rozhodnutí č. 9335, 9390, 10.613 a 11.308 sb. n. s.). Proto jest i souzený spor považovati za věc prázdninovou a platí tu předpis § 225 c. ř. s., podle něhož soudní prázdniny nemají vliv na počátek a uplynutí lhůt. Napadený rozsudek byl doručen právnímu zástupci žalobcovu dne 30. června 1931, dovolání bylo však na soud podáno teprve dne 14. září 1931, tedy dávno po uplynutí čtrnáctidenní dovolací lhůty, stanovené v § 505 c. ř. s. Opozdně dovolání bylo proto podle § 507 první odstavec c. ř. s. odmítnouti.

Čís. 12448.

Přiznal-li stát jako vlastník státních domů stavebnímu družstvu státních a jiných veřejných zaměstnanců právo po 15 let navrhovati státu své členy za nájemníky a slíbil-li uznati navrženého za nájemníka, vyhoví-li zákonným předpisům, nevzdal se stát ve prospěch družstva práva volně nakládati s byty ve státních domech a jest tudíž oprávněn byty ty pronajímati a vypovídati. Nevyjednával-li stát s družstvem ve prospěch aktivních státních zaměstnanců v příčině jejich vypovídání z bytů, nemohla býti ohledně nich uzavřena mezi státem a družstvem smlouva v jich prospěch jako osob třetích.

(Rozh. ze dne 16. března 1933, Rv I 393/33.)

Československý stát dal žalovanému výpověď z bytu v domě, postaveném státní stavební správou z losové akce. Stavební družstvo státních a jiných veřejných zaměstnanců musilo zakoupiti určitý počet stavebních losů, odpovídající hodnotou stavebnímu nákladu a kursovni ztrátu musili nahraditi jeho členové, kteří se chtěli ucházeti o byty. Při bytu žalovaného činil kursovni rozdíl, který žalovaný zaplatil, 6.500 Kč. Žalovaný se stal členem družstva, jemuž ministerstvo veřejných prací propůjčilo právo označovati nájemníky na byty ve státních domech za určitých podmínek, a zaplatil členský podíl. Členská práva nepozbyl. Ministerstvo veřejných prací uznalo ho za nájemníka a přidělilo mu byt, o nějž ve sporu jde. Žalovaný v době, kdy výpověď byla dána, a podnes jest nepřetržitě aktivním státním zaměstnancem. Podle ministerského výnosu ze dne 2. února 1927 platí pro členy družstva, kteří jsou nájemníky ve státních domech, pravidla o nájmu bytů ve státních domech, jež již jsou nebo budou vydána. Žalovaný namítl proti výpovědi nedostatek aktivní legitimace žalující strany, ježto ministerstvo veřejných prací propůjčilo právo ra přidělit bytů v domě, o nějž jde, na dobu 15 let stavebnímu družstvu státních a jiných veřejných zaměstnanců v Praze, a tvrdí, že podle družstevní smlouvy ze dne 10. srpna 1927, výnosu ministerstva veřejných prací a zadávacího a nájemního řádu je oprávněn přidělený mu byt obývat po dobu 15 let, pokud bude státním zaměstnancem, plní povinnosti ze smlouvy a nejedná proti ustanovení zadávacího a nájemního řádu, že právo to se vztahuje i na příslušníky jeho rodiny v případě jeho úmrtí a že mu může býti dána výpověď jen podle ustanovení § 14 a 21 uvedeného řádu. Procesní soud své stolice ponechal výpověď v platnosti. **D ů v o d y:** Vlastníkem domu, v němž jest vypovídán byt, je čsl. stát, který přiznal družstvu státních a jiných veřejných zaměstnanců, jehož členem jest žalovaný, jen právo, by po 15 let navrhovalo pro státní dům (i jiné) nájemníky ze svých členů, pokud jsou státními a jinými veřejnými zaměstnanci. Při tom slíbil, že příslušný státní úřad uzná osobu takto navrženou za nájemníka, bude-li vyhovovati platným předpisům pro přidělování bytů ve

státních domech. Z toho je zřejmo, že si stát vyhradil přijímání nájemníků pro sebe, že se tudíž nevzdal dispozice s byty ve svých domech ve prospěch družstva jak tvrdí žalovaný. O výpovědi nájemníků a o době, na niž smlouva s nimi bude uzavírána, není v dopisu zemské správy politické ze dne 4. března 1927, čís. 19-3502 ai 1927 vůbec zmínky. Ponechala si tudíž žalující strana plnou disposici s byty ve svých domech, jež plyne také z obsahu práva vlastnického (§ 354 obč. zák.), jež jí nesporně přísluší a jež ani smluvně obmezeno nebylo. Žalovanému nepodařilo se prokázati, že v tom směru vzala na sebe státní správa nějaký závazek. Takový závazek nelze vyčítati ani z jednostranného prohlášení zemské správy politické, že ponechá v bytech po 15 let i takové osoby, které přestaly býti státními zaměstnanci odchodem do pense neb u žen ovdověním, vdovy a děti zemřelého státního zaměstnance, což výslovně povoleno bylo jako výhoda pro družstvo za určitých předpokladů, při čemž, pokud jde o otázku výpovědi, vyhradila si státní správa výhradně volnou ruku i proti družstvu, kdyby někteří členové družstva, mající byt ve státních domech, byli třeba z družstva vyloučeni. K uzavření smlouvy nájemní na určitou dobu (15 let) nedošlo vůbec. Žalovaný tvrdí v námitkách, že je oprávněn přidělený byt obývat po 15 let, neuvádí však vůbec, z čeho toto své oprávnění odvozuje, nebylo to prokázáno, ani tvrzeno. Že se v tom směru žalující strana ničeho ze svého vlastnického práva nevzdala a nechtěla se v něm — kromě práva označení nájemníků — ani proti družstvu nijak omezovati, plyne i z výpovědi svědků, kteří potvrdili jako súčasťníci funkcionáři státní správy a družstva, že o aktivních zaměstnancích nic vyjednáváno nebylo a družstvo ohledně nich zvláště nich předpisů nemělo a že o pensionovaných a o členech rodiny zemřelého zaměstnance jednáno bylo jen proto, by zastaveno bylo jejich vypovídání z bytů, jež dříve bylo prováděno. Je prokázána nejen aktivní legitimace žalující strany k výpovědi nájemní smlouvy, nýbrž i její oprávněnost podle § 1116 obč. zák. ve spojení s výpovědním řádem. Určitá doba nájemní není uvedena ani ve smlouvě družstevní ze dne 10. srpna 1927 žalovaným podepsané, jež není smlouvou nájemní, nýbrž jen všeobecným vyzněním o podmínkách, za nichž státní správa byt pronajímá, nehledíc k tomu, že družstvo k uzavření smlouvy nájemní pro žalující stranu nebylo zmocněno, ani oprávněno, stejně jako nemohlo vázati státní správu ani svým zadávacím a nájemním řádem, pokud se mu sama nepodvolila. Že se tak nestalo, plyne z družstevní smlouvy ze dne 10. srpna 1927, podle níž nájemníci ve státních domech podrobeni budou pravidlům o nájmech bytů ve státních budovách, jež platila v době podpisu nebo budoucně budou vydána. Nemohlo na tom býti nic změněno a také nebylo ani vydáním zadávacího a nájemního řádu družstvem, podle jehož § 21, jehož se žalovaná strana dovolává, nehledíc k tomu, že jím, jak již bylo uvedeno, státní správa nemůže býti vázána, má sice člen družstva přijatý do státního domu nárok (ne právo) na byt, ale jen na dobu, po níž státní správa ponechá družstvu právo byty v domech státních pronajímati. Státní správa však

toto právo družstvu vůbec neposkytla, jak již výše bylo uvedeno (jen nominací). Uzavření smlouvy nájemní na určitou dobu nelze vyvoditi ani ze směrnic pro přidělování bytů ve státních obytných domech, předložených žalovanou stranou, ježto jde právě jen o směrnice, tedy interní předpis správní. Soudu nepřisluší právo zkoumati, bylo-li při výpovědi postupováno podle směrnic, zjistil-li, že výpověď byla dána oprávněným orgánem státním, který je k výpovědi oprávněn. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Z obsahu odvolání je patrné, že jde o přezkoumání otázky, zda procesní soud správně vyložil obsah výnosu zemské správy politické v Praze ze dne 4. března 1927, čís. 19-3502 ai 27, jímž byl intimován výnos ministerstva veřejných prací ze dne 2. února 1927, č. j. 5 b-757/3 ai 27/859 a jeho účinky na nájemní poměr žalovaného a na možnost výpovědi z něho. Neboť právě z jeho obsahu snaží se odvolatel dovoditi, že se státní správa vzdala práva k výpovědi i proti aktivním zaměstnancům na 15 let a že tedy v souzeném případě není k výpovědi aktivně oprávněna. Odvolatel se snaží vyložiti onen výnos jako veřejný příslib závazný, an byl družstvem a členy jeho přijat. Takovéto povahy však onen výnos nemá, neboť není přípovědí odměny za výkon nebo výsledek, řízenou nikoli na určité osoby a veřejně oznámenou tak, aby mohl býti uznán neobmezeným počtem osob individuálně neurčených (§ 860 obč. zák.). Výnos ministerský intimovaný zemské správě a od ní sdělený stavebnímu družstvu, postrádá podmínky veřejného příslibu výše uvedené a jsou proto vývody odvolatelovy v tom směru bezpodstatné. Zejména neobsahuje slib odměny, jest řízen určitému subjektu, stavebnímu družstvu, a týká se jen poměru mezi ním a státní správou, vůbec však neupravuje podmínky nájemního poměru žalovaného. I kdyby měl býti obsah výnosu považován za smlouvu ve prospěch osoby třetí ve smyslu § 881 obč. zák., nemohl by žalovaný z něho nic pro sebe vyvozovati. Právo třetí osoby žádati plnění přímo od slibujícího předpokládá především, by tu byl platný slib, že bude plněno třetí osobě, tedy, by mezi smluvníky byla uzavřena individuální smlouva, k níž se připojuje smlouva ve prospěch osob třetích jako vedlejší ujednání. Teprve, je-li tu takový slib, může přijíti v úvahu otázka, má-li třetí osoba právo žádati plnění přímo od slibujícího, a tuto otázku jest posuzovati podle úmluvy, povahy a účelu smlouvy. V souzeném případě je však zřejmo, že se onen výnos žalovaného vůbec netýká. Podle jeho doslovu v odst. 1 ponechává ministerstvo veřejných prací družstvu právo po 16 let navrhovati nájemníky ze svých členů pro byty ve státních domech blíže označených. Podle odst. 2 po 15 let ponechává státní správa v bytech i ty státní a jiné veřejné zaměstnance, kteří sice v době pronájmu bytu povahu takovýchto zaměstnanců měli, ale pozbyli ho odchodem do pense neb u žen ovdověním. V dalším se stanoví pro družstvo podmínka pro tyto výhody, totiž, že se družstvo zaváže, že nájemníky (pensisty, vdovy a pod.), kteří podle platných předpisů pozbyli nároků na ubytování ve státních domech, umístí při nejbližší možnosti v domech nestátních. Již z doslovu výnosu vyplývá

jasně a je také potvrzeno svědky, že se ustanovení odst. 2 výnosu netýká vůbec zaměstnanců aktivních, jak také správně vyložil soud procesní. Neboť výnos nezabývá se vůbec úpravou poměrů těch zaměstnanců, kteří již nájemníky jsou a zároveň jsou v aktivní službě, zejména nezmiňuje se vůbec o výpovědi jejich. Státní správa se jim také k ničemu nezavazuje, nýbrž jen družstvu povoluje určitou výhodu. Nájemního poměru aktivních zaměstnanců se tím vůbec nedotýká. V tom způsobu, jak byl výnos sdělen družstvu, nemohli by jednotlivci vůbec žádných práv z něho pro sebe nabýti. Tím nechtěl stát zajistiti byt zaměstnancům aktivním ani pensionovaným, jak se domnívá odvolatel, nýbrž proti družstvu jen vzdává se na určitou dobu práva trvati na vystěhování těch, kteří charakteru aktivního zaměstnance pozbyli, tedy v podstatě, že nebude pro něho důvodem k výpovědi, když půjde zaměstnanec do pense, nebo manželka jeho ovdoví. Jinak své dispozice neobmezuje a správně dovodil první soud, že se žalovanému nepodařilo prokázati, že stát chtěl nějak omeziti své právo výpovědní proti aktivním zaměstnancům. Je také jeho věcí posouditi, kdy a proti komu práva výpovědi použije, zda a jaké důvody k tomu má. Posuzovati je nenáleží soudu. Žalovaný vůbec ani netvrdil, že se stát proti němu zavázal, že mu dá výpověď jen z důležitých důvodů. Pokud snaží se odvolatel takový závazek dovoditi ze stanov družstva nebo z nájemního a zadávacího řádu, činí tak neprávem, poněvadž stanovy týkají se jen poměrů družstva a členů jeho navzájem, nikoli státu jako pronajímatele a strany v nájemním poměru a jsou tedy v tom směru pro něho nezávazné, nájemní a zadávací řád vztahuje se výslovně jen na byty v domech družstva, kdežto odvolatel má byt v domě státním. Nevydal-li stát řády pro své vlastní domy, jak sám odvolatel uvádí, je jeho výpovědní právo i proti němu vůbec neobmezené a nebylo třeba, by pro výpověď byl uváděn důvod.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jde o rozřešení otázky, zda byla uzavřena mezi státem a stavebním družstvem státních a jiných veřejných zaměstnanců, z. spol. s r. o. smlouva ve prospěch třetího, ve prospěch členů družstva a tedy i ve prospěch žalovaného, podle níž by byl stát členům družstva pronajal ve státních obytných domech byty na 15 let, či zda se pronájem stal na dobu neurčitou s právem státu vypověděti člena družstva z bytu toho kdykoliv v zákonné výpovědní lhůtě. V tom směru zjistily nižší soudy na základě výpovědí svědků, jakož i výnosu ministerstva veřejných prací z 25. května 1925 č. j. 2244 pres. ai 25 a ze dne 2. února 1927 č. j. 5 b-757/3-859 ai 1927, že stát jako vlastník státních obytných domů přiznal družstvu jen právo po 15 let navrhovati státu své členy za nájemníky a slíbil uznati navrženého za nájemníka, vyhoví-li zákonným předpisům. Z toho je zřejmo, že se čs. stát nevzdal ve prospěch družstva práva volně nakládati s byty ve státních domech a že

tudíž je oprávněn byty ty pronajímati a vypovídati, z čehož plyne, že mu žalovaný neprávem upírá aktivní legitimaci k žalobě. Pokud žalovaný tvrdí v námitkách proti výpovědi, že smlouva nájemní byla uzavřena na 15 let, pokud se týče, že se stát vzdal práva vypověděti nájemní poměr po 15 let, nemá ani tu pravdu. Žalovanému nepodařilo se v té příčině prokázat uzavření smlouvy takové mezi státem a družstvem a, není-li tu této smlouvy, nemůže si činiti nárok z této domnělé smlouvy, uzavřené prý v jeho prospěch podle § 881 druhý odstavec obč. zák. Obsah intimátu zemské správy politické ze dne 4. března 1927 č. 19-3502 ai 1927 příl. B), jímž byl sdělen družstvu výnos ministerstva veřejných prací ze dne 2. února 1927 č. 5 b-757/3-859 ai 1927, zdál by se sice nasvědčovat tvrzení žalovaného, neboť mezi výhodami, jež stát vyhrazuje družstvu, uvádí pod bodem 2., že státní správa ponechá po 15 let v bytech i ty státní a jiné veřejné zaměstnance, kteří sice měli v době pronájmu bytu charakter takovýchto zaměstnanců, ale odchodem do pense neb u žen ovdověním ho pozbyli, a pod bodem 3, že po dobu vpředu uvedenou státní správa ponechá v bytě i vdovu, jakož i rodiče a děti zemřelého státního zaměstnance, bytu nemající. Z těchto ustanovení výnosu by se zdálo vyplývat, že přísluší-li právo nájemné po 15 let státnímu zaměstnanci danému na odpočinek, vdově, dětem a rodičům zemřelého státního zaměstnance, tím spíše musí příslušet aktivnímu státnímu nebo veřejnému zaměstnanci, když stát právě pro aktivní státní zaměstnance státní obytné domy postavil. Těmž názoru by nasvědčoval i poslední odstavec výnosu, kde se mluví jenom o výpovědi z bytů těm členům družstva, kteří budou z družstva vyloučeni, kdežto o výpovědi členům družstva, pokud jsou aktivními státními nebo veřejnými zaměstnanci, se zmínka nečiní. Nižší soudy zjistily však na základě výpovědi svědků, že se mezi družstvem a státem nevyjednávalo o zastavení vypovídání aktivních státních zaměstnanců, nýbrž jen o zastavení výpovědi zaměstnancům p e n s i o n o v a n ý m a členům rodiny zaměstnanců zemřelých. Nekonalo-li se však v y j e d n á v á n í ve prospěch aktivních státních zaměstnanců v příčině jejich vypovídání z bytů, nemohla ohledně nich býti uzavřena mezi státem a družstvem s m l o u v a ve prospěch jich jako osob třetích (§ 881 obč. zák.). Není-li zde tudíž individuální smlouvy mezi státem a d r u ž s t v e m jako smluvníky, nebyla uzavřena ani smlouva ve prospěch t ř e t í o s o b y, státních zaměstnanců a žalovaného, která by se připojovala jako vedlejší ujednání ke smlouvě smluvníků (rozh. 7816 sb. n. s.). Tím je však odňata půda vývodům dovolatelovým, činěným z výnosu svrchu zmíněného. Není-li zde smlouvy ve prospěch žalovaného, nepřislouší mu ani nárok z domnělé smlouvy té, jež uplatnil námitkami proti výpovědi.

Čís. 12449.

Chtěl-li do sporu veřejné obchodní společnosti místo společnosti vstoupiti jeden ze společníků vzhledem k prohlášení druhého společníka, že mu následkem likvidace společného podniku předává do

úplného vlastnictví zažalovanou pohledávku, bylo k tomu třeba především souhlasu žalující společnosti. Byl-li na jmění postoupivšího společníka vyhlášen konkurs, bylo po případě třeba i souhlasu správce konkursní podstaty.

Svolení odpůrce ke vstupu nabyvatele věci nebo pohledávky ve spor (§ 234 c. ř. s.) může se státi i mlčky, zejména způsobem uvedeným v druhém odstavci § 235 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 16. března 1933, R II 66/33.)

Spor proti žalovanému vedla původně veřejná obchodní společnost Jan M. a Ludvík H. Tato veřejná obchodní společnost byla zlikvidována, ježto se jeden z veřejných společníků (Jan M.) ocitl v konkursu, spor, o nějž tu jde, byl ponechán v klidu, načež Ludvík H. prohlásil, že vstupuje do sporu sám. Soud první stolice nepřipustil změnu v osobě žalobce Ludvíka H-a s tím, že řízení zůstává nadále v klidu. R e k u r s n í s o u d připustil změnu žaloby a uložil prvnímu soudu, by ve sporu dále jednal a znovu rozhodl. D ů v o d y: Upadnutím jednoho ze společníků do konkursu zanikla společnost Jan M. a Ludvík H., která původně žalobu podala, a na jejíž místo, pokud se týče zažalované pohledávky, nastoupil vzhledem k prohlášení ze dne 15. září 1930 Ludvík H., který již dříve byl ve sporu účasten, ovšem jako společník firmy. Nepřešla tedy zažalovaná pohledávka na osobu novou, ve sporu dříve zcela nezúčastněnou a nejde tedy ani o zcizení pohledávky ve sporu uvedené, nýbrž o změnu žaloby v tom směru, že místo původní společnosti na straně žalující zůstává žalobcem jeden ze dvou dříve zúčastněných společníků. Žalovaný o žalobě takto změněné projednával při roku dne 23. září 1932, nic proti změně nenamítaje, a pokládá se proto jeho souhlas s touto změnou podle § 235 druhý odstavec c. ř. s. za daný. Názor prvního soudu, že prý šlo o zcizení sporné pohledávky, jest právně mylný. Ostatně, i kdyby šlo o zcizení a Ludvík H. měl býti považován za osobu novou na sporu dříve nezúčastněnou, dal žalovaný souhlas k jeho vstupu do sporu již tím, že s ním ve sporu při roku dne 23. září 1932, jak již uvedeno, projednával. Nelze vyčísti z § 234 c. ř. s., že ke vstupu nabyvatele pohledávky do sporu jest potřebí výslovného svolení druhé strany. Ani v tom, že žalovaným při roku dne 23. září 1932 byl namítán proti stěžovateli jako žalobci nedostatek aktivní legitimace, není odpor proti vstupu stěžovatele do sporu, neboť tato námitka není námitkou formální, nýbrž materiálně právní.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze upřítí oprávnění. Žaloba byla podána firmou Stavitel Jan M. a Ludvík H., podnikatelství staveb v Z. Podle výpisu z obchodního rejstříku jde o veřejnou obchodní společnost, jejíž společníci jsou Jan M. a Ludvík H. Ač lze připustiti, že po stránce ma-

teriální jsou nositeli práv a závazků veřejné obchodní společnosti její společníci, nejsou procesuálně společníci stranami ve sporu společnosti (sr. rozh. sb. n. s. čís. 7781). Chce-li teď vstoupiti do sporu jako žalobce Ludvík H. základem prohlášení druhého společníka ze dne 15. září 1930, podle kterého tento vzhledem k likvidaci společného podniku předává do úplného vlastnictví svého společníka Ludvíka H-a pohledávku za žalovaným, nejde o pouhou změnu žaloby po stránce subjektivní ve smyslu § 235 c. ř. s. a nedopadá proto rozhodnutí čís. 8774 sb. n. s., jehož se patrně přidržuje rekursní soud, nýbrž jde o vstup do rozepře po zcizení pohledávky ve spor uvedeně, tedy jde o případ § 234 c. ř. s. Je-li tomu tak, jest však potřebí mimo souhlas žalovaného především i souhlasu žalující společnosti k tomu, by společník Ludvík H. vstoupil do sporu jako žalující strana místo ní (srovnej komentář Neumannův k § 234 c. ř. s.). Nebylo však ani tvrzeno, že žalující společnost projevila s tím svůj souhlas. Jak vyplývá z obchodního rejstříku, byl na jmění společníka Jana M-a dne 8. dubna 1931 uvalen konkurs. Tím zanikla žalující společnost podle čl. 123 čís. 3 obch. zákona a nastala podle čl. 133 obch. zák. likvidace společnosti, nebylo-li snad něco jiného ujednáno. Jako likvidátoři jsou povoláni podle tohoto místa zákonného všichni společníci nebo jejich zástupcové, nenastala-li výjimka tam vytčená. Bylo by proto po případě potřebí také souhlasu správce konkursní podstaty Jana M-a, a nesejde na tom, že Jan M. již před uvalením konkursu postoupil svůj podíl na zažalované pohledávce společníku H-ovi, neboť ve sporu uplatňovala tuto pohledávku společnost. Pokud tudíž společník Ludvík H. nevykáže také řečený souhlas, není oprávněn vstoupiti jako strana do sporu. Přisvědčiti ovšem sluší názoru rekursního soudu, že svolení ke vstupu nabyvatele věci nebo pohledávky ve spor uvedené podle § 234 c. ř. s. může se státi i mlčky, zejména způsobem uvedeným v druhém odstavci § 235 c. ř. s. Že by se svolení muselo státi výslovně, zákon v § 234 c. ř. s. nežadá; platí tudíž i zde obecný předpis § 863 obč. zák., podle něhož lze vůli projevit i činem konkludentním. Takovým činem žalovaného, podle něhož nelze rozumně pochybovati o tom, že žalovaný dal svolení ke vstupu Ludvíka H-a jako hlavní strany, byla by okolnost, že se dne 23. září 1932 se žalobcem bez ohrazení pustil do sporu ve věci hlavní. Poněvadž však Ludvík H. nebyl oprávněn bez svolení zástupců likvidující společnosti do sporu vstoupiti, bylo dovolacímu rekursu již z této příčiny vyhověti a rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 12450.

Osoba svéprávnosti úplně zbavená, pokud toto zbavení svéprávnosti trvá, není způsobilá uzavřít manželský sňatek, a to ani ve světlých okamžicích ani, když ozdravěla.

Osobě úplně zbavené svéprávnosti nelze přičítati vinu na uzavření sňatku (§§ 95, 96 obč. zák.).

Pokračování v manželství, má-li býti mlčky projevěným zřeknutím se práva uplatňovati neplatnost manželství, předpokládá plnou způsobilost k právním jednáním.

Ustanovením § 28 rozl. zák. nebyla zavedena určitá náležitost pro oprávnění k žalobě, nýbrž stanovena jen všeobecná a přibližná směrnice, která přesného vybudování došla v §§ 95 a 96 obč. zák.

(Rozh. ze dne 16. března 1933, R II 78/33.)

Žalobce domáhal se neplatnosti manželství, uzavřeného dne 20. června 1927 se žalovanou, a to z viny žalované. Jako důvod neplatnosti manželství uvedl, že si, ač byl usnesením ze dne 9. prosince 1925 zbaven pro duševní chorobu úplně svéprávnosti, ke sňatku nevyžádal svolení opatrovnického soudu. Procesní soud první stolice uznal manželství neplatným z viny žalované manželky. Důvody: Jest zjištěno, že žalobce byl usnesením ze dne 9. prosince 1925 pro duševní chorobu úplně zbaven svéprávnosti. V důsledku toho byl podle § 3 čís. nař. ze dne 28. června 1916 čís. 207 ř. zák. ohledně své způsobilosti k jednání na roveň postaven dítěti před dovršením 7. roku věku, a podle § 49 obč. zák. tedy nezpůsobilý samostatně uzavřít platný sňatek. Podle sdělení opatrovnického soudu nebylo uzavření sňatku ani dodatečně, po zahájení souzeného sporu, opatrovnickým soudem schváleno, a nabylo v tomto ohledu vydané usnesení opatrovnického soudu již moci práva. Je tedy sňatek stran neplatný, a bylo tudíž k návrhu žalobcovu na jeho neplatnost rozsudkem uznati. Co se týče viny na neplatnosti manželství, nelze žalobci, který, jak uvedeno, byl již tehdy úplně zbaven svéprávnosti, přirozeně na tom přičítati vinu; ohledně žalované je však zjištěno, že o žalobcově duševní chorobě věděla, že žalobce navštěvovala před jejich sňatkem v ústavu pro choromyslné, a že František B. ji ještě dokonce výslovně upozorňoval, že záležitost ohledně zamýšleného sňatku by si museli nejprve vyřídit u opatrovnického soudu. Nedbala-li toho žalovaná přes to vše, jest za to míti, že, jako osoba duševně zdravá a přičetná, nese vinu na neplatnosti sňatku, a proto soud uznal na její vinu. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomocí, dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Jest třeba rozeznávati neplatnost manželství pro duševní chorobu (§ 48 obč. zák.), t. j. neplatnost pro úplnou nezpůsobilost k právním jednáním, kteroužto překážku dispensí aniž jinak nelze odstraniti, od neplatnosti manželství pro nedostatek přivolení opatrovnického soudu v případě zbavení svéprávnosti (§ 49 obč. zák.), v kterémžto případě se přivolením opatrovnického soudu k uzavření manželství odstraňuje jen překážka nedostávajícího se přivolení zákonného zástupce, nikoliv však překážka duševní choroby, kteroužto, brání-li uzavření manželství, žádným způsobem odstraniti nelze. Jisto jest, že žalobce určitě uplatňoval jako důvod neplatnosti manželství uzavřeného s žalovanou jen nedostatek soudního přivolení. Dokázal pak nejen tuto překážku, nýbrž i to, že opatrovnický

soud ani dodatečně k jeho sňatku svolení nedal. Také by takovýto souhlas soudu neměl smyslu, vadila-li platnosti manželství duševní choroba žalobcova, šilenství. Za tohoto stavu věci může býti spor jen o to, je-li žalobce oprávněn domáhati se vyrčení neplatnosti svého manželství a koho stíhá vina na uzavření tohoto manželství. Podle § 96 obč. zák. může totiž uplatňovati neplatnost manželství, jemuž vadí překážka soukromoprávní, jen manžel bezvinný a podle § 28 rozl. zákona osoba, jež ve svých právech uzavřením neplatného manželství byla zkrácena. Jest samozřejmé, že i žalobce bylo by lze považovati za zkrácena uzavřením neplatného manželství na př. vzhledem k alimentacním závazkům k manželce nebo povšechně proto, že uzavřel manželství přes právní překážku v cestě mu stojící. Odvolatelka správně vytyká, že žalobce ve smyslu § 28 rozl. zák. ani netvrdil, že byl ve svých právech zkrácen, pročez bylo napadený rozsudek zrušiti podle § 496 čís. 2 c. ř. s., poněvadž tím, že procesní soud se s touto okolností nezabýval, bylo zamezeno řádné posouzení rozepře. Podle § 96 obč. zák. bylo dále zkoumati, zdali žalobce s hlediska §§ 95, 96 obč. zák. jest bez viny. Vždyť netvrdil — alespoň neučinil tak způsobem každou pochybnost vylučujícím — že se domáhá neplatnosti manželství i pro duševní chorobu (šilenství) a z moci úřední k této překážce soud procesní nebyl oprávněn přihlížeti (§ 28 zák. rozlukového). V té příčině by bylo přihlížeti jednak k ustanovení § 95 obč. zák., jenž nařizuje, že manžel zamlčevší, že pro překážku nedostatku soudního přivolení platné manželství uzavřiti nemůže, není oprávněn platnost takového manželství popírati, a dále bylo přihlížeti k ustanovení § 96 obč. zák., podle něhož i manžel bezvinný pozbývá práva platnost manželství popírati, když, nabyv vědomosti o překážce manželské, v manželství pokračoval. Posléze přijde v úvahu i § 3 řádu o zbav. svépr., podle něhož osoba svéprávnosti zbavená jest na roveň postavena dítěti pod sedm let, jemuž se pro nedostatek vůle právně rozhodné vina nepřičítá. Procesní soud se spokojil s tím, že vyslovil v souhlasu se žalobcovým tvrzením, že žalobce byl v době uzavření neplatného manželství úplně zbaven svéprávnosti a že ho tudíž vina nestíhá. Odvolací soud jest toho názoru, že ta okolnost, že žalobce byl v době uzavření manželství úplně zbaven svéprávnosti, ač má v zápětí úplnou nezpůsobilost žalobce k právním činům ve smyslu soukromoprávním, nevylučuje naprosto možnost přičítati mu jeho případné zavinění na uzavření neplatného manželství a že musí býti teprve zjištěno, zda žalobce v době uzavření manželství skutečně byl na duchu chorý. (Srov. zejména § 1310 obč. zák., jenž ovšem v jiné kapitole obč. zákona praví... uváživ okolnost, zdali škůdcovi, třebaž obyčejně nebývá při rozumu, v tom určitém případě přece jen nelze zavinění přičítati...) Ke zrušení zbavení svéprávnosti dochází totiž pravidelně teprve delší dobu po uzdravení osoby svéprávnosti zbavené, takže nastává, že osoba svéprávnosti zbavená, ačkoliv jest již duševně zdravá, přece ještě zůstává svéprávnosti zbavena a jest tedy ve své způsobilosti k právním činům omezena nebo jí úplně zbavena, třebaže již její duševní stav by toho nevyžadoval. Manželství

takové osoby, uzavřenému v tomto období, ovšem bude vaditi nedostatek způsobilosti k právním činům a nedostatek soudního přivolení podle § 49 obč. zák., avšak nelze říci, že manželství tomu bude na překážku i duševní choroba podle § 48 obč. zák. Nebyl-li však žalobce v čas uzavření manželství na duchu chorý, což zjistiti způsobem vyhovujícím § 99 obč. zák. bude dalším úkolem procesního soudu, bude zkoumati, zda přece jen s hlediska §§ 95 a 96 obč. zák. žalobce nestíhá vina, neboť, nebyl-li duševně chorý a byl-li přece úplně zbaven svéprávnosti, nelze za to míti, že jeho vůle byla úplně právně nezávažná. Tento názor by totiž nebylo lze srovnati s §§ 95, 96 obč. zák., z nichž zejména § 95 obč. zák. zamlčení překážky nedostatku soudního přivolení stíhá odnětím práva manžela, jenž tuto překážku zamlčel, platnost manželství popírati. Názor tento jest dále ve shodě s § 507 tr. zák. (trestnost toho, kdo uzavřel neplatné manželství zatajiv povědomou mu právní překážku) a s § 2 písm. a) tr. zák., jenž za důvod trestnost vylučující považuje naprosté chybění rozumu, nikoliv stav úplného zbavení svéprávnosti. Kdyby zákonodárce oba tyto pojmy, z nichž jeden je pojmem lékařským a druhý pojmem právnickým, stotožňovati zamýšlel, byl by to jistě vyjádřil při vydání řádu o zbavení svéprávnosti, což se však nestalo. Srovnej též shora již vzpomenutý a z části citovaný § 1310 obč. zák. Stejně se uznává i v literatuře, že pro otázku přičetnosti je případné zbavení svéprávnosti bez významu (Ehrenzweig, System 1928, díl I. str. 167, 168). Musí proto procesní soud zjistiti také ony okolnosti, na které poukazuje §§ 95 a 96 obč. zák., jež mohou míti význam, kdyby bylo zjištěno, že žalobce v době uzavření sňatku již na duchu chorý nebyl, neb alespoň ne v té míře, že by to bylo překážkou manželství podle § 48 obč. zák. Při tom bude přihlížeti také k opačným tvrzením odvolatelky, jež tvrdí, že od června 1927 je žalobcova duševní činnost normální a že je z choroby vyhojen. Tuto okolnost nelze považovati za novotu nepřípustnou ve smyslu § 482 c. ř. s., neboť i žalobce tvrdil, že v roce 1927, tedy v roce, kdy uzavřel neplatné manželství se žalovanou, byl propuštěn z ústavu choromyslných na revers svého otce. Procesní soud se ovšem nepokusil o vyjasnění tohoto tvrzení dle § 182 c. ř. s., není však vyloučeno, že žalobce chtěl tím uplatňovati také důvod neplatnosti manželství pro překážku duševní choroby, a pak v odvolání uvedeně tvrzení odvolatelky není novotou, neboť se vztahuje k důvodu neplatnosti v prvé stolici uplatňovanému a nemůže tedy býti hledíc k oficiosnímu rázu řízení o neplatnost manželství, čítajíc k němu i odvolací a dovolací řízení, považováno za novotu. Bude tudíž dále úkolem soudu prvního, by zjednal jasno, zda žalobce zamýšlel oním tvrzením uplatňovati překážku manželství pro duševní chorobu, či zdali oním tvrzením chtěl jen na pravou míru přivésti tvrzení strany žalované, že ona to byla, jež podepsala revers, na jehož základě byl žalobce propuštěn z ústavu choromyslných. Teprve po doplnění ve směrech shora uvedených bude lze spolehlivě rozřešiti otázku aktivní legitimace žalobcovy a také otázky viny na uzavření neplatného manželství, již se procesní soud musí zabývati vždy, třebaž strany návrh v tom směru

neučinily, jakž nařizuje § 11 nař. min. sprav. ze dne 9. prosince 1897 č. 283 ř. zák., který odvolatelka také sice cituje, avšak nesprávně vykládá. Teprve po zjištění shora uvedených okolností bude vzít v úvahu i svědectví bývalého opatrovníka žalobcova, jenž udal, že žalobci říkal, že se bez povolení soudu oženiti nemůže. Za tohoto stavu věci však nemá významu zabývat se touto svědeckou výpovědí, aniž dalšími okolnostmi uvedenými k odůvodnění odvolacího důvodu nesprávného ocenění důkazů. V tomto období rozepře jest také otázka dodatečného souhlasu opatrovníckého soudu nerozhodná, neboť, byl-li žalobce v době uzavření sňatku na duchu chorý, pak ani tento dodatečný souhlas opatrovníckého soudu nemohl by odstraniti překážku duševní choroby vadící platnosti manželství. Není také kusostí řízení, že procesní soud nepřihlížel k tomu, že okresní soud usnesením ze dne 20. ledna 1928 úplně zbavení svéprávnosti žalobce změnil na částečné zbavení svéprávnosti. Tato okolnost totiž rovněž neodstraňuje z cesty překážku duševní choroby, ba ani překážku nedostávajícího se soudního přivolení, nýbrž mohla by jen míti v zápětí, že žalobce teď (opatřiv si ovšem přivolení zákonného zástupce a opatrovníckého soudu) mohl by uzavřítí platné manželství.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil spor odvolacímu soudu, by o něm dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud dospívá k úsudku o tom, že řízení jest neúplně a potřebuje doplnění, poněvadž má za pochybné, zdali žalující strana uplatňovala jako důvod neplatnosti manželství vedle nedostatku soudního přivolení ke sňatku žalobcově též duševní chorobu, a poněvadž vychází z právního názoru, že bylo třeba, by žalobce tvrdil a dokázal, že byl ve svých právech zkrácen a že pro neplatnost manželství z důvodu duševní choroby jakož i pro otázku protiprávnosti jednání žalobcova podle § 95 obč. zák. nebo bezvinnosti jeho po rozumu § 96 obč. zák. nestačí, že žalobce byl v době uzavření sňatku úplně zbaven svéprávnosti, nýbrž že jest přes to v souzeném sporu zjistiti, zdali žalobce v době té byl skutečně duševně chorý nebo nebyl-li jím aspoň v té míře, že by choroba tvořila překážku manželství podle § 48 obč. zák. Než ze žaloby jest patrné, že žalobce uplatňoval důvod neplatnosti manželství podle § 48 obč. zák. z důvodu duševní choroby a nikoli podle § 49 obč. zák., tvrdil, že byl úplně zbaven svéprávnosti a tím postaven ve smyslu ustanovení obecného občanského zákona na roveň dítěti a přes to uzavřel dne 20. června 1927 sňatek bez přivolení opatrovníckého soudu, jehož prý bylo ke sňatku potřebí. Tuto poslední okolnost žalobce uvádí zřejmě proto, že jest názoru — ovšem nesprávného — že osoba úplně zbavená svéprávnosti může v manželství vejíti se svolením soudu a že předpokladem jeho neplatnosti jest nejen zbavení svéprávnosti o sobě, nýbrž i nedostatek soudního svolení ke sňatku. Než tento názor nemění nic na tom, že se žalobce pro žalobní nárok dovolával úplného zbavení

svéprávnosti. Nad to se v žalobě dovolával ve příčině tvrzeného zbavení svéprávnosti i na spisy opatrovníckého soudu, z nichž jde a soud první zjistil, že žalobce byl úplně zbaven svéprávnosti pro duševní chorobu, a jasně na svou duševní chorobu ukazoval tvrzením před soudem procesním, že byl propuštěn z ústavu choromyslných. K opatrovníckému spisu nižší soudy musily přihlídnouti podle zásady vyšetřovací ovládnutí řízení o neplatnost manželství (§ 14 dvorního dekretu ze dne 23. srpna 1819, č. 1595 sb. z. s. a § 10 nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 9. prosince 1897, č. 283 ř. zák.). Podle ustanovení § 68 řádu o zbavení svéprávnosti však úplné zbavení svéprávnosti rovná se opatrovnictví, jež před účinností řečeného řádu bylo na něho uvaleno pro duševní chorobu uvedenou v § 48 obč. zák. Nejvyšší soud vyložil již ve svém rozhodnutí č. 1536 sb. n. s., že osoba svéprávnosti úplně zbavená, pokud toto zbavení svéprávnosti trvá, jest nezpůsobilá uzavřítí sňatek manželský, a to i ve světlých okamžicích nebo když ozdravěla. K uvarování opakování odkazuje se na uvedené rozhodnutí. Mylné jest tedy mínění dovolacího soudu, že úplně zbavení svéprávnosti o sobě k důvodu neplatnosti podle § 48 obč. zák. nestačí a že třeba zjistiti, zdali v době sňatku žalobce byl skutečně duševně chorý a v jaké míře. Totéž platí i ve příčině otázky, zdali žalobce nemá vinu na uzavření neplatného manželství (§ 95 obč. zák.), neboť osobě úplně zbavené svéprávnosti, jež jest k jednání úplně nezpůsobilou a ani činy bezprávnými zavazovati se nemůže (§ 3 řádu o zbavení svéprávnosti, § 865 a 248 obč. zák.), zavinění na uzavření manželství přičítati nelze; výjimečné ustanovení § 1308 a 1310 obč. zák. nelze rozšiřovati na souzený případ. Oprávnění žalobcovo uplatňovati neplatnost manželství podle § 48 obč. zák. není vyloučeno ani pokračováním v manželství (§ 96 obč. zák.). Pokračování to jest mlčky projeveným zřeknutím se práva uplatňovati neplatnost a k tomu vyžaduje se plně způsobilosti k právním jednáním. Ustanovení § 95 obč. zák. netýká se případů neplatnosti manželství podle § 48 obč. zák. Není rovněž třeba se zřetelem na § 28 zákona rozlukového doplnění v tom směru, zda byl žalobce uzavřením neplatného manželství ve svých právech zkrácen. Ustanovení toto převzato bylo z § 94 obč. zák., který byl § 25 zákona rozlukového zrušen. Ustanovení to nezavádí však určitou náležitost pro legitimaci k žalobě, nýbrž stanoví jen všeobecnou a přibližnou směrnici, která přesného vybudování došla v § 95 a 96 obč. zák. Ostatně zkrácení ve právech žalobcových záleží v tom, že by byl povinen pokračovati v manželství založeném na neplatném právním jednání. Podle toho, co uvedeno, není třeba doplnění řízení napadeným usnesením požadovaného a bylo uznati, jak se stalo.

Čís. 12451.

Informaci vyžádanou od peněžního ústavu o majetkových, osobních a úvěrových poměrech zákazníka jest posouditi jako celek a nelze ji dělití na úsudky a na objektivní skutečnosti.

Nežádal-li o informaci zájemce sám, nýbrž jiný peněžní ústav za něho, nezminiv se o tom, že jedná jménem zájemníka, není mezi zájemníkem a peněžním ústavem, podávším informaci, smluvního poměru ve smyslu § 1300 obč. zák. a zájemník nemůže, byla-li informace nesprávná, nárok na náhradu škody opírat ani o § 1295 obč. zák., nevěděl-li peněžní ústav, podavší informaci, že informace jest určena pro něho.

(Rozh. ze dne 16. března 1933, Rv II 876/31.)

Žalobce požádal záložnu v J., aby si vyžádala u záložny v A. přesnou zprávu o majetkových poměrech Hugona B-a. Dostav tímto způsobem příznivou informaci o majetkových poměrech B-ových, prodal mu žalobce dříví. O jmění B-ově bylo napotom zahájeno vyrovnací řízení a posléze byl na ně uvalen úpadek. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na záložně v A. náhrady škody, již utrpěl nesprávnou informací o majetkových poměrech B-ových. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Jest zjištěno, že se žalobce, ježto poměry Hugona B-a mu nebyly známé, musil dotazovati po jeho spolehlivých finančních poměrech, jeho schopnosti ku placení a jeho úvěrové hodnotě; že požádal záložnu v J., aby si vyžádala u žalované záložny podle možnosti přesnou zprávu v tomto směru, což záložna učinila. Udělila pak žalovaná strana záložně v J. dopisem ze dne 5. srpna 1929 návštějí toho obsahu, že Hugo B. jest majitelem domu v ceně asi 70.000 Kč, že dům je zatížen, jakž v dopisu uvedeno, že má sklad zboží v ceně asi 200.000 Kč, při čemž se pohledávky a dluhy 40.000 Kč vzájemně asi zdvihají, že je příčinnivým, zdatným, solidním mužem a dobrým platitelem atd. Již na první pohled je tedy patřno, že v souzeném případě nikterak nebylo vyžádáno jen sdělení objektivních skutečností a že také nejen takové skutečnosti byly označeny, nýbrž, že i u dotazujícího i u odpovídajícího šlo o ocenění určitých okolností, o posouzení Hugona B-a na jejich základě, tedy o subjektivní úsudek. Netřeba proto řešiti otázku, zda všeobecně nesprávnou zprávu jest na roveň postavit špatné radě, poněvadž aspoň v souzeném případě podle toho, co zjištěno, o této totožnosti nemůže býti pochyby. Tomu-li tak, bylo správně použito ustanovení § 1300 obč. zák. obsahujícího dva případy: a) že znalec, který je k udělení rady zavázán »za odměnu«, t. j. na základě smlouvy (viz sb. n. s. 7474) dal špatnou radu, b) že porada byla kýmkoli udělena mimo smluvní poměr. Jen v onom případě stanoveno ručení za nedopatření, kdežto jinak ručení za špatnou radu obmezeno na škodu poradcem úmyslně způsobenou. V souzeném případě nebylo ani tvrzeno, že žalovaná strana k udělení informace, o níž jde, byla podle smlouvy zavázána, a je nesporno, že rada byla poskytnuta bez odměny, jen z ochoty, a proto mohl by žalující náhradu jen tehdy požadovati, kdyby dokázal, že objektivně nesprávná zpráva byla poskytnuta »vědomě«, t. j. ač poradce tuto nesprávnost znal, s vědomím této nesprávnosti.

Nepostačilo by, že žalovaná při obyčejné opatrnosti nesprávnost musela seznati, že tedy jednala nedbale. Avšak ani tento důkaz o sobě v souzeném případě by nevystačil, ježto »rada« žalovanou stranou nebyla udělena žalujícímu, nýbrž záložně v J., jež, jak z přednesu žalobcova vysvítá, a ostatně je nepopřeno, se jen na prosbu žalujícího obrátila na žalovanou stranu, ničím nedávši na jevo, že jedná jeho jménem jako jeho zmocnitelka. Dle § 1300 obč. zák. ručí však rádce za způsobenou škodu jen tomu, komu poradil (arg. »dem anderen«), a tato náhrada je tedy zřetelně omezena na poměr poradce k tomu, komu rada byla udělena. V souzeném případě stalo se tak mezi žalovanou a záložnou v J., takže žalobce jako osoba »třetí« k žádosti o náhradu proti žalované ani není oprávněn. U žalujícího mohlo by se jednati jen o nepřímou škodu, t. j. takovou, již utrpěl následkem špatné rady, udělené žalovanou buď úmyslně, buď z nedbalosti záložně v J., tedy osobě od něho odlišné, a ručení za takové nepřímé škody jest jen uznati v případech, kde to zákon výslovně ustanovuje, všeobecnou povinnost k náhradě takových nepřímých škod nelze ani vyvozovati ze všeobecných zásad o náhradě škody. Co se špatné rady týče, obsahuje však občanský zákonník speciální normu a podle této normy, jak již doličeno, může se jen ten, komu špatná rada byla udělena, domáhati náhrady na tom, kdo mu špatně poradil. Odvolací soud sdílí ostatně názor prvního soudu, že zpráva, o níž jde, nebyla učiněna »vědomě« a přejímá dotyčné zjištění prvního soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y.

Odvolací soud právem posuzoval skutkový děj, jak jej v úvodu svého odůvodnění uvádí, s hlediska § 1300 obč. zák. Šlo o vyžádanou bezplatnou informaci od žalované jako od peněžního ústavu o majetkových, osobních a úvěrových poměrech Hugona B-a, které chtěl žalobce použiti pro své obchodní spojení. Takovou informaci jest posouditi jako celek a nelze ji děliti — jak to činí dovolatel — na úsudky a objektivní skutečnosti. Protože pak podle zjištění nežádal o informaci žalobce, nýbrž j-ská záložna, aniž se zmínila o tom, že jedná jménem žalobcovým, právem usoudil odvolací soud, že mezi žalobcem a žalovanou není smluvního poměru ve smyslu § 1300 obč. zák. Žalobce nemůže však svůj nárok opírat ani o § 1295 obč. zák., čemuž brání jednak podřadění případu pod ustanovení § 1300 obč. zák., jednak okolnost, že žalobce ani netvrdil, že by byla žalovaná věděla, že ona informace je určena pro žalobce; také s hlediska § 1295 obč. zák. ona informace je určena pro žalobce; také s hlediska § 1295 obč. zák. musil by žalobce dokázati, že tomu tak bylo a že jej žalovaná chtěla uvésti v omyl a tím jej poškoditi. Jinak je žalobce, jak správně uvedl odvolací soud, osobou třetí, na smlouvě nezúčastněnou, a utrpěl-li skutečné škodu, šlo by vůči žalované o škodu nepřímou, za kterou by neručila. Žalobce sám nejednal dosti opatrně, omezil-li se na informaci žalované; ačkoli sám žádného nákladu neučinil a nic nepodnikl, aby

— aspoň pokud to bylo možno — z vlastního názoru poměry B-ovy poznal, anebo si aspoň správnost informace ověřil, přesunul práci na žalovanou a chce na ni přesunouti také celé risiko svého podnikání a následky vlastní neopatrnosti. Neprávem žádá, aby žalovaná jeho zájmům bez úplaty věnovala větší pozornost, než jakou jim věnoval sám a osobuje si větší nároky, než by byla mohla činiti podle § 1300 obč. zák. j-ská záložna, která si zprávu vyžádala.

Čís. 12452.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Námítka, že podpis na směnce byl podvodně vylákán, jest námítkou relativní, již nelze uplatňovati proti poctivému majiteli směnky.

(Rozh. ze dne 16. března 1933, Rv II 107/33.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný mimo jiné, že podpis na směnce byl podvodně vylákán. Procesní soud první stolice směnečný platební příkaz ponechal v platnosti mimo jiné z těchto důvodů: Námítka žalovaného, že podpis na sporných směnkách byl podvodným způsobem vylákán, jest námítka nedostatku vůle a možno ji učiniti jen směnečnému věřiteli, který byl podvodu účasten, nebo o něm věděl. Jest i tato námítka žalovaného proti žalobci bezúčinná. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a dodal k důvodům prvního soudu, že ve smyslu § 87 sm. zák. nelze proti žalobci námítky, kterými žalovaný se brání, uplatňovati, jelikož nejde o námítky absolutní, nýbrž relativní, a důkaz, že žalobce při nabytí směnek nebyl dobré víry, žalovaná strana nepodala.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud posoudil věc po právní stránce úplně správně. Obzvláště jest přisvědčiti jeho právnímu názoru, že námítka, že podpis na směnce byl vylákán podvodem, je námítkou relativní, již nelze proto uplatňovati proti poctivému majiteli směnky. Tato zásada jest zastávána též v judikatuře a literatuře a z rozhodnutí, jichž se dovolává žalovaný, jež ostatně ani nedopadají na tento případ, neboť jejich základem byl jiný skutkový děj, nevyplyvá nijak opak (sr. Grünhut, Wechselrecht, I. stránka 326, II. stránka 133 pozn. 5, Rouček, Česl. směneční právo bod 225).

Čís. 12453.

O ocenění břemene výměnku, které má býti vydražitelem převzato jen, pokud bude uhrazeno rozvrhovou podstatou, jest rozhodnutí teprve v řízení rozvrhovém a nemá toto ocenění místa při ustanovení dražebních podmínek, nebylo-li docíleno v tomto směru dohody všech účastníků.

(Rozh. ze dne 17. března 1933, R I 198/33.)

Exekuční soud určil doslov bodu 5. dražebních podmínek v ten způsob, že výměnkářům Františku a Marii D-ovým bude z nejvyššího podání místo naturálního výměnku se započtením do nejvyššího podání vyplacena částka, která bude ustanovena ve sporu Ck II 291/29 vedeném u krajského soudu v H., čímž bude naturální výměnek úplně zapraven a vydražitel sprostěn jeho placení. Rekursní soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že se bod 5 dražebních podmínek s úpravami a s doplňky obsaženými v napadeném usnesení vypouští a že služebnost bydlení Františka, Marie a Josefa D-ových a naturální výměnek manželů Františka a Marie D-ových vtělené pod běžným čís. 50 a 51, 6 a 2 má vydražitel převzít započtením na nejvyšší podání, pokud podle svého pořadí budou uhrazeny rozdělovanou podstatou. Důvody: Zástavní právo za vykonatelné pohledávání vymáhající strany jest vloženo ve vl. čís. 14, 90 a 105 pod běž. čís. 98, 47, 44 pořadí pod C pol. 51, v němž je podle smlouvy postupní ze dne 16. července 1927 vloženo naturální výměnek manželům Františku a Marii D-ovým ve vl. čís. 14 a pod běž. čís. 6 a 2 ve vložkách čís. 90 a 105. Podle toho i vymáhaná pohledávka i výměnek mají stejné pořadí. Hledí-li se k druhé větě prvního odstavce § 150 ex. ř., je tím dána pro souzený případ zásada, že výměnek může býti převzat vydražitelem bez započtení do nejvyššího podání, poněvadž nepředchází vymáhané pohledávce, leda, že by s tím byli prvnější hypotekární věřitelé srozuměni, ale právě jejich souhlas schází, jak je patrné ze zápisu ze dne 27. května 1932. Odhadní hodnota nemovitosti stanovená v dražebních podmínkách a vypočtené z ní nejnižší podání tvoří základ, o něž se lze opřít při vydání dražebního ediktu a při provedení dražby, nejvyšší podání, jehož bude docíleno při dražbě, a výsledek sporu Ck II 291/29 ve spojení s výrokem tohoto usnesení o převzetí výměnku vydražitelem se započtením na nejvyšší podání, bude tvořiti další podklad pro jednání o rozvrhu nejvyššího podání a pro vydání rozvrhového usnesení. Tím jest vyvráceno tvrzení stížnosti vymáhající strany, že bez číselného stanovení úhrady za výměnek již nyní lze rozvrhové řízení a rozvrhové usnesení těžko provést.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Výtka, že rekursní soud neposoudil věc správně, není důvodná. Návrhem, aby do dražebních podmínek bylo poято ustanovení označené blíže v odst. V., domáhali se stěžovatelé, by již v řízení o stanovení dražebních podmínek bylo předsevzato ocenění reálného břemene vý-

měnku, které má býti vydražitelem převzato, jen pokud bude uhrazeno z rozdělované podstaty. Leč, jak vyplývá z ustanovení §§ 211, 214 a zejména 225 ex. ř. jest o ocenění břemene výměnku, které má býti vydražitelem převzato jen, pokud bude uhrazeno rozdělovanou podstatou (§ 150 ex. ř.), rozhodnouti teprve v řízení rozvrhovém podle výsledku odhadu a nemá ocenění to místa při ustanovení dražebních podmínek (Vysvětlivky ze dne 3. prosince 1897 čís. 25.801, Min. věst. čís. 44 při § 163 ex. ř. a Neumann kom. k § 163 ex. ř. strana 577). Rekursní soud tudíž nepochybil s hlediska právního, vypustiv uvedený odstavec (V.) z dražebních podmínek, ano nebylo jinak docíleno v tom směru dohody všech účastníků, tudíž i všech zúčastněných věřitelů (§§ 152 poslední odstavec a 163 ex. ř.).

Čís. 12454.

K zápisu dobrovolného zrušení veřejné obchodní společnosti do rejstříku není třeba svolení berní správy podle § 290 zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. Žádost berní správy, by byl odepřen výmaz firmy veřejné obchodní společnosti pro daňové nedoplatky, nebrání rejstříkovému soudu, by nevyhověl opovědi výmazu, jsou-li splněny ostatní podmínky.

(Rozh. ze dne 17. března 1933, R I 199/33.)

Vyřizuje opověď výmazu firmy veřejné obchodní společnosti z rejstříku uložil rejstříkový soud veřejným společníkům firmy, by se do čtyř týdnů vykážali potvrzením berní správy o tom, že proti výmazu firmy nečiní námitky, jinak že bude návrh na výmaz zamítnut. **Důvody:** Podle § 290 zákona o přímých daních ze dne 15. června 1927 čís. 76 sb. z. a n. a čl. 4 § 290 prováděcího nařízení ze dne 20. prosince 1927 čís. 175 sb. z. a n. jest potřebí k zápisu dobrovolného zrušení podniku zvláštní dani výdělkové podléhajícího, by se podnik vykázal průkazem příslušného vyměřovacího úřadu, že nemá námitek proti zrušení podniku. Zakročující firma se ve své žádosti o výmaz tímto průkazem nevykázala a berní správa na dotaz soudu svolení odepřela vzhledem k daňovým nedoplatkům. Muselo proto zakročující firmě býti uloženo, by svolení berní správy v přiměřené lhůtě prokázala. **Rekursní soud** napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Ke správným stavu věci a zákonům vyhovujícím důvodům napadeného usnesení dodává se jen ještě toto: Podle § 290 zákona ze dne 15. června 1927 čís. 76 sb. z. a n. jest k dobrovolnému zrušení podmětu podrobeného zvláštní dani výdělkové zapotřebí svolení příslušného vyměřovacího úřadu. Z toho následuje, že jen vyměřovací úřad jest povolán k posouzení otázky, zda jde o subjekt podléhající zvláštní dani výdělkové, čili nic, nemůže však tuto otázku řešiti soud. Právem proto uložil rejstříkový soud stěžovatelům, by vykážali potvrzení berní správy o tom, že proti výmazu firmy nečiní námitky.

Nejvyšší soud zrušil usnesení nižších soudů a vrátil věc rejstříkovému soudu, by o opovědi výmazu firmy věcně rozhodl.

Důvody:

Rekurenti napadají usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení prvního soudu, z důvodu neúplnosti řízení a nezákonnosti. Onen důvod není opodstatněn předpisem § 46 (2) zákona ze dne 19. června 1931 č. 100 sb. z. a n., a nelze k němu přihlížeti, nelze však upříti dovolacímu rekursu oprávnění, pokud vytýká napadenému usnesení nezákonnost. Nemůže býti překážkou vyřízení opovědi výmazu firmy veřejné obchodní společnosti, o níž v tomto případě jde, z toho důvodu, že společnost dobrovolně byla zrušena, okolnost, že berní správa k dotazu rejstříkového soudu žádala, by výmaz nebyl povolen, poněvadž firma dluhuje na daňových nedoplatkách 72.727 Kč, a neprávem uložil rejstříkový soud firmě, pokud se týče jejím veřejným společníkům, by se vykážali ve stanovené lhůtě potvrzením berní správy, že nemá námitek proti žádanému výmazu, s odvoláním na předpisy § 290 zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. a čl. 4 § 290 prováděcího nařízení ze dne 20. prosince 1927, čís. 175 sb. z. a n. Prvý soud přehlédl a s ním i rekursní soud potvrdivší jeho usnesení, že v tomto případě jde o výmaz firmy veřejné obchodní společnosti, která podléhá jen v š e o b e c n é dani výdělkové, nikoli zvláštní dani výdělkové, a že se proto na ni nevztahují předpisy § 290 zák. č. 76/27 sb. z. a n. Podle tohoto předpisu se vyžaduje k dobrovolnému zrušení podniku svolení berní správy jen u podniků podléhajících z v l á š t n í dani výdělkové. Otázka, který subjekt podléhá takovéto dani, není ponechána posouzení vyměřovacího úřadu, jak mylně za to má rekursní soud, nýbrž je vyřešena uvedeným zákonem, který v třetí hlavě § 68 v odstavcích I až III vypočítává jednotlivé podniky zvláštní dani výdělkové podléhající, mezi nimiž však veřejná obchodní společnost není uvedena. Tato podléhá všeobecné dani výdělkové, jak vychází na jevo z předpisů §§ 46, 264 čís. 1 téhož zákona, a z prováděcího nařízení k § 46 odst. 1 a 2 (5) čís. 175/27 sb. z. a n. K dobrovolnému zrušení veřejné obchodní společnosti nepředpisuje zákon čís. 76/27 sb. z. a n. svolení berní správy, a o zajištění dávky z majetku podle § 8 zákona čís. 134/20 sb. z. a n. tu nejde. Příčilo by se také zásadě pravdivosti rejstříkové, kdyby měl trvati v rejstříku zápis firmy, jež ve skutečnosti již obchody neprovozuje, poněvadž odhlásila živnost, a odhlášení to bylo živnostenským úřadem vzato na vědomí. Nevyžaduje-li zákon k výmazu takovéto společnosti z rejstříku svolení berní správy, nemůže ani žádost berní správy za odepření výmazu pro daňové nedoplatky rejstříkovému soudu brániti, by nevyhověl opovědi výmazu, jsou-li ostatní předpoklady, a to tím méně, an takovýto výmaz o sobě není s to, by ohrožoval zájmy státu, poněvadž mu za podmínek § 264 čís. 1 zák. čís. 76/27 sb. z. a n. za nedoplatky všeobecné daně výdělkové, předepsané společnosti, ručí společně a nerozdílně její veřejní osobně ručící společníci, nehledíc ani k předpisům čl. 112, 146 a násl. obč. zák. Je proto dovolací rekurs, pokud uplatňuje důvod nezákonnosti, opodstatněn, a bylo napadené usnesení a zároveň i usnesení prvního soudu zrušiti a uložiti rejstříkovému soudu, by věcně vyřídil opověď.

Čís. 12455.

»Předjížděním« jest rozuměti každý pohyb vozidla do předu k vůli předstížení vozidla jedoucího před oním, ať při tom musí nebo nemusí vybočiti ze své jízdní dráhy.

Předjížděné vozidlo není oprávněno podle své libosti určovati, po které straně je má zadní vozidlo předjetí, avšak, neuvolňuje-li místo po předepsané správné straně k průjezdu, neopravňuje to předjíždějící vozidlo, by předjíždělo po nesprávné straně, dokud se nepřesvědčí, že předjížděné vozidlo nabylo vědomost o zadnějším vozidlu a o jeho úmyslu předjetí.

Chtělo-li se předjížděné vozidlo uhnouti ze své jízdní dráhy do leva, bylo povinností jeho řidiče, by se přesvědčil, zda mu nehrozí z toho nebezpečí.

(Rozh. ze dne 17. března 1933, Rv I 2207/31.)

Žalobce jel na kole po silnici v Čechách a to uprostřed silnice. Chtěje se vyhnouti protijedoucímu autu M-ovu, zabočil žalobce do leva, při čemž byl zasažen autem žalovaného, předjíždějícím ho po levé straně, sražen s kola a poraněn. Žalobní nárok na náhradu škody proti majiteli auta a jeho řidiči P-ovi neuznal procesní soud právě s t o l i c e důvodem po právu. D ů v o d y: Soud vzal za prokázáno, že se úraz přihodil na volné přehledné silnici, a to tak, že do auta žalovaného, které jelo podle předpisu na správné straně, žalobce vjel náhlým obratem do leva, při čemž žalobce před tím jel nesprávně uprostřed jízdní dráhy. Jelikož při přehledné silnici určitá maximální rychlost předepsána není, byla rychlost asi 40 km přípustná. Že auto jelo na správné straně jest dokázáno. Že řidič byl pánem svého vozidla vyplývá z toho, že v okamžiku srážky brzdil a silně do leva až k příkopu se vyhnul, což jest potvrzeno svědky. Dle těchto zjištění se druhý žalovaný nedopustil přestupku proti předpisům a proti jízdnímu řádu, naopak žalobce si úraz zavinil sám, jelikož jel uprostřed silnice a náhle do leva uhnul, aniž si uvědomil, zda tato strana jízdní dráhy jest volná. Jelikož jednak jest zjištěno, že druhý žalovaný dal signály, jednak jest prokázáno, že kolo nebylo zachyceno blatníkem auta, nýbrž se srazilo s klikou dveří, neměl soud pochybnosti, že si žalobce sám zavinil úraz, takže žalovaní jsou sprostěni ručení. O d v o l a c í s o u d vyhověl částečně žalobcovu odvolání a uznal žalobní nárok důvodem z polovice po právu. D ů v o d y: Prvý soud nevzal vůbec v úvahu, že žalovaný P. předjížděl žalobce po levé straně, což odporuje silničnímu řádu. Oproti žalobcově vině, která jest v tom, že se žalobce, třebaže neslyšel výstražné znamení, dávané žalovaným P-em, uhýbal na levo, aniž se rozhlédl, zda má jízdu volnou, jest zavinění žalovaného P-a, že předjížděl žalobce po levé straně. Nemůže žalovaného P. omluviti, že na jeho pravé straně jelo proti němu auto M-ovo, neboť za této situace bylo tím více potřebí jeho ostražitosti, která měla směřovati k tomu, jak se žalobce zachová. Vzhledem k předpisu o předjíždění v pravo, mohl žalovaný P. čekati, že žalobce odbočí na levo, by on mohl po jeho pravé straně předjetí, a proto měl jízdu zmírniti, by mohl ihned zasta-

viti, po případě měl po levé straně předjetí teprve, až by mu žalobce dal k tomu znamení. Neučinil-li tak, stihá ho zavinění, neboť se nezachoval tak, jak § 1299 obč. zák. u řidiče auta předpokládá. Odvolací soud má za to, že žalobce i žalovaný P. mají stejným dílem vinu na srážce, a bylo proto uznati právem, jak uvedeno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

D ů v o d y:

Dovolání obou stran opřená jen o dovolací důvod § 503 č. 4 c. ř. s. nejsou důvodná. Žalovaná strana napadá názor odvolacího soudu, že se jí nepodařilo vyvinuti se úplně podle § 2 zákona o provozu silostrojů proto, že předjížděla žalobce po levé straně, a tvrdí, že o předjíždění jde jen tehdy, když vozidlo musí vybočiti ze své jízdní dráhy a objeti přední vozidlo obloukem, by se před ně dostalo do své původní jízdní dráhy. Nelze jí však přisvědčiti, neboť podle obvyčejného významu slova »předjíždění«, jest předjížděním rozuměti každý pohyb vozidla do předu k vůli předstížení vozidla jedoucího před oním, ať při tom musí vybočiti ze své jízdní dráhy, nebo nemusí. To plyne i z účelu silničních řádů. Neboť jsou vydány v zájmu veřejné bezpečnosti a nařizují pravidelně jednotné předjíždění po pravé straně proto, by předjížděné vozidlo vědělo, po které straně má uvolniti místo předjíždějícímu vozidlu. Nebylo-li by tomu tak, bylo by předjížděné vozidlo v pochybnosti, na kterou stranu má uhnouti, čímž by bezpečnost jeho byla ohrožována a byl by mařen účel silničních řádů. Předjížděné vozidlo není ovšem oprávněno podle své libosti určovati, po které straně je má zadní vozidlo předjetí, avšak, neuvolňuje-li místo po předepsané správné straně k průjezdu, neopravňuje to předjíždějící vozidlo, by předjíždělo po nesprávné straně, dokud se nepřesvědčí, že předjížděné vozidlo nabylo vědomost o zadnějším vozidlu a o jeho úmyslu předjetí, což vyžaduje průměrná opatrnost podle §§ 1297 a 1299 obč. zák. To platí i tehdy, kdyby předjíždějící vozidlo nebylo mělo místo po pravé straně k předjetí proto, že žalobce jel středem silnice. A bylo-li to nemožné a nebezpečné pro blížení se protijedoucího auta, měl žalovaný řidič tím spíše si opatrně počínati a s předjížděním sečkati, až protijedoucí auto přejede. A že by tím bylo zabráněno vůbec předjíždění proto, že se prý mezitím mohlo přiblížit druhé protijedoucí auto, jež by obsadilo místo k předjíždění určené, nelze uznati, poněvadž blížení se dalšího auta nebylo ani tvrzeno a poněvadž by, i kdyby tomu tak bylo, nebyl by žalovaný řidič zbaven povinnosti zachovati nutnou opatrnost v řízení silostroje a v zacházení s ním, kterou měl dokonce vzhledem k větší nebezpečnosti ještě zvýšiti. Ale ani žalobci nelze přisvědčiti v tom, že není spoluviněn na úraze. Ovšem, že silniční řád neřizuje jízdu po levé straně silnice, avšak, chtěl-li žalobce uhnouti ze své jízdní dráhy do leva, bylo jeho povinností, by se přesvědčil, zda mu nehrozí z toho nebezpečí. Mohl ovšem předpokládati, že auto ho předjede po pravé straně, avšak, an jel středem silnice a proti němu jelo druhé auto, musil si uvědomiti, že stav je nebezpečnější proto, že pravá strana k přejezdu hrozila býti obsazena protijedoucími autem a snižovala prostor k předjetí. Že by ohlédnutí se bylo nebezpečným, poně-

vadž by byl musil žalobce pustiti jedno řídítka a byl v nebezpečí zejména vzhledem ke spádu silnice, že spadne, nelze všeobecně uznati. Neovládal-li žalobce kolo tak, měl se z opatrnosti přidržovati levé strany silnice, třeba že to silniční řád nepřikazuje, poněvadž v takovém případě to bylo požadavkem nutné opatrnosti.

Čís. 12456.

Ohradil-li se poručník dítěte, žalujícího o zjištění nemanželského otcovství, proti krevní zkoušce, nemohla býti dítěti odebrána krev k novému znaleckému důkazu, nebylo však tím bráněno soudu, by nepřipustil důkaz znaleckým svědkem o důkazu zkouškou krve provedenou jim ve dřívějším sporu téžže stran o zjištění otcovství, jenž byl zrušen pro zmatečnost, ježto žalující dítě nebylo vůbec zastoupeno zákonným zástupcem.

(Rozh. ze dne 17. března 1933, Rv I 2235/31.)

Žalobu o uznání otcovství a o placení výživného oba nižší soudy zamítly.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání, uplatňujíc dovolací důvody podle čis. 2 a 4 § 503 c. ř. s., vytýká mylně jako vadu odvolacího řízení, že prý odvolací soud opřel — stejně jako prvý soud — své rozhodnutí o důkaz krevní zkouškou, provedený v dřívějším sporu značka C II 87/29, v němž však dovolací soud pro zmatečnost zrušil rozsudky nižších soudů i s řízením jim předcházejícím a žalobu odmítl. Než dovolání přezírá, že ve sporu C II 87/29 byla dovolacím soudem zmatečnost shledána jen v tom, že žalobkyně nebyla ve sporném řízení vůbec zastoupena zákonným zástupcem (§ 477 čis. 5 c. ř. s.), nikoli proto, že provedený znalecký důkaz krevní zkouškou byl zmatečný, jak se mylně snaží dovolání doličiti. V souzené věci opřely však nižší soudy svá rozhodnutí jednak o svědeckou výpověď znaleckého svědka docenta MUDra. H-a o skutkových okolnostech, které zjistil při krevní zkoušce, jednak o znalecký posudek MUDra. M-a, vědecky hodnotící zjištěné skutkové výsledky provedeného důkazu rozbořem krvinek podle krevních skupin. Ohradil-li se v tomto sporu poručník jako zákonný zástupce žalobkyně proti nové krevní zkoušce, nemohla ovšem bez jeho souhlasu krev býti žalobkyni odebrána k novému důkazu znaleckému, avšak tím nebylo bráněno soudu, by nepřipustil důkaz znaleckým svědkem o skutkových výsledcích dřívější krevní zkoušky, kterou provedl docent MUDr. H., když mu byla krev dána k vědeckému prozkoumání všemi účastníky. Nižší soudy dovolávajíc se celé jeho svědecké výpovědi, již plně uvěřily — i pokud se týkala zjištěného složení krevních skupin u žalobkyně, její matky a žalovaného založily dále svá rozhodnutí na znaleckém posudku MUDra. M-a, že zjištěný poměr krevních skupin účastníků s jistotou vylučuje možnost, že žalovaný je otcem žalobkyně

a za tohoto stavu věci dospěly ku správnému právnímu závěru, že těmito protidůkazy byla vyvrácena zákonná domněnka § 163 obč. zák. o otcovství žalovaného k žalobkyni.

Čís. 12457.

Ochrany § 6 zákona o ochraně nájemců jsou účastny manželské děti, pokud se (v čase opuštění bytu nájemcem) nemohou samostatně živiti.

Prisluší-li několika nájemníkům podle povahy věci nedílné společné nájemní právo, nelze nájemní poměr zrušiti výpovědí jen proti jednomu z nich.

(Rozh. ze dne 17. března 1933, Rv I 342/33.)

Proti soudní výpovědi z bytu dané majitelem domu Anně J-ové namítla vypovězená, že jde o byt, který sdílela s otcem spolu se svými sourozenci Josefem, Milošem a Jaroslavem J-ovými. Její otec Josef J. tento společný byt opustil, na byt ten, jak strana žalující v soudním smíru ve sporu C VI 1988/30 sama uvedla, vztahuje se ochrana nájemníků, žalovaná jest chráněna ustanovením zákona na ochranu nájemníků (§ 6 odst. (2) cit. zák.), nehledíc k tomu, že shora jmenovaní nájemníci a výpověď jim dána nebyla. Pro její bratři jsou spolunájemníky a výpověď v platnosti, od cesní soud prvě stolice ponechal výpověď v platnosti, od volací soud výpověď zrušil. Důvody: V souzeném případě obě strany uznávají pasivní legitimaci žalované k výpovědi, žalovaná považuje se podal výpověď proti ní z nájemního poměru, žalovaná považuje se rovněž za nájemnici namítajíc jen, že není nájemnicí jen ona, nýbrž že jsou spolunájemníky i její sourozenci. Vzhledem k této námitce jest se zabývatí otázkou, zda a na koho přešla nájemní práva otce Josefa J-a k bytu, z něhož jest dána výpověď. O tom, že jeho byt podléhal ochraně nájemníků, není mezi stranami sporu. Účelem ustanovení § 6 odst. (2) náj. zák. jest chrániti členy nájemníky společné domácnosti, hlavou rodiny opuštěné, ať již stalo se opuštění s úmyslem na trvale odejiti a zrušiti společnou domácnost, nebo jen dočasně bez tohoto úmyslu. »Rodinou« a »příslušníky rodiny« je rozuměti užší kruh členů rodiny závislých hospodářsky na hlavě rodiny nikoliv rodinu ve smyslu § 40 obč. zák., jmenovitě osoby, o jejich výživu i o byt (§ 672 obč. zák.) jest hlava rodiny povinna pečovati podle zákona, jako jsou děti manželské, pokud se nemohou samy živiti, a rodiče, jsou-li v nouzi na hlavu rodiny odkázáni (§ 154 obč. zák.). Jak mezi stranami nesporno, synové Josefa J-a Miloš a Josef v době jeho opuštění bytu mohli se již sami živiti a prvním soudem bylo zjištěno, že i žalovaná byla již před tím zaměstnána a samostatně výdělečně činná. Nelze je tedy považovati za členy rodiny ve smyslu ustanovení § 6 odst. (2) náj. zák. Ale jinak je to u Jaroslava J-a, který byl tehdy 17—18letý a jen zámečnickým učněm. Ten se nemohl samostatně živiti a byl výživou i bytem odkázán na otce jako hlavu rodiny, tedy jejím příslušníkem. Když otec byt opustil, přešla na tohoto syna nájemní práva k bytu podle § 6 odst.

(2) cit. zák., neboť všechny podmínky jeho, společná domácnost a byt, příslušenství k rodině jsou k tomu dány. Že tento syn prohlásil, že v nájmu pokračovati nechce, nebylo vypovídající stranou ani tvrzeno. Tím se stal Jaroslav J. nájemníkem bytu, na nějž se vztahuje zákon o ochraně nájemců, a mohl by z něho býti vypovězen jen podle předpisů tohoto zákona. Poněvadž však i žalovaná po opuštění bytu otcem jest za svého souhlasu považována žalující stranou za nájemnici téhož objektu, je tedy se svým bratrem spolunájemnicí. Práva plynoucí oběma z nájemního poměru přísluší jim společně a nedílně a tento poměr tvoří jednotnou a nedílnou obligaci. Takový poměr s několika osobami jako nájemníky nelze však zrušiti prohlášením, výpovědí jen k jednomu z nich.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ustanovení § 6 zák. o ochr. nájemníků vyložil odvolací soud na souzený případ správně a jsou výtky po této stránce mu činěné neopodstatněné. Podle tohoto zákonného ustanovení přecházejí nájemní práva na příslušníky rodiny nájemníkovy, neprohlásí-li do týdne, že nechtějí pokračovati v nájemním poměru. Že nezl. Jaroslav J. prohlásil, že v nájmu pokračovati nechce, žalobci netvrdili, takže platí o něm zákonná domněnka, že v poměru nájemním pokračoval, a proto jest bezpodstatnou výtkou dovolatelů, že odvolací soud pochybil, nezjistiv, zda nezl. Jaroslav J. konkludentním činem nepřestal býti nájemníkem. Neprávem také vytýká dovolání napadenému rozsudku nesprávné právní posouzení v otázce, že tu jde o nedělitelný poměr nájemní. Jest nesporné, že žalovaná jest považována žalobci po opuštění bytu otcem za nájemnici bytu, ale také jejímu bratru nezl. Jaroslavu J-ovi přísluší k těmto bytu právo nájemní, jak shora bylo dovoděno. Oba jsou tedy ohledně téhož bytu v poměru právním, založeném ne sice na smlouvě, nýbrž na zákoně, a tu podle § 888 obč. zák., jestliže dvě nebo několik osob slíbí někomu totéž právo k téže věci, nebo je od někoho přijmou, jsou i pohledávka, i dluh děleny podle zásad o spoluvlastnictví § 825 a násl. obč. zák. V souzeném případě přísluší podle povahy věci oběma nájemníkům nedílné společné nájemní právo. Správně proto uznal odvolací soud, že takový poměr s více nájemníky nelze zrušiti výpovědí jen proti jednomu z nich, jak se to stalo v souzeném případě.

Čís. 12458.

K rozhodnutí o tom, zda má býti dána obcí v Čechách výpověď z nájemní smlouvy, jest příslušná obecní rada, nikoliv obecní zastupitelstvo.

Stačí, byla-li výpověď k 31. říjnu doručena dne 15. října.

Proti výpovědi a vrácení najatého předmětu nelze započtením uplatňovati nárok na vrácení jistoty.

Proti nároku na zaplacení činže nelze uplatňovati započtením nárok na vrácení jistoty, není-li dosud zjištěno, zda nájemce kromě dlužné činže má i jiné závazky.

(Rozh. ze dne 17. března 1933, Rv I 427/33.)

Žalovaný měl od žalující městské obce v Čechách v pachtu hostinec. Na základě usnesení městské rady navrhla žalující obec, by byl proti žalovanému vydán vyklizovací příkaz ke dni 31. října 1932. Jako důvod vyklizení uváděla obec, že byl žalovaný v prodlení s placením činže. Proti vyklizovacímu příkazu, jenž byl žalovanému doručen dne 15. října 1932, namítl žalovaný mimo jiné: 1. že mu byl vyklizovací příkaz doručen opožděně, 2. že k rozhodnutí o tom, by mu byla dána výpověď, bylo oprávněno jen obecní zastupitelstvo, nikoliv městská rada, 3. že jest sice dlužen činži, avšak že má u žalující obce jistotu, již namítá započtením. Procesní soud prvního stolice ponechal vyklizovací příkaz v platnosti a uvedl k vyvrácení námítky započtení, že jest započtení nepřijatelné, ježto nárok na vyklizení není stejnorodý s nárokem na vrácení jistoty. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Správný jest názor odvolacího soudu, že pro rozhodnutí se k výpovědi nájemní smlouvy jest příslušná městská rada a nikoliv městské zastupitelstvo. Neboť ani § 31 obecního zřízení pro Čechy, ani § 23 čís. 3 obecní finanční novely nezařaduje rozhodnutí o tom do příslušnosti městského zastupitelstva a nelze na to souditi ani úsudkem z opaku z rozhodnutí nejvyššího správního soudu čís. 7232/28 sb. n. spr. s. Naopak vyhrazuje § 31 čís. 1 obec. zřízení pro Čechy zastupitelstvu jen usnesení o tom, má-li býti učiněno opatření co do kmenového jmění, avšak výkonnost tohoto usnesení patří podle § 51 obec. zřízení pro Čechy městské radě jakožto orgánu, vedoucímu správu. Takovýmto výkonnem schválené nájemní smlouvy jest i výpověď na základě ustanovení schválené nájemní smlouvy. Jde zde proto jen o správu obecního kmenového jmění a nikoliv o zásadní opatření co do kmenového jmění. Třebaže se nevztahuje § 31 čís. 3 zákona na ochranu nájemníků na souzený případ, jest v něm nalézti oporu pro zmíněný názor. Nelze dovolateli přisvědčiti ani v tom, že výpověď nemá platnosti proto, že mu byla v rozporu se stěhovacím řádem pro Čechy ze 26. června 1924, čís. 172 sb. z. a n., doručena až 15. října 1932, neboť přehlíží, že podle § 1 platí i stěhovací řád jen potud, pokud se strany nesmluvily jinak. Přichází proto k účinnosti ustanovení § 563 c. ř. s., podle něhož musí soudní výpověď, aby měla platnost ve lhůtě nejbližší přísti, býti doručena před vypršením lhůt v § 560 čís. 1 a 2 c. ř. s. ustanovených. To se stalo. Neboť, ana byla doručena výpověď 15. října 1932 k 31. říjnu 1932, připadla celá smluvená čtrnáctidenní výpovědní lhůta žalovanému k dobru. Tvrdí-li dovolatel, že mu i podle zákona o ochraně nájemníků přísluší čtvrtletní výpovědní lhůta, odporuje si sám, an napřed tvrdil, že zákon ten nemá ustanovení o výpovědních lhůtách. Že nelze namítati proti

výpovědi a vrácení najatého předmětu k započtení nárok na vrácení kauce asi 6.300 Kč odůvodnily nižší soudy sice správně. Nejde však o takovéto započtení, nýbrž o započtení na nárok na činži, jež by ovšem bylo podle § 1438 obč. zák. přípustné, avšak brání mu ustanovení § 1439 obč. zák., podle něhož jest započtení mezi splatnou a nesplatnou pohledávkou nepřipustné. Nárok na vrácení kauce není ještě splatným, neboť kauce jest podle čl. XII nájemní smlouvy zástavou k zajištění všech smluvních závazků nájemce, mezi něž patří i závazek k náhradě škody způsobené nájemcem nebo jeho lidmi na najatém předmětu (čl. V smlouvy a § 1111 obč. zák.). Není však zjištěno, zda žalovaný kromě dlužné činže nemá jiné závazky, a není proto skutkového podkladu pro zánik zástavního práva a pro vrácení kauce podle § 469 obč. zák.

Čís. 12459.

Bylo-li manželství tuzemky s cizozemcem uzavřeno v tuzemsku, manželka nabyta sňatkem podle manžela domovského práva v cizozemsku, manželé neměli v tuzemsku společného bydliště a manželka má trvalé bydliště v tuzemsku, — jest k žalobě o rozvod (o rozluku) manželství ustanoviti tuzemský soud podle § 28 j. n.

(Rozh. ze dne 17. března 1933, Nd I 122/33.)

Nejvyšší soud ustanovil podle § 28 j. n. krajský soud civilní v Praze za onen soud tuzemský, jenž bude místně příslušný k provedení řízení a k rozhodnutí o žalobě, kterou hodlá podati Louisa L-ová, soukromnice v Praze, proti MUDr. Ervínu L-ovi, lékaři ve Vídni o rozvod po případě o rozluku manželství.

D ů v o d y:

Podle obsahu návrhu a přiložených dokladů bylo manželství uzavřeno dne 21. října 1931 u magistrátu hlavního města Prahy, manželka nabyta sňatkem podle manžela domovského práva ve Vídni, manželé neměli v tuzemsku společné bydliště a manželka má trvalé bydliště v Praze. Za tohoto stavu věci není v tuzemsku soudu místně příslušného pro zamýšlenou žalobu, a to ani podle § 76 j. n. ani podle § 100 j. n. v doslovu čl. II. čís. 2 zákona ze dne 8. července 1930, čís. 130 sb. z. a n. Podle dvorního dekretu ze dne 15. července 1796 vyhlášeného jako příloha II. dvor. dekretu ze dne 23. října 1801, čís. 542 sb. z. s. jest uznáno tuzemské soudnictví pro manželské žaloby, když se aspoň jeden z cizozemských manželů v tuzemsku usadil nebo trvalé bydliště zvolil a jest pak posuzovati takové manželské žaloby podle zákonů oně země, kde bylo manželství uzavřeno. Náleží tedy tato občanská věc právní k pravomoci tuzemských soudů, ale není tu soudu místně příslušného a bylo proto použiti § 28 j. n. (tak také na př. rozh. čís. 1807, 5060, 8745 sb. n. s. a j.).

Čís. 12460.

Trpí-li cesta jízdou automobilů, bývá-li rozježděna a stává-li se nejízdnou, takže ji ani majitel cesty nemůže užívat, jde o nepřipustné rozšiřování služebnosti vozové cesty (§ 484 obč. zák.).

(Rozh. ze den 17. března 1933, R II 44/33.)

Žalovaní byli vlastníky parcely čís. 1171, jež odbočovala jako tvrdá polní cesta od okresní silnice. Na této parcele vázlo jako na statku služebném právo vozové cesty ve prospěch pozemků žalobkyně. Ježto v poslední době žalobkyně jezdila po cestě parc. čís. 1171 i automobily, dali žalovaní u začátku cesty výstražnou tabuli s nápisem: »Soukromá cesta, pro jakýkoliv druh motorových vozidel jízda zakázána« a vyzvali písemně žalobkyni, by přestala jezdit po cestě se silostrojí jakéhokoliv druhu, jinak že by se museli pro rozšiřování služebnosti obrátiti na soud. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované, by bylo uznáno právem, že žalobkyni náleží právo služebnosti cesty vozové k cestě parc. čís. 1171 ve prospěch jejích pozemků a domu, že právo toto obsahuje v sobě i právo jezdit po této cestě automobilem; a že jest žalovaná strana povinna to uznati, a tabuli obsahující zákaz jízdy motorovými vozidly u cesty parc. čís. 1171 stojící odstraniti. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. D ů v o d y: Jest řešiti otázku, zda se právo vozové cesty jízdou motorovými vozidly rozšiřuje, čili nic. § 492 obč. zák. ustanovuje, že s právem vozové cesty jest spojeno právo jezdit jedním nebo několika potahy. Podle povahy služebnosti přísluší toto právo za hospodářským účelem a při domech i k osobním vyjížděnkám a cílem služebnosti jest, by se cena a uživatelnost panujícího pozemku zvýšila. Vlastník panujícího statku bude tedy oprávněn dopravovati po služebné cestě potahem nebo více potahy osoby, zvířata, a náklady a vláčetí těžká břemena (§§ 492, 493 obč. zák.). V dřívějších dobách, hlavně pak v době vydání občanského zákona, byl obvyklým dopravním prostředkem povoz, tažený animální silou a proto lze bez dalšího přisvědčiti žalované straně, že při zřízení služebnosti roku 1871 žádná ze stran neměla na mysli, že by se po služebné cestě někdy mohlo jezdit automobily, an tehdy, tím méně v době vydání občanského zákona, na automobil nikdo nepomýšlel. Strany nedávše tehdy právu vozové cesty obsah smluvně určený, podřídily jej zákonu. V poslední době však jsou tažná zvířata z dopravy vytlačována motorovými vozidly, které slouží podle požadavku moderního vývoje rychleji a hospodárněji. Proto jsme v poslední době svědky netušeného a notorického rozvoje automobilismu a vidíme, že se auto uplatňuje nejen ve službě průmyslu a městských vrstev obyvatelstva, nýbrž že nabývá půdy i na venkově (osobní i nákladní doprava), ba že přímo i při polních pracích bývá motorové vozidlo užíváno (traktor). Z toho vyplývá, že se i výraz § 492 obč. zák. »potahy« musí přizpůsobiti modernímu pojmu dopravního prostředku, jinak by se stalo, že by se účel služebnosti, zlepšiti cenu a uživatelnost panujícího pozemku, zcela nebo z části minul cílem a právo cesty vozové by pozbývalo ceny.

Dnes jest auto dopravním prostředkem stejně, jako potah, je také druhem povozu a proto nelze mluvit o tom, že se služebnost užíváním auta rozšiřuje ve smyslu § 484 obč. zák. Na obsahu služebnosti se zavedením automobilu nic nezmění a proto námitka, že obsah služebnosti, nebyv smluvně blíže určen, řídí se stavem posledních třiceti let (§§ 495, 503 ob. zák. obč.) není opodstatněna. Je pravda, že se k automobilovému provozu nehodí cesta každá, a že nákladní auto více cestu poškozují než povoz. To však nemůže býti v souzeném případě na překážku, ano ustanovení § 494 obč. zák. zjedná odpomoc. Při místním ohledání byla shledána cesta tvrdou a nebylo viděti škodlivé účinky jízdy autem. Bude-li však cesta přes to, že je šterkována, při deštivém počasí rozbředlá, bude jen věcí žalobkyně, by uvážila, zda se za takových podmínek jízda autem vyplatí, po případě, by napřed cestu upravila tak, by i další uživatelé cesty po bezprostředním odjetí auta mohli cesty užívat tak jako dosud. **O d v o l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu prvě stolice, by, řídě se právním názorem dole vysloveným a vyčkaje pravomoci tohoto zrušovacího usnesení řízení doplnil ve směru dole naznačeném a pak znovu rozhodl. **D ů v o d y:** Služebnost vozové cesty jest upravena co do rozsahu v § 492 obč. zák. Podle tohoto ustanovení jest s právem vozové cesty spojeno právo jeti s jedním nebo několika potahy. Z § 493 obč. zák., který blíže stanoví, která práva se služebností chůze a průhonu spojena nejsou, lze usuzovati, že služebnost vozové cesty opravňuje, pokud povaha pozemku tomu nebrání, i k vláčení těžkých břemen. Soud prvě stolice hájí v napadeném rozsudku právní názor, že výraz »potah« použítý v § 492 obč. zák. jest vykládati se zřetelem na požadavky a technický rozvoj nynější doby, jejímž potřebám nehoví již tažné potahy a v níž tyto potahy jsou čím dále tím více zatlačovány motorovými vozidly. Následkem toho dochází při výkladu § 492 obč. zák. k přesvědčení, že služebnost vozové cesty opravňuje žalobce i k jízdám automobilem po vozové cestě. Odbyv námitku žalovaných, že automobily vozovou cestu více poškozují, než potahy, poukazem k § 494 obč. zák., který prý zjedná dostatečnou odpomoc, uznal podle žaloby. S právním názorem soudu prvě stolice nelze souhlasiti. Zákon mluví v § 492 obč. zák. jen o potazích (»Züge«). Že nemluví o automobilech, jest pochopitelné, neboť doba, kdy občanský zákon byl vydán, automobily ještě neznala. Doslov zákona nepřipouští tedy používání vozové cesty k jízdám automobilem. Na tom, že zákon nevyhovuje potřebám moderní doby a že by se při slovném výkladu zákona mohla celá služebnost snad státi illusorní, nesejde. Strany mají možnost, by původní smlouvu přizpůsobily potřebám a nazírání doby a daly tomu výraz dodatkovou úmlouvou. Než nejde tu jen o výklad zákona, nýbrž jde i o výklad smlouvy. Pro výklad smlouvy jest směrodatný podle § 914 obč. zák. úmysl smluvních stran a zásada poctivosti v právních stycích, nikoliv vývoj hospodářství a rozvoj strojů později t. j. po smlouvě nastavší. Účelem zřízení služebnosti vozové cesty jest zjednatí komunikační spojení. Jen tento účel mohly míti smluvní strany na mysli a tomuto účelu musí arcíť vozová cesta sloužiti i nyní. Leč v době zřízení vozové cesty v roce 1871 bylo obecně známo, jakých strojů se k dopravě používá a nebylo o automobilech tehdy ani potuchy. Mohly proto strany zřizující vozovou

cestu míti na mysli jen dopravní prostředky tehda známé a obecně užívané, které na vozovou cestu nečiní jiné než normální nároky, tedy jen prosté potahy. Tomuto úmyslu smluvních stran a zásadě poctivosti v právních stycích by se přičilo užívání vozové cesty k jízdám automobilem, kdyby pravdou bylo tvrzení žalovaných, že automobily činí na vozovou cestu větší nároky jednak následkem způsobu dopravy a většího rozpětí kol než na ni činí zcela obyčejné selské potahy, o kterých mluví zákon v § 492 obč. zák. Nebylo by proto lze, i kdyby se zákon vykládal sebe liberálněji, přehlížeti námitku žalovaných při výkladu smlouvy a bylo by ji v průvodním řízení řešiti. Podle názoru odvolacího soudu jest se námitkou žalovaných zabývatí a důkazy o ní nabídnuté žalovanými provésti, neboť, kdyby se ukázalo, že námitka žalovaných odpovídá pravdě, bylo by vzhledem k ustanovení § 484 obč. zák., podle kterého smí sice držitel panujícího pozemku vykonávati své právo libovolným způsobem, avšak nesmějí býti služebnosti rozšiřovány, nýbrž musí býti, pokud to připouští povaha a účel zřízení, omezovány, spatřovati v jízdách automobilem po vozové cestě protismluvní rozšiřování služebnosti. Proti takovému rozšiřování služebnosti mohli by se ovšem žalovaní jako držitelé služebné vozové cesty brániti a nebyli by povinni odstraniti tabuli se zákazem jízdy automobilem po vozové cestě. Z toho všeho jest patrné, že právní názor soudu prvě stolice, o nějž opřel napadené rozhodnutí o žalobě, jest mylný a že rozhodnutí na něm zbudované neobstojí.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Odvolací soud odůvodnil zcela případně, že jest se zabývatí námitkou žalovaných a důkazy o ní nabídnuté provésti, neboť, kdyby se prokázalo, že jízdou automobilů a zejména nákladního auta cesta trpí, bývá rozježděná a stává se nesjízdnou a že žalovaní, kteří jí rovněž užívají, jí ani sami pohodlně užívati nemohou, bylo by v takovém používání cesty zajisté spatřovati rozšiřování služebnosti, jež žalovaní podle § 484 obč. zák. trpěti nejsou povinni. Jest proto nesprávný názor rekurentky, že jest nerozhodné, zda jízda autem činí na cestu větší nároky, než jízda selskými povozy, a že jest tedy zbytečné o tom prováděti nabídnuté důkazy.

Čís. 12461.

V poukazu řízeném jen na poukazaného a nesděleném příjemci poukazu, lze spatřovati jen příkaz ve prospěch třetího, jenž jest odvolatelný, pokud nebyl splněn.

(Rozh. ze dne 17. března 1933, R II 84/33.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném družstvu vyplacení 15.000 Kč, tvrdíc, že dala družstvu příkaz, by vyplatilo z její vkladní knížky 15.000 Kč firmě K., že však dříve, než příkaz byl proveden, zakázala žalovanému družstvu výplatu, žalované družstvo však prý přes to poukaz

splnilo a 15.000 Kč firmě K. vyplatilo. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl, maje za to, že žalobkyně nebyla oprávněna příkaz, daný žalovanému družstvu, odvolati. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a uložil soudu prvé stolice, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. **D ů v o d y:** Odvolatelka tvrdí, že mezi ní a žalovanou stranou byl jen poměr zmocnitelky ke zmocněnci, takže poukaz byl kdykoliv odvolatelný. To není novotou, jak odpůrkyně myslí, neboť v žalobě tvrdila žalobkyně jen, že dala poukaz žalované, by z vkladní knížky vyplatila 15.000 Kč firmě K., a odvolatelka nezmiňuje se v žalobě o tom, že tento projev řídila i na firmu K. Vedlejší intervenientka (firma K.) tvrdila ovšem opak. Také námitky žalované, že poukaz byl psán na dopisním papíře firmy K., mají též smysl. Kdyby procesní soud zjistil, že tvrzení odvolatelky odpovídá pravdě, bylo by v poukazu jen na žalovanou spatřovati pouhý příkaz ve prospěch třetího a příkaz ten byl by odvolatelný, dokud nebyl splněn. Pakliže však odvolatelčin projev o poukazu uděleném straně žalované, by 15.000 Kč zaplatila firmě K., řízen byl i na tuto firmu, pak se podle § 1403 obč. zák. jeho přijetím se strany žalované, t. j. jejím prohlášením proti firmě K., že jí v den splatnosti oněch 15.000 Kč zaplatí, stal poukaz neodvolatelný i pro odvolatelku a jen v tom případě byl by napadený rozsudek správný.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil sice věc správně v tom směru, že případ § 1403 obč. zák. o neodvolatelnosti příkazu nastal by teprve, kdyby tu byl nejen poukázán, jímž byla žalovaná, nýbrž i příjemce poukázky, asignatář, jímž měla býti vedlejší intervenientka, neposoudil však věc správně, pokud měl za to, že k objasnění této otázky je potřeba doplnění řízení. Je sice pravda, že žalobkyně netvrdila, že poukaz sdělila i s vedlejší intervenientkou, než přece je uvážiti, že žalovaná i vedlejší intervenientka — jak připouští i odvolací soud — uváděly okolnosti, z nichž bylo lze usouditi, že žalobkyně dala příkaz v souhlase s vedlejší intervenientkou, tedy s jejím vědomím; bylo poukazováno k tomu, že příkaz je psán na obchodním papíru vedlejší intervenientky. Třebaže z toho neplyne, že jí příkaz byl odevzdán a že byl žalované doručen jejím úředníkem, je to skutečnost zajisté závažná, která žalobkyni ani popřena ani nějak spolehlivě vysvětlena nebyla. Je také nesporno, že v dopisu ze dne 20. května 1932 neděje se o tom zmínka, že jde zatím jen o zcela interní opatření žalobkyně, z něhož by vedlejší intervenientka neměla nabýti žádného oprávnění; takové omezení by se ostatně přičilo účelu dopisu, jak se z jeho obsahu při rozumném výkladu pro peněžní ústav podává, protože nemělo smyslu, aby žalovaná byla uvědomněna již o měsíc dříve, než k výplatě mělo dojít. Z toho plyne, že žalovaná směla právem usuzovati, že podkladem dopisu je také poměr mezi žalobkyní a vedlejší intervenientkou, a že tu takový poměr skutečně byl, což doznala ve sporu také žalobkyně, kde sama uvádí, že výplata měla se státi teprve 25. června 1931 podle dojednání s firmou K. Toto její

prohlášení ve sporu se zřetelem k tomu, co bylo předmětem sporu a co bylo předneseno oběma stranami a co vyplývalo z korespondence, jež uznána byla navzájem za pravou a správnou, nemůže býti vykládáno jinak, než že žalobkyně sama uznávala vedlejší intervenientku za příjemce poukázky ve smyslu §§ 1400 i 1403 obč. zákona, a že pak neprávem v odvolání zaujímal stanovisko odchylné, aniž měla pro to náležitý podklad ve svém přednesu v první stolici. Protože tu nejde o průvodní otázku, o hodnocení důkazů, nýbrž o právní posouzení, jež také nejvyšší soud může samostatně předsevzít, a s jeho hlediska není potřeba dalšího doplnění přednesu nebo průvodního řízení, jak měl za to odvolací soud, bylo rekursu vyhověti.

Čís. 12462.

Místní dráhy.

Dozorčí úřad může sprostiti místní dráhy jen od zřízení některého z druhů bezpečnostních opatření předepsaných pro prvotřídní dráhy, není však oprávněn sprostiti místní dráhu z povinnosti, by umístila výstražné tabule způsobem jejich účelu vyhovujícím. Dráha jest povinna udržovati výstražnou tabuli v takovém stavu, by byla spatřitelná alespoň na 14 m od kolejnic.

(Rozh. ze dne 18. března 1933, Rv I 2166/31.)

Žalobcův automobil střetl se na přejezdu místní dráhy Brandýs n. L.—Neratovice s vlakem a byl poškozen. Žalobě na dráhu o náhradu škody bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Dovolatelce nelze přisvědčiti, že na její zavinění bylo by lze souditi jen, kdyby bylo dokázáno, že správa dráhy dala umístiti výstražnou tabuli »pozor na vlak« na jiném místě a jinak, než jak uznalo ministerstvo železnic. Neboť dozorčí úřad může sprostiti místní dráhy podle čl. I. zákona z 31. prosince 1894 čís. 2 ř. zák. z roku 1895 a zákona z 8. srpna 1910 čís. 149 ř. zák. jen od zřízení některého z druhů bezpečnostních opatření předepsaných pro prvotřídní dráhy, by jí k vůli usnadnění provozu podniku byly ušetřeny náklady na zřízení slevného nařízení, nepřiměřené její hospodářské způsobilosti. V souzeném případě však vůbec o takovou úlevu nejde, nýbrž o to, zda výstražná tabule s nápisem »pozor na vlak«, z jejíhož zřízení dráha sprostěna nebyla, byla umístěna tak, aby plnila svůj účel. Není proto dozorčí úřad podle řečených zákonů ani oprávněn sprostiti místní dráhu z povinnosti, by umístila výstražné tabule způsobem jejich účelu vyhovujícím a nesledoval by tím ani účel zákona, by totiž bylo dráze ušetřeno na nákladech zařizovacích, neboť různé umístění výstražné tabule nemůže míti patrný vliv na výšku pořizovacích nákladů. Dráha však ani netvrdí, že jí dozorčí úřad nařídil vztýčiti výstražnou tabuli v tom místě (5 m od kolejí) a takovým způsobem, jak tomu ve skutečnosti jest, a že jí sprostil povinnosti zříditi ji podle nařízení ministerstva ze dne 19. listopadu 1887 čís. 37553 tak, by

byla spatřitelnou nejméně na 14 m od kolejnic. Ale, i kdyby jí byl nařídil, postaviti tabuli ve vzdálenosti 5 m od kolejic, nezbavovalo to správu dráhy povinnosti tabuli umístěnou i v této vzdálenosti nejen upravití, nýbrž i udržovati v takovém stavu, by vyhovovala svému účelu a zavčas upozorňovala osoby používající silnice na blízkost přejezdu, neboť to vyžadovala průměrná a odborná opatrnost (§§ 1297 a 1299 obč. zák.). O to více to platí, nenařídil-li dozorčí úřad vůbec, kde a jak má tabule býti umístěna a upravena. V každém případě se měla správa dráhy při tom řídit alespoň oním ministerským nařízením z 19. listopadu 1887, čís. 37553, poněvadž jím byla jednak vázána, jednak určovalo nařízení to nejmenší míru (srovnej se slovem »nejméně«) průměrné a odborné opatrnosti (§§ 1297 a 1299 obč. zák.) odvozenou z praktických zkušeností o tom, na jakou vzdálenost od kolejnic musí býti výstražná tabule spatřitelná, by splnila svůj účel. Porušila proto dráha tento předpis, ana neudržovala výstražnou tabuli v takovém stavu, by byla spatřitelná nejméně na 14 m od kolejnic; ale dopustila se zavinění i tím, že i bez ohledu na toto nařízení tak jednala. Neboť, ano jest zjištěno, že přejezd jest nepřehledný a že nic nepřipomíná blízkost přejezdu, nedbala ani průměrné ani odborné opatrnosti, ponechavši výstražnou tabuli jakožto jediné bezpečnostní opatření v zákrytu stranou a zamezivši její spatření až do tésné její blízkosti 5 m od kolejnic. Poukaz na pouliční dráhy, jež i bez výstražných tabulek jezdí pryč ve velkých městech za velké frekvence větší rychlosti než tomu jest v souzeném případě, jest nemístný, poněvadž kolejnice pouličních drah jsou dobře znatelné a předvídatelné, kdežto v souzeném případě jde o úplně krytý a nepředvídatelný přejezd. An následkem nedostatečného způsobu umístění výstražné tabule nemohl řidič žalobcova auta zavčas postřehnouti, že se blíží k přejezdu železniční trati a tím vznikla škodná událost, jest i příčinná souvislost mezi zanedbáním povinné péče dráhy a škodnou událostí v příčinné souvislosti a nezáleží na tom, zda jest v rozporu se spisy doplňující zjištění odvolacího soudu, že výstražná tabule jest spatřitelná i z auta na 5 m od kolejnic, jak odpůrkyně dovolatelky vytýká, a nezáleží ani na tom, zda jest správný právní názor odvolacího soudu napadený rovněž odpůrkyní dovolatelky, že jest bezvýznamnou otázkou, zda bylo zapotřebí závor proto, že nebyla tvrzena změna poměrů.

Čís. 12463.

Odpíral-li dlužník zásadně provedení stavebních oprav, uložených mu pravoplatným rozsudkem, pro technickou nemožnost, není v tom, že věřitel nepřipustil stavitele, jehož poslal povinný ku provedení oprav teprve po povolení exekuce podle § 353 ex. ř., zřeknutí se nároku na provedení oprav po rozumu § 36 čís. 3 ex. ř.

Věřitel nebyl v tomto případě povinen postarati se o stavební povolení ku provedení oprav.

(Rozh. ze dne 23. března 1933, Rv II 546/31.)

Pravoplatným rozsudkem byla žalující společnost uznána povinnou opraviti škody vzniklé dolováním (ve Slezsku) na domech žalovaného

proti zaplacení 3.200 Kč. Žalovaný podal pak exekuční návrh, v němž tvrdil, že připravil vyprázdněním všech místností domy, by žalobkyně mohla spravovati, že skládal částku 3.200 Kč žalobkyni, tato však připlátek nechtěla přijati a zdráhala se opravy provésti, a na základě tohoto přednesu navrhl žalovaný povolení exekuce 1. zmocněním ku provedení těchto oprav žalovanou stranou samou, 2. rozkazem na stranu žalující složiti prozatím jako první zálohu na opravy nutnou částku 50.000 Kč, 3. zabavením věcí movitých k vymožení útrat exekuční žádosti. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalující firma na žalovaném nepřipustnosti řečené exekuce. Žaloba byla zamítnuta s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, Ne j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Přihlíží-li se k obsahu žaloby označené jako žaloba podle § 36 ex. ř., uplatňuje žalobkyně tyto námitky proti exekuci: 1. že žalovaný zabránil a znemožnil provedení oprav, k nimž dovolatelka projevila ochotu, tím, že nedovolil provésti opravy ty staviteli D-ovi, kterého dovolatelka pověřila provedením oprav; 2. že dospělost a vykonatelnost vymáhaného nároku nenastala, poněvadž žalovaný do dnes nezaopatřil stavební povolení nutné k provedení oprav. Napadený rozsudek neuznal námitky dovolatelky za opodstatněné, podle jejího názoru neprávem. Pokud jde o dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), je v souzeném případě účelné zabývatí se postupně s jednotlivými námitkami žalobními a při tom zkoumati, zda právem odvolací soud neuznal na opodstatněnost té které námitky.

K 1. Pokud jde o tuto námitku, netřeba se zabývatí otázkou, zda touto námitkou uplatňuje žalobkyně zřeknutí se oprav žalovaným po rozumu § 36 čís. 3 ex. ř., neboť, i kdyby tomu tak bylo, námitka neobstojí. Jak z dopisu žalobkyně ze dne 28. dubna 1928 plyne, odepřela žalobkyně provedení oprav uložených jí pravoplatně rozsudkem krajského soudu v M. ze dne 20. prosince 1925 a pohrozila žalovanému podáním žaloby na zjištění nemožnosti naturální restituice pro případ, že by se žalovaný nevzdal dobrovolně naturální restituice. V dopise ze dne 25. května 1928 píše opět, že provedení oprav není technicky možné, že však se ještě v tomto směru pozeptá. Žalobkyně však nepřikročila k provedení oprav, nýbrž podala dne 20. června 1928 na žalovaného žalobu pro nemožnost provedení oprav jí rozsudkem pravoplatně uložených a žalobu tu vzala zpět teprve dne 26. června 1929, tedy více než za rok. Z toho patrně, že dovolatelka odpírala zásadně provedení oprav pro jejich technickou nemožnost a neodporuje tento úsudek odvolacího soudu spisům (§ 503 čís. 3 c. ř. s.). Když pak po povolení exekuce poslala dovolatelka k žalovanému stavitele D-a, by s prováděním oprav započal, právem ho žalovaný nepřipustil k provádění oprav, třeba žalobkyně po povolení exekuce ve svých dopisech ze dne 28. července 1928 a 30. července 1928 projevila ochotu opravy provésti, neboť žalovaný musel býti toho přesvědčen, že žalobkyně s prováděním oprav to vážně a opravdově nemyslí, když nevzala žalobu svou o zjištění nemožnosti oprav zpět, nýbrž na ni a tím i na nemožnosti provedení oprav i dále fakticky trvala. Nelze tudíž v nepřipustění stavitele D-a k provádě-

děni oprav za vyličeného stavu shledati zřeknutí se nároku na provádění oprav po rozumu § 36 čís. 3 ex. ř. a nedopadá proto právní názor, vyslovený v rozhodnutí čís. 3029 a 6535 sb. n. s., jehož se dovolatelka dovolává, na tento případ.

K 2. Jak z toho, co pod 1. uvedeno, vyplývá, odpírala žalobkyně zásadně provedení oprav rozsudkem právoplatně jí uložených a nebyl proto za tohoto stavu věci žalobce povinen se postarati o stavební povolení ku provedení oprav, jak správně na to poukazuje napadený rozsudek. Kromě toho podle § 19 slezského stavebního řádu ze dne 2. června 1883 čís. 26 z. zák. slez. mohla také žalobkyně zažádati o stavební povolení, ovšem že v plné moci žalovaného. Že žalovaného žádala o vystavení této plné moci a že žalovaný jí vystavení plné moci odepřel, žalobkyně ani netvrdí.

Čís. 12464.

Zákon ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., o základních ustanoveních soudního řízení nesporného.

Přibrání účastníků ku provádění důkazů není vyloučeno a jest je naopak přibrati, kdykoliv to soud pokládá za potřebné k úspěšnému provádění důkazů. Závazným jest přibrání účastníků jen tam, kde jest předepsáno zvláštním zákonným ustanovením.

(Rozh. ze dne 24. března 1933, R I 245/33.)

Soud první stolice zbavil otce moci otcovské a uložil mu, aby platil dítěti výživné. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu otcovu.

Důvody:

Napadenému usnesení rekursního soudu, jímž potvrzeno bylo usnesení soudu první stolice, vytýká rekurent jednak zmatečnost, jednak nezákonnost po rozumu § 46 zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. Dovolací rekurs není však opodstatněn. Zmatečnost shledává rekurent v tom, že byly osoby přezvědné slyšeny za jeho nepřítomnosti, tak že neměl možnosti klásti jim otázky a výpovědi jejich uvést na pravou míru. Rekurent však přezírá, že v tomto případě nebylo porušeno ustanovení § 46 písm. g) uvedeného zákona o nutnosti slyšení účastníka před rozhodnutím, ježto byl o věci slyšen dne 24. března 1932 a zmatek tento není tudíž opodstatněn. Podle ustanovení druhého odstavce § 18 téhož zákona jest dáti všem účastníkům příležitost, by se o věci vyjádřili a to zpravidla ústně. Přibrání účastníků ku provádění důkazů podle § 28 cit. zák. není vyloučeno a jest naopak je přibrati, kdykoliv to pokládá soud za potřebné k úspěšnému provádění důkazů. Za závazné lze přibrání účastníků požadovati jen tam, kde jest předepsáno

zvláštním zákonným ustanovením. O takový případ tu nejde, a neuznal-li soud za nutné prováděti výslech osob přezvědných za přítomnosti rekurenta, nezaložil tím zmatečnost řízení.

Čís. 12465.

Povinnost k placení kupní ceny zboží (vody) nastává již odběrem zboží a není závislá na vystavení účtu. Dodáním zboží počíná také běžeti promlčecí lhůta pro nárok na zaplacení kupní ceny.

(Rozh. ze dne 24. března 1933, Rv I 2222/31.)

Žalující obec dodávala žalovanému vodu na stavbu budovy do 31. srpna 1925. Koncem listopadu 1925 zaslala žalobkyně žalovanému účet za dodanou vodu. Žalobu o zaplacení kupní ceny za vodu zadala žalobkyně na soudě dne 20. listopadu 1928. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolací soud právě tak jako první soud považuje žalobní nárok za promlčený. Skutkové zjištění, že se dodávání stavební vody skončilo koncem roku 1924 po případě nejpozději před 31. srpnem 1925, od které doby platila se odebraná voda dle vodoměru, není odvolatelkou ani napadeno a odvolací soud je proto přejímá i pro rozhodnutí o odvolání. Lhůta promlčecí počíná běžeti od okamžiku, kdy nárok může býti uplatněn, to jest žalobou vymáhán, což z pravidla je od doby splatnosti, kde je však dáno na vůli věřitele, by splatnost způsobil nějakým svým aktem, počíná se běh promlčecí lhůty od doby, kdy splatnosti bylo lze docílití (§ 1478 obč. zák. a Krčmář: Právo obligační — publikace Všeherdu — str. 115). To znamená v souzeném případě, že splatnosti pohledávky žalující strany mohlo býti docíleno vzhledem k uvedenému zjištění již koncem roku 1924, nejpozději však před 31. srpnem 1925, od které doby běží tříletá promlčecí lhůta podle § 1486, čís. 1 obč. zák. a zák. čís. 47/1925. Žalující strana mohla totiž nejpozději koncem srpna 1925 podati účet na odebranou vodu (výpočet opírá se o kubaturu staviva) a tím způsobiti splatnost pohledávky. Podání účtu až koncem listopadu 1925 nemá vliv na běh promlčecí lhůty, která již šla od konce srpna 1925, žaloba podaná až 20. listopadu 1928 byla podána již po promlčení a nemůže mítí úspěch, ano promlčení bylo žalovanou stranou namítáno (§ 1501 obč. zák.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelka vytýká nesprávné právní posouzení v otázce, kdy počala běžeti promlčecí lhůta. Míni, že počala běžeti teprve vydáním účtu na odebranou vodu a nikoli dnem ukončení odběru vody. Její názor není však správný. Jde o dodávání vody, tedy o koupi. Podle § 1062 obč. zák. je kupitel povinen převzítí věc hned nebo ve vymíněnou dobu a ihned hotově zaplatiti. Povinnost k placení nastává tedy odběrem a není závislá na vystavení účtu. Podle § 1478 obč. zák. zaniká právo, jež

o sobě mohlo být vykonáno, nevykonáním jeho po dobu promlčecí. K tomu, by zaplacení dodané vody mohlo být žádáno a o ně žalováno, nebylo třeba vystavení účtu. Ten je jen oznámením pohledávky a skutečným požádáním o zaplacení, když se vystavuje po odběru. Ale zaplacení kupní ceny může být žádáno hned po dodání a mohlo tedy o sobě již hned po dodání vody právo na zaplacení kupní ceny za ni být vykonáno. Ano je zjištěno, že voda byla dodána v roce 1924 a nejspozději do 31. srpna 1925, nebylo vykonáno právo v tříleté promlčecí době § 1486 obč. zákona, ana žaloba byla podána teprve 20. listopadu 1928. V té době bylo již promlčení dokonáno. Že šlo o dodávku dle § 1486 č. 1 obč. zák., o tom nebylo ani sporu. Odvolávání se na předpis § 1489 obč. zák. není případné, ježto nejde o náhradu škody.

Čís. 12466.

Ručení dráhy.

Jde o příhodu v dopravě, vyvěsí-li se bezpečnostní řetěz a následkem toho jest cestující v zatáčce vymrštěn odstředivou silou z vozu. Vysmeknutí se bezpečnostního řetězu ze skoby není neodvratitelnou náhodou.

Pokud jest trhnutí vozu, jež mělo v zápětí vymrštění cestujícího z plošiny, příhodou v dopravě. Rychlejší jízda motorového vozu večer, třeba se dělá pravidelně, jest odchylkou od normy, která předpokládá takový způsob dopravy, který neohrožuje bezpečnost cestujících.

(Rozh. ze dne 24. března 1933, Rv I 31/32.)

Otec nezletilého žalobce byl vymrštěn ze zadní plošiny vozu elektrické dráhy a pádem se usmrtil. Žalobní nárok na náhradu škody proti dráze byl o b ě m a n i ž š í m i s o u d y uznán důvodem po právu. Odvolací soud spatřoval příhodu v dopravě jednak v tom, že nebyl na zadní plošině zavěšen bezpečnostní řetěz, jednak v tom, že vůz sebou v zatáčce prudce trhl. V tomto směru uvedl v d ů v o d e c h: Obvyčejné trhnutí vozem, které o sobě patří k povaze elektrického provozu, nelze považovati za odchylku od pravidla. Avšak, je-li při vyjíždění do oblouku, kde jest nařízena opatrná jízda, trhání vozu tak prudké, že cestující ve voze jeden na druhého naráží, jsou-li při trhnutí cestující, který stojí na zadní plošině a pravou rukou se drží držadla na voze připevněného a druhý, který celou levou stranou těla jest opřen o vůz, přes toto držení a opěry trhnutím vozu vymrštěni ven a při tom jeden z nich dopadá až na stojan, který se dle situačního plánu při místním ohledání nenalézá u kolejí, nýbrž dále od nich, a jehož spodní část byla potřísněna krví, jest zřejmo, že takové trhnutí vozem není obvyklým, nýbrž něčím mimořádným, což nesouhlasí s opatrnou jízdou, jak jest předepsána čl. 11 al 3 předpisů a jest takové trhnutí považovati za odchylku od pravidla, za kterou dráha zodpovídá.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce (§ 503 čis. 4 c. ř. s.) nelze dovolatelce přisvědčiti. Dovolatelka brojí proti názoru odvolacího soudu, že bezpečnostní řetěz neplnil v době úrazu svůj pravidelný úkol, vyvěsiv se ze skoby, a že v tom jest spatřovati příhodu v dopravě. Neboť příhodou v dopravě jest podle § 1 zákona o povinném ručení železnic každá úchylna od pravidelného způsobu dopravy, která jest o sobě s to zraniti neb usmrtili člověka. Vyvěsí-li se bezpečnostní řetěz a následkem toho v zatáčce odstředivou silou jest cestující vymrštěn z vozu, jsou splněny obě podmínky příhody v dopravě. A žalovaná dráha by se byla mohla vyvinuti podle § 2 zmíněného zákona, kdyby byla dokázala, že příhodu v dopravě pravě zavinił poškozený sám neb osoba třetí, za kterou dráha neručí, nebo že jde o neodvratitelnou náhodu. Odvolací soud však zjistil, že řetěz v zatáčce buď sám vypadl anebo tím, že naň narazily vypadající osoby (žalobce a František K.), byl z ložiska vyražen. Dovolatelka napadá tento názor pro nedůslednost, poněvadž prý znalec ing. František P. vyloučil, by řetěz sám ze závěsu vyletěl, a udal, že řetěz lze vyvěsiti jen rukou, a dochází prý proto k úsudku, že František K. nevolným pohybem ruky řetěz vyvěsil. Než tím nedolčuje dovolatelka nedůslednost závěru odvolacího soudu, neboť odvolací soud neopírá názor ten o posudek znalce, jenž vyslovuje pokud se týká samovolného pohybu ruky K-ovy jen domněnku, jak sama dovolatelka tvrdí, a dodává ovšem bez jakéhokoliv odůvodnění, že se domněnka ta stala jistotou. Odvolací soud dochází ke svému závěru na základě výpovědi svědka Karla L-a, jenž potvrdil, že v oblouku řetěz z oka vypadl, tloukl o vůz a pak že žalobce s K-em vypadli. Není proto závěr odvolacího soudu nedůsledný a jest proto správný i další jeho závěr, že ani žalobce ani K. příhodu v dopravě nezavinili tím, že stáli na plošině, která zřejmě jest pro cestující i za jízdu určena. Nejde však ani o neodvratitelnou náhodu, jak se dovolatelka snaží doličiti. Nelze ovšem žádati na průvodčím, by byl každému cestujícímu opatrovníkem a lze i připustiti, že by průvodčí nebyl mohl zameziti příhodu v dopravě, kdyby se byl zdržoval na zadní plošině motorového vozu. Avšak odvratitelné bylo vysmeknutí se bezpečnostního řetěze ze skoby lepším bezpečnějším zajištěním řetězu, neboť podle dnešních technických vymožeností (§ 17 provozovacího řádu železničního čis. 1 z roku 1852 ř. zák.) není vyloučeno, by nebyl řetěz opatřen tak, by samovolně nebo silným nárazem ze skoby nevyletěl, nýbrž lze jej opatřiti takovým uzavíracím zařízením, které lze jen silným stisknutím rukou otevřiti. Tato příhoda v dopravě nebyla nepředvídatelná. Neboť při průměrné znalosti fysických zákonů a podle obecné zkušenosti lze předvídati při rychlé jízdě v zatáčce, že následkem odstředivé síly mohou cestující na plošině býti odmrštěni k zevnější straně plošiny, a že se řetěz opatřený jen nijak nezajištěnou skobou již kymácením vozu po případě částečně uvolněný nárazem cestujících může ze skoby vyraziti. Odvolacímu soudu jest přisvědčiti i v tom, že trhnutí vozu bylo neobvykle prudké a že i v tom jest spatřovati úchylnu od pravidla, která jest v příčinné souvislosti s usmrčením žalobce. Stačí v tom směru poukázati na odůvodnění odvolacího soudu odpovídající stavu věci a zákonu, jež dovolacími vývody vyvráceno ne-

bylo. Dodati jest jen jednak, že odvolací soud právem usuzuje na neobvyklé trnutí vozu z následků i ve voze, i na plošině se dostavivších, a jest i odůvodněn názor, že příčinou toho byla přílišná rychlost, byť se číselně nedala zjistiti, a zcela v rozporu s posudkem znalce tvrdí dovolatelka, že znalec odhadl rychlost na 15 km, jelikož znalec jen označil takovou rychlost za přiměřenou. Jest nesprávným i názor dovolatelky, že smýkání vozu následkem rychlosti není neobvyklé a neočekávané a že není úchytkou od pravidla, poněvadž se prý večer jezdí vždy rychleji; neboť podle bodu 9 a 12 služebního předpisu platného pro žalovanou dráhu, není zpoždění dohánění zvýšenou rychlostí, nýbrž zkracováním doby zdržení se na zastávkách, a zatáčky musejí býti projížďeny obzvláště opatrně a mírnou rychlostí. Odchyluje-li se dráha od těchto předpisů, odchyluje se od pravidelného způsobu dopravy, byť i večer pravidelně jezdila rychleji, neboť i pravidelné porušování služebních předpisů zbudovaných na zkušenostech o požadavcích průměrné a odborné opatrnosti podle §§ 1297 a 1299 obč. zák., jichž zachování jest zaměstnancům drah zvláště uloženo v § 55 provozovacího řádu železničního čís. 1 z r. 1852 ř. z., jest odchylkou od normy, která předpokládá takový způsob dopravy, který neohrožuje bezpečnost cestujících. Názor ten nelze vyvrátiti ani poukazem k tomu, že žalobce věděl o rychlejší jízdě večer a že měl proto zůstatí ve voze, neboť to jest jen okolností, která by mohla býti závažnou v otázce, zda si žalobce úraz sám neb z části zavinil. Nelze však z toho souditi na zavinění nebo spoluzavinění žalobce na příhodě v dopravě. Neboť, je-li plošina určena pro cestující i za jízdy, což patrně již z drážek na stropu plošiny, a žalobce vstoupil z vozu na plošinu proto, že se chystal vystoupiti v příští zastávce, na níž zastávka byla předvídatelně krátká, a držel se držadla, neprovinil se proti zásadám průměrné opatrnosti § 1297 obč. zák. A tvrdí-li dovolatelka, že se nedržel řádně, jest to nijak nedokázaná domněnka.

Čís. 12467.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Zakladatelé společenstva nepotřebují zvláště prohlásiti, že přistupují za členy, a není ani třeba nějakého přijetí, Zaplacení členského podílu není podmínkou nabytí členství podle společenstevního zákona.

Pokud jest staré představenstvo zapsáno do společenstevního rejstříku, jest navenek legitimováno k zastupování společenstva, třebaž již bylo nové představenstvo zvoleno, a to bez ohledu k tomu, zda jde o nabytí práv či o převzetí závazků.

(Rozh. ze dne 24. března 1933, Rv I 344/33.)

Žalovaný byl ředitelem žalujícího družstva. Představenstvo žalujícího družstva sestávalo do 10. února 1932 ze tří členů: S-a, Sch-a a M-a. Ve valné hromadě ze dne 10. února 1932 nastoupili na místo nich do představenstva: Ch., F. a M. Dopisem ze dne 12. února 1932, podepsaným Sch-em a M-em byl žalovaný ze služeb žalujícího družstva

vypovězen. Nové představenstvo bylo zapsáno do společenstevního rejstříku dne 30. března 1932. Proti žalobě, domáhající se na žalovaném vyklizení služebního bytu, namítl žalovaný: 1. že výpovědní dopis ze dne 12. února 1932 jest bez právního účinku, protože byl podepsán členy představenstva žalující strany Sch-em a M-em, z nichž Sch. v té době již vůbec nebyl členem představenstva, a že podepsali členové představenstva v té době v obchodním rejstříku ještě zapsaní, kdežto výpověď byla usnesena představenstvem již nově zvoleným, nikoliv však ještě do obchodního rejstříku zapsaným a sestávajícím z osob Ch-a, F-a a M-a, 2. že i starší i noví členové představenstva Sch., M., Ch. a F. nebyli vůbec podle stanov členy žalujícího společenstva a nemohli se proto státi členy představenstva, ač byli zapsáni v obchodním rejstříku. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í soud vyvrátil námitky žalovaného takto: ad 1. Z ustanovení § 16 odstavce druhý a třetí zákona ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. zák. plyne, že podepsání výpovědi ze dne 12. února 1932 představenstvem v obchodním rejstříku ještě zapsaným, dvěma jeho členy bylo oprávněné. V této době nové představenstvo nemohlo býti ještě zapsáno. § 16 třetí odstavec cit. zák. ustanovuje v souvislosti s § 6 cit. zák. výjimečný případ potud, pokud i nové představenstvo v obchodním rejstříku ještě nezapsané může podepsati s účinkem proti třetím osobám, při čemž však jest věcí společenstva, by dokázalo, že tyto třetí osoby musely mítí vědomost o změně představenstva, t. j. o odchylce zápisu v obchodním rejstříku. Podepsání výpovědního dopisu členy starého představenstva stalo se se souhlasem nově zvoleného představenstva, které se na výpovědi usneslo. Členy představenstva zapsané v rejstříku jest považovati tak dlouho za oprávněné k podpisu, pokud nebyli vymazáni z obchodního rejstříku (viz rozh. nejvyššího soudu ze dne 20. dubna 1920 R I 238/20 sb. nejv. soudu čís. 498). Kdyby názor odvolatele byl správný, nemohlo by mimo případ, že třetímu prokázaně volba nového představenstva byla známa, společenstvo v době mezi volbou nového představenstva a jeho zápisem do obchodního rejstříku vůbec předsevzítí žádné právní jednání s účinkem proti třetím osobám. Odvolací soud sdílí proto právní názor prvního soudce, že výpověď mohla býti podepsána s právním účinkem členy představenstva v obchodním rejstříku ještě zapsaného. Ad 2. Podle názoru odvolacího soudu není ani žalovaný, který jako vypovězený zaměstnanec proti žalující straně má roli třetí osoby, oprávněn, by vznesl námitky, jimiž popírá členství členů představenstva ve společenstvu. Zápis členů představenstva, t. j. osob k zastupování společenstva oprávněných do obchodního rejstříku, musí mítí tak dlouho právní účinek pro a proti společenstvu, pokud tento zápis není vymazán. Co žalovaný zamýšlí se svými námitkami, tento zápis není vymazán. Co žalovaný zamýšlí se svými námitkami, není vlastně nic jiného, než že popírá oprávnění zapsaných členů představenstva k zastoupení společenstva. Nejde proto, jak se žalovaný pokouší prokázati, o protidůkaz správnosti zápisu v obchodním rejstříku ve smyslu rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 7165 sb. n. s. Předpoklady pro zápis členů představenstva přezkoumal rejstříkový soud

a povolil-li takový zápis, může býti sice napaden, nikoliv však třetími osobami, které nemají vliv na vnější obchodní vedení společenstva, na jmenování členů a členů představenstva. Naopak jest míti za to, že se společenstvo zavazuje jednáními zplnomocněnců zapsaných v rejstříku, i kdyby v rozporu se stanovami, jak žalovaný tvrdí, nebyli členy společenstva. Z toho vyplývá, že takový odpor nikdy by nemohl účinkovati pro minulost, nýbrž jen pro budoucnost. Jinak bylo by lze zákonná ustanovení o oprávnění zastupovati společenstva a o účincích jeho právních obchodů navenek úplně zbaviti účinností a vyloučiti právní jistotu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Vadnost řízení spatřuje dovolatel v tom, že nebyly provedeny důkazy o tom, že Sch. a M. vůbec nebyli členy žalujícího společenstva, poněvadž nežádali o vstup do společenstva, představenstvo vstup neschválilo a nezaplatili členský podíl 1.000 Kč. O Sch-ovi dovolatel nenabízel tento důkaz v první stolici a, pokud se týče M-a, vyplývá ze stanov žalujícího společenstva, že byl zakládajícím členem společenstva, a mají to soudy nižších stolic také za zjištěno. Zakladatelé společenstva nepotřebují však zvláště prohlašovati, že přistoupí za členy, a nebylo ani potřebí nějakého přijetí (sr. rozh. A. Cl. 3121, 2225 a 9622 sb. n. s.). Zaplacení členského podílu není podmínkou nabytí členství ani podle zákona společenstevního ani podle stanov žalujícího společenstva (sr. rozh. 2335 sb. n. s.). Nebylo proto potřebí prováděti nabízené důkazy a dovolací důvod čís. 2 § 503 c. ř. s. není opodstatněn.

Pokud se týče právního posouzení věci, jde o řešení otázky, zda jest pro dovolatele závazná výpověď ze dne 12. února 1932 podepsaná členy starého představenstva, anebo výpověď byla usnesena představenstvem novým, zvoleným dne 10. února 1932. Lze přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že, pokud staré představenstvo jest zapsáno do společenstevního rejstříku, jest navenek legitimováno k zastupování společenstva (sr. rozh. sb. n. s. čís. 498). Z ustanovení § 16 společenstevního zákona jest souditi, že to musí platiti i pro případ, že nové představenstvo již bylo zvoleno. I v tomto případě zůstává představenstvo zapsané ve společenstevním rejstříku navenek legitimováno k zastupování společenstva, bez ohledu na to, zda jde o nabytí práv nebo převzetí závazků, neboť zákon v tomto směru nerozeznává. Nutno míti za to, že jen společenstvo jest oprávněno po případě namítati, že třetí osobě byla známa změna členů představenstva, neboť musí mu vždy zůstati vyhrazeno právo, schvalovati jednání představenstva zapsaného v rejstříku. To musí platiti tím více ve sporném případě, ano bylo zjištěno, že podpis výpovědního dopisu starými členy představenstva se stal za souhlasu nově zvoleného představenstva, které se na výpovědi usneslo, kteréžto zjištění dovolatel nenapadá. Je-li tomu tak, bylo by považovati osoby podepsavší výpověď za zmocněnce nově zvoleného

představenstva, neboť podle § 26 společenstevního zákona může býti pravomoc představenstva přenesena na třetí osoby jako zmocněnce, a mohli tedy Sch. a M. s právním účinkem podepsati výpověď, i kdyby skutečně nebyli bývali ani členy žalujícího společenstva. Nesejde na tom, že podle § 9 stanov bylo potřebí k takovému zmocnění souhlasu dozorčí rady, neboť toto omezení představenstva neplatí navenek podle § 19 společenstevního zákona.

Čís. 12468.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Označení »krycí směnka« nepatří k podstatným náležitostem směnky. Škrtnutí tohoto označení nelze pokládati za zfalšování směnky, i kdyby se bylo stalo proti úmluvě stran.

(Rozh. ze dne 24. března 1933, Rv I 472/33.)

Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti soudy v šesti třetí stolici.

Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Neodůvodněnou jest výtku nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), pokud je dovolání spatřuje v tom, že nižší soudy neshledaly zfalšování směnky v tom, že označení »krycí směnka« bylo žalobkyní přeškrtnuto; neboť označení to nemá vůbec důsledků civilněprávních, vždyť označení to nevyklučuje pojmově její použití k vymáhání zajištěné pohledávky, poněvadž právě v možnosti tohoto použití dochází výrazu ono krytí pohledávky směnkou. Bez možnosti jejího použití k vydobytí pohledávky byla by krycí směnka bezcenným papírem, což by jistě odporovalo vůli stran. Nepatří tedy označení »krycí směnka« k podstatným náležitostem směnky, takže škrtnutí tohoto označení nelze po rozumu § 6 sm. zák. posuzovati za zfalšování směnky, i kdyby se bylo stalo proti úmluvě stran.

Čís. 12469.

Vyrovnací řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.
Ustanovení § 190 (2) konk. řádu (§ 70 vyr. řádu) předpokládá, že jde o rozhodnutí, kde kromě veřejných oznámení jest zákonem předepsáno i zvláštní doručení jednotlivým účastníkům. Takovým rozhodnutím jest usnesení vyrovnacího soudu, jímž bylo vyrovnací řízení zastaveno (§ 57 (2) vyr. řádu), není jím však rozhodnutí rekursního soudu, jímž bylo toto usnesení zrušeno a vyrovnacímu soudu uloženo, by, po-

mina důvody zastavení, pokračoval ve vyrovnacím řízení. Doručení veřejnou vyhláškou jest v tomto případě nepřipustné, nemůže vůbec jeviti právní účinky a účinky doručení rekursního usnesení nastaly dnem, kdy rozhodnutí to bylo rekurentům zvláště doručeno.

(Rozh. ze dne 24. března 1933, R II 90/33.)

Vyrovnací soud zastavil vyrovnací řízení podle § 65 čis. 5 vyr. řádu. Rekursní soud zrušil usnesení vyrovnacího soudu a uložil mu, by, vyčkaje pravomoci a pomina důvody zastavení ve vyrovnacím řízení dále pokračoval. Dovolací rekurs proti tomuto usnesení rekursní soud odmítl. Důvody: Podle § 70 vyr. ř. a § 190 konk. ř. počítá se, bylo-li usnesení vedle veřejného oznámení také zvláště doručeno účastníkům, rekursní lhůta ode dne vyvěšení vyhlášky na soudni desce. To platí v případě, že zvláštní doručení účastníkům je předepsáno, a tím více v případech, v nichž obojí způsob vyrozumívání účastníků soudem byl nařízen bez takovéhoho velícího předpisu. Ze spisu vychází najevo, že usnesení, o němž jde, vyvěšeno bylo na desce vyrovnacího soudu dne 9. ledna 1933, pročež patnáctidenní rekursní lhůta uplynula dnem 24. ledna 1933, avšak rekurs byl u soudu podán (přímo) teprve dne 26. ledna 1933. Opožděný rekurs bylo odmítnouti (§ 523 c. ř. s. a § 70 vyr. ř.), když tak již neučinil soud první stolice.

Nejvyšší soud zrušil odmítací usnesení rekursního soudu a uložil mu, by, nehledě k odmítacímu důvodu, o rekursu dále jednal.

Důvody:

Jest pravda, že podle § 190 (2) konk. ř. a § 70 vyr. ř. čis. 64/1931 počítá se, bylo-li usnesení kromě veřejného oznámení také zvláště doručeno účastníkům, rekursní lhůta ode dne vyvěšení vyhlášky na soudni desce. Ale to předpokládá, že jde o rozhodnutí, kde kromě veřejných oznámení i zvláštní doručení jednotlivým účastníkům jest zákonem předepsáno (§§ 72 (3), 123 (3), 145 (2), 153 (2) konk. ř. a §§ 7 (3) a 57 (2) vyř. ř.), any předpisy konkursního a vyrovnacího řádu o doručení veřejnou vyhláškou jsou předpisy velícími, jichž porušení působí zmatečnost doručení (tak také Bartsch Pollak, Komentář ke konkursnímu řádu, 1927, str. 793, pozn. 1 a 2), nečiní-li sám zákon výjimku (§§ 90 (2) a 171 čis. 1 konk. ř.). Takovým rozhodnutím bylo vyrovnací řízení zastaveno (§ 57 (2) vyr. ř.), ale není jím rozhodnutí rekursního soudu, jímž bylo toto usnesení zrušeno a vyrovnacímu soudu uloženo, by, pomina důvody zastavení, pokračoval ve vyrovnacím řízení. Doručení veřejnou vyhláškou bylo v tomto případě nepřipustné, nemohlo vůbec jeviti právní účinky, a nastaly tudíž účinky doručení rekursního usnesení dnem, kdy rozhodnutí to bylo rekurentům zvláště doručeno, což se podle zpátečního listku stalo teprve dne 11. ledna 1933. Dovolací rekurs, došlý na soud podle podacího zá-

znamu dne 26. ledna 1933, byl tudíž podán ve lhůtě (§§ 192 (1) konk. ř. a 70 vyr. ř. čis. 64/1931), a rekursní soud, odmítnuv jej jako opožděný, pochybil.

Čís. 12470.

Hodnota mezitímního určovacího návrhu jest rozhodná v otázce příslušnosti soudu.

Před samosoudcem jsou však přípustné mezitímní určovací návrhy (§§ 236, 259 c. ř. s.) i tehdy, když předmět zájmu na zjištění přesahuje hodnotu 20.000 Kč.

(Rozh. ze dne 24. března 1933, R II 106/33.)

Správce úpadkové podstaty pozůstalosti po Dr. H-ovi domáhal se na manželce Dr. H-a, by darování pojistky úpadcem žalované bylo proti úpadkové podstatě prohlášeno bezúčinným a by žalovaná byla uznána povinnou zaplatiti úpadkové podstatě 19.105 Kč. Žalobce uvedl v hlavě žaloby, že jde o spor o 25.000 Kč. Procesní soud první stolice (krajský soud v O.) uznal v senátě podle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením počínajíc rokem 3. listopadu 1931 pro zmatečnost a uložil prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, znovu spor projednal a rozhodl samosoudcem. Důvody: Jde o uplatnění odpůřícího nároku v řízení konkursním. Tento nárok jest podle § 39 odst. (1) star. k. ř. uplatniti žalobou o plnění. Žalovati o prohlášení odporovatelného jednání za bezúčinné není třeba a samostatně lze tak učiniti jen za podmínek § 228 c. ř. s. V souzeném případě nejde o žalobu zjišťovací, nýbrž o žalobu na plnění 19.105 Kč s přísl., kterážto částka ušla úpadkové podstatě tím, že Dr. H. daroval žalované životní pojistku, znějící na 25.000 Kč, na niž pak žalovaná obdržela od pojišťovny 19.105 Kč. S touto žalobou spojila žalující strana návrh na zjištění, že darování je vůči ní bezúčinné. Tento návrh jest pokládati za mezitímní návrh zjišťovací podle § 236 c. ř. s. a nic na tom nemění, že jej žalující strana výslovně tak neoznačila a učinila jej hned v žalobě. Žalující strana tento svůj návrh zvláště neocenila a jen v hlavě žaloby uvedla, že jde o spor o 25.000 Kč. Nezáleží na tom, zda tím chtěla říci, že svůj zjišťovací návrh oceňuje jen částkou 5.895 Kč, nebo vedle nároku na peněžitě plnění samostatně částkou 25.000 Kč. Neboť pro příslušnost a obsazení soudu nerozhoduje ocenění mezitímního návrhu zjišťovacího, nýbrž předmět vlastního sporu, takže samosoudce je ve sporu před něj podle § 7 a) j. n. příslušejícím oprávněn rozhodovati též o mezitímním návrhu určovacím, třebaš tento podle svého ocenění převyšoval částku 20.000 Kč. V souzeném případě je tudíž pro otázku, zda měl spor projednávat senát či samosoudce, jedině rozhodným předmět žaloby na plnění. Žalobce žádá zaplacení 19.105 Kč a proto byl k projednání a rozhodnutí tohoto sporu povolán podle § 7 a) j. n. samosoudce.

Spor však projednával a rozhodl senát a proto rozsudek i řízení počínajíc prvním ústním jednáním trpí zmatečností podle § 477 č. 2 c. ř. s., ježto spor projednával a rozhodl soud, jenž nebyl řádně obsazen. Této zmatečnosti sice žádná strana nevytkla, avšak odvolací soud, jenž o ní nabytí vědomosti odvoláním žalované, musil k ní přihlížeti z úřadu.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Odporuje-li se právnímu jednání žalobou, jest v ní uvést, v jakém rozsahu a jakým způsobem má žalovaný k uspokojení věřitele něco plniti nebo trpěti (§ 12 odp. ř. č. 337/1914), pokud se týče, co má býti vráceno do konkursní podstaty a, není-li to možné, co má býti dáno jako náhrada (§ 39 konk. ř. č. 337/1914). Vše ostatní je zbytečné, a jest proto i zbytečný zvláštní návrh, aby bylo právní jednání prohlášeno bezúčinným (sb. n. s. č. 8151, 10294). Byl-li však učiněn, jde o návrh podle § 236 c. ř. s., a nebylo závady, by nebyl pojat již do žaloby, jak bylo vysloveno a blíže odůvodněno již v rozhodnutí uveřejněném ve sb. n. s. pod č. 8138. Jinak lze rekurs odkázati na odůvodnění napadeného usnesení, s nímž nelze souhlasiti jen, pokud uvádí, že hodnota mezitímního návrhu na zjištění nerozhoduje ani v otázce příslušnosti soudu, ano to odporuje ustanovení § 236 druhý odstavec c. ř. s., podle něhož předpis prvního odstavce tohoto paragrafu neplatí zejména také v případě, když předpisy o předmětné příslušnosti soudů odporují navrženému rozhodnutí. Právě proto musí návrhovátelem také oceniti svůj zájem na určení. Ale to na věci nic nemění, poněvadž nejde o otázku předmětné příslušnosti sborového soudu, u něhož byla žaloba podána, nýbrž o otázku obsazení tohoto sborového soudu podle § 7 a) jur. n., to jest o to, zda tento věcně příslušný sborový soud má o věci rozhodnouti samosoudcem, či senátem, pro který případ druhý odstavec § 236 c. ř. s. nevyklučuje platnost ustanovení prvního odstavce tohoto paragrafu. Z toho plyne, že jsou před samosoudcem přípustny mezitímné návrhy určovací podle §§ 236 a 259 c. ř. s. i tehdy, když předmět sporu, zájem na zjištění, přesahuje hodnotu 20.000 Kč, jak správně uznal odvolací soud. Napadené usnesení neodporuje ani předpisu § 55 j. n., podle něhož, žádá-li se jen část jistinné pohledávky, jest rozhodná úhrnná výše jistinné pohledávky ještě nezapravené, jelikož se žalobce nedomáhá zaplacení částky pojistné hodnoty 25.000 Kč, na což by žalobce podle svého přednesu ani neměl nárok, nýbrž žádá, by žalovaná vrátila do podstaty, co jí pojišťovna na pojistnou sumu již vyplatila, a žádá vrácení celé této částky.

Čís. 12471.

Nejde jen o provedení námítky uplatňované v žalobě, nýbrž o uplatnění nové námítky, vyloučené podle § 35, třetí odstavec, ex. ř., tvrdil-li žalobce v žalobě, že prvou splátku vyrovnací kvoty zaplatil řádně a

pak, když musel doznati, že to není pravda, teprve omlouval opožděné placení a se snažil dovoditi, že i placení omluvitelně opožděné je placení řádné.

(Rozh. ze dne 24. března 1933, Rv II 816/31.)

Žalobu dlužníka, by bylo vyhověno jeho námitkám proti exekuci, že vymáhaný nárok byl vyrovnáním zastaven, a by exekuce byla prohlášena za nepřipustnou, oba nižší soudy zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolatel provedl námitku řádného zaplacení, ovšem až při ústním roku v ten způsob, že připustil obmeškání splátky ze dne 3. prosince 1930, že však tvrdil, že toto obmeškání bylo nepatrné a stalo se z omluvitelných důvodů (onemocnění chřipkou). Splátka ze dne 3. března 1931 stala se nesporně v čas, nemá však významu, poněvadž exekuční žádost byla podána dne 11. ledna 1933. I když pro řízení opoziční platí zásada eventuální (§ 35 třetí odstavec ex. ř.), není provedení námítky již vznesené novotou a jest i v řízení s eventuální maximou přípustné. Odvolatel poukazuje správně na rozhodnutí č. 6919 a 8241 sb. n. s., která byla vydána v řízení směnečném, ovládaném rovněž zásadou eventuální. V rozhodnutí č. 6919 nejvyšší soud uvádí, že sice z ustanovení §§ 559, 552 odstavec druhý a třetí c. ř. s. úplně jasně plyne, že jen námítky, podané v případné lhůtě § 557 c. ř. s. mohou a smějí býti předmětem ústního jednání, uvádí však, že doplňky a opravy námitek i jednotlivosti přednesené ze zřetelem ke konkrétnímu případu k vůli provedení důkazu nelze považovati za nové samostatné námítky. V rozhodnutí č. 8241 nejvyšší soud uvádí, že jen novou podstatně odlišnou námítkou učiněnou teprve při ústním jednání, jest pokládati za zřejmě opožděnou, a zdůrazňuje, že jen doplnění a provedení námítky v čas vznesené jest pokládati za přípustné. V žalobě žalobce namítl jen, že splátky dne 3. prosince 1930 a 3. března 1931 platil řádně, takže následkem toho nárok vymáhající strany jest obstaven; při ústním jednání dne 8. dubna 1931 musil však připustiti, že zaplatil vyrovnávací kvotu, splatnou dne 3. prosince 1932 teprve dne 22. prosince 1930 a tvrdil, že se tak stalo z omluvitelného důvodu (onemocnění chřipkou). Splátka dne 3. prosince 1930 nebyla tedy řádně zaplacená, nýbrž byla opožděná; doznal-li žalobce opoždění a snaží-li se nyní toto opoždění prokázati omluvitelným důvodem, jde o novou, podstatně odlišnou námítkou, učiněnou teprve při ústním jednání.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle třetího odstavce § 35 ex. ř. všechnv námítky, které dlužník mohl přednésti v čase, kdy podal žalobu, musí zároveň ku platnosti přivedeny býti, jinak jsou vyloučeny. Žalobce uvedl v žalobě, že podle vyrovnání Kv 110/30 měl zaplatiti svým věřitelům 38% a to dne 3. pro-

since 1930 8% a další splátky v šesti 5% měsíčních lhůtách a že zaplatil řádně splátky dne 3. prosince 1930 a 3. března 1931, avšak při ústním jednání připustil, že první splátku dne 3. prosince 1930 splatnou zaplatil teprve po upomínce žalovaného ze dne 19. prosince 1930, totiž dne 22. prosince 1930, když mu již bylo oznámeno, že žalovaný uplatňuje ztrátu lhůt a obživnutí pohledávky, a tu teprve, když žalovaný tvrdil, že nešlo o omyl, nýbrž o nedbalost, přednesl žalobce, že onemocněl v listopadu 1930 a ležel celou dobu až do vánoc v posteli v horečce, nemohl dbáti svých povinností a že jakmile došla upomínka, byla ihned splatná lhůta řádně zaplacená, a že jde o okolnost omluvitelnou. Správně uvedl odvolací soud, že tyto nové teprve při ústním jednání přednesené námítky žalobcovy jsou vyloučeny ve smyslu § 35 třetí odstavce ex. ř., poněvadž nebyly uplatněny již v žalobě. Nejde tu zřejmě pouze o provedení námítky v žalobě uplatňované, když žalobce v žalobě tvrdil, že první splátku řádně zaplatil, a pak, když musil doznati, že to nebylo pravda, teprve omlouval opožděné placení a se snažil dovodit, že i placení omluvitelně opožděné je placení řádné. Jde tu o námítku novou, opřenu o nové skutečnosti, kterou vzhledem k výslovnému ustanovení zákona jest považovati za vyloučenou, ana nebyla již v žalobě uplatněna.

Čís. 12472.

Rozhoduje o návrhu na zrušení exekuce na užitky nemovitosti, ježto na ni jest vedena exekuce vnučenou správou, mohl exekuční soud přihlížeti k tomu, že exekuce vnučenou správou byla v době rozhodnutí o návrhu na zrušení exekuce již právoplatně zrušena.

(Rozh. ze dne 25. března 1933, R II 32/33.)

Dlužník navrhl zrušení exekuce vedené na pohledávky nájemného, ježto jest na nemovitosti vedena exekuce vnučenou správou. Soud první stolice návrh zamítl, rekursní soud exekuci zrušil. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Exekuce, jejíž zrušení se povinní domáhají, byla sice právoplatně povolena proti předpisu § 103 první odstavce ex. ř., než v době podání návrhu na zrušení této exekuce byla vnučená správa nemovitostí, která znemožňovala vedení exekuce na užitky těchto nemovitostí jiným způsobem než vnučenou správou, již právoplatně zrušena. Právním přihlížet exekuční soud rozhoduje o návrhu na zrušení exekuce k nynějšímu stavu věci bez ohledu na to, že předcházející povolení této exekuce bylo protizákonné, neboť nešlo o nezhojitelnou zmatečnost, ježto předpisem § 103 první odstavce ex. ř. má býti chráněn vnučený správce proti zásahům dlužníka a třetích osob, pokud jde o výtěžky nemovi-

tostí, jež jsou ve vnučené správě (§ 99 odstavce první, 109 ex. ř. zpr. výb. str. 22 mat. II str. 27). Zrušením vnučené správy toto ohrožení vnučeného správce pomínulo.

Čís. 12473.

Odevzdáním dlužných peněz výkonnému orgánu při výkonu jeho úřední působnosti bylo zaplacenou vymáhajícím věřiteli, třebaže výkonný orgán nedal dlužníku stvrzenku a nezapsal placení do exekučního spisu.

Neodevzdal-li výkonný orgán přijaté peníze vymáhajícím věřiteli, jest poškozenou stranou vymáhající věřitel, nikoliv dlužník, jenž nebyl povinen vymáhajícím věřiteli dluh znovu zaplatiti. Učinil-li tak přece, zaplatil nedluh na vlastní vrub a nemůže se domáhati (podle syndikátního zákona) náhrady škody, vzešlé mu tímto druhým placením, na výkonném orgánu ani na státu.

(Rozh. ze dne 27. března 1933, Co II 3/32.)

Žalobce zaplatil při výkonu exekuce J-ovi 929 Kč, jež však J. vymáhajícím věřiteli (firmě P.) neodvedl. Žalobce zaplatil pak oněch 929 Kč firmě P. přímo a domáhal se jich náhrady syndikátní žalobou na československém státu a na J-ovi. Procesní soud první stolice (vrchní soud v Brně) uznal podle žaloby. Důvody: Podle §§ 1, 4 odst. (2) zákona ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák. ručí žalovaný erár za škodu, která vznikla žalobci tím, že žalovaný J. peníze, které od žalobce převzal, firmě P., vymáhající věřitelce, neodvedl, takže žalobce byl nucen tento dluh ještě jednou zaplatiti. Námítka žalované strany, že si žalobce škodu sám zavinil zaplativ pohledávku již zaplacenou, není opodstatněna. Neboť pohledávku vymáhající strany nelze uznati za zaplacenou již odevzdáním peněz soudnímu vykonavateli, nýbrž teprve tehdy, když soudní vykonavatel při tom postupoval podle předpisů exekučního řádu. V tomto směru přichází v úvahu ustanovení § 25 ex. ř. a instrukce pro výkonné orgány, oddíl I. §§ 20, 21, 22 a 37, podle kterých musí výkonný orgán dlužníku vydati řádnou kvitanci a zaplacení poznamenati též v exekučním spisu. V souzeném případě však se tak nestalo, takže dlužník neměl vůbec důkaz o tom, že pohledávka vymáhajícího věřitele zaplacením zanikla, a nelze dlužníku přičítati za zavinění, že pohledávku, jejíž zaplacení nemohl dokázati, vyplatil ještě jednou svému věřiteli. Poněvadž výkonný orgán není jen zmocněncem vymáhajícího věřitele, nýbrž soudním zřízencem, nemůže žalovaný erár namítati zaplacení pohledávky vymáhajícímu věřiteli, nebyly-li výkonným orgánem peníze od dlužníka převzaty podle zákonných předpisů vymáhajícímu věřiteli odvedeny. Tím, že žalobce později zaplatil pohledávku svého věřitele přímo, odpadl právní důvod pro žalovaný erár peníze, které výkonným orgánem byly

převzaty a tím se dostaly do soudní úschovy, podržeti, takže žalobce jest již podle § 1435 obč. zák. oprávněn, domáhati se na žalovaném eráru vrácení těchto peněz.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Podle § 25 odst. 2 ex. ř. jest výkonný orgán, jakmile ho dojde příkaz ku provedení exekučního úkonu, zmocněn přijímatí platy jménem vymáhajícího věřitele a vydávati o nich kvitance. Má proto takovéto placení účinky placení vymáhajícímu věřiteli podle §§ 1412 a 1422 obč. zák. V souzené věci byl dán výkonnému orgánu J-ovi podle exekuční knihy příkaz ku provedení exekučních úkonů proti žalobci a sice 6. června 1929 ku provedení prodeje z volné ruky, dne 14. září 1929 ku provedení odhadu a dne 12. října 1929 ku převzetí zabavených věcí. Od doby, kdy byl J-ovi dán příkaz ku provedení prodeje svršků z volné ruky až do skončení exekuce té, byl též se zákona zmocněn přijímatí plnění od dlužníka jménem vymáhajícího věřitele (rozh. 11400 sb. n. s.) a byl proto výkonný orgán J. oprávněn i dne 22. října 1929 od dlužníka (žalobce) přijati zaplacení dlužného obnosu 929 Kč 20 h, neboť před placením tím nebyla započata, tím méně skončena exekuce zmíněná (prodej z volné ruky). (Srov. § 20 návodu pro výkonné orgány a § 379 odst. 4 jedn. ř.). Odevzdáním tohoto dlužného obnosu výkonnému orgánu u výkonu jeho úřední působnosti v bytě exekutově bylo zaplaceno vymáhající věřitelce firmě P., při čemž na tomto účinku se nic nezměnilo tím, nedať-li výkonný orgán dlužníku stvrzenku, kvitanci, a nezapsal-li placení to do exekučního spisu. Rozhodné je toliko zaplacení výkonnému orgánu jako zákonnému zmocněnci vymáhající věřitelky (rozh. 11400 sb. n. s.), neboť podle § 21 odst. 3 návodu pro výkonné orgány doplněného výnosem min. spravedlnosti ze dne 8. listopadu 1926, čís. 1526/26 má soudní vykonavatel dáti dlužníku nebo jeho zástupci o konaném placení potvrzení i bez jeho žádosti, z čehož přece nelze dovzovati, že by placení takové nemělo účinku liberačního, nežádal-li dlužník stvrzenky, nebo byla-li mu výkonným orgánem odepřena. V tom směru posoudil tedy první soud věc nesprávně po právní stránce, měl-li za to, že plný účinek liberační pro dlužníka nastává teprve vydáním stvrzenky výkonným orgánem a poznámkou zaplacení v exekučním spise (protokolu, § 21 cit. návodu). Zda poznámka tato se stala, či nestala, nelze zjistiti, poněvadž se exekuční spis ztratil. Je-li tomu tak, pak jest přísvědčiti dovolatelům, že zaplacením obnosu 929 Kč 20 h dlužníkem výkonnému orgánu J-ovi dne 22. října 1929 u výkonu jeho úřední působnosti zanikl jeho dluh proti firmě P. a nemůže žalobce požadovati na žalovaných vrácení obnosu, ježž zaplatil jako svůj pravý dluh a proto nebyl žalobce, i když byl pro domnělé nezaplacení podán proti němu návrh na uvalení konkursu, povinen jmenované firmě zmíněný obnos znovu zaplatiti. Učinil-li tak přece, zaplatil nedluh na vlastní vrub, neboť platil pohledávku již

zaplacenou, která více neexistovala a nemůže se domáhati náhrady škody mu tímto druhým placením vzešle na žalovaných. Žalobce byl by mohl uplatniti nárok na vydání obnosu J-ovi, zaplaceného pro firmu P. jenom tehdy, kdyby mu byl nárok ten, příslušející firmě P., touto firmou býval postoupen, což však ani netvrdí. V pravdě stranou poškozenou jednáním výkonného orgánu J-a neodevzdáním obnosu pro ni přijatého byla vymáhající věřitelka firma P. a ta jediná by byla oprávněna ze zmíněného J-em provedeného porušení práva pro přestoupení úřední povinnosti žalovati Josefa J-a jako hlavního vinníka a stát jako rukojmího a plátce podle § 1 zák. ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák., t. j. vystoupiti jako žalobce. Dlužník nebyl ani proti státu, ani proti Josefu J-ovi k žalobě o náhradu škody oprávněn, neboť Josef J. zadržením uvedeného obnosu nepoškodil jej, nýbrž mohl poškoditi jen vymáhající věřitelku.

Čís. 12474.

Syndikátní nárok.

Přijal-li soudní zřízenec jako výkonný orgán částku vyšší než 5.000 Kč, nebyl ve výkonu svého úřadu, a to ani co do 5.000 Kč.

(Rozh. ze dne 27. března 1933, Co II 4/32.)

Soudní zřízenec, jenž konal dražbu na svršky, zadržel za sebou a přivlastnil si 7.000 Kč, jež mu odevzdal František H. jménem dlužníků manželů P-ových, kterážto částka byla pojata do rozvrhové podstaty. Za to byl soudní zřízenec odsouzen pro § 181 tr. zák. Žalující firma vedla proti manželům P-ovým exekuci na svršky k vydobytí 2.634 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalující firma na československém eráru podle syndikátního zákona zaplacení 2.634 Kč. Žalovaný erár namítl, že soudní zřízenec František B. přijal sice 7.000 Kč od Františka H-a, aby od další exekuce upustil, že však nebyl ve výkonu působnosti jemu svěřené, ježto soudní zřizenci nejsou oprávněni přijímatí částky vyšší než 5.000 Kč. Z téhož důvodu také prý nelze uznati platbu tu, učiněnou H-em jménem povinné strany, za platbu pro vymáhajícího věřitele, takže žalobkyně má dále nárok proti své dlužnici na zaplacení a tedy jí dosud škoda nevznikla. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl. Důvody: Prvním předpokladem nároku na náhradu škody podle zákona ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák. jest, že soudcovský úředník porušil právo přestoupením úřední povinnosti u vykonávání svého úřadu. Podle § 25 čís. 1 ex. ř., § 333 odst. (1) j. ř. v doslovu nařízení vlády ze dne 3. listopadu 1921 čís. 393 sb. z. a n. a § 12 návodu pro výkonné orgány (výnos min. sprav. ze dne 12. července 1897 čís. 26 min. v. a z 10. května 1910 čís. 9 min. v., doplněný podle výnosu ze dne 8. listopadu 1926 Pres. 1526/26) nejsou soudní zřizenci oprávněni přijímatí částky vyšší než 5.000 Kč. Přijal-li proto soudní zřízenec jako výkonný orgán částku vyšší, vybočil z mezi

svého oprávnění, nebyl již ve výkonu úřední působnosti jemu svěřené a nebyl tedy ve výkonu svého úřadu. Proto také, že právo výkonného orgánu, přijímatí peníze, se zakládá na uvedených zákonných předpisech a ne na zmocnění vymáhajícího věřitele, může býti dlužník osvobozen od vymáhané pohledávky jen tehdy, platil-li v mezích těchto předpisů. Již pro tento nedostatek onoho předpokladu neručí žalovaný stát podle § 1 odst. (2) cit. zák. za škodu žalující straně vzniklou tím, že výkonný orgán František B. 7.000 Kč zpronevěřil, třebaže byl, jak nesporno, pravoplatným rozsudkem uznán vinným zločinem zpronevěry v úřadě. Nebyl-li, přijímaje částku 7.000 Kč ve výkonu svého úřadu, nemohl býti ve výkonu jeho ani do 5.000 Kč, třebaže tuto částku by byl oprávněn přijmouti, neboť nelze činnost, vztahující se na určitý jednotný úkon dělití tak, že úředník současně je a není ve výkonu úřadu. Také § 12 třetí odstavce návodu pro výkonné orgány ustanovuje, že chce-li dlužník odevzdat větší peněžitou částku, než kterou soudní zřízeníec smí přijmouti, má býti poukázán, by částku tu odeslal poštou. Neustanovuje se tedy, že by výkonný orgán směl přijímatí částku do 5.000 Kč a s ostatním dlužníka poukázati na poštu. Pokud se tedy naskytla otázka, neručí-li žalovaný stát aspoň do výše 5.000 Kč, bylo ji zodpověděti záporně.

Nejvyšší soud nevyhověl odvolání.

Důvody:

Po právní stránce posoudil odvolací soud věc úplně správně a odvolatelka se poukazuje na správně důvody napadeného rozsudku, jež jsou ve shodě s rozhodnutím nejvyššího soudu sb. čís. 6098. Podle § 268 c. ř. s. jest soud ovšem vázán obsahem rozsudku trestního soudu, avšak odvolatelka přehlídá, že trestním rozsudkem krajského soudu ze dne 23. března 1931, jímž František B. byl odsouzen pro zločin zpronevěry v úřadě dle § 181 tr. z., nebylo zjištěno, že porušil právo u výkonávání své působnosti. Jako rukojmí a plátce podle § 1357 obč. zákoníka ručí žalovaný československý stát nikoliv za veškeré závazky Františka B-a, nýbrž jen za škodu způsobenou podle ustanovení § 1 zákona syndikátního ze dne 12. července 1872 čís. 112 ř. z., o němž se také žaloba opírá. Nařízení vlády ze dne 3. listopadu 1921 nebylo uveřejněno toliko ve Věstníku ministerstva spravedlnosti, nýbrž ve sbírce zákonů a nařízení pod čís. 393 roč. 1921, a nemůže se proto nikdo omlouvat, že mu nebylo známo (§ 2 obč. zákoníka). Podle tohoto nařízení nejsou soudní zřízeníci oprávněni přijímatí částky vyšší nežli 5.000 Kč. Jediná výjimka jest stanovena pro odnětí hotovosti podle § 261 ex. ř., nikoliv však také pro případ § 200 čís. 4 a 282 ex. ř. a bodu 119 instrukce pro výkonné orgány. Otázku, zda dlužníci P-ovi jsou zproštěni jakéhokoliv dalšího placení, netřeba řešiti v tomto sporu. Z toho, že okresní soud vydal rozvrhové usnesení, nelze usuzovati, že František B. porušil právo u výkonu své působnosti.

Čís. 12475.

Zadáno-li o výmaz tuzemské filiálky z obchodního rejstříku na základě prohlášení representace hlavního cizozemského závodu, poněvadž tuzemská filiálka již před léty svůj provoz úplně zastavila a veškeré její obchody byly převzaty tuzemskou bankou, nejde o fusi dvou akciových společností a o universální sukcesí, nýbrž o sukcesí singularní. Věřitelé předchůdkyně jsou dostatečně chráněni předpisem § 1409 obč. zák. a není třeba, by jejich zájmy byly chráněny ještě zvláštním opatřením, nanejvýš podle článků 245 a 247 obch. zák. a čl. 1 cís. nař. ze dne 21. června 1873, čís. 114 ř. zák., jichž tu nelze použiti ani obdobně.

(Rozh. ze dne 30. března 1933, R I 111/33.)

Rejstříkový soud zamítl návrh Banky pro země Rakouské, filiálky v Praze, by byla z rejstříku vymazána její pražská filiálka a uložil navrhovatelce předložení dokladů, jež to vzhledem ke změně státoprávních poměrů v bývalém Rakousku-Uhersku v roce 1918 a zřízením státu Československého jest dnes odštěpný závod, o jehož výmaz z obchodního rejstříku jde, odštěpným závodem hlavního závodu v cizině, tedy vlastně tuzemskou jeho representací, a platí tu tedy ustanovení cís. nař. čís. 127/1865 ř. zák. o podrobení takových representací tuzemským zákonům a nařízením a jest věcí právního zástupce, by zařídil potřebně u příslušného orgánu společnosti, o kterou jde. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by, nehledě k důvodu, z něhož odepřel navrhovaný výmaz, o návrhu dále podle zákona jednal.

Důvody:

Napadená usnesení vycházejí z předpokladu, že změnou státoprávních poměrů v roce 1918 a zřízením samostatného Československého státu se stala Banka pro země rakouské, filiálka Praha, odštěpný to závod původní akciové společnosti »Kais-kön. privilegierte Oesterreichische Länderbank,« která 2. prosince 1919 změnila firmu na »Oesterreichische Länderbank« a dne 12. června 1922 na »Baugue des Pays de l'Europe Centrale Siege de Wienne« (německy: Zentraleuropäische Länderbank Niederlassung in Wien), tuzemskou representací této cizozemské akciové společnosti, a že tudíž je třeba k výmazu této tuzemské representace dokladů, jichž předloženi bylo navrhovatelce uloženo usnesením. Navrhovatelka žádá za výmaz pražské filiálky z obchodního rejstříku na základě prohlášení representace hlavního závodu Banque des Pays de l'Europe Centrale Siege de Wienne ze dne 20. března 1931, poněvadž pražská filiálka svůj provoz již před léty úplně zastavila a veškeré její obchody byly převzaty Bankou pro obchod a průmysl dříve »Länderbank« se sídlem v Praze. Z tohoto odůvodnění je zřejmo, že tu

nejde o fusi dvou akciových společností a o universální sukcesí, nýbrž o sukcesí singulární, to jest o zcizení, pokud se týče o převzetí části jmění cizozemské akciové společnosti, pokud toto jmění bylo v tuzemsku, akciovou společností tuzemskou, která převzetím tohoto jmění ručí za závazky své předchůdkyně ve smyslu § 1409 obč. zák. Věřitelé předchůdkyně jsou dostatečně chráněni tímto zákonným předpisem a není proto třeba, by jejich zájmy byly chráněny ještě zvláštním opatřením, nanejmé podle článků 245 a 247 obchod. zákona a čl. 1 cís. nař. ze dne 21. června 1873 čís. 114 ř. z. Tyto předpisy na souzený případ nedopadají a nelze jich použití ani obdobně. Filiálka cizozemské akciové společnosti přestala v tuzemsku obchodovati, předala své jmění, pokud se týče část svého jmění, tuzemské akciové společnosti a jejímu výmazu není na překážku nedostatek řečených opatření, pokud se týče dokladů. Ovšem se bude doporučovati, by navrhovatelka vykážala, že Banka pro obchod a průmysl dříve »Länderbank« s navrhovaným výmazem souhlasí.

Čís. 12476.

Předpis § 201 horn. zák. se nevztahuje na zedníka vyhlubovače, jenž byl zaměstnán u firmy provádějící po živnostensku práce spadající v obor živnosti stavitelské. Lhostejno, že podle § 2 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 242 sb. z. a n. podléhají pojistné povinnosti u báňských bratrských pokladen i dělníci zaměstnaní pracemi vyhlubovacími na dolech, a to i tehdy, jsou-li ve služebním poměru k podnikateli nehornickému, který převzal výkon těchto prací ve vlastní režii.

(Rozh. ze dne 30. března 1933, Rv I 1556/31.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované společnosti jako zedník vyhlubovač na dole. Dne 30. dubna 1930 byl žalobce žalovanou propuštěn. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované zaplacení mzdy za čtrnáctidenní výpovědní lhůtu a odškodnění za dovolenou. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Pro tento spor jest rozhodnou otázka, zdali žalovaná firma byla oprávněna zrušiti služební poměr se žalobcem bez výpovědi. Odvolací soud ji právem zodpověděl kladně. Mezi stranami není sporné, že žalobce byl žalovanou firmou přijat do práce jako zedník-vyhlubovač, že byl u ní zaměstnán až do svého propuštění dne 30. dubna 1930 při vyhlubovacích pracích na dole a že se obě smluvní strany výslovně vzdaly výpovědní lhůty, což bylo žalobcem dne 22. března 1927 a 19. března 1928 opětovně potvrzeno. Dovolatel však hájí názor, že pro něho jako

dělníka zaměstnaného při hornictví platí předpis § 201 ob. hor. zák., který stanoví, že dělníci mohou být propuštěni jen po čtrnáctidenní výpovědi, pokud není jinak stanoveno služebními smlouvami nebo služebním řádem, a dovozuje dále, že podle § 38 služebního řádu vydaného pro důl, na němž žalobce pracoval, jest vyloučení výpovědi dohodou stran nepřipustné a neplatné. S dovolatelovým názorem, že se naň vztahuje ustanovení § 201 ob. hor. zák., nelze však souhlasiti. Uvedený předpis jest obsažen v deváté hlavě obecného horního zákona, která podle svého nadpisu i obsahu upravuje jen poměr majitelů hor k jejich úředníkům a dělníkům. Nižšími soudy však bylo zjištěno, že žalovaná firma není vůbec podnikem hornickým, nýbrž že provádí po živnostensku práce spadající v obor živnosti stavitelské. Již z toho plyne nepochybně, že se na služební poměr mezi žalobcem a žalovanou nevztahuje předpis § 201 ob. hor. zák. ani služební řád, vydaný podle § 200 ob. hor. zák. pro závody hnědouhelné důlní společnosti pro okresy báňských revírních úřadů v Chomutově, Mostě a Teplicích a upravující jen služební poměry držitele hor k jeho dělnictvu a osobám dozorcím. Na tom nic nemění okolnost, že podle § 2 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 242 sb. z. a n., podléhají pojistné povinnosti u báňských bratrských pokladen osoby zaměstnané v hornictví (§ 131 ob. hor. zák.) a že k těmto osobám náležejí také dělníci zaměstnaní pracemi vyhlubovacími na dolech, a to i tehdy, jsou-li ve služebním poměru k podnikateli nehornickému, který převzal výkon těchto prací ve vlastní režii, — jak bylo vyloženo v nálezech nejvyššího správního soudu čís. 6727/27 a 8170/29 sbírky Bohuslavovy, na něž se poukazuje v dovolání, — neboť zákon čís. 242/1922 sb. z. a n. upravuje jen pojistnění osob v něm uvedených, jest to zákon zvláštní a jeho ustanovení se nijak nedotýkají úpravy služebního poměru mezi dělníky a zaměstnavateli. Odvolací soud správně vyložil, že služební poměr žalobce jako zedníka zaměstnaného u stavitelské firmy jest posuzovati podle živnostenského řádu. V § 77 živn. ř. jest ustanoveno, že, není-li o výpovědi nic jiného smlouveno, platí 14denní výpovědní lhůta. Dále stanoví § 72 živn. řádu, že úprava poměrů mezi živnostenskými podnikateli a dělníky jest předmětem volné dohody v mezích zákona. Z toho plyne, že pro živnostenský poměr pracovní lze platně ujednat i vyloučení výpovědní lhůty (viz rozhodnutí čís. 949, 2940 sb. n. s.). Úmluva stran o vyloučení výpovědní lhůty, k níž v souzeném případě nesporně došlo, byla tedy platná, takže žalobní nárok na zaplacení mzdy 600 Kč za výpovědní lhůty není po právu a byl odvolacím soudem právem zamítnut. Další nárok na zaplacení náhrady za dovolenou vyvozoval žalobce jen z toho, že prý by mu byl příslušel ode dne 1. května 1930 — jakožto dne rozhodného pro určení nároku na dovolenou, při čemž měl patrně na mysl ustanovení § 3 odst. 1 zákona ze dne 3. dubna 1925 čís. 67 sb. z. a n. a že žalovaná mu zmařila nabytí nároku na dovolenou tím, že jej před 1. květnem 1930 propustila ze služby. Avšak předpoklady žalobcem uplatňované nebyly splněny, neboť žalovaná propustila žalobce ze svých

služeb již dne 30. dubna 1930, kdy žalobce — jak sám přiznává — neměl ještě nároku na placenou dovolenou pro rok 1930, a k tomuto propuštění byla podle předcházejících vývodů oprávněna.

Čís. 12477.

I pro dodatné původní rozvrhové řízení doplňující rozvrhové řízení týkající se vadia obmeškalého vydražitele, jest rozhodná jen původní včasná přihláška.

(Rozh. ze dne 30. března 1933, R II 74/33.)

Exekuční soud rozvrhuje nejvyšší podání za vydraženou nemovitost nepřihlížel k pohledávce knihovni věřitelky, přihlášené teprve k dodatečnému rozvrhovému roku. **Důvody:** Nový rozvrhový rok bylo stanoviti k rozdělení vadia složeného obmeškalým vydražitelem. Odporovalo by § 210 ex. ř., kdyby se přihlíželo při tomto novém rozvrhovém roku k pohledávkám, jež byly teprve dodatečně přihlášeny (sr. Neumann-Lichtblau: Komentář k ex. ř. I. svazek str. 665). Podle § 211, poslední odstavec, ex. ř. nelze po skončení rozvrhového roku doplňovati přihlášku. **Rekursní soud** napadené usnesení potvrdil, ježto odpovídá zákonu i právní vědě a poukázal k důvodům prvního soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Názor dovolací rekurentky, že k jejím nárokům přihlášeným teprve k dodatnému, původní rozvrhové řízení doplňujícímu rozvrhovému řízení, týkajícímu se vadia obmeškalého vydražitele (§§ 155, 215 ex. ř.), bylo přihlížeti, vyvrátily případně nižší soudy poukazem na ustanovení §§ 210, 211 poslední odstavec ex. ř. a stačí dovolací rekurentku odkázati na důvody usnesení nižších soudů. Nepochybily tudíž nižší soudy, když k novým, pokud se týče dalším nárokům dovolací rekurentky při rozvrhu propadlého vadia nepřihlížely a je z něho nepřikázaly.

Čís. 12478.

Zásada druhého odstavce § 496 c. ř. s., podle níž se nelze v novém řízení zabývat novými obranami, které dříve nebyly uplatněny, neplatí absolutně a nevztahuje se zejména na obrany, pro něž skutkové předpoklady vznikly teprve po zrušovacím usnesení odvolacího soudu a jež v předcházejícím řízení v první stolici nebyly ještě ani skutkově opodstatněny.

Bylo-li řízení ponecháno více než dva roky v klidu, nebylo ve sporu řádně pokračováno (§ 1497 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 30. března 1933, Rv II 656/31.)

Žalobou, zadanou na soudě dne 27. listopadu 1921, domáhala se žalující firma na žalované zasilatelské firmě náhrady škody, ježto žalovaná neprovedla obstarání zásilky s náležitou péčí. Usnesením odvolacího soudu ze dne 15. února 1927 byl rozsudek prvního soudu zrušen podle § 496 čis. 2 a 3 c. ř. s. Dne 13. června 1927 ponechaly strany řízení v klidu a teprve dne 26. října 1929 navrhla žalobkyně, by bylo pokračováno ve sporu. Ve znovu zahájeném řízení vznesla žalovaná námitku promlčení, jíž procesní soud první stolice vyhověl a žalobu zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Předmětem žaloby podle žalobního tvrzení je nárok žalobkyně na náhradu škody způsobené jí žalovanou tím, že jako zasilatelka převzavši svým jménem obstarání zásilky cisterny petroleje drahou na její účet, neprovedla je s péčí řádného obchodníka, čímž nastalo opožděné dodání zboží. Jde tedy o nárok na náhradu škody po rozumu čl. 380 obch. zák., jenž se promlčuje podle prvního odstavce čl. 386 obch. zák. po jednom roce. Nižšími soudy bylo zjištěno, že žalovaná sice obstarala zásilku cisterny drahou, ale že tak učinila s porušením péče řádného obchodníka, zejména zjistily celou řadu okolností, z nichž usoudily na její zavinění. Podle rozsudkových zjištění byla dovolatelce známa výše škody i škůdce nejpozději dne 27. ledna 1921, žaloba byla podána na soud až 27. listopadu 1921. Z procesních spisů vychází napodoba, že strany dne 13. června 1927 ponechaly spor v klidu, a že dovolatelka teprve návrhem ze dne 26. října 1929 žádala za pokračování ve sporu. V tomto obnoveném sporu namítla žalovaná promlčení nároku z důvodu projití promlčecí lhůty podle čl. 386 obch. zák. i podle § 1489 obč. zák. V té příčině jde o tři otázky, na jejich vyřešení závisí vyřízení této námítky, a to a) zda mohla žalovaná obranu promlčení vznésti v obnoveném sporu, před nímž předcházelo zrušení rozsudku prvního soudu z důvodu § 496 čis. 2 a 3 c. ř. s. odvolacím soudem, b) zda námitka promlčení je opodstatněna, c) zda a pokud dovolatelka řádně pokračovala ve sporu, když ponechala řízení po drahou dobu v klidu. K otázce první zaujaly nižší soudy kladné stanovisko a s vývody odvolacího soudu v tom směru souhlasí dovolací soud. Podle druhého odstavce § 496 c. ř. s. musí se sice procesní soud omezení v případě § 496 čis. 2 c. ř. s. na doplnění těch částí řízení a rozsudku prvního soudu, které jsou vadou stíženy, takže jinaké doplnění je nepřipustné, neplatí tu předpisy § 179 c. ř. s., pokud se týče § 235 c. ř. s., a nelze se také v tomto novém řízení zabývat novými obranami, které dříve nebyly uplatněny. Avšak zásada v druhém odstavci § 496 c. ř. s. vyslovená nemůže platiti absolutně a zejména se nevztahuje na takové obrany, pro něž skutkové předpoklady vznikly teprve po zrušovacím usnesení odvolacího soudu a jež v předcházejícím řízení v první stolici nebyly ještě ani skutkově opodstatněny. Správně poukázal odvolací soud na to, že by to nebylo procesně hospodárné, aby se taková nově se vy-

skytnuvší obrana vylučovala z důvodu druhého odstavce § 496 c. ř. s., a aby se tak strana vydávala novému sporu o obnovu podle § 530 č. 7 c. ř. s. Pokud jde o otázku, zda dovolatelka řádně pokračovala ve sporu ve smyslu § 1497 obč. z., je přisvědčiti názoru nižších soudů, že tomu tak nebylo, a je za to míti, že žalobkyně nedbala o náležitý postup ve sporu. K ujednání smíru zajisté by byla postačila lhůta tří měsíců, po kterou by byl spor ponechán býval v klidu, obzvláště, když strany podle jednacího protokolu ze dne 28. dubna 1927 již prohlásily, že jednají o mimosoudní vyrovnání, a byla jim pro případ, že by nedošlo k narovnání, k návrhu soudem udělena lhůta jednoho měsíce do 1. června 1927 k písemným návrhům o nových tvrzeních, a lhůta byla pak prodloužena do 30. června 1927. Podle zjištění prvního soudu, jež v odvolacím řízení nedoznalo změny, a jež dovolatelka nenapadá, bylo mezi stranami jednáno o smírné vyřízení věci jen asi měsíc (v září a říjnu 1928). Jestliže tedy dovolatelka nechala řízení v klidu po dva roky, čtyři měsíce a třináct dnů (od 13. června 1927 do 26. října 1929), nelze to právem zvatí řádným pokračováním ve sporu ve smyslu § 1497 obč. zák.; nečinnost její měla v zápětí, že přerušení promlčení podáním žaloby se stalo bezúčinným a jest k věci hleděti tak, jako kdyby žaloba nebyla vůbec podána. Tomu-li tak, uplynula od 27. ledna 1921, kdy dovolatelce škoda i škůdce byli známi, do podání návrhu na pokračování ve sporu ze dne 26. října 1929, který by po případě mohl míti význam nové žaloby, i tříletá promlčecí lhůta podle § 1489 obč. zák., a promlčení nastalo (rozh. čís. 4180, 7102, 9046, 9396 sb. n. s.).

Čís. 12479.

Úmluva, podle níž se žena pro případ, že uzavře manželství s mužem, jehož manželství tehdy ještě nebylo rozloučeno, vzdala pense ve prospěch tehdejší mužovy manželky, aby umožnila rozlučku — přiči se dobrým mravům.

(Rozh. ze dne 30. března 1933, Rv II 759/31.)

Žalobkyně Rozálie K-ová uzavřela se svým bývalým manželem Antonínem K-em, ředitelem měšťanské školy, pro případ zamýšlené rozluky manželství notářský spis ze dne 10. května 1922, podle něhož se Antonín K. zavázal, že neuzavře po rozluce nový sňatek, leda že se jeho budoucí druhá manželka výslovně a závazně vzdá pro případ úmrtí Antonína K-a a v případě, že by sama svůj učitelský plat nebo pensí nepobírala, nároku na polovici pensijních požitků po Antonínu K-ovi ve prospěch žalobkyně, dále, že se vzdá budoucí manželka Antonína K-a nároku na celou pensí ve prospěch žalobkyně pro případ, že by Antonín K. zemřel před červnem 1925, a i v tom případě, že by sama pobírala učitelský plat nebo svou pensí. Manželství žalobkyně s Antonínem K-em bylo pak rozloučeno, a druhá jeho manželka Karla K-ová

ve smyslu notářského spisu podepsala prohlášení ze dne 28. června 1922, jímž se vzdala nároků na pensí po Antonínu K-ovi ve prospěch žalobkyně. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně Rozálie K-ová na žalované Karle K-ové vyplacení polovice pense za dobu od 6. listopadu 1928 (den úmrtí Antonína K-a) do dne podání žaloby. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatelka opírá žalobní nárok o prohlášení žalované ze dne 28. června 1922, kterým se žalovaná pro případ, který pak nastal, že uzavře sňatek s Antonínem K-em, ředitelem měšťanské školy, tehdy ještě manželem žalobkyně, vzdala pense po něm ve prospěch žalobkyně, jakožto dřívější manželky Antonína K-a. Jak se v prohlášení uvádí, bylo prohlášení dáno žalovanou ke splnění závazku, který učinil Antonín K., když jednal se žalobkyní o rozlučku jejich manželství, v notářském spise ze dne 10. května 1922, závazku toho obsahu, že Antonín K. neuzavře po zamýšlené rozluce nový sňatek, leč že se budoucí druhá manželka vzdá pense po něm ve prospěch žalobkyně. Žalobkyně, bráníc se ve sporu námítkou žalované proti žalobnímu nároku, že prohlášení ze dne 28. června 1922 pokud se týče vzdání se pense je neplatné, protože se stalo bezplatně, je darováním, avšak bez nutné formy notářského spisu, uvedla, že to nebylo bezplatné darování, neboť protiplněním byl prý její sňatek s Antonínem K-em a tím její budoucí hmotné a hospodářské zajištění. Tomuto prohlášení žalobkyně nelze rozuměti jinak, než, jak se ostatně také podává z notářského spisu v souvislosti s prohlášením žalované ze dne 28. června 1922, že žalobkyně za postup pense v její prospěch učiněný v uvedeném prohlášení vzdala se manželství s Antonínem K-em, a aby umožnila, případně ulehčila uzavření sňatku mezi ním a žalovanou, svolila k rozluce svého manželství s K-em. Prohlášení žalované ze dne 28. června 1922 se vzdáním se pense byl tedy výkup svolení žalobkyně k rozluce, úplata za ně. Avšak takové ujednání, mající za účel ulehčení, případně umožnění rozluky přiči se, posuzováno s hlediska, s kterého zákon nazírá na manželství, dobrým mravům a veřejnému řádu, který žádá, by manželství bylo pokud možno zachováno. Je proto prohlášení ze dne 28. června 1922 jako dobrým mravům se přičící nicotné (§ 879 obč. zák.), vzdání pense v něm obsažené ve prospěch žalobkyně je neplatné a žalobní nárok o ono prohlášení opřený je neopodstatněný.

Čís. 12480.

Manželské spoluzítí nikterak nevylučuje nájemní (podnájemní) poměr manželů navzájem, najmě manžela, a nevylučuje oprávnění z případného nájemního nebo podnájemního poměru.

(Rozh. ze dne 30. března 1933, Rv II.173/33.)

Soudní výpověď, již dala manželka manželovi z pokoje, procesní soud první stolice ponechal v platnosti, odvolací soud výpověď zrušil.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Napadeným rozsudkem byla výpověď z jednoho pokoje daná žalobkyní žalovanému jako jejímu podnájemníkovi zrušena z důvodu, že nájemcem bytu, z něhož je žalovaný vypovídán, není žalobkyně, nýbrž žalovaný a že proto žalobkyně k výpovědi žalovaného není oprávněna. S rozhodnutím tímto, jemuž dovolatelka odporuje s hlediska dovolacího důvodu č. 4 § 503 c. ř. s., nelze souhlasit. Podle zjištění nižších soudů byt, z jehož jedné světnice dala žalobkyně žalovanému jako podnájemníku výpověď, o kterou ve sporu jde, najal žalovaný a držel byt ten nájemně ještě v roce 1931. Toho roku a počátkem roku 1932 adaptoval majitel domu dům a také byt žalovaného. Po adaptaci předložil majitel domu žalovanému a žalobkyni novou nájemní smlouvu, úpravu posavadní nájemní smlouvy a zejména stanovil nové vyšší nájemné. V té době domáhala se žalobkyně sporem na žalovaném rozluce manželství a žalovaný, přenechav žalobkyni a dětem ostatní místnosti bytu, nechal si pro sebe jeden pokoj, ten, z něhož je vypovídán. Na onen návrh majitele bytu na novou úpravu nájemní smlouvy a nájemného přistoupila za souhlasu majitele domu jen žalobkyně. Žalobkyně také platila potom sama nájemné, zvýšené, z celého bytu, to jest i z pokoje odděleně žalovaným používaného. Pak, jak je prokázáno, dne 29. srpna 1932 došlo mezi žalobkyní a žalovaným k písemnému ujednání tohoto obsahu: »Žalovaný zavazuje se žalobkyni počínajíc dnem ujednání za používání jednoho pokoje jejího bytu platiti měsíčně 100 Kč nájemného.« Skutečně zaplatil žalovaný začátkem září 1932 žalobkyni na nájemném 50 Kč. — Uváží-li se uvedené okolnosti, zejména ono ujednání ze dne 29. srpna 1932, při jehož výkladu jest se řídit ustanovením § 914 obč. zák., nelze přisvědčiti názoru odvolacího soudu, že žalovaný byl v době výpovědi, v září 1932 nájemcem bytu. Žalovaný v uvedeném ujednání výslovně označuje byt jako byt žalobkyně a výslovně se zavazuje žalobkyni z pokoje mu z jejího bytu přenechaného platiti nájemné. Hledíc k tomu, že novou nájemní smlouvu uzavřela jen žalobkyně, že jen ona nájemné za byt platila, dal žalovaný, označuje byt za byt žalobkyně, zřejmě najevo, že bytu, jeho nájmu vzdal a jej přenechal žalobkyni. Sám, zavázav se platiti žalobkyni nájemné z jednoho pokoje jejího bytu, uzavřel žalovaný se žalobkyní zvláštní smlouvu podnájemní. Podle toho byla žalobkyně, vypovídajíc žalovaného, nájemkyní bytu a byla důsledkem toho oprávněna žalovaného jako podnájemníka vypověděti. Námitka žalovaného proti výpovědi, že on, jsa nájemcem bytu, nemůže býti vypověděn, a důvod, pro který odvolací soud výpověď zrušil, nejsou podle toho opodstatněny. Ani druhá námitka žalovaného proti výpovědi, se kterou se odvolací soud při svém stano-

visku již nezabýval, že totiž žalobkyně, nejsou s ním ani rozvedena ani v době výpovědi ještě rozloučena, nemůže ho, svého manžela, z bytu vypověděti, protože se to příčí ustanovení § 93 obč. zák., podle něhož jest manželům žiti ve společné domácnosti, není důvodná. Manželské spoluzítí nikterak nevyklučuje nájemní po případě podnájemní poměr manželů mezi sebou, nanejmeně manžela a nevyklučuje výkon oprávnění z případného nájemního nebo podnájemního poměru vyplývajících. Ostatně podotknouti jest, že žalobkyně a žalovaný, soudíce se o rozluku, v době výpovědi žili ve skutečnosti odděleně.

Čís. 12481.

Žalobní žádost, by žalovaný byl uznán povinným vyhotoviti pojistný návrh na pojistnou sumu současným poměrům přiměřenou za pojistkových sazeb a podmínek u žalující pojišťovny platných, jest neurčitá.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, R I 204/33.)

Žalující pojišťovna domáhala se na žalovaném, by byl uznán povinným dáti si nemovitost č. p. 116 na dobu deseti let, do 30. září 1941, pojistiti u žalující strany proti škodám z požárů pojistnou sumou současným poměrům přiměřenou za pojistovacích sazeb a podmínek u strany žalující platných a za tím účelem vyplniti a předložiti pravoplatně podepsanou přihlášku, by v požárním pojištění budovy čp. 116 nenastalo přerušeni. Procesní soud první stolice žalobu znenastalo přerušeni. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, ježto nevyhovuje předpisům § 226 c. ř. s. a nelze též podle § 7 ex. ř. na základě rozsudku ve smyslu žalobní prosby vésti exekuci. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, po doplněném řízení znovu rozhodl. Důvody: Podstatou žalobní žádosti jest, že žalovaný je povinen vyplniti a předložiti pravoplatně podepsanou přihlášku. Toto plnění jest jasné. Žalující strana je povinna uvést přesně a určitě, čeho se domáhá, avšak i těmito podmínkami žalobní žádost vyhovuje. Nejde o plnění peněžité a proto není třeba, by plnění bylo též číselně určitě vyjádřeno. Procesní soud nesprávně spojuje alternativní zmocnění podle § 410 c. ř. s. se žalobním žádáním. Toto zmocnění přišlo by v úvahu, kdyby žalobní nárok byl přisouzen (§ 410 c. ř. s.). Avšak ani v tomto případě nebyl by exekučním titulem, neboť nepoužije-li dlužník alternativního zmocnění ve smyslu § 410 c. ř. s., nelze exekuci dobývatí nárok alternativní, nýbrž nárok původní. Není proto třeba zabývatí se otázkou, zda alternativní plnění vyhovuje podmínkám § 226 c. ř. s. a § 7 ex. ř. I když plnění uplatňované žalobou nemusí býti číselně určitě vyjádřeno, poněvadž nejde o plnění peněžité, nutno přece, by bylo patrné, čeho se žaloba kvalitativně a kvantitativně domáhá. V tomto směru nelze žalobní žádost uznati za neurčitou a neúplnou. Neboť žalobkyně rozsah plnění vymezuje tím, že uvádí dobu, pro kterou má pojištění trvati (na dobu 10 let do 30. září 1941), uvádí druh pojištění (z požáru) a též výši

pojištění a premii (sumou současným poměrům přiměřenou z pojišťovacích sazeb a podmínek u strany žalující platných). Žalobní nárok takto vyznačený nelze označiti za neurčitý a nelze sdíleti názor procesního soudu, že by dle § 7 ex. ř. na základě rozsudku ve smyslu žalobní prosby nebylo lze věsti exekuci. Takový nárok bylo by lze podle § 353 a násl. ex. ř. vydobýti.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by nehledě k důvodům svého zrušovacího usnesení, o odvolání žalobkyně dále po zákonu jednal.

Důvody:

Jest přisvědčiti rekurentu, že žalobní žádost není určitá. Neboť účelem sporu jest odklidiť pochybnosti o poměru mezi stranami rozepře a stanoviti rozsudkem sporná práva a závazky tak přesně, by nevznikly pochybnosti o tom, jak má závazek býti splněn anebo vydobyt. Proto ustanovuje § 226 c. ř. s. v souvislosti s § 7 odstavec prvý ex. ř., že obsah a dosah žalobního žádání a tudíž i exekučního titulu musí býti tak přesným, by z něho bylo lze seznati mimo jiné i způsob a objem dlužného plnění, by se podle přesného doslovu, od něhož se nesmí soud exekuci povolující uchýliti, dala exekuce povoliti a také vykonati. To však v souzeném případě schází. Neboť, má-li žalovaný vyhotoviti pojistný návrh na pojistnou sumu současným poměrům přiměřenou z pojišťovacích sazeb a podmínek u strany žalující platných, jest výše pojistné sumy naprosto neurčitá a soud exekuci povolující není oprávněn výšku tu sám určití, jsa vázán doslovem exekučního titulu. Při nepeněžním plnění není ovšem zapotřebí nárok vyjádřiti v penězích, poněvadž se číselně vyjádřiti nedá a poněvadž vymáhané jednání neb opomenutí dlužníkovu není závislým na číselně stanovené sumě. Má-li však býti na dlužníku vynuceno podání nabídky na uzavření pojišťovací smlouvy, musí za účelem odklizení sporného poměru nabídka obsahovati všechny součástky, tvořící předpoklad pro uzavření smlouvy, a k těm patří v prvě řadě i pojistná suma. Podle obsahu žalobního žádání neměla by exekuce k vydobytí zažalovaného nároku účelu, neboť odporovalo-li by písemné prohlášení dlužníkovu doslovu žalobního žádání, vedlo by to k novému sporu o tom, jaká výše jest přiměřená současným poměrům, což se přiči účelu exekuce, která má jen uskutečniti a konečně mezi stranami vyříditi to, co exekučním titulem bylo uloženo.

Čís. 12482.

Pokud k příspěvkům Vodnímu družstvu budoucně splatným ve smyslu dražebních podmínek patří všechny amortisační splátky k umoření meliorační zápůjčky, a to i oně částky zápůjčky, která byla již splatná a byla teprve dodatečně pojata do rozpočtu splátek k umoření meliorační zápůjčky.

O tom, které budoucně splatné příspěvky převzal vydražitel a které mají býti uhrazeny z nejvyššího podání, rozhoduje soud exekuční.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, R I 208/33.)

K rozvrhu nejvyššího podání za nemovitost, exekučně vydraženou dne 29. prosince 1931, přihlásilo Vodní družstvo v přednostním pořadí nedoplatek příspěvků 26.328 Kč. Proti přikázání této pohledávky vznesli odpor vymáhající věřitel a knihovní věřitelé. Soud prvě stolice přikázal Vodnímu družstvu v přednostním pořadí jen 1.935 Kč 10 h. Důvody: Vodní družstvo přihlásilo v přednostním pořadí pohledávku 26.328 Kč a doložilo přihlášku. Podle § 62 vod. zák. lpí na prodané nemovitosti přednostní právo zástavní pro tříleté nedoplatky hned v pořadí za ostatními daněmi a veřejnými dávkami. Podle téhož paragrafu ten, kdo nabude pozemku ve svazek společenský vzatého, stane se členem vodního společenství a jest povinen plniti závazky, z tohoto svazku vycházející, takže se vydražitel dnem příklepu stal členem Vodního družstva a jest povinen k placení družstevních příspěvků po příklepu splatných, ale není povinen do dne příklepu platiti zadrželosti. Dražební podmínky v tom směru ustanovení nemají a platí proto tento zákonný předpis, podle něhož vydražitel bez započtení na nejvyšší podání má nésti jen družstevní příspěvky, splatné po dni příklepu. Zadrželosti do dne příklepu jsou předmětem rozvrhového řízení. Vodní družstvo tvrdí, že zadrželosti splatnou do dne příklepu jest celá povinnost strany povinné 26.328 Kč s příslušenstvím. Dle rozvrhu regulačních a melioračních příspěvků měl dlužník zaplatiti dne 15. března 1930 14.000 Kč a 13.828 Kč v amortisačních kvotách. Výpisy ze dne 22. prosince 1930 a dne 20. března 1931 byly potvrzeny vykonatelnosti ohledně celé povinnosti strany povinné 27.828 Kč. Podle rozpočtu Vodního družstva ze dne 20. března 1931 byla amortisační splátka, která byla splatná dne 1. dubna 1931, 12.763'92 Kč rozvržena na členy družstva a při tom za základ pro určení amortisační splátky ohledně prodané nemovitosti byla vzata celková povinnost strany povinné 26.328 Kč a vyměřena byla tato splátka 1.037'32 Kč. Rovněž ve výplatní listině ze dne 28. října 1931 a 1. dubna 1932 byla pro výpočet amortisační splátky vzata celková povinnost a určena byla 897 Kč 78 h a 1.037'32 Kč. Podle umořovacího plánu Zemské banky měla býti celková zápůjčka Vodnímu družstvu poskytnutá umořena v 55 půlročních splátkách do 1. dubna 1958. Všechny tyto předložené listiny jsou navzájem v rozporu. Kdyby měl platiti rozvrh melioračních a regulačních příspěvků ze dne 28. února 1930 v tom směru, že 14.000 Kč bylo splatných dne 15. března 1930, neměla býti vzata do rozpočtu ze dne 2. března 1931 a 28. října 1931 a 1. března 1932 celková povinnost 26.328 Kč, nýbrž 13.828 Kč, a, kdyby celková povinnost byla splatná již dne 22. prosince 1930, dne 20. března 1931 neměla býti v rozpočtu strana povinná vůbec uvedena. Rozpor tento vysvětlil pokladník družstva v ten smysl, že, když strana povinná 14.000 Kč nezaplatila dne 15. března 1930, byla

celková povinnost dlužníka do rozpočtu uvedena a tvořila základ vypočtení amortizační splátky. Dále potvrdil pokladník, že rozpočet amortizačních splátek, připadajících na jednotlivce, byl schválen valnou hromadou Vodního družstva. Ze srovnání rozpočtu ze dne 2. března 1931, 28. října 1931 a 2. března 1932 s rozpočtem Zemské banky vychází najevo, že prv uvedenými rozpočty měly být zaplacený amortizační splátky 12.763 Kč 92 h, 11.029 Kč 98 h, 12.730 Kč 44 h splatné dne 1. dubna 1931, 1. září 1931 a 1. dubna 1932. Z toho, že zápůjčka Zemské banky 35.000 Kč měla být v 55 půlletních splátkách zaplacená do 1. dubna 1958, a z toho, že tyto jednotlivé amortizační splátky byly rozvrženy na jednotlivé členy družstva a i na stranu povinnou, vysvítá, že celková povinnost dlužníků měla být zaplacená v amortizačních splátkách půlletních do 1. dubna 1958. Tím, že Vodní družstvo do rozpočtu za účelem rozvržení jednotlivých amortizačních splátek pro Zemskou banku pojalo celou povinnost dlužníků a z ní vypočetlo splátky, což bylo, jak pokladník potvrdil, schváleno valnou hromadou, ustoupilo od toho, aby 14.000 Kč zaplatili dne 15. března 1931 i od toho, aby celá povinnost stala se najednou splatnou. Tato posléze uvedená okolnost není ani myslitelná, jelikož ani vodní zákon ani stanovy Vodního družstva nemají ustanovení, že by se v případě nezaplacení splátky stala celá povinnost vykonatelnou. Za tohoto stavu věci soud shledal, že zadrželostí do dne příklepu jest splátka 1.037 Kč 32 h a 897 Kč 78 h a byly proto tyto částky přikázány v přednostním pořadí, kdežto zbývající část bylo zamítnouti. Rekurzní soud přikázal Vodnímu družstvu v přednostním pořadí celou jistinu 26.328 Kč a kromě toho úroky; odpor, jež vznesli proti tomtuto přikázání vymáhající věřitel a knihovní věřitelé, co do 15.936 Kč zamítl, co do zbytku 12.328 Kč odkázal na pořad práva. D ů v o d y: Vodní družstvo přihlásilo v přednostním pořadí nedoplatek příspěvků, 26.328 Kč s 6% úroky od 19. března 1930. Poněvadž dle dražebních podmínek má vydražitel převzít členství ve Vodním družstvu bez započtení na nejvyšší podání, s povinností doplatit Vodnímu družstvu připadající a v budoucnosti splatné příspěvky a jiné meliorační povinnosti, jde především o to, které příspěvky je vydražitel povinen bez započtení na nejvyšší podání zaplatiti a které mají být hrazeny z nejvyššího podání. V tom směru zjistil první soudce, že vydražitel přejímá členství ve Vodním družstvu dnem příklepu a že je povinen hraditi bez započtení na nejvyšší podání jen příspěvky splatné po dni příklepu, kdežto zadrželostí do dne příklepu jsou předmětem rozvrhového řízení. Zjištění to rekurzní soud převzal, neboť se shoduje i s dražebními podmínkami, dle nichž má vydražitel doplatiti Vodnímu družstvu připadající a budoucně splatné příspěvky, i s ustanovením § 62 vod. zák. a § 156 ex. ř. Vzhledem k tomu jde dále o to, které příspěvky jsou zadrželostí z doby tří let před příklepem. Vodní družstvo přihlásilo celý nedoplatek 26.328 Kč, tvrdíc, že je celý splatný, a doložilo přihlášku 1. rozvrhem příspěvků ze dne 28. února 1930, dle něhož na vydraženou nemovitost vypadlo příspěvků 27.828 Kč, z toho část 14.000 Kč, splatná 15. března 1930 se 7% úrokem z prodlení a

zbytek 13.828 Kč měl být uhrazen splátkami, 2. rozvrhem amortizačních splátek splatných dne 1. dubna 1931, 28. října 1931 a 1. dubna 1932 ve výši 1.037 Kč 32 h, 897 Kč 78 h a 1.037 Kč 32 h, 3. výpisy nedoplatek z 19. února 1931 a 21. března 1931, dle nichž částka 14.000 Kč nebyla dne 15. března 1932 zaplacená a jest celá pohledávka 27.828 Kč s 6½% úroky od 19. března 1930 splatná a jsou výpisy ty opatřeny doložkou vykonatelnosti od okresního úřadu, který dle § 69 vod. zák. jest povolán vymáhati dlužné nedoplatky. Podle výpisu z pozemkové knihy bylo také na základě těchto výkazů nedoplatek na celou vydraženou usedlost vloženo zástavní právo pro vykonatelnou pohledávku 27.828 Kč s 6% úroky z prodlení od 19. března 1930. Prokázalo tedy Vodní družstvo ve smyslu § 210 ex. ř., že před příklepem, a to od 19. března 1930, je splatná celá přihlášená pohledávka a jest proto zadrželostí z doby tří let před příklepem celá tato přihlášená pohledávka s 6% úroky od 19. března 1930 do dne příklepu, t. j. 29. prosince 1931 a bylo ji proto celou přikázati v přednostním pořadí (§ 62 vod. zák.). Nelze souhlasiti s názorem prvního soudce, že zadrželostí jsou jen dvě splátky dospělé dne 1. dubna 1931 a 28. října 1931 1.037 Kč 32 h a 897 Kč 78 h a že Vodní družstvo tím, že vypočetlo tyto splátky z celého nedoplatku, který nesporně činí 26.328 Kč tedy i ze 14.000 Kč splatných již 15. března 1930, pozbylo právo vymáhati celou pohledávku, neboť nelze z pouhé skutečnosti, že za základ výpočtu splátek byl vzat celek a nikoliv jen zbytek po srážce již splatných 14.000 Kč usuzovati na to, že se družstvo vzdalo vymáhání celého nedoplatku. Pokud se týče odporu vymáhající strany a knihovních věřitelů proti přikázání pohledávky Vodního družstva vůbec, poněvadž prý vydražitel má převzít veškeré zadrželosti z důvodu členství v družstvu, je odpor bezdůvodný vzhledem k tomu, co bylo shora zjištěno o tom, co má vydražitel bez započtení na nejvyšší podání převzít. Pokud odpor ten směřuje proti přednostnímu právu pohledávky Vodního družstva proto, že si předložené doklady odporují a že doložka vykonatelnosti od okresního úřadu připojená není správná a že úřad ten jen z paměti bez spisu doložku tu potvrdil, je prokázána splatnost částky 14.000 Kč, dále splátek 1037.32 Kč a 897.78 Kč nepochybně předloženým rozvrhem příspěvku a rozvrhem amortizačních splátek a musil ohledně těchto částek odpor proti přednostnímu pořadí být zamítnut, kdežto rozhodnutí o odporu ohledně vykonatelnosti i další částky, ohledně níž se popírá, že nastaly skutečnosti rozhodné pro vykonatelnost této částky nároku (§ 36 ex. ř.), závisí na tom, aby vyhledány a zjištěny byly sporné skutkové okolnosti, t. j. zda částka ta přes doložku vykonatelnosti není dosud splatná a zda má být uplacená amortizačními splátkami teprve po příklepu splatnými, a musil proto odpor, pokud směřuje proti přikázání tohoto zbytku v přednostním pořadí podle § 231 ex. ř. být odkázán na pořad práva.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Pro přisouzení příspěvku Vodnímu družstvu z nejvyššího podání je rozhodující, které příspěvky jsou budoucně splatny podle dražebních

podmínek. Prvý soud měl za to, že budoucně splatnými příspěvky jsou ony, které družstvo rozvrhuje na členy za účelem umoření meliorační zápůjčky u Zemské banky, ježto závazek k příspěvku na straně povinných měl býti uhrazen v amortisačních splátkách, a to i závazek již částečně splatný dne 15. března 1930 v částce 14.000 Kč i další částka 13.828 Kč. K tomuto úsudku dospěl první soud z nepopřehého údaje pokladníka Vodního družstva, že povinní nezaplatili částku 14.000 Kč dne 15. března 1930, tedy v době splatnosti, a že proto byla celková povinnost povinných uvedena v rozpočtu a tvořila základ pro vypočtení amortisační splátky, že rozpočet ten byl schválen valnou hromadou družstva. Z toho je možný jen úsudek, že Vodní družstvo upustilo od vymožení splatné částky 14.000 Kč v době splatnosti dne 15. března 1930, pojalo celý dluh žalovaných do rozpočtu příslušných splátek k umoření meliorační zápůjčky, kterou právě ujednalo za tím účelem, aby členům umožnilo splácení příspěvků k provedení vodních děl družstevních méně obtížným způsobem, t. j. splátkami na meliorační zápůjčku, kterou se patrně měly kryti také příspěvky členů již dříve splatné (§ 863 obč. zák.). Je-li tomu tak, neměli povinní částku 14.000 Kč družstvu platiti najednou, nýbrž ve formě budoucích příspěvků k anuitním splátkám na meliorační zápůjčku, jež byly rozvrženy na členy podle jejich příspěvků. Na tento způsob budoucího splácení příspěvků vztahuje se také ustanovení dražebních podmínek, že vydražitel bez započtení na nejvyšší podání přejímá členství ve Vodním družstvu a budoucně splatné příspěvky. Není podkladu pro výklad, že budoucně splatnými příspěvky měly se rozuměti jen příspěvky k úhradě částky 13.828 Kč. Proto není rozhodné, zda Vodní družstvo nepozbylo práva vymáhati příspěvky podle výkazu nedoplatků tím, že vzalo za základ výpočtu splátek celý dluh povinných, ježto podle usnesení valné hromady a podle jí schváleného rozpočtu měl se celý dluh povinných spláceti splátkami k anuitám a podle dražebních podmínek vydražitel tyto budoucně splatné splátky převzal. Není také důvodu odkazovati odpor věřitelů na pořad práva, ježto o tom, které budoucně splatné příspěvky převzal vydražitel a které se mají uhraditi z nejvyššího podání, rozhoduje jen soud exekuční, jde-li o nesporný skutkový podklad a řešení právní otázky na základě nesporného skutkového podkladu. Jde tedy jen o to, které částky příspěvku jako budoucně splatné převzal vydražitel a které jako dříve splatné měly býti uhrazeny z nejvyššího podání, tedy o splatnost a nikoli o vykonatelnost nedoplatku těchto příspěvků. Měl-li vydražitel převzít členství v družstvu a platiti budoucně splatné příspěvky podle dražebních podmínek, nemohlo tím býti rozuměno nic jiného, nežli že podle dřívějšího před dražebním řízením již provedeného rozpočtu příspěvků, schváleného valnou hromadou družstva, zaplatí se z exekuční podstaty jenom příspěvky podle tohoto rozpočtu již splatné do dne příklepu.

Čís. 12483.

Ustanovení §§ 813 až 815 obč. zák. týkají se jen pozůstalostních věřitelů, nikoliv i odkazovníků.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, R I 246/33.)

Žalobě odkazovníků na dědice procesní soud první stolice vyhověl, mimo jiné z těchto důvodů: Souhlasným přednesem stran jest zjištěno, že žalovaný nesvolal pozůstalostní věřitele. Přicházejí proto ku platnosti ustanovení § 815 obč. zák. a žalovaný, třebaže se přihlásil podmíněčně, ručí veškerým svým majetkem na tolik, kolik by byli dostali poškození věřitelé, kdyby se pozůstalost byla mezi ně rozdělila podle konkursního řádu. Odkazovníka ve smyslu § 649 obč. zák. a 688 obč. zák. jest považovati za věřitele, po případě za rovného věřiteli pozůstalosti. Proto ustanovení § 815 obč. zák. o ručení žalovaného přichází k dobru i žalovaným, jakožto odkazovnícím. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomocí, znovu projednal a rozhodl. Důvody: Jest přisvědčiti námítce žalovaného, že první soud nesprávně klade odkazovníky na roveň věřitelům pozůstalosti, pokud se týče ustanovení § 813 až 815 obč. zák., neboť z doslovu těchto zákonných ustanovení vyplývá jasně, že se týkají jen pozůstalostních věřitelů, nikoliv však odkazovníků, neboť účelem jejich jest vyhledati a zjistiti stav dluhů, čehož u odkazovníků, jichž osoby i výše odkazu jsou známe, naprosto není třeba. Neprávem použil tudíž první soud v souzeném případě ustanovení § 815 obč. zák., následkem čehož jest se zabývati řešením otázky, zda je pozůstalost postačitelná podle § 692 obč. zák. čili nic.

Nevyhověl i odvolací soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Výtka, že odvolací soud posoudil věc nesprávně s hlediska právního není důvodná. Jde o otázku, týká-li se ustanovení §§ 813—815 obč. zák. jen věřitelů pozůstalostních, či také odkazovníků, jak míní stěžovatelky. Odvolací soud nesdílel názor stěžovatelek a jest s ním souhlasiti. Doslov ustanovení § 813 obč. zák. a jeho účel, by k vůli vyhledávání stavu dluhů byla vydána vyhláška, nepřipouští jiný výklad, než že se ustanovení to týká jen pozůstalostních věřitelů, t. j. osob, jichž nároky vázly jako dluhy na jmění zůstavitelovu již za jeho života (§ 784 poslední věta obč. zák.) a jeho smrti nezanikly a tvořily tudíž souhrn závazků zemřelého (§ 531 obč. zák.), po případě i osob, jejichž nároky byly sice založeny až po smrti zůstavitele, ale vážnou jako dluhy na pozůstalosti (na př. útraty pohřební, útraty inventury a pod.) Takovými osobami nejsou však odkazovníci, neboť jejich nároky vznikly teprve z poslední vůle zůstavitelovy (§ 535 obč. zák.) a nejsou proto ani dluhy pozůstalostními ve smyslu shora uvedeném. Zákon také přesně rozlišuje mezi dluhem pozůstalostním, totiž pohledávkou pozůstalostního věřitele, a mezi odkazem jakž vyplývá zejména z ustanovení § 692 obč. zák., jehož se stěžovatelky neprávem dovolávají k odůvodnění správnosti svého názoru. Nárok odkazovníků založený v dědicím právu, jest jiné právní povahy než obligační nárok pozůstalostního věřitele. Postavení pozůstalostních věřitelů jest podle tohoto ustanovení zcela jiné než postavení odkazovníků a jest mylný názor, že jsou si postavení na roveň. Ustanovení tomu rozuměti jest tak, že se musí z pozůstalosti zaplatiti především dluhy pozůstalosti, které vázly na ni již za života zůstavitele, pak jiné povinné výlohy (jako jsou pohřební

výlohy, náklady soupisu, veřejné dávky podle §§ 694 a 814 obč. zák.) pak případný povinný díl nepominutelného dědice a že teprve z toho, co zbývá, jest uhraditi odkazy, které podléhají poměrné srážce, nestačí-li pozůstalost k jejich úhradě. Ani z ustanovení § 135 nesp. pat. nelze nic vyčísti pro názor zastávaný stěžovateli. Odvolací soud se neuchýlil svým názorem vysloveným v napadeném usnesení od názoru, který vyslovil v usnesení ze dne 30. května 1931, kde šlo o otázku právního poměru mezi odkazovníkem a dědicem, kterou odvolací soud správně rozřešil ve smyslu zásady vyslovené nejvyšším soudem v rozhodnutí čís. 6459 sb. n. s. Nelze-li se v souzeném případě dovolávati s úspěchem ustanovení § 813 a 815 obč. zák., ztrácí oprávnění i výtka, že jest zbytečným řešiti otázku, je-li pozůstalost postačitelna ke krytí všech nároků proti ní čili nic.

Čís. 12484.

Ochrana bezelstného nabyvatele podle druhého odstavce § 916 obč. zák. vztahuje se i na případ nabytí exekucí, najmě i na případ, kde pohledávka, založená jen na oko, byla bezelstně třetí osobě exekučně přikázána.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, Rv I 1126/31.)

Na nemovitosti žalovaného vázlo pro pohledávku Josefa V-a 20.000 Kč zástavní právo. Žalující družstvo vedlo k vydobytí pohledávek 4.848 Kč a 4.607 Kč exekucí zřízením vnuceného zástavního práva na řečené pohledávce Josefa V-a, jakož i zabavením a přikázáním na místě placení řečené pohledávky Josefa V-a za žalovaným. Žalobou, o niž tu jde, domáhalo se žalující družstvo na žalovaném zaplacení 4.848 Kč a 4.607 Kč. Žalovaný namítl, že v době, kdy byl ve finanční tísní, požádal V-a, aby si dal na jeho (žalovaného) nemovitost vtělit 20.000 Kč, ač mu nic nedluhoval. Dlužní úpis podepsal jen na oko, by se jeho praví věřitelé dali od zaknihování svých pohledávek odstrašiti tím, že nemovitost jest již zadlužena. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby vzhledem k ustanovení § 469 obč. zák., podle něhož hypotekární statek zůstane zavazene, pokud se dluh z veřejných knih nevymaže. Na tom nemění nic ustanovení § 308 ex. ř. Neexistovala-li pohledávka V-ova a vyhotovil-li mu dlužní úpis, učinil tak na vlastní nebezpečí a nemůže to býti na újmu práv jiných osob, které nabyly práv v důvěře v pozemkové knihy. **Odvolací soud napadený rozsudek k jeho námitce, že pohledávka Josefa V-a proti odvolateli vůbec neexistovala, a k další jeho námitce, že v souzeném případě jde o nabytí exekučního práva nadzástavního ku předmětu knihovnímu, kde nemá ustanovení § 469 obč. zák. platnosti, to tím méně, ano bylo ve sporu prokázáno, že pohledávka Josefa V-a knihovně na domě odvolatelově zajištěná po právu neexistuje a nikdy neexistovala, tedy ani ne v době, kdy žalující strana vedla na tuto pohledávku Josefa V-a exekuci zřízením nadzástavního práva a nepostihla tedy exekucí jmění svého dluž-**

nika Jana V-a, nýbrž jmění odvolatelovo. Žalující strana nemohla také nabytí více práva, než měl domnělý věřitel Josef V. a poněvadž Josef V. neměl vůbec žádných práv proti němu pro neexistenci knihovní pohledávky, nemohla ani žalující strana žádných práv proti němu nabytí. Dále namítá odvolatel, že první soud následkem nesprávného právního názoru, že v souzeném případě platí zásada § 469 obč. zák. se námitkami odvolatelovými nezabýval a proto také řízení v první stolici zůstalo neúplným. Soud první také přehlédl, že odvolateli přísluší tytéž námitky proti žalující straně, jež má proti svému hypotekárnímu věřiteli. Soud odvolací neshledal však neúplnost řízení, neboť první soud mohl věc rozsouditi již na základě přednesu žalovaného, že nikdy nic Josefu V-ovi nedluhoval a nedluhuje a že dlužní úpis podepsal jen na oko, vlastně celá akce že byla na oko, by praví jeho věřitelé dali se od zaknihování svých pohledávek odstrašiti tím, že se mohli domnívati, že nemovitosti jeho jsou předluženy. Žalovaný si však nikdy peníze od V-a nevypůjčil a tento mu je nesplatil, ani úplatných jednání mezi ním a V-em nebylo, z nichž by V-ovi za ním vzešla nějaká pohledávka. Aby nějakým způsobem bylo dáno na jevo, že pohledávka zaknihovaná není dluhem žalovaného, vystavil V. žalovanému kvitanci dne 22. ledna 1929, že žalovaný zaplatil mu dluh 20.000 Kč. Z tohoto tvrzeného jednání žalovaného plyne, že nešlo o dluh kdysi existující, avšak později zaniklý, aniž by však zástavní právo pro něj v pozemkové knize váznoucí bylo vymazáno, takže nelze tu použití ustanovení § 469 obč. zák., jak mylně učinil soud první, nýbrž o jednání na oko, jímž se zabývá § 916 obč. zák. Důvěrou v knihy veřejné není chráněn ve smyslu § 469 obč. zák. ten, kdo exekucí nabytí práv zástavních nebo nadzástavních na pohledávce již neexistující, z pozemkových knih však dosud nevyřazené. Vždyť vymáhající věřitel poskytl dlužníku úvěr bez ohledu na jeho hypotekární pohledávku, třeba by i o ni věděl, poněvadž nemohl předpokládati, že v době splatnosti jeho pohledávky bude hypotekární pohledávka ještě existovati. Exekuční právo nadzástavní není zástavním právem samostatným, nýbrž totožným s právem dlužníka jako přímého hypotekárního věřitele majitele nemovitosti, jemuž také přísluší proti vymáhajícímu věřiteli všechny námitky, které má proti svému věřiteli i proti nadzástavnímu věřiteli (§ 316 ex. ř.). Nepožívá proto nadzástavní věřitel, který nabytí exekučního nadzástavního práva důvěry v knihy veřejné podle § 469 obč. zák. a může proto namítka, že hypotekární pohledávka byla zaplácena, ale z knih pozemkových nevyřazena, s úspěchem mu býti namítnuta (viz rozh. čís. 7530 sb. n. s.). Soud první však přehlédl, že žalovaný netvrdil, že dluh vůbec kdy vznikl, nýbrž tvrdil, že šlo jen o jednání na oko. Tu pak podle § 916 obč. zák. třetí osobě, která, důvěřujíc v projev dlužníka, nabyla práv, nelze namítati jednání na oko, a to ani tehdy, jde-li o nabytí práv exekucí (Krainz-Ehrenzweig: System rak. práva soukromého I. díl část všeobecná str. 209, vydání z r. 1925). Takovýmto projevem jest v tomto případě i záznam práva zástavního pro pohledávku Josefa V-a 20.000 Kč zapsaný ve vl. čís. 209 poz. knihy, který byl učiněn na základě dlužního úpisu ze dne 31. prosince 1928, v němž žalovaný prohlašoval, že v hotovosti přijal od Josefa V-a zápůjčku 20.000 Kč. Nabyla-li žalující strana exekučního práva nadzástavního pro své pohledávky 4848 Kč 60 h s přísl. a 4607 Kč s přísl.,

jest zápis ten proti ní platný, byť i jinak i dlužní úpis, i zápis v knihách pozemkových na základě něho provedeny byly nicotny. Že žalující strana věděla o tom, že jde o smlouvu na oko, nebylo žalovanou stranou ani tvrzeno, tím méně prokázáno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud posoudil věc po právní stránce správně, a také odůvodnění jeho rozhodnutí je správné. Dovolatel odkazuje se proto především na důvody napadeného rozsudku, k nimž se vzhledem na vývody dovolání dodává jen toto: Předpis § 916 druhý odstavec obč. zák. jest vykládati tak, by bylo dosaženo jeho účelu, totiž ochrany proti klamání. Proto se vztahuje ochrana poctivého nabyvatele nejen na případ nabytí smlouvou, nýbrž i na případ nabytí exekucí, tedy také na ten případ, kdy pohledávka, založená jen na oko, byla bezelstně třetí osobě exekučně přikázána. Ten kdo uzavírá smlouvu na oko, musí nésti v zájmu právního pořádku a bezpečnosti následky tohoto svého zákonem perhreskovaného jednání a nezaslouží ochrany zákona proti osobě, jež jest v dobré víře. V souzeném případě nebylo ani tvrzeno, že žalobkyně znala vnitřní poměr mezi žalovaným a V-em, a že vědouc o pravém stavu věci, proti svému lepšímu přesvědčení vedla exekuci na knihovní pohledávku 20.000 Kč.

Čís. 12485.

Zápornou určovací žalobou ve smyslu zákona ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n., nemůže se domáhati obecní zaměstnanec nápravy proti tomu, že byl na základě kárného nálezu odložen jeho služební postup.

Odčinění škody plynoucí obecnímu zaměstnanci z odložení postupu na základě kárného nálezu může se zaměstnanec domáhati žalobou o plnění. Jest proto nepřipustná určovací žaloba (§ 228 c. ř. s.), domáhající se toho, by bylo uznáno právem, že nález disciplinární komise, jímž byl žalobce vyloučen z postupu do vyšších požitků, byl vydán neprávem a že žalovaná obec není oprávněna v důsledku tohoto nálezu odkládati žalobcův postup.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, Rv I 1542/31.)

Žalobce, obecní strážník, domáhal se na žalované obci, by bylo uznáno právem, že nález disciplinární komise potvrzený v sezení obecního zastupitelstva ze dne 6. května 1927, podle něhož byl žalobce uznán vinným služebním přestupkem a potrestán podle § 8 vl. nař. ze dne 14. srpna 1920, čís. 483 sb. z. a n. pokud se týče § 93 odstavec b) zákona ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. zák., vyloučením z postupu do vyšších požitků po dobu jednoho roku, byl neprávem vydán a že jest neplatný, a že žalovaná obec není oprávněna, provádějíc tento nález,

postup žalobcův do III. platební stupnice odsunouti z 1. července 1930 na 1. červenec 1931. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobce se domáhá nápravy proti rozhodnutí správního úřadu, vydanému na základě kárného nálezu zastupitelstvem žalované obce ze dne 6. května 1927, jímž byl o rok odložen jeho služební postup do 5. stupně III. platové stupnice, dospělý ke dni 1. července 1930 a výslovně označuje žalobu jako zápornou žalobu určovací ve smyslu § 1 zákona ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n. I oba nižší soudy při svých rozhodnutích vycházely z tohoto předpokladu, přehlédnuvše, že tu nejde o případ rozhodování o soukromoprávním nároku, který byl podle zákonů o tom vydaných přikázán úřadu správnímu (§ 1 zákona čís. 217 z roku 1925), poněvadž podle zvláštního předpisu § 24 zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. z roku 1920 byly spory o služebních příjmech obecních zaměstnanců i všechny ostatní spory vzešlé ze služebních jejich poměrů přikázány k rozhodování na pořad soudní, tedy i sporný žalobcův nárok. Nelze proto na něj vůbec použití předpisů zákona čís. 217/1925 sb. z. a n., zejména o preklusivní lhůtě v § 2 odst. (1) v tomto zákoně vytčené. Ježto § 24 zákona čís. 16/1920 nestanoví k podání žaloby preklusivní lhůtu, není žaloba opožděná a byla nižšími soudy neprávem z tohoto důvodu zamítnuta.

Než přes to nemohlo dovolání býti vyhověno. Jak bylo již vzpomenu, jde o zápornou určovací žalobu s konečným žádáním, by se zjištělo, že žalovaná obec není oprávněna postup žalobcův do 5. stupně III. stupnice platové o 1 rok odkládati a že kárný nález, o který se toto opatření opírá, byl vydán neprávem, t. j. že nevznikl po právu. Žalobci jde tedy v podstatě jen o to, aby bylo zjištěno, má-li nárok na postup do 5. stupně III. platové stupnice obecních zřízců ke dni 1. července 1930. Dovolacímu soudu bylo se především obíratí otázkou, zda jsou tu zákonné předpoklady pro žalobu určovací (§ 228 c. ř. s.), které popřela žalovaná obec již v řízení v prvé stolici, jež však nižší soudy nezkoumaly, ač jest k nim hleděti i z úřadu v každém období sporu. Žaloba určovací jest zpravidla vyloučena, je-li možná žaloba na plnění, leč by měl žalobce zvláštní prokazatelné důvody pro žalobu určovací a prokázal zvláštní okolnosti, ospravedlňující samostatné zjištění, z nichž vyplývá, že jeho právní zájem může býti ukojen jen zvláštním sporem zjišťovacím a nikoli žalobou o plnění (srov. sb. n. s. 7017, 9629 a j.). Než takových zvláštních okolností žalobce netvrdil a neprokázal, nýbrž jen v odst. XI. žaloby uvedl, že by mu výkonem kárného nálezu vznikla hmotná škoda. Odčinění této škody, plynoucí mu z odložení postupu ke dni 1. července 1930 mohl by se však žalobce domáhati žalobou o plnění s návrhem, že žalovaná obec je povinna přiznati mu postup do 5. stupně III. platové stupnice již ke dni 1. července 1930. Jest proto jeho záporná žaloba určovací nepřipustná a byla právem nižšími soudy zamítnuta, ovšem bylo ji zamítnouti z jiných důvodů shora doličených.

Čís. 12486.

Služební poměry železničních zaměstnanců.

Výnosem ředitelství státních drah, jímž byl zaměstnanec jmenován výpomocným traťmistrem, s tím, že mu bude přiznána stabilisace, vykoná-li včas a úspěšně zkoušku, nebyla mu přiznána stabilisace pod podmínkou, že včas vykoná zkoušku pro traťmistry.

Nárok na stabilisaci v kategorii podúřednické jest zvláštním právním nárokem. Onen výnos, jenž se zmiňuje o budoucí stabilisaci, nemá právní povahu pravotvorného personálního opatření, zakládajícího již nárok (nabyté právo) na stabilisaci v podúřednické kategorii definitivního traťmistra pod podmínkou, že včas vykoná traťmistrovskou zkoušku, ani právní účinky přiznané personálním opatřením vydaným v mezidobí od 1. ledna 1926 do 9. března 1927 podle § 150 (2) vl. nař. ze dne 5. března 1927 čís. 15 sb. z. a n. Dnem účinnosti tohoto nařízení pozbyl onen výnos platnosti.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, Rv I 2114/31.)

Žalobce byl dne 1. dubna 1920 přijat do služeb bývalé Ústecko-Teplické dráhy (zkráceně Ú. T. D.) jakožto provisorní traťmistr. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na českosl. železničním eráru, by žalovaný byl uznán povinným přiznati žalobci stabilisaci v kategorii traťmistrů se zpětnou platností od 1. července 1925. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl. Důvody: Výnos ministerstva železnic ze dne 29. dubna 1926 čís. 19217 připustil, aby podúředničtí čekatelé Ú. T. D. byli jmenováni definitivními podúředníky, nebo zřízenci státních drah, jestliže mimo jiných podmínek vykazovali k 1. červenci 1925 započítatelnou služební dobu rovnající se lhůtě stanovené pro t. zv. intimaci výnosem ministerstva železnic ze dne 27. března 1922 čís. 12104, jak tomu nasvědčuje bod 1 a) a druhý odst. bodu 2 výnosu čís. 19217/26. V důsledku toho mohli býti účastni úpravy služebního poměru podle výnosu čís. 19217/26 jenom ti podúředničtí čekatelé bývalé Ú. T. D., kteří přicházeli v úvahu pro zařazení do těch kategorií, které jsou uvedeny ve výnosu min. žel. čís. 12104/22 nebo nanejvýše ještě ve výnosu min. žel. ze dne 10. července 1922 čís. 34802, který je dodatkem k výnosu 12.104/22. V těchto výnosech nemluví se však vůbec o kategorii traťmistrů a z toho důvodu nemohl proto žalobce jen na základě výnosu min. žel. čís. 19217/26 býti jmenován traťmistrem podúředníkem státních drah. Žalobce tudíž nesplnil veškeré podmínky, by mohl býti jmenován definitivním traťmistrem podle výnosu min. žel. čís. 19217/26. V důsledku nové úpravy podle výnosu min. žel. ze dne 23. srpna 1921 čís. 47603 bylo lze počínajíc 1. lednem 1921 přijmouti uchazeče o místa traťmistrů, případně je ustanoviti jen jako úřednické čekatele, statu III a, žalobce však nevyhovoval předpisu o ustanovení úřednickém statu III a, jelikož nemá příslušného předběžného vzdělání (má tři třídy měšťanské školy). Jestliže státní správa železniční jmenovala jiné zaměstnance definitivními traťmistry podúředníky, nemůže to založiti pro žalobce nárok proti železniční správě. Tato chtěla žalobci výměrem ředitelství ze dne 5. března 1927 čís. 1062/3-I vyjítí vstříc a

přiznati mu stabilisaci od 1. července 1925, vykoná-li do 31. srpna 1927 předepsanou zkoušku pro traťmistry. Ač žalobce tomuto požadavku vyhověl — byť ne do 31. srpna 1927, nýbrž bez své viny teprve 10. září 1927 — byl tento úmysl znemožněn železniční správě vládním nařízením ze dne 5. března 1927 čís. 15 sb. z. a n. Nelze naprosto souhlasiti s názorem žalobcovým, že zejména shora uvedený výměr čís. 1062/3-I byl nějakým opatřením ve smyslu § 150 vl. nař. čís. 15/27 sb. z. a n., neboť výměr ten zřejmě byl jen dispositiv, vyjadřující úmysl železniční správy, jak se zařídí ohledně stabilisace žalobcovy. O d v o l a c í soud napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Rozhodnutí sporu závisí na vyřešení otázky, zda má žalobce po vydání nařízení čís. 15/1927 sb. z. a n. (vyhlášeno 9. března 1927) nárok na stabilisaci (na jmenování definitivním traťmistrem) s účinkem od 1. července 1925 na základě výnosu min. žel. ze dne 29. dubna 1926 čís. 19217-pres./1, pokud se týče, zda je železniční správa povinna splniti to, co bylo žalobci slíbeno výměrem ředitelství státních drah Praha-Sever ze dne 5. března 1927 čís. 1062/3-I-27; (ředitelství tomu bylo dáno výnosem min. žel. ze dne 16. února 1927 čís. 53981 Pres. 1926 zmocnění, by žalobce byl jmenován traťmistrem č. s. d. — podúředníkem —, a na základě toho byl žalobce jmenován oním vyřízením výpomocným traťmistrem s tím dalším doložením, že mu bude přiznána stabilisace s platností od 1. července 1925, vykoná-li do šesti měsíců, t. j. do 31. srpna 1927 zkoušku pro traťmistry u státních drah předepsanou). S těchto hledisek jest posuzovati odvolací důvody. Pro spor není závažný výnos min. žel. ze dne 23. května 1921 čís. 47603 o přijímacích podmínkách u různých kategorií železničních zaměstnanců, an žalobce byl přijat k Ú. T. D. jako traťmistr-čekatel před vydáním výnosu a byl převzat po sestátnění dráhy státní železniční správou. V tomto bodu lze souhlasiti s odvolatelem, ale na celkové posouzení věci to nemá vlivu. Žalobci odepřeno bylo a odpírá se ustanovení definitivním traťmistrem, ač bylo přislíbeno citovaným vyřízením čís. 1062/27 ředitelství státních drah Praha-Sever, poněvadž po nastoupení platnosti nař. čís. 15/1927 zrušen byl výnos čís. 19217/26 podle ustanovení §§ 62 a 149 nového nařízení a onen slib měl základ jen ve výnosu čís. 19217/26; jen kdyby žalobce byl vykonal zkoušku pro traťmistry státních drah do 1. dubna 1925, mohl by býti jmenován i po vejití nového nařízení v platnost, kteráž podmínka však u žalobce scházela. Netřeba také zkoumati význam citace výnosu čís. 12104/22 ve výnosu čís. 19217/26, ano nelze vůbec již použiti u žalobce předpisu o neslednějšího výnosu. Žalobce do vejití nařízení čís. 15/27 v platnost nebyl stabilisován a proto přislíbená stabilisace ve vyřízení čís. 1062/27 není personálním opatřením, které by zůstalo v platnosti podle § 150 nař. čís. 15/27. Ono přislíbení není smluvně převzatý závazek a žalobce z něho práva nenabyl; státní žel. správa stanoví podmínky služebního poměru jednostranně, zaměstnanec nenabývá nároku před skutečným jmenováním z takového všeobecného předpisu. Když nařízení čís. 15/27 ustanovilo jiné podmínky a zrušilo předpisy výnosu čís. 19217/26, nemůže se žalobce dovolávati splnění onoho slibu stabilisace ve vyřízení čís. 1062/27; jmenování na podkladě výnosu čís. 19217/26, o které se slib onen opíral, je vzhledem na nařízení čís. 15/27 již nemožné. Tomu

nevadí, že žalobce byl připuštěn ku zkoušce i po vydání nař. čís. 15/27 neboť tím se nezměnila pravidla pro jeho stabilisaci podle nového nařízení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dospěl-li odvolací soud k právnímu závěru, že výnosu ministerstva železnic ze dne 29. dubna 1926 čís. 19217 pres. nelze vůbec u žalobce použít, nemělo pro rozhodnutí sporu významu zabývat se výkladem a významem ustanovení bodu I a) tohoto ministerského výnosu. Dovolací soud schvaluje tento závěr odvolacího soudu, odkazuje ke správným v podstatě důvodům napadeného rozsudku a připomíná k dovolacím vývodům, doličujícím důvod právní mylnosti (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), ještě toto: Výnosem ředitelství státních drah Praha-sever ze dne 5. března 1927 čís. 1062/27 byl sice žalobce jmenován výpomocným traťmistrem, avšak o jeho stabilisaci v kategorii traťmistrů se zpětnou platností od 1. července 1925, jejíž přiznání se žalobou domáhá, nebylo tímto výnosem ještě rozhodnuto a dovolání mylně vykládá odst. 4 tohoto výnosu v ten smysl, že prý žalobci byla jím již přiznána stabilisace se zpětnou platností od 1. července 1925 pod výminkou, že vykoná ve stanovené lhůtě zkoušku. Výnos nepraví, že se žalobci přiznává stabilisace pod podmínkou, že vykoná včas zkoušku pro traťmistry, nýbrž že mu bude přiznána stabilisace, vykoná-li včas a úspěšně zkoušku. Právě použitím budoucího času výnos zřetelně vyslovuje, že o jeho stabilisaci bude ještě později rozhodováno a že dává mu jen na vědomí, jak bude později postupováno v případě, když zkoušku včas a s úspěchem vykoná a dále v případě, nevykoná-li zkoušku včas. Dovolání též mylně dovozuje, že jmenování žalobce pouze výpomocným traťmistrem s denním platem 15 Kč 30 h jest prý jen součástí provedení stabilisace v kategorii traťmistrů, neboť nárok na stabilisaci v kategorii podúřednické se zpětnou platností od 1. července 1925, t. j. na ustanovení definitivním traťmistrem jest zvláštním právním nárokem, o němž — jak již předem bylo zdůrazněno — nebylo ve výnosu čís. 1062/27 rozhodnuto, nýbrž měl býti žalobci přiznán teprve po včasném a úspěšném výkonu zkoušky traťmistrovské. Nelze proto výnosu ze dne 5. března 1927 čís. 1062/I/27 pokud se zmiňuje o budoucí stabilisaci žalobcově přiznati právní povahu pravotvorného personálního opatření, zakládajícího již nárok žalobcův (nabyté právo) na stabilisaci v podúřednické kategorii definitivního traťmistra se zpětným účinkem od 1. července 1925 pod podmínkou, že včasně vykoná traťmistrovskou zkoušku, ani právní účinky přiznané personálním opatřením, vydaným v mezidobí od 1. ledna 1926 do 9. března 1927 podle odst. 2 § 150 vlád. nař. ze dne 5. března 1927 čís. 15 sb. z. a n. Podle ustanovení § 149 odst. (1) tohoto vlád. nař. pozbyla dnem účinnosti jeho (§ 150 odst. (1) vl. nař.) platnosti všechna v jiných předpisech obsažená ustanovení o předmětech upravených tímto nařízením, tedy i dřívější výnos ministerstva železnic ze dne 29. dubna 1926 čís. 19.217 pers., upravující služební poměry podúřednických a zřízeneckých čekatelů, které nově byly upraveny vlád. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. (§§ 43 a 62, srov. §§ 133, 134 a j.). Z vyličených

úvah vyplývá závěr, že žalobce nemůže svůj žalobní nárok odvozovati ani z výnosu ministerstva železnic ze dne 29. dubna 1926 čís. 19217 pers., ani z výnosu ředitelství státních drah Praha-sever čís. 1062/I/27 — o něž žalobu opírá, ježto výnosy tyto dříve než jich mohlo býti použito na žalobce, totiž po vykonání traťmistrovské zkoušky, pozbyly platnosti.

Čís. 12487.

Třežba se vypovídáný omezil na námitku, že výpověď jest předčasná, neučiniv námitku proti existenci nájemní smlouvy, nebylo přezkoušeno, zda jde vůbec o nájemní smlouvu, vzhledem-li o tom pochybnosti ze skutkového přednesu, který sám vypovídající učinil před procesním soudem na vyvrácení námitky předčasnosti výpovědi.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, Rv I 450/33.)

Mimosoudní výpověď z nájmu bytu procesní soud prvního stupně k námitkám žalovaného zrušil. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Žalovaný v námitkách proti výpovědi uváděl, že s předchůdci žalobcovými uzavřel dne 1. listopadu 1931 nájemní smlouvu, která byla se strany pronájemců nevypověditelná až do 31. března 1933 a že smlouva ta byla žalobcem převzata. Žalující strana proti tomu výslovně tvrdila, že nájemní smlouva vůbec nevznikla, a dále, že žalovaný při prodeji domu jen prohlásil, že by dosavad užívané místnosti pronajal za činži, která jest uvedena ve výnosové tabulce prodávajícího domu, totiž za 20.000 Kč. Také v odvolání snaží se žalující strana dovésti, že prý prvý soud nesprávně hodnotil výpovědi slyšených svědků, poněvadž by byl jinak zjistil, že žalovaný chtěl o uzavření nájemní smlouvy s žalobcem jednat teprve po uskutečnění smlouvy tržební. Logickou úvahou z toho plyne, že podle tvrzení žalující strany nebyla vůbec s vypovídáným v nájemním poměru, že vypovídající bytu užívá bez jakéhokoliv právního titulu. Je-li tedy sama vypovídající strana toho mínění, že nájemního poměru tu není, nemůže použití ustanovení § 560 a násl. civ. ř. s., jež právě nájemní poměr předpokládají. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel míní, že odvolací soud měl se omeziti při svém rozhodování jen na námitku žalovaného, že výpověď z bytu jest předčasná, ježto nájemní smlouva do 31. března 1933 jest nevypověditelná, a že neměl se zabývat otázkou existence nájemní smlouvy, poněvadž žalovaný v tom směru neučinil námitku, a že překročil meze námitek, když při rozhodnutí vycházel z toho, že mezi stranami k nájmu vůbec nedošlo, třeba že dovolatel sám ve svém dovolání tento názor odvolacího soudu uznává za správný. Odvolací soud právem se zabýval existencí nájmu, ač žalovaná strana ji nepopírala, poněvadž pochybnost o ní vycházela ze skutkového přednesu, který sám dovolatel učinil před procesním sou-

dem na vyvrácení námitky žalované strany o předčasnosti výpovědi, neboť existence nájmu byla pro rozhodnutí sporu důležitá. Výpověď nájmu nutně předpokládá jeho existenci; kde není nájmu, není místa pro výpověď. Ke skutkovým přednesům dovolatelovým pak odvolací soud právem přihlédl a vzal je v úvahu. V souzeném sporu žalovaný sice byl omezen jen na námitky, které vznesl ve lhůtě § 562 c. ř. s., avšak dovolatel sám jako žalobce mohl podle § 179 c. ř. s. uvést nové skutečnosti a důkazy až do konce ústního jednání, k přednesu jeho bylo přihlédnouti a musí svá vlastní tvrzení nechat proti sobě platiti a nemůže dovozovati, že soud k nim neměl přihlížeti. Výpověď jeví se neoprávněnou ať se vychází s hlediska kterékoli ze stran; s hlediska žalované strany byla by výpověď předčasnou, s hlediska dovolatelova není mezi stranami nájemního poměru vůbec.

Čís. 12488.

Byl-li před prvním rokem v dřívějším sporu uzavřen mezi stranami smír s tím, že první rok nebude konán, zástupce strany tehdy žalující se však přes to dostavil k prvému roku a k jeho návrhu byl proti žalovanému vynesena rozsudek pro zmeškání a přisouzeny žalobci útraty, — nevadí žalobě tehdejšího žalovaného na tehdejšího žalobce o náhradu oněch útrat z právního důvodu porušení smluvního závazku, překážka rozepře rozsouzené.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, R II 62/33.)

Rozsudkem pro zmeškání Ck II a 1127/31 byl Čeněk H. uznán povinným zaplatiti Františku K-ovi zažalovanou pohledávku a útraty sporu 989 Kč 40 h. Žalobou o niž tu jde, domáhal se Čeněk H. na Františku K-ovi zaplacení 1031 Kč 50 h tvrdě, že k rozsudku pro zmeškání Ck II a 1127/31 došlo porušením dohody s Františkem K-em, že nebude konán rok, při němž byl pak vynesena rozsudek pro zmeškání. Pohledávka v nynějším sporu zažalovaná skládala se z útrat ve sporu Ck II a 1127/31 989 Kč 40 h a z útrat trestního řízení 42 Kč 10 h. Co do 989 Kč 40 h vznesl žalovaný námitku věci rozsouzené. Procesní soud první stolice námitku zamítl, ve věci samé žalobu zamítl. Proti rozhodnutí prvního soudu o námitce věci rozsouzené podal rekurs žalovaný; proti výroku, jímž byla žaloba zamítnuta, se odvolal žalobce. Rekursní soud vyhověl rekursu žalovaného a odmítl žalobu o 989 Kč 40 h. (O odvolání žalobcovu se jedná v rozhodnutí čís. sb. 12.489.) **Důvody:** Rozsudkem pro zmeškání Ck II a 1127/31 byl nynější žalobce odsouzen zaplatiti omezenou žalobní pohledávku (jež v tomto sporu nehraje žádnou roli) a útraty 989 Kč 40 h. Tento rozsudek nabytí pravomoci, nynější žalobce útraty zaplatil, mimo to zaplatil prý ještě další útraty z trestního řízení 42 Kč 10 h, celkem 1031 Kč 50 h a domáhá se žalobou o náhradu škody zaplacení těchto 1031 Kč 50 h s 5% úroky od 1. listopadu 1931 a útratami sporu. Žalovaný stěžovatel vznesl námitku věci rozsouzené, která procesním soudem byla zamítnuta. Žalovaný toto zamítavé rozhodnutí napadá s návrhem, by bylo změněno tak, že se námitce věci rozsouzené vyhověje a by žaloba byla odmítnuta s povinností žalobco-

vou nahraditi náklady sporu, jakož i aby žalobci bylo uloženo, nahraditi náklady stížnosti. Rekursní soud má stížnost za odůvodněnou, pokud jde o částku 989 Kč 40 h. Pokud jde o částku 42 Kč 10 h rozhoduje rekursní soud jako soud odvolací o ni zvláště. Rozsudkem pro zmeškání, který nynější žalobce nechal vejít v moc práva, byla konstituována jeho povinnost zaplatiti nynějšímu žalovanému 989 Kč 40 h. Žalobce sice tvrdí, že k rozsudku tomu došlo přes dohodu jeho se stěžovatelem, že nebude konán rok, při němž rozsudek pro zmeškání byl vynesena, a tato úmluva prý byla stěžovatelem porušena a v tomto přestoupení smluvního závazku vidí nynější žalobce důvod k náhradě škody, totiž vinu stěžovatelovu. Rekursní soud má však za to, že souzená žaloba je oklikou, kterou se má dosíci, by stěžovatel vrátil žalobci, co od něho na útratách pravoplatně přisouzených přijal. Tímto způsobem však pravomocný rozsudek zvrátiti nelze. Rozsudek pro zmeškání formálně i materiálně pravoplatný stanovil závazek žalobcův nahraditi útraty. Pro souzený spor nemá významu, jak došlo k onomu rozsudku pro zmeškání. Je patrné z předpisu § 530 čís. 3 c. ř. s., že porušení takové smlouvy o klidu řízení, když se stalo podvodně, může býti důvodem k žalobě o obnovu řízení. Z toho nutno usuzovati, že pravoplatný rozsudek nemožno napadnouti žalobou o náhradu škody, jejímž předmětem je vrácení pohledávky pravoplatně přisouzené, poněvadž je to vlastně taková žaloba o obnovu, již ovšem schází pouze dolosnost, o níž je řeč v § 530 čís. 3 c. ř. s. Podle názoru rekursního soudu žalobce neměl nechat rozsudek vejít v moc práva a měl se bránit všemi přípustnými prostředky, by rozsudek moci práva nenabyl, pokud se týče aby byl změněn event. restitucí zrušen, ale nemůže zlomit jeho konstitutivní moc žalobou o náhradu škody. Vždyť to, co se činí důvodem k náhradě škody, t. j. zavinění stěžovatelovo se stalo před rozsudkem, který však vydán byl soudem. Když tedy odpůrce stěžovatelův opomenul zabrániti pravomoci exekučního titulu, nemůže žalobou o náhradu škody tvrditi, že byl exekuční titul vylákan přes domluvu stran, že řízení zůstane v klidu. Proto soud rekursní, maje za správný názor stěžovatelův, že souzená žaloba týká se nároku, o němž už bylo pravoplatně rozhodnuto, vyhověl stížnosti a žalobu odmítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Podle obsahu žaloby a podle výsledků řízení v první stolici došlo mezi stranami před prvním rokem ve věci Ck II a 1127/31 k dohodě, již se žalobce zavázal zaplatiti žalovanému na vyrovnání sporu částku 8.000 Kč a útraty trestního řízení proti šoferu Š-ovi s tím, že první rok nebude konán. Žalobce tvrdí, že tato úmluva byla žalovaným porušena tím, že se právní zástupce žalovaného, ač byl podle ujednání o porovnání uvědoměn, k prvnímu roku dostavil a dal proti žalobci vynést rozsudek pro zmeškání, čímž žalovaný zavinil, že žalobci vzešly útraty, které musel zaplatiti, ježto mu hrozila exekuce. Žalobce uplatňuje tedy touto žalobou nárok na náhradu škody z porušení smluvního závazku a jest proto mylný názor rekursního soudu, že souzená žaloba jest oklikou, kterou se má dosíci, by žalovaný vrátil žalobci, co od něho na

útratách právoplatně přisouzených přijal, a že pro souzený spor nemá význam, jak k onomu rozsudku pro zmeškání došlo. Nejde tu o žalobu z obohacení, kterou se ovšem nelze domáhati vrácení toho, co bylo na základě právoplatného rozsudku plněno, a které by vadila námitka věci právoplatně rozsouzené, v souzeném případě se žaluje z právního důvodu náhrady škody z porušení smluvního závazku a o tomto nároku nebylo mezi stranami jednáno a právoplatně rozhodnuto. Proto také není odůvodněna námitka věci právoplatně rozsouzené.

Čís. 12489.

Jde o jediný nárok, uplatňován-li v žalobě nárok na náhradu škody, ježto nedodržením dohody o klidu řízení žalovaným zaplatil žalobce útraty sporu a útraty trestního řízení.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, R II 63/33.)

Jde o týž případ jako v předchozím rozhodnutí čís. sb. 12488. Odvolací soud odmítl odvolání co do 42 Kč 10 h jako nepřipustné, co do 989 Kč 40 h odkázal odvolání na rozhodnutí rekursního soudu o námitce rozepře rozsouzené. Důvody: Ježto byla žaloba co do 989 Kč 40 h odmítnuta z důvodu rozsouzené rozepře, zbývá v odvolacím řízení zabývatí se jen zbytkem žalobního nároku 42 Kč 10 h jako přeplatku útrat trestního řízení proti Š-ovi. Jak patrně je tento nárok nepatrným a nelze se s odvoláním zabývatí, an nenapadá rozsudek této částky se týkající z důvodů zmatečnosti, a bylo proto odvolání odmítnouti jako nepřipustné po rozumu § 452 odst. 2 c. ř. s.

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že odvolání jest i pokud se týká částky 42 Kč 10 h přípustné a že se odvolacímu soudu ukládá, by o odvolání žalobce jednal a rozhodl.

Důvody:

Žalobce uplatňuje obě v žalobě uvedené částky 989 Kč 40 h a 42 Kč 10 h jako škodu způsobenou mu zaviněním žalovaného tím, že nedodržel ujednání o klidu řízení, a uplatňuje je jako jednotný nerozdělený nárok, plynoucí z téhož právního důvodu náhrady škody a z téhož skutkového základu porušení smluvního závazku. Nelze je proto považovati za samostatné, odlišné právní nároky, jak činí odvolací soud, nýbrž za jediný právní nárok, za jedinou pohledávku ve výši 1.031 Kč 50 h, o které jest vzhledem k tomu, že námitka věci rozsouzené byla zamítnuta, odvolání vyříditi.

Čís. 12490.

Nebyl-li zákonný zástupce manželského dítěte v řízení o jeho návrhu proti otci na stanovení (na zvýšení) výživného vůbec slyšen, jde jen

o relativní zmatečnost, jež má význam jen pro zájem dítěte, jíž však nebylo dotčeno žádné právo, které zákon ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. poskytuje odpůrci dítěte.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, R II 98/33.)

Proti usnesení opatrovnického soudu, jímž bylo uloženo manželskému otci platiti dítěti zvýšené výživné, podal rekurs manželský otec. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl otcovu dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatel, ač řádně byl poučen, neuplatňuje výslovně žádný z důvodů § 46 (2) zák. čís. 100/31 sb. z. a n. Pokud vytýká, že zákonný zástupce manželského dítěte nebyl vůbec slyšen, v čem by mohl záležeti důvod zmatečnosti podle § 41 (2) g) zák. čís. 100/31 sb. z. a n., šlo by jen o relativní zmatečnost. To mělo by jen význam pro zájem dítěte, které však konečným rozhodnutím, jímž bylo vyhověno částečně jeho návrhu, se necítí stíženým. Byl tedy přes nastalé porušení formálního práva splněn účel řízení, t. j. zvýšení výživného pro dítě, a nemá porušení to dalšího významu, který by zvrátil dosažený účel. Tím nebylo dotčeno žádné právo, které zákon čís. 100/31 sb. z. a n. poskytuje stěžovateli, takže nemá příčiny v tomto směru ke stížnosti.

Čís. 12491.

Mezinárodní železniční přeprava zboží.

Ustanovení čl. 27 mezinárodní úmluvy železniční ze dne 14. října 1890, čís. 186 ř. zák. z roku 1892, platí i pro nároky na vrácení přeplaceného dovozného. Doplňovací ustanovení, vydané k čl. 12 m. ú. ž. nemá moc zákona, jímž by byla změněna pravidla mezinárodní úmluvy železniční.

Pro vagony podané v rumunských odesílacích stanicích s mezinárodními nákladními listy, adresované na cizozemskou stanicí, platí pro výpočet dovozného na rumunské trati ustanovení odst. B. nařízení pro tarifování živého dobytka při mezinárodní přepravě uveřejněné ve věstníku čís. 234 Foaia oficiala z 21. června 1926.

Otázka, zda Foaia oficiala jest orgánem, ve kterém se uveřejňují tarify a změny tarifů a zda uveřejněné v něm výnosy jest pokládati za řádně uveřejněné, jest otázkou cizozemského práva a tedy podle § 271 c. ř. s. otázkou skutkovou.

Foaia oficiala jest úředním věstníkem rumunských státních drah s platností a účinností pro železnice i strany a jest výnosy čís. 234 a 293 tam uveřejněné považovati za řádně uveřejněné.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, Rv II 815/31.)

Žalující firma v době od 8. března 1928 do července 1928 zaslala z různých rumunských nádražních stanic na základě mezinárodních nákladních listů několik vagonů s dobyt看em na adresu žalující strany v Mor. Ostravě a zaplatila dovozné až do rumunské pohraniční stanice. Žalovaná místní dráha zásilky v Mor. Ostravě—Přivoze převzala a je žalující straně dodala. Žalobkyně tvrdila, že dovozné nebylo na rumunských drahách správně počítáno proto, že rumunské dráhy počítaly dovozné za ložnou váhu použitého vozu, a to za 15.000 kg váhy, ačkoliv podle správného výpočtu bylo počítati dovozné jen za váhu 10.000 kg za vagon. Ježto následkem použití nesprávného tarifu vybraly rumunské dráhy neprávem na dovozném více o zažalovanou částku, domáhala se žalobkyně na žalované podle § 27 mezinárodní úmluvy ze dne 14. října 1890, čís. 186 ř. zák. vrácení přeplaceného dovozného. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. **Důvody:** Prvý soud zamítl žalobu, vycházející z právního stanoviska, že jde o nárok z obohacení a nikoliv o nárok z nákladní smlouvy, a že tedy žalovaná strana není pasivně oprávněna ke sporu. S tímto právním názorem odvolací soud nesouhlasí. Nesporno jest, že žalovaná strana všechny zásilky převzala k přepravě na základě mezinárodních nákladních listů a je žalující straně dodala. Byl tedy založen právní poměr mezi stranami mezinárodní nákladní smlouvou, jiného právního poměru tu není, smluvními stranami jsou strany, a došlo-li na základě mezinárodní nákladní smlouvy k diferencím, vztahují se na všechny nároky smluvních stran předpisy mezinárodní úmluvy ze dne 14. října 1890. Takovýmto nárokem je i nárok na vrácení přeplaceného dovozného, pro který platí ustanovení § 27 mez. úml., podle něhož žaloba z dopravní mezinárodní smlouvy může být podána proti dráze, jež posléze zboží s nákladním listem přijala, kteroužto dráhou v tomto případě je žalovaná strana. Platnost tohoto ustanovení nemůže být podle § 4 mezin. úml. vyloučena. Žalující strana není povinna nejdříve reklamovat přeplacené dovozné u generálního ředitelství rumunských státních drah na základě předložených nákladních listů, nýbrž jest oprávněna podle cit. § 27 domáhati se pořadem práva vrácení přeplaceného dovozného a není proto opodstatněna námitka nedostatku pasivního oprávnění ke sporu. Zbývá se ještě obíratí dalšími námitkami žalované strany. Žaloba jest opřena o ustanovení rumunského věstníku pro železnice Foaia officiala čís. 2342 VI 1926, čís. 62.502/25-204 C a Foaia officiala čís. 293 ze dne 8. srpna 1927, čís. 99.379-45.440-3394 C, podle kterých pro mezinárodní přepravu neplatí ustanovení místního tarifu, jehož bylo použito rumunskými drahami, nýbrž jest počítati dovozné za váhu 10.000 kg. Odvolací soud je názoru, že nejde o mimotarifní slevu, nýbrž že jde o nesprávný výpočet na základě platných tarifů, nebylo-li dbáno zvláštních předpisů, týkajících se dovozného pro mezinárodní přepravu. Stalo-li se přeplacení dovozného následkem nesprávného používání platných tarifů, nelze o tom mluvit, že žaloba byla předčasně podána z toho důvodu, že žalobkyně se nedomáhala napřed náhrady přeplatku reklamací. Že jde o platné tarify, jež nejsou závazné jen pro rumunské dráhy, nýbrž i pro cizozemské dráhy, o tom nelze pochybovat, ježto řečené tarify byly vydány příslušným státním úřadem a vyhlášeny

v listech k tomu určených, a není platnost a závaznost řečených tarifů závislá na tom, zda byly, či nebyly uveřejněny v úředních listech jiných států. Námitky žalovanou stranou vznesené nejsou odůvodněné, a jest nárok žalující strany na náhradu přeplaceného dovozného po právu.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by po dalším jednání znovu rozhodl.

Důvody:

V rozhodnutí čís. 10616 sb. n. s., na něž se odkazuje, bylo blíže vyloženo, že ustanovení čl. 27 m. ú. ž. ze dne 14. října 1890, čís. 186 ř. zák. z roku 1892 platí i pro nároky na vrácení přeplaceného dopravného, a že doplňovací ustanovení čís. 3 k čl. 12 m. ú. ž. nemá moc zákona, jímž by byla změněna pravidla mezinárodní železniční úmluvy (čl. 4 m. ú. ž. ú.). Doplnovací ustanovení, vydané k čl. 12 m. ú. ž. nemohlo nic změnití na zásadě čl. 27 o příslušnosti pro soudní uplatňování nároků, jak jest tam upravena, a proto odvolací soud nepochybil, uznáv, že námitka nedostatku pasivní legitimace není opodstatněna. Jest souhlasiti i s právním názorem odvolacího soudu, že nejde v souzeném případě o slevu mimotarifní, která se poskytuje jen návratkou, nýbrž že z výnosů samých, jichž se žalobkyně v žalobě dovolává, vysvítá, že v souzeném případě jde o závazná tarifní ustanovení a že jich mělo být použito při počítání dovozného hned při podání zásilek. Poněvadž veškeré vagony byly podány v rumunských odesilacích stanicích s mezinárodními nákladními listy a byly adresovány na cizozemskou stanici, platí pro výpočet dovozného na rumunské tratí ustanovení odst. B. nařízení pro tarifování živého dobytka při mezinárodní přepravě, uveřejněné ve věstníku č. 234 Foaia officiala z 21. června 1926 a bylo počítati dovozné podle tohoto nařízení za skutečnou váhu zásilky, nejméně však za 10.000 kg. Žalovaná ovšem namítala, že Foaia officiala není věstníkem s mocí zákona a že tam uveřejněné rozkazy, nařízení a vysvětlení nemohou být považovány za závazná pro dráhy zúčastněné na mezinárodní přepravě. V tom směru třeba uvážiti toto: Žalovaná sama připustila při ústním jednání dne 13. dubna 1929 čl. 4/v, že Foaia officiala jest úředním listem rumunských státních drah. Otázka pak, zda tento úřední list jest orgánem, ve kterém se tarify a změny tarifu uveřejňují, a zda uveřejněné v něm výnosy čís. 234 a 293, o které žalobkyně svůj žalobní nárok opírá, jest považovati za řádně uveřejněné, jest otázkou cizozemského práva a tedy podle § 271 c. ř. s. otázkou skutkovou. Důkaz o těchto okolnostech posudkem znalců vyzněl v ten smysl, že Foaia officiala jest úředním věstníkem rumunských státních drah s platností a účinností pro železnice i strany a podle posudku znalce Dr. S-a jest výnosy čís. 234 a 293 tam uveřejněné považovati za řádně uveřejněné. Čl. 11 m. ú. ž. stanoví, že se dovozné počítá podle platných řádně uveřejněných tarifů. Ježto nařízení čís. 234 a 293 uveřejněná ve Foaia officiala jest považovati dle hořejší úvahy za řádně uveřejněná a nařízení čís. 234 povoluje výhodu na dovozném pro zásilky na rumunských tratích a mezinárodní přepravě, bylo dovozné počítati podle to-

hoto výhodnějšího tarifu. Nárok žalobní jest tudíž svým důvodem opodstatněn. V dalším dovodil dovolací soud, že se nižší soudy nezabývaly s výši požadovaných částek a rozhodl, proto, jak uvedeno ve výroku.

Čís. 12492.

Vlastník přirozené soukromé tekoucí vody není podle zákona povinen čistiti koryto.

Z prohlášení vlastníka potoka při jednání o jeho úpravě, že provede regulaci potoka, nenabyl práva na provedení regulace, kdo při tomto prohlášení vlastníka potoka nebyl smluvní stranou.

(Rozh. ze dne 31. března 1933, Rv II 904/31.)

Žalobci domáhali se na žalované kapitule (na Moravě) náhrady škody ze zaplavení zahrady potokem a spatřovali zavinení žalované v tom, že žalovaná nečistila řádně potok, nýbrž nechala ho zarůstí rákosem a zbahnití, ačkoliv k tomu byla jako vlastnice potoka a vlastnice a uživatelka vodního díla podle zákona povinna, výslovně se k čištění potoka zavázala a jako propachtovatelka poškozeného pozemku byla povinna udržovati ho ve stavu vhodném k pěstování bobulových plodin. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok z poloviny důvodem po právu. Odvolací soud neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Důvody: Prvý soud uvádí jako nespornou okolnost, že žalovaná jest knihovni majitelkou potoku O. Žalovaná tvrdí, že toto zjištění jest v rozporu se spisy, poněvadž žalovaná jest jen vlastníci koryta potoku, kdežto voda jím protékající jest vodou veřejnou. Avšak při přirozených potočích tvoří koryto a voda potoční dohromady potok jako vlastní právní pojem, takže vzhledem k ustanovení §§ 408 a 409 obč. zák. a § 5 mor. vod. zák. ze dne 28. srpna 1870 čís. 70 z. zák. (§ 5 říšského vodn. zákona ze dne 30. května 1869 čís. 93 ř. zák.) průkazem vlastnictví k přirozenému korytu jest prokázáno i vlastnictví vodního toku. Ostatně jest tato okolnost pro rozhodnutí rozepře bezvýznamná. Není zákonnou povinností vlastníka potoku, by koryto potoka čistil. Neboť § 43 uved. zák. (§ 44 říš. vod. zák.) ustanovující povinnost k udržování a čištění kanálů, náhonů a jich příslušenství, vztahuje se jen na uměle zbudovaná zařízení, za které nelze považovati regulační opravu a úpravu dosavadního vodního koryta bez jeho přeložení a změny jak byla podle spisů okresní politické správy v H. provedena u potoka O. § 42 mor. vod. zák. (§ 43 říš. vod. zák.) vyslovuje jen všeobecnou zásadu o tom, jak mají býti stavby ochranné a regulační zřizovány a udržovány, nemá však ten význam, že by tyto výkony v přirozených vodních korytech byly zákonnou povinností pobřežního gruntovníka, jest to jeho právem, nikoli však jeho povinností. To vysvítá zejména z citace § 413 obč. zák. v tomto místě zákona a v § 44 mor. vod. zák. (§ 45 říš. vod. zák.). Žalobci poukazují sice k tomu, že žalovaná byla povinna udržovati v pořádku a čistiti celý potok, zejména však v místech, kde vznikla hrázka jako vlastnice a provozovatelka vodního díla, totiž regulace a zařízení s ní související. Avšak regulaci nelze uznati za vodní dílo, jaké má na mysli §§ 16, 17, 20 vod. zák. mor. (§§ 17, 21 říš.

vod. zák.), zejména pozůstává-li — jakž v souzeném případě — jen v opravě a úpravě dosavadního koryta, nýbrž pro regulační díla platí předpisy §§ 40 a násl. (§§ 42 a násl. říš. vodního zákona). V dalším uvedl podrobně odvolací soud, že v prohlášeních žalované v protokolech ze dne 6. dubna 1914 a ze dne 8. srpna 1916 nelze spatřovati závazek k provedení ochranných a zajišťovacích opatření před škodlivými účinky vody v potoku O. Ke konci pak uvedl: Žalobci odůvodňují posléze žalobu tím, že žalovaná strana porušila povinnosti z pachtovní smlouvy, poněvadž neudržovala pozemky propachtované žalobcům v takovém stavu, aby mohly býti řádně užívány k účelu pachtovnímu, totiž k pěstování bobulových plodin. Avšak ani s tohoto hlediska není žaloba opodstatněna. Soud odvolací má za prokázáno, že žalobcům byl dán do pachtu pozemek, jehož dosud bylo užíváno jako louky, že se žalobci odhodlali zříditi si na tomto pozemku zahradnictví, ačkoliv byli upozorněni, že louka jest v inundačním pásmu potoka O., a že se zavázali, po vyjití pachtu vrátiti pozemek v původním jeho stavu jak jim byl propachtován, tudíž jako louku. Povinnost žalované strany z pachtovní smlouvy k udržování propachtovaného pozemku v užitelném stavu vztahovala by se proto jen na louku, která — jak prvý soudce zjišťuje — by povodní byla bývala jen nepatrně poškozena. Poněvadž žalovaná strana, jak bylo shora uvedeno, nebyla ani podle zákona ani na základě soukromoprávního titulu povinna k čištění potočičiště, nebyla k tomu povinna ani na základě pachtovní smlouvy, poněvadž povinnost z takové smlouvy záleží jen v udržování propachtovaného pozemku v užitelném stavu, nikoli v opatřeních, zabráňujících případnému poškození pozemku živelní pohromou, jakž vysvítá i z § 1104 obč. zák. Takový závazek strany žalované by museli žalobci při uzavření pachtovní smlouvy výslovně ujednatí, což však neučinili.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelé napadají rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení v otázce, že žalovaná nebyla povinna čistiti koryto potoka O., čímž prý jim vznikla škoda. Tvrdí, že tato povinnost plyne jednak z vodního zákona, jednak však ji žalovaná převzala při jednání o regulaci potoka a konečně plyne prý tato povinnost z pachtovního poměru. Ale odvolací soud správně seznal, že žalovaná nebyla ze žádného z uplatňovaných důvodů povinna čistiti koryto potoka. Není potřeba řešiti otázku, zda potok O. je vodou soukromou či veřejnou a zda žalobci byli povinni prokázat soukromý ráz této vody, jak míní žalovaná. Okolnost ta je nerozhodná. Zákon nikde neukládá vlastníku přirozené soukromé tekoucí vody povinnost čistiti koryto. § 413 obč. zák. stanoví jen právo držitelů pozemků (pobřežních) upevniti břehy proti vymílání a zakazuje zakládání děl a sadeb, která mění tok vody nebo mohou škoditi mlýnům, rybářství nebo jiným cizím právům. Při tom stanoví, že se podobná díla mohou díti jen se svolením politických úřadů. Také ani říšský ani moravský zemský zákon vodní (§ 10 odst. (3) obou těchto zákonů) neuložily vlastníku soukromé tekoucí vody povinnost k čištění koryta. Stanovily jen, že užíváním soukromé vody vlastníkem nesmí na-

stati právo jiného ohrožující znečištění vody, žádné takové zdouvání a žádné zatápění nebo zbahnění cizích pozemků. Ve sporném případě nejde o užívání vody žalovanou stranou a o škodu tímto užíváním vzniklou. § 3 moravského vodního zákona nestanoví také nic o povinnosti vlastníka soukromé tekoucí vody čistiti koryto. Z prohlášení žalované při jednání o úpravu potoka podle protokolu ze dne 6. dubna 1914 nelze vyvozovati její povinnost k náhradě škody. Podle onoho protokolu měla od pozemkové částice čis. 1405 vlevo a p. č. 1404/1 vpravo až k rybníku v délce asi 250 m provésti regulaci podle potřeby v témže rozsahu, a je poznamenáno, že se zástupce žalované prohlášením k tomu zavázal. Protokol není zástupcem žalované podepsán a není v něm blíže uvedeno, kdy a vůči komu bylo učiněno ono prohlášení o převzetí takového závazku. V protokolu ze dne 8. srpna 1916 sepsaném při kolaudaci regulačních prací zavázal se zástupce žalované, že tato na svých pozemcích prodlouží regulaci na své útraty až k rybníku, vyžádav si lhůtu dvou až tří let. Při těchto prohlášeních žalované nebyli žalobci smluvní stranou, takže nenabyli smluvního práva na provedení regulace žalovanou kapitulou. Nemohlo jíti ani o smlouvu v jejich prospěch jako třetího podle § 881 obč. zák., protože tehdy ani nebyli účastni jednání, neměli tehdy ani spachtovanou louku, takže nemohlo býti pomýšleno ani na to, že mají jako třetí osoby nabýti nějakých práv z onoho prohlášení. Proto nemůže jíti o náhradu pro nesplnění smlouvy (slibu) a ježto také nejde o čin o sobě bezprávný, to jest o porušení nějaké zákonné povinnosti žalovanou, není opodstatněn nárok žalobců na náhradu škody vzniklé zátopou jejich zahrady, ani zákonem, ani podle oněch prohlášení žalované kapituly. Konečně nemůže jíti také o porušení pachtovní smlouvy a náhradu škody z tohoto důvodu. Jednak se žaloba neopírá o to, že žalovaná neudržovala pronajatý pozemek ve stavu k užívání způsobilém, jak to má na mysli § 1096 obč. zák., nýbrž o to, že nečistila koryto nespachtovaného potoka, jednak však nebyla žalobcům propachtována zahrada, na jejichž kultuře utrpěli zátopou škodu, nýbrž spachtovali louku a zahradu si zřídili na svůj vrub a nebezpečí.

Čís. 12493.

Likvidatorům družstva, opovídajícím výmaz firmy družstva (podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.) nelze uložit, by uveřejnili zrušení družstva i v »Ústředním oznamovateli«; stačí, uveřejnili-li zrušení družstva po třikráte v »Úředním listě Republiky Československé«.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1933, R I 230/33.)

Rejstříkový soud vrátil likvidatorům společenstva opověď výmazu firmy s tím, by usnesení o rozpuštění společenstva a s tím spojenou výzvu věřitelům, aby se přihlásili, uveřejnili třikráte v Úředním listě Československé republiky a v Ústředním oznamovateli. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Podle § 40 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. musí býti zrušení společenstva po třikráte uveřejněno v listech k tomu určených. K uveřejňování

zápisů do obchodního rejstříku jsou ustanoveny jednak Úřední list republiky Československé, jednak podle nařízení ze dne 17. června 1919 čís. 397 sb. z. a n. Ústřední oznamovatel. Z toho vyplývá, že usnesení o rozpuštění družstva a s tím spojená výzva věřitelům, aby se přihlásili, musí po třikráte býti uveřejněna v těchto listech a nestačí uveřejnění v Úředním listě Československé republiky. Právem proto prvý soud napadeným usnesením žádá, aby se uveřejnění stalo v obou jmenovaných listech.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc rejstříkovému soudu, jemuž uložil, by, nehledě k důvodům, pro něž byla opověď vrácena, o ní dále po zákonu jednal a ji věcně vyřídil.

Důvody:

Dovolacímu rekursu, pokud vytýká nezákonnost ve smyslu § 46 (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. napadenému usnesení potvrzujícímu usnesení soudu prvě stolice, nelze upřít oprávnění. Jde o to, zda rekurent splnil předpisem § 40 družst. zákona uloženou mu povinnost o trojím uveřejnění zrušení družstva v listech určených pro vyhlásování takových zápisů, když zrušení toto bylo likvidátory vyhlášeno ve dnech 4., 6. a 7. června 1931 v »Úředním listě Republiky Československé«, či zda má též další povinnost nižšími soudy mu uloženou, by vyhlášku takovou dal též uveřejnit po třikráte v »Ústředním oznamovateli«, zavedeném vládním nařízením ze dne 17. července 1919, čís. 397 sb. z. a n. Podle názoru dovolacího soudu této druhé povinnosti nemá. Neboť z doslovu § 3 tohoto nařízení plyne, že jen soudy zasílají příslušné zápisy k uveřejnění redakci »Ústředního oznamovatele«, nikoli tedy strany jako osoby soukromé (rozhod. čís. 1239 sb. n. s.). To také připomíná výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 2. července 1921 ve věstníku č. 20, jednající o urychleném zasílání zápisů a sdělení soudy. Neprávem proto uložily nižší soudy likvidatorům povinnost k uveřejnění zrušení družstva v Ústředním oznamovateli.

Čís. 12494.

Prozatímní opatření podle § 379 ex. ř. slouží jen k zachování do-savadního stavu a nemá za účel navrácení v předešlý stav. Vykonali-li dlužník právní jednání, jímž osvědčuje ohrožená strana nebezpečí zmaření nebo stížení vydobyti její pohledávky, již před podáním návrhu na prozatímní opatření, nelze již dlužníku zakázati, by ono právní jednání nepředsevzal.

Nemohl-li by dlužník splniti zákaz, aby s pohledávkou, jež má býti obstavena, nenakládal, ježto ji již postoupil, nelze obstarávkou vykonati a nelze ji proto ani povoliti, třebaže poddlužník dosud ještě neplnil.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1933, R II 30/33.)

Spořitelna v U. zažalovala proti žalované firmě, silniční společnosti, peněžitou pohledávku a navrhla povolení prozatímního opatření ob-

stávkou pohledávky, příslušející žalované proti okresnímu úřadu v U. za provedené silniční práce, kteroužto pohledávku žalovaná již byla postoupila živnostenské záložně. Soud prvé stolice zamítl návrh na povolení prozatímního opatření, rekursní soud prozatímní opatření povolil. **Důvody:** Soud prvé stolice považuje sice nárok žalobkyně za osvědčený, nepovažuje však za osvědčené nebezpečí, že by bez povolení navrhovaného prozatímního opatření vydobytí zažalované pohledávky bylo zmařeno nebo značně stíženo. Prvý soud má za nesporné, že pohledávka žalované strany za Okresním úřadem v U. byla žalovanou postoupena živnostenské záložně dříve, než žalobkyně nabyla pohledávku zažalovanou. Dále má za osvědčeno, že žalovaná firma není v platebních nesnázích. Avšak k tomu jest podotknouti, že žalobkyně nabyla zažalované pohledávky postupem a že tudíž nabyla veškerých práv, která příslušela postupiteli, takže nemůže býti pro posouzení jejich práv rozhodným den postupu. Mezi stranami jest nesporné, že zažalovaná pohledávka vznikla dodáním štetového kamene na stavbu silnice prováděné pro okres U. a že podle všeobecných zadávacích podmínek měly býti z pohledávky žalované strany za provádění této silniční stavby především uspokojeni řemeslníci a dodavatelé, kteří dodávali zboží, potřebné ke stavbě této silnice, tedy i postupitelka, která postoupila svou pohledávku žalobkyni, poněvadž kámen právě na stavbu této silnice byl dodáván. Jest nesporno mezi stranami, že žalovaná pohledávku za silniční práce postoupila živnostenské záložně, ač zažalovaná pohledávka není uspokojena. Toto jednání, postup řečené pohledávky žalovanou stranou živnostenské záložně ohrožuje vydobytí pohledávky strany žalující a při nejmenším může býti stíženo, ano se tvrdí, že tato pohledávka žalované strany proti okresnímu úřadu v U., poddlužníku, byla jediným krytím zažalované pohledávky strany žalující a toto tvrzení ani žalovanou stranou nebylo popřeno (§ 379 ex. ř.). Z těchto důvodů vyhověl rekursní soud stížnosti žalující strany a navrhované prozatímní opatření povolil.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Prozatímní opatření podle § 379 ex. ř. má za účel zabránit právnímu jednání dlužníka, jímž by vymáhání pohledávky ohrožené strany mohlo býti zmařeno nebo stíženo a po případě uchováti součástku jmění odpůrce ohrožené strany pro vedení exekuce ohroženou stranou. Jde tedy, jak praví motivy zákona, o to, aby byl zachován dosavadní stav, to jest stav v době podání návrhu na prozatímní opatření. Vykonal-li dlužník právní jednání, jímž osvědčuje ohrožená strana nebezpečí zmaření nebo stížení vydobytí její pohledávky, již před podáním návrhu na prozatímní opatření, nelze již dlužníku zakázati, aby ono právní jednání nepředsevzal, poněvadž by již nešlo o zachování dosavadního stavu, nýbrž o navrácení v předešlý stav. Zda je toto právní jednání platné, čili nic, nelze zkoumati v exekučním řízení, poněvadž jest to věcí sporu. Pro posouzení práv z pohledávky postoupené ohrožené straně jest ovšem podle § 1394 obč. zák. rozhodným den postupu této pohledávky, nikoliv však den postupu pohledávky odpůrce ohro-

žené strany živnostenské záložně, poněvadž nebylo ani tvrzeno, že pohledávka postoupená ohrožené straně obsahovala i zákaz postupu pohledávky odpůrce ohrožené strany. Nesplnil-li poddlužník ještě právní jednání s dlužníkem uzavřené, bylo by mu lze podle § 379 čis. 3 ex. ř. zakázati, aby na základě onoho právního jednání neplnil. Avšak obzámka se skládá ze dvou součástí, jednak ze zákazu dlužníku, aby s pohledávkou nenakládal, jednak ze zákazu poddlužníku, by dlužníkovi neplatil. Nelze-li splniti jednu ze součástí obzámky, nelze obzámku vykonati a nelze ji proto ani povolit.

Čís. 12495.

Vznesena-li na okresním soudě žaloba o pohledávku nad 5.000 Kč, jest žalobce oprávněn v obraně proti námítce věcné nepřislušnosti vzdáti se při prvním ústním jednání dříve, než bylo rozhodnuto o námítce věcné nepřislušnosti, žalobního nároku, pokud převyšuje 5.000 Kč, a omeziti žalobní nárok na 5.000 Kč.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1933, R II 92/33.)

Žalobce zažaloval u okresního soudu 7.302 Kč, avšak omezil hned při prvním ústním jednání žalobní nárok na 5.000 Kč, vzdávaje se části nad 5.000 Kč. K námítce věcné nepřislušnosti soud prvé stolice žalobu odmítl. **Důvody:** Pro posouzení příslušnosti jest rozhodná doba, kdy žaloba byla podána (§ 54 j. n.). V době podání žaloby zažaloval žalobce pohledávku 7.302 Kč a jest tedy tato doba rozhodná pro posouzení příslušnosti soudu. I když žalobce při prvním ústním jednání omezil žalobní prosbu na 5.000 Kč, nemůže býti příslušnost soudu zhojena podle § 29 j. n. Rekursní soud zamítl námítku věcné nepřislušnosti. **Důvody:** Jest pravda, že žalobce původně zažaloval 7.302 Kč, avšak hned při prvním ústním jednání omezil žalobní nárok na 5.000 Kč, vzdav se části nad 5.000 Kč, takže celá jeho pohledávka činí jen 5.000 Kč a okresní soud jest příslušný k projednání tohoto sporu. Jest pravda, že podle §§ 29 a 54 j. n. pro posouzení příslušnosti zásadně jest rozhodná doba, kdy žaloba byla podána, omezil-li však žalobce hned při počátku ústního jednání pohledávku na část, o které má věcně rozhodnouti okresní soud, takže jde věcně jen o pohledávku 5.000 Kč nepřevyšující, jde o spor, podléhající příslušnosti okresního soudu, takže rozhodnutí prvního soudu po stránce právní jest mylné. Odporovalo by procesní hospodárnosti, by soud byl uznán nepřislušným pro jednání o pohledávce, která 5.000 Kč vůbec nepřevyšuje, a žalobce byl nucen podati žalobu zase u tohoto soudu, který by věc pro nepřislušnost odmítnouti již nemohl. Taková nedůslednost nebyla úmyslem zákonodárce, když stanovil, že pro posouzení příslušnosti rozhoduje doba podání žaloby, rekurs jest tudíž opodstatněn a bylo mu vyhověno a námítka věcné nepřislušnosti zamítnuta.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovateli jest sice přisvědčiti, že podle zásad, vyslovených v §§ 29 a 54 j. n. je pro posouzení příslušnosti soudu směrdatna doba podání žaloby, takže v souzeném případě nebyl dovolaný okresní soud podle § 49 čis. 1 j. n. příslušný k projednávání tohoto sporu. Než tím nebyla žalobci odňata možnost, by v obraně proti námitce věcné nepřislusnosti se vzdal žalobního nároku na částku 5.000 Kč převyšující podle § 237 c. ř. s., jak v souzeném případě učinil žalobce při prvním ústním jednání, ještě než bylo o námitce rozhodnuto. Právem uznal proto rekursní soud, že se tím stal dovolaný okresní soud k projednávání a rozsouzení tohoto sporu věcně příslušným (rozhodnutí čis. 9767 sb. n. s.).

Čís. 12496.

Spor osoby oprávněné k výživě s tím, o němž platí podle ustanovení § 2 výživ. zák. čis. 4/1931 sb. z. a n. nevyvratitelná domněnka, že jest zaměstnavatelem osoby k výživě povinné, není sporem prázdinnovým.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1933, R I 1155/32.)

Nezletilé žalobkyni byla povolena k vydobytí výživného exekuce proti osobě zavázané k plnění výživného zabavením nároku na mzdu, jenž příslušel dlužníku proti žalovanému, blízkému dlužníkovu příbuznému. Ježto žalovaný poddlužník neodváděl žalobkyni zabavenou mzdu, žalovala ho žalobkyně o zaplacení mzdy. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Proti rozsudku, doručenému žalovanému dne 20. srpna 1932, podal žalovaný dne 14. září 1932 odvolání, jež odvolací soud odmítl jako opožděné. Důvody: Jde o to, zda tento spor spadá pod ustanovení § 7 zák. čis. 4/1931, podle něhož nemají soudní prázdnyiny vliv na řízení, v němž jest se domáháno stanovení nároku uvedeného v § 5 nebo plnění z něho plynoucího. Tuto otázku jest zodpověděti kladně. Ačkoliv jde o žalobu poddlužnickou, domáhá se žalobkyně plnění ve smyslu § 2 výživ. zák., tedy nároku na výživu, výchovu nebo zaopatření. Soud první stolice odůvodňuje své rozhodnutí paragrafem 2 výživ. zák. Z toho důvodu jest posuzovati tuto rozepři jako prázdinnovou. Pro to mluví i ustanovení § 224 čis. 4 c. ř. s. v doslovu zák. čis. 23/1928, ježto předmětem žaloby jest výživné, k němuž jest žalovaný povinen podle § 2, pokud se týče § 3 výživ. zák.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by o odvolání dále po zákonu jednal a rozhodl.

Důvody:

Nelze přisvědčiti mínění odvolacího soudu, že spor osoby oprávněné k výživě proti osobě, o níž platí podle ustanovení § 2 zákona ze dne 16. prosince 1930, čis. 4 sb. z. a n. z roku 1931, nevyvratitelná domněnka, že jest zaměstnavatelem osoby k výživě povinné, jakým jest

i souzený spor, jest sporem prázdinnovým. Odvolací soud dovolává se pro své mínění ustanovení jednak § 7 zákona čis. 4/1931 sb. z. a n., jednak § 224 čis. 4 c. ř. s. Tohoto ustanovení však na souzený spor užití nelze, neboť vztahuje se na spory, v nichž jde o nárok na výživné, kterým jest povinen žalovaný ze zákona. Takovým nárokem však není nárok podle § 2 citovaného zákona proti domnělému zaměstnavateli a ustanovení to nezakládá pro domnělého zaměstnavatele přímou povinnost k výživě oprávněné osoby. Poměr mezi nimi jest jen poměrem vymáhajícího věřitele k poddlužníkovi, založený nevyvratitelnou zákonnou domněnkou citovaného § 2 o tom, že mezi povinným a zaměstnavatelem — poddlužníkem — smluvena byla mzda. Plyne to i z výkladu ustanovení § 2 citovaného zákona, i z dějin jeho vzniku, neboť vzorem mu bylo ustanovení § 3 zákona rakouského ze dne 4. února 1925, čis. 69 spolkového zákonníka, které zaměstnavatele přímo označuje za poddlužníka a mluví výslovně o zabavení nároků (plenární rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 13. února 1933, Pres 286 a 956/32, čis. sb. 12.356). Ani z § 7 zákona čis. 4/1931 sb. z. a n. nelze dovésti mínění odvolacího soudu; podle něho prázdnyiny nemají vliv na řízení, ve kterém se někdo domáhá stanovení nároku uvedeného v § 5 nebo plnění z něho plynoucího, § 5 určuje nárok ten jak podle jeho předmětu, tak i podle osoby zavázaného, a to předmět sám výslovným vytčením obsahu slovy »nárok na výživu, výchovu nebo zaopatření, nebo plnění z něho jdoucí«, a osobu zavázaného poukazem na § 1 téhož zákona; tento § 1 pak mluví o tom, kdo jest právně zavázán vyživovati, vychovávatí nebo zaopatřovati jiného, tedy o osobě přímo k výživě atd. jinému povinné. Nespadá tedy mezi nároky § 5 citovaného zákona nárok podle § 2 proti předpokládanému zaměstnavateli, kterého nestihá přímá povinnost § 1 zákona. Spor o fingovanou pohledávku sice slouží v posledním konci k tomu, by byly opatřeny prostředky k výživě žalující strany, přece však základem sporu a právním důvodem žalobního nároku není nárok na výživu, nýbrž předpokládaný poměr mzdový. Důsledkem toho však nelze na souzený spor použítí ustanovení § 7 zákona čis. 4/1931 sb. z. a n. Než třeba i uvážiti, zdali souzený spor není prázdinnovým podle ustanovení § 224 čis. 7 c. ř. s. (v doslovu zákona z 19. ledna 1928, čis. 23 sb. z. a n.), který za prázdinnové prohlásil spory ze smlouvy služební, mzdové a učební mezi zaměstnavateli a zaměstnanci jakéhokoliv druhu. Poměr mezi osobou k výživě povinnou a osobami blízkými, jimž koná práce nebo služby, uvedený v § 2 zákona čis. 4/1931, jest považovati následkem zákonné fikce za poměr služební a spor podle citovaného § 2 proti předpokládanému poddlužníkovi jest tedy sporem ze služební smlouvy, neboť vymáhající věřitel (osoba k výživě oprávněná), uplatňuje žalobou pohledávku dlužníkovu jemu přikázanou, činí tak sice vlastním jménem, avšak přes to jen na základě zákonného zmocnění § 308 ex. ř. a na účet dlužníka; povaha a předmět pohledávky se tím nemění. Přes to však souzený spor není sporem prázdinnovým ani podle § 224 čis. 7 c. ř. s. K tomu vyhledává se též, by šlo o spor mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. V souzeném případě však zaměstnanec není stranou, neboť při žalobě na poddlužníka stranou ve sporu jest sám vymáhající

věřitel, třeba žaluje na základě zákonného zmocnění § 308 ex. ř. a nikoli dlužník sám. Souzený spor nemá tedy subjektivních náležitostí, vyžadovaných podle § 224 čis. 7 c. ř. s.

Čís. 12497.

Zákonné zmocnění dané vládě § 16 zákona ze dne 16. března 1921, čís. 116 sb. z. a n., platí obdobně i pro daň z uhlí. Vláda mohla úroky z prodlení pro daň z uhlí stanoviti jinak, než učinila ve vládním nařízení ze dne 3. května 1923, čís. 92 sb. z. a n., ovšem nikoliv přes sazbu 10%, stanovenou zákonem čís. 116/1921 sb. z. a n.

Ustanovení § 23 (1) nařízení ze dne 25. dubna 1924, čís. 89 sb. z. a n., jímž stanovena pro úroky z prodlení v placení daně z uhlí sazba 10%, má oporu v zákoně.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1933, R I 338/32.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodané nemovitosti přikázal soud první stolice eráru v knihovním pořadí uhelnou daň s 10% úroky z prodlení. V rekursu napadla vymáhající věřitelka výši přikázaných úroků z prodlení. Rekursní soud v tomto směru napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud v otázce, o niž tu jde, nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky.

Důvody:

Ustanovením § 16 zákona ze dne 16. března 1921, čís. 116 sb. z. a n. byla zmocněna vláda, by, pokud toho vyžadují poměry peněžního trhu nebo stav nedoplatků, přiměřeně změnila výši úroků stanovených v § 4 odstavci (1), nepřekročujíc sazbu tímto zákonem určenou. Podle posléze zmíněného zákonného ustanovení (§ 4 odst. (1) zák.) jest při úhrnném ročním nedoplatku, přesahujícím v téže berní obci na přímých daních státních i s přírůžkami státními, přírůžkami svazků samosprávných a na příspěvcích částku 500 Kč, platiti deset procent na úrocích z prodlení. Vládním nařízením ze dne 3. května 1923, čís. 92 sb. z. a n. byla s účinností ode dne 1. ledna 1923 na podkladě § 16 zákona ze dne 16. března 1921, čís. 116 sb. z. a n. výše úroků, stanovených v § 4 odstavci (1) tohoto zákona stanovena na 7%. Zákon ze dne 21. prosince 1923, čís. 1 z roku 1924 sb. z. a n. stanovil v odstavci třetím § 12, že o úrocích z prodlení při uhelné dani platí obdobně zákon ze dne 16. března 1921, čís. 116 sb. z. a n., tudíž zákon celý. Zákonné zmocnění dané vládě § 16 zákona čís. 116/21 sb. z. a n., platí tudíž obdobně i pro daň z uhlí a nelze pochybovati o tom, že mohla vláda úroky z prodlení pro daň z uhlí stanoviti jinak, než učinila ve vládním nařízení čís. 92/1923 sb. z. a n., ovšem nepřekročujíc sazbu 10%, stanovenou zákonem čís. 116/21. Použila-li tedy vláda tohoto zákonem jí daného zmocnění, a stanovila-li v § 23 (1) nařízení ze dne 25. dubna 1924, čís. 89 Sb. z. a n., odvolávajíc se na § 12 (3) zákona čís. 1/1924 a na obdobu § 4 (1) zákona čís. 116/1921, pro úroky z prodlení z opožděně placené

daně z uhlí úroky 10%, má toto nařízení oporu v zákoně. Z doslovu § 16 zák. čís. 116/21 nelze dovozovati, že by vláda takové odlišné stanovení úrokové sazby pro úroky z prodlení nemohla provésti také jen co do jednotlivých druhů daní, neb jen pro některou určitou daň, zvláště již proto ne, poněvadž změna úrokové míry má se státi také se zřetelem ke stavu nedoplatků, jenž právě u různých druhů daní může býti různý.

Čís. 12498.

Zajištění půdy drobným pachtýřům (zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.).

Uplynula-li desítiletá lhůta, v níž pozemek z přidělu drobným pachtýřům směl býti zcizen jen se svolením Státního pozemkového úřadu, v době udělení příklepu v exekuční dražbě tohoto pozemku, odpadla překážka dražebního řízení, i když tu v době povolení dražby ještě byla.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1933, R I 116/33.)

Na pozemcích, o něž tu jde, bylo na základě přidělu drobným pachtýřům vloženo pro ně právo dne 1. listopadu 1920. Usnesením ze dne 26. července 1930 byla povolena proti vlastníkům oněch pozemků k vydobytí peněžité pohledávky exekuce vnučenou dražbou. Usnesením ze dne 9. prosince 1930 byl udělen příklep. Proti rozvrhovému usnesení podal rekurs hypotekární věřitel, k jehož rekursu rekursní soud usnesením ze dne 24. června 1932 zrušil z úřadu exekuci vnučenou dražbou nemovitostí včetně udělení příklepu a rozvrhového usnesení a nařídil nové jednání a rozhodnutí. Důvody: Vzhledem ke knihovní poznámce zákazu zcizení dražených pozemků jest ke každému jich zcizení, a to nejen, když jde o dobrovolné smluvní zcizení, nýbrž i o zcizení vnučené exekuční dražbou (viz rozh. nejv. soudu čís. 3545, 5891, 6014, 6133, 6359, 7148, 7859 sb. n. s.), zapotřebí souhlasu Státního pozemkového úřadu. Tento zákaz zcizení, jenž souvisí s pozemkovou reformou, jest povahy veřejnoprávní, jest ho dbáti z úřadu, najmě an jest zřejmý z pozemkové knihy, a měl k němu již soud první stolice bráti zřetel. Exekuce vnučenou dražbou těchto pozemků byla však povolena a provedena, aniž byl předložen anebo vyžádán souhlas Státního pozemkového úřadu, ba aniž byl Státní pozemkový úřad o povolení a provádění vnučené dražby v jednotlivých obdobích exekučního řízení, zejména o dražebním roku a udělení příklepu vyrozuměn býval, a jest proto exekuce vnučenou dražbou nezákonná.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc soudu druhé stolice, by nepřihlížeje k důvodům, uvedeným v napadeném usnesení znovu o rekursu rozhodl.

Důvody:

Neobstojí důvod rekursním soudem pro zrušení dražby pozemků použitý, že pozemky jsou podle § 22 druhý odstavec zákona čís. 318/19 ve znění zákona čís. 311/20 stíženy zákazem zcizení bez svolení Stát-

ního pozemkového úřadu a že svolení ke dražbě nebylo vykázáno. Zmíněným zákazem stíženy byly řečené pozemky, jakožto pozemky pocházející z přidělu drobným pachtýřům, jak také v poznámce u nich zapsané je uvedeno, na dobu deseti let od nabytí pozemků. Nabytí bylo pozemků, to jest bylo vlastnictví k nim pro nabyvatele vloženo dne 1. listopadu 1920. Desíletá lhůta uplynula dnem 1. listopadu 1930 a v době udělení příklepu, dne 9. prosince 1930 a i v době vydání napadeného usnesení ze dne 24. června 1932 zákaz projitím doby zaniknul a již neplatil. Překážka dražebního řízení, i když tu v době povolení dražby byla, dodatečně do příklepu a do vydání napadeného usnesení byla zhojena. Podle toho, co uvedeno, zrušil rekursní soud dražební řízení a s ním i příklep neprávem, rozvrhová podstata, o které vydáno bylo rozvrhové usnesení prvním soudem, zůstává následkem toho nezměněna a důvod, pro který rekursní soud zrušil rozvrhové usnesení prvního soudu a nařídil nové rozvrhové jednání a usnesení, padá.

Čís. 12499.

Otázku nekalé soutěže nelze řešit v rejstříkovém řízení.

Do firmy společenstva lze pojmouti sídlo společenstva. Firma »P-ská záložna pro obchod a živnosti, zapsané spol. s r. o. v P.« liší se dostatečně od »Občanské záložny v P.«.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1933, R I 251/33.)

Rejstříkový soud zapsal při firmě společenstva: Česká živnostenská záložna v Prachaticích, zapsané společenstvo s omezeným ručením, tuto změnu: Usnesením valné hromady z 20. listopadu 1932 změněny byly stanovy společenstva v § 1 a § 2. Dle těchto změn zní nyní firma společenstva »Prachatická záložna pro obchod a živnosti z. sp. r. o. v Prachaticích« též německy »Prachaticer Vorschusskasse für Handel u. Gewerbe r. G. m. B. H. in Prachatice«. Rekursní soud zamítl k rekursu Občanské záložny v Prachaticích návrh na zápis firmy Prachatická záložna pro obchod a živnosti zaps. spol. s r. o. v Prachaticích neb Prachaticer Vorschusskasse für Handel und Gewerbe, r. G. m. B. H. in Prachatice. **Důvody:** Každá nová firma musí vyhovovat zásadě firemní pravdivosti a musí se podle čl. 20 obch. zák. zřetelně lišit od firem již zapsaných. Tomu však v souzeném případě tak není, neboť dodatek »Prachatická«, »Prachaticer« budí zdání, že jde o podnik obecný nebo pod ochranou obce stojící, nebo že jde o podnik mající význam pro celou obec a okolí: V tomto případě nejde ani o podnik obecný, ani o podnik, se kterým by obec Prachatická byla v nějakém spojení. Dodatek »Prachatická«, »Prachaticer« mohl by mimo to zavdávat příčinu k záměně s firmou »Občanská záložna v Prachaticích«, neboť, jak konaným šetřením bylo zjištěno, tato záložna jest nejstarším a největším ústavem peněžním v Prachaticích, založeným roku 1872, který v široké veřejnosti tohoto kraje byl znám všeobecně pod názvem »Prachatická záložna«. Již tím muselo by docházeti k záměně, kdyby povolen byl zápis firmy, která by ve svém znění používala výslovně názvu »Prachatická záložna«, neboť by obecnstvo věci neznalé mohlo

se domnívat, že jde o peněžní ústav, který byl v lidové mluvě až dosud označován jako prachatická záložna. Nevyhovuje proto nově zvolené znění firmy, pokud obsahuje dodatek »Prachatická«, »Prachaticer«, předpisu čl. 20 obch. zák., jinak však proti zvolenému znění firmy, zejména »Záložna pro obchod a živnosti« by námitek nebylo.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze upřít oprávnění. Lze přisvědčiti názoru rekursního soudu, že každá nová firma musí vyhovovat zásadě firemní pravdivosti a musí se zřetelně lišit od firem již zapsaných, nelze mu však přisvědčiti, pokud dochází k závěru, že tomu tak není v tomto případě. Slovem »Prachatická« se poukazuje jen k sídlu společenstva a, poněvadž společenstvo má skutečně sídlo v Prachaticích, nepřekáží nic s hlediska pravdivosti firmy, by nebyla zapsána do společenstevního rejstříku (sr. sb. n. s. čís. 6034). Nová firma stěžujícího si společenstva se však také zřetelně liší od firmy Občanské záložny v Prachaticích, jak jest zapsána ve společenstevním rejstříku, a jediné tento zápis jest podle § 4 společenstevního zákona a § 20 obch. zák. rozhodný při posuzování přípustnosti zápisu nové firmy. V tomto řízení nelze vůbec k tomu přihlížeti, zda snad Občanská záložna v Prachaticích, jest obecně známa pod názvem Prachatická záložna, nezapsaným ve společenstevním rejstříku a že by proto mohla nastati záměna s její firmou. Tato skutková podstata by snad za ostatních předpokladů zákonných opodstatnila žalobu pro nekalou soutěž. Otázky nekalé soutěže nelze však řešit v rejstříkovém řízení.

Čís. 12500.

Ten, kdo protiprávně (bez vědomí a souhlasu majitele domu) a bez stavebního povolení přeložil vchod do domu, aniž majiteli domu umožnil, by sám učinil opatření na straně domu, kde byl nový vchod a kde za dřívějšího stavu nebylo příčiny něco opatřovati, ručí za úraz, jež utrpěla osoba vcházející do domu, který by nebyla utrpěla, kdyby byla šla vchodem původním, nyní zataraseným. Přímého důkazu příčinné souvislosti nebylo tu zapotřebí.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1933, Rv I 1994/31.)

Žalobkyně byla zaměstnána u Filipa P-a v domě čís. 33/V Praha, patřícím hlavnímu městu Praze a pronajatém representaci židovské obce náboženské, ve kterémž domě byla také umístěna židovská lidová jídelna, kam chodívalo denně na 200 lidí. Žalované židovské pohřební bratrstvo provádělo stavbu domu na sousedním pozemku, uzavřelo vchod do domu č. 33/V, dalo vybourati na jižní straně se strany dvora ze své parcely nový vchod do domu toho úpravou přizemního okna na vchod a zřízením dřevěných schodů vedoucích přes úzký dvůr žalovanému družstvu patřící po úzkém dvoře u domu čís. 33/V do vy-

bouraného okna. Tyto změny byly provedeny, aniž byl dán stavební souhlas a aniž byl stavební úřad a hospodářský úřad hlav. města Prahy vyrozuměn. Nového vchodu muselo se používat ku příchodu do domu č. 33/V i k východu z něho. Před 12. březnem 1929 napadlo mnoho sněhu a dne 12. března 1929, když šla žalobkyně po onom nově zřízeném schodišti domů, byla zraněna zledovatělým sněhem, který se utřhl se střechy domu č. 33/V. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně náhrady škody na hlavním městě Praze, na representaci židovské náboženské obce a na židovském pohřebním bratrstvu. Řízení proti prvním dvěma žalovaným bylo ponecháno v klidu, načež procesní soud své stolice uznal žalobní nárok proti židovskému pohřebnímu bratrstvu důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** První soud má za to, že žalovaná strana svémocným zřízením nového vchodu s přístupem po schodech nekrytých střechou zavinila úraz žalobkyně. Proti tomu dovozuje odvolání, že jednak není pozitivního předpisu, který by ukládal zřízení střechy při schodech, jaké žalovaná strana dala postavit, jednak že tu není příčinné souvislosti mezi postupem žalované strany a úrazem žalobkyně, poněvadž úraz nebyl přivoděn vadou díla žalovanou stranou zřízeného, ani opomenutím vyžádati si stavební povolení, nýbrž že nehoda byla přivoděna spadnutím sněhu se střechy domu č. 33/V, kterého žalovaná strana neuzivá. Podle skutkového stavu jest jisto, že žalovaná strana svémocně uzavřela vchod do domu č. 33/V, tedy do domu cizího, že svémocně provedla stavební zařízení bez zachování předpisů stavebního řádu a vybourala nový vchod do domu č. 33/V s jižní strany toho domu, kde tání a uvolnění sněhu na střeše je rychlejší. Spadnutí zmrzlého sněhu na žalobkyni je ovšem náhoda, ale ke škodě touto náhodou způsobené zavdala podnět strana žalovaná, která protiprávně (bez vědomí a souhlasu majitelky domu č. 33/V a bez stavebního povolení) přeložila vchod do domu, aniž majitelce domu umožnila, by sama mohla učiniti opatření na straně domu, kde byl nový vchod, a kde za dřívějšího stavu nebylo příčiny něco opatřovati. Třeba že není obvyklé zřizovati střechu nad takovým novým přístupem do domu, přece protiprávní postup žalované strany vyvolal situaci, bez které by žalobkyně nebyla přišla k úrazu, ana musila jíti po nově zřízeném přístupu do domu, a tím vlastně žalovaná zavdala podnět k úrazu žalobkyně, v tom je zavinění žalované strany, a proto jest říci, že žalovaná strana je odpovědna za škodu. Základ ručební povinnosti u žalované strany je v předpisu § 1311 obč. zák., kde se praví: »dal-li kdo k náhodě podnět svým zaviněním, neb přestoupil-li zákon, který se snaží předejiti náhodným poškozením, ručí za veškerou škodu, která by se jinak nebyla stala«. Žalovaná strana protiprávně, tedy zaviněně provedla onu změnu, přestoupila zákon (stavební řád), jehož předpisy sledují účel, by se zabránilo i náhodným škodám, změna ta, an přístup do domu byl přeložen takto na jinou stranu domu, kam by žalobkyně nebyla musela jinak přijíti, zavdala podnět k nahodilému poškození. (Randa: Schadenersatzpflicht, 2. vyd. str. 47—49, Krčmář: Právo obli-

gační 1926 str. 207—209, Stubenrauch 8. vyd. str. 668.) Z těchto důvodů jest rozhodnutí prvního soudu ve věci správné, uznán-li žalobní nárok co do důvodu po právu, odvolací soud posuzuje však věc po právní stránce s hlediska § 1311 obč. zák. Toto odchylné posouzení právní nečiní však odvolání odůvodněným, a musel býti napadený rozsudek potvrzen.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po stránce právní posoudil odvolací soud věc správně a stačí odkázati k podrobným a výstižným důvodům napadeného rozsudku, k nimž vzhledem k vývodům dovolání jest připomenouti ještě toto: Správně na souzený případ bylo použito ustanovení § 1311 obč. zák., poněvadž úraz žalobkyně byl způsoben sice náhodou, žalovaný však ručí za veškerou újmu, která by se jinak nebyla stala, ježto dal k náhodě svým zaviněním příčinu, přestoupil zákon, který se snaží předejiti náhodným poškozením a pletl se bez nutnosti do cizích jednání. Vždyť žalovaný svémocně bez vědomí a souhlasu majitelky domu č. p. 33/V (obce Pražské) a bez stavebního povolení přeložil vchod do tohoto cizího domu, aniž umožnil majitelce domu, by sama učinila potřebné snad opatření, jehož vyžadoval stav věci přeložením vchodu do domu na jinou stranu. Tento postup byl zřejmý protiprávní, a vyvolal, že žalobkyně byla nucena vcházeti do domu nově zřízeným vchodem a tam utrpěla úraz, který by byla neutrpěla, kdyby byla do domu šla vchodem žalovaným zataraseným. V tom spočívá zavinění dovolatelovo, tím přestoupil zákon (jednak předpisy občanského zákona o právu vlastnickém, jednak též stavební řád) a pletl se bez nutnosti do cizích jednání, učiniv svémocně bez vědomí a svolení vlastnice změnu na jejím domě tak podstatnou. Přímého důkazu příčinné souvislosti v takových případech není podle ustálené judikatury potřebí (sr. Gl. U. N. F. 5933, 2048, 1050). Netřeba proto zkoumati, zdali opatření žalovaným svémocně na cizím domě učiněné způsobem vylíčeným, bylo dilem správným a zda a jakého dalšího opatření by bylo bývalo potřebí, aby se zabránilo úrazu žalobkyně. Žalovaný dal k náhodě svým zaviněním příčinu a proto ručí za škodu nahodilou a netřeba zkoumati, zda jinak zavinil úraz žalobkyně, totiž, zda se dopustil nějakého opomenutí nebo překročil nějaké nařízení tím, že prozatímní vchod a schody neopatřil střechou tak, aby bylo zabráněno úrazu chodců provisorního vchodu používajících. Zavinění dovolatelovo záleží již v tom, že za okolnosti vylíčených přeložil svémocně a protiprávně vchod do cizího domu a nikoli v tom, že provedení nouzového vchodu bylo nezpůsobilé. S odchylným názorem dovolatelovým vzhledem k určitému zákonnému předpisu (§ 1311 obč. zák.) nelze souhlasiti.

Čís. 12501.

Předpokladem vyloučení člena z družstva pro porušení předpisu stanov tím, že jednal proti zájmům družstva, jest zavinění člena.

Nelze mluvit o takovém zavinění člena družstva, podal-li odpor proti stavbě družstva, háje jen práva svá a své manželky.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1933, Rv II 909/31.)

Valná hromada žalovaného družstva vyloučila žalobce z družstva, opírajíc se o předpis § 8, druhý odstavec, stanov, podle něhož každý člen jest povinen nejednati proti zájmům družstva a jeho usnesením, kterýžto předpis prý porušil žalobce tím, že podal odpor proti udělení stavebního povolení pro přístavbu kanceláře a skladiště družstva. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na družstvu, by bylo určeno, že vyloučení žalobce ze žalovaného družstva neodpovídá stanovám a že žalobce jest i nadále členem žalovaného družstva. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Dovolání, jež napadá rozsudek odvolacího soudu z dovolacích důvodů čis. 3 a 4 § 503 c. ř. s., nelze upříti oprávnění, neboť nutno přisvědčiti dovolateli, že odvolací soud neposoudil věc po právní stránce správně, dospěv k úsudku, že stačilo pro vyloučení dovolatele ze žalovaného družstva, že bylo zjištěno, že jednal objektivně proti zájmům družstva, aniž bylo zapotřebí zkoumat, zda mu lze také přičítati vinu čili nic. Při povaze takového opatření jako trestu a vzhledem na závažné důsledky s tím spojené jest podle všeobecných právních zásad míti za to, že předpokladem takového opatření jest zavinění člena, jenž má býti vyloučen ze společenstva z toho důvodu, že jednal proti zájmům společenstva. Jak již soud první stolice správně rozpoznal, nelze však mluvit o takovém zavinění na straně dovolatelově. Žalované družstvo mu vytýká, že svým odporem proti udělení stavebního povolení pro přístavbu kanceláře a skladiště způsobil, že nutná přístavba tato byla asi o rok zdržována, čímž žalované družstvo utrpělo velkou škodu. K ostatním výtkám se žalované družstvo v opravném řízení již nevrátilo. Jak vyplývá ze stavebních spisů, založil dovolatel svůj odpor proti udělení stavebního povolení na tom, že jemu a jeho manželce přísluší na pozemcích žalovaného družstva právo na stezku a vozovou cestu, jež přístavbou jest dotčeno, a že jest také ohrožena volná doprava před jejich skladištěm. Netřeba zjistiti, zda dovolateli a jeho manželce skutečně přísluší ono právo stezky a vozové cesty, neboť jedině rozhodné jest, zda dovolatel se mohl poctivě domnívati, že mu přísluší, když je uplatňoval v odporu. To mu však nelze upříti, neboť

různá smluvní ustanovení, týkající se tohoto práva, postrádají žádoucí jasnosti, a nelze přehlížeti, že žalované družstvo uzavřelo konečně s dovolatelem dohodu ze dne 16. června 1930, v níž toto právo alespoň částečně uznalo. Pokud se týče otázky volné dopravy před skladištěm dovolatele a jeho manželky, nelze tvrditi, že šlo výhradně o zájmy veřejnoprávní, jichž ochrana nenáležela dovolateli, nýbrž především o jejich zájmy soukromoprávní. Účelem odporu dovolatelova proti stavebnímu povolení bylo tudíž hájení jeho práv a práv jeho manželky. Nelze proto tvrditi, že šlo o čin protiprávní anebo o jednání přičící se dobrým mravům, a vznikla-li z toho žalovanému družstvu újma, neodpovídá za to dovolatel (§ 1305 obč. zák.). Nehledíc k tomu, nebyla tvrzená újma zjištěna a právem vytýká dovolatel napadenému rozsudku, že předpoklad odvolacího soudu, že soud první stolice má za zjištění tuto újmu, odporuje spisům, neboť takové zjištění se nestalo. Že poškození žalovaného družstva bylo patrně účelem výkonu dovolatelova práva, nebylo zjištěno. Neodpovídá-li však dovolatel za případnou újmu, vzniklou žalovanému družstvu z jeho odporu proti stavebnímu povolení, nebylo družstvo oprávněno vyloučiti dovolatele z družstva.

Čís. 12502.

Předpisy §§ 140 a 252 ex. ř., podle nichž smí příslušenství nemovitosti, které se na ní nalézá, býti vzato do exekuce jen s nemovitostí, jsou předpisy velíci. Jsou-li svrsky příslušenstvím dražené nemovitosti, musí býti současně draženy s nemovitostí jako její příslušenství, třebaže vymáhající věřitel navrhl ohledně nich zrušení exekuce.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1933, R I 126/33.)

Soud první stolice vydal k návrhu zástavních věřitelů usnesení, jimž prohlásil, že příslušenství truhlářského závodu povinné strany, strojní zařízení, bude prodáváno s nemovitostmi, zapsanými jako jejich příslušenství podle § 297 obč. zák. Důvody: Stroje, o něž jde, jsou v dílně povinné strany a jsou s nemovitostí pevně spojeny. Poněvadž v pozemkové knize není poznamenáno ke strojům právo vlastnické pro třetí osobu, jsou tyto stroje příslušenstvím nemovitosti (§ 10 třetí dílčí novely k obč. zák.) a jest je prodati s nemovitostí. Rekursní soud k rekursu Václava S-a, jenž tvrdil k zařízení truhlářského závodu vlastnické právo, vyloučil zařízení truhlářského závodu z exekuce na nemovitosti. Důvody: Názor prvního soudu není správný, poněvadž se rozhodnutí o tom, zda jde o příslušenství, stalo na nedostatečném podkladě, ano nebylo hleděno k všeobecným zásadám § 294 a 297 obč. zák., které nebyly změněny předpisem § 297 a) obč. zák., podle nichž vlastnosti příslušenství může nabyti jen stroj, který byl v podniku postaven vlastníkem, ač z podání zřejmo, že Václav S. tvrdil výhradně vlastnictví k uvedeným předmětům. Vzhledem k tomu šlo by o sporné okolnosti skutkové a měl býti proto Václav S. správně

poukázán na pořad práva (§ 37 ex. ř.). V souzeném případě však nebylo třeba zabývat se vůbec otázkou, zda jde skutečně o příslušenství, které podle § 252 ex. ř. může býti do exekuce vzato jen s nemovitostí, poněvadž oba vymáhající věřitelé navrhli částečné zrušení exekuce ohledně předmětů shora uvedených a bylo proto podle § 39 čís. 6 a § 41 ex. ř. exekuci v tomto rozsahu zrušiti, neboť jest jen věci vymáhajících věřitelů podle § 54 čís. 3 ex. ř., by označili části majetku, na něž exekuce vedená býti má, a zástavní věřitelé v tomto směru nemožnou míti vliv na prohlášení a na návrhy vymáhající strany. Nešlo proto, an návrh na zrušení exekuce co do shora uvedených předmětů byl podán, vůbec o to, zda předměty ty, ano ohledně nich ke zrušení exekuce dojíti musilo, jsou, či nejsou příslušenstvím nemovitostí a zástavním věřitelům nedostává se proto oprávnění k návrhu, aby stroje byly jako příslušenství nemovitostí prodávány, any z exekuce vůbec vypadly.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu hypotekární věřitelky zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu, by o rekursu Václava S-a znovu rozhodl.

Důvody:

Prvý soud prohlásil předměty, které rekursní soud ve svém usnesení vypočetl, za příslušenství prodáváných nemovitostí. Rekursní soud vyloučil napadeným usnesením věci ty z exekuce, ale jen z důvodu, že vymáhající věřitelé navrhli v příčině dotčených předmětů zrušení exekuce (§§ 39 čís. 6 a 41 ex. ř.). Než rozhodovati o návrhu na zrušení exekuce jest věcí soudu prvního a ne rekursního (§§ 45, druhý odstavec a 51 ex. ř.) a bylo proto na rekursním soudu, by přezkoumal jen otázku, kterou řešil první soud, zda sporné předměty jsou příslušenstvím dražených nemovitostí čili nic. Tuto otázku však rekursní soud nerozřešil a proto právem se domáhá dovolací rekurentka zrušení napadeného usnesení. Legitimace její k dovolacímu rekursu je dána tím, že je hypotekární věřitelkou, že jako taková musí býti podle § 171 ex. ř. vyzrozuměna o povolení vnučené dražby, že jest tudíž účastnicí dražebního řízení a že má zájem na tom, by předmět dražby nebyl o příslušenství ztenčován. Podle §§ 140 a 252 ex. ř., jež jsou předpisy velícimi (srov. rozh. čís. 8502 a 10647 sb. n. s.), smí příslušenství nemovitostí, které se na ní nalézají, býti vzato do exekuce jen s nemovitostí samou. Tvoří-li proto sporné předměty příslušenství dražených nemovitostí, musí býti současně vydraženy s nemovitostmi jako jejich příslušenství a není tomu na závadu, jak mylně za to má rekursní soud, že vymáhající věřitelé navrhli v příčině sporného příslušenství zrušení exekuce, ježto exekuční soud musí zjistiti z moci úřadu, co podle hmotného práva jest příslušenstvím dražených nemovitostí, když se tato otázka stala za exekučního řízení spornou. Toto zjištění platí pak pro všechny účastníky exekučního řízení (sr. rozhodnutí čís. 8502 sb. n. s.). Bude proto na rekursním soudu, by rozhodl o tom, zda sporné předměty jsou

vpravdě příslušenstvím dražených nemovitostí, přezkoumaj dříve ovšem legitimaci stěžovatele Václava S-a k rekursu (srov. rozh. č. 6264, 11503 a j. sb. n. s.).

Čís. 12503.

Majitel firmy může učiniti zjevným předmět svého podniku veřejnosti a odběratelstvu dovolenými prostředky, avšak při bližším udání podniku a předmětu obchodování (t. zv. notifikatorie) jest dbáti toho, by byla uvedena odděleně od doslovu firmy, by nezbuzovala dojem, že jsou součástí firmy.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1933, R I 225/33.)

Rejstříkový soud uložil firmě Jindřich P. pokutu (čl. 26 obch. zák. a § 12 uv. zák. k obch. zák.) a zakázal jí používati firmy »Průmysl skla Jindřich P.«. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Jindřich P. má protokolovanou firmu »Jindřich P.«. Přes to má však na své obchodní místnosti označení »Průmysl skla Jindřich P.« a na tovární místnosti »Jindřich P., průmysl skla«. Tato označení nemá však protokolována a nemůže jich tedy používati. Jde o užívání nepřislušející mu firmy a právem proto podle čl. 26 obch. zák. rejstříkový soud zakázal používání této firmy a uložil Jindřichu P-ovi pokutu 50 Kč.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekurentka napadá usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu prvního, z důvodů nezákonnosti (§ 46 (2) zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n.), leč neprávem. Jest sice přisvědčiti rekurentce, že majitel firmy může učiniti zjevným předmět svého podniku veřejnosti a odběratelstvu dovolenými prostředky, avšak při tomto bližším udání podniku a předmětu obchodování čili při tak zvaných notifikatoriích je dbáti toho, by byla uvedena odděleně od znění firemního, by nezbuzovala dojem, že tvoří součást firmy (srov. nej Svamberg, Právo firemní str. 37). Zjistil-li rejstříkový soud, že rekurentka ve spojení se zněním firmy »Jindřich P.« používá dalších slov »průmysl skla« na tovární místnosti i obchodní místnosti takovým způsobem, že tvoří slova jediný celek, a tedy vzbuzuje dojem jiného znění firmy, než jaké je zapsáno v obchodním rejstříku, byl oprávněn podle druhého odstavce čl. 26 obch. zákona zakročiti z úřední moci proti majiteli firmy. Vždyť zápisem firmy do obchodního rejstříku dostává se jí úředního uznání a veřejného zjištění, a ochrana zájmu veřejného pořádku toho vyžaduje, by případnými přídatky v souvislosti se zněním firmy nebylo obecnost v omyl uváděno o pravém znění firmy. Rejstříkový soud tím spíše měl povinnost zakročiti, poněvadž rekurentka

slovy »průmysl skla« v souvislosti se zněním firmy docílila ve skutečnosti toho, co jí bylo odepřeno při původní opovědi firmy ve znění »Jindřich P., průmysl skla« podle usnesení ze dne 6. června 1929.

Čís. 12504.

Konkursní řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.
I po prohlášení konkursu na jmění dlužníka lze povolití exekuci vnučeným zřízením zástavního práva, došel-li exekuční návrh na soud povolující exekuci, jenž byl zároveň soudem exekučním a knihovním, před prohlášením konkursu.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1933, R I 253/33.)

Návrh vymáhajícího věřitele na povolení exekuce vnučeným zřízením zástavního práva došel na soud povolující exekuci, jenž byl zároveň soudem exekučním a knihovním, dne 25. června 1932. Dne 9. července 1932 byl na jmění dlužníka vyhlášen konkurs. Dne 13. července 1932 soud první stolice exekuci povolil. Rekursní soud exekuční návrh zamítl vzhledem k § 11 konk. řádu, ježto na jmění dlužníka byl před povolením exekuce vyhlášen konkurs.
Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud, zamítнув návrh na povolení exekuce vnučeným zřízením zástavního práva s poukazem k ustanovení § 11 konk. ř. čís. 64/1931, zde v úvahu přicházejícího, přehlédl ustanovení § 14 tohoto konkursního řádu, podle něhož mohou býti vklady a záznamy ve veřejných knihách povoleny a vykonány i po prohlášení konkursu: řídí-li se pořadí zápisu dnem, který jest před prohlášením konkursu. Jelikož žádost za povolení exekuce vnučeným zřízením zástavního práva došla na soud exekuci povolující, jenž jest zároveň soudem exekučním a knihovním, dne 25. června 1932, řídilo se pořadí zápisu podle § 29 první odstavce knih. zák. a § 88 druhý odstavec ex. ř. tímto dnem, a, jelikož konkurs byl prohlášen teprve dne 9. července 1932, nebylo jeho vyhlášení na závadu, by navržená exekuce nebyla povolena (stejně sb. n. s. 10957).

Čís. 12505.

Zákon na ochranu osob oprávněných požadovati výživu, výchovu nebo zaopatření ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931.
Zajišťovací exekuci podle § 6 zákona nelze povolití bez exekučního titulu.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1933, R I 261/33.)

Procesní soud první stolice zamítl žalobu o uznání otcovství a o placení výživného. Odvolací soud uznal žalovaného nemanželským otcem, v otázce výživného zrušil rozsudek prvního soudu a vrátil mu věc, by ji znovu projednal a rozhodl. Odvolávajíc se na tento rozsudek odvolacího soudu a na § 370 ex. ř. a § 6 vyživovacího zákona, navrhlo nemanželské dítě, by proti žalovanému byla povolena exekuce k zajištění splatných vyživovacích lhůt. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Strana vymáhající opírá návrh na povolení zajišťovací exekuce k zajištění splatných vyživovacích částek ve výši 300 Kč měsíčně o rozsudek odvolacího soudu ze dne 4. dubna 1932 č. j. Co I 41/31 odvolávajíc se na ustanovení § 370 ex. ř. a na § 6 zákona ze dne 16. prosince 1930 čís. 4 z r. 1931 sb. z. a n. Než v souzeném případě není tu zákonného předpokladu pro povolení zajišťovací exekuce ve smyslu těchto ustanovení, která předpokládají, že jest tu již exekuční titul, — byť i dosud nenabyší právní moci — opravňující k vymáhání nároku. Toho však v souzeném případě není. Neboť, pokud jde o dovolávaný rozsudek odvolacího soudu, tu tímto rozsudkem, kterým rozsudek okresního soudu civilního, jímž žaloba o uznání otcovství a o placení alimentů byla zamítnuta, byl ve výroku o otcovství změněn v ten smysl, že žalovaný se uznává otcem nezletilé, bylo rozhodnuto jen o otázce otcovství, nikoliv však i o otázce výživného, v kterémžto směru rozsudek prvního soudu byl zrušen a věc vrácena prvnímu soudu k novému jednání a rozhodnutí. Není tedy dosud ohledně uplatňovaného výživného žádného rozhodnutí a exekučního titulu, a není tudíž za tohoto stavu věci splněn zákonný předpoklad, který zákonem pro povolení exekuce zajišťovací ať již ve smyslu ustanovení § 370, 371 čís. 1 ex. ř. či ve smyslu ustanovení § 6 zák. ze dne 16. prosince 1930 čís. 4 z roku 1931 sb. z. a n. se vyžaduje.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Správným jest názor rekursního soudu, že k exekuci zajišťovací podle § 6 zákona ze dne 16. prosince 1930 čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931 vyžaduje se exekuční titul. Nelze přisvědčiti rekurentce, že ho podle citovaného paragrafu není potřebí; že se vyžaduje, jest jasně patrné z jeho odstavce druhého, podle něhož zajišťovací exekuci lze povolití podle kteréhokoli exekučního titulu opravňujícího k vymáhání dávek z nároku uvedeného podle § 5 citovaného zákona. Právně mylným jest názor rekurentčin, že opak jde z toho, že v odstavci prvním § 6 se mluví o exekuci zajišťovací pro nárok uvedený v § 5 téhož zákona a že podle § 5 — týž jedná o prozatímním opatření — stačí, že se někdo jen domáhá, by soud stanovil nárok na výživu, výchovu nebo zaopatření nebo plnění z něho jdoucí a že mu není potřebí prokázati svou pohledávkou listinou. § 6 odkazuje na § 5 jen, by označil, pro jaký nárok lze povolití zajišťovací exekuci podle § 6 citovaného zákona, totiž že jde o ná-

rok na výživu, výchovu nebo zaopatření nebo plnění z něho jdoucí, jinak však § 6 podmínky pro exekuci zajišťovací stanoví neodvisle od ustanovení § 5 téhož zákona. § 6 zavedena byla pro povolení exekuce zajišťovací pro uvedené nároky oproti § 372 ovšem úleva, táž však týká se jen toho, že k exekuci zajišťovací pro dávky příštího roku dospívající dostačí, je-li vedena třeba teprve prvá exekuce uhražovací pro dávky již dospělé a nikoli už druhá exekuce uhražovací, jak bylo z § 372 ex. ř. dovozováno, jakož i že stačí kterýkoli exekuční titul a nikoli jen exekuční tituly uváděné v §§ 370 a 371 ex. ř. a že není třeba osvědčiti ohrožení.

Čís. 12506.

Usnesení poručenského soudu o způsobu dalšího vychování nemanželského dítěte, zejména o tom, zda se má věnovati studiím čili nic, víže sice poručníka, matku dítěte i dítě samo, nikoliv však jeho otce ani procesní soud v otázce, zda otec, jemuž byla původně uložena vyživovací povinnost rozsudkem, jest povinen hraditi zvýšené náklady za tuto výchovu.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1933, Rv I 1804/31.)

Žalovaný jako nemanželský otec nezletilého žalobce byl rozsudkem uznán povinným platiti jménem výživného měsíčně 200 Kč na žalobce až do doby, kdy se bude moci samostatně živiti. Žalobce dostal za vyučenou jako strojní zámečnick a poručenský soud svolil k návrhu poručníka, aby nezl. žalobce studoval na státní průmyslové škole v K. po dva roky z důvodu, že podle vyjádření poručníka a po informaci u ředitelství této školy má nezletilý pro studium vlohy, dobře prospívá a bude mu tím umožněna snažší a lepší existence pro budoucnost. Z toho dovozoval žalobce, že se majetkové poměry žalobcovy od doby rozsudku změnily, že učeň po vyučení nedostane místo a že jest nutno k zajištění existence, by vedle praktických nabyt i teoretických zkušeností odborných a že proto od 1. září 1930 navštěvuje s úspěchem státní průmyslovou školu v K. Vzhledem k tomu domáhal se žalobce žalobou, o niž tu jde, na žalovaném placení měsíčního výživného 500 Kč na místě dříve přisouzených 200 Kč. Žaloba byla zamítnuta s o u d y všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Nemanželské dítě má proti otci podle § 166 obč. zák. nárok na výživu, vychování a zaopatření přiměřené jeho jmění, nikoli však přiměřené jeho stavu (§ 139 obč. zák. anständiger Unterhalt, úsudkem z opaku). Poměr nemanželského otce k dítěti jest v podstatě poměrem dlužníka k věřiteli. Povinnost vyživovací trvá podle obdoby § 141 obč. zák. po tak dlouho, dokud dítě není s to, by se samo uživilo, a pomíjí

nadobro, jakmile této způsobilosti nabylo, bez ohledu na to, zda a kolik vydělá, zda občas je bez zaměstnání a výdělku. Nepadá na váhu možnost, nýbrž způsobilost vlastní výživy. Způsobilost tato musí však býti úplná, t. j. taková, by dítěti zajišťovala možnost uplatnit se ve svém oboru plně, by dítě bylo zaopatřeno (rozh. 10.973 sb. n. s.). Žalobce jest vyučeným strojním zámečnickem, jeho matka bývala čišnicí, pak byla zaměstnaná u fy. Ch. a jest nyní u rodičů. Žalovaný má, jak zjištěno, služné 22.174 Kč ročně, má ve výživě manželku a dvě manželské děti a jest nemocen sám i jeho manželka. Platí na výživu žalobcovu 200 Kč měsíčně, což jest jeho majetkovým poměrem přiměřeno. Názor dovolatelův, že jest otec povinen platiti nyní zvýšený náklad, jež stojí návštěva průmyslové školy v K., an poručenský soud rozhodl, že školu navštěvovati může, není opodstatněn. Otec bránil se tomuto rozhodnutí a nesouhlasí s ním a není rozhodnutí to pro jeho vyživovací a zaopatřovací povinnost směrodatné, vždyť objem jeho povinnosti nebyl určen v řízení nesporném, nýbrž rozsudkem, a nemohl býti též změněn v řízení mimosporném, nýbrž jen rozsudkem. Usnesení soudu poručenského o způsobu dalšího vychování nemanželského dítěte, zejména o tom, zda má se věnovati studiím čili nic, víže sice poručníka, matku dítěte a i nezletilce samého, nikoli však otce jeho, jenž není účastníkem řízení nesporného a má proti dítěti v podstatě postavení dlužníka, jehož povinnost byla v tomto případě pravoplatně určena rozsudkem a jen opětým rozsudkem může býti změněna. Poněvadž vyučení se zámečnictví poskytuje 18letému, nyní již 20letému nezletilci dostatečný zdroj obživy, a majetkové poměry otcovy se nezlepšily, nýbrž naopak značně zhoršily, není odůvodněno zvýšiti vyživovací povinnost otcovu.

Čís. 12507.

Platnost úředního jednání soudce nebo senátu není dotčena tím, že úkon měl býti podle rozvrhu práce předsevzat jiným soudním oddělením téhož soudu.

Určovací žaloba podle § 228 c. ř. s.

Pokud jest odůvodněn naléhavý zájem spolku, žalujícího o určení, že žalovanému vymáhajícímu věřiteli nepřisluší pohledávka proti spolku ze zabavovacího a příkazovacího usnesení, jež si žalovaný vymohl proti svému dlužníku, členu spolku.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1933, Rv I 1958/31.)

Žalovaný vedl exekuci na pohledávku dlužníka Alexandra T-a, členu žalujícího spolku, příslušející prý mu proti žalujícímu spolku. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se spolek na žalovaném vymáhajícímu věřiteli, by bylo uznáno právem, že žalovanému nepřisluší na základě zabavovacího a příkazovacího usnesení soudu pohledávka proti žalujícímu spolku proto, poněvadž dlužník nemá na ono plnění podle stanov nárok.

Žaloba byla zadána na exekučním soudě, okresním soudě v K. Tento soud svým oddělením IV. uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a vyvrátil uplatňovanou zmatečnost v důvodech: Důvod zmatečnosti podle § 477 čis. 3 spatřuje odvolatel v tom, že podle § 17, druhý odstavec, ex. ř. přísluší exekučnímu soudu projednávat a rozhodovat všechny spory za řízení exekučního a z něho vzniklé, pokud není v exekučním řádě prohlášen jiný soud za příslušný a že v souzeném případě jde o spor vzniklý z exekučního řízení E IX 6409/30, pro nějž jest podle jednacího řádu příslušným okresní soud v K. oddělení IX. Uplatňované zmatečnosti tu není, ježto exekučním soudem jest okresní soud v K. U tohoto soudu byla žaloba podána, takže tento soud jest příslušný k rozhodnutí. Nejjvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

důvodech:

Dovolání především vytýká, že odvolací soud neprávem zavrhl dovolání, pokud bylo opřeno o zmatečnost podle § 477 čis. 3 c. ř. s., ale činí tak neprávem, ana podle § 26 odst. 3 org. zák. a § 28 j. řádu není platnost úředního jednání soudce nebo senátu dotčena tím, že tento úkon měl být podle rozvrhu práce předsevzat jiným soudním oddělením téhož soudu.

Dále vytýká dovolání napadenému rozsudku nesprávné právní posouzení věci, nelze mu však ani v tomto bodu dáti za pravdu. Jde o zápornou žalobu určovací, jež jest na místě, když někdo uplatňuje právo a tím současně ohrožuje právo žalobcovo. Jest zjištěno, že žalovaný, jenž si dal soudně zabavit pohledávku více méně 6.000 Kč, příslušející prý dlužníku Alexandru T-ovi proti žalujícímu spolku, žádal na něm dopisem ze dne 30. prosince 1930, by zabavený podpůrný příspěvek byl mu svého času vyplacen do jeho rukou, a že na vysvětlující dopis právního zástupce žalující strany ze dne 12. ledna 1931, že Alexandr T. podle §§ 2 a 12 stanov nemá žádný nárok, neodpověděl. Žalovaný tedy trvá na svém domnělém nároku, čemuž odpovídá i stanovisko zaujaté v tomto sporu a uplatňuje tedy nejen právo, nýbrž ohrožuje tím i soukromé právo žalobce. Jest proto žalobce oprávněn žádati, by zjednan byl pevný základ pro právní vztahy stran a by se tím do vzájemných právních poměrů, jež byly zneklidněny osobováním si práva žalovaným, zase vrátil žádoucí klid. Zájem žalujícího spolku na odstranění této právní nejistoty jest naléhavý, ano nelze na něm žádati, by čekal, až zabavená pohledávka dospěje a žalovaný bude moci podati poddlužnickou žalobu.

Čís. 12508.

Žalobce není oprávněn odvolati se proti odůvodnění rozsudečného výroku, jímž bylo žalobě vyhověno.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čis. 111 sb. z. a n.). Na zdržení lze žalovati, aniž třeba průkazu nebezpečí, že čin bude opakován.

Činy zakázané zvláštními zákazy zákona o nekalé soutěži mohou se přičítati i všeobecné normě § 1.

Jde o příkoří ve smyslu § 16 zák., podkládalo-li se žalobci ve vývěscích, třebas i nepřímou, jednání trestné, podvodné a úmyslné klamání obecnstva.

Soudu není zabráněno, určití výši náhrady, třebas žalovaný nenamítal nic proti její výši, popřev vůbec nárok na náhradu za příkoří.

Náhrada za příkoří má být jen vyvážením immaterielních újem, nikoliv náhradou materielní škody.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1933, Rv I 2305/31.)

Firma Baťa domáhala se na žalované obuvnické firmě, by žalovaná byla uznána povinnou, odstraniti ze svého výkladu článek s nadpisem: »Baťas Lackschuhe aus Wachstum« v periodickém tiskopise A. a případně další články obsahující štvání proti žalující firmě, dále zaplatiti žalující straně 10.000 Kč, jako náhradu škody podle § 16 odst. 1—3 a dále 10.000 Kč jako odškodnění podle § 16 odst. 4 zák. proti nekalé soutěži. Procesní soud prvé stolice vyhověl žalobě potud, že uznal žalovanou firmu povinnou zdržeti se v budoucnosti vyvěšování článku s nápisem: »Baťas Lackschuhe aus Wachstum«, uveřejněního v periodickém tiskopisu A. a jiných případných článků, obsahujících štvání proti žalující firmě, ve výkladu svého obchodu, a dále zaplatiti žalující straně jako odškodnění za utrpené příkoří 5.000 Kč a vyslovil, že jest žalobkyně oprávněna uveřejniti rozsudek na útraty žalované ve čtyřech časopisech uvedených v rozsudku. Odvolací soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany. Důvody: Žalovaná strana vyvěsila, jak je nesporno, ve výloze svého závodu dva z novin vystřižené články urážlivého obsahu, týkající se žalující strany a soud prvé stolice shledal v jednání tom nekalou soutěž ve smyslu §§ 1 a 10, uznáv, že se žalovaná strana dostala tím v rozpor s dobrými mravy soutěže, rozšiřujíc o poměrech podniku žalující strany údaje, způsobilé ji poškoditi, poněvadž, i když byla zjištěna částečná pravdivost tvrzení, obsaženého v člancích těch ohledně kvality t. zv. taneční polobotky, ostatní jich obsah štvavým způsobem obviňuje žalobkyni přímo z podvodu a z trestného jednání a přesahuje tak rozsah přípustné obrany soutěžitelské na straně žalované strany proti klamavé a tudíž též nekalé soutěži žalobkyně. Podle uvedeného rozhodným jest v souzeném případě obsah závadných článků, jehož posouzení je právním úkonem soudu, který proto zcela nesprávně napadán jest v odvolání strany žalované i z důvodu kusosti řízení a nesprávného hodnocení důkazů. A v tomto směru souhlasí odvolací soud úplně s názorem soudu prvé stolice, že články ty jsou zřejmě urážlivého obsahu, obviňují žalobkyni z trestného jednání a svou štvavou tendencí jsou způsobilé žalobkyni

ve veřejném mínění poškoditi. Co v tom ohledu proti tomu odvolání žalované strany v rámci svých odvolacích důvodů uvádí, nestačí k vyvrácení neb k otřesení tohoto názoru, jenž vyplývá přímo z obsahu článků a nepotřebuje dalších důkazů ani vývodů ve směrech žalovanou stranou uplatňovaných, zejména pokud jde o otázku, jde-li o poměr soutěžitelství, jde-li o slušnou obranu, jde-li o způsobilost poškození a o vědomí této způsobilosti. Tím, že žalovaná články ty ve výloze svého soutěžitelství závodu veřejně vyvěsila, rozšiřovala jejich obsah ve zřejmém úmyslu své konkurentce tím uškoditi a překročila tím meze přípustné obrany proti reklamě žalující strany, bez ohledu na částečnou věcnou správnost výtek týkajících se zpracovaného materiálu, neboť články ty právě vedle těchto správných výtek obsahují urážlivá další tvrzení, k jichž rozšiřování žalovaná strana nebyla oprávněna, tím méně nucena, tak že její jednání spadá pod § 10, v každém případě však pod § 1 zák. o nek. sout. Poněvadž jednáním tím žalobkyně mohla býti materiálně poškozena a bylo jí zřejmě učiněno příkoří a podle § 16 zák. o nek. sout. o tom, zda škoda vznikla, o její výši po případě důvodnosti a výši rozhoduje soud podle volného uvážení a podle okolností, nebylo třeba ani v tom směru další důkazy prováděti a pokládá odvolací soud příslušný výrok soudu prvé instance za zcela důvodný a přiměřený, shledávaje odvolání obou stran i v tomto bodě neoprávněným. Pokud odvolání strany žalované v jednotlivostech poukazuje k tomu, že není prokázáno opakování, že § 1 zák. o nek. sout. je vyloučen použitím § 10 cit. zák., že k odsouzení je zapotřebí subjektivní viny žalovaného a že není tu podkladu pro uveřejnění rozsudku, stačí připomenouti, že nebezpečí možného opakování v budoucnosti dáno je již stanoviskem zaujatým žalovanou stranou v tomto sporu, v němž dokazuje a hájí přípustnost vytýkaného jí jednání, že současné podřazení i pod § 10, i pod § 1 cit. zák. je literaturou i judikaturou všeobecně uznáváno, že subjektivní vědomí o způsobilosti poškození soutěžící žalobkyně vyvěšením oněch urážlivých článků je jednak v souzeném případě zjevné, jednak obzvláště pro použití § 1 cit. zák. vůbec nezávadné, a že použití § 13 cit. zák. o uveřejnění rozsudku je v souzeném případě odůvodněno tím, že uveřejnění novinářských výstřížků ve veřejném výkladě umožnilo nekontrolovatelnému počtu osob jich přečtení, jež právem může býti odčiněno jen zase uveřejněním rozsudku proti žalované straně z toho právě důvodu vynesení; žalobkyni dostává se tím spravedlivé satisfakce a žalované případného potrestání.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

D ů v o d y:

Ani po právní stránce nelze odvolacímu rozsudku nic vytýkati. Nárok zdržovací nepředpokládá nebezpečí opakování. To zákon nestanoví. Na zdržení lze žalovat podle zákonů, aniž potřebí průkazu nebezpečí, že čin bude opakován. To plyne z §§ 1, 10, 11, 12, 13, 14 zák. o nek. soutěži, v nichž nikde se nestanoví jako podmínka žaloby

zdržovací nebezpečí opakování činu. Ostatně lze dáti za pravdu odvolacímu soudu, usuzuje-li z toho, že žalovaná firma pokládá své jednání za pouhou a to dovolenou obranu, na to, že v takové obraně bude také pokračovati. Chce-li žalovaná své jednání podřadit výhradně jen pod ustanovení druhého odstavce § 10 zák. o nekalé soutěži, přejene pod ustanovení druhého odstavce § 10 zák. o nekalé soutěži, přehlíží, že nebyla zjištěna pravdivost všech údajů ve sporných vývěscích. Vždyť prvý vývěsek označuje tučným nadpisem lakovou botku žalující firmy jako botku z voskovaného plátna, ač z lakového plátna je vyroben jen její opatek. Dále se uvádí ve vývěsku, že bota není správně zhotovena, že polští obuvníci by mohli vyrobiti boty lacinější než Baťa, ale že to nečiní, aby kupci, kteří chtějí koupiti lacinou botu, nebyli šizeni, a aby oni nebyli poháněni k trestní zodpovědnosti. Ve vývěsku se tedy podkládá žalobkyni dokonce jednání trestné, podvod, ale pravdivost toho prokázána nebyla. Také druhý vývěsek obsahuje údaje, jichž pravdivost ani dokázána, ba ani tvrzena nebyla, zejména, že sporná Baťova botka není ani hezká. že kupec musí být přesvědčen, že má kožený podpatek a že se kupec Baťovou reklamou omračuje. Nižší soudy správně zdůraznily, že ve vývěscích je žalující firma viněna z trestného jednání (podvodu), které prokázáno nebylo. Proto nerozhoduje při podřazení činu pod první odstavce § 10, zda žalovaná byla nucena okolnostmi k vyvěšení oněch novinářských článků, by informovala své odběratele o nekalé soutěži žalující. Není pouhou obranou, byla-li žalobkyně viněna z trestného jednání, které nebylo prokázáno. To byl údaj nepravdivý vedle jiných nepravdivých údajů, po případě údajů, jichž pravost byla tvrzena a prokázána. Šlo tedy o nadsázku, o zkresení a proto o nepravdu. Proto se žalovaná marně dovolává toho, že prokázala pravdu svých údajů, že k nim byla nucena a že nešlo o soutěž, nýbrž o pouhou obranu. Nesejde také na tom, zda vývody vývěsků může býti ohrožen žalobkynin podnik ve značné míře. To vše zákon nepředpokládá při skutkové podstatě podle prvního odstavce § 10, nýbrž při skutkové podstatě podle druhého odstavce. Není třeba řešiti otázku, zda se žalující firma sama dopustila nekalé reklamy. Nižší soudy nadbytečně tuto otázku přetřásaly. O případ § 10 odst. (2) zákona o nekalé soutěži mohlo jíti jen tehdy, kdyby se žalovaná omezila na údaje pravdivé, nic nepravdivého nepříčinila, nedsazovala a nezkrasovala. Nadpis laková bota z voskovaného plátna a ostatní shora uvedené údaje, jichž pravdivost nebyla zjištěna, zejména insinuace podvodu vylučují podřazení pod druhý odstavce § 10, i když se vývěsky posuzují jako celky.

Žalovaná nemá pravdu ani v tom, že neměla být odsouzena k náhradě za utrpěné příkoří. Podle § 16 zák. může být vedle náhrady škody materiální přiznána žalobci také náhrada škody immateriální za utrpěné příkoří. Takovým příkořím je jistě, podkládalo-li se žalující firmě ve vývěscích dokonce, třebas nepřímou, jednání trestné, podvodné a úmyslné klamání obecnstva. Nelze říci, že náhradou za příkoří v takovém případě byl přiznán žalující firmě nedovolený prospěch. Zákon ponechává uvážení soudu, má-li býti žalovaný odsouzen k uve-

řejnění rozsudku (§ 18). Takové odsouzení je na místě zejména, má-li se jím zjednatí žalobci dostiučinění a opravití škodlivý dojem a škodlivé následky činu. Žalobkyni záleží právem na tom, aby dojem vzbuzený oněmi vývěsky byl u obecnstva zahlazen a tím se jí dostalo dostiučinění. Pokud žalovaný odporuje dovoláním výslovně příslušné části výroku rozsudkového, poukazuje se na § 40 (4) ve spojení s § 18 zák. o nek. sout., jímž vyloučen je další opravný prostředek, tudíž i dovolání. Jinak nezáleží na tom, zda lze čin žalované posuzovati také s hlediska § 1 zákona o nek. soutěži. Ostatně i v tom mají nižší soudy pravdu, že činy zakázané zvláštními zákazy zákona o nekalé soutěži mohou se přičítati i všeobecné normě § 1.

K dovolání žalující firmy: Tato si stěžuje jednak do toho, že se nižší soudy v důvodech zabývají tím, že ona sama se dopustila nekalé reklamy, a jednak do toho, že jí byla přisouzena za utrpené příkoří jen náhrada 5.000 Kč místo žádaných 10.000 Kč. V onom směru právem pokládá odvolací soud odvolání za nepřipustné. Předmětem odvolání a nápravy může být jen rozsudečný nález. Jen jím se rozhoduje o nároku žalobním a jen ten tvoří právo mezi stranami, jen on nabývá moci práva. Plyne to z § 414 c. ř. s., jenž rozeznává rozsudek (nález) od důvodů, z § 417 c. ř. s., který nařizuje oddělení nálezu od důvodů. Také v § 461 c. ř. s. připouští se odvolání do rozsudku nikoli do důvodů, podle § 467 c. ř. s. jest navrhnouti buď zrušení nebo změnu rozsudku a tím lze rozuměti opět jen nález rozsudečný. Také § 462 c. ř. s. praví, že přezkoumati jest r o z h o d n u t í nižších soudů, tedy opět jen správnost samého nálezu. Proto odvolání proti odůvodnění rozsudečného výroku, jímž žalobě bylo vyhověno, není pro žalobce přípustné. Tak správně usoudil odvolací soud, aniž by se v té příčině věcně zabýval odvolacími vývody žalobcovými. Správně měl ovšem odvolací soud odvolání v této příčině odmítnout usnesením pro nepřipustnost a proti takovému usnesení není ani přípustný opravný prostředek podle § 519 c. ř. s.

Ani dovolání do výše přiznané náhrady za dostiučinění není opodstatněno. Že žalovaná nic nenamítala proti výši náhrady, nebrání soudu jednak, aby jí podle svého volného uvážení určil, jednak však žalovaná tím, že nárok na náhradu za příkoří vůbec popřela, popřela jej i co do výše. Jinak však souhlasí dovolací soud s náhradou 5.000 Kč přistatečně vyváženo přiznanou částkou. Náhrada za příkoří má býti jen vyvážením imateriálních újem, ne tedy náhradou škody materiální, a proto náhrada za příkoří má býti přiměřena oněm imateriálním újmám. S tohoto hlediska stačí však přiznaná částka, ježto je přiměřena příkoří, které bylo způsobeno žalující firmě.

Čís. 12509.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).
Předpokladem příhody v dopravě jest, by se příhoda stala v době do ukončení dopravy.

Cestující nemůže se omlouvatí neznalostí zákazu používatí čekárny po skončené dopravě.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1933, Rv I 107/32.)

Žalobkyně přijela v prosinci do stanice o 5. hod. ráno a zůstala v čekárně, až se rozední. Vycházejíc o 7½ hodině z čekárny, uklouzla na schodu z čekárny na peron a poranila se. Žalobu o náhradu škody proti dráze procesní soud první stolice zamítl. Důvody: Soudu především jest zaujmouti stanovisko k tvrzení žalující strany, že prý jde v souzeném případě o příhodu v dopravě a že žalovaná strana jest tudíž k náhradě povinna podle zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. Toto tvrzení žalující strany postrádá podle přesvědčení soudu všeho důvodu. Je pravda, že příhodou v dopravě je úraz, který se přihodil za dopravy dráhou, počítaje v to i dobu cesty po železničním objektu k pokladně pro lístek a cestu na místě cíle cesty po vystoupení z vlaku a chůze od vlaku po železničním objektu k vyjiti z nádraží. V souzeném případě však žalobkyně sama uvádí, že po příjezdu vlaku do P. zůstala v čekárně v P., poněvadž byla ještě tma a město je od stanice dosti vzdáleno, a že teprve o 7.30 hod. ráno opustila čekárnu jedině možným východem a při tom sklouzla. Podle jízdního řádu přijela, jelikož dle tvrzení žalobkyně vlak měl zpoždění, do P. kolem 5. hod. ráno a v čekárně nečekala k vůli jízdě vlakem, nýbrž vyčkávajíc rozednění na cestu do města přes dvě hodiny. Tuto dobu a cestu z čekárny do města naprosto nelze počítati do obsahu smlouvy dopravní, naopak žalobkyně neoprávněně používala nádražní čekárny. Stal-li se jí úraz po dvou hodinách po skončené smlouvě dopravní, není to již příhodou v dopravě, za kterou by dráha ručila podle cit. zákona a ohledně které by na žalované straně bylo břímě důkazu okolností, její zavinění vylučujících (§ 2 cit. zákona). Jde tudíž o případ, který jest posuzovati jen podle občanského zákona podle předpisů o náhradě škody. Dle těchto předpisů nárok na náhradu škody předpokládá zavinění, ať již úmyslné, ať z nedbalosti na straně škůdcově. V dalším odůvodnil soud první stolice podrobně, že dráha neručí ani podle všeobecných předpisů občanského zákona o náhradě škody. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Jest správné stanovisko prvního soudu, že žalobkyně neměla tehdy v čekárně co dělat, neboť, jak sama udala, čekala tam tehdy po příjezdu vlakem asi od 4½ hod. ráno až se rozední, by pak šla do města; pobyt v čekárnách je dovolen jen osobám, které chtějí vlakem odjetí, po případě které čekají na přestupních stanicích na příští vlak, aneb které hodlají na stanici vyčkati dobu nepřesahující 6 hodin přes noc do odjezdu příštího vlaku (§ 17 železničního dopravního řádu tehdy platného). Vzhledem na skutkový základ jednak nesporný, jednak prvním soudem správně zjištěný, který odvolací soud přejímá, nelze ani právní posouzení věci prvním soudem považovati za nesprávné. Že nejde tu o příhodu v dopravě a že tedy nelze případ ten posuzovati podle zá-

kona čis. 27 ř. zák. z roku 1869, první soud vhodně odůvodnil, k čemuž ještě se poukazuje na citované ustanovení § 17 žel. dopr. řádu čis. 203/1921. Tvrzení žalobkyně o zanedbání povinnosti udržovati přístup do čekárny ve stavu bezpečnost cestujících neohrožujícím, bylo vyvráceno již shora a bylo naopak zjištěno, že vchod i východ u čekárny vyhovoval požadavkům bezpečnosti, takže o zavinění na straně dráhy, pokud se týče jejich zaměstnanců nemůže být řeči, a tudíž také ne o ručení dráhy za škodu žalobkyně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Ani po právní stránce (§ 503 čis. 4 c. ř. s.) neposoudil odvolací soud věc vadně. Jest mu přisvědčiti, že nejde o příhodu v dopravě ve smyslu § 1 zákona o povinném ručení železnic. Neboť předpokladem příhody v dopravě jest, by se příhoda stala v době do ukončení dopravy. Že se příhoda udála dávno po skončení dopravy odůvodnily správně oba nižší soudy a stačí na jejich odůvodnění poukázati. A jest přisvědčiti odvolacímu soudu i v dalším názoru, že žalobkyně neoprávněně používala po skončené dopravě nádražní čekárny. Zákaz používatí čekárny po skončené dopravě jest vysloven v § 17 dopravního řádu železničního tehdy platného, jenž byl uveden ve veřejnou známost nařízením vlády republiky Československé ze dne 13. května 1921, čis. 203 sb. z. a n. a nemůže se neznalostí jeho nikdo omlouvatí (§ 2 obč. zák.). Jest proto výtky, že předpisy o používání čekáren nejsou na stanici v P. viditelně uveřejněny, bezpodstatná. Poukaz na rozhodnutí čis. 6657 sb. n. s. není místný, poněvadž tam šlo o osobu, jejíž doprava ještě skončena nebyla.

Čís. 12510.

Pro žalobu, domáhající se dodržení dohody o zrušení pachtovní smlouvy a o uzavření nové pachtovní smlouvy, a podpisu nové pachtovní smlouvy, jest výlučně příslušným okresní soud (§ 49 čis. 5 j. n.).

(Rozh. ze dne 7. dubna 1933, R II 94/33.)

Žalobu, již se domáhal propachtovatel na pachtýři, by bylo uznáno právem, že žalovaný jest povinen uznati dohodu ze dne 4. března 1932, podle níž byla dřívější pachtovní smlouva zrušena a uzavřena smlouva nová toho obsahu, jak v žalobě uvedeno, a písemnou tuto smlouvu podepsati, zadal žalobce na okresním soudě a ocenil žalobní nárok na 160.000 Kč. K námitce věcné nepřislušnosti soud první stolice žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku věcné nepřislušnosti. D ů v o d y: Prvý soud v napadeném usnesení vychází ze zjištění, že mezi stranami jest sporná platnost dohody ze dne 4. března 1932, na jejímž základě stavi stěžovatel novou pachtovní smlouvu a její platnost, a to zejména proto, že sporné jsou podstatné náležitosti tvrzené

smlouvy, hlavně dojednání ohledně elektriky a dojednání o významu a dosahu placení částky 40.000 Kč. Poněvadž žalobce, stěžovatel, domáhá se žalobou, by bylo uznáno právem, že žalovaný jest povinen dodržeti prý pravoplatně uzavřenou dohodu ze dne 4. března 1932, podle níž dřívější smlouva byla zrušena a uzavřena nová, jest tudíž nejprve rozhodnouti, zda dotyčná dohoda jest dána, a domáhá se tudíž žalobce, stěžovatel, dodržení dohody o pacht mlýna žalovaným a podepsání smlouvy a jde tu vlastně o uznání jsoucnosti smlouvy, vlastně jejího bytí. Nejde tu jen o dodržení smlouvy už vzhledem k obsahu žaloby a žalobní prosby, takže k projednání této sporné věci příslušnosti dovolaného soudu podle § 49 čis. 5 j. n. tu není. S tímto názorem se však rekursní soud nemohl stotožniti. Pro posouzení příslušnosti soudu jsou rozhodnými podle § 41 j. n. údaje žalobce v žalobě. Pokud jejich nesprávnost není soudu známa, jest údaje ty bráti předem v úvahu při řešení otázky, je-li dovolaný okresní soud příslušný podle § 49 čis. 5 j. n. k projednání sporné věci, v níž žalobce se domáhá podle žalobního žádání nálezu, že žalovaná strana jest povinna dodržeti pravoplatně uzavřenou dohodu ze dne 4. března 1932, podle které pachtovní smlouva ze dne 22. října 1924 s dodatkem k této smlouvě ze dne 2. prosince 1926 byla ku dni 31. března 1931 zrušena a uzavřena smlouva nová toho obsahu, jak v žalobě uvedeno, pod exekucí a písemnou tuto smlouvu podepsati. Žalobce domáhá se tedy splnění a dodržení dohody ze dne 4. března 1932 a z přednesu žalující strany jde na jevo, že v této rozepři nejde o rozhodnutí určovací otázky o bytí smlouvy, nýbrž že jest spor o dodržení shora citované úmluvy. A jako předpoklad tohoto svého nároku tvrdí žalující strana jsoucnost oné úmluvy ze dne 4. března 1932. Nelze však z toho vyvozovati, že jde o spor, týkající se, jak praví první soudce, jen bytí smlouvy. Již vzhledem k obsahu tvrzení žaloby a žalobní prosby není vůbec opory pro názor, že v souzeném sporu jde jen o žalobu určovací, neboť žalobce žaluje jen na dodržení pachtovní smlouvy vlastně dohody ze dne 4. března 1932. Je pochopitelné, že bude nutno řešiti též v tomto sporu otázku, zda tvrzená dohoda mezi žalobcem a žalovaným se vskutku stala, čili nic. Otázka ta bude sice předurčující otázkou co do bytí, či nebytí pachtovního poměru mezi stranami, tomu nebude moci soudce při řešení tohoto sporu se ubrániti, neboť i v každém rozsudku na plnění jest vlastně nutně obsaženo určení toho kterého práva nebo právního poměru. Okolnost tato není však pro posouzení věcné příslušnosti soudu směrodatnou, neboť stačilo by pak popření platné smlouvy žalovaným, by byla žaloba pro nepřislušnost odmítnuta a tím stal by se předpis § 49 j. n. bezúčinným. (Viz rozhodnutí nejv. soudu ze dne 1. října 1922, R I 840/25, čis. 5318 sb. n. s.). Pro posouzení věcné příslušnosti zůstává rozhodující právní důvod žaloby a obsah žalobní žádosti a, poněvadž žalobce v této žalobě ani podle tvrzení žaloby, ani podle žalobní prosby nedomáhá se výroku o bytí anebo nebytí pachtovní smlouvy, ani o placení pachtovního, nýbrž domáhá se uplatnění nároku na základě smlouvy pachtovní, jejíž platnost žalobcem jest tvrzena jako předpoklad sporného nároku, byl k projednání této rozepře okresní soud v K. i tenkrát, když žalobcem spor oceněn na 160.000 Kč, věcně příslušným podle § 49 čis. 5 j. n. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Napadené usnesení vyhovuje stavu věci a zákonu, pročez se odkazuje na jeho správné důvody a k vyvrácení vývodů dovolacího rekursu se připomíná, že v projednávaném případě zní žalobní návrh, že jest žalovaný povinen uznati a dodržeti pachtovní smlouvu a podepsati o ni listinu, takže předmětem žaloby a sporu není jsoucnost pachtovní smlouvy, jak tomu bylo v případě, o němž pojednává rozhodnutí čis. 9769 sb. n. s., na něž se dovolací rekurent k odůvodnění svého právního názoru odvolává, nýbrž v projednávaném případě domáhá se žalobce podle obsahu žaloby a návrhu žalobního přímo dodržení dohody ze dne 4. března 1932 a podepsání písemné smlouvy. V takovém případě, poněvadž nejde ani o bytí nebo nebytí pachtovní smlouvy, ani o placení pachtovného, jest podle § 49 čis. 5 j. n. okresní soud k projednávání sporu věcně příslušným, třebaže byl předmět sporu žalobcem oceněn na 160.000 Kč.

Čís 12511.

Vyrovnačí řád ze dne 27. března 1931, čis. 64 sb. z. a n.

Nebyla-li zapravena splátka vyrovnací kvoty již dospělé, nelze na základě exekučního titulu podle § 63 vyr. ř. vésti uhražovací exekuci i pro ostatní splátky, jež podle obsahu vyrovnání dosud nedospěly.

Podle § 67 vyr. ř. nesplněním vyrovnání oživne sice celá pohledávka i s případným exekučním titulem, ale nemění se nic na obsahu vyrovnání a na dospělosti jednotlivých vyrovnacích splátek.

V návrhu na povolení uhražovací exekuce pro celou dosud nezaplacenou kvotu jest i návrh na povolení exekuce k vydobytí dospělé již vyrovnací splátky, nelze však na základě takového exekučního návrhu povolití zajišťovací exekuci co do splátek dosud nedospělých.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1933, R II 115/33.)

Vymáhající věřitelka navrhla na základě § 63 vyr. ř. povolení exekuce k vydobytí celé vyrovnací kvoty v době, kdy nebyla zapravena jediná dosud splatná splátka vyrovnací kvoty (říjnová splátka 1932). Soud prvě stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. D ů v o d y: Spornou právní otázkou, kterou v tomto případě jest řešiti, jest, zda může vymáhající věřitelka na základě § 63 vyr. ř. vésti exekuci k vydobytí celé své pohledávky, totiž celé vyrovnací kvoty, která dosud nebyla zaplacená, nebyla-li zapravena jedna ze splátek, či zda může v takovém případě vésti exekuci k uspokojení jen co do splátky již dospělé a nezaplacené, kdežto jen exekuci k zajištění kvoty dosud nesplacené, arci jen za podmínek § 63 (1) poslední věta vyr. ř., tedy tenkrát, kdyby jinak dobytí jejího nároku bylo zmařeno nebo značně stíženo. Doslov § 63 vyr. ř. nasvědčuje tomu, že vymáhající věřitelka měla v tomto případě vésti obě exekuce, exekuci k vydobytí nezaplacené splátky říjnové z roku 1932 a exekuci k zajištění dalších ještě nedospělých splátek, že však neměla nárok, by jí

byla povolena ihned exekuce k uspokojení a k vydobytí i těch splátek vyrovnací kvoty, které se měly teprve v budoucnosti státi dospělými. Vymáhající věřitelka ovšem tvrdila, že došlo k obživnutí celé její pohledávky podle § 67 vyr. ř. Naproti tomu však jest uvážiti, že vymáhající věřitelka nedokázala podle §§ 7, 54 čis. 3, 55 ex. ř., že její pohledávka obživla a že se celá vyrovnací kvota stala splatnou, ač tuto okolnost musela by dokázati soudu exekuci povolujícímu listinou veřejnou, kdyby v případě obživnutí celé její pohledávky vůbec měla nárok vésti ihned exekuci k vydobytí i splátek dosud nedospělých. Ovšem rekursní soud jest toho názoru, že i tenkrát, dojde-li k obživnutí celé pohledávky věřitelovy podle § 67 vyr. ř., nemění se nic na věci a zejména, že nemá vymáhající věřitel právo ihned vymáhati celý nezaplacený zbytek vyrovnací kvoty, neboť v § 67 vyr. ř. se praví jen, že práva, kterých věřitel nabyl ve vyrovnání, zůstávají nedotčena. Z toho plyne, že obživnutí věřitelovy pohledávky není s to zlepšiti jeho posici a způsobiti, že může nyní hned vymáhati i splátky na vyrovnací kvotu, které podle obsahu vyrovnání ještě nejsou splatné, nýbrž má v takovém případě vymáhající věřitel podle § 67 vyr. ř. totéž právo na vedení exekuce, které mu i před tím poskytoval § 63 vyr. ř. I když by se nepřihlíželo k tomu, že vymáhající věřitelka nijak neprokázala, že nastalo obživnutí celé její pohledávky, neměla býti povolena exekuce k vydobytí ještě nedospělých splátek vyrovnací kvoty. Ježto se však tak nestalo, bylo vyhověti rekursu, v němž stěžovatelka v souhlasu s vyrovnacími spisy namítala, že v době podání exekuční žádosti byla dospělá jen říjnová splátka 1932, že soud exekuci povolující povolil v tomto případě proti ustanovení § 7 ex. ř. exekuci k uspokojení pro pohledávku nedospělých splátek vyrovnací kvoty. Proto bylo stížnosti vyhověti a žádosti exekuční nebylo vyhověti ani, pokud se týče říjnové splátky 1932, protože soud není oprávněn vymáhající straně přiřknouti to, co nebylo navrženo.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvého soudu, avšak jen ohledně splátky dospělé dne 15. října 1932.

D ů v o d y:

Ustanovením § 63 vyr. ř. byl utvořen nový exekuční titul, na jehož základě lze vésti exekuci uhražovací ohledně splátek již dospělých a zajišťovací ohledně splátek podle obsahu vyrovnání ještě nedospělých, osvědčí-li věřitel nebezpečí v § 63 (1) vyr. ř. naznačené. Ze v případě, že nebyla zapravena splátka již dospělá, lze na základě tohoto exekučního titulu vésti uhražovací exekuci i pro ostatní splátky, jež podle obsahu vyrovnání ještě nedospěly, zákon nestanoví, a nelze opačný právní názor dovolací rekurentky opírat ani o ustanovení § 67 vyr. ř., ana, nehledíc k tomu, že ustanovení § 63 vyr. ř. neposkytuje výhodu dlužníkovi, nýbrž věřitelům, nesplněním vyrovnání oživne sice celá pohledávka, a to i s případným exekučním titulem (sb. n. s. 6139, 7144), ale nic se tím nemění na obsahu vyrovnání, natož na dospělosti jednotlivých vyrovnacích splátek. A proto v případě, že vymáhající věřitel nemá pro svou pohledávku jiného exekučního titulu a vede exekuci jen na základě exekučního titulu podle § 63 vyr. ř., musí se přesně zachová

vati podle tohoto zákonného ustanovení a může tudíž žádati o uhrazovací exekuci jen podle obsahu vyrovnání, pokud se týče vyrovnacích splátek tohoto vyrovnání. Než nelze souhlasit s rekursním soudem, že navrženou exekuci nelze povolit ani ohledně říjnové splátky 1932, jež dospěla již před podáním návrhu, an v návrhu na povolení uhrazovací exekuce pro celou dosud nezaplacenou kvotu pokud se týče pro veškeré dosud neuhražené splátky jest obsažen i návrh na povolení této exekuce ohledně říjnové splátky 1932 již dospělé, ale ještě nezapravené. Ohledně této splátky bylo tudíž návrhu na povolení exekuce vyhovět, a jen ohledně ostatních splátek bylo návrh zamítnouti, a nebylo lze pro ně povolit ani exekuci zajišťovací, poněvadž tento jiný druh exekuce nebyl navržen.

Čís. 12512.

Povinný, jenž nebyl podle prvního odstavce § 171 ex. ř. vyzooměn o dražbě, může podat rekurs proti udělení příklepu podle poslední věty prvního odstavce § 187 ex. ř., avšak jen z odpůrčího důvodu § 184 čís. 3 ex. ř. Nebyl-li při dražbě přítomen a uplatňuje-li jiné odpůrčí důvody, jest jeho rekurs nepřipustný.

Rekursní soud musí sice z úřadu přihlížeti k vadám uvedeným v § 184 čís. 2, 3, 4, 6 a 7 ex. ř., ale jen, nabyli-li o nich vědomosti opravným prostředkem podle zákona přípustným.

(Rozh. ze dne 8. dubna 1933, R I 290/33.)

Proti usnesení exekučního soudu, jímž byl udělen příklep vydražené nemovitosti, podal rekurs dlužník. Rekursní soud rekurs odmítl. Důvody: Podle § 187 první odstavec, poslední věta ex. ř. mohou podat rekurs proti usnesení, jímž byl příklep udělen, jen ty osoby, které při dražebním roku byly přítomny a tázány býti měly, zda odpor podávají. Podle protokolu o dražebním roku povinná strana přítomna dražbě vůbec nebyla a nikdo se za ni ke dražbě nedostavil. Proto povinné straně právo k rekursu proti usnesení o udělení příklepu podle zákona nepřisluší a její stížnost musila jako nepřipustná býti odmítnuta.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu do odmítacího usnesení rekursního soudu.

Důvody:

Podle § 187 první odstavec ex. ř. poslední věty, která byla připojena čís. nařízením z 1. června 1914, čís. 118 ř. z. mohou podat rekurs proti udělení příklepu do 14 dnů od dražebního roku ti, kdož podle § 171 odstavec první ex. ř. musí býti vyzooměni o dražbě, i když při dražebním roku nebyly přítomni, avšak jen z důvodu § 184 čís. 3 ex. ř. Tato ustanovení nebyla změněna novelou ze dne 21. prosince 1932, čís. 1 sb. z. a n. z. r. 1933. Jest proto i rekurent, osoba povinná, patřící k osobám uvedeným v § 171 odstavec první ex. ř., oprávněn podat rekurs onoho obsahu. Nezaložil však rekurs proti usnesení o udělení příklepu na od-

půřím důvodu § 184 čís. 3 ex. ř., vytykáje v něm, že nebyly vyhlášky o dražebním roku vyvěšeny v obcích míněných v § 2 zákona ze dne 21. prosince 1932, čís. 1 sb. z. a n. z. roku 1933, že nejvyšší podání odporuje § 1 odstavec (2) téhož zákona, že v obcích D., M. a S. nebyly vyhlášky o dražebním roku vyvěšeny způsobem stanoveným v § 169 odstavec druhý ex. ř., a že rekurentu byla vyhláška ta doručena až dne 7. ledna 1933, tedy značně později než jeden měsíc před dražbou. Rekurs neuplatňuje důvod § 184 čís. 3 ex. ř. a jest nepřipustný. Rekursní soud musí sice z úřadu přihlížeti k vadám uvedeným v § 184 čís. 2, 3, 4, 6 a 7 ex. ř., ale jen nabyli-li o nich vědomosti opravným prostředkem podle zákona přípustným, jakž bylo vysloveno v rozhodnutí čís. 6546 a 11.673 sb. n. s. Kdyby rekurs podaný osobou při dražebním řízení nepřítomnou jen pod rouškou § 184 čís. 3 ex. ř., uplatňující však zcela jiné důvody, byl by jen neodůvodněný a nikoli nepřipustný, vedlo by to k obcházení § 187 odstavec první ex. ř., ježto by takovým způsobem vždy bylo dosaženo přezkoumání z úřadu oněch vad, jež jsou z přezkumu rekursním soudem vyloučeny.

Čís. 12513.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Doložka rukojemská nemusí býti psána rukojmím vlastnoručně, stačí, byla-li psána i třetí osobou; vlastnoručním musí býti jen její podpis.

Doplnění směnky rukojemskou doložkou není doplněním podstatnou náležitostí směnky podle § 6 (2) směn. zák. Jde o zfalšování směnky, stalo-li se dodatečné doplnění to bezprávně osobou neoprávněnou, nebo bez svolení rukojmího nebo proti úmluvě s ním.

(Rozh. ze dne 10. dubna 1933, Rv II 219/33.)

Proti směnečným platebním příkazům namítli žalovaní rukojmí mimo jiné, že doložky rukojemské, jež jsou u podpisů žalovaných na zažalovaných směnkách, nejsou žalovanými psány vlastnoručně, nýbrž že byly napsány pokladníkem vydatelky. Procesní soud prvního st. l. směnečné platební příkazy zrušil. Důvody: Jest nesporné, že žalovaní rukojemskou doložku na jednotlivých směnkách vlastnoručně nenapsali, nýbrž že rukojemské doložky byly do směnek vepsány indosantkou dodatečně. Z povahy směnečného závazku jako tíživého aktu skripturního vyplývá, že rukojemská doložka musí býti napsána směnečným rukojmím samým (§ 62 směn. zák.). Jinak jest doložka ta zfalšována (§ 79 směn. zák.) a nenabude platnosti ani uznáním (Hermann Otavský čl. právo směnečné z roku 1930, str. 50). Ana žalobkyně sama připustila, že žalovaní rukojemskou doložku na směnkách nenapsali vlastnoručně, nýbrž, že doložka ta byla vepsána indosantkou dodatečně, není obsah směnečného závazku žalovaných kryt jich podpisem a jde o zfalšování. To, co jest na směnkách napsáno dodatečně, podpisovatele nezavazuje. Tato námitka žalovaných působí absolutně proti každému držiteli směnky již svou povahou (§ 87 směn. zák.), tedy i proti žalob-

kyni, i kdyby žalobkyně dokázala, že o dodatečném vepsání rukojemských doložek nevěděla. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Odvolací soud sdílí právní názor prvního soudu, že směnečná doložka rukojemská musí být směnečným rukojmím vlastnoručně napsána (§ 62 směn. zák.), jinak je zfalšována (§ 79 sm. zák.) a nenabude platnosti ani uznáním. Tomuto výkladu § 62 směn. zák. svědčí dosavadní historický vývoj s tendencí zostříti podmínky pro založení závazku směnečného rukojmího, jakož i srovnání § 62 s § 102 směn. zák. Podle názoru odvolacího soudu logickým důsledkem toho, co bylo právě řečeno, jest, že, chyběla-li v době podpisu avalisty rukojemská doložka, může být teprve později doplněna rovněž výlučně směnečným rukojmím samým, nikdy však osobou třetí, byť i se souhlasem avalisty, ledaže by bylo postupováno podle § 102 směn. zák., což se však v souzeném případě nestalo. Jen s těmito omezeními lze použít § 6 směn. zák. na avalistu. Otázka bezelstnosti pisatele doložky nemá právního významu.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

Důvody:

Dovolání, opřenému o dovolací důvody podle § 503 čis. 2 a 4 c. ř. s., nelze upřít oprávnění. Právní názor nižších soudů, že jest podle § 62 odst. (2) směn. zák. potřeba ku platnosti závazku směnečného rukojmího (avalisty), by rukojmí rukojemskou doložkou vlastnoručně napsal a podepsal, a že, poněvadž se v souzeném případě tak nestalo, jest směnečný platební rozkaz zrušiti ohledně všech žalovaných rukojmí, nelze sdílet. Nejvyšší soud vyslovil sice v rozhodnutí čis. 10.029 sb. n. s. právní větu, že rukojemská doložka musí být rukojmím nejen podepsána, nýbrž i vlastnoručně napsána, avšak, podrobiv vzhledem k vývodům dovolání novému rozboru důvody uvedeného rozhodnutí, shledal, že nemůže setrvati při právním názoru dosaváde hájeném. Nejvyšší soud vychází při tom z těchto úvah: Podle vládního návrhu směnečného zákona zněl § 62 o směnečném rukojemství (aval) takto: Plnění směnečné může být zaručeno směnečným rukojemstvím. Rukojemství musí být psáno na směnce nebo na listu se směnkou spojeným; vyjadřuje se slovy »jako rukojmí« nebo jinou doložkou téhož významu; prohlášení to musí být směnečným rukojmím podepsáno. Také pouhý podpis na přední straně směnky platí, pokud nejde o podpis směnečníka nebo výstavce, za směnečné rukojemství. Ústavně-právní výbor senátu Národního shromáždění škrtnul třetí odstavec § 62, nechť je připustiti, aby rukojemství směnečné mohlo založeno být i pouhým podpisem směnky a vyjádřil to též v nové úpravě druhého odstavce. Rukojemství musí být psáno na směnce nebo na listu se směnkou spojeném a vyjádřeno slovy: »jako rukojmí« nebo jinou doložkou téhož významu; toto prohlášení směnečného rukojmího musí jím být podepsáno. § 62 stal se v této úpravě zákonem. Podle důvodové zprávy ústavně-právního výboru senátu mělo tím být vyjádřeno, že podpisem vzniká rukojemství jen tehdy, je-li to zřejmé při podpisu vyjádřeno, a není-li to vyjádřeno, nevznikne rukojemství směnečné, může to však

znamenati rukojemství civilně-právní. Z toho vidno, že novou úpravou § 62 sm. zák. nemělo být nic změněno na dosavadním právu, podle něhož rukojemská doložka mohla, avšak nemusila být psána vlastní rukou rukojmího. O požadavku vlastnoručnosti se nezmiňuje ani doslov zákona, ani motivy zákona a nelze proto vkládati do zákona jako smysl jeho, co nevyplývá ani z jeho doslovu, ani z úmyslu zákonodávce v motivech vyjádřeného. Požadavek vlastnoručního napsání rukojemské doložky nelze však dovoditi ani z historického vzniku tohoto zákonného předpisu. § 62 vládní osnovy byl převzat z § 66 býv. uh. zákona. Odst. 1 převzat úplně, na místě odst. 2 a 3 uher. sm. zák. převzato vystižnější znění čl. 30 haagské osnovy z roku 1912, které se však v podstatě shoduje se zněním uherského zákona. V oblasti uherského zákona (na Slovensku a Podkarpatské Rusi) nebyl nikdy uplatněn v praxi právní názor, že by mimo vlastnoruční podpis rukojmího musila i rukojemská doložka být psána vlastnoručně rukojmím. Nelze proto požadavek vlastnoruční doložky dovoditi ani historickoprávně. Že předpis § 62 odst. (2) sm. zák., »rukojemství musí být psáno, vyjádřeno slovy »jako rukojmí« a toto prohlášení směnečného rukojmího musí být podepsáno,« — lze chápati jen jako požadavek písemnosti pro rukojemskou doložku v tom smyslu, že nestačí doložka projevovaná ústně, a že není potřebí jejího vlastnoručního napsání rukojmím, leč jen jeho vlastnoručního podpisu, vysvítá i z jiných míst směnečného zákona. Tak se shledáváme s požadavkem písemnosti prohlášení vůle u indosamentu (§ 10 »musí být psán«, § 71 »indosament na kopii psaný«), u akceptu (§ 19 odst. (1) »přijetí musí se státi písemně«, podobně v §§ 91 odst. (3), 102 odst. (2) a 109 sm. zák., aniž by byla v praxi žádána vlastnoručnost zavázaného pisatele. Opak nelze dovoditi z §§ 8 odst. (2), 29 odst. (2), 22, 58 a 68 odst. (1). Z uvedeného plyne, že směnečný zákon nežádá, by doložka rukojemská byla psána rukojmím vlastnoručně, a proto stačí, byla-li psána i třetí osobou; vlastnoruční musí být jen její podpis. Tak vykládá stálá prakse předpis písemnosti při akceptu a indosamentu a jest proto stejný výklad zachovati i při rukojemství. (Tak srovnale i nejnovější právní věda).

Pokud jde o námitku, že rukojemská doložka byla přičiněna k podpisu rukojmí dodatečně úředníkem vydatelky, nelze sdíleti právní názor dovolatelky, že byla vydatelka bez dalšího oprávněna rukojemskou doložku přičiněti podle § 6 odst. (2) sm. zák. Podle § 6 odst. (2) sm. zák. lze blankosměnku doplniti podstatnou náležitostí směnky, nikoliv však náležitostí nepodstatnou, neboť v takovém případě by nešlo o doplnění nehotové směnky, nýbrž o dodatek ke směnce již zcela hotové, čímž by se neuplatnil předpis § 6 odst. (2) sm. zák. K podstatným náležitostem směnky patří jen náležitosti »základní směnky« vyjmenované v § 3 sm. zák., kdež o rukojemství se zmínka nečiní. Doložka rukojemská jest sice podle předpisu § 62 odst. (2) sm. zák. podstatnou náležitostí závazku směnečného rukojmí, nikoli však podstatnou náležitostí směnky a proto jest postradatelnou, nepodstatnou náležitostí směnky a proto nelze doplniti rukojemskou doložku podle předpisu § 6 odst. (2) sm. zák. Stalo-li se však tak přes to, lze mluvit o zfalšování směnky (§§ 78 a 79 sm. zák.) jen tehdy, stalo-li se dodatečné doplnění to bez-

právně osobou neoprávněnou, nebo beze svolení rukojmího nebo proti úmluvě s ním uzavřené, a lze je pak namítnouti i bezelstnému idosatáři směnečnému. Stalo-li se však za souhlasu rukojmího, aneb schválil-li rukojmí doložku dodatečně, nelze mluvit o zfalšování směnky a nelze je vůbec namítati (§§ 1016 a 1017 obč. zák.). Proti námítce žalovaných, že rukojemská doložka byla napsána rukou třetí osoby dodatečně a neoprávněně, bránila se žalobkyně tvrzením, že se pozdější doplnění rukojemské doložky stalo indosantkou na základě zmocnění daného žalovanými rukojmími. Touto obranou se nižší soudy důsledkem svého právního názoru o nedostatku vlastnoručného napsání rukojemské doložky nezabývaly.

Čís. 12514.

Bylo-li o návrhu žalované strany, aby řízení bylo prohlášeno zmatečným, rozhodnuto jen předběžně, usnesením, jímž byla žalující straně podle § 6 c. ř. s. udělena lhůta k odstranění nedostatku zákonného zastoupení, výrok o tom pak, jaké účinky bude mít případné bezvýsledné projití udělené lhůty, zachován byl rozhodnutí konečného, jest toto konečné rozhodnutí usnesením zcela samostatným, není k jeho vydání zapotřebí předchozího ústního jednání a není závady v tom, vydal-li toto usnesení jiný senát, než-li byl senát, který vydal předběžné usnesení.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, R I 936/32.)

Žalující obec S. v Čechách domáhala se na žalované osadě S. uznání vlastnictví k pozemkům. Žalovaná osada navrhla, by řízení bylo prohlášeno zmatečným, ježto žalující obci nebyl zřízen podle § 101 obec. zřiz. čes. zástupce, jenž by provedl rozepfi. Usnesením ze dne 22. ledna 1932 udělil senát soudu prvé stolice žalující obci přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatku zákonného zastoupení žalující obce. Ježto žalující obec ve lhůtě neodstranila nedostatek zákonného zmocnění, odmítl soud prvé stolice usnesením ze dne 20. července 1932 v jiném složení senátu žalobu. Rekursní soud zrušil usnesení prvního soudu jako zmatečné a uložil prvnímu soudu, by po případném doplnění řízení vydal nové rozhodnutí. **Důvody:** Ve smyslu §§ 412 prvý odstavec a 425 třetí odstavec c. ř. s. mělo napadené usnesení vyneseno býti soudci, kteří se účastnili ústního líčení, jež předcházelo vydání usnesení. Kdežto však ústní jednání konáno bylo za předsednictví soudního rady F-a a za účasti soudních radů R-a a W-a, bylo napadené usnesení vydáno v neveřejném sezení senátu, jemuž předsedal soudní rada F. a jehož se zúčastnili soudní rada V. jako zpravodaj a soudní rada Dr. S. jako předsedící. Nebyl tedy rozhodující soud řádně obsazen, a bylo proto ke stížnosti napadené usnesení z důvodu zmatečnosti podle § 477 čis. 2 c. ř. s. zrušiti.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu, by, nehledě k důvodům svého zrušovacího usnesení, o rekursech proti usnesení prvního soudu znovu rozhodl.

Důvody:

Nejvyšší soud považuje především dovolací rekurs v tomto případě za přípustný. Rekursní soud vyslovil sice ve výroku napadeného usnesení, by první soud »po případě po doplnění řízení,« nově rozhodnutí vydal. Z povahy věci samé však plyne, že tu k výsledku stran po rozumu druhého odstavce § 527 c. ř. s. vůbec ani dojíti nemůže, a lze proto odporovatí dotčenému usnesení dovolacím rekuresem. Ve věci samé jest dovolací rekurs opodstatněn. Usnesením ze dne 22. ledna 1932, jímž byla žalující straně podle § 6 c. ř. s. udělena lhůta šestiměsíční k odstranění nedostatku zákonného zastoupení podle § 101 obecního zřízení pro Čechy, bylo rozhodnuto o návrhu žalované strany, by řízení bylo prohlášeno zmatečným jen předběžně; výrok o tom pak, jaké účinky bude mít případné bezvýsledné projití udělené lhůty zachován byl rozhodnutí konečného. Toto konečné rozhodnutí ze dne 20. července 1932 jest usnesením zcela samostatným, tkvícím v jiném skutkovém podkladě mezi tím se vytvořivším, a není ani k jeho vydání zapotřebí předchozího ústního jednání. Není tudíž závady v tom, vydal-li usnesení toto jiný senát, nežli senát ze dne 22. ledna 1932 a napadené usnesení mylně v tom spatřuje zmatečnost podle § 477 čis. 2 c. ř. s. Ustanovení §§ 412 a 425 c. ř. s. tu nedopadají, poněvadž předpokládají právě předchozí ústní jednání.

Čís. 12515.

Neplatí všeobecně zásada, že sudiště podle § 101 j. n. platí jen ve prospěch tuzemců. Kde cizozemec nemá možnost zjednatí ani v cizozemsku průchod svému právu a sáhnouti touto cestou na tuzemský majetek jiného cizozemce, není příčiny, odpírati sudiště vzájemnosti. Není proto závady, aby cizozemský věřitel, pokud není zahájeno konkursní řízení proti jeho cizozemskému dlužníku i v tuzemsku, nevedl exekuci na tuzemský nemovitý majetek a nemohl žalobu na cizozemského dlužníka opřítí o sudiště § 101 j. n., nemá-li jiného sudiště v tuzemsku.

Sudiště podle § 99 j. n. je dáno jen ve prospěch tuzemců a těch cizozemců, kteří v tuzemsku bydlí nebo se zdržují. Poskytuje-li německé právo toto sudiště i cizozemcům, kteří nebydlí a nezdržují se v Německu, nemá to pro posouzení přípustnosti sudiště majetku ve prospěch příslušníka říšskoněmeckého v tuzemsku významu, ale je na místě, aby bylo použito pro takový případ sudiště vzájemnosti a poskytnuto i cizozemci jako sudiště vzájemnosti sudiště majetku v tom rozsahu, jak je poskytují říšskoněmecké soudy československým příslušníkům.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, R I 180/33.)

Obec W. v Bavorsku žalovala bavorskou firmu u tuzemského soudu (u krajského soudu v K.) o zaplacení peněžité pohledávky a odůvodňovala příslušnost dovolaného soudu předpisy §§ 99 a 101 j. n. K námítce místní nepřislušnosti soud prvé stolice žalobu odmítl.

Důvody: Žalobkyně se v otázce místní příslušnosti tuzemského soudu odvolává na ustanovení § 99 j. n., uvádějíc, že žalovaná strana, nemajíc sídlo v tuzemsku, má tu značný nemovitý majetek v obvodu dovolaného soudu. Podle doslovu ustanovení § 99 j. n. lze na osoby, které nemají bydliště v tuzemsku, podati žaloby pro majetkové nároky v území, kde zákon platí, u každého soudu. Zákon sám, jak žalobkyně správně tvrdí, nečiní při tom rozdílu, zda žalobce bydlí v tuzemsku či cizině, ale podle stálé judikatury nejvyššího soudu nerozhoduje jen doslov zákona, nýbrž jest přihlížeti i k úmyslu zákonodávce, jakž vyžaduje ustanovení § 6 obč. zák. Rozhoduje také účel zákonného ustanovení, kterým měly býti chráněny zájmy tuzemských oprávněných proti dlužníkům bydlícím v cizině, mělo těmto věřitelům býti umožněno snažší vymáhání jejich nároků proti povinným, bydlícím v cizině a mělo býti zabráněno, by žalobce v tuzemsku bydlící nemusel žalovati před cizozemským soudem. Zda-li žalobce, bydlící v tuzemsku jest tuzemcem či cizincem nerozhoduje. Názor žalující strany, že může u tuzemského soudu žalovati osobu v cizině bydlící i žalobce bydlící v cizozemsku, vedl by k tomu, že by každý tuzemský soud, kdyby žalovaný měl v jeho obvodu majetek, byl přístupný všem cizincům z celého světa bez ohledu na jejich bydliště a na místo, kde sporný nárok vznikl, což by mělo v zápětí různé nerovnosti po formální stránce, ba i věcné. Ježto v souzeném sporu žalobkyně má bydliště v cizozemsku, nemůže podle řečeného výkladu zákona u tuzemského soudu žalovati. Žalobkyně se odvolává pro případ, že by se soud neshledal příslušným podle § 99 j. n., na § 101 j. n., neboť, jak uvádí žalobkyně a jak též sdělením ministerstva spravedlnosti v Bavorsku jest prokázáno, co do § 23 německého civilního řádu soudního odpovídajícího § 99 j. n. nečiní ani judikatura rozdílu, zda žalovaný nebo žalobce bydlí v cizozemsku, či v obvodu říše německé. Žalobkyně se proto odvolává na soud vzájemnosti podle § 101 j. n. To jest však, jak již vícekrát i vídeňským nejvyšším soudem bylo vysloveno nepřipustné, any obě strany jsou cizozemci. (Viz zejména rozhodnutí ze dne 12. ledna 1915, Rv I 335/14.) Re k u r s n í s o u d zamítl námitku místní nepřislušnosti Důvody: Pokud jde o důvod příslušnosti podle § 99 j. n., sdílí rekursní soud názor prvního soudu, že se tohoto sudiště může dovolávat jen věřitel, který má bydliště nebo sídlo v tuzemsku. Názor i odůvodnění prvního soudu je v tomto ohledu v souhlasu s judikaturou nejvyššího soudu, zejména s důvody rozhodnutí ze dne 25. dubna 1922, R I 475/22, čís. sb. 1638. Nemůže se proto sudiště podle § 99 j. n. dovolávat žalobkyně, jež jako Bavorská obec má sídlo v cizozemsku. Jinak má se však věc, pokud se žalobkyně dovolávala sudiště vzájemnosti pro žaloby na cizince podle § 101 j. n. Paragraf ten ustanovuje, že, jsou-li proti československým příslušníkům v cizím státu připuštěny žaloby v občanských právních věcech u soudů, jež by podle zdejšího zákona nebyly vůbec k nim příslušny, anebo jen v míře omezené, lze i příslušníky onoho cizího státu žalovati za těchže okolností u zdejších soudů. A tu se dovolává žalobkyně § 23 něm. civ. ř. s., jenž zní: »Für Klagen wegen vermögensrechtlicher Ansprüche gegen eine Person, welche im Deutschen Reiche keinen Wohnsitz hat, ist das Gericht zuständig, in dessen Bezirk sich Vermögen derselben oder der mit der Klage in Anspruch genommene Gegenstand befindet.« Ža-

lobkyně předložila také potvrzení Bavorského státního ministerstva spravedlnosti, že i podle stálé judikatury je pro použití § 23 něm. civ. ř. s. státní příslušnost žalobce i žalovaného bez významu. První soud stručně jen tím, že bylo již opětovně i Vídeňským nejvyšším soudem vysloveno, že ani příslušnosti podle § 101 j. n. tu není, což odůvodňuje sloveno, že není přípustné dovolávat se § 101 j. n., když obě strany jsou cizozemci. Dovolává se zejména rozhodnutí ze dne 12. ledna 1915 Rv I 335/14. Než rozhodnutí ono (šlo o případ § 9 autom. zák.) se na tento případ nehodí. Ze nejvyšší soud Vídeňský zaujímal jiné stanovisko, než jaké míní první soud, vyplývá nejlépe z rozhodnutí ze dne 7. prosince 1909 R I 768/9 Gl. U. N. F. 4813, v němž žalobcem byl státní příslušník uherský, žalovanými státní příslušníci říšskoněmečtí. Je pravda, že v otázce, o kterou jde, nejsou mínění jednotná. Tak Hora (čsl. civ. právo procesní I. § 34 IV/2) praví k § 101 j. n.: »Ovšem, ale nebude lze vzhledem k účelu zákona chrániti vůči cizině své příslušníky přiznati soud vzájemnosti i žalobci cizinci.« Jelikož však ani v nadpisu § 101 j. n. ani v doslovu zákona samého nelze naléztí nic, co by nasvědčovalo tomu, že předpis ten platiti má jen pro žalobce, kteří jsou zdejšími příslušníky, je soud rekursní názoru, že není dostatečného důvodu pro obmezující výklad tohoto ustanovení. Také Neumann zastává názor, že pro užití § 101 je směrodatné jen, že žalovaný je cizím příslušníkem; osobnost žalobce je nerozhodná. Vychází-li se z tohoto názoru, je místní příslušnost krajského soudu v K. — vzhledem k hodnotě předmětu sporu — podle § 101 j. n. splněna a nemělo býti námitce místní nepřislušnosti ve směru tomto vyhověno.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurentka zastává obmezující výklad § 101 j. n., že totiž sudiště je omezeno jenom ve prospěch tuzemců. V této všeobecnosti nelze s tímto názorem souhlasiti. Tam, kde cizozemec nemá možnosti zjednat ani v cizozemsku průchod svému právu a sáhnouti touto cestou na tuzemský majetek jiného cizozemce, není příčiny, odpírati sudiště vzájemnosti. Tu nejde již o přesun právomoci a zbytečné obtěžování zdejších soudů, jimž by se dal opáčný výklad hájiti, nýbrž šlo by spíše o odpírání práva, když cizozemec v cizině pro konkurs svého dlužníka nemůže žalovati a postihnouti jeho tuzemský nemovitý majetek z důvodu, že podle tuzemského práva nemovitý majetek nepodléhá konkursnímu řízení zavedenému v cizině. Protože tedy tuzemský nemovitý majetek cizozemce (žalované) podle teritoriální zásady, platné v tuzemském konkursním řízení (§ 3 konk. řádu a čl. IX uv. zák., ke konkursnímu řízení cizozemskému konkursnímu řízení, není závady, by cizozemský věřitel, pokud není zahájeno konkursní řízení proti cizozemci i v tuzemsku, nevedl exekuci na tuzemský nemovitý majetek a nemohl žalobu na cizozemského dlužníka opřítí o sudiště § 101 jur. n., nemá-li jiné sudiště v tuzemsku. Ze podle zdejšího práva není opodstatněno sudiště proti žalované podle § 99 j. n., odůvodnily nižší soudy správně úmyslem zákonodávčovým plynoucím z motivů, že je dáno jen ve prospěch tuzemců a těch cizozemců, kteří v tuzemsku bydlí nebo se zdržu-

jí. Poskytuje-li německé právo toto sudiště i cizozemcům, kteří nebydli a nezdržují se v Německu, nemá pro posouzení přípustnosti sudiště majetku v tomto případě významu, ale je na místě, aby bylo použito pro takový případ sudiště vzájemnosti a poskytnuto i cizozemci jako sudiště vzájemnosti sudiště majetku v tom rozsahu, jak je poskytuji německé soudy cizozemcům, tedy i československým příslušníkům. Není třeba ani obírat se tím, zda je dáno sudiště závodu podle § 87 prvního odstavce j. n., totiž zda je opodstatněno tím, že žalovaná má v tuzemsku v obvodu dovolaného soudu továrnu, kterou neprovozuje, majíc ji propachtovánu, ale z níž platí podle přednesu žalující strany zvláštní daň výdělkovou. Je-li tato továrna provozovnou ve smyslu § 87 prvního odstavce j. n., je opodstatněna příslušnost podle tohoto místa zákonného, není-li, pak jsou splněny podmínky § 101 j. n. totiž, že žalobkyně pro svou žalobu nemá jiného sudiště v tuzemsku.

Čís. 12516.

Návrh na odklad exekuce vyklizením, ježto byla podána žádost o obnovu nesporného výpovědního řízení.
Důvodnost žádosti o obnovu řízení nelze zkoumat v řízení o odkladu exekuce.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, R I 224/33.)

Povinný navrhl odklad exekuce vyklizením, ježto podal návrh na obnovu výpovědního řízení. Soud první stolice povolil odklad exekuce proti složení jistoty dlužníkem, rekursní soud vyhověl rekursu vymáhajícího věřitele a zamítl návrh na odklad exekuce, rekurs dlužníkův poukázal na toto rozhodnutí.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu, by, řídě se právním názorem níže vysloveným, znovu rozhodl o rekursech obou stran.

Důvody:

Stěžovatel jako povinný navrhl odklad exekuce vyklizením a opírá návrh ten o ustanovení § 42 č. 2 ex. ř., ježto podal podle § 49 zákona ze dne 19. června 1931, č. 100 sb. z. a n. žádost za obnovu výpovědního řízení, provedeného ve smyslu zákona o ochraně nájemníků ze dne 28. března 1928, č. 44 sb. z. a n. a ze dne 27. března 1930, č. 30 sb. z. a n., pokud se týče zákona ze dne 24. června 1932, č. 104 sb. z. a n. Zda tato žádost za obnovu řízení jest důvodná čili nic, nelze v řízení o odkladu exekuce zkoumat. Stačí, že podání takové žádosti je důvodem odkladu exekuce podle § 42 č. 2 ex. ř. Zákon nevyžaduje, by ten, kdo se domáhá odkladu exekuce z některého z důvodů uvedených v § 42 ex. ř., výslovně tvrdil, že mu z pokračování exekuce hrozí majetková újma, neboť § 41 ex. ř. praví, že odklad exekuce může být k návrhu nařízen za předpokladů tam pod 1—8 vylčených, a § 44 ex. ř. stanoví negativně, že odklad exekučního řízení nemá být povolen, když může být pokračováno v exekuci, aniž by to pro navrhovatele bylo

spojeno s nebezpečím majetkové újmy nenahraditelné nebo těžce napavitelné. Důvody odkladu vypočtené v § 42 ex. ř. jsou samy o sobě již takového rázu, že podle jejich povahy lze pravidelně míti za to, že by dlužník provedením exekuce utrpěl újmu, kdyby odklad exekuce nebyl povolen. Tak tomu jest i v projednávaném případě, neboť stěžovatel by byl o posavadní byt připraven dříve, než bude rozhodnuto o jeho žádosti za obnovu řízení, které může po případě vyzníti v jeho prospěch, takže k jeho vyklizovací povinnosti třeba ani nedojde. Z uvedeného plyne, že byl návrh dovolacího rekurenta na odklad exekuce rekursním soudem zamítnut neprávem. Přes to nemohlo změnou napadeného usnesení býti obnoveno usnesení prvního soudu, ježto první soud učinil povolení odkladu závislým na složení jistoty stěžovatelem, v tomto směru napadly však usnesení prvního soudu obě strany rekursy a rekursní soud, vycházející z jiného právního názoru, rekursy ty nevyřídil.

Čís. 12517.

Zákaz zcizení, dělení a propachtování bez svolení Státního pozemkového úřadu, váznoucí na pozemcích, jež má povinný pachtované, nevadí povolení exekuce zabavením pachtovních práv povinného na těchto nemovitostech.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, R I 240/33.)

K vydobytí peněžité pohledávky navrhl vymáhající věřitel povolení exekuce zabavením pachtovních práv příslušejících dlužníkům proti propachtovatelům ke zbytkovému statku. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud zamítl napadeným usnesením návrh dovolací rekurentky na exekuci zabavením pachtovních práv, jež mají povinný na nemovitostech v návrhu uvedených, proto, že na pachtovaných nemovitostech, které pocházejí z přidělu, vázne kromě zákazu zcizení a dělení také zákaz propachtování bez souhlasu Státního pozemkového úřadu a že navržené zabavení pachtovních práv vedlo by ke změně pachtýřů, svolení Státního pozemkového úřadu k tomu nutné že nebylo vykázáno. S napadeným usnesením nelze souhlasiti. Na navrhované zabavení pachtovních práv zákaz zcizení a dělení na nemovitostech váznoucí nedopadá a, pokud jde o zákaz propachtování, neznamená ještě navržené zabavení pachtovních práv, jak vychází z ustanovení §§ 332, 334, 339 a 340 ex. ř., nové propachtování pachtovaných nemovitostí a nemusí, jak se praví v napadeném usnesení, vésti ke změně pachtýřů. Svolení Státního pozemkového úřadu k navrhovanému zabavení pachtovních práv není třeba a zamítl rekursní soud návrh na jeho povolení pro nedostatek onoho svolení neprávem.

Čís. 12518.

Z povšechného ustanovení soudního smíru, že se »kupitel zavazuje veškeré poplatky z předání statků nésti« nelze s určitostí seznati, zda se kupitel zavázal zaplatiti poplatky přímo úřadu, či vymáhajícímu věřiteli. Nestačí, že si lze ustanovení času, kdy má býti závazek splněn, domysleti z obsahu smíru. Nebyla-li doba dlužného plnění smírem vůbec stanovena, nelze ani způsobem uvedeným v druhém odstavci § 7 ex. ř. prokázati, že lhůta splatnosti uplynula.

Pro kolky na dovolací rekurs platí položka 1 c/1 vyhlášky min. financí čís. 151/1931 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, R I 255/33.)

Vymáhající věřitel, byv právoplatně odsouzen vydati dlužníku statky, uzavřel dne 29. prosince 1924 s dlužníkem soudní smír, jímž se dlužník zavázal, že zaplatí veškeré poplatky z převodu obou statků. Když pak vymáhajícímu věřiteli byla vyměřena dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí ve výši 466.826.05 Kč, navrhl vymáhající věřitel proti dlužníku k vydobytí vykonatelné pohledávky zemského inspektorátu pro zemské dávky v Praze 466.826 Kč 05 h do zaplacení ve prospěch tohoto zemského inspektorátu pro zemské dávky v Praze povolení exekuce zabavením pohledávky, která přísluší povinné straně za poddlužníkem »Společný cukrovar v D.« jako nedoplatek ceny tržové dle smlouvy tržové ze dne 16. listopadu 1924 ve výši 785.000 Kč. Soud první stolice exekuční návrh zamítl, rekursní soud exekuci povolil. Důvody: Byly splněny všechny předpoklady předpisu § 7 ex. ř. a první soud zamítl exekuční návrh neprávem s poukazem na toto ustanovení. Smírem uzavřeným před prvním soudem dne 29. prosince 1924 zavázala se povinná strana, že zaplatí veškeré poplatky z převodu obou statků, k jejich vydání povinné straně byla vymáhající strana odsouzena. Platebním rozkazem zemského inspektorátu pro zemské dávky v Praze ze dne 25. září 1931 byla vymáhající straně z převodů statků na povinnou stranu vyměřena dávka z přírůstku hodnoty nemovitostí ve výši 466.826.05 Kč. Přípisem zemského inspektorátu pro zemské dávky v Praze ze dne 21. září 1932 bylo vymáhající straně sděleno, že žádosti vymáhající strany o sečkání s placením zemské dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí až do vyřízení stížnosti nebylo vyhověno. Je pravda, že z exekučního titulu soudního smíru nelze seznati číselnou výši plnění převzatého povinnou stranou a splatnost tohoto plnění; v tom směru byl však exekuční titul doplněn předloženými veřejnými listinami, z nichž vyplývá i číselná výše závazku povinné strany i jeho splatnost, takže požadavkům § 7 ex. ř. bylo plně vyhověno. An stížnosti nebyl přiznán odkládací účinek, nastala pro vymáhající stranu povinnost, dávku zaplatiti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Odstavec V smíru, jehož se dovolával vymáhající věřitel, není dostatečným exekučním titulem. Z jeho povšechného znění »žalobkyně se zavazuje veškeré poplatky z předání obou statků nésti« — nikoliv zaplatiti, jak uvedeno v návrhu a jak předpokládá též rekursní soud —

nelze s určitostí poznati, zda žalobkyně se zavázala zaplatiti poplatky přímo úřadu, jak předpokládá rozhodnutí čís. 2553 sb. n. s., či vymáhajícímu věřiteli, a není v něm též zmínky o platebním rozkaze, kterým budou poplatky vyměřeny. Avšak nehledíc k tomu, schází ve smíru ustanovení času, kdy má býti závazek splněn, jak výslovně vyžaduje § 7 (1). Nestačí, že si čas ten lze snad domysleti z obsahu smíru (srovnej rozh. čís. 4808, 6302 sb. n. s.). Nebyla-li doba dlužného plnění smírem vůbec stanovena, nelze ani způsobem v druhém odstavci § 7 ex. ř. uvedeným prokázati, že lhůta splatnosti uplynula. (Srovnej rozh. čís. 6302 sb. n. s.). Správně proto první soud zamítl návrh na povolení exekuce, a bylo proto změnou usnesení rekursního soudu obnoviti jeho rozhodnutí.

Výrok o útratách dovolacího rekursu je odůvodněn předpisy §§ 41, 50 c. ř. s. a § 78 ex. ř., při čemž za kolky přirčeno bylo pouze 250 Kč podle zákona čís. 120/31 sb. z. a n. a vyhlášky ministerstva financí čís. 151/31 sb. z. a n. (pol. 1 c) 1), neboť není tam rozeznáváno mezi rekursy proti usnesením soudů první stolice a rekursy proti usnesením soudů stolice druhé (dovolacími rekursy) a sazba uvedená pod pol. 1., 2., 3., platí výslovně jen pro dovolací spisy (revise §§ 502 a násl. c. ř. s.).

Čís. 12519.

V řízení o svolení k výpovědi jest vyloučena obnova řízení.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, R I 262/33.)

Návrh, by bylo obnoveno řízení o svolení k výpovědi soud první stolice zamítl. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, opravil však usnesení prvního soudu v ten rozum, že se návrh na obnovu řízení odmítá.

Důvody:

Rekurentka se domáhá podle § 49 zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. obnovy řízení o svolení k výpovědi z bytu, jež skončilo svolením k výpovědi dané rekurentce. Než obnova tohoto řízení není po zákonu přípustná, ježto ustanovení § 49 zákona čís. 100/1931 nelze vztahovati na řízení o svolení k výpovědi podle zákonů o ochraně nájemců. Zákon ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n., jehož platnost byla s určitými změnami, jež však na souzený případ se nevztahují, prodloužena do dneška, připouští do usnesení, jímž bylo rozhodnuto o svolení k výpovědi, jako opravný prostředek jen rekurs a výslovně vylučuje jiný opravný prostředek (§ 4 odst. (5) tohoto zákona). Ustanovení toto zůstalo zachováno v platnosti podle odstavce (2) § 1 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. Tím vyloučena jest v řízení o svolení k výpovědi obnova řízení, neboť tuto jest považovati podle zákona čís. 100/1931 rovněž za opravný prostředek, jak jde z toho, že jeho § 49, jednající o obnově, zařazen jest do oddělení pátého nadepsa-

ného: »Opravné prostředky.« Není tedy nezákonnosti v tom, že nižší soudy navrhovanou obnovu nepřipustily, ač správně následkem nepřipustnosti její měly návrh odmítnouti místo zamítnouti; v této příčině bylo rozhodnutí jejich opraviti.

Čís. 12520.

Zubní technik, opatřující si k svým pracím zboží, provozuje obchody podle čl. 271 čís. 1 obch. zák. a jest za podmínek zákona ze dne 13. října 1928, čís. 183 sb. z. a n., povinen k protokolaci.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, R I 298/33.)

Rejstříkový soud vyzval Bedřicha P-a, zubního technika, by vzhledem k tomu, že mu byla pro rok 1931 vyměřena základna daňová ve smyslu zákona ze dne 13. října 1928, čís. 183 sb. z. a n. ve výši 50.000 Kč, opověděl svou živnost k obchodnímu rejstříku. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Nepodléhá pochybnosti, že si zubní technik opatřuje ke svým pracím zboží, umělé zuby, kaučuk atd., by je po zpracování dále zcizoval, a jest tudíž jeho činnost obchodem podle čl. 271 čís. 1 obch. zák. a tudíž jest ho považovati za kupce ve smyslu čl. 4 obch. zák. Bedřichu P-ovi byla ve smyslu zákona ze dne 13. října 1928, čís. 183 sb. z. a n. vyměřena daň výdělková ze základu 50.000 Kč a jsou takto splněny obě podmínky pro jeho protokolační povinnost.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekurent napadá usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení rejstříkového soudu, pro nezákonnost ve smyslu § 46 (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., leč neprávem. Marně se snaží rekurent vyvrátiti správnost odůvodnění napadeného usnesení poukazem na zákon ze dne 14. dubna 1920, čís. 303 sb. z. a n., podle něhož prý činnost zubního technika je odvětvím lékařské vědy a umění, a proto nepodléhá živnost taková protokolaci. Uvedený zákon přesně rozlišuje v §§ 1 a 2 zubní lékařství od živnosti zubní techniky, přiznává pouze prvému, jehož součástí je umělá náhrada zubů a chrupů, že je odvětvím lékařské vědy a umění, kdežto o zubních technících má zvláštní ustanovení v §§ 2 až 5 o způsobilosti k výkonu živnosti a o rozsahu jejich výkonů, nezasahuje však do živnosti zubní techniky s hlediska obchodně-právního. Poněvadž rekurent přiznává, že v provozované živnosti kupuje umělé zuby, kaučuk a jiné věci, aby je po zpracování dále zcizoval, prokazuje tím provozování obchodů ve smyslu čl. 271 čís. 1 obch. zák. Byla-li mu pak z této činnosti vyměřena právoplatně daň výdělková ze základu více než 50.000 Kč, byly tím splněny zákonné předpoklady pro jeho protokolační povinnost, jak nižšími soudy správně bylo uznáno.

Čís. 12521.

Není-li jiné úmluvy, jest v žádosti o vrácení věci prodané s výhradou vlastnictví i ustoupení od tržové smlouvy. Výslovného prohlášení kupitele, že od kupní smlouvy ustupuje, a stanovení lhůty k dodatečnému splnění smlouvy podle § 918 obč. zák., není třeba.

Byly-li stroje a jiné věci uvedeny ve spojení s budovou tím, kdo není vlastníkem nemovitosti, nýbrž pachtýřem hostinské živnosti, jenž jich mimo to nabyl s výhradou vlastnického práva, nestaly se stroje a věci ty, byť i byly přimontovány k betonovému podkladu, příslušenstvím ani příbytkem nemovitosti a nezaniká k nim tím vlastnické právo osoby, jež je s výhradou vlastnictví prodala a odevzdala kupiteli v užívání před zaplacením kupní ceny, i když nebyla učiněna knihovní poznámka podle § 297 a) obč. zák.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, Rv I 1859/31.)

Žalující firma prodala žalovanému, pachtýři hostince, na splátky výčepní zařízení, vyhradivši si vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny. Ježto žalovaný nezaplatil zcela kupní cenu, domáhala se žalobkyně na něm vydání dodaných předmětů. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolání, uplatňujícímu jen dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), nelze přisvědčiti. Především jest dovolatel na omylu, míní-li, že může žalobkyně uplatniti výhradu vlastnickou k prodaným a odevzdaným věcem jen, prohlásí-li předem ustoupení od kupní smlouvy a poskytne-li kupiteli podle § 918 obč. zák. dodatečnou lhůtu k plnění. Výhrada práva vlastnického má účinek i věcný, i obligační. Tento jeví se v tom, že prodatel může, je-li kupitel se zaplacením tržové ceny v prodlení, od kupní smlouvy odstoupiti, věcným účinkem jest, že právo vlastnické nepřechází na kupitele ihned, ač mu byla věc odevzdána, nýbrž, že přechod práva vlastnického jest závislým na odkládací výmince. Nesplní-li kupitel tuto podmínku včas, nezaplatí-li tržovou cenu v určené lhůtě, má prodatel právo, žádati odevzdanou věc na kupiteli mocí svého práva vlastnického zpět, neboť mu ji odevzdal jen do držby (§ 309 obč. zák.). Tím jest dosaženo zajišťovacího účelu ve prospěch prodatelův. Byla-li však prodaná věc vrácena, jest tím zrušeno hlavní ustanovení kupní smlouvy, neboť kupitel klade při kupu úvěrovém i při obchodě splátkovém rozhodnou váhu na držbu věci a s tím projevuje souhlas i prodatel uzavřením tržové smlouvy. Požadavkem vrácení prodané věci byl zrušen nejpodstatnější kus tržové smlouvy, z čehož vyplývá, nebylo-li ujednáno nic odchýlného, že v požadování vrácení prodané věci jest ustoupení od smlouvy tržové (jud. čís. 246 býv. víd. nejvyššího soudu čís. 1912 úř.

sb.). Výslovného prohlášení kupitele, že od kupní smlouvy ustupuje, a stanovení lhůty k dodatečnému splnění smlouvy podle § 918 obč. zák., potřebí není. Ustanovení § 918 obč. zák. nepřichází pravidelně, pokud jinak není umluveno, v úvahu (rozh. 7704 sb. n. s.). Pokud jde o námitku, že žalobce nemůže věci požadovati, poněvadž byly s věci nemovitou spojeny pevným připevněním, zemí, maltou, zalděním, nýty nebo hřebíky, nemá dovolatel pravdu proto, že je nespojil tímto způsobem vlastníkem nemovitosti, nýbrž pachtýř živnosti hostinské, a to nikoli k tomu účelu, by trvale sloužily potřebě nemovitosti, nýbrž, aby sloužily osobní potřebě pachtýře hostince. Byly-li totiž stroje i jiné věci uvedeny ve spojení s budovou osobou, jež není vlastníkem nemovitosti, a jež jich nabyla s výhradou práva vlastnického, nestaly se stroje a věci, byť i byly přimontovány k betonovému podkladu, příslušenstvím ani příbytkem nemovitosti a nezaniká k nim právo vlastnické osoby, jež je s výhradou vlastnictví prodala a odevzdala kupiteli v užívání před zaplacením tržové ceny, i když nebyla učiněna knihovní poznámka podle § 297 a) obč. zák. (rozhodnutí 8589 sb. n. s.). Nelze proto ani mluvit o tom, že se prodatelka, žalobkyně, vzdala svého vlastnictví tím, že spojení s budovou umožnila. Rovněž nelze sdíletí právní názor dovolatelův, že k nabytí povahy příslušenství netřeba, aby vlastníka hlavní věci věnoval věci vedlejší k účelu, by sloužily věci hlavní a by je uvedl v takové spojení, by mohly jí sloužiti, — naopak nutno přisvědčiti právnímu názoru nižších soudů jako správnému. K povaze příslušenství se vyhledává, by tu byly samostatné věci, které jsou ustanoveny k stálému užívání jistého hospodářského celku (§§ 294 a 457 obč. zák.) a by toto určení pocházelo od vlastníka tohoto hospodářského celku, nebo by bylo stanoveno zákonem. Co přivedl v takové spojení s věcí hlavní pachtýř, nájemce, poživatel nebo vypůjčitel, nespadá pod pojem příslušenství ani pod pojem příbytku, neboť tu chybí úmysl věnovati věc k trvalému sloužení věci hlavní. Na tom nic nemění okolnost, že věci ty byly s věcí hlavní uvedenými osobami spojeny maltou, hřeby, nýty atd., neboť osoby ty je věnují své individuální potřebě a nikoli potřebě věci hlavní, potřebě hospodářského celku (rozh. čís. 10.647, 9432 a mnohé jiné sb. n. s.). Poněvadž věci žalobkyni vindikované spojil s budovou majitelky domu žalovaný jako pachtýř živnosti hostinské a nájemník místností hostinských, nestaly se ani příslušenstvím ani příbytkem (akcesí) domu a nepozbyla proto žalobkyně k nim práva vlastnického, což znamená, že vlastnictví k nim nepřešlo ani na jinou osobu ani na vlastníci domu.

Čís. 12522.

Ujednání v notářském spise, podle něhož měla manželka dostati od manžela plnění jakožto výsledek rozdělení jmění z důvodu prohlášení manželství za neplatné a jako odškodné za námahu a za práce konané za manželství, jest platné, třebaže se manželka v notářském spise zavázala, že v řízení o neplatnost manželství nebude uplatňovati manželovu vinu.

O uspořádání majetkových poměrů manželů pro případ prohlášení manželství za neplatné neplatí § 1265 obč. zák.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, Rv I 2140/31.)

Před zahájením řízení o neplatnost manželství stran zavázal se žalovaný notářským spisem ze dne 1. června 1926 platiti žalobkyni měsíčních 300 Kč a mimo to dodávati jí v měsících červenci, srpnu a září určité množství pšeničné mouky, uhlí atd. V odstavci VI. notářského spisu se zavázala manželka, že v řízení o neplatnost manželství nebude uplatňovati manželovu vinu. Podle odstavce X. měl nabytí notářský spis právní účinnosti teprve právoplatností soudního rozhodnutí o neplatnosti manželství. Manželství stran bylo napotom právoplatně prohlášeno za neplatné. Žalovaný nezaplatil žalobkyni peněžní částky dospělé v měsících srpnu 1930 až dubnu 1931, pročež se žalobkyně domáhala na žalovaném jich zaplacení žalobou, o niž tu jde. Žalovaný namítl proti žalobě, že ujednání v notářském spise ze dne 1. června 1926 jest svatební smlouvou, jež se stalo právoplatným prohlášením manželství za rozloučené neúčinným podle § 1265 obč. zák., že se jeho poměry od ujednání notářského spisu až do žaloby tak podstatně změnily (§ 19 zákona rozlukového), že by placením žalobkyni byla ohrožena jeho vlastní rodina, a posléze, že bylo při ujednání notářského spisu využito jeho rozrušení (§ 879 čís. 4 obč. zák.). Žalovaný vznesl mezitímní návrh, by bylo určeno, že manželská smlouva obsažená v notářském spise ze dne 1. června 1926 a na ní se zakládající nároky žalobkyně zanikly vzhledem k prohlášení manželství neplatným a najmě pro podstatnou změnu poměrů a z důležitých důvodů není ona manželská smlouva již závazná, pročež žalobkyni nepřisluší z ní nároky. Procesní soud první stolice zamítl mezitímní určovací návrh žalovaného a uznal podle žaloby. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v důvodech: Námitka žalovaného, že notářský spis ze dne 1. června 1926 jest podle § 1265 obč. zák. neplatný, není případná. Podle doslovu tohoto notářského spisu došlo k majetkoprávním ujednáním v něm proto, by vzhledem k řízení o neplatnost manželství, k němuž mělo mezi stranami dojíti, byly uspořádány majetkové poměry a zároveň aby byla žalobkyně přiměřeně odměněna za námahu a zároveň aby byla její existence zajištěna. Nejde proto o svatební (manželskou) smlouvu, jež byla uzavřena vzhledem k uzavření sňatku, nýbrž o majetkoprávní vypořádání vzhledem ke zrušení manželství. Nelze proto na tento notářský spis použiti ustanovení § 1265 obč. zák. Ustanovení § 19 zák. ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n. nelze tu použiti, ježto se tento předpis vztahuje jen na rozluku manželství, nikoliv na prohlášení manželství neplatným. Pokud žalovaný dovozuje nicotnost notářského spisu z toho, že ustanovení odstavce VI. jest nedovolené a proti dobrým mravům, a při tom se dovolává rozhodnutí čís. 10.241 sb. n. s., budiž poukázáno především k tomu, že se toto rozhodnutí netýká neplatnosti manželství, nýbrž rozluky manželství. V řízení o ne-

platnost manželství jest však vyšetřiti zavinění a neplatnost manželství z úřadu, svolení druhé strany nemá proto významu. Ostatně vyplývá z obsahu notářského spisu, že závazek manželky v odstavci VI. není v souvislosti s majetkovým vypořádáním v notářském spisu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, poukávav po právní stránce na důvody prvního soudu, k nimž d o d a l: O svatební smlouvě nelze tu mluvit proto, že manželství bylo prohlášeno neplatným, důsledkem čehož nebylo tu nikdy platného manželství. Kromě toho bylo stanoveno v odstavci X. notářského spisu, že notářský spis nabývá účinnosti teprve nabytím pravomoci rozhodnutí soudu o neplatnosti manželství. Námítka žalovaného, že ustanovení v odstavci VI. notářského spisu odporuje dobrým mravům, nedopadá, ježto řízení o neplatnost manželství jest řízením z úřadu, jež jest odňato vlivu stran a v němž jest zavinění a neplatnost manželství zkoumati z úřadu. Notářský spis ze dne 1. června 1926 není ani smlouvou o výživném, nýbrž upravuje majetkoprávní poměry vzhledem k budoucímu prohlášení manželství neplatným a jest zároveň úmluvou o odškodnění žalobkyně za její námahu a práce v manželství.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Již odvolací soud v napadeném rozsudku a první soud v důvodech svého rozsudku, na něž odvolací soud odkazuje, výstižně vysvětlily, že není tu vytýkané neplatnosti závazku žalovaného v notářském spise ze dne 1. června 1926 převzatého, poněvadž plnění, o která tu jde, podle úmluvy stran měla dostati žalobkyně od žalovaného jakožto výsledek rozdělení jmění z důvodu prohlášení manželství za neplatné a jako odškodné za námahu a práce konané za trvání manželství, nikoliv tedy za to, že nebude uplatňovati žádné viny žalovaného na neplatnosti notářského spisu. Odstavec šestý notářského spisu jest bezvýznamný a nečiní notářský spis neplatným podle § 879 obč. zák., poněvadž nestanoví závislost plnění žalovaného na chování se žalobkyně ve sporu o neplatnost manželství, i poněvadž otázka viny na neplatnosti manželství jest soudem zkoumána z úřadu a nezávisí při tomto řízení na vlivu stran. Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 10.241, na které dovolatel se odvolává, na tento případ se nehodí, poněvadž skutkový podklad jeho jest odlišný. Rovněž správně odůvodněno bylo nižšími soudy, že uvedený notářský spis není svatební smlouvou, poněvadž obsahuje uspořádání poměrů manželů nikoli pro manželské soužití, nýbrž jen pro případ prohlášení manželství za neplatné, a že proto neplatí o něm ustanovení § 1265 obč. zák.

Čís. 12523.

**Služební poměry železničních zaměstnanců.
Propočítání služební doby staničního mistra, jež byl podle šestého odstavce nařízení ministerstva železnic ze dne 18. června 1921, čís. 35.081**

a prvního odstavce výnosu téhož ministerstva ze dne 23. srpna 1921 čís. 47.603 převeden při všeobecné úpravě do úřednického stavu III. a) se zpětnou účinností k 1. červenci 1920.

Rozhodným pro propočítání jest, jak se utvářil jeho služební poměr v době od vstupu do železniční služby až do přeřazení do úřednického stavu III. a). Byl-li původně stabilisován jako služebník (zřízenec) a teprve 1. července 1920 byl individuálně jmenován staničním mistrem v kategorii podúřednické, jest mu (podle třetího odstavce výkladu k § 2 bodu 2 výnosu ministerstva železnic ze dne 24. září 1921, čís. 53.924) dobu služebnickou propočísti zvláště, nikoliv v úřednickém stavu III. a), bez ohledu na to, jakou službu v této kategorii služebnické skutečně vykonával.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, Rv I 2199/31.)

Žalobce nastoupil železniční službu jako písař u staničního úřadu v H. dne 1. listopadu 1907. Dne 1. ledna 1908 byl jmenován výpomocným a dne 1. července 1908 definitivním staničním dozorcem a dne 1. července 1920 byl jmenován staničním mistrem. Žalobu, jíž se domáhal na československém eráru zaplacení 36.758 Kč 80 h odůvodňoval žalobce v podstatě tím, že byla při jeho jmenování úředníkem stavu III. nesprávně propočítána jeho služební doba, a to tak, že až do 1. ledna 1915 byla propočítána podle schematu služebnického a dále podle schematu úřednického, při čemž mu byla vojenská presenční služba jakož i válečná pololetí propočítána jako léta služebnická, ač prý mu měla býti celá služební doba a i jeho vojenská služba presenční jakož i válečná pololetí býti propočítána podle schematu úřednického. Tímto prý chybným propočítáním byl žalobce zkrácen ve svých služebních požitcích celkem ve výši zažalované částky. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Žalobce byl až do 1. července 1920 staničním dozorcem, od 1. července 1920 staničním mistrem. I kdyby byl skutečně před svým jmenováním konal službu staničního mistra, nemohl by se domáhati započítání doby, v níž byl písařem, pokud se týče staničním dozorcem, do služby úřednické. Ustanovení ve výkladu k § 2 výnosu čís. 53924/21 praví výslovně, že, byl-li staniční dozorce později jmenován staničním mistrem, ježto konal trvale službu dopravní a komerční, jde o individuální jmenování a jest propočísti dobu, kterou ztrávil jako staniční dozorce, odděleně podle platového schematu služebnického a podúřednického a dobu, kterou ztrávil jako staniční mistr, podle platového schematu III a). V tomto ustanovení jest výslovně označeno jmenování žalobce staničním mistrem jako jmenování individuální a vyřčen je způsob propočítání jeho služby jako staničního dozorce a staničního mistra. Žalobce dovolává se přestupu na základě všeobecné úpravy, z čehož se snaží dovoditi propočítání celé své služby ve stavu III a) po rozumu § 2 odst. (1) výnosu čís. 53924/21. Než nehledíc ani k výkladu k § 2 poslední odstavce nelze z norem, jichž se dovolal v řízení v prvé stolici, vyčísti, že

došlo cestou všeobecné úpravy ke jmenování staničních mistrů ze staničních dozorců. Podle výnosu ze dne 9. srpna 1919 č. j. 22444 jsou zařazováni staniční mistři do statu III., podle výnosu ze dne 18. června 1921 čis. 35081 a 23. srpna 1921 čis. 47063 staniční mistři za určitých podmínek do statu III a). Na výnosy 50155/19, 11904 pres. 2-23, které nebyly v prvé stolici předloženy a jichž obsah soudu znám není, nelze vzít jako novotu podle § 482 c. ř. s. nepřipustnou zřetel. Ustanovení výnosu čis. 35081/21 a 47603/21 pro propočítání služební doby staničního dozorce, tedy služby služebnické a podúřednické jako služby úřednické nic nedokazuje. Prvý soud dospěl k správnému úsudku, že žalobci služba v kategorii služebnické a podúřednické a služba ve statu III a) propočítána byla podle zásad v § 3 čis. 1 a podle posledního odstavce výkladu k § 2 výnosu čis. 53924/21 správně. Pokud žalující strana poukazuje k výkladu ve druhém odstavci § 2 cit. výnosu, přehlíží hned následující odstavec, který přesně rozlišuje individuální jmenování ze služebníka na podúředníka, kdežto odst. (2) předpokládá již zařazení podúředníků do úřednického statu, kdež pak jest užití zásady v § 3 odst. (1) uvedené. S tím je v souhlase i poslední odstavec výkladu k § 2, výše citovaný. Jinak jest podotknouti, že doba, kterou žalobce ztrávil jako staniční dozorce byla mu započtena jako služba staničního mistra ve statu III a) již od roku 1915, ač se tak podle toho, co bylo výše řečeno, mělo státi až od 1. července 1920, kdy byl žalobce jmenován staničním mistrem. Žalobce poukazuje ohledně výkladu posledního odstavce k § 2 cit. výnosu na rozpor se zákonem čis. 222/1920. Než v té příčině jest ho odkázati na důvody plenárního rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 20. listopadu 1930 Pres. 522/30 čis. 10360 sb. n. s., v němž jest vysloveno, že výnos min. železnic ze dne 4. září 1921 čis. 53924, pokud jím bylo nařízeno 1. v § 2-pod čis. 2 a ve výkladu jeho k § 2 čis. 2, že při přestupu všeobecném jest propočísti služební dobu v nižším statu ztrávenou podle lhůt platných pro nový status jen za předpokladu, že zaměstnanci, o něž jde, byli ihned od počátku své služební doby v příslušné kategorii zařadění, 2. v § 3 pod čis. 2 v odstavci druhém, větě druhé, že — doba ztrávená v kategorii podúřednické nebo služebnické — jejíž dovršení bylo příslušným nařízením stanoveno jako podmínka pro zařadění do kategorie úřednické — má se propočítati podle postupných lhůt podúřednických po případě služebnických s použitím zásad vyslovených v § 4 výnosu — není v rozporu s duchem zákona ze dne 9. dubna 1920 čis. 222 sb. z. a n. Z toho plyne, že nemohou býti v rozporu s duchem zákona ani s výše uvedenými ustanoveními obdobná ustanovení ve výkladech k § 2 jmenovitě jeho třetí a poslední odstavce.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel opíral žalobní nárok o nesprávné propočítání celkové služební doby a dovozoval, že jest v rozporu se zákonem ze dne 9. dubna 1920 čis. 222 sb. z. a n. a vládním nařízením čis. 666/1920 sb. z. a n.,

poněvadž mu měly býti podle úřednického schematu propočítány nejen celá jeho služební doba, ale i služba vojenská a presenční. Propočítání celkové služební doby u železničních zaměstnanců bylo § 3 zákona ze dne 9. dubna 1920 č. 222 sb. z. a n. vyhraženo zvláštním nařízením, jež bylo provedeno výnosem ministerstva železnic ze dne 24. září 1921 č. 53924. Nejvyšší soud již ve svém plenárním rozhodnutí ze dne 27. listopadu 1930 (ve sb. n. s. 10.360) doličil, proč se tak stalo a zevrubně odůvodnil, že výnos ministerstva železnic čis. 53.924/1921, pokud jde o ustanovení § 2 pod čis. 2 a o jeho výklad, jsoucí integrující součástí výnosu, a dále o ustanovení § 3 bod čis. 2 v odstavci druhém, se nepřičí duchu zákona čis. 222/1920 sb. z. a n., t. j. zásadám, na nichž tento zákon jest vybudován, třeba se dotčená ustanovení výnosu čis. 53.924 uchylují od předpisu § 2 čis. 2 a § 3 čis. 2 vládního nařízení čis. 666/1920 sb. z. a n., a stačí tu odkázati k důvodům tohoto plenárního rozhodnutí. Pro propočítání celkové služby žalobcovy jsou rozhodnými jen ustanovení výnosu čis. 53.924/21, který právě byl vydán ku provedení zákona čis. 222/1920 sb. z. a n. za účelem propočítání služební doby železničním zaměstnancům, na základě § 3 tohoto zákona. I když se vychází z předpokladu, na kterém žalobní nárok jest vybudován, že totiž žalobce byl zařazen do úřednického statu IIIa, na základě všeobecné úpravy podle odstavce 6 nař. min. železnic ze dne 18. června 1921 čis. 35.081 a odst. 1 výnosu téhož ministerstva ze dne 23. srpna 1921 čis. 47.603, není přes to jeho nárok opodstatněn, ježto při zkoumání jeho oprávněnosti jest závažným, jak se utvářel jeho služební poměr v době od vstupu do železniční služby až do přefázení do úřednického statu IIIa. V tomto směru již v žalobě bylo tvrzeno a to v souhlase s osobním výkazem žalobcovým, že žalobce nastoupil železniční službu dne 3. listopadu 1907 jako písař (za denní mzdu), že 1. lednem 1908 byl ustanoven výpomocným staničním dozorcem a dnem 1. července 1908 byl jmenován (t. j. stabilisován) definitivním staničním dozorcem (srov. § 63 odst. 2 věta 2 služeb. řádu), že dne 1. července 1920 byl jmenován staničním mistrem a konečně, že úředním listem ředitelství čsl. státních drah v Praze ze dne 15. března 1921 čis. 14 byl podle svrchu již zmíněných výnosů převeden při všeobecné úpravě do úřednického statu IIIa, se zpětnou účinností k 1. červenci 1920. Z těchto skutečností však plyne závěr, že žalobce až do 1. července 1920 byl stabilisován v kategorii služebnické (později nazvané zřízenecké) a že dnem 1. července 1920 byl individuálně jmenován staničním mistrem v kategorii podúřednické, kdežto k přefázení do úřednického statu IIIa, na základě všeobecného přestupu, došlo až v úředním listu ze dne 15. března 1921. Podle výkladu § 2 bodu 2 výnosu čis. 53.924 — který jak bylo ve vzpomenuťm již plenárním rozhodnutí (sb. n. s. 10.360) doličeno, tvoří integrující součást tohoto výnosu — dopadá na propočtení celkové služby žalobcovy odstavce třetí výkladu k § 2 bodu 2, — ježto byl původně stabilisován jako služebník (zřízenec) a teprve 1. července 1920 byl individuálně jmenován staničním mistrem v kategorii podúřednické a nutno mu podle tohoto předpisu

dobu služebnickou propočísti zvláště, nikoli — jak se domáhá — v úřednickém statu IIIa. Nesejde na tom, jakou službu žalobce v této kategorii služebnické skutečně vykonával, ježto skutečný výkon služby — jež si žalobce přeje míti zjištěný, by měl pro něho význam jen tenkrát, kdyby nebyl býval ve služebnické kategorii stabilisován, nýbrž kdyby byl hned od počátku své služební doby bez stabilisace v kategorii služebnické konal fakticky služby kategorie podúřednické, což však u něho nebylo a proto nelze na něho použití ustanovení odstavce 2 výkladu k § 2 bodu 2 výnosu. Napadený rozsudek tudíž po právní stránce nepochybil, uznáv, že žalobce nemá právního nároku, by mu byla služební doba ztrávená před 1. lednem 1915 v železniční službě propočítána podle služebního platového schema úřednického statu IIIa.

Čís. 12524.

Ustanovení třetího odstavce čl. 2 smlouvy mezi republikou Československou a švýcarskou konfederací čís. 23/1929 sb. z. a n. stanoví jako podmínku vykonatelnosti rozsudku švýcarského soudu i proti tuzemci bydlicímu v Československu, který je způsobilý platiti, jen, aby byla žaloba navzájem podána v souvislosti se žalobou hlavní před soudem příslušným pro tuto žalobu. Nezáleží na tom, že obvodový soud, u něhož byla podána hlavní žaloba, nebyl příslušný pro žalobu navzájem, že ji odmítl a postoupil kantonálnímu soudu a že je předmět žaloby navzájem vyšší hodnoty než předmět žaloby hlavní.

Souvislostí je míněna souvislost podle práva švýcarského, a to podle §§ 179 a 180 švýcarského civilního soudního řádu. Jde o tuto souvislost, domáháno-li se hlavní žalobou zaplacení podle smlouvy, žalobou navzájem pak zrušení této smlouvy a zaplacení náhrady z důvodu neplatnosti smlouvy pro donucení a podvod.

K doručení podle čl. 116 d) švýcarského civilního řádu soudního, který stanoví, že obsílku pro společnosti veřejné a komanditní jest doručiti v jejich obchodních místnostech nebo závodech anebo jednomu ze společníků jednatelů, stačí, že bylo doručeno osobě, která je v obchodní místnosti ustanovena a je tam se svolením majitele činna pro závod nebo kancelář.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, Rv I 1510/32.)

Na základě rozsudku pro zmeškání vydaného kantonálním soudem v Neuchatelu navrhl Dr. D., advokát v Neuchatelu, povolení exekuce proti tuzemské veřejné společnosti. Soud první stolice exekuci povolil, proti čemuž vznesla povinná strana odpor. Hledíc k úmluvě o vykonatelnosti soudních rozhodnutí mezi republikou Československou a Švýcarskem ze dne 10. července 1927 čís. 23 sb. z. a n. z roku 1929 bylo přihlížeti k těmto důvodům odporu: 1. že soud, který vydal rozhodnutí, o jehož výkon běží, nelze uznati za příslušný pro stranu povinnou, 2. že strana povinná nebyla k jednání před soudem řádně a

v čas podle zákonů švýcarských obeslána, 3. že rozhodnutí nevešlo v moc práva. Odpor byl zamítnut soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatelka neprávem má za to, že nejsou splněny podmínky čl. 2 odst. 3 smlouvy mezi republikou Československou a švýcarskou konfederací číslo 23/1929 a to z důvodu, že kantonální soud nebyl příslušný pro ni jako soud žaloby navzájem, ježto obvodový soud v Neuchatelu prý odmítl žalobu tu a postoupil ji kantonálnímu soudu. Podle čl. 1 čís. 1 oné smlouvy uznávají se rozsudky švýcarské za podmínky, že předpisy o mezinárodní příslušnosti platné podle práva státu, kde rozhodnutí je uplatňováno, nevylučují příslušnosti druhého státu (t. j. jeho jurisdikce), k rozhodování o věci, o níž se jedná. Že by z tohoto důvodu byla tuzemským zákonodárstvím vyloučena příslušnost švýcarského soudu, povinná ani neuplatnila. Článkem 2 oné smlouvy bylo pak stanoveno — vzhledem k případům, ve kterých Švýcarsko vzhledem k § 59 spolkové ústavy neuznává příslušnost cizího státu k rozhodování podle čl. 1 čís. 1, — obdobně i pro tuzemsko, že v tuzemsku nebude švýcarská příslušnost uznána pro osobní nároky vůči dlužníku způsobilému platit, když měl v době zahájení řízení bydliště v Československu, leč by se podrobil některému švýcarskému soudu nebo se pustil bez výhrady do sporu o žalobě podané u švýcarského soudu. Z toho však vyjímá odstavec 3 čl. 2 oné smlouvy případ, bude-li v souvislosti se žalobou hlavní před soudem příslušným pro tuto žalobu podána žaloba navzájem. Mylný je názor dovolatelů, že uznání švýcarského rozsudku je závislé na tom, aby soud žaloby hlavní byl příslušný pro žalobu navzájem, a že účelem dotyčného ustanovení smlouvy bylo, by nebyla přiznána příslušnost švýcarských soudů tehdy, když se žalobou navzájem uplatňuje u obvodového soudu nárok, pro který je příslušný kantonální soud. To smlouva nepraví, nýbrž stanoví jako podmínku uznání vykonatelnosti i proti tuzemci bydlicímu v Československu, který je způsobilý platit, jenom, aby byla žaloba navzájem podána v souvislosti se žalobou hlavní před soudem příslušným pro tuto žalobu. Účelem bylo zřejmě, by vykonatelnost byla uznána, když povinný sám žaloval hlavní žalobou u švýcarského soudu, dovolal se tedy švýcarské jurisdikce a vyvolal tím žalobu navzájem, a tak byl povinen uznat tuto jurisdikci i pro žalobu navzájem. Nezáleží tedy na tom, zda obvodový soud nebyl příslušný pro žalobu navzájem, zda ji odmítl a postoupil kantonálnímu soudu a zda je předmět žaloby navzájem vyšší hodnoty než předmět žaloby hlavní. Nelze ovšem souhlasit s názorem odvolacího soudu, že se žalovaná podrobila příslušnosti kantonálního soudu podávši hlavní žalobu u obvodového soudu. Podáním žaloby podrobila se švýcarské jurisdikci jen pro žalobu hlavní, nikoliv pro žalobu navzájem. Proto nejde o uznání švýcarské příslušnosti z důvodu podrobení se jí povinným, nýbrž z toho důvodu, že povinný podal hlavní žalobu, s kterou je v souvislosti žaloba navzájem. Rovněž mylně má

dovolatelka za to, že žaloba navzájem nebyla podána v souvislosti s hlavní žalobou. Souvislostí je patrně míněna souvislost dle práva švýcarského a to dle §§ 197 a 180 švýcarského civ. řádu. Podle nich je v souvislosti s hlavním sporem žaloba navzájem, uplatňuje-li se jí kompensace nebo nárok související s hlavním sporem. Takovou žalobou však byla žaloba navzájem podle obsahu rozsudku kantonálního soudu v Neuchatelu ze dne 2. června 1927. V hlavní žalobě domáhala se povinná zaplacení 1.545 švýc. franků podle smlouvy ujednané v Praze v únoru 1925. Žalobou navzájem domáhala se pak vymáhající strana zrušení této smlouvy a zaplacení náhrady 8.286 švýcarských franků z důvodu neplatnosti oné smlouvy pro donucení a podvod. Proto šlo při žalobě navzájem o spor související s hlavním sporem jak skutkově tak i právně.

Dovolatelka vytýká jako další nesprávné posouzení, že odvolací soud převzav zjištění prvního soudu, sdílí jeho právní názor, že doručení obsílky k jednání o žalobě navzájem stalo se řádně. Míni, že nižší soudy vykládají nesprávně článek 116 d) civ. švýcarského řádu soudního, který stanoví, že obsílku pro společnosti veřejné a komanditní jest doručiti v jejich obchodních místnostech nebo závodech anebo jednomu ze společníků jednatelů, a že se neprávem při tom přidržují výkladu zaujatého ve zprávě ministerstva spravedlnosti. Ony paragrafy jest prý vyložiti tak, že obsílky jest doručit jen společníku v místnostech obchodních nebo závodních nebo společníku jednateli též jinde. Ale pro tento výklad povinné neposkytuje zákon švýcarský opory; třeba by výklad zastáván švýcarským soudem a ministerstvem spravedlnosti nevázal zdejší soudy, shledává nejvyšší soud jejich výklad správným. Účelem ustanovení článku 116 d) švýc. c. ř. soudního je ulehčení doručování pro společnosti tam uvedené, protože doručující orgán pravidelně ani neví, kdo je společníkem jednatelům a nemůže zkoumat ani oprávněnost příjemce doručení v obchodní místnosti. Proto stačí, aby bylo doručeno osobě, která je v obchodní místnosti ustanovena a je tam se svolením majitele činná pro závod nebo kancelář. Tu pak tvrdila vymáhající strana, že doručení se stalo do rukou paní H-ové, povinná strana pak, že se stalo do rukou Hedviky P-ové. Ohledně obou pak bylo zjištěno, že Gabriela H-ová byla v obchodě povinné strany vůbec zaměstnána a že Hedvika P-ová tam občas vypomáhala, prodávala zboží a hlavně vedla dozor. Tím jsou však splněny podmínky řádného doručení podle švýcarského práva. Podle uvedeného není tedy vadou řízení, když nižší soudy nevyšetřovaly, komu byla vskutku obsílka k jednání o žalobě navzájem doručena a zda se to stalo případně do rukou někoho docela jiného. Soud není povinen zjišťovati něco, co strany vůbec nepřednesly. Ve sporu neplatí zásada vyšetřovací, nýbrž zásada projednací, podle níž se projednává jen na základě toho, co strany přednesly. Odvolací soud tedy nechybil, když nezjišťoval, zda doručení se stalo do rukou někoho jiného nežli Gabriely H-ové nebo Hedviky P-ové. Proto bylo také lhostejno, zda se svědkyně ony vzdaly svědectví, a nebylo třeba jejich výslechu. Ostatně okolnost, že doru-

čení se mohlo stát jiné osobě je nedovolenou novotou. Nesejde tedy na tom, zda ony svědkyně se svědectví vzdaly právem, zda se povinná strana vzdala jejich svědectví a zda v tom, že soud upustil od jejich výslechu je závada uvedená v § 196 c. ř. s., jejíž uplatnění jest vyloučeno pro nedostatek výtky.

Čís. 12525.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Jest na soudu, by zjistil z úřadu, nevyčkáváje námitku strany, zda uplatnění rozlukového důvodu podle § 13 a) zák. nebrání uplynutí lhůty stanovené v § 14 a) zák.

Lhůta § 14 a) zák. jest lhůtou propadnou.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, Rv I 2152/32.)

Žalobce domáhal se proti žalované rozluky manželství žalobou, již procesní soud první stolice vyhověl a prohlásil manželství rozloučeným z viny žalované manželky. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Žalovaná vytýká vadnost a neúplnost řízení proto, že první soud nezjistil, zda a kdy se žalobce o cizoložství dověděl, a že se první soud otázkou promlčení vůbec nezabýval. Otázkou, zda cizoložství bylo promlčeno, zda a kdy se žalobce o činu dověděl, nemusel se první soud zabývat a nebylo třeba o tom prováděti důkazy, protože žalovaná v tomto směru nečinila před prvním soudem námitky ani návrhy, ačkoliv byla ústnímu jednání přítomna. Uplatňování okolnosti té v řízení odvolacím je tudíž podle § 482 c. ř. s. nepřipustnou novotou. V řízení o žalobě o rozluky manželství je soud povinen vyšetřovati z úřadu jen důvod rozluky, nikoliv však také zavinění toho kterého manžela na rozluce (čís. 3401 sb. n. s.). Nelze-li však v takovémto případě z úřadu vyšetřovati zavinění manžela, nelze ovšem z úřadu přihlížeti ku promlčení cizoložství, nebylo-li promlčení namítáno.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolací soud shledává dovolání důvodným, pokud vytýká, že odvolací soud nesprávně považoval za novotu výtku uplatňovanou žalovanou v odvolání, že první soud se nezabýval otázkou, zda žalobcovo právo uplatnění rozlukový důvod cizoložství nezaniklo uplynutím lhůty stanovené v § 14 a) rozl. zákona. Podle posledního odstavce § 13 rozl. zákona jest ve sporech o rozluky postupovati podle předpisů platných o tom, jak vyšetřovati a posuzovati neplatnost manželství, tedy, pokud jde o důvod rozluky, podle zásady vyhledávací. To znamená, že soud

není vázán výhradně na přednes a námitky stran, nýbrž z povinnosti úřední má vyšetřovati uplatňovaný důvod rozlukový. Důvodem rozlukovým jest podle § 13 a) rozl. zákona cizoložství. V § 14 a) téhož zákona se pak stanoví, že právo žalobní se promlčuje v případě § 13 a) do jednoho roku ode dne, kdy se manžel dověděl o cizoložství manžela druhého. Neuplatní-li manžel cizoložství v této lhůtě, přestává býti cizoložství důvodem rozluky, a poněvadž soud musí zjišťovati z povinnosti úřední, zda tu jest rozlukový důvod čili nic, musí důsledkem toho z povinnosti úřední také zjišťovati, nevyčkáváje námitku strany, zda uplatnění žalobního práva nebrání uplynutí lhůty v § 14 a) rozl. zákona stanovené, zvláště když výsledky průvodního řízení, jak tomu jest v souzeném případě, poukazují k tomu, že k cizoložství došlo před několika lety. Předpis § 14 rozl. zákona o zániku žalobního práva je dán v zájmu veřejném, aby se předešlo rozlukám manželství pro příčiny časově vzdálené a časem svého ostří pozbyvší, a tento zájem veřejný odůvodňuje použití zásady vyšetřovací. Leč nehledíc ani k tomu, musí soud z povinnosti úřední přihlížeti ke lhůtě § 14 rozl. zákona i proto, že tu nejde o lhůtu promlčecí, nýbrž o lhůtu propadnou. Zákon sice mluví o »promlčení«, než z okolnosti, že zákonem jest předem žalobní právo omezeno na určitou dobu, plyne, že tu nelze mluvíti o promlčení, jaké má na mysli § 1501 obč. zák., nýbrž že tu jde o lhůtu propadnou, podobně jako jsou lhůty stanovené v §§ 156 a 158 obč. zák., k nimž soud musí přihlížeti i bez výslovné námitky stran. Když svědek Josef K. udal, že viděl žalovanou tělesně obcovati s Matějem V-em asi před třemi roky, měl tento údaj býti soudu pobídkou, by zjistil, kdy se žalobce o cizoložství žalované dověděl, a neměl tuto okolnost nechati nepovšimnutou proto, že žalovaná nenamítala promlčení žalobního práva žalobcova. Vadnost řízení vytýkanou z této příčiny soudu první stolice odvolací soud nenapravit, považuje mylně výtku tu za novotu (§ 482 c. ř. s.).

Čís. 12526.

Odpor proti berní exekuci jest podati u berního úřadu, nikoliv u berní správy.

Žalobu nelze zamítnouti ani odmítnouti pro překážku hmotného nebo formálního práva (neuplynutí třiceti dnů po podání odporu proti berní exekuci u vymáhajícího úřadu), která sice vadila v době podání žaloby, ale v době vynesení rozsudku již pominula, zejména když mezi tím byla procesní látka probrána a důkazy byly již provedeny.

Důvodnost obrany proti žalobě, která tu byla při podání žaloby, ale před vynesením rozsudku již pominula, může dojíti výrazu v útratovém výroku.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, R II 102/33.)

Excindační žalobou vylučovala žalobkyně svršky z exekuce vedené berním úřadem. Žalobkyně tvrdila v žalobě, že proti exekučnímu zabavení svršků vznesla odpor u berní správy v K. podle § 357 zák. čís. 76/1927 sb. z. a n. doporučeným podáním ze dne 4. května 1932 se žádostí, by bylo uznáno její vlastnictví a by svršky byly z exekuce do třiceti dnů propuštěny. Žaloba byla podána dne 19. srpna 1932 a při prvním ústním jednání dne 5. září 1932 vznesl zástupce strany žalované námitku nepřipustnosti pořadu práva. Procesní soud rozhodl, že usnesení o této námitce vydá zároveň s rozhodnutím ve věci hlavní a připustil průvodním usnesením důkazy, odročil jednání na 6 neděl a při roku ze 17. října 1932 dodala žalobkyně, že u příslušného exekučního úřadu, u berního úřadu v Z. vznesla odpor dne 8. září 1932, tedy po námitce nepřipustnosti pořadu práva. Soud první stolice přijal tento přednes jako sanační projev, kterým námitka nepřipustnosti pořadu práva byla vyvrácena, prý podle obdoby § 406 c. ř. s., námitce nevyhověl, vyhověl však žalobě a uložil žalované straně náhradu procesních útrat. Rekursní soud vyhověl námitce nepřipustnosti pořadu práva, zrušil rozsudek prvního soudu i s předchozím řízením a odmítl žalobu s povinností žalobkyně nahraditi žalovanému útraty sporu i rekursu. **Důvody:** Rozhodnutí o námitce nepřipustnosti pořadu práva i výrok o útratách napadá žalovaná strana s návrhem, by byly změněny buď, že se žaloba pro nepřipustnost pořadu práva odmítá, neb aspoň, že se žalující straně nepřisuzují útraty za úkony před 5. říjnem 1932, naopak, že žalující strana je povinna nahraditi žalované straně útraty výkonů do 4. října 1932, v obou případech s povinností žalobkyně nahraditi žalované straně náklady stížnosti. Rekursní soud má stížnost v bodě prvním za odůvodněnou a má za to, že procesní soud měl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva odmítnouti, a to hned, když žaloba na soud došla, poněvadž její doslov poukazoval k tomu, že podle §§ 357 odst. (2) a 346 odst. (2) na konci zák. čís. 76/1927, žaloba nesměla býti podána. Přednes žalobkyně při roku dne 17. října 1932, že odpor byl podán u berního úřadu, který je úřadem exekučním, neměl podle názoru rekursního soudu býti vůbec připuštěn, i když se žalovaný proti tomu nebránil. Rekursní soud hledí na věc tak, že přednes ze dne 17. října 1932 byl vlastně novou žalobou, třebaže zůstal v obou případech žalovaným čl. stát, přece lze tu mluvíti o dvou žalobách proti různým osobám. Vždyť v onom případě vystupovala berní správa v K. jako úřad žalobu zavinivší, kdežto v druhém případě berní úřad v Z. a nebylo tedy na rozšířený přednes žalobkyně hleděti jako na doplněk žaloby po rozumu § 406 c. ř. s., nýbrž jako na skutkovou povahu, tvořící obsah jiné žaloby. Nebylo tudíž změnu žaloby připustiti, poněvadž šlo o žalobu novou a žalobu původní bylo odmítnouti pro nepřipustnost pořadu práva.

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení, pokud jím bylo vyhověno námitce nepřipustnosti pořadu práva, tak, že obnovil usnesení prvního soudu; v dalším usnesení to zrušil a vyslovil, že v důsledku toho zůstává v platnosti rozsudek prvního soudu zrušený odvolacím

soudem. Ve výroku o útratách uložil žalobkyni nahraditi žalovanému větší část útrat prvé stolice a útraty rekursu, žalovanému pak uložil nahraditi žalobkyni menší část útrat v prvé stolici a útraty dovolacího rekursu.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem stěžovatelky, že správně vznesla odpor proti berní exekuci nejprve u berní správy jako vyměřovacího úřadu. Zákon výslovně nařizuje, že odpory proti exekuci jest vznésti u exekučního úřadu. Tím je berní úřad a nerozhoduje, že exekuci berní nařizuje úřad vyměřovací (berní správa). Uvedení vyměřovacího úřadu v § 346 zákona čís. 76/1927 vedle berního úřadu má naznačiti jen, že dožádati o výkon exekuce lze buď přímo úřad berní jako vymáhající neb i příslušnou berní správu jako úřad vyměřovací, která výkon příslušnému bernímu úřadu teprve nařídí. Správně má však stěžovatelka za to, že pořad práva nebyl vyloučen, ano do vynesení rozsudku prvé stolice uplynulo již od podání odporu u vymáhajícího úřadu třicet dní. § 406 c. ř. s. jest výrazem všeobecné zásady procesního práva, že rozsudek jest vynésti na základě skutkového stavu, jak byl v době vynesení rozsudku, třebaže se tento stav po podání žaloby změnil. Vyžaduje to procesní hospodárnost, by žaloba, které sice vadila v době podání překážka ať už materiálního nebo formálního práva, nemusila být podána znovu, když této překážky není v době vynášení rozsudku, zejména když mezi tím byla procesní látka probrána a důkazy již provedeny. Zamítáním případně odmítáním žalob v takových případech způsobila by se soudu zbytečná práce a stranám zbytečné útraty. Bylo by jistě nevhodným a nesmyslným, by soud zamítl anebo odmítl žalobu, když v době, kdy takto o ní rozhoduje, pro takové rozhodnutí by již podle zjištěného stavu věci nebylo podmínek. Nelze souhlasiti s názorem rekursního soudu, že přednes o splnění podmínky přípustnosti právního pořadu byl při jednacím roku dne 17. října 1932 nepřijímatelný, protože šlo vlastně o novou žalobu. Nešlo o novou žalobu, ale, i kdyby o ni šlo, nemohl tuto novou žalobu soud odmítnouti pro nepřijímatelnost právního pořadu, když v době jejího vznesení uplynulo již od vznesení odporu u exekučního úřadu třicet dnů. To stěžovatel právem vytýká. Důvodnost obrany proti žalobě, která tu byla při podání žaloby, ale před vynesemím rozsudku už pominula, může dojít výrazu v útratovém přísudku, jakž plyne se zásad §§ 48 a 51 c. ř. s. Straně, která zavinila zmatek v části řízení nebo způsobila svým zaviněním útraty, může býti uložena náhrada. Proto bylo žalovanému státu přisouditi útraty roku ze dne 5. září 1932. Tehdy byla žaloba o nepřijímatelnost exekuce berní nepřijímatelná, protože ještě neuplynulo třicet dní od podání odporu, ba odpor ani u berního úřadu nebyl podán. Žalobkyně tedy zavinila útraty roku toho tím, že podala žalobu, ač před tím nepodala odpor u berního úřadu a nevyčkala lhůtu třicetidenní. Podobně přísluší státu náhrada útrat rekursu, pokud si jím stěžoval do toho, že

mu částečně útraty nebyly přiznány v prvé stolici. Jinak však nese útraty prvé stolice a útraty dovolacího rekursu žalovaný stát, ježto podlehl, dle §§ 41, 43 a 50 c. ř. s.

Čís. 12527.

Při žalobě podle § 89 směn. zák. jde o samostatnou pohledávku ze samostatného právního důvodu obligačního, při níž musí žalobce dokázati nejen, že šlo o směnečný nárok, a škodu, nýbrž musí dokázati i obohacení žalovaného na jeho úkor, kteréž záleží v rozdílu dvou hodnot, hodnoty toho, co žalovaný za směnku dostal, a hodnoty toho, co za ni dal.

Prospěch poskytnutý družstvu není obohacením jeho členů představenstva nebo předsedy.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, Rv II 758/31.)

Žalovaný vydal dvě směnky na 27.500 Kč, jež přijalo společenstvo, jehož byl žalovaný členem a předsedou. Směnky byly včas protestovány, ale proti vydateli (žalovanému) byly zažalovány pozdě, po uplynutí tří měsíců, takže žalobkyně směnečnou žalobu proti žalovanému vzala zpět, poněvadž neměla naděje na úspěch. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se majitelka smének na žalovaném zaplacení 27.500 Kč z důvodu jeho ručení. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby, maje za to, že žalovaný, který jako vydatel smének ručil směnečně pro případ nezaplacení směnečných částek příjemcem, ručí i potom, když jeho směnečný závazek zanikl promlčením, a to obecnoprávně jako rukojmí a plátce, po případě z náhrady škody pro obohacení. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. Důvody: Názor prvního soudu nemá opory v zákoně, neboť po zániku směnečného závazku na jeho místo nevstupuje eo ipso obecnoprávní závazek v témž rozsahu, jako byl závazek směnečný. Jen v tom případě byl by názor prvního soudu správný, kdyby byl kromě směnečného ručení vzal žalovaný na sebe zvláštním prohlášením, vydaným v zákonné formě, i obecnoprávní závazek rukojemský. Neboť směnečný poměr, založený podpisem směnky, nemusí býti vždy podložen obecnoprávním poměrem (§ 1400 obč. zák.). Žalobkyně v tomto sporu ani netvrdila, tím méně dokázala, že žalovaný na sebe vzal obecnoprávní závazek. Jest míti za to, že se žalovaný, poněvadž nebylo tvrzeno, ani dokázáno nic jiného, vydáním směnky zavázal jen směnečně a že tento jeho směnečný závazek zanikl promlčením podle § 81 sm. zák. Než mohlo by se snad namítati, že žalobkyně, která nikde v žalobě neuvedla, že žalovaného žaluje jako ručitele, neměla na mysli žalobu z rukojemství, nýbrž z obohacení dle § 89 sm. zák. Avšak žalobu nelze pokládati za žalobu z obohacení, poněvadž žalobkyně ani netvrdila, tím méně dokázala, že a pokud se žalovaný na její úkor obohatil (§ 89 sm. zák.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka napadá jen názor odvolacího soudu, že žaloba není opodstatněna ani s hlediska § 89 sm. zák. Pokud dovolatelka uvádí, že nebylo třeba, by k opodstatnění žaloby tvrdila a prokazovala o b o h a c e n í žalovaného, poněvadž byl členem a zároveň předsedou družstva, jehož účelem bylo podle družstevního zákona čís. 70/73 ř. zák. podporovatí výdělek a hospodářství členů, a že prý je samozřejmě a notorické, že prospěchem poskytnutým takovému družstvu, je obohacen žalovaný jako jeho člen, ba dokonce jeho předseda, přehlíží právní podstatu družstva jako samostatné právnické osoby, rozdílné od jeho členů (§ 8 druž. zák.). Společenstvo pod svou firmou nabývá práv a vchází v závazky (§ 12 druž. zák.). Z účelu jeho zřízení (§ 1) nelze nijak dovozovatí, že prospěch poskytnutý družstvu by měl v zápětí obohacení jeho členů, představenstva nebo předsedy, jmění družstva je rozdílné od jmění jeho členů. Jsou proto vývody dovolání v tom směru nepřipadné. Dovolatelka nehledí dále k tomu, že při žalobě podle § 89 sm. zák. jde o samostatnou pohledávku ze samostatného právního důvodu obligačního, při níž žalobce musí dokázati nejen, že šlo o směnečný nárok a škodu, nýbrž musí dokázati i obohacení žalovaného na jeho újmu, kteréž záleží v rozdílu dvou hodnot, totiž hodnoty toho, co žalovaný za směnku dostal, a hodnoty toho, co za ni dal. Dovolatelka přiznává, že nic takového o obohacení žalovaného ani netvrdila, tím méně dokázala, majíc mylně za to, že toho nebylo třeba. Není proto opodstatněna výtka nesprávného právního posouzení věci odvolacím soudem, který zamítl žalobu též pro nedostatek zákonných předpokladů s hlediska § 89 sm. zák.

Čís. 12528.

Spis zadaný v podatelně soudu i po uplynutí úředních hodin a opatřený záznamem podatelny z téhož dne, kdy byl podán, jest pokládati za podaný u soudu v den, jemuž nasvědčuje razítko podatelny.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, Rv II 773/31.)

Žalobě o zaplacení peněžité pohledávky procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu a uvedl o včasnosti dovolání v

d ů v o d e c h:

Podle záznamu podatelny byl dovolací spis podán u prvního soudu dne 14. září 1931 ve 4 hod. 5 min. po uzavření podatelny. Poněvadž rozsudek odvolacího soudu byl doručen žalobci 8. srpna 1931, bylo dovolání podáno v poslední den lhůty dovolací jest z úřadu zkoumati,

zda je lze pokládati za včasné podané, čili nic. Podle § 112 čís. pat. ze dne 3. května 1853, čís. 81 ř. zák., jímž byla vydána soudní instrukce, měl podací protokol, jenž vykonával úlohu dnešní podatelny, býti ve všední dny otevřen po dobu pěti hodin, kteréž určiti bylo věcí vrchních soudů s ohledem na místní poměry. Mimo tyto hodiny nesmělo býti žádné podání u soudu přijato. Článkem II. nařízení ministra spravedlnosti ze dne 5. května 1897, čís. 112 ř. zák. nastoupily předpisy jednacího řádu na místě většiny předpisů soudní instrukce a zejména byl jím nahrazen i § 112 instrukce. Podle § 42 odst. 2 jedn. ř. musí podatelna býti denně otevřena alespoň pět hodin; podle § 43 odst. 3 jedn. ř. jest vyhlášiti na soudní desce, ve které hodiny jest podatelna otevřena o nedělích a o hodu vánočním. § 62 odst. 3 jedn. ř. stanoví, že v podatelně nesmí býti odmítnut a straně vrácen žádný spis adresovaný soudu. Podle § 67 jedn. ř. jest úředníku podatelny zakázáno přijati spis s příkazem, by ho neopatrřil podacím záznamem ihned, nýbrž teprve v určitý čas, nebo za jistých podmínek. Z toho vyplývá, že bývalý zákaz § 112 soud. instr., podle něhož n e s m ě l úředník podatelny přijmouti žádné podání mimo úřední hodiny, nebyl převzat jednacími řádem a že tedy spis podaný i po uplynutí úředních hodin, a opatřený o dojití záznamem podatelny z téhož dne, kdy byl podán, jest pokládati za podaný u soudu v den, jemuž razítko podatelny nasvědčuje. Podobně rozhoduje i plenissimární usnesení nejv. soudu vídeňského ze dne 27. června 1899 Pres. 306/99 jud. čís. 143, úřední sb. čís. 97 ohledně soudních podání odevzdaných poště k dopravě na soud, podle něhož spis, adresovaný soudu a podaný na poště, jest pokládati za včasné podaný, byl-li podán v poslední den lhůty na poštu v dobu, kdy mohl ještě býti opatřen poštovním razítkem z téhož dne, kdy byl podán, i když se tak stalo po uplynutí úředních hodin, to jest, byl-li ještě přijat jako t. zv. zmeškaná zásilka za zvláštní poplatek. V témž smyslu zní i rozh. čís. 2477, 3514 a 8171 sb. n. s. Ze vyklad tento odpovídá zákonu, tomu nasvědčuje i předpis § 125 c. ř. s., podle něhož končí lhůta uplynutím posledního dne lhůty, beze všeho omezení na určité hodiny. Bylo proto pokládati za včasné došlý i dovolací spis, o nějž tu jde.

Čís. 12529.

Pro posouzení, zda jde o nedovolenou výhodu ve smyslu § 55 vyrovnacího řádu ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n., záleží na tom, kdy byla směnka věřiteli odevzdána, nikoliv na tom, kterým dnem jest datována.

Je-li platební místo směnky v tuzemsku, jest povinností dlužníka, cizozemce, by si opatrřil potřebné povolení k vývozu valuty, by mohl dostáti své povinnosti v tuzemsku.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1933, Rv II 261/33.)

Žalobce vymohl si směnečný platební příkaz proti prvému žalovanému jako příjemci a proti druhé žalované jako rukojmí. Žalování bydleli ve Štýrském Hradci, směnka byla splatná v tuzemsku. Žalování namítli proti směnečnému platebnímu příkazu, že prvžalovaný ohlásil roku 1931 vyrovnání a vyrovnal se s věřiteli na 48%, v důsledku čehož jest pohledávka po právu jen ve výši vyrovnací kvoty, a uvedli dále, že jim nelze zaplatiti v československých korunách, poněvadž takové placení jest na základě devisových předpisů zakázáno i v Rakouské republice. Procesní soud své stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Nelze se v odvolacím řízení zabývat tvrzením odvolatelů, že žalobce podepsání směnky na odvolatelích vynutil a že jen pod podmínkou vystavení směnek slíbil hlasovati pro vyrovnání a využil tak tísně odvolatelů, což vše v své stolici tvrzeno nebylo a jest tedy novotou podle § 482 c. ř. s. v odvolacím řízení nepřipustnou. Kusost řízení vidí odvolatelé v tom, že nebyl prvou stolicí proveden důkaz o tom, že vzhledem k devisovým předpisům republiky Rakouské v měně čsl. platiti nelze. Důkazu toho však potřebí nebylo, ježto otázka tato pro rozhodnutí sporu jest bezpředmětnou, neboť, jak správně míní prvý soud, má býti rozhodováno o tom, zda odvolatelé platiti jsou povinni, a nikoli, zda platiti mohou. Mínil-li se pak námitkou tou nemožnost plnění, nelze okolnost, že odvolatelé bydlí v Rakousku a měli by snad platiti odtud, považovati za nemožnost plnění absolutní, jež jediné mohla by býti na závalu, když přece mohou míti jmění i jinde, zejména v Československu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ani v námitkách ani za řízení u soudu procesního žalování netvrdili, že je žalobce »takřka donutil během vyrovnání vystaviti směnku a že jen pod tou podmínkou hlasoval pro vyrovnání«; nelze nic podobného vyvoditi ani z ostatního jejich přednesu. Právem proto odvolací soud tento nový skutkový přednes, obsažený teprve v odvolání, označil za nepřipustnou novotu podle § 482 c. ř. s. Žalování ovšem poukázali k tomu, že směnka byla vystavena 1. října 1931, kdežto vyrovnací řízení že bylo zahájeno 26. září 1931, z čehož dovozovali, že závazek je podle § 55 vyr. ř. neplatný. Než naproti tomu namítal žalobce, že mu směnky odevzdány byly již 14. ledna 1931, a nabízel o tom důkaz dopisy ze dne 14. a 16. ledna 1931, o jichž pravosti se zástupce žalovaných nemohl vyjádřiti. Okolnost, že zažalovaná směnka byla 1. října 1931 dáta, nenasvědčuje nutně tomu, že byla teprve toho dne žalobci odevzdána, což by jediné bylo rozhodné, a neplyne to ani ze spisů vyrovnacích. Proto se neprávem vytýká odvolacímu soudu, že ony spisy nesprávně zhodnotil. O tom, kdy byla směnka žalobci odevzdána, žalování se vůbec nevyjádřili a tedy ani důkazy nenabídli. Odvolací řízení není vadné ani proto, že se odvolací soud nedotazoval

podle návrhu žalovaných o devisových předpisech v Rakousku. Odvolací soud právem uvedl, že devisové opatření není překážkou, jež by absolutně znemožňovala plnění. Podle obsahu směnek je jako bydliště prvního příjemce uveden Český Těšín; toto místo je tedy podle § 3 č. 7 směn. zák. také místem platebním, kde měla býti placena směnečná valuta a ovšem také částky splatné k její úhradě podle vyrovnání. Bylo tedy na žalovaných, by si včas opatřili potřebné povolení k vývozu valuty, by své povinnosti v tuzemsku mohli dostáti, a nemožnou následky toho, že tak neučinili, přesunovati na žalobce.

Čís. 12530.

Biograf jest provozovnou podle § 87, prvý odstavec, j. n.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1933, R I 1012/32.)

Žalobce, majitel půjčovny filmů, domáhal se na žalované, bydlící v Brně, zaplacení 30.000 Kč, ježto si žalovaná najala od něho film k provozování v pražském biografu A. Proti žalobě zadané na krajském soude v Praze namítla žalovaná místní nepřislusnost. Soud své stolice námitce vyhověl a žalobu odmítl. **Důvody:** Žalobce odůvodňuje příslusnost zdejšího soudu tím, že žalovaná jako provozovatelka pražského biografu A. najala od něho k provozování zvukový film. Jest tedy řešiti otázku, zda biograf lze považovati za obchodní podnik nebo provozovnu obchodu nebo povolání žalované strany. Soud jest toho názoru, že biograf nelze považovati ani za obchodní podnik, ani za obchodní provozovnu ve smyslu § 87 prvý odstavec j. n., nýbrž že biograf jest podnikem zábavným jako divadlo, kabaret a pod., nelze tu tedy mluvit o závodu nebo provozovně podle § 87 prvý odstavec j. n. a příslusnost zdejšího soudu vzhledem k tomu, že žalovaná strana, jak jest nesporno, má trvalé bydliště v Brně, není dána. **Rekursní soud** zamítl námitku místní nepřislusnosti. **Důvody:** Nelze souhlasiti s názorem prvního soudu, že biograf nelze považovati za provozovnu podle § 87 j. n., nýbrž jen za podnik zábavní. Provozovnou obchodu nebo povolání jest místo, na kterém žalovaný provozuje výdělečnou činnost, při čemž na tom nezáleží, v čem tato výdělečná činnost spočívá (srov. rozh. čís. 10.818 sb. n. s.). Tento důvod příslusnosti není obmezen jen na podniky ryze průmyslové, nýbrž je rozšířen i na podniky jiné a není příčinou podnik biografický z příslusnosti této vylučovati (srov. Hora — civilní právo procesní — díl I. § 34). Žalovaná strana v žalobní odpovědi sama se označuje za provozovatelku biografu A. a i z obsahu žaloby je skutečnost ta zřejma, takže jest tu místní příslusnost podle § 87 prvý odstavec j. n.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, poukávav k důvodům rekursního soudu.

Čís. 12531.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Pro výpověď členství ve společenstvu není stanovena zákonem ani forma ani obsah. Stačí projev v jakékoliv formě, jemuž jest rozuměti jako výpovědi.

Předpisu § 55 zák. o společenstvech jest použití obdobně i u společenstev s ručením obmezeným v tom směru, aby byl členu vyplacen závodní podíl, jak vyplývá z účetní uzávěrky za rok, v němž vystoupil ze společenstva. Ziskem z účetní uzávěrky se výše výplaty vystoupivšímu členu zvyšuje, ztrátou pak snižuje o poměrnou část vypadající na podíl. Usnesením valné hromady, schvalujícím účetní závěrku, pokud se stalo v mezích zákona a stanov, jest vázán i vystoupivší člen, třebaže v době jejího konání nebyl již členem společenstva.

Účetní závěrka, třebaž schválená valnou hromadou, může býti opravena, objevila-li se nesprávnou. Reasumace jest přípustná jen pro takové položky aktivní nebo pasivní, jež existovaly již v den, k němuž jest sdělati účetní uzávěrku.

Nárok proti členu na vyrovnání rozdílů, objevivšího se po reasumaci, není obmezen na ručební dobu podle ustanovení § 78 zák. a podléhá promlčení podle obecných předpisů.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1933, Rv I 1653/31.)

Žalovaný byl v obchodním spojení se žalujícím společenstvem s r. o., jehož byl členem. Žalující společenstvo zažalovalo proti žalovanému pohledávku z obchodního spojení ke dni 31. prosince 1929, úhrnem 76.339 Kč 25 h. Žalovaný namítl mimo jiné, že mu přísluší proti družstvu vzájemná pohledávka na členské podíly ve výši přes 60.000 Kč, ježto dal družstvu dopisem ze dne 2. března 1928 výpověď ze společenstevního poměru, kteroužto pohledávku namítl započtením proti žalobnímu nároku. Procesní soud první stolice uznal právem, že žalujícímu družstvu přísluší proti žalovanému pohledávka 70.900 Kč 15 h; žalovanému pak že přísluší proti žalujícímu družstvu vzájemná pohledávka 32.620 Kč, že pohledávka žalující strany do 32.260 Kč započtením zanikla, důsledkem čehož že jest žalovaný povinen žalujícímu družstvu zaplatiti 38.280 Kč 15 h. O vystoupení žalovaného z družstva uvedl v d ů v o d e c h: Prohlášení ze dne 2. března 1928 jest zcela jasné a kategorické a zní »oznamují, že vystupují z družstva výrobců stavebních potřeb«, nezní tedy jen, že vystupuje z obchodování prostřednictvím družstva, naopak vystupuje vůbec z celého poměru a mimo to si přeje, by zbytek pohledávky byl mu, žalovanému, vyúčtován, a nechtěl tudíž se žalujícím družstvem zůstatí nadále v žádném spojení ani vztahu. Výrok sám »vystupují« nelze pojímati jinak, než jako výpověď, neboť i § 77 zák. o spol. i stanovy samy výroku toho používají a rovná se tedy výrok ten svým významem jako když se řekne »dávám výpověď« a žalovaný jako laik nemůže užívati právnicky

správných výrazů i jest jeho výrazy vykládati tak, jak byly nepochybně míněny. Pak-li žalující družstvo skutečně myslelo, že jde jen o přerušeni obchodních styků, bylo jeho povinností si v tomto směru sjednati jistotu, a nestačí k tomu, že žalovaného vyrozumělo o valných hromadách jako jiného členu a i o stavu jeho peněžitých závazků, když žalovaný jinak neprojevil po dopisu ze dne 2. března 1928, že se cítí členem. Poněvadž se žalovaným do podání žaloby nebylo vyúčtováno, bylo docela i povinností družstva, by žalovaného informovalo o výši jeho závazků ke společenstvu, a poněvadž žalovaný jak soudní dvůr na základě jeho výpovědi jako strany běže za zjištěno, vůbec po oné výpovědi ze dne 2. března 1928 na žádnou valnou hromadu nechodil a tato okolnost representantům žalobce nemohla ujíti, jest viděti, že se již za členu nepovažoval a na ona pozvání nereagoval a nemají tedy pozvání k valné hromadě žádný význam a cenu. Žalovaný po dopisu ze dne 2. března 1928 veškerý styk se žalující stranou přerušil. Musil tedy soudní dvůr podání ze dne 2. března 1928 považovati za výpověď a, poněvadž podle ustanovení § 78 zák. o spol. vystoupení ze společenstva se musí státi nejméně čtyři neděle před ukončením správního roku a, jak výpovědi zákonného zástupce žalobce zjištěno, musí dle stanov býti dána výpověď tříměsíční před ukončením správního roku a tento správní rok končil nepopřené 31. prosince 1928, stalo se vystoupení včas a přestal žalovaný koncem roku 1928 býti členem u žalujícího družstva následkem řádné a včasné výpovědi. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání ani té ani oné strany a uvedl o výpovědi žalovaného z družstva v d ů v o d e c h: Odvolání žalující strany napadá především názor prvního soudu, že v dopise ze dne 2. března 1928 jest výpověď z celého poměru společenstevního, tedy členství, obchodního spojení i členských podílů. Strana žalující poukazuje k tomu, že slovy: »vystupuji dnešním dnem z družstva« nebyla na straně žalované jasným způsobem projevena způsobem veškerou pochybnost vylučujícím vůle vypověděti družstevní podíly, poněvadž se tam o nich nečiní zmínka a poněvadž by se tato výpověď musela státi podle zákona o společenstvech a podle stanov po ukončení správního roku, ve kterém dána byla výpověď, míní, že, užil-li žalovaný nejasného výrazu, musí sám nésti toho důsledek. Strana žalující míní, že výpověď jest úkonem, který jako takový musí býti označen a nemůže býti nahrazen jiným neurčitým výrazem, a že tedy jen obsah dopisů může býti pro výklad vůle stran rozhodným. Ale tomu není tak; nehledíc k vysvětlujícímu seznání žalované strany k účelům důkazu slyšené, a »vyúčtujte mi zbytek ze dne 2. března 1928 »vystupuji z družstva«, a »vyúčtujte mi zbytek mé poslední pohledávky a poukažte...« jasně jde najevo, že se žalovaný pro nesrovnalosti, které měl se žalujícím družstvem, odhodlal skoncovati s ním zcela a všestranně svůj společenstevní a tedy i smluvní a účetní poměr, a právem dospěl soud první stolice z tohoto svého zjištění k přesvědčení, že se svým společenstevním poměrem vypověděl i své členské podíly. Slovo »vystupuje« není nikterak nejasné; nehledíc k tomu, že na laikovi nelze žádati, by užíval zákonných výrazů, zákon

sám v § 77 první odstavec zák. o společenstvech výrazu tohoto používá třeba k označení samého úkonu formálně uskutečnitelného výpovědi (§ 77 druhý odstavec tamtéž). Je to stejné, jako se slovy »nájem« a »pronájem« v praxi laiků promiscue užívaných a jde tu jen o vypátrání vůle stran, tedy v tomto případě vůle žalovaného (§ 914 obč. zák. a čl. 278 obch. zák.). Žalující družstvo může nejméně vytýkati žalovanému nesprávné terminování jeho výpovědního projevu, když samo v § 10 svých stanov ustanovuje, že členství přestává dobrovolným »vystoupením« a vyloučením, a užívá důsledně tohoto termínu i v §§ 12 a 13.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného, vyhověl však dovolání žalobce, zrušil rozsudky obou nižších soudů ve výroku, že žalovanému přísluší vzájemná pohledávka 32.620 Kč a vrátil věc soudu první stolice, by v rozsahu zrušení dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Podle obsahu dovolání obou stran ve věci samé řešiti jest dvě právní otázky: k dovolání žalující strany otázku, zdali žalovaný dal řádnou výpověď a ze žalujícího společenstva vystoupil, a k dovolání obou stran, kolik při vystoupení žalovaného činilo jeho pohledávání na vrácení podílů. Pokud jde o otázku vystoupení žalovaného ze žalujícího společenstva a jeho doby, nelze žalující straně přisvědčiti, že odvolací soud mylně považuje dopis žalovaného ze dne 2. března 1928 za výpověď jeho členství; žalující strana odkazuje se na správné vývody odvolacího soudu v této otázce, jež dovolací soud schvaluje. S míněním dovolatelovým, že k výpovědi členství společenstva nutno užití slova »výpověď« nebo »vypovídám« a označiti i předmět a dobu, nelze souhlasiti, neboť zákon ani formu ani obsah výpovědi neurčuje (§ 77 zákona o společenstvech); stačí projev v jakékoli formě, jemuž při výkladu podle § 914 obč. zák. jest jako výpovědi rozuměti. Odvolací soud správně vyložil dopis jako výpověď členství ke konci roku 1928. Přisvědčiti však jest dovolání žalující strany, pokud vytýká neúplnost řízení v otázce výše pohledávání strany žalované ze členských podílů. Členství žalovaného končilo dnem 31. prosince 1928. Vystoupivší člen společenstva může podle ustanovení § 55 zákona ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. zák. z důvodu splacení členského podílu žádati na společenstvu jen, aby mu byl vyplacen závodní podíl, jak vyplývá z účetní závěrky za rok, v němž vystoupil ze společenstva (č. 4037 sb. n. s.). Citovaný § 55 zařazen jest sice mezi zvláštní ustanovení pro společenstva s neobmezeným ručením, ale není důvodu, by zmíněného ustanovení nebylo použito obdobně též u společenstev s ručením omezeným, pro něž o tom není zvláštního předpisu; vyloučeno to jest ovšem ve příčině dalších ustanovení téhož paragrafu, ve příčině míry ručení vystoupivších členů věřitelům společenstva a o době výplaty podílu, o němž jsou v zákoně pro společenstva s ručením omezeným odchylná ustanovení. Ziskem vyplývajícím z účetní uzávěrky se výše výplaty vy-

stoupivšímu členu zvyšuje, ztrátou pak snižuje o poměrnou část na podíl vypadající (čís. 4057 sb. n. s.). Účetní závěrku schvaluje podle ustanovení § 22 stanov žalující strany valná hromada a usnesením jejím v té příčině, pokud se stalo v mezích zákona a stanov, jest vázán i vystoupivší člen, třeba v době jejího konání není již členem společenstva; jest to důsledek společenstevní smlouvy a bývalého členství a přirozené nutnosti, že účetní závěrka může býti sdělena a schválena teprve po uplynutí roku, ve kterém končí členství vystoupivších členů. Schválení účetní závěrky žalující strany za rok 1928, jež se stalo na valné hromadě konané dne 3. června 1929, právě po vystoupení žalovaného, jest proto pro žalovaného směrodatným, když týž správnost účetní závěrky oné ani nepopírá ani netvrdí, že by předpisy stanov byly porušeny a neprávem žalovaný vytýká v tom směru právní mylnost napačeného rozsudku. Další otázkou jest, zdali žalující strana mohla bilanci za rok 1928 schválenou valnou hromadou ze dne 3. června 1929 na svých dalších valných hromadách ze dne 5. července 1930 a ze dne 8. listopadu 1930 reasumovati, t. j. opravit z toho důvodu, že jí v roce 1930 byly doručeny platební rozkazy na daň z obrátu za léta 1922 až 1929, a jaké jsou účinky toho pro vystoupivší členy ve příčině podílů a zdali v souzeném případě o takovou opravu šlo. Účetní závěrka má podávati skutečný stav jmění a správná závěrka má obsahovati všechny složky jmění, jak aktivní tak i pasivní ke dni uzávěrky existující. Podkladem pro stanovení podílu může býti jen závěrka správná, jen tu mohl míti zákon i stanovy na mysli. Není předpisu, který by zabráňoval, by účetní závěrka nebyla opravena, když se objevila nesprávnou, ať že obsahovala aktiva, kterých vskutku nebylo, nebo byla vynechána existující pasiva; schválení valnou hromadou nemůže z nesprávné závěrky učiniti správnou. Oprava účetní závěrky má ovšem vliv na výši podílů, které vystoupivší členové mají požadovati nebo jim byly vyplaceny, z čehož plyne důsledek, že na jedné straně vzniká nárok na vyrovnání objevivšího se rozdílu, neboť ponechání výše podílu vypočteného na nesprávném početním podkladu jevílo by se pro onu stranu, které jest nesprávnost na prospěch, bezdůvodným obohacením. Nárok tento není omezen na dobu ručební podle ustanovení § 78 zákona, neboť nejde o ručební závazek ve prospěch věřitelů společenstva podle tohoto paragrafu, ani o doplatek na členský podíl, nýbrž o vypořádání mezi společenstvem a vystoupivším členem ve příčině splaceného podílu. Nárok tento podléhá promlčení podle obecných předpisů. Reasumace jest ovšem přípustná jen pro takové položky aktivní nebo pasivní, jež existovaly již v den, k němuž účetní závěrku jest sdělati. Žalující společenstvo bylo tudíž oprávněno do bilance za rok 1928 dodatečně pojati daně za dřívější léta čítaje v to i daně za rok 1928. Daně za rok 1929 nepřicházejí již v úvahu, poněvadž žalovaný již koncem roku 1928 ze společenstva vystoupil. Jest však třeba v tomto směru doplniti řízení se zřetelem na význam nalézající se na platebních rozkazech ve spisech založených, že částky na předepsanou daň zaplacené odečte berní úřad, zjištěním, kolik bylo podle odstavce 2 § 20 zákona č. 268/1923 ve čtvrtletních splátkách do konce roku 1928 na řečenou daň splaceno.

Čís. 12532.

Nebyla-li strana přítomna při vyhlášení průvodního usnesení, jest v tom, že v obsílce nařizující její výslech nebyl uveden předmět výslechu, spatřovati kusost řízení (§ 503 čis. 2 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 20. dubna 1933, Rv I 477/33.)

Žalobě o uznání otcovství a o placení výživného procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolatelka napadá rozsudek odvolacího soudu z dovolacích důvodů § 503 čis. 1, 2 a 4 c. ř. s., které všechny spatřuje v tom, že odvolací soud neobeslal řádně poručníka jako stranu k odvolacímu ústnímu jednání, čímž prý mu odňal možnost dostaviti se k soudu, a že vyslechl při něm v nepřítomnosti poručníkově žalovaného jako stranu přísezně a vynesl rozsudek, čímž prý porušil zásadu rovného slyšení stran. Není třeba se zabývatí vývody dovolání, pokud jsou vyvozovány z obsílky ze dne 30. listopadu 1932, již odvolací soud předvolal poručníka k odvolacímu ústnímu jednání na 20. prosince 1932. Z obsahu spisů vysvitá, že teprve při tomto odvolacím ústním jednání, při němž žalobkyně byla zastoupena zástupcem z úřední moci zřízeným Dr. Alfonsem B-em, se odvolací soud usnesl, že bude opakován důkaz výslechem nemanželské matky Alžběty Z-ové jako svědkyně a že bude slyšen žalovaný jako strana o tvrzené souloži; po provedení těchto důkazů byl připuštěn důkaz výslechem poručníka jako strany o údajích, které mu matka dítěte učinila, a poručenskými spisy a k provedení těchto důkazů byl rok odročen na 10. ledna 1933. K tomuto odvolacímu ústnímu jednání na 10. ledna 1933 byl poručník obeslán, jak zřejmo z obsílky poručníkem do datečně předložené (§ 509 c. ř. s.) vzorem 42 sbírky vzorců k c. ř. s. a ex. ř.; poručník se však k tomuto roku nedostavil a odvolací soud po provedení důkazu poručenskými spisy a vzav do přisahy žalovaného jako stranu, vynesl rozsudek, jímž zamítl žalobu, při čemž zhodnotil nedostavení se poručníkově k výslechu v ten smysl, že mu patrně není nic známo o osobě dítěte (žalobkyně). Poručník žalobkyně byl k roku na 10. ledna 1933 jako strana předvolán, a nemůže proto důvodně vytýkati zmatečnost podle § 477 čis. 4 c. ř. s., která předpokládá, že straně byla odňata možnost před soudem projednávatí nezákonným postupem, zejména opomenutím doručení. Leč, jak vidno z obsílky poručníka na 10. ledna 1933 a ze soudcova příkazu tuto obsílku nařizujícího ze dne 20. prosince 1932, nebyl v této obsílce udán předmět, o němž poručník žalobkyně měl býti vyslechnut, což dovolatelka výslovně vytýká. Pro tuto vadu obsahu obsílky nutno dovolání přiznati

oprávnění. V druhém odstavci § 375 jest stanoveno, že strana, která není osobně přítomna při vynesení průvodního usnesení, kterým se nařizuje důkaz výslechem stran, má býti obeslána a mají jí býti při tom, tedy v obsílce, oznámeny skutky, o kterých má býti vyslýchána. Účelem údaje předmětu výslechu strany jest nejen, by strana se připravila ke svému výslechu zejména opatřením pomůcek pro osvěžení paměti, nýbrž aby se po případě i rozhodla, že se k soudu nedostaví, poněvadž jí o předmětu výslechu není nic podstatného známo, čímž ovšem dává možnost použití proti ní předpisu § 381 c. ř. s. Proto také musí býti obeslána přímo strana, i když je zastoupena procesním zmocněncem, ač jiná doručení v takovém případě se dějí do rukou zmocněnce. Připuštěním důkazu výslechem stran dává soud najevo, že provedené již důkazy nestačí ke zjištění okolností pro spor rozhodných, a v takových případech výsledek sporu závisí na tomto podpůrném důkazu (§ 371 c. ř. s.). Důležitost výslechu poručníka jako strany uznal odvolací soud tím, že jím důkaz připustil. Měl ho proto také obeslati způsobem, jak nařizuje § 375 druhý odstavec c. ř. s. Tím, že v obsílce na 10. ledna 1933 nebyl uveden předmět výslechu poručníka nezletilé žalobkyně, se stalo, že nebyl k ústnímu odvolacímu jednání na 10. ledna 1933 řádně obeslán. Napadený rozsudek netrpí sice důsledkem toho vytýkanými vadami čis. 1 a 4 § 503 c. ř. s., ale jest založen na kusém odvolacím řízení (§ 503 čis. 2 c. ř. s.) a bylo jej proto zrušiti a vrátiti věc odvolacímu soudu k novému projednání a rozhodnutí (§ 510 c. ř. s.).

Čís. 12533.

Účinek uvedený v § 232, druhý odstavec, ex. ř., že rozsudek o odporu působí pro všechny zúčastněné věřitele a oprávněné a proti nim, jakož i pro dlužníka a proti němu, jest přiznati i usnesení o odporu.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1933, R II 120/33.)

Při rozvrhu nejvyššího podání za exekučně prodanou nemovitost vznesli proti příkázání pohledávky Maxe A-a pod II 5 odpor knihovní věřitelé firma bratří K-ové a Emilie B-ová. Soud první stolice poukázal původně odporovatele na pořad práva. Proti tomuto usnesení podala firma bratří K-ové rekurs, jemuž rekursní soud vyhověl, vyhověl odporu, zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by znovu rozhodl. Soud první stolice vyhověl pak odporu firmy bratří K-ové a Emilie B-ové, vyloučil pohledávku Maxe A-a z rozvrhu a stanovil, aby následující hypotekární pohledávky postoupily o jedno číslo. Proti tomuto usnesení podala firma bratří K-ové rekurs, v němž uváděla, že i pohledávku Emilie B-ové bylo vyloučiti z rozvrhu, ježto byla zároveň s rekurentem poukázána na pořad práva, proti tomu však nerekurvala aniž podala včas žalobu, pročež bylo provésti rozvrh beze zřetele ku pohledávce Emilie B-ové. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Byla-li

v rozvrhovém řízení předchozí hypoteční pohledávka vyloučena ze zapravení v rozvrhovém řízení, stalo se tak přirozeně a podle zásad knihovního práva ve prospěch všech následujících hypotečních věřitelů podle jejich pořadí zjevného z pozemkové knihy. Zákon označuje v § 232 ex. ř. odporovatele za spolčníky v rozepři a stanoví výslovně, že rozsudek v rozepři o odporu vzneseném při rozvrhovém roku jest účinným pro veškeré súčasné věřitele a oprávněné i proti nim, jakož i pro dlužníka a proti němu. Při tom nerozlišuje, zda se rozhodnutí stalo rozsudkem, či usnesením v rozvrhovém řízení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu firmy bratří K.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění. Podle ustanovení § 231 ex. ř. rozhodne se o odporu vzneseném při rozvrhovém roku buď rozsudkem, závisí-li rozhodnutí na vypátrání a zjištění sporných skutkových okolností, neb usnesením ať již prvního nebo vyššího soudu, jde-li o rozhodnutí sporné otázky právní. Není důvodu, by co do účinků rozhodnutí o odporu byl činěn rozdíl mezi rozhodnutím, jež se stalo rozsudkem, a rozhodnutím, jež se stalo usnesením. Proto, stanoví-li § 232 odstavec druhý ex. ř., že rozsudek o odporu je účinný pro všechny súčasné věřitele a oprávněné a proti nim, jakož i pro dlužníka a proti němu, jest přiznati účinek i usnesení o odporu. Opačný názor dovolací rekurentky nebylo by lze srovnati s tím, že účastníci rozvrhového řízení tvoří v případě odporu (srov. materialie I str. 546, sb. n. s. 8815) společenství podle § 14 c. ř. s. (srov. citaci § 14 c. ř. s. v § 232 ex. ř.), což znamená, že výsledek odporu působí pro všechny a proti všem. Že účinek v § 232 druhý odstavec ex. ř. uvedený jest přiznati nejen rozsudku, nýbrž i usnesení o odporu, plyne i z ustanovení § 234 druhý odstavec ex. ř., podle něhož jest ustanovení § 233 ex. ř. použiti též při rozhodnutí o rekursu. Platí tudíž předpis § 233 ex. ř. o novém rozvrhovém řízení se všemi účastníky rozvrhu vyjmouc uspokojené, tedy i s těmi, kteří odpor nevznegli nebo rekurs do vyřízení odporu v rozvrhovém usnesení nepodali v případě, že na rekurs některého účastníka bylo rekursním soudem odporu vyhověno. Rekursní soud tudíž napadeným usnesením právem uznal, že, když na rekurs dovolací stěžovatelky bylo jejímu odporu proti přikázání pohledávky nezl. Maxe A. vyhověno a když pohledávka uvedeného věřitele při rozvrhu odpadá, částka z uhrážovací jistiny původně na pohledávku Maxe A-a přikázaná případně podle knihovního pořadí také na pohledávku Emilie B-ové, i když tato věřitelka, byvši se svým odporem poukázána na pořad práva, nepodala žalobu a také si proti odkázání na pořad práva rekurssem nestěžovala.

Čís. 12534.

Úvěrní družstvo, jež jest podle stanov oprávněno poskytovat svým členům zápůjčky, přijímati na úrok peníze od členů i nečlenů a opatrovati nebo zprostředkovati mezi svými členy kup a prodej movitého

i nemovitého zboží s vyloučením všech nečlenů, není oprávněno poskytovat záruky nečlenům za jejich pohledávky za nečleny. Učinilo-li tak přece, překročilo stanovy, záruční ujednání je nicotné a nemůže z něho věřitel, jemuž bylo učiněno, vyvozovati pro sebe žádná práva bez ohledu na to, zda se mohl obeznámiti se stanovami družstva čili nic.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1933, Rv II 852/31.)

Žalobce domáhal se na žalovaném Společném a záložním spolku ve V., zapsaném společenství s r. neobm., zaplacení 10.000 Kč, tvrdě, že uzavřel s firmou Mléčný průmysl, zapsané společenství s r. o., smlouvu o dodávání mléka, že se žalované společenství zaručilo za dodržení této smlouvy do výše 10.000 Kč a že mu Mléčný průmysl dluží za dodané mléko 13.782 Kč. Žalované společenství namítlo mimo jiné, že ani Mléčný průmysl, ani žalobce nejsou členy žalované a nesídlí ani ten, ani onen v obvodu působnosti Raifeisenky ve V. Mimo to přebírání záruk jakýchkoliv, tím více pak záruky, o niž jde, vybočuje z rámce a mezi oprávněností žalovaného spolku. Není to ani poskytnutím půjčky, ani přijetím vkladu, na kteréžto obory je omezena stanovami a zákonem působnost spojitelných a záložních spolků podle principů Raifeisenek. Šlo by o obcházení zákona, jednání contra bonos mores, o jednání neplatné. Podle stanov totiž smí Raifeisenka jen přijímati vklady neb poskytnouti úvěr členům a to jen na dlužní úpis; i směnky jsou vyloučeny. Procesní soud prvě stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Podle § 1 zákona o společenstvech ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. jest účelem společenstva podpora výdělků neb hospodářství vlastních členů. Musí tudíž činnost směřovati ku podpoře výdělků neb hospodářství členů společenstva prostředky určenými stanovami. Žalobce opírá žalobu o rukojemský závazek, který podle jeho tvrzení převzala žalovaná strana za Mléčný průmysl záruční listinou ze dne 28. listopadu 1929. Podle § 2 stanov, které byly uznány za pravé, má žalovaná strana, která jest společenstvem s neobmezeným ručením, za účel poskytovat členům půjčky k účelům hospodářským neb živnostenským, přijímati peníze na úrok od členů a nečlenů a opatrovati i zprostředkovati mezi svými členy kup a prodej movitého i nemovitého zboží s vyloučením všech nečlenů. Podle § 3 mohou býti členy jen svéprávní plnoletí obyvatelé obce V. Mezi stranami, jak již prvý soudce zjistil, jest nesporno, že žalobce není členem žalovaného společenstva. Mléčný průmysl, za který převzala žalovaná strana záruku, nemůže býti členem žalovaného společenstva, poněvadž je jen právnickou osobou. Závazek rukojemský, který podle tvrzení žaloby žalovaná strana převzala, odporuje tudíž jednak účelu společenstva a tudíž § 1 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák., jednak i stanovám spolku, poněvadž ani Mléčný průmysl, ani žalobce nejsou členy žalovaného společenstva a rukojemský závazek nespadá do činnosti, která byla žalovanému spolku zákonem a stanovami vymezena. O tom se mohla strana žalující nahlédnutím do

odst. (1) zák. o ochr. náj., soudního výroku, že nájemní smlouva v žalobním návrhu označená se zrušuje a žalovaní jsou povinni, veškeré najaté místnosti vykliditi. Jde tedy zřejmě o žalobu, již se vymáhá zánik nájemní smlouvy a odevzdání najaté věci. Odvolací soud vyslovil proto právem, že tu platí ustanovení § 575 c. ř. s., o kratších lhůtách opravných a že je tudíž odvolání, podané čtrnáctého dne, opožděné. Neprávem namítá stěžovatel, že se výjimečné ustanovení § 575 c. ř. s. nemůže vztahovati na spory z důvodu § 3 zák. o ochr. náj., ježto tento zákon v době vydání civilního řádu neplatil, neboť předpis § 3 odst. (1) zák. o ochr. náj. je předpisem hmotněprávním, který obmezuje po dobu účinnosti tohoto zákona právo poskytnuté pronajímateli v § 1118 obč. zák. (rozhodnutí čis. 8791 sb. n. s.). I když žalobci opírají žalobu o § 3 odst. 1 zák. o ochr. náj., jest její právní povahu posuzovati podle § 1118 obč. zák. a jde proto o spor, v němž platí kratší lhůty § 575 c. ř. s.

Čís. 12536.

Proti usnesení, jímž bylo odepřeno opatrovnické schválení smíru mezi odkazovníkem a nezletilými dědici, není oprávněn k rekursu odkazovník, navrhnuvší schválení smíru soudem.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1933, R I 307/33.)

Opatrovnický soud schválil smír mezi odkazovnicí a nezletilými dědici. Rekursní soud odepřel smír schváliti.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs odkazovnice.

Důvody:

Rekursní soud odepřel napadeným usnesením schváliti opatrovnický smír, který nabídla stěžovatelka nezletilým jako dědicům ze závěti na vyrovnání jejího nároku z odkazu, jímž byli tito podle poslední vůle zůstavitelovy obtíženi. Učinil tak proto, že neshledal smír k patrnému prospěchu nezletilců (§ 233 obč. zák.). Stěžuje-li si do usnesení toho stěžovatelka jako osoba, která učinila nabídku k uzavření smíru, nelze k jejímu dovolacímu rekursu vůbec přihlížeti, ježto jí nepřisluší podle § 37 zákona čis. 100/31 sb. z. a n. oprávnění ke stížnosti. Stěžovatelka jako odkazovnice nenabyla svým návrhem na soudní schválení nabídnutého smíru nijakých práv proti opatrovancům, převzala jen závazek podle § 865 obč. zák., že neustoupí od návrhu do soudního vyřízení, neměla však práva na to, by opatrovnický soud schválil smír. Řízení za účelem vymožení soudního schválení jest vnitřním úkonem opatrovnického soudu, na která nemá spolusmluvník nijakého vlivu. Jest jen věcí zákonného zástupce a opatrovnického soudu, by uvážili, zda zájmy nezletilců jsou nabízeným smírem plně obhájeny, či zda nejsou citelně poškozeny. Stěžovati si proti usnesení soudnímu o tom

mohl jen ten, kdo je po zákonu oprávněn chrániti zájmy opatrovanců, kdyby je považoval za dotčené soudním opatřením, nikoli však spolusmluvník, stěžovatelka (srov. rozh. čis. 902, 5844, 6400, 6961, 7505 sb. n. s.).

Čís. 12537.

Podkladem žaloby o zmatečnost (§ 529 c. ř. s.) nemůže býti rozsudek, proti němuž bylo podáno odvolání, třeba vadné, o němž nebylo dosud rozhodnuto.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1933, Rv I 277/32.)

Dne 10. července 1930 byl vynesena proti Aloisu S-ovi rozsudek pro zmeškání, jenž byl doručen Aloisu S-ovi dne 1. srpna 1930. Alois S. podal dne 12. srpna 1930 proti rozsudku tomu odvolání, v němž uváděl, že mu nebyla žaloba správně doručena. O odvolání nebylo dosud rozhodnuto. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se Alois S., by rozsudek ze dne 10. července 1930 byl prohlášen zmatečným podle § 529 c. ř. s., ježto mu bylo nesprávným a protizákonným doručením žaloby a předvolání k prvému roku zabráněno, by byl v řízení řádně zastoupen. Procesní soud prvního stádia žalobu zamítl mimo jiné proto, že žaloba ve smyslu § 529 c. ř. s. není přípustná, ježto vada byla uplatňována opravným prostředkem. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolatel má za to, že názor prvního soudu, že žaloba pro zmatečnost není přípustná, poněvadž vada byla uplatňována opravným prostředkem, je mylný. Než odvolateli nelze dáti za pravdu. Jak ze spisů prvního soudu jest zřejmo, byl rozsudek pro zmeškání ze dne 10. července 1930 doručen odvolateli dne 1. srpna 1930 a dne 12. srpna 1930 došlo k prvnímu soudu podání žalovaného, které žalobce výslovně označuje jako odvolání proti rozsudku pro zmeškání, a jako odvolací důvod uvádí, že mu nebyla žaloba řádně doručena. Odvolání to je ovšem ve smyslu § 467 c. ř. s. formálně vadné a mělo býti prvním soudem žalobci vráceno k odstranění formálních vad po rozumu §§ 84 a 85 c. ř. s., což se však dosud nestalo, o odvolání tom první soud dosud nic nezařídil, takže rozsudek pro zmeškání nenabyl dosud právní moci, následkem čehož jest žaloba pro zmatečnost podle § 529 c. ř. s. nepřípustná, a první soud posoudil věc po stránce právní správně, zamítnuv žalobu, takže odvolání je neopodstatněné a již z tohoto důvodu bylo je zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání mimo jiné z těchto

důvodů:

Pokud dovolatel prováděje dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle § 503 čis. 4 c. ř. s. o to se opírá, že formálně vadné odvolání, jehož oprava provedena nebyla, nemůže býti pokládáno za opravný prostředek a z toho dovozuje, že nebylo proti rozsudku

v prvotním sporu odvolání podáno vůbec, přehlíží, že jest jediné věci soudu, aby tuto otázku řešil. Podle ustanovení § 529 c. ř. s. může být podkladem žaloby o zmatečnost jen rozhodnutí v prvotním sporu pravoplatné a jest v tomto případě pro nedostatek této náležitosti žaloba pro zmatečnost nepřijatelná. Věc byla po právní stránce správně posouzena.

Čís. 12538.

Osvojení (zákon ze dne 28. března 1928, čís. 56 sb. z. a n.).

Nemanželské dítě má po osvojení nárok na výživné jen proti osvojiteli nebo osvojitelům; ve vlastní rodině, kamž jest počítati původní živitele dítěte, tedy v tomto směru i nemanželského otce a nemanželskou matku, má nárok jen podpůrný, podmíněný tím, že osvojitelé nejsou s to, aby je živili.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1933, Rv II 725/31.)

Nezletilá žalobkyně domáhala se na žalovaném uznání otcovství a placení výživného. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného, pokud byl žalovaný uznán otcem žalobkyně, vyhověl však dovolání žalovaného, pokud byl žalovaný uznán povinným platiti žalobkyni výživné, zrušil v tomto směru rozsudky nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o ní v rozsahu zrušení dále jednal a ji znovu rozhodl. V tomto směru uvedl v

d ů v o d e c h:

Odvolací soud odsoudil žalovaného platiti na výživu žalobkyně 100 Kč měsíčně od podání žaloby až do doby, kdy bude dítě s to, aby se samo živilo. Výše tohoto výživného není dovoláním napadena, nýbrž jen povinnost plniti vůbec, aneb aspoň po celou dobu v rozsudku ustanovenou. Dovolatel poukazuje právem k tomu, že odvolací soud se nezabýval námitkou, učiněnou žalovaným již před soudem první stolice, že žalobkyně byla osvojena manželou Antonínem a Anežkou L-ovými a že se tito vzdali výslovně nároku na výživné pro žalobkyni. O tom nabídl žalovaný důkaz spisy krajského soudu v M. a zemského úřadu v Brně, jež nižší soudy neprovedly. Výtka neúplnosti řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), učiněná v tomto směru, jest důvodná, vždyť není tvrzená adopcí okolností tak nerozhodnou, jak mylně za to má první soud. Podle § 4 zák. o osvojení ze dne 28. března 1928, čís. 56 sb. z. a n. nastává osvojením mezi osvojitelem a osvojencem po právu též poměr, jako mezi rodiči a manželskými dětmi, pokud zákon jinak neustanovuje. Osvojenec nabývá proti osvojiteli všech majetkoprávních nároků jako mají děti manželské. Ve vlastní rodině nepozbývá osvojenec práv. Nárok na výživu má, pokud není osvojitel sám s to, by mu poskytoval slušnou výživu. Podle § 5 cit. zák. mohou být smlouvou práva mezi osvojitelem a osvojencem i jinak upravena. Podle těchto předpisů má tedy osvojenec v rodině osvojitelově postavení manželského dítěte a tudíž právo

na výživu proti osvojiteli podle § 141 obč. zák. Proti své původní rodině má však rovněž nárok na výživu, toliko však podpůrný, pokud není osvojitel s to, by mu výživu poskytoval. Z toho vyplývá, že i nemanželské dítě, jakmile získalo osvojením v rodině osvojitelově postavení dítěte manželského, má nárok na výživu na prvním místě proti osvojiteli, nebo jsou-li manželé osvojiteli, proti oběma manželům osvojitelům, a to již ze zákona samého. Tím spíše však, pak-li se osvojitelé, jak tvrdí žalovaný, vzdali veškerého příspěvku vyživovacího se strany nemanželského otce. Proti své matce a zejména proti nemanželskému otci přísluší osvojenci, tedy i žalobkyni, byla-li vskutku manželou L-ovými osvojena, nárok vyživovací v § 166 obč. zák. tkvící, jen podpůrný, jen v případě nemožnosti osvojitelů (§ 4 odst. (4) cit. zák.). Nemanželský otec není sice podle zákona členem rodiny nemanželského dítěte, nýbrž jen jeho matka, nicméně nelze předpis § 4 odst. (4) cit. zák. rozumně vykládati jinak, nežli, že nemanželské dítě po osvojení má nárok na výživné jen proti osvojiteli nebo osvojitelům, do jehož rodiny se osvojením dostalo a kde jest naroveň postaveno dětem manželským (potomkům) později narozeným. Ve vlastní rodině, kamž sluší počítati původní živitele dítěte, tedy v tomto směru i nemanželského otce (§ 166 obč. zák. slovo »Eltern«) a nemanželskou matku, má nárok jen podpůrný, podmíněný tím, že osvojitelé nejsou s to, aby je živili. Je proto třeba zjistiti, zda žalobkyně byla skutečně osvojena Antonínem a Anežkou L-ovými, kdy se tak stalo a zda jsou osvojitelé s to, by plnili převzatou výživovací povinnost. Zjistí-li se tvrzené osvojení, bylo by lze odsouditi žalovaného k plnění výživného jen pro dobu, než osvojení bylo provedeno, nárok žalobkyně od té doby by bylo zamítnouti leda, že by podle případného přednesu (§ 182 c. ř. s.) žalobkyně bylo důkazy jí v tom směru nabídnutými zjištěno, že nastal případ § 4 odst. (4) cit. zák. Právem vytýká tedy žalovaný, že nebyly vyžádány spisy o osvojení a že se nestalo zjištění, zda osvojení se stalo čili nic. Řízení zůstalo v tom směru kusým a neúplným, což brání důkladnému posouzení a rozřešení sporu (§ 503 čís. 2 c. ř. s.).

Čís. 12539.

Dal-li věřitel, uplatňuje své vyhrazené právo vlastnické na dodaném zboží, na jevo, že vyrovnací splátky nepřijímá vůbec a že žádá zaplacení celé pohledávky bez ohledu na vyrovnání, nebylo třeba, aby mu další splátky byly nabízeny, pokud neoznámil dlužníku, že na svém starověku netrvá a splátky přijmouti jest ochoten. Neučinil-li tak, nemůže se domáhati zaplacení celé původní pohledávky z důvodu jejího obživení podle § 57 vyr. ř. z roku 1914.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1933, Rv II 838/31.)

Žalobce měl za žalovaným pohledávku za stroje. O jmění žalovaného bylo zahájeno vyrovnání, jež skončilo potvrzením vyrovnání na 40% kvotu, jež byla dospělá v osmi splátkách. Žalovaný poukázal včas záložnu v M., jež jeho vyrovnání financovala, aby zapravila žalobci prvou splátku i další splátky. Záložna vyhověla příkazu co do první splátky,

žalobce však ji nepřijal tvrdě, že mu přísluší oddělné právo, ježto si vyhradil ke zboží vlastnické právo. Tvrdě, že žalovaný nesplnil včas vyrovnání, domáhal se žalobce na něm zaplacení celé, prý obživlé, pohledávky. Procesní soud prvě stolice žalobu zamítl. **Důvody:** Tím, že žalovaný dal záložně v M. příkaz, by platila žalobci pravidelně splátky a že záložna tento příkaz převzala, učinil žalovaný zadost své povinnosti z vyrovnání. Tím, že žalobce první splátku nepřijal a že záložna další splátky z důvodů vhodnosti a úspornosti neodeslala, nemůže býti poškozen žalovaný, ježto žalobce, zdráhaje se přijmouti splátku, sám způsobil prodlení, neplacení dalších splátek stalo se bez vědomí a vůle žalovaného, jenž udělil záložně příkaz, zaplatiti všechny splátky. Žalovaného nestihá zavinění, tím méně, ježto, zvěděv o nepřijetí prvě splátky žalobcem, prohlásil, že neuznává žalobcem uplatněné oddělné právo, že žalobce spadá do vyrovnání a musí vyrovnání přijmouti, čímž nepřímou opakováním svůj příkaz ku placení dalších splátek. Nelze proto vytýkati žalovanému, že zavinil, že vyrovnání nebylo včas splněno. **Odvolací soud** napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Odvolací soud poukazuje na správné důvody prvního soudce a dodává, že žalovaný ani další splátku nemusil platiti, pokud nebyl uvědoměn o změněném stanovisku žalobcově. Žalovanému se také podařilo dokázati, že průtah v plnění, v placení splátek vyrovnacích, nenastal ani nedopatřením, ani jeho nedbalostí. Je sice správné, že žalovaný, pokud se týče zmocněného peněžního ústavu ručí ve smyslu § 1313 obč. zák., avšak jest prokázáno, že žalobce již první splátku nepřijal a jest proto námitka ve smyslu § 1313 obč. zák. bezpředmětná. Jest sice správné, že nelze zásadně prodlení v přijetí prvě splátky prodloužiti na dalších 5 splátek, které tehdy ještě nebyly splatné, avšak vzhledem k ustanovení § 863 obč. zák. nepřichází v souzeném případě v úvahu. Vždyť žalobce dal svým dopisem z dne 30. března 1929 zřejmě najevo, že splátky nepřijímá vůbec a že žádá zaplacení celé pohledávky bez ohledu na vyrovnání. Totéž platí pro odvolací tvrzení, že dlužníkově prodlení působí jen až do prodlení věřitelova a obráceně. Nelze pochybovati o tom, že věřitelovo prodlení je zhojeno jeho prohlášením, že plnění přijímá, a že takovým prohlášením jest i podání žaloby o plnění, avšak nelze přehlédnouti, že žalobce byl řádně o tom uvědoměn, že odmítnuté splátky jsou pro něho u spořitelny složeny, a bylo na něm, by si tyto původně odmítnuté splátky vyzvedl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po stránce právní posoudil odvolací soud věc správně a odkazuje se proto na vývody napadeného rozsudku v tomto směru. Dopisem z 30. března 1929 žalobce oznámil, že vrátí poukázanou mu prvou vyrovnací kvotu a prohlásil, že uplatňuje své vyhrazené právo vlastnické na dodaných strojích a že stroje odmontuje, nedostane-li úplné zaplacení své pohledávky s úroky a útratami do určeného dne. Tím žalobce, jak správně usoudil odvolací soud, zřejmě dal najevo, že splátek nepřijímá vůbec a že žádá zaplacení celé pohledávky bez ohledu na vyrovnání, k čemuž ovšem oprávněn nebyl. Nebylo proto třeba, by mu další splátky byly

nabízeny, pokud neoznámil žalovanému, že na svém stanovisku netrvá a splátky přijmouti jest ochoten. To však žalobce vůbec neučinil a žalobou se domáhá zaplacení celé původní pohledávky, ovšem ne již z důvodu vyhrazeného práva vlastnického, ale z důvodu obživnutí celé pohledávky podle § 57 vyr. řádu z roku 1914, poněvadž dlužník nesplnil včas a plně potvrzené vyrovnání. Okolnost, že žalobce i při svém stanovisku další vyrovnací splátky později snad mohl býti ochoten přijmouti jako placení na splátku celé původní pohledávky, jest pro tento spor zcela nerozhodná. Žalovaný se neocítil v prodlení ani se splátkami druhou až šestou vzhledem k dopisu žalobcovu z 30. března 1929, poněvadž mu žalobce nesdělil, že své stanovisko změnil a splátky jest ochoten přijmouti. Proto neobživla původní pohledávka ve smyslu § 57 vyr. řádu, neboť prodlení nezavinil dlužník, nýbrž žalobce sám, který měl možnost kdykoliv prohlásiti, že jest ochoten vyrovnací splátky přijmouti a který nemůže požadovati úplné zaplacení celé pohledávky z důvodu obživnutí podle § 57 vyr. řádu, když sám svým prohlášením, že uplatňuje vyhrazené vlastnické právo, odmítl přijetí vyrovnacích kvot, z jejichž neplacení včas a plně nyní zase chce vyvozovati nárok na celou původní pohledávku. I žalobou se domáhal žalobce zaplacení celé pohledávky z důvodu obživnutí dle § 57 vyr. ř. a proto se neocítil ani tu žalovaný v prodlení, když částka na splatné lhůty vyrovnací připadající ležela pro žalobce v peněžním ústavě, který vyrovnání financoval. Pokládá proto dovolací soud právní posouzení nižšími soudy za správné, a důsledkem toho dovolání za bezpodstatné.

Čís. 12540.

Sděli-li příslušné ředitelství státních drah oprávněnému, že mu bude napříště poukazovati jen část toho, co mu bylo přiznáno svého času exekučním titulem, načež se oprávněný obrátil na toto ředitelství se žádostí, aby mu byla poukazována i nadále celá renta, jest v mlčení ředitelství na tento dopis spatřovati odírání výplaty zadržovaných částek a není již překážky, by oprávněný nenavrhl exekuci proti státu k vydobytí celé renty.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1933, R I 351/33.)

Podle vykonatelného rozsudku z roku 1921 měl železniční erár platiti vymáhajícímu věřiteli doživotní rentu 1.500 Kč. Za měsíce červenec, srpen, září, říjen a listopad 1932 zaplatil erár žalobci jen po 700 Kč, kromě toho si zadržel erár za dobu od 1. února 1921 měsíčně 20 Kč. Navrhl proto vymáhající věřitel k vydobytí nedoplatek proti československému státu povolení exekuce na svršky, jakož i na cenné papíry a na vkladní knížky. Soud prvě stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Stěžovatel mimo jiné ve své stížnosti vytýká, že první soud měl před povolením exekuce slyšeti příslušný státní úřad, že neměl exekuci povolovati, ano ředitelství státních drah výslovně neodepřelo poukaz a výplatu pohledávky a neměl býti proveden výkon na zařízení kancelářů, ježto věci tyto jsou vyloučeny z exekuce. Soud rekursní má za to, že proti státu lze vésti

pro nároky soukromoprávní soudní exekuci, při čemž jest obdobně šetřiti zásad §§ 15 a 28 ex. ř. a nelze ji vésti dříve, než věřitel žádal příslušné úřady o poukázání a výplatu dlužné částky, leč že by mu byly příslušné státní úřady odepřely likvidaci nebo výplatu pohledávky. V souzeném případě jde o vymáhání nedoplatků na doživotní rentu, která byla snížena. Vymáhající věřitel k návrhu na povolení exekuce přiložil dopis ředitelství státních drah ze dne 28. května 1932 o snížení ručební renty vymáhající straně a kopii dopisu ze dne 20. června 1932, v němž se proti zmíněnému snížení protestuje z důvodu, že ve skutečnosti nenastaly tvrzené podstatné změny v poměrech výdělkových a valutových. Soud rekursní má však za to, že vymáhající strana dříve, než exekuci vedla, měla žádati o poukázání a výplatu těchto nedoplatků u ředitelství státních drah, a teprve, kdyby bylo výslovně to odmítnuto, mohl vésti exekuci. To se však nestalo, v uvedených dopisech nelze spatřovati odmítnutí likvidace nebo výplaty vymáhaných nedoplatků a proto měla žádost za povolení exekuce býti zamítnuta. (Srovnej rozhodnutí čís. 568, 5180, 8029 sb. n. s.).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Z přípisu ředitelství státních drah ze dne 28. května 1932, který byl k exekučnímu návrhu připojen, je zjevno, že ředitelství sděluje s vymáhajícím věřitelem, že mu napříště bude poukazovati jen polovici částky, která mu byla přiznána svého času exekučním titulem. Opisem podání zástupce vymáhajícího věřitele ze dne 20. června 1932 bylo osvědčeno, že se tento obrátil na ředitelství se žádostí, by mu byla poukazována i nadále celá renta. V rekursu finanční prokuratury proti povolujícímu usnesení nebylo tvrzeno, že ředitelství nebylo úřadem příslušným k vyřízení takové žádosti, nebylo popřeno, že takový přípis ředitelství došel a nebylo tvrzeno, že byl pro žadatele vyřízen kladně. Za těchto okolností nelze souditi jinak, než, že si vymáhající věřitel vedl tak, jak bylo naznačeno v rozhodnutích čís. 7716, 8029 sb. n. s., a nelze mlčení ředitelství se zřetelem k jeho citovanému přípisu vykládati jinak, než že výplatu zadržovaných částek odpirá, třeba odepření to nestalo se výslovně. Proto soud první stolice právem vyhověl návrhu na povolení žádané exekuce na svršky. Zda byla exekuce také řádně provedena, jmenovitě s hlediska § 15, 28 ex. ř. a s hlediska předpisů o železničních knihách a zástavních právech nabytých na drahách, o tom nechť rozhodne exekuční soud (§ 68 ex. ř.) hledíc k rekursu jako ku stížnosti do výkonu exekuce. Neprávem poukazuje finanční prokuratura v rekursu k předpisu § 295 ex. ř., protože nejde o exekuci na pohledávku proti eráru jako poddlužníku.

Čís. 12541.

Byl-li jeden ze žalovaných již právoplatně uznán povinným nikoli v rukou společnou a nerozdílnou zaplatiti celý dělitelný dluh, jest ve výroku odsuzujícím druhého žalovaného k zaplacení celého dluhu uvést, že k zaplacení téhož dluhu byl již odsouzen první žalovaný.

(Rozh. ze dne 22. dubna 1933, Rv I 1723/31.)

Žalovaný Josef D. vypůjčil si se svou manželkou Antonií D-ovou od žalobkyně 20.000 Kč. Rozsudkem pro zmeškání ze dne 8. října 1930 Ck I. 679/30/2 byla uznána Antonie D-ová povinnou zaplatiti žalobkyni 20.000 Kč s přísl. Rozsudkem ze dne 14. března 1931 Ck I a 679/30/8 byl žalovaný Josef D. uznán povinným zaplatiti žalobkyni tutéž pohledávku s přísl. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalovaného a potvrdil rozsudek prvního soudu s tou změnou, že jest žalovaný povinen zaplatiti 20.000 Kč s přísl. spolu s Antonií D-ovou. Důvod: Pokud jde o 20.000 Kč, nelze souhlasiti se žalobkyní, že jde o novotu ve smyslu § 482 c. ř. s., tvrdí-li žalovaný, že žalobkyně dala svou žalobní žádost na jevo, že požaduje podle § 889 obč. zák. a § 46 prvý odstavec c. ř. s. od něho a Antonie D-ové 20.000 Kč s přísl. od každého z nich jednou polovicí, a že soud své stolice překročil předpis § 405 c. ř. s. Nejde tu o novotu proto, že všechny tyto okolnosti právě žaloba uváděla a žalovaný doznal. Ale, i když žalobkyně netvrdila solidárnost podle § 891 obč. zák. a neučinila v tom smyslu žalobní návrh, přece právem uložil soud své stolice i žalovanému povinnost platiti celých 20.000 Kč, ano tu nebylo námítky podle § 888 obč. zák. a žalovanou stranu pokládati bylo tudíž za celek. Ovšem, když tu byl již konvolutační rozsudek ze dne 8. října 1930, kterým již i Antonii D-ové uloženo bylo platiti žalobkyni celých 20.000 Kč s úroky a s útratami sporu, měla tato jednotnost dluhu proti celé původní povinnosti s první odsouzenou společně. Tím dospěje se — není-li a nebylo-li mezi oběma původně žalovanými manžely D-ovými zvláštní úmluvy co do poměru platební povinnosti — k stejnému výsledku, jak jest předpokládán §§ 888 a 889 obč. zák., totiž k tomu, by každý z nich platil jednu polovinu s úroky a ovšem i každý svoje útraty.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a potvrdil rozsudek odvolacího soudu s tím dodatkem, že žalovaný jest povinen zaplatiti žalobkyni 20.000 Kč s 5% úroky od 31. srpna 1927, k jichž zaplacení byla Antonie D-ová odsouzena rozsudkem pro zmeškání ze dne 8. října 1930, společně s ní.

Důvody:

Dovolání, opřené o dovolací důvody čís. 1 a 4 § 503 c. ř. s. není opodstatněno. Neprávem vytýká dovolatel jako zmatečnost (§ 503 čís. 1 c. ř. s.), že znění rozsudku jest tak nedostatečné, že jeho přezkoumání nemůže býti vykonáno bezpečně a že rozsudek sám sobě odporuje (§ 477 čís. 9 c. ř. s.). Rozsudkem pro zmeškání ze dne 8. října 1930 byla manželka žalovaného Antonie D-ová uznána povinnou, aby zaplatila žalobkyni 20.000 Kč s 10% úroky od 31. srpna 1927 a útraty sporu 358 Kč. Spolužalovaný, nynější dovolatel, byl rozsudkem ze dne 14. března 1931 uznán povinným, zaplatiti žalobkyni tutéž částku s úroky a útraty sporu 1537 Kč 70 h. Žalovaný v řízení první stolice připustil, že si uvedenou částku společně se svou manželkou od žalobkyně vypůjčil a jen namítal, že se žalobkyní umluvil zaplacení 20.000 Kč podle možnosti. Soud první stolice nepovšimnul si při vynesení rozsudku proti žalovanému, že nejde podle žaloby o nedilný dluh žalovaného a jeho

manželky (§§ 888, 889, 839 obč. zák.) a odsoudil dovolatele sama pro sebe, by zaplatil žalobkyni 20.000 Kč s přísl. Za tohoto stavu hrozilo ovšem žalovanému nebezpečí, že na základě rozsudku bude po případě na něm vymáhán celý dluh 20.000 Kč a nikoliv jen podíl na něho připadající. Nelze však spatřiti ani zmatečnost ani nesprávné právní posouzení věci v tom, že odvolací soud vyhověl odvolání co do 20.000 Kč s 10% úroky od 31. srpna 1927 ne zamítnutím žaloby co do 10.000 Kč, nýbrž změnou rozsudku podle žalobní prosby v ten rozum, že žalovaný jest povinen tuto částku s 5% úroky od 31. srpna 1927 platiti společně s Antonii D-ovou, neboť tím bylo docíleno toho, čehož se dovolatel domáhá, že na základě takto doplněného rozsudku lze na něm požadovati a vymáhati pouze p o l o v i c i částky 20.000 Kč t. j. 10.000 Kč s přísl.; aby se v tomto směru předešlo pochybnostem, byl výrok odvolacího soudu doplněn jak se shora stalo.

Čís 12542.

Předpokladem důvěry v pozemkovou knihu jest, by bylo nabyto práva zápisem do pozemkové knihy a by se tak stalo bezelstně.

Nabyvatel exekučního nadzástavního práva není chráněn důvěrou v pozemkovou knihu a důsledkem toho není jí chráněn ani jeho mimoknihovní postupník

(Rozh. ze dne 22. dubna 1933, Rv I 279/33.)

Václav B. postoupil žalobci postupní listinou ze dne 2. září 1932 svou pohledávku ve výši 1760 Kč s příslušenstvím, vloženou exekučně nadzástavním právem na knihovní pohledávce Antonína P-a 5.000 Kč, zjištěné na usedlosti, náležející žalovaným. Tento postup se stal způsobem mimoknihovním. Celá pohledávka Antonína P. byla zaplacená tomuto věřiteli v době kolem 9. května 1932. Zástavní právo za tuto pohledávku na řečené nemovitosti vložené nebylo dosud vymazáno. Žalobu, již se žalobce domáhal na žalovaných zaplacení postoupené pohledávky, o b a n i ž š í s o u d y zamítly, o d v o l a c í s o u d mimo jiné z těchto důvodů: Jest nesprávné mínění, že pohledávka knihovně zjištěná zaniká jen výmazem. Odvolatel zřejmě směřuje dvě rozdílné věci, jednak pohledávku a jednak právo zástavní za pohledávku. Pohledávka sama zaniká jako každý jiný nárok plnění (§ 1412 obč. zák.), ohledně pohledávky knihovní není tu výjimky. Že tomu tak, vyplývá jasně i z ustanovení §§ 470, 469 obč. zák. Hypotéka arci, zástavní právo na nemovitosti, sama ještě zaplacením dluhu nezaniká, nýbrž podle ustanovení § 469 obč. zák. zůstává nemovitost potud zastavena, až jest dluh vymazán z pozemkové knihy. A jde tudíž jen o to, jaké důsledky má okolnost, že pohledávka knihovním právem zástavním zjištěná, ač byla již zaplacená, jak jest zjištěno, byla zabavena před výmazem z pozemkové knihy. Jak již nejvyšší soud vid. v judikátu čís. 188 (úř. sb. 1149) vyslovil a zevrubně odůvodnil, ustanovení § 469 obč. zák. neplatí pro exekuční nabytí práva zástavního a nemůže se takovýto vymáhající věřitel odvolávati na důvěru v knihy veřejné. Stejný právní názor hájí i čl. nejvyšší soud (srv. rozh. čís. 9950, 8043, 7530 7452, 5153,

4337 sb. n. s. a j.). Poněvadž podle § 308 ex. ř. v případě přikázání pohledávky k vybrání má vymáhající věřitel jednat, třeba vlastní jménem a k vlastnímu prospěchu, přece jen jako zmocnitel svého dlužníka, nem a k vlastnímu prospěchu, přece jen jako zmocnitel svého dlužníka, poddlužník jest oprávněn vznesti proti nároku vymáhajícího věřitele všechny námitky příslušející mu z jeho právního poměru proti dlužníku, tudíž jest oprávněn i k námitce, že knihovní pohledávka byla již zaplacená. Na věci nic nemění, že žalobce není přímo vymáhajícím věřitelem, že jím byl Václav B., který mu svou pohledávku zjištěnou na pohledávce Antonína P-a proti žalovaným postoupil, neboť práva žalobce jako postupníka jsou podle § 1394 obč. zák. stejná, jako práva postupitelova a může tudíž i jemu býti učiněna námitka, že pohledávka byla zaplacená, neboť i on žaluje v podstatě jen jako mandatář dlužníků (srv. rozh. čís. 4851 sb. n. s.), které se týče případu, kdy byla pohledávka přikázána na místo placení, čemuž v souzeném případě tak není.

Nejvyšší soud nevyhověl odvolání.

Důvody:

Dovolatel uplatňuje, že postoupené pohledávky nabyt v důvěře v pozemkovou knihu a že proto jest nesprávné stanovisko odvolacího soudu, který mu přes to nepřiznává nárok na zaplacení postoupené pohledávky. Žalobce se neprávem dovolává pro sebe ochrany důvěry v pozemkovou knihu. Důvěra v pozemkovou knihu působí jen ve prospěch toho, kdo bezelstně zápisem v pozemkové knize nabyt nějakého práva, považuje při tom obsah pozemkové knihy v době žádosti o zápis za správný a úplný. Důsledkem této ochrany jest, že objem nabytého práva se řídí podle obsahu pozemkové knihy, nikoliv podle skutečného odlišného právního stavu. Jestliže však někdo chce se dovolateli práva se řídit podle obsahu pozemkové knihy, musí splniti lávatí ochrany nabytí práva v důvěře v pozemkovou knihu, musí splniti podle řečeného ve své osobě dva předpoklady. Především musí nabytí nějakého práva zápisem do pozemkové knihy a za druhé musí tak učiniti bezelstně. U dovolatele schází již prvý předpoklad proto, aby se důvěry v pozemkovou knihu mohl dovolávati. Nebyl totiž převod práv k pohledávce z Václava B-a na dovolatele zapsán podle § 13 druhý odstavec knihovního zákona v pozemkové knize. Již z tohoto důvodu jest pro rozřešení sporu lhostejné, zda žalobce jednal v důvěře v pozemkovou knihu čili nic a zda tedy věděl, že žalovaní zaplatili postoupenou pohledávku již svému prvnímu věřiteli Antonínu P-ovi. Dovolatel nenáležel k nabyvatelům práv v knize pozemkové zapsaným, nabytí práv k postoupené pohledávce způsobem neknižovním, ne tedy s plným účinkem právním, jak to dovodilo rozhodnutí plenárního sboru nejvyššího soudu ze dne 27. září 1932 Pres. 176/32 sb. n. s. c. č. 11932. U dovolatele schází právě pro úplný právní účinek postupu v poměru k žalovaným ochrana důvěry v pozemkovou knihu. Skutečnost, že zástavní právo za zaplacenou pohledávku nebylo dosud v pozemkové knize vymazáno, neprospívá dovolateli, nýbrž jen žalovaným jako vlastníkům hypotéky podle § 469 obč. zák. Dovolatel jako mimoknihovní postupník může se proto dovolávati jen těch účinků postupu práv Václava B-a, jak je stanoví § 1392 a násl. Jejich základním účin-

kem jest, že práva postupníková jsou co do postoupené pohledávky ta-
táž jako práva převodcová (§ 1394 obč. zák.). Postupitel Václav B. na-
byv usnesením okresního soudu ze 3. srpna 1932 exekučně nadzástav-
ního práva na pohledávce Antonína P-a, zajištěné na usedlosti žalova-
ných, nabyt práva uspokojiti se z této exekučně zabavené pohledávky,
to však jenom potud, pokud nebyla již dříve zaplacená. Jak totiž na to
poukázal správně již odvolací soud, nebyl Václav B. při nabytí ex-
k u č n í h o práva nadzástavního chráněn důvěrou v pozemkové knihy.
(K rozhodnutí odvolacím soudem k odůvodnění tohoto názoru uvede-
ným, bylo by možno dodat ještě číslo 2987 sb. n. s. a čís. 441 sb. m.
spr.). Mohli tedy žalovaní Václavu B. se zřetelem k § 1396 obč. zák.
namítati, že pohledávku zaplatili svému původnímu věřiteli Antonínu
P-ovi již kolem 9. května 1932. Ježto žalobce měl totéž právní posta-
vení jako jeho právní předchůdce Václav B. a mohl svůj nárok uspokoi-
jovati z postoupené pohledávky jen ve stejném rozsahu jako Václav B.,
mohli žalovaní podle § 1396 obč. zák. namítati zaplacení pohledávky
Antonínu P-ovi učiněné v květnu 1932, tedy ještě před uskutečněním
postupu nastalé, jako důvod zrušení závazku, kterým se ho i proti ža-
lobci zprostiti podle § 1412 obč. zák. Dovolací důvod č. 4 § 503 c. ř. s.
jest proto neodůvodněn a nebylo třeba, aby k jeho vyvrácení byla ro-
zebírána ještě zvláště rozhodnutí nejvyššího soudu č. 4851 a 5153 sb.
n. s. c., ježto otázka, o kterou jde v obou těchto rozhodnutích, totiž po-
souzení ochrany nabytí práv zápisem v pozemkové knize a v důvěře
v pozemkovou knihu, nemusí býti v tomto případě vůbec řešena.

Čís. 12543.

Nejde o zmatek (§ 41 zák. čís. 100/1931), nezjistily-li (v rejstříkové věci) nižší soudy samostatně skutkový základ pro své rozhodnutí, nýbrž poukazují-li na sdělení živnostenského úřadu.

Označení předmětu podniku nemůže býti jiné v rejstříku nebo ve firmě, než označení vzaté na vědomí nebo schválené živnostenským úřadem.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1933, R I 300/33.)

Rejstříkový soud, zjistiv na základě živnostenského listu, že předmět podniku není kryt živnostenským listem, vyzval firmu, by ve lhůtě vykážala další živnostenské oprávnění nebo změnila předmět podniku tak, aby byl pravdivý. R e k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Předmět podniku při firmě zapsaný musí býti podle § 22 min. nař. ze dne 9. března 1863 čís. 27 ř. zák. řádně doložen příslušnými doklady. Proto, ano jest zjištěno, že živnostenským listem není plně vykážáno živnostenské oprávnění ke všem živnostem zapsaným jako předmět podniku při firmě, právem žádá rejstříkový soud na společnost, aby vykážala další živnostenské oprávnění. Nebude-li moci tato oprávnění prokázati, nezbyvá nic jiného, než by společnost změnila předmět podniku tak, by vyhovoval zásadě pravdivosti firemní ovládací rejstřík obchodní.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění, neboť nejsou tu splněny předpoklady § 46 (2) zákona čís. 100/31. Zmatečnost vytyká stěžovatelka proto, že prý z napadených usnesení přesně nevychází, ve kterých bodech a v jakém směru a smyslu se shledávají nesrovnalosti mezi opovědi živnosti v obchodním rejstříku a opovědi živnostenskou. O zmatečnosti by však bylo lze mluvit jen tehdy, kdyby napadené usnesení bylo tak nedostatečné, že je nelze bezpečně přezkoumati (§ 41 odst. (2) h uvedeného zákona), to však nelze tvrditi v tomto případě. Další zmatečnost vidí stěžovatelka v tom, že soudy nižších stolic nezjistily samostatně skutkový základ pro své rozhodnutí, nýbrž poukazují na sdělení živnostenského úřadu. Ani tato vada však není označena v zákoně za zmatek (§ 41 uv. zák.). Předpoklady nižších soudů, že z odpovědi stěžovatelčiny k obchodnímu rejstříku lze vyčísti, že chce obchodovati také se zbožím jiného druhu, než sama vyrábí, má oporu v posudku obchodní a živnostenské komory a neodporuje proto spisům. Ani výtka nezákonnosti není nijak oprávněna. Podle sdělení živnostenského úřadu a řečeného posudku obchodní a živnostenské komory není živnostenským listem uvedeným v napadeném usnesení plně vykážáno živnostenské oprávnění, zapsané jako předmět podniku v obchodním rejstříku a vyzval-li rejstříkový soud stěžovatelku, by vykážala toto oprávnění, nepřiči se to nijak zákonu, naopak se to úplně shoduje se zásadou firemní pravdivosti, podle níž také označení předmětu podniku nemůže býti jiné v rejstříku nebo ve firmě, než označení vzaté na vědomí nebo schválené živnostenským úřadem (srov. Hartmann sbírka vzorců str. 325 pozn. 8.). Domnívá-li se stěžovatelka, že ony posudky nejsou správné, náleží jí, aby se vykážala rozhodnutím zemského úřadu, jenž podle § 36 živn. řádu jediné jest povolán, řešiti tuto otázku.

Čís. 12544.

Vymáhající věřitel, jemuž byla povolena exekuce zabavením a přikázáním k vybrání dlužnickovy pohledávky, nemůže za odkladu této exekuce nastoupiti žalobou o vydobytí zabavené pohledávky, ať již žalobou o zaplacení nebo o složení na soud. Učinil-li tak přece, jest jeho žalobu pro tentokrát zamítnouti.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1933, Rv I 1800/31.)

Žalobci byla povolena exekuce zabavením a přikázáním k vybrání pohledávky dlužníka za pojišťovnou. V době, kdy tato exekuce byla odložena, domáhal se žalobce na pojišťovně zaplacení přikázané mu pohledávky. Procesní soud první stolice žalobu pro tentokrát zamítl. O d v o l a c í s o u d k odvolání žalobce napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl odvolání.

D ů v o d y:

Podle souhlasného přednesu stran, z něhož jest, hledíc k § 266, 267 c. ř. s. vycházeti, zabavil žalobce pod spisovou značkou E 2621/27 okresního soudu v B. pro své vykonatelné pohledávání pohledávku dlužníka, okresního silničního fondu v B. u žalované pojišťovny, kterou u ní fond měl z důvodu pojištění proti povinnému ručení. Strany byly shodné v tom, že uvedená pohledávka byla žalobci přikázána k vybrání. Jak stranami bylo předneseno, pokud se týče bylo zjištěno, byla exekuce E 2621/27, pokud šlo o přikázání pohledávky, usnesením ze dne 31. října 1927 odložena. Nebylo ve sporu před prvním soudem tvrzeno, že bylo v té době o pokračování v uvedené exekuci zakročeno, případně, že v ní bylo pokračováno (§ 44 ex. ř.). Údaj dovolatelův v dovolání, že prý pokračování v exekuci ve sporu tvrdil, není podle spisů správný. V prohlášení žalobce při jednání ze dne 17. prosince 1928, že odklad pozbyl významu, protože opoziční žaloby, k vůli nimž odklad byl povolen, byly zamítnuty, nelze shledávati tvrzení o pokračování v exekuci. Pokračovati v odložené exekuci lze podle § 44 ex. ř. jen k návrhu. Že takový návrh byl učiněn, žalobce ve sporu nepřednesl. Ani žalovaná pojišťovna ve sporu neuplatňovala, že exekuce byla následkem zaplacení zrušena. K uvedeným okolnostem, jak v předu řečeno, přihlížeti nelze a přihlížeti k nim odvolací soud neprávem. Odklad exekuce má podle §§ 42 a násl. ex. ř. za následek, že se po dobu jeho trvání v exekuci nemůže pokračovati. Když tedy exekuce E 2621/27 byla usnesením ze dne 31. října 1927 odložena, nebylo lze, pokud se týče nebylo přípustno, za trvání odkladu nastoupiti žalobou o vydobytí, ať již o zaplacení nebo složení na soud (§ 307 ex. ř.) přikázané pohledávky a první soud právem žalobu, kdyžť podle přednesu stran odklad exekuce ještě v době vynesení jeho rozsudku trval, případně pokračování o exekuci ještě povoleno nebylo (§ 44 poslední odstavec ex. ř.), pro tentokrát zamítl. Potvrdiv tento rozsudek, odvolací soud (§ 503 čis. 4 c. ř. s.) nepochybil.

Čís. 12545.

Přijal-li objednatel dílo třebas nehotové nebo vadné bez výhrady jako splnění smluvní povinnosti k dodání díla, nemůže již poukazem na § 1170 obč. zák. odepřítí úplaty, nýbrž je na něm, aby i se své strany smlouvu splnil, a může se domáhati jen dodatečného dodání toho, co na dohotovení díla ještě schází, pokud se týče může uplatňovati jen svůj nárok ze správy podle § 1167 obč. zák. a z toho důvodu požadovati po případě snížení úplaty.

Zda podle vůle stran dílo byl i nikoli úplně hotové nebo vadami stížené jest považovati za dílo převzaté jako plnění smluvní, posouditi jest podle okolností případu.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1933, Rv I 1847/31.)

Stavitel František P. provedl žalovaným nástavbu domu. Ze své pohledávky proti žalovaným na úplatu za provedenou stavbu postoupil

František P. žalující firmě 5.000 Kč, jež je proti žalovaným zažalovala. Žalovani namítli najmě, že jim byla odevzdána nástavba nehotová a vadná. Procesní soud první stolice žalobu pro tentokrát zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Především jest se zabývati výtkou nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čis. 4 c. ř. s.), spatřovaného dovolateli v tom, že odvolací soud přes to, že nástavba jejich domu, za niž část úplaty je v projednaném sporu požadována, není úplně dohotovena a vykazuje četné a značné vady, neuznal žalobu za předčasnou a změnil rozsudek prvního soudu, jimž žaloba z toho důvodu pro tentokrát byla zamítnuta. Úplata za dílo, nebylo-li jinak ujednáno a nejde-li o výjimky v § 1170 obč. zák. stanovené, je zpravidla splatna až po skončení díla (§ 1170 obč. zák.). V souzeném případě nebylo jinaké ujednání tvrzeno a o výjimky v § 1170 obč. zák. stanovené nejde. Jak v rozhodnutích nejvyššího soudu, z nichž zejména jest uvésti čis. 4569 a 8476, bylo vícekrát vysloveno a bližší dovedeno, je úplata za dílo podle § 1170 obč. zák. splatna po bezvadném skončení díla a jen nepatrné, s malým poměrně nákladem snadno odstranitelné vady nepadají na váhu. Nižšími soudy je zjištěno, že jak tvrdili žalovani, práce na nástavbě nejsou všechny provedeny a provedené práce, zejména truhlářské, že vykazují četné a značné, v napadeném rozsudku bližší uvedené vady. Podle znalce a jak seznal odvolací soud, činil by nedoplatek za nástavbu po zaplacených 123.000 Kč částku 22.101 Kč 60 h, náklad na dohotovení nástavby a na opravu vad přibližně 10.000 Kč. Nejde podle toho o nepatrné, s menším nákladem snadno odstranitelné nedodělky a vady. Okolnost, že dílo není úplně hotovo a že má i vady, nezpůsobuje však vždy sama o sobě, že odměna za dílo není splatna. Pro otázku splatnosti její jest rozhodným, zdali dílo bylo objednatelem jeho přijato jako smluvní plnění. Přijal-li objednatel dílo třeba nehotové nebo vadné na splnění smluvní povinnosti k dodání díla, nemůže již poukazem na § 1170 obč. zák. odepřítí zaplacení úplaty, nýbrž je na něm, by i se své strany smlouvu splnil. To plyne z povšechně platícího ustanovení § 1052 obč. zák. Nesejde pak na tom, že dílo vykazuje nedodělky a vady. Vždyť objednatel nebyl povinen přijati vadné nebo nedohotovené dílo, a učinil-li tak přes to a to bez výhrady, může se domáhati jen dodatečného dodání toho, co na dohotovení díla ještě schází, pokud se týče může uplatňovati jen svůj nárok ze správy podle § 1167 obč. zák. a z toho důvodu požadovati po případě snížení úplaty, nemůže však vůbec odpírati úplatu jako nesplatnou (čis. 6739 sb. n. s.). Zdali podle vůle stran dílo byl i nikoli úplně hotové nebo vadami stížené jest považovati za dílo převzaté jako plnění smluvní, jest posouditi podle okolností případu. Odvolací soud má v souzeném případě stavbu za dohotovenou a odměnu za splatnou proto, že třeba některé méně významné součástky stavby nebyly dodány a některé práce byly provedeny vadně, přece stavba jest ve svém celku obyvatelná a vyhovuje účelu, jemuž má sloužiti a jemuž po úřední

kolaudaci i slouží, jsou obývána. Okolnosti odvolacím soudem uváděné mají ovšem význam pro výklad vůle stran (§ 863 obč. zák.), zdali žalovaní jako objednatelé stavbu přes zjištěné nedostatky přijali jako splnění smluvní a zdali proto odměna stala se splatnou. Pro posouzení to však nestačí jen uvedené okolnosti, nýbrž třeba se zřetelem na tvrzení žalovaných, že odpírali placení dokud stavba nebude dokončena, zjistiti i okolnosti, za jakých žalovaní nástavbu vzali v užívání. Učinili-li tak s výslovnou výhradou platiti až po dohotovení a tohoto se při tom dožadovali, nebylo by lze v tom, že do nástavby se nastěhovali, případně nájemníkům nastěhovati se dali, shledávati převzetí díla jako smluvního plnění. Po této stránce se však nižší soudy věci vůbec neobíraly a polotřebných zjištění neučinily. Pro tento nedostatek nemůže ovšem dovolací soud rozhodnouti ihned ve věci samé a bylo proto rozhodnouti, jak se stalo, aniž bylo třeba obíratí se dalšími vývody dovolání.

Čís. 12546.

Při úplatném postupu ručí postupitel za správnost a dobytost postoupené pohledávky i, stal-li se postup na místě placení a nikoliv k zajištění.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1933, Rv I 1946/31.)

Žalovaná firma postoupila žalující firmě, s níž byla v obchodním spojení, svou pohledávku 60.000 Kč za firmou U. O jmění firmy U. bylo napotom zahájeno vyrovnací řízení. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se postupnice na postupitelce z důvodu § 1397 obč. zák. zaplacení 62.267 Kč 65 h (postoupené pohledávky 60.000 Kč a úroků z ní). Procesní soud první stolice přisoudil žalobkyni 41.267 Kč 65 h (to, co nebylo kryto dosud nesplatným vyrovnáním), co do zbytku žalobu pro tentokrát zamítl, ježto jde o vyrovnací kvotu, již má platiti žalobkyni firma U., kterážto vyrovnací kvota není dosud splatná. K odvolání žalované firmy odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalované.

Důvody:

Co se týče výtky nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), není správné tvrzení dovolatelky, že odvolací soud nečiní rozdíl mezi postupem pohledávky k zajištění a postupem na místě placení. Odvolací soud vyslovil v napadeném rozsudku, že dovolatelka jako postupitelka, protože jde o postup úplatný, ručí podle §§ 1397 a 1414 obč. zák. za správnost a dobytost postoupené pohledávky i kdyby, jak tvrdila, postup se stal na místě placení a nikoliv jen k zajištění. Tento názor odvolacího soudu je správný, odpovídá ustanovení citovaných §§ obč. zák. a též § 316 ex. ř. (srovnej sb. n. s. čís. 1853, 7101). Opačné stanovisko dovolatelky, že při postupu na místě placení jest postupitel všelikého ručení, najmě i ručení podle § 1397 obč. zák. za správnost a dobytost postoupené pohledávky prost, nemá v zákoně oporu. Podle zjištění nižších soudů ukázala se částka 41.267 Kč z postoupené pohledávky za postoupenou dlužnicí firmou U. nedobytnou, ohledně částky

21.000 Kč, vyrovnávací kvoty, firmy U., nelze zatím říci, zda bude zaplacená a dobytá. Podle toho, co bylo o ručení při postupu uvedeno, nepochybily tudíž nižší soudy, i když se vezme za to, že mezi stranami šlo o postup na místě placení, když žalobní žádosti, opřené také o ručení podle § 1397 obč. zák., co do částky 41.267 Kč s příslušenstvím vyhověly, ohledně zbytku 21.000 Kč jí pro tentokrát zamítl.

Čís. 12547.

Služební poměry obecních zaměstnanců.

Prozatímní úpravou služebních požitků, provedenou usnesením obecního zastupitelstva podle § 19 zákona čís. 394/1922 sb. z. a n., nevznikl zaměstnanci nárok na propočítání jinaké služby.

Obecní zastupitelstvo bylo v rámci vlastní své pravomoci oprávněno usnésti se, by zaměstnanci nebyl přiznán nárok na započtení vojenské a četnické služby.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1933, Rv I 2273/31.)

Žalobce, policejní strážník žalované obce, domáhal se na žalované obci, by mu při úpravě služebních požitků podle § 212 platového zákona čís. 103/1926 sb. z. a n. byla započtena do jeho celkové služební doby u žalované obce, činící do dne účinnosti platového zákona, t. j. do 1. ledna 1926 nesporně 5 roků 6 měsíců, ještě služba vojenská a četnická od 7. září 1912 do 5. června 1919 a od 14. července 1919 do 1. října 1919 celkem 6 let 9 měsíců a další ještě služba četnická od 2. října 1919 do 14. července 1920, 9 měsíců — tedy úhrnem 7 let 6 měsíců a aby na základě tohoto zápočtu bylo mu přiznáno žalovanou obcí zařazení k 1. lednu 1926 do 5. stupně III. platové stupnice zřízené s ročním služným 8.700 Kč a dalším časovým postupem. Nárok svůj opíral žalobce o pravoplatné usnesení zastupitelstva žalované obce ze dne 21. října 1929, z něhož dovozoval, že mu od 1. ledna 1926 přísluší služební plat odpovídající platebnímu systému státních zřízenců podle platového zákona čís. 103/1926 i s připočtením služební doby podle zákona čís. 222/1920 a vl. nař. čís. 666/1920 sb. z. a n. Obě nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Nižší soudy posoudily věc právně mylně, pokud usnesení obecního zastupitelstva ze dne 12. dubna 1924 a ze dne 21. října 1929 vyložily srovnale v ten smysl, že jimi byly přiznány žalobci služební požitky i právní nároky na započítání služebních let jako mají státní zaměstnanci stejné nebo rovnocenné kategorie, podle zákona čís. 222/1920 sb. z. a n. a vlád. nař. čís. 666/1920 sb. z. a n. o propočtu služební doby státním zaměstnancům a podle vl. nař. čís. 165/1922 sb. z. a n. —, jež napadený rozsudek mylně označuje za zákon. Usnesením obecního zastupitelstva ze dne 12. dubna 1924 byla provedena jen úprava »služebních« požitků zaměstnanců žalované obce ve smyslu § 19 zákona čís. 394/1922 sb. z. a n., kterýž zákon však neobsahoval ustanovení

o propočtení služební doby. Z doslovu usnesení tohoto jest patrné, že konečná (definitivní) úprava služebních požitků, jakož i ostatních práv a nároků obecních zřízenců byla výslovně vyhrazena době pozdější, totiž, až budou vydány vládní prováděcí předpisy k § 19 zákona č. 394/1922 sb. z. a n. Obecním zastupitelstvem byla tedy usnesena dne 12. dubna 1924 jen úprava služebních požitků, nikoli též jiných právních a nároků a ještě i tato úprava byla výslovně prohlášena jen za prozatímní a zdůrazněno zvláště, že může býti obecním zastupitelstvem kdykoli odvolána (srv. zápis o schůzi ze dne 12. dubna 1924). Z této prozatímní úpravy služebních požitků, provedené podle příkazu § 19 zák. č. 394/1922 sb. z. a n. nevznikl žalobci nárok na propočítání jinaké služby (vojenské a četnické), poněvadž zákon tyto nároky vůbec neupravoval a předpis § 19 měl za účel jen případnou redukci požitků a nároků samosprávných zaměstnanců, vyplývajících ze zákona č. 394/1922 sb. z. a n., což zvláště bylo v něm zdůrazněno, neukládal však obcím za povinnost, by přiznaly veškeré nároky a práva svým zřízencům, jaké mají státní zřízenci — tedy naprostou paritu jejich práv a nároků se zřízenci státními. V usnesení obecního zastupitelstva ze dne 12. dubna 1924 není ani zmínky o tom, že obecním zaměstnancům se přiznává stejný nárok na propočítání služební doby jako státním zaměstnancům, podle zákona č. 222/1920 sb. z. a n. a jeho prováděcího nařízení č. 666/1920 sb. z. a n. a ani dekretem ze dne 16. července 1924, č. 6169 takový nárok žalobci přiznán nebyl, naopak bylo v něm zase výslovně zdůrazněno, že se jeho služební poměr upravuje jen podle § 19 zákona č. 394/1922 sb. z. a n. do odvolání a též v něm byla definitivní úprava jeho požitků a nároků vyhrazena. Než ani usnesením obecního zastupitelstva ze dne 21. října 1929 nebyl žalobci přiznán nárok na započtení vojenské a četnické služby do služební doby, ztrávené ve služebním poměru u žalované obce, neboť tímto usnesením byla sice provedena dříve vyhrazená definitivní úprava služebních platů obecních zaměstnanců a to již ve smyslu platového zákona ze dne 24. června 1926, č. 103 sb. z. a n. s účinností od 1. ledna 1926 a při této úpravě projevila žalovaná obec usnesením svého zastupitelstva vůli přiznat v určitých mezích svým zaměstnancům nárok na propočítání služební doby podle zákona č. 222/1920 a vlád. nař. č. 666/1920 sb. z. a n., avšak při tom obecní zastupitelstvo podle odst. V. zápisu omezovalo použití zákona č. 222/1920 jen na určité osoby, tedy individuálně a pokud šlo o žalobce se jednomyslně usneslo k návrhu městské rady, by mu nebyl přiznán nárok na započtení vojenské a četnické služby. K takovému usnesení bylo obecní zastupitelstvo v rámci vlastní své samosprávné pravomoci oprávněno, poněvadž ani zákon č. 222/1920 a jeho prováděcí nařízení č. 666/1920, ani vládní nařízení č. 165/1922 sb. z. a n., upravující jen služební poměry státních zaměstnanců, neuložily samosprávným korporacím, že předpisy o propočtení služební doby státním zaměstnancům musí neomezeně rozšířiti též na své obecní zřízence a tedy i v tomto směru své zřízence převést na systém platný pro státní zaměstnance a neplyne to ani z § 19 zák. č. 394/22 sb. z. a n., jak bylo již shora doloženo, ba ani z § 212 plat. zákona č. 103/1926 sb. z. a n. Pokud prvý soud ve svém rozsudku vyložil zápis o schůzi obecního zastupitelstva ze dne 21. října 1929 a napadený rozsudek jeho

výklad opakoval (označujíc oba mylně úsudkové své závěry, plynoucí z právního posouzení doslovu listiny »jako zjištění«) v ten smysl, že prý se obecní zastupitelstvo v této schůzi usneslo na tom, by služební požitky obecních zřízenců byly převedeny na platový systém zřízenců státních podle § 190 zákona č. 103 ai 1926 sb. z. a n. a by jim současně byla propočítána služební doba ve smyslu zákona č. 222/1920 a vl. nař. č. 666 ai 1920 sb. z. a n., jest výklad tento v rozporu s jasným projevem vůle obecního zastupitelstva v zápise o schůzi ze dne 21. října 1929 v odst. V., již výše rozebraným, jímž výslovně byl zamítnut nárok žalobcův na propočtení služební doby vojenské i četnické. Než ani z doslovu dekretu ze dne 22. ledna 1930 nelze činiti logický závěr, že žalobci byl jím přiznán nárok na započtení služby vojenské a četnické do celkové jeho služební doby, poněvadž dekret obsahuje individuální propočítání služební doby žalobcovy ku dni 1. ledna 1926 a uvádí, že činí jen 5 roků 6 měsíců a výslovně dále zdůrazňuje, že dekret byl vydán na základě usnesení obecního zastupitelstva ze dne 21. října 1929, a že tedy jen toto usnesení se v něm provádí. Ani z prvního odstavce dekretu, uvádějícího jen povšechně, na čem se obecní zastupitelstvo usneslo a jenž zřejmě byl zhotoven jako povšechný formulář, do něhož teprve strojem byly vpisovány jméno a individuální propočty, týkající se jednotlivého zřízence a také žalobce, nelze dovozovati, že žalobci byl jím přiznán nárok na propočtení služební doby vojenské a četnické, poněvadž, třebaš v tomto odstavci jest též úvodem podotčeno, že se obecní zastupitelstvo ve schůzi ze dne 21. října 1929 usneslo, by služební požitky obecních zaměstnanců byly převedeny na platový systém zřízenců státních (§ 190 zák. č. 103/1926 sb. z. a n.) a by současně byla propočítána služební doba ve smyslu zákona č. 222/1920 a vl. nař. č. 666/1920, jest již z následujícího odstavce II. a dalších, týkajících se jen služebního poměru žalobcova, patrné, že těchto předpisů zákona ve příčině jeho dřívější služby vojenské a četnické nebylo použito a že se mu podle usnesení obecního zastupitelstva ze dne 21. října 1929 propočítává služební doba jen ve službách obecních, činící k 1. lednu 1926 5 roků a 6 měsíců (t. j. od 26. června 1920 do 31. prosince 1925 včetně). Byl-li však usnesením obecního zastupitelstva ze dne 21. října 1929 výslovně odepřen žalobci nárok na započtení vojenské a četnické služební doby, nemohl proti takto projevené vůli zákonného zástupce obce žalobce nabýti tohoto nároku, poněvadž úprava služebních poměrů a požitků obecních zaměstnanců patří do práv vyhrazených jen obecní samosprávě podle § 32 obecního zřízení pro Čechy, do níž nadřazené úřady samosprávné mohou zasahovati jen pokud jim takový zásah zákon výslovně dovoluje. Podobně ve věcech obecních úředníků viz rozhodnutí nejvyššího správního soudu ve sbírce adm. č. 5121 a 8927. Naproti tomu se vývody dovolací odpovědi marně pokoušejí opodstatniti nárok žalobcův duchem vyšší spravedlnosti a milosrdenství, zásadami mravního práva, blahovolností výkladu při použití obdoby v § 7 obč. zák. soudům vyhrazeného.

Čís. 12548.

Dovolání jest nepřipustné (§ 502, třetí odstavec, c. ř. s.), zažalováno-li několik pohledávek, z nichž žádná nepřevyšovala 2.000 Kč, tře-

bas byla proti zažalovaným pohledávkám namítnuta započtením vzájemná pohledávka přes 2.000 Kč.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1933, Rv I 4/32.)

Žalující firma zažalovala ve dvou žalobách spojených ke společnému jednání čtyři samostatné pohledávky, z nichž žádná nepřevyšovala 2.000 Kč. Žalovaný namítl započtením vzájemnou pohledávku 4.496 Kč. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud odmítl dovolání žalovaného.

Důvody:

Žalobkyně zažalovala ve dvou žalobách spojených ke společnému jednání čtyři samostatné pohledávky ze čtyř účtů s různými dobami splatnosti. Žádná z těchto pohledávek nepřevyšuje 2.000 Kč. Tyto pohledávky nepozbyly své samostatnosti tím, že po dvou byly uplatněny podle § 227 c. ř. s. jednou žalobou, a že o nich bylo společně jednáno a rozhodnuto. Musí býti proto přípustnost dovolání posuzována zvláště podle výše každé této samostatné pohledávky. Poněvadž jde o souhlasné rozsudky soudů nižších stolic a žádná z uvedených pohledávek nepřevyšuje 2.000 Kč, je dovolání nepřipustné podle třetího odstavce § 502 c. ř. s., a bylo je proto odmítnouti podle prvního odstavce § 507 c. ř. s., nestalo-li se tak již soudy nižších stolic. Na tom nic nemění, že žalovaný namítal započtením vzájemnou pohledávku 4.496 Kč 30 h, tedy pohledávku převyšující 2.000 Kč, a že o tu vlastně již jenom jde v řízení dovolacím, neboť pro posouzení přípustnosti dovolání může býti rozhodující jen výše pohledávky zažalované, pokud se týče v souzeném případě výše každé ze samostatných pohledávek žalobčiny, ježto by vzájemnou pohledávku bylo započítati na každou jednotlivou z těchto samostatných pohledávek.

Čís. 12549.

Pojišťovací smlouva.

Ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek pro pojištění proti krádeži vloupáním, že pojištění platí jen pro ty předměty a místnosti, které v pojistce zevrubně jsou označeny a do pojištění pojaty, a i pak jen potud, pokud předměty ty jsou v místnostech, po případě na místech, které jsou v pojistce podrobněji označeny nebo předepsány, neodporuje nutícím pravidlům zákona o pojišťovací smlouvě.

Stanoví-li tyto pojišťovací podmínky, že se ohlášená změna pokládá za schválenou, když pojistitel nedá pojištěnci do 14 dnů žádné zprávy, platí mlčení pojistitele za souhlas jen tehdy, byly-li pojistiteli oznámeny podstatné části změny, mezi něž patří v prvé řadě i označení místnosti, do které pojištěné předměty byly přeneseny.

Stalo-li se ohlášení změny pojistného místa a přijetí její přihlášky až po dostavení se pojistné příhody, nejde o zpětné pojištění a není odcizení pojištěného předmětu ze změněných místností kryto ani původní ani novou pojistkou.

Došlo-li k ohlášení změny místnosti až po dostavení se pojistné příhody, neodporuje dobrým mravům, zdráhá-li se pojistitel převzít závazek za věci odcizené ve změněných místnostech, třebaže nové místnosti byly bezpečnější a zmenšovaly riziko pojistitele.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1933, Rv I 105/32.)

Žalobci bylo v době do 6. února 1930 odcizeno z půdy bytu v Karlíně čís. pop. 20 prádlo. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované pojišťovně, u níž byl pojištěn proti krádeži, zaplacení pojistného. Nižší soudy uznaly částečně podle žaloby, Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Pojistná příhoda — krádež prádla — se stala v době do 6. února 1930 z půdy bytu v Karlíně čís. 20 n. III. poschodí, kde byly pojištěny podle pojistky čís. 95.587 předměty domácnosti jen v bytě, ale nikoliv na půdě, mimo to měl žalobce v té době pojištěny podle pojistky číslo 66.605 proti krádeži předměty domácnosti ve dvou bytech na Žižkově, č. p. 932/273 v II. poschodí se strany jižní a v II. poschodí se strany severní, jakož i prádlo na půdě náležející k bytům. Podle §§ 1 a 2 všeobecných pojišťovacích podmínek platí pojištění jen pro ty předměty a místnosti, které v pojistce zevrubně jsou označeny a do pojištění pojaty, a i pak jen potud, pokud předměty ty jsou v místnostech, po případě na místech, které jsou v pojistce podrobněji označeny nebo předepsány. Byl tedy místem pojistným, místem ručebním, jen byt v Karlíně čís. 20, III. poschodí, nikoliv půda, a jde tu tedy o místní obmezení rizika, což neodporuje nutícím pravidlům zákona o pojišťovací smlouvě, pokud nabyly účinnosti, a proto také vzorné pojišťovací podmínky obsahují v čl. 4 čís. 1 totéž místní obmezení ručení (str. 169 Veröffentlichungen des k. k. Ministeriums des Innern betreffend die Privatversicherungen z dubna 1918). Než nárok žalobců nelze odůvodniti ani tím, že přý jde jen o přenesení věci na pojištěném místě z místnosti do místnosti, že změna ta byla pojišťovně před dostavením se pojistné příhody, že změna ta byla pojišťovně před dostavením se pojistné příhody ne, kdyby původně pojištěné byty na Žižkově a Karlíně byly jediným pojišťovacím místem (dosud neúčinné ustanovení § 75 odstavec 2 zákona o pojišťovací smlouvě). Neboť podle § 10 odstavec 2 všeobecných pojišťovacích podmínek pokládá se ohlášená změna za schválenou, když banka nedá pojištěnci do čtrnácti dnů žádné zprávy. Tu nejde o průpadnou doložku § 32 zákona o pojišťovací smlouvě, jak odpůrce dovolatelky míní, poněvadž pojišťovna pojistníkovi neukládá oznamovací povinnost ani nestanoví lhůtu, do které pojistník tak má činiti. Jde o smluvenou formu mlčky učiněného projevu vůle pojišťovny a jest proto ustanovení to vykládati podle § 914 obč. zák. tak, že mlčení pojišťovny platí za souhlas jen, byly-li pojišťovně oznámeny podstatné části změny, mezi něž patří v prvé řadě i označení místnosti, do které předměty byly přeneseny, neboť na tom je závislé riziko nebezpečí pojišťovny. Žalobce však v dopise ze dne 6. ledna 1930 na Ladislava T.

se o místnosti, do níž chce přenést věci, nezmínil. Jestliže tudíž pojišťovna do 14 dnů mu nesdělila své rozhodnutí, neznačí to souhlas se změnou, i kdyby Ladislav T. byl oprávněn jménem pojišťovny činiti platná prohlášení. Žalobce ohlásil tudíž změnu místnosti teprve přihláškou ze dne 15. února 1930 a ta byla přijata pojišťovnou v pojistce 174.591 za zrušení původní pojistky 95.587 s počátkem pojištění od 20. února 1930, jak z první strany přihlášky jest patrné. To vše nastalo až po dostavení se pojistné příhody a nejde proto o zpětně pojištění (dosud neúčinný § 7 zákona o pojišťovací smlouvě). Nebylo proto prádro v době odcizení z půdy bytu v Karlíně, čís. 20-III poschodí, nekryté původní pojistkou č. 95.587, kryto ani novou pojistkou č. 174.591. Došlo-li k ohlášení změny místností až po dostavení se pojistné příhody, neodporuje dobrým mravům, zdráhá-li se pojišťovna převzítí závazek za věci ve změněných místnostech odcizené, třebaže nové místnosti byly bezpečnější a zmenšovaly risiko pojišťovny.

Čís. 12550.

Stačí, je-li důkaz krevní zkouškou žalovaným nabízen o tom, že nemůže být otcem žalujícího dítěte. Není třeba, by žalovaný podrobně tvrdil, jakého výsledku co do složení krevních skupin má být důkazem docíleno.

Nesejde na tom, že nemanželská matka projevila nesouhlas s odebráním krve dítěti, dal-li k tomu poručník jako zákonný zástupce dítěte výslovné svolení.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1933, Rv I 148/32.)

Žalobě o uznání otcovství a o placení výživného procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Pokud jde o krevní zkoušku nabídl žalovaný, který byl právně zastoupen, tento důkaz o tom, že matka dítěte byla již těhotná, když došlo k souloži se žalovaným, že se k tomu přiznala a že žalovaného k souloži sváděla tím, že se jí nemůže již nic státi. Důkazy prováděti jest o skutečnostech stranami tvrzených, pokud zůstaly sporné (§ 266 c. ř. s.). Z toho plyne, že skutečnosti, o kterých mají být důkazy provedeny, musí být stranami přesně uvedeny, to lze tím spíše žádati od stran právně zastoupených. Je-li na první pohled patrné, že nabídnutý důkaz jest k dokázání tvrzené skutečnosti naprosto nezpůsobilý, jest jej považovati za nerozhodný a musí být soudem zamítnut (§ 275 c. ř. s.). Tak jest tomu se zkouškou krevní. Aby tento důkaz byl řádně nabídnut, musí být tvrzeny skutečnosti, které krevní zkouškou prokázány býti mohou, t. j., že dítě patří k jiné krevní skupině, než muž, který jest žalován jako otec dítěte. To však žalovaným tvrzeno nebylo.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Dovolání, opřené o dovolací důvody podle čís. 2 a 3 § 503 c. ř. s. jest opodstatněné. Dovolatel právem odkazuje k důvodům rozsudku prvního soudu, v nichž jest výslovně uvedeno, že žalovaný důkaz krevní

zkouškou nabídl o tom, že nemůže být otcem žalobkyně, z čehož zjevno, že v protokole ze dne 11. března 1931 nebyl jeho důkazní návrh správně zapsán. Důkazem krevní zkouškou mnil poznatelně žalovaný vyvrátiti právní domněnku § 163 obč. zák. o svém otcovství a nebylo ani třeba, aby podrobně tvrdil, jakého výsledku co do složení krevních skupin má být důkazem docíleno. Nesejde ani na tom, že nemanželská matka projevila nesouhlas s odebráním krve dítěti, když naproti tomu poručník jako jeho zákonný zástupce k tomu dal výslovné svolení. Ježto proti důkaz žalovaným již v řízení v první stolici nabídnutý mohl by po případě míti důležitý vliv na rozhodnutí o otázce jeho otcovství k žalobkyni, tedy na rozhodnutí sporu a dosud provedené řízení jest kusým (§ 503 č. 2 c. ř. s.) a věc vyžaduje ještě dalšího jednání před soudem první stolice, bylo se dovolacím soudu podle § 510 odst. 1 c. ř. s. usnísti, jak ve výroku jest vysloveno.

Čís. 12551.

Byl-li žalobce, domáhající se určení, že svěrenská dohoda jest proti němu neplatná a že mu přísluší k substituční pozůstalosti silnější titul dědického práva než žalovanému, k podání této žaloby poukazán právoplatným usnesením svěrenského soudu se stanovením určité lhůty, jest již tím prokázán jeho zájem, aby příslušný právní poměr byl co nejdříve najisto postaven.

Bylo-li nejvyšším soudem právoplatně rozhodnuto, že schvalovací řízení podle § 2 odst. (3) zákona ze dne 3. července 1924, čís. 179 sb. z. a n., bylo svěrenským soudem provedeno podle zákona, nelze správnost tohoto rozhodnutí přezkoumávati v napotomním sporu o určení, že svěrenská dohoda, jež byla svěrenským soudem schválena, jest proti žalobci neplatná.

Kdo podle domněnky § 2 odst. (4) zák. čís. 179/1924 projevili již souhlas s dohodou o úpravě poměrů uvolněného svěrenského jmění, nemůže dodatečně zvrátiti sporem platnost této dohody.

Domněnka § 2 odst. (4) zák. čís. 179/1924 vztahuje se na námítky formální i hmotněprávní.

V ustanovení § 120 nesp. říz. není stanovena domněnka souhlasu toho, kdo dědickou přihlášku nepodal, s projednáním pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1933, Rv I 225/32.)

Žalobou, o níž tu jde, domáhal se Josef L. proti pozůstalosti po Kunibertu L-ovi určení, že svěrenská dohoda ze dne 2./6. května 1925 v příčině bývalého L-ského svěrenství v Čechách svěrenským soudem schválená jest proti němu neplatná a neúčinná, že žalobci přísluší k substituční pozůstalosti záležející v bývalém L-ském svěrenství v Čechách a uvolněné úmrtím Jindřicha L-a dne 17. října 1929 zemřelého silnější titul dědického práva, než Kunibertu L-ovi, a že jest tudíž žalobce povolán k nástupnictví do této substituční pozůstalosti. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Žalobce se domáhá toho, by byl najisto postaven jeho právní poměr k substituční pozůstalosti, a jde proto o žalobu určovací podle § 228 c. ř. s. Ježto žalobce k podání této žaloby byl poukázán právoplatným usnesením krajského soudu civilního v Praze ze dne 24. září 1930 č. j. F 41/98—986 a určena mu k podání jejímú lhůta tří měsíců, jest již tím prokázán jeho zájem na tom, aby příslušný právní poměr byl co nejdříve na jisto postaven a jsou tu proto podmínky pro žalobu určovací po rozumu § 228 c. ř. s. Jest proto zkoumati, zda žalobní nárok je věcně opodstatněn čili ne. Při řešení této otázky jest především přihlížeti k obsahu spisů krajského soudu civilního v Praze, F 41/98 týkajících se bývalého L-ského svěřenství v Čechách, kterýžto obsah jest nesporný. Dohoda ze dne 2./6. května 1925, o jejíž neplatnost je žalováno, byla uzavřena mezi tehdejším poživatelem svěřenství Jindřichem L-em a čekatelem, jak byli uvedeni v usnesení zemského soudu civilního v Praze ze dne 26. března 1902, č. j. F 41/98—74, za souhlasu a přístupu opatrovníka svěřenství Jana Sch-a a opatrovníka potomstva Dr. Ignáce H-a. Podle dohody té připadlo bývalé L-ské svěřenství v Čechách dosavadnímu poživateli Jindřichu L-ovi do fiduciárního vlastnictví jako přednímu dědici, obmezeno jsouc fideikomisární substituací ve prospěch čekatele Kuniberta L-a. Po předložení dohody té soudu ke schválení vydal zemský soud civilní v Praze usnesením ze dne 30. května 1925, č. j. F 41/98—845 po rozumu § 2 (4) zákona o zrušení svěřenství ze dne 3. července 1924, čís. 179 sb. z. a n. vyhlášku, kterou vyzval ty, kdož by podle zřizovací listiny mohli činit nárok na nástupnictví ve svěřenství, by u soudu ve třicetidenní lhůtě se vyjádřili, s tím upozorněním, že se má o těch, kdo se na vyzvání nevyjádří, za to, že souhlasí s dohodou. V naznačené lhůtě se nikdo nevyjádřil a byla proto dohoda schválena usnesením zemského soudu civilního v Praze ze dne 2. prosince 1925, č. j. F 41/98—863. Teprve po schválení dohody se ozval žalobce a podal jednak 2. ledna 1926 návrh na navrácení v předešlý stav pro zmeškání ediktální lhůty a jednak dne 7. ledna 1926 rekurs do usnesení, kterým dohoda byla schválena, v němž navrhoval změnu tohoto usnesení odepřením schválení dohody a vyslovením, že nynější držitel svěřenství Jindřich L. nabývá svěřenského jmění jako fiduciář s obmezením fideikomisární substituace ve prospěch žalobce jako čekatele. Návrh žalobcův na navrácení v předešlý stav byl právoplatně zamítnut usnesením nejvyššího soudu ze dne 21. září 1926, R I 766/26—1 (čís. 6297 sb. n. s.). Pokud pak jde o rekurs žalobcův, podaný do usnesení z 2. prosince 1925, F 41/98—863, byl rekurs ten zamítnut usnesením vrchního soudu v Praze ze dne 25. října 1926, R II 155/26—905 a dovolacímu rekursu do usnesení toho nebylo vyhověno usnesením nejvyššího soudu ze dne 19. ledna 1927, č. j. R I 1091/26—2 (čís. 6709 sb. n. s.). V usnesení tom se mimo jiné praví: »Nejvyšší soud přezkoumal napadené usnesení jediné po stránce, zda postup soudu prvě stolice při schválení dohody odpovídal předpisu zákona o zrušení svěřenství čís. 179 sb. z. a n. na rok 1924, aniž uvažoval o tom, zda stěžovatel je skutečně čekatelem ve smyslu § 2 odst. (2) téhož zákona, neboť bylo-li řízení provedeno správně podle zákona, je stěžovatel i jako čekatel vyloučen (prekludován) se svými nároky ve

smyslu poslední věty § 2 odst. (4). § 2 odst. (4) zákona ukládá soudu jediné, by vyslechl zúčastněné, čímž míní v další větě známé čekatele, kteří se zdržují na území československé republiky, a to jen tehdy, není-li jich podpis na listině ověřen, ohledně všech ostatních účastníků stačí vyzvání učiněné vyhláškou na soudní desce a v úředním listě, by se prohlásili ve stanovené lhůtě o svých nárocích na nástupnictví, při čemž má se po marném uplynutí lhůty zato, že souhlasí s dohodou. Zákon stanoví tu přímo preklusi, což má svůj dobrý důvod v tom, že zákonodárci záleželo na tom, aby poměry bývalých svěřenství byly upraveny nezvratně. Ze spisů je patrné, že soud prvě stolice se zachoval podle předpisů zákona. Tímto rozhodnutím nejvyššího soudu bylo právoplatně rozhodnuto, že schvalovací řízení bylo provedeno krajským soudem civilním v Praze podle zákona, a nelze proto jeho správnost přezkoumávat v tomto sporu. Dále bylo rozhodnutím tím jasně vysloveno, že o žalobci, ježto v ediktální lhůtě se nepřihlásil jako čekatel, bylo právem míti za to, že s dohodou souhlasí, a že je proto jako čekatel vyloučen se svými nároky ve smyslu poslední věty čtvrtého odstavce § 2 zák. o zrušení svěřenství. Nejvyšší soud neshledává příčiny se odchýlení od tohoto tehdy vysloveného právního názoru, ježto není nikterak vyvrácen vývody dovolacího spisu a zejména nespočívá na nějakém přehlédnutí, jak dovolatel tvrdí a jest proto míti zato, že žalobce tím, že se nevyjádřil v ediktální lhůtě, projevil souhlas s dohodou, o jejíž neplatnost nyní žaluje. Souhlasil-li však dovolatel jednou podle presumpce čtvrtého odstavce § 2 zákona o zrušení svěřenství s dohodou, nemůže dodatečně zvrátiti sporem platnost dohody té, když bylo účelem tohoto zákonného ustanovení, by poměry bývalých svěřenství byly upraveny nezvratně. Nejde a ani jíti nemůže proto v souzeném případě o spor, jaký má na mysli ustanovení druhého odstavce § 9 zákona o zrušení svěřenství, a jsou proto bezvýznamné všechny vývody dovolání, pokud se opírají o toto zákonné ustanovení a rozlišují nároky žalobcovy jednak na nároky ve schvalovacím řízení a jednak na nároky hmotného práva. Čtvrtý odstavec § 2 zák. o zrušení svěřenství nerozeznává mezi námitkami formálními a hmotněprávními, takže bylo povinností dovolatelovou, měl-li proti svěřenské dohodě námitky jakéhokoli rázu, aby je uplatnil v ediktální lhůtě, která právě i k tomu cíli byla stanovena. Poukaz dovolatelův na ustanovení § 120 nesp. říz. je nemístný, ježto v něm není stanovena domněnka souhlasu toho, kdo dědickou přihlášku nepodal, s projednáním pozůstalosti. Pokud dovolatel poukazuje k tomu, že nelze udělit souhlas nejbližších tří čekatelů k dohodě mlčky, nelze otázkou tou se zabývat, neboť řešení její spadalo do schvalovacího řízení, o němž, jak již uvedeno, bylo právoplatně vysloveno, že bylo provedeno podle předpisů zákona. Je proto sporná dohoda proti žalobci platná a je nepodstatněna žaloba, kterou žalobce se domáhá určení její neplatnosti a dalších důsledků neplatnosti té.

Čís. 12552.

Ochrana nájemců.

Úplata, kterou si dal nájemník od vlastníka domu slíbíti za vyklizení, bytu, jest zapovězena, třebaže byla podle ujednání stran určena jen k částečné úhradě vyššího nájemného z nového bytu nájemníka, jež

není bytem náhradním ve smyslu zákona o ochraně nájemců. Lhostejno, že smlouva o úplatě byla uzavřena při soudním smíru o vyklizení bytu nebo dokonce na podnět soudce.

Neplatnost úmluvy o zapovězené úplatě za vyklizení bytu nemá v zá-pětí i neplatnost úmluvy o vyklizení bytu, a nájemník, jemuž namítána neplatnost úmluvy o úplatě, nemůže se domáhati in eventum vrácení opuštěného bytu.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1933, Rv I 306/32.)

Žalobce obýval byt v domě žalovaného. Za sporu uzavřely strany soudní smír, jímž se žalobce zavázal vyklidit byt nejdéle do 31. března 1931. Kromě toho ujednaly strany, což však nebylo protokolováno, že žalovaný zaplatí žalobci 9.000 Kč, vystěhuje-li se žalobce včas. K tomu závazku žalovaného přistoupil jeho právní zástupce Dr. A. jako rukojmí. Žalobce se včas z bytu vystěhoval, načež Dr. A. složil 9.000 Kč k soudu. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném, by byl uznán povinným svoliti k tomu, by 9.000 Kč, složených Dr. A-em k soudu, bylo vydáno žalobci, po případě by žalovaný byl uznán povinným vrátiti žalobci byt v jeho domě dříve najatý. Žalovaný namítl, že není vzhledem k § 20 zákona na ochranu nájemců povinen zaplatiti žalobci 9.000 Kč a že není proto ani povinen svoliti k tomu, by bylo žalobci vydáno 9.000 Kč složených k soudu. Pro ces ní soud prvé stolice žalobu zamítl, maje za to, že úmluva stran o zaplacení 9.000 Kč žalobci za vyklizení bytu byla nedovolenou úplatou podle § 20 zákona o ochraně nájemců. Od volací soud napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Třebaže bylo zjištěno, že se žalovaný zavázal zaplatiti žalobci 9.000 Kč jakožto náhradu za vyšší náklad, jenž vznikne žalobci tím, že namísto dosavadního laciného bytu v domě žalovaného bude nucen najati byt nepoživající ochrany nájemců, — nemění to nic na právním posouzení věci, ježto podle § 20 zákona na ochranu ná-jemců jsou zapovězena veškerá právní jednání, jimiž dosavadní nájemce bytu dává sobě nebo někomu jinému za odstoupení bytu nebo v sou-vislosti s tím něco poskytovatí nebo slibovatí. Slovy »za odstoupení bytu nebo v souvislosti s tím« jest podle stálé judikatury nejvyššího soudu vyloučena jakákoliv úplata, z jakéhokoliv právního důvodu, třeba-že šlo jen o náhradu skutečné škody ustupujícímu nájemci (sr. rozhod-nutí čís. 2965, 3007, 6045, 8352, 8353, 6301, 9931 atd. sb. n. s.). Právem proto dospěl soud prvé stolice k názoru, že úmluva, již si dal žalobce slíbiti od žalovaného úplatu za vyklizení bytu, jest podle § 20 zákona na ochranu nájemců nicotná.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce posoudil odvolací soud věc správně. V tom směru se dovolatel marně snaží vyložiti dovolenost úplaty, kterou si dal od ža-lovaného slíbiti za vyklizení bytu, a marně uplatňuje, že úplata byla po-dle ujednání stran a zjištění odvolacího soudu určena jen k částečné úhradě vyššího nájemného žalobcova z nového bytu a že taková úmluva mezi vlastníkem domu a nájemníkem je dovolena. Podle četné a dů-sledné judikatury nejvyššího soudu náleží pod záповeď § 20 (1) zákona

č. 44/1928 (§ 20 (2) dřívějších zákonů) také ujednání mezi vlastníkem domu a nájemníkem, že se tento za úplatu vystěhuje, neboť zákon roz-domí slovy »postoupení bytu« jeho uvolnění, ať již pro vlastníka domu nebo pro jiného nájemníka (sr. na př. rozhodnutí č. 7429, 3007, 6045, 8353, 9931 sb. n. s.). Nejvyšší soud vyložil také v mnoha rozhodnutích podrobně, že nezáleží na důvodu požadování úplaty, protože by jinak slova zákona »nebo v souvislosti s tím« neměla významu, kdyby měla býti zkoumána příčina, pro kterou nájemník úplatu žádal, a kdyby te-prve podle toho mělo býti usuzováno na dovolenost nebo nedovolenost t. zv. odstupného. Zákon, chtěje čeliti bytové lichvě, pokládal za nej-účinnější prostředek naprostý zákaz úplat za postoupení (uvolnění) bytu a proto použil dalších slov »nebo v souvislosti s tím«, by naznačil, že nezáleží na důvodu a účelu úplaty a že jest smlouva o úplatě vždy za-повězена, a tedy podle § 879 odstavec první obč. zák. nicotna (sr. na př. rozhodnutí č. 7430, 8352, 9955 a zcela nynějšímu případu podobný pří-pad rozhodnutí čís. 9931 sb. n. s.). Zákon chtěl tomu zabrániti, by chrá-něný nájemník měl ze své ochrany jiné výhody, než právě jen ochranu proti volné výpovědi a volnému zvyšování činže a chtěl tomu čeliti, by nájemník své ochrany použil nebo využil k požadování úplat za úvol-nění bytu, jichž by nechráněný nájemník nedocílil. Rozhodne-li se chrá-něný nájemník pro vyklizení bytu, vzdává se tím ochrany a nesmí za to nic požadovati. Vede-li to někdy ke zjevům, jichž se dovolatel dotýká a jež lze těžko srovnati s počtivostí právního styku, nemůže to na věci nic měniti, protože zákon, chtěje chrániti zájem celku, nehledí k jed-notlivostem. Nájemník, znaje přísnost zákona, má se podle toho za-říditi. Nelze se dovolávati předpisů §§ 879 a 1295 odstavec druhý obč. zák. o dobrých mravech, protože zde platí speciální předpis § 20 zák. o ochr. náj. Pro rozhodnutí sporu je bez významu, že smlouva o úplatě byla uzavřena u příležitosti soudního smíru o vyklizení bytu, nebo do- konce — jak dovolatel tvrdí — na podnět soudce. Tato okolnost ne-může učiniti ze smlouvy zapovězené a nicotné smlouvu platnou. Ostatně jest jisté nápádné, že strany daly protokolovati jen ujednání o vyklizení bytu, ale nikoli ujednání o úplatě za to.

Pokud dovolatel odkazuje k předpisům §§ 870 a dalších obč. zák. a žádá in eventum vrácení opuštěného bytu, přehlízí, že jde o dvě smlouvy a že zákon nezabraňuje chráněnému nájemníkovi, aby s pro-najímatelem ujednal zrušení nájemního poměru a vyklizení bytu, nýbrž zakazuje mu jen ujednání o úplatě za to; jen t o t o ujednání je zapově-zeno a dokonce podle § 28 zák. o ochr. náj. trestno, nikoliv ono, třebaže mezi nimi byla příčinná souvislost. Jde tu o dvě smlouvy, z nichž jedna je platná, druhá neplatná. Vynikne to zvláště při smlouvách o zapově-zenou úplatu mezi dřívějším a pozdějším nájemníkem; tam by také ne-mohl ustoupivší nájemník žádati vrácení bytu, kdyby se mu pak slíbené úplaty nedostalo. Tedy již s hlediska § 878 druhé věty obč. zák. zůstává smlouva o vyklizení bytu v platnosti, protože nic nemožného ani nedo-voleného neobsahuje. Mimo to je zákon o ochraně nájemníků určen pro poměry mimořádné a jest právem nepravdělným (ius singulare). Není přípustné, aby toto singulární právo bylo nahražováno právem pravi- delným (ius commune) k odůvodnění opaku toho, co zákon na ochranu nájemníků zakázal. Pro obdoby podle § 7 obč. zák. zde není místa také

proto, že tu není mezery, která by měla být vyplněna. Jest nerozhodné, zda Dr. A. složil ujednanou sumu k soudu jménem žalovaného, či jménem vlastním jako rukojmě, poněvadž i tu by šlo o zakázanou úplatu, třeba rukojmím složenou. Neprávem upírá dovolatel žalovanému oprávnění činit věcné námitky v tomto sporu, zapomínaje, že sám si žalovaného jako stranu sporu určil a že sám se na žalovaném tímto sporem domáhá svolení, by mu byla vydána suma Dr. A-em sem k soudu složená. Nelze v tomto sporu řešiti otázky, které by se týkaly složitosti, jež spornou stranou není. Pokud konečně dovolatel odkazuje k do-
 tvrzení svých opačných názorů k rozhodnutí Rv I 1808/27 čís. 8194 sb. n. s., nečiní tak případně, protože jde o různé děje, neboť v souzeném případě vlastník domu neopatřil nájemníkovi náhradní byt, jehož přiměřenost by bylo zkoumati i s hlediska výše činže (srv. k tomu vl. nař. ze dne 26. června 1930 č. 103 sb. z. a n. o pojmu náhradního bytu); v souzeném případě vůbec nepřišla a nemusila přijíti k řeči otázka výpravy nového bytu žalobcova a přiměřenosti činže z něho placené.

Čís. 12553.

Jako prozatímní opatření nelze voliti prostředky, jimiž by bylo zasahováno do věcí spadajících do oboru veřejné správy, a nelze příkazovatí nebo zakazovatí úkon, o němž jen pořadem správních úřadů lze rozhodnouti.

Nelze povolití prozatímní opatření, jež není vynutitelné.
 K zajištění nároku ohrožené strany, aby odpůrce jakožto pronajímatel za účelem splnění povinností podle § 1096 obč. zák. zažádal o dodatečné schválení přestavby místností obývaných ohroženou stranou, ač stavebním úřadem mu bylo příkázáno, aby přestavbu uvedl v předešlý stav, nelze se domáhati prozatímního opatření, aby odpůrci bylo zapovězeno, by nedal místností do původního stavu.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1933, R II 129/33.)

Městská stavební komise v M. na Moravě zjistivši, že v domě manželů A-ových byla z pokoje bez přihlášení a úředního povolení zřízena obchodní místnost, dala majitelům domu příkaz, by tuto obchodní místnost uvedli do konce roku 1932 do původního stavu. Nájemci oné místnosti, manželé W-ovi, žalovali pronajímatele, by místnosti jim pronajaté byly ponechány v původním stavu a by žalovaní byli uznáni povinnými, zažádati o dodatečné schválení přestavby pokoje v obchodní místnost. K zajištění tohoto nároku navrhl žalující proti žalovaným povolení prozatímního opatření toho obsahu, by žalovaným bylo zapovězeno, by nic nepodnikali k tomu účelu, aby uvedli obchodní místnost do původního stavu, zejména, by nezazdili dveře do obchodní místnosti. Soud první stolice prozatímní opatření povolil, rekursní soud zamítl návrh na povolení prozatímního opatření. Důvody: Městská stavební komise zjistila, že v domě žalované strany byla z jednoho pokoje bez přihlášení a úředního povolení zřízena obchodní místnost, a dostala žalovaná strana administrativní příkaz, by tuto obchodní místnost dala do konce roku 1932 do původního stavu. S otázkou, zda tento příkaz žalované straně byl udělen právem či neprávem, nemůže se soud zabý-

vati, avšak o tom, že městský stavební úřad byl příslušný k vydání takového příkazu, nemůže být nejmenší pochybnosti. Vzhledem k tomu stihá žalovanou stranu povinnost, by příkazu vyhověla. Žalující strana žádá o povolení prozatímního opatření toho obsahu, že žalované straně se zapovídá, by nic nepodnikala k tomu účelu, by dala obchodní místnost do původního stavu. Žalující strana žádá tedy, by soud byl nápomocným k tomu, by příkaz stavebního úřadu nebyl splněn. Je na bile dni, že soud není oprávněn prozatímním opatřením něco naříditi za tím účelem, by strana nesplnila úřední příkaz. Navržené prozatímní opatření odporuje přímo úřednímu příkazu, jím má být dosaženo, by úřednímu příkazu nebylo vyhověno, a vzhledem k tomu se jeví být navržené prozatímní opatření nepřipustné a nemožné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nárok ohrožené strany spočívá v tom, by odpůrci jakožto pronajímatelé za účelem splnění povinností podle § 1096 obč. zák. zažádali o dodatečné schválení přestavby místností obývaných ohroženou stranou, ač městským stavebním úřadem jim bylo příkázáno, by přestavbu pokud se týká obchodní místnosti do konce roku 1932 uvedli v předešlý stav. K zajištění tohoto nároku navrhovala ohrožená strana, by odpůrcům bylo zapovězeno, by nedali obchodní místnost do původního stavu a aby nezazdili dveře do obchodní místnosti. Žádají tedy zřejmě, jak správně rekursní soud vystihl, by soud dal odpůrcům zákaz, aby příkaz stavebního městského úřadu nesplnili. Prostředky k zajištění nepeněžitých nároků nejsou v § 382 ex. ř. sice výčetmo uvedeny, nýbrž mají být podle účelnosti a povahy jednotlivého případu určeny. Soud nemůže však voliti takové prostředky, jimiž by zasahoval do věcí spadajících do oboru veřejné správy a příkazovatí neb zakazovatí úkon, o němž jen pořadem správních úřadů lze rozhodnouti. Mimo to, má-li prozatímní opatření dosáhnouti zákonného účelu, musí být, jakž patrné z § 384 ex. ř. vynutitelné, čehož by v souzeném případě nebylo, poněvadž by tím nebylo zabráněno nucenému výkonu opačného příkazu stavebního úřadu. Otázka, zda odpůrci, nepodávše závčas žádost o dodatečné schválení přestavby, zavínili, že jim stavební úřad dal příkaz k navrácení přestavby do původního stavu, nepadá v úvahu, poněvadž nejde o zajištění nároku na náhradu škody.

Čís. 12554.

Úřad opatrovníka k činu, jež byl podle §§ 78 ex. ř. a 8 c. ř. s. exekučním soudem ustanoven k přijetí usnesení o povolení exekuce a o jejím výkonu proti povinnému zatím zemřelému, pomínl, jakmile byl pozůstalostním soudem ustanoven opatrovník pozůstalosti po povinném podle §§ 78 a 128 nesp. pat. Opatrovník pozůstalosti byl i oprávněn vzít zpět rekurs podaný opatrovníkem k činu. K tomuto zpětvzetí se nevyžaduje svolení pozůstalostního soudu.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1933, R I 157/33.)

K doručení usnesení, jímž byla povolena exekuce na jmění náležející do pozůstalosti dlužníka (dlužníkova dědice), ustanovil soud povolivší exekuci, opatrovníkem Dr. Jaroslava R-a, jenž podal proti usnesení povolujícímu exekuci rekurs. Napotom prokázal Gustav P., že byl ustanoven opatrovníkem pozůstalosti dlužníkovy a vzal rekurs Dr. Jaroslava R-a zpět. Rekursní soud vzal zpětvzetí rekursu na vědomí. Nejvyšší soud nevyhověl rekursu Dr. Jaroslava R-a.

Důvody:

Usnesením krajského soudu obchodního v Praze ze dne 3. června 1932 Ck III 126/32-3, byla povolena vymáhající věřitelce firmě H., proti dlužníku Arnoštu M-ovi, k vydobytí vykonatelné pohledávky 1,280.186 Kč 30 h, kromě mobilární exekuce také exekuce nuceným zřízením zástavního práva ve vl. čís. 60, 109 a 1026 pozemkové knihy katastrálního území B. a byl výkon tohoto povoleného vkladu nařízen usnesením krajského soudu civilního v Praze ze dne 14. června 1932 E 1869/32-1, ježto podle knihovního lustra nebylo proti výkonu tomu závady. Po nařízením tomto výkonu oznámila a prokázala vymáhající věřitelka krajskému soudu civilnímu v Praze, že dlužník Arnošt M. zemřel, že pozůstalost jeho byla odevzdána jedinému dědici Jiřímu M-ovi, který také již zemřel a k jehož pozůstalosti se nikdo nepřihlásil. K jejímu návrhu ustanovil pak krajský soud civilní v Praze jako soud exekuční tento zemřelým usnesením ze dne 16. července 1932 E 1869/32-2 stěžovatele opatrovníkem k přijetí uvedených usnesení. Šlo tu proto o opatrovnictví po rozumu § 8 c. ř. s. a § 78 ex. ř. Podle druhého odstavce § 8 c. ř. s. má se opatrovník účastniti za stranu řízení, dokud do něho nevstoupí zákonný zástupce. Ježto podáním na rekursní soud dne 29. listopadu 1932 došlým prokázal Gustav P., předloživ usnesení okresního soudu ze dne 28. listopadu 1932 č. j. D II 632/31-50, že usnesením tím byl ustanoven opatrovníkem pozůstalosti po Jiřím M-ovi podle §§ 78 a 128 nesp. pat., pominul tímto okamžikem úřad stěžovatele jako opatrovníka k činu a byl Gustav P. jako opatrovník pozůstalosti po Jiřím M-ovi, tedy jako její zákonný zástupce, oprávněn vzít zpět stěžovatelův rekurs. K takovému zpětvzetí se nevyžaduje svolení pozůstalostního soudu, ježto nejde při něm o záležitost, která by spadala pod záležitosti, o nichž je řeč v § 129 nesp. řiz. Nebylo proto vyhověno rekursu, aniž bylo třeba se zabývatí jeho jednotlivými výtkami.

Čís. 12555.

Nejde o rozepří zahájenou, domáháno-li se neobmezenosti vlastnictví žalobce v prvé žalobě s tím, by se žalovaný zdržel jakéhokoliv rušebního činu zejména opakujícího se vyhazování příkopu na pozemku žalobcově a bránění třetí osobě v jízdě po pozemcích žalobcových, ve druhém sporu pak, aby se žalovaný zdržel všech zásahů do vlastnického práva žalobcova, aby odstranil plot postavený neoprávněně na pozemcích žalobcových.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1933, R I 206/33.)

Žalobou, zadanou roku 1915, domáhala se žalující obec O. na manželích Františku a Františce Č-ových, by se žalovaní zdrželi jakéhokoliv rušebního činu k jejím pozemkům, navrhuje zejména, aby žalovaným bylo uloženo zdržeti se častěji se opakujícího vyhazování příkopu na pozemku žalobkyně, jakož i nebrániti manželům Š-ovým v jízdě přes pozemky žalobkyně. Řízení o této žalobě bylo ponecháno v klidu, jenž trvá dosud. Žalobou, zadanou roku 1931, domáhala se též obec na Františku Č-ovi, by se žalovaný zdržel všech zásahů do vlastnického práva žalobkyně k týmž pozemkům, aby odstranil plot postavený neoprávněně na pozemcích žalobkyně. K námitce zahájené rozepře soud prvé stolice žalobu odmítl. Důvody: Podle zjištěného skutkového děje ve sporu C II 264/15 jde o to, že si žalovaní František a Františka Č-ovi, tehdy spolujitelé domku čp. 94 v O., osobují neprávem výhradně užívání pozemkových parcel č. kat. 805/2 a 806/69 zapsaných ve vl. čís. 15 poz. kn. obce O. vlastnický této obci, a žalující obec proto, aby plně a neobmezeně uplatnila své právo vlastnické k uvedeným parcelám, navrhuje vydání rozsudku, by bylo zjištěno, že žalobkyni, obci O., přísluší neobmezené právo vlastnické ke zmíněným parcelám, a že žalovaní jsou povinni to uznati a zdržeti se jakýchkoliv rušebních činů, kterými by obci O. překáželi v plném a neobmezeném právu vlastnickém. Rovněž i podle obsahu žalobního děje v souzeném sporu C II 498/31 v odst. II. žaloby, jde o to, že si žalovaný František Č. osobuje bez svolení a proti vůli žalující obce právo užívati parcel č. kat. 806/69 a 805/2 zapsaných ve vl. čís. 15 poz. kn. obce kat. O., vlastnický této obci, a že žalující obec vyzvala žalovaného (odst. III. žaloby), by uznal, že je neomezenou vlastníci jmenovaných pozemků, což prý žalovaný odepřel učiniti s prohlášením, že pozemky tyto jsou jeho vlastnictvím a rovněž i návrh na vydání rozsudku obsahuje prosbu, aby bylo zjištěno, že žalující strana jest neomezenou vlastníci pozemků parcel č. kat. 806/69 a 805/2 zapsaných ve vl. čís. 15 poz. kn. kat. obce O. a že žalovaný není oprávněn do vlastnictví žalující obce k těmto pozemkům nijak zasahovati a vlastnické právo žalující obce rušiti a že jest povinen zdržeti se všech zásahů do vlastnického práva žalující obce k těmto pozemkům pod exekucí. Vzhledem k výše uvedeným zjištěním jde podle právního názoru soudu v souzeném sporu o spor mezi týmiž osobami a uplatňuje se též nárok na základě téhož skutkového podkladu jako ve sporu C II 264/15, ježto není pochyby, že ponecháním sporu C II 264/15 v klidu, neruší se účinky zahájené rozepře, zahájení sporu trvá a brání proto podle § 233 c. ř. s. provedení nového sporu překážka rozepře zahájené. Není dále sporu o tom, že žalovaný František Č. ve sporu C II 264/15 jest totožným se žalovaným ve sporu právě projednávaném. Na věci nic nezmění, že ve sporu C II 264/15 na straně žalované vystupuje kromě Františka Č-a též jeho manželka Františka Č-ová, neboť totožnost osob tím nijak není dotčena, neboť není pochyby, že ohledně Františka Č-a, žalovaného již ve sporu C II 264/15 nastaly účinky rozepře zahájené, a není jim na závadu, žaluje-li žalující strana na zjištění a uznání neobmezenosti svého vlastnictví žalovaného a jeho manželku, když si oba právo k vlastnictví žalující strany osobují, ve sporu jednom a žalovaného samotného ve sporu novém, jen když jde o též nárok z téhož podkladu skutkového a k týmž parcelám. Nezáleží podle názoru soudu

ani na tom, čeho se má žalovaný speciálně zdržeti, by do neobmezeného vlastnictví žalující strany nezasahoval a v jejím vlastnickém právu ji nerušil, neboť tato povinnost žalované strany jest již plně obsažena a vyčerpána v obou sporech totožnou prosbou o určení, že žalující obec je neobmezenou vlastníci pozemkových parcel č. kat. 806/69 a 805/2 a o stanovení, že žalovaný není oprávněn do vlastnictví jejího k těmto pozemkům nijak zasahovati, vlastnické právo rušiti a že jest povinen zdržeti se všeho zasahování do vlastnického práva žalující obce k těmto pozemkům a nejde podle názoru soudu o různý nárok, když v žalobě C II 264/15 žádá žalující strana, by se žalovaný zejména zdržel vyhazování příkopu na pozemek č. kat. 805/2 a bránění v jízdě manželům Š-ovým po parcelách č. kat. 805/2 a 806/69 a ve sporu C III 498/31, by byl uznán povinným odstraniti plot na zmíněných parcelách neoprávněně postavený, neboť hledíc k rozsahu, v němž rozsudek nabývá právní moci, stalo by se rozhodnutí nynějšího sporu nutně zbytečným, kdyby byl rozhodnut spor již zahájený pod č. j. C II 264/15, ježto by byla naisto postavena otázka, zda vlastnické právo žalující strany k pozemkovým parcelám č. kat. 806/69 a 805/2 kat. obce O. je pokud se týče žalovaného neobmezené, či zda žalovanému přísluší právo, jež si osobuje, po případě v jakém rozsahu. Re k u r s n í s o u d zamítl námitku zahájené rozepře. D ů v o d y: Prvému soudu je potud přisvědčiti, že v obou sporech C II 264/15 a C III 498/31 jde o tytéž osoby a že na věci nic nemění, že ve sporu C II 264/15 na straně žalované vystupuje kromě Františka Č-ová a že tedy podle obsahu žaloby zasahují do práv žalobkyně oba ve sporu jednom a mimo to František Č. ve sporu druhém sám. Jde tudíž jen o to, zda-li jde v obou sporech o týž nárok. V tomto směru jest prvý soudce na omylu, an myslí, že nezáleží na tom, čeho se má žalovaný zdržeti, by do neobmezeného vlastnictví žalující strany nezasahoval a ji v jejím vlastnickém právu nerušil, jelikož prý povinnost žalované strany jest již plně obsažena a vyčerpána v obou spisech totožnou prosbou o určení, že žalující obec je neobmezenou vlastníci pozemkových parcel č. kat. 806/69 a 805/2 a o stanovení, že žalovaný není oprávněn do vlastnictví jejího k těmto pozemkům nijak zasahovati, právo to rušiti a že je povinen zdržeti se všeho zasahování do jejího práva vlastnického. Porovná-li se žalobní návrhy obou sporů, je zřejmo, že zásahem strany žalované, proti němuž se žalující strana brání, je ve sporu prvému opakující se vyhazování příkopu, ve sporu druhém postavení plotu na pozemcích žalující obce, a domáhá se tedy žalující obec zejména zdržení se častého vyhazování příkopu, ve sporu druhém odstranění plotu protiprávně postaveného. V obou sporech je tedy totožný právní důvod žaloby, nikoli však právní nárok, z právního důvodu vyvozovaný. Bylo-li by vyhověno žalobě prvé, neplyne z toho ještě, že žalující strana zvítězila by také žalobou druhou, neboť není vyloučeno, že k vyhazování příkopu žalovaný by mohl právo míti, kdežto neměl by právo k postavení plotu a naopak. Nejlépe vysvitne různost žalobního nároku v obou sporech v případě, že by musila býti podle rozsudků žalobě vyhovujících vedena exekuce, neboť v obou případech předmět exekuce by byl různý a nemohlo by plnění, jež jest předmětem rozsudku vydaného o žalobě prvé býti vynuceno exekucí na základě rozsudku vydaného v žalobě druhé. Proto nelze uznati, že v obou sporech

jde o týž nárok žalobní a z důvodu toho není tu totožnosti předmětu sporu, který předpokládá nejen souhlasnost právního důvodu, nýbrž také souhlasnost právního nároku, jehož se v obou sporech strany domáhají.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jest sice správné, že část žalobních proseb na uznání neobmezeného vlastnictví má ráz žaloby určovací, nelze však přisvědčiti stěžovateli, že druhá část žalobních proseb na odsouzení žalované strany k určitému opomenutí je superfluum a mohla zcela dobře odpadnouti. Oběma žalobami brání se žalující obec proti zásahům žalované strany do jejího vlastnictví a chce právě odsouzením této k onomu opomenutí, které jedině mohlo by exekučně býti vynuceno, dosíci ochrany svého vlastnického práva. Určení neobmezenosti vlastnictví jest jen otázkou předurčující pro podstatnou část odsuzující. Nesprávný jest názor stěžovatelův, že na základě rozsudku, který by zjistil neobmezenost vlastnictví, mohla by žalující obec právní nárok žalobami dobývaný vymoci exekučně, poněvadž prý čin žalované strany, v nichž spatřuje žalující obec zásah do svého vlastnického práva, jsou v odporu s neobmezeností vlastnictví a poněvadž tedy prý žalovaná strana nebyla k nim oprávněna. Neboť exekučním titulem může býti jen výrok odsuzující žalovanou stranu k nějakému plnění anebo opomenutí, nikdy však pouhý výrok určovací. Správně proto uznal rekursní soud, že jest v obou sporech totožný sice právní důvod žaloby, nikoli však právní nárok z právního důvodu vyvozovaný, a poukazuje se stěžovatel v tomto směru na příslušné odůvodnění napadeného usnesení. Třebas v dřívější žalobní prosbě se žádá odsouzení žalované strany, aby se zdržela jakéhokoliv činu rušebního, a v pozdější, aby se zdržela všech zásahů do vlastnického práva žalující obce, bylo by výrokem vyhovujícím v další části dřívější žalobní prosby prohlášeno, že žalovaná strana určitým činem a sice opakujícím se vyhazováním příkopu a bráněním manželům Š-ovým v jízdě po sporných pozemcích porušila neobmezené vlastnictví žalující obce a že jest povinna se zdržeti jakéhokoliv činu rušebního. Tomuto výroku bylo by rozuměti tak, že ukládá žalované straně určité opomenutí rušivého jednání, jakého se do té doby dopouštěla, nikoli však, že se jí zakazuje postavení plotu a zaražení tří kůlů a přibití na tyto prken, v čemž žalující obec spatřovala rušební čin v pozdější žalobě. Nemohlo by tedy odsouzení ve smyslu dřívější žalobní prosby býti vymáháno na žalovaném na základě rozsudku vyhovujícího pozdější žalobní prosbě a naopak.

Čís. 12556.

Opatření podle § 145, druhý odstavec, nesp. řiz. jest částečným předčasným odevzdáním pozůstalosti, jímž nabyli dědici dotčených pozůstalostních věcí do právní držby. Toto nabyté oprávnění nelze dodatečně zvrátiti návrhem podle § 812 obč. zák.

Správa podle prvního odstavce § 145 nesp. řiz. nepřekáží oddělení jmění podle § 812 obč. zák.

Otázka, zda při oddělení pozůstalostního jmění jsou splněny náležitosti osvědčení věřitelovy pohledávky a jeho motivovaná obava z ohrožení, nespadá pod důvod nezákonnosti, nýbrž týká se právního posouzení věci.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1933, R I 247/33.)

K návrhu pozůstalostní věřitelky povolil pozůstalostní soud v pozůstalostní věci po Anně L-ové oddělení pozůstalostního jmění od jmění dědiců, ustanovil opatrovníka pozůstalosti a odňal dědicům opatrování a správu pozůstalosti, jež jim byly dosud podle § 145 nesp. řiz. přenechány, a přenesl je na ustanoveného opatrovníka pozůstalosti. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Dědici napadají usnesení prvního soudu, protože a) pohledávka navrhovatelky není osvědčena, b) není odůvodněná obava navrhovatelky, c) byla přenechána dědicům již před roky správa a obstarávání pozůstalosti podle § 145 nesp. řiz. Ad a) a b) vyvrátil rekursní soud námitky dědiců a uvedl dále ad c). Nesprávné jest, že jest návrh zamítnouti proto, že dědicům byla již před léty ponechána správa a obstarávání pozůstalostního jmění podle § 145 nesp. řiz. Dodatečná separace s tímto opatřením není v rozporu. Ze nelze podle § 74 III. dílčí novely věci pozůstalostní, které jsou k volné dispozici dědiců, exekvovati již snad exekucí proti pozůstalosti, nýbrž, že je lze exekvovati jen proti jednotlivému dědici, nepřipouští závěr, že by nebylo přípustno ustanoviti separačního opatrovníka. Neboť ponechání volné správy podle § 145 nesp. řiz. jest, jako většina opatření nesporného řízení, jen opatřením, určitému účelu sloužícím, proto jen opatřením dočasným, které může býti nesporným soudcem změněno, vyžadují-li to důvody účelnosti anebo jiná zákonná ustanovení. Protože však věřitel pozůstalosti, jsou-li tu podmínky § 812 obč. zák., má nárok na oddělení jmění a ustanovení opatrovníka, jest se v takovýchto případech uchýliti od ustanovení § 145 nesp. řiz. Přenechání držby ve smyslu § 145 druhý odstavec, nesp. řiz. nařízené, na kterém se soud dne 27. listopadu 1926 usnesl, jest ovšem částečně předčasné odevzdání pozůstalosti. (Viz Rintelen, Grundriss des Verfahrens ausser Streits. § 32). Není však ani tato okolnost závadou, by držba nepřešla na opatrovníka, kterého právě jest ustanoviti podle § 812 obč. zák., musí-li se dbáti jistoty pozůstalostního věřitele.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu dědiců a změnil napadené usnesení v ten rozum, že se usnesení své stolice doplňuje potud, že se netýká částek jmění pozůstalostního, o nichž bylo usnesením ze dne 27. listopadu 1926 rekurentům podle § 145 druhý odstavec nesporného patentu ponecháno volně nakládati.

Důvody:

Výtka nezákonnosti činěná napadenému usnesení jest z části odůvodněna, neboť rekurentům jest přisvědčiti, že právo nakládati volně částmi pozůstalostního jmění podle druhého odstavce § 145 nesporného patentu po zákonu vylučuje oddělení pozůstalostního jmění podle § 812 obč. zák. Rekursní soud správně uvedl, že opatření podle § 145 druhý

odstavec nesp. pat. jest částečným předčasným odevzdáním pozůstalosti. Mínění toto nebylo sice vždy ve právní vědě jednotné, ač ovšem převažovalo. Zastávali je Rintelen »Verfahren ausser Streitsachen«, str. 70, Krasnopolski »Erbrecht«, str. 271, Schuster »Kommentar zum Verfahren ausser Streitsachen«, str. 240, Anders »Erbrecht«, str. 63 a Ehrenzweig System »Erbrecht«, str. 470. Popíral je Ott Rechtsfürsorgeverfahren str. 231, jakož i rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího soudu ze dne 12. dubna 1889, čís. 5373, Gl. U. č. 579 N. F. Po třetí dílčí novele však pochybnost mizí. Justiční komise panské sněmovny označila ve své zprávě (příloha 78. stenografického protokolu panské sněmovny, sezení XXI. 1912) opatření podle § 145 druhý odstavec nesp. pat. výslovně jako částečné odevzdání pozůstalosti; podle § 822 obč. zák. v doslovu třetí dílčí novely k obč. zák. mohou věřitelé dědicovi vésti exekuci na části pozůstalostního jmění ponechané dědici k volnému nakládání; podle § 74 téže novely věřitelům dědice má býti doručen opis usnesení o ponechání věci do volného nakládání a opis odevzdací listiny. Zákon pohlíží tedy na opatření podle § 145 druhý odstavec nesp. řiz. jako na odevzdání pozůstalosti a spojuje s ním podobné účinky. Soudy nižší k těmto ustanovením zákonným nepřihlížely. Je-li však zmíněné opatření částečným odevzdáním pozůstalosti, nabylí jim dědicové dotčených věci pozůstalostních do právní držby, jako se to děje podle § 797 obč. zák. odevzdáním pozůstalosti; oprávnění toto právoplatně nabyté nelze dodatečně zvrátiti návrhem podle § 812 obč. zák. a zrušiti nastalé již právní účinky opatření podle § 145 druhý odstavec nesp. pat. (čís. 7074 sb. n. s.). Usnesení nižších soudů povolující oddělení pozůstalosti podle § 812 obč. zák. jsou tedy ve příčině věci uvedených v usnesení okresního soudu ze dne 27. listopadu 1926 nezákonná.

Vedle věci těchto však náleží do pozůstalosti i další jmění. Usnesení o ponechání věci k volnému nakládání týká se jen věci v něm uvedených a pokud mluví o kapitálech a movitostech inventovaných, týká se to jen věci, o nichž do té doby byl již zřízen inventář, a nikoli věci, které do inventáře byly zapsány teprve později, tedy ne věci movitých ve Vídni, o nichž inventář byl sepsán teprve 20. ledna 1927. Též o nich má pozůstalost projednati tuzemský soud (§ 23 nesp. pat. a výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 29. března 1919, čís. 6336/19). U těchto součástí pozůstalostního jmění není tedy překážky proti opatření podle § 812 obč. zák. Jich též se ovšem týká usnesení pozůstalostního soudu ze dne 8. listopadu 1926, kterým dědicům byla ponechána správa pozůstalosti vůbec, tedy pozůstalosti celé podle ustanovení § 145 nesp. pat.; šlo tu však jen o správu podle odstavce prvního téhož paragrafu. Tato správa oddělení jmění podle § 812 obč. zák. nepřekáží (čís. 9768 sb. n. s.) a může býti odvolána jako dočasné opatření, jak uvedl rekursní soud a v té příčině není vytykáno nezákonnosti.

Pod důvod nezákonnosti nespadá otázka, zda jsou splněny i další náležitosti oddělení pozůstalostního jmění, totiž osvědčení pohledávky věřitelovy a jeho motivovaná obava z ohrožení, které se týká i tvrzení rekurentů, že pozůstalost má protipohledávku. Jde tu o otázku právního posouzení, které však není důvodem pro dovolací rekurs proti souhlasným usnesením nižších soudů (§ 46 odst. (2) nesp. zákona).

Čís. 12557.

Dal-li vystavitel své podpisy na úvěrních listinách, na jichž základě byl proti němu povolen záznam zástavního práva, ověřiti teprve po vyhlášení úpadku na jeho jmění, předsevzal právní jednání bezúčinné proti konkursním věřitelům, a nelze na základě takového ověření povolití spravení záznamu. Bylo-li přes to knihovním soudem povoleno spravení záznamu, jest správce konkursní podstaty vystavitele oprávněn k rekursu.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1933, R I 309/33.)

Na nemovitosti manželů Václava a Heleny Ř-ových bylo na základě úvěrních listin ze dne 11. srpna 1930 zaznamenáno zástavní právo pro pohledávky Zemědělského úvěrního sdružení. O jmění manželů Ř-ových bylo dne 4. dubna 1931 zahájeno vyrovnací řízení a dne 8. září 1931 byl na ně uvalen konkurs. Podpisy manželů Ř-ových na úvěrních listinách byly ověřeny dne 27. února 1932, načež žádal Zemědělský úvěrní ústav o spravení záznamu. Knihovní soud žádosti vyhověl, rekursní soud k rekursu správce úpadkové podstaty manželů Ř-ových žádost zamítl. Důvody: Rekursní soud shledal stížnost správce konkursní podstaty důvodnou. Jde o spravení záznamu ve smyslu § 41 a) knih. zák., totiž na základě prohlášení ke knihám způsobilého, jež bylo vydáno tím, proti němuž byl záznam povolen. Jestliže podpisy manželů Václava a Heleny Ř-ových byly dne 27. února 1932 na obou úvěrních listinách soudně ověřeny, jest to pokládati za prohlášení prenotata podle § 41 a) knih. zák. Jde však o to, zda manželé Ř-ovi k tomuto prohlášení pokud se týče k tomuto právnímu jednání byli oprávněni, když podle usnesení krajského soudu ze dne 4. dubna 1931 o jich jmění bylo zahájeno vyrovnací řízení a podle usnesení krajského soudu ze dne 8. září 1931 byl na jejich jmění uvalen konkurs, který dosud trvá. Rekursní soud, prozkoumaj vyrovnací a konkursní spisy, jakož i spisy knihovni zjistil, že podpisy Václava a Heleny Ř-ových na obou úvěrních listinách byly ověřeny teprve dne 27. února 1932, tudíž až po prohlášení konkursu na jich majetek a dále, že ve vložkách pozemkové knihy, o něž tu jde, jest poznamenáno, že na jmění Václava a Heleny Ř-ových byl uvalen konkurs, že v době ověření podpisů úpadců byli vlastníky nemovitostí ve vložkách těch zapsaných a jsou jimi dosud Jaromír a Marie Ř-ovi a posléze, že i tyto nemovitosti byly pojaty do konkursního inventáře a odhadnuty a nebyly z něho vyloučeny. Žádost knihovni o spravení záznamu byla podána v čas, poněvadž usnesením okresního soudu ze dne 7. února 1932 byla lhůta ke spravení záznamu prodloužena do konce měsíce února 1932 a došla na týž soud dne 28. února 1932. Podle §§ 3 a 4 konk. ř. od prohlášení konkursu není úpadci dovoleno, by nakládal svým jměním, které jest podrobno exekucí a které mu náleželo v den prohlášení konkursu a právní jednání, které vykonal úpadce po prohlášení konkursu a která týkají se konkursní podstaty, jsou bezúčinná proti konkursním věřitelům. S právním účinkem může za úpadce jednati jen správce podstaty (§§ 79, 81 konk. ř.). Z toho plyne, že ověření podpisu úpadců na obou úvěrních prohlášeních po uva-

lení konkursu za účelem spravení záznamu odporuje konkursnímu řádu a nemůže na základě něho býti docíleno spravení záznamu podle § 41 a) knih. zák. Prohlášení ve smyslu § 41 a) knih. zák. od nynějších vlastníků Jaromíra a Marie Ř-ových nebylo předloženo. Tomu-li tak, nelze na základě úvěrních listin, na nichž byly podpisy úpadců po uvalení konkursu ověřeny, spravení záznamu povolití.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu žadatele.

Důvody:

Výtky uplatňované stěžovatelem proti napadenému usnesení neobstojí. Otázku jejich oprávněnosti řešiti jest s hlediska zásady § 94 knih. zákona, podle níž jest se knihovnímu soudu omeziti při posuzování a vyřizování knihovních žádostí na zkoumání toho, co se podává z obsahu pozemkové knihy, z knihovni žádosti a z jejích příloh. Podle obsahu pozemkové knihy bylo na nemovitostech vystavitelů úvěrních listin, na jichž základě bylo podle § 41 a) knih. zák. povoleno spravení záznamu, poznamenáno dne 9. září 1931, že byl na jmění vystavitelů listin prohlášen konkurs. Tato poznámka značila podle § 74 konk. ř., že se konkurs prohlášený nad jměním vystavitelů listin týkal i těchto nemovitostí jako jmění úpadců (§ 1 konk. ř.). Účelem poznámky bylo ovšem jen uvéstí v patrnost omezení úpadcova volného nakládání s nemovitostí, náležející do konkursní podstaty, vyslovené v § 3 konk. řádu, podle něhož není úpadci dovoleno od prohlášení konkursu, aby nakládal svým jměním. Předsevzal-li však úpadce přes tento zákaz právní jednání týkající se konkursní podstaty, šlo o jednání podle § 4 konk. řádu bezúčinné proti konkursním věřitelům, které jako takové jest oprávněn napadati správce konkursní podstaty. Dalším důsledkem tohoto oprávnění jest, že byl správce konkursní podstaty podle § 126 knih. zák. a §§ 6 a 37 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. oprávněn také k rekursu proti usnesení prvního soudu, jímž bylo na základě úvěrních listin povoleno spravení záznamu podle § 41 a) knih. zák., ovšem za předpokladu, že šlo na straně vystavitelů listin o právní jednání, kterým nakládali tito jako úpadci se svým jměním náležejícím do konkursní podstaty a které bylo proto bezúčinné proti konkursním věřitelům (§§ 3 a 4 konk. ř.). Otázku, šlo-li o takové jednání, jest zodpověděti kladně. Předmětem otázky jsou dvě úvěrní listiny ze dne 11. srpna 1930, na jichž základě byl stěžovatel povolen původně záznam práva zástavního a později také, když byly podpisy vystavitelů (úpadců) na nich ověřeny, dne 27. února 1932, povoleno bylo spravení záznamu. Jde nyní o to, jaký právní význam mělo v souzeném případě ověření podpisů vystavitelů na těchto listinách. Podle § 41 a) knih. zák. spraví se záznam podle prohlášení způsobilého ke vkladu vydaného tím, proti němuž byl záznam povolen. Jest sice přisvědčiti dovolacímu rekursu, že, scházelo-li jen ověření podpisů na listině, stačilo ke spravení záznamu, by se předložila listina nyní ověřená. Leč mylný jest názor, že ověření listiny má v takovém případě jen význam projevu o tom, že vystavitelé uznávají své podpisy za pravé. Ověření podpisů vystavitelů úvěrní listiny má v takovém případě význam projevu, jaký požaduje zákon v § 41 a) knih. zák. ke spravení záznamu, neboť jím může se teprve státi právo původně podmíněné bez-

podmínečným. Jde tu proto vpravdě o prohlášení způsobilé ke vkladu (§ 32 b) knih. zákona) vydané tím, proti komu byl záznam vymožen. Prohlášení to značilo však právní jednání, které bylo proti konkursním věřitelům bezúčinné podle § 4 konk. ř. Nebylo-li však vystavitelům úvěrní listiny v době ověření jejich podpisů dovoleno podle § 3 konk. řádu nakládati volně svým jménem, jakž učinili tím, že dali své podpisy na úvěrních listinách ověřiti, čímž předsevzali právní jednání podle § 4 konk. ř. proti věřitelům konkursním bezúčinné, bránilo také ustanovení § 94 knih. zákona tomu, by knihovní soud povolil knihovní zápis o spravení záznamu k žádosti stěžovatele, neboť nebylo tu předpokladu požadovaného podle čis. 2 § 94 knih. zák. a byla tu naopak důvodná pochybnost o osobní způsobilosti osob zúčastněných při zápisu nakládati předmětem, kterého se týkal zápis (srovnej Bartsch, str. 104). Řešiti otázku, zda a jaký má význam okolnost, že správce konkursní podstaty nepodal odpor proti převodu práva vlastnického na manžele Jaromíra a Marii R-ovy nespadá vůbec do rámce rozhodování o souzené věci a netřeba se proto ani zabývat s vývody stěžovatelovými v tom směru uplatňovanými.

Čís. 12558.

Nemanželský otec nemusí býti slyšen o tom, k jakému povolání má býti nemanželské dítě určeno.

Bylo-li nemanželské dítě v době vydání rozhodnutí prvního soudu nezletilé, bylo o jeho vyživovacím nároku rozhodnuto v řízení nesporném, třebaže nezletilý nabyt za opravného řízení zletilosti.

Plnění vyživovací povinnosti může podle okolností případu záležeti i v poskytování potřebného nákladu na vysokoškolská studia.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1933, R I 339/33.)

Poručenský soud uložil nemanželskému otci, by přispíval na vysokoškolské studium nemanželského syna Ladislava S-a třemi sty Kč měsíčně, počínajíc dnem 29. února 1932 až na dále. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu nemanželského otce.

D ů v o d y:

Stěžovatel napadá usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu první stolice pro nezákonnost a zmatečnost. Usnesení nižších stolic nejsou zmatečná z důvodu, že nebyl stěžovatel ani soud poručenský, ani poručník, dříve než se Ladislav S. rozhodl, jíti na vysokoškolské studium, o tomto zaopatření dítěte a o jeho vhodnosti slyšení, neboť zmatečná by byla podle § 41 písm. g) nesp. zák. jen, kdyby stěžovatel nebyl býval slyšen před rozhodnutím o návrhu Ladislava S-a na prisouzení výživného. Nejde však ani o nezákonnost § 46 odst. (2) cit. zák. Nejde o porušení předpisu § 216 obč. zák., poněvadž i poručník, i poručenský soud schválil rozhodnutí matky poskytnouti mu vysokoškolské vzdělání, když poručník žádal u poručenského soudu, by nemanželskému otci bylo uloženo, by nezl. Ladislavu S-ovi na studiu

přispíval, a poručenský soud o návrhu tom jednal a mu vyhověl. Předcházejícího svolení nemanželského otce a jeho výsledku nebylo třeba. Podle § 169 obč. zák. má právo dítě vychovávat, tedy i právo, určití jeho povolání, nemanželská matka, nikoli nemanželský otec, nemusí proto otce býti slyšen o tom, k jakému povolání má nemanželské dítě býti určeno.

Není také správným, že rozhodnutí nižších stolic jsou proto zmatečná, že rozhodnuto bylo o návrhu poručníka cestou nespornou, neboť v době rozhodování obou nižších stolic byl Ladislav S. nezletilý — jest narozen dne 2. dubna 1912 — a stal se svéprávným podle § 21 obč. zák. a § 1 zákona ze dne 23. července 1919 čis. 447 Sb. z. a n. dnem 2. dubna 1933, byl tedy pod zvláštní ochranou soudu (§ 21 obč. zák.) a příslušelo proto jednati a rozhodnouti o návrhu podaném v době nezletilosti Ladislava S-a poručenskému soudu v řízení nesporném. Toto rozhodnutí nepozbylo platnosti tím, že Ladislav S. nabyt zletilosti, nýbrž platí na dále a nejvyšší soud jest povolán přezkoumati usnesení nižších stolic přes to, že nezletilý za opravného řízení nabyt zletilosti, poněvadž rozhodný jest skutkový a právní stav v době, kdy bylo vydáno usnesení prvního soudu.

Nižší soudy uložily nemanželskému otci povinnost přispívat na výživu jeho syna až na dále. Tím jest rozuměti dobu jeho řádného studia. Po jejím uplynutí bude otec mít právo domáhati se toho; by byl z této povinnosti zproštěn. Nelze souhlasiti se stěžovatelem, že napadená usnesení jsou proto nezákonná, že mu ukládají, aby poskytoval 300 Kč měsíčně na vysokoškolské studium Ladislava S-a. Podle doslovu § 166 obč. zák. má nemanželské dítě právo, žádati na svých rodičích mimo jiné též zaopatření. Plnění této zaopatřovací povinnosti může podle okolností případu záležeti i v poskytování potřebného nákladu na vysokoškolská studia (sb. n. s. čis. 10.340). Způsobilost nemanželského dítěte k samostatné výživě nenastává za všech okolností již dosažením určitého stáří, kdy nezletilec si může snad zaopatřiti nejnnutnější výživu nejjednodušší prací, poněvadž nemanželské dítě má nárok na to, by bylo vychováno k povolání, které odpovídá jednak jeho nadání a schopnostem, jednak jmění rodičů. Děla-li se dosavadní výchova nezletilého určitým směrem — studiem — nemůže mu nemanželský otec odpírati výživu z důvodu, že dosáhl věku, ve kterém mohl by se již samostatně živiti. Nezletilý Ladislav S. absolvoval gymnasium s vyznamenáním, a věnuje se studiu lékařství, chce tudíž dosíci postavení, jež odpovídá jeho nadání a schopnostem, s tím souhlasí i poručenstvo, jež není vázáno přáním nemanželského otce a chce nezletilému opatřiti postavení odpovídající majetkové mohoucnosti rodičů. Není nezákonnosti v tom, že nižší soudy uznaly přiměřenými 300 Kč měsíčně, neboť stanovení výše příspěvků závisí na volném uvážení soudu a neodporuje to zákonu.

Čís. 12559.

»Třetí osobou« ve smyslu § 36 (4) zák. čis. 100/1931 jest i účastník řízení. Najmě jest jím matka, byl-li zamítnut návrh otce, by mu bylo dítě předáno do výchovy.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1933, R I 355/33.)

Návrh manželského otce dítěte, by dítě, jsoucí u matky Alžběty Z-ové, přešlo do výchovy a výživy navrhovatele Josefa Z-a o p a t r o v n í c k ý s o u d z a m í t l. Rekursní soud odmítl rekurs otcův jako opožděný. D ů v o d y: Napadené usnesení bylo doručeno stěžovateli dne 24. listopadu 1932, rekurs byl podán na poštu dne 10. prosince 1932, tudíž po uplynutí 15denní lhůty k podání rekursu v § 36 (1) zák. čis. 100/1931 sb. z. a n. předepsané. Rekurs nelze přijmouti ani ve smyslu odst. (4) cit. paragrafu, ježto Alžběta Z-ová nabyla z rozhodnutí právo, by její nezl. dcera byla u ní na dále ponechána ve výživě a výchově.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu otcovu do odmitacího usnesení rekursního soudu.

D ů v o d y:

Nelze přisvědčiti názoru stěžovatele, že rekursní soud neměl stížnost podanou stěžovatelem po projití rekursní lhůty odmítnouti, poněvadž v rozhodovacím výroku usnesení soudu první stolice, z něhož jen mohou práva vzniknouti, nenabyla a nemohla nabýti Alžběta Z-ová právo, by její nezl. dcera Miloslava byla u ní nadále ponechána, a že odůvodnění usnesení jest v tom směru nerozhodně. Odůvodnění lze použítí k výkladu a ke zjištění pravého smyslu výroku. Soud první stolice ve svém usnesení řeší otázku, u koho z rodičů má dítě býti, uvádí totiž, že navrhovatelem tvrzené vlastnosti Alžběty Z-ové nepůsobily nepříznivě na dítě Milušku Z-ovou, a není proto důvodu ku předání dítěte do výchovy otce, zejména, když dítě samo raději zůstává u matky. Z toho jest zřejmo, že soud, zamítaje otcův návrh, by dítě bylo předáno jemu do výchovy, chtěl tím zároveň vyjádřiti, že dítě má zůstatí u matky, kde dosud bylo. Nabyla tudíž matka Alžběta Z-ová z rozhodnutí soudu první stolice právo, by dítě zůstalo u ní ve výchově dále, a nelze proto podle § 36 (4) cit. zák. podati rekurs i po uplynutí lhůty rekursní, a nemůže proto stížnost do usnesení rekursního soudu, jímž stížnost jako opožděná byla zamítnuta, míti úspěch.

Čís. 12560.

Zřízením jediného zástavního práva pro dvě pohledávky (zadrželé úroky a zadrželé výměnkářské dávky) nezanikla samostatnost zajištěných pohledávek a jest jejich zabavitelnost posuzovati u každé zvlášť.

Okolnost, že dlužník se spokojil zatím jen zajištěním zadrželých výměnkových dávek v pozemkové knize nevylučuje nezabavitelnost těchto dávek.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1933, R I 373/33.)

Anna T-ová zažalovala proti pozůstalosti po Josefu L-ovi dva nároky, na zaplacení zadrželých úroků z kupní ceny ve výši 1.318 Kč 30 h a na zaplacení zadrželých výměnkářských dávek ve výši 3.335 Kč 60 h. Rozsudkem pro zmeškání byla žalovaná pozůstalost uznána povinnou zaplatiti žalobkyni celých 4.653 Kč 90 h. Na základě tohoto rozsudku

bylo vloženo pro Annu T-ovou na pozůstalostních nemovitostech exekuční zástavní právo pro celou přisouzenou pohledávku. K vydobytí peněžité pohledávky byla povolena věřitelce Anny T-ové exekuce vnučeným zřízením nadzástavního práva na řečené knihovní pohledávce Anny T-ové proti pozůstalosti po Josefu L-ovi. Anna T-ová navrhla, by tato exekuce byla zrušena, ježto jest vedena na pohledávku na zaplacení zadrželých výměnkářských dávek, jež jest právě tak jako výměnkářské dávky vyňata z exekuce. Soud první stolice zamítl návrh na zrušení exekuce, ježto vložena pohledávka 4.653 Kč 90 h jest pohledávkou jednotnou, zástavní právo na části této jednotné pohledávky není možné a celá pohledávka není vyňata z exekuce. Rekursní soud vyhověl částečně rekursu Anny T-ové a vyhověl návrhu jejímu, by byla podle § 39 čis. 2 ex. ř. zrušena exekuce na zástavní právo pro její pohledávku 3.335 Kč 60 h. D ů v o d y: Nároky spojené v jedné žalobě (§ 227 c. ř. s.) neztrácejí svou samostatnost právě tak, jako ji neztrácejí nároky, jež byly uplatněny v samostatných žalobách, spojených napotom k společnému jednání a rozhodnutí (§ 187 c. ř. s.), ježto účelem těchto spojení jest zjednodušení, urychlení a zlevnění sporů. Předpisy o příslušnosti a co do opravných prostředků zůstanou co do každé pohledávky zachovány. Rozsudek o několika nárocích má sice v zápětí faktické, nikoliv však právní důsledky (srov. Hora II. str. 247). Nemůže proto zástavní právo jakožto právo akcesorické míti vliv na samostatnost pohledávek. Zástavní právo založené pro oba nároky jest tudíž posuzovati jako by bylo založeno pro každý jednotlivý nárok. Ježto první soud zjistil, že výměnkové dávky jsou podle § 330, první odstavec, ex. ř. vyloučeny z exekuce, právě tak jako na jejich místo vstoupivší náhradní nárok, bylo rekursu částečně vyhověti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky.

D ů v o d y:

Jediný důvod zamítavého usnesení soudu první stolice, jako by šlo o jednotnou nedělenou pohledávku, vyvrátil náležitě již rekursní soud, k jehož důvodům se dovolací rekurentka poukazuje. Oba soudy nižší zjistily okolnosti, z nichž právem usoudily, že dlužnice dávek výměnkářských ke své výživě potřebuje. Okolnost, že se spokojila zatím jen jejich zajištěním v pozemkové knize a že proti svým dlužníkům dalších exekučních kroků nepodnikla, samo o sobě nestačí k úsudku, že oněch dávek a nedoplatků nepotřebuje.

Čís. 12561.

Nestačí, že žalovaný poukázal v námitkách proti směnečnému platebnímu příkazu na svou žalobu, v níž vytýkal vady právnímu jednání, jež bylo základem směnečného závazku, a žádal, by se projednání směnečného sporu přerušilo až do skončení onoho sporu.

K námitce, že jde o obchod splátkový, jest přihlédnouti v každém období sporu jen, byla-li učiněna v žalobě nebo v námitkách proti ža-

lobě před ukončením řízení před procesním soudem, ve směnečném sporu jen, byla-li námitka vznesena ve třídní lhůtě § 557 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1933, Rv I 570/33).

Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Bezdůvodnou jest výtku, že se odvolací soud nezabýval námitkou, že žalující firma lstivým předstíráním, že mu prodává automobil nový, a dodavši mu starý, uvedla ho v omyl, ani námitkou, že mu zatajila vady, které bránily řádnému užívání auta a byly neodstranitelné, kteréž vady, poněvadž jde o obchod splátkový, mohl kdykoliv vytýkati. Dovolatel přehlíží, že v námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu neuplatňoval neplatnost kupní smlouvy z důvodu lstivého uvedení v omyl žalující firmou při uzavření kupu ani že neuplatnil nárok na zrušení smlouvy z důvodu vad neodstranitelných a bránících řádnému užívání, nýbrž že jen poukázal v námitkách proti platebnímu rozkazu na svou žalobu C V 157/32, v níž uplatňuje neplatnost smlouvy pro omyl a vytýká vady dodaného automobilu, žádaje, by se projednávání tohoto sporu přerušilo podle § 190 c. ř. s. až do skončení sporu C V 157/32. Tímto návrhem na přerušování řízení nečinil žalovaný výtky proti kupní smlouvě a námitky vad, uplatněné ve sporu C V 157/32, součástí tohoto sporu, neboť se v tom směru vůbec nevyjádřil a propásl takto třídní lhůtu k námitkám těm, stanovenou v § 557 c. ř. s., a nemůže námitky ty již uplatnit v řízení opravném, ani poukazem na § 4 zák. o splátkových obchodech ze dne 27. dubna 1896, č. 70 ř. z., byť i se jednalo o směnky krycí, neboť třídní lhůta k námitkám, stanovená v § 557 c. ř. s. jest lhůtou propadnou, do které veškeré námitky proti směnečnému platebnímu rozkazu musí býti učiněny, jinak jsou opožděny. Názor dovolatele, že musí soud, poněvadž jde o obchod splátkový, k námitkám těm přihlížeti v každém období sporu, platí jen, pokud byly výtky ty učiněny v žalobě nebo v námitkách proti žalobě před ukončením řízení před soudem procesním první stolice (arg. slova »mittels Klage oder Einrede«) a to jen ve sporu řádném, nikoli však ve sporu směnečném, kdež platí zásada soustředění námitek a uplatnění jich do propadné lhůty třídní (§§ 559 a 550 c. ř. s.), kterou nelze prodloužiti.

Čís. 12562.

Vyrovnačím řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.
Žaloba o zaplacení celé pohledávky nahrazuje upomínku ve smyslu § 67 vyr. řádu. Nezapravil-li žalovaný dospělou vyrovnačím splátkou v osmidenní lhůtě po žalobě, nýbrž i ve sporu tvrdil, že nic nedluží, obživla celá pohledávka, třebaže šlo o dluh směnečný.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1933, Rv I 660/33.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný, že směnečná pohledávka spadá do vyrovnání o jeho jmění. Ve sporu šlo o to, zda byl žalovaný upomenut o zaplacení splátky na vyrovnací kvotu a zda tím, že ač upomenut splátku nezapravil, obživla celá zažalovaná pohledávka. Soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti, spatřuje v žalobcově dopise ze dne 29. srpna 1932 upomínku ve smyslu § 67 vyr. ř. O d v o l a c í s o u d směnečný platební příkaz zrušil, vycházející z opačného názoru.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Nelze sice souhlasiti s dovolatelem, že námitka žalovaného, že nebyl náležitě upomínán ve smyslu § 67 vyr. ř., byla opožděná; námitkou touto čelil žalovaný žalobcovu tvrzení, že žalovaný, ač byl řádně upomenut, kvoty nezaplátil, takže prý se nemůže dovolávati výhod vyrovnání (viz čís. 10228 sb. n. s.). Ve věci samé jest však dovolání odůvodněno. Není o tom sporu, že žalovaný upomenut byl doporučeným dopisem ze dne 29. srpna 1932, jehož pravost byla uznána, že mu v tomto dopisu dána byla osmidenní lhůta a že hned po jejím uplynutí — jak sám žalovaný k tomu v odvolání poukazuje, — podána byla směnečná žaloba (8. září 1932). Žalovaný má za to, že onen dopis nevyhovuje předpisu § 67 vyr. ř., protože prý byl v dopise upomenut o celý dluh a nikoli o kvotu, že se v dopise nečiní zmínka o vyrovnání, o vyrovnacím řádu; byl prý v posledním roce často upomínán četnými osobami, takže upomínku ve formě zmíněného dopisu právem považoval za bezvýznamnou; konečně dovozoval, a to jmenovitě také ještě v odvolání a v dovolací odpovědi, že prý nemohl ani tušiti, o jaký dluh běží a že on (osobně) v této příčině dodatečně poučen nebyl. Že tato námitka nebyla předmětem důkazu, vytýkal v odvolání jako neúplnost řízení. Proti skutkovému zjištění, jak obsaženo bylo v rozsudku soudu první stolice, v odvolání nebrojil, takže toto skutkové zjištění bylo skutkovým základem právního posouzení i soudu odvolacího i také soudu dovolacího. Netřeba řešiti otázku, vyhovuje-li dopis ze dne 29. srpna 1932 svým obsahem předpisu § 67 vyr. ř. a byl-li by dopis tento sám o sobě způsobil obživnutí celé pohledávky, neboť jsou tu dvě důležité okolnosti, jež odvolací soud nedoceňuje nebo přehlíží. Předně to, že se žalovanému podle skutkového zjištění od zástupce žalobkyně dostalo informace, o jaký směnečný dluh běží; žalovaný nemůže namítati, že se informace nedostalo jemu osobně, an podle zjištění sám účetního H-a pro informaci poslal. Že H. nebyl jeho účetním, tvrdil žalovaný teprve v odvolání, tedy opožděně, nehledíc k tomu, že proti příslušnému skutkovému zjištění — jak již bylo řečeno — nebrojil. Druhou závažnou skutečností je, že žalovaný ani ze žaloby nevyvodil důsledky. Žaloba povahou svou zajisté nahrazuje i presentací směnky, i upomínku. Žalovaný byl by se snad pro vadnost původní upomínky mohl dovolávati ochrany ve smyslu § 67 vyr. ř., kdyby byl v osmidenní lhůtě po žalobě zaplátil dospělou vyrovnačím kvoty a tak vyrovnání splnil; avšak ani netvrdil, že splatné kvoty — třeba později za procesu — zaplatil, nýbrž také ještě ve směnečném procesu, ovšem bez výsledku, namítal, že nic nedluží. Za těch okol-

ností nemůže spravedlivě namítati, že mu nebyla poskytnuta zákonem předepsaná osmidenní lhůta. Ustanovením § 67 vyr. ř. nebyl dotčen předpis § 60 odst. (1) vyr. ř., podle něhož je dlužník sprostěn závazku nahradit věřitelům schodky, které vyrovnáním utrpí, jen pod podmínkou, že vyrovnání splněno bylo úplně a včas. Zákon dbá tedy toho, by kvóty byly přesně dodržovány; předpis § 67 vyr. ř. neměl býti podporou liknavých dlužníků, nýbrž byl myšlen jen jako ochrana proti možným tvrdostem a šikanám, k nimž zavdával podnět přísnější předpis starého vyr. řádu. Takové ochrany však nezaslouží dlužník, který ani po žalobě svých povinností nedbá a k uspokojení věřitelově nic nepodnikne. Že by byl v pochybnostech o rozsahu svého závazku z vyrovnání, žalovaný ani netvrdil, nýbrž držel se formálního předpisu zákona § 67 vyr. ř. a popíral vůbec závazek, ač bezdůvodně. Jednal tak ovšem na vlastní nebezpečí, jakož musí odpovídati i za to, že jako obchodník neměl v patrnosti své směnečné závazky. S odvolacím soudem nelze však souhlasiti ani v tom, že zrušil celý směnečný platební příkaz, protože prý nebylo žalováno o zaplacení splatných vyrovnacích částek, nýbrž na zaplacení celého směnečného dluhu ve formě platebního příkazu směnečného; vyrovnáním nemění se nic na povaze směnečného závazku. Nevadí, že jde tu o dluh odnosný, protože žaloba nahraňuje tu presentaci směnky k placení, takže dlužník ani v této příčině nemůže činiti námitky.

Čís. 12563.

Předložil-li zástupce žalované obce (na Moravě) se žalobní odpovědí plnou moc, avšak nedostatečnou, ana vykazovala jen podpis obecního starosty, soud pak, přehlédnuv tento nedostatek, nedal zástupci žalované obce příkaz podle §§ 37 a 38 c. ř. s. a žalobce nenavrhl v řízení před prvním soudem vydání rozsudku pro zmeškání, nýbrž učinil tak teprve v odvolání, načež zástupce žalované obce, nečekaje na soudní výzvu podle § 38 c. ř. s., předložil s odvolacím sdělením plnou moc žalované obce řádně vyhotovenou, napravil tím dodatečně původní vadnost plné moci.

K přetržení promlčení dluhu obce uznáním dluhu, učiněným starostou obce, se vyžaduje, aby starosta obce byl obecním výborem k tomuto projevu zmocněn plnou mocí znějící na druh tohoto jednání (§ 1008 obč. zák.).

Úmluva stran o tom, že advokátní komora má rozhodnouti, zda jest přiměřeným účet advokátův, jest úmluvou o jmenování rozhodčího, k níž starosta, uzavírající tuto úmluvu za obec, potřebuje podle § 1008 obč. zák. zvláštního, na toto jednání znějícího zmocnění obecním výborem.

Uzavřel-li starosta obce takovou úmluvu bez zmocnění obecním výborem a obec nereagovala na vrozumění advokátní komory, neuznala tím obec mlčky (§ 863 obč. zák.) pohledávku advokátovu.

Žádost starosty obce k advokátovi, by posečkal s vymáháním své palmární pohledávky, není uznáním dluhu obci.

Žádost o určení výše palmární pohledávky advokátní komorou není překážkou, by nezapočala běžeti promlčecí lhůta pro palmární pohledávku.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1933, Rv II 712/31.)

Advokát Dr. H. konal pro žalovanou obec B. na Moravě právnícké práce. Proti jeho žalobě o zaplacení palmáru namítla žalovaná obec mimo jiné promlčení zažalovaného nároku. Žaloba byla zamítnuta s o u d y všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

S hlediska zmatečnosti řízení (§ 503 čís. 1 c. ř. s.) vytýká žalobce, že žalovaná strana v řízení před procesním soudem první stolice vůbec nebyla zastoupena (§ 477 čís. 5 c. ř. s.), poněvadž plnou moc jejího zástupce Dr. Ch-a k vedení sporu podepsal jen starosta obce Alfons K. Nedostatek řádné plné moci má soud dbáti v každém údobí sporu (§ 37 c. ř. s.). Nedostatek ten není však sám o sobě zmatečností (§ 477 čís. 5 c. ř. s.), nýbrž ta nastane teprve, když nedostatek ten není odstraněn do lhůty k tomu konci soudem určené. V souzeném případě předložil sice zástupce žalované obce s žalobní odpovědí plnou moc podle § 31 c. ř. s., avšak táž byla nedostatečnou, obsahujíc jen podpis obecního starosty (§ 30 čís. 5 obec. zřízení morav.). Soud, přehlédnuv nedostatek, nedal zástupci žalované obce příkaz podle §§ 37 a 38 c. ř. s. Žalobce nenavrhl v řízení před prvním soudem vydání rozsudku pro zmeškání, nýbrž učinil tak teprve v odvolání. Odvolací soud měl podle uvedených předpisů uložit zástupci žalované obce, by do určité lhůty předložil řádnou plnou moc a zrušiti, kdyby nebylo rozkazu vyhověno, dosavadní řízení, počínajíc žalobní odpovědí, jako zmatečné (§ 477 čís. 5 c. ř. s.), a žalobní odpověď odmítnouti. Když však zástupce, nečekaje soudního vyzvání podle § 38 c. ř. s., předložil s odvolacím sdělením řádně vyhotovenou plnou moc žalované obce, napravil tím dodatečně původní její vadnost, což má též důsledek, jako by plná moc zástupce žalované strany neodpovídá § 52 obec. zřízení, ježto v ní není uvedeno, že obecní zastupitelstvo žalované obce se usneslo tento spor vésti a za tím účelem podepsati plnou moc Dr. Ch-ovi a ježto z ní nevyplývá, jakého právního jednání se má týkati, neobstojí; přihlédne-li se k tomu, že v ní jest uvedeno, že platí pro spor zahájený pod značkou Ck Ia 330/30 u krajského soudu v J., o nějž tu jde, a že podle usnesení obecního zastupitelstva v B. ze dne 24. srpna 1930 se svoluje tuto plnou moc podepsati, znamená to přece zmocnění sporu zmíněný věsti. Plnou mocí prokazuje procesní zmocněnec oprávnění vystupovati v rozepři za stranu proti soudu, neboť jest věcí soudu zkoumati nedostatek zmocnění (§ 37 c. ř. s.). Na pochybnostech odporuje při tom nezáleží.

Oba nižší soudy zamítly žalobní nárok z důvodu promlčení podle § 1486 čís. 6 obč. zák. V tom směru vytýká dovolatel nižším soudům nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Jest se tedy bývati na prvním místě námitkou promlčení, neboť, bylo-li o ní správně rozhodnuto nižšími soudy, netřeba již zkoumati další důvody dovolání. Podle účtu odměn a výloh skončil žalobce právnícké práce pro žalovanou obec dne 26. října 1921, pokud se týče dne 13. ledna 1923. Byla tedy splatnou jeho pohledávka za vykonané dílo nejpozději dne 13. ledna 1923 (§ 1170 obč. zák.). Tím dnem počala běžeti lhůta promlčecí (§ 1478 obč. zák.). Promlčení nároku advokátova na odměnu se doko-

nává ve lhůtě tříleté (§ 1486 čis. 6 obč. zák.), leda že by bylo bývalo přetřeno uznáním dluhu žalovanou obcí zastoupenou obecním výborem (§ 1497 obč. zák.). Žaloba byla podána teprve dne 3. srpna 1930, tedy po uplynutí doby promlčecí, která skončila podle § 1486 čis. 6 obč. zák. a § 1 zák. čis. 47/1925 dnem 31. března 1928. Bylo tedy zkoumati, zda byl žalobcův nárok uznán žalovanou obcí před uplynutím doby promlčecí a zda snad po případném uznání neproběhla opětně nová tříletá promlčecí lhůta, neboť i nárok uznáný může se promlčeti; má totiž uznání jen ten význam, že se promlčení přetruhuje a musí začíti znova, takže nová promlčecí lhůta počíná běžeti ode dne projeveného uznání. Žalobce tvrdil, že promlčení jeho žalobního nároku bylo přetřeno uznáním dluhu za obec, učiněným starostou obce dne 14. března 1925. Nehledíc již k tomu, že, jak správně uznaly nižší soudy, by šlo o narovnání co do účtu na 8.500 Kč znějícího a částkou 8.000 Kč pak uznaného, k němuž je podle § 1008 obč. zák. zástupci třeba plné moci znějící na druh tohoto jednání, které se Tomáši S-ovi od obce, jak nesporno, nedostalo, jest okolnost uznání dluhu dne 14. března 1925 nerozhodnou, i kdyby se byla vskutku stala, neboť tříletá promlčecí lhůta, která od té doby započala běžeti poznovu, skončila podle § 1 zák. čis. 47/1925 dnem 31. března 1928, takže jest lhostejno, zda byl starosta Tomáš S. podle § 1008 obč. zák. v ten čas oprávněn jménem žalované obce dluh uznati a zda jej uznal, čili nic a zda při tom jednal jako zástupce obce, či jako zástupce majetku filiálního kostela v B. Žalobce spatřuje uznání zažalované pohledávky co do důvodu žalovanou obcí i v tom, že starosta obce jménem jejím se žalobcem společným podáním ze dne 16. března 1928 požádal advokátní komoru v Brně o upravení žalobcova účtu. Jest nesporno, že starosta žalované obce Tomáš S. podepsal žádost tu. Po právní stránce jest úmluvu stran o tom, že advokátní komora má rozhodnouti, zda jest přiměřeným účet advokátův, pokládati za úmluvu o jmenování rozhodčího, k níž se podle § 1008 obč. zák. požaduje zvláštní na toto jednání znějící plná moc na tom, kdo uzavírá smlouvu tu za jiného. Musil by tedy žalobce prokázati, vyvozuje-li ze smlouvy té uznání své pohledávky žalovanou obcí, že starosta Tomáš S. byl zvláště obecním výborem zmocněn k uzavření smlouvy té. Toho však žalobce ani netvrdil, tím méně prokázal a předpis § 30 čis. 5 obec. zřiz. moravského starostu S. k tomu neopravňoval. Nelze proto uznati, že podáním žádosti k advokátní komoře starostou S-em uznala žalovaná obec co do důvodu pohledávku zažalovanou za svůj dluh, ani že by podáním tím nastalo přerušení promlčení palmární pohledávky, jak žalobce mylně za to má. Nelze však ani uznati, že by obec tím, že nereagovala na vyzoomění advokátní komory, byla mlčky (§ 863 obč. zák.) uznala pohledávku žalobcovu, neboť, jak již bylo dovedeno v rozh. 4471 sb. n. s., na něž se poukazuje, nelze tam, kde pro vzejití závazku obce jest podle § 30 č. 5 obecního zřizování potřebí formálního usnesení obecního zastupitelstva, dovolávati se ustanovení § 863 obč. zák. Nelze však ani žádosti Tomáše S-a přednesené k žalobci, by posečkal s vymáháním své pohledávky, hodnotiti jako uznání dluhu učiněné obcí samotnou, neboť tam, kde je k disposičnímu projevu obce, který se vymyká řádnému obvyklému hospodaření s obecním majetkem, jakým jest uznání dluhu (§ 30 č. 5 obec. zřiz. morav.), zapotřebí formálního výslovného usnesení obecního vý-

boru, nestačí k docilení téhož výsledku pouhý projev obecního starosty, by s požadavkem, by dluh byl zaplacen, bylo posečkáno, když starosta k tomu neměl zmocnění obce, jako v tomto případě. Nelze tedy uznati, že nastalo přetřetí promlčení zažalované pohledávky, nýbrž jest přisvědčiti právnímu názoru nižších soudů, že pohledávka ta v době podání žaloby byla promlčena podle § 1486 č. 6 obč. zák. I když podle nálezu čis. 1732 a 7663 sb. n. s. jest k tomu, by započala běžeti lhůta promlčecí podle § 1486 obč. zák., potřebí nejen objektivní (§ 1478 obč. zák.), nýbrž i subjektivní možnosti výkonu práva, nemění to nic na předchozích vývodech, neboť žalobce nikterak neprokázal, že mu nebylo lze následkem omylu nebo nepřekonatelne překážky žalovati o zaplacení žalobní pohledávky již r. 1923 nebo později před uplynutím lhůty promlčecí. Žádost o určení výše pohledávky advokátní komorou nelze považovati za překážku takovou vůbec, a to tím méně, když táž nebyla podána, jak už bylo svrchu uvedeno, ve srozumění s žalovanou obcí, nýbrž jen ve srozumění se starostou S-em, kterýž ke smlouvě o rozhodčím nebyl obcí zmocněn.

Čís. 12564.

Ridič auta, jenž má dost místa předjeti chodce na větší odstup, není oprávněn ani při mírné rychlosti a ač dal výstražné znamení, těsně předjeti podle chodce, pohybujícího se týmž směrem, třebaže chodec ví o blízcím se autu.

Povinností chodce jest ustoupiti z jízdní dráhy na chodník, třebaže jde o málo frekventovanou vedlejší ulici.

Míra spoluzavinění stařícké ženy, jdoucí v jízdní dráze, a řidiče, těsně ji předjíždějícího.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1933, Rv I 139/32.)

Žalobkyně, jdouc po městské ulici, byla poražena nákladním automobilem žalovaného a poraněna. Žalobní nárok na náhradu škody uznal procesní soud prvě stolice důvodem po právu. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného potud, že uznal žalobní nárok důvodem po právu jednou třetinou. Důvody: Již ze skutkových zjištění rozsudku prvého soudu vyplývá, že žalobkyně nejpozději v době, když byla asi deset kroků vlevo před autem, které bylo u dolní brány pivovarské budovy, zpozorovala, že se blíží auto nebo je alespoň při pozornosti, již bylo u ní předpokládati (§ 1297 obč. zák.) zpozorovati musila. Samozřejmou její povinností bylo, by ihned v zájmu vlastní tělesné bezpečnosti opustila jízdní dráhu, v jejímž středu kráčela, vedouc po pravé straně na šňůře psa, a odebrala se na chodník. K tomu měla žalobkyně dost času, vezme-li se zřetel na její vzdálenost od auta a na neobyčejně malou jízdní rychlost silostroje. V tom, že neopustila jízdní dráhu, ačkoliv blížíci se auto zpozorovala, nebo aspoň zpozorovati musela, stále pokračovala v chůzi středem ulice, spočívá podle názoru soudu odvolacího hrubé zavinění žalobkyně, jímž byla způsobena škodná událost. Zbývá přezkoumati, zda toto zavinění žalobkyně bylo jedinou

příčinou škodné události, či zda k této události zavdalo také příčinu zanedbání předepsané a odborné opatrnosti žalovaným. Při povinné (§ 1299 obč. zák.) pozornosti mohl žalovaný seznati, že žalobkyně pokračovala v chůzi středem jízdní dráhy, ač bylo dáno znamení houkačkou. Měl proto použítí vši opatrnosti, by zabránil srážce se žalobkyní. Rozhodně jednal proti potřebné opatrnosti, když se pokoušel projeti těsně vedle žalobkyně, aniž by řídil vůz dále do prava. Kdyby byl dbal této opatrnosti, byla by bývala škodná událost odvrácena. Žalovanému se tudíž nezdařil úplně důkaz podle § 2 aut. zák., pročež ručí podle § 1 aut. zák. Při správném hodnocení okolností jest zavinění na straně žalobkyně, jež bezstarostně kráčela středem ulice, ačkoliv mohla postřehnouti auto, hodnotiti výše, než žalovaného, jenž se provinil opomenutím nejkrajnější opatrnosti požadovatelné na řidiči silostroje. Proto pokládá soud odvolací rozdělení škody v poměru 1. ke 2. za přiměřené.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného, vyhověl však částečně dovolání žalobkyně a změnil rozsudky obou nižších soudů v ten rozum, že uznal nárok žalobkyně z polovice důvodem po právu.

D ů v o d y:

Dovolacím důvodem § 503 č. 4 c. ř. s. hájí žalovaný stanovisko, že jest řidič auta oprávněn při mírné rychlosti a, dav výstražné znamení, těsně předjetí vedle chodce pohybujícího se týmž směrem, ví-li chodec o blízcím se autu. Nelze mu však přisvědčiti, neboť předjíždění takové se nesrovnává s průměrnou a odbornou opatrností (§§ 1297 a 1299 obč. zák.), má-li řidič dosti místa předjetí chodce na větší odstup, jakž tomu jest v souzeném případě, neboť sebe menší, i nechtěný pohyb chodce ve směru k autu, jako zavravorání nebo klopýtnutí neb uleknutí může míti v zápětí, že auto chodce zasáhne, a nemění nic na tomto názoru, že auta jezdí v městech často těsně při chodnicích. Ovšem, že bezstarostná chůze chodce v jízdní dráze, pokud to není nutností, jest neopatrností i na jeho straně, avšak řidič auta není oprávněn bezstarostně zachovati dosavadní směr jízdy, když tím ohrožuje chodce a má možnost z ohrožené sféry odbočiti. Nevyvinil by se proto žalovaný řidič úplně (§ 2 zákona o provozu silostrojů), ani kdyby bylo zjištěno, že žalobkyně auto žalovaného před úrazem předešla a že o jedoucím za ní auto věděla, jak svědek František R. potvrzuje, a není proto důvodnou výtku dovolacím důvodem § 503 čis. 2 c. ř. s. činěná, že odvolací soud okolnost tu neprávem nepokládá za důležitou, zejména, an odvolací soud dospěl k závěru, že žalobkyně při pozornosti, již bylo u ní podle § 1297 obč. zák. předpokládati, auto zpozorovati musila, což stačí ke stanovení míry spoluzavinění žalobkyně.

Dovolání žalobkyně, opřené o dovolací důvod § 503 čis. 4 c. ř. s. jest částečně důvodné. Důsledným jest závěr odvolacího soudu, že žalobkyně zpozorovala neb aspoň zpozorovati musela auto za ní se blízcím na vzdálenost deseti kroků, neboť jest zjištěno, že řidič dával na tuto vzdálenost výstražné znamení, sama připouští, že není nedoslýchavou a krátkozrakou, a nelze proto vyloučiti, že by neslyšela při patřičné bdělosti výstražné znamení na tak krátkou vzdálenost. Právem dovozuje proto odvolací soud, že bylo její povinností při průměrné bedlivosti

ustoupiti z jízdní dráhy na chodník, třebaže jde o málo frekventovanou vedlejší ulici, a že k tomu měla dosti času vzhledem k mírné rychlosti a vzdálenosti auta. Neodporuje spisům, že odvolací soud nazývá kraje ulice chodníkem, ač jde jen o pásy ulice oddělené jen rigolem, poněvadž nevhodné pojmenování nemá věcného významu a slouží jen k označení bezpečného místa, kam žalobkyně z jízdní dráhy mohla ustoupit. Že z přílehlých otevřených vrat pivovaru jí hrozilo nebezpečí vyjetím vozidla, není dokázáno a není také dokázáno, že mohla ustoupit právě jen v místech, kde jsou vrata; byl proto její zavčasný ústup z jízdní dráhy snadno proveditelný, i když vedla na provázku malého psa, kterého přece musila býti s to ovládnouti. Nelze proto žalobkyni spoluzavinění na úraze zprostiti. Avšak v uvážení, že jde o 78 let starou a slaboučkou osobu, jejíž postřeh není tak bystrý a vnímání tak rychlé, jako u průměrného člověka v plné tělesné a duševní síle, a v uvážení, že řidič, ač věděl, že žalobkyně na prvé výstražné znamení nereaguje, jel v dosavadním směru dále a zatroubil na ni po druhé a mnohem kratší vzdálenost a tím ji zřejmě ulekl, byla míra jejího spoluzavinění stanovena na polovici a bylo proto podle § 2 odstavec (4) zákona o provozu silostrojů uznáno na polovici jejího nároku.

Čís. 12565.

Není zmatkem podle § 477 čis. 4 c. ř. s., byla-li straně uložena záloha na znalce v nepřiměřené výši.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1933, Rv I 523/33.)

Žalobě o zaplacení peněžité pohledávky bylo vyhověno soudy všech tří stolic. Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Není tu vytýkaného zmatku podle § 477 čis. 4 c. ř. s. (§ 503 čis. 1 c. ř. s.), který vidí dovolatel v tom, že mu odepřeno vlastně právo tím, že mu byla uložena záloha na znalce v nepřiměřené výši, neodpovídající jeho majetkovým poměrům. O řečeném zmatku lze totiž mluvit jen tehdy, pakli straně nezákonným postupem byla odňata vůbec možnost před soudem projednávat, nikoliv však i tehdy, pak-li strana je toliko při jednání před soudem omezena potud, že to může míti vliv na způsob a rozsah jednání.

Čís. 12566.

Vada, že byl proveden důkaz o okolnostech, o nichž nebyl připuštěn, byla zhojena opomenutím výtky podle § 196 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1933, Rv I 586/33.)

Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti soudy všech tří stolic. Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h :

Vadnost odvolacího řízení a zároveň nesprávné právní posouzení věci spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud nebral v úvahu jeho námitku, vznesenou v písemných směnečných námitkách, že žalobkyně mu dávala peníze za účelem nedovoleným a nemravným, ba trestným, že proto nemůže ve smyslu § 1174 obč. zák. žádati zaplacení směnečné částky, že odvolací soud z moci úřední nezjistil závažnost této námitky a v odvolacím rozsudku poukázal jen k tomu, že dovolatel měl mimo písemné námitky uplatňovat tuto námitku při výslechu stran dne 7. října 1932. Výtka tato však není opodstatněna. Jest pravda, že žalovaný ve směnečných písemných námitkách popíráje, že žalobkyni něco dluhuje, tvrdil mimo jiné, že mu nic nepůjčila, nýbrž, že mu darovala částky, když s ní udržoval milostný poměr a jej dary těmi přiměla k tomu, že porušil věrnost manželskou. Soud první stolice sice podle průvodního usnesení ze dne 7. října 1932 důkaz výslechem stran nabídnutý o těchto okolnostech nepřipustil, nic méně při provádění jeho o jiných okolnostech dožádaným soudem k dotazu právního zástupce žalobkyně tato prohlásila, »že není pravdou, že žalovanému obnos 25.000 Kč, na něž zní směnka, darovala za milostný poměr jeho k ní«, kdežto žalovaný, byv jako strana slyšen, udal, že mu žalobkyně »dala co dar za milostné poměry k ní obnosy, které on si vybral z vkladních knížek«. Byl tu tedy ve skutečnosti proveden důkaz o okolnostech, jež nebyly předmětem průvodního usnesení, což však žádnou ze stran nebylo po rozumu § 196 c. ř. s. vytýkáno.

Čís. 12567.

Pokud povolení prozatímního opatření, jímž společník veřejné obchodní společnosti má býti zmocněn, by vedl jménem společnosti vylučovací spor, nevádí, že se navržené opatření v podstatě kryje s návrhem žaloby navrhovatelem zároveň podané.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1933, R II 132/33.)

Rudolf P., společník veřejné obchodní společnosti P. a S., navrhl proti druhému společníku S-ovi povolení prozatímního opatření zmocněním, by mohl jménem veřejné obchodní společnosti P. a S. vésti Dr. R. vylučovací spor proti bance M. Soud první stolice prozatímní opatření povolil, rekursní soud návrh zamítl. D ů v o d y : V žalobě, jež tvoří základ navrženého zatímního opatření, tvrdí žalobce, že veřejná obchodní společnost P. a S. má za Josefem D-em pohledávku asi 600.000 Kč a že si na tuto pohledávku, patřící firmě P. a S., vymohla banka M. pro svou pohledávku za žalovaným Františkem S-em 150.000 Kč s přísl. exekucí zabavením a přikázáním k vybrání podílu na pohledávce příslušející prý Rudolfu P-ovi a Františku S-ovi proti Josefu D-ovi ve výši asi 300.000 Kč. Žalovaný namítá, že žalobcovo tvrzení není správné, jelikož banka M. nezabavila pohledávku firmy P. a S., kterou tato firma má proti Josefu D-ovi, nýbrž zabavila jen pohledávku, která přísluší žalovanému S-ovi proti Josefu D-ovi v neznámé výši, a dále podíl žalovaného na této pohledávce. Zda tvrzení žalobcovo je správné, nemůže rekursní soud přezkoušeti, jelikož mu nebyl předložen

exekuční spis. Nehledíc k tomu je však navržené zatímní opatření z jiného důvodu nepřipustné. Podle žaloby musí firma P. a S. vystoupiti vylučovací žalobou proti exekuci banky M., k tomuto účelu je nutno pověřiti právního zástupce žalobcova Dr. R-a vedením tohoto vylučovacího sporu a vystaviti mu plnou moc, a, jelikož žalovaný se zdráhá plnou moc podepsati, domáhá se žalobce rozsudku, že žalovaný jest povinen podepsati plnou moc žalobci pro jeho zástupce Dr. R-a k vedení vylučovacího sporu, a že žalovaný jest povinen svoliti k tomu, by žalobce sám tuto plnou moc jménem firmy P. a S. Dr. R-ovi vystavil. Jde tedy o nárok žalobce jako společníka firmy P. a S. na podepsání plné moci Dr. R-ovi proti druhému společníku firmy za účelem umožnění vedení vylučovacího sporu jménem firmy. Ohrožená strana se může prozatímním opatřením domáhati jen zajištění svého nároku, jelikož podle § 378 ex. ř. soud může k návrhu učiniti zatímní opatření, by právo strany bylo zajištěno. V souzeném případě však žalobci nejde o to, by svůj shora uvedený nárok do budoucna zajistil. Žalobce učinil návrh, by byl prozatímním opatřením zmocněn k tomu, by jménem firmy P. a S. pověřil Dr. R-a vedením vylučovacího sporu proti bance M. Je tedy zřejmo, že předmět žaloby rovná se předmětu prozatímního opatření. O nároku žalobce, by mu žalovaný podepsal plnou moc pro Dr. R-a za tím účelem, by mu umožnil vedení vylučovacího sporu jménem firmy P. a S., musí býti jednáno a rozhodnuto, a v tom případě, kdyby žalobě bylo vyhověno, mohl by žalobce svůj nárok prosaditi exekucí. Žalobci jde však o to, by již prozatímním opatřením dosáhl toho, čehož by mohl dosíci teprve rozsudkem, kdyby se žaloba setkala s úspěchem, a to vedení vylučovacího sporu jménem firmy. Takové prozatímní opatření k zajištění jiného než peněžitého nároku, oč tu jde, jest však nepřipustné.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu, by, nehledě k důvodům, z nichž zamítl návrh na prozatímní opatření, znovu rozhodl o odpůrcově rekursu.

D ů v o d y :

Rekursní soud změnou usnesení prvního soudu zamítl návrh na povolení prozatímního opatření, kterým navrhovatel žádal o zmocnění, aby mohl jménem veřejné obchodní společnosti P. a S. Dr. Karel R. vésti vylučovací spor proti bance M., a to jediné z toho důvodu, že žalobou zároveň podanou se domáhá navrhovatel téhož nároku, a že nelze proto povolením prozatímního opatření dosíci toho, čeho teprve příznivým rozsudkem lze dosíci. Nelze zplna s názorem rekursního soudu v tomto případě souhlasiti. Nemá se sice, jak nejvyšší soud opětovně rozhodl, zásadně povolením prozatímního opatření předbíhati rozhodnutí sporu ve věci hlavní, ale nelze je právem odpirati v případech, jež jsou opodstatněny zvláštními okolnostmi vyžadujícími v tom kterém případě navržené opatření. Zákon v § 382 ex. ř. neuvádí výčetmo zajišťovací prostředky, nýbrž jen příkladmo uvádí případy nejčastěji se vyskytující, a soudce má určití vhodná a pro účel zajištění potřebná prozatímní opatření (srovnej rozhodnutí čís. 9221, 3247 Sb. n. s.). Jestliže v souzeném případě hrozí navrhovateli nenahraditelná škoda (§ 381 čís. 2 ex. ř.) proto, že pohledávka firmy P. a S. ve výši 600.000 Kč proti Josefu D-ovi

příslušející nebude v době splatnosti jí zaplácena, a že vymáhající věřitelka banka M. přes vyjádření podlužníkovy nezrušila vedenou exekuci, odpůrce navrhovatelův pak, znaje stav věci, odepřel podepsati procesní plnou moc za firmu P. a S. ke sporu vylučovacímu proti vymáhající věřitelce, — pak zajisté povaha účelu navrženého prozatímního opatření v tomto případě vyžadovala opatření vhodného a nemůže býti překážkou ta okolnost, že navržené opatření zřizující ostatně jen stav prozatímní, se v podstatě kryje s prosbou žalobní a tudíž i s případným výrokem rozsudkovým, upravujícím s konečnou platností sporný poměr. Vždyť než dojde k pravoplatnému rozhodnutí ve sporu, uplyne snad dráhná doba, a nedostatek peněžních prostředků firmy P. a S. k placení dospělých dluhů mohl by míti v zápětí pro ni osudné následky. Poněvadž rekursní soud, vycházející z právního názoru, jež neschvaluje nejvyšší soud, se jinak neobíral vývody rekursu, zejména nezkoumal, zda jsou splněny ostatní zákonné náležitosti navrženého prozatímního opatření, nemohl nejvyšší soud rozhodnouti ve věci samé a bylo proto zrušiti napadené usnesení a vrátiti věc rekursnímu soudu k novému rozhodnutí.

Čís. 12568.

Konkursní soud musí z úřadu zkoumati, zda jest důvod ke zrušení konkursu pro nedostatek jmění konkursní podstaty ke krytí útrat konkursního řízení, a má i z úřadu prováděti důkazy a konati vhodná šetření pro zjištění rozhodných skutečností, nejsa vázán návrhem na zrušení konkursu.

Nestačí-li rekursnímu soudu k zjištění nedostatku jmění konkursní podstaty prohlášení správce konkursní podstaty a jeho návrh na zrušení konkursu podle § 166, druhý odstavec, konk. ř. a ukládá-li konkursnímu soudu šetření v tom směru, není v tom vady řízení.

(Rozh. ze dne 29. dubna 1933, R II 163/33.)

Konkursní soud nevyhověl návrhu správce konkursní podstaty, by byl konkurs na jmění Josefa P.-a a Karla P.-a podle § 166, druhý odstavec, konk. řádu zrušen. **Důvody:** Smysl usnesení rekursního soudu ze dne 31. října 1932, jímž bylo pro konkursní soud závazně rozhodnuto, že následkem odpůřčího nároku nelze na navrhovatelé požadovati zálohu podle § 70 konk. ř., jest nepochybně ten, že otázka dobytosti nákladů odpůřčího řízení nesmí překážeti řádnému provedení tohoto řízení. Pokud tudíž jest tu odpůřčí nárok, nelze nedostatkem jiné úhrady útrat řízení konkursního konkurs zrušiti, nýbrž jest správci bez zřetele ku případné nedobytnosti jeho útrat v řízení postupovati. Rekursní soud k rekursu správce konkursní podstaty zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci po doplnění řízení znovu rozhodl o návrhu konkursního správce na zrušení konkursu. **Důvody:** Přisvědčiti jest stěžovateli v tom, že nelze na něm žádati, by vedl odpůřčí spor na své nebezpečí, kdyby, nehledíc k docela nepatrnému výtěžku movitostí úpadců nebylo tu jmění, jež by stačilo ke krytí útrat konkursního řízení. Souhlasiti nelze však s dalšími

vývody rekurentovými, že odpůřčí nárok nelze považovati za jmění konkursní podstaty, ježto byl tento nárok popřen stranou žalovanou. Osvědčen byl odpůřčí nárok tím, že jak uvedeno již v usnesení rekursního soudu ze dne 31. října 1932 podle zprávy správce konkursní podstaty postoupil dlužník darovací smlouvou ze dne 11. května 1930, tedy během dvou let před vyhlášením konkursu, své manželce a dceři určitě nemovitosti. Osvědčeno ovšem doposud není, že by odpůřčím sporem mohlo býti získáno pro řízení konkursní jmění, jež by stačilo ke krytí výloh konkursního řízení. Na tom však jest závislé rozhodnutí o návrhu rekurentově na zrušení konkursu podle § 166 (2) konk. ř. Je-li pravděpodobno, že odpůřčím sporem získáno bude takové jmění, nebude lze jeho návrhu vyhověti, v případě opačném musí mu býti vyhověno. Jest tedy na konkursním soudě, by před rozhodnutím o návrhu zkoumal okolnosti tu v úvahu přicházející, zejména by vhodným způsobem zjistil cenu dotyčných pozemků, jich zatížení a po případě i stav sporu, by podle toho bylo pak na jisto postaveno, zdali lze očekávati, že sporem odpůřčím získáno bude jmění dostačující ke krytí útrat konkursního řízení čili nic.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Konkursní soud musí z úřadu zkoumati, zda jest důvod ke zrušení konkursu pro nedostatek jmění konkursní podstaty ke krytí útrat konkursního řízení podle § 166 odstavce (2) k. ř. a má podle § 189 odstavce (4) k. ř. i z úřední moci prováděti důkazy a konati vhodná šetření pro zjištění rozhodných skutečností a není tudíž vázán návrhem na zrušení konkursu. Nestačí-li rekursnímu soudu ke zjištění nedostatku jmění konkursní podstaty prohlášení správce konkursní podstaty a jeho návrh na zrušení konkursu podle § 166 odstavce (2) k. ř. a ukládá-li konkursnímu soudu šetření v tom směru, nelze v tom spatřovati vadu řízení. Nemění na tom proto, přes přípustnost novot v rekursu (§ 192 odstavec (1) k. ř.) nic ani okolnost, že správce konkursní podstaty po podání dovolacího rekursu jiným účastníkem konkursního řízení, vzal svůj návrh na zrušení konkursu zpět, tvrdě, že odpůřčí nárok žalobou již uplatňovaný v konkursu Josefa P. a zamýšlené uplatňování odpůřčího nároku v konkursu Karla P.-a dává naději na vydobytí dostatečného jmění ke krytí útrat konkursního řízení. Jest proto na konkursním soudu, by podle příkazu rekursního soudu, přihlížející i k tomuto prohlášení správce konkursní podstaty, po příslušném šetření rozhodl znovu, zda jest důvod ke zrušení konkursu podle § 166 odstavce (2) k. ř.

Čís. 12569.

Bylo-li usnesení exekučního soudu, zamítající návrh vymáhajících věřitelů na zpeněžení zabavené živnosti povinného vnucenou správou, k rekursu jednoho z vymáhajících věřitelů změněno a t o m u t o věřiteli povolena vnucená správa, nelze z toho vyvozovati, že měla býti povolena i j i n é m u věřiteli, jenž nechal proti sobě vejíti v právní moc zamítací usnesení exekučního soudu.

(Rozh. ze dne 4. května 1933, R I 1004/32.)

Všeobecně nemocenské pojišťovně byla povolena exekuce zabavením živnosti povinného. Návrh této vymáhající věřitelky, by bylo povoleno zpeněžení živnosti povinného vnučenou správou, soud první stolice usnesením ze dne 18. ledna 1932 zamítl. K rekursu jiné vymáhající věřitelky, firmy O., rekursní soud povolil této firmě exekuci vnučenou správou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Všeobecně nemocenské pojišťovny.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění. Stěžovatelce byla povolena usnesením ze dne 24. září 1931 č. j. E XII 4914/31-1 exekuce zabavením živnosti povinného s dodatkem, že o zpeněžení bude rozhodnuto dodatečně. Nedopatřením soudní kanceláře nebyl tento dodatek pojat do usnesení, což však stěžovatelka musila seznati již z toho, že byl ustanoven rok k výslechu účastníků o návrhu na zpeněžení na den 13. října 1931, kterého roku se též stěžovatelka zúčastnila. Usnesením exekučního soudu ze dne 18. ledna 1932 E XII 4914, 2889, byl potom zamítnut návrh stěžovatelky na zpeněžení živnosti povinného vnučenou správou. Toto usnesení nebylo stěžovatelkou napadeno a nabylo vůči ní právní moci. Tím jest vyvráceno tvrzení stěžovatelčino, že má pravoplatně povolenu vnučenou správu živnosti povinného. Z okolností, že uvedené usnesení exekučního soudu bylo k rekursu jiného vymáhajícího věřitele, firmy O., změněno usnesením rekursního soudu ze dne 23. března 1932 a této firmě byla povolena vnučená správa, nelze vyvozovati, že měla být povolena vnučená správa také stěžovatelce, když tato nechala proti sobě vejíti v právní moc zamítací usnesení exekučního soudu. Otázku, jaký osud by měl případný návrh stěžovatelčín na zpeněžení živnosti povinného propachtováním, netřeba řešiti při vyřizování tohoto dovolacího rekursu.

Čís. 12570.

Veřejnoprávní otázka neschválení propachtování lékárny ve smyslu zákona ze dne 18. prosince 1906, čís. 5 ř. zák. na rok 1907, jest nerozhodná pro závazek k zaplacení léků odebraných od neschváleného pachtýře lékárny.

(Rozh. ze dne 4. května 1933, R I 234/33.)

Žalobce domáhal se jako nájemce lékárny na žalované okresní nemocenské pojišťovně zaplacení účtu za dodané léky. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Žalobce se domáhá zažalované pohledávky na základě nároku příslušejícího mu jako nájemci lékárny. Leč spisem okresního úřadu v J., týkajícím se pachtu lékárny, jest zjištěno, že výměrem téhož úřadu ze dne 8. září 1930 bylo žalobci provozování lékárny pro nedostatek kvalifikace zakázáno, kte-

rýžto výměr byl potvrzen rozhodnutím zemského úřadu v Praze, v němž bylo výslovně řečeno, že žalobce nebyl schválen pachtýřem lékárny s poukazem na zákon ze dne 18. prosince 1906 čís. 5 ř. zák. na rok 1907, kteréžto rozhodnutí zemského úřadu bylo konečné a pravoplatné. Toto rozhodnutí odepřelo tedy úřední schválení pachtovní smlouvě uzavřené o lékárně mezi žalobcem a majitelkou lékárny Růženu R-ovou, kteréhožto schválení jest ve smyslu § 17 cit. zák. k propachtování lékárny potřebí. Tím však bylo způsobeno, že mezi smluvními stranami podle § 879 obč. zák. nevznikla platná smlouva, neboť okresní úřad pravoplatně vyslovil, že pachtovní smlouva se přičí zákonu. Zda bylo toto rozhodnutí správné čili nic, nepřisluší soudu zkoumati, rozhodné jest, že smlouva schválena nebyla a že bez úředního schválení platná pachtovní smlouva o lékárně nemůže být uzavřena. Nevznikla-li mezi žalobcem a Růženu R-ovou platná smlouva, nemohla z ní ani pro žalobce vzejíti nějaká práva, nemohl z ní nabytí pohledávek a nemůže je tedy ani na svých domnělých dlužnicích dobývati. Jest při tom nerozhodné, že snad Růžena R-ová nepokládá zažalovanou pohledávku za svou, nýbrž za žalobcovu, a že i ona tvrdí, že žalobce v době vzniku pohledávky provozoval lékárnou na svůj účet. Toto provozování lékárny mělo být jejím pachtem a ten byl neplatný. Že zažalovaná pohledávka přešla na žalobce z jiného důvodu než z pachtovního poměru, netvrdí ani žalobce ani Růžena R-ová. Chybí tu právní poměr, na jehož základě by mohla žalovaná strana plniti žalobci bez obavy, že bude na ní zažalovaná pohledávka vymáhána ještě jednou, žalobci schází platný důvod nabytí pohledávky a není v důsledku toho věžitelem žalované strany. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v důvodech: Nebyl-li žalobce pachtýřem lékárny schválen správními úřady, tudíž z důvodů veřejnoprávních, nelze proto uznati za neplatná soukromoprávní ujednání, která žalobce za pachtovního poměru uzavřel. Pak by bylo lze uznati za neplatné všechny nákupy a prodeje, které žalobce uzavřel. Pokud jde o zboží žalobcem koupené, nemůže být jeho legitimace ku prodeji pochybna. Avšak žalobce byl oprávněn též zcizovati zboží, které mu bylo z důvodu pachtovní smlouvy svěřeno.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu, připojiv se k názoru odvolacího soudu, že veřejnoprávní otázka neschválení propachtování lékárny ve smyslu zákona ze dne 18. prosince 1906 čís. 5 ř. zák. 1907 jest pro projednávání spor nerozhodnou.

Čís. 12571.

Ustanovení o zrušení uhrazovací exekuce (§§ 39 a 40 ex. ř.) jest použití obdobně i na exekuci zajišťovací.

(Rozh. ze dne 4. května 1933, R I 308/33.)

Soud první stolice zamítl návrh dlužníka na zrušení zajišťovací exekuce. Rekursní soud zajišťovací exekuci zrušil.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a odkázal dlužníka s jeho námitkami na pořad práva.

Důvody:

Strana povinná domáhá se zrušení zajišťovací exekuce, povolené usnesením krajského soudu obchodního v Praze ze dne 2. května 1932 na základě směnečného platebního příkazu téhož soudu ze dne 15. dubna 1932, proti němuž byly podány námitky, z důvodu, že v řečeném směnečném sporu strany uzavřely dne 19. května 1932 soudní smír, jimž se povinná strana zavázala zažalovanou směnečnou pohledávku s příslušenstvím zaplatiti v pěti lhůtách počínajících 1. zářím 1932 a končících 1. zářím 1935. Návrh posouditi jest jen s hlediska předpisů exekučního řádu. Ten jedná o tom, kdy zajišťovací exekuční úkony nemají býti vykonány a vykonané zrušeny, v §§ 376 a 377 druhý odstavec ex. ř. a o zrušení exekuce uhrazovací v §§ 39 a 40 ex. ř. Ustanovení o zrušení exekuce uhrazovací užiti jest obdobně i na exekuci zajišťovací (§ 402 ex. ř.), nastane-li ohledně ní některý z případů §§ 39 a 40 ex. ř. Pro posouzení souzeného případu přichází v úvahu jen ustanovení § 40 ex. ř., nikoli, jak povinná strana ve svém rekursu proti rozhodnutí soudu první stolice uvedla, § 377 druhý odstavec ex. ř. Toto ustanovení předpokládá, že lhůta, pro kterou byla exekuce zajišťovací povolena, již prošla, to se však v souzeném případě nestalo, poněvadž soud ve svém usnesení povolenou zajišťovací exekuci na žádnou lhůtu neomezil. Zástupce vymáhajícího věřitele, byv slyšen o návrhu dlužníkovu na zrušení exekuce, uvedl, že vymáhající straně bylo podle smíru zajišťovací právo zástavní ponecháno v platnosti do úplného zaplacení. Výhrada tato činila by návrh na zrušení exekuce neoprávněným, ježto by odporoval ujednání stran. Ve vyhotovení o smíru založeném ve spisech však výhrady té není; poněvadž však mohla býti ujednána, ač nebyla protokolována, jeví se k rozhodnutí potřebným, aby tato tvrzená okolnost byla vyšetřena a zjištěna a proto slušelo povinnou stranu s jejím návrhem podle § 40 druhý odstavec ex. ř. poukázati na pořad práva.

Čís. 12572.

Opatření soudu ve věcech poručenských, zvláště i opatření podle § 221 obč. zák., náleží do nesporného řízení.
Otcovská bába není po zákonu povinna k výživě nemanželského dítěte.

(Rozh. ze dne 4. května 1933, R I 381/33.)

Poručenstvo nemanželského dítěte navrhlo, by matka zemřelého nemanželského otce, který otcovství k nemanželskému dítěti soudně uznal, byla uznána povinnou přispívati na výživu a výchovu tohoto nemanželského dítěte. Soud první stolice uznal vyživovací povinnost babičky dítěte s tím, že o výši vyživovacího příspěvku bude rozhodnuto později. Důvody: Soud nabyl na základě konaného šetření pře-

svědčení, že ani nemanželská matka ani její rodiče nejsou s to nadále vyživovati a vychovávat nemanželské dítě a proto rozhodl, jak se stalo, ve smyslu § 221 a § 165 obč. zák., pokládaje Kateřinu P-ovou, matku nemanželského otce za nejbližší příbuznou nemanželského dítěte. Podle původního ustanovení § 165 obč. zák. před jeho novelisací byly nemanželské děti vyloučeny z příbuzenstva a z rodiny nemanželského otce. I novelou k občanskému zákoníku § 8 bylo toto ustanovení zrušeno a do nové úpravy § 165 nebylo již pojato. Z toho jest usuzovati, že si zákonodárce nepřál, aby nemanželské děti byly nadále vylučovány z práv rodinných a z příbuzenského poměru nemanželského otce a jeho dalšího příbuzenstva. Za tohoto předpokladu jest matku nemanželského otce pokládati za příbuznou ve smyslu § 221 obč. zák. Rekursní soud zamítl návrh poručenstva. Důvody: Podle § 166 druhý odstavec obč. zák. stihá povinnost k výživě nemanželského dítěte v první řadě nemanželského otce, přechází pak na nemanželskou matku a pak na děda a babu se strany matčiny, a neobsahuje všeobecný zákonník občanský ustanovení, že by vyživovací povinnost k nemanželskému dítěti přecházela po smrti nemanželského otce na rodiče nemanželského otce. Jen § 171 obč. zák. stanoví, že povinnost vyživovati a zaopatřiti nemanželské dítě přechází, jako jiný dluh, na pozůstalost otcovu. V souzeném případě jest nesporno a jest to doloženo pozůstalostním spisem, že po zemřelém nemanželském otci jmění pozůstalost neprojednávala, takže o uplatňování nějaké pohledávky proti stěžovatelce jako dědičce nemanželského otce nejde. Prvý soudce opřel své usnesení o ustanovení § 221 obč. zák., leč neprávem, neboť toto zákonné ustanovení, odvolávající se na § 143 obč. zák., má zřejmě na mysli děti manželské, takže se na nemanželské děti vztahovati nemůže, nehledíc ani k tomu, že nestanoví zákonnou vyživovací povinnost a dává soudu jen možnost, by v případě, že by šlo o zcela nemajetné manželské sirotky, snažil se nejbližší majetné příbuzné pohnouti k vyživování sirotků. Prvý soudce ovšem vzhledem na nynější doslov § 165 obč. zák., ze kterého I. novelou k obč. zák. bylo vypuštěno ustanovení, že nemanželské děti jsou vyloučeny z rodinných práv a z příbuzenstva nemanželského otce, usuzuje, že stěžovatelka jest nejbližší příbuznou nemanželského otce, což však vzhledem k ustanovení § 166 obč. zák. její vyživovací povinnost k nemanželskému dítěti založiti nemůže a nelze ji odvoditi ani z ustanovení § 221 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nejvyšší soud dal si předem se zřetelem k ustanovení odst. (2) písm. d) a odst. (4) § 41 zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. otázku, zda tu není zmatečnost z důvodu, že bylo rozhodnuto v řízení nesporném místo ve sporném. Soud první stolice rozhodl ve výkonu své moci poručenské nad nezletilým nemanželským dítětem, jsoucím pod zvláštní ochranou zákona (§ 21 obč. zák.), dovozuje po-

vinnost matky nemanželského otce k výživě dítěte z příbuzenského poměru, a dovolává se výslovně ustanovení §§ 143 a 221 obč. zák., jakož i toho, že otec nemanželského dítěte uznal otcovství. Opatření soudu ve věcech poručenských, zvláště i opatření podle § 221 obč. zák., za něž soud prvě stolice své rozhodnutí považuje, náleží podle ustanovení § 1 zákona čís. 100/31 a §§ 181 a následujících nesp. říz. do řízení nesporného a není tedy zmatečností v tom, že nižší soudy rozhodovaly v řízení nesporném.

Dovolací rekurs není však věcně oprávněn, neboť k výživě nemanželského dítěte otcovská bába není po zákonu povinna, a povinnost tu nelze zvláště ani z ustanovení § 221 obč. zák. dovodit, jak správně uvedl rekursní soud ve výstižném odůvodnění napadeného usnesení, k němuž stačí odkázati a jež vývody dovolacího rekursu nejsou vyvráceny.

Čís. 12573.

Versio in rem (§ 1041 obč. zák.).

Dodáno-li stavivo k objednávce manžela, jež ho použil ke stavbě na pozemku, jsoucím ve spoluvlastnictví jeho a jeho manželky, jest dodatel oprávněn domáhati se polovice úplaty na objednatelově manželce.

Lhostejno, že manželka projevila původně nesouhlas se stavbou, když se později, hlavně v době, kdy bylo staviva používáno ke stavbě, nevzpřehala tomu tak účinně, aby její projev nesouhlasu působil nejen proti jejímu manželovi, nýbrž prokazatelným způsobem i proti dodateli.

Lhostejno, zda manžel měl úmysl jednati v zájmu své manželky a zda manželka chtěla či nechtěla míti ze stavby prospěch, stačí, že cizí věci bylo skutečně použito k užtku jiného.

Záleží jen na tom, jakou hodnotu mělo stavivo v době použití. Lhostejno, zda prospěch byl napotom provedením dražby zmařen.

Prospěch toho, v jehož prospěch bylo cizí věci užito, může býti menší než škoda dodavatelova.

(Rozh. ze dne 4. května 1933, Rv I 1931/31.)

Žalobce domáhal se na Hedvice F-ové zaplacení 14.093 Kč 03 h za dodání materiálu na stavbu vily, vystavěné na pozemku, jsoucím ve spoluvlastnictví žalované a jejího manžela Maxe F-a. Materiál byl objednán Maxem F-em. Nemovitost byla napotom exekučně prodána. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly, odvolací soud mimo jiné z těchto důvodů: Ve směru výtky nesprávného právního posouzení poukazuje odvolatel podstatně jednak k tomu, že manžel spravuje jako zákonný zástupce své manželky její jmění, dokud mu správa nebyla vypovězena, jednak k tomu, že, an materiál byl dodán na vilu, stavěnou na pozemku, jehož byla spoluvlastnicí, žalovaná byla tím obohacena. Co ostatně uvádí, je na podporu toho. Z toho bylo by uvést hlavně, že lze souhlasit s odvolatelem, že spoluvlastník nemůže odpírati placení jen proto, že účty psány byly jen na jednoho vlastníka, když dodaný materiál byl

ve prospěch obou vlastníků, ale to právě není jediným důvodem zamítnutí žaloby. Zdánlivě mluví i na podkladě ustanovení § 1041 obč. zák. pro žalobce okolnost, že, ano materiálu použito bylo na vilu stavěnou na společném pozemku, bylo to ve prospěch žalované (§§ 1037 a 1041 obč. zák.), kdyby žalovaná vilu převzala (§ 1409 obč. zák.); mluví zdánlivě ve prospěch žalobce, neboť § 1041 platí, i když později užitek byl zmařen. Ale tu tomu tak není a nelze tu použití ani ustanovení § 1041 obč. zák. ve prospěch stanoviska strany žalující, an svědek Max F. seznal a soud prvě stolice zjistil, že manžel žalované stavbu podnikl svémocně, za nesouhlasu, ba proti vůli žalované, jež o objednávce ani nevěděla — opak nelze prokázati — a na niž účty nešly; žalovaná nechtěla ani z vily míti prospěch, nechtějíc se do ní ani stěhovati. Ano z těchto okolností nejde na jevo, že měl Max F. v úmyslu jednati v zájmu své manželky, schází tu již tato základní podmínka § 1041. Tu Max F. překročil dokonce meze svého oprávnění jako správce manželčina jmění a žalovaná nechtěla míti a také neměla ze stavby prospěch a chybí tu základní podmínka pojmu versionis in rem. Ale nelze tu ani použití, to tím méně, ustanovení § 1238 obč. zák., an se není ani předpoklad, ovšem zákonného souhlasu vůle žalované dáti ani výsledkem zastoupenou manželku zavazující (§ 1017 obč. zák.).

N e j v ý š š í s o u d vyhověl částečně dovolání a změnil rozsudky nižších soudů v ten rozum, že uznal žalovanou povinnou zaplatiti žalobci 7.046 Kč 51 h.

D ů v o d y:

V odvolání odkazuje dovolatel ještě také k použití ustanovení § 1409 obč. zák. a § 1037 obč. zák., to však neprávem, ježto podle zjištění odvolacího soudu nepřevzala žalovaná od svého manžela ani jmění ani podnik, nýbrž byla jenom se svým manželem spoluvlastnicí pozemku, na kterém byla postavena vila ze staviva dovolatelem dodaného, a ježto žalobce ani netvrdil, že něco učinil na svůj náklad ke zřejmému a značnému prospěchu žalované. Může proto jíti jen o to, zda nárok dovolatelův jest odůvodněn ustanovením § 1041 obč. zák., který se hodí právě na případy, že cizí věci, zde staviva dovolatelova, bylo použito ku prospěchu jiného podle smlouvy s nepravým zástupcem sjednané, zde podle smlouvy sjednané s manželem žalované strany Maxem F-em, který staviva použil ke stavbě na pozemku, jsoucím ve spoluvlastnictví jeho i jeho manželky. Žalobce se právem co do důvodu svého nároku dovolává tohoto zákonného ustanovení. Žalovaná přistupila v prvě stolici, že ze stavebního materiálu dodaného žalobcem jejímu manželovi byla postavena vila na společném pozemku. Jak jest zřejmo z výpisu z pozemkové knihy, — jehož pravost byla žalovanou stranou uznána, — šlo mezi žalovanou a jejím manželem o spoluvlastnictví každého k ideální polovici této nemovitosti. Provedením stavby ze staviva žalobcem dodaného stalo se toto součástí pozemku (§ 297 obč. zák.) a náleželo žalované stejným dílem jako pozemek. Také tuto

skutečnost žalovan ápřipouští, uznávajíc, že nedostavěná vila byla prodána v dražbě s pozemkem jí spoluvlastnický náležejícím. Pokud žalovaná v dovolací odpovědi tvrdí, že nebylo pozitivně zjištěno, že se stala spoluvlastnicí vily vystavěné na společném pozemku, přehlíží předpisy §§ 297, 361, 419, 825 obč. zák. Z toho jest zřejmé, že staviva žalobcem dodaného bylo použito i pro žalovanou. Pro rozhodnutí věci záleží jen na této skutečnosti. Nesejde na tom, že žalovaná původně, jak nižší soudy zjistily, projevila nesouhlas se stavbou, když později, hlavně v době, kdy staviva žalobcova bylo používáno ke stavbě vily, nevzepřela se této skutečnosti tak účinně (na př. soudním zákazem stavby podle § 340 obč. zák. nebo jiným odporem z jejího spoluvlastnického práva vyplývajícím), by její projev nesouhlasu působil nejen proti jejímu manželovi, ale prokazatelným způsobem i proti žalobci. To se s její strany nestalo. Nemohla proto žalobci vůbec namítati, že použití staviva též pro sebe odmítla. Mylný jest názor odvolacího soudu, že základní podmínkou § 1041 obč. zák. jest, by byl měl manžel úmyslně jednat v zájmu své manželky. Jest také lhostejno, zda žalovaná chtěla či nechtěla míti ze stavby prospěch, neboť pro nárok podle § 1041 obč. zák. stačí již, že cizí věci bylo skutečně použito k užitku jiného i bez jinakého právního důvodu. Zákon měl v § 1041 obč. zák. na mysli také případy, že totiž byla smlouva učiněna s nepravým zástupcem, že bylo pak podle smlouvy třetí osobou plněno a že se plnění dostalo do jmění strany, za kterou nepravý zástupce jednal. Běží tedy již jen o to, zda staviva žalobcem dodaného bylo použito ku prospěchu žalované, jak jest to předpokladem § 1041 obč. zák. Právem dovolatel vidí tento prospěch v tom, že stavivo bylo také pro žalovanou spotřebováno, neboť tímto způsobem hodnota dodaného staviva přešla ze jmění dovolatelova do podílu jmění žalované, jakmile toto stavivo se stalo součástí pozemku jí spoluvlastnický náležejícího. Žalovaná popírá použití staviva ve svůj prospěch jen s toho hlediska, že z jeho hodnoty nic neměla, poněvadž při exekuční dražbě pozemku, na kterém bylo staviva použito, byla prodána i její vlastní polovice, takže prý nebyla obohacena. Záleží však jen na tom, jakou hodnotu mělo stavivo pro žalovanou v době použití (zastavení), a nesejde na tom, zda tento prospěch byl provedením dražby zmařen. Že by hodnota staviva žalobcem dodaného nerovnála se ani ceně, kterou žalobce v žalobě uvedl, nebylo namítáno, a jest proto s touto cenou při rozhodnutí sporu počítati. Tím však není ještě řečeno, že rozsah prospěchu poskytnutého žalované se rovná plné hodnotě použitého staviva, jak to míní dovolatel, nýbrž třeba prospěch žalované samostatně posuzovati a jen co do výše zjištěného jejího prospěchu dáti žalobci náhradu za dodané stavivo. To jest smyslem ustanovení § 1041 obč. zák., tkvícího ve všeobecné zásadě, by nikdo nebyl obohacen škodou druhého. Může tedy býti prospěch žalované menší, než škoda žalobcova. Posuzuje-li se věc s tohoto právního hlediska, jest jisto, že se do jmění žalované nedostala celá hodnota staviva na vilu použitého, nýbrž jen podle jejich spoluvlastnických práv (§§ 361, 825,

829 obč. zák.), takže hledíc k jejímu spoluvlastnickému podílu přišla k jejímu prospěchu jen polovice hodnoty staviva. Dovolatel také nic jiného netvrdí, než že žalovaná podle svého spoluvlastnického práva se stala účastna prospěchu použitím staviva ke stavbě. Proti ní může proto dovolatel důvodně uplatniti jen nárok na polovici ceny dodaného staviva. Jen v tomto rozsahu mohlo býti jeho právní stanovisko, zastávané v dovolání, uznáno správným. Podle toho patří mu ze zažalované pohledávky proti žalované jen polovice, t. j. 7.046 Kč 51 h. Úrok z ní náleží mu teprve od dne podané žaloby (§ 1334 obč. zák.), ježto žádná jiná upomínka určená pro žalovanou není prokázána. V žalobní prosbě bylo žádáno, by žalovaná byla odsouzena rukou společnou a nedílnou s druhým žalovaným. Žalobce však opomenul uvéstí důvod, který by u žalované zakládal solidární závazek s druhým žalovaným (§ 891 obč. zák.) a nastupuje proto jen základní pravidlo § 889 obč. zák., že spoludlužník ručí jen za svůj podíl dluhu.

Cis. 12574.

Odepřel-li kupitel spolupůsobiti ke splnění kupní smlouvy, jež bylo podmínkou splatnosti kupní ceny, neodvolav včas zboží nebo nesloživ včas záruční listinu, zmařil tím placení samo a byl v prodlení s placením. Prodátel může tu uplatňovati nárok na náhradu škody podle čl. 354 obch. zák. jen, prodal-li zboží podle čl. 343 obch. zák.

(Rozh. ze dne 4. května 1933, Rv I 9/32.)

Žalující firma, prodávši žalovanému měď, domáhala se na něm náhrady škody, ježto žalovaný neodvolal koupenou měď ve lhůtě mu dané. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatelka uplatňovala v žalobě nárok na náhradu škody ve výši kursovní difference, poněvadž žalovaný neodvolal koupenou měď ve lhůtě mu dané. Tím však nemohla nastati škoda žalobkyni tvrzená, kdyby již byla zaplácena bývala kupní cena. Příčinu škody jest spatřovati právě v tom, že žalovaný nezaplatil včas ujednanou kupní cenu. I když dovolatelka nemusila nabízetí žalovanému zboží před složením záruční listiny, nebyl by žalobní nárok opodstatněn. Neodvolal-li žalovaný včas zboží nebo nesložil-li včas záruční listinu, odepřel tím své spolupůsobení nutné pro splnění kupní smlouvy a, poněvadž toto spolupůsobení bylo podmínkou splatnosti kupní ceny, zmařil tím žalovaný placení samo a byl tudíž v prodlení s placením (sr. kom. Staub-Pisko čl. 354 § 7). Je-li tomu tak, mohla dovolatelka uplatňovati nárok na náhradu škody podle čl. 354 obch. zák. jen, kdyby byla prodala zboží podle čl. 343 obch. zák., což se však nestalo. Ono zákonné ustanovení dává prodáteli jen nárok na náhradu konkrétní škody, která vzejde po-

dle vykonaného prodeje, nárok na náhradu jiné škody prodatel nemá (sr. rozh. sb. čís. 8369). Dovolatelka nepopírá, že sporná kupní smlouva byla na její straně obchodem, a jest proto dle čl. 277 obch. zák. použití ustanovení čl. 354 obch. zák. na oba smluvníky, poněvadž z čl. 354 obch. zák. nevyplývá opak. Dovolatelka jest proto na omylu, domnívající se, že věc měla být posouzena podle předpisů § 918 a násl. obch. zák. Žalobní nárok postrádá právního podkladu.

Čís. 12575.

Zavázal-li se rukojmí jen na určitý čas, jest po jeho uplynutí závazku prost, avšak jen, když věřitel v období převzaté záruky své právo proti rukojmímu, jež se stalo již účinným, proti němu neuplatnil ať soudně nebo mimosoudně. Stačí, byl-li rukojmí v ručebním údobí o placení upomenut. Stalo-li se tak, může věřitel vymáhati zaručenou pohledávku na rukojmím žalobou i po uplynutí doby, pro kterou se zaručil. Byla-li záruka nepřevoditelná, nemůže upomínka toho, na koho byla pohledávka zároveň se zárukou převedena, založiti účinnost záruky ani proti převodci.

(Rozh. ze dne 4. května 1933, Rv I 47/32.)

Prohlášením ze dne 30. října 1928 zaručila se žalovaná okresní hospodářská záložna žalobci z příkazu firmy G. za zaplacení dodávek dříví firmě K. až do výše 6.000 Kč s platností do 31. prosince 1928. Žalobce zaslal v listopadu 1928 k poukazu firmy G. dříví firmě K. za 4.696 Kč. Žalobce postoupil tuto pohledávku Živnostenské záložně, jež jí proti žalované zažalovala. Žaloba tato byla pravoplatně zamítnuta. Živnostenská záložna postoupila pak žalobci zpět pohledávku 4.696 Kč i s nároky a právy ze záruční listiny ze dne 30. října 1928, o čemž žalobce žalovanou dopisem ze dne 19. března 1931 vyrozuměl. Žalobu žalobce proti Okresní hospodářské záložně o zaplacení 4.696 Kč procesní soud první stolice zamítl. **Důvody:** Žalovaná strana dopisem ze dne 30. října 1928 k poukazu firmy G. převzala proti žalující straně nepřenosné ručení za platy za dodané dříví firmě K., až do 6.000 Kč platné až do 31. prosince 1928. Z toho vyplývá, že ručení žalované strany bylo platné jen do 31. prosince 1928 a že žalobce, an nárok na toto ručení po 31. prosinci 1928 žalobou uplatňoval, tento nárok uplatňoval pozdě, poněvadž ručení dnem 31. prosince 1928 zaniklo. **Odvolaací soud** napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Že ručení žalovaného bylo omezeno ke dni 31. prosince 1928, vyplývá nejen z doslovu jeho dopisu: »platné ke dni 31. prosince 1928«, nýbrž i z dalšího doslovu rukojemského prohlášení, an žalovaný žádal tento dopis po uplynutí záruky vrátiti. Z této statě vyplývá, že žalovaný převzal ručení jen ke dni 31. prosince 1928 a že jeho závazek z rukojemského prohlášení pomínil, an nebyl uplatněn do 31. prosince 1928. K uplatnění nároku se žádá podání žaloby. Vzhledem k tomu, že ža-

lobce žalobou svůj nárok z rukojemského prohlášení žalovaného do 31. prosince 1928 neuplatnil, tento nárok ztratil. **Nejvyšší soud** nevyhověl dovolání.

Důvody:

Mezi stranami není sporno, že se žalovaná záložna zaručila prohlášením ze dne 30. října 1928, jež nebylo soudu předloženo, jehož obsah však stranami souhlasně byl udán, proti žalobci z příkazu firmy G. za zaplacení dodávek dříví firmě K. až do výše 6.000 Kč s platností do 31. prosince 1928. Jde o výklad tohoto záručního prohlášení po té stránce, zda záruční závazek žalované skončil dnem 31. prosince 1928 naprosto, tedy bez ohledu na to, zda snad pohledávka, již se záruka týkala, vzešla ještě před tímto dnem, ale nebyla do 31. prosince 1928 proti rukojmímu uplatňována žalobou, jak míní žalovaná, či zda se záruka vztahovala na pohledávky vzešlé v ručebním období bezpodmínečně, i když byly uplatněny až po 31. prosinci 1928, jak zastává žalobce. Záruční listina nemá v tomto směru ustanovení a nelze ani ten ani onen názor opřít ani o dodatek oběma stranami souhlasně uvedený »Dieses Schreiben bitten wir uns nach Ablauf der Garantie gefl. zu retournieren«, poněvadž právě předpoklad této žádosti »Ablauf der Garantie« je sporný. Jest tedy spornou otázkou vyřešiti ze zákona. Podle § 1363 obch. zák. ručí rukojmí, zavázal-li se jen na určitý čas, jen pro tento čas (so haftet er nur für diesen Zeitraum). To znamená, že rukojmí jest sice uplynutím určené doby svého závazku prost, avšak jen tehdy, jestliže věřitel v období převzaté záruky své právo proti rukojmímu, jež se stalo již účinným, proti němu neuplatnil, ať soudně nebo mimosoudně. Stačí tedy, byl-li rukojmí v ručebním mezidobí o placení upomenut. Stalo-li se tak, může věřitel vymáhati zaručenou pohledávku na rukojmím žalobou i po uplynutí doby, pro kterou se zaručil (srv. komentáře k obch. zákoníku: Winiwarter V. str. 22, Hasenöhr II. str. 276, 277, Krasnopolski str. 238, Stubenrauch II. str. 760, Krainz-Ehrenzweig II. 1. § 310, 5, Klang 4. svazek str. 247, Sedláček str. 164, 165). V souzeném případě končila ručební doba 31. prosince 1928 a musil by tedy žalobce prokázati, že do té doby žalovanou o zaplacení aspoň upomenul. V té příčině se odvolává žalobce na dopis Živnostenské záložny ze dne 21. prosince 1928, jímž prý tato záložna vyrozuměla i firmu G., i žalovanou, že jí žalobce postoupil spornou pohledávku za firmou G. a nabídl dále důkaz svědectvím Dr. B-a. a výsledkem stran o tom, že zároveň Živnostenská záložna a její právní zástupce žalované oznámili, že činí nárok na ni jako na ručitelku co do částky 4.696 Kč 50 h. K těmto důkazům odvolací soud právem nepřihlížel, byť i vzhledem k svému odchylnému právnímu názoru z jiného důvodu a není tedy ani opodstatněn dovolací důvod neúplnosti řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.). Podle jasného doslovu záruční listiny ze dne 30. října 1928 byla záruka žalované nepřevoditelná. Převedl-li tedy žalobce svou pohledávku za firmou G. na Živnostenskou záložnu zároveň se zárukou, nemohl tím z této

záruky vzejí žádný právní poměr mezi žalovanou a Živnostenskou záložnou, a proto upomínka této záložny nemohla založiti účinnost záruky žalované záložny ani proti Živnostenské záložně, ani proti žalobci. Uplynula tedy záruční lhůta, aniž byl žalobce své právo uplatňoval včas, a závazek žalované zanikl.

Čís. 12576.

Dal-li pronajímatel mimosoudní výpověď, jež se stala pravoplatnou a jest i exekučním titulem podle § 1 čis. 18 ex. ř., nemůže o povinnosti k vyklizení téhož nájemního předmětu v témže termínu vésti spor o vyklizení. Ustanovení § 567, čtvrtý odstavec, c. ř. s., připouštějící vyklizovací žalobu vedle výpovědi se nevztahuje na případy pravoplatně již vyřízené.

(Rozh. ze dne 4. května 1933, Rv I 720/33.)

Žalující pronajímatel dal žalovanému nájemci písemnou mimosoudní výpověď z bytu ke dni 14. ledna 1933, již vzal žalovaný písemně na vědomí a k témuž dni sám vypověděl byt. Žalobu pronajímatele proti nájemci o vyklizení bytu k 14. lednu 1933 procesní soud prvě stolice pro tentokrát zamítl, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a odmítl žalobu.

Důvody:

Není o tom sporu, že žalobce dal žalovanému mimosoudní písemnou výpověď, žalovaný ji vzal písemně na vědomí, a k témuž termínu sám vypověděl byt, o který jde. Byly tedy splněny všechny náležitosti § 565 odstavec třetí a čtvrtý c. ř. s. Námitka dovolání, že podpisy na dotyčných listinách měly býti notářsky ověřeny, je lichá, neboť podle § 294 c. ř. s. jest ověření vyžadováno jen při znamení ruky, nikoli při obyčejných podpisech. Ježto proti náležité a řádně prokázané mimosoudní výpovědi, která podle § 565 třetí odstavec c. ř. s. nabyla účinku výpovědi soudní, nebyly podány námitky podle § 566 c. ř. s., stala se tato výpověď pravoplatnou a tvoří též exekuční titul podle § 1 čis. 18 ex. ř. Tím bylo pravoplatně rozhodnuto, že žalovaný jest povinen vykliditi najatý byt, a nelze proto o povinnosti k vyklizení téhož bytu v témže termínu vésti spor. § 567 odstavec čtvrtý c. ř. s., který připouští podání vyklizovací žaloby vedle výpovědi, nemůže podle povahy věci býti vztahován na případy pravoplatně již vyřízené. Bylo tudíž postupovati z úřední moci podle §§ 240 třetí odstavec, § 261 pátý odstavec, § 475 třetí odstavec, § 478 první odstavec, § 513 c. ř. s. a uznati, jak se stalo.

Čís. 12577.

Ručení veřejného společníka podle čl. 112 obch. zák. jest ručením primérním.

Veřejní společníci ručí za všechny závazky společnosti, ať jsou jakékoliv, solidárně a celým svým jměním.

Ani ustanoveními automobilového zákona ani ustanovením § 11 ex. ř. nebylo nijak pozměněno ustanovení čl. 112 obch. zák.

(Rozh. ze dne 4. května 1933, R II 146/33.)

Žalobce byl zachycen a povelan nákladním automobilem veřejné obchodní společnosti Josef A. a syn. Žalobu proti veřejnému společníku Josefu A-ovi procesní soud prvě stolice zamítl a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Soud vzal za prokázáno, že v době žalobcova úrazu byla vlastníkem auta firma A. a syn, jejímž veřejným společníkem byl tehdy žalovaný Josef A. Jest nyní zkoumati, zda vlastnictví veřejné společnosti jest i vlastnictví jednotlivých společníků. Otázku tuto jest zodpověděti záporně. Majetek veřejné obchodní společnosti jest sice částí majetku společníků, která od ostatního majetku společníků — soukromého majetku — jest nejen skutečně, nýbrž i právně oddělena. Společenský majetek jest věcně vázán pro účely společnosti a nemůže býti společností odňat ani bezprostřední dispozicí společníka ani prostředně závazky, které povstaly v osobě jednotlivých společníků. Jednotliví společníci nejsou oprávněni na předmětech společenského majetku ani podle kvot ani podle zlomků, nýbrž právo k jednotlivým kusům společenského majetku přísluší v celku společníkům rukou společnou a nedílnou. Z tohoto plyne, že žalovaný Josef A. jako veřejný společník firmy Josef A. a syn není vlastníkem auta, o němž jest zjištěno, že patří firmě Josef A. a syn a že proto také neručí za nehodu, která se přihodila žalobci dne 26. listopadu 1930 (viz Staub-Pisko, komentář I. sv. 1908 str. 329 a 395 a Dr. Oskar Pisko, Lehrbuch des österreichischen Handelsrechtes, 1923 str. 352 a násl.). Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, věc znovu projednal a rozhodl. Důvody: Žalobce odůvodnil pasivní legitimaci žalovaného mimo jiné článkem 112 obch. zák., t. j. tím, že společníci ručí za všechny závazky společnosti solidárně celým svým jměním. Toto ručení je t. zv. primérní ručení, věřitel společnosti není vázán dříve žalovati neb upomínati společnost o plnění, nýbrž může přímo žalovati o plnění veřejného společníka. Ježto je nesporné, že auto, jímž žalobce prý byl poškozen, patří veřejné obchodní (komanditní) společnosti, jejímž veřejným společníkem je žalovaný, jest tím jeho pasivní legitimace vzhledem k čl. 112 obch. zák. dána a měl se procesní soud proto zabývati i těmi okolnostmi, z nichž by se dalo usouditi, zda nárok žalobcův co do důvodu a případně též v jaké výši je po právu. Ježto tak procesní soud neučinil, neval okolností, které se odvolacímu soudu zdají býti rozhodnými, na přetřes a bylo proto napadený rozsudek zrušiti dle § 496 čis. 3 c. ř. s. a to sou-

hlasně s odvolacím návrhem, jež odůvodněn byl právě tím, že z ohledem na čl. 112 obch. zák. nebyla věc správně posouzena, ač odvolatel v první stolici namítal, že žalovaného žaluje právě proto, že jest veřejným společníkem obchodní společnosti, jež jest vlastníci auta.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Rekursu nelze přiznati oprávnění. Stěžovatel se poukazuje na správné odůvodnění napadeného usnesení, jež nebylo vyvráceno vývody rekursu. Jest správné, že žalobce odůvodnil žalobní nárok tím, že stěžovatel jest vlastníkem auta, avšak za sporu také uplatňoval, že by stěžovatel ručil za úraz jako veřejný společník firmy, kdyby bylo pravdou, že auto patří firmě A. a syn. Mylné jest proto tvrzení stěžovatelovo, že zůstal žalobce očividně jen při základně v žalobě obsažené, od které se prý neuchýlil. Stěžovatel tvrdí, že vlastníkem auta jest firma a že by tato ručila za následky úrazu. Je-li tomu tak, jest přisvědčiti odvolacímu soudu, že žalobce jest podle čl. 112 obch. zák. oprávněn žalovati stěžovatele jako veřejného společníka této firmy, poněvadž veřejní společníci ručí za všechny závazky společnosti — ať jsou jakékoliv, neboť zákon v této příčině nerozlišuje —, solidárně a celým svým jménem. Tomuto zákonnému ustanovení a § 891 obč. zák. odporuje proto názor stěžovatelův, že by mohla býti žalována jen společnost. Netřeba řešiti otázku, zda veřejná obchodní společnost jest samostatný podnik právní, poněvadž na řešení této otázky není použití čl. 112 obchod. zák. nijak závislé. Ani ustanoveními automobilového zákona, ani ustanovením § 11 ex. ř. nebylo nijak pozměněno ustanovení čl. 112 obchod. zák.

Čís. 12578.

Domáhá-li se pachtýř nemovitosti na propachtovateli náhrady škody, ježto mu exekucním prodejem pachtovní nemovitosti bylo znemožněno dále ji užívati, jest na něm, by tvrdil a prokázal, že exekucní prodej pachtovní nemovitosti byl zaviněn propachtovatelem, jinak jest odkázán jen na případné odškodnění podle § 227 ex. ř. z nejvyššího podání.

(Rozh. ze dne 4. května 1933, Rv II 763/31.)

Žalobu pachtýře hostince proti propachtovateli o náhradu škody, ježto mu exekucním prodejem hostince bylo znemožněno další provozování hostinské a výčepnické koncese v onom hostinci, oba nižší soudy zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Žalující strana uplatňuje nárok na náhradu škody, který jí vznikl tím, že exekucním prodejem hostince žalovaného, který měla propachtovaný, bylo jí znemožněno další provozování hostinské a výčepnické koncese v tomto hostinci. Žalobkyně neuvedla nic, z čeho by bylo patrné, že žalovaný zavinil tento exekucní prodej svého hostince. Poněvadž exe-

kučním prodejem hostince bylo žalovanému znemožněno plnění pachtovní smlouvy, není povinen podle § 1447 obč. zák. plniti smlouvu. Žalobkyně nemůže žádati náhradu škody, pokud netvrdí a neprokáže, že tato nemožnost plnění byla žalovaným zaviněna (§§ 1294, 1295 a § 1311 obč. zák.). Ježto žalobkyně zavinění žalovaného v řízení před první stolicí vůbec netvrdila, bylo žalobu již na základě údajů samé žaloby zamítnouti, aniž bylo potřebí prováděti nabízené důkazy.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobkyně napadá rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení věci, leč neprávem. Při dobrovolném zcizení propachtované věci ukládá § 1120 obč. zák. propachtovateli, by dal pachtýři plně zadostučinění, když pachtýř musí novému nabyvateli ustoupiti. To jest odůvodněno tím, že propachtovatel sám si zcizením věci znemožnil splnění svých smluvních povinností. Tohoto důvodu však není, byl-li pachtovní předmět prodán ve nucené dražbě, poněvadž nucená dražba nezávisí na vůli dlužníkově. Že pachtovní předmět byl prodán ve nucené dražbě, je o sobě důkazem, že propachtovatel nemá viny na nedodržení smlouvy. Chce-li pachtýř žádati na propachtovateli náhradu, musí tedy dokázati zvláštní jeho zavinění na tom, že k dražbě došlo, jinak je odkázán jen na případné odškodnění podle § 227 ex. ř. z nejvyššího podání.

Čís. 12579.

Exekuci podle § 294 ex. ř. lze vésti i na nájemné teprve v budoucnosti dospívající, a to i když nájemní smlouva nebyla sjednána na určitý čas. Soudcovské zástavní právo získané zabavením nájemného nezaniká prohlášením konkursu na jmění pronajímatele.

Předpisů exekucního řádu, podle nichž exekuce povolena před zahájením nucené správy nemovitosti pronajímatele na nájemné, splatné teprve budoucně, pozbývá právního účinku poznámkou správy, pokud se týče odevzdáním nemovitosti nucenému správci a má býti na návrh zrušena (§§ 103, 119, třetí odstavec, ex. ř.), nelze použití obdobné při prohlášení konkursu na jmění pronajímatele.

(Rozh. ze dne 5. května 1933, R I 347/33.)

Dne 19. března 1932 byla povolena k vydobytí peněžité pohledávky exekuce zabavením pohledávek z nájemného příslušejících dlužníku proti nájemcům v domě čp. 280. Dne 16. června 1932 byl na jmění dlužníka vyhlášen konkurs. Soud první stolice k návrhu správce konkursní podstaty zastavil exekuci podle § 39 čis. 2 ex. ř. Rekursní soud zamítl návrh správce konkursní podstaty, by byla exekuce zastavena.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle ustálené praxe nejvyššího soudu lze vésti exekuci i na peněžitě pohledávky, jež jsou podmíněné, časem doložené, sporné nebo závislé na vzájemném plnění (sb. n. s. 4090, 9197, 10587 a j.). Lze proto vésti exekuci podle § 294 ex. ř. i na nájemné teprve v budoucnosti dospívající, a to i když nájemní smlouva nebyla sjednána na určitý čas. Zabavením pohledávky a doručením platební záповědi poddlužníkovi nabývá vymáhající věřitel na nájemném soudcovského zástavního práva, jež jest právem na oddělené uspokojení. Podle § 12 konk. ř. čís. 64/1931 zde v úvahu přicházejícího nejsou práva na oddělené uspokojení prohlášením konkursu dotčena. Výjimkou stanoví § 13 konk. ř. čís. 64/1931, že prohlášením konkursu zanikají práva na oddělené uspokojení, kterých věřitelé na úpadcově jmění nabyli exekucí v posledních šedesáti dnech před prohlášením konkursu, než ani v takovém případě nemá zánik zástavních práv o sobě v zápětí zrušení exekuce (sb. n. s. čís. 2470, 6025, 6067) a není důvodem pro její zrušení (sb. n. s. čís. 10002, 11170). Dovolací rekurs neprávem poukazuje k § 11 konk. ř. čís. 64/1931, ana exekuce byla povolena dne 19. března 1932, tedy před prohlášením konkursu, k němuž došlo teprve dne 16. června 1932. Ale dovolací rekurs nemá pravdu ani, pokud se odvolává na předpisy exekučního řádu o vnučené správě, podle nichž exekuce povolená před zahájením vnučené správy na nájemné, splatné teprve budoucně, pozbývá právního účinku poznámkou správy, pokud se týče odevzdáním nemovitosti vnučenému správci a má býti na návrh zrušena (§§ 103 a 119, třetí odstavec ex. ř.), any podle § 188 konk. ř. čís. 64/1931 platí pro konkursní řízení podpůrně jen předpisy o řízení a o příslušnosti ve věcech sporných a předpisy o řízení exekučním jen v případě § 121 konk. ř. čís. 64/1931, t. j. při soudním prodeji, a i v tomto případě jen s odchylkami tam uvedenými.

Čís. 12580.

Knihovní poznámkou vnučené správy (odevzdáním nemovitosti vnučenému správci) pozbývá právního účinku postup nájemného dospívajícího teprve po zápisu poznámky (po odevzdání nemovitosti).

(Rozh. ze dne 5. května 1933, R I 386/33.)

K návrhu dlužníka zrušil soud své stolice exekuci vnučenou správou nemovitosti, povolenou československému státu k vydobytí daňové pohledávky. Důvody: Dlužník navrhl zrušení vnučené správy tvrdě, že nelze očekávatí docílení výtěžku, kterého by bylo lze upotřebiti k uspokojení vymáhající strany. Úhrnný výtěžek z nemovitosti činí prý ročně Kč 22.148.—. Tento výtěžek jest prý postoupen z části hypotekárním věřitelům k zapravení nezaplacených starých a běžných úrokových splátek, z části Anně N-ové ke krytí běžných jejích mzdových pohledávek za obstarání správy, dohlížení a udržování ne-

movitosti v dobrém stavu. I kdyby však tomu tak nebylo a povinná strana měla by právo volně nakládati s výtěžkem z činží, bylo by zaplatiti z ročních příjmů především správní výlohy ve výši asi 13.500 Kč. Ze zbytku asi 8.700 Kč bylo by zaplatiti napřed úroky z předcházejících hypotek ročních 31.000 Kč, takže za žádných okolností nelze očekávatí výtěžek, který by mohl býti upotřeben ke krytí vymáhané pohledávky. Rekursní soud zamítl návrh dlužníka na zrušení exekuce. Důvody: Názoru prvního soudu, že od vnučené správy nelze delší dobu očekávatí výtěžek, kterého by bylo lze použiti k uspokojení vymáhajícího věřitele, nelze přisvědčiti proto, že povinný sám připouští, že čistý výtěžek z činže činí ročně 8.677 Kč. Okolnost, že hypotekárním věřitelům byla postoupena dokonce i činže, která se stane teprve budoucně, tedy za vnučené správy, splatná a že ani tato činže nedosáhne výše hypotekárních úroků, nemůže odůvodniti zrušení vnučené správy. Vnučená správa se vztahuje následkem své absolutní povahy podle § 103 ex. ř. na všechny výtěžky z nemovitosti, kromě těch, na které již třetí osoby nabyly práv, tedy kromě již splatných činží, které byly postoupeny hypotekárním věřitelům (Neumann, str. 403). Činže, které teprve v budoucnosti se stanou splatnými, zůstanou předmětem vnučené správy, i když byly dříve postoupeny třetím osobám, neboť toto právo třetích osob není věcným právem a nepřekáží vnučené správě. Roční činže, které zůstávají předmětem vnučené správy, dosahují však značné výše a, poněvadž jde o daně, které podle § 120 čís. 1 ex. ř. jest zapraviti z výtěžku nemovitosti v prvním pořadí, není vyloučena možnost, že vymáhající věřitelka aspoň částečně dosáhne z vnučené správy uspokojení a zrušení vnučené správy se proto nejví podle § 129 ex. ř. odůvodněným.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurs se odkazuje na v podstatě správné důvody rekursního rozhodnutí, k nimž se dodává, že, pozbývá-li knihovní poznámkou vnučené správy pokud se týče odevzdáním nemovitosti vnučenému správci právního účinku exekuce, povolená před zahájením vnučené správy na nájemné, splatné teprve budoucně (úř. sb. čís. 240, zdejší rozhodnutí R II 32/33, čís. 12472 sb., a stejně Neumann, Komentář k ex. ř., 1928, str. 404 u § 103 a str. 439 u § 119), platí to tím spíše o postupu nájemného, dospívajícího teprve po zápisu poznámky pokud se týče po odevzdání nemovitosti. Poukazuje-li dovolací rekurent k tomu, že jde o staré daňové nedoplatky, jež nepožívají nároku na přednostní uspokojení, pokud se týče, že z exekučního návrhu nelyne, že jde o daně ne starší tří let, a že vymáhající věřitel nic takového netvrdil, přezírá, že návrh na zrušení exekuce učinila povinná strana a že proto na ní bylo, by v své stolici uvedla vše, oč návrh opírá, a tedy také okolnost teprve nyní přednesenou, že exekucí se dobývají staré daňové nedoplatky, na které by se nedostalo ani, kdyby postup budoucího nájemného nebyl účinný.

zatímního opatření lhostejnou. Vzhledem k tomu má nejvyšší soud za to, že jest splněna podmínka § 379 druhý odstavec ex. ř. o subjektivním ohrožení uspokojení pohledávky navrhovatelčiny.

Čís. 12582.

Pojišťovací smlouva.

Stanoveno-li v pojišťovacích podmínkách, že se pojistitel nemůže dovolávat průpadné doložky, netíží-li pojistníka ani úmysl ani hrubá nedbalost, nebo, nemělo-li porušení závaznosti vliv ani na zjištění nebo na objem pojistitelova plnění, jest na pojistníku, aby, není-li již sporné, že ho tíží úmysl, prokázal, že porušení závaznosti bylo bezvýznamné.

Významnost pojistníkovy zveličování škody pro její zjištění není o sobě prokázána tím, že výše škody byla zjišťována rozhodci, bylo-li výši škody podle pojišťovacích podmínek určití rozhodci, i kdyby vůbec nedošlo mezi pojistitelem a pojistníkem k dohodě.

(Rozh. ze dne 5. května 1933, Rv I 2054/31.)

Žalobce pojistil u žalované pojišťovny proti ohni svůj sklad pánské, chlapecké a dětské konfekce na 180.000 Kč. Článek 21 pojišťovacích podmínek žalované pojišťovny ustanovoval, že nesprávné údaje pojištěného mají v zápětí ztrátu pojištěného nároku, lze-li pojištěnému přičísti úmysl nebo hrubou nedbalost; dále pak též článek stanovil, že pojistníku zůstává nárok, neměly-li nesprávné údaje vliv ani na zjištění pojistné příhody ani na zjištění neb objem plnění pojišťovatele. Stanovení výše škody bylo předmětem rozhodčího řízení, v němž žalobce udal výši škody 175.560 Kč. Rozhodčí komise stanovila škodu na 28.811 Kč. Žalobce byl pravoplatně odsouzen pro zločin pokusu podvodu, ježto úmyslně udal rozhodčímu soudu a likvidátoru, že jeho škoda činí 175.560 Kč. Žalobu proti pojišťovně o zaplacení 28.811 Kč pro c e s n í soud první stolice zamítl. Důvody: V souzeném případě zakládá se rozhodnutí jen na výkladu čl. 21 vš. pojišť. podmínek. Podle tohoto ustanovení má pojistník nárok na plnění pojišťovnou, třebaže učinil nesprávné nebo neúplné údaje za vyšetřování škody, pak-li ho nepostihuje ani úmysl ani hrubá nedbalost, nebo, pak-li porušení nemělo vliv ani na zjištění pojistné příhody ani na zjištění neb objem plnění pojišťovatele. Žalobce vykládá toto ustanovení tak, že nárok trvá i při úmyslu nebo hrubé nedbalosti, pak-li porušení povinnosti k udání pravdy nemělo onoho vlivu. Rozhodce Leopold L. udal jako svědek, že údajům žalobce nevěřil, a že odhadl škodu podle knoflíků a zbytků látky, likvidátor Josef R. vypovídal jako svědek, že při rozřídění zboží rozhodčí soud znal, že žalobcovy údaje musí býti nesprávné, rovněž tvrdil, rozhodce Emil P., že žalobcovy údaje nebyly přesné a že tudíž byla škoda vyšetřena podle knoflíků. Zdá se, že se žalobci podařil důkaz bezvýznamnosti jeho údajů. Avšak tento důkaz v souzeném případě jest nemožným. Žalobce byl odsouzen pro pokus podvodu z důvodu, že uvedl shora uvedené rozhodce v omyl, že jeho

škoda činila 175.560 Kč a že jeho údaje byly způsobilé, uvéstí pojišťovnu v omyl o výši skutečné škody, takže se mohlo státi, že by komise skutečnou škodu nebyla mohla zjistiti a byla by odkázána na údaje žalobce, takže při méně důkladném přezkoumání nebylo by bývalo možným zjistiti množství shořelého a poškozeného zboží. Podle § 268 c. ř. s. jest soud vázán obsahem tohoto odsuzujícího výroku. Rozhodl tedy již trestní soud, že porušení povinnosti k udání pravdy žalobcem bylo způsobilé, vykonati vliv na zjištění pojistné příhody a na zjištění neb objem plnění pojišťovatele. Nepatří tedy žalobci podle čl. 21 vš. pojišť. podmínek náhrada zažalované škody, třebaže by jinak byl výklad tohoto článku žalobcem správný. O d v o l a c í soud napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Proti odůvodnění prvního soudu brojí odvolatel, uváděje, že vázanost civilního soudce trestním rozsudkem nastává jen, je-li rozhodnutí sporu závislé na důkazu přičitatelnosti trestného jednání. Tak tomu však prý v souzeném případě není. Neboť trestním rozsudkem bylo vysloveno jen, že způsob jednání žalobce, nepravdivý údaj, že způsobená škoda činí 175.560 Kč, byl sice objektivně způsobilý, by uvedl oba rozhodčí a zástupce žalované v omyl, což prý ještě neznamená, že tyto osoby při zjištění výše škody byly skutečně ovlivňovány, nýbrž že naopak vyplývá z rozsudku, že zůstalo při bezvýsledném pokusu. Výše uvedenými třemi osobami slyšenými jako svědky bylo prý určitě zjištěno, že se vůbec nedaly ovlivniti údaji žalobcovými, nýbrž že vyšetřily škodu zcela samostatně a bez ohledu na údaje žalobce. Pokud tedy odvolatel tvrdí, že se první soud neprávem považoval za vázán trestním rozsudkem, jest s ním souhlasiti. Neboť za směrodatnou otázku v tomto sporu, zda jsou tu předpoklady čl. 21 pojišťovacích podmínek nedává tento trestní rozsudek odpověď. Podle tohoto ustanovení mají právní následky, vyplývající z neúplného a nesprávného údaje o škodě nastati jen, neovlivňovalo-li porušení povinnosti k udání pravdy ani zjištění pojistného případu, ani zjištění nebo rozsah plnění, které musí poskytnouti pojišťovatel. Trestním rozsudkem byl však žalobce odsouzen jen, že svým jednáním sice předsevzal jednání vedoucí ke skutečnému vykonání zločinu tím, že chtěl někoho uvéstí v omyl, že však k dokonání zločinu náhodou nedošlo. Rozsudek vyslovuje tedy, že žalovaná strana nebyla ohledně pojistného, které měla vyplatiti, poškozena. Trestní rozsudek nevyslovuje se o tom, zda způsob jednání žalobce ovlivňoval zjištění pojistného případu, jelikož tato okolnost nemá význam pro skutkovou podstatu zločinu, pro který byl žalobce odsouzen. V souzeném případě jest si ujasniti, co jest rozuměti ovlivněním. Podle čl. 21 musí se ovlivnění týkati zjištění pojistného případu atd. Podle souhlasného právního názoru justičního výboru § 32 zák. ze dne 23. prosince 1917 čís. 501 ř. zák., z něhož jest převzat čl. 21 pojišťovacích podmínek žalované společnosti, zahrnuje zjištění pojistného případu v sobě veškeré vyšetřovací řízení pojišťovatele o pojistném případě i s informacemi a údaji o škodě pojistníka. Bylo vyšetřovací řízení žalobcovými údaji nějakým způsobem ovlivňováno? Odpověď na tuto otázku přesahuje meze trestní skutkové podstaty a musí býti řešena samostatně procesním soudem. Jest ji řešiti

podle provedených důkazů. Odvolací soud zjišťuje, že zástupce strany žalované by byl likvidoval škodu bez rozhodčího řízení, kdyby nárok na náhradu škody, který činil žalobce, nebyl býval již od prvopočátku tak přemrštěný. Proto však byl svolán rozhodčí soud a, jelikož žalobce i u rozhodčího soudu předložil a podepsal tvrzenou škodu 175.560 Kč, byl proveden rozsáhlý odhad vyměřením podkrovní místnosti, kde bylo uloženo shořelé zboží, dále odhadem podle ještě zachovalých zbytků, jako knoflíků atd., a výpočtem obsahu beden, ve kterých oděvy prý dříve byly uloženy a tímto způsobem byla vypočtena částka škody, kterou žalobce nyní zažaloval a kterou žalobce tehdy také ihned uznal za správnou. To vše by nebylo bývalo nutným, kdyby žalobce nebyl býval zveličoval svou škodu tak nesmírným způsobem, nýbrž kdyby se byl choval ve smyslu čl. 20 pojišťovacích podmínek. Tím však jest bezvadně zjištěno, že žalobcovy nesprávné údaje měly značný vliv na zjištění pojistného případu, t. j. na řízení vyšetřovací. Právem proto dovolává se strana žalovaná doložky o neúčinnosti ve smyslu čl. 20 všeob. pojišťovacích podmínek, na které žalobce přistoupil. Proto jest žalovaná osvobozena od plnění a proto rozhodnutí prvního soudu jest správné, byť i z jiného důvodu, než uvedl.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

Důvody:

Dovolání právem vytýká napadenému rozsudku, že mylně vykládá pojišťovací smlouvu, pokud se týče článku 21. všeobecných pojišťovacích podmínek, podle jehož nesporného a § 32 (3) zákona o poj. smlouvě přizpůsobeného obsahu nemůže se pojistitel dovolávat průpadné doložky, netiž-li pojistníka ani úmysl ani hrubá nedbalost, nebo, nemělo-li porušení závaznosti vlivu ani na zjištění pojistné příhody ani na zjištění nebo na objem pojistitelova plnění. Že žalobce tíží úmysl, není již sporné, a bylo proto na něm, by prokázal, že porušení závaznosti bylo bezvýznamné, a by takto zbavil průpadní doložku účinnosti (sb. n. s. 5777, připomínky k poj. řádu, vydané min. sprav., Vídeň, 1915, str. 49, Dr. Albert Ehrenzweig, die Rechtsordnung der Vertragsversicherung, Vídeň, 1929, str. 120). Odvolací soud míní, že se tento důkaz žalobci nezdařil, protože výše škody byla zjišťována rozhodci, což by nebylo bývalo nutné, kdyby žalobce nebyl zveličoval svou škodu. Ale zjištěno jest, že se rozhodci žalobcovými údaji vůbec neřídili, a, že škoda byla zjišťována rozhodci, se nestalo proto, že žalobce škodu úmyslně přeháněl, ano výši škody jest podle § 24 č. 1 všeobecných pojišťovacích podmínek určití rozhodci i v případě, že vůbec nedošlo mezi pojistitelem a pojistníkem k dohodě. Nemělo tudíž úmyslné přehánění škody na zjištění a objem pojistitelova plnění žádného vlivu, a jest proto žalovaná povinna, by nahradila žalobci škodu, jak byla rozhodci zjištěna bez ohledu na to, co v této příčině předstíral žalobce.

Čís. 12583.

Výživné určené soudním rozsudkem neb usnesením a budoucně dospívající promíčuje se v době tříleté po splatnosti a jen výživné, které bylo již v době rozsudku neb usnesení splatné, promíčuje se v době třiceti let.

(Rozh. ze dne 5. května 1933, Rv I 2150/31.)

Usnesením ze dne 3. října 1924 bylo žalobci uloženo platiti žalované za sporu o rozluku manželství měsíčně 350 Kč od 12. května 1924 na výživu. Dne 16. října 1930 navrhla žalovaná proti žalobci povolení exekuce k vydobytí vyživovacích dávek za dobu od 12. května 1924 do 15. května 1928 celkem 16.800 Kč, kterážto exekuce byla usnesením ze dne 23. října 1930 povolena. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce nepřipustnosti exekuce, tvrdě mimo jiné, že vymáhané vyživovací dávky jsou promlčeny. Procesní soud první stolice uznal právem, že nárok žalované, pokud přesahuje 2292 Kč 90 h, zanikl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v důvodech: Námitka promlčení je co do největšího dílu vyživovací pohledávky, uplatňované exekucí E 1385/30 odůvodněna. Exekuční titul je právoplatný za trvání manželského sporu o rozluku, který byl právoplatně skončen teprve dne 15. května 1928. Návrh na povolení exekuce nezaplacených částek výživného za dobu od 12. května 1924 do 15. května 1928 došel k exekučnímu soudu dne 16. října 1930. Podle § 1480 obč. zák. promlčují se však pohledávky nezaplacených částek výživného ve třech letech. Tak zanikl nárok na splátky výživného, dospělé před 16. říjnem 1927, pokud byly usnesením ze dne 3. října 1924 pro budoucí dobu přiznány. Nárok spočívá jen v částkách výživného, splatných v době od 16. října 1927 do 15. května 1928 v sedmi měsících po 350 Kč, tedy 2.450 Kč. Vyživovací nároky byly ovšem soudním usnesením pevně zjištěny. Také vyživovací splátky soudně pro budoucí dobu přiznané se promlčují ve třech letech, takže lze v tomto případě použiti § 1480 obč. zák. Žalovaná žádá však také výživné od 12. května 1924 do 3. října 1924, tedy výživné, které již v době vydání exekučního titulu bylo splatné. Toto výživné činí za pět měsíců 1750 Kč a lze na ně použiti jen třicetiletého promlčení. Podle souhlasných přednesů stran zaplatil žalobce za tuto dobu 800 Kč žalované na výživné, takže tu je za tu dobu nedoplatek 960 Kč. Činí tudíž nároky žalované z exekučního titulu, které ještě nezanikly, dohromady 3400 Kč. Naproti tomu bylo žalobci v různých sporech přisouzeno proti žalované na útratách úhrnem 1107 Kč 10 h, jež lze proti nároku žalované započítati, takže nárok žalované činí jen 2292 Kč 90 h. Odvolací soud k odvolání žalované napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Nesprávné právní posouzení věci spartňuje odvolání v tom, že soud první stolice jest právního názoru, že se výživné, usnesením ze dne 3. října 1924 přiznané, promlčuje ve třech letech podle § 1480 obč. zák. a nikoliv, jelikož prý jde o závazek rozsudečný (Judikatobligation), ve lhůtě třiceti let. Právnímu názoru

odvolatelky nelze přisvědčiti. Výživné soudním usnesením určené a budoucně dospívající, promlčuje se ve třech letech po splatnosti a jen výživné za určitou dobu přiznané, promlčuje se v době třicetileté. Jen v takovém případě jde o závazek rozsouzený.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Názor odvolacího soudu, že výživné určené soudním rozsudkem neb usnesením a budoucně dospívající promlčuje se v době třileté po splatnosti a že se jen výživné, které bylo již v době rozsudku neb usnesení splatné, promlčuje se v době třiceti let, jest správným a má úplnou oporu v zákoně (§ 1480 a nařízení min. sprav. ze dne 21. července 1858 č. 105 ř. z.).

Čís. 12584.

Nepřípustným jest mezitímní určovací návrh, jímž se má určit právo nebo právní poměr, o němž musí být rozhodnuto již k žalobě. Rovněž nepřípustným jest mezitímní určovací návrh, jímž se požaduje rozhodnutí o budoucích poměrech, ve kterých ani nemusí jíti o strany rozepře.

(Rozh. ze dne 5. května 1933, Rv I 2288/31.)

Československé státní dráhy vybraly od postupitelky žalující firmy zdržné 80 Kč. V řízení o žalobě proti dráze o zaplacení 80 Kč vznesla žalobkyně mezitímní určovací návrh, že žalované nepřísluší právo vybírat v obdobných případech zdržné na základě čl. 62 § 4 př. řádu ani doplňujícího ustanovení k tomu článku s odvoláním se na vládní nařízení č. 95/1930 sb. z. a n. a ocenila zájem na zjištění na 500 Kč. Procesní soud první stolice I. zjistil, že žalované dráze nepřísluší právo vybírat zdržné, II. uznal žalovanou povinnou zaplatiti žalobkyni 80 Kč. Odvolací soud I. odmítl odvolání žalované z rozsudku prvního soudu, pokud jí byla žalovaná odsouzena k zaplacení 80 Kč; II. vyhověl odvolání žalované z odstavce I. rozsudku prvního soudu a změnou rozsudku prvního soudu uznal právem, že žalované přísluší vybírat zdržné.

Nejvyšší soud k dovolání žalobkyně zrušil napadený rozsudek v odstavci II., jakož i rozsudek soudu první stolice v odstavci I. a odmítl mezitímní určovací návrh žalobkyně.

Důvody:

Mezitímní zjišťovací návrh, má-li být potřebným určit právo, neb právní poměr, musí přesahovati rámec základního sporu, právo, které se má zjistiti, nesmí se vyčerpávati v nároku žalobou uplatňovaném, neboť jinak by nebylo zapotřebí, by se zjišťovalo. Důsledkem toho jest zbytečný a tím také nepřípustný mezitímní zjišťovací návrh, jímž se má

určit právo nebo právní poměr, o němž musí být již k žalobě rozhodnuto. V souzeném případě vyčerpává a kryje se mezitímní zjišťovací návrh, že žalované straně nepřísluší právo vybírat zdržné s odvoláním se na vládní nařízení č. 95 sb. z. a n. z r. 1930 a na základě § 4 čl. 62 ž. př. řádu a na základě doplňujícího ustanovení V k tomuto článku vydaného, s návrhem žalobou uplatněným na plnění a důsledkem toho jest zbytečným a podle ustanovení § 236 c. ř. s. nepřipustným a bylo jej odmítnouti, což se mělo státi již soudem první stolice. Pokud pak byl učiněn mezitímní zjišťovací návrh, že žalovanému nepřísluší v obdobných případech vybírat zdržné, požaduje se rozhodnutí o budoucích poměrech, ve kterých nemusí jíti ani o strany ve sporu jsoucí, vlastně žádá se takovým způsobem na nejvyšším soudu posudek v otázce právě nadhozené, k čemuž však nejvyšší soud není povolán, a nelze toho účelu docílit ani vumělkovaným obcházením předpisů procesního práva, jakž se činí právě v souzeném případě.

Čís. 12585.

Nejvyšší soud není oprávněn promíjeti, rušiti nebo snižovati tresty pro svévoli, jež byly pravoplatně uloženy.

Předpis § 6 zákona ze dne 21. března 1929, č. 31 sb. z. a n., vztahuje se na pořádkové tresty a na pokuty podle §§ 220 a 512 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 5. května 1933, Rv I 360/33/2.)

Usnesením ze dne 4. března 1933, Rv I 360/33/1 odmítl Nejvyšší soud žalobcovu dovolání a uložil žalobcovu právnímu zástupci pro svévoli pokutu 1.000 Kč. Žádosti žalobcova právního zástupce, by mu byla pokuta pro svévoli odepsána neb alespoň zmírněna, Nejvyšší soud usnesením ze dne 5. května 1933, Rv I 360/33/2 nevyhověl.

Důvody:

Nejvyššímu soudu nebylo propůjčeno ani civilním soudním řádem ani jiným zákonem oprávnění promíjeti, rušiti nebo snižovati tresty pro svévoli, jež byly pravoplatně uloženy podle §§ 512, 220 c. ř. s. a § 6 zák. č. 31/1929 sb. z. a n. (srov. náleze 9860 sb. n. s.).

Předpis § 6 zákona ze dne 21. března 1929 č. 31 sb. z. a n. vztahuje se na pořádkové tresty a pokuty, které mohou být uloženy podle zákonů o řízení před soudy (vůbec), byly-li zákony, stanovící tyto tresty a pokuty, vydány před 28. říjnem 1918. Ačkoliv zákon č. 31/1929 podle svého nadpisu mění a doplňuje trestní zákony a trestní řády, neomezuje se ve skutečnosti na obor práva a řádu trestního, neboť již hlava I. podle nadpisu obsahuje změny a doplňky trestních a kárných zákonů vůbec a též doslov § 6 mluví o zákonech o řízení před soudy, aniž by se omezoval na řízení před soudy trestními. Že tomu tak, plyne i z § 7, kdež se mění i výše kárných trestů ve stavovském kárném řízení proti advokátům a notářům, ač tyto kárné tresty nejsou v trestním řádě stanoveny.

Čís. 12586.

Brání-li se nájemce proti žalobě pronajímatele o zrušení nájemní smlouvy a o vyklizení nájemního předmětu, ježto nájemce nezaplatil včas činži, námitkou, že má nárok na úplnou slevu činže, ježto předmět nájmu byl zcela neupotřebitelný, neplatí předpisy §§ 391, třetí odstavec, a 392 c. ř. s., nýbrž platí v neztenčené míře ustanovení § 1439 obč. zák., že mezi pravou a nepravou (likvidní a nelikvidní) pohledávkou není započtení možné.

(Rozh. ze dne 5. května 1933, Rv I 725/33.)

Pronajímatel žaloval nájemce o vyklizení najatého předmětu, ježto nájemce nezaplatil po dvakráte činži. Žalovaný namítl, že má nárok na úplnou slevu činže, ježto předmět nájmu jest zcela neupotřebitelný. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Nesprávné právní posouzení spatřuje žalovaný v tom, že prvý soud nevyhověl jeho námitkám, že má nárok na úplnou slevu činže, ježto předmět nájmu jest ve stavu zcela neupotřebitelném a neuznal započtení namítných vzájemných pohledávek na pohledávku nájemného. Soud prvé stolice zjistil, že žalovaný nezaplatil splátky činže po 5.000 Kč dospělé dne 1. července a 1. října 1932. Žalovaný má předmět nájmu dále v užívání a mohl by proto podle § 1096 obč. zák. býti sprostěn placení činže jen, pokud jest předmět nájmu neupotřebitelný. Nelze ho však zcela sprostíti placení činže, splatné dne 1. července a 1. října 1932, používá-li dále předmětu nájmu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Předpisy §§ 188 a 391 c. ř. s. platí jen pro případ, že byla pohledávka zažalována a že proti zažalované pohledávce byla k započtení namítána vzájemná pohledávka. To je zřejmé ze slov § 391 třetí odstavec: »Jestliže žalovaný namítal pohledávku vzájemnou, která s pohledávkou v žalobě vymáhanou...« Je tedy jen pro tento případ podle §§ 391 odstavec třetí a 392 c. ř. s. odstraněn požadavek likvidity vzájemné pohledávky. Žalobci se však nedomáhají žádné pohledávky, nýbrž zrušení nájemní smlouvy a vyklizení nájemného předmětu a žalovaný nenamítá proti tomuto žalobnímu nároku svou vzájemnou pohledávku na náhradu škody, což by pro nedostatek stejnorodosti obou nároků ani nemohl učiniti, nýbrž odporuje svou námitkou předpokladu žalobního nároku, že nezaplatil v čas činži. V tomto případě tedy neplatí předpisy §§ 391 třetí odstavec a 392 c. ř. s., nýbrž platí v neztenčené míře ustanovení § 1439 obč. zák. že mezi pravou a nepravou, to jest mezi likvidní a nelikvidní pohledávkou není započtení možné. Není sporu o tom, že žalovaný nezaplatil činži splatnou dne 1. července a 1. října 1932, jeho vzájemná pohledávka jest však sporná a započtení není možné. Toto posouzení hovoří také povaze věci, která vyžaduje rychlé vyřešení otázky, je-li žalovaný povinen nájemní předmět vykliditi.

Čís. 12587.

Nestala-li se poznámka výhrady vlastnictví (§ 297 a) obč. zák.) zároveň se spojením strojů, nýbrž teprve, když stroje, byvše již s nemovitostí spojeny, staly se tím jejím příslušenstvím, jest k poznámce třeba svolení bezelstných věřitelů, kteří nabyli na nemovitosti knihovních práv až do doby poznámky.

Žádá-li se o knihovní poznámku podle § 297 a) obč. zák. v době, kdy stroje jsou již spojeny s nemovitostí, jest třeba, aby již ze žádosti a z jejích příloh bylo zřejmo nejen svolení vlastníka k poznámce, nýbrž i, že buď není tu věřitelů, jichž práva byla by poznámkou dotčena, nebo, jsou-li tu, jejich souhlas se žádanou poznámkou.

(Rozh. ze dne 5. května 1933, R II 124/33.)

Knihovní soud povolil knihovní poznámku podle § 297 a) obč. zák., že stroje spojené s domkem čp. 295, náležejícím Marii H-ové, jsou vlastnictvím firmy Arnošt H. K rekursu knihovního věřitele Josefa M-a rekursní soud knihovní žádost zamítl. Důvody: Z doslovu § 297 a) obč. zák. jest usuzovati, že k poznámce vlastnické výhrady ke strojům stačí prohlášení vlastníka jen, když stroje teprve mají býti s nemovitostí spojeny, tedy do ní dodány. Nestačí však prohlášení jen vlastníka, když stroje již v domku byly a s ním jsou spojeny, naopak jest k tomu, by soud mohl poznámku povolit, třeba i souhlasu knihovních věřitelů nemovitostí, ježto nabyli na strojích již jejich spojení s nemovitostí jako jejím příslušenstvím zástavních práv knihovních, když výhrada vlastnická v době spojení stroje s nemovitostí nebyla v pozemkové knize vyznačena. To plyne ze zásady důvěry v pozemkovou knihu, jež nebyla zavedením poznámky podle § 297 a) obč. zák. dotčena, a může proto vlastník nemovitostí dáti svolení k poznámce bez újmy práv knihovních věřitelů, čili jinak jest k povolení takové poznámky třeba i svolení dosavadních knihovních věřitelů. Z prohlášení, na jehož základě bylo poznámku žádáno, i ze znění žádosti samé jest zřejmo, že stroje již s domkem spojeny byly: slova »v mém domě se nalézající stroje« v prohlášení, a »stroje s tímto domkem spojené« v žádosti. Nejde proto o stroje nově do domku vnešené, nýbrž o stroje již tam jsoucí, na nichž knihovní věřitelé již nabyli knihovního práva zástavního a jest proto stížnost proti poznámce, která byla povolena, aniž bylo dodáno svolení knihovních věřitelů, oprávněna.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Výtka stěžovatelčina, že rekursní soud neposoudil věc po stránce právní správně, vrcholí v tom, že se prý rekursní soud nezabýval otázkou, kdy se stroj stává příslušenstvím nemovitosti, po případě, kdy vlastnická poznámka ke stroji vylučuje stroj jako příslušenství nemovitosti, a dále

v tom, že nejde o případ druhé věty § 297 a) obč. zák. o náhradě strojů jinými stroji. Než dovolací rekurs není důvodným. Ačkoliv zákon mluví v § 297 a) obč. zák. o souhlasu osob, jimž byla dříve knihovní práva zapsána k knihách, jen v případě druhé věty cit. zákonného ustanovení, neplyne z toho nikterak, že takového souhlasu není potřeba, jde-li o ochranu nabytých práv. Tak je tomu zejména, když, jak rekursní soud správně dovodil, poznámka výhrady vlastnictví se nestala zároveň se spojením strojů, nýbrž kdy stroje, byvše již s nemovitostí spojeny, staly se tak jejím příslušenstvím, neboť tím bezelstní věřitelé, kteří nabyli na takové nemovitosti knihovních práv až do doby poznámky, nabyli také knihovního práva na jejím příslušenství, tedy i na spojených strojích. Nelze proto mluvit o obohacení na úkor dodavatele strojů, jak namítá stěžovatelka v dovolacím rekursu, neboť knihovní věřitel nabyl práva zaručeného mu ustanovením § 457 obč. zák. Poznámkou takovou, již se odnímá strojům vlastnost příslušenství, byla by dotčena práva těchto osob a jest proto k poznámce té potřebí jejich svolení, třebaž že to zákon jako samozřejmost plynoucí ze zásad poctivého právního styku a z důvěry ve stav veřejné knihy, pokud se týče ze zásad ochrany nabytých práv, výslovně nestanoví. Žádá-li se tedy o knihovní poznámku ve smyslu § 297 a) obč. zák., jest třeba, má-li býti žádosti vyhověno, by již ze žádosti a z jejich příloh bylo zřejmo nejen svolení vlastníkem k poznámce, nýbrž také, že buď není tu věřitelů, jichž práva by byla poznámkou tou dotčena, anebo, jsou-li tu, jejich souhlas k žádané poznámce, neboť činnost knihovního soudu omezuje se podle § 94 knih. zák. jen na zkoumání toho, co se podává z obsahu pozemkové knihy, knihovní žádosti a jejich příloh. Návrh stěžovatelky, učiněný společně s vlastníkem nemovitostí, tomuto požadavku nevyhovuje, neboť nelze z něho bezpečně seznati, zda žádané poznámce nebrání nabytá práva knihovních věřitelů, najmě Josefa M-a, v případě, zda byl jimi dán potřebný souhlas k této poznámce. Proto byla knihovní žádost právem zamítnuta.

Čís. 12588.

O »zohyzdění«, zakládajícím náhradní nárok podle § 1326 obč. zák., lze mluvit jen, byla-li poraněním poškozené osobě způsobena trvalá tělesná vada, která může býti na překážku jejímu lepšímu zaopatření z jiných příčin, než právě pro ztrátu a zmenšení pracovní schopnosti.

(Rozh. ze dne 5. května 1933, Rv II 772/31.)

Žalobce byl zachycen a poraněn automobilem řízeným prvním žalovaným a náležejícím druhému žalovanému. Mimo jiné byla mu těž zlomena pravá stehenní kost. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaných náhrady škody za zohyzdění, ježto pravá noha zůstala zkrácena, důsledkem čehož žalobce kulhal, což prý má v zápětí nezpůsobilost k provozování zámečnictví, jemuž se chtěl žalobce věno-

vati zamýšleným zařízením zámečnické dílny. Žalobce byl vyučen zámečnictví, neprovozoval je však, nýbrž byl zaměstnán u železáren jako kancelářský podřídník. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud přisoudil žalobci 8.400 Kč. Důvody: Prvý soud vychází z právního názoru, že podle § 1326 obč. zák. má poškozená osoba nárok na náhradu, byla-li úrazem zohyzděna, zvláště osoba ženská, a bylo-li tím zabráněno jejímu lepšímu zaopatření, a zamítl žalobní nárok z toho důvodu, že u žalobce nenastalo zohyzdění, které by budilo odpor, a nebylo mu ani překáženo v dosažení lepšího zaopatření proti jeho nynějšímu hmotnému a výdělkovému postavení. Než první soud neuvážil, že se pro použití ustanovení § 1326 obč. zák. nevyžaduje, by zabránění v dosažení lepšího zaopatření skutečně již nastalo, a že stačí již možnost, že tato překážka nastati může. Odvolací soud, vycházející z právního hlediska, že k opodstatnění žalobcovu nároku touto žalobou uplatňovaného stačí již možnost právě uvedená, shledává odvolací důvod nesprávného právního posouzení v tomto směru opodstatněným. Rovněž jest podle názoru odvolacího soudu rozsudek první stolice pochybený v právním směru potud, že na základě zjištěných a odvoláním nedotčených skutkových okolností, týkajících se následků úrazu žalobcem utrpěného, jež tudíž odvolací soud za své přejímá, bylo jím vyřknuto, že o zohyzdění, které by vzbuzovalo nelibost neb odpor proti žalobci, nelze mluvit proto, že prý kulhavá chůze nemůže u normálního člověka v době poválečné, kdy jest tolik zmrzačených lidí, buditi pocit odporu. V tomto směru jest předem k tomu poukázati, že pojem zohyzdění stanovený v § 1326 obč. zák. jest řešiti věcně i právně jen se zřetelem ke skutkovým okolnostem úrazu a k jeho následkům o sobě a nelze se jím obíratí s hlediska poměru tohoto případu ke všeobecným poměrům lidstva nastalým válečnými událostmi. V úvahu přichází jediné okolnost, že zdravotní a tělesný stav žalobcův došel právě úrazem žalovanou stranou z části zaviněným podstatné újmy s trvalými následky. Odvolací soud na základě skutkových okolností, zjištěných prvním soudem, jenž ještě zvláště zdůrazňuje, že se i zkrácení nohy i atrofie svalstva u žalobce od roku 1928 zhoršila, dochází k úsudku, že žalobcovu zranění jest podřaditi pojmu zohyzdění stanovenému v § 1326 všeob. obč. zákona. Jest se tudíž dále obíratí otázkou, zda bylo zohyzdění to takového druhu, že mělo v zá-pětí možnost překaziti žalobci dosažení lepšího zaopatření. Úraz žalobcův má v zápětí jeho nezpůsobilost k vykonávání zámečnického povolání, jež vyžaduje úplně tělesné zdatnosti. Z otevření dílny sešlo jen pro žalobcovu zranění, poněvadž zámečnictví vyžaduje mnoho chopení pro žalobcovu zranění, vzpírání se a lezení po střechách, k čemuž se žalobce stal neschopným. Odvolací soud má za to, že úrazem žalobce byl skutečně tím způsobem poškozen, že přišel o možnost lepšího zaopatření zavedením závodu, jež se svým batrem za pomoci svého švagra si skutečně hodlal zařídit. Jest tudíž vyhověno podmínkám § 1326 obč. zák.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Žalobou o niž jde, domáhá se žalobce náhrady za zohyždění podle § 1326 obč. zák. a uplatňuje žalobní nárok jen s tohoto hlediska. Dovolání žalovaných nelze upřítí oprávnění, pokud vytýká podle čis. 4 § 503 c. ř. s., že odvolací soud, přiznav žalobci požadovanou náhradu za zohyždění, neposoudil věc správně po stránce právní. Dovolání jest přisvědčítí, že jest vykládati ustanovení § 1326 obč. zák. v souvislosti s předpisem § 1325 obč. zák. a podle toho rozeznávati jednak mezi (úplnou nebo částečnou) nezpůsobilostí k výdělku pro následky poranění, kde poškozený má právo žádati náhradu za ušlý, pokud se týče budoucně mu ucházející výdělek (§ 1325 obč. zák.), jednak mezi zohyžděním, jež zabraňuje poškozenému dosíci lepšího zaopatření (§ 1326 obč. zák.). Ze srovnání obou předpisů zákona jde najevo, že o zohyždění, zakládajícím náhradní nárok podle § 1326 obč. zák., lze mluvit jen tehdy, byla-li poraněním poškozené osobě způsobena trvalá tělesná vada, která může býti na překážku jejímu lepšímu zaopatření z jiných příčin, než právě pro ztrátu nebo zmenšení schopnosti pracovní, a to ve směru, jenž je dosti zřejmě určen běžným významem zákonného výrazu »zohyždění« (»Verunstaltung«). Zákon má při tom patrně na mysli, že i trvalým zohyžděním majícím v zápětí zhoršení vzhledu, třebaže jím o sobě není dotčena pracovní schopnost, přece může býti poškozené osobě znemožněno neb aspoň stíženo v určitých směrech se uplatnití v životě a tím si získati lepší zaopatření. Tomu nasvědčuje i okolnost, že zákon v § 1326 obč. zák. příkládá zohyždění zvláštní význam u osob ženského pohlaví. Pokud však následky poranění se projevují v úbytku pracovní schopnosti nebo v nezpůsobilosti k určitému povolání z téhož důvodu, lze uplatňovati jen nárok na ušlý výdělek, nikoli však nárok na náhradu škody pro zohyždění podle § 1326 obč. zák. V souzeném případě jest nesporno, pokud se týče bylo zjištěno nižšími soudy, že žalobce je sice vyučeným zámečnickem, ale již před úrazem i v době úrazu měl a též po úrazu podržel podúřednické místo v železárnách. Ze následkem úrazu utrpěl újmu v tomto svém zaměstnání, sám žalobce netvrdí a žalobní nárok o to neopírá. Naopak bylo zjištěno, že jeho výdělek nejen zůstal neztencen, nýbrž, že se od té doby zvýšil. Na odůvodněnou žalobní nároku podle § 1326 obč. zák. uplatňuje žalobce jen, že úraz měl u něho pro nastalé zkrácení pravé nohy a ochabnutí (atrofii) svalstva v zápětí jeho nezpůsobilost k vykonávání zámečnictví, jemuž prý se chtěl teprve v budoucnosti věnovati zamýšleným zařízením zámečnické dílny společně s bratrem a jež vyžaduje úplné tělesné zdatnosti, a tím že mu bylo znemožněno dosíci lepšího zaopatření, než má dosud. Tím však žalobce neuplatňuje následky zohyždění, jaké má na mysli § 1326 obč. zák., nýbrž jen částečné omezení pracovní způsobilosti, neboť nelze říci a ani žalobce netvrdil, že by zjištěné následky úrazu (zkrácení nohy a atrofie svalstva) s hlediska podle § 1326 obč. zák. jedině rozhodného, t. j. pro nevzhlednost

tím způsobenou byly překážkou výkonu zámečnického povolání. Z toho plyne, že to, co žalobce ve sporu uplatňuje a co nižší soudy zjistily, neopodstatňuje nárok na náhradu škody podle § 1326 obč. zák.

Čis. 12589.

Podnikatelé staveb provozují obchody ve smyslu čl. 271 čis. 1 obch. zák. a čl. 272 čis. 1 obch. zák. Lhostejno, zda provádějí stavbu z materiálu jim dodaného stavebníkem či z vlastních k tomu účelu nakoupených materiálů.

(Rozh. ze dne 5. května 1933, Rv II 905/31.)

Žalovaná firma V. v Mor. Ostravě spolu s firmou P. převzaly stavbu tří státních obytných domů v Mukačevě, utvořily pro tuto stavbu konsorcium pod označením »stavba státních obytných domů v Mukačevě, inž. P. a inž. V.«, jež zadalo malířské a natěračské práce v těch domech K-ovi a F-ovi, jimž vznikl proti konsorciu nárok na zaplacení 7.713 Kč. Tato pohledávka byla zabavena Desiderem Sch-em. Žalobou, o niž tu tato pohledávka byla zabavena Desiderem Sch-a, ustanovený k vymáhání zabavených pohledávek, na firmě V. zaplacení 7.713 Kč. Procesní soud první stolice přisoudil žalobci jen polovici zažalované pohledávky (3.856 Kč 50 h). V otázce, o niž tu jde, uvedl v důvodech: K. a F. neprováděli práce pro žalovanou stranu, nýbrž pro dvě firmy, které se ke stavebním pracím spojily, pro žalovanou firmu a pro firmu P. To muselo býti i oběma živnostníkům známo, neboť označení obou firem bylo prováděno důsledně. Konsorcium těchto dvou firem netvořilo obchodní společnost, šlo jen o obchodní společnost podle občanského zákoníka, neboť spojení se stalo jen pro tyto stavby. Proto ručí obě firmy nikoliv solidárně, nýbrž každá z polovice. Proto, i když firma Sch. zabavila proti K-ovi a F-ovi celou pohledávku a i když žalovaná strana proti zabavení nepodala námítky, nemůže z toho býti vyvozováno, že převzala odpovědnost za celou pohledávku, naopak jest míti za to, že závazek žalované co do výše nebyl zabavením a nepodáním námitek dotčen a jest věci sporu stanoviti tuto výši. Odvolací soud vyhověl žalobcovu odvolání a přisoudil mu dalších 3856 Kč 50 h. Důvody: Neprávem má první soudce za to, že konsorcium firmy V. a firmy P. netvořilo společnost podle obchodního zákona a že šlo jen o společnost podle občanského zákona. Že podnikatelé staveb provozují obchody ve smyslu čl. 271 čis. 1 a 272 čis. 1 obch. zák., vyslovil již bývalý vídeňský nejv. soudní dvůr ve svém plenissimárním rozhodnutí ze dne 27. dubna 1915 kn. jud. 223 (úřední sbírka čis. 1645) a i judikatura nejvyššího soudu v Brně sdílí toto stanovisko (sb. n. s. čis. 2374). Odvolací soud přejímá tento právní názor a poukazuje k vůli zjednodušení na důvody citovaných rozhodnutí. Podotknouti jest, že na tom nesejde, zda podnikatelé provádějí stavbu z materiálu jim dodaného stavebníkem či z vlastních k tomu účelu nakoupených ma-

terialii a že v každém z těchto případů jejich činnost jest považovati za obchod. Ovšem považuje se podle čl. 272 čís. 1 za obchod převzetí movitých věcí k úpravě a ke zpracování pro jiné jen tehdy, provozuje-li se to po živnostensku a přestupuje-li provozování té živnosti rozsah řemesla, avšak v souzeném případě ani nebylo namítáno, že tyto předpoklady nejsou splněny, a nelze o tom pochybovati, ano jde o zadání stavby několika státních domů a o firmy, jež se zabývají podnikatelským stvím staveb. Tomu-li tak, jak dosud vylíčeno, jde o spojení k jednotlivému obchodu ve smyslu čl. 266 a násl. obch. zák. Ježto pak, jak ani není sporné a ze smlouvy ze 16. června 1926 jasně vysvitá, práce a F-ovi zadány konsorciem »Stavba státních obytných domů v Mukačevě inž. P. a inž. V.« a práce jim byla zadána společným zmocněncem obou podnikatelů inž. K-em, ručí po rozumu čl. 269 druhý odstavec obch. zák. každý z podílníků a tedy obzvláště žalovaná firma solidárně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud správně posoudil věc po stránce právní, uznáv, že jde tu o spojení k jednotlivému obchodu ve smyslu čl. 266 a násl. obch. zák., a že ručí po rozumu třetího, správně druhého odstavce čl. 269 obch. zák. každý z podílníků a tedy zvláště žalovaná firma třetím osobám solidárně, a proto že žalobce jest oprávněn se domáhati na žalované zaplacení celých zažalovaných 7.713 Kč a nikoli jen polovice 3.856 Kč 50 h, kterou mu přisoudil prvý soud. Dovolací soud poukazuje ke správným a výstižným důvodům napadeného rozsudku a k důvodům rozhodnutí, na které tento se odvolává, totiž plen. rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího soudu z 27. dubna 1915 pres. 151/15 (kniha jud. č. 223), úř. sb. čís. 1645 a rozhodnutí čís. 2374 sb. n. s., neshledávaje důvodu se odchýliti od názorů vyslovených v důvodech těchto rozhodnutí, které nebyly vyvráceny vývody dovolatelky a poukazy na opačná mínění některých spisovatelů, jichž se žalovaná dovolává, s nimiž se však vypořádalo již vzpomenuté plenisimární rozhodnutí, s jehož podrobnými a přesvědčivými vývody se ztotožňuje tento nejvyšší soud.

Cis. 12590.

Stačí, bylo-li výstražné znamení před sesutím sněhu umístěno na chodníku, nikoliv i v jízdni dráze.

Ručení podle § 1318 obč. zák. není ručením za výsledek, nýbrž ručením za zavinění, třebaže třetí osoby.

Předpisu § 1318 obč. zák. nelze použiti, jde-li o sesutí zmrzlého sněhu se střechy.

(Rozh. ze dne 6. května 1933, Rv I 174/32.)

Žalobcův automobil byl dne 8. března 1929 zasažen velikým kusem zmrzlého sněhu, spadnuvšího z domu žalovaného fondu na pražskou ulici, a poškozen. Žalobní nárok na náhradu škody neuznal pro c e s n í soud první stolice důvodem po právu. Důvody: Z toho, že se s budovy strany žalované uvolnil sníh a způsobil škodu, nelze o sobě odvozovati povinnost žalované strany k náhradě škody. Takové ručení vlastníka domu občanský zákoník nezná. V § 1318 obč. zák. jest upraven případ jiný než souzený, totiž poškození člověka (nikoliv věci) a jest to případ t. zv. »actio de effusis et dejectis«. Ani předpisu § 1319 obč. zák. (který arci ani ručení nestanoví) nelze na zažalovaný případ použiti, ježto toto zákonně ustanovení jedná o náhradě škody, způsobené sřícením nebo uvolněním se části budovy. Vzhledem k tomu může stíhati žalovanou stranu povinnost k náhradě škody jen, kdyby bylo žalobcem tvrzeno a prokázáno buď přímé protiprávně zaviněné jednání representantů za žalovanou stranu jakožto právnickou osobu jednajících nebo, bude-li žalované straně prokázáno zavinění ve výběru osob, jichž použila k obstarávání svých věcí. Ani v tom ani v onom směru není však nárok odůvodněn. Že by tu bylo přímé protiprávní jednání representantů žalované strany ani žalobce výslovně netvrdí a uvádí jen, že žalovaná strana nepostavila výstražné znamení do jízdni dráhy a nepatřila si více pokrývačů. Než k zatarasení jízdni dráhy žalovaná strana nebyla oprávněna, to tím méně, ana shazování a odstraňování sněhu se střechy neprováděla sama, nýbrž svěřila je odborníku, pokrývačské firmě. Ostatně i při shazování sněhu se střechy do veřejných ulic a náměstí stanoví § 12 dosud platné vyhlášky magistrátu hlavního města Prahy ze dne 7. března 1888 jen povinnost, že v každém případě musí býti jen dáno dříve a vyvěšeno výstražné znamení, že se sníh shazuje. Bylo-li tudíž v souzeném případě, i když se sníh neshazoval, postaveno při zdi výstražné znamení, učinila žalovaná strana úplně zadost své povinnosti. Ostatně, jak jest obecně známo, byla tehdy situace taková, že padání sněhu se střechy bylo velice častým zjevem, s kterým chodci musili počítati. Jak je dále zjištěno, žalovaná strana ihned, jak sníh začal táti, postarala se o odborníka, jemuž svěřila odstraňování sněhu a který s dvěma lidmi rychle na odklizení sněhu pracoval. Ani v tom směru tedy není prokázáno zavinění žalované strany. Při tom jest podotknouti, že tvrzení žalobcovo, že žalovaná strana měla možnost postarati se o více pokrývačů, bylo vyvráceno svědectvím osob slyšených, nehledíc ani k tomu, že věc ta je soudu obecně známa z jiných sporů a že je pochopitelné, že při nutnosti odstraňování sněhu se všech střech v Praze o pokrývačské dělníky nouze býti musila a byla. Konečně, že by firma Josef Z., obstarávající shazování sněhu, bývala firmou, která neměla potřebných schopností, že by majitel její byl osobou nezdatnou, ani žalobce netvrdil. Důvody: Napadený rozsudek jest správný z jeho důvodů, k nimž se vzhledem k vývodům odvolatelovým dodává toto: § 1318 obč. zák. nevztahuje se ovšem jen na tělesné, nýbrž i na jiné poškození člověka, neboť v něm stojí: »Wird jemand . . . beschädigt . . .«

a ne »verletzt« (§ 1325 obč. zák.). V § 1319 obč. zák. stojí sice: »Wird jemand verletzt oder sonst ein Schaden verursacht«, ale tu je právě výraz »verletzt«, tedy pojem užší než »beschädigt«, za to je doplněn zase slovy »oder sonst ein Schaden verursacht«, takže se oba paragrafy v tomto směru shodují a nelze tedy z § 1319 obč. zák. opakem vyvozovati, že se § 1318 obč. zák. týká jen tělesného poškození. § 1318 obč. zák. jedná však jen de effusis et dejectis, t. j. jen o škodách způsobených spadnutím věci nebezpečně pověšené nebo postavené nebo vyhozením nebo vylitím z bytu a ručí za škodu takovou ten, z jehož bytu bylo hozeno nebo vylito nebo věc spadla. Toto ustanovení zákonné jest na rozdíl od všeobecného § 1295 obč. zák. zvláštní a nelze ho používat na jiné případy, tedy ani na sporný případ, kde jde o spadnutí zmrzlého sněhu se střechy (srov. Randa »O závazcích k náhradě škody« str. 57). Na tento případ nelze použití ani § 1306 a) obč. zák., protože zřejmě nejde o škodu, způsobenou žalovanou stranou ve stavu nouze, by odvrátila od sebe nebo jiného nebezpečí bezprostředně hrozící. Ostatně odvolatel spatřuje tento stav nouze u žalované strany v tom, že ohromná vrstva sněhu ohrožovala její střechu i celé stavení, že proto sníh ten odstraňovala a při tom žalující stranu poškodila. Ale jeho tvrzení o odstraňování sněhu je nepřípustnou novotou, k níž podle § 482 c. ř. s. nelze hleděti. V řízení prvě stolice odůvodňoval žalobce žalobní nárok naopak tím, že se žalovaná strana nepostarala o odstranění sněhu. Posléze ani podle § 1295 obč. zák. není žalobní nárok odůvodněn, neboť ze zjištění prvého soudu, odvolatelem nenapadených a tedy podle § 498 c. ř. s. i pro odvolací soud rozhodných, nelze vyvoditi žádnou vinu na straně žalované. Postavení výstražných znamení na chodníku bylo dostatečným výstražným opatřením i pro jízdní dráhu; že žalovaná strana měla ohlásiti nebezpečí na policii, by byla ulice uzavřena nebo postaven tam strážník, tvrdí odvolatel teprve v odvolání a nelze k tvrzení tomu jako k nepřípustné novotě hleděti. Ostatně, jak prvý soud zjistil a řádně odůvodnil, učinila žalovaná všechna potřebná a dostatečná opatření, nebylo tudíž třeba těchto dalších opatření.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel odvozuje zavinění žalované strany z toho, že se nepostarala o to, by výstražná znamení byla umístěna nejen na chodnicích, nýbrž i v jízdní dráze. Zákonného ustanovení o tom není, že by tak bylo přikázáno jinými předpisy, není zjištěno. Mohlo by proto jíti o zavinění jen s hlediska § 1297 obč. zák., avšak ani toho tu není, ano jest všeobecně známým zvykem, že se při opravách střech upozorňují chodci výstražnými znameními umístěnými jen na chodnicích. A také nebezpečí sesutí sněhu se střech ohrožuje hlavně chodník a jeho nejbližší okolí; byla proto na chodníku umístěna výstražná znamení dostatečnou výstrahou i pro žalobce, jenž zůstal státi těsně při kraji chodníku autem, zejména, ano v roce 1929 bylo všeobecným známým zjevem, že ná-

sledkem spousty sněhu jsou chodníky a jich okolí ohrožovány. Ustanovení § 1318 obč. zák. nelze na souzený případ použití, jak již správně odůvodnil odvolací soud. Jest to zvláštním ustanovením, týkajícím se jen ručení majitele bytu, z něhož věc vypadla nebo z něhož bylo něco vyhozeno nebo vylito, a to proto, že poškozenému by bylo obtížno zjišťovati vinníka, pročež ukládá náhradu škody majiteli bytu, jenž snadno může vinníka vyšetřiti a postižení právo na něm vykonati. Ale ani v tomto případě nejde o ručení za výsledek, nýbrž za zavinění třebaže třetí osoby, což patrně z toho, že vyhození nebo vylití něčeho z bytu bývá samo o sobě neopatrným jednáním a při vypadnutí věci spočívá neopatrnost v nebezpečném umístění věci. Správný jest i názor odvolacího soudu, že jest nepřípustnou novotou (§ 482 druhý odstavec c. ř. s.) tvrzení žalobce v odvolacím řízení, že se žalovaná strana měla dovdati pomoci policie, nebo magistrátu a žádati o uzavření ulice po dobu ohrožení, neboť jde o novou skutečnost — že se tak nestalo —, z níž se zavinění žalované strany odvozuje, nikoliv jen o právní výklad zákonem předepsané povinnosti a píše.

Čís. 12591.

Pensijní pojištění.

Podle zákona o pensijním pojištění ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. na rok 1907 nepodléhali zaměstnanci státních podniků pensijnímu pojištění. Na tom nebylo nic změněno čís. nařízením ze dne 25. června 1914, čís. 138 ř. zák. Teprve novelou ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n. byli vyňati zaměstnanci státních podniků z pojistné povinnosti jen, mají-li normální pensijní nároky, které jsou spojeny s místem jimi zastávaným nebo jsou jim zaručeny po uplynutí stanoveného zkušebního času nebo stanoveného prozatímního opatření. Příspěvkovou dobu při zaměstnání podrobeného pojistné povinnosti zpět od doby vstupu do zaměstnání podrobeného pojistné povinnosti bez ohledu na to, od kdy vyloučení zaměstnanců státních podniků z pensijního pojištění bylo zrušeno.

(Rozh. ze dne 6. května 1933, Rv I 346/32.)

Benedikt B. byl zaměstnán u správy státních dolů a hutí od 23. srpna 1905 až do své smrti dne 1. června 1926. Státní správa dolů a hutí přihlásila ho k pensijnímu pojištění teprve dne 29. června 1923. Žalobou, o níž tu jde, domáhali se pozůstalí po Benediktu B-ovi na československém eráru, by byl žalovaný uznán povinným uvést žalobce do stavu, v němž by žalobci byli, kdyby žalovaný byl provedl přihlášku zesnulého k pensijnímu pojištění včas, t. j. nejdéle dne 17. února 1914. O b a n i ž š í s o u d y uznaly žalovaného povinným uvést žalobce do stavu, v němž by žalobci byli, kdyby byl žalovaný včas provedl přihlášku zemřelého Benedikta B-a k pensijnímu pojištění, t. j. nejdéle dne 17. února 1914, a přisoudily žalobcům plnění z toho vyplývající. Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalovaného potud, že ho

uznal povinným uvést žalobce do stavu, v němž by byli, kdyby byla žalovaná strana provedla přihlášku zemřelého Benedikta B-a k pensijnímu pojištění včas, to jest nejdéle 16. července 1920.

D ů v o d y:

Dovolatelka vytýká, že nebyla povinna 28. října 1918, po případě 14 dnů po tom, co zvěděla, že zemřelý Benedikt B. není přihlášen, ho přihlásiti k pensijnímu pojištění, poněvadž prý ani za Rakouska nepodléhal Benedikt B. pensijnímu pojištění podle § 1 pensijního zákona ze 16. prosince 1906 čís. 1 ř. zák. z roku 1907, an byl zaměstnancem podniku státního. V tom má pravdu, poněvadž podle § 1 odstavce 1, poslední věty a odstavce 5, a § 91 zákona o pensijním pojištění ze dne 16. prosince 1906 čís. 1 ř. z. z roku 1907 nepodléhal Benedikt B. jako zaměstnanec státního podniku pensijnímu pojištění. Tento zákon byl změněn císařským nařízením ze dne 25. června 1914 č. 138 ř. zák. nabyl účinnosti podle čl. V. dnem 1. října 1914 potud, že pensijní pojištění nenastalo samo sebou, nýbrž teprve skutečnou přihláškou, což plyne z ustanovení § 73 odstavce (1) až (3), pro členy revírní bratrské pokladny zejména z § 91 ze slov »sind zu versichern«. Avšak ponechalo v § 2 čís. 5 v platnosti ustanovení o vynětí zaměstnanců státních podniků z pensijního pojištění. A toto císařské nařízení bylo změněno novelou ze dne 5. února 1920 čís. 89 sb. z. a n. jen potud, že v § 2 čís. 3 vyňalo z pojistné povinnosti zaměstnance státních podniků jen, mají-li normální pensijní nároky, které jsou spojeny s místem jimi zastávaným nebo jsou jim zaručeny po uplynutí stanoveného zkušebního času nebo stanoveného prozatímního postavení. Naproti tomu bylo ponecháno v platnosti ustanovení § 71 odstavce (1) až (3) a § 91 císařského nařízení, jimiž vznik pojištění jest vázán na přihlášku. A tento zákon nabyl účinnosti podle čl. VII. 1. července 1920. Jest zjištěno, že se zemřelý Benedikt B. stal provisorním důlním dozorcem 3. února 1914 a zůstal již nenapadeným názor nižších soudů, že toto služební zaměstnání jest takové, které podle § 1 odstavce 1 a odstavce 2 a) činilo Benedikta B-a povinným k pensijnímu pojištění. Z toho plyne, ano není dokázáno, že byl ve smyslu § 2 čís. 3 jinak pro případ invalidity zajištěn, že byla správa státního podniku povinna ho podle § 73 nejdéle ve 14 dnech po účinnosti tohoto zákona přihlásiti k pensijnímu pojištění a že tedy tato povinnost jí nastala nejpozději 15. července 1920, čímž by se podle § 73 odstavce 7 počítala příspěvková doba (§ 5) od měsíce, ve kterém pojištěnec vstoupil do zaměstnání podrobeného pojištění, nehledíc k tomu, byly-li příslušné příspěvky zaplacený čili nic, to jest od 3. února 1914, takže by byl Benedikt B. v době svého úmrtí 1. června 1926 dovršenu čekací dobu 120 příspěvkových měsíců a by by mu podle § 5 odstavce 1 příslušel v době jeho úmrtí nárok na plný invalidní důchod podle § 4 č. 1 a §§ 6 a 8 a následkem toho i pozůstalé vdově podle § 12 na polovici tohoto důchodu a pozůstalým dětem na částky v § 16 výtčené. § 73 čís. 7 ovšem neustanovuje výslovně, zda zpětné započtení příspěvkových měsíců od

vstoupení pojištěnce do zaměstnání podrobeného pensijnímu pojištění jest počítati zaměstnancům státního podniku i za dobu, kdy z pensijního pojištění byli jako takoví vyloučeni, či jen za dobu, od které bylo vyloučení to zrušeno. Avšak právě proto, že zákon tak nerozeznává, nelze ho jinak vyložit, než tak, že zpětná doba jest započitatelnou od doby vstupu do zaměstnání podrobeného pensijnímu pojištění bez ohledu k tomu, od kdy vyloučení zaměstnanců státních podniků z pensijního pojištění bylo zrušeno, a poněvadž by opačný výklad vedl k té nesrovnalosti, že by zaměstnanci státních podniků při nedostatku započitatelných příspěvkových měsíců počítaných teprve od doby zrušení výluky z pensijního pojištění, ztratili vůbec nárok na zaopatřovací požitky.

Čís. 12592.

Proti usnesení poručenského soudu, jímž byl zrušen pacht o nemovitostech poručencových, jest oprávněn k rekursu i pachtýř.

Jednání předcházející návrhu v nesporném řízení, nelze pokládati za výslech o návrhu, jenž dosud nebyl učiněn.

(Rozh. ze dne 11. května 1933, R I 380/33.)

Poručenský soud zrušil usnesením ze dne 13. října 1932 pacht poručencových nemovitostí. Rekursní soud k rekursu pachtýřů napadené usnesení zrušil. D ů v o d y: Stěžovatelé vytýkají napadenému usnesení zmatečnost podle § 41 g) zákona čís. 100/1931 sb. z. a n., kterou spatřují v tom, že nebyli jako účastníci před napadeným rozhodnutím vyslechnuti a jen k žádosti mateřské poručnice napadené rozhodnutí vydal na základě jednostranného šetření. Stěžovatelé vytýkají též usnesení tomu nezákonnost a nesprávné právní posouzení věci, že nebylo náležitě vyšetřeno, že bylo podle § 1118 obč. zák. možno pachtovní smlouvu předčasně zrušiti, když pachtýři užívají věci tak, že vzchází věci značná újma, což vše mělo se státi pořadem práva. Rekursnímu soudu nejdříve jest zkoumati, zda stěžovatele jest považovati za účastníky nesporného řízení a tím též oprávněné k rekursu čili nic a pak se zabývati rekurssem ve věci samé. Podle § 6 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. jest účastníkem nesporného řízení, kdo může býti rozhodnutím soudu ve svých právech přímo dotčen, nebo kdo uplatňuje právní zájem, by soud učinil nějaké rozhodnutí. Jak rekursní soud má za osvědčeno z poručenských spisů prvního soudu, jsou stěžovatelé František a Žofie H-ovi podle pachtovní a nájemní smlouvy ze dne 29. října 1923 schválené soudem poručenským z téhož dne pachtýři a nájemci nemovitostí, chalupy č. p. 35 ve V. s příslušnými pozemky, které vlastnický náležejí nezletilému opatrovanci Janu P-ovi. Smlouva ta byla napadeným usnesením prvního soudu zrušena, takže stěžovatelé mají pachtované a najaté nemovitosti opět předati vlastníku, zastoupenému mateřskou poručnicí Filomenou B-ovou, ač podle smlouvy pacht a nájem končí teprve 1. listopadu 1935. Není pochyby, že za tohoto stavu

věci jsou stěžovatelé v těchto svých právech pachtýřských a nájemních přímo dotčeni napadeným usnesením, neboť se jím ruší předčasně právní poměr pachtýřský a nájemní a stěžovatelé pokládají se tím za zkráceny. Jest tudíž oba stěžovatele považovati za účastníky nesporného řízení (§ 6 cit. zák.) a tím i oprávněné k podání rekursu (§ 37 téhož zák.). Ve věci samé shledal rekursní soud, že usnesení trpí zmatečností ve dvojím směru. Jest tu především zmatečnost podle § 41 g) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n., neboť první soud porušil zásadu nutného slyšení účastníků před rozhodnutím, neboť, jak rekursní soud ze spisů zjišťuje, nebyli stěžovatelé, ač jsou účastníky tohoto nesporného řízení, jak již výše odůvodněno, o návrhu mateřské poručnice Filomeny B-ové vyslechnuti, a o návrhu tom napadeným usnesením rozhodnuto. Rekursní soud shledává však usnesení to zmatečným i z důvodu § 41 písm. d) citovaného zákona, totiž že mělo být podle zákona rozhodnuto sporným řízením, a nezákonným podle § 46 druhého odstavce téhož zákona. Podle obsahu rozhodovacího výroku zrušil první soud k návrhu mateřské poručnice pachtovní a nájemní smlouvu v řízení nesporném, ač podle ustanovení § 187 a násl. nesporného patentu čís. 208/1854 ř. zák. přísluší opatrovnickému soudu jménem nezletilců právní jednání jen schvalovati nebo schválení jeho odmítnouti. První soud, zrušiv v nesporném řízení pachtovní a nájemní smlouvu, překročil své zákonné oprávnění poručenského soudce, protože pro rozhodování tohoto druhu podle § 49 čís. 5 j. n. jest příslušným okresní soud ve věcech sporných.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění. Usnesení prvního soudu ze dne 3. října 1932 bylo vydáno na návrh poručnice z téhož dne, aniž o návrhu tom byli slyšeni pachtýři František a Žofie H-ovi. Poněvadž jde o zrušení pachtu, správně rekursní soud uznal pachtýře za účastníky nesporného řízení dle § 6 zákona čís. 100/31, neboť rozhodnutím mohli být ve svých právech přímo dotčeni. Správně také usoudil rekursní soud, že usnesení prvního soudu jest zmatečné dle § 41 (2) g) zákona čís. 100/31, poněvadž byla porušena zásada o nutnosti slyšení účastníků před rozhodnutím. Jednání předcházející před návrhem nelze pokládati za výslech o návrhu, který dosud učiněn nebyl. Ani ustanovení odstavce VIII. pachtovní smlouvy ze dne 29. října 1923 nemůže odůvodniti opomenutí výslechu pachtýřů o návrhu na zrušení pachtovní smlouvy. Nepochybil proto rekursní soud, když k rekursu pachtýřů zrušil usnesení prvního soudu. Poněvadž pak poručenec v mezidobí byl prohlášen zletilým (21. ledna 1933) a tím zanikla pravomoc soudu poručenského, nelze již postupovati podle odstavce VIII. smlouvy pachtovní a nájemní, i kdyby bylo správným stanovisko stěžovatelovo, že podle tohoto ustanovení smlouvy mohl poručenský soud v nesporném řízení — za trvání poručenství — vysloviti zrušení smlouvy, používaje práva výslovně a úmyslně vyhrazeného ve smlouvě.

Čís. 12593.

Tím, že nebyla pojata do usnesení o přikázání vypožadovaného pozemku pachtýři do vlastnictví (podle zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.), pokud se týče nebyla v něm nabyvateli půdy uložena, nezanikla vydržená služebnost, která nebyla předmětem řízení o přikázání.

(Rozh. ze dne 11. května 1933, Rv I 2229/31.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném oduznání služebnosti jízdy k pozemku, jehož nabyli právní předchůdci žalobkyně podle zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., aniž jim byla uložena povinnost převzít služebnost jízdy. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Nižší soudy vyhověly žalobě o oduznání služebnosti jízdy a chůze, kterou si žalovaný z důvodu vydržení osobuje k vypožadovanému (zákon čís. 318/19) pozemku žalobkyně, a vyhověl žalobě proto, že v usnesení, kterým byl pozemek, nyní žalobkyni patřící, tehdejší pachtýřům do vlastnictví přiknut, nebyla služebnost žalovaným si osobovaná nabyvatelům pozemku uložena. S rozhodnutím nižších soudů a s důvodem pro vyhovění žalobě nižšími soudy uvedeným nelze souhlasiti. Okolnosti, že do usnesení o přikázání pozemku žalobkyně tehdejší pachtýřům do vlastnictví nebyla služebnost žalovaným si osobovaná pojata, pokud se týče nabyvatelům pozemku uložena, i kdyby nižší soudy neprávem význam, že tím služebnost žalovaného, i kdyby vydržena byla, zanikla. Co se toho týče, jest uvést, že služebnost žalovaným si osobovaná nebyla předmětem řízení o přikázání pozemku a nyní žalobkyně tehdejší pachtýřům do vlastnictví a to ani podle zákona ani proto, že strany, to jest uchazeči o pozemek a žalovaný o úpravu a stanovení oné služebnosti v řečeném řízení nezakročily. Podle zákona služebnost, o niž jde, předmětem zmíněného řízení a následkem toho ani usnesení v řízení tom vydaného proto nebyla, ježto nešlo o služebnost ve prospěch požadovaného pozemku (§ 2 zák. čís. 318/19) ani nešlo o služebnost vyhrazenou pro zbylé pozemky tehdejšího propachtovatele nebo jeho nástupce (§ 9 uvedeného zákona) a také nešlo o služebnost v době vydání zákona na požadovaném pozemku vázající, totiž knihovně vtělenou (§ 10 citovaného zák.). Že by strany o úpravu a o stanovení služebnosti žalovaného byly zakročily, nebylo ani tvrzeno. Také žalovaný k řízení o přikázání pozemku nebyl podle spisu volán (§ 17 zák. čís. 318/19). Následkem toho netýkalo se usnesení o přiknutí žalobkynině pozemku tehdejší pachtýřům služebnosti žalovaným si osobované, usnesením tím o služebnosti té roz-

hodnuto nebylo, a nelze říci, že když se o ní v usnesení neděje zmínka, že byla oduznána, že zanikla. Je mylný názor nižších soudů, že usnesení v řízení o přikázání půdy drobným pachtýřům do vlastnictví upravuje veškeré právní poměry požadovaného pozemku se týkající a že, když služebnost žalovaným si osobovaná nebyla v usnesení onom uznána a nabyvatelům nyní žalobkynina pozemku k zastávání uložena, žalovanému tvrzená jím služebnost nepatří. Pro uvedený názor nižších soudů není v zákoně čís. 318/19 ani v dalších zákon ten doplňujících a pozměňujících zákonech čís. 247/20, 311/20, 166/21 a 92/31 opory. Názor ten byl by opodstatněn, kdyby v uvedených zákonech o zajištění půdy drobným pachtýřům bylo obdobné ustanovení jako je ustanovení § 31 náhradového zák., ale takového ustanovení v uvedených zákonech není. Pokud nižší soudy opírají svůj názor o ustanovení §§ 23, 22, 19, 17, 11, 10 a 9 zákona čís. 318/19, nelze jejich názor z uvedených paragrafů odůvodnit. Usnesení o přikázání žalobkynina pozemku ze dne 26. září 1920 netýkalo se služebnosti žalovaným si osobované, nebylo jím o služebnosti té rozhodnuto a nemělo účinku nižšími soudy mu, co se uvedené služebnosti týče, příkládaného. Podle toho, co uvedeno, není opodstatněn důvod, pro který nižší soudy žalobě vyhověly a námitku vydržení služebnosti za oprávněnou neuznaly a nutno se zabývatí otázkou, zdali žalovaný služebnost si osobovanou, jak tvrdí, vydržel, případně zdali, vydržev ji, potom ji podle § 1500 obč. zák. nepozbyl.

Čís. 12594.

Při koupi domu již podle povahy jednání se předpokládá, že jeho místností lze užívatí způsobem obvyklým, při místnostech obytných, aby byly suché, u sklepů se sice nevyžaduje, by byly úplně suché, avšak vlhkost nesmí býti takového stupně, by překážela obvyklému užívání sklepa, zvláště pak, aby v něm voda neprýštila. Při koupi nově postavených domů, při kterých podle povahy věci nadměrná vlhkost může se objeviti teprve prodlením času po koupi, se předpokládá, že při stavbě byla provedena podle povahy případu žádoucí izolace proti vlhkosti. Nedostatek její jest vadou domu.

(Rozh. ze dne 11. května 1933, Rv I 37/32.)

Žalobci koupili roku 1927 od žalovaného nově vystavěný dům. Brzy po koupi počaly v přízemní světnici mokvati zdi a tvořila se plíseň, ve sklepě pak prosakovala voda. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se žalobci na žalovaném, by byl uznán povinným odstraniti vyskytnuvší se vady způsobem v žalobě podrobně uvedeným. Žalobě bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Podle zjištění nižších soudů, z něhož jest dovolacímu soudu vycházeti, v domě, který žalobci od dovolatele koupili podle písemné smlouvy

ze dne 4. srpna 1927, o kteréžto koupi podle tvrzení žalobců se však již dohodli v květnu 1927, počaly brzy po koupi v přízemní světnici mokvati zdi, tvoří se plíseň, vzduch bývá ztuchlý, ve sklepě prosakuje voda. Příčinou toho jest nedostatek izolace vůbec a že pod podlahou ve světnici nebyla ponechána dutina a světnice nebyla podsklepena. Dovolatel žalobcům, když při koupi žádali na něm garancii, prohlásil, není-li něco v pořádku, že to do pořádku uvede, a vydal jim písemné prohlášení ze dne 4. srpna 1927; podle jeho obsahu dovolatel se zavázal svým nákladem odstraniti závadu záležející v tom, že ve sklepě pod schody vyrážela voda. Jde tedy o nárok ze správy; ujišťování dovolatelovo, že uvede do pořádku, co v pořádku není, a prohlášení ze dne 4. srpna 1927 jsou jen uznáním jeho zákonné povinnosti ze správy, ono všeobecným a toto ve příčině určité vady, z nich však, ježto neono určují ani předmět ani způsob plnění, nelze odvoditi žalobní nárok jako nárok přímo smluvený. Jest tedy zkoumati, na kolik nárok ten jest odůvodněn podle zákona. Dovolateli jest přisvědčiti, že podle zjištěných okolností ručí jen za to, že prodaný dům má vlastnosti obyčejně u domu předpokládané a že ho lze užívatí podle způsobu jednání, ježto zvláštní vlastnosti domu nebyly vymíněny, a že k závazku ze správy se vyhledává, by věc byla vadami stížena již v době předání (§§ 925 a 927 obč. zák.). Naproti tomu se k závazku ze správy nevyžaduje zavinění povinného; ručení za zaviněnou škodu jest samostatným nárokem vedle nároku ze správy (§ 932 první odstavec druhá věta obč. zák.); dovolání tedy mylně vytýká, že žalobci nedokázali zavinění žalovaného. Při koupi domu již podle povahy jednání, jak všeobecně jest známo a důkazu nepotřebuje, se předpokládá, že jeho místností lze užívatí způsobem obvyklým, při místnostech obytných, aby byly suché; u sklepů se sice nevyžaduje, by byly úplně suché, avšak vlhkost nesmí býti takového stupně, by překážela obvyklému užívání sklepa, zvláště pak, aby v něm voda neprýštila. Při koupi nově postavených domů, při kterých podle povahy věci nadměrná vlhkost může se objeviti teprve prodlením času po koupi, předpokládá se, že při stavbě byla provedena žádoucí izolace proti vlhkosti. Nedostatek její jest vadou domu; touto vadou jest stížen dům dovolatelem žalobcům prodaný, kde podle zjištění jak vlhkost světnice, tak prosakování vody ve sklepě bylo zaviněno tím, že izolace nebyla provedena. Nedostatek tento byl tu již v době prodeje domu, ať se za dobu tu považuje květen 1927, kdy se prý strany o koupi shodly nebo 4. srpna 1927, kdy sdělána byla písemná smlouva. Vlhkost je jen důsledkem vady domu, a dovolatel má zastupovati z důvodu správy nedostatek izolace. Nelze souhlasiti s dovolatelem, že se žalobci vzdali mlčky nároku ze správy, koupivše dům bez výhrady, ač si jej před koupi mohli prohlédnouti a vlastnosti jeho zjistiti. Že žalobci znali nebo znáti mohli nedostatek izolace, dovolatel v řízení před soudem procesním ani netvrdil a ani znalec nedostatek ten nemohl bezpečně zjistiti, avšak žalovaný jej doznal; tím méně mohli to poznati žalobci. Ostatně dovolatel před soudem první stolice uváděl, že se ještě ani v září 1927, tedy v době po koupi domu, závady neukázaly. Nad to úsudku o vzdání se nároku ze správy mlčky odporuje okolnost, že ža-

lobci žádali na žalovaném záruku a týž slíbil uvést do pořádku, co v pořádku není a ohledně vody ve sklepě dal prohlášení písemné. Výše tržové ceny domku ani okolnost, že žalobci sami nic nepodnikli k odstranění závady, jest pro závazek dovolatelův ze správy bez významu; mínění, že žalobci měli sami závady odstraniti a dožadovati se na dovolateli náhrady nákladů, nemá v zákoně odůvodnění.

Čís. 12595.

Ustanovení § 232, třetí odstavec, c. ř. s. v doslovu zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n., týká se i žalob, jež jsou podle zákona vázány na propadnou lhůtu.

(Rozh. ze dne 11. května 1933, R II 160/33.)

Žalobkyně koupila dne 13. července 1931 od žalovaného krávu. Žalobou, zadanou dne 22. srpna 1931 na okresním soudě v J., uplatňovala žalobkyně nárok ze správy. Okresní soud v J. usnesením ze dne 2. října 1931, jež nabylo právní moci, zamítl žalobu pro místní nepříslušnost. Ve třicetidenní lhůtě po právní moci tohoto usnesení podala žalobkyně novou žalobu u okresního soudu v M., jež žalobu zamítl, maje za to, že byla podána po uplynutí šestitýdenní propadné lhůty, stanovené v § 933 obč. zák. a že se ustanovení § 232 třetí odstavec c. ř. s., které bylo nově zavedeno zákonem čís. 23/1928 sb. z. a n., nevztahuje na propadné lhůty. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by jí, vyčkaje pravomoci, znovu prozorem prvního soudu. § 232, třetí odstavec, byl zaveden hlavně k účelu unifikáčnímu s ohledem na ustanovení § 184 na Slovensku platného civ. sud. por. Obě zmíněná zákonná ustanovení nepraví nic blíže o tom, co jest rozuměti soukromoprávními následky podání žaloby. Výklad pojmu jest opřítí o ustanovení soukromého práva. V souzeném případě praví § 933 obč. zák., že vady dobytka jest uplatniti soudně během šesti týdnů, jinak žaloba zaniká. Slovem »žaloba« jest rozuměti právo uplatňovati nárok ze správy žalobou (a contrario uplatnění námitkou podle § 933 druhý odstavec obec. zák. obč.). Toto právo je právo soukromé, je to vlastnost, která je zpravidla spojena s právy a pohledávkami, nemusí však nutně býti s nimi spojeno, jak je tomu na příklad u tak zvaných naturálních obligací. Když zanikne právo žalobní, ztratí právo oprávněného tuto důležitou vlastnost. Jestliže podáním žaloby se tato vlastnost zachová, je to soukromoprávní následek z podání žaloby. Tento následek jest spojen také s podáním žaloby, i když byla podána u nepříslušného soudu, ježto v § 933 obč. zák. se všeobecně mluví jen o soudním uplatnění, není tam však zmínka, že by uplatnění to muselo se státi u příslušného soudu. Tento soukromoprávní následek nezanikne, jestliže nepříslušný soud žalobu a limine z moci úřední neodmítne a jestliže strana žalovaná, pokud se nejedná o nepříslušnost, na niž jest vzíti ohled z moci úřední, nepodá včas námitku nepřísluš-

nosti anebo, jestliže materiální rozhodnutí, vydané nepříslušným soudem, nabude moci práva. Tento soukromoprávní následek by ovšem zanikl odmítnutím žaloby, protože pravoplatným odmítnutím žaloby končí zahájený spor. Výjimku z tohoto pravidla ustanovil zákon nejprve jenom v § 261 šestý odstavec c. ř. s., podle kteréhožto ustanovení se neruší zahájení sporu i přes to, že žaloba byla pro nepříslušnost odmítnuta. Další výjimka byla zavedena v § 232 třetí odstavec c. ř. s., podle kteréhožto ustanovení trvají dále soukromoprávní účinky zahájení sporu, pokud se týče podání žaloby, jestliže po pravoplatném odmítnutí byla žaloba během třiceti dnů znovu podána u příslušného soudu. Nelze nahlédnouti, proč by se tohoto ustanovení nemělo použití na lhůtu propadné. Nejedná se tu o přerušení nebo stavení propadné lhůty. Propadná lhůta neměla v zápětí zánik práva žalobního, protože žaloba byla včas podána. Jedná se jenom o prodloužení soukromoprávních následků k podání žaloby a nikoliv o prodloužení nebo přerušení nebo stavení propadné lhůty. Poukazuje-li soud první stolice na to, že by se tohoto zákonného ustanovení mohlo zneužiti, jest poukázati k tomu, že by bylo mnohem nespravedlivější, kdyby to mělo záviseti jen od vůle nebo pozornosti soudce, zda žalobní právo oprávněnému se zachová, nebo, zda jej ztratí. Kdyby zde nebylo ustanovení § 232 třetí odstavec c. ř. s. a když pozorný soudce žalobu pro nepříslušnost z úřadu a limine odmítne, ztratil by oprávněný své žalobní právo, když však nepozorný soudce nepříslušnost přehlédne a nařídí ústní jednání, pak má žalobce možnost si žalobní právo zachovati podle § 261 šestý odstavec c. ř. s. Odvolací soud je proto toho názoru, že jest míti za to, že v souzeném případě byla žaloba podána včas před uplynutím propadné lhůty § 933 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Jde o otázku, zda ustanovení § 232 třetí odstavec c. ř. s., že soukromoprávní účinky spojené s podáním žaloby trvají, byla-li žaloba před soudem odmítnuta pro nepříslušnost, když byla žaloba znovu podána u příslušného soudu do třiceti dnů od právní moci usnesení žalobu odmítajícího, týká se i žalob, které jsou podle zákona vázány na lhůtu propadnou, když sice byly podány ve lhůtě u nepříslušného soudu, avšak po odmítnutí byly znovu podány u příslušného soudu už po projití lhůty propadné. Že takovou jest žaloba ze správy o vady dobytka, o jakou jde v souzeném případě, sporné strany nepopírají. K otázce sluší přisvědčiti. Žalobu tu jest podle ustanovení § 933 obč. zák. podati do šesti týdnů, jinak žaloba zanikne. Žalobou jest tu rozuměti oprávnění nárok žalobou vymáhati, jak odvolací soud správně uvádí. Zabrániti zániku tohoto oprávnění lze jen včasným podáním žaloby; včasné podání žaloby jest tedy materiální podmínkou pro uplatňování nároku žalobou; zamezení jeho zániku a zachování jeho jest tedy účinkem včasné žaloby, účinek ten projevuje se na soukromoprávní obligáční poměr stran, jest tedy účinkem soukromoprávním. Vý-

vody rekurentovy o rozdílu mezi lhůtou promlčecí a preklusivní jsou pro otázku, o níž jde, nerozhodny.

Čís. 12596.

Zákaz zcizení a zatížení ve smyslu § 60 vlád. nař. ze dne 21. května 1921 čís. 191 sb. z. a n. není na závadu exekuci vnučenou dražbou, obzvláště pro věřitele, jehož zástavní právo bylo vloženo do pozemkové knihy časově před zaručenou hypotekární pohledávkou a před zápisem zákazu zcizení a zatížení.

(Rozh. ze dne 12. května 1933, R I 1070/32.)

Soud první stolice povolil exekuci vnučenou dražbou domku, na němž za vymáhanou pohledávkou bylo vloženo omezení vlastnického práva zákazem zatížení a zcizení ve prospěch čsl. státu po dobu, pokud nebude umořena státem zaručená zápůjčka na novostavbu domku. Rekursní soud exekuci návrh zamítl. **Důvody:** Stěžovatelé uplatňují proti povolení vnučené dražby, že jejich vlastnictví je omezeno v důsledku státní záruky za zápůjčku na majetku tom vážnoucí a že zejména nesmí být dům prodán, zcizen a zatížen, po případě že založeno je předkupní právo pro stát i pro Stavební družstvo pro B. a že vzhledem na tyto závazky je vyloučeno povolení vnučené dražby. Podle knihovního výpisu jsou ona práva a ony zákazy na nemovitosti knihovně zapsány. Zákaz zcizení nemovitosti působí i proti věřitelům vlastníků. Jde o zákaz podle zák. čís. 191/21 § 60 a § 14 třetí dílčí novely, který má v zápětí, že i exekuce vnučenou dražbou je za jeho účinnosti vyloučena, a jen svolení ministerstva sociální péče mohlo by přípustnost vnučené dražby vysloviti, což však nebylo vykázáno.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Podle prohlášení ze dne 5. května 1927 povolilo ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem veřejných prací a ministerstvem financí Stavebnímu družstvu pro B. finanční podporu podle § 27 odst. (1) čís. 1 zákona ze dne 27. ledna 1922 čís. 45 sb. z. a n. v rozsahu stanoveném v § 29 vládního nařízení ze dne 21. května 1921 čís. 191 sb. z. a n. na novostavbu rodinného domku, o nějž tu jde, převzetím záruky státu za hypotekární zápůjčku Občanské záložny v B. v částce 98.000 Kč. Družstvo jako vlastník domku svolilo, by na dům ten bylo vloženo omezení vlastnického práva zákazem zatížení a zcizení nemovitosti ve prospěch čsl. státu po dobu, pokud nebude umořena shora uvedená státem zaručená zápůjčka. Právo zástavní za pohledávku Občanské záložny v B. v sumě 98.000 Kč s přísl. bylo vloženo ve vložce 394 v pol. C 2, omezení práva vlastnického zákazem

zcizení a zavazení bylo vloženo v pol. C 4. Oběma těmito zápisům předchází však v pol. C 1 zástavní právo Občanské záložny v B. pro pohledávku 12.400 Kč s 6% úroky z prodlení a vedlejšími výlohami do výše 800 Kč, k jehož vymožení v nedoplatku 11.400 Kč s přísl. byla prvním soudem povolena exekuce vnučenou dražbou domu. Nehledíc k tomu, že podle § 60 vlád. nař. ze dne 21. května 1921 čís. 191 sb. z. a n. má zmíněný zákaz zcizení a zatížení jen účinek, že ji majitel nemovitosti nesmí beze svolení ministerstva sociální péče ani zcela ani z části z volné ruky prodati ani dále zatížit, nemůže zákaz ten být na újmu exekuci dražbou věřiteli, jehož zástavní právo bylo vloženo do pozemkové knihy časově před zaručenou hypotekární pohledávkou a před vkladem zákazu zcizení a zatížení. Nemůže předně zmíněné omezení dotýkati se nabytého práva předcházejícího knihovního věřitele a nemůže být na újmu dobývání jeho dříve vložené hypotekární pohledávky, nemůže tedy též překážeti ani vnučené dražbě domu vedené k uspokojení pohledávky, předcházející zápisu zákazu zatížení a zcizení. To uznávají i rozhodnutí čís. 11.695 a 11.959 sb. n. s.

Čís. 12597.

Předčasnost návrhu na povolení uhrazovací exekuce, ježto exekuční titul není dosud vykonatelný, jest posuzovati podle stavu v době podání návrhu na povolení exekuce.

(Rozh. ze dne 12. května 1933, R I 370/33.)

Z rozsudku ze dne 24. září 1932, jímž byla žalobci přisouzena peněžitá pohledávka, bylo podáno dne 17. listopadu 1932 odvolání. Usnesením ze dne 24. listopadu 1932 bylo odvolání žalovaného odmítnuto jako opožděné. Dne 23. listopadu 1932 navrhl žalobce povolení exekuce k vydobytí přisouzené pohledávky. Usnesením ze dne 2. prosince 1932 soud první stolice exekuci povolil. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Stížnost jest důvodná, neboť povinná strana podala z rozsudku prvního soudu ze dne 24. září 1932, který je tu exekučním titulem, odvolání. První soud sice odvolání odmítl jako opožděné, ale povinná strana podala proti tomuto usnesení včas stížnost dávno před povolením exekuce, v níž uplatňuje, že odvolání bylo podáno včas. Dokud nebylo o této stížnosti rozhodnuto, neměla být exekuce povolena, poněvadž do té doby nebylo jisto, zdali rozsudek vešel v právní moc a jest tedy exekučním titulem ve smyslu § 1 čís. 1 ex. ř. (srv. rozh. čís. 9907 sb. n. s.). Ostatně usnesením zdejšího soudu ze dne 13. února 1933 bylo stížnosti povinné strany vyhověno a odvolání jako včasné podané přijato na soud.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Proti rozsudku ze dne 24. září 1932 bylo v době, kdy došel návrh na povolení exekuce (23. listopadu 1932) podáno odvolání (17. listopadu 1932). Toto odvolání bylo sice usnesením ze dne 24. listopadu

1932 odmítnuto jako opožděné, avšak, jak správně stěžovatelka sama v dovolacím rekursu uvádí, pro otázku povolení exekuce rozhodující byl stav v době, kdy exekuční návrh došel, tedy stav dne 23. listopadu 1932, a v tento den bylo proti rozsudku exekuční titul tvořícímu podáno odvolání, nebyl tedy rozsudek pravoplatný. Rozsudek nebyl pravoplatný ani v den povolení exekuce prvním soudem, dne 8. prosince 1932, neboť v tento den nebylo ještě pravoplatně odvolání odmítnuto, ana rekursní lhůta proti odmítacímu usnesení ze dne 24. listopadu 1932 ještě neuplynula. I když tedy má stěžovatelka pravdu v tom, že recurs proti odmítacímu usnesení nebyl podán dávno před povolením exekuce, jak nesprávně uvádí rekursní soud, jest přes to napadené usnesení správné z toho důvodu, že v době povolení exekuce, t. j. 2. prosince 1932, rozsudek, podle něhož o exekuci k vydobytí pohledávky vymáhající věřitelky bylo žádáno, nebyl ještě pravoplatný, ano nebylo ještě pravoplatně rozhodnuto o odmítnutí odvolání proti rozsudku. Nebylo proto ani třeba připomínati (jak učinil rekursní soud), že rekursu povinného bylo usnesením ze dne 13. února 1933 vyhověno a odvolání jako včasné podané přijato na soud, neboť rozhodný pro povolení exekuce byl stav v době podání návrhu na povolení exekuce, a již podle tohoto stavu ze dne 23. listopadu 1932 bylo návrh zamítnouti, poněvadž rozsudek dosud nebyl pravoplatný, ano proti němu bylo podáno odvolání, o jehož včasném podání dotud s konečnou platností nebylo rozhodnuto.

Čís. 12598.

Povinnost otce, pečovatí o výživu dětí podle § 141 obč. zák., končí, jakmile se děti mohou samy vyživovati. Ale tato otcova povinnost, tkvící v rodinném poměru, nezaniká tím konečně, nýbrž oživne, jakmile dítě, které se již samo mohlo vyživovati, na dále tak učiniti s to není. Povinnost otce (matky) hraditi výlohy na zletilého syna ošetřovaného v nemocnici.

(Rozh. ze dne 12. května 1933, Rv I 2060/31.)

Český zemský fond domáhal se na žalované náhrady nákladu, jež vynaložil na nemocniční ošetřování syna žalované Františka K-a. Procesní soud své stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Nesporno, že František K. je zletilý, poněvadž se narodil dne 16. února 1902, že byl ošetřován na lues II ve všeobecné veř. nemocnici v Ch. od 10. prosince 1928 do 8. ledna 1929, že ošetřování to bylo vzhledem k povaze nemoci nutným a že náklady žalující straně tím vzešlé činí 548 Kč. Prvý soudce nepochybuje o tom, že by výlohy ty spadaly pod pojem vyživovací povinnosti podle §§ 141, 143 obč. zák., má však za to, že povinnost tato zaniká, třebaš by dítě nebylo zletilým, jakmile se dítě stane způsobilým samo se živiti a že obživne jen nanejvýše v případě, kdyby se dítě beze své

viny stalo k výdělku buď úplně neb aspoň do té míry nezpůsobilým, že by výdělek k jeho výživě nestačil. Takový případ prý však nenastal, poněvadž František K. nepozbyl místa poštovního akcesisty a s tím spojeného zaopatření beze své viny, nýbrž naopak přímo a jen svým zaviněním a není prý proto žalovaná matka povinna o jeho výživu se starati a tudíž ani zažalované výlohy proti ní podle §§ 141, 143, 1042 obč. zák. uplatňované platiti. Ze František K. není sám s to výlohy zaplatiti, zřejmo z okolnosti, že žalovaná sama doznává, že její syn František K. zaopatření pozbyl a patrně to z toho, že se žalující strana podle zemského zákona ze dne 31. března 1888, čís. 19 z. zák. domáhá s poukazem na předpis § 141 a 143 obč. zák. placení na žalované pořadem práva. Námitka, že žalovaná není s to platiti, nebo že František K. v době ošetřování v nemocnici nebyl nemajetný, ani žalovanou stranou činěna nebyla. Z toho zřejmo, že František K. byl tehdy nemajetný. Podle toho měla žalovaná podle § 143 obč. zák. náklad na ošetřování syna Františka v nemocnici učiniti sama a, jelikož jej učinil za ni žalující fond, jest tento podle § 1042 obč. zák. oprávněn žádati náhradu, neboť ošetřovací náklady v nemocnici jest povinen hraditi především ošetřovaný, je-li nemajetný, musí tak učiniti jeho příbuzní schopní placení a jest povinnost tuto posuzovati podle ustanovení obč. zák. (§ 141—143 a 154 obč. zák., § 11 zák. zem. čís. 19/1888). Podle toho okolnost, jakým způsobem ošetřovanec, třeba zletilý, svého zaopatření pozbyl, jest zcela nerozhodná a rozhodným jen, zda František K. v době ošetřování v nemocnici byl nemajetný, o čemž již, hledě k přednesu žalované, spor býti nemůže.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání, opřené jen o dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s., vytýká napadenému rozsudku, že mylně vykládá ustanovení § 141 obč. zák., ale činí tak neprávem. Povinnost otcova, pečovatí o výživu dětí podle § 141 obč. zák., končí, jakmile se děti samy mohou vyživovati. Ale tato otcova povinnost, tkvící v rodinném poměru, nezaniká tím konečně, nýbrž oživne, jakmile dítě, které se již samo mohlo vyživovati, na dále tak učiniti s to není. Opačné mínění hájené dovoláním, neplyne z doslovu zákona, nelze je však opřiti ani o smysl a účel zákona, jímž jest, že o děti, jež se nemohou samy vyživovati, musí se starati rodiče (§§ 141, 143 obč. zák.), právě tak, jako jest se starati dětem o ně, upadnou-li v nouzi (§ 154 obč. zák.), při čemž jest lhostejno, kdy a za jakých okolností se tak stalo (srovnej také sb. n. s. čís. 9729).

Čís. 12599.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Předpisu § 35 (1) směn. zák. nelze použití, zaplatila-li směnku třetí osoba, jež nebyla směnečnou dlužnicí.

Jen, byla-li zaplacená směnka přijatelem pokud se týče domiciliátem, zaniká tím celá směnečná obligace.

Podpis majitele směnky, jímž potvrdil přijetí směnečné hodnoty zaplacené třetí osobou, není pouhým podpisem jména nebo firmy na rubu směnky zakládajícím nevyplněný rubopis.

Neprohlásí-li čestný plátce, za koho chce platiti, pokládá se za to, že se zaplacení stalo pro čest výstavce směnky.

Výstavce jest poctěným a může býti žalován čestným plátcem.

(Rozh. ze dne 12. května 1933, Rv I 714/33.)

Směnku, o níž tu jde, vydal žalovaný. Před splatností směnky zaplatila majitelce směnky, spořitelně v K., směnku žalobkyně, Adela W-ová, jež podle obsahu směnky nebyla směnečnou dlužnicí. Spořitelna v K. potvrdila na směnce přijetí směnečné hodnoty zaplacené žalobkyní. Proti směnečnému platebnímu příkazu, jež si napotom vymohla žalobkyně proti žalovanému jako vydateli směnky, namítá žalovaný nedostatek oprávnění žalobkyně. Žalovaný uvedl, že směnka nebyla přenesena indosamentem spořitelny v K. na žalobkyni, že skripturní akt spořitelny v K. na směnce není indosamentem, nýbrž kvitancí, že kvitancí směnky směnečné závazky, tudíž i závazek výstavce zanikly, že žalobkyně chtěla splacením směnečná práva žalovaného uspokojiti a tím její směnečná práva proti akceptantu zrušiti a nechtěla získati regresní nároky proti žalovanému. Procesní soud první instance ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolání vytyká, že žalobkyně není k žalobě aktivně legitimována, jelikož nejde o indosament, nýbrž o kvitování směnky. Toto kvitování směnky snaží se odvolatel dovoditi z ustanovení § 35 směn. zák. a z předpisů §§ 1426 až 1430 obč. zák. Činí tak neprávem. Odvolatel přehlíží, že předpis § 35 směn. zák. má na zřeteli placení směnečným dlužníkem a kvitování pokud se týče vydání kvitované směnky jemu. O to v souzeném případě nejde, jelikož směnečnou sumu platila žalobkyně, která směnečně zavázána nebyla, proto, by směnky nabyla. I když spořitelna v K. žalobkyni placení potvrdila, jde o blanko indosament, který vlastnosti té doložkou, že se placení stalo Adelou W-ovou, nepozbyl a doložka tato, ač zbytečná, jen blíže vysvětluje, kým se placení stalo a na koho tedy směnka byla převedena. Odvolatel vytyká dále, že jde o kvitování směnky, že kvitovaná směnka nemůže býti zažalována, že všechny směnečné nároky ze směnky zanikly. Na vyvrácení výtky té stačí, jak již výše bylo uvedeno, poukázati k tomu, že tu nejde o zaplacení směnky směnečným dlužníkem a o vydání kvitované směnky jemu dle § 35 směn. zák., nýbrž o nabytí směnky proti zaplacení směnečné sumy žalobkyni jako osobou třetí směnečně nezavázanou. Žalobkyně jest proto podle § 47 směn. zák. oprávněna žádati od žalovaného jako výstavce zaplacení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

S hlediska dovolacího důvodu č. 4 § 503 c. ř. s. vytyká dovolatel nesprávné právní posouzení věci jednak proto, že nebyla uznána za opodstatněnou námitka nedostatku aktivní legitimace žalobkyně, jednak, že z vykvitované směnky, již prý je směnka zažalovaná, nelze vůbec směnečné nároky uplatňovati. V onom směru má dovolatel za to, že podpis spořitelny v K. na rubu směnky nelze považovati za blanko indosament, nýbrž za kvitování směnečné pohledávky, zaplacené žalobkyní, při čemž vychází z názoru, že každý plátce, i když není směnečným dlužníkem, jest oprávněn podle § 35 sm. zák. žádati na věřiteli vydání kvitované směnky a že tím zaniká jakýkoli směnečný závazek, poněvadž směnka je abstraktním slibem placení. Tento výklad § 35 (1) sm. zák. jest ovšem právně mylný a odporuje přímo zákonu. Podle § 35 (1) sm. zák. směnečný dlužník je povinen platiti jen proti vydání kvitované směnky; majitel směnky tedy jest povinen, vydati kvitovanou směnku platícímu směnečnému dlužníkovu. Dovolatel přiznal ve směnečných námitkách, že před splatností nezaplatil směnku akceptant, nýbrž žalobkyně, tedy třetí osoba, jež podle obsahu směnky nebyla směnečnou dlužnicí. Nejde tedy o vykvitovanou směnku ve smyslu § 35 (1) sm. zák. a není opodstatněná v tom směru výtka nesprávného právního posouzení, neboť jen, byla-li zaplacená směnka akceptantem, pokud se týče domiciliátem jako jeho reprezentantem při placení, zaniká tím celá směnečná obligace, zanikají tedy i práva postihová. Tento případ, jak doličeno, tu však nenastal. Dovolateli je však dáti za pravdu, že podpis k-ské spořitelny na rubu směnky nelze pokládati za blankoindosament ve smyslu § 10 sm. zák., jak odvolací soud mylně se domnívá. Vždyť oním podpisem spořitelna v K. jakožto majitelka směnky potvrdila přijetí směnečné hodnoty zaplacené žalobkyní, a nejde tedy o pouhý podpis jména nebo firmy na rubu směnky zakládající rubopis nevyplněný, jak má na mysli § 10 sm. zák. Ale tím není nic získáno pro dovolatele, neboť přes to nelze upírati žalobkyni oprávnění k žalobě, jak dovolatel se snaží dovoditi. Žalobkyně v době podání žaloby byla majitelkou směnky a vykonaného protestu, zaplativši směnečnou hodnotu majitelce směnky, totiž spořitelně v K., jak bylo zjištěno. Toto zaplacení se stalo, jak vychází najevo z dopisu ze dne 1. září 1932 (B), který byl předložen žalobkyní a jehož správnost a pravost uznal žalovaný, jehož obsah se tedy stal součástí souhlasného přednesu stran —, žalobkyní jako třetí osobou pro čes. slo tu o nepovolanou intervenci ku placení ve smyslu § 58 (3) sm. zák., kterou nemůže majitel směnky odmítnouti bez ztráty práv postihových. Směnka a protest pro neplacení musí býti vydány čestnému plátcovi proti náhradě útrat, čestný plátce nabývá placením práv ze směnky (§§ 46, 48 sm. zák.) proti poctěnému, jeho předchůdcům a proti akceptantovi směnky (§ 59 sm. zák.); a je směnkou a protestem legitimován k žalobě. Neprohlásí-li čestný plátce (jako v souzeném případě), za koho chce platiti, pokládá se za to, že se zaplacení stalo pro čest výstavce směnky, výstavce je tedy poctěným a může býti žalován čestným plátcem (srv.

Rouček: Československý zákon směnečný — II. vydání stránky 256, 259, Grünhut Wechselrecht II. sv. stránka 620). S tohoto hlediska je opodstatněna nejen aktivní legitimace žalobkyně jako čestné plátkyně, vykazavší se směnkou a protestem pro neplacení, nýbrž jest i žalovaný jako výstavce směnky a předpokládaný poctěný pasivně legitimován. Otázkou nadhozenou dovolatelem, zda může plátce podle předpisů §§ 1426 až 1430 obč. zák. žádati od věřitele kvitování směnky pro případ, že by nebylo lze použítí předpisu § 35 (1) sm. zák., netřeba se s tohoto právního hlediska zabývatí.

Čís. 12600.

Odpor proti přikázání přihlášené pohledávky berního úřadu na dani dědické a na převodním poplatku z důvodu, že nemovitost byla prodána v dražbě ještě před odevzdáním dědicům a že proto nemůže existovati dědický poplatek a převodní poplatek ve výši berním úřadem účtované, jest odkázati na pořad správní.

(Rozh. ze dne 12. května 1933, R II 137/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost přikázal soud první stolice v přednostním pořadí dědickou daň a převodní poplatek. Odpor knihovních věřitelů soud první stolice zamítl, rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud odkázal odpor na pořad správní..

Důvody:

Rekurenti podali odpor proti přihlášené pohledávce berního úřadu na dani dědické a na převodním poplatku z důvodu, že realita byla prodána v dražbě ještě před odevzdáním dědicům a že proto nemůže existovati dědický poplatek a převodní poplatek ve výši berním úřadem účtované. Exekuční soud může při pohledávkách z důvodu práva veřejného rozhodovati k odporu sám jen o otázce, přísluší-li pohledávce právo zástavní, a o jeho pořadí. Uplatňuje-li se však odporem, jakž jest tomu v projednávaném případě, že pohledávka taková není po právu, že nepřísluší bernímu úřadu ani dědický ani převodní poplatek a uplatňuje-li se i nesprávnost výměry, protože prý řečené poplatky nejsou v tvrzené výši po právu, může o těchto otázkách práva veřejného rozhodovati jen příslušný úřad správní (§ 6 popl. zák. a § 9 zák. čís. 74/1901 ř. z.). Odpor dovolacích rekurentů měl proto býti poukázán podle třetího odstavce § 231 ex. ř. na pořad správní, a poněvadž se tak nestalo a naopak o odporu bylo nižšími soudy neprávem rozhodnuto, bylo dovolacímu rekursu vyhověno a jak shora rozhodnuto.

Čís. 12601.

Spoluvlastník může přenechatí pachtovní smlouvou jinému spoluvlastníku užívání svého, třeba jen ideálního, podílu na určité dobu za určitou cenu. Nemohou-li se spoluvlastníci dohodnouti o výši ná-

jemného za další rok, jde jen o jejich vzájemný poměr jako smluvních stran a nikoliv o úpravu správy a užívání společné věci. V takovém případě není soud povolán, aby určil výši pachtovného, a to ani tehdy, jsou-li s tím strany srozuměny.

Tím, že spoluvlastník propachtoval druhému spoluvlastníku svou polovici nemovitosti, nestal se tento spoluvlastník správcem společné nemovitosti.

(Rozh. ze dne 12. května 1933, R II 155/33.)

Karel P., spoluvlastník jedné poloviny nemovitosti vložka čís. 35 v L. (polní hospodářství), který na základě zvláštní smlouvy užíval po více let celé nemovitosti pro sebe a platil druhým dvěma spoluvlastníkům (po jedné čtvrtině) pachtovné 50 kg pšenice z míry, jež pro rok 1931 zvýšeno na 80 kg, navrhl, by na tomto stavu nebylo ani pro rok 1933 nic měněno. Soud první stolice se usnesl, že změna ve správě společného statku pro rok 1933 nemá místa a že navrhovatel Karel P. bude obhospodařovati společný statek do 30. září 1933 proti zaplacení odpůrcům ročního nájemného 95 kg pšenice prostřední jakostí za jednu měřici a 450 Kč za užívání obytného stavení. Rekursní soud k rekursům navrhovatele i odpůrců změnil napadené usnesení v ten rozum, že návrh zamítl. Důvody: Jest nesporno, že závaznost pachtovní smlouvy vypršela dne 30. září 1932. Odpůrci, napadající jinak návrh dosavadního pachtýře, navrhli zároveň, by byl zřízen správce společného statku, při čemž navrhují za správce buďto sebe nebo jinou třetí osobu. Původní navrhovatel pak učinil eventuální návrh, by byl ustanoven správcem společného hospodářství proti tomu, že bude skládati řádné účty. Prvý soud v řízení nesporném pojednal o původním návrhu, který podle poměrů společenských i smluvních obsahuje v sobě také v základě návrh na zřízení správce společné věci. Kromě toho však obsahuje ještě další návrh, by totiž dosavadní smluvní poměr mezi spoluvlastníky byl prodloužen ještě na další běžný rok. Prvý soud vyhověl návrhu po stránce formální, slovní v celé podstatě, rozhodnův napadeným usnesením: 1. že v dosavadní správě společného statku ani v roce 1933 nenastane změny; 2. že navrhovatel má i v tomto roce až do 30. září 1933 na statku odborně hospodařiti a platiti ostatním spoluvlastníkům roční pachtovné a to 95 kg pšenice za jednu měřici pole a 450 Kč za užívání obytného stavení. Proti druhé části usnesení stěžují si obě strany. Původní navrhovatel z důvodu, že tato část usnesení jest v rozporu s částí první, která vylučuje změnu v dosavadním stavu, a dále proto, že považuje stanovené pachtovné se zřetelem na hospodářské poměry i na poměry místní za příliš vysoké. Odpůrci, a zároveň navrhovatelé se připojivší, napadají zase druhou část usnesení jednak z toho důvodu, že přisoudilo jednomu spoluvlastníku celé hospodářství do pachtu, a za druhé, že nejsou v usnesení podmínky pachtu přesně a řádně stanoveny, při čemž označují výši pachtovného za nízkou. Obě strany navrhují, by řízení bylo doplněno a první usnesení v napadené části změněno. V mezích

přednesů a návrhů obou stran jest zjistiti, že společný statek dosud nebyl spravován správcem, zřízeným podle § 836 obč. zák., nýbrž že se spoluvlastníci dohodli o způsobu, jak jest společného statku užívati. Celá společná věc byla smluvně přenechána jednomu ze spoluvlastníků, který jako pachtýř druhým spoluvlastníkům platil pachtovné. Po vypršení tohoto smluvního poměru navrhly obě strany, by byl zřízen správce společného statku. Jest tedy v zásadě shoda mezi nimi, jen osoba správce jest sporná. Tu jest na místě, by zakročil soud v řízení nesporném a po provedení potřebného šetření o osobě správce rozhodl. Ač stylisticky nepřesně, přece v prvním odstavci rozhodnutí první stolice byla tato otázka rozřešena. Správcem společné věci i pro rok 1933 ustanoven spoluvlastník Karel P. Tak jest rozuměti rozhodnutí, že ve správě společného statku nenastane změna proti dřívějším letům. Fakticky zajisté spoluvlastník Karel P. celou nemovitost sám »spravoval«, arcíť právně jednak důvodem svého spoluvlastnického práva, jednak i základem pachtovní smlouvy. V tomto řízení však obě strany učinily návrh na zřízení správce, soud důvody obou stran přezkoumal a dospěl ku přesvědčení, že na dosavadním faktickém stavu není třeba nic měniti, že totiž správcem ve smyslu návrhu obou stran jest dosavadní výhradný uživatel Karel P. Tím vyčerpán dodatečný návrh původního navrhovatele i podpůrný návrh odpůrců. Zda soud vůbec má se zabývati další částí původního návrhu v řízení nesporném v zásadě a zvláště se zřetelem na to, že jest se domáháno prodloužení závaznosti dosavadní smlouvy, jest posuzovati dle toho, jde-li o úkony řádné správy, či o mimořádné změny podle § 834 obč. zák. Že nelze v řízení nesporném rozhodovati o závaznosti soukromoprávních smluv, nepotřebuje zvláštního odůvodnění, takže příslušná část návrhu vůbec nemá místa. Řádnou správou společné věci jsou úkony, jež se pravidelně opakují a jsou podle hospodářských zásad spojeny s rozumným užíváním společné věci. Jen to, co z tohoto rámce vybočuje, jsou důležité změny. Je-li jisto, že společný statek byl až dosud po dlouhá léta obhospodařován pachtýřem (jedním ze spoluvlastníků), nejde vůbec o změnu, tím méně o důležitou, má-li býti tento způsob zachován ještě po další rok do doby, kdy lze očekávati rozvázání společenského poměru na základě žaloby, podané spoluvlastníky o rozdělení věci. Úkony řádné správy pak patří k oprávněním ustanoveného správce společné věci, jmenovitě také i stanovení výše pachtovného podle místních a časových poměrů. To bude i v souzeném případě věcí ustanoveného správce, který arcíť proti ostatním spoluvlastníkům zaujímá postavení zmocněnce (§ 837 obč. zák.) s právy i povinnostmi po rozumu §§ 1009, 1012 obč. zák. Aby bylo docíleno řádného hospodaření na společném statku, které odpovídá pravidlům hospodářským a také prospěchu spoluvlastníků, stačí ustanovení správce podle souhlasného návrhu stran, za nějž plným právem byl ustanoven spoluvlastník Karel P.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu odpůrců zrušil usnesení nižších soudů a odmítl návrh Karla P-a; soudu první stolice pak uložil, by rozhodl o eventuálním návrhu odpůrců, by byl zřízen společný správce neb aby společný statek byl dražbou propachtován.

Důvody:

Podle přednesu účastníků pronajali manželé M-ovi navrhovatelé Karlu P-ovi svou spoluvlastnickou polovici společného statku na jeden rok za smluvené pachtovné. Karel P. uváděje, že se s manželi M-ovými nemůže o výši pachtovného za rok 1933 dohodnouti, žádá, aby bylo rozhodnuto, že v roce 1933 nemá nastati změna ve správě společného statku a že tedy má on společný statek v r. 1933 obhospodařovati za stejné pachtovné, jako bylo smluveno za rok 1932, po případě, by pachtovné bylo určeno soudními znalci. Tomu nelze jinak rozuměti než, že žádá, aby pachtovní smlouva, již ujednal s manžely M-ovými o jejich polovici společného statku a která vypršela dnem 30. září 1932, byla soudním výrokem prodloužena za stejných podmínek na další rok, po případě by pachtovné bylo soudním výrokem stanoveno. K tomuto výroku není však soud povolán. Pronajmutím disponovali manželé M-ovi svým podílem na společné věci, k čemuž byli podle § 829 obč. zák. oprávněni. Pojem smlouvy pachtovní jako smlouvy, již někdo ponechává jinému užívání nespotebitelné věci na určitou dobu za určitou cenu, nebrání tomu, by spoluvlastník jinému spoluvlastníku nepřenechal užívání svého, třeba jen ideálního podílu na určitou dobu za určitou cenu. Nemohou-li se strany nyní dohodnouti o výši nájemného za další rok, jde jen o jejich vzájemný poměr jako smluvních stran a nikoliv, jak mylně má za to první soud, o úpravu správy a užívání společné věci. V takovém případě není však soud povolán k tomu, by určil výši pachtovného, poněvadž není oprávněn, by svolení vzpouzející se strany ke smlouvě nahradil svým výrokem, a to ani tehdy ne, když strany jsou srozuměny s tím, by soud určil výši pachtovného. Podle § 1056 obč. zák., který vzhledem na předpis § 1029 obč. zák. platí obdobně též o pachtovném, mohou sice strany ponechati třetí osobě, by určila pachtovné. Není však zákonného předpisu, který by soudovi dovoloval, by tento úkol vzal na sebe. Nižší soudy, rozhodující o tomto návrhu, rozhodly tedy o věci na soud nepatřící, jejich usnesení jsou zmatečná a bylo je proto zrušiti a tento návrh odmítnouti. Manželé M-ovi navrhli, by správcem společné nemovitosti byli jmenováni oni, po případě osoba třetí, kdyby nedošlo k dohodě o pachtovném, anebo, aby společný statek byl dražbou propachtován. Naproti tomu navrhoval Karel P., by správcem byl zřízen on. O tomto návrhu nebylo dosud rozhodnuto. Mylné je mínění rekursního soudu, že Karel P. byl ustanoven správcem společného statku tím, že manželé M-ovi mu propachtovali svou spoluvlastnickou polovici. Karel P. užívá své spoluvlastnické polovice mocí svého věcného práva (§ 829 obč. zák.), polovici druhou mocí svého obligačního oprávnění; on nevybírá užítky jako zmocněnec ostatních spoluvlastníků (§ 837 obč. zák.) a není povinen jim klásti účty, nýbrž jeho právo na užívání druhé polovice a jeho povinnosti jsou určeny pachtovní smlouvou. Nutno tedy o eventuálním návrhu manželů M-ových rozhodnouti. Z vyjádření Karla P-a není jasno, zda souhlasí se zřízením společného správce a to po případě i osoby třetí, či zda souhlasí jen s tím, aby on byl za správce ustanoven. Bude

na soudu prvé stolice, by ho vyzval k určitému prohlášení. Kdyby nesusouhlasil se zřízením společného správce, bylo by i tento návrh odmítnouti jako nepatřící před nesporného soudce (srov. rozhodnutí sb. čís. 558, 6292). Když však bude souhlasiti a bude spor jen o osobu správce, určí soud osobu správce v nesporném řízení.

Čís. 12602.

Soud řídicí jednání podle § 213, druhý odstavec, ex. ř. jest oprávněn zjednatí si jasno o okolnostech směrodatných pro rozhodnutí otázky pořadí napadeného odporem jen výsledkem přítomných osob dotčených odporem a to ústním jednáním podle § 59 ex. ř., o němž platí předpisy §§ 171 až 225 c. ř. s., nikoliv i výsledkem svědka věřitelem při rozvrhovém roku navrženého.

(Rozh. ze dne 12. května 1933, R II 157/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost, přikázal soud prvé stolice v přednostním pořadí výdělkovou daň a pohledávky okresních nemocenských pojišťoven a Úrazové pojišťovny dělnické. Rekursní soud vyhověl rekursu knihovní věřitelky a řečené pohledávky v přednostním pořadí nepřikázal. **Důvody:** Rekurs jest odůvodněn, pokud napadá přednostní přikázání nedoplatků výdělkové daně, nemocenského pojištění a úrazových příspěvků. Aby bylo lze těmto nedoplatkům přiznati výsadní pořadí, muselo by býti předloženými doklady prokázáno nebo z pozemkové knihy, po případě ze zájemných nebo z jiných exekučních spisů zjevno, že kromě jiných jest u řečených pohledávek splněn i předpoklad, nutný pro přiznání přednostního pořadí (§ 265 (2) zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n., § 173 zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.), že prodané nemovitosti výlučně nebo převážně sloužily ku provozování výdělečného podniku, který byl podroben výdělkové dani, nemocenskému (starobnímu), pokud se týče úrazovému pojištění. O této okolnosti nebyly doklady předloženy a z pozemkové knihy okolnost ta zjevná nebyla. Co se týče exekučních spisů, vyplývá z odhadního protokolu, že obytná budova, která má největší cenu 123.200 Kč, slouží soukromým účelům povinné strany a jsou v této budově byty pronajaty. K účelu provozování výdělečného podniku slouží jen kancelář a hospodářské stavení, které mají cenu asi 50.000 Kč. Kancelář a hospodářské stavení tvoří samostatné stavení. Hospodářské stavení slouží částečně jako skladiště cementového zboží a dále za tesařskou dílnu, kde se nachází okružní pila a elektromotor. Krom budov patří k nemovitostem též pozemky, louka a zahrady a cesta, které se oceňují na 12.560 Kč. Že by tyto pozemky sloužily k účelům výdělečného podniku, není z odhadního protokolu vidno. Z tohoto popisu nikterak není zjevno a neplyne, že prodané nemovitosti sloužily převážně, natož výlučně podniku výdělkové dani a oněm pojištěním podrobenému. Nebylo proto podkladu, pokud se týče nebyl dán předpoklad pro přiznání

přednostního pořadí a bylo výsadní pořadí řečeným nedoplatkům přiznáno neprávem. Nebyly-li přihlášky náležitě doloženy a nebyla-li okolnost, že prodané nemovitosti výlučně neb alespoň převážně sloužily ku provozování podniku, z pozemkové knihy a z exekučních spisů zjevná, nebylo na soudě, by o této okolnosti konal šetření, opatroval si doklady a zjednával si vysvětlení. K tomu soud ani popatroval, ani oprávněn není. Výslech výkonného orgánu Kornela T-a při jednání o rozvrhu nejvyššího podání byl nemístný a nepřipustný a nebylo k výsledku tohoto výsledku vůbec přihlížeti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu jest sice přisvědčiti, že rekurentka byla oprávněna doložiti nárok na přednostní uspokojení své pohledávky do skončení rozvrhového roku, poněvadž § 210 ex. ř. to výslovně připouští slovy »vor oder bei der Tagsatzung« a § 211 odstavec čtvrtý ex. ř. vylučuje doplnění přihlášky až v době po skončení rozvrhového roku. Avšak prostředkem k doložení nároku jsou podle § 210 ex. ř. jen listiny neb jich ověřené opisy, nikoliv jiné prostředky. A nebylo-li při rozvrhovém roku následkem odporu proti přednostnímu pořadí docíleno dohody, byl soudce řídicí jednání podle § 213 třetí odstavec ex. ř. oprávněn zjednatí si jasno o okolnostech směrodatných pro rozhodnutí otázky pořadí napadeného odporem jen výsledkem přítomných osob dotčených podaným odporem a to ústním jednáním podle § 59 ex. ř., o němž platí předpisy §§ 171 až 225 c. ř. s. (§ 78 ex. ř.), nikoliv i výsledkem svědka rekurentkou při dražebním roku navrženého. Správně proto má rekursní soud výsledkem tohoto svědka při rozvrhovém roku za nepřipustný a řešil otázku pořadí podle předložených listin, pozemkové knihy, exekučních spisů a přednesu přítomných účastníků a odporem dotčených osob.

Čís. 12603.

Prohlášení: »své soukromoprávní nároky jako otec usmrceného budu uplatňovati u hlavního přelíčení«, nelze pokládati za připojení se k trestnímu řízení s právními účinky přetržení promlčecí lhůty.

(Rozh. ze dne 12. května 1933, Rv II 841/31.)

Nezletilá dcera žalobcova byla dne 2. března 1927 usmrcena automobilem, náležejícím žalovanému V-ovi a řízeným spolužalovaným F-em. Dne 5. listopadu 1927 zadal žalobce na soudě žalobu, již se domáhal na žalovaných náhrady škody. Procesní soud prvé stolice uznal žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud žalobu zamítl. **Důvody:** Odvolací soud má za to, že žalobní nárok jest promlčen. Žaloba jest opřena o ustanovení § 1 zákona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. a bylo ji proto podati podle § 6 cit. zák.

do šesti měsíců ode dne, kdy se žalobce dověděl o škodě a o osobě náhradou povinné. Žalobce byl slyšen jako svědek v trestním řízení dne 14. dubna 1927, takže od této doby běžela promlčecí lhůta, jelikož mu nejpozději tohoto dne byla známa osoba žalovaných, ačkoliv již při šetření policejním dne 5. března 1927 byl majitel auta a řidič vy-pátrán. Podal-li žalobce žalobu teprve dne 5. listopadu 1927, stalo se tak již po uplynutí promlčecí lhůty. Pokud žalobce tvrdí, že promlčecí lhůta byla přetržena tím, že se žalobce připojil k trestnímu řízení jako soukromý účastník dne 14. dubna 1927, jest k tomu podotknouti, že přerušeni to mohlo přicházeti v úvahu jen u žalovaného F-a, proti němuž se trestní řízení vedlo, nikoliv však proti žalovanému majiteli auta, V-ovi, proti němuž trestní řízení zahájeno nebylo. Odvolací soud nepovažuje však nároky uplatňovány u hlavního přelíčení, za připo-jení se k trestnímu řízení, takže ani u žalovaného F-a přetržení pro-mlčecí lhůty nenastalo.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvo-lacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Ani z doslovu žaloby ani z toho, co žalobce přednesl za sporu, neplyne, že žalobce výlučně opírá nárok na náhradu škody o předpisy automobilového zákona č. 162/1908 ř. zák., jehož se výslovně nedo-volává, spíše z poukazu na »vinu« šoferovu a z okolností, v čem tato vina záležela, a z nabídnutých důkazů, lze důvodně usuzovati na to, že se nárok opírá o ustanovení třicáté hlavy druhého dílu občanského zákoníka. Vždyť při uplatňování nároku jen podle automobilového zá-kona nepotřeboval žalobce nabízení důkazy o zavinění, poněvadž břímě důkazní stihá tu žalované. Pokud žalobce, vyvraceje námitku podle § 6a) aut. zák., tvrdil, že se připojil ve lhůtě šesti měsíců k trestnímu řízení proti Josefu F-ovi prohlášením ze dne 14. dubna 1927, čímž prý svědčeti právnímu názoru odvolacího soudu, že žaloba, pokud byla opí-rána o předpisy zákona automobilového, jest podle § 6 a) aut. zák. promlčena. Škodná událost nastala dne 2. března 1927 a žaloba byla na soud podána dne 5. listopadu 1927, tedy po šesti měsících. Pro-hlášení žalobce v trestní věci proti Josefu F-ovi ze dne 14. dubna 1927: »Svoje soukromoprávní nároky jako otec usmrčené Hildy Č-ové budu uplatňovati u hlavního přelíčení«, nelze pokládati za připojení se k trest-nímu řízení s právními účinky přetržení promlčecí lhůty podle § 6 a) aut. zák., poněvadž neobsahuje v sobě uplatnění určitých soukromoprávních nároků žalobce, jakožto soukromého účastníka. Ža-lobce sice v podání došlém na soud dne 12. února 1931 tvrdil, že ne-věděl až do 19. května 1929, komu vlastně automobil vlastnický patřil, o čemž nabízel důkazy, jež nebyly nižšími soudy připuštěny. Avšak ač žaloba byla podána na soud dne 5. listopadu 1927, tedy jeden a půl roku před tvrzeným pátráním po vlastníku auta, a v žalobě bylo

správně označeno jméno a bydliště prvního žalovaného jako vlastníka auta, musilo žalobci býti známo jeho jméno před podáním žaloby, ne-tvrdil žalobce a nedoložil, kdy před podáním žaloby jméno vlastníka auta zjistil, zejména, že se tak stalo v době, od níž až do podání žaloby neuplynula lhůta promlčecí podle § 6 a) aut. zák., a že mu také výše škody nebyla známa. (rozhodnutí č. 5088 sb. n. s.). Vzhledem k tomu však, že se žaloba opírá též o ustanovení občanského zákoníka o náhradě škody, jak bylo vyloženo, a i v tomto případě ručí prvý žalovaný podle § 8 aut. zák. za zavinění osob, kterých používá při provozu silostroje, neměla býti žaloba beze všeho zamítnuta, i když byly splněny předpoklady promlčení podle § 6 a) aut. zák., poněvadž tím nezanikl nárok na náhradu škody podle předpisů §§ 1293 a násl. promlčením, ana od škodné události do dne podání žaloby neuplynula ještě tříletá lhůta podle § 1489 obč. zák. Právem v tomto směru vy-týká dovolatel napadenému rozsudku nesprávné právní posouzení a rozpor se spisy.

Čís. 12604.

Zaopatřením, kterým jest nemanželský otec podle svého jmění dí-těti povinován, není vydání takové částky majetku nebo zaopatření ta-kového živobytí, které by zajišťovalo dítěti stejnou míru, v které žije otec, nýbrž uvedení dítěte na onu cestu, na které je pak s to, by si samo mohlo vydělávati chléb.

Povinnost nemanželského otce k zaopatření dítěte jest podpůrná potud, že nenastává, došlo-li dítě zaopatření ať vlastním přičiněním nebo jiným způsobem.

Povinnost dítě znovu zaopatřiti nastává, ztratí-li dítě zaopatření nebo výživu. Taková povinnost nemanželského otce vzniká, nemůže-li dítě zvolené si zaměstnání vzhledem k svému onemocnění v neztencené míře a ve všech směrech vykonávati. Je-li výdělek dítěte vzhledem k jeho onemocnění nedostačující, jest oprávněno požadovati na otci jeho doplnění z titulu výživy, po případě, nemůže-li zaměstnání nalézt, výživu vůbec, a to na výši, jež se řídí jak jeho potřebami, tak i majet-kovými poměry otcovými.

(Rozh. ze dne 12. května 1933, Rv II 925/31.)

Žaloba, již se domáhala žalobkyně na svém nemanželském otci za-placení 95.000 Kč z důvodu výživy a zaopatření, byla o b ě m a ni ž-šími soudy pro tentokráte zamítnuta.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil soudu prvé stolice, by o věci znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Napadeným rozsudkem byla žaloba, již se domáhala dovolatelka na žalovaném, svém nemanželském otci, z důvodu výživy a zaopatření 95.000 Kč, zamítnuta pro tentokráte jednak proto, že dovolatelka jest

zaopatřena tím, že jest vyučenou švadlenou a jest schopna své povolání, třeba s sníženou měrou, dále vykonávat, jednak proto, že nelze tvrdit, že se nemůže ve svém krejčovském povolání sama uživit, takže žalobou uplatňované důvody tu po právu prozatím nejsou dány. Než tomuto právnímu názoru odvolacího soudu nelze přisvědčit. Dovolatelka ovšem nemá pravdu, pokud ohledně uplatňovaného nároku na zaopatření vytyká napadenému rozsudku právní mylnost námitkou, že nemanželský otec jest povinen dáti dítěti takové sociální postavení, které by odpovídalo otcovu majetku. Dovolatelce stačí připomenouti, že zaopatřením, kterým jest nemanželský otec podle svého jmění podle § 166 obč. zák. dítěti povinován, není ani vydání takové částky majetku nebo zaopatření takového živobytí, které by zaručovalo dítěti stejnou životní míru, v jaké žije otec, nýbrž uvedení dítěte na onu cestu, na které je potom s to, by si samo mohlo vydělávat chléb. Z povahy věci plyne, že se způsob takového zaopatření neřídí výlučně majetkem otcovým; zákon také neposkytuje otci rozhodující vliv při jeho volbě. Stejně jako povinnost nemanželského otce nésti náklady výživy a výchovy dítěte, jest ovšem i jeho povinnost k zaopatření dítěte podpůrná potud, že nenastává, došlo-li dítě zaopatření ať vlastním přičiněním, či jiným způsobem. Opačný názor hájený v tomto směru v dovolání nemá proto opory v zákoně, jak lze dovodit i z ustanovení §§ 732, 1220, 1231 obč. zák., z nichž plyne, že dětem dědické právo nebo nárok na věno a výbavu proti nemanželskému otci nepřisluší. Přisvědčiti jest však názoru dovolatelky, že povinnost dítě znovu zaopatřit, poskytnouti mu opět výživu, vyplývající z ustanovení § 166 obč. zák., pro nemanželského otce znovu nastává, ztratí-li dítě zaopatření nebo výživu. Názor ten shoduje se ostatně se stanoviskem napadeného rozsudku, jímž byla žaloba zamítnuta právě jen pro tentokráte, an odvolací soud neshledal zatím předpokladů, za nichž by žalovanému žalobou uplatňovaná povinnost k plnění vznikla. Odvolací soud zjistil v tomto směru, že dovolatelka jest vyučenou švadlenou, která byla dosud zaměstnána jen jako pomocnice, že může sice své povolání krejčovské vykonávat, ale ne ve všech směrech a jen sníženou měrou vzhledem k svému onemocnění a že proto jest i její výdělečná schopnost v jejím zvoleném povolání až o 20% snížena (55 až 80 Kč týdně místo průměrných 100 až 110 Kč týdně). Názor odvolacího soudu, vybudovaný na těchto zjištěních, že dovolatelka jest přes to zaopatřena a že i o její dostatečnou výživu jest tím postaráno, jest však právně mylným. Nemůže-li dovolatelka zvolené si zaměstnání jako krejčovská pomocnice vzhledem k svému onemocnění v neztenčené míře a ve všech směrech vykonávat, takže i její výdělek, je-li zaměstnána, je menší nežli ostatních krejčovských pomocnic a, jak zjištěno, nedostačující, má právo požadovati jeho doplnění z titulu výživy, po případě, nemůže-li zaměstnání nalézt, výživu vůbec na svém nemanželském otci, a to na výši, jež se řídí jak potřebami jejími, tak i majetkovými poměry otcovými. Jestliže dovolatelka podle zjištění může vykonávat pro své onemocnění, které mělo za následek zkomolení její ruky, práce

jen nepravidelně a povaha jejího onemocnění, tuberkulosního rázu, vyvolávající opakující se hnisavé procesy, má za následek, že možnost jejího přijetí do práce jako krejčovské pomocnice jest, byť i její pracovní způsobilost ve zvoleném povolání nebyla úplně znemožněna, právě pro povahu onemocnění, zcela výjimečná, nelze dobře mluvit u ní ani o zaopatření v povolání, jemuž se vyučila, a vzniká tu proto povinnost nemanželského otce k případnému novému jejímu zaopatření. V tomto směru dovolatelka uplatňuje proti žalovanému oba nároky poukazem na ztrátu zaměstnání a nedostačující výživu v souhrnné částce 95.000 Kč, aniž uvedla, kolik z toho žádá z titulu výživy a kolik z titulu zaopatření a na jaké zaopatření, a aniž v tomto směru náležitě přednesla veškeré skutkové údaje k bezpečnému rozhodnutí o těchto nárocích potřebné. Soud, vycházející z jiného právního hlediska, nepostupoval arci v té příčině podle § 182 c. ř. s., by věc po stránce skutkové byla úplně vyjasněna.

Čís. 12605.

K účtování útrat v dovolacím řízení nestačí poukaz na normální sazby (tarif).

(Rozh. ze dne 12. května 1933, Rv II 96/33/2.)

Co do předchozího děje se poukazuje na čís. sb. 12.439. Návrh žalobkyně na opravu rozsudku dovolacího soudu Nejvyšší soud zamítl.

Důvody:

Podle § 419 c. ř. s. může soud, jenž vynesl rozsudek, kdykoliv oprávněně chyby v psaní nebo v počtech nebo jiné patrné nesprávnosti v rozsudku nebo v jeho vyhotoveních. O žádný takový případ nejde v dovolacím rozsudku ze dne 10. března 1933 č. j. Rv II 96/33. Dovolací soud v něm nepřisoudil žalobkyni útraty dovolací odpovědi proto, že je neúčtovala, nýbrž jen v dovolací odpovědi poukázala na tarif. Poukaz takový bez specifikace útrat je podle § 54 c. ř. s. nedostačující k přisouzení útrat, poněvadž pro dovolací řízení nejsou stanoveny pevné sazby útratové. Uvádí-li nyní žalobkyně, majíc patrně na mysli ustanovení § 18 vládního nařízení ze dne 3. května 1923 č. 95 sb. z. a n., že nebylo jí třeba předkládati seznam útrat, když včas poukázala na normální sazby u soudu vyložené, jest jí opět odkázati na to, že odvolací soud nejsou normální sazby vyloženy, a že přehlídí, že odměny podle nomálních sazeb se vztahují na úkony a výdaje v jednoduchých a často se opakujících věcech, což v rozhodnutém případě nebylo. Z návrhů na přisouzení útrat podle tarifu nebylo lze vyčísti, že se navrhovatel chce spokojit s částkou 525 Kč, která by mu, jak nyní tvrdí, podle sazby advokátní byla příslušela prostě za sepsání dovolací odpovědi. Pro nedostatek zákonných podmínek § 419 c. ř. s. bylo zamítnouti návrh na opravu dovolacího rozsudku.

Čís. 12606.

Původské (autorské) právo.

Ani ten, jehož majetkové právo původské, nehledíc k převodu jeho výkonu, zaniklo v mezích §§ 44, 37 zákona ze dne 26. prosince 1895, čís. 197 ř. zák., již před počátkem účinnosti zákona ze dne 24. listopadu 1926, čís. 218 sb. z. a n., nepřestal býti původcem díla (originálu) a smí se dovolávat ochrany, kterou mu jako původci poskytuje nový zákon v těch nehmotných zájmech, jež nebyly obsahem majetkového autorského práva, ač ve skutečnosti existovaly, a jež byly vyčleny a upraveny v § 16 nového zákona původského. Tímto ustanovením nového zákona bylo jen uznáno to, co bylo již dávno před ním; nebyl jim teprve vytvořen tento nemajetkový zájem.

Předpis § 64 zák. čís. 218/1926 má na mysli jen majetkové zájmy a jim odpovídající majetková oprávnění, nikoliv však zájmy nehmotné.

Jen, pokud jde o povahu a obsah immateriálního práva původce na integritu díla, lze přihlížeti k obdobným a příbuzným předpisům zákona ze dne 11. května 1923, čís. 106 sb. z. a n. o smlouvě nakladatelské.

Nejde o smlouvu nakladatelskou, bylo-li dílo přenecháno s právem, nikoliv se závazkem, je rozmnožit a rozšířit za účelem reklamy.

(Rozh. ze dne 12. května 1933, Rv II 123/33.)

Žalobce zhotovil roku 1896 k objednavce Dr. V-a pro jeho podnik »Šaraticu« plakát, který mu přenechal, aby ho na svůj účet k reklamním účelům rozmnožil a rozšiřoval. Reprodukce, opatřené šifrou žalobce, rozmnožené jako plakáty a pohlednice přešly na akciovou společnost »Šaratica« a pak na žalovanou »Šaratici« společnost s r. o. Na podzim r. 1931 dala žalovaná zhotoviti nové plakáty se šifrou žalobce podle původních, avšak s jiným rozvržením a s jinou reprodukcí. Rozvržením a způsobem technické reprodukce cítil se žalobce dotčen na své umělecké cti a, opíraje se o § 16 zák. čís. 218/26 sb. z. a n. a §§ 10 a 19 odst. 4 a 5 zák. čís. 106/23 navrhl, by odsouzena byla žalovaná zastavit rozmnožování a rozšiřování nové plakátové reprodukce a odstraniti nové reprodukce, použité již k reklamě. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl. Důvody: Především bylo soudu posouditi, zda plakát, o nějž jde, pokud se týče jeho návrh, lze považovati za výtvor z oboru umění, chráněný původským právem. V tomto směru jest považovati podle zák. čís. 218/26 sb. z. a n. plakát za dílo umělecké, chráněné ustanoveními tohoto zákona. Zůstává zcela nerozhodné, že plakát byl zhotoven k účelům reklamním (§ 4 odst. (1) cit. zák.), a jest naproti tomu rozhodným, zda dílo bylo zhotoveno způsobem mechanickým, řemeslným, čili nic. Rozhoduje tedy způsob provedení, nikoliv účel, a jest proto, jak má soud podle předloženého plakátu za zjištěno, považovati toto dílo za výtvor chráněný právem původským. Plakát byl zhotoven v roce 1895 nebo 1896, tedy za platnosti autorského zákona čís. 197/1895 ř. z., kriteria pro posouzení jsou však i tu stejná;

nerozhoduje účel (§ 4 odst. (6) a contr. odst. (3) cit. zák.), nýbrž způsob provedení. Okolnost, že plakát byl zhotoven na objednávku s vědomím, že ho bude používáno k reklamním účelům, rovněž není rozhodnou pro posouzení, zda dílo podléhá původcovské ochraně, a jest v ní spíše spatřovati převod nebo přenechání výkonu původcovského práva podle § 16 zákona čís. 197/1895 i podle § 16 zák. čís. 218/26 sb. z. a n. Tím ovšem nejsou vyloučena autorova práva a nabyvatelova omezení podle § 16 odst. 2 zák. čís. 218/26 sb. z. a n. i má zásadně autor výtvoru z oboru umění výtvarného, byť i bylo zhotoveno k účelům reklamním, nárok na ochranu svého práva podle § 16 (2) a § 58 cit. zákona. Dále bylo přihlédnouti k otázce, zda v souzeném případě přísluší dílu ochrana původcovského práva podle nového autorského zákona čís. 218/26 sb. z. a n. Podle § 64 tohoto zákona vztahují se ustanovení tohoto zákona i na díla, která byla vydána dříve, než tento zákon nabyl účinnosti. Ochrana podle nového autorského zákona může se ovšem vztahovati na dřívější díla jen potud, pokud při počátku účinnosti zákona čís. 218/26 sb. z. a n. byla ještě chráněna autorským právem. Zpětnou platnost zákona nelze vykládati tak, že by práva podle zákona čís. 197/1895 ř. z. již zaniklá znovu obživila podle příznivějších ustanovení zákona čís. 218/26 sb. z. a n., nýbrž jest vykládati § 64 cit. zák. jen tak, že se příznivější ustanovení zákona čís. 218/26 sb. z. a n. vztahují i na díla vyšlá za platnosti zákona čís. 197/1895 sb. z. a n. pokud při počátku účinnosti zákona čís. 218/26 sb. z. a n. byla díla ta ještě právem původcovským chráněna. Podle tvrzení žalobce bylo sporné dílo objednáno roku 1896, a, jak má soud na základě nepopřeného tvrzení žalované strany za zjištěno, bylo dílo to vydáno v roce 1896, ještě pak před počátkem roku 1897. Vztahují se tedy na dílo to ustanovení zákona čís. 197/1895 ř. zák. Jak má soud podle předloženého plakátu za zjištěno, nebylo dílo opatřeno plným jménem původce, nýbrž jen značkou, a platí proto ve smyslu §§ 10 a 11 zák. čís. 197/1895 ř. z. za anonymní. Podle § 44 cit. zákona končí původcovská ochrana takového díla třicet let po vyjití, v souzeném případě tedy nejpozději před 1. lednem 1927. Zaniklo tedy autorské právo k dílu před vstoupením zákona čís. 218/26 v účinnost a neobživilo proto ani příznivějšími ustanoveními tohoto zákona. Nemůže se proto v souzeném případě, kde se prý zasah do autorského práva stal v roce 1931, dovolávat žalobce ochrany podle §§ 16, 58 a ostatních ustanovení zákona čís. 218/26 sb. z. a n. Žalobce opírá dále žalobní nárok o ustanovení §§ 10 a 19 odst. 4 a 5 zákona čís. 106/23 sb. z. a n. o smlouvě nakladatelské. Soudu bylo tu především vyřešiti otázku, zda se ustanovení o smlouvě nakladatelské vztahují na ujednání mezi žalobcem a žalovanou stranou o zhotovení a vydání díla. Dílo, o němž tu jde, bylo zhotoveno na objednávku a vydáno k reklamním účelům živnostenského podniku. Účel rozmnožování a rozšíření jest tu tedy jiný než při obvyklé smlouvě nakladatelské. Neshoduje se tedy obsah (účel) ujednání s běžným pojetím nakladatelské smlouvy. Pro právní posouzení není však rozhodným běžný pojem, nýbrž definice zákona. Podle § 43 (3) zá-

kona čís. 106/1923 přichází v úvahu jen ustanovení tohoto cit. zákona. V souzeném případě bylo skutečně výtvarné dílo přenecháno zadavatelem žalované, by je rozmnožila a rozšiřovala na vlastní účet. V definici zákona není nic řečeno o účelu tohoto rozmnožování a rozšiřování, a jest tedy účel pro podřadění úmluvy pod pojem nakladatelské smlouvy právně nerozhodný. K zákonným znakům nakladatelské smlouvy náleží však (§ 1 odst. 2 cit. zákona) »závazek« nakladatele, dílo rozmnožovati a rozšiřovati, a podle § 16 téhož zákona kromě těchto povinností i další povinnost pečovati o uvedení díla ve známost a pečovati o jeho odbytí. Jak vyplývá zřejmě z účelu ujednání (objednávka návrhu plakátu k reklamním účelům živnostenského podniku, lze mluvit jen o »právu« žalované plakát rozšiřovati, pečovati o jeho uvedení ve známost a o jeho odbytí. Kdyby se byla žalovaná po objednávce rozhodla plakát nerozmnožiti nebo část nákladu nerozšířiti a o jeho další odbytí nepečovati, nebyl by mohl žalobce k tomu žalovanou cestou práva nutiti. To jest zřejmo již z reklamní povahy díla. Ustanovení § 16 cit. zákona jsou jus cogens a nezměnitelná tedy úmluvou stran. Z řečeného jest tedy zřejmo, že ujednání mezi žalobcem a žalovanou o objednávce plakátu pro reklamu žalované schází podstatný znak smlouvy nakladatelské a nelze ji proto za takovouto smlouvu považovati. Nepřislouší proto žalobci ani právo a ochrana podle §§ 10, 19 odst. 4 a 5 zákona čís. 106/23 sb. z. a n. Žalobní žádání zákazu rozmnožování a rozšiřování reprodukce a odstranění provedené reklamy nelze opřít ani o jiná ustanovení civilního práva a byla proto žaloba zamítnuta. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Odvolatel nepopírá již v odvolání, že jeho původské právo, pokud je povahy výlučně majetkové, již zaniklo v době, kdy zákon čís. 218/26 sb. z. a n. nabyl účinnosti; míní však, že mu přes to přislouší dosud práva majetková podle § 16 odst. (2) a (3) cit. zák., a to i po uplynutí ochranné lhůty. Odvolatel však přehlíží, že tato imateriální práva byla původci nově přiznána teprve shora cit. zákonem, neboť dřívější zákon čís. 197/1895 ř. z. takové ochrany nemajetkových práv vůbec neznal. Jde tedy o otázku, zda lze těchto ustanovení zákona nyní platného použítí na případy, kde původské právo zaniklo již před 1. březnem 1927, kdy nový zákon o právu autorském nabyl účinnosti. Otázku tu jest zodpověděti záporně. Zákon čís. 218/26 sb. výslovně uvádí v § 61 případy, v nichž některým svým ustanovením přiznává zpětnou působnost i na díla, která nepožívají ochrany původského práva; mezi těmito ustanoveními není však uvedeno ustanovení § 16 cit. zák. Platí tedy o něm všeobecná zásada, že nepůsobí zpět na díla, jichž ochrana již zanikla před 1. březnem 1927. Ustanovením § 64 cit. zák. bylo jen vysloveno, že zákon ten platí i o dílech, která byla vydána před 1. březnem 1927, ovšem jen potud, pokud ještě podle dřívějšího zákona byla vůbec chráněna. To vysvětluje jasně ze slov: »jest i nadále chráněn...«. Ochrana děl, která se uplynutím ochranné doby stala volná, nemůže zavedením delší ochranné doby obživnouti (Dr.

Jan Löwenbach, Právo autorské, str. 254) a důsledně ani zavedením ochrany nemajetkových práv. Pokud se odvolatel snaží žalobní nárok založiti na smlouvě nakladatelské, schvaluje odvolací soud názor prvního soudu, že se smlouvě stran nedostává náležitostí smlouvy nakladatelské. Podstatným obsahem nakladatelské smlouvy jest podle § 1 odst. (2) zák. čís. 106/23 sb. z. a n. nakladatelův závazek k rozmnožování a k rozšiřování díla v původcovu zájmu. Podle zjištění prvního soudu, jež odvolatel ani nenapadá, byl v souzeném případě plakát objednan k účelům reklamním pro minerální vodu. Již z povahy reklamního plakátu plyne, že tu nešlo o smlouvu nakladatelskou, kterou by nakladatel vzal na sebe závazek k rozmnožení a k rozšiřování díla i v zájmu umělcově. Zájem takový odvolatel alespoň v první stoličce ne tvrdil. Právem proto vyslovil první soud, že tu šlo o smlouvu o dílo, nikoliv o smlouvu nakladatelskou. Než, nehledíc k tomu, nelze použití předpisů zákona čís. 106/23 sb. z. a n. na smlouvu, která byla uzavřena v roce 1895 nebo 1896. Tento zákon v § 42 výslovně uvádí ona svá ustanovení, jež nelze úmluvou změnit (jus cogens) a praví v odst. (2), že se tato ustanovení, avšak jen tato vztahují i na smlouvy v době účinnosti zákona již existující. Mezi těmito ustanoveními nejsou však uvedeny předpisy §§ 10, 17 a 19, jichž by se odvolatel v souzeném případě mohl dovolávati. K tomu ještě přistupuje, že o smlouvě nakladatelské podle předpisů v době uzavření smlouvy platných, totiž podle předpisů §§ 1164—1171 obč. zák., nemohlo býti řeči již z toho důvodu, že se tyto předpisy vztahovaly jen na díla literární, hudební, mapy a nákresy topografické. Rozšíření na díla umělecká a fotografická stalo se teprve třetí dílčí novelou k obč. zák. (nynější §§ 1172 a 1173 obč. zák.), kterážto ustanovení nemohla mítí zpětnou působnost na smlouvy dříve ujednané. Nepochybil tedy první soud, uznáv, že nárok odvolatelův je neodůvodněný s obojího hlediska a zamítnuv žalobní žádost.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

V dovolání není o tom sporu, že jde o dílo umělecké, o žalobcův originál plakátu »Šaratice«, a že by žalobce v zásadě měl nárok na ochranu svého práva podle § 16 odst. (2) zákona ze dne 24. listopadu 1926 čís. 218 sb. z. a n., třebaže plakát byl zhotoven na objednávku a že jde jen o zájmy nehmotné, nikoli majetkové. Žalobce tvrdí totiž, že závadné nové plakáty, které jsou opatřeny jeho původskou značkou, jsou sice zřejmě zhotoveny podle původních plakátů, že však jsou jinak rozvrženy a technická reprodukce že je tak špatná, že je tím dotčena jeho umělecká čest a že novou reprodukcí nelze nazvati jinak nežli zneužitím jeho uměleckého díla. Oba nižší soudy zamítly žalobu v podstatě proto, že předpisů nového zákona čís. 218/26 nelze použítí na případy, kde původcovské právo poskytnuté dílu zákonem ze dne 26. prosince 1895 čís. 197 ř. zák. zaniklo již před počátkem účinnosti nového zákona, jak prý je tomu v souzeném případě. Odvolací soud po-

ukazuje mimo jiné k předpisu § 61 zák. čís. 218/26, v němž se sice některým ustanovením zákona přiznává zpětná působnost také na díla, která nepoživají ochrany původského práva, v němž však § 16 uveden není, a vykládá § 64 čís. 1 tak, že zákon platí sice i o dílech, která byla vydána před 1. březnem 1927, avšak jen potud, pokud ještě podle dřívějšího zákona byla chráněna, což prý vysvětluje také ze slov »jest i n a d á l e chráněno«. S tímto názorem nižších soudů, pokud jde o možnost ochrany podle § 16, jehož se žalobce dovolává, dovolací soud nesouhlasí. Je pravda a žalobce sám to přiznává, že žalobcovo majetkové právo původské, nehledíc ku převodu jeho výkonu, zaniklo v mezích §§ 44, 37 zákona čís. 197/95 již před počátkem účinnosti zákona čís. 218/26. Tím však žalobce nepřestal býti původcem díla (originálu) a smí se dovolávat ochrany, kterou mu jako původci poskytuje nový zákon v těch n e h m o t n ý c h zájmech, jež nebyly obsahem majetkového autorského práva podle dřívějšího zákona, ač ve skutečnosti existovaly, i když nebyly zákonem výslovně chráněny a jež byly vytčeny a upraveny teprve v § 16 nového zákona původského. Takové zájmy nebyly dotčeny převodem původského práva, nýbrž zůstaly původci, kdežto nabyvatel získal podle dřívějšího doslovu § 16 jen právní možnost výkonu práva. Že ona osobnostní, nemajetková práva a ideální zájmy, vyplývající z poměru mezi původcem a dílem založeného vytvořením díla, zůstávaly převodci vyhrazeny již také podle dřívějšího zákona (§ 16), bylo v literatuře uznáváno (Löwenbach str. 83) a jde tedy v odstavci (2) § 16 nového zákona jen o výslovnou formulaci zásady, jež sice v dřívějším zákoně *expressis verbis* obsažena nebyla, jež však již dříve výkladem byla uznávána; na rozdíl od tohoto odst. (2) jde u (3.) odstavce o předpis, který je novým i obsahově. Je tedy míti za to, že již podle starého zákona původského ono immaterielní právo žalobcovo zůstalo nedotčeno převodem a uplynutím doby, po kterou chráněny byly jeho zájmy majetkové. Tím spíše přísluší ochrana immaterielních zájmů žalobci jako původci podle nového § 16 (odst. 2), jak byla pojata do nového zákona. Tyto ideální, nemajetkové zájmy, vyplývající ze vztahu mezi dílem a člověkem jako původcem díla, byly tu hned jakmile lidé počali tvořiti umělecká díla, a byly tu proto ještě než byly výslovně uznány zákonem a než jim byla poskytnuta ochrana zákonná. Zákon uznal tím, co bylo dávno před ním, nezaložil teprve tento vztah, nevytvořil tyto majetkové zájmy, a, poskytnuv jim ochranu podle § 16 (2) aspoň po dobu původcova života, uznal tím ochranu tu co do všech děl žijících původců, nikoli jen co do děl, jichž ochrana po majetkové stránce ještě nepominula. Nezáleží proto na tom, že před platností § 16 (2) uplynula mezitím ochrana majetkového práva původského podle dřívějšího zákona. Názoru tomu nebrání ani předpis § 64 zák. čís. 218/26, jehož první věta mluví spíše pro uvedený názor. Z obsahu tohoto paragrafu jde najevo, že zákon má tu na mysli jen majetkové zájmy a jim odpovídající majetková oprávnění, nikoli však ony zájmy nehmotné. Nasvědčuje tomu i § 66 uv. zák. Paragraf 61 uv. zák. odstraňuje jen případné pochybnosti, jež by mohly vzniknouti ve příčině použitelnosti § 46, 47 a 60, které se ostatně v podstatě ani ne-

týkají ochrany autorskoprávní a mohou míti na mysli jen zánik takových práv (majetkových), jež jsou časově omezena. Že zákon ochranu vyšších uměleckých zájmů nehmotných nechtěl omezovati časově co do minulosti, lze usouditi z nového předpisu odst. (3) § 16 uv. zák., o němž byla již nahoře zmínka. Ono nové ustanovení odst. (3) má brániti proti denaturaci po smrti původcově i po uplynutí doby ochranné umělecká díla, která svým všeobecným významem pro umění, vzdělání nebo povznesení obywatelstva takové zvláštní ochrany zasluhují. Žalobce se ovšem nedovolává a nemůže dovolávat ochrany podle tohoto místa zákona, než právě toto ustanovení podle názoru dovolacího soudu ukazuje, že i ustanovení odst. (2) nemělo býti omezeno časově, protože jinak by se mohlo státi, že by dílo, které jinak svou povahou má takový význam, jak jej má na mysli odst. (3), bylo za života autora bez ochrany proti denaturaci a hyzdění, kdyby na jedné straně nebylo tu ochrany podle odst. (2) proto, že původce nemá již původského práva, že dílo je »volné«, kdyby se však na druhé straně nemohlo sáhnouti k předpisu odst. (3) proto, že původce je dosud na živu. Z toho jest usouditi, že zákon považoval zájmy umělcovy i zájmy veřejnosti za života umělcova za dostatečně chráněné předpisem odst. (2) a že rozsah ochrany je v obou odstavcích v podstatě stejný. Proto dovolací soud v zásadě přiznává žalobci právo na ochranu jeho uměleckých zájmů podle § 16 odst. (2) uv. zák., třebaže jeho původské právo (majetkové) již před účinností nového zákona zaniklo, a bude úkolem dalšího řízení zjistiti, zda jsou v souzeném případě ostatní podmínky takového nároku, což nižší soudy zatím neřešily. Jenom, pokud by šlo o povahu a obsah takového immaterielního práva původcova na integritu díla, bylo by lze přihlížeti k obdobným a příbuzným předpisům zákona čís. 108/23 sb. z. a n. o smlouvě nakladatelské. Jinak však oba nižší soudy správně vyložily a odůvodnily, že v souzeném případě o smlouvu nakladatelskou neběží.

Čís. 12607.

Nesprávný právní názor strany uzavírající soudní smír, třebas byl vyvolán procesním soudcem, netýká se předmětu soudního smíru, nýbrž jen pohnutek smíru.

Strana uzavřevší (do určité doby odvolatelný) soudní smír, nemůže namítati, že smír uzavřela a jej neodvolala z nespravedlivé a důvodné bázně vyvolané projevem procesního soudce a odpůrcem, byla-li zastoupena advokátem.

(Rozh. ze dne 13. května 1933. Rv I 293/32.)

Soudním smírem zavázala se žalobkyně žalovanému, že se vystěhuje do určitého dne. Smír bylo lze do osmi dnů odvolati, což však strany neučinily. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném, by soudní smír byl prohlášen neplatným, tvrdíc, že smír uzavřela z bázně, že ve sporu podlehne a že bude odsouzena k okamžitému výkonu trestu.

tému vyklizení bytu a ku placení procesních útrat, že žalovaná strana jí nabízela smír, uvádějí, že ochrana nájemníků se na nynější žalobkyni nevztahuje, a že i soudce, případ projednávající prohlásil k námitce nepřipustnosti pořadu práva, že tu není nájemního poměru a že, není-li tu nájemního poměru, lze podat žalobu o vyklizení. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Po právní stránce sdílí odvolací soud názor odvolatelky, že i při smíru platí tytéž zákonné předpisy, jako při smlouvách, co do projevu vůle, bázně a donucení, kdežto ohledně omylu platí zvláštní ustanovení § 1385 obč. zák., podle něhož omyl může smír učiniti jen potud neplatným, pokud se týče podstaty osoby neb předmětu. Avšak i první soud vycházel z tohoto právního názoru a neprávem odvolatelka uplatňuje, že soud první stolice tyto okolnosti pustil se zřetele. Projevil-li soudce, před nímž sporný smír byl uzavřen, nesprávný názor právní, netýkal se omyl v žalobkyni tím vzbuzený ani osoby ani předmětu smíru, nýbrž jen pohnutek, které jí snad k uzavření smíru přiměly, takže pro tento omyl smír podle § 1385 obč. zák. není neplatný. Bázeň žalobkyni tvrzená musila by ve smyslu § 875 obč. zák. býti nespravedlivá a důvodná, kteroužto vlastnost však bázeň žalobkyně neměla, uváží-li se, že žalobkyně byla zastoupena advokátem, který byl jednatel o smír přítomen a protokol o něm spolupodepsal, že smír ten byl podmíněn tím, že žádná strana do osmi dnů proti němu nepodá námítky, že žalobkyně v této době se svým právním zástupcem o smíru jednala, jak jeho výpovědi jest zjištěno, a smír neodvolala. Měla proto žalobkyně dostatečnou možnost zkoumati důvodnost obavy, která u ní vznikla nehledíc ani k tomu, že mohla také počítati s případným oprávněným prostředkem proti nepříznivému rozhodnutí, k němuž by snad došlo, kdyby smír neuzavřela. Na tom nic nemění okolnost, že žalobkyně jest povahy velmi bázlivé, neboť tato vlastnost jí nebránila otázi se právního zástupce o radu a podle ní se řídit, k čemuž měla čas a příležitost. Posoudil proto první soud věc správně po stránce právní, dospěv k závěru, že projev žalobkyně byl závazný a smír jí platně uzavřen, a v důsledku toho žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Výtka nesprávného právního posouzení (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) je lichá, a odkazuje se dovolatelka v příčině té ke správným důvodům rozsudku odvolacího soudu, k nimž se dodává: Jest vycházeti ze skutkového zjištění nižších soudů, podle něhož prvý soudce doporučoval smír, projeviv názor, že se ochrana nájemníků na všechny dědice nevztahuje, a podle něhož žalobkyně — jsouc povahy bázlivé — z obavy, by ve sporu nepodlehla a nebyla odsouzena k náhradě značných útrat sporu, o nichž soudce též mluvil, smír uzavřela a jej neodvolala z bázně, že by pak spor prohrála. Z tohoto skutkového zjištění zřejmě plyne nesprávnost úsudku dovolatelky, že omyl vzbuzený v ní nesprávným právním názorem prvního soudu týkal se »předmětu« soudního smíru

ve smyslu § 1385 obč. zák., neboť je na bíledni, že se její tvrzený omyl netýkal ani podstaty osoby, se kterou smír uzavřela, ani podstaty předmětu, o němž k soudnímu smíru došlo, nýbrž že se mohl týkat jen pohnutek, proč žalobkyně uzavřela podmíněný soudní smír a proč jej neodvolala. Než omyl v pohnutce je jen tehdy právně závazný, učiněna-li pohnutka podmínkou smluvních povinností, neboť pak pohnutka patří k smluvnímu obsahu a omyl v ní je omylem ve smluvním obsahu (§ 901 obč. zák.). Pokud dovolatelka míní, že smír uzavřela a jej neodvolala z nespravedlivé a důvodné bázně vyvolané projevem prvního soudce za účasti žalovaného, stačí poukázati k tomu, že nespravedlivou je pohružka, neměl-li hrozící práva použití donucovacího prostředku, jehož použil nebo použil-li sice přípustného donucovacího prostředku, ale k jinému účelu než podle zákona příslušejícímu (srov. rozh. čís. 6248 sb. n. s.). Zda bázeň je důvodnou, jest posouditi podle velikosti a pravděpodobnosti nebezpečí a podle tělesné a duševní povahy osoby, které bylo vyhrožováno (§ 55 obč. zák.). V souzeném případě není ani třeba řešiti otázku, zda bázeň byla »nespravedlivá«, neboť jistě nebyla »důvodná«, ano je zjištěno, že tehdejší žalovaná a nynější žalobkyně byla zastoupena advokátem a že smír byl do osmi dnů odvolatelný, jak správně nižší soudy dovodily.

Čís. 12608.

Podle čl. 49 státní smlouvy mezi republikou Československou a republikou Rakouskou uveřejněné ve sbírce zákonů a nařízení pod čís. 60 z r. 1926 nelze započítati do promlčecí doby mezičasí od podání soupisové přihlášky podle vládního nařízení čís. 265/1922 sb. z. a n. až do jejího vyřízení soupisovým úřadem, třebaže jim bylo rozhodnuto, že přihlášená pohledávka nepodléhá soupisu.

Počítání tříleté promlčecí lhůty podle § 1486 obč. zák. (podle zákona ze dne 26. března 1925 čís. 47 sb. z. a n.), když doba, po kterou nemohl býti závazek uplatňován do zjištění soupisové povinnosti, nemůže býti do promlčecí lhůty započtena.

(Rozh. ze dne 13. května 1933, R II 521/32.)

Žalující tuzemská firma dodala žalované vídeňské společnosti roku 1916 stroje. Žalobu o zaplacení kupní ceny procesní soud první stolice zamítl, maje za to, že žalobní nárok jest promlčen. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Důvody: Odvolací soud zrušil napadený rozsudek za účelem dalšího řízení vycházeje z názoru, že sporná pohledávka, o níž dále bude mluveno, není promlčena, takže bude na procesním soudu, by doplnil řízení zjištěním všech ostatních sporných okolností pro rozhodnutí věci důležitých, které dosud zjišťovány nebyly proto, že procesní soud měl za to, že sporná pohledávka je promlčena. Tento názor odvolací soud odůvodňuje takto: Výsledek, jaký měla přihláška sporné pohledávky k soupisu

u Čsl. zúčtovacího ústavu, dal ovšem zčásti za pravdu procesnímu soudu, jenž jest toho názoru, že pohledávka nepodléhala soupisu, neboť Čsl. zúčtovací ústav tuto přihlášku odložil jako bezpředmětnou, jsa toho právního názoru, že žalující firma, majíc dne 26. února 1919 jakož i 15. září 1922 své sídlo ve Vídni, musí býti považována za rakouský výrobní podnik. Avšak přes to podle názoru odvolacího soudu byl Čsl. zúčtovací ústav jediné a výhradně oprávněn rozhodnouti o tom, zdali pohledávka podléhala soupisu čili nic, a nemohl se s touto otázkou zabývat ani řádný soud ani žalobkyně sama, nanejmé an jí vešel ohled na nebezpečí spojené s opominutím přihlášky, by pohledávku raději přihlásila. Tento názor odvolacího soudu plyne z § 7 vlád. nař. ze dne 7. srpna 1922 čis. 265 sb. z. a n., kteréžto ustanovení třeba vykládati co nejdříve v tom smyslu, že Čsl. zúčtovacímu ústavu jest přenechati rozhodnutí i tam, kde jest pochybno, zda pohledávku jest přihlásiti čili nic, ať se již pochybnost týkala otázky, kdy sporná pohledávka vznikla, neb otázky, o kterou jde v souzeném případě, totiž, zda byla žalující firma československým či rakouským podnikem. Kdyby § 7 nařízení čis. 265/1922 neměl tento smysl, byl by zcela zbytečný, protože to, co v tomto ustanovení doslova stojí, platilo by, i kdyby tohoto výslovného ustanovení nebylo, jakž plyne z vládního nařízení rovněž ze dne 7. srpna 1922, čis. 264 sb. z. a n. V souzeném případě však skutečně šlo o případ pochybný, jakž plyne z toho, že osud přihlášení sporné pohledávky závisel na rozhodnutí četných právních otázek, v poslední řadě na rozhodnutí otázky, zda podnik žalující firmy byl přemístněním jejího sídla z Vídně do Brna v roce 1922 jen »přeložen«, při čemž bylo by žalující firmu považovati za československý výrobní podnik a s její přihláškou musel by se Čsl. zúčtovací ústav obírat a nemohl by ji odložit, či zda byl podnik žalující firmy »rozdělen«, v kterémžto případě Čsl. zúčtovací ústav musel přihlášku žalující firmy odložit. Povšechně jest ještě uvést, že odvolatelka poukázala i na jiné okolnosti, zavdávající příčinu k pochybnostem o tom, zda měla povinnost pohledávku přihlásiti k soupisu čili nic, avšak netřeba se o nich zvlášť zmiňovati, protože shora uvedená právní otázka již sama o sobě jest dostatečným důvodem, by bylo každému jasno, že bylo velmi pochybné, zda podléhala sporná pohledávka soupisu, čili nic. Vzhledem k těmto pochybnostem nemohl sporný nárok býti soudně vymáhán, a to nejprve vzhledem k ustanovení vlád. nař. ze dne 21. dubna 1921, čis. 173 sb. z. a n., jakož i všech jeho platností prodlužujících pozdějších nařízení, t. j. čis. 472/1921, 377/1922, 236/1923, 154/1924, 274/1924, 249/1925, a pak vzhledem na státní smlouvu republiky Československé s republikou Rakouskou čis. 60/1926, zejména vzhledem na její článek 46 (zákon čis. 220/1925). Nemohla-li však sporná pohledávka býti soudně vymáhána a nehodila-li se podle rozhodnutí Čsl. zúčtovacího ústavu ani k zúčtovacímu řízení, jest dáti za pravdu odvolatelce, že se její pohledávka nepromlčela podle zákona ze dne 26. března 1925, čis. 47 sb. z. a n. již dne 1. dubna 1928 a že vzhledem k čl. 49 státní smlouvy čis. 60/1926 začalo tříleté promlčení

její pohledávky běžeti teprve dne následujícího po dni, kdy odvolatelce doručeno bylo rozhodnutí Čsl. zúčtovacího ústavu ze dne 22. října 1929, tedy dne 27. října 1929, protože ono rozhodnutí bylo odvolatelce doručeno dne 26. října 1929. Pak ovšem žaloba podaná dne 2. července 1931 byla podána před uplynutím tříleté promlčecí lhůty a klid řízení trávající od 29. července 1931 do 31. října 1931 nemá onoho významu, jež mu procesní soud přikládá, neboť § 1497 obč. zák. takové krátké ponechání žaloby v klidu nepovažuje za nepokračování ve sporu. Právní názor odvolatelky, dovozující, že čl. 49 státní smlouvy s Rakouskem čis. 60/1926 vztahuje se na případ souzený, jest tedy správný a k odůvodnění jeho bylo by uvést ještě toto: Podle § 1497 obč. zák. přetruhuje se promlčení, byla-li žaloba za promlčecí lhůty na soud vznesena, bylo-li ve sporu řádně pokračováno a zvítězil-li žalobce. Jako žalobou přetruhuje se promlčení i řízením u úřadu správního, je-li pro vyřízení sporu zvláštním předpisem stanoveno řízení úřadu správního. Takovýmto předpisem v souzeném případě bylo jednak nařízení čis. 264 a 265 z r. 1922, jednak státní smlouva s Rakouskem čis. 60/1926 proto, že s hlediska právního bylo pochybno, zda sporná pohledávka podléhá soupisu čili nic, a tyto pochybnosti rozřešiti oprávněn byl jen Čsl. zúčtovací ústav. Podle všeobecného ustanovení § 1497 obč. zák. jest nutno, má-li dojíti k přetržení promlčení, by v řízení bylo řádně pokračováno a by rozhodnutí správního úřadu bylo pro věřitele příznivé. Ježto však Čsl. zúčtovací ústav rozhodl, že přihlášku odkládá, nelze toto rozhodnutí považovati za rozhodnutí příznivé po rozumu § 1497 obč. zák. a, kdyby nebylo čl. 49 státní smlouvy čis. 60/1926, nastal by ten přirozený zjev, že žalobkyně, jsouc právními předpisy nucena obrátiti se na Čsl. zúčtovací ústav, pozbyla beze své viny pohledávky, kterou soudně uplatňovati nemohla, an Čsl. zúčtovací ústav rozhodl až v době, kdy už tříletá promlčecí lhůta, stanovená v zákoně čis. 47/1925, uplynula. Aby se zabránilo takovémuto nezamyšleným a nespravedlivým důsledkům správního řízení u ústavu zúčtovacího, muselo býti vydáno ustanovení, jež by vycházelo z podobného stanoviska, na němž jsou zbudovány §§ 1494—1496 obč. zák. a takovým ustanovením jest již článek 49 státní smlouvy s Rakouskem čis. 60/1926, jenž ustanovuje, že čas, po který závazek nemohl býti soudně uplatňován, zvláště doba až do zjištění, že nejde o závazek, na který se smlouva vztahuje, nezapočítává se do lhůty promlčecí. Toto ustanovení tedy zabránilo promlčení sporné pohledávky. Zmíněný čl. 49 jest tedy v úplném souladu se zásadami, na nichž jsou zbudována ustanovení občanského zákona o stavení promlčení, z nichž vyplývá, že právní řád nepřeje tomu, by oprávněný pozbyl promlčením své pohledávky, ač neměl možnosti podniknouti cokoli, čím by se promlčení přetrhlo. Tak § 1494 obč. zák. pravi, že, nemají-li nezletilí nebo na duchu choří zákonného zástupce, nemůže promlčení proti nim počítati. Podle § 1496 obč. zák. staví se promlčení, je-li kdo nepřítomen za příčinou služby civilní nebo vojenské nebo nevykonává-li se právo vůbec. Jsou to tedy vesměs případy podobné souzenému případu, kde žalobkyně rovněž

nemohla na soudě svou pohledávku uplatňovati, protože jen Čsl. zúčtovací ústav mohl rozhodnouti o její přihlašovací povinnosti a, dokud tak neučinil, byl jí pořad práva uzavřen. Ještě lze poukázat i na zákon ze dne 26. března 1925, čís. 46 sb. z. a n. o úpravě promlčecích lhůt pro některé pohledávky a závazky v poměru k cizině, jakož i na § 2 zák. ze dne 26. března 1925, čís. 47 sb. z. a n., z nichž vychází najevo, že bylo vydáno zvláštní ustanovení o stavení promlčení pohledávek a závazků, které až do 26. února 1919 vzešly v rakousko-uherských korunách mezi československými věřiteli (dlužníky) a těmito odpovídajícími podmínky, majícími řádné bydliště (sídlo) na území býv. monarchie Rakousko-Uherské, avšak mimo území republiky Československé, z kterýchžto ustanovení také vychází najevo, že čl. 49 státní smlouvy s Rakouskem se vůbec nemůže vztahovati na žádné jiné případy než jest případ, o němž jde v této rozepři, jakož i na případy podobné, což právě odvolatelka správně namítala.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Rekurentka napadá zrušovací usnesení odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení otázky promlčení žalobní pohledávky. Je správné, že podle zákona čís. 47/25 promlčí se pohledávky uvedené v § 1486 obč. zák., pro které byla čís. nař. ze dne 19. března 1916 čís. 69 ř. z. zkrácena promlčecí doba na tři roky a jež dospěly do 1. dubna 1925 tak, že se promlčí dnem 1. dubna 1928, pokud se nepromlčely již před tím podle dřívějších předpisů uplynutím delší doby ode dne splatnosti neb od posledního přerušení promlčení. Podle tohoto předpisu byla by pohledávka žalobní promlčena, byla-li splatna již před 1. dubnem 1925, kdyby promlčení nebylo staveno nebo přerušeno. Nesejde na tom, zda se na žalobní pohledávky vztahuje předpis zákona čís. 46/25, z toho důvodu, že obě strany měly dne 26. února 1919 své sídlo ve Vídni. Státní smlouvou mezi Československou republikou a republikou Rakouskou o úpravě závazků v Rakousko-uherských korunách ze dne 18. června 1924, uveřejněnou ve sbírce zákonů a nařízení pod čís. 60 z roku 1926, bylo článkem 49 stanoveno, že doba, po kterou závazek nemůže býti u soudu uplatňován, zvláště doba do zjištění, že nejde o závazek, na který se vztahuje první nebo druhý oddíl smlouvy, nezapočítává se do lhůt promlčecích. Není správný názor rekurentky, že věta čl. 49 oné smlouvy, začínající slovy: »Zvláště doba až do zjištění« platí jen tehdy, když předpoklady předešlé věty jsou splněny a že ze stylisace vychází, že závazek musí být sporný. Kdyby pro druhou větu onoho ustanovení se předpokládalo, že musí být splněny podmínky věty první, byla by zbytečná. A nelze zákonodárci imputovati, že by říkal něco zbytečného. Naopak bylo patrně účelem onoho sporného ustanovení, by nebylo započítáno do promlčecí doby mezičasí od podání soupisové přihlášky podle vládního nařízení čís. 265/1922 až do jejího vyřízení soupisovým úřadem. Jinak promlčely by se

všecky k soupisu přihlášené pohledávky, zejména pohledávky podle § 1486, o nichž by nebylo do 1. dubna 1928 právoplatně rozhodnuto, zda soupisu podléhají, a teprve později soupisovým úřadem vyřčeno, že mu nepodléhají. To by se přičilo již celému účelu soupisu a účelu předpisů, sledujících vyrovnání pohledávek soupisovým úřadem, a předpisu, že o povinnosti soupisové rozhoduje jen soupisový úřad. Přerušiti bylo podle zákona čís. 265/1922 všechny spory o pohledávky, u nichž byla sporná měna a při nichž jedna strana byla v republice Československé a druhá strana v republice Rakouské. Doslovem předpisu nebyly postiženy případy, kde věřitel nepodal žalobu, protože se domníval, že jeho nárok bude vyřízen soupisovým úřadem, na základě přihlášky, protože podléhá soupisu, a z toho důvodu také svůj návrh u soupisového úřadu přihlásil, ale soupisový úřad vyřízení a vyrovnání jeho nároku odmítl, protože nárok do soupisu nepatří. Proto právě byly neúplně předpisy o promlčení a jeho stavení v těchto případech doplněny zmíněnou smlouvou. Soudy totiž odmítaly žaloby a přerušovaly spory, bylo-li sporno, zda pohledávka podléhá soupisu a tato otázka nebyla soupisovým úřadem vyřízena, až do rozhodnutí soupisového úřadu. Kdyby promlčení po dobu od přihlášky k soupisu až do vyřízení soupisového úřadu odmítnutím z toho důvodu, že pohledávka soupisu nepodléhá, nebylo staveno, pak by věřitel nemohl uplatniti nárok ani u soudu a bylo by to zřejmou nespravedlivostí, aby se jeho pohledávka promlčela, když sporem ji vymáhati nemohl (srov. nálezy 10.049, 2250, 5252, 3033, 4663 a 4728 sb. n. s.). Byl-li tedy zúčtovací úřad dle § 7 vl. nař. čís. 265 z r. 1922 výlučně povolán rozhodovati o povinnostech k soupisu a rozhodnutí o tom odňato soudu, bylo ustanovení čl. 49 smlouvy čís. 60 z r. 1926 jen důsledkem toho, že pohledávka k soupisu přihlášená nemohla být uplatňována soudně, dokud o soupisové povinnosti nebylo soupisovým úřadem rozhodnuto. Jest řešiti jen otázku, jak jest počítati tříletou promlčecí lhůtu podle § 1486 obč. zák., když doba, po kterou nemohl být závazek uplatňován do zjištění soupisové povinnosti, nemůže býti do promlčecí lhůty započtena. Tříletá promlčecí lhůta byla stanovena zákonem ze dne 26. března 1925, čís. 47 sb. z. a n. tak, že se končí nejpozději 1. dubnem 1928, byla-li pohledávka splatna před 1. dubnem 1925. Tím byla pro pohledávky, při nichž podle dřívějších zákonů platila třicetiletá promlčecí lhůta, tato třicetiletá promlčecí lhůta zkrácena o to, kolik se do ní dne 1. dubna 1928 nedostávalo. Pro sporný případ mohl tedy běh nově stanovené tříleté promlčecí lhůty býti počítán teprve od 1. dubna 1925, ale nemohla se do této doby započítati doba stavení promlčení po onom datu, až do vyřízení soupisové přihlášky, t. j. doba od 1. dubna 1925 do 26. října 1929. Mohla tedy počítati nově stanovená tříletá lhůta promlčecí teprve dne 27. října 1929, takže žaloba podaná dne 2. července 1931 byla podána ještě v tříleté promlčecí lhůtě. Odvolací soud tudíž právem zrušil první rozsudek, který žalobu zamítl jen z důvodu promlčení, a právem nařídil doplnění řízení. Nesejde tedy na tom, zda žalovaná měla možnost uplatňovati pohledávku podle nařízení čís. 173/1921, zda o přerušení řízení a o pohledávce mohl rozhodovati jen soud,

zda promlčení bylo by mohlo být přerušeno správním řízením a u soupisového úřadu, zda pro tento předpoklad schází podklad a zda žalující firma sama dala podnět k pochybám o soupisové povinnosti a k tomu, že přihláška k soupisu zůstala po sedm let nevyřízena a zda nesprávně udala své sídlo v Brně.

Čís. 12609.

Práva, vyplývající pro dřevařsko-průmyslový podnik z koupi lesa za účelem jeho exploatace, jsou zvláštním majetkem, tvořícím určitou hospodářskou jednotku.

Postup těchto práv nelze však podřadit pod ustanovení § 1409 obč. zák., nejde-li o trvalý, definitivní převod, nýbrž jen o převod zajišťovací, který měl poskytnouti postupníkovi jen jistotu, že bude uspokojena jeho pohledávka za dřevařsko-průmyslovým podnikem.

(Rozh. ze dne 13. května 1933, Rv II 729/31.)

Žalobci příslušela proti Dřevařsko-průmyslovým podnikům, společnosti s r. o., pohledávka, jejíž zaplacení se domáhal na žalovaném, opíraje žalobní nárok mimo jiné o to, že Dřevařsko-průmyslové podniky postoupily žalovanému práva příslušející jim za účelem exploatace lesa. Oba nižší soudy žalobu zamítly. Odvolací soud uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Ustanovení § 1409 obč. zák., které odvolatel má asi na mysli, tvrdě, že tím, že žalovaný převzal a dal si postoupit všechna práva a nároky firmy Dřevařsko-průmyslové podniky, vyplývající ze smlouvy o koupi lesa u L., přešly na něho podle zákona i veškeré závazky z této smlouvy, tu nedopadá, neboť prohlášením ze dne 26. října 1923 nepřenechala firma Dřevařsko-průmyslové podniky žalovanému celé své jmění nebo svůj podnik, který firma dále provozovala, nýbrž postoupila mu jen svá práva, vyplývající z jistého obchodu k zajištění jeho nároků ze záloh a zápůjček jím firmě k uskutečnění tohoto obchodu poskytnutých.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání mimo jiné z těchto

důvodů:

Převzme-li kdo jmění nebo podnik, jest vedle dosavadního dlužníka bezprostředně zavázán věřitelům z dluhů náležejících ke jmění nebo k podniku, jež při převzetí znal anebo znáti musil, a jest sprostěn závaznosti jen, pokud zaplatil již za dlužníka tolik dluhů, kolik činí cena převzatého jmění nebo podniku. Odvolací soud zodpověděl otázku, zda žalovaný jest práv z dluhu firmy Dřevařsko-průmyslové podniky proti žalobci záporně, z důvodu, že prohlášením ze dne 26. října 1923 nepřenechala firma Dřevařsko-průmyslové podniky žalovanému celé své jmění nebo celý svůj podnik, nýbrž jen práva vyplývající z jistého obchodu k zajištění jeho nároků ze záloh a zápůjček poskytnutých jím firmě k uskutečnění obchodu (exploatace lesa u L.). Dovolatel má za to, že firma Dřevařsko-průmyslové závody, ne-

majíc jiného jmění v době postupu, postoupila žalovanému všechna práva a že tudíž na něho přešly podle § 1409 obč. zák. i veškeré závazky z této smlouvy, tedy i závazek splnit žalobcovu pohledávku. Předem jest uvést, že jest odvolací soud na omylu, pokud míní, že předpis § 1409 obč. zák. předpokládá převod veškerého jmění, nebo majetku; stačí i zcizení určité kvoty jeho, nebo zcizení jen zvláštního majetku, tvořícího určitou hospodářskou jednotku (rozh. 11269, 9001 a 5416 sb. n. s.); na druhé straně přecházejí na nabyvatele jen dluhy, jež tu byly v době převzetí jmění nebo podniku (rozh. 7072 sb. n. s.). V tom směru bylo zjištěno prvním soudem, že firma Dřevařsko-průmyslové podniky postoupila dne 26. října 1923 žalovanému k zajištění všech jeho nároků proti ní jak z dřívějších záloh a zápůjček, tak i zejména záloh a zápůjček poskytnutých firmě na manipulaci lesa u L. všechna svá práva vyplývající ze smlouvy se seniorátem rodiny Z. ohledně koupě lesa toho a dále veškeré výrobky, které budou firmou vyráběny, do jeho výhradního vlastnictví. Práva, vyplývající pro firmu Dřevařsko-průmyslové podniky z koupi lesa u L. za účelem jeho exploatace, jest sice pokládati za zvláštní majetek, tvořící určitou hospodářskou jednotku (rozh. 11269, 9001 a 6516 sb. n. s.), avšak postup práv těch nelze přes to podřadit pod ustanovení § 1409 obč. zák., neboť nejde o trvalý, definitivní převod zcizení jmění na žalovaného, nýbrž jen o převod zajišťovací, který měl poskytnouti žalovanému pouze jistotu, že bude uspokojena zúplna, neb aspoň z části jeho pohledávka, kterou měl za Dřevařsko-průmyslovými podniky jednak ze zápůjček, jednak z právního jich zastupování. To je patrné z nesporné skutečnosti, že smlouvou ze dne 13. listopadu 1924 ne žalovaný, nýbrž firma Dřevařsko-průmyslové podniky postoupila veškerá práva získaná úmluvou se svěřenstvím Z., i veškerý materiál v lese získaný R-ovi a Sch-ovi, kteří tudíž nabyli zmíněného jmění přímo od Dřevařsko-průmyslových podniků. Nepřistoupil tedy žalovaný převzetím zmíněných práv k exploataci lesa u L., poněvadž je převzal jen ku svému zajištění, k dluhům Dřevařsko-průmyslových podniků a není proto nárok žalobcův proti němu odůvodněn ani podle § 1409 obč. zák.

Čís. 12610.

Pojišťovací smlouva.

Podle § 65 odst. 2 zákona o pojišťovací smlouvě jest rozhodná hotovost zcizovacího právního jednání, které jest dokonáno i při kupu nemovitosti projevem srovnalé vůle obou stran, aniž zapotřebí formy písemnosti.

K nabytí vědomosti o pojištění ve smyslu § 65, druhý odstavec poslední věta, zákona o pojišťovací smlouvě se nevyžaduje, aby byly sděleny podrobnosti smlouvy, stačí, dověděl-li se nabyvatel sdělením o pojištění, což se nemusí ani státi zcizitelem, nýbrž může pocházeti i od třetí osoby, jméno pojišťovny a že jde o požární pojištění.

(Rozh. ze dne 13. května 1933, Rv II 66/32.)

Zalující pojišťovna domáhala se na žalovaném zaplacení premie z požárního pojištění s odůvodněním, že žalovaný koupil pojištěnou nemovitost od dosavadního pojištěnce dne 20. prosince 1928, téhož dne se ujal držby nemovitosti a téhož dne byl uvědoměn o pojistce a poněvadž dal výpověď opožděně, teprve dne 7. února 1929, přešly povinnosti z pojišťovací smlouvy na něho. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Výtka (§ 503 čís. 3 c. ř. s.), že se odvolací soud nezabýval kupní smlouvou ze dne 20. prosince 1928, zejména článkem III. a VI., dle nichž držba a nebezpečí s nemovitostí spojené přechází na kupitele dnem podepsání kupní smlouvy, odporuje spisům, neboť odvolací soud vychází z předpokladu, že obě strany podepsaly tohoto dne kupní smlouvu a že téhož dne přešla držba nemovitostí na žalovaného. Rozpor se spisy, záležející prý v tom, že odvolací soud má tento den oboustranného podpisu za zjištěný proto, že prý ho žalovaný nepopřel (srovnej jeho výpověď na 1. č. 14), jest bezpodstatný, poněvadž rozhodujícím jest podle § 65 odstavec 2 zákona o pojišťovací smlouvě hotovost zcizovacího právního jednání (jak i vysvětlivky min. spr. z roku 1915 strana 97 a 99 uvádějí), které jest dokonáno i při kupu nemovitostí projevem srovnalé vůle obou stran (§§ 869, 861 a 1053 obč. zák.) aniž zapotřebí formy písemnosti. Důvodnou není ani výtka podle § 503 čís. 4 c. ř. s., že se pouhé sdělení jména pojišťovny žalovanému dne 20. prosince 1928 nerovná nabytí vědomosti o pojištění ve smyslu § 65 odst. 2 poslední věta zákona o pojišťovací smlouvě, poněvadž prý nebyly sděleny podrobnosti smlouvy. Neboť zákon tak výslovně nestanovil, ba ani nestanoví, že se sdělení o pojištění nabyvateli musí státi zcizitelem; stačí proto nabytí vědomosti od kohokoliv, tedy i od třetí osoby (srovnej i vysvětlivky strana 99), která pravidelně nebude asi tak informována, aby mohla sdělit i veškeré podrobnosti smlouvy. Dověděl-li se, jak bylo zjištěno, žalovaný 20. prosince 1928 nejen jméno pojišťovny, nýbrž i že jde o požární pojištění, stačí to úplně k zákonému pojmu nabytí vědomosti.

Čís. 12611.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Pro příslušnost pracovních soudů nestačí, by spory z pracovního, služebního nebo učebního poměru, založeného soukromoprávní smlouvou, vznikly mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, nýbrž se vyžaduje, by též v době, kdy jsou vznášeny na pracovní soud, mezi oněmi osobami trvaly. Přešla-li taková pohledávka postupem, nelze ji vymáhati na pracovním soudě. Lhostejno, že postupitel bude snad moci nepostoupený zbytek pohledávky vymáhati na pracovním soudě.

(Rožh. ze dne 18. května 1933, R I 341/33.)

Zalobkyně domáhala se na žalovaném zaplacení 4.000 Kč, jež jí postoupil zaměstnanec žalovaného ze svého nároku na služné proti žalovanému. Žalobu zadanou na okresním soudě, oddělení pro spory pracovní, soud první stolice odmítl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by jednal a rozhodl ve věci samé.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Příslušnost pracovních soudů jest v odstavci prvém § 1 zákona ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n. přesně vymezena v ten způsob, že jsou jim přikázány — nehledíc na hodnotu předmětu sporu — výlučně spory z pracovního, služebního nebo učebního poměru, založeného soukromoprávní smlouvou, vzniklé mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, jakož i mezi zaměstnanci téhož zaměstnavatele. Pro příslušnost pracovních soudů nestačí však, by spory tohoto druhu mezi osobami v odst. (1) § 1 zák. vyjmenovanými vznikly, nýbrž aby též jen těmto osobám poskytl zákon určité výhody urychleného a levného řízení, které jsou jejich osobními právy, plynoucími z určitého zvláštního jejich soukromoprávního smluvního poměru (pracovního, služebního nebo učebního). Poněvadž zákon čís. 131/1931 sb. z. a n. jest t. zv. lex specialis, nelze jej vykládati extensivně a nelze ani dotčené osobní výhody přiznat jim jen určitým, v § 1 odst. (1) přesně označeným osobám, rozšiřovati na osoby jiné. Tento úmysl zákonodárce vyplývá i z materialii zákona. Tak vládní návrh zákona (tisk 352 senátu z roku 1930, na str. 17) výslovně označuje jako strany v těchto sporech jen zaměstnance a zaměstnavatele a praví, že těmto oběma stranám musí jíti o to, by spory mezi nimi vznikající byly rozhodovány rychle, spolehlivě a s náklady pokud možno nejmenšími. Ve zprávě ústavně-právního a rozpočtového výboru senátu (tisk 473 z r. 1931 na str. 2) se zase zdůrazňuje, že nové pracovní soudy byly vytvořeny podle osvědčeného vzoru soudů živnostenských — podle zákona ze 27. listopadu 1896 čís. 218 ř. zák., který rovněž v § 1 omezoval příslušnost živnostenských soudů jen na spory mezi živnostenskými podnikateli a dělníky a mezi dělníky téhož závodu mezi sebou. Není-li sporno, že žalobkyně není k žalovanému společenstvu v žádném z poměrů v § 1 zmíněných, nýbrž že vymáhá žalobou pohledávku, která postupem přešla do jejího jmění, stavši se její samostatnou majetkovou hodnotou, nejde tu již o nárok, pro nějž by byla odůvodněna podle § 1 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. příslušnost pracovního soudu. Nesejde ani na tom, že postoupená pohledávka vznikla původně mezi postupitelem a žalovaným a že mohla býti až do postupu vymáhána před pracovním soudem, poněvadž výhoda příslušnosti tohoto soudu byla spjata právě jen s osobou postupitele jako zaměstnance žalovaného společenstva podle jasného ustanovení § 1 zákona a jako jeho právo osobní nepřešla

ani postupem na postupníka. Jest také lhotejno, že zbytek nepostoupené pohledávky bude po případě moci nynější postupitel jako svůj nárok vymáhati na soudě pracovním, poněvadž i při jiných částečných postupech pohledávek se původní jednotná pohledávka rozštěpuje ve dvě nebo i několik samostatných dílčích pohledávek postupníků. z nichž každou jest vymáhati zvláštní žalobou, po případě též u různých soudů — okresních nebo sborových podle její výše.

Čís. 12612.

Otázkou, zda rozsudek pro zameškání u rakouského soudu, na jehož základě byla tímto soudem povolena proti žalovanému, bydlícímu v tuzemsku, exekuce, není v tuzemsku vykonatelný, poněvadž rakouský soud podle § 6 zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák., nebyl příslušný pro spor, musí se tuzemský exekuční soud zabývat z úřadu a musí, zjistí-li to, zrušiti exekuci.

Žalobu dlužníka, domáhající se výroku, že exekuce na základě rakouského rozsudku pro zameškání jest vzhledem k § 6 zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák., nepřipustná, jest odmítnouti pro nepřipustnost pořadu práva.

(Rozh. ze dne 18. května 1933, R I 375/33.)

Na základě rozsudku pro zameškání okresního soudu v Josefově ve Vídni vedla žalovaná proti žalobci exekuci k vydobytí peněžité pohledávky. Exekuce byla povolena okresním soudem v Josefově ve Vídni. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce u tuzemského exekučního soudu nepřipustnosti exekuce, tvrdě, že šlo o obchod splátkový, takže byl okresní soud ve Vídni k projednání žaloby nepřislušným, ke kteréžto nepřislušnosti jest hleděti z úřadu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále ve věci jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

Důvody:

Žalobce tvrdí, že jde o obchod splátkový. Je-li tomu tak, není exekuční titul, rozsudek pro zameškání okresního soudu Josefstadt ve Vídni ze dne 12. srpna 1931, na jehož základě byla tímto soudem povolena žalované proti žalobci bydlícímu v tuzemsku exekuce, v tuzemsku vykonatelný, poněvadž uvedený okresní soud nebyl příslušný pro provedení sporu (§ 6 zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák. a § 80 čís. 1 ex. ř., srov. rozhod. sb. n. s. čís. 10.658). Podle těchto zákonných předpisů musí se exekuční soud zabývat z úřední povinnosti otázkou, zda šlo o splátkový obchod, a musí, zjistí-li tuto okolnost, zrušiti exe-

kuci. Kde však soud je zákonem povolán, by zakročil z povinnosti úřední, jest pořad práva vyloučen, a bylo proto rozhodnuto, jak se stalo (§ 240 třetí odstavec c. ř. s. a § 514 druhý odstavec c. ř. s.).

Čís. 12613.

Odpor proti protokolu procesního soudu jest podati nejdéle do skončení protokolování (do podpisu protokolu). Byl-li odpor ohlášen ústně soudci teprve příští den a učiněn písemným podáním až, když prohlášeno jednání za skončené, jest odpor opožděný a nemohl odvolací soud o něm jednati v ústním jednání.

Jediným autentickým poznáním o průběhu a obsahu jednání jest pro hranice projednávaného sporu jednací protokol; jen to lze považovati za přednesené, co v něm jest uvedeno, a jeho obsah ohraničuje onu látku, o které jest soudu rozhodovati. Této vlastnosti protokol může býti zbaven jen odporem podle § 212 c. ř. s., ovšem včas vzneseným.

I o nesprávnosti protokolu procesního soudu jest přípustný odvod podle druhého odstavce § 292 c. ř. s., ale jen mimo hranice sporu, ve kterém protokol byl sepsán, není však přípustný za opravného řízení, nebyl-li ohlášeným odporem zachován.

Uznání žalobního nároku žalovaným při ústním jednání není zbaveno účinnosti tím, že žalovaný učinil pak další skutkový i důkazní přednes a že procesní soud nepoučil žalovaného o následcích uznání co do povinnosti k náhradě nákladů sporu, aniž tím, že žalobce nečinil návrh na vydání rozsudku pro uznání; stačil návrh na odsouzení při přednesu žaloby.

(Rozh. ze dne 18. května 1933, Rv I 1574/31.)

Žalobě o vydání věci procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, mimo jiné z těchto důvodů: Podstatné vady řízení spatřuje odvolatel v tom, že procesní soud odmítl odpor žalovaného proti obsahu protokolu o jednání ze dne 17. června 1930 a zjistil v protokolu tom, že žalovaný uznává žalobcův nárok, ač tomu tak ve skutečnosti nebylo. Žalovaný tvrdí, že za přítomnosti svého právního zástupce přímo odmítl uznání žalobcova nároku, ježto by s tím byla spojena pro žalovaného bezpodmínečná povinnost k náhradě útrat sporu a eventuálně by mohlo uznání takové býti prejudiciální pro případné nároky na náhradu škody; když se pak právní zástupce vzdálil, odpověděl žalovaný na dotaz soudcův, zda by souhlasil s tím, aby si žalobce zbývající věci odvezl, poukázav na prohlášení svého zástupce, že žalobce může si věci ty odvésti, že mu je žalovaný ihned vydá, že mu to jen překáží, ale neprohlásil (žalovaný), že nárok žalobní uznává. Právní zástupce druhého dne vadu protokolu vytknul a výtku ještě písemně ve formě odporu proti obsahu protokolu podal. První soudce v tom směru uvádí ve svém rozsudku, že na odpor žalovaného, podaný písemně po skončení ústního jednání nemohlo býti hleděno, ježto žalovaný nahlédnutím a podpisem proto-

kol za správný uznal a při protokolování k dotazu soudu výslovně uvedl, že uznává i žalobcovu vlastnictví. Žalovaný v odvolání prohlašuje i toto zjištění prvního soudu za nesprávné, tvrdě, že protokol podepsal, aniž jej četl a znal jeho obsah, jakmile pak seznal nesprávnost, ihned vadu tu vytkl. Kdyby byl chtěl submitovat, nebyl by činil další přednes, že smlouva z roku 1927 byla dělána na oko. Soudce také důkazy o tomto přednesu nabízené nezamítl pro nerozhodnost, nýbrž pro opožděnost. Soud odvolací má, hledě k ustanovení § 498 druhý odstavec c. ř. s., za to, že odpor proti obsahu protokolu ze dne 17. června 1930 teprve dne 20. června 1930 k soudu došlý, jest opožděn, ježto žalovaný sám až do konce ústního jednání byl přítomen a protokol bez námitek také podepsal. Jednání bylo při tomto roku prohlášeno za skončené podle § 180 c. ř. s. s tím, že rozsudek bude vydán písemně. Správně proto podle názoru odvolacího soudu první soudce rozhodl, že na tento odpor nemohlo býti hleděno. Podle § 212 c. ř. s. má býti odpor poznamenán v dodatku k protokolu, když byla stranou vznesena námitka proti obsahu protokolu, což však předpokládá, že námitka byla vznesena při jednání samém. Opožděný odpor jest bezvýznamný, tak jako by vůbec vznesen nebyl a tvoří potom protokol podle § 215 c. ř. s. o průběhu a obsahu jednání plný důkaz. Protokol uvádí, že žalovaný prohlašuje výslovně, že uznává zažalovaný nárok ohledně předmětů, které podrobně jsou podle položek poznačeny. Důkazy, které žalovaný vedl dále, byly pak zamítnuty nikoli jako opožděné, nýbrž pro nerozhodnost, pokud se týče nedostatečný skutkový přednes, takže tím padají vývody žalovaného, svrchu v tom směru prováděné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nelze přisvědčiti dovolateli v tom, že odvolací soud mylně má odpor podaný dovolatelem proti protokolu procesního soudu ze dne 17. června 1929 za opožděný a že řízení odvolacího soudu zůstalo neúplné, poněvadž soud ten o odporu ústně nejednal podle ustanovení § 498 c. ř. s. Podle tohoto ustanovení jest ústně jednati jen o odporu včasém. Podle § 212 c. ř. s. sepsaný protokol má býti stranám ku prohlédnutí předložen nebo přečten a jest jim dovoleno po nahlédnutí nebo přečtení upozorniti, v čem se protokol nesrovnává se skutečným průběhem jednání a, kdyby se ke prohlášení stran nehledělo, může býti vznesen odpor; odpor jest poznamenati v dodatku k protokolu a stranám zastoupeným advokátem soud může naříditi, by odpor byl na jisto postaven podáním krátkého zápisu, jež jest přiložiti k protokolu. Z těchto ustanovení vyplývá, že sepsání protokolu a podání odporu jest společným souvislým a nepřetržitým aktem. Protokol sepsati jest pravidelně při ústním jednání nebo hned po skončeném jednání (§ 211 c. ř. s.). Podpis protokolu jest závěrečným aktem sepisování protokolu (§ 212 prvý odstavec c. ř. s.). Podle § 265 c. ř. s. jest zápisky podati při ústním jednání, mají býti přečteny a o jejich správnosti má rozhodnouti senát. Z těchto zákonných ustanovení plyne, že odpor podati jest nejdéle do

skončení protokolovacího aktu. V souzeném případě protokol byl sepsán hned při ústním jednání dne 17. června 1929, odpor byl podle dovolatelova tvrzení ústně ohlášen soudci příštího dne, podle spisů však podán písemným podáním ze dne 29. června 1929, tedy po ústním jednání, při němž dokonce již jednání bylo prohlášeno skončeným. Proto odvolací soud právem měl odpor za opožděný a právem o něm nejednal v ústním jednání. Tvrzení dovolatelovo, že měl možnost seznati tvrzenou nesprávnost protokolu teprve, když druhý den po ústním jednání jeho právní zástupce protokol si prohlédl, je nerozhodné; dovolatel netvrdí, že a proč sám nemohl protokol si prohlédnouti. Není ani právně mylným mínění odvolacího soudu, že protokol tvoří podle § 215 c. ř. s. plný důkaz o průběhu a obsahu jednání. Jediným autentickým poznáním o průběhu jednání jest pro hranice projednávaného sporu podle ustanovení § 215 c. ř. s. jednací protokol; jen to lze považovati za přednesené, co v něm jako takové jest uvedeno a jeho obsah ohraňuje onu látku, o které jest soud rozhodovati. Této vlastnosti protokolu může býti zbaven jen odporem podle § 212 c. ř. s., ovšem včas vzneseným. Mínění dovolatelovo, že i o nesprávnosti protokolu jako každé veřejné listiny jest přípustný odvod podle druhého odstavce c. ř. s. jest správný potud, že se tak může státi mimo hranice sporu, ve kterém protokol byl sepsán, není však přípustný za opravného řízení, nebyl-li ohlášeným odporem zachován; soudy vyšší potřebují pro své řízení a rozhodnutí pevného podkladu, nikoli podkladu, který by bylo lze kdykoli napadati. Okolnost, že odvolatel po uznání vlastnictví strany žalující ke svrškům, jichž se týče, při ústním jednání dne 17. června 1930 učinil další skutkový i důkazní přednes, neubírá uznání účinnosti, to tím méně, že žalovaný podle svého udání žalobce vyzval, by si věci odvezl, a žalobce podle svého udání tak učinil. Rovněž to nečiní okolnost, že procesní soud nepoučil dovolatele o následcích uznání pro povinnost k náhradě nákladů sporu. Rovněž dovolatel neprávem s hlediska dovolacího důvodu § 503 č. 4 c. ř. s. vytyká, že soud neprávem vzal při svém rozhodování zřetel na řečené uznání dovolatelova nároku, poněvadž žalobce neučinil návrh na vydání rozsudku pro uznání, jak prý měl učiniti podle § 395 c. ř. s. Toto zákonné ustanovení vyžaduje vůbec návrh na odsouzení; návrh ten však učinila strana žalující již při ústním jednání dne 23. dubna 1929 přednesši tam žalobu; návrh ten podržel svůj účinek až do skončení jednání (§ 193 druhý odstavec c. ř. s.). Uznání nároku jest podle § 395 c. ř. s. samo důvodem k odsouzení.

Čís. 12614.

Neplatí-li o dítěti zákonná domněnka manželského původu, nelze se domáhati žalobou oduznání jeho manželského původu, třeba jest v matrice zapsáno jako manželské dítě.

(Rozh. ze dne 18. května 1933, Rv I 35/32.)

Žaloba manžela matky dítěte o oduznutí manželského původu dítěte byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolání z dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. nelze přiznati úspěch. Žalobou se domáhá žalobce oduznutí manželského původu nezletilého Jana Č-a, zrozeného dne 9. března 1929 z bývalé manželky žalobcovy Marie roz. Sch-ové, nyní provdané G-ové, jenž jest v matrice zapsán jako manželské dítě žalobcovo. Žaloba taková může být podána jen, když o dítěti platí zákonná domněnka manželského původu. Toho v souzeném případě není. Manželství žalobcovo s matkou dítěte bylo rozvedeno, jak procesní soud zjistil, rozsudkem ze dne 23. června 1924, který se stal pravoplatným dne 9. září 1924. Dítě narodilo se tedy více než po 300 dnech po pravoplatném rozvodu a proto se podle dvorského dekretu ze dne 15. června 1835 čís. 39 sb. z. s. nepokládá za dítě tehdejším manželem matky zplozené, ne za manželské; pokládá se tedy za nemanželské; že v matrice jest dítě zapsáno jako dítě manželské, jest nerozhodné. Proto není podmínek pro žalobu podle § 158 obec. obč. zák. a netřeba se zabývatí otázkou, zdali žaloba byla ve lhůtě tohoto paragrafu podána. Žaloba byla tedy nižšími soudy právem zamítnuta a jest třeba jen opravy zápisu o manželském původu jmenovaného dítěte v matrice (srovnej též plen. rozh. býv. vídeň. nejv. soudu z 20. dubna 1915, jud. čís. 221, Nowak čís. 1643).

Čís. 12615.

Nemanželské dítě může na otci žádati vyplacení určité částky k cíli svého »zaopatření« jen, je-li k tomu zvláštní příčina a potřeba v jeho osobě.

K přiznání nároku na vyplacení určité jistiny nestačí, že nemanželská dcera, jež jest již zletilá a již řadu let pracuje v závodě a tak se živí, je těžce nemocná a pro chorobu občas z pracovní činnosti vyřazena.

(Rozh. ze dne 18. května 1933, Rv II 144/32.)

Žaloba zletilého nemanželského dítěte proti otci o vyplacení 300.000 Kč jako zaopatření byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

V souzeném případě domáhá se zletilá již žalobkyně na žalovaném jako svém nemanželském otci »zaopatření« ve smyslu § 166 obč. zák., tvrdíc, že je těžce nemocna, že trpí zánětem vaječniku, že je intenzivní a soustavné práce neschopna, že se živí řadu let tím, že je obchodní pomocnicí v papírnickém závodě s platem 240 Kč měsíčně, že pracuje

vždy měsíc a pak po nějakou dobu je z pracovní činnosti pro chorobu vyřazena, a, poukazujíc k tomu, že žalovaný je z největších boháčů, činí návrh, aby byl odsouzen vyplatiti jí z titulu »zaopatření« 300.000 Kč za účelem zřízení papírnického obchodu. Je nejprve řešiti otázku, co rozumí zákon »zaopatřením« podle § 166 obč. zák., a kdy má na ně nemanželské dítě nárok. Dovolací soud již opětne o otázce té rozhodoval, při čemž setrval na výkladu tohoto zákonného ustanovení zastávaném již starší judikaturou bývalého nejvyššího soudu ve Vídni a hájeném i naukou (srov. repertoř nálezů čís. 74, čís. 5476 sb. Glaser-Unger, čís. 1183 sb. Glaser-Unger n. ř., Dr. Ehrenzweig II. str. 250, Dr. Mayr - Dr. Dominik, Právo rodinné str. 106, Krasnopolski IV. § 51 str. 281 a Dr. Klang str. 390), a k tomu rozhodnutí čís. 756, 1552, 2959, 6670 a zejména rozhodnutí čís. 8475 sb. n. s., kde nejvyšší soud otázku tu podrobně rozbíral a to i s přihlédnutím k motivům občanského zákona, na kteréžto rozhodnutí se dovolatelka k zamezení opakování odkazuje. Jádrem toho je právní názor, že povinnost nemanželského otce »zaopatřiti« nemanželské dítě znamená je na onu cestu, na které by pak bylo s to vydělávati si svůj chléb«, čili že mu má být umožněno, by bylo s to samo se živiti. »Zaopatřením« však není poskytnutí peněžité částky (kapitálu) k zařízení samostatného podniku nebo samostatné domácnosti, nýbrž jen umožnění cesty k samostatnému výdělku. Jen tehdy může žádati dítě vyplacení určité částky k cíli svého »zaopatření«, když prokáže, že je k tomu zvláštní příčina a potřeba v jeho osobě. Tento předpoklad však skutečnostmi žalobkyní tvrzenými není opodstatněn. Žalobkyně podle vlastního tvrzení je již zletilá, je již řadu let zaměstnána v papírnickém závodě a tak se živí — a je tudíž již s to samostatně se živiti. Tvrzená skutečnost, »že je těžce nemocna a pro chorobu občas z pracovní činnosti vyřazena«, nestačí k přiznání nároku na vyplacení určité jistiny. Dovolatelka se nedomáhá v tomto sporu rozhodnutí, že zaniklá již vyživovací povinnost žalovaného opět obživla, ježto se stala opět k výdělečné činnosti neschopnou, občas úplně — a nedomáhá se ani přiznání výživného ani jeho doplnění, nýbrž požaduje přímo vyplacení určitého kapitálu k cíli svého budoucího zajištění, na což však podle zákona nemá nárok. Tomuto výkladu § 166 obč. zák. rozhodnutí dovolatelkou citovaná nijak neodporují, naopak jsou s názorem tím v plném souladu. Rozhodnutí dřívějšího nejvyššího soudního dvoru ve Vídni čís. 1812 úřední sbírky týče se jen otázky, zda nárok nemanželského dítěte na »zaopatření« poskytnutím určité částky k založení samostatné živnosti jest uplatňováti v cestě nesporné či pořadem práva, a výslovně se tam praví, že z nároku nemanželského dítěte proti otci na »zaopatření« neplyne ještě nutně, že by otec musil dítěti poskytnouti prostředky k samostatnému provozu živnosti — tedy pravý opak toho, co z rozhodnutí toho dovolatelka vyvozuje pro své stanovisko. Rozhodnutí Čs. nejvyššího soudu čís. 124 sb. min. spr. se na tento spor vůbec nehodí, ježto se otázky »zaopatření« podle § 166 obč. zák. vůbec nedotýká. Ani poukaz na ustanovení § 162 obč. zák. nedopadá, ježto slovo »Fort-

kommen« v § 162 obč. zák. není stejného významu se slovem »Versorgung« v § 166 obč. zák. Dřívější ustanovení § 181 obč. zák. již neplatí, byvši zrušeno zákonem z 28. března 1928 čís. 56 sb. z. a n. o osvojení.

Čís. 12616.

Bylo-li rozsudkem (pro zmeškání) právoplatně uznáno, že se manželství (k žalobě manželky) rozvádí z viny manžela, nevadí rozhodnutí nesporného soudce, by bylo rozhodnuto o žádosti manželky o rozluky manželství z viny manželovy (§ 17 rozl. zák.), že byl zahájen spor k napotomní žalobě manžela proti manželce o rozvod manželství z viny manželčiny.

(Rozh. ze dne 19. května 1933, R I 334/33.)

Rozsudkem ze dne 13. února 1932 bylo k žalobě manželky manželství stran právoplatně rozvedeno z viny žalovaného manžela. V únoru 1932 podal manžel na manželku žalobu o rozvod manželství z viny žalované manželky. K žádosti manželky o rozluky manželství podle § 17 rozl. zák., došle na soud dne 30. července 1932, prohlásil s o u d první stolice manželství rozloučeným z viny manželovy. Rekursní soud zamítl návrh manželky na rozluky manželství. D ů v o d y: Nesporné jest, že strany uzavřely spolu manželství dne 23. října 1920 dle obřadu římsko-katolického. Toto manželství bylo rozsudkem krajského soudu v P. pro zmeškání ze dne 13. února 1932 č. j. Ck VII a 79/32-2 rozvedeno od stolu a lože z viny žalovaného Josefa Z-a. Tento rozsudek nabyl formelní právní moci. Podle procesního spisu téhož krajského soudu č. j. Ck VII a 160/32 podal Josef Z. v únoru 1932 proti své manželce žalobu navzájem, žádaje, aby vydán byl rozsudek, že manželství rozvádí se z viny manželky. Tento spor, ve kterém žalovaná Eliška (Alžběta) Z-ová vznesla námitku rozepře právoplatně rozhodnuté, dosud není ukončen nálezem právní moci nabytým. V nesporném řízení, v němž jest soudy rozhodnuto podle § 17 rozlukového zákona čís. 320/1919 sb. z. a n. o žádosti Elišky Z-ové o rozluky manželství z viny manžela, nelze rozhodnouti o tom, zda řečená námitka rei judicatae jest odůvodněna. Podle spisů č. j. Ck VII a 160/32 dosud o vině na rozvod manželství nebylo právoplatně rozhodnuto a, dokud se tak nedělo, nemůže žádný manžel podle § 17 rozl. zák. žádati o rozluky v cestě nesporné. Neboť podle tohoto paragrafu má soud do výroku o rozluce převzít výrok o vině z rozsudku, vydaného ve sporu o rozvod téhož manželství. Bylo proto návrh manželky, došlý dne 30. července 1932, zamítnouti. Tím navrhovatelce není zabráněno, by nepodala nový návrh po právoplatném skončení sporu Ck VII a 160/32. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Rozsudkem pro zmeškání z 13. února 1932 Ck VII a 79/32, kterým bylo právoplatně uznáno, že se manželství Josefa Z. s Alžbětou (Eliškou) Z-ovou rozvádí z viny manžela, byla otázka viny manžela na roz-

vodu právoplatně vyřešena. Nesporný soudce rozhodl podle § 17 rozl. zák. o žádosti manželky za rozluky na základě tohoto rozsudku samostatně jen otázku rozluky, kdežto výrok o vině manžela převzal podle onoho zákonného ustanovení z rozsudku v rozepři o rozvod. Tomuto jeho rozhodnutí o žádosti dovolací rekurentky nevadilo, že byl zahájen spor k žalobě manžela (odpůrce) proti manželce (navrhovatelce) o rozvod manželství z viny navrhovatelky (Ck VII a 160/32) a jest nesprávný názor rekursního soudu, že dokud v tomto sporu nebylo právoplatně rozhodnuto o vině na rozvodu manželství, nemůže žádný manžel podle § 17 rozl. zák. žádati o rozluky. Jest nesporné, že tu jsou podle § 17 cit. zák. podmínky pro povolení rozluky a otázkou, zda manžel se právem, či neprávem domáhá rozvodu manželství z viny manželky, nelze se v tomto řízení zabývat.

Čís. 12617.

Přihlásivši se dědic, jenž projevil, že dohodou se spoludědici jsou úplně vyrovnány jeho nároky proti pozůstalosti a proti ostatním dědicům, není již účastníkem (§ 6 zák. čís. 100/1931 sb. z. a n.) pozůstalostního řízení, které vyvolali ostatní dědici návrhem, by pozůstalostní soud schválil jejich žádost o poznámku pořadí pro zamýšlené zadlužení pozůstalostních nemovitostí.

(Rozh. ze dne 19. května 1933, R I 383/33.)

Pozůstalostní soud schválil knihovní žádost pozůstalosti po Josefu M-ovi, zastoupené dědici Pavlem a Marií M-ovou, jako správci pozůstalosti o poznámku pořadí pro zamýšlené zadlužení do výše 900.000 Kč. Rekursní soud k rekursu Otty M-a napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs Otty M-a.

D ů v o d y:

Napadené usnesení, kterým bylo potvrzeno usnesení prvního soudu, napadá stěžovatel dovolacím rekursem s hlediska § 46 odstavec druhý zákona čís. 100/31 sb. z. a n. a uvádí k jeho doličení, že napadené usnesení trpí nezákonností a zřejmým odporem se spisy. Leč nejvyššímu soudu bylo si především položit otázku, je-li stěžovatel oprávněn k dovolacímu rekursu. Podle § 37 uvedeného zákona jest k rekursu oprávněn účastník, který se pokládá za zkrácena usnesením a účastníkem nesporného řízení (v tomto případě pozůstalostního řízení) jest podle § 6 uvedeného zákona ten, kdo může býti rozhodnutím soudu ve svých právech přímo dotčen, nebo kdo uplatňuje právní zájem, by soud učinil nějaké opatření. V souzeném případě se stěžovatel přihlásil k pozůstalosti otcově jako dědic ze zákona bezvýminečně a stal se tak účastníkem pozůstalostního řízení (§ 6 uvedeného zákona a § 120 nesp. pat.). Leč za pozůstalostního jednání ujednal stěžovatel dne

4. srpna 1930 u pozůstalostního soudu dohodu s ostatními dědici Pavlem M-em a Marií M-ovou toho obsahu, že celou pozůstalost po zůstaviteli obdrží do společného vlastnictví dědici Pavel M. a Marie M-ová proti tomu zejména, že vyplatí jemu solidárně na otcovském podílu částku 560.000 Kč, načež pak stěžovatel výslovně prohlásil, že jsou touto dohodou úplně vyrovnány veškeré jeho nároky proti pozůstalosti otcově jakož i proti spoludědicům. Tímto prohlášením, že jsou ujednanou dohodou úplně vyrovnány jeho nároky proti pozůstalosti otcově a ostatním dědicům, vyřadil však stěžovatel sama sebe z okruhu osob spadajících pod pojem účastníka pozůstalostního řízení, které by případně po oné dohodě ohledně pozůstalosti jeho otce bylo zahájeno. Od toho okamžiku přestal být stěžovatel účastníkem podle § 6 uvedeného zákona pozůstalostního řízení v pozůstalosti jeho otce. Nemohl proto být považován za účastníka ani v tom řízení, které vyvolali ostatní dědici Pavel M. a Marie M-ová, ježto jim dosud nebyla vydána odevzdací listina, svým návrhem, by pozůstalostní soud schválil jejich žádost za poznámku pořadí (§ 53 knih. zák.) pro zamýšlené zadlužení pozůstalostních nemovitostí do výše 900.000 Kč. Neměl proto stěžovatel ani práva, aby byl slyšen o návrhu tom podle § 23 uvedeného zákona, an nebyl účastníkem podle § 6 uvedeného zákona. Není-li stěžovatel účastníkem v tomto dodatečném pozůstalostním řízení, není podle § 37 uvedeného zákona ani oprávněn k dovolacímu rekursu. Jeho dovolací rekurs bylo odmítnouti jako nepřipustný.

Čís. 12618.

Účastníkem nesporného řízení může být jen obec, nikoliv však městský úřad obce.

(Rozh. ze dne 19. května 1933, R I 403/33.)

Soud první stolice vyhověl návrhu Miroslava K-a proti obci S. v Čechách, by byl nařízen odhad ve smyslu § 25 stavebního řádu pro Čechy. Rekursní soud k rekursu městského úřadu v S. zamítl pro tentokrát žádost Miroslava K-a o odhad. Nejvyšší soud změnil usnesení rekursního soudu v ten rozum, že odmítá rekurs městského úřadu v S. do usnesení prvního soudu, pokud jím byl nařízen soudní odhad pozemků.

Důvody:

Stěžovatel právem vytýká, že městský úřad v S. nebyl k podání rekursu ani oprávněn. Za účastníci ve smyslu §§ 6 a 37 zák. č. 100/31 bylo by lze pokládati obec města S., není však účastníkem ve věci, o níž jde, městský úřad v S., neboť úřad ten jako pouhý výkonný orgán obce nemohl být rozhodnutím soudu ve svých právech přímo dotčen, nejso právní osobou. Měl být proto rekurs podaný městským úřadem v S. z toho důvodu již rekursním soudem odmítnut, a důsledkem toho bylo dovolacímu rekursu jako důvodnému vyhověti a rozhodnouti, jak uvedeno.

Čís. 12619.

Rekurs proti rozhodnutí rozsudku o útratách nemá odkladacího účinku, nebylo-li podle § 524, druhý odstavec, c. ř. s. nařízeno stavení jeho výkonu.

Bylo-li v rozepři několika žalobců proti několika žalovaným uloženo solidární plnění útrat žalobcům, aniž však bylo vysloveno, že každý ze žalovaných může na nich žádati náhradu celých útrat, mají žalobci nahraditi jednotlivým žalovaným jen část procesních útrat, podle počtu žalovaných na ně připadající.

(Rozh. ze dne 19. května 1933, R I 441/33.)

Žaloba spolku F. a jeho místní skupiny v T. proti Josefu M-ovi, Františku F-ovi, Františku P-ovi a Rudolfu P-ovi byla procesním soudem první stolice zamítnuta a žalobcům bylo uloženo, by nahradili žalovaným rukou společnou a nerozdílnou útraty 5.660 Kč do 14 dnů pod exekuci. Žalobci podali odvolání jen ohledně žalovaných Josefa M-a, Františka F-a a Rudolfa P-a. Do útratového výroku podal rekurs František F. Návrhu Františka F-a, by mu byla k vydobytí útrat 5.660 Kč povolena exekuce, soud první stolice vyhověl. Rekursní soud exekuční návrh zamítl, maje za to, že útratový výrok nenabyl právní moci, ježto vymáhající věřitel ho napadl rekusem.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele a obnovil usnesení prvního soudu ohledně 1.415 Kč.

Důvody:

Nelze souhlasiti s rekursním soudem, že rozhodnutí o útratách v rozsudku okresního soudu v H. ze dne 27. srpna 1932 C 381/30-46 nenabyl právní moci, protože sama vymáhající strana podala proti tomuto rozhodnutí rekurs, a to již proto ne, že podle § 524 první odstavec c. ř. s. ani rekurs proti rozhodnutí o útratách nemá odkladacího účinku (sb. n. s. 4743, 11994), a nebylo ani tvrzeno, že podle § 524 druhý odstavec c. ř. s. bylo zařízeno stavení výkonu. Přes to nebylo lze dovolacímu rekursu vyhověti úplně. Zmíněným rozsudkem okresního soudu v H., tvořícím exekuční titul, byla žaloba zamítnuta a žalobcům bylo uloženo, by žalovaným Josefu M-ovi, Františku F-ovi, Františku P-ovi a Rudolfu P-ovi rukou společnou a nedílnou nahradili 5.660 Kč procesních útrat do 14 dnů pod exekuci. Tento rozsudek byl žalobci napaden odvoláním jen ohledně žalovaných M-a, F-a a Rudolfa P-a a má proto dovolací rekurent pravdu, když tvrdí, že ohledně nynějšího vymáhajícího věřitele Františka P-a nabyl právní moci, a to vzhledem k tomu, co výše uvedeno, i ve výroku o útratách. Ale dovolací rekurs přezírá, že náhrada útrat jest plněním dělitelným (§ 889 obč. zák.) a že rozsudkem bylo sice uloženo solidární plnění žalobcům, ale nebylo jim vysloveno, že každý ze žalovaných může na nich žádati

náhradu celých útrat (§ 890 obč. zák.). Podle exekučního titulu, pokud nabytí právní moci, mají tudíž žalobci nahraditi dovolacímu rekurentovi jen část procesních útrat 5.660 Kč podle počtu žalovaných na něho připadajících, t. j. jednu čtvrtinu částkou 1.415 Kč, a jen ohledně této částky a příslušné částky útrat návrhu mohla tudíž navržena exekuce podle § 7 první odstavec ex. ř. býti povolena. Bylo proto dovolacímu rekursu jen částečně vyhověno a rozhodnuto, jak výše uvedeno.

Čís. 12620.

K zastavené věci lze nabytí vlastnického práva odevzdáním a přijetím zástavního lístku zastavárny.

(Rozh. ze dne 19. května 1933, Rv I 2080/31.)

Zalobě, jíž se domáhala žalující společnost na žalované firmě uznání vlastnictví k motocyklu, bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Pokud jde o dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), jest rozhodnou jen otázka, zda žalobkyně nabyla vlastnictví k spornému motocyklu, který žalovaná prodala Albertu B-ovi s výhradou vlastnického práva až do úplného zaplacení kupní ceny a který byl Albertem B-em zastaven u Zástavního a půjčovního ústavu v Praze. Je nesporno, že žalovaná odevzdala motocykl před jeho úplným zaplacením Albertu B-ovi k užívání, či jinými slovy mu jej svěřila k užívání, a že žalobkyně při odevzdání a přijetí zástavního listu, který Pražskou zastavárnou při zastavení motocyklu Albertu P-ovi byl vydán, byla bezelstná, takže tu byly podmínky pro nabytí vlastnictví k motocyklu žalobkyní po rozumu § 367 obč. zák., a jde pak o to, zda žalobkyně tím, že jí byl odevzdán zástavní lístek na místě placení, nabyla k spornému motocyklu vlastnického práva podle § 427 obč. zák. Podle tohoto zákonného ustanovení je přípustné symbolické odevzdání, či jak zákon praví odevzdání »znamením« všude tam, kde hmotné odevzdání je buď přímo nemožné anebo by bylo spojeno s velkými obtížemi. Tento předpoklad dopadá na projednávaný případ, když motocykl byl zastaven u Pražské zastavárny. Nemůže pak býti pochybností o tom, že žalobkyně nabyla vlastnictví k motocyklu odevzdáním a přijetím zástavního lístku Pražské zastavárny, neboť tím byly splněny podmínky druhého případu symbolické tradice podle § 427 obč. zák. Odevzdáním zástavního lístku nabyla žalobkyně možnosti uvázat se výlučně v držení motocyklu a jest proto zástavní lístek pokládati po rozumu § 427 obč. zák. za nástroj právní (instrumentum juridicum), jehož odevzdáním a přijetím se nabyvá vlastnictví k zastavené věci (srov. Klangův komentář k § 427 III 1 c) a 4), kde se přesvědčivě do-
ličuje, že občanský zákoník uvádí v § 427 prostředky, jimiž se děje

odevzdání znamením, jen příkladmo a že proti opačnému stanovisku právnímu, hájenému částečně naukou a praxí, jest v zájmu právního styku dáti přednost názoru Exnerovu), ježto odevzdáním takovýchto listin, jakou jest i ta, o kterou tu jde, smysl tradiční dochází s dostatečnou jasností výrazu a odevzdání takové listiny přece může míti jen ten účel, by přejímatel byl tím legitimován k dispozici s věcí, kteréžto úvaze musí ustoupiti příliš úzký doslov zákona. Ježto tudíž žalobkyně nabyla vlastnictví k motocyklu symbolickou tradicí podle § 427 obč. zák., je její žaloba opodstatněna a bylo jí právem vyhověno nižšími soudy. Okolnost, že v době, kdy žalobkyně vyplatila a převzala motocykl, již věděla o pravém stavu věci, je lhostejná, ježto zákon žádá podle § 367 obč. zák. bezelstnost nabyvatele jen v době nabytí vlastnictví (mala fides superveniens non nocet).

Čís. 12621.

Proti exekuci na dlužníkovo právo stavební a pachtovní, jehož základem jest jednak smlouva dlužníkovo s ředitelstvím státních drah, jíž mu bylo za roční nájemné přenecháno užívání železničního pozemku s právem postavit si na něm krám, a jednak revers podepsaný dlužníkem, podle něhož povolení jest osobní a nesmí býti bez předchozího povolení dráhy na jiného převedeno, nemá právo nedopouštějící výkon exekuce (§ 37 ex. ř.) ten, komu dlužník krám postavený na železničním pozemku prodal ještě před podpisem onoho reversu.

(Rozh. ze dne 19. května 1933, Rv I 2237/31.)

K návrhu žalovaných byla vedena k vydobytí peněžité pohledávky exekuce proti Karlu V-ovi staršímu, žalobcovu otci, na právo pachtovní a s ním souvisící právo na vystavení dvou zděných krámů již vybudovaných na pozemku příslušejícím železničnímu eráru, tak jak mu propůjčeno bylo podle reversu ředitelství státních drah, které však do knih veřejných vloženo nebylo. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se Karel V. mladší nepřipustnosti těchto exekucí, týkajících se propůjčeného práva, a ve věci samé uváděl, že předmětem exekučního řízení jest nejen právo shora dotčené, nýbrž i stavba sama, kterou nelze od propůjčeného práva ruznit, neboť současně obě bylo znalcem odhadnuto a též v dražbě má býti prodáno. Žalobci přísluší však právo, které nepripouští exekuce, poněvadž vlastníkem oněch krámů i se zařízenou živností lahůdkářskou jest on sám, neboť trhovou smlouvou ze dne 27. března 1927 prodal Karel V. starší svému synu, žalobci, onu stavbu, sestávající ze dvou krámů, za 55.000 Kč a smlouva ta založena byla za účelem nabytí práva vlastnického u krajského soudu. Poněvadž revers ustanovuje, že ku převedení práva propůjčeného Karlu V-ovi staršímu, které jest osobní, na osobu jinou, jest zapotřebí souhlasu dráhy, oznámil tuto okolnost ředitelství státních drah koncem března 1927, by převod byl vzat na vědomí, což se prý též stalo. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Revers mezi drá-

hou a Karlem V-em starším jest v podstatě pachtovní smlouvou, neboť posléz řečenému na určitou dobu a za určitou cenu bylo přenecháno užívání nespotebitelné věci (§ 1090 obč. zák.), při čemž mu propůjčeno oprávnění, by na pozemku dráhy zbudoval zděné krámy, takže k užívání pronajatého pozemku jest zapotřebí dalšího vzdělání (§ 1091 obč. zák.). Oprávnění toto má zaniknouti nejposléze po uplynutí patnácti let, kdy budova má připadnouti do úplného vlastnictví dráhy, takže na tento případ nelze použiti ustanovení zákona o právu stavby (zákon ze dne 24. dubna 1912 čís. 86 ř. zák.), neboť zákon tento v § 3 stanoví, že oprávnění takové nesmí býti propůjčeno na dobu kratší třiceti let. »Dalším vzděláním« uvedeným v § 1091 obč. zák. jest rozuměti oprávnění ke zbudování krámů, což se stalo se schválením stavebních úřadů dráhy a zemského úřadu. Z toho vyplývá, že oprávnění k postavení krámu jest výronem pachtovního práva V-a staršího, obzvláště když bylo uděleno za jinak neobvyklých podmínek, jako jest předčasně zbourání a pod. Závěr reversu, že krámy mají nejposléze po uplynutí patnácti let připadnouti do vlastnictví dráhy, není přesně právnícky formulován. Krámy jsou součástí výkonu práva pachtovního a podle ustanovení § 1109 obč. zák. byl by V. starší povinen odevzdati dílec mu propůjčený ve stavu, v němž jej přijal. Příslušným ustanovením jest právní poměr modifikován tak, že V. musí krámy po uplynutí patnácti let ponechat ve stavu po zbudování jejich, nemaje tudíž práva je zbourati a na jiného převésti. Z toho vysvítá, že propachtování pozemku a zbudování krámu úplně souvisí a nelze odlišovati jedno od druhého. V. se zavázal jménem svým i svých právních nástupců, že právo mu propůjčené bez předchozího souhlasu dráhy na nikoho nepřevéde. Ze takové povolení neobdržel, má soud za zjištěno jednak z výpovědi jeho samého, neboť V. dostav prý ujistění o schválení postupu, Dr. H-em stále, ovšem bezvýsledně se ucházel o faktické provedení jeho později, takže si byl vědom, že mu nepřináležejí, nehledíc ani k okolnostem zjištěným výsledkem úředníků právního oddělení, kteří naprosto vyloučili, že by schválení takové byl obdržel a Dr. H. schválení postupu mlčky pokládal za svůj nezávazný právní názor. Omezení převodu bez předchozího souhlasu dráhy jest posuzovati jako obdobu § 1098 obč. zák., dá-li totiž pachtýř zpachtovaný pozemek do podpachtu proti vůli vlastníkově. Takový smluvní zákaz má povahu výminky rozvazovací podle § 696 a 897 obč. zák. a jednání přičící se zákazu jest bezúčinné nejen proti dráze, nýbrž i proti osobám třetím. Právo propůjčené dráhou V-ovi samo o sobě jest právem obligačním a nejsou vloženo podle § 1095 obč. zák. do knih veřejných, není právem věcným a nemůže tvořiti též nárok uplatňovaný žalobou vylučovací podle § 37 ex. ř. Pokud se týká tvrzení strany žalující, že jsou v souzeném případě nejen formální, nýbrž i materiální předpoklady nabytí vlastnictví, což zejména lze prý vyvozovati z ustanovení §§ 434 (435) obč. zák., jest názor tento mylný, poněvadž v tomto případě V. starší není vlastníkem propachtovaného dílce pozemku a zbudované krámy tvoří jen součást jeho pachtovních práv a jemu tudíž ve smyslu § 362 obč. zák. nepřináležejí libo-

vůle vlastníka s věcí jakkoliv nakládati, zejména ji na jiného převésti bez předběžného souhlasu dráhy a nelze proto také použiti ustanovení § 364 písm. c) obč. zák., jehož předmětem může býti jen věcné právo. Dle § 356 a 1054 obč. zák. žalobci jako kupci a tvrzenému vlastníku zřejmě vadí zákonná překážka ohledně zcizovaného objektu, neboť ten jednak je vlastnictvím osoby třetí, na smlouvě nezúčastněné, jejíž souhlas nebyl docílen a jednak jest jen součástí pachtovních oprávnění, takže i z tohoto důvodu jest jen součástí pachtovních oprávnění, neboť žalobce skutečně vlastnictví nad věcí, jejíž předchůdce ani vlastníkem nebyl, nabýti nemohl. Z uvedeného vysvítá, že žalobce neprohláší, že by tvrzené vlastnictví ke krámům mu fakticky kázal podle § 37 ex. ř., že by tvrzené vlastnictví ke krámům mu fakticky přináleželo a proto žaloba byla z tohoto důvodu zamítnuta. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Nesprávné právní posouzení věci spatřuje odvolatel v tom, že první soudce pokládá poměr mezi ředitelstvím státních drah a Karlem V-em starším za pachtovní, kdežto ve skutečnosti jde tu prý o smlouvu sui generis, bližící se ustanovení zákona o právu stavby ze dne 24. dubna 1912 čís. 86 ř. zák. Odvolací soud však sdílí právní názor prvního soudce. První soudce výslovně uvádí, že revers jest v podstatě pachtovní smlouvou podle § 1090 a 1091 obč. zák., a správně dovozuje, že šlo o užívání nespotebitelné věci s potřebou dalšího vzdělání pozemku, totiž zbudování zděných krámů na něm. Také správně vystihl první soudce, že se zřetelem na § 3 zákona ze dne 24. dubna 1912 čís. 86 ř. zák. nelze na tento právní poměr použiti ustanovení řečeného zákona. Odvolatel netvoří otázku, že oprávnění bylo propůjčeno na dobu kratší třiceti let, žádné větší váhy, ale okolnost ta jest skutečně tak závažná, že právní názor prvního soudce jest uznati za správný. Ostatně řešení této otázky jest pro rozhodnutí sporu vedlejší. Ať smlouva byla v podstatě smlouvou nájemní, ať sui generis, vždy podmínkou platnosti její bylo schválení ředitelstvím státních drah, které však dáno nebylo. V tom směru stačí poukázati na správné právní vývody prvního soudce, ke kterým se také soud odvolací připojuje. Mimo to jest vzíti v úvahu i to, že v době uzavírání smlouvy otec žalobcův rozhodně vlastníkem nemovitosti ještě nebyl a proto již z toho důvodu nemohl vlastnictví na žalobce platně převésti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle zjištění nižších soudů ujednal otec žalobcův s ředitelstvím státních drah úmluvu, kterou mu bylo přenecháno užívání určitého železničního pozemku, na němž byl oprávněn postavit dva krámy za podmínek smluvených a proti placení ročního nájemného. Smlouva tato byla uzavřena reversem ze dne 30. března 1927, v němž bylo uvedeno, že povolení jest osobní a nesmí býti bez předchozího povolení dráhy na jiného převedeno. Otec žalobcův podle téhož zjištění se zavázal podle prohlášení ze dne 26. srpna 1926 dodatečně přijmouti všechny výhady jednak při pronájmu pozemku jednak při udělení stavebního po-

volení. Krámy otec žalobcův postavil a žalobci prodal před podpisem reversu z 30. března 1927, tedy v době, kdy právní poměr k vlastníku pozemku a tedy i k provedené stavbě nebyl ještě reversem upraven. Vzhledem k doslovu onoho prohlášení a na základě něho vydaného reversu nedopadá na tento případ ustanovení § 418 obč. zák. Věc byla pak správně posouzena odvolacím soudem, který ze zjištěných skutečností dovodil, že k převodu oprávnění Karla V-a staršího založeného na reversu z 30. března 1927 se vyžadovalo předchozí povolení dráhy, které dáno nebylo, a že proto oprávnění nepřešlo na žalobce, ať již se posuzuje smlouva otce žalobcova s železniční správou jako smlouva pachtovní podle § 1090 obč. zák. nebo jako smlouva zvláštního druhu. Žalováno jest o nepřipustnost exekuce vedené žalovanými proti Karlu V-ovi st. zabavením a prodejem práva stavebního a pachtovního příslužejícího povinnému ke dvěma krámům zbudovaným pod železničním viaduktem na pozemku dráhy podle reversu z 30. března 1927. Žalobce neprokázal ve smyslu § 37 ex. ř., že ku předmětu exekucí dotknutému má právo, které by nedopouštělo výkonu této exekuce, a proto správně žaloba byla zamítnuta, a poukazuje se pokud jde o právní posouzení na správné důvody napadeného rozsudku i rozsudku soudu první instance, jehož právní vývody odvolací soud převzal. Exekuce jest vedena na právo stavební a pachtovní dlužníkovy, jehož základ i obsah určen jest reversem z 30. března 1927 a výkon této exekuce není nepřipustný proto, že by žalobci na předmět exekuce příslušelo právo výkon ten nedopouštějící, jak bylo již vyloženo.

Čís. 12622.

Ustanovení § 1409 obč. zák. nelze použít na závazky z pojišťovacích smluv.

(Rozh. ze dne 19. května 1933, Rv I 187/32.)

Max T. uzavřel se žalující pojišťovací společností pojišťovací smlouvy proti škodám z krádeže vloupáním a proti škodám požárními. Max T. založil napotom s Albertem L-em veřejnou obchodní společnost Max T. a spol., na niž se žalující pojišťovna domáhala zaplacení pojišťovacích premií, tvrdíc, že založením veřejné obchodní společnosti nepozbyly pojišťovací smlouvy platnosti, ježto Max T. vnesl pojištěné předměty do majetku veřejné obchodní společnosti. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatelka opírá zažalovaný nárok teprve v dovolání o právní důvod § 1409 obč. zák., tvrdíc, že závazným přednesem, že věci, jichž se pojištění týkají, byly Maxem T-em vneseny jako podíl do nově utvořené žalované veřejné obchodní společnosti a staly se podle čl. 91 obch.

zák. jejím vlastnictvím, aniž by šlo o zcizení, přednesla všechny skutečnosti předpokládané ustanovením § 1409 obč. zák. I kdyby tomu tak bylo, nelze dovolání vyhověti, poněvadž závazky z pojišťovacích smluv jsou upraveny zvláštním zákonem o pojišťovací smlouvě ze dne 23. prosince 1917 čís. 501 ř. zák., jímž jest v §§ 64, 67, 94, 119 odstavec (4), 123 odstavec (3) a 156 přesně stanoveno, v kterých případech přecházejí závazky z pojišťovací smlouvy na přejímatele věci, jichž se pojištění týká. Nelze proto vůbec použití všeobecného předpisu § 1409 obč. zák. a z uvedených ustanovení zákona o pojišťovací smlouvě nedopadá na souzený případ žádná.

Čís. 12623.

Při roku o rozvrhu nejvyššího podání za exekučně prodanou nemovitost, náležející do konkursní podstaty, není správce konkursní podstaty oprávněn podávat odpor jako zástupce konkursního věřitelstva.

Kancelářský úředník advokáta nebyl oprávněn zastupovati při rozvrhovém roku (§ 209 ex. ř.) advokátova klienta, třebaže se dodatečně vykázal legitimací advokátní komory a soud jeho odpor vznesený jménem klienta jeho šéfa přijal a o něm jednal a rozhodl. Klient nebyl tu zastoupen při rozvrhovém roku a nevznesl při něm odpor.

(Rozh. ze dne 19. května 1933, R II 175/33.)

Nemovitost náležející do konkursní podstaty pozůstalosti po Karlu V-ovi byla exekučně vydražena. Při rozvrhovém roku podali proti příkazání pohledávek v knihovním pořadí odpor správce konkursní podstaty a další knihovní věřitel Rudolf K. Soud první stolice odkázal odporovatele na pořad práva. Rekursní soud odmítl rekursy správce konkursní podstaty a Rudolfa K-a. Důvody: Správce konkursní podstaty dlužníkovy, třebaže má postavení vymáhajícího věřitele podle § 121 (2) konk. řádu a třebaže může jako takový navrhnout vnučenou dražbu nemovitostí dlužníku patřících, nemá jako zástupce konkursního věřitelstva oprávnění podávat odpor při rozvrhovém roku, ježto podle § 213 ex. ř. mají k tomu právo jen oprávnění, na jichž nároky by se mohlo dostati z dražebního výtěžku, kdyby popírané právo bylo vypuštěno a za takového oprávněného nelze správce konkursní podstaty s vlastností jako zástupce konkursního věřitelstva považovati, ježto zákon, jak vysvítá z § 209 (2) a 213 ex. ř. myslí tím jen ty osoby, pro které jest zřízeno na prodané věci věcné oprávnění pokud se týče právo zástavní. Jako zástupce úpadcův má právo k odporu jen tehdy, není-li pro nárok exekučního titulu (§ 213 ex. ř.). V souzeném případě odporoval správce konkursní podstaty přihláškám Občanské záložny, s kterýmž odporem byl odkázán na pořad práva — ovšem neprávem, jak shora odůvodněno, avšak v tomto směru není rozvrhové usnesení napadeno a nelze se s touto otázkou proto dále zabývat, a přihlášce knihovního věřitele Otty V-a, kterýž odpor byl v rozvrhovém usnesení

odmítnut proto, že odpor prý je bezpředmětným, ježto pohledávka, proti níž odpor směřoval, vůbec nedošla úhrady. Podle § 234 ex. ř. přísluší rekurs proti rozvrhovému usnesení jen těm oprávněným, jimž přísluší podle § 213 ex. ř. právo k odporu. Ježto, jak shora vytčeno, správci konkursní podstaty jako zástupci konkursního věřitelstva nepřísluší právo k odporu, nemá ani právo k rekursu a byla proto jeho stížnost právem odmítnuta, aniž by bylo lze zabývat se meritem stížnosti samé. Že by pak správce konkursní podstaty byl vznášel odpor jménem dlužníka a jménem dlužníka též podával stížnost, to jednak ze spisu nevysvítá, jednak by musela i v tom případě býti stížnost odmítnuta rovněž dle § 234 ex. ř., ježto odporem nebylo uplatňováno, že pro odporovaný nárok není exekučního titulu.

Co se týče stížnosti Rudolfa K-a, zastoupeného Dr. R-em, jest i tuto stížnost nejprve zkoumat po stránce formelní. Podle §§ 209 a 212 ex. ř. jest rok k rozvrhu nejvyššího podání ústním jednáním. Podle § 31 poslední odstavec c. ř. s. může advokát při prvním roku a při výkonech, rocích a výsleších v exekučním řízení, kromě případů §§ 123, 162 a 209 ex. ř. dáti se zastupovati u něho ustanoveným kancelářským úředníkem, oprávněným k zastupování. Jak jest patrné z protokolu o rozvrhovém roku nebyl Rudolf K. při roku zastoupen Dr. R-em ani advokátním koncipientem, nýbrž Marií W-ovou, úřednicí Dr. R-a, kterou připustil soudce k jednání, přes protest knihovního věřitele Otto V-a a přes to, že se ani nemohla vykazati legitimací advokátní komory, a učinila tak až dodatečně po rozvrhovém roku. Nebyla-li Marie W-ová oprávněna zastupovati při rozvrhovém roku Rudolfa K-a a to jest ne-pochybné, ježto šlo o ústní jednání, nebyla ani oprávněna vznášeti odpor a není proto ani podle § 234 ex. ř. oprávněn Rudolf K. k rekursu proti rozvrhovému usnesení, ježto dle tohoto stavu jest třeba považovati Rudolfa K-a za nezastoupeného a tedy nepřítomného při rozvrhovém roku, při čemž nemůže býti rozhodným, že první soud neprávem odpor Marií W-ovou vznesený přijal, o něm jednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl ani dovolacímu rekursu správce konkursní podstaty ani dovolacímu rekursu Rudolfa K-a.

Důvody:

K dovolacímu rekursu správce konkursní podstaty. Nejvyšší soud souhlasí s právním názorem rekursního soudu, že správci konkursní podstaty v zastoupení věřitelstva nepřísluší právo k odporu pokud se týče k rekursu, a odkazuje proto dovolacího rekurenta na příslušné správné důvody napadeného usnesení s dodatkem, že tvrzení dovolacího rekurenta, že odpor podal jménem povinného, odporuje spisům, an podle obsahu zápisu o rozvrhovém roku (§ 215 odstavec první c. ř. s. a 78 ex. ř.) odporoval přihlášce Otty V-a výslovně jménem konkursních věřitelů, a že stalo-li se tak, jak tvrdí, v rekursu, bylo by to vzhledem k zákazu novot v opravném řízení platícímu i v exekučním řízení, bez významu.

K dovolacímu rekursu Rudolfa K-a. Jest souhlasiti s rekursním soudem, že Marie W., úřednice advokáta Dra R-a, nebyla oprávněna zastupovati při rozvrhovém roku věřitele Rudolfa K-a, a to již vzhledem k předpisu § 31 odstavec čtvrtý c. ř. s., podle něhož zastupování kancelářským úředníkem advokáta, v exekučním řízení jinak přípustné, jest vyloučeno mezi jiným právě v případě § 209 ex. ř., t. j. při jednání o rozvrhu nejvyššího podání. Nesejde proto ani na tom, že se úřednice Dr. R-a dodatečně vykazala legitimací advokátní komory a že první soud neprávem odpor Marií W-ovou jménem Rudolfa K-a vznesený přijal, o něm jednal a rozhodl, a jest míti za to, že stěžovatel Rudolf K. nebyl zastoupen při rozvrhovém roku a při něm odpor nevzněl. Za tohoto stavu věci bylo by podle ustáleného rozhodování lze přiznati tomuto stěžovateli právo k rekursu jen potud, pokud by šlo o porušení velkých předpisů, jichž jest exekučnímu soudu dbáti z povinnosti úřední, zejména předpisů §§ 216 a 217 ex. ř. Nic takového však stěžovatel ve svém rekursu nevytýká, a proto jest rozhodnutí rekursního soudu i v příčině tohoto rekursu ve věci správné, třebaže nelze souhlasiti s jeho odůvodněním, pokud za všech okolností odpírá právo k rekursu věřiteli, jenž se k rozvrhovému roku nedostavil nebo při něm odpor nevzněl.

Čís. 12624.

Zaměstnanec (kočí) byl nezdatným (§ 1315 obč. zák.), dovršila-li jeho nedbalost tak hrubý stupeň, že byl za ni trestně odsouzen (ježto se neopatřil na cestu řádně světlem).

Zaměstnavatel ručí za nezdatného pomocníka i pro případ, že mu jeho nezdatnost nebyla známa. Byla-li prokázána nezdatnost pomocníka, neručí zaměstnavatel jen za své zavinění, nýbrž za výsledek pomocnickovy činnosti.

(Rozh. ze dne 19. května 1933, Rv II 934/31.)

Karel S. vyzval žalobce k jízdě na motocyklu, za níž se motocykl za tmy srazil s neosvětleným povozem, náležejícím Františku V-ovi a řízeným Ferdinandem D-em. Při srážce byl Karel S. usmrčen a žalobce těžce raněn. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce náhrady škody na Františku V-ovi, ježto jeho povoz nebyl v době srážky osvětlen. Kromě toho domáhal se žalobce náhrady škody proti pozůstalosti po Karlu S-ovi, ježto Karel S. jel příliš prudce a neměl motocykl osvětlen. Ručení pozůstalosti po Karlu S-ovi nepřichází již v dovolacím řízení v úvahu. Žalobu proti Františku V-ovi procesní soud prvního st. lince zamítl. Odvolací soud vyhověl žalobě i proti Františku V-ovi. **Důvody:** První soud zjistil trestními spisy, že Ferdinand D. byl odsouzen pro přečin podle § 335 tr. zák. proto, že jel s neosvětleným povozem, z čehož pak povstala smrt Karla S-a, a těžké poškození na těle nynějšího žalobce. Trestní soud praví mimo jiné, že se kočí dopustil hrubé nedbalosti a opominutí. S tím jest souhlasiti, neboť osvět-

lování povozů za noci jest nařízeno, pokud jde o silnice nestátní § 23 zákona ze dne 31. prosince 1874 čís. 5 z. zák. z r. 1875 pro Moravu a pokud jde o silnice státní, § 13 vyhlášky c. k. místodržitelství pro Moravu ze dne 4. března 1892 čís. 29 z. zák., která souhlasně ustanovují: »Za noci musí býti povozy opatřeny rozžatou svítilnou, kterou lze z daleka pozorovati.« První soud k tomu dostatečně zjistil, a k tomuto zjištění se odvolací soud připojuje, že v době úrazu byla již taková tma, že bylo třeba vzhledem na uvedené předpisy povoz osvětliti. Kočí Ferdinand D. za trestního řízení přiznával, že stav denního světla byl takový, že bylo třeba svítilnu rozžati, neboť udával, že při pokusu o to zjistil, že svítilny nemá. Nyní jako svědek v tomto sporu tvrdí, že bylo ještě dosti světlo, ale vzhledem na odsuzující trestní rozsudek a zjištění prvního soudu, že bylo již tma, jest pokládati tuto otázku za odbytou. Porušil tedy kočí D. tím, že povoz neosvětlil — a nemůže tvrditi, že by nemožnost toho byla způsobila snad vyšší moc — určité předpisy, které jako kočí, tím více, an žalovaný V. o něm tvrdí, že byl kočím zdatným, musel znáti, vždyť jde o jeden ze základních předpisů o používání veřejných cest povozy. Dnešní provoz na silnicích zvlášť vyžaduje, by předpisy silničné policejní byly přesně dodržovány, zejména i co do osvětlování, neboť denní skoro případy, kdy pro neosvětlení vozidel došlo ke srážce, poučují o bezvýjimečné nutnosti toho. Podle zjištění prvního soudu jest kočí Ferdinand D. kočím zdatným, protože dosud bez jakékoliv závady a výtky jezdil, je spolehlivý, opatrný a vždy dosud světlo míval. Zdůrazňuje pak také první soud, že zejména nelze míti za prokázáno, že by u kočího D-a šlo o nezdatnost trvalou, kterou jeho zaměstnavatel znal nebo znáti musil. Než tento výklad § 1315 obč. zák. neodpovídá jednak výkladu praxi zaujatého, jednak neodpovídá zákonu. Zákonu ne proto, že se nevyžaduje, by zaměstnavatel nezdatnost znal nebo znáti musil. Slovo »vědomě« vztahuje se jen na případy, když někdo používá osoby nebezpečné. Novelisací tohoto ustanovení měla býti právě dřívější pochybnost v uvedeném směru odstraněna. I když tedy podle zjištění prvního soudu lze souhlasiti s tím, že žalovaný V. nezdatnost kočího D-a neznal nebo znáti nemusil, je tato skutečnost pro právní posouzení věci nerozhodnou. Podle výkladu dnešní praxe předpokládá zdatnost nejen snad technické schopnosti k určitému úkonu, nýbrž i nejlepší vůli těchto schopností upotřebiti s náležitou péčí a svědomitostí. A to právě nelze říci o kočím, který porušuje vědomě a bez omluvitelné příčiny určité předpisy, jak bylo shora zjištěno. A zde připojuje se odvolací soud k zjištění prvního soudu, že kočí D. nemůže tvrditi, že by potřebnou svítilnu neměl k dispozici a bylo již poukázáno k tomu, že patří k svědomitosti kočího, by na případnou nutnost osvětlení povozu pamatoval a svítilnu si vzal sebou nebo světlem se zaopatřil. Že byl prokázán jen ojedinělý případ nezdatnosti, nevedí závěru, že zde nezdatnost jest. Měl-li tedy žalovaný V. takového kočího ve svých službách, jednal na svůj vrub. Jest tedy i proti žalovanému V-ovi žalobní nárok po právu.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalovaného Františka V-a, zrušil napadený rozsudek ohledně něho a vrátil věc odvolacímu soudu, by po dalším jednání v tomto rozsahu znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Výtka nesprávného právního posouzení činěná napadenému rozsudku z důvodu, že nesprávně vykládá ustanovení § 1315 obč. zák. a že důsledkem toho činí dovolatele zodpovědná za žalobcův úraz, je neospravedlněná. Jest sice pravda, že nezdatností ve smyslu ustanovení § 1315 obč. zák. jest rozuměti trvalou vlastností zjednané osoby a že pouhá neopatrnost, nepozornost nebo pouhé nedopatření v ojedinělém případě není ještě důkazem nezdatnosti, poněvadž se i svědomitému a dbalému člověku může přihoditi nedopatření, a že dokonce ani hrubá nedbalost, stala-li se za mimořádných okolností a zůstala-li ojedinělá, nestačí, by někdo byl pokládán za nezdatného. V souzeném případě správně usoudil odvolací soud, že kočí dovolatelův D. nebyl úplně svědomitý a dbalý a že nemá nezbytné nejlepší vůle své schopnosti skutečně vynaložiti, neboť nedbalost, ze které vzešla žalobci škoda, dovršila tak hrubý stupeň, že za ni byl dokonce pro přečin proti bezpečnosti těla podle § 335 tr. zák. odsouzen, jak trestní soud uvádí, proto, že se vydal za šera na cestu, aniž se přesvědčil, zda jest pro celou cestu dostatečně zásoben světlem a ne-li, aby si potřebné světlo ještě zavčas opatřil, takže jest zodpověden za veškeré následky, které mělo jeho opomenutí v zápětí a nemůže ho omluviti skutečnost, že lampu rozžiti nemohl, protože zjistil, když ji chtěl rozsvítiti, že ji buď ztratil, nebo že mu ji někdo ukradl. Po této stránce bylo tedy ustanovení § 1315 obč. zák. odvolacím soudem posouzeno správně. Mylný jest názor dovolatelův, že podmínkou ručení zaměstnavatele podle § 1315 obč. zák. jest i vlastní zavinění zaměstnavatele, a že zaměstnavatel ručí za svého pomocníka jen tehdy, když věděl o jeho nezdatnosti, ale přece ho pověřil obstaráváním svých věcí a nedohlížel na něho náležitě. Pochybnosti po této stránce za platnosti dřívějšího doslovu § 1315 obč. zák. byly odstraněny novým doslovem tohoto zákonného ustanovení, podle kterého se ukládá zaměstnavateli ručení za nezdatného pomocníka i pro případ, že mu jeho nezdatnost nebyla známa. Byla-li prokázána nezdatnost pomocníka, neručí zaměstnavatel jen za své zavinění, nýbrž za výsledek pomocníkovy činnosti a nebylo proto zapotřebí, by žalobce tvrdil a dokázal, že dovolateli byla nezdatnost kočího D. známa a že s ní mohl počítati (srovnej rozhodnutí čís. 6172, 7780). Dovolání nelze však upřítí oprávnění potud, pokud vytýká, že se odvolací soud, uznáv na zavinění dovolatele, nezabýval s jeho námitkami v žalobní odpovědi, kde dovolatel tvrdil a nabízel důkazy o tom, že si žalobce úraz spoluzavinil. Tyto námitky zajisté věcné a pro rozhodnutí věci důležité nebyly soudem druhé stolice vůbec probírány — první soud je při svém právním názoru na věc na přetřes vzíti nemusel —, takže výtka vadnosti řízení dovolatelem po této stránce napadenému rozsudku činěná, jest podle §§ 496 čís. 2, 503 čís. 2 a 510 c. ř. s.

opodstatněna. Bude proto na odvolacím soudu, aby řízení v tomto směru doplnil a znovu rozhodl, řídě se při tom právním názorem výše uvedeným (§ 511 c. ř. s.).

Čís. 12625.

Nejde o převzetí podniku ve smyslu zák. čl. LVII:1908, převzal-li ručitel za vyrovnací kvotu aktiva (živnost) vyrovnacího dlužníka k vlastnímu krytí.

(Rozh. ze dne 19. května 1933, Rv II 88/32.)

Žalobci domáhali se na žalované bance kromě jiných pohledávek i zaplacení útratových pohledávek příslušejících jim proti Josefu F-ovi, ježto žalovaná banka převzala obchodní podnik Josefa F-a. Útratové položky vznikly po zahájení vyrovnání o jmění Josefa F-a. Žalovaná se zaručila za jmění Josefa F-a. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolací soud stejně jako odvolatel má za to, že věc jest posuzovati podle zákonných předpisů platných na Slovensku, protože se ujednání stalo v Trenčíně. Zák. čl. LVII:1908 týká se výlučně převodu obchodní živnosti, kdežto § 1409 obč. zák. týká se též převzetí jmění. Z ujednání ze dne 15. června 1926 jde najevo, že se žalovaná banka zavázala jen, že zaplatí závazky F-ovy podle mimokonkursního vyrovnání, nepřevzala tedy jeho dluhy vzniklé po zahájení vyrovnacího řízení a nespádající do onoho vyrovnání a nemá zde tedy místo odst. 2 § 2 zák. čl. LVII:1908. Žalovaná banka nepřevzala však ani F-ův obchodní podnik jako podnik, nýbrž F. jí postoupil jen ke krytí její záruky různé své movitosti a pohledávky. Podle § 3 zák. čl. LVII:1908 jest podle všech okolností případu posoudit, zda jde o převod živnosti ve smyslu § 1 cit. zák., zejména nebylo-li jmění, které patří k živnosti, v celku převzato. Nemusí tedy ani býti převzata všechna aktiva, stačí i převzetí podstatné části aktiv, ale jedné podmínky je k převodu obchodní živnosti podle tohoto zákona nevyhnutelně zapotřebí, totiž by kontinuita podniku nebyla přerušena. Této podmínky však v souzeném případě není, žalobci ani netvrdili, že žalovaná banka podnik F-ův dále vedla a proto také udal svědek F., který jinak vypovídal ve prospěch žalobců, že není správné, že žalovaná banka převzala od něho celý jeho podnik, neboť jeho podnik vlastně zanikl na Slovensku tímto vyrovnáním.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Vývody dovolatelů k dovolacímu důvodu nesprávného právního posouzení nejsou opodstatněny. Odvolací soud vycházel z právních předpisů platných na Slovensku a ony předpisy také správně vyložil. Je sice pravda, že odvolací soud s hlediska zákonného čl. LVII:1908 posuzoval jen ony dvě útratové položky, které podle jeho názoru nebyly dotčeny

vyrovnáním, protože vznikly za vyrovnacího řízení, a že žalobci již v žalobě dovolávali se tohoto ustanovení zákona k odůvodnění celého žalobního nároku. Ale je zřejmé, že úvahy, jež vylučují ručení žalované z tohoto právního důvodu ve příčině oněch dvou položek útratových, vylučují je nutně také co do ostatní části nároku. Odvolací soud zcela správně vykládá § 3 l. c. potud, že otázku, zda jde o převod živnosti ve smyslu § 1 l. c., jest posuzovati podle všech okolností případu. Dovolatelé nedbají jednak toho, že sami tyto okolnosti náležitě nedolíčili a vedli si tak, jakoby bylo zcela jasně nebo prokázané, že žalovaná převzala celý podnik Josefa F-a a jakoby bylo povinností žalované dokazovati opak. Avšak dovolatelé mimo to přehlížejí, za jakých okolností došlo ku převzetí aktiv F-ových; že to totiž bylo součástí a podkladem vyrovnání a ručení žalované za to, že vyrovnání bude splněno. V oněch aktivech měla tedy zcela legálním způsobem býti obsažena protihodnota za ručení žalované strany a celá tato transakce neměla by smyslu, kdyby se věřitelé, jejichž nároky právě vyrovnáním na tomto podkladě uskutečněným byly sníženy na kvotu, mohli domáhati na rukojmím doplatku na 100% z toho důvodu, že k vlastnímu krytí převzal aktiva vyrovnacího dlužníka. Již také z tohoto důvodu není nárok žalobců, pokud spočívá na tvrzeném převzetí aktiv, po právu a je nerozhodno, považoval-li odvolací soud za hlavní podmínku ručení ze zmíněného zákona kontinuitu podniku, jakož i to, co dovolatelé v této souvislosti uvádějí. Podle okolností, za kterých k převzetí aktiv došlo, nemůže býti řeči o převzetí podniku a ručení žalované z tohoto právního důvodu.

Čís. 12626.

Vnucenou správu továrního podniku jest zastaviti (§ 129, druhý odstavec, ex. ř.), je-li tovární podnik v likvidaci a provoz jeho zastaven.

(Rozh. ze dne 20. května 1933, R I 400/33.)

Dlužnice, firma Jana F-a dědicové v likvidaci, navrhla, by exekuce vnucenou správou továrních podniků byla podle § 129, druhý odstavec, ex. ř. zastavena, ježto podniky nejsou v provozu, firma Jan F., dědicové, jest v likvidaci a proto nelze docílití vnucenou správou výtěžků užiteků a příjmů. Soud první stolice návrh zamítl, rekursní soud návrhu vyhověl. Důvody: Tovární podniky, jichž se týká vnucená správa, nejsou v provozu. Vnucená správa podniků není toho času možná a nelze docílití výtěžků z továrních podniků. Kromě toho jsou tovární podniky v likvidaci. Podle čl. 137 obch. zák. přísluší likvidátorům skoncovati zahájená jednání, splniti závazky zrušené společnosti, vybrati její pohledávky (k tomu není třeba vnuceného správce) a zpeněžití společenské jmění (z vyjádření vymáhajícího věřitele vyplývá, že již byly domy a stroje prodány). I likvidace znemožňuje vnucenou správu podniku, jež předpokládá logicky podnik v provozu. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jest vůdčí zásadou zákona, jakž plyne z předpisů §§ 39 čís. 8, 129 druhý odstavec ex. ř., že exekuce nesmí býti vedena, když její konečný cíl, uspokojení vymáhajícího věřitele, jest vyloučen, aspoň na dlouhou dobu. Stěžovatelce nepodařilo se po této stránce vyvrátiti nejpodstatnější námitku rekursního soudu proti dalšímu trvání nucené správy, že povinná strana jest v likvidaci a provoz jejího továrního podniku jest zastaven, takže nelze očekávati užitků a důchodů z něho. I když podle tvrzení stěžovatelky při likvidaci dochází ke škodlivým pro věřitele počínům povinné strany, nelze tomu zabrániti nucenou správou, postrádá-li její další vedení zákonného předpokladu.

Čís. 12627.

Smlouva, i když dodavatel měl dodati k provedení díla potřebný materiál, jest smlouvou o dílo, šlo-li o dodání hmotné věci určité jakosti jako výsledek určité činnosti dodavatele.

Dodavatel nemůže na objednateli, jehož vinou nemohl dílo provést, požadovati více, než »očekávaný zisk«, ježto by se vyšším nárokem obohacoval na útraty objednatele.

(Rozh. ze dne 20. května 1933, Rv I 2129/31.)

Žalovaná firma objednala u žalující firmy dodání xyloolitových podlah a soklů pro novostavbu chirurgického pavilonu. Napotom však žalovaná objednávku zrušila. Žalobě o náhradu škody a ušlého výdělku procesní soud první stolice částečně vyhověl, přisoudiv žalobkyni 7.602 Kč 40 h. Odvolací soud k odvolání žalované a jejího vedlejšího intervenienta napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobkyně uplatňovala nárok z náhrady škody a ušlého výdělku proto, že žalovaná jednostranně a přes její odpor zrušila smlouvu ze dne 17. června 1927 o provedení xyloolitových podlah a soklů v chirurgickém pavilonu okresní nemocnice v P. a tyto práce zadala jiné firmě, takže jí znemožnila splnění smlouvy. Nižšími soudy byla žalobkyni přiznána na ušlém výdělku částka 7.602 Kč 40 h jako přiměřená, odpovídající 20% z ceny zadaných prací v hodnotě 38.012 Kč, naproti tomu byla žaloba o více požadovanou částku, zejména i o náhradu za přípravné práce zamítnuta. Dovolatelé vytykají nesprávné právní posouzení, pokud bylo žalobě vyhověno, tvrdíce, že šlo o smlouvu o dílo a, byla-li jednostranně a protiprávně zrušena, že nutno spor posuzovati s hlediska § 1168 obč. zák., podle něhož by měl podnikatel nárok jen na smluvený plat zmenšený o srážky uvedené v první větě § 1168 obč.

zák. a dovolávají se v tom směru rozhodnutí čís. 7996 sb. n. s. Toto rozhodnutí však zcela nedopadá na souzený spor, poněvadž v onom případě žalobce uplatňoval jediné náhradu škody vzniklé mu výdaji s přípravami ke splnění smlouvy odvezením dříví do stanice, neuplatňoval ani ušlý zisk ani smluvený plat podle § 1168 obč. zák., kdežto v souzeném případě je uplatňován též ušlý výdělek. Jest ovšem přisvědčiti dovolatelům, že podle obsahu žaloby i podle zjištěných skutkových okolností byla mezi stranami uzavřena smlouva o dílo ve smyslu §§ 1151, 1165, 1166 obč. zák., třebaže měla žalobkyně dodati ku provedení díla potřebný materiál, neboť šlo o dodání hmotné věci určité jakosti jako výsledek určité činnosti žalobkyně (Sedláček: Obligační právo II. díl str. 140). Tato smlouva byla žalovanou zrušena z její viny a nepodařilo se jí podle rozsudkových zjištění zrušení smlouvy ospravedlniti. Žalobkyně se k opodstatnění uplatňovaných nároků v žalobě neodvolávala na určitá ustanovení zákonná, zejména se nedovolávala předpisu § 1168 obč. zák., také výslovně netvrdila, že uplatňuje pod pojmem »ušlý výdělek« smluvený plat zmenšený o to, co ušetřila na tom, že práce nebyla vykonána a co vydělala jiným způsobem, po případě co úmyslně zameškala, nýbrž uplatnila obvyklý výdělek s uvedením jednotlivých cen za dílo podle úmluvy. Žalovaná v tom směru namítla jen, že žalobkyně při smluvených cenách nemohla vůbec míti zisk 20% z cen, a že žaloba je předčasná, a dovolatele v nižších stolicích nepřednesli okolnosti, vylučující nárok žalobkyně z důvodů, jimiž teprve v dovolání pod dovolacím důvodem č. 4 § 503 c. ř. s. se snaží doháněti to, co dříve zameškali. Žalobkyni se v přisouzené částce dostává »očekávaného zisku« za dílo, jež vinou žalované nemohla provést, více nemohla spravedlivě a slušně ani požadovati, poněvadž by se vyššími nároky obohacovala na útraty objednatele, žalované (Ehrenzweig: System des oester. allg. Privatrechtes II. svazek VII. vyd. § 375 str. 516). Předpisem § 1168 obč. zák. chtěl zákon zameziti, by podnikatel nečinil z důvodu náhrady škody větší nároky, než mu příslušejí ve smluvené odměně podle § 1168 obč. zák. a tím zameziti zhoršení postavení objednatele. V souzeném případě byla nižšími soudy zjištěna podle posudku znalců, — kteří při výpočtu hrubého zisku vzali v úvahu ceny surovin i mzdy a ostatní výdaje, s nimiž při provedení díla by se musilo počítati, a které nezvešly, když k provedení díla nedošlo —, přiměřenost 20% výdělku žalobkyně z umluvených cen ze zamýšleného díla. Takto zjištěný výdělek je ve skutečnosti dle stavu věci pokládati za konečnou výslednici smluvené odměny, jež se měla při nejmenším žalobkyni dostati za provedení díla, jež však vinou žalované se neuskutečnilo a nevybočuje z rámce § 1168 obč. zák. Žádaná náhrada škody za provedení prací přípravných, byla soudem první stolice zamítnuta, aniž rozhodnutí to bylo napadeno; rozhodnutím nižších soudů o přiznané částce výdělku se dostalo žalobkyni očekávaného zisku z díla a rozhodnutí toto je ve shodě s úmyslem zákona § 1168 obč. zák. Byla proto i s hlediska § 1168 obč. zák. věc správně rozhodnuta.

Čís. 12628.

Uložení jistoty k zajištění uspokojení vymáhajícího věřitele při odložení exekuce na movitosti nevedí, že vymáhaná pohledávka jest knihovně zajištěna na nemovitostech dlužníka.

(Rozh. ze dne 20. května 1933, R II 138/33.)

Exekuci na movitosti, vedenou Úrazovou pojišťovnou dělnickou k vydobytí nedoplatků, odložil soud první stolice k návrhu dlužníka až do pravoplatného vyřízení námitek podaných dlužníkem proti vymáhanému nároku aniž učinil povolení odkladu závislé na tom, by povinná strana zřídila jistotu. K upuštění od uložení jistoty uvedl soud první stolice, že knihovní zápis zástavního práva pro nedoplatky, pro něž se vede exekuce na movitosti, na nemovitostech povinné strany, které prý mají velikou hodnotu, v dobrém pořadí zabezpečuje vymáhající stranu dostatečně před možnou škodou. Rekursní soud učinil k rekursu vymáhající věřitelky povolení odkladu exekuce závislým na složení jistoty dlužníkem. **Důvody:** Pro přesvědčení, že nemovitosti, na nichž jest zjištěn vymáhaný nárok, mají velkou cenu, není v exekučních spisech opory, neboť v této exekuční věci, jejímž předmětem jest exekuce mobilární, k odhadu nemovitostí vůbec nedošlo. Nelze proto na tomto přesvědčení, jímž se soud první stolice ocitá v rozporu se spisy, založit rozhodnutí o zbytečnosti jistoty. Neudržitelný jest i úsudek soudu první stolice, že pohledávka vymáhající strany jest knihovně zapsána »v dobrém pořadí«. Soud první stolice si patrně neuvědomil, že pohledávce vymáhající strany předchází privilegiovaná knihovní pohledávka československého státu v částce 44.000 Kč a vzhledem k nezjištěné odhadní ceně zatížených nemovitostí povinné strany není nijak jisto, že při jejich dražbě dojde vůbec na uspokojení pohledávky vymáhající strany. Po vyvrácení důvodů, které přiměly soud první stolice k upuštění od zřízení jistoty, nezbyvá rekursnímu soudu než by samostatně uvažoval o tom, zda jsou splněny zákonné předpoklady pro zřízení jistoty. Pohledávka vymáhající strany požívá přednostního pořadí. Než u starších, nejvýše však tříletých nedoplatků, počítajíc nazpět od doby exekučního prodeje (udělení příklepu) zástavního předmětu, jest toto přednostní zástavní právo vázáno podmínkou, že byl nedoplatek knihovně zajištěn nejdéle do dvou let po splatnosti (§ 265 zákona čís. 76 ex 1927). Přihlíží-li se k tomuto zákonnému ustanovení, dále k obecně známému poklesu cen nemovitostí a posléze k pravděpodobně déle trvajícimu administrativnímu řízení, nelze rozptýlit obavu vymáhající strany, že knihovní zápis její pohledávky na nedoplatcích nezaručuje jí uspokojení. Při zájmu provedeném v této exekuční věci byly zabaveny cihly, dva kočáry a osobní auto v přibližné ceně 68.000 Kč. Zabavené věci byly ponechány v držbě povinné strany. Odkladem exekuce jest realizace znemožněna a nelze odhadnouti, kdy k ní vzhledem k zahájenému administrativnímu řízení dojde. Dlouhotrvající úschovou a možným užíváním částí zabavených

předmětů (kočárů, auta) pozбудou tyto věci na ceně. Mimo to nastane určitě ztráta na jejich ceně i následkem notorického poklesu celé soustavy hospodářských čísel. Z toho vyplývá, že odkladem exekuce jest uspokojení vymáhající strany alespoň částečně ohroženo. Bylo proto podle § 44 druhý odstavec ex. ř. povolený odklad exekuce učiniti závislým na zřízení jistoty.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Otázku, zda vymáhaná pohledávka jest či není kryta tím, že jest knihovně zajištěna na nemovitostech povinného, není třeba řešiti při rozhodování o nutnosti zřízení jistoty podle § 44 druhý odstavec ex. ř., neboť zde rozhoduje jedině, zda odklad exekuce může ohroziti uspokojení vymáhajícího věřitele. Správně doličuje rekursní soud, že v souzeném případě jest vymáhající věřitelka podle stavu věci odkladem exekuce ve svém nároku na uspokojení ze zavedené mobilární exekuce následkem hrozícího znehodnocení zabavených svršků ohrožena, stěžovatel dotyčné důvody rekursního soudu ani nenapadá. Toto ohrožení nelze uznati za odstraněné tím, že vymáhaná pohledávka jest zajištěna zástavním právem na nemovitostech povinné, neboť složením jistoty má býti zajištěno rychlé a snadné uspokojení vymáhajícího věřitele, kdežto knihovní zástavní právo vede jen zdoluhavým způsobem k uspokojení věřitele, a zákon jen výjimečně připouští, by byla jistota opatřena hypotekou (§§ 56 druhý odstavec c. ř. s. a 78 ex. ř.).

Čís. 12629.

K třetím osobám ve smyslu § 36 (2) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n. náležejí i účastníci nesporného řízení.

(Rozh. ze dne 24. května 1933, R I 456/33.)

Usnesením ze dne 27. července 1928 bylo nemanželskému otci Jindřichu W-ovi uloženo platiti na výživu dítěte 150 Kč měsíčně. Návrhu otce, by bylo výživné sníženo, soud první stolice vyhověl potud, že snížil výživné na 85 Kč měsíčně. Rekursní soud zamítl návrh otce na snížení výživného. Proti usnesení rekursního soudu podal otec dovolací rekurs teprve šestnáctý den po doručení napadeného usnesení.

Nejvyšší soud dovolací rekurs odmítl.

Důvody:

Jindřich W. podal revisní rekurs teprve šestnáctý den po doručení napadeného usnesení, tudíž po uplynutí stanovené lhůty v § 36 (1) zák. čís. 100 z r. 1931 sb. z. a n. Podle ustanovení odst. (4) téhož paragrafu lze podati rekurs v řízení, kterým se vykonává péče o osoby

jsoucí pod zvláštní zákonnou ochranou, i po uplynutí lhůty stanovené v odst. (1), nenabyly-li třetí osoby z rozhodnutí práv. V § 23 rozlišuje sice zákon mezi účastníky řízení a jinými osobami, než z toho nelze dovozovati, že osoby třetí, o nichž se zmínka činí v §§ 32, 36 a 39. (2), jsou odlišnými od účastníků řízení, to podává se i ze vzniku § 39. Odstavec b) § 39 zněl ve vládním návrhu (tisk čís. 254), že soud první stolice může rekursu sám vyhověti, může-li jeho usnesení býti změněno bez újmy pro některého účastníka, a teprve v ústavně právním výboru senátu byl doslov jeho přízpůsoben doslovu §§ 32 a 36 s tím odůvodněním, že podobná výhrada není tam činěna jen ve prospěch účastníků, ale vůbec pro osoby třetí (tisk 437). Z tohoto odůvodnění plyne, že mezi osoby třetí náležejí i účastníci řízení, nabyli-li z rozhodnutí práv, a to v poměru k stěžovateli, tomu svědčí i tendence vyslovená v důvodové zprávě k § 36, že nejvyšší soud schválil ve svém posudku o osnově zákona, že tím předejde se tomu, by bylo možno dosáhnouti změn úpravy na rekurs třeba až po delší době podaný, což se nedoporučuje v zájmu právní bezpečnosti. Tento názor sdílí také Mrština ve svém spise — zákon o základních ustanoveních soudního řízení nesporného na str. 223 odstavec druhý, kde praví, že práv nemohla nabýti ovšem osoba, jež sama zmatečnost vyvolala, tedy i účastník řízení. Jest proto osobou třetí vyrovnávati každou osobu jinou, odlišnou od stěžovatele. Toto stanovisko zastávala i praxe nejvyššího soudu v Brně rozh. čís. 1431 a ve Vídni rozh. Gl. U. 5299 při výkladu slov »někoho jiného« v druhém odstavci § 11 nesp. řiz. Jelikož napadeným usnesením rekursního soudu bylo usnesení soudu první stolice snižující výživné nezl. Lotty W-ové ze 150 Kč měsíčně na 85 Kč změněno tak, že se návrh manželského otce Jindřicha W-a na snížení výživného ustanoveného usnesením ze dne 27. července 1928 měsíčně 150 Kč, zamítá, nabyla nezl. Lotty W-ová právo, že otec jest povinen na její výživu platiti i dále měsíčně obnos 150 Kč.

Čís. 12630.

Uznání dluhu netvoří ještě právní důvod, jež musí obsahovati vkladná listina podle § 26 knih. zák.

(Rozh. ze dne 24. května 1933, R I 469/33.)

Knihovní soud povolil vklad zástavního práva na základě dlužního úpisu ze dne 2. prosince 1932. Rekursní soud knihovní žádost zamítl. **Důvody:** V rekursu jest vytykáno, že dlužní úpis nemá náležitosti § 26 knih. zák. Podle tohoto místa zákona musí listiny, jde-li o nabytí věcného práva, obsahovati platný právní důvod. Listina, o niž tu jde, neobsahuje platný právní důvod pro dluh majitelů nemovitostí, ježto v listině té jen potvrzují, že jsou dlužní manželům H-ovým 45.000 Kč a že tuto pohledávku uznávají. V listině není vyjádřeno, že jsou řečený peníz dlužní, neobsahuje proto listina zavazovací důvod. Uznání dluhu není ještě o sobě právním důvodem pro dluh a uznání

jako takové není právním důvodem, ježto jako takové zakládá abstraktní dlužní poměr. I při uznání jest zavazovacím důvodem důvod tvrzeného dluhu. Z čeho dluh povstal, t. j. na jakém právním důvodu se dluh zakládá, není v dluhopise řečeno, neodpovídá tudíž dluhopis požadavkům § 26 knih. zák. a nemohl proto býti povolen navržený vklad.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení rekursního soudu odpovídá jak stavu věci, tak i zákonu, a vývody dovolacího rekursu nejsou způsobilé vyvrátiti správnost jeho důvodů. Listina nadepsaná »Schuldschein«, na základě které bylo žádáno o vklad zástavního práva, nemá podmínek listiny vkladné podle § 26 knih. zákona, neboť neobsahuje platný právní důvod a nelze také z ní seznati, zda byla vyhotovena ve formě předepsané pro její platnost. Uznání působí konstitutivně jen tehdy, přistoupilo-li k závazkovému důvodu, jenž tu již byl (rozh. čís. 7854 sb. n. s.). Uznání nekoveému důvodu, jenž tu již byl (rozh. čís. 5642 sb. n. s.). Správně tedy usoudil rekursní soud, že uznání dluhu samo o sobě není právním důvodem pro obsahování listiny vkladné podle § 26 knih. zákona. Nevychází-li z listiny, o jaký dluh jde, nelze posouditi, zda byla listina vyhotovena ve formě předepsané pro její platnost.

Čís. 12631.

Nelze použití § 31 náhradového zákona, byl-li pozemek přidělen dlouhodobému pachtýři podle zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Proti dlouhodobému pachtýři lze vydržeti právo služebnosti.

(Rozh. ze dne 24. května 1933, Rv I 14/32.)

Žalobce domáhal se na žalovaných, by bylo uznáno právem, že žalovaným nepřisluší právo choditi nebo jezdit a hnáti dobytek po pozemku, jehož žalobce nabyt jako dlouholetý pachtýř podle zákonů čís. 318/1919, 311/1920 a 166/1921. Žalovaní prokázali, že právo chůze (jízdy) po žalobcovu pozemku vydrželi proti žalobci a jeho předchůdci držení více než třicetiletým. Procesní soud první stolice žalobu zamítl a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Zbývá zkoumati otázku právní, zda lze podle zákonů o pozemkové reformě uplatňovati právo služebnosti proti dlouholetému pachtýři, kterému byl zpachtovaný pozemek přidělen podle zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. a zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 166 sb. z. a n. Žalobce se odvolává na § 31 náhr. zákona, podle něhož se po uplynutí

třiceti dnů od poznámky zamýšleného převzetí nelze domáhati uznání žádného věcného práva, tedy ani služebnosti ani proti státu ani proti přidělci (proti nabyvateli v řízení pozemnoreformním). Tento předpis je veřejnoprávní, absolutně vížící a proto jest k němu hleděti vždy a všude. § 7 zák. záborového stanoví, že zcizení, pronájem zabraného majetku, jeho zavazení a dělení vyžaduje úřední souhlas (§ 15) a nemá bez něho proti státu právních následků. Jest nesporno, že velkostatek Ch. byl zabrán Státním pozemkovým úřadem a že žalobce uplatňoval své právo na dlouhodobý pacht podle § 1 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. o zajištění půdy drobným pachtýřům, novelisovaného zákonem ze dne 6. dubna 1920, čís. 247, zákonem ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. a zákonem ze dne 1. dubna 1921, čís. 166 sb. z. a n. a pozemek čkat. 1207/1 byl mu skutečně přidělen do vlastnictví za náhradu. Podle § 10 zákona čís. 318/1919 sb. z. a n. jest pachtýř povinen převzítí pozemkové služebnosti a reální břemena vážnoucí na požadovaném pozemku v době vydání tohoto zákona, pokud jich k hospodaření na panujícím pozemku nadále bude zapotřebí, a to bez započtení do přejímací ceny. Není pochybnosti o tom, že žalovaní věděli jako sousedé pozemku č. kat. 1207/1 o tom, že žalobce své požadovací právo na tento pozemek uplatňuje. Žalovaní však své právo služebnosti jízdy, chůze a hnání dobytka k pozemku č. kat. 1207/1 rybníku v řízení pozemnoreformním neuplatňovali a proto také na ně nebyl vzat zřetel. Pachtýř, který se nepřihlásil ve lhůtě v § 12 stanovené, pozbývá požadovací právo, nepřihlásí-li je dodatečně, nejdéle do dvou let od vyhlášení tohoto zákona u příslušného okresního soudu, a při tom neprokáže, že byla zameškána lhůta pro skutečnosti neodvratné nebo na jeho vůli nezávislé. Podle téhož paragrafu je předepsána lhůta jen pro pachtýře, nikoli však pro jiné věcně oprávněné. § 31 náhradového zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 329 sb. z. a n. je prováděcím zákonem §§ 5, 9, 11, 12 a 13 zákona ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n. a nevztahuje se na zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. (o zajištění půdy drobným pachtýřům), kterýž je zákonem úplně samostatným, týkajícím se výlučně dlouhodobých pachtýřů, nikoli státních nebo státem zabraných pozemků podle záborového zákona. Zákon čís. 318/1919 sb. z. a n. má zvláštní předpisy pro celé řízení pozemnoreformní co do dlouholetých pachtýřů, ale neobsahuje ustanovení o tom, zda jiní oprávnění kromě pachtýře mají povinnost do určené doby své právo proti dlouhodobému pachtýři uplatňovati. Zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. stanoví, že nabyvateli pozemku jest dovoleno jej zciziti jen se svolením Státního pozemkového úřadu, kteréž musí býti vykázáno v návrhu na zápis vlastnického práva. Obmezení podle tohoto ustanovení se poznamená v knihách a vymaže se po uplynutí desítileté lhůty k návrhu vlastníků. Z toho plyne, že tento zákon dovoluje zatížení pozemku postoupeného do pachtýřova vlastnictví, ale zakazuje jen jeho zcizení na cizí osoby, kteréž váže na svolení Státního pozemkového úřadu. Zákon přidělový ze dne 30. ledna 1920, čís. 81 sb. z. a n. se rovněž na tento případ nehodí, poněvadž

je to zákon docela odlišný od zákona čís. 318/1919 sb. z. a n. Soud je proto toho názoru, že vydržení práva služebnosti proti dlouhodobému pachtýři je přípustné, poněvadž lhůta k uplatňování tohoto práva zákonem stanovena nebyla (čís. 318/1919) a dovoluje-li zákon zadlužení takového pozemku, jest obdobně přípustno i jeho zatížení právem věctakového pozemku, jen zcizení pozemku na jiné osoby než na manželku a na rodinu pachtýřovu je dovoleno jen se svolením Státního pozemkového úřadu. Vždyť po desíti letech dlouhodobý pachtýř stane se neobmezeným vlastníkem přikázaného pozemku a může pak s ním volně a neobmezeně nakládati. Není rozumného důvodu, proč by nemohla žalovaná strana uplatňovati své právo služebnosti proti žalobci, když to zákon výslovně nezakazuje a žalobce sám toto právo žalovaným v přihlášce o pozemek čkat. 1207/1 zamlčel, ač o něm dobře věděl. Nestalo se vinou žalovaných, že své právo dříve neuplatňovali, poněvadž jim nikdo před žalobcem ani sám žalobce v jejich právu jezdití přes pozemek č. kat. 1207/1 nebránil ani nezakazoval, až teprve krátce před podáním žaloby. Soud uznává proto námitku i po stránce právní odůvodněnou, že žalovaní právo služebnosti k pozemku č. kat. 1207/1 vydrželi bezelstným držením a vykonáváním svého práva jízdy přes 30 let. O d o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Právní názor prvního soudu, že právo žalovaných, jemuž se žalobce brání žalobou, bylo vydrženo bezelstným vydržením jasně prokázaným a že toto právo služebnosti lze uplatňovati i proti dlouhodobému pachtýři, jemuž pozemek podle zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. a ze dne 1. dubna 1921, čís. 166 sb. z. a n. byl přidělen, jest zcela správný a prvý soud tento svůj názor logicky bezvadně odůvodňuje z příslušných předpisů zákona a není tomuto právnímu názoru na závalu předpis § 31 náhr. zákona, který se nevztahuje na zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. o zajištění půdy drobným pachtýřům, jenž je zákonem speciálním a docela samostatným a neobsahuje ustanovení o tom, zdali jiní oprávnění kromě pachtýře mají povinnost do určité doby své právo proti dlouhodobému pachtýři uplatňovati a jest proto zcela nepochybné, že i vydržení proti dlouhodobému pachtýři je přípustné, aniž stanovena lhůta k uplatňování tohoto práva. Nelze proto přisvědčiti tvrzení odvolatele, jenž odvolává se na § 31 náhr. zákona, že účel tohoto předpisu platí i pro pozemky získané z dlouhodobého pachtu jako pro pozemky nabyté přídělem neb jinou formou pozemkové reformy.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání opřenému o dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. nelze přiznati oprávněnost. Dovolatel se odvolává na § 31 náhradového zákona, ačkoliv bylo zjištěno, že pozemek čkat. 1207/1 byl mu přidělen jako dlouhodobému pachtýři podle zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., na který se nevztahuje § 31 náhradového zákona, jak bylo nižšími soudy podrobně a správně odůvodněno. Dovolatel poukazuje se

proto na důvody napadeného rozsudku v tomto směru, k nimž není třeba nic připojovat. Správně usoudil odvolací soud souhlasně s procesním soudem, že právo žalovaných, jemuž se žalobce žalobou brání, bylo vydrženo bezelstným držením jasně prokázaným a že toto právo služebnosti může být uplatňováno také proti dlouhodobému pachtýři, jemuž pozemek podle zákonů č. 311/20 a č. 166/21 zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům č. 318/1919 doplňujících byl přidělen.

Čís. 12632.

Návrh na povolení prozatímního opatření k zajištění nároku na vrácení stroje, jež navrhovatel prodal odpůrci s výhradou vlastnictví a jenž byl v odpůrcově dílně přimontován, jest odůvodněn, neplatí-li odpůrce, který jest stíhán exekucemi, splátky na stroj a neopatřil-li navrhovatelí prohlášení vlastníka nemovitosti po rozumu § 297 a) obč. zák., jakž se byl zavázal.

(Rozh. ze dne 24. května 1933, R II 114/33.)

Žalobkyně prodala žalovanému stroj (Kompresor), vyhradivši si vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny. Ježto žalovaný neplatil splátky, domáhala se žalobkyně vrácení stroje. K zajištění žalobního nároku navrhla žalobkyně povolení prozatímního opatření uschováním stroje u třetí osoby. Soud první stolice zamítl návrh na povolení prozatímního opatření. Rekursní soud prozatímní opatření povolil. **Důvody:** Jde o zatímní opatření podle § 382 č. 1 ex. ř. Jest proto předpokladem jeho povolení, by podle § 381 ex. ř. bylo osvědčeno, že jest se obávati zmaření nebo značného ztížení vymáhání neb uskutečnění nároku neb že je opatření třeba k zabránění hrozícího násill neb k odvrácení hrozící nenahraditelné škody. Jest přisvědčiti stížnosti, že se k osvědčení nebezpečí zmaření neb značného ztížení vymáhání nároku podle § 381 č. 1 ex. ř. nevyžaduje osvědčení subjektivní činnosti odpůrcovy, která by pravděpodobně k takovému výsledku, pro ohroženou stranu nepříznivému, mohla vésti a kteréhož osvědčení je zapotřebí podle § 379 ex. ř., nýbrž v projednávaném případě stačí osvědčení objektivní skutečnosti, která činí zmaření neb značné ztížení vymáhaného nároku pravděpodobným. Okolnost, že odpůrce strany ohrožené jest stíhán žalobami a exekucemi, by o sobě k tomu nedostávala, jak správně zdůrazňuje napadené usnesení. Avšak přes to jest přisvědčiti stěžovatelce, že její nárok jest ohrožen. Žalovaný koupil stroj na splátky, tyto však neplatí, jak je osvědčeno inž. Karlem Š-em, se strojem pracuje a zisky z jeho výkonů pobírá. Tento stav může potrvati 2—3 roky než bude spor, dle dnešního již normálního zdlouhavého vyřizování právoplatně ukončen. Poněvadž jde o stroj, který se opotřebuje, jest na snadě, že do té doby může se státi méněcenným, ne-li bezcenným. Kdyby měl býti tento postup schvalován, vedlo by to přímo k nekalému počínání dlužníků, kteří by již předem mohli spo-

lěhati na to, že se tak lacino dostanou ke stroji a ho budou moci využiti, aniž jej zaplatili. Mimo to jest osvědčeno a přiznáno i žalovaným, že jest stíhán exekucemi, a za daného stavu, kdy kompresor je v držení žalovaného, nic nebrání vymáhajícím věřitelům, by kompresor nezabavili a v případě, že by se žalující strana zavčas o tom nedozvěděla, aby mohla své vlastnictví uplatňovati, mohl by kompresor býti prodán a tím by vymáhání nároku bylo vůbec zmařeno. Tyto osvědčené skutečnosti jsou dostatečným předpokladem pro povolení žádaného zatímního opatření.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Zda jsou tu podmínky pro povolení prozatímního opatření, jest posuzovati podle toho, co žalobkyně přednesla v první stolici k odůvodnění svého nároku. A tu právem vytýká stěžovatel, že žalobkyně netvrdila v první stolici, že by jí z užívání kompresoru žalovaným vzešla nenahraditelná škoda (§ 381 č. 2 ex. ř.), a proto neprávem spatřuje napadené usnesení hrozící nebezpečí v tom, že se kompresor užíváním může státi méněcenným, ne-li bezcenným. Než tím není pro stěžovatele nic získáno. Že zažalovaný nárok nebyl osvědčen (§ 389 ex. ř.), stěžovatel nevytýká, má jen za to, že není osvědčeno nebezpečí po rozumu § 381 č. 1 ex. ř. Než podle tohoto zákonného ustanovení stačí osvědčení konkrétního nebezpečí. Takovéto nebezpečí nelze ovšem spatřovati již v tom, že navrhovatelův odpůrce je stíhán exekucemi, než okolnost ta může v tom kterém případě, přistoupí-li k ní další jiné okolnosti, odůvodniti obavu, že by jinak bez povolení prozatímního opatření soudní vymáhání neb uskutečnění nároku, zejména změnou dosavadního stavu bylo zmařeno nebo značně stíženo. A tato obava tu jest. Je osvědčeno výpovědí inž. Karla Š-a, že žalovaný koupil stroj na splátky, že splátky ty neplatí, že žalobkyně si vyhradila až do úplného zaplacení kupní ceny vlastnictví k prodanému stroji, a že žalovaný, jenž doznává, že stroj je v jeho dílně přimontován, žalobkyni neopatřil prohlášení vlastníka nemovitosti po rozumu § 297 a) obč. zák., jak se byl zavázal. Veškeré tyto inž. Karlem Š-em osvědčené skutečnosti uvedla žalobkyně k odůvodnění svého návrhu již v žalobě. Vyhradila-li si žalobkyně vlastnictví ke stroji až do úplného zaplacení kupní ceny, neplatí-li však žalovaný splátky a je-li stíhán, jak doznává, exekucemi, nabývá výhrada vlastnictví významu a splňuje svůj hospodářský účel uchrániti obchodníka před ztrátou z poskytnutého úvěru. Tento účel by mohl býti zmařen, kdyby nebylo povoleno navrhované prozatímní opatření, ježto hrozí žalobkyni nebezpečí, že při exekucích proti žalovanému bude kompresor zabaven, a v případě, že se žalobkyně včas nedoví o jeho zabavení, i prodán. Je proto osvědčeno, že jest tu obava po rozumu § 381 č. 1 ex. ř., že by bez povolení prozatímního opatření bylo soudní vymáhání neb uskutečnění zažalovaného nároku změnou dosavadního stavu zmařeno neb aspoň značně stíženo, a právem bylo proto povoleno pro hrozící toto konkrétní nebezpečí navrhované prozatímní opatření.

Čís. 12633.

Služební poměry železničních zaměstnanců.

Rozhodovati o nárocích z důvodu nesprávné výměry nebo výplaty služebních příjmů, upravených vládním nařízením ze dne 5. března 1927, čís. 15 sb. z. a n., je přikázáno úřadům správním.

Nesprávnou výměrou jest nejen číselný výpočet příjmů, nýbrž i použití nesprávné základny, nesprávného skutkového nebo právního podkladu při nové úpravě příjmů, tedy i nesprávné propočítání dřívější vojenské služby.

Dovolávati se nápravy proti rozhodnutí správních úřadů o své platové úpravě pořadem práva může se zaměstnanec jen, vyčerpal-li dříve pořad stolic správních, řídit se ustanovením § 70 vládn. nař. ze dne 5. března 1927, čís. 15 sb. z. a n.

Nevymohl-li si zaměstnanec konečný výrok ministerstva železnic, nepodav včas odvolání z výměru nižšího správního úřadu, jest pořad práva nepřipustný a jest celé řízení o zaměstnancově žalobě pro zmatečnost z úřadu zrušiti a žalobu odmítnouti.

Nebyla-li žaloba podle zákona ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n. podána v propadné devadesátidenní lhůtě, jest ji zamítnouti.

(Rozh. ze dne 24. května 1933, Rv II 523/31.)

Na základě výnosu ministerstva železnic ze dne 24. září 1921, čís. 53.924, byla žalobci propočtena služební doba, při čemž byl zařazen do bývalé IX. služební hodnostní třídy staty III a) s pořadím od 1. července 1916 a platovou stupnicí 4308 Kč od 1. července 1920. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na československém železničním eráru, by žalovaný byl uznán povinným propočísti žalobci celou jeho vojenskou služební dobu po odpočítání 7 roků ve staty III a) úředníků státních drah, zařaditi ho podle toho do vyšších služebních požitků a zaplatiti mu 8.100 Kč. Procesní soud prvě stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní dále jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Rozpor se spisy spatřuje dovolání v tom, že se napadený rozsudek, vyhovující žalobcovu odvolání, opomenul zabývati podstatnou námitkou žalovaného, že když žalobce proti propočítání služebních let, uveřejněnému v úředním listě ředitelství státních drah v Brně čís. 30 z roku 1922, nepodal námitky podle § 83 služebního řádu, projevil tím souhlas s uveřejněným propočtením a že proto nemůže tomuto propočítání odporovati tímto sporem. Žalovaný československý stát skutečně tuto námitku za sporu v prvě stolici učinil a prvý soud se jí nemusel zabývati, an žalobě z jiného důvodu nevyhověl. Odvolací soud, změniv rozsudek prvého soudu a uznávajíc žalobní nárok důvodem po právu, měl

se s touto námitkou žalovaného státu zabývati a řešiti otázku, zda v tomto sporu, v němž se žalobce domáhá doplacení rozdílu služebních požitků za léta 1927, 1928 a 1929 v částce 8.100 Kč, vyměřených mu poslední úpravou platovou podle vládn. nař. ze dne 5. března 1927 čís. 15 sb. z. a n., může ještě uplatniti námitku nesprávného propočítání vojenské služby podle § 6 výnosu ministerstva železnic ze dne 24. září 1921 čís. 53.924 a jeho vysvětlivek a při tom zároveň zkoumati. zda o žalobním nároku lze vůbec rozhodovati pořadem práva a zda po případě byl nárok uplatněn v propadné lhůtě podle § 2 zákona čís. 217/1925 sb. z. a n., poněvadž k těmto okolnostem jest soudům hleděti z moci úřední v každém období rozepře. Bylo již zdůrazněno, že v souzené věci domáhá se žalobce v podstatě nápravy vyměřených mu služebních požitků, vyplývajících z jejich úpravy podle vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n., a spatřuje nesprávnost vyměření požitků v tom, že při jich určení mu nebyla správně propočítána dřívější služební doba vojenská. Nejvyšší soud již v rozhodnutí ve sb. n. s. čís. 9875 doličil, že nároky zaměstnanců čsl. státních drah odvozené z nové úpravy platové, provedené podle § 210 plat. zák. a vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. jsou povahou svou nároky soukromoprávními, že však zákonem, t. j. § 210 plat. zákona a § 70 vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. bylo rozhodováno o nich přikázáno úřadům správním. Lze proto odkázati k těmto důvodům a jen ještě k nim dodatí toto: Vládní nařízení čís. 15/1927 sb. z. a n. bylo vydáno v rámci zmocnění daného vládně v § 210 odst. (1) plat. zák., neboť v § 70 upravilo služební poměry zaměstnanců čsl. státních drah, pokud jde o opravu nesprávné výměry nebo výplaty služebních požitků, přesně podle zásad vytýčených pro pragmatikální zaměstnance státní v § 151 plat. zákona a použilo téměř doslovně těchto ustanovení, označivši jen ještě jasněji v odst. (2) § 70 ústřední úřad, k němuž lze se odvolati, — ministerstvo železnic. Toto vládní nařízení vydané v mezích zákona (§ 55 úst. list.) na základě zmocnění § 210 plat. zákona a jsoucí svými předpisy v úplné shodě se zákonem, řádně podepsané (§ 84 úst. list.) a vyhlášené, má moc zákona a soudy jsou jeho předpisy vázány. Z ustanovení § 70 vl. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. však zřetelně vyplývá, že rozhodování (judikování) o nárocích, týkajících se nesprávné výměry nebo výplaty služebních příjmů podle tohoto vládního nařízení upravených, bylo stejné jako u státních zaměstnanců přikázáno úřadům v něm vyjmenovaným jako úřadům správním, neboť tímto ustanovením bylo již přiznáno právo, by rozhodovaly o námitkách proti prvě úpravě (výměru) služebních příjmů zaměstnanců čsl. státních drah, t. j. by pronesly výrok (rozhodnutí) o námitkách a v něm skutkový podklad i své právní posouzení o sporném nároku řádně odůvodnily, tedy zcela obdobně jako správní úřady při státních zaměstnancích pragmatikálních. Proti tomuto rozhodnutí úřadu přiznává dále § 70 vládn. nař. zvláštní opravný prostředek odvolání k ministerstvu železnic, které má konečným výrokem o sporné úpravě platové rozhodnouti. V rozhodnutí ve sb. n. s. čís. 9875 bylo též vyloženo, že nesprávnou výměrou jest rozuměti nejen

číselný výpočet příjmů, nýbrž i použití nesprávné základny, t. j. nesprávného skutkového nebo právního podkladu při nové úpravě příjmů, a právě o takové okolnosti žalobce v podstatě svůj žalobní nárok opírá, dovozuje, že při této platové úpravě byla mu nesprávně propočítána dřívější vojenská služba, a domáhá se toho, by v tomto směru použitá základna při jeho úpravě platové ve smyslu vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. byla změněna a přiznány mu služební požitky vyšší podle příslušných platových stupnic a stupňů (§ 9, 10 a 11 vl. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n.). Žalobce mohl by se podle § 105 ústavní listiny a § 1 zákona ze dne 15. října 1925 čís. 217 sb. z. a n. dovolávat nápravy rozhodnutí úřadu o své platové úpravě, provedené podle vládního nařízení čís. 15/1927 sb. z. a n. pořadem práva, kdyby byl dříve vyčerpал pořad stolic správních, řídě se ustanovením § 70 vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. Měl totiž proti původnímu úřednímu výměru ředitelství státních drah podat včas námitky a vyvolati tím rozhodnutí úřadu (nález o sporném nároku) a proti tomuto měl se zase pořadem stolic správních v § 70 vytčených brániti odvoláním k ministerstvu železnic a vymoci si konečný výrok (rozhodnutí) tohoto správního úřadu o svém sporném nároku. Žalobce v žalobě tvrdil, že proti nesprávnému propočítání požitků podal námitky na ředitelství státních drah v Brně i k ministerstvu železnic v Praze, že však byly vesměs zamítnuty, a nabídl důkaz příslušnými zamítavými výměry, jež však soudu ani nepředložil a v dovolací odpovědi mylně doličuje, že prý tyto okolnosti prokázal. Soudům nižších stolic bylo tedy především z moci úřední zkoumati a zjistiti, zda žalobce skutečně vyčerpал veškeré opravné prostředky v řízení správním a tím si získal možnost uplatnění žalobní nárok pořadem práva, neboť, kdyby se zjistilo, že si nevymohl konečné rozhodnutí ministerstva železnic o tvrzené nesprávné úpravě jeho služebních požitků (§ 70 odst. (1) a (2) vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n., § 105 úst. listiny a § 1 zák. čís. 217/1925 sb. z. a n.), byl by vůbec pořad práva nepřipustný a bylo by celé řízení pro zmatečnost (§ 477 čís. 6 c. ř. s.) z úřadu (§ 240 poslední odstavec c. ř. s. a § 42 j. n.) zrušiti a žalobu zamítnouti. Zjistili-li se, že o žalobcovu odvolání rozhodlo ministerstvo železnic ve smyslu odst. (2) § 70 vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n., bylo by třeba dále zjistiti, zda žalobce podal nynější žalobu včas, t. j. v propadné lhůtě 90 dnů (§ 2 zák. čís. 217/1925 sb. z. a n.), kterou jest v každém období sporu z úřadu zkoumati, při čemž se podotýká, že žalobce měl již podle § 3 tohoto zákona k žalobě připojiti rozhodnutí ministerstva železnic v prvopise neb ověřeném opise a udati, kdy mu bylo doručeno. Nebyla-li žaloba podána v preklusivní lhůtě, musela by býti již z tohoto důvodu zamítnuta (srov. Vážný: O ústrojí a příslušnosti soudů 1926 str. 296). Ježto dovolací soud neměl pro rozhodnutí o těchto procesních otázkách, jež nutno z úřadu řešiti před rozhodováním věci samé, ve spisech potřebná zjištění nižších soudů, nezbylo mu než napadený rozsudek podle § 510 c. ř. s. zrušiti pro neúplnost řízení (§ 503 č. 2 c. ř. s.), třebas dovolatelem nebyla ani vytýkána, poněvadž bez doplnění řízení nebylo lze ani o uplat-

něném dovolacím důvodu podle čís. 4 § 503 c. ř. s. a dovolacím návrhu rozhodnutí (srov. jud. dřívějšího nejvyššího soudu ve Vídni čís. 230 uveřejněný pod čís. 1653 úř. sb. a také rozhodnutí československého nejvyššího soudu sb. n. s. čís. 1275).

Čís. 12634.

V prohlášeních československé železniční správy nelze spatřovati »akt« ve smyslu § 4 zákona ze dne 23. června 1926, čís. 156 sb. z. a n., neřeší-li se v nich otázka převzetí závazku, nýbrž jedná-li se jen o výši náhrady a o smírné dohodnutí právě v předpokladu, že zásadní otázka, právní důvod náhrady a závazek československého státu, ani nepotřebuje bližšího zkoumání a výslovného řešení.

(Rozh. ze dne 26. května 1933, R I 425/33.)

Žalující vídeňská firma zřídila roku 1900 pro rakouské státní dráhy plynárnu v Praze. Podle smlouvy mělo nastati vzájemné plnění rakouských státních drah za zřízení plynárny až při rozvázání smlouvy. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se vídeňská firma na československém státu zaplacení odbytého za zřízení plynárny, tvrdíc, že československá železniční správa závazek převzala. Procesní soud první instance žalobu zamítl, maje za to, že v prohlášeních čsl. železniční správy nelze spatřovati »akty« ve smyslu § 4 zákona ze dne 23. června 1926, čís. 156 sb. z. a n. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, řízení doplnil a znovu rozhodl. Důvody: Jisto je, že nově vzniklý československý stát nevstoupil již z důvodu svého vzniku a ujmouti se provozu bývalých státních drah na jeho území do smluv, které uzavřel dřívější rakouský stát (železniční správa) s dodavateli, po případě s jinými osobami při provozu drah nějak vystupujícími, aniž by šlo o zaměstnance těchto drah, a že neručí za závazky bývalého Rakouska ani podle § 1409 obč. zák. V tom směru je judikatura ustálená a odvolání ani nebrojí proti stanovisku prvního soudu, které odpovídá tomu, co bylo shora uvedeno. K tomu stačí poukázati na některá z četných rozhodnutí nejvyššího soudu jako čís. 10320, 8428, 7984, 7595, sb. n. s. V souzeném případě je rozhodující, došlo-li po 28. říjnu 1918 k uznání nebo převzetí závazku vyplývajícího ze smluv ze dne 30. září 1900 a ze dne 30. září 1904 při skončení smluvního poměru těmito smlouvami založeného, pokud jde o odbyté za plynárnu. Odvolání dovozuje, že k takovému převzetí závazku, pokud se týče ke vstupu železničního eráru do oněch smluv došlo, a má za to, že tím je splněna podmínka stanovená v § 4 zák. ze dne 26. června 1926 čís. 156 sb. z. a n. Odvolání poukazuje na předložené listiny a jednání s ředitelstvím státních drah v Praze, s generálním ředitelstvím drah pro Čechy, Moravu a Slezsko i s ministerstvem železnic a vytýká, že první soud v rozporu s předloženými listinami usuzuje, že ke vstupu do oněch smluv, po případě ku převzetí

závazku k odbytnému za plynárnu nedošlo. Odvolací soud má za to, že listiny ony nebyly správně oceněny. Generální ředitelství drah dopisem ze dne 13. prosince 1918, kdy byla již tímto ředitelstvím vypovězena smlouva o provozu plynáren v Praze, Plzni a Hulíně žádá, by žalující firma zařídila předání plynáren, a že pak vedle otázky ceny plynu za II. pololetí 1918 vyřídí se odbytné za plynárny. Z toho jde, že generální ředitelství považovalo to za věc československé železniční správy vyříditi odbytné za plynárnu. Pak následovaly příписы ředitelství státních drah v Praze ze dne 4. dubna 1919, ze dne 4. května 1919, ze dne 23. června 1919 a ze dne 28. ledna 1920, kde se slibuje zaplacení odbytného, mluví se o základu pro stanovení jeho výše a sděluje se stanovisko železniční správy o poradách zúčastněných ředitelství u ministerstva železnic, byla pak také na toto odbytné složena splátka pro žalující firmu 17. září 1919 ve výši 120.000 Kč. O smluvním poměru při provozu plynárny zmiňuje se také dopis ze dne 4. prosince 1918 ředitelství státních drah v Praze. Ministerstvo železnic je také podle dopisu ze dne 7. února 1924 ochotno vyříditi nároky žalující firmy pokud jde o zmíněné plynárny. Shora uvedené projevy československé železniční správy byly učiněny orgány zastupujícími a tudíž zavazujícími žalovaný stát. Generální ředitelství drah v době, kdy ony projevy vydalo, bylo oprávněným k tomu orgánem železniční správy, a pokud jednalo pak ředitelství státních drah v Praze, bylo to ve srozumění s ministerstvem železnic, a také ministerstvo v té věci zaslalo zmíněný dopis. Taková prohlášení jest považovati za akty o vstoupení do závazku bývalého Rakouska pokud jde o odbytné za plynárnu, podle § 4 zák. č. 156/26. Kromě toho žalující strana nabídla důkazy o jednání ředitele G-a s generálním ředitelem inž. B-em a s jeho náměstkem Dr. H-em, podle kterého měl provoz plynárny jíti jako dosud, z čehož rovněž by se dalo souditi ve spojení se zmíněnými písemnými projevy na to, že byl hned při tom jednání úmysl vstoupiti do smlouvy. Důkazy ty první soud při svém právním názoru ovšem neprovedl, ač pro výklad celého poměru je důkaz ten potřebný, a může zejména tím býti získán další základ pro bezpečná posouzení uvedených písemných projevů. Podotýká se ještě, že stav věci je tu podstatně jiný, než byl v případě řešeném pod čís. 7984 sb. n. s. Vzhledem k uvedenému nepovažuje se zamítnutí žaloby prvním soudem na dosavadním základu za odůvodněné.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu k novému rozhodnutí.

Důvody:

Žalobkyně připouští, že právním důvodem žalobního nároku jest smlouva ze dne 30. září 1900 a že otázku, zda vstoupil československý stát do této smlouvy, jest posuzovati podle § 4 zákona ze dne 23. června 1926 č. 156 sb. z. a n. Dovolací soud dovodil již v četných rozhodnutích, jmenovitě v rozhodnutí čís. 10320 sb., v němž jsou uvedena také dřívější rozhodnutí této otázky se týkající, jak vykládati jest usta-

novení zákona ve příčině »aktů, kterými československý stát vzal výslovně na sebe splnění závazků uvedených v § 1 tohoto zákona« a neshledává důvodu, by se od tohoto výkladu odchýlil. Podle právního názoru v rozhodnutích uvedeného nelze v žádném z oněch projevů, jichž se žalobkyně dovolává a jež také odvolací soud jednotlivě probírá, spatřovati akt ve smyslu § 4 cit. zák., jímž by byl žalovaný československý stát převzal výslovně na sebe splnění závazků ze zmíněné smlouvy, protože v žádném z oněch projevů nebyla otázka převzetí závazků ani nadhozena ani řešena takovým způsobem, jak vylíčeno bylo v citovaném rozhodnutí a v rozhodnutí čís. 7984. Žalobkyně sama to nepřímou naznačuje v odstavci X. žaloby, uvádějíc, že prý v letech 1919 až 1925 za ústních a písemných jednání o vyplacení náhrady povinnost československého státu byla »v zásadě nesporná, vyjednávání že se vztahovalo jediné na výši náhradní sumy, o které nemohlo býti docíleno jednoty«. Vpravdě má se věc tak, že na právní důvod náhrady jednajících osoby ani nemyslely a že o něm ani jednáno nebylo, což lze vysvětliti tím, že železniční správě šlo nejprve o to, by provoz zůstal nerušen a že projevy, jichž se žalobkyně dovolává, pocházejí z let 1918 až 1920, tedy z doby buď bezprostředně po převratu anebo brzy po něm, kdy ještě v právních poměrech a v otázkách, jak se utvářely státním převratem, nebylo jasno. Je nerozhodné, mluvili se v telegramu nebo v expresním dopise generálního ředitelství ze dne 28. listopadu 1918, v odpovědi ze dne 11. prosince 1918 a v dopise generálního ředitelství ze dne 13. prosince 1918 o »vypovědění« smlouvy, protože plynárny byly nesporně vlastnictvím československého státu, jehož nabytí státním převratem. Z korespondence té je patrné, že železniční správa nereflektovala již na další vedení provozu žalující firmou Julius P., nýbrž že chtěla vésti provoz ve vlastní režii a že k tomu cíli žádala, aby jí byly závody k provozu odevzdány. V dopise ze dne 13. prosince 1918 projevuje generální ředitelství úmysl převzít zaměstnance závodu a projevuje ochotu věc uspořádati i co do ceny plynu i ve příčině odbytného (Ablösungssumme), avšak otázka, vstupuje-li československý stát do závazků ze smlouvy uzavřené bývalým rakouským železničním erárem, nebyla tu ani nadhozena ani výslovně řešena. Ani ve výpovědi smlouvy ani v projevené ochotě věc smírně uspořádati nelze vůbec, a tím méně ovšem za zmíněných okolností, spatřovati akt výslovného uznání závazků ve smyslu § 4 zák. Takovým aktem nebyly ani dopisy ředitelství státních drah ze dne 4. dubna 1919, 4. května 1919, 23. června 1919 a 28. ledna 1920, protože se tam otázka převzetí závazku výslovně neřeší, nýbrž jedná se v nich jen o výši náhrady a o smírné dohodnutí právě v předpokladu, že otázka zásadní, totiž právní důvod náhrady a závazek československého státu ani nepotřebuje bližšího zkoumání a výslovného řešení. Stejně má se věc s dopisem ministerstva železnic ze dne 7. února 1924, neboť ani tam se otázka ta výslovně neřeší; ministerstvo projevuje tu již jistě pochybnosti v této příčině na základě mírových smluv, neodmítá však ani tu ještě možnost smírného vyřízení, z čehož je viděti, že věc za vyří-

zenu nepovažovalo; ba tu teprve si vyžaduje ověřené opisy příslušných smluv sjednaných s bývalou železniční správou. V dalším dopise ze dne 18. května 1925 staví se již ministerstvo na zcela zamítavé stanovisko. Za akt ve smyslu § 4 zák. nebylo by lze považovati ani případné placení částky 120.000 Kč, protože ani to nebylo v ý s l o v n ý m převzetím závazku ze smlouvy. Za těchto okolností je nerozhodno, kolik a na co bylo železniční správou placeno, nabyta-li firma Julius P. také nějaký nárok proti bývalému rakouskému eráru na náhradu pořizovacích nákladů čili nic, byly-li orgány jednavší za československý stát na omylu, a byla-li firmě předepsána z náhradní sumy dávka z majetku. Netřeba řešiti ani otázku, byl-li ten který orgán anebo jednající úředník oprávněn činiti závazné prohlášení za československý stát při tom kterém jednání. Ústní vyjednávání v ministerstvu, jehož se žalobkyně dovolává v odst. II. žaloby, jest rozhodně vyloučiti z pojmu »aktů«, jak je má na mysli § 4 zák., takže v tom směru netřeba řízení doplňovati, jak mylně má za to odvolací soud.

Čís. 12635.

Nevstoupení do sporu (§ 21 c. ř. s.) nemá v zápětí, že by osoba, které byl spor opovězen a která nechala opověď nepovšimnutou, musela tomu, kdo jí spor opověděl, hraditi škodu, již utrpěl tím, že ve sporu podlehl.

(Rozh. ze dne 26. května 1933, Rv I 2153/31.)

Žalovaná firma dodala žalobci látku, již žalobce dále prodal L-ovi. L. žaloval žalobce u okresního soudu v Užhorodě o náhradu škody, ježto prý dodaná látka byla vadná. Žalobce opověděl spor žalované firmě, jež však do sporu nevstoupila. Užhorodský spor žalobce prosoudil. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované firmě náhrady škody, již utrpěl, podlehnuv ve sporu užhorodském a opíral žalobní nárok mimo jiné též o to, že žalovaná nevstoupila do užhorodského sporu, ač jí byl opovězen. Žaloba byla zamítnuta s o u d y všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e h:

Žalobce žaluje o náhradu škody a musí proto dokázati nejen, že škodu utrpěl, nýbrž i, že mu škoda byla způsobena vinou žalované. Zjištěno však bylo, že zboží, jež žalovaná firma dodala žalující straně, bylo bezvadné, a správně doličil již odvolací soud, že žalovaná nebyla povinna vstoupiti do sporu jí opovězeného, a že se tím, že tak neučinila, nedopustila protiprávního činu. Takovou povinnost neukládá žalované ani § 21 c. ř. s., mluvě jen o osobě, která má zpravit někoho třetího o právní rozepři, ale neukládá této třetí osobě žádné

povinnosti, a zejména nepojí ani § 21 c. ř. s. ani § 91/2 obč. s. por. platící na Slovensku a Podkarpatské Rusi, který by zde vlastně přišel v úvahu, an opovězený spor byl projednán a rozhodnut okresním soudem v Užhorodě, ani žádný jiný zákonný předpis k nevstoupení do sporu následek, že by osoba, které byl spor opovězen a která opověď nechala nepovšimnutou, musela tomu, kdo jí spor opověděl, hraditi škodu, již utrpěl tím, že ve sporu podlehl.

Čís. 12636.

Železniční přepravní řád (ze dne 17. července 1928, čís. 144 sb. z. a n.).

Zákonná domněnka, že škoda vznikla z nebezpečí souvisejícího s přepravou v otevřeném voze, neplatí, vzňal-li se otevřený vůz naložený slámou od hořících jiných vozů a vzňal-li se i následující krytý vůz naložený obilím v zrnu.

(Rozh. ze dne 26. května 1933, Rv I 122/32.)

Firma K. odeslala dráhou slámu v otevřeném vagoně, krytém plachtou. Vagon slámy za dopravy shořel. Proti žalobě postupnice firmy K. o náhradu škody namítla žalovaná dráha, že platí v souzeném případě ve prospěch dráhy domněnka čl. 90 § 2 lit. a) a § 3 želez. dopr. řádu, že příčinou zkázy zásilky byla doprava v otevřeném voze a že tuto domněnku žalobkyně nevyvrátila. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Bezdůvodnou jest výtká nesprávného právního posouzení věci, neboť železnice ručí podle čl. 88 a 89 žel. př. ř. za provedení přepravy na celé cestě až do dodání zboží, leč by dokázala, že škoda byla způsobena zaviněním oprávněného nebo vadností přepravovaného předmětu, nebo vyšší mocí (§ 4 čl. 89), nebo z nebezpečí souvisejícího s přepravou v otevřených vozech podle § 2 písm. a) a § 3 čl. 90 žel. př. ř. Žalovaný erár se dovolává jen tohoto osvobuzujícího důvodu čl. 90 § 2 písm. a) a § 3 žel. př. ř. a vytýká nesprávné právní posouzení prvnímú soudu proto, že ze zjištěné skutečnosti, že chytil i jako osmý zařazený krytý vůz naložený obilím, a že jednotlivé jeho části také shořely, dospěl první soud k závěru, že, kdyby bývala sláma dopravována ve voze krytém a byla by zasažena ohněm, byla by shořela, takže odvolání se dráhy na nebezpečí dopravy v otevřeném voze není případné a neosvobozuje dráhu od ručení, poněvadž tím není dokázán opak, který prý ani proveden býti nemůže, nýbrž jen pravděpodobnost tvrzení toho, která nemůže nikdy vyvrátiti právní domněnku. Tento názor odvolatelův není správný proto, že není přirozeně ani možné, aby byl proveden důkaz, že shořel krytý vůz se slámou, o kterou zde jde, nýbrž že k provedení důkazu o opaku možnosti vzniku škody z nebezpečí souvisejícího s přepravou v otevřeném voze stačí důkaz, že otevřený vůz se vzňal od hořících jiných vozů stejně

jako vůz krytý, za ním zařazený, který také chytil a částečně i shořel, takže je jisté, že by byla sláma shořela, i kdyby byla bývala naložena ve voze krytém.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobkyně tvrdila v žalobě a vyvracela zákonnou domněnku § 3 čl. 90 žel. př. řádu, že škoda vznikla z nebezpečí souvisejícího s přepravou v otevřeném voze, důkazem, že se otevřený vůz naložený její slámou vzňal od hořících jiných vozů a že se vzňal i krytý vůz zařazený za její slámou a naložený pšenicí, tedy látkou méně hořlavou, takže ani zavřený vůz by její zásilku slámy nebyl ochránil od zkázy. Nižší soudy zjistily, že ve vlaku začal hořeti od jiskry z lokomotivy nejprve vůz zařazený za lokomotivou jako pátý a naložený slámou, od něho stejně naložený vůz šestý a od tohoto vůz zařazený jako sedmý, v němž byla naložena sláma žalobkyně a jako osmý zařazený krytý vůz s pšenicí. Usoudily-li z toho nižší soudy, že jest jisté, že by sláma žalobkyně byla shořela, i kdyby byla naložena ve voze krytém, jde o závěr skutkový, nikoliv právní, jak se dovolatel mylně domnívá, závěr ten přezkumu soudu dovolacího nepodléhá a je proto bezpodstatnou výtkou dovolatelova, že závěr není naprosto bezpečný vzhledem k tomu, že požár mohl přeskóčiti na krytý vůz, po případě, že krytý vůz mohl shořeti následkem vadnosti, pro niž měl oheň přístup. Podle § 3 čl. 90 ž. př. ř. se podařilo žalobkyni v souzeném případě prokázat, že škoda z nebezpečí souvisejícího s přepravou v otevřeném voze nevznikla a že není příčinné souvislosti mezi shořením její slámy a její přepravou v otevřeném voze. Proto také odvolání se dráhy na nebezpečí dopravy v otevřeném voze nestačí k uplatnění jejího vyvíňovacího důvodu a trvá její povinnost k náhradě škody podle čl. 88—90 žel. př. řádu.

Čís. 12637

Nejde-li o škodu způsobenou železničním zřízením osobě třetí, nýbrž o vlastní škodu způsobenou dráze jejím zřízením, nestačí, že škůdce (třetí osoba) namítal poškození dráze nezdatnost železničního zřízence podle § 1315 obč. zák., nýbrž musel by tvrdit a prokázat, že se dráha dopustila zavinění ve volbě železničního zřízence tím, že ho použila k obstarávání svých věcí, ač věděla nebo věděti musila, že je nezdatný.

(Rozh. ze dne 26. května 1933, Rv I 290/32.)

Železniční erár domáhal se na žalovaném majiteli autobusu zaplacení 946 Kč, ježto autobus žalovaného najel na spuštěné železniční závory a je poškodil, takže oprava stála zažalovaný peníz. Procesní soud první stolice přisoudil žalobci jen 473 Kč. Důvody:

Soud vzal za zjištěno, že autobus jel zvolna, že závory začaly jít dolů, když byl vzdálen asi 8 m, a že šly dolů tak rychle, že přední padla na předek autobusu. To se nemohlo jinak státi, než tím, že zřízenec dráhy K. patrně ve spěchu mimořádně rychle závory dolů spustil, aniž se před tím rozhlédnutím přesvědčil, že žádné vozidlo není v nebezpečné blízkosti. V tom shledává soud zaviněné nedopatření způsobené nedostatkem náležité pozornosti na straně tohoto železničního zřízence (§ 1294 obč. zák.). Za toto jeho zavinění ručí stát jako podnikatel podle § 5 vl. nař. ze dne 13. května 1921, čís. 203 sb. z. a n. o dopravním řádě pro železnice. Soud shledal však zavinění i na straně žalovaného, za které ručí žalovaný podle § 8 zákona čís. 162/08, neboť znalcem z oboru jízdy zjištěno, že řidič autobusu, i když na vzdálenost asi 8 m zpozoroval spouštění závor, při náležité pozornosti přece mohl zastavit. Jest tedy zavinění na obou stranách a rozdělil proto soud podle § 1304 obč. zák. škodu — jejíž výše jest nesporná — rovným dílem a dle toho rozhodl. Dovolací soud vyhověl žalobcovu odvolání a uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobci celý zažalovaný peníz. Důvody: Správně sice první soud uvádí, že se nárok na náhradu škody žalující strany řídí podle § 3 zákona ze dne 8. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. podle obecného občanského práva, avšak nesprávně přišel soud k přesvědčení, že zavinění na škodě jest na obou stranách stejné a podle toho přisoudil žalující straně jen polovici zažalované pohledávky, jejíž výše popřena nebyla. První soud nesprávně opírá spoluzavinění žalující strany o ustanovení § 5 vl. nař. ze dne 13. května 1921, čís. 203 sb. z. a n. o dopravním řádě pro železnice, podle něhož železnice ručí za své lidi a za jiné osoby, jichž používá k provedení přepravy, avšak cit. vládní nařízení bylo zrušeno vládním nařízením ze dne 17. července 1928, čís. 144 sb. z. a n. a v tomto nařízení zásada ručení železnice nepřichází. Jest dále přihlednouti k tomu, že žalovaná strana namítala jen, že škoda byla způsobena zaviněním železničního hlídače, za kteréhož by strana žalující ručila podle § 1315 obč. zák., kdyby se jí dokázalo, že onen hlídač jest osobou neschopnou a že škoda byla způsobena osobě třetí. V souzeném případě však žalovaná strana ani ne tvrdila, že hlídač je osobou neschopnou a František K. jako železniční zřízenec je sice ve službách železnice, avšak škoda byla způsobena na jejím zařízení, t. j. na závorech, tedy nikoliv osobě třetí. Ano se žalující straně podle všeobecných ustanovení o náhradě škody podařilo dokázat, že škoda způsobena byla na železničních závorech stranou žalovanou a tato své tvrzení, že škodu zavinila strana žalující nebo že ji spoluzavinila, nijak neprokázala, bylo odsouditi žalovanou stranu k zaplacení celého odškodného za poškození závor.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného.

Důvody:

Dovolatel má mylně za to, že může žádati dělení škody způsobené žalující dráze z toho důvodu, že škodu tu zavinil z části svou nezdatností i zřízenec dráhy. Neboť nejde o případ § 1315 obč. zák., an tento

předpis jedná o ručení toho, kdo používá nezdatné osoby k obstarávání svých věcí, za škodu, kterou způsobil v této své činnosti osobě třetí. V souzeném případě však nejde o škodu způsobenou železničním zřízencem třetí osobě, nýbrž o vlastní škodu, způsobenou vlastním zřízencem. A tu platí ustanovení § 1304 obč. zák., podle něhož nese poškozený škodu poměrně se škůdcem, zavinil-li si ji současně i sám, to jest dopustil-li se poškozený sám bezprávného činu neb opomenutí, které jest v příčinné souvislosti se škodou. Musil by tedy dovolatel dokázati, že si správa dráhy sama vlastním zaviněním škodu způsobil. Nestačilo by proto ani, kdyby byl žalovaný namítal nezdatnost železničního zřízence podle § 1315 obč. zák., poněvadž ustanovení to nepředpokládá vědomí zaměstnavatele o nezdatnosti zřízence a tudíž zavinění zaměstnavatele, nýbrž je ručením za výsledek (srov. Materialie k III. dílčí novele k obč. zákonu str. 46), nýbrž byl by musil tvrditi, že se žalující dráha dopustila zavinění ve volbě železničního zřízence tím, že ho použila k obstarávání svých věcí, ač věděla nebo věděti musila, že je nezdatný. To platí i o dráze podle § 19 čís. 2 provozovacího řádu železničního čís. 1 z roku 1852 ř. z., ano zvláštních od občanského zákona odchylných předpisů v tomto směru není. Poukazuje-li dovolatel na rozhodnutí nejvyššího soudu č. j. Rv I 1312/29-2, uveřejněné pod čís. 9811 sb. n. s., vyvrací sám sebe, poněvadž tam jest vysloven týž právní náhled.

Čís. 12638.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

Svépomocný hospodářský spolek (svépomocné společenstvo, konsumní spolek) jest soutěžitelem ve smyslu § 46 zákona v poměru proti soukromým obchodníkům z téhož nebo z podobného oboru hospodářského.

Údajem ve smyslu § 10 zákona jsou skutková tvrzení v letáčích konsumního spolku, jimiž jsou soukromí obchodníci podezírání a obviňování z určitých nemravných a trestných jednání.

I v civilních věcech tam, kde byla s konečnou platností vyřízena otázka hlavní, rozhoduje o podružné otázce uveřejnění rozsudku a rozsahu důvodů vrchní soud jako soud odvolací s konečnou platností.

(Rozh. ze dne 26. května 1933, Rv I 365/32.)

Tri firmy, provozující obchod s kávou, čajem a jiným koloniálním zbožím v T., domáhaly se na žalovaném konsumním spolku v T., jenž provozoval rovněž obchod s koloniálním zbožím, 1. by žalovaný byl uznán povinným zdržeti se tvrzení, že obchodníci mohou existovati jen, když stále zvyšují ceny, nebo podávají méněcenné zboží nebo nesprávně váží, 2. uveřejnění odvolání tohoto tvrzení, 3. dále by žalovanému bylo uloženo, zaplatiti každé ze žalujících firem 100 Kč odškodného a 4. by byl žalovaný uznán povinným uveřejnění rozsudku v časo-

pisech. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby s tím, že rozsudek jest uveřejniti jen ve dvou časopisech (ve výroku uvedených). **Důvody:** Obsah letáků žalovaného, najmě stať: Jede Hausfrau, die diese Fragen gewissenhaft untersucht, wird zu einem verneinenden Urteil kommen, denn sie wird erkennen, dass Kaufleute, trotzdem ihrer immer mehr werden, nur existieren können, wenn sie die Preise unausgesetzt erhöhen, oder minderwertige Ware führen, oder mit Untergewicht bedienen« prohřešuje se nepochybně proti ustanovení zákona o nekalé soutěži. Podle § 46 tohoto zákona soutěžitelem se rozumí každý podnikatel, který vyrábí nebo prodává zboží téhož nebo podobného druhu nebo vůbec jest podnikově činným ve stejném nebo podobném oboru hospodářském. Není tudíž třeba, by byla v letáku uvedena výslovně jména žalobců, nýbrž stačí, že jde o soutěžitele; že leták byl rozšiřován k vůli soutěži, vyplývá jasně z jeho obsahu. Podle §§ 1 a 15 odst. (1) může každý soutěžitel podati žalobu o zdržení se a odstranění závadného stavu. V souzeném případě jde skutečně o útok společenstevního podnikatele na skupinu soukromých obchodníků, takže se každý jednotlivý spolusoutěžitel může brániti proti takovému útoku ve smyslu zákona o nekalé soutěži. Pokud se týče důkazu pravdy, žalovaná strana sama prohlásila, že vůbec netvrdila, že žalobci prodávají méněcenné zboží nebo snad pod váhou. Pravda jest jen, že prodávají zboží draže. Poněvadž však žalovaná strana napadla celou skupinu ze soutěžitelů, měla dokázati, že tyto neustále ceny zvyšují, prodávají zboží méněcenné a pod váhou. Takový důkaz žalovaná strana vůbec ani nenabídla. Nemůže tudíž toto tvrzení býti vzato za pravdivé. Jsou zde tudíž dány předpoklady § 1 a § 10 zák. o nek. sout. a bylo uznati ve smyslu žaloby, k čemuž jest ještě podotknouti, že náhrada škody za bezprávi ve výši 100 Kč pro žalobce jest dostačující, že však soud jest názoru, že dostačuje úplně uveřejnění odvolání ve dvou časopisech, rovněž uveřejnění rozsudku jen v týchž časopisech, že však útraty za toto uveřejnění mohou činiti jen 3.250 Kč. **O d v o l a c í s o u d** vyhověl částečně odvolání žalovaného spolku a změnil napadený rozsudek v ten smysl, že zamítl žalobu, pokud se domáhala veřejného odvolání a zaplacení odškodného po 100 Kč; jinak napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Výtka nesprávného právního posouzení jest opodstatněna v tom směru, že soud první stolice v zažalovaném jednání žalované strany shledal též nekalou soutěž podle § 10 zák. o nek. soutěži. Zlehčování ve smyslu tohoto paragrafu předpokládá rozšiřování zlehčovacích tvrzení a údajů o určitém podniku, dostatečně individualisovaném, čemuž v souzeném případě tak není, neboť tu týká se pozastavené tvrzení celé, bliže neoznačené skupiny privátních kupců v protikladu ke konsumním družstvům, pročez také v § 15 (2) vyhraženo jest žalobní právo jen soutěžitelům bezprostředně dotčeným, takže žalobcům chybí tu vůbec aktivní legitimize k žalobě. Avšak přes to odsuzující výrok prvního soudu ve věci samé je potud správný, že jde o nekalou soutěž podle § 1 zákona. Především nemůže býti o tom vážně pochybnosti, že ve smyslu § 46 cit. zák. obě strany jsou soutěžitelkami,

byť i na různém principu podnikatelském, neboť obě prodávají dále zboží k tomu cíli nakoupené, a je s hlediska cit. zák. bez významu, zda zisk z toho plyne do kapsy jednotlivého podnikatele, či zda jest rozdělován nějakým způsobem mezi členy konsumního družstva. Jest také zajisté zcela jasno, že se rozšiřování letáků, o něž jde, dělo za tím účelem, aby privátním, soukromopodnikatelským obchodníkům odvedeni byli zákazníci tím, že by se stali členy konsumního spolku a nakupovali pak jen ve svépomocném družstvu. Jde tu o notorický konkurenční zápas mezi volným obchodnictvem a družstvy, nikoliv o teoretický propagování nějakého principu. Ale i tento zápas musí býti bojován způsobem odpovídajícím dobrým mravům soutěže a za takový nelze pokládati rozšiřování letáků, v nichž se pod záminkou nabádání k hospodářským úvahám nadhazuje ženám nejširších vrstev, že privátní kupci mohou existovati jen proto a jen tehdy, že a když zdražíjí zboží, prodávají zboží méněcenné a dávají špatnou váhu. Jednání takové jest nekalou soutěží, kterou jsou, pokud se týče mohou býti privátní podnikatelé v hospodářském styku poškozeni a podle § 15 odst. (1) zákona o nekalé soutěži může proto každý soutěžitel příslušné skupiny, a tedy i žalobci žalobou o zdržení domáhati se zákazu takového jednání. Skutková podstata nekalé soutěže podle § 1 zákona o nekalé soutěži je tudíž v žalovaném postupu žalované strany splněna a soud první stolice proto právem žalobě v tomto bodu vyhověl. Právem přiznal též ve smyslu § 18 cit. zák. žalované oprávnění uveřejnění odsuzující rozsudek, neboť rozhozením tištěných letáků bylo nekalé tvrzení rozšířeno ve větším množství a je spravedlivé, by se širší veřejnost uveřejněním rozsudku dověděla, že odporuje zákonu a že se potupeně skupině dostalo soudní satisfakce. Naproti tomu nemůže odvolací soud souhlasiti se soudem první stolice v tom, že žalobci mají též oprávněný nárok na veřejné odvolání a na peněžité odškodné. Veřejné odvolání nemůže jim býti přiznáno již proto, že nejde tu o § 10 zák. o nek. soutěži, odškodné pak proto, že rozšířením všeobecně znějících letáků nebyla speciálně jim ještě žádná konkrétní neb prokazatelná škoda způsobena, a neutrpěli též žádného takového osobního příkoří neb takové osobní újmy, která by vyžadovala také peněžitého zadostiučinění ve smyslu zákona.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného spolku.

Důvody:

Bez povšimnutí musí zůstatí úvahy žalované strany, pokud jsou dle vývodů dovolatelových povahy hospodářskopolitické. O tom nemůže býti pochybnosti, že také svépomocná společenstva a konsumní spolky jsou hospodářskými podniky a že jako takové jsou podrobeny předpisům soukromoprávním, ke kterým náležejí také předpisy zákona proti nekalé soutěži, pokud o nich rozhodují řádné soudy, a že tedy také svépomocný podnik hospodářský je soutěžitelem ve smyslu § 46 cit. zák. vůči soukromým obchodníkům z téhož nebo podobného oboru

hospodářského a že jako takový je pak účasten jak ochrany tak i závazků, vyplývajících ze zákona proti nekalé soutěži. Nepochybil tedy odvolací soud, uznal-li žalovaný spolek za soutěžitele žalobců a naopak. Je nerozhodné, že snad žalovaný podnik neusiluje o vlastní zisk; ale ani tento moment zisku není zcela vyloučen, protože jeví se případně v úsporách a výhodách pro členy, ve zmenšené režii při větším odbytu, zkrátka v dobré prosperitě podniku, jehož podkladem je hospodářská činnost. Odvolací soud, má za to, že obsah letáku lze podřaditi pod ustanovení § 1 zák. proti nekalé soutěži a vylučuje použití § 10. Žalovaná strana nebývá tak ani proti tomuto posouzení, jako spíše proti tomu, že odvolací soud uznal žalovanou za soutěžitele žalobců a že těmto neprávem přiznal aktivní legitimaci. Než tu právě padá na váhu, že letáky závadného obsahu byly rozšiřovány v T. a okolí. Podle povahy věci dotýkaly se tedy morálně i hospodářsky zájmů právě obchodníků z této oblasti, k nimž nesporně náležejí také podniky žalující. Bylo by tu již proto dosti podkladu také pro použití § 10 cit. zák., protože je tu okruh dotčených podniků již dosti zřetelně vymezen. Než otázku tu netřeba blíže probírat, protože správné je již posouzení podle § 1 cit. z. Dovolací soud dovodil již v četných rozhodnutích, že údajem ve smyslu § 10 mohou býti také osobní názory a mínění; v souzeném případě jde však, jak správně uvádí procesní soud, o skutková tvrzení, kterými soukromí obchodníci jsou podezírání a obviňování z určitých nemravných a trestných jednání; podle toho, kde byly letáky rozšiřovány, jsou tím dotčeni také žalobci a právem poskytují jim soudy právní ochranu, ana žalovaná strana ani netvrdí, že by výtky, pokud jde o žalobce, byly pravdivé. Má-li snad jednání žalované strany také ještě jiné pozadí než hospodářské, je zcela nerozhodné.

Pokud jde o uveřejnění rozsudku a jeho náklady, trvá dovolací soud i nadále na tom, že také v civilních věcech tam, kde byla s konečnou platností vyřízena otázka hlavní, rozhoduje o podružné otázce uveřejnění rozsudku a rozsahu důvodů vrchní soud jako soud odvolací s konečnou platností. Poněvadž pak dovolání ve věci hlavní nemělo úspěchu, zůstává nedotčen výrok o uveřejnění rozsudku a dovolání ani tu nemohlo míti úspěchu.

Čís. 12639.

Pokud součástí nájemného ve smyslu § 1118 obč. zák. jsou i čtvrtletní zálohy, jež měl nájemce platiti mimo nájemné na městské dávky, jakož i na jiné povinnosti ze smlouvy nájemní.

(Rozh. ze dne 26. května 1933, Rv I 231/33.)

Žalovaný najal od žalobce byt za čtvrtletní činži 1400 Kč a zavázal se kromě toho platiti městské dávky zvlášť, na kteréžto dávky bude skládati čtvrtletně zálohu 560 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení dlužného nájemného a vyklizení bytu,

ježto žalovaný dlužil žalobci nájemné na dvě čtvrtletí. Žalobě bylo oběma nižšími soudy vyhověno, odvolacím soudem z těchto důvodů: Odvolatel shledává nesprávné právní posouzení věci v tom, že rozsudek pokládá za »nájemné v širším slova smyslu« nejen »vlastní nájemné«, nýbrž i zálohy na dávky a na jiné povinnosti ze smlouvy a dovozuje to z toho, že nájemné jest smluveným ekvivalentem za používání bytu, skládání záloh však bylo smluveno jako jistota pro případnou škodu, mohl prý se proto žalobce dle smlouvy domáhati jen složení ujednaných dávek s tím, že budou po skončení nájemního poměru vyúčtovány a zbytek vrácen, a neměl býti vyneseno rozhodnutí na bezpodmínečné placení i zálohy. Jest nesporným, že bylo mezi stranami ujednáno, že činží bude 1.400 Kč čtvrtletně a mimo to městské dávky zvlášť, a že na tyto (dávky), jakož i na jiné povinnosti ze smlouvy bude žalovaný skládati čtvrtletně zálohu 560 Kč, která by se po skončení nájemního poměru a vyúčtování nedoplatků, pokud by něco zbývalo, vrátila. Tento doslov ujednání stran, a zejména souvislost »činže bude činiti 1.400 Kč čtvrtletně a mimo to městské dávky zvlášť«, nenechávají odvolací soud v pochybnosti, že povinnost žalovaného platiti městské dávky byla součástí ujednaného nájemného, a že další ujednání o povinnosti ukládání zálohy jest ve skutečnosti placením městských dávek jako součástí nájemného s povinností vyúčtovat. Na tom nemění nic, že záloha 560 Kč měla sloužiti podle ujednání také jako jistota za »jiné povinnosti ze smlouvy plynoucí«, ježto tu jde o jednotnou zálohu, a poněvadž ony »jiné povinnosti ze smlouvy plynoucí« nejsou blíže určeny a ani nyní ještě není jisto, že na tyto »jiné povinnosti« vůbec a v jaké výši dojde, kdežto od počátku smlouvy jest jisto, že ku placení městských dávek dojde, a že tedy tyto při nejmenším převažují, právem soud první stolice i zálohy posuzuje jako součást nájemného, a žalovaného uznal povinným zaplatiti i nedoplatky na zálohy případající.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Především vytýká dovolatel nesprávné právní posouzení věci, v podstatě v tom směru, že napadený rozsudek nečiní rozdíl mezi nájemným a zálohami, posuzuje zálohy jako součást nájemného, ač podle doslovu smlouvy by bylo lze bezpodmínečně žalovati jen o placení nájemného 1.400 Kč čtvrtletně a při čtvrtletních zálohách 560 Kč jen na jich složení jako jistoty proti vyúčtování a vrácení přeplatku při skončení nájemního poměru. Jde tu tedy o výklad smlouvy, při němž jest dbáti zásad § 914 obč. zák. nového doslovu, podle nichž jest smlouvu vyložiti tak, jak to hovoří zásadám poctivého styku stran při právních jednáních a nelze lpěti jen na slovném výrazu (srovnej rozhodnutí čís. 4473 sb. n. s.). V souzeném případě vycházely nižší soudy z nesporného doslovu nájemní smlouvy o výši i způsobu placení nájemného a veřejných dávek jak uveden byl v I. odstavci žaloby, a došly shodně k úsudku,

že byl žalovaný povinen platiti čtvrtletně nejen nájemné 1.400 Kč, nýbrž i čtvrtletně zálohu 560 Kč na městské dávky, jakož i na jiné povinnosti ze smlouvy nájemní plynoucí, a to jako součást nájemného, které tudíž činilo čtvrtletně 1.960 Kč, že však tím nebyla nikterak dotčena smluvní povinnost žalobce a právo žalovaného na konečné vyúčtování záloh a vrácení případných přebytků žalovanému po skončení smluvního poměru. Tento výklad smlouvy opřely nižší soudy o výpověď Marie S-ové, podle níž se pod »nájemným« v korespondenci i v rozhovoru stran mínila vždy celá platební povinnost žalovaného, a soud odvolací i o větný rozbor doslovu smlouvy. Nejvyšší soud schvaluje zúplna výklad daný smlouvě v napadeném rozsudku, dodávaje, že i povaha právního poměru v souzeném případě nasvědčuje správnosti tohoto výkladu. Bylať smlouva nájemní mezi stranami uzavřena na určitou, časově přesně vymezenou dobu, od 1. října 1929 do 30. září 1933, a jest nesporno, jakž ostatně i z vývodů dovolatelových v dovolání patrné, že mimo vlastní nájemné 1.400 Kč čtvrtletně měl žalovaný platiti také městské dávky zvlášť. Tento závazek jest zcela jasně a určitě obsažen v první větě smlouvy. Ustanovení zcela samostatné druhé věty smlouvy, podle něhož na městské dávky, jakož i na jiné povinnosti ze smlouvy jest skládati čtvrtletně zálohu 560 Kč, která se po skončení nájemního poměru a vyúčtování případných nedoplatků, pokud by něco zbývalo, žalovanému vrátí, jest jen doplňkem usnadňujícím placení městských dávek po stránce formální tak, aby strany nemusily každé čtvrtletí městské dávky, podrobené obvykle co do výše změnám, účtovat, a posunujícím vyúčtování částek, případajících na městské dávky, na dobu po skončení nájemního poměru. Ze slov »skládati čtvrtletně zálohu 560 Kč«, nelze dovozovati, že tato část platu za užívání najatého bytu žalovaným měla jinou právní povahu, než součást nájemného a nájemné samo. Tento smysl smlouvy nemohou vyvrátiti ani vývody dovolání, vedené patrnou snahou rozlišovati mezi vlastním nájemným a zálohou jen z toho důvodu, by byl zjednan podklad pro dovolatelovo tvrzení, že má zažalované nájemné nejen zapláceno, nýbrž i 85 Kč 70 h přepláceno, takže by žalobce neměl výpovědní důvod jím v žalobě o vyklizení bytu uplatňovaný. Dovolateli nelze ani v tom směru přisvědčiti, že se žalobce, přijav po podání žaloby dne 14. října 1931 nájemné 1.400 Kč, — vzdal nároku na vyklizení bytu a tím nájemní smlouvu obnovil. Ztotožňovati pojem »náhrada za používání bytu« s pojmem »nájemného«, v tomto případě nelze a nejde tu ani o mentální rezervaci dovolatelem tvrzenou, poněvadž v dopise ze dne 13. července 1931 byl na to zástupcem žalobcovým výslovně upozorněn, že žalobce setrvává na zrušení nájemní smlouvy a že tudíž tato úplata (1.400 Kč) není nájemným ve vlastním slova smyslu, nýbrž náhradou za užívání bytu bez právního titulu.

Čís. 12640.

Dítě ještě nenarozené, avšak již počaté, pokládá se za narozené, pokud jde o jeho vlastní práva.

Dítě, které v době smrti domnělého nemanželského otce bylo již počato, patří k osobám, o jichž výživu měl usmrcený, předpokládajíc, že jest nemanželským otcem, pečovatí podle zákona (§ 1327 obč. zák.) a jemuž musí býti nahrazeno to, co mu smrtí živitele na výživě ze zákona ušlo.

S hlediska § 1327 obč. zák. se nevyžaduje, by usmrcený v době svého úmrtí výživně skutečně poskytoval.

(Rozh. ze dne 26. května 1933, R II 144/33.)

Dne 11. října 1931 byl usmrcen Karel B. automobilem náležejícím druhému žalovanému a řízeným prvním žalovaným. Žalobkyně, narodivší se dne 5. února 1932, domáhala se na žalovaných náhrady škody, tvrdíc, že Karel B. byl jejím nemanželským otcem. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by, vyčkaje pravomoci ji znovu projednal a rozhodl. Důvody: Soud první stolice dospěl při výkladu ustanovení § 1327 obč. zák. k právnímu názoru, že osoby, k nimž měl usmrcený zákonnou vyživovací povinnost, mají nárok na náhradu toho, co jim skutečně ušlo a že rozhoduje alimentace, kterou usmrcený v době svého úmrtí skutečně poskytoval. Poněvadž pak v souzeném případě usmrcený žalobkyni ještě nic neposkytoval, že tedy jí nic neušlo a že proto zmíněného předpokladu pro nárok žalobkyně tu není. Žalobkyně vystupuje jako nemanželské dítě usmrceného Karla B-a, o němž tvrdí, že jest jejím nemanželským otcem. Nemanželské dítě má podle § 166 obč. zák. nárok na výživu přiměřenou jmění rodičů a jest k výživě především zavázán otec. Není tedy pochyby, že nemanželské dítě patří mezi osoby, kterým v případě usmrcení živitele musí býti podle § 1327 obč. zák. nahrazeno to, co jim tím ušlo. Podle § 168 obč. zák. může býti nemanželský otec k návrhu matčinu za předpokladů tam uvedených již před narozením dítěte přidržen k tomu, by složil u soudu částku výživy. Třebaže toto ustanovení upravuje ve své podstatě nárok matčin a nikoliv dítěte a třebaže vyživovací povinnost počíná teprve zrozením dítěte, přece je z toho zřejmo, že zákon zavazuje již domnělého nemanželského otce k jistému plnění, byť i podmíněnému, před narozením dítěte. Také všeobecná právní zásada »nasciturus pro iam nato habetur« tomuto názoru odpovídá. I proti pozůstalosti nemanželského otce může nemanželské dítě vystupovati se svým nárokem na výživně jako věřitel pozůstalosti. Podle obsahu spisů lze usuzovati s jistou pravděpodobností, že by podle obyčejného běhu věcí byl se Karel B. dožil zrození žalobkyně (nebýti tohoto smrtelného úrazu) a že tedy tím okamžikem byla by nastala jeho vyživovací povinnost podle § 166 obč. zák. Žalovaní aspoň netvrdí, že by byl pravděpodobně jiným způsobem před zrozením žalobkyně zemřel. Žalobkyně také tvrdí, že usmrcený měl takový výdělek, že mohl své zákonné vyživovací povinnosti dostáti. Z těchto hledisek jest tedy úznaní, že usmrcením Karla B-a výživně žalobkyni podle § 166 obč. zák. patřici

ušlo a že by tedy bez ohledu na ostatní námitky žalovanými uplatňované její nárok byl po právu. Soud první stolice vzhledem na svůj právní názor se však nezabýval těmito ostatními námitkami, zejména že žalobkyně není nemanželským dítětem Karla B-a, že tento svůj úraz sám zavinil, že při svých majetkových poměrech nebyl s to žalobkyni výživně poskytovatí a že požadované výživně jest přemrštěné. Ne j v y š š í s o u d n e v y h o v ě l r e k u r s u .

D ů v o d y :

Podle § 22 obč. zák. mají i nezrozené děti od doby svého početí nárok na ochranu zákona. Zákon přiznává tudíž plodu již počatému, ale ještě nenarozenému dítěti podmíněnou způsobilost k právům (viz Ehrenzweig I. díl str. 144), neboť podle fikce zákona pokládá se dítě ještě nenarozené, avšak již zplozené, za narozené, pokud jde o jeho vlastní práva (viz Mayr-Dominik, kniha první, str. 69). Podle § 168 obč. zák. může býti nemanželský otec k návrhu matky za předpokladů tam uvedených již před narozením dítěte přidržen k tomu, by složil u soudu částku rovnající se tříměsíčnímu výživnému. Přiznává-li zákon již zplozenému, avšak nenarozenému dítěti podmíněnou způsobilost k právům, zavazuje-li domnělého nemanželského otce k jistému plnění již před narozením dítěte, a má-li nemanželské dítě podle § 166 obč. zák. nárok na výživu proti nemanželskému otci, plyne z toho, že v souzeném případě patří žalující dítě, které v době smrti domnělého nemanželského otce Karla B-a, jak jest nesporno, bylo již počato, k osobám, o jichž výživu usmrcený měl, předpokládaje, že jest nemanželským otcem, podle zákona pečovatí a jemuž musí býti nahrazeno to, co mu smrtí živitele na výživě ze zákona ušlo. Dovozejí-li rekurenti, že jest předpokladem žalobního nároku podle § 1327 obč. zák., jak k tomu také první soud ve svém rozhodnutí poukazuje, by usmrcený v době svého úmrtí výživně skutečně poskytoval, že tomu však v souzeném případě tak nebylo, nemá tento názor ve shora uvedených zákonných ustanoveních opory.

Čís. 12641.

Prozatímním opatřením k odvrácení hrozící nenahraditelné škody (§ 381 čís. 1 ex. ř.) lze povolití ohrožené straně to, čeho může dosíci exekucí teprve na základě příznivého pro ni exekučního titulu.

(Rozh. ze dne 26. května 1933, R II 177/33.)

Soud první stolice povolil prozatímní opatření zřízením společného správce pro mlýn náležející stranám spoluvlastnický. Rekursní soud zamítl návrh na zřízení společného správce mlýna.

Důvody: Žádané zatímní opatření bylo povoleno k zajištění a až do právoplatného rozhodnutí o nároku, který strana navrhuje, hodlá uplatňovat na zřízení společného správce podle § 836 obč. zák. Právním stěžovatel proti tomu brojí námitkou, že rozhodnutí toto nemá v zákoně opory. Podle § 381 první odstavec ex. ř. má zatímní opatření, jež má být povoleno, jen účel, by zamezilo, aby vymáhání, po případě uskutečnění domáhaného nároku nebylo zmařeno anebo značně stíženo. Podle povahy věci mohou jako prozatímní opatření jen takové prostředky býti povoleny, které nepředbíhají konečnému rozhodnutí ve věci samé a nemůže zejména zatímním opatřením již býti povoleno všechno to, čeho by strana ohrožená teprve později podle rozsudku pro ni příznivého exekucí mohla dosáhnouti. Podle toho jest naprosto nepřijatelné, by nároku, který teprve má býti uplatňován, tudíž jest dosud pochybný a nejistý, již předem zatímním opatřením bylo poskytnuto plné právní uskutečnění, jaké podle právního řádu se přiznává výhradně nárokům již právoplatně zjištěným. Ana navrhovatelka tedy hodlá uplatňovat nárok na zřízení společného správce podle § 836 obč. zák., naprosto jí nemůže býti povoleno k zajištění tohoto nároku zatímním opatřením zřízení tohoto správce.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Výtka, že názor, z něhož vychází rekursní soud při posuzování věci, nemá opory v zákoně a ve spisech, jest oprávněna. S hlediska § 381 č. 1 ex. ř., s něhož rekursní soud řešil otázku oprávněnosti návrhu stěžovatelčina o prozatímním opatření, by ovšem obstál názor vyslovený rekursním soudem v napadeném usnesení a měl by také oporu v judikatuře nejvyššího soudu (rozh. č. 8474, 2252 a 6496 sb. n. s.). Leč rekursní soud přehlédl, že stěžovatelka opřela návrh na vydání prozatímního opatření výslovně o zajišťovací důvod podle § 381 č. 2 ex. ř., tvrdíc v návrhu, že žádané prozatímní opatření jest nutným k odvrácení hrozící nenahraditelné škody. Jde-li však o tento zajišťovací důvod, lze prozatímním opatřením povolit ohrožené straně to, čeho může dosíci exekucí teprve na základě příznivého pro ni exekučního titulu. Že pak jde v souzeném případě o zajišťovací důvod podle § 381 č. 2 ex. ř., vyplývá z osvědčení, k němuž dospěl první soud na základě potvrzení představenstva obce S. o tom, že odpůrce navrhovatelky vyslovil hrozbu, že prodá vše, co se jen dá a zničí hospodářství a že tudíž hrozí navrhovatelce na jejím nemovitém majetku těžká nenahraditelná škoda. Že by osvědčení toto, k němuž dospěl první soud, bylo nesprávné, nebylo rekusem odpůrcovým vůbec napadeno. Bylo-li však osvědčeno nebezpečí podle § 381 č. 2 ex. ř., nebylo také závady, by bylo podle zásady shora vyslovené povoleno stěžovateli prozatímní opatření podle § 382 č. 2 ex. ř., kryjící se v podstatě s nárokem stěžovatelky, který zamýšlí teprve uplatňovat proti odpůrci.

Čís. 12642.

Nárok na vydání členské knížky podle § 4 (1) č. 2 zákona o státním příspěvku k podpoře nezaměstnaných ze dne 19. července 1921, č. 267 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 5. června 1930, č. 74 sb. z. a n., přísluší členu bez rozdílu, zda z organizace sám vystoupil, či zda byl vyloučen.

(Rozh. ze dne 26. května 1933, R II 182/33.)

Žalobkyně byla členkou žalované odborové organizace. V souzeném sporu domáhala se žalobkyně na žalované odborové organizaci vydání členské knížky s osvědčením o době členství v této organizaci nebo jiného dokladu o tom, tvrdíc, že ze žalované odborové organizace vystoupila. Proti tomu namítala žalovaná odborová organizace, která vydání knížky, pokud se týče jiného dokladu odpírala, že žalobkyně byla z organizace vyloučena pro neplacení členských příspěvků po dobu delší tří měsíců, že podle stanov organizace má neplacení členských příspěvků po takovou dobu v zápětí již samo sebou ztrátu členských práv, že proto žalobkyně nemá nárok na vydání členské knížky, pokud se týče jiného dokladu. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Podle ustanovení zákona č. 267 ze dne 19. července 1921 sb. z. a n. a § 4 odst. (1) č. 2 v doslovu zákona ze dne 5. září 1930, č. 74 sb. z. a n. je odborová organizace povinna vystouplému členu vydati členskou knížku s osvědčením o době členství v této organizaci nebo jiný doklad o tom. Toto ustanovení není nijak podmíněno nebo omezeno. Jest tedy úplně lhotežno, zda člen pozbyl členství dobrovolně, či zdalí byl vyloučen. Organizace jest povinna vydati doklad o celkové době skutečného členství bez zřetele na to, k čemu tento doklad potřebuje. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by, vyčkaje pravomoci, řízení doplnil a znovu rozhodl. Důvody: Podle § 4 odst. (2) druhé věty zákona ze dne 19. července 1921, č. 267 sb. z. a n. o státním příspěvku k podpoře nezaměstnaných v doslovu novely ze dne 5. června 1930, č. 74 sb. z. a n. jest odborová organizace povinna vystouplému svému členu vydati členskou knížku, obsahující osvědčení o době členství v této organizaci, nebo jiný doklad o tom. Toto ustanovení dostalo se do zákona o státním příspěvku k podpoře nezaměstnaných teprve novelou č. 74/1930 čl. I. § 1. Podle důvodové zprávy k novele č. 74/1930 bylo toto ustanovení pojato do zákona, by se předešlo nesprávným tvrzením o předchozím členství. Právě důvodová zpráva výboru sociálně-politického a rozpočtového tisk 391 o vládním návrhu, tisk 308 k čl. I. § 1 doslovně toto: »Zde provedena změna ve druhé větě vzhledem k tomu, že původní návrh, který žádá, by byla vydána vystouplému členu členská knížka se všemi příslušnými doklady, mohl by vésti často k nedorozumění. Proto tato věta byla upravena tak, by odborové organizace měly na vůli vydati buď členskou knížku, nebo jiný doklad o členství. Tak jako z členské knížky je zřejma

doba členství, výše a počet zaplacených příspěvků, tak i z dokladů, náhradou vydaných, mají být tyto údaje zřejmy. Ustanovení toto bylo pojato do zákona, by se předešlo nesprávným tvrzením o předchozím členství. Poněvadž však některé odborové svazy pokládají členskou knížku za svůj majetek, bylo právě touto změnou umožněno, by mohly vydati náhradní doklad.« I z doslovu zákona i z důvodové zprávy jest patrné, že zákonodárce zamýšlel přiznati nárok na vydání členské knížky nebo jiného dokladu o členství jen vystouplému členu, nikoliv i členu vyloučenému. O vyloučeném členu se ani v zákoně ani v důvodové zprávě nemluví, ač si zákonodárce byl dobře vědom toho, že k zániku členství v odborové organizaci může dojít i jiným způsobem nežli vystoupením. Plyne to z doslovu § 4 odst. (1) a (3), v nichž se stanoví: »Členství v odborové organizaci nesmí být vázáno jinou podmínkou než tím, že člen jest zaměstnán v příslušném pracovním odboru a platí organizaci stanovené příspěvky; odborová organizace může však ze závažných důvodů omeziti členská práva některého ze svých členů jen na nárok na podporu v nezaměstnanosti a státní příspěvek k ní a upravití přiměřeně povinnosti tohoto člena. Podmínky poskytování podpor v nezaměstnanosti a vliv neplacení členských příspěvků na ně musí být ve stanovách nebo pravidlech pevně ustanoveny. Neplacení příspěvků pro nemoc, pokud nepřesahuje dobu šesti týdnů, nemůže odůvodniti ztrátu nároků na podporu v nezaměstnanosti.« Zůstal tedy zákonodárce odborovým organizacím samým, by — arcíť s omezením v zákoně přesně stanoveným — určily ve stanovách neb pravidlech, jaké následky má v zápětí neplacení členských příspěvků, a zcela jistě počítal i s tím, že odborové organizace mohou s neplacením členských příspěvků spojití i ztrátu členských práv. Ztráta členských práv, vyslovená ve stanovách nebo pravidlech za určitých předpokladů, není však ničím jiným než vyloučením člena, u něhož ony předpoklady nastaly. Neuvedl-li zákonodárce v souvislosti s nárokem bývalých členů odborové organizace na vydání členské knížky nebo jiného dokladu o členství člena vyloučeného, učinil tak zajisté úmyslně a nemínil vyloučenému členu přiznati stejný nárok proti odborové organizaci jako členu vystouplému a přistupujícímu do jiné organizace, která podle § 5 odst. (2) může přistupujícímu členu do členské doby započítati i členství v jiné organizaci odborové. Z těchto úvah vysvítá, že jest rozlišovati mezi členem vystouplým a členem vyloučeným, neboť jen onomu přísluší nárok na vydání členské knížky nebo jiného dokladu o členství, nikoliv však i tomuto. Nelze se proto obejítí bez vyšetření, jakým způsobem došlo k zániku členství žalobkyně v žalované odborové organizaci.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Nelze souhlasiti s výkladem, který odvolací soud dává výrazu »vystouplému členu« v § 4 odst. (1) čís. 2 zákona ze dne 19. července 1921, čís. 267 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 5. června 1930, čís. 74

sb. z. a n. Výrazem tím se vyjadřuje jen skutečnost, že dotyčná osoba přestala být členem určité organizace. Pro názor tu hájený svědčí ustanovení § 5 pův. zákona, jež nedoznalo změny pozdějším zákonem, že totiž nemá nárok na státní příspěvek, kdo má sice nárok na podporu podle stanov odborové organizace, ale nebyl před tím, než se stal nezaměstnaným, již po tři měsíce jejím členem, a že započítání členství v jiné organizaci přistupujícímu členu do členské doby novou organizací platí i pro státní příspěvek. I tu klade zákon důraz jen na poměr osoby požadující státní příspěvek k určité organizaci, aniž by uváděl jako důležitou okolnost, proč nebyla dříve nebo přestala být členem organizace. Zákonodárce, věda, že poměr může přestatí činností buď člena, buď organizace, byl by to v § 4 blíže vyznačil obdobně jak v § 5 čís. 4 zák. čís. 267/21 sb. z. a n., kde ustanovil, že nárok na státní příspěvek nemá, kdo byl vlastní vinou ze zaměstnání propuštěn, nebo kdo dobrovolně práci opustil bez závažné příčiny. Neprávem se dovolává odvolací soud důvodové zprávy výboru sociálně politického a rozpočtového (tisk 391) a vládního návrhu (tisk 308). Právě z nich jest patrné, že důležitým bylo jen členství, t. j. poměr osoby k organizaci a nikoliv důvod, z něhož poměr ten přestal. Podle nich bylo ono ustanovení pojato do zákona, by se předešlo nesprávným tvrzením o předchozím členství, o době členství, výši a počtu zaplacených příspěvků. O tom, že by doba členství, které osoba požadující státní příspěvek pozbyla nikoliv vlastním rozhodnutím, nýbrž rozhodnutím organizace na základě stanov, nepřicházela v úvahu, se zmínky v nich nečiní. Nebylo proto rozhodným, zda žalobkyně ze žalované organizace vystoupila sama či byla vyloučena, poněvadž podle uvedených zákonů přísluší jí domáhaný nárok bez ohledu na to, jakým způsobem došlo k zániku jejího členství, a nebylo třeba okolnost tu zjišťovati. Nezůstalo tedy řízení před prvním soudem v tom směru kusým a bylo rozhodnutí, jak ve výroku uvedeno, při čemž se podotýká, že další návrh stěžovatelky, by rozsudek prvního soudu byl potvrzen, jest neodůvodněný, poněvadž nejvyšší soud nemá možnosti ve věci samé rozhodnouti, když tu není takové rozhodnutí soudu odvolacího a podaného proti němu dovolání. Vzhledem na vyslovený názor není třeba se obíratí vývody rekursu ve příčině otázky, zda žalovaná mohla platně žalobkyni vyloučiti. Také není třeba přihlížeti k jeho vývodům, které se opírají o to, že členská knížka byla vlasnictvím žalobkyně, poněvadž o tento právní důvod nebyl žalobní nárok opřen.

Čís. 12643.

Rízení o určení závazků nezletilce z jeho nemanželského otcovství jest zmatečné, nebylo-li jednáno se zákonným zástupcem (s otcem) nezletilce.

(Rozh. ze dne 26. května 1933, R II 208/33.)

Nezl. Ludvík R. uznal nemanželské otcovství k dítěti a prohlásil, že jest ochoten platiti na dítě výživné měsíčních 80 Kč. Usnesením ze dne

11. ledna 1933 uložil poručenský soud nezl. Ludvíku R-ovi platit na dítě výživné. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolací rekurent napadá usnesení rekursního soudu právě tak, jako napadal již usnesení prvního soudu, pro zmatečnost (§§ 41 písm. f), 46 odst. 2 nesp. řiz), a to právem. První soud jednal s Ludvíkem R-em ml., podle spisů nezletilým a proto k právnímu jednání a k jednání před soudem nezpůsobilým (§§ 21, 865 obč. zák., § 1 c. ř. s. a § 7 nesp. řiz.). Se zákonným zástupcem Ludvíka R-a ml., s jeho otcem nejednal. Spolupůsobení zákonného zástupce, ježto šlo o závazky z nemanželského otcovství (§ 166 obč. zák., § 16 nov. I.), bylo však nutné. Stanovisko nižších soudů, že spolupůsobení toho, pokud se týče zastoupení zákonným zástupcem třeba nebylo, ježto prý jde o závazky týkající se toho, s čím Ludvík R. ml. může volně nakládati, najmě výtežků z jeho vlastní výdělečné činnosti (§§ 151, 246 a násl. obč. zák., § 2 c. ř. s.), nemá, jak z ustanovení nižších soudů samých vidno, opodstatnění. Řízení před prvním soudem bylo zmatečné (§ 41 písm. f) nesp. řiz.) a nedostatek tento nebyl ve druhé stolici, ač, jak řečeno, byl v rekursu uplatňován, odstraněn. Bylo se proto na dovolací rekurs usnésti, jak se stalo (§ 46 odst. (2) nesp. řízení).

Čís. 12644.

Ustanovení §§ 179 a 184 not. řádu týkají se i poplatků za zřízení soukromé smlouvy, třebaže napotom se smlouvy sešlo.

O popřené výši notářských poplatků nelze rozhodnouti ve sporu. Žalobu o zaplacení notářských poplatků jest jako předčasnou zamítnouti, namítli-li žalovaný ve sporu přemrštěnost nároku, třebaže neuplatňoval předčasnost jejich požadování.

(Rozh. ze dne 26. května 1933, Rv II 939/31.)

Žalobou, o niž tu jde, domáhal se notář na žalovaných zaplacení 4010 Kč za práce spojené se sepisem kupní smlouvy, s niž napotom sešlo. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Dovolací soud žalobu pro tentokrát zamítl. Důvody: Mylný jest názor odvolatelů, že v souzeném případě jest pořad práva vyloučen. Pro tento názor není opory v ustanovení § 179 not. ř. Toto zákonitě ustanovení má platnost jen pro případy, ve kterých jest odporováno vyúčtování poplatků, t. j. jen jich výši nebo započítávání jednotlivých položek a pod., nevztahuje se však na případy, kde se odporuje platební povinnosti co do důvodu podle § 175 not. ř., neboť tato otázka nespadá do vyúčtování, t. j. do zjištění výše poplatků. V souzeném případě popřeli žalovaní i povinnost poplatky vůbec platiti, i jich výši,

namítajíce jejich nepřiměřenost. Na pořad práva patří v každém případě otázka prvá a žalobci lze v takovém případě voliti dvě cesty, a to buď žalobu zjišťovací (viz nález čis. 9352) anebo dáti si nejdříve ustanoviti poplatky co do výše v cestě nesporné a teprve potom, kdyby to nevedlo k cíli, podati žalobu o plnění. V žádném z uvedených případů není však procesní soud příslušným ustanovovati a zabývati se výši notářských poplatků, ježto pořad práva jest podle § 179 not. ř. vyloučen (viz zejména i nález čis. 5139, 5140 a 5582). Proto měl žalobce voliti jednu se shora uvedených možností a, chtěl-li žalovati o plnění, měl si nejdříve dáti poplatky co do výše ustanoviti v cestě nesporné. Neučinil-li tak, jest žaloba předčasná a bylo ji pro tentokrát zamítnouti (viz v tomto smyslu i nález čis. 7897). Proto neměl se prvý soud zabývati žalobním nárokem ani co do důvodu, pokud podle předpisu dle § 179 not. ř. v cestě nesporné výše poplatků nebyla ustanovena.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu dovolání.

Důvody:

Dovolatel neprávem s hlediska dovolacího důvodu čis. 4 § 503 c. ř. s. vytýká odvolacímu soudu, že, ač s kupní smlouvy, již se zažalované poplatky týkají, sešlo, použil ve příčině poplatků těch ustanovení §§ 179 a 184 not. ř. Tím, že po ujednání a sepsání kupní smlouvy jedna ze stran, nynější žalovaní, používajíce smluvní výhrady, že mohou do sedmi dnů smlouvu odvolati, od smlouvy ustoupili, nic se nemění na tom, o čem ani sporu nebylo, že smlouva, byť i s onou výhradou byla sjednána a žalobcem sepsána. Ustanovení § 184 a 179 not. ř. týká se poplatků i za zřízení soukromých smluv. O tom, že kupní smlouva zřízena byla, není podle toho, co uvedeno, pochybností a odvolací soud, použiv na poplatky požadované za projednání a zhotovení oně kupní smlouvy zmíněných ustanovení, nepochybil. Rovněž neprávem shledává dovolatel nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čis. 4 c. ř. s.) v tom, že odvolací soud, ač námitka předčasnosti žaloby v první stolici nebyla vznesena, zamítl žalobu jako předčasnou. Žalovaní v první stolici kromě toho, že zažalované poplatky jsou neprávem na nich požadovány, ježto prý práci neobjednali, namítali také přemrštěnost účtovaných poplatků. Tato námitka, protože o popřené výši notářských poplatků podle § 179 not. ř., jak správně dovodil odvolací soud, nelze ve sporu rozhodnouti, stačila, by žaloba znějící na určitou, však co do výše popřenou a podle § 179 not. ř. příslušným soudem a v řízení v tomto paragrafu stanoveném dosud neustanovenou částku, byla jako předčasná zamítnuta. Zvlášť vedle námítky přemrštěnosti poplatků uplatňovati předčasnost jejich požadování z uvedeného důvodu nebylo zapotřebí. Uznav žalobu, a to správně, za předčasnou a zamítnuv ji proto, právem se odvolací soud, kdyžž návrh na zjištění, co se toho týče (§ 236 c. ř. s.), nebyl učiněn, nezabýval otázkou, zdali na straně žalovaných je povinnost k zaplacení poplatků, to jest zdali žalobní nárok je proti žalovaným co do důvodu po právu.

Čís. 12645.

Podle § 579 obč. zák. nestačí, projevil-li objektivně zůstavitel výslovně, že listina jest jeho poslední vůlí, před přítomnými třemi způsobilými svědky, nýbrž se vyžaduje, by svědci zůstavitelův projev s u b j e k t i v n ě také slyšeli a mu rozuměli.

(Rozh. ze dne 26. května 1933, Rv II 21/32.)

V první své závěti ze dne 4. září 1929 ustanovil zůstavitel univerzálním dědicem Josefa R-a. V druhé závěti dne 9. února 1930, sepsané notářem a podepsané zůstavitelem (opatřené znamením jeho ruky) krátce před svou smrtí ustanovil dědici své sourozence Emanuela, Huberta a Jindřicha N-a. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se Josef R. na sourozencích zůstavitelových, by poslední pořízení ze dne 9. února 1930 bylo prohlášeno neplatným, ježto zůstavitel neprojevil vůli, by listina mu přečtená byla považována za jeho poslední pořízení. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Za účinnosti § 579 nový doslov obč. zák. se vyžaduje, by zůstavitel sám před svědky závěti prohlásil, že spis obsahuje jeho poslední vůli. Tímto doslovem měly být odstraněny pochybnosti, které před vydáním III. dílčí novely k občanskému zákonu vznikly, zda se solenní potvrzení zůstavitelovo, že spis obsahuje jeho poslední vůli, může státi mlčky nebo konkludentními činy, v ten způsob, že bylo v té příčině stanoveno výslovné prohlášení zůstavitelovo, a nestačí tedy k takovému prohlášení pouhý čin konkludentní, na př. pouhé podepsání závěti nebo pouhé kývnutí hlavou (materialie k III. dílčí novele k obč. zák. str. 206, rozh. čís. 1622 sb. n. s.). I když se nevyžaduje, by zůstavitel učinil své prohlášení doslova výrazy zákona, je přece jen k platnosti takové závěti nutné, by zůstavitel, když mu někdo před svědky závěti přečetl připravený spis a otázel se ho, zda je to jeho poslední vůle nebo zdali s obsahem souhlasí, odpověděl slovem »ano« (rozh. čís. 6661 sb. n. s.). To je minimální požadavek, pod který při výkladu § 579 obč. zák. nelze jíti, by se toto zákonné ustanovení nestalo ilusorním. V souzeném případě nebylo však vyhověno ani tomuto minimálnímu požadavku, neboť žádný ze svědků závěti nepotvrdil, že zůstavitel toto »ano« vyslovil. Svědek Vincenc Š. udal, že zůstavitel tehdy zabručel něco jako »mhm« a že se vlastně onen zvuk, který zůstavitel až na druhou otázku notáře, zdali s tím souhlasí, ze sebe vydal, skládal z jediné hlásky »m« a svědek neví, co tím zůstavitel chtěl říci, zdali ano, či ne, druhý svědek Metoděj M. udal, že zůstavitel po přečtení oné listiny notářem a na otázku notářovu, zdali s tím souhlasí, něco zabručel, čemu svědek ten nerozuměl, a třetí svědek závěti František R. udal, že zůstavitel tehdy něco zajektal, čemu svědek ten rovněž nerozuměl. Posléze i pisatel posledního pořízení, notář Dr. M. udal jako svědek, že zůstavitel tehdy kývl hlavou a něco zabručel, v čem svědek rozuměl slovo »ano«. Tedy ani z výpovědi tohoto svědka nelze nabýti jistoty, že zůstavitel tehdy skutečně řekl »ano«. Nelze souhlasiti

s názorem odvolatelů, že svědci posledního pořízení nemusí slyšeti ono prohlášení zůstavitelovo a jemu rozuměti a že stačí, když se takový projev zůstavitelův skutečně stal a byl kýmkoliv potvrzen. Právě-li zákon, že se takové prohlášení musí státi před svědky poslední vůle a že se tito svědci musí na listině samé podepsati s dodatkem poukazujícím k tomu, že byli svědky poslední vůle, musí právě tito slavnostní svědci ono prohlášení slyšeti a jemu rozuměti, neboť nač by potom byli přibírání k obřadnému aktu, kdyby esentiálně onoho aktu nemohli potvrditi a dosvědčiti. Právě na jiných osobách nezáleží, zdali ono prohlášení slyšely, nýbrž záleží jedině na tom, zdali je slyšeli a jemu rozuměli svědci solenní, právě za tím účelem pozvání. Při opačném názoru by při ústním testamentu muselo stačiti, i kdyby svědci závěti obsah poslední vůle zůstavitelovy potvrditi nemohli, jen když by jej potvrdily jiné osoby náhodou přítomné. Nebylo proto zapotřebí, by první soud o onom prohlášení zůstavitelovu předepsaném v § 579 obč. zák. prováděl ještě podpůrný důkaz výslechem stran, a poněvadž je prokázáno, že takové prohlášení se nestalo, je závěť ona neplatná. Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Vývody dovolání, jimiž žalovani doličují pod dovolacím soudem nesprávného právního posouzení věci výtku, že odvolací soud vykládá právně mylně ustanovení § 579 obč. zák., vrcholí v tom, že prý stačí podle § 579 obč. zák., projevil-li objektivně testátor výslovně, že listina jest jeho poslední vůlí, před přítomnými třemi způsobilými svědky a že nezáleželo na tom, zda svědci v souzeném případě projev slyšeli nebo mu rozuměli a že proto není ani podstatnou náležitostí to, že svědci ti s u b j e k t i v n ě projev ten musí slyšeti a mu rozuměti. Leč názor dovolatelů je po té stránce mylný a neodpovídá správnému výkladu zákona. Zákon klade právě proto, že není třeba, by svědci znali obsah závěti (poslední věta § 579 obč. zák.), důraz ve druhé větě tohoto ustanovení na to (»musí«), by zůstavitel jim (s v ě d k ů m) alespoň všeobecně sdělil, že spis obsahuje jeho poslední vůli. Z toho, že zákon výslovně předpisuje, by zůstavitel okolnost tu svědkům sdělil, vyplývá logicky, že svědci jako osoby, pro něž jedině jest projev určen, musí subjektivně projev ten také slyšeti a mu rozuměti. Jinak nelze přece mluvit o »sdělení«. Nestačí proto objektivní projev zůstavitelův, který by svědci poslední vůle neslyšeli a mu nerozuměli. Pak-li odvolací soud vycházel, jakž vyplývá z jeho důvodů, při posouzení věci z téhož názoru, nelze s úspěchem tvrditi, že posoudil po té stránce věc nesprávně s hlediska právního. Jde nyní o otázku, zda zůstavitel v souzeném případě učinil před třemi svědky poslední vůle projev podle § 579 druhá věta obč. zák., jak byla o něm shora řeč. Po té stránce dospěl odvolací soud volným uvážením (§ 272 c. ř. s.) výpovědi i svědků poslední vůle i svědka notáře Dr. Karla M-a jako pisatele poslední vůle k závěru, že zůstavitel takový projev neučinil. Jde o negativní závěr skutkový, který jako takový nepodléhá přezkumu dovolacího soudu a tento jest jím vázán.

Čís. 12646.

Odpor proti přikázání převodního poplatku v přednostním pořadí z důvodu, že k převodu vydražených nemovitostí nedošlo a že jde jen o domnělý převod, jakož i že platební rozkaz a usnesení o knihovních záznamech zástavního práva za převodní poplatek nejsou pravoplatná, poněvadž prý nebyla doručena vlastníkům vydražené nemovitosti, jest poukázati na řízení správní.

K námitce v opravném řízení přednesené, že nárok na převodní poplatek jest promlčen, poněvadž uplynulo více než 5 let od domnělého poplatného jednání, nelze přihlížeti, nebyla-li uplatněna odporem.

Odpor proti přikázání nedoplatků okresní nemocenské pojišťovny v přednostním pořadí, ježto prý v době, za kterou tyto nedoplatky jsou předepsány, nebyly na vydražených nemovitostech zaměstnávány osoby podrobené nemocenskému pojištění, a poněvadž prý nebyly platební rozkazy doručeny vnučenému správci, jenž v této době vydražené nemovitosti spravoval, jest poukázati na řízení správní.

(Rozh. ze dne 27. května 1933, R I 453/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost nepřikázal soud první stolice eráru v přednostním pořadí poplatek z převodu nemovitosti ani okresní nemocenské pojišťovně nedoplatky pojistného. Rekursní soud vyhověl rekursům finanční prokuratury a okresní nemoc. pojišťovny a přikázal jim v přednostním pořadí požadované pohledávky. Důvody: Při rozvrhovém roku bylo zjištěno, o jaký převodní poplatek jde a kolik připadá na immobilární převodní poplatek. Námitky, které byly vzneseny proti přikázání tohoto nedoplatku, který jest obsažen v 55.120 Kč, pod položkou 200 hlavní vložky zaknihovaných, nejsou oprávněny. Neboť splatnost poplatku není odvislá od toho, že skutečné převedení nemovitosti bylo také v pozemkové knize provedeno. Soudu také nepřisluší přezkoumati věcnou správnost platebního výměru, ani, zdali předpoklady potvrzení právní moci platebního výměru jsou skutečně splněny. Jelikož tomuto poplatku přísluší přednostní uspokojení z nejvyššího podání, bylo přihlášece berního úřadu vyhověti.

Soud nemá právo platební výměry okresní nemocenské pojišťovny přezkoumati co do jejich věcné správnosti. Odůvodnění, z kteréhož prvý soud pohledávky tohoto ústavu nepřikázal, tu vůbec nepřijde v úvahu. Platební výměry jsou označeny jako vykonatelné. Na jejich základě byla povolena exekuce, přihlášené nemocenské příspěvky byly zaknihovány a tudíž byly splněny všechny předpoklady pro přikázání v přednostním pořadí.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele a změnil napadené usnesení potud, že je doplnil dodatkem, že se vymáhající věřitel odkazuje se svým odporem proti nároku státu na převodní poplatek a proti nároku okresní nemocenské pojišťovny na nedoplatky, — na pořadí správní.

Důvody:

Exekuční soud jest oprávněn rozhodovati jen o tom, zda jsou doloženy zákonné předpoklady pro přednostní pořadí převodního poplatku, to jest, zda ručí vydražené nemovitosti věcně za předepsaný převodní poplatek podle § 72 poplatkového zákona ze dne 9. února 1850 čís. 50 ř. zák. a zda byla zachována tříletá lhůta uvedená v § 216, druhý odstavec ex. ř. a v čl. III odst. 14 nař. min. financí ze dne 3. května 1850, čís. 181 ř. zák. O samém nároku státu na převodní poplatek soud rozhodovati nemůže, jak správně rekursní soud uvedl, poněvadž otázka ta spadá do oboru řízení správního. Rekurentka nenapadá dovolacím rekurssem přednostní pořadí přiznané rekursním soudem převodnímu poplatku, nýbrž nárok sám, tvrdíc, jak již i odporem při rozvrhovém roku uplatňovala, že k převodu vydražených nemovitostí nedošlo a že jde jen o domnělý převod, jakož i že platební rozkaz a usnesení o knihovních záznamech zástavního práva za převodní poplatek nejsou pravoplatná, poněvadž prý nebyla doručena vlastníkům vydražených nemovitostí. Bylo jí proto poukázati podle § 231 třetí odstavec ex. ř. s odporem proti nároku státu na převodní poplatek na řízení správní. K výtce, teprve v dovolacím rekursu přednesené, že nárok jest promlčen, poněvadž uplynulo více než pět let od domnělého poplatného jednání, nelze vůbec přihlížeti, ana nebyla uplatněna odporem podle §§ 213 a 234 ex. ř. a netýká se porušení nutících právních předpisů § 216 ex. ř.

Podobně jest tomu i s nedoplatky okresní nemocenské pojišťovny podle vykonatelných platebních rozkazů ze dne 14. dubna 1931, z 13. února 1932 a z 13. února 1932, neboť i ty napadá rekurentka z toho důvodu, že v době, za kterou tyto nedoplatky jsou předepsány, nebyly na vydražených nemovitostech zaměstnávány osoby podrobené nemocenskému pojištění a poněvadž prý nebyly platební rozkazy doručeny vnučenému správci, jenž v této době vydražené nemovitosti spravoval. Třebaže se tyto výtky týkaly i předpokladů přednostního práva nedoplatků (§ 173 zák. ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.), čelí i proti věcnému ručení (§ 265 druhý odstavec zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n.) a proti vykonatelnosti platebních výměrů (§ 175 zákona z 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.) a nelze se jimi věcně obíratí, any jsou uplatňovány rekurssem jen z důvodu nezákonnosti nároku na nedoplatky a nikoliv z důvodu, že jim bylo přiznáno výsadní pořadí. Bylo proto i tento odpor poukázati podle § 231 třetí odstavec ex. ř. na řízení správní.

Čís. 12647.

Postižní nárok úrazové pojišťovny dělnické (§ 47 úraz. zák.) vzniká jen, přivodila-li třetí osoba podnikový úraz zúmyslně nebo dala-li k němu podnět zaviněním, jest však vyloučen ve všech ostatních případech, kde podle předpisů občanského zákona nastává ručení bez za-

vinění a kde jde jen o ručení za výsledek, jakž jest tomu v případě § 1315 obč. zák.

(Rozh. ze dne 27. května 1933, Rv I 275/32.)

Zedník Václav J. byl usmrcen při opravě domu Františka L-a. Smrt jeho byla způsobena tím, že Karel N., strojník v elektrárně žalovaného Jana K-a, zapjal předčasně proud v době, co se ještě pracovalo na opravě domu. Žalující úrazová pojišťovna dělnická uznává úraz Václava J-a za podnikový, vyplatila pozůstalým po něm odškodnění a domáhala se žalobou, o niž tu jde, na žalovaném majiteli elektrárny náhrady toho, co vyplatila, tvrdíc, že žalovaný ustanovil v elektrárně osobu nezdatnou. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Podle § 47 úraz. zák. ručí ten, kdo hrubým zaviněním způsobí někomu škodu. Žalovaný ručí podle § 1315 obč. zák. za svého zaměstnance, tudíž i za škodu, kterou tento způsobil při vykonávání toho, čím ho zaměstnavatel pověřil, tedy v souzeném případě z obsluhy Karla N-a v jeho elektrárně, neboť škoda žalobkyně je s tím v příčinné souvislosti. Neschopnost zaměstnancovu není po rozumu druhé věty § 1315 obč. zák. posuzovati s hlediska obecného, nýbrž podle okolností, které provázely případ, který jest rozhodnouti. K principálově zodpovědnosti stačí, zjevila-li se neschopnost zaměstnance v tomto případě, neboť i jediné nedopatření zaměstnance činí ho nezdatným ve smyslu § 1315 obč. zák., bylo-li jím vyvoláno velké nebezpečství, jaké jest prokázáno v souzeném případě. Jest tedy hrubé zavinění zaměstnance ve smyslu ručení podle § 1315 obč. zák. hrubým zaviněním zaměstnavatele podle § 47 úraz. zák. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Nesprávné právní posouzení věci spatřuje odvolatel v tom, že první soud zastává názor, že žalobkyně, která opírá svůj nárok o ustanovení § 47 zák. ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z roku 1888, může právem požadovati na žalovaném náhradu, prokáže-li, že žalovaný užívá osoby neschopné k obstarávání svých záležitostí (§ 1315 obč. zák.), a poukazuje v tom směru odvolatel k tomu, že postižný nárok úrazové pojišťovny jest nárokem samostatným, nezávislým na nároku poškozeného proti škůdci, a že předpis § 47 cit. zák. má místo jen, když třetí osoba přivodila úraz úmyslně nebo svým přímým zaviněním, takže ustanovení § 1315 obč. zák. v souzeném případě nelze použítí. Tento právní názor nelze schváliti. Správné jest sice, že nárok Úrazové pojišťovny jest nárokem samostatným, avšak nárok ten jest co do důvodu totožný s nárokem poškozeného a jest jen omezen potud, že nesmí převyšovati odškodné, které podle zákonných předpisů přísluší poškozenému proti škůdci. I když § 47 úrazového zákona podmiňuje ručení třetích osob tím, že úraz úmyslně nebo zaviněním způsobily, stanoví dále, že se ručení třetích osob řídí podle platných zákonných předpisů, takže nelze právem tvrditi, že by jen přímé zavinění žalovaného mohlo odůvodniti žalobní nárok a že by nestačila nedbalost ve výběru ve smyslu § 1315 obč. zák.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Ustanovení § 47 zákona ze dne 28. prosince 1887 čís. 1 ř. z. z roku 1888 praví, že se ručení třetí osoby, která podnikový úraz z úmyslně přivodila nebo zaviněním k němu dala podnět, řídí podle ustanovení občanského zákona. Z nároku poškozeného na náhradu škody tím způsobem utrpěné, přiznává zákon úrazové dělnické pojišťovně část, kterou jest povinna podle zákona o úrazovém pojištění dělnickém plniti poškozenému. Podle jasného doslovu zákona nelze proto pochybovati o tom, že tento postižný nárok pojišťovny vzniká jen, když třetí osoba podnikový úraz zúmyslně přivodila neb k němu zaviněním dala podnět, a že jest vyloučen ve všech ostatních případech, kde podle předpisů občanského zákona nastává ručení bez zavinění a kde jde jen o ručení za výsledek. Tomu nepřekáží, že se poškozený může domáhati na třetí osobě oné části škody, — jež převyšuje odškodné, které jest mu plniti povinna úrazová dělnická pojišťovna, — z jakéhokoliv důvodu podle předpisů občanského zákona, tedy i z důvodu ručení za výsledek. Neboť postižný nárok úrazové dělnické pojišťovny jest samostatným nárokem, poněvadž jeho právní důvod tkví v zákoně o úrazovém pojištění dělnickém, kdežto nárok poškozeného proti třetí osobě na onen zbytek má svůj právní důvod v předpisech občanského zákona; oba nároky přyští jen z téže škodné události, kterou jest posuzovati v obou případech sice podle předpisů občanského zákona, které jsou pro nárok poškozeného směrodatnými bez výjimky, avšak pro postižný nárok úrazové pojišťovny dělnické jsou omezeny na ona ustanovení, jež předpokládají zúmyslnost aneb zavinění. K těmto ustanovením nepatří předpis § 1315 obč. zák., pokud se nárok na náhradu škody odvozuje z nezdatnosti osoby proti tomu, kdo jí použil k obstarávání svých věcí. Ustanovení to nedoznalo v podstatě III. dílčí novelou k obč. zákonu žádné změny, ano ve svém původním doslovu zavdávalo jen podnět ke sporné otázce, zda se vyžaduje vědomí nezdatnosti čili nic a zda tudíž toto ustanovení předpokládalo zavinění osoby používající nezdatného pomocníka čili nic. Tato pochybnost byla odstraněna III. dílčí novelou k obč. zákonu, neboť v jejím odůvodnění (Materialie z roku 1916 str. 46) se výslovně praví, že ručení nepředpokládá vědomí o nezdatnosti a že nejde o ručení ze zavinění, nýbrž o ručení za výsledek. Ručení za nezdatnost může býti ovšem založeno i na zavinění osoby používající nezdatného pomocníka, věděla-li nebo musela-li věděti o jeho nezdatnosti. To však žalující úrazová pojišťovna dělnická ne tvrdila, neodvozuje proto postižný nárok ze zavinění žalované strany a nemá proto v § 47 zákona o úrazovém pojištění dělnickém opory. S předpisy o zákonném ručení železnic čís. 27/1869 ř. zák. a o zákonném ručení silostrojů čís. 162/1908 ř. zák. nelze ustanovení § 1315 obč. zák. srovnávati, poněvadž se v oněch případech zavinění podnikatele provozu zákonem předpokládá.

Čís. 12648.

Nelze vynéstí rozsudek pro zmeškání (§ 398 c. ř. s.), byla-li podána neúplná žalobní odpověď, obsahující sice povšechné popření žalobního děje, neobsahující však konečný návrh.

(Rozh. ze dne 27. května 1933, R II 178/33.)

Soud první stolice vyhověl návrhu žalobkyně na vydání rozsudku pro zmeškání žalobní odpovědi, ježto podání, označené jako »žalobní odpověď«, nelze považovati za žalobní odpověď, ano neobsahuje konečný návrh aniž skutkové okolnosti, jimiž se žalovaný hodlá brániti, nýbrž popírá jen povšechně žalobní děj. **O d v o l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek pro zmatečnost a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále ve věci jednal. **D ů v o d y:** Žalobní odpověď podle § 243 c. ř. s. má míti všeobecné náležitosti přípravného spisu stanovené § 78 c. ř. s. Požadavku tomu nevyhovuje předmětná žalobní odpověď potud, že neobsahuje návrhu, který strana žalovaná při ústním jednání chtěla učiniti (§ 78 čis. 1 c. ř. s.), neboť jinak stačí všeobecné popření tvrzení strany žalující. Avšak i vada zmíněná je dle své povahy vadou formální, kterou lze napravití dodatečně, nehledě k tomu, že civilní řád soudní neobsahuje žádné sankce na částečný nedostatek náležitostí § 78 c. ř. s. (viz rozhodnutí sb. n. s. čis. 5889). Měl tedy soud pokládati přípravný spis č. ř. 4 za žalobní odpověď a zahájití další zákonné jednání jako by žalobní odpověď byla bývala včas podána, neboť byla podána ve lhůtě prodloužené usnesením ze dne 19. prosince 1932 Ck I 633/32-3 a lhůta k podání žalobní odpovědi není neprodlužitelná, nýbrž je to lhůta soudcovská, kterou lze prodloužití (§ 128 c. ř. s.), jelikož není zákonného ustanovení, jež by zakazovalo prodloužení této lhůty. Nezmeškala-li odvolatelka lhůtu k podání žalobní odpovědi, nesměl býti vydán rozsudek pro zmeškání a byla tudíž odvolatelce odňata možnost projednávatí před soudem nezákonným postupem soudu, pročež rozsudek jest zmatečný podle § 477 čis. 4 c. ř. s. **N e j v y š š í s o u d** nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Jde o řešení otázky, zda lze vynéstí rozsudek pro zmeškání, byla-li podána neúplná žalobní odpověď, neobsahující zejména návrh, by žaloba byla zamítnuta. Nejvyšší soud vyslovil a podrobně odůvodnil v rozhodnutích čis. 5889 a 7114 sb. n. s. právní názor, že i když byla podána žalobní odpověď obsahující jen všeobecné popření žalobního děje s návrhem, by byla žaloba zamítnuta, nelze vynéstí rozsudek pro zmeškání. V souzeném případě obsahuje žalobní odpověď všeobecné popření žalobního děje, neobsahuje žádný konečný návrh, zejména ne návrh na zamítnutí žaloby. Jde proto o řešení otázky, zda podáním takovéto žalobní odpovědi se uchránil žalovaný před následky zmeškání,

kteří by ho jinak byly stihly podle § 398 c. ř. s. Právem zodpověděl odvolací soud tuto otázku kladně, neboť jest-li pokládati za dostačující odpověď na žalobu podání, jež nemá náležitosti přípravného spisu podle § 78 čis. 2 a 3 c. ř. s., není tu důvodu, aby se jinak posuzovalo podání, jež mimo uvedené vady neobsahuje návrh podle § 78 čis. 1 c. ř. s., není-li pochybnosti o tom, že při dotyčném podání jde o odpověď na žalobu podle § 243 c. ř. s. Taková pochybnost jest vyloučena, neboť žalovaný označil dotyčné podání jako »přípravný spis se žádostí o prodloužení lhůty k žalobní odpovědi, pokud se týče žalobní odpověď«, a žádá, aby v případě, že by nebylo vyhověno zmíněné žádosti, byl považován dotyčný přípravný spis za žalobní odpověď. Rozhodnutí čis. 4001, 8733, 8977, 9063 sb. n. s., na které stěžovatel poukazuje, nedopadají, ježto v nich šlo o řízení před okresními soudy, v němž podání žalobní odpovědi není procesním úkonem. Nelze proto posuzovati obsah žalobní odpovědi jako přípravného spisu, jehož náležitosti jsou zákonem zvláště upraveny (§ 78 c. ř. s.), podle předpisů týkajících se přednesu stran při prvním roku pokud se týče při prvním ústním jednání před okresními soudy. Také rozhodnutí čis. 7729 a 10.052 sb. n. s. nedopadají, neboť jde v nich o případy opožděného podání žalobní odpovědi.

Čís. 12649.

Vydržení pozemkové služebnosti (otvírání oken do prostoru nad sousedním pozemkem) nemohlo začítí, dokud vlastníkem panujícího i služebního pozemku byla táž osoba.

Služebnosti otvírání oken nebylo nabyto tím, že nabyvatel služebního pozemku musel při jeho koupi vědětí, že se okna sousedního domu otvírají na jeho pozemek, a že se z počátku proti tomu nebránil.

(Rozh. ze dne 27. května 1933, Rv II 734/31.)

Dům čp. 146 i dům čp. 147 vystavěl roku 1899 Karel H. Roku 1908 prodal Karel H. dům čp. 146 žalovaným, roku 1910 dům čp. 147 i s parcelou čis. 153 žalobci. Dům čis. 146 byl hned od počátku vystavěn tak, že se dvě okna vedoucí na parcelu čis. 153, otvírala ven. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaných mimo jiné, by žalovaní byli uznáni povinnými zdržeti se otvírání oken kolmo nad parcelu čis. 153. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Co se týče okenního práva, které si žalovaní osobují, jest napřed zjistiti, zda jde o právo vytčené v § 488 obč. zák., či o právo uvedené v § 476 čis. 10 a 11 obč. zák. O právo ve smyslu § 488 obč. zák. tu nejde, jelikož tento paragraf upravuje pozitivní služebnost, zříditi okno v cizí stěně, žalovaní mají však okna ve své vlastní zdi. Může tedy jiti jen o zápornou služebnost domovní ve smyslu § 476 čis. 10 a 11 obč. zák. Žalobce tvrdí, že žalovaní udržují ve své zdi dvě okna, jedno do kuchyně, druhé do komory, a otvírají je do vzduchového prostoru nad žalobcovým pozemkem parc. č. 153, k čemuž prý nejsou

oprávnění. Tvrzeného práva okenního ve smyslu § 476 čís. 10 a 11 obč. zák. mohli žalovaní podle § 480 obč. zák. nabytí buďto smlouvou nebo vydržením. Žalovaní tvrdí, že tohoto práva nabyli vydržením. Podle žalobního žádání domáhal se žalobce zjištění, že není po právu služebnost tohoto obsahu, že žalobce jako vlastník pozemku parc. čís. 153 jako pozemku služebného jest povinen nerušití nižádným způsobem žalované jako vlastníky pozemku panujícího a jejich právo na volný přístup vzduchu k oknu ve zdi náležející k domu čp. 146 a hraničící se dvorem parc. čís. 153. Žalovaní uvádějí jako důvod nabytí služebnosti vydržení, tvrdíce, že otevírají vždycky od doby, co sami počali nemovitostí užívatí, a jejich předchůdce před tím, rozhodně však již déle než třicet let volně okna do prostoru na pozemek parc. čís. 153 a vydrželi prý tím právo k vyhlídce a k otevírání okna. Jest proto obírati se otázkou, jak dlouho užívali žalovaní a jejich předchůdci nemovitosti. Soud vzal za prokázáno, že domy čís. 146 a 147 byly postaveny roku 1899 Karlem H-em. Domek čp. 146 byl koupen žalovanými roku 1908 a domek čís. 147 žalobcem roku 1910. Jest ještě uvážiti, že ve smyslu § 313 obč. zák. nabývá se držby služebnosti tím, že někdo na cizí zákaz nečiní to, co by jinak konati byl oprávněn. Skutková podstata tohoto opomenutí musí se jeviti jako výron výkonu práva. Za ten jest pokládati zabránění odporujícího jednání. Museli by tedy žalovaní dokázati, že odnětí světla pro svůj dům žalobci zakázali a tento že se zákazu podrobil, při čemž držba tohoto zákazu musela vytrvati třicet let. Žalovaní uplatňují, že okenní právo vydrželi uplynutím třiceti let. Tomuto názoru nelze však přisvědčiti, neboť nabytí práva musí se projeviti vůli oprávněných. Opomenutí jistých úkonů má povahu výkonu práva jen, když se opomenutí těchto úkonů stalo následkem vůle držitele statku panujícího. Opomenutí náhodné tudíž nestačí (Randa Besitz str. 728). Trpné chování povinného jest bez významu, naopak musí býti dán podnět, při němž domněle oprávněný vidí porušení svého práva a proti tomu něco pozitivního podnikne. Výpovědi žalovaného jako strany jest prokázáno, že nikdy nemluvil se žalobcem o tom, zdali mu přísluší právo otevírati okna do vzduchového prostoru pozemku parc. čís. 153, a dověděl se žalovaný teprve podáním žaloby, že žalobce mu zakazuje otevírati okna do vzduchového prostoru. Dříve žalovaní nikdy neprojevili vůli držitelskou a nelze proto mluvíti o vydržení. S uplatňováním osobovaného práva záповědního po rozumu § 313 obč. zák. začalo se teprve od roku 1929, když žalobce, neuznávaje ho proti žalovaným, jednal a nemohou si žalovaní k svému dobru přičísti dřívější dlouholetý nerušený stav, poněvadž nebylo neprokázáno, že tento stav byl proti majiteli domu zachován jako právní závazek z tohoto zapovězeného práva a nemohou se proto s úspěchem odvolávati na vydržení tohoto práva. I když však tomu tak bylo, jak tvrdí žalovaní, že byli oprávněni okna otevírati, nelze v tom spatřovati vydržení, poněvadž žalovaní koupili pozemek v roce 1908 a byly před tím pozemek žalovaných i pozemek žalobcův ve vlastnictví Karla H-a; tím však, že vlastnictví pozemku panujícího a služebného bylo spojeno v jedné osobě,

mohlo začítí vydržení teprve v roce 1908 a vznikla služebnost teprve v roce 1908, nikoliv již v roce 1899 (Klang, sešit 36 § 524 obč. zák. str. 424). Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Odvolací soud přejímá zjištění prvního soudu, jež není napadeno, že i dům čís. 146, nyní žalovaných, i dům čís. 147 nyní žalobcův, vystavěl v roce 1899 Karel H., jenž byl vlastníkem obou těchto domů, v roce 1908 prodal nejprve dům čís. 146 žalovaným a v roce 1910 dům čís. 147 žalobci. Dům čís. 146 byl hned od počátku vystavěn tak, že se dvě okna vedoucí na parcelu čís. 153 otvírala ven, žalovaní dům v tom stavu koupili a později měli i při prodeji domu čís. 147 H-em žalobci. Žalobce musel o tom věděti již při koupi domu čís. 147 s parcelou čís. 153 že okna sousedního domu žalovaných vedou na jeho parcelu čís. 153 a že se na ni otevírají, a kupoval tedy dům čís. 147 i parcelu čís. 153 v tom stavu, v němž byly v době kupu, totiž tak, že žalovaní měli právo otevírati okna na parcelu čís. 153, nikdy se proti tomu nebránil, podle zprávy obecní rady v H. ze dne 16. června 1930 si v roce 1920 stěžoval na žalovaného jen proto, že jedno z těch oken zvětšil, čímž zase dal najevo, že proti otevírání oken žalovanými do prostoru nad jeho parcelou čís. 153 nic nemá, a mají tedy žalovaní již kupem domku čís. 146 od Karla H-a nabyté právo okna tím způsobem otevírati.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Podle § 297 obč. zák. patří k pozemku i vzduchový prostor v kolmé čáře nad ním, pokud ho lze užívatí. Majiteli pozemku přísluší proto i výhradně bez svolení majitele do tohoto prostoru zasahovati nebo jej oprávněn bez svolení majitele do tohoto prostoru zasahovati nebo jej omezovati. S tohoto hlediska jest řešiti spornou otázku, zda žalovaní jsou oprávněni otevírati okna na dvůr žalobcův. Žalovaní dovozují toto právo pro sebe jednak z vydržení, jednak ze smlouvy. Podle zjištění nižších soudů byl vlastníkem domu žalobcova a sousedícího domu žalovaných Karel H.; dům žalovaných, jehož nabyli koupí od Karla H-a v roce 1908, byl hned od počátku vystavěn tak, že dvě okna se otevírala na parcelu čís. 153, nynější to dvůr žalobcův, a žalovaní dům v tomto stavu koupili. I kdyby byli žalovaní nerušeně okna do dvora sousedova otevírali v úmyslu, vykonávati tím právo jim příslušející, byli by tím nabyli jen držby tohoto práva (§ 313 obč. zák.), kdežto práva sama mohli nabytí jen vydržením (§§ 1452, 1460 a násl. obč. zák.). Právem dolíčil soud první stolice podle právního pravidla »nemini res sua servit«, že dosud neprošel čas zákonem pro vydržení předepsaný (§ 1470 obč. zák.), ježto vydržení mohlo začítí teprve v roce 1908, ana před tím vlastníkem panujícího i služebného pozemku byla táž osoba, Karel H. Leč žalovaní nenabyli tohoto práva ani smlouvou. Nelze přisvědčiti názoru odvolacího soudu, že žalovaní nabyli již kupem domu od Karla H-a práva uvedeným způsobem otevírati okna, neboť žalovaní připouštějí, že při kupu domu o otevírání oken nebylo nic umlu-

veno a neuvedli žádné okolnosti, ze kterých by bylo lze usuzovati, že tehdejší prodávatel, Karel H. jim mlčky (§ 863 obč. zák.) takové právo udělil. Také nelze usuzovati na vůli žalobcovu, přiznati žalovaným toto právo, z toho, že při koupi svého domu musel o tom věděti, že okna sousedního domu žalovaných vedou, pokud se týče se otevírají na jeho parcelu čís. 153 a že se z počátku proti takovému otvírání oken nebránil, neboť tímto pasivním chováním žalobcovým mohli žalovaní nabýti nanejvýše jen držby dotyčného práva (§ 313 obč. zák.).

Čís. 12650.

Jde o náležitý způsob odevzdání prohlášením podle § 428 obč. zák., bylo-li zcizené zboží uskladněno v místnosti, jejíž vchody byly opatřeny tabulkami, že zboží jest vlastnictvím nabyvatele.

(Rozh. ze dne 27. května 1933, Rv II 738/31.)

Žalovaná firma vedla proti manželům Karlu a Aloisii B-ovým exekuci na surové kůže. Žalobce domáhal se žalobou, o níž tu jde, nepřipustnosti exekuce, tvrdě, že mu k zabaveným kůžím přísluší vlastnické právo, ježto dne 2. dubna 1931 uzavřel s Karlem B-em smlouvu, kterou mu svěřil nákup surových kůží všeho druhu výhradně na svůj účet s tím, že Karel B. bude povinen zboží pro žalobce nakoupené ve zdravém stavu uskladniti a pojistiti a že zboží to bude výhradním vlastnictvím žalobcovým, v důsledku čehož nakoupil Karel B. veškeré vybavované svršky výhradně z peněz žalující strany a uskladnil je v sušárně ve skladištích, jež zevně i uvnitř byla označena tabulkami, že uskladněné zboží jest výhradním vlastnictvím žalující firmy. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Podle zjištění nižších soudů nakupoval Karel B. podle smlouvy se žalující firmou za peníze mu k tomu účelu žalobkyní dané pro ni kůže, které pak uschoval ve skladišti, jehož jednotlivé vchody byly opatřeny tabulkami, že zboží v místnostech se nalézající jest vlastnictvím firmy R. v B. (žalující strany). Nižšími soudy nebylo zjištěno, zda Karel B. nakupoval kůže ve vlastním jméně či jako plnomocník žalobkyně, leč lze se obejíti v souzeném případě bez toho zjištění. Vystupoval-li Karel B. při nákupu jako plnomocník žalobkyně, byla by podle § 1017 obč. zákona vznikla tím založená práva a povinnosti žalobkyni a prodatelům, nikoli Karlu B-ovi jako zmocněnci; nevystupoval-li jako příkazník (zmocněnec) žalobkyně, nýbrž jednal s prodátem vlastním jménem, šlo by o tak zvanou tajnou plnou moc, o právní poměr, jenž pro obor práva obchodního jest upraven v předpisech čl. 360 a násl. obch. zák. o jednání komisionáře. Vzhledem ke skutkovému ději, jak byl zjištěn nižšími soudy, není třeba řešiti spornou otázku, zda a za jakých podmínek v takových případech jednáním komisionáře nebo jiného ne-

přímého zástupce nabude vlastnictví ke koupeným předmětům přímo příkazce (komitent), či nejprve příkazník (komisionář), který je pak teprve dalším úkonem na onoho musí převést, neboť, i když se má za to, že vlastnictví ke kůžím, o něž jde, nabyl původně Karel B. a že se vyžadovalo, by je zase vlastnický odevzdal žalobkyni, byl tento předpoklad splněn, poněvadž nižšími soudy zjištěný skutkový děj zahrnuje v sobě všechny náležitosti prohlášení podle § 428 obč. zák. (constitutum possessorium), při němž se nevyžaduje jako při odevzdání znamením podle § 427 obč. zák., by prodaná věc byla opatřena znakem, z něhož každý může zřejmě poznati, že věc byla někomu jinému přenechána, nýbrž zde stačí, když dosavadní držitel způsobem prokazatelným dá na jevo svou vůli, že bude budoucně držeti věc jménem přejímatele. Pokud zákon žádá, by se tak stalo způsobem prokazatelným, znamená to jen tolik, že nestačí snad pouhá ústní úmluva mezi čtyřma očima, již nelze přezkoumáti, nýbrž že se vyžaduje, by ujednání stran, je-li toho třeba, mohlo býti proti každému prokázáno tak, by nezůstavovalo žádných pochybností a by nebylo lze se obávati žádného zatajení nebo zlého úmyslu, jímž by bylo uskozeno někomu jinému. Svou vůli, že bude koupené kůže držeti jménem žalující firmy, projevil Karel B. tudíž prokazatelným způsobem, uskladniv kůže v místnosti, jejíž vchody byly opatřeny tabulkami, že kůže jsou vlastnictvím žalující firmy. Platný titul k nabytí vlastnictví tkví jednak v kupních smlouvách uzavřených Karlem B-em s třetími osobami byť i vlastním jménem, ale přece z příkazu žalobkyně a na její účet, jednak ve smluvním poměru mezi žalobkyní a Karlem B-em, směřujícím k nabytí vlastnictví pro žalobkyni. Právní základ žaloby podle § 37 ex. ř. jest proto opodstatněn tím, že žalobkyně prokázala i platný nabývací titul k nabytí vlastnictví, i právně náležitý způsob odevzdání prohlášením podle § 428 obč. zák.

Čís. 12651.

Převedli-li rodiče pozemek, jež se zavázali dáti dceři věnem, na třetí osobu, načež si dcera vymohla proti rodičům rozsudek na zaplacení peněz jako protihodnoty za pozemek, zanikl původní závazek k vydání pozemku a to i proti přejímateli pozemku. Závazek postupitele pozemku zaplatiti peněžitou protihodnotou, vzniknuvší teprve po odevzdání pozemku přejímateli, nepřešel (§ 1409 obč. zák.) na něho. Zaniklý nárok dcery na odevzdání pozemku nemohl proti přejímateli obžívnoti ani tím, že dcera nemohla vydobýti svou peněžitou pohledávku na postupitelích.

(Rozh. ze dne 27. května 1933, Rv II 149/32.)

Manželé B-ovi postoupili v srpnu 1930 žalobcům pozemek, jež dali asi před sedmi lety do užívání své dceři, žalované, a jež prý se jí zavázali dáti věnem. Pro porušení této smluvní povinnosti žalovala (spor

C 544/30) žalovaná své rodiče o zaplacení 4.500 Kč jako protihodnoty za onen pozemek, kterýžto spor vysoudila, avšak exekuce zůstala bezvýslednou. Ježto žalovaná zdráhala se vydati pozemek žalobcům, domáhali se žalobci na ní vydání pozemku žalobou, o níž tu jde. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Ze spisů C 544/30 správně usoudil první soudce, že žalovaná touto žalobou upustila od smlouvy o věnu, když rodiče pozemek jí užívaný postoupili s usedlostí později žalobcům, žádajíc místo původního plnění jeho protihodnotu. V onom sporu neuváděla ani nijak nenaznačila, že se vzdává nároku jen pod podmínkou, že jí bude oněch 4.500 Kč zaplacen. Poukazuje tam prostě na to, že rodiče v létě 1930 postoupili celou usedlost žalobcům, takže ona neobdrží nic z pozemků rodičů, a tito že jsou jí proto povinni zaplatiti částku zastupující hodnotu juterka dobrého pole. Kromě toho také za nynějšího sporu výslovně uváděla, že se již podáním oné žaloby na rodiče vzdala užívání pozemku, nehledíc k tomu, že držba přešla na žalobce dne 16. srpna 1930. Dále nelze tu ani použití předpisu § 1409 obč. zák., jehož se žalovaná dovolává. Měli-li rodiče obligační závazek odevzdati žalované nějaký, po případě určitý pozemek, nelze závazek ten považovati za dluh náležející ke jmění ve smyslu uvedeného právního předpisu. To byl závazek rodičů ryze osobní, nevzešlý nijak z onoho jmění nebo pro ono jmění. Ostatně jsou žalobci se svým nárokem chráněni předpisem § 440 obč. zák. Avšak, jak již nahoře uvedeno, v době podání této žaloby již ani onoho závazku nebylo, neboť místo něho vymohla si žalovaná proti rodičům nárok na peněžitou náhradu. Tento dluh rodičů pak již proto nemohl ze zákona přejíti se jměním na žalobce, poněvadž v době jeho vzniku rodiče nebyli již vlastníky usedlosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

V souzeném případě jde o pravou žalobu vlastnickou podle § 366 a násl. obč. zák. a není sporu o tom, že žalobci nabyli ke spornému pozemku knihovního vlastnictví, že se ujali též jeho držby, že však žalovaná má pozemek ten nyní ve své moci a zdráhá se jej žalobcům vydati. Žalovaná, dovolatelka, uplatňuje proti žalobě obranu, že žalobci, převzavše od rodičů stran usedlost v P., převzali i jejich závazek, postoupiti sporný pozemek žalované do vlastnictví jako věno, a odkazuje ve směru tom k ustanovení § 1409 obč. zák. a k § 187 III. dílčí novely k obč. zák. Než dovolatelka přehlíží, že si podle zjištění nižších soudů vymohla proti svým rodičům ve sporu C 544/30 pravoplatný rozsudek na zaplacení 4.500 Kč jako protihodnoty za pozemek, jež se jí podle jejího tvrzení rodiče zavázali odevzdati do vlastnictví jako věno a jež s porušením této smluvní povinnosti jí do vlastnictví nepředali, nýbrž spolu s usedlostí svou postoupili žalobcům do vlastnictví. V onom sporu uplatnila dcera (nynější žalovaná) po právní stránce proti rodičům jako postupitelům nemovitosti nárok na náhradu škody pro nesplnění tvrzené smlouvy (§ 1295 prvý odstavec

obč. zák.). Tim však, že si vymohla proti svým spolusmluvníkům rozsudek, by na místě původního jejího nároku na odevzdání pozemku věnem, jí plnili protihodnotu pozemku v penězích, nastoupila tato peněžní pohledávka na místo původního nároku, původní závazek postupitelů nemovitosti na předání pozemku přeměnil se v závazek na zaplacení 4.500 Kč. Takovým způsobem z vůle samotné žalované původní závazek úplně zanikl, a to s právní účinností i proti žalobcům jako příjematelům jmění (podniku), ježto závazek původního dlužníka a příjematele dluhu je totožný (§ 1407 obč. zák.). Nový závazek postupitelů jmění z rozsudku na zaplacení peněžitou protihodnoty nepřesel již na žalobce jako příjematele pozemku proto, že založen byl jen mezi procesními stranami sporu o peněžitou náhradu, a to teprve v době po odevzdání majetku, kdežto příjematel jmění (podniku) ručí podle § 1409 obč. zák. a § 187 III. dílčí novely k obč. zák. jen za dluhy (závazky) v době předání již založené, nikoli teprve později vzniklé. Zaniklý nárok na odevzdání pozemku nemohl proti žalobcům obživnouti ani tím, že žalovaná svou pohledávku z rozsudku nemohla na svých rodičích vydobýti. Žalobci nebyli odsouzeni k zaplacení 4.500 Kč a proto není žalovaná oprávněna zdržovati jim sporný pozemek až do vyplacení náhradní částky, ke které byli odsouzeni její rodiče. Je proto neodůvodněna výtká vadnosti řízení podle § 503 č. 2 c. ř. s., kterou spatřuje dovolatelka v tom, že nebyl připuštěn a proveden nabídnutý důkaz písemní smlouvou ze dne 31. října 1915. Dovolatelka nemůže však zdržovati žalobcům sporný pozemek ani z důvodu tvrzeného užívacího nebo poživacího — tedy věcného — práva (§§ 504 a 509 obč. zák.), neboť tohoto práva vzdala se (§ 1444 obč. zák.) podle svého vlastního skutkového tvrzení. Když však dovolatelka nemá ani obligačního ani věcného nároku na pozemek, zdržuje jej beze všeho právního důvodu a je povinna jej vydati žalobcům jako jeho vlastníkům.

Čís. 12652.

Spory ze spolkového poměru nejsou povahy jednotné, nýbrž jest rozlišovati mezi spory ze správní činnosti spolku a jeho rozhodčího soudu (na příkl. spory o platnost usnesení spolkových orgánů, o správnosti spolkových voleb, osobní spory mezi činovníky neb členy) a spory z poměru spolkového, které jsou povahy majetkové (na příkl. spory o placení příspěvku, o náhradu škody pro nesprávný výkon spolkové činnosti). Při projednávání sporů prvé skupiny platí pro rozhodčí soud spolkový jen předpisy stanov a jednacích řádů spolku, nikoliv ustanovení civilního řádu soudního (§ 599, druhý odstavec, c. ř. s.). Spory druhé skupiny musí rozhodčí soud projednati, šetře nejen předpisů stanov a jednacího řádu spolku, nýbrž používaje o b d o b n ě i předpisů civilního řádu soudního o řízení rozhodčím.

Ustanovují-li stanovy spolku pro soustředění práce vynálezců a badatelů, že se každý člen vstupující do spolku zavazuje v případech sporných, spolkové činnosti nebo jeho vynálezu se týkajících, podrobiti

se nálezu smírčího soudu, aniž má právo obrátiti se na úřady veřejné, byl tím zřízen rozhodčí soud pro obě skupiny sporů, i pro spor o vrácení částek zaplacených členem spolku za účelem opatření přihlášky jeho patentu v cizích státech pro zaviněné opomenutí spolku při obstarání této záležitosti.

Není třeba zvláštní písemné úmluvy o rozhodčím soudě, podrobil-li se člen spolku stanovám a ustanovení o rozhodčím soudě, podav svou členskou přihlášku písemně.

(Rozh. ze dne 31. května 1933, R I 461/33.)

Žalobce domáhal se na žalovaném Svazu vynálezců, spolku pro soustředění práce vynálezců a badatelů, náhrady částek zaplacených jim žalovanému za účelem přihlášek jeho patentu v cizích státech, v žalobě jednotlivě uvedených, z důvodu, že zaviněním žalované strany se staly přihlášky jeho patentu v uvedených svazových státech právně bezúčinnými. Žalovaný Svaz při prvním roku vznesl námitku nepřipustnosti pořadu práva a provedl tuto námitku v žalobní odpovědi v ten způsob, že se žalobce jako člen žalovaného Svazu zavázal podle stanov, že se ve sporných případech svazové činnosti nebo jeho vynálezu se týkajících podrobí nálezu smírčího soudu, jehož složení a působnost jest určena v odst. XV. stanov. Soud první stolice vyhověl námitce nepřipustnosti pořadu práva, správně nepřislušnosti soudu a odmítl žalobu. Důvody: Souhlasným přednesem stran, zejména stanovami žalovaného Svazu a členskou přihláškou žalobcovou zjištěno bylo, že je žalobce činným členem žalovaného Svazu, přistoupiť za činného členu dne 14. května 1930, a že § XV. stanov žalovaného Svazu zní takto: »Veškeré spory členů z poměru spolkového vyřizuje správní výbor. Jen když sporná záležitost jest takového rázu, že správní výbor nechce o ní rozhodovati, přikazuje se smírčímu soudu. Spory vzniklé ze služebního poměru zaměstnance ke Svazu vyřizuje správní výbor, proti jehož rozhodnutí není odvolání. Smírčí soud sestává z předsedy a čtyř členů. Strany volí po dvou důvěrnících ze členů svazových a tito volí si většinou hlasů předsedu z členstva. Při rovnosti hlasů ustanovuje se předseda smírčího soudu losem, při čemž sporné strany jsou vyňaty z osudí. Neomluvené nedostavení svědčí v neprospěch strany se nedostavivší. K rozhodnutí, z něhož není odvolání, třeba přítomnosti všech důvěrníků a většiny hlasů. Každý člen co činný nebo člen středu do Svazu vstupující zavazuje se v případech sporných, svazové činnosti nebo jeho vynálezů se týkajících podrobiti se nálezu smírčího soudu, aniž má právo obrátiti se na úřady veřejné.« Podle toho, co bylo zjištěno, došel soud k názoru, že mezi stranami ujednána byla smlouva o rozhodčím podle §§ 577 a násl. a 599 c. ř. s. Ovšem nejde o námitku nepřipustnosti pořadu práva, nýbrž o námitku nepřislušnosti soudů, neboť mohla strana i přes uvedenou úmluvu o rozhodčím podrobiti se ve svých sporech působnosti řádných soudů tím, že by při prvním roku nebyla vznesla příslušnou námitku. Ale žalovaný Svaz již při této příležitosti dal zřejmě na jevo, že trvá na příslušnosti spolkového smír-

čího soudu tím, že při prvním roku vznesl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Jest lhostejno, že tato námitka byla označena jako nepřipustnost pořadu práva místo jako nepřislušnost soudu, neboť nerozhoduje pojmenování, nýbrž podstata věci. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva, pokud se týče nepřislušnosti soudu. Důvody: Rekursní soud souhlasí s názorem prvního soudu v tom, že šlo o poměr, který mohl býti podle odst. XV. stanov řešen rozhodčím soudem. Soud první stolice zjistil bezvadně, že žalobce byl činným členem žalovaného svazu. Podle odstavce XV. stanov podrobil se nálezu smírčího soudu pokud šlo o činnost svazovou neb pokud šlo o jeho vynález, tudíž podrobil se nálezům rozhodčího soudu pokud jde o náhradu škody nesprávnou činností svazu mu vzniklé (srov. Dr. Karel Gerlich, Rozhodčí řízení v obč. rozepřích právních str. 76). Odkaz na rozhodnutí čís. 10277 sb. n. s. nepostačuje, ježto tam byl příslušný rozhodčí soud pro spory z úmluvy, tedy nikoli pro nároky jiné než smluvní. V souzeném případě podrobil se však žalobce rozhodčímu soudu ve všech případech sporných svazové činnosti a vynálezu se týkajících, mezi něž zahrnouti jest i případy tvrzené nesprávné činnosti se týkající. Soud rekursní není však názoru, že došlo k písemnému ujednání ohledně rozhodčího soudu vůbec. V tom směru předložila žalovaná strana jen členskou přihlášku a stanov. Z přihlášky však nijak není patrné, že se žalobce výslovně stanovám a v nich obsaženému ustanovení co do rozhodčího (smírčího) soudu podrobil. Rekursní soud nemá tedy za to, že smlouva o rozsudím byla zřízena písemně podle předpisu §§ 577 a 599 c. ř. s., čehož bylo třeba, ježto nešlo o spor z poměru spolkového, na nějž podle § 599 druhý odstavec c. ř. s. se nevztahují předpisy čtvrtého oddílu, nýbrž o spor z poměru spolkového povahy majetkové.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Podle čl. XII. uvozovacího zákona k civ. řádu soudnímu byly v platnosti zachovány kromě ostatních pod čís. 6 též zákonné předpisy, podle nichž se dostalo korporacím, ústavům a spolkům práva, zřizovati k rozhodování určitých sporů smírčí soudy, a přichází v tomto případě v úvahu zejména předpis § 4 zákona ze dne 15. listopadu 1867 čís. 134 ř. zák., podle něhož stanovily spolku tomuto zákonu podléhajícího musí obsahovati i ustanovení o způsobu, jak jest urovnávati rozepře z poměru spolkového. Spory z poměru spolkového nejsou však povahy jednotné, nýbrž třeba rozlišovati mezi spory, jež spadají do oboru správní činnosti spolku a jeho rozhodčího soudu (na př. spory o platnost usnesení spolkových orgánů, o správnost spolkových voleb, osobní spory mezi činovníky neb členy) a spory z poměru spolkového, které jsou povahy majetkové (na př. spory o placení příspěvků, o náhradu škody pro nesprávný výkon spolkové činnosti). Při projednávání sporů první skupiny platí pro rozhodčí soud spolkový jedině předpisy stanov

a jednacích řádů spolku, nikoli ustanovení civilního řádu soudního (§ 599 druhý odst. c. ř. s.). Spory druhé skupiny musí rozhodčí soud projednatí šetře nejen předpisů stanov a jednacích řádů spolku, nýbrž používá o b d o b n ě i předpisů civilního řádu soudního o řízení rozhodčím. Jde tudíž o rozhodčí soud zřízený způsobem zákonem dovoleným stanovami podle prvního odstavce § 599 c. ř. s. (srov. Gerlich, Rozhodčí řízení 1932 str. 76). V souzeném případě ustanovuje poslední odstavce čl. XV. stanov, že každý člen co činný nebo člen středu do Svazu vstupující se zavazuje v případech sporných, svazové činnosti nebo jeho vynálezů se týkajících, podrobiti se nálezu smírčího soudu, aniž má právo obrátiti se na úřady veřejné. Tím byl zřízen nepochybně pro spory z poměru spolkového rozhodčí soud, a to zřejmě pro obě skupiny sporů, o nichž byla řeč, zejména také pro spory takového druhu, jakým je spor, o nějž jde (vrácení částek zaplacených žalobcem žalovanému spolku za účelem opatření přihlášky jeho patentu v cizích státech pro zaviněné opomenutí spolku při obstarávání této záležitosti), neboť účelem spolku jest podle čl. V. stanov mimo jiné i: e) z j e d n á v a t i svazu a členům patentní a vzorkovou ochranu doma i v cizině, udržovati ji, hájiti jejich zájmy a práva ve všech směrech. Podle jasného doslovu stanov jest rozhodčí soud pro spory z poměru spolkového právě uvedené výlučně příslušný. Jde jen o to, zda snad příslušnost rozhodčího soudu nebyla vyloučena proto, že žalobce předpisem stanov o rozhodčím soudě nebyl vázán. Rekursní soud má za to, že schází nutný zákonný předpoklad, totiž p í s e m n ě podrobení se rozhodčímu soudu (§ 577 c. ř. s.), k čemuž prý písemná přihláška členská nestačí. Tomuto právnímu názoru nelze přisvědčiti. První odstavce § 599 c. ř. s. stanoví, že předpisy čtvrtého oddílu se vztahují o b d o b n ě k rozhodčím soudům, které jsou zákonem dovoleným způsobem zřízeny stanovami, při čemž, jakž plyne úsudkem z opaku doslovu druhé věty téhož odstavce, připouští, by statutárními předpisy se stala jiná úprava, jen když jsou zachovány předpisy §§ 586, 592 a 595 c. ř. s., jichž jest dbáti vždy. Podle toho není třeba ani zvláštní písemné úmluvy o rozhodčím soudě, jestliže člen podal svou členskou přihlášku písemně, čímž se podrobil stanovám a tudíž i ustanovení o rozhodčím soudě. Tím jest právě zachována o b d o b a předpisu § 577 c. ř. s., kterou zákon v prvním odstavci § 599 c. ř. s. předpokládá. Bylo by přímo protismyslné, aby byla vyžadována k účinnosti určitého úseku stanov, pojednávajícího o rozhodčím soudě, ještě zvláštní smlouva, když zákon připouští zřízení rozhodčího soudu n a r o z d ě l o d ů m l u v y (nutně písemné), ještě zvláštními způsoby v prvním odstavci § 599 c. ř. s. výtčenými, zejména stanovami. Žalobce podal písemnou přihlášku, jest nesporně členem žalovaného spolku a proto i vázán stanovami ve všech směrech právě tak jako žalovaný spolek. Námitka nepřislušnosti dovolaného soudu, — a takovou žalovaný spolek podle vývodů žalobní odpovědi včas, byť i pod nesprávným označením učinil, — jest opodstatněna a bylo rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 12653.

Nezaplatil-li prodávatel dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí (dodatek III. k nařízení ze dne 27. dubna 1922, čís. 143 sb. z. a n.), již kupitel nepřevzal, včas a bylo-li následkem toho na prodaných nemovitostech pro dávku vloženo exekuční zástavní právo, jest kupitel nemovitostí tímto zástavním právem ve svém vlastnickém právu zaviněním prodávatele dotčen (zkrácen) a jest oprávněn jeho nárok, by ho prodávatel onoho zatížení sprostil (opatřil výmaz onoho zástavního práva).

(Rozh. ze dne 31. května 1933, Rv I 2028/31.)

Podle kupní smlouvy o nemovitostech měl prodávatel zaplatiti zemskou dávku z přírůstku hodnoty nemovitostí. Prodávatel však tak neučinil, pročež byla dávka exekučně vtělena na prodaných nemovitostech, připsaných již koupivším je žalobcům. Žalobě kupitelů proti prodávateli, by byl uznán povinným provést výmaz zástavního práva, váznoucího pro pohledávku zemského inspektorátu na koupených nemovitostech, o b a n i ž š í s o u d y vyhověly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Podle kupní smlouvy nepřevzala žalující strana na sebe povinnost zaplatiti dávku z přírůstku hodnoty. Žalující strana podle § 13 nař. ze dne 23. září 1920, čís. 545 sb. z. a n. ručí za dávku z přírůstku hodnoty jako nabyvatel a jen z tohoto důvodu mohla býti a byla dávka tato na koupených nemovitostech zajištěna. Strana žalující vzhledem k ustanovením kupní smlouvy, podle nichž povinnost dávku tu zaplatiti na se nevzala, a vzhledem k zákonné povinnosti nabyvatele, dávku tu zapřaviti, má nárok, by koupené nemovitosti nebyly zatíženy osobním dluhem žalovaného. Toto její právo plyne z ustanovení § 928 obč. zák., podle něhož jest prodávatel práv z dluhů, jež váznou na věci. Na tom nemění nic, že se zajištění dávky stalo až po prodeji nemovitosti, ano žalovanému bylo známo, že povinnost, platiti dávku, postihuje v prvé řadě jeho jako přímého osobního dlužníka. Z příčiny té nebyla žalující strana, jak odvolatel míní, povinna zkoumati, zda dluh žalovaného jest po právu čili nic, a nebyla povinna sama se domáhati na zemském inspektorátu výmazu zástavního práva pro nepřevzatou dávku. Není správný názor žalované strany, že nebyla v žádném smluvním poměru se žalující stranou ohledně depurační povinnosti a že nemůže proto požadovati na žalované straně, by depuraci provedla a že může na ní požadovati jen případnou škodu. Naopak, právě již ze zákonné povinnosti žalovaného, dávku zaplatiti, a z toho, že žalobci placení na se nepřevzali, plyne, že žalující strana byla oprávněna domáhati se na žalovaném bezvadného splnění odstraněním všech závad, které nenáležitým plněním zákonných povinností koupené nemovitosti protismyslně zatížily. Žalovaná strana sama připustila, že zástavní právo pro dávku vázne ve výši 197.230 Kč na nemovitostech na základě starého platebního příkazu, nevytýkala nic tomuto způsobu zajištění nově vyměřené dávky, která každým způsobem jest jen částí původně vyměřené dávky a nemůže teprve v odvolání vytýkati, že vklad

ten nezavinila. Pro povinnost žalované strany odstranění knihovni zá-
vadu, záležející ze vkladu práva zástavního pro vykonatelnou pohle-
dávku na dávce z přírůstku hodnoty, jest otázka zavinění nerozhodna.
Ostatně právě vklad vykonatelného práva zástavního svědčí tomu, že
ke vkladu došlo vinou strany žalované.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 13 pravidel o dávce z přírůstku hodnoty nemovitostí (do-
datek III. k nařízení ze dne 27. dubna 1922, čís. 143 sb. z. a n., zákon
ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n.) postihuje dávka zcizitele
nemovitostí, tento je jejím dlužníkem a nabyvatel za dávku jen ručí.
Žalobci zaplacení dávky na sebe za žalovaného, jak je zjištěno, nepřev-
zali. Žalovaný dávku včas nezaplatil (§ 22 pravidel) a bylo násled-
kem toho na nemovitostech žalobců od žalovaného koupených pro
dávku vloženo exekuční právo zástavní. Tímto zástavním právem jsou
žalobci ve svém vlastnickém právu zaviněním žalovaného, který na
ono zatížení nemovitostí žalobců pro svůj dluh, kdyžž žalobci dávku
nepřevzali a také se mu k tomu, že dají své nemovitosti za dávku do
zástavy, nezavázali, nároku nemá, dotčení, po případě zkrácení a jest
oprávněn jejich nárok, by žalovaný je onoho zatížení sprostil, to jest
výmaz onoho zástavního práva opatřil. Uznavše takto, nižší soudy ne-
pochybily (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). K důvodům napadeného rozsudku třeba
jen tolik podotknouti, že, ježto v době uzavření koupě mezi žalobci
a žalovaným dávka z přírůstku hodnoty na prodáváných nemovitostech
ještě nevázla, nýbrž vložena byla teprve později, a ježto dávka zákonného
zástavního práva nepožívá, nelze na projednávaný případ použití
ustanovení § 928 obč. zák. ohledně dluhů a nedoplatků na zcizené věci
váznoucích a odvolací soud odvolal se tudíž na uvedené ustanovení
nepřípadně.

Čís. 12654.

Ojedinelý rušební čin (chůze přes pozemek), nezanechavši následků,
neopodstatňuje zápůrčí žalobu (§ 523 obč. zák.), leč že by byla odů-
vodněna obava, že bude opakován.

(Rozh. ze dne 31. května 1933, Rv I 2102/31.)

Žalující země domáhala se na Pavle G-ové, že žalované nepřisluší
služebnost chůze po pozemcích žalobkyně, že žalovaná jest povinna
zdržeti se veškerého jednání, které by se jevílo jako výkon této služeb-
nosti, zejména že jest povinna zdržeti se chůze po pozemcích žalob-
kyně. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvo-
lací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Jde o zápůrčí žalobu (§ 523 obč. zák.) a o to, že žalovaná, jdouc
dne 4. července 1930 procházkou po vyšlapaném. k louce žalující země
a přes ni vedoucím chodníku vešla, nepovšimnuvši si výstražné tabulky,
na louku žalující země, kudy právo choditi neměla. Že právo chůze po
louce žalující země žalované nepřisluší, žalovaná uznala a také ve sporu
ihned prohlásila, že si takové a vůbec žádné oprávnění k louce žalující
země neosobuje. Je zjištěno, že žalovaná, byvši dne 4. července 1930
pro chůzi přes louku polním hlídačem pozastavena, hned prohlásila, že
vícekrát tudy nepůjde. Zjištěno je, že žalovaná potom jíti přes louku
nebyla viděna. Odvolací soud napadeným rozsudkem, změnil rozsudek
prvního soudu, zápůrčí žalobě vyhověl. Nelze s ním souhlasiti. Podle
vyličeného a zjištěného sběhu věci, k čemuž jest dodati, že, jak za pro-
kázané bylo nižšími soudy vzato, žalovaná již několik roků před 4. čer-
vencem po onom chodníku a přes louku, nyní žalující zemí patřící,
nešla, jde v projednávaném případě o ojedinělý rušební čin na straně
žalované, který pro vlastnické právo žalující země k louce nebyl a není
spojen se žádnými následky. Takový, jen ojedinělý rušební čin, ná-
sledků nezanechavši, neopodstatňuje však zápůrčí žalobu, leč by odů-
vodněna byla obava, že bude opakován (srovnej sb. n. s. čís. 6994,
11588, GLU. 15533). Zápůrčí žaloba má za účel zabrániti příštímú
rušení vlastnického práva a, kde bránění toho není třeba, je zápůrčí
žaloba zbytečná. Odvolací soud vyslovil sice, že je obava, že se rušební
čin bude opakovati, avšak pro tento předpoklad důvodu není. Šla-li
žalovaná po více letech zase jednou dne 4. července 1930 zakázaným
chodníkem přes louku žalující země, nelze důvodně, hledíc ke zjištěným
okolnostem případu, míti za to, že žalovaná bude rušební čin opakovati.
První soud, zamítnuv žalobu mimo jiné i z důvodu zde uvedeného, ne-
pochybil a bylo na dovolání jeho rozsudek obnoviti.

Čís. 12655.

Zaopatřovací požitky bývalých zaměstnanců na velkém majetku po-
zemkovém (zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n.).

Pro rušební povinnost jiných právních nástupců podle § 12 (3)
zákona jest co do trvání a co do rozsahu povinností té rozhodna po-
vinnost osob k výplatě povinných (po případě upravená smírem).

(Rozh. ze dne 31. května 1933, Rv I 2213/31.)

Žaloba bývalého zaměstnance na velkém pozemkovém majetku proti
jeho nynějšímu majiteli (Družině čl. válečných poškozenců) o pla-
cení zaopatřovacích požitků byla zamítnuta soudy všech tří
stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

V projednávaném sporu domáhá se žalobce zaopatřovacích požitků
podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. v doslovu

zákonu ze dne 13. července 1922, čís. 215 sb. z. a n. a domáhá se jich na žalované Družině, která není ani zaměstnavatelem, u něhož počala, po případě měla počítí výplata zaopatřovacích požitků (§ 11), ani není dědičkou po onom zaměstnavateli [§ 12 odst. (1)], nýbrž jest jen nástupcem těchto k výplatě povinných osob [§ 12 odst. (3)]. Podle § 12 odst. (3) uvedeného zákona ručí jiní právní nástupci osob k výplatě povinných s těmito osobami nerozdílně. Jde tedy u těchto nástupců jen o ručení, byť i nerozdílné (§ 1357 obč. zák., srovnej Gl. U. n. ř. 453) a je proto pro povinnost oněch jiných právních nástupců, tudíž i žalované Družiny, co se týče trvání a rozsahu povinnosti té, rozhodna povinnost osob k výplatě povinných, to jest zaměstnavatele nebo jeho dědiců (§ 1363 obč. zák.). Žalobce žaloval v roce 1923 pozůstalost po Dr. Josefu L-ovi, který byl jeho posledním zaměstnavatelem na velkém pozemkovém majetku a u kterého měla počítí výplata žalobcových zaopatřovacích požitků (§ 11), a došlo v onom sporu dne 6. února 1924 ke smíru, kterým se žalovaná pozůstalost zavázala žalobci místo požadovaných vyšších zaopatřovacích požitků platiti 6.000 Kč ročně, tedy 500 Kč měsíčně. Při tom bylo mezi stranami ujednáno, že smírem tím jsou vyřízeny veškeré žalobcovy nároky proti žalované pozůstalosti, a žalobce prohlásil, že mu žádné další nároky proti žalované straně ať z kteréhokoli titulu nepřisloušejí. Podle toho, co bylo uvedeno, že nástupce [§ 12 odst. (3)] ručí jen, byť i nerozdílně, za požitky podle zákona čís. 130/31 a že jeho povinnost je závislá na povinnosti hlavního dlužníka a podle ní že se řídí, není žalovaná Družina již z tohoto důvodu povinna plniti žalobci vyšší zaopatřovací požitky, než které byly smírem ze dne 6. února 1924 s pozůstalostí po Dr. L-ovi ujednány, a domáhá se žalobce na žalované Družině vyšších požitků, přesahujících požitky ujednané zmíněným smírem, neprávem. Nižší soudy, zamítнувše žalobu mimo jiné také z důvodu onoho smíru, nepochybily (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). O obsahu smíru, jeho znění, nebylo sporu, smírem byl vypořádán žalobcův nárok na zaopatřovací požitky a tím, že byl vypořádán s pozůstalostí Dr. L-a, nemění se nic na tom, že smírem upravená povinnost zaopatřovacích požitků platí i ohledně nástupců [§ 12 odst. (3)]. Na tom, jaký byl neprojevený při smíru úmysl žalobcův o dosahu smíru, že se prý smír měl vztahovati jen na pozůstalost Dr. L-a a nikoli na jiného, tudíž nikoli na její nástupce, nesejde.

Čís. 12656.

Složil-li dlužník následkem soudní obstávky povolené věřiteli jeho věřitele podle § 379 čís. 3 ex. ř. dluh u soudu (tím způsobem, že z jeho vkladní knížky byla částka rovnající se dluhu vinkulována tak, že směla býti vydána jen se svolením soudu), při čemž prohlásil, že tuto částku skládá, aby se sprostil svého ručení i proti svému věřiteli i proti věřiteli svého věřitele, — šlo v poměru proti věřiteli věřitele o složení podle § 385 odstavec druhý a třetí ex. ř. a v poměru proti věřiteli o složení podle § 1425 obč. zák. Účinek podle § 1425 obč. zák. mohl nastati teprve, až zanikla obstávka jeho pohledávky. To se stalo již uplynutím

doby, pro kterou prozatímní opatření bylo povoleno. Tím nabytí věřitel dlužníka práva na vydání obstavené částky a jeho pohledávka za dlužníkem uhasla, ovšem jen za předpokladu, že bude jemu nebo na jeho vrub částka ta vyplacena.

Dala-li si pak třetí osoba zabaviti a přikázati nárok dlužníkovu věřitele na vydání vkladní knížky v příčině obstaveného vkladu, avšak napotom svolila bezvýhradně k tomu, aby vinkulace vkladní knížky byla soudem zrušena, pozbyla ona třetí osoba práv z příkazního usnesení. Byla-li pak částka složená u soudu dlužníku vydána k jeho volné dispozici, obživla původní pohledávka proti dlužníku, tato však nebyla pro onu třetí osobu zabavena a jí přikázána, není proto její nárok proti dlužníku na zaplacení této pohledávky odůvodněn.

(Rozh. ze dne 1. června 1933, Rv I 2141/31.)

Žalobě Dr. Sch-a proti žalovanému Eduardu P-ovi o zaplacení 4.239 Kč 90 h oba nižší soudy vyhověly.
Nejvyšší soud žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Dovolání jest opodstatněno již z dovolacího důvodu čís. 4 § 503 c. ř. s. Jest nesporno, že žalovaný následkem soudní obstávky, povolené Reinholdu S-ovi podle § 379 čís. 3 ex. ř. v příčině pohledávky 4.239 Kč 90 h Rudolfa H-a za žalovaným z rozsudku okresního soudu ze dne 27. dubna 1927 složil k soudu 4.239 Kč 90 h tím způsobem, že ze vkladu 20.728 Kč 66 h žalovaného na vkladní knížce č. 44 banky K. byla vinkulována částka 4.239 Kč 80 h v ten způsob, že směla býti vydána jen se svolením soudu. Ve svém podání žalovaný prohlásil, že tento peníz skládá, by se sprostil svého ručení i proti Rudolfu H-ovi i proti Reinholdu S-ovi. Toto složení k soudu mělo podle svého účelu různý účinek v poměru žalovaného jednak proti S-ovi, jednak proti H-ovi. V poměru proti prvému šlo o složení podle § 385 odst. druhý a třetí ex. ř., jím se žalovaný zbavil ručení za škodu, která by vznikla nezachováním soudní záповědi. V poměru žalovaného k H-ovi jako věřiteli žalovaného, v jehož prospěch se složení též stalo, šlo o složení podle § 1425 obč. zák., jak je žalovaný ve svém podání také označil. Účinek podle § 1425 obč. zák. mohl ovšem pro H-a nastati teprve až zanikla obstávka jeho pohledávky a tím přestala funkce složené částky jako jistoty pro S-a podle § 385 odst. druhý a třetí. To se stalo již uplynutím doby, pro kterou prozatímní opatření bylo povoleno (srov. rozhodnutí č. 500 sb. n. s.), to jest do 1. listopadu 1928. Tím nabytí H. práva na vydání zapovězené částky 4.239 Kč 90 h a jeho pohledávka za žalovaným uhasla, ovšem jen za předpokladu, že bude jemu nebo na jeho vrub částka ta vyplacena. Podle svého tvrzení v žalobě zabavil a dal si přikázati žalobce usnesením okresního soudu ze dne 5. října 1930 nárok H-ův na vydání vkladní knížky ústavu K. čís. 44 ve příčině zapovězeného vkladu 4.239 Kč 90 h a mimo to jeho pohledávku proti Dr. H-ovi na vydání částky 4.239 Kč 90 h. Tohoto nároku proti Dr. H-ovi se žaloba netýká. Zabavení nároku na vydání vkladní knížky ve příčině částky 4.239 Kč 90 h nelze rozuměti

jinak, než jako zabavení nároku na vydání řečené částky. Žalobce však svolil bezvýhradně k tomu, by vinkulace vkladní knížky byla soudem zrušena. Tím pozbyl žalobce práv z příkazního usnesení, neboť tím vskutku svolil k tomu, by částka k soudu složená byla žalovanému vydána k volné jeho dispozici a bylo zrušeno omezení uložené žalovanému, že nesmí se zapovězenou částkou nakládati. Tím ovšem obživla původní pohledávka H-ova proti žalovanému z rozsudku shora řečeného, tato však nebyla pro žalobce zabavena a jemu přikázána, takže nárok žalobcův na zaplacení této pohledávky není odůvodněn. Nebylo proto třeba zabývat se otázkami, zda-li pohledávka H-ova zanikla složením k soudu, ani, zda-li zanikla súčtováním.

Čís. 12657.

Nebyl-li o okolnosti, tvořící hlavní důvod žalobní, připuštěn žádný důkaz, jest důkaz výsledkem stran nevyhnutelný. Lhostejno, že jedna ze stran za sporu zemřela. Okolnost tuto jest soudu uvážiti při posuzování věrohodnosti druhé strany.

(Rozh. ze dne 1. června 1933, Rv I 2230/31.)

Žalobu o zaplacení 7.000 Kč o b a n i ž š í s o u d y zamítly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

V dovolacím řízení nelze s úspěchem vytýkati neúplnost řízení proto, že nebyl připuštěn důkaz výsledkem stran o okolnostech, o nichž byl podán důkaz jinými průvodními prostředky, poněvadž tomu brání podpůrný ráz důkazu výsledkem stran podle § 371 druhý odstavec c. ř. s. Avšak o takový případ v souzené věci nejde. Žalobce opřel žalobní nárok jednak o tvrzenou skutečnost, že se žalovaný zavázal zaplatiti žalobci za práce konané po léta v jeho domácnosti a v jeho živnosti 16.000 Kč hned v roce před podáním žaloby, to jest v roce 1929, a vedl o tom důkaz jen výsledkem stran, jenž připuštěn nebyl. Dále, že prý uznal tento závazek před svědkem Josefem F-em v roce 1930 již po vyplacení částky 9.000 Kč, a vedl o tom důkaz tímto svědkem, jenž připuštěn byl. Nebyl proto připuštěn o prvé okolnosti, tvořící hlavní důvod žalobní, vůbec žádný důkaz a není tu proto žádných jiných průvodních prostředků, jež by mohly tvořiti důkaz o oné okolnosti. Jest proto důkaz výsledkem stran podle § 371 odstavec druhý c. ř. s. nevyhnutelný. Tomu nepřekáží, že žalovaný za sporu zemřel, neboť c. ř. s. nevyklučuje provádění tohoto důkazu v takovém případě, ustanovuje jen v § 374 c. ř. s., že může sejíti s vedením důkazu výsledkem stran, když strana, které náleží dokázati sporný skutek, o něm nemá vědomosti nebo její výsledek jest nedovolán podle ustanovení § 372 c. ř. s., o což však nejde. Žalobce nabytí ovšem úmrtím žalovaného výhodnějšího postavení ve sporu, a, třebaže se tím stal důkaz výsledkem stran jednostranným, jak odvolací soud praví, nepřekáží to tomu, by soud i tuto okolnost neuvážil podle

§ 272 c. ř. s. a v úvaze té žalobcovu výpověď hodnotil. Jest proto rozhodnutí bez připuštění důkazu výsledkem stran předčasným a, poněvadž vytýkaná vada jde až do řízení v prvé stolici, byl podle § 510 prvý odstavec, druhá věta c. ř. s. zrušen i rozsudek první stolice.

Čís. 12658.

Výtka, že odvolací soud neprávem přihlížel k nedovolené novotě, nezakládá dovolací důvod vadnosti řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), nýbrž vadnosti rozhodnutí, totiž rozporu se spisy (§ 503 čís. 3 c. ř. s.).

Předložili-li strany k důkazu o svých tvrzeních listiny, není tím zároveň již předneseno vše, co jest v těchto listinách, jako by se byly staly ve svém celém rozsahu součástí spisů a tím procesní látky. Co nebylo skutkově předneseno v řízení u soudu první stolice, nelze doháněti v opravném řízení, i kdyby to bylo lze vyčísti z předložené listiny.

Družstvo (podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.), nemůže podle § 37 ex. ř. uplatniti právo, jehož nabylo právním jednáním, jež se nestalo v mezích jeho působnosti.

(Rozh. ze dne 1. června 1933, Rv I 245/32.)

Žalující družstvo domáhalo se na žalované firmě vyloučení věci z exekuce, již vedla žalovaná proti Anně R-ové. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Pod titulem dovolacího důvodu vadnosti řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.) vytýká dovolatelka odvolacímu soudu, že se neprávem zabýval skutkovou okolností žalujícím družstvem v první instanci nepřednesenou, že totiž žalující družstvo realizovalo úvěrové spojení s Karlem B-em tím, že koupilo od něho svršky a zařízení dílny a z trhové ceny pak uhradilo jednak svou pohledávku, jednak pohledávku firmy M. Výtka ta jest oprávněna, třebaže nezakládá dovolací důvod vadnosti řízení, nýbrž vadnosti rozhodnutí, totiž rozporu se spisy, jak bude ještě vloženo. Nešlo o pouhý závěr z listin stranami v prvé stolici předložených, t. j. z kupní smlouvy ze dne 3. září 1930, konta Karla R-a a poukazů jím podepsaných, nýbrž o zcela nové skutkové tvrzení. Předložili-li strany k důkazu o svých tvrzeních listiny, není tím zároveň již předneseno vše, co jest v listinách těch, jakoby se tyto byly staly ve svém celém rozsahu součástí spisů a tím procesní látky. Tento názor, jež zastává žalobce v dovolací odpovědi, je mylný, což vidno z §§ 277 (1) a 297 c. ř. s. podle nichž se i listinný důkaz nabízí a připouští jen o údajích dokazovatele. Jde to najevo i z úvahy, že i druhá strana musí míti příležitost, aby se o skutkových údajích odpůrce prohlásila (§ 178 c. ř. s.) a že ji nelze bez probrání té které skutečnosti před hotovou věc postavit. Co nebylo skutkově předneseno v řízení u soudu první stolice, nelze doháněti v opravném řízení, i kdyby to bylo lze vyčísti z předložené listiny.

Skutečnosti, o něž jde, nelze ostatně ani vyčísti ze zmíněných listin, jak žalovaná mylně za to má, neboť jsou ve zřejmém rozporu se smlouvou ze dne 13. září 1930, v níž výslovně uvedeno, že Karel R. prodává žalujícímu družstvu veškeré stroje, nástroje a jiné zařízení nacházející se v jeho podniku v domě č. p. 733 za smlouvenou cenu tržovou 20.000 Kč, z nichž částku 15.000 Kč obdržel prodávající Karel R. před podpisem tržové smlouvy v hotovosti a zbývajících 5.000 Kč zaplatí kupitelka prodávateloivu věřiteli firmě M.; a dále, že Karel R. přijem mu vyplacených 15.000 Kč zároveň stvrzuje, vzdávaje se námitky nevyplacené valuty. Mylný je názor žalobcův — projevený v dovolací odpovědi —, že prý měl odvolací soud podle § 272 c. ř. s. přihlídnouti ke skutkovým okolnostem, o kteréž jde a jež stranou v první stolici nebyly předneseny, a ponechat nepovšimnutým tento přednes, neboť jednak, jak již podotknuto, se tyto skutečnosti z provedených důkazů nepodávají, jednak platí zásada, že sbírání skutkové a průvodní látky náleží stranám a není úkolem soudu, aby vnášel do jednání novou spornou látku, nýbrž jest věcí stran, aby náležitým skutkovým a průvodním přednesem opodstatnily své nároky a námitky. V pravdě tu šlo o novoty, mající jen lépe odůvodnit a opodstatnit žalobní nárok, t. j. věcný návrh učiněný v prvé stolici, a proto o novoty nepřipustné, k nimž nesměl odvolací soud přihlídnouti a na jejich podkladě doplnit zjištění prvního soudu (§ 482 odst. 2 c. ř. s.). Tato vada — ježto jest podstatná — zakládá uplatněný (obsahově) dovolací důvod rozporu se spisy podle § 503 č. 3 c. ř. s., ježto odvolací soud přihlížel při svém rozhodnutí ke skutečnostem, jež podle procesního práva nebyly součástí procesní látky a jsou takto v rozporu se spisy. Tyto skutečnosti nutno ze skutkového podkladu pro rozhodnutí sporu důležitě vyloučiti, což má za následek, že jest opodstatněn i další dovolací důvod nesprávného posouzení právního (§ 503 čis. 4 c. ř. s.).

Žalující ústav jako družstvo jest společenstvem podle zákona ze dne 9. dubna 1873 čis. 70 ř. zák. a jeho účel jest přesně vytýčen zákonem, pokud se týče stanovami na podkladě zákona usnesenými. Podle § 1 cit. zák. a § 2 stanov musí žalobkyně svou činností směřovati jen ku podpoře výdělků neb hospodářství svých členů prostředky v § 2 stanov uvedenými. Každý jiný účel je vyloučen a není žalujícímu společenstvu dovolen, neboť pak by přestalo býti společenstvem ve smyslu zákona. Právní jednání příčí se předpisům stanov na základě zákona usnesených a tím také zákonu samému jsou nicotná podle § 879 obč. zák. (sb. n. s. 4273, 7321). Koupě předmětů, v tržové smlouvě ze dne 13. září 1930 uvedených nestala se v mezích působnosti žalujícího společenstva, jak to z kupní smlouvy a § 2 stanov zřejmě na jevo vychází. O d p a d á - l i d o p l ň u j í c í z j i š t ě n í odvolacího soudu, že Karel R. byl členem žalujícího společenstva, jež mu poskytovalo úvěr; že chtělo tento úvěrní poměr vhodným způsobem realizovati, ježto Karel R. se chystal na cestu do Ameriky a se snažil odprodejem strojů a živnostenského náčiní si získati k tomu nutně peníze, a že žalující družstvo proto svršky od něho převzalo a vyúčtovalo kupní cenu tak, že si uhradilo vlastní úvěrovou pohledávku a zbytkem zaplatilo dluh R-ův firmě M., nemůže býti o tom řeči, že tu šlo o činnost žalujícího ústavu, sloužící jen k z a j í š t ě n í ú v ě r u Karlu R-ovi povoleného, pokud se týče k dosažení účelu společenstva a že takový ryze pomocný postup byl žalobkyni dovolen,

bylo-li její hlavní jednání (povolení úvěru) v souladě se stanovami. Jde tu o nicotné jednání a žalující strana nemohla tudíž pro tuto nicotnost nabytí vlastnického práva k vylučovaným předmětům. Žalobní žádání je proto již z toho důvodu neopodstatněno.

Čís. 12659.

Při nemovitých věcech platí domněnka podle § 324 obč. zák. ve prospěch knihovního, nikoliv faktického držitele.

Uznání není o sobě žádným ze způsobů, jímž lze nabytí v ě c n ě h o práva, zejména vlastnictví, ať již způsobem původním aneb odvozeným.

(Rozh. ze dne 1. června 1933, Rv I 255/32.)

Žalobci domáhali se na žalovaných kromě jiného, by bylo uznáno právem, že žalovaným nepřísluší právo míti okapní koryto ve vzduchovém prostoru nad stavební parcelou č. kat. 39 a že jsou povinni koryto to ze vzduchového prostoru žalující strany odstraniti. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

d ů v o d e c h:

V souzeném případě jde o žalobu zápuřčí podle § 523 obč. zák. a bylo proto na žalobcích, aby prokázali jednak vlastnictví k věci, jednak rušební čin žalovaných. Podle zjištění nižších soudů se jim důkaz ten zdařil. Byloť prokázáno na straně žalující jednak knihovní vlastnictví k části sporné uličky, jednak i rušební čin, an okap žalovaných zasahuje do vzduchového prostoru onoho pruhu stavební parcely č. k. 39, jež jest za hradební zdi žalobců a tvoří trojúhelník vyznačený na polohopisném plánu přiloženém k spisům. Vlastnictví jest podle svého pojmu právem s věcí libovolně a neobmezeně nakládati a každého jiného z toho vyloučiti (§ 354 obč. zák.). Kdo tedy tvrdí, že má právo, cizí vlastnictví obmezující nebo že má právo silnější, cizí vlastnictví dokonce vylučující, musí dokázati, že mu právo to přísluší (§ 324 obč. zák.). Podle § 324 posl. věta obč. zák. náleží v pochybnosti držiteli přednost; při nemovitých věcech platí domněnka tato ve prospěch knihovního, nikoliv faktického držitele. V souzeném případě bylo tedy na žalovaných — když jejich tvrzení, že celá ulička až ku hradební zdi žalobců je jejich vlastnictvím, objevilo se na základě posudku znaleckého lichým, — aby tvrdili a prokázali, že nabyli vlastnictví k části uličky tvořící trojúhelník na polohopisném plánu vyznačený. Tak by tomu bylo toliko při nabytí vlastnictví v y d r ž e n í m podle §§ 1452 a dalších obč. zák. — Nabytí vlastnictví tímto způsobem však žalovaní vůbec za celého řízení netvrdili.

Pokud odvolací soud má na základě obsahu spisů prvního soudu, značka C 424/30, za to, že žalobci ve sporu tom uznali vlastnictví žalovaných k celé uličce tím, že uvedli v tehdejší žalobě, že ulička, která na stavební parcele žalovaných č. k. 160 jest tvořena sklepem žalobců a

stodolou žalovaných, je vlastnictvím žalovaných —, tu, nehledíc ani k tomu, že v příčině té došel první soudce, kterému byla z vlastního postřehu známa místní situace, a který spor C 424/30 z valné části též sám projednával — k opačnému názoru — je uznání sice považováno za samostatný zavazovací důvod v právu obligačním (§§ 1396, 1497 obč. zák.), avšak uznání o sobě není žádným ze způsobů, jímž lze nabýti v c n ě h o práva, zejména vlastnictví, ať již způsobem původním neb odvozeným, a bylo by tedy uznání vlastnického práva o sobě zcela bezvýznamným.

Čís. 12660.

Poživatel nesmí sice převést na jiného samo právo požívání, ovšem ale jeho výkon, nanejvýš může ho i propachtovati. Nelze však propachtovati poživací právo přes dobu, na kterou jest obmezeno. I v takovém případě zůstává však pachtovní poměr za trvání poživacího práva v platnosti, pokud pacht přesahující dobu trvání poživacího práva nezavdal příčinu k nesrovnalosti vůle stran vůbec (§§ 869 a 861 obč. zák.) nebo k podstatnému omylu (§ 871 obč. zák.).

Lze postoupiti nejen výkon práva na brání plodů, nýbrž i všechny součásti poživacího práva.

K postupu poživacích práv k nemovitostem, náležejícím nezletilcům, nevyžaduje se schválení poručenského soudu.

V případě § 25, první odstavec, konk. řádu není třeba vypovědětí nájemní smlouvu v prvním výpovědním období po prohlášení konkursu.

(Rozh. ze dne 1. června 1933, Rv I 955/33.)

Žalobkyně byla poživatelkou nemovitostí, jichž vlastníky byly její nezletilé děti. Žalobkyně propachtovala nemovitosti manželům K-ovým až do 31. prosince 1941, pachtovné bylo splatné půlletně předem, výpovědní lhůta nebyla smluvna. Na jmění pachtýřů byl dne 12. března 1932 vyhlášen konkurs. Žalobkyni byla povolena proti konkursní podstatě manželů K-ových výpověď z pachtu podle § 25 konk. ř. ke dni 31. ledna 1933. Žalovaná konkursní podstata namítla proti výpovědi především nedostatek aktivní legitimace žalobkyně, ježto vlastníky propachtovaných nemovitostí jsou nezletilé děti žalobkyně a svolení poručenského soudu k výpovědi není vykázáno. Dále namítla, že výpověď jest opožděna, ježto konkurs na jmění žalovaných byl vyhlášen již dne 12. března 1932, kdežto výpověď byla dána teprve dne 21. července 1932 a dne 25. července 1932 byla doručena správci úpadkové podstaty. Procesní soud prvního stádu ponechal výpověď v platnosti. Odvolací soud potvrdil napadený rozsudek a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v d ů v o d e c h: Žalovaná napadá rozsudek prvního soudu především z důvodu zmatečnosti podle § 477 čís. 5 c. ř. s., ježto se k výpovědi a tudíž i k vedení sporu nedostává svolení poručenského soudu, jehož bylo třeba i k uzavření pachtovní smlouvy. Vytýkané zmatečnosti tu není, ježto žalobkyně neuzavřela pachtovní smlouvu ohledně nemovitostí, jež sice náležejí vlastnický jejím nezletilým dětem, jménem dětí, nýbrž jako poživatelka. Podle § 509 obč. zák. není však poživatel co do

způsobu užívání obmezen, nemůže sice právo samo, ovšem ale výkon jeho podle libosti převést na jiného, nanejvýš i propachtovati. Byla-li žalobkyně k tomu oprávněna, nelze jí vytýkati nedostatek aktivní legitimace, a není třeba k výpovědi pachtovní smlouvy a k vedení sporu schválení poručenského soudu. Že pachtovní smlouva byla uzavřena na tak dlouhou dobu, čímž nezletilé děti žalobkyně jako vlastníci předmětu pachtu budou vázáni ještě po dosažení zletilosti, nemá alespoň po dobu poživacího práva žalobkyně vlivu na platnost a účinnost smlouvy proti žalované. Jak se žalobkyně svého času vypořádá se svými dětmi, jakmile nabudou svéprávnosti, netýká se žalované. Neprávem namítá žalovaná též, že výpověď jest nepřijatelná podle § 25 konk. řádu. Nájemní smlouva, jež byla uzavřena na delší dobu, než činí zákonná výpovědní lhůta, může býti podle § 25, první a druhý odstavec konk. řádu, po vyhlášení konkursu vypověděna pachtýřem i správcem konkursní podstaty a nemusí k této výpovědi dojíti ihned v první výpovědní lhůtě po vyhlášení konkursu. Doba, v níž se musí výpověď státi, není v zákoně stanovena, mohou proto obě strany vypovědětí nejen v první výpovědní lhůtě po vyhlášení konkursu, nýbrž i za trvání konkursu v každé pozdější výpovědní lhůtě. Tvzení žalované, že v pachtovním poměru bylo žalobkyni pokračováno pokud se týče, že se výpovědi zřekla, jest v rozporu s korespondencí stran. Nelze vážně bráti ani námitku žalované, že výpověď jest předčasná, ježto bylo žádáno o vyklizení uprostřed hospodářského období. Bez újmy nároku na náhradu škody může býti pachtovní smlouva, třeba jest závazna po delší dobu, podle § 25 konk. řádu vypovězena ve lhůtě zákonné nebo smluvní. V souzeném případě byla dána výpověď šestiměsíční ke dni 31. ledna 1933, tedy k době, kdy zemědělec nemá již co činiti se sklízni.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Spatřuje-li dovolatelka zmatek podle § 477 čís. 5 c. ř. s. v nesprávnosti názoru odvolacího soudu, že k propachtování poživacího práva není zapotřebí poručenského schválení za nezletilé vlastníky služebných nemovitostí, provádí vskutku dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s.; nelze jí však dáti za pravdu a stačí poukázati na odůvodnění odvolacího soudu, jež plně odpovídá ustanovení § 509 obč. zák. o podstatě poživacího práva, k čemuž jest dodatí, že k obsahu poživacího práva patří i udržování služebné věci v řádném stavu s péčí řádného hospodáře (§ 513 obč. zák.), tudíž i obdělávání zemědělských pozemků a že poživatel jest povinen podle § 512 obč. zák. nésti i břemena se služebným pozemkem spojená, a může proto výkon těchto součástí práva poživacího býti postoupen a nikoli jen výkon práva na brání plodů. Nejde o jednání týkající se správy majetku nezletilců, jež by vyžadovalo poručenského schválení podle § 233 obč. zák. Vývodům k dovolacímu důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. jest přisvědčiti jen potud, že poživatelka nemůže propachtovati poživací právo přes dobu, na kterou jest obmezeno, poněvadž se to přiči ustanovení § 442 druhá věta obč. zák.

Nemá však pravdu, že se celá pachtovní smlouva stala neplatnou, když poživatelka tak učinila bez poručenského schválení. Pachtovní poměr zůstává za trvání poživacího práva v platnosti, pokud pacht přesahující dobu trvání poživacího práva nezavdal příčinu k nesrovnalosti vůle smluvních stran vůbec (§§ 869 a 861 obč. zák.) nebo k podstatnému omylu podle § 871 obč. zák. Žádná z těchto námitek nebyla vznesena a, šlo-li by o omyl nepodstatný co do doby pachtovní, která přesahuje dobu trvání poživacího práva, zůstává v ostatku pachtovní smlouva podle § 872 obč. zák. v platnosti. Pokud dovolatelka vytýká, že výpověď podle § 25 k. ř. jest nepřipustná, ana se nestala hned v prvním výpovědním období po prohlášení konkursu, stačí odkázati na správné odůvodnění odvolacího soudu, jež vývody dovolacími vyvráceno nebylo.

Čís. 12661.

Mimosoudní výpověď, třebaže, když námitky proti ní nebyly podány, jest exekučním titulem, není právoplatným rozhodnutím soudním, jemuž lze čeliti žalobou o zmatečnost (§ 529 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 1. června 1933, Rv I 1073/33.)

Žaloba, by mimosoudní výpověď z bytu byla zrušena jako nezákonná a zmatečná, byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvody:

Dovolatelovu názoru, že žaloba jest přípustnou žalobou o zmatečnost podle § 529 čis. 2 c. ř. s., nelze přisvědčiti. Žaloba o zmatečnost jest podle zákona možná jen proti právoplatným rozhodnutím soudním (§ 529 c. ř. s.). Mimosoudní výpověď, o jejíž neplatnost žalobce usiluje, není soudním rozhodnutím, třeba by, když námitky proti ní nebyly podány, byla exekučním titulem.

Čís. 12662.

Návrhem na povolení exekuce, by povinný průjezd ve svém domě rozšířil a upravil tak, by vymáhajícímu věřiteli bylo umožněno projetí dvoukoňovým vozem, jest se domáháno výkonu činu zastupitelného, který může býti vykonán i jinou osobou (stavitelem).

Ustanovení § 357 ex. ř. jest použití obdobně i na případ § 353 ex. ř.

(Rozh. ze dne 1. června 1933, R II 88/33.)

Vymáhající věřitelé navrhli na základě rozsudku povolení exekuce, by žalovaná průjezd ve svém domě rozšířila a upravila tak, aby jim bylo lze projetí dvoukoňovým vozem. Soud první stolice exe-

kuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Pokud vymáhající strana žádá za povolení exekuce, by povinná strana do jednoho měsíce průjezd tak rozšířila a situovala, by vymáhající straně bylo lze projetí dvouspřežným povozem, jde o zastupitelský čin, který může býti vykonán jinou osobou, mohla by býti povolena exekuce podle § 353 ex. ř., předpokládajíc, že exekuční titul k vedení takové exekuce opravňuje. Exekuční prostředek podle § 354 ex. ř. jest však nepřipustný.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Správně uvádí napadené usnesení, že se stěžovatelé domáhají vykonání činu zastupitelného, který i jinou osobou (stavitelem) může býti vykonán. Když tomu tak, nelze k vymození jeho povolení exekuci podle § 354 ex. ř., jak stěžovatelé navrhuji, a byl proto právem zamítnut napadeným usnesením tento jejich exekuční návrh, aniž třeba řešiti otázku, zda navrhovaná exekuce je opodstatněna exekučními tituly, o něž se exekuční návrh opírá. Obava stěžovatelů, že v případě povolení exekuce podle § 353 ex. ř. nebude lze ji vykonati, ježto nikdo nemá práva na cizím pozemku co dělati, s cizím majetkem disponovati a na cizím pozemku něco odstraňovati, je bezpodstatná vzhledem k ustanovení § 357 ex. ř., jehož na případ § 353 ex. ř. jest obdobně použití.

Čís. 12663.

S hlediska § 406 c. ř. s. stačí, že dospělost zažalovaného nároku nastala po skončení ústního jednání podle § 193 c. ř. s., ale před vynesením rozsudku prvního soudu, jenž byl vydán písemně.

(Rozh. ze dne 1. června 1933, Rv II 63/32.)

Žalobci domáhali se na žalované zapravení dávky z přírůstku hodnoty vyměřené z domu, jež žalované prodali, vzhledem k tomu, že se žalovaná zavázala dávku zaplatiti. Procesní soud první stolice rozsudkem ze dne 19. května 1931 uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu pro tentokrát zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Žalobci se domáhají na žalované zaplacení dávky z přírůstku hodnoty vyměřené z domu, který žalované prodali. Zjištěno bylo, že se žalovaná zavázala, že sama ponese dávku, že dávka byla vyměřena 12.802 Kč 70 h a předepsána žalobcům podle platebního příkazu ze dne 16. prosince 1929, a konečně že žalobci zaplatili dávku tu dne 14. března 1931, tedy před vynesením rozsudku soudu první stolice ze dne 19. května 1931. Na základě těchto zjištěných skutečností zcela správně

první soud vyhověl žalobě až na úroky, které žalobcům přiznal teprve od 15. března 1931, neboť zjištěnými skutkovými okolnostmi jest nárok žalobní odůvodněn. Odvolací soud na odvolání žalované změnil rozsudek prvního soudu a žalobní žádost pro tentokrát zamítl z důvodu, že ústní jednání dne 4. března 1931, při němž zástupce žalobců přednesl, že žalobci již zaplatili dávku z přírůstku hodnoty, o kterou jde, bylo skončeno podle § 193 c. ř. s., že zemský výběrčí úřad sdělil soudu dopisem z 12. března 1931, že žalobci dávku dosud nezaplatili, a že, když pak žalovaná odvolala smír uzavřený dne 4. března 1931, soud znova se tázal výběrčího úřadu, zda jest dávka zaplacená, a teprve když dostal odpověď, že dávka byla dne 14. března 1931 zaplacená, vydal rozsudek. Odvolací soud vyslovuje tu právní názor, že jde o skutečnost nastalou po skončení ústního jednání, k níž nelze přihlížeti, že žalobci tvrdili nepravdu a že žalovaná byla by vyličeným postupem prvního soudu připravena o možnost, aby při nastalé splatnosti žalobní pohledávky ihned ji splnila (zapravila) a tím dosáhla náhrady útrat zbytečného sporu. Nelze však dáti za pravdu odvolacímu soudu vzhledem k ustanovení § 406 c. ř. s., které nic neuvádí o skončení ústního jednání, nýbrž se zmiňuje jen o »časе vynesení rozsudku«, což platiti musí i pro případ, že rozsudek nebyl ihned po skončení ústního jednání vyhlášen, nýbrž že byl vydán písemně po skončení jednání podle § 193 c. ř. s. Právní názor odvolacího soudu není tedy odůvodněn zákonem a nemá tudíž opory ani v judikatuře ani v nauce (viz Hora díl II. str. 406). Poněvadž však při právním posouzení jest vycházeti ze skutkových zjištění nižších soudů a dle těchto zjištění se jeví žalobní nárok odůvodněn a splatnost jeho nastala před vynesemím rozsudku (§ 406 c. ř. s.), bylo dovolání vyhověti a rozhodnouti, jak uvedeno.

Čís. 12664.

Okolnost, že mobilární exekuci již vykonanou bylo dosaženo dostatečného krytí pro vymáhanou pohledávku, nemá význam při rozhodování o návrhu na povolení exekuce vnučeným zřízením zástavního práva pro tutěz pohledávku, jenž byl podán před tím, než mobilární exekuce byla provedena.

Neodůvodnil-li vymáhající věřitel v návrhu na povolení exekuce vnučeným zřízením zástavního práva, proč oba návrhy nesloučil v jednom podání, bylo mu přisouditi na útratách žádosti o exekuci vnučeným zřízením zástavního práva jen částku, o níž by byly vzrostly útraty jediného návrhu.

(Rozh. ze dne 2. června 1933, R I 388/33.)

Soud první stolice povolil exekuci vnučeným zřízením zástavního práva na nemovitosti. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Povinná brojí proti novému povolení exekuce, jak

bylo napadeným usnesením vysloveno, a to podle názoru rekursního soudu právem. Ze spisů prvního soudu E 77/33 vyplývá, že vymáhajícímu věřiteli pro tutěz pohledávku byla povolena exekuce zabavením a prodejem svršků teprve dne 13. ledna 1933, kteráž exekuce byla podle zájemného protokolu vykonána dne 8. února 1933, při čemž bylo dosaženo krytí za vykonatelnou pohledávku vymáhajícího věřitele dosaženo. Dále vyplývá také z tohoto spisu, že povinná navrhla zrušení exekuce podle § 40 ex. ř., tvrdíc, že pohledávka byla úplně zaplacená. Při tomto stavu věci jest říci, že vymáhající věřitel neměl příčiny, aby již dne 14. ledna zase podal zvláštní exekuční návrh proti povinné, kterýmž jen zajištění, nikoliv však vydobytí pohledávky vykonatelné mělo býti docíleno. Ze stanoviska § 74 ex. ř. měl vymáhající věřitel naopak provésti nejprve zabavení svršků, kteréž znělo na přihlášení, z čehož by bylo samo sebou vyplynulo, že tento druhý exekuční návrh jest úplně zbytečný.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu až na výrok prvního soudu o útratách, jež určil jen částkou 19 Kč 60 h.

Důvody:

Podle první věty § 14 ex. ř. jest vymáhajícímu věřiteli dovoleno použití současně několika exekučních prostředků. Z ustanovení toho nelyne, že vymáhající věřitel musí navrhnouti několik exekučních prostředků jediným návrhem exekučním a že musí, navrhl-li jen jeden exekuční prostředek, vyčkati jeho výsledek, než zakročí o další způsob exekuce. Nespojil-li vymáhající věřitel několik exekučních návrhů v jednom podání, nýbrž užil-li zvláštního podání pro každý exekuční návrh pro každý způsob exekuce, není to ještě důvodem k zamítnutí dalších exekučních návrhů, nýbrž musí soud hleděti k tomu, zda povolení má býti omezeno na některý exekuční způsob podle druhé věty § 14 ex. ř. V souzeném případě zamítl rekursní soud návrh na exekuci vnučeným zřízením zástavního práva z důvodu, že v době, kdy byla povolena mobilární exekuce (13. ledna 1933), která byla vykonána 8. února 1933 a bylo při ní dosaženo dostatečného krytí pro vymáhanou pohledávku, nebylo příčiny k podání návrhu 14. ledna 1933 o povolení exekuce vnučeným zřízením zástavního práva a že vymáhající věřitel měl nejprve provésti mobilární exekuci a vyčkati její výsledek. Tento názor rekursního soudu nelze však srovnati s ustanovením § 14 ex. ř., již proto ne, že v souzeném případě jde při první žádosti o exekuci uhražovací a při druhé žádosti o exekuci k zajištění a z návrhů samých není zřejmo, zda k uspokojení věřitele postačil navržený již způsob exekuce. Poukaz rekursního soudu na provedený zájem movitých věcí nemá význam pro návrh, jenž byl podán před tím, než mobilární exekuce byla provedena. Dovolací rekurs jest tudíž oprávněn.

Poněvadž však vymáhající věřitel neodůvodnil v návrhu na povolení exekuce vnučeným zřízením zástavního práva, proč oba návrhy nesloučil v jednom podání, byla mu přisouzena na útratách žádosti o exekuci vnučeným zřízením zástavního práva jen ta částka, o níž by byly vzrostly útraty jediného návrhu.

Čís. 12665.

Až do pravoplatného odevzdání pozůstalosti jest pozůstalost samostatným právním podmětem. Byla-li žaloba podána na pozůstalost v době, kdy nebyla ještě pozůstalost pravoplatně odevzdána, nelze žalobu odmítnouti pro nedostatek procesní způsobilosti, třebaže odevzdací listina byla před podáním žaloby knihovně provedena.

(Rozh. ze dne 2. června 1933, R I 427/33.)

Žalobu, zadanou dne 4. května 1932 proti pozůstalosti zastoupené přihlášenými dědici, odmítl soud první stolice proto, že podle odevzdací listiny ze dne 21. dubna 1932 a podle usnesení ze dne 2. května 1932 byla žalovaná pozůstalost před podáním žaloby (4. května 1932) odevzdána dědicům a tudíž právní osoba pozůstalosti odevzdáním ve smyslu §§ 819 obč. zák. a 174 nesp. pat. zanikla a veškerá práva a povinnosti přešly na dědice a že s ohledem na to jest pozůstalost nezpůsobilou stranou procesní a byla proto ve smyslu §§ 6 a 7 c. ř. s. žaloba odmítnuta. Odvolací soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále o žalobě jednal a znovu rozhodl. Důvody: Názor procesního soudu, že jde o procesní nezpůsobilost, jest pochybený. Co jest rozuměti procesní způsobilostí, jest vyznačeno v § 1 c. ř. s. Pozůstalost může samostatně vcházeti v platné závazky a jest proto také způsobilá před soudem samostatně jako strana jednati. Pozůstalost může proto žalovati a žalována býti. Do odevzdání pozůstalosti mohou věřitelé pozůstalosti žalovati jen pozůstalost nebo dědice jako zástupce pozůstalosti, podle toho, přijal-li již dědic dědictví, nebo ne (§ 547 obč. zák.). Do přijetí dědictví dědicem zastupuje pozůstalost opatrovník, po přijetí dědic (§§ 77, 129 nesp. říz., § 547 obč. zák.). Odevzdáním pozůstalosti nezanikají práva a závazky její, nýbrž přecházejí na dědice, jimž pozůstalost byla odevzdána. Ti stanou se právními nástupci pozůstalosti. Není zákonného důvodu, by žaloba podaná na pozůstalost byla po odevzdání pozůstalosti pro procesní nezpůsobilost odmítnuta. Kdyby šlo o procesní nezpůsobilost, musela by podle § 7 c. ř. s. vyslovena býti zmatečnost řízení nedostatkem tím stíženého. V řízení může býti pokračováno proti právním nástupcům stejně jako po úmrtí strany (§ 155 a násl. c. ř. s.). První soud sice odmítl návrh na připuštění změny žaloby po stránce osobní a usnesení to, ježto není stížností napadeno, je v právní moci, není však zákonného důvodu, aby v řízení proti žalované straně zastoupené advokátem nebylo pokračováno a nebyl proti ní vynesena rozsudek, který proti dědicům bude lze vykonati za podmínek § 9 ex. ř. Stěžovatel správně též poukazuje na to, že žalobu lze usnesením odmítnouti jen z důvodu privilegované námitky v § 239 c. ř. s. uvedené, kdežto o věcné námitce může býti rozhodnuto jen rozsudkem.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Až do odevzdání jest tu pozůstalost jako soubor práv a závazků bez pána, kterého úmrtím zůstavitele ztratila, avšak zákon nakládá s takovou neujatou pozůstalostí (hereditas jacens), jako by byla osobou právnickou, tedy jako by byla samostatným právním podmětem. Tento neosobní právní podmět trvá po právu až do pravoplatného odevzdání pozůstalosti (srov. rozh. čís. 7013 sb. n. s.). Podle pozůstalostního spisu byla odevzdací listina doručena vykázanému zástupci dědiců Dr. Antonínu R-ovi 23. dubna 1932 a nabyta tedy podle § 36 zák. č. 100/31 sb. z. a n. teprve 8. května 1932 právní moci. Nebyla proto žalovaná pozůstalost dne 4. května 1932, kdy žaloba na ni byla podána, pravoplatně odevzdána a byla v té době procesně způsobilou podle § 1 c. ř. s. Okolnost, že odevzdací listina byla před žalobou knihovně provedena, jest nerozhodná, poněvadž — ač podle § 177 nesp. pat. jest k tomu třeba pravoplatnosti odevzdací listiny — z pouhého knihovního provedení jejího neplyne, že byl tím skutečně tento předpoklad splněn. Již podle této úvahy nebylo tu zmatečnosti ve smyslu §§ 6, 7 c. ř. s., a není třeba obíratí se dalšími vývody dovolacího rekursu, jenž se nemohl setkatí s úspěchem.

Čís. 12666.

Ustanovení zákona ze dne 21. prosince 1932, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1933, nemůže býti použito i při rozhodováních vydaných před jeho účinností, třebaže se doručení stalo až po jeho účinnosti.

(Rozh. ze dne 2. června 1933, R I 491/33.)

Soud první stolice usnesením ze dne 23. listopadu 1932 zamítl návrh vymáhající věřitelky, by bylo pokračováno v prodejovém řízení v exekuci na movitosti. Rekursní soud usnesením ze dne 17. ledna 1933 nařídil výkon prodeje svršků dlužníka. Důvody: Soud první stolice zamítl návrh vymáhající strany na pokračování v prodejovém řízení podle §§ 200 čís. 3 a 282 ex. ř. dne 4. prosince 1931 zrušením přes to, že od zrušení prodejového řízení, totiž ode dne 4. prosince 1931 uplynulo již šest měsíců, jedině z toho důvodu, že usnesením ze dne 22. července 1931 nabyté zástavní právo soudcovské zaniklo podle § 256 druhý odstavec ex. ř. uplynutím jednoho roku od zabavení, t. j. od 22. července 1931 až do dne podání žádosti o pokračování v prodejovém řízení. Jest však hleděti k tomu, že nyní podle doslovu §§ 3 a 9 zák. čís. 1/1933 byla jednoroční lhůta k zániku zástavního práva § 256 druhý odstavec ex. ř. při exekucích, kde dosud nebyla dražba vykonána, jakž tomu jest i v souzeném případě, prodloužena na dva roky, a že tato dvouroční lhůta dosud neuplynula, takže právo zástavní dosud trvá.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

V době vydání usnesení prvního soudu ze dne 23. listopadu 1932, jímž zamítnut byl návrh vymáhající věřitelky na obnovení prodeje, nenabyl zákon ze dne 21. prosince 1932, čís. 1 sb. z. a n. z roku 1933 účinnosti, ana podle § 9 nastala teprve 5. ledna 1933. Byla proto v platnosti ještě jednoroční lhůta § 256 druhý odstavec ex. ř. a nikoliv dvouletá lhůta § 3 první odstavec zákona čís. 1/33 sb. z. a n. Na tom nemění nic okolnost, že usnesení bylo doručeno stranám až 5. ledna 1933, neboť tím se stalo usnesení účinným mezi stranami, což má jen význam pro opravné lhůty (§§ 416 první odstavec, 426 první odstavec, 521 třetí odstavec c. ř. s. a § 78 ex. ř.), nikoliv však pro věcné posouzení případu. I rekursní soud musí přezkoumávat usnesení napadené podle skutkového stavu a podle stavu zákonodárství v době vydání usnesení prvního soudu, nevyslovuje-li později vydaný zákon zpětnou účinnost. Ta nebyla vyslovena ani v ustanovení § 9 zákona čís. 1/1933 sb. z. a n., které jen praví, že ustanovení tohoto zákona platí i na exekuční řízení, ve kterých před počátkem jeho účinnosti nebyla dosud dražba (prodej) vykonána. Tím zřejmě říká jen tolik, že zákon ten platí i pro exekuční řízení zahájená před jeho účinností, pokud dražba nebyla ještě provedena. Neplatí však z toho, že má být použito tohoto zákona v těchto exekučních řízeních i při rozhodování vydaných před účinností tohoto zákona.

Čís. 12667.

Ten, kdo jednal jen jako zmocněnec dlužníka z příkazu jeho anebo z příkazu dlužníkovy prokuristy, nemůže se dopustit přečinu podle § 486 čís. 2 tr. zák. ani jako pachatel ani jako spoluvinník podle § 5 tr. zák.

(Rozh. ze dne 2. června 1933, Rv I 2122/31.)

Správce úpadkové podstaty Viléma R-a domáhal se na žalovaném, jenž byl zmocněncem Viléma R-a, zaplacení 113.345 Kč z důvodu náhrady škody, ježto žalovaný platil ze jmění firmy Vilém R. některé její dluhy v době, kdy již věděl, že Vilém R. jest neschopen platiti. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolíc, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Přisvědčiti jest dovolatelce, že žaloba o náhradu škody byla opřena o bezprávný čin žalovaného, o přečin úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 2 tr. zák. Prvním soudem bylo též vzato jako nesporné, aniž to bylo napadeno v řízení opravném, že žalovaný jednal jako zmocněnec úpadce Viléma R-a. Kladeno mu žalobou k vině, že jako zmocněnec firmy Viléma R. platil protiprávně z nedbalosti ze jmění firmy některé

její dluhy v době, kdy již věděl, že Vilém R. jest neschopen platiti, čímž prý byla poškozena úpadková podstata této firmy. Podle § 486 čís. 2 tr. zák. dopouští se přečinu úpadku (z nedbalosti), kdo zkrátí z nedbalosti věřitele nebo jejich část tím, že, znaje svou nezpůsobilost platiti, dluh zaplatí. Přečinu podle § 486 čís. 2 tr. zák. může se však jako přímý pachatel dopustiti jen dlužník sám a podle druhého odstavce § 486 c) tr. zák. ten, kdo vede samostatně věci dlužníkovy, čili (viz trestní nálezy čís. 3937 a 3716 sb. n. s.) ten, kdo vede celý podnik dlužníkův neb určitý úsek toho podniku, aniž si vyžaduje pro tu kterou záležitost jím obstarávanou dlužníkovy schválení, nebo kdo i jen v jednotlivém případě obstará záležitost dlužníkovy z vlastního podnětu, bez zvláštního rozkazu a nezávisle na pokynu, příkazu, poukazu nebo schválení dlužníka (trestní nález ze dne 23. února 1933 č. j. Zm I 559/32). Podle nesporného přednesu nebyl však žalovaný samostatným jednatelem, vedoucím samostatně věci dlužníkovy, nýbrž vykonával je jen z příkazu dlužníkovy nebo jeho prokuristy Emila H-a jako zmocněnec dlužníkův (§ 1017 obč. zák.). Povinnost péče proti věřitelům jest trestním zákonem uložena jen dlužníku a oněm osobám, které samostatně vedou jeho obchody. Osoba třetí (na př. obchodní pomocník nebo zmocněnec, jak je tomu v souzeném případě), která spolupůsobí k porušení uvedené povinnosti z nedbalosti, není trestnou; mezi ní a věřitelem není poměru ukládajícího uvedenou povinnost. Trestní zákon nezná spoluviny z nedbalosti ani úmyslné spoluviny na kulposních trestních činech podle § 5 tr. zák. (nález Zm I 559/32 a Löfflerův komentář ke konk. řádu z r. 1917 str. 451—453). Nemohl se tedy žalovaný, poněvadž jednal jen jako zmocněnec dlužníka Viléma R-a z příkazu jeho, nebo z příkazu prokuristy dlužníka Emila H-a, dopustiti přečinu podle § 486 čís. 2 tr. zák. ani jako pachatel ani jako spoluvinník podle § 5 tr. zák. Tím však odpadl žalobě veškerý podklad pro povinnost žalovaného k náhradě škody ex delicto.

Čís. 12668.

Nesložil-li člen družstva družstvu peníze ke splnění členských společenstevních povinností, nýbrž dobrovolně a k účelu předem určenému, měl právo žádati neprodleně vrácení, jakmile zanikl právní důvod, by si družstvo peníze podrželo. Nebyl-li tento nárok člena uspokojen družstvem zaplacením, nýbrž tím, že družstvo poukázalo třetí osobu, by pohledávku člena převzala k zaplacení na odpočtení z kupní ceny za domek, jež zároveň od družstva koupila, třetí osoba pak poukázku přijala, ale peníze nevyplatila členu hotově, nýbrž je zajistila jako zápůjčku na koupeném domku, dosáhl člen uspokojení, na něž neměl nárok a, nedosáhli-li ostatní věřitelé družstva, upadnuvšího do konkursu, plného pokud se týče stejně výhodného krytí, nabyt člen před nimi výhod, a stalo-li

se tak, když již nastala u družstva nezpůsobilost platiti, jest správce úpadečkové podstaty oprávněn domáhati se bezúčinnosti zajištění pohledávky člena na domku třetí osoby.

(Rozh. ze dne 2. června 1933, Rv II 857/31.)

Žalovaný byl členem družstva O. Výpověď členství z tohoto družstva dal žalovaný dne 30. července 1928, tato jeho výpověď podle § 18 stanov družstva nabyla účinností teprve dnem 31. prosince 1929 a měl tudíž nárok na vyplacení případného pohledávání teprve k 31. prosinci 1930, a to dle bilance ze dne 31. prosince 1929. Dne 30. října 1928 byla mezi manžely Hubertem a Marií L-ovými a družstvem uzavřena dohoda, že pohledávka žalovaného za družstvem ze zaplacení stavebních příspěvků, členských příspěvků, družstevních podílů, úhrnem 13.980 Kč po jejím zkrácení na 11.790 Kč převzata byla v jeho prospěch od manželů L-ových k zaplacení »na srážku kupní ceny za dům vl. č. 339 manžely L-ovými od družstva koupený« a na tomto domě i knihovně zajištěna. Tato dohoda byla provedena tím způsobem, že na začátku měsíce listopadu 1928 byla sepsána kupní smlouva mezi manžely Hubertem a Marií L-ovými a družstvem, podle níž tito manželé jako kupitelé na zaplacení kupní ceny 104.000 Kč převzali předcházející hypotéky 59.500 Kč a mimo to zaplatili hotově 6.400 Kč před podpisem kupní smlouvy a při podpisu dalších 38.460 Kč. Mimo to byl sepsán dlužní úpis ze dne 8. listopadu 1928, podle něhož manželé Hubert a Marie L-ovi prohlásili, že obdrželi od žalovaného zápůjčku 11.790 Kč. Na jmění družstva O. byl dne 1. října 1929 vyhlášen konkurs. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se správce úpadečkové podstaty na žalovaném, by bylo uznáno právem, že ujednání mezi úpadečem a žalovaným ze října pokud se týče listopadu 1928 a právní jednání, která vyvrcholila v tom, že ve prospěch žalovaného byl vyhotoven a ve vložce čís. 339 knihovně zajištěn dlužní úpis ze dne 8. listopadu 1928 pro domnělou pohledávku žalovaného ze zápůjčky 11.790 Kč, tudíž zejména tato smlouva o zápůjčce, její zaknihování ve vložce čís. 339, zkrácení kupní ceny za tuto nemovitost o 11.790 Kč se prohlašuje proti konkursním věřitelům firmy Obecně prospěšné stavební a bytové družstvo O. za bezúčinné a by žalovaný byl uznán povinným vystaviti a vydati žalující konkursní podstatě listinu způsobilou ke knihovnímu vkladu, na jejímž základě se knihovně převádí pro něho na nemovitosti vl. čís. 339 podle dlužního úpisu ze dne 8. listopadu 1928 právem zástavním zajištěná pohledávka ze zápůjčky 11.790 Kč s přísl. na konkursní podstatu firmy Obecně prospěšné stavební a bytové družstvo O. a pro ni v uvedené vložce vkládá, a by žalovaný byl uznán povinným, vrátiti straně žalující 6.790 Kč, jež obdržel hotově od manželů L-ových. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z t ě c h t o d ů v o d ů: Jde o žalobu odpůrcí podle §§ 27, 30 čís. 1 a 31 čís. 2 starého konkursního řádu. Prvý soud má za to, že jest opodstatněn důvod odporovatelnosti podle § 30 čís. 1 star. konk. ř. Žaloba tato předpokládá, že 1. odpo-

ruje se právním jednáním, která se stala před vyhlášením konkursu a týkají se úpadečova jmění (§ 27 konk. ř.), 2. že věřitel dosáhl zajištění neb uspokojení, na které neměl nárok, nebo neměl nárok toho způsobu neb toho času, 3. že nabyl odporovatelným právním jednáním výhod před ostatními věřiteli, 4. že výhoda nebyla poskytnuta dříve než jeden rok před vyhlášením konkursu, ale v době, kdy se úpadeč stal nezpůsobilým platiti (§ 30 čís. 1, odst. (2) star. konk. ř.). Z uvedeného skutkového děje je zjevno, že obnos 11.790 Kč byl manžely L-ovými převzat k zaplacení na účet kupní ceny za nemovitost koupenou od družstva O., tedy na účet družstva O. čili úpadeče. Týkalo se tudíž uvedené jednání právní, kterému se odporuje, zřejmě jmění družstva, když na jeho účet placení pohledávky žalovaného manžely L-ovými bylo převzato. Nejedná se zde o převzetí pouhého dluhu, nýbrž o poukaz úpadeče, aby bylo placeno z kupní ceny, kterou manželé L-ovi dlužili žalovanému. Ad 2. Jedná se především o to, jaká byla pohledávka žalovaného vůči družstvu O. Žalující strana stojí na tom stanovisku, že jednalo se o příspěvky členské, pokud se týče o platy, jež nutno považovati za členské příspěvky nebo související s povinností člena. Kdyby toto tvrzení bylo správným, pak by byl nárok žalobcův na vyplacení uvedeného obnosu 11.790 Kč splatným teprve ku konci roku 1930, ovšem podle bilance ku konci roku 1929. Žalovaný však tvrdí, že jedná se o tak zvané úsporné vklady, které žalovaný ukládal u družstva za tím účelem, by sloužily k uhrazení nákladu spojeného se stavbou domu, kterou družstvo pro něho mělo provésti. Je pravda, že podobný případ již byl řešen nejvyšším soudem dle rozhodnutí sbírky nejvyššího soudu čís. 8711, ovšem toto rozhodnutí není pro soud v tomto případě závazným, ale přece jen důležitým. Avšak i podle tohoto rozhodnutí jsou sice úsporné vklady zvláštním od členských příspěvků odlišným jměním a proto má nárok člen na vyplacení takového úsporného vkladu pokud se týče na jeho vrácení ihned, jak bylo rozhodnuto, že se stavbou domu pro něho nebude družstvem započato. V tomto případě je nesporným přednesem stran zjištěno, že žalovaný dal výpověď z členství družstva O. dne 30. července 1928 a tím dnem také tedy bylo rozhodnuto, že družstvo pro žalovaného stavěti nebude a tudíž tím dnem nejméně nabyl žalovaný nároku na vrácení úsporného vkladu. Kdyby tedy peněz 11.790 Kč, o který se v souzeném případě jedná, byl tímto úsporným vkladem, měl žalovaný pouze nárok na vrácení uvedeného obnosu, ovšem jako každý jiný věřitel, a v konkursu byla by jeho pohledávka pohledávkou věřitele konkursního III. třídy. Marně se žalovaný namáhá tvrditi, že jednalo se o jmění účelové, o jehož vyloučení mohl žádati i v konkursu, takže by měl nárok i v konkursu na zaplacení celého obnosu bez ohledu, jaký podíl připadne na zapravení pohledávek věřitelů konkursních III. třídy. O takové jmění účelové se nejedná již z té příčiny, že se jedná o pohledávku peněžitou, penězi zaplacenou (§ 371 obč. zák.). Žalovaný měl tudíž nárok na zaplacení své pohledávky v hotovosti. Právním jednáním, kterému se právě odporuje, však pohledávka tato hotově zaplacená nebyla, nýbrž byla manžely L-ovými

na poukaz družstva převzata k zaplacení na účet kupní ceny za dům manželé L-ovými převzatý a na tomto domě zajištěna. Celé toto právní jednání tvořilo jediný celek. Byla tudíž tímto způsobem jednak uspokojena pohledávka žalovaného, jednak i zajištěna. Avšak na takové uspokojení neměl žalovaný nárok, poněvadž měl jen nárok na zaplacení v hotovosti, ani neměl zákonného nároku na zajištění. Ad 3. Tímto právním jednáním, totiž převzetím pohledávky žalovaného a jejím zajištěním na domě manželů L-ových, nabytí výhod před ostatními věřiteli, totiž že pohledávka jeho byla plně uspokojena pokud se týče zajištění plně a sice způsobem takovým, na jaký nárok neměl. Vzhledem k tomu je nerozhodno, zda jednalo se o členské příspěvky, či jen o úsporné vklady. Neboť i v nejpříznivějším případě, totiž i kdyby se jednalo o úsporné vklady neměl žalovaný nárok na takové uspokojení a zajištění, jakého se mu dostalo uvedeným odporovatelným jednáním, a nabytí tudíž výhod před ostatními věřiteli. Ad 4. Je zjištěno prvním soudem a toto zjištění ani nebylo v odvolání napadeno, že na jmění O. byl uvalen konkurs dne 1. října 1929. Právní jednání, jemuž se odporuje, bylo uzavřeno dne 30. října 1928 a 8. listopadu 1928, tedy v době, od které do uvalení konkursu neuplynul ještě celý rok. Jedná se nyní pouze o to, zda stalo se v době, kdy družstvo O. bylo nezpůsobilé platit a zda tato nezpůsobilost trvala až do vyhlášení konkursu. Jest nesporno mezi stranami a první soud to také zjišťuje, že družstvo O. bylo již od 23. února 1928 stíháno celou řadou exekucí a že tudíž bylo nezpůsobilé na jaře 1928, jak první soudce zjišťuje, platit. První soud zjistil, že tato neschopnost k placení trvala až do vyhlášení konkursu. Ze zjištěných okolností právem první soud dospěl k závěru, že družstvo O. od jara 1928 bylo k placení neschopné a že tato neschopnost trvala až do vyhlášení konkursu a že v době jednání, kterému se odporuje, v říjnu 1928, bylo neschopno platit. Jsou tudíž splněny veškeré předpoklady, za kterých lze odporovati právnímu jednání podle §§ 27, 30 čis. 1 star. konk. ř. Podle § 39 st. konk. ř. musí býti do konkursní podstaty vráceno to, co odporovatelným jednáním ze jmění úpadcova ušlo. Je tudíž povinen v souzeném případě žalovaný, by se zřekl zástavního práva, kterého odporovatelným jednáním nabytí, po případě, by vrátil to, čeho na základě odporovatelného jednání nabytí. Právem tudíž domáhá se žalobce, by žalovaný převedl zástavní právo na konkursní podstatu úpadce, na družstvo O. a zaplatil, co hotově obdržel od manželů L-ových na základě odporovatelného jednání.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce byla věc posouzena v podstatě správně. Podle § 24 stanov jsou členové povinni, platit příspěvky a poplatky uvedené v § 2 stanov tak, jak byly stanoveny valnou hromadou, tedy vzhledem k § 15 čis. 3 stanov ve spojení s ustanovením § 25 stanov veškeré v § 2 pod čis. 1—5 naznačené podíly, příspěvky a poplatky. Než částka

11.790 Kč, o níž jde, nebyla žalovaným složena ke splnění těchto společenstevních povinností členských, nýbrž byla složena dobrovolně a k účelu přesně určenému, k němuž ji jen mohlo a mělo býti použito, a mohl proto žalovaný její neprodiené vrácení žádati podle § 1435 obč. zák., jakmile zanikl právní důvod, by ji družstvo podrželo. To se stalo nejpozději dne 30. července 1928, kdy žalovaný vypověděl členství, a měl tudíž žalovaný nejpozději dne 30. července 1928, tedy před právním jednáním, jemuž se odporuje, proti družstvu dospělý nárok na zaplacení 11.790 Kč. Ale nárok tento nebyl družstvem uspokojen z a p l a c e n í m, nýbrž způsobem jiným, tím, že družstvo O. poukázalo manželé L-ovy, by tuto pohledávku žalovaného převzali k zaplacení na odpočtení z kupní ceny za domek, který zároveň od družstva koupili. Manželé L-ovi poukázku přijali, jenže 11.790 Kč nevyplatili žalovanému hotově, nýbrž je zajistili jako zápůjčku na koupeném domku. Dosáhl tudíž žalovaný uspokojení, pokud se týče zajištění svého nároku způsobem, na který neměl nárok, a, jelikož ostatní věřitelé družstva upadnuvšího do konkursu nedosáhli plného, pokud se týče stejně výhodného krytí, nelze vážně pochybovati ani o tom, že žalovaný tímto právním jednáním před ním nabytí výhod. Že se tak stalo po tom, když nastala u družstva O. nezpůsobilost platit, usoudil odvolací soud ze zjištěných skutečností bez právního omylu a že nešlo jen o přechodné váznutí platů, patrně již z toho, že četným exekucím a nezdařenému pokusu sanačnímu následovalo vyrovnání a konkurs. Dovolání, doličující, že se právní jednání netýkalo jmění úpadcova, přezírá, že nejde o převzetí dluhu podle §§ 1404 a násl. obč. zák., nýbrž o poukaz (o asignaci) podle §§ 1401 až 1403 obč. zák., kterou manželé L-ovi přijali jen proti odpočtení stejné částky z kupní ceny za domek, jež sami od družstva koupili, takže se touto transakcí jmění družstva ztenčilo o stejnou částku, a pokud dovolání poukazuje k tomu, že nárok žalovaného nebyl zajištěn na majetku družstva, nýbrž na domku manželů L-ových, nevšímá si odvolacího zjištění, že celé jednání, dohoda ze dne 30. října 1928 a dlužní úpis ze dne 8. listopadu 1928, bylo jediným celkem, což ostatně zřejmě plyne ze samé dohody, kde uvedeno, že tato pohledávka (rozuměj žalovaného o 11.790 Kč) proti družstvu byla vyrovnána tím způsobem, že manželé Hubert a Marie L-ovi převzali za O. k zaplacení tuto pohledávku 11.790 Kč a konto kupní ceny a podepsali na tento peníz dlužní list ve prospěch žalovaného. Při tom jest nerozhodno, proč manželé L-ovi 11.790 Kč nezaplatili, nýbrž zajistili, ano rozhoduje jen, že touto transakcí dosáhl žalovaný uspokojení, pokud se týče zajištění způsobem, na který neměl nárok. Pokud však dovolání na vyvrácení toho, že žalovaný právním jednáním nabytí výhod před ostatními věřiteli, s poukazem na zdejší rozhodnutí uveřejněné ve sb. n. s. pod čis. 8711 tvrdí, že šlo o peníze svěřené, které se nikdy nestaly jměním družstva a na jejich vrácení by žalovaný měl nárok i v konkursu, přezírá, že i podle onoho rozhodnutí nejde o nárok věcný, pokud se týče o právo na vyloučení podle § 11 konk. ř. čis. 337/1914, nýbrž o nárok osobní, odvozený z § 1435 obč. zák., na který se

nejvyšší soud v onom rozhodnutí výslovně odvolává, a nezměnilo by nic na věci ani, kdyby žalovaný byl 10.800 Kč složil s výslovnou úmluvou, že peněz bude použito výhradně na stavbu domku pro něho, ano se to rozumělo již podle stanov, takže by ani taková výslovná úmluva na poměru žalovaného k družstvu nebyla nic měnila.

Čís. 12669.

Pojišťovací smlouva.

Byly-li smlouveny celoroční premie s výslovným převzetím zákonného ustanovení o jednorocním pojišťovacím období, přísluší pojistiteli nárok na zaplacení celoroční premie za pojišťovací období, v němž se o odpadnutí zájmu pojistníka na pojištění aneb o zcizení movitostí, jichž se pojištění týká, dověděl, třebaže bylo smlouveno placení roční premie ve splátkách.

(Rozh. ze dne 2. června 1933, Rv II 139/32.)

Žalovaný měl u žalující pojišťovny pojištěny dva autobusy, při čemž roční premie u každého autobusu činila 3.120 Kč. Bylo ujednáno, že premie bude placena tak, že třetina roční premie, 1.040 Kč, bude zaplácena v den splatnosti pojistky, další třetina do čtyř měsíců od splatnosti a poslední třetina do dalších čtyř měsíců od splatnosti. Žalovaný zaplatil žalující straně dne 2. ledna 1931 prvou část roční premie 1.040 Kč. Dopisem ze dne 18. března 1931 a 22. dubna 1931 oznámil žalovaný žalobkyni prodej pojištěných vozidel. Dopisem ze dne 2. července 1931 oznámila žalobkyně žalovanému, že prodej vozidel vzala na vědomí, a, poněvadž pojišťovací smlouvy s novými nabyvateli byly uzavřeny teprve dne 1. července 1931, že jest žalovaný povinen zaplatiti pojistné ze svých pojistek do 1. července 1931 a ohledně zbytku pojistného že se pojišťovací smlouva ruší. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném zaplacení další premie od konce dubna 1931 do 1. července 1931 celkem 1.300 Kč odůvodňujíc tento požadavek tím, že prý s novými majiteli autobusů uzavřela pojišťovací smlouvy proti povinnému ručení teprve dnem 1. července 1931 a že prý z toho důvodu jsou do toho dne, t. j. do 1. července 1931 pojišťovací smlouvy, které uzavřel žalovaný, ještě v platnosti a jest tedy žalovaný povinen poměrnou část pojistného do 1. července 1931 zaplatiti. **Procesní soud** prvé stolice žalobu zamítl. **Důvody:** Žalobkyně opírá žalobní nárok o ustanovení § 67 pojišť. zák. ze dne 23. prosince 1917 čis. 501 ř. zák. Podle § 67 tohoto zákona zaniká pojišťovací poměr tím, že pojištěný přejde na jiného nabyvatele. Pojišťovateli však přísluší premie až do konce pojišťovacího období, v němž se dozvěděl o převodu pojištěného předmětu. Je tedy rozhodující otázkou v souzeném sporu, zda se toto zákonitě ustanovení týká celoroční premie, či, an žalovaný mohl podle smlouvy platiti pojistné ve třech splátkách, zda se týká jednotlivých splátek. Podle názoru soudce jest toto zákonné

ustanovení vykládati tak, že, jakmile žalobkyně souhlasí s placením pojistného ve splátkách, tvoří placení splátek zvláštní pojišťovací období v rámci roční premie a, jakmile žalovaný, jak bylo v tomto sporu zjištěno, včas, tedy před uplynutím tohoto období, pojišťovací smlouvu vypověděl, jest zproštěn placení dalších splátek a jest pro něho naprosto nerozhodné, kdy žalobkyně uzavřela nové pojišťovací smlouvy ohledně prodaných autobusů s novými majiteli. Podle názoru soudce byl by požadavek zaplacení další části premie za dobu, ve které žalovaný již auta neměl, proti dobrým mravům a pojišťovna by byla tím bezdůvodně obohacena. Jelikož tedy žalovaný, jak bylo zjištěno, první část premie za rok 1931 včas zaplatil a převod autobusů také žalobkyni včas oznámil, byla žaloba zamítnuta. **Důvody:** Odvolací soud uznal podle žaloby. **Důvody:** Odvolací soud má za to, že procesní soud neposoudil rozepři po stránce právní správně a že mylně vyložil smysl pojišťovacích smluv. Zopakovav důkaz těmito listinami dospěl odvolací soud k názoru, že smlouvami těmi bylo ujednáno pojistné v obou smlouvách roční, že tedy pojišťovací období činilo jeden rok a že pojištěnému bylo jen povoleno spláceti premii ve splátkách. Tak výslovně v pojistkách ve zvláštních podmínkách je ustanoveno: v pojistce čis. 6370 slovy: »pojištěnému povolujeme spláceti premii ve splátkách dle ujednání«, v pojistce 6901 slovy: »premie bude zaplácena následovně: 1/3 roční premie, to jest 1.040 Kč v den splatnosti« atd. V obou pojistkách tedy je řeč o roční premii, takže za pojistné období jest považovati jako výslovně smlouvené dobu jednoho roku § 23 čis. 4 poj. zák. Bylo-li tedy pojišťovací období, jak soud odvolací má za to, roční, právem mohla žalobkyně požadovati po zrušení smlouvy zcizením pojištěného předmětu premii za celý rok. Poněvadž § 67 čis. 2 poj. zák. čis. 501/17 žalobkyni k požadavku tomu opravňoval a opravňuje, nemůže býti řeči o tom, že by odvolatelka byla bezdůvodně obohacena a že by jednala proti dobrým mravům, když nevymáhá ani celou premii, na niž by měla zákonný nárok, nýbrž jen do té doby, kdy v pojištění začali pokračovati synové žalovaného. Ochtu, s níž žalobkyně ulehčila žalovanému placení ročního pojistného ve splátkách, nelze podle názoru soudu odvolacího vykládati za úmluvu o kratších pojišťovacích obdobích.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Pojistným obdobím jest doba, podle níž se vyměřuje pojistná premie, a, nebyla-li premie vyměřena podle kratší doby jednoho roku, jest podle § 23 odstavec (4) a § 167 čis. 12 zákona o pojišťovací smlouvě pojistným obdobím jeden rok. Podle pojistky čis. 6370 a 6901 byly smlouveny celoroční premie a ve čl. 10 všeobecných pojišťovacích podmínek bylo výslovně převzato zákonné ustanovení o jednorocním pojišťovacím období a tím, že bylo smlouveno placení premie ve třech ročních splátkách nebylo na tom nic měněno, poněvadž zákon o pojišťo-

vací smlouvě vychází ze zásady o nedílnosti smluvené premie, vyslovuje v celé řadě ustanovení, že pojistitel má nárok na celou premii za pojistné období, v němž předčasné skončení aneb neúčinnost pojišťovacího poměru nastala (§§ 38 odstavec (2) poslední věta, 61 odstavec (4) druhá věta, 65 odstavec (3) zákona o pojišťovací smlouvě), aneb v němž se pojistitel o rozhodující události pro zánik pojišťovacího poměru dověděl (§§ 7 odstavec (3), 63 odstavec (1), 67 odstavec (2) zákona). Přísluší proto pojistiteli nárok na zažalované částky zbytku celoročních premii za pojišťovací období, v němž se o odpadnutí zájmu pojistníka na pojištění (§ 63 zákona) aneb o zcizení autobusů, jichž se pojištění týká (§ 67 zákona) dověděl, a nebylo proto neodůvodněnému dovolání opřenému o dovolací důvod § 503 č. 4 c. ř. s. vyhověno.

Čís. 12670.

Knihovní poznámku hypotekární žaloby jest posuzovati podle § 378 ex. ř. Platí proto o ní osmidenní lhůta k rekursu.

(Rozh. ze dne 3. června 1933, R I 365/33.)

Soud první stolice povolil knihovní poznámku hypotekární žaloby. Rekursní soud zamítl návrh, by byla knihovně poznamenána hypotekární žaloba.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs navrhovatelky.

D ů v o d y:

Poznámka hypotekární žaloby podle § 59 knih. zák. patří svými účinky vytčenými v § 60 knih. zák. k oněm opatřením, která mají knihovnímu věřiteli zabezpečiti uplatňovanou pohledávku již v době, kdy o oprávněnosti žalobního nároku není ještě pravoplatně rozhodnuto, umožňujíc mu, by exekuce mohla býti vedena na nemovitost do zástavy danou přímo proti každému pozdějšímu vlastníku zastavené nemovitosti. Svými účinky brání tudíž poznámka hypotekární žaloby nepříznivé působnosti právního jednání knihovního dlužníka, kterým se po poznámce zbavuje zastavené nemovitosti, v poměru k jeho knihovnímu věřiteli, a má stejný účinek jako zajišťovací prostředek § 382 čis. 6 ex. ř., záležející v soudní záповědi zciziti nemovitost neb právo v knize veřejně zapsané, ke kterým se vztahuje nárok ohroženou stranou tvrzený. Také tato záповěď' poznamenává se podle § 384 druhý odstavec ex. ř., a to z úřadu, v pozemkové knize a má v zápětí, že zápisy, které se stanou po výkonu poznámky, podle dobrovolného opatření učiněného odpůrcem ohrožené strany proti zákazu, bude právo zřízeno jen tenkrátě proti ohrožené straně, bude-li nárok jí vznesený na nemovitost nebo na knihovní právo pravoplatně odmítnut. Jest tedy výsledek poznámky hypotekární žaloby a tohoto zajišťovacího opatření podle § 382 čis. 6 ex. ř. stejný a záleží v tom, že ve prospěch knihovního vě-

řitele neb osoby nárok k nemovitosti uplatňující, zůstává zachován takový stav, jako kdyby k pozdějším právním jednáním knihovního dlužníka vůbec nebylo došlo. Ve srovnání s jinými peněžitými pohledávkami má hypotekární pohledávka privilegované postavení toho dosahu, že, i když nelze pro peněžité pohledávky podle § 379 poslední odstavec ex. ř. vydati zákaz zcizení na nemovitosti se vztahující, přece jí poznámka hypotekární žaloby zajišťuje stejný účinek, jaký má na mysli § 379 druhý odstavec ex. ř., jenž ustanovuje, že k zajištění peněžitých pohledávek mohou býti učiněna zatímní opatření, bez nichž (mimo jiné také zcizením jmění) mohlo býti zmařeno nebo značně stíženo vydobytí peněžité pohledávky. Podstata poznámky hypotekární jest tudíž v tom, že poskytuje zajištění knihovnímu věřiteli pro jeho právo žalobou uplatněné, což jest i podstatou zatímních opatření, upravených v § 378 a násl. ex. ř. Jest proto poznámku hypotekární žaloby posuzovati se zřetelem k článku I. odst. 2 uvoz. zákona k ex. ř. a k čl. XIII. čis. 7 uvoz. zák. k ex. řádu, jakož i podle čl. XXVII uvoz. zákona k ex. řádu podle ustanovení § 378 ex. ř. a násl., tedy také podle § 402 ex. ř. Podle tohoto zákonného ustanovení platí pak se zřetelem k § 65 ex. ř. také osmidenní lhůta rekursní, týkající se povolení poznámky hypotekární žaloby. Napadené usnesení bylo doručeno zástupci dovolatelky dne 25. února 1933 a rekurs datovaný dnem 9. března 1933, došel na soud první stolice dne 10. března 1933, tedy po uplynutí osmidenní lhůty k dovolacímu rekursu (srovnej sb. n. s. čis. 9244). Byl proto dovolací rekurs odmítnut podle § 523 c. ř. s. a § 78 ex. ř.

Čís. 12671.

Přednostní pořadí podle § 265 zákona ze dne 15. června 1927 čis. 76 sb. z. a n. platí pro daňové pohledávky tam zmíněné ode dne příklepu zpět počítajíc, i když dražebnímu řízení předcházela vnucená správa nemovitosti.

Ustanovením § 265 zákona ze dne 15. června 1927, čis. 76 sb. z. a n. nebyl změněn velicí předpis § 216 čis. 1 ex. ř.

(Rozh. ze dne 3. června 1933, R I 398/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost nepřikázal soud první stolice československému státu v přednostním pořadí k hotovému zaplacení daň výdělkovou, pozemkovou a domovní. Rekursní soud k rekursu československého státu (finanční správy) napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Stížnost napadá rozvrhové usnesení z důvodu, že nebyly přikázány daně v pořadí přednostním k hotovému zaplacení, a to daň výdělková, daň pozemková a daň domovní, a vychází při tom stěžovatelka z názoru, že tyto daně měly býti přikázány za tři léta ode dne povolení vnucené správy, t. j. od 7. července 1926 tři léta zpět počítajíc. Tyto daně měla však stěžovatelka uplatňovati v řízení o vnucené správě, neboť § 216 ex. ř. sta-

noví přesné pořadí pro uspokojení nároků věřitelských. Podle § 216 čis. 1 ex. ř. příkázati jest v případě, že byla za dražebního řízení vedena nucená správa, nároky jen podle § 120 čis. 4 ex. ř., tedy náklady na nucenou správu, náklady na udržování a nutné opravy nemovitosti a zálohy k zatímnímu zapravení těchto nákladů. Pokud stěžovatelka měla v řízení dražebním nárok na přikázání daní ve smyslu § 265 zákona o přímých daních, byly jí tyto daně přikázány. Z toho plyne, že stížnost proti rozvrhovému usnesení není oprávněna a že nároky ve stížnosti uplatněné měly být uplatněny v řízení o nucené správě.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekursu není opodstatněn. Rekurentka buduje dovolací rekurs na tom, že podle § 265 odstavec (1) zákona ze dne 15. června 1927, čis. 76 sb. z. a n. požívají nedoplatky na daních pozemkové, domovní a výdělkové přednostního práva zástavního za tři roky ode dne exekučního prodeje (udělení příklepu) zavazeného předmětu, neb ode dne povolení nucené správy, při čemž prý, předcházela-li nucená správa dražebnímu řízení, jest tříletou lhůtu počítati již ode dne povolení nucené správy. Nehledíc k tomu, že přednostní pořadí zmíněných daní za dobu tříletou jest vázáno na splnění další podmínky včasného knihovního zajištění podle odstavce (3) § 265 uvedeného zákona, nelze přehlédnouti, že odstavec (1) § 265 tohoto zákona nemá ustanovení o tom, co jest právem, předchází-li nucená správa nemovitosti dražebnímu řízení, nýbrž upravuje přednostní pořadí zmíněných daní pro dva různé právní útvary souřadně, totiž jednak pro řízení dražební, jednak pro nucenou správu, čemuž nasvědčuje použití souřadné slučovací spojky »nebo«. Že by ustanovením § 265 uvedeného zákona byl změněn velicí předpis § 216 čis. 1 ex. ř., podle něhož, byla-li za dražebního řízení pro osoby k nejvyššímu podání poukázané vedena nucená správa, jest, hledíc k ustanovením § 120 čis. 4 ex. ř., předem z rozdělované podstaty příkázati jen náklady na nucenou správu, náklady na udržování a nutné opravy nemovitosti a zálohy k zatímnímu zapravení těchto nákladů, nemá opory v zákoně. Bylo tudíž na rekurentce, by daňové nedoplatky za dobu tří let před povolením nucené správy, jež nastalo sice již 7. července 1926 pod E 1000/26, k níž však přistoupila teprve podle usnesení ze dne 8. října 1930 pod E 2555/30, uplatňovala v řízení o nucené správě; pro řízení dražební platí předpis § 265 odst. (1) a (3) zák. ze dne 15. června 1927 čis. 76 sb. z. a n., stanovící přednostní pořadí pro zmíněné nedoplatky daňové ode dne příklepu zpět počítajíc, při čemž jest míti na paměti, že v řízení dražebním jde o rozvrh výtěžku za prodanou věc samu, tudíž za její podstatu, při nucené správě však jen o rozvrh běžného výnosu jejího. Jinak se poukazuje rekurentka na důvody napa-

Čís. 12672.

I když proti berní exekuci jest podána žaloba podle § 36 ex. ř. (§ 356 zákona ze dne 15. června 1927, čis. 76 sb. z. a n.), rozhoduje o odkladu exekuce jen exekuční úřad (§ 361 zák. čis. 76/1927), nikoliv soud.

(Rozh. ze dne 3. června 1933, R I 459/33.)

K návrhu dlužníka povolil soud své stolice odklad politické (berní) exekuce vedené k vydobytí daňových nedoplatek až do právoplatného vyřízení rozepře dlužníka s československým státem o nepřipustnost exekuce. Rekursní soud zamítl návrh dlužníka na odklad exekuce. Důvody: Stížnost jest opodstatněná. § 357 zákona ze dne 15. června 1927, čis. 76 sb. z. a n. ustanovuje: Tvrdí-li jiná osoba, že má na předmětu berní exekucí postiženém, nebo na jeho části právo, které nedovoluje, by exekuce byla vykonána, může proti ní podati odpor u exekučního úřadu, který o něm rozhodne. O odporu tom platí obdobně ustanovení § 356 odst. (6). Nevyhoví-li exekuční úřad odporu nebo nerozhodne-li o něm do třiceti dnů, může ona jiná osoba svému odporu zjednati platnost žalobou, kterou podá u okresního soudu, v jehož obvodu jsou zcela nebo z větší části předměty berní exekucí postižené, v době, kdy se podává žaloba. Pro počítání lhůty platí obdobně ustanovení § 254 odst. (1) a (3). Bylo-li žalobě právoplatně vyhověno, zruší exekuční úřad exekuci. Z tohoto ustanovení plyne, že přísluší exekučnímu úřadu, nikoliv soudu, bylo-li žalobě právoplatně vyhověno, zrušiti exekuci a že jest jen žalobu podati u soudu. Dále ustanovuje § 360 cit. zákona: Berní exekuce může být na návrh nebo z moci úřední odložena: 1. byla-li podána žádost o povolení přiročí, 2. je-li hodnověrně prokázán dlužníkuv nárok na odpis daňového dluhu z důvodu zániku daňové povinnosti (§ 268 odst. 1) nebo při dani třídní, z důvodu nepoužívání, při dani pozemkové a třídní, z důvodu živelní škody, 3. jsou-li proti exekuci uplatňovány námitky (§ 356) neb odpor (§ 357), 4. byl-li podán návrh podle § 358, by exekuce byla zrušena. § 361 ustanovuje: O odkladu exekuce rozhoduje v případech § 360 čis. 1 a 2 úřad, který stanoví vládní nařízení. V ostatních případech úřad exekuční. Z těchto ustanovení plyne, že rozhoduje o odkladu berní exekuce jen exekuční úřad, nikoliv soud, a to zejména i v případě § 357 cit. zákona. Není ostatně věcného důvodu, by měl soud rozhodnouti o povolení odkladu berní exekuce, an podle výslovného ustanovení § 357 cit. zákona rozhoduje o zrušení exekuce, bylo-li žalobě právoplatně vyhověno, exekuční úřad, a nikoliv soud (argumentum a majori ad minus). Ostatně nebylo by tu ustanovení, který soud je příslušný k povolení odkladu berní exekuce, neboť § 357 cit. zákona (čl. III. uvoz. zákona ex. ř.) ustanovuje jen, který soud je příslušný k projednání žaloby. I kdyby se použilo podle článku III. uvoz. zákona ex. ř. ustanovení §§ 37 a 45 ex. ř., byl by příslušný k povolení odkladu podle toho, zda byl podán návrh na odklad exekuce před po-

čátkem výkonu exekuce či po něm, soud, u kterého exekuce v první stolici byla navržena, nebo exekuční soud. Těchto soudů však tu není, ježto berní exekuce byla povolena berními vymáhajícími úřady a berní exekuce se provádí berním exekučním úřadem (čís. 10.893 sb. n. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o odklad berní exekuce vedené berním úřadem pro daňové nedoplatky, které se vymáhají podle zákona o přímých daních ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. Právním doličujícím rekursní soud, že rozhodovati o odkladu berní exekuce přísluší jedině exekučnímu úřadu nikoli soudu. Jest sice správné, že se předpisy § 357 cit. zák., na něž rekursní soud poukazuje, týkají vybavovacích nároků třetích osob, tvrdí-li že mají na předmětu berní exekuci postižené právo, které nedovoluje, by exekuce byla vykonána, a že v souzeném případě jde o žalobu podle § 36 ex. ř. Leč stěžovatel přehlíží, že stejně jako v § 357 cit. zák. odpor jiných osob proti berní exekuci jsou v § 356 upraveny námitky dlužníka proti upomínce a opatřením při výkonu berní exekuce, že dlužník může po případě uplatnit i tyto námitky žalobou u okresního soudu a že, bylo-li žalobě vyhověno, zruší exekuci i v tomto případě úřad exekuční. Ježto zákon (§ 360 čís. 3) připouští odložení exekuce, jsou-li proti exekuci uplatňovány námitky (§ 356) nebo odpor (§ 357), jest zřejmo, že i když jde o žalobu podle § 36 ex. ř. (§ 356 zák. čís. 76/1927), o odkladu exekuce rozhoduje jen exekuční úřad (§ 361) a nikoliv soud.

Čís. 12673.

Návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání nelze vyhověti, bylo-li tvrzení žaloby, že zažalovaný dluh jest již splatný, v rozporu s dalším přednesem žaloby o splatnosti dluhu dnem, který ještě nenastal. Lhostejno, že prý při tomto přednesu šlo jen o chybu ve psaní.

(Rozh. ze dne 3. června 1933, Rv II 336/33.)

Rozsudkem pro zmeškání ze dne 11. října 1932 vyhověl procesní soud první stolice žalobě domáhající se zaplacení na základě faktury, jež byla splatna, jak v žalobě bylo uvedeno, dne 31. prosince 1932. Odvolací soud žalobu pro tentokrát zamítl. Důvody: Slověm »faktura byla splatna 31. prosince 1932« v žalobě uvedeným nemůže býti podkládán jiný význam, než že splatnost měla 31. prosince 1932 nastati. Ježto pak podle § 406 c. ř. s. musí býti nárok splatný v době vnesení rozsudku, neprávem soud první stolice vyhověl žalobě rozsudkem ze dne 11. října 1932 a tudíž před splatností nároku vydaným, místo, by žalobu pro předčasnost pro tentokrát zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu dovolání.

Důvody:

Podle § 396 c. ř. s. jest, byl-li prvý rok zameškán žalovaným, za pravdivý pokládati skutkový přednes strany k roku se dostavivší, pokud není arcit' vyvrácen důkazy po ruce jsoucími, a na tomto základě rozhodnouti podle žalobcova návrhu o žalobní žádosti rozsudkem pro zmeškání. Povinností dostavivšího se žalobce je však, by uvedl v žalobě a přednesl vše, co opodstatňuje nebo podporuje jeho návrh, chce-li, by jeho návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání žalovaného bylo podle prosby žalobní vyhověno. Ukáže-li se, že z přednesených skutečností nelze právně vyvozovati žalobní nárok, zamítne podle toho soud žalobu zcela nebo z části. V souzeném případě přednesla žalobkyně ústy svého právního zástupce žalobu shodně s písemným jejím vyhotovením, aniž doplnila nebo opravila přednes žalobní v tom směru, že faktura byla splatna dne 31. prosince 1931 (a nikoli dne 31. prosince 1932, jak jest v žalobě uvedeno); k opravě té byla žalobkyně netoliko oprávněna, nýbrž i povinna, chtěla-li, by bylo uznáno podle žalobní prosby. Neučinila-li tak, nemůže nyní vytýkati, že šlo jen o chybu ve psaní, kterou měl soud oprávit podle § 419 c. ř. s. Podle tohoto zákonného místa může totiž soud oprávit jen chyby ve psaní nebo v počtech nebo jiné patrné nesprávnosti ve své m r o z s u d k u nebo v jeho vyhotovení. Není však věci soudu, by opravoval případné chyby v žalobě, ve které nutno podle §§ 177 až 179 a 226 c. ř. s. po skutkové stránce vyznačiti přesně vše, čeho je třeba, by uplatněný nárok ze skutkového děje vyplýval jako přesný logický závěr. Zanedbala-li žalobkyně tuto povinnost, jde to na její vrub. Opačný názor dovolatelky odporuje přesnému doslovu § 396 c. ř. s. Jasný a určitý údaj žaloby, že faktura byla splatna dne 31. prosince 1932, nemůže býti vyvrácen dalším tvrzením žaloby, že prodlením žalovanou stranou zaviněným trpí žalobkyně škodu a že jde o dluh, který jest splatný, když opak toho byl z údaje o splatnosti faktury zřejmým. Pokud míní konečně dovolatelka, že zažalovaná pohledávka měla býti uznána za splatnou alespoň dnem podání žaloby, t. j. dne 28. září 1932, přezírá, že tento názor nemá v zákoně opory, naopak jest v rozporu s údajem žalobním, podle něhož byla faktura splatnou 31. prosince 1932.

Čís. 12674.

Přípustnost pořadu práva pro nárok dráhy proti podnikateli provozu autobusy o zvýšení jízdného vzhledem k dohodě, jíž se podnikatel zavázal dráze, že nesníží jízdné pod určitou výši.

(Rozh. ze dne 6. června 1933, R I 406/33.)

V roce 1923 domáhala se žalovaná firma koncese pro periodickou dopravu osob autobusy na trati L.—J. Politický úřad činil udělení koncese závislým na souhlasu místní dráhy, vedoucí rovnoběžně s navrhovanou autobusovou tratí. Dráha se pak dohodla se žalovanou firmou, že jízdné na autobusové trati bude nejméně dvakrát vyšší než jízdné na souběžné železniční trati. Ježto napotom žalovaná firma snížila jízdné

značně pod jízdné druhou třídou vlakem, žaloval ji československý stát (po sestátnění místní dráhy), aby byla uznána povinnou upravení na oné autobusové trati L.—J. jízdné tak, aby činilo nejméně dvojnásobek obdobného jízdného druhé třídy na železnici z L. do J. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl.

D ů v o d y: Jde o nárok veřejnoprávní. Nerozhoduje, zda dráha nárok nabyla soukromně právní smlouvou, protože nikoliv povaha nabývání nároku jest směrodatnou, nýbrž povaha uplatňovaného nároku sama (rozh. čís. 8049 sb. n. s.). Podle odst. 9 koncesní listiny podléhá žalovaná živnostensko-policejní úpravě podle § 54 odst. (2) živn. řádu, podle odst. 8 musí žalovaná živnostenskému úřadu předložit jízdní řád a sazebník, jež úřad musí schvalovati. Z toho plyne, že bez souhlasu živnostenského úřadu žalovaná jízdné nesmí zvýšiti ani snižovati. Jestliže se žalovaná zavázala soukromé dráze, že udrží své jízdné na dvojnásobné výši jízdních cen druhé třídy na dráze, nelze toto ujednání jinak vykládati a prováděti než za předpokladu, že toto ujednání bude pokaždé schváleno živnostenským úřadem. Žalovaná strana ani netvrdí, že živnostenský úřad zakazoval žalované snížení jízdného. Má-li tedy žalobce za to, že snížením jízdních cen jsou dotčena jeho práva ze smlouvy ze dne 1. srpna 1923, musí prosaditi svůj nárok prostřednictvím živnostenského úřadu. Neboť soudní rozsudek nemůže nikoho odsouditi k plnění, které bez souhlasu správního úřadu nemůže konati, protože by jinak zasahoval rozsudek do nařizovací moci politických úřadů. Jest přihlédnouti k důsledkům, jaké by měl v souzeném případě rozsudek. Rozsudek by byl podle § 1 čís. 1 ex. ř. exekucním titulem, žalobce mohl by vésti exekuci podle § 354 ex. ř., žalovaná by následkem exekuce zvýšila jízdné podle doslovu rozsudku, musila by však podle § 8 konc. listiny předložiti sazebník politickému úřadu k schválení. Pro případ, že by schválení bylo odepřeno, nesměla by svévolně zvýšiti jízdné, protože by se jinak vydala potrestání správní cestou, po případě nebezpečí ztráty koncese. Z tohoto stavu nouze není východiska, avšak i tato úvaha dotvrzuje, že v daném případě nepřísluší soudu rozhodovati o uplatňovaném nároku. **R e k u r s n í s o u d** zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. **D ů v o d y:** Udělení koncese pro periodickou dopravu osob autobusy jest sice aktem správním, avšak úmluva, která se stala roku 1923 mezi žalovanou stranou a společností místní dráhy co do výše jízdného jest aktem soukromoprávním. Mezi stranami nebylo poměru veřejnoprávního a přísluší proto rozhodovati o platnosti a neplatnosti soukromoprávního závazku řádným soudům. Otázkou, zda snad sazby soudem stanovené v rozsudku budou museti býti schváleny pro žalovanou stranu ještě živnostenským úřadem, netřeba se v řízení sporném zabývatí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

O připustnosti pořadu práva rozhoduje jen povaha uplatňovaného nároku, zda jest nárokem soukromoprávním čili nic, jakž vysloveno bylo v rozhodnutí čís. 8049 sb. n. s., jehož se stěžovatelka dovolává.

Žalobce opírá žalobní nárok o d o h o d u mezi žalovanou a společností místní dráhy, podle níž se zavázala žalovaná k tomu, že jízdné na její automobilové trati musí činiti nejméně dvakrát tolik, jako jízdné druhé třídy na oné místní dráze, jinými slovy, že nesníží jízdné pod tuto hranici. Nemůže býti pochyby o tom, že žalovaná jako soukromý povozník měla právo sama určití výši jízdného, při čemž jest nerozhodné, zda k tomu potřebovala svolení živnostenského úřadu. Nebylo tedy ani právo, k jehož omezení se zavázala smlouvou, povahy veřejnoprávní, tím méně pak nárok, který žalobce jako právní nástupce druhého smluvníka měl z této smlouvy. Pro názor prvního soudu, který sdílí též stěžovatelka, že žalobce musí prosaditi svůj nárok prostřednictvím živnostenského úřadu, není v zákoně podkladu, poněvadž k rozhodování o nároku tkvícím ve smlouvě, kterou slíbila žalovaná ve prospěch právní předchůdkyně žalobcovy něco činiti neb opomenouti (§ 861 obč. zák.), která se řídí podle předpisů 2. oddílu druhého dílu občanského zákona a o které stěžovatelka sama připouští, že jest soukromoprávní, není povolán tento úřad, nýbrž podle § 1 j. n. řádný soud. Otázka, zda žalovaná obdrží svolení živnostenského úřadu, není předmětem žaloby a jest pro rozhodnutí o námitce bez významu. Jest proto také mylný názor prvního soudu, že by rozsudek vyhovující žalobě zasahoval do nařizovací moci politického úřadu. Zda rozsudek vyhovující žalobní prosbě by byl vykonatelným exekucním titulem, jest pro otázku připustnosti pořadu práva, o kterou tu jediné jde, nerozhodné.

Čís. 12675.

Podal-li žádost o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí vlastník nemovitosti, jenž si vymohl poznámku, stal se účastníkem knihovního řízení takto zahájeného nejen žadatel, nýbrž i zástavní věřitel, jemuž mělo býti k dobru knihovní právo, o jehož zápis bylo žádáno, a jest podle první věty § 37 zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. oprávněn k rekursu, jímž byla žádost vlastníka nemovitosti zamítnuta.

(Rozh. ze dne 6. června 1933, R II 211/33.)

Vlastník Josef M. podal knihovní žádost, aby na nemovitosti byl v poznamenaném pořadí povolen vklad zástavního práva pro pohledávky spořitelny v N. Soud první stolice vyhověl žádosti Josefa M-a jen co do polovice nemovitosti, co do druhé polovice nemovitosti ji zamítl. Proti zamítavému usnesení podala spořitelna v N. rekurs, jež rekursní soud odmítl, maje za to, že spořitelna v N. není oprávněna k rekursu, ježto o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí byl oprávněn žádati jen vlastník nemovitosti Josef M., jenž si vymohl poznámku pořadí.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu s poukazem, by znovu rozhodl o rekursu spořitelny v N. proti usnesení prvního soudu, nehledě k důvodu, z něhož rekurs odmítl.

D ů v o d y:

Rekursní soud odmítl rekurs stěžovatelky proti usnesení prvního soudu a jest proto opravný prostředek stěžovatelky proti usnesení rekursního soudu vpravdě rekusem, nikoliv dovolacím rekusem, jehož přípustnosti nebrání ani ustanovení § 130 knih. zák. (rozh. čís. 1278 sb. n. s.). Ve věci nelze s názorem, z něhož rekursní soud odepřel stěžovatelce oprávnění k rekursu souhlasit. Rekursní soud má za to, že žádati o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí byl podle § 56 knih. zák. oprávněn jen Josef M. jako vlastník nemovitosti, jenž si vymohl podle § 53 knih. zák. poznámku pořadí. Leč tomu tak není. Podle zásady vyslovené nejvyšším soudem v rozh. čís. 3675 sb. n. s. jest oprávněn žádati o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí nejen vlastník nemovitosti, jenž si vymohl poznámku, nýbrž každý, kdo předloží usnesení povolující poznámku pořadí, tudíž i zástavní věřitel. Podal-li, jak jest tomu v souzeném případě, žádost o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí vlastník nemovitosti, jenž si vymohl poznámku, stal se účastníkem knihovního řízení takto zahájeného nejen žadatel, nýbrž i zástavní věřitel, jemuž mělo býti k dobru knihovní právo, o jehož zápis bylo žádáno, neboť rozhodnutím soudu o žádosti mohl býti ve svých právech přímo dotčen (§ 6 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n.). Byla proto stěžovatelka oprávněna k rekursu do zamítajícího usnesení prvního soudu, pokládala-li se jím za zkrácena. Dopadalo tu ovšem ustanovení § 37 věta první a nikoli věta druhá zákona čís. 100/31 sb. z. a n.

Čís. 12676.

Otázka, zda jest někdo členem představenstva společenstva (podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.), tedy i zda byl jím řádně zvolen podle předpisů zákona i stanov, není vnitřní věcí družstva a, spadajíc v rámeček dozoru na splnění opovídací povinnosti, podléhá rozhodnutí soudu.

Jest na rejstříkovém soudě, by z úřední moci vyšetřil všechny okolnosti a poměry důležité pro rozhodnutí (o opovězených změnách v představenstvu společenstva), zejména, aby vyslechl účastníky a podle potřeby i jiné osoby, které by mohly podati potřebná vysvětlení. Lhostejno, že byly podány žaloby, jimiž se v podstatě napadá platnost usnesení a voleb valné hromady.

Jde o nezákonnost (§ 46 (2) zák. čís. 100/1931), rozhodly-li nižší soudy, aniž konaly šetření pro rozhodnutí nezbytně nutná.

(Rozh. ze dne 8. června 1933, R I 376/33.)

Rejstříkový soud provedl opověď změn v představenstvu společenstva. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by o opovědi znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Jest sice pravda, že opověď změn v představenstvu družstva ze dne 18. ledna 1933 formálně vyhovovala zákonným předpisům. Avšak rejstříkový soud byl již podáním ze dne 6. ledna 1933 upozorněn, že valná hromada, svolaná ke dni 8. ledna 1932 nebyla prý řádně svolána. Poněvadž opovězené změny v představenstvu spočívaly na usneseních této valné hromady a již z připojeného výtisku časopisu »Družstevník« bylo patrné, že valnou hromadu nesvolává představenstvo (§ 14 a 38 stanov), nýbrž »za představenstvo« jen dva jeho členové Antonín S. a Václav B., a že na programu jest v první řadě zbavení úřadu všech dosavadních členů představenstva a všech dosavadních členů dozorcí rady, bylo to dostatečným podnětem, aby rejstříkový soud vykonal šetření aspoň potud, zda valná hromada byla řádně svolána, po případě, aby se zabýval námitkami proti postupu při svolání valné hromady a jejímu průběhu, jež by se snad při šetření dále vyskytly. Otázka, zda jest někdo členem představenstva, tedy i zda byl jím řádně zvolen podle předpisů zákona i stanov, není vnitřní věcí družstva, a spadajíc v rámeček dozoru na splnění povinnosti opovídací (§ 16 odst. první a druhý zák. ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. zák. a § 3 min. nař. ze dne 14. května 1873 čís. 71 ř. zák.), podléhá rozhodnutí soudu (A. Cl. čís. 1846). Poněvadž záležitosti společenského rejstříku jsou věcmi nesporného řízení (§ 7 min. nař. čís. 71/1873), bylo na rejstříkovém soudu, by z úřadu vyšetřil všechny okolnosti a poměry důležité pro rozhodnutí, zejména, by vyslechl účastníky a podle potřeby i jiné osoby, které by mohly podati potřebná vysvětlení (§ 23 zák. z 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n.). Tím spíše měl se tímto zákonným předpisem řídit soud rekursní, když v rekursu, o němž mu bylo rozhodnuto, byla tvrzena řada nepravdivostí přičítaných se stanovám. Nelze přisvědčiti právnímu názoru rekursního soudu, že na nynějším rejstříkovém stavu nelze v nesporném řízení nic měniti a že by bylo lze docíliti změny jen pořadem práva. Vždyť proti usnesení rejstříkového soudu, jímž byl nynější rejstříkový stav zaveden, je přípustný rekurs jako proti každému usnesení ve věcech nesporných, pokud není vyloučen výslovným zákonným ustanovením (§ 35 zák. čís. 100/1931). Nevadí, že byly podány žaloby, jimiž se v podstatě napadá platnost usnesení a voleb valné hromady z 8. ledna 1933. Výsledkem sporů bude konečně rozhodnutí o správnosti voleb, které bude mítí arci svého času rozhodný vliv na rejstříkový stav. Zde jde však o vytvoření n y n ě j š í h o rejstříkového stavu, který, jsa povahy jen deklaratorní, může býti sporem zvrácen. Nemůže proto rejstříkový stav takto získaný předbíhati sporu, ale na druhé straně nemůže zřejmě nesprávný podklad opovědi, pokud by byl osvědčen, zůstati nepovšimnutý, by na jeho základě byl způsoben také zřejmě nesprávný rejstříkový stav, který do konečného vyřízení sporů jeví přece dále své závažné účinky. Tím není řečeno, že by nesporný soudce p o k o n a n ě m š e t ř e n í nemohl poukázati účastníky za podmínek § 25 zák. čís. 100/1931 na pořad práva. Pochybení nižších soudů jest tudíž

v tom, že rozhodly, aniž konaly šetření pro rozhodnutí nezbytně nutná, což jest nezákonností, tudíž důvodem mimořádného dovolacího rekursu podle § 46 zák. č. 100/1931.

Čís. 12677.

K zajištění nároku na vrácení směnek jím přijatých nemůže se navrhovatel domáhati zákazu odpůrci podle § 382 čís. 7 ex. ř., by sporné směnky nedal protestovati aniž zažalovati a by nepodnikl jiné kroky k zachování svých směnečných práv, ani, nemá-li odpůrce sporné směnky již ve svém držení, zákazu, by je nedal dále.

Osobu, označenou navrhovatelem jako poddlužník, jež nabyta sporných směnek od odpůrce bezelstně a nikoliv bezúplatně, nelze nijak obmeziti soudní obstávkou ve volném nakládání s nimi.

(Rozh. ze dne 8. června 1933, R I 487/33.)

K zajištění nároku na vydání směnek po případě na zaplacení 96.000 Kč navrhli žalobci proti žalované firmě prozatímní opatření, by žalované bylo zakázáno směnky dále převáděti pokud se týče protestovati nebo třetími osobami dáti protestovati nebo zažalovati, dále, by žalované bylo zapovězeno jakékoliv opatření o nároku na převod pokud se týče protestaci směnek nebo jich zažalování úvěrním ústavem K. a úvěrnímu ústavu K. by bylo přikázáno, aby až na další soudní nařízení směnky odpůrcem předané a žalobci podepsané nevydával aniž ohledně směnek těch nic nepodnikl, zejména by je neprotestoval aniž zažaloval, čímž by mohla býti exekuce na směnky zmařena nebo značně stížena. Soud prvě stolice prozatímní opatření povolil, rekursní soud k rekursu odpůrkyně a úvěrního ústavu K. zamítl návrh na prozatímní opatření. **Důvody:** Především jest uvážiti, že tu jde v prvě řadě o zajištění nároku na vydání směnek, tudíž o nárok podle § 381 ex. ř. Přicházejí proto v úvahu zajišťovací prostředky § 382 ex. ř. Výpočet jich není sice výčetný, nýbrž jen příkladný a nejsou proto jiné zajišťovací prostředky vyloučeny. Zajišťovací prostředky, jež má soud připustiti k zajištění nároku, musí býti především účelné. Nelze proto připustiti zajišťovací prostředky, jež jsou neúčelné nebo zbytečné. Ohrožená strana domáhá se nejprve, by bylo žalované zapovězeno dáti směnky dále. V žalobě jest však doličeno, že žalovaná dala směnky dále úvěrnímu ústavu K. Z dopisu tohoto ústavu vyplývá, že akcepty, jež byly řádně vyplněny a podepsány, eskomptoval a dal dále. V každém případě jest jisto, že žalovaná nemá již směnky a jest proto zákaz dáti směnky dále, bezúčelný, ježto jím má býti teprve dodatečně zapovězeno něco, co se již stalo. Jest proto tento zajišťovací prostředek zcela nezpůsobivý. Ani zákaz směnky protestovati nebo dáti protestovati a zažalovati není zákonem odůvodněn. Byloť by jím vlastně žalované zakázáno, podniknouti kroky nutné k zachování směnečných práv. Zcela nepřipustným zajišťovacím prostředkem jest zákaz odpůrci za-

žalovati své udánlivé nároky. Na tom nemění nic, že jde o směnečné pohledávky, ježto ve sporu žalované proti žalobcům byli by žalobci oprávněni vznésti podle § 87 směn. zák. nejen námitky, jež plynou ze směnečného práva samého, nýbrž i námitky, jež jim přísluší bezprostředně proti tomu, kdo žaluje, tudíž proti odpůrkyni. Totéž platí i o zákazu jakéhokoliv opatření nároku, dáti směnky dále, po případě je protestovati a zažalovati úvěrním ústavem K., neboť odpůrkyně právem poukazuje k tomu, že již jí nepřisluší nárok ze směnek a dispozice s nimi. Plným právem poukazuje odpůrkyně i k tomu, že příkaz poddlužnici, by směnky nevydávala, neprotestovala ani nezažalovala, odporuje zákonu. Poddlužnice jest nepochybně směneční věřitelkou, nabyta-li směnky odpůrkyní indosovaně a navrhovatelem akceptovaně. Žádná ze stran nemá proti poddlužnici ani směnečnou pohledávku podle § 379 ex. ř. ani nárok na vydání směnek. Dopis ze dne 8. října 1932 osvědčuje naopak, že poddlužnici nebylo nic známo o jsoucnosti a obsahu smlouvy mezi stranami, aniž o smlouvě mezi žalovanou a bankou V. Poddlužnici jakožto třetí osobě nelze zapověděti, by se směnkami dále nenakládala, jmenovitě jí nelze zapověděti zachování směnečných práv. Z toho vyplývá, že žalobci v každém směru navrhli nevhodné prostředky k zajištění svého práva a že proto již z tohoto důvodu jest jejich návrh neodůvodněný. Pokud jde o podpůrně uplatněnou peněžitou pohledávku žalobců, není osvědčeno ohrožení ve smyslu § 379, druhý odstavec, ex. ř.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění a stěžovatelé se poukazují na správné odůvodnění napadeného usnesení, jež nebylo vyvráceno vývody dovolacího rekursu. Proti záповědi podle § 382 čís. 7 ex. ř. jest oprávněn k rekursu i poddlužník (srov. rozh. sb. n. s. čís. 9431). Tvrdí-li stěžovatelé, že není ve spisech podkladu pro domněnku rekursního soudu, že odpůrce směnky již nemá, přehlížejí, že sami uvedli ve svém návrhu na povolení prozatímního opatření, že postoupil směnky poddlužnici. Nabyta-li tato směnek od odpůrce bezelstně — opak nebyl v návrhu tvrzen a nebylo ani tvrzeno, že nabyta směnek bezúplatně — nelze ji nijak obmeziti soudní obstávkou ve volném nakládání se směnkami. K okolnostem uplatněným v dovolacím rekursu nelze přihlížeti jako k novotám. Stěžovatelé též přehlížejí, že poddlužnici není banka V., která se prý zavázala k vrácení směnek, nýbrž úvěrní ústav K. Dovolacímu rekursu nebylo proto vyhověno.

Čís. 12678.

Jde-li o rozhodnutí, komu má býti nemanželské dítě, jehož matka zemřela, dáno do výživy a výchovy, zda nejbližší pokrevní příbuzné, babičce, v jejíž výživě a výchově dosud jest, či nemanželskému otci, jest babičku pokládati za účastnici nesporného řízení oprávněnou k rekursu.

(Rozh. ze dne 8. června 1933, R I 488/33.)

Nemanželské dítě bylo po smrti matky ve výchově a výživě babičky. Návrh nemanželského otce, by mu bylo dítě dáno do výchovy a výživy, soud první stolice zamítl, rekursní soud návrhu vyhověl.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu babičky dítěte zrušil usnesení obou nižších soudů pro zmatečnost a uložil prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Napadené usnesení bylo doručeno jen poručníku dítěte Josefu H-ovi dne 14. dubna 1933 a právnímu zástupci navrhovatele JUDr. B-ovi dne 19. dubna 1933. Podání ze dne 30. dubna došlo k soudu první stolice dne 4. května 1933, jež jest podle jeho obsahu a návrhu pokládati za dovolací rekurs, učinila jen babička dítěte Marie Š-ová za souhlasu poručníka Josefa H-a, který však sám jako zákonný zástupce dovolací rekurs nepodal. Je tudíž především řešiti otázku, zda babička dítěte byla oprávněna k rekursu a, pakli ano, zda rekurs byl podán včas. Podle § 37 zákona ze dne 19. června 1931 č. 100 sb. z. a n. jest oprávněn k rekursu v nesporném řízení jen účastník tohoto řízení; podle § 6 cit. zák. jest účastníkem ten, kdo může býti rozhodnutím soudu ve svých právech přímo dotčen nebo kdo uplatňuje právní zájem, by soud učinil nějaké rozhodnutí. V případě tomto jde o rozhodnutí soudu podle obdoby § 169 obč. zák., komu nemanželské dítě, jehož matka zemřela, má býti dáno do výživy a výchovy, zda babičce Marii Š-ové, či nemanželskému otci Janu K-ovi. Jak ze spisů poručenských jde na jevo, je stěžovatelka nejbližší pokrevní příbuznou soudního chráněnce nezl. Jana H-a, jehož měla od narození až asi do 12. roku ve výživě a výchově a jenž se, pobýv pak asi 2 roky u svého nemanželského otce, vrátil opět k babičce, v jejíž výživě a výchově dosud jest a učí se řemeslu klempířskému. Jest tudíž babičce jako nejbližší příbuzné (§ 217 obč. zák.), a jako dosavadní vychovatelce přiznati právní zájem na rozhodnutí poručenského soudu v příčině umístění jejího vnuka co do výživy a výchovy, a jest jí pokládati za účastníka nesporného řízení podle § 6 zák. o nesp. říz. a tudíž také za oprávněnou podati dovolací rekurs podle § 37 zákona o nesp. říz. Poněvadž pak ani usnesení prvního soudu ani usnesení rekursního soudu jí nebylo doručeno, nepočala rekursní lhůta v § 36 zákona o nesp. řízení stanovená pro ni vůbec běžeti, a rekurs její došlý k soudu dne 4. května 1933 byl tudíž podán včas, takže ustanovení § 36 (4) zák. o nesp. říz. nepřichází tu vůbec v úvahu. Ve věci samé shledal nejvyšší soud, že stěžovatelka jako účastník řízení nebyla o žádosti nemanželského otce Jana K-a, by mu nezl. Jan H. byl dán do výživy a výchovy, vůbec slyšena, čímž byla porušena zásada o nutnosti slyšeti účastníky v nesporném řízení před rozhodnutím (§ 23 zák. o nesp. říz.), takže je tu důvod zmatečnosti podle § 41 — g) zák. o nesp. říz., jehož jest dbáti z úřadu (§ 41 (4) téhož zák.).

Čís. 12679.

Obecní zaměstnanci.

Za účinnosti zákona ze dne 17. prosince 1919, č. 16 sb. z. a n. na rok 1920 nemohl býti obecní zřízenec (vedoucí elektromotér pro dohled a udržování veřejné sítě elektrického vedení) ani prozatímně ustanoven na toto místo bez řádně provedeného veřejného konkursu podle velícího předpisu § 6 cit. zákona. Zákonem stanovené provedení veřejného konkursu nelze nahraditi vyhláškou na obecní desce.

(Rozh. ze dne 8. června 1933, Rv I 1392/31.)

Žalobce, zřízenec městské elektrárny v H., domáhal se na městské obci v H., by bylo uznáno právem, že žalobce, jako obecní zřízenec při elektrárenském podniku města H. nabyt uplynutím jednoletého prozatímního trvání služby, trvalého, definitivního postavení obecního zřízence města H., jako vedoucí elektromotér v obecním elektrárenském podniku města H., a to uplynutím jednoho roku od 25. ledna 1920, tudíž 26. ledna 1921, žalovaná strana že jest povinna to uznati a doručiti žalobci listinu o definitivním ustanovení obecním zřízencem, trvale ustanoveným, obsahující ustanovení o tom, pro který obor služby byl jmenován zřízencem, jaké mu náležejí služební příjmy a jaký má nárok na jich zvýšení, jaký má nárok na výslužné a jaké zaopatřovací požitky jsou zabezpečeny po jeho úmrtí jeho manželce a dítkám, dále jest povinna žalovaná strana doručiti žalobci služební řád obecním zastupitelstvím usnesený, kterým vytčeny jsou všeobecné povinnosti z poměru služebního, jakož i práce služební, jež náleží zřízenci vykonávati. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

I kdyby se vycházelo ze žalobcových předpokladů, že původně, v prosinci 1919, byl přijat jen jako výpomocná pracovní síla z nouze, poněvadž provoz elektrárenského podniku nemohl býti po odchodu elektromotéra M-a zastaven, a že teprve vyhláškou ze dne 3. ledna 1920 bylo veřejně oznámeno, že elektrický podnik města H. přijme motéra pro dohled a udržování veřejné sítě a provádění instalací, že byla učiněna výzva, že přihlášky se sdělením nároků mají býti podány do 8. ledna 1920, že žalobce podal teprve na základě této vyhlášky na vypsané místo elektromotéra nabídku ze dne 5. ledna 1920 a že tato jeho nabídka byla ve schůzi obecního zastupitelstva žalované obce dne 25. ledna 1920 přijata, nemohl by žalobce ani na základě těchto skutečností, kdyby byly zjištěny, nabytí právního nároku žalobou vymáhaného. Žalobce odvozuje totiž své ustanovení z tvrzeného jím usnesení obecního zastupitelstva žalované obce ze dne 25. ledna 1920. V této době však platily již předpisy zákona ze dne 17. prosince 1919, č. 16 z roku 1920 sb. z. a n., nabytího účinností dnem 12. ledna 1920

(čl. III tohoto zákona), podle jehož ustanovení [§ 6 odst. (1)] mohl býti žalobce prozatímně zvolen obecním zastupitelstvem jen po provedeném veřejném konkursu. Tento veřejný konkurs byl podle zjištění prvního soudu nahrazen vyhláškou ze dne 3. ledna 1920, které se i žalobce v žalobě dovolal, a netvrdil ani neprokázal za řízení v první stolici, že veřejný konkurs na uvedené místo byl proveden ještě jiným způsobem než vyhláškou, o kterou jen svůj nárok opírá i v dovolání, v němž výslovně tvrdí, že byl přijat do služeb žalované obce na základě vyhlášky usnesením obecního zastupitelstva dne 25. ledna 1920. Než tento způsob zveřejnění soutěže neodpovídal předpisu odst. (1) § 6 zákona č. 16/1920 sb. z. a n., neboť šlo o místo vedoucího elektromontéra, jenž podle vyhlášky měl býti zřízen pro dohled a udržování veřejné sítě elektrického podniku v pořádku a měl prováděti též instalace. Takové služby vyžadovaly nejen předběžného elektrotechnického vzdělání, nýbrž i technické praxe a odborné zkušenosti, jimiž také žalobce svou žádost ze dne 5. ledna 1920 odůvodňoval. Za účinnosti zákona č. 16/1920 sb. z. a n. však nemohl býti obecní zřízenec ani prozatímně ustanoven na takové místo obecním zastupitelstvem bez řádně provedeného veřejného konkursu podle velícího předpisu § 6 tohoto zákona, jenž právě vyžaduje, aby vypsání místo nezůstalo omezeno jen na místní uchazeče, nýbrž aby veřejným vypsáním místa byl získán větší a spolehlivější výběr mezi žadateli. Zákonem stanovené provedení veřejného konkursu nelze tedy nahraditi pouhou vyhláškou na obecní desce. Na základě pouhé vyhlášky nemohl býti žalobce dne 25. ledna 1920 platně ustanoven prozatímním obecním zaměstnancem ani kdyby se bylo obecní zastupitelstvo na jeho volbě usneslo, poněvadž by bylo při svém usnesení porušilo velící předpis odst. (1) § 6 zákona č. 16/1920 sb. z. a n., pro jehož nezachování nemohlo usnesení založiti právní účinky podmíněné v zákoně určitou formou, t. j. provedením veřejné soutěže na takové místo (srov. sb. n. s. 3807, 5197). Ze obecní zastupitelstvo nemohlo své jmenovací právo podle § 6 odst. (1) zákona č. 16/1920 mu náležející přenést na elektrárenský odbor, bylo již odůvodněno v rozhodnutí sb. n. s. č. 5197, k němuž se pro stručnost odkazuje. I kdyby tedy byl elektrárenský odbor žalobce ve schůzi dne 25. ledna 1920 ustanovil prozatímním zřizencem elektrárny, nemělo by jeho ustanovení právní účinnosti.

Čís. 12680.

Závazek směněčného rukojmího, ač jest obsahově též jako závazek hlavního dlužníka, jest závazkem samostatným, vyvěrajícím z vlastního právního důvodu a přistupujícím kumulativně k principálnímu závazku.

Směněčný rukojmí nemůže uplatniti s úspěchem námitky z osoby toho, za koho se zaručil.

Sečkání hlavnímu dlužníku nepůsobí ve prospěch jeho avalisty. Totéž platí i při přiročí, poskytnutém hlavnímu dlužníku.

(Rozh. ze dne 8. června 1933, Rv I 497/33.)

Zalovaní se směněčně zaručili za vydatele směnky, družstvo v R. Směněčný platební příkaz proti směněčným rukojmím ponechal procesní soud první stolice v platnosti, neuznav za opodstatněnou námitku žalovaných, že přiročí povolené vydateli působí i pro ně. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

S hlediska dovolacího důvodu § 503 č. 4 c. ř. s. vytýkají dovolatelé, že odvolací soud nesprávně posoudil věc po právní stránce, uznav, že přiročí, povolené spolužalovanému družstvu v R., nepůsobí i pro ně jako směněčné rukojmí. Než právnímu názoru odvolacího soudu jest přisvědčiti. Dovatelé si neuvědomují podstatu směněčného rukojemského závazku na rozdíl od prostého rukojemství obecnoprávního. Rukojemskou smlouvou (obecnoprávní) se zavazuje rukojmí, že uspokojí věřitele pro případ, kdyby hlavní dlužník nedostal své povinnosti (§ 1346 obč. zák.). Rukojmí ručí z pravidla jen potud, pokud je zavázán hlavní dlužník. Pozdější změny hlavního závazku, pokud přesahuji rozsah ručení rukojmího, se ho netýkají. Změny však, které jsou ke prospěchu, může uplatňovati. Zánikem závazku hlavního dlužníka zaniká i závazek rukojmího (§ 1363 obč. zák.). Jest tedy závazek obecnoprávního rukojmího přesně akcesorický, závislý na závazku hlavního dlužníka (materiální akcesornost). Jinak je tomu u směněčného rukojmího. Podle § 63 sm. zák. je rukojmí zavázán stejně jako ten, za koho se zaručil. Jeho závazek je však platný i tehdy, je-li závazek toho, za koho se zaručil, neplatný z jiných důvodů než pro vadu formy. Materiální platnost hlavního závazku není podmínkou platnosti směněčného rukojemství, dostačí, ale je také nutno, aby byl principální skripturní akt formálně platný. Platí zde tudíž zásada t. zv. formální akcesornosti, nikoli též zásada materiální akcesornosti jako v právu občanském. Z toho patrně, že závazek směněčného rukojmího, i když obsahově jest též jako závazek hlavního dlužníka, jest závazkem samostatným vyvěrajícím z vlastního právního důvodu a přistupujícím kumulativně k principálnímu závazku. Nemůže proto směněčný rukojmí uplatniti s úspěchem námitky z osoby toho, za koho se zaručil. (Staub-Stranz čl. 81 pozn. 15, Rouček 5. vyd. bod 134 B). Ze samostatnosti směněčného závazku rukojmího vyplývá také, že sečkání hlavnímu dlužníku nepůsobí ve prospěch jeho avalisty (srov. Michaelis str. 357 — pozn. 11, Lehmann str. 475 pozn. 2). Tato zásada platí i při přiročí, poskytnutém hlavnímu dlužníku, neboť přiročí není tu v podstatě než sečkáním, nucenou prolongací směnky, působící proti směněčnému věřiteli. Přiročí ve prospěch určitého dlužníka znamená totiž, že proti tomuto dlužníku po určitou dobu nemohou býti žádné již dospělé nároky, zejména ani směněčné pohledávky, soudně vymáhány. Účinky přiročí působí tudíž jen ve prospěch toho, komu bylo přiročí povoleno, nikoli také ve prospěch osob třetích, zvláště ani ve prospěch jeho samostatně zavázaného směněčného rukojmího.

Čís. 12681.

Nebyla-li námitka, že směnka byla zaplacená, vznesena v písemných námitkách, nýbrž teprve při ústním jednání, nelze k ní přihlížeti. Lhostejno, že námitka nemohla býti uplatněna včas proto, že vznikla až za sporu. Proti případné exekuci lze se v tom směru brániti žalobou podle § 35 ex. ř.

Nejde o nemožnost plnění (vzhledem k devisovým předpisům), mělo-li býti plněno v říšských markách, nikoliv však efektivně.

(Rozh. ze dne 8. června 1933, Rv I 842/33.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu vydanému k žalobě říšsko-německé společnosti namítla žalovaná tuzemská firma v písemných námitkách mimo jiné, že jest jí nemožno zaplatiti zažalovaný peníz, ježto platům do ciziny brání devisová opatření. Za odročeného ústního jednání vznesla žalovaná další námitku, že zažalované směnky byly zaplacený. Procesní soud prvé stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v důvodech: Ohledně námitky, že žalované straně je nemožné zaplatiti zažalované směnečné pohledávky, ježto platům do ciziny brání devisová opatření, nelze podle názoru soudu spatřovati v té skutečnosti, že jsou podle platných předpisů toliko omezeny platy do ciziny, nemožnost plnění, jež brání vzniku platného směnečného závazku. Ostatně žalovaná strana nikde netvrdí, že se již pokusila, ovšem s nezdarem, dosáhnouti souhlasu Národní banky československé k vývozu příslušné směnečné valuty. K námitce nelze vzítí zřetele také z toho důvodu, že žalující strana prohlásila, že je ochotna přijmouti plnění v tuzemsku. K tvrzení žalované strany, přednesené při odročeném ústním jednání, že zažalované směnečné pohledávky byly zaplacený žalobkyní Otakarem T-em, nelze přihlídnouti, neboť jde o tvrzení jednak opožděné, jednak ve věci nerozhodné, směřující nepochybně k protáhnutí sporu. S hlediska procesního práva nejde o obranu uvedenou v námitkách, nýbrž teprve při druhém ústním jednání, tedy o obranu nepochybně opožděnou. Nebyla-li tato skutečnost straně žalované známa v době žádané § 552 c. ř. s., jde o událost nepředvídanou, jež by za splnění dalších zákonných podmínek mohla býti snad důvodem k návrhu v předešlý stav podle § 146 c. ř. s. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil, mimo jiné z těchto důvodů: Neúplnost řízení spatřuje odvolatel v tom, že nebyly připuštěny důkazy obchodními knihami žalující strany a svědectvím Otakara T-a o její námitce, že zažalované směnky byly za sporu zaplacený Otakarem T-em z výtěžku zboží daného do zástavy. Důkazy ty, nabídnuté teprve při posledním roku, na samém konci ústního jednání nebyly právem připuštěny, jelikož byly zřejmě nabídnuty jen proto, by rozeprě byla prodlužována (§ 275 odst. 2 c. ř. s.). Ostatně uvedl první soud správně, že námitka ta je opožděná, jelikož nebyla uvedena v písemných námitkách. V řízení směnečném lze

do konce ústního jednání předněsti nové skutečnosti a nabídnouti nové důkazy jen k odůvodnění námitek vznesených ve lhůtě § 557 c. ř. s. Namítá-li odvolatelka, že se zaplacení stalo teprve za sporu a proto v písemných námitkách nemohlo býti uplatňováno, jest proti tomu uvést, že si měla žalovaná k uplatnění námitky vymoci navrácení v předešlý stav. Neučinila-li tak, mohla by tvrzené zaplacení uplatňovati žalobou opoziční ve smyslu § 35 ex. ř. Vývody odvolatelky, že nemohla by tak učiniti, jelikož § 35 ex. ř. připouští jen námitky, jež vzniknou teprve po vzniku exekučního titulu, nejsou správné. Odvolatelka přehlíží, že exekučním titulem jest směnečný platební příkaz. Rozsudek v řízení o námitkách vyslovuje jen, zda a pokud se příkaz ten ponechává v platnosti. Rovněž námitce nemožnosti plnění pro předpisy devisové první soud právem nevyhověl. V ohledu tom stačí poukázati na případné odůvodnění prvního soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

d ů v o d e c h :

Námitku, že žalobní směnky byly zaplacený z výtěžku zboží daného do zástavy, vznesla žalovaná teprve při ústním jednání dne 5. ledna 1933 a nikoli v písemných námitkách, tedy opožděně a proto k ní právem nižší soudy nepřihlížely (§§ 552, 557 a 559 c. ř. s.). Jest lhostejno, že žalovaná nemohla placení uplatniti včas, poněvadž se prý stalo až za sporu, neboť zákon v té příčině nerozeznává. Správně uvádí odvolací soud, že se žalovaná mohla proti případné exekuci brániti opoziční žalobou, neboť žalovaná »v předcházejícím soudním řízení«, t. j. v řízení směnečném námitky placení již účinně použití nemohla (§ 35, druhá věta prvního odstavce ex. ř.).

Pokud dovolání po právní stránce jen povšechně poukazuje k vývodům odvolání, stačí je odkázati ke správným důvodům napadeného rozsudku, které dovoláním nebyly vyvráceny. K výtce nemožnosti plnění vzhledem k devisovým předpisům jest ještě podotknouti, že ve sporu nevyšlo najevo, že mělo býti plněno efektivně v říšských markách, takže žalovaná mohla po případě platiti i v korunách československých do rukou oprávněného zástupce žalobkyně (čl. 336 obch. zák., § 33 sm. zák.), pokud se týče může nyní platiti podle opatření Národní banky československé čís. 57 sb. z. a n. z roku 1933. Ostatně žalovaná, zastávajíc v podstatě právní názor, že ze žalobních smenek není vůbec zavázána, ani netvrdila, že by někdy projevila ochotu k plnění a o jeho provedení se starala.

Čís. 12682.

Nežádal-li žalobce v hypotekární žalobě přisouzení útrat pod vyhrůžkou všeobecné exekuce, nýbrž pod vyhrůžkou exekuce na zatíženou nemovitost a v tomto smyslu zní i exekuční titul, nemůže se žalobce k vydobytí útrat domáhati všeobecné exekuce, nýbrž jen exekuce na zatíženou nemovitost.

(Rozh. ze dne 9. června 1933, R I 343/33.)

Rozsudkem krajského soudu byla Josefina G-ová uznána povinnou zaplatiti žalujícímu společenstvu útraty sporu 15.311 Kč 70 h pod exekucí na zavazenou nemovitost čís. vl. 376. Rozsudek krajského soudu byl odvolacím soudem potvrzen, načež žalující společenstvo navrhlo povolení exekuce k zajištění přisouzené útratové pohledávky zabavením svršků a pohledávek dlužníce. Soud první stolice zajišťovací exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Dlužnice byla uznána povinnou, zaplatiti vymáhající straně jistinu s 9% úroky a procesní útraty 15.311 70 Kč pod exekucí na nemovitost č. vl. 376 poz. knihy pro kat. území D. zastavenou na základě úvěrní listiny ze dne 28. ledna 1928. Může tudíž vymáhající strana vésti pro útratovou pohledávku exekuci jen na hypotekárně zavazenou nemovitost, nikoliv na ostatní jmění dlužníka, ježto pro takovouto exekuci chybí exekuční titul. Že pak exekuce na pohledávky povinné strany za nájemníky na placení nájemného na základě nájemních smluv není exekucí na nemovitost, jest jasné. Vymáhající strana nemůže také nic pro sebe vyvozovati z právního názoru vysloveného v rozh. bývalého nejvyššího soudu ve Vídni ze dne 24. března 1908 uveřej. ve sbírce Nowak, Neue Folge čís. 1169, ježto tam zněla žaloba na odsouzení žalovaného k zaplacení útrat pod exekucí všeobecně bez omezení exekuce na hypotekární statek a tomuto žalobnímu žádání bylo také zmíněným rozhodnutím nejvyššího soudu vyhověno. V souzeném případě zní však žaloba na odsouzení žalovaného k zaplacení jistiny s úroky a útrat sporu, vše to do 14 dnů pod exekucí na nemovitosti hypotekárně zavazené. Nemohla tudíž podle této žalobní žádosti žalovaná býti odsouzena k zaplacení útrat sporu pod exekucí bez omezení na hypotekární statky vzhledem k ustanovení § 405 c. ř. s. Ježto tudíž pro navržený způsob exekuce chybí exekuční titul (§ 1 ex. ř.), neměl jí první soud povolit.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatelka nemá pravdu. V žalobě navrhla, by žalovaná jako hypotekární dlužnice byla uznána povinnou zaplatiti jí dlužnou jistinu s přísl., jakož i útraty sporu, to vše do 14 dnů pod exekucí na zavazenou nemovitosti. Rozsudkem prvního soudu bylo vyhověno žalobní prosbě potud, že byla žalovaná uznána povinnou žalobkyni zaplatiti pohledávku s 9% úroky od 1. ledna 1930 a procesní útraty 15.311 Kč 30 h pod exekucí na nemovitost vl. č. 376 poz. knihy pro T. Žalobkyně tedy sama nežádala přisouzení útrat pod vyhrůžkou všeobecné exekuce, nýbrž pod vyhrůžkou exekuce omezené na nemovitost. V tom smyslu zní též exekuční titul, jenž jediný je základem exekuce (§ 1 ex. ř.). I kdyby se přisvědčilo právnímu názoru stěžovatelky, že mohla žádati v žalobě přisouzení útrat pod vyhrůžkou exekuce neomezující se na zavazenou nemovitost, není tím pro stěžovatelku nic získáno, ona sama navrhla omezení útratového nároku co do vykonatelnosti na nemovitost a an exekuční titul jí též v tom směru omezil. Exekuční soudce musí se přesně řídit exekučním titulem (§ 7

ex. ř.) i co do osoby oprávněného a povinného, i co do předmětu, způsobu, času a rozsahu dlužného plnění. Byl-li rozsah plnění omezen exekučním titulem na zavazenou nemovitost, jest exekuce mimo ni neodůvodněnou a proto právem jí rekursní soud zamítl.

Čís. 12683.

Ustanovení § 6 adv. řádu žádá jen, aby bylo hlasujícího rady sborového soudu v této vlastnosti po pět let použito, aniž by způsob použití obmezovalo výhradně na činnost přímo u sborového soudu, nebo dokonce jen v senátech sborového soudu; byla-li mu tudíž přidělena soudcovská činnost u okresního soudu v sídle sborového soudu, působil tím ve vlastnosti hlasujícího rady jako člen sborového soudu a jest mu započítati i tuto dobu do pětileté doby stanovené v § 6 adv. řádu.

(Rozh. ze dne 9. června 1933, R I 477/33.)

Výbor advokátní komory nevyhověl žádosti soudního rady ve výslužbě o zápis do seznamu advokátů. Důvody: Z osvědčení presidia vrchního soudu v Praze vysvitá, že v době od 16. srpna 1926 do 7. dubna 1927 konal jste v hodnosti soudního rady službu u krajského soudu trestního v Praze jako vyšetřující soudce, při čemž od případu k případu přibírán jste byl také ke sborovému soudu jako hlasující rada; v době od 9. dubna 1927 do 31. května 1932 ustanoven jste byl sice ke krajskému soudu civilnímu v Praze, byl jste však přidělen po celou tu dobu okresnímu soudu civilnímu pro vnitřní Prahu, při čemž nikdy u řečeného sborového soudu službu jste nekonal, aniž jste byl jako hlasující rada od okresního soudu ke sborovému soudu přibírán. Není tedy splněna podmínka § 6 adv. ř., stanovící dobu pěti let působnosti jako hlasující rada u soudu sborového. Valná hromada advokátní komory nevyhověla odvolání žadatele z důvodů napačeného usnesení, k nimž připojila tuto úvahu: Jest sice pravda, že každý soudní rada jest již ex lege hlasující radou, jemuž se právo hlasovací neuděluje zvláštním úkonem, nýbrž přísluší mu již následkem jeho jmenování radou u sborového soudu. To platilo za dřívějších zákonných norem o organizaci soudní, tedy zejména nejvyššího rozhodnutí ze dne 14. září 1852 vyhlášeného min. nařízením ze dne 19. ledna 1853 čís. 10 ř. zák. příl. D., jež bylo v platnosti v době, kdy advokátní řád ze dne 6. července 1868 čís. 96 ř. zák. byl vyhlášen, stejně jako za platnosti nynějšího zákona o organizaci soudní ze dne 27. listopadu 1896 čís. 217 ř. zák. Právo hlasovací se udělovalo jen radním tajemníkům a soudním adjunktům (dle nynějšího pojmenování okresním soudcům) u sborového soudu ustanoveným. Avšak nabytí práva vota není totožné s výkonem tohoto práva, jež podle § 6 adv. ř. jest jednou z podmínek nároku k advokacii. Vždyť § 6 adv. ř. nespokojuje se s požadavkem služby soudního rady kdekoliv a jakoukoliv službu konajícího, nýbrž výslovně stanoví požadavek skutečného výkonu služby jako hlasující rada, a to u soudu sborového. Soudní rada jmenovaný k soudu

sborovému, však službou přikázaný k okresnímu soudu nevykonává tam právo hlasovací, ježto hlasování děje se jen u soudu sborového. Ani soudní rada jmenovaný nebo službou přikázaný k soudu pracovnímu nebo rozhodčímu, nenabývá práva z § 6 adv. ř., i když soudí v senátech, tudíž hlasuje, ježto hlasování to neděje se u soudu sborového. Ještě se podotýká, že mezi službou soudního rady u venkovského soudu okresního není rozdílu s onou u městského soudu okresního v sídle krajských soudů; jediný rozdíl spočívá jen v jich ustanovení; u onoho děje se ministrem spravedlnosti, u těchto presidentem sborového soudu. Proto by podle vývodu stížnosti nárok na výhodu z § 6 adv. ř. měl každý soudní rada. Konečně pak jest uvážiti, že ustanovení § 6 adv. ř. jako ustanovení výjimečné nemůže býti vykládáno extensivně.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení valné hromady, jakož i usnesení výboru advokátní domory a uložil výboru advokátní komory, by, nehledě k důvodu, pro který žádost o zápis do seznamu advokátů zamítl, o tomto návrhu znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Žádaný zápis byl odvolateli i výborem i valnou hromadou odepřen proto, že, ač byl odvolatel po pět let hlasujícím radou u sborového soudu, právo hlasovací nevykonával, an byl službou částečně přidělen okresnímu soudu v sídle sborového soudu a nesplnil prý tím předpoklady § 6 adv. ř. Názor ten jest však mylný, neboť předpokladem § 6 jest, by žadatel byl hlasujícím radou sborového soudu, a by v této hodnosti pět let u sborového soudu působil. Že již jmenováním radou sborového soudu nabývá jmenovaný soudce hlasujícího práva u sborového soudu a že to platilo již v době vydání advokátního řádu ze dne 6. července 1868 čís. 96 ř. zák., napadené usnesení uznává. Druhý předpoklad, by působil po pět let u sborového soudu, jest splněn i tím, že mu byly v té době podle rozvrhu prací přiděleny soudcovské úkony u okresního soudu v sídle sborového soudu. Neboť podle § 25 odstavce (2) org. zákona čís. 217/96 ř. z. jmenují se i přednosta okresního soudu v sídle sborového soudu i všichni samosoudci a pomocní soudcovští úředníci toho okresního soudu, jako úředníci dotyčného sborového soudu a prikazují se podle § 5 odstavec (4) a § 6 j. n. a § 11 odstavec (1) jedn. ř. presidentem sborového soudu ze stavu soudců sborového soudu. Rada přidělený taktó okresnímu soudu v sídle sborového soudu, zůstává tudíž hlasujícím členem sborového soudu a nemůže proto na jeho vlastnosti hlasujícího rady sborového soudu, jehož jmenování přísluší podle § 18 org. zák. a § 5 zák. z 11. června 1868 čís. 59 ř. zák. a nař. min. sprav. ze 17. prosince 1908 čís. 17 věstníku ministerstvu spravedlnosti, vnitřní nařízení presidenta sborového soudu první stolice o rozvrhu prací nic měniti. Takovýmto způsobem byli podle § 6 nejev. rozhodnutí ze dne 14. září 1852 přil. D vyhlášeného nařízením ze dne 19. ledna 1853 č. 10 ř. z. a zachovaném v platnosti § 8 zákona z 11. června 1868 č. 59 ř. zák. přidělování soudci k tehdejšími městským delegovanými okresními soudům a zůstávali členy sboro-

vého soudu i v době vydání advokátního řádu z roku 1868. Ustanovení § 6 adv. ř. žádá jen, by byl hlasující rada sborového soudu v této vlastnosti po pět let použit, aniž by způsob použití obmezovalo výhradně na činnost přímo u sborového soudu aneb dokonce jen v senátech sborového soudu; byla-li mu tudíž přidělena soudcovská činnost u okresního soudu v sídle sborového soudu, působil tím ve vlastnosti hlasujícího rady jako člen sborového soudu a jest mu započítati i tuto dobu do pětileté doby v § 6 adv. řádu předepsané. A v tom právě spočívá rozdíl mezi rady působícími u venkovských okresních soudů a u okresních soudů v sídle sborových soudů. Poněvadž jest nesporné, že žadatelovo působení u krajského soudu trestního v Praze a u krajského soudu civilního v Praze přesahuje dobu pěti let, bylo jeho důvodnému odvolání vyhověti a rozhodnouti jak se stalo.

Čís. 12684.

**Byla-li při zápůjčkách sjednána a zajištěna jistota za všechny ve-
dřejší platy, jež by nepožívaly stejného zákonného zástavního práva
s jistinou, obzvláště i za všechny úroky a úroky z prodlení, lze se do-
máhati hypotekární žalobou i vyšších úroků než knihovně zajištěných,
náležely-li vyšší úroky podle obsahu dlužních úpisů a z nich patrného
úmyslu stran k vedlejším platům.**

(Rozh. ze dne 9. června 1933, Rv I 2303/31.)

Žalobkyně domáhala se na žalované konkursní podstatě hypotekární žalobou zaplacení pohledávek ze čtyř zápůjček s 8% úroky a s 8% úroky z prodlení. Ve sporu šlo hlavně o to, zda žalobkyně jest oprávněna žádati na žalované hypotekární žalobou z prvních třech zápůjček vyšší úroky než 6%, ježto co do těchto hypotek byly knihovně vloženy jen 6%ní úroky, ač se dlužník zavázal platiti 8%ní úroky. Ob a nižší soudy uznaly podle žaloby. Odvolací soud uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Není vůbec pochyby o tom, že jde v souzeném sporu o žalobu hypotekární a předmětem sporu jest nyní, ana žalovaná kapitálová pohledávka byla stranou žalovanou uznána, jen žalobní nárok, jímž jsou žádány 8% úroky z hypotekárního dluhu. Mezi stranami zůstalo nesporným, že bylo vloženo pro žalující stranu z dlužních úpisů ze dne 4. listopadu 1918, 20. dubna 1921 a 5. srpna 1921 zástavní právo za 28.600 Kč, 8.000 Kč a 10.000 Kč se 6% úroky a se 6% úroky z prodlení a že pro stranu žalující podle dlužního úpisu ze dne 7. listopadu 1927 vloženo bylo zástavní právo pro zbytek pohledávky 23.400 Kč s 8% úroky a s 8% úroky z prodlení. Prvý soudce zjistil, že se úpadce ve všech čtyřech dlužních úpisech podrobil závazku k zapravování i vyšších úroků, jak budou výborem cedentu žalobkyně určeny, dále, že sjednané a zapravené úroky byly usnesením původního věřitele ze dne 1. června 1924 zvýšeny na 8% a že úpadce tyto 8% úroky uznal a je také až do 1. července 1927 platil. Z toho vyplývá, že hypotekární věřitelka byla oprávněna žádati od

dlužníka vyšší úroky než 6% a za více než 3 léta, a bylo by tudíž jen řešiti otázku, zda přísluší žalobkyni podle věcného ručení právo žádati tyto vyšší úroky žalobou hypotekární. Odvolatelka toto právo popírá, avšak podle názoru odvolacího soudu neprávem. Přehlíží, že, jak je patrné z dlužních úpisů, byla vždy sjednána a zajištěna při všech těchto zápůjčkách jistota za všechny vedlejší platy, které by nepožívaly stejného zákonného zástavního práva s kapitálem, obzvláště též za všechny úroky a úroky z prodlení, jež nemají stejného pořadí s kapitálem, takže též nárok ohledně těchto vyšších úroků jest krytý kaucemi. Pokud tedy tyto vyšší úroky najdou své krytí v jistotách, přísluší i jim pořadí kapitálu a bude věcí exekučního soudu, aby rozhodl, do jaké míry přijde v reální exekuci k uspokojení hypotekárně zajištěná pohledávka s příslušenstvím, k němuž patří i tyto úroky, v jejím pořadí, či zda uspokojení takového nedojde. Právní názor, jež zastává odvolatelka, byl by jen tenkrát na místě, kdyby nebylo při jednotlivých hypotekárních pohledávkách vloženo zástavní právo za vedlejší příslušenství, čemuž však v souzeném případě není.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalovaná strana cítí se stížena jen ještě tím, že žalující straně z hypoték zřízených podle dlužních listů ze dne 4. listopadu 1918, ze dne 20. dubna 1921, a ze dne 5. srpna 1921 byly přisouzeny místo toliko 6% úroků a úroků z prodlení 8% úroky a úroky z prodlení. Toto své stanovisko opírá, stejně jako v odvolání, o publicitu veřejné knihy pokud se týče o §§ 14 a 17 knih. zák., ale nevšímá si toho, že, jak správně zdůraznil již odvolací soud, byla vždy sjednána a zajištěna při všech těchto zápůjčkách i zvláštní jistota (kauce) pro vedlejší platy, k nimž podle obsahu uvedených dlužních úpisů a z nich patrného úmyslu stran patřily i ony vyšší úroky, k jichž zaplacení se úpadce podle písmeny m) listin zavázal. Nedůvodnému dovolání, jež se jinak odkazuje na správné důvody napadeného rozsudku, nebylo proto vyhověno.

Čís. 12685.

Vydal-li ten, na jehož adresu byly objednány věci třetí osobou, věci třetí osobě, neručí dodateli z důvodu náhrady škody, nezaplatila-li třetí osoba za dodané věci.

Tím, že ten, na něhož byly zaslány věci objednané třetí osobou na jeho adresu, s věcmi disponoval (vydal je třetí osobě), přijal reální nabídku vlastním jménem a musí fakturovanou cenu zaplatiti dodateli.

(Rozh. ze dne 9. června 1933, R II 112/33.)

S., agent žalující firmy a společník žalovaného, dal si zaslati od žalující firmy na adresu žalovaného zboží, objednávku na jméno žalovaného fingoval, zboží u žalovaného převzal, je prodal a výtěžek pro sebe

upotřebil. Žalobu, již se domáhala dodatelka na žalovaném zaplacení kupní ceny, procesní soud první stolice zamítl. **Důvody:** Žalovaný od žalobkyně zboží neobjednal, nedošlo tedy mezi stranami k platné kupní smlouvě. Nelze ani říci, že je žalovaný povinen zboží zaplatiti proto, že je přijal. Důvodem, proč zboží přijal, byla jen přátelská ochota, zboží si neponechal a je dále S-ovi předal, takže ani z tohoto důvodu není povinen žalobkyni platiti. Také nelze říci, že povinnost žalovaného ku placení jest dána z důvodu náhrady škody. Činnost žalovaného není v příčinné souvislosti se škodou, která žalobkyni vznikla. Důvodem škody, která žalobkyni ve sporném případě vznikla, není, že žalovaný dovolil S-ovi, by si na jeho adresu zboží dal poslati, nýbrž důvodem byla nepoctivost S-ova, který pro sebe zboží upotřebil. **O d v o l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek a uložil soudu první stolice, by, vyčkaje pravomoci, znovu jednal a rozhodl. **Důvody:** Odvolací soud souhlasí s vývody prvního soudu, pokud hájí stanovisko, že nedošlo ke kupní smlouvě a že se proto žalující strana nemůže domáhati zaplacení kupní ceny z důvodu smlouvy. Jest sice pravda, že vůle kupitele k uzavření kupní smlouvy může býti projevena i činy konkludentními a že za konkludentní činy jest zpravidla považovati chování příjemce zboží, jenž bez námitek zboží převzal, se zbožím disponoval a též převzal fakturu, znějící na jeho jméno. Přes to, že tu jde o případ, že žalovaný zboží a fakturu, znějící na jeho jméno, přijal, že zbožím disponoval tím, že je odevzdal S-ovi, nedošlo k uzavření kupní smlouvy, protože domněnka, že příjemce zboží svým chováním dal na jevo, že kupní smlouvu uzavírá, jest vyvrácena bezvadným zjištěním napadeného rozsudku, že žalovaný zboží převzal jen z ochoty, protože ho Rudolf S. o to požádal tvrdě, že zboží potřebuje pro zákazníka, který přímo od firmy nekupuje. V tom ohledu jest tudíž správný názor prvního soudu a nelze souhlasiti s vývody odvolacího spisu. Žalující firma žádala však za žalovaný peníz i z důvodu náhrady škody a v tom směru není stanovisko prvního soudu správné. Jest zjištěno výpovědí svědka S-a, že žalovaný nejen zboží přijal a s ním disponoval, nýbrž že dostal i fakturu znějící na jeho jméno, že účet odevzdal S-ovi otevřený, z čehož jest souditi, že fakturu četl a z ní poznal, že zní na jeho jméno. Není správný názor napadeného rozsudku, že škoda, která nastala žalující firmě, není v příčinné souvislosti s chováním žalovaného. Neboť, kdyby žalovaný byl použil opatrnosti, ke které v obchodním životě jest povinen i neobchodník, byl by poznal, že nesmí beze všeho odevzdati zboží S-ovi. Tím, že opatrnosti té nepoužil, ač faktura zněla na jeho jméno, zavinil, že se zboží dostalo do rukou S-a, že S. zboží upotřebil pro sebe a že povstala žalující firmě škoda. Protože žalovaný není obchodníkem, nelze jeho postup kvalifikovati ovšem za nápadnou nedbalost, nýbrž jen za neopatrnost a následkem toho ručí podle § 1324 obč. zák. jen za skutečnou škodu, nikoliv též za ušlý výdělek.

Nejvyšší soud vyhověl rekursu žalovaného a zrušil napadené usnesení s poukazem, by odvolací soud, nepřihlížeje nadále k svému odchýlnému právnímu názoru vyřídil odvolání; rekurs žalující firmy odmítl.

D ů v o d y:

Žalovaný napadá sice právem zrušovací usnesení, pokud má odvolací soud za to, že je tu důvod závazku k náhradě škody. Závazek k náhradě škody ex delicto, — a jen o ten tu může jíti, — předpokládá čin bezprávný, škodu, příčinnou spojitost mezi škodou a činem bezprávným a zavinění škůdcovo (§ 1295 a násl. obč. zák.). Činem bezprávným rozumí se nezákonné zasahování do cizí právní sféry. Může jím býti i opomenutí, ovšem jen tehdy, pokud zákon nebo vládní nařízení ukládá povinnost k pozitivnímu činu. Bezprávný čin ani opomenutí nelze však shledati u žalovaného, jenž nebyl povinen zboží a fakturu, došlé na jeho adresu, žalobkyni vrátiti, i když věděl, že byly objednány na jeho adresu spolužákem S-em, kterýž byl agentem žalující firmy a hodnověrně mu odůvodnil, proč tak učinil. Vydal-li došlé ho zboží i fakturu S-ovi, učinil tak jen v předpokladu, že S. stržený peníz prodávající firmě zašle, a nepřestoupil tím zákon ani vládní nařízení. Nebylo tu bezprávného činu na straně žalovaného, nebylo třeba uvažovati o škodě, příčinné souvislosti mezi ním a škodou a o zavinění. Žalobní nárok, pokud jest opřen o čin nedovolený, není důvodem po právu a není proto třeba doplniti řízení zjišťováním škody.

Nelze však schváliti právní názor nižších soudů, že nebyla uzavřena kupní smlouva přijetím reální oferty žalobkyně, disponováním se zbožím neobjednaným se strany žalovaného. Přijal-li žalovaný zboží naň adresované a jemu fakturované a disponoval-li s ním tím, že je předal ku prodeji S-ovi, nestaraje se, zda on trhovou cenu zapraví, přijal reální ofertu vlastním jménem a musí fakturovanou cenu žalobkyni zaplatiti, neboť přijetím zasláního zboží přijal nabídku a uzavřel tím kupní smlouvu, při čemž mu bylo známo zboží a známa kupní cena (§ 1053 a násl. obč. zák.). Tomu nevádí, že žalovaný přijal zboží jen z ochoty k S-ovi, neboť projev v tom směru k prodávateli neučinil, takže tato vším právem spoléhala na jeho opravdovou vůli zboží koupiti a podržeti vlastním jménem a musí býti chráněna v této bezelestnosti. Po této stránce nebylo mezi stranami sporu co do skutkového stavu, a to ani co do výše kupní ceny, není proto třeba doplnění řízení a bylo zrušeno usnesení v odpor vzaté.

Rekurs žalobkyně proti témuž usnesení bylo odmítnouti, poněvadž rekurentka se domáhala odvoláním nejen změny rozsudku prvního soudu, nýbrž i jeho zrušení a v tomto směru bylo jí vyhověno a proto nemá příčiny si stěžovati.

Čís. 12686.

Vyklizení vydražené nemovitosti o sobě, záležející jen v odstranění movitých věcí a osob z vydražené nemovitosti podle § 349 ex. ř., lze povolit i před splněním dražebních podmínek vydražitelem.

(Rozh. ze dne 9. června 1933, R II 212/33.)

Vydražitel navrhl proti dlužníkům povolení exekuce jich vyklizením a odevzdáním vydražené nemovitosti. Soud první stolice exekuci povolil. Rekursní soud exekuční návrh zamítl: D ů v o d y: Vydražitel nabývá sice vlastnického práva k vydražené nemovitosti již přiklepem, avšak odevzdání vydražené nemovitosti, jež se vykoná podle ustanovení § 349 ex. ř., tedy odstraněním osob a movitých věcí a uvedení vydražitele v držbu, může žádati teprve, když všechny dražební podmínky byly splněny (§ 156 druhý odstavec ex. ř.). Jak jest ze spisu patrné, nebyly dosud všechny dražební podmínky splněny. Důsledkem toho nebyl vydražitel oprávněn žádati již nyní nucené vyklizení vydražené nemovitosti a její odevzdání.

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu, pokud jím bylo povoleno vyklizení vydražené nemovitosti.

D ů v o d y:

Že lze povolit vyklizení vydražené nemovitosti i před splněním dražebních podmínek, vyslovil a odůvodnil nejvyšší soud v rozhodnutí č. 3312 sb. n. s. a nemá důvodu, aby se uchýlil od vysloveného tam názoru v souzeném případě. Bylo proto důvodnému dovolacímu rekursu vyhověno. Dodati jest jen, že vyklizení o sobě záleží jen v odstranění movitých věcí a osob z vydražené nemovitosti podle § 349 ex. ř., kdežto odevzdáním vydražené nemovitosti, jež předpokládá podle § 156 druhý odstavec ex. ř. splnění dražebních podmínek, se převádí i držba nemovitosti na vydražitele podle § 315 obč. zák., a to pouhým souhlasným projevem vůle obou stran, při čemž vůli povinné strany nahrazuje vůle soudu, a vydražitel nabývá v držbu vše, co posavadní držitel zřetelnými znamenímí odevzdal, čímž se nemíní znamení v § 427 obč. zák. uvedená, nýbrž myslí se tu na znamení jako prostředky prohlášení vůle tak, jako v § 863 obč. zák. Při tom může, ale nemusí dojíti k vyklizení podle § 349 ex. ř., podle toho, zda jsou na vydražené nemovitosti movité věci k nemovitosti nepatřící neb osoby, jež odstraněny býti mají. Právili § 156 druhý odstavec ex. ř., že se odevzdání děje podle § 349 ex. ř., nemíní tím říci, že vyklizení jest možné jen za současného odevzdání nemovitosti, nýbrž má na mysli právě případ, kdy se při převádění držby souhlasným projevem vůle obou stran naskytuje i nutnost odstranění movité věci a osoby z odevzdané nemovitosti.

Čís. 12687.

K zabavení motocyklu se nevyžaduje, by při výkonu zabavení byl předložen certifikát.

(Rozh. ze dne 10. června 1933, Rv I 1038/33.)

Okresní nemocenská pojišťovna zabavila v exekuci proti Františku S-ovi motocykl. Žalobce Václav Ch. domáhal se žalobou, o niž tu jde, nepřipustnosti exekuce, tvrdě, že žalovaný motocykl jest jeho vlastnictvím a že ho jen zapůjčil Františku S-ovi. Procesní soud

prvé stolice uznal podle žaloby, vzav za prokázáno, že motocykl, zabavený žalovanou, jest totožným s motocyklem, k němuž žalobce prokázal vlastnictví. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Pokud odvolatel v rámci výtky nesprávného právního posouzení vytýká prvému soudu, že řádně nepřihlížel k významu certifikátu pro silostroje, jest jej poukázati k tomu, že nařízení o certifikátu uvedené v § 12 nař. min. vnitř v dohodě s ministerstvem obchodu, veřejných prací a financí ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák. jest bezpečnostním nařízením policejně-právním, které má ten účel, by v provozu byla pouze taková vozidla, jichž typy podrobena byly předepsaným technickým a bezpečnostním zkouškám, a certifikátem se ověřuje, že určité vozidlo se shoduje ve svých zařízeních strojních i bezpečnostních s typem schváleným. Z důvodů bezpečnostních jest přikázáno, že každý držitel vozidla musí míti certifikát při sobě a jím se prokázati a při změně v držbě má prodávající certifikát odevzdati následujícímu držiteli a dále jest prohlášeno přenechání certifikátu držiteli vozidla jiného za nepřipustné. Žalobce také certifikát k vozidlu měl a jej prvému soudu předložil, a jest v něm jako držitel vozidla jmenován a tedy i tím podal důkaz svého vlastnictví. Z té okolnosti, že certifikát nebyl předložen při výkonu zabavení, nelze nic usuzovati, neboť ze spisů exekučních vyplývá, že při výkonu zabavení ani výkonný orgán ani vymáhající věřitel po certifikátu ani po číslu motoru se nesháněli a se spokojili s konstatacím čísla evidenčního, jež pro určení identity vozidla jest nejméně spolehlivé.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 253 ex. ř. jest zabavení hmotných věcí vykonáno tím, že výkonný orgán je sepiše a popíše v zápise (v zájemním protokolu) a že do zápisu pojme prohlášení, že sepsané předměty byly zabaveny pro vykonatelnou pohledávku věřitelovu. Certifikát, jehož význam a důležitost pro silostroje prokazují ustanovení §§ 18, 19, 31, 32, 55 min. nař. ze dne 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., je sice důležitou listinou pro vlastníka silostroje, než okolnost, že nebyl předložen při výkonu zabavení motocyklu, jest nerozhodna, poněvadž se jím vlastnictví ke stroji neprokazuje. K tomu přistupuje, že jest prokázáno, že žalobce certifikát ke spornému vozidlu měl a jej též předložil prvému soudu, podav tím průkaz, že zabavený motocykl jest typem úředně schváleným co do strojního zařízení a že vyhovuje předpisům bezpečnostním. Otázka, zda byl vymáhající věřitel ohledně vlastnictví Františka S-a k zabavenému motocyklu bezelstným, nemá při žalobě podle § 37 ex. ř. významu, poněvadž tu jest jen zkoumati, zda exekuce byla vzhledem k tvrzenému právu žalovaného přípustna. Neprávnem dovolává se též dovolatelka rozhodnutí čís. 3632, 5936 a 10.336 sb. n. s., podle nichž vymáhající věřitel není vlastníku věci zodpověden za škodu, způsobenou zabavením, neboť tu nejde o náhradu škody, nýbrž o zjištění, zda žalovanému přísluší k zabavené věci právo nedopouštějící výkon exekuce, při čemž otázka zavinění nepřichází vůbec v úvahu.

Čís. 12688.

.... Přípustnost pořadu práva pro nárok na náhradu škody proti obci (na Moravě), ježto obec pověřila nezdatnou osobu vedením zubního ambulatoria pro chudé.

(Rozh. ze dne 10. června 1933, R II 191/33.)

Žalobkyně byla ošetřena v zubním ambulatoriu městské obce O. na Moravě, kde ji ošetřil zubní technik C. Tvrďic, že následkem úkonů C-ových onemocněla, že jí byly hnísem vytlačeny zuby, takže musely býti vytrženy, že byla celá dáseň zachváčena, domáhala se žalobkyně náhrady škody na C-ovi a na městské obci O. Zavinění žalované obce spatřovala v tom, že v čelo ústavu, kde se neprovádějí jen zcela jednoduché zubotechnické práce, nýbrž i úkony vyžadující jinak zákroku lékařského, nebyl postaven zubní lékař, nýbrž jen zubní technik. Žalovaná obec namítla nepřipustnost pořadu práva, uvádějíc, že obec, která vede ambulatorium pro školní děti, nevystupuje zde jako osoba soukromá, nýbrž jako svazek veřejnoprávní, plnící obecním řízením stanovené výkony veřejné péče o zdraví chudých. Soud první stolice zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Důvody: Nejde o vrchnostenský úkon, neboť ve skutečnosti obec není ani vlastně povinna ambulatorium provozovati. Takový ústav, zubní ambulatorium, má jen ten význam, že obec zřizuje jako pomocný ústav svého chudinského zařízení zvláštní ambulatorium, jež dává pod dozor nějaké osoby na základě zvláštní soukromoprávní smlouvy. V tomto případě učinila to tak, že uzavřela smlouvu se zubním technikem C-em, jenž jinak má soukromou zubní ordinaci, že povede zubní ambulatorium obecní. Žalující strana uplatňuje právě, že obec nepostavila v čelo ambulatoria řádného zubního lékaře a vidí v tom zvláštní opomenutí obce a z toho důvodu vyvozuje žalobní nárok. Jest jasno, že jde o nárok z důvodu náhrady škody a že tento nárok má podklad soukromoprávní, nikoliv veřejnoprávní, který by byl jen, kdyby šlo o výkon vrchnostenského práva obce jejími orgány, jako takovými. Ježto tomu tak v souzeném případě není, jde o spor čistě soukromoprávní. Rekursní soud vyhověl námitce nepřipustnosti pořadu práva a odmítl žalobu. Důvody: Nelze souhlasiti s názorem prvního soudu, že podklad žaloby proti obci O. jest soukromoprávní. Jako důvod žaloby uplatňuje se zavinění obce O., spočívající v tom, že v čelo zubního ambulatoria obcí zřízeného pro chudé, zejména pak pro děti, nepostavila řádného odborného zubního lékaře a provozem ambulace pověřila osobu nezdatnou. Není mezi stranami sporu o to, že zubní ambulatorium obcí zřízené, nebylo a není samostatným výdělečným podnikem obce, nýbrž zařízením, jež vykonává práce do oboru ošetřování zubů spadající zdarma

a bezplatně, zejména školním dětem. Pro otázku přípustnosti pořadu práva jest rozhodným, zda obec, zřizující ambulatorium a ustanovující pro ně vedoucí osobu, jednala ve výkonu veřejné moci, tedy jako orgán veřejné správy, či zda jednala v oboru své činnosti soukromohospodářské. Podle § 27 obecního řádu platného pro Moravu (zák. ze dne 15. března 1864 čís. 4 z. zák.) přísluší obci právo pečovatí o chudé a o obecní ústavy dobročinné. Nemůže býti pochyby, že obecní zubní ambulatorium, zřízené na podkladě shora uvedeném, jest institucí chudinskou, tedy zařízením, jež obec uvedla v život při výkonu veřejné moci jako orgán správy, a že i ustanovení osoby vedoucí v tomto ústavě spadá do výkonu této veřejné moci, třebaže tato vedoucí osoba o sobě, obstarávajíc léčení chudých, tedy jejich věci soukromé, není úředníkem v pravém slova smyslu. I když tedy jest přiznati, že vlastní výkon ošetřujícího orgánu zubního ambulatoria, v souzeném případě žalovaného C-a proti žalobkyni jest povahy soukromoprávní, přece jen zavinění, jež se klade žalované obci k tíži, tkví v porušení předpisů veřejnoprávních.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Pro rozhodnutí o přípustnosti pořadu práva pro žalobní nárok záleží na tom, zda žalobkyně vytýká žalované obci zanedbání povinnosti veřejnoprávní, či soukromoprávní (rozhodnutí čís. 12.001 sb. n. s.). Žalobní nárok jest nárokem na náhradu škody, na něž se vztahují předpisy XXX. hlavy obč. zák. Náhradní nárok proti žalované obci neodvozuje žalobkyně z toho, že zanedbala zákonnitou povinnost péče o chudé. Zákon neobsahuje v tomto směru určité předpisy, nýbrž přenechává obcím, zda a která opatření chtějí v zájmu péče o chudé učiniti (§§ 27, 35 zák. ze dne 15. března 1864 čís. 4 z. zák. mor.). Zřízením zubního ambulatoria pro chudé plnila sice žalovaná obec veřejnoprávní povinnost, uloženou jí zákonem. Leč žalobkyně spatřuje zavinění obce v tom, že vedením tohoto zubního ambulatoria pověřila soukromou osobu neschopnou (§ 1315 obč. zák.). Žalobkyně dovozuje tedy žalobní nárok proti žalované obci ze zanedbání povinné opatrnosti, kterou jest každý povinen, kdo použil jiné osoby k obstarávání svých záležitostí. Tento nárok jest tudíž ryze soukromoprávní, jež jest podle § 1338 obč. zák. uplatňovati u řádného soudu, a který nepozbývá této povahy tím, že žalovaná se dopustila neopatrnosti při opatření učiněném s hlediska veřejnoprávního, totiž péče o chudé.

Čís. 12689.

Účastníky vyrovnacího řízení, oprávněnými k rekursu proti potvrzení vyrovnání, jsou jen věřitelé, jichž pohledávky jsou vyrovnáním dotčeny, nikoliv ručitelé vyrovnání a ručitelé dlužníka, třebaže učinili návrh na zastavení vyrovnacího řízení (podle § 65 (1) čís. 5 vyr. ř.).

(Rozh. ze dne 10. června 1933, R II 195/33.)

Usnesením vyrovnacího soudu ze dne 2. května 1932 bylo potvrzeno vyrovnání o jmění Otty B-a. Proti tomuto usnesení podali rekurs Gustav H. jako ručitel vyrovnání, František S. jako ručitel vyrovnání a ručitel dlužníka a Edmund W. jako ručitel dlužníka. Navrhli též, by vyrovnací řízení bylo podle § 65 (1) čís. 5 vyr. ř. čís. 64/1931 zastaveno, kterémužto návrhu vyrovnací soud usnesením ze dne 30. listopadu 1932 vyhověl a řízení podle § 65 (1) čís. 5 vyr. řádu zastavil. K rekursu věřitelky rekursní soud toto usnesení zrušil a uložil vyrovnacímu soudu, by ve vyrovnacím řízení pokračoval. Proti tomuto usnesení podali shora uvedení Gustav H., František S. a Edmund W. dovolací rekurs, jež Nejvyšší soud odmítl.

Důvody:

Dovolací rekurenti nejsou účastníky ve vyrovnacím řízení (viz Bartsch-Pollak, Komentář k řádu konkursnímu, vyrovnacímu a odpůřčímu, 1927, str. 1003, pozn. 32), za něž lze považovati jen věřitele, jichž pohledávky jsou vyrovnáním dotčeny (tak také Dr. Jar. Voska, konkursní, vyrovnací a odpůřčí řády, v Praze 1931, u § 59, str. 559), a nestali se jimi ani tím, že učinili návrh na zastavení vyrovnacího řízení, ano se zastavení vyrovnacího řízení podle § 65 vyr. ř. čís. 64/1931 děje z úřadu, a jako spoludlužníkům, pokud se týče ručitelům jim právo k rekursu nepřisluší, poněvadž nejde o případ § 59 vyr. ř., a obdobné použití tohoto výjimečného ustanovení na jiné případy jest vyloučeno.

Čís. 12690.

Ustanovení § 18, druhý odstavec, zemského zákona pro Moravu ze dne 31. prosince 1874, čís. 5 z. zák. na rok 1875, vztahuje se nejen na stavby na silnicích již jsoucích, nýbrž i na stavby na silnicích dosud nehotových a mají jím býti chráněny nejen osoby na stavbě zaměstnané, nýbrž i osoby na stavbě nezaměstnané.

(Rozh. ze dne 10. června 1933, Rv II 232/31.)

Žalobkyně najala k jízdě na Moravě autotaxi náležející žalovanému. Za noci vjel šofér žalovaného na nehotové silnici na dřevěnou, neosvětlenou přepážku, při čemž auto dostalo smyk a žalobkyně byla poraněna. Žalobní nárok na náhradu škody uznal procesní soud první stolice jen polovicí důvodem po právu a uvedl v tomto směru v důvodech: Na základě posudku znalců z oboru aut má soud za to, že úraz žalobkyně zaviněn byl jednak žalovaným, který ručí za vinu svého šoféra a který byl v době úrazu majitelem auta, protože dle přesvědčení soudu nejel šofér, ač věděl, že jede po nově upravené a nedokončené silnici, s dostatečnou pozorností a že jel rychlostí příliš velikou, jak šofér sám doznal, asi 25 km za hodinu, jednak zaviněn byl úraz také osobou třetí, t. j. osobou, jejíž povinností bylo přepážku v noci opatřit světlem, což se nestalo. Povinnost osvětliti

přepážku na silnici plyne i z ustanovení §§ 380 a 422 tr. zák. i ze zemského zákona pro Moravu ze dne 31. prosince 1874 čís. 5 z roku 1875 (§§ 17, 18). Osvětlení to bylo tím spíše potřebné, ano bylo známo, že silnice nově upravená, ač to dovoleno nebylo, ve skutečnosti byla již před úrazem používána, a jest jisto, že, kdyby přepážka byla bývala osvětlena, byl by šofér na ni upozorněn. Soud dospěl proto k názoru, že žalobní nárok co do důvodu jest proti žalovanému po právu jen z části a, protože stupeň spoluzavinění žalovaného na úraze nelze určit, určen byl ve smyslu § 1304 obč. zák. polovicí. **O d v o l a c í s o u d** nevyhověl odvolání žalobkyně. **D ů v o d y:** Odvolatelka míní, že první soud posoudil sporný případ nesprávně, přehlédnuv, že předpisů zákona ze dne 31. prosince 1874 čís. 5 zem. zák. morav. na rok 1875 na tento případ použití nelze. Tento zákon týká prý se silničního policejního řádu platného jen pro veřejné neerární silnice moravské a jeho předpisy, pokud upravují provoz a bezpečnost provozu, mohou prý býti aplikovány jen na taková tělesa, která teprve v budoucnosti, až budou hotova, mají býti odevzdána veřejnosti jako veřejná cesta. Takové nehotové těleso, jako tomu bylo v souzeném případě, do zhotovení a odevzdání veřejnosti do provozu není prý silnicí, a proto nelze předpisů onoho zákona naň použít. Tím pak, že první soud nepřipustil důkaz znalci techniky o tom, jaké předpisy platí pro stavbu takového tělesa silnice, trpí prý řízení před prvním soudem neúplností. S těmito důvody nelze však souhlasiti. Jest sice zjištěno, že úsek silnice, na němž se úraz přihodil (22. prosince 1928), nebyl v době úrazu odevzdán veřejnému provozu a že kolem 15. listopadu 1928 přišel zákaz užívání tohoto úseku silnice. Jest také zjištěno, že na tomto úseku silnice byly zřízeny přepážky, je však i zjištěno a odvolateli ani napadeno, že se po tomto nově budovaném úseku silnice již před úrazem jezdilo a že se to také trpělo. Je skutečně zjištěno a v odpor nevzato, že úraz se stal v době noční a že v době úrazu přepážka osvětlena nebyla. Že jde o úsek veřejné neerární silnice, jejíž stavba se právě prováděla, nemůže býti pochybností a platí proto předpis § 18 odst. 2 cit. zák., pojednávající o opatřeních pro bezpečnost provozu při stavbách na silnicích také pro tuto stavbu. Řečené ustanovení zákona nelze vykládati tak úzce, jak činí odvolatelka, že se totiž předpis ten týká jen staveb prováděných na silnicích již hotových, nikoliv však při stavbách silnice teprve budované. Že tento výklad neodpovídá duchu zákona, tomu nasvědčuje nejen použití výrazu »místa, kde silnice se staví«, nýbrž i ustanovení posledního odstavce § 3 cit. zák., kde se praví »při stavbě nových silnic«. V souzeném případě se silnice stavěla, budovala a bylo proto vzhledem k shora citovanému zákonnému předpisu úsek tento náležitě uzavřít a při soumraku jednou nebo dle potřeby i několika svítilnami osvětliti, což se však nestalo. O těchto okolnostech nebylo tedy zapotřebí připouštět a provádět důkaz znalci z oboru technického a není tu proto vytýkané neúplností řízení. Usuzuje-li první soud ze skutkového zjištění, že tento úsek silnice v době úrazu osvětlen nebyl, a v důsledku toho projevuje právní názor, že zavinění na úraze je také na straně třetí osoby, jejíž povinností bylo,

v noci úsek osvětliti, aniž by však tuto třetí osobu pojmenoval, nelze v tom shledávati nesprávné právní posouzení a dokonce snad neúplnost rozsudku, jak odvolatelka prvnímu soudu vytýká.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovolání žalobkyně potud, že uznal zavinění žalovaného třemi čtvrtinami.

D ů v o d y:

Pokud dovolatelka provádí dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle § 503 čís. 4 c. ř. s. poukazem k tomu, že se ustanovení druhého odstavce § 18 zák. ze dne 31. prosince 1874 čís. 5 z roku 1875 zákona a nařízení zemských pro Markrabství Moravské vztahuje jen na stavby na cestách již jsoucích, a dovozuje úsudek tento: z autentického německého znění zákona, přehlíží, že právě toto znění: »Die im Bau begriffenen Strassenstellen« v souvislosti s pojmy »Bei neuen Strassenbauten, bei der Regulierung alter Strassen, oder bei der Anlage neuer bisher nicht bestandenen Strassengräben« volenými v posledním odstavci § 3 zmíněného zákona přímo dává podnět k širšímu, odvolacím soudem zastávanému výkladu ustanovení, týkajících se opatření pro bezpečnost provozu při stavbách na silnicích, a nelze omezení těchto předpisů na stavby na silnicích již jsoucích, jak tomu dovolatelka chce, schvalovati. Z marginální rubriky § 18 v českém doslovu »Opatření pro bezpečnost obchodu při stavbách na silnicích« nepřiléhajícího to překladu autentického znění »Vorkehrungen für die Verkehrssicherung bei Bauten auf Strassen«, plyne neudržitelnost názoru dovolatelky, že bezpečnostními opatřeními zde uváděnými jsou chráněny jen osoby na stavbě samé zaměstnané, poněvadž slovem »Verkehrssicherung« (obchod) jest zřejmě pamatováno na bezpečnost provozu všeobecného a ustanovení, že jest závadné místo »při nastávajícím soumraku jednou a dle potřeby i více svítilnami« osvětliti, rovněž jasně má na mysli dobu, kdy se na stavbě nepracuje, tudíž i bezpečnost osob na ní nezaměstnaných. Odůvodnění nesprávného právního posouzení věci rozbořem významu »bezpečnostního opatření« podle § 3 zmíněného zákona jest mylné, poněvadž o bezpečnostních opatřeních mluví jen § 18 zák. a odvolací soud použil posledního odstavce § 3 zák., pojednávajícího o povinnosti okresních fondů silničních a obcí postavití mostky a přejezdy, jen k opodstatnění oprávněnosti širšího výkladu pojmu »silnice« ve smyslu pro souzený případ rozhodném. K situačnímu plánu dovolatelkou teprve k dovolání přiloženému přihlížeti nelze; jinak jest úsudek napadeného rozsudku, že zavinění na úraze žalobkyně jest i na straně třetí osoby, jejíž povinností bylo, závadný úsek cesty v noci osvětliti, opodstatněn skutkovými zjištěními, jimiž jest dovolací soud vázán. Na podkladě tohoto skutkového zjištění, zvláště an šofér žalovaného za noci jel, ačkoliv věděl, že jede po nově upravené, ale dosud nedokončené silnici, jak sám doznal, rychlostí asi 25 km za hodinu, tudíž zvlášť neopatrně a nesvědomitě, dospívá dovolací soud po svém volném uvážení podle § 273 c. ř. s. k názoru, že spoluzavinění žalovaného Josefa K-a na úraze žalobkyně jest dáno.

třemi čtvrtinami a jen čtvrtina spoluzavinění jde na úkor oné osoby třetí, kterou právě mají na mysli oba rozsudky nižších stolic.

Čís. 12691.

Platební výměr obecního úřadu, jímž byl povinný vyzván, aby zaplatil za odklízovací práce z příkazu okresního úřadu u něho vykonané, není exekučním titulem podle § 1 čis. 12 ex. ř.

Obce nenáleží k úřadům, vyjmenovaným v § 1 vládního nařízení ze dne 13. ledna 1928 čis. 8 sb. z. a n.

Vymáhání obecních přírážek nepřisluší obci, nýbrž úřadům, daně vyměřivším. Na tom nemění nic potvrzení pravomoci a vykonatelnosti okresním úřadem.

(Rozh. ze dne 14. června 1933, R I 495/33.)

Na základě platebního výměru obecního úřadu ve V. v Čechách, jímž byl povinný vyzván jednak, by zaplatil za odklízovací práce z příkazu okresního úřadu u něho vykonané, jednak by zaplatil dlužné obecní přírážky, povolil soud první stolice exekuci. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Prvý soud povolil podle obsahu platebního příkazu obecního úřadu ve V. a podle vykonatelného rozhodnutí okresního úřadu v N. vnucené zřízení zástavního práva. Proti tomu namítá povinný v rekursu, že mu platební příkaz nebyl doručen a že mu prý přísluší protipohledávka patrně za vymáhající stranou. Dříve bylo zkoumati, zda jest splněn předpoklad povolení zřízení zástavního práva, totiž zda jest tu platný exekuční titul. Podle názoru rekursního soudu nejde v tomto případě o exekuční titul. I kdyby vymáhající strana připojila ve smyslu § 54 druhý odstavec ex. ř. potvrzení příslušného správního úřadu o pravomoci předloženého exekučního titulu, lze přece mluvit o tom, že soud jest vázán tímto potvrzením, že nastala pravomoc a vykonatelnost, jen tehdy, když se návrh opírá o exekuční titul podle § 1 čis. 8, 10—12, 14, pokud se týče čis. 9 ex. ř., neboť jen tyto exekuční tituly vyžaduje se potvrzení. V souzeném případě muselo by proto býti dáno především platné rozhodnutí neb náleze ve smyslu § 1 čis. 10 neb 12 ex. ř., poněvadž jen takové listiny přicházejí v úvahu pro předložený exekuční titul. Platebnímu příkazu, o nějž tu jde, nelze však přiznati povahu takového rozhodnutí neb nálezu, ježto platební příkaz obecního úřadu V. jest jen oznámením povinnému, že dluhuje obci za práce a placení obci za něho a pro zadržené obecní poplatky po srážce poukázek berního úřadu, pokud se týče súčtování s pohledávkou z pachtu honebnosti částku 4343 Kč a že má tuto částku platiti obci do osmi dní, jinak obec bude se domáhati na něm této částky žalobou. Při tomto stavu věci nejví se exekuční návrh vymáhající strany býti doložen exekučním titulem zákona odpovídajícím, takže předpoklad pro povolení navržené exekuce není splněn.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle platebního výměru obecního úřadu ve V. ze dne 19. prosince 1930 byl vyzván povinný, jednak aby zaplatil za odklízovací práce z příkazu okresního úřadu u něho vykonané 3.809 Kč 20 h, jednak by zaplatil dlužné obecní přírážky za tři léta 534 Kč 27 h. V prvním směru, pokud jde o náhradu za odklízovací práce, není ani ve výměru ani v návrhu nic uvedeno, z čeho by se dalo souditi, že jde o náhradu, kterou lze vymáhati exekucí soudní (§ 1 čis. 12 ex. ř.). Všeobecného předpisu čl. 12 zák. o org. správy ze dne 14. července 1927, čis. 125 sb. z. a n. a § 93 vl. nař. ze dne 13. ledna 1928, čis. 8 sb. z. a n. v souzeném případě nelze použiti, poněvadž obce nenáleží k úřadům, vyjmenovaným v § 1 cit. nařízení. Vymáhání obecních přírážek nepřisluší obci, nýbrž úřadům, daně vyměřivším (§ 345 zák. o přímých daních ze dne 15. června 1927, čis. 76 sb. z. a n., pokud se týče vl. nař. ze dne 20. prosince 1927, čis. 175 sb. z. a n.). Na tomto stavu věci nic nemění ani potvrzení pravomoci a vykonatelnosti okresním úřadem v N.

Čís. 12692.

Byla-li žaloba o zaplacení pohledávky, proti níž žalovaný namítal započtením vzájemnou pohledávku, omezena na zaplacení útrat a bylo-li o této obmezené žalobě také právoplatně rozhodnuto, nevádí zažalování vzájemné pohledávky žalovaného námitka rozsouzené rozepře.

Je-li třeba teprve zkoumati a zjistiti pravost pohledávky namítané započtením, nastává zánik vzájemných pohledávek teprve zjištěním pravosti a tímto zjištěním se stane pohledávka pravou a dospělou.

Námitkou započtení nezanikla započtením namítaná vzájemná pohledávka, nedošlo-li k zjištění její pravosti, an žalobce omezil žalobu na zaplacení útrat.

(Rozh. ze dne 14. června 1933, Rv I 157/32.)

Proti zažalované pohledávce namítla žalovaná firma mimo jiné, že zažalovaná pohledávka zanikla, ježto ji nynější žalobce uplatnil započtením ve sporu vedeném žalovanou proti němu pod C V 737/29 a z téhož důvodu vnesla námitku věci právoplatně rozsouzené, pokud se týče zahájené. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

důvodech:

Ve sporu vedeném pod zn. sp. C V 737/29 uplatňoval žalobce proti pohledávce dovolatelkou tehdy zažalované k započtení pohledávku nyní zažalovanou. Dovolatelka v onom sporu obmezila však žalobní prosbu na zaplacení útrat a bylo o této obmezené žalobní prosbě také právoplatně rozhodnuto, a tím došel spor ten svého ukončení. Následkem toho nemohlo vůbec dojiti a také nedošlo ve sporu C V 737/29 k roz-

hodnutí o žalobcově pohledávce tehdy k započtení namítané a nyní žalobou uplatňované, takže nejde při zažalované pohledávce o věc právoplatně rozsouzenou, ani však následkem ukončení sporu C V 737/29 o rozepři dosud zahájenou. Byly proto zamítnuty námitky dovolatelky v tomto směru uplatňované.

Dovolatelka má za to, že zažalovaná pohledávka zanikla započtením provedeným ve sporu C V 737/29, než neprávem. Podle §§ 1438 a 1439 obč. zák. nezanikají vzájemné pohledávky již v okamžiku, kdy se střetnou, nýbrž teprve, když ta neb ona pohledávka se proti druhé uplatní započtením. Avšak hmotněprávní podmínkou započtení je podle §§ 1438 a 1439 obč. zák., že musí jíti nejen o pohledávky stejnorodé, nýbrž i o pohledávky pravé a dospělé. Je-li třeba teprve zkoumati a zjistiti pravost pohledávky, nastává zánik vzájemných pohledávek teprve, když pravost je zjištěna a tímto zjištěním se pohledávka stane pravou a dospělou (srovnej rozh. čís. 5733 sb. n. s.). Ve sporu C V 737/29 popřel žalobce tehdy zažalovanou pohledávku nynější žalované a bylo by bývalo proto třeba, aby nastaly účinky započtení, by pravost pohledávky nynější žalované ve sporu C V 737/29 byla zjištěna. K tomu však nedošlo, ana žalovaná v onom sporu obmezila žalobu na zaplacení útrat; nemohlo proto dojiti a nedošlo k zániku pohledávky žalobcovy tehdy započtením namítané a nyní zažalované.

Čís. 12693.

Nájemní poměr zaniká podle § 1112 obč. zák. nejen, když najatá věc zanikne fyzicky, nýbrž i, když věc nelze vůbec užívati k účelu, k němuž podle obecného hlediska by mohla sloužiti. Tak jest tomu, bylo-li právoplatným výměrem správního úřadu nařizeno pronajímateři, zrušiti obývání půdních komor, ježto jsou s hlediska zdravotního a požárněpolicejního neobyvatelné podle § 75 stav. řádu pro Čechy. Pronajímatel jest oprávněn domáhati se vyklizení místností tím okamžikem, když se výměr stavebního úřadu stal právoplatným. Lhostejno, že v žalobě bylo žádáno o vyklizení a odevzdání najatých místností v určitý den a že rozsudek prvního soudu byl vynesěn před tímto dnem.

Zákony o ochraně nájemníků nebylo dotčeno rozvázání nájemního poměru pro zánik věci podle § 1112 obč. zák.

(Rozh. ze dne 14. června 1933, Rv I 954/33.)

Pronajímatel domáhal se na nájemci vyklizení půdních komor, ježto mu bylo právoplatným výměrem městské rady v K. v Čechách nařizeno, by zrušil obývání půdních komor. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Je nesporné, že právoplatným výměrem městské rady v K. ze dne 12. prosince 1932 bylo žalobkyni nařizeno zrušiti obývání půdních komor dosud žalovaným a jeho rodinou obývaných do tří měsíců, ježto komory ty jsou s hlediska zdravotního a požárně policejního neobyva-

telné a podle § 75 stav. řádu pro Čechy umístění bytů ve střeše je zakázáno. Ježto jde o právoplatný výměr stavebního úřadu, nelze soudu jeho správnost přezkoumávati a jest jím vázán (srovnej rozh. č. 5383, 8650, 10742 sb. n. s.). Že výměr ten se stal právoplatným pro nepodání stížnosti žalobkyní, je pro rozhodnutí o žalobě na vyklizení bez významu. Ježto podle tohoto právoplatného výměru sporné, žalovaným najaté místnosti jsou neobyvatelné a vůbec obyvatelnými se státi nemohou pro jich umístění odporující předpisu § 75 stav. ř. pro Čechy, přestaly místnosti ty býti věci, která může býti předmětem nájmu, místnosti ty jako věc najatá zanikly podle § 1112 obč. zák. Podle tohoto zákonného ustanovení zaniká nájemní poměr nejen, když najatá věc fyzicky zanikne, nýbrž i, když věci nelze vůbec užívati k tomu účelu, k němuž podle obecného hlediska by mohla sloužiti, neboť změna taková se rovná úplnému zániku věci. Zákony o ochraně nájemníků nebylo dotčeno rozvázání nájemního poměru zánikem věci podle § 1112 obč. zák. (srovnej rozh. čís. 7445 sb. n. s.), a jest proto žalobkyně oprávněna se domáhati vyklizení sporných místností z důvodů § 1112 obč. zák. tím okamžikem, kdy se výměr stavebního úřadu stal právoplatným. Že tomu tak bylo již v den podání žaloby, nebylo popřeno. Okolnost, že bylo žádáno podle žalobní prosby za vyklizení a odevzdání najatých místností dnem 31. března 1933 a že rozsudek soudu první stolice byl vynesěn před tímto dnem, nemohla míti v zápětí zamítnutí žaloby pro předčasnost podle § 406 c. ř. s., neboť, jak již uvedeno, příslušel žalobkyni nárok na vyklizení již v době podání žaloby a lhůta 31. března 1933 v žalobní prosbě a v rozsudku prvního soudu uvedená jest jen lhůtou stanovenou k plnění podle druhého odstavce § 409 c. ř. s.

Čís. 12694.

Jde o zajištění peněžité pohledávky, třebaže se nárok ohrožené strany týká i odpůrcových zásob zboží a jeho pohledávek za třetími osobami, nejde-li o to, aby byly zachovány pro ohroženou stranu, poněvadž zásoby mají býti podle svého určení prodány a dluhy vymáhány, a jest jediným účelem prozatímního opatření, aby tu byl určitý peněžitý fond, z kterého by byla kryta peněžitá pohledávka ohrožené strany.

(Rozh. ze dne 14. června 1933, R II 196/33.)

Mořic H. k zajištění svého peněžitého nároku navrhl proti firmě K. povolení prozatímního opatření mimo jiné, by bylo odpůrkyni nařizeno, aby své zásoby ječmene a sladu označila nápisy »vlastnictví Mořice H-a«, by firmě K. bylo zakázáno, by zásob ječmene a sladu nepoužila k jiným účelům než k dodání na ony uzavěrky, jež byly ujednány pro Mořice H-a, a by své dosavadní a budoucí pohledávky z dodávek sladu a odpadků, pokud mají pohledávky svůj důvod v obchodech uzavře-

ných na společný účet Mořice H-a s firmou K., dala dojíti jedině u banky U. Soud první stolice prozatímní opatření povolil, rekursní soud zamítl návrh na povolení prozatímního opatření.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde přímo nebo nepřímo o to, aby byla zajištěna peněžitá pohledávka stěžovatelova, neboť, i pokud se návrh týká zásob zboží a pohledávek za třetími osobami, nejde o to, aby byly zachovány pro stěžovatele, poněvadž zásoby mají být podle svého určení zpeněženy a dluhy vymazány, a jest jediným účelem navrženého prozatímního opatření, aby tu byl určitý peněžitý fond, z kterého by byla kryta peněžitá pohledávka stěžovatelova. Jde tudíž v podstatě jen o zajištění peněžité pohledávky stěžovatelovy, jak již bylo podotčeno. K zajištění peněžitých pohledávek lze však povolit prozatímní opatření jen za předpokladu § 379 druhý odstavec ex. ř. Že by tu byly tyto předpoklady stěžovatel ani netvrdí. Z pouhé okolnosti, že odpůrkyně zmařila smluvní zajištění, nijak nevyplývá, že vykonání exekuce k dobytí peněžité pohledávky stěžovatelovy jest nějak ohroženo.

Čís. 12695.

Výpočtu ročního nezabavitelného příjmu podle § 1 zákona ze dne 15. dubna 1920 čís. 314 sb. z. a n., jde-li o zaměstnání celoroční u téhož zaměstnavatele, jest položiti za základ celoroční mzdu a takto vypočtený nezabavitelný příjem jest pak rozvrhnouti poměrně na jednotlivá období, za která mzda smluvena (měsíce, týdny, dny), takže exekuci podléhá poměrná část měsíční, týdenní nebo denní mzdy přesahující poměrnou její nezabavitelnou část.

Pracuje-li zaměstnanec za rok u různých zaměstnavatelů, jest plat podléhající exekuci vypočísti uvedeným způsobem při exekuci na mzdu u toho kterého zaměstnavatele zvlášť.

(Rozh. ze dne 14. června 1933, Rv II 160/32.)

Syn žalovaného, Adolf T., byl pravoplatně uznán nemanželským otcem nezletilé žalobkyně a odsouzen k placení výživného 100 Kč měsíčně. Žalobkyni byla povolena exekuce zabavením a příkázáním k vybrání dvou třetin služebních požitků příslušejících Adolfu T-ovi proti žalovanému. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na otci Adolfa T-a zaplacení 1.450 Kč a odůvodnila žalobní nárok takto: Adolf T. konal trvale práce při hospodářství u žalovaného, který má ve vlastnictví spolu se svou manželkou domek v ceně 40.000 Kč, 12 měr pole v ceně 12.000 Kč, takže průměrná hodnota práce konané Adolfem T-em u žalovaného přesahuje 250 Kč, jelikož jest do mzdy započísti stravné a bytné, které činí 300 Kč měsíčně. Adolf T. je zaměstnán výhradně v hospodářství, domácnosti a obchodě žalovaného a nepracuje

ani nepracoval u cizích osob. Průměrná mzda by činila 150 Kč na hostovosti a 250 Kč na stravném. Žalovaný také živí Adolfa T-a a podporuje ho poskytováním výživy. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Soud zjišťuje, že Adolf T. hledí si práci najít a že skutečně dle možnosti pracuje u různých rolníků, na stavbě silnice atd., a, nepracuje-li, neděje se tak v úmyslu zkrátiti vyživovací nárok žalující strany, nýbrž pro obecný nedostatek práce. Nestačí-li za těchto okolností vlastní výdělek Adolfa T-a k jeho výživě a podporuje-li ho proto žalovaný poskytováním bytu a stravy, činí tak plně svou zákonnou povinnost ve smyslu § 91 obč. zák. a nikoliv za tím účelem, aby ho v jeho nečinnosti podporoval. Není tudíž žaloba opodstatněna se stanoviska § 3 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931. Soud zjišťuje dále, že žalovaný nepotřebuje práce Adolfa T-a, jelikož stačí obdělati své hospodářství a obstarati svůj obchod sám se svou manželkou a s neprovdanými dcerami a že Adolf T. vypomáhá u něho jen příležitostně, když nemá jinou práci. Soud zjišťuje, že Adolf T. pracuje u rolníků a jinde asi 12 až 13 dní v měsíci, takže po odečtení 4 až 5 dnů svátečních pracuje u žalovaného rovněž asi 13 dní měsíčně. Soud zjišťuje, že čeledín má na přerovském okrese průměrně 150 Kč měsíčně a že stravné čítá denně částkou 8 Kč, t. j. 240 Kč měsíčně, přičemž se předpokládá celoroční zaměstnání, jinak oceňuje se tato práce níže. Činí tudíž průměrná hodnota čeledínovy práce vyjádřena v peněžích měsíčně asi 400 Kč, nebo-li asi 13 Kč 50 h denně. Pracuje-li tedy Adolf T. u žalovaného asi 12 až 13 dní měsíčně, jak zjištěno, nedosahuje průměrná hodnota jeho práce ani zdaleka 250 Kč, takže není zabavitelná ani pro pohledávku na výživném. Dovolací soud vyhověl částečně odvolání žalobkyně a uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobkyni na vykonatelnou pohledávku z výživného za dobu od 16. května 1930 do 31. července 1931 978 Kč. Důvody: Soud první stolice správně zjistil, že Adolf T. pracuje u rolníků a jinde 12 až 13 dnů v měsíci a u žalovaného rovněž asi 13 dnů měsíčně. Protože jde o výživné, přichází v úvahu ustanovení zákona čís. 314/1920 sb. z. a n. a ustanovení zákona čís. 4/1931 sb. z. a n. Podle onoho zákona jest nezabavitelnou mzda 3000 Kč ročně, jde-li o vymáhání výživného. Jest tudíž zkoumati, jaký výdělek pokud se týče mzdu měl Adolf T. ročně. A jest rozhodující počet dnů zaměstnání a výše mzdy. Přisvědčiti jest odvolání v tom směru, že nezáleží na tom, zda žalovaný potřeboval při polním hospodářství a snad i doma zejména při obchodu výpomocí Adolfa T-a čili nic, ježto směrodatným jest jen, že práce ony přímý dlužník ve prospěch žalovaného konal. V té příčině nelze souhlasiti s názorem prvního soudu. Dále jest přisvědčiti odvolání, pokud napadá zjištění prvního soudu ve příčině existenčního minima. Prvý soud do něho neprávem nezapočítává mzdu Adolfa T-a docílenou jinde mimo zaměstnání u žalovaného a nesprávně zjišťuje také jeho mzdu, maje za to, že pro výpočet mzdy dlužníka jest směrodatná výše mzdy čeledína při zemědělství. V té příčině ocitá se první soud v rozporu se spisy, neboť není ve spisech nikde ani tvrzeno ani zjištěno, že Adolf T. byl někde zaměstnán jako čeledín, nýbrž byl zaměstnán jako nádeník, který

vykonával jako takový práce příležitostně a v trvalé službě a v služebním poměru nikde nebyl. V tom se shodují všichni slyšení svědci. Aby bylo správně vypočteno jeho existenční minimum, musí býti sečten celý jeho výdělek i u žalovaného, i u jiných zaměstnavatelů a v úvahu býti vzata mzda zemědělského dělníka jak ji udává Josef Č. Pracoval-li Adolf T. průměrně 26 dnů (13 dnů doma a 13 dnů jinde) při mzdě průměrně 9 Kč, k čemuž třeba přičísti ještě stravné 8 Kč denně dle udání znalce, mohl by se výdělek Adolfa T-a za celý rok na tomto podkladě vypočísti, kdyby výdělek ten byl po celý rok. Tomu však tak není, jak již shora zjištěno, neboť třeba odečísti výdělek za 3 zimní měsíce. Takovým způsobem lze vypočísti, že dlužník měl příjem pokud se týče výdělek měsíčně $17 \times 26 = 442$ Kč, a za 9 měsíců $442 \times 9 = 3.978$ Kč. Adolf T. dosáhl tudíž roční mzdy vyšší než 3.000 Kč a část převyšující toto minimum, t. j. 978 Kč lze exekučně zabavit a podle § 2 zák. čís. 4/1931 jest tudíž žalobní nárok v této výši odůvodněn. Jak již uvedeno, nezáleží na tom, zda oné mzdy dosáhl povinný u jednoho zaměstnavatele, či u několika. Ostatně žalovaný věděl o tom, že Adolf T. po 13 dnů v měsíci bývá jako dělník také jinde zaměstnán.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalovaného a změnil napadený rozsudek v ten rozum, že zamítl žalobu i co do dalších 565 Kč 50 h, takže uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobkyni 412 Kč 50 h.

D ů v o d y:

Nárok, o který dovolacímu soudu jest rozhodovati, jest nárokem podle § 2 zákona ze dne 16. prosince 1930 č. 4 sb. z. a n. z roku 1931, an žalobce zamítnutí žaloby pro nárok podle § 3 téhož zákona prvním soudem odvoláním nenapadl. Podle § 1 zákona ze dne 15. dubna 1920 čís. 314 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 2. července 1924 čís. 177 sb. z. a n. podléhájí exekuci pro výživné, o něž v souzeném sporu jde, dvě třetiny služebních platů jakéhokoliv druhu, i mzdy týdenní, denní atd., vždy však musí zaměstnanci zůstatí ročně 3.000 Kč. Výpočtu tohoto ročního nezabavitelného příjmu, o němž zákon nemá bližšího ustanovení, jest, jde-li o zaměstnání celoroční u téhož zaměstnavatele, položití za základ celoroční mzdu a takto vypočtený nezabavitelný příjem jest pak rozvrhnouti poměrně na jednotlivá období, za které mzda smluvena (měsíce, týdny, dny), takže exekuci podléhá poměrná část měsíční, týdenní nebo denní mzdy přesahující poměrnou její nezabavitelnou část. Pracuje-li zaměstnanec za rok u různých zaměstnavatelů, jest plat exekuci podléhající vypočísti uvedeným způsobem při exekuci vedené na mzdu u toho kterého zaměstnavatele zvlášť. Jiným způsobem postupovati nelze, poněvadž zaměstnavatel jen na podkladě mzdy, kterou on sám platí, a na základě období, za které platí, může zjistiti, kolik při exekuci zaměstnanci smí vyplatiti a kolik musí zadržeti. Toto zjištění a případné srážky zaměstnavatel musí činiti při každé výplatě mzdy. Zaměstnavatel soukromý pravidelně nemůže věděti, jak dlouho pracovní poměr bude trvati a přestoupí-li úhrn mzdy za trvání služeb-

ního poměru u něho roční nezabavitelnou částku. Kdyby měla býti zabavitelná jen mzda, pokud u téhož zaměstnavatele přesahuje existenční minimum roční, bylo by na vůli dlužníka, by zabavení své mzdy zmařil tím, že by u téhož zaměstnavatele pracoval jen tak dlouho, dokud výdělek jeho nedosáhne existenčního minima ročního a pak si našel jinou práci. Tak by mohl docíliti nezabavitelného existenčního minima několikrát, což by odporovalo i doslovu i duchu zákona. Z toho vidno, že hleděti jest k výdělku celoročnímu. Postupovati však nelze ani tak, že by se sečítala mzda nezabavitelná u různých zaměstnavatelů, u nichž zaměstnanec v roce postupně pracoval, a, až by skutečně vyplacená mzda dosáhla výši existenčního minima, že by exekuce postihla všecku další mzdu již bez zřetele na toto minimum. To by předpokládalo, že pozdější zaměstnavatel by musil znáti, kolik bylo zaměstnanci vyplaceno v jeho dřívějších služebních místech, by mohl zjistiti, kdy existenčního minima bude dosaženo; tu vědomost však zaměstnavatel pravidelně nemá a mítí nemůže. Nezbyvá tedy jiný způsob než způsob svrchu uvedený. Jemu nasvědčuje i úmysl zákonodárcův přizpůsobiti zákonný stav v historických zemích stavu na Slovensku, kde již před zákonem č. 314/1920 sb. z. a n. bylo stanoveno nezabavitelné minimum i pro mzdu denní, jakž vyplývá z důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona tisk 2678 národního shromáždění roku 1920. Odvolací soud pochybil, odečítávaje nezabavitelnou roční částku 3.000 Kč v exekuci vedené jen na předpokládanou mzdu Adolfa T-a u žalovaného od součtu této mzdy se mzdou jeho též u ostatních jeho zaměstnavatelů, ostatně ani přesně nezjištěnou, a ukládaje dovolateli, by zaplatil celý přebytek tohoto součtu nad 3.000 Kč. Právem dovolatel vytýká rovněž, že odvolací soud přisuzuje přebytek mzdy Adolfa T-a, uchýlil se od zjištění prvního soudu, že měsíční mzda jeho byla 400 Kč, a odsoudil žalovaného k zaplacení zabavitelné části na dobu celého roku. Přisouditi mohl jen částku za dobu ode dne doručení usnesení o zabavení mzdy, což se podle exekučních spisů stalo dne 11. dubna 1931, do dne rozsudku soudu první stolice, t. j. do 26. září 1931, tedy za $5\frac{1}{2}$ měsíce, a vycházeti při tom ze mzdy čeledínské 400 Kč měsíčně, jak ji zjistil soud první stolice, poněvadž tuto výši strana žalující ve svém odvolání nenapadla. Při měsíční mzdě 400 Kč činí nezabavitelné exekuční minimum v souzeném případě měsíčně 250 Kč (3.000 Kč; 12) a zabavitelným jest zbytek 150 Kč. Z toho připadá však na mzdu u žalovaného jen polovice 75 Kč, poněvadž bylo zjištěno, že Adolf T. u něho pracoval jen 13 dnů v měsíci, tedy polovici pracovních dnů v měsíci. Za dobu $5\frac{1}{2}$ měsíce svrchu zmíněnou činí zabavitelná část mzdy Adolfa T-a u žalovaného 412 Kč 50 h a na tuto částku bylo tedy snížení částku přisouzenou napadeným rozsudkem.

Čís. 12696.

Bylo-li rozvrhové usnesení rekursním soudem částečně zrušeno a prvému soudu uloženo, by v této části vydal nové rozvrhové usnesení, bylo na prvním soudě, aby se ve svém novém rozvrhovém usnesení ob-

mezil jen na vyřízení oné části napadeného rozvrhového usnesení, ve které bylo zrušeno a jehož položek se zrušení týkalo.

Pojal-li první soud neprávem do nového dodatečného rozvrhového usnesení i položky, ohledně kterých původně stížnost podána nebyla a ohledně kterých bylo ve zrušovacím usnesení rekursního soudu vysloveno, že ohledně nich zůstává rozvrhové usnesení netknutým, nestalo se tím rozvrhové usnesení v těchto položkách předmětem nového přezkoumání vyššími stolicemi a nelze je již napadati.

(Rozh. ze dne 16. června 1933, R I 447/33.)

Usnesením prvního soudu ze dne 10. listopadu 1932 bylo rozvrženo nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost. Rekursní soud zrušil usnesením ze dne 28. prosince 1932 usnesení prvního soudu, pokud bylo napadeno, a uložil prvnímu soudu, by co do napadených položek vydal nové usnesení. Soud první stolice vydal dne 15. února 1933 nové usnesení, do něhož pojal i položky, jež nebyly v rekursu proti usnesení ze dne 10. listopadu 1932 napadeny. Rekursní soud usnesením ze dne 17. března 1933 nevyhověl rekursu pokud směřoval proti položkám, jež nebyly napadeny v rekursu proti usnesení prvního soudu, a uvedl v tomto směru v důvodech: Rozvrhové usnesení ze dne 10. listopadu 1932 bylo usnesením krajského soudu ze dne 28. prosince 1932 zrušeno jen v odst. II a, 2, dále II b, 2, a v odst. posledním, kdežto v ostatních nenapadených částech zůstalo toto rozvrhové usnesení netknutým a v důsledku toho ve všech ostatních částech vešlo v moc práva, a jeví se býti stížnost, pokud napadá rozvrhové usnesení i v těchto částech, opožděnou a nemohlo ji býti vyhověno. Jest to zejména ta část stížnosti, která napadá rozvrhové usnesení co do útrat přiznaných správci konkursní podstaty pozůstalosti, a útrat a vedlejších závazků přiznaných Občanské záložně, neboť ani zmíněné konkursní podstatě ani jmenované záložně rozvrhovým usnesením ze dne 15. února 1933 nebylo nic více přiznáno, než usnesením rozvrhovým ze dne 10. listopadu 1932, ve kterém směru původní rozvrhové usnesení stěžovatelem napadeno nebylo a vešlo v moc práva. Prvý soudce ovšem neprávem opětně do nyní napadeného rozvrhového usnesení pojal i položky, ohledně kterých původně stížnost podána nebyla, a ohledně kterých bylo zdejší usnesením ze dne 28. prosince 1932 vysloveno, že se ohledně nich ponechává napadené rozvrhové usnesení netknutým, takže do nového rozvrhového usnesení měly býti pojaty jen ty položky, ohledně kterých bylo usnesení rozvrhové zrušeno, avšak vzhledem k tomu, že první soudce v tom směru nic více věřitelům nepřiznal, nastala ve skutečnosti v tom ohledu žádná změna.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle usnesení rekursního soudu z 28. prosince 1932 bylo rozvrhové usnesení prvního soudu ze dne 10. listopadu 1932 v napadené části v bodech II a) 2, II b) 2 a v posledním odstavci zrušeno a prvnímu

soudu uloženo, by v této části vydal nové usnesení, kdežto v nenapadené části zůstalo rozvrhové usnesení netknutým. Podle odbohy § 496 druhý odstavec a 499 druhý odstavec c. ř. s. jakož i § 234 druhý odstavec a § 233 druhý odstavec ex. ř. bylo na prvním soudu, by se ve svém novém rozvrhovém usnesení obmezil jen na vyřízení oné části napadeného rozvrhového usnesení, ve které bylo zrušeno a jehož položek se zrušení týkalo. Nové prvním soudem takto vydané dodatečné rozvrhové usnesení ovšem podléhá dalším opravným prostředkům, jakž vyplývá z ustanovení § 234 a 239 ex. ř. Pojal-li však první soud neprávem do nového dodatečného rozvrhového usnesení i položky, ohledně kterých původně stížnost podána nebyla a ohledně kterých bylo v napadeném rozhodnutí rekursního soudu z 28. prosince 1932 vysloveno, že ohledně nich zůstává rozvrhové usnesení netknutým, nestalo se tím rozvrhové usnesení v těchto položkách předmětem nového přezkoumání vyššími stolicemi a správně uvedl rekursní soud, že vešlo v těchto bodech v moc práva, takže je již nelze napadati. Neprávem dovozuje se v dovolacím rekursu, že tu jde o zcela nové a samostatné rozhodnutí, které podléhá opravným prostředkům bez ohledu na předcházející rozvrhové usnesení z 10. listopadu 1932. Dovolací rekurs není tudíž opodstatněný. Při tom se připomíná, že mimořádný dovolací rekurs nebyl jako nepřijatelný podle § 528 c. ř. s. (§ 78 ex. ř.) odmítnut, nýbrž že je podle § 239 poslední odstavec ex. ř. přípustný, poněvadž ve skutečnosti jde o otázku rozvrhu v položkách původně nenapadených.

Čís. 12697.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Nedbala-li dozorčí rada návrhu menšiny, opodstatněného stanovami, by byl její návrh dán na pořad valné hromady, nebyla mimořádná valná hromada svolána způsobem odpovídajícím zákonu a stanovám. Úkony, týkající se vnitřních poměrů družstva, jež podnikly orgány družstva, jež nebyly podle stanov platně zvoleny a nebyly do rejstříku platně zapsány, jsou neplatné. Takovým úkonem je i přijímání nových a vyloučení starých členů.

(Rozh. ze dne 16. června 1933, R I 476/33.)

Co do předchozího děje poukazuje se na rozhodnutí čís. 11.975 sb. n. s. Usnesením rejstříkového soudu ze dne 25. listopadu 1932 byla vyzvána dozorčí rada družstva, by svolala valnou hromadu. Valná hromada byla svolána na 18. prosince 1932. Na této valné hromadě bylo zvoleno nové představenstvo. 1. Usnesením ze dne 30. prosince 1932 povolil rejstříkový soud zápis nového představenstva do rejstříku. 2. Usnesením z téhož dne zamítl rejstříkový soud návrh členů družstva, by byl odmítnut zápis představenstva vyšlého z volby mimořádné valné hromady družstva ze dne 18. prosince 1932 a by bylo nařízeno dozorčí radě svolání nové valné hromady podle návrhu minority s vyloučením osob přijatých za členy po 30. dubnu 1932. 3. Po-

sléze zamítl rejstříkový soud usnesením z téhož dne stížnost členů družstva na dozorčí radu družstva pro odepření svolání mimořádné valné hromady. V tomto směru uvedl v důvodech: 34 členů družstva podalo stížnost, že žádalo dne 18. listopadu 1932 dozorčí radu, aby podle § 13 stanov svolala mimořádnou valnou hromadu s programem mimo jiné »zpráva o resignaci členů představenstva, sesazení členů dozorčí rady a volby dozorčí rady«. V stížnosti se tvrdí, že družstvo má 116 členů a svolání valné hromady žádali 34 členové. Podle § 13 stanov mimořádná valná hromada musí být svolána ihned, jakmile to navrhne aspoň $\frac{1}{4}$ členů. Družstvo však má 155 členů, z toho 112 členů starých a 43 členy, které přijalo představenstvo volené na valné hromadě 12. května 1932, tudíž žádost nebyla opatřena podpisy $\frac{1}{4}$ členů představenstva a dozorčí rada proto jí nemusela vyhověti. Rekursní soud vyhověl rekursu členů družstva tak, že změnil usnesení prvního soudu ad 1. a 2. v ten smysl, že se opověď změn nastalých v představenstvu následkem usnesení valné hromady ze dne 18. prosince 1932 nebere na vědomí, a uložil prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, další po zákonu zařídil; usnesení prvního soudu ad 3. zrušil a uložil rejstříkovému soudu, by další po zákonu zařídil. Důvody: Usnesením ze dne 25. listopadu 1932 byla k návrhu Josefa S-a a společníků vyzvána dozorčí rada družstva, aby svolala valnou hromadu. Valná hromada byla také skutečně svolána na 18. prosince 1932 a měl jako pořad sloužit pořad navrhovaný minoritou, a to: 1. Čtení a schválení zápisu o poslední valné hromadě ze dne 16. května 1931, 2. Podání zprávy člena družstva Josefa T-a o resignaci členů představenstva. 3. Volbu dvou verifikátorů a dvou skrutátorů. 4. Sesazení členů dozorčí rady. 5. Volby nového představenstva a náhradníků. 6. Volby dozorčí rady a náhradníků. Tento pořad však nebyl dán na pořad jednání mimořádné valné hromady ze dne 18. prosince 1932, jakž tomu svědčí předložená pozvánka k této valné hromadě, nýbrž dozorčí rada upravila pořad mimořádné valné hromady podle svého vlastního rozhodnutí. Tím však byl porušen předpis § 13 stanov a § 30 zákona ze dne 9. dubna 1873 čis. 70 ř. z., neboť bylo dáti na pořad onen pořad, který navrhovala minorita. Nebyla tedy valná hromada svolána způsobem stanovám a zákonu odpovídajícím a proto nebyla způsobilá mimořádná valná hromada činiti usnesení. Proto nelze na vědomí vzít opověděné změny v představenstvu návrhem ze dne 28. prosince 1932, který ani řádně podepsán není podle § 18 min. nařízení ze dne 14. května 1873, čis. 71 ř. zák. Z úvah těchto bylo stížnosti vyhověno, jak shora uvedeno, aniž třeba bylo, dále se zabývatí ostatními námitkami ve stížnosti uplatňovanými. Poněvadž staré představenstvo resignovalo a družstvo bez představenstva býti nemůže, bylo učiněno opatření, aby teprve po pravomoci tohoto usnesení rejstříkový soud další po zákonu zařídil.

Pokud se týče stížnosti členů družstva na usnesení rejstříkového soudu ze dne 30. prosince 1932, jímž byla zamítnuta stížnost Josefa S-a a soudruhů na dozorčí radu, odůvodňuje soud zamítavé usnesení tím, že není podepsána stížnost čtvrtinou členů, jelikož družstvo nemá jen 116 členů, nýbrž 155 členů a to 112 starých a 43 přijatých před-

stavenstvem, zvoleným na valné hromadě dne 12. května 1932. Tu však rejstříkový soud přehlíží, že opověď všech členů představenstva nově zvolených na valné hromadě dne 12. května 1932 podle rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 13. října 1932 R I 810/32-1 zamítnuta byla a nařízena byla obnova zápisu bývalého představenstva. Tím bylo prohlášeno, že volba nového představenstva jest neplatná, důsledkem čehož také veškeré úkony, které předsevzalo představenstvo neplatně zvolené přirozeně jsou neplatnými. Proto i přijetí nových 43 členů tímto představenstvem nelze pokládati za platné. Důsledkem toho jest, že těchto 43 členů za členy družstva pokládati nelze a nemá proto družstvo 155 členů, nýbrž jak uvádí napadené usnesení 112 členů starých, při kterémžto počtu potřebná čtvrtina činí 28 členů. Poněvadž žádost o svolání mimořádné valné hromady podepsalo 34 členů, tedy více než potřebná čtvrtina členů družstva, byla dozorčí rada povinna žádosti vyhověti a mimořádnou valnou hromadu s navrhovaným pořadem svolati.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu družstva.

Důvody:

Podle druhého odstavce § 24 zákona ze dne 9. dubna 1873 čis. 70 ř. zák. má dozorčí rada, která zprostila členy představenstva jejich oprávnění, povinnost co nejdříve svolati valnou hromadu a učiniti opatření nutná pro zatímní další vedení podniku. Ze spisů vychází najevo, že dozorčí rada usnesením ze dne 9. listopadu 1932 zbavila představenstvo jeho oprávnění podle § 24 druž. zák., že byla vyzvána rejstříkovým soudem dne 21. listopadu 1932, aby co nejdříve valnou hromadu svolala a výsledek její mu oznámila, což opětováno vyzváním z 26. listopadu 1932, a že dozorčí rada se usnesla dne 25. listopadu 1932 svolati mimořádnou valnou hromadu na den 18. prosince 1932, jejíž pořad si sama stanovila —, a nebyl jí soudem nařízen, jak mylně se domnívají rekurenti, — k čemuž ovšem byla oprávněna. Tato valná hromada byla sice vykonána, ale dozorčí rada nepojala do jejího pořadu návrh menšiny členstva s pořadem uvedeným v napadeném usnesení pod č. 1 až 6, a jak to přiznává, žádanou mimořádnou valnou hromadu s tímto pořadem vůbec nesvolala. Podle třetího odstavce § 13 stanov musí býti dány na denní pořad návrhy představenstva nebo dozorčí rady v každém případě, a jiné návrhy jen tehdy, když byly podány aspoň jednou desetinou členů družstva tak včas, by bylo lze je dáti na program valné hromady. Také tyto návrhy musí býti oznámeny členům včas a způsobem, předepsaným v tomto paragrafu. Tohoto předpisu dozorčí rada nedbala, ač § 30 zák. druž. stanoví, že valná hromada má se svolati způsobem stanoveným ve společenstevní smlouvě. Dozorčí rada nedbala písemného návrhu 34 členů, dosahující jedné čtvrtiny členstva po rozumu odstavce 1 a 3 § 13 stanov, takže tato menšina členstva si stěžovala po dvakráte rejstříkovému soudu. Že návrh její byl podán včas a to dříve, než se dozorčí rada usnesla na svolání mimořádné valné hromady, vysvítá z vyjádření rekurentů ve srovnání s podáním dozorčí

rady ze dne 29. listopadu 1932, a že návrh byl podán potřebným počtem členstva ve smyslu odst. (1) a (3) § 13 stanov, bude ještě doličeno. Nedbala-li dozorčí rada tohoto návrhu menšiny, nelze důvodně tvrditi, že mimořádná valná hromada ze dne 18. prosince 1932, byla svolána způsobem zákona a stanovám odpovídajícím (odstavec 2, § 13 stanov a první věta § 30 druž. zák.), a rekursní soud právem usoudil již z této formální vadnosti, že nelze vzít na vědomí oznámené změny v představenstvu podle návrhu ze dne 28. prosince 1932. Důsledkem toho právem vyhověl rekursu Čeňka B-a a soudruhů a změnil napadené usnesení rejstříkového soudu, kterým byl zamítnut návrh stěžovatelů na odmítnutí zápisu představenstva zvoleného dne 18. prosince 1932, a kterým byly zapsány navržené změny, aniž se obíral dalšími námitkami vznesenými proti usnesením oné valné hromady. Než opověď představenstva zvoleného na valné hromadě dne 18. prosince 1932 nemohla by býti vyřízena příznivě z dalšího důvodu, kterého se dotýká rekursní soud částečně při řešení otázky platnosti členství 43 členů nově přijatých představenstvem zvoleným na valné hromadě dne 12. května 1932, kterýžto důvod zasahuje též v otázku platnosti hlasování na valné hromadě dne 18. prosince 1932. Podle zjištění rejstříkového soudu účastnilo se této valné hromady 117 členů, z nich 29 plnou mocí, a hlasovalo pro oficiální kandidátku představenstva 81 členů, pro kandidátku menšiny 36 členů. Rejstříkový soud neuznal 29 hlasů pro oficiální kandidátku za platné, poněvadž podle stanov je nepřipustno volit plnou mocí osobám fyzickým (odstavec 2, § 14 stanov), takže zbývá jen 52 hlasů platných (nesprávně vypočteno 53). Při tom počítá k dobru i hlasy oněch členů, kteří byli přijati po 12. květnu 1932 představenstvem, vycházejí z mylného názoru, že byli platně přijati za členy, — ovšem nezjišťuje, kolik z takto nově přijatých členů počtem 43 se osobně zúčastnilo hlasování. Dochází pak k závěru, že, i kdyby se k dobru menšiny připočítalo 11 hlasů členů, kteří byli na valné hromadě 11. července 1932 vyloučeni, byl by poměr obou kandidátek 53, správně 52:47, a že tedy oficiální kandidátka dosáhla většiny. Názor rejstříkového soudu o platnosti členství nově přijatých členů není správný, jak také rekursní soud dovodil. Podle § 17 stanov se nabývá členství tím, že představenstvo přijme písemné prohlášení o přístupu a rozhodne o přijetí člena. Také návrh na vyloučení člena musí učiniti představenstvo nebo jedna čtvrtina členstva (druhá věta odstavce 2. § 18 stanov), a valná hromada se usnese na vyloučení (§ 15 č. 8 stanov). Tu se ovšem předpokládá, že představenstvo bylo řádně a platně zvoleno, a že také valná hromada byla správně svolána a konána. Těchto předpokladů však nebylo při přijetí nových 43 členů představenstvem, zvoleným na mimořádné valné hromadě dne 12. května 1932, poněvadž dle rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 13. října 1932 č. R I 810/32 (čís. sb. 11.975) opověď představenstva byla zamítnuta. Je pouhým důsledkem, že úkony, provedené neplatným představenstvem, se staly neplatnými, což se týká nejen přijetí nových členů, nýbrž i vyloučení starých. Poněvadž tyto závady měly svůj význam též při hlasování na valné hromadě dne 18. prosince 1932, nebylo by lze přiznati

platnosti usnesením na ní a povoliti zápisy změn představenstva takto zvoleného do rejstříku, i kdyby tu nebylo formální závady již doličené. Posouzení rekursního soudu odpovídá právním důsledkům rozhodnutí nejvyššího soudu z 13. října 1932 R I 810/32-1. Je-li přípustná dle stále praxe nejvyššího soudu (rozh. čís. 6637, 7160 sb. n. s.) nařízením rejstříkového soudu též změna stanov v rejstříku již zapsaných, přičili se zákonu, tím spíše nutno připustiti i neplatnost právních úkonů, týkajících se vnitřních poměrů družstevních, jež podnikly orgány — (a takovýmto úkonem je přijímání členů, které může mít vliv na celé vnitřní složení družstva) — družstva, které nebyly dle stanov platně zvoleny a nebyly do rejstříku platně zapsány. Je proto nepřipadný poukaz rekurentů na ohrožení důvěry v zápisy do obchodního rejstříku, a srovnávání se zápisy ve veřejné knize pozemkové. Výtka neúplnosti, pokud se týče rozporu se spisy, není opodstatněna, poněvadž z pořadu valné hromady svolané na 18. prosince 1932 je patrné, že dozorčí rada nedbala oprávněného návrhu menšiny, a přiznává, že dosud návrhu menšiny nevyhověla. Je nerozhodno, zda dozorčí radou stanovený pořad k této valné hromadě byl stejný jako pořad valné hromady ze dne 12. května 1932. Neopodstatněné je tvrzení rekurentů, že návrh menšiny na svolání mimořádné valné hromady byl podepsán pouze 23 členy, a nedosahoval stanovami žádané čtvrtiny (§ 13). Rekurenti patrně nepočítají tu podpisy 11 členů, kteří nebyli dosud platně vyloučeni. Pokud poukazují na své podání ze dne 16. února 1933 a na prohlášení k němu přiložené, nelze z těchto listin seznati, že by byli oni tři členové, kteří podepsali dotčené prohlášení, odvolali též žádost za svolání mimořádné valné hromady. Správně doličil tedy rekursní soud, že tu byl stanovami žádaný počet podpisů, a rekurenti se odkazují na odůvodnění napadeného usnesení.

Čís. 12698.

Právní povaha poměru majitele safesové schránky k bance.

Jde o exekuci podle § 325 ex. ř., nikoliv o exekuci podle § 331 ex. ř., navrženo-li zabavení nároku dlužníka na vydání obsahu safesu proti bance.

Návrh jest s hlediska § 54 čís. 3 ex. ř. dostatečný, vyznačil-li vymáhající věřitel v exekučním návrhu na zabavení nároku dlužníka na vydání obsahu safesu proti bance číslo safesu.

(Rozh. ze dne 16. června 1933, R I 506/33.)

Soud první stolice povolil exekuci zabavením a přikázáním nároku dlužníka na vydání obsahu safesu uloženého u banky A. K rekursu dlužníka a banky A. rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvod y:** Z návrhu jest patrné, že tu nejde o exekuci na peněžitou pohledávku po rozumu § 290 a násl. ex. ř., nýbrž o jiné majetkové právo ve smyslu § 330 a násl. ex. ř. Nelze proto na toto majetkové právo vésti exekuci zabavením a přikázáním po rozumu § 294 ex. ř., jak navrhuje

vymáhající věřitelka, nýbrž podle předpisů o exekuci na jiná majetková práva ve smyslu § 331 a násl. ex. ř. Měl proto býti návrh vymáhající strany zamítnut (srovn. rozhodnutí sb. n. s. čís. 8686).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Vymáhající věřitel nepotřeboval v návrhu blíže uváděti právní důvod a obsah nároku, na který vedl exekuci. Jak povinná přiznala v rekursu, jest známo, že zařízení safesových schránek u bank spočívá v tom, že jde o pancéřovou schránku, která jest pod vlastním uzavřením strany, při čemž banka má druhý klíč, a že schránky slouží k úschově cenností. Třebaže strana platí bance za to poplatek, takže poměr mezi nimi má povahu smlouvy nájemní, nelze upřít, že strana může mít proti bance nárok na vydání obsahu schránky a že v případě odporu mohla by nárok ten proti ní uplatňovati. O takový nárok tu jde, a má tento nárok pro vymáhajícího věřitele hospodářskou cenu, kdyby se banka zdráhala připustiti, by on pomocí výkonného orgánu, když byly zabaveny klíče v držení povinné strany jsoucí, a byla vedena exekuce na movité věci povinné, se domáhal převzetí cenností do soudní úschovy. Když tedy vymáhající věřitel označil číslo safesu, vyznačil vzhledem na všeobecně známý obsah onoho zařízení dostatečně nárok tak, že exekuce mohla býti bezpečným základem pro případnou žalobu vymáhajícího věřitele proti podlužnici o vydání obsahu safesu. Šlo tedy o nárok na vydání movitostí, na který se vede podle § 325 ex. ř. exekuce ve smyslu §§ 294 až 298 ex. ř., a nikoliv, jak rekursní soud má za to, o jiné právo majetkové ve smyslu § 331 ex. ř. Právem proto první soud vyhověl návrhu vymáhajícího věřitele.

Čís. 12699.

Ručení dráhy.

Skutečnost, že závory nebyly spuštěny pět minut před příjezdem vlaku, není v příčinné souvislosti se škodou z najetí vlaku na povoz, nedbal-li poškozený výstražného znamení zvonkového zařízení, nýbrž v jízdě pokračoval a byl zábranami na přejezdu uzavřen.

(Rozh. ze dne 16. června 1933, Rv I 263/32.)

Když žalobce vjel se svým povozem na přejezd trati, spadly závory a přihnávším se vlakem byl žalobcův povoz rozbit. Žalobní nárok na náhradu věcné škody neuznal procesní soud prvního stádia důvodem po právu, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nesprávné právní posouzení spatřuje dovolání v tom, že odvolací soud neprávem má za to, že porušení předpisu, že závory mají býti spuštěny nejméně pět minut před příjezdem vlaku, není v příčinné sou-

vislosti s nehodou a škodou žalobci způsobenou. Bylo prokázáno, že, když začlo zvonkové zařízení dávat znamení, žalobce byl od zábran vzdálen asi 20 m a žalobce jako strana slyšený sám doznal, že mu bylo známo, že před přejezdem, kde se mu úraz stal, jest výstražná tabulka s poučením, že se nemá přejížděti, jakmile se předzvání. Nedbal-li tudíž žalobce tohoto výstražného znamení a proti předpisu § 1 min. nař. ze dne 30. srpna 1890, čís. 169 ř. zák., zakazujícího výslovně vstup na železniční koleje, jakmile zazní výstražné znamení zvonkové, v jízdě pokračoval a byl pak zábranami na přejezdu uzavřen, nezachoval opatrnost u normálního člověka předpokládanou a provinil se i proti předpisu shora uvedenému, který se snaží zabrániti nahodilým poškozením, a škodnou událost sám si zavinil. Správně proto usoudil odvolací soud, že okolnost, že zábrany nebyly spuštěny pět minut před příjezdem vlaku, není v příčinné souvislosti s úrazem, neboť i kdyby tomu tak nebylo, nemohlo ke srážce vlaku s povozem dojíti, kdyby byl žalobce dbal výstražného znamení a s povozem dále nejel. Ostatně, třebaže se nedalo přesně zjistiti, že zábrany byly spuštěny pět minut před příjezdem vlaku a že přejezd přes trať byl v tu dobu uzavřen, jak je to v § 41 želez. doprav. řádu předepsáno, bylo již prvním soudem vysloveno, že se tak stalo. Dovozuje-li dovolatel, že porušení uvedeného předpisu a »tudíž příhoda v dopravě« odůvodňuje jeho žalobní nárok, je na omylu, poněvadž v souzeném případě jde jen o náhradu věcné škody, takže případ podle zákona čís. 27/69 ř. z. posuzovati nelze.

Čís. 12700.

Určovací žalobou (§ 228 c. ř. s.) nelze se domáhati, by pravoplatný rozsudek byl prohlášen proti žalobci bezúčinným a by žalovaný byl uznán povinným uznati, že mu nepřisluší proti žalobci nárok z pravoplatného rozsudku.

(Rozh. ze dne 16. června 1933, Rv I 272/32.)

Josef S. žaloval Jana N-a o zaplacení peněžitě pohledávky. Rozsudkem pro zmeškání ze dne 20. ledna 1931 C III 968/30 bylo uznáno podle žaloby. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se Jan N. na Josefu S-ovi, by bylo uznáno právem, že rozsudek ze dne 20. ledna 1931 jest proti žalobci (Janu N-ovi) bezúčinným a že žalovaný jest povinen uznati, že mu z řečeného rozsudku nepřisluší pohledávka za žalobcem. V žalobě uváděl žalobce, že žalovanému nic nedluží a že žalovaný proto nemá za ním peněžitou pohledávku. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stádií, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Jde o žalobu určovací, jakž ji i žalobce označuje. Podstatou takových žalob jest, by rozsudkem bylo vysloveno, zda tu je či není právní poměr nebo oprávnění, nebo, by uznána byla pravost listiny nebo, by

najisto byla postavena její nepravost (§ 228 c. ř. s.) a že žalobce má právní zájem na tom, by co nejdříve trvání či netrvání právního poměru nebo práva nebo pravost či nepravost listiny byly najisto postaveny. Těchto podmínek postrádá podaná žaloba. Správně dovodily nižší soudy, že rozsudek, jehož prohlášení za bezúčinný žalobce se domáhá, nabyl formální a právní moci, z čehož plyne, že jeho účinnost mohla by býti odklizená jen mimořádnými právními prostředky, totiž žalobou z důvodu práva formálního pro zmatečnost (§ 529 c. ř. s.) nebo žalobou pro obnovu (§ 530 c. ř. s.), anebo z důvodů práva hmotného, totiž odporem proti vykonatelnému nároku, vzneseným po povolení exekuce z příčiny jeho zániku nebo překážky proti němu vzniklé (§ 35 ex. ř.). Žalobce takovýto mimořádný právní prostředek neuplatňuje. Uvedeným rozsudkem bylo pravoplatně rozhodnuto o nároku do té doby mezi stranami pochybném a sporném pro všechny budoucí časy tak, že nelze o právu, pokud se týče o povinnosti stran již pochybovati, a nelze se proto domáhati pod rouškou určovací žaloby zvrácení toho, co bylo výrokem soudním pravoplatně rozhodnuto. Pochybená je proto v základě zvolená forma žaloby určovací, nehledíc ani k tomu, že není splněna další zákonná podmínka v tom směru, že žalobce má právní zájem na brzkém určení (§ 228 c. ř. s.); na opak jest usuzovati z jeho počínání ve sporu C III 968/30, poněvadž vzal zpět návrh na navrácení v předešlý stav pro zmeškání roku ze dne 22. ledna 1931, čímž se zbavil možnosti pro případ příznivého vyřízení návrhu uplatňovati ve sporu věcné námitky, zejména i takové, jež v nynějším sporu hleděl vznésti. Při posuzování věci s tohoto hlediska nutno uznati, že jsou nerozhodné důkazy žalobcem nabízené o tom, že žalovanému nic nedluhuje, a nelze spatřovati vadnost odvolacího řízení v tom, že nebyly připuštěny (§ 275 c. ř. s.). Netřeba se také obíratí vývody dovolání, pokud hledí dovolatel odůvodniti podání této žaloby na místě uplatňování nároku žalobou z obohacení, poněvadž soudu je jen zkoumati, zda podaná žaloba určovací vyhovuje zákonu čili ne. Poněvadž, jak doličeno, žaloba určovací nevyhovuje zákonným podmínkám, byla právem zamítnuta.

Čís. 12701.

Ujednaly-li strany v dlužním úpisu, že k rozhodnutí sporů z dlužního úpisu jest příslušným soud v historických zemích, jest otázku přípustnosti rozkazního řízení posuzovati podle práva platného v historických zemích.

Nestačí, je-li listina, na jejímž základě se žádá o vydání platebního rozkazu, ověřena veřejným notářem na Slovensku.

»Tuzemskou« veřejnou knihou ve smyslu § 548 čis. 3 c. ř. s. jest rozuměti jen pozemkovou knihu v historických zemích.

(Rozh. ze dne 16. června 1933, Rv I 330/32.)

Podle dlužního úpisu daného v Bratislavi dne 2. února 1927 dluhovala žalovaná Růžena F-ová, majitelka domu v Bratislavi, pojišťovně

K. v Praze 793.000 Kč. Podpis Růženy F-ové na dluhopisu byl ověřen veřejným notářem v Bratislavi. Podle odstavce 8 dlužního úpisu podrobily se strany ve příčině podání žaloby ze zápůjčky z dlužního úpisu pravomocí pražského soudu k rozhodování rozepře věcně příslušného. Na základě dluhopisu bylo vloženo zástavní právo pro 793.000 Kč na domě Růženy F-ové v Bratislavi. K návrhu žalující pojišťovny K. bylo žalované Růženy F-ové uloženo platebním rozkazem zaplatiti žalobkyni 793.000 Kč s přísl. Žalovaná namítla, že není v souzeném případě rozkazní řízení přípustné, a uvedla v tomto směru v námitkách: Z toho, že zákon v čis. 1 mluví o listinách veřejných, zřízených na území platnosti civ. řádu soudního v historických zemích platného, jest patrné, že »tuzemsko« dle čis. 2 a 3 § 548 c. ř. s. muselo býti podrobeno platnosti zmíněného civilního řádu soudního. Nelze tedy v tomto smyslu za »tuzemsko« považovati Slovensko neb Podkarpatskou Rus, protože nepodléhá platnosti civilního řádu soudního ze dne 1. srpna 1895. Nelze proto na základě dlužního úpisu ze dne 2. února 1927 daného v Bratislavi, na němž podpis žalované strany jest ověřen veřejným notářem v Bratislavi, podati rozkazní žalobu podle § 548 c. ř. s. Kromě toho podle §§ 81 a 91 j. n. musela by žaloba podle čis. 3 § 548 c. ř. s. býti podána u soudu místně příslušného podle polohy nemovitosti, tedy v souzeném případě v Bratislavi, což však jest nemožné, protože civilní procesní řád platný na Slovensku a Podkarpatské Rusi rozkazní řízení ve smyslu § 548 c. ř. s. ze dne 1. srpna 1895 nezná. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e ponechal platební rozkaz v platnosti. D ů v o d y: V souzeném případě jde o případ čis. 2 § 548 c. ř. s. ze dne 1. srpna 1895, totiž o soukromou listinu, na níž podpisy stran jsou ověřeny tuzemským notářem, neboť není sporu o tom, že se zřízením Československé republiky Slovensko s Podkarpatskou Rusí staly tuzemskem, třebaže na jich území platí procesní zákony bývalé uherské. V tomto smyslu jest slovo »tuzemsko« vykládati širě, než činí žalovaná strana, která z doslovu čis. 1 § 548 c. ř. s. dovozuje, že za »tuzemsko« ve smyslu tohoto paragrafu lze považovati jen území, kde platí civilní řád soudní ze dne 1. srpna 1895. Podle názoru soudu jest za »tuzemsko« ve smyslu ustanovení čis. 2 § 548 c. ř. s. považovati území celé republiky Československé, takže lze na základě soukromých listin, na nichž podpis stran jest ověřen kterýmkoliv soudem neb notářem na území republiky, podávati rozkazní žaloby u soudu, kde rozkazní řízení podle § 548 c. ř. s. platí. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Právem bylo zahájeno a provedeno rozkazní řízení o žalobě podle §§ 548 a násl. c. ř. s., neboť podmínky tohoto řízení řídí se podle práva, které platí u soudu věc projednávajícího. Žalobní nárok byl vykázan dlužním úpisem ze dne 2. února 1927, kde podpis žalované je ověřen notářem v Bratislavi, a kromě toho na základě dluhopisu vloženo bylo zástavní právo pro žalobní pohledávku na domě žalované v Bratislavi. Účinky napadeného rozsudku jeví se i v oblasti, kde dosud platí s některými změnami procesní právo bývalého uherského státu, neboť podle čl. XVII zák. čis. 23 z roku 1928 sb. z. a n. je zavedena parita pro exekuční tituly vzniklé v oblasti jednoho práva i pro oblast

druhou a Bratislava musí se proto i při platnosti zvláštního procesního práva na Slovensku považovati též ve smyslu § 548 č. 2 a 3 c. ř. s. za tuzemsko. Různost předpisů knihovního práva v obou oblastech nemá pro posouzení tohoto sporu význam, takže žalovaná se marně dovolává této různosti.

Nejvyšší soud zrušil platební rozkaz a uložil prvému soudu, by o žalobě dále jednal.

Důvody:

Pokud dovolatelka vytýká napadenému rozsudku nesprávné právní posouzení námitky, že rozkazní řízení bylo v souzeném případě nepřipustné proto, že řízení rozkazní je právu platnému na Slovensku neznámé a že nižší soudy pochybily, nepřihlédnuvše k tomu, že dlužní úpis je vystaven na Slovensku a že tedy listina, na jejímž základě se žádá vydání platebního rozkazu, předpisu § 548 č. 2 c. ř. s. nevyhovuje, nelze těmito vývodům v posléze uvedeném směru upřít oprávněnosti. Strany ujednavše v dlužním úpisu, že k rozhodnutí sporů z dlužního úpisu jest věcně příslušný pražský soud, daly tím na jevo, že spory mají býti posuzovány podle práva platícího v soudišti, tedy v zemích historických (srovnej v témž smyslu rozh. čís. 10861 a 4594 sb. n. s.). Otázku přípustnosti řízení rozkazního jest tedy posuzovati podle práva platného v tomto území. Podle tohoto práva nevyhovuje však listina, na jejímž základě bylo žádáno o vydání platebního rozkazu, ustanovení § 548 č. 2 c. ř. s., poněvadž dlužní úpis, na němž podpis žalované jako vydavatelky jest ověřen, není ověřen notářem tuzemským. Tuzemskem ve smyslu civilního soudního řádu jest podle čl. XXIX úvoz. zák. k civilnímu soudnímu řádu v doslovu čl. III čís. 3 zák. čís. 161/21 sb. z. a n. území Československé republiky, ve kterém platí tento zákon, tedy území historické, takže dlužní úpis ověřený veřejným notářem v Bratislavě nelze považovati za soukromou listinu ověřenou tuzemským notářem. Poněvadž dlužní úpis nemá zákonné náležitosti čís. 2 § 548 c. ř. s., nemělo návrhu na vydání platebního příkazu býti vyhověno a nemohlo mu býti vyhověno ani podle ustanovení čís. 3 § 548 c. ř. s., poněvadž podle tohoto zákonného ustanovení se žádá, by věcné právo bylo vloženo v některé tuzemské veřejné knize, čímž jest rozuměti tuzemskou pozemkovou knihu, to jest pozemkovou knihu u soudů, kde platí civilní soudní řád, čemuž ale v souzeném případě tak není. Důsledkem toho bylo dovolání vyhověti a jak shora rozhodnutí, při čemž se podotýká, že bude na prvním soudu, by o žalobě položil první rok a dále jednal, poněvadž žaloba se hodí, aby o ní bylo dále jednáno (§ 554 c. ř. s.).

Čís. 12702.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Nejde-li již o pohledávku ze služebního poměru, nýbrž o pohledávku, jejímž právním důvodem jest dohoda učiněná po skončení tohoto poměru, není odůvodněna příslušnost pracovních soudů.

(Rozh. ze dne 16. června 1933, R II 215/33.)

Žalobou, zadanou na okresním soudě v T., domáhala se zaměstnavatelka na zaměstnanci zaplacení pohledávky, jež sice vznikla ze služebního poměru, již však zaměstnanec uznal po skončení služebního poměru. Žalovaný vznesl námitku nepřislušnosti soudu, maje za to, že jest příslušným pracovní soud. Soud první stolice námitce vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřislušnosti. Důvody: Procesní soud odmítl žalobu proto, že prý okresní soud v T. v souzeném případě jest nepřislušným dle § 42 j. n. Stížnost tvrdí, že se tak stalo neprávem. Uplatňuje, že žalobní nárok vyplývá z úvěrní a zástavní listiny ze dne 22. dubna 1930, ve které obě strany ujednaly ve smyslu § 104 j. n. výlučnou příslušnost okresního soudu v T. Existence této dohody o příslušnost spadá do doby, kdy zákona o pracovních soudech nebylo. Zákon tento nemá zpětné působnosti, takže, i kdyby šlo o pohledávku z pracovního poměru, nemohl by tento právní poměr, před léty zaniklý, býti podřaděn pod nový zákon. Podle § 1 zákona ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n. jsou pracovní soudy, nehledíc k hodnotě předmětu sporu, výlučně příslušné rozhodovati o sporech z pracovního, služebního nebo učebního poměru, založených soukromoprávní smlouvou, vzniklých mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. O takový spor v souzeném případě však nejde, nýbrž žalobní nárok vyplývá z úvěrní a zástavní listiny ze dne 22. dubna 1930, ve které ujednána byla ve smyslu § 104 j. n. výlučná příslušnost okresního soudu v T. Jaký skutkový a právní poměr této listině jest podložen, jest nerozhodným, a přešel tento případný, skutkový a právní stav uvedenou listinou novací v poměr listinou ujednaný. K provedení tohoto sporu jest příslušný dovolaný okresní soud. Jelikož zákon o pracovních soudech nemá zpětné působnosti, nemohl by tento spor ani, kdyby šlo o pracovní poměr, u pracovního soudu býti projednán, jelikož existence dohody listinou stanovené spadá do doby, kdy zákona o pracovních soudech ještě nebylo.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V souzeném případě nelze sice přisvědčiti rekursnímu soudu, že prorogace, ujednaná v době, kdy zákon o pracovních soudech nebyl ještě v platnosti, bránila by projednání tohoto sporu u pracovních soudů, avšak nejde o spor uvedený v § 1 zmíněného zákona, třeba odůvodnění rekursního soudu pro tento jím též vyslovený názor není případné. Žalobkyně sice uvedla v žalobě, že žalovaný byl vedoucím její prodejny, že pro závazky, které z tohoto poměru mohly vzniknouti, podepsal s manželkou úvěrní a zástavní listinu z 22. dubna 1930 a že po ukončení tohoto poměru vznikla pro ni pohledávka, jejíž zaplacení se domáhá žalobou. V přípravném spise, jehož obsah přednesla u ústního jednání, však uvedla, že nárok její nevyplývá z pracovního poměru, nýbrž z uznání obou žalovaných, a u ústního jednání z 10. ledna 1933 přednesla, že pohledávka vznikla sice za služebního poměru, že však ji žalovaný po skončení pracovního poměru výslovně

uznal, o čemž nabídl důkaz prohlášením z 23. září 1931. Tím změnila právní důvod uvedený v žalobě a tedy i žalobu podle § 235 c. ř. s. Žalovaný nevznesl proti tomu námitky a pustil se do jednání o změněné žalobě, uváděje výslovně, že při konečném súčtování z 23. září 1931 uznal proti žalobkyni jen částku 4.323 Kč 30 h, kterou se zavázal uhradit a kterou také vyovnal. Bylo proto podle druhého odstavce § 235 c. ř. s. míti za to, že svolil ke změně žaloby. Nešlo tedy již o pohledávku ze služebního poměru, nýbrž o pohledávku, jejíž právním titulem byla dohoda učiněná po skončení tohoto poměru. Spory této právní povahy patří však před řádné soudy. Námitku přednesenou v řízení před prvním soudem, že nedošlo k výslovné písemné úmluvě o prorogaci, poněvadž listina jest podepsána jen žalovanými, neuplatňují stěžovatelé již v dovolacím rekursu, nýbrž uvádějí, že v oné listině byla dohodou stran umluvena příslušnost okresního soudu v T. bez ohledu na výši předmětu sporu.

Čís. 12703.

Věřitel, jenž má zástavní právo k movité věci, musí uplatnit svou pohledávku žalobou, by tím získal exekuční titul, umožňující mu vedení exekuce podle předpisů o vymáhání pohledávek.

Zástavní žaloba jest však zbytečná, má-li žalobce již v rukou exekuční titul (podle § 1 čís. 17 ex. ř.), jenž mu umožňuje, by na jeho základě podle předpisů exekučního řádu docílil zpeněžení věci dané mu do zástavy.

Nabytím soudcovského zástavního práva nepozbývá věřitel výhod, jež mu poskytuje smluvní zástavní právo.

Zbytečnost žaloby není sice důvodem k jejímu odmítnutí, žalobě však nelze vyhověti, byla-li námitka žalovaného, že žaloba jest zbytečnou, uznána za opodstatněnou.

(Rozh. ze dne 17. června 1933, Rv I 1989/31.)

Proti žalobě, již se domáhal žalobce na žalovaném, by žalovaný byl uznán povinným strpěti, by na osobní automobil značky »Tatra« č. N XX 580 vedl žalobce exekuci pro svou vykonatelnou pohledávku 3.900 Kč s 6%ními úroky ode dne 1. listopadu 1930, od kteréžto povinnosti se může žalovaný osvobodit zaplacením této pohledávky, — namítl žalovaný, že je v tomto případě pořad práva nepřipustným, ježto žalobce má pro svou pohledávku již exekuční titul v notářském spisu. Procesní soud své stolice žalobu zamítl. Důvody: Z notářského spisu má soud za zjištěno, že si žalovaný vypůjčil od žalobce celkem 3.900 Kč a že za tuto pohledávku dal mu do zástavy automobil zn. »Tatra« N XX 580. Současně v odst. III. prvního článku dal žalovaný souhlas, by žalobce mohl přímo na základě tohoto notářského spisu vésti exekuci. Toto zjištění dostačuje podle názoru soudu k rozhodnutí sporné věci. Žaloba o realizaci zástavy má totiž jen tenkrát smysl, když žalobce nemá pro svou pohledávku exekuční titul,

neboť realizace zástavního práva provádí se soudní exekucí (§ 461 obč. zák.). V souzeném případě však žalobce má již exekuční titul ve vykonatelném notářském spisu (§ 1 čís. 17 ex. ř.) a může proto přímo vésti exekuci na zástavu a tím si z ní zjednatí uspokojení. Žalovaný se ovšem mýlí potud, že soudí, že jde o nepřipustnost pořadu práva. O tu zde nejde, neboť námitka rei transactae není námitkou procesní, nýbrž námitkou materiální, o níž jest rozhodnouti rozsudkem. Zjistí-li soud její oprávnění — jak je tomu v souzeném případě — musí žalobu rozsudkem zamítnouti. Připustiti, by žalovaný na touž věc byl dvakrát zavázán, jednou notářským, vykonatelným spisem, po druhé soudním rozsudkem, není možno s ohledem na zásadu soudního řádu, aby nebyly vedeny spory jen akademické ceny. Takové spory jest již pro nedostatek zájmu na příznivém vyřízení věci přímo negativně vyřídit. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Ze žaloby je patrné, že jde o žalobu zástavní, která má za účel, aby žalobce dosáhl uspokojení své tvrzené pohledávky 3.900 Kč s přísl. z prodeje auta žalovaného značky »Tatra« N XX 580, daného žalobci do zástavy. Jde tu o týž účel, kterého lze dosáhnout na základě vykonatelného notářského spisu, který je exekučním titulem podle § 1 čís. 17 ex. ř. Žalobce totiž na základě notářského spisu může dosáhnouti prodeje auta do zástavy mu daného, tedy téhož cíle, jehož se domáhá žalobou, o níž tu jde. Ostatně podle ustanovení § 461 obč. zák. a § 249 ex. ř. jest realizace zástavy k movitým věcem zásadně možná jen zabavením a prodejem těchto věcí. Exekuční prodej bez předcházejícího zabavení movitých věcí není možný vůbec a to ani ne na základě notářského spisu. Ustanovení čl. 310, pokud se týče 311 obch. zák. dotyčně výsadních práv, příslušejících Úvěrním ústavům, se žalobce dovolávati nemůže, jelikož tato s jeho smluvním zástavním právem nemají nic společného. Nepochybil tudíž prvý soud, zamítnuv žalobu jako zbytečnou. Pokud se žalobce snaží poukázati na různé možnosti, které by mu mohly dosažení uspokojení ze zástavy znemožniti, kdyby se jen na základě notářského spisu svého práva domáhal, činí tak bez úspěchu. Poukazuje-li na ustanovení § 251 ex. ř., přehlídí, že není rozdílu s hlediska tohoto ustanovení mezi smluvním právem zástavním a zástavním právem exekučním, neboť, mohl-li by se žalovaný domáhati vyloučení auta z exekuce při soudcovském právu zástavním, mohl by tak učiniti i při zástavním právu smluvním. Námitka, že by vedením exekuce na automobil podle notářského spisu přišel o pořadí, je lichá. Vždyť v tom případě by šlo jen o přeměnu práva zástavního ze smlouvou v zástavní právo exekuční, při němž otázka přednosti zůstává nedotčena, takže by měl týž pořad, který právě získal již zřízením zástavy smluvní. V případě pak, kdyby již exekuce na automobil byla zavedena jiným věřitelem, poukazuje se na § 258 ex. ř., podle něhož by žalobce teprve mohl své lepší pořadí uplatnit žalobou proti tomuto věřiteli, kdežto proti dlužníkovi (žalovanému) jen tehdy, kdyby předběžnému pořadí žalobcovu odporoval. O takový případ však tu nejde, ježto nebylo ani tvrzeno, že by již na auto žalovaného žalobci notářským spisem do zástavy dané exekuce jiným věřitelem byla zavedena. Rovněž poukaz odvola-

telův na to, že by zástavního práva soudně získaného uvalením konkursu (vyrovnání) na jmění dlužníka v době kratší šedesáti dnů od získání tohoto práva zástavního pozbyl, jest právně bezvýznamný. Vždyť v tom směru není rozdílu mezi exekucním právem zástavním a zástavním právem smluvním, obě práva zástavní jsou si na roveň postavena a rozhoduje jen den nabytí práva zástavního o tom, zůstane-li toto právo konkursem (vyrovnáním) nedotčeno. V souzeném případě se ani netvrdí, že žalovaný je již v konkursu (vyrovnání), takže smluvní zástavní právo notářským spisem nabyté, nemohlo by býti již konkursem (vyrovnáním) dotčeno vůbec.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání, opřené o dovolací důvod č. 4 § 503 c. ř. s., není oprávněno. Podle § 461 obč. zák. jest zástavní věřitel oprávněn na soudu žádati o dražbu zástavy, při čemž soud má postupovati podle předpisů soudního řádu. Vzhledem k předpisům § 1 min. nař. ze dne 19. září 1860 č. 272 ř. zák., podle něhož hypotekární věřitel může svou pohledávku soudně uplatňovati jen žalobou, a §§ 1—3, 79 ex. ř., podle nichž lze povolití exekuci jen na základě exekucního titulu, musí i věřitel, který má zástavní právo k movité věci, uplatňovati svou pohledávku žalobou, by tím získal exekucní titul, umožňující mu vedení exekuce podle předpisů o vymáhání peněžitých pohledávek. Právním doličujícím nižší soudy, že v souzeném případě jest zástavní žaloba zbytečná, ježto žalobce má již v rukou exekucní titul podle § 1 č. 17 ex. ř., který mu umožňuje, by na jeho základě podle předpisů exekucního řádu (§§ 249 a násl.) docílil zpeněžení věci mu do zástavy dané. Námitky žalobcovy, že by nabytím soudcovského práva zástavního pozbyl výhod, které mu poskytuje smluvní zástavní právo, vyvrátil již případně odvolací soud, na jehož správné, věci i zákonu odpovídající důvody se dovolatel poukazuje a k nimž se dodává, že nabytím soudcovského zástavního práva nezaniká již nabyté smluvní zástavní právo, jež zůstává nedotčeno i prohlášením konkursu (§§ 11, 48, 49 konk. řádu). Straně není sice zabráněno, by po případě podala i žalobu zbytečnou a není to důvodem, aby taková žaloba byla odmítnuta. Žalovaný může však tuto zbytečnost uplatňovati meritální námitkou ve sporu a nelze žalobě vyhověti, když tato námitka byla uznána za opodstatněnou, a tím bylo prokázáno, že žalobce nepotřebuje právní ochrany, ježto jeho žalobní nárok jest proti osobě k plnění povinné již jinak zajištěn způsobem umožňujícím vynucení skutečného uspokojení tohoto nároku.

Čís. 12704.

Povinnost nemanželského otce zaopatření nemanželské dítě znamená, že nemanželské dítě má býti vedeno na onu cestu, na které by pak bylo s to vydělávati si svůj chléb, má mu býti umožněno, by bylo s to, samo se živiti. Dítě může žádati vyplacení určité částky k cíli svého »zaopa-

tření» jen, prokáže-li, že je k tomu příčina a potřeba v jeho osobě, že zvláštní poměry, na př. tělesná nebo duševní vada, ospravedlňují takové žádání.

(Rozh. ze dne 17. června 1933, Rv II 145/32.)

Žalobce, narozený roku 1906, byl nemanželským synem žalovaného, stavitele. Proti žalobě, již se domáhal žalobce na žalovaném na zaopatření 500.000 Kč (pětkrát 100.000 Kč), ježto prý si chce zaříditi obchod se stavebními hmotami a technickou kancelář, namítl žalovaný, že žalobce jest stavitelským praktikantem ve stavebním podniku, že žalovaný platil žalobci až do jeho zletilosti výživné měsíčních 250 Kč a že přestal s placením, když se žalobce mohl živiti sám. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolací soud již opětovně rozhodoval o nároku nemanželského dítěte proti nemanželskému otci na »zaopatření« podle § 166 obč. zák., při čemž setrval na výkladu tohoto zákonného ustanovení zastávaném již starší judikaturou bývalého nejvyššího soudu ve Vídni a hájeném i naukou (srov. repertoř nálezů č. 74 bývalého nejv. s. ve Vídni, rozh. č. 1183 sb. Glaser-Unger n. ř., a rozh. č. 756, 1552, 2959, 6670, 8475 a j. sb. nejv. s. — Dr. Ehrenzweig II. str. 250, Dr. Mayr-Dominik, Právo rodinné str. 106, Krasnopolski IV. — § 51 str. 281 a Dr. Klang str. 390). Podrobně rozvedl otázku tu nejvyšší soud, a to i přihlížeje k motivům občanského zákona, ve svém rozhodnutí č. 8475 sb. n. s., k němuž se dovolatel k zamezení opakování odkazuje. Jádrem této judikatury je právní názor, že povinnost nemanželského otce »zaopatření« nemanželské dítě znamená, že »nemanželské dítě má býti vedeno na onu cestu, na které by pak bylo s to vydělávati si svůj chléb«, neboli že mu má býti umožněno, by bylo s to samo se živiti. »Zaopatřením« tedy není poskytnutí peněz k zařízením samostatného podniku nebo samostatné domácnosti, nýbrž jen umožnění cesty k samostatnému vydělku. Jen tehdy může žádati dítě vyplacení určité částky k cíli svého »zaopatření«, když prokáže, že je k tomu příčina a potřeba v jeho osobě, že zvláštní poměry, na př. tělesná nebo duševní vada ospravedlňují takové žádání (srov. rep. č. 74 — č. 5476 sbírky Glaser-Unger). Je-li podle toho nárok nemanželského dítěte na zaopatření opodstatněn, má se ovšem vyměření jeho státi pak podle »mohoucnosti« (Vermögen) nemanželského otce. Tomuto výkladu § 166 obč. zák. rozhodnutí dovolatelem citovaná nijak neodporují, naopak jsou s názorem tím v souladu. Rozhodnutí dřívějšího nejvyššího soudního dvoru ve Vídni č. 1812 úřední sbírky týká se jen otázky, zda nárok nemanželského dítěte na »zaopatření« poskytnutím určité částky k založení samostatné živnosti jest uplatňovati v cestě nesporné, či pořadem práva, a výslovně se tam praví, že z nároku nemanželského dítěte proti otci na »zaopatření« neplyne ještě nutně, že by otec musel dítěti poskytnouti prostředky k samostatnému provozu živnosti — tedy pravý opak toho, co z rozhodnutí toto pro své stanovisko vyvozuje dovolatel. Ani

poukaz k ustanovení § 162 obč. zák. nedopadá, ježto slovo »zdar« (Fortkommen) v § 162 obč. zák. není stejného významu se slovem »zaopatření« (Versorgung) vyskytující se v § 166 obč. zák. Dřívější ustanovení § 181 obč. zák. již neplatí, byvši zrušeno zákonem z 28. března 1928 č. 56 sb. z. a n. o osvojení. V souzeném případě žalobce vůbec netvrdil, že vznikla v jeho osobě příčina a potřeba, aby mu žalovaný vyplatil požadovaných 500.000 Kč k cíli »zaopatření«, zejména netvrdil, že má tělesnou nebo duševní vadu, jež by ospravedlňovala ono žádání — takže poskytnutí určité částky k zařízení samostatného podniku bez průkazu podnětu a nutné potřeby požadovati nemůže.

Čís. 12705.

Smlouva o propachtování biografické licence jest nicotná. Zaměstnanec biografu zůstává i po propachtování biografu ve službách majitele licence.

(Rozh. ze dne 22. června 1933, R I 143/33.)

Žalobkyně byla zaměstnána jako pokladní v kině náležejícím žalované Dělnické obci. Proti žalobě o zaplacení služebních požitků namítla žalovaná, že žalobkyně nebyla v jejich službách, nýbrž ve službách Bedřicha T-a. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a uložil soudu první stolice, by vyčkáje pravomoci, dále po zákonu jednal a znovu rozhodl. **Důvody:** Prvý soud ze zjištěné skutečnosti, že žalovaná strana v lednu 1928 předala provoz biografu Bedřichu T-ovi na jeho účet se závazkem, by převzal do svých služeb dosavadní personál biografu až na několik hudebníků, dále ze skutečnosti, že o tom zaměstnanci, mezi nimi i žalobkyně, byli vyrozuměni, a že od té doby vyplácel služné personálu Bedřich T., usoudil, že žalobkyně od té doby nebyla již zaměstnána u žalované strany, nýbrž u Bedřicha T-a, jenž najal biograf od žalované na vlastní vrub a platil z něho žalované straně jakožto vlastníci licence pachtovné. Dospěv k tomuto závěru první soud žalobu pro nedostatek pasivního oprávnění ke sporu zamítl. Leč první soud se ocitl v zásadním omylu, usoudiv, že žalovaná strana propachtovavši biograf T-ovi a oznámivši to zaměstnancům, nebyla již jejich zaměstnavatelkou. Prvý soud přehlíží ustanovení § 9 min. nař. ze dne 18. září 1912 čis. 191 ř. zák., v němž se výslovně praví, že výkon udělené licence nesmí býti propachtován a že jen výjimečně je dovolen provoz biografu zástupcem (obchodvedoucím), je-li to nutné se zřetelem na licentiáta, když licence je udělena osobě právnické nebo když to bylo ze zvláštních, zřetele hodných důvodů zapotřebí. Tu podle § 14 cit. nař. musí býti zástupce k vykonávání licence označen v rejstříku veřejně přístupném, který o důležitých poměrech licentiáta je veden u zemského úřadu. Z toho, že propachtování licence je zakázáno, vyplývá, že smlouva o propachtování biografické licence je nejen zakázaná, nýbrž že je neplatná, nicotná po rozumu § 879 obč. zák. Nicotná smlouva nemůže však mít žádné následky a zůstala proto žalovaná

strana v souzeném případě i po propachtování biografu T-ovi jak proti dodavatelům biografu tak i proti personálu nadále oprávněna i zavázána. Při všech jednáních za biograf s osobami třetími mohl tedy T. vystupovati jen jako zmocněnec, zástupce, žalované strany jako majitelky licence, aniž z jednání těch byl osobně oprávněn anebo zavázán. Je lhotejno, že zaměstnanci, mezi nimi i žalobkyně, věděli o tom, že od ledna 1928 provozuje Bedřich T. biograf na vlastní vrub, a proto je nerozhodné, co v příčině té první soud na základě výpovědí svědků zjistil. Ať již žalobkyně souhlasila s rozvázáním služebního poměru se žalovanou stranou, když provoz biografu převzal T., nebo nesouhlasila, je to lhotejné, neboť i v případě kladném tím, že ji Bedřich T. jako pokladní do služeb převzal, stala se zase eo ipso zaměstnankyní žalované strany, neboť T. mohl tu vystupovati jen jako zmocněnec, zástupce, strany žalované a jen tato ze smlouvy služební se žalobkyní byla oprávněna i zavázána. Prvý soud v důsledku svého mylného právního názoru nezabýval se skutečností žalovanou stranou popřeny, t. j. výší měsíčního platu žalobkyně a její roční remunerace a neval také na přetřes lhůtu výpovědní. Vzhledem k tomu nemohl soud odvolací hned ve věci samé rozhodnouti, nýbrž bylo třeba se usnésti, jak shora uvedeno.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Žalobkyně se domáhá na žalované zaplacení svých služebních požitků za měsíce červenec až prosinec 1930 v částce 7.000 Kč, a jest řešiti jen otázku, zda námitka nedostatku pasivní legitimace k žalobě je opodstatněna, čili nic. Je zjištěno, že žalovaná jako majitelka kinematografické licence propachtovovala od 19. ledna 1928 svůj biograf v Praze Bedřichu T-ovi a že Bedřich T. jako pachtýř biografu převzal do svých služeb jako pokladní žalobkyni, která již před tím byla zaměstnána u žalované jako pokladní. Vzhledem k tomu je první soud toho názoru, že žalobkyně byla ve služebním poměru jen k Bedřichu T-ovi a ne k žalované a že jest tu tedy nedostatek pasivní legitimace k žalobě na straně žalované. Naproti tomu soud odvolací nedostatek ten neshledal, vycházeje z názoru, že smlouva pachtovní mezi žalovanou a Bedřichem T-em je vzhledem k ustanovení § 9 min. nař. ze dne 18. září 1912 čis. 191 ř. zák. nicotná podle § 879 obč. zák., že nemůže proto jeviti žádných právních účinků a že následkem toho zůstala žalovaná i po propachtování biografu k žalobkyni oprávněna a zavázána, ježto T. při všech jednáních mohl vystupovati jen jako zástupce strany žalované, jako majitelky licence, aniž byl z jednání těch osobně oprávněn nebo zavázán. S tímto právním názorem odvolacího soudu jest souhlasiti. Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí čis. 6131 sb. n. s., v němž se odchýlil od názoru vysloveného v rozhodnutí čis. 6001 sb. n. s., zevrubně odůvodnil, že pachtovní smlouva o provozování kinematografické licence je vzhledem k ustanovení § 9 min. nař. z 18. září 1912 čis. 191 ř. zák. nicotná podle § 879 obč. zák., a stačí v tomto směru odkázati strany

na odůvodnění to (srovnej též rozh. čís. 11841 sb. n. s., jakož i zevrubné pojednání o »Propachtování kinematografické licence« od Dr. Jiřího Hory, Právník z roku 1931, sešit XV, str. 457 a násl.). Nicotná smlouva nemůže vyvolati právní účinky, nemohl proto Bedřich T. jako pachtýř převzít žalobkyni do svých služeb, nýbrž zůstala žalobkyně i na dále ve službách žalované, a není proto opodstatněna námitka nedostatku pasivní legitimace k žalobě.

Čís. 12706.

Pokud lze na základě smíru ve spojení se směnečným platebním příkazem vésti exekuci uhrazovací pro směnečnou pohledávku, pokud se týče povolenou exekuci zajišťovací přeměnit v exekuci uhrazovací.

(Rozh. ze dne 23. června 1933, R I 332/33.)

Soud prvního stolu usnesením ze dne 20. září 1932 povolil přeměnu zajišťovací exekuce v exekuci uhrazovací a usnesením z téhož dne zamítl návrh dlužníka, by byla zajišťovací exekuce zrušena. Rekursní soud zrušil zajišťovací exekuci a zamítl návrh vymáhajícího věřitele, by byla zajišťovací exekuce přeměněna v exekuci uhrazovací. Důvod: Dlužník opřel svůj návrh na zrušení zajišťovací exekuce povolené na základě směnečného platebního rozkazu o to, že ve sporu po podání směnečných námitek ujednan byl při roku ze dne 2. května 1932 mezi stranami smír, podle něhož se povinná strana zavázala zaplatiti žalobkyni zažalovaných 100.000 Kč ve stejných měsíčních splátkách po 5.000 Kč počínaje 1. červnem 1932, a tvrdí, že tak splněny jsou předpoklady §§ 377, 376 ex. ř. pro zrušení zajišťovací exekuce. Soud první se však s tímto zrušovacím důvodem náležitě nezabýval. Při ústním jednání o tomto zrušovacím návrhu vymáhající strana netvrdila, že smírem uvedeným neměla býti zajišťovací exekuce dotčena. Není pochybnosti o tom, že smírem byl směnečný platební rozkaz odstraněn a nemůže se proto státi vykonatelným. Poněvadž však zajišťovací exekuce poskytuje zástavní právo jen pod podmínkou, že se exekuční titul, který jest základem zajišťovací exekuce, stane vykonatelným, což jest v tomto případě nemožným, neboť následkem skončení sporu smírem rozsudek vynesen nebude, a tak i čas, na který zajišťovací exekuce byla povolena uplynul, aniž původní exekuční titul se stal vykonatelným. (§ 377 druhý odstavec, ex. ř., viz Neumann Komentář k exekučnímu řádu, 2. vyd. str. 1066.) Právem proto povinná strana žádala z tohoto důvodu za zrušení zajišťovací exekuce a jest nerozhodno, zda smír dodržela čili nic, neboť tím původní exekuční titul a s ním ani exekuce zajišťovací nemůže již obživnouti. Bylo proto stížnosti vyhověti a rozhodnouti, jak se stalo. Poněvadž zajišťovací exekuce byla zrušena, nemůže býti povolena ani její záměna v uhrazovací a bylo proto ke stížnosti návrh vymáhajícího věřitele v tomto směru zamítnouti.

Nejvyšší soud obnovil obě usnesení prvního soudu ze dne 20. září 1932.

Důvod y:

Podány-li proti směnečnému platebnímu příkazu námitky, zbavuje se tím platební příkaz z atím účinnosti a nastává stav procesuální nejistoty do doby, kdy rozsudkem bude uznáno, zda platební příkaz zůstává ve své moci a zda a pokud je zrušen (§§ 553, 559 c. ř. s.). Dokud není rozsudkem uznáno, že platební příkaz zůstává ve své moci, nelze na jeho základě vésti exekuci uhrazovací, nýbrž podle § 371 čís. 2 ex. ř. jen exekuci k zajištění. Důsledkem toho jest, že, nedojde-li vůbec k rozsudku uznávajícímu, že platební příkaz zůstává ve své moci, nemůže platební příkaz býti podkladem pro exekuci uhrazovací a nemůže proto ani exekuce zajišťovací, povolená po podání směnečných námitek býti přeměněna v exekuci uhrazovací. Než výjimku lze připustiti, byly-li námitky vzaty zpět, neboť tu platební příkaz jen pro z atím zbavený účinnosti nabývá zase své moci tak, jako kdyby námitky vůbec nebyly vzneseny. Jde o to, co jest právem, byl-li ve sporu po podání směnečných námitek mezi stranami ujednan smír. Byly-li při tom námitky výslovně vzaty zpět, jest věc jasná, neboť tu platí to, co právě bylo vyloženo (čís. 11898 sb. n. s.). Nebyly-li námitky výslovně vzaty zpět, jest v každém jednotlivém případě zkoumati, zda nelze míti za to, že se tak stalo aspoň mlčky (§ 863 obč. zák.). To pak bude lze připustiti, když podle obsahu smíru a zjevné vůle stran (§ 914 obč. zák.) nebyla smírem upravena sporná nebo pochybná práva stran ve smyslu § 1380 obč. zák., nýbrž stanoveny byly jen bližší podmínky, kde, kdy a jak má býti splněn jsoucí tu závazek směnečný (§ 1379 obč. zák.), neboť v takovém případě lze důvodně míti za to, že žalovaný, upustiv od odporu vzneseného námitkami proti směnečnému platebnímu příkazu, uznal účinnost platebního příkazu stejně, jako kdyby byl výslovně vzal zpět námitky. V takovém případě pak není závady, by podle smíru ve spojení se směnečným platebním příkazem nebyla vedena exekuce uhrazovací pro směnečnou pohledávku, pokud se týče povolená exekuce zajišťovací, o níž tu nelze tvrditi, že se stala bezpředmětnou (čís. 8075 sb. n. s.), nebyla přeměněna v exekuci uhrazovací. Poněvadž tomu tak je i v případě souzeném, pochybil rekursní soud, zamítnuv návrh vymáhající věřitelky na přeměnu zajišťovací exekuce v exekuci uhrazovací a zrušiv exekuci zajišťovací, i bylo proto, k dovolacímu rekursu, změnou napadeného usnesení obnoviti usnesení soudu prvního stolu.

Čís. 12707.

V tom, že nižší soudy odeprly otci vydati jeho manželské dítě, ač prý po úmrtí matky dítěte výchova dítěte a péče o ně náleží jen jemu jako manželskému otci, nelze spatřovati »nezákonnost« ve smyslu § 46 (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 22. června 1933, R I 455/33.)

Po smrti matky bylo nezl. manželské dítě ve výchově a výživě matčiných rodičů. Návrh otcův, by mu bylo dítě vydáno do výchovy a vý-

živý, byl zamítnut soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Jde o opatření podle § 178 obč. zák., o němž nižší soudy rozhodly souhlasně, a lze proto podle § 46 zák. o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. usnesení rekursního soudu napadati jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy nebo pro zmatečnost. Nejvyšší soud, přezkoumaj spisy, neshledal, že by tu byly tyto předpoklady. Zejména neshledal, že by tu šlo o nezákonnost, již stěžovatel vidí v tom, že mu nižší soudy odírají jeho manželskou dceru, ačkoliv prý po úmrtí matky dítěte, jeho první manželky, výchova dítěte a péče o ně náleží jen jemu jako jeho manželskému otci. Vůdčí zásadou při řešení otázky, u koho mají býti manželské děti vychovávány, jest jen jejich zájem a prospěch, tělesný i mravní, ať jsou na živu oba rodiče nebo jen jeden z nich. Tato zásada vyplývá zejména z §§ 142 a 178 obč. zák. Není však předpisu, který by dával manželskému otci bezvýhradné právo na vydání a na výchovu dětí. Nemá-li zákon přesešné ustanovení, nýbrž vytyčuje jen určité zásady a směrnice, přenechává je jinak volnému soudcovskému uvážení, jaké opatření, hledíc ke zjištěným skutečnostem a vyšetřeným poměrům, pokládá za účelné, by prospěch a blaho dětí neutrpěly újmy, nelze mluvit o »nezákonnosti«, nýbrž mohlo by jíti nanejvýše jen o nesprávné právní posouzení neb o nevhodné opatření, které jsou sice důvody řádného dovolacího rekursu podle §§ 42 a 46 (1) zákona čís. 100/1931 sb. z. a n., ale nikoli mimořádného dovolacího rekursu podle § 46 (2) cit. zák. Toto právní stanovisko zaujal Nejvyšší soud již v rozh. čís. 11455 sb. n. s. a nemá důvodu, by se v tomto případě od něho uchýlil.

Čís. 12708.

Společenstvo podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. jest zřízeno teprve zápisem do společenstevního rejstříku. Nestal-li se zápis do 7. března 1933, nelze vzhledem k § 19 zákona ze dne 2. března 1933, čís. 44 sb. z. a n., vyhověti opovědi domáhající se zápisu peněžního společenstva do rejstříku.

(Rozh. ze dne 22. června 1933, R I 555/33.)

Opověď zápisu firmy společenstva »Spar und Darlehenskassen Verein für B. und Umgebung, registrierte Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung«, na jehož založení usnesli se společníci dne 22. ledna, pokud se týče dne 9. března 1933, soud pro tentokrát zamítl, poněvadž podle § 19 zákona ze dne 2. března 1933, čís. 44 sb. z. a n., jenž nabyt účinností dnem vyhlášení, 7. března 1933, do dne 31. prosince 1934 jest zakázáno zříditi nový peněžní ústav druhu v § 2 odst. (1) zák. čís. 239/1924 sb. z. a n. v doslovu zákona čís. 54/1932 sb. z. a n. uvedeného, tedy také záloženský spořitelní spolek, zřízený podle zák. čís. 70/1873 ř. zák., o který jde v tomto případě, a zřízení společenstva toho podle § 8 zák. čís. 70/1873 ř. zák. nabyvá účinnosti teprve zápi-

sem společenstva do rejstříku společenstev, nehledíc ani k tomu, že v souzeném případě také teprve dne 9. března 1933 usnesena byla společníky smlouva společenstevní a teprve 17. března 1933 předloženy byly doklady, vyhovující požadavkům zákona čís. 54/1932 sb. z. a n. pro zápis společenstva. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Stěžovatelé vytykají, že žádost o zápis byla již dne 31. ledna 1933 rejstříkovému soudu podána, kdy ustavení společenstva bylo již v běhu, a že se projev vůle zakladatelů již v lednu, před účinností zákona čís. 44/33 sb. z. a n., stal, že k poukazu soudu dne 17. března požadované doklady předložili a zároveň předložili stanovy v plném shromáždění ze dne 9. března změněné, společenstvo bylo tedy zřízeno již před platností zákona čís. 44/33 sb. z. a n., jehož § 19 se na ně vztahovati nemůže. Předpis § 19 zákona ze dne 2. března 1933 čís. 44 sb. z. a n., kterým bylo zakázáno do dne 31. prosince 1934 zříditi nový peněžní ústav některého z druhů uvedených v § 2 (1) odst. zákona čís. 239/24 sb. z. a n. v doslovu zákona čís. 54/32 sb. z. a n., nabyt účinností dnem vyhlášení, t. j. dne 7. března t. r. (§ 20 zák. čís. 44/33 sb. z. a n.). Vychází otázka, jaký vztah na poměry družstva, jehož zápis prvý soud zamítl, má ustanovení § 5 obč. zák., který stanoví, že zákony nepůsobí zpět a že tudíž nemají vliv na předcházející právní jednání a na práva dříve nabytá. Základem tohoto ustanovení zákona je, že nikdo nemá býti zklamán v oprávněné důvěře v právní řád, že každý, kdo se zařídí podle platného zákona, musí míti jistotu, že účinky zákona nastanou a že budou nabytá práva chráněna. Podle ustanovení § 8 zákona ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. zák. o společenstvech výrobních a hospodářských, společenstva jako takového není, pokud není proveden jeho zápis do společenstevního rejstříku, a jednalo-li se před provedeným zápisem jménem společenstva, ručí ti, kdož jednají, osobně a solidárně. Touž zásadu vyslovuje předpis čl. 178 a 211 obch. zák. a § 2 zák. ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. z. Zápis společenstevní smlouvy má význam konstitutivní. Společenstvo nezapsané po právu není, a ježto společenstvo do dne 7. března t. r. do rejstříku společenstevního zapsáno nebylo, sluší právní poměr, o který jde, posuzovati podle právního stavu, jaký byl v době, kdy se zápis měl státi a tím společenstvo vzniknouti, t. j. v době vydání napadeného usnesení pokud se týče v čase dojití doplněné žádosti, t. j. 17. března 1933, tedy podle zákona čís. 44/33 sb. z. a n., jehož ustanovení § 19 zřízení nového peněžního ústavu, jakým je spolek uvedený, zakazuje. To je také v souhlasu se zásadou publicity vyslovenou v čl. 12 obch. zák. Proto zřízení společenstva, které se může státi platným teprve zápisem do rejstříku, pro zákaz vyslovený cit. ustanovením zákona přípustným není, a právem prvý soud žádosti stěžovatelů o zápis nevyhověl. Ostatně se poukazuje na správné stavu věci a zákonu vyhovující odůvodnění napadeného usnesení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o souhlasná usnesení obou soudů nižších stolic, jež lze napadati jen za předpokladů § 46 odst. (2) zák. ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. o základních ustanoveních soudního řízení nesporného. Stěžovatelé napadají rozhodnutí rekursního soudu pro nezákonnost, leč neprávem. I kdyby bylo správné, že se členové zamýšleného společenstva usnesli na zřízení společenstva při valné hromadě ze dne 22. ledna 1933, jest to nerozhodné, neboť bylo by to jen jednou z podmínek zřízení společenstva. Tím však společenstvo ještě nevstoupilo v život, neboť podle § 8 společenstevního zákona jest rozhodující okolností pro existenci společenstva provedení zápisu do společenstevního rejstříku. Teprve tímto zápisem je společenstvo zřízeno a, nestal-li se zápis do 7. března 1933, kterýmžto dnem nabyl účinnosti zákon ze dne 2. března 1933, čís. 44 sb. z. a n., nemohlo býti vyhověno opovědi stěžovatelů podle § 19 tohoto zákona, jež zakazuje zřízení nového peněžního ústavu druhu zamýšleného společenstva do 31. prosince 1934. O zpětné působnosti zákona nelze tu mluvit (§ 5 obč. zákona), neboť práva dříve nabytá jsou jen práva skutečně vzniklá a nikoliv pouhá možnost jejich nabytí poskytnutá právními předpisy dříve platnými. Platnost jednání, t. j. usnesení o zřízení společenstva na základě přijatých stanov pod firmou v nich vyznačenou, není uvedeným zákonem čís. 44/33 nijak dotčena. Zákon zakazuje zřízení nových peněžních ústavů bez rozdílu, zda zřízení již bylo zahájeno čili nic. Ostatně přehlíží stěžovatelé, že usnesení, aby se zřídilo společenstvo podle stanov dne 17. března 1933 k zápisu opovězených, se stalo teprve 9. března 1933, neboť jak vyplývá z protokolu o valné hromadě z téhož dne, byly dřívější stanovy zavrhnuty a přijaty nové stanovy.

Čís. 12709.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Ku příslušnosti pracovních soudů nenáleží spor zaměstnavatele se zaměstnancem o zaplacení vyinkasovaných peněz, opírá-li žalobní nárok o mimosoudní dohodu se zaměstnancem.

(Rozh. ze dne 22. června 1933, R I 558/33.)

Žalobou, zadanou na okresním soudě v T., domáhala se žalující firma na žalovaném zaplacení 40.256 Kč 80 h, tvrdíc, že žalovaný jako obchodvedoucí její filiálky uzavřel obchod s firmou N., peníze, které v této funkci vyinkasoval, neodvedl straně žalující a pak, když strana žalující na to přišla, se zavázal písemným prohlášením peníze vyinkasované za služebního poměru žalobkyni zaplatiti. Příslušnost dovolaného soudu odůvodňovala žalobkyně ustanovením § 104 j. n. vzhledem k dohodě stran, že se strany podrobují příslušnosti okresního soudu v T. Žalovaný vznesl námitku věcné a místní nepřislušnosti, maje za to, že příslušným jest pracovní soud v M. Soud první stolice zamítl námitku věcné a místní nepřislušnosti. Rekursní soud námitkám vyhověl a žalobu odmítl. **Důvody:** Jest nesporné, že žalovaný byl

ve služebním poměru ke straně žalující. Tento služební poměr předpokládá, že žalovaný jest v poměru podřízeného, což opětovně přiznáno. Pro nároky z takového služebního poměru jsou podle § 2 zák. čís. 131/31 výlučně příslušné pracovní soudy a podle § 2 písm. c) cit. zák. přísluší rozhodnutí o náhradních nárocích ze služebního poměru také pracovním soudům. Ježto v souzeném případě bezpochybně jde o takový náhradní nárok, neboť žalovaný si přivlastnil neprávem zažalované peníze ve své funkci jako obchodvedoucí žalobkyně, způsobil proto žalobkyni škodu, jejíž náhradu tato žádá od žalovaného, jest tudíž k rozhodnutí souzené právní věci věcně příslušný pracovní soud. Nemohly proto strany s právním účinkem podle § 104 j. n. sudiště okresního soudu v T. ujednat, ježto jde o záležitost, která jest vůbec odňata působností řádných soudů. Napadené usnesení a jemu předchozí řízení jest proto dle § 477 čís. 3 c. ř. s. zmatečné. Ježto žalovaný má své řádné bydliště podle obsahu žaloby v M., jest první soud též místně nepřislušný.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Žalobkyně v tomto sporu neuplatňuje nárok z pracovního poměru, neboť opírá žalobní žádání o zcela jiný právní důvod, totiž o mimosoudní dohodu se žalovaným (§ 1380 obč. zák.) a z tohoto směru žaluje, domáhajíc se zaplacení 40.256 Kč, jež prý ji žalovaný dluhuje na podkladě směru a konečného vyúčtování, v důsledku toho směru provedeného a žalovaným uznaného. Tomu-li tak, jde ve skutečnosti jen o splnění tohoto ujednání jako zvláštní smlouvy novační a nikoli o nárok z poměru pracovního neb služebního (§ 1 zákona ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.), pokud se týče o náhradní nárok z takového poměru (§ 2 c) téhož zákona), o němž by příslušelo rozhodovati pracovním soudům. Spory právní povahy jako spor nynější náležejí k příslušnosti řádných soudů (srov. obdobné rozhodnutí ve věcech živnostenských ve sb. n. s. čís. 10.204).

Čís. 12710.

Nájemník není svým nájemním právem oprávněn dáti umístiti zapínací hodiny (za účelem odebrání levnějšího elektrického proudu) na zdi schodiště.

(Rozh. ze dne 22. června 1933, Rv I 349/32.)

Žalující nájemnice, hodlajíc zavést do bytu laciný elektrický proud, chtěla umístiti zapínací hodiny na schodech. Za tím účelem dala vyhloubiti čtyři otvory do zdi na schodech, aniž o tom vyrozuměla žalované pronajimatele. Žalovaní zakázali žalobkyni pokračovati v práci k umístění zapínacích hodin na schodech. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaných, by žalovaní byli uznáni povinnými dovoliti žalobkyni pokračovati a skončiti práce za účelem umístění zapínacích hodin k odebrání lacinějšího proudu pro potřeby domácnosti. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Soud první stolice zjistil, že zeď, na niž byly z podnětu za-

lobkyně vyhloubeny otvory, není v bytě žalobkyně, nýbrž na schodišti obecně přístupném mimo uzavřený byt žalobkyně. Podle § 1098 obč. zák. jest nájemce oprávněn, předmět nájmu upotřebiti a užívati. Vývody odvolání dovozují, že žalobkyně, vykonávajíc své nájemní právo, jest oprávněna umístiti hodiny na uvedeném místě, při čemž, ano tu není jiného ujednání, rozhoduje účel smlouvy a obvyklý rozsah užívání oprávnění. Tento vývod může se však vztahovati jen na případ, užívá-li nájemce předmětu nájmu. Ježto však stěna, na niž dala žalobkyně provésti práce, není předmětem nájmu, nýbrž jest mimo byt najatý žalobkyní, žalobkyni pak nepřísluší k této zdi nájemní právo, nelze mluvit o výkonu nájemního práva podle účelu smlouvy a podle obvyklého rozsahu užívání. Žalobkyně není proto podle smlouvy oprávněna používatí částí domu, jež nejsou předmětem nájemní smlouvy, leč že by používání bylo výronem nájemního práva. Žalobkyně jest oprávněna používatí schodiště jen potud, by dospěla k svému bytu, není však oprávněna dáti vyhlubovati ve schodišti otvory a umístiti tam zapínací holiny. Při tom jest zcela lhostejno, zda otvory jsou menší či větší, zda tím bylo přivoděno značné poškození zdiva čili nic. Tato okolnost přišla by v úvahu jen, kdyby žalobkyně byla předsevzala tuto změnu u výkonu svého nájemního práva na předmětu nájmu, čemuž však v souzeném případě tak není.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc po právní stránce správně. Dovolatelka přehlíží, že tu nejde o řešení otázky, zda jest oprávněna, dáti provésti zařízení za účelem odebrání levnějšího proudu elektrického, nýbrž o řešení otázky, zda jest oprávněna za tímto účelem dáti umístiti zapínací hodiny na zdi schodiště, a tu jest přisvědčiti odvolacímu soudu, že dovolatelka k tomu není oprávněna, poněvadž se její nájemní právo nevztahuje na onu zeď. Jest ovšem správně, že užívací právo najímatele bytu lze po případě rozšiřovati i na součásti domu, jež nepřináleží k najatému bytu, avšak rozsah takového užívání musí vyplývati buď z nájemní smlouvy nebo z obvyklého způsobu užívání bytu, jak to také plyne z rozhodnutí, jichž se dovolatelka dovolává. V tomto směru však dovolatelka nepřednesla v prvé stolici nic, z čeho by bylo lze vyvozovati sporné oprávnění. K jejímu tvrzení, obsaženému teprve v dovolání, že to jest obvyklé upevňovati zapínací hodiny a počítadla ve schodišti a že se to jinak zařizovati nedá, nelze přihlížeti podle § 504 c. ř. s. Jest zbytečné se zabývatí otázkou, zda tu jde o šikánu se strany žalovaných, dokud není zjištěno, že poškození dovolatelky bylo patrně účelem výkonu práva žalovaných (§ 1295 druhý odstavec obč. zák.). O tom však nemůže býti řeči, poněvadž tím, že žalovaní nedovolují dovolatelce umístiti zapínací hodiny ve schodišti, není jí nijak zabráněno odebrání levnější proud, neboť dovolatelka ani netvrdila, že se zapínací hodiny nedají umístiti v jejím bytě. Dovolání muselo se proto minouti s úspěchem.

3691

3-Pr-104/15/12
PP
/33

Rozhodnutí nejvyššího soudu československé republiky ve věcech občanských.

Ročník patnáctý,
(od čísla 12711).
obsahující rozhodnutí z roku 1933.

Pořádá z příkazu předsednictva nejvyššího soudu II. president tohoto soudu
Dr. FRANTIŠEK VÁŽNÝ
s redakční komisí.

Část II.

Veškerá práva autorská, zejména právo překladu, jsou vyhrazena.

V PRAZE 1933.

Nakladatel: JUDr. V. Tomsa, právnické vydavatelství Praha XII., Kanálská ul. 8 (Mánesova 71).

Čís. 12711.

Byla-li služebnost přikázána na srážku z nejvyššího podání, jest vydražitel oprávněn k odporu (k rekursu) v otázce výměry uhražovací jistiny.

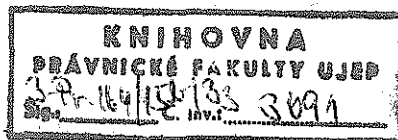
Exekuční soud má teprve při rozvrhu nejvyššího podání podle výsledku odhadu stanoviti hodnotu služebnosti a věcných břemen, jež má vydražitel podle dražebních podmínek převzítí na srážku z nejvyššího podání, nejsou při tom vázán posudkem znalecovým. Jest povinností soudu, by přezkoumal základy znaleckého posudku, odčinil případné vady a na tom základě odhadni cenu služebnosti stanovil.

Odpor a recurs je přípustný i proti odhadní ceně služebnosti vzaté za základ rozvrhu.

Z desateronásobku hodnoty výnosu poživacího práva převzatého vydražitelem na srážku z nejvyššího podání nelze odečísti úroky z předcházející hypotekární pohledávky, jež přikázáním z nejvyššího podání zanikne.

(Rozh. ze dne 22. června 1933, R II 118/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost, vydraženou firmou G., přikázal soud prvě stolice Marii J-ové uhražovací jistinu za výměnek 13.329 Kč, knihovní věřitelce Leonii T-ové 48.537.25 Kč a zbytek nejvyššího podání 2.774 Kč další knihovní a zároveň vymáhající věřitelce a vydražitelce firmě G. Odpor vymáhající věřitelky proti přikázání uhražovacího kapitálu za výměnek soud prvě stolice zamítl. Důvody: Proti přikázání uhražovací jistiny 13.329 Kč výměnkářce Marii J-ové podala vymáhající věřitelka firma G. odpor proto, že při odhadu byly neprávem odečteny 6½% úroky z předcházející pohledávky 80.000 Kč. Dle názoru soudu není tento odpor v rozvrhovém řízení přípustný, poněvadž v tomto období řízení mohou vznést odpor jen ti oprávnění, na jejichž nároky by se mohlo dostat z dražebního výtěžku, kdyby popírané právo bylo vypuštěno. Podle názoru stěžovatelky neměly býti při odhadu výměnku odečteny 6½% úroky z předcházející knihovní pohledávky, takže by výměnek podle jejího výpočtu měl cenu 65.329 Kč. To by však v souzeném případě nebylo ve prospěch knihovní věřitelky firmy G., poněvadž by uhražovací jistina po smrti výměnkářky nepřipadla úplně odporovatelce, nýbrž především Leonii T-ové, jako první věřitelce při rozvrhu na prázdno vyšlé a na odporovatelku by se opět dostala jen částka 16.103 Kč. Rekursní soud nevyhověl rekursu vymáhající věřitelky. Důvody: Jak plyne z protokolu o rozvrhovém roku ze dne 13. října 1932, podala vymáhající strana firma G. odpor proti odhadu výměnku, správně práva poživacího Marie J-ové na 13.329 Kč proto, že odhadce neprávem odečetl 6½% hypotekární úroky z pohledávky

80.000 Kč, předpokládá, že Marie J-ová jest povinna platiti též následkem postupu přednosti také hypotekární úroky spořitelně v M. V tomto období exekučního řízení jest odpor proti odhadu nemožný. Měla-li vymáhající věřitelka firma G. za to, že odhad není správný, měla možnost ve smyslu § 31 odh. ř. podati námitky, na jichž základě by exekuční komisař byl odhadní hodnotu práva poživacího stanovil. Měla také možnost podati rekurs. Ani to ani ono neudělala, nýbrž nechala dražební podmínky vejíti v moc práva. Odhadní protokol jest integrující částí dražebních podmínek, ježto dražební podmínky teprve mohou býti vydány na základě výsledku odhadu. To vysvětluje jasně na příklad z těchto úvah: Není-li k návrhu soudcem s přivolením oprávněného stanoveno nic jiného, musí služebnosti, výměnky a jiná věcná břemena, která mají přednost před právem vymáhajícího věřitele, aby byl uspokojen, neb před jeho právem zástavním, od vydražitele býti převzaty bez započtení do nejvyššího podání (§ 150 ex. ř.). V takovém případě snižuje se odhadní cena celé nemovitosti o odhadní cenu služebnosti, výměnku anebo břemena, z odhadní ceny nemovitosti jest odečísti odhadní cenu služebnosti, výměnku anebo břemena a teprve z této částky se pak určuje nejnižší podání. Nepodala-li rekurentka proti usnesení ze dne 6. června 1932, kterýmž interesentům podle oprávněných dražebních podmínek byla sdělena odhadní hodnota nemovitosti a nejmenší podání, včas opravný prostředek, nabyly dražební podmínky moci práva a strana vymáhající nemůže při rozvrhovém roku podáním odporu doháněti, co opomenutím námitky nebo rekursu v dřívějším období řízení zmeškala. Prvý soudce tedy nepochybil, zamítnuv odpor jako nepřipustný. Pokud si rekurentka stěžuje, že jako vymáhající věřitelka nebyla o odhadu ani o jeho výsledku vyrozuměna, ani jí dražební podmínky sděleny nebyly, ač měla jako vymáhající strana právo i v těchto závažných otázkách zasahovati, poukazuje se k tomu, že rekurentka se stala vymáhající věřitelkou přístupem teprve dne 21. května 1932, kdežto odhad byl ukončen již dne 30. dubna 1932. O výsledku odhadu nemusela býti zvlášť vyrozuměna, neboť vyzvání ku předložení dražebních podmínek zasílá se jen původnímu vymáhajícímu věřiteli, k jehož návrhu bylo zahájeno dražební řízení a k němuž ostatní vymáhající věřitelé přistoupili (§ 139 odstavec druhý a čtvrtý ex. ř.).

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky a změnil rozvrhové usnesení v ten rozum, že přikázal 3. na uhrazovací kapitál za služebnost užívání Marie J-ové na místě 13.329 Kč 62.760 Kč 05 h s tím, že tuto jistinu uloží soud do spořitelny v B. a náležejí úroky z ní vydražitelce za trvání výměnku, 4. Leonii T-ové k hotovému zaplacení na její pohledávku zbytek nejvyššího podání 1.881 Kč 65 h (na místě 48.537 Kč 95 h), čímž bude zaplacena část útrat, kdežto s dalšími útratami, úroky a jistinou vychází prozatím na prázdno. Po smrti Marie J-ové uvolní se uhrazovací jistina 62.760 Kč 05 h, ze které se přikazuje dále Leonii T-ové na nedoplatek její pohledávky s přísl., částka 46.656 Kč 30 h na úplné vyrovnání hotovým zaplacením a zbytek 16.103 Kč 75 h se přikazuje firmě G. na

pohledávku k hotovému zaplacení, čímž budou zapraveny úroky a útraty úplně a jistina částkou 9.193 Kč 05 h, takže vyjde pohledávka ta na prázdno částkou 38.638 Kč 95 h.

Důvody:

Zkoumati jest, zda rekurent jest v souzeném případě podle § 213 ex. ř. oprávněn podati odpor a rekurs. První soud mu právo to upřel, soud rekursní se otázkou tou nezabýval, ač ji bylo řešiti na prvním místě. Nejvyšší soud má za to, že padá na váhu, v jaké úloze rekurentka vystupuje, zda jako vymáhající věřitelka, či jako vydražitelka. I když by stěžovatelce nepřislušelo právo k rekursu jako vymáhající věřitelce, přísluší jí jistě jako vydražitelce a to potud, pokud jsou způsobem rozvrhu nejvyššího podání její práva dotčena. Byla-li služebnost přikázána, jako v tomto případě, na srážku z nejvyššího podání, jest pro vydražitele značné důležitosti velikost uhrazovací jistiny za služebnost, neboť podle její výše řídí se i úroky, které bude vydražitelka po čas života poživatelky Marie J-ové z jistiny té bráti.

Bylo se proto obíráti otázkou, kdy měl býti uhrazovací kapitál stanoven, zda při odhadu nemovitosti, či teprve při rozvrhu nejvyššího podání. Podle § 225 ex. ř. má stanoviti exekuční soudce teprve při rozvrhu nejvyššího podání podle výsledku odhadu hodnotu služebnosti a věcných břemen, jež má vydražitel podle dražebních podmínek převzít na srážku z nejvyššího podání, nejsa při tom vázán posudkem znalcovým. Jest též povinností soudu, by přezkoumal základy znaleckého posudku, odčinil případné vady a na tom základě odhadní cenu služebnosti stanovil (rozh. čís. 9774 a 5843 sb. n. s.). Pochybil tedy první soud, spokojiv se odhadní cenou poživacího práva (usufructu) Marie J-ové, vypočtenou znalcem v protokolu o odhadu nemovitosti, aniž přezkoumal základy tohoto odhadu. Rekursní soud pak pochybil, odmítnuv odhad ten přezkoumati k rekursu vydražitelky z důvodu, že je v období rozvrhovém přezkum vyloučen. Má-li se však státi odhad teprve v řízení rozvrhovém (§ 225 ex. ř.), nemůže býti vyloučen odpor a rekurs proti odhadní ceně usufructu, vzaté za základ rozvrhu v řízení tom a lichým jest tu odkaz na odhad nemovitosti, neboť hodnota služebnosti požívání nebyla pojata v dražební podmínky. Při přezkumu odhadu toho jest přisvědčiti vydražitelce, že z desateronásobku hodnoty výnosu prodané polovice domu neměl býti odečítán desetiletý peníz 6½% úroků z předcházející hypotekární pohledávky spořitelny v M., ana spořitelna žádala hotové zaplacení z nejvyššího podání, z čehož bylo zjevno, že pohledávka ta přikázáním z nejvyššího podání zanikne, následkem čehož poživatelku Marii J-ovou nebude již více stíhati povinnost (§ 512 obč. zák.) pohledávku tu úrokovati. Nutno proto oceniti doživotní poživací práva Marie J-ové k polovici domu, náleživší Erichu J-ovi, na 4.295 Kč 14 h ročně, k tomu připočísti daňovou úsporu 2.237 Kč 76 h, úhrnem 6.532 Kč 90 h. Tento peníz při kapitalisování na 10leté období činí 65.329 Kč. Od něho nutno však odečísti půlletní

úrok předchozí hypotekární pohledávky 78.400 Kč, jenž činí 2.548 Kč s 8% úroky od 1. června 1932 do 7. července 1932 = 20 Kč 95 h, úhrnem 2.568 Kč 95 h, odečteno od 65.329 Kč zbuďte 62.760 Kč 05 h. Zmenší se tedy uhrážovací kapitál usufructu na 62.760 Kč 05 h, jenž jest úplně kryt nejvyšším podáním. Neprávem tedy nižší soudy vzaly za základ jako uhrážovací kapitál služebnosti té částku 13.329 Kč. Marii J-ovou jako usufruktářku stihá podle § 512 obč. zák. povinnost platiti pouze úroky předcházející hypotekární pohledávky, nikoli však povinnost splácti kapitál ve formě anuit a proto nebylo lze odečísti celou půlletní anuitu 4.148 Kč s přísl., nýbrž pouze pololetní úrok, jak se stalo.

Čís. 12712.

Sudiště podle § 104 j. n. (§ 88 odst. 1 j. n.) není založeno proti tomu, kdo podepsal objednávku s doložkou sudištní (o splnění) jako zástupce bez plné moci k zastupování.

(Rozh. ze dne 23. června 1933, R I 445/33.)

Soud své stolice povolil proti Ladislavu K-ovi exekuci na základě říšskoněmeckého exekučního titulu. Rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o exekuci podle exekučního titulu vydaného saským úředním soudem v Lipsku, tedy soudem říšskoněmeckým, a proto jest věc posouditi podle vládní vyhlášky čís. 131/24 sb. z. a n., a to především podle § 328 čís. 1 německého civilního řádu soudního. Povinný vznesl rekurs proti povolení exekuce prvním soudem a rekursní soud, vyhověv mu, zamítl návrh na povolení exekuce z důvodu, že exekuční titul, na jehož základě jest o povolení exekuce žádáno, byl vydán soudem podle §§ 83 prvý odst. a 104 prvý odst. j. n. nepřislusným. Podle důvodů rozsudku Lipského úředního soudu došla žalobkyní 9. dubna 1929 objednávka, podle níž si přeje tuzemská firma D., by byla pojata mezi prameny nákupní, jež uvedeny budou v knize žalující firmy »Wirtschafts-Jahrbuch für Industrie und Handel des deutschen Reiches und der Nachfolgestaaten Österreich-Ungarns«. Objednávka byla opatřena razítkem firmy D. s podpisem K. a obsahovala poznámky, že »splněním pro obě strany jest Lipsko« a smlouva jest »žalovatelná v Lipsku«. Firma D. odepřela zaplatiti inserční poplatek 420 ř. m., prohlásivši, že objednávka nebyla podepsána firemně, nýbrž, že ji podepsal Ladislav K., ač k tomu nebyl oprávněn. Žalobkyně tvrdila, že žalovaný ručí jako zástupce, nemající plné moci k zastupování. Žalobkyně odůvodnila příslušnost Lipského státního soudu k projednání sporu tím, že v podmínkách o přijetí nabídky jest ujednáno, že místem splnění jest Lipsko,

a dále tím, že prý toto ujednání působí také proti zástupci bez plné moci k zastupování. Žalovaný bránil se proti žalobě námitkou místní nepřislusnosti dovolaného soudu z důvodu, že se mezi stranami smlouva neuskutečnila (§ 29 něm. c. s.). Saský úřední soud v Lipsku zamítl rozsudkem ze dne 10. března 1930 námitku nepřislusnosti z důvodů, že ten, kdo uzavřel smlouvu jako zástupce, jest, pokud nedokáže zástupčí plnou moc, povinen druhé straně podle její volby buď k splnění nebo k náhradě škody (§ 179 prvý odstavec něm. obč. zák.). Žalovaný prý doznal, že objednávku podepsal za firmu nemaje plné moci k tomu a že firma odpírá schválení smlouvy, a jest proto sám k plnění zavázán. Ručí mocí zákona. Příslušnost odůvodňuje úřední soud v Lipsku § 29 něm. c. ř. s., podle něhož pro žaloby o splnění smlouvy jest příslusným soud místa, kde má býti splněn sporný závazek, při čemž podle doslovu tohoto jest lhostejno, zda se splnění na tom místě má státi podle dohody stran, či podle zákonného předpisu. Podle tohoto říšskoněmeckého zákonného předpisu byla ovšem příslušnost úředního soudu v Lipsku odůvodněna pro území říše Německé, nikoli však pro území Čs. státu. Podle § 328 čís. 1 něm. c. ř. s. nelze totiž vykonati exekuci na základě rozsudku cizozemského soudu, jestliže soudy státu, jemuž náleží cizozemský soud, podle německých zákonů nejsou příslušné. Podle zásady o vzájemnosti mohl tudíž saský úřední soud v Lipsku vydati exekuční titul vykonatelný v Čs. republice, byl-li současně příslusným i podle předpisů jurisdikční normy platné v našem státě. Nebyl-li tedy podle našich zákonů příslusným, není jeho rozsudek u nás exekučně vykonatelným. Přihlédne-li se k doslovu našich zákonných předpisů o příslusnosti, jest jasno, že saský soud v Lipsku příslusným nebyl. Předně jest nesporno, že žalovaný nemá v Německu vůbec žádného jmění a není tudíž dána příslušnost říšskoněmeckého soudu podle § 99 j. n. Podle § 88 prvý odstavec j. n. mohou žaloby na splnění smlouvy býti podány u soudu toho místa, v němž měla smlouva býti podle dohody stran žalovaným splněna. Podle § 104 j. n. mohou se strany podrobiti v ý s l o v n o u ú m l o v o u pravomoci soudu nebo soudům v místě jmenovitě uvedeném. Předpokládá tedy jak příslušnost soudu splniště, tak i příslušnost soudu podle § 104 j. n. výslovně úmluvy sporných stran. Kdyby tedy objednávku byla firemně podepsala firma D., byla by tím založena pro ni příslušnost úředního saského soudu v Lipsku podle § 88 prvý odstavec j. n. Žalována však není firma D., nýbrž Ladislav K., který objednávku nepodepsal vlastním jménem, nýbrž v zastoupení firmy D., nemaje k tomu plné moci, nebyl tedy smluvní stranou. Byl i tedy byl žalovaný povinen jako falsus prokurator podle § 179 prvý odstavec něm. obč. zák. sám splniti smlouvu, musí tak, jak výslovně podotýká zmíněný rozsudek saského úředního soudu v Lipsku, učiniti proto, že jest k tomu zavázán mocí zákona. Není tu tedy důvodem závazku na jeho straně smlouva, nýbrž závazek jeho zakládá se tu na jisté skutečnosti (předstírání plné moci), s níž z á k o n spojuje jako následek osobní povinnost k plnění (obligatio ex variis causarum figuris), čili povinnost k plnění zakládá se na zákonu (§ 859 obč. zák.), tedy na jiném práv-

ním důvodu nežli jest smlouva. Není tu tedy předpokladu příslušnosti ani podle § 88 první odstavec ani podle § 104 první odstavec j. n. Není tudíž podle § 328 něm. c. ř. s. vzhledem k vzájemnosti mezi říší německou a státem československým, přípustnou exekuce, o níž bylo žádáno na základě předloženého exekučního titulu, rozsudku saského úředního soudu v Lipsku ze dne 10. března 1930, poněvadž tento soud nebyl podle zákonů Čs. republiky k projednání rozepře a k vydání rozsudku proti žalovanému, jenž má bydliště v tuzemsku, místně příslušným.

Čís. 12713.

Ne vzdal-li se žalobce žalobního nároku na zaplacení nájemného zpětvetím žaloby o plnění, nýbrž upravil jen žalobu podle předpisů konkursního řádu (§ 112 konk. ř.), nezaniklo zákonné zástavní právo na popsaných svrších

(Rozh. ze dne 23. června 1933, R I 541/33.)

Návrhu správce úpadkové podstaty, by bylo zrušeno zájemné popsání svršků úpadců, soud první stolice vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. **Důvody:** Napadené usnesení bylo vydáno k návrhu žalovaného ze dne 31. ledna 1933. Ježto tento návrh byl odůvodněn tím, že žalobkyně omezila při ústním jednání dne 4. ledna 1933 žalobní žádost, směřující původně na zaplacení nájemného, přihlášeného do konkursu K-ových, na zjištění právní existence této pohledávky, jest míti za to, že se napadené usnesení, jež neobsahuje odůvodnění, opírá o důvody návrhu. Návrhu nemohlo býti vyhověno. Zmíněné omezení žalobního návrhu odpovídá ustanovení § 112 konk. ř., podle kterého mohou konkursní věřitelé, jichž pohledávky jsou podle výsledku zkušebního roku sporné, žádati žalobou zjištění právní existence této pohledávky. Neznamená to tedy vzdání se nároku na zaplacení zažalované pohledávky, a proto není tu ani důvodu ke zrušení zájemného popsání.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Žalobkyně se nevzdala žalobního nároku zpětvetím žaloby o plnění, nýbrž upravila jen žalobu podle předpisů konkursního řádu (§ 112 k. ř.). Nenastala proto změna v předpokladech pro povolení popsání svršků podle § 1101 obč. zák. a dvorního dekretu z 5. listopadu 1819 čís. 1621 sb. z. s., zachovaného v platnosti čl. III. čís. 6 uvoz. zák. k exek. ř. a III. dílčí novelou k obč. zákonu a neplatí proto z toho, že zákonné zástavní právo na popsaných svrších zaniklo.

Čís. 12714.

Do seznamu kandidátů advokacie nelze zapsati toho, kdo, ač provádí právnické práce pro určitého advokáta, jako by byl jeho koncipientem, byl a jest zaměstnancem advokátova klienta, jenž ho platí, uhrazuje sociální pojišťovací příspěvky a poskytuje mu kancelářské místnosti.

(Rozh. ze dne 23. června 1933, R I 552/33.)

V ý b o r a d v o k á t n í k o m o r y v Praze odepřel potvrditi advokátskou praxi konanou Dr. Oldřichem Ch-em od 1. srpna 1932 u advokáta Dr. Jiřího P-a ve smyslu § 28 písm. b) adv. řádu. V r c h n í s o u d napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl odvolání.

Důvody:

Zápis do seznamu kandidátů advokacie odepřely nižší stolice předně z toho důvodu, že odvolatel, ač provádí právnické práce pro advokáta Dr. Jiřího P-a, jako by byl jeho koncipientem, byl a jest zaměstnancem jeho největšího klienta, Jednoty soukromých úředníků, která ho platí, uhrazuje sociální a pojišťovací příspěvky a poskytuje mu kancelářské místnosti, což prý neodpovídá představě o poměru advokáta k jeho kandidátu advokacie, jak ji minil advokátní řád a jak si ji vytvořila i ustálená praxe. Že tento názor je správný, plyne z různých slovných obrátů, jichž zákon užívá, vylučuje způsob praktického zaměstnání kandidáta advokacie, slovy: »kteří byli . . . prakticky zaměstnání v právní službě u advokáta«, »kteří mají nejméně dva roky praxe u advokáta« (§§ 5 a 6 odst. (2) novely adv. řádu čís. 40/22 sb. z. a n.), »kandidát advokacie u něho v praxi postavený«, »když vstoupí do praxe u některého advokáta« (§§ 15 a 30 adv. ř.). Výrazy ty jest vykládati podle přirozeného jich smyslu a nikoliv umělkovaně (§ 6 obč. zák.), a není proto pochyby, že tím byl myšlen takový zaměstnanecký poměr mezi advokátem a jeho kandidátem advokacie, by tento byl ve své praktické právní činnosti výlučně podřízen advokátovi a mohl u něho praxi úplně konati, jak praví § 5 odst. (5) novely adv. ř. Jinak by byl kandidátem advokacie každý zaměstnanec konající právnické výkony ve službě kohokoliv, jestliže některý z advokátů mu právnické práce, pokud se týkají jeho klientů, přehlídí a podepisuje, což zákon jistě na mysli neměl. A nemění proto na věci nic, že Dr. Jiří P. používá odvolatele pro právní práce a úkony i za jiné své klienty. Poukaz odvolatele na rozhodnutí čís. 6355 sb. n. s. není místný, ano tam šlo o kandidáta advokacie, jenž vykonával i jiné neprávnické zaměstnání, a bylo řešiti otázku, zda toto zaměstnání mu ponechává dostatek času k plnění vykonávání právní služby u advokáta, kdežto odvolatel vykonává jen zaměstnání právnické, nikoliv ale však výhradně u advokáta, nýbrž u organizace. Nevyhovuje-li poměr odvolatele k Dr. Jiřímu P-ovi, jak

doličeno, zákonu vůbec, netřeba se zabývatí druhou výtkou, že nebyl zjištěn rozsah právnických prací odvolatelem konaných pro Dr. Jiřího P-a.

Čís. 12715.

Okolnost, že je soudu známo, že povinný je veřejným společníkem komanditní společnosti, proti níž zní exekuční titul, nenahrazuje důkaz výpisem z obchodního rejstříku.

Nebyl-li tento výpis předložen s návrhem na povolení exekuce, nejde o formální vadu, kterou lze odstraniti postupem podle §§ 84, 85 c. ř. s. (§ 78 ex. ř.).

(Rozh. ze dne 23. června 1933, R I 559/33.)

Na základě exekučního titulu proti komanditní společnosti W. navrhla vymáhající věřitelka povolení exekuce proti Václavu W-ovi jako osobně ručícímu společníku oné komanditní společnosti. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl, ježto vymáhající věřitelka nepřipojila k exekučnímu návrhu výpis z obchodního rejstříku, že Václav W. jest osobně ručícím společníkem komanditní společnosti W.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Mylným je názor dovolací stěžovatelky, že, ježto okolnost ta byla u soudu známa, nebylo třeba k důkazu o tom, že povinný je veřejným společníkem komanditní společnosti, proti níž zní exekuční titul, předkládati výpis z obchodního rejstříku. V § 11 ex. ř. je předložení tohoto průkazu výslovně předepsáno a dovolávati se známosti zmíněné okolnosti u soudu místo předložení výpisu o rejstříku nelze. Mylně také má dovolací stěžovatelka za to, že předpisu § 11 ex. ř. o předložení výpisu z obchodního rejstříku vyhověla tím, že se v návrhu na povolení exekuce odvolala na usnesení povolující exekuci ve věcech E 239/33 a E IX 999/33. V návrhu není totiž zmínky o tom, že v uvedených exekučních spisech je založen výpis z obchodního rejstříku a že se na spisy je proto odvoláváno, že doklad ten je v nich založen. Předložení výpisu z obchodního rejstříku je hmotněprávním předpokladem povolení exekuce proti veřejnému společníku, žádáno-li za exekuci na základě exekučního titulu proti veřejné obchodní nebo komanditní společnosti vydobytého, a nepředloženo-li výpis s návrhem, nejde o formální vadu, kterou lze odstraniti postupem podle §§ 84, 85 c. ř. s. (§ 78 ex. ř.). Nepochybil proto rekursní soud, že k odstranění vadnosti návrhu pro nepředložení výpisu z obchodního rejstříku nezavedl řízení podle uvedených paragrafů.

Čís. 12716.

Promlčení nelze namítati, bylo-li jednak uznáním, jednak dohodou o konečném výsledku vyúčtování odčiněno.

Manžel jako správce manželčina majetku nemůže bez zvláštní plné moci ujednatí smlouvu o stavbě se závazným účinkem pro manželku.

Manželka jest vedle manžela, jenž stavbu objednal, povinna zaplatiti dodavateli nedoplatek za stavivo a za platy dělníkům na stavbě zaměstnaným, přišly-li jí jako vlastníci domu k dobru (§ 1041 obč. zák.). Nesejde na tom, jakou hodnotu má nyní dům, nýbrž rozhodny jsou skutečné náklady ve stavivu a v platech dělníkům. Manželka nemůže proti dodavateli namítati, že manžel chtěl stavbou jen zaplatiti svůj dluh u ni.

(Rozh. ze dne 23. června 1933, Rv I 1871/31.)

Žalovaná Anna B-ová byla vlastníci pozemku, na němž byl vystavěn dřevěný dům, jenž roku 1928 shořel. K objednavce manžela žalované, spolužalovaného Františka B-a, poskytl žalující architekt stavivo a pracovní síly ke stavbě domu, za což nedostal úplatu. Žalovaný František B. konal v letech 1923—1928 pro žalobce truhlářské práce. Dne 22. prosince 1929 vyúčtoval žalobce s Františkem B-em vzájemné pohledávky, z čehož vzniklo pro žalobce saldo v zažalované výši. Žalobce zažaloval saldo proti Františku B-ovi a Anně B-ové, proti ní proto, že bylo použito v její prospěch staviva a pracovních sil jím dodaných. Žalovaný František B. namítl proti žalobě, že některé pohledávky žalobcovy byly promlčeny. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, o dovolací soud z těchto důvodů: Žalobní nárok ohledně Anny B-ové opírá se o to, že žalobce dodal materiál a vyplatil mzdy na stavbu jejího domku, tudíž že materiál a hodnota prací připadla ve prospěch žalované. Poněvadž se stavební materiál a hodnota prací staly součástí nemovitosti, nemůže je žalobce požadovati zpět in natura a požaduje tudíž hodnotu, kterou měly v době, kdy jich bylo pro stavbu domku spolužalované Anny B-ové použito. Procesní soud správně odůvodnil žalobní nárok žalobcův proti této žalované poukazem na § 1041 obč. zák. Vzhledem k tomuto právnímu stanovisku nebylo přirozeně třeba zjišťovati, jakou hodnotu měl domek spolužalované po dostavení a zda skutečně tato hodnota odpovídala veškerým vynaloženým nákladům. Kalkulace stavby nebylo zapotřebí, jak níže bude ještě uvedeno. Nesprávná je též výtká, že v rozsudku položen je v podstatné části za základ rozhodnutí předpoklad, který jest v rozporu s procesními spisy. Žalovaní spatřují rozpor ten v tom, že soud první stolice dovodil, že František B. jednal se žalobcem jako zákonný zástupce své manželky objednavaje práce pro stavbu jejího domku. Jest i tu upozorniti na to, co již shora bylo uvedeno, totiž že procesní soud vyhověl žalobě proti Anně B-ové z důvodu § 1041 obč. zák. a okolnost, že František B. jednal za svou manželku jako zákonný zástupce, není podstatnou okolností, která by měla vliv na rozhodnutí soudu. Ostatně spolužalovaná Anna

B-ová ve sporu netvrdila, že svému manželu odňala správu svého jmění, zejména i stavbu domku, naopak bylo zjištěno, že i sama ve věci stavby svého domku docházela k žalobci a pomáhala svému muži při stavbě domku, a platí tudíž po rozumu § 1238 obč. zák. domněnka, že svěřila svému manželu správu svého jmění. Uvedl-li pak první soud, že v souzeném případě vystupoval prvzalovaný František B. jako zákonný zástupce své manželky, pokud šlo o stavbu jejího domku, nechtěl tím nic jiného říci, než že vystupoval jako zákonný správce jejího majetku. Procesní soud bezvadně zjistil, z kteréhožto důvodu i soud odvolací zjištění jím učiněná přijal po rozumu § 498 c. ř. s. za základ pro své přezkoumání a rozhodnutí, obsah jednání mezi žalobcem a prvzalovaným Františkem B-em dne 22. prosince 1929 a správně rozhodl, i řádně odůvodnil, že toho dne při provedeném vyúčtování došlo k dohodě stran, kterou byl určen závazek žalované strany. Soud zjistil, že veškeré položky byly probrány, že byly předloženy buď z té, nebo z oné strany doklady a v případě, kde vznesl prvzalovaný František B. námitky, byly mu předloženy doklady, načež týž nic nenamítal. Soud správně dovodil z toho, že František B. uznal tím saldo vplynuvší z vyúčtování žalobce. První soud správně také odůvodnil, proč nemá za odůvodněnou námitku žalovaných ohledně promlčení. Žaloba opírá se o vyúčtování provedené mezi žalobcem a prvzalovaným Františkem B-em dne 22. prosince 1929 a žalobcem dne 23. prosince 1929 v opise dle tvrzení jeho žalovaným zasláné. Při tomto vyúčtování, kde probrány byly jednotlivé položky vzájemných pohledávek a závazků stran, bylo stanoveno saldo vyplývající ze spojení obou stran. Při vyúčtování zrušily se vzájemné pohledávky a závazky obou stran započtením a zejména starší účty žalobcovy, ohledně nichž žalovaní namítají promlčení, byly zaplacený protipohledávkami Františka B-a. Žalobou tudíž nebyly uplatňovány jednotlivé účty zejména účty starší tři let, které právě zaplacením a účtováním zanikly, nýbrž žaloba opírá se o saldo vplynuvší ze vzájemného vyúčtování a je tudíž žalováno ze salda jako ze samostatného důvodu žalobního. Jak bylo nahoře již uvedeno, uznal prvzalovaný František B. při vyúčtování dne 22. prosince 1929 zjištěné saldo, čímž nastala novace pohledávky, z níž je také žalováno. Pokud jde o spolužalovanou Annu B-ovou neprávem vytýká žalovaná, že bylo prvním soudem žalobě také ohledně ní vyhověno. Proti spolužalované opírá se žaloba o to, že žalobce dodal materiál na stavbu jejího domku, a že vyplatil na stavbu mzdy v celkové výši 25.078 Kč 49 h, z čehož srazil částku 14.116 Kč 45 h, která vplynula k dobru jejího manžela za provedené mu jím práce truhlářské. Šlo tudíž o případ, kde bylo upotřebeno materiálu a hodnoty prací ve prospěch Anny B-ové, jako vlastnice domku. Poněvadž žalobce nemůže, jak to ostatně již řečeno bylo nahoře, žádati dodané předměty a hodnotu provedených prací tak, jak jsou ve skutečnosti, žádá je v hodnotě, kterou měly v době použití. Jde tudíž o případ podle § 1041 obč. zák. Pro právní poměr mezi žalobcem a spolužalovanou Annou B-ovou je nerozhodno, že snad prvzalovaný František B. chtěl zaplatiti prestacemi žalobcovými na protiučet vzatyými své manželce dluh ze zápůjčky 20.000 Kč, kterou mu po-

skytla ku provozování jeho živnosti truhlářské. V případě tom jde o vnitřní poměr žalovaných, který nemá pro spor významu. Ne jvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Neprávem namítají dovolatelé proti saldu, že byly žalobci počítány k dobru pohledávky z dodávek starších než tříletých a proto prý promlčených (§ 1486 čís. 1 obč. zák.). Co se toho týče, je zjištěno, že žalobce a František B. spolu dne 22. prosince 1929 súčtovali, že žalovaný František B. ony více než tříleté pohledávky žalobcovy uznal a že také nic nenamítal proti konečnému výsledku onoho zúčtování jevícimu se částkou 14.116 Kč 45 h k jeho dobru. Na základě těchto zjištění správně dovodil odvolací soud, že promlčení nelze namítati, ježto jednak uznáním jednak dohodou o konečném výsledku vyúčtování bylo promlčení odčiněno. Odvolací soud neposoudil věc, pokud jde o saldo, po právní stránce nesprávně (§ 503 čís. 4 c. ř. s.).

Také nelze dovolatelům přisvědčiti, pokud jde o povinnost Anny B-ové k zaplacení nedoplatku, požadovaného z důvodu žalobcových dodávek staviva na její dům a zaplacení mezd při stavbě onoho domu. Neprávem má Anna B-ová za to, že oním nedoplatkem není povinna, protože se žalobcem o stavbě nejednala, nýbrž jednal jen její muž František B. Pravdu má Anna B-ová jen v tom, že František B. jako její zákonný zástupce (§ 91 obč. zák.) a správce jejího majetku (§ 1238 obč. zák.) nemohl bez zvláštní plné moci (§ 1008 obč. zák.) smlouvu o stavbě se závazným účinkem pro ni se žalobcem ujednat. Právnem však nižší soudy uznaly, že nedoplatkem je i ona povinna z důvodu obohacení (§ 1041 obč. zák.). Stavivo, dodané žalobcem, a platy dělníkům na stavbě zaměstnaným byly nutné a přišly Anně B-ové jako vlastníci stavěného domu k dobru, takže je hodnotou staviva a konanými žalobcem platy obohacena. Proto je i ona vedle Františka B-a, který stavbu objednal, nedoplatkem žalobci povinna. Nesejde na tom, jakou hodnotu má nyní dům, nýbrž rozhodny jsou (§ 1041 obč. zák.) skutečné náklady žalobcem ve stavivu a platech dělníkům učiněné, proto hodnotu domu nebylo třeba zjišťovati (§ 503 čís. 2 c. ř. s.); o výši oněch nákladů není sporu. Pokud Anna B-ová poukazovala a poukazuje, ce se týče nedoplatku, na to, že František B. prý jí chtěl stavbou zaplatiti svůj dluh u ní, případně v tom směru uvedl odvolací soud, že tuto okolnost proti žalobci nelze namítati, protože jde v projednávaném případě jen o poměr mezi ní, Annou B-ovou, a jejím manželem Františkem B-em, který se žalobce netýká.

Čís. 12717.

Bylo-li přeškrtnutí jména odesílatele v nákladním listu a nahrazení jeho jménem zaslílatele příčinou, že zásilka nebyla doručena na správné místo, jde neprovedení pokud se týče nesprávné provedení přepravní smlouvy na vrub toho, kdo provedl škrtnutí.

(Rozh. ze dne 23. června 1933, Rv I 357/32.)

Žalující firma H. v Praze předala žalované zasilatelské firmě S. v Praze 2 bedny a 1 balík vojenských potřeb se žádostí, by je odeslala vojenskému zátiší v Bratislavě. Zásilka byla objednána vojenským zátiším dělostřeleckého pluku č. 153 v Bratislavě k dodání do 1. října 1929. Na nákladním listu byla žalující firma uvedena jako odesílatel a žalovaná strana označila se na tomto listu místo žalující firmy jako odesílatel. Zásilka nebyla žalovanou přijata. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se firma H. na firmě S. náhrady škody. K odůvodnění žaloby uvedla žalobkyně: Žalovaná nebyla oprávněna firmu žalující strany na nákladním listu jako odesílatele bez jejího souhlasu škrtnouti a přitisknouti své razítko. Tím se stalo, že vojenské zátiší v Bratislavě zásilku nepřevzalo s poukazem k tomu, že od firmy S. nic neobjednalo, přes to, že žalující firma Vojenskému zátiší zásilku avisovala, ovšem nemohla uvést, že jako odesílatel jest uvedena žalovaná strana nebo postup této firmy nebyl jí ani znám ani oznámen. Adresa Vojenského zátiší v Bratislavě byla dostatečná, neboť správa vojenského zátiší dělostřeleckého pluku č. 153 v Bratislavě dozvěděla se rozkazem ze dne 10. října 1929 č. 229 o zásilce a, kdyby nebyla žalovaná strana škrtnula jméno odesílatele, mohl pluk zboží převzít. V souzeném případě byla žalovaná zjednána jako povozník a nikoliv jako špeditér a žalující strana nedala plnou moc žalované straně, by se označila sama jako odesílatel na lístku. Jest zvykem, že špeditér buď žádá o vydání receptu nebo napíše na jiném místě svou firmu jako špeditér. Škrtnutí jména odesílatelova na nákladním listě a nahrazení jménem zasilatelovým jest protizákonné jednání a protizákonné jednání nemůže býti zvykem. Vzhledem k prodlení žalovanou stranou zaviněnému, nemohlo zboží býti dodáno do 1. října 1929. Poněvadž šlo o fixní obchod, oznámilo vojenské zátiší, že zboží po uvedeném termínu nepřijme, neboť si je musilo obstarati již mezitím jinde. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Prvý soud řídil se prý nesprávným právním názorem, že jest zvykem ve špediterské živnosti, že špeditér škrtně na nákladním listě adresu a jméno odesílatelovo a vyznačí tam jméno a adresu svou, ačkoli jasný doslov § 9 želez. dopr. ř., že nesmí býti na nákladních listech škrtnáno, aniž by odesílatel svým podpisem škrtnutí to nepotvrdil, vylučuje vznik jakéhokoli tomuto předpisu odporujícímu zvyku. Také není nesporným, jak mylně za to má prvý soud, že zboží a nákladní list byly žalobkyní odevzdány žalované straně jako zmocněnkyni její. Není to nijak prokázáno a nelze usuzovati, že šlo o zmocnění mlčky udělené. Žalobkyně plnou moc žalované k uvedenému škrtnutí nedala, poněvadž tím právě by se připravila o oznámení, že zásilka nebyla adresátu dodána nebo jí přijata a tak se její dispozice s odeslaným zbožím jen protáhne, jak se v tomto případě stalo. Žalovaná strana také prý nevěnovala dopravě zboží podle čl. 380 obch. zák. péči řádného obchodníka, protože neoznámila včas straně žalující, že zboží nebylo převzato a také nepřipustným škrtnutím jména žalobkyně a nahrazením svým jménem zavinila, že vojenské zátiší dělostřeleckého pluku č. 153 nemělo možnost přihlásiti se o zásilku, protože v posádkovém rozkaze č. 229 posádkového velitelství v Brati-

slavě uvedeno bylo jméno žalované strany jako odesílatelky, od níž zátiší děl. pl. č. 153 nic neobjednalo a proto se o zásilku nehlásilo, což by bylo učinilo, kdyby v nákladním listě bylo uvedeno jméno žalobkyně jako odesílatelky, neboť tak by se bylo z posádkového rozkazu o dojití očekávané zásilky dozvědělo. Jest sice pravda, že škrtnání a přepisování v nákladním listě jest podle čl. 48 § 11 dopr. žel. ř. nepřipustné, než předpis ten opravňuje jen dráhu, kdy může dopravu zásilky odmítnouti. Přijala-li však na základě takového nákladního listu zásilku k dopravě, nemůže žalobkyně z nezachování tohoto předpisu nikterak vyvozovati povinnost žalované strany k náhradě škody z nedoručení zásilky a přicházejí tu v úvahu jen všeobecné předpisy o zavinění škody. Jádrem sporu jest otázka, zda bylo nedoručení zásilky zaviněno přeškrtnutím jména odesílatelky a nahrazením jménem žalované strany, či neúplným a nesprávným uvedením jména příjemce zásilky. Jako příjemce zásilky, jak mezi stranami jest nesporné, uvedeno bylo v nákladním listu »vojenské zátiší v Bratislavě« a nikoli »vojenské zátiší děl. pl. č. 153 v Bratislavě«, jež bylo objednatel a jemuž zásilka měla býti ve skutečnosti doručena do 1. října 1929. Dle adresy v nákladním listě nemohla býti zásilka přímo doručena vojenskému zátiší děl. pluku č. 153, neboť naň adresována nebyla a vojenských zátiší děl. pluku č. 153, neboť naň adresována nebyla a vojenských zátiší jest více vzhledem k tomu, že v Bratislavě, jak soudu jest známo, jest pluků více. Soud nemůže se zabývati tím, zda byla by zásilka doručena vojenskému zátiší děl. pl. č. 153, kdyby jako odesílatelka byla uvedena žalobkyně, a to na základě posádkového rozkazu č. 229. Soudu jest počítati jen s tím, že zásilka opatřena byla nesprávnou adresou, na jejímž základě nebylo jí lze doručiti. Sdílí proto odvolací soud právní názor soudu prvního, že si škodu v žalobě uplatňovanou zavinila žalobkyně sama, při čemž jest nerozhodno, zda byla žalovaná strana oprávněna ke změně jména odesílatele čili nic a v jaké funkci dopravu zboží předsevzala.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by jí znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolání oprávněnému o dovolací důvod č. 4 § 503 c. ř. s. nelze upříti oprávnění. Jest sice pravda, že žalobkyně pochybila, neudávši přesnou adresu příjemce zboží, jde však o to, zda udání nepřesné adresy bylo příčinou toho, že se zásilka nedostala na správné místo, a zda udání nepřesné adresy jest v příčinné souvislosti se škodou žalobkyně. Podle zjištěného stavu věci tomu tak není, neboť Ústřední vojenské zátiší v Bratislavě oznámilo ostatním vojenským zátiším v Bratislavě, že jde o zásilku od firmy S. a spol. v Praze, a proto se ani vojenské zátiší dělostřeleckého pluku č. 153, jemuž zásilka byla určena, nehlásilo, poněvadž od této firmy nic neobjednalo. Tím jest s dostatek prokázáno, že nikoliv nepřesná adresa příjemce zásilky, nýbrž přeškrtnutí jména odesílatelky v nákladním listu a nahrazení jeho jménem špeditéra bylo příčinou, proč se vojenské zátiší dělostřeleckého pluku č. 153 o zásilku nehlásilo a

proč zásilka na správné místo nebyla doručena. Poukazuje-li první soud k odůvodnění svého právního názoru na zjištění, že jest zvykem, že spediter, když mu odesílatel předává zásilku, jméno odesílatele přeškrtně a přidá razítko se svým jménem, aby vstoupil přímo do smluvního poměru s dráhou jako odesílatel, není okolnost tato pro posouzení sporného případu rozhodná, poněvadž obchodník, tím více spediter, s tím musí počítati, že, dojde-li škrtnutím jména odesílatele zboží v nákladním listě k neprovedení, po případě k nesprávnému provedení přepravní smlouvy a tím ke škodě odesílatele, že jde to na újmu toho, kdo škrtnutí provedl. Při tomto právním nazírání na věc jest tudíž nárok žalobní důvodem opodstatněn. Poněvadž však o výši jeho nebylo nižšími soudy vzhledem k jejich právnímu nazírání na věc jednáno, nezbylo, než dovolání vyhověti, oba napadené rozsudky zrušiti a, jak shora, rozhodnouti (§ 496 č. 2 a § 510 c. ř. s.).

Čís. 12718.

Pojišťovací smlouva.

Donosný dluh pojistníka změnil se podle § 24 druhé věty zákona o pojišťovací smlouvě v dluh odběrný tím, že pojistitel zasílal pojistníku po čtyři po sobě jdoucí lhůty složenky k použití při placení ročních premii.

(Rozh. ze dne 23. června 1933, Rv I 540/32.)

Bedřich E. uzavřel dne 22. ledna 1925 se žalovanou pojišťovnou životní pojišťovací smlouvu na 20.000 Kč. Bedřich E. platil řádně pojistné premie za jednotlivá léta, pojistné však splatné dne 15. ledna 1930 nezaplatil. Dne 25. srpna 1930 Bedřich E. zemřel. Žalobě jeho universální dědičky proti pojišťovně o vyplacení pojistného procestní soud prvostolice vyhověl, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: V souzené rozepři záleží s hlediska pojišťovací smlouvy a zejména s hlediska čl. 4 všeobecných podmínek pojišťovacích jen na tom, zda pojistník Bedřich E. byl povinen sám se postarati o zaplacení premie, či zda bylo věcí pojišťovny opatřiti včasné zaplacení premie. Není sporné, že pojistník Bedřich E. pro případ dožití dne 16. ledna 1940 dle pojišťovací smlouvy ze dne 22. ledna 1925 pojištěný po prvních 5 let řádně platil pojistné a poslední pojistné zaplatil dne 15. ledna 1929, nikoliv však další splatné pojistné dne 15. ledna 1930 a že pak dne 25. srpna 1930 zemřel. Žalobkyně svůj nárok na vyplacení celé pojištěné jistiny opírá o to, že žalovaná pojistníku nezaslala šekovou složenku, jakž dříve činila, a z toho vyvozuje, že u pojistníka prodlení při placení premie nenastalo. Proto jest zjistiti, zda premie splatná v lednu 1930 byla dluhem doručným, či odnosným. Podle čl. 4 (1) odst. poj. podmínek pojistné jest splácti u hlavní pokladny filiálního ředitelství pro republiku Československou v Praze neb u zástupce zmocněného ku příjmu pojistného předloženou pojišťovací listiny nebo kvitancí pojistného. Není stanoveno, že jest pojišťovna povinna pojistníka upomínati nebo starati se o vybrání pojistné premie.

§ 24 zákona o pojišťovací smlouvě stanoví, že pojistník má premii na své nebezpečí a útraty pojistiteli zaslati, jest tedy premie dluhem doručným. Avšak, dal-li pojistitel nejméně ve třech po sobě jdoucích lhůtách premii vybrati u pojistníka, jest pojistník teprve tehdy zase k jejímu zaslání povinen, když pojistitel o to písemně žádal. Tím může premie pozbytí své zákonné povahy jako dluh doručný, ovšem jen do odvolání pojistitelova. Je nesporno, že žalovaná zaslala pojistníku tři složenky vyplněné a tím ho zmocnila, by jich použil ku placení pojistného a stanovila způsob placení pojistného u poštovního šekového úřadu jako zmocněnce k vybírání peněz na její konto. Byl proto pojistník Bedřich E. povinen zase zaslati premii, kdyby žalovaná jako pojistitel o to písemně žádala. To se však nestalo a proto pojistník Bedřich E., neobdržev od žalované složenku ani jinou písemnou zprávu o způsobu placení pojistného, v prodlení s placením pojistného nebyl. Důsledkem toho nemohla nastati samovolně přeměna pojištění v pojištění bezplatné se sníženou pojišťovací jistinou podle čl. 5, 2. odst. poj. podmínek. Přes to, že pojistník pojistnou premii nezaplatil, pojišťovací smlouva zůstala v platnosti a, trvala-li, trvá i pojistníková povinnost, by platil dospělou pojistnou premii, a trvá i povinnost pojistitelky, by v pojistném případě nahradila pojištěnou škodu. Premie byla složena k soudu dne 19. března 1931 a tím byla zaplacená.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelka napadá názor odvolacího soudu, že se donosný dluh změnil podle § 24 druhé věty zákona o pojišťovací smlouvě v dluh odběrný tím, že pojistitel zasílal pojistníku po čtyři po sobě jdoucí lhůty složenky k použití při placení ročních premii v letech 1926 až 1929, poněvadž prý předpokladem onoho ustanovení jest, by se zmocněncem oprávněným ku přijetí premie k pojistiteli dostavil a premii vybral, což se v souzeném případě nikdy nestalo. Než neprávem, neboť ustanovení to nepraví, že se zmocněncem pojistitele musí dostaviti k pojistníku a přímo od něho převzítí placení, nýbrž »dal-li pojistitel premii vybrati u pojistníka«, čemuž jest rozuměti tak, že musí býti smluven, třebaš mlčky, určitý způsob placení premii, jehož provedení jest na straně pojistníka možným teprve tehdy, až pojistitel smluvený předpoklad pro zaplacení sám nebo svým zmocněncem splní a jenž zbavuje pojistníka povinností, by se o zaplacení bez popudu pojistitele staral. Zaslala-li žalovaná pojišťovna pojistníku Bedřichu E-ovi před dospělostí jednotlivých ročních premii po dobu čtyř let složenky poštovního šekového úřadu, z nichž první tři vyplnila i číslicí splatné premie, dobou, za kterou premie je placena a označila je razítkem jako stvrzenky o zaplacené premii, vedla sama v patrnosti dospělost premii a mohl proto pojistník i v roce 1930 důvodně spoléhati, že i v tomto roce bude u něho vybrána premie rovněž tím způsobem; že mu bude zaslán složní listek poštovního úřadu šekového a že tím bude na dospělost upozorněn. Odporovalo by poctivosti a důvěře (srovnej motivy, str. 77), kdyby pojišťovatel, jenž sám se opomenul řídití dosavadním postupem, po léta za-

chovávaným, uplatňoval smluvní následky prodlení v placení, a právě proto stanoví § 24 zákona o pojišťovací smlouvě, že, dal-li pojišťovatel premii u pojistníka vybírat alespoň ve třech po sobě jdoucích lhůtách, jest pojistník povinen opět zaslati premii jen tehdy, když to pojišťovatel písemně žádal, což se v souzeném případě nestalo, při čemž se podotýká, že platí-li dlužník na poukaz věřitele složenkou, neposílá peníze na vlastní útraty a nebezpečí a že již proto neplatí dluh přínosný, nýbrž odnosný a že se má věc v tomto případě právě tak, jakoby platil zmocněnci věřitelovu (srovnej rozhodnutí čis. 10517 sb. n. s.).

Čís. 12719.

»Právoplatným« ve smyslu § 575, třetí odstavec, c. ř. s. nebyl rozsudek, proti němuž bylo, byť i opožděně, podáno odvolání, pokud o včasnosti odvolání nebylo právoplatně rozhodnuto.

(Rozh. ze dne 23. června 1933, Rv I 831/33.)

Rozsudkem ze dne 30. března 1932 byli manželé P-ovi uznáni povinnými vykliditi najaté místnosti a odevzdati je pronajimatelce, firmě K. Z tohoto rozsudku podali manželé P-ovi odvolání, jež bylo odvolacím soudem odmítnuto. Nejvyšší soud nevyhověl rekursu proti odmítnutí usnesení. Dne 4. června 1932 navrhla firma K. proti manželům P-ovým povolení exekuce vyklizením. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se manželé P-ovi na firmě K., by bylo uznáno právem, že nárok strany žalované z rozsudku ze dne 30. března 1932 byl z důvodu § 575 c. ř. s. a § 1114 obč. zák. zrušen, že exekuční nárok z uvedeného rozsudku zanikl a pominul a že strana žalovaná není oprávněna žádati na jeho základě o nucené vyklizení krámu a bytu. K odůvodnění žalobního nároku uvedli žalobci, že exekuční titul zanikl, poněvadž se stal vykonatelným dne 16. dubna 1932 a podle § 575 c. ř. s. ve 14 dnech po tom, kdy nastala doba pro vyklizení v rozsudku určená, nebyla navržena exekuce vyklizovací, takže strana žalovaná měla nejdéle do 1. května 1932 žádati o vyklizovací exekuci, která však navržena teprve 4. června 1932, když již exekuční titul zanikl. **Procesní soud** první instance žalobu zamítl. **Důvody:** Proti rozsudku ze dne 30. března 1932, jímž povoleno vyklizení, bylo podáno odvolání, o němž rozhodnuto bylo krajským soudem dne 14. května 1932 a konečná právoplatnost rozsudku nastala teprve rozhodnutím nejvyššího soudu ze dne 13. srpna 1932. Nemohla tudíž žalovaná strana na základě neprávoplatného rozsudku v té době, jak tvrdí strana žalující, žádati exekuci. Tím jasně jest prokázáno, že exekuční titul trvá, a vede tudíž strana žalovaná exekuci právem. **Odvolací soud** uznal podle žaloby. **Důvody:** Podle § 575, třetí odstavec, c. ř. s. pozбудou soudní či mimosoudní výpověď nebo příkaz k odevzdání nebo k převzetí najatého neb propachtovaného předmětu, proti nimž námitky nebyly včas podány, rovněž právoplatné rozsudky o takových námitkách, platností s výhradou výroku o náhradě nákladů, jestliže ve čtrnácti dnech po

tom, co nastala doba v těchto příkazech nebo v rozsudku pro vyklizení nebo předání najatého neb pachtovaného předmětu určena, nenavrhne se exekuce pro toto vyklizení neb předání. Rozsudek okresního soudu ze dne 30. března 1932, exekuční titul pro vyklizovací exekuci tvořící doručen byl zástupci firmy dne 7. dubna 1932. Poněvadž předmětem žaloby bylo vyklizení najatého předmětu, činila odvolací lhůta podle § 575 první odstavec c. ř. s. osm dnů, takže uplynula 15. dubnem 1932 a 16. dubna 1932 stal se rozsudek ten vykonatelný. Podle § 466 c. ř. s. staví se však právní moc a vykonatelnost rozsudku jen odvoláním v čas vneseným v rozsahu odvolacích návrhů až do vyřízení opravného prostředku. Strana žalující podala sice proti rozsudku ze dne 30. března 1932 odvolání, avšak stalo se tak teprve 23. dubna 1932, tedy po uplynutí osmidenní odvolací lhůty a proto opožděně. Poněvadž odvolání včas podáno nebylo, stal se rozsudek dnem 16. dubna 1932 vykonatelným. Nemělo-li tedy dojiti k následkům uvedeným v § 575 odst. 3 c. ř. s., bylo na žalované straně, aby nejdéle do 30. dubna 1932 navrhla u okresního soudu exekuci vyklizovací. To však strana žalovaná učinila až dne 4. června 1932 a tudíž v době, kdy exekuční titul dle ustanovení § 575 odst. 3 c. ř. s. již dávno před tím platnosti pozbyl. Žalovaná strana nemůže se odvolávat na to, že proti vyklizovacímu rozsudku bylo podáno odvolání. Neboť, jak shora uvedeno, bylo odvolání opožděné a měla proto ve lhůtě § 575 odst. 3 c. ř. s. zakročiti o povolení exekuce, nečekajíc na výsledek odvolacího řízení, Tím však, že žalovaná strana návrh exekuční nepodala včas, pozbyl exekuční titul, rozsudek ze dne 30. března 1932 platnosti, tím nastalo dle § 1114 obč. zák. ve spojení s ustanovením § 575 odst. 3 c. ř. s. mlčky prodloužení poměru nájemního a jest proto žalobní prosba v zákoně ospravedlněna. **Nejvyšší soud** obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Odvolací soud vyhověl odvolání žalobců a, změniv rozsudek prvního soudu, uznal podle žaloby z důvodu, že žalovaná zameškala lhůtu uvedenou v třetím odstavci § 575 c. ř. s. a návrh na exekuci vyklizením podala teprve dne 4. června 1932, po uplynutí uvedené čtrnáctidenní lhůty po tom, co nastala doba v rozsudku z 30. března 1932 určená, tedy v době, kdy rozsudek ten dle ustanovení § 575 třetí odstavec c. ř. s. pozbyl platnosti. Avšak s tímto právním názorem odvolacího soudu nelze souhlasiti. Proti rozsudku bylo podáno žalovanými (nynějšími žalobci) odvolání poslední den čtrnáctidenní lhůty (22. dubna 1932), odvolací spis byl doručen zástupci (tehdejší) žalobkyně dne 2. května 1932, odvolání pak bylo předloženo odvolacímu soudu, který usnesením ze 14. května 1932 odvolání jako opožděné odmítl. Toto usnesení bylo doručeno zástupci žalující firmy dne 1. června 1932, a na to dne 4. června 1932 byl podán návrh na exekuci vyklizením. Proti odmítnutí odvolání byl podán žalovanými dovolací rekurs, jemuž nejvyšší soud nevyhověl rozhodnutím z 13. srpna 1932. V třetím odstavci § 575 c. ř. s. se mluví o **p r á v o p l a t n é m** rozsudku. Rozsudek, o který tu jde, nebyl prá-

voplatným, ano bylo proti němu podáno odvolání, pokud o včasnosti odvolání právoplatně nebylo rozhodnuto. Důsledkem toho rozsudek ten v době, kdy podán návrh na povolení exekuce vyklizením (4. června 1932), ještě nepozbyl platnosti ve smyslu ustanovení třetího odstavce § 575 c. ř. s.

Čís. 12720.

Nárok hajného proti zaměstnavateli na náhradu nákladů vynaložených jím jednak na stromoví a na vinné štěpy u hájovny, jednak na mzdu na deputátních pozemcích, promiňuje se ve třech letech.

(Rozh. ze dne 23. června 1933, Rv II 912/31.)

Žalobce byl do března 1926 hajným na panství žalovaného. Žalobou, zadanou na soudě dne 8. ledna 1930, domáhal se žalobce na žalovaném náhrady nákladů vynaložených žalobcem jako hajným žalovaného jednak na stromoví a na vinné štěpy u hájovny, jednak na úrodu na deputátních pozemcích, kterou žalobce následkem rozvázání svého služebního poměru v březnu 1926 nemohl skliditi. Žalovaný bránil se mimo jiné proti uvedené, teprve dne 8. ledna 1930, to jest po více než třech letech po rozvázání služebního poměru zažalované náhradě promlčením podle § 1486 obč. zák. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Odvolací soud neuznal na namítané promlčení, leč, jak žalovanému jest přisvědčiti, neprávem. Jak zmíněno, zasázel žalobce stromoví a štěpy u hájenky, to jest na deputátním pozemku a rovněž náklady na úrodu učinil na pozemcích deputátních. Užívání deputátních pozemků bylo vedle platu v penězích součástí žalobcova služného. Podle § 1486 čís. 5 obč. zák. promlčují se pohledávky zaměstnanců, co se týče jejich platů a náhrady výloh ze služební smlouvy v kratší, tříleté době. Náklady přisouzené nižšími soudy žalobci jsou náklady či výlohami, jež žalobce učinil jako hajný a byly to náklady učiněné z příčiny a ve spojení se zaměstnáním žalobcovým u žalovaného. Ony náklady a výlohy, věc to v postavení, jako bylo žalobcovo, obvyklou, jest podle smyslu zákona počítati k výlohám ze služební smlouvy a opačný názor odvolacího soudu nelze sdíletí. Nésrovnávalo by se s potřebami dnešního hospodářského života, by pohledávky toho druhu, jako je pohledávka žalobcova, byly vyňaty z ustanovení § 1486 obč. zák. o kratším, tříletém promlčení. Na označení pohledávky žalobcem jako pohledávky z obohacení nezáleží, neboť označení nerozhoduje, nýbrž její skutečná povaha a podstata.

Čís. 12721.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.). Pracovní soudy jsou příslušné rozhodovati o všech nárocích, prýšticích z pracovního, služebního nebo učebního poměru nebo jsoucích v souvislosti s tímto poměrem. Náleží sem najmě nárok služebně proti zaměstnavateli na náhradu škody, ježto ji ubytoval ve světnici vlhké, špatně větrané a vůbec zdraví velmi nebezpečné.

(Rozh. ze dne 24. června 1933, R I 550/33.)

Žalobu, již se domáhala na zaměstnavateli náhrady škody 5.000 Kč, ježto ji ubytoval jako pomocníci v domácnosti ve světnici zdraví škodlivé, zadala žalobkyně na okresním soudě. Žalovaný vznesl námitku věcné nepříslušnosti, máje za to, že k rozhodnutí sporu jest příslušným pracovní soud. Soud prvé stolice zamítl námitku věcné nepříslušnosti, rekursní soud námitce vyhověl a žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Ustanovení § 1 zákona ze dne 4. července 1931 čís. 131 sb. z. a n. nelze tak úzce vykládati, že pracovní soudy jsou příslušné rozhodovati jen o nárocích vzešlých z pracovní, služební nebo učební smlouvy, přihlíží-li se k doplňujícímu ustanovení § 2 písm. c) cit. zák., z něhož jest usuzovati, že pracovní soudy jsou příslušné rozhodovati o všech nárocích, prýšticích z pracovního, služebního nebo učebního poměru nebo jsoucích v souvislosti s tímto poměrem, pokud jest ovšem založen soukromoprávní smlouvou. Žalobkyně opírá žalobní nárok o zavinění žalovaného, který ji jako pomocníci v domácnosti ubytoval ve světnici vlhké, špatně větrané a vůbec zdraví velmi nebezpečné, a že to bylo příčinou, že onemocněla a stala se k svému povolání neschopnou. Jde tedy o spor, tkvící ve služebním poměru mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem a žalobkyně právě z tohoto poměru odvozuje nárok na náhradu škody, dovolávajíc se též předpisu § 1157 obč. zák., jenž ukládá zaměstnavateli určitou péči o osoby při služebních úkonech a pokud vůbec jsou v poměru zaměstnaneckém. Kdyby nebylo bývalo služebního poměru mezi žalobkyní a žalovaným, nebylo by došlo k tomuto sporu z uplatňovaného právního důvodu. Takovým sporům jest přiznati pro jejich povahu, že jde při nich o poměr mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, z důvodů sociálně-politických výhodu odborného posouzení za účasti laického živlu, jak tomu jest právě u pracovních soudů, i když jde o nároky odvozené z § 1157 obč. zák., který jako velící předpis jest tu doplňující součástí závazků z pracovního, pokud se týče služebního poměru.

Čís. 12722.

I proti mimosoudní výpovědi, jež nevyhovuje náležitostem § 562, odstavec první a druhý, c. ř. s. jest podati námitky.

Mimosoudní výpověď může se státi i ústně ať již přímo k druhé straně, nebo nepřímo poslem.

Účinnou (mimosoudní) výpovědí, třebaže nemá povahu exekučního titulu, zrušuje se dosavadní nájemní smlouva a pozbývá účinnosti. Nájemní smlouvu, která již po právu netrvá, nelze vypověděti. Taková výpověď jest bezpředmětnou a bezúčinnou, třebaže nebyly proti ní podány námitky, a nelze se na základě této výpovědi domáhati žalobou vyklizení a odevzdání předmětu nájmu v čase v nové výpovědi ke stěhování určeném.

(Rozh. ze dne 24. června 1933, Rv I 1143/33.)

Žalovaná měla v domě žalobcově najatý pokoj za nájemné splatné měsíčně; výpovědní lhůta nebyla smluvena. Dne 4. dubna 1932 poslala žalovaná k žalobci svou matku se sdělením, že se budou v červenci stěhovat. Matka žalované učinila toto sdělení manželce žalobcově, jež pak o tom zpravila žalobce. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované vyklizení bytu, tvrdě, že dne 16. dubna 1932 vypověděl žalované byt ke dni 15. května 1932. Procesní soud prvního st. l i c e rozsudkem ze dne 15. června 1932 zamítl žalobu o vyklizení. D ů v o d y: Soud vzal za prokázáno, že žalovaná dala dne 4. dubna 1932 ústní mimosoudní výpověď čtvrtletní žalobci k stěhování v červencovém kvartálu 1932, proti níž žalobce nevznesl námitky. Výpovědí tou byl proto nájemní poměr mezi stranami rozvázán a žalobce nemohl jej již výpovědí znovu zrušiti a jest proto jeho mimosoudní výpověď ze dne 16. dubna 1932 ke dni 15. května 1932 právně bezvýznamnou a nemůže žalobce na jejím základě žalovati o vyklizení bytu. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Jde o mimosoudní výpověď, která podle § 565, druhý odstavec c. ř. s. musí obsahovati údaje v § 562 odstavec první a druhý c. ř. s. vyznačené, tedy předmět a čas, nikoli však i návrhy tam uvedené. Jen, má-li míti účinky soudní výpovědi, musí vyhovovati i předpisům § 565 třetí odstavec, c. ř. s. V souzeném případě výpověď žalované strany náležitosti ty obsahovala, neboť nebylo pochybnosti o tom, že jde o byt obývaný stranou žalovanou, s níž bydlela i její matka, tak že slovy: »budeme se v červenci 1932 stěhovat, žalovaná si našla laciný byt«, byl i nájemní objekt i čas náležitě označen. I když nebylo výslovně stanoveno, kolikátého července se žalovaná bude stěhovat, nemohlo býti žalobci tajno, že jde o termín červencový a že tedy dle § 5 nař. ze dne 26. června 1924 čís. 172 sb. z. a n. dána jest výpověď k 1. červenci 1932 se lhůtou stěhovací ke dni 14. července 1932. Žalobce také, jak sám jako strana slyšen uvedl, o této výpovědi svou manželkou byl zpraven, avšak za výpověď ji nepovažoval, námitky proti ní nepodal a sám dne 16. dubna 1932 dal žalované písemnou výpověď ke dni 15. května. Tento jeho postup nebyl

však správný. Dala-li některá ze stran výpověď, jest na odpůrci, i když za to má, že výpověď neodpovídá předpisům §§ 565, 562 c. ř. s., aby se bránil proti ní v zákonné lhůtě námitkami u soudu (§ 566 c. ř. s.), neboť rozhodnutí o platnosti výpovědi přísluší jen soudu, nikoli stranám. Každé pozdější uplatnění má za následek, že nelze k námitkám jako opožděným přihlížeti (§ 562 první odstavec c. ř. s.) a výpověď nemůže již býti zbavena účinnosti. Poněvadž žalobce námitky proti mimosoudní výpovědi žalované strany vůbec nepodal, ač o ní věděl a, by výpověď byla přímo jemu dána, nebylo třeba, neboť ani při písemné výpovědi není předepsáno doručení podle předpisů o doručení žalob podle § 106 c. ř. s., takže stačí že protistrana se o výpovědi v čas dozvěděla, nabyla výpověď stranou žalovanou ke dni 14. července 1932 mu daná právní mocí, nájemní poměr byl tímto dnem zrušen a nemohl proto žalobce sám ještě dáti platně novou výpověď ke dni 15. května 1932.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pod titulem důvodu nesprávného právního posouzení věci dovozuje žalobce, že výpověď daná mu žalovanou dne 4. dubna 1932 k stěhování v červenci 1932 — jak byla zjištěna odvolacím soudem — nemá náležitosti § 562 odstavec první a druhý c. ř. s., že není proto účinnou podle § 565 druhý odstavec c. ř. s., a že tudíž nebylo třeba podati proti ní námitky, při čemž odkazuje k rozhodnutí čís. 358 sb. n. s. K tomu jest uvést, že názor v rozhodnutí tom zastávaný nejvyšší soud v pozdějších rozhodnutích opustil a že se ustálil na názoru, že i proti mimosoudní výpovědi, jež nevyhovuje náležitostem § 562 odstavec první a druhý c. ř. s., jest podati námitky (rozh. čís. 687, 2766 a 8251 sb. n. s.). Dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. v tomto směru není tedy opodstatněn. Týž dovolací důvod spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud považuje za postačitelé k platné výpovědi, když se druhá strana doví o prohlášení učiněném vypovídajícím proti komusi jinému na nájemní smlouvě ani nezúčastněnému. Je ovšem správné, že výpověď jako jednostranný projev vůle musí dáti jedna strana druhé straně, t. j. musí vypovídající strana prohlásiti, že chce nájemní smlouvu zrušiti (§ 1116 obč. zák. a § 561 c. ř. s.). Pro mimosoudní výpověď není však předepsána žádná určitá forma a může se státi notářem nebo jiným způsobem (§ 565 první odstavec c. ř. s.) a tedy i ústně ať již přímo proti straně druhé, nebo nepřímo poslem. V souzeném případě stal se podle zjištění nižších soudů výpovědní projev žalované jednak poslem Josefínou Š-ovou, která prohlášení žalované vyřídila žalobcově manželce — zároveň spoluvlastnici domu — a jednak touto, která prohlášení to vyřídila dále žalobci. Právně shledaly nižší soudy ve zjištěném prohlášení ústní výpověď z bytu. Ani žalobce tomu nemohl jinak rozuměti, hledíc k zásadě § 863 druhý odstavec obč. zák. o poctivém styku. V té příčině stačí odkázati k důvodům napadeného rozsudku. Že se žalobce o dané výpovědi dověděl, vypověděl sám při svém výslechu jako strana;

že se tak stalo včas, t. j. záhy po vzkazu žalované stran výpovědi, zjistil první soud na základě korespondenčního listku žalobce ze dne 7. dubna 1932 a od zjištění toho se odvolací soud neuchýlil, takže není v tom směru odůvodněn ani uplatňovaný dovolací důvod vadnosti řízení podle § 503 čis. 2 c. ř. s., ani rozporu se spisy podle § 503 čis. 3 c. ř. s. Ostatně měl žalobce nedostatky náležitosti ústní výpovědi uplatňovati — jak již řečeno — v námitkách proti mimosoudní výpovědi žalované a nemůže nedostatky tyto k platnosti přiváděti nyní ve sporu o vyklizení bytu (§ 571 třetí odstavec c. ř. s.). I ústní mimosoudní výpověď jest účinnou, nebyly-li proti ní podány námitky, třebaže nemá povahu exekučního titulu. Účinnou výpověď zrušuje se však dosavadní smlouva nájemní a tato pozbývá platnosti. Právním důsledkem toho jest, že nájemní smlouvu, která již po právu netrvá, nelze znova vypověděti; výpověď taková jest bezpředmětnou a bezúčinnou, byť i proti ní nebyly rovněž podány námitky, a nelze proto z důvodu nové, žalobcem dané mimosoudní výpovědi domáhati se žalobou vyklizení a odevzdání předmětu nájmu v čase v nové výpovědi k stěhování určeném (srovnej k tomu rozh. čis. 10.783 sb. n. s.). Nižší soudy posoudily tudíž věc po stránce právní správně, když žalobu o vyklizení bytu na základě mimosoudní výpovědi žalovaného dané dne 16. dubna 1932 ku dni 15. května 1932 zamítly.

Čís. 12723.

Přípustnost pořadu práva pro nárok na vrácení zápůjčky, již poskytl žalobce vlastním jménem a pod vlastní zodpovědností z peněz obce jím spravovaných žalovanému k účelům provozu obecního podniku, jehož správcem byl žalovaný.

(Rozh. ze dne 24. června 1933, R II 217/33.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení 2.500 Kč, tvrdě, že žalovaný peníz zapůjčil žalovanému z obecních peněz vlastním jménem a pod vlastní zodpovědností bez předepsaného poukazu jakožto zálohu na provoz obecní cihelny spravované žalovaným. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 41 j. n. jest příslušnost soudů a tudíž i přípustnost pořadu práva posuzovati podle udání žaloby, a rozhoduje tu jen povaha uplatňovaného práva nebo nároku, zda je to právo soukromé, čili nic. V souzeném případě jest hlavním základem žaloby žalobcovo tvrzení, že vyplatil žalovanému jako zápůjčku vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost částku 2.500 Kč, jejíž vrácení se nyní žalobou domáhá. Žalobce uplatňuje tudíž proti žalovanému nárok ze zápůjčky (§ 983 obč. zák.)

a jde proto o nárok soukromoprávní. Této povahy nepozbývá dotyčný nárok tím, že žalobce poskytl žalovanému zápůjčku z peněz obce jím spravovaných a k účelům provozu obecní cihelny, jejíž správcem byl žalovaný, neboť tím nenabylo žalobcovo jednání rázu veřejnoprávního, an tvrdí, že nejednal ve své funkci jako pokladník obce, nýbrž vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost a že žalovaný podle vlastních údajů potřeboval peníze na provoz obecní cihelny. Ze žalobcovy zmínky v žalobě, že mu obec postoupila případné nároky na náhradu škody proti žalovanému, ještě nevysvítá, že žalobce uplatňuje proti žalovanému tento postoupený nárok. Stěžovatel sice popírá správnost žalobcova tvrzení, že jednal vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost a namítá, že mu žalobce vyplatil peníze jako pokladník obce pro obecní cihelnu, již žalovaný spravoval. Než touto námitkou nebyl by vyloučen pořad práva pro žalobní nárok, zakládající se na zápůjčce podle § 983 obč. zák., kterou žalobce žalovanému poskytl soukromě; kdyby byla uznána dotyčná námitka za opodstatněnou, mělo by to jen ten důsledek, že by žaloba založená na soukromoprávním titulu jako neodůvodněná musela býti zamítnuta.

Čís. 12724.

Projevila-li hlavní strana, že se podrobuje rozsudku odvolacího soudu, pozbylo účinnosti dovolání podané vedlejšími intervenientem, jenž nebyl stranou ve sporu ani vedlejšími intervenientem s právy nerozlučného společníka ve sporu.

Učinila-li hlavní strana prohlášení o bezpředmětnosti dovolání teprve po podání dovolací odpovědi, jest povinna nahraditi odpůrci náklady dovolacího řízení.

(Rozh. ze dne 24. června 1933, Rv II 527/33.)

Vedlejší intervenientka, které byl žalobcem opovězen spor doručením stejnopisu žaloby, přistoupla ke sporu a účastnila se jednání, počínajíc prvním rokem. V této vlastnosti podala proti rozsudku odvolacího soudu, jímž byl potvrzen rozsudek soudu první stolice, zamítající žalobu, dovolání dne 5. ledna 1933. Žalobce podáním došlým na soud dne 20. února 1933 č. j. Ck I 60/32-17 prohlásil, že se tento opravný prostředek stal proti jeho vůli, že mu odporuje a žádá, by byl pokládán za bezpředmětný.

Nejvyšší soud se usnesl, že s rozhodnutí o dovolání vedlejší intervenientky schází a uložil žalobci, by nahradil žalovanému útraty dovolací odpovědi.

Důvody:

Ve smyslu § 19 c. ř. s. má sice vedlejší intervenient právo, by na podporu hlavní strany uplatňoval útočné a obranné prostředky, nabízel důkazy a předsebral všechny jinaké procesní úkony, tedy i, by po-

dával opravné prostředky, avšak tyto procesní úkony mají pro hlavní stranu právní účinnost jen potud, pokud neodporují jejímu vlastnímu procesnímu jednání (rozh. čís. 3355, 3969, 2895, 5622 sb. n. s.). Z prohlášení žalobce jako hlavní strany, obsaženého v jeho podání jasně plyne, že se podrobuje rozsudku odvolacího soudu, tudíž, že se vzdává dodatečně i opravného prostředku, podaného vedlejší intervenientkou ve smyslu §§ 484, 513 c. ř. s. Tímto projevem vůle procesní strany pozbylo účinnosti dovolání, podané vedlejší intervenientkou, jež nebyla stranou ve sporu ani vedlejší intervenientkou s právy nerozlučného společníka ve sporu, nýbrž jen pouhou pomocnicí žalobce: v opačném případě by tu byl rozpor s procesním úkonem hlavní strany a tedy úkon pro hlavní stranu právně bezúčinný (poslední věta prvního odstavce § 19 c. ř. s., rozh. 6786 sb. n. s.). Dovolání bylo sice v době podání přípustné, avšak stalo se dodatečným prohlášením hlavní strany bezpředmětným, a proto schází s jeho vyřízení. Výrok o útratách spočívá na předpisech §§ 41 a 50 c. ř. s. a bylo je uložiti žalobci, poněvadž teprve po podané dovolací odpovědi učinil prohlášení o bezpředmětnosti dovolání.

Čís. 12725.

Zápisy nabyté pravoplatně proti vydražiteli nejsou poznámkou uděleného příklepu dotčeny.

(Rozh. ze dne 26. června 1933, R II 231/33.)

Usnesením ze dne 16. listopadu 1932 byl povolen vklad exekučního zástavního práva k vydobytí směnečné pohledávky firmy Č. proti vydražitelce na vydražené nemovitosti. Usnesení toto nabylo moci práva. Teprve usnesením ze dne 13. ledna 1933 bylo na základě udělení příklepu vloženo na vydražené nemovitosti vlastnické právo pro vydražitelku a zároveň byl povolen výmaz exekučního zástavního práva. Re k u r s n í s o u d k rekursu firmy Č. zamítl žádost vydražitelky, by byl povolen výmaz exekučního zástavního práva. D ů v o d y: Usnesením soudem v stolicích ze dne 16. listopadu 1932 povolen byl vklad exekučního práva zástavního proti vydražitelce pro pohledávku firmy Č. ze směnečného platebního příkazu. Otázkou, zda vklad práva zástavního byl přípustný proti vydražitelce, ana nemovitost byla tehda ještě zapsána do vlastnictví exekutů, nelze se rekursnímu soudu obíratí, neboť usnesení, kterým vklad práva zástavního proti vydražitelce byl povolen, vešlo již v moc práva. Jest proto s tímto stavem již nyní počítati. Napadeným usnesením ze dne 13. ledna 1933 povolen byl k žádosti vydražitelky vklad práva vlastnického pro vydražitelku, výmaz poznámek k dražebnímu řízení se vztahujících a posléze výmaz různých práv a břemen, mezi jiným i výmaz práva zástavního vázajícího ze směnečného platebního příkazu ze dne 1. července 1932 pro firmu Č. Povoliv výmaz práva zástavního zapsaného pro pohledávku firmy Č. soud v stolicích pochybil. Podle § 72 zákona ze dne 25. července 1871

čís. 95 ř. zák. má soud, u kterého byla v exekuci prodána nemovitost, naříditi, by to bylo z úřadu v knihách pozemkových poznamenáno. Tato poznámka má za účinek, že dalšími zápisy lze proti dosavadnímu vlastníku nabytí práva jen, kdyby prodej exekuční byl prohlášen za neplatný. Nebylo-li exekučnímu prodeji odporováno nebo byl-li odpor s konečnou platností odmítnut, vymažou se k žádosti těch, jimž na tom záleží, veškeré zápisy, od poznámky exekučního prodeje proti dosavadnímu vlastníku nabyté a taktéž zápisy v příčině jich dále vykonané. Ustanovení § 72 obecného zákona knihovního o poznámce exekuční dražby platí podle čl. XXVI uvoz. zák. k ex. ř. i pro poznámku příklepu (§ 183 ex. ř.). Z toho vyplývá závěr, že zápisy nabyté pravoplatně proti vydražiteli nejsou poznámkou příklepu dotčeny. Podle § 237 ex. ř. může exekuční soud povolit výmaz břemen a práv na vydražené nemovitosti zapsaných, vydražitelem nepřevzatých, k vydražitelovu návrhu teprve, když rozvrhové usnesení nabylo právní moci. Než o převzetí nebo nepřevzetí břemen vydražitelem lze již podle smyslu slova »převzítí« mluvití jen, přebírá-li nebo nepřebírá-li vydražitel cizí břemena, tedy břemena zejména proti exekutovi nabytá, nikoliv však i tehdy, jde-li o vlastní břemena vydražitelova, t. j. taková břemena, která byla proti vydražiteli pravoplatně nabyta a poznámkou uděleného příklepu nejsou dotčena. Taková břemena nelze k žádosti vydražitelově vymazati bez svolení osob oprávněných. Vlastním břemenem vydražitelky jest i zástavní právo zapsané proti ní pro pohledávku firmy Č. ze směnečného platebního příkazu ze dne 1. července 1932. K výmazu tohoto břemene neopravňuje ani včasné a řádné splnění všech dražebních podmínek ani pravomoc rozvrhového usnesení, nýbrž jen výmazná listina, vyhovující předpisům knihovního zákona. Stala se proto křivda napadeným usnesením stěžovatelce, protože k žádosti vydražitelky bylo po rozumu § 237 ex. ř. vymazáno i zástavní právo vázající pro její pohledávku shora uvedenou.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Napadené usnesení vyhovuje stavu věci a zákonu a odkazuje se na jeho správné důvody, jež nebyly vyvráceny vývody dovolacího rekursu. Jest nesporno, že se vklad exekučního práva zástavního pro firmu Č. stal v době po poznámce uděleného příklepu a že exekučnímu prodeji nebylo odporováno a že nebyl prohlášen za neplatný. Důsledkem toho správně usoudil rekursní soud z ustanovení odstavce třetího § 72 knih. zák., který podle čl. XXVI uvoz. zák. k ex. ř. platí i pro poznámku uděleného příklepu (§ 183 ex. ř.), že poznámkou uděleného příklepu nebyl dotčen vklad exekučního práva zástavního nabytého pro firmu Č. proti vydražitelce. K výmazu tohoto exekučního zástavního práva neopravňovalo včasné a řádné splnění dražebních podmínek a jsou v tom směru vývody dovolacího rekursu neopodstatněny.

Čís. 12726.

Tomu, kdo vykonává právo na základě smluvního poměru, nechybí držba. Nabytí práva smluvně a zároveň i vydržením se navzájem nevylučuje.

K držbě reálního břemene se vyžaduje vůle toho, kdo právo vykonával, požadovati něco jako vlastník nemovitosti na jiném jako vlastníku nemovitosti a vůle toho, kdo plnil, plnění jako vlastník tak, jako by to bylo jednak oprávnění jednak povinnost každého vlastníka dotyčných nemovitostí.

Soukromoprávní povahu požadovaného práva náleží dokázati tomu, kdo se dovolává vydržení. Pokud šlo o soukromoprávní povinnost k opravě jezu. Ten, kdo žádá na jiném plnění, jež může být plněním buď soukromoprávního závazku neb i veřejnoprávní povinnosti, aniž by naznačil, že tak činí z důvodu veřejnoprávní povinnosti, která stíhá druhého, činí tak předem z důvodu soukromoprávního.

Zápisy ve vodní knize nejsou povahy konstitutivní, nýbrž povahy deklaratorní, vodní kniha slouží jen za evidenční pomůcku úřadu, její účel jest čistě evidenční, je to pouhá kniha záznamů. Soukromoprávní povaha závazku nebrání, že jest zapsán ve vodní knize.

Ke zrušení jezu jako vodního díla je třeba povolení vodního úřadu.

Pokud jest povinnost opravovati jez reálním břemenem.

Jest na žalovaném, by prokázal obmyslnost držby. Nestáčí popírání držby práva vůbec.

Jest na tom, kdo hodlá koupiti velkostatek, zvláště kde pro lesní hospodářství přichází v úvahu i plavení dříví, by se také informoval na základě vodní knihy o případných vodních právech velkostatku, třebas pozemky velkostatku nejsou přímo na břehu vody.

I po poznámce záboru lze se domáhati vydrženého práva.

(Rozh. ze dne 26. června 1933, Rv II 78/33.)

Karel H., majitel bělidla, a Jan F., majitel papírny, domáhali se na žalovaném horním těžířstvu, jako majiteli velkostatku v R., by bylo uznáno povinným udržovati na své útraty jez na řece B. na Moravě v rozsahu stanoveném zápisem ve vodní knize okresního úřadu ve V., to jest za současného závazku žalobce Karla H-a, opraviti onu částku závažky, která snad bude občas vodou vymleta a by bylo uznáno povinným tento právní stav uznati a podepsati knihovního vkladu schopné prohlášení, na jehož základě se do mor. zemských knih vkládá na vl. čís. 370 jako na statku služebném a na pozemcích vl. čís. 30 a 491 jako statcích panujících, jako reální břemeno povinnost žalovaného těžířstva jako majitele velkostatku v R. k udržování tohoto jezu v dobrém stavu, jinak by na základě tohoto rozsudku vklad ten na žádost žalobcovu byl proveden, bez újmy práv a povinností vyplývajících ze záboru a ze zákona o pozemkové reformě. Žalobní nárok opírali žalobci jednak o vydržení, jednak o dobrovolné narovnání před moravskou vyvazovací komisí ze dne 14. prosince 1850. Námitka nepřipustnosti pořadu

práva byla oběma nižšími soudy souhlasně vyřešena ve smyslu zápor-ném. Oba nižší soudy uznaly i ve věci samé podle žaloby, o d-volací soud z těchto důvodů: Prvý soud vyhověl žalobě z obou uplatňovaných důvodů, totiž ze smlouvy i z vydržení. Odvolatel jest toho názoru, že se nabytí práva smluvně a současně i vydržením navzájem vylučuje. Odvolací soud s tímto názorem nesouhlasí. Nelze seznati, proč by pro existenci práva nemohly být dány podmínky smluvní i podmínky vydržení. Běží při tom o stránku procesualní, důkazovou. Přistupuje-li k nabytí práva též ještě nerušené jeho vykonávání po dobu vydržecí, není příčiny, proč by se i k tomuto vydržení nemělo přihlížeti. Smluvní nabytí může být důkazově pochybné a tu vydržení jednak doplňuje důkaz, že práva bylo kdysi řádně nabyto, jednak dokazuje samo existenci onoho práva. Ehrenzweig praví ve všeobecné části svého Systému vyd. 1925 str. 231: »Vor allem sichern diese Einrichtungen (Verjährung und Ersitzung) lange bestehende Verhältnisse und dieser Schutz dient nicht etwa nur dazu, Unrecht in Recht zu verwandeln. Das ersessene Recht kann wohl begründet, die Erlöschung des anderen lässt sich aber die Erwerbung des einen, die Erlöschung des anderen lässt sich wegen der Länge der Zeit nicht erweisen. Es ist billig, dass die lange Dauer die Stelle des Beweises vertritt.« Mohou tedy v zásadě vedle sebe obstáti jako nabývací důvody práva i titul ze smlouvy i vydržení a nebrání jedno druhému. Vždyť při největší části vydržení práva došlo k nabytí držby nějakým titulem, právním jednáním nebo smlouvou a průběh doby konsoliduje toto právo, i když průkaz jeho nabytí by byl nesnadný nebo nemožný. Totéž platí při promlčení. Zaplatil-li někdo dluh a upomíná-li ho věřitel po uplynutí promlčecí doby, může namítati nejen zaplacení, nýbrž i promlčení dluhu a k oběma těmito námitkám bude lze ve sporu přihlídati. Narovnání z roku 1850 bylo řádným titulem pro držbu práva žalobce Jana F-a. Existence tohoto titulu není na závalu vydržení, nýbrž při vydržení kratším než třicetiletém je přímo požadavkem řádné držby. Mluví-li tedy rozsudek o vydržení práva žalobců na základě narovnání, není v tom kontradikce. Rozhodnutí čís. 11.206 sb. n. s., jež žalovaná strana pro opačný svůj názor uvádí, týká se případu docela jiného, kde totiž bylo vykonáno právo za úplat, a takové právo ovšem vydržeti nelze, protože se nevykonává cum animo usucapionis. V souzeném případě však nedostával velkostatek vzájemné plnění od oprávněných, měl jen prospěch z jezu, jehož vlastníkem byl, a zavázal se jez ten udržovati též ve prospěch ostatních uživatelů vody jezem vzedmuté. Povinnost žalobce Karla H-a a jeho předchůdců k navážkám výmolů není proti velkostatku úplatou, nýbrž jen ulehčením nákladů velkostatku spojených s udržováním jezu. Nesprávné jest, jakž činí odvolatel, srovnávati sporné reální právo se služebností jízdy nebo chůze a poukazovati k tomu, že závazek udržovati cestu nemůže být vydržen samostatně bez vydržení služebností jízdy, jejíž součástí prý tvoří. Rozdíl mezi služebnostmi a věcnými břemeny spočívá právě v tom, že servitus in faciundo consistere nequit, kdežto reálními břemeny rozumějí se závazky k určitým úkonům, které spojeny jsou s nemovitostí tím způsobem, že každý dočasný vlastník ne-

movitosti jako takový jest povinen konati tyto úkony (rozh. čís. 6847 sb. n. s., kde reální břemeno záleželo v roční dávce 10 centů sena). Kde při služebnosti je též povinnost k plnění, jest to již závazek podobný reálnímu břemenu (Ehrenzweig, Sachenrecht r. 1923 str. 335—336). Může tedy reální břemeno udržování jezu vzniknouti, trvati a vydrženo býti zcela samostatně, bez ohledu na to, zda povinnému přísluší vodní práva s jezem související, i bez ohledu na to, zda mu jez sám náleží. Ostatně není ani správný názor dovolatelův, že jez jako takový nemůže býti samostatným vodním dílem, neboť § 17 mor. vod. zák. praví výslovně, že k vodním dílům náležejí též jezy, a Procházka (České vodní právo r. 1925) praví na str. 167, že, zřekne-li se vlastník provozování mlýna, činí tímto zřeknutím jez samostatným vodním dílem, které dosud bylo částí mlýna. Odvolatel má za nehorázné a nemožné, by byl povinen udržovati jez a by mohli žalobci se svými předchůdci v držbě realit nabýti a vydržeti proti němu a jeho předchůdcům právo na udržování jezu, i když mu již žádné vodní právo nepřisluší, avšak Procházka na uvedeném místě (str. 167) uvádí, že povinnost k udržování vodního díla, na př. jezu, trvá i potom, když se vlastník zřekl propůjčeného mu vodního práva s dílem tím spojeného. I smluvníci, ujednávajíc narovnání ze dne 14. prosince 1850, předvídali možnost, že majitelé statku r-ského nebudou jezu potřebovati, a přece nestanovili, že pro ten případ má jejich povinnost, udržovati jez, beze všeho pominouti, nýbrž v odstavci VI. narovnání ustanovili, že v tom případě má se státi přenesení povinnosti udržovati jez jen v cestě dobrovolného narovnání neb, kdyby se ho docílit nemohlo, mají majitelé statku r-ského složit takový kapitál k rukám mlynářů, jak by podle nejvyšších zásad o vyproštění gruntu z břemen vypadal. Ostatně velkostatek v R. nemůže ani tvrditi, že již z jezu nic nemá, ježto nemá již vodních práv. Prodal v roce 1912 pivovar č. 6, před tím prodal, jak sám udává, mlýny i s vodními právy, hodnota i těchto vodních práv byla obsažena v kupní ceně, velkostatek tedy tato vodní práva zpeněžil, má za ně kapitál i s úroky. Vodního užívacího práva na vodách uvedených v §§ 2 a 3 mor. vod. zák. lze nabýti jen povolením příslušného správního úřadu, avšak užívání práv k vodě, jichž bylo nabyto před 28. říjnem 1870 soukromým právním aktem, zůstala podle čl. II uv. zák. k mor. vod. zák. v platnosti (Procházka str. 403). V souzeném případě však nejde vůbec o vodní právo ani o vydržení vodního díla, nýbrž o otázku udržování jezu na základě ujednání a vydržení. To není vůbec věci vodoprávní, nýbrž věci práva soukromého. K udržování jezu může se i za platnosti vodního zákona kdokoli zavázati a lze proto právo na udržování jezu vydržeti. Praví se v § 43 mor. vod. zák. výslovně, že udržovati zařízení pro používání vod jsou povinni vlastníci zařízení, pokud tu není právoplatného závazku jiných a nakonec teprve ti, kdož zařízení toho užívají. Praví proto Peyrer (Das österreichische Wasserrecht vyd. 1898 na str. 418): »Die in den §§ 43 und 44 erwähnten rechtsgültigen Verpflichtungen können begründet sein in Verträgen . . . in der Ersitzung und Verjährung, oder auch in einem Verschulden . . .«. Podobně žalud: »Das Wasserrecht«, vyd. 1911 str. 440, a Procházka str. 169. Je proto názor odvolatelův,

že sporné právo nemohlo býti vydrženo, nesprávný. Stanovisko žalovaných, že, kdo nemá práv, nemá ani závazků, není správné, neboť je mnoho platných závazků bez oprávnění, na př. při závazcích ze služebnosti a z reálních břemen. S okolností, že podle narovnání ze dne 14. prosince 1850 převzali majitelé velkostatku na sebe i povinnost znovuzříditi jez, netřeba se zabývati, poněvadž znovuzřízení jezu není předmětem tohoto sporu. Rovněž není třeba pátrati po tom, proč povinnost zavázek přešla z majitelů mlýnů čís. 154 a 155 a velkostatku na žalobce Karla H-a. Žalobce H. tuto svou povinnost uznává, čímž se závazek žalovaného velkostatku zmenšuje, ale veřejnoprávní povaha žalobního nároku z této okolnosti naprosto nijak nevyplývá. Odvolatel tvrdí, že udržoval (od roku 1912 až do roku 1929) jez jen proto, že tato jeho povinnost byla zapsána ve vodní knize, a tudíž v domněni, že běží o disposici vodoprávního úřadu ve smyslu § 43 mor. vod. zák. Zápisy ve vodní knize nejsou však povahy konstitutivní, nýbrž povahy deklaratorní, vodní kniha slouží jen za evidenční pomůcku úřadu, její účel jest ryze evidenční, je to pouhá kniha záznamů podle § 99 mor. vod. zák. (Procházka str. 396—401, Peyrer str. 781—782). To uznává i strana žalovaná. A právě v důsledku této povahy a tohoto rázu vodní knihy nelze spatřovati v zápise, že velkostatku v R. náleží udržování jezu, nic jiného než zjištění skutkového stavu, jak při založení vodních knih tu již byl (Procházka str. 400). Ježto tedy zápis do vodní knihy nemůže vytvořiti právní závazek, museli žalované těžiřstvo a jeho právní předchůdcové, udržující a opravující jez, věděti, že tak činí na základě dřívější soukromoprávní povinnosti, jejíž existence byla ve vodní knize toliko konstatována a zaznamenána. Výpovědi svědků o tom, proč velkostatek jez udržoval a opravoval, jsou pouhými domněnkami a nemohou proto míti v té příčině průkazní moc. I kdyby byli majitelé velkostatku plnili proto, že jejich povinnost k tomu byla zaznamenána ve vodní knize, museli věděti, že záznam ten je konstatováním soukromoprávní povinnosti. I když vodní kniha je pouhou evidenční pomůckou, není tím řečeno, že nemá význam, neboť zaznamenává skutečný stav, jak zde byl při jejím založení a který musel býti nějakým způsobem zjištěn. Praví proto Peyrer na str. 781—782: »Wenn auch das Wasserbuch nicht mit den Rechtswirkungen und der Beweiskraft eines Grundbuches ausgestattet ist, so ist doch kein Zweifel, dass es gleich dem Steuerkataster einen wichtigen Behelf bei Wasserrechtsstreitigkeiten bildet, und dass sich in vielen Fällen die Streittheile hierauf berufen werden.« Odvolatelé poukazují k tomu, že závazek podle obsahu narovnání ze dne 14. prosince 1850 není shodný s obsahem ve vodní knize. To i ono se shoduje v nejpodstatnější věci, totiž v narovnání je velkostatku k udržování jezu a rozdíl je jen v tom, že v narovnání je výslovně uvedena i povinnost velkostatku k novému stavění jezu, kdežto v zápise ve vodní knize tato povinnost uvedena není, a že podle narovnání měly se závázky konati z polovice od velkostatku, z druhé polovice od majitelů mlýnů č. 154 a 155, kdežto podle zápisu ve vodní knize má tyto závázky konati Karel H. sám, jakožto majitel bělidla čís. 491 v R. Je tedy povinnost velkostatku, zaznamenána ve vodní knize, men-

šího rozsahu než v narovnání z roku 1850. Z toho však, že se žalobci domáhají žalobou zjištění tohoto menšího rozsahu povinnosti žalované strany ve shodě se záznamem ve vodní knize, jemuž prosbu žalobní přispůbilibi, nelze nijak usuzovati na veřejnoprávní povahu žalobního nároku. Zápis do pozemkové knihy není podmínkou reálního práva, pokud se týče reálního břemene. To plyne již z toho, že mohou být reální práva vydržena a existují tedy i bez zápisu do pozemkové knihy, a z toho, že nezanikají ani exekuční dražbou, i když nebyla zapsána v pozemkové knize, jen když vydražitel o nich věděl, anebo při obyčejné opatrnosti věděti mohl (Ehrenzweig, Sachenrecht vyd. 1923 str. 63, 375, rozh. čís. 6678, 6847 sb. n. s., rozh. býv. nejv. soudu ve Vídni ve sbírce G. Ung. n. ř. čís. 4274 a 6384). Jde tedy o to, zda žalovaná strana a její předchůdci, nabývající velkostatku v R., o reálním břemenu udržovati jež při obyčejné opatrnosti věděti mohli. První soud odpověděl na tuto otázku kladně, odvolatel to napadá, ale marně. Noví nabyvatelé velkostatku v R., Armin P. v roce 1899, po něm v-ská celuloska v roce 1910 a posléze žalované těžiřstvo v roce 1912, mohli nahlédnouti a zajisté také nahlédli do vodní knihy, která je veřejná a slouží účelům informačním (§ 99 odst. (3) mor. vod. zák.). Vidělit mlýnský náhon, viděli jež, měli tam vodní práva, některá z těchto vodních práv i prodali, tak žalované těžiřstvo prodalo podle kupní smlouvy ze dne 27. června 1912 a dodatku k ní ze dne 19. října — 5. listopadu 1912 Albertovi M-ovi pivovar čís. 6 v R. i s právem pobírání ledu na řece B. Museli tedy tito nabyvatelé, když ne jinak, tedy najisto z vodní knihy zvědět, že jež náleží panství r-skému a že slouží účelům bělidla čís. 491, pivovaru čís. 6, mlýna čís. 154/155 a továrny na papír čís. 30 v R. a že udržování jezu náleží panství r-skému. Také tu povinnost až do roku 1929 nepřetržitě plnili a jež opravovali a udržovali. Museli též věděti, že tato jejich povinnost zapsaná do vodní knihy není disposičním aktem vodoprávního úřadu, nýbrž že zápis ten jest jen zjištěním skutečného stavu, jak tu již byl při zakládání vodní knihy, a že tedy tato jejich povinnost prýští z dřívějších soukromoprávních závazků, jakž bylo již výše dovozeno. Je podivno, že by opis tak důležité listiny, jako je narovnání ze dne 14. prosince 1850, nebyl uschován u velkostatku r-ského, ale noví nabyvatelé velkostatku mohli se i snadno dověděti o onom narovnání pouhou poptávkou v rodině F-ové, kde podle svědectví Jana F-a opis jeho byl chován. Proto i odvolací soud má za zjištěno, že jmenovaní nabyvatelé velkostatku r-ského o pravém stavu, týkajícím se udržování jezu, věděli, najisto pak, že o něm při obyčejné opatrnosti věděti mohli, i když jež není na jejich pozemcích. Nehrání je tedy důvěra v knihy pozemkové podle § 1500 obč. zák. Odvolatel vytýká, že soud opominul pojmouti do rozsudkového výroku, že žalobce Karel H. uznává svou povinnost k udržování výpusťky u sporného jezu. Tuto povinnost žalobce Karel H. skutečně uznal, avšak soud nemohl ji pojmouti do rozsudkového výroku, poněvadž to nebylo žádou ze stran navrženo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného pokud šlo o žalobu Jana F-a, vyhověl však dovolání žalovaného pokud šlo o za-

lobu Karla H-a, rozsudky obou nižších soudů ohledně tohoto žalobce zrušil a vrátil věc soudu prvě stolice, by v mezích zrušení dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Žalobci založili žalobní nárok jednak na dobrovolném narovnání před moravskou vyvazovací komisí ze dne 14. prosince 1850 a na vydržení. V obou směrech bude zkoumati nárok ve příčině každého z obou žalobců zvlášť, což nižší soudy neučinily, neboť nejde o nedílné jejich oprávnění, an každý z nich domáhá se zřejmě nároku ve své vlastnosti jako vlastník své nemovitosti a ve prospěch té jeho nemovitosti, Jan F. pro papírnu č. p. 30 v R. a Karel H. ve prospěch bělidla č. p. 491 v R. a nikoli nemovitosti společné. Odvolací soud má za to, že nárok žalobní jest u žalobce Jana F-a odůvodněn z obou řečených důvodů, u žalobce Karla H-a jen z důvodu vydržení. Než ani u žalobce Jana F-a nárok z narovnání dovoditi nelze. Žalobní nárok jest dovozován z reálního břemene stíhajícího dočasněho vlastníka velkostatku r-ského; reální břemeno není v deskách zemských zapsáno; proto z narovnání toho nevzniklo věcné právo, k němuž jest třeba zápisu v pozemkových knihách (§ 443 obč. zák.). Z narovnání do knih pozemkových nezapsaného vznikl jen závazek a oprávnění obligační mezi smluvními stranami, které přecházejí sice na universální jejich nástupce, nikoli však na nástupce singulární, třeba povinnost nebo oprávnění byly sjednány na všechny budoucí časy, leč by zvláštním ujednáním singulární nástupce závazek na sebe převzal. Ani žalobce ani žalované těžařstvo přímou smluvní stranou narovnání ujednavší nejsou. Vlastníkem velkostatku r-ského v době řečeného ujednání byl Eugen hrabě K. S něho přešlo vlastnictví k velkostatku na nynější žalovanou stranu, která jest po něm v řadě již čtvrtou jeho vlastníci, jednak trhovými smlouvami, jednak příklepem v exekuční dražbě, tedy vesměs úkony singulární sukcesse; že by tito jednotliví nabyvatelé závazek z dobrovolného narovnání na sebe byli postupně až na nynější žalovanou stranu přebírali, strana žalující ani netvrdila. Již z těchto důvodů žalobci nárok svůj jako přímý nárok smluvní z řečeného narovnání dovoditi nemohou, a to ani žalobce Jan F., a není proto třeba zkoumati successi vlastnictví z ostatních osob narovnání uzavřevších na žalobce. Důsledkem toho není též třeba zabývat se v tomto směru vývody žalovaného těžařstva o tom, že narovnání nebylo platné pro nedostatečnost plné moci dané Eugennem hrabětem K-em zmocněnci Ignáci F-ovi a proto, že nebylo schváleno zemskou vládou. Zbývá tedy zabývat se tvrzeným vydržením. Nelze nahlédnouti, proč by oprávnění, jehož se spor týká, nemohlo být předmětem vydržení. Vydržení tomu nepřekáží, že žalobci se dovolávají i řečeného dobrovolného narovnání. V té příčině odkazuje se na správné vývody napadeného rozsudku, v němž také již uvedeno, že se rozhodnutí sb. n. s. čís. 11206, na něž se v dovolání poukazuje, na projednávaný případ, majíc jiný skutkový podklad, nehodí. V souzeném případě jde o nárok na plnění, který dovozují žalobci jako dočasní vlastníci určitých nemovitostí proti žalovanému těžařstvu jako dočas-

nému vlastníku určité nemovitosti, tedy o nárok z reálního břemene. K vydržení takového práva jest potřebí jeho držby po vydržecí dobu (§§ 1452, 1461 a 1465 obč. zák.). Držby práva nabývá se podle § 313 obč. zák. tím, že někdo žádá na jiném něco jako povinnost a tento mu to plní. K nabytí držby práva, o které ve sporu jde, bylo tedy potřebí vůle toho, jenž právo vykonával, požadovati něco jako vlastník nemovitosti na jiném jako vlastníku nemovitosti a vůle toho, jenž plnil, plnit jako vlastník tak, jakoby to bylo jednak oprávnění, jednak povinnost každého vlastníka dotyčných nemovitostí. Plyne to z povahy reálního oprávnění a reálního břemene, kde osoba oprávněného a k plnění povinného určována jest vlastnictvím nemovitosti. Že žalované těžařstvo a dřívější vlastníci r-ského velkostatku jez opravovali, není sporu až na bezprostředního předchůdce žalovaného těžařstva, totiž R-ská celuloska ve V., o němž žalované těžařstvo namítá, že nebylo zjištěno, že jez opravoval. Jaký význam má tato okolnost pro spor, bude uvedeno později. Jde jen o to, zdali opravy jezu byly konány jako soukromoprávní povinnost vlastníků velkostatku oproti vlastníkům nemovitosti nyní žalobcům náležejících, jak tvrdí žalobci, či zdali vlastníci velkostatku opravovali jez jen z toho důvodu, že k tomu byli povinni na základě § 43 moravského vodního zákona ze dne 28. srpna 1870 čís. 65 z. z., tedy z povinnosti veřejnoprávní, kterážto povinnost byla jednak rubem vodního oprávnění spojeného s pivovarem čp. 6 a mlýny čp. 154 a 155 v R., jež svého času též náležely vlastníkům velkostatku r-ského, jednak rubem oprávnění plaviti dříví. Soukromoprávní povahu požadovaného práva dokázati náleží ovšem tomu, kdo se vydržení dovolává. Tato soukromoprávní povaha v souzeném případě plyne ze zjištěných okolností. Žalobci za původní titul držby svého práva označili řečené narovnání ze dne 14. prosince 1850. O soukromoprávní povaze narovnání toho nemůže býti pochybnosti se zřetelem na jeho celý obsah a zvláště na ustanovení o náhradě, kterou by bylo platiti mlynářům, t. j. vlastníkům čp. 30, čp. 154 a 155 v R., kdyby závazek velkostatku udržování jezu přestal, a ustanovení o svolení ke vkladu práv a závazků do knih pozemkových, kterážto ustanovení jsou rázu výlučně soukromoprávního. U přímých účastníků narovnání nemůže tedy býti pochyby o tom, že oprava jezu a případně její požadování dále se vědomě jako smluvená soukromoprávní povinnost, pokud se týče oprávnění. Rovněž nemůže býti pochyby, že vlastníci nemovitosti čp. 30 jako nástupci Eduarda a Pavlína F-ových, kteří byli přímou smluvní stranou řečeného narovnání, požadovali opravu jezu, jsoouce přesvědčeni, že jest to jejich právem z narovnání, tedy právem soukromým. Na vůli požadovati opravy jezu, po případě opravy prováděti z důvodů narovnání, nelze souditi u vlastníků velkostatku následujících po Eugenu hraběti K-ovi, ani u vlastníků nemovitosti čp. 491 v R., poněvadž o oněch není zjištěno, že narovnání znali, a těchto se narovnání netýkalo. Než i o nich stačí k úsudku o soukromoprávní povaze plnění okolnost nižšími soudy zjištěná, že žalobci pokud se týče jejich předchůdci ve vlastnictví jejich nemovitosti vlastníky panství k opravě jezu vyzývali a že tito na vyzvání jez opravovali. Jest přirozeno a zřejmo, že ten, kdo něco na jiném

žádá, co může býti plněním buď soukromoprávního závazku, nebo i veřejnoprávní povinnosti, která druhého stihá, činí tak předem k ukončení svých soukromých zájmů a k uplatnění třeba domnělého vlastního soukromého oprávnění, tedy z důvodu soukromoprávního; kdo na takovéto vyzvání bez výhrady plní, o tom nutno souditi, že plní nárok soukromý. Aby se předešlo úsudku o soukromoprávní povaze takového vyzvání nebo plnění, bylo by potřebí ať výslovného nebo z okolností jasně seznatelného úmyslu, že stranám šlo o povinnost veřejnoprávní. V souzeném případě takových okolností není. Soukromoprávní povaze plnění nasvědčuje i sám zápis ve vodní knize, kde zapsaná povinnost panství r-ského označena jest jako služebnost; toto označení, třeba není úplně správné, ježto služebnost má za předmět jen závazek něco trpěti a opomíjeti (§ 472 obč. zák.) a nikoli něco plnit, a použito ho bylo zřejmě nesprávně na místě označení reálního břemene, přece zřetelně nasvědčuje tomu, že povinnost jez udržovati byla považována za povinnost soukromoprávní, ježto instituce služebnosti jest útvarom práva soukromého. Žalované těžařstvo neprokázalo, že povinnost udržovati jez byla jemu uložena jako podmínka propůjčení vodoprávních oprávnění. Z okolnosti, že povinnost ta zapsána jest ve vodní knize, nelze dovoditi; že by do ní měly býti zapisovány povinnosti jen řečeného způsobu a nikoli i povinnosti soukromoprávní nařízení ministerské z 20. září 1872 čís. 33 mor. z. z., platné v době zápisu toho, neustanovuje. O právní povaze a významu vodní knihy odkazuje se na správné vývody napadeného rozsudku. Nelze tedy přisvědčiti dovolateli, že zápis ve vodní knize lze vyložití jen v ten rozum, že velkostatek r-ský jako vlastník jezu byl povinen jez udržovati jen ve smyslu vodoprávním po rozumu § 43 moravského vodního zákona. Okolnost, že ani ve správních spisech ani v řízení předcházejícím tomuto sporu ani v zápisech ve vodní knize není zmínky o dobrovolném narovnání z 19. prosince 1850 a že narovnání to rovněž není založeno ve sbírce listin při vodní knize a že opírají se jen o lokalisační protokol ze dne 4. ledna 1893, není pro otázku právní povahy tvrzeného závazku, zda jde o závazek soukromoprávní nebo veřejnoprávní, rozhodná; není proto vadností řízení, nebyl-li o uvedených okolnostech proveden důkaz. Další s touto souvislá výtka vadnosti řízení z toho důvodu, že nebyl přípuštěn důkaz o tom, že dovolatelé, udržující jez, plnili veřejnoprávní povinnost, není provedena po zákonu, neboť otázka, o jakou povinnost šlo, jest otázkou právní, a nemůže býti přímo předmětem důkazu, který lze prováděti jen o okolnostech skutkových; dovolávající se těžařstvo neoznačilo určitě ani tyto okolnosti ani důkazy, kterých o nich postrádá, jak bylo jeho povinností podle ustanovení § 506 c. ř. s. Z výpovědi svědků nevychází, že dovolatelé jez opravovali jen z důvodu veřejnoprávní povinnosti, a jest pro důvod oprav těch nerozhodno, kdo jest vlastníkem řečiště, v němž jez jest postaven, nebo sousedních pozemků. Obrátili-li se žalobci podáním ze dne 22. června 1929 na okresní úřad ve V., by nařídil žalovanému těžařstvu opravu poškozeného jezu, nelze z toho usuzovati, že žalobci povinnost těžiřstva udržovati jez považovali jen za povinnost veřejnoprávní; z úsudku žalobců o tom, který úřad jest

povolán k odpomoci, třeba nesprávného, svrchu uvedený názor neplyne. Výtkou, že tvrzení žalobců, že po těžířstvu žádali plnění závazku soukromoprávního, odporuje spisům, neprovádí dovolatelé dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. Rozpor se spisy může býti odůvodněn jen ze skutkové stránky sporu, nikoli z právního posouzení. V narovnání ze dne 14. prosince 1850 sjednaná povinnost udržovati sporný jez byla účastněnými osobami přímo zamýšlena jako reální břemeno, po případě oprávnění; jak osoby oprávněné, tak i osoby zavázané byly tam vyznačeny jako vlastníci určitých nemovitostí, tedy neosobně, za zavázanou stranu »majitelstvo velkostatku r-ského« a závazek měl býti trvalý »na věčné časy« a bylo dáno svolení ke vkladu do pozemkové knihy. Povaze reálního závazku nasvědčují jak neosobní zápis ve vodní knize, že jez a udržování jeho náleží »panství r-skému«, tak i povaha celého právního poměru, práva i závazku, který, aby vyhovoval účelu a hospodářské potřebě vztahujícím se na dobu trvání neurčitého, nutně musí býti spjat s nemovitostmi. Tomu svědčí i okolnost, že jez opravovali skutečně vždy dočasní držitelé tohoto velkostatku, a to i v době, kdy jim již nenáležel ani pivovar čp. 6 ani mlýny čp. 154 a 155 v R. Velkostatek měl na jezu zájem nejen proto, že byl vlastníkem tohoto pivovaru a mlýnů, nýbrž také z důvodu plavení dříví; odprodejem uvedených nemovitostí tedy zájem velkostatku na jezu úplně pomínil. Otázkou, jaký vliv bude mítí případné povolení ke zrušení jezu, netřeba se v tomto sporu zabývatí, neboť jez dosud nezanikl, ke zrušení jeho jako vodního díla jest potřebí povolení správního úřadu (§ 17 odst. 2 morav. vodního zákona; Procházka: České vodní právo str. 72), a mohou se žalobci dovolávatí jeho opravy, pokud mají na to nárok, což bude uváženo dále. Neodůvodněnou jest výtka dovolatelova, že odvolací soud neřeší otázku, zdali držení žalobců bylo poctivé. K tomu pro odvolací soud nebylo důvodu. Žalobci, opírajíce své vydržení o držbu třiceti- případně čtyřicetiletou, nepotřebují udávatí její pořádný právní důvod (§ 1477 obč. zák.); nepoctivost držby jejich prokázati má žalované těžířstvo. Žalované těžířstvo v řízení v nižších stolicích poctivost držby nepopíralo a omezilo se jen na popírání držby vůbec. K vývodům těžířstva teprve v dovolání o nepoctivosti držby nelze tedy jako k nedovoleným novotám přihlédnouti (§ 504 a § 482 odst. 2 a § 513 c. ř. s.).

Odůvodněnou jest však ohledně spolužalujícího Karla H-a výtka, že napadený rozsudek neuvádí, kdy vydržení bylo započato a kdy dokončeno. Toho jest u tohoto žalobce potřebí, ježto podmínky vydržení sluší zkoumatí ve příčině každého z obou žalobců zvlášť. To platí i ve příčině počítání vydržecího času. V tom směru třeba si předem ujasnití, jaké doby jest v souzeném případě potřebí.

V dalším uvedl dovolací soud podrobně, proč jest zjistiti počátek i konec držby žalobce H-a a uvedl dále v důvodech:

Odvolací soud neposoudil mylně spor, seznam, že reální právo, o něž ve sporu jde, nezaniklo ani exekuční dražbou ani podle § 1500 obč. zák., neboť k tomu by se vyhledávalo, jak správně uvedl již odvolací soud, na jehož právní vývody se v tom směru odkazuje, by nabyvatel velko-

statku ani při obyčejné opatrnosti o povinnosti udržovati jez nevěděl. Jest příkazem obyčejné opatrnosti, aby se, kdo hodlá koupití velkostatek, ať ve dražbě nebo z volné ruky, zvlášť kde pro lesní hospodářství přichází v úvahu i plavení dříví, také informoval na základě vodní knihy o případných vodních právech velkostatku, třeba pozemky velkostatku neleží přímo na břehu vody. Kdyby tak byli učinili ti, kdo se stali vlastníky velkostatku po Eugenu hraběti K-ovi, nebyl by »služebnostní« závazek udržovati sporný jez ušel jejich pozornosti. Tento úsudek postačí a jest nerozhodno, zdali se nesrovnává se skutečností dohad odvolacího soudu, že žalované těžířstvo do vodní knihy vsutku nahlédlo. V tom směru činěná výtka rozporu do spisy je nerozhodná. Nebylo třeba, aby bylo zjištěno, že jez opravovala také celuloska; jde o plnění v nepravdělných obdobích a vydržení nevadí, nebyly-li opravy po nějakou dobu konány (§ 1471 obč. zák.); právní význam by měla jen okolnost, kdyby byl některý z předchůdců odepřel opravy konati; to však tvrzeno nebylo. Pokud jde o výtku neúplnosti z toho důvodu, že nebyl proveden důkaz o tom, že jest vykonána poznámka záboru velkostatku žalovaného těžířstva, a že již 2000 ha půdy bylo zabráno jakož i co se týče výtky nesprávnosti názoru, že poznámka záboru jest právně nerozhodná, odkazuje se na právní názor vyslovený ve zdejším rozhodnutí č. 8400 sb. n. s. Není mylný názor odvolacího soudu, že poznámka záboru není na překážku žalobě. Že i po poznámce záboru se lze žalobou domáhati vydrženého práva, jde z toho, že podle § 7 zákona záborového jsou zakázána disposiční právní jednání, jimiž není však uplatňování práva nabytého vydržením, a dále z ustanovení § 31 zákona náhradového, který vylučuje domáhati se uznání práva vlastnického nebo jiných práv věcných k nemovitostem převzatým, avšak jen proti státu a osobám, kterým se nemovitosti dostalo přidělem, a to teprve po uplynutí třiceti dnů od výkonu poznámky o převzetí nebo vyhlášení zamýšleného převzetí nebo při dohodě o převzetí podle § 26 zákona ode dne vkladu práva vlastnického pro stát nebo nabyvatele. Proto nebylo třeba důkazu o tom, že vykonána byla poznámka záboru r-ského velkostatku a že 2000 ha bylo již zabráno.

Čís. 12727.

Na nárok na náhradu škody podle zákona ze dne 21. března 1918, čís. 109 ř. zák. není přípustné započtení jiné pohledávky mimo pohledávku ze zákonného výživného.

(Rozh. ze dne 26. června 1933, Co II 2/33.)

Rozsudkem vrchního soudu v Brně ze dne 23. dubna 1932 bylo Ferdinandu M-ovi přisouzeno proti československému státu 28.296 Kč 68 h jako odškodné za neoprávněné odsouzení (zákon ze dne 21. března 1918, čís. 109 ř. zák.). Útraty sporu byly vzájemně zrušeny. Na stížnost čs. státu byl útratový výrok usnesením nejvyššího soudu ze dne 24. září 1932 změněn tak, že Ferdinandu M-ovi bylo uloženo nahradití čs.

státu na útratách sporu 9.828 Kč a na útratách stížnosti 192 Kč. Usnesením vrchního soudu v Brně ze dne 22. června 1932, jímž návrhu Ferdinanda M-a na navrácení v předešlý stav proti zmeškání odvolací lhůty nebylo vyhověno, bylo Ferdinandu M-ovi uloženo, by zaplatil čs. státu na útratách sporu o obnovení předešlého stavu 1.574 Kč 50 h. Všechna tato rozhodnutí vešla v moc práva. Čs. stát z 28.296 Kč 68 h s příslušenstvím, jež měl Ferdinandu M-ovi vyplatiti, si srazil uvedené částky na přiznaných mu útratách, tedy celkem 11.594 Kč 50 h a vyplatil jen zbytek s příslušnými úroky. Ferdinand M. vedl pak exekuci k vydobytí oněch 11.594 Kč 50 h. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se československý stát proti žalovanému Ferdinandu M-ovi nepřipustnosti exekuce, tvrdě, že pohledávka exekucí vymáhaná zanikla započtením, jež má za přípustné, ježto pohledávka žalovanému přisouzená jest pohledávkou z náhrady škody. **Procesní soud** první stolice (vrchní soud v Brně) uznal podle žaloby. **Důvody:** Žalující strana uplatňuje námitkami podle § 35 ex. ř. jako skutečnost, nárok žalovaného na částku 11.594 Kč 50 h zrušující, že tento nárok zanikl započtením podle § 1438 obč. zák. Žalovaný namítal nepřipustnost započtení proto, že jeho pohledávka jest pohledávkou na výživném, která započtení nepřipouští. Leč je prokázáno, že pohledávka 28.296 Kč 68 h s úroky byla uplatňována a také přisouzena jako pohledávka z náhrady škody podle zákona ze dne 21. března 1918 čís. 109 ř. z. Jen k odůvodnění výše škody bylo v rozsudku uvedeno, že se nynějšímu žalovanému přisuzuje to, co mu ušlo na nevyplacených pensijních požitcích. Pokud zákon obmezuje možnost exekuce na požitky mající povahu výživného a tím i možnost započtení vzájemné pohledávky na tyto požitky ať již podle zákona ze dne 15. dubna 1920 čís. 314 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 2. července 1924 čís. 177 sb. z. a n., nebo podle ustanovení § 291 ex. ř., jde vždy o požitky běžné a v budoucnu splatné, neboť jen tehdy by šlo o ohrožení nutné výživy; netýká se to však požitků za dobu minulou, které ať z důvodů úspor neb z jiné příčiny tu jsou ve způsobě kapitálu. Ostatně ani za předpokladu, že by názor žalovaného byl správný, tu ani ustanovení § 291 ex. ř., na něž se odvolává, nebránilo by započtení v míře provedené, ježto i pak by z požitků žalovaného byla podrobena započtení větší ještě částka, než skutečně byla započtena, neboť žalovanému zůstalo více než 1200 Kč ročně za dobu od 1. září 1923 do 31. ledna 1930, za kterou mu náhrada ušlých požitků byla přiznána. Poněvadž se tedy setkaly navzájem pohledávky právě, dokonce již opatřené exekučními tituly, stejného druhu a likvidní, žalující strana právem kompensovala. Jest také nesporno a prokázáno, že žalující strana kompenzací také skutečně provedla, žalovanému to oznámila a tím vůli kompenzovati zřejmě projevila. Zanikla proto dle § 1438 obč. zák. pohledávka žalovaným exekucí vymáhaná po vzniku exekučního titulu, takže bylo podle žádosti žalobní exekuci podle § 35 ex. ř. prohlášiti za nepřipustnou.

Nejvyšší soud vyhověl odvolání a zamítl žalobu.

Důvody:

Pohledávka žalovaného z rozsudku vrchního soudu v Brně z 23. dubna 1932 jest náhradou za újmy majetkoprávní, jež utrpěl žalovaný nesprávným odsouzením a která mu byla přiznána podle zákona z 21. března 1918 č. 109 ř. z. Podle § 2 tohoto zákona tento nárok na náhradu škody nemůže býti stížen exekučními nebo zajišťovacími opatřeními, leč ve prospěch pohledávky na poskytování zákonitě výživy. Pokud exekuční a zajišťovací opatření jsou vyloučena, je také všeliké opatření osoby oprávněné postupem (cesí), poukázkou, zastavením nebo jiným právním jednáním bez právního účinku. Z tohoto zákonného ustanovení nutno usuzovati, že oprávněnému má se dostati částky přisouzené mu z důvodu zmíněného zákona nezkráceně a že proto není přípustno ani započtení jiné pohledávky mimo pohledávky ze zákonného výživného proti nároku na náhradu škody podle zákona č. 109 z r. 1918. Jest proto exekuce k vydobytí uvedené pohledávky žalovaného přípustna, poněvadž započtení tvrzené žalobcem jest bez právního účinku a nárok exekucí vymáhaný tímto započtením nezanikl. Bylo proto odvolání vyhověti a žalobu zamítnouti ať již vymáhaná pohledávka může býti považována za pensijní požitky žalovaného z exekuce a ze započtení vyloučené, nebo ať jest posuzována jako nárok na náhradu škody podle zákona čís. 109/1918.

Čís. 12728.

Došlo-li pravoplatně k úpravě výživného pro nezletilé manželské dítě rozsudkem, nelze se domáhati zproštění vyživovací povinnosti pokud se týče snížení vyživovacích příspěvků v řízení nesporném, nýbrž lze zvrátiti rozsudek přisuzující výživné opět jen rozsudkem.

(Rozh. ze dne 27. června 1933, R I 402/33.)

Manželský otec navrhl, aby byl zproštěn platiti výživné svému nezletilému dítěti, pokud se týče, by byly sníženy jeho vyživovací příspěvky. K placení výživného byl navrhovatel uznán roku 1924 povinným pravoplatným rozsudkem. Soud první stolice zamítl návrh otce, by byl zproštěn povinností platiti nezletilému dítěti výživné, návrhu otcovu, by byla jeho vyživovací povinnost snížena, soud první stolice částečně vyhověl. Rekursní soud nevyhověl otcovu rekursu.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu zrušil usnesení obou nižších soudů i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl návrh stěžovatelův na zproštění vyživovací povinnosti pokud se týče na snížení výživného.

Důvody:

Zásadně jest rozhodovati o úpravě výživného manželského dítěte proti jeho manželskému otci, tedy i o návrhu manželského otce na zproštění jeho vyživovací povinnosti, pokud se týče na snížení výživ-

ného v řízení nesporném podle druhého odstavce § 142 obč. zák. V projednávaném případě bylo však mimořádně stanoveno výživné, které stěžovatel své nezletilé manželské dceři má platiti, pravoplatně rozsudkem okresního soudu ze dne 21. dubna 1923, pokud se týče rozsudkem krajského soudu ze dne 16. června 1923 potvrzeným rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 12. února 1924. Stěžovatel se domáhá v řízení nesporném, by byl zproštěn placení výživného uvedenými rozsudky nezletilé dceři přiznaného, pokud se týče aby výživné to bylo sníženo. Došlo-li však pravoplatně k úpravě výživného rozsudkem, nelze vzhledem na jeho procesní a materiální pravomoc zvrátiti rozsudek takový v řízení mimosporném, nýbrž může se tak státi jen ve sporu novým rozsudkem. Jest tedy ponechati stěžovateli, aby svůj nárok na zproštění vyživovací povinnosti, pokud se týče snížení výživného uplatnil sporem, řízení nesporné jest vyloučeno, a bylo proto obě usnesení nižších soudů i s předchozím řízením zrušiti jako zmatečná podle §§ 46 (2), 41 (4) a 41 (2) d) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

Čis. 12729.

Návrh říšskoněmeckého státního příslušníka proti říšskoněmecké státní příslušnici o povolení prozatímního opatření podle ustanovení exekučního řádu k zajištění jeho nároku na péči o osobu nezletilého dítěte, jest posuzovati podle tuzemského exekučního řádu.

(Rozh. ze dne 27. června 1933, R I 542/33.)

Navrhovatel Hanuš D., říšskoněmecký státní příslušník, domáhal se proti své bývalé (rozlučené) manželce Karolíně D-ové, rovněž říšskoněmecké příslušnici, prozatímního opatření podle ustanovení exekučního řádu k zajištění svého nároku na péči o osobu svého nezletilého syna Arnošta, jenž mu podle jeho tvrzení náleží podle říšskoněmeckých zákonných ustanovení, a který hodlá uplatňovati sporem. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Návrh, o němž tu jde, jest posuzovati podle tuzemského exekučního řádu, neboť předpisy zákonů procesuálních jako předpisy práva donucovacího mají v tuzemsku výlučnou platnost bez rozdílu, zda jde o zdejší či o cizí státní příslušníky. Ustanovení §§ 34 až 37 obč. zák. platí jen pro právo hmotné, nikoli pro právo procesní (č. 3714 sb. n. s.), a přicházely by v úvahu teprve při rozhodování o nároku, k jehož zajištění navrhované prozatímní opatření má sloužiti. Nižší soudy mylně přihlížely při rozhodování k ustanovením říšskoněmeckého civilního řádu soudního, neboť jest jen zkoumati, zdali jsou tu podmínky pro požadované prozatímní opatření podle ustanovení §§ 378 až 402 ex. ř. Podle ustanovení § 381 ex. ř. lze povoliti prozatímní opatření jen, je-li se obá-

vati, že by jinak soudní vymáhání neb uskutečnění nároku, zejména změnou dosavadního stavu, bylo zmařeno nebo značně stíženo nebo rozsudek musil býti vykonán v cizině nebo je-li prozatímního opatření třeba, by bylo zabráněno hrozícímu násilí neb aby byla odvrácena hrozící nenahraditelná škoda. Podle § 384 ex. ř. má navrhovatel tyto okolnosti osvědčiti. V souzeném případě navrhovatel minil, že matka bývalé jeho manželky hodlá s jejím souhlasem vzíti nezletilého syna při návratu z Evropy do Buenos Aires, kde má stále bydliště. To osvědčiti, t. j. učiniti věrohodným (§ 274 c. ř. s.) se navrhovateli nepodařilo. K tomu cíli dovolával se dopisu matky své bývalé manželky ze dne 17. ledna 1933, v němž navrhovateli psala, že její dcera ve všem, co učinila a co činí, bude míti její souhlas a pomoc. Toto znění dopisu jest příliš všeobecné, než aby se podle něho jevila věrohodnou obava navrhovatelova. Jiné okolnosti soudu v první stolici uvedené jí nenasvědčují, ani z okolností, že syn žalobcův s jeho souhlasem byl již jednou návštěvou u své báby v Buenos Aires, nebylo by souditi na úmysl, hocha tam odvézti. Matka i bába hochovy úmysl popřely a matka výslovně uvedla, že chce syna trvale u sebe podržeti a že proto E-ovou vyzvala, aby s hochem k ní přijela, což jest pravděpodobnější, než že by hochtěla dáti odvézti svou matkou do Buenos Aires, tohoto mínění jest i Jana E-ová. V pobytu hochově u matky v T. však nelze shledávati žádný z případů § 381 ex. ř.

Čis. 12730.

Připustnost pořadu práva pro nárok československého státu (železniční správy) proti majiteli autodopravy o splnění úmluvy, jíž se žalovaný zavázal železniční správě platiti peněz na úhradu ztrát na příjmech způsobených železniční správě jeho autobusovou dopravou.

(Rozh. ze dne 27. června 1933, R I 574/33.)

Smlouvou ze dne 28. května 1931 s ministerstvem železnic zavázal se žalovaný majitel autodopravy platiti železniční správě na úhradu ztrát na příjmech způsobených železniční správě jeho autobusovou dopravou ročně 25.000 Kč, splatných ve čtvrtletních předem splatných částkách. Ježto žalovaný nezapravit splátky dospělé dne 1. října 1931, 2. ledna 1932 a 1. dubna 1932, domáhal se jejich zaplacení československý stát (železniční správa) žalobou, o niž tu jde. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl. Důvody: Železniční správa jest jako orgán státu (železničního eráru) úřadem, který jest povolán ke správě železničních věcí v mezích zákonitých předpisů. Jako úřadu nedostává se mu soukromoprávní osobnosti (subjektivity). Železniční správa jest soukromoprávním subjektem jen potud, pokud její zvláštními zákony povaha soukromoprávního podmětu udělena, když tudíž zákon výslovně připouští činnost železniční správy ve smyslu práva soukromého. To platí i o státu (o železničním eráru). Ale není zákona, jimž by byla správa železniční zmocněna, by od koncesionářů

autobusového podniku (dopravy) žádala náhradu ušlého příjmu způsobeného jí autobusovou dopravou osob nebo věci a by uzavřela s koncesionáři autobusových podniků soukromoprávní smlouvu. Uzavřela-li tudíž železniční správa takovou smlouvu s koncesionářem autobusového podniku v zájmu železniční správy, tudíž ve veřejném zájmu, nejednala jako soukromoprávní podmět, nýbrž jako úřad a jest její prohlášení prohlášením strany jako úřadu a z toho povstalý závazek má proto veřejnoprávní povahu a nemění se tím, že odpůrcem jest soukromá osoba. Poněvadž v souzeném případě jde o takový poměr veřejnoprávní povahy, jest pořad práva vyloučen. Železniční správě schází tudíž jako úřadu soukromoprávní osobnost, tudíž způsobilost býti aktivním a pasivním podmětem civilněprávních poměrů a jako procesní strana jednati. Procesní způsobilost jest však absolutním předpokladem procesním. Poněvadž v tomto sporu žalující straně schází, bylo dosavadní řízení podle § 7 c. ř. s. prohlášeno zmatečným. Schází-li však železniční správě (železničnímu eráru) způsobilost býti stranou, není finanční prokuratura k jejímu zastupování oprávněna a nemá proto nárok na náhradu útrat tohoto sporu. Jelikož tedy žalující strana jako soukromoprávní podmět v tomto sporu neexistuje, nebylo lze uložit jí náhradu útrat žalované strany, pročez návrh stran na přisouzení útrat musel býti zamítnut. (Viz Slovník veřejného práva čsl. XXII. sešit, Emil Hácha: Nejvyšší správní soud, Mayerhofer: Verwaltungsgerichtshof, Právník XVIII. sešit, Dr. Bohumil Dyměš: Nabytí veřejné cesty obcí, Glaser-Unger rozhodnutí čis. 3352 sb. n. s. čis. 10004.)

R e k u r s n í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by rozhodl nepřihlížeje k uplatňovanému důvodu nepřipustnosti pořadu práva. **D ů v o d y:** Stát vystupuje proti svým obyvatelům ve dvojí podobě: jako nositel vrchnostenské správy, tedy v zájmu celku a jako nositel soukromohospodářské správy, tedy v podstatě jako každá jiná fysická osoba. Pro rozhodnutí otázky připustnosti i nepřipustnosti pořadu práva jest směrodatným zodpovězení předběžné otázky, do které z oněch obou oblastí přísluší právo, o něž jde. Železniční státní správa jest soukromohospodářským podnikem, což vychází najevo mimo jiné i z ustanovení zákona čis. 404/1922. Podle toho mají býti železnice vedeny podle zásad obchodního hospodaření. Železnice jsou sice zřízeny v zájmu celku, avšak doprava osob a zboží může býti provozována i jinými osobami než státem. Nejsou tudíž výsostným právem státu. Proto spadají nároky a závazky, které se týkají železniční správy v tomto dosahu, do práva soukromého a k rozhodování o nich jsou povolány řádné soudy a nikoliv správní úřady. Jest sice správné, že tato zásada má výjimky, v případě, že správní úřady mají rozhodovati o soukromoprávních záležitostech. Tyto výjimky jsou však jen tam přípustné, kde zákon tak zvlášť ustanovuje. Udělení koncese k dopravě osob silostrojů po živnostensku jest zajisté jednostranným úkonem státní vrchnostenské správy. Naproti tomu ujednání o odškodnění za hospodářskou újmu vzniklou z toho pro železniční správu jest soukromoprávní smlouvou, kde stát vystupuje jako smluvní strana. Podle zásad dříve vyložených, ježto tu není zvláštního zákona stanovícího výjimku, jsou k rozhodnutí

o právu a o závazku z toho vzniklých příslušné řádné soudy. Na tom nemění nic okolnost, že udělení koncese a smlouva c odškodnění, jež má býti plněna železniční správě, jsou potud ve skutkové souvislosti, že toto bylo oním vyvoláno. Neboť ve skutečnosti jde o dva samostatné, věcně a právně rozdílné úkony, z nichž každý třeba posuzovati podle zákonných předpisů proň v úvahu přicházejících.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Do usnesení rekursního soudu, jímž bylo zrušeno (správně změněno) usnesení prvého soudu, odmitající k námitce žalovaného žalobu pro nepřipustnost pořadu práva a jímž prvému soudu bylo přikázáno, aby ve věci dále jednal, jest dovolací rekurs přípustný, třebaže pravomoc nebyla vyhražena, jakž bylo již vyloženo v rozhodnutích čis. 1844, 6838 a 7032 sb. n. s., k nimž se odkazuje. O přípustnosti pořadu práva rozhoduje jen povaha nároku, zda jest to nárok soukromoprávní a nikoliv povaha nabývacího úkonu (rozhodnutí čis. 8049 sb. n. s.); zákládá v právu veřejném, či týká-li se jiné stránky předmětu, než která jest upravena právem veřejným, byť i poměr veřejného práva byl zevnější příčinou uzavření smlouvy, aniž by však tím byla dotknuta podstata smlouvy. Rekursní soud správně poukázal k tomu, že stát vykonává svými výkonnými orgány jednak moc svrchovanosti státní, kotvíci v předpisech veřejnoprávních, jednak, pokud jest majitelem hospodářských podniků, činnost soukromohospodářskou. A tak i ministerstvo železnic, zřízené zákonem ze dne 2. listopadu 1918 čis. 2 sb. z. a n., má dvojí funkci; jednak jako nejvyšší správní úřad, jednak jako správce podniku československých státních drah, jehož vedení mu bylo přikázáno podle ustanovení §§ 1 a 6 prováděcího vládního nařízení z 25. září 1924 čis. 206 sb. z. a n. vydaného na základě zákona ze dne 18. prosince 1922 čis. 404 sb. z. a n. o úpravě hospodaření ve státních závodech, ústavech a zařízeních, jež převahou nemají plniti úkoly správní. O udělení koncese k periodické dopravě osob motorovými vozidly rozhodoval podle § 15 odstavce (3) a § 142 ž. ř. a zákona z 31. března 1865 čis. 25 ř. z. příslušný zemský úřad výnosem ze dne 27. ledna 1928 čis. 10401 ai 1928 - 3 B - 2261 ai 27 a nikoliv ministerstvo železnic. Udělení koncese se má státi podle výnosu ministerstva vnitra ze dne 11. února 1899 čis. 311 a ze dne 6. září 1899 č. 29.467 (otištěných ve vydání živnostenského řádu »Kompasu« z roku 1926 str. 1145) po dohodě s ministerstvem pošt a ministerstvem železnic. V otázce, zda ministerstvo železnic projeví souhlas s udělením koncese čili nic, jednalo ministerstvo železnic ovšem jako správní úřad, poněvadž tato činnost jest mu uložena předpisy veřejnoprávními. Pokud však ministerstvo železnic vzneslo samostatný požadavek, by žalovaný nahradil železniční správě částku za případné ztráty v provozu železnic, jde o soukromoprávní záležitost, poněvadž není veřejnoprávních předpisů, které by ukládaly ministerstvu železnic sjednati dohodu se žadatelem kon-

cese a tento není povinen převzít závazek k náhradě škody provozem autobusové dopravy železniční správě hrozící. Šlo o dobrovolný závazek žalovaného, zavázal-li se smlouvou ze dne 28. května 1927 nahradit železniční správě částku 25.000 Kč. Na tom nemění nic, že ministerstvo železnic dalo souhlas k udělení koncese jen pod podmínkou, že žalovaný závazek onen převezme, neboť dání souhlasu bylo jen zevnější příčinou a pohnutkou, proč k oné smlouvě došlo a dovolací rekurent jest na omylu, tvrdí-li, že ministerstvo železnic si dalo slíbiti peněžní plnění za to, že projeví souhlas s udělením koncese, neboť zmíněná smlouva výslovně praví, že peněžitá smluvená částka má sloužiti ku krytí ztrát na příjmech železničních, které povstanou provozem autodopravy.

Čís. 12731.

Škůdce jest zodpověden jen za škodu, jež by jinak bez jeho jednání podle všeobecné zkušenosti nebyla nastala, nelze ho však činiti zodpovědným za veškeré výjimečné, neočekávané důsledky jeho chování.

(Rozh. ze dne 27. června 1933, Rv I 2281/31.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném náhrady škody za ušlé zopatrání manželstvím a za způsobené jí porušení zdraví, odůvodňujíc tento nárok tím, že jí žalovaný připovědi manželství pohnul k mimomanželské souloži a že, nesplniv tento příslib a rozvázav náhle a hrubě s ní dlouholetý poměr, v němž se jí narodily tři děti, zavinil její duševní nemoc, pro kterou je neschopnou výdělků. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Pokud se dovolatelka k opodstatnění nároku dovolává ustanovení § 46 obč. zák., přezírá, že podle § 46 cit. zák. žádati by mohla jen náhradu skutečné škody a nikoliv nároky, které činí v nynější žalobě (sb. n. s. čís. 5941, 381). Podle § 1328 obč. zák. jest škůdce ovšem práv nejen z náhrady skutečné škody, nýbrž i ušlého zisku, avšak k založení tohoto nároku bylo by třeba, by žalovaný přiměl žalobkyni opravdovým slibem manželským k mimomanželské souloži a by slib bez podstatné příčiny nedodržel. Zjistily-li nižší soudy, že v tomto případě to nebyl příslib manželství, který žalobkyni pohnul k tomu, by žalovanému dovolila mimomanželskou soulož, a že připovědi manželství nebyla v příčinné souvislosti s tím, že mezi stranami došlo k pohlavním stykům, nebyly splněny předpoklady § 1328 obč. zák., jenž vyžaduje, by žena byla pohnuta k souloži představou, kterou si právě jen z předstírání muže učinila, a že by se jinak k mimomanželské souloži nepropůjčila. Pokud dovolatelka konečně uplatňuje, že její duševní onemocnění bylo přivedeno svrchu dotčeným jednáním žalovaného, jde o nárok podle XXX. hlavy obč. zák. Na žalobkyni bylo, by prokázala zavinění

žalovaného a příčinnou souvislost mezi škodlivým jednáním žalovaného a nastalou škodou. K tomu nestačilo tvrzení, že žalovaný připovědi manželství splnití odepřel a že se oženil s jinou ženou, neboť, nehledíc k případu § 1328 obč. zák., jehož předpoklady v tomto případě, — jak již svrchu doličeno — nebyly splněny, odpovídal by žalovaný jen za skutečnou škodu podle § 46 obč. zák., jež žalobkyni ani uplatňována nebyla. Žalobkyně musela by uplatňovaný nárok opodstatnit jiným skutkovým přednesem doličujícím, že žalovaný určitými konkrétními činy dal příčinu k jejímu duševnímu onemocnění a že toto jednání bylo s to, by podle obecné zkušenosti zpravidla takový výsledek přivedilo. Takový přednes žalobkyně však neučinila a pouhé dovolání se nedodržení příslibu a rozvázání dlouholetého styku, byť intimního rázu, k opodstatnění domáhaného nároku nepostačí, neboť žalovaný mohl by býti zodpověden (práv) jen za škodu, která by jinak bez jeho jednání podle obecné zkušenosti nebyla nastala, ale nelze jej činiti zodpovědným též za veškeré výjimečné, neočekávané důsledky jeho jednání (Krčmář, zákl. přednášky, oblig. právo 1924, 259—267).

Čís. 12732.

Námítka nepřislušnosti byla vznesena opožděně, navrhl-li žalovaný především zamítnutí žaloby, po té vznesl námítku nepřislušnosti a pak popřel celý obsah žaloby.

(Rozh. ze dne 27. června 1933, R II 240/33.)

Při prvním roku nařízeném na okresním soudě k ústnímu přelíčení navrhl zástupce žalovaného zamítnutí žaloby s náhradou útrat, pak vznesl námítku místní nepřislušnosti, načež popřel celý obsah žaloby. Soud první stolice vyhověl námítce místní nepřislušnosti a odmítl žalobu. Rekursní soud zamítl námítku místní nepřislušnosti. D ů v o d y: Podle § 441 c. ř. s. má žalovaný námítku nepřislušnosti soudu i tenkrát, když jest již první rok nařízen k ústnímu jednání, přednésti při tomto roku, než se pustí do jednání ve věci hlavní. Po prvním roku nebo, kdyby se žalovaný již pustil do věci hlavní, může býti přihlíženo k nepřislušnosti jen za podmínek § 240 druhý odstavec, totiž, pokud jde o nepřislušnost, která výslovnou dohodou stran nemůže býti odstraněna. Při prvním roku nařízeném k ústnímu přelíčení navrhl zástupce žalované strany zamítnutí žaloby s náhradou útrat a namítl pak místní nepřislušnost. Tím, že zástupce žalované strany učinil návrh, by žaloba byla zamítnuta a by žalující straně byla uložena náhrada útrat, pustil se do věci samé a neměl proto soud již přihlídnouti k námítce místní nepřislušnosti, ježto námítka tato byla opožděně vznesena, čímž se stal dovolaný soud příslušným, ježto tu nejde o nepřislušnost, která ani výslovnou dohodou stran nemůže býti odstraněna. Nejvyšším soudem nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění. Stěžovatel se poukazuje na správné odůvodnění napadeného usnesení, jež nebylo vyvráceno vývody dovolacího rekursu. Podle § 215 c. ř. s. činí protokol o veřejném ústním jednání ze dne 19. prosince 1931 plný důkaz o průběhu a o obsahu jednání, kterýžto důkaz se stěžovatel ani nepokouší zvrátiti. Podle obsahu tohoto protokolu navrhl stěžovatel především zamítnutí žaloby a potom teprve vznesl námitku místní nepřislušnosti. Návrhem na zamítnutí žaloby, jenž se může týkati jen věci hlavní, se stěžovatel pustil do jednání ve věci hlavní, a odpovídá to také předpisu § 177 c. ř. s., podle kterého mají býti strany slyšeny především se svými návrhy a potom teprve se svými údaji o skutcích k odůvodnění návrhů. Nesejde proto na tom, že stěžovatel po vznesení námítky místní nepřislušnosti popřel celý obsah žaloby. Podle výslovného předpisu § 441 c. ř. s. měl námitku místní nepřislušnosti přednésti již před tím, než se pustil do věci hlavní, t. j. než navrhl zamítnutí žaloby.

Čís. 12733.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Nestačí označení pořadu valné hromady slovy: »změna stanov společenstva«; nestačí však ani označení pořadu valné hromady: »změna (určitého) článku stanov společenstva«, obsahuje-li článek ten řadu odstavců, z nichž jeden odstavec (stanovící výši závodního podílu), jest důležitým vzhledem k ručení členů a při valné hromadě právě šlo o zvýšení závodního podílu.

(Rozh. ze dne 28. června 1933, R I 554/33.)

Valná hromada společenstva s r. o. svolaná na 29. prosince 1931 byla oznámena v časopisu Naše Hory ze dne 18. prosince 1931 s označením pořadu jednání »Změna stanov společenstva«. Na valné hromadě dne 29. prosince 1931 bylo usneseno, že členové společenstva ručí za závazky společenstva kromě celými upsanými podíly ještě dalším čtyřnásobkem upsaných podílů. Valná hromada pak dne 28. srpna 1932, na níž byla usnesena změna stanov v tom směru, že závodní podíl byl zvýšen z 50 Kč na 300 Kč, byla oznámena v časopisu Naše Hory ze dne 19. srpna 1932 s označením předmětu jednání »Změna článku 7 stanov společenstva«. Změny stanov usnesené na těchto valných hromadách byly zapsány do rejstříku. Návrh členů družstva, by usnesení valných hromad družstva ze dne 29. prosince 1931 a ze dne 28. srpna 1932 byla jako zmatečná zrušena, povolené zápisy byly z rejstříku vymazány, rejstříkový soud zamítl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by dále ve věci jednal a znovu rozhodl. D ů v o d y: Podle spisů valná hromada na den 29. prosince 1931 svolaná byla oznámena v časopisu Naše Hory ze dne 18. prosince 1931 s označením předmětu jednání: »Změna stanov společenstva«.

Podle ustanovení § 30 zákona čís. 70/73 ř. z. účel valné hromady musí býti při jejím svolání oznámen a valná hromada nemůže se usnášeti o předmětech, jichž projednávání tímto způsobem nebylo ohlášeno. Podle čl. 23 stanov v pozvání musí býti uveden předmět denního pořádku. Při svolání valné hromady nebylo vůbec uvedeno, ve kterém bodě stanov mají býti změněny. V tomto případě mění se důležité ustanovení čl. 6 stanov v ten smysl, že členové společenstva za závazky jeho ručí mimo celými upsanými podíly ještě dalším čtyřnásobkem upsaných podílů, kdežto dosud ručili jen dalším penízem. Další valná hromada konaná dne 28. srpna 1932 byla oznámena s označením předmětu »změna čl. 7 stanov«. Podle dosavadního znění tohoto článku závodní podíl činí 50 Kč a má býti složen do šesti měsíců od zápisu stanov do rejstříku a dle nového znění závodní podíl má činiti 300 Kč a má býti zapraven do dvou měsíců. Předmět jednání valné hromady nemusí býti do všech podrobností rozveden, avšak má býti aspoň tak označen, aby účastníci mohli seznati, o jakou změnu, o jaké závazky jde. Je to žádoucí s ohledem na důsledky, které členům ze zvýšení ručení a podílů vzejdou. Předmět jednání valné hromady ze dne 29. prosince 1931 nebyl vůbec označen a valné hromady ze dne 28. srpna 1932 nebyl dosti přesně udán, nestala se tedy usnesení valných hromad způsobem stanovami předepsaným a proto neměla býti do rejstříku zapsána. Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu družstva.

D ů v o d y:

Rekurent vytýká nesprávné právní posouzení proto, že rekursní soud shledal v označení pořadu valné hromady ze dne 29. prosince 1931 slovy: »Změna stanov společenstva« a valné hromady ze dne 28. srpna 1932 slovy: »Změna článku 7 stanov společenstva«, nedostatečné označení předmětu valné hromady, pokud se týče ne dosti přesné označení, vzhledem k důležitosti předmětů, na nichž tehdy se valné hromady usnesly, z čehož dovodil, že se tato usnesení nestala způsobem stanovami předepsaným a neměla býti do rejstříku zapsána. Rekurent má za to, že družstvo v obou případech vyhovělo co do označení předmětu pořadu zákona i stanovám (§ 30 zák. čís. 70/73 ř. z. a třetí odstavec čl. 23 stanov). Dovolací rekurs není opodstatněn. Důvod zákonného předpisu druhého odstavce § 30 družst. zák., že účel valné hromady musí býti pokaždě při svolání oznámen, je ten, by členové družstva mohli již předem zaujmouti stanovisko k jednotlivým otázkám pořadu a mohli se rozhodnouti, zda se mají účastniti valné hromady a tam dáti průchod svému rozhodnutí hlasováním. To předpokládá, by znali aspoň přibližně předmět jednání. Ze označení pořadu slovy: »Změna stanov společenstva« na valné hromadě dne 29. prosince 1931, je pro svou povšechnost a tím i neurčitost, nepostačitelná, je nepochybně vzhledem k tomu, že stanov obsahují celkem třicet čtyři články, a nedá se z tohoto označení ani domysleti, ve kterých člancích měla nastati změna. Ostatně v tomto směru se rekurent ani nepokusil vyvrátiti správný názor rekursního soudu. Než ani označení pořadu valné hromady ke dni

28. srpna 1932, slovy: »změna článku 7 stanov společenstva« není dosti přesné. Má tento článek celkem sedm odstavců, z nichž první je pro práva a závazky členů základní a také nejdůležitější s ohledem na ručení členů ve smyslu článku 6 c), poněvadž stanoví výši závodního podílu. Bylo-li na valné hromadě dne 29. prosince 1931 usneseno zvýšení ručební povinnosti mimo upsané podíly ještě čtyřnásobkem upsaných podílů, a měla-li na valné hromadě dne 28. srpna 1932 býti usnesena změna článku 7 v tom směru, že závodní podíl se zvyšuje z 50 Kč na 300 Kč, čímž při zvýšené ručební povinnosti členů za tyto podíly měla býti citelně dotčena majetková práva členstva, — vyžadovalo se, aby členové byli předem upozorněni bližším a přesnějším označením předmětu jednání této valné hromady, v jakém rozsahu bude provedena změna článku 7 stanov, po případě zda bude celý změněn, tak, aby mohli předem zaujmouti k tomu své stanovisko. Tohoto přesnějšího označení bylo tím spíše potřeba, poněvadž pozvání k valné hromadě se nestalo písemným sdělením členstvu (oběžníkem nebo jednoduchými dopisy) ve smyslu druhého odstavce § 23 stanov, nýbrž jen vyhláškou v časopise »Naše Hory«, — což sice stanovami přípustno, — ale tento způsob vyhlášky přece jen není tak spolehlivý, aby všichni členové z něho nabyli vědomost o této valné hromadě, na které se stalo usnesení hluboce zasahující do jejich majetkových práv. Má proto nejvyšší soud za to, že řečené označení pořadu valné hromady ze dne 28. srpna 1932 nevyhovovalo účelu a významu, nebylo dosti zřetelné a úplné a souhlasí s právním názorem rekursního soudu, že usnesení na této valné hromadě je neplatné vzhledem na druhý odstavec § 30 zák. družst. Totéž platí také o usnesení na valné hromadě ze dne 29. prosince 1931, jak bylo doloženo. Neměla proto opověď těchto změn býti zapsána do společenstevního rejstříku, a právem zrušil rekursní soud v tomto směru usnesení rejstříkového soudu.

Čís. 12734.

Napotomní vklad zástavního práva pro převodní poplatky, pro něž již byl povolen záznam zástavního práva, není (účinným) prostředkem k vydobytí poplatků, jímž by se přerušovalo právo přednosti.

(Rozh. ze dne 28. června 1933, R I 587/32.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za nemovitost, prodanou v exekuční dražbě dne 30. listopadu 1932, přikázal soud první stolice eráru v přednostním pořadí převodní poplatek. Rekursní soud nepřikázal eráru poplatek z převodu v přednostním pořadí. **Důvody:** Poplatek z převodu jmění vázne podle § 72 poplatkového zákona ze dne 9. února 1850 čis. 50 ř. zák. na věci, která jest předmětem převodu, a předchází všem pohledávkám ze soukromoprávních titulů. Podle § 14 nař. min. financí ze dne 3. května 1850, čis. 181 ř. zák., který článkem III. uvozovacího zákona k exekučnímu řádu byl ponechán v platnosti, promlčuje se přednostní právo poplatku z převodu majetku ve třech

letech, ode dne doručení platebního příkazu. Promlčení se přetruhuje, použije-li se zákonných prostředků k dobytí poplatků. K tomu náleží i jeho knihovní zajištění. Jisto jest, že jde v souzeném případě o poplatek z převodu z kupní smlouvy několikrát vydražené usedlosti. Příkaz platební byl dodán straně daní povinné dne 19. dubna 1927. Před uplynutím tříleté promlčecí lhůty, dne 18. ledna 1928, bylo na usedlosti zaznamenáno právo zástavní pro tento poplatek v pozemkové knize. Tříleté promlčení přednostního práva počíná odtud znovu a končí dne 18. ledna 1931. Dne 12. ledna 1931, po více než třech letech od dospělosti poplatků, bylo vloženo právo zástavní pro poplatek z převodu. Tento pozdější vklad již dříve zaznamenaného práva zástavního nepůsobí nové přerušování promlčení, nemá jiné právní účinky než dřívější záznam, který nepotřeboval spravení podle § 38 knihovního zákona. Protože, jak již bylo řečeno, promlčení se přetruhuje jen použitím zákonných prostředků k dobytí poplatků a o tom, že jinak byl učiněn pokus k exekučnímu dobytí poplatků, chybí tvrzení eráru, je přednostní právo pro poplatek z převodu následkem uplynutí tří let ode dne knihovního záznamu až ke dni dražby zatížené nemovitosti, t. j. do 30. listopadu 1932 dávno zaniklé. Knihovním záznamem, pokud se týče vkladem, jest pro poplatek z převodu jen běžné knihovní pořadí zachováno. Podle tohoto knihovního pořadí nedosáhne poplatek uspokojení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Pozdější vklad zástavního práva pro převodní poplatky, pro které již byl povolen záznam práva zástavního nepotřebující spravení podle § 38 písm. c) knih. z., nemá se zřetelem na v y m á h á n í poplatku dále sahající právní účinek než předcházející záznam zástavního práva, třebaže ke vkladu došlo z usnesení exekučního soudu, protože tento vklad nemá účinku ani co do knihovního pořadí, pro které zůstává směrodatným záznam. Tento záznam musí býti respektován také v rozvrhovém řízení a je zřejmé, že by došlo k uspokojení a hotovému zaplacení převodního poplatku i bez oné exekuce vkladem zástavního práva, kdyby jen splatnost převodních poplatků byla při rozvrhovém roku prokázána (čis. 7393 sb.). Z toho je viděti, že onen vklad zástavního práva, třeba cestou exekuční, nelze pokládati za (účinný) prostředek k v y d o b y t í poplatku, protože nemá právní význam a účinek.

Čís. 12735.

Prozatímní opatření jako úkon donucovací moci státní jest omezeno co do své účinnosti na území Československé republiky.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čis. 111 sb. z. a n.).

Údaje o tom, že zboží jest patentováno, mohou vzbuditi klamnou představu, že jest patentováno v Československu, zvláště, není-li doloženo, kde jest patentováno a že není patentováno v Československu. V takovém případě jest lhotejno, že zboží jest patentováno v cizozemsku (Německu).

Pro rozpor s dobrými mravy soutěže a pro klamavost jednání stačí náležitosti objektivní, nevyžaduje se, by tu byly i náležitosti subjektivní, vědomí nesprávnosti a úmysl oklamati. Stačí, že počiny jsou jen objektivně závadné a jen, pokud jde o náhradu škody, přichází v úvahu i subjektivní stránka.

(Rozh. ze dne 28. června 1933, R I 595/33.)

Žalobce žaloval žalovanou firmu o zdržení se nekalé soutěže a navrhl povolení prozatímního opatření, jímž žalované firmě a) se zakazuje rozšiřovati letáky, prospekty a vůbec tiskopisy s údaji, že vyrábí koberce patentované, b) se zakazuje tvrzení podobná rozšiřovati ústně zejména prostřednictvím obchodních zástupců, c) ukládá se, aby veškaré letáky, prospekty a vůbec tiskopisy, v nichž je tvrzeno, že vyrábí koberce patentované, složila k soudu, pokud se týče povoluje se navrhopvateli, aby tiskopisy tyto dal uschovati způsobem naznačeným v § 259 ex. ř. Soud první stolice zamítl návrh na povolení prozatímního opatření, rekursní soud prozatímní opatření povolil. D ů v o d y: Zákon proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927 čís. 111 sb. z. a n. nemá předpisů o povolení prozatímních opatření ve sporech nekalé soutěže se týkajících. Jest tudíž užití předpisů exekučního řádu uvedených v § 381 ex. ř. a násl. Podle těchto předpisů podmínkou pro povolení prozatímního opatření jest osvědčení jednak nároku (§ 389 ex. ř.), jednak jeho ohrožení (§ 381 čís. 2 ex. ř.). Pokud se týče požadavku osvědčení nároku nestačí ve věcech nekalé soutěže, že žalující strana podala výslechem předzvědníků osvědčení, jak v napadeném usnesení blíže jest uvedeno, nýbrž jest zkoumati také se zřetelem na ustanovení §§ 1 a 2 zák. o nekalé soutěži, zda jednání žalované strany shora uvedenými předzvědníky osvědčené jest v rozporu s dobrými mravy a zda jest jednáním klamavým a způsobilým poškoditi soutěžitele. Žalující strana v návrhu tvrdila, že koberce vyráběné stranou žalovanou pod názvem »Chepaleum« nejsou patentované, a nabídla o tom osvědčení zpravou patentního úřadu. Ježto žalovaná strana ve svém vyjádření o prozatímním opatření vůbec nepopřela, že »Chepaleum« není v Československé republice patentováno, a její předzvědník pouze podal osvědčení o udělení patentu v Německu, nebylo potřebí, aby další osvědčení o tom, že »Chepaleum« není patentováno v Československé republice, bylo podáno a prováděno, neboť za daného stavu věci vzhledem k tomu, co shora uvedeno, žalující stranou bylo dostatečně osvědčeno, že »Chepaleum« v Československu patentováno není. Tomu nasvědčují i pozdější údaje strany žalované a zpráva patentního úřadu ze dne 19. října 1932. Není pochyby o tom, že u zákazníků, třeba by to byli obchodníci a právě, jsou-li to obchodníci, mohou údaje v tiskopisech a ústní údaje obchodními zástupci strany žalované o tom, že »Chepaleum« je patentované, zvláště když není doloženo, kde je patentováno a že není patentováno v Československu, vzbuditi klamnou představu o tom, že Chepaleum je patentováno v Československu, neboť podle patentního zákona musí každý, kdo chce na zdejším území užívatí pro své zboží označení

»patentované«, dáti si je patentovati u československého patentního úřadu a jest proto jen to zboží pokládati za správně jako »patentované« označené, které u tohoto patentního úřadu je patentováno; jest proto lhostejno, že a zda má žalovaná strana »Chepaleum« patentováno v Německu, zvláště když v jejich tiskopisech a údajích učiněných obchodními zástupci výslovně zmínka o patentování v Německu se nestala. Za tohoto stavu věci jest soud rekursní toho názoru, že šlo při označování koberců strany žalované o jednání klamavé, způsobilé poškoditi žalující stranu jako soutěžitele, že označování to bylo také v rozporu s dobrými mravy a že žalovaná strana věděla pokud se týče věděti musila, že takové označování jest způsobilé poškoditi soutěžitele. Soud rekursní pokládá proto nárok žalující strany, pokud se tkne označování koberců stranou žalovanou pod značkou »Chepaleum« vyráběných »jako patentované« za osvědčený. Z povahy věci pak vyplývá, že z dalšího pokračování v označování koberců žalované strany »jako patentovaných« hrozí žalující straně škoda nenahraditelná, neboť takové jednání bylo by s to konkurenční schopnost výrobků strany žalující u zákazníků, kteří, jak přirozeno, vždy dávají přednost zboží v tuzemsku patentovanému, vážně ohroziti, ne-li úplně ochromiti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Námítka stěžovatelky, že nelze mluvit o údajích klamavém, an jí byl udělen patent v Německu, byla již vyvrácena rekursním soudem a stěžovatelka se poukazuje v tomto směru na příslušné odůvodnění napadeného usnesení. Stěžovatelka jest na omylu, domnívající se, že rozpor s dobrými mravy a klamavost jednání vyžaduje náležitosti nejen objektivní, nýbrž i subjektivní, tudíž vědomí nesprávnosti a úmysl oklamati. Stačí, že počiny jsou objektivně závadné a jen, pokud jde o náhradu škody, přichází i subjektivní stránka jednání v úvahu (srovnej Skála, Nekalá soutěž str. 42). Pokud jde o námítku týkající se rozsahu povoleného prozatímního opatření, nebylo zapotřebí prozatímní opatření výslovně omeziti na tuzemsko, neboť plyne z povahy věci, že prozatímní opatření jako úkon donucovací moci státní jest omezeno co do své působnosti na území Československé republiky.

Čís. 12736.

Proti rozhodnutí rekursního soudu o útratách správce podstaty jest v úpadkovém řízení přípustným dovolací rekurs, odmítl-li rekursní soud návrh na rozhodnutí o útratách a odkázal navrhovatele na pořad práva.

Žádá-li správce konkursní podstaty přísudek útrat nikoliv proti konkursní podstatě, nýbrž proti navrhovateli konkursu a popírá-li tento svou povinnost ke splnění jeho nároku, lze o tomto sporném nároku rozhodnouti jen pořadem práva rozsudkem k žalobě podle předpisů hmotného práva.

Předpisu § 10 c. ř. s. o útratách opatrovníka k činu nelze tu použiti.

(Rozh. ze dne 28. června 1933, R I 606/33.)

K návrhu Sidonie W-ové byl prohlášen konkurs na pozůstalost Anny M-ové. Konkurs byl pravoplatně rekursním soudem zrušen. Konkursní komisař uložil pak Sidonii W-ové, aby nahradila bývalému správci konkursní podstaty útraty a výlohy konkursní. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a odkázal návrh bývalého správce podstaty na přiznání útrat konkursního řízení na pořad práva. **D ů v o d y:** Útraty správce podstaty jsou pohledávkou za podstatou podle § 49 čis. 1 konk. ř., po zrušení konkursu ručí za ně úpadce, avšak jen do výše podstaty (§§ 62, 126, 127 konk. ř.). V tomto případě však nejde o pravidelný případ zrušení konkursu po jeho provedení (§§ 140, 159, 166 a 167 konk. ř.), nýbrž konkurs prvním soudem prohlášený byl zrušen rekursním soudem pravoplatně, a stav je ten, jako by konkursu vůbec nebylo. Nebyl zrušen konkurs jako takový, nýbrž usnesení o prohlášení konkursu. Podstaty tu nebylo, konkursní komisař byl úřadu zproštěn a rovněž funkce konkursního soudu skončila. Ručí-li dlužník v platném konkursu za pohledávku za podstatou po zrušení konkursu jen podstatou do její výše, nelze ukládati věřiteli, k jehož návrhu konkurs platně byl prohlášen, povinnost hraditi bývalému správci útraty, vedením konkursu mu vzešlé. V tomto případě uvalení konkursu navrhla stěžovatelka Sidonie W-ová za pozůstalost Anny M-ové, prvním soudem byl konkurs prohlášen, usnesení to však rekursním soudem bylo zrušeno. Prohlášením konkursu k návrhu stěžovatelky vzešly ovšem ustanovenému správci útraty, byl činným a měl hotové výlohy. Stěžovatelka však nárok jeho popřela a je proto věcí bývalého správce konkursní podstaty, by tento sporný nárok uplatnil pořadem práva. Proti názoru stížnosti, že konkursní řízení je nesporné, jest uvést, že o nesporné řízení nejde (věst. ministerstva spravedlnosti z r. 1931 sdělení čis. 80). Proti tomuto usnesení podal dovolací rekurs bývalý správce konkursní podstaty. **R e k u r s n í s o u d** dovolací rekurs odmítl. **D ů v o d y:** Jde o rozhodnutí soudu druhé stolice v otázce útrat konkursního řízení, o níž tento soud, pokud jde o útraty prvě stolice, rozhodovati má s konečnou platností, a proto proti výroku rekursního soudu další opravný prostředek není přípustný (§ 528 c. ř. s., § 188 konk. ř.). Kdyby rozhodnutí bylo vydáno za konkursního řízení, bylo by taktéž konečné a další opravný prostředek by byl vyloučen (§ 127 konk. ř.). Z úvah těchto bylo stížnost odmítnouti (§§ 523, 526 c. ř. s., § 188 konk. ř.).

Nejvyšší soud vyhověl rekursu proti odmítnutí dovolacího rekursu a zrušil napadené usnesení.

D ů v o d y:

Ačkoliv napadeným usnesením ze dne 30. září 1932 byl vyřízen nárok na prisouzení útrat a § 528 c. ř. s., jenž platí podle § 192 konk. ř. i pro řízení úpadkové, ustanovuje, že jest nepřipustným rekurs proti rozhodnutí soudu druhé stolice v otázce útrat, jest v tomto případě pokládati dovolací rekurs přece jen za přípustný, neboť napadeným usnesením nebylo o útratách, jež zůstaly v úpadkovém řízení neuhrazeny, rozhodnuto, naopak byl navrhovatel s útratovým nárokem poukázán na

pořad práva. Bylo proto přiznati stěžovateli právo k rekursu proti usnesení rekursního soudu, jímž byl odmítnut jeho dovolací rekurs proti usnesení ze dne 30. září 1932 (srov. rozh. 6503 sb. n. s.). Naproti tomu nelze vyhověti stěžovateli ve věci samé. V tom směru jest poukázati na důvody napadeného usnesení, jež vyhovují stavu věci i zákonu a jsou ve shodě s nálezem čis. 6503 sb. n. s., k jehož důvodům se tuto k vůli zamezení opakování rovněž poukazuje. Správce konkursní podstaty připouští sám ve svém rekursu, že tu jmění patřícího do konkursní podstaty nebylo a že na pozůstalosti po Anně M-ové náhradu svých útrat žádati nemůže, poněvadž konkurs byl prohlášen na jmění pozůstalosti k návrhu osoby, kteréž scházelo oprávnění k tomu. Žádá-li přísudek útrat ne proti konkursní podstatě, nýbrž proti navrhovatelce konkursu Sidonii W-ové, a popírá-li tato svou povinnost ke splnění jeho nároku, lze o tomto sporném nároku, poněvadž účinky zrušení usnesení, jímž byl konkurs prohlášen, pominuly (§ 76 konk. ř.), rozhodnouti jen pořadem práva rozsudkem k žalobě podle předpisů hmotného práva. Předpisu § 10 c. ř. s. o útratách opatrovníka k činu, nelze tu použiti, poněvadž tu nejde o útraty opatrovníka ve sporu, nýbrž o útraty správce konkursní podstaty, jenž sice uplatňuje svou pohledávku útrat konkursních, jehož funkce však jako správce konkursní podstaty již pominula, který však spor o ně dosud nezahájil. Řízení nesporné podle zák. čis. 100/1931 nemá zde místo, poněvadž právě jde o nárok sporný.

Čís. 12737.

Pohledávku na zaplacení dlužných ročních příspěvků jest posuzovati co do věcné příslušnosti i co do způsobu řízení a opravných prostředků jednotně.

(Rozh. ze dne 28. června 1933, R I 614/33.)

Žalující svaz domáhal se na svém členu zaplacení členských příspěvků ročních 80 Kč za léta 1923 až 1930, celkem 640 Kč. Procesní soud prvě stolice uznal podle žaloby, odvolací soud odmítl odvolání žalovaného, maje za to, že jde o věc nepatrnou.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by, nehledě k důvodu, pro nějž odvolání odmítl, o něm dále jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Odvolací soud odmítl odvolání žalovaného jako nepřipustné, ježto podle jeho názoru zažalované členské příspěvky za léta 1923—1930 ročně 80 Kč v celkové výši 640 Kč přes to, že jsou hromaděny v jedné žalobě, a ač pocházejí z téhož právního důvodu, nepozbyly tím samostatnosti, a ježto tudíž přípustnost odvolání je posuzovati v příčině každého nároku zvláště, podle názoru odvolacího soudu jde tu vesměs o věci nepatrné podle § 448 c. ř. s., v nichž rozsudek může býti na-

paden (§ 501 c. ř. s.) odvoláním jen pro zmatečnosti v § 477 čís. 1 až 7 c. ř. s. vypočtené, a poněvadž zmatečnost taková se nevytýká, je odvolání podle názoru odvolacího soudu nepřipustné. Právní názor odvolacího soudu, že předmětem sporu jsou samostatné nároky 300 Kč jednotlivě nepřevyšující, jest však mylný. Podkladem žaloby je tvrzení, že žalovaný přistoupil k žalujícímu svazu dne 3. června 1922 jako řádný člen s ročním příspěvkem 80 Kč, že příspěvek ten byl za rok 1922 žalovaným zaplacen, že však, zůstav i na dále členem, příspěvky za léta 1923—1930 v úhrnné částce 640 Kč nezaplatil. V souzeném případě vyvěrají tudíž jednotlivé roční příspěvky z téhož skutkového a právního důvodu, totiž z přistoupení žalovaného za člena žalujícího svazu. Každý jednotlivý členský příspěvek jest ovšem potud samostatnou pohledávkou, že po splatnosti může býti samostatně žalobou uplatněn. Neuplatní-li se však a přistoupí-li k němu ještě další nezapravené příspěvky, mizí samostatné povahy jednotlivých splátek a tyto tvoří úhrnnou a jednotnou pohledávku, jejíž úhrnná výše jest rozhodnou jak pro posouzení v č. n. e příslušnosti podle první věty § 55 j. n., tak pro otázku způsobu řízení (na př. § 448 c. ř. s.), tak konečně i pro přípustnost opravných prostředků (na př. § 502 třetí odstavec c. ř. s. — srov. také na př. rozh. čís. 1947 sb. n. s.). V souzeném případě převyšuje úhrn splátek částku 300 Kč, takže ustanovení §§ 448 a 501 c. ř. s. tu neplatí.

Čís. 12738.

Stal-li se nájemník napotom spoluvlastníkem domu, nemůže mu býti dána výpověď podle § 560 c. ř. s.

Námítka spoluvlastnictví, vznesená jedním ze spolunájemníků, prospívá i druhému spolunájemníku, jenž není spoluvlastníkem.

(Rozh. ze dne 28. června 1933, Rv I 1099/33.)

Žalovaní Karel a Josefa S-ovi nastěhovali se dne 6. září 1928 do domu čp. 631, náležejícího spoluvlastnický jejich rodičům. Rodiče žalovaných napotom zemřeli a spoluvlastníky domu čp. 631 stali se Václav S., Jan S., žalovaná Josefa S-ová, tato k $\frac{3}{40}$ domu, dále Alois S. a Marie D-ová. Proti soudní výpovědi dané Karlu a Josefě S-ovým Václavem a Janem S-ovými namítli žalovaní mimo jiné, že užívání bytu spolužalovanou Josefou S-ovou jest též výkonem jejího spoluvlastnického práva, v němž nemůže býti rušena výpovědí. Procesní soud prvního st. o l i c e výpověď zrušil. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Nesprávné právní posouzení shledávající odvolatelé v tom, že procesní soud považuje jen Karla S-a za nájemníka, ač nájemní smlouva byla sjednána s oběma žalovanými. Odvolací soud při svém rozhodování má položit za základ výsledky jednání a provedených důkazů v procesních spisech prvního soudu a v rozsudku na jisto postavených, nedotčených uplatňovanými odvolacími důvody, pokud ani odvolacím jednáním nebyly opraveny (§ 498 první odstavec c. ř. s.), V tom směru považuje soud odvolací za rozhodující skutečnosti, jež byly jako nesporné mezi stranami zjištěny, totiž že v době nastěhování

do bytu v roce 1928 byli oba žalovaní nájemníky, že spolužalovaná Josefa S-ová se pak stala spoluvlastnicí domu čp. 631 ke třem čtyřicetinám a že vypovídajícím Václavu S-ovi a Janu S-ovi náleží dohromady $\frac{31}{40}$ podílů. K tomu pak odvolací soud ještě zjišťuje z výpisu z pozemkové knihy ze dne 10. října 1932, předloženého již před soudem procesním, že Josefa S-ová nabyla vlastnictví k $\frac{3}{40}$ dnem 25. června 1930, tedy až po ujednání nájemní smlouvy. Spolužalovaná uvedla v námitkách, že užívání vypovídáného bytu je též výkonem jejího spoluvlastnického práva, v němž nemůže býti rušena projednávanou výpovědí. Jde tedy u ní o námitku založenou nikoli v poměru nájemním, nýbrž v právu spoluvlastnickém. Užívání společného domu bydlením je věcí správy. Jakým způsobem má býti prováděna, určuje zákon, jenž po této stránce vylučuje pořad práva a účastníkům přikazuje cestu nesporného řízení (§§ 833 a 834 obč. zák.). Spoluvlastníci mohou zajistě upravit užívání domu i tím způsobem, že jednomu z nich přenechají určité místnosti do výhradního užívání za určitou úplatu ve prospěch druhých společníků, že jsou mu dány do nájmu nebo spolunájmu (§§ 1090 a 1093 obč. zák.). Nájemní smlouva byla uzavřena i v souzeném případě se spolužalovanými. Když však potom stala se Josefa S-ová také spoluvlastnicí domu, přestal její poměr k ostatním spoluvlastníkům býti čistě nájemním, neboť byl rozšířen i o práva spoluvlastnictví. Podle nich náleželo by jí užívání ideálních $\frac{3}{40}$ najatých místností, pokud by to bylo možné, již podle § 829 obč. zák. I kdyby původní nájemní poměr jakožto obligační skončil, zůstal by jí nadále poměr spoluvlastnický se všemi právy a povinnostmi spoluvlastnice, pokud by se společníci jinak nedohodli. Nelze tedy, i kdyby mohla se výpověď státi účinnou, ukládati jí, aby ve stanoveném čase byt vyklidila. Jde tedy ve skutečnosti o neshody mezi spoluvlastníky o výkon správy a užívání společného domu, ty však nelze mezi nimi řešiti sporem, nýbrž cestou nespornou ve smyslu §§ 833 až 838 obč. zák. Potom teprve, až by se žalobci domohli výroku, jenž by upravil způsob užívání společné věci anebo je spolužalované zakázal, mohli by žalobci domáhati se výpovědi a vyklizení místností. Námítka založená na spoluvlastnictví týká se ovšem spolužalované, ale poněvadž je současně s Karlem S-em spolunájemnicí, jak zdůrazňují i v odvolání odvolatelé, a jde o jednotný poměr nájemní na straně vypovídáných, zasahuje i Karla S-a. Oba byli společně smluvní stranou, jež sjednala nájemní smlouvu. Může býti tedy dána výpověď jen jim oběma společně a nikoli jen jednomu z nich, neboť práva z ní plynoucí příslušela jim společně a nedílně, takže účinek nájemního poměru a po případě skončení jeho nemůže působiti jen pro jednoho z nich bez druhého. Otázka společného setrvání v nájemní smlouvě společně sjednané anebo rozvázání tohoto společenství je věcí vnitřního poměru nájemníků, v nějž pronajímatelé nejsou oprávněni rušivě zasahovati. Vzhledem k jednotnosti poměru přichází námítka spoluvypovídání k dobru i Karlu S-ovi. Proto nelze ani proti němu přiznati výpovědi účinnost a zachovati jí v platnosti. Výpověď nemá tedy zákonných předpokladů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nesporné je mezi stranami, že když v r. 1928 žalovaní se do bytu nastěhovali, byli oba nájemníky bytu, o něž jde. Odvolací soud zjistil, že spolužalovaná Josefa S-ová nabyla vlastnictví ku $\frac{3}{40}$ domu čp. 631 po sjednání nájemní smlouvy, totiž dnem 25. června 1930. Dovolatelé dovozují, že nájemní smlouva tím, že Josefa S-ová nabyla spoluvlastnictví ku $\frac{3}{40}$ domu, nezanikla, a že proto může býti zrušena výpověď, ať již výpověď pronajímatele nebo nájemníka. Dovolatelé však přehlízejí, že odvolací soud vyslovil jen, že poměr Josefy S-ové po nabytí práva spoluvlastnického ku $\frac{3}{40}$ domu přestal býti k ostatním spoluvlastníkům poměrem č i s t ě n á j e m n í m, ježto byl rozšířen i o práva spoluvlastnická. Skutečností tou nezaniklo ovšem v příčině ideálních podílů žalobců spolunájemní právo Josefy S-ové spojením práva a závazku v jedné osobě (§ 1445 obč. zák.), zaniklo však v příčině vlastního ideálního podílu Josefy S-ové, protože užívání tohoto podílu nepřislušelo ani dříve žalobcům a nenastal tedy případ § 1093 obč. zák. Neprávem domnívají se dovolatelé, že i v případě, kdy nájemník stal se později spoluvlastníkem domu, může mu býti dána výpověď podle § 560 a násl. c. ř. s. Obligační poměr nájemnický jako takový mohl by ovšem skončiti výpovědí — ať již volnou nebo soudem schválenou podle § 4 zák. o ochr. náj. což zde netřeba řešiti — ale zůstane tu i nadále poměr spoluvlastnický se všemi zákonnými právy a povinnostmi, nedohodnou-li se spoluvlastníci jinak. Odvolací soud správně rozpoznal, že v souzeném případě jde ve skutečnosti o neshody mezi spoluvlastníky v příčině výkonu správy a užívání nebo spoluužívání společné věci. a že řešení neshod těch patří do řízení nesporného podle §§ 833—838 obč. zák. (rozh. čís. 9943 sb. n. s.). Neprávem odkazuje dovolání k tomu, že by se spoluvlastnice mohla brániti teprve proti vyklizení uplatněním svého spoluvlastnického práva, přehlížejí ustanovení § 572 c. ř. s., podle něhož v rozsudku jest mimo jiné vyřknouti, zdali a kdy žalovaný je povinen najatý předmět odevzdati, tedy v tomto případě odevzdati patrně žalobcům jako spoluvlastníkům, neboť pak tu již nikoho jiného není, komu by mohl najatý předmět býti odevzdán. Hledíc k ustanovení §§ 361, 828, 829 obč. zák., nelze však spoluvlastníka ze spoluužívání společné věci vyloučiti a nelze proto vyřknouti, že spolužalovaná Josefa S-ová — jež je spoluvlastnicí domu — je povinna byt ve společném domě užívaný vykliditi a odevzdati. Při tom v tomto sporu nezáleží na tom, že jsou žalobci spoluvlastníky domu v daleko větším poměru, než spolužalovaná, a nezáleží ani na tom, zda jde o úkon správy řádné (§ 834 obč. zák.). Neobstojí konečně ani výtka dovolatelů, že odvolací soud pochybil také tím, že uznal, že námitka spoluvlastnictví vznesená spolužalovanou Josefou S-ovou prospívá i spolužalovanému Karlu S-ovi. — Dovolatelé přehlízejí, že tu jde o nerozlučné společenství v rozepři podle § 14 c. ř. s., protože spolunájemník nemůže užívati jen ideální polovice bytu, takže podle povahy sporného předmětu námitka jedním ze spoluvlastníků vznesená a za důvodnou uznaná musí nutně prospěti i druhému spolunájemníku.

Čís. 12739.

Ochrana nájemců.
Soudní výpověď z bytů, spadajících pod § 4 zákona ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n., jest nepřipustná, byla-li dána, řízení o námitkách v prvé stolici provedeno a rozsudek vydán před 1. lednem 1933, při čemž nezáleží na výpovědní lhůtě aniž na tom, že místnosti měly býti vyklizeny teprve v termínu dubnovém 1933.

(Rozh. ze dne 28. června 1933, Rv I 1112/33.)

Žalobce, dovolávaje se ustanovení § 4 odst. 1 čís. 4 a odst. 3 zák. ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n., dal žalované podáním ze dne 10. srpna 1932 soudní výpověď podle § 562 prvý odstavec c. ř. s. k 1. lednu 1933 s tím, že nájemní poměr končí dnem 31. března 1933. K námitkám žalované procesní soud prvé stolice výpověď zrušil. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

V námitkách proti soudní výpovědi bránila se žalovaná mimo jiné také tím, že »výpověď jest v každém případě předčasná, ježto předpisy zákona o ochraně nájemníků se na místnosti vztahují«. Slovy těmi mínila žalovaná zřejmě, že v době, kdy jí byla výpověď dána, t. j. před 1. lednem 1933, nesměla býti dána bez svolení soudu, protože najaté místnosti byly ještě pod záštitou zákona. První soud, prohlásiv v rozsudku ze dne 12. listopadu 1932 výpověď za zrušenou z jiných důvodů, neuznal zmíněnou námitku za odůvodněnou v uvážení, že žalobce dává výpověď k 1. lednu 1933, vypovídá tedy nájemní poměr, který nastane po 31. prosinci 1932, a na který zákon o ochraně nájemníků by se více nevztahoval, kdyby šlo skutečně o místnosti užívané k výdělečné činnosti a mající povahu velké provozovny. Žalovaná, která ve věci zvítězila v první i v druhé stolici, nemohla se brániti proti rozsudkům jí příznivým, zejména proti důvodům prvního soudu v příčině otázky, zda směla býti dána výpověď bez soudního svolení, takže nepozbyla její námitka účinnosti pro opravné stolice. Vypovězená strana nemusela podávati ani odvolací sdělení ani dovolací odpověď — a ke zmíněné námitce odůvodněna a nelze souhlasiti v příčině té s názorem prvního soudu svrchu uvedeným. Podle § 4 zákona ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n. zůstávají ustanovení zákona čís. 44/1928 sb. z. a n. v doslovu zákona čís. 30/1930 sb. z. a n. a čl. I zákona čís. 166/1930 sb. z. a n. v platnosti až do 31. prosince 1932 mimo jiné také pro místnosti užívané k výdělečné činnosti, které nejsou částí bytu, mají-li povahu velkých provozoven (§ 4 odst. (1) čís. 4 cit. zák.). Podle odst. (3) téhož zákonného předpisu spravují se — počínajíc 1. lednem 1933 — poměry z nájemních smluv o bytech a jiných míst-

nostech, na něž se vztahuje odst. (1), ustanoveními práva občanského. V souzeném případě není mezi stranami sporné, že místnosti, o něž jde, byly pod záštitou zákona a že tudíž pro ně platila aspoň do 31. prosince 1932 všechna ustanovení zákona o ochraně nájemníků, tedy také předpis § 4 zákona čis. 44/1928 sb. z. a n., že smí býti dána výpověď jen se svolením soudu. Předpis ten platil také dne 10. srpna 1932, kdy byla dána výpověď žalované bez soudního svolení, takže vypovídající strana nebyla oprávněna nedbati tohoto předpisu, jenž tehdy ještě v příčině vypovídaných místností platil. Teprve dnem 1. ledna 1933 přestala ochrana místností uvedených v § 4 (1) zák. čis. 210/1931 sb. z. a n. a nastoupily předpisy občanského práva, nikoli však dříve, takže žalobce zkrátil zákonem zaručenou ochranu nájemnice a tím jednal jak proti doslovu, tak proti vůli zákona. Nezáleží na výpovědní lhůtě ani na tom, že podle dané výpovědi měly býti místnosti vyklizeny až v termínu dubnovém 1933, neboť výpověď byla dána a řízení o námitkách (§ 571 c. ř. s.) bylo v první stolici provedeno a rozsudek (§ 572 c. ř. s.) byl vydán ještě za účinnosti zákona čis. 44/1928 a soud se musí při rozhodnutí řídití zákonnými předpisy, platícími v té době, nikoli předpisy, které teprve v budoucnosti nabudou účinnosti (rozh. čis. 8060 sb. n. s.). Ježto si žalobce neopatřil k výpovědi tehdy ještě chráněných místností soudní svolení, musila býti výpověď již z tohoto důvodu zrušena (srov. na př. rozh. čis. 3437, 3741, 6596). Za tohoto stavu věci a při tomto právním posouzení netřeba se zabývatí otázkami, zda se vypovězených místností užívá k výdělečné činnosti a mají-li povahu velké provozovny a zda jsou tedy chráněny i po 1. lednu 1933 čili nic.

Čís. 12740.

Ocenil-li žalobce hned na počátku prvního ústního jednání spor o námitkách proti mimosoudní výpovědi na 300 Kč, jest toto ocenění rozhodným pro způsob řízení, leč že by žalovaný prokázal, že předmět sporu má hodnotu nad meze uvedené v § 448 c. ř. s.

Odvolací soud, oceňuje předmět sporu podle § 500, třetí odstavce, c. ř. s., nemáže tím měnití předpisy o řízení ve věcech nepatrných ani předpisy o opravných prostředcích ve věcech nepatrných.

(Rozh. ze dne 28. června 1933, Rv I 1204/33.)

Proti mimosoudní výpovědi, již dala žalobkyně žalovanému z bytu, podal žalovaný námitky. Na počátku prvního ústního jednání ocenila žalobkyně spor na 300 Kč. Procesní soud své stolice ponechal výpověď v účinnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a ocenil předmět sporu na 2.100 Kč.

Nejvyšší soud odmítl dovolání žalovaného.

Důvody:

V souzeném případě jde o námitky žalovaného proti mimosoudní výpovědi z bytu dané mu žalobkyní. Žalobkyně hned na počátku prvního ústního jednání — dříve neměla k tomu příležitosti — ocenila předmět sporu na 300 Kč. Toto ocenění žalobkyně mohlo míti za účel jen docílení řízení bagatelního podle § 448 c. ř. s. udáním »hodnoty sporného předmětu«, když jest okresní soud pro tento spor podle § 49 čis. 5 j. a. věcně výlučně příslušný, a jest rozhodným pro způsob řízení, leda že by žalovaný prokázal, že předmět sporu má hodnotu nad meze uvedené v § 448 c. ř. s., jak nejvyšším soudem bylo vyloženo zejména v rozhodnutích čis. 1048, 4380 a 6836 sb. n. s. k nimž se dovolatel v příčině té k zamezení opakování odkazuje. Že by tomu tak bylo, žalovaný netvrdil a důkazy o tom nenabídl, ba ani po ocenění předmětu sporu žalobkyní při prvním ústním jednání se proti ocenění tomu nijak nebránil a o důkaz vyšší hodnoty předmětu sporu se vůbec nepokusil. Žalovaný sice v námitkách proti mimosoudní výpovědi z bytu ocenil předmět sporu částkou 2100 Kč, ale k ocenění předmětu sporu je oprávněn jedině žalobce a nikoli žalovaný, a je proto ocenění, jež žalovaný učinil nad meze uvedené v § 448 c. ř. s. bezvýznamným, a to jak v příčině způsobu řízení, tak i v příčině přípustnosti opravných prostředků. Než i kdyby se oceňoval předmět sporu nikoli podle ocenění žalobce, nýbrž podle § 58 druhý odstavec j. n., nic to žalovanému neprospěje, neboť nájemné na sporný čas, t. j. na osmidenní lhůtu výpovědní připadající činí jen asi 53 Kč, tedy zase jen částku 300 Kč nepřevyšující. Rovněž tak je bezvýznamné ocenění předmětu sporu odvolacím soudem podle § 500 třetí odstavec c. ř. s. Odvolací soud nemůže tím měnití předpisy o řízení ve věcech nepatrných podle §§ 448—453 c. ř. s. ani předpisy o opravných prostředcích ve věcech nepatrných (§§ 501 a 502 druhý odstavec c. ř. s.). Dovolací soud rozhoduje, zkoumaje otázku přípustnosti opravného prostředku, samostatně o tom, nastaly-li předpoklady pro zvláštní předpisy o věcech nepatrných (rozh. čis. 34 a 10.562 sb. n. s.), a strany nemohou se dohodnouti ani výslovně ani mlčky na jiném způsobu řízení, než jest civilním řádem soudním předepsáno, ježto jde o předpisy donucovací; jest tudíž ve směru tom nerozhodné, že prvý soud jednal o námitkách proti mimosoudní výpovědi v řízení řádném. To právem žalobkyně zdůrazňuje v dovolací výpovědi — nemá však pravdu, když tvrdí, že řízení odvolacího soudu jest zmatečné, neboť není tu žádného z důvodů zmatečnosti v § 477 c. ř. s. uvedených. Že i v rozepřích o námitkách proti výpovědi z nájmu lze použití předpisů o řízení ve věcech nepatrných, rozhodl nejvyšší soud opětovně (srov. na př. rozh. čis. 34, 161, 422, 9899 sb. n. s.). Ježto tudíž žalovaný nedokázal vyšší hodnotu než 300 Kč, jde v souzeném případě o »věc nepatrnou« podle § 448 c. ř. s., ale ve věcech nepatrných není dopuštěn další pořad opravných prostředků proti rozhodnutí odvolacího soudu (§ 502 druhý odstavec c. ř. s.). Bylo proto dovolání jako nepřipustné odmítnouti podle § 507 první věta c. ř. s., když tak neučinily již soudy nižších stolic.

Čís. 12741.

Zmocnění ke správě domu zmocňuje k uzavření nájemní smlouvy, nikoliv však k požadování odstupného.

(Rozh. ze dne 28. června 1933, R II 248/33.)

Manželka žalovaného Hermína R-ová byla žalovaným zmocněna ke správě domu, a uzavřela jako správkyň v roce 1922 se žalobcem smlouvu nájemní, při čemž dala si od něho poskytnouti 10.000 Kč jako odstupné, jehož vrácení se žalobce nyní domáhá a to nikoli na Hermíně R-ové, nýbrž přímo na žalovaném, tvrdě jednak, že Hermína R-ová jednala v mezích plné moci, když žádala a přijala od žalobce odstupné, a jednak, že žalovaný, i kdyby nevěděl o tom, že jeho manželka při uzavření smlouvy nájemní dala si poskytnouti od žalobce odstupné, byl by bezdůvodně obohacen na úkor žalobcův, ježto částka daná jím Hermíně R-ové jako odstupné byla touto vynaložena na podporu dcery žalovaného upadnuvší do nouze, takže ve skutečnosti žalovaný, který by jinak byl musel sám ze svého jmění dceru nužnou podporovati, stejnou částku, t. j. 10.000 Kč ušetřil. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Jde především o to, zda ve zmocnění ke správě domu a k uzavírání nájemních smluv obsaženo je již také zmocnění k požadování zakázané úplaty (odstupného) či nikoli. Marrně snaží se rekurent v příčině té dohlédnouti, že civilně-právní následky zakázaného jednání manželky žalovaného stihají tohoto podle § 1017 obč. zák. již v důsledku udělené neobmezené plné moci ku správě domu — a nesprávným je též stanovisko rekurentovo, že ujednání odstupného je částí smlouvy nájemní. Nejvyšší soud již opětovně projevil názor (srov. ku př. rozh. čís. 4801, 6690 a 7242), že v případě zakázané úplaty podle § 20 zák. o ochr. náj. jde v podstatě o dvě samostatné smlouvy, třeba uzavřené při téže příležitosti, jež jest posuzovati různě. Jde tu jednak o smlouvu nájemní, jež přes zakázanou úmluvu zůstává platnou, a jednak o úmluvu o zapovězeném právním jednání, kterým (mimo jiné) pronajímatel dává poskytovat nebo slibovati mimo nájemné sobě nebo někomu jinému něco za to, že pronajímá byt, kterážto úmluva je ovšem podle § 879 obč. zák. nicotná. Zmocnění manželky žalovaného ku správě domu mohlo se státi jen v rámci zákona, t. j. k uzavření smlouvy nájemní, nemohlo se však vztahovati k jednání zákonem zapovězenému, t. j. k požadování odstupného, ježto toto jednání nenáleží k tomu, co správa domu vyžaduje a co s ní je obyčejně spojeno (§§ 1009 a 1029 obč. zák.). Žalovaný by mohl býti jen tehdy odsouzen k vrácení odstupného, kdyby bylo prokázáno,

že manželku k jeho přijetí zmocnil, nebo že byl na zakázaném jednání své manželky nějak účastněn, nebo kdyby byl s jednáním tím — třeba jen mlčky — souhlasil, nebo je dodatečně schválil, zejména kdyby si byl prospěch z úplaty u vědomí jejího původu přímo nebo nepřímo osvojil (§ 1016 obč. zák.). Poukaz rekurentův na rozhodnutí čís. 3894 sb. n. s. nedopadá, ježto v případě tam řešeném bylo vymáháno vrácení odstupného na tom, kdo je přijal.

Čís. 12742.

Sudiště podle § 99 j. n.

Postižný nárok proti nynějšímu vlastníku nemovitosti ze zhodnocení, přiznávaný judikaturou říšskoněmeckých soudů, nelze považovati za majetkovou hodnotu ve smyslu § 99 j. n.

(Rozh. ze dne 30. června 1933, R I 596/33.)

Soud první stolice povolil exekuci na základě říšskoněmeckého exekučního titulu. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Rekurs napadá usnesení prvního soudu hlavně proto, že exekuce neměla býti vůbec povolena, poněvadž zemský soud ve Vratislavi nebyl příslušný. V tomto směru jest rekurs odůvodněn. Předpokladem pro povolení exekuce na základě cizozemského exekučního titulu jest, by cizozemský soud byl podle ustanovení zdejší jurisdikční normy o příslušnosti k zahájení sporu příslušným. Jak z obsahu žaloby jest zjevno, opírala žalobkyně příslušnost zemského soudu ve Vratislavi o to, že žalovaní, nynější povinní, měli proti W-ové, nynější vlastníci pozemku, vyrovnací nárok 5.000 RM, tudíž jmění ve Vratislavi. Jak dále jest zřejmo z obsahu rozsudku zemského soudu ve Vratislavi, ohlásili žalovaní námitku místní nepřislušnosti zemského soudu ve Vratislavi, tvrdíce, že vyrovnací nárok proti W-ové postoupili před zahájením sporu žalobkyni. Jak z odůvodnění zmíněného rozsudku je zjevno, nevyhověl zemský soud ve Vratislavi námitce místní nepřislušnosti, poněvadž na základě provedeného průvodního řízení dospěl ku přesvědčení, že nedošlo k postupu vyrovnacího nároku žalovaných proti W-ové na žalobkyni; že tudíž žalovaným ještě nárok na vyrovnání přísluší, že tím by tito měli ve Vratislavi jmění. Při zkoumání otázky, zda cizozemský soud byl příslušným, nesmí se povolující soud omeziti na to, zda dány jsou důvody, které uvedl cizozemský soud pro svou příslušnost, nýbrž musí zkoumati, zda cizozemský soud byl příslušným podle tuzemských předpisů o příslušnosti. Jest tedy řešiti otázku, zda nárok na vyrovnání, jenž přísluší žalovaným proti nynější vlastníci pozemku, může býti pokládán za jmění ve smyslu § 99 j. n. V tomto směru jest souhlasiti s názorem stěžovatele, že zhodnocovací zákony nečiní zmínky o nároku na vyrovnání ze zhodnocení povinného proti pozdějšímu nabyvateli nemovitosti, nýbrž že tyto nároky na vyrovnání přípustny jsou jen podle judikatury říšského soudu německého. Pokud takový nárok na vyrovnání nebyl na jisto postaven ani smlouvou, smírem nebo soud-

ním výrokem a nebyl oprávněným ani uplatňován, nemůže se tvrdit, že nárok na vyrovnání představuje část jmění oprávněného. K tomu ještě přistupuje, že předpokladem nároku na vyrovnání, jako nároku regresního jest, by nejdříve bylo rozhodnuto o závazku žalovaného proti žalobkyni ze zhodnocení a že o regresním nároku může být řeč teprve tehdy, jestliže závazek žalovaného byl na jisto postaven ve sporu zhodnocovacím. Z toho, co bylo řečeno, jest zřejmo, že regresní nárok žalovaných proti nynější vlastníci pozemku jest odvislým od osudu nároku žalobkyni proti žalovaným uplatňovaného, a že po pravdě nemůže být řeči o tom, že žalovaní měli v Německu jmění již v okamžiku podání žaloby žalobkyni. Je-li, jako v souzeném případě, pochybno, zda žalovaným přísluší proti nynější vlastníci pozemku nějaký nárok a tím že mají jmění v Německu, jde tato nejistota k tíži žalobkyni, která se na takový nárok žalovaných jako na část jejich jmění odvolává k odůvodnění příslušného soudu podle § 99 j. n. Kdyby bylo vzato za prokázáno, že jest tu nárok žalobkyni tvrzený a žalovaným proti nynější vlastníci pozemku podle udání příslušející, předbíhalo by se do jisté míry rozhodnutí otázky, zda přísluší žalovaným takový nárok proti vlastníci pozemku, což nemůže být předmětem zkoumání otázky příslušnosti. Musila by tedy bývala žalobkyně jako vymáhající strana již v exekučním návrhu tvrdit a osvědčit, že již v době podání žaloby na žalované u zemského soudu ve Vratislavi byl tu nárok žalovaných na vyrovnání vůči vlastníci pozemku již tehdy, to jest, že tento nárok na vyrovnání byl již v určité výši na jisto postaven smlouvou, nebo smírem, nebo výrokem soudním, takže žalovaní mohli s tímto nárokem počítati jako co do výše a důvodu jim příslušející částí jejich jmění. Poněvadž toto vymáhající strana neučinila a tvrzení, že žalovaným přísluší podle zákona regresní nárok proti vlastníci pozemku — jak je zřejmo z výše uvedeného — nestačí k odůvodnění příslušnosti zemského soudu ve Vratislavi, nesměla být navrhovaná exekuce pro nedostatek požadavku § 80 čís. 1 ex. ř. povolena. Z výše uvedeného jest také lhostejným, že zemský soud ve Vratislavi pokládal na základě důkazů ve sporu provedených regresní nárok žalovaných proti vlastníci pozemku za nárok po právu existující, poněvadž povolující soud musil sám řešiti tuto otázku na základě listin přiložených exekučnímu návrhu a na základě tvrzení návrhu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rekursní soud správně vyložil, za jakých podmínek měla by být povolena exekuce na základě cizozemského exekučního titulu, že totiž první podmínkou jest, by soud vydavši exekuční titul mohl být příslušným s hlediska tuzemských předpisů o příslušnosti. Dovolací rekurentka sama připouští, že tuto otázku musí soud exekuci povolující samostatně přezkoumati; proto nepřekročil soud rekursní svou pravomoc, jestliže tak učinil. Rekursní soud se omezil na řešení otázky příslušnosti, neboť také to, co uvádí o případném regresním nároku strany povinné a o její

povinnosti ke zhodnocení, uvedl jen v souvislosti s touto otázkou příslušnosti. Ze žaloby i z exekučního titulu je patrné, že k opodstatnění příslušnosti říšskoněmeckého soudu dovoláváno se bylo sudiště majetku ve smyslu, jak je stanoveno v § 99 j. n., a že majetek povinné strany, tehdy žalované, měl spočívat v regresním nároku, který by jí snad příslušel proti nynější vlastníci nemovitosti, Kateřině W-ové. Rekursní soud správně a v souhlase s judikaturou nejvyššího soudu vyložil, že takový nárok zakládající se jedině na judikatuře německých soudů nemůže ještě být považován za majetkovou hodnotu ve smyslu § 99 j. n. a stačí poukázati dovolací rekurentku k příslušným důvodům napadených usnesení. Nejde-li však o majetkovou hodnotu, nemůže být řeči ani o jejím postoupení a na věci nic by se nezměnilo, kdyby povinná strana, ať již z jakýchkoli důvodů, onen neexistující nárok byla snad postoupila vymáhající věřitelce; tím by se neexistující nárok nestal existentním a nebyla tím ovšem ani prokázána existence nároku, jak mylně má za to dovolací rekurentka. S tohoto hlediska nesejde na tom, zda snad říšskoněmecký soud regresní nárok uznal čili nic, a že vyřknul, že k postupu žalovanými tvrzenému nedošlo. Protože pak již z exekučního návrhu a spisů k němu připojených je zřejmé, že onen důvod příslušnosti, jehož se dovolávaly žaloba i exekuční titul a jenž odpovídá zdejšímu § 99 j. n., není opodstatněn, mohl o přípustnosti exekuce rozhodnouti soud rekursní, aniž bylo třeba prováděti ještě další řízení o odporu proti povolení exekuce. Již z uvedených listin, předložených vymáhající věřitelkou, vychází, že se žalovaní právem bránili proti příslušnosti německého soudu, že však tato jejich oprávněná obrana neměla úspěchu.

Čís. 12743.

Sudiště podle § 88, první odstavec, j. n. platí jen tam, kde dohoda o splnění byla výslovně uzavřena a písemně prokázána, nikoliv tam, kde se místo splnění dovozuje ze zákona a nikoliv ze smlouvy.

Uplatnění nároku na zhodnocení nedoplatku kupní ceny za nemovitost není ani žalobou o zástavní právo (§ 81 j. n.), ani žalobou hypotekární (§ 91 j. n.).

(Rozl. ze dne 30. června 1933, R I 612/33.)

Na základě rozsudku zemského soudu v Berlíně, jímž byl přisouzen zhodnocovací nárok, navrhl vymáhající věřitel povolení exekuce. Soud první stolice exekuční návrh zamítl. D ů v o d y: Vymáhající strana odůvodňuje příslušnost cizozemského soudu tím, že předkládá mezitímní rozsudek cizozemského soudu, jímž se zabýval námitkou nepřislušnosti vznesenou stranou žalovanou, námitku zamítl a svou příslušnost uznal. Soud, povolující exekuci, není však toho názoru, že jest vášn tímto rozhodnutím cizozemského soudu, nýbrž naopak podle § 80 čís. 1 ex. ř. jest oprávněn zkoumati, zda příslušnost cizího soudu zalo-

žena byla podle některého ustanovení tuzemského zákona. Z předloženého mezitímního rozsudku zemského soudu v Berlíně ze dne 22. ledna 1931 dospěl soud k přesvědčení, že příslušnost cizozemského soudu vyslovená rozsudkem, není založena na žádném z předpisů o příslušnosti platných v tuzemsku. V důvodech svých uvádí cizozemský soud, že ve smlouvě není výslovného ustanovení o místě plnění. Pak nemohl býti tamní soud příslušný, neboť i podle něm. práva (§ 269 obč. zák. německého) platí za místo plnění bydliště dlužníkovy (ten tam však nebydlil) a jiný důvod příslušnosti podle tuzemských zákonů není dán. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Soud rekursní, přezkoumav spisy a napadené usnesení, poukazuje ke správným, zákonu i stavu věci odpovídajícímu odůvodnění napadeného usnesení. S odůvodněním tím soud rekursní souhlasí a vývody stížnosti nejsou s to, by seslabil, tím méně aby vyvrátily správnost odůvodnění toho. K vývodům stížnosti se dodává toto: Požadavku § 80 čís. 1 ex. ř. nebylo vyhověno, ježto tu není žádného z důvodů příslušnosti cizozemského soudu, které by podle obsahu exekučního návrhu a předložených rozsudků v úvahu přijíti mohly. Pokud se stěžovatel odvolává na to, že zemský soud v Berlíně byl příslušným proto, že splniště původní obligace bylo podle § 269 něm. obč. zák. Friedenava jako bydliště tehdejšího dlužníka architekta H-a v době vzniku obligace a že tudíž i pro žalobu na stranu povinnou jakožto osobu, která závazek převzala jako osobní dlužník, jen Friedenava jako místo splniště v úvahu může přicházeti, a že tudíž k projednání žaloby proti straně povinné byl příslušný podle § 29 c. ř. s. zemský soud II. v Berlíně, sluší k tomu poukázati, že místo splnění určené zákonem — § 269 něm. obč. zák. má podobné ustanovení jako § 905 obč. zák. — nestačí k odůvodnění příslušnosti soudu, v jehož obvodu jest zákonné splniště, ježto § 88 prvý odstavec j. n. má na mysli výslovnou dohodu stran o smluveném splništi, při čemž musí tato úmluva býti prokázána listinou. Dohody listinné však tu vůbec nebylo, jak v důvodech mezitímního rozsudku zemského soudu v Berlíně ze dne 22. ledna 1931 výslovně jest uvedeno. Ježto pak taková listina ani k exekučnímu návrhu nebyla předložena, nebylo lze k důvodu příslušnosti opřenému o § 88 prvý odstavec j. n. přihlížeti. Ani důvodu příslušnosti podle § 91 j. n. tu není, poněvadž žalobou nedomáhal se žalobce současně ani zástavního práva ani výmazu zástavního práva a vůbec nejde tu o žádnou ze žalob v tomto paragrafu uvedených. Než ani příslušnosti zemského soudu v Berlíně podle § 99 j. n. tu není. V tom směru jest poukázati k tomu, že by byla musila vymáhající strana prokázati, že žalovaný, nynější povinný, měl v době podání žaloby u cizozemského soudu v Německu jmění. V tom směru však vymáhající strana nic ani v exekučním návrhu netvrdila ani z předložených rozsudků zemského soudu v Berlíně nevyplývá, zejména nebylo vymáhající stranou tvrzeno, že povinné straně příslušel proti nynějšímu vlastníku nemovitosti ve Friedenavě nárok postižní a že tento nárok jakožto majetek ve smyslu § 99 j. n. byl v době podání projednáván žalobou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud správně dovodil, že soud podle splniště ve smyslu § 88 prvý odstavec j. n. platí jen tam, kde smlouva o splništi výslovně byla uzavřena a písemně prokázána, že tedy neplatí všeobecně, a to i tam, kde se místo splnění dovozuje jen ze zákona, nikoli ze smlouvy. Protože i podle mezitímního rozhodnutí o příslušnosti německého soudu kupní smlouva, jež měla býti základem žalobního nároku a také příslušnosti, nic o splništi smlouvy neobsahuje, právem nižší soudy vyloučily příslušnost podle § 88 prvý odstavec j. n. Jde o zhodnocovací nárok. Ve zmíněném již mezitímním rozhodnutí o příslušnosti i německý soud uvádí, že prý jde vlastně o nedoplatek kupní ceny. Již z toho je viděti, že se vymáhající věřitel neprávem dovolává zdejších předpisů o příslušnosti, obsažených v §§ 81 a 91 j. n. Uplatnění takového zhodnocovacího nároku není ani žalobou o zástavní právo ani žalobou hypotekární, takže ani tento důvod příslušnosti neobstojí. Není povinností soudu zkoumati, zda byly by zde snad ještě i jiné možné důvody příslušnosti, jichž se ani žalobce ani rozsudek nedovolával, proto se rekursní soud nemusil obíratí příslušností podle § 99 j. n., v kterémž směru dovolací rekurent ovšem proti jeho řešení námitek nečiní.

Čís. 12744.

Nároku vlastníka movitých věcí na jejich vydání nebrání, že si žalovaný vydobyl k věcem exekuční zástavní právo.

(Rozh. ze dne 30. června 1933, Rv I 1104/33.)

Proti žalobě, již se domáhal žalobce na žalované vydání movitostí, namítla žalovaná, že si k movitostem vydobyla exekuční zástavní právo. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby a uvedl ke konci důvodů: To, že žalovaná strana nabyla na předmětech soudcovského práva zástavního pro svou pohledávku, nemůže na věci nic měniti, neboť jest tu rozhodnutí jen o tom, komu vlastnický věci náležejí, a to, že žalovaná strana mohla nabytí na nich zabavení v cestě exekuční, svědčí jen o tom, že skutečně jí vlastnický nenáleží. V odvolání uvedla žalovaná, že jí byla povolena též úschova věcí, jichž vydání se žalobce domáhá. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Mylně odvolatelka tvrdí, že není povinna svršky, které mocí soudcovského zástavního práva a povolené úschovy má v držení, vydati žalobci, neboť přehlízí, že exekuční zástavní právo není o sobě překážkou vydání svršků majiteli a, pokud teprve v odvolání uvádí, že jí povolena byla jejich exekuční úschova, jde o nepřipustnou odvolací novotu, ke které odvolací soud podle § 482 druhý odstavec c. ř. s. vůbec nemůže přihlížeti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) spatřuje dovolatelka v právním názoru odvolacího soudu, že exekuční zástavní právo nebrání vydání svršků majiteli, uvádějíc, že zástavní právo opravňuje zástavce (správně zástavního věřitele) k tomu, by se ze zastavených svršků uspokojil, nebude-li jeho pohledávka zaplácena, a že k tomu, by si toto právo zabezpečil, jest třeba, by měl zastavené věci ve své moci. Leč neprávem. V souzeném případě domáhá se žalobce na žalované vydání svršků z důvodu svého vlastnického práva. Bylo proto na něm, aby prokázal jednak, že jest vlastníkem věcí, jednak že žalovaná je má ve své moci (srov. čís. 10.733 sb. n. s.). Obě náležitosti byly žalobcem prokázány. Žalovaná namítla v řízení u soudu první stolice, že věci, jichž vydání se žalobce domáhá, byly pro ni zabaveny v exekučním řízení. Podle § 256 ex. ř. nabývá vymáhající věřitel zástavního práva na hmotných věcech jich sepsáním a popsáním v zájemním protokole (§ 253 první odstavec ex. ř.) a zástavní právo jest podle § 447 obč. zák. věcným právem opravňujícím věřitele, by z věci, nebude-li závazek v určený čas splněn, dosáhl uspokojení. Neplatí tedy z pojmu soudcovského (exekučního) zástavního práva, že zástavní věřitel musí mít zastavenou věc ve své moci, a žalovaná za sporu u prvního soudu netvrdila, že věci ty byly jí soudem dány jako vymáhající věřitelce do úschovy (§ 259 ex. ř.), a právem odvolací soud k tomuto ježmu přednesu teprve v odvolacím spise uplatněnému nepřihlížel pro zákaz novot (§ 482 c. ř. s.).

Čís. 12745.

Na nemovitost, stíženou fideikomisární substitucí, nelze vésti bez svolení substituta exekuci vnučenou dražbou k vydobytí pohledávky za fiduciářem. Jest věcí vymáhajícího věřitele, by tvrdil a prokázal, že fideikomisární substituce uhasla.

(Rozh. ze dne 4. července 1933, R I 593/33.)

K vydobytí peněžité pohledávky za Tomášem M-em navrhl vymáhající věřitel povolení exekuce vnučenou dražbou nemovitosti připsané vlastnický Tomáši M-ovi s omezením fideikomisární substituce ve prospěch nezl. Františky M-ové. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. D ů v o d y: Podle pozůstalostních spisů jest fideikomisární substituce zřízena pro ten případ, kdyby nezl. Tomáš M. před nabytím fyzické zletilosti zemřel nebo pro jinou překážku hospodářství vésti nemohl. První případ již odpadl, ale druhý případ, pro který jest substituce zřízena, že totiž by Tomáš M. nemohl pro jinou překážku vésti hospodářství, jest stále ještě možný a jde tu skutečně o substituci fideikomisární ve smyslu § 608 obč. zák. Vlastnictví Tomáše M-a jest jen vlastnictvím obmezeným s právy a s povinnostmi poživitele, pročež platí tu ustanovení

§§ 511 a násl. obč. zák. Exekuce vnučenou dražbou týká se podstaty nemovitosti a takovou exekuci bylo by lze vésti jen se souhlasem náhradního dědice, kterýžto souhlas však nebyl vykázan. Proto první soud povolil exekuci vnučenou dražbou neprávem a bylo k rekursu povoleno, ježto povolenou exekucí byla práva nezletilé dotčena, usnesení prvního soudu změnit a navrhovanou exekuci zamítnouti (rozh. čís. 11227 sb. n. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Že dluhopis, jehož předmětem jest pohledávka, pro kterou se exekuce vede, byl schválen za nezletilou fideikomisární substitutku Františky M-ovou poručenským soudem, nemění nic na správnosti názoru rekursního soudu, že na fideikomisární nemovitost povinné strany lze vésti exekuci jen jako na poživitele nemovitosti (§§ 613 a 511 a násl. obč. zák.). Neboť opak by platil jen tehdy, kdyby vymáhaná pohledávka byla vykonatelnou nejen proti fiduciáři, nýbrž i proti substitutu, po případě i jeho dědicům, jak vyloženo v rozhodnutí čís. 11.526 sb. n. s., čehož v souzeném případě není, poněvadž uzavřel jen povinný zápůjčku o 70.000 Kč u vymáhající strany a exekuční titul (rozsudek okresního soudu ze dne 23. února 1933) zní jen proti povinnému fiduciáři Tomáši M-ovi. Zda fideikomisární substituce jest nezákonnou, poněvadž prý odporuje zákonu ze dne 7. srpna 1908, čís. 68 z. zák. pro Čechy, nelze v tomto řízení zkoumati, poněvadž jest to otázka, kterou lze řešiti pořadem příslušných stolic nebo pořadem práva. Vytýká-li vymáhající věřitelka, že fideikomisární substituce jest č a s o v ě obmezena fyzickou zletilostí fiduciáře, která již nastala, přehlíží, že to ani z odevzdací listiny ze dne 1. listopadu 1915 ani z protokolu o projednání pozůstalosti jasně neplatí, neboť fideikomisární substituce byla ve prospěch nezletilé Františky M-ové zřízena a zajištěna pro ten případ, kdyby tehdy nezletilý Tomáš M. před nabytím fyzické zletilosti nebo pro jinou překážku hospodářství vésti nemohl, čímž není zřejmě vysloveno, že by tato překážka musila nastati před dosažením zletilosti Tomáše M-a. Substituci jest v pochybnostech vykládati podle § 614 obč. zák. ovšem ve prospěch fiduciáře, avšak tuto otázku nelze řešiti prostým výkladem listin v řízení exekučním, nýbrž bylo povinností vymáhající strany podle § 54 čís. 3 ex. ř. tvrditi a podle § 55 ex. ř. prokázati, že fideikomisární substituce dosažením fyzické zletilosti fiduciáře zanikla. Tu jde o skutkovou otázku spornou, kterou nemůže exekuční soud z úřadu ani podle § 55 třetí odstavec ex. ř. řešiti.

Čís. 12746.

Vyrovnačí řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Výhody § 12, odstavec (1) vyr. řádu a § 54, odstavec (1), druhá věta vyr. řádu, platí vedle sebe.

Pro zajištění přednostní pohledávky stačí, že věřitel požádá o zajištění, a není třeba, by dlužník pohledávku popřel, aniž se vyhledává, by pohledávka nebyla ještě vykonatelná.

(Rozh. ze dne 4. července 1933, R I 611/33.)

Ve vyrovnání Anežky Š-ové přihlásila Úrazová pojišťovna dělnická pro Čechy v Praze pohledávku na pojistném ve výši 30.790 Kč 57 h jako pohledávku privilegovanou, žádajíc zároveň, by pohledávka ta ve smyslu ustanovení § 54 odstavec (1) vyr. ř. byla ve vyrovnání zajištěna. Vyrovnací komisař zamítl návrh na zajištění pohledávky. **D ů v o d y:** Přihlášená pohledávka jest pohledávkou přednostní, která vyrovnáním není dotčena (§ 26 čís. 4 a § 54 odst. (1) vyr. ř.); může proto věřitelka žádati na dlužnici přímo zaplacení celé pohledávky a může k vydobytí pohledávky té i za vyrovnacího řízení proti dlužnici vésti exekuci (§ 12 odstavec (1) vyr. ř.); oprávnění věřitelky žádati zajištění takovéto pohledávky ve smyslu ustanovení § 54 odstavec (1) vyr. ř. nemá proto významu. Nezajištění přednostní pohledávky ve vyrovnání není důvodem k odepření potvrzení vyrovnání vyrovnacím soudem, jak tomu jest při nezaplacení anebo nezajištění útrat a poplatků vyrovnacího řízení (§ 58, čís. 4 vyr. ř.). Rekursní soud uložil vyrovnací dlužnici, by pohledávku Úrazové pojišťovny dělnické až do výše 29.689 Kč 70 h zajistila. **D ů v o d y:** Stanovisko prvního soudu je mylné. Zákon ustanovuje v § 54 odst. (1) poslední věta vyr. ř. »Přednostní pohledávky buďte na žádost věřitele zajištěny«. Slovem »buďte« dán jest přímý rozkaz, že přednostní pohledávky zajištěny býti musí, požádá-li o to věřitel. § 12 odst. (1) vyr. ř. sice ustanovuje, že pro pohledávky přednostní může býti vedena exekuce i za řízení vyrovnacího, přes to však zákon současně v § 54 vyr. ř. ustanovil, že pohledávky přednostní musí býti zajištěny, žádá-li o to věřitel, takže tím zákonodárce jasně poskytl věřitelům přednostním obě tyto výhody a nelze dovozovati z toho, že věřitel má výhodu § 12 vyr. ř., že by nesměl použití výhody § 54 odst. (1) vyr. ř., anebo dokonce, že mu vzhledem k ustanovení § 12 vyr. ř. výhoda § 54 vyr. ř. nepřisluší. Nutno předpokládati, že zákonodárce vědomě vložil do vyrovnacího řádu obě tato ustanovení souřadně. Zákon také nerozeznává v § 54 odst. (1) vyr. ř., zda běží o pohledávku vykonatelnou čili nic. Soud první tedy zamítnuv návrh na zajištění rozhodl proti zákonu a bylo proto stížnosti vyhověno a napadené usnesení změněno. Návrhu na zajištění pohledávky stěžovatelky bylo však vyhověno jen co do 29.689 Kč 70 h a to z tohoto důvodu: Podáním došlým na soud dne 25. prosince 1932 přihlásila stěžovatelka pohledávku ve výši 30.790 Kč 57 h, kterou však nedoložila a prohlásila, že učiní tak dodatečně. To se však nestalo. Vyrovnací dlužnice i vyrovnací správce podle seznamu pohledávek privilegovaných uznali pohledávku stěžovatelky jen co do 29.689 Kč 70 h. Zbytek není prokázán ani osvědčen. Bylo proto zajištění nařízeno jen co do pohledávky 29.689 Kč 70 h.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vyrovnacího správce a vyrovnací dlužnice.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs není důvodný. Správný jest názor rekursního soudu, že výhody § 12 odst. (1) vyr. ř. o přípustnosti exekuce k vydobytí přednostních pohledávek za vyrovnacího řízení a § 54 odst. (1) druhá věta vyr. ř. o zajištění přednostních pohledávek platí vedle sebe. To platilo i za starého vyrovnacího řádu čís. 337/14 ř. zák., jenž obsahoval totožná ustanovení § 10 odstavec (4) a § 46 odstavec (4), jenž připouštěl k návrhu věřitele zajištění pohledávek (bez obmezení které), dlužníkem (nikoli jiným účastníkem) popřených. Ze se toto ustanovení vztahovalo i na přednostní pohledávky, plyne zejména i z pamětního spisu k § 46, kde se praví, že při nuceném vyrovnání skytá záruku za splnění vyrovnání ustanovení § 157 starého k. ř., podle něhož nemohl býti konkurs dříve zrušen, dokud nebyly mimo jiné zaplacený nebo zajištěny zajištěné pohledávky věřitelů podstaty a konkursních věřitelů I. a II. třídy (§ 150 odstavec 1 k. ř.), mezi než patřily podle § 46 čís. 1, § 51 čís. 3 a § 52 st. k. ř. i nedoplatky úrazové pojišťovny dělnické, jež podle § 23 čís. 1 a 4 st. vyr. ř. byly i přednostními pohledávkami ve vyrovnacím řízení. Poněvadž, jak praví pamětní spis dále, ve vyrovnacím řízení vyrovnací soud se nepotřeboval starati z úřadu o zajištění pohledávek, an je nebyl oprávněn zkoumati, bylo ustanoveno odstavcem (4) § 46 st. vyr. ř., že popřené dlužníkem pohledávky (bez obmezení které) musí býti na návrh věřitelů zajištěny. Nový vyrovnací řád převzal ustanovení § 46 odstavec (4) st. vyr. ř. v § 54 odstavec (3) a zařadil v odstavci (1) nový doplněk: »Přednostní pohledávky buďte na žádost věřitele zajištěny«. Jde tudíž o to, zda tento doplněk jest vykládati v souvislosti s odstavcem (3), či samostatně. Poslednější výklad jest správný. Neboť, mělo-li by zůstatí při dřívějším výkladu, že předpoklady odstavce (3) pro zajištění pohledávky se vyžadují i pro zajištění přednostních pohledávek, byl by onen doplněk zbytečným, což o zákonodárci předpokládat nelze. Naopak praví vládní návrh osnovy k novému konkursnímu a vyr. řádu (tisk 253, str. 140), že § 54 odstavec (1) byl doplněn proti dosavadnímu ustanovení, že přednostní pohledávky je zajistiti, jestliže věřitel o to požádá, a že ustanovení to bylo pojato do osnovy obdobně § 150 odstavec (1) osnovy ke k. ř. (§ 150 starého k. ř.) vzhledem ke zkušenosti, že uspokojení privilegovaných věřitelů, zejména zaměstnanců, nebývá věnována náležitá pozornost, a že vycházejí často na prázdno. Jest proto ze slov »obdobně § 150 osnovy ke k. ř.« patrné, že úmyslem zákonodárce bylo zajistiti přednostní pohledávky za jediného předpokladu, že věřitel o to požádá, a že netřeba také předpokladů odstavce (3) § 54 nov. vyr. ř., by dlužník přednostní pohledávku popřel. Neplatí proto pro přednostní pohledávky ustanovení § 54 odstavec (3) nov. vyr. ř. vůbec a není proto předpokladem zajištění přednostní pohledávky, by nebyla ještě vykonatelnou, jak rekurentka míní.

Čís. 12747.

Odklad exekuce k zajištění jest nepřipustný.

(Rozh. ze dne 4. července 1933, R II 267/33.)

K návrhu dlužníka povolil soud první stolice odklad exekuce k zajištění. Rekursní soud zamítl dlužníkův návrh. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Odklad exekuce k zajištění podle §§ 370 a násl. ex. ř. jest nepřipustný, poněvadž se nesrovnává s podstatou zajišťovací exekuce, která má za účel okamžité zajištění nároku a mařil by se tento její účel, kdyby mohla být odložena, ač důvod k zajištění jest osvědčen. Dlužník se proti zajišťovací exekuci může brániti návrhem podle §§ 376 a 377 ex. ř., kterýžto návrh lze vyřídití právě tak rychle jako návrh na odložení exekuce (srovnej rozhodnutí čis. 6905 sb. n. s.). Nelze proto použítí §§ 42 a násl. ex. ř. na zajišťovací exekuci a nebrání tomu ani ustanovení § 402 ex. ř., jež praví, že jest použítí obdobně (singemäss) předpisů o exekučním řízení, což značí, že jest jich použítí jen potud, pokud s povahou a účelem zajišťovací exekuce se srovnávají.

Čís. 12748.

»Důležité příčiny«, z nichž může soudce jmenovati likvidatory, jsou takové skutečnosti, za nichž nelze očekávati úspěšný průběh likvidace, kdyby měla být prováděna likvidatory ustanovenými společenskou smlouvou nebo zákonem. Takovou důležitou příčinou jest i neshoda společníků o tom, kdo má likvidaci provésti a jak se má likvidace provésti.

(Rozh. ze dne 7. července 1933, R I 594/33.)

Veřejná obchodní společnost »Christian P.« oznámila svými společníky dne 20. prosince 1932 rejstříkovému soudu, že se usnesli, společnost zrušiti dnem 1. ledna 1933. Nic však neudali o tom, kdo má likvidaci provésti, a kdo má likvidující firmu podepisovati. Dne 23. prosince 1932 zažádali společníci Arnošt P. sen. a jun. o ustanovení likvidátora soudem, ježto se nemohli s oběma druhými společníky shodnouti o tom, kdo má provésti likvidaci, obzvláště se nemohli shodnouti o tom, zda likvidaci mají provésti všichni čtyři společníci, poněvadž o způsobu provedení likvidace se nemohou sjednotiti. Rejstříkový soud ustanovil likvidatory Hanuše H-a a Gustava R-a. **Důvody:** Ve společenské smlouvě ze dne 31. prosince 1924 není nic o tom, kdo má provésti likvidaci. Gustav P. a Robert P. mají za to, že mají provésti likvidaci všichni společníci a že se mají podepisovati kolektivně,

jako likvidatoři. Předložili také příslušný podpis firmy a jsou proti ustanovení likvidátora soudem. Soudce obrátil se k vůli jmenování vhodných osob, které by byly ochotny, přijmouti jmenování, na obchodní a živnostenskou komoru a tato navrhla připisem ze dne 30. prosince 1932 tři pány. Z toho jmenoval soud diplomovaného obchodníka Hanuše H-a a Gustava R-a, knihovního znalce, navrženého společníky Gustavem P-em a Rudolfem P-em v přípise ze dne 14. února 1933, když se byli všichni čtyři společníci protokolárně a písemně o tom vyjádřili a proti jmenované osobě nevznesli námitky. Jsou tu důležité důvody pro jmenování likvidátorů soudem, ježto společníci nejsou za jedno o tom, kdo má být likvidátorem, obzvláště také o způsobu provedení likvidace. Při nejednotnosti čtyř společníků, patrně z jejich výslechů a údajů, bylo by naprosto nemožno, likvidaci všemi čtyřmi společníky vůbec provésti, poněvadž přece jen všichni čtyři mohli by se společně podpisovati, proti čemuž ještě společník Gustav P., kterýžto již deset let je vyloučen ze zástupčího a podpisovacího oprávnění, by nebyl zase oprávněn k zastupování. Jest oznámeno zrušení společnosti, chybí jen likvidatoři. O tom, kdo má být likvidátorem, nejsou společníci za jedno. Rejstříkový soud musil tedy postupovati ve smyslu čl. 133 druhý odstavec obch. zák. (návrh společníků Arnošta P-a sen. a jun., jež nad to jsou majiteli dvou třetin společenského jmění). **Rekursní soud** k rekursu Gustava P-a a Roberta A-a napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Ve společenské smlouvě ze dne 31. prosince 1924 není stanoveno, kdo likvidaci má obstarati, a proto by měli tak učiniti posavadní společníci (čl. 133, první odstavec, obch. zák.). Avšak k návrhu některého ze společníků může likvidatory jmenovati z důležitých důvodů soud (druhý odstavec téhož článku). Jak ze spisů je zřejmo, mezi společníky nelze docílití shody o tom, kdo má likvidaci provésti. Stěžovatelé Gustav P. a Robert P. trvají na tom, že všichni čtyři společníci mají být likvidatory, kdežto Arnošt P. st. a Arnošt P. ml. hájí názor, že likvidatoři mají být ustanoveni soudem, a to pořadem práva. Jmenování soudních likvidátorů děje se v řízení nesporném, jsou-li podmínky k tomu nesporné, nejde-li o sporné skutkové okolnosti, které by mohly být vysvětleny jen řádným právním řízením. Ze spisů jde najevo, že se společníci nemohou vůbec dohodnouti ani o tom, kdo má likvidaci provésti a jak se má provésti. Gustav a Robert P-ovi chtějí zciziti jednotlivě předměty jmění společenského, kdežto Arnošt P. st. a Arnošt P. ml. celé jmění najednou nebo aspoň po větších částech. Při této zásadní neshodě by se společníci jako likvidatoři nemohli usnášeti a tak likvidaci prováděti a proto je nutné, aby likvidatory jmenoval soud. Sporných skutečností tu není a proto lze o věci rozhodnouti v řízení nesporném (§ 25 odst. (2) zák. čis. 100/31 sb. z. a n.). Jest tu tedy předpoklad soudcovského práva povolávacího. Stěžovatelé již v podání ze dne 5. ledna 1933 odmítli osoby obchodní a živnostenskou komorou za likvidatory navržené jako předpojaté z důvodu, že Arnošt P. ml. je radou téže komory a spřízněn s presidentem téže. Avšak proti jednotlivým osobám obchodní komorou navrženým H-ovi samému, důvody předpojatosti neuvědli. Uvedená okolnost, která se osoby likvi-

dátora netýká, důvod předpojatosti tvořiti nemůže. Likvidátor musí při výkonu své funkce zachovati péči jako mandatář čl. 94 a 137 obch. zák., sám nerozhoduje, nýbrž společně s druhým ustanoveným likvidátorem, jehož stěžovatelé sami navrhli, a proto je tu záruka, že likvidace nebude provedena na úkor stěžovatelů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rekurenti napadají souhlasná usnesení nižších soudů ve smyslu § 46 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. z důvodu rozporu se spisy a nezákonnosti, leč neprávem. Podle druhého odstavce čl. 133 obch. zák. může k návrhu některého ze společníků soudce jmenovati likvidátory z důležitých příčin. Zákon sice nevysvětluje blíže tyto příčiny, avšak i v teorii i v praxi rozumí se tím skutečnosti, za nichž nelze očekávat úspěšný průběh likvidace, kdyby měla být prováděna likvidátory ustanovenými smlouvou společenskou nebo zákonem (odst. první čl. 133 obch. zák. Staub-Pisko, I. díl, str. 400—401). Za takovou důležitou příčinu je uznávána též neshoda společníků — rozhodnutí čís. 4641 sb. n. s. V souzeném případě veřejní společníci Arnošt P. starší a mladší podali soudu návrh na jmenování likvidátora zrušené společnosti »Christian P.« soudem a odůvodňovali jej tím, že mezi jejími veřejnými společníky jsou stále neshody, jimiž by zdárné provedení likvidace bylo zdržováno a musilo by míti v zápětí majetkové ztráty. Šetřením rejstříkového soudu byl tento důvod shledán opodstatněným. Podle doličení nižších soudů nemohli se společníci dohodnouti o tom, kdo má likvidaci provést a jakým způsobem má být provedena. Výtka rekurentů, že tato zjištění odporují spisům, není opodstatněna, poněvadž ze soudních protokolů ze dne 16. února 1933 vychází zřejmě najevo, že jsou mezi rekurenty s jedné strany a mezi Arnoštem P-em starším a mladším s druhé strany rozpory o způsobu provádění likvidace takového rázu, že pro ně nemohlo se dojíti ani k sjednocení o tom, aby všichni společníci byli ustanoveni za likvidátory. Ba k dohodě nedošlo ani tenkrát, když Arnošt P. starší a mladší již přistoupili na podmínky rekurentů uvedené v podání ze dne 14. února 1933 pod odstavcem druhým písmena a) až c) v příčině zpeněžení nemovitého majetku a ustanovení dvou likvidátorů, poněvadž rekurenti tento návrh dodatečně zpětvzali pod záminkou, že se jeho přijetí stalo opožděně. Rekurenti sami připouštějí, že v tomto směru k dohodě nedošlo. Vývody rekursu, že ze společenské smlouvy plyne, že všichni společníci jsou likvidátory, odporují znění této smlouvy, poněvadž ani původní smlouva společenská ze dne 26. května 1922 ani její dodatek ze dne 31. prosince 1924 nemají ustanovení o likvidaci společnosti a o ustanovení likvidátorů. Výtka rozporu se spisy není proto opodstatněna. Také po právní stránce byla věc správně posouzena, poněvadž pro jmenování likvidátorů soudem byly náležitě doličeny důležité příčiny ve smyslu druhého odstavce čl. 133 obch. zák., a stačí v tom směru odkázat rekurenty na důvody napadeného usnesení, jež nebyly vyvráceny vývody dovolacího rekursu.

Čís. 12749.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Do usnesení odvolacího soudu, jímž změnou usnesení pracovního soudu bylo vyhověno námitce, že věc nenáleží před pracovní soudy, jest dovolací rekurs nepřipustným.

(Rozh. ze dne 7. července 1933, R I 613/33.)

Usnesením pojatým do rozsudku nevyhověl pracovní soud námitce nepřislušnosti pracovního soudu vznesené v tom směru, že věc nenáleží před pracovní soudy. Odvolací soud vyhověl odvolání a usnesení prvního soudu o námitce věcné nepřislušnosti změnil tak, že vyhověl námitce věcné nepřislušnosti prvního soudu a v důsledku toho zrušil rozsudek prvního soudu i s předchozím řízením a žalobu odmítl. Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs žalobcův.

D ů v o d y:

Jde o usnesení odvolacího soudu, jenž změnou usnesení pracovního soudu vyhověl námitce, že věc nenáleží před soudy pracovní (§ 33 odst. (2) zák. ze dne 4. července 1931 čís. 131 sb. z. a n.). Usnesení odvolacího soudu o námitce příslušnosti jest konečné (Říha: »Pracovní soudy«, str. 711, Prochaska: »Die Entscheidung der Stritte aus dem Arbeits-, Dienst- und Lehrverhältnisse«, str. 60, pozn. 6, a str. 63 [ad § 36], pozn. 1). Správnost tohoto názoru vyplývá z toho, že zákon připouští dovolání proti rozsudkům odvolacích soudů (§ 34), kdežto o revisních rekursech proti jinakým rozhodnutím druhé stolice se vůbec nezmiňuje a že i co do usnesení pracovních soudů odporovatelnost omezuje na úzký okruh takových rozhodnutí (§ 18, 27, 36) a v § 36 (2) ustanovuje, že o rekursech podle toho zákonného místa přípustných rozhoduje s konečnou platností krajský soud, v jehož obvodu je pracovní soud. Nepřipustný dovolací rekurs bylo odmítnouti, když tak nečinily nižší soudy (§ 523, 526 c. ř. s. a § 36 zák. čís. 131/1931).

Čís. 12750.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Smlouva o udělení a převzetí zastoupení obce při provozování kinematografické licence jest smlouvou zmocnitelskou, nikoliv služební. Nároky ze smlouvy té nelze uplatňovati na pracovním soudě.

(Rozh. ze dne 7. července 1933, R I 633/33.)

Žalobou, zadanou na krajském soudě, domáhala se žalující obec na žalovaném zaplacení 164.654 Kč 44 h, tvrdíc v žalobě toto: Se žalovaným uzavřela v roce 1925 smlouvu, podle které byl žalovaný povinen za roční odměnu 18.000 Kč vésti správu jejího biografu, totiž správu

obchodní a administrativní pod dozorem biografického odboru, má právo přijímat a propouštět veškeré zaměstnance a stanoviti jim mzdy, a převzal plnou zodpovědnost za prosperitu městského biografu. Smlouva se žalovaným z roku 1925 byla v roce 1927 změněna, žalovaný zůstal nadále obchodvedoucím biografu, ale odměna nebyla mu vyplácena ve formě služného, nýbrž vyměřena podle volné úvahy po návrhu biografického odboru ze zisku převyšujícího ročně 24.000 Kč a nebylo-li by docíleno zisku toho, neměl žalovaný obdržeti žádnou odměnu a byla sjednána oboustranná pololetní výpověď a povolen byl paušál na cesty do Prahy k nakupování filmů 2.000 Kč. Podle změněné smlouvy nesměl žalovaný svému nástupci předati více než 30 filmových programů, žalovaný však objednal daleko větší počet filmů, než na jaké měl zmocnění, na žalobkyni byly podávány různými firmami o zaplacení filmů žaloby, které žalobkyně vyrovnala a zaplatila celkem i s útratami 164.654 Kč 44 h. Námitce věcné nepřislusnosti soud prvního stádia vyhověl a žalobu odmítl. **Důvody:** Žalovaný byl úředně schváleným zástupcem městského biografu a mimo to obchodvedoucím žalobkyně, od roku 1924 až do roku 1930 nakupoval filmy, měl na starosti správu a provoz biografu mimo proplácení účtů, odměna za to byla mu libovolně stanovena po návrhu biografického odboru ze zisku, převyšujícího ročně 24.000 Kč a nebylo-li zisku toho, neobdržel žalovaný nic, žalovaný za čistý zisk neručil, výpověď stanovena vzájemná, pololetní, u nemocenské pojišťovny pojištěn nebyl, ale byl pod vrchním dozorem biografického odboru. Žalobkyně provozovala kino na svůj účet a činila platby, kdežto žalovaný na svůj účet nic nepodnikal a platy na svůj účet nečinil. Vzhledem k těmto okolnostem bylo námitce věcné nepřislusnosti vyhověti. Pokud žalovaný byl úředně schváleným zástupcem městského biografu ve smyslu ministerského nařízení č. 191 ř. zák. z r. 1912, není tento poměr sice služebním ve smyslu § 1151 obč. zák., jest jím ale poměr jeho jako obchodvedoucího městského biografu, neboť žalovaný byl povinen žalobkyni po určitou dobu konati služby na základě soukromé úmluvy, byla smluvna i odměna i doba výpovědní, žalovaný byl odvislým na zaměstnavatelce, podléhaje ohledně výkonu práce její dispozici a riziko práce nenesl žalovaný, nýbrž žalobkyně, která provozovala kino na svůj účet, nikoliv žalovaný. Jde tedy o spor mezi zaměstnancem a zaměstnavatelkyní ze služebního poměru, založeného soukromoprávní úmluvou a žalobkyně ve sporu tom se dožaduje náhrady pro nároky právě z toho služebního poměru a jest tedy pro vyřízení sporu toho příslušný soud pracovní podle zákona ze dne 4. července 1931 č. 131 sb. z. a n. **Rekursní soud** zamítl námitku věcné nepřislusnosti. **Důvody:** Stěžovatelka čerpá nárok proti odpůrci ze smlouvy, která má původ v nařízení ze dne 18. září 1912 č. 191 ř. zák., upravujícím otázku kinematografické licence. Podle § 9 tohoto nařízení nesmí býti provozování kinematografické licence propachtováno, licence může však býti provozována zástupcem (obchodvedoucím). K tomu je ovšem třeba úředního povolení, které může býti uděleno jen, je-li to nutné vzhledem k osobě majitele licence, jako na př. u osob právnických, nebo z jiných důležitých důvodů. Poněvadž

stěžovatelka je osobou právnickou, je na snadě, že si ku provozování kinematografické licence zřídila zástupce v osobě odpůrcově. To vyložil již soud procesní. Poměr zástupce k majiteli kinematografické licence je poměrem plnomocenským. Nelze ovšem upřít, že odpůrce jako zřízený zástupce mohl býti zcela dobře i zaměstnancem stěžovatelčiným, znaky však, které napadené usnesení pro poměr služební uvádí, nejsou příznačné jen pro smlouvu služební, nýbrž se hodí zcela dobře i na smlouvu plnomocenskou a nelze z nich proto usuzovati, že šlo o smlouvu služební, to tím méně, že proti smlouvě mluví důvody, přes které přejíti nelze. Odpůrce je povoláním stavitel, nepodléhal sociálnímu pojištění a nebylo tvrzeno, že má nárok na dovolenou. To vše mluví proti služební smlouvě. Kdyby platila původní smlouva z roku 1925, nemohl by vzniknouti ani stín pochybnosti o tom, že odpůrce byl samostatným podnikatelem, a nikoliv pouhým zaměstnancem, neboť podle smlouvy té nesl celé riziko podniku sám. Tato smlouva, i když byla v roce 1927 změněna a riziko odpůrce vyloučeno, podporuje stanovisko stěžovatelčino, že o smlouvu služební nešlo, neboť ani z pozměněné smlouvy nevyplývá nic, co by nasvědčovalo tomu, že strany chtěly poměr plnomocenský změnit v poměr služební. Rozlišuje-li soud procesní v napadeném usnesení pojem »zástupce« od pojmu »dílvedoucím«, není to správné, neboť oba pojmy jsou podle § 9 uvedeného nařízení totožné a nedá se proto z toho, že smlouva mluví o »obchodvedoucím«, pro stanovisko odpůrcovo, které sdílí i soud procesní, nic vytežiti. Za tohoto stavu věci měla však býti námitka věcné nepřislusnosti zamítnuta, poněvadž spor tento nepatří k výlučné příslusnosti soudu pracovního, nýbrž dle hodnoty věci před soud procesní.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud neposoudil věc nesprávně, dospěv k úsudku, že tu nejde o spor mezi zaměstnavatelkou a zaměstnancem ze služebního poměru, založeného soukromoprávní úmluvou a že tedy pro vyřízení sporu toho není příslušný soud pracovní podle zákona ze dne 4. července 1931 č. 131 sb. z. a n., nýbrž dovolaný krajský soud. Smlouva, o níž jde, má svůj původ v nařízení ministerstva vnitra v dohodě s ministerstvem veřejných prací ze dne 18. září 1912, č. 191 ř. zák. Není o tom sporu, že žalobkyně je majitelkou kinematografické licence, která je podle § 1 cit. nař. nepřenositelná. Podle § 9 nař. nesmí se provozování veřejných kinematografických představení propachtovati, avšak podle § 9 (2) smí se provozování díti zástupcem (obchodvedoucím), bylo-li úředně schváleno, což platí jmenovitě v tom případě, získají-li licenci právnické osoby, jež jinak by oprávnění jim udělené ani vykonávati nemohly. O takový případ tu jde. Žalobkyně zřídila si zástupce, jehož ku provozování licence potřebovala, v osobě žalovaného a týž byl pak, jak nesporno, příslušným správním úřadem jako obchodvedoucí schválen. Předmětem smlouvy mezi stranami byla tedy v podstatě zastupitelská činnost žalovaného. Nesejde na tom, jakým způsobem

bem byl tento poměr dohodou stran blíže upraven, jaké hospodářské výhody obec povolila žalovanému, jak si zabezpečila nutný dozor nad jeho činností a pod. Smlouvu jest posuzovati jednotně podle jejího účelu, kterým bylo udělení, pokud se týče převzetí zastoupení obce při provozování kinematografické licence. Tento poměr sluší považovati za plnomocenský a nikoli za služební poměr, byť i při jeho upravení byly v smlouvu zahrnuty různé složky námezdního poměru. Opírá-li žalobkyně vymáhaný nárok o tuto smlouvu, nejsou splněny předpoklady příslušnosti pracovních soudů podle § 1 zák. čís. 131/1931.

Čís. 12751.

Pozemková reforma.

Jsou-li splněny podmínky § 3 zák. ze dne 27. května 1931, čís. 93 sb. z. a n., jest přípustným příklep přidělené nemovitosti i bez svolení Státního pozemkového úřadu. K udělení příklepu není třeba potvrzení Státního pozemkového úřadu podle § 6 (3) zák. čís. 93/1931.

(Rozh. ze dne 7. července 1933, R I 639/33.)

Proti příklepu vydražené nemovitosti podal dlužník odpor, jež opíral o to, že o povolení dražby ani o dražebním roku nebyl vyrozuměn Státní pozemkový úřad, ač na nemovitosti, dražbou prodávané, vážne knihovně zákaz zcizení podle přidělových zákonů. Soud prvního stálice odpor zamítl. **Důvody:** Podle ustanovení § 3 zák. čís. 93/1931 sb. z. a n. není svolení Státního pozemkového úřadu třeba, byla-li na půdě nabyté ke stavbě rodinných obydlí stavba již provedena, nepřesahuje-li nabytá půda výměru 20 a a není-li součástí nedílu. Tyto všechny náležitosti byly splněny co do nemovitosti dražbou prodávané již v době povolení exekuce nucenou dražbou, takže k dražbě nebylo třeba povolení Státního pozemkového úřadu a, jakž vysvětluje z doslovu § 11 zákona čís. 93/1931 sb. z. a n., nebylo ani třeba vyrozumívati o prodeji Státní pozemkový úřad. Ta okolnost, že zákaz zcizení nebyl vymazán, je zcela nerozhodná a soud ani z toho důvodu nebyl povinen Státní pozemkový úřad vyrozumívati, poněvadž tento úřad nenáleží mezi osoby, uvedené v §§ 171 a 184 čís. 3 ex. ř., neboť zákaz zcizení není ani věcným právem ani břemenem ve smyslu § 171 ex. ř. Rekursní soud zrušil udělení příklepu, **Důvody:** Dlužník právem vytýká, že jest tu důvod k odporu podle § 184 čís. 3 ex. ř., ježto Státní pozemkový úřad nebyl o dražebním stání vyrozuměn, ač na prodaných nemovitostech pro něj vážne zákaz zcizení. První soud jest toho názoru, že nebylo třeba povolení Státního pozemkového úřadu, jakž prý vyplývá z doslovu § 11 zák. čís. 93/1931 a nebylo ani potřeba jeho vyrozumění o prodeji, neboť zákaz zcizení není prý ani věcným právem ani břemenem ve smyslu § 171 ex. ř. a podle § 3 zák. čís. 93/31 není potřeba svolení, byla-li na půdě nabyté ke stavbě rodinných obydlí stavba již provedena, nepřesahuje-li nabytá výměra 20 a a není-li součástí nedílu. I kdyby však tyto všechny podmínky byly splněny, ne-

bylo by svolení Státního pozemkového úřadu k nucenému prodeji třeba jen tehdy, kdyby strany byly soudu předložily úřední potvrzení Státního pozemkového úřadu, že podmínky § 3 zák. čís. 93/1931 jsou skutečně splněny. To se však nestalo, jak zřejmo z exekučního návrhu a ze sdělení Státního pozemkového úřadu ze dne 24. května 1933. Zákaz zcizení trval tudíž i v době povolení exekuce a bylo proto ve smyslu § 11 cit. zák. doručiti usnesení o dražbě Státnímu pozemkovému úřadu. Ježto se to nestalo, jest udělení příklepu podle § 184 čís. 3 ex. ř. odporovatelné.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu o udělení příklepu.

Důvody:

Jde o exekuční zcizení (o dražbu), pokud se týče o příklep pozemku z přidělu, jehož výměra činí podle podle zprávy berního úřadu 10 a 92 m² a na němž podle odhadního protokolu je postaveno vlastní rodinné obydlí s maloživnostenskou provozovnou. Podle výpisu z pozemkové knihy nevzáne na pozemku ani pohledávka státu, ani státních fondů ani náhradové banky z poskytnutého úvěru. Ke zcizení takové přidělové nemovitosti, pokud se týče k příklepu není podle § 3 Malého přidělového zákona čís. 93/31 zapotřebí svolení Státního pozemkového úřadu a rekursní soud odepřel napadeným usnesením příklep pro nedostatek svolení neprávem. Ježto nejde o výmaz zákazu zcizení na prodávaném pozemku pro Státní pozemkový úřad vážnoucího, nebylo také třeba k udělení příklepu potvrzení uvedeného úřadu podle § 6 odst. (3) zákona čís. 93/31, nedostatek onoho potvrzení nebyl, jak mylně za to má rekursní soud, udělení příklepu na závadu.

Čís. 12752.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Majitel směnky jest legitimován k žalobě, třebaš byl uveden jako blankoindosant.

(Rozh. ze dne 7. července 1933, Rv I 1285/33.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný mimo jiné, že žalobkyně není k žalobě oprávněna, ježto na rubu směnky jest její blankoindosament, jenž není škrtnut. Procesní soud prvního stálice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o níž jde, v

důvodech:

Nesprávné právní posouzení věci vidí dovolatel v tom, že nebylo vyhověno jeho námitce nedostatku aktivní legitimace. Dovolací důvod č. 4 § 503 c. ř. s. není opodstatněn. Ta okolnost, že žalobkyně je uvedena jako blankoindosantka na rubu směnky, a tento blankoindosament není škrtnut, nezabývá ji legitimace k žalobě. Již pouhá držba směnky by ji opravňovala k žalobě. Žalobkyně, jsouc nad to blankoindosantkou, má formální legitimaci věřitelskou, poněvadž mohla později nabýti směnky na základě tohoto blankoindosamentu, a v takovém případě se hledí na každého, kdo má směnku v rukou, jako na indosatáře, na každého detentora, i když jest jím sám blankoindosant (viz Rouček: Nové československé právo směnečné § 11, str. 124 a téhož: Československý zákon směnečný, II. vydání k § 11 sm. zák., str. 87, a k § 32, str. 182).

Čís. 12753.

Pozemková reforma.

Státní pozemkový úřad (jeho obvodové úřadovny) jest oprávněn odporovati zřízení vnučeného zástavního práva na přidělené nemovitosti.

Státní pozemkový úřad jest povinen nahraditi zvítězivšímu odpůrci útraty dovolacího rekursu.

Byl-li návrh na povolení vnučeného zástavního práva na přidělené nemovitosti podán před nabytím účinnosti Malého přidělového zákona ze dne 27. května 1931, č. 93 sb. z. a n., jest návrhu vyhověti, byla-li přidělená nemovitost postížena jen zákazem zcizení, nikoliv i zatížení.

(Rozh. ze dne 7. července 1933, R II 265/33.)

Soud první stolice povolil exekuci vnučeným zřízením zástavního práva na nemovitosti, na níž vázl zákaz zcizení ve prospěch Státního pozemkového úřadu. Rekursní soud k rekursu obvodové úřadovny Státního pozemkového úřadu exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Protože v zákaze zcizení je obsažen i zákaz zatížení pozemku (viz sb. n. s. č. 10.674), jest nutno vykázati se k zatížení pozemku svolením Státního pozemkového úřadu. Toto svolení však při své žádosti za povolení exekuce strana vymáhající nepředložila, měla proto býti její žádost zamítnuta.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu a uložil Státnímu pozemkovému úřadu, by nahradil dovolacímu rekurentu (vymáhajícímu věřiteli) útraty dovolacího rekursu.

Důvody:

Především jest uvěsti, že dovolací rekurent má neprávem pochybnosti o oprávněnosti Státního pozemkového úřadu, pokud se týče jeho

obvodové úřadovny odporovati zřízení vnučeného práva zástavního na přidělové nemovitosti. Jako domněle dotčený ve vyhrazeném mu právu udíletí svolení ke zcizení nemovitosti má uvedený úřad, po případě jeho úřadovna právo k rekursu proti zřízení zástavního práva povolenému bez jeho svolení (§ 63 ex. ř.) a mimo to podává se právo uvedených úřadů k rekursu z ustanovení § 7 č. 11 zákona č. 330/1919 o pozemkovém úřadě a čl. I. odst. 2 č. 10 vládního nař. č. 226/1921 o obvodových úřadovnách (srovnej sb. n. s. č. 9093). Rovněž neprávem má dovolací rekurent za to, že byl rekurs podaný obvodovou úřadovnou pozemkového úřadu teprve po dvou letech po vkladu vnučeného práva zástavního, opožděný a že měl býti rekursním soudem jako takový odmítnut. Usnesení o zřízení vnučeného práva zástavního, o němž jde, nebylo Státnímu pozemkovému úřadu, pokud se týče jeho úřadovně vůbec doručeno, pročež rekursní lhůta pro uvedené úřady běžeti nepočala a tudíž ani neuplynula. Podle toho rekurs opožděným nebyl. Oprávnění však nelze dovolacímu rekursu odepřiti, pokud tvrdí, že, ježto na nemovitosti vázne jen zákaz zcizení a nikoli také zákaz zatížení, nebylo kc zřízení vnučeného práva zástavního svolení Státního pozemkového úřadu (jeho obvodové úřadovny) zapotřebí a že pro nedostatek onoho svolení bylo zřízení vnučeného zástavního práva rekursním soudem odepřeno neprávem. Co se toho týče, jest uvěsti, že návrh na povolení vnučeného práva zástavního byl podán dne 17. března 1931 a vyřízen prvním soudem dne 30. března 1931, tedy v době před vydáním po případě před účinností Malého přidělového zákona ze dne 27. května 1931, č. 93 sb. z. a n., takže ustanovení § 2 tohoto zákona na souzený případ použití nelze. Až do platnosti Malého přidělového zákona bylo však ponecháno Státnímu pozemkovému úřadu (§ 23 příd. zák. č. 81/1920), zdali a jak disposiční právo k přidělené půdě omezí. Státní pozemkový úřad vyhradil si u nemovitosti, o níž jde, jen svolení ke zcizení, nikoli také svolení k zatížení. Zákazem zcizení nerozumí se bez dalšího také zákaz zatížení, jinak by v § 364 c) obč. zák., v § 382 č. 6 ex. ř. a v § 7 záborového a §§ 35 a 37 přidělového zákona nebyl vedle zákazu zcizení uváděn ještě zákaz zatížení. Měla-li nemovitost, o kterou jde, býti stížena i zákazem zatížení, bylo na Státním pozemkovém úřadě, by omezení to při přidělu, a ježto jde o přidělení na základě dohody (§ 27 přidělového a §§ 26, 28 a 31 náhradového zákona), tedy při schválení dohody stanovil. Ježto Státní pozemkový úřad tak neučinil a zákaz zatížení v pozemkové knize zapsán není, nebylo podle toho, co uvedeno, překážky, aby zřízení vnučeného práva zástavního nebylo povoleno. Dodati jest, že tím se na právu Státního pozemkového úřadu svolení ke zcizení případně odepřiti nic nezměnilo a zákaz zcizení zůstal nedotčen. První soud povolil tedy vnučené právo zástavní právem, se zamítavým usnesením rekursního soudu souhlasiti nelze a bylo se proto na dovolací rekurs usnésti, jak se stalo (srovnej též sb. n. s. č. 10.418). Výrok o útratách dovolacího rekursu se opírá o §§ 41 a 50 c. ř. s. a § 78 ex. ř.

Čís. 12754.

Poskytování úplaty podle § 1154 b) obč. zák. nelze považovati za prodloužení služebního poměru, jehož skončením počíná propadná lhůta podle § 1162 d) obč. zák.

(Rozh. ze dne 13. července 1933, Rv I 728/32.)

Žalobou, zadanou na soudě dne 26. července 1930, domáhal se zaměstnanec na zaměstnavateli zaplacení pětiletého ročního příjmu, ježto byl dne 6. ledna 1930 bezdůvodně propuštěn. Oba nižší soudy žalobu zamítly, ježto nebyla podána v šestiměsíční propadné lhůtě § 1162 d) obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nesprávné právní posouzení (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud souhlasně s procesním soudem první stolice počítá propadnou lhůtu § 1162 d) obč. zák. ode dne 6. ledna 1930, máje prý mylně za to, že služební poměr toho dne skončil, ač žalobci ještě do 15. března 1930 byla žalovanou firmou placena úplata podle § 1154 b) obč. zák. O tom, že lhůta § 1162 d) obč. zák. počíná skončením služebního poměru předčasným propuštěním nebo předčasnou výpovědí, nemůže býti pochybnosti (sb. n. s. 5003). Žalobce opírá žalobní žádání o to, že byl 6. ledna 1930 bezdůvodně propuštěn. Ovšem je mezi stranami nesporno, že se žalobce před tím dne 6. ledna 1930 hlásil nemocným a že mu pak v době od 6. ledna do 15. března 1930 závodní nemocenskou pokladnou žalované firmy bylo placeno nemocenské. Placení úplaty podle § 1154 b) obč. zák. nelze však považovati za prodloužení služebního poměru, ježto placení to nesouvisí s otázkou skončení služebního poměru. V případě onemocnění dostává se zaměstnanci plat v zákoně ustanovený od doby, kdy službu konati přestal, a nerozhoduje při tom, jakž vyplývá z posledního odstavce § 1154 b) obč. zák. v doslovu zákona ze dne 1. dubna 1921 čís. 155 sb. z. a n., kdy byl služební poměr rozvázán. Ustanovení o skončení pracovního poměru jsou upravena v zákoně docela zvlášť, nezávisle na předpisech o placení mzdy v případě onemocnění a povinnost platiti mzdu nebo část její následkem onemocnění tkví ve zvláštních ohledech sociálně politických, by totiž zaměstnanec byl chráněn před nouzí, je-li pro nemoc práce neschopen. Stačí tu poukázati k rozhodnutí sb. n. s. čís. 3908. Platí-li tedy zaměstnavatel úplatu podle § 1154 b) obč. zák. z jakéhokoliv důvodu ať dobrovolně nebo že se pokládal k tomuto plnění podle zákona za povinného, nelze ještě z toho souditi na prodloužení služebního poměru. Žalobcem uplatňovaný nárok musel, ježto je nárokem z bezdůvodného a tím i předčasného rozvázání služebního poměru, býti, by nezanikl, podle § 1162 d) obč. zák. uplatňován na soudě do šesti měsíců ode dne svrchu uvedeného. Tato lhůta nebyla žalobcem do-

držena, an, jak nižšími soudy je zjištěno a ostatně nepopřeno, žalobu podal teprve dne 26. července 1930, t. j. po uplynutí propadné lhůty šestiměsíční u krajského soudu v Ch., kterýžto den je rozhodný, ježto žalobce, když jeho žaloba byla tímto soudem a potvrzujícím usnesením vrchního soudu pro věcnou nepříslušnost odmítnuta, žalobu znovu podal v třicetidenní lhůtě podle čl. V zák. čís. 130/30 sb. z. a n. u příslušného soudu okresního.

Čís. 12755.

Pozemková reforma.

Není-li žádáno o zápis pořadí u vkládaných pohledávek současně se vkladem práva vlastnického na přidělovou nemovitost a nebylo-li mimo to požadované pořadí stanoveno při svolení ke vkládaným zápůjčkám, nelze povolití zápis pořadí podle určení Státního pozemkového úřadu.

(Rozh. ze dne 13. července 1933, R II 303/33.)

K návrhu Státního pozemkového úřadu povolil soud první stolice vklad zástavního práva na přidělené nemovitosti pro pohledávku Hypoteční a zemědělské banky 17.000 Kč a pro pohledávku Zemědělského úvěrního sdružení 5.000 Kč, zamítl však žádost o vklad práva zástavního pro pohledávku Hypoteční a zemědělské banky 17.000 Kč s postoupením předností před pohledávkou Zemědělského a úvěrního sdružení 5.000 Kč, ježto souhlas tohoto věřitele není vykázan a o vklad práva zástavního pro oba věřitele se žádá současně. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Nelze sice přisvědčiti všeobecným důvodům napadeného usnesení, podle nichž první soud zamítl žádost o vyznačení pořadí pro obě vkládané pohledávky z důvodů, že se o vklad obou žádá současně a není prokázán souhlas druhého věřitele pro vyznačení přednostního pořadí pro pohledávku prvního věřitele. Tato zásada jest prolomena ustanovením § 9 zák. ze dne 27. května 1931 čís. 93 sb. z. a n. (doplňku Malého přidělového zákona), podle něhož určuje pořadí vkládaných pohledávek Státní pozemkový úřad. Nelze však ani přisvědčiti stížnosti, jež toto právě zmíněné právo opět všeobecně pro všechny případy uplatňuje, přehlížejíc, že v § 9 cit. zákona právo určení pořadí současně vkládaných pohledávek se uděluje Státnímu pozemkovému úřadu jen pro tento v řečeném paragrafu uvedený případ, totiž jen tehdy jest soud vázán pořadím zápisů, tedy i stanoveným pořadím zástavních práv pro několik současně vkládaných pohledávek, když se tato zástavní práva vkládají současně s vlastnickým právem nabyvatele. Ustanovení zákona čís. 93/31 jest výjimkou ze všeobecných zásad knihovního zákona a práva, jest je proto vykládati restriktivně. Může proto Státní pozemkový úřad určití pořadí současně vkládaných více pohledávek ve své knihovní žádosti jen tehdy, žádá-li o vklad současně se vkladem práva vlastnického pro přidělce, nikoli však i tehdy, když již vlastnická práva

jsou dávno vložena. Opačný názor by vedl k nemožnosti, že by i po více snad letech mohl Státní pozemkový úřad stále určovati pořadí pohledávek, což jistě neměl zákon v úmyslu, by tuto možnost rozšířil do nekonečné neb aspoň do neurčité doby. Ostatně nevyhověl stěžovatel ani další podmínce § 9, že totiž pořadí zástavních práv má určití nikoliv teprve až v žádosti, nýbrž podle slovního znění zákona již při svolení k zápůjčkám. § 9 výslovně praví: »pro několik pohledávek, k jichž zápůjčce Státní pozemkový úřad svolil a jichž pořadí při tomto svolení určit«, kteráž určení pořadí tedy musí být uvedeno v doložce, již Státní pozemkový úřad potvrzuje své svolení. Na předložených listinách však takového určení ve svolovacích doložkách není, nesplnil proto stěžovatel ani této podmínky a právem první soud, byť i z neúplných důvodů jeho žádost zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Pokud jde o přípustnost dovolacího rekursu, který směřuje proti souhlasným usnesením nižších soudů (§ 130 knih. zák.), jest z důvodů rozhodnutí sb. n. s. čís. 9094 dovolací rekurs přípustný. Ve věci nelze dovolacímu rekursu přiznati oprávnění. Jak rekursní soud již k tomu poukázal, je žádáno za zápis pořadí u vkládaných pohledávek nikoli současně se vkladem práva vlastnického na přídělovou nemovitost a mimo to nebylo požadované pořadí stanoveno při svolení ke vkládaným zápůjčkám. Nedostává se tedy předpokladů, za kterých lze podle ustanovení § 9 Malého přídělového zákona čís. 93/31 zápis pořadí podle určení Státního pozemkového úřadu povoliti. Na vývody dovolacího rekursu snažící se dovésti oprávněnost nároku co se týče pořadí vkládaných pohledávek, stačí odkázati na zmíněné ustanovení zákona, v němž vývody ty nemají opory (viz tisk. čís. 1105).

Čís. 12756.

Dlužník jest oprávněn domáhati se zrušení exekuce podle § 251 čís. 6 ex. ř., i když zabavená věc není jeho vlastnictvím.

Prodejná budka drobného živnostníka (obchodníka s potravinami a s různým jiným zbožím) jest vyloučena z exekuce. Lhostejno, že by si dlužník mohl najmouti nebo koupiti jinou takovou budku nebo jen prodejní stánek.

(Rozh. ze dne 26. srpna 1933, R I 784/33.)

K vydobytí peněžité pohledávky proti manželům V-ovým byl zabaven stánek, v němž dlužníci provozovali obchod s potravinami, střížním zbožím, pivem, limonádou a s nádobím. Návrh dlužníků, by exekuce ohledně stánku (dřevěné boudy) byla zrušena, soud první stoličce zamítl. **Důvody:** V návrhu na zrušení exekuce tvrdí povinná strana, že zabavená dřevěná bouda není vlastnictvím jejím, nýbrž

vlastnictvím Marie P-ové a že jí přísluší k tomuto předmětu jen právo nájemní, a dále, že dřevěná bouda jest nevyhnutelná k její obživě a proto jest z exekuce vyňata. Ustanovení § 251, čís. 6 ex. ř., nařizujíc, že u maloživnostníků jsou vyňaty z exekuce předměty, jichž potřebují k osobnímu dalšímu výkonu výdělečné živnosti, má zajisté na mysli jen takové předměty, jež svou povahou slouží bezprostředně k výkonu zaměstnání, náčiní, náradí a podobné, nikoliv však věci, v nichž se živnost provozuje. Tím méně však může se dlužník, jenž má k věci jen nájemní právo, dožadovati toho, by najatá věc, v níž živnost provozuje, byla podle tohoto ustanovení z exekuce vyňata, ano zůstává nedotčeno právo osob třetích, domáhati se zrušení exekuce z důvodu práv exekuci nepřipouštějících a také dlužníku zůstává volno, najati si prodejnu jinde a jinde živnost provozovati. Rekursní soud zrušil exekuci podle § 39 čís. 2 ex. ř. **Důvody:** Otázka, musí-li předměty, jichž potřebuje povinná strana k osobnímu dalšímu výkonu výdělečné činnosti, býti vlastnictvím povinné strany, nemůže zajisté podle doslovu § 251 čís. 6 ex. ř. býti zodpověděna v ten smysl, že jen vlastník jest oprávněn žádati o vyloučení z exekuce a o zrušení podle § 39 čís. 2 ex. ř. Řečené ustanovení bylo vydáno na ochranu osob tam uvedených a je tak obsáhlé, že nesmí býti činěna výjimka, jsou-li splněny podmínky výslovně uvedené. Za rekursního řízení bylo vyšetřeno a zjištěno, že povinná strana provozuje obchod s potravinami, střížním zbožím, pivem, limonádou a s nádobím ve stánku. Již z toho musí býti usuzováno, že povinní jsou maloživnostníci, poněvadž ve stánku nemůže býti provozována živnost, nebo obchod ve větším rozsahu. Zbývá ještě otázka, zda dřevěná bouda, ve které se malá živnost vykonává, je předmětem, vyňatým z exekuce podle § 251 čís. 6 ex. ř. Tuto boudu, která již v této věci byla prohlášena za věc movitou, jest zajisté postavití na roveň předmětům, jichž maloživnostníci potřebují k osobnímu dalšímu výkonu výdělečné činnosti, slouží k zajištění provozování živnosti v dosavadním rozsahu s dosavadními prostředky. Kiosk slouží za prodejní místnost a pro uložení zboží, jež tam má býti prodáno. V takovém případě chrání § 251 čís. 6 ex. ř. maloživnostníka (sr. na př. rozh. čís. 10392, 10191, a obzvláště 7978 sb. n. s.) a bylo z těchto důvodů zrušovacím návrhu vyhověti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatel nepopírá v dovolacím rekursu maloživnostenský rozsah živnosti dlužníků ani oprávnění jich obou k jejímu provozování. Netřeba se tím zabývatí. Napadené usnesení vyhovuje plně ustanovení § 251 čís. 6 ex. ř. Stačí proto poukázati na jeho odůvodnění. K vyvrácení dovolacího rekursu budiž dodáno: Dlužník jest oprávněn domáhati se zrušení exekuce podle § 251 čís. 6 ex. ř. i tenkrát, když zabavená věc není jeho vlastnictvím (sb. n. s. čís. 5207, 12183). Jeho oprávnění plyne již z ustanovení § 253 odstavec první ex. ř., dovolujícího zabavení hmotných věcí dlužníka, které má ve své moci. Otázka jeho vlastnictví se

při zabavování vůbec neřeší, účinek zabavení věci jest však pro dlužníka stejný, ať jde o jeho vlastní věci nebo ne, vždy mu hrozí nebezpečí, že zabavená věc mu bude odňata a prodána. § 251 ex. ř. rovněž neobsahuje omezení, že by dlužník mohl žádati za zrušení exekuce na věci, které potřebuje k dalšímu provozování své maloživnosti, jen, když zabavená věc jest jeho vlastnictvím. Dlužník jest oprávněn chrániti se proti vymáhajícímu věřiteli způsobem jemu příslušejícím (§ 39 ex. ř.) a třetí osoby, jimž snad zabavená věc náleží, mohou zase použití právních prostředků, které jim exekuční řád dává proti vedení exekuce na jejich věci. Neuplatní-li třetí osoba své právo k zabavené věci, nemůže to býti dlužníku na škodu. Jest bez významu, že dlužníci mohli si pronajmouti takovou budku, jaká jim byla zabavena, neboť nezáleží na tom, že dlužník má možnost opatřiti si znova věc, která mu byla zabavena, ježto takových věcí jest snad dostatek, nýbrž na tom, že dlužník má býti chráněn ve své maloživnosti a ve své výživě. Tomu by tak nebylo, kdyby prodejní stánek byl prodán a dlužník, nemaje hotových prostředků, nemohl by si novou prodejní budku opatřiti. Nelze přistoupiti ani na to, že by dlužníci mohli se spokojiti jen prodejním stánkem, a že nepotřebují prodejní budku. Podle obsahu živnostenského listu jde o obchod s potravinami a s různým jiným zbožím, které podle všeobecné zkušenosti musí býti uchováno v krytém prostoru. Jest proto dlužníkům zachovati prodejní budku k dalšímu výhodnému provozování jejich maloživnosti (viz též věstník min. sprav. čís. 43/1914). Poukazuje-li dovolací stěžovatel na podporu svého stanoviska na to, že by při provozování maloživnosti v nemovitosti byla vyloučena tato nemovitost z exekuce, přehlíží, že ustanovení § 251 čís. 6 platí jen při vedení exekuce na věci movité. Míjí se proto tyto vývody dovolacího stěžovatele cíle.

Čís. 12757.

Pohledávka z pachtovného jest chráněna zákonným zástavním právem jen na věcech, které jsou na propachtovaném statku, nikoliv však jinde (na usedlosti, pro kterou byly pozemky propachtovány).

Předmětem zájemného popsání nemůže býti úroda, dosud od pozemku neoddělená.

(Rozh. ze dne 26. srpna 1933, R I 820/33.)

Žalovaný měl od žalující obce spachtovány pozemky městského chorobince a řadu obecních pozemků. Pro dlužný pacht z těchto pozemků navrhla žalující obec zájemné popsání (§ 1101 obč. zák.) veškerého dobytka, hospodářského nářadí i zásob plodů na usedlosti čp. 166, náležející spoluvlastnický žalovanému a jeho manželce, a dále zájemným popsáním úrody na propachtovaných pozemcích. Re k u r s n í s o u d zamítl návrh na povolení zájemného popsání svršků, t. j. dobytka, hospodářského nářadí a plodů, nacházejících se na usedlosti č. pop. 166, jakož i na povolení zájemného popsání úrody na nemovi-

tostech propachtovaných od obce, pokud není ještě oddělena. D ů v o d y: První soud postupoval nesprávně, povoliv zájemné popsání i ohledně usedlosti čp. 166, protože se v žalobě netvrdí, že i tato usedlost byla žalovanému obcí propachtována, nýbrž jen pozemky v žalobě jmenovitě uvedené, a § 1101 obč. zák. mluví o zástavním právu pronajimatele na věcech na pronajaté předměty vnesených, jakož i o zástavním právu propachtovatele na dobytku, hospodářském nářadí a plodinách, které se nalézají na předmětu pachtu. Také dvorský dekret ze dne 5. listopadu 1819 čís. 1621 sb. z. s. mluví o svrscích, které se v době žaloby nalézají v pronajatém bytu nebo na propachtovaném pozemku. Zájemným popsáním se má zjistiti, které svršky se na pronajatém pozemku nalézají, nemohou tedy býti předmětem jeho svršky, kdekoli a mimo najaté nemovitosti se nalézající. Co se týče úrody, nemělo býti zájemné popsání vůbec povoleno, protože plody, o kterých se zmiňuje druhý odstavec § 1101 obč. zák., rozuměti jest takové, které již byly od pozemku odděleny, nikoliv které na pozemku se ještě nalézají neoddělené, poněvadž ty jest ve smyslu § 294 a 295 obč. zák. pokládati tak dlouho za příslušenství nemovitosti, dokud nebyly od země odděleny, zabavení věci nemovitých pak zákon tu nepřipouští, nýbrž jen věci movitých.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Nelze přisvědčiti výkladu, který stěžovatelka dává ustanovením § 1101 obč. zák. a dvorského dekretu ze dne 5. listopadu 1819 čís. 1621 sb. z. s., pokud jde o rozsah propachtovatelových oprávnění. Především jest z ustanovení § 1101 obč. zák. zřejmo, že propachtovatel může žádati za zájemné popsání dobytka, hospodářského nářadí a plodů, které se nalézají na propachtovaném statku. Nemá proto opory v zákoně tvrzení stěžovatelčino, že zájemné popsání těchto věcí může býti provedeno u všech věcí, které se nalézají na usedlosti, pro kterou byly pozemky propachtovány. Základem propachtovatelova oprávnění k zájemnému popsání věcí v § 1101 obč. zák. vyjmenovaných jest jeho smluvní poměr k pachtýři a pohledávka z pachtovného může býti chráněna zákonným zástavním právem jen na věcech, které se nalézají na propachtovaném statku, nikoliv však jinde. Právem proto rekursní soud zamítl návrh žalobkyně, aby zájemné byly popsány také věci na usedlosti č. 166, o které není tvrzeno, že ji žalobkyně žalovanému propachtovala. Pravdu má rekursní soud i v tom, že zájemné popsány mohou býti jen věci movité a že proto nemůže býti předmětem tohoto popsání úroda, dosud od pozemku neoddělená. Ustanovení dvorského dekretu ze dne 5. listopadu 1819 čís. 1621 sb. z. s. mluví výslovně o zájemném popsání vnesených svršků k zajištění nájemného a pachtovného, takže není pochyby, že zájemné popsání může se týkati jen věci movitých. V souhlase s řečeným dvorským dekretem ustanovuje totéž i § 1101 obč. zák. Poněvadž však úrodu dosud od pozemku neoddělenou jest pokládati za součást příslušenství nemovitosti podle

§ 294, 295 obč. zák., nemůže se žalobkyně domáhati popsání této úrody. Jestliže si chce navrhovatelka ke svému uspokojení zabezpečiti i tuto úrodu, může tak učiniti jinými prostředky, které jí propůjčuje exekuční řád, nemůže se však dovolávati výjimečného ustanovení § 1101 obč. zák. Nemohou míti proto význam úvahy stěžovatelčiny, že jest velmi nesnadno zabezpečiti si zájemným popsáním pozemkovou úrodu. Konečně nelze ani přehlédnouti, že podle dvorského dekretu ze dne 5. listopadu 1819 čís. 1621 sb. z. s. v doslovu článku XIII čís. 6 uvoz. zák. k exek. ř. může se zájemné popsání vztahovati jen na svršky, které nejsou vyňaty ze zabavení. Nemůže proto také z tohoto důvodu zájemné popsání postihnouti neoddělenou úrodu pozemkovou, protože tato jest podle § 252, 140 poslední odstavec, 143 druhý odstavec ex. ř. ze samostatné exekuce vyloučena.

Čís. 12758.

Ochrana nájemců.

Byt nemůže se státi náhradním bytem (ve smyslu zákona o ochraně nájemců) bez vědomí a souhlasu pronajímatele (vlastníka domu), není-li totožný se stranou vypovídající.

K tomuto svolení není třeba výslovné úmluvy. Svolení se může státi i mlčky (konkludentním činem, § 863 obč. zák.), zejména tím, že vlastník domu svolil k pronájmu, ač podle okolností musil věděti, že se jím má nájemníku zjednatí náhradní byt.

Okolnost, že náhradní byt byl takto najat jen na určitou dobu, jest bez významu vzhledem k ustanovení § 2 odst. (3) zákona o ochraně nájemců.

(Rozh. ze dne 26. srpna 1933, Rv I 1439/33.)

Žalovaný obýval v domě ing. Tomáše Š-a byt o 3 pokojích a kuchyni s přísl. Ing. Tomáš Š. zažádal dne 6. července 1929 u okresního soudu o svolení k výpovědi z bytu toho s poukazem na důvody výpovědní uvedené v § 1 odst. (2) čís. 9 a § 3 zákona o ochraně nájemníků. Při jednání o této výpovědi nabídl ing. Tomáš Š. žalovanému náhradní byt v domě žalobkyně čp. 330 ve 2. poschodí sestávající ze 3 pokojů a kuchyně s přísl. Žalovaný uznal, že ing. Tomáš Š. má pravoplatně povolení k užitečnější stavbě, uznal nabídnutý mu náhradní byt za dostatečný pro sebe a proto soud výpověď připustil. Proti soudní výpovědi dané žalovanému majitelkami domu čp. 330 namítl žalovaný, že byt podléhá ochraně nájemců vzhledem k předpisu § 32 zákona ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n. Procesní soud první stolice ponechal výpověď v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil maje za to, že v souzeném případě nešlo o náhradní byt podle § 32 zákona o ochraně nájemců, ježto žalobkyně nesvolily výslovně k tomu, by byt, najatý žalovaným v jejich domě, byl považován za náhradní byt ve smyslu § 32 zákona o ochraně nájemců.

Nejvyšší soud výpověď zrušil.

Důvody:

Odvolacímu soudu jest sice přisvědčiti, že se sporný byt nemohl státi bytem náhradním ve smyslu zákona o ochraně nájemníků bez vědomí a souhlasu pronajímatele (vlastníka domu), an nebyl totožný se stranou vypovídající. Podle stále judikatury nejvyššího soudu (sb. n. s. čís. 8971, 6838 a j.) rozumějí se arcif náhradními byty podle § 32 zák. o ochr. náj. takové byty, jež podle ustanovení § 1 odst. (2) čís. 9, 12, 13 a 16 zák. o ochr. náj. na základě soudního rozhodnutí po provedení řízení předepsaného v zákoně na ochr. náj. musí býti opatřeny, aby mohla proti nájemci býti povolena výpověď z jeho dosavadního bytu. Avšak účastníky tohoto řízení jsou jen vypovídající a vypovídáný, nikoliv pronajímatel nového bytu, a jen o jejich právech a povinnostech a nikoliv o právech a povinnostech pronajímatele nového bytu rozhoduje soud, rozhoduje o návrhu na svolení k výpovědi. Proto nemohou se o sobě dotknouti práv pronajímatele bytu ani prohlášení vypovídajícího, že vypovídánému náhradní byt opatřil, ani prohlášení vypovídáného, že uznává byt mu opatřený za dostatečný, ani usnesení, kterým soud na základě těchto prohlášení dává svolení k výpovědi z dosavadního bytu. Nemůže tedy toto usnesení o sobě omeziti právo pronajímatele nového bytu na volnou výpověď, které by mu jinak příslušelo, an byl byt pronajat po 1. dubnu 1928. Aby se obmezení práva volné výpovědi podle § 32 stalo účinným proti pronajímateli nového bytu, jest třeba kromě soudního usnesení ještě souhlasu pronajímatele nového bytu, že pronajímá vypovídánému byt jako byt náhradní, poněvadž teprve tím se podrobuje nový pronajímatel ustanovení § 32 zák. na ochr. náj. Avšak soud druhé stolice pochybil, maje za to, že k tomuto souhlasu bylo třeba výslovné úmluvy. Svolení, o něž jde, se mohlo státi, jako projevy vůle vůbec, nejen výslovně, nýbrž i mlčky (konkludentním činem, § 863 obč. zák.), zejména tím, že vlastník domu svolil k pronájmu, ač podle okolností musil věděti, že se jím má nájemníku zjednatí náhradní byt. O tom však v souzeném případě nelze pochybovati již vzhledem k obsahu písemné informace ze dne 1. července, kterou žalující strana ve sporu předložila a podle níž stavitel ing. Š. najal v domě žalobkyně dva byty, mezi nimi též byt sporný, a zároveň si vyhradil právo tyto byty ihned obsaditi svými nájemníky, na které se pak smlouva měla přepsati, což se v příčině sporného bytu též skutečně stalo. Za tohoto stavu věci musely žalobkyně počítati s tím, že ing. Š. najímá byty jako náhradní pro své nájemníky, a nemohou nyní s úspěchem namítati, že o tom nevěděly a k tomu nesvolily. Byl-li však žalovanému pronajat náhradní byt podle ustanovení § 1 odst. (2) čís. 9 zák. o ochr. náj., pak mohou žalobkyně dle § 32 zák. dáti žalovanému výpověď z bytu jen podle ustanovení § 1 až 3 zák. o ochr. náj., při čemž okolnost, že ing. Š. najal sporný byt na dobu tří let, a že doba ta již minula, jest bez významu vzhledem k ustanovení § 2 odst. (3) zák. o ochr. náj.

Čís. 12759.

Nedošlo-li při prvním roku vůbec k soudcovskému usnesení, nýbrž lhůtu k žalobní odpovědi napsal kancelářský úředník podle přání právních zástupců stran do tiskopisu o prvním roku bez součinnosti soudce, nebyl soud při prvním roku řádně obsazen a veškeré provedené úkony, tedy i lhůta k odpovědi na žalobu, byly zmatečné (§ 477 čís. 2 c. ř. s.).

(Rozh. ze dne 1. září 1933, R I 553/33.)

Ve sporu ze služební smlouvy, projednávaném na krajském soudě, nebyl vůbec konán první rok, nýbrž soudní kancelářský asistent dne 11. července 1931 vepsal podle přání právních zástupců stran do tiskopisu o prvním roku, že žalobní odpověď jest podati do 14 dnů. Žalovaný podal žalobní odpověď až dne 12. září 1931. Usnesením ze dne 6. března 1933 odmítl soud první stolice žalobní odpověď jako opožděnou a zrušil celé řízení, jež bylo provedeno po podání žalobní odpovědi. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, že pokračoval v jednání, nehledě k uplatněnému důvodu zrušení, — a to z důvodů, jež tu nepřicházejí v úvahu. V otázce, o níž tu jde, uvedl v důvodech: Po jednání, trvajícím přes 16 měsíců, prohlásil první soud z moci úřední, že se žalobní odpověď odmítá jako opožděná, že se řízení po podání jejím provedené zrušuje a že se útraty spojené se sepsáním žalobní odpovědi a s dalším řízením navzájem zrušují. Napadající toto usnesení uplatňuje žalovaná především, že při prvním roku, konaném 11. července 1931, při němž byla dána lhůta k žalobní odpovědi, nebyl soud řádně obsazen. Při roku tom že nebyl přítomen soudce, nýbrž jen zapisovatel. Podpis soudcův na protokole že připojen byl až dodatečně. Stěžovatelka navrhuje, aby vzhledem k tomu bylo usnesení změněno v ten smysl, že se podle § 477 čís. 2 c. ř. s. i první rok i celé řízení, jež po něm následovalo, jako zmatečné zrušují a prvému soudu ukládá, aby nařídil znovu první rok a v řízení pokračoval. Soudce, jenž konati měl první rok, se vyjádřil, že se nedovede již upamatovati na způsob, jak byl první rok proveden. Vzhledem k tehdejšímu přetížení soudcovu že není vyloučeno, že kancelářský úředník (zapisovatel) sám s právními zástupci stran celý protokol sepsal a jej dodatečně, ještě v týž den soudci k podpisu předložil. Postup ten byl by ovšem nezákonný. Než z toho ještě nenásleduje, že by i celé další řízení bylo zmatečné. Podle § 477 čís. 2 c. ř. s. je rozhodnutí, po případě i řízení, jež mu předcházelo, zmatečné, když rozhodující soud nebyl řádně obsazen. Nezákonný postup je důvodem zmatečnosti, když byla jím straně odňata možnost jednati před soudem, nebo když strana byla postupem tím zkrácena ve výkonu svých oprávnění procesuálních nebo materiálně-právních, nebo když jde o porušení základních předpisů řízení soudního. Předpokladu toho tu nebylo a proto také strany, ač jim a jejich právními zástupci při prvním roku přítomným tvrzený nezákonný postup musil býti znám, nečinily ve směru tom nijaké výtky. Nebylo proto třeba dalšího šetření o tom, zda ono tvrzení stěžovatelčino je správné.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů i s předchozím řízením, počínajíc prvním rokem ze dne 11. července 1931, jako zmatečné a vrátil věc prvému soudu, by znova ustanovil první rok a případně dále jednal a rozhodl.

Důvody:

Podle § 243 c. ř. s. má soudce, jemuž je svěřeno konání prvního roku, hned při roku uložiti žalovanému usnesením, aby odpověděl na žalobu a má mu ustanoviti k tomu lhůtu. To je předpis velící, jímž zákon ukládá přímo soudci, by usnesením rozhodl, zda je třeba odpovědi a v jaké lhůtě jest ji podati. V souzené věci však podle výsledků šetření nebyl první rok před soudcem vůbec konán, ani nerozhodl soudce prohlášeným usnesením, v jaké lhůtě má žalovaný podati na žalobu odpověď, a nedošlo tedy vůbec k platnému usnesení soudcovskému při prvním roku, nýbrž lhůtu 14 dnů k sepsání odpovědi napsal kancelářský asistent podle přání právních zástupců obou stran do tiskopisu o prvním roku bez součinnosti soudce. Nebylo-li však jednání při prvním roku konáno před soudcem a nebylo-li jím prohlášeno usnesení o povolení lhůty k odpovědi na žalobu, nebyl soud při prvním roku řádně obsazen a veškeré provedené úkony byly zmatečné (§ 477 čís. 2 c. ř. s.), tedy i lhůta k odpovědi na žalobu, a mylný jest názor rekursního soudu, že tu šlo jen o nezákonnost, nezakládající zmatečnost. Bylo proto k dovolacímu rekursu žalované zrušiti napadené usnesení i usnesení prvního soudu a řízení jim předcházející, počínajíc prvním rokem ze dne 11. července 1931, jako zmatečné a věc vrátiti prvému soudu, jak bylo ve výroku vysloveno.

Čís. 12760.

Ustanovení §§ 61 a 62 j. n. lze použiti, i když nelze opatřiti ihned soudce laika a ihned v jednání pokračovati.

(Rozh. ze dne 1. září 1933, R I 583/33.)

Proti žalobě zadané na krajském civilním soudě v Praze namítla žalovaná společnost, že k projednání sporu jest příslušný obchodní soud v Praze. Žalobce navrhl, by bude-li vyhověno námítce, byl přibrán soudce laik podle §§ 61 a 63 j. n. Soud první stolice zamítl tento žalobcův návrh, a, vyhověv námítce věcné nepřislušnosti, odmítl žalobu pro věcnou nepřislušnost soudu. V onom směru uvedl v důvodech: V případech § 61 a násl. j. n. jde jen o fakultativní, nikoli obligatorní přibrání soudce laika, jež se má řídit ohledy účelnosti. Avšak v souzeném případě řízení takovéto opatření nikterak nedoporučuje, ježto jednání ve věci samé jest teprve v začátcích, neboť byl vyslechnut teprve jeden svědek, takže naopak bude výhodnější, projedná-li se sporný případ před věcně příslušným krajským obchodním soudem v Praze. Kromě toho přibrání soudce laika by vyžadovalo

v každém případě odročení ústního jednání a tedy nový průtah, ježto u procesního soudu není odborných přísedících, takže se z toho důvodu neodporučovalo vzhledem ke stavu sporu vyhověti návrhu žalobcovu. Rekursní soud vyhověl žalobcovu návrhu a uložil procesnímu soudu, by o žalobě dále jednal, přibíra odborného soudce laika. **Důvody:** Ježto žalující strana navrhla, aby, bude-li vyhověno námítce, přibrán byl soudce laik podle §§ 61 a 63 j. n., kterým opatřením se zamezí odmítnutí žaloby a uspoří se útraty, any strany již ve věci učinily přednesy a ve věci také bylo jednáno, je z těchto důvodů účelné, by návrhu žalující strany bylo vyhověno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu žalované.

Důvody:

Otázku přípustnosti dovolacího rekursu proti rozhodnutí rekursního soudu, jako jest napadené usnesení, rozřešil již nejvyšší soud kladně v rozhodnutí čis. 10.727 sb. n. s., na něž se poukazuje. Vývody, jež stěžovatel uvádí proti názoru rekursního soudu, nejsou přesvědčivé. Ze z výrazu »ihned« v § 61 j. n. nelze vyvoditi názor stěžovatelem zastávaný, plyne již z toho, že podle novelisovaného znění § 63 j. n. jest použití ustanovení §§ 61 a 62 j. n. i tehdy, když věc byla zahájena u krajského soudu povolaného k vykonávání obecného soudnictví a patří před obchodní soud, a že v takovém případě z důvodu stěžovatelem samým uvedeného nebylo by lze opatřiti ihned soudce laika a ihned v jednání pokračovati. Neměl by tedy při názoru stěžovatelem zastávaném § 63 j. n. smyslu. Pokud stěžovatel doličuje neúčelnost opatření nařízeného rekursním soudem z toho, že by se při příliš širokém výkladu §§ 61 a 63 j. n. uplatňování námítky věcné nepřislusnosti stalo illusorním právem žalovaného, a že žalobce neměl by nikdy příčiny žádati postoupení spisu podle § 261 c. ř. s., zapominá, nehledě ani k otázce náhrady útrat sporu, že předpokladem onoho opatření jest právě jeho účelnost a že žalobci jest s tím počítati. Rekursní soud spatřoval účelnost tu v tom, že se zamezí odmítnutí žaloby a uspoří útraty, když strany již ve věci učinily přednesy, a bylo také ve věci jednáno. Tento správný názor nemůže stěžovatel vyvrátiti tím, že při změně obsazení soudu musily by býti opakovány provedené důkazy. I kdyby k tomu došlo, byly by přece ušetřeny útraty za podání nové žaloby, nové žalobní odpovědi a za prvý rok, které jinak by se státi musely.

Čís. 12761.

Pojišťovací smlouva.

Při pojištění proti povinnému ručení nemůže pojistník žalobu na pojišťovnu o plnění pojistného nároku podati dříve, než bylo o žalobě třetího proti němu právoplatně rozhodnuto. Teprve tímto okamžikem určuje se běh promlčecích lhůt podle § 19 poj. ř.

Pojistník může i dříve, než je o žalobě třetího proti němu právoplatně rozhodnuto, žalovati o určení, že pojišťovna jest povinna ho odškodniti, popírá-li svou povinnost, není však povinen tak učiniti. Nárok pojistníka, by mu pojišťovna poskytovala rentu jako náhradu renty placené jím třetímu, promlčuje se podle § 19 poj. ř. v desíti letech.

(Rozh. ze dne 1. září 1933, Rv I 1026/32.)

Žalobce uzavřel se žalovanou pojišťovnou pojištění proti následkům povinného ručení jako majitel automobilové drožky. Dne 25. února 1923 byl zachycen automobilem, patřícím žalobci a řízeným šoférem Karlem Sch-em, Jakub K., jenž na úraz ten zemřel. Proti Karlu Sch-ovi zahájeno bylo trestní řízení, které skončilo tím, že byl rozsudkem z obžaloby sprostěn. Žalobce oznámil pojistnou příhodu žalované straně, ta však odmítla poskytnouti mu právní ochranu a hraditi mu škodu. Ve sporu vedeném proti žalobci Marii K-ovou, vdovou po Jakubu K-ovi, byl žalobce uznán povinným k placení renty. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na pojišťovně náhrady toho, co zaplatil Marii K-ové, a náhrady útrat sporu vedeného proti němu Marii K-ovou. Procesní soud prvé stolice uznal žalovanou pojišťovnu povinnou složití zažalovaný peníz k soudu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Pokud dovolatelka vytýká napadenému rozsudku nesprávné právní posouzení v otázce promlčení žalobního nároku, nelze s jejími vývody ani po té stránce souhlasiti. Jako počátek promlčecí lhůty stanoví § 19 zák. o poj. sml. konec roku, v němž bylo lze žádati plnění. Podle ustanovení § 125 zák. o poj. sml. jest pojišťovatel povinen nahraditi škodu do osmi dnů po tom, kdy nárok třetí osoby byl pojistníkem uspokojen, nebo zjištěn smírem, uznáním nebo právoplatným rozsudkem. V souzeném případě byl nárok Marie K-ové na placení měsíční renty právoplatně zjištěn teprve rozsudkem tohoto soudu z 19. března 1928, takže tříletá promlčecí lhůta počala běžeti od 1. ledna 1929 a končila 31. prosince 1931, kdežto žaloba byla podána 10. července 1928, tedy včas. Poukazuje-li se ve vývodech dovolání k tomu, že žalobce mohl již v roce 1923 požadovati od pojišťovny náhradu útrat obhajoby řidiče v trestním řízení, takže promlčecí lhůta § 19 cit. zák. počala běžeti již od 1. ledna 1924 a končila koncem roku 1926, že žalobce mohl žalovati již před tímto termínem o splnění smlouvy, aniž by se byl musel uchýliti k žalobě určovací a že žalobce měl mimo to i možnost podati žalobu určovací, že však tak učinil teprve při roku dne 4. února 1930 ve formě mezitímního návrhu určovacího, padají tyto vývody tím, že žalobce nemohl žalobu na pojišťovnu dříve podati, pokud nebylo o žalobě K-ové proti němu právoplatně rozhodnuto, poněvadž by mu žalovaná mohla s úspěchem namítati předčasnost žaloby, an nebyl zjištěn nárok K-ové

proti žalobci ani právoplatným rozsudkem, ani uznáním, ani smírem. Jest sice pravda, že podle právní zásady vyslovené v rozh. čís. 9934 sb. n. s. mohl žalobce žalovati o určení, že pojišťovna jest povinna ho odškodniti, popírá-li svou povinnost, než podle zásady tam vyslovené jest sice pojistník oprávněn žalobu určovací podatí, není však k podání jejím povinen. Nehledě však k těmto důvodům, není žaloba promlčena také z toho důvodu, že jde v souzeném případě o lhůtu desetiletou. Žalobce byl totiž odsouzen platiti Marii K-ové měsíční rentu a podle pojišťovací smlouvy jest žalovaná povinna zprostiti žalobce tohoto plnění, tedy poskytovatí žalobci rentu jako náhradu renty placené K-ové. Jde tu tedy o právo na důchod, které se podle ustanovení § 19 zák. o poj. sml. promlčuje v deseti letech.

Čís. 12762.

I v nájemních sporech jest k ocenění předmětu sporu oprávněn jen žalobce (vypovídatel), nikoliv žalovaný (vypovídáný).

Bezvýznamné s hlediska §§ 448 a 502, druhý odstavec, c. ř. s. jest i ocenění předmětu sporu odvolacím soudem podle § 500, třetí odstavec, c. ř. s. Dovolací soud rozhoduje, zkoumaje otázku přípustnosti opravného prostředku, samostatně o tom, zda nastaly předpoklady pro použití zvláštních předpisů ve věcech nepatrných.

(Rozh. ze dne 1. září 1933, Rv I 1542/33.)

Proti mimosoudní výpovědi z nájmu bytu podal žalovaný námítky. Při prvním ústním jednání ocenila žalobkyně předmět sporu na 300 Kč. Procesní soud prvé stolice ponechal mimosoudní výpověď v platnosti, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a ocenil předmět sporu na 2.100 Kč.

Nejvyšší soud dovolání odmítl.

D ů v o d y:

Jde o námítky žalovaného proti mimosoudní výpovědi z bytu. Jak z protokolu o ústním jednání ze dne 3. ledna 1933 na jevo jde, ocenila žalobkyně při prvním ústním jednání — neboť dříve neměla k tomu příležitosti — předmět sporu na 300 Kč. Protokol o prvním ústním jednání ze dne 13. prosince 1932 sepsán byl skutečně podle § 451 c. ř. s. o řízení ve věcech nepatrných. Ocenění žalobkyně mohlo míti za účel jen, by bylo docíleno řízení bagatelní podle § 448 c. ř. s. udáním »hodnoty předmětu sporu«, an jinak jest okresní soud pro tento spor podle § 49 čís. 5 j. n. věcně příslušný. Toto ocenění jest rozhodující pro způsob řízení, leč by byl žalovaný prokázal, že předmět sporu má hodnotu vyšší než 300 Kč (§ 448 c. ř. s.), jak nejvyšším soudem bylo vyloženo zejména v rozhodnutích čís. 1048, 4380 a 6836 sb. n. s., k nimž se dovolatel v té příčině odkazuje. Že tomu tak bylo, žalovaný netvrdil a důkazy o tom nenabídl; při druhém ústním jednání

ohradil se sice proti ocenění předmětu sporu na 300 Kč a poukázal na své ocenění předmětu sporu v námitkách částkou 2.100 Kč, ale o důkazu z vyšší hodnoty se vůbec nepokusil. Je bez významu, že žalovaný v námitkách proti mimosoudní výpovědi ocenil předmět sporu 2.100 Kč, ježto k ocenění je oprávněn jen žalobce (t. j. strana vypovídající podle § 571 druhý odstavec c. ř. s.) a nikoli žalovaný (vypovídáný), takže ocenění, jež žalovaný udal nad meze v § 448 c. ř. s. uvedené, nemůže býti rozhodující ani ve příčině způsobu řízení, ani ve příčině přípustnosti opravných prostředků. Než, i kdyby se oceňoval předmět sporu podle § 58 druhý odstavec j. n. a nikoli podle udání žalobce, nic to žalovanému neprospěje, neboť při ročním nájemném 1.900 Kč činí nájemné na sporný čas, t. j. na osmidenácti lhůtu výpovědní případující jen asi 42 Kč, tedy zase jen částku 300 Kč nepřevyšující. Rovněž tak je bezvýznamné ocenění předmětu sporu odvolacím soudem podle § 500 třetí odstavec c. ř. s. Odvolací soud nemůže tím změnití předpisy o řízení ve věcech nepatrných podle §§ 448—453 c. ř. s., ani předpisy o opravných prostředcích ve věcech nepatrných (§§ 501 a 502 druhý odstavec c. ř. s.). Dovolací soud rozhoduje, zkoumaje otázku přípustnosti opravného prostředku, samostatně o tom, nastaly-li předpoklady pro zvláštní předpisy ve věcech nepatrných (rozh. čís. 34 a 10562 sb. n. s.), a strany nejsou oprávněny, by se dohodly buď výslovně nebo mlčky na jiném způsobu řízení, než jest civilním soudním řádem předepsáno, ježto jde o předpisy rázu donucovacího; jest tudíž ve směru tom nerozhodné, že prvý soud jednal — mimo prvé ústní jednání — o námitkách proti mimosoudní výpovědi v řízení řádném. To právem žalobkyně zdůrazňovala v odvolacím sdělení a zdůrazňuje v dovolací odpovědi, nemá však pravdu, tvrdíc, že řízení odvolacího soudu je zmatečné, neboť není tu žádného z důvodů zmatečnosti uvedených přesně v § 477 c. ř. s. Že i v rozepřích o námitkách proti výpovědi z nájmu lze použití předpisů o řízení ve věcech nepatrných, rozhodl nejvyšší soud opětovně (srov. na př. rozh. čís. 34, 161, 422 a 9899 sb. n. s.). Ježto tudíž žalovaný nedokázal vyšší hodnotu předmětu sporu než 300 Kč, jde v souzeném případě o »věc nepatrnou« podle § 448 c. ř. s., v níž není dopuštěn další pořad opravných prostředků proti rozhodnutí odvolacího soudu (§ 502 druhý odstavec c. ř. s.). Bylo proto dovolání jako nepřipustné odmítnouti podle § 507 první věta c. ř. s., když tak neučinily již soudy nižších stolic.

Čís. 12763.

Jde o zastupitelné jednání (§ 353 ex. ř.), má-li dlužník podle exekučního titulu vydati vymáhajícímu věřiteli část pozemku a zasaditi na hranici kamenný sád.

Při nároku však, aby se dlužník zdržel zásahu do vlastnictví oné části pozemku, jde o jednání, které jest výlučně závislé na vůli dlužníka a jež nemůže býti vymozeno podle § 353 ex. ř.

(Rozh. ze dne 1. září 1933, R II 246/33.)

K vydobytí nároku vymáhající strany toho obsahu, by strana povinná vydala straně vymáhající část pozemku p. č. 740 a zdržela se rušení vlastnictví strany vymáhající k této části pozemku p. č. 740 a kamenný sád na hranici zasadila, povolil soud prvě stolice exekuci podle § 353 ex. ř. v ten způsob, že se strana vymáhající zmocňuje, by provedla s přibráním autorisovaného geometra odevzdání části pozemku p. č. 740 a zasadila na hranici v nákresu stanovené kamenný sád a poznačenou část pozemku priorala k pozemku vymáhající strany p. č. 740, a uložil povinné straně, by složila zálohu na výkon ve výši 500 Kč do rukou zástupce strany vymáhající. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Jest přisvědčiti stížnosti, že k vydobytí všech nároků, jež jsou ve prospěch vymáhajících věřitelů obsaženy v exekučním titulu, není exekuce podle § 353 ex. ř. vůbec přípustná, až snad na zasazení sádů, kterážto exekuce a jednání jest však závislé vzájemně na ostatních, lépe řečeno na prvních jednáních, o něž se exekucí žádá. Vymáhající věřitelé výslovně sami označili v žádosti druh exekuce, o niž žádají, takže soud jest tímto jejich žádáním vázán a má zkoumati, zdali navržený druh exekuce jest pro vydobytí nároku vůbec přípustný. Toho však právě v tomto případě není. Nárokem věřitelů jest, by jim dlužnice vydala část pozemku, zdržela se rušení vlastnictví k této části a zasadila na hranici sád. To nelze míti za jednání, které by místo dlužnice mohla vykonati třetí osoba, nýbrž podle obsahu exekučního titulu může jíti buď o předání a o uvedení vymáhajících věřitelů do vlastnictví nebo do pouhé držby této části pozemku, která dosud podle tvrzení jejich je ve vlastnictví nebo v držbě dlužnice, k čemuž je potřebí buď vydání listiny způsobilé ku převodu vlastnictví v pozemkové knize nebo k uvedení věřitelů do držby pozemku, podle toho, zda jde o odevzdání oné části pozemku do vlastnictví či jen do držby, o čemž rekursní soud nemá v této době důvod rozhodovati, dále jde o zdržení se zásahu do vlastnictví části pozemku, jež má odevzdána býti, a posléze o vsazení sádu na její hranice. První dva úkony nelze provésti třetí osobou, nýbrž jen dlužnicí samou, ježto zásah třetí osoby, předáním držby nebo vlastnictví a zdržení se jejího rušení, jest co do obou sousedících pozemků prostě nemožný a nemyslitelný. Schází tu tedy co do těchto dvou úkonů první podmínka § 353 ex. ř., zastupitelnost dlužníka v onom jednání, ale schází tato podmínka i při třetím úkonu, zasazení sádu, jenž předpokládá, že dlužnice nejprve odevzdá spornou část pozemku věřitelům správně co do hranic a pak teprve bude lze sád zasaditi. Navrhované exekuční úkony nejsou tedy podle § 353 ex. ř. přípustné a bylo návrh na exekuci zamítnouti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu, pokud jim byla povolena exekuce podle § 353 ex. ř. k vymožení nároku na vydání části pozemku p. č. 740 a na zasazení kamenného sádu na hranici, jinak dovolacímu rekursu nevyhověl.

Důvody:

Jest souhlasiti s vývody dovolacího rekursu, že není potřebí projevu vůle dlužnice, pokud jde o to, že má podle vykonatelného roz-

sudku vydati vymáhajícím věřitelům část pozemku p. č. 740 a zasaditi na hranici kamenný sád. Toto jednání, které má býti dlužnicí provedeno, jest zastupitelné, neboť priorání části pozemku p. č. 740 v určené hranici může provésti i strana vymáhající, i kdokoliv jiný, ale i zasazení kamenného sádu na hranici může býti provedeno i vymáhajícím věřitelem i kýmkoliv. K vymožení těchto nároků má tedy navrhovaný způsob exekuce podle § 353 ex. ř. v zákoně oporu. To však neplatí o nároku, aby se dlužnice zdržela zásahu do vlastnictví uvedené části pozemku. Při tomto nároku jde o jednání, které jest výlučně závislé na vůli dlužnice, jde tu o jednání nezastupitelné a může býti předsevzato nezávisle na oněch jednáních, k nimž dlužnice podle vykonatelného rozsudku jest povinna. K vymožení tohoto nároku nejsou tudíž navrhované exekuční úkony podle § 353 ex. ř. přípustné a nebylo proto dovolacímu rekursu v tomto směru vyhověno.

Čís. 12764.

Ani za platnosti zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. nelze v knihovním řízení předběžným vyřízením dodatečně vyžadovati řádnou plnou moc (§§ 77 a 95 knih. zák.).

Tím, že soud prvě stolice neodmítl rekurs pro nedostatek plné moci, nebyl vázán soud druhé stolice.

(Rozh. ze dne 1. září 1933, R II 280/33.)

K návrhu města B. povolil knihovní soud poznámku, že Městská spořitelna v K. splynula s městskou spořitelnou v B. Rekursní soud odmítl rekurs podaný Dr. Jaroslavem Ř-em v zastoupení města K. a Městské spořitelny v K. **Důvody:** Věc, o kterou jde, se týká jednak žadatelky, jednak Spořitelny v K., jednak obce města K., která jako zakladatelka městské spořitelny v K. má podle § 75 stanov v případě zrušení spořitelny obdržeti čisté její jmění, zbývající po úplném uspokojení všech jejích závazků. Stížnost však byla podána a podepsána Dr. Jaroslavem Ř-em, který neprokázal plnou moc k podání této stížnosti jménem řečených mandantů. Předložená plná moc mu dne 8. února 1932 městem K. udělená, zmocňuje ho k zastupování města jen před ministerstvem vnitra, nikoliv před soudem. Další předložená plná moc ze dne 6. ledna 1933 nezmocňuje jmenovaného právního zástupce ani k zastupování města K., ani k zastupování Městské spořitelny v K., ježto plná moc ta je opatřena jen pečeti města K. a podpisem starosty a pak podpisem předsedy Spořitelního výboru městské spořitelny v K. k 31. prosinci 1924, ač dle stanov soudu předložených (§ 23) by musela plná moc jmenovanou spořitelnou udělená býti podepsána předsedou neb jiným voleným členem ředitelství a vedoucím úředníkem nebo jeho zástupcem nebo jiným úředníkem, jemuž byla udělena prokura. Plná moc městem K. udělená by musela býti opatřena podpisy starosty obce a člena obecního zastupitelstva. Ježto tedy předložené plné moci Dr. Jaroslava Ř-a nezmocňují, aby jménem svých

udánlivých zmocnitelů je před soudem zastupoval, ježto tedy neprokázal své oprávnění k rekursu a v řízení knihovním není přípustno vyžadovati dodatečně řádnou plnou moc předběžným vyřízením (§§ 77 a 95 knih. zák.), rozhodl soud rekursní, jak shora uvedeno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Městské spořitelny v K. proti odmítacímu usnesení rekursního soudu.

Důvody:

Všeobecná ustanovení zákona o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. platí podle § 1 tohoto zákona jen potud, pokud není ustanoveno něco jiného ve zvláštních zákonech, tedy zejména i v zákoně knihovním. Rekursní soud zcela správně vytkl, že v řízení knihovním ve smyslu §§ 77 a 95 knih. zák. není přípustné vyžadovati dodatečně řádnou plnou moc předběžným řízením, a správně též usoudil, že předložené plné moci Dr. Ř-a nejsou dostatečné k výkazu zmocnění Dr. Ř-a k jednání před soudem jednak jménem města K., jednak jménem Městské spořitelny v K. Poněvadž rekurs, o který jde, nebyl podán oprávněnými zástupci města K., ježto jest podepsán jen psacím strojem slovy: »Město K. Spořitelna v K.«, bez podpisů jejich oprávněných zástupců, a plné moci Dr. Jaroslava Ř-a, jak již bylo uvedeno, nelze pokládati za postačitelé, správně rekursní soud odmítl rekurs napadeným usnesením. Nemá opory v zákoně názor stěžovatelův, že, an soud první stolice neodmítl rekurs pro nedostatek plných mocí, byl tím vázán soud druhé stolice a že se, odmítnuv přes to rekurs, dopustil zmatečnosti. Proto rekursu nebylo vyhověno a odkazuje se ke správným důvodům napadeného usnesení, které vývody rekursu vyvráceny nebyly. Podle §§ 77 a 95 knih. zákona nutno mimo zvláště v zákoně uvedené výjimky bez předběžného výměru rozhodnouti ve věci samé a ve výměru výslovně říci, zda žádosti se vyhovuje či zda se zamítá. Opačné vývody a úvahy stěžovatelovy nemají zákonného podkladu. Nedostatek řádné plné moci ustanovením § 77 knih. zák. vyžadované ostatně není vadou formální, kterou by bylo lze odstraniti podle §§ 89 a 100 jedn. řádu.

Čís. 12765.

Nebylo-li nejpozději při rozvrhovém roku prokázáno, že se kauce pro vedlejší závazky vztahuje i na starší než tříleté úroky a na interkalární úroky za dobu po příklepu, nelze je přikázati v knihovním pořadí.

(Rozh. ze dne 2. září 1933, R I 490/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost, jež byla příklepnuta dne 6. května 1932, přikázal soud první stolice v knihovním pořadí Občanské záložně v J. jistinu se 7% úroky ode dne 1. ledna 1929 do dne příklepu s 6% úroky z prodlení za tutéž dobu, nepřikázal jí však 7% interkalární úroky za dobu po příklepu. Re-

kursní soud nevyhověl ani rekursu Občanské záložny ani rekursu dalšího knihovního věřitele Dr. K-a. **Důvody:** Vymáhající strana Občanská záložna v J. podává rekurs proti rozvrhovému usnesení prvního soudu z důvodu, že jí nebyly přikázány z nejvyššího podání 7% úroky interkalární od udělení příklepu, od 10. května 1932 do dne vyplacení, nejméně ode dne vydání rozvrhového usnesení, t. j. od 4. října 1932. Z nejvyššího podání lze uspokojiti jen nároky na zaplacení úroků ode dne příklepu skutečně splatných, budoucí úroky nelze přikázati z nejvyššího podání ani v rámci vedlejších závazků, ty hradí od příklepu vydražitel, převezme-li pohledávku, jinak obdrží věřitelé úroky za dobu po příklepu podle poměru svých pohledávek z úroků, jež vynese složené nejvyšší podání. I kauce pro vedlejší závazky slouží jen k uspokojení vedlejších závazků v době příklepu skutečně existujících. Stížnost vymáhající strany nemá proto v zákoně opory a nebylo jí tudíž vyhověno.

Dr. K. napadá rozvrhové usnesení, pokud jím nebylo vyhověno jeho odporu proti přikázání 7% úroků Občanské záložně za dobu od 1. ledna 1929 do 6. května 1929 jako úroků starších než 3 roky ode dne příklepu a dále 6% úroky z prodlení za tutéž dobu. Jest ovšem pravda, že stejného pořadí s jistinou požívají podle § 216 čís. 4 ex. ř. jen úroky tříleté před dnem příklepu, ale jest uvážiti, že vymáhající strana žádala přikázání starších než tříletých úroků, t. j. za dobu od 1. ledna 1929 do 6. května 1929 v mezích vedlejších závazků, pro které jest v pořadí jistiny zřízena jistota do výše 6.000 Kč a 3.000 Kč, úroky tyto nepřesahují meze této jistoty, pročez právem byly přisouzeny v uvedeném pořadí. Nelze pochybovati o tom, že za vedlejší závazky dlužno v první řadě považovati také úroky, neboť jsou v první řadě jejím příslušenstvím (srov. rozh. nejv. soudu čís. 8300).

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu Dr. K-a a změnil napadené usnesení v ten smysl, že se Občanské záložně v J. nepřisuzují 7% úroky za dobu od 1. ledna 1929 do 6. května 1929 ani příslušné 6% úroky z prodlení; dovolacímu rekursu Občanské záložny nevyhověl.

Důvody:

Odůvodněný je rekurs knihovního věřitele Dr. K-a co do úroků starších než tři leta, počínajíc od příklepu, protože úroky ty mohla by Občanská záložna požadovati jen, kdyby byla tvrdila a nejpozději při rozvrhovém roku prokázala, že pro úroky starší tří let skutečně byla v dlužním úpisu ze dne 12. května 1927 kauce zřízena. Občanská záložna to však ani netvrdila, dlužní úpis nepředložila a likvidovala ony úroky v rámci kauce pro vedlejší závazky u příslušných pohledávek zapsané ve výši 6.000 Kč a 3.000 Kč. Protože však ani z knihovního výpisu, který byl soudu první stolice při rozvrhu po ruce, není patrné, že by se kauce pro vedlejší závazky vztahovala také na starší než tříleté úroky, nebylo je přisouditi.

Nebylo však lze vyhověti dovolacímu rekursu Občanské záložny v J. pokud jde o interkalární 7% úroky za dobu po příklepu, protože

ani tu nebylo prokázáno, že v dlužním úpisu při zřizování kauce pro vedlejší závazky bylo na tyto interkalární úroky (na diferenci mezi nimi a částkou fruktifikátů) pamatováno. Ani to z knihovního výpisu nevyplývá.

Čís. 12766.

Nárok na předem ujednanou náhradu za opožděné vrácení sudu, uplatňovaný současně s nárokem na vrácení sudu, jest podle druhého odstavce § 54 j. n. vedlejším nárokem, k němuž se nepřihlíží při výpočtu hodnoty předmětu sporu.

(Rozh. ze dne 2. září 1933, R I 496/33.)

Žalující firma se domáhala na žalovaném půjčovněm atd. za sudy 3.196 Kč 40 h, vrácení železného sudu v hodnotě 500 Kč a posléze náhrady 50 h denně za dosud nevrácený sud ode dne 8. dubna 1930 do dne vrácení. Procesní soud prvě stolice (okresní soud v J.) žalobu k námitce věcné nepříslušnosti odmítl. **Důvody:** Kromě hotových 3.196 Kč 40 h domáhá se žalující strana náhrady 50 h denně od 8. dubna 1930 do dne vrácení sudu, jenž dosud vrácen není. Jde tedy o nárok na opětovné plnění neurčitého trvání, který jest podle § 58 j. n. zhodnotiti desateronásobnou roční dávkou, tedy 1.825 Kč, kterýžto peníz však v součtu s částkou shora zmíněnou přesahuje již 5.000 Kč, nehledíc ani k dalším 500 Kč jako hodnotě sudu. Všechny zmíněné nároky jest podle § 55 j. n. sečísti, čímž však vyloučena jest příslušnost § 49 prvý odstavec j. n., neboť podle § 227 c. ř. s. jest vyžadovati příslušnost i pro souhrn všech nároků. Rekursní soud zamítl námitku věcné nepříslušnosti. **Důvody:** Stěžovatelka právem vytýká, že ve skutečnosti jde při požadované náhradě za každý den opožděného vrácení sudu o vedlejší plnění. Podle § 54 j. n. nepřihlédá se při výpočtu hodnoty ke škodám a nákladům, kterých se kdo domáhá jako vedlejších nároků. Co jest rozuměti vedlejším nákladem, praví § 912 obč. zák., podle něhož může věřitel na dlužníku kromě hlavního dluhu žádati vedlejší příslušenství, které záleží též v náhradě způsobené škody, nebo toho, co druhému na tom záleží, že dluh nebyl náležitě splněn, konečně v částce, kterou si strana pro ten případ vymínila. Nárok žalující stranou uplatňovaný na náhradu za opožděné vrácení sudu jest proto ve smyslu tohoto zákonného ustanovení náhradou způsobené škody, nebo toho, co žalující straně na tom záleží, že sud nebyl ve smluvené době vrácen, nebo smluvní pokutou za opožděné vrácení sudu. Nárok ten jest proto posuzovati jako nárok vedlejší a nelze proto při výpočtu hodnoty sporu k hodnotě tohoto nároku přihlížeti (§ 54 j. n.), tím méně je pak odůvodněno oceňování nároku toho ve smyslu § 58 j. n. Ježto nároky v žalobě uplatňované bez tohoto vedlejšího nároku nepřesahují 5.000 Kč, jest předmětná příslušnost okresního soudu odůvodněna.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jest souhlasiti s názorem rekursního soudu, že uplatňovaný nárok na smluvně předem ujednanou náhradu za opožděné vrácení sudu 50 h denně, je podle druhého odstavce § 54 j. n. vedlejším nárokem, k němuž se nepřihlíží při výpočtu hodnoty předmětu sporu. Co jest rozuměti vedlejšími nároky podle tohoto zákonného ustanovení, jest posuzovati podle občanského práva. § 912 obč. zák. počítá k příslušenství hlavního nároku, tedy k vedlejším nárokům, i náhradu způsobené škody nebo toho, co druhému na tom záleží, že dluh nebyl náležitě splněn, nebo konečně i částku, kterou si pro ten případ strana vymínila. By však nárok byl vedlejším nárokem podle § 912 obč. zák. a druhého odstavce § 54 j. n., se vyžaduje, by byl uplatňován v témže sporu s nárokem hlavním, a to tak, že tento vedlejší nárok jest závislý na nároku hlavním a bez něho nemůže existovati. Jde proto o to, zda nárok žalobkyně na zaplacení 50 h denně za opožděné vrácení sudu je takovýmto vedlejším nárokem. Nárok ten není podle tvrzení žaloby ničím jiným, než v základě úmluvy požadovaný odškodným pro nevrácení sudu v čas. Takovéto odškodné je smluvní pokutou podle § 1336 obč. zák. a čl. 284 obch. zák. (srov. rozh. čís. 5278 sb. n. s.). Nárok ten předpokládá hlavní nárok na vrácení sudu, na tomto hlavním nároku je závislý a bez něho nemůže existovati, není uplatňován samostatně, nýbrž současně s hlavním nárokem v témže sporu a jest proto na toto odškodné pohlížeti jako na vedlejší nárok po rozumu druhé věty § 54 j. n. a nelze k němu přihlížeti při výpočtu hodnoty předmětu sporu. Nepřihlížel proto právem rekursní soud k jeho hodnotě při výpočtu hodnoty předmětu tohoto sporu a nepochybil, zamítнув námitku věcné nepříslušnosti dovolaného okresního soudu.

Čís. 12767.

Návrh na zvýšení jistoty za náklady rozepře ve smyslu § 62, druhý odstavec, c. ř. s. nemá odkládací účinek. Vyhoví-li soud návrhu, nemůže žalovaný odepírati účast ve sporu, nýbrž může jen zakročiti o exekuci k doplnění jistoty.

(Rozh. ze dne 2. září 1933, R I 598/33.)

Žalující cizozemec složil jistotu 6.000 Kč na náklady sporu. Soud prvě stolice uložil žalobci k žádosti žalovaného, by doplnil podle § 62 c. ř. s. jistotu o 8.000 Kč s tím, že, nestane-li se tak, bude žaloba k návrhu žalovaného prohlášena za zpět vzatou (§ 60 c. ř. s.). Rekursní soud žalobcovu rekursu vyhověl potud, že změnil napadené usnesení v ten rozum, že se z něho vypouští věta: »Nestane-li se tak, bude žaloba k návrhu žalovaného prohlášena za zpět vzatou (§ 60 c. ř. s.)«. **Důvody:** Stěžovatel právem napadá usnesení prvého soudu v jeho druhé větě. Prvý soud porušil zákon svým oznámením, do usnesení pojatým, že bude žaloba k návrhu žalovaného prohlášena za zpět vzatou, nebude-li složen peníz, o nějž má býti žalobní jistota doplněna. Takovéto oznámení může býti dáno do vyhotovení usnesení jen při ulo-

žení jistoty podle § 60 c. ř. s., nikoliv však při jejím doplnění. V § 62 c. ř. s. výslovně se stanoví, že návrh na doplnění jistoty nemá odkládacího účinku a že pravoplatné usnesení, jímž se doplnění nařizuje, jest vykonatelné; nemohou proto nastati účinky § 60 c. ř. s. Bylo proto v tomto směru usnesení napadené změnití a řečené oznámení vypustiti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Návrh na zvýšení jistoty za náklady rozepře ve smyslu § 62 odst. 2 c. ř. s. nemá odkládací účinek, jakž je tomu při žádosti o zřízení jistoty podle § 60 c. ř. s. Vyhoví-li soud návrhu na zvýšení jistoty, nemůže žalovaný odírat účast ve sporu, nýbrž smí jen podle § 62 odst. 2 posl. věta c. ř. s. zakročiti o exekuci k doplnění jistoty. Protože tyto otázky jsou v citovaných místech zákona jasně řešeny, nelze použití § 7 obč. zák., k němuž dovolací rekurent poukazuje.

Čís. 12768.

Zaplatil-li vydražitel převodní poplatek vážnoucí knihovně na nemovitosti, kterou vydražil, když příklep byl již pravoplatný, a to před rokem k rozvrhu nejvyššího podání, následkem čehož berní úřad vzal zpět svou přihlášku na zapravení tohoto poplatku a vydražitel jako knihovní věřitel dostal o tuto částku více na svou pohledávku, nemůže se na prodávatele nemovitosti domáhati podle § 1042 obč. zák. zaplacení částky vynaložené na převodní poplatek, třebaže vydražitel podle svého úmyslu platil za prodávatele.

Ustanovení o osobním závazku podle § 68 popl. zák. nemá ráz přednostní a nenastupuje před věcným ručením podle § 72 popl. zák.

(Rozh. ze dne 2. září 1933, Rv I 487/32.)

Trhovou smlouvou ze dne 7. září 1927 prodala žalovaná Občanská záložna Josefu a Marii Š-ovým pozemek. Z této trhové smlouvy byl vyměřen převodní poplatek, jenž nebyl zapraven. Pozemek přišel pak do exekuční dražby a vydražila ho žalobkyně, jež byla též knihovní věřitelkou. Žalobkyně po pravoplatnosti příklepu před rozvrhem nejvyššího podání zapravila převodní poplatek a domáhala se žalobou, o níž tu jde, náhrady na žalované. **Oba nižší soudy žalobu zamítly, o dovolací soud z těchto důvodů: Je zjištěno, že žalující strana nemovitost, na níž byl převodní poplatek knihovně zajištěn, vydražila při nucené dražbě dne 26. února 1929, že berní úřad poplatek z převodu majetku řádně k rozvrhovému roku přihlásil, že šlo o pohledávku přednostní, jíž příslušelo právo po rozumu § 216 čís. 2 ex. ř., a že berní úřad od přihlášky při rozvrhovém roku dne 20. června 1929 upustil, ježto žalující strana dne 19. června 1929 poplatek ten zapravila. Žalující strana hájí stanovisko, že tak učinila za žalovanou, jež po zákonu byla povinna poplatek ten rukou společnou a nedílnou s kupiteli pozemku Josefem a Marií Š-ovým zapraviti, a že proto má po rozumu § 1042 obč. zák. proti straně žalované nárok na náhradu výloh za ni**

vynaložených. Jest ovšem pravda, že žalovaná strana za převodní poplatek ručila podle § 68 čís. 3 popl. zák. solidárně s kupiteli nemovitosti a že berní úřad byl oprávněn domáhati se na ni zaplacení poplatku. Než za poplatek ten ručí i nemovitost sama věcně podle § 72 popl. zák. tak, že převodnímu poplatku náleží přednostní právo přede všemi soukromými pohledávkami. Toto přednostní právo bylo v dražebním řízení berním úřadem náležitě uplatněno a byla by bývala pohledávka ta bernímu úřadu přikázána z nejvyššího podání v pořadí přednostním, kdyby byla žalující strana před rozvrhovým rokem poplatek ten sama nezapravila. Pravoplatným příklepem nemovitosti dochází ke změně právní povahy exekučního řízení. Kdežto až do toho okamžiku směřuje činnost soudu proti straně povinné a má za účel uspokojení vykonatelné pohledávky vymáhajícího věřitele z nejvyššího podání, v kterémžto období řízení i vymáhající strana i strana povinná mohou vykonávati vliv na činnost soudu, jest jejich vliv na činnost soudu po pravoplatném příklepu nemovitosti zcela vyřazen, neboť vlastnictví vydražené nemovitosti přechází na vydražitele a od toho okamžiku nikoli již vydražená nemovitost, nýbrž na místě ní vstupuje nejvyšší podání a ostatní částky v § 215 ex. ř. uvedené jako společný fond, sloužící nejen k uspokojení vymáhajícího věřitele, nýbrž k uspokojení všech, kdož nabyli na vydražené nemovitosti nebo na právech na ní vážnoucích věcných práv a soud z úřadu je povinen toto rozdělení exekuční podstaty provésti. Vydražená nemovitost ručila za převodní poplatek podle § 72 popl. zák. věcně a příslušelo převodnímu poplatku přednostní právo, které bylo berním úřadem v zastoupení finančního eráru v řízení exekučním uplatňováno, takže z rozdělované podstaty by byl berní úřad co do převodního poplatku došel plně uspokojení v pořadí přednostním. Jakmile se stal příklep pravoplatným a pohledávka berního úřadu z převodního poplatku řádně knihovně zajištěná byla k rozvrhovému roku v pořadí výsadním přihlášena, byla strana žalovaná již své zákonné povinnosti k zaplacení poplatků zproštěna a mohla by povinnost tato jen tehdy obžívnoti, kdyby byl poplatek z nějakého důvodu nedošel z rozdělované podstaty uspokojení. Že by byl takový případ nastal, kdyby byla žalující strana sama dříve poplatek nezapravila, netvrdí, takže, když žalující strana dne 19. června 1929, den před rozvrhovým rokem — poplatek ten zapravila, neplatila již za žalovanou, která by byla stejně nemusila již poplatek ten zapraviti, i kdyby byla strana žalující poplatek ten nezapravila, ježto by poplatek ten byl zapraven býval z rozdělované podstaty, a to dokonce v pořadí výsadním. Schází tu tedy zákonný předpoklad § 1042 obč. zák., že žalující strana platila za stranu žalovanou náklad, který by tato podle zákona byla musila učiniti sama. Kdyby byla žalující strana poplatek nezapravila, byl by bernímu úřadu přikázán býval z rozdělované podstaty v pořadí výsadním a bylo by o to přikázáno bývalo jí méně na její pohledávku v pořadí knihovním a nelze proto mluvit ani o bezdůvodném zkrácení žalující strany ani o bezdůvodném obohacení strany žalované. Je proto lhostejné, že podle svého úmyslu platila žalobkyně za stranu žalovanou s tím, že bude náklad ten od ní požadovati. Poukaz na rozhodnutí

čís. 2228 sb. n. s. není případný, ježto v případě tam řešeném nešlo o převod nemovitosti v nucenou dražbu, nýbrž kupní smlouvou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po stránce právní byla věc posouzena soudem odvolacím v podstatě správně a stačí odkázati na důvody napadeného rozsudku. K vývodům dovolatelky jest uvésti toto: Dovatelka zaplatila převodní poplatek váznoucí knihovně na nemovitosti, kterou vydrazila, když příklep byl již právoplatný, a to den před rokem k rozvrhu nejvyššího podání, následkem čehož berní úřad vzal zpět svou přihlášku na zaplacení tohoto poplatku a dovolatelka dostala o částku tu více na svou pohledávku. Jest zcela nerozhodné, zda dovolatelka podle svého úmyslu platila za žalovanou, neboť, an poplatek by byl dle zákonných předpisů přišel k zaplacení v pořadí výsadním z dražebního výtěžku za nemovitost věcně ručící, nebyla by žalovaná jako prodávatelka bývala již povinna poplatek ten platiti, a proto nemohla dovolatelka takovou povinnost žalované založiti tím, že zaplatila poplatek a tím sama získala výhodu pro svou pohledávku, která z nejvyššího podání nedošla úplného uspokojení. Není tu proto případu § 1042 obč. zák., poněvadž dovolatelka neučinila za žalovanou náklad, který tato podle zákona byla by měla učiniti sama, a nemá proto dovolatelka právo žádati náhradu toho, co zaplatila, od žalované, jak správně ze zjištěných skutečností dovodil odvolací soud. Podle poplatkového zákona (§ 68 čís. 3) ručí ovšem za převodní poplatek obě smluvní strany solidárně, mimo to však podle § 72 popl. zák. ručí nemovitost, o kterou při převodu šlo, věcně. V poplatkovém řízení nebyla žalobkyně účastnicí a nebyla proto oprávněna do něho zasahovati s tím výsledkem, by povinnost poplatková stihla tu neb onu ze smluvních stran. Když se berní úřad zaplacení domáhal z nemovitosti věcným ručením stížené, a dal tento úmysl najevo tím, že poplatek na nemovitosti knihovně dal zaznamenati, a také přihlásil poplatek ten k rozvrhu nejvyššího podání za prodanou tuto nemovitost v pořadí výsadním, dal najevo, že používá zákonného práva na zaplacení z nemovitosti věcně za poplatek ručící, nepoužil tedy práva žádati zaplacení na solidárně zavázané žalované. Žalobkyně proto není oprávněna žádati zaplacení poplatku na žalované, i když poplatek sama zaplatila, neboť nepřísluší jí právo rozhodovati o tom, kdo z povinných má poplatek platiti, ježto bylo to jen věci úřadů finančních a na jejich rozhodnutí žalobkyně jako osoba v řízení poplatkovém nezúčastněná nemůže nic měniti. Není v zákoně předpisu o tom, že by ustanovení o osobním závazku podle § 68 popl. zák. mělo ráz přednostní a teprve pak platilo ručení věcné podle § 72 popl. zák. Zákon tu nerozlišuje a poplatek jest platiti jen jednou, tedy, byl-li by došel úhrady z exekuční podstaty, nelze mluviti o povinnosti žalované. S odchýlnými úvahami dovolatelky nelze souhlasiti. Žalobkyně, platíc po právoplatném příklepu poplatek, který by byl býval uhrazen z této exekuční podstaty, docíliti mohla tím jen toho, že o tuto částku se

dostalo více onomu oprávněnému, který nedošel uspokojení, tedy v tomto případě jí samé. Platila tedy vpravdě ve svůj vlastní prospěch, nikoli pro nebo za žalovanou a nemůže požadovati tutéž částku po druhé od žalované. Bezvýznamná jest výtká dovolatelky, že žalovaná byla liknavou v placení, neboť nebyla žalobkyně její věřitelkou a jest-liže berní úřad nezakročil proti žalované, spokojiv se podle § 72 popl. zák. věcnou zárukou nemovitosti, nebylo a není v moci žalobkyně, by na tom něco změnila, a nevěžešlo z toho důvodu žalobkyni žádné právo proti žalované.

Čís. 12769.

Započtení platů (dobropisů), konaných dlužníkem za vyrovnacího řízení, na vyrovnací kvotu, žádané s poukazem na § 47 vyr. ř., musí býti žalovaným dlužníkem závčas, to jest v první stolici uplatňováno. Pouhý údaj žaloby o oněch platech k započtení nestačí.

(Rozh. ze dne 2. září 1933, Rv I 503/32.)

Žalující firma domáhala se na žalovaných zaplacení celé pohledávky, tvrdíc, že žalovaní nedodrželi vyrovnací splátky, čímž zažalovaná pohledávka obživla. Procesní soud první stolice rozsudkem pro zmeškání uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudkem potvrdil. Důvody: V odst. I. žaloby vysvětluje se účetně pohledávka a v odst. II. žaloby se tvrdí, že k vyrovnání přihlášená byla pohledávka 14.014 Kč 91 h, že podle vyrovnání měli žalovaní zaplatiti 35% kvotu ve 12 stejných splátkách, že 35% kvota činí 4905 Kč 18 h a jednotlivé splátky 408 Kč 75 h, že žalovaní zaplatili na kvotu tu vždy jen 207 Kč 10 h a že proto nastala ztráta lhůt a obživnutí celé pohledávky. Jen tyto okolnosti jsou pro právní posouzení věci směrodatné. Z nich nade vší pochybnost vyplývá, že kvoty nebyly ani co do výše ani co do času řádně zaplacený. Dle odstavce I. žaloby byly sice zaplacené částky 64 Kč, 1000 Kč, 1309 Kč 95 h, 15 Kč a 1796 Kč 30 h připsány žalovaným k dobru, ale tvrdí se v žalobě, že tyto peníze splaceny nebyly na jednotlivé kvoty. A tato okolnost je pro soudce směrodatná, any nastaly následky zameškání a k novotám přihlížeti již nelze. Z toho, že se splátky staly za vyrovnání, nelze ještě vyvoditi, že se staly na pohledávku přihlášenou k vyrovnání, poněvadž, jakž se tvrdí i v odvolacím sdělení, nemusely míti s vyrovnávacími kvotami nic společného.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce nepochybil odvolací soud, jak mu dovolatelé s hlediska dovolacího důvodu čís. 4 § 503 c. ř. s. vytýkají, když platy a dobropisy na dluh za vyrovnacího řízení konané a v žalobě v prvním jejím odstavci uvedené nezapočítal na vyrovnací kvotu. Pouhý údaj

žaloby o oněch platech k započtení nestačil, nýbrž musilo by započtení oněch platů žádané s poukazem na § 47 vyr. ř. (sb. n. s. čís. 5230, srovnaj též sb. n. s. čís. 3999, 5310) býti žalovanými zavčas, to jest v první stolici uplatňováno. Dovolatelé však, nedostavivše se k jednání o žalobě, započtení neuplatnili a napravití toto opomenutí v opravném řízení nelze (§§ 482, 513 c. ř. s.). Vyhovuje tedy napadený rozsudek i po právní stránce.

Čís. 12770.

To, že smluvník přijal bez námitek stvrzenku, na jejímž rubu byla nenápadným způsobem vytištěna doložka, jež nebyla předmětem jednání, že jest vyloučeno zákonné ručení druhého smluvníka podle § 1313 a) obč. zák., — není nutně souhlasem smluvníka s touto výhradou.

(Rozh. ze dne 2. září 1933, Rv I 560/32.)

Zástupce žalující firmy Dr. F. odevzdal žalované firmě automobil žalující firmy k mytí. Téhož dne si Dr. F. u žalované firmy automobil vyzvedl a, když s ním pak jel, vznikl z příčiny, zaviněné zřízcem žalované, v automobilu oheň, čímž byl automobil poškozen. Žalobu o náhradu škody opírala žalující firma o předpis § 1313 a) obč. zák. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Dr. F., dává automobil k žalované firmě k umytí, obdržel od ní jako stvrzenku zelený útržek, který mu byl při zaplacení poplatku za umytí odebrán a místo něho mu byla vydána stvrzenka na účtovanou částku. Tímto útržkem jest zjištěno a soud to má za prokázané, že podle podmínek na útržku tom natištěných žalovaná strana za jakékoliv škody, které by vznikly při mytí vozu neb i při jiném ošetření jeho nebo po vykonaných pracích ať již vinou zřízců žalované strany neb vinou někoho jiného, nebere odpovědnost a škody ty nehradí. Že žalobce činil námitky proti těmto podmínkám, ani netvrdil, tím méně pak prokázal; z důvodu toho jsou podmínky ty závazné pro žalobce. Ta okolnost, že žalobce nic takového nepodepsal, aniž ústně s obsahem podmínek těch projevil souhlas a že je ani nečetl, nepadá vůbec na váhu, poněvadž žalobce přijetím útržku bez ohrazení proti ustanovením na něm obsaženým projevil s jejich obsahem mlčky souhlas podle § 863 obč. zák. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Dovolatel zastává právní názor, že Dr. F. tím, že stvrzenku přijal, neprojevil ještě mlčky podle § 863 obč. zák. souhlas s podmínkami na stvrzence uvedenými, jichž si ani nevšiml. Základem sporu jest tedy otázka, zda Dr. F., přijav od žalované strany potvrzenku, projevil mlčky souhlas s veškerými podmínkami na jejím rubu uvedenými, mezi nimiž jest též podmínka tohoto doslovu, o níž opřel první soud svůj právní posudek: »Za jakékoliv škody, které by vznikly při mytí vozu nebo i při jiném ošetření jeho nebo po vykonaných pracích ať již vinou našich zřízců nebo vinou někoho jiného, garážní podnik nebere zodpovědnost a škody ty nenahradí.« Soud považuje za nerozhodnou okolnost,

že svědek Dr. F. lístek ten nečetl, a dospěl k přesvědčení, že přijav jej, dal konkludentním činem najevo, že s ustanovením tím souhlasí. S názorem tím však nelze souhlasiti. Při projevech konkludentními činy ve smyslu § 863 obč. zák. třeba přihlížeti nejen k jednotlivostem případu, nýbrž i k celému ději v jeho souvislosti a dále i k obyčejům a zvyklostem, které platí v poctivém obchodu, a teprve v úvaze všech těchto okolností, které vylučují jakoukoli pochybnost, lze v konkludentním činu spatřovati projev souhlasu. Ustanovení řečené jest umístěno na rubu stvrzenky mezi jinými podmínkami, všechny jsou vytištěny stejným nenápadným tiskem a nadepsány jen slovem »upozornění«. Podmínka zmíněná, která jest takového dosahu, však nijak na sebe neupozorňuje, ani tiskem, ani místem, a ani na líci stvrzenky se na ni neodkazuje, tak že jest přirozeno, že ten, kdo na ni výslovně nebyl upozorněn, ji přehlédne, neboť stejným způsobem bývají na zadní straně uváděny reklamý různých firem a podobně. Dr. F. také nic nepodpisoval a nemohl proto pokládati útržek za nic jiného než za potvrzenku o tom, že auto žalovanému k mytí odevzdal a že proto auto bude jen na předložení této potvrzenky zase vydáno. Kdyby byl upozornění na zadní straně četl, nikdy by byl nemohl souhlasiti s podmínkami tam uvedenými, jimiž žalovaný jako majitel garáže a podniku mytí aut jest jakéhokoli ručení za škody jakkoli vzniklé zproštěn, což zajisté nelze srovnati se zásadami poctivého obchodu. Jest na jevě, že při mytí a čištění aut snadno může býti poškozen motor neb jiná součástka stroje tak přesného a drahého jako jest mechanismus auta, který neodborným způsobem mytí auta neb opomenutím zřízců snadno může býti poškozen a tak způsobena jeho vlastníkovi značná škoda, jak se v souzeném případě také skutečně stalo. Jest proto nezbytno, by podmínka, že žalovaný nepřijímá žádné záruky, byla uvedena nápadným způsobem na potvrzence, by ihned padla do očí zákazníkovi, který by jí při obvyklé pozornosti stěží mohl přehlédnouti. Poněvadž v souzeném případě tomu tak nebylo, nelze v pouhém přijetí potvrzenky spatřovati souhlas s touto podmínkou, která nebyla vůbec předmětem jednání a tudíž ani nabídkou ve smyslu § 861 obč. zák., takže platnosti nenabyla a nemůže jí tudíž žalovaný s úspěchem použití ke své obraně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Na základě zjištěných skutkových okolností posoudil odvolací soud věc po stránce právní správně. Podle § 863 obč. zák. lze vůli projevití nejen výslovně slovy nebo znamením vůbec obvyklými, nýbrž i mlčky takovými činy, které, uváží-li se všechny okolnosti, nedávají rozumné příčiny o ní pochybovati. Co do významu a účinků činů a opomenutí hleděti jest k obyčejům a zvyklostem, které platí v poctivém obchodu. V souzeném případě jde o jednostranné vyloučení zákonného ručení za osoby třetí ve smyslu § 1313 a) obč. zák. Odvolací soud správně uvážil, že, uváží-li se všechny okolnosti o případu tomto zjištěné, nelze v tom, že Dr. F. přijal bez námitek stvrzenku,

shledávati jeho souhlas s tak dalekosáhlou výhradou žalované, jak na zadní straně stvrzenky nenápadným způsobem jest vytištěna, a že to také zajisté nelze srovnati se zásadami poctivého obchodu. O vyloučení ručení žalované podle § 1313 a) obč. zák. za její zaměstnance se nestala mezi stranami úmluva a způsob, jakým žalovaná vyloučení provedla, nemůže míti dle zásad poctivého obchodu za následek, že v pouhém přijetí potvrzenky bylo by lze spatřovati souhlas druhé smluvní strany ve smyslu § 863 obč. z. s podmínkou, jež nebyla předmětem jednání. S vývody dovolání, které se pokoušejí vyvrátiti důvody napadeného rozsudku, nelze souhlasiti, a odkazuje se proto na správné důvody odvolacího soudu, k nimž i nejvyšší soud se připojuje.

Čís. 12771.

Prodávatel nemovitosti, jenž se kupní smlouvou zavázal provésti depuraci převodního poplatku váznoucího na prodávané nemovitosti z dřívějšího jejího převodu, nemá depurační povinnost k tomu, komu kupitel nemovitost dále prodal nepostoupiv mu zároveň (osobní) nárok na depuraci.

(Rozh. ze dne 2. září 1933, Rv I 569/32.)

Žalovaní byli povinni zaplatiti převodní poplatky 22.000 Kč z koupě domu čp. 572 od nezl. Vlastimila S-a. Žalovaní prodali dům Martě S-ové, proti níž převzali závazek veškeré závady a břemena, pokud před knihovním vkladem tržové smlouvy ze dne 12. dubna 1928 na domě váznou neb by vázly, ze svého zaplatiti a vymazati. Tržovou smlouvou ze dne 23. května 1928 prodala Marta S-ová dům žalobkyni, při čemž žalobkyně nepřevzala na sebe ku placení a vybývání žádných jiných povinností a dluhů, než jsou ve smlouvě tržové uvedeny, a Marta S-ová jí ručila za to, že prodaná nemovitost jinými dluhy a závadami stížena není. Převodní poplatek ze smlouvy žalovaných s nezl. Vlastimilem S-em pojištěn byl na domě čp. 572 dne 4. prosince 1928, kdežto právo vlastnické vloženo bylo pro žalobkyni již dne 26. května 1928. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaných, by byli uznáni povinnými zaplatiti rukou společnou a nerozdílnou československému státu (úřadu pro vyměřování poplatků v Praze) poplatky z tržové smlouvy ze dne 28. července 1927 a z převodu vlastnického práva celkem 22.000 Kč. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Jest souhlasiti s názorem prvního soudu, že převodní poplatky, o něž tu jde, patří mezi závady, které se žalovaní Martě S-ové zavázali depurovati, a nezáleží na tom, že byly pojištěny, když jim nemovitost již nenáležela, ježto již poplatným jednáním vznikl na ně státu nárok. Žalobkyně za tento převodní poplatek ručí jen věcně po rozumu § 72 popl. zákona, žalovaní, nejspíše již vlastníky nemovitosti, jen osobně, jak svědčí také výměr úřadu pro vyměřování poplatků. Žalobkyně může se na žalovaných domáhati zaplacení poplatku a depurace nemovitosti jen tehdy,

jest-li k tomu na základě obligačního poměru mezi ní a žalovanými oprávněna, a tu jest přisvědčiti žalovaným, že takového poměru tu není. Z toho, že Marta S-ová prodala žalobkyni dům se vším příslušenstvím a právy v těch mezích a hranicích, jak jej dosud držela a užívala, neb držeti a užívatí oprávněna byla, ani z toho, že Marta S-ová ručila, že na nemovitosti neváznou jiné dluhy než ve smlouvě uvedené, nelze dovoditi závazek žalovaných k depuraci převodního poplatku proti žalobkyni. Soud první stolice tento závazek žalovaných a nárok žalobkyně ani bližší neodůvodňuje, takže lze jen předpokládati, že byl veden právním názorem, že Marta S-ová postoupila i nárok na depuraci dluhů, k níž se proti ní žalovaní zavázali. Ustanovení o převodu domu se všemi právy netýká se však jiných práv než práv s užíváním domu spojených, nikoliv, jak správně praví žalovaná strana, práv osobních, za něž nárok na depuraci jest pokládati; jinaký výklad smlouva nepřipouští, zejména ana otázka, zda a jak dalece Marta S-ová je povinna k depuraci, upravena je v odst. III. smlouvy ze dne 23. května 1928, a to jen mezi S-ovou a žalobkyni. Proti žalovaným není žalobkyně v žádném jiném poměru, než že po zákonu ručí vlastním jménem za jejich, tedy cizí dluh, což však ji ještě neopravňuje požadovati na žalovaných jako osobních dlužníků, by dluh zaplatili a dům depurovali. O takovémto závazku by bylo lze mluvit, kdyby tu byl smluvní závazek, že však takového závazku tu není, bylo již doloženo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání oprávněnému o dovolací důvod § 503 č. 4 c. ř. s. nelze přiznati oprávnění, neboť odvolací soud posoudil věc po stránce právní správně a vývody dovolání nejsou způsobitelné vyvrátiti správné důvody napadeného rozsudku, na něž se odkazuje. Aktivně žalobkyně ovšem jest oprávněna žalovati, ale správně usoudil odvolací soud, že žalovaní nejsou pasivně legitimováni, poněvadž žalobkyně nemá proti nim nárok na depuraci poplatku na jejím domě váznoucího. Mylný jest náhled dovolatelky, že její právo na depuraci jest právem věcným. Žalobkyně sice ručí věcně dle § 72 popl. zák. za převodní poplatek, avšak proti žalovaným sama nemá nárok věcný na výmaz poplatku, jak správně vyložil odvolací soud.

Čís. 12772.

Úřadovny Všeobecného pensijního ústavu mohou vystupovati v exekučním řízení za účelem vymáhání pojistného, ovšem nikoliv jako samostatné právní osoby, nýbrž jako orgány Všeobecného pensijního ústavu. Nevadí však, je-li v záhlaví exekučního návrhu uvedena jako vymáhající věřitelka úřadovna a je-li i v návrhu žádáno, by exekuce byla povolena pro úřadovnu.

(Rozh. ze dne 2. září 1933, R II 181/33.)

Návrhu »Úřadovny A. Všeobecného pensijního ústavu v Brně«, by byla ku vydobytí pojistného povolena exekuce, soud první stolice vyhověl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a odmítl návrh na povolení exekuce. **Důvody:** Podle § 74 zák. čís. 26/29 jest právníčkou osobou Všeobecný pensijní ústav v Praze, nikoli však jeho úřadovny, které jen obstarávají věci pensijních ústavů jim svěřené jeho jménem (§ 84 cit. zák.). Návrh na povolení exekuce podala »Úřadovna A. Všeobecného pensijního ústavu v Brně« vlastním jménem, nikoli tedy právní podmět, nýbrž orgán povoláný jen k jeho zastupování, který v exekučním řízení nemůže vystupovati samostatně jako strana (§ 1 c. ř. s., § 78 ex. ř.). Napadené usnesení bylo proto zrušeno jako zmatečné a návrh na povolení exekuce odmítnut.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by o rekursu znovu rozhodl, odezvíraje od důvodu, ze kterého zrušil usnesení soudu první stolice a návrh na povolení exekuce odmítl.

Důvody:

Podle § 84 písm. d) zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n. přísluší úřadovně Všeobecného pensijního ústavu mezi jiným také »předpisovati, vybírati a vymáhati pojistné«. Z toho plyne, že mohou vystupovati v exekučním řízení za účelem vymáhání pojistného, ovšem nikoli jako samostatné právní osoby, nýbrž jako orgán Všeobecného pensijního ústavu. Třebáže v záhlaví exekučního návrhu uvedena je jako vymáhající strana Úřadovna A. Všeobecného pensijního ústavu a třebaže i v návrhu je žádáno, aby byl povolen vklad zástavního práva pro vykonatelnou pohledávku vymáhající strany, nemůže býti pochybnosti o tom, že tu Úřadovna vystupuje jen jménem pensijního ústavu ve smyslu uvedeného již místa zákona a nikoli jménem svým vlastním. Není to o sobě dostatečným důvodem k odmítnutí exekučního návrhu, protože i soud první stolice i soud rekursní mohl přes to vydati usnesení, které by bylo vyhovovalo předpisům zákona a stavu věci. V této příčině lze poukázati k důvodům rozhodnutí čís. 3659 sb. a to jmenovitě v tomto případě, kde jde o vymáhání pojistného soudní exekucí. Jinak ovšem bylo by věc posuzovati v řízení sporném a jmenovitě tam, kde by žaloba směřovala proti pensijnímu ústavu, případně jeho úřadovně (čís. 7334, 11239 sb. n. s.).

Čís. 12773.

V případech uvedených v zákonech o stavebním ruchu, zejména i v zákonu ze dne 28. března 1928 čís. 43 sb. z. a n. a v prováděcím nařízení ze dne 17. července 1928 čís. 121 sb. z. a n. není k zastupování státu povoláno ministerstvo sociální péče, nýbrž výlučně finanční prokuratura.

(Rozh. ze dne 2. září 1933, R II 190/33/1.)

Šlo o exekuci vnučenou dražbou na nemovitost, na níž vázl pro československý stát zákaz zcizení a zavazení podle zákona o stavebním ruchu. Vyrozumění a usnesení v tomto exekučním řízení byla doručována ministerstvu sociální péče. Vyřizuje dovolací recurs, vrátil Nejvyšší soud spisy, aby exekuční spis byl zaslán finanční prokuratuře.

Důvody:

Podle služební instrukce pro finanční prokuratury (min. nař. z 9. března 1898 čís. 41 ř. z.) a zákona ze dne 8. června 1933 čís. 97 sb. z. a n. není k zastupování státu v soukromoprávních věcech před soudy až na případy, o něž tu nejde, povoláno ministerstvo sociální péče, nýbrž výlučně finanční prokuratura, a to i v případech uvedených v zákonech o stavebním ruchu, zejména i v zákonu ze dne 28. března 1928 čís. 43 sb. z. a n. a v prováděcím nařízení ze dne 17. července 1928 čís. 121 sb. z. a n., jež tu přicházejí v úvahu. Budiž proto zaslán tento exekuční spis Moravsko-slezské finanční prokuratuře v Brně k vyjádření, zda dosavadní řízení v zastoupení státu schvaluje.

Čís. 12774.

Zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s. jest tu, byla-li straně nezákonným postupem soudu nebo soudního orgánu odňata možnost před soudem projednávat; nestačí, že žalovaný zameškal prvý rok následkem listivého jednání žalobcova.

(Rozh. ze dne 7. září 1933, R I 509/33.)

Žalovaný, ač řádně obeslán, nedostavil se k prvému roku, pročez byl k návrhu žalobcovu dne 10. února 1933 vyneseno proti žalovanému rozsudek pro zmeškání podle žaloby. V odvolání uplatňoval žalovaný především zmatek podle § 477 čís. 4 c. ř. s. v tom směru, že se se žalobcem dne 7. února 1933 mimosoudně vyrovnal, že se žalobce vzdal dalšího uplatňování svého nároku a že dne 9. února 1933 byl v kanceláři právního zástupce žalobcova ujednan věčný klid řízení; že vzhledem k tomuto ujednání se žalovaný nedostavil k prvému roku nařízenému na 10. února 1933, pročez byl proti němu vyneseno rozsudek pro zmeškání; že listivým postupem žalobcovým byla žalovanému odňata možnost jednati před soudem. Odvolací soud odvolání zamítl. **Důvody:** Nelze mluvit o zmatečnosti podle § 477 čís. 4 c. ř. s., ježto podle tohoto zákonného ustanovení jest zmatečným rozsudek a jemu předcházející zmatečností dotčené řízení jen tehdy, byla-li straně možnost, projednávat před soudem, odňata nezákonným postupem, zejména opominutým doručením. Žalovaný však byl k roku na den 10. února 1933 řádně obeslán, nebyla mu proto vůbec nanejvýš nikoliv nezákonným postupem odňata možnost projednávat před soudem. Dal-li se žalovaný odvrátiti od dostavení se k soudu úmluvou se žalobcem,

jest mu volno, by uplatňoval proti žalobci nároky z nedodržení úmluvy, rozsudek pro zmeškání však byl vydán podle zákona a nelze ho napadati pro zmatečnost.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Nelze přisvědčiti stěžovateli, že odvolací soud neprávem neuznal na zmatečnost rozsudku prvního soudu podle § 477 čis. 4 c. ř. s. Vše, co v tomto směru stěžovatel uvádí, nasvědčuje toliko tomu, že zmeškal první rok snad následkem listivého jednání žalobcova, ne však proto, že by mu pro nezákonný postup soudu nebo některého soudního orgánu byla bývala odňata možnost se dostaviti k prvnímu roku a tam projednávat. Nic takového se neseběhlo, jak správně na to poukazuje napadené usnesení.

Čís. 12775.

Soud nemůže dáti poručenské schválení ujednání formálně vadnému a proto neplatnému.

(Rozh. ze dne 7. září 1933, R I 627/33.)

V listině o zřízení věna slíbila Olga K-ová, že zřídí své nezletilé dceři Erice K-ové při jejím sňatku věno 40.000 Kč, a bylo dále stanoveno, že nebude-li Erika K-ová v době své zletilosti ještě provdána, má jí býti uvedený peníz vyplacen k volnému nakládání. Poručenský soud neschválil zřízení věna, maje za to, že ve zřízení věna matkou jest spatřovati darování, jež jest pro nedostatek formy notářského spisu neplatné. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu proti potvrzujícímu usnesení rekursního soudu z důvodu nezákonnosti (§ 46/2 zák. čis. 100/31) nelze přiznati oprávnění, neboť nejvyšší soud neshledal nezákonnost a napadené usnesení odpovídá i stavu věci i zákonu a vývody dovolacího rekursu nejsou způsobitě vyvrátiti správné důvody nižších soudů. Oba nižší soudy odepřely poručenské schválení listiny nadepsané: »Heiratsbestellungs-urkunde«, dané v K. dne 2. února 1933, usoudivše správně, že listina ta pro nedostatek formy (notářského spisu) jest neplatná. Aby právní jednání v listině obsažené mohlo býti schváleno poručenským soudem ohledně nezletilé Eriky K-ové, bylo by třeba, by nejen pro nezletilou bylo výhodné, nýbrž i, by bylo uzavřeno formou zákonem předepsanou a platnost ujednání podmiňující. Soud nemůže dávat schválení ujednání formálně vadnému a proto neplatnému, jež by z toho důvodu snad

mohlo býti napadeno a mohlo takto zavdati příčinu ke sporu, byť i se snad mohlo mluvit o částečné jeho platnosti, an obsah listiny o ujednání zcela přesně nebyl vyjádřen formou předepsanou.

Čís. 12776.

Před československými soudy mohou zastupovati strany jen advokáti usedlí ve státu Československém.

Ke zmocnění právního zástupce v tuzemsku nestačí substituční doložka na plné moci cizozemských advokátů.

(Rozh. ze dne 7. září 1933, R I 741/33.)

Dovolací rekurs podepsaný cizozemským advokátem vrátil dovolací soud s tímto upozorněním:

Před československými soudy mohou zastupovati strany jen advokáti usedlí ve státu Československém (věstník 1920 str. 45 a § 1 (1) zákona ze dne 31. ledna 1922 čis. 40 sb. z. a n.). Soud prvního stolice nechť tedy podle §§ 34, 17 zákona čis. 100/31, §§ 84, 85 c. ř. s. vyzve strany podávající rekurs, by jej buď vlastnoručně (firemně s připojením dokladu o správnosti firemního podpisu) podepsali nebo dali podepsati tuzemským advokátem vykázaným řádnou plnou mocí, při čemž se připomíná, že by nestačila substituční doložka na plné moci cizozemských advokátů (čis. 1776 sb. n. s.).

Čís. 12777.

Plná moc, třebaže opravňuje zmocněnce »za zmocnitele a za jeho dědice ve všech právních i politických věcech před soudy civilními i trestními, úřady politickými i jinými«, a třebaže v ní udělena jest i procesní plná moc ve smyslu § 31 c. ř. s., zaniká úmrtím zmocnitelovým, nejde-li o skoncování nějaké věci po smrti zmocnitelově, a nejde-li ani o spor, nýbrž o věc knihovní, pro kterou platí předpisy řízení nesporného.

(Rozh. ze dne 7. září 1933, R I 767/33.)

Knihovní soud vyhověl žádosti manželů V-ových o vklad práva vlastnického k nemovitosti, na níž vázlo pro Jana L-a právo zpětné koupě. Rekursu Jana L-a, podanému jeho právním zástupcem Dr. M-em, rekursní soud vyhověl a knihovní žádost manželů V-ových zamítl.

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že se rekurs podaný Dr. M-em jako právním zástupcem Jana L-a odmítá.

Důvody:

Podle úředního záznamu na rekursu zemřel dle úmrtního zápisu Jan L. dne 6. listopadu 1932. Rekurs byl podán dne 22. listopadu 1932 (dán na poštu dne 21. listopadu 1932) a k němu byla připojena plná

moc pro Dr. M-a z 12. listopadu 1928. Podle § 9 (1) zákona č. 100/31 rozsah, účinek a trvání plné moci se řídí obsahem plné moci a soukromým právem. Přes to, že plná moc zní »za mne a mé dědice opravňuje Dr. M-a ve všech právních i politických věcech před soudy civilními i trestními, úřady politickými i jinými«, a přes to, že v ní udělena jest i procesní plná moc ve smyslu § 31 c. ř. s., jest usouditi, že zanikla úmrtím zmocnitelovým tato plná moc pro řízení nesporné, o něž tu jde, ve smyslu uvedeného § 9 a ustanovení § 1022 obč. zák., neboť nejde tu o skoncování věci po smrti zmocnitelově, a nejde ani o spor, ve kterém by plná moc platila jako plná moc procesní podle § 31 c. ř. s., nýbrž jde o věc knihovni, pro kterou není v tomto směru zvláštního ustanovení a proto platí předpisy řízení nesporného, a tudíž zásady práva soukromého, nikoli ustanovení formálního práva procesního. Poněvadž zmocněnec nebyl oprávněn po smrti zmocnitelově jeho jménem podávat rekurs, jak právem v dovolacím rekursu jest vytýkáno, bylo rekurs změnou napadeného usnesení odmítnouti pro nedostatek legitimace.

Čís. 12778.

Při poukazu (asignaci) podle § 1400 obč. zák. se vyhledává, aby asignát plnil asignatáři sice na základě zmocnění asignanta a na jeho účet, avšak svým vlastním jménem, nikoliv jménem asignanta.

(Rozh. ze dne 7. září 1933, Rv I 44/32.)

Žalobce měl za E-em peněžitou pohledávku. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce zaplacení pohledávky na Dr. G-ovi, právním zástupci E-ovu, opíraje žalobní nárok o poukaz. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic. Nejvyšší soud uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Dovolatel spatřuje nesprávné posouzení v tom, že nebylo vyhověno žalobě z důvodů asignace. Při asignaci podle § 1400 obč. zák. se vyhledává, by asignát plnil asignatáři sice na základě zmocnění asignanta a na jeho účet, avšak svým vlastním jménem a nikoliv jménem asignanta. Jde tedy o přímý vlastní závazek asignátův proti asignatáři, čehož tu však nebylo, neboť z dopisu žalovaného ze dne 3. a 5. prosince 1928 plyne, že žalovaný měl plniti žalobci toliko jako mandatář Josefa E-a jménem tohoto a nikoliv jménem vlastním. Nelze proto mluvit o závazku žalovaného z důvodu asignace. Že byl nesprávný právní názor nižších soudů, že žalobci proti žalovanému jako mandatáři Josefa E-a nepřisluší zažalovaný nárok (srovnej ustanovení § 1019 obč. zák., jež bylo zrušeno § 108 třetí novely k obč. zák.), žalobce v dovolání již nevytýká a rovněž jiný právní důvod žaloby v dovolání již neuplatňuje.

Čís. 12779.

Zásady § 1016 obč. zák. jest použití i při jednání bez příkazu. I zmocnění, k němuž se jinak vyžaduje zvláštní plná moc (§ 1008 obč. zák.), může se státi ve způsobě dodatečného schválení podle § 1016 obč. zák.

(Rozh. ze dne 7. září 1933, Rv I 393/32.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení 3.400 Kč z důvodu zápůjčky. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Bylo zjištěno, že B. 3.400 Kč pro žalovaného přijatých použil k výplatě jeho dělníků, a an žalovaný toto opatření schválil, schválil ve smyslu ustanovení § 1016 obč. zák. žalovaný toto jednání a, osvojiv si z něho prospěch, zůstává z jednání toho i bez předchozího potřebného zmocnění přímo zavázán.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Zažalovaná částka byla žalobkyni přisouzena z důvodu zápůjčky poskytnuté žalobkyni dovolateli prostřednictvím Františka B-a ku proplacení mezd dovolatelových dělníků. Má-li odvolací soud za zjištěno, že dovolatel dodatečně schválil jednání svého zřízence Františka B-a ve příčině opatření peněz, dospěl právem k úsudku, že jest dovolatel vázán podle § 1016 obč. zák. jednáním svého jmenovaného zástupce, i kdyby ho snad nebyl předem k tomu zmocnil. Uvedené zákonné místo se týká jen otázky zmocnění, nedotýká se však právního důvodu žaloby. Pro použití ustanovení § 1016 obč. zák. stačí, že František B. jednal jménem žalovaného, ač k tomu snad vůbec zmocněn nebyl, neboť zásady vyslovené v § 1016 obč. zák. jest užiti i při jednání bez příkazu. Schválil-li někdo něco, co podnikla osoba jím zmocněná, ale mimo rámec plné moci, musí to rozumně platiti i tehdy, schváleno-li jednání osoby jednavší bez plné moci. Třeba přisvědčiti dovolateli, že ke zjednání výpůjčky se vyžaduje dle § 1008 obč. zák. zvláštní plná moc, avšak i takové zmocnění se může státi ve způsobě dodatečného schválení podle § 1016 obč. zák., neboť zákon v tomto směru nerozeznává.

Čís. 12780.

Smlouva o poskytnutí zápůjčky jest smlouvou oboustranně zavazující ve smyslu § 23 konkursního řádu z roku 1931.

(Rozh. ze dne 7. září 1933, R II 379/33.)

Konkursní komisař vzal bez námitek na vědomí usnesení věřitelského výboru, podle něhož konkursní podstata nevstupuje do právních poměrů založených dlužním úpisem ze dne 26. července 1931.

znějícím na zápůjčku 140.000 Kč u Rolnické záložny. **Důvody:** Úpadci uzavřeli podle dlužního úpisu ze dne 26. července 1931 smlouvu o zápůjčku 140.000 Kč s Rolnickou záložnou. Zápůjčka ještě nebyla vyplacena úplně, nýbrž jen 55.000 Kč. Dlužní úpis byl schválen Státním pozemkovým úřadem pod podmínkou, že 85.000 Kč bude vyplaceno jednomu z věřitelů úpadců, Zemědělskému úvěrnímu sdružení. Kdyby tedy zápůjčka ta, zajištěná na nemovitostech úpadců, měla být provedena, bylo by to na značnou újmu ostatních věřitelů, neboť konkursní podstata by byla zkrácena o 85.000 Kč, což by odporovalo ustanovení § 53 konk. ř. Rekursní soud k rekursu Zemědělského úvěrního sdružení zakázal výkon usnesení věřitelského výboru. **Důvody:** Rekursu jest přisvědčiti, pokud vytýká, že v souzeném případě nebylo lze použití ustanovení § 23 konk. ř. Toto ustanovení se vztahuje jen na smlouvy o vzájemném plnění, které v době prohlášení konkursu nebyly ještě úplně splněny úpadcem ani druhou stranou. O takovou smlouvu tu nejde. Úpadcům byla dlužním úpisem ze dne 26. července 1931 povolena zápůjčka 140.000 Kč, na kterou dosud vyplaceno bylo jen 55.000 Kč. Smlouva o zápůjčku náleží k t. zv. kontraktům reálním, jež se uskutečňují teprve vyplacením zápůjčky (§ 983 obč. zák.). Došlo tedy k uskutečnění zápůjčky jen ohledně částky 55.000 Kč, tu však nejde o smlouvu dvojstranně závaznou ve smyslu § 23 k. ř., poněvadž z vyplacení zápůjčky vzhází jen závazek na straně dlužníků. Pokud se týče smlouvy o poskytnutí další zápůjčky, nejde ani tu o smlouvu dvojstrannou, ježto z takové smlouvy vzniká závazek jen pro toho, kdo jest k vyplacení půjčky povinen, závazky druhé strany vznikají teprve uzavřením zápůjčky, totiž vyplacením zápůjčkové valuty. V žádném z obou případů tedy nejde o smlouvu dvojstrannou ve smyslu § 23 konk. ř., pročez věřitelský výbor nebyl oprávněn usnésti se na odstupu od smlouvy a konkursní komisař nemohl usnesení to vzít bez námitek na vědomost, nýbrž měl je zakázati podle § 95 odst. (2).

Nejvyšší soud k rekursu správce konkursní podstaty, člena věřitelského výboru a konkursního věřitele zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu s poukazem, by o rekursu Zemědělského úvěrního sdružení, nepřihlížeje k důvodu, pro který mu vyhověl, znovu rozhodl.

Důvody:

Rekursní soud opřel své rozhodnutí, kterým k rekursu stěžovatelovu změnil usnesení prvního soudu, jen o názor, že zápůjčka, o níž tu jde, není smlouvou oboustranně zavazující, smlouvou o vzájemném plnění ve smyslu § 23 konk. ř. a že proto ani nelze použít v souzeném případě tohoto ustanovení zákona. Leč názor ten je mylný. V souzeném případě jde o smlouvu o poskytnutí zápůjčky, při níž se strany smlouvají, že jedna strana (věřitel) předá druhé straně (dlužníku) k volnému nakládání určité množství zastupitelných věcí, a druhá strana se zavazuje prvé straně po určité době vrátiti stejné množství těchto věcí. Z toho vyplývá, že smlouva taková je smlouvou oboustranně

zavazující, kterou se ukládají povinnosti shora vytčené oběma smluvním stranám, věřiteli i dlužníku. Neobstojí tudíž názor rekursního soudu, o něž jedině opřel své rozhodnutí. Důsledkem toho bylo k dovolacímu rekursu napadené usnesení zrušiti a rekursnímu soudu uložiti, by, nehledě k tomuto názoru, znovu o rekursu rozhodl.

Čís. 12781.

Dlužník může se za exekuce (za konkursního řízení) zřici výhod podle §§ 250 a 251 ex. ř.

(Rozh. ze dne 8. září 1933, R I 607/33.)

Návrhu úpadce, by stroj na zpracování dřeva s elektromotorem byl vyloučen z konkursní podstaty, konkursní komisař vyhověl. Rekursní soud návrh zamítl. **Důvody:** Jak protokolem č. ř. 3 jest osvědčeno, úpadce byl přítomen scupisu dne 11. února 1932 a nečinil proti tomu námitek, by předměty, jichž vyloučení nyní se domáhá, byly pojaty do inventáře, ač byly vylučovací nároky jeho manželky při jednotlivých položkách poznamenány. Podle protokolu o schůzi věřitelského výboru ze dne 24. února 1932 vzal úpadce na vědomí, by byly vyloučeny jako nevyhnutelné pro něho potřebné věci některé v inventáři seznámené, nikoliv předměty, o které jde, a podle prohlášení úpadce ze dne 17. července 1932 správcem podstaty dodatečně podáním ze dne 16. dubna 1933 předloženého úpadce projevil výslovně souhlas s tím, by předměty ty podle cit. usnesení věřitelského výboru, které se stalo s jeho souhlasem, byly ponechány v podstatě a s ní byly realizovány. Tím se úpadce výslovně vzdal práva na vyloučení předmětů těch z podstaty podle § 251 čís. 6 ex. ř. a § 3 čís. 1 k. ř., předměty ty byly s jeho souhlasem platně do podstaty pojaty a ručí za útraty podstaty.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jest sice souhlasiti s názorem dovolacího rekurenta, že ustanovení §§ 250 a 251 ex. ř., podle něhož jsou věci tam uvedené z exekuce a podle čl. XII uvoz. zák. k exekuč. řádu i z konkursní podstaty dlužníka vyňaty, sleduje účely sociální a tedy veřejné, totiž zachovati způsobilost dlužníka k výdělku. Než z toho neplyne a nelze přijati jako zásadu, že dlužník nemůže se zřici omezení v §§ 250 a 251 ex. ř. stanovených ani za exekuce ani za konkursního řízení. Prohlásí-li dlužník, jakž se stalo v projednávaném případě, by předměty z exekuce nebo konkursní podstaty podle §§ 250 a 251 ex. ř. vyloučené byly v ní ponechány, přichází v první řadě on v úvahu, jeho rozhodnutí, neboť on zná své osobní hospodářské poměry a, neuznává-li, že ke svým osobním výkonům předmět z exekuce nebo konkursní podstaty vyloučený potřebuje, rozhoduje toto jeho prohlášení o jeho osobních poměrech

a není soud povolán, by o jeho osobních poměrech rozhodoval. Nutkavý zájem veřejný tu odpadá a není tu tedy předpokladu pro použití § 251 čis. 6 ex. ř.

Čís. 12782.

Ustanovení § 232, druhý odstavec, ex. ř., nelze použít na rozsudky o odpůrčích žalobách.

(Rozh. ze dne 8. září 1933, R I 727/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost přikázal soud první stolice v knihovním pořadí pohledávku Josefu a Emilii S-ovým. Proti tomu vznesli odpor další knihovní věřitelé firma P., Štěpán F. a Antonín K. Jako důvod uplatňovali odporovatelnost podle odpůrčího zákona. Odporovatelé byli s odporem poukázáni na pořad práva, jež však nastoupili jen Štěpán F. a Antonín K. a spor vysoudili. Rozvrhuje částku, vypadající na pohledávku manželů S-ových, nepřikázal jí soud první stolice firmě P., ač předcházela ostatním odporovatelům, a to proto, že odpor vznesený v rozvrhovém řízení vůbec žalobou neprovedla. Rekursní soud přikázal částku, uvolněnou odpadnutím pohledávky manželů S-ových, firmě P. **Důvody:** Stěžovatel uvádí, že první soud přehlédl ustanovení § 232 druhý odstavec ex. ř., podle něhož rozsudek v rozepři o odporu jest účinný pro veškeré zúčastněné věřitele a oprávněné i proti nim, jakož i pro dlužníka i proti němu (§ 14 c. ř. s.). Názoru tomuto, že rozsudek ve sporu, jímž uplatňován jest odpor, účinkuje podle § 232 ex. ř. pro všechny zúčastněné věřitele i proti nim, že tudíž jde o nedílné společenství v rozepři podle § 14 c. ř. s., jest přisvědčiti vzhledem k přesnému ustanovení § 232 ex. ř. (srov. rozhodnutí sb. n. s. čis. 9993, 7726); ať již podali žalobu nebo nepodali.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud založil napadené usnesení, kterým přikázal částku přířknutou na pohledávku manželů Josefa a Emilie S-ových firmě P., na ustanovení § 232 druhý odstavec ex. ř., podle něhož rozsudek v rozepři o odporu vzneseném při rozvrhovém roku, je účinný pro veškeré zúčastněné věřitele a oprávněné i proti těm jakož i pro dlužníka a proti němu (§ 14 c. ř. s.), při čemž vycházel z názoru, že ono ustanovení platí, i když jde o rozsudek v rozepři o odporu vzneseném z důvodu odporovatelnosti nároku. Tento názor je mylný. Ustanovení § 232 druhý odstavec ex. ř. pojmato bylo do exekučního řádu, jak se v materialních k ex. ř. str. 546 uvádí, podle vzoru ustanovení konkursního řádu o rozsudcích v likvidačních sporech. V likvidačních sporech v konkursu je podle § 136 starého konk. ř. (§ 114 nového konk. ř.) závazný pro všechny věřitele rozsudek o pravosti a o pořadí pohledávky. Rozumí se

pravostí správnost a trvání pohledávky v její podstatě a vůbec, nikoli jen její účinnost a bezúčinnost proti některým věřitelům. Rozsudkem o odpůrčí žalobě určuje se jen (§§ 1, 13 odp. ř.) relativní bezúčinnost, totiž jen proti určitému, žalobu vznesšímu věřiteli, nikoli bezúčinnost vůbec, to jest proti všem věřitelům. Na rozsudky o odpůrčích odporových žalobách ustanovení § 232 druhý odstavec ex. ř., ježto se jimi pohledávka nikoli vůbec, nýbrž jen proti zvítězivšímu odporovateli z rozvrhového řízení vylučuje, nelze podle toho použít, pokud se týče použil je rekursní soud neprávem (srovnej sb. n. s. čis. 5354, 9230, 10.778). Rozsudky okresního soudu ze dne 18. února 1931 byla vyslovena bezúčinnost zástavního práva zapsaného pro pohledávku manželů S-ových toliko proti pohledávkám žalobců Štěpána F-a a Antonína K-a. Firma P. nežalovala a proti ní bezúčinnost zástavního práva manželů S-ových vyslovena rozsudkem nebyla, takže zástavní právo proti ní je účinné a platí. Právem první soud při rozvrhu částky z nejvyššího podání na pohledávku manželů S-ových vypadající onu částku firmě P. nepřikázal, nýbrž přikázal jí zvítězivším v odpůrčích odporových sporech Štěpánu F-ovi a Antonínu K-ovi, pokud se týče dalším v usnesení prvního soudu uvedeným věřitelům.

Čís. 12783.

Přikázání pohledávky státu v knihovním pořadí nevádí, že zástavní právo pro ni bylo nedopatřením v žádosti o jeho zápis v pozemkové knize jen »poznámenáno«, nikoliv »zaznamenáno«.

(Rozh. ze dne 8. září 1933, R I 852/33.)

Proti přikázání daní a dávky z majetku státu v přednostním pořadí vznesl knihovní věřitel odpor, ježto řečené pohledávky eráru byly v pozemkové knize jen poznámenány. Soud první stolice nevyhověl odporu, maje za to, že se poznámenání práva zástavního dostalo do pozemkové knihy mylně místo jeho záznamu, jenž prý byl vlastně navrhovatelem zamýšlen, poněvadž poznámka práva zástavního nemá právního významu a proto prý povolením a provedením knihovního zápisu s tímto pravým a jedině možným úmyslem nabytí erár také pořadí. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil soudu první stolice, by, vyčkaje pravomoci, podle zákona dále jednal a nové rozvrhové usnesení vydal. **Důvody:** Proti názoru prvního soudu obrací se právem stížnost, poukazujíc k ustanovení § 4 knih. zák., podle něhož lze nabytí knihovních práv jen jejich zápisem, čímž lze rozuměti jen vklad nebo záznam podle § 38 c) knih. zák., nikoliv však poznámku, jež nemůže založiti všechna práva, majíc podle knihovního zákona zcela jiné určení a jsouc nezpůsobila taková práva založiti. Právem poukazuje dále stížnost k tomu, že nezáleží na tom, jaký úmysl měl berní úřad, podáváje knihovní žádost, nýbrž že pro nabytí jeho práva jest rozhodný doslov knihovního zápisu, což žádá i ohled na zadnější hypotekární věřitele, aby, důvěřující zápisům v knize pozemkové,

neutrpěli na svých právech újmy. Důsledkem tohoto správného stanoviska stěžovatelova je, že k uvedené pohledávce nelze vůbec hleděti v pořadí, ve kterém došlo k jejímu poznamenání a že na ni může dojít až pod C 46, kde je poznamenáno dražební řízení pro vykonatelnou pohledávku eráru, ale rekursní soud nemůže sám ve věci rozhodnouti, poněvadž není blíže v I. stolici vysvětlen dosah citovaného odporu stěžovatelova.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Rekursní soud nepřiznal pohledávce státu uspokojení v knihovním pořadí, protože v pozemkové knize je pro pohledávku zástavní právo jen poznamenáno, nikoli zaznamenáno. Leč zástavní právo lze buď vložit nebo zaznamenati (§ 9 knih. zák.), nikoli poznamenati (§ 20 knih. zák.). Uvedl-li berní úřad v žádosti o zápis zástavního práva, že žádá, by zástavní právo bylo »poznamenáno«, šlo očividně o omyl, o přepsání a žádost měla správně býti vyřízena, že se zástavní právo »zaznamenává« (§ 38 c) knih. zák.). Tomu nebylo ustanovení § 96 knih. zák. na závadu, neboť opraven by byl jen zřejmý omyl při označení skutečně zamýšleného způsobu zápisu (srovnej rozh. v Bartschově »das oest. allgemeine Grundbuchsgesetz« 3. vydání str. 121). Poznámce zástavního práva pro daňovou pohledávku státu jest proto přikládati význam a účinek záznamu a první soud nepochybil, když pohledávku státu jako v pozemkové knize zaznamenanou a předloženým výkazem nedoplatků prokázanou v knihovním pořadí přikázal.

Čís. 12784.

Zavinil-li právní zástupce vymáhajícího věřitele, neudav v návrhu na povolení exekuce vnučenou dražbou nemovitosti správně adresu knihovního věřitele, že uvědomění o dražbě nebylo tomuto věřiteli doručeno a že tento věřitel o dražbě nevěděl a nemohl se jí účastniti, ručí mu za škodu.

(Rozh. ze dne 8. září 1933, Rv I 1959/31.)

Žalovaný advokát podal jménem svého klienta návrh na vnučenou dražbu dlužníkovy nemovitosti. V seznamu zájemců uvedl žalovaný nesprávně jméno žalujícího knihovního věřitele, takže žalobce nebyl uvědoměn ani o povolení dražby, ani o dražebním roku. Při rozvrhu nejvyššího podání vyšel žalobce na prázdno. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném náhrady škody, tvrdě, že, kdyby byl býval o dražbě uvědoměn, byl by býval spolu podával, až by byla jeho pohledávka kryta. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Že žalobce nebyl o dražbě vyrozuměn, zavinil žalovaný, neudav v exekučním návrhu správně jeho adresu, ač to bylo jeho povinností (§ 54 čís. 3 posl. věta ex. ř.). Soud ovšem přehlédl, že uvědomění o dražbě nebylo doručeno přesně ani tak, jak udal adresu žalovaný, nýbrž místo Františku W-ovi v Ch. bylo doručeno A. W-ovi v Ch. To však žalovaného neomlouvá, neboť udání správné adresy bylo jeho povinností a nesplnění této povinnosti mělo v zápětí nesprávnost v doručení a umožnilo i přehlédnutí soudu. Příčinná spojitost mezi zaviněním žalovaného a škodou tu jest, neboť špatné udání adresy způsobilo, že žalobce o dražbě nevěděl a nemohl se jí účastniti, kdežto, kdyby byl o dražbě věděl, byl by se dostavil a dražil, ve kterémžto případě by buď byl vydražitel svou nabídku na potřebnou výši doplnil, anebo by žalobce sám byl dům vydražil a tím se škody uchránil.

Čís. 12785.

Bylo-li usnesení trestního soudu, jímž byla zákonnému zástupci obžalobce uložena povinnost nahraditi obžalovaným útraty trestního řízení, nálezem nejvyššího jako zrušovacího soudu na zmateční stížnost k zachování zákona zrušeno, načež první soud uložil náhradu útrat přímo obžalobci, pomínil právní důvod, aby si obžalovaní podrželi částku zapravenou jim zákonným zástupcem obžalobce na jich exekuční zakročení jako útraty trestního řízení a exekuce, a jsou obžalovaní podle § 1435 obč. zák. povinni vrátiti, co jim bylo takto plněno. Nárok na vrácení exekučních útrat jest příslušenstvím hlavního nároku na vrácení útrat trestního řízení a nemůže býti posuzován samostatně s hlediska přípustnosti opravných prostředků.

Je-li k vrácení útrat povinno několik obžalovaných, jde o dělitelný dluh a obžalobce (jeho zákonný zástupce) nemůže se domáhati zapravení jeho na každém z obžalovaných solidárně, nýbrž jen rovným dílem.

(Rozh. ze dne 8. září 1933, Rv I 429/32.)

Žalobce jako otcovský opatrovník svého nezletilého syna Wolframa G-a podal na obžalované žalobu pro urážku na cti. Soud první stolice žalované odsoudil, soud druhé stolice zrušil napadený rozsudek a sprostil obžalované z obžaloby. Soud první stolice určil pak usnesením ze dne 21. ledna 1929 útraty žalovaných v trestním řízení na 3379 Kč 70 h a uložil jich náhradu žalobci. Stížnost proti tomuto rozhodnutí odmítl vrchní soud jako nepřipustnou. Žalobce podal zmateční stížnost na záštitu zákona, o čemž žalované vyrozuměl. Žalování však přes to vedli proti žalobci exekuci k vydobytí útrat. Za exekučního řízení zaplatil žalobce žalovaným útraty trestního řízení 3379 Kč 70 h a útraty exekučního řízení 124 Kč, celkem 3503 Kč 70 h. Rozhodnutím nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 25. září 1929, Zm I 528/30

(sb. nejv. soudu ve věcech trestních čís. 3947) bylo usnesení okresního soudu ze dne 21. ledna 1929 zrušeno a okresnímu soudu uloženo, aby o povinnosti k náhradě útrat trestního řízení znovu rozhodl. V rozhodnutí tom byla vyslovena zásada, že, podal-li soukromou obžalobu (pro urážku na cti) za nezletilého uraženého jeho zákonný zástupce (otec), jest při zproštění obžalovaného uložiti podle § 390 tr. ř. náhradu útrat jen nezletilému obžalobci, nikoliv jeho zákonnému zástupci. Okresní soud pak uložil usnesením ze dne 26. listopadu 1930 náhradu útrat nezletilému žalobci Wolframu G-ovi. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaných, by byli uznáni povinnými zaplatiti žalobci rukou společnou a nerozdílnou 3.503 Kč 70 h (útraty trestního a exekučního řízení, jež jim zaplatil). Procesní soud první stolice uznal žalované povinnými, by zaplatili žalobci zažalovaný peníz rukou společnou a nerozdílnou. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalovaných s tím, že se slova »rukou společnou a nerozdílnou« z napadeného rozsudku vypouštějí. **Důvody:** V tom, že zrušovací soud poukázal okresní soud, by o povinnosti k náhradě útrat znovu rozhodl, jest spatřovati ve shodě s § 292 tr. ř. pozitivní účinek zmateční stížnosti, vznesené generální prokuraturou na zástitu zákona, v oblasti soukromoprávních nároků (náhrady útrat). Nelze o tom pochybovati, že žalobci, jež zapravil útraty trestního řízení a exekuce, přísluší proti žalovaným — po zrušení původního usnesení (§ 1435 obč. zák.) a po pravomoci usnesení ze dne 26. listopadu 1930, jímž byla náhrada útrat uložena Wolframu G-ovi jako soukromému žalobci, — nárok na vrácení útrat zaplacených žalovaným bezdůvodně (condictio sine causa), a to žalobou o vrácení, ježto právní důvod, zaplatiti útraty na straně žalobce, pokud se týče podržeti toto placení na straně žalovaných, odpadl. Účelem takové žaloby jest přivoditi, by byl sjednán stav, jež tu byl před plněním sine causa. Rozsah závazku toho, kdo jest povinen k vrácení, kryje se s rozsahem jeho oprávnění před odpadnutím právního důvodu proti tomu, kdo plnil bez důvodu. Byl-li na straně těch, jímž bylo solidárně plněno, poměr solidární, nastupuje v případě vrácení toho, co bylo bezdůvodně plněno, solidární ručení těch, kdož jsou po odpadnutí právního důvodu povinni k vrácení. Usnesením ze dne 21. ledna 1929 byla uložena podle § 390 tr. ř. náhrada útrat žalobci, jako soukromému obžalobci. Naproti ustanovení třetího odstavce § 389 tr. ř., jež mluví o solidárním ručení spoluvinníků a účastníků trestního činu, nevznikl na straně zproštěných obžalovaných co do jejich nároku na náhradu útrat proti žalobci, vystupujícímu jako soukromý obžalobce, a k t i v n í solidární závazkový poměr, pročez ani žalobce není oprávněn, domáhati se na žalovaných vrácení rukou společnou a nerozdílnou. Jest proto z napadeného rozsudku vypustiti slova o solidárním závazku žalovaných, tím spíše, anť takový poměr nemá ani jinak základu ani ve smlouvě ani v zákoně. Exekuční útraty, jež vznikly při exekučním vymáhání útratového nároku a jež žalobce zapravil žalovaným s náklady trestního řízení, jsou částí žalobcova nároku proti žalovaným na vrácení. Právem uznal soud první stolice žalované povinnými, vrátiti žalobci i tyto exekuční útraty

v úvaze, že odpadnutím právního důvodu nejen zapravení útrat trestního řízení, nýbrž i zapravení útrat exekuce k vydobytí trestního řízení se objevilo bezdůvodným a proto může býti požadováno zpět právě tak jako pohledávka, pro niž byla exekuce zahájena.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

Důvody:

K dovolání žalovaných: Žalovaní napadají rozsudek z dovolacího důvodu § 503 čís. 1 c. ř. s., mimo to pak z důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s., vyjímajíc výrok, že žalovaní nejsou solidárně zavázáni. Zmatečnost podle § 477 čís. 9 c. ř. s. spatřují dovolatelé v tom, že se ve výroku rozsudečném praví, že »odvolání se nevyhovuje«, přes to však se dále praví, že slova »rukou nedílnou« z prvního odstavce nálezu rozsudečného mají odpadnouti, takže prý rozsudek sám sobě odporuje. Jest ovšem přisvědčiti, že odvolací soud ve skutečnosti částečně odvolání žalovaných vyhověl a rozsudek soudu první stolice změnil potud, že neuznal žalované povinnými zaplatiti zažalovanou částku společnou a nedílnou, a že proto výrok rozsudečný měl správně zníti »že se odvolání částečně vyhovuje a rozsudek prvního soudu se změňuje potud, že se v odst. I nálezu rozsudkového vypouštějí slova »rukou společnou a nedílnou«, kdežto v ostatním směru že se odvolání nevyhovuje a napadený rozsudek potvrzuje«. Avšak doslov výroku dovolacího rozsudku je jen podle slov mezi sebou v odporu, kdežto podle smyslu a ve skutečnosti tu není rozporu v rozsudku, neboť z výroku toho jest zřejmo, že jde o částečnou změnu — pokud jde o solidární odsouzení žalovaných — jinak však o potvrzení rozsudku prvního soudu a není tu tedy zmatečnosti podle § 477 čís. 9 c. ř. s. Ani dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. není opodstatněn. Ve směru tom vytýkají dovolatelé odvolacímu soudu především nesprávný výklad § 292 tr. ř., pokud odvolací soud míní, že v tom, že nejvyšší soud, vyhověl zmateční stížnosti k zachování zákona, poukázal první soud, by o povinnosti k náhradě útrat trestního řízení znovu rozhodl — spočívá v oblasti soukromoprávních nároků pozitivní účinek zmateční stížnosti. Marně snaží se dovolatelé doličiti nesprávnost tohoto právního názoru, míníce, že výrok nejvyššího soudu, vyhovující zmateční stížnosti k zachování zákona, má jen význam deklaratorní, vyjímajíc jen případ, že obžalovaný byl zmatečným rozsudkem odsouzen k trestu, kdy ho může zrušovací soud buď osvoboditi nebo použiti mírnější sazby trestní, nebo podle okolnosti naříditi, by se proti němu řízení znovu zavedlo. Než, byť i v souzeném případě o takový případ nešlo, nelze přece říci, že nález nejvyššího (zrušovacího) soudu, že usnesením okresního soudu ze dne 21. ledna 1929, pokud jím byla uložena nynějšímu žalobci Dr. Václavu G-ovi povinnost nahraditi tehdejší obžalovaným — nynějším žalovaným — útraty trestního řízení, byl porušen zákon v ustanoveních §§ 46 a 390 tr. ř., je bez účinku na soukromoprávní nároky účastněných stran. Otázku tu je řešiti podle všeobecných pravidel občanského zákona. Nižší soudy zjistily, že žalobce zaplatil žalovaným do rukou

jejich právního zástupce na základě zmíněného usnesení okresního soudu a na základě usnesení téhož soudu ze dne 31. května 1929 částku 3379 Kč 70 h, jakož i útraty povolené exekuce 124 Kč, dohromady 3503 Kč 70 h, a to jako pravý dluh. Jakmile však usnesení okresního soudu ze dne 21. ledna 1929 bylo zrušeno a usnesení téhož soudu ze dne 26. listopadu 1930 nabylo moci práva, pominul právní důvod, by si žalovaní podrželi částku žalobcem jako útraty trestního řízení jim na exekuci zakročeni vyplacenou, důvod plnění žalobce zanikl, a jsou žalovaní podle § 1435 obč. zák. povinni vrátiti, co jim takto bylo plněno (srovnej v témže smyslu rozh. býv. nejv. soudu ve Vídni čís. 225 úř. sb.). Pokud jde o exekuci útraty 124 Kč, míní žalobce v dovolací odpovědi, že tu jde o samostatný bagatelní nárok s hlavním nárokem v žalobě kumulovaný, a že proto ani odvolání ani dovolání není přípustné. S názorem tím nelze souhlasiti; nejde tu o samostatný nárok, nýbrž o nárok vzniklý z exekucního vymáhání hlavní pohledávky, o její příslušnosti (§ 912 obč. zák., § 216 poslední odstavec a § 286 poslední odstavec ex. ř.), které sdílí její osudy. Jakmile pominul pro žalované důvod podržení si hlavní pohledávky, odpadl tím důvod podržení si exekucní útraty.

K dovolání žalobce: Již svrchu bylo řečeno, že odvolání žalovaných bylo ve skutečnosti částečně vyhověno a rozsudek prvního soudu byl částečně změněn, takže v tomto rozsahu jest uznání dovolání přípustným. Dovolání žalobce z důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. není však opodstatněno. Žalobce odporuje jen dodatku rozsudku soudu odvolacího, pokud jim bylo vysloveno, že slova »rukou nedílnou« v odst. I nálezu rozsudečného odpadají. Vývody žalobce dovolání ve směru tom nejsou však s to vyvrátiti správné důvody odvolacího soudu, k nimž se odkazuje. Podle §§ 888 a 889 obč. zák. jest pravidlem dělitelnost peněžního dluhu a to rovným dílem (§ 839 obč. zák.), leč by buď zákon něco jiného ustanovoval (§ 889 obč. zák.), nebo že by strany něco jiného ujednaly (§ 891 obč. zák.). Ani toho ani onoho výjimečného případu v souzeném případě není, a proto nastupuje pravidlo; obdobu § 389 tr. ř. nelze tu použiti. Hledíc k tomu, že v souzeném případě nastupuje dělitelnost dluhu podle pravidla svrchu zmíněného, jest nerozhodna okolnost, že ani krajský soud ve svém usnesení ze dne 24. října 1928 ani okresní soud v usnesení ze dne 21. ledna 1929 nevyslovil, v jakém poměru jest žalobce povinen útraty trestního řízení žalovaným nahraditi, a taktéž jest bez významu, že žalovaní účtovali útraty trestního řízení v jediném palmárním účtu, a že pro žalobce jako jediného dlužníka byl útratový závazek ve skutečnosti nedělitelný.

Čís. 12786.

Na nemovitost zatíženou knihovním zákazem zcizení a zadlužení nelze vésti exekuci vnučeným zřízením zástavního práva. Třebaže povolení exekuce nabylo moci práva, může se třetí osoba domáhati nepřipustnosti exekuce z důvodu knihovního zákazu zcizení a zadlužení.

(Rozh. ze dne 8. září 1933, Rv I 430/32.)

Na nemovitosti dlužníků vázlo substituční právo, jakož i zákaz zcizení a zatížení ve prospěch nezletilých žalobců. Žalovanému družstvu byla právoplatně povolena exekuce vnučeným zřízením zástavního práva na onu nemovitost. Žalobě nezletilců o nepřipustnost exekuce bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Jádrem sporu jest otázka, zda na nemovitost zatíženou knihovním zákazem zcizení a zadlužení lze vésti exekuci vnučeným zřízením práva zástavního a za tím účelem vnučeným vkladem (§ 87 exek. ř.) práva zástavního. I literatura (Neumannův komentář k exek. ř. str. 377, Ehrenzweig II. str. 183, Klang »Poznámky k novelám« str. 55) i judikatura (rozh. čís. 7617 a 8554 sb. n. s.) zastávají shodně stanovisko, že zákon v § 364 c) obč. zák. nerozeznává mezi dobrovolným a vnučeným zcizením a zatížením. Podle důvodové zprávy k třetí dílčí novele občanskému zákoníku (zpráva komise pro justiční věci str. 44) neměla záповěď zcizení obsahovati jen dobrovolné zatížení, nýbrž i zcizení a zatížení v exekuci, protože by jinak neměla praktické ceny. Je proto názor dovolatele, že se zákaz zcizení a zatížení nevztahuje na exekucní zcizení a zatížení, mylný. Nerozhodné je, že exekuci vnučeným zřízením práva zástavního první soud povolil, a že povolení exekuce té nabylo moci práva — neboť okolnost ta nevylučuje, aby oprávněné třetí osoby — zde žalobci — nedomáhali se z důvodu zákazu zcizení a zadlužení nepřipustnosti exekuce.

Čís. 12787.

Byl-li podán rekurs proti usnesení potvrzujícímu vyrovnání, končí doba, do které poskytnutí zvláštních výhod věřiteli neplatí (§ 47 vyr. řádu z roku 1914), zpětvzetím rekursu.

(Rozh. ze dne 8. září 1933, Rv I 532/32.)

Vyrovnání o jmění žalovaného, uzavřené na 35%, bylo potvrzeno vyrovnacím soudem dne 14. srpna 1930. Usnesení o potvrzení vyrovnání bylo vyvěšeno na soudní desce dne 19. srpna 1930, dne 30. srpna 1930 podala firma K. proti potvrzení vyrovnání rekurs, jež podáním ze dne 9. září 1930 vzala zpět. Dne 8. září 1930 zavázal se žalovaný žalující firmě P., že jí zaplatí 5.000 Kč, by tak značnou škodu neutrpěla následkem jeho vyrovnání. Žalobě o zaplacení řečených 5.000 Kč procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Usnesení, jímž bylo vyrovnání potvrzeno, nebylo dne 8. září 1930, když žalovaný učinil se žalující firmou ujednání, z něhož jest žalováno a jímž jí poskytl zvláštní výhody, slibiv jí více než 100% zaplacení její pohledávky, kdežto vyrovnání bylo uzavřeno na 35%, ještě v právní moci, nýbrž vešlo v právní moc teprve dne 9. září,

kdy zpětvzetí stížnosti bylo soudu oznámeno. Účinky zpětvzetí nelze vztahovati nazpět, nýbrž rozhoduje jen, že dne 8. září 1930 byla ještě podána stížnost, a že tedy tohoto dne potvrzující usnesení ještě nebylo právoplatné. Že tento názor jest správný, vysvitne z úvahy, že dlužník, věda o stížnosti a spoléhaje na to, že usnesení není v právní moci, mohl by učiniti ujednání s věřiteli, kterými by jim poskytoval zvláštní výhody, ježto jednal v přesvědčení, že ujednání jsou neplatná, najednou po zpětvzetí stížnosti by se ocitl v situaci, že všechna jeho ujednání jsou platná, což jistě nelze uznati za správné. Za rozhodný při zpětvzetí stížnosti jest podle názoru odvolacího soudu považovati den, kdy zpětvzetí bylo soudu oznámeno, nikoliv snad, kdy bylo dáno na poštu, neboť se stanoviska soudu nabylo zpětvzetí účinnosti teprve dnem, kdy na soud došlo. Poněvadž dne 8. září 1931, kdy se stalo ujednání, které je podkladem žaloby, nebylo usnesení potvrzující vyrovnání ještě v právní moci, jest ujednání neplatné podle § 47 vyr. ř. a proto nárok žalobní jest bezdůvodný.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Vykonatelnost usnesení nesouvisí s pravomocí usnesení, pokud nejde o takové usnesení, jehož vykonatelnost sám zákon váže na pravomoc usnesení nebo pokud rekursu do usnesení podanému jest příznán podle § 524 druhý odstavec c. ř. s., § 63 vyr. ř. a § 172 k. ř. odkládací účinek. Pravomoc usnesení vzniká však buď vydáním usnesení (doručením aneb prohlášením podle §§ 426, 427 c. ř. s.), když zákon nedopouští žádný opravný prostředek, anebo tím okamžikem, kdy usnesení odporovatelné podle zákona nelze již napadati buď pro projití lhůty aneb následkem zpětvzetí podaného rekursu. To platí i o usnesení potvrzujícím vyrovnání. Že od okamžiku zpětvzetí rekursu nabývá usnesení potvrzující vyrovnání právoplatnosti, plyne zřejmě z pamětního spisu k § 150 odstavec (5) k. ř., jenž se kryje s ustanovením § 47 vyr. ř., ano se tam praví, že neplatnost výhod poskytnutých dlužníkem věřiteli v době od uzavření vyrovnání do právoplatnosti potvrzujícího usnesení vyrovnání byla stanovena proto, že se často stává, že věřitelé používají opravných prostředků proti usnesení potvrzujícímu vyrovnání jen z toho důvodu, by si dali z a jich zpětvzetí platití premie, kterýmžto pletichám má býti právě zabráněno ustanovením § 150 odstavec (5) k. ř. a § 47 vyr. ř. Tím je jasně vysloveno, že byl-li podán rekurs proti usnesení potvrzujícímu vyrovnání, končí doba, do které jest poskytnutí zvláštních výhod věřiteli neplatné, zpětvzetím rekursu. Předpokladem neplatnosti takových výhod není, by dlužník nejednal obmyslně, poněvadž zákon tak nerozeznává, nýbrž prohlašuje takové dohody bezpodmínečně za neplatné, a jest proto bezpodstatnou výtkou, že dlužník jednal obmyslně proti žalující straně, předstíraje svým chováním mlčky, že vyrovnací řízení jest ukončeno. Z dolíčení toho zároveň plyne, že jest lhostejno, proč rekurent vzal rekurs zpět, an zákon ani v tom směru nečiní výhradu.

Čís. 12788.

Majetkoprávní smlouvy místních školních rad v Čechách nepodléhají schválení vyšších školních orgánů okresních a zemské školní rady.

(Rozh. ze dne 8. září 1933, Rv I 562/32.)

Školní obec B. v Čechách, zastoupená místní školní radou, domáhala se proti žalovaným neobmezenosti svého vlastnictví k pozemkům, jichž nabyta kupní smlouvou ze dne 2. prosince 1909. Žalovaní namítli mimo jiné, že kupní smlouva ze dne 2. prosince 1909 jest neplatná, ježto nebyla schválena orgánem nadřízeným žalobkyni. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Soud vzal v úvahu, že pro úpravu školství v Čsl. republice mimo jiné zákony platí zákon ze dne 24. února 1873 čis. 16 zemského zákoníka a ze dne 24. února 1873 čis. 17 zemského zákoníka a zákon ze dne 9. dubna 1920 čis. 292 sb. z. a n., prv uvedený zákon potud, pokud jeho ustanovení neodporují zákonu posléz uvedenému. Paragrafem 38 zákona ze dne 9. dubna 1920 čis. 292 sb. z. a n. bylo prohlášeno, že vládním nařízením bude stanovena doba, kdy ostatní ustanovení tohoto zákona budou provedena, a podle nařízení ze dne 6. listopadu 1920 čis. 605 sb. z. a n., §§ 17 až 32 řečeného zákona nabývají účinnosti dnem vyhlášení tohoto nařízení, t. j. dnem 13. listopadu 1920. V § 25 cit. zákona se stanoví, že místní školní rada jest povinna a oprávněna pečovati o budovy a o pozemky školní, aniž uvedeno, že jest potřebí schválení nadřízenými orgány. Poněvadž trhová smlouva ze dne 2. prosince 1909 byla ujednána ještě za platnosti zákonů ze dne 24. února 1873 čis. 16 a 17 zemského zákoníka, bylo se zabývati i otázkou, zda s hlediska těchto zákonů bylo ku platnosti smlouvy potřebí jejího schválení, čili nic. Z těchto zákonů nikde nevychází najevo, že trhová smlouva potřebovala k platnosti schválení nadřízených orgánů, neboť z ustanovení § 14 zák. ze dne 24. února 1873 čis. 17 z. zák. ještě neplyne, že trhová smlouva potřebovala ku platnosti schválení nadřízeného úřadu. Ostatně žalovaná strana ani nepotvrdila, tím méně prokázala, že proti usnesení místní školní rady, kterým se rozhodla koupiti sporný pozemek, byla podána stížnost a že měla úspěch. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Co se týče výtky nesprávného právního posouzení věci v tom směru, že trhová smlouva jest neplatná proto, že nebyla schválena nadřízenými školními orgány, tu, nehledíc ani k tomu, že dosud o zrušení této smlouvy a tím o vlastnictví žalující strany k pozemku zakročeno nebylo, nelze výtce té přiznati oprávnění. Ani v zemském zákoně ze dne 24. února 1873 čis. 16 zemského zákona ani v zemském zákoně ze dne 24. února 1873 čis. 17 zemského zákona není vyslovena závislost místních školních rad na vyšších školních orgánech okresních a zemské školní rady pokud se týče poměrů hospodářských v tom směru, že by majetkoprávní smlouvy podléhaly schválení jmenovaných vyšších školních úřadů. Z ustanovení § 3 prvního zákona, jehož se odvolání

dovolává, nic takového neplyne, naopak § 2 téhož zákona ustanovuje, že místní školní radě přísluší zřizovati a udržovati školní stavení atd., a podle § 3 téhož zákona okresní školní radě přísluší dozor nad tím, by školní obec ony závazky plnila, a v témže smyslu předpokládá i § 26 cit. zákona čis. 16/1873 zemského zákona, že jest školní obec povinna opatřiti náklad na vystavení nevyhnutelné budovy školní a může se jen dožadovati příspěvku z peněz zemských. Ustanovení § 26 cit. zákona čis. 17/1873 zemského zákona, jehož se odvolání také dovolává, zřejmě vztahuje se jen k tomu, zda se má škola zříditi nebo rozšířiti a zda jsou pro to podmínky.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, mimo jiné z těchto

důvodů:

Názor dovolatelů, že trhová smlouva ze dne 2. prosince 1900 jest neplatná, poněvadž nebyla schválena nadřízeným úřadem, nemá, jak správně uvedl již odvolací soud, opory v zákoně, poněvadž ani z dovolaného § 3 ani § 26 zákona ze dne 24. února 1873 čis. 16 z. z. pro Čechy nic takového neplyne, jak správně uvedl již odvolací soud.

Čís. 12789.

Zákon ze dne 5. května 1933, čis. 74 sb. z. an., kterým se dočasně upravuje výkon exekuce proti zemědělcům.

O návrhu na odklad exekuce jest rozhodnouti bez předcházejícího ústního jednání.

Pojem zemědělce ve smyslu zákona čis. 74/1933 nelze rozšířiti na veškeré osoby, jimž náleží polní pozemky. Nárok na ochranu zákona čis. 74/1933 mají jen ti, kdož se skutečně zabývají zemědělskou prací, hospodařením na zemědělských pozemcích, ať již vlastních nebo pronajatých, a z této činnosti mají přímo neb aspoň převážně pravidelné příjmy, jež zakládají jejich hospodářskou existenci.

Tyto předpoklady musí býti splněny v den podání návrhu na odklad exekuce.

Jest zpravidla věcí navrhovatele, by v návrhu na odklad exekuce podle zákona čis. 74/1933 všechny skutečnosti pro rozhodnutí důležité tvrdil a dokazoval, avšak soud se nemá s těmito údaji spokojiti, nýbrž sám vhodným způsobem podle § 55, druhý odstavec, ex. ř. se snažiti, by přesně zjistil veškeré rozhodné skutečnosti.

(Rozh. ze dne 8. září 1933, R II 260/33.)

Dne 10. května 1933 navrhla dlužnice, by byl odložen exekuční prodej movitostí až na dobu po 31. prosinci 1933 ve smyslu § 1 zákona ze dne 5. května 1933, čis. 74 sb. z. a n., ježto jde o exekuci na zemědělský podnik. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Podle potvrzení obecního úřadu neprovozuje dlužnice zemědělství, nemá ani dobytek ani polní nářadí,

nýbrž pronajala pozemky L-ovi. Nejde tudíž o zemědělský majetek ve smyslu § 1 zákona čis. 74/1933.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Tvrzeného důvodu zmatečnosti podle §§ 477 čis. 4 c. ř. s. a 78 ex. ř. tu není, ježto ani exekučním řádem (§ 45 odst. 3), ani zákonem ze dne 5. května 1933 čis. 74 sb. z. a n. není předepsáno, že se na odkladu exekuce lze uskésti jen na podkladě předcházejícího ústního jednání. V tomto případě jde o exekuční věc zahájenou již v den, kdy zákon čis. 74/1933 nabyl účinnosti. V takových exekučních věcech, byly-li zahájeny proti zemědělcům, odloží exekuční soud na návrh dlužníka výkon prodeje (dražby) zabavených svršků neb nemovitostí na dobu po 31. prosinci 1933. Pojem zemědělce není v zákoně vymezen. Podle materiálů (zpráva ústavněprávního výboru) stalo se tak úmyslně, aby nebyly kasuistickou formulací případně přivoděny komplikace a pochybnosti a aby soudci bylo umožněno, by v konkrétním případě po konaném šetření a zjištění rozhodných okolností aplikoval tento pojem na jednotlivé osoby, jimž by právě za daných skutečností mělo prospěti ustanovení tohoto zákona. Z toho patrně, že by příliš úzký výklad pojmu zemědělce nevystihl úmysl zákonodárcův. Jest míti na mysli účel tohoto výjimečného zákona, kterým podle motivů má býti zemědělcům zjednan a zabezpečen potřebný klid až do doby, kdy provedou sklizeň svých výrobků a je mohou přivoditi na trh. Zákonodárce chtěl dále tomu zabrániti, by prováděním exekučních prodejů nebylo zbytečně ztíženo hospodaření zemědělců na jejich usedlostech a by tím nebyla zároveň ohrožena příští sklizeň. Z toho všeho je zjevno, že pojem »zemědělce« nelze rozšířiti na veškeré osoby, jimž náleží polní pozemky, a že jen takové osoby mají nárok na ochranu zákona, které skutečně se zabývají zemědělskou prací, hospodařením na zemědělských pozemcích, ať již vlastních nebo najatých, a z této činnosti mají přímo neb aspoň převážně pravidelné příjmy, jež zakládají jejich hospodářskou existenci. Tomu nasvědčuje i předpis § 3 poslední věta, podle něhož se ustanovení § 1 zák. nevztahuje na věci nesouvisející s provozováním zemědělského podniku. Že tyto předpoklady musí býti splněny v den podání návrhu, plyne jednak ze všeobecných úvah, jednak z ustanovení prvního odstavce § 1 zák. Jsou-li dány, pak smí býti dražba vykonána teprve po 31. prosinci 1933 [§ 1 odst. (1)], pokud se týče jest na návrh dlužníkův výkon dražby odložit až na dobu po 31. prosinci 1933. Jest sice zpravidla věcí navrhovatele, by všechny pro rozhodnutí důležité skutečnosti tvrdil a dokazoval [§ 55 odst. (2) ex. ř.], avšak, hledí-li se k povaze předpisu zde v úvahu přicházejícího a tkvícího ve veřejnoprávních úvahách sociálněpolitických, i k povaze exekučního řízení, jež jest ovládáno vyhledávací zásadou, nemá se soud s těmito údaji spokojiti, nýbrž sám vhodným způsobem v § 55 odstavec druhý a třetí ex. ř. naznačeným se snažiti, by přesně

zjistil veškeré rozhodné skutečnosti. Při tom nebude se tu lze obejít bez výslechu vymáhajícího věřitele a povinného. To se v této exekuční věci nestalo, neboť první soud nekonal ni nejmenšího šetření a nezjistil skutkový podklad pro rozhodnutí potřebný. Rekursní soud přihlédl nedovoleným způsobem k novotám dlužníci teprve v rekurse tvrzeným. To mělo za následek, že vymáhající strana, nemajíc před tím k tomu příležitosti, teprve v dovolacím rekursu na tyto vývody rekursní odpověděla, ač soud třetí stolice ani k těmto nepřipustným novotám nemůže přihlédnouti. Důvodem všech těchto nesrovnalostí byla neúplnost řízení a proto bylo usnesení obou nižších soudů zrušiti a věc vrátiti prvému soudu, by doplnil jednání a znovu rozhodl.

Čís. 12790.

Právo k rekursu proti usnesení, jímž bylo vyrovnání potvrzeno, přísluší nejen všem účastníkům, kteří hlasovali proti vyrovnání, nýbrž i těm, kteří nehlasovali vůbec, ať již při vyrovnacím roku byli přítomni nebo nebyli.

(Rozh. ze dne 8. září 1933, R II 293/33.)

Proti usnesení, jímž bylo potvrzeno vyrovnání o jmění dlužníka, podal rekurs věřitel, jenž nebyl při vyrovnacím roku přítomen. Rekursní soud rekurs odmítl. Důvody: Stížnost není přípustná. Neboť usnesení, kterým bylo vyrovnání potvrzeno, mohou odporovati rekurse jen účastníci, kteří k vyrovnání výslovně nepřivolili (§ 59 vyr. ř.). Za ně jest pokládati jen ty věřitele, kteří skutečně hlasovali proti přijetí vyrovnání nebo kteří nehlasovali vůbec, tedy nikoliv ty, kteří při vyrovnacím roku přítomni nebyli a kteří se proto počítají, jako by hlasovali proti vyrovnání (§ 50 vyr. ř.).

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by, nehledě k odmítacímu důvodu, o rekursu proti usnesení první stolice znovu rozhodl.

Důvody:

Stanoví-li § 59 vyr. ř. čís. 64/1931, že usnesení, jímž bylo vyrovnání potvrzeno, mohou odporovati rekurse účastníci, kteří k vyrovnání výslovně nepřivolili, jest tomu podle smyslu a účelu zákona rozuměti tak, že z práva k rekursu jsou vyloučeni jen věřitelé, kteří hlasovali pro vyrovnání, a přísluší tudíž právo k rekursu nejen všem účastníkům, kteří hlasovali proti vyrovnání, nýbrž i těm, kteří nehlasovali vůbec ať již při vyrovnacím roku byli přítomni nebo nebyli (tak také Bartsch-Pollak, Konkurs-, Ausgleichs- und Anfechtungsordnung, Vídeň-Lipsko, 1929, str. 982, Lehmann, Kommentar zur österreichischen Konkurs-, Ausgleichs- und An-

fechtungsordnung, Vídeň 1916, str. 161, 162, Voska, konkursní, vyrovnací a odpůrci řády, Praha, 1931, str. 559, a rozhodnutí, uveřejněné ve sb. n. s. pod čís. 1.516).

Čís. 12791.

Stavitel, jenž zavdal neodborným provedením stavby příčinu k tomu, že si stavebník přibral odborníka ke zjištění vad, jest práv stavebníku náhradou odměny odborníku.

(Rozh. ze dne 8. září 1933, Rv II 33/32.)

Žalobce, stavitel, vybudoval pro žalované obytný dům. Proti žalobě o nedoplatek kupní ceny namítli žalovaní započtením vzájemné pohledávky, ježto stavba domu byla provedena vadně, mimo jiné i pohledávku na náhradu 800 Kč, jež zaplatili odborníku. Procesní soud první stolice přiznal žalovaným tuto vzájemnou pohledávku z těchto důvodů: Pokud jde o 800 Kč, které žalovaní zaplatili odborníku G-ovi, jest vzhledem k výpovědi svědka G-a jisto, že žalovaní byli nuceni vzhledem k četným vadám ať opraveným, ať dosud neopraveným vzít si odborníka, a ani 800 Kč není vzhledem k námaze a k okolnostem přemrštěno, nýbrž jest přiměřeno. Proto i tato částka byla žalovaným přiřknuta. Nejde tu o slevu podle § 1167 obč. zák., nýbrž o vzájemnou pohledávku z náhrady škody, která byla před sporem plným právem započtena na žalobcův nárok. Odvolací soud nepřiznal žalovaným řečenou pohledávku. Důvody: Pokud jde o částku 800 Kč za přibrání znalce žalovanými, pochybil první soud, přiznav žalovaným tuto částku. Nejde tu, jak první soud mylně má za to, o škodu, kterou žalovaní utrpěli, nýbrž o odměnu poradce, jehož si žalovaní sami přibrali a jehož tedy honorovati musí ze svého. Při tom se podotýká, že vyšetření vady na základě skutečností stranami tvrzených bylo právě úkolem znaleckého posudku ve sporu a nelze proto přiznávat žalovaným odměnu za jiného ještě odborníka, jehož snad podle svého názoru potřebovali.

Nejvyšší soud obnovil co do 800 Kč rozsudek prvního soudu a uvedl v této otázce v

důvodech:

Jde jen ještě o odměnu 800 Kč, zaplacenou žalovanými odborníku Janu G-ovi za to, že na jejich výzvu zkoumal, zda stavba byla provedena řádně. Lze souhlasiti s odvolacím soudem, že jde o odměnu poradce, kterého si žalovaní sami přibrali a jehož tedy musí odměniti ze svého. Ale tím, že tak učinili, bylo právě ztenčeno jejich jmění o tento honorář a, jelikož k tomu zavdal příčinu žalobce neodborným provedením stavby jemu předané, tedy protiprávním činem, jest žalovaným práv i z náhrady této škody, zejména, když se uváží, že přibrání odborníka bylo zapotřebí ke zjištění vad a že zjištěné vady nejsou nijak

nepatrné, any úhrnné srážky, uplatňované z tohoto důvodu ještě za sporu, činí přes 5.000 Kč, jak sama dovolací odpověď připouští.

Čís. 12792.

Věřitel, jenž nevznesl odpor v rozvrhovém řízení, může proti pravoplatnému rozvrhovému usnesení uplatnit své lepší právo pořadem práva potud, pokud je zakládá na skutkové podstatě, o níž nebylo v rozvrhovém usnesení rozhodnuto.

Neuplatnil-li věřitel v rekursu proti rozvrhovému usnesení, že se soudce, rozvrhuje nejvyšší podání, dopustil omylu, nemůže to uplatňovati žalobou z obohacení.

(Rozh. ze dne 8. září 1933, Rv II 168/32.)

K rozvrhu nejvyššího podání za exekučně prodanou nemovitost přihlásil žalobce pohledávku úhrnem 831 Kč 40 h, proti níž nebyl vznesen odpor. Z přihlášené pohledávky přikázáno bylo žalobci jen 401 Kč 20 h, kdežto zbytek nejvyššího podání 409 Kč 41 h přikázán byl žalované, která by jinak vyšla na prázdno. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované zaplacení 409 Kč 41 h, tvrdě, že se jen omylem exekučního soudce stalo, že nebyl žalobci přikázán na zbytek jeho pohledávky zbytek nejvyššího podání 409 Kč 41 h. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, o dovolací soud žalobu zamítl. Důvody: Soud první stolice považuje za nesporné žalobcovu tvrzení, že se jen omylem exekučního komisaře stalo, že mu nebyl přikázán na zbytek jeho pohledávky zbytek nejvyššího polání 409 Kč 41 h, takže i odvolací soud vychází z tohoto skutkového podkladu. Soud první stolice, vyhověv částečně žalobě, odůvodnil své rozhodnutí poukazem na logickou jednotnost právního řádu a na zásadní pravidlo občanského práva, že se nikdo nemá obohatit bez právního důvodu na škodu druhého a, kdo se takovým způsobem obohatil, jest povinen toto obohacení poškozenému vydati. Tento názor jest ovšem správný, jde však o to, zda lze ho použít na souzený případ. Odvolací soud jest toho názoru, že spornou otázku jest posoudit s jiného hlediska. § 1435 obč. zák. ustanovuje, že lze požadovati nazpět věci, když právní důvod si je podržeti od počátku scházel anebo později odpadl. Takovýmto plněním jest na roveň klásti i protiprávní vrchnostenské opatření, především tedy protiprávní exekuci. Plnění, jehož se někomu dostalo na základě protiprávní exekuce, lze ovšem kondikovati, avšak jen pokud tomu neodporuje právní moc rozhodnutí. A v té příčině poukázati jest na názor býv. vídeňského nejvyššího soudního dvoru vyjádřený v plenissimárním usnesení ze dne 20. dubna 1915 čís. Pres. 128/15, judikát čís. 220 sb. rozh. čís. 7404, podle něhož věřitel, který nevznesl odpor v rozvrhovém řízení, může proti pravoplatnému rozvrhovému usnesení své lepší právo pořadem práva uplatnit potud, pokud se toto právo zakládá na skutkové podstatě, o níž v rozvrhovém usnesení nebylo rozhodnuto. K odůvodnění tohoto názoru uvedl býv. vídeňský nejvyšší

soudní dvůr, že hmotněprávní nárok může být vyloučen rozvrhovým usnesením jen potud, pokud usnesení to působí jako výrok soudcovský a pokud tedy rozhoduje věc mezi dvěma stranami, ježto, působí-li rozvrhové usnesení ex causa judicati, vylučuje bezdůvodnost obohacení. Dále se praví v onom rozhodnutí, že nelze žalobou z obohacení odstraniti právní následky rozvrhového usnesení, které vyplývají ze skutkového děje, jenž v rozvrhovém usnesení byl posouzen, nýbrž že se kondikční žaloba, aby měla vyhlídky na úspěch, musí opíratí o skutkovou podstatu, která při rozvrhu nebyla vzata v úvahu, ježto jinak byla by takováto žaloba nepřipustným pokusem korigovati rozvrhové usnesení v jeho účincích proti žalovanému, což není možné vzhledem k formální právní moci rozvrhového usnesení. Musí tedy žaloba z obohacení vycházeti ze skutkové podstaty, na kterou nebyl vzat zřetel v rozvrhovém usnesení. Podle tohoto rozhodnutí jest posouditi i souzený případ. Žaloba neopírá se o skutkovou podstatu, na kterou nebyl vzat zřetel v rozvrhovém usnesení, nýbrž opírá se jen o to, že se soudce, rozvrhující nejvyšší podání, dopustil omylu a nepřisoudil žalobci celou jím účtovanou pohledávku. To ovšem není důvodem kondikce, neboť rozvrhové usnesení rozhodlo o nároku uplatněném v rozvrhovém řízení, rozhodnutí to nabylo formální právní moci a představuje výrok hmotněprávní, jehož účinek proti žalované bylo odstraniti rekursem a nikoliv žalobou, neboť žaloba tato neopírá se o skutkovou podstatu, o níž při rozdělení nejvyššího podání rozhodnuto nebylo. Omyl, který se prý v rozvrhovém řízení sběhl soudu, nemůže býti podkladem kondikce, neboť se sběhl až po rozvrhovém roku a byl omylem, který odporoval velicím předpisům § 216 ex. ř., takže žalobce měl podle § 234 ex. ř. možnost rekursem tento omyl napravití. Jestliže tak neučinil, pak právem tvrdí odvolatelka, že následek tohoto nedopatření nemůže býti zhojen pořadem práva. Odpůrce odvolatelky jest poukázati na to, že judikát čís. 220 necituje správně, tvrdě, že v něm jest obsažen právní názor, že se každý věřitel přes pravoplatné rozvrhové usnesení může domáhati svého lepšího práva pořadem práva, pokud se žaloba opírá o tentýž skutkový děj, o němž nebylo rozhodnuto v rozvrhovém usnesení. Jak již bylo řečeno, jest v onom rozhodnutí vyjádřena myšlenka opačná, totiž, že věřitel může proti rozvrhovému usnesení své právo uplatnit pořadem práva jen, když se zakládá na skutkové podstatě, o které v rozvrhovém usnesení nebylo rozhodnuto.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel, prováděje dovolací důvod nesprávného právního posouzení, dovozuje, že judikát čís. 220 bývalého nejvyššího soudu ve Vídni, o jehož právní názor v tomto rozhodnutí vyslovený se odvolací soud opírá, otázku, o níž tu jde, neřeší. Dovolatel nebyl prý věřitelem, který podal odpor nebo který by byl povinen podati odpor, a jen těch a jejich odporů prý se týká zmíněný judikát, netýká prý se však těch věřitelů, kteří odpor buď podati nemohli, nebo kteří k podání odporu

— jakž tomu v souzeném případě — neměli důvodu. O jeho zažalovaných položkách útratových nebylo prý rozvrhovým usnesením, kterým byl o další útraty zkrácen, rozhodnuto, poněvadž prý s těmito svými nároky útratovými nebyl ani ve výroku rozvrhového usnesení odkázán ani v důvodech jeho se neděje o nich zmínka. Odvolací soud však správně se řídil právním názorem v řečeném rozhodnutí vysloveným, od něhož není důvodu se uchýlití, a správně usoudil, že v souzeném případě není důvodu pro žalobu z obohacení proto, že žalobce svou celou pohledávku na jistinu a na příslušenství k rozvrhovému roku přihlásil, o kteréžto přihlášené pohledávce bylo v rozvrhovém usnesení na základě provedeného rozvrhového roku rozhodnuto, takže rozhodnutí to, nabyvší právní mocí, tvoří mezi stranami hmotněprávní výrok, kterým bylo o nárocích uplatňovaných v řízení rozvrhovém pravoplatně rozhodnuto. Poukazuje-li dovolatel k odůvodnění svého dovolání a k opodstatnění svého žalobního nároku z obohacení na sběhnuvší se omyl exekučního soudce, který podle tvrzení spočíval v tom, že soudce přehlédl, že žalobce jest vymáhajícím věřitelem a že tudíž podle § 216 poslední odstavec ex. ř. mají všechny útraty stejné pořadí s jistinou, a na omyl svého právního zástupce, který prý nedopatřením přehlédl, že nebyly přiznány všechny útraty vedené exekuce, přehlíží, že tomuto omylu mohl čeliti rekurssem proti rozvrhovému usnesení.

Čís. 12793.

Proti srovnalým usnesením nižších soudů, jimiž bylo rozhodnuto o návrhu, by bylo opraveno usnesení rozvrhující nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost, jest dovolací rekurs nepřipustný.

(Rozh. ze dne 9. září 1933, R I 650/33.)

Soud první stolice zamítl návrh, by bylo opraveno jeho usnesení, jímž rozvrhl nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs.

D ů v o d y:

Stěžovatel napadá souhlasná usnesení nižších soudů. Podle § 239 poslední věty ex. ř. jest přípustna další stížnost proti rozhodnutí o rekursech proti rozvrhovému usnesení i tehdy, když rekursní soud usnesení prvního soudu potvrdil. Tomu jest však rozuměti tak, že mimořádný dovolací rekurs jest přípustný jen v otázkách, jež se týkají §§ 209—235 ex. ř. a jež jsou řešeny v rozvrhovém usnesení (rozh. 6697). Účelem tohoto výjimečného ustanovení bylo, by otázky ty byly řešeny pro celý stát způsobem jednotným. V tomto případě nejde však o dovolací rekurs proti rozvrhovému usnesení, nýbrž o dovolací rekurs proti usnesení rekursního soudu, jímž byl zamítnut návrh na opravu rozvrhového usnesení, žádanou podle § 419 c. ř. s. a § 78 ex. ř. Nejde

tedy o řešení některé z otázek uvedených v §§ 209—235 ex. ř., nýbrž o otázku, zda oprava rozvrhového usnesení jest přípustná, čili nic. Otázka ta nespadá tedy pod ustanovení § 239 poslední odstavec ex. ř. a proto bylo mimořádný dovolací rekurs odmítnouti jako nepřipustný podle § 528 c. ř. s. a § 78 ex. ř.

Čís. 12794.

Totožnost skutkového důvodu ve smyslu § 11 čís. 1 c. ř. s. není vyloučena tím, že každý ze žalovaných rozesílal reversy, jež vedly k žalobě na ochranu proti nekalé soutěži, odděleně, dohodli-li se žalovaní na jich vydávání, dali je společně vytisknouti a v nich se společně uvedli a pak je každý ze svého působíště samostatně rozesílali.

(Rozh. ze dne 9. září 1933, R I 683/33.)

Žalobou, zadanou na krajském soudě civilním v Praze, domáhala se žalující firma na W-ovi, bydlícím v Praze, a na firmě Sch. v Podmoklech, by bylo uznáno právem, že žalovaní jsou povinni zdržeti se rozšiřování nabídek, v nichž nabízí zákazníkům pro případ, že budou krýti celkovou potřebu pouzder pro kapesní svítilny všech druhů, jakož i ručních svítilen, svítilen na kola atd., jen odběrem u žalovaných firem, důvěrnický rabat, a zdržeti se přidržovati zákazníky k podpisům nabídek tím, že jinak jim nebudou dodávati zboží, které speciálně žalované strany vyrábějí a odstraniti takto získané přijaté nabídky. Žalovaná firma Sch. vznesla námitku místní nepřislusnosti, již soud první stolice vyhověl a žalobu ohledně této žalované odmítl, maje za to, že tato žalovaná není společníkem v rozepři po rozumu § 11 čís. 1 c. ř. s., ježto pozastavený revers, jenž byl odeslán zákazníkům žalovaných k podpisu, nebyl oběma žalovanými odeslán společně, nýbrž každým zvlášť. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislusnosti. D ů v o d y: Jest ovšem pravda, že nekalá soutěž v žalobě tvrzená mohla býti spáchána teprve rozesláním pozastaveného reversu, avšak podle názoru rekursního soudu není totožnost skutkového důvodu ve smyslu § 11 čís. 1 c. ř. s. vyloučena tím, že každá ze žalovaných stran rozesílala reversy odděleně, neboť, dohodly-li se na jich vydávání, daly-li je společně vytisknouti a v nich se společně uvedly a pak je každá ze svého působíště samostatně rozesílala, páchaly obě přece jen právně i skutkově týž čin o mohou proto býti po rozumu § 22 zák. proti nek. soutěži, § 11 čís. 1 c. ř. s. a § 93 j. n. u téhož soudu společně žalovány, jak to procesní ekonomie a koncentrační tendence zákona proti nekalé soutěži vyžadují.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rekursní soud správně dovodil, že podle povahy věci jde tu skutečně již také podle vylíčení žaloby o jednotnost a skutkovou spojitost

jednání, jež vedlo k žalobě domáhající se ochrany proti nekalé soutěži. Třebaže se žaloba brání proti rozšiřování pozastavených reversů jako praktickému výsledku předchozího jednání, je přece již podle povahy věci zjevné, že nelze toto rozšiřování oddělovati od předchozí dohody o vydání, tisku i obsahu reversů, jejichž obsahem se žalobkyně cítí dotčenou. Dovolací rekurs, který neprávem klade důraz jen na výsledek celého jednání, totiž na rozšiřování, ani se nepokusil vyvrátiti správné odůvodnění napadeného usnesení a neprávem vytýká, že rekursní soud zdůrazňuje zásadu procesní ekonomie, která však sama o sobě není hlavním důvodem napadeného rozhodnutí.

Čís. 12795.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Rekurs proti usnesení odvolacího soudu ve sporech pracovních, jimž byl zamítnut návrh na opravu jeho rozsudku, jest posuzovati podle §§ 419 a 515 c. ř. s., nikoliv podle § 519 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 9. září 1933, R I 702/33.)

Krajský soud v P. jako odvolací soud ve věcech pracovních zamítl usnesením ze dne 13. března 1933 návrh žalovaného, by rozsudek téhož soudu ze dne 13. ledna 1933 byl opraven, pokud se týče doplněn podle § 419 a násl. c. s. v tom směru, by byla vyslovena přípustnost dovolání podle § 34 zák. o prac. soudech. Dovolací rekurs žalovaného proti tomuto usnesení krajský soud v P. usnesením ze dne 24. dubna 1933 odmítl. **Důvody:** V § 519 čís. 1 až 3 c. ř. s. jest výčetmo uvedeno, proti kterým usnesením odvolacího soudu za odvolacího řízení se rekurs připouští, a není v tomto ustanovení zákona uveden případ, který jest předmětem tohoto dovolacího rekursu. Bylo jej proto podle § 528 c. ř. s. jako nepřipustný odmítnouti.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by dovolací rekurs, správně rekurs žalovaného proti usnesení ze dne 13. března 1933 přijal a předložil.

Důvody:

Podle druhé věty druhého odstavce § 36 zák. ze dne 4. července 1931 čís. 131 sb. z. a n. platí o rekursním řízení ve sporech pracovních »jinak«, t. j. pokud v uvedeném zákoně nejsou obsaženy předpisy zvláštní, ustanovení civilního řádu soudního. Platí tedy ve sporech pracovních ustanovení §§ 419 a 515 c. ř. s., podle nichž proti usnesení, kterým byl zamítnut návrh na opravu rozsudku, není samostatného opravného prostředku a strany mohou stížnosti na toto usnesení přivést k platnosti opravným prostředkem podaným proti nejbližšímu rozhodnutí, jež lze bráti v odpor. Názor odvolacího soudu, že jeho usnesení ze dne 13. března 1933 bylo vydáno za odvolacího řízení, není

správný, protože odvolací řízení bylo již ukončeno nejpozději vydáním rozsudku ze dne 13. ledna 1933. Rekurs žalovaného proti tomuto usnesení jest posuzovati podle §§ 419 a 515 c. ř. s., nikoliv podle § 519 c. ř. s. Protože podle stavu souzené věci neměl žalovaný již příležitosti, by po vydání usnesení soudu odvolacího ze dne 13. března 1933 přivedl stížnost proti němu k platnosti opravným prostředkem proti nejbližšímu rozhodnutí, jež by bylo lze bráti v odpor, nelze mu odepřiti oprávnění, by podal proti němu rekurs samostatně (viz repertorium č. 215 úř. sb. čís. 1471 dřívějšího nejv. soudu ve Vídni, čís. 10727 sb. n. s.). Bylo proto rekurs žalovaného proti odmítacímu usnesení vyhověti a usnėti se, jak se stalo.

Čís. 12796.

K zachování vyrovnání (§ 57 vyr. řádu z roku 1914 v doslovu čl. III. zák. čís. 99/1923) nestačí, že dlužník zaplatil kvoty jedné (zažalované) pohledávky, nezaplatil-li kvoty ohledně druhé (třebas nezažalované) pohledávky, byť i tato pohledávka byla samostatné povahy a nesouvisela s první ani právně ani skutkově.

(Rozh. ze dne 9. září 1933, Rv I 160/32.)

Ve vyrovnacím řízení o jmění žalovaného přihlásil dlužník k vyrovnání pohledávku žalobkyně 5.919 Kč a 109 Kč, nikoliv však její pohledávku 520 Kč 20 h. Žalovaný dodržel přesně vyrovnací splátky na pohledávku 5.919 Kč, nedodržel však splátky na pohledávku 520 Kč 20 h. Vzhledem k tomu domáhala se žalobkyně na něm zaplacení celé pohledávky 5.919 Kč, po odečtení splátek. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud mimo jiné z těchto důvodů: Jest nesporno, že žalobkyně nepojala do žalobní žádosti pohledávku 109 Kč a 520 Kč 20 h. Tyto pohledávky mají samostatnou cestu, poněvadž nejsou se žálovanou pohledávkou v právní a skutkové souvislosti. Vyrovnací kvota z nich může proto býti vypočítána jen o sobě. V souzeném případě jest rozhodná pro výpočet výše vyrovnací kvoty jen částka žálované pohledávky z původních komisioních dodávek a tato činí při 40% . . . 2.324 Kč 36 h a jednotlivá splátka tudíž . . . 387 Kč 39 h. Tyto splátky, ba i více, byly do konce jednání přesně zapraveny, pročž žalovaný nezůstal se žádnou splátkou v prodlení. Zda dodržel přesně splátky i z fakturové částky 520 Kč 20 h, nemá v tomto sporu významu a prvý soudce nemusil se vůbec zabývati touto otázkou. Žalobkyně jest vyhraženo, by pohledávku 520 Kč 20 h celou požadovala sporem, míní-li, že žalovaný zde nedostál povinností, uloženým mu potvrzeným vyrovnáním. V žádném případě však neoživla tímto obmeškáním žálovaná pohledávka v celém rozsahu.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

Důvody:

Podle § 57 vyr. řádu z 10. prosince 1914 č. 337 ř. z. doplněného čl. III. zák. ze dne 26. dubna 1923 čís. 99 sb. z. a n. zrušuje se sleva

ve vyrovnání poskytnutá pro všechny věřitele, nesplní-li dlužník potvrzené vyrovnání včas a plně. Výjimkou není pokládání splnění vyrovnání za opožděné a neúplné, přihodilo-li se dlužníku při plnění omluvitelné nedopatření (plen. rozh. 7760 sb. n. s.). Nastávají však účinky nesplnění vyrovnání i tenkrát, nezapřivil-li dlužník splátku na dluh, jež nebyl k vyrovnání přihlášen (nález 7945 sb. n. s.). Přihlásil-li věřitel k vyrovnání jen část pohledávky, nastávají účinky vyrovnání i ohledně zbytku. Nabytí-li vyrovnací dlužník za sporu o zaplacení celé pohledávky vědomost o tom, že věřitel omylem nepřihlásil celou pohledávku, byl povinen ihned zapřavit splatné již kvoty na nepřihlášenou část pohledávky. Neučinil-li tak, obživla celá původní pohledávka (nález 9675 sb. n. s.). Tak tomu jest i v souzeném případě. Věřitelka, nynější žalobkyně, nepřihlásila k vyrovnacímu řízení o jmění žalovaného vůbec žádné pohledávky, dlužník však přihlásil jen dluh 5.919 Kč, týkající se jednak zboží daného mu původně do komise, jež však později převzal na pevný účet, jednak dluh 109 Kč za koupené zboží podle faktury ze dne 8. prosince 1929. Omylem nepřihlásil však fakturní dluh 520 Kč 20 h ze dne 14. října 1929, takže tento nebyl do pasiv pojat. Tyto fakturní pohledávky jsou samostatné povahy, jak uznal odvolací soud a přiznává i dovolatelka. Pohledávky 520 Kč 20 h a 109 Kč nejsou vůbec žalobou v tomto sporu uplatňovány a nebyla žaloba na ně rozšířena. Důsledkem této okolnosti má odvolací soud za to, že jest v tomto sporu nerozhodné, zda žalovaný dodržel přesně vyrovnací splátky z částky 520 Kč 20 h a že prvý soudce se nemusil s otázkou tou zabývat, nýbrž že stačí, že včas a plně vyrovnal splátky co do pohledávky touto žalobou dobývané. Tomuto názoru napadeného rozsudku nelze však přisvědčiti. Podle § 57 vyr. ř. zrušuje se sleva vyrovnáním docílená a obživne původní pohledávka, nezaplatí-li dlužník plně a včas vyrovnací kvotu ohledně i jen jediné pohledávky kteréhokoliv věřitele, a obživnou všechny pohledávky všech věřitelů, neboť tím nastane zmatečnost celého vyrovnání. Bezúčinnost nastane ovšem jen ohledně pohledávek, jež jsou věřitelem v původní výši dobývány. Nestačí tedy k zachování vyrovnání, by dlužník zaplatil jen kvoty jedné pohledávky, kdyby kvoty ohledně pohledávky druhé nezaplatil, byť i tato druhá pohledávka byla samostatné povahy a nesouvisela s první ani právně ani skutkově. Žalovaný zvěděl, jak zjevno z protokolu o líčení ze dne 4. prosince 1930, o tom, že neuplatnil na nepřihlášenou pohledávku žalobkyně 520 Kč 20 h ani jedné kvoty. Bylo tedy jeho povinností, by ihned neprodleně splatné kvoty žalobkyni vyrovnal. To však žalovaný neučinil, nýbrž vyrovnal je až za 72 dnů, teprve dne 14. února 1931, jak sám v tomto sporu doznal. Jakmile žalovaný nabytí za sporu vědomost o tom, že omylem nepřihlásil k vyrovnání pohledávku 520 Kč 20 h, musil si od té chvíle uvědomiti, že má i co do této nepřihlášené pohledávky povinnost platiti kvotu, podstoupenou vyrovnáním. Od té doby nebyl již bezelstným (§ 326 a 338 obč. zák.) a nemůže se od té chvíle na svou bezelstnost a nezaviněnost odvolávat, zejména se nemůže vyvíňovati poukazem k tomu, že zástupci spolku věřitelů přihlášku tohoto dluhu někam založili. Poněvadž je nesporno, že podle vyrovnání měl

zaplatiti 40% pohledávky v šesti lhůtách tříměsíčních, měl ihned vyrovnati dne 4. prosince 1930 tři kvoty 40%. Zaplatil čtyři kvoty, avšak teprve 14. února 1931. Toto zaplacení splatných kvot stalo se tedy opožděně, a nikoli včas a proto obživla nejen pohledávka 520 Kč 20 h v původní výši, nýbrž i pohledávka zažalovaná, ovšem po srážce splátek na ni již učiněných.

Čís. 12797.

Při výběru znalců není soud vázán návrhy stran.

Informování znalce před výsledkem jen jednou stranou není přípustné.

Není zaviněním právního zástupce, zavazujícím ho k odškodnění zmocnítele za prohraný spor, nenavrhl-li za znalce osobu zmocnítelem mu označenou a neuvědomil-li ho zavčas o osobě ustanoveného znalce.

(Rozh. ze dne 9. září 1933, Rv I 201/32.)

Adolf P. vedl spor s firmou A. o zaplacení za pokusy s odstraněním kamene z kotlů. Spor, v němž ho zastupoval Dr. F., Adolf P. prosoudil. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se Adolf P. na Dr. F-ovi náhrady škody, ježto prý žalovaný proti výslovnému žalobcovu příkazu, aby za znalce navrhl ing. J-a, navrhl ing. J-a jen za svědka a soudem pak byl určen jiný znalec. Dále spatřoval žalobce zavinění žalovaného v tom, že žalovaný, ač ho žalobce o to žádal, neoznámil mu jméno a adresu znalce ustanoveného soudem, takže ho žalobce nemohl o svém vynálezu osobně informovati. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: I kdyby bylo pravdou, že žalobce dal příkaz žalovanému, by za znalce navrhl určitého odborníka, t. j. ing. J-a, přece by nebylo lze z tohoto jediného důvodu uznati žalobní nárok za opodstatněný, poněvadž schází veškeren podklad pro to, že zavinění to bylo v příčinné souvislosti s tím, že žalobce spor prohrál a tím škodu na majetku utrpěl. Podle § 351 c. ř. s. má soud strany o osobě znalců jen slyšení, není však jejich návrhem vázán a ustanovuje znalce samostatně bez ohledu k návrhům stran, při čemž má jen přihlížeti ke znalcům, kteří jsou pro posudky žádaného způsobu veřejně zřízení. Žalovaný popírá, že ho žalobce žádal, by ho o osobě ustanoveného znalce včas uvědomil. Než, i kdyby tomu tak bylo, schází i tu příčinná souvislost mezi tvrzeným zaviněním žalovaného a domnělou škodou. Odvolatel míní, že škoda ze zanedbání toho povstala mu tím, že nemohl před slyšením znalce u soudu znalce podrobně informovati, což prý nijak není zakázáno, naopak prý soud ve většině případů to žádá. Odvolatel při tom zamlčuje, že, žádá-li soud, by se znalec před výsledkem na místě informoval, má se tak státi s vědomím odpůrce, tak aby obě strany měly možnost znalce o svém stanovisku informovati, že však je vyloučeno, by soud připustil informování znalce jen jednou stranou bez souhlasu druhé strany. Ostatně byl žalobce výsledku znalce u soudu přítomen a měl možnost ještě při roku tom svým právním zástupcem žá-

dati, by rok ku provedení důkazu byl odročen za účelem zevrubnější informace znalce o předmětu posudku, neb aspoň aby znalci byla dána lhůta ku podání písemného posudku po předchozí zevrubnější informaci stranami.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobce napadá rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení věci (§ 503 č. 4 c. ř. s.), jež spatřuje v tom, že prý nelze říci, že soud při volbě znalce není vázán návrhem stran, jak napadený rozsudek uvádí. V tom směru dovolatel nemá pravdu, neboť podle § 351 c. ř. s. má soud vždy, mimo případy spěšné, vyslechnouti strany předem o osobě znalce. Není však vázán návrhem stran o jich osobě, má však vzítí zřetel ke znalcům, kteří jsou k podávání dobrozdání veřejně ustanovení. V té příčině uvádějí motivy k § 351 c. ř. s., že v systému procesním, v němž platí zásada volného hodnocení prostředků průvodních, jako v platném soudním řádu, jsou znalci povoláni, by soudce podporovali při hodnocení určitého skutkového děje. Jako musí býti zůstaveno soudu uvážiti, zda jest potřebí ke zhodnocení děje výslechu znalců, musí mu též býti ponechána volba znalců, jichž potřebuje k podpoře, jakož i rozhodnutí, zda potřebuje jednoho či více znalců. Při tom soudce vezme podle možnosti ohled na návrhy, které strany učiní o osobách, jež mají býti za znalce přibrány, jakož i jejich počtu, a budou jejich návrhy pro soudce tím cennější, spočívají-li na dohodě stran. Nebylo by však, jak motivy dále uvádějí, odůvodněno, by stranám byl přiznán vliv dále sahající a by rozhodnutí soudcovo bylo podřízeno vůli stran. Z toho je zřejmo, že není soud návrhem stran při výběru znalce vázán, tím méně jest však vázán návrhem jen jedné strany. Z pouhé možnosti, že by soud byl snad jmenoval za znalce inž. J-a, kdyby ho byl zástupce žalobcův Dr. F. za znalce navrhl, nelze ještě vyvozovati zodpovědnost Dr. F-a za nepříznivé pro žalobce dobrozdání a za nepříznivý rozsudek, když inž. J-a nenavrhl za znalce, nýbrž jen za znaleckého svědka. Není zde příčinné spojitosti mezi tvrzeným opomenutím dr. F-a a mezi rozsudkem zamítajícím žalobu, neboť nelze zjistiti, že by rozsudek byl vypadl příznivě pro žalobce, kdyby byl býval za znalce žalovaným navržen právě inž. J., vždyť není jisto ani to, že by byl podal posudek pro žalobce příznivý a že by soudce se byl posudkem tím také řídil. Není proto podán důkaz, že škodu žalobcovu, kterou utrpěl ztrátou sporu, zavinil Dr. F. Rovněž neobstojí další důvod žalobní, že prý Dr. F. nezpravil žalobce zavčas o osobě ustanoveného znalce, aby ho byl mohl před podáním posudku řádně informovati. Informování znalce jen jednou stranou není ani přípustné, jak již správně odůvodnil odvolací soud; mimo to měl žalobce možnost znalce informovati a dotázky naň klásti při ústním líčení rozepře. Neučinil-li tak, nemůže vinu svalovati na svého zástupce.

Čís. 12798.

Není třeba, aby směnečný platební příkaz obsahoval doložku o tom, v jaké směnečnoprávní funkci je žalovaný směnečně zavázán, ani právní důvod. Bylo-li v žalobě tvrzeno jednak, že se žalovaný zavázal k zaplacení směnky, jednak, že tak učinil jako rukojmí, při ústním jednání pak přednesl žalobce, že žalovaný svým podpisem podstoupil vskutku závazek jen jako směnečník a nikoliv jako směnečný rukojmí, nejde o změnu žaloby.

(Rozh. ze dne 9. září 1933, Rv I 1670/33.)

Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti soudy v všech třech stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

V žalobě tvrzeny byly dvě zavazující skutečnosti, jednak, že se žalovaný zavázal k zaplacení přijetím směnky, jednak, že tak učinil jako rukojmí. Při ústním jednání dne 16. prosince 1932 uvedla žalobkyně, že jméno žalovaného bylo uvedeno na směnce v adrese již při jeho podpisu, který podepsal směnku, neomeziv svůj závazek na závazek rukojemský; slova jako rukojmí byla na směnku napsána kanceláří Dr. T-a. Tímto projevem přednesla žalobkyně, že žalovaný svým podpisem podstoupil vskutku závazek jen jako směnečník a nikoli jako směnečný rukojmí. Tím bylo žalobní tvrzení jen omezeno na jednu zavazující skutečnost, takže tím nenastala změna žaloby (§ 235 čtvrtý odstavec c. ř. s.). Bylo věci soudu podřaditi zavazující skutečnost, jež ze žalobního děje zůstala, pod případné právní pravidlo a vyvoditi z ní důsledek. Poněvadž takto byl žalovaný zavázán zaplatiti směnečný peníz jako přijatel a nikoli jako směnečný rukojmí, nepochybily nižší soudy, dávše průchod pravému stavu věci a odsoudivše žalovaného jako přijatele směnky, zachovavše platební rozkaz v platnosti s vyloučením slov: »jako rukojmí«, neboť podle § 557 c. ř. s. není potřebí, by směnečný platební rozkaz obsahoval doložku o tom, v jaké směnečnoprávní funkci je žalovaný směnečně zavázán, ani právní důvod, protože směnka je obligací skripturní, abstraktní.

Čís. 12799.

Vyzvednutím odvolání zástupcem odvolatele v soudní podatelně byl zmařen účinek podání na poštu a může včasnost odvolání v tomto případě býti posuzována jen podle data, pod kterým bylo odvolání opět podáno v podatelně prvního soudu osobně zástupcem odvolatelovým.

(Rozh. ze dne 9. září 1933, R II 294/33.)

Žalobě o dodržení kupní smlouvy procesní soud první stoly vyhověl. Odvolací soud odmítl odvolání pro opožděnost.

D ů v o d y: Rozsudek byl doručen zástupci žalované strany dne 16. února 1933, posledním dnem k odvolání byl tedy 2. březen 1933. Odvolání podáno bylo zástupcem odvolatelky dne 3. března 1933. Odvolání má záznam z 3. března 1933 a připojena jest obálka, o níž poštovní úřad sdělil dne 4. března 1933, že podána byla na poštu dne 2. března 1933 do 21 hodin večer. Provedeným vyšetřením jest však zjištěno, že sice v uvedené obálce došlo odvolání, avšak jen v jednom vyhotovení, že se právní zástupce žalovaného dostavil dne 3. března 1933 ráno do podatelny a si celou zásilku vyzvedl i s obálkou a teprve dne 3. března 1933 odpoledne odvolání v obou vyhotoveních i s rubrikou donesl a osobně v podatelně odevzdal. Tímto vyzvednutím odvolání v podatelně dne 3. března 1933 byl účinek podání na poště dne 2. března 1933 zmařen, takže odvolání podané dne 3. března 1933 odpoledne jest opožděné.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Rekursu nelze přiznati oprávněnost. Úředním šetřením prvního soudu bylo zjištěno, že zástupce odvolatelky podal v podatelně prvního soudu osobně odvolání dne 3. března 1933 odpoledne. Lhůta odvolací končila 2. března 1933 a bylo proto odvolání podané dne 3. března 1933 podáno opožděně, jak odvolací soud správně uznal. Zprávou poštovního úřadu ze dne 4. března 1933 jest sice zjištěno, že poštovní zásilka v obálce, jež je spisům připojena, byla podána na poštu dne 2. března 1933; úředním šetřením však bylo zjištěno, že tato poštovní zásilka, na niž se stěžovatelka odvolává, tvrdíc, že obsahovala jeden stejnopis odvolacího spisu, byla sice úředníkem podatelny dne 3. března 1933 otevřena, avšak vydána ihned zástupci stěžovatelčinu i s obálkou, aniž byla opatřena záznamem dne podání, aniž byla dále opatřena před tímto vrácením poznámkou, že a kdy byla dána na poštu. Tato poznámka nemohla ani býti učiněna, poněvadž ono podání nebylo před vrácením zástupci stěžovatelky odevzdáno úředníku vedoucímu rejstřík, jenž podle § 74 jedn. ř. měl podání opatřiti poznámkou o dnu podání na poštu vedle záznamu podacího. Vyzvednutím odvolání zástupcem odvolatelčiným v podatelně soudní ráno dne 3. března 1933, byl zmařen, jak správně uvedl odvolací soud, účinek podání na poštu ze dne 2. března 1933 a může proto včasnost odvolání býti posuzována jen podle data, pod kterým bylo odvolání podáno podatelně prvního soudu osobně zástupcem odvolatelčiným, což se stalo až 3. března 1933 odpoledne, tedy v době, kdy již čtrnáctidenní lhůta k podání odvolání byla prošlá.

Čís. 12800.

K pozůstalosti nenáleží povinnost dáti dceři věno a synovi výbavu. Lhostejno, že za života otcova byl uplatňován nárok na určení výpravy (věna), nebylo-li o něm za života otcova rozhodnuto.

(Rozh. ze dne 14. září 1933, R I 617/33.)

Dne 19. prosince 1930 žádal Josef H. na soudě o určení přiměřeného vybavení proti svému otci Otakar H-ovi. Otakar H. zemřel dne

12. ledna 1932 a k jeho pozůstalosti se přihlásil žadatel Josef H., pak Ladislav H., a pozůstalá vdova Anna H-ová, všichni ze zákona, a posléze Ústřední matice školská ze závěti. Usnesením ze dne 12. prosince 1932 zamítl soud prvního státního soudu návrh Josefa H-a na určení přiměřeného vybavení. **D ů v o d y:** Josef H. se domáhá proti pozůstalosti jednak vybavení, jednak zákonného nebo povinného dílu. Tento nárok jest širší než nárok na vybavení, které se má včítati v povinný díl. Stal se tudíž pro změnu poměrů úmrtím otce Otakara H-a, jehož závazek k plnění vybavení jest jen osobní nárok Josefa H-a jako dědice nepominutelného, bezpředmětný a zanikl a nelze jej proto již uplatniti, poněvadž jest nárok ten nárokem z důvodů dědictví ztráven. **R e k u r s n í s o u d** zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvnímu soudu, by dále jednal a znovu rozhodl. **D ů v o d y:** Výpravou, kterou podle ustanovení § 1231 obč. zák. mají rodiče dáti ženichu, svému synovi přiměřeně podle svého jmění, má být položen hmotný základ k náležitěmu zajištění nové domácnosti synovy a má sloužiti ku prvnímu zařízení celé jeho domácnosti. Nárok ten vzniká synovým sňatkem a spočívá v zákoně (srovn. rozh. čís. 9267 sb. n. s.). Žadatel uplatňoval svůj nárok již za živobytí svého otce, neboť podal žádost o určení výpravy již dne 19. prosince 1930, kdežto jeho otec zemřel dne 12. ledna 1932. Tímto uplatňováním již za života otcova přestal býti závazek otce Otakara H-a osobní povinností otcovou a stal se závazkem obligacním a proto nezanikl smrtí otcovou, nýbrž přešel podle § 531 obč. zák. na pozůstalost Otakara H-a. Nelze souhlasiti ani s názorem, že se nárok na výpravu stal úmrtím otce bezpředmětným. Řízení pozůstalostní po Otakar H-ovi jest nyní, jak z pozůstalostních spisů vyplývá, v tom údobí, že pozůstalostní soud přijal jednak podmíněně s dobrodiním inventáře podané přihlášky dědiců ze zákona Josefa H-a, jeho bratra Ladislava H-a a pozůstalé vdovy Anny H-ové, jednak přihlášku univerzálního dědice Ústřední Matice školské v Praze ze závěti a nepoukázal dosud žádnou ze stran na pořad práva ke sporu o platnosti závěti. Není tedy v nynějším období pozůstalostního řízení jisto, zda stěžovatel bude dědicem pozůstalosti, či bude-li jen uplatňovati nárok na povinný díl, a poněvadž se neví, jaký nárok bude moci proti pozůstalosti uplatňovati, není možno tvrditi, že jest již nárok ten ztráven a že se stal bezpředmětným. Prvý soud vzhledem k tomuto svému právnímu odmítavému názoru se nezabýval ani tím, jsou-li tu další podmínky nároku na výpravu (§§ 1219, 1222, 1223 obč. zák.), ani nekonal šetření ohledně výše její a proto nemohl rekursní soud v těchto směrech rozhodnutí jeho přezkoumati, a bylo nutno jako neúplně je zrušiti a věc vrátiti prvnímu soudu k dalšímu jednání a novému rozhodnutí.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu ze dne 12. prosince 1932.

D ů v o d y:

Nelze souhlasiti s právním názorem rekursního soudu, podle něhož tím, že navrhovatel uplatňoval již za života otcova nárok na určení výpravy, přestal býti závazek jeho otce Otakara H-a pouhou osobní po-

vinností otcovou a stal se závazkem obligačním a proto nezanikl smrtí otcovou, nýbrž přešel podle § 531 obč. zák. na otcovu pozůstalost. Tento názor není podepřen žádným zákonným ustanovením. Podle § 531 obč. zák. jest pozůstalost souhrnem práv a závazků zemřelého, pokud se nezakládají na poměrech ryze osobních. Úmrtím osoby zani-kají poměry rodinné a k pozůstalosti tudíž nenáleží; proto nenáleží k pozůstalosti povinnost dáti dceři věno (§ 1220) a synovi výbavu (§ 1231 obč. zák.) (Viz Dr. Krčmář Právo dědické 1928 str. 5, Ehren-zweig II. str. 219 a pozn. 30 Krasnopolski IV. Familienrecht str. 159 (Dotierungsverpflichtung und Dotierungsanspruch sind höchstpersön-licher Natur), Klang str. 580). Povinnost dáti synovi přiměřenou vý-bavu, stanovená v § 1231 obč. zák., jest povinností založenou v právu rodinném, není závazkem ryze obligačním a závazkem takovým se ne-stala ani tím, že návrhové již za života otcova svůj nárok na určení výpravy uplatňoval. Tato okolnost je nerozhodná, ano o nároku nebylo za života otcova rozhodnuto, neboť není zákonného předpisu, že po-dáním návrhu by se bylo něco změnilo na povaze nároku toho.

Čís. 12801.

Pozemková reforma.

Vázne-li na nemovitosti zákaz zcizení z jiného důvodu než z důvodu poskytnutého úvěru nebo vázne-li zákaz zcizení kromě z důvodu poskytnutého úvěru i z jiného důvodu, jest i ku převodu rolnického nedílu s rodičů na děti třeba schválení Státního pozemkového úřadu.

(Rozh. ze dne 14. září 1933, R I 664/33.)

Rolnický nedíl byl knihovně připsán manželům Martinu a Rozalii H-ovým, jichž vlastnictví bylo omezeno zákazem zcizení, zavazení a propachtování bez souhlasu Státního pozemkového úřadu. Žádosti, by vlastnické právo bylo převedeno s Martina a Rozalie H-ových na jejich syna Martina H-a mladšího, k n i h o v n í s o u d v y h o v ě l, r e k u r s n í s o u d knihovní žádost zamítl. D ů v o d y: Rekursní soud zjišťuje z roz-hodnutí o přidělu Státního pozemkového úřadu v Praze ze dne 6. dubna 1929, na jehož základě bylo vloženo právo vlastnické k pozemkům pro Martina H-a na polovici a pro Rozalii H-ovou na polovici, a z knihovního výpisu, že jsou nemovitosti přiděleny ze státního zabraného majetku velkostatku K. a přidělci smí přidělené nemovitosti zciziti jen se sou-hlasem Státního pozemkového úřadu za podmínek, uvedených v § 37 zák. ze dne 30. ledna 1920, čís. 81 sb. z. a n. Obmezení to jest též poznamenáno v knize pozemkové. Bylo tedy třeba, by postupní smlouva ze dne 11. června 1931, na jejímž základě se povolení vkladu práva vlastnického navrhuje, byla schválena Státním pozemkovým úřadem. Toto schválení smlouva však nemá a navrhovaný vklad práva vlast-nického pro Martina H-a ml. neměl být proto povolen. Právě den před napadeným usnesením nabyt platnosti zákon ze dne 27. května 1931, čís. 93 sb. z. a n., kterým změněny a doplněny předpisy o právním

oměru k přidělené půdě (Malý zákon přidělový). V § 2. odstavci čtvrtém a) tohoto zákona jest uvedeno, že svolení toho není třeba, jde-li o zcizení s rodičů na potomky. Pro povahu uvedeného obmezení přidělců pozemků a trvání tohoto obmezení nezaniklo oprávnění Stát-ního pozemkového úřadu ani citovaným předpisem t. zv. Malého zá-kona přidělového. Oprávnění to jest opodstatněno účelem, by bylo splněno národohospodářské a tudíž též sociální poslání pozemkové re-formy a soud není oprávněn přezkoumávati podmínky a trvání tohoto oprávnění. Správně proto stěžovatel v rekursu vytýká, že se původní přidělci vyhnuli převodem nedílu na svého syna bez souhlasu Státního pozemkového úřadu splnění celé řady závazků, které podle zákonů o po-zemkové reformě převzali, zejména podle zákonů o podpoře stavebního ruchu. Jde o zákonné obmezení vlastnictví ve veřejném zájmu a, ne-přihlížel-li prvý soud k tomuto obmezení a knihovní žádosti o vklad práva vlastnického tohoto rolnického nedílu pro Martina H-a ml. vy-hověl, aniž žadatelé o tento vklad předložili zmíněný souhlas Státního pozemkového úřadu, posoudil věc právně mylně.

Nej v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Je mylný názor dovolacího rekurenta, že k převodu rolnického ne-dílu s jeho rodičů na něho nebylo zapotřebí svolení Státního pozem-kového úřadu. Ustanovení § 8 druhý odstavec úvěrového zákona ze dne 11. března 1920, čís. 166 sb. z. a n., jehož se dovolací rekurent pro svůj názor dovolává a podle něhož není třeba souhlasu Státního pozemkového úřadu, jde-li o převod mezi manželi nebo s rodičů na děti, týká se převodů nemovitostí, na nichž vázne zákaz zcizení podle odstavce prvního uvedeného paragrafu, to jest z důvodu poskytnutého úvěru. To vychází ze souvislosti odstavce druhého uvedeného para-grafu s odstavcem prvním téhož paragrafu a vychází to též z úvěrového zákona v jeho celku. Vázne-li na nemovitosti zákaz zcizení z důvodu jiného nebo vázne-li zákaz zcizení kromě z důvodu úvěru ještě z jiného důvodu, jest dbáti též ustanovení platných pro zákaz zcizení z onoho jiného důvodu a ustanovení odstavce druhého § 8 úvěrového zákona k volnosti zcizení nestačí. V projednávaném případě jde o převod rolnického nedílu, o jehož zcizení (převodu) platí § 37 přidělového zá-kona čís. 81/1920 a tu je potřebí svolení Státního pozemkového úřadu, i když jde o zcizení (převod) s rodičů na děti. Svolení ono prokázáno nebylo a rekursní soud právem proto (§ 94 čís. 1 knih. zák.) žádost o vklad převodu zamítl.

Čís. 12802.

Má-li být rozhodčí výrok podle § 46 českého honebního zákona exekučním titulem (§ 1 čís. 16 ex. ř.), musí jeho právní moc a vyko-natelnost být potvrzena všemi rozhodci podle druhého odstavce § 54 ex. ř.

(Rozh. ze dne 14. září 1933, R I 703/33.)

Soud první stolice povolil exekuci na základě rozhodčího výroku podle § 46 českého honebního zákona. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Prvý soud povolil mobilární exekuci, ač vymáhající strana v exekučním návrhu tvrdila, že čtvrtý rozhodce odepřel výrok podepsati. Podle § 3 ex. ř. může být povolena exekuce jen na základě exekučních titulů v §§ 1 a 2 ex. ř. uvedených a patří mezi tyto tituly podle § 1 čís. 16 ex. ř. výroky rozhodců a soudů rozhodčích. Podle §§ 592 a 594 c. ř. s. jest rozhodčí výrok bezúčinným, není-li vyhotovení rozhodčího výroku, jakož i prvopis opatřen datem, kdy rozhodčí výrok byl sdělán a všemi rozhodci podepsán. Rozhodcové k žádosti strany mají na vyhotovení rozhodčího výroku písemně potvrditi právní moc a vykonatelnost výroku rozhodčího. Vymáhající strana nepředložila však takovýto výrok rozhodčího soudu a sama v exekučním návrhu uvedla, že čtvrtý rozhodce odepřel výrok podepsati. Povoliv přes to navrhovanou mobilární exekuci, posoudil první soud věc právně mylně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění. Při tom není ani třeba řešiti otázku, zda o nálezech smírčích soudů, zřízených podle § 46 zákona o myslivosti pro Čechy ze dne 1. června 1866 čís. 49 z. zák. platí či neplatí předpisy části VI. oddílu 4. civilního řádu soudního o řízení rozhodčím, zejména ustanovení druhého odstavce §§ 592 a 594 c. ř. s. Stačí, že se stěžovatel na základě rozhodčího výroku podle § 46 českého honebního zákona domáhá povolení soudní exekuce. Musí tudíž, dovolávaje se ustanovení exekučního řádu, dáti proti sobě platiti všechny předpisy tohoto zákona. Z těchto předpisů plyne, že, má-li rozhodčí výrok býti způsobilým exekučním titulem (§ 1 čís. 16 ex. ř.), musí jeho právní moc a vykonatelnost býti potvrzena rozhodci podle druhého odstavce § 54 ex. ř. Tak uznal nejvyšší soud již v rozhodnutí sb. n. s. čís. 4774, jehož se stěžovatel sám dovolává. Stěžovatel jest na omylu, domnívá-li se, že podle uvedeného ustanovení zákona není zapotřebí, aby právní moc a vykonatelnost rozhodčího výroku byla podepsána všemi rozhodci. Mluví-li § 54 v odstavci druhém o potvrzení »rozhodců«, nelze tomu jinak rozuměti, než že potvrzení musí býti podepsáno všemi rozhodci, neboť jinak by musilo býti zákonem ustanoveno, kolik podpisů stačí za uvedeným účelem (srov. rozh. GLU. n. ř. 2123, 3901, kde se dovozuje správnost názoru tuto hájeného zejména též podle dějin vzniku zákona vzhledem k obsahu materiálů). Poněvadž předložený rozhodčí výrok není podepsán všemi rozhodci, jak stěžovatel připouští, nevyhovuje zákonným podmínkám a nelze proto exekuci povolit. Nebylo tvrzeno, že jeden z rozhodců zemřel anebo že byl jinak zaneprázdněn, a netřeba proto řešiti otázku, co má nastati v takovém případě.

Čís. 12803.

Při rozhodnutí o přípustnosti pořadu práva jest hleděti nejen k tvrzení žalobcovu, nýbrž i ke skutkové podstatě, jak vyšla najevo z ústního jednání o námitce nepřipustnosti pořadu práva.

Chodník, který přešel do vlastnictví pražské obce podle § 97, třetí odstavce, stavebního řádu pro Prahu, jest součástí ulice a součástí veřejného statku, určeného k všeobecnému užívání.

Nárok na náhradu škody ze zanedbání povinnosti obce udržovati takový chodník v dobrém stavu, nepatří na pořad práva.

(Rozh. ze dne 14. září 1933, R I 842/33.)

Proti žalobě, již se domáhal žalobce na žalované obci hlavního města Prahy náhrady škody, ježto utrpěl úraz na chodníku, jehož dlažba byla propadlá, vznesla žalovaná obec námitku nepřipustnosti pořadu práva, již soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. **Důvody:** Podle § 81 obec. řádu pražského ze dne 27. dubna 1850 čís. 85 zem. zák. je obec mimo jiné povinna, aby, vykonávajíc místní policii, pečovala o dláždění a udržovala veřejné cesty (třídy a silnice) svého obvodu ve stavu, který umožňuje bezpečnou chůzi a jízdu, tedy aby je podle potřeby čistila a podob. Ze tato povinnost jest obci uložena jako orgánu veřejnoprávnímu, plyne jasně z ustanovení § 81 obec. řádu pražského. Tato povinnost uložená obci není změněna ustanovením § 97 odst. (3) stav. řádu pro hlavní město Prahu. Okolnost ta padala by na váhu, kdyby dům, před nímž se na chodníku stal úraz, byl vlastnictvím pražské obce. To však není ani tvrzeno. Dovolává-li se žalobce § 97 (3) stav. ř., přichází do rozporu na př. s vyhláškou praž. magistr. ze dne 25. dubna 1903, § 12 ohledně povinnosti majitelů domů neb jejich zástupců čistiti a posypati chodníky v zimě. Téhož obsahu je vyhláška mag. ze dne 7. března 1883 čís. 165.538. V zcela obdobném případě (čís. sb. 7599) rozhodl nejvyšší soud, že je pořad práva nepřipustný, ježto jde o povinnost, která uložena jest pražské obci podle § 81 ob. ř. pražsk., jako orgánu veřejnoprávnímu. Mylný jest názor žalobce, který se snaží odůvodniti poukazem na případy, kde obec pražská, jako podnikatelka stavby (kanalisační, kladení potrubí plynového a podob.), byla uznána povinnou k náhradě pořadem práva, neboť v těchto případech nebyla obec veřejnoprávním orgánem, nýbrž soukromým podnikatelem, tedy rovna v tomto případě každému jinému soukromému podnikateli (§ 1297 obč. zák., § 380 tr. zák., § 52 odst. (2) zák. ze dne 8. ledna 1889, čís. 5 zem. zák. pro Čechy, rozhod. nejv. soudu sb. čís. 5181). V tomto případě nejde však o žádnou stavbu, nýbrž o udržování chodníku již dávno zřízeného (§ 81 shora jmenovan. obec. ř. praž.), povinnost obce udržovati chodník v řádném stavu jest veřejnoprávní, plyne z důvodů místní policie, tedy důvodu veřejnoprávního a jest pořad práva vyloučen. **Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Důvody:** Z ustanovení § 97 odst. 3 zákona ze dne 10. dubna 1886 čís. 40 z. zák. plyne, že chodník vedle domu přejde do vlastnictví pražské obce. Ze se tak stalo, strana

žalující tvrdila, strana žalovaná pak doznala, že chodník, na němž se úraz stal, je součástí veřejného statku. Jest tedy míti za to, že chodník byl pozemkem ve vlastnictví obce (§§ 286 až 288 obč. zák.) srovn. rozh. čís. 6230 sb. n. s., Randa »Vlastnictví« str. 13. Žalobce, jak z obsahu žaloby a z jeho přípravného spisu patrně, domáhá se na žalované obci náhrady škody jako na vlastníci chodníku proto, že zanedbala svou soukromoprávní povinnost udržovati chodník v řádném stavu. Pokud se žalující strana z tohoto důvodu náhrady škody domáhá, jest o nároku takovém rozhodnutí pořadem práva (srovn. rozh. čís. 7059 sb. n. s.). Rozhodnutí čís. 7599 sb. n. s. na souzený případ nedopadá, ježto tam šlo o povinnost obce uloženou jí v oboru místní policie podle § 81 obec. řádu pražského. Na povinnosti obce uložené jí předpisy soukromoprávními nemění nic předpisy uložené majitelům domů z důvodů veřejnoprávních čistiti a sytati chodníky s domem sousedící a obci náležející. Lze souhlasiti s tím, že i žalovaná obec jest podle § 81 obec. řádu pražského povinna v oboru místní policie pečovati o bezpečnost uličního provozu, přes to však zůstává žalovaná obec i jako vlastnice chodníku zavázána dbáti povinností jí jako vlastníci uložených.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Žalobce se domáhá náhrady škody na Pražské obci, protože utrpěl úraz na chodníku, jehož dlažba byla propadlá, tvrdí, že chodník je vlastnictvím obce podle § 97 odst. 3 stavebního řádu pro Prahu ze dne 10. dubna 1886 čís. 40 z. zák. a že obec jako vlastnice chodníku zanedbala svou povinnost udržovati jej v dobrém stavu. Nelze souhlasiti s názorem rekursního soudu, příklonivším se k názoru žalobcovu, že pořad práva je přípustný proto, že jest obec Pražská vlastníci chodníku podle § 97 odst. 3 stav. ř. a že podle žalobcova tvrzení zanedbala soukromoprávní povinnost udržovati chodník v řádném stavu. Jest hleděti nejen k tvrzení žalobcovu, nýbrž k podstatě věci, jak vyšla najevo z ústního jednání o námitce nepřipustnosti pořadu práva (§ 261 c. ř. s.). Právem žalovaná v dovolacím rekursu vytýká rekursnímu soudu, že přesunul spornou otázku z oblasti místní policie do oblasti práva vlastnického. Rekursní soud přehlédl rozdíl mezi obecním (veřejným) statkem a obecním jměním. Obojí jest sice ve vlastnictví obce, ale rozdíl je v určení obojího majetku. Je-li určen všeobecné potřebě (usus publicus), běží o veřejný statek, je-li určen k tomu, aby ho bylo užíváno k docílení užitků nebo vůbec po způsobu soukromého vlastnictví, běží o obecní jmění. Tento rozdíl jest jasně vyjádřen v § 288 obč. zák. (srov. také Randa, Právo vlastnické, str. 12 a 13). Také § 3 zák. čís. 114/20 mluví o obecním jmění a obecním statku. Chodník, který přešel do vlastnictví obce podle § 97 odst. 3 stav. ř., jest součástí ulice a součástí veřejného statku, určeného k všeobecnému užívání. Povinnost obce udržovati takový chodník v řádném stavu není založena v soukromém jejím vlastnictví k chodníku, nýbrž ve veřejnoprávním předpisu § 81 pražského obec. statutu ze dne 27.

dubna 1850 čís. 85 z. z., který pod nadpisem »Správa policie místní« ustanovuje, že obec má policii čistotní, že pečuje o dláždění a zachování tříd a silnic atd. Jde tu o veřejnoprávní povinnosti obce jako veřejného svazu a nároky ze zanedbání této povinnosti nejsou nároky soukromoprávními (srov. zásady vyslovené na př. v rozhodnutích čís. 5658, 7853, 7192, 7599, také a contr. sb. n. s. čís. 5769). Právem tudíž první soud vyhověl námitce nepřipustnosti pořadu práva.

Čís. 12804.

Bylo-li propuštění zaměstnance na zabraném a pod úředním dozorem jsoucím velkostatku pravoplatně uznáno za bezúčinné úřady k tomu povolanými podle § 22 zákona ze dne 12. února 1920, čís. 118 sb. z. a n., nelze se již s otázkou propuštění zaměstnance zabývatí při rozhodování o žalobě, již se zaměstnanec domáhá vyplacení zadržovaných služebních požitků.

Pod šestiměsíční propadnou lhůtu § 1162 d) obč. zák. (§ 33 zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák.) nespadají nedoplatky služebních požitků z doby trvání služebního poměru.

(Rozh. ze dne 14. září 1933, Rv I 141/32.)

Žalobce, nadhájny na zabraném velkostatku, byl jeho majitelkou propuštěn ze služby, kteréžto propuštění bylo příslušnými správními úřady zrušeno. Žalobou, zadanou na soudě dne 3. dubna 1924, domáhal se žalobce na žalované zaplacení služebních požitků. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a uvedl na konci důvodů: Jest ovšem pravda, že nároky z předčasného propuštění ze služby mají býti soudně vymáhány do šesti měsíců od doby, co mohly býti vzneseny, avšak žalobcův nárok není nárokem ve smyslu § 1162 b) obč. zák., nýbrž nárokem na zaplacení služebních požitků ze smlouvy, která nebyla do podání žaloby vůbec zrušena, tedy z trvajících služebních smlouvy §§ 1151, 1154 obč. zák. Při odkladném účinku žalobcových námitek proti propuštění nemohlo promlčení počítí a běžeti dříve, dokud o námitkách nebylo s konečnou platností rozhodnuto, takže žaloba za opožděnou považována býti nemůže, ano o námitkách bylo pravoplatně rozhodnuto až 5. června 1924 a žaloba podána byla 3. dubna 1924. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil mimo jiné z těchto důvodů: Marně dovolává se odvolatelka § 1162 písm. d) obč. zák. k odůvodnění námitek, že měla býti podána žaloba do šesti měsíců od předčasného zrušení služební smlouvy, neboť, jak správně první soud vyložil, nejde tu o náhradu škody z předčasného služebního poměru, nýbrž o zadrželé služební požitky po dobu, po kterou byl žalobce ve službách žalované, neboť výpověď byla pravoplatně prohlášena za zrušenou a tím bylo vysloveno, že služební poměr dále trvá a že důsledkem toho jest žalovaná povinna platiti služební požitky, které byly vyjednány.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Rozhodnutím okresní politické správy ve V. ze dne 21. dubna 1927 a zemského úřadu v Praze ze dne 20. května 1931, kteréžto úřady jsou k tomu podle § 22 zákona čis. 118/1920 povolány, byla s konečnou platností rozřešena otázka propuštění (výpovědi) žalobce ze služeb žalované na jejím zabraném a v době propuštění žalobce pod úředním dozorem jsoucím velkostatku a bylo žalobcovo propuštění jako neoprávněné, přičítací se ustanovení § 22 zákona čis. 118/1920 uznáno za bezúčinné. Nemají proto, hledíc ke konečné platnosti a závaznosti oněch rozhodnutí, významu vývody dovolatelky s hlediska dovolacích důvodů čis. 2 a 4 § 503 c. ř. s., o oprávněnosti žalobcova propuštění z jejich služeb. Netřeba se proto s oněmi vývody zabývat. Protože podle oněch rozhodnutí propuštění žalobce bylo bezúčinné, trval služební poměr žalobcův u žalované dále a byla žalovaná povinna poskytovat žalobci služební požitky. Nedoplatky služebních požitků z doby trvání služebního poměru pod ustanovení § 1162 d) obč. zák., § 33 zák. čis. 9/1914 o šestiměsíční propadné lhůtě, jak správně uvedly nižší soudy, nespádají. Příznaly proto nižší soudy zažalované nedoplatky na služebním platu a deputátním dříví žalobci právem. Proti výši přisouzených nedoplatků dovolatelka nebrojí.

Čís. 12805.

Ustanovení § 3 vyživovacího zákona ze dne 16. prosince 1930, čis. 4 sb. z. a n. na rok 1931, nelze použití k vymození výživného dospělého již před účinností zákona.

(Rozh. ze dne 14. září 1933, Rv I 456/32.)

Nezletilá žalobkyně byla manželskou dcerou Josefa R-a z jeho prvního manželství s Boženou R-ovou. Manželství Josefa R-a s Boženou R-ovou bylo napotom rozloučeno, načež Josef R. uzavřel manželství s Josefou R-ovou. Smírem ze dne 21. ledna 1922 zavázal se Josef R. platit na výživu žalobkyně měsíčních 150 Kč. Když od 1. června 1927 přestal Josef R. výživné platit, byly proti němu vedeny exekuce, jež zůstaly bezvýslednými. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se nezletilá žalobkyně zaplacení dlužného výživného na Josefa R-ově, jež zakoupila a vedla hostinec, zažádavši o koncesi na jméno Josefa R-a. Za řízení omezila žalobkyně žalobu na zaplacení výživného za dobu od 1. června 1927 do 28. února 1931. Procesní soud prvního stádia žalobu zamítl. D ů v o d y: Vzhledem k námitce žalované, že se žalující strana nemůže placení výživného na žalované podle zákona ze 16. prosince 1930, č. 4 sb. z. a n. na rok 1931, domáhati vůbec již z toho důvodu, že jde z největší části o výživné dospělé před platností tohoto zákona, který nemůže vzhledem k ustanovení § 5 obč. zák. působiti nazpět, upravila žalující strana žalobní nárok v tom směru, že jej opřela jen o ustanovení § 3 cit. zákona, což také jedině odpovídá povaze ná-

roku toho, že jej omezila na dobu od 1. června 1927 do 28. února 1931, tedy na výživné dospělé před platností zákona čis. 4 sb. z. a n. z roku 1931 a na soudní útraty jako příslušenství nároku a vyhradila si se souhlasem žalované strany vyživovací splátky dospělé po platnosti cit. zákona, tedy od 1. března 1931, vymáhati žalobou novou; k odůvodnění tvrdí žalující strana, že vejitím vyživovacího zákona v platnost solidární ručení žalované manželky Josefa R-a v § 3 vyživ. zák. stanovené, vzhledem k ustanovení § 6 obč. zák. vzešlo i co do úhrnné částky zadrželých do té doby splátek vyživovacích i co do soudních útrat z jich vymáhání již vzešlých. Zákon čis. 4 sb. z. a n. z roku 1931 nemá ustanovení o době, kdy má jeho působnost započítí, platí proto ustanovení § 3 obč. zák., že se účinnost zákona počíná do třiceti dnů po jeho vyhlášení, to se stalo v souzeném případě dne 26. ledna 1931, takže vyživovací zákon se stal účinným dnem 25. února 1931, omezený nárok žalobní, i co do útrat, týká se doby před platností zákona. Tento zákon upravil oprávnění osob majících nárok na výživné již proti určité osobě druhé úplně nově i proti osobám třetím, dosud nijak oprávněné osobě nezavázaným, a není v něm ustanovení ani přímého ani nepřímého, ze kterého by se dalo souditi, že oprávnění ta vztahovati jest co do třetích osob dosud nijak nepostižitelných i na dobu před platností zákona. Zásadním ustanovením občanského zákona (v § 5 obč. zák.) jest, že zákony nepůsobí nazpět a nemají nové zákony vlivu na jednání osob, která se sběhla dřívě a na práva dřívě nabytá; mělo-li by platiti v souzeném případě něco jiného a měl-li by zejména trvající již závazek otce proti dítěti býti rozšířen na osoby třetí dosud nijak nezavázané tím způsobem, že by měly ručiti solidárně s osobou již zavázanou i co do závazků před platností tohoto zákona, muselo by ustanovení takové vzhledem ke striktnímu znění § 5 obč. zák. v novém zákoně nepochybně býti vysloveno, což se v souzeném případě nestalo. Tomuto názoru nijak neodporuje ustanovení § 6 obč. zák., jehož se žalující strana dovolává, nýbrž naopak spíše jej podporuje, neboť nelze v zákoně při jeho užívání hledati normy v něm neobsažené ani jinak z jeho doslovu a z úmyslu zákonodárce nevyplývající, to tím méně, any normy takové měly odporovati zásadě § 5 obč. zákona. Soud proto již z tohoto důvodu shledal žalobní nárok, tak jak byl omezen, v celém obsahu neodůvodněným a nepřikročil proto k jednání a rozhodování o dalších námitkách žalované strany a žalobu zamítl, při čemž co do vymáhaných soudních útrat jest ještě podotknouti, že při stanovení povinnosti zavázaného v § 1 vyž. zák. se mluví o závazku vyživovati, vychovávatí nebo zaopatřiti oprávněného; zákon tento jest pokládati za výjimečný, nelze proto jeho závaznost rozšiřovati nad meze v něm obsažené, a tím i povinnost osoby solidárně podle § 3 cit. zákona ručící vztahovati i na útraty spojené s dřívějším bezvýsledným vymáháním vyživovacích dávek. Jeví se tedy i z tohoto důvodu nárok žalobní co do částky 854 Kč neodůvodněným. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Ana žalobkyně omezila žalobní žádání na výživné za dobu od 1. června 1927 do 28. února 1931, tedy na výživné dospělé před účinností zák. čis. 4/1931 a na útraty 854 Kč jako

příslušenství nároku toho, pak první soud právem žalobu zamítl s poukazem na ustanovení § 5 obč. zák. V § 3 zák. č. 4/1931, o němž žalobkyně nárok žalobní opírá, uloženo bylo ručení za vyživovací závazky nově osobám, jež dosud v ohledu tom závazků neměly. Závazek jejich mohl tedy počítí teprve dnem, kdy zákon čis. 4/1931 nabyl účinnosti. Poněvadž v zákoně doba, od kdy počíná působiti, nebyla uvedena, počala účinnost jeho třicet dnů po vyhlášení ve sbírce zákonů a nařízení (§ 4 zák. ze dne 13. března 1919 čis. 139 sb. z. a n.), jež se stalo 26. ledna 1931, tedy 26. únorem 1931. Podle § 5 obč. zák. nepůsobí zákony zpět, výjimka může sice nastati z převážných důvodů veřejného blaha, což však musí v zákoně býti výslovně stanoveno. Zákon čis. 4/1931 nemá takového výjimečného ustanovení. Nemůže se tedy vztahovati na vyživovací částky dospělé před 26. únorem 1931, ani na jejich příslušenství. Nebylo proto ani třeba zvlášť odůvodňovati zamítnutí žaloby, pokud jde o soudní útraty 854 Kč. Odvolatelka snaží se dovoditi, že ustanovení § 3 zák. čis. 4/1931 platí i pro částky výživného dospělé před účinností zákona, z toho, že praví se v něm, že osoba tam uvedená je s tím, kdo poskytovati výživu je povinen, zavázána rukou společnou a nerozdílnou za dávky příslušející za dobu, po kterou mu poskytovala podporu. Výklad ten nelze však uznati za správný. Nehledíc k tomu, že výklad ten by odporoval zásadě, že zákony nepůsobí zpět, užívá zákon formy minulého času (»za dobu, po kterou tuto podporu poskytovala«) zřejmě jen, by naznačil, že nárok vzniklý na základě zákona toho proti osobě v § 3 uvedené, může se vztahovati jen na období, po které osoba ta toho, kdo jest k výživě povinen, podporovala, tedy na období, jež proti době podání žaloby spadá časově do minulosti. Nelze tedy ani důvodně tvrditi, že doslov a gramatický výklad § 3 svědčí správnosti právního názoru strany žalující. Ani s pomocí § 6 obč. zákona, jehož se odvolatelka dovolává, nelze vyvoditi, že zákon čis. 4/1931 má zpětnou působnost.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Není právně mylným názor nižších soudů, že ustanovení § 3 zákona ze dne 16. prosince 1930 čis. 4 sb. z. a n. z r. 1931, nelze použiti k vytvoření výživného dospělého již před účinností tohoto zákona. Předpokladem závazku podle § 3 citovaného zákona jest mimo jiné, že si osoba výživou jiné osoby povinná nehledí výdělečné povinnosti uložené jí v § 1 téhož zákona. Tato povinnost uložena byla osobě k výživě povinné teprve zmíněným zákonem; před účinností jeho povinnosti té nebylo a nemohla proto býti porušena a proto ani podpora poskytovaná osobě k výživě povinné v době před účinností zákona toho tedy neměla za následek vznik solidárního závazku osoby podporující s osobou výživou povinnou a nelze se na ní domáhati splátke výživného dospělých před účinností zákona, o jaké podle omezené prosby žalobní v souzeném sporu šlo. (Srovnej plenární rozhodnutí ze dne 13. února

1933 č. j. Pres. 266 a 956/32 uveřejněné pod čis. 12356 sb. n. s. ve příčině nároku podle § 2 téhož zákona.) Dovolání žalované jen na odvolacím důvodu § 503 č. 4 c. ř. s. založené není tedy odůvodněno.

Čís. 12806.

Úroky zadrželé až do zástavního zajištění hlavní pohledávky a spolu s hlavní pohledávkou zástavně s udáním dne, ode kdy jsou zadrženy, pojištěné, jsou samostatnou jistinnou pohledávkou, která, byvši s hlavní pohledávkou zástavně zajištěna, má s touto pohledávkou stejné pořadí. O úrocích tuto pohledávku tvořících neplatí ustanovení § 216 druhý odstavec ex. ř. a jest je, i když jsou starší tři let od příklepu zpět počítaje, přikázati v pořadí hlavní pohledávky.

Úroky v době zajištění hlavní pohledávky zadrželé, ale spolu s ní s udáním dne, od kdy jsou zadrželé, zástavně nepojištěné spadají pod ustanovení § 216 druhý odstavec ex. ř. a lze je v pořadí hlavní pohledávky přikázati jen, nejsou-li starší tři let od příklepu nazpět.

(Rozh. ze dne 14. září 1933, R II 288/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost přikázal soud prvě stolice občanské záložně v H. podle směnečných platebních příkazů č. j. Csa 16/27 a Csa 100/27 na útratách celkem 3.013.70 Kč, na 6% úrocích od 23. listopadu 1929 do 23. listopadu 1932 z 20.000 Kč 3.600 Kč, na 6% úrocích od 23. listopadu 1929 do 23. listopadu 1932 z obnosu 16.800 Kč. 2.880 Kč, na kapitále per 20.000 Kč zbytek nejvyššího podání 3.406.30 Kč, celkem 12.900 Kč k hotovému zaplacení. Re k u r s n í s o u d k rekursu Občanské záložny v H. napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Stěžovatelka vytýká, že neprávem rozvrhl první soud zbytek nejvyššího podání 9.878 Kč 30 h, aniž přisoudil stěžovatelce z její pohledávky 20.000 Kč úroky starší než tříleté, a to 6%ní úrok od 1. ledna 1925, a dále úroky z pohledávky 16.000 Kč za dobu od 21. března 1927 do 23. listopadu 1929. Stěžovatelka poukazuje při tom k tomu, že šlo o úroky, které neměly býti přisouzeny za dobu tří let počítáno zpět ode dne příklepu, nýbrž, poněvadž úroky tyto byly zažalovány i žalobami Csa 16/27 a Csa 100/27 a současně s kapitálem exekučně dobývány, staly se tak samostatnými jistinnými pohledávkami a měly býti v pořadí kapitálu vedle § 216 čis. 4 ex. ř. přiřknuty. Leč tomuto názoru nemohl rekursní soud přisvědčiti. Zástavní právo za tyto úroky starší tří let nebylo vůbec na vydraženou nemovitost vloženo, neboť nemovitosti ty dosud nejsou ani vloženy do knihy pozemkové a jen v tom případě, je-li vloženo zástavní právo nejen pro jistinu, nýbrž i pro zadržené úroky, s vyznačením částek jistiny a dnů, od nichž počínajíc jsou úroky zadrželé, stávají se tyto úrokové zadrželosti samostatnými pohledávkami a jen v takovém případě podle § 216 čis. 4 ex. ř. mohly by býti přiřknuty z nejvyššího podání v pořadí kapitálu. V tomto případě však takové zástavní právo pro úroky starší tří let z oně pohledávky nebylo zřízeno a úroky

více než tři léta staré v tomto případě mohly by býti hrazeny jen v rámci jistoty, nikoliv v pořadí kapitálu. Nemohl tudíž soud vyhověti stížnosti stěžovatelky, aby úroky starší tří let byly přisouzeny v pořadí jistiny a bylo proto stížnost jako neodůvodněnou zamítnouti.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu potud, že Občanské záložně v H. na její pohledávky ze směnečného platebního rozkazu ze dne 21. února 1927 Csa 16/27 20.000 Kč s příslušenstvím a ze směnečného platebního rozkazu ze dne 30. září 1927 Csa 100/27 16.000 Kč s příslušenstvím přikázal na útratách celkem 3.013 Kč 70 h, na 6% úrocích za dobu od 1. dubna 1929 do 23. listopadu 1932 z pohledávky 20.000 Kč částku 4.378 Kč 20 h, z pohledávky 16.000 Kč částku 3.502 Kč 56 h, a že zbytek nejvyššího podání 2.005 Kč 54 h přikázal poměrně na jistiny uvedených pohledávek, takže pohledávka 20.000 Kč po srážce 1.114 Kč 18 h částkou 18.885 Kč 82 h a pohledávka 16.000 Kč po srážce 891 Kč 36 h částkou 15.108 Kč 64 h vychází na jistinu na prázdno.

Důvody:

Jde o rozvrh nejvyššího podání za nemovitosti prodané v exekuci podle §§ 325 a 328 ex. ř. Zájemné popsání se stalo dne 17. července 1932 a to současně pro pohledávky dovolací rekurentky 20.000 Kč a 16.000 Kč s příslušenstvím a to, pokud jde o úroky, pro úroky od 1. dubna 1929. V pozdějším svém návrhu na dražbu a v přihlášce k rozvrhovému roku požadovala dovolací rekurentka kromě úroků od 1. dubna 1929 také úroky od 1. ledna 1925 u pohledávky 20.000 Kč a od 21. března 1927 u pohledávky 16.000 Kč. Nižší soudy přikázaly podle § 216 odstavec druhý ex. ř. u obou pohledávek úroky jen za tři léta od příklepu, to jest od 15. prosince 1932 zpět počítaje, tedy od 15. prosince 1929. Dovolací rekurentce, domáhající se přikázání starších úroků, jak je účtovala v návrhu na dražbu a v přihlášce v pořadí svých pohledávek, bylo jen částečně vyhověti. Jak bylo v rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu ve Vídni sb. Gl. U. n. ř. čís 872 a též v rozhodnutí sb. n. s. čís. 325 blíže vyloženo, tvoří úroky až do zástavního zajištění hlavní pohledávky zadrželé a spolu s hlavní pohledávkou zástavně s udáním dne, ode kdy jsou zadrženy, pojištěné samostatnou jistinovou pohledávkou (výnos min. sprav. ze dne 21. července 1858 čís. 105 ř. zák.), která, byvši s hlavní pohledávkou zástavně zajištěna, má s touto pohledávkou stejné pořadí. Protože jde o samostatnou pohledávku, neplatí o úrocích, pohledávku onu tvořících, ustanovení § 216 druhý odstavec ex. ř. a jest ony úroky, i když jsou starší tří let od příklepu zpět počítaje, v pořadí hlavní pohledávky přikázati. Pokud jde o úroky v době zajištění hlavní pohledávky zadrželé, ale spolu s ní s udáním dne, od kdy jsou zadržené, zástavně nepojištěné, neplatí o nich, co vpředu bylo uvedeno, nýbrž spadají ony úroky pod ustanovení § 216 druhý odstavec ex. ř. a lze je v pořadí hlavní pohledávky přikázati jen, nejsou-li starší tří let od příklepu nazpět. Povolení ani poznámka dražby nerozšiřuje, jak bylo vyloženo v rozhodnutí Gl. U. n. ř. 2939 dřívější pořadí (§ 135 ex. ř.), tím méně přihláška k rozvrhovému roku

a dovolací rekurentka povolením dražby, pokud se týče přihláškou pro úroky od 1. ledna 1925 případně od 21. května 1927 pořadí zájemným popsáním nemovitostí nabyté pro hlavní pohledávky nenabyla. Podle toho, co bylo uvedeno, bylo z nejvyššího podání v pořadí hlavních pohledávek přikázati kromě tříletých úroků, tedy úroků od 15. prosince 1929 (§ 216 druhý odstavec ex. ř.) také úroky od 1. dubna 1929 do 15. prosince 1929, kdežto další starší úroky nižší soudy v pořadí hlavních pohledávek, pokud se týče vůbec nepřikázaly dovolací rekurentce právem.

Čís. 12807.

Na základě usnesení opatrovnického soudu podle § 142 obč. zák., vydaného podle dohody manželů, jimž bylo manželi uloženo, by vydal své manželce nezletilého syna a platil »t é ž e« na jeho výchovu a výživu výživné, nemůže vésti exekuci k vydobytí výživného nyní již zletilý syn, nejednala-li matka, sjednávajíc dohodu, jako opatrovnice tehdy nezletilého syna, nýbrž vlastním jménem.

(Rozh. ze dne 14. září 1933, R II 326/33.)

Podle dohody manželů při dobrovolném jich rozvodu vydal opatrovnický soud usnesení, jimž uložil manželi Bedřichu S-ovi, by vydal své manželce Marii S-ové nezletilého syna Bedřicha S-a a platil jí na jeho výživu a výchovu 300 Kč měsíčně. Po smrti Marie S-ové navrhl Bedřich S. mladší, již zletilostí nabyvší, povolení exekuce proti Bedřichu S-ovi staršímu k vydobytí vyživovacích příspěvků. Soud první stolice exekuční návrh zamítl, rekursní soud exekuci povolil. Důvody: Návrh byl prvním soudem zamítnut z důvodu, že žadateli z exekučního titulu žádný nárok nevznikl, nýbrž, že nárok příslušel jeho matce. Názor ten není však správný, ježto vyživovací nárok příslušel žadateli a měly vyživovací splátky býti konány do rukou matky. Dosažením zletilostí nepozbyl exekuční titul účinnosti a trvá vyživovací povinnost otce i nadále a není pochyby o tom, že po dosažení zletilostí může žadatel sám požadovati zaplacení výživného, což platí i pro dobu po úmrtí matky a než se stal žadatel zletilým.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem rekursního soudu, že v tomto případě byl oprávněnou osobou z exekučního titulu (§ 7 ex. ř.) návrhvatel Bedřich S. ml. Exekučním titulem je tu usnesení okresního soudu ze dne 10. prosince 1921, jež jest sice opatřením podle § 142 obč. zák. a tudíž exekučním titulem podle § 1 čís. 6 ex. ř., avšak nutno zkoumati, zda návrhvatel Bedřich S. ml. je z exekučního titulu toho oprávněnou osobou podle § 7 ex. ř. Zmíněným usnesením nezměnilo se v podstatě nic na dohodě manželů Bedřicha S-a a Marie S-ové ze dne

20. prosince 1920, učiněné při dobrovolném rozvodu manželství, neboť jím vyřkl opatrovnícký soud jen, že Bedřich S. je povinen vydati své manželce Marii S-ové nezletilého Bedřicha S-a a »platiti též e na jeho výživu a výchovu 300 Kč měsíčně«, jak se již předem o tom rodiče dohodli pro případ, že by se otec Bedřich S. vystěhoval z tehdejšího svého bytu, což se také stalo. Opatrovnický soud v usnesení tehdy výslovně zdůraznil, že nastal případ v ujednání rodičů již předvídaný. Dohoda ze dne 20. prosince 1920 byla uzavřena mezi manžely, a již v dohodě se stalo ujednání mezi nimi, že, nastane-li případ svrchu zmíněný, přijde i nezletilý Bedřich S. do výživy a výchovy matky, a otec Bedřich S. se zavázal platiti i na tohoto chlapce 300 Kč měsíčně. Je zřejmé, že se Bedřich S. ml. nestal ani z dohody ze dne 20. prosince 1920 ani z usnesení ze dne 10. prosince 1921 v příčině výživného osobou oprávněnou podle § 7 ex. ř., nýbrž že osobou tou byla jen jeho matka Marie S-ová jako spolusmluvnice Bedřicha S-a, která však zatím již zemřela. Ze spisů není viděti, že matka byla ustanovena opatrovnící nezletilého syna pro tuto věc a že jednala jeho jménem. První soud posoudil tudíž v podstatě věc správně, zamítнув návrh na povolení exekuce.

Čís. 12808.

Ujednání mezi věřitelovým zmocněncem a třetí osobou, podle něhož věřitelův zmocněnec vydraží zabavené předměty tak, aby věřitel byl kryt, a třetí osoba měla pak převzít od věřitelova zmocněnce vydražené předměty za cenu, za kterou je tento vydraží, nepřiči se ustanovení dvorského dekretu ze dne 6. června 1838, čís. 277 sb. z. s.

(Rozh. ze dne 14. září 1933, Rv II 600/33.)

Žalobce Leopold K. podal prostřednictvím žalovaného jako svého právního zástupce návrh na povolení exekuce k vydobytí pohledávky 5000 Kč s 5% úroky ode dne 22. dubna 1929 a útrat předcházejících 407 Kč zabavením a prodejem movitých věcí dlužníka Jana M-a. Exekuce byla podle návrhu povolena usnesením okresního soudu ze dne 13. června 1930, útraty návrhu určeny byly na 109 Kč a téhož dne byly pro vymáhanou pohledávku zabaveny jednak předměty pod pol. č. 1 a 2 zájemního zápisu, již pro vymáhajícího věřitele Eduarda H-a pro pohledávku 226 Kč 40 h s přísl. zabavené, jednak další předměty sepsané a popsané pod pol. čís. 3—41. Všechny zabavené předměty byly odhadnuty na 3346 Kč 10 h, nejnižší podání činilo 1130 Kč a při veřejné dražbě dne 26. srpna 1930, k níž se dostavil jediný koupěchtivý Jan R., vydražil tento zabavené předměty za 1149 Kč. Výtěžek dražby byl rozvrhový usnesením ze dne 10. listopadu 1930 rozdělen tak, že výtěžek 210 Kč za předměty pol. 1 a 2 ve výši 210 Kč po srážce nákladů 12 Kč 40 h, tedy 197 Kč 60 h byl přikázán vymáhajícímu věřiteli Eduardu H-ovi na jeho pohledávku s příslušenstvím 469 Kč 95 h, takže byla zapravena jen část příslušenství, kdežto výtěžek za předměty pol.

č. 3—41 ve výši 939 Kč po srážce nákladů 55 Kč, tedy 884 Kč byl přikázán vymáhajícímu věřiteli Leopoldu K-ovi (žalobci) na pohledávku 5000 Kč, úroky 341 Kč a útraty 647 Kč, dohromady tedy 5988 Kč, takže byla uhrazena jen část příslušenství, kdežto s jistinou vyšel K. úplně na prázdno. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se Leopold K. na žalovaném svém právním zástupci náhrady škody 5.000 Kč a odůvodňoval žalobní nárok takto: Jeho zástupce Jan P. měl ujednání s Janem R-em, že P. vydraží zabavené předměty a že je potom R-ovi prodá za takovou cenu, aby žalobcova pohledávka i s příslušenstvím i s úroky a útratami byla úplně kryta, že však žalovaný, ačkoliv mu byl doručen žalobní edikt ze dne 6. srpna 1930, podle něhož se měla dražba konati dne 26. srpna 1930, neuvědomil o tom Jana P-a, třeba to byla jeho povinnost a třeba byl mimo to o to Janem P-em ještě zvlášť požádán a ujednání s Janem R-em mu bylo sděleno a Jan P. se dále v době od 6. srpna 1930 do dne dražby u něho v kanceláři informoval o stavu exekučního řízení. Tím se stalo, že zabavené předměty byly prodány jedinému kupci Janu R-ovi za nejnižší podání a na žalobce se dostalo jen 884 Kč, čímž byly uhrazeny jen jeho útraty 647 Kč a úroky do 29. března 1930, kdežto s celou jistinou 5000 Kč i s úroky 5% od 30. března 1930 vyšel na prázdno. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolací soud opakoval důkaz výsledkem svědků Jana R-a a Jana P-a a zjistil na základě jejich souhlasné výpovědi, že Jan P. vydraží zabavené předměty tak, by Leopold K. (žalobce) byl kryt a že potom R. od něho vydražené předměty převezme za cenu, za kterou je P. vydraží. Žalobce odůvodňoval nárok na náhradu škody proti žalovanému v žalobě především tím, že s Janem R-em ujednal Jan P., že zabavené předměty vydraží a R-ovi opět prodá za takovou cenu, by celá žalobcova pohledávka i s přísl., t. j. úroky a útratami byla kryta. Již toto tvrzení žaloby, jež za řízení v první stolici nebylo změněno, nelze vykládati jinak, než že Jan P. ujednal s R-em, že mu vydražené předměty prodá za takovou cenu, by pohledávka žalobcova i s příslušenstvím byla úplně kryta, že však nebylo ujednáno, že Jan P. zabavené předměty také vydraží za tolik, by z výtěžku dražby byla pohledávka žalobcova s úroky kryta. V tom smyslu vypověděl Jan P. u prvního soudu jako svědek, na jehož výpověď se odvolatel odvolává, že sdělil v kanceláři žalovaného, že zabavené předměty koupí sám ve veřejné dražbě a že je potom prodá R-ovi, by pohledávka žalobcova i útraty byly kryty. Takové jednání znamenalo by, ačkoliv to výslovně ujednáno nebylo, že Jan R. se měl zdržeti podávání, ačkoliv zabavené předměty měly pro něho zvláštní cenu, poněvadž byl u dlužníka M-a zaměstnán, jak udal ve své svědecké výpovědi u odvolacího soudu a ačkoliv chtěl předměty koupiti. Takové ujednání však je dvorským dekretem ze dne 6. června 1838 čís. 277 sb. z. s. zakázáno, a prohlášeno za neplatné a žalobce proto o toto neplatné ujednání nemůže opíráti nárok na náhradu škody. Totéž platí i pro případ, že se vychází z obsahu ujednání potvrzeného svědky Janem R-em a Janem P-em u odvolacího soudu, neboť i podle něho se měl Jan R. zdržeti podávání. Mimo to, kdyby se měl Jan P. zachová-

vati podle tohoto ujednání a R-em a vydražiti zabavené předměty tak, aby pohledávka žalobcova i s příslušenstvím byla kryta, byl by musel ať již by se byl dostavil k veřejné dražbě jako jediný kupec, nebo ať by se byli dostavili i jiní kupci, učiniti za předměty pol. čís. 1 a 2, jejichž odhadní a tedy i vyvolací cena činila 620 Kč a na nichž měl první zástavní právo Eduard H., nejnižší podání 210 Kč nebo vůbec nedražiti, za další předměty pol. 3-41, jejichž odhadní a vyvolací cena činila 2.726 Kč 10 h, takže nejnižší podání podle § 277 ex. ř. činilo 908 Kč 70 h, by byl musel nabídnouti 5.988 Kč, kolik činila pohledávka žalobcova s přísl. a dále i to kolik činily náklady na odhad a na dražbu, totiž 167 Kč 40 h, tedy by byl musel podat 6.155 Kč 40 h, což je o 125% více než činila odhadní a vyvolací cena a docela více než šestkrát tolik, kolik činilo nejnižší podání. Byl by tedy musel Jan R. zaplatiti Janu P-ovi za všechny vydražené předměty 6.155 Kč 40 h plus 210 Kč, t. j. 6.365 Kč 40 h, ačkoliv sám jako svědek u odvolacího soudu je odhadoval na 4.000—5.000 Kč. Tak si ujednání Jan R. jistě nevykládal i když znal, jak udal, přibližně výši pohledávky K-ovy. Ostatně by i u Jana P-a při předepsaném vyvolávání zabavených předmětů jednotlivě (§ 276 ex. ř.) bylo třeba obtížných výpočtů, kolik může a musí za každý vyvolávaný předmět, jež teprve u dražby byly odhadovány podat, aby došlo na konečné podání 6.365 Kč 40 h. Nehledíc tedy ani k tomu, že ujednání Jana R-a s Janem P-em pro neurčitost nebylo platné, šlo o ujednání, přičítací se zákonnému zákazu a proto nicotné (§ 879 obč. zák.) a o takové ujednání nemůže žalobce opíratí nárok na náhradu škody.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by znova o ní jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zjištěno je nižšími soudy, že Jan P. jako žalobcův zmocněnec nebyl zaviněním žalovaného uvědoměn o dražbě věcí zabavených žalobcem Janu M-ovi, na kteréžto věci našel P. kupce v osobě Jana R-a. Podle směrodatného zjištění odvolacího soudu bylo pak mezi P-em a R-em ujednáno, že P. vydraží zabavené předměty tak, aby žalobce byl kryt, a že potom R. převezme od P-a vydražené předměty za cenu, za kterou je tento vydraží. Nelze souhlasiti s odvolacím soudem, který na základě tohoto zjištění usoudil, že M. se měl podle této smlouvy zdržeti podávání při dražbě, takže by šlo o neplatnou úmluvu podle dvorského dekretu ze dne 6. června 1838 č. 277 sb. z. s. Zmíněný dekret chce totiž zabrániti maření nabídek a účastenství koupěchtivých při dražbě, k čemuž uvedená smlouva nečelila. Podle této úmluvy nepřevzal R. nikterak závazek, že se nedostaví k dražbě a zdrží podávání, naopak měl úplnou volnost dražby se účastniti, což přece nevyklučovalo možnost koupě se strany P-a. Zmíněné jednání není též neurčité, jak mylně za to má odvolací soud, který ostatně ani neuvádí, v čem vidí neurčitost, nýbrž je zcela určité, takže odvolací soud neprávem zamítl žalobní žádost pro neurčitost ujednání, aniž se obíral následkem mylného práv-

niho svého názoru výši škody. Na základě uvedeného zjištění odvolacího soudu prokázána je totiž též příčinná souvislost mezi zaviněním žalovaného a škodou žalobci povstalou. Odvolací soud neobíral se však výši škody, nezjistiv, zda se mohl P. vůbec dražby účastniti, zda žalobci vzešla vskutku škoda v zažalované výši, zejména, zda měl P. dostatek peněz nebo možnost si je vypůjčiti, by vydražil zabavené předměty tak, aby žalobce byl úplně kryt a věděl-li, v jaké výši má jednotlivé předměty vydražiti, jakož i vzhledem k výpovědi Jana R-a při odvolacím líčení, platilo-li ujednání zmíněné i v případě, že by se k dražbě dostavil jen jediný koupěchtivý. Následkem nesprávného posouzení věci (§§ 496 čis. 3, 513 c. ř. s.) zůstalo řízení odvolací kusým a neúplným. Aniž bylo třeba obíratí se dále uplatněným dovolacím důvodem § 503 čis. 3 c. ř. s. bylo důsledkem toho zrušiti podle § 510 c. ř. s. rozsudky nižších soudů a věc vrátiti prvému soudu k doplnění a novému rozhodnutí.

Čís. 12809.

Pro trvání přednostního zástavního práva pro příspěvky Úrazové pojišťovny dělnické není rozhodná doba, na kterou příspěvky připadají, nýbrž doba jich splatnosti.

(Rozh. ze dne 15. září 1933, R I 628/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za nemovitost vydraženou exekučně dne 14. března 1933, přikázal soud první stolice Úrazové pojišťovně dělnické na nedoplatcích od 14. března 1931 do 31. března 1931 poměrnou část ze čtvrtletního nedoplatku 20 Kč — 4 Kč a na nedoplatcích od 1. dubna 1931 do 14. března 1933 120 Kč 95 h. Rekursní soud k rekursu Úrazové pojišťovny dělnické napadené usnesení potvrdil. Důvody: Rekurentka vytýká napadenému usnesení, že se dnem 15. července 1931 stal splatným úrazový příspěvek, předepsaný na dobu od 1. ledna 1931 do 30. června 1931 částkou 20 Kč, takže tato částka měla býti přikázána celá a nikoliv jen poměrnou částkou 4 Kč, čímž první soud ustanovení § 265 z. č. 76/27 mylně vyložil. Rekurs jest bezdůvodný. Podle § 265 zák. čis. 76/27 mají nedoplatky na dani pozemkové a domovní s přírážkami a s příslušenstvím, jež se staly splatnými v posledních dvou letech, počítajíc nazpět od dne udělení příklepu, přednost přede všemi knihovními pohledávkami ve smyslu § 216, druhý odstavec, ex. ř. a této výhody požívají též dvouleté nedoplatky Úrazové pojišťovny dělnické v Praze. Pro zákonné přednosti nedoplatků Úrazové pojišťovny dělnické není však rozhodná, jak mylně má za to rekurentka, doba, kdy byly příspěvky splatné, nýbrž doba, na kterou za poslední dvě léta přede dnem příklepu nedoplatky připadají. V souzeném případě připadají za dobu od 14. března 1931 do 14. března 1933, kdy nucená dražba byla povolena a jen na tuto dobu připadající příspěvky lze rekurentce přiznati v pořadí přednosti.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu Úrazové pojišťovny dělnické a přikázal jí místo poměrné částky 4 Kč celý čtvrtletní nedoplatek 20 Kč za dobu od 14. března 1931 do 31. března 1931.

Důvody:

Dovolací rekurs jest opodstatněn, poněvadž pro právní názor napadeného usnesení, že pro zákonnou přednost nedoplateků Úrazové pojišťovny dělnické byla rozhodnou doba, na kterou za poslední dvě léta přede dnem příklepu nedoplatky pojistného připadají (pro rata temporis), nemá opory v zákonných ustanoveních. Podle ustanovení § 265 zák. ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. ve spojení s plenárním rozhodnutím ze dne 27. listopadu 1900, čís. 300 kniha judikátů čís. 150, zatěžují nedoplatky na příspěvcích úrazového pojištění dělnického i bez knihovního zápisu nemovitost zákonným právem zástavním, majíce přednost před všemi knihovnickými pohledávkami, ale pouze, staly-li se splatnými v posledních dvou letech počítajíc nazpět ode dne exekučního prodeje (udělení příklepu) zavázaného objektu. Podle § 21 zákona ze dne 28. prosince 1887 čís. 1 ř. zák. z r. 1888 nastává splatnost úrazového příspěvku dělnického nejdéle 14. dne po uplynutí každého příspěvkového období. V tomto případě nastala splatnost úrazového příspěvku za dobu od 1. ledna 1931 do 30. června 1931 dnem 14. července 1931 a bylo tudíž, hledíc ke dni příklepu (14. března 1933), přikázati za období počínající 1. lednem 1931 do 30. června 1931 nikoliv poměrnou částku 4 Kč, nýbrž celou částku příspěvkovou 20 Kč.

Čís. 12810.

Třebas dovolatel v dovolání neuplatnil, že pro posouzení otázky přípustnosti dovolání hodnota předmětu sporu nebyla stanovena, bylo přece na odpůrci dovolatele, by se tím v dovolací odpovědi zabýval a po případě uplatnil nepřipustnost dovolání. Neučinil-li tak a zabýval-li se v dovolací odpovědi jen věcí samou, nelze dovolací odpověď považovati za účelnou.

(Rozh. ze dne 15. září 1933, Rv I 945/33.)

Žalobě firmy U. proti Dr. R-ovi jako správci konkursní podstaty Hanuše S-a o zjištění pravosti a pořadí konkursní pohledávky 2.880 Kč byla oběma nižšími soudy vyhověno. Ježto odvolací soud neocenil hodnotu předmětu sporu, byla mu věc Nejvyšším soudem vrácena, by ocenil hodnotu předmětu sporu podle § 500, třetí odstavce, c. ř. s. Odvolací soud stanovil pak hodnotu předmětu sporu na 1.500 Kč, načež Nejvyšší soud dovolání odmítl a zamítl návrh odpůrkyně dovolatele, by jí byly přisouzeny útraty dovolací odpovědi.

Důvody:

Usnesením odvolacího soudu ze dne 27. května 1933 byla hodnota předmětu sporu podle § 500 třetí odstavce c. ř. s. ustanovena na 1.500 Kč a není tudíž podle § 502 třetí odstavce dovolání dopuštěno. an roz-

hodnutím soudu druhé stolice byl rozsudek soudu prvního potvrzen. Nepřípustné dovolání bylo proto odmítnuto. I když dovolatel v dovolání neuplatnil, že pro posouzení otázky přípustnosti dovolání hodnota předmětu sporu nebyla stanovena, bylo přece na odpůrkyni dovolatelově, by se tím v dovolací odpovědi zabývala a po případě nepřipustnost dovolání uplatnila. To se nestalo a zabývala-li se dovolací odpověď jen věcí samou, nelze ji považovati za účelnou, pročez nebyly útraty její podle §§ 507, 41 a 50 c. ř. s. přisouzeny.

Čís. 12811.

Zákon ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931, na ochranu osob oprávněných požadovati výživu, výchovu nebo zaopatření.

Ustanovení § 5 zák. přichází v úvahu, i když manželství stran bylo již rozloučeno a žalobou jest se domáháno zvýšení renty, svého času mezi stranami smluvně stanovené.

(Rozh. ze dne 15. září 1933, R II 308/33.)

Za sporu o rozlukou manželství zavázal se manžel platiti manželce výživné měsíčních 150 Kč s tím, že při podstatném zlepšení svých příjmů zvýší poměrně příspěvky na výživu manželky. Manželství bylo napotom rozloučeno. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se manželka na manželi zvýšení výživného na měsíčních 300 Kč a navrhla povolení prozatímního opatření placením vyživovacích příspěvků 300 Kč měsíčně. Soud první stolice povolil prozatímní opatření placením výživného 150 Kč měsíčně mimo jiné z těchto důvodů: Že snad žalovaný po 150 Kč měsíčně platí, jest pro povolení zatímního opatření vedlejší. Vždyť žalobkyně má nárok na to, by povinnost žalovaného byla soudem ustanovena a by měla exekuční titul. Žalobkyně se domáhá zatímního opatření výslovně ve smyslu § 5 zákona ze dne 16. prosince 1930 čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931 a proto také bylo zatímní opatření ve smyslu tohoto zákonného ustanovení povoleno jen na dobu jednoho roku a se zřetelem k výpovědem převzvedných osob nebylo lze vyhověti návrhu na přiřčení alimentů vyšších než 300 Kč. Rekursní soud nevyhověl rekursu žalovaného, vyhověl však rekursu žalobkyně a zvýšil vyživovací příspěvky na 250 Kč měsíčně, mimo jiné z těchto důvodů: Žalovaný se domáhá změny napadeného usnesení v ten smysl, by návrh žalobkyně byl zamítnut vůbec, maje v podstatě za to, že povolení zatímního opatření podle § 5 alim. zák. a § 382 čís. 8 ex. ř. předpokládá žalobu manželky o rozvod neb o rozlukou manželství, tudíž trvání manželského svazku a vyživovacího nároku manželčina, kdežto manželství stran bylo již roku 1923 rozloučeno a žalobkyně se ve sporu domáhá zvýšení měsíční renty, svého času mezi stranami smluvně stanovené. Mimo to žalovaný i v rekursu ještě namítá, že k zatímnímu opatření nebylo vůbec důvodu, an měsíční rentu 150 Kč žalobkyni přesně vyplácí. Tuto druhou námitku vyvrátil správně již první soud

v napadeném usnesení, na jehož důvody se prostě odkazuje. Ale i jinak je stanovisko stěžovatelovo právně mylné, ježto jasný doslov a smysl ustanovení § 1 (tudíž i § 5) alim. zák. (srovnej zvláště výraz »právně zavázán« v § 1) dopadá na povinnost vyživovací vůbec, nechť plyne ze zákona, smlouvy nebo z jednostranného právního jednání. Že slovo »právně« jest vykládati v nejširším smyslu a že zákonodárce také zamýšlel takový rozsah použití zákona, je vidno i z důvodové zprávy (srovnej komentář Dr. Gerliča k § 1 alim. zák.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu žalovaného, poukázav k důvodům rekursního soudu.

Čís. 12812.

Došlo-li k úmluvě o poskytnutí zvláštní výhody jednomu z vyrovnacích věřitelů, na jejímž podkladě byla pak vydána směnka, za vyrovnacího řízení nebo již dříve z jeho podnětu a v souvislosti se zamýšleným vyrovnáním, jde o poskytnutí nedovolené výhody jednomu věřiteli (§ 47 vyr. řádu z roku 1914) a směnka je neplatná, třebaže se její vydání stalo až po skončeném vyrovnání.

(Rozh. ze dne 15. září 1933, Rv II 566/33.)

Vyrovnání o jmění žalované bylo potvrzeno dne 30. prosince 1930. Dne 14. února 1931 byla vydána žalobkyní na žalovanou směnka, o níž tu jde. Proti směnečnému platebnímu příkazu namítla žalovaná, že šlo o nedovolenou výhodu ve smyslu § 47 vyr. řádu z roku 1914. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti, maje za to, že, ježto směnka byla vydána až po právoplatném ukončení vyrovnacího řízení o jmění žalované, nejde o nedovolenou výhodu podle § 47 vyr. řádu. O dovolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

S názorem nižších soudů, že pro platnost sporné směnky jest jen rozhodná doba jejího vydání, a že směnka je platná, ana byla vydána až po právoplatném ukončení vyrovnacího řízení o jmění žalované, nelze souhlasiti se zřetelem k tomu, co bylo tvrzeno žalovanou v písemných směnečných námitkách o neplatné úmluvě ve příčině požadované superkvoty, o níž byla vydána sporná směnka. Tuto námitku přípustným způsobem blíže rozvedl a skutkově doložil veřejný společník žalované společnosti Rudolf P. při výslechu jako strana, tvrdě, že žalobkyně žádala na žalované superkvotu a že se za tím účelem domáhala toho, by podepsali směnku, již v mimosoudním vyrovnání a že jí též potom přislíbili směnku v soudním vyrovnání a za vyrovnání. Jádrem sporu je, zda se úmluva o této superkvotě stala

z podnětu zamýšleného vyrovnání nebo za soudního vyrovnacího řízení o jmění žalované, či až po jeho skončení. Došlo-li k takovéto úmluvě, na jejímž základě byla vydána směnka, za vyrovnacího řízení anebo již dříve z jeho podnětu a v souvislosti se zamýšleným vyrovnáním, šlo by o poskytnutí nedovolené výhody jednomu věřiteli a směnka by byla neplatná, třeba že se její vydání stalo až po skončeném vyrovnání, poněvadž podkladem jejím by byla nicotná úmluva § 47 býv. vyr. ř. (srovnej rozh. čís. 3358, 4805, 7341, 6947 sb. n. s.). Nižší soudy, vycházejíce z mylného právního názoru, že rozhoduje jen doba, kdy směnka byla vydána, nikoli doba, kdy se stala úmluva, podle které byla směnka vydána, v tom směru se nezabývaly věcí a neučinily potřebná skutková zjištění o této, pro posouzení věci rozhodné okolnosti, pročež bylo jejich rozsudky zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice k dalšímu řízení a novému rozhodnutí (§§ 510, 513, 496 čís. 3 c. ř. s.).

Čís. 12813.

Předpisu § 45 j. n. jest použití, jde-li o to, zda jest věcně příslušným dovolaný krajský soud či okresní soud, pro jehož obvod nebyl zřízen pracovní soud ani oddělení okresního soudu pro pracovní spory.

Přehlédl-li rekursní soud (vrchní soud) předpis § 45 j. n. a odepřel-li krajskému soudu jeho věcnou příslušnost, změniv jeho usnesení, jest dovolací rekurs přípustný a jest z jeho podnětu napadené usnesení zrušiti a odmítnouti rekurs jako nepřípustný.

(Rozh. ze dne 16. září 1933, R I 502/33.)

Žalobu o zaplacení 8.500 Kč zadala zaměstnankyně proti zaměstnavatelům, bydlícím v obvodu okresního soudu v Lanškrouně, na krajském soudě v Chrudimi. Námitku místní a věcné nepřislušnosti soudu první stolice zamítl. Rekursní soud vyhověl námitce věcné nepřislušnosti a žalobu odmítl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a odmítl rekurs žalovaných proti usnesení krajského soudu v Chrudimi.

Důvody:

Žalovaní mají obecný soud u okresního soudu v Lanškrouně. Pro tento soudní okres nebyl zřízen pracovní soud ani oddělení okresního soudu pro spory pracovní (vládní nařízení z 1. prosince 1931 č. 180 sb. z. a n.). Ku projednání sporu, o kterýž jde, není tedy příslušný pracovní soud, jak napadené usnesení mylně za to má, nýbrž po případě okresní soud (§§ 42 a 3 zák. ze dne 4. července 1931 č. 131 sb. z. a n.) a jde proto v souzeném případě jen o rozluštění otázky, je-li opodstatněna věcná příslušnost dovolaného krajského soudu či okresního soudu. Jelikož krajský soud v Chrudimi, u kteréhož žaloba byla podána, nevyhověl námitce místní a věcné nepřislušnosti, se za pří-

slušna prohlásil, nebyl podle prvního odstavce § 45 j. n. recurs proti tomuto usnesení dovolen, a měl býti z úřední moci odmítnut soudem první stolice (§ 523 c. ř. s.) a nestalo-li se tak, recursním soudem (§ 526 odst. 2 c. ř. s.), ježto usnesení prvního soudu bylo neodporovatelným a stalo se pravoplatným. Protože však recursní soud, přehlédnuv předpis § 45 j. n., rozhodl o recursu ve věci a odepřel krajskému soudu jeho věcnou příslušnost, změniv jeho usnesení, jest dovolací recurs přípustný a bylo z jeho podnětu napadené usnesení zrušiti a recurs jako nepřipustný odmítnouti, neboť k pravomoci rozhodnutí jest přihlížeti z moci úřadu (§ 240 třetí odstavec c. ř. s.).

Čís. 12814.

**Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).
Má-li podnikatel zapsanou ochrannou známku, nelze spatřovati nic závadného v tom, že na ni upozorňuje spotřebitele.**

(Rozh. ze dne 16. září 1933, R I 636/33.)

Marie T-ová, majitelka firmy E. T-a vdova, optické zboží v U., domáhala se na Rudolfa Pietschovi, optiku v U., by byl žalovaný uznán povinným zdržeti se označení »Piopbrillen« pro brýle, jež prodává a jichž součástí pocházejí od různých výrobců, zdržeti se rozšiřování udání, že brýle jen u něho jsou k dostání a že značka »Piopbrillen« jest zákonem chráněna a zdržeti se rozšiřování a uveřejnění tvrzení, že ještě žádný kupec brýlí »Piop« neuplatnil své právo ze záruky. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, řízení doplnil a znovu rozhodl. **Důvody:** Žaloba založena jest, jak z jejich údajů nade vši pochybnost plyne, i když výslovně příslušné právní ustanovení není citováno, na § 2 zák. proti nek. soutěži a spatřuje nekalou reklamu žalovaného v tom, že veřejně činí a rozšiřuje o svém podniku údaje způsobilé oklamati a zjednati tím jeho podniku na úkor jiných soutěžitelů přednost při soutěži, a to údaje toho obsahu, že brýle ve svém závodě prodávané označuje jako »Piop-brýle«, ačkoli jsou to brýle z cizích výrobků i od jiných optiků stejným způsobem sestavované a že tím, jakož i tvrzením, že jsou takové brýle jen u něho k dostání a že jsou vzorkově chráněny, uvádí kupitele v omyl. Soud první stolice je toho názoru, že o nekalou reklamu a o jednání přičící se dobrým mravům soutěže nejde, poněvadž žalovaný značku »Piop-Brillen« má skutečně chráněnu a touto jeho značkou chráněné brýle opravdu jen u něho jsou k dostání, a poněvadž je též oprávněn brýle, které, třebaže z cizích součástek, sestavuje, jako zvláštní svůj výrobek vlastní značkou opatřovati a prodávati, když brýle ty jeho odbornou prací jsou v každém jednotlivém případě potřebám kupitele individuálně přizpůsobovány a jeví se tak zvláštním jeho produktem. Soud odvolací souhlasil by s tímto názorem, kdyby byl skutkově dostatečně podložen. Lze zajisté připustiti, že i ten, kdo pracuje se součástkami

jinými výrobci zhotovenými, může jich sestavením a použitím dospěti k výrobku, který se odlišuje od produktů jeho konkurentů tak osobitě a nese takové stopy jeho vlastní zručnosti, důmyslu a originality, že právem zatlačuje použitý materiál do pozadí a činí důvodně nárok na zvláštní označení a zvláštní ochranu. Avšak v souzeném případě jde právě o to, zda skutečně činnost žalovaného je takového rázu, či zda pravdu má žalující strana, tvrdíc, že u brýlí hlavní význam mají skla a že ono žalovaným zdůrazňované sestavování a přizpůsobování potřebám jednotlivých kupitelů je běžným i všemi ostatními prodáváči brýlí samozřejmě konaným úkonem, který zůstává proti kvalitě skla, po případě obruby momentem zcela podřadným a který právě neprávem od žalovaného je na oklamání kupitelů stavěn do popředí, by byl vzbuzen dojem, že jím sestavené brýle jsou něčím zvláštním, co kupitel v jiném závodě nedostane. Pro posouzení této speciální otázky nestačí podle názoru odvolacího soudu vědomosti prvního soudu a bude věcí znalců, jak to žalující strana ve svém přípravném spisu též navrhla, zjistiti a vysvětliti, na čí straně je pravda. Jestliže »Piop-Brillen« žalovaného nejsou opravdu ničím více než obyčejnými brýlemi, jež z různých více méně kvalitních součástek cizí proveniencie zhotovuje normálně každý jiný optický závod, pak podle názoru soudu odvolacího nebyl by žalovaný oprávněn používati pro brýle ve svém závodě prodávané zvláštního označení, třebaže skutečně registrovaného, které v kupcích budí nesprávný dojem, že jde o zboží zvláštního druhu, které jen žalovaný může nabídnouti a pak byly by ve smyslu třetího odst. § 2 zák. proti nek. soutěži i pravdivé údaje žalovaného, že značka »Piop-Brillen« je chráněna a že jest jen u něho k dostání, pozastavitelné, ježto hledíc k jejich zvláštní úpravě a ve spojení s neoprávněností takové značky používati, byly by přece jen nekalou reklamou, která má podniku žalovaného na úkor jeho soutěžitelů v očích zákazníctva přinést jakousi nezaslouženou přednost, což nelze srovnati s dobrými mravy soutěže.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by znovu jednal a rozhodl o odvolání.

Důvody:

Ano je zjištěno, že pozastavené údaje stěžovatelovy o brýlích jím prodávaných jsou správné, nelze mluvit o nekalé soutěži, neboť nelze přisvědčiti názoru odvolacího soudu, že tyto údaje jsou přes to způsobilé oklamati, hledíc k jejich zvláštní úpravě (§ 2 odst. (3) zákona proti nekalé soutěži). Vždyť stěžovatel upozorňuje jen spotřebitele (zákazníky) na optické předměty, totiž na brýle jím prodávané a označené ochrannou známkou Piop a proto nazvané Piop-Brillen. Účelem ochranné známky podle § 1 zák. ze dne 6. ledna 1890 čís. 19 ř. zák. jest jen rozlišovati výrobky neb zboží od výrobků neb zboží stejného druhu. Má-li stěžovatel zapsanou ochrannou známku, jest zajisté oprávněn upozorňovati na ni spotřebitele, aniž by bylo lze v tom spatřovati něco závadného. Odběratelé si tomu již navykli, že zboží opatřené ochran-

nou známkou nemusí býti vždy zbožím zvláštní jakosti, nebo zvláštního druhu a proto tento údaj vůbec postrádá jakékoliv možnosti klamati o jakosti zboží. Známkou Piop jsou chráněny brýle sestavované a prodávané v závodě žalovaného. Upozorňuje-li tudíž stěžovatel spotřebitele na tuto svou ochrannou známku, nejde o nekalou soutěž, nýbrž o zjev v obchodním životě zcela obvyklý a nezávadný, a tvrdí-li, že garančních listin jím vydaných nebylo posud kupiteli brýlí použito, dotvrzuje tím jen dobrou jakost svých brýlí. Při nepředpojatém posuzování pozastavených údajů nelze tvrditi, že by jednotlivě nebo v celku vzbuzovaly dojem, že brýle, stěžovatelem prodávané jsou něčím zvláštním, což kupitel v jiném závodě nedostane, nýbrž činí jen dojem, že Piop-Brillen jsou dobré jakosti a že je lze dostati jen u stěžovatele. Neřeba tedy zjišťovati znalcem, jakého rázu jest činnost stěžovatelova při sestavování brýlí jím prodávaných.

Čís. 12815.

Ve věcech nesporného soudnictví mohou sice (§ 40 zák. čís. 100/1931 sb. z. a n.) v rekursech býti uváděny nové skutečnosti a průvody, ale tyto skutečnosti musely tu býti již v době rozhodnutí prvního soudu, jinak jsou jen důvodem nové úpravy.

(Rozh. ze dne 16. září 1933, R I 662/33.)

Opatrovnický soud uložil manželskému otci, by platil na výživu nezl. dítěte měsíčně 100 Kč. Rekursní soud k otcovu rekursu napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Ve věcech nesporných může býti rekurs k nejvyššímu soudu podán jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy nebo zmatečnost (§ 46 odst. (2) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n.). Podle obsahu spisů není v nich ani zmatečnosti, ani neshledán v napadeném usnesení rozpor se spisy. Neprávem vytýká stěžovatel rekursnímu soudu nezákonnost proto, že opomenul snížené jeho příjmy z úřadu zjistiti, jak v řízení ovládaném zásadou vyšetřovací bylo jeho povinností (§ 23 zák. čís. 100/1931), neboť usnesení prvního soudu bylo vydáno dne 18. října 1932 a rekursní soud nesměl hleděti ke skutečnostem nastavším teprve po vydání toho rozhodnutí, t. j. od 1. ledna 1933. Příjmy, jež stěžovatel dostával v době rozhodnutí 1. stolice, byly však přesně zjištěny na podkladě úředního sdělení ředitelství státních drah a stěžovatel proti správnosti těchto údajů ani nebrojí, uplatňuje jen, že se jeho příjmy v posledním čase podstatně snížily. Ve věcech nesporného soudnictví mohou sice v rekursech býti uváděny nové skutečnosti a průvody [§ 40 (1) cit. zák.], ale tyto skutečnosti tu musely býti již v době rozhodnutí prvního soudu, jinak jsou jen důvodem nové úpravy.

Čís. 12816.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Odmítl-li řádný soud a limine fori žalobu proto, že jest příslušným pracovní soud, není toto rozhodnutí závazné pro pracovní soud [§ 22 (2) zák.].

U pracovního soudu jest uplatňovati nárok zaměstnance proti zaměstnavateli na náhradu škody opřený o předpis § 1157 obč. zák., jakož i o to, že zaměstnavatel opomenul vykonati přihlašovací povinnost u sociálně-pojišťovacího ústavu.

(Rozh. ze dne 16. září 1933, R I 834/33.)

Žalobce byl zaměstnán jako zemědělský dělník u žalované majitelky velkostatku. Byv poraněn kopnutím hřiběte, domáhal se žalobce na žalované náhrady škody, spatřuje zavinění žalované v tom, že, pověřivši žalobce jako svého zaměstnance opatrováním zlého hřiběte, nedbala povinností, jež má na mysli § 1157 obč. zák., a dále, že opomenula žalobce včas přihlásit u dělnické úrazové pojišťovny. Žalobu o náhradu škody 10.000 Kč a o placení měsíčního důchodu 800 Kč zadal žalobce původně na krajském soudě v Chebu, jež žalobu ihned (a limine fori) odmítl pro nepřislušnost soudu. Žalobce, nepodav proti odmítacímu usnesení rekurs, zadal pak žalobu u místně příslušného okresního soudu v Chebu, oddělení pro pracovní spory, jež rozhodl o žalobě věcně, neuznav žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud (krajský soud v Chebu, jako odvolací soud ve sporech pracovních) zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením jako zmatečný a odmítl žalobu pro věcnou nepřislušnost pracovního soudu. D ů v o d y: Podle § 22 zák. o pracovních soudech má pracovní soud v každém období řízení vysloviti usnesením svou věcnou nepřislušnost a zmatečnost předchozího řízení. Rovněž soud vyšší stolice, vyšla-li zmatečnost teprve u něho najevo, má vysloviti usnesením věcnou nepřislušnost pracovního soudu a zmatečnost předchozího řízení. Podle § 1 zák. o pracovních soudech jest příslušnost pracovního soudu výlučná a nemůže býti dohodou stran přenesena na soud řádný nebo rozhodčí, aniž mohou věci, náležející před řádné soudy, býti přeneseny na pracovní soud. Podle § 22 cit. zák. jest rozhodl-li řádný soud pravoplatně, že jest věcně příslušný pracovní soud, toto rozhodnutí závazné pro místně příslušný pracovní soud. O pravoplatné rozhodnutí jde však jen, bylo-li o věcné nepřislušnosti rozhodnuto po ústním jednání, nejde však o pravoplatné rozhodnutí, byla-li žaloba a limine odmítnuta pro věcnou nepřislušnost. V takovém případě nelze mluvíti o pravoplatném rozhodnutí již proto, že žalovanému nebylo možno, aby k tomu zaujal stanovisko, a nelze proto takové odmítnutí a limine považovati za pravoplatné rozhodnutí, jež by bylo závazným i pro žalovaného (srov. čís. 1627 sb. n. s.). Nelze proto usnesení krajského soudu v Chebu, jímž odmítl žalobu a limine, považovati za pravoplatné rozhodnutí, jež by bylo podle § 22 zák. závazné pro pracovní soud. V souzeném pří-

padě opírá se žaloba o to, že se žalovaná, ač věděla, že hříbě, jež měl žalovaný opatrovat, jest zlé povahy, nepostarala o opatření, jimiž mohla býti nehoda zabráněna, a že žalovaná neohlásila žalobce u Úrazové pojišťovny dělnické. Žalobce domáhá se proto na žalované náhrady bolestného 10.000 Kč a měsíčního důchodu 800 Kč, ježto byl poraněn kopnutím hříběte a stal se tím neschopným k výdělku. Uplatňuje tudíž žalobce nároky na náhradu škody. Podle § 1 zák. o prac. soudech jsou pracovní soudy, nehledíc k hodnotě předmětu sporu výlučně příslušné rozhodovati o sporech z pracovního, služebního nebo učebního poměru založeného soukromoprávní smlouvou, vzniklých mezi zaměstnanci a zaměstnavatelem. V souzeném případě však nejde o nárok z poměru pracovního nebo služebního, nýbrž o nárok na náhradu škody z civilně-právního zavinění žalovaného, tudíž o nárok z občanského práva podle § 1295 obč. zák. a nejde o nárok založený na porušení smluvní povinnosti. Není proto okresní soud v Chebu, oddělení pro pracovní spory, příslušným pro tuto žalobu, pročež bylo napadený rozsudek i s předchozím řízením zrušiti pro zmatečnost a odmítnouti žalobu pro věcnou nepřislusnost okresního soudu v Chebu, oddělení pro pracovní spory.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc krajskému soudu v Chebu jako odvolacímu soudu ve věcech pracovních s příkazem, aby, pomína důvod, pro který rozsudek prvě stolice a jemu předcházející řízení zrušil a žalobu odmítl, o odvolání rozhodl.

Důvody:

Žalobce zakládá žalobní návrh na zavinění žalované, spočívající prý v tom, že žalovaná, pověřivši ho jako svého zaměstnance opatrováním zlého koně, nedbala povinností, jež má na mysli § 1157 obč. zák., a dále, že opomenula žalobce včas přihlásiti u dělnické úrazovny. Žaloba původně u krajského soudu v Chebu podaná, byla tímto soudem ihned (a limine fori) pro nepřislusnost soudu odmítnuta. Žalobce, nepodav proti odmitacímu usnesení rekurs, zadal pak žalobu znovu u místně příslušného pracovního soudu. Názor stěžovatelův, že rozhodnutí krajského soudu bylo po rozumu § 22 odst. (2) zák. č. 131/1931 závazné pro pracovní soud, nemůže obstáti, jakž odvolací soud v podstatě správně vyložil a jakž nejvyšší soud při výkladu § 46 j. n. zevrubně odůvodnil ve zcela podobném případě ve svém rozhodnutí sb. n. s. č. 1627, k němuž se pro zjednodušení odkazuje. Jinak nelze však souhlasiti s právním názorem, z něhož vycházel odvolací soud v napadeném usnesení. Neboť ze žalobcova přednesu plyne, že tu jde o spor tkvící v námezdním poměru mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem a že žalobce právě z toho poměru odvozuje nárok na náhradu škody, opřený zejména také o předpis § 1157 obč. zák. stanovící povinnost zaměstnavatelovy péče při služebních úkonech a v poměru k zaměstnanému. Kdyby nebylo bývalo námezdního poměru mezi stranami, nebylo by došlo k tomuto sporu z uplatňovaného právního důvodu. Takovým sporům jest přiznati právě pro jejich povahu, že jde o poměr

mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, z důvodů sociálně politických výhodu odborného posouzení za účasti laického živlu, jak tomu jest u pracovních soudů. Předpis § 1 zák. o pracovních soudech nelze úzce vykládati v ten smysl, jak činí odvolací soud, že by pracovní soudy byly příslušné rozhodovati jen o nárocích vzešlých z pracovní smlouvy, nýbrž jsou příslušné — hledíc k doplňujícímu ustanovení § 2 písm. c) — k rozhodování o všech nárocích prýstících z pracovního poměru neb jsoucích v souvislosti s tímto poměrem, pokud jen jest založen pracovní smlouvou. Že nárok zaměstnance proti zaměstnavateli na náhradu škody z důvodu, že zaměstnavatel opomenul vykonati přihlašovací povinnost u některého sociálně-pojišťovacího ústavu, jest uplatňovati u pracovního soudu, plyne zřejmě z § 2 písm. e) zák. č. 131/1931 (viz sb. n. s. 12387).

Čís. 12817.

Ustanovení stanov stavebního družstva, podle něhož splatnost činže nastává teprve po schválení činže ministerstvem sociální péče, jest omeziti na případy, kde ministerstvo sociální péče jest ke schválení tomu povoláno.

(Rozh. ze dne 16. září 1933, Rv I 1026/33.)

Žalující družstvo vypovědělo pozůstalosti po čekateli domku čp. 153 nájem tohoto domku, odůvodňujíc výpověď tím, že ani zůstavitel ani jeho pozůstalost nedoplatila trhovou cenu domku a neplatí představenstvem žalované strany z domku předepsané nájemné. Procesní soud prvě stolice výpověď uznal účinnou, shledav ji odůvodněnou tím, že žalovaná strana nezaplatila nájemné z domku. Odvolací soud zrušil výpověď, protože nájemné z domku nebylo ministerstvem sociální péče schváleno, jak to § 21 stanov žalující strany ustanovuje.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by znovu rozhodl.

Důvody:

Odvolacímu soudu jest přisvědčiti, že stanovy společenstva jsou závazné i pro společenstvo i pro jeho členy, jsouce vzájemnou smlouvou. Podle ustanovení § 21 stanov žalující strany se nájemné stanoví tak, by zachována byla jednak výnosnost jednak obecně prospěšný ráz pronajatého domku, a jest podrobena, jakož i každá jeho změna schválení ministerstva sociální péče. Stanovy nečiní rozdílu, zda jde o domek postavený se státní podporou čili nic. Vyplývá to ze srovnání prvě a druhé věty čtvrtého odstavce § 21 stanov; ve druhé větě stanovy určují výslovně, jaké má býti nájemné z domů, na něž byla poskytnuta podpora podle zákona o stavebním ruchu, naproti tomu prvě věta stanovíc potřebu schválení ministerstvem mluví všeobecně o nájemném vů-

bec a nelze ze stanov dovoditi, že schválení toho není potřebí pro domky bez řečené podpory, jak míní žalující strana v dovolání. Tvrzení dovolání o tom, z jakého důvodu bylo do stanov pojata ustanovení o schvalování nájemného ministerstvem, musí zůstatí jako nedovolená novota bez povšimnutí (§ 504 c. ř. s.). Přes to však nelze ustanovení § 21 stanov vykládati tak, že každé nájemné žalující stranou požadované nebo jeho změna musí býti nutně schváleny ministerstvem sociální péče. Ustanovení to jest vykládati podle úmyslu stran a jak toho žádá obyčej poctivého obchodu (§ 914 obč. zák.). Při tomto výkladu však nelze požadavek schválení nájemného ministerstvem uznati všeobecně platným. Při slovném výkladu § 21 stanov by žalující společenstvo nemohlo požadovati nájemné, kdyby ministerstvo sociální péče odepřelo nájemné vůbec schváliti. Nelze důvodně souditi, že to by bylo úmyslem stran; úmysl ten nesl se zřejmě k tomu, by se společenstvu dostalo nájemné v každém případě. Proto potřebu schválení jest nutně omeziti na případy, kde ministerstvo sociální péče jest ke schválení tomu povoláno. Ani zákonné předpisy o stavebním ruchu nepředepisují přímo, že ministerstvo má nájemné schvalovati, poskytují však ministerstvu, převzal-li stát podle oněch předpisů záruku, aby si schvalování činí v domech se státní zárukou vyhradilo. Podkladem pro takové opatření jsou zvláště ustanovení § 14 odst. (2), § 35 odst. (3), § 36 odst. (4), § 40 odst. (1) a (2) a § 47 čis. 8 a 9 vládního nařízení ze dne 12. května 1927 čis. 57 sb. z. a n. platného v době, kdy zůstavitel počal domek obývatí, a podobná ustanovení dalších prováděcích vládních nařízení k zákonům o stavebním ruchu počínajíc rokem 1928. Předpisy tyto v souzeném případě ovšem nepřicházejí v úvahu, poněvadž nejde o domek postavený se státní zárukou. Není však vyloučeno, by si ministerstvo přes to schvalování činže nevyhradilo z jiného důvodu, zvláště pro obecnou prospěšnost žalující strany. Vyhradilo-li si ministerstvo v souzeném případě schválení, bylo by ho podle § 21 stanov ke stanovení činže potřebí a pro nedostatek schválení nenastala by dosud splatnost nájemného a nebylo by v jeho neplacení shledávati neplnění povinnosti ze smlouvy nájemní a výpověď z tohoto důvodu byla by předčasnou. Pro právní stanovisko dovolacího soudu jest třeba zjištění, zda si ministerstvo sociální péče v souzeném případě schválení nájemného z jakéhokoliv důvodu nevyhradilo nebo snad na žádost žalovaného družstva se ho nepodjalo. Zjištění toto dovolacímu soudu schází, a je potřebí zjištění to doplniti v uvedeném směru.

Čís. 12818.

Prohlášení politického úřadu po rozumu § 15 ex ř. o tom, na které majetkové předměty veřejně prospěšné instituce nelze vésti exekuci bez poškození veřejných zájmů, víže exekučního soudce a nepodléhá soudnímu přezkoumání.

Soud byl povinen, aby si vyžádal konečné jasné vyjádření politického úřadu, měl-li od něho dvě vyjádření navzájem si odporující.

(Rozh. ze dne 16. září 1933, R II 287/33).

V exekuci na movitosti proti spolku »Ochotnicza straż pożarna« navrhl spolek, by byla exekuce ohledně položek 1 a 2 zájemného protokolu zastavena. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Exekuční soud zastavil exekuci z důvodu, že povinná strana potřebuje zabavených věcí k výkonu všeobecně užitečné činnosti. S tímto názorem nelze však souhlasiti, ježto podle § 15 ex. ř., § 7 nař. ze dne 6. května 1897 čis. 153 ř. zák. určuje okresní úřad věci, jichž bez újmy obecně prospěšné činnosti lze použiti k uspokojení vymáhajícího věřitele. Okresní úřad sdělil připisem ze dne 18. března 1933, že zabavených věcí není k činnosti žalované zapotřebí, a je proto soud podle § 15 ex. ř. tímto prohlášením vázán, takže k zastavení exekuce není důvodu (§ 39 čis. 4 ex. ř.). K tomu se ještě podotýká, že nebyla dosud podána zpráva okresního úřadu, že žalovaný spolek je obecně prospěšným ústavem.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

I když je dodatečně předloženým potvrzením policejního úřadu v M. osvědčeno, že žalovaná jest organizací veřejně prospěšnou, nemůže přece míti dovolací rekurs úspěch. Neboť prohlášení politického úřadu po rozumu § 15 ex. ř. a §§ 5—7 min. nař. ze dne 6. května 1897 čis. 153 ř. zák. o tom, na které majetkové předměty veřejně prospěšné instituce nelze vésti exekuci bez poškození veřejných zájmů, víže exekučního soudce a nepodléhá soudnímu přezkoumání. To vyplývá z toho, že se v té příčině jedná jen o hlediska veřejnoprávní, a plyne to z doslovu posledního odstavce § 15 ex. ř. V souzeném případě jest rozhodným poslední prohlášení okresního úřadu v F. ze dne 30. dubna 1933, jímž ve shodě s prohlášením ze dne 28. března 1933 bylo soudu sděleno, že z důvodů veřejných zájmů není námitek proti provedení exekuce, o niž jde. Nepodala-li povinná strana proti tomuto prohlášení odvolání u správního úřadu podle § 3 odst. (2) resp. § 6 odst. (4) cit. min. nař., marně se nyní dožaduje nápravy u soudů. Neprávem vytýká dále dovolací rekurs, že řízení rekursního soudu bylo prý vadné, poněvadž prý rekursní soud neměl vzíti zřetel na prohlášení ze dne 20. dubna 1933, vyžádané prý prvním soudem nesprávně proti předpisům §§ 7 a 6 cit. min. nař., a že prý ono prohlášení bylo politickým úřadem vydáno proti předpisům § 6 odst. (3) cit. min. nař. bez slyšení účastněných. Soud byl nejen oprávněn, nýbrž povinen, aby si vyžádal konečné jasné vyjádření politického úřadu, když měl od něho dvě vyjádření, jež si navzájem odporovala a tudíž obě vedle sebe nemohla obstáti. Jakým způsobem si politický úřad při podávání svého prohlášení počínal a zda šetřil předpisů § 6, 7 cit. min. nař., vymyká se přezkoumávání soudnímu.

Čís. 12819.

Exekuci nelze podle § 39 čis. 8 ex. ř. zastaviti, přesahuje-li výtěžek náklady na exekuci, byť nedostačoval k tomu, by z něho byly uhrazeny

náklady exekuční po zapravení práv přednostních a zástavních pohledávek vymáhajícímu věřiteli předcházejících.

(Rozh. ze dne 16. září 1933, R II 346/33.)

Dlužník navrhl zrušení exekuce vnučenou dražbou polovice nemovitosti, ježto pohledávce vymáhajícího věřitele předchází zatížení polovice nemovitosti celkem 4.485 Kč, kdežto nejnižší podání činí jen 3.667 Kč, takže nelze očekávat, že pokračování v exekuci nebo její provedení poskytne výtěžek, který by přesahoval náklady na tuto exekuci (§ 39 čis. 8 ex. ř.). Soud první stolice návrhu vyhověl. **Důvody:** Břemena předcházející pohledávce vymáhajícího věřitele, činí celkem 3.565 Kč 50 h, nikoliv 4.485 Kč, kromě toho vznikly vymáhajícímu věřiteli exekuční útraty 493 Kč 50 h. Ježto v poslední době při exekučních dražbách se nepodává a zůstává při nejnižším podání, lze očekávat, že výtěžek nejvyššího podání nestačí k tomu, aby kryl exekuční náklady po uspokojení přednostních pohledávek předcházejících vymáhajícímu věřiteli (sr. plenisimární usnesení býv. vídeňského nejv. soudu čis. 1683 ze dne 13. května 1902 a rozhodnutí býv. vídeňského soudu ze dne 4. dubna 1914, repert. náležů čis. 232). Návrh dlužníka, by byla exekuce zrušena, jest tudíž podle § 39 čis. 8 ex. ř. odůvodněn. **R e k u r s n í s o u d** zamítl návrh dlužníka na zrušení exekuce. **Důvody:** Soud první stolice vychází z toho, že pohledávce vymáhajícího věřitele předcházejí knihovní pohledávky 3.372 Kč a přednostní pohledávka berního úřadu 193 Kč 50 h, celkem tudíž 3.565 Kč 50 h, takže lze očekávat, že očekávaný výtěžek nejvyššího podání nedostačí k tomu, aby kryl náklady této exekuce po uspokojení přednostních a knihovních pohledávek předcházejících vymáhajícímu věřiteli. Leč podle § 39 čis. 8 ex. ř. jest exekuci zrušiti, nelze-li očekávat, že pokračování v exekuci nebo její provedení poskytne výtěžek, který by přesahoval náklady na tuto exekuci. Slověm »výtěžek, který by přesahoval náklady na tuto exekuci«, jest již podle doslovu tohoto místa zákona rozuměti tak, že exekuci nelze zrušiti, převyšuje-li očekávaný výtěžek vůbec ony náklady, třebaž nestačí k tomu, aby kryl exekuční náklady po zapravení hypotek a práv předcházejících vymáhajícímu věřiteli. Účelem řečeného předpisu jest, aby nebyly vedeny exekuce, jež nejsou s to, uspokojiti věřitele; tohoto účelu jest dosaženo, převyšuje-li očekávaný výtěžek náklady exekuce, ježto převyšku lze použití k uspokojení věřitelů a tím zmenšiti zadlužení dlužníkovu, při čemž jest lhostejno, kde z věřitelů bude kryt. V souzeném případě plyne z výpočtu prvního soudu, že, i když se vezme za základ jen nejnižší podání, byly by kryty nejen hypoteky, nýbrž i část nákladů této exekuce. Leč podle shora uvedeného jest počítati obráceně: Očekávaný výtěžek převyšuje daleko náklady této exekuce a stačí k zapravení předchozích břemen a přednostních položek v celkové výši 3.565 Kč 50 h. Tím se zmenší značně stav dluhů povinného, takže účelu vedení exekuce, stanoveného v řečeném ustanovení zákona, bude nepochybně dosaženo (sr. čis. 3544 sb. n. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Právní názor rekursního soudu, že exekuci nelze dle § 39 čis. 8 ex. ř. zastaviti, přesahuje-li výtěžek náklady na exekuci, byť nedostačoval k tomu, by z něho byly uhrazeny náklady exekuční po zapravení práv přednostních a zástavních pohledávek vymáhajícímu věřiteli předcházejících, jest v souladu s teorií (Neumann-Lichtblau, Kom. k exekučnímu řádu, 3. vydání, str. 213) i praxí nejvyššího soudu a má též oporu v dějinách zákona. Stačí tu odkázati k rozhodnutí sb. n. s. 3544, jímž vyvrácena byla správnost opačných rozhodnutí býv. nejvyššího soudního dvoru vídeňského, na něž se dovolací rekurs odvolává. Podotknouti lze, že též nynější nejvyšší soudní dvůr vídeňský tuto dřívější praxi opustil a důsledně zaujímá stanovisko nejvyšším soudem v Brně ve svrchu uvedeném rozhodnutí zaujaté (plen. rozh. z 22. června 1927 Praes 153/27 J. B. 427, z 9. března 1927 Ob II 83 Z. Bl. č. 159/27). Napadené usnesení odpovídá tedy zákonu a stavu věci.

Čís. 12820.

Bylo-li ujednáno mezi pojišťovnou a pojišťovacím agentem, že provizní odměny náležejí pojišťovacímu agentu jen potud, pokud příslušné pojistky jsou v platnosti a pokud trvá provizní poměr mezi pojišťovnou a pojišťovacím agentem, příslušel pojišťovacímu agentu nárok na provizi z pojišťovacích smluv jim zprostředkovaných, jakmile se smlouvy ty staly perfektní, byl-li ještě v té době v provizním poměru s pojišťovnou, ovšem pod rozvazovací výminkou, že smlouva pojišťovací nebude pojišťovnou pro nezaplacení první prémie zrušena.

Podati důkaz o tom, že provizní nárok pro nezaplacení prémie v prvním roce zanikl, jest věcí žalované pojišťovny.

(Rozh. ze dne 18. září 1933, R I 482/33.)

Žalobce byl od 1. ledna 1927 do 31. prosince 1929 provizním zastupcem žalované pojišťovny. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované kromě zaplacení remunerace a sběratelské superprovisy zaplacení zůstatku na běžném účtu. Podle smlouvy příslušela žalobci v oboru životního pojištění z pojištěného kapitálu jednorázová, sběratelská provise ve výši 3½ % pojištěného kapitálu, to však jen potud a v tom směru, pokud byla zaplacena prvá roční prémie. Žalovaná ji připisovala žalujícímu k dobru hned, jakmile byla pojišťovací smlouva uzavřena, t. j. jakmile pojišťovna přijala pojišťovací návrh a pojištěnce o tom vyrozuměla, byla však v důsledku shora řečeného oprávněna připsati ji zase v případě úplného nezaplacení první prémie k tíži žalobce celou, v případě nezaplacení částečného poměrnou, nezaplacené části odpovídající její část. Žalovaná vyplácela žalujícímu na tuto provizi zálohy, které se pohybovaly ve výši 2½ % předpokládané zprostředkovací provise. Spor se obmezil jen na otázku 3½ % sběratel-

ské provise, a to se zřetelem 1. k nespornému doslovu smlouvy ze dne 1. ledna 1929, že za zprostředkování pojištění obdrží žalující (mimo měsíční paušál a sběratelskou superprovisi) zprostředkovatelskou provisi 3½% z pojištěného kapitálu za pojištění jím získané podle všech sazeb s lékařskou prohlídkou, že však tato odměna provisi náleží mu jen potud, pokud příslušné pojistky jsou v platnosti a pokud trvá poměr založený smlouvou, 2. k ustanovení dodatku ze dne 21. prosince 1928 v tomto nesporném doslovu příslušného odstavce, že v případě úmrtí žalobce zaručuje žalovaná jeho ženě výplatu 2/3 inkasních provisi po dobu trvání pojištění, zprostředkovaných žalobcem. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Pokud jde o to, kdy vznikly žalobci nároky na provisi a kdy nastala jejich splatnost, jest rozhodným obsah dopisu ze dne 1. ledna 1929, podle něhož provisi odměny náleží žalobci jen potud, pokud příslušné pojistky jsou v platnosti a pokud trvá poměr založený tímto dopisem. Slovem pojistka jest rozuměti smlouvu pojišťovací, která se podle § 2 všeobecných pojišťovacích podmínek stává hotovou, jakmile přijme pojišťovna návrh pojistníků a ho o tom vyrozumí; pojištění počíná podle § 3 všeobecných pojišťovacích podmínek dnem vyznačeným v pojistce, kterýž se tam vyznačí, jakmile byla smlouva schválena pojišťovací společností. Vznikl tedy žalobci nárok provisi, jakmile byla pojišťovací smlouva jím zprostředkovaná pojišťovací společností schválena a pojistníkovi doručena, dnem na pojistce vyznačeným, pak-li byl žalobce v tento den ještě v provisním poměru k pojišťovací společnosti upraveném dopisem ze dne 1. ledna 1929. Pojištění stává se však účinným teprve, když pojistné i s vedlejšími poplatky bylo zapláceno (předpokládajíc, že ten den byla ještě osoba pojištěná na živu), nebo byla na jeho zaplacení žaloba podána, neboť podle § 5 těchto podmínek jest pojišťovna oprávněna, nebylo-li pojistné za první pojišťovací rok včas zapláceno, buď zrušiti smlouvu pojišťovací bez výpovědi, nebo pojistné vymáhati soudně, v kterémžto případě však jest povinna k plnění pojišťovací smlouvy, nastane-li pojištěná událost v době, za níž jest pojistné vymáháno. Z toho jasně vyplývá, že smlouva pojišťovací jest v platnosti ode dne její perfekce až do jejího zrušení (storna) pojišťovnou (nebylo-li pojistné za první rok včas zapláceno). Příslušel tedy žalobci nárok na provisi z pojišťovacích smluv jím zprostředkovaných, jakmile se smlouvy ty staly perfektní a byl-li ještě v té době v provisním poměru s pojišťovnou, to jest staly-li se smlouvy ty perfektními před rozvázáním žalobcova provisního poměru s pojišťovnou, což nastalo 31. prosince 1929, ovšem pod rozvazovací podmínkou, že smlouva ta nebude pojišťovnou zrušena. Že tomu tak, že vznik ná-

roku provisního souvisí s perfekcí pojišťovací smlouvy, plyne z toho, že, jak nesporno, žalovaná připisovala žalobci zprostředkovací provise 3½% hned, jakmile byla pojišťovací smlouva uzavřena, t. j. jakmile pojišťovna přijala pojišťovací návrh a pojištěnce o tom vyrozuměla, a že vyplácela žalobci zálohy na tuto provisi, z čehož plyne, že žalobcova pohledávka a provise se stala perfekcí (§ 2) pojišťovací smlouvy též splatnou, byť i byla odsunuta k vůli zajištění pojišťovny výplata nedoplatku 1% z 3½% odměny, až k celoročnímu vyúčtování. Nespadá tedy v jeden čas účinnost pojišťovací smlouvy a účinnost smlouvy o provisi zprostředkovatelskou. Ona jest odložena a nastává teprve zaplacením prémie za první rok, tato nastává již perfekcí pojišťovací smlouvy, pokud se tak stalo za trvání služebního poměru. Její trvání (podržení provise) jest však vázáno na rozvazovací podmínku, že nastane zrušení pojišťovací smlouvy. Jest tedy molný právní názor pojišťovny, že pojišťovací smlouva a nárok žalobcův na provisi platně vznikly teprve zaplacením pojistného. Kdyby tomu tak bylo, nemělo by smyslu ustanovení § 5 odst. 2 všeobecných pojišťovacích podmínek, dle nichž může pojišťovna zrušiti pojišťovací smlouvu, nebylo-li pojistné včas zapláceno, neboť nebylo by třeba zrušovati smlouvu, jež do té doby ani platně nevznikla. Ostatně je názor ten v rozporu s ustanovením § 2 odst. 2 všeobecných pojišťovacích podmínek, v němž se mluví o zamítnutí návrhu pojistníkovy, pokud nebyl jí přijat, a nikoli o zrušení smlouvy pojišťovací. Vidno z toho, že všeobecné pojišťovací podmínky dobře rozeznávají zamítnutí návrhu smlouvy, a zrušení smlouvy již perfektní. Jestliže tedy v době, pokud trval provisní poměr, tedy před 31. prosincem 1929, nebyla pojišťovnou zrušena pojišťovací smlouva podle § 5 odst. 2 všeobecných pojišťovacích podmínek, byla provisní smlouva v platnosti, a byl již tím založen nárok žalobcův na provisi. Požadavek pojišťovny, aby bylo též pojistné zapláceno před rozvázáním provisního poměru, nedá se ani z dopisu z 1. ledna 1929 ani z dopisu ze dne 21. prosince 1928 dovoditi a jest proto tento požadavek neodůvodněn. Jiná jest ovšem otázka, jaký vliv má okolnost, bylo-li zapláceno pojistné za první rok teprve po 31. prosinci 1929. Podle vývodů shora uvedených stává se nárok na provisi dospělým perfekcí pojišťovací smlouvy. Podržení provise zprostředkovatelem jest však vázáno rozvazovací podmínkou, že pojišťovna smlouvy pojišťovací pro včasné nezaplacení první prémie nestornovala. Podati důkaz o tom, že tato podmínka nastala, že zanikl provisní nárok pro nezaplacení pojistného v prvním roce bylo však věci žalované pojišťovny. Ta však zánik takový do konce řízení před procesním soudem neprokázala, ba ani důkazu o něm nenabídla a jest tudíž v tom směru prekludována.

Čís. 12821.

Přípustnost pořadu práva pro nárok vlastníka povozu proti obci na vydání povozu, který, ježto byl ponechán na veřejné cestě bez dozoru, dal starosta zavést do kůlny a který obec zadržuje pro náklad s tím spojený.

(Rozh. ze dne 18. září 1933, R I 695/33.)

Žalobci domáhali se na žalované obci v Čechách vydání fasaňkového vozu a 23 kusů švestkových dřev. Žalovaná obec namítla, že starosta po marném vyzvání žalobců, by vůz s dřevem, který nechal žalobce na silnici státi, odstranili, vůz ten u výkonu silniční policie, tudíž ve funkci administrativní dal odvéztí se silnice do kůlny, že tudíž domáhání se vydání vozu nepatří na pořad práva. První soud, vyhověv námitce nepřipustnosti pořadu práva žalobu odmítl s odůvodněním, že starosta jednal jako osoba veřejná, oprávněná vykonávat silniční policii, že se tudíž jedná o veřejnoprávní úkon, proti kterému žalobcům přísluší si stěžovati k úřadům správním, nikoliv domáhati se vydání vozu pořadem práva. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Důvody: První soud zjistil, že starosta žalované obce dal odstraniti vůz naložený dřevem se silnice, kde ho žalobce nechal státi, že vůz ten starosta dal dopravit do kůlny a že se nyní zdráhá vůz tento vydati, dokud žalobci nezaplatí náklady spojené s odstraněním vozu se silnice a s jeho uschováním v kůlně. Podle § 8 zákona ze dne 15. června 1866 čís. 47 z. zák. pro Čechy nesmí povozy bez potahu býti nechány bez dozoru na silnici, a to pod následky pokuty (§ 12 cit. zák.). Podle § 14 cit. zák. přísluší výkon silniční policie zpravidla starostovi obce, který také koná vyhledávání, vydává nálezy, uloží pokuty, vybírá uložené pokuty a náhrady za způsobené škody. Nechal-li žalobce vůz na silnici bez dozoru státi a neodstranil ho, ačkoliv k tomu byl vyzván, byl starosta oprávněn u výkonu silniční policie vůz dáti odstraniti se silnice. Tím ovšem vykonává úkon veřejnoprávní. Odstraněním vozu se silnice jest však jeho správní úkon až na to, že podle § 12 cit. zák. mohl uložit žalobci pokutu, skončen. Byly-li s odstraněním vozu a s jeho uskladněním spojeny výlohy, nemůže tyto náklady starosta požadovati podle § 14 cit. zák., neboť podle tohoto ustanovení může starosta vybírat jen náhrady za škody uvedené v § 1 cit. zák. Vůz, který nechal žalobce na silnici státi, měl sám na svůj náklad odstraniti. Dal-li vůz odstraniti starosta a hradila-li obec náklady s tím spojené, hradila je obec za žalobce, který byl k vynaložení tohoto nákladu podle zákona povinen, a může obec náhradu na žalobci požadovati podle § 1042 obč. zák., tudíž pořadem práva. Zadržuje-li obec vůz s dřívím pro nezaplacení nákladů spojených s odstraněním vozu se silnice, a s jeho uskladněním, nečiní tak již ve výkonu silniční policie, výkon ten byl uskladněním vozů skončen, nýbrž proto, že uplatňuje nárok soukromoprávní. Žalobce domáhá se vydání svého vozu, který mu obec odepírá vydati před zaplacením vynaloženého nákladu místo a pro žalobce. Uplatňují tudíž žalobci soukromoprávní nárok a jest proto námitka nepřipustnosti pořadu práva bezdůvodná.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Žalovaná obec neprávem napadá usnesení rekursního soudu. Jde o spor, v němž se žalobci domáhají toho, by žalovaná obec vydala jim jejich fasaňkový vůz a 23 kusy švestkových dřev, které jim zadržuje a

nechce vydati, dokud žalobci nezaplatí náklad spojený s převezněním vozu, a uloženou jim pokutu. Uplatňují tedy žalobci své soukromé právo vlastnické a brání se proti soukromému zasahování do tohoto jejich práva žalovanou obcí (osobováním si soukromého práva zadržovacího). I když žalobci v žalobě nedolichují, jakým způsobem nabyli vlastnictví k fasaňkovému vozu s dřívím, jest přes to z obsahu žaloby patrné, že jde o žalobu vlastnickou podle § 366 obč. zák., poněvadž žalobci v ní tvrdí, že jim žalovaná obec zadržuje jejich fasaňkový vůz s dřívím, tedy jejich vlastní věci. Rozhodovati o nároku, že obci nepřísluší právo zadržovati žalobcům vůz s dřívím pro učiněný náklad, jsou povolány řádné soudy (§ 1 j. n.). Neobstojí ani námitka žalované, že vykonává zadržování vozu se dřívím jen jako veřejný orgán, který pečuje o řád silniční policie, poněvadž jde tu o řešení otázky předběžné a předurčující a soudy jsou oprávněny řešiti v důvodech svých rozhodnutí i předběžné a předurčující otázky veřejnoprávní. Ani námitka žalované, že jí přísluší zadržovací právo podle § 471 obč. zák., nemění nic na věci, neboť i tu běží o řešení soukromoprávního nároku, o němž jest podle § 1 j. n. rozhodovati řádným soudům. Právem proto rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva.

Čís. 12822.

Pozemková reforma.

Pro nárok na zaplacení ujednané kupní ceny, pokud se týče přejímací ceny jest přípustným pořad práva.

(Rozh. ze dne 19. září 1933, R I 322/33.)

V žalobě na presidenta Státního pozemkového úřadu a na československý stát tvrdil žalobce, že mezi ním a prvním žalovaným, předsedou Státního pozemkového úřadu, došlo k ujednání ústní tržové smlouvy, podle níž československý stát koupil od žalobce za sjednanou tržovou cenu 20,500.000 Kč a za dalších podmínek v žalobní žádosti podrobně vypočtených nemovitosti velkostatku. Dovožoval, že tato smlouva není dohodou ve smyslu § 44 zákona čís. 329/20 Sb. z. a n., nýbrž prostou tržovou smlouvou, nesouvisející s provedením pozemkové reformy na tomto velkostatku. Domáhal se pak toho, by rozsudkem bylo zjištěno, že ona tržová smlouva mezi žalobcem a žalovaným československým státem vznikla a jest po právu, dále, by Státní pozemkový úřad byl uznán povinným, zaplatiti žalobci 20,500.000 Kč s příslušnými úroky, by žalovaný prezident Státního pozemkového úřadu a Státní pozemkový úřad byli uznáni povinnými rukou společnou a nerozdílnou vyhotoviti a podepsati ve vší formě práva onu tržovou smlouvu buď ve formě tržové smlouvy nebo ve formě dohody. Žalovaní vznesli proti žalobě námitku nepřipustnosti pořadu práva, již soud prvního státního úřadu vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud nevyhověl žalobcovu rekursu ohledně žalovaného presidenta Státního pozemkového úřadu, vyhověl však rekursu ohledně československého státu a zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva ohledně tohoto ža-

lovaného. V tomto směru uvedl v d ů v o d e c h: Prvý soud je názoru, že se již podle obsahu žaloby a podle obsahu dohody žalobní nárok opírá o smlouvu, která není ničím jiným než dohodou ve smyslu §§ 14, 26 a 44 náhr. zák., že dohoda taková má povahu veřejnoprávní, je správním úkonem státního orgánu, a že proto nárok z ní nepatří na pořad práva. Prvý soud staví se tu zřejmě na stanovisko zaujaté v rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 4. září 1930 R I 591/30 (sbírka čís. 10109), kterážto rozhodnutí bylo předmětem rozhodnutí senátu pro řešení kompetenčních konfliktů, utvořeného podle zákona ze dne 2. listopadu 1918, čís. 3 sb. z. a n., který ve svém rozsudku ze dne 7. prosince 1931 č. j. 758/31 (uveřejněno ve sb. nejv. soudu civ. Dodatek V. k ročníku XIII.) vyslovil ve věci náhrady za převzatý majetek, že k rozhodování jsou příslušné řádné soudy. Prvý soud přehlédl, že i nejvyšší soud v onom svém rozhodnutí v poznámce připustil, že žádné pravidlo není bez výjimky a že na příklad § 24 náhr. zák. dovoluje Státnímu pozemkovému úřadu vyměnění (a zajisté i odkoupení) nezabranou půdu a že tato směnná smlouva je ovšem smlouva soukromoprávní a poměr z ní poměrem soukromoprávním, takže by se strany z něho musily žalovat navzájem před soudem. Podobně má se věc i v souzeném případě, kde žalující strana tvrdí, že se kupní smlouva týkala i půdy státem nezabrané, pokud se týče půdy ze záboru již propuštěné, jakož i příslušenství, ba i věci movitých, tedy věci záboru nepodléhajících. Ale nehledíc ani k tomu, má soud rekursní za to, že, i kdyby skutečně šlo tu o dohodu po rozumu §§ 14, 26 a 44 náhr. zák., přece jen v podstatě by šlo o pohledávku soukromoprávní, jejíž zaplacení se žalobce domáhá a jejíž přezkoumání spadá do kompetence řádných soudů (§§ 42, 44, 47, 52 náhr. zák.). Dohoda jeví znaky smíru po rozumu § 1380 obč. zák., tedy poměru soukromoprávního, o němž rozhodovati přísluší jen řádným soudům. Pokud se žalobce domáhá též zjištění existence smlouvy a jejího podepsání ohledně koupě a převzetí panství V., jde v podstatě jen o prejudiciální určovací návrh po rozumu § 236 c. ř. s., kdežto hlavním a podstatným bodem žalobní žádosti je nárok, aby žalovaná strana (čsl. erár) byla uznána povinnou zaplatiti straně žalující 20,500.000 Kč s přísl., kterýžto nárok žalobní čelí jen proti žalovanému eráru.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolací recurs není opodstatněn. Rekursní soud případně uvedl, že zjišťovací část žalobního žádání jest jen předem do žaloby pojatým mezitímním návrhem na zjištění podle § 236 c. ř. s. a že jde vlastně o žalobu na zaplacení kupní ceny ujednané dohodou, pokud se týče přejímací ceny. Že taková žaloba, to jest žaloba o zaplacení i případně přejímací ceny patří na pořad práva, bylo zevrubně dovedeno v rozhodnutí senátu pro řešení kompetenčních konfliktů ze dne 7. prosince 1931 č. j. 758/31 (srovnej též rozhodnutí téhož senátu ze dne 5. června

1931 č. j. 714/31, uveřejněné ve sb. n. s. z roku 1931 dodatek čís. I.). Co se týče mezitímního zjišťovacího návrhu, souhlasí i tu dovolací soud s rekursním soudem a odkazuje na důvody napadeného usnesení.

Čís. 12823.

Zákon ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. o základních ustanoveních soudního řízení nesporného.

O nezákonnosti (§ 46 (2) zák.) může být řeč jen, přiči-li se rozhodnutí přímo zákonu. Tomu není tak, není-li otázka přímo řešena v zákoně a je-li v praxi sporná.

(Rozh. ze dne 21. září 1933, R I 647/33.)

Rejstříkový soud vyzval civilního inženýra, opovídacího firmu, aby předložil koncesní listinu, opravňující ho k živnostenskému provádění staveb. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jde o souhlasná usnesení soudů nižších stolic, jež lze napadati jen z důvodů vytčených v § 46 odst. (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. o základních ustanoveních soudního řízení nesporného. Stěžovatel uplatňuje zmatečnost a nezákonnost napadených usnesení, leč neprávem. Zmatečnost podle § 41 odst. (2) c) zákona vidí v tom, že nesporný soudce rozhodl spornou otázku správní, zda stěžovatel jako úředně autorisovaný civilní inženýr jest oprávněn prováděti po živnostensku stavby, aniž se musí vykáhati živnostenským listem (koncesní listinou opravňující ho k živnostenskému provádění staveb). Tu však jde jen o řešení otázky předurčující, k čemuž nesporný soudce byl podle § 25 zákona oprávněn, ovšem jen s účinky pro toto nesporné řízení. Nelze proto mluvit o zmatečnosti řízení. O nezákonnosti může být řeč jen, když se rozhodnutí přiči přímo zákonu. Ale tomu tak není v tomto případě, ona otázka v zákoně přímo řešena není a jest i v praxi velice sporná, jakž vyplývá z protichůdných názorů obchodní a živnostenské komory v Praze a inženýrské komory v Praze (srov. Kompasové vydání živnostenského řádu z roku 1926 sv. I. str. 812 a svazek II. str. 775 a 823). Jde tudíž jen o výtku nesprávného právního posouzení věci, které však nepodléhá podle § 46 odst. (2) uvedeného zákona přezkoumání nejvyššího soudu. Dovolací recurs musil se proto minouti s úspěchem.

Čís. 12824.

Změnilo-li konsumní družstvo, které již podle posavadních stanov bylo oprávněno přijímati a zúrokovati členské zápůjčky, doslov stanov v ten smysl, že »bude podporovati spořivost členů přijímáním a

úrokováním úsporných vkladů«, nestalo se ještě peněžním ústavem ve smyslu § 2 (1) zákona ze dne 10. října 1924, čís. 239 sb. z. a n., nýbrž zůstalo konsumním družstvem. Na takové družstvo nevztahuje se ustanovení § 19 (1) zákona ze dne 2. března 1933, čís. 44 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 21. září 1933, R I 721/33.)

Rejstříkový soud zamítl toho času opověď změny stanov konsumního družstva, zapsaného společenstva s ručením obmezeným, usnesené při řádné valné hromadě ze dne 9. dubna 1933 a odmítl navržený zápis změn těch do družstevního rejstříku. D ů v o d y: Není přípustné, by družstvo dosud konsumní, kteréž také teprve dne 6. dubna 1930 zřetelem na svůj skutečně provozovaný předmět družstevního podniku dřívější označení na firmě »a úsporné« změnou stanov, zapsanou dne 18. dubna 1930 vyloučilo, nyní předmět svého podnikání doplněním stanov doplněním §§ 1 a 35, 10 dosavadních stanov rozšiřovalo na »přijímání a úrokování úsporných vkladů od členů«, aniž také blíže určeno, jakým způsobem a k jakému účelu by úsporné vklady přijímány a spravovány být měly a mají-li snad býti jen jakýmsi doplňkem ustanovení §§ 56—59 stanov, takže by navržené doplnění stanov, jež by podle § 4 zák. čís. 70/1873 ř. zák. výraz dojíti mělo i v doslovu firmy, těmito shora označenými dodatky při tomto již zapsaném družstvu znamenati mohlo rozšíření působnosti na činnost spořitelní a záložní, jež obsahuje v sobě přijímání a úročení vkladů, kteréž rozšíření činnosti však na roveň postaviti jest zřízení peněžního ústavu druhu v § 2 odst. (1) písm. b) zák. čís. 239/1924, v doslovu zákona čís. 54/1932 sb. z. a n. uvedeného, jehož zápisu toho času brání ustanovení § 19 zák. čís. 44/1933 sb. z. a n. Navrhovaný dodatek není však ani v souladu s požadavky článku XIV. odst. (2) čís. 2 zákona čís. 54/1932, zvláště an není prokázán počet členů tohoto společenstva s ručením obmezeným, ano zápisné dle § 5 písm. a) činí 5 Kč a není prokázáno, v jaké výši jsou členské podíly a zápisné skutečně zaplacený. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Podle § 1 stanov družstva, o které jde, předmětem podniku mimo jiné bylo podporovati spořivost členů přijímáním a úrokováním úspor. Podle navržené změny paragrafu má býti předmět podniku rozšířen na přijímání a úrokování vkladů od členů, čímž by působnost družstva mohla býti rozšířena na činnost spořitelny a záložny, což by se s úkolem družstva nesrovnávalo a takto by se družstvo konsumní stalo ústavem peněžním, jehož zřízení ustanovením § 19 zákona čís. 44/33 sb. z. a n. je zakázáno. Ostatně poukazuje se na odůvodnění napadeného usnesení.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by o opovědi družstva znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu, jenž napadá souhlasná usnesení soudů nižších stolic pro nezákonnost (§ 46 odst. (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.), nelze upřítí oprávnění, neboť soudy nižších

stolic přehledly ustanovení čl. XLII. zákona ze dne 21. dubna 1932, čís. 54 sb. z. a n., podle něhož neplatí za předpokladů tam uvedených ustanovení čl. XIII. a XIV. tohoto zákona o stvrzenkách, které vydávají spotřební anebo jiná neúvěrní společenstva o úsporných vkladech svých členů. Jak vyplývá z důvodové zprávy k osnově tohoto zákona ke čl. XIII. (tisk poslanecké sněmovny čís. 1622 str. 53), »nemíni osnova novou definici vkladní knížky měniti nic na vžitém a již v důvodové zprávě k starému zákonu uznaném systému vydávání t. zv. »členských knížek« konsumními a jinými neúvěrními družstvy, majíc na zřeteli, že takovými knížkami se nestvrzují vklady, nýbrž zápůjčky, jež družstvu, vedení duchem solidarity, poskytují vlastní jeho členové«. Tím, že stěžující si konsumní družstvo, které podléhá, jak ze spisů vysvítá, revisi ústředního svazu československých družstev v Praze a které již podle § 1 posavadních stanov bylo oprávněno přijímatí a úrokovatí členské zápůjčky, změnilo příslušný doslov tohoto § 1 stanov v ten smysl, že »bude podporovati spořivost členů přijímáním a úrokováním úsporných vkladů«, nestane se ještě peněžním ústavem ve smyslu § 2 odst. (1) zákona čís. 239/1924 sb. z. a n. (v doslovu čl. XIV. zákona čís. 54/1932 sb. z. a n.), nýbrž zůstane konsumním družstvem. Že by chtělo vydávati v k l a d n í k n í ž k y ve smyslu § 1 uvedeného zákona, ze spisů nevyplývá. Nevztahuje se proto na stěžující si družstvo ustanovení § 19 (1) zákona ze dne 2. března 1933, čís. 44 sb. z. a n. Opačný názor soudů nižších stolic přičít se proto zákonu.

Čís. 12825.

Daně dodatečně předepsané jsou splatné do třiceti dnů ode dne doručení platebního rozkazu.

(Rozh. ze dne 21. září 1933, R I 786/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za nemovitost přiklepnutou dne 21. března 1933, přikázal soud první stolice v přednostním pořadí dodatečně předepsanou výdělkovou daň za rok 1927 a nedoplatek dodatečně předepsané výdělkové daně za rok 1928. K rekursu výmáhající věřitelky rekursní soud napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Stěžovatelka napadá rozrhové usnesení jen potud, pokud byly bernímu úřadu přikázány dodatečně předepsaná daň výdělková za rok 1927 v částce 5485.70 Kč a nedoplatek dodatečně předepsané výdělkové daně za rok 1928 v částce 15.067.10 Kč a to z důvodu, že tato výdělková daň nespadá do doby dvou let ode dne příklepu, t. j. ode dne 21. března 1933 nazpět, nýbrž do doby starší, leč neprávem. Podle § 265 (2) zák. o přímých daních ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. zatěžují dvouleté nedoplatky na dani výdělkové s přírážkami a s příslušenstvím, tedy ty, které se staly splatnými v posledních dvou letech, počítajíc nazpět ode dne udělení příklepu, i bez knihovního zápisu nemovitost sloužící výlučně nebo převážně provozování výdělečného podniku dani podrobeného, zákonným právem zástavním, majíce přednost přede

všemi knihovními pohledávkami. Prvý soudce zjišťuje, což není napádeno, že jde o dodatky k předpisům všeobecné daně výdělkové za rok 1927 a 1928. Podle § 269 zákona o přímých daních jsou ovšem daně s přírážkami splatné, pokud se daň nevybírá srážkou nebo pokud zákon jinak neustanovuje, ve čtyřech rovných splátkách napřed dne 1. ledna, 1. dubna, 1. července a 1. října každého roku, leč podle § 270 odst. (5) cit. zákona doplatky na daních s přírážkami jsou splatné na podkladě platebního rozkazu do třiceti dnů po jeho doručení, což podle odst. (4) cit. zák. platí i o dodatečných předpisech daně. Z toho jest zřejmo, že daně dodatečně předepsané jsou splatné do třiceti dnů ode dne doručení platebního rozkazu. V souzeném případě jde o dodatečné předpisy daně výdělkové, na kterou byly podle zjištění prvního soudce straně povinné doručeny platební rozkazy dne 18. července 1931, a dne 18. září 1931, takže se tyto dodatečně předepsané daně výdělkové staly splatnými jednak dne 17. srpna 1931, jednak dne 18. října 1931, to jest v posledních dvou letech ode dne exekučního příklepu (21. března 1933) zpět počítajíc, takže vzhledem k ustanovení § 265 zák. ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. nedoplatkům těm první soudce právem přiznal výsadní pořadí. Poukaz stěžovatelky na rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 10. prosince 1919, čís. 325 sb. n. s. se na tento případ nehodí, neboť tenkrát byl v platnosti zákon ze dne 25. října 1896, čís. 220 ř. zák. a zákon ze dne 18. března 1921, čís. 116 sb. z. a n., které nemají onoho ustanovení o nedoplatcích splatných v posledních dvou letech ode dne příklepu zpět počítajíc jako zákon ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n., jehož článkem II. uváděcích ustanovení byl zákon ze dne 25. října 1896, čís. 220 ř. zák. zrušen.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud správně podle zákona (§§ 265, 269, 270 zák. čís. 75/27) dovodil, že účtovaným nedoplatkům výdělkové daně, dodatně v roce 1931 za léta 1927 a 1928 předepsané, přednostní zástavní právo na prodaných nemovitostech přísluší. Odkazuje se, aby se předešlo opakování, na důvody napadeného usnesení. Rozhodnutí čís. 325 sb. n. s. týká se převodního poplatku a již proto se ho dovolává dovolací rekurentka nepřipadně.

Čís. 12826.

K mimosoudní výpovědi dané právním zástupcem (advokátem) jménem a z příkazu zmocnítele netřeba přiložení jeho plnou moc.

Důkaz o doručení mimosoudní výpovědi jest podán i pravoplatným usnesením soudu, v němž jest konstatováno vlastní tvrzení povinného, že dopis vymáhajícího věřitele, obsahující mimosoudní výpověď, byl mu v určitý den doručen.

Mimosoudní výpověď, proti níž byly podány námitky u nepřislušného soudu, stala se vykonatelnou a exekučním titulem podle § 1 čís. 18

ex. ř. teprve, až námitky byly pravoplatně odmítnuty, a teprve od této doby počala běžeti čtrnáctidenní lhůta § 575, třetí odstavec, c. ř. s.

Hmotněprávní námitku, že byt podléhá zákonu o ochraně nájemců, nelze ani rekuresem ani žalobou vznésti teprve v exekučním řízení, nebyly-li proti mimosoudní výpovědi podány námitky.

(Rozh. ze dne 21. září 1933, R I 843/33.)

Soud první stolice nepovolil exekuci vyklizením na základě mimosoudní výpovědi. Důvody: Proti mimosoudní výpovědi ze dne 12. října 1932 podal vypovídaný námitky u okresního soudu civilního pro vnitřní Prahu, jenž pro nepřislušnost námitky odmítl a zamítl návrh vypovídané strany na postoupení námitek okresnímu soudu civilnímu pro Prahu-západ. Usnesení toto bylo potvrzeno krajským soudem civilním. V mimosoudní výpovědi byla doba k vystěhování stanovena na 14. ledna 1933. Žádost o povolení exekuce nuceným vyklizením byla podána na soud dne 10. února 1933. Jelikož námitky vypovídané strany nebyly včasné u příslušného soudu podány, měl žalovaný objekt do 12. hodiny polední dne 14. ledna 1933 vykliditi a odevzdati. Exekuční návrh byl podán po uplynutí 14 dnů, co nastala doba k vyklizení najatého předmětu určená, a proto mimosoudní výpověď ze dne 12. října 1932 pozbyla platnosti podle § 575, třetí odstavec c. ř. s. Mimosoudní výpověď nabyla účinnosti již tím, že nebyly podány včas u příslušného soudu námitky, nikoliv teprve dnem doručení usnesení krajského soudu civilního, potvrzujícího usnesení okresního soudu civilního pro vnitřní Prahu, jak patrně se domnívá strana vypovídaná. Okolnost, že námitky byly zadány u nepřislušného soudu, má týž význam, jako kdyby nebyly podány vůbec. Bylo proto návrh na povolení exekuce nuceným vyklizením zamítnouti. Rekursní soud exekuci povolil. Důvody: Nelze souhlasiti s právním názorem prvního soudu, že, byly-li podány námitky proti mimosoudní výpovědi u nepřislušného soudu, jest tomu tak, jako by nebyly podány vůbec, mimosoudní výpověď zůstává jimi nedotčena a jest proto čtrnáctidenní lhůta podle § 575 třetí odstavec c. ř. s. počítati od doby, která byla na výpověď k vyklizení stanovena, a nikoli teprve ode dne, kdy bylo o námitkách vypovídané strany soudem pravoplatně rozhodnuto. Podle § 575 třetí odstavec c. ř. s. pozbývá exekuční titul po uplynutí čtrnáctidenní lhůty platnosti jen, když oprávněná strana ve stanovené lhůtě za exekuci nežádala, ač tak učiniti mohla. O exekuci mohla však vypovídaná strana žádati teprve, až pravoplatně bylo rozhodnuto o námitkách strany vypovídané, neboť dříve nemůže býti mimosoudní výpověď exekučním titulem, při čemž jest nerozhodné, byly-li podány u příslušného soudu čili nic; který soud jest příslušným k rozhodování o námitkách, o tom rozhodovati jest povolán jen soud, u něhož námitky byly podány. Pokud jeho rozhodnutí nenabýlo právní moci, nemohla ani vypovídaná strana věsti na základě mimosoudní výpovědi exekuci vyklizením a počíná proto 14denní lhůta § 575 odst. 3 c. ř. s. běžeti ode dne 1. února 1933, kdy doručeno bylo stranám usnesení krajského soudu civilního v Praze

jako rekursního ze dne 23. prosince 1932, jímž byly námitky strany vypovídáné s konečnou platností odmítnuty. Poněvadž exekuční návrh strany vypovídající došel k okresnímu soudu exekučnímu v Praze dne 10. února 1933, resp. tímto postoupen byl soudu prvému, kamž došel dne 15. února 1933, byla exekuce navržena ve zmíněné 14denní lhůtě, tedy v čas.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Marně snaží se stěžovatel doličiti, že mimosoudní výpověď ze dne 12. října 1932 neměla náležitostí předepsaných v § 565 třetí odstavce c. ř. s., a že tedy nemohla založit exekuční titul podle § 1 čís. 18 ex. ř. K exekučnímu návrhu, jímž se domáhá vymáhající věřitelka nuceného vyklizení garáže, byl připojen opis dopisu právního zástupce vymáhající strany, adresovaného straně povinné, jímž této dává právní zástupce jménem a z příkazu majitelky domu výpověď z najaté garáže v jejím domě v přízemí — vjezd z ulice — a to tak, že poměr nájemní se končí 31. prosince 1932, a že vyklizení a odevzdání vyklizené místnosti má nastatí nejdéle do 14. ledna 1933 o 12. hodině polední. Tím byl dostatečně určitě označen najatý předmět, jakož i čas, kterého nájemní smlouva se má skončit, čímž také bylo zcela vyhověno předpisu § 565 druhý odstavec a § 562 první odstavec c. ř. s., a nebylo po této stránce závady proti povolení exekuce (§ 7 ex. ř.). Z připojeného obsahu dopisu je zřejmo, že vydatelem listiny té byl právní zástupce vypovídající strany; že listina ta nebyla jím podepsána, se nenamítá a nemůže proto býti pochybnosti, že prohlášení v listině pocházelo od právního zástupce vypovídající strany (§§ 294 a 565 třetí odstavec c. ř. s.). Že by k mimosoudní výpovědi z 12. října 1932 dané právním zástupcem jménem a z příkazu zmocnítele bylo nutno přiložit jeho plnou moc, ze zákona vyvodití nelze; k návrhu exekučnímu byla plná moc vymáhající strany připojena. Správný je též názor stěžovatele, že zákon vyžaduje listinný důkaz o tom, že výpověď byla protistraně doručena. Než zde šlo o mimosoudní výpověď, proti které podal vypovídáný námitky, v nichž doručení mimosoudní výpovědi přiznal, a v exekučním návrhu ze dne 9. února 1933 dovolávala se navrhovatelka spisů okresního soudu civilního pro vnitřní Prahu jako důkazu o tom, že mimosoudní výpověď byla doručena povinnému dne 13. října 1932, připojivši zároveň ke svému návrhu pravoplatné usnesení okresního soudu civilního pro vnitřní Prahu ze 7. listopadu 1932, v němž je konstatováno vlastní tvrzení žalovaného (povinného), že dopis žalobkyně z 12. října 1932 obsahující mimosoudní výpověď z garáže ke dni 31. prosince 1932 byl mu doručen 13. října 1932. Pokud stěžovatel doličuje, že návrh exekuční bylo zamítnouti z důvodu prvním soudem uvedeného, odkazuje se k odůvodnění rekursního soudu, jež nejvyšší soud schvaluje. Nerozhodno jest, že v tomto případě byly podané námitky odmítnuty pro nepřislusnost soudu, u něhož byly podány (§ 562 poslední odstavec c. ř. s.); mimosoudní výpověď stala se vykonatelnou, účinnou a nabyla povahy

exekučního titulu podle § 1 čís. 18 exek. ř. teprve tehdy, až námitky proti ní byly pravoplatně odmítnuty — a teprve od této doby počala běžeti čtrnáctidenní lhůta v § 575 třetí odstavce c. ř. s. stanovená. Ustanovení posléz uvedené lze vykládati jen v ten smysl, že exekuční titul pozbývá po uplynutí lhůty platnosti jen, když oprávněná strana ve lhůtě o exekuci nežádala, ač tak učiniti mohla (rozh. čís. 1988 a 10.252 sb. n. s.). Stěžovatel brojí konečně proti názoru nejvyššího soudu projevenému v rozhodnutí čís. 10.655 sb. n. s., při čemž poukazuje na odchýlná rozhodnutí čís. 6076 a 6634 téže sbírky. Než nejvyšší soud neshledává důvodu odchýliti se od právního názoru vysloveného v rozhodnutí čís. 10.655 sb. n. s., že nelze hmotněprávní námitku, »že byt podléhá zákonu o ochraně nájemníků« ani rekursem ani žalobou vznésti teprve v exekučním řízení, nebyly-li proti soudní výpovědi podány námitky. V příčině bližšího odůvodnění odkazuje se stěžovatel na důvody dotčeného rozhodnutí; rozhodnou jest tu úvaha, že ustanovení zákona o ochraně nájemníků chrání nájemníka, pokud ochrany užití chce a ji potřebuje, ale nebrání mu, by se ochrany, které již požívá, nevzdal pro určitý již nastavší případ a nezavázal se k vyklizení, a že tudíž není závady ani s hlediska § 7 odst. (2) zák. o ochr. náj., by se nájemce nevzdal ochrany pro nastavší již případ výpovědi tím, že se vzdá námitek, ať již to učiní výslovně nebo mlčky tím, že námitky nepodá. Pokud stěžovatel poukazuje na to, že prý důvody rozhodnutí čís. 10.655 se na tento případ nehodí proto, že on proti mimosoudní výpovědi námitky podal — přehlíží, že jeho námitky podané u nepřislusného soudu byly odmítnuty — a že proto jest je posuzovati, jakoby nebyly podány vůbec, takže je nerozhodno, zda v odmítnutých námitkách dovolával se ochrany nájemců.

Čís. 12827.

Ustanovení § 1 odst. (2) zákona ze dne 21. prosince 1932, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1933, podle něhož nemohou býti v žádném případě zcizeny nemovitě věci za cenu nižší než za dvě třetiny odhadní ceny, nelze použítí při opětné dražbě, byla-li první (původní) dražba provedena již před účinností řečeného zákona, před 5. lednem 1933.

(Rozh. ze dne 21. září 1933, R I 876/33.)

Exekuční dražba nemovitosti vl. č. 183 byla nařízena na 23. září 1931 a téhož dne též konána. Odhadní cenu nemovitosti k opětné dražbě, jež měla býti konána dne 14. června 1933, stanovil soud první stolice na 100.550 Kč a nejnižší podání na 67.034 Kč, maje za to, že se zákon ze dne 21. prosince 1932, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1933 vztahuje i na opětné dražby. Rekursní soud k rekursu vymáhajícího věřitele stanovil nejnižší podání na 50.275 Kč.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V této exekuční věci byla dražba nemovitosti vl. č. 183 nařízena na 23. září 1931 a téhož dne též konána. Nemovitost byla Josefu M-ovi pravoplatně přiklepnuta za nejvyšší podání 74.000 Kč. Zákon ze dne 21. prosince 1932 sb. z. a n. č. 1 z r. 1933, kterýž nabyl účinnosti dne 5. ledna 1933, ustanovuje (§ 9), že ustanovení tohoto zákona platí i na exekuční řízení, ve kterých před počátkem jeho účinnosti nebyla dosud dražba vykonána. V souzeném případě byla, jak podotknuto, dražba dne 23. září 1931 a tudíž již dávno před účinností zák. č. 1/1933 provedena, pročez tento zákon se exekučního řízení, o němž jde, vůbec nedotýká a pro opětnou dražbu platí předpis § 154 třetí odstavec ex. ř., podle něhož nejmenší podání při opětné dražbě činí polovici odhadní ceny nemovitosti. Že zákon čis. 1/1933 v ustanovení § 9 neměl na mysli opětné dražby, plyne jednak z doslovného znění, jednak z úvahy, že podle § 154 (3) ex. ř., jenž v tomto směru novým zákonem nebyl dotknut, opětnou dražbu jest prováděti za přiměřeného použití všech předpisů pro první dražbu platných a najmě též na podkladě dražebních podmínek pro první dražbu stanovených. Odpadá tedy nutnost se zabývatí další otázkou, platí-li v případech, v nichž dražba (první dražba) nebyla před 5. lednem 1933 vykonána a došlo pak k opětné dražbě po účinnosti zákona čis. 1/1933, dosavadní předpis § 154 odst. 3 poslední věta ex. ř. či nový předpis § 1 odst. (2) zák. č. 1/1933, že totiž nemovité věci nemohou býti v exekuci v žádném případě zcizeny za cenu nižší než dvě třetiny odhadní ceny.

Čís. 12828.

Oprávněný podnikatel staveb jest oprávněn převzítí smlouvou provedení stavby. Nedal-li provéstí stavbu osobou oprávněnou ke stavitelské živnosti, nestala se platně ujednaná stavební smlouva nicotnou.

(Rozh. ze dne 21. září 1933, Rv I 127/32.)

Ve sporu o zaplacení za provedené stavební práce nevyhověl Nejvyšší soud žalobcovu dovolání. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

důvodech:

Zalovaní namítali v prvé stolici nicotnost stavební smlouvy mezi stranami podle § 379 obč. zák. tvrdíce, že žalobce je jen podnikatelem staveb, ne však koncesovaným stavitelem nebo zednickým mistrem, takže nebyl k provádění stavby oprávněn. Prvý soud se námitkou obíral, neshledal ji však odůvodněnou. Zalovaní v odvolání poukazovali výslovně na nicotnost stavební smlouvy. Odvolací soud se však námitkou touto neobíral, ač především měl rozřešiti otázku nicotnosti smlouvy.

Ježto podklad pro nicotnost stavební smlouvy byl přednesen již v prvé stolici, jest se obíratí dovolacímu soudu z úřadu namítanou nicotností, třebaž žalovaní v dovolací odpovědi nicotnost tu již nevytýkají. Je zjištěno, že žalobce je oprávněným podnikatelem staveb. Jak ve výnosech ministerstva vnitra ze dne 13. května 1899 čis. 38.978/98 a pražského místodržitelství ze dne 11. června 1899 čis. 85.043 č. 73 sb. norm. (srov. svazek X. kompasu Řád živnostenský, I. díl z roku 1926, str. 799) uvedeno, jest podnikatelství staveb svobodnou živností a lze ji provozovati buď tím způsobem, že podnikatelé staveb dávají jako stavebníci na vlastním pozemku a na vlastní účet provéstí stavbu, by ji dále se ziskem prodali, nebo tím způsobem, že přejímají provedení staveb na cizích pozemcích a dají je provéstí osobou k stavitelské živnosti oprávněnou, při čemž jejich zisk záleží v rozdílu mezi cenou, za kterou převzali provedení, a náklady na provedení stavby (srov. rozh. čis. 7928 sb. n. s.). Z toho plyne, že žalobce jako oprávněný podnikatel staveb byl oprávněn převzítí smlouvou provedení sporné stavby a že tudíž smlouva stavební mezi stranami není nicotná podle § 379 obč. zák. Ovšem, že byl žalobce povinen dáti provéstí stavbu osobou oprávněnou k stavitelské živnosti. Neučinil-li tak, nemohla se platně ujednaná smlouva stavební státi nicotnou proto, že snad žalobce se provinil dodatečně po ujednání platné smlouvy proti předpisům živnostenského řádu. Že bylo výslovně ujednáno mezi stranami při uzavření stavební smlouvy, že žalobce bude prováděti stavbu sám, nebo že s tím obě strany samozřejmě při ujednání smlouvy počítaly, takže by se byl žalobce již od prvopočátku zavázal k činnostem, za které zákon ze dne 26. prosince 1893 čis. 193 ř. z. trestá jak stavitele propůjčivšího se ke krytí, tak i osoby, které pod tímto krytím vyvíjejí činnost (srovnej rozh. čis. 7928, 10.582 sb. n. s.), ze zjištění nižších soudů neplyne, a nebylo to ani žalovanými tvrzeno, neboť z přednesené okolnosti, že žalobci prohlásili, že něchtějí s nikým jiným nic mítí než s ním, lze jen vyvoditi, že toliko s ním se chtěli vypořádati v příčině stavby a s nikým jiným. Jest proto dovolacímu soudu vycházeti ze smlouvy stavební mezi stranami jako ze smlouvy platné a jest se dovoláním žalobcovým obíratí věcně.

Čís. 12829.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 28. března 1928, čis. 44 sb. z. a n.). Kdo neměl bezprostředně před obnoveným nájmem byt v nájmu, ježto v mezidobí neplatil nájemné, nýbrž konal práce, jest novým nájemcem ve smyslu § 31 čis. 4 zák., třebaže měl týž byt před lety v nájmu.

(Rozh. ze dne 21. září 1933, Rv I 1682/33.)

Proti výpovědi z bytu namítla žalovaná, že byt podléhá ochraně nájemců, ježto ho obývá již od roku 1920. Procesní soud prvé stolice výpověď zrušil, odvolací soud ponechal výpověď

v platnosti. **D ů v o d y:** Prvým soudem bylo zjištěno a není napadeno, že se žalovaná strana nastěhovala do sporného bytu v roce 1920 a smloueno nájemné 200 Kč ročně. Po čtyři a půl roku platila žalovaná strana toto nájemné a, když potom žalobkyně onemocněla, ošetřila ji žalovaná a žalobkyně v důsledku dobrého příbuzenského poměru a za práci — posluhu — žalovanou pro žalobkyni v nemoci konanou prominula žalované činži vůbec a teprve roku 1929 po přestálé chorobě žalované a v důsledku toho, že se poměr stran zkalil, přestala žalovaná žalobkyni posluhovat a počala znovu platiti činži. Z těchto zjištění došel prvý soud k závěru, že nájemní poměr z roku 1920 přerušen nebyl a nebyl počat v roce 1930 nový poměr nájemní. Tento závěr napadá odvolatelka výtkou nesprávného právního posouzení. Výtku tuto shledává odvolací soud opodstatněnou. Podle § 1090 obč. zák. jest smlouva nájemní smlouvou, kterou někdo obdrží v užívání nespotebiitelné věci na určitý čas a za určitou cenu. Podstatným znakem smlouvy nájemní jest tedy také, že se stanoví určitá cena za poskytnuté užívání věci, a tato cena za užívání bytu nazývá se činží. V souzeném případě byla mezi stranami roku 1920 určena činže 200 Kč, ale v letech 1924 až 1929 nebyla činže žalovanou placena a žalobkyně jí prominula za posluhu a ošetření v nemoci jí žalovanou poskytované nájemné, tedy v této době byla cenou za poskytnutí užívání posluha a ošetřování žalobkyně žalovanou poskytované. Tím se ovšem poměr nájemní, jak původně mezi stranami byl ujednan, změnil, a to tím více, že podle § 19 zák. o ochr. náj. čís. 85 z r. 1923 jakož i podle § 19 čís. 85 z r. 1924 a § 19 zákona 44 z r. 1928, v té době platných, bylo ustanoveno, že nájemné za byt smí býti ujednáno jen ve méně československé a smlouvy tomu odporující jsou zapovězeny. Když pak v roce 1930 počala žalovaná sama platiti nové nájemné nyní 400 Kč ročně a žalobkyně toto nájemné přijímala, došlo k novému poměru nájemnímu, neboť cena za používání bytu byla určena na zcela jiném základu, než v době předešlé, nebyla cenou tou nadále odměna za posluhu a ošetření, nýbrž částka peněžitá a poměr nájemní stal se pravidelným poměrem nájemním, kdežto před tím byl poměrem podle cit. zákonného ustanovení nedovoleným. Nelze proto souhlasiti s názorem prvního soudu, že poměr nájemní trval nepřetržitě od roku 1920, a jest v tomto směru výtku nesprávného posouzení odůvodněna. Ježto soud odvolací došel k závěru, že poměr nájemní, o jehož výpověď se jedná, započal v roce 1930 není tento nájem podroben zákonu o ochraně nájemníků, ježto vznikl po 1. dubnu 1928 a nájemny takové po rozumu § 31 čís. 4 zák. ze dne 28. března 1928 čís. 44 sb. z. a n. ochraně nepodléhají, a jsou volně vypověditelné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pokud dovolatelka vytýká odvolacímu soudu nesprávný výklad § 19 zákonů o ochraně nájemníků, pokud se týče § 13 zák. čís. 275/20 sb. z. a n., stačí odkázati dovolatelku k rozhodnutí čís. 7043 sb. n. s.,

v němž nejvyšší soud vyložil podrobně, že v případech, kde v domě podléhajícím zákonu o ochraně nájemníků nebyla za užívání bytu smlouvena a placena činže v penězích měny československé, jde o smlouvu zakázanou, nicotnou. Po celou dobu od roku 1924 do 1929, po kterou, jak nižší soudy zjistily, žalovaná neplatila činži za byt, nýbrž konala žalobkyni za užívání bytu jen práce, nebylo tu poměru nájemního mezi stranami, který skončil, jakmile žalovaná přestala platit nájemné v penězích, takže skončený již poměr nájemní nemohl obživnouti roku 1929 nebo 1930 tím, že žalovaná znovu žalobkyni začala platiti z bytu nájemné v penězích a žalobkyně nájemné to přijala. Rovněž nelze přisvědčiti dovolatelce, pokud vytýká, že nebylo v řízení před prvním soudem zjištěno, že došlo mezi stranami v době od roku 1920 do roku 1930 ke smlouvě nebo k jednání, jímž by se byl nájemní poměr rušil. Stačilo i ujednání mlčky (§ 863 obč. zák.) v ten způsob, že žalovaná bude užívati bytu do budoucnosti bezplatně — jak sama v řízení před prvou stolicí přednesla — a že v důsledku toho po více let činži v penězích neplatila. Odvolací soud dospěl na základě zjištěných skutečností i k správnému závěru, že nelze souhlasiti s názorem prvního soudu, že poměr nájemní trval mezi stranami nepřetržitě od roku 1920, a usoudil odvolací soud též správně, že se poměr nájemní mezi stranami obnovil teprve roku 1930. Když žalovaná bezprostředně před obnovou nájemního poměru v roce 1930 neměla byt v nájmu, stala se »n o v o u n á j e m n í c í«, a je nerozhodno, že před léty týž byt již měla v nájmu. Ježto v souzeném případě zjištěny byly veškeré předpoklady ustanovení § 31 čís. 4 zákona o ochraně nájemců, posoudil odvolací soud věc správně po stránce právní, uznáv výpověď z bytu za účinnou a uloživ žalované, aby sporný byt vyklidila a žalobkyni odevzdala.

Čís. 12830.

Důkaz výsledkem člena Národního shromáždění o smyslu a výkladu zákona usneseného Národním shromážděním jest nepřipustný. Ochrana nájemců (zákon ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n.).

Ze zákonné ochrany nájemců jsou podle § 4 (1) čís. 3 zák. vyloučeny veškeré místnosti najaté akciovou společností (pivovarem) k výdělečné činnosti, bez ohledu na to, zda akciová společnost provozuje výdělečnou činnost v najatých místnostech sama, či její podnájemník (hostinský) vlastním jménem a na vlastní účet.

(Rozh. ze dne 21. září 1933, Rv II 665/33.)

Proti soudní výpovědi z nájmu hostinských místností (kuchyně, 4 obchodních místností, skladiště, spíšky, sklepa a dvora), již dal majitel domu akciovému pivovaru a sladovně, namítla žalovaná firma toto: Výpověď je neplatná a protizákonná, jelikož žalovaná podléhá zákonu o ochraně nájemníků a není tu důvodu podle § 4 zák. čís. 210/31, zejména nemá žalovaná strana v najatých místnostech živnostenskou

provozovnu a neprovozuje tam výdělečnou činnost. Žalovaná strana je sice právně nájemkyní vypovídaných místností, ale fakticky jest nájemníkem (podnájemníkem) malý a nezámožný hostinský, který by uskutečněním výpovědi přišel nejen o skromnou existenci, nýbrž i o byt a dostal by se úplně na dlažbu. Hned při uzavření nájemní smlouvy se žalující stranou bylo výslovně ujednáno, že žalovaná místnosti nepronajímá pro sebe, snad jako svou živnostenskou provozovnu, nýbrž za účelem provozu hostinské živnosti malých hostinských, kteří vždy provozovali v nich samostatnou živnost hostinskou. Také i nyní je hostinská živnost samostatná, podnájemník je samostatným hostinským a jeho provozovna nemá se živnostenskou provozovnou žalované nic společného. Procesní soud první stolice ponechal výpověď v platnosti. D ů v o d y: Jest zjištěno, že žalovaná je nájemkyní místností, a to i právně, i fakticky, že žalovaná sama v místnostech neprovozuje živnost, nýbrž že tam provozuje podnájemník svou živnost hostinskou svým vlastním jménem, na vlastní účet a na základě své vlastní koncese. Avšak názor žalující strany, že se ustanovení bodu 3. § 4 cit. zák. týká jen místností, které jsou přímo živnostenskou provozovnou uvedených tam obchodních společností, nebo ve kterých tyto samy provozují výdělečnou činnost, nemá v zákoně opory. Právě gramatická pasivní konstrukce oné věty »živnostenské provozovny a jiné místnosti, v nichž se (a nikoliv snad »nájemník«) provozuje...« nasvědčuje tomu, že zákonodárce nechtěl platnost tohoto ustanovení omezit na případy žalovanou konstruované. Ani ze stylisace, které užívá důvodová zpráva k vládnímu návrhu tohoto zákona, nelze vyvozovati onen úmysl zákonodárcův. Tam jest sice řeč o »živnostenských provozovnách akciových společností«, což však nemůže míti podle celé souvislosti jiný smysl, než prostě »živnostenské provozovny najaté akciovými společnostmi«. Ostatně by ani takový úmysl zákonodárcův nic nezměnil na stavu věci, neboť zákonem není to, co zákonodárce vyjádřiti nechtěl, nýbrž to, co se mu vyjádřiti podařilo, a podle § 6 obč. zák. je pro výklad zákona směrodatné v první řadě znění slov zákona a vlastní smysl v něm použitých slov a ten v tomto případě je jasný. Nelze přehlédnouti, že již zákon čís. 44/28 znamená počátek zásadní likvidace celého výjimečného ochranného systému a že novela čís. 210/31 je dalším rozhodným krokem na cestě k návratu k poměrům normálním. Avšak není ani zapotřebí jíti tak daleko, neboť i tvrzená podmínka, že v najatých místnostech provozuje nájemník výdělečnou činnost, je v souzeném případě splněna. Vždyť najaté místnosti slouží, třebaže nepřímou, výdělečnou činností žalované. Svědek Raimund B. sám udal, že žalovaná má na Moravě najatých asi 30 hostinských místností, mezi nimiž též sporné místnosti, která dává hostinským do podnájmu, a že na těchto nájemních smlouvách má žalovaná zájem, jelikož tím je usnadněna organizace odběru piva. I když žalovaná tvrdí, že jí jde výhradně o prospěch hostinských nebo dokonce majitelů domů, je přece na bíledni, že by se akciová společnost v toliká případech nevsunula mezi pronajímatele a hostinské, kdyby s tímto postupem nespojila velmi důležitý hospodářský účinek i pro sebe. Poukazuje-li žalovaná na ne-

blahé následky výpovědi pro podnájemníka, jest zdůrazniti, že i za plné platnosti zákona o ochraně nájemníků poskytovala se ochrana proti pronajímateli výhradně nájemníku a nikoliv podnájemníku, ohledně kterého platí zásada § 568 c. ř. s. Chráněn byl podnájemník jen proti nájemníkovu. Kdo vstoupí v poměr podnájemníka, musí si býti vědom, že jeho právo je jen odvozeno z nájemního práva nájemníka a s jeho právem zaniká. S těmito zákonnými předpisy musí počítati, kdo volí místo postavení nájemníka poměr podnájemníka a, pak-li že při uzavření podnájemní smlouvy toho nedbal, vytvořil si sám stav pro sebe nepříznivý. Budiž žalované připuštěno, že novela čís. 210/31 má postihnouti v první řadě lidi zámožné a korporace hospodářsky silné, jak zpráva sociálně politických výborů a referát zpravodaje o vládním návrhu zdůrazňují; tím však není řečeno, že by snad důsledky zákona nemohly nepřímou postihnouti též lidi v méně dobré situaci. Tak byly na příklad vypuštěny z ochrany byty o 5 pokojích s poukazem na hmotně příznivé poměry nájemníků, avšak bez ohledu na možnost, že i části těchto bytů jsou dány do podnájmu podnájemníkům hospodářsky sebe slabším, proti kterým tedy podle novely a § 568 c. ř. s. je výpověď účinná a vykonatelná. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Kusost řízení shledává odvolatelka v tom, že nebyl slyšen jako svědek poslanec František L., zpravodaj sociálně politického výboru o vládním návrhu zákona čís. 210/31, protože by výpovědi tohoto svědka byl býval zjištěn účel zákona, který stanovisku strany žalované odpovídá. Avšak doplnění řízení nebylo zapotřebí, poněvadž účel a význam ustanovení zákona čís. 210/31 lze zjistiti ze zákona samého a stanovisko zpravodaje jasně vysvitá z jeho zprávy ve výboru a ve schůzi poslanecké sněmovny ze dne 18. prosince 1931. První soud uvádí právem v důvodech, že zákonem o ochraně nájemníků jest proti majiteli nemovitosti chráněn nájemce, nikoliv podnájemník, který není v přímém právním poměru k majiteli domu. Rozdíl, který činí odvolání mezi smluvním a skutečným nájemcem, jest bez významu, rozhoduje jen, kdo jest smluvní stranou nájemní smlouvy, to vysvitá i z doslovu první věty odstavce (1) § 1 zákona o ochr. náj., podle níž se ustanovení zákona vztahují na zrušení nájemní smlouvy. Ježto není sporné, že smluvními stranami nájemní smlouvy jsou jednak žalobce, jednak žalovaná Akciová společnost, nemůže býti pochyby o tom, že tu jde o místnosti, nepodléhající ochraně nájemníků, je-li splněn druhý předpoklad § 4 bodu 3 zákona 210/31, jde-li totiž o živnostenskou provozovnu, v níž se provozuje výdělečná činnost. I tato okolnost jest prvním soudem bezvadně zjištěna. Odvolatelka stojí ovšem na stanovisku, že podle úmyslu zákonodárce lze použití rozhodného ustanovení zákona jen, provozuje-li nájemkyně, Akciová společnost, přímo v pronajatých místnostech svou vlastní živnost, kterýžto předpoklad prý v tomto případě schází. Tento výklad zákona nesouhlasí však s jeho doslovem. Jak již první soud v důvodech správně uvádí, nasvědčuje již gramatická pasivní konstrukce oné věty tomu, že zákonodárce nechtěl omeziti platnost ustanovení na případ, že nájemce sám provozuje svou vlastní živnost v pronajatých místnostech. Jest známo, že otázka pro-

dloužení platnosti a novelisace zákona o ochraně nájemníků jest již dlouhá léta předmětem důkladného vyjednávání mezi politickými stranami v parlamentě, že každá novelisace jest výsledkem kompromisu a že i při zákonu 210/31 šlo o kompromis, vysvítá jasně i ze zprávy poslance Dr. L-a, podle níž s provisoriem nebude spokojena žádná strana. Při tomto stavu věci nemůže býti pochyby o tom, že zákonodárce kladl zvláštní důraz na to, by znění zákona úplně odpovídalo vůli a úmyslu zákonodárce, že zákonodárce skutečně vyjádřil to, co chtěl stanovit, že se totiž ustanovení zákona vztahuje na veškeré případy provozování výdělečné činnosti v pronajatých místnostech, takže nejsou chráněny místnosti, ve kterých neprovozuje akciová společnost sama svou vlastní živnost. Jen toto stanovisko odpovídá znění zákona a toto stanovisko ostatně ani neodporuje důvodové zprávě ani zprávě referenta ve schůzi poslanecké sněmovny, i když podle důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona o ochraně nájemníků jsou nyní vyloučeny »živnostenské provozovny akc. společnosti« a dle zpráv výboru soc. politických poslanecké sněmovny a senátu nemělo býti zhoršeno postavení pracujících vrstev obyvatelstva. Jde o úpravu smluvního poměru mezi pronajímatelem a nájemcem. Zákonodárce vyloučil z ochrany živnostenské provozovny i jiné místnosti než byty, v nichž se provozuje živnostenská činnost, o subjektu a objektu činnosti té se zákon vůbec nezmiňuje, důvodová zpráva, která nemusí býti tak přesně stylisována jak zákon sám, míní slovy »živnostenské provozovny akc. společnosti« patrně to, co zákonem samým bylo vysloveno; stručnější znění důvodové zprávy nemůže býti důvodem, aby zákon byl vyložen způsobem jeho znění odporujícím. Podotknouti jest, že by výklad zákona, odvolatelkou tvrzený, mohl míti v zápětí jeho obcházení uzavřením podnájemních smluv, že ani v důvodové zprávě ani ve zprávách soc. politických výborů ani ve zprávě referenta poslanecké sněmovny není zmínky o tom, že, neprovozuje-li nájemkyně akc. společnost vlastní svou živnost v pronajatých místnostech, jsou místnosti dále zákonem chráněny, ačkoliv takový výklad zákona, jeho znění odporující, by musel býti referenty vysloven, že dále ani v debatě o nějaké výhradě nebylo zmínky. A přece muselo osobám, které se dlouhá léta zabývají problémem ochrany nájemníků, býti dobře známo, že zejména pivovary neprovozuji svou živnost v pronajatých místnostech, nýbrž že je dávají do podnájmu hostinským, kteří jako podnájemníci místností ve skutečnosti užívají k své vlastní výdělečné činnosti. To vše poukazuje k tomu, že výklad zákona prvním soudem jest správný, že zákon nepřipouští výkladu, tvrzeného odvolatelkou, a poněvadž další vývody odvolacího spisu při tomto výkladu zákona jsou úplně nerozhodné, odvolací soud nemá příčiny se jimi ještě zabývat.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Rozpor se spisy shledává dovolatelka v tom, že odvolací soud neprávem prý má za to, že žalovaná nabídla důkaz svědkem poslancem Františkem L-em k cíli zjištění účelu zákona čis. 210/1931, ač ve sku-

tečnosti prý navrhla výsledk jmenovaného poslance o celé řadě skutečností, jimiž by bylo prokázáno, že zákon ten v konkrétním nájemním poměru nezrušuje zákonnou ochranu. Jako skutečnosti, o nichž nabídla žalovaná důkaz svědkem poslancem L-em, uvádí, že zrušení zákonné ochrany podle ustanovení bodu 3. § 4 zákona čis. 210/1931 sb. z. a n. týká se jen těch živnostenských provozoven, v nichž nájemkyně — akciová společnost — provozuje sama vlastním jménem a na vlastní účet svou živnost a nikoliv někdo jiný, že výdělečná činnost musí býti v pronajatých místnostech provozována nájemkyní akciovou společností přímo a nikoliv nějakým zvláštním způsobem nepřímo, a že novelu čis. 210/1931 sb. z. a n. jest vykládati tak, by zákonná ochrana byla poskytována v míře co nejširší a by nepostihovala lidi hospodářsky slabé. Jest na biledni, že poslanec L. nebyl nabídnut jako svědek o minulých skutečnostech, jež jsou ve sporu předmětem dokazování, nýbrž jako znalec smyslu a výkladu novely čis. 210/1931 sb. z. a n., což však je nepřipustné, ježto vykládati zákon náleží kromě případu § 8 obč. zák. jen soudu.

Těžisko dovolání spočívá ve výtce nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čis. 4 c. ř. s.), v kterémžto směru dovolatelka tvrdí, že odvolací soud přehlíží úmysl zákonodárce a účel zákona a že zákon nesprávně vykládá. Podle § 6 obč. zák. nesmí se zákonu přikládati při jeho užívání jiný smysl, než jaký plyne ze zvláštního smyslu slov v jejich souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce. I kdyby se připustilo, že vztažná věta »v nichž se provozuje výdělečná činnost« vztahuje se jen na slova »jiné místnosti než byty« a nikoli ke slovům »živnostenské provozovny«, nemohlo by to dovolatelce nijak prospěti, ježto bylo zjištěno, že najaté místnosti slouží k provozování hostinské živnosti a jsou tedy živnostenskou provozovnou, a že nájemníkem jest akciová společnost — žalovaná firma. Dovolatelka poukazuje dále na úmysl zákonodárce, při čemž se dovolává jednak důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona čis. 210/1931 a jednak zpráv sociálně politických výborů poslanecké sněmovny a senátu Národního shromáždění, jakož i vývodů řečníků při projednávání osnovy zákona toho v poslanecké sněmovně. Než ani použití těchto materiálů jako vykladací pomůcky pro právní výklad zákona čis. 210/1931 sb. z. a n. nemůže zvrátiti správné právní posouzení věci nižšími soudy. Zákonem ze dne 19. prosince 1931 čis. 210 sb. z. a n. byla účinnost zákona ze dne 28. března 1928 čis. 44 sb. z. a n. o ochraně nájemníků v doslovu zákona čis. 30/1930 sb. z. a n. a čl. I zákona čis. 166/30 sb. z. a n. prodloužena s určitými změnami do 30. června 1932. Účelem zákona čis. 210/1931 sb. z. a n. bylo další prodloužení bytových zákonů na ochranu sociálně slabších vrstev obyvatelstva, jak výslovně jest zdůrazněno ve svrchu uvedených zprávách sociálně politických výborů, při čemž průlom do dosavadního zákona o ochraně nájemců stal se mimo jiné také potud, že od 1. ledna 1933 vypuštěny z ochrany nájemníků podle § 4 (1) čis. 3 cit. zákona živnostenské provozovny a jiné místnosti než byty, v nichž se provozuje výdělečná činnost, je-li nájemníkem akciová společnost, komanditní společnost na akcie nebo společnost s ručením

obmezeným. Je nemyslitelné, že by zákonodárce při projednání zákona nebyl si vědom toho, že se vyskytují četné případy nájmu, kde výdělečnou činnost v živnostenském provozovně nebo v jiných místnostech než bytech provozuje nikoli nájemce vlastním jménem a na vlastní účet, nýbrž podnájemník sám na vlastní účet a vlastním jménem, jako tomu je zejména při četných pivovarech, které najímají vlastním jménem místnosti k provozu hostinské živnosti, ale sami živnost tu neprovozují, nýbrž dávají místnosti do podnájmu hostinským, kteří pak živnost provozují sami na vlastní koncesi a na vlastní účet. — Kdyby byl zákonodárce měl úmysl tyto podnájemníky na dále chrániti, musil by svému úmyslu v zákoně dáti výraz; právě proto že tak neučinil, jakkoli si musil býti vědom, že takové případy se vyskytují, nelze vyložití zmíněné ustanovení jinak, než, že úmyslem zákonodárcovým bylo vyloučiti 1. lednem 1933 ze zákonné ochrany nájemců veškeré místnosti najaté akciovou společností atd. k účelům výdělečné činnosti bez ohledu na to, zda akciová společnost provozuje výdělečnou činnost v najatých místnostech sama, či její podnájemník vlastním jménem a na vlastní účet. Nesejde na tom, že žalovaná společnost neužívá sama pro sebe nájemně najatých místností, stačí, že je pro sebe najala a je lhostejno, jak s nimi dále disponuje, zejména, dá-li je dále do podnájmu a takto nájem pro sebe zužitkuje.

Čís. 12831.

Společnosti s r. o.

Jde o nový zápis, byla-li firma přeložena z obvodu jiného sborového soudu. Shledá-li rejstříkový soud nového sídla firmy závady ve firemním znění, jest oprávněn dáti příkaz k jich odstranění.

(Rozh. ze dne 22. září 1933, R I 556/33.)

Opověď přeložení sídla firmy »Tungstram, společnost pro elektřinu s r. o.« z Liberce do Prahy, krajský soud obchodní v Praze vrátil jednatelům s výzvou, by ji doplnili v tomto smyslu: Firma s předmětem podniku, jak jest zapsána u krajského soudu v Liberci, byla zde opověděna již dne 5. prosince 1930 a opověď byla vrácena mimo jiné k doplnění v tom směru, by změněna byla firma tak, aby jednak vyhovovala § 5 zák. o společnostech s r. o., jednak vzhledem na dosud zde zapsanou společnost podobného znění. Podle posudku zdejší obchodní a živnostenské komory, s níž soud rejstříkový souhlasil, nelze souhlasiti s označením »společnost pro elektřinu«, které znamená hlavně průmyslové zužitkování elektrické energie a nevystihuje ani zhruba předmět podniku, jímž jest jen obchod se žárovkami a s radiopřístroji i potřebami. Fantastický dodatek »Tungstram« neodlišuje novou firmu od jiných téhož oboru, neboť jest zde ještě zapsána firma s tímž dodatkem a téhož oboru. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** K důvodům napadeného usnesení, které sdílí i soud rekursní, dodává se jen ještě toto: Neprávem vytýkají stěžovatelé, že

se nemůže rejstříkový soud zabývatí vůbec otázkou přípustnosti dodatků do firemního znění pojatých proto, že firma jest již zapsána u krajského soudu v Liberci. U krajského soudu obchodního v Praze, kde má tato firma zapsána býti následkem přeložení sídla z Liberce do Prahy, jde o zápis nový a tu jest rejstříkový soud podle § 11 zákona ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. zák. oprávněn i povinen, by zkoumal zákonitost a úplnost opovědi, a, shledá-li závady, by dal příslušné příkazy k jich odstranění. To platí i o znění firemním a proto právem prvý soud, shledav závady ve firemním znění, dal příkaz k odstranění těchto závad. Firma téhož znění byla již dne 5. prosince 1930 opovězena k zápisu do obchodního rejstříku a vrácena byla usnesením ze dne 2. března 1931 k doplnění, zejména také pokud se týče znění firemního, které shledáno nepřipustným. Stížnost proti tomuto usnesení zůstala bez úspěchu, načež byla opověď vzata zpět. Chtějí-li tudíž jednatelé, aby firma, o níž jde, byla zapsána do obchodního rejstříku při krajském soudě obchodním v Praze, musí především vyhověti usnesení ze dne 2. března 1931.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle druhého odstavce § 46 zák. z 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. může býti podán dovolací rekurs proti usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu první stolice jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy nebo zmatečnost. Z těchto, po zákonu jediné přípustných důvodů, uplatňují stěžovatelé jen onen na prvním místě uvedený, leč neprávem. Skutkový stav, který byl podkladem rozhodnutí nižších soudů, nedoznal změny, neboť podle lustra byla v obchodním rejstříku zapsána ještě dne 11. srpna 1932 firma »Tungstram« společnost pro výrobu elektrických žárovek a elektřinu s r. o.« a není ani v dovolacím rekursu tvrzeno, že by byla tato firma již vymazána, neb aspoň zrušena a likvidace zapsána. Zápisu nové firmy vadí tudíž dosud překážky, jichž odklizení bylo jednatelům uloženo již usnesením ze dne 2. března 1931.

Čís. 12832.

Základní ustanovení soudního řízení nesporného (zákon ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.).

V nesporném řízení lze proti usnesení rekursního soudu, jímž bylo zrušeno usnesení prvního soudu, vždy podati rekurs k nejvyššímu soudu; tedy nejen v případě, o němž jedná § 527, druhý odstavec c. ř. s.

(Rozh. ze dne 22. září 1933, R I 672/33.)

V nesporném řízení zrušil rekursní soud usnesení prvního soudu a vrátil mu věc s příkazem, by po případném doplnění znovu rozhodl. Dovolací rekurs do tohoto usnesení rekursní soud od-

mitl. **D ů v o d y:** Dovolací rekurs napadá usnesení rekursního soudu, jímž bylo usnesení prvního soudu zrušeno a tomuto soudu nařízeno, by znovu rozhodl, doplně po případě řízení, aniž bylo doloženo, že jest jednati teprve po pravomoci. Podle § 527, druhý odstavec, c. ř. s. nelze napadati takové rozhodnutí rekursního soudu (srov. rozh. čís. 923 sb. n. s.); jest se nyní zabýváti otázkou, zda lze ustanovení § 527, druhý odstavec, c. ř. s. obdobně použiti v nesporném řízení. Z doslovu §§ 34, 35, první odstavec, a 39 zák. čís. 100/1931 nelze v tomto směru nic dovoditi. Lze však seznati smysl uvedeného místa zákona, že v takových případech, o jaký tu jde, jsou další opravné prostředky vyloučeny. Neboť podle § 23 cit. zák. — jako dříve podle § 2 čís. 5 nesp. pat. — jest soud povinen vyšetřiti z úřadu všechny okolnosti a poměry důležité pro rozhodnutí. Soud nemá proto rozhodnouti o věci, jež nebyla s dostatek vysvětlena. Toto právo a zároveň povinnost jest přiznati i rekursnímu soudu. Nejsou proto rozhodnutím rekursního soudu a příkazem prvnímu soudu dotčena práva účastníků. Nemohou se proto účastníci považovati za postiženy, z čehož plyne, že proti takovému rozhodnutí rekursního soudu není rekurs přípustným. Stěžovatel má — jak plyne i z § 39 zák. čís. 100/1931 — vyčkati, až rekursní soud rozhodne ve věci samé a teprve pak může po případě napadati rozhodnutí sobě nepříznivé (srov. rozh. čís. 860 sb. n. s.).

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by o dovolacím rekursu dále po zákonu postupoval.

D ů v o d y:

Názor rekursního soudu, že v nesporném řízení není přípustný dovolací rekurs proti usnesení rekursního soudu, jímž tento zrušil usnesení prvního soudu a uložil mu, by, doplně řízení, znovu rozhodl, jest mylný. V otázce, o níž jde, přichází v úvahu ustanovení § 46 odst. (1) zákona čís. 100/31 sb. z. a n. Podle tohoto ustanovení zákona může býti podán — změnil-li nebo zrušil-li vyšší soud usnesení prvního soudu — proti rozhodnutí druhé stolice rekurs k nejvyššímu soudu z důvodů, ze kterých lze si stěžovati k soudu druhé stolice. Z doslovu tohoto ustanovení vyplývá, že lze vždy proti usnesení rekursního soudu, jímž bylo zrušeno usnesení prvního soudu, podati rekurs k nejvyššímu soudu a nejen snad v případě, o němž mluví ustanovení § 527 druhý odstavec c. ř. s. Předpisu tohoto ustanovení zákona (§ 527 c. ř. s.) nelze v nesporném řízení ostatně použiti ani podle doslovu ustanovení § 34 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. Správnost této zásady uznával nejvyšší soud i před platností zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. (rozh. čís. 4434 sb. n. s.) a rekursní soud se tudíž neprávem dovolával ve svém usnesení rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 860 a 923 sb. n. s.

Čís. 12833.

Soudu, rozvrhujícímu nejvyšší podání za vydraženou nemovitost, nepřísluší řešiti otázku, zda přihlášený převodní poplatek byl vyměřen z předběžné smlouvy tržové, či ze smlouvy definitivní, aniž otázku, jaké

povahy byla kupní smlouva, z níž byl převodní poplatek vyměřen, a proč se smlouvy té sešlo.

Není věci exekučního soudu zjišťovati, zda platební rozkaz, podle kterého byl převodní poplatek přikázán, je správný a totožný s platebním rozkazem, který byl základem knihovního zápisu pro převodní poplatek.

(Rozh. ze dne 22. září 1933, R I 674/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost, přikázal soud první stolice bernímu úřadu v přednostním pořadí převodní poplatky 66.500 Kč, 32.155 Kč 50 h a 30.843 Kč. Odpor knihovních věřitelů co do prvního poplatku poukázal první soud na pořad správní, co do druhých dvou poplatků odpor zamítl. **D ů v o d y:** Odpor záložny a diskontní společnosti proti přikázání převodního poplatku 66.500 Kč z důvodu, že k uskutečnění převodu nedošlo a že předběžné jednání nebylo realizováno, byl podle § 231 ex. ř. odkázán na správní pořad, poněvadž jde o sporné okolnosti a nemá soud zkoumati, zda předpis správních úřadů jest po právu. Podle § 72 zákona o poplatcích z právních jednání ze dne 9. února 1850 čís. 50 ř. zák. požívá převodní poplatek právo na přednostní uspokojení a promlčuje toto právo do tří let ode 30. dne po doručení platebního rozkazu (čís. 6168 sb. n. s.). Podle potvrzení berního úřadu byl platební rozkaz doručen dne 22. ledna 1929 a je poplatek ten knihovně zajištěn pod pol. C 98 dle spisů E 2805/31 ze dne 30. září 1931. Vtělením převodního poplatku nastalo přerušení promlčení a běží nová tříletá lhůta a zahájením vyrovnacího řízení pod Kv 21/30 nastalo prodloužení o šedesát dnů. Platební rozkaz ze dne 17. září 1929 byl doručen dle zpátečního listku dne 26. září 1929, takže ani v tomto případě není převodní poplatek promlčen. Při tom nezáleží na tom, kdy nemovitost byla prodána a smlouva uzavřena, nýbrž kdy nastala splatnost poplatku. Rekursní soud vyhověl rekursům knihovních věřitelů potud, že odkázal jejich odpor proti přikázání poplatku 32.155 Kč 50 h na pořad správní. **D ů v o d y:** Stěžovatelky vytýkají, že neprávem první soud zamítl jejich odpor proti přikázání převodního poplatku 32.155 Kč 50 h ve výsadním pořadí bernímu úřadu. První stěžovatelka vytýká, že převodní poplatek jest knihovně zajištěn pod C 98 dle spisů E 2805/31, že platební rozkaz byl vydán 4. ledna 1927 a doručen 21. ledna 1927, a jest ve sbírce listin v ověřeném opise založen, a, ježto příklep je z 12. února 1932, jest výsadné pořadí poplatku promlčeno a jest nerozhodné, kdy předloženo bylo nyní úřední potvrzení, že platební rozkaz doručen byl dne 22. ledna 1929. Druhá stěžovatelka pak uvádí, že poplatku nepřislušelo přednostní pořadí, ježto zaniklo uplynutím tří let. Rekursní soud má za to, že nebylo věci prvního soudu zjišťovati, zda platební rozkaz, podle kterého byl převodní poplatek přikázán, je správný a totožný s platebním rozkazem, který byl základem knihovního zápisu pod C 98. Správnost i totožnost mohla by se zjišťovati nanejvýše v cestě správní a nutno zejména i bernímu úřadu umožniti, by své stanovisko k výtčům vysvětlil a obhájil v tom směru, zda jde o totožný

převodní poplatek, a, pak-li ano, zda podle správních předpisů mohl býti znovu předepsán s účinkem nového převodního poplatku. Bylo proto v tomto směru rozhodnuto, jak svrchu uvedeno. Tytéž stěžovatelky napadají též rozvrhové usnesení, že prý neprávem je poukázal první soud s jejich odporem na pořad správní, ač šlo jen o smlouvu předběžnou, ke skutečnému převodu však nedošlo. Soud rekursní však pokládá rozhodnutí prvního soudu v tomto směru za správné, neboť jde tu opět o řešení sporných skutkových okolností, jaké povahy dotyčná smlouva byla a proč s ní snad sešlo, což opět jen správní cestou dle dotyčných předpisů správních lze vyřešiti. Správně tudíž byly odporovatelky poukázány na pořad správní podle § 231 ex. ř.

Nejvyšší soud nevyhověl ani dovolacímu rekursu jedné z knihovnických věřitelek ani dovolacímu rekursu finanční prokuratury.

Důvody:

S vývody dovolacích recursů nelze v žádném směru souhlasiti a odkazuje se na správné stavu věci a zákonu vyhovující odůvodnění napačeného usnesení. Otázku, zda převodní poplatek byl vyměřen z předběžné smlouvy tržové, či ze smlouvy definitivní nepřisluší řešiti soudu, poněvadž mu nepřisluší zkoumati, zda jsou tu předpoklady pro vyměření poplatku, to jest zda poplatek bylo předepsati, čili nic (viz rozh. čís. 5061 sb. n. s.). Soud jest oprávněn jen zkoumati, zda věcné ručení nemovitosti v držbu vzaté za převodní poplatek má místo, čili nic a proto správně k tomu rekursní soud poukázal, že jen cestou správní lze vyřešiti, jaké povahy byla kupní smlouva, z níž byl přihlášený převodní poplatek 66.600 Kč vyměřen, a proč se smlouvy té sešlo.

Správně také rekursní soud má za to, že nebylo věci exekučního soudu zjišťovati, zda platební rozkaz, podle kterého byl převodní poplatek 32.155 Kč 50 h přikázán, je správný a totožný s platebním rozkazem, který byl základem knihovnického zápisu pod C 98. Rozhodnutí o otázce případného promlčení a s tím souvisejícího trvání platebního rozkazu, podle kterého byl převodní poplatek přikázán, závisí v projednávaném případě na tom, by byly vyhledány a zjištěny sporné skutkové okolnosti, a proto správně rekursní soud přihlížející k ustanovení § 231 ex. ř. rozhodnutí o odporu odkázal na pořad správní.

Čís. 12834.

Drobný živnostník (majitel autosprávkárny) nepotřebuje nezbytně ani v domácnosti ani ku provozování živnosti psacího stroje.

Pro rozsah živnosti jest rozhodným stav v době zabavení.

Autosprávkárna provozovaná majitelem s jedním nebo se dvěma dělníky nepřesahuje rozsah drobné živnosti, i když jest v ní používáno i strojního zařízení.

Na nezabavitelnosti předmětu potřebného k provozu drobné živnosti nemění nic, že je pokazený a v tomto stavu nepotřebný, je-li tu možnost opravy a předmětu jest po opravě potřeba ku provozování živnosti.

(Rozh. ze dne 22. září 1933, R I 704/33.)

V exekuci proti majiteli autosprávkárny byl zabaven psací stroj a celá řada věcí potřebných k výkonu živnosti. Návrh dlužníka, by exekuce byla zrušena podle § 251 čís. 1 a 6 ex. ř., soud prvního stádu zamítl, rekursní soud návrhu vyhověl a exekuci zrušil.

Nejvyšší soud obnovil ohledně psacího stroje usnesení prvního soudu, jinak dovolacímu rekursu nevyhověl.

Důvody:

Psací stroj nelze vyloučiti z exekuce ani s hlediska § 251 čís. 1 ani s hlediska čís. 6 ex. ř., protože nelze uznati, že povinný jako majitel autosprávkárny nezbytně potřebuje v domácnosti nebo k provozování živnosti psacího stroje.

V této příčině bylo dovolacímu rekursu vyhověti. Jinak není však opodstatněn. Rekursní soud správně uvedl, že pro posouzení rozsahu živnosti je rozhodným stav v době zabavení. V té době provozoval povinný autosprávkárnu, a to s jedním nebo se dvěma dělníky. Podle toho nepřesahoval rozsah jeho živnosti meze, jež má na mysli § 251 čís. 6 ex. ř., a ani se zřetelem k strojovému zařízení nelze říci, jak míní dovolací rekurent, že šlo o větší podnik. Nerozhoduje, že později, když zabavené předměty byly dány do úschovy vymáhajícího věřitele, dlužník musil omeziti rozsah své živnosti. Právnem dospěl rekursní soud k poznání na základě znalecova posudku, že dlužník potřebuje všech ostatních zabavených předmětů k osobnímu výkonu živnosti. Otázka vlastnictví strojů nepřichází zde v úvahu, nýbrž rozhoduje, že dlužník zabavených věcí skutečně používal a že jich k výhodnému provozování své živnosti potřebuje. Ohledně brousícího stroje (šerfovačky) potvrdil sice znalec, že je pokazený a v tomto stavu nepotřebný, připouští však možnost opravy a, že by ho po opravě k provozování živnosti bylo potřeba.

Čís. 12835.

Splatnost pojistných dávek pro Úrazovou pojišťovnu dělnickou, podle níž se řídí trvání přednostního zástavního práva pro ně ve smyslu § 265 zákona čís. 76/1927 sb. z. a n., určuje se předpisy §§ 28 a 29 min. vyhlášky čís. 13/1889 ř. zák. a § 21 zák. čís. 1/1888 ř. zák. změněného § 6 zákona čís. 300/1921 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 22. září 1933, R I 709/33.)

K rozvrhu nejvyššího podání za nemovitost vydraženou exekučně dne 13. září 1932 přihlásila Úrazová pojišťovna dělnická v přednostním pořadí dlužné příspěvky za posledním dva roky před příklepem, v čemž byly příspěvky za celé druhé pololetí roku 1930. Soud první stolice přikázal Úrazové pojišťovně dělnické v přednostním pořadí jen příspěvky za dobu od 1. ledna 1931 do dne příklepu, pokládaje přihlášku co do dlužných příspěvků za druhou polovici roku 1930 za neurčitou. Rekursní soud k rekursu Úrazové pojišťovny dělnické napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Zadržným příspěvkům Úrazové pojišťovny dělnické (zák. ze dne 28. prosince 1887 čís. 1 ř. zák. z r. 1888) přísluší stejné přednostní právo jako zadržným splátkám k daní výdělkové podle zákona čís. 76 z r. 1927, tedy podle § 265 cit. zák. požívají nedoplatky příspěvků k úrazovému pojištění, které se staly splatnými v posledních dvou letech od dražby zpět počítajíc, to jest v souzeném případě v době od 13. září 1930 do 13. září 1932 přednostního pořadí z nejvyššího podání. V souzeném případě jde tedy o příspěvky splatné od 13. září 1930 do 31. prosince 1930, neboť další zadržené příspěvky od 1. ledna 1931 do 13. září 1932 byly přikázány. Soud první stolice nepřisoudil příspěvky přihlášené za druhou polovici roku 1930 pro neurčitost, poněvadž byly přihlášeny celé příspěvky za tuto druhou polovici roku 1930 a z přihlášky není vidno, která částka připadá na dobu do 13. září 1930 a která na dobu od 13. září 1930 do 31. prosince 1930, na kteréžto příspěvky stěžovatel by měl nárok. Stěžovatel si stěžuje do tohoto rozhodnutí a poukazuje na to, že splatnost těchto příspěvků spadá do rozpětí zákonem stanovených dvou let. Jde tedy o otázku, kdy se staly splatnými tyto příspěvky za druhou polovici roku 1930. Soud rekursní přihlížejíc k tomu, že příspěvky k úrazové pojišťovně požívají stejného přednostního práva jako zadržené příspěvky k daní výdělkové, jest toho názoru, že tuto otázku jest obdobně řešiti s otázkou, kdy stávají se splatnými příspěvky k daní výdělkové, a ve směru tom jest zde určité ustanovení § 269 odst. (1) zák. čís. 76 z roku 1927, že daně jsou splatny ve čtvrtletních lhůtách napřed jdoucích. Z toho vyplývá, že také sporné příspěvky za druhou polovici roku 1930 s hlediska jejich přednostního práva jest pokládati za splatné dnem 1. července 1930 a dnem 1. října 1930 a nerozhoduje v tom směru den splatnosti ve výměru uvedený. Poněvadž přihláška neuváděla, které příspěvky jsou splatné po 13. září 1930, nýbrž zahrnovala v sobě příspěvky za celou druhou polovici roku 1930, právem ji pokládal soud první stolice za neurčitou a tyto požadované částky nepřisoudil.

Nejvyšší soud přikázal Úrazové pojišťovně dělnické v přednostním pořadí i nedoplatky pojistného za druhé pololetí roku 1930.

D ů v o d y:

Rekursní soud správně uvádí, že dovolací rekurentce přísluší zákonné přednostní právo podle § 265 odst. (1) zák. čís. 76/27 sb. z. a n. pro zadržené pojistné dávky, jež se staly splatnými v posledních

dvou letech, počítajíc nazpět ode dne příklepu, neprávem však rekurentce přihlášené dávky za druhé období 1930 nepřikazuje z důvodu, že přihláška jest neurčitá, ano v ní není uvedeno, které příspěvky jsou splatné po 13. září 1930, nýbrž zahrnuje v sobě příspěvky za celou druhou polovici roku 1930. V projednávaném případě stal se příklep 13. září 1932, doba dvou let počala běžeti 13. září 1930 a teprve po tomto dni staly se splatnými přihlášené příspěvky k úrazovému pojištění za druhé období roku 1930. Splatnost jejich nastala podle § 28 a 29 min. vyhlášky ze dne 24. ledna 1889, čís. 13 ř. zák. a § 21 zák. čís. 1/88 ř. z. změněného § 6 zák. čís. 300/21 dnem 15. ledna 1931, tedy v posledních dvou letech od příklepu. Stalo-li se přihlášené pojistné za druhé pololetí roku 1930 splatným v dvouletém rozpětí zákonem stanoveném a v přihlášce se uplatňují nedoplatky splatné za dva roky počítajíc zpět od příklepu, tedy příspěvky splatné v době od 15. ledna 1931 do 13. září 1932 není přihláška neurčitá, za jakou ji nižší soudy považují, a není důvodu k ní nepřihlížeti. Důsledkem toho bylo dovolacímu rekursu vyhověno a jak shora rozhodnuto (§ 233 ex. ř.).

Čís. 12836.

Byla-li žádost o povolení zajišťovací exekuce podle § 370 ex. ř. zamítnuta usnesením rekursního soudu, proti němuž podal vymáhající věřitel dovolací rekurs, nebránilo toto vyřízení vymáhajícímu věřiteli, by před vyřízením dovolacího rekursu nepodal k zajištění téže pohledávky další žádost o povolení zajišťovací exekuce podle § 371 čís. 1 ex. ř., když nastaly pro to podmínky potvrzením rozsudku a podáním dovolání.

(Rozh. ze dne 22. září 1933, R I 771, 772/33.)

Po vydání rozsudku první stolice podala vymáhající strana dne 3. června 1932 návrh na povolení exekuce zajišťovací, mobilární a záznamem práva zástavního, kterémužto návrhu bylo usnesením ze dne 3. června 1932 vyhověno. Proti tomuto usnesení podal dlužník rekurs, jemuž rekursní soud usnesením ze dne 16. září 1932 vyhověl a exekuční návrh zamítl v podstatě proto, že vymáhající věřitel neosvědčil ohrožení své pohledávky ve smyslu § 370 ex. ř. Proti tomuto usnesení podal vymáhající věřitel dovolací rekurs a před jeho vyřízením navrhl dne 8. února 1933 opět povolení zajišťovací exekuce na svršky a záznamem zástavního práva. Soud první stolice usnesením ze dne 9. února 1933 tomuto návrhu vyhověl, rekursní soud usnesením ze dne 16. května 1933 i tento exekuční návrh zamítl. D ů v o d y: Vymáhající straně byla povolena a vykonána k zajištění téže pohledávky exekuce téhož druhu a na tytéž majetkové předměty dvakrát, což není přípustné, protože prvá zajišťovací exekuce jest ještě v platnosti, neboť usnesení druhé stolice návrh exekuční

zamítající nevešlo v právní moc, a podání rekursu nemá odkladný účinek. Soud první stolice neměl povolit novou exekuci, pokud prvá nebyla zrušena, a podáním nového návrhu téhož obsahu způsobeny byly straně povinné zbytečné útraty a věc byla jen zkomplikována zvláště tím, že v knize pozemkové jest též pohledávka zaznamenána dvakrát.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu proti usnesení ze dne 16. září 1932, dovolacímu rekursu proti usnesení ze dne 16. května 1933 vyhověl a usnesení to změnil v ten rozum, že obnovil usnesení prvního soudu ze dne 9. února 1933.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem rekursního soudu v usnesení ze dne 16. května 1933, že by byl směl žalobce zažádati znova o zajišťovací exekuci pro tutéž pohledávku na tytéž předměty až po vyřízení dovolacího rekursu proti usnesení ze dne 16. září 1932. Rekursní soud přehlíží, že každý z obou návrhů je založen na jiném skutkovém podkladu a že tedy oprávněnost každého návrhu jest posuzovati samostatně. První návrh podaný po rozsudku první stolice opřen byl o skutkový děj, podřaděný pod § 370 ex. ř., a žalobce v něm dovozoval, že by bez žádané exekuce vymáhání jeho nároku bylo značně stíženo. V druhém návrhu, podaném po potvrzujícím rozsudku odvolacího soudu a po podaném dovolání domáhal se žalobce ochrany podle § 371 čis. 1 ex. ř., aniž musil dovozovati ohrožení své pohledávky. Oba návrhy jsou tedy samostatné, při čemž podle povahy věci odpadlo by vyřízení druhého návrhu, kdyby bylo s konečnou platností vyhověno návrhu prvnímu. Formálně-právně nebránilo však vyřízení onoho prvního návrhu podání druhého, když exekuce k zajištění na základě prvního návrhu byla sice povolena soudem procesním, však toto usnesení změněno bylo v ten smysl, že se exekuční žádost zamítá. Žalobce nemusil nikterak upustiti od vyřízení dovolacího rekursu o prvním návrhu, nemusil na ně ani čekati, nýbrž směl k zachování přednosti před jinými věřiteli zakročiti o zajišťovací exekuci podle § 371 čis. 1 ex. ř., když nastaly pro to podmínky potvrzením rozsudku a podáním dovolání. Pokud jde o první návrh, vyložil správně rekursní soud v usnesení ze dne 16. září 1932, že žalobce neosvědčil ohrožení své pohledávky, jež má na mysli § 370 ex. ř. Co do druhého návrhu bylo však dovolacímu rekursu vyhověti, ježto důvody usnesení rekursního soudu, jak již bylo řečeno, neobstojí a návrh ten byl s hlediska § 371 čis. 1 ex. ř. podle spisů opodstatněn, což ostatně ani žalovaný v rekursu nepopřel.

Čís. 12837.

Při rozvrhu pohledávky, již složil poddlužník podle § 307 ex. ř. u exekučního soudu, jest přihlížeti k pohledávce vymáhajícího věřitele i tehdy, když nebyla přihlášena k rozvrhu.

(Rozh. ze dne 22. září 1933, R I 824/33.)

Pro dlužníka vybyla u soudu hyperocha 570 Kč, na niž byla povolena vymáhajícím věřitelům bance V. a F-ovi obstarávka. K rozvrhovému roku přihlásil pohledávku jen vymáhající věřitel F., jemuž soud první stolice přikázal celou hyperochu, ježto jen on sám přihlásil svou pohledávku k rozvrhovému roku. Rekursní soud vyhověl rekursu banky V. a přikázal jí celou hyperochu. Důvody: Byl-li složen peníz zabavené pohledávky poddlužníkem u soudu z důvodu přípustného podle § 307 ex. ř. ve prospěch více věřitelů, nebo, jakž jest tomu v souzeném případě, jde-li o zabavení peníze složeného u soudu, má exekuční soud tento peníz, nařídě rozvrhový rok, rozdělit. Na tento rozvrh jest obdobně použití předpisů §§ 285 a 286 ex. ř. Podle toho jest při rozvrhovém roku ovšem zásadně přihlédnouti jen k návrhům, jež byly přihlášeny nejpozději u tohoto roku. Nehledíc však k přihlášce, jest přihlédnouti k nárokům věřitelů, k jichž návrhu bylo řízení provedeno nebo kteří k řízení přistoupili a ohledně nichž nebylo napotom prodejové řízení zastaveno. Bylo proto při rozvrhu přihlédnouti k vymáhané pohledávce rekurentky a ježto její zástavní právo předchází zástavnímu právu F-ovu, bylo přihlédnouti k její pohledávce před pohledávkou F-ovou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o rozvrh pohledávky, kterou složil poddlužník podle § 307 ex. ř. u exekučního soudu. Takovou pohledávku jest rozvrhnouti podle zásad §§ 283—287 ex. ř. (rozhod. čis. 5042 sb. n. s.). K pohledávce vymáhajícího věřitele jest podle § 285 třetí odstavec ex. ř. přihlížeti i tehdy, když nebyla k rozvrhu přihlášena a není překážky, aby této zásady bylo použito též při rozvrhu pohledávky podle § 307 ex. ř. u soudu složené, neboť nejde tu o výjimečný předpis, který by byl podmíněn zvláštní povahou rozvrhu dražebního výtěžku z movitých věcí.

Čís. 12838.

Byl-li rozsudek prvního soudu odsuzující dva žalované k solidárnímu zaplacení, napaden jedním z nich jen potud, pokud byl odsouzen k solidárnímu zaplacení, nabyt rozsudek prvního soudu, pokud tento žalovaný má zaplatiti polovici přisouzené částky, právní moci a lze pro tuto částku proti němu povolit exekuci ještě před pravoplatným vyřízením jeho odvolání.

(Rozh. ze dne 22. září 1933, R I 840/33.)

Rozsudkem prvního soudu ze dne 15. února 1933 byly Marie K-ová a pozůstalost po Karlu K-ovi odsouzeny, by solidárně zaplatily 5.000 Kč Františku T-ovi. Rozsudek napadla odvoláním Marie K-ová, ale jen potud, pokud byla odsouzena, by solidárně zaplatila s pozůstalostí

Karla K-a. Návrhu Františka T-a, by mu byla povolena proti Marii K-ové exekuce k vydobytí 2.500 Kč, soud první stolice vyhověl, rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Dovolací rekurs je oprávněn, neboť byl sice rozsudek procesního soudu, jímž byly Marie K-ová a pozůstalost po Karlu K-ovi odsouzeny k solidárnímu zaplacení 5.000 Kč žalobci Františku T-ovi, napaden odvoláním Marie K-ové, nikoli však v celém rozsahu, nýbrž jen potud, pokud byla odsouzena k solidárnímu zaplacení s pozůstalostí Karla K-a. Pokud by měla zaplatit dlužnou polovici 2.500 Kč, nabyt první rozsudek právní mocí. V témže rozsahu napadla pak Marie K-ová dovoláním i potvrzující rozsudek odvolacího soudu. Právem tedy povolil procesní soud exekuci proti Marii K-ové, navrženou jen pro dlužných 2.500 Kč s přísl., any v tom směru proti rozsudku opravně prostředky nepodány a rozsudek prvního soudu se stal pravoplatným. Rekursní soud je na omylu, usuzuje, že rozsudek ani co do 2.500 Kč nenabyl pravomoci. Byly zde tudíž v tomto rozsahu podmínky § 1 čis. 1 ex ř.

Čís. 12839.

Železniční přepravní řád (vládní nařízení ze dne 17. července 1928, čis. 144 sb. z. a n.).

Telegrafická opatření stanice odesílací adresovaná stanici určené mohou se týkati jen z měny přepravní smlouvy.

Měla-li podle doslovu telegramu stanice určení zásilku vydati, musela při použití péče řádného obchodníka seznati, že jde o zkomolený telegram a neměla zboží vydati až do objasnění správného znění telegramu a až do obdržení písemného prohlášení, jež bylo v telegramu avisováno.

(Rozh. ze dne 22. září 1933, Rv I 553/32.)

Žalující firma zaslala Adolfu M-ovi dráhou zboží. Dověděvši se po odeslání zboží, že majetkové poměry Adolfa M-a jsou špatné, dala žalující firma příkaz podle čl. 71 žel. př. ř. odesílací stanici v L., aby dodání zásilky zadrženo bylo, a žádala, aby odesílací stanice L. tento příkaz telegraficky oznámila stanici určení M. Stanice L. tento příkaz přijala. Odesílací stanice předala poštovnímu a telegrafnímu úřadu v L. telegram správného znění »zásilku nevydejte«, telegram vypraven byl z L. dne 28. března do B. správně. V telegrafní dopravě mezi B. a O. došlo k zkomolení telegramu v tom směru, že v textu zaměněno bylo slovo »nevydejte« ve »vydejte«. Stanice určení M. došel telegram v uvedeném zkomoleném znění, načež stanice M. vydala zásilku Adolfu M-ovi. Žalující firma domáhala se na Adolfu M-ovi zaplacení dodaného zboží žalobou a vedla proti němu exekuci, avšak bezvýsledně. Žalobou,

o níž tu jde, domáhala se napotom žalující firma na železničním eráru zaplacení kupní ceny za zboží dodané Adolfu M-ovi a náhrady útrat s vymáháním pohledávky proti němu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Jde o to, zda dráha jednala přesně podle přepravního řádu, po případě, zda a pokud má vinu na vzniklé škodě. Soud má za prokázáno, že odesílací stanice jednala přesně podle příkazu odesílatele, jednak podle čl. 71 žel. př. ř., neboť k žádosti odesílatele příkaz stanici určení sdělila telegraficky a podle čl. 71 sepsala písemné prohlášení a týž den předala poště doporučeně na adresu stanice určení. Stanice odesílací nelze tudíž vytýkati zavinění. Stanice určení obdržela zkomolený telegram, který svým zněním neobsahoval žádné změny přepravní smlouvy, takže, vyplatil-li adresát zásilku dříve, než na stanici došlo písemné prohlášení o změně přepravní smlouvy, a stanice určení zásilku adresátovi ve smyslu původní přepravní smlouvy vydala, nedopustila se ani tato stanice žádného zavinění. Skutečnost, že zásilka byla adresátovi vydána přes příkaz odesílatelův, aby zboží bylo zadrženo, zaviněna byla jen zkomolením telegramu; za ně poštovní úřad podle § 7 teleg. řádu ze dne 18. dubna 1905, čis. 64 ř. zák. neručí, takže, vznikla-li někomu z toho škoda, jest to považovati za náhodu, která stíhá toho, v jehož jmění se udála (§ 1311 obč. zák.). Dráha ručila by za škodu jen, kdyby dodatečný příkaz nebyla vůbec vypravila nebo opožděně nebo zkomoleně, což se nestalo, a dráha v tomto směru splnila všechny povinnosti jí železničním přepravním řádem uložené, a nelze jí přičítati zavinění v souvislosti se škodou. Je-li telegrafní úřad telegrafním řádem zproštěn z ručení za jakékoliv nedopatření při telegrafování, není myslitelné, že ručební povinnost dráhy byla by rozšířena v případě příkazu na dodatečnou změnu přepravní smlouvy, na škodu vzniklou zkomolením telegramu, odeslaného podle přání odesílatele. Odesílatel výslovně si přál, by bylo použito telegrafické zprávy, což se i stalo a proto jen odesílatele stíhají následky spojené s použitím tohoto prostředku. Dráha k provedení příkazu daného jí podle čl. 71 př. ř. mohla použiti jedině jednak telegrafního úřadu, jednak pošty, takže nemůže jí býti přičítána vina, že zvolila k provedení příkazu nezpůsobilé prostředky. Tvrzení žalující strany, že stanice určení měla očekávati písemnou zprávu ve smyslu § 10 čl. 71 žel. př. ř., neodpovídá ustanovení čl. 71, který má na mysli jen případ dodatečného pozměnění původní přepravní smlouvy, zkomolené znění telegramu netvořilo pozměnění přepravní smlouvy, takže stanice určení nebyla povinna očekávati písemné prohlášení, naopak byla povinna, přihlásil-li se adresát o vydání zboží, zboží mu bez prodlení dle původní přepravní smlouvy vydati, neboť neměla stanice určení oprávněný důvod podle přepravního řádu vydání zásilky zdržovati. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolací soud sdílí právní vývody napadeného rozsudku jako stavu věci i zákonu odpovídající. Aby v souzeném případě dráha byla povinnou k náhradě škody, musela by tu býti příčinná souvislost mezi nesprávným jednáním orgánu dráhy při provádění změny dispozice odesílatelovy a škodou. Neodvratitelný čin osoby třetí — v souzeném případě orgánu úřadu poštovního a telegraf-

ního zkomolením telegramu — který dráha ani nezavinila ani odvrátiti nemohla, zakládá pro dráhu vyvíňovací důvod. Tvrdí-li odvolatel, že dráha mohla a měla použití vlastního telegrafu a nikoli státního k oznámení změny dispozice odesílatelovy, bylo na odesílateli, by ve směru tom dal dráze příkaz (čl. 71 §§ 1, 5, 7, 9, 10 ž. př. ř.), a to písemně. Ne učinil-li tak a dráha použila telegrafu státního, nejednala proti zákonným ustanovením a, jelikož za zkomolení telegramu úřadem telegrafním neručí, není předpokladu zákonného nároku na náhradu požadované škody. Ne j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvé stolice, by znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Ke změně přepravní smlouvy může dojíti podle čl. 71 ž. př. řádu jen z příkazu odesílatele v případech tam uvedených. Příkazy odesílatelovy, týkající se změny přepravní smlouvy, mohou se podle ustanovení § 10 čl. 71 ž. př. ř. státi k žádosti odesílatele též telegramem nebo telefonem, telegrafická nebo telefonická zpráva odesílací stanice musí býti potvrzena písemným prohlášením a stanice určení, nebo stanice, kde bylo zboží zadrženo, nesmí příjemci ani odevzdati nákladní list ani vydati zboží ani zboží dále zaslati, dokud neobdržela písemné prohlášení. Z tohoto ustanovení čl. 71 ž. př. řádu jest zřejmo, že telegrafická opatření stanice odesílací adresovaná stanicí určení mohou se týkati jen změny přepravní smlouvy. Došel-li stanice určení telegram »Zásilku listovky 1/17 245 24/3 vydejte, písemně následuje, dopravní úřad v L.«, musela z tohoto doslovu telegramu stanice určení seznati, že obsah telegramu nemůže býti správný, že stanice odesílací nechtěla naříditi neb opatřiti něco, co podle nákladního listu a podle smlouvy přepravní jest samozřejmé, totiž vydání zboží příjemci. Při použití péče řádného kupce musela stanice určení M. ihned seznati, že jde o zkomolený telegram a neměla až do objasnění správného znění telegramu a až do obdržení písemného prohlášení, jak bylo v telegramu avisováno a jak jí to ustanovením § 10 čl. 71 ž. př. ř. je uloženo, zboží vydati. Vydávši zboží a nevyčkavši avisované písemné prohlášení, nejednala s péčí řádného kupce a podle zmíněného zákonného ustanovení. Vydání zboží bylo stanicí určení M. zaviněno a jest proto nárok žalobkyně na náhradu škody odůvodněn, neboť, i když telegram byl zkomolen, není škoda v příčinné souvislosti s tímto zkomolením, nýbrž ke škodě by nebylo došlo, kdyby stanice určení M. byla jednala s péčí řádného kupce a podle uvedeného předpisu žel. př. řádu. Při tomto právním názoru jest nerozhodné zjistiti, kdy došel do stanice určení dopis odesílací stanice L. a kdy zboží bylo vydáno, a jest z toho důvodu výtka neúplnosti řízení neopodstatněná. Poněvadž žalovaná železnice ani netvrdila, ani neprokázala, že si počítala s péčí řádného kupce (čl. 380 obch. zák.), nezbylo než dovolání vyhověti, rozsudky nižších soudů zrušiti a věc vrátiti k projednání prvému soudu (§ 510 c. ř. s.), poněvadž výše požadované škody zůstala sporná.

Čís. 12840.

**Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).
Jednání řidiče automobilu, jenž, naraziv na spuštěné závory, je ohnut, nebylo pro dráhu neodvratným, nebyla-li zábrana umístěna tak, by při nárazu na ni a při případném jejím ohnutí neohrožovala projíždějící vlak a osoby v něm jedoucí.**

(Rozh. ze dne 22. září 1933, Rv I 588/32.)

Auto řízené Rudolfem K-em narazilo na spuštěné závory na železničním přejezdu, ohnulo břevno závory, jež pak naráželo na vagony projíždějícího osobního vlaku a rozbilo u nich okna, čímž byla žalobkyně poraněna. Žalobní nárok proti dráze na náhradu škody uznal procesní soud prvé stolice důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Zalovaná dráha se vyvíňuje neodvratným činem třetí osoby, za jejíž zavinění neručí. Podle § 2 zák. čís. 27/69 ř. zák. není dráha prosta ručení ani tehdy, když příhoda v dopravě způsobivší úraz byla přivoděna jednáním třetí osoby, za jejíž zavinění dráha neručí, pokud nedokáže, že toto jednání bylo pro ni neodvratným. Jest zjištěno, že umístění závory tak jak bylo shledáno při místním ohledání, odporuje předpisu § 41 žel. dopr. řádu, podle něhož vzdálenost závor na přejezdech železničních musí činiti 3 m, pokud místní poměry nevyžadují vzdálenost větší, a bylo zjištěno, že umístění zábrany v takové vzdálenosti, by její konec v žádném případě při stočení neb ohnutí nemohl zasáhnouti do volného prostoru na kolejích potřebného pro bezpečné projíždění vlaku ani při daných místních poměrech technicky nemožné není. Při rozmachu dnešní automobilové dopravy, kdy opětovně přichází k nárazům automobilů na spuštěné závory u železničních přejezdů, musí železniční správa počítati s tím, že nárazem automobilu na spuštěnou zábranu může se zábrana ohnouti a vniknouti do prostoru, jenž pro jízdu vlaku na kolejích podle předpisu musí zůstati volný, a že tak může ohroziti projíždějící vlak a osoby v něm jedoucí. Na výnos bývalého c. k. ministerstva železnic čís. 41051/08, podle něhož může býti vzdálenost břevna závor od vnější hrany nejbližší ležícího kolejního páru snížena ve výjimečných případech až na 2,25 m, se dovolatelka odvolati nemůže, poněvadž sama netvrdila, že tu jde o výjimečný případ, a podle posudku znalců v souzeném případě o výjimečný případ skutečně nejde. Měla se tedy dráha v každém případě postarati o to, by zábrana byla umístěna tak, by při nárazu na ni a při případném jejím ohnutí neohrožovala projíždějící vlak a osoby v něm jedoucí, zvláště když podle zjištění nemožné to není. Z toho plyne, že jednání třetí osoby, to jest řidiče K-a, ve svých následcích bylo pro dráhu odvrá-

titelné, kdyby železniční správa byla vynaložila náležitou, daným poměrům přiměřenou péči a prostředky, jichž použití dráze rozumně může být uloženo, a že se tudíž dráze nepodařilo prokázat neodvratné jednání třetí osoby, to jest takové jednání, kterému nebylo lze předejítí náležitou a daným poměrům přiměřenou péči.

Čís. 12841.

Ochrana nájemců.

»Výdělečnou činnost« ve smyslu § 4 odst. 1 čís. 4 zákona ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n., jest rozuměti v nejširším slova smyslu. Pod tento pojem nespádají jen podniky a povolání podléhající živnostenskému řádu, nýbrž jakékoliv činnosti, nesoucí se ke zdroji příjmů a sloužící hospodářským účelům. Při tom nerozhoduje, jak s těmito dosaženými příjmy má být naloženo, zda k vlastním účelům osoby takto výdělečně činné, či ve prospěch třetího k zvelebování nebo podporování jeho hospodářství. Nepatří sem jen činnosti ryze nevýdělečné, jako vědecké, humanitní, dobročinné a soukromé.

Je-li účelem výdělkového a hospodářského společenstva opatření zboží a dodati je členům, od nich přijmouti vklady a je zúročiti, jde o výdělečnou činnost, třebaže docílený zisk (přebytek) má sloužiti jednak k dotování fondů, jednak býti rozdělen mezi členy.

Při posuzování, zda jde o »provozovnu velkou« ve smyslu § 4 odst. 1 čís. 4 zákona čís. 210/1931 sb. z. a n., jest hleděti nejen k objektivnímu měřítku (k rozsahu místností), nýbrž spíše k subjektivní vlastnosti a činnosti nájemníka (k rozsahu podnikání nájemníka, k způsobu užívání najatých místností a pod.).

(Rozh. ze dne 22. září 1933, Rv I 1540/33.)

Majitelé domu dali vzhledem k předpisu § 4 čís. 4 zákona ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n. spotřebnímu a úspornému družstvu soudní výpověď z krámu, skladiště, sklepů a kůlny na dřevo a uhlí. K námitkám žalovaného družstva procesní soud prvě stoličce výpověď zrušil, maje vzhledem k doslovu stanov žalovaného družstva za to, že družstvo neprovozuje výdělečnou činnost. Odvolací soud ponechal výpověď v platnosti. Důvody: Nelze souhlasiti s názorem prvého soudu, že žalované družstvo neprovozuje výdělečnou činnost. Žalovaný spolek jest družstvem podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Předmětem podniku žalovaného spolku jest podle § 2 stanov opatřování zboží a jeho vydávání členům, jakož i podporování spořivosti členů přijímáním a zúrokováním vkladů. Podle §§ 66 a 67 stanov jest koncem každého obchodního roku sestaviti roční účet, jenž musí obsahovati výpočet hrubého výnosu z obchodování se zbožím, výpočet zisku a ztráty a rozvahu o stavu společenstevního jmění koncem roku. Podle § 68 stanov tvoří přebytek aktiv nad pasivy zbytek, jež jest v rozvaze vykázati. Tento zbytek jest čistým ziskem obchodního roku, třebaže se ve stanovách tak neoznačuje. Jak

jest tento zisk rozdělití, pokud se týče, z čeho jest krýti případnou ztrátu, ustanovují §§ 73, 74 a 75 stanov. Z toho vyplývá, že činnost žalovaného družstva směřuje k zisku, což jest účelem výrobních a hospodářských společenstev ve smyslu zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. Žalovaný spolek jest tudíž výdělečně činným, třebaže jest stanovami vyloučeno vydávání zboží nečlenům a jakékoliv rozšiřování obchodování na nečleny. Jest nesporno, že místnosti, o něž jde, používá žalovaný spolek pro svou činnost a že tyto místnosti nejsou částmi bytu. Dále zjistil prvý soud, že tyto místnosti mají ráz velké provozovny. Nepodléhá tudíž předmět nájmu podle § 4 čís. 4 zák. čís. 210/1931 ochraně nájemců.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody.

Nesprávné právní posouzení spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud mylně má za to, že žalované společenstvo je výdělečně činným a že místnosti jím najaté mají povahu velkých provozoven. Pojem »výdělečné činnosti« není v zákoně o ochraně nájemníků blíže vymezen. Jest však k tomu přihlížeti, že zákon klade souřadně vedle sebe »živnostenskou provozovnu« i jiné místnosti než byty, v nichž se provozuje výdělečná činnost (§ 4 odst. (1) čís. 3 zákona ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n.). Tím dává zákonodárce na jevo, že »výdělečnou činnost« jest rozuměti v nejširším slova smyslu, že pod tento pojem nespádají jen podniky a povolání podléhající živnostenskému řádu, nýbrž jakékoliv činnosti, nesoucí se ke zdroji příjmů a sloužící hospodářským účelům. Při tom nerozhoduje, ježto se zákon o tom nezmínil, jakým způsobem s těmito dosaženými příjmy má být naloženo, zda k vlastním účelům osoby takto výdělečně činné či ve prospěch třetího k zvelebování nebo podporování jeho hospodářství. Nepatří sem jen činnosti ryze nevýdělečné, jako vědecké, humanitní, dobročinné a soukromé. Zjistil-li odvolací soud, že účelem žalovaného společenstva jest opatření zboží a je dodati členům, od nich přijímati vklady a je zúročiti, jde zřejmě o výdělečnou činnost žalovaného společenstva; že tento účel směřuje i k dosažení zisku, vychází z toho na jevo, že podle stanov ke konci každého obchodního roku má býti přikročeno k sestavení přesného účtu a docílený zisk (přebytek) má sloužiti jednak k dotování fondů, jednak býti rozdělen mezi členy, jichž hospodářství takto má býti podporováno. Žalované společenstvo je samostatnou hromadnou osobou se zvláštním účelovým jměním a proto nesejde na tom, zda zisk z podniku se docíljuje obchody s vlastními členy. Jen mimochodem buď na to upozorněno, že i jiné zákony, zvláště daňové, hledí k výdělečné činnosti hospodářských a výdělkových společenstev a že se jim i předpisuje výdělková daň, třebaže se společenstvům, která podle stanov provoz omezují jen na členy, poskytují určité výhody ve příčině daňové sazby.

Jde ještě o to, které vlastnosti činí provozovnu velkou ve smyslu zákona na ochranu nájemníků. V tom směru podává tento zákon v § 11

měřítka pro rozhodování soudu o přípustném zvýšení nájemného v řízení nesporném v ten smysl, že soud při rozhodnutí, zdali provozovna podle § 9 je malá, střední nebo velká, má přihlížeti k její velikosti, ke způsobu jejího užívání a k rozsahu podniku, vyžadaje si posudek obchodní a živnostenské komory. Z toho je zřejmo, že zákonodárce tu nijak nehledí jen k objektivnímu měřítku (rozsahu místností), nýbrž má spíše na mysli subjektivní vlastnosti a činnost nájemníka (větší rozsah podnikání nájemníka, způsob užívání najatých místností a pod.). Ostatně plyne z dějin zákona, že základní myšlenkou tohoto výjimečného zákona je ochrana sociálně slabých, a s toho hlediska zdůrazňuje důvodová zpráva k vládnímu návrhu zák. čís. 210 z roku 1931, že provozovny, které obchodní a živnostenská komora uzná za velké, mohou postrádati ochrany zákona. S podobného hlediska byly z ochrany vyloučeny i byly nájemníků (bez ohledu na velikost bytů), jimž předepsána byla daň důchodová z jistého většího ročního důchodu. Plným právem připojily se tedy nižší soudy k posudku obchodní a živnostenské komory, která, doličujíc způsob a značný rozsah podnikání žalovaného společenstva, vyslovila mínění, že místnosti jinak střední, hledí-li se k zvláštním poměrům žalované strany, jest považovati za velké ve smyslu zákona o ochraně nájemníků. Jednotlivé prodejny společenstva nelze považovati za samostatné podniky, nýbrž jsou jen součástmi jednotného hospodářského celku a jest tedy hleděti k poměrům celkového podnikání.

Čís. 12842.

**Předpisem čl. 133, druhý odstavec, obch. zák. jest případným zá-
krokem soudu omezeno i smluvní právo býti likvidátorem.**

**Rejstříkový soud může teprve po provedeném šetření rozhodnouti,
zda jsou tu »důležité příčiny« ke jmenování likvidátora soudem.**

(Rozh. ze dne 22. září 1933, R II 353/33.)

Společníci veřejné obchodní společnosti K. a Ž., Bedřich K. a Jaroslav Ž., se dohodli na jejím zrušení. Podle společenské smlouvy měl býti likvidátorem při rozvázání smlouvy ustanoven Jaroslav Ž. Soud první stolice jmenoval Jaroslava Ž-a přes odpor Bedřicha K-a likvidátorem společnosti. Rekursní soud k rekursu Bedřicha K-a zrušil napadené usnesení a vrátil věc soudu první stolice, by po šetření o námitkách stěžovatele znovu rozhodl. **Důvody:** Stěžovatel uplatňuje proti jmenování společníka Jaroslava Ž-a likvidátorem, že jest v trestním vyšetřování pro delikty firmu poškozující a že i stěžovatel i věřitelé firmy byli by v nebezpečí majetkové újmy, kdyby byl ustanoven likvidátorem. Stěžovatel to uplatňoval již v první stolici s tím dalším vysvětlením, že i on i celá řada osob učinili na společníka Ž-a trestní oznámení pro podvody, pro krivou přísahu, že nevedl v pořádku knihy a že proti smlouvě vybíral peníze. Společník Ž. to popíral. Okolnosti stěžovatelem uváděné jest považovati za důležitý důvod, pro který

jest soudce podle čl. 133 druhý odstavec obch. zák. oprávněn, by bez ohledu k tomu, že se podle společenské smlouvy má při rozvázání společnosti společník Ž. státi likvidátorem, jmenoval sám likvidátora společnosti, při čemž ve výběru osoby má úplnou volnost. Měl tedy soud první stolice o tom, zda jsou námitky stěžovatele opodstatněny, provésti vhodné šetření, zejména nahlédnutím do trestního spisu a, kdyby je shledal oprávněnými, jmenovati likvidátora bez ohledu na ustanovení společenské smlouvy, Teprve, kdyby se ukázalo, že okolnosti stěžovatelem tvrzené jsou sporné a nejsou snadno prokazatelné, nezbylo by než stěžovatele odkázati na pořad práva. Takto však nebyla věc zralá k rozhodnutí, takže bylo napadené usnesení jako vadné zrušiti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nelze souhlasiti bezvýjimečně s názorem rekurentovým, že právo, příslušející veřejnému společníku býti likvidátorem veřejné obchodní společnosti již podle společenské smlouvy, nemůže mu býti soudem odňato, pokud se týče, že musí soud k němu hleděti. Ustanovujeť druhý odstavec čl. 133 obch. zák. bez výhrady, že může soudce k návrhu některého ze společníků jmenovati likvidátory z důležitých příčin, a je tedy tímto předpisem omezeno i smluvní právo býti likvidátorem případným zárokem soudu. Jde jen o to, zda tu jsou předpoklady takového zároku. Je sice nesporné, že se veřejní společníci Bedřich K. a Jaroslav Ž. dohodli na zrušení veřejné obchodní společnosti, a že podle odstavce XI společenské smlouvy ze dne 24. července 1926 byl za likvidátora při rozvázání smlouvy ustanoven Jaroslav Ž. Avšak ze spisů firemních je zřejmo, že Bedřich K. odepřel podepsati opověď zápisu zrušení společnosti proto, že je proti tomu, by Jaroslav Ž. byl zapsán za likvidátora, že nemá k němu důvěru, a tvrdí o něm jednak určité skutky rázu trestného, jednak porušování společenské smlouvy. Dále je zřejmo ze spisů, že společníci se nedohodli na jiné osobě likvidátora. Rejstříkový soud, nevykonav patřičné šetření o podstatě námitek proti Jaroslavu Ž-ovi, jež z á s a d n ě má se v řízení nesporném konati (rozh. čís. 6099 sb. n. s.), ustanovil ho likvidátorem. Tím, že rekursní soud zrušil usnesení rejstříkového soudu, zařídív doplnění řízení a vydání nového rozhodnutí, neposoudil věc po právní stránce nesporně, poněvadž teprve po provedeném šetření bude lze rejstříkovému soudu rozhodnouti, zda tu jsou důležité příčiny »k jmenování likvidátora soudem« ve smyslu druhého odstavce čl. 133 obch. zák., v kterémžto případě má soud co do volby likvidátora úplnou volnost (rozhodnutí čís. 4641 sb. n. s.). Nařízeným šetřením nebude nijak předbíháno výsledkům trestního vyšetřování proti Jaroslavu Ž-ovi ani výsledkům případného sporu mezi oběma společníky, nýbrž má jím jedině býti zjištěn předpoklad pro případné jmenování likvidátora soudem. Tím také není odňato společníkům právo, by průběh likvidace sledovali, a nebude tím ohrožena majetková podstata likvidující společnosti, jak mylně za to má rekurent.

Čís. 12843.

Povolení exekuce ve prospěch cizozemského věřitele nedotýká se povinností stran plynoucích z devisorých předpisů a bude po případě věci exekučního soudu, aby učinil potřebné opatření a rozřešil otázky, jež by se v této souvislosti podle návrhů zúčastněných snad naskytly v řízení exekučním.

(Rozh. ze dne 23. září 1933, R II 243/33.)

Na základě rozsudku cizozemského soudu navrhl vymáhající věřitel povolení exekuce. Soud první stolice exekuční návrh zamítl. Rekursní soud exekuci povolil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Ani devisorých předpisů nedovolává se povinná strana právem. Povolení exekuce nedotýká se nijak povinností stran plynoucích z devisorých předpisů a bude po případě věci exekučního soudu, aby učinil potřebné opatření a rozřešil otázky, jež by se v této souvislosti podle návrhů účastněných snad naskytly v řízení exekučním.

Čís. 12844.

Proti nálezům bursovního rozhodčího soudu vídeňského musí se strany brániti podle předpisů rakouského práva u rakouských soudů a u nich musí zakročiti o nápravu i proti povolení exekuce, jež se stalo rakouským soudem v mezích mezistátní dohody.

(Rozh. ze dne 23. září 1933, R II 363/33.)

Na základě nálezu bursovního rozhodčího soudu pro zemědělské plodiny ve Vídni povolil vídeňský soud exekuci a dožádal o výkon okresní soud v T. na Moravě. Žalobu o bezúčinnost rozhodčího výroku, zadanou na okresním soudě v T., soud první stolice odmítl, maje za to, že není k projednání žaloby příslušný vzhledem k čl. XXV uvoz. zák. k c. ř. s. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a poukázal procesní soud, by o žalobě řádné řízení zavedl a ve věci rozhodl. **Důvody:** Čl. XXV uvoz. zák. k c. ř. s. se na souzený případ vůbec nevztahuje, ježto žaloba uplatňuje bezúčinnost rozhodčího výroku z důvodu § 595 čís. 1 c. ř. s. Podle § 596 jest tuto žalobu podati do tří měsíců u soudu uvedeného v § 582 c. ř. s. Tam jest stanoveno, že jest žalobu podati u soudu, který by byl pro tuto rozepři v první stolici příslušný, kdyby tu nebylo smlouvy o rozsudi. Stěžovatel byl při řízení na rozhodčím soudě žalovaným a musel by tedy v pravidelném řízení býti žalován u okresního soudu v T. Jest tudíž pro spor o bezúčinnost rozhodčího výroku příslušným okresní soud v T.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Ze žaloby je patrné, že směřuje proti rozsudku bursovního rozhodčího soudu pro zemědělské plodiny ve Vídni, a to v souvislosti s exekucí, která by byla na základě tohoto exekučního titulu zahájena u okresního soudu v T. Jde tu tedy o cizozemský exekuční titul, na který nelze použiti ani předpisů čl. XXIII nebo XXV uv. zák. k c. ř. s., které se týkají jen tuzemských soudů bursovních, ani předpisů §§ 595 a násl. c. ř. s., jichž předmětem rovněž mohou býti jen rozhodčí výroky vydané na území platnosti c. ř. s. Proto se žaloba nehodí k tomu, by o ní u tuzemského soudu mohlo býti jednáno a rozhodnuto, a právem ji proto procesní soud odmítl. Proti nálezům bursovního soudu vídeňského musí se strany brániti podle předpisů rakouského práva u rakouských soudů a u nich musí zakročiti o nápravu také proti povolení exekuce, jež se stalo rakouským soudem v rámci mezistátní dohody, jak obsažena je ve vl. nař. čís. 145/19 a 141/25 sb. z. a n. Jinak by tomu bylo, kdyby exekuci povolil tuzemský soud, neboť pak mohl by se dlužník brániti podle předpisů § 79 a násl. ex. ř. O případy čl. XXIX a XXX uvoz. zák. k ex. ř. tu nejde.

Čís. 12845.

S hlediska § 87 směn. zák. jest rozhodné jen, zda žalobce věděl, nabýváje směnky, o námitkách dlužníka. Nedbalost majitele při nabytí směnky, ba ani jeho hrubá nedbalost nestačí.

(Rozh. ze dne 27. září 1933, Rv I 1375/33.)

Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti soudu v všech třech stolicích, Nejvyšším soudem z těchto.

důvodů:

Dovolatel napadá rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení věci (čís. 4 § 503 c. ř. s.), leč neprávem. Podle zjištění odvolacího soudu, z nichž při tomto dovolacím důvodu jest vycházezi, odevzdal dovolatel zažalovanou směnku, jím podepsanou, Vilému P-ovi, by mu opatřil na ni zápůjčku u některého peněžního ústavu, a nebylo žalobci při nabytí směnky nic známo o podvodném úmyslu Viléma P-a. Je-li tomu tak, nutno přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že dovolatel nemůže uplatňovati podle § 87 směn. zák. námitky vznesené jím proti směnečnému platebnímu příkazu proti žalobci, jež nabytí směnky bezelstně. Netřeba se proto ani zabývati otázkou, zda dovolatel zmocnil Viléma P-a i ku přijetí peněz, čili nic. Žalobce neměl povinnost pátrati po tom, jakým způsobem Vilém P. nabytí směnky a jakým způsobem chtěl nakládati se směnečnou hodnotou. Případná nedbalost žalobce při nabytí směnky, ba ani hrubá nedbalost jeho, by nestačila, poněvadž jediné rozhodné jest, zda žalobce věděl v okamžiku nabytí směn-

ky o námitkách dovolatelem uplatňovaných (sr. Staub-Stranz kom. ke směnečnému řádu čl. 82, pozn. 17 a Rouček, Československý zákon směnečný § 87).

Čís. 12846.

Lze vydati směnečný platební příkaz proti veřejným společníkům, kteří jimi byli v době, kdy byla směnka veřejnou obchodní společností podepsána, třebaže se směnečný dluh podle obsahu směnky stal splatným teprve po výstupu společníků ze společnosti.

Stačí, podepsal-li veřejný společník biankosměnku před vystoupením ze společnosti, třebaže směnka byla vyplněna až po jeho vystoupení ze společnosti.

Dobrodiní § 61 (3) vyr. řádu z roku 1931 požívají jen oni veřejní společníci, kteří jsou jimi v čase zahájení řízení, nevztahuje se však na společníky již vystoupivší.

(Rozh. ze dne 27. září 1933, Rv I 1563/33.)

Firma K., S. a spol. podepsala v srpnu 1930 jako vydatelka vlastní směnku. Směnka měla datum vystavení 23. srpna 1930 a datum dospělosti dne 30. září 1932. Žalovaní byli veřejnými společníky firmy K., S. a spol., z níž vystoupili a byli v obchodním rejstříku vymazáni dne 21. července 1931. Proti směnečnému platebnímu příkazu namítli žalovaní veřejní společníci mimo jiné, že směnka byla proti nim zažalována teprve po jejich vystoupení ze společnosti a že o jmění veřejné obchodní společnosti K., S. a spol. bylo zahájeno a potvrzeno vyrovnání. *Procesní soud* prvního stolu ponechal směnečný platební příkaz v platnosti, a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v d ů v o d e c h: Jde o to, zda mohl být směnečný platební příkaz vydán přímo proti žalovaným jakožto vymazaným společníkům veřejné obchodní společnosti K., S. a spol. Soud jest toho názoru, že směnečný platební příkaz proti žalovaným jakožto bývalým veřejným společníkům bývalé veřejné společnosti provozované pod firmou K., S. & Co. ve Vídni byl vydán právem. Nebylo závady, by nebyl směnečný platební příkaz vydán přímo proti žalovaným, ano bylo listinně podle § 557 c. ř. s. též prokázáno, že v den vystavení směnky byli žalovaní veřejnými společníky vystavitele směnky, firmy K., S. & Co. ve Vídni, a že ještě neuplynulo od jich výmazu jako veřejných společníků společnosti z rejstříku, t. j. od 21. července 1931, pět let, neboť podle čl. 112 obch. zák. stíhá i směnečný závazek jako každý jiný závazek veřejné společnosti její veřejné společníky a podle čl. 146 obch. zák. promlčují se žaloby proti společníku z nároků proti společnosti v pěti letech po zrušení společnosti nebo po jeho vystoupení a začíná promlčení dnem, v němž bylo zapsáno do obchodního rejstříku vystoupení společníkovo. Vydání směnečného platebního příkazu proti veřejným společníkům ze závazku veřejné obchodní společnosti nevádí ustanovení § 11 druhý odstavec ex. ř., jak míní strana žalovaná, naopak mluví § 11 první odstavec ex. ř. spíše pro přípustnost

vydání takovéhoho platebního příkazu v takovém případě, an stanoví, že může být vedena exekuce proti veřejné společnosti, a když podle § 11 druhý odstavec ex. ř. může být po slyšení společníků nebo zastupců společnosti o otázce ručení povolena exekuce z titulu, znějícího na společnost, i proti veřejnému společníku, ze společnosti již vystoupivšímu, to tím spíše, ježto při vydání směnečného platebního příkazu může veřejný společník uplatňovati své případné námitky do tří dnů. Jde ještě o to, zda jsou žalovaní povinni zaplatiti žalující straně celou její zažalovanou zbytkovou pohledávku, ano jest nesporno, že ediktem obchodního soudu ve Vídni ze dne 30. července 1932 bylo o jmění firmy »S. & Co. in Liquidation«, právní nástupkyně to firmy K., S. & Co. zahájeno vyrovnací řízení, a že vyrovnání to bylo pravoplatně potvrzeno a že má firma platiti ve vyrovnání svým věřitelům 35%ní kvotu ve 3 stejných měsíčních splátkách, počínajíc devět měsíců po přijetí vyrovnání a že těchto devět měsíců ještě neuplynulo. V tomto směru jest míti na mysli, že jde o veřejné společníky, kteří jsou již od roku 1931 v rejstříku vymazáni, tedy o bývalé společníky, kteří neručí podle čl. 130 obch. zák. za závazky veřejné společnosti, ježmiž byli společníky, vzniklé teprve po jejich vystoupení ze společnosti, a že nejde tu o veřejné společníky, zapsané ještě v rejstříku jako veřejní společníci společnosti ve vyrovnání. Kdežto při pravoplatně potvrzeném vyrovnání veřejné společnosti přicházejí právní účinky vyrovnání obchodní společnosti na prospěch též každému osobně ručícímu společníku proti věřitelům společnosti, není-li ve vyrovnání ustanoveno jinak (§ 61 odst. (3) vyr. ř.), nevztahuje se ustanovení toto na společníky již před vyrovnáním vystoupivší, pokud se týče z rejstříku vymazané, a ohledně vymazaných veřejných společníků platí ustanovení § 56 vyr. řádu, že práva věřitelů proti spoludlužníkům dlužníka, který se vyrovnává, jakož i proti osobám, proti kterým přísluší věřitelům právo postihu, jsou vyrovnáním nedotčena, pokud se oprávnění výslovně neprohlásí jinak. Žalovaní sami netvrdili, že bylo v tomto směru odchýlně od zákona něco jiného ujednáno. *Odvolací soud* napadený rozsudek potvrdil. *Důvody*: Žalovaní dovozují, že šlo o směnku krycí, v níž podstatné náležitosti, den vystavení a den splatnosti, byly vyplněny teprve v roce 1932. Teprve tímto doplněním, že biankosměnka nabyla povahy platné, závazné směnky a že proto směnečný závazek mohl teprve tímto okamžikem vzniknouti. Poněvadž však oba žalovaní vystoupili ze společnosti již 31. července 1931, že směnečný nárok ze žalobní směnky proti nim nemůže být uplatňován. Proti těmto vývodům jest uvést: Směnečný závazek se zakládá podpisem na směnce, a to na směnce platné. Předpokládá se ovšem zpravidla podpis na směnce hotové, to jest co do všech podstatných náležitostí vyplněné. Podle § 6 odst. (2) sm. zák. není však nedostatek některé podstatné náležitosti v době podpisu směnky a teprve pozdější její doplnění na závadu ani platnosti směnky ani závaznosti podpisu, což platí plně tam, kdy doplnění se nestalo bezprávně nebo proti úmluvě. Při podpisu biankosměnky je závazek závislý na splnění potestativní výminky dodatečného vyplnění. Toto dodatečné vyplnění působí zpět, stalo-li se

právem a způsobem, odpovídajícím úmluvě, totiž tak, jako by směnka byla bývala vyplněna již v době, kdy podepsaný blanket směnečný byl odevzdán věřiteli. V souzeném případě odevzdána byla žalobní směnka úplně ještě nevyplněná a opatřená řádným podpisem firmy K., S. & Co. žalujícímu bankovnímu spolku v srpnu 1930, tedy v době, kdy oba žalovaní byli veřejnými společníky firmy. Byla podepsána veřejným společníkem Viktorem S-em, jenž byl oprávněn firmu samostatně zastupovati a tudíž i oba žalované jako společníky zavazovati. Z jeho tehdejšího podpisu vzešel tedy, když směnka byla pak podle úmluvy vyplněna, směnečný závazek i pro oba žalované. Jak již uvedeno, činil závazek firmy K., S. & Co. z obchodního spojení se stranou žalující, k jehož krytí byla dána směnka, v době, kdy oba žalovaní ze společnosti vystoupili, 17.500 šv. franků a je zažalovaná částka zbytkem tohoto dluhu, za nějž oba žalovaní ručí dosud podle čl. 146 obch. zák., Správně usoudil také první soud, že okolnost, že bylo zahájeno a pravoplatně potvrzeno vyrovnací řízení proti firmě K., S. & Co. v likvidaci, jest bezúčinnou proti žalovaným, ježto dobrodíní vyrovnacího řízení v ohledu tom požívají jen oni veřejní společníci, kteří jsou jimi ještě v čase zahájení vyrovnacího řízení, nikoli však i společníci již před tím vystoupivší, kteří jsou pouhými spoludlužníky a ohledně nichž platí tudíž ustanovení § 56 vyr. ř.

Nejvyšší soud nevyhověl dovození.

Důvody:

Žalovaní napadají rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení věci (čís. 4 § 503 c. ř. s.), leč neprávem, neboť odvolací soud posoudil věc po právní stránce úplně správně. Ana byla soudu předložena se směnečnou žalobou směnka a výpis z obchodního rejstříku, týkající se firmy K., S. et Co. ve Vídni, jež zažalovanou vlastní směnku podepsala jako výstavce, seznal soud, že směnka vznikla v době, kdy dovolatelé byli ještě společníky oné společnosti, a nebylo proto po formální stránce překážky, by nebyl vydán směnečný platební příkaz přímo proti dovolatelům (čl. 112, 130, 146 obch. zák.), jimž musilo býti ponecháno, by uplatňovali námitky podle § 557 c. ř. s. Ze šlo o krycí směnku, z obsahu směnky nijak nevyplývá, takže ani po této stránce nebylo překážky proti vydání směnečného platebního příkazu. Nerozhodné jest, že se směnečný dluh stal splatným podle obsahu směnky teprve po výstupu dovolatelů ze společnosti. Tato okolnost by přicházela v úvahu jen při řešení otázky promlčení (čl. 146 obch. zák.). Neprávem poukazují dovolatelé k ustanovení § 11 ex. ř., neboť tu nejde o provedení exekuce, nýbrž o vydání směnečného platebního příkazu, proti němuž jsou směnečnému dlužníku vyhrazeny námitky. Nesejde na tom, že žalobní směnka byla vystavena jako bianco-směnka; lze ovšem přisvědčiti dovolatelům, že podepsáním bianco-směnky ještě nevznikl pro ně směnečný závazek, nýbrž že vznikl teprve jejím vyplněním. Vyplnění směnky se však děje se zpětnou platností, tak jako by bývala směnka vyplněna již v době, kdy byl připojen podpis na

bianco-směnce, a jest proto nerozhodné, že se vyplnění stalo teprve po vystoupení dovolatelů ze společnosti (srov. rozh. sb. n. s. čís. 8881). Podle zjištění soudů nižších stolic byla pohledávka žalobkyně z poskytnutého úvěru v době vystoupení dovolatelů ze společnosti po právu částkou 17.500 švýcarských franků, za kteroužto částku dovolatelé přímo ručili podle čl. 112 obch. zák., což ostatně ani nepopírají, jenže se neprávem domnívají, že žalobkyně nemohla uplatňovati tento jejich závazek, pokud se týče jeho zbytek směnečnou žalobou.

Pokud se týče otázky, zda se účinky vyrovnacího řízení zahájeného o jmění firmy K., S. et Co. ve Vídni vztahují i na dovolatele, poukazují se tito na rozhodnutí sb. n. s. 4245, které se sice stalo za platnosti vyrovnacího řádu ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. z., které však nepozbylo významu, poněvadž ustanovení § 60 odst. (2) tohoto vyrovnacího řádu bylo pojata do § 61 (3) vyr. ř. ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Čís. 12847.

Tím, že správce konkursní podstaty pohledávku hypotekárního věřitele vykoupil podle § 120 konk. ř., došlo k vytvoření jakéhosi způsobu vlastnické hypoteky a byl správce konkursní podstaty oprávněn převést tuto pohledávku dále podle § 469 obč. zák.

(Rozh. ze dne 27. září 1933, Rv II 457/33.)

Proti přikázání částky nejvyššího podání za exekučně prodanou nemovitost (ideální polovici nemovitostí zapsaných ve vložce 95 kat. území M.) na pohledávku Emy Sch-ové 3109 Kč 50 h vnesla při rozvrhovém roku odpor Luisa O-ová. Byvši poukázána na pořad práva, domáhala se odporovatelka, by bylo uznáno právem, že se vyhovuje jejímu odporu proti přikázání částky nejvyššího podání na domnělou pohledávku Emy Sch-ové. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby rozsudkem pro zameškání žalované. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Nelze sice souhlasiti s dovolatelkou, že žalobní děj je nedostatečný a neúplný, takže žaloba neodpovídá předpisu § 226 c. ř. s., ale děj ten vedl k tomu, by žaloba byla zamítnuta. Jde o rozsudek pro zmeškání prvého roku. V takovémto případě jest podle §§ 396 a 442 c. ř. s. vycházeti ze skutkových tvrzení žaloby, jež jest považovati za pravdivé. Podle nich bylo firmě Antonín O., jejímiž veřejnými společníky byli Antonín O. st. a Antonín O. ml., upomínacím platebním rozkazem ze dne 15. listopadu 1928 pravoplatně uloženo, by zaplatila Karlu K-ovi 2.442 Kč 42 h a 667 Kč 08 h a Karel K. vydobyl si pak pro pohledávky ty exekuci vnučeným zřízením práva zástavního na ideální polovici

nemovitostí v knihovní vložce čís. 95 kat. území M., připsané knihovně Antonínu O-ovi staršímu. Podle dalších skutkových tvrzení žaloby byl vyhlášen dne 6. srpna 1929 na jmění firmy Ant. O. konkurs, ke konkursu přihlásil Karel K. svou pohledávku s nabytými právy zástavními, správce konkursní podstaty Dr. Max Z. pohledávku tu koupil podle § 120 konk. řádu z roku 1914, dociliv slevy, načež Karel K. podepsal správci konkursní podstaty postupní listinu z 20. prosince 1929, kterouž tuto pohledávku postoupil konkursní podstatě firmy Ant. O. do úplného vlastnictví a svolil, by v knih. vložce čís. 95 kat. území M. byl vložen převod práva zástavního s pohledávky Karla K-a, a to kapitálu 3.109 Kč 50 h s 8% úroky od 1. července 1927 z 2.442 Kč 42 h a od 1. listopadu 1927 ze 667 Kč 08 h, útratami sporu 132 Kč 48 h a útratami mobilární exekuce 117 Kč 40 h na Dr. Maxe Z-a jako správce konkursní podstaty firmy Ant. O. Dr. Z. pak postoupil tuto pohledávku ještě s jinými pohledávkami postupní listinou z 12. července 1930 a postupní listinou ze 16. ledna 1931 na žalovanou Emu Sch-ovou, již jakož i správci konkursní podstaty byly známy veškeré právě vylíčené skutečnosti, a byl vložen převod ten usnesením ze dne 11. února 1931 v knih. vložce čís. 95 kat. území M. Žalobkyně má za to, že tím, že uvedená pohledávka Karla K-a byla vykoupna správcem konkursní podstaty firmy Ant. O., pohledávka ta zanikla zaplacením a konsolidací následkem spojení práva a závazku v osobě konkursní podstaty firmy Ant. O. podle § 1445 obč. zák. a že nemohla již býti převedena na Emu Sch-ovou, takže tato neprávem žádá zaplacení své domnělé pohledávky v exekuční věci E XVI 7678/31 při rozvrhu nejvyššího podání z ideální polovice nemovitostí zapsaných ve vl. čís. 95 kat. území M. Je proto podle mínění žalobkyně odůvodněný odpor, který vznesla v dražebním řízení proti příkázání uvedené pohledávky 3109 Kč 50 h s příslušenstvím Emě Sch-ové a s kterým na pořad práva byla odkázána. Než žalobkyni nelze přisvědčiti, nýbrž jest souhlasiti s náhledem dovolatelky, že sporná věc byla nesprávně posouzena nižšími soudy s právního hlediska. Podle žaloby, jak uvedeno, vykoupil Dr. Max Z. jako správce konkursní podstaty firmy Ant. O. uvedenou pohledávku Karla K-a s přísl. podle § 120 konk. řádu z roku 1914. Podle tohoto zákonného ustanovení, jsou-li věci úpalcovky zatíženy právem zástavním, může je správce podstaty kdykoliv vyplatiti zaplacením zástavního dluhu a při nemovitých věcech »vstoupiti zaplacením dluhu do práva zástavního«. Z toho plyne, že v projednávaném případě tím, že správce konkursní podstaty pohledávku Karla K-a vykoupil podle § 120 konk. ř., došlo k utvoření jakéhosi způsobu vlastnické hypotéky a byl proto správce konkursní podstaty oprávněn převést pohledávku tu podle § 469 obč. zák. na žalovanou (Lehman, komentář ke konkursnímu řádu z roku 1916, strana 646). Jest proto mylný názor žalobkyně a nižších soudů, že žalované sporná pohledávka nepřisluší, protože prý zanikla zaplacením a konsolidací (konfusí) podle § 1445 obč. zák. Zdali právem či neprávem bylo postupováno podle § 120 konk. řádu, nelze v tomto sporu řešiti, neboť je rozhodným jen tvrzení žaloby, že došlo k vykoupení pohledávky Karla K-a správcem konkursní pod-

staty podle tohoto zákonného ustanovení. Ježto tudíž pohledávka žalované trvá, nemohlo býti vyhověno žalobě a bylo ji změnou rozsudků nižších soudů zamítnouti, aniž bylo třeba se zabývatí dalšími právními vývody dovolání.

Čís. 12848.

Pro rozhodnutí o přípustnosti nového družstva není rozhodným zákonný stav v čase opovědi, nýbrž zákonný stav v době, kdy bylo o opovědi konečně rozhodnuto.

Společenstvo jest »zřízeno« ve smyslu § 19 zákona ze dne 2. března 1933, čís. 44 sb. z. a n., teprve zápisem do rejstříku a vše, co mu předchází, jest jen jednáním přípravným.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, R I 648/33.)

Opověď zápisu společenstva »Spořitelni a záložni spolek pro N., zapsané společenstvo s neobmezeným ručením«, do společenstevního rejstříku rejstříkovým soudem usnesením ze dne 20. března 1933 na ten čas zamítl. **Důvody:** Ustanovením § 19 zákona ze dne 2. března 1933, čís. 44 sb. z. a n. zakázáno jest do dne 31. prosince 1934 zříditi nový peněžní ústav některého z druhů uvedených v § 2 odst. (1) zák. čís. 239/24 sb. z. a n. (v doslovu zák. čís. 54/32 sb. z. a n.). Zákon čís. 44/33 sb. z. a n. nabyl účinnosti dnem vyhlášení, t. j. dnem 7. března 1933. Je nepochybné, že společenstvo spadá pod ustanovení onoho zákona. Podle § 8 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák., pokud není proveden zápis společenstva do společenstevního rejstříku, společenstva jako takového tu není a nelze tedy »zřízením peněžního ústavu« ve smyslu shora citovaného § 19 zák. čís. 44/33 sb. z. a n. rozuměti nic jiného, než zápis společenstva do společenstevního rejstříku. Ten je však na dobu do 31. prosince 1934 řečeným paragrafem výslovně zakázán a bylo proto rozhodnuto, jak se stalo. **Rkursní soud** napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Stěžovatelé vytýkají, že společenstvo bylo ustaveno již dohodou zakladatelů o podmínkách jeho založení na ustavující valné hromadě před účinností zákona čís. 44/33 sb. z. a n., jehož § 19 se na ně nemůže vztahovati. Předpis tohoto paragrafu, kterým bylo zakázáno do dne 31. prosince 1934 zříditi nový peněžní ústav některého z druhů uvedených v § 2 (1) odst. zákona čís. 239/24 sb. z. a n. v doslovu zákona čís. 54/32 sb. z. a n., nabyl účinnosti dnem vyhlášení, t. j. dne 7. března t. r. (§ 20 zák. čís. 44/33 sb. z. a n.). Vychází otázka, jaký vztah na poměry družstva, jehož zápis prvý soud zamítl, má ustanovení § 5 obč. zák., který stanoví, že zákony nepůsobí zpět a že tudíž nemají vliv na předcházející právní jednání a na práva dříve nabytá. Základem tohoto ustanovení zákona je, že nikdo nemá býti zklamán v oprávněné důvěře v právní řád, že každý, kdo se zařídí podle platného zákona, musí míti jistotu, že účinky zákona nastanou a že budou nabytá práva chráněna. Podle ustanovení § 8 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. o spo-

lečerstvech výrobních a hospodářských, společenstva jako takového není, pokud není proveden jeho zápis do společenstevního rejstříku, a, jedná-li se před provedeným zápisem jménem společenstva, ručí ti, kdo jednají, osobně a solidárně. Stejnou zásadu vyslovuje předpis čl. 178, 211 obch. zák. a § 2 zák. ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák. Zápis smlouvy společenstevní má význam konstitutivní. Společenstvo nezapsané po právu není a ježto společenstvo do dne 7. března do rejstříku společenstevního zapsáno nebylo, jest právní poměr, o který jde, posuzovati podle právního stavu, jak byl v době, kdy se zápis měl státi a tím společenstvo vzniknouti, t. j. v době vydání napadeného usnesení, tedy podle zákona čís. 44/33 sb. z. a n., jehož ustanovení § 19 zřízení nového peněžního ústavu, jakým je společenstvo uvedené, zakazuje. To je také v souladu se zásadou publicity vyslovenou v čl. 19 obch. zák. Proto zřízení společenstva, které se může státi platným zápisem do rejstříku, pro zákaz vyslovený cit. ustanovením zákona, přípustným není, a právem prvý soud žádosti stěžovatelů o zápis nevyhověl. Ostatně poukazuje se na správné, stavu věci a zákonu vyhovující odůvodnění napadeného usnesení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Usnesení rekursního soudu, jimž bylo potvrzeno usnesení soudu rejstříkového, není nezákonné (§ 46 zák. ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n.), jak dovolací rekurs vytýká. Nejvyšší soud sdílí plně názor rekursního soudu, že zřízení spolku jako nového peněžního ústavu brání zákaz § 19 zákona ze dne 2. března 1933, čís. 44 sb. z. a n. a poukazuje v té příčině ke správným a výstižným důvodům napadeného usnesení, k nimž vzhledem k vývodům dovolacího rekursu dodává ještě toto: Stanoví-li § 8 zák. ze dne 9. dubna 1873, čís. 78 ř. zák., že před zápisem do společenstevního rejstříku společenstvo jako takové neexistuje, je z toho patrné, že společenstvo vzniká teprve zápisem do rejstříku, tedy, že zápis tento má povahu konstitutivní a nikoli jen deklaratorní, jak se rekurenti mylně domnívají. »Zřízeno« je tedy společenstvo teprve tímto zápisem a vše, co mu předchází, jest jen jednáním přípravným. Proto také ti, kdo jednají jménem společenstva před zápisem, ručí osobně a solidárně, neboť družstvo jako takové nemůže býti z těchto jednání zavázáno právě proto, že ho dosud není a nemůže mít ani právní osobnosti. Pro rozhodnutí o přípustnosti nového družstva není rozhodný zákonný stav v době podání opovědi, nýbrž zákonný stav v době, kdy o opovědi bylo konečně rozhodnuto. Že zákon čís. 44/1933 sb. z. a n. sám zásadně nepřikládá významu ani skutečností jinak podstatným, jež nastaly před zřízením peněžních ústavů v § 2 odst. (1) zák. čís. 239/1924 sb. z. a n. (v doslovu zákona čís. 54/1932 sb. z. a n.) uvedených, vyplývá z předpisu § 19, podle něhož zanikají i povolení státní správy ke zřízení peněžních ústavů tohoto druhu a jiných pobočných závodů, pokud ke zřízení ještě nedošlo. Proč v projednávaném případě nedošlo k zápisu do společen-

stevního rejstříku před účinností zákona čís. 44/1933 sb. z. a n., je nerozhodno. Srovnání s jinakými útvary společenskými, jichž zápis do rejstříku není podmínkou jejich vzniku, jest bezvýznamné.

Čís. 12849.

Třetí osoba, jež byla poškozena tím, že s prodávanou nemovitostí byl vydražen jako její příslušenství i předmět patřící jí, ač ohledně tohoto předmětu byla exekuce k návrhu vymáhajícího věřitele zastavena, nemůže nárok proti rozvrhované podstatě na vrácení bezdůvodného obohacení uplatňovati přihláškou k rozvrhovému roku, nýbrž jen sporem.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, R I 656/33.)

Současně s nemovitostí byla v exekuci proti manželům G-ovým vydražena i kráva, ač exekuce ohledně krávy byla zastavena. K rozvrhu nejvyššího podání přihlásil v přednostním pořadí pohledávku 2.200 Kč Vavřínek K., tvrdě, že vydražená kráva byla jeho vlastnictvím. Soud první stolice nechal zřetel k této přihlášce. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Rekurent uplatňuje proti rozvrhovému usnesení, že přede všemi knihovními věřiteli a před přednostními věřiteli bylo mu příkazati v přednostním pořadí 2.200 Kč, ježto s nemovitostí jako její příslušenství byla vydražena kráva, jemu náležející, čímž byla exekuční podstata o odhadní cenu této krávy 2.200 Kč bezdůvodně obohacena, ačkoliv byla exekuce ohledně této krávy zastavena. Nárok proti exekuční podstatě pro její bezdůvodné obohacení mohl by rekurent uplatňovati jen na základě exekučního titulu, nikoliv však na základě pouhé přihlášky k rozvrhu nejvyššího podání. Na exekuční titul nemůže se však rekurent odvoláti. Pouhé přihlášky pohledávek jsou přípustné jen proti dlužníku, vázlo-li pro pohledávku zástavní právo na vydražené nemovitosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Z exekučních spisů vysvitá, že kráva, k níž uplatňoval stěžovatel vlastnické nároky, byla k návrhu vymáhajícího věřitele ještě před dražbou z exekuce vyloučena; než ani z toho důvodu nemůže stěžovatel požadovati, by byla zapravena z nejvyššího podání v přednostním pořadí jeho pohledávka 2.200 Kč, odhadní cena krávy, neboť jde tu jen o nárok stěžovatelův zástavním právem nezajištěný, k němuž vzhledem k předpisům §§ 216, 217 ex. ř. nelze přihlížeti při rozvrhu nejvyššího podání. Stěžovatel nemůže proto uplatňovati svůj nárok v exekučním řízení při rozvrhu nejvyššího podání, nýbrž mohl by tak učiniti jen pořadem práva.

Čís. 12850.

Podle § 232 třetí odstavce c. ř. s. (čl. II. čís. 4 zák. čís. 23/1928 sb. z. a n.) zachovávají se včasným podáním odmítnuté žaloby u soudu příslušného jen lhůty hmotněprávní, nikoliv však i lhůty procesního práva (třebaže jde v žalobě o nárok soukromoprávní).

Lhůta § 596 c. ř. s. je propadnou lhůtou práva procesního; její zameškání má účinky procesuální, nikoliv soukromoprávní.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, R I 661/33.)

Žalobu, domáhající se zrušení rozhodčího výroku z důvodů § 595 čís. 1 a 3 c. ř. s., zadal žalobce původně na okresním soudě v N., a, když byla žaloba tímto soudem odmítnuta pro místní nepřislusnost, zadal ji ve třicetidenní lhůtě na okresním soudě v R., a to již po uplynutí tříměsíční lhůty, co se podle svého tvrzení dozvěděl o důvodu odporování. Soud prvé stolice žalobu odmítl. Důvody: Pro soud jest směrodatné tvrzení žalující strany, že se o důvodu odporování dozvěděla dne 4. listopadu 1932. Žalobce sice při podání žaloby podací rubrikou okresního soudu v N. prokázal, že tuto žalobu podal již dne 22. ledna 1933 u okresního soudu v N., kterýmžto soudem tato žaloba pro místní nepřislusnost byla odmítnuta. Žalobce se k odůvodnění toho, že zachoval propadnou lhůtu stanovenou v § 596 druhý odstavce c. ř. s., neprávem dovolává ustanovení druhé věty odstavce druhého § 232 c. ř. s., vsunuté zákonem čís. 23/28 sb. z. a n., neboť podle tohoto zákonného ustanovení, byla-li žaloba, jako v souzeném případě, odmítnuta pro nepřislusnost soudu a byla-li znovu podána u příslušného soudu do třiceti dnů od právní moci usnesení, což se v souzeném případě stalo, protože podle žaloby odmítající usnesení okresního soudu v N. jest ze dne 9. února 1933, trvají jen soukromoprávní účinky spojené s podáním žaloby. V souzeném případě nejde však o soukromoprávní účinek podání žaloby, nýbrž o dodržení lhůty ustanovené § 596 c. ř. s. Účinky podání žaloby v souzeném případě nejsou soukromoprávní, nýbrž jde o dodržení lhůty ustanovené právem procesním a účinky spojené s podáním této žaloby jsou rázu veřejnoprávního, nikoliv soukromoprávního. Podání žaloby v této propadlé lhůtě jest podle obdoby § 538 c. ř. s. předpokladem sporu. Ana tato lhůta nebyla dodržena, jest žalobu odmítnouti jako nehodící se k položení roku k ústímu jednání. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, o žalobě jednal a rozhodl. Důvody: S názorem prvního soudu, že v souzeném případě nejde o soukromoprávní účinek podání žaloby, nýbrž o dodržení lhůty stanovené procesním právem a že účinky spojené s podáním této žaloby jsou rázu veřejnoprávního, nikoliv soukromoprávního, na které se jediné ustanovení odst. II § 232 c. ř. s. v doslovu čl. II čís. 4 zák. ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n. vztahuje, nelze souhlasiti. V zákoně se výslovně mluví o trvání soukromoprávních účinků s podáním žaloby spojených. Ustanovení to jest vykládati ve spojitosti s ustanovením

prvého odstavce § 232 c. ř. s., pojednávajícím o zachování lhůt. Účelem doslovu čl. II čís. 4 zák. čís. 23/1928 jest rovněž zachování lhůty. Nezáleží na tom, zda jde o lhůtu pro zachování práva stanovenou právem hmotným, na kteréž jediné jest podle prvního soudu ustanovení druhého odstavce § 232 c. ř. s. omeziti, či právem procesním. I když lhůta k zachování určitého práva soukromého jest nařízena v právu procesním, jsou účinky s podáním žaloby spojené rázu soukromoprávního, neboť předmětem žaloby jest nárok soukromý, právě tak, jako při stanovení lhůty k zachování určitého soukromého práva v právu hmotném. Výstižně to uvádí Dr. Robert Mayr v Soustavě občanského práva (díl I. str. 209): »Právní uspořádání soudního řízení tvoří součástku práva veřejného, avšak právní poměry, jež jsou předmětem tohoto řízení, mají povahu soukromoprávní. Ochrana práv patří do práva soukromého jen potud, že soukromé právo určuje, co může býti předmětem této ochrany a jaký vliv má počátek a konec sporu na sporný právní poměr.« Právní poměr, jsoucí předmětem žaloby v souzeném případě, má povahu soukromoprávní. Podal-li žalobce žalobu po odmítnutí žaloby nepřislusným soudem do třiceti dnů u soudu příslušného, zachovávají se soukromoprávní účinky, ježto lhůtu podle § 596 c. ř. s. nařízenou jest pokládati za dodržanou.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Podle § 232 třetí odstavce c. ř. s. (čl. II čís. 4 zák. čís. 23/28) zachovávají se včasným podáním odmítnuté žaloby u soudu příslušného jen soukromoprávní účinky spojené s podáním žaloby; jsou tedy podáním takové žaloby zachovány jen lhůty hmotněprávní, nikoli však i lhůty procesního práva, jak má za to rekursní soud, který mylně klade důraz na to, že předmětem žaloby je nárok soukromý. Nejde tu o povahu uplatňovaného nároku, nýbrž o povahu účinků, jež jsou stanoveny na zachování lhůty. Ze tu zákon rozlišuje, plyne již z toho, že by to byl jinak při názoru, který zastává rekursní soud, zákon vyznačil tím, že by zachoval (všecky) účinky s podáním žaloby spojené, takže slovo »soukromoprávní« bylo by bývalo zbytečné a bylo by bývalo vynecháno. Neprávem poukazuje rekursní soud k oběma prvním odstavcům citovaného paragrafu, protože mají na mysli případy, v nichž žaloba byla podána u soudu příslušného. Jak se má věc se žalobou podanou u soudu nepřislusného, řeší právě odstavce třetí § 232 c. ř. s. a § 261 šestý odstavce c. ř. s. Avšak i mezi těmito případy jest rozlišovati. V případě § 261 šestý odstavce c. ř. s. byla doručení žaloby rozepře zahájena a věc byla (co do příslusnosti) projednávána, rozhodnutí o příslusnosti je tu vyřízením jen mezitímním, kterým se věc ukončuje jen pro soud, u kterého byla žaloba neprávem podána, není však ukončeno soudní řízení (§ 52 c. ř. s.), protože žaloba je postoupena jinému soudu, spor podle zákonné fikce pokračuje, zůstává zahájen, běží dále (litispence). V případě § 232 třetí odstavce c. ř. s. má se věc jinak, protože tam buď žaloba ještě doručena nebyla, takže o zahájení roze-

pře nelze mluvit, anebo žalobce nepodal návrh ve smyslu § 261 šestého odstavce c. ř. s., takže rozhodnutím o příslušnosti je věc vyřízena a žalobce odpovídá za to, že nepodal žalobu u soudu příslušného, jakoby ji byl zmeškal. Tu jen co do účinků soukromoprávních stanovil zákon výjimku v cit. třetím odstavci § 232 c. ř. s. a to, jako uvedeno je v důvodové zprávě k vládnímu návrhu (tisk č. 123 na str. 54 v.), z důvodů unifikačních a aby bylo zabráněno kolísání mezi oběma právními oblastmi. Lhůta § 596 c. ř. s. je propadnou lhůtou práva procesního, její zmeškání má účinky procesuální, tedy nikoli soukromoprávní (třebaže šlo v žalobě o nárok soukromoprávní), takže účinky ty tím, že žaloba byla znovu podána ve smyslu § 232 třetí odstavce c. ř. s., nemohu být odčiněny. Jde tu o právní moc rozhodnutí, o otázku procesuální, veřejnoprávní, kterou musí soud vždycky řešiti z úřadu a která se vymyká dispozici stran. Věc má se podobně jako při podání opravného prostředku u nepřislušného soudu; také tu nastává procesuální účinek, že zákonná lhůta nebyla dodržena a napadené rozhodnutí nabude právní moci.

Čís. 12851.

Zákon ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n. se nevztahuje na dražbu společné nemovitosti podle § 352 ex. ř.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, R I 677/33.)

Dlužník navrhl, by byla podle § 1 zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n., odložena exekuce dražbou společné nemovitosti podle § 352 ex. ř. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Jde sice o exekuci a i o soudní prodej nemovitostí náležejících aspoň z části zemědělci, avšak exekuce jest vedena podle § 352 ex. ř., aby bylo docíleno rozdělení společného vlastnictví k nemovitosti. Soud rekursní jest toho názoru, že se na takovýto prodej nemovitostí zákon ze dne 5. května 1933 čís. 74 sb. z. a n. nevztahuje. Důvodem zákona bylo, by zemědělci byli po dobu do 31. prosince 1933 chráněni proti vymáhání pohledávek svých věřitelů dražbou věcí movitých nebo nemovitých. To je patrně zvláště z předpisů § 3 cit. zák., ve kterém se mluví o pohledávkách, které přísluší proti dlužníku-zemědělci, o takovouto pohledávku však při dražbě podle § 352 ex. ř. nejde, nýbrž o nárok jednoho spoluvlastníka proti druhému spoluvlastníku, který tudíž není ve smyslu zákona jeho dlužníkem, aby dosud společná nemovitost byla prodána veřejnou dražbou a tak docíleno rozdělení spoluvlastnictví.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení vyhovuje stavu věci a zákonu a proto se odkazuje na jeho správné důvody, které nebyly vyvráceny vývody dovolacího rekursu. Při tom se připomíná, že z důvodové zprávy k vládnímu

návrhu tisk 2228 a ze zprávy výboru zemědělského a ústavně-právního tisk 2232 jde zcela jasně na jevo, že důvodem zákona bylo, by dlužníkům z řad zemědělských bylo umožněno, by splatili své dluhy v době po ukončení sklizně, a by byli tak chráněni po dobu zákonem stanovenou proti vymáhání pohledávek svých věřitelů dražbou věcí movitých nebo nemovitých. O takovou exekuci v projednávaném případě však nejde. Vývody dovolacího rekursu, že bylo úmyslem zákona zabrániti exekucnímu prodeji vůbec, bez ohledu na to, z jakého důvodu exekuce jest vedena, a že podle zákona jest ochrana zemědělce nezávislá na důvodu prodeje, nemají opory ani v doslovu zákona ani v úmyslu zákonodárce.

Čís. 12852.

Hostinský podnik nestal se zemědělským podnikem ve smyslu zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n. tím, že jest při něm i malé hospodářství, které se obmezuje na zužitkování trávy s polí a na chov dvou krav.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, R I 690/33.)

Návrh dlužníka, by byla podle § 1 zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n. odložena vnučená dražba nemovitosti včetně do 31. prosince 1933, soud první stolice zamítl. Rekursní soud návrhu vyhověl a exekuci odložil.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Podle zprávy výboru zemědělského a ústavně právního o vládním návrhu zákona čís. 74/33 sb. z. a n. tisk čís. 2232 poslanecké sněmovny a tisk čís. 1035 senátu zabýval se ústavněprávní výbor otázkou pojmu zemědělce a dospěl k názoru, že formulování jiné, než jaké má osnova, vedlo by ke komplikacím, pokud jde o vymezení všeobecného pojmu zemědělce, že však v konkrétním případě bude lze soudci po zjištění daných skutečností snadno rozhodnouti a aplikovati tento pojem na jednotlivé osoby, jimž právě za daných skutečností mělo prospěti ustanovení tohoto zákona. V projednávaném případě zjistil první soud, že i když dům čís. 5 toho času slouží účelům zemědělským, jest od prvopočátku věnován provozu hostinské živnosti a přechovávání cizinců a že pět místností v domě tom slouží tomuto účelu. První soud dále zjistil, že dům čís. 76 zapsaný v téže knihovně vložce jest věnován výhradně přechovávání cizinců, jest v něm velká restaurační síň a 14 cizineckých pokojů. Okolnost, že při takto zařízeném hostinském podniku jest i malé hospodářství, které se obmezuje na zužitkování trávy z polí a na chov dvou krav, a že pozemky ve výměře 2 ha 43 a byly

jakožto stavební místa oceněny na 209.130 Kč, není rozhodující pro úsudek, že jde v projednávaném případě o podnik zemědělský a o dlužníka zemědělce, nýbrž o hoteliera, což jde na jevo také ze zevního označení domu č. 76 »Pension H.«. Není tudíž předpokladů pro povolení odkladu exekuce ve smyslu § 1 cit. zák.

Čís. 12853.

Zákon ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n., o dočasné úpravě exekuce proti zemědělcům.

Kdo obdělal své hospodářství sám, nepozbyl vlastnosti zemědělce ve smyslu § 1 zákona tím, že nemá hospodářský inventář.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, R I 697/33.)

Soud první stolice zamítl návrh dlužníků, by byla odložena exekuce vnučenou dražbou nemovitosti podle § 1 (2) zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n., ježto dlužníci vůbec již nemají hospodářský inventář, takže je nelze pokládati za zemědělce ve smyslu onoho zákona. Rekursní soud odklad exekuce povolil. **Důvody:** Dlužníci jsou majiteli hospodářství a jde o vydražení celé usedlosti. Okolnost, že dlužníci nemají hospodářský inventář, jest pro posouzení věci nerozhodná. Ostatně jest zjištěno potvrzením představenstva obce, že dlužníci své hospodářství až na 3 pozemkové parcely zcela sami obdělali. Není proto důvodu, by dlužníci nebyli pokládáni za zemědělce ve smyslu zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n., a bylo proto odložiti dražbu usedlosti až na dobu po 31. prosinci 1933.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení odpovídá stavu věci i zákonu a odkazuje se především na jeho správné důvody, jež vývody dovolacího rekursu nebyly vyvráceny. Dovojuje-li se v dovolacím rekursu znovu, že dlužníky nelze za zemědělce ve smyslu ustanovení § 1 zák. čís. 74/33 sb. z. a n. považovati proto, že nemají ani živé ani mrtvé příslušenství, takže ani hospodařiti nemohou, správně poukázal rekursní soud na potvrzení představenstva obce, podle něhož dlužníci své hospodářství ve výměře asi 23 hektarů sami obdělali, takže není důvodu je za zemědělce ve smyslu citovaného zákonného ustanovení nepovažovati. Ostatně dovolací rekurentka vnáší svými vývody do věci otázku, kterou řešiti netřeba a kterou zákon také neřeší, ano na tom nezáleží, z jakého důvodu bylo dočasně znemožněno zemědělci své pozemky obhospodařovati.

Čís. 12854.

Ustanovení § 469 obč. zák., že nestačí ke zrušení hypoteky zánik dluhu o sobě a že jest hypotekární statek tak dlouho zavázán, až jest dluh vymazán z pozemkové knihy, neplatí při exekučním zástavním právu. Exekuční zástavní právo trvá jen dotud, dokud to odpovídá skutkovému stavu, bez ohledu na stav knihovny.

Opomenutí výmazu exekučního zástavního práva, jež vyšlo při rozvrhu nejvyššího podání na prázdno, není na překážku, aby pro tutéž pohledávku, vykonatelnou i proti vydražiteli jako solidárnímú spoludlužníku, nebyl povolen vnučený vklad zástavního práva na téže nemovitosti proti vydražiteli.

Ustanovení § 13 knih. zák. nebrání, aby s převodem vlastnického práva k ideální polovici nemovitosti na vlastníka druhé ideální polovice nebyl povolen současně i vklad vnučeného zástavního práva na převedený podíl.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, R I 738/33.)

Nemovitost čís. 144 byla ve spoluvlastnictví Františka M-a a Emilie M-ové. Na polovině nemovitosti Františka M-a vázlo vnučené zástavní právo pro vykonatelnou pohledávku Okresní nemocenské pojišťovny 5.657 Kč, příslušející jí proti manželům M-ovým. Ve vnučené dražbě vydražila polovinu Františka M-a Emilie M-ová. Při rozvrhu nejvyššího podání vyšla Okresní nemocenská pojišťovna se svou pohledávkou na prázdno. Zástavní právo, váznoucí na vydražené polovině nemovitosti pro tuto pohledávku, nebylo vymazáno. Okresní nemocenská pojišťovna navrhla pak exekuci vkladem vlastnického práva na polovinu nemovitosti čís. vl. 144 pro Emilii M-ovou a vnučeným zřízením zástavního práva na téže nemovitosti k vydobytí vykonatelné pohledávky 5.657 Kč. Soud první stolice vyhověl návrhu a nařídil, aby a) na polovině dosud Františku M-ovi připsané bylo vloženo právo vlastnické pro Emilii M-ovou, b) by na celé nemovitosti Emilii M-ové připsané bylo vloženo právo zástavní za vykonatelnou pohledávku Okresní nemocenské pojišťovny 5.657 Kč s přísl. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Prvý soud nepřávně povolil vklad zástavního práva na celé nemovitosti Emilii M-ové připsané za vykonatelnou pohledávku vymáhající strany 5.657 Kč, neboť nehledíc k tomu, že na celé nemovitosti neměla býti povolena exekuce, ježto o ni nebylo žádáno, nemůže býti povolena ani ohledně polovice, které příklepem nabyla dlužnice, poněvadž na polovici nemovitosti, náležející Františku M-ovi, dosud vázne tato pohledávka a, ana vydražitelka nežádala dosud za její výmaz, poněvadž se na ni z nejvyššího podání nedostalo, jest žádost aspoň nyní předčasnou. Paragraf 237 ex. ř. dává sice vydražiteli oprávnění, by nepřevzatá břemena a pohledávky, na něž se nedostalo z nejvyššího podání, při vkladu vlastnického práva k vydražené nemovitosti dal zároveň vymazati, avšak nevylučuje tento paragraf, by břemeno nebo pohledávka nebyly obnoveny, ovšem třeba za

tím účelem slyšetí osobu, pro kterou právo nebo břemeno jest zapsané a jest tudíž patrné, že jest zapotřebí souhlasu nejen vydražitelky, nýbrž i oné osoby, což se může státi a není pak zapotřebí výmazu. Podle § 3 zákona ze dne 23. května 1883, čís. 82 ř. zák. soud z moci úřední, když vydražitel sám nežádal za vklad práva vlastnického k vydražené nemovitosti, může jej k tomu donucovati a při vkladu práva vlastnického pro vydražitele zároveň podle § 237, prvý odstavec ex. ř. dáti vymazati veškeré poznámky na řízení dražební se vztahující, avšak pohledávky, na něž se nedostalo, může soud jen k žádosti vydražitele, pokud se týče oprávněných osob dáti vymazati, což se v souzeném případě nestalo.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu potud, že se povoluje vymáhající věřitelce vklad vnučeného zástavního práva pro její vykonatelnou pohledávku 5.657 Kč s 5%ními úroky od 30. září 1930, útratami 201 Kč 35 h, útratami 138 Kč 65 h, útratami rekursu 123 Kč a útratami dovolacího rekursu jakožto dalšími útratami exekucními 279 Kč, na ideální polovici domu čís. 44 vl. č. 144, které nabyta Emilie M-ová v exekuční dražbě vedené proti Františku M-ovi u okresního soudu v Ž. pod značkou spisovou E 241/31.

Důvody:

Vnučené zástavní právo pro vykonatelnou pohledávku okresní nemocenské pojišťovny 5.657 Kč s příslušenstvím, vložené jen na ideální polovici Františka M-a k domu č. p. 44 vl. č. 144 zaniklo již v době, když okresní nemocenská pojišťovna dne 5. března 1933 zažádala na základě téhož exekučního titulu, znějícího i proti Emilii M-ové, jež ideální polovici Františka M-a ve vnučené dražbě proti němu vedené nabyta, o vklad zástavního práva pro tutéž vykonatelnou pohledávku na ideální polovici nabyté Emilii M-ovou v dražbě. Neboť podle právoplatného rozvrhového usnesení ze dne 6. října 1932 č. j. E 241/31-41 vyšla okresní nemocenská pojišťovna se svou pohledávkou 5.657 Kč s příslušenstvím na prázdno a mělo vnučené zástavní právo podle § 237 třetí odstavec ex. ř. býti vydražitelkou Emilii M-ovou vymazáno. Ustanovení § 469 obč. zák., že nestačí ke zrušení hypoteky zánik dluhu o sobě a že jest hypotekární statek tak dlouho zavázán, až jest dluh vymazán z pozemkové knihy, neplatí při exekučním zástavním právu (rozhodnutí čís. 4956 a 7548 sb. n. s.) a nemohl by se ani postupník domáhati ochrany důvěry v knihy veřejné (srovnej čís. 5153 sb. n. s.) a trvá proto exekuční zástavní právo jen dotud, dokud to odpovídá skutkovému stavu (srovnej judikát bývalého nejvyššího soudu vídeňského čís. 188), bez ohledu na stav knihovní. Nebylo by tedy opomenutí výmazu na překážku povolení vnučeného vkladu zástavního práva pro tutéž vykonatelnou pohledávku na téže ideální polovici. Jest však uvážit, že Emilie M-ová byla již před dražbou knihovní vlastníci druhé ideální polovice téhož domu č. 44 vl. č. 144, že však vymáhající věřitelka současně v jediné žádosti žádala o vnučený vklad vlastnického práva podle § 350 třetí odstavec ex. ř. pro Emilii M-ovou k vydražené ideální

polovici a o vklad vnučeného zástavního práva jen na tuto ideální polovici a vnučený vklad práva vlastnického byl právoplatně povolen. Vnučenému vkladu práva zástavního nepřekáží ustanovení § 13 knih. zákona (platí podle § 88 odstavec 2 ex. ř. i pro exekuční řízení), podle něhož lze povoliti vklad zástavního práva na ideální podíl jen, jestli právo vlastnické ke knihovnímu tělesu zapsáno k rukám několika osob. Neboť účelem tohoto ustanovení jest zjednodušiti a učiniti přehledným pozemkovou knihu, čemuž by se přičilo, kdyby se výhradně vlastnictví jediného vlastníka zatěžovalo na různých ideálních podílech různými zástavními právy. Tohoto nebezpečí však není v souzeném případě, kde vlastnictví celého knihovního tělesa přešlo na výhradnou vlastníci postupně po ideálních podílech různě zatížených, neboť za takového stavu jest zřejmým, která ideální polovice má býti zatížena vnučeným zástavním právem a v době, kdy byla podána žádost za vklad vnučeného zástavního práva, nebyla povinná strana ještě vlastníci ideální polovice, jež měla býti současně s knihovním převodem vlastnického práva zatížena. Ustanovení § 13 knih. zákona neklade důraz na početnost spoluvlastníků, nýbrž na početnost ideálních podílů. Jsou-li tyto zřejmé, různě zatížené a převod vlastnictví k ideální části se děje současně s vkladem zástavního práva na převedený ideální podíl, není překážky, aby žádosti nebylo vyhověno.

Čís. 12855.

Bylo-li již právoplatně rozhodnuto o tom, u koho z rodičů má býti dítě vychováváno, a o výši výživného, nebyl opatrovnický soud oprávněn, aby k oznámení o rozluce rodičů o výchově dítěte a o placení výživného znovu rozhodoval. Učinil-li tak přece, jest opodstatněna zmatečnost podle § 41 odst. (2) písm. e) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n. a jest zrušiti všechna usnesení opatrovnickým soudem v tomto směru vydaná.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, R I 766/33.)

Právoplatnými usneseními opatrovnického soudu bylo rozhodnuto, že nezletilé manželské děti mají býti ve výchově matky, a byla stanovena výše výživného. K oznámení o rozluce manželství rodičů opatrovnický soud znovu rozhodl o výchově jejich dětí a o placení výživného. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů jako zmatečná.

Důvody:

Právoplatnými usneseními opatrovnického soudu ze dne 21. prosince 1929 a ze dne 27. srpna 1930 bylo ustanoveno, že nezletilí zůstanou ve výchově matčině a byla určena výše výživného, jež musí otec dětí platiti. Opatrovnický soud nebyl proto oprávněn, aby k oznámení o rozluce manželů o výchově jejich dětí a o placení výživného

znovu rozhodoval. Jest proto opodstatněn důvod zmatečnosti podle § 41 odst. (2) písm. e) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., ježto opatrovnícký soud nepřihlédl k tomu, že věc byla již právo-
platně rozhodnuta. Bylo tudíž veškerá usnesení, jimiž bylo v opatro-
vnícké věci o výchově nezletilých dětí a o placení výživného znovu roz-
hodnuto, jako zmatečná zrušiti a zůstane při úpravě, jak byla vyslovena
usneseními opatrovníckého soudu ze dne 21. prosince 1929 a ze dne
27. srpna 1930.

Čís. 12856.

**Příslušnost druhé stolice podle § 7 odst. (4) zákona o labských
plavebních soudech ze dne 25. dubna 1924, čís. 92 sb. z. a n. je vyme-
zena nejdříve vzneseným opravným prostředkem nejen tam, kde po-
dány jsou proti těmž rozhodnutí opravné prostředky oběma stranami,
nýbrž i tam, kde se již dříve jedna strana, třeba sama, ve sporu na jednu
z obou přípustných a příslušných stolic obrátila. Rozhodla-li pak ona
stolice jednou ve věci, zrušivši napadený rozsudek, zůstává její přísluš-
nost k rozhodnutí této věci i pro další opravné řízení.**

**Věcná příslušnost podle zákona čís. 92/1924 sb. z. a n. je přísluš-
ností výlučnou.**

(Rozh. ze dne 29. září 1933, R I 799/33.)

Ve sporu, na nějž se vztahuje labská plavební akta, procesní
soud první stolice (okresní soud na Mělníku) roz-
sudkem ze dne 7. ledna 1933 žalobu zamítl. Žalobce se odvolal ke
krajskému civilnímu soudu v Praze, jenž se prohlásil
nepříslušným k jednání o odvolání a odkázal odvolání žalobcovo Mezi-
národní labské komisi s tím, že po pravomoci tohoto usnesení budou
spisy zaslány Mezinárodní labské komisi k jednání. **Důvody:** Jde
o spor, na který se vztahuje labská plavební akta se závěrečným pro-
tokolem, podepsaná v Drážďanech dne 22. února 1922 a doplněná do-
datkovým protokolem, podepsaným v Paříži dne 31. března 1923 a
vyhlášena pod čís. 222 sb. z. a n., a zákon ze dne 25. dubna 1924 o lab-
ských plavebních soudech čís. 92 sb. z. a n. Podle § 47 úmluvy a § 7
cit. zák. mohou strany proti rozhodnutí Labských plavebních soudů
podati opravný prostředek buď k příslušné tuzemské druhé stolici, nebo
k mezinárodní Labské komisi, a obrátí-li se jedna strana k tuzemské
druhé stolici, druhá k mezinárodní Labské komisi, náleží rozhodnutí
té stolici, k níž byl podán opravný prostředek nejdříve vznesený.
V tomto sporu bylo rozhodnuto již rozsudkem soudu první stolice dne
18. září 1929, proti němuž bylo vzneseno žalovanou stranou odvolání
na Mezinárodní labskou komisi, která také o odvolání tom rozhodla,
rozsudkem ze dne 9. května 1931 tak, že právní rozepře vrací se okres-
nímu soudu v Mělníku jako labskému plavebnímu soudu, a v odůvod-
nění vyřkla, jednak že se rozsudek první stolice mění, jednak že se
vrací rozepře soudu první stolice za účelem dalšího projednání a vy-

nesení rozsudku, který by se opíral o její úvahy v uvedeném rozsudku
vyložené. Napadený rozsudek spočívá tedy na výše uvedeném rozhod-
nutí Mezinárodní labské komise a zůstává proto tato příslušnost se-
zřetelem na citovaný § 7 zák. ze dne 25. dubna 1924, čís. 92 sb. z. a n.,
poněvadž zdejší soud odvolací předešla a tím byla věc odňata řádným
soudům odvolacím (§ 42, první odstavec, j. n.). Bylo proto po rozumu
§ 42 první odstavec j. n. vysloviti nepříslušnost tohoto žalující stranou
dovolaného odvolacího soudu a podle §§ 471 čís. 1 a 474 první odstavec
c. ř. s. poukázati odvolání žalující strany na soud pro to příslušný.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Odvolací soud vyložil správně odstavec (4) § 7 zákona čís. 92/24
v ten smysl, že příslušnost druhé stolice ve sporu vymezena je nejdříve
vzneseným opravným prostředkem nejen tam, kde podány jsou proti
těmž rozhodnutí opravné prostředky oběma stranami, nýbrž i tam,
kde se již dříve jedna strana, třeba sama, ve sporu na jednu z obou
přípustných a příslušných instancí obrátila; jestliže pak ona stolice
jednou ve věci rozhodla, zrušivši napadený rozsudek, zůstává její pří-
slušnost k rozhodnutí této věci i pro další opravné řízení. Plyne to již
z povahy věci, že v téže věci nemohou rozhodovati dvě různé opravné
stolice, jinak navzájem na roveň postavené, a výklad ten není v rozporu
s doslovem zákona. Obě stolice — tuzemská druhá stolice a meziná-
rodní labská komise — jsou podle zákona rovnocenné, volba pone-
chána je účastníkům, pokud nejde o případ odst. (3) § 7 cit. zák. právě
jen potud, pokud zákrokem jedné z nich příslušnost pro další řízení
nebyla vymezena. Rekurent nemůže si stěžovati, že byl připraven
o právo volby, protože omezení v této příčině platí stejně pro obě
strany a stihlo by i žalovanou stranu, kdyby se byla původně místo
ní ve věci obrátila žalobkyně na tuzemskou druhou stolici a kdyby ta
byla rozsudek zrušila. S názorem rekurentovým, že zrušením rozsudku
bylo odvolací právo žalovaného do původního rozsudku konsumováno
anebo, že novým rozsudkem zanikla účinnost dřívějšího zásahu vyšší
stolice a že jde o nový rozsudek a nové opravné prostředky, nelze sou-
hlasiti, protože při novém rozsudku, který je důsledkem zrušovacího
usnesení, musí soud vycházeti z právního názoru vysloveného mezi-
národní komisí jako opravnou stolici a jen tato je pak povolána k tomu,
aby přezkoumala, hová-li nové rozhodnutí tomuto procesuálnímu po-
žadavku a je-li v souhlasu s jejím právním názorem. Právem tedy vy-
slovil odvolací soud svou nepříslušnost, když věcná příslušnost je tu,
jak již bylo dovedeno v rozhodnutí R I 52/28 (čís. sb. 7755) přísluš-
ností výlučnou.

Čís. 12857.

**Jest přípustné, by neúvěrní družstva přijímala od svých členů
úsporné vklady, a neplatí pro ně ustanovení čl. XIII. a XIV. zákona
čís. 54/1932 sb. z. a n., jsou-li pod dozorem svazu (ústředí) zmocně-**

ného podle platných zákonů k jejich revisi (revisního svazu), a označují-li stvrzenky na vklady zřetelně jako členské knížky (členské úsporné knížky).

Úvěrní družstva jsou oprávněna vydávati vkladní knížky (listy) jen za podmínek čl. XIII. a XIV. (2) čís. 1, 2 zák. čís. 54/1932 sb. z. a n.

Přijímáním úsporných vkladů od členů neprovádí výrobní družstvo činnost spořitelni a záložní a nestane se tím peněžním ústavem. Není třeba zvlášť udávati, k jakému účelu se děje přijímání úsporných vkladů aniž musí tato další činnost družstva dojíti výrazu ve firmě družstva.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, R I 849/33.)

Rejstříkový soud zamítl opověď změny stanov společenstva Výrobní družstvo strojníků a nástrojářů v P., zapsané společenstvo s ručením obmezeným, usnesené při valné hromadě družstva dne 22. dubna 1933 a týkající se § 2 odst. II. písm. e) a § 3 písm. c) dosavadních stanov ze dne 17. února 1926, pozměněných dne 19. prosince 1929, jež to, ana nebyla ani dodržena lhůta ke změně, k doplnění stanov v čl. XLIV. odst. (2) zák. čís. 54/1932 sb. z. a n. vyhrazená, není přípustné, by toto družstvo povahou svou výrobní nyní předmět svého podnikání navrhovanou změnou stanov rozšířilo na přijímání a úrokování vkladů úsporných od členů, aniž blíže určeno, v jakém způsobu a k jakému účelu by úsporné vklady ty přijímány a spravovány býti měly (§ 63 stanov), takže by navrhované doplnění stanov, jež by podle § 4 zák. čís. 70/1873 ř. zák. i v doslovu výrazu dojíti mělo, dodatky k §§ 2 a 3 stanov při tomto již od 31. března 1926 zapsaném družstvu znamenalo rozšíření dosavadní činnosti na činnost spořitelni a záložní, jež přijímání a úrokování členských vkladů v sobě obsahuje, kteréž rozšíření činnosti jest však též na roveň postaviti zřízení peněžního ústavu, druhu v § 2 odst. (1) písm. b) zák. čís. 239/1924, v doslovu zák. čís. 54/1932 sb. z. a n. uvedeného, jehož zápisu toho času brání ustanovení § 19 zák. čís. 44/1933 sb. z. a n. Rekurvní soud napadené usnesení potvrdil, poukázav k jeho důvodům.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvé stolice, by, nehledě k důvodům, pro které opověď zamítl, dále po zákonu jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Souhlasná usnesení nižších soudů, jimiž byla opověď změny stanov stěžujícího družstva, týkající se § 2 odstavce druhý e) a § 3 c) zamítnuta, napadá družstvo pro nezákonnost (§ 46 (2) zák. č. 100/31 sb. z. a n.). Dovolacímu rekursu nelze upřítí oprávnění. Nižší soudy nepovolily doplněk stanov v § 2 odstavce druhý e) slovy »přijímáním a úrokováním úsporných vkladů« a v § 3 c) slovy »z členských úsporných vkladů«, vycházejíce z názoru, že jde o družstvo výrobní, které nemůže rozšiřovati předmět podnikání na přijímání a úrokování

vkladů bez bližšího uvedení, v jakém způsobu a k jakému účelu úsporné vklady by měly býti přijímány a spravovány, že takoveto rozšíření činnosti spořitelni a záložní by družstvo stavilo na roveň zřízení peněžního ústavu a že žádanému zápisu brání předpisy odstavce 2. čl. XLIV. zákona čís. 54/1932 sb. z. a n., pokud se týče odstavce (1) b) § 2 zák. čís. 239/1924 ve znění čl. XIV. zák. čís. 54/32 sb. z. a n. a § 19 zák. čís. 44/33 sb. z. a n. S tímto názorem nižších soudů nelze souhlasiti. Nižší soudy přehlédly, že rekurující družstvo není úvěrním družstvem ve smyslu § 2 (1) b) zák. čís. 239/1924 sb. z. a n. v doslovu čl. XIV. zák. čís. 54/32 sb. z. a n., že neprovozuje ani podle stanov ani ve skutečnosti výlučně nebo z části úvěrní obchody a uniklo též pozornosti soudů znění druhé věty odstavce (1) čl. XLII zák. čís. 54/1932, v které se mluví o stvrzenkách, vydaných spotřebními nebo jinými neúvěrními družstvy o úsporných vkladech členských. Právě z doslovu tohoto místa zákona je zřejmo, že je přípustné, by neúvěrní družstva přijímala od svých členů úsporné vklady, a neplatí pro ně ustanovení článků XIII a XIV zákona čís. 54/1932 sb. z. a n., jestliže a) společenstva vyhovují předpisu odstavce (2) čís. 1 § 2, to jest, jsou-li pod dozorem svazu (ústředí), zmocněného podle platných zákonů k jejich revisi (revisního svazu), a b) označují-li stvrzenky na vklady zřetelně jako členské knížky (členské úsporné knížky). Naproti tomu úvěrní družstva jsou oprávněna vydávati vkladní knížky (listy) jen za podmínek čl. XIII a XIV (2) čís. 1, 2 zák. čís. 54/1932 sb. z. a n. Bude-li tedy rejstříkovým soudem zjištěno, že rekurující družstvo zákonným podmínkám, zejména pod a), b) uvedeným, vyhovělo, nebude lze mu zápis změn, pokud se týče doplňků stanov po zákonu odpírati, a nedopadají na ně předpisy v napadeném usnesení uváděné. Přijímáním úsporných vkladů od členů neprovádí družstvo činnost výrobní, spořitelni a záložní a nestane se tím peněžním ústavem, jak miní rejstříkový soud, poněvadž touto činností má se jen rozšířiti vůli členstva provozovací kapitál (§ 3 stanov) k dosažení účelu v § 2 stanov uvedeného, pročež není třeba ještě zvlášť udávati, k jakému účelu přijímání úsporných vkladů se děje. Že tato další činnost nemusí dojíti výrazu v označení firmy družstva, patrně z předpisu § 4 druž. zák., který nevyžaduje, by ze znění firmy byla zřejmá veškerá činnost společenstva, nýbrž stačí, obsahuje-li firma poukaz alespoň k jedné z činností (rozh. čís. 8751 sb. n. s.), čemuž dosavadní doslov firmy vyhovuje. Poněvadž nejde o zřízení nového peněžního ústavu, pokud se týká peněžního podniku, ani o provozování živnosti bankéřské a směnárenské, není případný ani poukaz na § 59 zák. čís. 54/32 sb. z. a n., správně na § 19 zák. čís. 44/33 sb. z. a n. Napadená usnesení, jež nejsou ve shodě se zákonem, bylo proto zrušiti a vrátiti věc rejstříkovému soudu k dalšímu řízení a novému rozhodnutí.

Čís. 12858.

Při otázce, zda exekuce zabavením auta a dříví stačí k úplnému zajištění vymáhané pohledávky, jest přihlížeti i k tomu, že zabavené

auto mohlo by nezaviněným poškozením býti snad znehodnoceno a zabavené dříví požárem býti snad zničeno.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, R I 938/33.)

K zajištění peněžité pohledávky byla povolena exekuce zabavením a uschováním movitých věcí a záznamem zástavního práva na dlužnických nemovitostech. Návrhu dlužníka, by byla exekuce omezena jen na exekuci zabavením a uschováním svršků, soud první stolice vyhověl. Rekursní soud dlužníka návrh zamítl. **Důvody:** Účelem exekuce jest, aby věřitel co nejdříve dosáhl úplného uspokojení své pohledávky. Zajišťovací exekuce má za účel, aby bylo zabezpečeno z dlužníkovy majetku pro věřitele tolik, aby, až bude lze provést exekuci uhrazovací, byl plně uspokojen. Důsledkem toho chrání exekuční řád dlužníka mimo jiné potud, že stanoví v § 27, že nesmí býti exekuce vykonána ve větším rozsahu, než jest třeba, by byl uskutečněn nárok označený v povolení exekuce, a v § 41, že musí býti exekuce omezena, byla-li vykonána ve větším rozsahu, než jest třeba, by věřitel byl úplně uspokojen, a dále v § 377, že má soud naříditi k dlužníkovu návrhu, by exekuční úkony byly poměrně omezeny, osvědčili-li dlužník, že k zajištění peněžité pohledávky byly povoleny nebo vykonány exekuční úkony ve větším rozsahu než jest třeba, by pohledávka s příslušenstvím byla úplně zajištěna. V souzeném případě jde o zajištění pohledávky 25.513 Kč s útratami povolení exekuce 315 Kč dle rozsudku ze dne 31. prosince 1931 Ck I 66/28-65, tedy okrouhle o 26.000 Kč. Pro tuto pohledávku byly jednak zabaveny věci pol. 1—4 zájemního protokolu, z čehož přicházejí v úvahu vlastně položky 2—4, ježto položka čís. 1 jest zabavena ještě pro předcházejícího věřitele a nelze podle její ceny předpokládati, že by z výtěžku za ni něco mohlo zbyti, jednak povolen a proveden záznam práva zástavního ve vložkách čís. 196, 1261, 1219, 572, 660, 2312, 62, 1194, 1197 a 1199. Ježto dlužník navrhl, aby povolená exekuce byla omezena na exekuci mobilární, jest řešiti otázku, zda jest touto exekucí úplně zajištěna věřitelova pohledávka, zda totiž jest jisto, že z výtěžku za věci ty, dojde-li k exekuci uhrazovací, bude plně hrazena jeho pohledávka. Dle názoru rekursního soudu nelze k této otázce přisvědčiti. Zabavené předměty odhadnuty znalci takto: položka čís. 2 osobní auto 40.000 Kč, položka čís. 3 nákladní auto 30.000 Kč; pol. čís. 4 řezivo není znalcem odhadnuta a jest její hodnota udána v zájemním protokolu na 20.000 Kč. Kdy bude lze vésti exekuci uhrazovací, nelze ani přibližně určit ani podle toho, že spisy Ck I 66/28 byly dne 3. prosince 1932 předloženy nejvyššímu soudu a důsledkem toho nelze dnes ani přesně stanoviti, jakou cenu budou ona auta a dříví míti až dojde k jejich prodeji a jakého tudíž výtěžku bude dosaženo. Pokud jde o auta jest ještě vytknouti, že, i kdyby bylo lze určit pokles ceny normálním užíváním, nemění to nic na věci, ježto jednak není jisto, zdali povinný podrží stále šoféra K-a, který jezdí rozumně, jednak jest počítati s tím, že jízda autem sama sebou jest takového rázu, že nelze ani při opatrnosti vyloučiti havarii

zejména proto, že může býti zaviněna osobou jinou, zvláště řidičem jiného auta. Ta okolnost, že nákladní auto jest zajištěno dle přípisu důchodkového kontrolního úřadu i pro rok 1933, nijak nevylučuje, že přes to by právě mohlo býti použito pokud se týče že bude používáno v době než ještě dojde k prodeji a platí tu totéž, co řečeno o osobním autu. Pokud posléze jde o dříví, jde o věc, která, jak ze zkušenosti známo, jest vystavena více než jiné věci nebezpečí požáru i při sebe lepším zařízení. Za tohoto stavu věci nelze míti za osvědčeno, že jest pohledávka vymáhajícího věřitele úplně zajištěna.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud změnou usnesení soudu první stolice správně zamítl návrh povinného na obmezení exekuce jen na exekuci zabavením a uschováním předmětů uvedených v zájemním protokole okresního soudu E 1620/32, poněvadž není zcela jisto, zda touto zajišťovací exekucí mobilární je pro vymáhajícího věřitele zabezpečeno tolik, by byl plně uspokojen, až bude moci provést uhrazovací exekuci. Právem poukazuje rekursní soud k tomu, že přes vysokou odhadní cenu správně pravděpodobný výtěžek 90.000 Kč zabavených předmětů pol. 2 až 4 zájemního protokolu, nelze mluvit o úplném zajištění pohledávky, nyní již okrouhle ve výši 26.000 Kč, poněvadž dvě zabavená auta (pol. 2 a 3) mohla by případným a nezaviněným poškozením býti znehodnocena a zabavené dříví (pol. 4) případným požárem býti zničeno. S možností poškození jest vždy počítati i při sebe bedlivějším provádění jízdy silostrojí, — může býti způsobeno nešťastnou náhodou nebo zaviněním třetí osoby, — počítá s ním též znalec, — byť i s pravděpodobností nejmenší, — nemohl však znehodnocení vozů v takovém případě oceniti. Zničení nebo znehodnocení zabavených předmětů mělo by přirozeně vliv na hodnotu podstaty, již měla býti pohledávka vymáhajícího věřitele zabezpečena a dotýkalo by se jeho práv (§§ 467, 1311 obč. zák.). Jest hleděti i k té okolnosti, že podle spisů není jisto, kdy v dohledné době bude lze přikročiti k uhrazovací exekuci, a jest počítati i s nynějšími těžkými hospodářskými poměry, za nichž není vyloučeno, že případný prodej zabavených předmětů bude bezvýsledný pro nedostatek koupěchtivých. Za tohoto stavu věci není proto opodstatněn návrh povinného na obmezení zajišťovací exekuce jen na exekuci zabavením a uschováním movitých věcí, tedy s vyloučením povolené již exekuce záznamem práva zástavního, a právem změnil rekursní soud usnesení prvního soudu, jenž návrhu povinného vyhověl. Vývody dovolacího rekursu nebyly s to, aby vyvrátily důvody napadeného usnesení.

Čís. 12859.

Nařízením ze dne 19. března 1919 čís. 145 sb. z. a n. (ze dne 13. prosince 1897 čís. 285 ř. zák.) jest ovšem zaručena mezi republikou Československou a Rakouskou vzájemnost co do vykonatelnosti exe-

kučních titulů, při tom však zůstalo v platnosti ustanovení § 80 ex. ř., zejména i § 80 čís. 1 a 2 ex. ř. Vládním nařízením ze dne 18. června 1925 čís. 141 sb. z. a n. nebylo na tomto stavu nic změněno.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, Rv I 571/31.)

Proti povolení exekuce tuzemským soudem na základě rozsudku vídeňského soudu vznesl dlužník odpor, jemuž soud první stolice vyhověl, zrušil usnesení povolující exekuci a exekuční návrh zamítl. Odvolací soud dlužníkův odpor zamítl. Důvody: Odpor proti povolení exekuce opíral dlužník o to, že a) žaloba a obsílka k roku u procesního soudu vídeňského nebyly doručeny jemu, nýbrž jeho otcí. b) Vídeňský soud nebyl pro právní věc podle zdejších předpisů vůbec příslušný. První soud shledal, že důvod odporu pod b) tvrzený není opodstatněn, uznal však, že nesporná okolnost pod a) uvedená je podle § 80 čís. 2 ex. ř. důvodem pro zamítnutí návrhu na povolení exekuce a vyhověl proto odporu. Proti tomu je uvést: Jde o exekuci podle cizozemského exekučního titulu. K takové exekuci může dojít v tuzemsku zásadně jen za předpokladů §§ 79 až 83 ex. ř. Podle § 84 ex. ř. nemají však ustanovení ta platnosti, pokud ve státních smlouvách nebo ve vládních prohlášeních vyhlášených v říšském zákoníku (ve sbírce zákonů a nařízení) jsou úchylná nařízení o povolování exekuce a o podmínkách vykonatelnosti cizozemských spisů a listin exekuce schopných. Mohou tedy ustanovení ta (zejména též §§ 80 a 81 ex. ř.) odchýlnými nařízeními ohledně těch kterých států býti vyloučena (buď zcela nebo částečně) nebo pozměněna. V tomto případě jde o exekuci podle vykonatelného rozsudku okresního soudu vídeňského, tedy o exekuci podle exekučního titulu, zřízeného ve státě rakouském. Platí tu tudíž vládní nařízení ze dne 19. března 1919 čís. 145 sb. z. a n., jež ustanovuje mezi jiným: »Podle nařízení německo-rakouského státního úřadu pro spravedlnost mají platiti pro exekuci, jež má býti vykonána v německo-rakouském státě podle exekučních titulů, které povstaly v území Československé republiky, obdobně ustanovení, která dosud platila pro vzájemný výkon exekuce mezi Rakouskem s jedné a Chorvatskem-Slavonií s druhé strany«. Nařizuje se proto podle § 84 ex. ř.: »Podle zákonných ustanovení a sděleného prohlášení má k zachování vzájemnosti podle §§ 79 a 373 ex. ř. od zdejších soudů exekuce podle všech v německo-rakouském státě zřízených spisů a listin povolena a nařízena býti, které podle § 1 ex. ř. jsou exekučními tituly. Ustanovení §§ 81 čís. 1 a 4 a 83 ex. ř. neplatí o oněch v německo-rakouském státě zřízených exekučních titulech a smějí proto zdejší soudy, je-li tu takový exekuční titul, jen tehdy exekuci nebo exekuční úkony k zajištění odepřítí, když má býti exekuci vynuceno jednání, které podle zdejšího práva je vůbec nedovoleno nebo nedá se vynutiti, nebo když exekuční titul týká se osobního stavu příslušníka Československé republiky a proti němu má býti vykonán (§ 81 čís. 2 a 3 ex. ř.)«. Ustanovení, jež dosud platila pro vzájemný výkon exekuce mezi Rakouskem a Chorvatskem-Slavonií s druhé strany obsažena jsou v nařízení min. práv

ze dne 13. prosince 1897 čís. 285 ř. z. v oddílu B odstavec VI až X. V nařízení tom uvádí se nejprve doslov § 550 civ. řádu soudního platného v Chorvatsku-Slavonii, podle něhož mají chorvatsko-slavonské soudy povolití exekuci na základě pravoplatných rozsudků cizozemských soudů (pokud vzhledem k jednotlivým státům nejsou dány předpisy zvláštní) jen za těchto podmínek: 1. Cizí soudce musil býti oprávněn podle všeobecných zásad právních v této věci soudnictví vykonávati. 2. Rozsudek musí býti předložen v prvopisu a jeho právní moc musí býti potvrzena. 3. Cizí stát, o jehož rozsudek jde, zachovává vzájemnost. Dále uvádí se v nařízení čís. 285/1897 prohlášení královského uherského ministerského předsedy ze dne 11. prosince 1897 čís. 19913, že chorvatsko-slavonské soudy na základě § 550 prozatímního civilního řádu soudního a § 4 exekuční novely ze dne 17. prosince 1876 jsou zákonem zavázány, vykonati všechny exekuce rakouskými soudy povolené, nehledě k titulu, na jehož základě exekuce byla povolena, avšak s tím obmezením, že vykonání exekuce neodporuje ustanovením §§ 36, 235 trestního zákona ze dne 27. května 1852; jsou-li chorvatsko-slavonské soudy bezprostředně exekventem žádány o povolení exekuce na základě titulu rakouského, že mají úplnou platnost §§ 439 a 550 prozatímního soudního řádu civilního. V dalším pak obsahuje nařízení čís. 285/1897 o povolení, pokud se týče odepření exekuce rakouskými soudy na základě exekučních titulů chorvatsko-slavonských v podstatě táž ustanovení jako nařízení vlády Československé čís. 145/1919 ohledně povolení a odepření exekuce soudy československými na základě exekučních titulů rakouských. Z toho vyplývá, že se předpisy o exekuci podle exekučních titulů vzešlých v Rakousku odchylují značně a podstatně od všeobecných předpisů exekučního řádu o exekuci podle spisů a listin zřízených v cizozemsku. Z úchytek těch je závažnou pro tento spor, že náležitost uvedená v § 80 čís. 2 ex. ř. (aby předvolání nebo nařízení, kterým zahájeno bylo řízení před cizozemským soudem [úřadem] bylo osobě, proti které exekuce má býti vedena, k vlastním rukám doručeno) není, pokud se týče nebyla stanovena jako předpoklad pro povolení exekuce ani podle nařízení čís. 285/1897 ani podle nařízení čís. 145/1919. Pak nemůže, pokud jde o exekuční titul, vzešlý v Rakousku, nedostatek náležitosti té vzhledem k ustanovení § 84 ex. ř. býti důvodem pro odepření exekuce soudem československým, ani (vzhledem k ustanovení § 83 ex. ř.) důvodem pro odpor proti povolení exekuce. První soud míní, že § 80 čís. 2 ex. ř. jest užití i v tomto případě proto, že vládní nař. čís. 145/1919 vylučuje jen ustanovení §§ 81 čís. 1 a 4 a 83 ex. ř., kdežto o § 80 ex. ř. se nezmiňuje a jej tedy ponechává nedotčeným (v platnosti). Naproti tomu je uvést, že vzhledem k doslovu § 84 ex. ř. (»ustanovení tuto uvedená nemají platnosti, pokud...«) nebylo důvodu zvláště vylučovati § 80 čís. 2 ex. ř., an § 550 civ. řádu soud. platného v Chorvatsku-Slavonii, jenž je podkladem celé úpravy, a shora zmíněné prohlášení královského uherského předsedy ministerského ve své souvislosti vymezily přesně případy, kdy soudy chorvatsko-slavonské mohly odepřítí výkon exekuce podle exekučních titulů rakouských, a když na tomto základě bylo zachovávatí vzájem-

nost. Ostatně bylo výslovně vyloučeno ustanovení § 81 čís. 1 ex. ř. do slovu ještě širšího a dosahu téměř stejného jako § 80 čís. 2 ex. ř. a jest spíše usuzovati, že by ustanovení posléz zmíněné bylo bývalo výslovně ponecháno v platnosti, kdyby bylo to odpovídalo úmyslu zúčastněných činitelů. Jen mimochodem je podotknouti, že také § 373 ex. ř. připouští odeprání exekuce k zajištění podle exekučních titulů zřízených v Chorvatsku-Slavonii jen z důvodů uvedených v § 81 čís. 2—4 ex. ř. Poukazuje se také na příslušné výklady Neumannovy v komentáři k exekučnímu řádu. Z toho, co uvedeno je usuzovati, že povinnému nelze přiznati právo k odporu proti povolení exekuce ani z důvodu § 80 čís. 2 ex. ř.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Exekučním titulem byl v souzeném případě rozsudek pro zmeškání okresního soudu pro vnitřní město ve Vidni I., ze dne 6. února 1930. Jde tudíž o exekuční titul podle § 1 ex. ř. zřízený v republice Rakouské a jest se proto řídití předpisy vládního nařízení ze dne 19. března 1919 čís. 145 sb. z. a n. a ze dne 18. června 1925 čís. 141 sb. z. a n., jimiž byla podle § 84 ex. ř. zvlášť upravena vykonatelnost exekučních titulů mezi republikou Československou a republikou Rakouskou. Podle prvního odstavce nařízení ze dne 19. března 1919 čís. 145 sb. z. a n. mají, hledíc k nařízení německo-rakouského státního úřadu pro spravedlnost, platiti pro exekuci, jež má býti vykonávána v německo-rakouském státě podle exekučních titulů, které povstaly v území Československé republiky, obdobná ustanovení, která dosud platila pro vzájemný výkon exekuce mezi Rakouskem s jedné a Chorvatskem-Slavonií s druhé strany. Ustanovení, jež dosud platila pro vzájemný výkon exekuce mezi Rakouskem s jedné a Chorvatskem-Slavonií s druhé strany jsou uvedena v nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 13. prosince 1897 č. 285 ř. z. v oddílu B VI až X. Z doslovu prvního odstavce nařízení ze dne 19. března 1919 č. 145 sb. z. a n. patrně, že odstavec tento neobsahuje závaznou právní normu, nýbrž jen sdělení o nařízení německo-rakouského státního úřadu pro spravedlnost, a ze souvislosti tohoto doslovu »mají platiti... obdobně ustanovení, která dosud platila pro vzájemný výkon exekuce mezi Rakouskem s jedné a Chorvatskem-Slavonií s druhé strany« s první větou druhého odstavce tohoto nařízení: »Nařizuje se proto podle § 84 ex. ř.«, vyplývá, že předpisy nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 13. prosince 1897 čís. 285 ř. zák. oddílu B VI až X doznaly ustanoveními druhého až sedmého odstavce nařízení ze dne 19. března 1919 č. 145 sb. z. a n. doplnění. Z kategorického doslovu ustanovení druhého až čtvrtého odstavce tohoto nařízení pak plyne, že předpisy zde uvedené jest vykládati restriktivně a ne extensivně; proto jest i předpis čtvrtého odstavce, podle něhož ustanovení §§ 81 č. 1 a 4 a 83 ex. ř. neplatí o oněch v německo-rakouském státě zřízených exekučních titulech a smějí proto zdejší soudy, je-li tu takový exekuční titul, jen tehdy exekuci neb exe-

kuční úkony k zajištění odeprání, když má býti exekucí vynuceno jednání, které podle zdejšího práva jest vůbec nedovoleno nebo nedá se vynutiti, nebo když exekuční titul týká se osobního stavu příslušníka Československé republiky a proti němu má býti vykonán (§ 81 č. 2 a 3 ex. ř.), — vykládati rovněž restriktivně a to tak, že neplatnost ustanovení § 83 ex. ř. jest vázána úzce souvislostí s citovanými předpisy § 81 č. 1 a 4 ex. ř. Důsledkem toho bylo vysloveno již v rozhodnutích č. 8771 a 10658 sb. n. s., že nařízením těmito jest ovšem zaručena mezi republikou Československou a Rakouskou vzájemnost co do vykonatelnosti exekučních titulů, že však při tom zůstalo v platnosti ustanovení § 80 ex. ř., zejména i § 80 čís. 1 ex. ř., podle něhož přísluší zdejším soudům právo zkoumati před vyřízením návrhu na exekuci, který se opírá o výrok cizozemského soudu, zahájena ve státě cizím. To vyplývá z celého obsahu vládního nařízení ze dne 19. března 1919 č. 145 sb. z. a n., které ve svém odstavci čtvrtém mluví sice, v jakém směru neplatí na tituly exekuční republiky Rakouské ustanovení § 81 čís. 1 a 4 a § 83 ex. ř., ale nevylučuje použití ustanovení § 80 ex. ř. i na tyto tituly a tudíž veškerá ustanovení tohoto zákonného místa (§ 80 ex. ř.) v platnosti zachovává. Důsledkem toho platí o stycích tu probíraných nadále i ustanovení § 80 čís. 2 ex. ř., podle něhož jest mimo jiné návrhu na exekuci opřenému o výrok některého cizozemského soudního úřadu jen tenkrát vyhověti, pak-li předvolání nebo nařízení, kterým zahájeno bylo řízení před cizozemským soudem, bylo osobě, proti které exekuce vedena býti má, k vlastním rukám doručeno buď v příslušném cizím území anebo poskytnutím právní pomoci v jiném území státním nebo tuzemsku. Vládním nařízením ze dne 18. června 1925 č. 141 sb. z. a n. na tomto stavu nic změněno nebylo. Dovolací důvod nesprávného právního posouzení podle § 503 č. 4 c. ř. s. jest tudíž opodstatněn a odpadá nutnost obírati se dalším důvodem vadnosti řízení podle § 503 čís. 2 c. ř. s. Poněvadž jest mezi stranami nesporno, že ani žaloba ani obsílka k roku, při němž byl proti odporovateli vynesena rozsudek pro zmeškání, nebyly tomuto žalovanému vůbec doručeny, jest odpor opřený o ustanovení § 80 čís. 2 ex. ř. opodstatněn a bylo rozhodnuto, jak ve výroku tohoto rozsudku uvedeno.

Čís. 12860.

**Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).
Nejde o příhodu v dopravě, neotevřel-li cestující, nastupuje do vozu, dveře úplně, takže nezapadly do skoby, nýbrž se, an byl vagon v prudkém záhybu, samočinně zavřely a cestujícího poranily.**

(Rozh. ze dne 29. září 1933, Rv I 645/32.)

Žalobkyně se domáhala na železničním eráru náhrady škody, ježto jí byly přiskřípnuty prsty při vstupování do vlaku samočinně se zavřevšími dveřmi. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok důvodem z polovice po právu. Odvolací soud k odvolání žalované dráhy napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Z výsledků řízení vyplývá, že žalobkyně, když nastupovala do vagonu, dveře úplně neotevřela, že nezapadly do skoby a, když pak do vozu nastoupila, ježto byl v prudkém oblouku na trati, samočinně se zavřely, čímž bylo způsobeno poranění žalobkyně na ruce. V tom jest však spatřovati odchylku od normálního provozu vozby, neboť jistě nelze pokládati za normu, že se dveře samočinně zavírají. Jelikož tímto samočinným zavřením dveří byla žalobkyně poškozena na zdraví a na tělesné integritě, jest shledávati v tom příhodu v dopravě po rozumu § 1 zák. o ručení železnic, za kterou dráha zodpovídá. Toho ručení mohla by býti dráha prosta jen, kdyby prokázala některý z vyvíňujících důvodů § 2 cit. zák. A tu zjistil soud první stolice, že žalobkyně otevřela dveře, ale neotevřela je tak úplně, by zapadly do skoby, a spolupůsobila tak k tomu, že se dveře samočinně zavřely. Důsledkem toho jest tu spoluzavinění na straně žalující a soud první stolice, uznáv, že žalobní nárok jest povolici po právu, učinil tak právem.

Nejvyšší soud uznal právem, že žalobní nárok není důvodem po právu.

Důvody:

Jest zjištěno, že žalobkyně, nastupujíc do vagonu, dveře úplně neotevřela, takže nezapadly do skoby, nýbrž že se dveře, an vagon byl v prudkém oblouku na trati, samočinně zavřely, aniž byly někým, najmě průvodčím přiraženy. Usoudily-li nižší soudy z tohoto zjištěného stavu věci, že tu jde o příhodu v dopravě, pochybily a právem se jim to vytýká s hlediska dovolacího důvodu čís. 4, neboť vlak stál ve stanici, v oblouku, který stanice tvoří od doby, kdy byla postavena a dveře vagonu byly uzavřeny, tak že se v provozu nedělo nic, co by se od normálního provozu odchýlovalo a co by bylo s to, poranit člověka. Než, kdyby se i připustilo, že tu šlo o příhodu v dopravě, posoudily nižší soudy otázku vyvinění žalované dráhy nesprávně. Žalovaná tvrdila a prokazovala, že příhoda v dopravě byla zaviněna výlučně poškozenou žalobkyní. V tom směru bylo zjištěno, že žalobkyně sama dveře otevřela, že je neotevřela úplně, aby zapadly do skoby, a že se samočinně zavřely, aniž byly někým, zejména průvodčím přivřeny. Jestliže tedy žalobkyně, která s poměry vlaku v nástupní stanici byla obeznámena, dveře sama otevřela a nepoužila technického opatření, aby dveře úplně do skoby zapadly, nýbrž jen částečně je otevřela, takže se samočinně zavřely a při tom přišla k úrazu, jednala neopatrně a zavinila tak nejen příhodu v dopravě, nýbrž i vlastní svůj úraz. Nižší soudy tedy pochybily, uznávše, že se žalované nepodařilo se vyvinuti, a uznávše, že žalobkyně svůj úraz jen spoluzavinila.

Čís. 12861.

Zaslal-li tiskář objednateli kartáčový otisk objednaného tisku s výzvou, aby vrátil v určité lhůtě opravený otisk, že, nebude-li ve lhůtě vrácen, bude pokládán za schválený, dal objednatel, navrátiv otisk ve stanovené lhůtě, na jevo, že souhlasí s tiskem tak, jak byl v kartáčovém otisku, a že zproštuje tiskáře ručení za chyby. Lhostejno, že se tisk měl státi podle předepsaného vzoru a že se mezi stranami při objednávce tisku nestalo ujednání o kartáčovém otisku a lhůtě s tím spojené a pro objednatele závazné.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, Rv I 830/32.)

Proti žalobě, již se domáhala žalující strana na žalované zaplacení za dodaný balící papír s tiskem žalované, namítla žalovaná, že tisk je chybný a že proto jest celá dodávka pro ni neupotřebitelná. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Jest prokázáno, že žalobkyně poslala dne 6. října 1930 kartáčový otisk žalované s připomínkou, že bude pokládán za schválený, nebude-li do pěti dnů vrácen opravený, i s předtištěným upozorněním, že se má oprava státi do pěti dnů, že kartáčový otisk nebyl v této lhůtě žalující straně vrácen, že žalobkyně s tiskem sečkala až do 17. října 1930, že teprve dne 30. října 1930 byl žalovanou kartáčový výtisk vrácen a že u žalující strany jest zvykem zaslati zákazníkovi kartáčový otisk k opravě před definitivním vyřízením objednávky. Rozhodnutí sporu závisí jen na tom, zda žalovaná byla povinna kartáčový otisk přezkoušeti a vrátiti do dané jí lhůty a zda, když tak neučinila, zprostila žalobkyni ručení za chyby v kartáčovém otisku. Prvý soud otázku tu zodpověděl záporně, ale jeho názor odvolací soud nesdílí. Právní jednání, o němž jde, jest na obou stranách obchodem a použití proto jest podle čl. 277 obch. zák. ustanovení obchodního zákona. Povinností stran bylo proto podle čl. 282 obch. zák. vyvinouti péči řádného obchodníka. Když tudíž žalující strana kartáčový otisk přesně dle vzoru vyhotovila a žalované ke schválení zaslala, vyhověla této povinnosti, neboť v jejím úmyslu právě bylo, by se nevyskytly chyby v přetisku. Povinností žalované pak bylo, by v dané lhůtě chyby vytkla, ježto jí bylo známo, že tisk jinak bude proveden přesně podle kartáčového otisku. Okolnost, že se adresa co do jména a místa neshodovala v kartáčovém otisku se jménem a místem žalované, jest nerozhodná, neboť není vyloučeno, že si někdo objedná tiskopisy na cizí jméno, a právě zasláním kartáčového otisku žalobkyni mělo se býti vyvarováno chyb. Bylo proto jen v rukách žalované chybám těm zabrániti a, ana vady ty neoznámila, dala podle § 863 obč. zák. zřejmě najevo, že s tiskem tak, jak v kartáčovém otisku byl uveden, souhlasí a žalobkyni ručení za chyby zproštuje, neboť žalobkyně musila předpokládati, že text na kartáčovém otisku jest úplně správný. Také nerozhodno, že při uzavření obchodu nebylo ujednáno, že žalovaná předem obdrží kartáčový otisk, neboť, nevrátivši jej, dala mlčky najevo, že

s obsahem textu souhlasí, a odpověděti byla povinna již v zájmu obchodní poctivosti a víry, neboť o změnu smluvních podmínek nešlo, naopak o přesné vyhovění objednavce, nehledíc k tomu, že dle výpovědi svědků jest vůbec zvykem kartáčový otisk objednaného tiskopisu ke schválení objednateli zasílati, kteroužto zvyklost ostatně nepřímou i znalci připouštějí. Žalovaná nemohla a neměla spoléhati, že její adresa bude správně vytištěna, neboť ze zaslání kartáčového výtisku vyplýval opak. Souhlasiti jest proto s posudkem znalců, že za daných okolností jen žalovaná musí nésti důsledky toho, když tak dlouhou dobu až do 30. října 1930 kartáčový otisk u sebe bez odpovědi ponechala.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud věc po stránce právní správně posoudil a právní úsudek jeho neodporuje zjištění prvního soudu. Ve sporu jest rozhodnouti, zda žalobkyně splnila řádně smlouvu a má proto nárok na zaplacení balícího papíru s tiskem. Žalovaná vytýká, že tisk je chybný a proto celá dodávka pro ni neupotřebitelná. Bylo však zjištěno, že žalobkyně zaslala žalované kartáčový otisk tisku s vyzváním, by vrátila do pěti dnů opravený otisk, a že, nebude-li do pěti dnů vrácen, bude pokládán za schválený, a že žalovaná vrátila otisk teprve po čtyřiaadvaceti dnech. Správně z toho usoudil odvolací soud, že žalovaná podle § 863 obč. zák. a čl. 279 obch. zák., ana vady v čas neoznámila, dala zřejmě najevo, že souhlasí s tiskem tak, jak byl v kartáčovém otisku uveden, a žalobkyni ručení za chyby zproštuje. Podle zjištění prvního soudu v objednávkách z 28. července a 26. srpna 1930 a v opisech z 23. července a 28. srpna 1930 a v potvrzení objednávky z 1. září 1930 není ovšem zmínky o ujednání kartáčového otisku a lhůty s tím spojené; toto zjištění ve smyslu § 498 c. ř. s. doplnil odvolací soud, že z objednávky z 22. července 1930 jest zřejmo, že tisk se měl státi podle předepsaného vzoru. I když jest souhlasiti s prvním soudem, že listina o textu objednávky z 22. července 1930, nejsou smluvními stranami podepsána, pro žalovanou není závazná a rozhodující, nutno již hledíc k tomu, že tisk se měl státi dle předepsaného vzoru, a k řečené listině, shledávati postup žalobkyně, když poslala žalované kartáčový otisk tisku, za vhodný, odpovídající nejen zvyklosti svědky zjištěné, nýbrž i obezřetností a opatrností řádného obchodníka a poctivosti obchodní (čl. 282 obch. zák.). Žalobkyně dávala tím žalované možnost, by se přesvědčila, zda tisk odpovídá smlouvě. Když pak žalovaná v dané jí lhůtě, ba ani později až do 17. října 1930, do kteréhož dne se s tiskem čekalo, kartáčový otisk s výtkami nevrátila, byla žalobkyně oprávněna předpokládati, že text na kartáčovém otisku jest správný (§ 863 obč. zák. a čl. 279 obch. zák.). Správně usoudil odvolací soud, že jest nerozhodno, že při uzavření obchodu nebylo ujednáno, že žalovaná dostane kartáčový otisk, a odkazuje se v tomto směru na důvody napačeného rozsudku. Zvyklost zasílati kartáčové otisky byla zjištěna

svědky a odvolací soud tu uvádí: »kteroužto zvyklost ostatně nepřímou i znalci připouštějí«, v čemž není vytýkaného rozporu se spisy, ano znalci byla zjištěna zvyklost taková aspoň při větších sazbách buď v řeči cizozemské nebo s výrazy odbornými. V zájmu obchodní poctivosti a víry žalovaná měla vyhověti vyzvání žalobkyně, i když se k tomu smluvně nezavázala, neboť nešlo o změnu smluvních podmínek, nýbrž o vyznění žalobkyně o tom, že se v tisku nevyskytly chyby. Když pak žalovaná tuto prostou péčí řádného kupce (čl. 282 obch. zák.) nezachovala, musí nésti následky svého zanedbání.

Čís. 12862.

Zákaz zcizení zapsaný do pozemkové knihy podle § 364 c) obč. zák. nepůsobí proti osobám knihovně oprávněným, jichž práva předcházejí zápisu zákazu. Při povolení exekuce vnučenou dražbou k realizaci zástavního práva, předcházejícího zápisu zákazu zcizení, nelze přezkoumávati, zda se vklad zástavního práva, jemuž podle pozemkové knihy nebylo odporováno, stal právem či neprávem, an dlužník tehdy ještě nebyl knihovním vlastníkem, nýbrž se jím stal teprve zároveň se zápisem zákazu zcizení.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, R II 372/33.)

Soud první stolice povolil exekuci vnučenou dražbou polovice nemovitosti, náležející dlužnici Adéle B-ové. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Podle dědické dohody ze dne 20. června 1930 vázne na ideální polovici nemovitosti čís. 463 zákaz zcizení toho obsahu, že Adéla B-ová nebude oprávněna až do dosažení svého padesátého roku zděděnou ideální polovici této nemovitosti zciziti. Tento zákaz zcizení je vysloven posledním pořízením a je založen mezi zesnulou matkou Růženu S-ovou a pozůstalou dcerou Adélou B-ovou. Jelikož zákaz zcizení je zapsán do pozemkové knihy, brání podle § 364 c) obč. zák. nejen dobrovolnému, nýbrž i exekučnímu zcizení. Zcizení bude přípustné teprve po dosažení padesátého roku věku majitelky nemovitosti. Poněvadž vymáhající strana v exekučním návrhu nedokázala, že tato podmínka jest splněna, bylo exekučnímu návrhu neprávem vyhověno.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Dovolací rekurs právem uplatňuje právní názor, jenž byl vysloven již v rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 11.695 sb. n. s., že zákaz zcizení, založený a zapsaný do pozemkové knihy podle § 364 c) obč. zák., nepůsobí proti osobám knihovně oprávněným, jichž práva předcházejí zápisu tohoto zákazu, a s tohoto hlediska správně dovozuje, že v tomto případě nebrání povolení navržené exekuce zákazu zcizení, jenž byl knihovně zapsán teprve dne 10. července 1930, ano bylo již před tím

na polovici nemovitosti, o níž jde, vloženo právo zástavní pro vykonatelnou pohledávku stěžovatelky. Zda se tento pro povolení exekuce jediné rozhodný knihovní vklad práva zástavního, jemuž podle pozemkové knihy nebylo odporováno (§ 61 knih. zákona), stal právem či neprávem vzhledem k tomu, že dlužnice Adéla B-ová tehdy ještě nebyla knihovní vlastníci polovice nemovitosti, která jí připadla po Růženě S-ové, nýbrž se jí stala teprve dne 10. července 1930, kdy zároveň se zápisem onoho zákazu zcizení bylo pro ni na polovici nemovitosti patřivší Růženě S-ové vloženo právo vlastnické podle odevzdací listiny ze dne 20. června 1930, nelze přezkoumávat v tomto řízení.

Čís. 12863.

Zákon o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

Nedostatek poučení o opravných prostředcích účastníka, jenž nebyl zastoupen právním zástupcem, jest nezákonností, nikoliv zmatečností. Z tohoto pochybení nemůže účastník pro sebe nic vyvozovati, zhojila-li se tato vada včasným podáním opravného prostředku.

Jde o volné uvažování okolností, jež nemůže býti nezákonností ve smyslu § 46 (2) zák., přihlížely-li nižší soudy při určení výživného i k možnosti výděлку, již má zavázaný jako vyučený řemeslník.

(Rozh. ze dne 29. září 1933, R II 393/33.)

Soud první stolice uložil nemanželskému otci, by platil výživné. Rekursní soud k otcovu rekursu napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud potvrdil usnesení prvního soudu a lze proto jeho rozhodnutí napadati podle ustanovení § 46 (2) zákona o nesp. řízení jen pro nezákonnost, zmatečnost nebo zřejmý rozpor se spisy. Stěžovatel napadá usnesení rekursního soudu pro rozpor se spisy a zmatečnost, shledávaje posléz uvedený dovolací důvod jednak v tom, že napadené usnesení neobsahuje vůbec právní poučení o opravných prostředcích, ač stěžovatel nebyl zastoupen v řízení právním zástupcem, jednak v tom, že usnesení to jest tak nedostatečné, že je nelze bezpečně přezkoumati, a při tom nelogické, neboť, třebaže je stěžovatel vyučeným řezníkem, nemůže pro hospodářskou krizi naléztí místo řeznického pomocníka, takže nelze odůvodniti stanovení výše jeho vyživovací povinnosti poukazem na jeho možnost výděлку, nehledě ani k tomu, že musí přý obhospodařovati nemovitosti, jemu a jeho manželce náležející. Výtky ty nejsou důvodné. Porušením zákona v ustanovení § 31 odst. (6) nesp. řízení a tudíž nezákonností, nikoliv zmatečností, by arci byl nedostatek poučení o opravných prostředcích stěžovatele, jenž nebyl za-

stoupen právním zástupcem, než z tohoto pochybení nemůže stěžovatel pro sebe nic vyvozovati, ana včasným podáním opravného prostředku se vada ta zhojila. Že napadené usnesení jest tak nedostatečné, že je nelze bezpečně přezkoumati, nemůže stížnost sama důvodně tvrditi, ano usnesení jasně a zřetelně uvádí a odůvodňuje, proč a na základě kterých okolností má výši stanoveného výživného za přiměřenou potřebám nezletilého dítěte i majetkovým poměrům otcovým. Tvzení stížnosti, že okolnosti ty z důvodů napadeného usnesení nejsou patrné, je v rozporu s obsahem těchto důvodů. Stanovení výše výživného nižšími soudy jest výsledkem volného uvážení soudcovského. Přihlížely-li nižší soudy i k možnosti výděлку, již má stěžovatel jako vyučený řeznický pomocník a jež tvoří součást jeho hospodářské mohoucnosti, učinily tak v rámci volného uvažování okolností, pro výměru výživného rozhodných (viz i § 1 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n.) a nelze postupu jejich proto odporovati pod rouškou nelogičnosti výtoku zmatečnosti, jež by tu byla jen, kdyby v ý r o k nebo důvody byly samy se sebou v rozporu, takže by se jednotlivé části jejich svým obsahem vylučovaly, nemohouce vedle sebe obstáti.

Čís. 12864.

Jest nezákonností (§ 46 (2) zák. čís. 100/1931), uložil-li soud manželskému otci placení výživného dítěti, jež není u něho, nerozhodnuv o předurčující otázce, komu z obou rodičů má býti dáno dítě do výchovy a výživy.

(Rozh. ze dne 30. září 1933, R I 797/33.)

Soud první stolice uložil manželskému otci, by platil na výživu dítěte měsíčních 150 Kč. Rekursní soud snížil vyživovací příspěvek na měsíčních 120 Kč.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by o ní dále jednal o znovu rozhodl.

Důvody:

Dovolací rekurs právem napadá srovnalá rozhodnutí nižších soudů pro nezákonnost. Neboť rodiče dítěte žijí odděleně, manželství jejich dosud nebylo rozvedeno ani rozloučeno a není dosud rozřešena otázka, zda dítě má zůstatí ve výchově a výživě otcově či matčině (§ 142 obč. zák.). Otec tvrdí, že dítě neoprávněně je mu zadržováno a uplatňuje své právo, by dítě bylo u něho ponecháno ve výchově, při čemž se nezpěčuje poskytovatí mu výživu in natura. Jest nezákonné, když soud uložil manželskému otci placení výživného na základě té pouhé skutečnosti, že dítě u něho není, a když nerozhodl o prejudiciální otázce, komu z obou rodičů má dítě býti dáno do výchovy a výživy (sb. n. s. čís. 9572). Opatrovnický soud bude tedy musiti vyšetřiti okolnosti, tvořící podklad pro rozhodnutí této otázky, a rozřešiti ji,

nežli rozhodne o nároku na placení výživného. Při tom se upozorňuje, že opatrovníci v tomto řízení nebude moci zůstat matka pro rozpor zájmů a že bude musiti býti dítěti zřízen nestranný opatrovník k činu (§ 271 obč. zák.).

Čís. 12865.

Ustanovení § 47, druhý odstavec, ex. ř. lze použiti i, byly-li sice svršky povinného zabaveny, avšak po zabavení byly povinným odstraněny z místa, kde byly v den zabavení, čímž bylo provedení exekuce zmařeno.

(Rozh. ze dne 30. září 1933, R I 804/33.)

Soud první stolice vyhověl návrhu vymáhajícího věřitele, by dlužníku bylo uloženo pod přísahou udati, kde jsou nyní věci zabavené dne 21. února 1933 u Josefa L-a. Rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jest nesporno, že jde o exekuci k vynucení zaplacení pohledávky peněžité, při níž dlužník jest podle § 47 druhý odstavec ex. ř. povinen předložiti seznam svého jmění a udati místo, kde jsou jednotlivé části jeho majetku. V souzeném případě bylo již výkonným orgánem sepsáno jmění dlužníků, pokud bylo v uschování u speditéra Josefa L-a, a v tom směru není třeba, by dlužníci seznam jeho předložili, neboť by byl jen opakováním zájemního protokolu; zbývá jen, by po rozumu § 47 druhý odstavec ex. ř. udali místo, kde zabavené svršky nyní jsou. Tomu není na závadu předpis § 47 první odstavec ex. ř., jenž jedná jen o přísežném udání místa, kde jsou věci, jichž vydání nebo plnění dlužníkem má býti vynuceno, neboť i § 47 druhý odstavec ex. ř. týkající se mobilární exekuce pro pohledávky peněžité, žádá přísežné udání místa, kde svršky, tvořící majetek exekutů, jsou, a o tento případ tuto jde. Podmínkou vyjevovací přísahy podle § 47 druhý odstavec ex. ř. ovšem jest, by exekuce zůstala bezvýslednou. V souzeném případě byly sice svršky exekutů zabaveny, avšak po zabavení byly exekuty odstraněny z místa, kde se nacházely v den zabavení, čímž bylo provedení exekuce zmařeno. Podmínkou přísahy vyjevovací není, aby byl učiněn marně pokus něco zabavit, stačí, že nelze pokračovati v exekuci uschováním a prodejem svršků, ježto byly svršky exekuty odstraněny z místa zabavení a exekuti se zdráhají udati místo, kde svršky ty nyní jsou.

Čís. 12866.

Advokátovi nepřisluší již samo o sobě zákonné zástavní právo na hotovosti, již pro svého klienta přijal, nýbrž může se na ní zástavním právem zajistiti jen složením na soudě za předpokladů § 19 adv. ř.

Složil-li advokát hotovost, již pro svého klienta přijal, do soudní úschovy, ač palmární účet nebyl mezi ním a jeho klientem sporný, nenabyl k složené hotovosti zástavního práva podle § 19 adv. ř.

Složením na soudě nepozbyl však advokát práva podle § 19 první odstavec adv. ř., aby si z peněz, které přijal pro svého klienta, s jeho souhlasem srazil výlohy a odměny za svou činnost jako advokát, chtěl-li složením jen přenechatí exekučnímu soudu, by rozhodl podle zákona a by prohlásil, že mu přednostní právo k složeným penězům přísluší a že toto jeho právo musí býti respektováno i exekučními zástavními věřiteli.

Advokát mohl si arcíť sraziti jen palmární pohledávky, které mu vznikly do dne doručení usnesení o exekučním zabavení peněz jeho klienta, nikoliv též nepotomní palmární pohledávky, i když k tomu byl svým klientem zmocněn.

(Rozh. ze dne 30. září 1933, Rv I 2063/31.)

U žalovaného advokáta byla pro jeho klienta Aloisa P-a složena Antonínem Č-em kupní cena za mlýn 120.000 Kč. Ježto na pohledávku Aloisa P-a z kupní smlouvy byla vedena různými věřiteli exekuce, složil žalovaný advokát na soudě část kupní ceny 38.522 Kč 59 h, jež mu zbyla po vykonaných platech. K složené částce uplatňoval žalovaný zástavní právo podle § 19 adv. řádu. Exekuční soud přikázal složenou částku žalovanému ke krytí jeho palmární pohledávky. Vymáhající věřitel Julius W., byv poukázán s odporem proti tomuto přikázání na pořad práva, domáhal se na žalovaném žalobou, o niž tu jde, by žalobcovu odporu bylo vyhověno a by ze složených peněz bylo žalobci přikázáno 35.573 Kč 35 h. Procesní soud první stolice vyhověl žalobě co do 5.000 Kč, jinak ji zamítl. Odvolací soud k odvolání žalobcovu přikázal žalobci 35.573 Kč 73 h.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Žalovaný opírá nárok na uspokojení své palmární pohledávky v přednostním pořadí při rozvrhu o předpisy § 19 adv. ř. Tyto předpisy upravují zevrubně postup advokáta, jenž se chce učiniti zaplacená nebo zajištěna za své výdaje a odměny z hotovosti, kterou přijal pro svého klienta. Může si příslušné částky sraziti, ale musí hned o tom se stranou sčítovati. Jakmile však klient popře správnost a výši advokátovy pohledávky, není advokát již oprávněn sraziti si přes to o své újmě svou pohledávku, nýbrž, nevedlo-li snad k cíli smírné zakročení výboru advokátní komory, jest jen oprávněn ke svému krytí složití příslušnou částku na soudě a povinen dokázati správnost a výši své pohledávky. Teprve k částce takto složené přísluší mu zákonné právo zástavní. Z těchto ustanovení vysvitá, že advokátovi na hotovosti, kterou pro svého klienta přijal a již má v uschování, nepřisluší již samo

o sobě zákonné právo zástavní, nýbrž že se může na ní zástavním právem zajistiti jen složením u soudu, a to za předpokladů § 19 adv. ř. Než těchto předpokladů v souzeném případě není, neboť palmární účet nebyl mezi žalovaným a jeho klientem Aloisem P-em sporný, takže žalovaný neměl příčiny, aby u soudu složil příslušnou částku z oněch 120.000 Kč, které přijal pro svého klienta od Antonína Č-a. Žalovaný nemůže proto opíratí právo k přednostnímu uspokojení z částky 38.522 Kč 59 h, jím u okresního soudu v K. jako u soudu exekučního složené o zákonné zástavní právo podle § 19 čtvrtý odstavec adv. ř., jak se mylně domnívá a jak doličují nižší soudy. Přes to jest mu přiznati toto přednostní úkojné právo aspoň v obmezeném rozsahu, avšak z jiných důvodů, které jsou opodstatněny skutkovým přednesem žalovaného a zjištěním nižších soudů.

Usnesením obchodního soudu v Praze ze dne 30. března 1927 bylo k zajištění směnečné pohledávky vymáhajícího věřitele Ladislava V-a 30.000 Kč s přísl. povoleno zabavení nároku na částku 120.000 Kč, kterou Antonín Č. jako část kupní ceny za nemovitost od dlužníka Aloise P-a koupenou k rukám žalovaného uhradil, pokud se týče zabavením nároku dlužníkovu proti žalovanému na vydání této části ceny trhově. Usnesením okresního soudu v K. jako soudu exekučního ze dne 14. října 1927 byla po přeměně zajišťovací exekuce v exekuci uhrazovací přikázána zabavená pohledávka vymáhajícímu věřiteli k vybrání. Zabavením a přikázáním pohledávky k vybrání nemůže vymáhající věřitel nabýti více práva než kolik měl jeho dlužník proti poddlužníkovi v době zabavení. V souzeném případě přichází v úvahu jako doba zabavení 9. duben 1927, ježto tohoto dne bylo doručeno žalovanému jako poddlužníku usnesení exekuci povolující. Vymáhající věřitel Ladislav V., pokud se týče žalobce jako jeho právní zástupce mohli proto požadovati na žalovaném vyplacení zabavené a k vybrání přikázané pohledávky jen v oné výši, jak ji mohl v době zabavení po něm požadovati Alois P. Žalovaný, když byl jako poddlužník žalován vymáhajícím věřitelem Ladislavem V-em o zaplacení zabavené pohledávky, namítal, že z peněz, jež ho došly pro Aloisa P-a, konal různé platy podle příkazu svého klienta, a odpočítal svou palmární pohledávku, kterou jeho klient ve výši 110.724 Kč 74 h uznal za správnou, a že takto byla vyčerpána celá částka 120.000 Kč až na zbytek 9.275 Kč 26 h, který si zadržel jako zálohu k zaplacení dávky z přírůstku hodnoty; na této námítce trval žalovaný i když skládal spornou částku zabavené pohledávky k exekučnímu soudu a když přihlašoval svou pohledávku k rozvrhování roku. Za tohoto stavu věci nepozbyl žalovaný složením peněz u soudu práva, jež mu přísluší podle § 19 první odstavec adv. ř. a jež mu umožnilo, by si z peněz, které přijal pro svého klienta, za jeho souhlasu srazil výlohy a odměny za svou činnost jako advokát, neboť tímto složením chtěl jen, jak vysvítá z jeho přihlášky, přenechati soudu exekučnímu, by rozhodl podle zákona a by prohlásil, že mu přednostní úkojné právo ke složeným penězům přísluší a že toto jeho právo musí býti respektováno i exekučními zástavními věřiteli. Žalovaný mohl si arcíť sraziti jen ony palmární pohledávky, které mu vznikly do dne do-

ručení usnesení o exekučním zabavení peněz pro pohledávku Ladislava V-a, pokud se týče žalobcovu, t. j. do 9. dubna 1927 a nikoli též pohledávky palmární po té vzniklé do dne uznání Aloisem P-em, t. j. 8. října 1927, i když k tomu byl svým klientem zmocněn. Doručením dotyčného usnesení byla žalovanému jako poddlužníkovi podle § 294 ex. ř. odňata možnost, by disponoval zabavenými penězi podle nařízení svého klienta, i když bylo učiněno před doručením záповědi, neboť příkazem dlužníkovým, by poddlužník s částkou u něho pro dlužníka složenou určitým způsobem naložil, nepřestává složená částka býti zabavitelným majetkem dlužníkovým. Žalovaný nemohl tudíž po doručení záповědi použití zmocnění svého klienta a sraziti si další palmární pohledávku z přijatých peněz, neboť tím by zabavenou pohledávku snížil na škodu vymáhajícího věřitele. Ježto nižší soudy, vycházejíce z nesprávného právního posouzení, nezjistily, jakou částkou vznikla žalovanému palmární pohledávka do 9. dubna 1927, zůstalo řízení již v první stolici kusým.

Čís. 12867.

V případě § 38 c. ř. s. stačí, nařídil-li soud při roku zástupci žalovaného, jenž se nemohl vykámati plnou mocí, by ji ve lhůtě předložil; pohrůžky, že bude jinak vydán rozsudek pro zmeškání, potřebí nebylo.

(Rozh. ze dne 30. září 1933, R II 336/33.)

V řízení o žalobě na okresním soudě nedostavil se žalovaný osobně k prvnímu ústnímu jednání, místo něho se dostavil advokát, který nepředložil za žalovaného plnou moc. Bylo mu proto uloženo, by plnou moc do čtrnácti dnů předložil. Žalobkyně navrhla, by pro případ, že nebude plná moc do stanovených čtrnácti dnů předložena, vynesl byl rozsudek pro zmeškání. Žalovaný do čtrnácti dnů plnou moc nepředložil, načež soud první stolice uznal rozsudkem pro zmeškání podle žaloby. Odvolací soud nevyhověl odvolání, uplatňujícímu zmatečnost.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Podle § 38 c. ř. s. může soud zástupci, jenž se nevykámal plnou mocí, naříditi, by plná moc oprávnující k procesním úkonům byla předložena dodatečně, a může až do vypršení lhůty k tomu stanovené zadržeti rozhodnutí neb opatření, které by mělo býti vydáno. Prošla-li lhůta marně, budiž postupováno bez zřetele k onomu zakročení. Podle tohoto zákonného předpisu není třeba, by soudce zvláštním usnesením nařídil dodatečné předložení plné moci, aspoň to zákon nenařizuje, jakž činí v § 9 c. ř. s., kde jde o ustanovení opatrovníka straně žalované, jež jest k rozepři nezpůsobilou (§ 8 c. ř. s.). Stačilo proto, nařídil-li soud při roku dne 3. února 1933 zástupci strany žalo-

vané, jenž se nemohl plnou mocí vykáhati, by ji do 14 dnů předložil. Pohrůžky, že bude jinak vydán rozsudek pro zmeškání, potřebí nebylo (§ 38 c. ř. s.). Použil-li pohrůžky té soud v případě čís. 11.790 sb. n. s., učinil tak nadbytečně, a nelze z toho, že pohrůžka v souzeném případě nebyla učiněna, nic vyvozovati ve prospěch žalovaného. Že soudce předložení plné moci do 14 dnů po roku dne 3. února 1933 zástupci žalovaného skutečně nařídil, vyplývá nejen z poznámky »plná moc do 14 dnů«, jež byla přičiněna v protokolu u jména zástupce žalovaného, a dále z konstatování v protokolu ze dne 10. března 1933, jakož i ze zprávy prvního soudu ze dne 23. května 1933, nýbrž i z návrhu žalující strany, by vynesena byl rozsudek pro zmeškání, jestliže strana žalovaná nepředloží plnou moc do »stanovených« 14 dnů. Z tohoto slova »stanovených« zjevno, že musil předcházeti soudcům rozkaz, by plná moc byla do 14 dnů předložena. Neuposlechl-li zástupce žalovaného tohoto rozkazu ve stanovených 14 dnech, vydal první soud právem rozsudek pro zmeškání proti žalovanému a nepochybil tudíž odvolací soud, nevyhověv odvolání.

Čís. 12868.

Vyplnil-li indosatář směnku dnem vystavení a dnem splatnosti způsobem přičícím se úmluvě mezi příjemcem a výstavcem směnky, nemůže se dovolávat důvěry v obsah směnky podle § 6 odst. 2 směn. zák. Lhostejno, zda indosatář znal úmluvu mezi příjemcem a výstavcem směnky v době splatnosti směnky.

(Rozh. ze dne 30. září 1933, Rv II 712/33.)

Směnečný platební příkaz byl procesním soudem prvé stolice k námitkám žalovaného ponechán v platnosti. Důvody: Lze se jen zabývatí námitkou žalovaného, že měl býti svým podpisem vázán toliko do 31. července 1929, pokud se týče na tři měsíce a že tudíž směnka byla proti úmluvě vyplněna. V tomto směru byl dodatečně slyšen žalovaný jako strana. Udal, že mu v roce 1929 K. přinesl směnku in blanco na 30.000 Kč se žádostí, by žalovaný směnku jako girant podepsal, že potřebuje nutně peníze a že v krátké době dluh zaplatí. Žalovaný K-ovi výslovně řekl, že směnku podepíše jen, když má platnost do tří měsíců, a skutečně podepsal směnku, která byla kolkována 30 Kč, což znamená, že platí jen na tři měsíce. K. mu neřekl, odkud si peníze zaopatří, a, ježto žalovaný po uplynutí tří měsíců nebyl žádán o prolongaci směnky, měl za to, že směnečný dluh jest již vyrovnán a jeho závazek zrušen. Pokud podepsal K. směnky, měly vždy platiti jen na tři měsíce. Soud nemá za prokázáno, že žalobce, pokud se týče jeho zástupce Dr. B. měl o tom vědomí, že žalovaný podepsal směnku jen na dobu tří měsíců. Že se taková úmluva mezi žalovaným a jeho švakrem K-em stala, bylo sice výpovědí žalovaného jako strany zjištěno, avšak nebylo zjištěno výpovědí Josefa K-a, že týž o tom řekl Dr. B-ovi, že se žalovaný zaručil jen na tři měsíce. Tomu neodporuje

dopis Dr. B-a ze dne 21. května 1929, obzvláště proto, poněvadž Dr. B. věděl, že jde o úvěr na delší dobu, neboť měla býti pohledávka knihovně vtělena, a nebyl by přijal směnku s omezením ohledně ručení žalovaného. Ostatně pozbyl dopis ze dne 21. května 1929 platnosti proto, že K. podmínky, které mu byly v tomto dopisu kladeny, jak K. připouští, nedodržel. Okolnost, že směnka byla kolkována jen 30 Kč, není směrodatná proto, co bylo mezi Dr. B-em a K-em ujednáno, a má soud za to, že Dr. B. nevěděl, že žalovaný podepsal in blanco směnku s kolkem platícím pro tříměsíční dobu podle úmluvy s K-em, poněvadž K. nepotvrdil, že úmluvu Dr. B-ovi oznámil. Nebyla proto námitka žalovaného, že směnka byla protismělně vyplněna, odůvodněna a byl směnečný platební příkaz zachován v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud směnečný platební příkaz zrušil.

Důvody:

Předpis § 6 odst. (2) směn. zák. poskytuje zásadně ochranu bezelstnosti indosatáři směnky, jenž nabyt směnky důvěruje jejímu vyplněnímu obsahu, byť i byl vyplněn bezprávně nebo proti úmluvě. Obsahuje-li směnečný blanket jen podpisy a scházejí-li mu ostatní podstatné náležitosti směnky (§ 3 sm. zák.), není ještě určen směnečný závazek, jenž vzniká teprve vyplněním směnky, a nelze takovému směnečnému blanketu, nevymezujícímu směnečný závazek, přiznati ochranu důvěry, jež se týká právě tohoto závazku, závazku určeného obsahem směnky (rozh. 11.973 sb. n. s.). Na žalobce byla, jak nesporno, převedena směnka nevyplněná, opatřená jen podpisy žalovaného a Josefa K-a. Žalobcem bylo doznáno, že byla směnka jím vyplněna i dnem vystavení 15. červencem 1932, i dnem splatnosti 1. říjnem 1932. Nesporno dále, že žalobce na směnce označil žalovaného jako směnečníka a Josefa K-a jako vydavatele směnky a remitenta, z čehož zjevno, že nevyplněnou blankosměnku vyplnil sám žalobce jako indosatář. Nižší soudy dále zjistily, že bylo umluveno mezi žalovaným a K-em, že směnka žalovaným podepsaná má platiti jen se lhůtou tříměsíční, to jest, že jeho závazek směnečný má trvati jen tři měsíce, a první soud zjistil, že směnka byla odevzdána žalobci 28. listopadu 1929. Vyplnil-li žalobce jako indosatář směnku dnem 15. července 1932 jako datem vystavení a dnem 1. října 1932 jako dnem splatnosti, vyplnil podstatné náležitosti směnky (§ 3 sm. zák.) způsobem přičícím se úmluvě mezi akceptantem a výstavcem směnky a nemůže se (žalobce) dovolávat důvěry v obsah směnky podle § 6 odst. (2) směn. zák. a musí si dáti líbiti námitku žalovaného, že vyplnění to se stalo proti dohodě. Na tom, zda indosatář úmluvu o tříměsíční platnosti směnky znal, čili nic, nic nezáleží. Odvolací soud nesprávně posoudil případ po stránce právní (§ 503 č. 4 c. ř. s.) přiznav žalobci obranu dobré víry a nepřipustiv proti němu námitku protismělního vyplnění směnky. Nižší soudy zjistily, že podle úmluvy mezi akceptantem a výstavcem směnky z r. 1929 měla býti směnka vystavena se splatností tříměsíční; byla-li

tedy směnka, jak první soud zjistil, odevzdána žalobci 28. listopadu 1929, měla býti splatnost určena nejpozději na den 28. února 1930. Zatím však vykazuje směnka jako den vystavení 15. červenec 1932 a jako den splatnosti 1. říjen 1932, tedy dny odporující úmluvě akceptanta s vystavitelem a může proto toto protismluvné doplnění biankosměnky býti namítnuto žalobci, poněvadž se ho sám zúčastnil. Důsledkem toho nemá toto doplnění směny, poněvadž se stalo proti úmluvě, právního účinku a jest pokládati zažalovanou směnku v poměru k žalovanému za směnku postrádající data vystavení a data splatnosti směny, tudíž za směnku neplatnou, z níž nevzešel pro žalovaného podpisatele závazek.

Čís. 12869.

Rozhodnutí o převzetí chodníku do udržování obce patří do její působnosti samosprávné podle § 101 mor. stav. řádu a soudy jsou tímto jejím rozhodnutím vázány, nejsouce vůbec oprávněny přezkoumávat, zda její rozhodnutí jest s hlediska práva hmotného správné, čili nic.

Obec tím, že se stala vlastnící chodníku jako veřejného statku, nepřevzala chodník do svého udržování.

Ustanovení § 101 mor. stav. řádu jest nejen základem zvláštního poměru vlastníka domu k obci, nýbrž i předpisem zákonným, ukládajícím vlastníku domu péči o bezpečnost chodců na chodníku až do jeho převzetí obcí. Neudržování chodníku jest protiprávním opomenutím tohoto předpisu stavebního řádu podle § 1294 obč. zák. a zaviněním podle § 1295 obč. zák.

(Rozh. ze dne 2. října 1933, R II 380/33.)

Žalobkyně klopýtla dne 12. října 1931 přes díru na chodníku před domem žalované v M. na Moravě a pádem se těžce poranila. Žalobu o náhradu škody proti občanské záložně procesní soud první stolice zamítl. **Důvody:** Žalovaná záložna byla před úrazem toho názoru, že chodník, o který jde, patří obci, to tím spíše, ana obec nechala tento chodník asi třicet roků opravovat na vlastní útraty. Když žalovaná záložna žádala zase v dubnu 1931 o opravu chodníku, který byl ve špatném stavu, takže by chodci mohli přijíti k úrazu, odpověděla obec, že nemůže vyhověti žádosti žalované, poněvadž chodník není převzat do udržování obce. Na to žádala záložna od obce, by chodník převzala, a obec odpověděla, že to může udělati teprve, až budou chodníky řádně opravené žalovanou. Žalovaná nechala pak chodník opravit a to po úrazu, o který jde, potom formálně převzala obec chodník. Stanovisko, které v této věci obec zaujala, bylo nesprávné. Na základě náčrtku katastrálního měřického úřadu v M. a na základě přípisu tohoto úřadu ze dne 19. prosince 1932 jest dokázáno, že chodník byl již v době úrazu, to jest 12. října 1931 veřejným statkem a že tedy bylo povinností obce tuto veřejnou cestu ve smyslu § 27 obecního řízení v dobrém stavu udržovati. Žalovaná nebyla povinna chodník opravo-

vati a, když to přece udělala, stalo se to jen proto, že byla mylného názoru, že tvrzení obce, že chodník není jí ještě převzat, spočívá na pravdě. Žalobkyně žádá odškodnění od žalované proto, že byla jako majitelka chodníku povinna chodník udržovati v řádném stavu. Ne tvrdí se, že žalovaná měla tuto povinnost také z jiných důvodů. Poněvadž žalovaná nebyla majitelkou chodníku a není předpisu, jenž by nařizoval majitelům domů veřejný chodník před jejich domem udržovati v dobrém stavu, nejsou v tomto případě splněny předpoklady ustanovení § 1311 obč. zák., o něž žalobkyně své nároky opírá, takže žaloba musela býti zamítnuta. **O d v o l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomocí, dále jednal a znovu rozhodl. **Důvody:** Rozhodným jest ustanovení § 101 mor. stav. řádu ze dne 16. června 1894, čís. 64 z. zák., po případě ze dne 16. června 1914, čís. 44 z. zák., které zní: »3. První vydláždění chodníku, počítaje k tomu i potřebné upravení svahu, náleží majetníkovi přiléhajícího domu nebo pozemku; další udržování chodníku převezme pak obec, avšak jen v tom případě, byl-li chodník zřízen z materiálu, ježž obec schválila, a nalézala-li se při odevzdání v dobrém stavu.« Podle toho nezáleží na tom, komu chodník patří a kdo je jeho vlastníkem, nýbrž na tom, kdo je majitelem přiléhajícího domu a na tom, zdali obec už chodník do svého udržování převzala. Není sporu o tom, že žalovaná je vlastnící přiléhajícího domu. Měla tedy povinnost chodník udržovati, leda že by bylo pravdivým její tvrzení, že obec již onen chodník převzala. Žalovaná to tvrdila, důkaz o tom se jí však nepodařil. Jest proto za to míti, že její povinnost udržovati chodník v pořádku v rozhodný čas trvala.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Jde o žalobu o náhradu škody, podle které žalobkyně opírá svůj nárok o opomenutí žalované strany, záležející v tom, že neudržovala chodník před svým domem v M. v pořádku. Žalobkyně dovolávala se již v žalobě k odůvodnění povinnosti žalované Občanské záložny k udržování chodníku § 101 mor. stav. řádu, poukazujíc jednak výstovně na toto zákonné ustanovení, jednak tvrdíc všeobecně, že žalovaná strana nedostála své zákonné povinnosti, udržovati chodník před domem v pořádku. Neprávem proto tvrdí stěžovatelka, že žalobkyně žalobu o tento žalobní důvod neopřela. Žalobkyně vyhověla plně požadavkům § 226 c. ř. s., odůvodnivši po skutkové stránce náležitě žalobní nárok. Nebyla vůbec ani povinna, aby se dovolávala určitého zákonného ustanovení. Nově v odvolání dovozovala povinnost žalované k udržování chodníku z pravidel pro kladení, úpravu a udržování chodníků v obvodu města M., avšak odvolací soud k těmto pravidlům ve svém rozhodnutí nepřihlédl, a netřeba se jimi ani zabývat, ježto pro posouzení věci stačí ustanovení § 101 mor. stav. řádu. S tohoto hlediska odvolací soud správně věc posoudil. Jde o dvě otázky, jichž rozřešení jest pro spor důležité a které jest s hlediska stížnosti žalované

strany přezkoumati. První otázkou jest, zda obec převzala chodník podle § 101 mor. stav. řádu, který v č. 3. ustanovuje: »První vydláždění chodníku, počítaje k tomu i potřebné upravení svahu, náleží majetníku přiléhajícího domu nebo pozemku, další udržování chodníku převezme pak obec, avšak jen v tom případě, byl-li chodník tento zřízen z materiálu, který obec schválila, a nalézá-li se při odevzdání v dobrém stavu.« Může tudíž býti řeč o nějaké povinnosti žalované strany k udržování chodníku jen tenkrát, jestliže obec M. toto udržování nepřevzala. Správně usoudil odvolací soud, že v době úrazu žalobkyně nebylo převzetí udržování chodníku obcí M. prokázáno. Byloť zjištěno sdělením městské rady v M. ze dne 15. června 1932, že chodník byl převzat obcí do udržování dne 26. listopadu 1931. Podle tohoto sdělení, které jest podle § 292 c. ř. s. veřejnou listinou, podávající plný důkaz o tom, co v ní jest dosvědčeno, byl tedy chodník převzat do udržování obcí teprve po úrazu žalobkyně, přihodivším se podle tvrzení žaloby dne 12. října 1931. Rozhodnutí o převzetí chodníku do udržování obce patřilo do její působnosti samosprávné podle § 101 mor. stav. řádu a soudy jsou proto tímto jejím rozhodnutím vázány, nemohouce vůbec přezkoumávat, zda její rozhodnutí je s hlediska práva hmotného správné, či-li nic. Třeba proto toto rozhodnutí obce M. položit za základ pro právní posouzení rozhodované věci. Pokud žalovaná strana tvrdí v rekursu, že převzetí chodníku nastalo již kolaudací stavby žalované strany, opírá se o nové, teprve v rekursu uplatněné tvrzení, které jest nepřipustnou novotou, ježto v žalobní odpovědi sama výslovně uvedla, že při kolaudaci bylo převzetí chodníku opomenuto. O nějakém jiném způsobu převzetí chodníku do udržování obcí netřeba se zřetelem ke svrchu uvedenému zjištění, že byl převzat obcí dne 26. listopadu 1931, uvažovati. Jest lhostejné, že v původním moravském stavebním řádě č. 64/1894 zem. zákoníka moravského nebylo ustanovení o protokolárním zjištění převzetí chodníku do udržování obcí, jestliže bylo v souzené věci zjištěno, že převzetí chodníku se stalo až v roce 1931, nikoli za platnosti původního zákona č. 64/1894 z. z. moravského. Odvolací soud tedy správně věc posoudil, neuznav, že obec M. chodník před domem žalované strany do udržování převzala. Odvolací soud praví výslovně ve svém usnesení, že nezáleží na tom, komu chodník patří, a kdo je jeho vlastníkem, a neprávem proto žalovaná strana se táže, jakým způsobem má se nyní na soudě první stolice dokazovati, že žalovaná strana není již vlastníkem chodníku. O tuto skutečnost na soudě první stolice již nepůjde a žalovaná strana se jí ve svém rekursu jen zbytečně zabývá, vycházejíc z mylného předpokladu, že obec, stavší se vlastníkem chodníku jako veřejného statku, již tím převzala také tento chodník do svého udržování. Toto stanovisko nelze s ustanovením § 101 mor. stav. řádu srovnati, protože obec může žádati na majiteli domu, by jí chodník odvedl v dobrém stavu, může tedy pro převzetí stanoviti majiteli domu určitou podmínku, a musí pak podle § 101 mor. stav. řádu o převzetí zvláště rozhodnouti. Dlužno proto přesně rozlišovati mezi dobou, kdy chodník se stal veřejným statkem, a mezi dobou,

kdy byl převzat do udržování obcí M. Nesejde proto ani na tom, zda a jaká opatření činila obec jako veřejnoprávní orgán při výkonu místní policie za účelem udržování chodníku k veřejnému užívání určeného ještě před jeho převzetím, poněvadž šlo jen o úkony náležející k její veřejnoprávní působnosti, které nelze pořadem práva přezkoumávati. Další otázkou, kterou jest se zabývat, jest ještě, zda z § 101 mor. stav. řádu lze odvoditi povinnost žalované strany k udržování chodníku a zda by jí bylo lze za zavinění přičítati, že této povinnosti podle tvrzení žaloby neučinila zadost. Ustanovení § 101 mor. st. řádu jest nejen základem zvláštního právního poměru vlastníka domu k obci, ale i předpisem zákonným, ukládajícím vlastníku domu péči o bezpečnost chodců na chodníku až do jeho převzetí obcí. Neudržování chodníku jest protiprávním opomenutím tohoto předpisu stavebního řádu podle § 1294 obč. zák. a zaviněním podle § 1295 obč. zák. Odvolací soud s tohoto hlediska správně věc posoudil, uznav na povinnost žalované strany k náhradě škody a stěžovatelka neodůvodněně postrádá nějakého zákonného ustanovení pro odůvodnění nároku proti sobě. Že jest majitelkou domu vedle chodníku, bylo stranou žalovanou připuštěno v jejích přípravných podáních na soudě první stolice. Bez významu jsou obšírné právní vývody stěžovatelčiny, kterými se snaží dovoditi použitím obdoby, že, nemůže-li prý býti uplatněn nárok na náhradu škody pro opomenutí udržování chodníku proti obci, nemůže tak býti ani učiněno proti žalované straně. Žalovaná však přehlídá, že při udržování chodníku obcí jde o její veřejnoprávní povinnosti, patřící k výkonu místní policie. Postavení žalované ve sporu, proti které jest uplatněn nárok ze soukromého práva prýstící a proto podle § 1 j. n. na soudy náležející, nelze posuzovati s hlediska veřejnoprávního, jako jest tomu právě u obce. Není proto v tomto stanovisku ani žádného rozporu s dosavadní stálou judikaturou tohoto nejvyššího soudu o ručení obcí moravských za porušení povinností, vyplývajících z výkonu místní policie. Odvolací soud, posoudiv věc s právního hlediska bezvadně, důvodně zrušil rozsudek soudu první stolice, ježto dosud provedené řízení jest kusé a vyžaduje zejména ještě zjištění, zda chodník skutečně byl poškozen a dále, jaká škoda žalobkyni byla způsobena. Soudu první stolice bude se též obíratí otázkou příčinné souvislosti škodlivé události se škodou žalobkyně i námitkou žalované strany, že si žalobkyně škodu zavinila sama. Nejvyššímu soudu bylo nyní přezkoumati jen právní názor, jsoucí základem napadeného usnesení.

Čís. 12870.

Plná moc ke zcizení věci (domu) neopravňuje i ku přijetí kupní ceny.

(Rozh. ze dne 2. října 1933, Rv II 229/32.)

Žalobce koupil nemovitost, jejíž spoluvlastnicí byla i žalovaná. Podle kupní smlouvy měla býti kupní cena zaplácena prodávatelům před podpisem kupní smlouvy. Žalobce zaplatil kupní cenu Dr. G-ovi, jež

byl zmocněn uzavřít za žalovanou kupní smlouvu, a domáhal se na žalované podpisu kupní smlouvy. Žalovaná namítla, že Dr. G. byl sice zmocněn k uzavření kupní smlouvy, nikoliv však i k přijetí kupní ceny. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, ježto Dr. G. byl zmocněn jen ku prodeji domu, nikoliv však i k přijetí kupní ceny. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil s tím, že se žaloba zamítá jen pro tentokrát. Důvody: Při zkoumání, zda Dr. G. byl oprávněn přijmouti od žalobce též částku kupní ceny, která připadala na žalovanou, jest předně řešiti otázku, zda zmocnění k uzavření prodeje obsahuje i zmocnění ku přijetí kupní ceny. Tuto otázku jest zodpověděti zásadně záporně. § 1008 obč. zák. obsahuje ustanovení výjimečná, takže nedovolují rozšiřující výklad. Podle těchto ustanovení vyžaduje se zvláštní plná moc na tento druh jednání znějící ke zcizení věci jménem druhého a k vyzvednutí peněz nebo peněžité hodnoty. Kupní smlouva jest kontraktem konsensuálním (§ 1053 obč. zák.), neboť jest platně uzavřena, když se strany dohodly o předmětu a ceně kupu. Podle § 1061 obč. zák. jest sice prodávatel povinen prodanou věc odevzdati kupiteli, který podle § 1062 obč. zák. při odevzdání má kupní cenu zaplatiti. Avšak toto vzájemné plnění nepatří k hotovosti smlouvy, jež nabyta platnosti již v tom okamžiku, když mezi stranami bylo docíleno souhlasu o předmětu a o ceně. Již z těchto úvah vysvítá, že povaha kupní smlouvy nežadá nutně, by prodaná věc byla ihned odevzdána a kupní cena byla ihned zaplácena (§ 1009 obč. zák.), a že tudíž zmocněnec k prodeji věci, zejména věci nemovité, při níž odevzdání pravidelně nelze ihned při uzavření smlouvy provésti, není beze všeho oprávněn, přijmouti i kupní cenu, nýbrž musí míti kromě plné moci k prodeji ještě i zvláštní plnou moc k přijetí kupní ceny za zmocnitele. Příznačné v tomto směru jest ustanovení § 31 c. ř. s., podle kterého procesní plná moc, udělená advokátu, zmocňuje ho jen k přijetí nákladů sporu a nikoliv k přijetí zažalovaného peníze. I z tohoto ustanovení vysvítá zvláštní opatrnost zákonodárce při úpravě oprávnění zmocněnce k přijímání peněz za zmocnitele. Udělením plné moci k prodeji domu stranou žalovanou nenabyl tudíž Dr. G. zmocnění k přijetí částky kupní ceny na ni připadající a jest proto zkoumati, zda toto zmocnění mu nebylo vedle plné moci k prodeji výslovně nebo mlčky (konkludentními činy) žalovanou uděleno. V dalším dospěl odvolací soud k závěru, že žalobci nebylo žalovanou uděleno zmocnění k přijetí kupní ceny ani výslovně ani mlčky.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu dovolání, mimo jiné z těchto

důvodů:

Po právní stránce opakuje dovolatel o sporné právní otázce zvláštní plné moci k přijetí kupní ceny všechny námítky, které přednesl před prvním a odvolacím soudem. Dovolací soud schvaluje však v tomto

směru právní posouzení nižších soudů a odkazuje dovolatele na jejich důvody, k nimž se dodává: Dovolávané rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 9695 sb. n. s. nesvědčí pro dovolatelův názor, že plná moc ke zcizení věci opravňuje i k přijetí kupní ceny, neboť v případě v něm uvedeném šlo o přijetí závdavku, který se podle § 908 obč. zák. dává a přijímá na znamení hotové smlouvy, tedy na důkaz uzavření smlouvy, k čemuž ovšem opravňuje plná moc ke zcizení věci. Ani rozhodnutí čís. 4313 sb. n. s. nesvědčí pro názor dovolatelův, že se zprostil proti prodávající závazku, když kupní cenu složil podle dohody s Dr. G-em, poněvadž by musel prokázati, že plnil plnomocníku žalované k přijetí peněz způsobilému (§ 1424 obč. zák.), t. j. majícímu zvláštní plnou moc na přijetí peněz za ni.

Čís. 12871.

O tom, zda byly splněny podmínky složení k soudu, nepřísluší rozhodovati nespornému soudci, nýbrž jest ponecháno účastníkům, zda se má otázka ta řešiti pořadem práva.

(Rozh. ze dne 5. října 1933, R I 730/33.)

Soud první stolice přijal k soudu složených 1.468 Kč. Rekursní soud změnil napadené usnesení k ten rozum, že se složené peníze k soudu nepřijímají.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Dovolací rekurentka odůvodňuje svůj návrh na složení jistoty k soudu tím, že dlužník Sch. uznává její vlastnické právo k autu a s jeho vydáním souhlasí, že K. vykonává zadržovací právo a odpírá auto vydati, a, poněvadž podle § 471 obč. zák. může býti výkon zadržovacího práva odvrácen poskytnutím jistoty, skládá tuto jistotu podle § 1425 obč. zák. k soudu. Dovolací rekurentka dovolává se k odůvodnění svého návrhu uvedených zákonných ustanovení, rozhodnutí však o tom, zda právem či neprávem, nepřísluší nespornému soudci, nýbrž jest na vůli účastníků, má-li otázka ta býti vyřešena sporem. Rekursní soud proto vybočil z mezi své působnosti, pustiv se do řešení otázky, jejíž řešení mu nepřísluší.

Čís. 12872.

Nárok na náhradu poplatku a útrat za vklad a za výmaz úvěrní hypoteky spadá pod ustanovení prvního, nikoliv druhého odstavce § 224 ex. ř.

Třebaže zamýšlená zápůjčka z úvěrního poměru zajištěného úvěrní hypotekou nebyla uskutečněna, má úvěrní věřitel nárok, by mu byly podle prvního odstavce § 224 ex. ř. přikázány náklady spojené se vkladem.

dem a výmazem úvěrní hypoteky. Není-li výše nákladů na výmaz hypoteky dosud známa, nelze přikázati přihlášené částky k hotovému zaplacení, nýbrž jen uložení na úrok.

(Rozh. ze dne 5. října 1933, R I 749/33.)

Knihovní věřitelky Bedřiška a Marie S-ovy přihlásily při rozvrhovém roku v rámci jistoty za vedlejší závazky: poplatek za vklad a za výmaz 1.550 Kč a útraty 1.200 Kč. K odporu dlužníka, v němž uváděl, že pohledávky ze zápůjček, o něž bylo vyjednáváno, vůbec nevznikly, nepřikázal soud první stolice řečené položky, ježto nebyly předloženy listiny potřebné k průkazu přihlášených nároků. Rekursní soud přikázal Bedřišce S-ové (pod pol. čís. 13) 1.375 Kč a Marii S-ové (pod pol. čís. 14) 1.375 Kč. D ů v o d y: Pohledávky pol. čís. 13 a 14 nebyly přihlášeny k rozvrhu, nýbrž jen nároky poplatkové a útratové v rámci jistoty. Jest proto přihlášené nároky klásti na roveň pohledávce z převzatého úvěru a kauční hypotece ve smyslu § 224 ex. ř. V takovém případě stačí přihláška, kolik se požaduje z kauční hypoteky.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu povinného potud, že se částky po 1.375 Kč přikázané k hotovému zaplacení Bedřišce a Marii S-ovým uloží na úrok do doby, až vykáží, mnoho-li na účtovných nárocích jim vzešlo; v případě uvolnění uložené částky neb jejího dílu s poměrným úrokem že se přikáže uvolněná část firmě H. jakožto vykázanému postupníku povinné strany.

D ů v o d y:

Ustanovení prvního odstavce § 224 ex. ř. se vztahuje na nároky z úvěrového poměru vzniklé do rozvrhovacího roku, kdežto druhý odstavec § 224 ex. ř. se týká nároků vzniknuvších po rozvrhovém roku, pak-li úvěrní poměr rozvrhem nebyl ukončen. Přihlášené nároky, poplatek za vklad a výmaz 1.550 Kč a útraty 1.200 Kč, vznikly vesměs před rozvrhem jednak poplatným jednáním, jednak vkladem. Nárok na zaplacení poplatku a útrat výmazu má svůj původ v zániku úvěrního poměru, jenž zanikl rozvrhem nejvyššího podání; nevznikl tedy tento nárok důsledkem trvání úvěrního poměru i po rozvrhu a vztahuje se proto na všechny přihlášené nároky první odstavce § 224 ex. ř., při čemž jest podotknouti, že nelze přihlížeti k výtce dovolacího rekursu, že kolek na kvitanci není kryt úvěrní jistinou pro vedlejší pohledávky, poněvadž rekurent to odporem § 213 ex. ř. neuplatnil a nemůže to uplatňovati ani rekusem (§ 234 ex. ř.). Povinný podal odpor jen z toho důvodu, že zamýšlená zápůjčka z úvěrního poměru nebyla uskutečněna a že tudíž ani vedlejší nároky nemohly vzniknouti. Než o tom nelze pochybovati, že knihovním vkladem vznikly náklady úvěrním věřitelkám a že i výmaz jest spojen s náklady, jenže výše jejich není dosud známá a jsou tudíž neurčitelné, jak patrné z rekursu hypotekárních věřitelů, v němž se praví, že jim dosud nebyl doručen poplatkový pla-

tební příkaz a účet o knihovním provedení úvěrní listiny. Nelze proto přikázati přihlášené částky k hotovému zaplacení, nýbrž uložení na úrok podle prvního odstavce § 224 ex. ř., jenž v závorce to vedle hotového zaplacení také připouští. Podle povahy věci nelze však ani úrok z jistiny takto uložené nyní již přikázati a musí proto i úrok sdíletí osud uložené jistiny; bude proto z úroků přikázati Bedřišce a Marii S-ovým přiměřenou část jistiny, až prokáží její výši, a zbytek případně postupníku povinné strany.

Čís. 12873.

Ve sporu trvale ustanoveného obecního zřizence ze služebního poměru lze soudům přezkoumati disciplinární nálezy jen po stránce formální, nikoliv i po stránce věcné.

§ 8 vládního nařízení ze dne 14. srpna 1920, čís. 483 sb. z. a n., jest kryt předpisem § 10 zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920, i pokud upravil opravné řízení v kárném řízení proti obecním zřizencům.

O tom, že za trestního řízení proti obecnímu zřizenci bylo ponecháno kárné řízení v klidu, není třeba učiniti zvláštní usnesení.

Disciplinární komise není vázána osvobozujícím rozsudkem trestního soudu. Řízení disciplinární jest řízením samostatným a má jiné měřítko pro posuzování poklesků s hlediska kárné odpovědnosti zaměstnancovy, než soudní řízení trestní.

Předmětem soudního řízení podle zákona ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n., zůstává nárok, který byl uplatňován v předcházejícím řízení správním a o němž bylo rozhodnuto správním úřadem.

Ustanovení § 406 c. ř. s. o nárocích na výživné se nevztahuje na služební platy, jejichž splatnost nenastala do vydání rozsudku prvního soudu.

(Rozh. ze dne 5. října 1933, Rv I 1319/31.)

Žalobce byl pragmatikálním zřizencem žalované obce v Čechách. Byv na základě disciplinárního řízení propuštěn, domáhal se žalobce na žalované obci zaplacení služného za dobu od propuštění do podání žaloby, jakož i placení měsíčního služného za dobu od podání žaloby. Procesní soud první stolice žalobu zamítl a uvedl ke konci d ů v o d ů: Pokud se žaloba domáhá i toho, by rozsudkem bylo uznáno, že žalovaná obec jest povinna platiti žalobci jeho nároky do budoucna, jest nárok ten nepřipustný, neboť nejde o nárok na výživu, nýbrž o nárok ze smlouvy služební a mohl by se žalobce jen domáhati zaplacení služného, které jest splatné, ale nikterak onoho, které dosud splatno není. Pak-li usnesení obecního zastupitelstva ze dne 6. září 1926 nabylo moci práva dne 23. září 1926 následkem nepodání včas opravného prostředku žalobcem, jest jeho nárok vymáhaný touto žalobou promlčen i dle § 2 zák. ze dne 25. října 1925, čís. 217 sb. z. a n., a pokud jde o starší služné než za tři léta, jest nárok žalobce promlčen i podle § 1486 obč. zák. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil mimo

jiné z těchto důvodů: Soud první stolice správně uvedl, že není oprávněn věcně přezkoumávat nálezy kárné komise, nýbrž, že činit tak může jen potud, zda po stránce formální jsou zachovány veškeré předpisy zákona. Pokud jde o formální stránku disciplinárního řízení a řízení před disciplinární komisí města K., učinil prvý soud bezvadná zjištění ze spisů disciplinárních, pocházejících z roku 1925 a 1926 a na jejich základě dospěl právem ku přesvědčení, že se nálezy disciplinární komise staly po stránce formální správně. Že žalobce se nemůže domáhati placení do budoucna, prvý soud rovněž náležitě odůvodnil tím, že nejde o výživné, nýbrž o nárok ze smlouvy služební. Podle § 406 c. ř. s. lze odsouditi k plnění jen, když dospělost již nastala v čase vynešení rozsudku. Jest přisvědčiti názoru prvního soudu i v tom směru, že, ano usnesení obecního zastupitelstva ze dne 8. září 1926 nabylo právní moci následkem nepodání včas opravného prostředku žalobcem, je nárok jeho vymáhaný projednávanou žalobou promlčen i podle § 2 zákona ze dne 15. října 1925 čís. 217 sb. z. a n. a že, pokud jde o starší služební požitky než za tři léta, je nárok žalobcův promlčen i podle § 1486 čís. 5 obč. zák. Neprávem vytýká odvolatel rozsudku prvního soudu, že zákona čís. 217 z r. 1925 nelze tu použiti, poněvadž prý chybí předpoklad § 1, že úřad správní rozhodl o nárocích soukromoprávních podle zákonů o tom vydaných. Použití ustanovení zákona čís. 217 z r. 1925 je v souzeném případě na místě, poněvadž úřad správní o nárocích soukromoprávních rozhodoval. K tvrzení odvolatele, že nejde v souzeném případě o nárok soukromoprávní, nýbrž veřejnoprávní, jest uvést, že i kdyby šlo o nárok veřejnoprávní, jest rozhodování o tomto nároku přeneseno na soudy, jež po stránce formální vázány jsou přirozeně ustanoveními civ. řádu soudního.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce jest pro posouzení této věci rozhodné, byl-li žalobce po řádně provedeném kárném řízení usnesením obecního zastupitelstva města K. ze dne 6. září 1926 platně propuštěn ze služeb zaplacené obce, neboť, stalo-li se tak, nemá žalobní nárok na zaplacení služebních požitků zákonného podkladu. Nižšími soudy bylo zjištěno, že ve schůzi disciplinární komise při obecním zastupitelstvu města K. dne 24. srpna 1926 bylo usneseno učiniti obecnímu zastupitelstvu návrh, by byl žalobce potrestán propuštěním ze služby pro porušení služebních povinností spáchané v případě Jana N-a a přijetím daru dvou kaprů, a že obecní zastupitelstvo ve schůzi dne 6. září 1926 se usneslo všemi hlasy proti jednomu, propustiti žalobce v souhlasu s návrhem disciplinární komise. O tom žalobce vyzooměn písemným nálezem, jenž mu byl doručen dne 8. září 1926. Odvolání žalobce vyhověl zemský správní výbor podle návrhu vrchní disciplinární komise pro obecního zřízence jen potud, pokud šlo o přijetí dvou kaprů darem ve službě, kdežto jinak bylo žalobcovu odvolání zamítnuto jako bezdůvodné. Na žalobcovu stížnost zrušil nejvyšší správní soud rozhodnutí zemského

správního výboru jako nezákonné z důvodů, že zemský správní výbor nebyl příslušný, by o odvolání stěžovatelově rozhodoval. Ježto žalobce nepodal jinaké opravné prostředky proti usnesení obecního zastupitelstva o kárném propuštění, usoudily z toho oba nižší soudy, že se usnesení stalo pravoplatným, a vyslovily právní názor, že disciplinární nálezy proti trvale ustanoveným obecním zřízencům lze soudům přezkoumati jen po stránce formální, nikoliv i po stránce věcné. Dovolatel brojí hlavně proti tomuto právnímu názoru a snaží se dovoditi zejména z ustanovení § 24 zákona ze dne 17. prosince 1919 čís. 16 sb. z. a n. z roku 1920, že řádné soudy jsou povinny přezkoumati kárné nálezy proti obecním zřízencům nejen po stránce formální, nýbrž i po stránce věcné. V tom však nelze dovolateli přisvědčiti. Nejvyšší soud vyslovil již v rozhodnutích čís. 1189 a 7749 sb. n. s. právní názor, že spory ze služebního poměru trvale ustanovených obecních zřízenců jsou sice podle § 24 zákona ze dne 17. prosince 1919 čís. 16 sb. z. a n. z roku 1920 přikázány řádným soudům, avšak s omezením, že při rozhodování o žalobním nároku lze soudu přezkoumávat jen formální náležitosti disciplinárního nálezu proti obecnímu zřízenci, zdali se totiž tento nálezn stal formálně správně podle platných předpisů, nikoliv i jeho správnost po stránce věcné, protože o jeho správnosti po stránce hmotného práva jsou povolány rozhodovati jediné nadřízené úřady správní. Dovolací soud nemá důvodu, by se od tohoto právního názoru v souzeném případě odchýlil. K důvodům zmíněných rozhodnutí uvážil nejvyšší soud ještě toto: Podle § 10 zák. čís. 16/1920 může býti trvale ustanovený zřízenec propuštěn usnesením obecního zastupitelstva jen na základě provedeného disciplinárního řízení podle obdoby služební pragmatiky pro státní zřízence, o čemž bližší ustanovení budou vydána zvláštním vládním nařízením. Zákon tedy zmocnil vládu, by vydala bližší předpisy o disciplinárním řízení podle obdoby služební pragmatiky pro státní zřízence. To se stalo vládním nařízením ze dne 14. srpna 1920 čís. 483 sb. z. a n., jehož § 8 upravil také řízení opravné. Nelze důvodně tvrditi, že § 8 vybočil z mezí zákona, že není zákonem kryt a že vláda — hledíc k § 24 zákona — měla upravití jen řízení, které má předcházeti usnesení obecního zastupitelstva o propuštění zřízence a že nesměla zavésti ještě opravnou administrativní stolicí. Tak úzký výklad nemá v zákoně opory. Předpis § 10 zákona odkazuje — jak již řečeno — k disciplinárnímu řízení podle obdoby služební pragmatiky pro státní zřízence. Podle služební pragmatiky tehdy i nyní platné ze dne 25. ledna 1914 čís. 15 ř. zák. §§ 181, 87 až 155 obsahuje disciplinární řízení také řízení opravné. Právě § 100 výslovně, že k provedení disciplinárního řízení se zřizují disciplinární komise, a to a) první stolice, b) u centrálních míst — tedy disciplinární komise první a druhé stolice. Řídila-li se vláda obdobou těchto předpisů, nevybočila z mezí zákona. Výrok disciplinární komise není pouhým prohlášením strany ke koordinované straně druhé, nýbrž jest autoritativním výrokem nadřízeného veřejnoprávního orgánu k podřízenému subjektu, podléhá přezkumu nadřízené stolice a jest schopen pravomoci. Na tom nic nemění předpis § 24 zákona, pokud se zmiňuje o »ostatních

s p o r e c h v z e š l ý c h z e s l u ž e b n í c h p o m ě r ů ». P ř i d i s c i p l i n á r n í m n á l e z u n e l z e v ů b e c m l u v í t í o » s p o r u « m e z i d v ě m a n a r o v ě n p o s t a v e n ý m í s u b j e k t y : p ř i n ě m b ě ž í o o p r á v n ě n í n a d ř í z e n ě h o o r g á n u k p o d ř í z e n ě m u s u b j e k t u k t o m u č e l í c í , b y b y l y p l n ě n y p o v i n n o s t í s t a v o v s k é i ú ř e d n í (§ 87 s l u ž . p r a g .) a a b y b y l v ů b e c z a c h o v á n p o ř á d e k a k á z e ň . S p r á v n o s t d i s c i p l i n á r n í h o n á l e z u p o s t r á n c e h m o t n ě m ů ž e p ř e z k o u m á t í j e n n a d ř í z e n ý ú ř a d s p r á v n í , k t e r ý b y l k t o m u c í l í z ř í z e n , n i k o l í s o u d . N a b y l - l i d i s c i p l i n á r n í n á l e z m o c í p r á v a , j e s t p o h m o t n ě s t r á n c e p r o s o u d z á v a z n ý . P o s u z u j e - l í s e v ě c s t o h o t o p r á v n í h o h l e d i s k a , n e n í o d v o l a c í ř í z e n í p r o t o n e ú p l n ě , ž e o d v o l a c í s o u d n e u č í n í l s a m o s t a t n á s k u t k o v á z j i š t ě n í v t o m s m ě r u , z d a s e ž a l o b c e p r o h ř e š í l s k u t e č n ě p r o t i s l u ž e b n í m p ř e d p i s ů m , a d o v o l a c í d ů v o d p o d l e § 503 č í s . 2 c . ř . s . n e n í v t o m t o s m ě r u o p o d s t a t n ě n .

Pokud jde o otázku, není-li v souzené věci po formální stránce závady proti provedenému řízení disciplinárnímu a proti nálezu na jeho základě vydanému, jest vzhledem k dovolatelovým vývodům uvéstí toto: Podle ustanovení § 115 služební pragmatiky ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. z., platného pro zřizence (§ 181 služ. pragm.), jehož jest obdobně použití i na trvale ustanovené zřizence obecní (§ 10 zákona čís. 16/1920 sb. z. a n.), má disciplinární řízení, bylo-li zavedeno řízení trestní, zůstatí v klidu až do skončení trestního řízení. Již soud prvě stolice vyložil, že po dobu trestního řízení zahájeného proti žalobci nepokračovala disciplinární komise při obecním zastupitelstvu města K. v řízení disciplinárním, takže toto řízení skutečně tehdy zůstalo v klidu. Dovolatelův názor, že bylo třeba, by o klidu disciplinárního řízení bylo učiněno zvláštní formální usnesení, nemá opory v zákoně. Předpisu § 116 služební pragmatiky čís. 15/1914 ř. z. o propuštění cestou administrativní, byl-li proti obviněnému vydán rozsudek trestního soudu, jenž má v zápětí ztrátu úřadu, nebylo lze v tomto případě použití, neboť jest nesporné, že žalobce byl v trestním řízení pravoplatně zproštěn z obžaloby. Odvolací soud právem neshledal formální vadnost disciplinárního řízení v tom, že ve vyhotovení usnesení obecního zastupitelstva v K. ze dne 8. září 1926 bylo žalobci dáno poučení, že si může stěžovati k vrchní disciplinární komisi při zemském správním výboru, neboť ono poučení se shodovalo s ustanovením §§ 4 a 8 vládního nařízení ze dne 14. srpna 1920, čís. 483 sb. z. a n., jímž byl proveden § 10 zákona ze dne 17. prosince 1919 čís. 16 sb. z. a n. z roku 1920, a obecní zastupitelstvo jako orgán správní nebylo ani oprávněno zkoumati platnost tohoto řádně vyhlášeného nařízení vlády. Na tom nic nemění okolnost, že nejvyšší správní soud v nálezech ze dne 11. března 1929 čís. 24.719/26 (sb. Boh. A 7803) a ze dne 16. září 1929 čís. 25.856/27, jenž se týká tohoto případu, vyslovil názor, že vládní nařízení ze dne 14. srpna 1920 č. 483 sb. z. a n., pokud ustanovuje, že o stížnosti do výroku obce o propuštění obecního zřizence podle § 10 zákona č. 16/1920 sb. z. a n. rozhoduje zemský samosprávný úřad, není kryto zákonem a jest proto neplatné. Vždyť tyto nálezy, vydané teprve v roce 1929, nemohly v té době, když bylo dáno poučení o opravných prostředcích, — to jest v roce 1926, — býti známy obec-

nímu zastupitelstvu v K. Proto není ani třeba se obíratí otázkou, zda samosprávné úřady jsou či nejsou povinny opatřovati svá rozhodnutí poučením o opravných prostředcích a zdali udělení nesprávného poučení o nich jest podstatnou vadou disciplinárního řízení. Nižšími soudy bylo zjištěno, že obecní zastupitelstvo města K. ve schůzi dne 18. března 1926 neschválilo návrh disciplinární komise, aby žalobce byl uznán vinným ve směrech disciplinární komisi navrhovaných, že však usnesení vydané o tom dne 22. března 1926 č. 4920 bylo na stížnost disciplinárního zástupce zemským správním výborem ve schůzi ze dne 28. července 1926 zrušeno a obecnímu zastupitelstvu bylo uloženo, by své usnesení ze dne 18. března 1926 doplnilo výrokem o disciplinárním trestu, což se pak také stalo. Dovolatel se snaží dovoditi, že rozhodnutí zemského správního výboru bylo neplatné, protože výrok pocházel od úřadu absolutně nepřislušného. Není však sporné, že si žalobce proti onomu rozhodnutí zemského správního výboru nestěžoval k nejvyššímu správnímu soudu, takže není oprávněn, aby teprve nyní v tomto soudním sporu o zaplacení služebních požitků onu námitku uplatňoval.

Ve svých nedostí jasných vývodech právních zastává dovolatel dále názor, že osvobozujícím rozsudkem trestního soudu odvolacího byl vázán i kárný úřad, takže prý nesměl vysloviti propuštění žalobce ze služby z důvodu spáchání trestného činu. Tento dovolatelův právní názor jest mylný. Podle výslovného ustanovení § 126 služební pragmatiky č. 15/1914 ř. z. (jež platí podle § 181 služ. pragm. i pro zřizence a podle § 10 zákona č. 16/1920 sb. z. a n. obdobně i pro trvale ustanovené obecní zřizence), není disciplinární komise při svém rozhodování vázána osvobozujícím rozsudkem trestního soudu a důkazními pravidly, nýbrž má rozhodnouti podle svého volného přesvědčení, získaného svědomitým prozkoumáním všech přednesených důkazních prostředků; a podle § 87 služ. pragmatiky (platného rovněž i pro obecní zřizence trvale ustanovené), se ukládají disciplinární tresty zaměstnancům, kteří poruší své stavovské a úřední povinnosti, nehledíc k jejich odpovědnosti podle trestního zákona. Řízení disciplinární je tedy řízením samostatným a má také jiné měřítko pro posuzování poklesků s hlediska kárné odpovědnosti zaměstnancovy, než soudní řízení trestní. Z předcházejících výkladů plyne, že usnesení obecního zastupitelstva v K. ze dne 6. září 1926, jímž bylo po provedeném disciplinárním řízení vysloveno, že se žalobce propouští ze služeb žalované obce, netrpí vadami po stránce formální a že se tudíž stalo formálně platně. Tím jest dostatečně odůvodněno zamítnutí žalobního nároku, jenž nemá zákonného podkladu. Nebylo proto ani nutné zkoumati, zda žalobní nárok na zaplacení služebních požitků starších než tři léta před podáním žaloby, jest podle § 1486 čís. 5 obč. zák. promlčen a zda úvahy nižších soudů o tom jsou správné.

Mylný jest názor odvolacího soudu, že na žalobní nárok jest použiti předpisu § 2 zákona ze dne 15. října 1925 čís. 217 sb. z. a n. Předmětem nápravy pořadem práva podle zákona čís. 217/1925 sb. z. a n. jsou nároky soukromoprávní, o nichž podle zákonů o tom vyda-

ných rozhoduje úřad správní. Předpokládá se tu, že správní úřad podle zákonů o tom vydaných rozhodl vlastně na místě soudu, nikoli v oboru působnosti příkázané mu povšechně zákonem. Byl-li nárok správními úřady zamítnut, může se ho strana jej uplatňující domáhati na soudě žalobou o určení neb o plnění. Žalobcem bude strana, která se bezúspěšně domáhala nároku v řízení správním, a žalovaným bude ten, proti komu se ho domáhala v řízení správním. Předmětem soudního sporu zůstává nárok, který byl uplatňován v předcházejícím řízení správním a o němž bylo správním úřadem rozhodnuto. (Srov. Vážný »O ústrojí a příslušnosti soudů«, str. 281, 293, 296—297.) V souzeném případě však o nic takového nešlo, neboť v disciplinárním řízení se žalobce nedomáhal nároků, pro něž žaluje na soudě, a nebylo v něm o nich vůbec rozhodováno, nýbrž šlo tam jen o to, zdali se žalobce dopustil kárného činu a jaký kárný trest mu za to má býti uložen.

Že se ustanovení § 406 c. ř. s. o nárocích na »výživné« nevztahuje na nároky na platy služební, jejichž splatnost do vydání rozsudku nenastala, bylo v rozsudcích nižších soudů správně vyloženo, ale nebylo toho ani třeba, ježto žalobní nárok — jak již bylo uvedeno — nemá vůbec zákonného podkladu.

Čís. 12874.

Při směnečných žalobách jest žalobní žádost, by byl vydán směnečný platební příkaz, »určitým žalobním žádáním« ve smyslu §§ 226 a 78 c. ř. s.

Výtka, že soud rozhodl o útratách bez návrhu stran, jest výtkou, že soud vybočil z mezí návrhu strany, již se lze zabývatí v dovolacím řízení.

(Rozh. ze dne 5. října 1933, Rv I 1759/33.)

Směnečný platební příkaz ponechal soud první stolice, nevyhověv námitkám žalovaných, v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Nesprávné právní posouzení věci spatřují odvolatelé v tom, že první soud jednal o žalobě, která neobsahuje žalobní žádost. Dovojuje, že předpisy §§ 555—559 c. ř. s. upravující zvláštnosti směnečného řízení, nemají o směnečné žalobě zvláštní ustanovení a že platí tedy o směnečné žalobě všeobecné předpisy §§ 226 a 78 c. ř. s. Podle § 226 c. ř. s. má žaloba mimo jiné obsahovati určitou žalobní žádost, kterou jest soud vázán. Žaloba zahajující tento spor prý neobsahuje žalobní žádost, nýbrž jen návrh na vydání směnečného platebního příkazu, což nenahrazuje žalobní žádost. Podle názoru odvolatele nehodila se tudíž projednávaná žaloba k tomu, by o ní bylo zahájeno řádné řízení sporu a měla býti odmítnuta. Vývody tyto však jsou nepochopením ustanovení §§ 555—559, pokud se týče 550—554 c. ř. s. a § 548 a násl. c. ř. s. Ustanovení o řízení ve sporech směnečných zařaděna jsou jako druhý oddíl šestého dílu civilního řádu soudního, který výslovně nadepsán jest jako »Zvláštní druhy řízení«. Jako zvláštnost a odchylku od pravidelného řízení usta-

novuje § 557 c. ř. s., že za podmínek paragrafem tímto stanovených může žalobce při uplatňování nároku ze směnky v žalobě žádati vydání směnečného platebního příkazu. Žádání toto jest oním »určitým žádáním«, které předpisuje § 226 c. ř. s. a 78 c. ř. s., na které se odvolatel odvolává. O žalobě nezahajuje se »řádné řízení sporu« jak míní odvolatel, nýbrž právě ve smyslu odchýlných ustanovení § 557 c. ř. s. nastane řízení zvláštní spočívající ve vydání směnečného příkazu platebního. Další zvláštností řízení pak jest, že proti tomuto směnečnému příkazu platebnímu není opravného prostředku, nýbrž mohou býti vzneseny jen námitky v neprodlužitelné lhůtě tří dnů. O těchto námitkách se ustanoví hned ústní jednání i před soudem sborovým, kde jinak platí předpisy druhého dílu c. ř. s. — § 226 a násl. a také další řízení o námitkách a vyřízení jich se stane rozsudkem, který podle výslovného ustanovení § 553 c. ř. s. platícího ve směnečném řízení dle předpisu § 559 c. ř. s., opět vyřkne jen, zda se směnečný platební příkaz ponechává v platnosti, či zda a pokud se zrušuje. Předpisu tomu také vyhovuje napadený rozsudek a vyslovil, že vydaný směnečný příkaz platební ponechává se v platnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Pokud se týče výtky nesprávného právního posouzení věci, opakují dovolatelé v podstatě jen vývody dovolání a stačí je odkázati po této stránce k odůvodnění napadeného rozsudku, jež schvaluje dovolací soud a jež se shoduje s posudkem nejvyššího soudu ze dne 5. prosince 1932 Pres. 1771/32 podaným na dožádání ministerstva ve Věstníku tohoto ministerstva čís. 1 z roku 1933 stránka 4. I co do přisouzení nákladů sporu jsou dovolatelé, vytýkající v tom směru, že soudy vybočily z mezí návrhů žalobkyně, tak že nejde o pouhý nepřípustný odpor v otázce útrat, na omylu, neboť přehlížejí ustanovení § 52 třetí odstavce c. ř. s., podle něhož třeba rozhodnouti o závazku k náhradě nákladů sporu také bez příslušného návrhu stran, pokud jen seznam nákladů včasně byl předložen (§ 54 c. ř. s.). Že se tak nestalo, dovolatelé ani netvrdí.

Čís. 12875.

Výkaz nedoplatků vydaný Zemskou úřadovnou Všeobecného pensijního ústavu jest exekucním titulem, na jehož základě jest Zemská úřadovna oprávněna exekučně vymáhati nedoplatky pojistného.

(Rozh. ze dne 5. října 1933, R II 300/33.)

K návrhu Zemské úřadovny A. Všeobecného pensijního ústavu v Brně byla povolena exekuce k vydobytí dlužných nedoplatků. Návrh dlužníka, by exekuce byla zrušena, ježto byla povolena k návrhu neoprávněného, soud první stolice zamítl vzhledem k ustanovení

§ 55 čis. 3 zák. o pens. pojištění ze dne 16. prosince 1906 čis. 1 ř. zák. z r. 1907, podle kterého úřadovna A. Všeobecného pensijního ústavu jako úřadovna zemská, jest ústavem, kterému přísluší právo předpisovati a vymáhati pojišťovací premie. Re k u r s n í s o u d vyhověl návrhu a zrušil napadené usnesení i s řízením jemu předcházejícím včetně povolení exekuce. D ů v o d y: Exekuce může býti povolena jen k návrhu oprávněné osoby (§ 3 ex. ř.) a smí jen tehdy býti povolena, lze-li z exekučního titulu seznati mimo osobu toho, kdo jest oprávněn a kdo zavázán, i předmět, způsob, objem a čas dlužného plnění nebo opomenutí (§ 7 ex. ř.). Podle § 84 odst. 6 písm D zákona ze dne 21. února 1929 čis. 26 sb. z. a n. přísluší úřadovnám Všeobecného pensijního ústavu předpisovati, vybírat a vymáhati pojistné, avšak úřadovna vystupuje jen jako orgán Všeobecného pensijního ústavu, jako zástupce ústavu, nikoliv jako oprávněný. Úřadovna není samostatným právním podmětem, který z exekučního titulu jest oprávněn, nýbrž jen orgánem oprávněného Všeobecného pensijního ústavu, jenž má způsobilost zastupovati Všeobecný pensijní ústav i na soudě i jinak jednati právně. Ježto z exekučního titulu jest jediné oprávněn Všeobecný pensijní ústav a nikoliv Úřadovna A. Všeobecného pensijního ústavu v Brně, již schází procesní způsobilost ve smyslu § 1 c. ř. s., jest celé řízení včetně povolení exekuce zmatečným, poněvadž exekuce byla povolena osobě neexistující, orgánu, jenž vůbec nemůže býti nositelem práv a povinností.

Ne j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Zemské úřadovně přísluší podle § 84 písm. d) zákona čis. 26/1929 sb. z. a n., jenž se kryje s ustanovením § 55 čis. 3 zák. čis. 1/07 ř. zák. předpisovati, vybírat a vymáhati pojistné. Je-li Zemské úřadovně zákonem přiznáno právo pojistné předpisovati, vybírat a vymáhati, jest z toho zřejmo, že Zemská úřadovna jedná v této funkci jménem Všeobecného pensijního ústavu, pro něj a nikoliv pro sebe. Výkaz nedoplatků vydaný Zemskou úřadovnou tvoří tudíž exekuční titul, na jehož základě jest tato oprávněna exekučně vymáhati vykonatelné nedoplatky pojistného, jak jest tomu v projednávaném případě.

Čís. 12876.

Žádost o delegaci soudu k projednání sporu (§ 31 j. n.) jest přípustná, i když jest spor podle § 190 c. ř. s. přerušen.

(Rozh. ze dne 5. října 1933, Nd II 67/33.)

Ne j v y š š í s o u d zamítl návrh žalobce, by k projednání a rozhodnutí jeho sporu proti Československému státu o náhradu škody, zahájeného u krajského soudu civilního v Praze, byl na místo tohoto soudu ustanoven krajský soud civilní v Brně. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Nelze sice přisvědčiti mínění žalovaného státu, že žádost o delegaci je nepřipustná, dokud je spor podle § 190 c. ř. s. přerušen až do skončení sporu Ck XVII 36/29 o uznání původcovského práva. Návrh na delegaci jiného soudu není procesním úkonem učiněným vzhledem k zahájenému sporu a rozhodnutí o něm se nijak nedotýká nařízeného přerušení.

Čís. 12877.

Vzhledem k různosti práva v historických zemích a na Slovensku jest stanoviti místně příslušný soud k projednání žaloby o neplatnost nálezu rozhodčího soudu bratislavské bursy.

(Rozh. ze dne 5. října 1933, Nd II 103/33.)

Žalobce, obchodník ve Fryštátě, navrhl na nejvyšším soudě, aby byl rozhodnut záporný spor mezi okresním soudem ve Fryštátě a krajským soudem v Bratislavě o příslušnost k projednání a rozhodnutí navrhovatelovy rozepře s firmou Leopold K. v Užhorodě, o neplatnost nálezu rozhodčího soudu bratislavské bursy.

Ne j v y š š í s o u d ustanovil krajský soud v Moravské Ostravě za onen tuzemský soud, jenž bude pro tento spor místně příslušný.

D ů v o d y:

Navrhovatel podal u okresního soudu ve Fryštátě žalobu o neplatnost nálezu rozhodčího soudu bratislavské bursy ze dne 18. dubna 1932, jímž bylo rozhodnuto o žalobě firmy Leopold K. proti němu o 2.194 Kč. Šlo správně o zmateční stížnost proti řečenému nálezu podle čl. XXIII čis. 2 uv. zák. k c. s. ř., poněvadž mu navrhovatel odporoval proto, že rozhodčí soud se prý neprávem prohlásil za příslušna. Tato žaloba byla pravoplatně pro nepřislušnost odmítnuta. Stejný osud stihl také zmateční stížnost stejného obsahu, kterou navrhovatel pak podal u krajského soudu v Bratislavě. Jde o záporný spor o příslušnost, vzniklý z dvojitosti práva, platného jednak v zemi Slovenské a Podkarpatsko-ruské, jednak v ostatních zemích Československé republiky. Podle čl. XXIII druhého odstavce uv. zák. k c. ř. s., platného pro okresní soud ve Fryštátě, byl by k rozhodování příslušný sborový soud své stolice, v jehož obvodu má rozhodčí soud své sídlo, to jest v tomto případě krajský soud v Bratislavě. Podle §§ 784 a 787 zák. čl. I z roku 1911, platného na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, je však pro spory o zrušení rozsudku rozhodčího soudu příslušným soud, který by byl k rozhodnutí věci příslušný podle obecných ustanovení, to jest v tomto případě vzhledem na bydliště žalovaného a předmět sporu okresní soud ve Fryštátě. Protože však jde o občanskou věc právní, která náleží k pravomoci československých soudů a žalobce žádá, by byl příslušný

soud určen, hledíc k naznačenému rozporu, bylo na nejvyšším soudě, by podle § 28 j. n. a § 52 zák. čl. I/1911 ustanovil soud, který bude příslušný, by o věci rozhodl.

Čís. 12878.

Pravomoc pozůstalostního soudu, příslušného podle bydliště (§ 105 j. n., § 7 odst. 1 zák. čl. XVI z r. 1894) vztahuje se na veškerý majetek zdejšího občana, jsoucí kdekoli v Československé republice.

(Rozh. ze dne 5. října 1933, Nd II 113/33.)

Nejvyšší soud rozhodl kladný spor o příslušnost mezi okresním soudem v Mikulově a okresním soudem ve Skalici v ten rozum, že příslušným projednání pozůstalost ohledně nemovitostí v Kútech jest okresní soud v Mikulově.

D ů v o d y:

Zůstavitel, který je československým státním občanem, měl řádné bydliště v obvodu okresního soudu v Mikulově. Zanechal nemovitosti v obvodu tohoto soudu a nemovitosti v Kútech, v obvodu okresního soudu ve Skalici. Ve příčině nemovitostí v Kútech osobují si oba soudy příslušnost. Vzhledem k zůstavitelovu bydlišti byl by podle § 105 j. n. ku projednání pozůstalostí místně příslušným okresní soud v Mikulově. Pokud jde o věcný rozsah této příslušnosti, stanovil § 21 nesp. pat. ve svém původním doslovu, že soud, jemuž podle zákona o příslušnosti v občanských věcech právních přísluší projednání pozůstalost po zdejším občanu, má ji projednati o veškerém, kdekoli jsoucím jmění movitém a o nemovitém jmění zemřelého ležícím »v Rakouském císařství«. Zákonem čís. 449/1919 § 1 byl výraz »v Rakouském císařství« nahrazen slovy »v Československé republice«. Podle § 21 nesp. pat. v novém jeho doslovu je tedy pozůstalostní soud podle § 105 j. n. místně příslušný povolán projednati pozůstalost o veškerém jmění jsoucím nejen v zemi České a Moravskoslezské, nýbrž i na Slovensku a Podkarpatské Rusi. O toto ustanovení opírá patrně okresní soud v Mikulově svou příslušnost. Také podle práva platného na Slovensku (§ 7 odst. 1 zák. čl. XVI z r. 1894) řídí se příslušnost pozůstalostního soudu především podle zůstavitelova bydliště. § 7 odst. 3 tohoto zák. čl. ustanovuje, že, když zůstavitel neměl řádné bydliště »na území krajiny«, zakročí okresní soud, v jehož území zůstavitel zemřel, a, zemřel-li »mimo krajinu«, okresní soud, na jehož území je pozůstalý majetek (a to, jde-li o československého občana, jakýkoliv movitý a nemovitý majetek). Tohoto ustanovení se dovolává okresní soud ve Skalici pro svou příslušnost, projednati pozůstalost o nemovitostech v Kútech. Dovojuje, že zůstavitel neměl řádné bydliště »na území krajiny«, to jest na Slovensku nebo Podkarpatské Rusi, ani na tomto území nezemřel a že proto jest povolán, projednati pozůstalost o pozůstalém majetku, jsou-

cím v jeho obvodu. Okresní soud ve Skalici rozumí tedy »krajinou« v § 7 odst. 3 onoho zák. čl. oblast slovenského práva. Tento názor je mylný. Výraz »krajina« § 7 odst. 3 zní v autentickém textu zák. čl. XVI z r. 1894 »ország«. To znamenalo celé území bývalého uherského státu. Plyne to z toho, že zák. čl. XVI z r. 1894 platil pro celé území státu, ačkoliv byly na něm též dvě oblasti hmotného práva (v Sedmihradsku, Chorvátsku a Slavonii oblast práva rakouského, v ostatním území práva uherského — zvykového), takže tento zák. článek platil bez rozdílu, zda pozůstalostní jmění uherského státního občana bylo v té či oné oblasti právní. »Územím mimo krajinu« bylo území mimo hranice bývalého státu uherského, cizina proti bývalým zemím Uherské koruny. Přihlíží-li se při výkladu zákona k nastalým změnám státoprávním, jest nyní rozuměti »územím mimo krajinu« podle § 7 odst. 3 zák. čl. XVI z r. 1894, cizinou, území mimo hranice Československé republiky a »krajinou« celou Československou republiku. Ustanovení § 7 odst. 3 se týká tedy jen případu, když československý státní občan, který neměl bydliště na území Československé republiky, zemřel mimo její hranice. (Srov. též Hora, Soudní řízení nesporné str. 145, kde se učí, že na Slovensku a v Podkarpatské Rusi je pozůstalostním soudem soud místa, kde je pozůstalost, zemřel-li zůstavitel v cizině). Názor, který zastává okresní soud ve Skalici, vedl by k tomu, že by v příčině jmění na Slovensku byly příslušné oba soudy, okresní soud v Mikulově podle § 21 nesp. pat. a okresní soud ve Skalici podle § 7 odst. 3 zák. čl. XVI z r. 1894. Není však zákonného ustanovení, podle kterého by bylo lze určit, který z obou soudů má zakročiti jako soud pozůstalostní. Neboť § 28 j. n. o ustanovení příslušnosti nejvyšším soudem a § 7 poslední odstavec zák. čl. XVI z r. 1894 o určení příslušného pozůstalostního soudu ministrem spravedlnosti předpokládají, že scházejí nebo nemožnou býti vyšetřeny podmínky (místní) příslušnosti. Tohoto rozporu není, když se »krajinou« v § 7 odst. 3 zák. čl. XVI z r. 1894 rozumí správně nejen území Slovenska a Podkarpatské Rusi, nýbrž území celé Československé republiky, stejně jako v § 21 nesp. pat. označení »Rakouské císařství« bylo nahrazeno označením »Československá republika«. Neboť při tomto výkladu se vztahuje pravomoc pozůstalostního soudu, příslušného podle bydliště (§ 105 j. n. § 7 odst. 1 zák. čl. XVI z r. 1894) vždy na veškerý majetek zdejšího občana, jsoucí kdekoli v Československé republice. Podle toho, co uvedeno, je příslušný okresní soud v Mikulově, projednati pozůstalost též o pozůstalém jmění, jsoucím na Slovensku.

Čís. 12879.

Návrhu na povolení prozatímního opatření k zajištění zdržovacího nároku (podle zákona proti nekalé soutěži) nelze vyhověti, není-li v návrhu ani tvrzeno, že prozatímního opatření jest třeba, by byla odvrácena hrozící nenahraditelná škoda

(Rozh. ze dne 6. října 1933, R I 675/33.)

Žalobce vydával v Brně časopis »Morgenpost«, žalovaná vydávala v Praze časopis »Die neue Morgenpost«. K zajištění nároku na zdržení se nekalé soutěže navrhl žalobce proti žalované povolení prozatímního opatření, by žalované bylo zapovězeno k zajištění nároku strany žalující na zdržení se nekalé soutěže, by se zdržela nabízení a rozšiřování a prodávání listu »Die neue Morgenpost« pod tímto názvem a v nynějším vzezření v Brně a v určitých moravských a slezských městech jednotlivě uvedených. Soud první stolice prozatímní opatření povolil, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Žalující strana spatřuje nekalé jednání žalované v tom, že žalovaná začala před 1½ rokem v oblastech, kde si noviny žalující strany »Morgenpost« dlouholetou a namáhavou prací poznenáhlu zjednaly posici, nabízetí a prodávati svůj list pod titulem »Neue Morgenpost« ve vzezření podstatně podobném listu žalující strany, čímž může být vyvolána možnost změny listu žalované strany »Die Neue Morgenpost« s brněnským listem »Morgenpost«, vydávaným žalující stranou, u čtenáře, který buď vůbec přehlídí nepatrné rozdíly vnějška obou listů, nebo jest toho názoru, že při listu »Neue Morgenpost« jde o pozdější vydání brněnského listu »Morgenpost«, který dosud kupoval. Ježto zákon o nekalé soutěži nemá zvláštní ustanovení o tom, kdy lze povolití zatímní opatření v řízení pro nekalou soutěž před civilními soudy, platí předpis § 381 ex. ř., tudíž jest především zkoumati, je-li dostatečně osvědčen nárok žalující strany, k jehož zajištění se navrhuje vydání zatímního opatření. Nárok žalující strany nebyl však dostatečně osvědčen. Výpověďmi přezvědých osob je zjištěno, že původní název listu žalující strany »Brünner Morgenpost« byl před šesti až osmi lety přeměněn na »Morgenpost«, že list žalující strany byl zejména v místech v návrhu uvedených pod názvem »Morgenpost« dobře zaveden a vžit, že asi od 20. září 1931 zvětšila žalující strana formát listu na nynější velikost, při čemž nadpis »Morgenpost« byl zvětšen, úprava tisku, rozdělení sloupců a vůbec vzhled časopisu byl změněn a že list »Die Neue Morgenpost« byl teprve v posledních osmi nebo šesti letech prodáván na Moravě a ve Slezsku. Z výtisků listu »Die Neue Morgenpost« vychází najevo, že formát zůstal nezměněn, rovněž tak titul a že jen úprava záhlaví listu byla od začátku června 1931 změněna, čímž však nebyla zvětšena zaměnitelnost s listem žalující strany. Z výtisků listu žalující strany vychází najevo, že jeho formát byl až do září 1931 mnohem menší než formát listu žalované strany, že tisk byl menší a docela odlišný od tisku listu žalované strany a že teprve od září 1931 byl formát listu žalující strany zvětšen, takže se rovná svou velikostí skoro listu »Die Neue Morgenpost«, že byl zvětšen a změněn také tisk a celá úprava listu tak, že bylo dosaženo značné podobnosti vzezření listu žalované strany. Rozlišnost listu od jiných listů není podmíněna jen titulem, nýbrž i formátem listu, velikostí a tvarem tisku a celou úpravou článků, jejich nápisů a sloupců listu. Vychází-li se z toho a z údaje žalující strany v žalobě, že žalovaná strana začala před 1½ rokem před podáním žaloby, tudíž asi od konce roku 1930 v místech v žalobě uvedených nabízetí a prodávati svůj list »Die Neue Morgenpost«, že v této době vyšel list ža-

lující strany ve staré úpravě, nelze míti za to, že žalující strana osvědčila, že jí přísluší proti žalované straně nárok zdržovací a odstraňovací žalobou uplatňovaný podle §§ 1, 11 zák. o nekalé soutěži a nebylo lze povolití k zajištění tohoto neosvědčeného nároku zatímní opatření. Také v rozhodnutích čís. 8193, 9665, 11810 sb. n. s. vyslovil nejvyšší soud zásadu, že ohrožená strana musí svůj nárok zdržovací nebo odstraňovací osvědčiti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění. Poněvadž jde o prozatímní opatření k zajištění nároku zdržovacího, tudíž nároku jiného, než peněžitého, bylo by je povolití jen za předpokladů § 381 ex. ř. Žalobce však ani netvrdil, že tu jsou tyto předpoklady. Mluví sice o škodě, která by mu mohla nastati dalším vydáváním a rozprodejem pozastaveného listu žalované strany, avšak jinak netvrdí ani tolik, že prozatímního opatření jest třeba, aby byla odvrácena hrozící nenahraditelná škoda. Pro nedostatek tohoto zákonného předpokladu nebylo proto vyhověti návrhu na povolení prozatímního opatření, aniž bylo zapotřebí zabývatí se otázkou, zdali tvrzený nárok jest osvědčen čili nic.

Čís. 12880.

U daňových nedoplatků, u nichž nastala sice již splatnost podle § 270 zák. ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n., jež však nebyly ještě předepsány, nelze požadovati, by k jejich přihlášce k rozvrhovému roku byl připojen platební rozkaz nebo výkaz nedoplatků, nýbrž stačí přihláška, jsou-li z ní patrný podmínky pro požadované přednostní pořadí a vyhovuje-li přihláška i po formální stránce zákonným předpisům.

(Rozh. ze dne 6. října 1933, R I 863/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za nemovitost prodanou exekučně dne 24. března 1933, nepřikázal soud první stolice eráru, vyhověv odporu knihovního věřitele, ani nedoplatek daně činžovní za dobu od 24. března 1931 do 24. března 1933 ani nedoplatek pozemkové daně za tutéž dobu, ježto řečené daně, přihlášené v přednostním pořadí, nejsou knihovně zajištěny, aniž byly při rozvrhovém roku předloženy výkazy nedoplatků. Rekursní soud přikázal eráru řečené daně v přednostním pořadí. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Je sice pravda, že i veřejné orgány mají podle § 210 ex. ř. před rozvrhovým rokem nebo při něm listinami k průkazu uplatňovaných nároků i požadovaného přednostního pořadí dokázati podmínky uplatňo-

vaného nároku nebo požadovaného pořadí a že takovým průkazem zpravidla bude vykonatelný platební rozkaz aneb výkaz nedoplatků. Avšak podle § 265 zák. č. 76/27 sb. z. a n. požívají přednostního zástavního práva i nedoplatky, u nichž splatnost nastala podle § 270 cit. zák., i když daň nebyla ještě předepsána. U takových nedoplatků nelze požadovati platební rozkaz a ani výkaz nedoplatků, nýbrž tu stačí jejich přihláška, jsou-li z ní patrné podmínky pro požadované přednostní pořadí, a vyhovuje-li přihláška i po formální stránce zákonným předpisům. To však bylo v souzeném případě dodrženo. Tu nestačí, poda-li věřitel proti takové přihlášce odpor jen z formální příčiny, že nebyl připojen výkaz nedoplatků, když ani netvrdí, že přihláška je věcně nesprávná, a uvede jen, že část požadovaných daní nebyla ještě předepsána. To k opodstatnění odporu nestačí a právem proto rekursní soud usnesení exekučního soudu změnil. Dovolací rekurentka marně poukazuje k odst. (3) § 270 c. zák., který má na zřeteli jen doplatky, jež se objevily potřebnými i při řádném a včasném placení se zřetelem k pozdějšímu (vyššímu) předpisu, avšak na všeobecné zásadě o způsobu placení daně, vyslovené v odst. (1) l. c. nic nemění.

Čís. 12881.

Neúplnost řízení jest nezákonností [§ 46 (2) zák. čís. 100/1931] jen, nebyly-li proti předpisu § 23 cit. zák. vyšetřeny všechny okolnosti a poměry důležité pro rozhodnutí.

Výpověď domovníka společného domu není důležitou změnou, nýbrž úkonem řádné správy.

Nelze docílití většiny, je-li každý spoluvlastník spoluvlastníkem z jedné polovice domu.

(Rozh. ze dne 6. října 1933, R I 877/33.)

Navrhovatelka Milada S-ová a odpůrce Karel Č. byli spoluvlastníky domu každý z polovice. Správa domu příslušela oběma spoluvlastníkům. Návrhu Milady S-ové, by jí bylo dáno svolení k výpovědi manželů P-ových z domovníckého poměru a k výpovědi z bytu jim pronajatého a po případě k tomu, by se domáhala žalobou vyklizení manželů P-ových z bytu, soud první stolice vyhověl. Rekursní soud k rekursu Karla Č-a napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jde o dovolací rekurs proti usnesení rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení prvního soudu — takže rekurs k nejvyššímu soudu může být podán jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy nebo pro zmatečnost [§ 46 odst. (2) zák. ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n.]. Zmatečnost vytýkána není, a nebyla shledána [§ 41 (4) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n.]. Nezákonnost by tu byla jen, kdyby šlo o po-

rušení zákona, ať již hmotného nebo formálního (rozh. čís. 11974 sb. n. s.). Stěžovatel spatřuje nezákonnost v tom, že soud rozhodl na základě výpovědi navrhovatelky, a že nevyslechl svědky nabídnuté stěžovatelem, v čemž uplatňuje též výtku neúplnosti řízení. — Neúplnost řízení by sice mohla založiti důvod nezákonnosti, ale jen tehdy, kdyby proti předpisu § 23 zák. čís. 100/1931 nebyly vyšetřeny všechny okolnosti a poměry důležité pro rozhodnutí. Tomu tak v tomto případě nebylo, neboť byly vyšetřeny všechny pro rozhodnutí podstatné okolnosti.

V tomto případě jde pouze o rozhodnutí, zda navrhovatelka jako spoluvlastnice domu je oprávněna dáti domovníku výpověď, ač jest jen spoluvlastnicí domu. — Nejde tu sice o důležité změny podle §§ 834 a 835 obč. zák. — jak mínil první soud —, nýbrž o úkon řádné správy podle § 833 obč. zák., ale i tu platí předpis § 835 obč. zák., pokud nelze mezi spoluvlastníky docílití většiny. Té zde docílití nelze, ježto každý jest spoluvlastníkem jedné poloviny domu (rozh. čís. 5558 sb. n. s.). Nižší soudy volným uvážením výsledků konaného šetření právem přiznaly navrhovatelce oprávnění dáti domovníku výpověď, takže ani v tomto směru nelze o nezákonnosti mluvit, a bylo proto dovolací rekurs zamítnouti.

Čís. 12882.

Zaměstnavatel, jenž opomenul přihlásiti zaměstnance k invalidnímu a starobnímu pojištění, jest mu práv náhradou škody z toho vzniklé podle předpisů občanského zákoníka, zvláště též podle jeho třicáté hlavy o náhradě škody.

(Rozh. ze dne 6. října 1933, R I 883/33.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaných náhrady škody 400 Kč, ježto žalovaní, její bývalí zaměstnavatelé, ji nepřihlásili včas u okresní nemocenské pojišťovny, následkem čehož byl odmítnut její nárok na výbavné ve smyslu § 120 d) zák. čís. 184/28. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. D ů v o d y: Jest pravda, že zaměstnavatel jest povinen, by osoby u něho zaměstnané a pojistné povinnosti podléhající přihlásil u příslušné nemocenské pojišťovny ve smyslu § 17, 18 a 19 z. čís. sb. 221/24 v doslovu novely zák. čís. sb. 184/28. Škodlivé následky toho, že zaměstnavatel nesplnil povinnosti v těchto paragrafech uvedené, jsou výčetno vyjmenovány v § 20 cit. zákona, kde zákon ukládá zaměstnavateli povinnost k náhradě pojišťovně, a § 260 cit. zák., kde zákon stanoví trestní sankce proti zaměstnavateli, který nevyhoví včas bez náležité omluvy povinnosti ohlašovací nařízené zákonem, nebo neučiní tak správně. Těmito zákonnými ustanoveními jsou všechny škodlivé následky pro opomenutí povinností uložených §§ 17, 18, 19 cit. zák. vyčerpány a žádné další následky nelze proto zaměstnavateli přičítati. Nelze proto v souzeném případě použití ustanovení všeobecných zákonných předpisů o náhradě škody, an onen speciální

zákon výslovně a výčetmo veškeré povinnosti a následky proti zaměstnavateli vyřešil, a nemohou proto zásady o náhradě škody všeobecně platící býti rozšiřovány i co se týče tohoto zákona. Podle § 20 cit. zákona zaměstnavatel, jenž nesplnil své povinnosti, má povinnosti k náhradě jen proti pojišťovně a také z pojišťovací povinnosti vyplývá, že pojištěnec má uplatňovati své nároky jen proti pojišťovně. Musí proto pojištěnec své nároky uplatňovati v souzeném případě proti pojišťovně a jen pojišťovna může požadovati náhradu ve smyslu § 20 cit. zákona na zaměstnavateli (čís. 8411 sb. n. s.). O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomocí, dále jednal a znovu rozhodl. D ů v o d y: Soud první stolice dovolává se pro své stanovisko rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 8411 sb. n. s., avšak podle názoru odvolacího soudu neprávem. V tomto rozhodnutí nejvyššího soudu jde o případ, kde se zaměstnanec domáhal na zaměstnavateli náhrady škody z důvodu, že mu bylo následkem toho, že zaměstnavatel přihlásil nižší mzdu, příznáno nižší nemocenské, a tento případ liší se podstatně od souzeného případu. Pojištění pro případ nemoci vzniká dle § 7 odst. (1) cit. zák. dnem, kdy pojištěnec počal vykonávati práce nebo služby povinně pojištěné, a, nastane-li případ pojištění, má zaměstnanec, jenž konal práce nebo služby povinně pojištěné, nárok, ať byl zaměstnavatelem k pojištění přihlášen čili nic, a jde tu tedy v každém případě o nárok zaměstnance proti nemocenské pojišťovně, o kterém rozhoduje výlučně rozhodčí soud nemocenské pojišťovny. Jinak je tomu v souzeném případě, kde jde o kategorii pojištění invalidního a starobního, do které podle § 106 písm. d) cit. zákona jest zařazeno i výbavné, za něž se žalobkyně domáhá proti žalovaným náhrady škody pro jeho odepření ústřední sociální pojišťovnou následkem toho, že nebyla u nemocenské pojišťovny vůbec, pokud se týče včas přihlášená, a následkem toho nedosáhla čekací doby v § 107 písm. b) cit. zákona pro nabytí nároku na výbavné. Podle § 7 odst. (2) cit. zákona vzniká pojištění invalidní a starobní dnem, kdy pojištěnec počal vykonávati práce nebo služby povinně pojištěným za předpokladu, že byl zaměstnanec u pojišťovny včas (§ 17 cit. zák.) přihlášen k pojištění, jinak vzniká toto pojištění dnem, kdy přihláška došla pojišťovně, nebo kdy byla doporučeně dána na poštu, a tak opomenutí přihlášky zaměstnavatelem může mít za následek majetkovou újmu zaměstnance v řízení pojišťovacím neodčinitelnou, neboť podle § 20 cit. zák. zaměstnavatel, jenž včas neohlásil okolnosti uvedené v § 18 odst. (1) a) cit. zák., jest sice povinen zaplatiti pojišťovně částku rovnající se důlnému pojistnému i s úroky z prodlení (§ 174 cit. zák.), pokud nejsou promlčeny, ze zaplacení toho však neplyne pro pojištěnce ani zvýšení podle § 111 odst. (3) cit. zák., ani zkrácení čekací doby (§ 107 cit. zák.), vyjma případ § 7 odst. 2 cit. zák., jenž zůstává nedotčen, jenž však připouští jen obmezené započtení příspěvkových týdnů do čekací doby pro nabytí nároku na dávky uvedené v § 106 cit. zák., mezi nimi nároku na výbavné rozhodně. Nastal-li takový případ majetkové újmy v řízení pojistném neodčinitelné, odpovídá za ni zaměstnavatel, jenž povinně přihlášení zaměstnance u pojišťovny opomenul, podle zásad

o náhradě škody v § 1295 a násl. obč. zák. vyslovených, a bylo tedy na soudu první stolice, by se věcně v tomto smyslu žalobou i námitkami žalovaných zabýval, na základě provedených důkazů potřebná zjištění učinil, a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Rozsudek soudu prvé stolice přejímá úplně odůvodnění rozhodnutí sb. n. s. čís. 8411. Leč toto rozhodnutí se na souzený případ nehodí, neboť řeší následky porušení zaměstnavatelovy povinnosti ohlašovací jen pro obor pojištění nemocenského, kdežto v souzeném případě jde o nárok týkající se jiného oboru sociálního pojištění, t. j. pojištění invalidního a starobního, do kteréhožto kategorie podle § 106 písm. d) zákona čís. 221/24 v doslovu zákona čís. 184/1928 je zařazeno i výbavné, za něž se žalobkyně domáhá na žalovaných náhrady škody. Právem poukazuje napadené usnesení k zásadnímu rozdílu v úpravě obojího pojištění. Pojištění nemocenské vzniká totiž podle § 7 (1) cit. zák. dnem, kdy pojištěnec počal vykonávati práce nebo služby povinně pojištěné, nehledíc k tomu, zda přihláška byla řádně a včas učiněna, — jde tu tedy o pojištění ze zákona (ipso jure). Naproti tomu vzniká pojištění invalidní a starobní podle § 7 odst. (2) cit. zákona sice zásadně rovněž dnem, kdy pojištěnec počal vykonávati práce nebo služby pojištěným povinně, avšak jen za další podmínky, že byl zaměstnanec včas k pojištění přihlášen. Byla tudíž co do toho druhu pojištění zásada »ipso jure« zákonem opuštěna. Z důvodové zprávy str. 145 vychází najevo, že se tak stalo úmyslně z úvah tam bližše probraných, hlavně hledíc k oprávněným zájmům a k ochraně Ústřední sociální pojišťovny. Z této (rozličné) úpravy obou odvětví sociálního pojištění následuje, že nelze v obou případech stejně posuzovati následky porušení ohlašovací povinnosti zaměstnavatelovy. Pokud jde o nemocenské pojištění, nemůže zaměstnanci z porušení této povinnosti vzejít škoda, ano se toto pojištění řídí stavem skutečným a nárok vzniká okamžikem počátku výkonu služeb neb prací povinně pojištěných. Pojištěnec může a má tu své nároky na dávky nemocenského pojištění vždy uplatňovati jen proti nositeli pojištění, pročež tu žaloba o náhradu škody proti zaměstnavateli z důvodu porušení jeho ohlašovací povinnosti nemá místa. Jinak jest tomu v oboru pojištění invalidního a starobního, kde pojištění je zásadně závislé na podání přihlášky a na jejím obsahu, takže jejím nepodáním pojištěnci arcíť nemůže vzniknouti škoda, jsoucí v příčinné souvislosti s porušením povinnosti zaměstnavateli zákonem pod trestní sankcí nařízené. Jde tu zřejmě o soukromoprávní nárok zaměstnaného proti zaměstnavateli, který je odlišný od jeho veřejnoprávních povinností proti pojišťovně, a na tento soukromoprávní poměr je zřejmě použití předpisů občanského zákoníka, zvláště též třicáté hlavy o náhradě škody.

Čís. 12883.

Exekuce k zajištění na majetková práva zapsaná v pozemkových knihách, která nenáleží k pohledávkám, pokud nejsou jinak vyloučena z exekuce, se děje záznamem zástavního práva v pozemkové knize.

(Rozh. ze dne 6. října 1933, R I 920/33.)

K zajištění peněžitých pohledávek za Karlem W-em povolil soud první stolice exekuci nuceným zřízením záznamu zástavního práva na právech, váznoucích na nemovitostech pro Karla W-a, a to na služebnosti bytu, na služebnosti výměnku a na právu poživacím. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Podle § 13 knih. zák. a § 88 ex. ř. jest exekuce vkladem a záznamem práva zástavního na služebnost bydlení, služebnost výměnku a právo poživací pro Karla W-a nepřipustná a lze na práva ta jakožto na jiná práva majetková vésti exekuci jen podle předpisů § 331 a násl. ex. ř., exekuční návrh však takovou exekuci nenavrhuje a tudíž nevyhovuje předpisům exekučního řádu.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu, avšak jen co do exekuce na služebnost výměnku, a to s výhradou § 330 ex. ř. a na právo poživací s tím, že zajištění týká se částky 10.000 Kč a útrat.

Důvody:

Již v rozhodnutí čís. 10.302 sb. n. s. bylo dovedeno, že zabavení knihovně zajištěného práva poživacího děje se vkladem zástavního práva v pozemkové knize a že tomuto postupu nebrání ani předpis § 4 ani § 13 knih. zákona. Pro stručnost se poukazuje k důvodům tam uvedeným. Totéž platí obdobně i pro exekuci k zajištění, která se provede knihovním záznamem zástavního práva, jak bylo vymáhající věřitelkou žádáno. Protože pak obdobně platí totéž, co bylo řečeno o právu poživacím, i o jiných právech majetkových v pozemkových knihách zapsaných, která nenáleží k pohledávkám, pokud jinak nejsou z exekuce vyloučena, nebylo lze přisvědčiti rekursnímu soudu, který za důvod zamítnutí návrhu uplatňoval jediné závady s hlediska § 13 knih. zák. a § 88 ex. ř., takže bylo usnesení soudu první stolice obnoviti a to s výhradou § 330 ex. ř. a v omezeném rozsahu podle rozsahu dovolacího rekursu a s vyloučením exekuce na služebnost bytu, která nepodléhá exekuci, jsouc právem čistě osobním. Zápověď ve smyslu § 331 ex. ř. má soud exekuci povolující vydati k návrhu vymáhajícího věřitele, kterýž návrh však v exekuční žádosti obsažen nebyl.

Čís. 12884.

Podle čl. I, 1 úmluvy s Itálií o vykonatelnosti rozsudků ve věcech občanských a obchodních ze dne 6. dubna 1922 čís. 127 sb. z. a n. na rok 1926, nemá soud povolující exekuci na základě exekučního titulu

vydaného v Itálii jen zkoumati, zda věc patřila skutečně na spornou cestu soudní a nikoliv snad před správní úřady, nýbrž musí zkoumati, zda věc směla býti zahájena u italského soudu podle pravidel o příslušnosti platných v tuzemsku.

(Rozh. ze dne 6. října 1933, R I 921/33.)

Soud první stolice povolil exekuci na základě rozsudku soudu v Tridentu. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Navržená exekuce neměla býti povolena, ježto nebyl splněn požadavek § 80 čís. 1 ex. ř. Vymáhající strana opřela příslušnost soudního dvora v Trentu o to, že smlouva měla býti splněna ve Vezzanu a že tudíž soud v Trentu byl příslušný jako soud splniště. Podle § 88 j. n. mohou býti žaloby tam uvedené podány u soudu toho místa, na kterém smlouva podle dohodnutí stran má býti splněna žalovaným; tato úmluva musí býti prokázána listinou. Vymáhající strana nepředložila takovouto listinu, ježto prý listinný důkaz byl již proveden ve sporu. Z rozsudků královského civil. a trest. dvora v Trentu ze dne 5. května 1931 a král. odvolacího soudu v Trentu ze dne 27. listopadu 1931 nevychází však najevo, že se strany — třeba ústně — dohodly o tom, že smlouva má býti splněna ve Vezzanu, a že o tom předložily listinný důkaz. Soudní dvůr v Trentu prohlásil se za příslušna, ježto usoudil z toho, že se žalovaný, nynější povinný, ve svém dopise z 30. srpna 1929 zavázal, že zašle žalobci žádané placení a konto a saldo, jakmile obdrží zboží, a že skutečně zaslal žalobci nejdříve 5.000 a později 10.000 lir, že stalo se Vezzano, kde žalovaný měl zaplatiti kupní cenu, splništěm: Avšak neprávem. Žalovaný, nynější povinný, měl již podle zákona povinnost, zaslati kupní cenu na své riziko a útraty do sídla věřitelova, t. j. vymáhajícího věřitele a, i kdyby se byl k tomu skutečně zavázal, nebylo by tím nic změněno na splništi jinak smluveném nebo zákonném. Nezáleží na tom, kde tržová smlouva měla býti podle zákona splněna, které místo bylo tudíž zákonným splništěm, ježto takové splniště nezakládá ještě příslušnost soudu podle § 88 j. n. Že se strany dohodly o místě, kde smlouva měla býti splněna, a že o tom předložily listinu, z rozsudků nevychází najevo. Neosvědčila tudíž vymáhající strana, že soud v Trentu byl podle zdejších předpisů o příslušnosti soudů příslušným.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle čl. I, 1 úmluvy o vykonatelnosti rozsudků ve věcech občanských a obchodních ze dne 6. dubna 1922 čís. 127 sb. z. a n. na rok 1926, mají rozhodnutí v těchto věcech vydaná soudními úřady jednoho z obou smluvních států na území druhého účinek věci konečně rozsouzené, jestliže podle zákonných ustanovení platných ve státě, kde roz-

hodnutí bylo předloženo, soudní úřady státu, kde rozhodnutí bylo vydáno, byly příslušnými rozhodnutí ve věci sporné. Toto ustanovení nelze vykládati, jak to činí dovolací rekurent, tak, že by soud exekuci povolující měl jen zkoumati, zda věc patřila skutečně na spornou cestu soudní a nikoli snad před správní úřady, či zda byl pořad práva vyložen. Plyne to jednak z toho, že smlouva o vykonatelnosti rozhodnutí má podle nadpisu i podle prvního odstavce čl. I na mysli o b č a n s k é a o b c h o d n í věci, v nichž zásadně rozhodují soudy, takže by byl předpis pod I cit. čl. při výkladu stěžovatelovu zbytečným, jednak z úvahy, že je to i otázka místní příslušnosti, která je tu mimořádně důležitá a v níž zajisté každý stát bude chrániti oprávněné zájmy svých příslušníků, o něž při výkonu cizozemských titulů zpravidla běží. Nelze tedy uznati jinak, než že zmíněný čl. I, 1 vykládati jest ve smyslu, jaký plyne z předpisu § 80 čís. 1 ex. ř., že se totiž vyžaduje, aby rozsouzená věc směla býti zahájena u cizozemského soudu podle pravidel o příslušnosti platných v tuzemsku, kterýžto výklad neodporuje duchu smlouvy a hoví stejně zájmům obou stran. I u italských exekučních titulů musí býti tedy prokázáno, že věc mohla býti u soudu italského zahájena podle tuzemských předpisů o příslušnosti, a posoudí tuzemské soudy na základě předložených dokladů samostatně, bylo-li tomuto požadavku vyhověno. Za důvod příslušnosti podle tuzemského práva uváděl sám vymáhající věřitel v exekučním návrhu předpis § 88 první odstavce j. n. a dovozoval příslušnost z toho, že se povinná strana dopisem ze dne 30. srpna 1928 zavázala, že zašle vymáhající straně žádané placení, že pak nějaké částky vymáhající straně skutečně zaslala, z čehož prý procesní soud právem usoudil, že povinná strana má plniti v bydlíšti věřitelově (Vezzano). Rekursní soud správně dovodil, že v onom dopise podle jeho obsahu, jak je uveden ve spisech, nelze spatřovati ani smlouvu o plnění ani písemný důkaz toho, že k takové smlouvě skutečně došlo, takže nebyly prokázány podmínky příslušnosti podle § 88, první odstavce j. n., kterého se vymáhající věřitel dovolával. Sám procesní soud posuzoval věc jinak, než jak si vykládá vymáhající věřitel; ani on nepovažoval zmíněný dopis za dostatečný listinný průkaz úmluvy, nýbrž dovozoval z něho jen nepřímou a se zřetelem k povaze věci, že podle intence stran mělo býti placeno v Itálii. Nebyla-li však splněna podmínka příslušnosti podle § 88 první odstavce j. n., je nerozhodno, bylo-li skutečně umluveno splnění, anebo jaké splnění plyne z předpisů zákonných, protože to o sobě by příslušnost italského soudu podle tuzemských předpisů opodstatniti nemohlo. Dovolával-li se vymáhající věřitel příslušnosti podle § 88, první odstavce j. n. ve svém exekučním návrhu, nebyly soudy povinny zkoumati, zda byl snad procesní soud příslušným podle některého jiného tuzemského předpisu, a nebyly povinny konati v této příčině setření, jak míní stěžovatel. Nebylo také příčiny, aby bylo vyžadováno vysvětlení od procesního soudu, ano šlo o právní posouzení na základě tuzemských předpisů a cizozemský úřad o exekuci nezakročil (§ 82 druhý odstavce ex. ř.). Bylo naopak povinností vymáhajícího věřitele, by předložil potřebné listiny, k nimž náležel zmíněný již dopis.

Čís. 12885.

Nenastěhoval-li se při výpovědi podle § 1 odst. (2) čís. 13 zákona o ochraně nájemců vypovězený do náhradního bytu opatřeného vypovídající stranou a podal-li proti usnesení udělujícímu souhlas k výpovědi opravný prostředek, jednal jen v mezích práv zákonem mu přiznaných a není práv z újmy vypovídající straně vůbec, leč by byl tak jednal jen proto, by vypovídající straně způsobil škodu.

(Rozh. ze dne 6. října 1933, Rv I 1045/31.)

Žalovaný obýval byt v žalobcově domě. Ježto žalobce potřeboval byt pro sebe, opatřil pro žalovaného náhradní byt, za něj zaplatil činži 3.000 Kč, načež bylo žalobci dáno soudní svolení k výpovědi. Žalovaný se však do náhradního bytu nenastěhoval. Žalobu, již se domáhal žalobce na žalovaném náhrady oněch 3.000 Kč, procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby a, projeviv souhlas s názorem prvního soudu, že se žalobce nemůže domáhati na žalovaném zaplacení 3.000 Kč ani z důvodu smlouvy zmocňovací ani z důvodu § 1037 obč. zák., — uvedl dále v důvodech: Než žalující strana domáhala se přisouzení zažalované částky též z důvodu náhrady škody způsobené jí tím, že se žalovaný, ač se usnesení soudu svolující k výpovědi ze dne 10. dubna 1929 stalo pravoplatným, ve lhůtě mu dané z bytu nevystěhoval a nenastěhoval se do bytu mu přikázaného, čímž zavinil, že žalující strana musila z náhradního bytu činži dne 1. července 1929 zaplatiti. Prvý soud míní, že žalovaný svým jednáním žalobci nezpůsobil škodu, nýbrž že použil jen svého práva podati proti usnesení připouštějícímu výpověď stížnost, a soud první neshledává důvodu, o který by mohl žalobní nárok býti opřen. Soud odvolací má však za to, že se první soud ve směru tom mylí, a má soud odvolací dále za to, že, ano bylo podáno odvolání z důvodu nesprávného právního posouzení věci, jest posouditi, zda žaloba není opodstatněna z důvodu náhrady škody, třebaže odvolatel výslovně nepokazuje na právní důvod žaloby z náhrady škody, nýbrž dovolává se svého právního stanoviska, jež však odvolací soud nesdílí, zaplacení z důvodů jiných. Než tímto právním názorem žalující strany není soud vázán, soud jest jen předněsti a prokázati skutkové okolnosti a na soudu jest podřaditi zjištěné skutečnosti pod právní pravidlo. Strana žalující tvrdí a prvním soudem bylo zjištěno, že bylo žalující straně dáno svolení k výpovědi soudním usnesením, že žalovaný proti němu podal stížnost, že se žalovaný ve lhůtě usnesením mu stanovené z bytu nevystěhoval, že oznámil pak rekursnímu soudu, že se z vypovídáného bytu později vystěhoval a že rekursní soud, vzav oznámení žalovaného o vystěhování se z vypovídáného bytu na vědomí, stížnost shledal bezpředmětnou. Následkem toho usnesení napadené stížností nabylo moci práva. Podle tohoto usnesení měl žalovaný vykliditi najatý byt do 14. července 1929 do 12. hodiny polední proti tomu, že žalobce odevzdá žalovanému náhradní byt v usnesení tom určený za činži tam uvede-

nou. Žalovaný netvrdí, že žalobce svou povinnost usnesením tím mu uloženou nevykonal, sám se své strany však závazek usnesením tím mu uložený nesplnil, v stanoveném čase se z vypovídaného bytu nevystěhoval, nýbrž teprve později, a to nikoli do náhradního bytu, nýbrž do bytu jiného. Žalovaný také nepopírá, že žalobce zaplatil červencovou činži za náhradní byt v roce 1929 ve výši 3.000 Kč a jest proto rozhodnutí jen otázkou, zda žalovanému lze přičísti zavinení, že žalobce zbytečně musil zaplatiti nájemné, jakkoli se žalovaný pak do bytu daného mu k dispozici nenastěhoval. Žalovaný neměl povinnost do bytu se nastěhovati. Jiná je však otázka, zda přes to není povinen nahraditi žalobci činži, kterou žalobce zbytečně vynaložil, aby dostal povinnosti z usnesení, kdežto žalovaný svůj závazek nesplnil. Soud odvolací je toho názoru, že žalovaný je práv ze škody, kterou nesplněním svého závazku žalobci způsobil, neboť, ana jeho stížnost neměla úspěchu, stavši se bezpředmětnou, měl se žalovaný podle pravoplatného usnesení vystěhovati včas z vypovídaného bytu ve lhůtě stanovené mu usnesením, čímž by žalobce mohl býti ušetřen škody vzniklé mu tím, že musil marně vynaložiti za náhradní byt činži ještě za čtvrt léta. Lhostejno je, z jakého důvodu stala se stížnost žalovaného bezpředmětnou, soud odvolací není povolán zkoumati, zda by stížnost měla úspěch a jaký, a rovněž nemůže se odvolací soud obíratí otázkou, zda usnesení rekursního soudu, podle něhož se stížnost stala bezpředmětnou, bylo na místě, či nikoli. Pro odvolací soud je jen rozhodnou okolnost, že se usnesení prvního soudu výpověď připouštějící stalo právoplatným, že stížnost proti němu neměla úspěch a že proto žalovaný byl povinen podle usnesení toho se zachovati, že však tak neučinil, a že nesplněním jeho závazku z usnesení vzešla žalobci škoda, které bylo lze se vyvarovati, kdyby se byl žalovaný podle usnesení z vypovídaného bytu v určený čas vystěhoval (§ 1298 obč. zák.).

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Prámem poukazuje soud své stolice k tomu, že ustanovením § 1 odst. (2) čís. 13 zákona ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n. jest vytýčena jen povinnost pronajímatele bytu k o p a t ř e n í náhradního bytu, který soud uzná za dostatečný, a že jest zcela na vůli vypovídaného, zda použije výhody zákonem mu poskytnuté. Nepoužije-li vypovídaný těchto výhod, nelze z toho již beze všeho dovozovati opodstatnění náhradního nároku vypovídací strany na náhradu nákladů na opatření dostatečného náhradního bytu pro vypovězenou stranu, nebylo-li na její straně podmínek § 1295 obč. zák. a násl. Podala-li vypovídaná strana proti usnesení ze dne 10. dubna 1929 opravný prostředek zákonem připuštěný, použila svého práva, nepřekročivši meze vytýčené v § 19 obč. zák., a nastěhovala-li se do náhradního bytu opatřeného žalobcem, jednala rovněž jen v mezích jí zákonem přiznaných, a není podle ustanovení § 1305 obč. zák. práva za újmu žalobcovu vůbec, zvláště, ano jest věcí vypovídací strany, by v případě

§ 1 odst. (2) čís. 13 zákona ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n. měla dostatečný náhradní byt pro stranu vypovídanou přichystaný po případě až do doby, kdy by byla vypovídaná strana do něho snad i exekucí přestěhována. Ostatně žalobce ani neuvedl skutečnosti, z nichž by bylo lze souditi na to, že se žalovaný bránil výpovědi, zvláště pak, že podal stížnost zmíněnou jedině proto, aby žalobci způsobil škodu jím nyní uplatňovanou, čímž by právě žalobcovu poškození bylo účelem výkonu práva žalované strany (§ 1295 druhý odst. obč. zák.).

Čís. 12886.

Pokládal-li objednatel měnu kupní ceny uvedenu ve faktuře a tvořící podstatnou část smlouvy za omyl a učinil proti ní námítky, přece však nevyvodil z toho důsledky — ač dodavatel trval na této měně — a nedal zboží k dispozici, nýbrž je spotřeboval, — podrobil se dodatečně podmínce o měně.

(Rozh. ze dne 6. října 1933, Rv I 407/32.)

K objednávce žalovaného, obchodníka v Celovci, ze dne 10. února 1919, dodala mu tuzemská žalující firma zboží, jež ve faktuře ze dne 11. března 1919 účtovala v československých korunách úhrnem na 9361 Kč 10 h. Zboží došlo žalovaného začátkem května 1919. Žalobě o zaplacení 9361 Kč 10 h bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Jádrem sporu jest, zda kupní cena za zboží, jež bylo objednáno žalovaným dne 10. února 1919, a jež žalobkyně zaslala s fakturou ze dne 11. března 1919, má býti placena v korunách československých, jak žádá žalobkyně a jak bylo uvedeno ve faktuře, či zda má býti placena v nových rakouských korunách, jak tvrdí žalovaný. Že nejde o pohledávku v rakousko-uherských korunách, je mezi stranami nesporno. Odvolací soud, vycházeje z nesporné okolnosti, že objednávka ze dne 10. února 1919 nebyla ještě pevnou smlouvou, jsouc vázána výhradou schválení prodátelem, že byla uskutečněna teprve tím, že žalobkyně zaslala objednané zboží s účtem znějícím na cenu v korunách československých, a že zboží bylo žalovaným přijato, má za to, že žalovaný měl zboží vrátiti nebo je dáti k dispozici, necítil-li se povinným platiti je v uvedené měně, a, neučinil-li tak a ponechal-li si je a spotřeboval-li je, že se dodatečně podrobil podmínce zaplatiti je v korunách československých (§ 863 obč. zák.). Dovolatel vytýká nesprávnost právního posouzení věci v tomto směru (čís. 4 § 503 c. ř. s.), leč neprávem. Kupitel není sice v zásadě povinen výpočet ceny ve faktuře ihned vytýkati ani není zásadně oprávněn dáti proto zboží k dispozici a jeho převzetí odmítati, přece však poctivost v obchodování vyžaduje dle poměrů okamžitou výtku a připouští se i odeprítí převzetí zboží,

kdyby kupiteli jeho zaplacením za vyšší cenu než sjednanou mělo se dostat zboží, čímž by mu vzešlo z přijetí jeho značné nebezpečí (Staub-Pisko II. díl, § 16 k čl. 347). Nebylo zjištěno, že kupní cena byla sjednána v nových rakouských korunách. Neporušila tedy žalobkyně jednostranně domnělou podmínku o ceně v rakouské měně, a nedopadá na tento případ zejména dovolávané rozhodnutí čis. 6433 sb. n. s. V souzeném případě měna kupní ceny uvedená ve faktuře tvořila podstatnou část smlouvy dle § 1053 obč. zák. Žalovaný pokládal tuto měnu za omyl a bránil se proti tomu, z důvodu, »že by mu svěstojná cena vyšla příliš vysoko, a že by zboží bylo neprodejně«, jak praví v dopise ze dne 6. května 1919, přece však nevyvodil z toho důsledky, ač žalobkyně trvala na uvedené měně, a nedal zboží k dispozici, nýbrž je spotřeboval. Když za těchto okolností dovodil odvolací soud, že se žalovaný dle § 863 obč. zák. podrobil dodatečně podmínce o měně, neposoudil věc nesprávně, poněvadž nelze důvodně pochybovati, že by nebyl žalovaný dále mlčel a zboží si podržel, kdyby nebyl souhlasil s touto podmínkou. Jinak také nebylo by lze předpokládati, že na straně žalovaného byla dodržena zásada poctivosti v obchodování.

Čís. 12887.

Otázka nemožnosti plnění vzhledem k devisovým předpisům nemá význam pro výrok rozsudku, odsuzujícího k placení, nýbrž má význam jen při plnění, pokud se týče při způsobu výkonu rozsudku.

(Rozh. ze dne 6. října 1933, Rv I 1564/33.)

K žalobě říšskoněmecké firmy byl vydán směnečný platební příkaz proti tuzemské firmě. Žalovaná firma namítla v námitkách mimo jiné nemožnost zaplacení směnečné pohledávky vzhledem k devisovým předpisům. Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti soudu všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Ani výtka nesprávného posouzení námítky nemožnosti plnění není opodstatněna. Otázka ta nemá význam pro výrok rozsudku, odsuzující dovolatelku k placení, má jen s hlediska devisových předpisů význam až při plnění, pokud se týče při způsobu výkonu rozsudku.

Čís. 12888.

Dědic, jenž se, podav při projednávání pozůstalosti dědickou přihláškou, vzdálil, takže byla projednána pozůstalost bez něho, jen za účasti ostatních dědiců, nemůže žádati za nové projednání pozůstalosti jen proto, aby v něm mohl podati své návrhy.

(Rozh. ze dne 6. října 1933, R II 348/33.)

Proti usnesení pozůstalostního soudu, jímž byla odevzdána pozůstalost po Marii G-ové stejným dílem Jakubu G-ovi, Marii K-ové a Janu G-ovi, podal rekurs Jakub G. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvému soudu, by dále po zákonu jednal. **Důvody:** Jest přísvědčiti stěžovateli, že odevzdání pozůstalosti, jak v usnesení provedeno, není správné. Podle protokolu ze dne 10. listopadu 1932, sepsaného soudním komisařem notářem H-em, vzdálil se stěžovatel při projednání pozůstalosti ihned po podání dědické přihlášky. Nebylo proto s ním sepsáno a projednáno místopřísežné sepsání jmění ani návrh odevzdací, takže řízení je v tom směru ve smyslu § 42 zákona ze dne 19. června 1931, čis. 100 sb. z. a n. neúplné. Bylo proto napadené usnesení zrušeno ve smyslu § 43 cit. zák. Soud prvé stolice zařídí nové předvolání stěžovatele k projednání pozůstalosti a i předvolání druhých dědiců, dá po případě podepsati dědickou přihlášku stěžovateli ve smyslu § 122 nesp. říz. a pozůstalost s nimi znovu projedná. Usnesení o odevzdání pozůstalosti pak po případě ve smyslu správného projednání doplní nebo změní a vydá nové usnesení o odevzdání, při čemž usnesení to doručí i stěžovateli, ježto tento ne-souhlasil s ustanovením Jana G-a za svého zmocněnce ku přijetí spisů, ježto se při původním projednání vzdálil.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu Marie K-ové a Jana G-a obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

S právním názorem rekursního soudu, že se pozůstalostní řízení stalo ve smyslu § 42 zákona o nesporném řízení neúplným proto, že nebylo i s odpůrcem stěžovatelů Jakubem G-em »sepsáno a projednáno místopřísežné sepsání jmění jakož i návrh odevzdací«, nelze souhlasiti a stěžovatelé právem vytýkají napadenému usnesení v tomto směru nesprávné právní posouzení věci. V souzeném případě jest nesporno, že odpůrce stěžovatelů stejně jako stěžovatelé sami přihlásili se za projednání pozůstalosti po zemřelé Marii G-ové dne 10. listopadu 1932 u notáře jako soudního komisaře k této pozůstalosti bezpodmínečně ze zákona, že se však po podání této dědické přihlášky ihned Jakub G. vzdálil, takže pozůstalost byla projednána bez něho, jen za účasti stěžovatelů. Postup soudního komisaře odpovídá zcela zákonu, zejména když po přijetí dědických přihlášek soudem nedošlo ani podle obsahu odevzdací listiny, k jejímuž vydání ostatně není potřebi návrhu, k porušení práv, odpůrci stěžovatelů z ustanovení § 732 obč. zák. vyplývajících. Vždyť, nemůže-li podle ustanovení § 120 prvý odstavec nesporného patentu zabrániti projednání pozůstalosti to, že se jeden z dědiců, k roku o projednání pozůstalosti obesaný, nedostaví a dědickou přihlášku nepodá, nezabrání tomu tím méně dědic, jenž se sice k roku tomu dostaví, dědickou přihlášku podá, ale pak se ihned, lhostejno z jakého důvodu, vzdálí. Rozdíl jest jen v tom, že v posledním případě zůstanou dědická práva takového dědice zachována a musí býti na ně vzat zřetel, jest však podle uvedeného pojmově vyloučena neúplnost

řízení, pokud by byla odvozována výhradně jen z toho, že řádně obeslaný dědic se roku nezúčastnil. Odpůrce stěžovatelů nemůže proto žádati za nové projednání pozůstalosti jen proto, by — jak tvrdí — mohl v něm podati své návrhy. To mohl učiniti již při roku, k němuž byl obeslán a se nedostavil. Vzdálil-li se bez udání důvodu, učinil tak na svůj vrub a musí si nésti sám následky svého jednání, pokud se týče může své, jím tvrzené nároky uplatňovati pořadem práva.

Čís. 12889.

Je-li vklad nebo záznam zástavního práva možný jen při současném vykázaní písemného svolení Státního pozemkového úřadu, nevádí to povolení poznámky pořadí, kterému podle knihovního stavu není v cestě žádná překážka. Písemné svolení Státního pozemkového úřadu bude vykázáti teprve při případném podání žádosti za vklad nebo záznam zástavního práva v poznamenaném pořadí.

(Rozh. ze dne 7. října 1933, R I 756/33.)

Knihovní soud povolil poznámku pořadí k zajištění peněžité pohledávky ve vložce čís. 731. Rekursní soud knihovní žádost zamítl. Důvody: Podle § 53 třetí odstavec knih. zák. může poznámka pořadí býti povolena jen, kdyby podle knihovního stavu byl přípustný vklad práva, které se má zapsati. Tohoto předpokladu tu není. Ve vložce čís. 731 jest poznamenáno omezení vlastnického práva zákazem zcizení, zavazení a propachtování bez souhlasu Státního pozemkového úřadu. Bez tohoto svolení jest podle § 2 odst. (3) zákona ze dne 27. května 1931, čís. 93 sb. z. a n. právní jednání neplatné. Jelikož navrhovatelka souhlas Státního pozemkového úřadu podle § 94 čís. 4 knih. zák. neprokázala, nemohl by v knihovní vložce býti povolen vklad práva zástavního pro pohledávku, pro kterou jest žádáno o poznámku pořadí, následkem čehož ani tato poznámka nemůže býti povolena. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Poznámka pořadí pro zamýšlené zatížení nemovitosti má podle § 53 knih. zák. jen ten význam, že, byl-li k žádosti oprávněného později proveden vklad nebo záznam, k němuž se poznámka vztahuje, přísluší zápisu poznamenané pořadí. Při rozhodování o povolení poznámky netřeba zkoumati, zdali listiny, které budou předloženy v knihovní žádosti o vklad, budou takové, by vklad odůvodňovaly, neboť rozhodné je jen, zda by vklad zástavního práva, pro které má býti pořadí poznamenáno, byl podle knihovního stavu možný. V souzeném případě by ovšem vklad nebo záznam zástavního práva byl možný jen při současném vykázaní písemného svolení Státního pozemkového úřadu, ale to nevádí povolení poznámky pořadí, kterému podle knihovního stavu není v cestě žádná překážka; písemné svolení Státního pozemkového úřadu k zatí-

žení nemovitosti bude musiti býti vykázáno teprve při případném podání žádosti za vklad nebo záznam zástavního práva. Povolením poznámky nečiní se újma právu Státního pozemkového úřadu na schválení nebo neschválení zavazání nemovitosti a nelze tvrditi, že tu jde o zápis závady, jakou má na mysli § 2 odst. (3) zák. ze dne 27. května 1931, čís. 93 sb. z. a n.

Čís. 12890.

Manžel nemůže návrh na snížení prozatímního výživného pro manželku odůvodniti výlohami na léčení choroby, kterou měl již při původním stanovení výživného, není však závady, by v návrhu na snížení výživného neuplatňoval výlohy následkem zhoršení oné choroby. Tu pak lze přihlížeti nejen k výdajům, jež již byly učiněny (o nichž je zjevno, v jaké výši vznikly), nýbrž, je-li výživné placeno měsíčně předem, i k výlohám bezprostředně mu nastávajícím v budoucích měsících, pokud jest jich zapotřebí k zachování jeho výdělečné schopnosti.

(Rozh. ze dne 7. října 1933, R I 777/33.)

Usnesením ze dne 13. listopadu 1931 bylo manželi uloženo, by platil manželce prozatímní výživné měsíčních 500 Kč. Návrhu manžela, by bylo výživné sníženo, ježto se zhoršily manželovy majetkové poměry vzhledem k vyšším nákladům na nemoc, soud první stolice vyhověl a snížil výživné na měsíčních 400 Kč. Rekursní soud zamítl pro tentokrát návrh manželův na snížení výživného.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Prisvědčiti jest rekursnímu soudu potud, že výlohy vzniklé navrhovatelí již v roce 1931, tedy před povolením prozatímní výživy ze dne 23. listopadu 1931, které mohl uplatniti již tehdy, nemůže dodatečně uplatňovati po vyměření výživného, neboť by to bylo obcházením předpisů o právoplatnosti usnesení. Nemůže tedy stěžovatel uplatniti nyní výlohy vzniklé mu před 13. listopadem 1931 léčením následků zranění utrpeného ve válce (zánětu sedacího nervu). Rovněž nemůže navrhovatel uplatňovati možné budoucí výlohy jako důvod ke snížení stanoveného výživného. Naproti tomu není překážky, by z téhož důvodu neuplatnil výlohy nutné bezprostředně mu nastávající, je-li jejich nutnost osvědčena lékařským vysvědčením, v němž je poukázáno k tomu, že léčení jest nutným následkem zhoršení se nemoci, byť i tato nemoc tu byla před vydáním usnesení ze dne 13. listopadu 1931, neboť platí i tu zásada »rebus sic stantibus« (rozh. 3968 sb. n. s.). Zhorší-li se majetkové poměry manželovy za sporu o rozvod tím, že se objeví následkem zhoršení nemoci nutnost nových výloh na léčení, které učiněny býti musí k zachování výdělečné schopnosti manželovy, může

soud určené výživné změnit a je snížit, je-li toho třeba k tomu, by z peníze takto ušetřené byly hrazeny nutné výlohy se zhoršením nemoci spojené. Nejvyšší soud nesdílí názor soudu rekursního, že lze přihlížeti jen k výdajům, jež již byly učiněny, o nichž je zjevno, v jaké výši vznikly, neboť by za platnosti tohoto právního názoru nemohl nemocný manžel, jehož nemoc vyžaduje naléhavě nákladné léčení, nepodařilo-li by se mu sehnati potřebné k tomu peníze zápůjčkou, vůbec učiniti nezbytně nutné náklady léčebné, čímž by po případě svou výdělečnou schopnost zmenšil neb aspoň ohrozil. Platí-li se podle § 1418 obč. zák. výživné ve lhůtách měsíčních předem, jest opodstatněno, aby výživné bylo též sníženo pro budoucí měsíce, pokud toho jest potřebí k tomu, by živitel, jenž musí výživné hraditi, mohl učiniti nutné výdaje k zachování své výdělečné schopnosti. Lékařskými vysvědčeními jest osvědčeno, že se na jaře r. 1932 zvětšila bolestivost neduhu navrhovatelova, a vysvědčením zubního lékaře je osvědčeno, že potřebuje ošetření chrupu, což bude vyžadovati asi 600 Kč. Na základě vydání navrhovatelových v roce 1931 pokládá první soud za osvědčeno, že náklady lázeňského léčení v roce 1932 budou činiti po odečtení příspěvku léčebného fondu asi 2.000 Kč a léčení zubů 600 Kč, dohromady tedy asi 2.600 Kč ročně, 216 Kč měsíčně, což se jeví býti přiměřeným (§ 273 c. ř. s.), aniž by bylo potřebí k pouhému osvědčení detailního výpočtu. Snížil-li tedy první soud příspěvek navrhovatelův z 500 Kč na 400 Kč, jest snížení to odůvodněno.

Čís. 12891.

Ve sporu rozvedené manželky o placení výživného nelze znovu řešiti otázku viny na rozvodu, pravoplatně již rozhodnutou v rozvodovém sporu.

(Rozh. ze dne 7. října 1933, Rv I 1060/33.)

Manželství stran bylo pravoplatně rozvedeno od stolu a lože z viny žalující manželky. V napotomní žalobě o placení výživného dovozovala žalující manželka vyživovací povinnost manželovu z toho, že žalovaný ji hned po sňatku bezdůvodně opustil. Žaloba byla zamítnuta s o u d y všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Právní mylnost (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) vytýká dovolatelka především názoru odvolacího soudu, že ve sporu o výživné nelze samostatně řešiti otázku, koho stihá zavinění na tom, že se strany rozešly, bylo-li již pravoplatně vysloveno v rozvodovém sporu, koho stihá vina na rozvodu manželství. Leč právní názor odvolacího soudu jest správný. Podle § 1264 obč. zák. má jen manželka nevinná rozvodem nárok na přiměřenou výživu. Podle § 12 dvor. dekretu ze dne 23. srpna 1819, čís. 1595 sb. z. s., a § 6 min. nařízení ze dne 9. prosince 1897, čís. 283 ř. zák.,

jest v rozsudku, jímž bylo vyhověno žalobě o rozvod, v ž d y (stets) vysloviti též, zda jeden nebo druhý manžel či zda oba anebo nikdo z obou vinen jest na rozvodu. Toto ustanovení má za účel, aby byl zjednan podklad pro to, zda jest použití předpisu § 1264 obč. zák., jenž upravuje majetkoprávní důsledky rozvodu manželství. Závise tedy spor o výživné rozvedené manželky, pokud jde o otázku viny, na předchozím sporu rozvodovém a nelze proto ve sporu o placení výživného znovu řešiti rozhodnutou již otázku viny na rozvodu.

Čís. 12892.

Ve výpovědi »z bytu v domě vypovídající strany, sestávajícího z 3 pokojů, kuchyně a přísl.«, jest nájemní předmět náležitě označen, je-li sice v domě vypovídající strany několik třípokojových bytů, ale vypovězený má najatý jen jeden z nich a dalšího nájemce téhož jména v domě není.

I při ujednání státu s družstvem o stavbě domů a o přidělu bytů v nich, jež se stalo v rámci podpory stavebního ruchu, mohl se závazný projev úřadu jednajícího za stát státi jen písemně, nikoliv ústně nebo činy konkludentními.

Právní poměr mezi státem a bytovým družstvem, jež podniklo losovou akci, na jejímž podkladě postavil stát dům.

Intimovavši bytovému družstvu výnos, že pro přiděl bytů v domě i pro vypovídání nájemců (pensistů) platí tytéž zásady jako pro jiné státní obytné domy s jedinou odchylkou, že družstvu jest vyhrazeno po deset let činiti návrhy na obsazení bytů svými členy, nevzdalo se ministerstvo veřejných prací práva disponovati s byty v domě, aniž práva vypověděti pensionované uživatele bytu.

O pronájmu rozhodne tu ministerstvo svým schválením, nikoliv družstvo. Schválením stane se člen družstva, jemuž družstvo přidělilo byt, přímým nájemcem bytu od státu. Družstvo je jen prostředníkem mezi státem (ministerstvem veřejných prací) a nájemcem.

Stanovy družstva nevážou stát jako vlastníka domu a mají platnost jen pro poměr družstva a jeho členů.

(Rozh. ze dne 7. října 1933, Rv I 1470/33.)

Československý stát dal žalovanému, důstojníku ve výslužbě, výpověď z bytu v domě čp. 682, sestávajícího ze tří pokojů, z kuchyně a z příslušenství. Žalovaný namítl proti výpovědi, že najatý předmět není ve výpovědi náležitě označen a že státní dům, o něž jde, byl vystaven péčí družstva, jež v něm samo pronajalo byt žalovanému. Pro c e s n í soud první stolice výpověď zrušil. D ů v o d y: Podle § 562 c. ř. s. má výpověď zvlášť obsahovati označení najatého předmětu. Předmět nájmu má proto býti náležitě označen, aby nebylo pochyby, o který předmět vlastně jde. Mezi stranami jest nesporno, že v domě, ve kterém vypovídáný bydlí, jest sice 3pokojových bytů několik, vypovídáný však že má najatý jen jeden z nich a dalšího nájemníka téhož jména

v domě není. Jest proto byt tak, jak jest ve výpovědním podání označen, pokládati za označený náležitě, poněvadž nemůže být sporu, o který byt jde. V dalším dospěl prvý soud k názoru, že stát není oprávněn vypověděti žalovaného. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Soud odvolací shledává, že prvý soud na základě zjištěných skutečností dospěl k logicky správnému závěru, že ministerstvo veřejných prací, jakmile žalovanému jako členu družstva byt ve státním domě pro družstvo postaveném zajistilo, nemá právo naléhati na vyklizení bytu jím obývaného, dokud nenastaly skutečnosti výpověď podle § 21 stanov neb § 23 domovního řádu odůvodňující, a není oprávněno mu přímo dáti výpověď, jelikož, ač mělo vědomost o ustanovení § 17 stanov, změnu stanov na družstvu nežádalo a výhradu v opačném směru neučinilo. V tomto směru bylo zjištěno, že ministerstvo veřejných prací družstvu právo bytu pro jeho členy dokonce zaručilo. V důsledku toho správně vyslovil prvý soud, že není na straně žalující legitimace k výpovědi přímo žalovanému. Pokud odvolatelka míní, že k tomu jest oprávněna z důvodu, že jest nepopřene majitelkou domu, a že, ježto družstvo samo není nájemcem domu, nemůže žalovaný býti ani podnájemníkem, nýbrž musí býti proto jen jejím nájemníkem, který jest proto v přímém nájemním poměru ke státu, jest přisvědčiti mínění odpůrce odvolatelky, že z okolností shora uvedených přímý nájemní poměr žalovaného ke státu ještě nutně vyplývati nemusí, ježto mohou tu býti — jako právě jest v souzeném případě — různé bilaterální neb i unilaterální poměry, třeba sui generis, jak jest tomu při smlouvách ve prospěch třetího. Bylo proto na odvolatelce, aby především ve sporu listinami neb svědky prokázala, že tu jde o přímý nájemní poměr mezi ní a žalovaným, kterýžto důkaz však se jí, jak shora uvedeno, nezdařil. Při výpovědi ze smlouvy nájemní jest prvou povinností vypovídající strany, by ve sporu existenci řádné a pravoplatné smlouvy nájemní s vypovídáním prokázala, k čemuž však vlastnictví k domu, v němž vypovídáný byt se nalézá, ani skutečnost držby bytu toho o sobě nestačí. Odvolatelka míní, že jakákoliv omezení neobmezeného výpovědního práva státu, jako výronu jednoho z oprávnění příslušejících mu v důsledku jeho vlastnictví k domu, bylo by proti státu závazným jen tehdy, kdyby se stát výslovně písemně podrobil omezení takovému, ježto prý § 863 obč. zák. neplatí pro jednání úřadů, kdy každý úřad musí vydati své prohlášení ve formě předepsané jeho jednacím řádem výslovně a písemně, a že pouhé ústní prohlášení (jeho zástupců) jej neváže, a že jest naprosto nepřijatelné odchýlovati se od zásady výslovnosti a konstruovati z jednacích řádů prohlášení konkludentní, zejména schválení. Mínění tomu v jeho všeobecnosti nelze však přisvědčiti. Neboť, jak dovodil nejvyšší soud v rozhodnutí čís. 12027 sb. n. s., požaduje se jen pro platnost právního jednání státem při záležitostech správních, t. j. veřejnoprávních písemný projev k dotyčnému úkonu správnímu, že však pro obor práva soukromého jest toto stanovisko zákonem neodůvodněno. V souzeném případě jde o uzavření nájemní smlouvy o bytu v domě náležejícím státu. Stát vystupuje tu jako majitel nemovitosti, jako vlastník soukromý, který domáhá se též u soudu

rozvázání smlouvy nájemní, tedy právního jednání soukromoprávního. Proto má tu místo všeobecná právní zásada spočívající na úplné volnosti způsobu projevu vůle, a uznávající zejména platnost a závaznost i ujednání pouze ústních, a v důsledku toho i platnost činů neb projevů konkludentních a t. zv. prohlášení mlčky činěných (srov. Tilsch: Občanské právo rakouské 1910, str. 140, 141). Má tu proto místa i zásada a předpoklad poctivosti a víry a čestnosti styků v právním jednání a v důsledku toho i právní účinnost činů konkludentních učiněných oprávněnými zástupci státu, pokud jde o obor ryziho práva soukromého.

Ne j v y š š í s o u d ponechal výpověď v platnosti.

D ů v o d y:

Předem jest přihlédnouti k námitce žalované strany v dovolací odpovědi, že dovolání nelze vyhověti již pro formální nedostatek výpovědi, která neoznačuje výpovědní předmět postačitelým způsobem, neudávajíc ani, ve kterém poschodí vypovídáný byt se nalézá, ani číslo bytu. Námitku tuto vyvrátil případně již procesní soud ve svém rozsudku a stačí odkázati na jeho dotyčné vývody.

Zalující právem vytýká, že odvolací soud posoudil spor právně mylně, míně, že mezi stranami není nájemního poměru a že žalující nemá právo naléhati na vyklizení bytu žalovaným obývaného, dokud nenastaly skutečnosti, které by odůvodňovaly výpověď podle § 21 stanov družstva. Předem jest přisvědčiti žalující straně, že úřad jednající za stát, v souzeném případě tedy ministerstvo veřejných prací, nemůže svou vůli prohlásiti ústně nebo konkludentními činy, nýbrž že podle povahy věci a vzhledem k potřebě úřední evidence může tak učiniti jen písemně, a že ústní vyjednávání jest jen vyjednáváním přípravným a nezávazným, jak jest ustálenou judikaturou nejvyššího soudu, ve kterémžto směru se odkazuje, aby bylo zamezeno opakování, na rozhodnutí č. 4852, 6902, 9247, 10097 a 12027 sb. n. s. Ujednání s družstvem o stavbě domů i rozhodnutí o přidělu bytů v souzeném případě nesledovalo ryze soukromoprávní účel, nýbrž souvisejíc s losovou výpůjčkou provedenou podle § 23 zákona č. 100/1921 sb. z. a n. ku podpore stavebního ruchu, i účel veřejnoprávní, odlehčení nouzi bytové a bylo, třeba k dosažení účelu bylo nutno ujednati soukromoprávní smlouvu, úředními výkony správního úřadu státního a požadavek písemné formy pro projev vůle úřadu v souzeném případě neodporuje vývodům v rozhodnutí čís. 12027 sb. n. s. jak míní odvolací soud, nýbrž shoduje se s nimi. Nelze se tedy pro rozhodnutí sporu dovolávati ani ústních prohlášení jednotlivých úředních orgánů ministerstva veřejných prací ani domnělých jejich konkludentních činů podle § 863 obč. zák., nýbrž jest se omeziti jen na písemné projevy úřední. Ministerstvo veřejných prací postavilo dům čp. 682 na podkladě losové akce, podniknuté bytovým družstvem, po předchozím vyjednávání s funkcionáři družstva. Dům zůstal vlastnictvím státu. Výnosem ze dne 13. února 1928 družstvu intimovaným bylo upozorněno, že pro přiděl bytů v domě i pro vypovi-

dání pensistů platí tytéž zásady jako pro jiné státní obytné domy s jedinou odchylkou, že družstvu jest vyhrazeno po deset let činiti návrhy na obsazení bytů svými členy, jakož i že není odstraněna obava, že žalovaný bude po svém pensionování z bytu ve sporném domě vypovězen. Ministerstvo tedy nevzdalo se ani dispozice nad byty v domě, ani výpovědi pensionovaných uživatelů bytů, naopak přiznavši družstvu jen právo návrhu, podrželo jako vlastník domu právo konečného rozhodnutí o pronájmu. Žalovaný jest členem družstva. Ministerstvo veřejných prací původně výnosem ze dne 30. prosince 1927 zamítlo návrh družstva na přiděl bytu žalovanému, posléze shora citovaným výnosem ze dne 13. února 1928 byt mu přidělilo. Družstvo dopisem ze dne 30. května 1928 sdělilo žalovanému, že byt byl mu ministerstvem přidělen, a vyzvalo ho, by platil nájemné, jehož výši udalo, na účet družstva, neučinilo však v dopise zmínku o ostatním obsahu výnosu. O pronájmu rozhodlo tedy ministerstvo veřejných prací svým schválením, nikoli družstvo, jak jest z dopisu zřejmo. Žalobce nepopírá, že věděl, že dům jest ve vlastnictví státu. Tím stal se žalovaný přímým nájemcem bytu od státu. Družstvo bylo jen prostředníkem mezi stranami důsledkem svého práva navrhopati nájemníky. Nerozhoduje, že družstvo vyzvalo žalovaného, by platil nájemné na jeho účet; i tu mohlo jíti jen o zprostředkovací činnost. Přisvědčiti jest žalující straně i v tom, že stanovy družstva stát jako vlastníka domu nevážou a že mají platnost jen pro poměr družstva a jeho členů. Proti státu ustanovení § 21 stanov, že držitel bytu nesmí býti dána výpověď, pokud plní povinnosti nájemní a pokud se nevyskytnou jiné důležité závady, neplatí. Ustanovení to by platilo, kdyby šlo o poměr nájemní mezi žalovaným a družstvem. Že se ministerstvo omezení výpovědního práva podrobilo závazným písemným projevem, nebylo ani tvrzeno. To, že družstvo ministerstvu za vyjednávání s ním své stanovy opětně předložilo, a toto snad stanovy znało, není rozhodným již z toho důvodu, že ustanovení § 863 obč. zák., jak svrchu bylo uvedeno, nelze v souzeném sporu pro výklad vůle žalující strany použiti. Neodůvodněnou jest i další námitka žalovaného, kterou nižší soudy v důsledku svého právního názoru se nezabývaly, že výpověď žalující stranou daná jest proti dobrým mravům. Výpověď z nájemní smlouvy jest zákonným prostředkem pronajímajícího k ukončení nájemního poměru ujednaného na neurčitou dobu; použití jeho tedy nemůže býti proti dobrým mravům, to tím méně, že nelze souditi, že by účelem jejím bylo patrně poškození žalovaného (§ 1295, druhý odstavec obč. zák.); tento účel jest v souzeném případě vyloučen, ano ministerstvo ve výnosu o přidělu bytu výslovně upozornilo na možnost výpovědi při pensionování žalovaného a nezavinilo, že družstvo o tomto upozornění žalovaného nepravilo.

Čís. 12893.

Ke směnečnému závazku obce v Čechách, podle něhož se obec zavázala jako příjemkyně směnky zaplatiti pohledávku ze zápůjčky, již uzavřela za souhlasu obecního zastupitelstva a za schválení okresního

výboru a zemského výboru, se vyhledává, by se podpis stal po rozumu předpisu § 55 čes. obec. zřiz. Tento předpis platí nejen pro původní směnku, nýbrž i pro krycí směnku prolongační.

Osobní ručení členů obecního zastupitelstva, kteří podepsali směnku bez dodatku »jako členové obecního zastupitelstva«. Nezáleží na tom, co si podpisatelé směnky, přičiňující svůj podpis, myslili o funkci, v jaké směnku podpisují, nýbrž na tom, jak se jejich podpis jeví navenek.

(Rozh. ze dne 7. října 1933, Rv I 1680/33.)

Ke krytí úvěru poskytnutého obci S. v Čechách vydala žalující banka směnku. Tuto směnku jakož i prolongační směnku podepsal starosta obec S. Vendelín H., radní téže obce Rudolf Sch., starosta s dodatkem »jako starosta« a Rudolf Sch. s dodatkem »jako radní«. Kromě toho byl na směnce podpis Vendelína H-a bez jakéhokoliv dodatku, jakož i podpisy čtyř členů obecního zastupitelstva města S. bez dodatku. Směnečný platební příkaz proti obci S. procesní soud prv. stolice zrušil, kdežto proti Vendelínu H-ovi a proti oněm čtyřem podepsavším členům obecního zastupitelstva ponechal ho v platnosti. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oně strany. Důvody: **K odvolání žalobkyně:** Podle § 55 obecního zřízení pro Čechy jest v listině, týká-li se tato nějakého jednání, k němuž má obec zapotřebí přivolení výboru anebo vyššího schválení, připomenouti, že toto přivolení dáno nebo schválení se stalo, a dva údové výboru se mají podepsati. Není sporu o tom, že povolení zápůjčky obci S. u žalující strany podléhalo nejen schválení obecního zastupitelstva, nýbrž i schválení zemského výboru. Musela by proto obě tato schválení uvedena býti v listině samotné (§ 55 druhý odstavec obec. zřízení pro Čechy), tedy na směnce, která jest podkladem žaloby. Námitka žalující strany, že směnečný zákon této náležitosti nevyžaduje, není důvodná. Směnečný zákon stanoví jen podmínky podle směnečného práva, nevyklučuje však, že musí býti splněny i podmínky podle jiných zákonů k platnosti toho kterého závazku stanovené, a takovým předpisem jest právě § 55 obecního zřízení. Jest ovšem pravda, že tento předpis ztěžuje použití směnečného úvěru obcí a proto se obyčejně u obcí směnečný závazek nepožaduje; požaduje-li se však, musí i směnka, která o sobě tvoří základ žaloby, odpovídati i této náležitosti. Již z tohoto formálního důvodu bylo by směnečnou žalobu proti žalované obci zamítnouti, poněvadž od tohoto požadavku § 55 obecního zřízení závisí platnost, nikoli jen průkazní moc listiny, směnka sama této náležitosti nevykazuje a nelze ji proto pokládati za listinu ve smyslu § 55 obec. zřízení (srov. k tomu rozh. 3975, 3676 a 8582 sb. n. s.). Ostatně schválení takové se strany zemského výboru se pro rok 1932 nestalo, t. j. prodloužení staré zálohové zápůjčky odepřeno bylo zemským úřadem v Praze, jak z přípisu ze dne 27. června 1933 zřejmo. I kdyby bylo správné, že podle § 20 zák. čís. 169/1930 jest schválení zemského výboru potřebí jen k zápůjčce, nikoli však k jejímu prodloužení, i v tom případě právem zamítl prvý soud žalobu proti obci, ano dřívější pří-

volení zemského výboru v listině, ve směnce uvedeno není. K o d v o l á n í ž a l o v a n ý c h: Žalovaní podepsali prohlášení ze dne 5. února 1932 svými jmény, bez dodatku, že tak činí jako zástupci obce. Podle § 55 obec. zřízení má podepsati listinu starosta a jeden obecní starší a, týká-li se listina jednání, k němuž jest potřebí přivolení výboru nebo vyššího schválení, podepíší dva údové výboru, že se přivolení nebo schválení stalo. Celkem tedy by bylo třeba 4 podpisů, kdežto na směnce jest podpisů 5, pokud se týče 7. Již z toho, že žalobkyně žádala více podpisů, než podle obecního zřízení by bylo nutno, jest zřejmo, že si žalovaní, kteří jsou členy obecního zastupitelstva a proto znají nebo znáti mají předpisy obecního zřízení, museli býti vědomi toho, že se nežádá jejich podpis jako zástupců obce, nýbrž že žalobkyně žádá jejich osobní ručení. Tomu nasvědčuje i obsah prohlášení samotného (gegen uns oder die Firma Stadtgemeinde M. haben wir für die Stadtgemeinde . . . akzeptiert), pro to mluví i podpisy žalovaných na směnce samé, kdež nepřipojili žalovaní dodatek »jako člen obecního zastupitelstva«, ačkoliv by jinak tak učiniti měli. Svědek A. uvedl, že když si pokladník žalobkyně vybral ze seznamu obecního zastupitelstva žalované, řekl, že si vybral právě ty nejlepší, že na to F. řekl, že je to samozřejmě. Ovšem tvrdí tento svědek, že mu F. neřekl, že ony osoby mají určitě osobně. Naproti tomu potvrzuje svědek F., že odpověděl A-ovi, že je to k vůli osobnímu ručení. Již z poznámky A-ovy, že si F. vybral ty nejlepší, jest zřejmo, že mluveno bylo o osobním ručení žalovaných, ježto by ona poznámka o výběru těch nejlepších neměla smyslu, a právem proto věřil prvý soud více svědkům F-ovi a G-ovi. Svědek F. ovšem nedal žalovaným při podpisu směnky další vysvětlení, že však žalovaní věděli, že jde o osobní ručení, vychází nejen z jejich podpisů bez dodatku, že tak činí jako členové obecního zastupitelstva, nýbrž zejména i z dopisů městského úřadu v S. ze dne 12. prosince 1932, 29. prosince 1932 a 2. ledna 1933, podepsaných starostou a spolužalovaným H-em, kdež se mluví o propuštění z ručení »der sonst Verpflichteten«, že by »diesen Beteiligten vermeidbare Kosten erwachsen würden«. Žalovaní sami praví v odvolání, že dopisy byly napsány až, když jim bylo sděleno dopisem zástupce žalující strany ze dne 20. prosince 1932, že žalobkyně chce je činiti zodpovědnými jako spoluzavázané. Přes to však, že již jim byl znám tento úmysl žalující strany, žádá starosta H. o jich propuštění z ručení a ani slovem se nezmiňuje, že se nezavázali osobně, nýbrž že podepsali jen za obec. Z toho vyplývá, že H. věděl určitě, že podpisuje nejen za obec, nýbrž i za sebe, a proto také k svému druhému podpisu nepřipojil dodatek »jako starosta«, jakž učinil při podpisu při razítku obce. Že však i ostatní žalovaní to věděli, zřejmo z toho, že A. sám uvedl, že pokladník F. po onom výběru jmen žalovaných ze seznamu členů obecního zastupitelstva žádal ho, A-a, aby vyrozuměl ony pány, že mají podepsati u banky. Žalovaní se také skutečně do banky dostavili a směnku podepsali, z čehož vychází, že A. jim sdělení o požadavku F-ově učinil, a srovná-li se výpověď A-ova s tím, že spolužalovaný H. v dopisech se nijak proti osobnímu ručení neohražoval, ač již v té době věděl, že žalobkyně se jeho ručení

dovolává, nutno míti za to, že nejen jemu, nýbrž i ostatním žalovaným bylo A-em sděleno, že se žádá jejich osobní ručení. Vždyť jinak by se dojista před podpisem směnky ptali u banky, proč i oni mají směnku podpisovati, když ji podepsal již starosta a obecní radní, neb aspoň by byli připojili k svým podpisům dodatek »jako člen představenstva«.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

Důvody:

K d o v o l á n í ž a l o b k y n ě: Podle § 55 obec. zřízení pro Čechy musí listiny, jimiž se zakládá závazek obce proti třetím osobám, podepsány býti starostou obce a jedním obecním radním. Týká-li se však listina závazku, k jehož podstoupení jest třeba souhlasu obecního zastupitelstva, nebo vyššího svolení, musí býti toto svolení na listině vyznačeno za podpisu dvou členů obecního zastupitelstva. Podpis bíancko směnky, jímž se obec jako příjemkyně směnky zavazuje zaplatiti pohledávku ze zápůjčky 200.000 Kč, kterou uzavřela se žalobkyní za souhlasu obecního zastupitelstva a za schválení okresního výboru a zemského výboru podle § 20 zák. čís. 77/27, měl se státi po rozumu předpisu § 55 obec. zřízení v ten způsob, že měli směnku jménem obce podepsati obecní starosta, jeden člen obecní rady a dva členové obecního zastupitelstva a mělo na směnce býti vyznačeno, že k podstoupení tohoto směnečného závazku dalo souhlas obecní zastupitelstvo v S. s uvedením data příslušného usnesení a že usnesení to schválily i okresní výbor, i zemský výbor s uvedením dat příslušných schvalovacích dekretů. Tento předpis platil nejen pro původní směnku z roku 1927, která kryla úvěr umluvený v roce 1927, nýbrž i pro krycí směnku prolongační, vystavenou dne 19. prosince 1932, neboť i tato směnka měla založiti směnečný závazek obce ve výši 200.000 Kč na místě dřívějšího směnečného závazku v téže výši. Správně uvádí odvolací soud, že na této prolongační směnce mělo býti vyznačeno usnesení obecního zastupitelstva z roku 1927, jímž byl úvěrní závazek obce usnesen, jakož i schvalovací doložky výboru okresního a zemského, neboť, třebaže obec, nesplativši dluh podstoupený v roce 1927, zůstala nadále dlužnicí obecnoprávní proti žalující bance, podstoupila podpisem prolongační směnky n o v ý závazek s m ě n e č n ý v téže výši, ke kterému měla zapotřebí schválení těchže nadřazených úřadů jako k podstoupení původního směnečného dluhu. Nesporno jest však, že není vyznačeno ani schválení směnečného závazku obce ani schválení obecní zápůjčky ve výši 200.000 Kč obecním zastupitelstvem, okresním a zemským výborem na zažalované směnce ze dne 19. prosince 1932. Důsledkem předpisu § 55 obecního zřízení nezakládá proto listina tato platný směnečný závazek obce S. a proto právem nižší soudy zrušily směnečný platební příkaz, pokud byl vydán proti pržalované obci S.

K d o v o l á n í ž a l o v a n ý c h: Jako rozpor se spisy (§ 503 čís. 3 c. ř. s.) se vytýká, že odvolací soud vychází při svých úvahách z mylného předpokladu, že Vendelín H. a Rudolf Sch. podepsali směnku na-

před pod razítko obce s dodatky »als Bürgermeister«, »als Stadtrat« a že se teprve později podepsal H. bez tohoto dodatku, kdežto ve skutečnosti tomu bylo naopak, podpis H-ův bez dodatku byl dřívější než podpisy s uvedenými dodatky. Ohledně starosty H-a jest sice správné, že se po prvé podepsal bez dodatku a teprve po druhé s dodatkem »jako starosta« pod razítkem obecního úřadu, a že i Rudolf Sch. se zároveň se starostou obce podepsal jako obecní radní, když už před tím ostatní žalovaní byli na směnce podepsáni, avšak okolnost ta nemá význam pro závazky druhých podpisatelů, poněvadž tito nepřičinili svému podpisu dodatky »jako členové obecního zastupitelstva« a tudíž nedali najevo, že odmítají osobní ručení, že chtějí podepsati jen jako členové obecního zastupitelstva, jako representanti obce jejím jménem. Nezáleží na tom, co si podpisatelé směnky, přičiňující svůj podpis, myslili o funkci, v jaké směnku podpisují, nýbrž na tom, jak se jejich podpis jeví na venek. Váhu kláští jest při směnce jako scripturní obligaci na písemný projev na směnce, nikoli na úmysl podpisatelův, jenž jest z listiny nezjevný. Výtku nesprávného právního posouzení věci (§ 503 č. 4 c. ř. s.) neprovádějí žalovaní po zákonu. Při provádění tohoto dovolacího důvodu jest se držeti zjištění učiněných nižšími soudy a na jejich základě prokazovati, že zjištění ta byla podřaděna pod nesprávné právní pravidlo. To však žalovaní nečiní. Odvolacím soudem bylo zjištěno, že žalovaní, podpisující směnku věděli, že jde o jejich osobní ručení. Dovolání neдрží se tohoto skutkového zjištění, nýbrž snaží se zhodnocením provedených důkazů dokázati opak, že podepsali směnku, nechť se zavázati osobně, nýbrž majíce v úmyslu zavázati obec jako starosta a členové obecního zastupitelstva. Nelze proto k vývodům těm přihlížeti. Není proto třeba zabývati se blíže i dalšími výtkami co do právního posouzení.

Čís. 12894.

Zaměstnavatel ručí zaměstnanci (jeho pozůstalým) za škodu, kterou mu úmyslně nebo z nedbalosti způsobil tím, že opomenutím přihlášky k pensijnímu pojištění nastala ztráta pojistného nároku.

Nároky pozůstalé vdovy po zaměstnanci podle zákona o pensijním pojištění jsou rázu veřejnoprávního a nemohly býti zkráceny dohodou mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem.

Pokud šlo o poměr služební, nikoliv společenský, třebaže zaměstnanec nedostával plat v určité výši, nýbrž odměnu upravenou podle rozsahu prací jím samým v podniku zaměstnavatelově vykonaných.

(Rozh. ze dne 7. října 1933, R II 236/33.)

Manžel žalobkyně, jenž zemřel dne 4. července 1928, byl původně společníkem žalovaného při provozování zeměměřičské kanceláře. V žalobě, již se domáhala na žalovaném náhrady škody, kterou prý zavinil tím, že nepřihlásil jejího manžela k pensijnímu pojištění, takže nemá nárok na pensijní požitky po zemřelém manželi, tvrdila žalobkyně, že

prý společenský poměr trval jen krátkou dobu, do podzimu 1920, a byl pak přeměněn v poměr služební, takže pak podléhal manžel žalobkyně pensijnímu pojištění a měl býti řádně žalovaným přihlášen. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Jádrem projednávaného sporu jest — jak nižší soudy správně dokládají — vyřešení otázky, zda šlo o služební či o společenský poměr a zda tedy zemřelý manžel žalobkyně Pavel M. podléhal pojistné povinnosti podle zákona ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. z roku 1907 a čís. nařízení ze dne 25. června 1914 čís. 138 ř. zák. v doslovu zákona z 5. února 1920 čís. 89 sb. z. a n. Žalovaný se sice snaží doličiti, že, i kdyby Pavel M. oné povinnosti podléhal, zažalovaný nárok by nebyl opodstatněn jednak proto, že by nároky M-ovy, pokud se týče jeho pozůstalých proti nositeli pojištění opomenutím přihlášky nebyly dotčeny a nebylo by tudíž příčinné souvislosti mezi opomenutím žalovaného (zaměstnavatele) a tvrzenou škodou, jednak že všeobecných předpisů o náhradě škody nelze použiti tam, kde zákonodárce na porušení předpisů stanoví zvláštní sankci, jakž se stalo v zákoně o pensijním pojištění, která vylučuje platnost všeobecných předpisů o náhradě škody pro obor porušení ohlašovací povinnosti podle uvedeného zákona. Rozhodnutí nejvyššího soudu sb. n. s. čís. 8411 nehodí se na souzenou rozepři, neboť se týká případu nemocenského pojištění, podle zákona čís. 221/24. Nemocenské pojištění je vybudováno na zásadě pojištění ze zákona (ipso jure pojištění). Pojištění řídí se tam stavem skutečným, vzniká počátkem výkonu služeb povinně pojištěných a je zásadně nezávislé na podání přihlášky a na jejím obsahu. Z toho vyplývá, že při nemocenském pojištění v pravidelných případech zaměstnanci z porušení zákonné povinnosti zaměstnavatelovy škoda vůbec vzejíti nemůže, a je tedy v tomto oboru pojištění žaloba zaměstnance neb jeho pozůstalých proti zaměstnavateli, opřená o porušení ohlašovací povinnosti, neopodstatněna proto, že pojištěnec nebo jeho pozůstalí mohou a mají své nároky uplatňovati proti nositeli pojištění, a, učinili-li tak včas a řádně, jim — jak již řečeno — škoda vůbec vzejíti nemůže. Jinak se to má u pensijního pojištění. Neboť zásada ipso jure pojištění byla již první novelisací zákona, t. j. čís. nařízením ze dne 25. června 1914 čís. 138 ř. zák. opuštěna a nahrazena ustanovením, že každý zaměstnanec jest bez ohledu na zaplacení premie pojištěn, byl-li přihlášen (Dr. Emil Hendrych: »Zákon o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců« 4). Podle § 73 jsou zaměstnavatelé povinni hlásiti příslušnému nositeli pojištění do čtrnácti dnů po nastoupení služby všechny své zaměstnance pojištěním povinné a v téže lhůtě oznamovati změny služebního poměru rozhodné pro pojištění, zejména změny platové. Pojistné nároky vyměřují se podle počtu tak zv. příspěvkových

měsíců, t. j. podle počtu měsíců ztrávených v zaměstnání pojištěním povinném. Stala-li se přihláška včas, započítají se veškeré služební měsíce jako měsíce příspěvkové, nestala-li se však včas, započítá se služební doba teprve od měsíce, ve kterém se přihláška k pojištění stala dodatečně neb pojistná povinnost z úřední moci (výměrem pensijního ústavu neb politického úřadu) dodatečně byla zjištěna [§ 73 odst. (7)]. Dobu zaměstnání pojištěním povinného podle těchto pravidel nezapočítanou lze získati jen skutečným doplacením premii a to nejdéle do šesti let od splatnosti té které premie počítajíc. Po vzniku pojistné události (invalidita, smrt) nepřipouští se však dodatečné ohlášky a okolnosti do té doby nehlášené jsou pro nárok pojistný nerozhodné [§ 73 odst. (7)], takže opomenutím přihlášky může nastati i úplná ztráta nároku zaměstnancova, pokud se týče nároku pozůstalých po zaměstnanci. Je tedy na snadě, že v tomto oboru pojištění nelze příčinnou souvislost škody s porušením ohlašovací povinnosti zásadně vyloučiti, neboť porušení to je tu v poměru nutné podmínky ke škodě, a že nelze důvodně za to míti, že ustanoveními § 73 zák. o pens. poj. a ustanoveními trestními (§ 81 a násl.) jest dotčen soukromoprávní závazek zaměstnavatelův k náhradě škody (§ 1295 obč. zák.) zaměstnanci, kterouž mu ať úmyslně ať z nedbalosti způsobil tím, že opomenutím přihlášky nastala ztráta pojistného nároku (viz dr. Emil Hendrych, str. 187). Praxe nejvyššího soudu připouští tedy takové žaloby (na př. sb. n. s. 11511, 11031 a j.).

Odvolací soud zjistil, že žalovaný je vlastníkem zeměměřické kanceláře, že původně přijal manžela žalobkyně Pavla M-a, nemajícího autorisaci k tomuto povolání, za společníka, uzavřev s ním dohodu, že M. obdrží 50% čistého zisku z celé kanceláře, že tato dohoda platila v letech 1919 a 1920, byla pak pozměněna v ten způsob, že M-ovi náleží jen zisk z těch prací, které skutečně vykoná, ať již M-em samým získaných, ať žalovaným mu přidělených, a že důvodem této změny vzájemného poměru bylo, že bylo žalovanému Richardem H-em vytýkáno, že koupil drahé přístroje a tím zvýšil režii, načež žalovaný prohlásil, že on je pánem, nenechá si do toho mluvit a proto že od nynějška to zařídí tak, že M. a druhý spolupracovník Richard H. budou dostávat jen 50% odměny z prací, jež vykonají. Dále zjistil odvolací soud, že žalovaný M-ovi přiděloval práce, jež byly zaneseny do zápisního deníku a jež M. byl povinen konati, a mimo to mu svěřil větší práci s pozemkovou reformou související a to práci zřejmě rozsáhlejší, ana do vystoupení M-ova ze služeb žalovaného po tolika letech ukončena nebyla, a že mu vůbec dával rozkazy, kam má jeti a co udělati. Konečně bylo zjištěno, že M. nebyl vázán na určité kancelářské hodiny a že do kanceláře chodíval velmi nepravidelně, aniž mu to bylo žalovaným vytýkáno. Právní názor odvolacího soudu o povaze smlouvy zde v úvahu přicházející není správný. § 1152 obč. zák. nepředpisuje, že plat musí býti ujednan v určité výši, naopak ponechává ujednání platu vůbec úmluvě stran a zvláštní zákony o námezdních poměrech, na příklad § 14 zák. o obchodních pomocnících, jednají výslovně o případech, kdy plat zcela neb z části byl ujednan v podílu na

zisku (sb. n. s. čís. 202). Rozhodnými znaky služební smlouvy jsou, že jde o osobní a hospodářské podřadění zaměstnaného v organismu podniku zaměstnavatelova, zvláště o práci podle nařízení a dispozic zaměstnavatelových s jeho prostředky pracovními, o osobní povinnost zaměstnancovu a o jeho osobní nárok na práci (sb. n. s. čís. 7845 a 10402). Veškeré tyto složky vyplývají ze skutečností odvolacím soudem, jak svrchu uvedeno, zjištěných. Z tohoto zjištění vychází též nádej, jak svrchu uvedeno, zjištěných. Z tohoto zjištění vychází též nádej, že Pavel M. neměl podílu na zisku a na ztrátě v podniku žalovaného a že mu naopak byla jako odměna upravena peněžní částka podle rozsahu práce jím samým v podniku tom vykonané a proto nelze tu mluvit o společenské smlouvě po rozumu § 1175 obč. zák. Šlo-li o poměr služební, jak odvolací soud správně rozpoznal, podléhal Pavel M. pojistné povinnosti podle § 1 zákona ze dne 5. února 1920 čís. 89 sb. z. a n., jenž jedině se na něho vztahuje, neboť výjimky § 2 se na tento případ nehodí. Na tom, jak Pavel M. sám hleděl na svůj poměr k žalovanému, nesejde a jde jen o to, dlužno-li o b j e k t i v n ě uznati poměr služební. V souzeném případě by bylo šlo o nárok pozůstalé vdovy, zakládající se na zákoně o pensijním pojištění. Takový nárok je rázu veřejnoprávního, nejsou pouhým příslušenstvím nebo soukromoprávním důsledkem smluvního poměru mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem a proto nemohl býti tento nárok zkrácen dohodou mezi zaměstnavatelem Pavlem M-em (manželem žalobkyně) a zaměstnavatelem (žalovaným). Tvrzení, že se M. nároku na náhradu škody z opomenutí ohlašovací povinnosti žalovaného vzdal a že proto ani žalobkyně takového nároku nemá, proto neobstojí (sb. n. s. 5804). Ježto pak první soud, vycházející z mylného právního stanoviska, celou řadou námitek proti zažalovanému nároku se neobíral, postupoval odvolací soud správně, když rozsudek soudu první stolice podle § 496 čís. 3 c. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu, by v těchto směrech jednání doplnil.

Čís. 12895.

Zákon o domovnících ze dne 30. ledna 1920, čís. 82 sb. z. a n.

Lze platně uzavřít smlouvu, podle níž se domovník zavazuje konati za úhrnkovou odměnu vlastníku domu za trvání domovníckého poměru i další služby k ryze domovníckým povinnostem nenáležící jen tehdy, jsou-li tyto zvláštní služby v úhrnkové odměně přiměřeně honorovány. Smlouva tomuto požadavku nehovící je podle § 879 obč. zák. nicotná. Domovník může se domáhati náhrady za tyto zvláštní úkony na druhé straně, jimiž je tato obohacena, prokáže-li, že všemi výhodami mu udělenými nebyl v náležitě výši odměněn, že mu totiž kromě úplaty za domovnícké práce bylo méně zapláceno, než činí mzda za tyto další úkony v místě obvyklá.

Domovník má nárok na klíčové proti vlastníku domu jen, šlo-li o lidi jeho domácnosti nebo takové, kteří na jeho příkaz, s jeho svolením nebo v jeho zájmu se měli dostaviti do domu. Dotčený nárok domovníkův lze jinak upravití jen písemní smlouvou.

(Rozh. ze dne 7. října 1933, Rv II 195/32.)

Žalobce byl domovníkem u žalovaného spolku. Po odchodu ze služby u žalovaného domáhal se na něm žalobce zaplacení 22.088 Kč, ježto žalovaný spolek požadoval od žalobce zvláštní práce, které sice byly žalobcem vykonány, avšak nebyly žalovaným spolkem zaplaceny a ježto podle příkazu žalovaného otvíral chovancům žalovaného spolku zdarma. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Žalobce ujednal se žalovanou stranou koncem srpna nebo počátkem září 1924, že bude za měsíční úplatu původně 120 Kč, zvýšenou pak k žádosti žalobce v roce 1924 na 200 Kč a za bezplatné používání domovnického bytu o 1 pokoji a 1 kuchyni s přísl. se světlem a otopem konati za domovnického poměru obvyklé domovnické práce, zejména vytápěti parní kotel, za tuhé zimy dva kotle ústředního topení, čistiti chodník před domem, třikrát do roka umývatí okna a dvře ústavu a podlahy, zahradu čistiti a polévatí a konati práce zahradní a otevíratí bezplatně domovní vrata chovancům ústavu. Žalobce sice udal, že podle ujednání se žalovanou stranou měl topiti jen pod jedním kotlem, čistiti chodník, dvakrát za rok vydrhnouti 85 oken, tři skleněné dvře, vchody a chodby bez pomoci služebných, zametatí, postřikovatí zahradu, otevíratí a zavíratí domovní dvře a že jen na zvláštní příkaz Anny F-ové konal ostatní práce, jichž zaplacení se žalobou domáhá, a otevíral zdarma chovancům ústavu ve dne i v noci domovní dvře, a opírá žalobní nárok o § 6 odst. 2 a §§ 9 a 15 zákona o domovnicích ze dne 30. ledna 1920, čís. 82 sb. z. a n. Leč neprávem. Je sice pravda, že domovníci nejsou povinni bezplatně konati služby nevyžadované správou domu (§ 6 odst. (2) cit. zák.) a mají nárok ujednáním stran nevyčísitelný a neobmezenitelný na mzdu v místě obvyklou (§ 15 cit. zák.), ale v souzeném případě nejde o smlouvu ryze domovnickou, neboť s ní nerozlučně spojena jest další smlouva služební, podle které se žalobce za úhrnnou odměnu zavázal konati žalované za služebního poměru služby další s domovnickými pracemi nerozlučně spojené, jak ze zjištěných skutečností jest zřejmo. Že žalobce při počátku služebního a domovnického poměru byl zevrubně zpraven a poučen nejen svým předchůdcem ve službě, nýbrž i členy představenstva žalovaného spolku, o tom, že musí za odměnu shora uvedenou konati nejen domovnické, nýbrž i ostatní práce, jichž zvláštní odměnění žalobce žádá, a že práce ty nerušeně a bez uplatňování nároku na zvláštní odměnu za práce v § 6 odst. 1 cit. zák. uvedené konal, jest svědky zjištěno. Dokonce potvrdil Dr. L., že žalobce, opouštěje službu u žalovaného spolku, louče se se svědkem, prohlásil, že byl vždy spokojen a, nebyti nedorozumění s pí. F-ovou, nebyl by býval ze služeb žalovaného spolku vůbec odešel, což dle přesvědčení soudce zřejmě nasvědčuje tomu, že si žalobce byl vědom, že konal veškeré práce shora uvedené bez nároku na zvláštní odměnu. Že žalobce umýval okna, skleněné dvře a schodiště a práce v zahradě ústavu konal na zvláštní příkaz Anny F-ové, není zjištěno. Ani žalobní nárok na náhradu klíčného 4200 Kč, třebaže by byl co do výše poplatku přiměřený, není odůvodněn. Podle § 9 cit. zák. přísluší domovníku za každé otevření domu v době, kdy má býti dům dle schváleného domovního řádu uzamčen, odměna, nikoliv však proti majiteli

domu, nýbrž proti straně otevření žádající. Ostatně žalobce byl dle ujednání se žalovanou stranou povinen otevíratí dům chovancům ústavu bezplatně a jest to ostatně v ústavu toho druhu, jak zjištěno posudkem znalců, obvyklé. O dvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Zákon ze dne 30. ledna 1920, čís. 82 sb. z. a n. rozeznává povinnosti domovníkovy, t. j. takové, jež z domovnického poměru nutně vyplývají a nevyžadují zvláštní ujednání (§ 5, 6/1), a jiné úkony, t. j. služby, jež domovník koná kromě prací domovnických (§ 6 odst. (2) cit. zák.). Pokud se týče ryze domovnických prací, jest odměna za ně ustanovením §§ 8 a 9 zákona blíže upravena. Ohledně jiných služebních úkonů ustanovuje (2) odst. § 6, že domovníci nejsou povinni je konati zdarma a že jim za ně přísluší úplata podle mzdy v místě obvyklé. Nárok na tuto odměnu nelze podle § 15 ani úmluvou stran vyloučiti neb obmeziti. Z toho, co dosud uvedeno, vyplývá, že lze platně uzavřítí smlouvu, podle níž se domovník zavazuje za úhrnkovou odměnu konati vlastníku domu za trvání domovnického poměru i další služby k ryze domovnickým povinnostem nenáležící, jen tehdy, jsou-li tyto zvláštní služby v úhrnkové odměně přiměřeně honorovány. Smlouva tomuto požadavku nehovící je podle § 879 obč. zák. nicotná a domovník může se domáhati náhrady za tyto zvláštní úkony na druhé straně, jimiž je tato obohacena, prokáže-li, že všemi výhodami mu udělenými nebyl v náležitě výši odměněn, že mu totiž kromě úplaty za domovnické práce bylo méně zaplaceno, než činí mzda za tyto další úkony v místě obvyklá. Ustanovení § 6 (2) zákona bylo v prospěch zaměstnanců vydáno z důvodů sociálně-politických (veřejného zájmu), z čehož plyne, že domovník za pracovního poměru se výhody (úplaty) ani platně nemůže zříci. Bylo proto k spolehlivému posouzení rozepře nezbytně třeba, by tyto otázky byly probrány a by bylo přesně zjištěno, konal-li žalobce všechny ony práce, jejichž zaplacení se domáhá, spadají-li konané práce v rámeč domovnických prací ve vlastním smyslu slova a, není-li tomu tak, zda práce mimo rámeč domovnických úkonů žalobcem konané byly podle svrchu uvedeného měřítká přiměřeně odměňovány.

Zvláštní poznámky je ještě třeba ve příčině požadovaného klíčného. Uzavírání domovních dveří bylo nařizeno z důvodů veřejné bezpečnosti (viz dv. dekret z 3. července 1788 Krop XV. 668; nařízení ze dne 3. dubna 1855 čís. 62 ř. z.; viz též § 9 odst. 2 zákona čís. 82/1920 sb. z. a n.). Předpis znamená omezení volného nakládání vlastnictvím veřejnoprávní normou, z čehož plyne, že následky nemají stíhati vlastníka domu, nýbrž nájemce, jenž, ač předpis o uzavírání domovních dveří zná, pozdě se vrátív domů dal podnět k tomu, by mu domovník dveře musel otevíratí. Proto uděluje zákon (§§ 9 a 12) domovníku nárok na klíčné přímo a výlučně proti tomu, kdo si domovníkem dal dveře

otevřítí. Proti vlastníku domu byl by takový nárok jen tehdy opodstatněn, kdyby šlo o lidi jeho domácnosti nebo takové, kteří na jeho příkaz, s jeho svolením neb v jeho zájmu se měli dostavití do domu. Dotčený nárok domovníkův lze podle § 15 zákona jinak upravití jen písemní smlouvou a již z toho důvodu nelze přihlídnouti k námitce žalované strany, že žalobce měl ústní příkaz chovancům ústavu nebo, jak žalobce tvrdí, dokonce všem obyvatelům ústavu otevíratí zdarma. Nižší soudy nezjistily kolikráte žalobce dveře otvíral před půlnocí, pokud se týče po půlnoci, kolikrát chovancům, za něž by ručil žalovaný spolek, a kolikráte jiným osobám, za něž podle toho, co svrchu uvedeno, spolek neručí, konečně je-li požadovaná odměna přiměřena, pročež řízení i v tomto směru vyžaduje doplnění.

Čís. 12896.

Nárok podle § 154 obč. zák. jest zcela samostatným nárokem, jenž přísluší rodičům i tehdy, když svým rodičovským povinností k dětem vůbec nedostáli.

Nárok podle § 154 obč. zák. přísluší i nemanželské matce proti nemanželskému dítěti.

(Rozh. ze dne 7. října 1933, Rv II 436/33.)

Žalobkyně, upadnuvší v nouzi, domáhala se na svém nemanželském synu placení výživného 100 Kč měsíčně. Žalobě bylo vyhověno s o u d y všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) spatřuje dovolatel především v tom, že jest mu uložena povinnost živiti žalobkyni, ač prý ho žalobkyně nikdy neživila. Leč nárok na slušnou výživu, jež příznává § 154 obč. zák. rodičům upadnuvším v nouzi proti dětem, není protihodnotou nebo odměnou za to, že rodiče živili, vychovali a započali děti, nýbrž jest zcela samostatným nárokem, jenž přísluší rodičům i tehdy, když svým rodičovským povinností k dětem vůbec nedostáli. Jest tudíž okolnost, že se žalobkyně nikdy nestarala o žalovaného, pro posouzení závazku žalovaného nerozhodná a nelze proto v tom, že nebyl proveden o ní nabízený důkaz výsledkem stran, spatřovati neúplnost odvolacího řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.). Dovolatel spatřuje dále nesprávné právní posouzení věci v tom, že výše výživného, přisouzeného žalobkyni, která jest jeho nemanželskou matkou, neodpovídá jeho výdělkovým poměrům. Leč neprávem. Závazek žalovaného poskytovatí žalobkyni slušnou výživu, jest jeho zákonným závazkem, třebaž byla žalobkyně jen jeho nemanželskou matkou (srov. čís. 11.058 sb. n. s.). Podle zásady vyslovené v § 1 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931, jest žalovaný povinen vykonávati podle možnosti a podle svých schopností takovou činnost,

by z jejího výtěžku mohl řádně dostáti svému vyživovacímu závazku. Odvolací soud dovodil správně, že žalovaný jest s to, by poskytoval žalobkyni výživné měsíčních 100 Kč, ježto bylo nižšími soudy zjištěno, že provozuje výdělečnou živnost (výroby klávesnic) a jest spolumatělem domku, v němž má se svou rodinou volný byt.

Čís. 12897.

Stačí, byly-li nedostávající se náležitosti směnky doplněny po vydání směnečného platebního příkazu, stalo-li se tak nejpozději před vynesemím rozsudku prvé stolice v řízení o námitkách.

Lhostejno, zda podpis vydatelce byl umístěn pod podpisem příjemce a rukojmího směnky, či vedle nich, jen když se tak stalo pod kontextem směnky na její přední straně.

Prohlášení rukojemské není podstatnou částí směnky a není příjemce směnky oprávněn vytýkati nesprávnost rukojemského prohlášení.

(Rozh. ze dne 7. října 1933, Rv II 753/33.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný příjemce, že podpis úředníka K-a byl přičiněn pod razítko žalující záložny jako vydatelky směnky na směnku vedle podpisu předsedy záložny teprve za sporu; že podpis vydatelce nebyl umístěn přesně pod kontextem směnky a že prohlášení rukojemské není správné. Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti soudu všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Jak již nižší soudy správně uvedly, stačí, byly-li nedostávající se náležitosti směnky doplněny po vydání směnečného platebního příkazu, stalo-li se tak nejpozději před vynesemím rozsudku soudem prvé stolice v řízení o námitkách (rozh. 4904 sb. n. s.). Byl-li tedy podpis úředníka K-a přičiněn pod razítko žalující záložny, jako vydatelky směnky na směnku vedle podpisu předsedy záložny Antonína R-a před vynesemím prvého rozsudku, byla náležitost směnky, žádaná v § 3 čís. 5 sm. zák., doplněna včas. Pokud jde o umístění podpisu vydatelky, jest nerozhodno, zda byl umístěn pod podpisem příjemce a rukojmího směnky, či vedle nich, jen když se tak stalo pod kontextem směnky na její přední straně (rozh. 2995, 3011, 7693 a 3112 sb. n. s.). V tom směru jest však nesporné, že podpis se stal na přední straně směnky, pod textem směnky vedle podpisů akceptanta a rukojmího, tedy platně. Pokud jde o prohlášení rukojemské, není podstatnou částí směnky (§ 3 sm. zák. úsudkem z opaku) a není proto žalovaný jako příjemce směnky legitimován vytýkati nesprávnost prohlášení rukojemského, poněvadž se nedotýká platnosti jeho závazku z akceptu. Nebylo proto lze k této jeho výtce přihlídnouti.

Čís. 12898.

Sudiště podle § 88, první odstavec, j. n.
Ujednaly-li strany jako obapolné splniště určité místo s tím, že zakoupené zboží bude zasláno dobírkou kupiteli, bydlicímu v jiném místě, byla ujednána dvě místa splnění a nedošlo k dohodě po rozumu § 88, první odstavec j. n.

(Rozh. ze dne 12. října 1933, R I 657/33.)

Žalobou, zadanou na okresním soudě v Liberci, domáhala se žalující firma na žalovaném, bydlicím v Novém Městě nad Váhem, zaplacení za dodané zboží. Příslušnost dovolaného soudu opírala žalobkyně o objednací list, v němž byl Liberec ujednán jako obapolné splniště. Námitku místní nepřislušnosti soudu první stolice zamítl, maje za to, že jest příslušným podle § 88, první odstavec, j. n. vzhledem k doložce na objednací listu, že splništěm jest Liberec, při čemž pokládal za nerozhodné, že podle objednacího listu měla býti kupní cena zaplacena dobírkou. Rekursní soud vyhověl námitce místní nepřislušnosti a odmítl žalobu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle prvního odstavce § 88 j. n. lze podati žaloby o splnění smlouvy u soudu toho místa, kde smlouva podle dohody stran má býti splněna žalovaným. Podle objednacího listku z 31. března 1932 ujednaly strany jako oboustranné místo splnění Liberec, zároveň však dále, že zboží zakoupené žalovaným bude zasláno dobírkou. Z toho plyne, jak správně k tomu poukazuje rekursní soud, přihlížeje k rozhodnutí čís. 1394 sb. n. s., že byla ujednána pro splnění smluvní povinnosti žalovaného záležející v zaplacení kupní ceny objednaného zboží současně dvě různá místa splnění, Liberec jako sídlo žalující strany a Nové Město nad Váhem jako bydliště žalovaného. Má-li dohoda o místě splnění jeviti zákonné účinky, nesmí zavdati důvod k pochybnostem. Kde je myslitelný různý výklad projevu, jde o projev neurčitý a tudíž právně nezávazný. Byla-li ujednána dvě místa splnění, připouští ujednání takové různý výklad. Je možný výklad, že se obě ujednaná místa navzájem vylučují nebo že mají trvati vedle sebe. Pro tuto neurčitost nedošlo k dohodě po rozumu § 88 odstavec první j. n. (srovnej rozhodnutí čís. 10.692 sb. n. s.). Nepochybil proto rekursní soud, vyhověv námitce místní nepřislušnosti a odmítnuv žalobu.

Čís. 12899.

Je-li požadované zvýšení odbytého nemanželského dítěte závislé na rozhodnutí otázky, zda dítě jest oprávněno domáhati se jeho zvýšení, a rozhodnutí o něm závisí na zjištění sporné okolnosti, zda se ma-

jetkové poměry nemanželského otce zlepšily, jest o zvýšení odbytého jednatí v řízení nesporném, ježto prostředky nesporného řízení stačí k tomu, aby byly bezpečně zjištěny majetkové poměry nemanželského otce.

(Rozh. ze dne 12. října 1933, R II 364/33.)

Poručenský soud dal poručníku nemanželského dítěte zmocnění a příkaz, by vedl proti nemanželskému otci spor o zvýšení odbytého. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by o návrhu poručníka na novou úpravu výživného rozhodl v nesporném řízení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Poručník nezletilé Bedřišky L-ové domáhá se vyměření vyššího odbytého z důvodu, že nastal případ nepředvídané změny majetkových poměrů otcových, pro který bylo dítěti vyhrazeno právo, že může býti pozměněn smír ze dne 28. ledna, po případě 25. března 1930. Jde o to, zda poručníka lze odkázati s uvedeným nárokem na pořad práva, čili nic. Rekursní soud míní, že to nelze, poněvadž nejde o případ § 25 zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n., podle něhož nesporný soudce může účastníky ke zjištění sporných okolností odkázati na pořad práva jen tehdy, závisí-li od tohoto zjištění rozhodnutí o tom, zdali jest tu právo nebo právní poměr, na nichž závisí jeho rozhodnutí, tedy rozhodnutí o předurčující otázce. Při tom vychází zřejmě z názoru, že ustanovením § 25 zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. změněno bylo ustanovení § 16 první dílčí novely o poukázání nároku na výživné pro nemanželské dítě na pořad práva za účelem zjištění sporných okolností. V souzeném případě však netřeba se zabývati otázkou správnosti tohoto názoru, neboť, ať se případ posuzuje podle § 16 první dílčí novely k obecnému občanskému zákonu nebo podle § 25 nesporného zákona, jest odkázání na pořad práva přípustné. Podle § 16 první dílčí novely proto, že to toto zákonné ustanovení k účelu určení výživného výslovně dopouští, podle § 25 nesporného zákona proto, že jde o případ (2.) odstavce tohoto paragrafu. Požadované zvýšení odbytého jest závislé na rozhodnutí otázky, zdali dítě jest oprávněno domáhati se jeho zvýšení. Právo to jest předurčující pro požadovanou novou výměru a závisí rozhodnutí o něm na zjištění sporné okolnosti, zdali majetkové poměry nemanželského otce se nepředvídaným způsobem změnily čili nic. Přes to dovolací rekurs není odůvodněný. Rekurentu nelze přisvědčiti, že by prostředky nesporného řízení nestačily k tomu, aby byly bezpečně zjištěny majetkové poměry nemanželského otce. Předpisy §§ 34, 28 a 29 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. o výsledku svědků a osob převzvedných, jakož i účastníků postaveny byly tyto průvodní prostředky na roveň důkazu svědeckému a výsledku stran v řízení sporném. Soud nesporný má možnost použití i jiných důkazních prostředků (§ 34 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n.). Okolnost, že

není omezen na návrhy stran jako v řízení sporném, nýbrž má podle zásady vyšetřovací, ovládající nesporné řízení, postupovati z úřadu, dává mu dokonce možnost zjistiti majetkové poměry otcovy nejen stejně bezpečně, ne-li bezpečněji, ale i rychleji a laciněji než v řízení sporném. Vzdálenost bydliště otcova od bydliště nemanželského dítěte není tomu na překážku. Poručníku není ani v řízení nesporném vzata možnost činiti soudu návrhy na provádění šetření. Není tedy odůvodněno mínění rekurentovo, že bezpečné zjištění majetkových poměrů v řízení nesporném není možné.

Čís. 12900.

Proti usnesení soudu, jímž nebyla zrušena exekuce na movitost z důvodu, že jsou příslušenstvím nemovitosti, není oprávněn k rekursu ten, kdo vedl exekuci na nemovitost.

Proti exekuci, již byly zabaveny svršky jako vlastnictví dlužníka, nemůže se dlužník s úspěchem domáhati zrušení exekuce z důvodu, že zabavené svršky jsou příslušenstvím nemovitosti, nepatřila-li nemovitost v době podání návrhu na zrušení již dlužníkovi, ana byla v imobilární exekuci proti dlužníkovi již přiklepnuta vydražiteli. Lhostejno, že teprve po podání návrhu na zrušení mobilární exekuce došlo k opětovnému prodeji nemovitosti veřejnou dražbou pro nesplnění dražebních podmínek prvním vydražitelem.

(Rozh. ze dne 13. října 1933, R I 1011/32.)

Částečně k návrhu dlužníka (pol. 1—4), částečně z úřadu (pol. 6—8) zrušil soud první stolice exekuci na svršky (stroje), ježto právě zabavené svršky jsou příslušenstvím domu čp. 127 (továrny). Rekursní soud k rekursu vymáhajícího věřitele zamítl návrh dlužníka co do položek 1—4, ohledně předmětů zabavených pod pol. 6—8 zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by v exekučním řízení pokračoval. **D ů v o d y:** Podle dodatečného vyšetření je zjištěno, že dlužník není vlastníkem domu čp. 127 se stavbami, které podle knihovni poznámky jsou továrnou na hospodářské stroje, neboť ideální jeho polovina těchto nemovitostí byla dne 26. ledna 1932 prodána veřejnou dražbou Občanské záložně v L. Stěžovatelka právem vytýká, že svršky zabavené proti dlužníku nemohou býti příslušenstvím nemovitosti, náležející osobě jiné, než dlužníkovi. Předpokladem příslušenství nemovitosti je, zda svršky jsou určeny k trvalé potřebě nemovitosti. Směrodatný je tudíž úmysl, aby věci zůstaly trvale u nemovitosti. Takový úmysl může mít jen vlastník nemovitosti. Proto také ho nemůže mít pachtýř, nebo nájemce (sr. koment. k § 252 ex. ř., vyd. Kompas). Není-li dlužník vlastníkem nemovitosti, na kterých jsou zabavené svršky, nemůže uplatňovati zrušení exekuce na svršky z důvodu příslušenství. Svršky pod pol. 1—4 byly sice zabaveny v době, kdy dlužník byl ještě vlastníkem polo-

viny nemovitosti, avšak v době, kdy dlužník žádal za zrušení exekuce, nebyl již vlastníkem poloviny nemovitosti a neměl proto oprávnění uplatňovati zrušení exekuce podle § 252 ex. ř. nehledíc k tomu, že později byly zabaveny přístupem i pro jiné věřitele. Návrh dlužníkův nebyl proto v době jeho podání zákonem odůvodněn. Soud nebyl také oprávněn zrušiti exekuci z úřadu na svršky zabavené pod pol. 6—8, neboť tyto svršky byly zabaveny již po prodeji ideální poloviny nemovitosti dlužníkovi patřící a scházel tudíž předpoklad, aby tu byla totožnost podmětů vlastnického práva i co do svršků i co do nemovitostí. Ku příslušenství musí se sice při výkonu exekuce přihlížeti z úřadu, z toho však nelyne, že by byl soud oprávněn zrušiti z úřadu exekuci na svršky, i když dříve byly příslušenstvím nemovitosti, odpadly-li později podmínky příslušenství. Je k tomu tím méně oprávněn, byla-li nemovitost v době rozhodování ve vlastnictví jiné osoby, než dlužníka. Soud by tím řešil otázku vlastnického práva, o které z úřadu rozhodovati nelze. Nesouhlasí-li vymáhající věřitel se zrušením exekuce z důvodu, že svršky jsou vlastnictvím osoby třetí, nelze tuto otázku řešiti z úřadu ani v tom případě, jsou-li svršky skutečně trvale spojeny s nemovitostí třetí osobě patřící, neboť i v tomto případě musí třetí osoba svůj vlastnický nárok uplatňovati žalobou podle § 37 ex. ř. Nezáleží proto na tom, zdali svršky zabavené pod pol. 1—7 byly současně s ideální polovinou nemovitostí dlužníku patřící Občanské záložně prodány. Tato musí své případné vlastnické právo sama uplatňovati žalobou.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs Občanské záložny v L. a nevyhověl dovolacímu rekursu dlužníka.

D ů v o d y:

Občanská záložna v L. není vůbec dotčena napadeným usnesením, neboť není stranou v tomto exekučním řízení; jako vymáhající strana v dražebním řízení na nemovitosti zapsané v knihovni vložce č. 127 není účastnicí exekučního řízení mobilárního; není tudíž s obou hledisek k rekursu oprávněna.

Při rekursu povinného, k němuž jest zásadně oprávněn, jest však k tomu přihlížeti, že návrhy na zrušení exekuce na svršky pol. 1—4, 6—8 zájemního protokolu učiněny byly dlužníkem ve dnech 13. června 1931, 24. října 1931 a 19. listopadu 1931 a že ku pravoplatnému dražebnímu prodeji ideální polovice nemovitosti patřící dlužníkovi došlo až dne 26. ledna 1932; táž část nemovitosti dlužníkovi patřící byla však již dne 31. května 1930, tudíž před oněmi návrhy dlužníkovými dražebním řízením přiklepnuta jeho manželce, načež teprve pro nesplnění dražebních podmínek touto vydražitelkou došlo k opětovnému prodeji veřejnou dražbou dne 26. ledna 1932. Jest míti na paměti, že poznámka udělení příklepu má účinky vytýčené v § 72 všeobecného knihovního zákona (§ 183 III a čl. XXVI uvozovacího zákona k ex. ř.) a nemohly mít návrhy povinného právě pro nedostatek totožnosti podmětu vlastnického práva u svršků a u nemovitostí úspěch. K zabavení pásové pily došlo až dne 25. února 1932, kombinovaného hoblovacího stroje a sou-

struhu na železo pak dne 22. dubna 1932, tudíž po dražebním prodeji dlužnickovy reality na Občanskou záložnu v L., jenž nastal dnem 26. ledna 1932 a podle zásad svrchu zmíněných nebylo by bývalo možno vyhověti ani případným návrhům dlužníka na zrušení exekuce podle § 39 čis. 2 ex. ř. (§ 252 ex. ř.); tím méně pak jest zde dán podklad pro zrušení exekuce podle těchto zákonných ustanovení z úřadu.

Čís. 12901.

I když jde o uplatnění zástavního práva, které bylo na nemovitosti vloženo před poznámkou fideikomisární substituce, může exekuce vnučenou dražbou býti povolena jen, zni-li exekuční titul i proti fiduciářům i proti substitutům, leda že by k poznámce substituce bylo došlo teprve po poznámce hypotekární žaloby; tu by byl rozsudek vykonatelný i proti substitutům.

(Rozh. ze dne 13. října 1933, R I 687/33.)

Soud první stolice povolil k vydobytí peněžité pohledávky proti manželům Josefu a Anně S-ovým vnučenou dražbu nemovitostí. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Na nemovitostech do dražby daných jest podle snímku z notářského spisu ze dne 14. listopadu 1922 poznamenána fideikomisární substituce ve prospěch nezl. Josefa, Anny a Marie S-ových. Podle tohoto notářského spisu postoupil Jan a Josefa S-ovi nemovitosti svému synu Josefu S-ovi proti tomu, že se postup stal pod podmínkou, že postupující odevzdá převzaté nemovitosti jednomu ze svých dětí, dosud nezletilých, Josefu, Anně a Marii S-ovým, kteří i v případě úmrtí obdrží nemovitosti, a to v témž pořadí. Jde o fideikomisární substituci podle § 608 a násl. obč. zák. a vlastnictví fiduciáře jest jen vlastnictvím omezeným s právy a povinnostmi poživatele (§ 613 obč. zák.), takže tu platí ustanovení §§ 511 a násl. obč. zák., Exekuce vnučenou dražbou týká se podstaty statku a takovou exekuci bylo by lze vésti jen se souhlasem substituta. Substituce ve prospěch uvedených nezletilců, poznamenána v pozemkové knize, dovoluje vklad práva zástavního jen s omezením, že se vklad děje bez újmy substituce, a překáží exekuci vnučenou dražbou vůbec (sb. n. s. čis. 11.227).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Z knihovního výpisu ve spojení se zprávou knihovního oddělení okresního soudu v P. ze dne 20. září 1933 plyne, že se fideikomisární substituce zřízená v notářském spisu ze dne 14. listopadu 1922 pro nezl. Josefa, Annu a Marii S-ovy týkala celé nemovitosti vl. č. 3 a polovice nemovitosti vl. č. 6, jež tehdy připadly otci substitutů, Josefu S-ovi, tedy i oně částí, jež pak převedena byla notářským spisem ze

dne 8. ledna 1929 na Annu S-ovou. Třebaže při tomto převodu nebyla fideikomisární substituce zvláště vyznačena ohledně těchto částí, jest zřejmé, že části ty nemohly na Annu S-ovou přejíti jinak než s tímž zatížením substitucí, any od ní řádným způsobem sprostěny nebyly; že se tak nestalo, je zjevno z opisu notářského spisu, založeného ve sbírce listin. Substituce ve prospěch jmenovaných nezletilců nedoznala tedy změny a vázne na celé nemovitosti vl. č. 3 a na polovici nemovitosti vl. č. 6, patřící Josefu a Anně S-ovým. Rekursní soud správně poznal, že tato substituce překáží exekuci vnučenou dražbou nemovitostí, a správně poukázal k rozh. čis. 11.227. Je nerozhodné, že jde o uplatnění zástavního práva, které bylo na nemovitostech vloženo již 21. srpna 1922, tedy před poznámkou substituce, neboť i v tom případě směla by býti žádaná exekuce povolena jen, kdyby exekuční titul zněl i proti fiduciářům i proti substitutům, jak bylo dovedeno již v rozh. čis. 7761, 11.526. V souzeném případě zní však i žaloba i exekuční titul jen proti fiduciářům; protože substituti k provedení dražby nedali souhlas, bude třeba nahraditi jej exekučním titulem. Jinak by se věc měla, kdyby k poznámce substituce bylo došlo teprve po poznamenání hypotekární žaloby. Tu by ovšem rozsudek byl vykonatelný i proti substitutům.

Čís. 12902.

Sekvestraci pozůstalosti podle § 127 nesp. říz. nelze v nesporném řízení povoliti, byla-li správa pozůstalosti již před podáním odporujících si dědických přihlášek svěřena jednomu z domnělých dědiců. Odpůrce takového dědice může dosíci sekvestrace jen v zajišťovacím řízení (§ 382 čis. 2 ex. ř.).

(Rozh. ze dne 13. října 1933, R I 780/33.)

K pozůstalosti po Karlu R-ovi přihlásila se jako dědička ze závěti Marie E-ová, již soud, přijav její dědickou přihlášku na soud, svěřil usnesením ze dne 9. srpna 1932 správu pozůstalosti. Napotom přihlásila se k pozůstalosti ze zákona Marie H-ová a navrhla, by Marii E-ové byla odňata správa pozůstalosti. Pozůstalostní soud usnesením ze dne 8. dubna 1933 rozhodl, že správa a opatrování pozůstalosti přecházejí na Jana F-a. Rekursní soud k rekursu Marie E-ové napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zamítl návrh Marie H-ové, by byla Marii E-ové odňata správa pozůstalosti.

Důvody:

Oprávněna jest výtká s hlediska § 46 nesp. zák. čis. 100/31, že napadené usnesení trpí nezákonností. Marie H-ová odůvodnila návrh na odnětí správy pozůstalosti Marii E-ové tím, že jsou tu odporující si dědické přihlášky (její, stěžovatelky a Marie E-ové) a že jí (stěžova-

telkou) byla podána žaloba podle § 126 nesp. pat. Návrh na odnětí správy pozůstalosti Marii E-ové směřoval podle toho, jak jest mu rozuměti a jak mu rozuměl i první soud, k tomu, aby byla povolena soudní správa pozůstalosti podle § 127 první odstavec nesp. pat. Leč sekvestrací pozůstalosti nelze podle § 127 druhý odstavec nesp. pat. povolit v nesporném řízení, byla-li správa pozůstalosti již před podáním odporujících si dědických přihlášek svěřena, jak jest tomu i v souzeném případě, jednomu z domnělých dědiců. Odpůrce takového dědice může v případě tom podle § 127 druhý odstavec uvedeného zákona dosíci sekvestrace jen v zajišťovacím řízení (§ 382 čís. 2 ex. ř.), tudíž, osvědčí-li nebezpečnost (§ 381 ex. ř.).

Čís. 12903.

Vnucený správce nemovitosti jest oprávněn vybírat i žalobou vymáhati i obecní dávky z nájmu.

(Rozh. ze dne 13. října 1933, R I 807/33.)

Na žalobcův dům v Praze byla povolena vnučená správa a dne 27. září 1930 byl zaveden vnučený správce. Žalobou, zadanou na soudě dne 10. listopadu 1930, domáhal se majitel domu na nájemníku zaplacení obecních dávek za léta 1927 až 1929. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. **Důvody:** Podle ustanovení § 109 ex. ř. jest vnučený správce oprávněn na místě dlužníka vybírat veškeré požitky a příjmy ze spravované nemovitosti a vůbec předsevzít všechna právní jednání a právní činy, jakož i vznášeti veškeré žaloby, jichž je třeba, by vnučená správa byla provedena. Podle ustanovení § 119 ex. ř. patří k výtěžkům vnučené správy příjmy v čase zavedení vnučeného správce splatné, avšak dosud nevybrané, jakož i příjmy, jež se v budoucnosti po odevzdání nemovitosti správci stanou splatnými. Předpis tento platí beze všeho omezení. K příjmům těm patří tudíž nájemné i pachtovné, splatné již v den odevzdání nemovitosti správci, pokud nebylo ještě vybráno a pokud s ním dlužník ještě do té doby jinak nenaložil. Dispozice dlužníkovy o nájemních lhůtách, splatných po zavedení vnučeného správce, jsou pro vnučeného správce bez účinku. Vnučený správce je tedy oprávněn vynášeti i nájemné i obecní dávky z nájemného (čís. 10.824 sb. n. s.). V souzeném případě vnučená správa byla povolena a vnučený správce byl zaveden před podáním projednávané žaloby. Podle názoru soudu není tedy žalobce oprávněn k podání této žaloby, neboť oprávněným ji podati jest vnučený správce, zejména, ana vnučená správa ještě trvá. **Odvolací soud** zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. **Důvody:** Výtku nesprávného právního posouzení věci odůvodňuje odvolání tím, že není správný názor prvního soudu, že žalobce není oprávněn k žalobě z důvodu, že proti němu v době podání žaloby byla a dosud jest vedena vnučená správa domu a že oprávněným podati žalobu jest jen vnučený správce. Těto výtky

nelze upříti oprávnění. Podle ustanovení § 99 první odstavec ex. ř., že soud exekuční, jakmile povolí vnučenou správu nebo jest dožádán o výkon povolené vnučené správy, pojmenuje správce a zpraví dlužníka, že se má zdržeti všelikého nakládání s užitky exekucí zatíženými, má zahájení vnučené správy pro dlužníka za následek ztrátu dispozice s užitky nemovitosti, pokud jsou postiženy exekucí a vnučený správce jest podle § 109 ex. ř. oprávněn od okamžiku, kdy mu byla nemovitost do správy odevzdána, ke všechněm opatřením, jež slouží k řádnému a úspěšnému hospodářskému užívání nemovitosti, a na místě dlužníka vybírat všechny užitky a příjmy ze spravované nemovitosti a o tom kvitovati a vůbec konati všechna právní jednání a právní činy a vznášeti všechny žaloby, kterých jest třeba, by vnučená správa byla provedena, t. j. by bylo docíleno výtěžků ze spravované nemovitosti, jichž jest užiti k tomu, aby správní výdaje byly zapraveny a aby vymáhající věřitel a jiní oprávnění byli uspokojeni (§ 119 první odstavec ex. ř.). K těmto výtěžkům podle § 119 první odstavec ex. ř. náležejí všechny užitky a důchody z nemovitosti, které dlužníkovi přísluší a z exekuce nejsou vyňaty, a to plody nabyté po odevzdání nemovitosti správci a plody, které v čase tohoto již jsou odděleny a na nemovitosti se nalézají, dále důchody v tomto čase již dospělé, avšak ještě nevybrané, jakož i důchody, které dospějí teprve po odevzdání nemovitosti správci. Důchodem z domu ve vnučené správě jest především nájemné, které za vnučené správy jest oprávněn vybírat i vymáhati jen vnučený správce. V souzeném případě však o takovýto důchod žalobcův domu nejde: Žaloba se domáhá na žalovaném jen zaplacení nedoplatků obecních dávek ve smyslu ustanovení § 38, pokud se týče 28 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 329 sb. z. a n. Podle § 2 pravidel o vybírání obecních dávek v hlavním městě Praze, platných od 1. ledna 1929, jest povinen dávky ty platiti každý, kdo má místnosti přímo od majitele (trvalého uživatele) domu najaté. Podle § 7 těchto pravidel tyto dávky předpisuje magistrát hlavního města Prahy majiteli budovy, nájemci nájemních objektů jsou povinni majiteli (trvalému uživateli) budovy je v předepsaných lhůtách předem zaplatiti, majitel (trvalý uživatel) budovy jest povinen dávky ty vybrati a do 14 dnů obci odvésti a ručí za jejich řádné zaplacení. Jest tedy majitel domu, pronajímatel bytu, v souzeném případě žalobce, výběřčím obecních dávek za řádné jejich zaplacení ručícím a tato jeho funkce není zahájením a vedením vnučené správy domu nijak dotčena, poněvadž s ní není v souvislosti. Vnučený správce není ani zmocněncem dlužníkovým při vedení správy, ani zástupcem vymáhajícího věřitele, nýbrž jest veřejným orgánem, orgánem exekučního soudu; a nepřísluší mu tudíž, aby jako takový dlužníka, v souzeném případě žalobce, v uvedené jeho funkci výběřčího obecních dávek zastupoval. Vybíral-li vnučený správce s nájemným obecní dávky a je magistrátu hlavního města Prahy odváděl, bude věcí věcného řešení sporu, zdali a pokud nájemník, v souzeném případě žalovaný, byl tím sprostěn povinnosti proti žalobci odvésti mu obecní dávky. Pochybil tudíž soud první stolice, když žalobci z důvodu vedení vnučené správy na jeho dům nepřiznal oprávnění k žalobě a že-

lobu z tohoto důvodu zamítl. Vzhledem ke svému právnímu stanovisku co do oprávnění žalobce k žalobě soud první stolice se věcnou stránkou sporu a spornými skutečnostmi stranami tvrzenými vůbec nezabýval a zjištění v tomto směru neučinil, a zůstalo tudíž řízení v tomto směru neúplným.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nehledě ke svému zrušovacímu důvodu, o odvolání znovu rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud přiznává vnučenému správci oprávnění k vybírání dlužného nájemného za vnučené správy, upírá mu však toto oprávnění pokud jde o vybírání obecních dávek z nájmu s poukazem k tomu, že tu nejde o důchod ze žalobcova domu a že podle § 2 pravidel o vybírání obecních dávek v Praze platných od 1. ledna 1929 jest majitel domu výběrčím těchto dávek u nájemníků a že v této vlastnosti jest povinen dávky ty do 14 dnů obci odvésti, ruče za jejich řádné zaplacení. S tímto právním názorem nelze souhlasit. Podle §§ 97 a 99 ex. ř. jest jen vnučený správce od okamžiku, kdy byla povolena vnučená správa nemovitosti, oprávněn disponovat spravovanou nemovitostí, jen on hospodář, pobírá užtky, jemu náleží předsebrání právní jednání a úkony, jež výkon vnučené správy vyžaduje a, pokud to náleží k výkonu správy, je povolán i podávat žaloby (§ 109 ex. ř.). Vnučený správce vstupuje tudíž do nájemní smlouvy podle § 111 ex. ř. a vstupuje do ní jako do celku a přejímá z ní nejen veškerá práva, nýbrž i všechny závazky. V § 120 čís. 1 ex. ř. se výslovně stanoví, že vnučený správce jest povinen, by bez dalšího řízení z výtěžků spravované nemovitosti zapravoval nejen daně s přírůzky, nýbrž i jiné veřejné dávky, tedy i obecní dávky, pokud nejsou déle než 3 leta zadrženy, jakož i ty, které za vnučené správy dospějí. Vybírati obecní dávky z nájemného a odváděti je náleží tedy k řádným úkonům, jimiž má býti zabezpečen výkon vnučené správy, a ukládá-li se vnučenému správci za povinnost je vybírati, jest z toho jasno, že jest i oprávněn tyto veřejné dávky žalobou vymáhati. Správně uvádí rekurent v rekursu, že by podle názoru odvolacího soudu musel nájemník odváděti nájemné vnučenému správci, kdežto obecní dávky dlužníku, majiteli reality, který by s nimi mohl disponovati, a že by taková praxe byla nejen nezákonná, nýbrž i neúčelná, ježto by dlužníku zůstala vyhrazena dispozice s částí výtěžků vnučené spravované nemovitosti.

Čís. 12904.

Odepřítí odevzdání pozůstalosti lze jen tehdy, když dědic, jehož dědické právo jest vykázáno, dosud nesplnil povinnosti uložené mu zákonem a zůstavitelem.

(Rozh. ze dne 13. října 1933, R I 818/33.)

Pozůstalostní soud přijal na soud projednání pozůstalosti provedené notářem jako soudním komisařem s návrhem na odevzdání pozůstalosti dědicům ze závěti. Rekursní soud k rekursu Marie M-ové napadené usnesení potvrdil. Důvody: První soud přijal usnesením ze dne 17. března 1933 na soud projednání pozůstalosti po Václavu M-ovi, provedené notářem jako soudním komisařem s inventářem a s návrhem na odevzdání pozůstalosti dědicům ze závěti. Současně zvláštním usnesením z téhož dne oznámil stěžovatelce, že do pozůstalostních aktiv zařazena byla vkladní knížka okresní hospodářské záložny v K. na jméno Václav M. a na vklad ke dni úmrtí 61.000 Kč, že bude toto jmění dědicům odevzdáno a Marie M-ová že se poukazuje se svým vlastnickým nárokem na tento vklad na pořad práva. Stěžovatelka napadá obě tato usnesení pro nezákonnost, nesprávné právní posouzení věci a neúčelnost, protože prý nelze odevzdati pozůstalost před splněním veškerých povinností a měl první soudce pozůstalostní řízení přerušiti až do vyřízení sporu, který stěžovatelka vede proti pozůstalosti. Stížnosti nelze dáti za pravdu. Stěžovatelka má sice v rukou vkladní knížku, knížka zní však na jméno zůstavitele a vklad je vázán heslem, jež stěžovatelka, jak ze spisů patrně, nezná. Stěžovatelka není proto v držbě vkladu, neboť nemůže jím nijak disponovati (§ 10 zák. čís. 302/20 sb. z. a n.). Podle § 97 nesp. ř. má inventář obsahovati zevrubný seznam jmění, v jehož držbě se zůstavitel v době smrti nalézal. Stěžovatelka sdílela se zůstavitelem společnou domácnost, dle jejich podání v řízení pozůstalostním vinkuloval vkladní knížku zůstavitel, i musil se nalézati v její držbě a heslem znemožnil nakládání s vkladem. Poněvadž vlastnické nároky stěžovatelky dědicové neuznali, nezbyvá stěžovatelce než sporem domáhati se přiznání jejich nároků. Takový spor nemá však za následek přerušeni řízení pozůstalostního, byť i výsledkem jeho snad se ukázalo, že tu žádného jmění ve skutečnosti nebylo. Zajištění svého nároku proti vybrání vkladu dědici může si stěžovatelka opatřiti jinými zákonnými prostředky.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursním soudem bylo potvrzeno usnesení prvního soudu a jest proto opodstatněnost dovolacího rekursu posuzovati s hlediska § 46 odst. (2) zák. čís. 100/31. Nejvyšší soud, přezkoumaj spis, neshledal, že napadené usnesení trpí některou z vad v tomto ustanovení zákona vytčených. K vývodům dovolacího rekursu stačí říci tolik: Nevyhověly-li nižší soudy návrhu, který uplatňuje stěžovatelka dovolacím rekurssem, nedopustily se nezákonnosti, zejména neporušily ustanovení § 819 obč. zák. a § 174 nesp. řiz. Neboť odepřítí odevzdání pozůstalosti lze podle těchto ustanovení jen tehdy, když dědic, jehož dědické právo jest ovšem vykázáno, dosud nesplnil povinnosti uložené mu zákonem a zůstavitelem. Takovou povinností není však povinnost tvrzená stěžovatelkou, když není o ni ani dosud právoplatně rozhodnuto, ani nebyla dědicům uložena zůstavitelem. Výtka rozporu se spisy jest již vzhledem k obsahu návrhu dovolacího rekursu bezpředmětnou.

Čís. 12905.

K projednání a rozhodování všech sporů mezi nemocenskými lékaři a nemocenskými pojišťovnami, jež mají základ ve smluvním poměru založeném rámcovou smlouvou ze dne 19. června 1931, jest příslušný rozhodčí soud touto smlouvou zřízený.

Spadá sem i žaloba, jíž se domáhá nemocenský lékař výroku, že je ve smluvním poměru k žalované nemocenské pojišťovně, ježto výpověď daná mu před působností rámcové smlouvy pozbyla platnosti dohodou učiněnou mezi organisacemi k příznivějšímu dojednání nové kolektivní smlouvy a pak ujednáním rámcové smlouvy.

(Rozh. ze dne 13. října 1933, R I 904/33.)

Žalující lékař domáhal se žalobou, zadanou na krajském soudě, na žalované Okresní nemocenské pojišťovně, by bylo určeno, že žalobce jest podle rámcové smlouvy, platné od 1. července 1931, oprávněn vykonávat lékařskou službu pro žalovanou Okresní nemocenskou pojišťovnu a že mezi stranami jest smluvní poměr, upravený rámcovou smlouvou, ujednanou ve smyslu § 142 zákona čís. 221/24 mezi Ústřední jednotou československých lékařů a Pojišťovací radou, platnou od 1. července 1931. Procesní soud první stolice, zamítнув námítky nepřipustnosti pořadu práva a věcné nepřislusnosti, uznal podle žaloby. Odvolací soud nevyhověl odvolání, pokud napadalo rozhodnutí prvního soudu o námítce nepřipustnosti pořadu práva, vyhověl mu však co do rozhodnutí o námítce věcné nepřislusnosti, zrušil napadený rozsudek pro věcnou nepřislusnost dovolaného soudu a nařídil prvnímu soudu, by, až toto rozhodnutí odvolacího soudu nabude právní moci, spisy postoupil k příslušnému rozhodnutí sporu úřadujícímu předsedovi rozhodčího soudu stanoveného v čl. 97 rámcové smlouvy de dno v Praze dne 19. června 1931 o úpravě lékařské služby pro nemocenské pojišťovny. Důvody: Podle § 577 c. ř. s. mohou se strany dohodnouti zvláštní úmluvou, by se rozhodnutí právní rozepře stalo jedním nebo několika rozhodci (úmluva o rozsudím). Taková úmluva, byla-li před sporem platně učiněna, nevyklučuje sice pořad práva, avšak opravňuje, byla-li žaloba proti úmluvě podána u řádného soudu, stranu žalovanou, by v čas (§ 239 druhý odstavec c. ř. s.) namítala nepřislusnost řádného soudu. V případě, o který jde, žalovaná nemocenská pojišťovna již při prvním roku namítla věcnou nepřislusnost krajského soudu, podle názoru odvolacího soudu právem. Jest nesporné, že dne 1. července 1931 vstoupila v platnost rámcová smlouva o úpravě lékařské služby u nemocenských pojišťoven ze dne 19. června 1931, kterážto rámcová smlouva uveřejněna jest ve věstníku českých lékařů ze dne 3. července 1931, ročník XLIII, čís. 27. Tato rámcová smlouva sjednána byla mezi Ústřední jednotou československých lékařů a Reichsverband der Deutschen Ärzte-Vereine in der Tsch. Republik na jedné straně a Pojišťovací radou na straně druhé. Jest nesporné, že žalobce jest členem lékařské organizace, které se tato rám-

cová smlouva týká, a že dne 1. července 1931 konal lékařskou službu pro žalovanou okresní nemocenskou pojišťovnu. Podle článku 4 rámcové smlouvy a § 142 odst. (1) pojišťovacího zákona čís. 221/1924 sb. z. a n. jest tato rámcová smlouva závazná pro smluvní poměr mezi žalobcem a žalovanou pojišťovnou. Pro rozhodnutí o námítce nepřislusnosti není třeba obírat se otázkou, zda tato závaznost jeví účinky i po stránce materiálně-právní co do právních skutečností nastalých před 1. červencem 1931. Tuto otázku bude řešiti při rozhodování ve věci samé. Co do práva formelního (procesního) jest však usouditi, že dnem 1. července 1931 vstoupila bezvýmínečně pro obě strany v platnost ustanovení nové rámcové smlouvy o smírčím a rozhodčím řízení (článek 81—111). Žaloba, o kterou jde, podána byla po 1. červenci 1931. Podle čl. 81, 82 rámcové smlouvy po dobu její platnosti není přípustno, by spory z výkonu lékařské služby byly řešeny jiným způsobem, než v řízení smírčím nebo rozhodčím. Úkolem smírčího řízení jest, by se strany dohodly neb aby se podrobily smírčímu návrhu (článek 91). Podle článku 90 jest stížnost k smírčímu sboru podati ve lhůtách poměrně krátkých. Smírčí řízení zavedeno jest patrně za tím účelem, aby uleveno bylo soudu rozhodčímu, který jinak jest pro veškeré spory ze služebního poměru mezi lékaři a nemocenskými pojišťovnami příslušný. Nelze souhlasiti s názorem žalobce, že v souzeném případě nejde o spor z výkonu lékařské služby, ani o spor ze smluvního poměru, nýbrž že prý jde o spor o existenci smluvního poměru a že proto nejsou příslušnými ani smírčí sbor ani soud rozhodčí. Neboť z ustanovení článku 90 čís. 1 rámcové smlouvy jest zřejmé, že smírčí řízení a tudíž i řízení rozhodčí týká se též případů, kdy lékaři byla dána výpověď. Znění článku 104 rámcové smlouvy jest sice poněkud nepřesné, avšak v souvislosti s ostatními ustanoveními smlouvy (srov. zejména čl. 82, 90 čís. 1, 94, 109) jest zřejmé, že před rozhodčí soud patří spory ze smluvního poměru mezi lékaři a nemocenskými pojišťovnami, nebyl-li spor již dříve vyřízen řízením smírčím. V souzeném případě lhůta k podání stížnosti k smírčímu sboru již uplynula (čl. 90 čís. 1) a proto smírčí řízení nepřichází dále v úvahu. Že tu jde o platnou rozhodčí smlouvu § 577 c. ř. s., vyplývá jednak z ustanovení § 142 odst. 3 pojišť. zákona čís. 221/24 (v doslovu novely čís. 184/1928 sb. z. a n.), jednak z ustanovení čl. 109 cit. rámcové smlouvy, kde jest řeč o tom, kdy »rozhodčí smlouva« pro určitý případ pozbývá platnosti. Soud odvolací tudíž podle §§ 471 čís. 6, 475, odst. 2 c. ř. s. v nevěřejném sezení, vyhověl námítce nepřislusnosti, zrušil napadený rozsudek a nařídil, čeho jest třeba, aby zavedeno bylo řízení před příslušným soudem rozhodčím. Soud odvolací zároveň podle § 519 čís. 3 c. ř. s. vyslovil, že řízení před pojišťovacím soudem má býti započato až toto usnesení nabude právní moci.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu rekursu.

Důvody:

Odvolacímu soudu nelze vytýkati nesprávné právní posouzení, vytkl-li, že k projednání a rozhodnutí sporu, o kterýž jde, nejsou

příslušny řádné soudy a zvláště dovolaný soud, ježto je tu založena příslušnost rozhodčího soudu podle rámcové smlouvy o úpravě lékařské služby u nemocenských pojišťoven ze dne 19. června 1931, uveřejněné ve věstníku českých lékařů ze dne 3. července 1931, ročník XLIII čís. 27. K správným důvodům odvolacího soudu jest jen toto poznamenání: Žalobce opírá žalobní nárok o rámcovou smlouvu a je tedy zřejmé, že, trvá-li na užití materielně-právních ustanovení této smlouvy, musí se řídit i jejími formálními (procesními) předpisy, jako pro něho závaznými. Čl. 82 rámcové smlouvy vyslovuje všeobecnou zásadu, že po dobu platnosti smlouvy není přípustné, by spory byly řešeny jiným způsobem než v řízení smírčím neb rozhodčím. Rozsah příslušnosti smírčího sboru (čl. 83) je v článku 89 jen příkladmo uveden a je tu zdůrazněno, že smírčí sbor má »zejména« jednat o veškerých sporech ze smluvního poměru lékařů k nemocenským pojišťovám. Článek 90, stanovící lhůty, v nichž stížnosti mají být i smírčímu řízení podány, zmiňuje se pod čís. 1 o výpovědích daných lékařům. Ze článku 104 vychází pak najevo, že rozhodčí soud je příslušný ve všech případech, jež podléhají smírčímu řízení (čl. 104 čís. 1, 2). Ze všech těchto ustanovení rámcové smlouvy nemůže být pochybnosti, že projednání a rozřešení všech sporů ze služebního poměru mezi nemocenskými lékaři a pojišťovnami mělo být řádným soudům odnáto a vyhrazeno rozhodčímu řízení. Čl. 81, jenž vyslovuje jakýsi všeobecný program, zdůrazňuje ovšem, že smírčí řízení a rozhodčí soudy byly zavedeny k zajištění dobrého poměru mezi lékaři a ústavy, aby totiž rozpor »vznikající z výkonu lékařské služby« byly takto přátelským způsobem vyřizovány; avšak tento článek obsahuje jen všeobecnou myšlenku, jež došla bližší úpravy v následujících ustanoveních, nedovolujících úzký výklad rozsahu příslušnosti rozhodčích soudů a svědčících zřejmě tomu, že všechny spory mezi příslušníky obou organizací mají být smírně vyřizovány, mají-li základ ve smluvním poměru rámcovou smlouvou mezi účastníky založeném. Nemůže být pochybné, že doslov žalobního žádání při tom nerozhoduje a že nesejde na tom, zni-li na plnění či na určení určitého práva nebo právního poměru, neboť záleží jen na důvodu žalobním. Žalobce uplatňuje, že je ve smluvním poměru k žalované straně, ježto výpověď jemu před působností rámcové smlouvy daná pozbyla platnosti dohodou učiněnou mezi organizacemi k příznivějšímu dojednání nové kolektivní smlouvy a pak ujednáním rámcové smlouvy, a domáhá se určení tohoto poměru, jelikož žalovaná strana zánik výpovědi neuznává a trvání smluvního poměru žalobcova popírá. Jde tedy zřejmě o spor ze smluvního poměru žalobcova jím tvrzeného. Nelze souhlasit s názorem žalobcovým, že ve sporném případě nebylo možno podati stížnost k smírčímu sboru, jelikož za platnosti nové smlouvy žalobci řádná výpověď nebyla dána. To je sice správné, avšak — jak žalobce sám v žalobě uvádí — žalovaná dala jiným způsobem žalobci po účinnosti rámcové smlouvy »důvod k stížnosti« pro porušení jeho práva; měl tedy pak podle čl. 90 čís. 2 stížnost podati k smírčímu sboru do 30 dnů ode dne, kdy se o tomto důvodu dověděl. Rozřešení otázky, jaký vliv opomenutí stížnosti má

pro uplatňování nároku, nespadá do rámce sporu o příslušnost a musí být vyhrazeno příslušnému orgánu, t. j. rozhodčímu soudu samému. Pokud jde o příkaz odvolacího soudu, aby první soud postoupil spisy k příslušnému rozhodnutí sporu úřadujícímu předsedovi rozhodčího soudu, neměl nejvyšší soud důvod touto doložkou se zabývat, protože v tom směru v rekursu nebylo nic vytýkáno.

Čís. 12906.

Není přípustna obnova soudního řízení o svolení k výpovědi podle zákona o ochraně nájemců.

(Rozh. ze dne 13. října 1933, R I 943/33.)

Soud první stolice odmítl návrh vypovídáného, by bylo obnoveno nesporné řízení, v němž bylo pravoplatně uděleno soudní svolení k výpovědi navrhovatele z bytu. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekurent se domáhá podle § 49 zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. obnovy výpovědního řízení, jež skončilo pravoplatným svolením soudu, by byla dána stěžovateli výpověď z bytu. Pro řízení o soudním svolení k výpovědi nájemníků jsoucích pod ochranou zákona ze dne 28. března 1928 čís. 44 sb. z. a n. — jehož platnost s určitými změnami (jež se však na tento případ nehodí), zůstala zachována do dneška — platí ustanovení § 4 zákona toho. Jako v rozepřích ze smlouvy nájemní a pachtovní podle §§ 560 a násl. c. ř. s. sledoval zákonodárce účel uspořádat řízení ve sporech těch, stanoviv v § 571 c. ř. s., že jest hleděti k naléhavosti těchto věcí a v § 575 c. ř. s. kratší lhůty, zejména lhůty opravné, tak i v soudním řízení výpovědním podle zákona o ochraně nájemníků je též úmysl zákonodárce zřejmý z ustanovení odstavce (5) § 4, kde se praví, že proti usnesení okresního soudu, jímž rozhodnuto o návrhu na svolení k výpovědi, lze podati rekurs do 8 dnů ke sborovému soudu první stolice, a že »jiný opravný prostředek je vyloučen«. Toto ustanovení upravující přípustnost opravných prostředků proti soudnímu rozhodnutí v řízení o svolení k výpovědi podle §§ 1 a 4 zák. o ochr. náj. vyskytuje se v podstatě již v § 3 nařízení ministerstva spravedlnosti a sociální péče ze dne 9. února 1919 čís. 62 sb. z. a n. a bylo převzato do § 4 zákona ze dne 8. dubna 1920 čís. 275 o ochraně nájemníků s tou změnou, že dřívější doslov »další opravný prostředek jest vyloučen« byl nahrazen doslovem »jiný opravný prostředek jest vyloučen«. Jakkoli tento zákon byl od té doby opětovně prodlužován, doplňován a měněn, nebylo na ustanovení § 4 odst. (5) zákona toho již v žádném z pozdějších zákonů o ochraně nájemníků nic změněno, takže jest zřejmé, že úmyslem

zákonodárcovým bylo, by o otázce přípustnosti výpovědi podle zákona o ochraně nájemníků rozhodoval sborový soud prvé stolice vždy s konečnou platností, a aby každý jiný opravný prostředek byl v řízení tom vyloučen. Ustanovení to zůstalo v platnosti i poté, když nabyl účinnosti zákon o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. a to podle § 1 odst. (2) zákona toho. Tímto zákonem byla sice připuštěna v § 49 obnova nesporného řízení, ale ze zařazení tohoto ustanovení do oddílu pátého pojednávajícího »o opravných prostředcích« vyplývá, že zákonodárce považuje obnovu řízení za druh opravných prostředků. Jakkoli od doby účinnosti zákona toho (1. listopadu 1931) byl zákon o ochraně nájemníků ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n. několika zákony prodlužován a doplňován, na doslovu § 4 zákona toho ani těmito zákony se nic nezměnilo, ač si zákonodárce musil býti toho vědom, že nyní podle § 49 zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. je obnova řízení nesporného možná, takže i z toho lze právem vyvozovati, že proti rozhodnutí prvního soudu o svolení k výpovědi je přípustný jen rekurs ke sborovému soudu prvé stolice a že každý jiný opravný prostředek, tedy i obnova řízení je naprosto vyloučen (srov. také rozhodnutí čís. 12.519 sb. n. s.). Při tomto stavu věci není nezákonnosti (§ 46 odst. 2 zák. 100/1931) v tom, že nižší soudy odmítly žádost za obnovu řízení, třebaže tak učinily z jiných důvodů a netřeba se zabývat ani důvody dovolacího rekursu ani důvody nižších soudů, a rovněž odpadá potřeba obírat se pojmem »osoby třetí« podle § 49 zák. čís. 100/1931.

Čís. 12907.

Rozhodčí soud, ujednaný ve společenské smlouvě, jest příslušný pro případy i pro nárok o splnění disolučního ujednání.

(Rozh. ze dne 13. října 1933, R I 966/33.)

Žalobce i žalovaný byli zapsáni v rejstříku jako veřejní společníci firmy »Bratři R-ové«. Proti žalobě, již se domáhal žalobce na žalovaném, by žalovaný byl uznán povinným splniti disoluční ujednání ze dne 30. a 31. března 1931 se změnou, ujednanou 1. dubna 1931 tak, jak v pamětním protokole jest obsaženo, podepsati tento protokol, vydati ověřený podpis opovědi rejstříkovému soudu za účelem výmazu žalovaného, složiti 33.717 Kč, vydati prohlášení o disposičním právu účtem firmy u Lanky U., vydati tiskopisy, knihy atd. — vznesl žalovaný námitku nepřislusnosti řádného soudu, ježto pro spor stran ze společenské smlouvy je příslušný rozhodčí soud dle § XIX smlouvy. Soud prvé stolice odmítl žalobu pro nepřislusnost řádného soudu. Důvod y: Ze smlouvy ze dne 9. března 1929 má soud zjištěným, že se oba společníci, kdyby mělo dojiti mezi nimi ke sporu ze společenské smlouvy, podrobují rozhodnutí rozhodčího soudu. Protokolem ze dne 30. a 31. března zjištěno, že tento odstavec společenské smlouvy vzhledem k tomu, že event. spory ze společenské smlouvy nově neupravuje

a vzhledem k jasným slovům »ostatně zůstávají v platnosti ustanovení společenské smlouvy«, váže strany nadále. Za definitivní a pro strany závazné jest míti jen disoluční ujednání ze dne 30. a 31. března, ježto pamětním protokolem ze dne 2. dubna tím, že žalovaná, nesouhlasivši se všemi jeho podmínkami, jej nepodepsala, nechtěla se jím vázati a je nezávazný. Ostatně sama žalující strana tvrzením, že pamětní protokol ze dne 2. dubna 1931 obsahoval veškeré podmínky definitivního disolučního ujednání přesně tak, jak se obě strany na něm shodly dne 30. a 31. března a tím, že se v žalobě nezmiňuje o tom, že by ujednáním ze dne 1. dubna, pokud se týče 2. dubna odst. XIX. společ. smlouvy, resp. věta, z níž soud dovozuje další jeho ponechání v platnosti, ujednáním ze dne 30. a 31. března byla modifikována, sama uznává za definitivní ujednání ze dne 30. a 31. března. V důsledku toho a na základě shora řečených okolností nabyt soud přesvědčení, že i pro spor ze společenské smlouvy, i z disolučního ujednání je příslušným v souzeném případě rozhodčí soud (§§ 577—599 c. ř. s.). Rekursní soud zamítl námitku nepřislusnosti řádných soudů. Důvod y: Rozhodčí soud byl ujednaný ve společenské smlouvě pro spory ze společenské smlouvy. Podle souhlasného tvrzení obou stran byla společenská smlouva zrušena dohodou stran ze dne 30. a 31. března 1931 a strany jsou v rozepři jen o realizaci této dohody; žalující strana, tvrdíc dodatečnou změnu této úmluvy ze dne 1. dubna 1931 ve znění pamětního protokolu ze dne 2. dubna 1931 domáhá se žalobou jejího splnění, kdežto žalovaná strana, popírajíc onu dodatečnou změnu a tvrdíc dodatečný vznik diferencí týkajících se provedení disoluce zásadně dojednané, domáhala se její realizace cestou soudní likvidace a byla odkázána s tímto požadavkem na pořad práva. Ustanovení disolučního ujednání ze dne 30. a 31. března 1931 o tom, že »ostatně zůstávají v platnosti ustanovení společenské smlouvy«, které první soud v napadeném usnesení vykládá v ten smysl, že se týká i rozhodčího soudu, nemůže podle názoru soudu rekursního míti tento význam, ježto rozhodčí soud smluven byl, jak již shora uvedeno jen pro spory ze společenské smlouvy a nevztahuje se tudíž na všechny spory ze společenského poměru vůbec a při dojednaném zrušení této smlouvy nelze je tedy aplikovati na spory ze smlouvy disoluční, t. j. ze smlouvy smlouvu společenskou právě zrušující. Okolnost, že žalobce sám původně měl za to, že rozhodčí soud je příslušný i pro nynější žalobu, nemůže býti správnému výkladu disoluční dohody na závadu a soud rekursní dospívá proto k závěru, že v souzeném případě skutečně jde o spor ne již ze zrušené společenské smlouvy, nýbrž o spor o dodržení a splnění smlouvy disoluční, jejíž pravý obsah je právě mezi stranami sporný a pro rozhodnutí tohoto sporu je proto příslušný ne svého času pro dobu trvání společenské smlouvy dohodnutý spor rozhodčí, nýbrž soud řádný, podle § 51 čís. 2 a § 39 čís. 3 uvoz. zák. k obch. zák. věcně příslušný.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud neposoudil věc správně, maje za to, že podle souhlasného tvrzení obou stran byla zrušena společenská smlouva a že již nejde o spor ze zrušené společenské smlouvy, nýbrž o dodržení a splnění smlouvy disoluční. Vpravdě jde tu jen o zrušení společnosti shodnou vůlí stran, tedy o ukončení společenského poměru, jak na ně bylo pamatováno již ve společenské smlouvě v odst. XV a jak se uvádí také v čl. 123 č. 4 obch. zákona. Ani kdyby to nebylo v disolučním ujednání, zůstala by ustanovení společenské smlouvy nedotčena, jmenovitě i v odst. XIX, pojednávajícím o rozhodčím soudu. Právním základem sporu zůstává společenská smlouva a společenský poměr, který byl podle žalobcova tvrzení dodatečně modifikován, a zůstává proto smlouva, pokud jde o příslušnost rozhodčího soudu, nedotčena. Právem tedy soud první stolice k námitce žalovaného žalobu pro nepříslušnost odmítl.

Čís. 12908.

Zástupce státního obvodního lékaře nemá nárok na plat za dobu vojenského cvičení, leč by tento jeho plat byl výslovně vymíněn ve služební smlouvě nebo v ustanovovacím dekretu.

(Rozh. ze dne 13. října 1933, Rv I 557/32.)

Žalovanému byla jakožto zástupci obvodního lékaře vyplacena státní správu odměna za měsíc červenec 1929, kdy konal vojenské cvičení. Žalobu státu o vrácení zaplacené odměny za červenec 1929 procesní soud první stolice zamítl, maje za to, že státnímu úředníku, jímž jest obvodní lékař, přísluší plat i za dobu, co konal vojenskou službu. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: V žalobě výslovně bylo uvedeno, že žalovaný byl jen zástupcem obvodního lékaře, nikoli obvodním lékařem, jak má za to soud první. Okolnost ta byla žalovaným uznána za správnou. Jako zástupce obvodního lékaře však jest jen úředníkem smluvním, a neměl proto nárok na placenou dovolenou, ani mu nepřislušel plat za dobu, co konal vojenské cvičení, a měl jen nárok na plat za dobu, co službu zástupce obvodního lékaře skutečně vykonával. Soud první se prý však smlouvou tou vůbec nezabýval. Soud odvolací odstranil tuto neúplnost řízení tím, že provedl důkaz spisy Zemského úřadu v Užhorodě a zjistil, že žalovaný byl dekretem zemského úřadu v Užhorodě ze dne 14. května 1927 ustanoven jen zástupcem obvodního lékaře ve V. s ročními požitky za služební výkony 9.000 Kč a s cestovním paušálem 600 Kč, jež jsou splatné pozadu. Jde tedy o služební poměr žalovaného, jež upravují §§ 41 a 42 vlád. nař. ze dne 11. ledna 1923 č. 24 sb. z. a n. a tudíž o smluvní služební poměr, jehož základem jest služební smlouva, kte-

rou v souzeném případě jest ustanovovací dekret a nikoli o postavení úředníka pragmatikálního, jak tomu nasvědčuje také zjištěný způsob výplaty požitků žalovanému měsíčně pozadu, jež není služební pragmatice znám (§ 48 zák. č. 15 z r. 1914 ř. z.). V § 42 odst. (2) cit. vlád. nař. č. 24/1923 sb. z. a n. se ustanovuje, že po dobu dočasné nezpůsobilosti ke službě nepřisluší obvodnímu lékaři náhrada cestovného a, jaké jiné požitky mu v této době přísluší, jest posouditi podle smlouvy služební. A toto ustanovení doplňuje, pokud jde o nevykonávání služby za služebních cvičení ve vojsku, speciální ustanovení § 3 zákona ze dne 31. března 1925 č. 61 sb. z. a n., podle něhož za dobu, po kterou zaměstnanec pro cvičení ve zbraní (cvičení služební) nemůže své pracovní povinnosti vykonávat, nepřisluší mu plat s vedlejšími požitky, není-li nijak ustanoveno smlouvou. Měl by tedy žalovaný na plat za dobu služebního cvičení ve vojsku jen tehdy nárok, když to bylo ve smlouvě služební, pokud se týče v ustanovovacím dekretu výslovně žalovanému vymíněno, toho však tu není, neboť v citovaném ustanovovacím dekretu se o tom žádná zmínka nečiní. Citovaný § 3 zákona č. 61 z r. 1925 sb. z. a n. vyjímá také případy, kde jest něco ustanoveno právními předpisy zvláštních zákonů, cituje však výslovně jen zákony, týkající se obchodních pomocníků (ze dne 16. ledna 1910, č. 20 ř. zák. a ze dne 31. ledna 1922, č. 34 sb. z. a n. a zákon o statkových úřednících ze dne 13. ledna 1914, č. 9 ř. zák., které se však na služební poměr žalovaného nevztahují. Zaplatila tudíž žalující strana žalovanému požitky za měsíc červenec 1929, na které neměl právo, omylem, a jest proto oprávněna zažalovanou částku, jejíž výše není sporná, na žalovaném podle § 1431 obč. zák. požadovati zpět.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Rozhodnutí sporu závisí jen na právním posouzení, protože skutečností vylýnuvší z řízení před soudem procesním a odvolacím k rozhodnutí zcela postačují. Žalovaný míní, že mu nárok na plat po dobu vojenského cvičení přísluší podle § 30 služební pragmatiky. Odvolací soud však správně dovodil opak a lze dovolatele poukázat ke správným důvodům napadeného rozsudku. Také otázku, jde-li o poměr pragmatikální, jest řešiti podle příslušných zákonných předpisů. V § 8 zákona ze dne 15. dubna 1920, č. 332 sb. z. a n. bylo sice stanoveno, že úprava právních poměrů státních lékařů v oboru zdravotní policie a ostatního zdravotně policejního personálu provedena bude podle zásad pro úředníky a zřizence státní s obdobnou kvalifikací, obsažených v zákonu ze dne 25. ledna 1914 č. 15 ř. z. (služební pragmatiky); k této slibované úpravě však dosud nedošlo, neboť podle § 8 zákona ze dne 13. července 1922, č. 236 sb. z. a n. stanoví se do té doby, než bude možno provést ustanovení § 8 zák. 332/20, požitky obecních a obvodních lékařů smlouvou služební, která se s každým lékařem jednotlivě sjednává na podkladě zákona č. 236/22 a podle vládního nařízení ze dne 11. ledna 1923, č. 24 sb. z. a n. Odvolací soud správně

dovodil, že na základě tohoto vládního nařízení a dekretu podle něho vydaného žalovaný neměl nárok na plat za dobu vojenského cvičení, že mu takový nárok nepřísluší ani z individuální smlouvy a ani podle platného občanského práva. Jest poukázati k tomu, že podle příslušných správních spisů žalovaný podal 1. července 1929 resignaci na místo zástupce obvodního lékaře dnem 1. září 1929, aniž se při tom zmínil o tom, že nastupuje vojenskou službu. Z toho je patrné, že zemský úřad neměl příčiny, by ihned plat zastavil, a že částka, o níž se žaluje, přeplacena byla jen omylem, případně z neznalosti pravého stavu věci.

Čís. 12909.

Ochrana nájemců.

Nejde o zánik nájemní věci činní nemožným znovupronajetí dřívějších nájemních místností podle § 1 odst. (2) čis. 9 zákona o ochr. náj., byly-li jen provedeny některé stavební změny, po nichž dřívější nájemní místnosti jsou tu všechny, třebaže některé z nich ve změněné podobě.

(Rozh. ze dne 13. října 1933, Rv I 1648/33.)

Žalobkyně měla v domě žalované najaty kavárenské místnosti. Žalovaná vymohla si proti žalobkyni výpověď z nájmu vzhledem k tomu, že měla povolení k přestavbě najatých místností. Stavby, pro něž bylo dáno svolení k výpovědi, nebyly však provedeny. Jen z pisoiru byla zřízena kuchyň a kavárenská místnost byla rozdělena přehradní stěnou ve dvě místnosti. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované znovupronajetí kavárenských místností. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. **Důvody:** Prvý soud zjistil, že žalovaná neprovedla stavbu, pro niž jí bylo dáno svolení k výpovědi, že žalovaná ustoupila od zamýšlené stavby, že zažádala pak jen o povolení ke zřízení mezistěny v kavárenské místnosti, že jí bylo stavebním úřadem povoleno zřízení mezistěny, jež pak byla zřízena, a že byl pisoir, náležející k hostinským místnostem, proměněn v kuchyni tím způsobem, že na cementovou podlahu byla položena dřevěná podlaha, zařízení záchodové bylo odstraněno a byla postavena přenositelná kuchyňská kamna. Podle § 1 odst. (2) čis. 9 zák. o ochr. náj. jest ovšem nájemce, neprovede-li vypovídatel stavbu, oprávněn domáhati se náhrady škody, v čemž jest podle § 1323 obč. zák. obsaženo i znovupronajetí, je-li ještě uskutečnitelné. Shora uvedenými změnami však předmět nájmu, jak ho žalobkyně dříve měla, zanikl, zanikl proto i nájemní poměr a neobživil stavebními změnami, takže žalobkyně podle uvedeného předpisu zákona může žádati náhradu škody, nemůže se však domáhati znovupronajetí dřívějšího předmětu nájmu.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by po případném dalším jednání znovu rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud uvedl ve svých důvodech, co zjistil první soud v příčině provedených stavebních změn, a dospěl k úsudku, že těmito stavebními změnami nájemní objekt — jak jej žalobkyně měla v nájmu — zanikl, že tím zanikl i nájemní poměr, že tento následkem stavebních změn nemůže již obživnouti, a že proto žalobkyně ve smyslu § 1 (2) čis. 9 zák. o ochr. náj. a § 1323 obč. zák. může sice žádati náhradu škody jí vzniklé, že však nemůže již žádati znovupronajetí dřívějšího nájemního objektu. Opřel tudíž odvolací soud své rozhodnutí žalobu zamítající jediné o předpis § 1112 obč. zák., podle něhož zaniká nájemní smlouva sama sebou, zmaří-li se najatá věc. Dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čis. 4 c. ř. s.) jest opodstatněn. Zánikem nájemního předmětu zaniká nájemní poměr sám sebou pro absolutní nemožnost dalšího užívání, neboť nelze užívat věci, které tu již není. O takovém zániku nelze však v souzeném případě mluvit, neboť dřívější nájemní místnosti jsou tu všechny, třebaže dvě z nich ve změněné podobě. Přeměna pisoiru v kuchyni způsobem, jak to první soud zjistil, a rozdělení jedné z místností přehradní stěnou ve dvě místnosti, nedotýkají se vůbec ani podstaty nájemního předmětu, tím méně pak jeho existence. Ani o nějaké absolutní nemožnosti plnění z důvodu provedených stavebních změn (§ 1447 obč. zák.) nemůže tu býti řeč, ježto nájemní předmět může buď býti užíván, jak jest, nebo může býti v předešlý stav kdykoli zase uveden. Jen pro úplnost jest dodatí, že se odvolací soud nemusil v příčině opětného pronájmu dovolávati § 1323 obč. zák., když je tu zvláštní předpis § 1 (2) čis. 9 zák. o ochr. náj. Ježto odvolací soud v důsledku svého mylného právního názoru se neobíral odvolacími důvody žalované, jak je tato v odvolacím spise uplatnila, není dovolací soud s to rozhodnouti ve věci samé a nezbylo než napadený rozsudek podle § 510 c. ř. s. zrušiti.

Čís. 12910.

Ustanovení § 127, odstavec (2), konkursního řádu z roku 1931, podle něhož jest rozhodnutí rekursního soudu konečné, platí i o rozhodnutí rekursního soudu o návrhu správce konkursní podstaty na povolení přiměřené zálohy.

(Rozh. ze dne 13. října 1933, R II 367/33.)

Rekursní soud snížil zálohu správce konkursní podstaty na 2.000 Kč a nepovolil její uhrazení z výtěžku prodaných cihel.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs správce konkursní podstaty.

Důvody:

Dovolací rekurent napadá jen výrok rekursního soudu, jímž mu jako správci konkursní podstaty byla snížena záloha na jeho nároky na 2.000 Kč a nebylo její uhrazení povoleno z výtěžku prodaných cihel.

daných domněle do zástavy společnosti F. Ustanovení § 127 odst. (2) poslední věta nového konk. řádu, podle něhož jest rozhodnutí rekursního soudu konečné, platí i o rozhodnutí rekursního soudu o návrhu na povolení přiměřené zálohy. Ustanovení to bylo převzato doslovně z § 125 odstavce (2) předchozího konkursního řádu, k němuž praví pamětní spis, že dvě stolice v otázce útrat stačí a že vyšší stolice nebudou vždy s to při posuzování správy podstaty spravedlivěji rozhodnouti než stolice nižší. Tím byla zřejmě vyslovena zásada, že veškeré otázky, týkající se nároků správce konkursní podstaty (§ 80 konk. ř.) a související s nimi i co do důvodu i co do výše, jsou z přezkumu nejvyššího soudu v konkursním řízení vyloučeny. Rozhodnutí o povolení zálohy na nároky správce závisí rovněž na otázce, zda a v jaké výši budou asi ustanoveny nároky správcovy, poněvadž lze povolit jen při měření zálohu a měřítkem přiměřenosti je pravděpodobná výše správcových nároků. Musí se proto i soud povolující zálohu zabývatí předběžně touto otázkou a srovnávatí, jak velká záloha by byla přiměřená správě podstaty a tím vzniklým nárokům správce. Třebaže tedy ustanovení § 127 odstavce (2) poslední věta k. ř. jest výjimečné, vztahuje se i na rozhodnutí o záloze. Nárok správce vzniká teprve usnesením podle § 127 odstavce (2) k. ř. a není proto ryze soukromoprávním nárokem, nýbrž procesuálním nárokem na způsob nároku na náhradu útrat sporu podle § 41 c. ř. s. a nemá proto správce před vydáním onoho usnesení nárok na plnění peněžní, nýbrž musí svůj úřad vykonávatí bez honoráře a poskytovatí sám potřebné zálohy. Pamětní spis sám nazývá nároky správcovy útratami a § 49 čís. 1 konk. ř. řadí nároky správce rovněž mezi útraty konkursního řízení a správy konkursní podstaty. Mínil proto zákonodárce omezení rozhodnutí o veškerých otázkách, týkajících se nároků správce, tudíž i zálohy na správcovy nároky právě tak na dvě stolice, jako rozhodnutí o útratách sporu (§ 528 c. ř. s.). Jest proto dovolací recurs nepřípustný a bylo jej podle § 526 druhý odstavce c. ř. s. a § 188 k. ř. odmítnouti.

Čís. 12911.

Ochrana nájemců.

Nároku na opětný pronájem bytu podle § 1 (3) zák. o ochr. náj. lze se vzdáti i mlčky. Takové vzdání se jest spatřovati v nečinnosti oprávněného po tak dlouhou dobu, že podle požadavku poctivosti právního styku a klidného soužití občanů dřívější pronajímatel musí býti ubezpečen ve víře, že dřívější nájemce již nečiní nárok na znovupronájem bytu.

(Rozh. ze dne 13. října 1933, Rv II 747/33.)

Žalovaným byla roku 1929 povolena proti žalobci výpověď z bytu, jelikož žalovaní potřebovali byt nutně pro sebe. Na základě této výpovědi byl žalobce roku 1930 donucen vystěhovati se z bytu. Žalovaní pak dům prodali a do bytu uvolněného žalobcem se nenastěhovali.

Roku 1933 domáhal se žalobce žalobou, o níž tu jde, na žalovaných znovupronájetí bytu. Procesní soud prvě stolice žalobu zamítl, máje za to, že zažalované plnění jest pro žalované nemožným, ježto žalovaní dům prodali, jakož i proto, že se žalobce vzdal nároku na opětný pronájem bytu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, schváliv právní názor prvého soudu, že se žalobce vzdal nároku na opětný pronájem bytu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

V podstatě jde jen o to, zda je správným závěr odvolacího soudu, že se žalobce mlčky vzdal nároku na opětný pronájem bytu. K úsudku o vzdání se dospěly oba nižší soudy na základě vlastního přednesu žalobce při ústním jednání dne 30. května 1933, že se o byt proto neucházel, že asi rok byl toho domnění, že se do něho nastěhovali žalovaní, a když se dověděl, že se tak nestalo, nedomáhal se již bytu proto, že myslel, že prodejem domu byla zrušena nájemní smlouva, a že nový majitel domu nebyl povinen ho znovu převzítí za dřívějších podmínek, zejména pod ochranou nájemníků. Mylný je názor dovolatele, že na základě tohoto přednesu nemohl soud bez provedení nabídnutých důkazů dojíti k úsudku, že se žalobce vzdal nároku na znovupronájem dřívějšího bytu, neboť přehlíží, že soudy musí přihlížeti k výsledkům veškerého jednání, tedy i k rozhodným skutečnostem, jež přednesl žalobce, a jež musí proti sobě dáti platiti, i když jsou mu na újmu. Je proto dovolací důvod rozporu se spisy (§ 503 čís. 3 c. ř. s.) lichý. Dovolatel odkazuje k rozhodnutí čís. 9782 sb. n. s. a dovozuje, že podle zásady poctivosti v právních stycích (§ 914 obč. zák.) byli žalovaní povinni ohlásiti mu, že se do uprázdněného bytu nenastěhovali, a teprve, kdyby byl i na takové ohlášení mlčel, že by bylo lze mluvití o vzdání se nároku mlčky. Než ono rozhodnutí se na souzený případ nehodí, neboť tento je mimo jiné odlišný zejména tím, že uplynula téměř 3 léta, než se žalobce nárok na znovupronájem bytu jal uplatňovati. Je bez významu, že žalovaní žalobci neohlásili, že se do bytu nenastěhovali; když se žalobce o tom podle vlastního přednesu asi po roce dověděl a když se dověděl také o prodeji domu, z čehož musil seznati, že mu žalovaní nechtěli byt znovu pronajmoutí. V zákoně není ovšem uvedena doba, do které může vypovězený nájemník nárok na znovupronájem bytu proti dřívějšímu pronajímateli uplatniti. Z doslovu zákona (§ 1 (3) zák. o ochr. náj. čís. 44/1928) a ze srovnání s jinými ustanoveními zákona (na př. § 20/2) vyplývá, že vyžaduje poctivost právního styku a klidné soužití občanů, by nájemce nárok na znovupronájem bytu podle § 1 (3) uplatnil do doby tak přiměřené, by pronajímatel nebyl v oprávněné pochybnosti o tom, zda nájemce nárok ještě uplatniti chce, či zda se ho již vzdal. Pouhé mlčení není ovšem o sobě za pravidelných poměrů ani souhlasem ani vzdáním se práva, ale nabývá tohoto významu tam, kde provázející okolnosti nedopouštějí důvodně pochybovati o tom, že by strana nemlčela, kdyby

nesouhlasila nebo práva se nevzdávala, kde tedy mlčení nelze vykládati jinak, než jako souhlas nebo zřeknutí se. I při mlčení jako známce projevu vůle v určitém směru jest hleděti k tomu, co žádá poctivý právní styk mezi stranami (§§ 863 a 914 obč. zák.). Žalovaní musili býti tříletou nečinností žalobcovou ubezpečeni ve víře, že již nečiní nárok na znovupronájem bytu. S právním omylem žalobcovým nemohli počítati, an jim z okolností nebyl zřejmý. Právem dospěly tudíž nižší soudy, hledíce ke všem okolnostem případu a k nápadně dlouhé nečinnosti žalobce, k závěru, že tím dal mlčky najevo, že již nemá zájmu na bytu, jehož opětého pronájmu se nyní domáhá (§ 863 obč. zák.). Ustanovení § 7 (2) zákona o ochraně nájemníků nebrání, by se nájemce pro určitý již nastavší případ nevzdal výhod ustanovení zákona, zejména tedy i práva na opětný pronájem bytu podle § 1 (3) zák. o ochr. náj.

Čís. 12912.

Procesní plná moc pro spor o rozvod manželství a o jeho rozluky opravňuje právního zástupce domáhati se rozluky manželství jeho klienta i návrhem na povolení rozluky v nesporném řízení.

Opravného prostředku lze se vzdáti smlouvou i před vydáním soudního rozhodnutí.

Vzdání se opravného prostředku proti usnesení povolujícímu rozluky manželství, k němuž došlo na základě předchozího ujednání stran (jich zmocněnců) po prohlášení rozvodového rozsudku a jimž se vzdaly proti němu opravných prostředků a zároveň se dohodly, že podají souhlasnou žádost o rozluky manželství a že se vzdají opravných prostředků proti usnesení povolujícímu rozluky, jest závazné a účinné, třebaže se stalo před prohlášením soudního usnesení o povolení rozluky.

(Rozh. ze dne 14. října 1933, R I 271/33.)

Manželství Miloslava Č-a s Josefou Č-ovou bylo rozvedeno od stolu a lože rozsudkem ze dne 14. září 1932 z viny obou stran. Soud první stolice prohlásil usnesením ze dne 5. listopadu 1932 manželství za rozloučené z viny obou manželů. Rekursní soud k rekursu Miloslava Č-a zamítl návrh na rozluky manželství.

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že se rekurs Miloslava Č-a proti usnesení prvního soudu ze dne 5. listopadu 1932 odmítá.

Důvody:

Rekurentce jest přisvědčiti, že rekurs Miloslava Č-a proti usnesení krajského soudu ze dne 5. listopadu 1932 byl nepřipustný. Návrh na rozluky manželství podali zmocněnci obou manželů, i tehdejší zmocněnec Miloslava Č-a Dr. Karel K.; při roku dne 24. září 1932 prohlásili zmocněnci obou manželů do soudního protokolu (§ 208 c. ř. s.), že se zřikají stížnosti na usnesení, bude-li rozluky povolena. Za zmocněnce

manžela JUDr. Karla K-a, advokáta v P., učinil tak jeho koncipient Dr. H.; jeho prohlášení platí za prohlášení manželovo, poněvadž tento udělil Dr. K-ovi procesní plnou moc ze dne 20. července 1931, založenou ve spisech krajského soudu, znějící pro spor i o rozvod manželství, tak i o jeho rozluky. Byl tedy Dr. K. oprávněn domáhati se i rozluky a projevit s ní souhlas (§ 31 c. ř. s. a §§ 9 a 34 nesporného zákona a § 914 obč. zák.); zda se jí domáhal sporem či v řízení nesporném, jest nerozhodné, záleželo zajisté Miloslavu Č-ovi při udělení plné moci na výsledku, t. j. na dosažení rozluky, a nikoli na způsobu řízení, který k tomu povede (§ 914 obč. zák.). Miloslav Č. sice tvrdil, že Dr. K-ovi nedal svolení k návrhu na rozluky, avšak toto tvrzení jest vyvráceno výpovědí Dra K-a, který, byv o tvrzení Miloslava Č-a slyšen, udal, že mu Miloslav Č. shora zmíněnou plnou moc dal a po posledním stání rozvodovém sám ho žádal o urychlení rozluky. Ostatně návrh podal i zmocněnec manželčin a k prohlášení o návrhu tom i ke vzdání se opravných prostředků Dr. K., zastoupený svým koncipientem, byl na základě své plné moci oprávněn. Platné vzdání se opravných prostředků činí podle § 472 c. ř. s. opravný prostředek nepřipustným. Vzdání se zmocněncem Č-ovým jest považovati za platné. Opravného prostředku lze se vzdáti smlouvou i před vydáním soudního rozhodnutí; tak rozhodl nejvyšší soud již v rozhodnutích čís. 5771, 8847 a 11.269 sb. n. s., k nimž se odkazuje. V souzeném případě se vzdání se opravného prostředku stalo na základě předchozího ujednání zmocněnců obou manželů; jest prokázáno výpovědí zmocněnce Josefy Č-ové, Dr. Matěje L-a, že se po prohlášení rozvodového rozsudku strany vzdaly proti němu opravných prostředků a zároveň se strany i jich právní zástupci Dr. K. a Dr. L. dohodly, že strany podají souhlasnou žádost o rozluky manželství a že se vzdají opravných prostředků proti usnesení povolujícímu rozluky. V souzeném případě bylo by ostatně vzdání se rekursu pro rekurenta závazným, i kdyby se strany nebyly na něm smluvily a šlo by o vzdání se jednostranné. Podle ustanovení civilního řádu soudního vzdání se opravného prostředku má býti pojato do protokolu (§ 208 c. ř. s.), to se v souzeném případě stalo; § 472 c. ř. s. sice ustanovuje, že zřeknutí se práva odvolacího — to ovšem platí obdobně o opravném prostředku vůbec, — které učiněno bylo po prohlášení nebo po doručení rozsudku soudce prvního, nezávisí na tom, aby je odpůrce přijal. Než z toho nelze usuzovati, že by vzdání se opravného prostředku před prohlášením soudního rozhodnutí nebylo účinné. Ustanovení ono sluší vykládati podle jeho účelu. Důvodem jeho jest zřejmě okolnost, by strana, znajíc obsah rozhodnutí, mohla posouditi jeho význam pro své poměry a tak dána byla záruka, že její vzdání se nebude ukvapené. Podobná situace však jest v souzeném případě; účastníci jednání vzdávající se rekursu sice rozhodnutí soudu ještě neznali, avšak měli určitý jeho způsob na mysli, jej označili, význam jeho i dosah vzdání se rekursu mohli uvážiti a pro případ takového určitého výsledku svou vůli projevíti.

Čís. 12913.

V nepřehledném uschovávání léčiv jest opomenutí majitele lékárny, jež přispělo k zvětšení nebezpečí záměny léku tím, kdo léky vydával, a tak ohrožena tělesná bezpečnost lidí.

(Rozh. ze dne 14. října 1933, Rv I 483/32.)

V lékárně žalovaného S-a byl žalobkyni vydán Mag. Pharm. E-em místo požadovaných očních kapek perhydrol, následkem čehož utrpěla žalobkyně spálení na spojivce a rohovce oka. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně náhrady škody proti majiteli lékárny S-ovi a proti magistru E-ovi. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok proti S-ovi jednou třetinou, proti E-ovi dvěma třetinami důvodem po právu. Odvolací soud k odvolání obou žalovaných napadený rozsudek potvrdil. Dovolal se jen žalovaný S., jehož dovolání Nejvyšší soud nevyhověl.

Důvody:

Bylo zjištěno, že v lékárně žalovaného S-a bylo ve skříni uschováno mnoho lahviček, jichž množství v malé skříni postrádalo přehlednosti, která mnohostranností roztoků (vyslovené jedy, silně účinné prostředky, neškodné vnější a neškodné vnitřní prostředky) byla ještě stěžována. Dovolací soud spatřuje v souhlase se znaleckým posudkem v tomto nepřehledném uschovávání léčiv opomenutí žalovaného S-a, které přispívalo k zvětšení nebezpečí, že druhým žalovaným E-em, který léky připravoval, mohl býti lék zaměněn a tím tělesná bezpečnost lidí ohrožena. Tímto opomenutím prohřešil se žalovaný S. jako majitel lékárny proti ustanovení nařízení ministra vnitřní ze dne 27. května 1911, čís. 103 ř. zák., a to proti jeho § 3 obsahujícímu ustanovení o zařízení lékáren. Podle § 2 předpisu o zařízení lékáren musí ve všech prostorách lékárny vždy a v každé příčině býti největší pořádek, přesnost a čistota. Podle § 3 téhož předpisu musí býti zásoba léků uschovávána způsobem, jak toho žádají lékárnické předpisy neb zvláštní předpisy zákonné. V lékárně žalovaného S-a nebylo vyhověno těmto dvěma předpisům, ježto ve skříni se zásobou léků, ze kterých byl vzat lék žalobkyni poškodivší, nebyl ani pořádek ani přesnost, tím méně pak největší pořádek a přesnost, nýbrž naopak byl tam nepořádek a nepřehlednost, zejména též proto, že silné jedy nebyly zvláště uzavřeny, nýbrž byly chovány ve stejné skříni v neuzamčeném oddělení. Touto nepřehledností a tímto nepořádkem při uschování zásoby léků se zvětšovalo nebezpečí záměny léků, kterému právě přesné předpisy o uschování léků mají zabrániti, jak jest zřejmo nejen z ustanovení § 345 tr. zák., který mluví zvláště o nešetření předpisů o uschování léčiv a ukládá povinnost tuto lékárníku, ale i z nařízení ministra vnitřní ze dne 18. května 1898, čís. 85 ř. z., které v odstavci čís. 4 činí majitele lékárny zodpovědným za přesné a svědomité provádění a dodržování předpisů

o uschovávání léčiv v tabele I a II, kamž právě patřil i roztok perhydrolový vydaný žalobkyni místo příslušného předepsaného léku. Nařízení právě uvedené označuje se samo za nařízení, kterým se vydávají předpisy, aby se co nejvíce bylo vyvarováno záměně léků při jejich dispensaci a vydávání. Právem proto odvolací soud uznal, že se žalovaný S. při úschově léčiv dopustil opomenutí. Dovolací soud má v souhlase se znaleckým posudkem za to, že opomenutí žalovaného S-a usnadnilo druhému žalovanému záměnu léčiv, a proto jest žalovaný S. též zodpovědný za škodu, která byla způsobena jednáním druhého žalovaného, opomenutím žalovaného S-a podporovaným. Podle § 1301 obč. zák. jsou oba žalovaní za škodu zodpovědní, ježto žalovaný E. bezprostředně škodlivý lék vydal a žalovaný S. k tomuto vydání prostředně svým opomenutím dohledu na úschovu léčiv přispěl. Poměr zavinění obou žalovaných nelze určit přesně; byl-li však u žalovaného S-a určen jen jednou třetinou, nemá důvodné příčiny, aby proti tomu brojil s hlediska nesprávného právního posouzení věci.

Čís. 12914.

Byl-li poplatek z dřívějšího převodu nemovitosti předepsán nyní-šimu jejímu vlastníku z důvodu věcného ručení, nemůže se nyní-šim vlastníkem nemovitosti, jenž dosud sám onen poplatek nezaplatil, domáhati na tom, kdo jest podle zákona povinen poplatek zaplatiti, by zaplatil poplatek jemu, jest však oprávněn domáhati se na závazaném, by zaplatil poplatek z převodu bernímu úřadu.

(Rozh. ze dne 14. října 1933, Rv I 989/32.)

Trhovou smlouvou ze dne 29. října 1928 prodali žalovaní pozemky Antonínu S-ovi, jenž je dne 29. ledna 1929 prodal žalobcům. Ani žalovaní ani Antonín S. nezaplatili převodní poplatek z kupní smlouvy ze dne 29. října 1928, pročež byl berním úřadem předepsán tento převodní poplatek 4195 Kč 50 h žalobcům na základě věcného ručení prodaných nemovitostí. Žalobě, již se domáhali žalobci na žalovaných, by žalovaní byli uznáni povinnými zaplatiti rukou společnou a nerozdílnou bernímu úřadu převodní poplatek 4.195 Kč 50 h z kupní smlouvy ze dne 29. října 1928 do 14 dnů pod exekucí nebo zaplatiti žalobcům rukou společnou a nerozdílnou do 14 dnů pod důhonem práva 4195 Kč 50 h, procesní soud vyhověl rozsudkem pro zameškání žalovaných. Odvolací soud k odvolání žalovaných napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Žalobci uvádějí ovšem v žalobě, že mají činiti náklad, který náleží žalovaným, a odvozují odvolatelé ze slova »náklad«, že jest uplatňován nárok podle § 1042 obč. zák. Tomu však tak není. Žalobci mohli v žalobě použití povšechného výrazu, že na místě žalovaných mají vykonati plnění, a vysvítá ze žalobního děje, že v poměru k žalovaným k tomuto plnění nejsou zavázáni. Pokud jde o žalobní prosbu, by žalovaní zaplatili převodní poplatek bernímu úřadu, jest tento nárok úplně opodstatněn. Že žalovaní jsou povinni hraditi převodní poplatek rukou spo-

lečnou a nerozdílnou, plyne ze zákona. Žalobci mohou žádati, by žalovaní tomuto závazku dostáli, a to již tehdy, hrozí-li jim nebezpečí, že věřitel na ně dokročí, aniž by se vyžadovalo, že dluh již zapravili. Žalobní prosba v první části slouží k tomu, by bylo zabráněno, by žalobci nebyli nuceni k plnění, k němuž proti žalovaným nejsou povinni, jakž vyplývá ze skutkové podstaty, kterou jest považováni za pravdivou, a k němuž jen na základě věcného ručení nemovitosti v poměru k státu mohou býti přidrženi. K uvarování tohoto nebezpečí však není zapotřebí, by žalobci sami převodní poplatek již zaplatili. Pochybná mohla by býti jen otázka, zdali i druhá část žalobní prosby jest odůvodněna a zdali v tomto ohledu nejde o postižní nárok, který teprve tehdy může býti uplatňován, když žalobci zažalovaný poplatek zapravili. V tomto směru však uvážil odvolací soud, že podle doslovu žalobní prosby žalovaným jest vyhrazena volba, zdali placení chtějí vykonati bernímu úřadu, či žalobcům. Jest jim proto dáno na vůli, by druhé části žalobní prosby dostáli teprve tehdy, když žalobci sami poplatek u berního úřadu již složili. Tím jsou však všechny pochybnosti co do přípustnosti druhé žalobní prosby odstraněny.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalovaných potud, že zamítl pro tentokráte žalobní prosbu, by žalovaní byli uznáni povinnými zaplatiti žalobcům rukou společnou a nedílnou do 14 dnů pod důhomem práva 4.195 Kč 50 h; jinak dovolání žalovaných nevyhověl.

D ů v o d y:

Žalobci opřeli žalobu o to, že berní úřad doručil jim platební příkaz ze dne 9. března 1931, kterým jim z důvodu věcného ručení ukládá zaplacení 4.195 Kč 50 h převodního poplatku. Žalobci tvrdí v žalobě, že mají učiniti »náklad« za žalované, kteří jsou povinni zaplatiti řečený převodní poplatek ze smlouvy ze dne 29. října 1928. Z tohoto žalobního děje, který jest při rozsudku pro zmeškání základem rozhodnutí, jest zřejmo, že žalobci opírají žalobní nárok o to, že ručí za předepsaný převodní poplatek věcně podle § 72 zákona ze dne 9. února 1850, čís. 50 ř. zák., kdežto žalovaní jsou podle § 68 odstavce (3) téhož zákona povinni tento poplatek zaplatiti. Právní poměr mezi stranami tvoří tedy podle žalobních údajů zákon sám (§ 859 obč. zák.). Tuto důležitou skutečnost s hlediska právního přehlížejí však dovolatelé, tvrdíce, že jen smlouvou mohl by býti založen právní poměr mezi nimi a žalobci. Jest tudíž jen otázkou, zda žalobci o týž přednes mohou právem opřít žalobní prosbu dvojího rozsahu. Podle tvrzení žaloby nezaplatili žalobci za žalované dosud nic. Nevstoupili proto v práva věřitele žalovaných, berního úřadu v T., a nemohou proto od nich dosud požadovati zaplacení, protože podle § 1358 obč. zák. nejsou k tomu před zaplacením jejich (žalovaných) dluhu oprávněni. Žalobci tvrdí sice, že placení jim stalo by se jen proto, aby zaplatili bernímu úřadu v T., avšak k tomu nelze přihlížeti proto, že v žalobní prosbě nic takového nežádají, a pak také z toho důvodu, že žalovaní jsou dosud povinni platiti jen československému státu a jen placením bernímu úřadu v T.

zbavují sebe a žalobce veškerého závazku podle § 1424 obč. zák. Potud jest právní názor odvolacího soudu nesprávný a dovolání žalovaných oprávněno. Bylo mu proto vyhověti částečně v ten způsob, že žalobní prosba, aby žalovaní platili žalobcům, byla pro tentokráte zamítnuta.

Dovolání však není ospravedlněno, pokud žádá zamítnutí celé žalobní prosby. Podle obsahu žaloby hrozí žalobcům placení převodního poplatku podle platebního příkazu, který dokazuje, že československý stát od nich žádá již zaplacení z důvodů věcného ručení na převodní poplatek (§ 60 odst. 1 popl. zák.). Žalobci uvádějí v žalobě, že mají učiniti »náklad« za žalované, a tomu nelze nijak jinak rozuměti, než že mají plniti za žalované. Jak již dovolací soud dovodil v rozhodnutí ve sb. n. s. civ. čís. 4192, — ke kterému se poukazuje —, jest mezi žalobci a žalovanými ze zákona podobný poměr, jako jest mezi dlužníkem a tím, kdo mu přislíbil plniti jeho věřiteli podle § 1404 obč. zák. (převzetí splnění), kteréžto ustanovení zákona vylučují žalování pro tento případ jen se zřetelem k tomu, že mezi nimi a žalobci není smluvního poměru. Pomíjejí i zde skutečnost již svrchu zmíněnou, že právní poměr mezi nimi a žalobci v podobném směru jako předpokládá § 1404 tvoří zde zákon sám §§ 68 odst (3) a 72 řečeného zákona. Žalobci jsou proto oprávněni, by od žalovaných žádali plnění pro berní úřad v T. V této části jest dovolání nedůvodné a bylo zamítnuto, aniž bylo třeba rozebíratí věc ještě s jiných právních hledisek.

Čís. 12915.

Lhůta k plnění, uloženému soudním usnesením, počíná, nařídil-li soud podle druhého odstavce § 524 c. ř. s. dočasné zastavení řízení až do vyřízení rekursu proti usnesení, dnem po doručení usnesení rekursního soudu. Dříve než tato lhůta projde, nelze povolití exekuci.

(Rozh. ze dne 14. října 1933, R II 382/33.)

Na základě konečného usnesení v řízení o rušené držbě povolil soud první stolice exekuci. Rekursní soud exekuci návrh zamítl. Důvody: Povinným byl povolen odklad vykonatelnosti konečného usnesení ve smyslu § 524 c. ř. s., takže podle § 409 c. ř. s. lhůta k plnění počíná běžeti ode dne doručení rekursního usnesení, což se stalo dne 17. června 1933, takže žádost exekucní, podaná dne 23. června 1933, jest předčasná (§ 1 ex. ř.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jde o otázku, kdy počíná lhůta k plnění uloženému soudním usnesením v případě, když soud podle ustanovení § 524 druhý odstavce c. ř. s. nařídí dočasné zastavení řízení až do vyřízení rekursu podaného

proti usnesení. Při plnění uloženém rozsudkem počíná se tato lhůta podle ustanovení třetího odstavce § 409 c. ř. s. po dni, kterého rozsudek nabyt právní moci, a jen ve případě, že proti rozsudku první stolice nebyl podán opravný prostředek, ode dne doručení tohoto rozsudku (srov.: Zodpovězení otázek k § 409 c. ř. s. a čís. 6267 sb. n. s.). Podle ustanovení § 466 c. ř. s. odvoláním včas podaným staví se právní moc a vykonatelnost rozsudku až do vyřízení opravného prostředku. Ustanovení § 409 c. ř. s. netýká se však usnesení, poněvadž podle ustanovení § 524 první odstavce c. ř. s. rekurs proti usnesení nemá odkladacího účinku, pokud jde o jeho provedení a nastoupení jeho vykonatelnosti mimo případy zákonných výjimek, o které však v souzeném případě nejde. Poněvadž však provedení usnesení bez zřetele na rekurs mohlo by v konkrétních případech zmařiti účel úspěšného rekursu, dána jest soudu ve druhém odstavci § 524 c. ř. s. možnost dočasně zastaviti řízení a tím odsunouti provedení a vykonatelnost usnesení až do vyřízení rekursu, tedy přivoditi tím ve příčině usnesení podobný účinek, jaký zákon sám spojuje v § 466 c. ř. s. s podáním opravného prostředku proti rozsudku. Tím se má zabrániti tomu, by nedocházelo k plnění nebo k jeho exekučnímu vymáhání, jež snad rekursním soudem bude odepřeno, a umožniti, by osoba podle usnesení k plnění povinná mohla s plněním sečkat, až její povinnost bude uznána i soudem rekursním. Lhůta k plnění je dána ve prospěch strany povinné, by byla uvarována možných nesnází spojených s okamžitým plněním soudem jí uloženým; stanovením lhůty k plnění bere se slušný zřetel na dlužníka a má býti zabráněno ukvapeným exekucím. Tytéž úvahy, které jsou rozhodující při stanovení lhůty k plnění, na něž uznal soud první stolice, platí však, i když jde o stavení podle druhého odstavce § 524 c. ř. s. do vyřízení rekursu. K doručení usnesení rekursního soudu dochází pravidelně, když už lhůta k plnění, počítajíc od doručení usnesení první stolice, uplynula, a, kdyby lhůta k plnění nebyla rovněž odsunuta, bylo by pravidelně plněno ihned v den doručení usnesení rekursního soudu. Tím by postavení osoby povinné při plnění, o němž rozhodl rekursní soud, bylo horší než při plnění na základě usnesení soudu první stolice a včasné plnění bylo by mnohdy dokonce nemožné, kde jde o provedení prací vyžadujících delšího času, jakž tomu i v souzeném případě. Že to zákonodárce zamýšlel, nic nenasvědčuje. Jest tedy souditi, že lhůtu k plnění počítati jest počínajíc dnem po doručení usnesení rekursního soudu. Dříve, než lhůta ta projde, nelze však exekuci povoliti (§ 7 ex. ř.). V souzeném případě usnesení rekursního soudu bylo doručeno povinnému 19. června 1933, čtrnáctidenní lhůta k plnění končila 3. července 1933; exekuční návrh, podaný dne 23. června 1933, byl tedy předčasný.

Čís. 12916.

Přídělové nemovitosti, které nebyly přiděleny jako rolnický nedíl, mohou za účinnosti zákona ze dne 27. května 1931 č. 93 sb. z. a n. až na výjimky, v tomto zákoně stanovené, býti po dobu uvedenou v § 2

odst. 1 a 2 zmíněného zákona mezi živými zcizeny, zatíženy a propachtovány jen se svolením Státního pozemkového úřadu.

(Plenární usnesení ze dne 16. října 1933, Pres. 669/33.)

Senáty nejvyššího soudu řešily v poslední době odchylně otázku, zda zákaz zcizení přídělového pozemku bez svolení Státního pozemkového úřadu brání, ode dne, jimž ustanovení § 2 zákona čís. 93/1931 nabylo účinnosti, i zatížení přídělového pozemku bez svolení Státního pozemkového úřadu. Rozhodnutí ze dne 17. února 1933, R II 16, 17/33, zodpovědělo tuto otázku záporně, vycházejíc z názoru, že i podle § 2 zákona čís. 93/1931 je zůstaveno Státnímu pozemkovému úřadu, zda a jak chce omeziti právo získané přídělem, a že, omezil-li příděl jen zákazem zcizení, toto omezení nevyklučuje zatížení přídělu. Rozhodnutí ze dne 13. října 1932, R II 360/32 bylo v zásadě stejné, povolivši zatížení přídělového pozemku bez svolení Státního pozemkového úřadu, ač již platilo ustanovení § 2 zákona čís. 93/1931, ježto na pozemku byl poznamenán jen zákaz zcizení bez svolení Státního pozemkového úřadu. V rozhodnutí ze dne 9. března 1933, R II 57/33 byl vysloven opačný názor, neboť byla jím zamítnuta žádost o vklad užívacího práva na přidělených pozemcích vzhledem k § 2 zákona čís. 93/1931 pro nedostatek svolení Státního pozemkového úřadu, ačkoli ze spisů vyplývalo, že na pozemcích byl poznamenán jen zákaz zcizení, nikoli i zákaz zatížení bez svolení Státního pozemkového úřadu. Vzhledem k tomuto rozporu přikázal první prezident nejvyššího soudu spornou otázku plenárnímu senátu, jenž ji zodpověděl, jak shora uvedeno.

Důvody:

Až do účinnosti Malého přídělového zákona ze dne 27. května 1931 č. 93 sb. z. a n. bylo podle § 23 přídělového zákona ze dne 30. ledna 1920 č. 81 sb. z. a n. věcí Státního pozemkového úřadu, by při přídělu, s výjimkou rolnických nedílů, stanovil, zda a jak se přídělcovo právo k přidělené půdě omezuje a jaké následky jsou spojeny se stanoveným omezením a s jeho nedodržením. To platilo i o omezení co do zcizení, zatížení a propachtování přidělené půdy. I tu záviselo na rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, zda a kterým z těchto omezení se přidělená půda zatíží. Nejvyšší soud zaujal za platnosti přídělového zákona č. 81/20 v rozhodnutích sb. n. s. č. 10.418 a č. j. R III 145/31 stanovisko, že vázne-li na přidělené nemovitosti jen zákaz zcizení, není v tom zákaz zatížení a že tudíž zákaz zcizení přidělového pozemku není na překážku jeho zatížení. Malým přídělovým zákonem ze dne 27. května 1931 čís. 93 sb. z. a n., který nabyt účinnosti dnem vyhlášení, 12. června 1931, byl přídělový zákon č. 81/1920, jakž vysloveno v čl. 1 zákona čís. 93/1931 změněn a je v § 2 odst. 1 stanoveno, že půdu, která nebyla přidělena jako rolnický nedíl, je dovoleno propachtovati, zciziti mezi živými a zatížiti jen se svolením Státního pozemkového úřadu, při výměře až do pěti hektarů veškeré této půdy do čtyř

let, v ostatních případech do desíti let, počítaných od knihovního vkladu vlastnického práva původním nabyvatelům, stal-li se však vklad vlastnického práva před účinností tohoto zákona, počítaných ode dne jeho účinnosti. Podle odstavce 2 § 2 potřebují však i po lhůtách v odst. 1 uvedených vlastníci svolení Státního pozemkového úřadu ke zcizení a k zatížení, dokud bude na nabytých nemovitostech váznouti pohledávka státu, státního fondu nebo náhradové banky z poskytnutého úvěru. Právní jednání bez svolení Státního pozemkového úřadu podle odst. 1 a 2 jsou podle odst. 3 § 2 neplatná. Výjimky, co se týče požadavku svolení Státního pozemkového úřadu stanoveny v odst. 4 § 2, v § 3 a 7 uvedeného zákona. Při srovnání § 2 odst. 1 až 3 zákona č. 93/1931 s § 23 zákona č. 81/1930, nemůže, hledíc k ustanovení č. 1 zákona č. 93/1931, že se přidělový zákon č. 81/1930 zákonem č. 93/1931 mění a doplňuje, býti pochybnosti o tom, že § 23 přidělového zákona č. 81/1930 byl § 2 Malého přidělového zákona č. 93/1931 změněn tak, že, kdežto do účinnosti zákona č. 93/1931 záviselo na Státním pozemkovém úřadě, na jeho rozhodnutí, kterým z omezení uvedených v § 2 odst. 1 zákona č. 93/1931 bude přidělený pozemek zatížen, zatěžují nyní všechna v onom § vypočtená omezení přidělený pozemek již ze samého zákona a není na dále ponecháno Státnímu pozemkovému úřadu, by, jak tomu bylo až do účinnosti Malého přidělového zákona, ona omezení určoval. Omezení podle § 2 odst. 1 až 3 zákona č. 93/1931 týkají se a postihují nejen nemovitosti, jež teprve za účinnosti tohoto zákona byly nebo budou přiděleny, nýbrž postihují i pozemky již dříve přidělené, pokud neuplynou lhůty podle odstavce 1 a 2 § 2. To vyplývá z § 2 a 6 zákona, neboť mluví se tu (§ 2) výslovně i o přidělených nemovitostech, k nimž právo vlastnictví bylo vloženo před účinností tohoto zákona. Názor, že i za účinnosti Malého přidělového zákona je ponecháno Státnímu pozemkovému úřadu, by určil, zda vůbec a kterým z omezení podle § 2 odst. 1 zákona má býti přidělená nemovitost zatížena, nemá v zákoně č. 93/1931 opory a nelze jej srovnati s ustanovením § 2 tohoto zákona. Mýlným bylo by také míti za to, že i za účinnosti Malého přidělového zákona č. 93/1931, stížen-li přidělený pozemek z dřívějšíka jen zákazem zcizení, nevadí to zatížení přidělové nemovitosti. Tento názor byl by správný, kdyby bylo zůstalo při § 4 odst. 2 vládního návrhu, kde se pravilo, že se zákonem nic nemění na konečných rozhodnutích, dohodách a rozhodnutích o svolení, pokud jimi nebyly nabyvatelům vůbec uloženy závazky neb omezení pro pacht, zcizení a zavazení, nebo byly jim uloženy, avšak omezené časem na kratší dobu. Podle toho měla zůstati v platnosti ustanovení konečných rozhodnutí, dohod a rozhodnutí o svolení, pokud co do pachtu, zcizení a zavazení byla pro nabyvatele příznivější než ustanovení zákona. Avšak § 4 odst. 2 vládní návrhu byl nahrazen § 5 odst. 4 zákona, podle něhož se zákonem nic nemění na konečných rozhodnutích, dohodách a rozhodnutích o svolení, pokud jimi nebyly nabyvatelům uloženy závazky neb omezení ve příčině pachtu, zcizení a zavazení, pokud tento zákon nestanoví jinak. Změněna byla tedy konečná rozhodnutí, dohody a rozhodnutí o svolení,

pokud byly nabyvatelům uloženy závazky nebo omezení co do pachtu, zcizení a zavazení, takže v té příčině platí nyní na místě nich zákon. Nezměněna zůstala jen konečná rozhodnutí, dohody a rozhodnutí o svolení, pokud ukládala nabyvatelům jiné závazky a omezení, než co do pachtu, zcizení a zavazení, avšak i ta jen, pokud zákon nestanoví jinak. Jinak stanoví zákon na př. ve příčině patronátu, ohledně závazku podrobiti svobodný majetek scelovacímu řízení a stran povinnosti obhospodařovati přidělený pozemek sám s rodinou (odst. 2 a 3 § 5). Jsou tím po případě dotčena nabytá práva, ale s tím zákon, jak lze souditi ze zprávy rozpočtového výboru senátu (tisk 462), počítal. Podle důvodových zpráv (tisk 898, 1105, 462) bylo snahou Malého přidělového zákona uvolniti pokud lze přidělce v jeho disposičním právu s přidělem, této snaze bylo vyhověno ustanovením §§ 1, 2 odst. 4, 3, 5 a 6, avšak, co se týče omezení uvedených v odst. 1 § 2, v tom směru zákon novou úpravou právo nakládati s přiděleným pozemkem neuvolnil. K vůli úplnosti se dodává, že za účinnosti Malého přidělového zákona č. 93/31 nesejde, co se týče nutnosti svolení Státního pozemkového úřadu ke zcizení, propachtování nebo zatížení přidělového pozemku a co se týče neplatnosti smluv bez onoho svolení uzavřených na tom, zdali omezení v § 2 Malého přidělového zákona uvedená jsou v pozemkové knize vůbec nebo jen některá z nich zapsána nebo nikoli. Nejde totiž o omezení po rozumu § 23 před. zákona č. 81/20 v tom kterém případě rozhodnutím Státního pozemkového úřadu stanovená, nýbrž o omezení zákonem uložená a pozemek ze zákona i bez zápisu do pozemkové knihy postihující. Důvěra v knihy veřejné, pokud jde o ona omezení, je vyloučena. Z těchto důvodů dospěl plenární senát k právní větě vpředu uvedené.

Čís. 12917.

Nejen opožděně podaná, nýbrž i nepřipustná dovolání mají býti soudem prvé stolice odmítnuta; neučiní-li tak procesní soud, není vyloučeno, by tak neučinil odvolací soud.

Třebas odvolací soud, zrušivší částečně rozsudek prvého soudu a uloživší prvému soudu další jednání, nevyřkl, že se v tomto směru usnesl, nýbrž rozhodl i v této části formou rozsudku, lze takovému vpravdě usnesení odporovati jen za předpokladů § 519 č. 1—3 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 19. října 1933, R I 941/33.)

Soud druhé stolice odmítl dovolání jako nepřipustné. Důvody: Pokud rozsudek prvého soudu byl zdejším rozsudkem pro neúplnost řízení zrušen ohledně nároků nemanželské matky, jde vlastně o zrušovací usnesení podle § 496 c. ř. s. pojaté do rozsudku a přípustným opravným prostředkem byl by jen dovolací rekurs, to však jen tehdy, kdyby zároveň bylo v usnesení tom vyřčeno, že řízení v první stolici má býti započato teprve, až toto usnesení nabude právní moci (§ 519, č. 3 c. ř. s.). Této doložky však ve zdejším shora uvedeném

rozhodnutí není, pročez jest nepřipustným dovolací rekurs a tím spíše ovšem dovolání. Proto bylo dovolání — které se tu jeví dovolacím rekuresem — odmítnuto jako nepřipustné, když se tak nestalo již prvním soudem (§§ 523, 507 c. ř. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Nelze přisvědčiti názoru stěžovatele, že odvolací soud nebyl oprávněn odmítnouti dovolání, pokud bylo nepřipustné. Právě z doslovu § 507 c. ř. s. jest viděti, že nejen opožděně podaná, nýbrž i nepřipustná dovolání mají býti soudem první stolice odmítnuta; neučiní-li tak procesní soud, není vyloučeno, aby tak neučinil odvolací soud, ježto k otázce přípustnosti dovolání je přihlížeti z úvahy, že by jinak podle názoru stěžovatele byl dovolací soud povinen vyřizovati i nepřipustná dovolání, kdyby o včasnosti a o přípustnosti dovolání rozhodovaly jen soudy první stolice (rozh. čís. 4424 a 8707 sb. n. s.). Poukaz stěžovatelův k vysvětlivkám ministerstva spravedlnosti k § 507 c. ř. s. je nepřipadný, neboť jest tam řeč jen o opožděné dovolací odpovědi. V odstavci B 2 rozsudku ze dne 3. května 1933, zrušil odvolací soud částečně rozsudek prvního soudu a uložil mu, by, doplně řízení, znovu rozhodl (§ 496 čís. 3 c. ř. s.). Vrácení rozepře procesnímu soudu první stolice podle § 496 c. ř. s. může se státi jen usnesením (§ 499 první odstavec c. ř. s.). Odvolací soud sice nevyřkl, že ve směru tom »se usnesl«, nýbrž rozhodl i v této části formou rozsudku — než přes to tato část rozhodnutí zůstává v podstatě usnesením odvolacího soudu, jak jest v napadeném usnesení správně uvedeno. Kdyby proti usnesení tomu byl přípustný opravný prostředek, bylo by lze ovšem vzhledem k pochybení ve formě rozhodnutí přízpusobiti opravný prostředek chybné formě rozhodnutí (plenární rozhodnutí čís. 1309 sb. n. s.). Nebylo tedy chybou, že žalovaný odporoval zrušovací části odvolacího rozsudku v dovolacím spisu. Ale tím se nic nezměnilo na podstatě věci, podle níž zrušovací část rozsudkového nálezu byla podle § 499 první odstavec c. ř. s. zrušovací usnesením. Takovému usnesení, vydanému odvolacím soudem za odvolacího řízení, lze odporovati jen za předpokladů v § 519 čís. 1—3 uvedených; že by tu byl některý z těchto předpokladů, zejména výhrada pravomoci podle čís. 3., stěžovatel ani netvrdí.

Čís. 12918.

Dlužník, jenž provozuje obchodní zahradnictví, není zemědělcem ve smyslu zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 19. října 1933, R I 978/33.)

Dlužníci, majitelé zahradnictví, navrhli, by byly podle zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n. odloženy výkony prodejů (dražeb) movitostí i nemovitostí. Soud první stolice odklad povolil, re-

kursní soud návrh zamítl. Důvody: Podle § 1 zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n. odloží soud v exekučních věcech proti zemědělcům, zahájených již v den, kdy zákon nabude účinnosti (t. j. 9. května 1933), na návrh dlužníka výkon prodeje (dražby) věcí movitých nebo nemovitých na dobu po 31. prosinci 1933. Třetí paragraf téhož zákona stanoví, že se předpis § 1 (mimo jiné) nevztahuje na věci, nesouvisející s provozováním zemědělského podniku. Prvý soud odložil exekuce na jmění movité z důvodu, že, hledě k posudku znalce, pokládá dlužníky za zemědělce. Názoru tomu však nelze přisvědčiti. Zákon ovšem nijak blíže nevymezuje pojem zemědělce, ale pod označením tím lze rozuměti jen osoby, zabývající se rolnictvím, nikoli i jiné osoby, třebaže výtěžek jejich práce jest také výsledkem vzdělávání půdy, jak jest tomu na př. u zahradníků nebo pěstitelů růží, neboť ti spadají pod živnostenský řád, provozující živnosti. Kdyby byl chtěl zákon i takové osoby chrániti, byl by užil širšího označení, nikoli slova »zemědělec«, jehož se užívá vždy jen u příslušníků stavu rolnického. Otázka tato jest otázkou právní, o níž nemůže rozhodnouti znalec. Jak patrně z odhadního protokolu tvoří všechny pozemky dlužníkům připsané, i ty, které dosud jsou označeny jako role v pozemkové knize, zahradu a nelze tedy říci, že dlužníci provozují zemědělský podnik. Jako příslušenství také uvedeny jen věci související s provozováním zahradnictví. Ne-hledíc k tomu, nesouvisejí ani všechny zabavené věci s provozováním zahradnictví, nýbrž jen některé z věcí v zájemném protokolu uvedených, totiž nejvýše věci pod pol. 9—27, 29—33, 100—104, takže, i kdyby bylo lze přistoupiti na názor, že jde o zemědělce, mohl by býti výkon prodeje odložen nejvýše co do těchto položek.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud, zamítнув návrh povinných, učiněný podle zákona čís. 74/33 na odklad dražby jejich movitostí, nepochybil. Jde o to, zdali povinní jsou po rozumu uvedeného zákona zemědělci. Koho jest pokládati za zemědělce, řečený zákon nestanoví, nýbrž ponechává soudu, aby podle zjištěných skutečností rozhodl, zdali v jednotlivém případě jde o zemědělce, či nikoli. Popsání nemovitostí dlužníků a zařízení u nich v odhadním protokole svědčí tomu, že dlužníci provozovali na pozemcích obchodní zahradnictví. Provozující tuto živnost nejsou povinní zemědělci ve smyslu zákona čís. 74/33 a jeho ustanovení se na ně nehodí. Zamítl proto rekursní soud návrh povinných právem.

Čís. 12919.

Smlouvy ujednané s dlužníkem před zavedením vnučené správy zůstávají v platnosti a jsou pro vnučeného správce závazné. Vnučený správce jest zejména povinen snášeti, by třetí osoba vykonávala ve spravované nemovitosti právo k užívání bytu, jež jí poskytl dlužník smlouvou uzavřenou před zahájením vnučené správy.

(Rozh. ze dne 19. října 1933, Rv I 1732/33.)

Vnucený správce nemovitosti náležející Evženu K-ovi, domáhal se toho, by byli vyklizeni z bytu otec a sestra dlužníková. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, máje za to, že žalovaní obývají byt výprosu. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Odvolací soud zjistil, že se Evžen K., kupuje nemovitost, o níž tu jde, zavázal žalovaným, že jim bude poskytovat doživotní volný byt v domě jako vzájemné plnění za bezúročnou zápůjčku poskytnutou mu žalovanými ku koupi domu. Vzhledem k tomuto zjištění jest posuzovati věc s jiného právního hlediska. Mylný jest názor prvního soudu, že může jíti jen o výprosu ve smyslu § 974 obč. zák. Předpisy zákona o výprose nemohou tu vůbec přijíti v úvahu, ježto bylo mezi Evženem K-em jako vlastníkem nemovitosti a žalovanými ujednáno, že jest jim vyhrazeno právo bytu na doživotí. Není tu proto výprosy, ježto o nezávazné výprose lze mluvit jen, nebyla-li smluvna ani doba, ani účel užívání. Jest sice správné, že žalovaní nenabyli věcného práva, nýbrž jen osobní pohledávku s obsahem věcného práva, osobní právo na užívání bytu, tudíž právo bytu, jež není účinné proti třetím osobám, jež však ukládá vlastníku, by dovolil právo bytu po smluvený čas. Podle § 111 ex. ř. musí vnucený správce vstoupiti do nájemních a pachtovních smluv, uzavřených dlužníkem, a jedná místo dlužníka, jenž ovšem musí uznávati všechna opatření vnuceného správce, jež správce činí v mezích zákona, takže smlouvy uzavřené v tomto rámci zavazují dlužníka i po době správy (Neumann, komentář k ex. řádu). V souzeném případě nejde o nájemní smlouvu, nýbrž o smlouvu uzavřenou před zahájením vnucené správy, podle níž dlužník jako vlastník nemovitosti, jež jest nyní ve vnucené správě, vyhradil svému otci a své sestře na doživotí užívání bytu v této nemovitosti jako osobní právo. Právě tak, jako jsou pro vnuceného správce závazné smlouvy nájemní a pachtovní, zavazují ho i jiné smlouvy, uzavřené dlužníkem před zahájením vnucené správy, pokud se týkají nemovitosti, a jest vnucený správce povinen uznávati taková nabytá práva třetích osob.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání, uplatňující jen dovolací důvod nesprávného právního posouzení (§ 503 č. 4 c. ř. s.), není opodstatněno. Odvolací soud zjistil, že se dlužník Evžen K. při koupi nemovitosti žalovaným zavázal poskytnouti jim jako vzájemné plnění za bezúročnou zápůjčku 136.000 Kč prvním žalovaným mu poskytnutou, doživotní volný byt v domě č. p. 40 ve V., a že spolužalovaná od roku 1930 své smluvní právo bydlení, jež měla dříve v jiném bytě, vykonává ve sporném bytě spolu s prvním žalovaným. Správně uznal odvolací soud ze zjištěných skutečností, že tu jde o smlouvu uzavřenou před zahájením vnucené správy, kterouž dlužník poskytl žalovaným doživotní osobní právo k užívání bytu, a že vnucený správce je smlouvou tou vázán. I odkazuje se dovolatel ke správným, stavu věci i zákonu vyhovujícím důvodům napadeného rozsudku, k nimž se dodává: Podle §§ 109 a 110 ex. ř. jest vnucený správce oprávněn na místě dlužníka požadovati od třetích osob plnění dlužníku

povinná a zadržaná, patří-li k užitkům spravovaného předmětu. Z ustanovení toho vyplývá, že se zachovávají v platnosti smlouvy ujednané s dlužníkem před zavedením vnucené správy a že smlouvy dlužníka jsou pro vnuceného správce závazné. Co do nájemních a pachtovních smluv uznává to § 111 ex. ř. výslovně a nelze důvodně tvrditi, že tím byla stanovena výjimka (rozhod. č. 5173 sb. n. s.). Dovatel poukazuje k odůvodnění svého názoru, že vnucený správce není povinen snášeti, by žalovaná strana vykonávala svá domnělá práva, na komentář Dr. Neumann—Dr. Lichtblau k exekučnímu řádu z r. 1928, str. 404 a 439, kde však otázka tvořící předmět tohoto sporu se neprobírá, nýbrž se jen pravi, že z a b a v e n í příjmů, které teprve budoucně po odezdání nemovitosti vnucenému správci dospějí, pozbývá zavedením vnucené správy právní účinnosti.

Čís. 12920.

Vnucený správce jest oprávněn (§ 109 ex. ř.) dáti zaměstnanci spravovaného statku výpověď, aniž k tomu potřebuje svolení exekučního soudu podle § 112 ex. ř. Rozhodl-li exekuční soud přece o svolení, odepřev je, pokud se týče vzav zpět výpověď danou vnuceným správcem, nelze toto usnesení exekučního soudu považovati za opatření podle § 114 první odstavec ex. ř. a nebylo vymáhajícímu věřiteli bráněno, by je napadl rekuresem.

(Rozh. ze dne 19. října 1933, R II 369/33.)

Dne 27. června 1932 žádal vnucený správce Karel Š. exekuční soud o svolení k výpovědi Jiřího P-a, účetního na spravovaném velkostatku, ke dni 1. července 1932, s odůvodněním, že jednak jeho služeb nepotřebuje, jednak, že ho nemůže z výnosu vnucené správy vydržovati, ani platiti. Exekuční soud dal vnucenému správci Karlu Š-ovi zmocnění, by podle volného uvážení dal Jiřímu P-ovi výpověď ve smyslu § 19 zák. o statkových úřednících. Vnucený správce dal Jiřímu P-ovi dne 1. září 1932 šestiměsíční zákonnou výpověď, která dne 28. února 1933 vypršela. Toto usnesení okresního soudu nikdo nenapadl. Podáním ze dne 27. února 1933 brojil Jiří P. proti výpovědi a navrhl, by soud podle §§ 109 a 112 ex. ř. prohlásil dopis vnuceného správce ze dne 1. září 1932 za bezúčinný. Soud první stolice usnesením ze dne 29. června 1933 původní své rozhodnutí změnil tím způsobem, že svolení k rozvázání služebního poměru vzal zpět a nařídil vnucenému správci, aby vzal zpět výpověď a aby dokonce propuštěný účetní Jiří P. byl o všech důležitých úkonech zpravován a respektován jako zástupce dlužníce. Rekursní soud zrušil k rekursu vymáhajícího věřitele napadené usnesení a poukázal Jiřího P-a s jeho nárokem na pořad práva. Důvody: Podle názoru rekursního soudu služební poměr Jiřího P-a byl pravoplatně rozvázán a uplynutím výpovědní lhůty 28. února 1933 zanikl. Exekuční soud, uděliv svolení k rozvázání služebního poměru dne 28. července 1932, jest tím vázán a nemůže novým napadeným usnesením utvořiti právní stav, který by vnucenému správci a tím i vymáhajícímu

věřitelům způsobil značnou škodu a ukládal jim zaplacení služebních požitků Jiřího P-a od 1. března 1933, tedy za dobu několikaměsíční, po kterou Jiří P. žádná práce pro ně nekonal. Nanejvýše mohlo by býti vnucenému správci uloženo, by s účetním P-em novou služební smlouvu uzavřel, leč podle názoru rekursního soudu působnost soudu tak dalece nesahá, neboť podle § 114 ex. ř. má jen dohlížeti k tomu, jak správce hospodaří, nikterak však, by mu nařizoval, že a které osoby má do služeb přijímati. Exekuční soud odůvodnil sice své usnesení ustanovením § 114 prvý odstavec ex. ř., leč odůvodnění to podle názoru rekursního soudu není případné, poněvadž neuvádí, o odstranění jakých vad přijetím účetního P-a jde, a ani obsah napadeného usnesení neodpovídá tomuto zákonnému ustanovení. Odůvodnění napadeného usnesení, že dlužnice a její generální plnomocnice Marie W-ová nejsou na statku, neodůvodňuje znovupřijetí Jiřího P-a do služeb, ježto okolnost, že dlužnice je nepřítomna a pobyt její generální plnomocnice jest soudy neznám, svědčí o tom, že nejeví o vnucenou správu a o své materiální záležitosti žádný zájem a nezmocňuje soud k tomu, by z úřadu tak učinil, ano nejde o osoby, které jsou svěřeny jeho péči. Taktéž příkaz napadeného usnesení, že Jiří P. jako zástupce dlužnice má býti o všech důležitých věcech zpravován a jako takový respektován, není případný, neboť jednak dlužnice jest zastupována právním zástupcem Dr. T-em, jednak jest těžko srovnatelné, by Jiří P. byl na jedné straně zaměstnancem vymáhající strany a na druhé strany, aby byl zástupcem dlužnice. Vždyť vnucená správa má býti vedena co nejhospodárněji a, vyslovil-li vnucený správce Karel Š., že služeb Jiřího P-a nepotřebuje, a že ho také z výnosu vnucené správy nemůže platiti, by soud nutiti, by zbytečně úředníky přijímal a je platil, vždyť bylo ponecháno na vůli dlužnici, že se mohla proti propuštění svého úředníka Jiřího P-a instanční cestou brániti, a Jiří P. pořadem práva mohl se domáhati nápravy domnělé křivdy. Prohlášením dlužnice ze dne 26. června 1933, že s výpovědí Jiřího P-a nesouhlasí, ježto považuje za nutné, aby nadále zůstal ve službách velkostatku, ježto jest jediný, který jako dlouholetý zapracovaný úředník velkostatku může jí podávati nutná vysvětlení, nic na věci nemění, poněvadž, jak již řečeno, mohla se dlužnice propuštění jeho brániti pořadem stolic. Tolik ve věci samé. Pokud napadené rozhodnutí uvádí, že proti němu není opravného prostředku, považuje rekursní soud stěžovatelku za legitimovanou k podání stížnosti, ježto nejde o rozhodnutí exekučního soudu ve smyslu § 114 ex. ř., jak z napadeného usnesení vyplývá.

Nejvyšší soud nevyhověl ani dovolacímu rekursu Jiřího P-a, ani dovolacímu rekursu dlužnice.

Důvody:

Dovolacím rekursům nelze přiznati oprávnění. Jest ovšem správné, že usnesení exekučního soudu ze dne 28. července 1932, jímž bylo dáno vnucenému správci zmocnění k tomu, aby dal výpověď dovolacímu stěžovateli Jiřímu P-ovi, nebylo doručeno dovolacím stěžovatelům, a nelze proto tvrditi, že nabylo proti nim právní moci. Leč nesejde na

tom, neboť vnucený správce byl oprávněn podle § 109 ex. ř. dáti Jiřímu P-ovi výpověď, aniž k tomu potřeboval svolení exekučního soudu podle § 112 ex. ř., poněvadž tu jde o opatření, které náleží k obyčejnému hospodaření, a nejde o zařízení zvláštní důležitosti. Dal-li vnucený správce Jiřímu P-ovi výpověď a zanikl-li služební poměr vypršením výpovědní lhůty, nespadá do působnosti exekučního soudu (§ 109, 112 a 114 ex. ř.), by prohlásil, že výpověď vnuceného správce jest bezúčinná, jak dovolací stěžovatel Jiří P. navrhl. Nesejde ani na tom, že snad Jiřímu P-ovi vůbec neměla býti dána výpověď, když uznal výpověď, jak vnucený správce potvrdil. Že usnesení soudu první stolice nelze považovati za opatření podle § 114 prvý odstavec ex. ř. a že tudíž vymáhající věřitelce nebylo zabráněno, aby je nenapadla rekurssem, vystihl již správně rekursní soud.

Čís. 12921.

K pojmu vyšších služeb nekupeckých nestačí, že zaměstnanec autosprávkárny snad vykonával dozor nad ostatními dělníky a že vyřizoval objednávky, pracoval-li v dílně i ručně. Záleží na tom, v čem se lišila jeho práce od prací ostatních v závodě zaměstnaných osob, zda šlo o činnost vybočující svou jakostí z rámce prací těchto osob, zejména zda byl vypraven určitým disposičním právem a rozhodovací mocí.

Důvody propuštění v § 82 živn. ř. nejsou uvedeny výčetmo.

Důvody § 27 čís. 2 a 4 zák. o obch. pom., i pokud se nekryjí s ustanoveními § 82 b) a f) živn. ř., stačí pro svou závažnost k okamžitému propuštění i podle živnostenského řádu.

Z nezdaru jediné práce vykonané po delším zaměstnání zaměstnance v zaměstnavatelově podniku nelze souditi na neschopnost zaměstnance, opravňující zaměstnavatele k okamžitému rozvázání služební smlouvy bez výpovědi.

I podle živnostenského řádu se vyžaduje k okamžitému propuštění pro neuposlechnutí příkazů zaměstnavatelových, by neuposlechnutí bylo trvalé, leč že by šlo o takový ojedinělý případ, který by již sám o sobě nasvědčoval tomu, že zaměstnanec nemíní konati ujednané práce.

Trvalé zanedbávání převzatých povinností zaměstnancem (§ 27 čís. 4 zák. o obch. pom., § 82 f) živn. ř.), musí se jeviti ve vůli zaměstnance nekonati ujednané práce, nikoliv však v pouhé línivosti a pohodlnosti, kterou by snad bylo lze odstraniti náležitým napomenutím.

(Rozh. ze dne 19. října 1933, Rv II 896/31.)

Žalobce byl vedoucím mechanikem v autosprávkárně žalovaného za týdenní mzdu 300 Kč se čtrnáctidenní výpovědí. Byv žalovaným bez výpovědi propuštěn, domáhal se žalobce na něm zaplacení mzdy za čtrnáctidenní výpovědní lhůtu. Procesní soud své stolice žalobu zamítl, maje za to, že se propuštění žalobce stalo právem, vzhledem k § 27 čís. 2 a 4 zák. o obch. pom. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Odvolací soud nesdílí názor soudu své stolice, že jest služební poměr žalobce u žalovaného posuzovati podle

zákona o obchodních pomocnících, ježto z výpovědi svědků i z přednesu stran jest zjištěno a plyne, že žalobce nekonal ani kupecké, ani převážně vyšší služby, jež by bylo lze podřaditi § 1 zák. o obch. pom., nýbrž byl vedoucím technické práce v závodě žalovaného, také sám ručně pracoval, takže byl předním dělníkem nebo mistrem, na něž jest použití ustanovení živnostenského řádu z roku 1859 a co do podmínek, za nichž lze zaměstnance bez výpovědi propustiti, ustanovení občanského zákona (§ 1162). Podle tohoto ustanovení může zaměstnanec býti bez výpovědi propuštěn »z důležitých důvodů«, jež zákon blíže nerozvádí, a lze použití obdobně ustanovení živnostenského řádu, jenž je má v § 82 výčetmo uvedeny a z nichž podle výsledků průvodního řízení v tomto sporu bylo by lze uplatňovati důvody odst. b) a f). Podle přesvědčení odvolacího soudu není však prokázán ani jeden z těchto důvodů. Nelze míti za to, že se žalobce ukázal neschopným k ujednané práci, protože, jak prokázáno, byl zaměstnán u žalovaného od 3. srpna 1930 do 9. února 1931, tedy plných šest měsíců, a neschopnost v té době by žalovaný byl musel již dávno seznati a ovšem ihned uplatňovati, nikoli teprve po půl roce, když již žalobce u něho bez závady pracoval, náhle prohlásiti, že jest neschopen k práci. Ostatně ani žalovaný sám jako strana slyšen neuplatňoval neschopnost k práci, spíše liknavost projevenou žalobcem krátce před okamžitým propuštěním. Zbýval by druhý důvod podle odst. f) totiž, že trvale své povinnosti zanedbával. Ani tento důvod nelze tu uplatniti, ježto předpokládá, že se zanedbávání povinností děje trvale, tedy buď delší dobu nebo se opakuje, což nebylo v sporu zjištěno. Žalovaný sice tvrdil, že již jednou dal žalobci řádnou výpověď, protože neobyčejně dlouho spravoval magnet, ale tuto výpověď pak dohodou spolu urovnali. Tímto urovnáním jest onen případ zanedbání povinností z pracovního poměru, ač-li o něm lze vůbec mluvit, pokládati za vyřízený dohodou stran, takže pro nový případ nepřichází v úvahu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání je opřeno o dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), které spatřuje dovolatel především v tom, že odvolací soud posuzoval služební poměr žalobcův podle předpisů živnostenského řádu, ač se na žalobce vztahují předpisy zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. K vyřešení otázky, zda žalobce konal vyšší služby nekupecké po rozumu §§ 1 a 2 tohoto zákona a zda jest proto důvodnost jeho okamžitého propuštění posuzovati podle zákona o obchodních pomocnících, či podle zákona živnostenského, nedostává se dovolacímu soudu potřebných zjištění, neboť nestačí k pojmu vyšších služeb nekupeckých, že žalobce snad vykonával dozor nad ostatními dělníky a že vyřizoval objednávky, když, jak zjištěno, v dílně žalovaného i ručně pracoval. Aby bylo lze posouditi, zda lze žalobce zařaditi do skupiny osob, jež konají vyšší služby nekupecké, bylo by třeba zjistiti, v čem se lišila žalobcova práce od prací ostatních v závodě žalovaného zaměstnaných osob, zda šlo tudíž u ža-

lobce o činnost vybočující svou jakostí z rámce prací těchto osob, zejména, zda žalobce byl vypraven určitým disposičním právem a rozhodovací mocí. Lze však věc rozhodnouti, aniž třeba předem zjišťovati, zda žalobce konal vyšší služby nekupecké, neboť se dojde k témuž výsledku, ať se sporná věc posuzuje podle ustanovení § 27 čís. 2 a 4 zák. o obch. pom., jak činí dovolatel a první soud, anebo podle § 82 b) a f) živn. ř., jehož se dovolává žalobce a napadený rozsudek. Důvody propuštění § 82 živn. ř. nejsou uvedeny výčetmo, jak míní napadený rozsudek, nýbrž jen příkladno (srov. rozh. čís. 8216 sb. n. s.), takže, kdyby tu byly důvody § 27 čís. 2 a 4 zák. o obch. pom., i pokud se nekryjí s ustanoveními § 82 b) a f) živn. ř., stačily by pro svou závažnost k okamžitému propuštění i podle živnostenského řádu. Dovolatel má za to, že byl oprávněn propustiti žalobce ihned ze služby především proto, že byl žalobce k vykonávání převzatých prací neschopný (§ 27 čís. 2 zák. o obch. pom. a § 82 b) živn. ř.). Neschopnost vyvozuje dovolatel z jediného před propuštěním žalobce se sběhnuvšího případu, že totiž žalobce, jak je také zjištěno, se zaměstnával po tři dny před propuštěním sestavováním starteru a dynamy, kteroužto práci vykonal po propuštění žalobce svědek Josef R. za jednu hodinu. Než, uváží-li se, jak na to správně poukazuje napadený rozsudek, že žalobce byl u žalovaného zaměstnán od 3. srpna 1930 do 9. února 1931, tedy plných šest měsíců, že tedy dovolatel, byl-li žalobce neschopný k ujednaným pracím, musil to již dávno seznati, nelze z nezdaru jediné po delším zaměstnání žalobce v podniku žalovaného vykonané práce souditi na neschopnost žalobcovu po rozumu uvedených zákonných ustanovení, která by opravňovala dovolatele k okamžitému rozvázání smlouvy služební bez výpovědi. Stalo se proto okamžité propuštění žalobce pro neschopnost bezdůvodně. Než dovolatel má za to, že byl oprávněn propustiti žalobce ihned bez výpovědi i proto, že žalobce dne 9. února 1931 neuposlechl jeho příkazu, aby opravil diferenciál. Je zjištěno, že žalovaný skutečně žalobci dal takový rozkaz před jeho propuštěním, a že žalobce neprovedl rozkaz ten, nýbrž se věnoval pracím jiným. Žalobce jako strana vysvětlil neuposlechnutí příkazu žalovaného tím, že přišel po daném mu příkazu do správkárny Jaroslav S., žádaje opravu ložiska, a že se proto do této práce pustil a po jejím ukončení pak pracoval na dohotovení starteru. Zda tomu tak bylo, jak žalobce uvedl při nepřisezném výslechu, není zjištěno. Než okolnost ta nevádí, ježto i neuposlechnutí příkazů zaměstnavatelových zaměstnancem podle § 27 č. 4 zák. o obch. pom. musí býti trvalé, proto i podle živnostenského řádu nutno vyžadovati k okamžitému propuštění, by neuposlechnutí bylo trvalé, leč že by šlo o takový ojedinělý případ, který by již sám o sobě nasvědčoval tomu, že zaměstnanec nemíní konati ujednané práce. Nic takového však neplyne ze zjištění nižších soudů, takže tu není ani tohoto dalšího. dovolatelem uplatňovaného důvodu k okamžitému propuštění žalobce. Konečně má dovolatel za to, že byl oprávněn propustiti ihned žalobce, poněvadž zanedbával trvale své povinnosti podle § 27 čís. 4 zák. o obch. pom., pokud se týče § 82 f) živn. ř. V tomto směru poukazuje dovolatel v dovolání jen na to, že žalobce pracoval nanejvýš lidnavě a pohodlně a ostatní dělníky, zejména pak učně v práci zdržoval, a práci, kterou jiný vykonal za jednu hodinu, nevykonal ani ve třech

dnech. K poslední okolnosti lze přihlížeti jen jako k nezpůsobilosti k ujednané práci a byla o ní již řeč. Ostatní vytykané okolnosti nemohou založiti důvod k okamžitému propuštění žalobce, neboť jsou to skutečnosti, které musil dovolatel již dříve než za šest měsíců seznati a kromě toho nelze je ani podřaditi pod pojem trvalého zanedbávání převzatých povinností, neboť trvalé zanedbávání převzatých povinností musí se jevit ve vůli zaměstnance nekonati ujednané práce, ne však v pouhé liknavosti a v pohodlnosti, kterou by snad bylo lze odstraniti náležitým napomenutím. Ježto okamžité propuštění žalobce se stalo bezdůvodně, přísluší žalobci požadovaný plat za lhůtu výpovědní (§ 31 zák. o obch. pom., pokud se týče § 84 živn. ř.) a nepochybil proto odvolací soud, vyhověv žalobě.

Čís. 12922.

Nejde o slib darovací, nýbrž o slib tvořící součást námezdní smlouvy, slíbila-li zaměstnavatelka zaměstnankyni, zůstane-li ve službě, při provdání krávu, zařízení s peřinami a, že jí vystrojí svatbu.

Nemá-li zaměstnankyně, provdávši se již, zájmu na tom, by jí bylo plněno in natura, jest oprávněno její žádání peněžitého plnění místo vystrojení svatební hostiny a slibu zařízení s peřinami.

(Rozh. ze dne 19. října 1933, Rv II 46/32.)

Žalobkyně byla po leta zaměstnána u žalované jako služka s měsíčním platem 180 Kč. Služební poměr byl rok od roku prodlužován, při čemž žalovaná slibovala žalobkyni, že, zůstane-li u ní ve službě, jí dá zařízení s peřinami, krávu a že jí vystrojí svatbu. Žalovaná vyplatila žalobkyni při jejím sňatku hotově 1250 Kč a dala jí 2 q žita v ceně 200 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované zaplacení dalších 3000 Kč vzhledem k onomu slibu žalované. **Procesní soud první stolice** žalobu zamítl, maje za to, že šlo o slib darovací, jenž pro nedostatek formy notářského spisu byl neplatný. **Odvolací soud** napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Nelze sice sdíleti názor prvního soudu, že šlo o ryzí darovací slib, jež by bylo posuzovati podle § 943 obč. zák. Vzhledem k přednesu žalobkyně, že jí žalovaná, počínajíc rokem 1925 vždy při obnovení služební smlouvy i při jiných příležitostech slibovala, by jí přiměla k setrvání ve službě, že jí, až se bude vdávati, dá, zůstane-li, zařízení s peřinami a krávu a že jí vystrojí svatební hostinu, — jest míti spíše za to, že tuto přípověď a úmluvu nelze posuzovati podle předpisů o smlouvě darovací, nýbrž podle předpisů o smlouvě služební. Přes to bylo žalobu zamítnouti, ježto žalobní žádost o zaplacení peněžité částky není právně odůvodněna skutkovým přednesem žalobní. Mělo býti především žalováno o dodání krávy a o zařízení s peřinami, a k žádosti o zaplacení peněžité hodnoty příslibených předmětů měl býti vzat zřetel jen jako k žádosti eventuální.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud správně seznal, že slib žalované, ač-li se stal, že dá žalobkyni, zůstane-li u žalované ve službě, při provdání krávu, zařízení s peřinami a že jí vystrojí svatební hostinu, není slibem darovacím, nýbrž slibem tvořícím součást námezdní smlouvy, a správně uznal, že nedostatek formy notářského spisu není, jak za to měl soud první stolice, uplatňování onoho slibu na závadu. Nelze však souhlasiti s odvolacím soudem, když, potvrdiv rozsudek prvního soudu, zamítl žalobu z důvodu, že je žádáno peněžité plnění, kdežto oprávněno by bylo jen žádání o plnění in natura. Co se toho týče, poukázati jest k tomu, že na slíbené plnění již částečně v penězích bylo plněno a že žádán je jen doplatek, který in natura dobře není myslitelný. Mimo to žalobkyně, provdávši se, zajisté nemá již zájmu na tom, aby jí vystrojena byla ještě nyní svatební hostina, a, protože si nepochybně zařízení nutné pro domácnost již opatřila, nemá také zájmu, aby jí slíbené zařízení a peřiny byly in natura plněny (§ 919 obč. zák.). Žádání peněžitého plnění je, pokud jde o vystrojení svatební hostiny a o slib zařízení s peřinami, oprávněno. Zbývá toliko kráva, ale tu stanovisko odvolacího soudu o plnění in natura naráží na to, že jde o zbytek již částečně v penězích splněného závazku. Nad to nebyly v první, ani v druhé stolici vzneseny námitky proti způsobu plnění, který je žalobkyni požadován, a, hledíc k ustanovení § 462 c. ř. s., nebylo na odvolacím soudu, by se oprávněnosti požadovaného způsobu plnění zabýval. Z uvedeného vyplývá, že důvod, pro který odvolací soud žalobní žádání zamítl, neobstojí. Leč rozhodnouti ve věci nelze. Již odvolací soud v napadeném rozsudku uvedl, že řízení není úplně, protože pro zjištění, zdali slib žalobkyni tvrzený — a to zejména v tom rozsahu, jak žalobkyně uvádí — se stal, potřebné důkazy, najmě důkaz výslechem stran nebyly provedeny. Pro případ, že by bylo zjištěno, že žalovaná žalobkyni to, co tato tvrdí, nebo něco z toho slíbila, bylo by jednati i o tom (§§ 182, 432 c. ř. s.), jaké zařízení, s jakými peřinami a jaká svatební hostina byla slíbena, po případě se rozuměla, aby tak byl zjednán podklad pro ocenění hodnoty slíbeného plnění a pro případný posudek znalce o tom. Z uvedených důvodů bylo se po rozumu § 510 c. ř. s. usnésti, jak se stalo.

Čís. 12923.

Pozemková reforma.

Ustanovení § 2 (4) malého přidělového zákona ze dne 27. května 1931, čís. 93 sb. z. a n., podle něhož svolení Státního pozemkového úřadu není třeba, jde-li o zcizení s rodičů na potomky a jejich manžely, nepůsobí zpět.

(Rozh. ze dne 19. října 1933, Rv II 166/32.)

Žalobci domáhali se proti žalované, by bylo zjištěno, že jim přísluší vlastnictví k polovině přidělového pozemku, a by žalovaná byla uznána povinnou podepsati žalobcům vkladní listinu ohledně oné poloviny po-

zemku. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

V projednávaném sporu domáhají se žalobci jednak zjištění, že jim přísluší vlastnictví k polovině přídělového pozemku čís. parc. 2045/13 v B. a dále odsouzení žalované, aby jim podepsala vkladní listinu ohledně poloviny řečeného pozemku. Žalobní žádost opírají žalobci o to, že jim žalovaná, jejich matka, pokud se týče tchyně, polovinu pozemku čís. parc. 2045/13 notářskou smlouvou ze dne 4. září 1924 postoupila a jim do držby odevzdala. Odvolací soud žalobě vyhověl. Přisvědčiti jest však dovolatelce, že neprávem (§ 503 čís. 4 c. ř. s.). Jde, jak řečeno, o pozemek přídělový a podle přídělové listiny mohl, po případě může tento pozemek býti zcizen jen se svolením Státního pozemkového úřadu (§ 23, 37 příd. zák.). Odstupní, jinými slovy, zcizovací smlouva ze dne 4. září 1924 Státnímu pozemkovému úřadu předložena a jím schválena nebyla. Smlouva nenabyla tudíž platnosti, pokud se týče účinnosti a, co se týče odevzdání pozemku žalobcům do držby, bylo odevzdání podle § 18 c) zákona čís. 108/1921 trestné a proto i nedovolené. Bez platného titulu a bez řádného, to jest platného odevzdání se vlastnictví nenabývá (§ 425 obč. zák.) a bez platného titulu není ani nároku na převedení vlastnictví. Žalobní nárok není opodstatněný, a první soud právem jej zamítl. Pro platnost smlouvy a pro nárok na odevzdání, pokud se týče pro oprávněnost žalobního nároku nelze se s úspěchem dovolávat malého přídělového zákona čís. 93/1931, nanejmé jeho ustanovení v § 2 (4), podle něhož svolení Státního pozemkového úřadu není třeba, jde-li o zcizení s rodičů na potomky s jejich manželky, neboť zákon ten nepůsobí zpět. Že po účinnosti tohoto zákona strany si navzájem projevíly, že na odstupní smlouvě ze dne 4. září 1924 trvají, nebylo tvrzeno a také nevyšlo na jevo.

Čís. 12924.

Společník společnosti s r. o. může žádati jen podíl na zisku podle usnesení společníků o schválení bilance a o rozdělení čistého zisku. Žaloba o vyšší podíl na zisku jest přípustná jen po zvrácení onoho usnesení společníků žalobou podle § 41 zák. o spol. s r. o. za předpokladů tam uvedených. Společník, který se valné hromady zúčastnil a bilanci i rozdělení zisku schválil, nemůže se na společnosti domáhati vyššího podílu na zisku. Lhostejno, že důvěřoval ujišťování jednatele společnosti o správnosti bilance, a proto ji schválil.

(Rozh. ze dne 19. října 1933, Rv II 553/32.)

Žalobce domáhal se na firmě L., společnosti s r. o., zaplacení podílu na čistém zisku 184.273 Kč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud vyhověl odvolání žalobcovu potud, že zamítl žalobní nárok na zaplacení 119.598 Kč jen pro tentokrát. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobcovu.

Důvody:

Žalobce napadá dovoláním odvolací rozsudek jen, pokud jím žaloba o zaplacení podílu na čistém zisku za dobu od 1. října 1925 do 31. prosince 1926 — 64.675 Kč — byla zamítnuta, z dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s., avšak neprávem. Žaloba tvořící základ souzeného sporu není ovšem přímo žalobou podle § 41 zákona o společnostech s ručením omezeným ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. zák., přes to však rozhodnutí odvolacího soudu jest správné. Žaloba podle tohoto zákonného ustanovení směřuje k tomu, by usnesení společníků bylo prohlášeno za zmatečné z důvodů tam uvedených. V souzeném sporu žalobce takový návrh neučinil a nárok takový nevznese, nýbrž domáhá se jí, pokud v dovolacím řízení přichází ještě v úvahu, přímo zaplacení 64.675 Kč z důvodu, že čistý zisk firmy L., společnosti s r. o. v M., jejímž žalobce je členem, byl za dobu od 1. října 1925 do 31. prosince 1926 ve skutečnosti větší, než jak byl vykázán v bilanci za rok 1926, schválené ve valné hromadě dne 13. června 1927, a že podíl žalobcův na čistém zisku skutečně dosaženém jest o 64.675 Kč větší, než podíl, jaký mu připadl podle schválené bilance. K odůvodnění svého nároku žalobce, který byl sám jednatelem žalované společnosti, uvedl, že bilanci schválil, poněvadž důvěřoval v ujišťování druhého jednatele Matěje L-a, že bilance jest správná, že však později z posudku znalce účetnictví v trestní věci proti Matěji L.-ovi seznal opak; žalobce ve sporu rozvedl podrobně, které jednotlivé položky nejsou správné a z jakého důvodu, hlavně vytýkal, že různé výdaje vůbec nebyly učiněny nebo nebyly oprávněné a zásoby nebyly dostatečně oceněny. Žalobní nárok jest závislý na otázce zmatečnosti zmíněného usnesení. Společník má za trvání společnosti jen nárok na čistý zisk, vyplývající podle roční bilance; její schválení a rozdělení čistého zisku jest podle ustanovení § 35 čís. 1 citovaného zákona předmětem usnášení společníků. Společník může tedy žádati jen podíl zisku podle tohoto usnesení. Bilance a rozdělení čistého zisku za dobu do 31. prosince 1926 byla valnou hromadou společníků schválena. Aby žalobě o vyplacení vyššího zisku mohlo býti vyhověno, bylo by předem nutno toto usnesení společníků odstraniti. Proti usnesení společníků však zákon jednotlivému společníku poskytuje jen žalobu podle citovaného § 41 jako jediný prostředek (čís. 2276 sb. n. s.). Toho však žalobci nelze použiti, neboť jej zákon přiznává společníku hromady se zúčastnivšímu jen, když dal do protokolu proti usnesení odpor, a vyměřil k podání žaloby lhůtu jednoho měsíce ode dne zápisu usnesení do knihy protokolů. Žalobce však podle vlastního přednesu hromady se zúčastnil a bilanci i rozdělení zisku schválil. Tím padá i žalobní nárok. Okolnost, že žalobce důvěřoval ujišťování jednatele společnosti Metoděje L-a o správnosti bilance a proto ji schválil, nemůže jej podle toho, co shora uvedeno, proti společnosti odůvodniti a to ani z důvodu náhrady škody ani z obohacení.

Čís. 12925.

Odhadní řád (vládní nařízení ze dne 23. června 1933, čís. 100 sb. z. a n.).

Slovy »jaký užitek skytá věc obvykle a všeobecně« v § 305 obč. zák., jest rozuměti užitek, jaký skytá věc všeobecně, tudíž každému, a obvykle při řádném hospodaření.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, R I 660/33.)

Pozůstalostní soud stanovil odhadní cenu pozemků, náležících do pozůstalosti. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a nařídil prvému soudu, by po novém doplnění vydal nové usnesení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Ve věci šlo podle pravoplatného usnesení prvního soudu ze dne 9. března 1927 o opětý odhad pozemků patřících k usedlosti čís. 5. Leč způsob, jak postupovali znalci dosud slyšení při odhadu těchto pozemků, neodpovídal zákonu a nemá proto ani usnesení prvního soudu čerpající z posudku toho úsudek o odhadní ceně pozemků oporu v zákoně. Nejvyšší soud vyslovil v rozhodnutí ze dne 27. dubna 1926 č. j. R I 164/26, čís. 5972 sb. n. s., v této věci vydaném, že jest podle § 103 nesp. pat. povinností znalců, by přesně a svědomitě udali obecnou hodnotu v době úmrtí zůstavitele, a že jest na soudě, by zkoumal, zda cena, kterou udali odhadci, odpovídá obecné hodnotě, a že, co jest obecnou hodnotou, stanoví § 305 obč. zák. Podle tohoto ustanovení zákona určuje se obecná cena tím, že se odhaduje věc podle užitku, který obvykle a všeobecně skytá se zřetelem k době a místu. Slovy »jaký skytá věc užitek obvykle a všeobecně« rozuměti jest užitek, jaký skytá věc všeobecně, tudíž každému, a obvykle tudíž při řádném hospodaření. Správnost názoru toho, zejména pokud jde o výklad slova »obvykle«, má nyní oporu v ustanovení § 20 vládního nařízení ze dne 23. června 1933 čís. 100/33 sb. z. a n. (odhadní řád), jehož zásad bude použití při stanovení odhadní hodnoty pozemků, ježto jde, jak i účastníci připouštějí, o veliký statek s polním a lesním hospodářstvím, a jest proto stanovení odhadní cenu kapitalisováním ročního čistého výtěžku (§ 18 odst. (2) vládního nařízení), k němuž se dospěje způsobem vytčeným v § 20 vládn. nař. Bude proto v souzeném případě podle zásad vyslovených v tomto ustanovení vládního nařízení zjistiti znalci, jaký užitek byly by skýtaly pozemky v době úmrtí zůstavitele při řádném hospodaření. Důsledkem toho nemůže míti ani vliv pro posouzení otázky tohoto užitku námitka odkazovníkova o zaplacení pozemků neb špatného jejich hnojení a obdělávání, při čemž nesejde na tom, jakým způsobem hospodařil zůstavitel a jakého výtěžku z hospodářství docílil.

Čís. 12926.

Jen konkursní soud jest povolán rozhodovati o návrhu dědiců na prohlášení konkursu. Dědic (dědicové) nepotřebuje k výkonu tohoto svého práva schválení pozůstalostního soudu.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, R I 679/33.)

Pozůstalostní soud odmítl schváliti návrh pozůstalé vdovy, by byl uvalen konkurs na pozůstalost. Rekursní soud schválil návrh na uvalení úpadku.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů.

Důvody:

Podle § 74 nesp. pat. platí předpisy konkursního řádu o tom, ve kterých případech jest zahájiti konkurs proto, že dluhy převyšují jmění pozůstalosti, a podle § 68 konk. ř. má návrh na prohlášení konkursu býti učiněn všemi dědici a, nelze-li docíliti o návrhu dohody, má konkurs býti prohlášen jen, bylo-li osvědčeno, že dlužník jest neschopen plniti splatné závazky, nebo že jest předlužen. Podle těchto zákonných ustanovení jest jen konkursní soud povolán rozhodovati o návrhu dědiců na prohlášení konkursu a nikde v zákoně není řečeno, že by dědic nebo dědici k výkonu tohoto svého práva potřebovali schválení pozůstalostního soudu. Rozhodnutí o návrhu dědiců na prohlášení konkursu na předluženou pozůstalost musí zůstatí vyhrazeno soudu konkursnímu již z toho důvodu, že by při názoru, který zastávají nižší soudy, mohlo dojíti k tomu, že by se stanovisko soudu pozůstalostního a konkursního o předpokladech pro vyhlášení konkursu na předluženou pozůstalost mohlo rozcházetí a že by pak došlo k různým rozhodnutím v téže otázce. Nižší soudy neměly se tudíž pouštětí do rozhodnutí o návrhu pozůstalé vdovy na prohlášení konkursu, nýbrž měly rozhodnutí o něm přenechatí soudu konkursnímu. Poněvadž však o něm rozhodly, nezbylo než dovolacímu rekursu vyhovětí a usnesení jejich zrušiti.

Čís. 12927.

Proti usnesení, jímž bylo odepřeno přerušiti řízení podle § 8 konk. ř., jest recurs přípustný, třebaže bylo vydáno odvolacím soudem.

I žaloba domáhající se na úpaci vyklizení a odevzdání pachtovaných pozemků dotýká se jmění patřícího k úpadečné podstatě a jest řízení přerušiti.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, R I 801/33.)

Příkaz propachtovatele, by pachtýři bylo uloženo vykliditi a odevzdati spachtovaný pozemek, procesní soud prvé stolice ponechal v platnosti. Za odvolacího řízení navrhl žalovaný, na jeho jmění byl vyhlášen úpadek, by řízení bylo přerušeno podle § 8 konk. řádu. Odvolací soud návrh zamítl, maje za to, že projednávány spor se netýká jmění, náležejícího do konkursní podstaty.

Nejvyšší soud přerušil řízení podle § 8 konk. ř.

Důvody:

Proti usnesení, jímž bylo odepřeno přerušiti řízení podle § 8 konk. ř., jest recurs přípustný, poněvadž nejde o přerušeni z důvodu §§ 190 a 191 c. ř. s., nýbrž podle ustanovení zvláštního zákona (konkursního řádu,

§ 159 c. ř. s.) a takovéto přerušení nemůže se ani svou povahou ani svým účelem rovnati přerušení podle §§ 191 a 192 c. ř. s. a jest proto přípustnost rekursu posuzovati podle všeobecných pravidel o rekursu (§ 514 c. ř. s.). Napadené usnesení vydal ovšem odvolací soud a rozhodovalo by proto ustanovení § 519 c. ř. s., jež uvádí výčetmo případy, v nichž se rekurs proti usnesení odvolacího soudu připouští. Mezi nimi není sice uveden případ, o němž jde, avšak přes to jest rekurs přípustný, neboť předpokladem § 519 c. ř. s. jest, aby bylo usnesení vydáno odvolacím soudem za odvolacího řízení. Napadené usnesení nebylo však vydáno za odvolacího řízení, poněvadž nebylo vydáno odvolacím soudem ve výkonu soudnictví ve věcech odvolacích, ano s odvoláním věcně nesouvisí, nýbrž bylo vydáno jen z příležitosti odvolání, tedy náhodou, že spisy u odvolacího soudu již byly, jinak by byl musil rozhodnouti kterýkoliv soud z pořadí stolic bez ohledu na stav řízení, u něhož se právě spisy k úřednímu jednání nacházely.

Ve věci samé jest rekurs důvodný, neboť podle § 8 konk. ř. se prohlášením konkursu přerušují veškeré zahájené spory, ve kterých jest úpádce stranou, mimo spory o nároky, které se vůbec netýkají jmění náležejícího do konkursní podstaty (§ 3 konk. ř.). K úpádkové podstatě ne-náleží však jen věci úpádkovy v užším slova smyslu (§ 293 obč. zák.), nýbrž i všechna jeho práva věcná i osobní (§ 292 obč. zák.), pokud mají majetkovou hodnotu a nejsou z exekuce vyloučena. Mezi ně patří i právo nájemní a pachtovní, což nejlépe vysvítá z §§ 25 a 26 konk. ř., podle nichž může správce nájem a pacht vypovědět. Dotýká se proto i žaloba domáhající se vyklizení a odevzdání pachtovaných pozemků jmění patřícího k úpádkové podstatě a bylo řízení přerušiti.

Čís. 12928.

Právo dcery, žádati podle § 1220 obč. zák. na otci věno, není podrobeno exekuci. Zabavitelná jest však formalisovaná již pohledávka příslušející dceři z důvodu věna právoplatně jí přiznaná.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, R I 826/33.)

Dcera povinného Růžena V-ová, rozená Č-ová, návrhem podaným u okresního soudu dne 22. října 1929 žádala za určení přiměřeného věna podle § 1220 obč. zák. proti svému otci, povinnému Václavu Č-ovi. Této žádosti bylo pořadem stolic právoplatně vyhověno, a to konečně rozhodnutím rekursního soudu ze dne 23. června 1932, jímž bylo usnesení okresního soudu ze dne 28. května 1932, ukládající Václavu Č-ovi, by své dceři Růženě V-ové vyplatil věnem 15.000 Kč, změněno v ten smysl, že věno bylo určeno částkou 20.000 Kč splatnou po 5.000 Kč. V době, kdy povinná Růžena V-ová již takto soudně uplatňovala nárok podle § 1220 obč. zák., byla pohledávka příslušející z důvodu věna povinné Růženě V-ové proti jejímu otci Václavu Č-ovi k návrhu vymáhajícího věřitele exekučně zabavena a věřiteli k vybrání příkázána k vydobytí jeho vykonatelné pohledávky za povinnou, a to právoplatným usnesením okresního soudu ze dne 2. ledna 1931. Na základě těchto právoplatných

usnesení žádal vymáhající věřitel za povolení mobilární exekuce proti podlužníku Václavu Č-ovi. Soud první stolice tuto exekuci povolil, soud rekursní však napadeným usnesením zamítl exekuční návrh, odůvodniv své rozhodnutí v podstatě tím, že přes právoplatné zabavení a příkázání pohledávky, o niž jde, a přes to, že o jsoucnosti této pohledávky bylo již právoplatně rozhodnuto kladně, vymáhající věřitel nemůže věno přisouzené povinné Růženě V-ové vymáhati na jejím otci, poněvadž z povahy věna, jež podle § 1218 obč. zák. má sloužiti manželu k ulehčení břemen manželství, vyplývá, že jde o nárok manželův, jež nemůže býti přenesen na jiné osoby a není tudíž ani zcizitelný ani zabavitelný, že proto jde o nárok nezabavitelný, nedopouštějící exekuci (§ 39 čís. 2 ex. ř.), takže nelze prý pokračovati v povolené exekuci.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud si neuvědomil podstatný rozdíl jednak mezi dotací, t. j. splněním dotační povinnosti, kterou § 1220 obč. zák. ukládá rodičům, a zřízením věna podle § 1218 obč. zák., na něž podle § 1225 obč. zák. manžel zásadně nemá nárok, pokud si je před sňatkem nevymlínil, jednak mezi právem dcery, žádati na otci přiměřené věno podle § 1220 obč. zák., a pohledávkou příslušející dceři z důvodu věna právoplatně jí přiznaného. To, co otec jest povinen dáti dceři, aby splnil povinnost stanovenou v § 1220 obč. zák., není věnem ve smyslu § 1218 obč. zák., pokud to nebylo přislíbeno nebo dáno manželu za účelem vytčeným v § 1218 obč. zák. Nestalo-li se tak a nebylo-li nic jiného ujednáno, může si dcera to, co z toho důvodu dostala od otce, ponechati též jako volné své jmění (§ 1237 obč. zák.), o němž pak zajisté nelze důvodně pochybovati, že podléhá exekuci (srov. plenimární usnesení bývalého nejvyššího soudu vídeňského z 9. listopadu 1915 sb. Gl. U. n. ř. čís. 7645, kniha judikátů čís. 239). Povinnost ascendentů, stanovená v § 1220 obč. zák., jest ve své podstatě povinností zaopatřovací; věnem nazývá zákon předmět této povinnosti jen proto, že u osob ženského pohlaví má především na mysli jejich zaopatření sňatkem. Přisvědčiti jest rekursnímu soudu, že k otázce, zda právo dcery, žádati podle § 1220 obč. zák. na otci věno, jest podrobeno exekuci, by bylo odpovědětí záporně, že není myslitelné, aby vymáhající věřitel mohl na základě exekučního zabavení a příkázání tohoto nároku žádati na otci povinné jejím jměnem, by své dceři dal přiměřené věno, aby pak z něho věřitel dosáhl uspokojení své pohledávky. Neboť jde tu o nárok založený na poměru pouze osobním, rodinném (§ 531 obč. zák.), který nepřechází na dědice a není zcizitelný a proto také nemůže býti předmětem postupu (§ 1393 obč. zák.) ani předmětem exekuce. Nezabavitelnost tohoto nároku plyne z jeho vyličené povahy a musí proto platiti, třebaže není u nás v žádném zákonem ustanovení výslovně vyjádřena, jak se to v příčině podobných nároků stalo zákonodárstvím jiných států [srov. na př. § 1623 obč. zák. něm. ve spojení s prvním odstavcem § 851 něm. c. ř. s. a k tomu Staudinger, Kommentar zum Bürgerlichen Gesetzbuch, IV/2, 1926, str. 965,

966 (pozn. 6 k § 1623) a str. 971 (pozn. 5 k § 1624)]. To se uznává jak v judikatuře (srov. rozhodnutí bývalého nejvyššího soudu vídeňského ze dne 30. října 1917, R I 279/17, čís. 1868 úř. sb.), tak i v literatuře (srov. Klang, Kommentar zum AbGB, III. sv., 1932 str. 580 a I./2. sv. str. 448; Walker-Jaitner, Oesterr. Exekutionsrecht, 1925, str. 65; Ehrenzweig, System II/2, 1924, str. 219; Krasnopolski, Oester. Familienrecht, 1911, str. 159, a Stubenrauch, Kommentar, 1903, str. 520; Neumann, Kommentar zur Exekutionsordnung, 2. sv., 1929, str. 917). Ale rekursní soud přehlíží, že v souzeném případě vůbec nejde o pouhý nárok na věno, nýbrž jde o formalisovanou již pohledávku příslušející povinné z důvodu věna pravoplatně jí přiznanou, takže důvod nezabavitelnosti, o němž se stala zmínka, zde zřejmě neplatí. Odchylku od zásad jinak platných pro peněžité pohledávky nelze tu vyvoditi ani z účelu věna podle §§ 1218, 1220 obč. zák. Neboť nehledíc k tomu, že to, co otec plní dceři podle § 1220 obč. zák., se ani nemusí státi věnem ve smyslu § 1218 obč. zák., což bylo již zdůrazněno, nestačí povšechné určení k účelu, jemuž podle zákona má sloužiti věno, vůbec k tomu, aby bylo lze pohledávku, o níž jde, pokládati za nezabavitelnou, to tím méně, když ani vyživovací nároky, sloužící bezprostředně k výživě, nejsou zásadně vyloučeny z exekuce, jak správně k tomu poukazuje dovolací rekurs.

Čís. 12929.

Zněl-li žalobní návrh »na dodržení pojišťovací smlouvy a důsledkem toho i na zaplacení pojistné premie nepřevyšující 300 Kč«, a byla-li prvá část žalobního nároku oceněna penězem převyšujícím 300 Kč, nejde o věc nepatrnou. Nárok na zaplacení premie není samostatným nárokem, nýbrž jest nejen důsledkem, nýbrž i součástí nároku prvního.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, R I 835/33.)

Žalující pojišťovna domáhala se na žalované dodržení pojišťovací smlouvy a důsledkem toho i zaplacení pojistné premie 58 Kč 30 h s příslušenstvím. Prvou část žalobního nároku ocenila žalobkyně na 350 Kč. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud odmítl odvolání. **Důvody:** Přes to, že žalující pojišťovna v žalobním návrhu žádá jednak, aby bylo uznáno právem, že žalovaná strana jest povinna dodržeti pojišťovací smlouvu, jednak uplatňuje zaplacení pojišťovací premie 58 Kč 30 h s přísl., jde ve skutečnosti jen o nárok na plnění, to jest na zaplacení pojišťovací premie 58 Kč 30 h s přísl. Při zjišťování, zda žalovaná strana jest povinna tuto premii platiti, musel se prvý soud beztak nejprve zabývatí otázkou, zda jest tu důvod dodržeti pojišťovací smlouvu stranou žalovanou, a jest proto prvá část žalobního návrhu nadbytečnou, čímž i ocenění sporu na 350 Kč jest neodůvodněné, jde-li v projednávaném sporu žalující strany o plnění, záležející v zaplacení zažalované premie. Vzhledem k této úvaze, stalo se napadené rozhodnutí o nároku, jehož peněžitá suma nepřevyšuje 300 Kč a který jest tak zvanou nepatrnou věcí ve smyslu § 448 c. ř. s. v doslovu článku II. zák. čís. 123/1923 Sb. z. a n., pro jejíž projednání

a pro rozhodnutí o ni platí zvláštní ustanovení pro řízení o nepatrných věcech (§§ 448—453 c. ř. s.). Žalobní nárok zůstává nárokem nepatrným jak výše dovozeno a nemůže v odvolacím řízení míti jinou právní ochranu než každý jiný nepatrný nárok. Proti rozsudku o takovém nároku jest však podle předpisu § 501 c. ř. s. odvolání přípustné jen pro zmatečnost vypočtené v § 477 čís. 1—7 c. ř. s. Odvolací spis žádné z těchto zmatečností nevytýká a ani rozsudek ani předchozí řízení žádnou ze zmatečností těch netrpí.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by o odvolání věcně rozhodl.

Důvody:

Žalobní návrh zní »na dodržení pojišťovací smlouvy a důsledkem toho i na zaplacení pojistné premie 58 Kč 30 h s příslušenstvím«. Odvolací soud neprávem usuzuje na nepatrnou věc podle § 448 c. ř. s. v doslovu čl. II zák. 1923/23 sb. z. a n. z toho, že se otázkou, zda jest tu důvod k »dodržení« pojišťovací smlouvy, musil procesní soud zabývatí i bez zvláštního návrhu, poněvadž jest předurčující pro nárok na zaplacení zažalované premie. Neboť jest rozdíl, zda otázka ta jest řešena ve výroku rozsudečném, či jen v důvodech. V onom případě nabývá onen výrok hmotněprávní pravoplatnosti mezi stranami sporu, jest rozsuzenou rozepří mezi nimi (§ 411 a 240 třetí odstavec c. ř. s.) a platí pro všechny budoucí případy týchž stran; v druhém případě tomu tak není a jest řešiti otázku tu v novém sporu znovu. Zásadně není také vyloučeno (§ 227 c. ř. s.), aby nebyl v jedné žalobě spojen nárok na plnění s nárokem na zjištění právního poměru, z něhož se onen nárok odvozuje. Jest-li tomu tak, jest nesprávný i názor odvolacího soudu, že ocenění první části žalobního nároku na »dodržení« smlouvy bylo neodůvodněno, neboť toho bylo třeba vzhledem k § 56 odstavec 2 j. n. a § 226 odstavec 2 c. ř. s. k odůvodnění příslušnosti dovolaného okresního soudu (§ 49 čís. 1 j. n.). Jest proto pro otázku, zda první část žalobního návrhu jest věcí nepatrnou, rozhodujícím ocenění nároku a an byl oceněn na 350 Kč, nejde o věc nepatrnou. Druhý nárok, na zaplacení pojistné premie 58 Kč 30 h nepřesahující hranici nepatrnou, není samostatným nárokem, nýbrž jest nejen důsledkem, nýbrž i součástí nároku prvního. Neboť »dodržením smlouvy« se rozumí plnění všech závazků ze smlouvy, tedy i placení premií, a obsahuje proto prvá část žalobního nároku všeobecný nárok na plnění veškerých smluvních závazků vůbec, kdežto druhá část specializuje jen onu část z povšechných závazků, která již dospěla k plnění.

Čís. 12930.

Pro příslušnost podle § 17, druhý odstavec, ex. ř. jest lhostejno, o který právní důvod jest opřena žaloba, stačí, že tento důvod byl vyvolán skutečností exekučního řízení.

Pro žalobu, již se žalobce domáhá na žalovaném náhrady škody proto, že ho jako vydrazitel dal nuceně vykliditi z vydražené usedlosti,

na níž měl žalobce knihovně zajištěnou služebnost bydlení a výměnek, jest výlučně příslušným exekuční soud.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, R I 970/33.)

Žalobou, zadanou na krajském soudě, domáhal se žalobce na žalovaném vydražiteli zaplacení 100.000 Kč a opíral žalobní nárok o to, 1. že žalovaný dal jako vydražitel soudem nuceně vykliditi veškeré nemovitosti ve vydražené usedlosti č. p. 14, zejména i věci z místnosti, na něž se vztahuje pro žalobce knihovně zajištěná služebnost bydlení a výměnek, a místnosti ty uzavřel, čímž vznikla mu škoda 30.000 Kč porušením práva ke spolužívání těchto místností a k volnému pobytu v nich; 2. že se žalovaný při vyklizení nepostaral o řádné uložení žalobcových věcí, které protiprávně vyklidil, ježto uloženy byly do stáje a po dva dny ležely u silnice, následkem čehož byla mu způsobena škoda na nábytku, skle a nádobí nejméně 20.000 Kč, a posléze 3. že žalobce následkem vyklizení jeho věcí a uzavření místností byl velice rozrušen a hrozilo mu nebezpečí mrtvice, čímž utrpěl zhoršení svého zdraví, zač si čítá 50.000 Kč. Procesní soud prvě stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením pro zmatečnost. Důvody: Odvolací soud zkoumaje z úřadu, zda nejde o nezhojitelnou nepřislušnost soudu, došel k názoru, že příslušnost procesního soudu po věcné stránce dána není. Podle § 17 druhý odstavec ex. ř. má exekuční soud projednati a rozhodnouti všechny spory za exekučního řízení a z něho vzniklé. Vyžaduje tudíž příslušnost podle tohoto předpisu jednak, by ustanovení exekučního řádu bylo zřídlem sporu nebo žalobního nároku, jednak aby exekuční řízení dalo podnět k vymáhání nároku žalobou, by šlo o rozepři, jež byla vyvolána některou skutečností exekučního řízení (srv. rozh. čís. 7592). V souzeném případě mají všechny uplatňované nároky podklad v nuceném vyklizení vydražených nemovitostí, nařízeném exekučním soudem. Ježto příslušnost exekučního soudu k projednání sporů stanovená § 17 druhý odstavec ex. ř. trvá až do úplného provedení rozvrhového usnesení, kteréž dosud, jak ze spisů okresního soudu v Š. plyne, právní moci nenabylo a ve sporu po případě řešiti bude otázky exekučního řízení, zejména, zda vydražitel převzal výměnek a služebnost bytu pro žalobce na vydražené nemovitosti pojištěné započtením na nejvyšší podání či bez započtení, ohledně kteréžto otázky žalobcem byl podán rekurs, nebyl krajský soud k projednávání této rozepře příslušný, nýbrž podle § 51 ex. ř. okresní soud v Š. jako soud exekuční.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Jak stěžovatel sám uvádí, domáhá se na žalovaném náhrady škody z důvodu, že žalovaný jako vydražitel dal nuceně vykliditi zejména věci z místnosti ve vydražené usedlosti, na něž se vztahuje pro žalobce knihovně zajištěná služebnost bydlení a výměnek. Bylo tedy zřídlem žalobního nároku ustanovení §§ 156, 349 ex. ř., na jehož základě bylo vy-

klizení vykonáno, a dalo exekuční řízení, ve kterém se tak stalo, podnět k vymáhání nároku žalobou, takže, nebýti tohoto řízení, nebylo by došlo ani k této žalobě. Šlo tedy o rozepři, která byla vyvolána skutečností exekučního řízení, t. j. nuceným vyklizením vydražené nemovitosti (srovnej rozh. čís. 7592). Na tom, o který právní důvod jest opřena žaloba, ne-sejde, nýbrž stačí, že důvod ten byl vyvolán takovou skutečností. Byly proto předpoklady § 17 (2) ex. ř. Názor odvolacího soudu, že příslušnost podle tohoto místa zákonného trvá, poněvadž rozvrhové usnesení nenabylo ještě právní moci, stěžovatel vůbec nenapadá.

Čís. 12931.

Proti povolení exekuce na přihlášení nelze podati rekurs před doručením povolujícího usnesení.

»Vyjádření« odpůrce k dovolacímu rekursu [ve sporném (exekučním) řízení] jest jako nepřipustné odmítnouti.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, R I 975/33.)

Soud prvě stolice nepovolil exekuci vyklizením na přihlášení. Rekursní soud exekuci povolil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs dlužníkův i vyjádření vymáhajícího věřitele k dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 64 ex. ř. musí býti usnesení, k nimž došlo mimo rok, doručena stranám v písemném vyhotovení. Teprve doručením stávají se usnesení ta proti stranám účinná a teprve dnem po doručení počínají plynouti lhůty k opravným prostředkům (§ 521 druhý odstavec c. ř. s. a § 78 ex. ř.). V této věci nebylo dosud usnesení rekursního soudu povolivší exekuci nuceným vyklizením místností doručeno povinnému, ježto výkon povolené exekuce byl nařízen podle návrhu vymáhající strany na přihlášení. Žádá-li věřitel o výkon na přihlášení, nemůže býti při exekuci podle § 349 ex. ř. přehlédnuto ustanovení § 161 jedn. ř., podle něhož jest s výkonem exekuce sečkat, až se vymáhající věřitel přihlásí, a podle něhož, nepřihlásí-li se do jednoho měsíce ode dne doručení usnesení exekuci povolujícího, jest mu vrátiti neupotřebený stejnopis žádosti. Z toho vyplývá, že v takovém případě je výkon exekuce do jisté míry závislým na vůli vymáhajícího věřitele (§ 16 ex. ř.), neboť, nepřihlásí-li se vůbec, nedoručí se povinnému usnesení exekuci povolující a jeho účinnost vůbec nenastane. V tomto případě není tudíž povinný oprávněn před doručením napadeného usnesení do něho si stěžovati, ježto dosud je ne-jisto, zda k výkonu a tedy i k doručení napadeného usnesení vůbec dojde (rozhodnutí čís. 3384 a 4439 sb. n. s.). Bylo proto dovolací rekurs povinného odmítnouti jako předčasný (§ 526 druhý odstavec c. ř. s. a § 78 ex. ř.).

Vymáhající strana podala k dovolacímu rekursu »vyjádření«, v němž navrhuje odmítnutí dovolacího rekursu jako nepřipustného. Podle § 520

c. ř. s. a § 150 jedn. ř. podává se rekurs v jednom vyhotovení; podle § 150 j. ř. odpůrce stěžovatele nemá býti o podání stížnosti ani o jejím předložení rekursnímu soudu zpraven, pokud zákon jinak nenařizuje, což platí též o dovolacím rekursu. Z předpisů těch vyplývá, že odpůrce stěžovatele nemůže podle zákona zvláštním podáním vyvracet důvody rekursu a že tu neplatí obdoba ustanovení §§ 468 druhý odstavec a 507 druhý odstavec c. ř. s. Bylo tudíž »vyjádření« vymáhající strany k dovolacímu rekursu povinného rovněž jako nepřipustné odmítnouti.

Čís. 12932.

Úrazové pojištění dělnické.

Jednající ředitel těžarstva není třetí osobou ve smyslu § 47 zák. o úraz. poj. děln., nýbrž jest osobou zmíněnou v § 45, druhý odstavec, téhož zákona, jež ručí za následky úrazu jen, přivodila-li úraz zúmyslně.

Při podnikových úrazech platí o ručení za úrazy zvláštní předpisy úrazového zákona, nikoliv všeobecné ustanovení § 1315 obč. zák.

Nejde o hrubé zavinění závodního inženýra, domáhal-li se, avšak bezvýsledně, u správy závodu opatření ochranných přístrojů a zařízení.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, Rv I 1298/31.)

Syn žalobců byl usmrčen při důlním neštěstí. V té době byl žalovaný F. jednajícím ředitelem, žalovaný G. závodním inženýrem těžarstva. Žaloba o náhradu škody byla řízena proti těžarstvu, proti F-ovi a proti G-ovi. Procesní soud první stolice žalobu proti těžarstvu zamítl, uznal však žalobní nárok důvodem po právu proti F-ovi i proti G-ovi. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalobců, vyhověl však odvolání žalovaného F-a a G-a a neuznal žalobní nárok proti nim důvodem po právu. Důvody: K odvolání žalobců: Nesporno je mezi žalobci a žalovaným těžarstvem a F-em, že u usmrčeného syna žalujícího šlo o úraz podnikový. Za úraz podnikový ručí však žalované těžarstvo jako podnikatel jen podle ustanovení úrazového zákona (zák. ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 ř. zák. z r. 1888), tedy jen, kdyby byl jeho správní orgán (F.) způsobil smrt syna žalujících zúmyslně (§ 46). Že však smrt jejich syna byla způsobena zúmyslně žalobci nedokázali, ba ani to ve sporu netvrdili. Ustanovení § 1315 obč. zák. se žalobci na odůvodnění náhradního nároku proti žalovanému těžarstvu dovolávati nemohou, poněvadž při podnikových úrazech platí o ručení za úrazy zvláštní předpisy úrazového zákona, nikoliv všeobecné ustanovení § 1315 obč. zák. Z toho důvodu nebylo u žalovaného těžarstva vůbec třeba řešiti otázku nezdatnosti jejího zaměstnance G-a, neboť, i kdyby byl skutečně nezdatný, nemohli by žalobci na žalovaném těžarstvu žádati za usmrcení svého syna náhradu. Je proto rozsudek procesního soudu, pokud jde o žalované těžarstvo, správný a nelze mu nic vytknouti.

K odvolání žalovaného F-a: Není sporu o tom, že usmrčený syn žalobců byl proti úrazu pojištěn a že šlo tedy u něho o úraz podnikový, a dále, že žalovaný F. byl v době neštěstí jednajícím ředitelem spoužalovaného těžarstva. Pak však jest na případ použití ustanovení

úrazového zákona. Podle horního zákona je těžarstvo spolkem (§ 138), který si musí k vedení svých věcí zřídit ředitelstvo s představenstvem (§ 144). Ředitelstvo je správním orgánem těžarstva, jehož obor působnosti musí býti v rámci ustanovení § 146 hor. zák. přesně vymezen a patří k jeho pravomoci, by za těžarstvo, jež jako osoba právnická samo jednati nemůže, jednalo a je zastupovalo (§ 146). Žalovaný F. jako jednající ředitel těžarstva nepatří však ke třetím osobám, o nichž mluví § 47 úrazového zákona, nýbrž k osobám, o nichž se děje zmínka v § 45 čís. 2 tohoto zákona a bylo by proto lze činiti za jeho jednání zodpovědným jen těžarstvo, za které jednal, to však jen tehdy, kdyby byl jednal úmyslně. V souzeném případě však o úmyslnosti mluvíti nelze. Ustanovení § 1315 obč. zák. na ručení podnikatele za podnikový úraz použití nelze, jak již bylo vyloženo. Totéž platí, je-li podnikatelem osoba právnická, jakož tomu je i v souzeném případě, i pro toho, kdo za právnickou osobu jedná, tedy i pro žalovaného F-a. Za tohoto stavu věci nemůže však napadený rozsudek, jež uznává ručební povinnost tohoto žalovaného za podnikový úraz, obstáti.

K odvolání žalovaného G-a: Soud procesní spatřuje hlavní zavinění u žalovaného G-a v tom, že, když se mu nepodařilo docílit u správy závodu pro důl potřebných bezpečnostních opatření, měl správu dolu složit a tak zabrániti, by se na dole dále nepracovalo. Toto stanovisko je však právně mylné a nemůže obstáti. Ve směru tom jest především vytknouti, že ani žalobci sami z tohoto opomenutí svůj nárok nečerpají a že proto z něho neměl ani soud procesní při rozhodnutí vycházeti. I kdyby však žaloba o tuto skutečnost opřena byla, nebylo by lze ji žalovanému přičísti za vinu a jest naopak říci, že by se byl žalovaný dopustil hrubého zavinění, kdyby se byl zachoval tak, jak to napadený rozsudek na něm požaduje, neboť, kdyby byl žalovaný své místo opustil, mohlo dojít ke koncům ještě horším. Mimo to by byl žalovaný tímto způsobem smlouvu porušil a ručil by spoužalovanému těžarstvu za způsobenou škodu. Než ani ostatní opomenutí, z nichž žalobci náhradní nárok čerpají, nelze přičísti žalovanému za vinu. Hlavní příčinou neštěstí, k němuž dne 10. června 1924 došlo, bylo, že důl nebyl náležitě větrán, že k čerpání vody z dolu bylo používáno čerpadla benzinového místo pumpy závěsné a že nebyl na dole aspoň jeden přístroj hadicový. Tak zní posudek znalce Dr. P-a, z něhož procesní soud vychází. Že nebyly tyto věci opatřeny, za to nemůže žalovaný, jež bezpečnostní opatření pro důl požadoval, nýbrž správa závodu, jež věci ty měla opatřiti. Ostatně o skutečnost, že k čerpání vody bylo používáno čerpadla benzinového a nikoli závěsného, žalobci nárok svůj ani neopřeli.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobců.

Důvody:

Dovolání, opřené o dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. není opodstatněno. Pokud jest předmětem dovolání rozhodnutí týkající se žalovaného F-a, jest tento dovolací důvod opřen o názor dovolatelů, že žalovaný F. i jako jednající ředitel těžarstva A. je třetí osobou po rozumu § 47 zák. ze dne 28. prosince 1887 čís. 1 ř. zák. z roku 1888. a tudíž ručí

za nehody, které způsobil, neomezeně podle 30. hlavy občanského zákona, tedy i za nehody způsobené kulposním jednáním neb opomenutím. Dovolání poukazuje sice v těchto směrech na ustanovení §§ 138, 144, 145 ob. zák. horního a snaží se zdůraznit rozdíl mezi právním postavením ředitelství těžarstva a jeho předsedy; na tom však v souzeném případě nesejde, poněvadž skutkový podklad těchto právních úvah dovolatelů, jako by představenstvo těžarstva A. se skládalo mimo žalovaného F-a také z jiných osob, jest, byť i výslovně dovolateli tvrzen nebyl, novotou v řízení dovolacím nepřipustnou, a jest z toho vycházeti, že představenstvo těžarstva A. tvoří jen žalovaný F. Podkladem pro právní posouzení otázky, ručí-li žalovaný F. a do jaké míry, za následky důlního neštěstí ze dne 10. června 1924, jest zjištění napadeného rozsudku, že syn žalobcův byl těžarstvem A. proti úrazu pojištěn a že v době neštěstí byl žalovaný F. jednajícím ředitelem tohoto těžarstva. Napadený rozsudek důvodně se dovolává ustanovení §§ 138, 144 a 146 obecného zákona horního a jest po rozumu § 144 tohoto zákona hledíc k doslovu druhého odstavce § 45 zák. ze dne 28. prosince 1887 čís. 1 ř. zák. z roku 1888 jednajícího ředitele těžarstva (žalovaného F-a) považovati za osobu zmíněnou v posléze uvedeném zákonném ustanovení (§ 45 odst. 2), jež podle § 46 tohoto zákona ručí za následky úrazu jen, jestliže úraz přivodila zúmyslně. (Srovnej rozhodnutí čís. 128 sb. n. s., 1848 sbírky Nowakovy). Že by byl žalovaný F. neštěstí ze dne 10. června 1924 způsobil činností úmyslnou, nebylo žalobci ani tvrzeno.

Dovolání však není opodstatněno ani, pokud jest jeho důvodem mylné právní posouzení věci u žalovaného G-a. Tento dovolací důvod vidí dovolatelé v tom, že odvolací soud nedospěl k úsudku, že jest G. osobou podle § 1315 obč. zák. nezpůsobilou, a dále v jeho názoru, že za opomenutí včasného opatření nejnútnejších ochranných přístrojů není zodpovědným závodní, nýbrž závodní správa. Otázka způsobilosti neb nezpůsobilosti žalovaného G-a podle § 1315 obč. zák. by však přicházela v úvahu jen, šlo-li by o ručení žalovaného těžarstva za osobu jím k provozu dolu upotřebenou, ve kterémžto směru však napadený rozsudek správně zdůraznil, že při úrazech podnikových platí o ručení za úrazy zvláštní předpisy úrazového zákona, nikoliv všeobecné ustanovení § 1315 obč. zák. I když dovolání vychází ze stanoviska, že podkladem uplatňovaného nároku na náhradu škody proti G-ovi jsou nedostatečná bezpečnostní opatření na dole A. za vedení závodního ředitele G-a v celku, jsou pro posouzení otázky, tkví-li v chování se tohoto žalovaného podstata hrubého zavinění po rozumu § 47 zák. ze dne 28. prosince 1887 čís. 1 ř. z. z roku 1888 rozhodna skutková zjištění učiněná shodně oběma soudy nižších stolic, tedy hlavně zjištění, že se G. po správě závodu opatření ochranných přístrojů a zařízení skutečně, ovšem bezvýsledně, domáhal. I dovolací soud jest názoru, že jeho povinnosti v tomto směru nešly tak daleko, že se měl vzdáti postavení závodního ředitele na jámě žalovaného těžarstva, nemohl-li dosavadními zákroky prosaditi u závodní správy účelné nápravy nehledíc ani k tomu, že jest nanejvýše pochybno, s jakým výsledkem by bylo spojeno případné odstoupení žalovaného G-a z jeho místa jako závodního ředitele. Ve zjištěném postupu žalovaného G-a nespátruje tedy ani dovolací

soud hrubého zavinění podle § 47 úrazového zákona, i když se bere zřetel také na ustanovení § 1299 obč. zák. dopadajícího na souzený případ proto, že jde o závodního schváleného na kutací jámě ministerstvem veřejných prací. Jest proto názor napadeného rozsudku, že za opomenutí včasného opatření ochranných přístrojů pro důl A. není práv žalovaný G., ale závodní správa, po stránce právní správný.

Čís. 12933.

Úmluva ujednaná při podpisu dlužního úpisu o tom, že rukojmí podepsal dlužní úpis jen pod podmínkou, že bude ručiti jako rukojmí a plátce jen po určité době, nevyžaduje písemné formy.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, Rv I 56/32.)

Podle dluhopisu ze dne 10. října 1924 přistoupil žalovaný k dluhu 10.000 Kč Josefa K-a jako rukojmí a plátce, a měl býti dluh do čtyř let úplně splacen. Žalobu, zadanou roku 1931, již se domáhal žalobce zaplacení 10.000 Kč na žalovaném jako rukojmím a plátcem, procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu s příkazem, by o odvolání žalobce znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Nelze souhlasiti s právním názorem, z něhož odvolací soud odepřel po právní stránce jakýkoliv význam úmluvě ujednané podle tvrzení žalovaného při vystavení a podpisu dlužního úpisu o tom, že žalovaný podepsal dlužní úpis toliko pod tou podmínkou, že bude ručiti jako rukojmí a plátce jen po dobu čtyř roků. Pokud odvolací soud má za to, že taková úmluva nemá význam, ježto potřebovala podle § 1346 obč. zák. písemné formy, nemá názor jeho oporu v tomto ustanovení zákona. Podle § 1346, druhý odstavec obč. zák. jest k platnosti rukojemské smlouvy zapotřebí, by prohlášení, kterým se rukojmí zavazuje, bylo dáno písemně. Tomu však rozuměti, jakž vyslovil nejvyšší soud v rozhodnutí čís. 3918 sb. n. s. tak, že se vyžaduje písemnost jen pro prohlášení, jímž se rukojmí zavazuje, a že není třeba, by byly všechny podmínky rukojemské smlouvy obsaženy v písemném prohlášení. Nebylo proto ani v souzeném případě třeba, by bylo i časově omezení, že žalovaný »bude ručiti jako rukojmí a plátce pouze na dobu čtyř roků«, zřízeno písemně, mělo-li býti platným, a stačilo pro platnost závazku žalovaného jako rukojmího a plátce podle § 1346 obč. zák., že žalovaný písemně prohlásil, jak je nesporné, že přistupuje k závazkům dlužním úpisem převzatým jako rukojmí a plátce. Co se týče právní povahy úmluvy ujednané podle tvrzení žalovaného při vystavení a podpisu dlužního úpisu, že totiž žalovaný podpisuje a podepsal dlužní úpis jen pod podmínkou, že bude ručiti jako rukojmí a plátce jen po dobu čtyř roků, šlo zřejmě o písemně zřízenou úmluvu s časovým omezením závazku

žalovaného. Nelze proto tvrditi, jak míní odvolací soud, že jest úmluva taková právně bezvýznamná, an jí byl způsob převzatého ručení obmezen co do doby trvání a úmluva taková jest přípustna vzhledem k § 1363 druhá věta obč. zák., jímž bylo stanoveno, že, zavázal-li se rukojmí jen na určitý čas, ručí jen po tento čas.

Čís. 12934.

Pojišťovací smlouva.

Stanovily-li všeobecné pojišťovací podmínky, že, nemá-li (kvalifikovaná) upozínka výsledek po uplynutí dodatečné jednoměsíční lhůty od odeslání upozínky, jest ručení pojistitele od uplynutí upozínací lhůty v klidu, nastal klid ručení, neobdržel-li pojistník kvalifikovanou upozínku odeslanou pojistitelem.

Žaloba a platební příkaz, neobsahující poučení o následcích prodlení ani udělení dodatečné lhůty, není kvalifikovanou upozínkou.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, Rv I 444/32.)

Žalobkyně byla pojištěna u žalované pojišťovny proti následkům tělesných úrazů při řízení automobilu. Žalobu o zaplacení pojistné sumy vzhledem k úrazům ze dne 4. listopadu 1929 a 19. listopadu 1929 procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. **Důvody:** Pro souzený spor je rozhodno, zda žalovaná pojišťovna jest povinná, ač žalobkyně premie následné, dne 7. června a 26. června 1929 splatné zaslala teprve po úrazech, které se staly dne 4. listopadu a dne 19. listopadu 1929, pojistnou sumu vyplatiti. Že žalovaná žalobkyni o zaplacení premie upozínala způsobem v § 8 odst. (3) pojišťovacích podmínek předepsaným a že s upozínkou bylo spojeno též upozornění na následky prodlení, zjištěno nebylo. Podle ustanovení § 8 (4) odstavce všeob. podmínek pojišťovacích, nebyla-li následná dlužná premie do tří měsíců po uplynutí upozínací lhůty soudně vymáhána, má se za to, že společnost od smlouvy odstoupila, a podle odstavce (5) téhož paragrafu vymáhá-li společnost premii soudně neb přijme-li jí dodatně, nabude zase ručení společností působnosti, jakmile byla premie s poplatky a útratami zaplacena. Spisy okresního soudu v J. má odvolací soud zjištěno, že žalovaná na žalobkyni dne 26. září 1929, tedy ještě před úrazy, podala upozínací žaloby o zaplacení 119 Kč a 84 Kč, premií z pojistek splatných dne 7. a 26. června 1929, a že na žaloby ty dne 30. září 1929 byly vydány proti nynější žalobkyni upozínací rozkazy, kteréž jí byly doručeny dne 4. října 1929 a nabyly moci práva. Podáním těchto žalob dala žalovaná pojišťovna na jevo, že na pojištění trvá a od pojišťovací smlouvy neustupuje, teprve tyto žaloby doručené pojistníku, žalobkyni, dne 4. října 1929 lze považovati za upozínky. Toho si byla i žalovaná pojišťovna vědoma, když podáními ze dne 6. prosince 1929, tedy již po právní moci platebních rozkazů, žalobu vzala zpět, což ovšem rekursním soudem bylo zamítnuto. Byla proto žalovaná, zažalovavši splatnou premii, ve smyslu pojišťovacích podmínek pojišťovací smlouvou po tři měsíce vázána, a dokud tato

lhůta neuplynula, ručila za pojistné období podle pojistky pololetní od 7. června do 7. prosince 1929, za které premie soudně uplatňovala, třebaže premie nebyla zaplacena. Jak nesporno, žalobkyně splatné premie 119 Kč a 84 Kč s útratami žalované dne 12. prosince 1929 zaplatila, žalovaná však peníze nepřijala. Žalovaná doznává, že žalobkyně úraz utrpěla a namítá jen, že pojistné v době pojistné události nebylo zapláceno a proto že je zproštěna závazku ku plnění a za úraz nastalý před zaplacením premie neručí. Tento názor jest však uvedenými vývody vyvrácen. Žalobní nárok na náhradu odškodného následkem utrpěných úrazů jest odůvodněn.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nejde o rozpor se spisy (§ 503 čís. 3 c. ř. s.), dochází-li odvolací soud jen na základě všeobecných pojišťovacích podmínek k závěru, že »žalovaná, zažalovavši splatnou premii, byla ve smyslu pojišťovacích podmínek po tři měsíce vázána a, dokud tato lhůta neuplynula, ručila za pojistné období«, neboť jest to prostý výklad listiny (písemných pojišťovacích podmínek), jenž jest výsledkem právního posouzení a nemůže býti v rozporu se spisy, jest-li výklad pojišťovacích podmínek odvozen z jejich správného doslovu. Výklad ten, napadený i s hlediska § 503 čís. 4 c. ř. s., vztahující se na ustanovení § 8 čís. 4 všeobecných pojišťovacích podmínek jest sice správný, avšak na souzený případ nedopadá, poněvadž ustanovení uvádí jen, za kterých předpokladů se má za to, že pojišťovna od smlouvy odstoupila. O to však v souzeném případě vůbec nejde, nýbrž o to, zdali podle § 8 čís. 3 nastal klid ručení. A toto ustanovení praví, že, nemá-li upozínka (ovšem kvalifikovaná) výsledek po uplynutí dodatečné jednoměsíční lhůty od odeslání upozínky, jest ručení společností od uplynutí upozínací lhůty v klidu. Prvým předpokladem klidu ručení tedy jest, by pojistník byl kvalifikovaným dopisem vybídnut. Odvolací soud zjistil, že takto kvalifikovaný dopis ze dne 4. září 1929 žalobkyně neobdržela, takže není prvý předpoklad zjištěn. Názor dovolatelky, že stačí odeslání dopisu, není správným, neboť podle § 13 odstavce (2) zákona o pojišťovací smlouvě, jenž jest účinným podle § 167 čís. 5 zákona, jest prohlášení, které jest učiněno druhou straně, účinným teprve kdy druhou stranu dojde, pokud zákon neustanovuje jinak (teorie o přijetí). Odchylné ustanovení pro kvalifikovanou výzvu zákon nemá, mohla tudíž jednoměsíční dodatečná lhůta k zaplacení premie § 8 čís. 3 všeobecných pojišťovacích podmínek počítati teprve dnem doručení upozínky žalobkyni a, nebyla-li jí upozínka vůbec doručena, nemohla jednoměsíční lhůta § 8 čís. 3 vůbec počítati. Neprávem vytýká dovolatelka, že odvolací soud překročil meze své působnosti, zabývá se otázkou, zda žalobkyně byla kvalifikovaným dopisem vůbec upomenuta, ana prý ani netvrdila, že upomenuta nebyla; neboť odvolací soud ve svém zrušovacím usnesení (č. 1. 47 a 48) výslovně zrušil rozsudek procesního soudu s poukazem na § 182 c. ř. s.; jen z toho důvodu, že otázka kvalifikace onoho dopisu nebyla vzata vůbec na přetřes, ač okolnost ta se zdála býti odvolacímu soudu rozhod-

nou. Zrušil tedy rozsudek z důvodu § 496 čis. 3 c. ř. s., neplatí proto odstavec 2 § 496 c. ř. s. a byla proto žalobkyně oprávněna v dalším jednání před procesním soudem tvrdit, že dopis neobdržela, což také učinila, a musily se touto okolností nižší soudy zabývat. Neobdržela-li žalobkyně onen dopis vůbec, stává se bezpodstatnou otázka, jaký význam jest přičísti předchozí žádosti žalobkyně o posečkání. Za takto kvalifikovanou upomínku považuje však odvolací soud upomínací žaloby o zaplacení následných premií 119 Kč a 84 Kč (splatných 7. června 1929 a 26. června 1929), jež byly žalobkyni doručeny i s platebními příkazy 4. října 1929 a se staly pravoplatnými 18. října 1929. Náзору tomu nelze však přisvědčiti, jak právem odpůrkyně dovolatelky vytýká, neboť žaloby a platební příkazy neobsahují poučení ve smyslu § 8 čis. 3 všeobecných pojišťovacích podmínek ani udělení jednoměsíční dodatné lhůty k zaplacení premií, což jest předpokladem, by podle § 8 čis. 3 podmínky mohl po případě nastati klid ručení neb aby pojišťovna mohla odstoupiti podle § 8 čis. 4 pojišťovacích podmínek od smlouvy. Žaloby a platební příkazy jest proto považovati jen za zcela obyčejnou upomínku, která nemá následky v § 8 čis. 3 a 4 podmínek uvedené a nejsou proto splněny předpoklady pro klid ručení neb odstoupení od smlouvy, kterýžto poslední důsledek žalovaná pojišťovna ani neuplatňuje. Nenaštal proto klid ručení a nemohlo proto ani podle § 8 čis. 5 podmínek obživnouti, nýbrž ručení trvá nepřetržitě dále.

Čís. 12935.

Podle vyrovnání soudem potvrzeného a podle výpisu ze seznamu přihlášek lze, byla-li pohledávka popřena jen z části, vésti exekuci jen, pokud pohledávka popřena nebyla, předpokládajíc, že částky, pro něž se exekuce vede, jsou podle potvrzeného vyrovnání splatné.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, R II 387/33.)

Vyrovnací dlužník uznal z přihlášené pohledávky 2.500 Kč částku 1.863 Kč 50 h. Podle právoplatně potvrzeného vyrovnání měli věřitelé nepoživající přednosti obdržeti 46% v desíti měsíčních splátkách počínajíc 15. červencem 1932. V návrhu na povolení exekuce k vydobytí 428 Kč 70 h udala vymáhající věřitelka, že povinný jí zaplatil vyrovnací kvoty jen z uznaného penize, a to pět splátek, úhrnem 428 Kč 75 h, že doporučeným dopisem ze dne 9. března 1933 vyzvala dlužníka, by platil vyrovnávací splátky z celého dluhu, tudíž i z popřené pohledávky 637 Kč, a to do osmi dnů, jinak že uplatní obživnutí pohledávky a ztrátu lhůt; ježto však dlužník přes tuto výzvu nezaplatil dlužných pět splátek ve výši 145 Kč 50 h, uplatnila vymáhající věřitelka ztrátu lhůt, navrhnuvši povolení mobilární exekuce k vydobytí vykonatelné pohledávky 428 Kč 70 h s přísl. Soud prvě stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Pokud se týče pohledávky 1.863 Kč 50 h povinným uznané, netrvá vymáhající věřitelka, že povinný nedodržel ujednané vyrovnací splátky, pročež ve smyslu § 63 vyr. ř. nemá exekučního titulu. Ohledně popřené pohle-

dávky 637 Kč nemá rovněž vymáhající věřitelka exekučního titulu, neboť okolnost, že povinný přes vyzvání doporučeným dopisem vyrovnací kvotu nezaplatil, nestačí k povolení exekuce a má tato liknavost dlužníka ve smyslu § 67 vyr. ř. jen v zápětí ztrátu veškerých slev a výhod dlužníku ve vyrovnání poskytnutých.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Vymáhající věřitelka sice uvedla exekuční titul pro vymáhanou pohledávku podle § 63 vyr. ř. Avšak splatnost vymáhaných částek úhrnem 428 Kč 70 h odporuje tomu, co vymáhající věřitelka ve svém podání uvedla. Neboť podle § 63 vyr. ř. lze vésti exekuci na základě výpisu ze seznamu přihlášek pro pohledávky přednostní jen co do výše kvoty věřitelky přijaté z pohledávky ani dlužníkem ani vyrovnacím správcem nepopřené. Z toho plyne, že byla-li pohledávka popřena jen z části, lze vésti exekuci jen, pokud pohledávka popřena nebyla. Předpokladem jest ovšem, by částky, pro něž se vede exekuce, byly podle potvrzeného vyrovnání splatné, aby tudíž dlužník byl s placením vymáhaných splátek v prodlení. Podle obsahu návrhu na povolení exekuce však tomu tak není. Neboť podle vyrovnání se zavázal dlužník k 46% kvotě v desíti dvouměsíčních splátkách počínajíc 15. červencem 1932, takže v době podání exekučního návrhu dne 29. března 1933 bylo splatno jen pět splátek za měsíc červenec, září, listopad 1932 a za leden a březen 1933. Nepopřená část pohledávky činí 1863 Kč 50 h a pět splátek činí 428 Kč 75 h, které byly zaplacený, jak sama vymáhající věřitelka ve svém návrhu udává. Nemůže proto vymáhající věřitelka vymáhat ostatních pět splátek 428 Kč 70 h, ana jich splatnost v době podání exekučního návrhu ještě nenastala. Rozřešením této otázky jest celá věc vyřízena, jak dovolací rekurentka sama připouští. Dodati jest jen, že, pokud dovolací rekurentka uvedla v exekučním návrhu, že upomenula řádně dlužníka o zaplacení splátek (prvých čtyř) i z části popřené podle § 67 vyr. ř. a minila tím snad obživnutí celé pohledávky, přehlíží, že k vydobytí původní celé pohledávky nevedla v exekučním návrhu vůbec exekuční titul, jak předpisuje § 54 čis. 2 ex. ř., a, uvádí-li až v dovolacím rekursu, že exekučním titulem jest soudní smír před okresním soudem v M., uvádí nepřípustnou novotu, k níž nelze přihlížeti. Na základě exekučního návrhu bez udání exekučního titulu nebyla by mohla vymáhající věřitelka dosíci povolení exekuce k vydobytí celé původní pohledávky ani před vyrovnáním a nelze proto uznati, že, nezaplatil-li dlužník současně kvotové splátky i z popřené částky, že nastaly následky nesplnění vyrovnání podle § 67 vyr. ř., které by byly dobytelné i bez exekučního titulu.

Čís. 12936.

Obchodní pomocník nemá proti zaměstnavateli nárok na předložení deníků k vůli zjištění obchodů jím mimo závod uzavřených. Deník není

společnou listinou podle § 304 čis. 3 c. ř. s., byl-li veden zaměstnavatelem jen ve vlastním zájmu firmy k vůli přehlednosti a lepší kontrole.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, Rv II 938/31.)

Žalobce uzavřel se žalovanou firmou smlouvu, podle níž příslušela žalobci 2%ní provise z obchodů, učiněných mimo závod, a z obchodů učiněných nad ceny. Vystoupiv dne 1. října 1930 ze služeb žalované firmy, domáhal se žalobce toho, by žalovaná byla uznána povinnou, předložit žalobci deníky k vůli zjištění obchodů učiněných za dobu od 1. října 1928 až do 1. října 1930 pro stranu žalovanou mimo obchod a k vůli zjištění provise žalobci z obchodů těch za onu dobu příslušející. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Žalobce odvolává se na ustanovení § 10 odst. (4) zák. o obch. pom. Avšak podle tohoto zákonného ustanovení zaměstnanec má právo žádati předložení knih, je-li to odůvodněno jinými předpisy zákonnými. Těmito předpisy jsou čl. 37 a násl. obch. zák. a § 303/1a násl. c. ř. s.; avšak v těchto ustanoveních zákonodárce má na mysli jen předložení obchodních knih ve sporu a není zákonného předpisu, který by nařizoval předložení obchodních knih zaměstnanci mimo spor. Nebylo tvrzeno a nebylo prokázáno, že žalovaná firma byla ochotna předložit žalobci deníky o učiněných obchodech. Smluvní povinnosti tu vůbec není.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání, opřenému o dovolací důvod čis. 4 § 503 c. ř. s. nelze přiznat oprávnění. Podle § 10 poslední odstavce zák. ze 16. ledna 1910, čis. 20 ř. zák. může zaměstnanec bez újmy práv na předložení obchodních knih, jež má podle jiných zákonných předpisů, jen žádati, by mu byl sdělen výtah z knih o jednáních jeho činnosti uskutečněných. Dovolatel snaží se svůj nárok na předložení deníků ke zjištění obchodů jím mimo závod učiněných odůvodnit ustanovením čl. XLIII uvoz. zákona k c. ř. s., tvrdě, že tu jde o společnou listinu podle § 304 čis. 3 c. ř. s. Civilní soudní řád nedefinuje pojem listiny společné. Podle posledního odstavce § 304 c. ř. s. nemůže však býti pochybnosti, že při listině společné musí běžeti o listinu, jejíž obsah činí ji způsobitým důkazním prostředkem pro obě strany, buď že listina třetí osobou (zvláště úřadem) ve prospěch obou stran byla zřízena, nebo že jde o listinu obsahující úpravu právních poměrů obou stran, kterážto listina byla zřízena zúčastněnými osobami samými nebo třetí osobou (sb. n. s. 4557). Deník, o kterýž tu jde, nemá podle své podstaty ani jedné, ani druhé z těchto náležitostí. Žalovaná nebyla k jeho vedení ani podle zákona povinna, ani smluvně zavázána (opak nebyl tvrzen, ba byl prokázán), a, kdyby byla tuto knihu vůbec nevedla, neporušila by povinnosti k žalobci a žalobce by byl musil provisi si vypočísti podle obchodních knih, k jichž vedení žalovaná jako protokolovaná obchodnice byla povinna, pokud se týče zjištění jiným na deníku žalované nezávislým

způsobem. Nejde o knihu určenou k tomu, aby jí byly obchody žalované firmy s jinými osobami dotvrzeny, nýbrž o zvláštní pomůcky vedené ve vlastním zájmu firmy z důvodu přehlednosti a lepší kontroly, a proto nejde tu o listinu společnou. Tomu-li tak, ustanovení čl. XLIII předpokládající listinu společnou (§ 304 c. ř. s.) vůbec se na tento případ nehodí. Právem upozorňuje však odvolací soud na to, že není jiných norem, podle nichž by obchodní pomocník mohl žádati předložení knih zaměstnavatelových mimo spor (srovnej též Mayer-Grünberg, Kom. zum. H. G. 1911, str. 156 násl.). Ze skutečnosti, že žalovaná firma byla ochotna žalobci dáti nahlédnouti do obchodních knih, nelze, hledíc k ustanovení § 863 obč. zák. vyvozovati, že se prohlásila tím ochotnou mu též předložit sporné deníky. Ostatně tvrdí žalobce sám v žalobě, že mu předložení deníků odepřela. Právem došel tedy odvolací soud k závěru, že tu smluvní povinnosti nebylo.

Čís. 12937.

Z podmínek, jež ujednala obec při prodeji svého pozemku s kupitelem v zájmu veřejnosti o zastavění pozemku, nemůže odvozovati proti kupiteli soukromoprávní nárok soused kupitelův.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, Rv II 74/32.)

Žalobkyně domáhala se na své sousedce, by bylo zjištěno, že žalované nepřisluší oprávnění zastavěti dvorním křídlem pozemek při hranici sousedící s pozemkem žalobkyně a že žalovaná jest povinna zdržeti se zastavění svého pozemku uvedeným způsobem. Žalobní nárok odůvodňovala žalobkyně tím, že při prodeji pozemku žalované obcí B. bylo ustanoveno, že stavba dvorních křídel jest přípustná jen do výše jednoho patra s plochou střechou, aby světlost domu nebyla porušována, a že se zřizování dvorních křídel povoluje jen po jedné hranici sousedních staveb. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Jde o to, zda podmínky smluv, jež město B. při prodeji parcel jemu vlastnický přináležejících uzavřelo s jednotlivými kupiteli, obzvláště podmínka, že se zřízení dvorních křídel povoluje jen při jedné hranici sousedních staveb, zakládaly soukromoprávní smlouvu ve prospěch třetích, tedy i ve prospěch žalobkyně, z níž by podle § 881 obč. zák. bylo lze vyvozovati oprávnění k žádosti, by žalovaná nezastavěla svůj pozemek dvorním křídlem, při hranici sousedící s pozemkem strany žalující. V tomto směru jest přípisem města B. prokázáno, že podmínky odprodeje, jakož i usnesení městského zastupitelstva ze dne 30. října 1930 byly žalované sděleny a že závazky těmito podmínkami stanovené byly uloženy kupitelce ve prospěch obce z důvodů veřejnosti, nikoliv snad ku prospěchu osob třetích, a to proto, by městská rada jako úřad stavební měla při projednávání stavebních věcí snadnější způsob vyřizování, ač na podmínky ty vázána není a může kdykoli se stanoviska veřejné účelnosti a prospěšnosti stanoviti výjimky z těchto podmínek.

Pozbyla tedy při tomto stavu věci žalobní žádost jakékoliv právní opory se stanoviska ujednání soukromoprávního a byla proto v celém obsahu zamítnuta. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelka opřela žalobní nárok o smlouvu v její prospěch mezi obcí B. a žalovanou, tedy o ustanovení § 881 obč. zák. Podle tohoto místa zákonného jest posuzovati nárok třetí osoby podle úmluvy, povahy a účelu smlouvy. Smlouva taková jest dohodou mezi smluvníky, že nemá býti plněno jednomu z nich, nýbrž osobě třetí. Vždy musí býti zřejmo, že byla vůle stran, by třetí osoba dostala umluvené plnění. (Srovnej rozh. čís. 8973 sb. n. s.) Bylo tedy pro řešení tohoto sporu jen rozhodným, zda tu byla taková vůle smluvních stran, a bylo proto třeba předně tento skutkový předpoklad zjistiti. To také nižší soudy učinily, používše k tomu přípisu města B. Tento skutkový předpoklad se snaží dovolatelka zvrátiti tím, že město učinilo onu podmínku, disponujíc svým soukromým majetkem, že podmínka ta znamenala pro nabyvatele stavebních míst majetkoprávní hodnotu a že, i kdyby ustanovení to bylo učiněno z důvodů veřejnosti, se stalo částí soukromoprávní smlouvy. I kdyby tomu tak bylo, nemůže z tohoto dovolatelka pro sebe nic s úspěchem vyvozovati, když bylo zjištěno, že závazek byl uložen žalované jako kupitelce ve prospěch obce a nikoliv snad ve prospěch osob třetích, tedy též žalobkyně.

Čís. 12938.

Pokud manžel neručí za nákupy manželky, jež žije odloučeně od něho a již platí výživné.

(Rozh. ze dne 20. října 1933, Rv II 163/32.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení 3.718 Kč za zboží, jež odebrala na úvěr od žalobce manželka žalovaného. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Závazek manželův za manželčiny nákupy na úvěr jest odůvodněn buďto §§ 91, 1042 obč. zák. nebo §§ 92, 1029 obč. zák. V onom případě musel by prodávatel dokázati, že učinil za žalovaného manžela nákup, který měl manžel podle § 91 obč. zák. učiniti sám (§ 1042 obč. zák.), kdežto v druhém případě by mu bylo dokázati, že manželka obstarávala nákupy ve svém zástupčím postavení (§§ 92, 1029, 1017 obč. zák.). Žalobce neuvedl v žalobě, o který právní důvod žalobní nárok opírá, nýbrž omezil se na tvrzení, že mu žalovaný dluží za prodané a dodané zboží

4.998 Kč. K námitkám žalovaného, že již několik let není ve společné domácnosti se svou manželkou, což prý žalobce věděl, a že jí platí přiměřený měsíční příspěvek na výživu, poukazoval žalobce k tomu, že manželství není rozvedeno a proto jest prý žalovaný povinen, zaplatiti zboží, které jest odebráno a spotřebováno manželkou. Leč žalobní nárok není opodstatněn ani s hlediska §§ 91, 1042 obč. zák., ani s hlediska §§ 92, 1029, 1017 obč. zák. Podle zjištění nižších soudů platí žalovaný své manželce na výživu měsíčně 1.600 Kč a právem doličuje odvolací soud, že žalovaný tím jako státní úředník splnil svou zákonitou povinnost poskytovat manželce podle svého jmění slušnou výživu (§ 91 obč. zák.). Žalobce ani nenamítal, že by majetkové a výdělkové poměry žalovaného umožňovaly placení vyššího příspěvku. Není tu proto předpokladu § 1042 obč. zák. Zda manželka odebrá zboží na úvěr ve svém zástupčím postavení podle § 92 obč. zák., jest posuzovati podle okolností případu. Nebude vždy zapotřebí, by manželka při nákupu výslovně prohlášovala, že tak činí za manžela, nýbrž mohou se prohlášení taková státi činy konkludentními, není-li podle okolností pochyb, že jde o nákupy pro domácnost manželovu v mezích jejich potřeb a že manželka zřejmě jedná na účet manželův. Takových okolností v souzeném případě není, jak správně doličuje odvolací soud, neboť nebylo žalobcem ani tvrzeno ani zjištěno, že nákupy manželky žalovaného spadaly v rámeč potřeb domácnosti.

Čís. 12939.

Vyjimečné ustanovení § 83 ex. ř. o opravných prostředcích při exekuci na základě cizozemských exekučních titulů platí jen potud, pokud jde o otázky a zájmy zvláštní, jak plynou z povahy věci a ze zvláštních předpisů §§ 79 až 82 ex. ř.

Jde-li o povolení exekuce na základě cizozemského exekučního titulu, jest mimořádný dovolací rekurs přípustný jen, jde-li o otázku, jež jest v souvislosti s cizozemským exekučním titulem a již lze podřaditi pod předpisy §§ 79 až 82 ex. ř., nikoliv o otázku, která by se mohla naskýtnouti i kdyby šlo o exekuční titul tuzemský.

(Rozh. ze dne 21. října 1933, R I 931/33.)

Na základě cizozemského rozsudku navrhla cizozemská (terstská) pojišťovna proti cizozemské (říšskoněmecké) pojišťovně exekuci zabavením a prodejem jistoty, již složila dlužnice u zemské banky České v Praze ve smyslu vládního nařízení ze dne 10. června 1919, čís. 321 sb. z. a n. Oba nižší soudy exekuční návrh zamítly, rekursní soud z těchto důvodů: Bylo navrženo zabavení a prodej jistoty, kterou povinná uložila u zemské banky České v Praze ve smyslu nařízení ministerstva vnitra, pozůstávající v cenných papírech s kupony a s talony; jde tudíž zřejmě o zabavení rezerv, které povinná jako cizozemská pojišťovna musela podle vládn. nař. ze dne 10. června 1919 čís. 321 sb. z. a n. složiti jako jistotu za splnění svých tuzemských závazků z provozování pojišťovacího obchodu. Rezervy takové nesmějí býti po-

dle § 11 cit. vládn. nař. bez svolení ministerstva vnitra převedeny z československého státu do jiného. Z toho vyplývá, že dispozice s těmi rezervami je z ohledů veřejných pojišťovně odňata. V souzeném případě, kde vymáhající strana má sídlo v Terstu, tudíž v cizině, nutno s tím počítati, že zabavené rezervy, pokud se týče jejich protihodnota byly by v případě, že exekuce bude mítí výsledek, převedeny do cizozemska; měla tudíž vymáhající strana již v exekučním návrhu tvrditi a prokázati, že ministerstvo vnitra souhlasilo s převedením zabavených rezerv povinné do ciziny; neučinila-li tak, neodpovídal její návrh předpisu § 54 čis. 3 ex. ř.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs vymáhající věřitelky.

Důvody:

Pro exekuční řízení na základě cizozemských exekučních titulů jsou zvláštní předpisy o opravných prostředcích v § 83 ex. ř., které se v několika směrech odchyľují od předpisů jinak platných při exekučních titulech tuzemských (§ 65 a násl. ex. ř.). Jde tu tedy o výjimku z obecného pravidla, a to podle povahy právě tohoto exekučního řízení, vyplývající z okolností, že běží o cizozemské exekuční tituly a z toho plynoucí otázky a zájmy z převážné části povahy veřejnoprávní, především o výklad smluv s cizími státy a vůbec o poměry mezinárodní. Z toho jest souditi, že tato výjimečná ustanovení o opravných prostředcích jest vykládati jako každé opatření ve formálním právu restriktivně, totiž tak, že výjimečná opatření platí jen potud, pokud právě jde o otázky a zájmy speciální, jak plynou z povahy věci a ze speciálních předpisů §§ 79 až 82 ex. ř. Jen tyto otázky smějí býti předmětem mimořádného opravného prostředku, totiž odporu proti povolení exekuce, v němž nemohou býti uplatňovány jiné námitky, ať formálněprávní nebo hmotněprávní, které s otázkou vykonatelnosti cizozemského exekučního titulu nijak nesouvisějí, a také jen pro takové speciální otázky vyplývající z povahy exekučního titulu jako cizozemského aktu a listiny jest přiznati zvýšený zájem, který by opodstatňoval také úchyľky v příčině rekursu, vrcholící v tom, že rekurs lze podati mimořádně ve lhůtě čtrnáctidenní a že se připouští dovolací rekurs také proti shodným rozhodnutím nižších soudů, jako výjimky z pravidla obsaženého v § 65 ex. ř., po případě § 528 c. ř. s. a § 78 ex. ř. Půjde především o přípustnost tohoto mimořádného dovolacího rekursu do shodných usnesení v případě, kde o takové speciální otázky vůbec neběží. Tu není důvodu ke zvýšené ochraně mimořádným dovolacím rekurem a k odchylce v této příčině od obecných pravidel (§ 65 a násl.), která jinak v § 83 ex. ř. pro takové otázky povahy obecné ani při exekucích na základě cizozemských titulů vyloučena nejsou (na př. za provádění exekuce), a není důvodu, by v tomto řízení mohly se státi předmětem mimořádného přezkumu v dovolací stolici, kdežto by vyloučeny byly z tohoto přezkumu tam, kde by šlo o exekuci povolenou na základě tuzemského exekučního titulu, ať již k návrhu tuzemce nebo cizího státního příslušníka. Pro takové otázky, které s cizozemským exekučním titulem nemají nic společného, nelze tedy připustiti mimořádné ustanovení o dovolacím rekursu při potvrzujících usneseních po-

dle § 83 druhý odstavec ex. ř., které má svůj původ i své ospravedlnění jen v této mimořádné povaze exekučního titulu a v těch zájmech, jež z ní vyplývají. Tu platí o přípustnosti mimořádného dovolacího rekursu předpisy obecné, aniž záleží na tom, že § 83 poslední věta v té příčině nerozeznává, neboť plyne to z povahy věci. V souzeném případě nejde vůbec o otázku, jež by byla v nějaké souvislosti s cizozemským exekučním titulem a jež by se dala podřaditi pod předpisy §§ 79 až 82 ex. ř., nýbrž jde jen o to, lze-li vésti exekuci na premiové rezervy povinné pojišťovny. Tato otázka byla by se naskytna také, kdyby bylo šlo o exekuční titul tuzemský, musila býti řešena bez ohledu na původ exekučním titulem a řešení stalo se tu s konečnou platností potvrzujícím usnesením rekursního soudu bez zřetele k tomu, žádal-li za exekuci tuzemský nebo cizozemský věřitel a bez zřetele k jeho příslušnosti státní. Není důvodu, proč by v této otázce mělo tomu býti jinak při titulu cizozemském, když s povahou tohoto titulu nemá co činiti.

Čís. 12940.

Nárok na bolestné přechází na dědice a jest postupitelný, byl-li ještě za živa poškozeného uznán škůdcem ve smíru neb soudně uplatněn. K tomu stačí i připojení se poškozeného k trestnímu řízení jako soukromým účastníkem s číselně vyznačeným nárokem, při čemž jest lhostejno, zda mu byl v trestním řízení nárok ten přisouzen, či zda byl s nárokem ukázán na pořad civilního práva.

(Rozh. ze dne 21. října 1933, Rv I 1647/33.)

Manžel žalobkyně byl poraněn koněm žalovaného. K trestnímu řízení proti žalovanému připojil se manžel žalobkyně jako soukromý účastník, byl však se svým nárokem poukázán na pořad práva. Manžel žalobkyně napotom zemřel. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném náhrady škody jako postupnice svého manžela. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok dvěma třetinami důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Nárok na bolestné přechází na dědice a jest postupitelný, byl-li ještě za živa poškozeného uznán škůdcem ve smíru neb uplatněn soudně. K tomu však stačí i připojení se poškozeného k trestnímu řízení jako soukromým účastníkem s číselně vyznačeným nárokem, při čemž jest lhostejno, zda mu byl v trestním řízení nárok ten přisouzen, či zda byl poukázán na pořad práva civilního. Poněvadž se manžel žalobkyně připojil jako soukromý účastník k trestnímu řízení proti žalovanému, určiv též jednotlivě výši svých soukromoprávních nároků, s nimiž byl odkázan v osvobozujícím trestním rozsudku na pořad práva civilního, může jeho manželka (žalobkyně), které tyto nároky postoupil, uplatňovati je v řízení civilním, čini-li to ve stejné výši.

Čís. 12941.

Cesty z nouze (zákon ze dne 7. července 1896, čís. 140 ř. zák.).
Pro otázku, zda pozemek, pro který má být zřízena nezbytná cesta, má spojení cestou se sítí veřejných cest, jehož potřebuje k řádnému hospodaření neb užívání, je lhostejno, zda snad v kraji je obvyklé, že se přejezd po lukách dovoluje.

Není zapotřebí stanoviti určitou šíři cesty, na které má být služebnost nezbytné cesty vykonávána, jde-li o výkon vozové služebnosti po soukromé cestě pro jízdu v určité šířce již upravené a nezbytná cesta záleží ve skutečnosti ve společném užívání soukromé cesty.

V řízení o zřízení nezbytné cesty nemá návrhvatel podle zákona o nezbytných cestách vůbec nárok na náhradu útrat za vyjádření na bezúspěšný dovolací rekurs odpůrce, nýbrž jen podle § 11 (5) zákona čís. 100/31 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 21. října 1933, R II 399/33.)

Soud první stolice vyhověl návrhu na propůjčení cesty z nouze. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu odpůrců a zamítl návrh na přisouzení útrat dovolacího rekursu i za vyjádření návrhvatelů o něm. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d i v o d e c h :

Podle § 1 zákona ze dne 7. července 1896 čís. 140 ř. z. jest předpokladem zřízení nezbytné cesty pro nemovitost, že nemá spojení cestou se sítí veřejných cest, jehož potřebuje k řádnému hospodaření neb užívání. Ze tomu tak v tomto případě, zjistil první soud při místním ohledání. Nesejde na tom, zda snad v kraji je obvyklé, že se přejezd po lukách dovoluje, neboť tato okolnost nezbavuje vlastníka nemovitosti, nemající spojení cestou se sítí veřejných cest, práva, by požadoval zřízení nezbytné cesty. Žadatelé nezavinili nedostatek spojení cestou ani patrnou svojí nedbalostí, ano podle § 19 (2) zákona přidělového bylo na pozemkovém úřadě, by zřídil i cestné služebnosti, a učinil vůbec vše, co vyžaduje řádné hospodaření v obvodu. Ani námitka dovolacího rekursu, že výhoda nezbytné cesty nevyváží daleko újmu, kterou utrpí stěžovatelé, není opodstatněna. Jest zjištěno, že pozemky, po kterých zřízena byla nezbytná cesta pro nemovitosti žadatelů, jsou zařízeny jako vozovky, tak že jízda po nich může působiti jen nejmenší újmu, kdežto pozemky žadatelů bude lze obhospodařovati a využiti. Prováděti nové místní ohledání se znalci, by se zjistilo, že stěžovatelé výkonem služebnosti jízdy budou trpěti velmi značnou škodu, nebylo zapotřebí, ano šetření takové bylo již provedeno při místním ohledání, a stěžovatelé byli přítomni a, ač se mohli dotazovati znalce, neučinili tak a nic proti posudku znalce nenamítali. Nebylo ani zapotřebí stanoviti určitou šíři cesty, na které služebnost má být vykonávána, ano jde o výkon služebnosti vozové po soukromé cestě pro jízdu v šířce 6 m již upravené a nezbytná

cesta záleží ve skutečnosti ve společném užívání soukromé cesty s jejími vlastníky a platí zákonná zásada, že má být vykonávána civiliter (§ 484 obč. zák.).

Útraty dovolacího rekursu nebyly stěžovatelům přisouzeny, poněvadž dovolací rekurs byl bezúspěšný, tedy neospravedlněným zakročením (§ 25 zákona ze dne 7. července 1896 čís. 140 ř. z.). Ani návrhvatelům nepřísluší nárok na náhradu útrat za vyjádření na dovolací rekurs, neboť v § 25 cit. zákona nárok ten opory nemá, poněvadž toto místo zákonně ustanovuje jen, kdy návrhvatel musí zapřaviti náklady řízení, avšak nestanoví, že by návrhvatel měl nárok na náhradu svých útrat proti odpůrcům. Nemá však opory ani v § 11 odst. (5) zák. čís. 100/31 sb. z. a n., neboť nejde o náklady, které způsobeny byly návrhvatelům zřejmě bezdůvodně nebo hrubým zaviněním odpůrců.

Čís. 12942.

Měla-li předstupující hypoteka pořadí i h n e d za ustupujícím právem, platí pro postup předností ustanovení § 46 třetí dílčí novely k obč. zák., nikoliv ustanovení třetího odstavce § 47 této novely, které se vztahuje na případ, kdy se postup předností stal mezi právy, která nejdu bezprostředně za sebou, bez svolení těch, kdož mají práva mezi oběma.

V případě § 46 nabývá předstupující právo pořadí ustupujícího práva bez omezení a jde o úplnou výměnu míst s absolutním účinkem, jako by předstupující právo již od počátku bylo na místě ustupujícího práva a toto na místě práva předstupujícího.

Postoupilo-li právo doživotního a nedílného požívání podle § 46 třetí dílčí novely přednost bezprostředně za ním jdoucí hypotece, nemá již přednost před knihovním věřitelem a nemůže již býti ve smyslu § 150 ex. ř. převzato vydražitelem bez započtení na nejvyšší podání.

(Rozh. ze dne 21. října 1933, R II 403/33.)

Exekuční soud schválil podmínky navržené vymáhajícím věřitelem pro dražbu domu s tím, že odstavec 3 bude zníti: Vydražitelem budiž bez započtení do nejvyššího podání převzato břemeno pod C 19 doživotní a nedílné požívání pro Karolínu B-ovou. D ů v o d y: Vymáhající strana navrhla vzhledem k tomu, že pod C 14 dražené nemovitosti byla postoupena záložně M. k zajištění její pohledávky 80.000 Kč, pro níž zástavní právo pod C 23 bylo vloženo, přednost před tímto břemenem, by břemeno toto bylo převzato vydražitelem započtením do nejvyššího podání. Vzhledem k ustanovení § 47 odst. II dílčí novely k obč. zák. ze dne 19. března 1916 byl nařízen rok k stanovení dražebních podmínek, ježto takto navržené dražební podmínky uchylují se od zákonných předpisů o převzetí břemen upraveném v § 150 ex. ř., jehož výklad byl posudkem nejvyššího soudu ze dne 16. května 1902 blíže určen. Při roku k stanovení dražebních podmínek vyslovil se zástupce věcně oprávněné Karolíny B-ové proti tomu, by ono břemeno bylo převzato se započtením do nejvyššího podání. Bylo proto postupovati podle zákonných ustanovení upravujících obsah dražebních podmínek. Podle § 47 třetí odsta-

vec výše cit. zákona, zanikají účinky postoupení knihovního pořadí pro řízení exekuční, jestliže právo odstoupivší podle svého dřívějšího pořadí musí být převzato beze srážky z nejvyššího podání. V souzeném případě jest tomu tak, že břemeno ve prospěch Karoliny B-ové bylo břemenem vtěleným na prvním místě před ostatními zástavními věřiteli, takže podle citovaného posudku z roku 1902 muselo být převzato při rozvrhu bez započtení do nejvyššího podání. Nelze proto ve smyslu § 47 cit. zák. hledět k onomu postoupenému pořadí knihovnímu, a bylo proto schválně dražební podmínky s touto změnou, že břemeno přejímá se vydražitelem bez započtení do nejvyššího podání. Tomu nasvědčuje i doslov třetího odstavce § 47 cit. zák. »musí-li vydražitel převzítí ustupující právo podle jeho dřívějšího pořadí beze srážky z nejvyššího podání...«. Rovněž Hora míní, že postoupení knihovního pořadí jest v takovém případě pro exekuční řízení bezúčinné (str. 193 Soustava exekučního řízení). Rekursní soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že právo doživotního a nedílného požívání pro Karolinu B-ovou, vtělené pod pol. 19 listu C, bude převzato jen potud, pokud podle svého pořadí nalezne úhradu v rozdělované podstatě. D ů v o d y: Napadené rozhodnutí prvního soudu zakládá se na nesprávném výkladu § 46 a 47 III. dílčí novely k občanskému zákonu. První soud totiž přehlíží, že § 46 upravuje případ, kde jde předstupující právo v knihách za právem ustupujícím, anebo byla mu postoupena přednost všemi, kdož mají právo mezi oběma, kdežto § 47 se týká případů, kde byl vyměněn pořad práv, která nejdou přímo za sebou a nepřivolí ti, kdož mají práva mezi oběma, k postoupení přednosti. Třetí odstavec § 47 ustanovuje ovšem, že při rozvrhu nejvyššího podání jest přihlížeti k předstupujícímu právu na jeho původním místě, musí-li vydražitel převzítí ustupující právo podle jeho dřívějšího pořadí beze srážky z nejvyššího podání, toto ustanovení vztahuje se však jen na případ, upravený § 47, nikoliv na případ § 46. Podle předpisů § 46 vstupuje předstupující právo bez omezení na místo ustupujícího práva, o takový případ tu jde a jest proto mylný názor prvního soudu, jenž rozhodl podle třetího odstavce § 47. Podle §§ 29 knih. zák., 150 a 216/4 ex. ř., nemůže právo, které nemá pořadí před všemi dalšími břemeny, bez souhlasu všech zúčastněných být převzato bez započtení na nejvyšší podání.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Názor stěžovatelky, že účinky postupu přednosti pohledávce záložny M. 80.000 Kč před právem doživotního a nedílného požívání, vloženým pod pol. C 19 ve vložce čis. 175 pro Karolinu B-ovou, nutno posuzovati podle třetího odstavce § 47, třetí dílčí novely k obč. zákonu (čís. nař. ze dne 19. března 1916, čis. 69 ř. zák.) a nikoliv podle § 46 této dílčí novely, neodpovídá skutkovému stavu, ani zákonu. Podle výpisu o vložce čis. 175 jsou v ní vloženy: pod pol. C 19 na základě smlouvy odstupní ze dne 22. března 1921: a) právo doživotního a nedílného požívání pro Karolinu B-ovou, b) právo zástavní pro hotovou výplatu nyní ve zbytku 10.000 Kč, se 4% úroky ve prospěch Ludmily

B-ové, pod položkou C 23 podle dlužního úpisu ze dne 26. listopadu 1929 právo zástavní pro pohledávku 80.000 Kč s přísl. pro záložnu M. a pod položkou C 24 podle prohlášení o postoupení přednosti ze dne 27. listopadu 1929 vložena přednost pro pohledávku záložny M. v Brně 80.000 Kč, před právem doživotního a nedílného požívání pro Karolinu B-ovou (k pol. 19a) a před pohledávkou Ludmily B-ové 10.000 Kč (k pol. 19 b). Jelikož pohledávce záložny M. v Brně 80.000 Kč předcházely jen právo doživotního a nedílného požívání Karoliny B-ové a pohledávka Ludmily B-ové 10.000 Kč, platí pro postup přednosti ustanovení § 46 třetí dílčí novely k obč. zák. ze dne 19. března 1916, čis. 69 ř. z., nikoliv ustanovení třetího odstavce § 47, které se vztahuje na případ, kde postup přednosti se stal mezi právy, které nejdou bezprostředně za sebou, bez svolení oprávněných mezi jimi jsoucích. V případě § 46 nabývá předstupující právo pořadí ustupujícího práva bez omezení, což znamená úplnou výměnu míst s absolutním účinkem postoupení přednosti (viz materialie k třetí dílčí novele str. 190, 195 a násl.) a věc má se tak, jakoby vpřed postupující právo již od počátku bylo na místě práva ustupujícího a toto na místě práva předstupujícího. Získala-li tedy pohledávka záložny M. 80.000 Kč postupem přednosti knihovního pořadí, které mělo dříve právo doživotního nedílného požívání Karoliny B-ové, pak ovšem toto ustoupivší právo Karoliny B-ové nemá již přednost před knihovním věřitelem, aby mohlo být ve smyslu ustanovení § 150 ex. ř. převzato vydražitelem bez započtení na nejvyšší podání. V tomto směru poukazuje se na posudek nejvyššího soudu vídeňského z 16. května 1902, pres. 272/1, na nějž odkazují i materialie na str. 197—198. Neposoudil proto rekursní soud věc nesprávně, změniv usnesení prvního soudu v ten smysl, že právo doživotního a nedílného požívání Karoliny B-ové bude převzato jen potud, pokud podle pořadí nalezne úhradu v rozdělované podstatě.

Čís. 12943.

Zabavení mzdy se vztahuje jen na pohledávku zaměstnance z určité služební smlouvy, jejímž zánikem přestává i účinnost zákazu poddlužníkovi podle § 294 ex. ř. K platnému zabavení mzdy z nového služebního poměru jest třeba nového zabavení a nového zákazu výplaty mzdy poddlužníkovi. V tom, že dlužník nepřišel po krátký čas do práce, nelze ještě spatřovati zrušení služebního poměru neurčitého trvání a důsledkem toho nelze v nastoupení práce u téhož zaměstnavatele za týchž podmínek shledávati ujednání nového služebního poměru.

(Rozh. ze dne 21. října 1933, Rv II 775/31.)

Nezletilé žalobkyni byla povolena k vydobytí výživného proti Jindřichu H-ovi exekuce zabavením a příkázáním k vybrání dvou třetin platu, jež měl dlužník u žalované cihlářské firmy. Žalovaná však vyplatila za rok 1928 mzdu přímo dlužníkovi, ač jí bylo usnesení o zabavení mzdy doručeno dne 19. března 1928, usnesení o příkázání mzdy k vybrání dne 6. června 1928. Proti žalobě o zaplacení 5.025 Kč namítla žalovaná, že

Jindřich H. přerušil u ní služební poměr v době od 25. května 1928 do 1. června 1928, takže od 1. června 1928 nastal mezi žalovanou a Jindřichem H-em nový služební poměr, na nějž se již nevztahovalo zabavení mzdy ve prospěch žalobkyně. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Podle zjištění prvního soudu, jemuž se neodporuje, jde o přerušeni pracovního poměru Jindřicha H-a roku 1928 v době od 25. května do 1. června. Nelze přisvědčiti názoru odvolatelky, že 1. června 1928 nastal mezi žalovanou stranou a Jindřichem H-em nový pracovní poměr, na který se již zabavení mzdy nevztahovalo. Žalovaná strana netvrdila, že Jindřich H. byl přijat dnem 1. června 1928 do práce za podmínek jiných nebo do práce jiné, než jakou vykonával dříve. Z toho důvodu právě nebylo potřeba, by se první soud zabýval otázkou, proč k přerušeni pracovního poměru došlo. Právě z té okolnosti, že pracováno bylo u téhož zaměstnavatele a za týchž podmínek, plyne, že jde o pokračování v původním poměru pracovním, a na mzdu vyplácenou Jindřichu H-ovi i po prvním červnu 1928 jest proto vztahovati zabavení mzdy. Jestliže tedy první soud zjistil, že za rok 1928 mělo býti ze mzdy Jindřicha H-a z důvodu vedení exekuce žalobkyni zadrženo 6.387 Kč, čemuž co do výše strana žalovaná neodporuje, nepochybil první soud ani právně, odsoudiv žalovanou stranu k zaplacení zažalované částky, která jest menší, než mzda, jež takto měla býti Jindřichu H-ovi zadržena.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalovaný hájí sice správný názor právní, že se zabavení mzdy vztahuje jen na pohledávku zaměstnance z určité služební smlouvy a že zánikem této služební smlouvy přestává též účinnost zákazu poddlužníkovi podle § 294 ex. ř., by dlužníkovi mzdu nevyplácel, a že k platnému zabavení mzdy z nového služebního poměru jest třeba nového zabavení a nového zákazu výplaty mzdy dlužníkovi. Nelze však souhlasiti s právním názorem žalované firmy, že mezi ní a dlužníkem Jindřichem H-em došlo ke zrušení služební smlouvy dnem 25. května 1928, kdy H. do práce nepřišel. Podle názoru žalované firmy vystoupil prý H. ze služebního poměru již tím, že nepřišel do práce. Podle toho byla by smlouva služební mezi ní a dlužníkem H-em sjednávána vždy jen na jeden pracovní den a to vždy až příchodem do práce. Že byla taková výslovná úmluva, žalovaná strana netvrdí a neuvedla ani takové skutečnosti, které by, hledíc k § 863 obč. zák., nedávaly rozumného důvodu k pochybnostem o takovémto způsobu sjednávání služební smlouvy. Dovolací soud schvaluje právní názor odvolacího soudu, že v nepřijítí do práce nelze spatřovati ještě zrušení služební smlouvy. Není v rozporu se spisy předpoklad odvolacího soudu, že H. od 1. června 1928 pracoval za těchže podmínek jako před 25. květnem 1928, ježto žalovaná firma netvrdila jiný smluvní obsah ujednání s H-em a sama připouští, že dlužník H. pracoval za mzdu od kusu. Podle § 1155 obč. zák. nemá nekonání služeb za následek zrušení služebního poměru, nýbrž jen ztrátu nároku na mzdu, což u Jindřicha H-a bylo tím zřetelnější, an pracoval od kusu, jak žalovaná firma nyní sama připouští.

Dále se žalovaná firma dovolává obsahu výplatních listin, avšak z těch nemůže pro správnost svého názoru nic získati, protože z výpisu, který jest připojen ke spisům, není zřejmo, že každý odchod z práce znamenal již také přerušeni služebního poměru, a nepotvrzuje se z něho zejména, že v závodě žalované se dělníci denně střídají z pracovního poměru neustále vystupující a do něho zase nově vstupující, což prý mělo býti u H-a, naopak jest jim dokázáno, že mzda se vyplácí týdně a že tedy služební poměr neměl ráz jednodenní. Dovolací soud má za to, že mezi žalovanou stranou a H-em byla sjednána pracovní smlouva neurčitého trvání a že proto k jejímu zrušení bylo třeba výpovědi podle § 1158 obč. zák., když žalovaná firma ani netvrdila, že služební smlouvu s H-em předčasně zrušila pro nedostavení se do práce (§ 1162 obč. zák.). Žalovaná strana však ani netvrdila, že služební poměr mezi ní a dlužníkem H-em byl zrušen výpovědí. Odvolací soud věc správně posoudil uznáv, že nenastalo zrušení služebního poměru H-ova u žalované firmy a že proto zabavení jeho mzdy bylo právně účinným i po 25. květnu 1928.

Čís. 12944.

Zákon ze dne 27. ledna 1922, čís. 33 sb. z. a n., o užití dopravních cest a nemovitostí pro telegrafy.

Ustanovení § 3 (4) zákona nemá vůbec místa proti třetím osobám, proti obci jako správce veřejného statku a vlastníkovi nebo uživateli soukromé nemovitosti pak jen potud, pokud s nemovitostí použitou pro telegraf nakládají.

(Rozh. ze dne 25. října 1933, R I 760/33.)

Československá poštovní správa navrhla provedení řízení podle § 9 vládního nařízení ze dne 1. února 1923, čís. 21 sb. z. a n. a stanovení náhrady škody Kč 8.349.70 proti hlavnímu městu Praze, ježto při provádění kanalisace byl poškozen kabel. Soud první stolice návrh zamítl. D ů v o d y: Strana navrhuující opírá se o ustanovení § 3 zákona ze dne 27. ledna 1922, čís. 33 sb. z. a n., podle něhož prý vlastník nemovitosti, na níž se provádí práce, jimiž může býti poškozen blízký kabel, jest povinen ohlásiti to poštovní správě. Ježto hlavní město Praha tuto ohlašovací povinnost v souzeném případě nesplnilo, ručí poštovní správě podle citovaného zákona za škodu 8.349.70 Kč s přísl. Odpůrce, odvolávaje se na doslov § 3 zák. ze dne 27. ledna 1922, čís. 33 sb. z. a n. uvádí, že v projednávaném případě prováděl kanalisaci, to jest nakládal s nemovitostí architekt Václav N., nikoliv obec Pražská. Tento podnikatel nežádal ani u komunikačního úřadu o povolení ke kopání na veřejném statku, jak jest podle příslušných předpisů povinen, takže obci ani nebylo známo, že uvedenou práci tam konal. Jmenovaný podnikatel nesdělil, že hodlá na pozemku kanalisaci prováděti, ani kompetentnímu činiteli komunikačního úřadu, který by ho mohl upozorniti, že poštovní kabel se pod chodníkem nalézá, pokud se týče i sám poštovní správu upozorniti na kopání. Soud v důsledku doslovu § 3 citovaného zákona,

podle něhož povinnost hlásiti telegrafní správě zamýšlené práce pokud se týče nahraditi způsobenou škodu, přísluší tomu, kdo nakládá s nemovitostí, nabyt přesvědčení, že pod slovem »nakládá« zákon nemíni snad jen činnost vlastníka nebo uživatele, nýbrž činnost každé osoby, jež na nemovitosti něco podniká. Touto osobou jest v souzeném případě nikoliv hlavní město Praha, nýbrž architekt Václav N., který prováděl kanalisaci sám, jako podnikatel, dokonce bez vědomí hlavního města Prahy. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Rekursní soud souhlasí s odůvodněním prvního soudu a vývody stížností nejsou s to, by seslabilly správnost odůvodnění toho, tím méně, by je vyvrátily. K vývodům stížností se podotýká toto: I když se hledí k tomu, že zákon čís. 33/1922 upravuje právní poměry mezi státní telegrafní správou a osobami, jichž soukromých zájmů se zřizování telegrafů dotýká (§ 3 odst. (1) cit. zák.), označuje v § 3 odst. (4) za takové osoby jen vlastníky a uživatele soukromých nemovitostí a stanoví, že zřízením telegrafů nemá jim býti bráněno, by volně s nemovitostmi nenakládali, v následující větě pak dodává: »Kdyby snad tím mohl býti nějak ohrožen telegraf nebo telefonní provoz, má ten, kdo nakládá s nemovitostí užitou pro telegraf k telegrafní správě povinnost ji uvědomiti o zamýšlených pracích« (§ 3 odst. (4) čís. 1), nebylo by lze za nakládajícího při konání jakýchkoliv prací na nemovitosti, na níž jest telegraf neb telefon umístěn, pokládati jen vlastníka neb uživatele, i když sám nemovitostí nenakládá nebo nakládá nedá nebo nenechá nebo i když ani dodatečně nakládání toho neschválí nebo když nakládání není k jeho prospěchu. V souzeném případě neprováděla kanalisaci obec Pražská, nýbrž architekt Václav N., a to nesporně pro sebe jako podnikatel. Nelze ji tudíž pokládati za nakládající nemovitostí ani ve smyslu cit. ustanovení zákonného.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o dovolací rekurs do souhlasných usnesení nižších soudů, o nichž tvrdí dovolatel, že trpí nezákonností po rozumu § 46 (2) zákona o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. Než vytýkané nezákonnosti tu není, neboť ustanovení § 3 (4) zákona ze dne 27. ledna 1922, čís. 33 sb. z. a n. nelze rozuměti jinak než tak, že proti třetím osobám ustanovení to nemá vůbec místa, proti obci jako správce veřejného statku a vlastníku nebo uživateli soukromé nemovitosti pak jen potud, pokud s nemovitostí užitou pro telegraf nakládá. Nemohou proto obec jako správce veřejného statku a vlastník nebo uživatel soukromé nemovitosti býti hnáni k odpovědnosti podle tohoto zákonného ustanovení, jestliže s nemovitostí nenakládali. Jinaký výklad nedopouští ani doslov, ani vnitřní souvislost řečeného ustanovení zákona. Je pak nesporné, že poškození kabelu v projednávaném případě se stalo při provádění kanalisačních prací architektem Václavem N-em, který prováděl kanalisaci sám jako podnikatel, a to, jak první soud uvedl jako nesporné, bez vědomí hlavního města Prahy, čemuž navrhovatel neodporoval v rekursu a nemůže

proto v dovolacím rekursu již vyslovovati o tom pochybnost, takže předpoklady § 3 (4) zák. čís. 33/1922 sb. z. a n. tu nejsou, a nedopustily se proto nižší soudy nezákonnosti po rozumu § 46 (2) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n., když zamítly návrh Československého státu na provedení řízení podle § 9 vl. nař. ze dne 1. února 1923, čís. 21 sb. z. a n. a na stanovení náhrady škody. Rozhodnutí čís. 10.599 sb. n. s., jehož se stěžovatel dovolává v dovolacím rekursu, neřeší sporný případ, ježto tam šlo o spor proti třetí osobě, která podle § 3 (4) zákona čís. 33/1922 sb. z. a n. vůbec neručí.

Čís. 12945.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n.).

Při posuzování otázky, zda prodejna konsumního spolku jest »provozovnou velkou« ve smyslu § 4 odst. 1 čís. 4 zákona, jest přihlížeti i k celkovému obratu konsumního spolku a k počtu jeho prodejen (filiálek).

(Rozh. ze dne 25. října 1933, Rv I 1324/33.)

V žalobcově domě v L. měl najaty místnosti konsumní spolek v T., jenž měl v najatých místnostech prodejnu. Soudní výpověď z najatých místností ponechal procesní soud první stolice v platnosti, maje za to, že šlo o velkou provozovnu ve smyslu čl. I § 4 (1) čís. 4 zákona ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n. **Dovolací soud** napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** V otázce, zda může provozovna odvolatele býti považována za velkou, přisvědčuje odvolací soud úplně dobrozdání obchodní a živnostenské komory, jakož i dobrozdání znalce Arnošta R-a. Ze spisů ostatně vyplývá, že tato provozovna odvolatele jest spravována a vedena ústřednou, a že v provozovně je zaměstnána jediná prodavačka prodejem zboží, kteréž přísluší jen tato funkce prodeje zboží. Smlouva byla uzavřena jen s ústřednou, kteráž tedy jen samotná přichází v úvahu jako smluvní strana. K vyložení pojmu veliké provozovny nelze zajisté použití jen článku I. § 4 čís. 4 zák. ze dne 19. prosince 1931, čís. 210, nýbrž jest použití obzvláště § 11 zák. o ochr. náj., kdež jest také výslovně uvedeno, že kromě velikosti a způsobu používání provozovny jest také přihlížeti k rozsahu podniku. Jest na bílé dni, že tato prodejna odvolatele v L. nemůže býti považována za samostatný podnik, nýbrž, že naopak jest ji považovati jen za část velikého celkového podniku žalované strany. Úmysl tohoto zákonného ustanovení, že totiž veliké provozovny nespádají do ochrany nájemníků, byl patrně ten, že byly tím rozuměny hospodářsky silné podniky, tedy veliké podniky, kteréž nepotřebují zvláštní ochrany zákona ohledně výše nájemného. Že k této skupině hospodářských podmětů patří i konsumní spolek se svými 68 prodejny a se svým ročním obratem přes 26.000.000 Kč, nemůže býti pochybností.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel brojí proti názoru nižších soudů, že provozovna, kterou by podle výměry a obratu bylo považovati za provozovnu střední velikosti, jen proto má povahu »velké provozovny«, že v ní výdělečnou činnost vykonává žalovaný konsumní spolek; a dále dovozuje dovolatel nepravost použití § 11 zák. o ochr. náj. k výkladu »velké provozovny« podle čl. I § 4 (1) čís. 4 zákona ze dne 19. prosince 1931 čís. 210 sb. z. a n. Podle posléz uvedeného zákonného ustanovení zůstaly mimo jiné pod ochranou nájemnického zákona až do 31. prosince 1932 místnosti užívané k výdělečné činnosti, které nejsou částí bytu, mají-li povahu velkých provozoven, kdežto počínajíc 1. lednem 1933 spravují se poměry z nájemních smluv o takových místnostech ustanoveními občanského zákona. Oba nižší soudy zjistily v souzeném případě mimo jiné, že žalovaný konsumní spolek najal sporné místnosti od žalobce k účelům obchodním, že místnosti těch používá pro svůj obchod jako prodejny, že obchod v místnostech těch spravuje a vede ze své centrály v T. a dospěly oba soudy, přihlížejíce k ustanovení § 11 zák. o ochr. náj., v souhlase s dobrozdáním Obchodní a živnostenské komory jakož i s posudkem znalce Arnošta R-a k závěru, že vypovídáné místnosti mají povahu »velké provozovny«. Názor ten dovolací soud schvaluje, ježto odpovídá stavu věci i zákonu. Jde o to, které vlastnosti činí provozovnu »velkou« ve smyslu zákona na ochranu nájemníků. V tom směru podává tento zákon v § 11 měřítko (vodítko) pro rozhodování soudu o přípustném zvýšení nájemného v řízení nesporném v ten smysl, že soud při rozhodnutí, zdali provozovna podle § 9 je malá, střední nebo velká, má přihlížeti — nedohodnou-li se strany — ke způsobu jejího užívání a k rozsahu podniku, vyžadaje si dobré mínění obchodní a živnostenské komory, v jejímž obvodu je sídlo soudu. Z toho je zřejmo, že zákonodárce tu nijak nehledí jen k objektivnímu měřítku (rozsahu místností), nýbrž má spíše na mysli subjektivní vlastnosti a činnost nájemníka, větší rozsah podnikání nájemníka, způsob užívání najatých místností a pod. Také z dějin zákona vyplývá, že základní myšlenkou tohoto výjimečného zákona jest ochrana sociálně slabých a s hlediska toho zdůrazňuje také důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona čís. 210 z r. 1931, že provozovny, které obchodní a živnostenská komora uzná za velké, mohou postrádati ochrany zákona, ježto základní myšlenkou jest ochrana sociálně slabých. S podobného hlediska byly z ochrany vyloučeny i byty nájemníků (nehledíc k velikosti bytů), jimž byla předepsána důchodová daň z určitého většího ročního důchodu. Plným právem připojily se tedy nižší soudy k posudku obchodní a živnostenské komory jakož i k posudku znalce Arnošta R-a, že vzhledem k celkovému obratu žalovaného konsumního spolku a vzhledem k počtu jeho filiálek jest považovati i prodejnu, o níž jde, — hledí-li se k zvláštním poměrům žalované strany — za »velkou provozovnu« ve smyslu zákona na ochranu nájemníků. Jednotlivé prodejny společenstva nelze pokládati za samostatné podniky, nýbrž jen za součást jednotného hospodářského celku, a jest tedy hleděti k poměrům celkového podnikání. Z okolnosti, že zákonodárce v čl. I § 4 (1) čís. 3 zák. z 19. prosince 1931 čís. 210 sb. z.

a n. neuvedl vedle akciových společností, komanditních společností a společností s ručením omezeným též společenstva, nelze usuzovati, že chtěl společenstva jako dosud ponechat pod ochranou zákona, i když tato provozují obchody v četných filiálkách jako součástech celkového rozsáhlého podniku z centrály řízeného. Velké provozovny, v nichž se provádí výdělečná činnost, jsou nyní z ochrany nájemníků vyloučeny, ať je nájemníkem kdokoliv. Právem použil též odvolací soud k výkladu pojmu »velké provozovny« obdobného předpisu § 11 zák. o ochr. náj., byť i toto zákonné ustanovení týkalo se jen otázky přípustnosti zvýšení nájemného, neboť jde o týž zákon a o týž pojem »velké provozovny«.

Čís. 12946.

Vydražitel není oprávněn k výpovědi z nájmu ve vydražené nemovitosti, dokud není jeho vlastnické právo vloženo do pozemkové knihy. Účinnost výpovědi z najatého předmětu jest posuzovati podle doby, kdy byla výpověď dána. Obdoba zásady § 406 c. ř. s. tu neplatí.

(Rozh. ze dne 25. října 1933, Rv I 1735/33.)

Žalobkyně vydražila dne 9. června 1931 v exekuční dražbě dům čp. 19. V říjnu 1931 dala žalobkyně žalovanému soudní výpověď z najatých místností, proti níž žalovaný podal dne 13. října 1931 námitky, v nichž mimo jiné namítl, že pro žalobkyni nebylo dosud vloženo vlastnické právo k domu čp. 19. Za sporu bylo dne 2. července 1932 pro žalobkyni vloženo vlastnické právo k domu čp. 19. Procesní soud prvé stolice rozsudkem ze dne 29. prosince 1932 ponechal výpověď v platnosti a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: I když se soud připojuje k názoru žalovaného, že vydražitel musí býti vlastníkem do knih vtěleným, aby byl oprávněn dáti výpověď (§ 156 ex. ř. i rozh. nejv. soudu ze dne 30. září 1924, Rv I 1325/24 čís. 4190 sb. n. s.), učinil žalobce této povinnosti zadost, neboť dne 2. července 1932 bylo jeho vlastnické právo vloženo do knih. Po názoru soudu nevádí, že se tak stalo po podání žaloby, neboť jest použití ustanovení § 406 c. ř. s. (§ 571 c. ř. s.) obdobou. Odvolací soud výpověď zrušil. D ů v o d y: Prvý soud zcela správně vyslovil, že vydražitel musí býti vlastníkem do knih vtěleným, aby byl oprávněn dáti výpověď, opíraje tento názor o ustanovení § 156 ex. ř. Přes to však dovodil, že žalobce učinil této povinnosti zadost, ano jeho vlastnické právo k domu čp. 19 bylo vloženo do pozemkových knih usnesením ze dne 2. července 1932, sice po podání žaloby, ale ještě před prohlášením konce ústního jednání. Prvý soud dovolává se tu na podporu svého názoru obdoby předpisu § 406 c. ř. s. Než názoru tomu nelze přisvědčiti. Předpis § 406 c. ř. s., podle něhož na splatnost žalobního nároku nastává teprve za sporu v prvé stolici, jest vzíti zřetel, platí jen pro žaloby o plnění. Že v souzeném případě nejde o plnění, je nesporné, a proto se § 406 c. ř. s. dle svého doslovu na souzený případ nehodí. Obdoby paragrafu toho bylo by lze užití na případy, které jsou plnění obdobnými. Toho

však tu není, jak plyne z nálezu rozsudečného. Při nároku na plnění rozhodne rozsudek o tom, zdali nárok jest po právu čili nic v době vynešení rozsudku; při sporech o výpovědi vyslovuje podle § 572 c. ř. s. rozsudek, zdali a pokud se výpověď uznává za účinnou či se zrušuje a to výpověď již daná, tedy právě ta, proti níž byly podány námitky. Vždyť podáním námitek se výpověď neodstraňuje, nýbrž trvá dále až do rozhodnutí sporu, jsouc jen co do účinnosti do téže doby suspendována. Z toho důvodu jest posuzovati platnost výpovědi podle doby, kdy byla dána, a poněvadž podle toho, co shora uvedeno bylo, žalobkyně v den dané výpovědi byla k jejímu podání oprávněna, nemůže rozsudek vyřknouti, že tato neoprávněnou osobou podaná výpověď se uznává za účinnou. Nemůže se žalobkyně s úspěchem dovolávat toho, že později (dne 2. července 1932) bylo pro ni knihovně vloženo právo vlastnické k předmětu nájemnímu, to tím méně, když již před tím, totiž dne 13. října 1931 byly žalovaným podány námitky proti výpovědi.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jádrem dovolání jest otázka, zda žalobkyně, vydraživši dne 9. června 1931 v exekuční dražbě dům čp. 19, byla oprávněna před vkladem svého vlastnického práva do pozemkové knihy, k němuž došlo nesporně dne 2. července 1932, dáti žalovanému z místnosti ve vydraženém domě najatých řádnou výpověď a zda v příčině té platí obdobně zásada § 406 c. ř. s., čili nic. Marně se snaží dovolatelka zvrátiti v příčině té správné důvody napadeného rozsudku, jež dovolací soud schvaluje, a k nimž vzhledem k vývodům dovolání dodává: Třebaže podle §§ 156 a 237 exek. ř. nabývá vydražitel udělením příklepu vlastnictví k vydražené nemovitosti, není k výpovědi nájmu ve vydražené nemovitosti oprávněn, dokud není jeho vlastnické právo vloženo do pozemkové knihy. Práva podle § 1121 obč. zák. příslušejí vydražiteli jen jako vlastníku v pozemkové knize zapsanému; až do okamžiku, kdy po včasném a řádném splnění všech dražebních podmínek se vloží vlastnické právo vydražitele do pozemkové knihy (§ 237 ex. ř.), není k výpovědi oprávněn (§§ 1120, 1121 a 431 obč. zák. a §§ 156 druhý odstavec a 237 exek. ř. — srov. rozh. čís. 4190 sb. n. s.). Pokud jde o obdobné použití předpisu § 406 c. ř. s., doličil odvolací soud správně ve shodě s judikaturou (rozh. čís. 120 a 12064 sb. n. s.), že účinnost výpovědi z najatého předmětu jest posuzovati podle doby, kdy výpověď byla dána, a že obdoba zásady § 406 c. ř. s. tu neplatí.

Čís. 12947.

Nesouhlasí-li knihovní účastníci, kteří následkem opomenutí zápisu povoleného vkladu zástavního práva nabyli práv v důvěře v pozemkovou knihu, nelze opravu opomenutí provést v původním pořadí.

Založením opisů dlužního úpisu ve sbírce listin není, není-li o něm zmínka v hlavní knize, o sobě vyloučena důvěra v pozemkovou knihu.

(Rozh. ze dne 26. října 1933, R I 942/33.)

Usnesením ze dne 12. ledna 1925 povolil knihovní soud vklad zástavního práva pro pohledávku Okresní hospodářské záložny. Tento vklad však nebyl v pozemkové knize proveden, jen dlužní úpis ze dne 9. ledna 1925 byl založen ve sbírce listin. Přes odpor knihovních věřitelů, jichž zástavní právo bylo vloženo po 12. lednu 1925, povolil soud první stolice usnesením ze dne 4. května 1933 vklad zástavního práva za pohledávkou Okresní hospodářské záložny v pořadí před odporujícími knihovními věřiteli. Důvody: Dlužní úpis jest založen ve sbírce listin, jest tudíž součástí pozemkové knihy, a proto má tutéž ochranu důvěry jako pozemková kniha. Odporující věřitelům mohlo býti při nahlédnutí ve sbírku listin založen současně s dalšími listinami ke knihovní žádosti č. j. 51/25 připojenými, zejména nabytím titulem pro tehdejší nové vlastníky, kteří i v době zápisu zástavních práv odporující zástavních věřitelů vlastníky byli, a mohli se proto pozdější nabyvatelé zástavních práv z knih a zejména ze sbírky listin přesvědčiti o pravém stavu. Odporující věřitelé nemohou se tedy dovolávat toho, že byli bezelstní co do dřívějšího zástavního práva a proto byla povolena oprava zápisu podle původního usnesení. Rekursní soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že se vklad zástavního práva, povolený usnesením ze dne 12. ledna 1925, nařizuje v pořadí běžném podle data 20. dubna 1933. Důvody: První soud z úřadu nařídil zápis vkladu zástavního práva pro pohledávku Okresní hospodářské záložny 30.000 Kč s přísl. v pořadí před pohledávkami stěžovatelů, poněvadž vklad ten povolen byl již usnesením ze dne 12. ledna 1925 č. d. 51/25, avšak v knize pozemkové nebyl proveden. Do tohoto usnesení si stěžují věřitelé, kteří sice po 12. lednu 1925, avšak již před napadeným usnesením nabyli zástavního práva na nemovitosti vkladem v knize pozemkové a to pod pol. C 73 dne 19. ledna 1931 a vkladem v knize pozemkové a to pod pol. C 47 dne 11. dubna 1931, vytýkajíce, že proti jich vůli nelze podle § 104 knih. ř. opravu chyby provést. Stížnosti pokládá rekursní soud za oprávněné. § 104 druhý odstavec knih. zák. sice ustanovuje, že oprava chyby, jež by mohla mítí právní účinky, může býti provedena po slyšení účastníků, to však nelze vykládati tak, že stačí účastníky slyšeti, naopak vyložiti je ustanovení to tak, že je třeba slyšeti o tom účastníky, zda s opravou souhlasí. Nesouhlasí-li, nelze opravu provést, je-li tím jejich právo dotčeno. První soud sice odůvodnil své rozhodnutí tím, že opis dlužního úpisu, podle kterého byl nezapsaný vklad práva vlastnického povolen, je založen do sbírky listin a že je proto součástí pozemkové knihy a má tudíž ochranu důvěry jako pozemková kniha. Vklad zástavního práva povolen prý byl současně s vkladem výmazu zástavního práva a s vkladem vlastnického práva novým nabyvatelům, dlužní úpis založen byl do sbírky listin současně s listinami, podle nichž byly povoleny tyto další zápisy, a mohli se prý odporující věřitelé nahlédnutím do sbírky listin přesvědčiti o pravém stavu a nemohou se proto dovolávat ochrany důvěry v knihu pozemkovou a své bezelstnosti. Je sice správný názor prvního soudu, že sbírka listin je součástí pozemkové knihy (§ 1 knih. zák.), knihovní práva však se na-

bývají, obmezují neb zrušují, jen (nur) zápisem do hlavní knihy (§ 4 knih. zák.). Nebylo-li právo zástavní, ač vklad jeho byl soudem povolen, vůbec zapsáno, nemohlo vůbec vzniknouti (§ 4) pouhým založením dlužního úpisu do sbírky listin. Aby se bylo lze dovolávat listiny, založené ve sbírce listin, musila by býti alespoň zmínka o ní v hlavní knize, neboť jen pak se stala součástí knihy pozemkové a jen pak je každý povinen přesvědčiti se o tom, zda zápis v knize hlavní je úplný. Není-li však v knize hlavní vůbec zmínky o nějakém právu, není ani možno, tomu, kdo do hlavní knihy nahlédne, předvídati, že by snad ve sbírce listin mohla býti listina, týkající se nějakého zápisu sice povoleného, ale nevykonaného. Poněvadž stěžovatelé nabyli k nemovitosti, o kterou jde, zástavního práva v důvěře, že před nimi není jiného zatížení, a poněvadž, když by opomenutý zápis proveden byl v pořadí před jejich právy, byli by stěžovatelé na svých právech zkráceni, nelze podle § 104 druhý odstavec knih. zák. provést opravu chyby bez jejich souhlasu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění, neboť napadené usnesení odpovídá stavu věci i zákonu, a vývody dovolacího rekursu nejsou způsobilé vyvrátiti správné důvody napadeného usnesení, s nimiž dovolací soud souhlasí. Zástavní věřitelé, k jichž rekursu bylo změněno usnesení prvního soudu, nabyli v důvěře v pozemkovou knihu práv, která by byla dotčena, kdyby dodatečný zápis opominutého zástavního práva byl proveden v původním pořadí. Listina, na základě které vklad zástavního práva měl býti proveden (dlužní úpis), byla sice založena v opisu do sbírky listin, avšak nebyla zapsána do hlavní knihy (§ 4 knih. zák.) vůbec — jakž bylo v případě, jehož se týče rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího soudu (z 25. července 1888 č. 8800 čís. 12286 Gl. U.), kde šlo o kupní dobírku podle smlouvy tržové, zapsané do hlavní knihy a o opomenutí vkladu této dobírky při vkladu práva vlastnického pro nabyvatele — a proto nelze tvrditi, že by založením opisu dlužního úpisu ve sbírce listin již byla důvěra v pozemkovou knihu vyloučena. Správně proto usoudil rekursní soud, že, nesouhlasí-li účastníci, kteří z opomenutí zápisu povoleného vkladu práva zástavního nabyli v důvěře v pozemkovou knihu práv, nelze opravu v původním pořadí provést, ano tím jejich právo bylo dotčeno.

Čís. 12948.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Předpis § 36 (2) zákona, podle něhož o rekursech rozhoduje krajský soud s konečnou platností, neplatí, nebylo-li předmětem rozhodování usnesení pracovního soudu, nýbrž usnesení okresního soudu příslušného podle § 42 zákona.

Příslušnost okresních soudů v pracovních sporech (§ 42 zákona)
jest výlučná v tom smyslu, že dobrovolné podrobení se příslušnosti jiných řádných soudů by nemělo právní účinek.

(Rozh. ze dne 26. října 1933, R I 979/33.)

Žalobu o zaplacení služebních požitků 36.709 Kč a 8.000 Kč zadal žalobce na okresním soudě v Ch., opíraje jeho příslušnost o předpis § 42 zák. o pracovních soudech, ježto byl zaměstnán ve filiálce žalované v obvodu okresního soudu v Ch. Žalovaná firma vznesla námitku místní nepřislušnosti, ježto ve služební smlouvě bylo ujednáno, že ve všech sporných případech, jež by mohly vzniknouti ze služební smlouvy, podrobují se strany výlučně okresnímu soudu v Z. Soud prvního st. l. i c e námitce vyhověl a odmítl žalobu pro místní nepřislušnost soudu. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislušnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V otázce přípustnosti dovolacího rekursu jest souhlasiti s názorem rekurentky, že dovolací rekurs je přípustný, poněvadž rekursní soud změnil usnesení o k r e s n í h o soudu v Ch. jako soudu řádného, pro něž zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n. v § 42 nestanovil žádnou jinou výjimku kromě předpisů o příslušnosti okresních soudů, takže v ostatních směrech platí u okresních soudů i v případě § 42 zák. čís. 131/31 sb. z. a n. obecné předpisy zákonů procesních. Neplatí proto předpis § 36 (2) téhož zákona, podle něhož o rekursech rozhoduje krajský soud s konečnou platností, ano předmětem rozhodování nebylo usnesení pracovního soudu nebo jeho předsedy.

Dovolacímu rekursu nelze však přiznati oprávnění. Předmětem sporu jsou žalobcovy nároky z pracovního poměru ve smyslu § 2 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n., a příslušnost dovolaného okresního soudu v Ch., — kdež není ani pracovního soudu ani zvláštního oddělení pro spory pracovní — jest odůvodněna předpisy §§ 3 a 42 uvedeného zákona, poněvadž žalobce byl zaměstnán naposledy v prodejně žalované v H., tedy v obvodu tohoto dovolaného soudu. Příslušnost okresních soudů (řádných soudů) ve sporech pracovních je přes opačné tvrzení žalované, odporující doslovu § 42 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n., podle tohoto místa zákona výlučná v tom smyslu, že dobrovolné podrobení se příslušnosti jiných řádných soudů by nemělo právní účinek (rozh. čís. 12.239 sb. n. s.). Proto se neprávem odvolává žalovaná k opodstatnění námitky místní nepřislušnosti na odstavec 16 ujednání pro první pololetí 1932 příloha 2), podle něhož se strany podrobují pro veškeré spory z této smlouvy vzešlé do 5.000 Kč výlučně příslušnosti o k r e s n í h o soudu v Z., ve sporech přes 5.000 Kč výlučně příslušnosti k r a j s k é h o soudu v U., takže každé jiné soudiště, zejména též soudiště § 87 j. n. jest vyloučeno. K tomu budiž jen podotčeno, že by v případě tvrzené platnosti dohody o místní příslušnosti bylo zmařeno právo

volby žalobcovy, propůjčené mu výslovně zákonem (§§ 3, 42 uvedeného zákona) směřujícím k ochraně zaměstnanců. Vývody dovolacího rekursu, že strany onou dohodou sjednaly negativní úmluvu o příslušnosti, kterou vyloučily na dobu po účinnosti zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. žalobcovo právo volby podle § 3 téhož zákona, nemají opory v doslovu dohody a nelze také vyloučení tohoto práva žalobcova uvést v soulad se zákonem.

Čís. 12949.

Podmínkou povolení t. zv. »létací exekuce« podle § 69 první odstavec ex. ř. jest, aby v exekučním návrhu bylo tvrzeno, že do doby, kdy návrh byl učiněn, nebylo vymáhajícimu věřiteli známo, který soud bude soudem exekučním.

Nestačí, uvedeno-li v exekučním návrhu jen, že »za účelem provedení exekuce na všech místech navrhuje vymáhající strana, aby byl o výkon exekuce požádán soud příslušný podle okolností případu«.

(Rozh. ze dne 26. října 1933, R I 1033/33.)

Soud první stolice vyhověl návrhu vymáhajícího věřitele, aby za účelem provedení exekuce (na nemovitosti) na všech místech, byl o výkon exekuce požádán soud příslušný podle okolností případu. Rekursní soud návrh zamítl. **Důvody:** Prvý soudce pochybil, povoliv bez dalšího létací exekuci podle § 69 ex. ř., aniž byl pro to důvod, a aniž takový důvod byl uplatněn vymáhajícím věřitelem v exekučním návrhu. Přednes v návrhu, že jest se domáháno povolení exekuce podle § 69 ex. ř., aby mohla být na všech místech proti dlužníku vykonána, není dostatečným podkladem, aby tomuto návrhu bylo vyhověno. V § 69 ex. ř. jest výslovně uvedeno, že tento způsob exekuce může být jen tehdy povolen, není-li exekuční soud zatím ještě znám. Na to jest klásti důraz a musí proto být vymáhajícím věřitelem uplatněny okolnosti, prokazující, že exekuční soud není dosud znám. Takové okolnosti však nebyly uvedeny v exekučním návrhu, pročez mu nebylo lze vyhovět. Ježto exekuce na movitost již byla povolena, stačil napotomní návrh vymáhajícího věřitele, aby byla exekuce vykonána. To však vymáhající věřitelka neučinila, nýbrž učinila návrh o povolení t. zv. létací exekuce.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podmínkou povolení t. zv. »létací exekuce« podle § 69 první odstavec ex. ř. jest, aby do doby, kdy návrh jest činěn, nebylo vymáhajícimu věřiteli známo, který soud bude soudem exekučním. Okolnosti odůvodňující tuto nejistotu musí být v exekučním návrhu tvrzeny. Takovými okolnostmi jsou na př.: je-li neznám pobyt dlužníka, mění-li často místo pobytu a běže-li s sebou své svršky anebo ukrývá-li součástky svého

jmění. Tohoto odůvodnění postrádá exekuční návrh naprosto. Věta jeho »za účelem provedení exekuce na všech místech navrhuje vymáhající strana, aby byl o výkon exekuce požádán soud příslušný dle okolností případu«, není odůvodněním létací exekuce, neboť v ní schází každý náznak o tom, proč má exekuce být provedena mimo soud bydliště exekutova soudem dosud neznámým. Za těchto okolností neměla exekuce létací být povolena, jak správně již odůvodnil rekursní soud.

Čís. 12950.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

Při posuzování, zda jde o totéž jednání nekalé soutěže (§ 15 (3) zák.), jest přihlížeti k okolnostem případu, aby bylo lze posouditi, zda jest rušivé jednání jednotným aktem.

Nová žaloba zdržovací (odstraňovací) nemá praktického významu, má-li i nové jednání být postíženo obecným zákazem zdržovacím, o něž se žádá v původní žalobě.

Pokud jde o totéž jednání nekalé soutěže, domáháno-li se v první žalobě zdržení se užívání letáku a jeho rozšiřování tím způsobem, aby žalovaný nepřikládal k deníku, v druhé žalobě pak zdržení se užívání téhož letáku a rozšiřování jeho rozdáváním na veletrhu a v obchodních místnostech s tím, aby žalovanému bylo uloženo veškeré výtisky letáků z obchodních místností včetně stánku na veletrhu, zákazníkům přístupných, odstraniti.

(Rozh. ze dne 26. října 1933, R I 1038/33.)

V dřívějším sporu (Ck X 348/31) domáhala se firma C. na firmě A., by žalovaná byla uznána povinnou zdržeti se užívání letáku a jeho rozšiřování tím způsobem, by jej přikládala jako přílohu k deníkům, jmenovitě k deníku Národní Listy. V žalobě, o níž tu jde (Ck X 354/31), domáhala se též firma C. proti téže firmě A., by se žalovaná zdržela užívání (téhož) letáku a jeho rozšiřování rozdáváním na veletrhu a v obchodních místnostech a by žalované bylo uloženo veškeré výtisky letáků ze svých obchodních místností včetně stánku na veletrhu, zákazníkům přístupných, odstraniti. Soud první stolice odmítl žalobu Ck X 354/31 vzhledem k předpisu § 15, třetí odstavec, zákona proti nekalé soutěži. Rekursní soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že se žaloba na soud přijímá a soudu první stolice se ukládá, by o ní dále jednal podle zákona. **Důvody:** Napadeným usnesením byla žaloba odmítnuta z důvodu nepřipustné kumulace podle § 15 odst. (3) zák. proti nek. soutěži. Stížnost proti tomu je důvodná. Oním zákonným předpisem jsou vyloučeny jen další žaloby zdržovací a odstraňovací proti témuž žalovanému pro totéž jednání nekalé soutěže. V souzeném případě podle nenapadených zjištění prvního soudu předchozí žaloba čís. j. Ck X 348/31 podána byla z důvodu, že leták v ní blíže uvedený byl rozšiřován přikládáním k deníkům, zejména k deníku Národní Listy, a domáhá se jen příkazu zdržovacího v tomto

směru, kdežto žaloba, o níž jde (č. j. Ck X 354/31), podána je z důvodu, že týž leták byl rozšiřován, a to v době i po podání žaloby prvé, dříve žalobkyni neznámým rozdávaním na veletrhu a v obchodních místnostech žalované strany, a domáhá se kromě příkazu zdržovacího též odstranění všech výtisků tohoto letáku z příslušných obchodních místností zákazníkům přístupných. Již z tohoto zjištění plyne, že nejde o žaloby totožné, nýbrž jednak o dvojí různý způsob nekalého jednání, třebaže používáním téhož letáku, jednak o nové rozhodnutí žalované strany a nikoli jen o pokračování v jednání zažalovaném a posléze i o novou, další žalobní prosbu, týkající se i odstranění závadných letáků. Za tohoto stavu věci nelze mluvit o nepřipustné kumulaci ve smyslu cit. § 15 (3) zák. proti nek. sout.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Podle § 15 odst. (3) zákona proti nekalé soutěži jsou další žaloby zdržovací a odstraňovací proti téže osobě pro totéž jednání nekalé soutěže nepřipustny, jakmile byla věc u příslušného soudu zahájena nebo pravoplatně rozhodnuta. V tomto předpisu je známá zásada »ne bis in idem«, která se v procesním právu projevuje procesuálními překážkami rozepře zahájené a věci rozsouzené, k nimž soud musí přihlížeti z úřadu v každém období sporu. Nejde tedy o novotu, která by byla zvláštností ve sporech pro nekalou soutěž, pokud jde o tytéž procesní strany, mezi nimiž spor byl již zahájen nebo věc byla rozsouzena, jak je tomu v souzeném případě. Novotou proti dřívějšímu stavu je, že se v § 15 zákona proti nekalé soutěži omezuje kumulace zdržovacích a odstraňovacích žalob dalších osob postižených, jež by následkem jednotného skutkového děje (právních skutečností) jinak mohly samostatně žádati o právní ochranu svého nároku z oněch právních skutečností podle toho kterého předpisu zákona proti nekalé soutěži vyplývajícího. Než o tyto otázky, jak již bylo řečeno, tu nejde. Tu jde o to, vymezit, kdy lze mluvit ve smyslu zákona o témž jednání nekalé soutěže, a zda tu jest tato podmínka nepřipustnosti další žaloby splněna. Mimo nárok na náhradu škody dává zákon o nekalé soutěži postiženým jmenovitě i nárok zdržovací a odstraňovací, jemuž odpovídá vykonatelný příkaz, aby se žalovaný zdržel určitého jednání přičicího se předpisům zákona a aby závadný stav odstranil; oba tyto nároky jsou nároky na plnění. Skutkový podklad všech těchto nároků, záležících v jiném než peněžitém plnění, je různý podle povahy jednotlivých zákonných předpisů a podle jejich skutkových podstat. Půjde o jednání přičicí se těmto zákonným předpisům a jednání to bude podle povahy oněch předpisů různé. Předpis může být porušen již jediným činem, provedením také ukončeným, na př. projevem, posunkem; porušení může však spočívat i v opakování takových jednotlivých činů v kratších nebo delších intervalech a na různých místech, anebo také v ději trvacím, kterým povstává určitý závadný stav, který pak je potřeba odstranit, na př. vyvěšení tabule se závadným nápisem, světelná

reklama a pod. Při posuzování otázky, zda jde o totéž jednání nekalé soutěže, jest přihlížeti k okolnostem případu, by bylo lze posouditi, zda jest rušivé jednání jednotným celkem. Jest mít na paměti, že předpisy zákona proti nekalé soutěži jako každý zákon mají sloužiti praktickým potřebám a že již proto nárok zdržovací předpokládá a právě má postihnouti a znemožniti opakování závadných činů nebo závadného jednání. Téže potřebě musí sloužiti i rozsudek, jehož výrok v případě exekuce jest vykládati s tohoto praktického hlediska, pokud jde o obsah a rozsah vykonatelného nároku (příkazu, záповědi) (§ 7 ex. ř.). Bylo-li rozsudkem žalovanému přikázáno, by se zdržel jednání, přičicího se určitému zákonnému předpisu, na př. § 10 zlehčování žalobce v takovém smyslu, jak se podává ze zjištěného skutkového děje rozsudku (jemuž podkladem byl skutkový děj žaloby), jest při exekuci, ale i také při podání nové žaloby zkoumati, zda nebyl snad příkaz, o který se v nové žalobě žádá, obsažen již v dřívější žalobě nebo v dřívějším rozsudku a zda nebyla dřívějším rozsudkem věc vyřízena tak, že by žalobce i proti novému provinění mohl s úspěchem čeliti exekuci na základě dřívějšího rozsudku. Při takovém výkladu, který dbá také praktické potřeby a praktických výsledků sporu, nebude zajisté pochybnosti o tom, že bude ochrana příznána tam, kde se žalovaný dopustí v podstatě a obsahově téhož jednání, ale snad jiným způsobem nebo na jiném místě. Nebylo by zajisté v soulase s procesní hospodárností, by musil býti prováděn nový spor jen proto, že žalovaný při opětovném jednání proti zákonnému předpisu a proti výroku rozsudkovému po rozsudku volil na př. jiný formát letáku nebo jinou úpravu, anebo kdyby formálně poněkud pozměnil doslov jeho, třeba by smysl zůstával týž, anebo kdyby se zlehčování žalobce dopustil na jiném místě a pod. Bude právě věcí výkladu podle povahy případu, by mohlo býti odpověděno na otázku, zda jde o totéž jednání. Pro nárok zdržovací nevystačí se s tím, že nové jednání při opakování téhož činu po žalobě předpokládá nové rozhodnutí, z něhož lze po případě usuzovati na obmyslnost žalovaného; bylo-li by tomu tak, pak by tu byla podmínka další žaloby, a to o náhradu škody, neměla by však praktického významu nová žaloba zdržovací, když už také nové jednání má a mělo býti postiženo obecným zákazem zdržovacím, o který se v původní žalobě žádá. Tu zůstane žalobní žádost a také právní důvod žalobního nároku nedotčen, další rušivé jednání lze uplatniti ve sporu jako doplnění skutkového děje, což není změnou žaloby a nevyžaduje souhlasu žalovaného (§ 235 c. ř. s. třetí odstavec). Totéž platí o nároku odstraňovacím.

V souzeném případě šlo podle skutkových zjištění v obou žalobách, Ck X 348/31 a Ck X 354/31, o leták téhož obsahu. V první žalobě, která zatím byla vyřízena pravoplatným odsuzujícím rozsudkem, bylo žádáno, by žalovaná uznána byla povinnou zdržeti se užívání letáku a jeho rozšiřování tím způsobem, by jej příkládala jako přílohu k deníkům, jmenovitě k deníku Národní Listy, v druhé pak, aby se žalovaná zdržela užívání (téhož) letáku a rozšiřování jeho rozdávaním na veletrhu a v obchodních místnostech; bylo tam ještě žádáno, aby žalovaná

bylo uloženo veškeré výtisky letáků těch ze svých obchodních místností včetně stánku na veletrhu, zákazníkům přístupných, odstraniti. Tento odstraňovací nárok opíral se podle skutkového děje o to, že prý žalovaná používala letáku i ve svých obchodních místnostech, zejména ve stánku ve Veletržním paláci, kde prý je letáků těch připraveno několik balíčků a kde leták ten je rozdáván každému, kdo se u stánku zastaví. Při správném výkladu podle zásad shora uvedených nelze o tom pochybovati, že v obou žalobách jde o t o t é ž jednání, které podle vyličení žaloby záleží v tom, že žalovaná proti předpisu § 2 zákona proti nekalé soutěži veřejně činí závadné údaje, jenomže je činí různým způsobem, jak se to také projevuje v žalobní prosbě Ck X 348/31, kde žalobkyně mimo rozšiřování vůbec chce postihnouti zákazem také ještě rozšiřování zvlášť vytknutým způsobem (příkládáním k deníkům, zejména k Národním Listům). Jde tu tedy o t o t é ž jednání a jen o různý jeho způsob. To správně poznal již také rekursní soud, když ve věci Ck X 354/31 nevyhověl nové žádosti o prozatímní opatření, a správně poukázal k tomu, že, bylo-li již ve sporu Ck X 348/31 prozatímním opatřením, které zatím nabylo právní moci, žalované zakázáno jakékoli rozšiřování letáku, platí zákaz ten pro každý způsob rozšiřování, tedy nejen přidáváním letáků k časopisům, nýbrž i rozdáváním jich na veletrhu, v prodejnách a rozesíláním poštou a má tedy žalobkyně možnost, jednala-li žalovaná proti tomuto zakazu, navrhnouti, by ve skutek uvedeny byly ony újmy, jimiž žalované pro případ neuposlechnutí bylo pohroženo. Správně poukázal k odůvodnění tohoto svého stanoviska k předpisu § 15 odst. (3) zákona proti nekalé soutěži. V rozhodnutí o přípustnosti žaloby odchytil se však rekursní soud od tohoto svého názoru, spokojiv se tím, že prý jde o dvojí různý způsob nekalého jednání, že jde o nové rozhodnutí žalované a nikoli jen o pouhé pokračování v jednání již zažalovaném, a dodává ještě, že jde také o novou další prosbu žalobní týkající se i odstranění závadných letáků. Než ani tato na pohled nová a další žalobní prosba není ve skutečnosti novou, protože i ona je obsažena ve všeobecné záповědi používání a rozšiřování letáku. Vždyť nelze srovnati s praktickým účinkem rozsudku a se zásadou procesní hospodárnosti, že by nemohlo býti exekuci zakročeno na př. proti vyvěšování závadných letáků v obecně přístupných obchodních místnostech anebo jejich rozdávání zákazníkům nebo osobám kolemjdoucím, bylo-li rozsudkem zakázáno jejich používání ovšem k účelům příčícím se předpisům zákona proti nekalé soutěži, k nekalé reklamě a pod. a rozšiřování vůbec. Tento zákaz obsahuje v sobě také povinnost k odstranění letáků, pokud by se jich tím jinak používalo proti zakazu v rozsudku vyslovenému a obsažen je ten zákaz také již v zakazu rozšiřování. Tu odstraňovací příkaz nemá toho samostatného účelu a významu, jaký může míti v jiných případech, kde buď nekalé jednání samo záleží v nějakém trvalém stavu, který třeba odstraniti, anebo kde nekalé jednání takový stav způsobilo. Nesejde na tom, že se v prvním sporu žaloba a podle ní také rozsudek obrací proti určitému způsobu rozšiřování nebo používání letáku, protože hlavní věcí je a zůstává přece jen ono rozšiřování a používání

samo, neboť v něm a nikoli ve způsobu, jakým se stalo, záleží proti právní jednání, v takovém případě nesejde na způsobu rozšiřování nebo užívání, když rozsudkem musí býti řešena otázka přípustnosti nebo zavržitelnosti rozšiřování nebo používání vůbec, tedy v každém způsobu. Ostatně bylo na žalobci, aby hned první žalobní prosbu upravil co možno nejšíře, aby konformním rozsudkovým výrokem v souhlasu s doslovem a duchem zákona postíženo bylo jakékoli jednání v každém způsobu, jež by se přičilo příslušné normě a jejímu skutkovému podkladu. Nemůže býti o tom pochybnosti, že by se zřetelem k předpisu § 11 odst. (3) c. z. pro ono rozšiřování a užívání letáku na Veletrhu a v obchodní místnosti nemohlo býti v souzeném případě přiznáno žalobní právo ani j i n é m u poškozenému bez zřetele k tomu, jak zněla žalobní prosba první žaloby třeba na její úpravu neměl vlivu a nelze proto přiznati takové právo ani původnímu žalobci, který si první žalobní prosbu sám volil a upravil. Právem tedy soud první stolice žalobu odmítl pro zahájení rozepré Ck X 348/31 téhož jednání nekalé soutěže se týkající.

Čís. 12951.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

V odvolacím řízení ve sporech pracovních, jde-li o předmět sporu 300 Kč převyšující, není místa pro použití předpisů čtvrté části civilního řádu soudního (§§ 461 a násl. c. ř. s.) o opravných prostředcích, nanejvýš lze použiti ustanovení § 496 c. ř. s. o zrušení rozsudku první stolice a vrácení věci k novému projednání a rozhodnutí, aniž předpisu § 483 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 26. října 1933, R I 1040/33.)

Pracovní soud zamítl žalobu o zaplacení 60.000 Kč. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by, doplně řízení znovu rozhodl.

Důvody:

Co do přípustnosti rekursu proti usnesení odvolacího soudu stačí odkázati k rozhodnutí nejvyššího soudu sb. n. s. čís. 12.184. Podle § 33 zákona ze 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n. projednává se ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč věc před odvolacím soudem (§ 32) znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání; o řízení před odvolacím soudem platí obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními s odchylkami v zákoně blíže uvedenými, které se však souzeného případu netýkají. Z uvedeného předpisu vyplývá, že není přípustné, by odvolací soud ve věcech pracovních, jde-li o předmět sporu částku 300

Kč převyšující, rozhodl usnesením podle § 496 a 499 c. ř. s., ježto tato ustanovení se na řízení před ním vůbec nevztahují. Ustanovuje-li zákon, že předpisů v řízení před sborovými soudy první stolice (§ 226 až 430 c. ř. s.) má být »obdobně« užit, není tu místa pro obdobné použití jiných zákonných ustanovení a nelze tudíž ani použití předpisů čtvrté části civilního řádu soudního (§§ 461 a násl.) o opravných prostředcích, nanejvýš došly tyto v zákoně o pracovních soudech zvláštní odchylné úpravy. Odvolací soud měl tedy v souzeném případě rozhodnouti rozsudkem podle prvního titulu druhého oddílu druhé části civilního řádu soudního, ovšem až po novém projednání věci, a neměl rozsudek soudu první stolice zrušiti a věc mu vrátiti, by jí dále projednal a rozhodl, neboť projednati věc znovu je podle výslovného předpisu § 33 zák. o prac. soudech povolán odvolací soud. Pokud napadené usnesení vyslovuje, že odvolacímu soudu následkem pochybeného odvolacího návrhu ani není možné ve sporu rozhodnouti, přehlíží, že rozsudek musí vyřídit učiněný návrh a že, má-li soud za to, že návrh není opodstatněn, vydá rozsudek tomuto právnímu názoru vyhovující. Ostatně, neplatí-li, jak dovozeno, předpisy civilního řádu soudního o řízení před odvolacími soudy, nemá ani ustanovení § 483 c. ř. s. platnost a není žalobci zabráněno, by ještě při jednání u odvolacího soudu nedbal náležitě opravy svého návrhu. Poukazuje-li napadené usnesení k tomu, že odvolací soud jest stolicí přezkoumnou a že v souzeném případě nemá, co by přezkoumával, a nemůže v meritu odejmouti stranám jednu soudní stolicí, nelze přehlédnouti, že odvolací řízení ve věcech pracovních došlo zvláštní úpravy, podle níž druhá stolice není ryze přezkoumnou stolicí, neboť má v mezích odvolacími návrhy určených věc z n o v a projednati, což znamená, že na příklad odvolací soud není obmezen ve směru skutkovém na stav, jak byl zjištěn pracovním soudem, nýbrž že strany mohou uváděti nové skutečnosti a průvody, nehledíc k tomu, proč je v první stolicí neuvedly; ovšem o nových nárocích kterékoliv strany nelze jednat podle § 33 odst. (3) zákona čís. 131/31 sb. z. a n. Ani podle § 496 c. ř. s. není odvolacímu soudu zabráněno, by místo vrácení rozhodl ve věci samé, a to nejen k návrhu stran, nýbrž i, je-li to podle úsudku soudu přiměřené, by vyřízení bylo urychleno (§ 496 poslední odstavec c. ř. s.). Ustanovením § 33 zákona o pracovních soudech jest v podstatě ještě rozšířena aplikace této právní myšlenky na pracovní soudy, hledíc k povaze sporů tam projednávaných.

Čís. 12952.

Nestačí dovolací návrh, aby po formální stránce bylo vydáno rozhodnutí, nepraví-li, jaké věcné rozhodnutí žádá.

Podmínkou podružné určovací žaloby není průkaz právního zájmu na tom, aby se určení stalo co nejdříve. Podružná určovací žaloba jest však nepřipustná a zbytečná, má-li jí býti rozhodnuto jen o tom, co k hlavní žalobě beztak již pravoplatně musí býti rozhodnuto.

(Rozh. ze dne 26. října 1933, Rv I 2197/31.)

Občanská záložna v Ú. domáhala se jako postupnice Františka M-a a na Jarmile M-ové a Bertě S-ové solidárního zaplacení 634.484 Kč 22 h a na Dr. Š-ovi solidárního zaplacení s prvými dvěma žalovanými 450.000 Kč. Jarmila M-ová vnesla proti Občanské záložně v Ú. podružnou určovací žalobu, že Občanská záložna jest povinna uznati, že Františku M-ovi, jejímu postupiteli nepřislušel proti žalobkyni Jarmile M-ové ze žádného skutečného ani právního důvodu nárok na zaplacení 634.484 Kč 22 h. Dr. Š. pak vnesl proti Občanské záložně podružnou určovací žalobu, že Občanská záložna jest povinna uznati, že Františku M-ovi, jejímu postupiteli, nepřislušel proti Dr. Š-ovi nárok na náhradu 450.000 Kč. Procesní soud své stolice vyhověl oběma určovacím žalobám a zamítl žalobu Občanské záložny. Odvolací soud nevyhověl odvolání Občanské záložny a potvrdil napadený rozsudek s tím, že se žaloba Občanské záložny proti Bertě S-ové zamítá pro tentokráte.

Nejvyšší soud I. odmítl dovolání Občanské záložny z výroku odvolacího soudu o žalobě podané Občanskou záložnou proti Jarmile M-ové a Bertě S-ové o solidární zaplacení 634.484 Kč 22 h a proti Dr. Š-ovi o solidární zaplacení s prvými dvěma žalovanými 450.000 Kč; **II.** vyhověl však dovolání Občanské záložny z výroku, jímž bylo vyhověno určovacím žalobám Jarmily M-ové a Dr. Š-a, a napadený rozsudek a jeho změnou i rozsudek prvního soudu změnil tak, že se obě žaloby odmítají.

Důvody:

Ad I. Dovolací návrhy znějí: 1. aby byl napadený rozsudek změněn v ten smysl, že se určovací žaloby Dr. Š-a a Jarmily M-ové zamítají a 2. v ostatní části aby byl rozsudek druhé stolice změněn anebo zrušen. Prvý návrh vyhovuje, ač není úplně správně upraven, věcně předpisu § 506 čís. 2 c. ř. s., nikoli však návrh druhý, neboť vyslovuje jen přání, aby po formální stránce bylo vydáno rozhodnutí, nepraví však jaké věcné rozhodnutí žádá. Ze dovolací návrh musí vytknouti i, jaké věcné rozhodnutí dovolatel žádá, plyne ze slova »která« (»welche«) § 506 čís. 2 c. ř. s. Bylo proto dovolání pokud směřuje proti výroku odvolacího soudu o žalobě podané pod č. j. Ck XVII 140/29-1 Občanskou záložnou v Ú., zapsaným společenstvem s r. o., proti Jarmile M-ové a Bertě S-ové o solidární zaplacení 634.484 Kč 22 h s příslušenstvím a proti Dr. Š-ovi o solidární zaplacení s prvými dvěma žalovanými 450.000 Kč s příslušenstvím odmítnouti podle §§ 471 čís. 3, 474 odstavec 2 a 513 c. ř. s. Tím jest vyřízeno zcela dovolání pokud se snad týká Berty S-ové.

Ad II. Zbývá proto rozhodnouti jen o dovolání z výroku vydaného o záporných určovacích žalobách Jarmily M-ové (Ck XVII 203/29) a Dr. Š-a (Ck XVII 204/29). Dovolání jest důvodné. Jest sice souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že podmínkou podružné určovací žaloby podle § 96 j. n. není průkaz právního zájmu na tom, by se určení stalo co nejdříve, poněvadž právní zájem vyplývá z prejudiciality (tak také

Dr. Ott: Studium nového řízení soudního, díl II z r. 1898, str. 30). Avšak právě tak, jako mezitímní určovací návrh podle §§ 236 a 259 c. ř. s. sleduje účel rozšířiti pravoplatnost rozhodnutí přes hranice vytčené žalobou, má též účel podružná žaloba určovací a jsou proto i mezitímní návrh určovací, i podružná žaloba určovací nepřipustné a zbytečné, má-li jimi býti rozhodnuto jen o tom, co k žalobě a k žalobě hlavní stejně již pravoplatně rozhodnuto býti musí (srovnej Klein, Vorlesungen, str. 207). V souzeném případě se domáhají Jarmila M-ová a Dr. Š. podružnými žalobami určovacími záporného určení toho, čeho plnění odpůrkyně v hlavním sporu žádá, jde tedy o rub a líc a o nic více, takže rozhodnutím hlavního sporu jest rozhodnuto důsledně i o předmětu určovacích žalob, a bylo proto dovolání v tomto směru vyhověti a podružné určovací žaloby odmítnouti.

Čís. 12953.

Byla-li z pohledávky, kterou si věřitel počítal výše než byla soudem uznána za pravou, část postoupena a část zabavena, týkal se postup a zabavení jen existující a platné části pohledávky a, nastalo-li promlčení postoupené a exekučně zabavené části pohledávky, je promlčením zasažena ona část domnělé pohledávky, která podle výroku soudu věřiteli po právu přináležela. Je-li postoupená a zabavená a napotom promlčená část udánlivé pohledávky větší než její část, která je podle výroku soudu po právu, zanikla celá pohledávka věřitele promlčením. Lhostejno, že věřitel podal včas žalobu o udánlivý zbytek své pohledávky, a nezáleží ani na tom, že postoupená část pohledávky byla věřiteli zpět postoupena a exekuční zabavení druhé části pohledávky bylo zrušeno a že věřitel zaplatil příslušné částky postupníkovi a vymáhajícimu věřiteli ze svého.

(Rozh. ze dne 26. října 1933, Rv I 418/32.)

Žalobce vystavěl pro žalované vilu. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaných nedoplatku 88.252 Kč 85 h, jež rozšířil na 200.580 Kč 60 h, z těchto důvodů: Žalující strana odečetla podle původního vyúčtování od své pohledávky za žalovanou stranou 112.327 Kč 75 h. V žalobě byly uvedeny jako uhrazené 90.000 Kč, postoupených A-ové a J-ové, dále exekučně zajištěná pohledávka C-a 17.277 Kč 75 h a pohledávka T-ové 5.050 Kč, žalovaná strana se však s těmito věřiteli žalující strany nevyrovnala. Žalobce se později s těmito svými věřiteli sám vyrovnal, pohledávky ty ve výši 112.327 Kč 75 h byly mu zpět postoupeny a rozšířil proto žalobu o tyto částky. Procesní soud první stolice připustiv rozšíření žaloby, žalobu zamítl. Důvody: Žalovaná strana byla by povinna podle posudku a sčítování znalců doplatiti žalující straně 28.170 Kč 13 h. Žalobce postoupil však roku 1924 z pohledávání za žalovanou stranou částku 90.000 Kč A-ové a J-ové. Dále byly na tuto jeho pohledávku vedeny exekuce, mimo jiné též C-em a T-ovou. A-ová, J-ová a C. vedli o tyto pohledávky

spory se žalovanou stranou, avšak spory ty byly ponechány v klidu a žalobce se sám s těmito svými věřiteli vyrovnal. Žalobce tvrdí, že jednak zpětným postupem pohledávek A-ové a J-ové, jednak tím, že se vyrovnal se svými věřiteli C-em a T-ovou, byly tyto pohledávky pro něho uvolněny a z téhož důvodu, že má za stranou žalovanou další pohledávání, uplatňuje v žalobě celkový nárok 200.580 Kč 60 h. Jest však přihlédnouti k tomu, že v roku 1924 neměl žalobce za žalovanou stranou žádnou pohledávku, neboť na nedoplatek žalované strany, který činí podle posudku znalců 28.170 Kč 13 h, byly vedeny exekuce zabavením a příkázáním pohledávky a mimo to postoupil na základě této pohledávky 90.000 Kč a tyto částky také v žalobě, kterou podal roku 1924, počítal žalované straně k dobru. Teprve dne 13. května 1929 rozšířil žalobce žalobu na 200.580 Kč 60 h. Podle ustanovení § 1486 obč. zák. promlčuje se pohledávka za vykonané práce ve třech letech. Podle názoru soudu neměl žalobce roku 1924 žádnou pohledávku za stranou žalovanou. Uplatňoval-li teprve roku 1929 z důvodu zpětného postupu a vyrovnání se svými věřiteli další pohledávky, jsou tyto pohledávky podle § 1486 obč. zák. promlčeny. Žalobce netvrdí, že pohledávka byla žalovanou stranou uznána, naopak soud zjišťuje, že byla částka asi 90.000 Kč sporná. Jak soud zjistil výpovědi A-ové, J-ové a C-a, domáhali se sice tito svědci žalobou zaplacení na straně žalující, avšak spory ty byly ponechány v klidu. Podle § 168 c. ř. s. nemá klid řízení vliv na běh konečných lhůt a jest pokládati žalobcovu pohledávku za promlčenou, ježto nebylo ve sporu řádně pokračováno. Odvolací soud uznal žalované povinnými zaplatiti žalobci ze zažalované pohledávky ve zbytku 28.170 Kč 13 h částku 12.394 Kč 49 h. Důvody: Soud procesní, zamítaje žalobu v celém jejím rozsahu, činí tak s odůvodněním, že celá zažalovaná pohledávka uhasla promlčením. V tom však nemá procesní soud pravdu. Předmětem souzeného sporu jest odměna za vykonané práce stavitelské, tedy nárok, který svou povahou spadá pod ustanovení § 1486 čís. 1 obč. zák. (v doslovu III. novely ze dne 19. března 1916, čís. 69 ř. zák.) a který se podle tohoto ustanovení promlčuje již ve třech letech. Ustanovení toto mělo vejíti původně v platnost dne 1. dubna 1916 (čl. II. uvedené novely), nestalo se tak však a byl konec této kratší promlčecí lhůty zákonnými předpisy stále odsunován. Po prvé se tak stalo nařízením ze dne 20. ledna 1919, čís. 31 sb. z. a n., pak následovala celá řada předpisů, až konečně zákon ze dne 26. března 1925, čís. 47 sb. z. a n. stanovil v § 3 konec promlčecí lhůty pro nároky podle § 1486 obč. zák. dnem 31. března 1928. Pohledávka odvolateleova pozůstává celkem ze čtyř částek: a) z částky 88.252 Kč 85, která byla hned původně zažalována odvolatelem, b) z částky 90.000 Kč, kterou postoupil odvolatel ještě před žalobou rovným dílem A-ové a J-ové a která mu byla zase postoupena zpět, c) z částky 17.277 Kč 75 h, která byla zabavena pro pohledávku Jaroslava C-a a tomuto příkázána, byla však zaplacením dluhu tomuto věřiteli pro odvolatele zase uvolněna a d) z částky 5.050 Kč, která byla zabavena pro Emmu T-ovou a jí příkázána a která byla zaplacením dluhu věřitelce rovněž pro odvolatele uvolněna, úhrnem 200.580

Kč 60 h. Ad a). U této částky nemůže býti o promlčení řeči, poněvadž byla odvolatelem uplatňována hned v žalobě ze dne 19. června 1924, tedy před vypršením promlčecí lhůty, t. j. před 31. březnem 1928. Na věci nemění nic okolnost, že řízení v tomto sporu bylo ponecháno dne 24. června 1925 v klidu a že klid ten trval až do 29. března 1928, kdy spor byl k návrhu odvolatelovu zase obnoven, neboť spor byl obnoven před uplynutím promlčecí lhůty a pak bylo v řízení řádně pokračováno, čímž bylo promlčení přerušeno (§ 1497 obč. zák.). To však úplně stačí, neboť, kdyby byl odvolatel podal žalobu teprve dne 29. března nebo dne 31. března 1928, byl by ji podal v čas a promlčení nemohlo nastati. Totéž musí však platiti i při obnově sporu. Názor procesního soudu, že odvolateli v den žaloby vůbec žádná pohledávka za odpůrci nepříslušela, poněvadž byla dílem postoupena a dílem zabavena a přikázána, je právě mylný a nemůže obstáti. Ta část pohledávky, kterou postoupil, jakož i ona část pohledávky, jež mu byla zabavena, mu arci nepatřila, zbytek však, jež nepostoupil a jež mu zabaven nebyl, mu však náležel. Jiná je ovšem otázka, co odvolatel na tuto část pohledávky obdrží. O tom však později. Ad b)—d): Ohledně těchto tří částek je však právní stanovisko procesního soudu správné. Odvolatel rozšířil žalobu o tyto částky teprve dne 14. října 1928, pokud se týče dne 13. května 1929 a tedy v době, když již byly dávno promlčeny a poněvadž promlčení bylo odpůrci ve sporu namítáno, musil k němu vzítí procesní soud zřetel (§ 1501 obč. zák.). Je proto napadený rozsudek, pokud zamítá žalobu ohledně těchto tří částek, správný a nelze mu v ohledu právním v tomto směru nic vytknouti. Zbývá nyní ještě uvážiti, jakou pohledávku odvolatel za odpůrci skutečně má. Soud procesní došel na základě znaleckého posudku k závěru a soud odvolací s ním v tom souhlasí, že odvolateli přísluší proti odpůrcům nárok na zbytek odměny v částce 28.170 Kč 13 h. Kdyby odvolatel nebyl část své pohledávky postoupil A-ové a J-ové a kdyby jiná část jeho pohledávky nebyla zabavena a přikázána jeho věřitelům Jaroslavu C-ovi a Emmě T-ové, nemohl by vzniknouti ani stín pochybnosti o tom, že by odvolateli příslušel nárok na celý tento zbytek odměny ve výši 28.170 Kč 13 h. Vzhledem k postupu a ku přikázání a v uvážení, že postoupené a přikázané částky jsou promlčeny, lze však odvolateli přiznati z částky 28.170 Kč 12 h jen poměrný díl, který připadá na jeho nepromlčenou pohledávku ve výši 88.252 Kč 85 h. Tento poměrný díl činí však 12.394 Kč 49 h (dle vzorce $X: 28.170.13 = 88.252.85 : 200.580.60$). Bylo proto oprávněnému odvolání, pokud jde o částku 12.394 Kč 49 h, vyhověno, kdežto v ostatním mu bylo úspěch upříti.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalovaných a obnovil rozsudek prvního soudu; dovolání žalobcovo poukázal na toto rozhodnutí.

D ů v o d y:

Podle nenapadeného zjištění prvního soudu je pohledávka žalobcova po právu jen částkou 28.170 Kč 13 h. Když žalobce, který si počítal pohledávku za žalovaným 200.580 Kč 85 h, z této pohledávky postoupil

90.000 Kč, a když mu z ní bylo exekučně zabaveno dalších 22.327 Kč 75 h, mohly se postup a zabavení podle přirozené povahy věci týkati jen existující a platné části pohledávky, nikoli však části neexistující. Plyne ze zásady víry a poctivosti v obchodních stycích, že vůle stran směřovala k tomu postoupiti platnou pohledávku, neboť postoupitel při úplatném postupu ručí za pravost a dobytost pohledávky (§ 1397 obč. zák.) a rozumí se též samo sebou, že exekucí měla býti zachycena pohledávka existující, neboť jinak by tu nebylo předmětu exekuce. Promlčení, které nastalo ve příčině postoupené, pokud se týče exekučně zabavené pohledávky, týká se tedy nutně oné části domnělé žalobcovy pohledávky, která podle soudního výroku žalobci po právu přináležela, a zanikla tedy pohledávka žalobci náležející celá promlčením. Na tom nemění nic okolnost, že žalobce podal včas žalobu na udánlivý zbytek své pohledávky 88.252 Kč 85 h, neboť tento zbytek mu po právu nikdy nenáležel. Bylo proto dovolání žalovaných vyhověti a uznati, jak se stalo. Dovolání žalobcovo jest poukázati na hořejší vývody, k nimž se dodává toto. Nerozhodno je, že postoupená část pohledávky byla žalobci zpět postoupena, že též exekuční zabavení druhé části bylo zrušeno a že žalobce těchto 112.727 Kč 65 h příslušným osobám ze svého zaplatil. Tím ovšem nabyl aktivní legitimace k vymáhání celého nedoplatku, ale to mu již nemůže prospěti vzhledem na nastalé promlčení částky 28.170 Kč 13 h, na niž měl již od počátku jedině nárok. Chtěl-li žalobce se uchrániti před škodnými následky, měl se starati o to, aby cedovaný, pokud se týče zabavený nárok se nepromlčel.

Čís. 12954.

Je-li smlouva o nájem jednotná a smluvené plnění (přenechání užívání továrních místností nájemci) na straně pronajímatelově jediné a jednotné a jen úplata se strany nájemcovy byla smluvena dvojího způsobu (nájemné podle období splatné a adaptační příspěvek splatný předem a najednou), může námitka zkrácení přes polovici vznesena býti jen ohledně celé smlouvy a nemůže čeliti jen proti její části (proti výši adaptačního příspěvku).

(Rozh. ze dne 26. října 1933, Rv I 505/32.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení 15.000 Kč, tvrdě, že pronajal žalovanému výrobní místnosti a že ujednali, že mu žalovaný jménem adaptací a investic zaplatí 1. října 1930 30.000 Kč, zaplatil však jen Kč 15.000.—. Žalovaný namítl, že byla sjednána činže ročních 12.000 Kč, že se o investičním příspěvku 30.000 Kč vůbec nejednalo, že investice provedeny nebyly a že 30.000 Kč jest nepřiměřené, pročež namítl zkrácení přes polovinu pravé hodnoty. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Nižší soudy zjistily, že žalovaný smlouvou ze začátku září 1930 najal od žalobce tovární místnosti na dobu od 1. října 1930 do 31. prosince 1931 za roční nájemné 12.000 Kč a za příspěvek 30.000 Kč na vykonané adaptace a investice, splatný dne 1. října 1930. Podle zjištění nižších soudů zaplatil žalovaný na tento příspěvek 15.000 Kč. Námitky žalovaného proti požadovanému nedoplatku příspěvku neuznaly nižší soudy za opodstatněné právem. Pokud jde o námitku zkrácení přes polovici pravé ceny (§ 934 obč. zák.), buduje žalovaný tuto námitku na tom, že nájemní smlouvu se žalobcem dělí na dvě smlouvy, na smlouvu, kterou tovární místnosti najal za nájemné 12.000 Kč, a na smlouvu o příspěvku na adaptace a investice. Protože adaptace a investice neměly prý pro něho cenu, an prý jich ani neužíval, dovozuje žalovaný neplatnost ujednání o příspěvku, pokud se týče neplatnost svého závazku k jeho placení pro zkrácení přes polovici pravé ceny. Avšak dělení smlouvy se žalobcem tak, jak činí žalovaný, nelze. Smlouva o nájmu byla jednotná, smlouvené plnění na straně žalobcově bylo jediné a jednotné, přenechání užívání továrních místností žalovanému, a jen úpřata žalovaného byla smluvena dvojího způsobu, nájemné, podle období splatné, a adaptační příspěvek splatný předem a najednou. Smlouvou nebyly dány do nájmu jako jeho předmět adaptace a investice. Mohla by tudíž námitka zkrácení přes polovici vznesena býti jen ohledně celé smlouvy a nemůže čelit proti její části, vlastně proti jedné části smluvního závazku žalovaného. Jen tím, že by celé smlouvě bylo pro zkrácení přes polovici odporováno, bylo by lze dosíci, k čemu námitka zkrácení přes polovici podle zákona směřuje a čeho námitka ta má docíliti (§ 934 obč. zák.), totiž zrušení smlouvy a zřízení předešlého stavu. Toho by při ponechání nájmu a nájemného v platnosti za rozvázání jen závazku k placení příspěvku, jak tomu chce žalovaný, docíleno nebylo. Zkrácení přes polovici jen ohledně závazku k placení příspěvku nemělo místa a nižší soudy, byť i z jiných důvodů, jež rozebírali již netřeba, právem neuznaly námitku za opodstatněnou.

Čís. 12955.

Výměnkář má podle povahy věci bydlet tam, kde má výměnkářský byt. Odstěhuje-li se jinam, jest povinen, by, žaluje o peněžitou náhradu výměnku, opodstatnil, proč se musel z místa toho odstěhovat, pokud se týče, že musí žít na jiném místě a v těch poměrech, vzhledem k nimž požaduje náhradu vyšší, než jakou hodnotu má výměnek v místě původního plniště.

(Rozh. ze dne 26. října 1933, Rv I 858/32.)

Žalobkyně, odstěhovavši se z V. do O. v Sasku, domáhala se na žalovaných peněžitou náhradu za naturální výměnek za dobu tří a půl roku, zejména za byt, který měla zajištěný ve V. Procesní soud

prvé stolice přisoudil žalobkyni plnou náhradu výloh, jež měla s bytem v O., celkem 4.536 Kč, dále náhradu za to, že si nemohla držeti kozu, a náhradu za bramborovou sklizeň. Odvolací soud vyhověl částečně odvolání žalovaných a přisoudil žalobkyni náhradou za byt jen hodnotu, již měla světnice ve V., celkem 1.400 Kč. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobkyně.

D ů v o d y:

Jde o peněžitou náhradu za naturální výměnek, zejména za byt, který měla žalobkyně zajištěný ve V. Výměnkář má podle povahy věci bydlet tam, kde má výměnkářský byt. Odstěhuje-li se jinam, takže nemůže mít výměnek naturální, jest povinen, by, žaluje o peněžitou jeho náhradu, opodstatnil, proč se musel z místa toho odstěhovat, pokud se týče, že musí žít na jiném místě a v těch poměrech, vzhledem k nimž požaduje náhradu částkou vyšší, než jakou hodnotu má výměnek v místě původního plniště. Podle obsahu spisů jest správný předpoklad odvolacího soudu, — a v tomto směru vytýká dovolatelka neprávem napadenému rozsudku rozpor se spisy (§ 503 čis. 3 c. ř. s.) — že žalobkyně neuvedla konkrétní okolnosti, z nichž by bylo lze souditi, že jí nebylo lze najmouti si světničku ve V., držeti si kozu a pachtovati si kousek pole. Žalobkyně v první stolici ani netvrdila, že neměla tolik peněz, by si nemohla ve V. platiti byt. Okolnosti, které jí přiměly, že se z V. odstěhovala do O. v Sasku, kde jest dražší než ve V., a kde si nemůže chovati kozu ani pachtovati pole, uvedla žalobkyně teprve v řízení opravném, a nebylo lze k nim přihlížeti jako k nepřipustným novotám.

Čís. 12956.

Domáháno-li se v žalobě zaplacení částky nepřevyšující 20.000 Kč a teprve po ústním jednání u dovolaného soudu a po postoupení rozepře podle § 261, šestý odstavec, c. ř. s. příslušnému soudu, když byl tímto soudem (samosoudcem) nařízen rok k ústnímu jednání, byla rozšířena žaloba nad 20.000 Kč, načež projednal věc senát, — jde o zmatek podle § 477 čis. 2 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 26. října 1933, Rv I 163/33.)

Podle žaloby podané u krajského soudu civilního v Praze domáhala se žalobkyně na žalované bance zaplacení částky 7.040 Kč s přísl. Teprve po ústním jednání ze dne 13. listopadu 1930 a po postoupení rozepře krajskému soudu obchodnímu v Praze podle § 261 c. ř. s., když tímto soudem (samosoudcem) byl nařízen rok k ústnímu jednání na den 15. dubna 1931, rozšířila žalobkyně v přípravném spise žalobní návrh na 22.907 Kč s přísl. Při ústním jednání z 15. dubna 1931 usnesl se pak samosoudce, maje za to, že následkem rozšíření žaloby sporná záležitost náleží před senát, že zahradí čeho třeba k pokračování jednání před senátem, načež, počínajíc

rokem z 2. července 1931 projednal věc senát krajského soudu obchodního v Praze a rozsoudil ji. Následkem toho rozhodl o odvolání pětičlenný senát vrchního soudu v Praze.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením počínajíc rokem o ústním jednání ze dne 2. července 1931 a vrátil věc krajskému soudu obchodnímu v Praze, by dále jednal o žalobě v řádném obsazení.

Důvody:

Podle § 7 a) j. n. je k projednání a rozsouzení sporu povolán samosoudce, nepřevyšuje-li předmět sporu na penězích nebo na peněžní hodnotě 20.000 Kč. Podle druhého odstavce téhož paragrafu nemění na tom nic skutečnost, že žalobní požadavek byl po zahájení ústního jednání rozšířen nad částku 20.000 Kč. Toto ustanovení se hodilo na souzený případ, neboť o žalobě bylo po prvním roku a po žalobní odpovědi nařízeno i konáno ústní jednání dne 13. listopadu 1930 a žalobní žádost teprve po tomto roku rozšířena nad 20.000 Kč. Skutečnost, že při zmíněném roku bylo podle prohlášeného usnesení vyhověno námitce věcné nepřislusnosti a pak ve smyslu učiněného návrhu věc podle § 261 c. ř. s. postoupena příslušnému krajskému soudu obchodnímu v Praze, nemá co do obsazení soudu významu. Vždyť tento příslušný soud přijal věc v tom stavu, v němž byla u krajského soudu civilního v Praze a měl podle § 261 c. ř. s. jednání provést s použitím jednacího protokolu o dřívějším jednání a všech ostatních spisů sporu se týkajících a zahájiti ji podle § 138 c. ř. s. Z toho vyplývá, že ústní jednání u nepřislusného soudu konané nepozbylo všeho významu a že, byl-li návrh podle § 261 c. ř. s. učiněn, rok se vlastně jen odročuje za tím účelem, aby věc byla přenesena na příslušný soud a aby u tohoto soudu bylo v jednání pokračováno (sr. poslední věta § 138 c. ř. s.). Krajský soud obchodní projednav spornou věc v senátě, místo aby věc projednal samosoudce (sb. n. s. čís. 6044, 6305), nebyl tedy řádně obsazen, důsledkem čehož trpí celé řízení počínajíc dnem 2. července 1931, kdy věc převzal senát, zmatečností podle § 477 čís. 2 c. ř. s., pokud se týče i § 503 čís. 1 c. ř. s. K tomuto zmatku, ač žádnou ze stran nebyl uplatňován, bylo podle § 471 čís. 7 a 513 c. ř. s. hleděti z úřadu.

Čís. 12957.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Indosace z ochoty zakládá směnečný závazek právě tak jako indosace z jiného důvodu.

Proti třetím osobám jest vnitřní úmluva mezi indosantem a indosatářem nerozhodná.

Okolnost, že šlo o indosaci k inkasu a nikoliv o pravou indosaci, jest bez významu, není-li tato povaha indosace zřejmá ze směnky.

Již ve směnečných námitkách jest uvést, že indosaci, jež se stala v cizině, jest posuzovati podle cizozemského práva.

Žaluje-li tuzemec jako další indosatář tuzemského směnečného dlužníka, nemá porušení devisových předpisů remitentem a indosantem, jakož i dalším indosantem vliv na platnost směnečného oprávnění žalobcova.

(Rozh. ze dne 26. října 1933, Rv I 1482/33.)

Směnka, o níž tu jde, byla zaslána z tuzemska s indosací Dorotě R-ové v Saské Kamenici, jež směnku indosovala na Františka F-a v tuzemsku, který ji opět indosoval na tuzemský spořitelní spolek. Směnečný platební příkaz, vydaný k návrhu spořitelního spolku proti tuzemcům byl ponechán v platnosti soudu všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl mimo jiné v

důvodech:

Tvrzení dovolání, opřené o svědectví Doroty R-ové, že směnka byla převzata Františkem F-em následkem indosace jen z ochoty, nemá význam (rozh. 10.356 sb. n. s.), neboť indosace z ochoty zakládá směnečné právo právě tak, jako indosace z jiného důvodu. Výtka, že jde při indosaci na Františka F-a a na žalující spolek o indosaci k inkasu a nikoliv o pravou indosaci, nemá rovněž význam, ana není tato povaha indosace zřejmá ze směnky. Proti třetím osobám, jimiž jsou v souzeném případě žalovaní, jest vnitřní úmluva mezi indosantem a indosatářem nerozhodná. Indosatář, v souzeném případě žalující spolek, jest vlastníkem směnky (rozh. 6157 sb. n. s.) a nemají proto výklady žalovaných o normální a »anormální« indosaci v německém právu tuto významu.

Přisvědčiti jest odvolacímu soudu, že žalovaní měli již ve směnečných námitkách přednésti námitku podle § 91 směn. zák., že totiž směnka byla poslána do Saské Kamenice (Chemnitz) v Německu Dorotě R-ové a že jí byla dále dána a že tudíž jest indosaci, jí učiněnou, ježto se stala v Německu, posuzovati podle německého práva, a že jest výtka ta opožděná, byvši uplatněna teprve v odvolání. Byť i skutkové okolnosti, na něž dovolatelé v tom směru poukazují, byly v námitkách, vyvozují z nich dovolatelé marně, že první soud mohl již ze směnečných námitek a z ostatního přednesu žalovaných usouditi, že jde o směnku indosovanou v Německu Dorotou R-ovou na Františka F-a, neboť nebylo věcí prvního soudu, by si ze skutkového přednesu žalovaných námitky konstruoval, nýbrž bylo na nich, by je do tří dnů sami ve směnečných námitkách uvedli, když ze směnky samotné nebylo zjevné místo, v němž indosace Dorotou R-ovou byla učiněna. Ostatně není soud tuzemský povinen znáti cizozemské směnečné zákony a jest věcí strany, která chce, aby sporný právní poměr byl posuzován podle určitého práva cizího, by je soudci uvedla a, pokud je nezná, i prokázala (§ 271 c. ř. s. a rozh. 4662 sb. n. s.). Nepřihlédl-li

tedy odvolací soud k těmto okolnostem v námitkách neuplatněným, nelze mu vytýkati rozpor se spisy (§ 503 č. 3 c. ř. s.), ani nesprávné právní posouzení věci (§ 503 č. 4 c. ř. s.). Ostatně nejde o posouzení právního významu indosamentu Doroty R-ové na Františka F-a, neboť žalobcem není František F., nýbrž jde o posouzení žalobcova práva z indosace Františka F-a na žalobce. A tu platí předpis § 91 odst. (2) sm. zák., podle něhož nelze, vyhovují-li směnečná prohlášení v cizině učiněná (byť i byla vadná podle zákonů místa, kde byla učiněna) požadavkům tuzemského zákona, okolnost, že jsou vadná podle cizího řádu právního, namítati proti právní závaznosti prohlášení (indosaci), která byla později v tuzemsku na směnku napsána. Platí tedy, pokud jde o indosaci F-a na žalobce, i kdyby vadnou byla indosace předešlá, bezvýjimečně předpis § 87 sm. zák., dle něhož může směnečný dlužník činiti proti bezelstnému indosatáři jen takové námitky, které plynou ze směnečného práva samého nebo mu přísluší bezprostředně proti tomu, kdo právě žaluje. Vyloučeny jsou tedy relativní námitky hmotněprávní z poměru žalovaných k Dorotě R-ové, neboť důkaz obmyslnosti, že totiž žalobce znal při převzetí směnky indosaci námitky ty, uznaly nižší soudy za nezdařené.

Nezdařilo-li se žalovaným, jak nižší soudy zjistily, prokázati, že žalující spolek věděl o tom, že směnka byla zaslána indosací do Německa indosatářce Dorotě R-ové, jakož i nebylo-li ze směnky vidno, že jest žalobce indosatářem k inkasu, jest vyloučena proti žalobci i námitka, že byly porušeny devisní předpisy podle § 14 a 16 vlád. nař. č. 46/1924, neboť námitka ta mohla by míti místo jen proti Dorotě R-ové, které byla směnka do ciziny proti předpisům devisním zaslána, kdyby kdyby žalovala, nikoli však proti žalobci, který směnky nenabyl od ní, nýbrž indosací od Františka F-a a to bezelstně, nemaje vědomost o tom, že na R-ovou v Německu byla směnka převedena ze zdejšího státu, ježto okolnost ta ze směnky patrna nebyla. Žalobce i žalovaní jsou tuzemci, jde o tuzemskou směnku a žalobce žaluje jako pravý indosatář z práva vlastního a nemá proto porušení devisních předpisů Hedvikou H-ovou jako remitentkou a indosantkou a Dorotou R-ovou jako další indosantkou vliv na platnost směnečného oprávnění žalobcova. Nejde o plat dlužníka ani o postup do ciziny, ani o plat nebo postup do tuzemska ve prospěch cizozemce, kteréž by podléhaly povolení Národní banky, nýbrž o uplatnění vlastnictví směnky tuzemským indosatářem proti tuzemskému příjemci a vystavitelce, k čemuž povolení toho třeba není. Rovněž nejde o jednání žalobcovo zakázané zákonem, nebo o jednání proti dobrým mravům, jak dovolatelé míní, a jsou proto jejich vývody dovolací v tom směru bezdůvodné.

Čís. 12958.

**Exekuce na platy (zákon ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n.).
Nedoplatky nemocenského pojištění nejsou při exekuci na služební příjmy zaměstnancovy privilegovanými pohledávkami ve smyslu § 4 zákona.**

Má-li navrženou exekuci býti postižen služební příjem, který má osoba, dříve zavázaná pojišťovně k placení nemocenských příspěvků, nyní v době pozdější jako zaměstnanec třetí osoby, nejde o exekuci k vydobytí pojistného, jež bylo vyměřeno »ze služebního příjmu«.

(Rozh. ze dne 26. října 1933, R II 366/33.)

Václav G. dluhoval Okresní nemocenské pojišťovně pojistné z doby, kdy byl ještě stolařem. Napotom stal se dlužník zaměstnancem (řidičem auta) u Hospodářského družstva pro okres K. (u poddlužníka). K vydobytí nedoplatků povolil soud první stolice Okresní nemocenské pojišťovně exekuci zabavením dvou třetin důchodů, jež má dlužník u poddlužníka, s omezením, že musí dlužníku zůstatí volným roční důchod 3000 Kč. Dlužník stěžoval si do tohoto rozhodnutí potud, že považoval za přípustné zabavení jedné třetiny důchodů s ponecháním 6000 Kč. Re k u r s n í s o u d vyhověl rekursu a změnil usnesení prvního soudu v napadené části tak, že povolil zabavení jedné třetiny důchodů, který prý má povinná strana u poddlužníka s omezením, že povinné straně z celkového důchodu musí zůstatí volným roční důchod 6000 Kč. D ů v o d y: Přípustnost a rozsah exekuce řídí se ustanovením zákona čís. 314/1920. Platy zaměstnanců veřejných i soukromých jakéhokoliv druhu jsou zabavitelné pro neprivilegované pohledávky do jedné třetiny s ponecháním 6000 Kč, pro privilegované do dvou třetin s minimem 3000 Kč. Pohledávky druhu posléze uvedeného vyznačeny jsou výčetno v § 1 odst. (2) cit. zák. Kromě toho jsou privilegovanými pohledávkami podle § 4 pohledávky na daních a jiných veřejných dávkách, které jsou vyměřeny ze služebních příjmů. Jen takové veřejné dávky jsou tedy privilegovanými, které jsou vyměřeny právě ze služebního příjmu, exekuci postiženého. Pojistné nemocenských pojišťoven požívá podle § 173 zák. čís. 185 z roku 1928 přednostního práva nedoplatků daní a dávek veřejných. Tím zřejmě jest stanoveno přednostní ukojení pojistného stejně jako jest tomu u jiných tam uvedených veřejných dávek. Z tohoto předpisu nelze vyvoditi, že pojistné (jeho nedoplatky) jest privilegovanou pohledávkou po rozumu § 4 zák. čís. 314/1920, neboť jí nejsou ani všechny daně a veřejné dávky, nýbrž jen určitá, přesně tam vyznačená část. Pojistné vyměřuje se sice podle výše mzdy zaměstnancovy (§ 12), avšak hradí je zaměstnanec a zaměstnavatel každý polovicí, po případě hradí zaměstnavatel celé (§ 162 odst. 2). V právním poměru zavázaného jest k pojišťovně jen zaměstnavatel (§ 163). Podstata a účel pojištění dokazuje sama sebou, že pojistné není dávkou ze služebního příjmu. Z takovýchto platů získává naopak práva pojištěnec proti pojišťovně. Nedoplatky nemocenského pojištění jsou tedy při exekucích na služební příjmy zaměstnanců pohledávkami neprivilegovanými. K tomu jest ještě podotknouti, že v souzeném případě jest postižen povolenou exekucí služební příjem, který má osoba, dříve zavázaná proti pojišťovně ku placení nemocenských příspěvků, nyní v době pozdější jako zaměstnanec osoby třetí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Napadené usnesení je v souladě se stavem věci a zákonnými předpisy a stačí odkázati k jeho správnému odůvodnění. Dlužník Václav G. byl dříve, jak to z exekučního titulu najevo vychází, stolařem v K. a dlužné pojistné jest ještě z doby, kdy tuto živnost provozoval. Na Ruženě G. bylo vymáháno pojistné z důvodu ručebního podle § 170 poj. zák. Exekuce je vedena na plat, který přísluší »povinné straně« (patrně prvému dlužníku) jako řidiči auta u Hospodářského družstva pro okres K., a je tedy zřejmé, že pojistné, o kteréž jde, nebylo vyměřeno ze služebního příjmu předmětnou exekucí postiženého. Není-li tomu tak, pak nelze o tom mluvit, že běží podle § 4 zákona č. 314/1920 sb. z. a n. o exekuci k vydobytí částky na pojistném — veřejné dávce na roveň postavené —, jež byla vyměřena z e s l u ž e b n í h o p ř í j m u, t. j. patrně toho příjmu, který je předmětem exekuce.

Čís. 12959.

Vklad vnučeného práva zástavního nelze povolit v poznamenaném pořadí, třebaže bylo k žádosti připojeno usnesení o poznámce pořadí. Byl-li přes to vklad v poznamenaném pořadí povolen a nebyl-li proti tomu podán opravný prostředek, nastává formální právní moc zápisu a jest na zadním věřiteli, aby se odporem při rozvrhovém roku domáhal soudního výroku o materiální neplatnosti zápisu a důsledkem toho nepřiznání pohledávky dotčeného věřitele v požadovaném pořadí. Pokud zadní věřitel tak neučinil, brání formální právní moc zápisu soudci při rozvrhu nejvyššího podání, by k této neplatnosti přihlížel z úřadu.

(Rozh. ze dne 26. října 1933, R II 419/33.)

V rekursu proti rozvrhovému usnesení uplatňoval zadnější knihovní věřitel, že neměla být předchozímu knihovnímu věřiteli přikázána pohledávka v pořadí poznámky pořadí, ježto šlo o vnučené zástavní právo. R e k u r s n í s o u d nevyhověl rekursu. D ů v o d y: Podle § 234 prvý odstavec, ex. ř. jsou účastníci tam uvedení jen v mezích práva, které jim přísluší podle § 213 ex. ř. k odporu, oprávnění napadati rozvrhové usnesení, avšak k důvodům odporu, které mohly být k platnosti přivedeny, ale při rozvrhovém roku nebyly předneseny, nelze přihlížeti. Stěžovatel nebyl sice podle spisů přítomen při rozvrhovém roku, ale, chtěl-li uplatnit své silnější právo proti věřiteli podle pořadí předcházejícímu, měl se dostavit a vznést odpor, což však neučinil. Rozvrhové usnesení neodporuje v napadené části knihovnímu stavu, naopak jest s ním v souhlasu. Lze ovšem přisvědčiti stěžovateli, že v poznámce pořadí nelze vložiti vnučené zástavní právo, avšak nepodáním opravného prostředku proti usnesení o vnučený vklad zástavního práva nastává formálně právní moc toho usnesení a zápisu, avšak nezakládá jeho materiální platnost a poškození věřitelé jsou oprávněni k odporu. Z úřadu nelze k tomu

přihlížeti, ano formálně usnesení o vkladu nabylo již právní moci (čís. 11.109 sb. n. s.). Nebyly proto porušeny velící předpisy zákona, pak-li prvý soud ve shodě s knihovním stavem vydal rozvrhové usnesení v napadené části.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Vklad vnučeného práva zástavního nelze sice povolit v poznamenaném pořadí, i když bylo k žádosti připojeno usnesení o poznámce pořadí (sb. n. s. čís. 11.109, 7941, 4152, plen. rozhodnutí sb. n. s. čís. 3266). Byl-li přes to vklad v pořadí tom povolen a nebyl-li proti tomu podán opravný prostředek, nastává formální právní moc zápisu a jest na zadním věřiteli, by se odporem při rozvrhovém roku domáhal soudního výroku o materiální neplatnosti zápisu a důsledkem toho nepřiznání pohledávky dotčeného věřitele v požadovaném pořadí. Pokud zadní věřitel tak neučinil, brání formální právní moc zápisu soudci při rozvrhu nejvyššího podání, by k této neplatnosti přihlížel z úřadu (§ 216 čís. 4 ex. ř.). Ježto se rekurent k rozvrhovému roku nedostavil a odpor podle § 213 ex. ř. nevzněl, nebyl k rekursu ani oprávněn (§ 234 (1) ex. ř.), neboť nešlo o porušení velícího ustanovení zákona, k němuž bylo by přihlídnouti z úřadu.

Čís. 12960.

Člen bytového družstva a čekatel domku jest povinen zapraviti rozdíl mezi nižším nájemným provisorním, jež bylo sice schváleno valnou hromadou, ale bylo podmíněno schválením ministerstva sociální péče, jehož se mu nedostalo, a vyšším nájemným, stanoveným v § 57 vládního nařízení ze dne 21. května 1921, čís. 191 sb. z. a n., a to i za dobu, kdy již nebyl čekatelem, ani členem družstva, obýval-li i pak domek.

(Rozh. ze dne 26. října 1933, Rv II 173/32.)

Žalobce byl členem žalovaného družstva až do konce roku 1927, kdy z družstva vystoupil. Proti žalobě o vrácení vkladu namítlo žalované družstvo započtením řadu vzájemných pohledávek, mezi nimi i pohledávku na doplatek nájemného, ježto žalobce obýval byt za provisorní nájemné, jež bylo nižší, než nájemné, stanovené v § 57 nařízení čís. 191/1921 sb. z. a n. Procesní soud své stolice přiznal žalobci nárok na vrácení vkladu, uznal však po právu i pohledávky namítané započtením a důsledkem toho žalobu zamítl. Odvolací soud k odvolání žalobce napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Žalované družstvo právem požaduje na dovolateli nájemné z domku čp. 454 v Ř. ve výši, stanovené podle § 57 vládního nařízení ze dne 21. května 1921, čís. 191 sb. z. a n. za celou dobu, po kterou dovolatel

domku užíval, t. j. od 1. července 1924 do 31. března 1929. Dovolatel byl do 31. prosince 1927 členem družstva a čekatelem domku. Jako takový podrobil se stanovám družstva. Podle ustanovení § 21 stanov nájemné stanoví se tak, aby byla zachována výnosnost a obecně prospěšný ráz družstva a jest podrobena, jakož i každá jeho změna, schválení ministerstva sociální péče; nájemní řád schvaluje podle § 15, čís. 9 stanov valná hromada; žalované družstvo jest podrobena dozoru ministerstva sociální péče. Toto ministerstvo poskytlo na řečený dům podporu převzetím záruky státu za hypotekární zápůjčky. Proto o nájemném platí ustanovení § 57 vládního nařízení z 21. května 1921, čís. 191 sb. z. a n., podle něhož nájemné musí býti stanoveno aspoň částkou, která stačí k úhradě nákladů tam podrobně uvedených. Dovolatel vzav dům v nájemné užívání jako člen družstva a čekatel domu, podroben jest i ustanovením stanov a zákonných předpisů, kterými družstvo při stanovení nájemného jest vázáno. Ministerstvo nedalo souhlas, aby nájemné bylo nižší než podle § 57 citovaného vládního nařízení, jak nižší soudy zjistily. Opačné tvrzení dovolatelovo, že ministerstvo schválilo nižší nájemné, na kterém se usnesla valná hromada družstva, odporuje nenapadenému zjištění nižších soudů a spisům. Tvrzení dovolatelovo, že byl družstvem zpraven o tom, že nájemné, stanovené valnou hromadou bylo 1. května 1928 schváleno ministerstvem sociální péče jest novotou v řízení dovolacím nepřipustnou (§ 504 c. ř. s.). Toto nižší nájemné i schválené valnou hromadou, podmíněné schválením ministerstva bylo tedy jen nájemným provisorním. Potřebného schválení se mu nedostalo. Ministerstvo sociální péče podle zjištění nižších soudů a svého dopisu ze dne 19. ledna 1931 nebylo by připustilo, aby nájemné z domku nedosahovalo hranice, stanovené § 57 shora citovaného vládního nařízení. V tom jest obsaženo schválení nájemného ve výši podle citovaného předpisu. Družstvo podle toho bylo tedy nejen oprávněno, ale i povinno stanovit nájemné aspoň ve výši řečeného zákonného ustanovení. Čekatelé družstva pak mají povinnost nájemné, dosud jimi placené, na tuto výši doplatiti. Dovolatel jest povinen platiti toto nájemné i za dobu po 31. prosinci 1927, kdy již nebyl čekatelem, ani členem družstva. Obýval-li i po té v domku, lze to vykládati jen tak, že souhlasí i na dále s činí, jak bude stanovena po rozumu stanov a zákonných předpisů a schválena ministerstvem sociální péče (§ 863 obč. zák.). Nižší soudy proto právem položily svému rozhodnutí za základ nájemné ve výši § 57 vládního nařízení čís. 191/1921 sb. z. a n. a neposoudily v tomto směru spor mylně.

Čís. 12961.

Je-li v pozemkové knize vložena služebnost stezky a jízdy pro určitou osobu, aniž je v zápise uvedeno, že služebnost je vložena výslovně jen na čas života oprávněného, nemůže býti povolen výmaz služebnosti na základě úmrtího listu o úmrtí oprávněného.

(Rozh. ze dne 27. října 1933, R I 815/33.)

V pozemkové knize byla vložena služebnost stezky a jízdy trakařem ve prospěch Marie K-ové. Na základě úmrtího listu, podle něhož Marie K-ová dne 7. září 1932 zemřela, domáhali se vlastníci služebných nemovitostí, by byl povolen výmaz oné služebnosti. Soud prvního státního soudu návrhu vyhověl, rekursní soud knihovní žádost zamítl. Důvody: Stěžovatel popírá přípustnost vkladu výmazu služebnosti na základě úmrtího listu podle § 64 knih. zák. a uplatňuje, že tu nejde o osobní, nýbrž o pozemkovou služebnost. Ze spisů okresního soudu v D. je patrné, že služebnost byla zřízena z příčiny přidělení pachtovních pozemků velkostatku D. podle zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. a že v těchto usneseních mezi jinými i Marie K-ová jako oprávněná byla označena. Podle § 479 obč. zák. mohou i služebnosti, které o sobě jsou služebnostmi pozemkovými příslušet osobě samotné anebo výhody, které řádným způsobem jsou služebnostmi, pouze na odvolání býti zřizovány. O odchylce od podstaty služebnosti však neplatí zákonná domněnka, a kdo ji tvrdí musí ji prokázati. Není pochybnosti, že služebnost stezky a jízdy trakařem co do povahy jest pozemkovou služebností. Nelze proto podle názoru rekursního soudu ze znění knihovního zápisu beze všeho souditi na to, že měla býti zřízena jako nepravdivá služebnost. Povinná strana, která tuto odchylku od povahy pozemkové služebnosti tvrdí, měla ji prokázati, neboť nepravdivá služebnost není osobním právem ve smyslu § 529 obč. zák. (Rozhodnutí ze dne 22. října 1885, čís. 7801 sb. 10.758.) Výmaz na základě pouhého úmrtího listu nelze proto povolit.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 94 čís. 1 knih. zák. má knihovní soud jen tehdy povolití zápis, není-li z pozemkové knihy ve příčině nemovitosti nebo práva proti němu překážky. Podle lustra jest vložena služebnost stezky a jízdy trakařem pro Marii K-ovou, pokud se týče ve prospěch Marie K-ové, a není v zápise uvedeno, že právo služebnosti jest vloženo výslovně jen na čas života Marie K-ové. Překáží tudíž knihovní stav tomu, by podle § 34 knih. zák., jen na základě úmrtího listu o úmrtí Marie K-ové byl povolen výmaz služebnosti stezky a jízdy trakařem pro Marii K-ovou, pokud se týče ve prospěch Marie K-ové (§ 94 čís. 1 knih. zák.). Knihovní soudce rozhoduje o žádosti jen podle stavu knihovního a nesmí konati šetření (§ 95 knih. zák.). Právem proto rekursní soud žádost o knihovní výmaz služebnosti Marie K-ové zamítl.

Čís. 12962.

Opovídací strana má při změně společenské smlouvy akciové společnosti k opovědi zápisu změn i u rejstříkového soudu o dštěpného závodu předložiti doklady o všech změnách, třebaže se nestanou všechny předmětem zápisu do obchodního rejstříku.

Zápisem změn společenské smlouvy rejstříkovým soudem hlavního závodu nemůže býti dotčeno právo samostatného přezkumu opovědi příslušející rejstříkovému soudu odštěpného závodu.

Civilní rozhodnutí XV.

Právo rejstříkového soudu odštěpného závodu, požadovati pro knihu příloh doklady, není obmezeno na změny, jež se dotýkají ve smyslu čl. 212 obch. zák. údajů vyznačených v čl. 210 čís. 2 a 3 obch. zák.

(Rozh. ze dne 27. října 1933, R I 995/33.)

Opověď změny stanov akciové společnosti k zápisu do obchodního rejstříku odštěpného závodu vrátil rejstříkový soud odštěpného závodu k doplnění v tom směru, by do 15 dnů byly předloženy: 1. doklad o tom, že změna byla již zapsána do obchodního rejstříku soudu hlavního závodu, 2. soudně, nebo notářsky ověřený opis nového dodatku všech změněných paragrafů stanov podle schvalovacího výnosu ministerstva vnitra. Rozkladu, správně stížností rejstříkový soud nevyhověl. **Důvody:** Podle čl. 212 obch. zák. musí býti odštěpný závod akciové společnosti přihlášen do obchodního rejstříku, přihláška musí obsahovati údaje vyčtené v čl. 210 odstavec druhý a třetí, obch. zák. Údaje ty se shodují s údaji, jež se zapisují do obchodního rejstříku soudu závodu hlavního, ježto zápisy o právních poměrech obou závodů musí býti shodné. Podle čl. 214 druhý odstavec obch. zák. musí i každá změna společenské smlouvy býti stejným způsobem, jako původní smlouva zapsána do obchodního rejstříku, jak u soudu hlavního, tak u soudu odštěpného, podrobuje zkoumání opověď zápisu i znění smlouvy společenské a musí proto znáti celý obsah stanov i jich dodatků, by mohl posouditi, znaje celý obsah smlouvy společenské, zda byly zachovány předpisy stanov a formální postup při těch usneseních statutárních orgánů společnosti, jež jsou předmětem zápisu do obchodního rejstříku. Nemůže se proto spokojiti pouhými částečnými a neúplnými dodatky ke stanovám, jež obsahují jen ona ustanovení stanov, která jsou předmětem zápisu do obchodního rejstříku. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Především se poukazuje na správné, stavu věci a zákonu vyhovující důvody napadeného usnesení, které i soud rekursní sdílí a které vývody stížností vyvráceny nebyly. K vývodům stížností se dodává, že společenské smlouvy a usnesení pozměňující a listiny schvalovací jest, nezapisují-li se v plném obsahu do rejstříku, shromažďovati ve knize příloh, v úplném opisu neb v úplném otisku, jejichž obsah je doplňující součástí rejstříku pro firmy společenské a jejichž souhlas s prvopisem musí býti veřejně ověřen, a kteréž musí býti dodány stranou (§ 10 nařízení min. spravedlnosti a obchodu ve shodě s ministerstvem financí ze dne 9. března 1863, čís. 27 ř. zák. o založení a vedení obchodního rejstříku, podobně min. nař. čís. 71/73 ř. z.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nelze spatřovati nezákonnost napadeného usnesení (§ 46 (2) zákona čís. 100/31 sb. z. a n.) v tom, že rekursní soud potvrdiv usnesení soudu první stolice setrval na stanovisku, že opovídací strana při změně spo-

lečenské smlouvy má k opovědi zápisu změn i u rejstříkového soudu odštěpného závodu předložiti doklady o všech změnách, to jest v tomto případě soudně nebo notářsky ověřený opis nového dodatku všech změněných paragrafů stanov dle schvalovacího výnosu ministerstva vnitra čís. 86.584/32-15, třebaže se nestanou všechny předmětem zápisu do obchodního rejstříku, poněvadž rejstříkový soud odštěpného závodu samostatně zkoumá ve smyslu § 22 nařízení ministerstva spravedlnosti a obchodu ve shodě s ministerstvem financí ze dne 9. března 1863, čís. 27 ř. zák. oprávněnost k zápisu a zda byla opověď řádně prokázána. Nesejde na tom, že krajský soud v Ch., jako rejstříkový soud hlavního závodu v usnesení ze dne 17. března 1933 učinil zápis, že byly změněny stanovy v §§ 7, 8, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 20, 24, 28, uváděje, že byla zvýšena jmenovitá hodnota 60.000 akcií ze 400 Kč na 1.000 Kč, že držba deseti kusů akcií dává právo na jeden hlas při valné hromadě akcionářů, a že ostatní změny se týkají vnitřních poměrů společnosti, poněvadž tím nemůže býti dotčeno právo samostatného přezkumu opovědi, příslušející rejstříkovému soudu odštěpného závodu. Pokud dovolatelka hledí poukazem k § 10 nařízení čís. 27/1863 dovoditi, že u rejstříkového soudu odštěpného závodu lze pro knihu příloh požadovati jen doklady, vztahující se na změny, jež se dotýkají ve smyslu čl. 212 obch. zák. údajů, vyznačených v čl. 210 čís. 2 a 3 obch. zák. — nelze s vývody těmi souhlasiti, poněvač doslov tohoto předpisu, ani předcházející paragrafy takovému závěru nenasvědčují. Dovolávané rozhodnutí čís. 1547 sb. n. s. se týkalo případu, v němž rejstříkový soud v nesporném řízení rozhodoval o protestu akcionáře proti usnesení valné hromady, takže podkladem byl případ zcela odlišný od nynějšího. Další rozhodnutí čís. 1080 sb. n. s. se právě týká povinnosti rejstříkového soudu ve smyslu § 22 uvedeného nařízení. V ostatním se odkazuje dovolatelka na správné odůvodnění napadeného usnesení, jež vývody dovolacího rekursu nebylo vyvráceno.

Čís. 12963.

Jde-li o věci fysicky dělitelné (o plody přesně určeného množství), jest exekuci na spoluvlastnický podíl vésti podle §§ 294 a násl. ex. ř., nikoliv podle § 331 ex. ř.

K nabytí vlastnictví pachtýřem k odděleným plodům jest třeba, by tu byla pachtovní smlouva a by pachtýř plody vydobyl (vymlátil, zpracoval). Pachtýř nemá právo bránící exekuci vedené věřitelem propachtovatelským na oddělené plody, byla-li pachtovní smlouva odporovatelná a proti věřiteli propachtovatele bezúčinná.

(Rozh. ze dne 27. října 1933, R I 1000/33.)

Žalobkyně a její manžel byli spoluvlastníky usedlosti. Žalovaná společníkyně vedla k vydobytí pohledávky za manželem žalobkyně exekuci na inventář usedlosti a na výtěžky a užítky z nemovitosti (50 mandel ovsu nevymláčeného, 50 mandel ječmene nevymláčeného, 400 q brambor, 150 q zadního škrobu, 200 q brambor krmných a 20 q pšenice). Žalobou,

o niž tu jde, domáhala se žalobkyně proti žalované nepřipustnosti exekuce jednak z důvodu svého spoluvlastnického práva, jednak proto, že jí dlužník propachtoval svou polovinu nemovitosti. Žalovaná spořitelna namítla mimo jiné, že pachtovní smlouva mezi dlužníkem a žalobkyní jest odporovatelná a proti žalované bezúčinná. Procesní soud prvního státního soudu uznal v plném rozsahu podle žaloby. Odvolací soud vyhověl částečně odvolání, zrušil napadený rozsudek, pokud jím bylo vyhověno žalobě o nepřipustnost exekuce na užítky nemovitosti a vrátil věc v rozsahu zrušení prvního soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. **D ů v o d y:** Odvolací soud má za odůvodněnou výtku nesprávného právního posouzení věci a tím i neúplnosti řízení i rozsudku v příčině plodin, uvedených v žalobě, a to potud, že se první soudce vůbec nezabýval námitkou odporovatelnosti smlouvy pachtovní. Proti názoru odvolání, že žaloba jest vůbec bezdůvodná, protože prý pachtovní právo žalobkyně nepřekáží vedení exekuce, jest uvésti toto: Žalobkyně je spoluvlastnicí statku a je proto i spoluvlastnicí a spoludržitelkou inventáře, jakož i vytěžených plodů. Poněvadž však v této skupině jde o věci fysicky dělitelné, mohla by se žalobkyně z důvodu svého práva spoluvlastnického domáhati nepřipustností exekuce jen co do poloviny zabaveného množství plodin. Pokud tedy z tohoto důvodu bylo žalobě vyhověno, není odvolání odůvodněno, ovšem jen ve příčině poloviny zabavených věcí. K druhé polovině uplatňuje žalobkyně právo vlastnické jako pachtýřka druhé ideální poloviny statku. Není tudíž, jak odvolání praví, důvodem nepřipustnosti pachtovní právo, nýbrž právo vlastnické, nabyté dle tvrzení žaloby tím, že žalobkyně jako pachtýřka tyto plody pro sebe vytěžila. Nebýti pachtovní smlouvy, byl však vlastníkem polovice těchto výtěžků exekut a spoluvlastník statku. Pachtovní smlouvou byly tudíž tyto výtěžky odňaty exekuci. Tvrdí-li žalovaná strana, že touto pachtovní smlouvou byla jako věřitelka dlužníka zkrácena, že žalobkyně znala špatný finanční stav svého manžela a že se toto právní jednání stalo v úmyslu, zkrátiti věřitele, byla žalovaná k této námitce odporovatelnosti oprávněna podle § 9 odp. řádu, a bylo povinností prvního soudu, by se s touto námitkou vypořádal. První soud však ponechal tuto námitku jak v řízení, tak i v odůvodnění rozsudku úplně bez povšimnutí.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovatelka uvedla v žalobě, že věci, o které tu jde, jsou výtěžky sklizně z usedlosti náležející z polovice jí a z polovice dlužníkovi, kterou má spachtovanu. Opírala tedy žalobkyně, poněvadž jde, jak správně uznal odvolací soud, o věci fysicky dělitelné, své vlastnické právo k polovici zabaveného množství plodů, která jediné tvoří předmět napadeného usnesení, o pachtovní smlouvu. Jde o množství věcí přesně určené (mandele a metrické centy), tedy o věci movité, na které se vede exekuce podle § 249 ex. ř., nikoliv o ideální podíl na nich, na který by mohla býti vedena exekuce podle § 331 ex. ř. Žalovaná nepotřebovala tvrditi, že úplata v pachtovní smlouvě byla menší než užítky, jichž stě-

žovatelka docílila, stačí, když tvrdila, že věřitelé, tedy i ona, byli pachtovní smlouvou zkracováni. Názor stěžovatelky, že vlastnictví vylučovaných věcí nenabyla na základě pachtovní smlouvy, nýbrž tím, že je vydobyla, je nesprávný, poněvadž titulem k nabytí vlastnictví byla smlouva, kdežto vydobytí, vymláčení a zpracování bylo jen způsobem nabytí oddělením plodu od půdy. Oběho jest třeba k nabytí vlastnictví (§ 380 obč. zák.), a neměla by proto stěžovatelka právo bránící exekuci vedené odporující věřitelkou, kdyby smlouva byla bezúčinnou. Názor její, že žalovaná mohla by se v takovém případě domáhati jen náhrady škody, nikoliv trpění exekuce na věci ty, je nesprávný, poněvadž podle § 14 (1) odpůřícího řádu může věřitel to, co odporovatelným jednáním ušlo ze jmění dlužníka, pro sebe požadovati potud, pokud toho jest třeba k jeho uspokojení, a teprve, nebylo-li to možné, náhrady. Vnucenou správu lze vésti podle § 97 ex. ř. jen na užítky a příjmy z nemovitosti, nikoliv na věci movité, které oddělením od půdy přestaly býti příslušenstvím nemovitosti (§ 295 obč. zák.).

Čís. 12964.

Lhůta k podání rekursu proti rozvrhovému usnesení o dražebním výtěžku za nemovitosti prodlužuje se, začala-li běžeti za soudních prázdnin, o dobu do konce soudních prázdnin.

(Rozh. ze dne 27. října 1933, R I 1018/33.)

Rekursní soud odmítl rekurs vymáhajícího věřitele proti usnesení o rozvrhu nejvyššího podání za exekučně prodanou nemovitost jako opožděný, ježto napadené usnesení bylo doručeno rekurentu dne 13. července 1933, rekurs byl podán na poštu až dne 22. července 1933, tudíž po uplynutí osmidenní lhůty rekursní (§ 65 ex. ř.).

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by o rekursu proti usnesení prvního soudu znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Stěžovatelka napadla rekusem, jenž byl usnesením rekursního soudu jako opožděný odmítnut, rozvrhové usnesení prvního soudu o dražebním výtěžku za nemovitosti. Nejde tu o žádný z případů, uvedených v § 223 druhý odstavec a v § 224 c. ř. s. v doslovu čl. II zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n., v nichž nemají soudní prázdniny vzhledem k ustanovení § 225 druhý odstavec c. ř. s. nový doslov na počítání lhůt k opravným prostředkům vlivu, a nebyla také tato věc rozhodnutím přednosty soudu za takový případ prohlášena. Platí tu tudíž předpis § 225 první odstavec c. ř. s., podle něhož se lhůty k podání opravných prostředků prodlužují o dobu trvání soudních prázdnin. Rekurs proti usnesení prvního soudu, doručení stěžovatelce dne 13. července 1933, podaný podle záznamu ve smyslu § 74 j. ř. na poštu dne 23. července 1933, tedy po uplynutí osmidenní lhůty (§ 65 ex. ř.),

jest proto podán přes to včas, ana se stěžovatelce se zřetelem na posléz uvedené ustanovení zákonné prodloužila lhůta k podání stížnosti o dobu do 31. srpna 1933 (§ 222 c. ř. s. nový doslov) a lhůta ta podle toho, co uvedeno, v době podání rekursu ještě neuplynula.

Čís. 12965.

Povinný, podavší proti povolení exekuce vnučenou správou své nemovitosti rekurs, jemuž byl přiznán odkladný účinek, nebyl oprávněn nakládati s tím, co od nájemců nemovitosti vybral v mezidobí až do vyřízení rekursu. Učinil-li tak přece, jednal na vlastní vrub a musí, byl-li rekurs zamítnut, nahraditi vnučenému správci, co neprávem vybral.

(Rozh. ze dne 27. října 1933, Rv I 885/31.)

Žalobce byl usnesením ze dne 17. března 1930 ustanoven vnučeným správcem usedlosti žalovaného. Ač toto usnesení bylo dne 1. dubna 1930 doručeno opatrovníku žalovaného, vybral opatrovník dne 2. dubna 1930 od nájemníků usedlosti nájemné 3600 Kč. Proti žalobě, již domáhal se vnučený správce na žalovaném zaplacení 3600 Kč, namítl žalovaný, že podal návrh na odklad exekuce vnučenou správou. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Nesporné jest, že prozatímní podpůrce jménem žalovaného dne 2. dubna 1930 vybral nájemné 3000 Kč od firmy A. Jde tudíž o otázku, zdali žalovaný, pokud se týče jeho prozatímní podpůrce byl k tomu oprávněn. V tomto ohledu jest vycházeti z nenapadeného zjištění prvního soudu, že návrh žalovaného na povolení odkladu exekuce usnesením exekučního soudu ze dne 30. března 1930 byl zamítnut. Následkem toho nebylo překážky, by vnučená správa nebyla provedena, zvláště když se uváží, že podle § 67 ex. ř. soudní usnesení v exekučním řízení mohou býti vykonána již dříve, než prošla rekursní lhůta, leč by tento zákon (exekuční řád) nařizoval něco jiného. O takovou výjimku však tu nejde. Teprve dne 8. dubna 1930 byl stížnosti proti zamítacímu usnesení ze dne 30. března 1930 přiznán odkladací účinek. V době, kdy žalovaná strana vybrala nájemné od firmy A., odkladacího účinku ještě tu nebylo, při čemž jest poukázati k tomu, že v exekučním řízení rekurs výkon usnesení napadeného zastavuje jen v případech v zákoně zvláště výtčených, což se podle § 42 čís. 7 ex. ř. stane jen tehdy, napadá-li se rekusem soudní usnesení, kterým exekuce jest povolena: Tento předpoklad tu rovněž není splněn. Následkem toho uznal první soud všim právem, že žalovaná strana dne 2. dubna 1930 nebyla oprávněna, vybrati nájemné u firmy A. Co se však týče vybrání nájemného 600 Kč u nájemníka T-a, stalo se tak dne 15. dubna 1930, tudíž v době, když odkladací účinek stížnosti žalované strany již byl přiznán. Tím však není nárok žalující strany vyloučen. Zjištěno jest, že stížností žalované strany usnesením ze dne 3. května 1930 nebylo vyhověno, a že toto zamítací usnesení prozatímnímu podpůrci dne 29. května 1930 doručeno bylo. Tím byl však odkladací účinek zase odstraněn.

Žalovaná strana musila počítati s tím, že její stížnost bude bezvýslednou, a nebyla proto oprávněna nakládati s částkami, které v mezidobí vybírala. Učinila-li však přes to tak, jednala na vlastní vrub a musí žalující straně nahraditi částky neprávem vybrané. Odkladací účinek této stížnosti přiznaný, nerovná se odkladu exekuce vůbec a byla jí jen vykonatelnost tohoto usnesení zatím zastavena. Ukáže-li se však, že stížnost jest bezdůvodná, musí povinná strana plniti vše, co podle usnesení exekuci povolujícího měla plniti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání poukázav k důvodům napadeného rozsudku.

Čís. 12966.

Bylo-li o žalobním nároku již pravoplatně rozhodnuto, pozbyl mezitímní určovací návrh této povahy a jest ho v dovolacím řízení posuzovati podle § 228 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 27. října 1933, Rv I 523/32.)

Žalující pojišťovna domáhala se na žalovaném zaplacení pojišťovací premie a vznesla mezitímní určovací návrh tohoto doslovu: Určuje se, že pojistka čís. 513.515, uzavřená na základě pojišťovacího návrhu ze dne 22. května 1930 mezi stranami jest po právu a žalovaný jest povinen to uznati. Procesní soud první stolice uznal právem, že pojistka, uzavřená mezi stranami na základě pojišťovacího návrhu ze dne 22. května 1930, není po právu a že se důsledkem toho žaloba s konečnou prosbou, by žalovaný uznán byl povinným zaplatiti žalobkyni 244 Kč s 6% úrokem od 15. srpna 1930 zamítá. Odvolací soud potvrdil napadený rozsudek pokud jím mezitímní určovací návrh žalobkyně toho obsahu, že pojistka uzavřená mezi stranami na základě pojišťovacího návrhu ze dne 21. května 1930 jest po právu a že žalovaný jest povinen to uznati, byl zamítnut; v ostatním ponechal rozsudek prvního soudu netknutým.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobkyně.

Důvody:

Dovolání směřuje jen proti výroku odvolacího soudu, jímž nebylo vyhověno dovolání z rozhodnutí prvního soudu o mezitímním určovacím návrhu, jehož předmět byl oceněn na 2440 Kč, a žádá změnu rozsudku v tom smyslu, že se mezitímnímu určovacímu návrhu v kladném smyslu vyhovuje, kdežto nedotčeným zůstává ostatní část rozsudku, jímž potvrzeno bylo rozhodnutí prvního soudu o zamítnutí nároku na zaplacení pojistné premie 244 Kč s příslušenstvím z pojišťovací smlouvy, která měla býti mezitímním určovacím návrhem zjištěna. Podmínkou mezitímního určovacího návrhu § 236 c. ř. s. jest jeho předurčující význam pro žalobní nárok. Bylo-li o žalobním nároku již pravoplatně rozhodnuto, pozbyl mezitímní určovací návrh této povahy a jest ho nyní v do-

volacím řízení posuzovati podle § 228 c. ř. s. Dovolatelka však ani nevrzdila, tím méně osvědčila, že má právní zájem na brzkém zjištění sporného právního poměru. Ustanovení § 236 c. ř. s. nemůže proto v dovolacím řízení již přijíti v úvahu, ana dovolatelka omezila a vzhledem k § 502 odstavec třetí c. ř. s. musila omeziti své dovolací právo na rozhodnutí o určovacím návrhu, takže nejde již o mezitímní návrh určovací, nýbrž o samostatný návrh, jenž je přípustný jen za podmínek § 228 c. ř. s. Nemůže si proto dovolatelka stěžovati, že odvolací soud potvrdil dotyčnou část prvního rozsudku o mezitímním určovacím návrhu z důvodů jiných, podle mínění stěžovatelky nepřiléhavých.

Čís. 12967.

Vyhlášením konkursu na pozůstalost přestává působnost pozůstalostního soudu a další řízení přechází na konkursní soud a na jeho úřední orgány.

K rozhodnutí o tom, zda peníze uložené z pojistek na účty obmyšlených osob mají jim býti vydány, nebyl po vyhlášení konkursu na pozůstalost příslušným pozůstalostní soud, nýbrž orgány uvedené v §§ 117, 118, 95 konk. řádu, třebaže před vyhlášením konkursu bylo pravoplatnými usneseními pozůstalostního soudu vysloveno vyloučení pojistných peněz z pozůstalosti.

Do usnesení pozůstalostního soudu, jímž bylo po vyhlášení konkursu rozhodnuto o vydání pojistných hodnot, jest oprávněn k rekursu správce úpadkové podstaty.

(Rozh. ze dne 27. října 1933, R II 344/33.)

Pozůstalostní soud usnesením ze dne 21. listopadu 1932 nařídil, by realizáty veškerých pojistek, které zůstavitel Dr. Ervín G. uzavřel, poukázány byly spojitelně v M. na konto »Výtěžek z pojistek pozůstalosti po Dr. Ervínu G-ovi«. Usnesením téhož soudu ze dne 27. prosince 1932 bylo nařízeno, že veškeré vklady v tomto usnesení uvedené, mezi nimiž též vklady ve prospěch Elišky B-ové, Maxe a Jindřišky G-ových a Oskara G-a zůstanou až do odvolání soudu vinkulovány a nemohou jimi osoby, v jejichž prospěch byly pojistky uzavřeny, bez soudního svolení nakládati. Dne 3. května 1933 byl na pozůstalost po Dr. Ervínu G-ovi uvalen konkurs. Usnesením ze dne 6. června 1933 uvolnil pozůstalostní soud ve prospěch Elišky B-ové, Maxe a Jindřišky G-ových a Oskara G-a peníze uložené na základě pojistek. K rekursu správce konkursní podstaty rekursní soud zrušil usnesení pozůstalostního soudu ze dne 6. června 1933. **Důvody:** Dne 3. května 1933 byl na pozůstalost po Dr. Ervínu G-ovi uvalen konkurs a tím nastala co do projednávání pozůstalosti změna v tom způsobu, že se pozůstalostní řízení přeměnilo v řízení konkursní. Tím okamžikem nebyl již pozůstalostní soud příslušným k rozhodnutí, zda mají býti uvolněny peníze uložené k soudu ve prospěch třetích osob, nýbrž jsou příslušny k rozhodnutí o tom, zda peníze mají býti vydány, jen orgány v kon-

kursním řádu uvedené (§§ 117, 118, 95 konk. ř.). Rozhodl-li nesporný soud jako soud pozůstalostní, učinil tak nesprávně a bylo jeho usnesení zrušiti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacím rekursům Elišky B-ové, Maxe a Jindřišky G-ových a Oskara G-a.

Důvody:

Správným jest názor rekursního soudu, že vyhlášením konkursu na jmění pozůstalostní přestává působnost pozůstalostního soudu a že další řízení přechází na konkursní soud a jeho úřední orgány, řízení se řídí předpisy konkursního řádu a že proto nebyl pozůstalostní soud po vyhlášení konkursu na pozůstalost příslušným k rozhodnutí o tom, zda hodnoty uložené z pojistek na konta osob obmyšlených mají jim býti vydány, nýbrž orgány uvedené v §§ 117, 118, 95 konk. ř. Tomu nepřekáží ani předchozí usnesení pozůstalostního soudu ze dne 21. listopadu 1932 a usnesení ze dne 27. prosince 1932 č. j. D I 491/32-230 vydaná před vyhlášením konkursu, třebaže jimi bylo vysloveno vyloučení pojistných hodnot z pozůstalostní podstaty a třebaže usnesení ta jsou pravoplatná. Neboť tím byla otázka ta vyřešena jen pokud se týká pozůstalostní podstaty a nikoliv konkursní podstaty, kteréžto pojmy se ani nekryjí, hledíc k tomu, že do konkursní podstaty nepatří věci z exekuce vyloučené (§ 3 odstavec (1) k. ř.), kdežto do pozůstalostní podstaty patří veškeré zůstavené jmění (§ 531 obč. zák., § 97 nesporného řízení) vyjmouc věci nesporně cizí (§ 104 nesporného řízení). Dovolací rekurenti sami poukazují na rozhodnutí čís. 2339 sb. n. s., v němž bylo dovozeno, že věřitelé pozůstalostní nemají oprávnění v pozůstalostním řízení žádati, by ty neb ony věci byly pojaty do jmění pozůstalostního neb aby byly z jmění toho vyloučeny. Naproti tomu jsou však konkursní věřitelé oprávnění spolurozhodovati o nárocích na vyloučení věcí z konkursní podstaty (§ 47 konk. ř.), ať již přímo ve schůzi věřitelů (§ 90 a 95 konk. ř.), anebo prostřednictvím věřitelského výboru (§ 86 a 118 čís. 5 konk. ř.), anebo prostřednictvím správce konkursní podstaty, jenž podle § 117 konk. ř. jest povinen vyžádati si ke všem důležitým opatřením usnesení věřitelského výboru. Nelze je proto o toto právo připraviti z důvodu, že pozůstalostní soud před vyhlášením konkursu podle § 27 věty druhé nesporného řízení pravoplatně rozhodl o vyloučení věcí z pozůstalostní podstaty, a zůstává proto toto rozhodnutí pravoplatným jen pro obor nesporného řízení. Nelze také uznati, že správce konkursní podstaty nebyl oprávněn k rekursu proti usnesení vydanému pozůstalostním soudem po vyhlášení konkursu. Neboť podle § 6 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. jest účastníkem nesporného řízení, kdo může býti rozhodnutím soudu ve svých právech přímo dotčen, nebo kdo uplatňuje právní zájem, aby soud učinil rozhodnutí. Neň pochyby o tom, že správce konkursní podstaty má právní zájem na tom, aby usnesení pozůstalostního soudu o vydání pojistných hodnot osobám obmyšleným bylo shlazeno; neboť jeho povinností podle § 79 konk. ř. jest zjistiti stav podstaty, pečovati o dobytí

a zajištění jmění podstaty, jakož i o zjištění dluhů úpadcových, zkoumatí přihlášené nároky a vésti spory, které se týkají podstaty, a ručí všem účastníkům za majetkovou újmu, která by vzešla zanedbáním povinností mu uložených. Jest proto účastníkem nesporného řízení a byl podle § 37 zákona čis. 100/1931 sb. z. a n. k rekursu oprávněn.

Čís. 12968.

Pro odložení exekuce není podmínkou ani předpokladem, že exekuce byla již povolena.

Nabylo-li usnesení o přikázání k vybrání již moci práva, nevádí jeho platnosti, že bylo vydáno soudem exekuci povolujícím, nikoliv soudem exekučním.

Povaha vykonaného již přikázání k vybrání nebrání dočasněmu odkladu účinků uvedených v § 308 ex. ř. a lze i po doručení příkazního usnesení odložití exekuci s účinky § 43, prvý odstavec, ex. ř., ač-li vymáhající věřitel přikázanou pohledávku skutečně již nevybral a ji ke svému uspokojení nepoužil.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1933, R I 988/33.)

Soud své stolice zamítl návrh, by byl povolen odklad exekuce zřízením zástavního práva na nemovitosti a zabavením pohledávek a přikázáním jich k vybrání. Rekursní soud vyhověl rekursu dlužníka potud, že povolil odklad exekuce přikázáním pohledávek k vybrání. **Důvody:** Návrh povinné strany na odklad exekuce byl u povolujícího soudu podán dne 24. června 1932, tudíž před povolením exekuce, o jejíž odklad bylo žádáno. Pokud jde o exekuci vnučeným zřízením práva zástavního, zamítl prvý soud právem návrh, neboť povolením zřízení zástavního práva a zápisem tohoto práva do pozemkových knih je exekuce skončena a nelze říci, že by s tímto exekučním úkonem bylo pro povinného spojeno nebezpečení nenahraditelné nebo těžce napravitelné majetkové újmy; proto neměl býti odklad podle § 44 prvý odstavec ex. ř. povolen. Jinak se to má s exekucí zabavením pohledávek povinného. Zde následuje na zabavení pohledávek jejich přikázání, čímž by vymáhající strana byla oprávněna pohledávky vybrati, čímž by mohl povinný ohrožen býti ve svém majetku, kdyby jeho žalobě o prohlášení exekučního titulu za neplatný bylo vyhověno. Pouhým odkladem přikázání pohledávek bez zrušení jejich zabavení není ohroženo uspokojení vymáhajícího věřitele a nebylo proto třeba, uložit povinnému složení jistoty.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele a změnil napadené usnesení potud, že se nevyhovuje návrhu povinné strany na odklad exekuce přikázáním k vybrání pohledávky příslušející dlužníku proti Poštovní spořitelně v Praze, dále že se odklad exekuce přikázáním k vybrání pohledávek příslušejících dlužníku proti Občanské záložně v J. z běžného účtu v částce 60.000 Kč a proti bance Ž. z běžného účtu v částce 60.000 Kč povoluje až do právoplatného rozhodnutí sporu Ck VI 229/32.

Důvody:

Exekuce byla povolena usnesením z 19. října 1932. Dříve, než se tak stalo, domáhali se již dlužníci podáním z 24. června 1932 odkladu exekuce, tehdy již navržené, avšak ještě nepovolené a zvláště též odkladu exekuce zabavením a přikázáním k vybrání pohledávek povinného za různými poddlužníky. Pro odložení exekuce není podmínkou ani předpokladem, že exekuce byla již povolena, jak rekurentka mylně za to má, a nevádí tedy povolení odkladu rekursním soudem okolnost, že exekuce v tomto případě v době návrhu ještě nebyla povolena. V této příčině stačí odkázati k rozhodnutí nejvyššího soudu sb. n. s. čis. 1167. Jest správné, že první soud podle § 303 druhý odstavec ex. ř. k rozhodnutí o návrhu na přikázání k vybrání nebyl příslušný, nýbrž že byl k tomu příslušný exekuční soud. Avšak tento nesprávný postup prvního soudu nemá významu, jelikož jeho usnesení nabylo moci práva a proto nevádí jeho platnosti, že bylo vydáno nepřislušným soudem (také Neumann-Lichtblau, Kom. zur Exekutionsordnung, 3. vydání, str. 269).

Ve věci nesouhlasí nejvyšší soud s právním názorem rekurentky, že po doručení příkazního usnesení účastníkům nelze již exekuci odložit s účinky § 43 prvý odstavec ex. ř., nýbrž že lze jen provedené úkony zrušiti za předpokladů § 43 druhý odstavec ex. ř. Tento názor hájený i v literatuře (Neumann-Lichtblau, 3. vydání str. 222, Petschek, Zentralblatt 1927 str. 144—145) jest odůvodňován v podstatě tím, že bez zrušení provedeného úkonu (přikázání k vybrání) by se odklad minul s cílem, protože by jím nebyly odstraněny účinky § 308 ex. ř.; že odklad podle § 43 (1) ex. ř. by znamenal zachování dosavadních exekučních úkonů — tedy i zachování přikázání k vybrání — což by znamenalo udržeti jeho účinky a že by se takto odklad stal opatřením bezobsažným a bezúčinným. Leč nejde tu o odstranění, nýbrž o odložení účinků přikázání k vybrání. Znamená to stavení výkonu oprávnění uvedených v § 308 ex. ř. na určitou dobu a účinné i proti vymáhajícímu věřiteli i proti poddlužníku. Dočasné zastavení oprávnění § 308 ex. ř. není podle své povahy vyloučeno a jest rozeznávatí pojmy »zrušení« a dočasného »stavení«. Exekuční úkon přikázání k vybrání není ničím nezmenitelným a ničím nezadržitelným, ve své původní podobě trvalým. Je to vidno na př. z § 310 poslední odstavec a 311 ex. ř. Vymáhající věřitel je zákonným zmocněncem dlužníkovým (§ 308 ex. ř.). Tato zástupčí moc může býti i věřitelem i soudem odvolána a proto není překážky, by nebyla též na čas stavena. O uvedení účastníků v nejistotu nemůže býti řeči ani u věřitele, ani u poddlužníka, ježto musí býti vyrozuměni o odkladu exekuce a o odkladu účinků uvedených v § 308 ex. ř. ~~Věc se má pak co do účinků tak, jakoby pohledávka byla sice zabavena, ale nebyla po určitý čas přikázána. Jest tedy za to míti, že povaha vykonaného již exekučního úkonu (přikázání k vybrání) nebrání dočasněmu odkladu (§ 43—44 ex. ř.) účinků uvedených v § 308 ex. ř. a proto nelze rekursnímu soudu v podstatě vytýkati nesprávné posouzení této otázky po právní stránce. Exekuce není ukončena již povolením přikázání~~

k vybrání, dokud vymáhající věřitel příkázanou pohledávku skutečně nevybral a dokud jí ke svému uspokojení nepoužil. V souzeném případě však rekursní soud přehlédl, že jeden z poddlužníků, Poštovní spořitelna, podle příkazního usnesení prvního soudu vymáhající věřitelce před povolením odkladu již plnila zaplativši jí 127 Kč 50 h dne 5. ledna 1933. Tímto plněním byla exekuce na tuto pohledávku již ukončena, odklad exekučního řízení jest již pojmově nemožný. Podle § 44 třetí odstavec ex. ř. má soud, povoluje odklad, zároveň vysloviti, na jak dlouho se exekuce odkládá. Rekursní soud opomenul tak učiniti, pročez i v tomto směru bylo rekursu vyhověti. Rekurentka ani netvrdila, že by povolením odkladu příkázání k vybrání (bez zrušení zabavení pohledávky) bylo uspokojení jejího nároku ohroženo, a nebylo proto třeba uložití povinnému složení jistoty (§ 44 druhý odstavec ex. ř.).

Čís. 12969.

Lékárník, jenž vydal pojištěným členům Léčebného fondu veřejných zaměstnanců přípravky bez předepsaného schválení okresního sboru tohoto fondu, nemůže se domáhati jich zaplacení na fondu.

Význam dodatku »necesse« na receptu.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1933, Rv I 1649/31.)

Žalující lékárník vydal na 146 receptů předepsaných pro Léčebný fond veřejných zaměstnanců různé lékárnické přípravky a léky v ceně 3.111 Kč. Částka tato nebyla žalující straně Léčebným fondem veřejných zaměstnanců v Praze honorována s poukazem k tomu, že šlo vesměs o přípravky a léky, které mohou býti předepsány a vydány jen na zvláštní svolení Léčebného fondu. Žalobu proti Léčebnému fondu veřejných zaměstnanců procesní soud první stolice zamítl. Důvody: Žalující strana se vymlouvá, že výměry, podle nichž je vázána vydávati určité léky na zvláštní svolení Léčebného fondu, nikdy nedostala a že jí ani nebylo známo, že byly vydány. Podle znaleckého posudku má soud za zjištěno a prokázáno, že předepsané léčebné přípravky a léky jsou vesměs takové, že bez schválení okresního sboru, bez zvláštního povolení a potvrzení nelze je vydati. Ani na jednom z receptů není povolení okresního sboru Léčebného fondu vyznačeno. Soud má proto za to, že žalobce vydal léčebné přípravky a léky, aniž šetřil příslušných předpisů na vlastní nebezpečí. Okolnost, že na některých receptech je vyznačeno slovo »necesse« a pod., není rozhodná, jelikož vždy je třeba zvláštního potvrzení Léčebného fondu. Na omluvu žalující strany, že neznala dotyčné předpisy a je také od Léčebného fondu neobdržela, nemůže soud vzíti zřetel, ježto, jak z upozornění natištěného na druhé straně těchto receptů má soud za zjištěno, jest příslušný výpis z těchto předpisů na každém receptu vyznačen. Ostatně je a bylo povinností žalující strany jako lékárníka si zaopatřiti přesné předpisy a jich neznalost ho proto neomlouvá. Poněvadž žalující strana

vydala léky a léčebné pomůcky proti předpisům, nebyla žalovaná strana povinna je honorovati. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Nesprávné posouzení spatřuje odvolatel v tom, že první soud vztahuje předpis o nutnosti schválení okresního sboru k předpisování seriových injekcí, výživných přípravků, léčivých vín, vod atd. i na lékárníky, ač podle upozornění na rubu každého receptu platí jen pro lékaře, a že nepřihlíží k tomu, že recepty označeny byly slovem »necesse«, což zavazovalo žalobce k vydání léků bez dalšího zkoumání, a že jen na základě toho bere za dokázáno, že žalobce nebyl oprávněn k vydání léků bez schválení okresního sboru. Ale žádná z těchto výtek není opodstatněna. Podle odstavce třetího upozornění na všech receptech mohou býti seriové injekce, výživné přípravky, léčivá vína, a vody a ostatní léky tam uvedené předpisovány jen se schválením okresního sboru a podle první věty upozornění nemá pojištěnec jinak nárok na předepsaný lék. To znamená, že lékař smí předepsati lék i bez předchozího svolení okresního sboru, ale pojištěnec má nárok na vydání léku v lékárně jen, když okresní sbor lékařův předpis schválí. Předložil-li pojištěnec v lékárně lékařův předpis bez tohoto schválení okresního sboru, nemá nárok na lék a tudíž ani lékárník není oprávněn mu jej vydati na účet žalovaného fondu, to ani tehdy, když lékař připiše na recept slovo »necesse«. Toto slovo znamená jen, že vydání léku je nutné, ale to ještě neodstraňuje nutnost schválení okresního sboru. Nejev vyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel dovozuje, že se upozornění na rubu receptů nevztahuje na vydání léků lékárníkem, nýbrž jen na předpisování léků lékařem žalovaného fondu, a že lékárník musí uposlechnouti lékařova předpisu. Avšak v souzeném sporu nejde o to, byl-li žalobce jako lékárník povinen na lékařský předpis vydati uvedené v něm přípravky, nýbrž jádro sporu jest v tom, zdali žalobce jest oprávněn za přípravky vydané pojištěným členům žalovaného fondu požadovati zaplacení na žalovaném fondu. Již v rozhodnutí čís. 12.170 sb. n. s. bylo vyloženo, že recept vyplněný smluvním lékařem Léčebného fondu veřejných zaměstnanců jest listinou obsahující příkaz, by na účet fondu byly jeho pojištěným členům lékárníkem vydány léky nebo jiné léčebné pomůcky v receptu předepsané. V souzeném případě byl však tento příkaz omezen upozorněním otištěným na zadní straně receptu a bylo na žalobci jako lékárníkovi, který se musí přirozeně obeznámiti s celým obsahem receptu, aby si i tohoto upozornění povšiml, přečetl si je a jeho dbal, než vydal předepsaný přípravek na účet žalovaného fondu. Z upozornění na zadní straně receptů musil žalobce seznati při obyčejné pozornosti, jaké ve svém povolání jako lékárník musí dbáti, že pojištěnec nemá nárok na poskytnutí některých přípravků bez schválení okresního sboru a že tedy Léčebný fond veřejných zaměstnanců není povinen, aby za takové přípravky vydané pojištěnci bez tohoto schválení lékárníkovi platil. Vydal-li žalobce lékárnické přípravky bez předepsaného schvá-

lení okresního sboru, učinil tak na svůj vrub a na své nebezpečí, neboť překročil příkaz na receptu a nemůže tedy požadovati zaplacení za vydané přípravky na poukazujícím fondu (§§ 1403 a 1016 obč. zák.). Význam dodatku »necesse« na receptu byl zcela správně vysvětlen již odvolacím soudem.

Čís. 12970.

Ručitel ze záruční smlouvy za poskytnutý úvěr, za závazky z důvodu správy a z náhrady škody jest oprávněn, pokud není smlouvou stanoveno jinak, vypovědět záruční poměr jednostranně, což má v zájmu, že se jeho ručení nevztahuje na závazky a dluhy, které vzniknou teprve později a nejsou ve spojitosti se závazky povstalými v rámci záruky před prohlášením. Závazky, vzniklé v době před výpovědí, zůstávají nedotknuty.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1933, Rv I 442/32.)

Kauční listinou ze dne 22. června 1920 svolila žalobkyně ke zřízení zástavního práva na své nemovitosti až do nejvyšší sumy 50.000 Kč k zajištění všech pohledávek, které by vzešly žalovanému proti žalobkyni nebo jejímu manželovi z poskytnutého úvěru z důvodu ručení nebo náhrady škody. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném, by byl uznán povinným dáti svolení k tomu, by zástavní právo, váznoucí pro kauční pohledávku žalovaného až do výše 50.000 Kč na nemovitosti žalobkyně, bylo vymazáno a by byla vystavena kvitance za účelem výmazu způsobila ke vkladu do pozemkových knih. Žalobní žádost opodstatňovala žalobkyně tím, že k žalovanému prohlásila, že nepřijímá další ručení za dluhy svého manžela. **O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.**

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ni dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud zastává právní názor, že žalobkyně mohla jen se souhlasem žalovaného zrušit převzatý záruční závazek, ježto jde o smlouvu dvoustrannou, že tedy ke zrušení jejího závazku nestačilo o sobě jednostranné její prohlášení, zjištěné odvolacím soudem, že, bude-li vyřízena věc s firmou H., nechce již o ručení nic vědět, nýbrž že by k tomuto jejímu prohlášení býval musil přistoupiti buď výslovný nebo mlčky učiněný vážný projev žalovaného, že se zrušením souhlasí. S tímto názorem odvolacího soudu nelze souhlasiti. Jest sice správné, že záruční smlouva jest smlouvou oboustrannou, avšak z povahy smlouvy oboustranné nutně neplyne, že k jejímu zrušení jest nezbytně třeba souhlasné vůle obou stran. Vždyť na příklad i smlouva nájemní nebo zápůjčka jest smlouvou oboustrannou, a přece lze obě tyto smlouvy zrušiti jednostrannou výpovědí kdykoliv, pokud tomu nebrání

zakonný předpis neb opačná úmluva stran. Stejně jest tomu u smlouvy záruční za poskytnutý úvěr, za závazky z důvodu správy a náhrady škody a o takovou smlouvu jde v souzeném případě. Ručitel z takovéto jest oprávněn, pokud není smlouvou stanoveno jinak, vypovědět záruční poměr jednostranně, což má za následek, že ručení jeho se nevztahuje na závazky a dluhy, které vzniknou teprve později a nejsou v žádné spojitosti se závazky povstalými v rámci záruky před prohlášením. Závazky, vzniklé v době před výpovědí, zůstávají ovšem nedotknuty. Ze záruční listiny z 22. června 1920 nelze vyčísti, že ke zrušení záručního poměru bylo třeba souhlasu žalovaného. Žalobkyně byla proto oprávněna zrušiti záruční smlouvu jednostrannou výpovědí. V této příčině neposoudil odvolací soud věc správně, uznáv, že záruka žalobkyně trvala dále, ač zjistil, že žalobkyně již v roce 1921 po vystoupení svého manžela z podniku firmy H. prohlásila, že, jestliže věc s firmou H. bude vyřízena, nechce již o ručení nic vědět a že vyzvala žalovaného, aby jí kauční listinu vrátil.

Čís. 12971.

S hlediska § 1041 obč. zák. se nevyhledává, by věci bylo použito ve prospěch jiného přím o jejím vlastníkem. Tohoto ustanovení jest použiti i tehdy, bylo-li použito věci ve prospěch druhého prostřednictvím třetí osoby. V takových případech se však vyžaduje, by ona třetí osoba byla nepravým zástupcem toho, v čí prospěch bylo věci použito.

Předpisu § 1016 obč. zák. nelze použiti, nebylo-li jednáno v zastoupení jiného, nýbrž vlastním jménem.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1933, Rv I 95/33.)

Žalující firma domáhala se na žalované zaplacení za dodané dřevo, tvrdíc, že dřevo objednal manžel žalované Jaroslav D. jménem žalované a že dřevo vestavěl do domu, jehož vlastníci jest žalovaná. Žalobní nárok opírala žalující firma o předpis § 1238 obč. zák. a o § 1041 obč. zák. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a to z důvodu § 1238 obč. zák. i § 1041 obč. zák. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, maje za to, že v souzeném případě jest použiti § 1041 obč. zák.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Dovolatelce jest přisvědčiti, pokud spatřuje neúplnost odvolacího řízení (§ 503 čis. 2 c. ř. s.) v tom, že se odvolací soud nezabýval námitkou žalované, že žalobce má pohledávku na zaplacení dodaného zboží proti Jaroslavu D-ovi, ač okolnost ta má podstatný vliv na posouzení věci s hlediska § 1041 obč. zák. Proti tvrzení žaloby, že manžel žalované Jaroslav D. objednal v parní pile žalobcově stavební dříví

v plné moci žalované, namítla žalovaná v žalobní odpovědi, že Jaroslav D. stavěl proti její vůli a přes její opětovné protesty dům na jejím pozemku, že stavební hmoty objednával a přijímal vlastním jménem, že si byla žalující firma dobře vědoma, že objednávku učinil manžel žalované vlastním jménem, neboť na jeho jméno vystavila a zaslala účet, že žalující firma převedla trhovou smlouvou vlastnictví k dříví na jejího manžela a že z toho důvodu přísluší jí nárok na zaplacení dříví proti manželu žalované. Procesní soud nezabýval se těmito námitkami žalované, nýbrž uznal podle žaloby, shledav žalobní nárok epodstatněným i podle § 1238 obč. zák. i podle § 1041 obč. zák. Odvolací soud, vyloučiv použití § 1238 obč. zák., souhlasil s právním názorem prvního soudu, že žalovaná je povinna zažalovanou částku zaplatiti z důvodu § 1041 obč. zák. K výtce žalované v odvolacím spise, že se procesní soud nezabýval její námitkou, že objednávku učinil její manžel vlastním jménem a že vůbec nejednal v její plné moci, uvedl odvolací soud, že právem se nezabýval první soud řečenou námitkou, je-li — podle názoru odvolacího soudu — žalovaná již z důvodu § 1041 obč. zák. povinna dříví zaplatiti. Leč právě okolnost, zda Jaroslav D. objednal dříví vlastním jménem či jménem žalobkyně, jest rozhodná pro to, zda jest žalovaná povinna podle § 1041 obč. zák. zaplatiti dříví. Předpis § 1041 obč. zák. předpokládá, že bylo užito cizí věci k užítku jiného bez právního důvodu. Nevyhledává se, by věci bylo použito přímo jejím vlastníkem ve prospěch druhého, nýbrž § 1041 obč. zák. jest použito i tehdy, bylo-li použito věci ve prospěch druhého činností a prostřednictvím třetí osoby (sr. Sedláček, Obligační právo III, str. 16, Wellspacher, Versio in rem str. 133, 134, Ehrenzweig, System II/1, str. 659, Mayr, Lehrbuch III, str. 345, rozhodnutí čís. 6792 a 12.573). V takových případech se však vyžaduje, aby ona třetí osoba byla nepravým zástupcem toho, v jehož prospěch bylo věci použito. Uzavřela-li však třetí osoba smlouvu s vlastníkem věci vlastním jménem, nejde vůbec o případ § 1041 obč. zák. Kdyby tedy bylo zjištěno, že smlouvu o koupi dříví uzavřel se žalobcem manžel žalované vlastním jménem, nebylo by lze použiti předpisu § 1041 obč. zák., neboť nešlo by o smlouvu s nepravým zástupcem třetí osoby (žalované), nýbrž šlo by o kupní smlouvu mezi žalobcem a manželem žalované, při které obě strany jednaly vlastním jménem, a bylo by lhostejné, k jakému účelu manžel dříví koupil (zda na př. je chtěl dále zciziti, či jinému darovati, či do stavení manželčina zastavěti) a jak s ním ve skutečnosti naložil. V každém případě prodatel, dodav koupené dříví svému spolusmluvníku, splnil se své strany jen svůj smluvní závazek (§ 1061 obč. zák.), ať dodal dříví přímo jemu nebo podle jeho poukazu na cizí stavení, a může žádati vzájemné plnění (kupní cenu) zase jen od svého spolusmluvníka (§ 1062 obč. zák.). Případná nedobytnost kupní ceny u kupitele jde pak jen na vrub prodatele. Ježto tedy dosud není jisto, zda jest žalobní nárok vůbec posuzovati s hlediska § 1041 obč. zák., netřeba se zabývati otázkou, zda jest s hlediska tohoto předpisu zákona přihlédnouti k tomu, co žalovaná poskytla svému manželu na úhradu stavebních nákladů.

Poukazuje-li žalobce v dovolací odpovědi k tomu, že smlouva byla dodatečně schválena konkludentním činem žalované, přehlíží (— nehledíc k tomu, že v první stolici o tento důvod žalobní nárok neopřel a sám k tomu žádný přednes neučinil, že tedy přichází v dovolacím řízení s novým útočným prostředkem a nehledíc k tomu, že také první soud, odvoláváje se na předpis § 1016 obč. zák., vybočil z rámce, jež žalující strana svým přednesem soudu vymezila —), že předpis § 1016 obč. zák. předpokládá také plnou moc a její překročení, že se tedy nehodí na případy, kde někdo jednal nikoliv v zastoupení jiného, nýbrž vlastním jménem, což právě žalovaná namítala.

Čís. 12972.

Oduznání manželského původu (§ 158 obč. zák.).

Svědectví matčino lze ve spojení s jinými průvody vzíti za podklad rozhodnutí o oduznání manželského původu dítěte.

Omezenost průkaznosti matčiny výpovědi se nevztahuje na okolnost, zda žalobce zachoval tříměsíční lhůtu stanovenou zákonem k žalobě o oduznání manželského původu dítěte.

Ten, kdo popírá, že žaloba byla podána v zákonné lhůtě, jest povinen vésti o tom důkaz proti žalujícímu manželovi matky dítěte.

Pokud nelze se odvolacím soudu zabývati otázkou, zda přichází v úvahou dvorský dekret ze dne 15. června 1835, čís. 39 sb. z. s.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1933, Rv I 1163/33.)

Manželství Václava K-a s Marií K-ovou, rozenou P-ovou, bylo rozvedeno od stolu a lože dne 29. května 1914. Dne 17. listopadu 1929 narodilo se Marii K-ové, po rodu P-ové, dítě, jež bylo zapsáno do matriky pod jménem Milada P-ová. Žalobou zadanou na soudě dne 27. ledna 1932 domáhal se Václav K. oduznání manželského původu Milady P-ové, tvrdě, že se dozvěděl o jejím narození teprve dne 19. prosince 1931. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, vzav za prokázáno, že nezl. Milada P-ová nemohla býti zplozena žalobcem. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Rozvod manželství Václava a Marie K-ových od stolu a lože povolen již dne 29. května 1914, nezl. Milada P-ová narodila se dne 17. listopadu 1929 a rozluka manželství byla za Marii K-ovou provedena opatrovníkem a povolena usnesením krajského soudu ze dne 5. února 1930 po narození dítěte. Soud první stolice bezvadně zjišťuje, že se žalobce dověděl o zrození nezl. Milady P-ové těsně před vánoci 1931, takže žaloba podaná dne 27. ledna 1932 jest podána včas. Výpovědi svědkyně Marie K-ové jest prokázáno, že se žalobcem souložila naposledy asi před deseti lety, že se od té doby s ním vůbec nesetkala a s ním ani nemluvila. Výpověď ta jest podporována spisy krajského soudu, v nichž žalobce v podání o rozluku manželství vzneseném dne 3. října 1929, tedy ještě před narozením nezl. Milady P-ové, žádá za rozluku a uvádí, že se od něho jeho

manželka v roce 1920 do Prahy odstěhovala a že se s ní od té doby vůbec neseťkal. Žalobce nemožnost zplození nezl. Milady P-ové prokázal.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání opatrovníka k obhájení manželského původu nezl. Milady P-ové.

D ů v o d y:

Dovolatel vytýká odvolacímu soudu, že neměl bráti výpověď matky dítěte za podklad rozhodnutí, a to ani v otázce, zda žalobce zachoval tříměsíční lhůtu pro popírání manželského původu dítěte. Dovolatel poukazuje v tom směru na doslov § 158 obč. zák., ale právě toto místo zákona a to již v původním doslovu («Ani cizoložství matčino ani její tvrzení, že její dítě jest nemanželské, nemohou o sobě zbavit dítě práv manželského zrození») svědčí pro to, že lze svědectví matčino, že její dítě jest nemanželské, vzít i v spojení s jinými průvody za podklad rozhodnutí o oduznání manželského původu dítěte. Toto stanovisko zastává literatura (Klang, Komentář str. 893, Mayr, Lehrbuch IV str. 91, Krasnopolski, Familienrecht str. 226, Krainz-Ehrenzweig System II/2 str. 189) a shoduje se s ním i judikatura (rozh. čís. 1452, 4391, 7677 sb. n. s.). Právem proto vzal odvolací soud za podklad svého rozhodnutí výpověď matky dítěte Marie K-ové, ježto výpověď její nebyla tu sama o sobě, nýbrž byla podporována obsahem spisů krajského soudu v Č. Neprávem má dovolatel za to, že předpis § 158 obč. zák., podle něhož nelze přihlížeti k výpovědi matky dítěte o sobě, týká se i okolnosti, zda žalobce zachoval tříměsíční lhůtu stanovenou zákonem k žalobě o oduznání manželského původu dítěte. Podle doslovu zákona se omezenost průkaznosti matčiny výpovědi na tuto okolnost nevztahuje. Ostatně vzal odvolací soud za zjištěno, kdy se žalobce dozvěděl o zrození nezl. Milady P-ové, nejen výpovědi matky dítěte, nýbrž i svědeckými výpověďmi Dr. Eduarda E-a a Karla J-a Rovněž nelze přisvědčiti dovolateli, že důkazní břímě o tom, že byla zachována tříměsíční lhůta k podání žaloby, jest uvaleno na žalujícího manžela matky dítěte. Naopak ten, kdo popírá, že žaloba byla podána v zákonné lhůtě, jest povinen vésti o tom důkaz proti žalujícímu manželovi matky dítěte (viz Krasnopolski, Familienrecht str. 226). Ježto bylo prokázáno, že žaloba byla podána ve tříměsíční lhůtě § 158 obč. zák. a žalobci se zdařil průkaz o tom, že nezl. Milada P-ová nemohla jím býti zplozena, právem uznaly nižší soudy podle žaloby.

Ačkoliv se nezletilá Milada P-ová narodila po deseti měsících po soudním rozvodu manželství žalobcova s matkou dítěte, nebylo se lze dovolacímu soudu zabývatí otázkou, zda v souzeném případě přichází v úvahu dvorský dekret ze dne 15. června 1835, čís. 39 sb. z. s., ježto strany o předpokladech tohoto předpisu nic nepřednesly, nižší soudy se otázkou tou vůbec nezabývaly a dovolatel v dovolání nijak nevytýkal, že nebylo v souzené věci hleděno k řečenému dvorskému dekretu.

Čís. 12973.

Pokud dřívější nájemce, jemuž se nástupce v nájmu zavázal zaplatiti náklady na úpravu bytu, byl jen povinen, by při vystěhování se z bytu nechal jej v takovém stavu, v jakém byt byl po úpravě, neměl však povinnost, by svému nástupci předal do vlastnictví zařízení, jímž úpravu bytu provedl.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1933, Rv I 1883/33.)

Žalobce vynaložil náklady na úpravu bytu, jež měl v nájmu. Žalovaný, jenž najal byt po žalobci, zavázal se zaplatiti žalobci za náklady, vynaložené na úpravu bytu, 6.000 Kč, zaplatil mu však jen 1.000 Kč. Žalobu o zaplacení 5.000 Kč procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle přednesu stran učinil žalobce jako nájemník náklady na úpravu bytu; byt ten si najal jeho pomocí žalovaný, jenž se zavázal žalobci, že mu zaplatí jako náhradu za náklady vynaložené na úpravu bytu 6.000 Kč. Ze smlouvy té plynul žalobci závazek, aby při vystěhování se z bytu nechal jej v takovém stavu, v jakém byt byl po úpravě, vzhledem k níž se žalovaný zavázal mu zaplatiti 6.000 Kč. Žalovaný přiznal, že byt pomocí žalobce si najal a že v něm bydlí, a ani netvrdil, že žalobce po úmluvě v bytě něco změnil. Žalobce neměl povinnost předati byt žalovanému v užívání, neboť to bylo povinností majitele domu, od něhož, pokud se týče od jehož správce si žalovaný byt přímo najal; obzvláště neměl povinnost, aby mu předal do vlastnictví zařízení, jímž úpravu bytu provedl. Proto mylně se žalovaný dovolává neplatností ujednání s poukazem na § 934 obč. zák. z důvodu, že se zařízení bytu provedené žalobcem stalo vlastnictvím majitele domu a že je nemožné, aby je žalobce převedl na něho, neboť žalovaný ani netvrdil, že žalobce takový závazek převzal, a z podstaty ujednání závazek takový nutně neplyne.

Čís. 12974.

Ustanovením § 265 zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n., zůstalo ustanovení § 124 čís. 2 ex. ř. nedotčeno.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1933, R I 957/33.)

Usnesením ze dne 15. června 1932 byla vymáhajícímu věřiteli povolena exekuce vnučeným propachtováním živnosti (autodopravy) povinného. Při rozvrhu výtěžku pachtu nechal soud první stolice zřetel k pohledávce eráru 3.521 Kč na daní výdělkové, poněvadž nejde o nemovitost, nýbrž o propachtování pouhého oprávnění a poněvadž podle zákona č. 220 z roku 1896 ř. z. výdělková daň jen tehdy požívá

přednostního práva, když nemovitost věnována byla převážně a výhradně podniku. Re k u r s n í s o u d přikázal bernímu úřadu v přednostním pořadí na výdělkovou daň 1.567 Kč. D ů v o d y: Při propachtování majetkových práv jest podle § 340 druhý odstavec ex. ř. splátky pachtovného, které jest skládati k soudu, rozdělití podle předpisů o rozdělení výtěžkových přebytků při vnučené správě. Jest proto použití v souzeném případě ustanovení § 122 ex. ř. a násl. Podle § 124 čís. 2 ex. ř. a § 120 čís. 1 ex. ř. jest z přebytků výtěžku, které jest rozdělití, zapraviti především daně s přírážkami, které se platí ze zabaveného majetkového práva a nebyly déle tři let zadržené. K těmto daním patří též výdělková daň. Podle § 125 ex. ř. jest toho, co zbude po zapravení těchto daní, použití k splacení pohledávky, k jejímuž vydobytí byla povolena exekuce. Jest sice správné, že, jak první soud uvádí, v souzeném případě nejde o nemovitost, nýbrž o propachtování pouhého oprávnění; avšak ustanovení zákona dnes již neplatného čís. 220/1896 ř. zák. nelze vůbec použiti. V tomto případě nejde o věcné, nýbrž o osobní ručení za daně připadající na autodopravu, které jest zapraviti z výtěžku tohoto práva. Teprve kdyby nemovitost byla věnována převážně nebo výhradně výdělečnému podniku povinného a výdělková daň by nemohla býti zapravena z výtěžku tohoto podniku, mohlo by věcné ručení nemovitostí přijíti v úvahu. Ježto vnučené propachtování bylo povoleno dne 15. června 1932, mohou dojiti k uspokojení jen daně až do 15. června 1929 splatné, pročez bylo poukázati bernímu úřadu jen částku 1.567 Kč na nezaplacené daně.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Názor stěžovatelky, že ustanovením § 265 zák. čís. 76/27 sb. z. a n. bylo ustanovení § 122 ex. ř. (snad § 124 čís. 2 ex. ř.) omezeno, nemá v zákoně tom opory. Jím bylo jen upraveno věcné ručení nemovitosti sloužící výlučně nebo převážně k provozování výdělečného podniku za dvouleté nedoplatky daně výdělkové, a to v případě exekučního prodeje nemovitosti, jakž vyplývá z odstavce prvního § 265 tohoto zákona. Nebylo jím dotčeno ustanovení § 124 čís. 2 ex. ř., kterým jest upravena zcela jiná otázka, totiž zapravení daní uvedených v § 120 čís. 1 ex. ř. při rozvrhu přebytků výtěžku z vnučené správy. Nemohl proto dovolací rekurs opřený jen o tento nesprávný názor míti úspěch.

Čís. 12975.

Nejde o totožnost sporného předmětu, je-li každá soudní výpověď individualisována jiným datem.

Nejde o zahájenou rozepři, domáháno-li se v jedné věci svolení k výpovědi podle § 3 odst. (2) zák. ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n., v druhé věci pak jde o mimosoudní výpověď z týchž místností danou vzhledem k § 4 (1) čís. 4 zákona ze dne 19. prosince 1931 čís. 210 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1933, R I 990/33.)

Proti mimosoudní výpovědi z najatých místností namítli žalovaní mimo jiné zahájenost rozepře, ježto se žalobci domáhali v nesporném řízení soudního svolení k výpovědi z týchž najatých místností. S o u d p r v é s t o l i c e vyhověl námitce zahájené rozepře a odmítl mimosoudní výpověď. Re k u r s n í s o u d zamítl námitku zahájené rozepře. Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jde jen o rozhodnutí o námitce zahájené rozepře (§§ 232 a 233 c. ř. s.), které první soud vyhověl, rekursní soud však ji zamítl. Jest nesporné, že v souzeném případě dali žalobci žalované mimosoudní výpověď z najatých obchodních místností a dílny dne 13. dubna 1933 čtvrtletně předem s povinností najaté místnosti odevzdati žalobcům do 14. července 1933 do 12. hodiny polední, a že proti této mimosoudní výpovědi podala žalovaná včas u soudu námitky, v nichž uplatnila též námitku zahájené rozepře poukazujíc k tomu, že — jak je rovněž nesporné — žalobci učinili dne 31. března 1931 u okresního soudu návrh, aby jim soud dal svolení podle § 3 odst. (2) zák. čís. 44/1928 sb. z. a n. k výpovědi žalované z najatých místností svrchu zmíněných, a aby žalované uložil místnosti ty vykliditi a vypovídající straně odevzdati do 14. července 1931 do 12. hodiny polední. Konečně jest nesporné, že první soud návrhu tomu vyhověl usnesením ze dne 23. prosince 1931 a žalované uložil najaté místnosti vykliditi a odevzdati do 14. dubna 1932, že však usnesení to pro rekurs vypovídáné strany nenabylo ještě právní moci. Námitka zahájené rozepře předpokládá totožnost stran a totožnost sporného předmětu; totožnost sporného předmětu předpokládá pak souhlasnost právního důvodu a právního nároku (rozh. čís. 7243). V souzeném případě nejde o rozepři zahájenou, ježto každá soudní výpověď jest individualisována svým datem a jest tudíž samostatným důvodem žalobním. Mimo to v souzeném sporu žalobci při ústním jednání dne 9. května 1933 přednesli, že vypovídáné místnosti měří 188·24 m², že tam je 31 zaměstnanců, že se pracuje pomocí strojů na elektrický pohon, a že podnik má dvě auta pro obchodní účely, velký export a obrat svědčící tomu, že tu jde o »velkou provozovnu«. Jest tedy zřejmě právním důvodem nyní dané výpovědi předpis čl. I § 4 (1) čís. 4 zákona ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n., podle něhož místnosti tam uvedené byly pod záštitou zákona o ochraně nájemníků jen do 31. prosince 1932, kdežto počínajíc 1. lednem 1933 spravují se poměry z nájemních smluv o takových místnostech ustanoveními práva občanského (čl. I § 4 (3) téhož zákona). Právní důvod v tomto sporu jest tudíž zcela odlišný od právního důvodu uplatňovaného ve svrchu zmíněném nesporném řízení, kde se nynější žalobci domáhali soudního svolení k výpovědi z důvodu zneužívání nájemního předmětu podle § 3 (2) zákona o ochraně nájemníků ze dne 28. března 1928 čís. 44 sb. z. a n.

Čís. 12976.

Podstatným znakem venkovského statku podle § 151, třetí odstavec, ex. ř. jest, by budovy na statku sloužily účelům zemědělským a nikoliv opačně, aby pozemky sloužily používání budov.

Jsou-li budovy na pozemcích zařízení k účelům zemědělským, jde o venkovský statek, třebaže jejich odhadní hodnota i se stavební parcelou a zahradou jest vyšší než odhadní cena pozemků. Lhostejno, že pozemky jsou propachtovány a že povinný má i ještě jiné požitky.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1933, R I 1050/33.)

Soud první stolice povolil usnesením ze dne 10. dubna 1933 k návrhu manželů B-ových exekuci vnučenou dražbou polovice nemovitostí, náležejících Václavu S-ovi. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Ze spisů vyplývá, že ohledně polovice nemovitostí připsaných do vlastnictví Václava S-a byla exekuce vnučenou dražbou vedená vymáhající věřitelkou firmou Č. usnesením okresního soudu ze dne 16. března 1933 podle § 151 ex. ř. zrušena, ježto při dražebním roku dne 16. března 1933 nebylo učiněno podání. V usnesení tom, ježto jde o zemědělskou nemovitost, ohledně níž nejnižší podání bylo stanoveno dvěma třetinami odhadní ceny, bylo také výslovně ve shodě s ustanovením § 151, třetí odstavec, ex. ř. stanoveno, že do půl roku po dražebním roku nemůže být navrženo, by dražební řízení bylo znovu zahájeno. Poněvadž pak ve smyslu citovaného § 151, třetí odstavec, ex. ř. při zemědělských nemovitostech před uplynutím půl roku od dražebního termínu, v němž nebylo učiněno podání, nové dražební řízení nemůže být navrženo, jest návrh na povolení exekuce vnučenou dražbou nepřipustný a bylo jej proto zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podstatným znakem venkovského statku podle § 151 třetí odstavec ex. ř. jest, by budovy na statku sloužily účelům zemědělským a nikoliv opačně, by pozemky sloužily používání budov, a rozhodným jest proto, který účel převládá. Tato zásada byla vyslovena i v rozhodnutí čis. 8186 sb. n. s., na něž se dovolací rekurenti odvolávají. Podle odhadu sestávají budovy z obytného domku, chléva, kolničky a chléva a stodoly, z čehož patrně, že jsou zařízení k účelům zemědělským. Tomu nepřekáží, že odhadní hodnota jejich i se stavební parcelou a zahradou činí 71.340 Kč, kdežto pozemky jsou odhadnuty jen na 14.262 Kč, an v první řadě rozhoduje účel budov a jich zařízení. Ani okolnost, že pozemky jsou propachtovány a že povinný Václav S. pobírá pensijní požitky, by nezměnila povahu venkovského statku, any propachtováním pozemků nenabývají budovy samostatného účelu, a jiné požitky vlastníka venkovského statku nerozhodují o povaze venkovského statku, poněvadž jsou to subjektivní okolnosti sběhnuvší se v osobě vlastníkově a nemají o sobě vliv na věcnou povahu statku.

Čís. 12977.

Zasláno-li více, než objednáno, lze o vadě kvantitní rovnající se vadě kvalitní, mluvit jen, kdyby podle stavu věci nebylo lze vyloučiti to, oč bylo více dodáno, bez nepoměrného znehodnocení celku, pokud se týče, kdyby vyloučení takové bylo sice možné, ale zabíralo by mnoho času nebo by vyžadovalo značnější náklad. Není-li tu předpokladů, za kterých by vadu kvantitní bylo lze stavěti na roveň vadě kvalitní, musí smluvené množství být odebráno, zbytek pak musí být dán prodávateli k dispozici.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1933, Rv I 970/32.)

Žalovaný objednal u žalobce tři zinkové desky. Žalobce však zaslal žalovanému čtyři zinkové desky s účtem na čtyři zinkové desky. Žalovaný zásilku pozastavil a žádal, by byl účet vystaven na tři zinkové desky, a, když se tak nestalo, zboží žalobci vrátil. Žalobu o zaplacení kupní ceny za tři zinkové desky procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud správně usoudil, že žalovaný nebyl oprávněn odepřítí příjem jediné proto, že mu bylo zasláno více než objednal, totiž čtyři desky místo objednaných tří, že byl povinen čtvrtou desku dát žalobci k dispozici. Okolnost, že žalobce žalovanému neposlal nový účet na tři desky, jest nerozhodná, neboť mohl si žalovaný dle účtu za čtyři desky vypočísti, kolik má platiti za tři objednané desky. Z věci samé zřejmě vysvitá, že nelze zásilku čtyř desek pokládati za jediný celek a že není vadou kvalitní, bylo-li posláno o desku více. Příklad dovolatelem uváděný o sudu vína jest rázu zcela odchylného. Zasláno-li více, než objednáno, lze o vadě kvantitní, jež by se rovnala kvalitní vadě, mluvit jen tehdy, kdyby podle stavu věci nebylo lze vyloučiti to, oč více bylo dodáno, bez nepoměrného znehodnocení celku, pokud se týče, kdyby vyloučení takové bylo sice možné, ale zabíralo by mnoho času nebo by vyžadovalo značnější náklad. Není-li tu předpokladů, za kterých by vadu kvantitní bylo lze stavěti na roveň vadě kvalitní, musí smluvené množství být odebráno, zbytek pak musí být dán k dispozici prodávateli (Staub-Pisko čl. 347 § 14). Octl se proto žalovaný v prodlení, nepřijav zásilku neoprávněně ani na dopis žalobcův z 3. dubna 1931, a proto musí nésti následky a jest výrok odvolacího soudu pokládati za správný.

Čís. 12978.

Rozsudek, kterým se v zásadě uznává platební povinnost žalovaného, nedotýká se nijak povinností stran z devisových předpisů.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1933, Rv I 1944/33.)

Směnečný platební příkaz, jímž bylo tuzemci uloženo zaplatiti říšsko-německému věřiteli 2.000 ř. m., byl ponechán v platnosti soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvody:

Nesprávné právní posouzení spatřují dovolatelé v tom, že odvolací soud stejně jako soud procesní dovozoval možnost placení v tuzemské měně z předpisů § 33 odst. (2) směn. zák., že však nedbal devisových předpisů, jmenovitě nařízení ze dne 2. prosince 1931 čís. 179 sb. z. a n. a opatření Národní banky uvedeného pod čís. 41/32 sb., vydaných na základě zákona, podle nichž také v tuzemsku směji se jakékoli platy pro cizozemce konati jen se svolením Národní banky, jehož prý si žalobce neopatřil, a že tuto jeho námitku nevyřídil. Než rozsudek, kterým se v zásadě uznává platební povinnost žalovaných, nedotýká se nijak povinností stran plynoucích z devisových předpisů, a dovolatel marně poukazuje ku rozhodnutí Rv I 148/33, čís. sb. 12414, kde šlo v podstatě o jiné otázky; tam totiž šlo o placení vyrovnacích částek na směnku, která nebyla ještě presentována, a kde věřitel směnečný byl v cizozemsku. V souzeném případě však jde o placení na směnku, která v prvopisu byla k žalobě připojena, tedy k placení presentována. Byla-li rozsudkem zásadně vyslovena povinnost žalovaného k placení s účinkem ex tunc, pak je tím také vysloveno, že bylo jeho povinností postarati se o to, by tomuto svému závazku rozsudkem uznanému mohl vyhověti, chce-li se vyhnouti exekuci, a že měl tak učiniti již dříve, by své povinnosti nyní uznané byl mohl učiniti zadost hned v den splatnosti. Nepostará-li se žalovaný ani nyní o to, by tato překážka byla odstraněna, bude věcí žalobcovou, by se o to postaral případně s pomocí exekučního soudu a to na útraty žalovaného.

Čís. 12979.

Návrh na opětnou dražbu nepředpokládá právoplatnost rozvrhového usnesení.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1933, R II 390/33.)

Návrh knihovní věřitelky, by byla povolena opětná dražba nemovitosti, soud první stolice zamítl, ježto pohledávka navrhovatelky byla převzata vydražitelem k hotovému zaplacení a ježto rozvrhové usnesení dosud nenabylo právní moci. Rekursní soud povolil opětnou dražbu. **Důvody:** Podle § 154 ex. ř. zahájí se k návrhu opětná dražba nemovitosti na náklad a na nebezpečí obmeškalého vydražitele, který nezapravil včas a řádně nejvyšší podání. Tento návrh může býti učiněn i každým věřitelem, jehož pohledávka jest na nemovitosti právem zástavním zajištěna. V souzeném případě byl návrh na povolení opětné dražby učiněn knihovní věřitelkou, které bylo podle právoplatného rozvrhového usnesení ze dne 5. května 1932 z nejvyššího podání k hotovému zaplacení přikázáno 1.464 Kč. Vydražitel nemovitosti

nesložil kromě vadia nejvyšší podání podle dražebních podmínek u soudu. Jeví se tedy býti návrh knihovní věřitelky na povolení opětné dražby odůvodněným a byl tento návrh neprávem zamítnut z důvodu, že pohledávka navrhovatelky 4.000 Kč byla převzata na nejvyšší podání vydražitelkou a že spor, který byl zahájen následkem odporu, není ještě právoplatně skončen.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení vyhovuje stavu věci a zákonu, pročež se odkazuje na jeho správné důvody, které nebyly vyvráceny vývody dovolacího rekursu, k nimž se podotýká, že knihovní věřitelka byla podle § 6 dražebních podmínek k návrhu na opětnou dražbu oprávněna, poněvadž má pohledávku na vydražené realitě knihovně zajištěnou (§ 154 ex. ř.) a není zákonného ustanovení, podle kterého by návrh na opětnou dražbu předpokládal právoplatnost rozvrhového usnesení.

Čís. 12980.

Při odhadu obytného domu nemohl býti vzat zřetel k možným budoucím důsledkům nové úpravy ochrany nájemců, podle níž ochrana pro některé byty v odhadovaném domě pomínila, a nebylo nanejvýš přípustné, aby u těchto bytů, ač byly v době odhadu pronajaty, bylo použito ustanovení § 20 odst. 2 starého a § 21 odst. 1 nového odhadního řádu o výpočtu kapitalisovaného výtěžku místností v době odhadu nepronajatých.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1933, R II 394/33.)

V exekučním dražebním řízení byl proveden odhad domu dne 19. srpna 1932. Odhadní cena nemovitostí byla soudem stanovena 10. října 1932. Dražební rok nařízen na 12. ledna 1933 a se zřetelem na zákon čís. 1 z roku 1933 se změnou dražebních podmínek přeložen na 3. března 1933. Na návrh vymáhající strany nařídil exekuční soud nový odhad nemovitostí, zrušiv zároveň dražební rok. Na stížnost dlužníkovu však rekursní soud toto rozhodnutí změnil a zamítl návrh na nový odhad nemovitostí, takže prý soud nařídil opětně dražební rok na 22. června 1933. Dne 7. června 1933 povinný dlužník navrhl sám provedení nového odhadu nemovitostí, tvrdě, že se značně změnily předpoklady, na nichž prý odhad byl vybudován. Poukazuje na to, že byty v prodávaném domě podléhaly v době odhadu ochraně nájemníků, avšak podle zákona čís. 54/1933 od 1. října 1933 budou z této ochrany vyňaty, takže od té doby bude lze docílití ryzí činže značně vyšší. Právě tento čistý roční výnos jest podkladem odhadní hodnoty. Exekuční soud vyhověl návrhu s poukazem k tomu, že hospodářské poměry se změnily. Rekursní soud zamítl návrh dlužníka na opětné provedení odhadu nemovitostí. **Důvody:** Z návrhu samého jest vidno, že ani v době návrhu povinného dlužníka ani v době rozhodnutí exekučního soudu

změn, na něž návrh naráží, vůbec není a že také ani pro dobu, kdy asi opětný odhad by bylo nutno provést, vůbec nastati nemohou. Poněvadž odhad jest provésti samozřejmě na základě poměrů a skutečností v době odhadu, museli by znalci i soud přihlížeti také jen k činžovnímu výtěžku té doby docilovanému. Je nepřipustné, aby při takovéto příležitosti byl brán zřetel k událostem, které snad mohou nastati v době budoucí, což plným právem lze říci i o významu a důsledcích zákona, jehož se dlužník dovolává. Nelze přece s jistotou předvídati, jaký význam tento zákon bude míti na výši nájemného, neboť nájemné nezávisí prostě na určité zákonné normě, nýbrž jest výslednicí celé řady složek jiných, zejména také řídí se podle suverenní národohospodářské zásady nabídky a poptávky. Pro nařízení nového odhadu není důvodu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V projednávaném případě jest zbytečný poukaz dovolacího rekurenta na ustanovení § 20 odst. (2) starého a na ustanovení odst. (1) § 21 nového odhadního řádu, podle něhož jest vzítí při výpočtu kapitalizovaného výtěžku zřetel na nájemné, kterého by bylo lze docílití z místností v době odhadu nepronajatých, poněvadž podle odhadního protokolu nepronajatých místností v době odhadu nebylo a dovolací rekurent to v návrhu na opětnou dražbu ani netvrdil. Vývody dovolacího rekursu, že stanovisko ohledně bytů nepronajatých platí i pro byty, jichž zákonitá ochrana novou úpravou ochrany nájemníků pominula, nemají v zákoně opory, a odkazuje se v tom směru na správné důvody napadeného usnesení.

Čís. 12981.

Pojišťovací smlouva.

Pojistnou příhodou, již pojistník musí podle § 39 odst. (1) poj. řádu oznámiti pojistiteli, jest při pojištění proti povinnému ručení nejen ručební událost (poškození třetí osoby), nýbrž i, že třetí osoba vznesla proti pojistníku náhradní nárok nebo že proti pojistníku bylo zahájeno trestní řízení pro událost zakládající nárok.

Lhůta, již stanovil pojistitel pojistníku k podání žaloby o vyplacení pojistné sumy, se neprodloužila tím, že ještě po stanovení lhůty vyjednával agent pojistitele s poškozeným o smírné vyřízení jeho nároků.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1933, Rv II 212/32.)

Zalující, majitelka autodopravy, byla pojištěna u žalované pojišťovny proti povinnému ručení. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované, by bylo zjištěno, že žalovaná jest povinna ohledně škody nastalé dne 11. března 1930 zraněním na těle a poškozením na zdraví Karla H-a při havarii auta patřícího žalobkyni, plniti zákonné a smluvní povinnosti k žalobkyni na základě pojistky z povinného ručení ze dne

11. září 1928. Žalovaná pojišťovna namítla mimo jiné, že žalobní nárok jest prekludován, ježto žaloba byla podána opožděně, totiž nikoliv ve lhůtě § 20 odst. 2 poj. zák. a všeobecných pojišťovacích podmínek. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatelce se nepodařilo dovolacím důvodem § 503 čís. 4 c. ř. s. vyvrátiti právní názor nižších soudů, že vzorec žalobkyni vyplněný ze dne 17. března 1930 v souvislosti s korespondenčním lístkem žalobkyně ze dne 13. března 1930 jest oznámením pojistného případu podle čl. 14 všeobecných pojišťovacích podmínek obsahujícím v znesení nároku podle článku 19 všeobecných pojišťovacích podmínek, jež jest podle téhož článku dostatečným důvodem k vyjádření pojišťovny o odmítnutí nároku a k udělení šestiměsíční lhůty pojistníku k podání žaloby. Pojišťovacími podmínkami byla převzata ve článku 19 účinná zákonná ustanovení §§ 20 a 39 zákona o pojišťovací smlouvě (§ 167 čís. 10 a 19), ve článku 1 dosud neúčinné ustanovení § 120 odstavec (1) zákona a ve článku 19 dosud neúčinné ustanovení § 124 odstavec (1) zákona (§ 167 čís. 2). Jest proto pojišťovací podmínky vyložiti podle těchto zákonných ustanovení. Pojistnou příhodou (případem) podle § 39 odstavec (1) zákona jest událost, která změňuje ve smyslu smlouvy ručební povinnost pojišťovny v povinnost ku plnění. To platí tehdy, když pojistník utrpěl pojistnou příhodou přímo škodu krytou pojistkou. Při pojištění proti povinnému ručení (§ 120 odstavec (1) zákona a článek 1 podmínek) jest toto ustanovení doplněno ustanovením § 124, odstavec (1) zákona o pojišťovací smlouvě, jež praví, že oznamovací povinnosti jest učiněno zadost, když oznámení bylo odesláno do osmi dnů od doby, kdy třetí osoba uplatnila mimosoudně svůj nárok proti pojistníku nebo kdy bylo zahájeno trestní řízení pro událost zakládající nárok. Tu jde o rozštěpenou pojistnou příhodu, která není splněna již ručební událostí, nýbrž teprve jejím důsledkem, vznesením nároku třetí osobou proti pojistníku nebo zahájením trestního řízení. Dokud tento předpoklad není splněn, nemá pojišťovna zájem na pouhé ručební události, poněvadž se tím její ručení nemůže změnit ani v prvořadí její závazek, to jest zprostiti pojistníka povinnosti k náhradě škody osobě třetí, natož v druhořadý závazek k náhradě toho, co pojistník plnil třetí osobě. Avšak žalobkyně oznámila pojišťovně na vzorci o oznámení škody ze 17. března 1930 výslovně, že třetí osoba, Karel H., vznesl na ni náhradní nárok, a tím oznámila pojišťovně obě složky pojistné příhody, což jest pro pojišťovnu směrodatným, poněvadž obsah oznámení jest podkladem pro rozhodnutí pojišťovny, zda nárok odmítá. Oznámením tím vznesla žalobkyně i nárok na pojišťovnu, třebaže to neurčila číselně, neboť k rozhodnutí pojišťovny, zda odmítá uznání důvodu nároku, nepotřebovala znáti výši nároku. Právem proto pokládala pojišťovna oznámení pojistné příhody podle § 39 odstavec (1) v souvislosti s § 124 odstavec (1) zákona o pojišťovací smlouvě za vznesení

nároku ve smyslu § 20 odstavec (2) zákona a určila žalobkyni šestiměsíční lhůtu k podání žaloby. Tím, že ještě v květnu a v červnu 1930 vyjednával agent pojišťovny František Z. s poškozeným Karlem H-em o smírné vyřízení jeho nároků, bylo by snad znemožněno v té době žalobkyni podatí určovací žalobu, poněvadž se však vyjednávání ztroskotalo, měla žalobkyně ještě dosti času za šestiměsíční lhůty končící 24. září 1930 podatí určovací žalobu a že vyjednáváním tím žalovaná mlčky chtěla odvolati písemné odmítnutí nároku, netvrdila ani žalobkyně, ba naopak počítá šestiměsíční lhůtu k podání žaloby od dopisu z 3. dubna 1930 spadajícího rovněž do doby před oním vyjednáváním.

Čís. 12982.

Kdo si činí nárok na odškodnění z propadlé jistoty (§ 193, třetí odstavec trestního řádu), musí prokázati, že byl poškozen trestným činem obviněného, a to tím činem, který byl předmětem vyšetřování a podkladem zřízení jistoty. Nesejde na tom, zda bylo trestní řízení zahájeno k udání poškozeného, ani na tom, zda se připojil k trestnímu řízení.

(Rozh. ze dne 3. listopadu 1933, Rv II 224/32.)

Arnošt C. domáhal se na československém státu vydání trestní jistoty 20.000 Kč, ježto prý Ervín B., za něhož byla jistota složena, vylákal na žalobci podvodně 20.000 Kč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. **Důvody:** Jest zjištěno, že trestní řízení proti Ervínu B-ovi bylo zahájeno na popud Otty M-a, že Arnošt C., byv slyšen jako svědek, prohlásil, že žádá, aby i jeho případ byl pojat do trestního řízení a že se připojuje k trestnímu řízení se svým nárokem na náhradu 20.000 Kč, dosud trestní oznámení však neučinil a k návrhu státního zastupitelství vydala radní komora dne 8. dubna 1930 zatykač na Ervína B-a pro zločin zpronevěry koberců a výtěžku za koberce ke škodě M-a, a prohlásila dne 2. července 1930 jistotu za propadlou. Jest tedy prokázáno, že žalobce neučinil sám trestní oznámení na Ervína B-a a že státní zastupitelství nerozšířilo trestní řízení proti Ervínu B-ovi i pro tvrzený podvod spáchaný na žalobci vylákáním zápůjčky 20.000 Kč. Podle § 193 třetí odstavec tr. ř. je přiznáno poškozenému právo uplatňovati, by byl především odškodněn z jistoty prohlášené za propadlou. Jde o to, zda právo to má každý poškozený, či jen ten, kdo byl poškozen trestním činem, pro který bylo zahájeno trestní řízení. V tom směru pokládá soudce za rozhodný německý text trestního řádu, který byl dříve autentickým a který praví: »Doch hat der durch die strafbare Handlung Beschädigte das Recht zu verlangen, dass vor allem seine Entschädigungsansprüche daraus befriedigt werden.« Jest patrné, že se výhody té podle doslovu zákona může dovolávati jen, kdo je poškozen činem, pro který bylo zahájeno proti pachateli trestní řízení, a v kterémž řízení byla jistota prohlášena za propadlou. An žalobce ani trestní oznámení neučinil a ano ani trestní řízení proti Ervínu B-ovi pro čin na žalobci prý spáchaný nebylo rozšířeno, nemá žalobce právní nárok hojiti

se z jistoty a žádati, by z ní byl odškodněn. Účelem zákonného opatření podle § 193 tr. ř. jest, by, umožněn-li v trestní věci pachateli útěk tím, že byl propuštěn na svobodu, a znemožněn-li tím osobám tímto trestním činem poškozeným, by si zjednaly od pachatele odškodnění, mohly býti v prvé řadě odškodněny z jistoty. Jiným osobám schází příčinná souvislost mezi jistotou a jiným činem pachatelovým, a bylo by nelogické, by každý, kdo má za to, že jakýmkoliv jiným činem pachatelovým byl poškozen, mohl se hojiti z jistoty. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Odvolatel domáhá se na žalovaném státu vydání trestní jistoty, poněvadž prý Ervín B., za něhož byla jistota složena podle § 192 tr. ř., na něm podvodně vylákal zápůjčku 20.000 Kč. Avšak první soud správně zamítl žalobu. Neboť jistota má býti především zárukou, že obviněný neuprchne a že bude za svůj trestný čin, pro který se proti němu koná trestní řízení, podle zákona potrestán; výši jistoty jest stanoviti tak, by po případě z ní mohla býti nahrazena škoda, kterou obviněný trestným činem způsobil. Z toho jest patrné, že musí býti trestní řízení pro určitý trestný čin proti někomu konáno, by mohla býti jistota stanovena vzhledem ke škodě způsobené trestným činem. Zákon má na mysli škodu té osoby, nebo těch osob, které byly poškozeny oním určitým trestným činem, pro něž se koná trestní řízení proti obviněnému, který má býti vručen složením jistoty. Vzhledem k tomu nemohou se hojiti z jistoty ti, kdož byli poškozeni týmž obviněným, ale jiným jeho trestným činem, pro něž trestní řízení proti němu zahájeno nebylo. Žalobce v souzeném případě připouští, že jistota byla složena v trestní věci proti Ervínu B-ovi, vedené na popud Otty M-a, kdežto proti obviněnému pro jeho podvodné jednání spáchané prý na žalobci trestní řízení ani zahájeno nebylo. Z uvedených důvodů nemůže se žalobce hojiti pro svou škodu na jistotě složené za obviněného.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nižší soudy správně vyložily, že nárok na uspokojení z propadlé jistoty ve smyslu § 193 třetí odstavec tr. ř. přísluší jen tomu, kdo byl poškozen trestným činem, pro který bylo konáno trestní řízení, v němž byla jistota zřízena. Tento výklad je v souhlasu s doslovem § 193 tr. ř. a právem poukazují soudy také k předpisu § 192 tr. ř., podle něhož jest při určení jistoty přihlížeti mimo jiné i k následkům trestného činu, to jest ke škodě, která z něho vzešla jiným osobám. Jde tu právě o výjimku ze zásady vyslovené v § 193 tr. ř., podle níž (zásadně) propadlá jistota připadá státní pokladně, a není proto přípustné vykládati ustanovení to tak široce, jak činí odvolatel, že by totiž nároky na uspokojení z jistoty měl každý, kdo byl obviněným poškozen. Nesejde ovšem na tom, bylo-li trestní řízení zahájeno k udání poškozeného, ani na tom, připojil-li se k trestnímu řízení. Kdo si však činí nárok na uspokojení z propadlé jistoty, musí dokázati, že byl poškozen trestným činem obviněného, a to tím činem, který byl předmětem vyšetřování a podkladem zřízení jistoty. U žalobce však není splněna žádná z těchto

podmínek. Protože se trestní řízení neskončilo rozsudkem a nebylo v něm tedy rozhodnuto o vině a o soukromoprávních nárocích žalobcových, musil by žalobce v nynějším sporu nejen tvrdit, že podle jeho mínění šlo o trestný čin (podvod), nýbrž musil by to také dokázat, což však neučinil, omeziv se jen na to, že poukazyval k trestním spisům. Již také z této příčiny nemohla mít jeho žaloba úspěch. Mimo to nebylo zde — jak už bylo řečeno — souvislosti mezi tvrzenou škodou žalobcovou a trestným činem, pro který byla jistota zřízena (zločin zpronevěry).

Čís. 12983.

K zastupování pozůstalosti proti třetím osobám jsou povoláni všichni dědici, kteří co do správy pozůstalosti jsou společenstvím, na něž jest obdobně použiti předpisů §§ 833 a násl. obč. zák. Dědic, který jest proti pozůstalosti v poměru věřitele nebo dlužníka, jest ve věcech týkajících se tohoto poměru ze zastupování pozůstalosti vyloučen a zastupují pozůstalost v tom případě zbývající dědici.

O tom, zda jest udělení svolení pozůstalostního soudu k podání žaloby (proti dědici), rozhodují jen zájem a potřeba pozůstalosti a pozůstalostního řízení. Zájem pozůstalosti vyžaduje jen výjimečně, by pohledávky byly vymáhány za pozůstalostního řízení.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1933, R I 691/33.)

K pozůstalosti po Boženě K-ové přihlásili se jako dědici Josef K., František K., Růžena Č-ová a Václav K. Návrh Josefa K-a, Františka K-a a Růženy Č-ové, by jim bylo uděleno zmocnění k vedení sporu proti Václavu K-ovi o zaplacení peněžité pohledávky, pozůstalostní soud zamítl. **Důvody:** Podle §§ 547 a 550 obč. zák. jest považovati všechny přihlášené dědice za jednu osobu. Bylo by v rozporu s těmito ustanoveními, kdyby soud dal jen některým ze spoludědiců, mezi něž patří i Václav K., zmocnění, by nastupovali jménem pozůstalosti žalobou proti spoludědici. Ostatně k takové žalobě zletilí dědicové ani nepotřebují soudního zmocnění (roz. ze dne 2. října 1885 čís. 12036 Gl. U. 13533). **Rekursní soud** udělil navrhovatelům zmocnění k vedení sporu proti Václavu K-ovi. **Důvody:** I stěžovatelé i Václav K. přihlásili se k dědictví po Boženě K-ové dne 31. října 1929 bez zanechání poslední vůle zemřelé ze zákona s dobrodiním inventáře a přihlášky jejich byly na soud přijaty. Není tedy pochybnosti o tom, že se podle §§ 547 a 550 obč. zák. proti třetí osobě se zůstavitelkou považují za osobu jedinou, a to všichni. Než v projednávaném případě jde o uplatnění pohledávky zůstavitelky proti přihlášenému dědici Václavu K-ovi, který jest tedy zároveň dlužníkem pozůstalosti. Soud prvý jest toho názoru, že nelze dáti zmocnění jen některým dědicům, aby jménem pozůstalosti zakročili proti spoludědici žalobou. Přehlíží však, že se přihlášením se dlužníka zůstavitelky za dědice nic nemění na právech pozůstalosti pokud se týče spoludědiců (§ 1445 obč. zák.) proti němu jako

dlužníku. Proto také žalující stranou nejsou tu dědicové, nýbrž pozůstalost po Boženě K-ové a žalovaným není Václav K. jako dědic, nýbrž jako dlužník pozůstalosti, tak že je nerozhodné, že jest i spoludědicem žalující pozůstalosti. Poněvadž nemůže vystupovati jako dědic v roli žalobce a současně jako dlužník v roli žalovaného, může býti pozůstalost zastoupena jen zbývajícími přihlášenými dědici, kteří, ježto jde o placení, potřebují podle § 145 nesp. pat. zmocnění pozůstalostního soudu k vedení tohoto sporu, při čemž jest nerozhodné, že jsou zletilí.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvé stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

K zastupování pozůstalosti proti třetím osobám povoláni jsou všichni dědici (§§ 547 a 550 obč. zák.), kteří co do správy pozůstalosti jsou společenstvím, na něž jest užití obdobně předpisů § 833 a následujících obč. zák., takže o věcech řádné správy rozhoduje většina počítaná podle dědicových podílů (§ 833 obč. zák.). Dědic, který jest proti pozůstalosti v poměru věřitele nebo dlužníka, jest ve věcech týkajících se tohoto poměru ze zastupování pozůstalosti podle přirozené povahy věci pro kolisi zájmů vyloučen a zastupují pozůstalost v tom případě zbývající dědici. Ti však jsou způsobilí rozhodovati o věcech správy jen, byla-li pro dotyčné usnesení získána potřebná k tomu (§ 833 obč. zák.) většina všech podílů. V souzeném případě přihlášení dědici Josef K., František K. a Růžena Č-ová povolání jsou k pozůstalosti po Boženě K-ové dohromady jen z polovice, takže sami nemohou, třeba souhlasně, rozhodnouti o vymáhání domnělé pozůstalostní pohledávky za přihlášeným spoludědicem Václavem K-em, povoláním rovněž k polovici pozůstalosti, takže potřebují svolení pozůstalostního soudu k podání žaloby proti Václavu K-ovi. Při rozhodování o tomto svolení jest však směr jen zájem a potřeba pozůstalosti a pozůstalostního řízení. Pro účely pozůstalostního řízení pravidelně stačí zařazení pozůstalostní pohledávky do pozůstalostního jmění a odevzdání pozůstalosti dědicům. Se stanoviska pozůstalostního řízení lze pravidelně ponechat dědicům, by si sami vymáhali pozůstalostní pohledávky podle dílů, jakými jim pozůstalost byla odevzdána. Jen výjimečně vyžaduje toho zájem pozůstalosti, by pohledávky byly vymáhány za řízení pozůstalostního; pravidelně bude toho potřebí, kdyby z průtahu hrozilo nebezpečství, že pohledávka stane se nedobytnou. V souzeném případě dědici Josef K., František K. a Růžena Č-ová v té příčině uvedli, že by se dědic Václav K., kdyby svolení ke sporu nebylo dáno, mohl vymknouti své povinnosti a zbavit se tak dluhu a že by se odkladem stížila dobytnost pohledávky. Nižší soudy nezkoumaly, zdali zájem a potřeby pozůstalosti podání žaloby vyžadují, ač toho bylo potřebí se zřetelem na tvrzení Václava K-a, že by i při příznivém pro něho výsledku sporu utrpěl újmu jako dědic, poněvadž by se pozůstalostní jmění zmenšilo o náklady sporu, které by pozůstalost, kdyby ve sporu podlehla, byla povinna hraditi, čímž by se

zmenšil jeho dědický podíl, a soud se zřetelem na ustanovení § 23 zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. měl si z úřadu zjednatí podklad pro své rozhodnutí.

Čís. 12984.

Nepřípustnost pořadu práva, domáhá-li se ten, komu byla udělena koncese k provozování autobusové dopravy, náhrady škody na státu, ježto poštovní správa zřídila na stejné trati autobusovou dopravu téhož druhu.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1933, Rv I 276/32.)

Zemská správa politická udělila žalobci výnosem ze dne 11. července 1928 koncesi pro periodickou dopravu osob autobusem na trati V.—H. mimo jiné za těchto podmínek: »Koncese zaniká kdykoli beze vší náhrady, zřídí-li státní správa vlastní automobilní trať směru stejného nebo nepřilíhajícího odchylného« (podmínka č. 1), dále pak: »Podnikatel zruší automobilní trať bez nároků na náhradu, vybuduje-li státní železniční správa v atrakčním obvodu automobilní trati železniční nebo málo odchylného nebo prokáže-li citelnou konkurenci dnešnímu spojení železničnímu (podmínka č. 11). Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na poštovním eráru náhrady škody, ježto již dne 15. června 1929 zřídila poštovní správa na téže trati autobusovou dopravu téhož druhu, čímž donutila žalobce k zastavení provozu jeho podniku. Oba nižší soudy rozhodly o žalobě věcně, zamítнувše ji.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

Důvody:

Žalobce domáhá se na státu náhrady škody, která prý mu vzešla tím, že byl donucen zastaviti provoz autobusového podniku. Ku provozu tomu byla žalobci udělena koncese výnosem zemské politické správy v Praze ze dne 11. července 1928, tedy úkonem státní svrchovanosti. Úkonem téže státní svrchovanosti bylo však též zřízení vlastní automobilní trati státem (poštovním erárem) stejného směru dne 15. června 1929. O tento akt státní svrchovanosti opírá žalobce svůj nárok na náhradu škody. Pohledávka náhrady škody nemůže míti povahu jinou, než jest povaha porušení, z něhož vznikla. Stalo-li se porušení, z něhož se náhradní nárok odvozuje, úkonem správy veřejné, náleží i žaloba na náhradu škody nikoli před soud, nýbrž před úřad správní (rozh. 10.004 sb. n. s.). Porušení práva k provozu autobusovému, k němuž obdržel žalobce koncesi, stalo se podle údajů žalobních postupem poštovního eráru tím, že zřídila poštovní správa dne 15. června 1929 na stejné trati, jaká žalobci byla vykázána, autobusovou dopravu téhož druhu, čímž ho donutila podle podmínky č. 1 a 11 koncesní listiny k zastavení provozu a takto ho poškodila. Stalo se tedy porušení, z něhož žalobce od-

vozuje svůj náhradní nárok, úkonem správy poštovní, veřejné, a náleží proto žaloba o náhradu škody, kterou podal, nikoli na soud, nýbrž před úřad správní. Pořad práva jest tedy nepřípustný, k čemuž musil dovolací soud přihlídnouti z úřadu (§ 42 j. n. a § 471 č. 7 c. ř. s.—. Podle § 477 č. 6 c. ř. s. bylo dosavadní řízení zmatečným a podle § 42 odst. 1 j. n. byl povinen nejvyšší soud prohlásiti zmatečnost tu a žalobu odmítnouti, aniž by mohl přezkoumávati důvody v dovolání uplatněné.

Čís. 12985.

Předpisu § 12 c. ř. s. nelze se dovolávati, jde-li o to, zda jest dovolaný soud příslušným i pro žalobu proti rukojmímu. S hlediska příslušnosti jest nerozhodné, zda rukojmí má platiti rukou společnou a nerozdílnou.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1933, R II 449/33.)

Žalující firma domáhala se na žalovaném Hanuši S-ovi zaplacení za dodané zboží a na žalované Ludmile S-ové zaplacení z důvodu rukojemství. Žalobu, zadanou na okresním soudě v M., soud prvního stádia odmítl, vyhověv námítce nepřislušnosti ohledně obou žalovaných, ježto pohledávka proti Hanuši S-ovi převyšovala 5.000 Kč. Rekursní soud vyhověl rekursu žalobkyně potud, že zamítl námítku věcné nepřislušnosti, vznesenou žalovanou Ludmilou S-ovou. Důvody: Prvý soud odůvodnil své rozhodnutí poukazem na § 12 c. ř. s., podle něhož hlavní dlužník a rukojmí mohou býti žalováni společně, avšak jen u obecného soudu hlavního dlužníka. Při tom přehlédl, že ve skutečnosti i hlavní dlužník i žalovaná rukojmí jsou žalováni u svých obecných soudů. Nepřichází tedy v úvahu předpis § 12 c. ř. s. ani § 93 j. n., neboť sudiště v souzeném případě neopírá se o možnost, jež tato zákonná ustanovení věřiteli poskytují. Ve skutečnosti žalovaná Ludmila S-ová jest žalována na soudě, proti němuž co do místní příslušnosti nemůže míti námitek a konečně také ani nečiní. Žalobní nárok, proti ní uplatňovaný jest i číselně i co do právního důvodu rozdílný od dluhu prvního žalovaného. Nárok žalobcův proti ní vznikl tím, že »převzala ručení« za pohledávky žalobkyně za žalovaným do nejvyšší částky 5.000 Kč. Ať jest tedy pohledávka žalobkyně proti hlavnímu dlužníku jakákoliv, pohledávka proti žalované, samostatným právním jednáním vzniklá (ať už jest tu jen podpůrný rukojemský závazek podle § 1346 obč. zák. nebo poměr spoludlužníka a plátce podle § 1347 obč. zák. a § 891 obč. zák., kterýžto právní poměr první soud odvozuje z vymáhaného solidárního závazku), nepřesahuje a nemůže přesahovati 5.000 Kč. U žalované není tedy ani kumulace objektivní a nemůže býti řeči o věcné nepřislušnosti okresního soudu. Námítka, kterou vznesla spoluzalovaná, není tedy odůvodněna.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rozhodnutí rekursního soudu jest správné. Stěžovatelka tvrdí, že rekursní soud přehlédl ustanovení § 12 c. ř. s. Poněvadž předpisy o příslušnosti soudů jsou v jurisdikční normě a nikoli v civilním řádě soudním, nemohlo ustanovení § 12 c. ř. s. míti pro rozhodnutí věci vůbec význam, ano obsahuje jen ustanovení, kdy rukojmí může býti žalován jako společník hlavního dlužníka, nikoli však, u kterého soudu věcně a místně příslušného se tak může státi. Takové ustanovení má § 93 j. n., který v příčině věcné příslušnosti soudu zakazuje vznášeti proti rukojmím žalobu na soud pro hlavního dlužníka příslušný, nemohl-li by se tento soud hlavního dlužníka ani úmluvou stran státi příslušným i pro vedlejšího dlužníka. Nemůže tedy žalovaná Ludmila S-ová vůbec býti žalována u krajského soudu, an se proti ní uplatňuje nárok ze samostatného právního závazku, nepřevyšující 5.000 Kč (§ 49 čis. 1 j. n.). Žalující firma u krajského soudu nemůže žalovati a stěžovatelka sama rovněž se nemůže pro žalobu proti ní vznesenou dovolávati věcně příslušnosti krajského soudu. Právě tak, jako bezvýznamný poukaz na § 12 c. ř. s., jest pro posouzení věci nerozhodné, že stěžovatelka má podle žaloby platiti rukou společnou a nedílnou s prvním žalovaným Hanušem S-em. Otázka placení jest otázkou práva hmotného, o které každý dovolaný soud bude rozhodovati podle výsledků veškerého ústního jednání samostatně. Stěžovatelka i při této námitce přehlíží, že jen některé ustanovení jurisdikční normy může opodstatniti námitku věcné nepřislušnosti, avšak nemůže se ani v dovolacím rekursu na žádné právem odvolávati.

Čís. 12986.

Nelze žalovati o určení, že určitá pohledávka příslušela žalobci v určitý minulý čas, je-li nesporno, že mu v den podání žaloby důsledkem promlčení již nepřísluší.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1933, Rv II 73/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaný;ch, by bylo zjištěno, že žalobkyni příslušela proti žalovaným z propachtování ideelní polovice dvoru pohledávka ke dni 19. května 1928 ve výši 43.430 Kč a že žalovaní jsou povinni to uznati. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

S hlediska mylného právního posouzení (§ 503 čis. 4 c. ř. s.) má dovolatelka za to, že zkoumání odvolacího soudu, zda žalobkyně má či nemá právní zájem na okamžitěm určení jsoucnosti zažalované pohledávky, mělo se omeziti jen na oprávněnost námitky promlčení pohledávky, o jejíž určení jde, jak je namítli žalovaní, a že neměly nižší soudy z úřadu zkoumati, ano to nebylo namítnuto, zda právní zájem na určení

pohledávky přísluší žalobkyni právě proti žalovaným, či zda se zájem ten omezuje jen na spor žalobkyně proti Dr. D-ovi o 30.000 Kč. Žalobou určovací žalovati prý jest oprávněn každý, komu žaloba poslouží k potřebě praktického života. Právní zájem byl prý dán přáním žalobkyně, by zvěděla a znala výši své nyní promlčené pohledávky ke dni 19. května 1928. Není prý zapotřebí, by tu byl určitý materiální zájem, stačilo prý, že má zájem, by to bylo zjištěno, a nerozhodné prý je, zda bude chtít a zda bude moci použití zjištění toho jako předpokladu pro uplatňování nároku proti Dr. D-ovi. Dovolatelka jest však na omylu, neboť ke splnění předpokladů určovací žaloby jest přihlížeti z úřadu, a to i v řízení opravném (rozh. 6040 sb. n. s.). Nelze však sdíleti ani právní názor odvolacího soudu, že lze žalovati o určení, že určitá pohledávka příslušela žalobkyni v udaný minulý čas, když je nesporno, že jí v den podání žaloby důsledkem promlčení již nepřísluší. To plyne z ustanovení § 406 c. ř. s., podle něhož lze odsouditi k plnění jen, když dospělost již nastala v čase vynesení rozsudku. Musí tedy nárok býti oprávněn v čase vynesení rozsudku a tato zásada platí nejen při žalobách o plnění, nýbrž i při žalobách určovacích podle § 228 c. ř. s. Zákon tedy nepřipouští, by právní poměr nebo právo byly určeny rozsudkem pro minulost (rozh. 5814 a 11.093 sb. n. s.). Opak neplyne, jak miní odvolací soud, z možnosti negativní žaloby určovací, neboť tou lze žádati o určení neexistence práva nebo právního poměru jen v době vydání rozsudku, nikoli pro dobu minulou. Ostatně nepřipouští zásada procesní hospodárnosti, by se soudy zatěžovaly řešením otázek, které nemají již materiální právní význam pro žalující stranu, a směřují k tomu, by byla ukojena její zvědavost, aby vyplněno bylo, jak v dovolání uvádí, pouhé její přání, které nemá pro nynější strany praktické ceny, nebo, by určeno bylo právo žalobkyně, které má pro ni sice význam, ale jen jako předpoklad ve sporu jiném, ve sporu s třetí osobou, v němž může dosáhnouti zjištění předběžné otázky, týkající se předurčujícího práva, zda žalobkyni sporná pohledávka příslušela, čili nic. Určení tohoto předurčujícího práva, které pokládá žalobkyně za důležité pro jiný spor s osobou třetí, zvláštním nynějším sporem nebylo potřebí a nebylo zde proto právního zájmu na bezodkladném určení sporné již promlčené pohledávky a proto právem nižší soudy žalobní nárok zamítly.

Čís. 12987.**Úrazové pojištění dělnické.**

Rozhodla-li úrazová pojišťovna právo platně, ana již uplynula roční lhůta § 38 c) úraz. zák., že nejde o úraz podnikový, jest nárok na náhradu škody posuzovati podle předpisů občanského zákona o náhradě škody.

Otázka, zda jde o úraz podnikový, čili nic, jest pro soud rozhodnuta právoplatně též, byl-li teprve rozhodčím soudem úrazové pojišťovny uznán úraz za podnikový, anebo zůstalo-li při odmítnutí nároku úrazovou pojišťovnou proto, že ani rozhodčí soud nepokládal úraz za podnikový.

Podnikem polního hospodářství není polní hospodářství jako takové, třeba se v něm používalo motorické síly, nýbrž jednotlivé stroje hnané živelní nebo zvířecí silou jsou podle zákona samostatné podniky.

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1933, Rv II 321/32.)

Žalobce byl zaměstnán při polním hospodářství žalované. Při práci na dvoře sklouzl žalobce na hladkých prknech a zlomil si nohu. Proti žalobnímu nároku na náhradu škody namítla žalovaná, že jde o úraz podléhající úrazovému pojištění. Procesní soud první stolice neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Jde o žalobu o náhradu škody, proti níž žalovaná namítla, že žalobci byla škoda způsobena úrazem podléhajícím úrazovému pojištění a že tudíž nárok ten proti ní mohl uplatnit jen podle § 46 úrazového zákona. Protože jest mezi stranami nesporné, že žalovaná nezpůsobila žalobci úraz zúmyslně, musí býti především rozhodnuto, zda jde o úraz podnikový. Soudu odvolacímu i soudu první stolice stačila k posouzení této otázky nesporná skutečnost, že žalobce byl v polním hospodářství žalované pojištěn u úrazové pojišťovny, při čemž oba soudy vycházely z nezjištěného předpokladu, že u žalobce šlo o úraz podnikový, ač podle nesporného přednesu stran ve sporu úrazová pojišťovna odmítla dáti žalobci odškodnění za jeho úraz. Důvody tohoto zamítavého rozhodnutí úrazové pojišťovny nebyly zjištěny, ač žalobce navrhoval, by dotazem u ní byly zjištěny důvody, proč jeho úraz nebyl pokládán za úraz podnikový. Dokud nebude znám obsah rozhodnutí úrazové pojišťovny v celém rozsahu, nelze budovati rozhodnutí na předpokladu, že u žalobce šlo o úraz podnikový, jak činí nižší soudy, ježto z neurčitého povšechného přednesu stran ve sporu, že žalobcův nárok nebyl úrazovou pojišťovnou uznán, ještě neplyne ani, že šlo o úraz podnikový, ani opak toho, zejména ano nižšími soudy nebylo ani zjištěno, že žalobce nemohl již vznést nárok na odškodné na rozhodčí soud podle § 38 úrazového zákona v doslovu zákona čís. 207/19 sb. z. a n. pro uplynutí roční lhůty v § 38 c) tohoto zákona stanovené, neboť pouhý souhlasný přednes stran, že rozhodnutí úrazové pojišťovny bylo žalobci doručeno a že nepodal žalobu u rozhodčího soudu, nestačilo ještě k průkazu, že řečená lhůta již před vydáním rozsudku soudem první stolice uplynula. Zjištění této skutečnosti jest však důležité, protože na ní závisí, zda soudy mohou samy v tomto sporu řešiti otázku, zda je úraz žalobcův úrazem podnikovým, čili nic. Kdyby bylo zjištěno, že lhůta podle onoho zákonného ustanovení již uplynula a že úrazová pojišťovna právoplatně rozhodla, že úraz žalobcův není úrazem podnikovým, bude z toho plynouti dále, že námitka žalované, opírající se o tvrzení opačné, není opodstatněna

a že nejsou ani dány předpoklady pro posouzení věci podle § 46 úrazového zákona, nýbrž že jest věc rozhodnuta podle ustanovení občanského zákoníka občanského o náhradě škody ve hlavě XXX. (sb. n. s. čís. 976). Závazně pro soud bude otázka rozřešena též, kdyby bylo zjištěno, že úraz žalobcův byl rozhodčím soudem úrazové pojišťovny uznán za úraz podnikový, nebo, že zůstalo při odmítnutí jeho nároku úrazovou pojišťovnou proto, že jeho úraz ani rozhodčí soud nepokládal za úraz podnikový (sb. n. s. čís. 4627). Také v tomto případě soud buď omezi podle toho další jednání se zřetelem k § 46 úrazového zákona, neb je zařídí se zřetelem k § 1293 a násl. obč. zák., jak již řečeno. Z těchto úvah jest zřejmé, že i řízení na soudě první stolice, i řízení soudu odvolacího jest kusé z důvodu, že nebyl proveden důkaz žalobcem navržený dotazem u úrazové pojišťovny dělnické (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), při němž bude též zjištěno, zda se podle § 38 c) úrazového zákona stalo její rozhodnutí neodporovatelným u rozhodčího soudu. Nebyla-li dosud otázka, zda jde, či nejde u žalobce o úraz podnikový, závazně pro soud rozřešena, bude soudu řešiti v důvodech rozsudkových tuto otázku jako pre-judiciální, by mohl posouditi oprávněnost námítky žalované, opírající se o § 46 úrazového zákona.

Dojde-li k tomu, nebude lze pominouti důležitou skutečnost, že jde u žalované o polní podnik hospodářský, pro který platí zvláštní ustanovení úrazového zákona, pro jichž použití však žalovaná ještě nic nepřednesla, ač tvrdila, že jde o úraz podnikový. Soud ji měl proto podle § 182 c. ř. s. vyzvati, by tuto svou námítku doplnila přesným údajem, jakým způsobem byl žalobce v zaměstnání u ní proti úrazu pojištěn, zvláště když úrazová pojišťovna neuznala nárok žalobcův proti sobě. Doplnění to bude nutné pro správné právní posouzení věci, jakž vyplývá i z těchto úvah. Podle § 1 (4) úrazového zákona podléhají úrazové pojistné povinnosti podniky živnostenské nebo hospodářské, podniky polní a lesní, při nichž se používá parních kotlů nebo takových hnacích přístrojů, které jsou poháněny živelní silou nebo zvířaty. Podle odstavce 5 jest pojistná povinnost omezena jen na osoby úrazovému nebezpečí vydané, jestliže se v polním nebo lesním hospodářském podniku užívá silostroje, k podnikovému zařízení náležejícího, takovým způsobem, že jen určitý počet dělníků jest vydán nebezpečí s veškerou strojní prací spojenému. Při podnicích hospodářských má tedy zákon jiná, odchýlná ustanovení než při podnicích živnostenských. Podle odstavce 5 § 1 úrazového zákona jest za to míti, že podnikem polního hospodářství není polní hospodářství jako takové, třeba se v něm používalo motorické síly, nýbrž, že jednotlivé stroje hnané živelní nebo zvířecí silou jsou podle zákona samostatné podniky, neboť jen dělnictvo u nich zaměstnané a jen v oblasti strojového nebezpečí je podrobena pojistné povinnosti (sb. n. s. čís. 6693). Podle tvrzení žaloby a žalované nepřihodil se však žalobci úraz při stroji hnaném živelní nebo zvířecí silou, u kterého by byl býval žalobce podléhal úrazovému pojištění, ale není dosud také zjištěno, zda se mu úraz nepřihodil při jiné práci, ke které byl žalovanou přibrán ze zaměstnání pojistnou povinností zakládajícího a po jeho dobu (§ 5 odst. 2 úr. zákona v doslovu zák. č. 363/17 ř. z.). Bude

proto třeba, by soud zjistil, jaké práce žalobce u žalované v hospodářství konal, zejména, zda byl v takovém vztahu k nějaké práci u stroje hnaného živelní nebo zvířecí silou, že nutně podléhal úrazovému pojištění, a pak teprve uvažoval o tom, zda jde o úraz podnikový čili nic.

Čís. 12988.

Ustanovení § 3 zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n. platí nejen o pohledávkách běžného výživného, nýbrž i o zadržených jeho dávkách.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1933, R I 964/33.)

Soud první stolice povolil podle zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n., odklad výkonu exekuce vnučenou dražbou nemovitostí, povolené k vydobytí výživného měsíčních 500 Kč, zadrželého za dobu od 1. února 1925. Rekursní soud zamítl návrh dlužníka na odklad exekuce. **Důvody:** Podle § 1 zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n., účinného od 9. května 1933, odloží v exekučních věcech, které byly proti zemědělcům zahájeny v den, kdy tento zákon nabyl účinnosti, exekuční soud na návrh dlužníka výkon prodeje (dražby) věci movitých nebo nemovitých na dobu po 31. prosinci 1933. Ustanovení to však neplatí, jak uvádí dále § 3 téhož zákona (mimo jiné) o pohledávkách výživného, které jest dlužník povinen poskytovat oprávněnému podle zákona, o pohledávkách, které proti dlužníku vznikly po dni, kterého tento zákon nabyl účinnosti, a posléze se nevztahuje na věci, které nesouvisí s provozováním zemědělského podniku. Podle toho, co uvedeno, jest odůvodněna stížnost vymáhající věřitelky ať jde nebo nejde o podnik zemědělský, ježto exekuce jí byla povolena k dobytí výživného měsíčních 500 Kč zadrželého za dobu od 1. února 1925. Jde tedy o pohledávku, na kterou se zákon nevztahuje, pročez bylo stížností vyhověno a napadené usnesení změněno.

Nejvyšší soud névyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Vymáhaná pohledávka jest pohledávkou na výživném za dobu od 1. února 1925 do dne exekučního návrhu, t. j. do 22. února 1933, přisouzeném manželce dlužníkově od 4. února 1925 na dále po 500 Kč měsíčně právoplatným rozsudkem krajského soudu v P. ze dne 25. května 1927. Jde tedy o pohledávku na výživném ze zákona. Podle § 3 zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n. neplatí o exekucích pro takové pohledávky ustanovení § 1 téhož zákona, podle něhož v exekucích proti zemědělcům smí být dražba nemovitostí vykonána teprve po 31. prosinci 1933. Rekurentovi nelze přisvědčiti v tom, že citované ustanovení § 3 zákona platí jen o pohledávkách běžného výživného a nikoli o starých jeho dávkách. Pro toto rozlišování není v zákoně opory. Ostatně jde o výživné jdoucí až do podání exekučního návrhu.

Čís. 12989.

Do soupisu bývalého svěřenského majetku nelze pojmáti nedoplatky daní osobních vůbec, nedoplatky daní reálních pak tehdy, není-li z přihlášky, po případě z připojeného k ní výkazu daňových nedoplatků zjevno, že se přihlášené nedoplatky týkají substituční podstaty, či zda jsou to nedoplatky připadající na svobodný nemovitý majetek zesnulého fiduciáře.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1933, R I 987/33.)

V pozůstalostním řízení, zavedeném po smrti Alexandra K-a, ohledně bývalého svěřenství K-ů, přihlásil erár nedoplatky daní a to daně válečné, výdělkové, příjmové, rentové, obrátové, pozemkové a domovní. Pozůstalostní soud odkázal československý stát na pořad práva. Rekursní soud zrušil napadené usnesení.

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že se k přihlášce daňových nedoplatků v prováděném pozůstalostním řízení nebude přihlížeti.

Důvody:

Podáním ze dne 8. března 1933 byly přihlášeny k pozůstalostnímu řízení, zahájenému po smrti Alexandra K-a ohledně bývalého svěřenství K-ů, nedoplatky daní, a to nedoplatky daně válečné, výdělkové, příjmové, rentové, obrátové, daně pozemkové a domovní. Jde o to, zdali v pozůstalostním řízení jest k těmto daňovým nedoplatkům přihlížeti, to jest ony nedoplatky pojmáti do soupisu jako dluhy bývalého svěřenství. Rekursní soud napadeným usnesením vyslovil, že nedoplatky do soupisu jmění bývalého svěřenství pojmáti jest, leč přisvědčiti mu nelze. Osobní daně, daň válečná, výdělková, příjmová, rentová a obrátová mohou podle příslušných předpisů přijíti v úvahu jen jako dluhy zemřelého fiduciáře Alexandra K-a a mohou tudíž postihovati jen jeho volné jmění, po případě jeho volnou pozůstalost, nepostihují však bývalé jmění svěřenské, nyní podle zákona ze dne 3. července 1924, čís. 179 sb. z. a n. jmění fideikomisárně substituční, neboť zemřelý Alexandr K. měl co se týče onoho jmění jen postavení poživatele (§ 613 obč. zák.). Pokud jde o daně reální, o daň pozemkovou a domovní, není ze spisů, nanejvýš z přihlášky a z připojeného k ní výkazu daňových nedoplatků nikterak zjevno, zdali se přihlášené nedoplatky týkají substituční podstaty, o jejíž projednání jde, či zdali jsou to nedoplatky připadající na svobodný nemovitý majetek zemřelého fiduciáře. Nelze proto (§ 105 nesp. patentu) ani nedoplatky reálních daní do soupisu bývalého svěřenského majetku pojmáti, pokud se týče k nim v zahájeném pozůstalostním řízení o substitučním jmění přihlížeti.

Čís. 12990.

Stížnost na usnesení o zbavení svéprávnosti, jež byla podána ve lhůtě přímo u soudu vyšší stolice a byla tímto soudem zaslána soudu první stolice, jemuž došla teprve po vypršení lhůty, jest opožděná.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1933, R I 993/33.)

V řízení o zbavení svéprávnosti Rudolfa F-a nevyhověl s b o r o v ý s o u d ani odporu ani stížnosti Rudolfa F-a. Proti rozhodnutí sborového soudu podal Rudolf F. jednak opravný prostředek označený jako odpor, jednak stížnost.

Nejvyšší soud stížnost odmítl, opravný prostředek označený jako odpor částečně odmítl, částečně mu nevyhověl. V onom směru uvedl v

d ů v o d e c h:

Napadeným usnesením rozhoduto bylo jednak o odporu, jednak o rekursu Rudolfa F-a proti usnesení soudu první stolice, kterým byl zbaven částečně svéprávnosti. Ani odporu ani rekursu nebylo vyhověno. Rudolf F. napadl usnesení sborového soudu jednak opravným prostředkem, označeným jako odpor, podaným v čas, jednak opravným prostředkem, označeným jako stížnost, podaným přímo u nejvyššího soudu a tímto postoupeným se zřetelem na ustanovení § 49 (3) řádu o zbavení svéprávnosti soudu první stolice, kde měl být podán, kamž však došel teprve 30. srpna 1933, tedy po lhůtě k rekursu podle ustanovení § 54 odst. (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. Toto podání jest tedy opožděné (§ 21 odst. (1) čís. 4 a § 38 citovaného zákona), a bylo je proto odmítnouti, poněvadž patnáctidenní lhůta k rekursu proti napadenému usnesení jest podle ustanovení § 49 řádu o zbavení svéprávnosti, zachovaného v platnosti podle odst. (2) § 1 zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., neprodlužitelná a ustanovení § 36 odst. (4) zákona z 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. v řízení o zbavení svéprávnosti užití nelze (odstavec (2) § 1 téhož zákona).

Čís. 12991.

Pensijní pojištění.

Ne každý zaměstnanec, označený jako učeň, jest vyloučen z pojistné pensijní povinnosti. Pensijní povinnost učňů zaměstnaných u kupce ve smyslu obchodního zákona závisí jen na tom, zdali vykonávají převážně kupecké práce čili nic.

Prodávač ve službách kupcových vykonává převážně kupecké práce tehdy, vyžaduje-li jeho činnost »kupecké zdatnosti«.

Pokud učeďnice, zaměstnaná u konsumního a úsporného družstva, nepodléhá pensijnímu pojištění.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1933, Rv I 1657/31.)

Žalobkyně byla zaměstnána od 1. srpna 1924 u žalovaného konsumního a úsporného družstva jako prodavačka až do 31. srpna 1927, kdy ze služeb žalovaného vystoupila. Dne 16. dubna 1928 vstoupila žalobkyně do služeb žalovaného konsumního družstva B., kdež setrvala až do 31. prosince 1928. Dne 7. prosince 1928 se žalobkyně provdala. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném konsumním družstvu zaplacení 3928 Kč, odůvodňujíc žalobní nárok v podstatě takto: Žalovaná strana byla povinna přihlásiti žalobkyni k pojištění do čtrnácti dnů od nastoupení služby u Úřadovny A Všeobecného pensijního ústavu v Brně ve smyslu § 73 zákona čís. 89/1920, ale neučinila tak, kdežto konsumní družstvo B. žalobkyni přihlásilo. Tímto opomenutím zákonné povinnosti se stalo, že žalobkyni, již po sňatku příslušel nárok na výbavné 3928 Kč ve smyslu § 35 zákona čís. 26/1929, tento nárok nebyl přiznán, byv zamítnut výměrem Úřadovny A Všeobecného pensijního ústavu v Brně ze dne 20. ledna 1930 proto, že žalovaný konsumní spolek nepřihlásil žalobkyni k pensijnímu pojištění. Jest proto žalovaný povinen nahraditi žalobkyni škodu tím vzniklou. Procesní soud první stolice neuznal žalobní nárok důvodem po právu, maje za to, že žalobkyně nepodléhala pensijnímu pojištění, ježto, jak zjistil, byla u žalovaného družstva jen učednicí. Odvolací soud uznal žalobní nárok důvodem po právu, maje za to, že žalobkyně nebyla z pensijního pojištění vyloučena, ježto konala převážně kupecké služby, třebaže byla učněm podle živnostenského řádu.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu s dodatkem, že se žaloba zamítá.

D ů v o d y:

Dovolatel uplatňuje dovolací důvod nesprávného posouzení věci po stránce právní, jež spatřuje ve dvou směrech, a to: 1. především v tom, že odvolací soud prý vycházel z mylného výkladu předpisu § 1 odst. (1) zákona o pensijním pojištění ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n., projeviv názor, že pensijní pojistná povinnost učňů závisí jen na obsahu jejich zaměstnání, ač zákon výslovně vylučoval pensijní pojistnou povinnost toho, kdo jest ve služebním poměru činným jako učeň, a 2. dále v tom, že odvolací soud považoval za kupecké služby takové úkony žalobkyně, které vpravdě kupeckými službami nejsou. V prvním směru není dovolatelova výtky právní mylnosti opodstatněna. Rozsah pojistné pensijní povinnosti upravil pro dobu, o kterou v tomto sporu jde, § 1 zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n., jenž v prvním odstavci stanovil všeobecnou zásadu a v druhém odstavci uvedl její důsledky pro určité druhy zaměstnanců. Že pojistná povinnost podle tohoto zákona není určována pojmenováním, nýbrž obsahem zaměstnání, plyne již z toho, že se v druhém odstavci § 1 uvádí jako předpoklad pojistné povinnosti zaměstnanců »vykonávání převážně duševní práce, pravidelné dozírání k pracím jiných osob, konání kupeckých služeb a nebo jiných vyšších služeb«, a že v prvním odstavci téhož paragrafu se vyjímají z pojistné povinnosti zaměstnanci vykonávající převážnou měrou

práce podřízené. Ze slov § 1 odst. 1 »pokud není činným jako dělník neb učeň« nelze proto ještě vyvozovati, že každý zaměstnanec označený jako »učeň« jest vyloučen z pojistné povinnosti pensijní. Ani dělník není vyňat z této povinnosti již proto, že jest zaměstnavatelem označován za dělníka nebo že se tak sám označuje, nýbrž jest z ní vyňat jen tehdy, nevykonává-li práce, jež podle svého obsahu zakládají pojistnou povinnost. Podle téže zásady nelze ani učně vylučovati z pojistné povinnosti pensijní jen proto, že jest učněm ve smyslu živnostenského řádu. V souzené věci jde o učednici zaměstnanou u konsumního a úsporného spolku, zapsaného společenstva s ručením obmezeným, tedy u kupce ve smyslu § 13 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. z. v doslovu § 2 (1) zákona ze dne 13. října 1928, čís. 183 sb. z. a n. a článků 4 a 271 obch. zák. Zákon o pensijním pojištění čís. 89/1920 sb. z. a n. podrobil v § 1 odst. (2) pojistné povinnosti zejména také zaměstnance v obchodech, kteří vykonávají kupecké služby ve smyslu zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. Podle doslovu tohoto zákonného předpisu nejsou pojistné povinnosti pensijní podrobeny všechny osoby, na něž se vztahuje zákon o obchodních pomocnících, nýbrž činí se tato povinnost závislou na způsobu zaměstnání, to jest na tom, konají-li ve skutečnosti kupecké práce tak, jak je má na mysli § 1 zákona čís. 20/1910 ř. zák., totiž převážně, a nečiní se pak rozdíl, zdali zaměstnanec jest ještě učněm, praktikantem a pod., či zdali svůj výcvik již dokončil. Ani z ustanovení § 5 zákona o obchodních pomocnících, podle něhož se předpisy zákona toho nevztahují k učňům ve smyslu živnostenského řádu, nelze vyvozovati, že tito učňové nejsou podrobeni pojistné povinnosti pensijní, neboť tímto ustanovením jest jen řečeno, že služební poměr učňů ve smyslu živnostenského řádu se neřídí předpisy zákona o obchodních pomocnících, není jím však nijak vysloveno, že kupecké služby nekonali. Jejich vyloučení z účinnosti zákona o obchodních pomocnících nepodmiňuje jejich vyloučení z pojistné povinnosti pensijní. Z toho plyne, že pensijní povinnost učňů zaměstnaných u kupce ve smyslu obch. zák. závisí jen na obsahu jejich zaměstnání, totiž na tom, zdali vykonávají převážně kupecké práce čili nic.

Jest však přiznati oprávněnost dovolání, pokud dovozuje, že odvolací soud mylně považoval zjištěné služební úkony žalobkyně za služby kupecké. Dovolací soud vychází při posuzování oné otázky z těchto úvah: Pojem »kupeckých služeb« nestanoví ani zákon o obchodních pomocnících, jehož se dovolává zákon o pensijním pojištění čís. 89/1920 sb. z. a n. v § 1, ani obchodní zákoník. Tento definuje v čl. 4 jen pojem »kupec« v ten smysl, že za kupce ve smyslu obch. zák. jest považovati toho, kdo po živnostensku provozuje obchody. Ale z této definice kupce nelze vyvozovati, že každý, kdo je činným ve službách kupcových při živnostenském provozování obchodů, koná již služby kupecké ve smyslu zákona o obchodních pomocnících, a že proto podléhá i pensijnímu pojištění podle zákona čís. 89/1920 sb. z. a n. Zákon o obchodních pomocnících i zákon o pensijním pojištění čís. 89/1920 sb. z. a n. rozeznávají služby kupecké, vyšší služby nekupecké a úkony podřízené,

ač není pochybné, že všechny tyto tři druhy služeb mohou sloužiti a slouží živnostenskému provozování obchodu. Zákon o obchodních pomocnících neužívá tedy slova »kupecké služby« v širokém smyslu, jako jest v čl. 4 obch. zák. definován pojem kupce, nýbrž ve smyslu, jaký se vytvořil v kupeckých kruzích, a rozumí kupeckými službami služby, jež vyžadují určitého výcviku, určité znalosti a určité pohotovosti, tudíž služby vyžadující kupeckou zdatnost. Prodavač, jehož činnost oněch znaků nemá a jehož činnost tedy nevyžaduje výcviku, určitých znalostí ani určitého stupně pohotovosti, nekoná proto služby kupecké, třeba by se zabýval i živnostenským odbytem zboží. Zdali činnost prodavačova vyžaduje »kupecké zdatnosti« v naznačeném smyslu, jest v tom kterém případě otázkou, jejíž zodpovědění závisí na jednotlivostech případu a na různých okolnostech, najmě na rozsahu obchodní živnosti; na tom, prodává-li se v ní zboží různé jakosti, různých druhů a různých cen; zdali prodavač koupěchtivým při prodeji radí, zboží jim doporučuje a jakost jeho jim vykládá; a podle toho lze teprve posouditi, zda činnost prodavače vyžaduje t. zv. kupeckou zdatnost a je-li tedy kupeckou službou ve smyslu právě vyloženém. V souzené věci zjistil odvolací soud, že šlo o smíšený obchod konsumního spolku na vesnici, že v tomto obchodě byli zaměstnání kromě žalobkyně ještě příručí B. a učednice K-ová, že učební doba žalobkyně trvala od 1. srpna 1924 do 1. srpna 1926, že však žalobkyně již po uplynutí jednoho učebního roku měla takové znalosti, že mohla všecko zboží samostatně prodávati a že také samostatně prodávala látky, galanterní zboží i jiné zboží kromě železa, barev a oleje, což dělal příručí B. Kromě toho zjistil však odvolací soud také, že u všeho zboží byly ceny, že žalobkyně nedělala kalkulace, zač se prodává, že neobstarávala ani obchodní nákupy ani korespondenci, že ani nevěděla, kde se má to neb ono zboží objednat, a že po celé tři roky, co byla ve službách u žalovaného konsumního spolku, konala také práce spojené s čištěním, úklidem, pochůzkami a pod. Z těchto zjištění vyplývá, že činnost žalobkyně v obchodě žalovaného konsumního spolku se nevyčerpávala — nehledíc k podřízeným úkonům shora uvedeným — jen živnostenským prodejem zboží. Bylo však již vyloženo, že každý živnostenský prodej zboží není ještě službou kupeckou, a že by o takové služby šlo jen tehdy, kdyby živnostenský odbyt zboží vyžadoval určitých znalostí, výcviku a pohotovosti, tedy toho, co se obecně nazývá »kupeckou zdatností«. Kde je na př. potřeba koupěchtivým poraditi, vysvětliti jim jakost nabízeného zboží, a tím je ke koupi přiměti a pod., tam zajisté prodavač musí míti určitý stupeň kupecké zdatnosti a v takových případech půjde o služby kupecké. Ale ve vesnickém smíšeném obchodě žalovaného konsumního a úsporného spolku, kde u všeho zboží byly ceny, nebylo k pouhému prodávání zboží potřebí zvláštních znalostí kupeckých, a žalobkyně ve sporu ani nepřednesla nic dalšího, z čeho by se dalo usuzovati na její kupeckou zdatnost, k níž pouhé samostatné prodávání zboží o sobě nepostačí. Žalobkyně ostatně nebyla podle zjištění odvolacího soudu

v obchodě žalovaného konsumního spolku zaměstnána sama, takže její činnost nebyla pro vedení tohoto obchodu naprosto nutná, nýbrž sloužila spíše jejím účelům, než provozování obchodu žalovaného.

Z toho všeho plyne, že jest mylným právní závěr odvolacího soudu, že žalobkyně konala převážně kupecké práce již od 1. srpna 1925, tedy před uplynutím dvou let učebních. Za správný jest naopak uznání názor soudu první stolice, že žalobkyně v této dvouleté učební době nekonala převážně služby kupecké a že tudíž až do 1. srpna 1926 nepodléhala pojišťovací povinnosti pensijní podle zákona č. 89/1930 sb. z. a n. Je-li tomu tak, neměla žalobkyně třicet, nýbrž v nejpriznivějším případě jen 21 příspěvkových měsíců a nevzešel jí tedy ani nárok na výbavné podle §§ 35 a 185 zákona ze dne 21. února 1929 č. 26 sb. z. a n., ani nárok na náhradu škody proti žalovanému pro opomenutí přihlášky k pensijnímu pojištění.

Čís. 12992.

Byl-li poukaz omezen tím, že poukázaný neměl plniti před uplynutím stanovené lhůty a že měl plniti jen za určitých podmínek, nenabyl příjemce poukazu hned dnem přijetí abstraktního práva na plnění proti poukázanému dlužníku, poukázaný dlužník nebyl před uplynutím stanovené lhůty abstraktně a bezvýhradně zavázán, nýbrž zůstal nadále jen zmocněncem poukazce (vydatele poukazu). Nastala-li dříve, než oprávnění příjemce poukazu nabylo účinnosti, taková změna poměrů, že se další platnost poukazu stala pochybnou, musel poukázaný (§ 1009 obč. zák.) výplatu odmítnouti a nesměl samostatně jednat.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1933, Rv I 2216/31.)

Žalobu, již se domáhal žalobce na spořitelně města B. vydání vkladní knížky nebo zaplacení 14.832 Kč, procesní soud první stolice pro tentokrát zamítl. Odvolací soud k žalobcovu odvolání napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle toho, co strany souhlasně přednesly, jde v souzeném sporu o dva právní poměry, jež jest přesně rozeznávati: 1. Okresní správní komise v B. udělila žalované spořitelně usnesením ze dne 26. listopadu 1928 příkaz, aby z běžného konta pro komisi zřízeného vybrala 14.832 Kč a je uložila na vkladní knížku opatřenou vinkulačním prohlášením a by tu vinkulovanou vkladní knížku převzala do úschovy; 2. aby tuto knížku po uplynutí tří let, t. j. dne 1. prosince 1931 vydala žalobci, pokud se týče by mu vyplatila peníze na knížku uložené, budou-li splněny určité ve vinkulačním prohlášení blíže uvedené podmínky. První příkaz týkal se výhradně okresní správní komise a spořitelny, a utvořil mezi dřívějším zastupitelským a od 1. prosince 1928 správním okresem (čl. 13 k § 9 (1) zák. č. 125/1927 a zák. č. 92/1928 sb. z. a n.) a mezi spořitelnou ryze mandátní poměr. Druhým příkazem byl zároveň žalobce zmocněn, vybrati na vkladní knížku vklad u žalované, jež byla

zmocněna plniti příjemci na účet okresu jako poukazatele a jde tedy tu o poukaz ve smyslu § 1400 obč. zák. Poukaz byl dvojím způsobem omezen, spořitelna nemá plniti před uplynutím tří let, má plniti jen za určitých podmínek. Z toho vyplývá, že žalobce z přijatého poukazu nenabyl ihned, dnem přijetí, abstraktního práva na plnění proti poukázanému spořitelně jak by tomu bylo při poukazu neomezeném (§§ 1400, 1402, 1403 obč. zák.), a mohl takového práva teprve nabýti dne 1. prosince 1931, a to jen za dalšího předpokladu, že toho dne byly splněny všechny stanovené podmínky. Tomu-li tak, nebyla ani žalovaná před tímto dnem abstraktně (z pouhého přijetí) a bezvýhradně zavázána, nýbrž zůstala nadále jen zmocněncem okresu a bylo její povinností, by podle plné moci pilně a pečlivě obstarala věc pro zmocnitele (§ 1009 obč. zák.) a vůbec hájila jeho zájmy. Nastala-li dříve, než žalobcovu oprávnění nabylo účinnosti, taková změna poměrů, že se další platnost poukazu stala pochybnou, bylo by se přičilo povinností žalované (§ 1009 obč. zák.), kdyby beze všeho byla žalobci plnila. Dbajíc poctivě zájmů zmocnitelových musela v takovém případě výplatu na jeho účet odmítnouti a nesměla samostatně jednat, aniž se před tím ujistila u svého zmocnitele, zda nastaly předpoklady výplaty a zda výplatu může provést. To také učinila. V souzeném případě není však sporné, že okresní úřad politický v B. jako úřad dohlédací nad okresním zastupitelstvem a okresním výborem (§§ 78 a 79 čes. zák. ze dne 25. července 1864 č. 27 zem. zák.) nálezem ze dne 30. listopadu 1928 příslušná usnesení okresní správní komise zastavil, že rekursy proti tomuto zastavení dosud nebyly vyřízeny a že okresní úřad v B. s vydáním vkladní knížky (s vyplacením vkladu) žalobci nesouhlasí, což bylo a dosud je překážkou výplaty. Žalovaná jednala podle zákona a žalující nemůže na ní žádati vydání vkladní knížky, pokud pochybnost o účinnosti poukazu nebude rozhodnutím správních úřadů odstraněna.

Čís. 12993.

V odvolání z rozsudku pro zmeškání roku žalobcem může žalobce uplatňovati odvodem proti jednacímu protokolu prvního soudu podle § 292 druhý odstavec c. ř. s., že se k roku nedostavila žádná strana a že byl prohlášen klid řízení.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1933, Rv I 1813/33.)

K roku u okresního soudu dostavil se jen žalovaný, popřel obsah žaloby a navrhl, by byl vynesena rozsudek pro zmeškání, jímž se žaloba zamítá. Procesní soud první stolice návrhu vyhověl a žalobu zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolatelka uplatňovaný odvolací důvod nesprávného posouzení po strance skutkové a právní vůbec neprovádí, nýbrž jen rozpor se spisy, při čemž právě to, co v tomto směru uvádí, je v rozporu s obsahem spisu. Tvrzení odvolatelky, že se v určený den a hodinu nikdo ze stran k roku nedostavil a že byl soudcem prohlášen klid řízení, je

v rozporu s jednacím protokolem, podle kterého žalovaný byl osobně přítomen, žalovaný popřel, že je žalobkyni něco dlužen, a navrhl, by rozsudkem pro zmeškání byla žaloba zamítnuta. Žalovaný také protokol podepsal. O klidu řízení není ve spise záznamu. Je proto též bezpodstatné tvrzení odvolatelky, že rozsudek pro zmeškání lze vyhlásiti jen k návrhu dostavivší se strany, neboť žalovaný podle protokolu návrh takový učinil. Neodpovídají-li snad údaje v jednacím protokolu skutečnosti, musela by to odvolatelka výslovně vytknouti. Naprosto není však správné, že napadený rozsudek je v rozporu se spisem.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud neuznal opodstatněnými odvolací důvody rozporu se spisy a nesprávného právního posouzení věci, přihlížeje jen k jednacím protokolu, s jehož obsahem bylo v rozporu tvrzení odvolatelčino, že v určený den a v určenou hodinu nikdo ze stran se k roku nedostavil a že byl prohlášen klid řízení. K tvrzení tomuto odvolací soud nehleděl proto, že odvolatelka v odvolání vyloučena nevytýkala, že údaje jednacího protokolu jsou nesprávné a neodpovídají skutečnosti. Jest sice pravda, že odvolatelka nevytýkala výslovně nesprávnost jednacího protokolu. Leč tomu, co tvrdila o okolnostech, za nichž, kdyby byly pravdivé, by k vynesení rozsudku pro zmeškání nebylo smělo dojiti a o nichž odvolatelka nabídla důkaz svědky, nelze rozuměti jinak, než, že tím namítala nesprávnost jednacího protokolu. Jednací protokol činí sice, pokud není proti němu výslovného odporu strany, plný důkaz o průběhu a obsahu jednání (§ 215 c. ř. s.), avšak proti němu se připouští, jako proti každé veřejné listině odvod (§ 292 odstavec druhý c. ř. s.), jenž se může opíratí zejména i o to, že jest nepravdou, co je protokolováno. Odpor proti protokolu ve smyslu §§ 212 a 215 c. ř. s. žalobkyně vznésti nemohla, poněvadž nebyla přítomna při jeho sepisování. Odvolatelka se pokusila o odvod proti jednacím protokolu tvrdíc, že se k roku nedostavila žádná strana a že byl prohlášen klid řízení, a proto jest v rozporu se spisy (§ 503 čís. 3 c. ř. s.), uvádí-li odvolací soud, že odvolatelka nevytýkala nesprávnost jednacího protokolu. Odvolací soud následkem nesprávného pojetí obsahu odvolacího spisu neprovedl důkazy nabízené odvolatelkou k doličení uplatňovaných důvodů odvolacích (druhý odstavec § 482 c. ř. s.) o okolnostech pro posouzení věci rozhodných, čímž zůstalo odvolací řízení neúplným, což právem žalobkyně v dovolání vytýká.

Čís. 12994.

Pozemková reforma.

Pro posouzení otázky, zda k zatížení přiděleného pozemku výměnkem jest zapotřebí svolení Státního pozemkového úřadu, jest rozhodná doba, kdy žádost o zápis výměnku došla na soud, nikoliv doba, kdy byl výměnek ujednan.

Svolení Státního pozemkového úřadu jest zapotřebí, jde-li o zatížení přiděleného pozemku, byť i to bylo zatížení výměnkem pro rodiče, přidělený pozemek zcizující.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1933, R-II 349/33.)

Manželé František a Anežka S-ovi nabyli nemovitosti ve zkráceném přidělovém řízení. Tyto nemovitosti převedli manželé S-ovi na svého syna a na svou snachu, manžele Vojtěcha a Marii S-ových, vyhradivše si k pozemkům právo doživotní bezplatné a nedílné výměny. Knihovní soud povolil vklad vlastnického práva pro manžele Vojtěcha a Marii S-ových a vklad výměny pro manžele Františka a Anežku S-ových. Rekursu Státního pozemkového úřadu, jímž byl napaden vklad výměny pro manžele Františka a Anežku S-ových, rekursní soud vyhověl a zamítl knihovní návrh, by byl na nemovitostech vložen vklad práva doživotní bezplatné a nedílné výměny pro manžele Františka a Anežku S-ových. Důvody: Manželé František a Anežka S-ovi získali nemovitosti zkráceným přidělovým řízením smlouvou ze dne 29. dubna 1928 podle zákona ze dne 30. ledna 1920, čís. 81 sb. z. a n. Tento zákon byl změněn a doplněn zákonem ze dne 27. května 1931 čís. 93 sb. z. a n., který ustanovuje v § 2 čís. 1, že půdu, která nebyla přidělena jako rolnický nedíl, je dovoleno zatížití jen se svolením Státního pozemkového úřadu, a to při výměře až do 5 hektarů veškeré této půdy do čtyř let, v ostatních případech do deseti let, počítaných od knihovního vkladu vlastnického práva pro původní nabyvatele, a v § 2 čís. 4 a), že svolení není třeba, jde-li o zcizení nebo pacht mezi manžely nebo s rodičů na potomky a jejich manžely. Jest tudíž k zatížení výměnkem ve prospěch Františka a Anežky S-ových zapotřebí svolení Státního pozemkového úřadu. Jelikož povolení nebylo vykázáno a právní jednání bez svolení Státního pozemkového úřadu je neplatné, bylo rekursu vyhověno a bylo usnesení prvé stolice v napadené části změněno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Mylným je názor dovolacích rekurentů, že není třeba svolení Státního pozemkového úřadu k zatížení přidělových pozemků, o něž jde, výměnkem pro jejich rodiče, pozemky ty jim odstoupující, protože výměnek byl ujednan ještě před účinností malého přidělového zákona ze dne 27. května 1931 čís. 93 sb. z. a n. Ježto k zatížení pozemků výměnkem dochází teprve zápisem výměnku do pozemkové knihy, jest, co se týče svolení Státního pozemkového úřadu k zatížení výměnkem rozhodná doba zápisu výměnku, to jest podle §§ 29 a 93 knih. zák. doba, kdy žádost o zápis výměnku přišla na soud, nikoliv doba, kdy výměnek byl ujednan. Žádost o zápis výměnku došla na soud dne 19. ledna 1933, v té době malý přidělový zákon čís. 93/31 již platil a výměnek bez výkazu o svolení Státního pozemkového úřadu zapsán býti (§ 2 odst. (3) zákona čís. 93/31) nemohl. Rovněž mylným je stanovisko dovolacích

rekurentů, že k žádanému zatížení pozemků výměnkem není třeba svolení Státního pozemkového úřadu, protože jde o výměnek pro rodiče při odstupu pozemků na syna a na jeho manželku. Podle § 2 odst. (4) písm. a) malého přidělového zákona, jehož se dovolací rekurenti pro své stanovisko dovolávají, netřeba svolení Státního pozemkového úřadu, jde-li o zcizení nebo pacht mezi manžely nebo s rodiči na potomky a jejich manžely, nikoli však, jde-li o zatížení, byť i to bylo zatížení výměnkem pro rodiče, přidělený pozemek zcizující. Rekursní soud, nevyhověv žádosti dovolacích rekurentů o vklad výměny, nepochybil.

Čís. 12995.

Byla-li žaloba doručena osobě téhož jména se žalovanou, již žalobce nemínil žalovati, nestala se tato osoba stranou rozepře. V napotomném udání rozeznávacího znaménka («mladší»), nelze spatřovati změnu žaloby.

Prvý rok, konaný s osobou, již byla žaloba neprávem doručena, jest k žalobcovu návrhu zrušiti, a žalobní odpověď jí podanou vrátiti.

Osoba, již byla žaloba neprávem doručena, nemá proti žalobci nárok na náhradu útrat podle §§ 40, 55 c. ř. s., nýbrž se může jich náhrady domáhati na žalobci jen pořadem práva.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1933, R II 460/33.)

V žalobě, zadané na krajském soudě byla označena jako žalovaná »Marie Zemanová v Š. čís. 15«. V tomto domě však bydlely dvě Marie Zemanové. Žaloba byla doručena Marii Zemanové starší, za niž se dostavil k prvému roku ze dne 20. dubna 1933 její vykázaný právní zástupce. Při tomto prvém roku bylo uloženo žalované, by podala žalobní odpověď do 11. května 1933. Podáním ze dne 28. dubna 1933 (č. l. 4) oznámil žalobce prvému soudu, že žaloba nebyla doručena správně žalované. Marii Zemanové mladší, a navrhl, by první rok ze dne 20. dubna 1933 byl prohlášen za zmatečný, by byl nařízen nový rok a k němu by byla předvolána Marie Zemanová mladší a předložil za tím účelem nové vyhotovení žaloby určené pro Marii Zemanovou mladší. Soud první stolice usnesením ze dne 29. dubna 1933 zrušil první rok ze dne 20. dubna 1933 a nařídil nové doručení žaloby Marii Zemanové mladší a zároveň ustanovil nový první rok na den 16. května 1933. **Důvody:** Podle tvrzení žalující strany jest žalována žalobou, o níž tu jde, Marie Zemanová mladší, majitelka domu. Ježto však žaloba doručena byla Marii Zemanové starší, s kterou byl proveden první rok, nebyla žaloba řádně žalované doručena a nebyl první rok dne 20. dubna 1933 konán se žalovanou, nýbrž s osobou zcela jinou. Bylo proto tento první rok zrušiti a naříditi nové doručení žaloby a nový první rok. Žalobní odpověď, podanou včas Marii Zemanovou starší, vrátil jí soud první stolice usnesením ze dne 22. května 1933 s podotknutím, že usnesením ze dne 29. dubna 1933 bylo jednání při prvém roku ze dne 20. dubna 1933 jako zmatečné zrušeno, ježto žalovanou je Marie

Zemanová mladší. Rekursní soud vyhověl rekursu Marie Zemanové starší a 1. změnil usnesení prvního soudu ze dne 29. dubna 1933 v ten rozum, že zamítl návrh žalobce, by byl ustanoven nový první rok a by byla k němu obeslána jako žalovaná Marie Zemanová mladší, majitelka nemovitosti v Š., 2. usnesení ze dne 22. května 1933 zrušil a uložil prvnímu soudu, by přijal žalobní odpověď Marie Zemanové starší k soudu, ve věci dále jednal a znovu rozhodl. **Důvody:** Není sporu o tom, že se i stěžovatelka jmenuje Marie Zemanová a bydlí rovněž v Š., Masarykovo nám. č. 15, kde ovšem bydlí ještě druhá Marie Zemanová ml. Nemá proto v zákoně opory návrh žalující strany, aby první rok, jenž byl proveden se stěžovatelkou, byl jako zmatečný zrušen. Tímto návrhem obchází žalující strana nedostatek legitimace ke sporu se stěžovatelkou a chce docílit, by do sporu vstoupil nový podmět. Toho však nemůže docílit pouhou změnou žaloby po stránce subjektivní (rozh. čís. 8774 sb. n. s.). Poněvadž žaloba byla doručena osobě v žalobě označené, nebyl první rok se stěžovatelkou zmatečným, neboť nejde o nesprávné doručení, nýbrž o nedostatečné označení strany, která měla být vlastně žalována. V tom ovšem není zmatku v právním slova smyslu a neměl proto soud první stolice tomuto návrhu vyhověti, nýbrž měl návrh doručiti stěžovatelce, a, kdyby tato se změnou žaloby nesouhlasila (jejího souhlasu bylo totiž zapotřebí ke změně žaloby podle § 235 c. ř. s.), měl po žalobní odpovědi žalobu zamítnouti rozsudkem, jestliže by žalobce žalobu proti stěžovatelce nevzal zpět, což by ovšem mělo v zápětí jeho povinnost k náhradě útrat. Tím jest odůvodněno též rozhodnutí, pokud jím bylo uloženo procesnímu soudu, by o žalobní odpovědi zahájil předepsané řízení.

Nejvyšší soud k žalobcovu dovolacímu rekursu obnovil usnesení prvního soudu ze dne 29. dubna 1933 a ze dne 22. května 1933; návrh dovolacího rekurenta na přisouzení útrat dovolacího rekursu proti Marii Zemanové starší zamítl.

Důvody:

V souzeném případě byla v žalobě jako žalovaná označena »Marie Zemanová, Š. čís. 15«. Žaloba byla doručena skutečně osobě toho jména a bydliště, jak bylo uvedeno v žalobě, a za tuto osobu se dostavil k prvnímu roku dne 20. dubna 1933 její plnou mocí vykázaný právní zástupce. Podle obsahu protokolu ze dne 20. dubna 1933 žalobce při prvním roku vůbec neprohlásil, že tuto osobu nemínil žalovati, nýbrž přednesl žalobu a soudce pak prohlásil usnesení, že žalovaná má podati odpověď na žalobu do 11. května 1933 pod zákonnými následky. Teprve dne 28. dubna 1933 oznámil žalobce procesnímu soudu podáním (č. l. 4), že žaloba nebyla doručena správně žalované, Marii Zemanové mladší, majitelce domu v Š., nýbrž její tchyni, která prý jest výměnkářkou a nemá nemovitého majetku. V tomto podání žalobce navrhl, aby první rok ze dne 20. dubna 1933 byl prohlášen za zmatečný, by byl nařízen nový rok a k němu by byla předvolána Marie Zemanová mladší. Za tím účelem předložil žalobce zároveň nové vyhotovení žaloby určené

pro Marii Zemanovou mladší. Soud prvě stolice usnesením ze dne 29. dubna 1933 žalobcovu návrhu vyhověl, zrušil první rok ze dne 20. dubna 1933 a nařídil nové doručení žaloby Marii Zemanové mladší. Toto usnesení bylo však doručeno právnímu zástupci Marie Zemanové starší teprve dne 20. června 1933 na dodatečný příkaz procesního soudce ze dne 19. června 1933, kdežto Marie Zemanová starší podala odpověď na žalobu již dne 12. května 1933 (na poštu dne 11. května 1933). Avšak prvý soud usnesením ze dne 22. května 1933 vrátil tuto žalobní odpověď právnímu zástupci Marie Zemanové st. s podotknutím, že jednání při prvém roku ze dne 20. dubna 1933 bylo usnesením ze dne 29. dubna 1933 zrušeno jako zmatečné, ježto žalovanou jest Marie Zemanová ml. Z vyličeného stavu věci plyne, že žaloba zněla proti Marii Zemanové bez označení, zda proti starší či mladší. Žalobce prohlásil v podání č. 1. 4, že skutečnou žalovanou je Marie Zemanová ml a d š í, že žaloba byla tedy mylně doručena Marii Zemanové starší v témže domě bydlící, a že se omyl sběhl jen následkem neudání onoho dodatku (t. j. »mladší«), který žalobce neuvedl proto, že nevěděl, že jsou toho jména dvě osoby, snacha a tchyně. Kdyby žalobce podal žalobu skutečně proti Marii Zemanové starší, byl by spor proti ní zahájen (§ 232 c. ř. s.) a byla by žalobci nastala procesuální povinnost, by vzal po vysvětlení omylu žalobu proti ní zpět, ale v tomto případě ji zpět vzít nemohl, jak to rekursní soud na něm žádá, protože by to nebylo odpovídalo skutečnosti, když ji na Marii Zemanovou starší nepodal. Nezbyvalo nic jiného, než označiti pravou žalovanou nyní lépe s udáním rozeznávacího dodatku »mladší«. Neprávem spatřuje rekursní soud v tomto postupu žalobcově změnu žaloby po stránce subjektivní (§ 235 c. ř. s.), neboť žalobce svou původní žalobu nijak nezměnil, nýbrž jeho návrh (č. 1. 4) čelil jen k tomu, aby další dodatečně soudu předložené vyhotovení původní nezmeněné žaloby bylo doručeno jiné osobě než Marii Zemanové starší (jež vůbec nebyla žalována), a aby s pravou žalovanou, nyní zřetelněji označenou, byl zahájen a proveden spor. Žalobce je pánem rozepře, jest mu ponecháno na vůli, koho chce žalovati, a náleží mu jen, aby žalovanou stranu přesně označil podle jména, zaměstnání a bydliště (§§ 78 a 75 čís. 1 c. ř. s.) tak, aby žaloba této osobě mohla býti soudem doručena. Příčilo by se této zásadě, kdyby žalobce musil pokračovati v rozepři proti nepravému žalovanému, jehož nežaloval a žalovati ani nemínil, a to jen pro pouhou skutečnost, že bydlí dvě osoby téhož jména v témže domě a že žaloba byla důsledkem toho doručena jedné z nich, kterou však žalobce žalovati nemínil. Že v souzeném případě Marie Zemanová starší se žalobou nic nemá činiti, vysvítá z okolnosti, že žaloba podle svého obsahu čelí proti majitelce nemovitostí vl. č. 199, 691 a 190 v Š., domáhajíc se na ní, aby k vydobytí pohledávky žalobcovy trpěla provedení exekuce na tyto knihovní vložky, a že Marie Zemanová starší, jak nepopřeno, vlastníci dotčených nemovitostí vůbec není a ani v době podání žaloby nebyla. Nebyla-li žaloba doručena pravé žalované a byl-li první rok konán s osobou na sporu nezástěnou a k zastoupení pravé žalované neoprávněnou, nemůže takový první rok býti zachován,

protože tu šlo v příčině pravé žalované o zmatek podle č. 4 § 477 c. ř. s., neboť skutečně žalované byla tu nedoručením odňata možnost před soudem jednati. K takovému zmatku jest v každém období rozepře přihlídnouti z úřadu a právem zrušil procesní soud usnesením č. 1. 4 první rok jako zmatečný, nařídil nové doručení žaloby pravé žalované Marii Zemanové mladší a nový prvý rok s touto žalovanou. Důsledkem toho, že se objevilo, že Marie Zemanová starší není vůbec procesní stranou, že se tedy nemohla sporu zúčastniti a v něm činiti návrhy, vrátil jí procesní soudce právem žalobní odpověď, pročež ani v tomto směru nebyl její rekurs opodstatněn.

Zbývá ještě zabývati se otázkou útratovou, o kterou Marii Zemanové starší, jak jest zřejmé z jejího rekursu, především šlo. Nebyla-li Marie Zemanová starší procesní stranou, nevztahují se na ni předpisy §§ 40 až 55 c. ř. s., upravující otázku procesních nákladů jen mezi účastníky rozepře. Z toho důvodu nelze zvláště § 48 c. ř. s. použiti na tento případ. Netřeba se o tom šířiti, že jmenovaná nebyla procesní stranou a ni před podáním návrhu žalobcovu č. 1. 4, netýkala-li se jí žaloba vůbec a byla-li jí jen omylem doručena, a na tom nic nemění, že mohla snad následkem totožnosti jména a bydliště býti považována za stranu, když podle obsahu žaloby vůbec stranou nebyla. Marie Zemanová starší má tedy jen hmotněprávní nárok proti žalobci na náhradu nákladů (škody) jeho zaviněním jí způsobených (§ 1295 obč. zák.) a nezbyvá, než aby se této náhrady domáhala na žalobci — je-li třeba — pořadem práva, t. j. žalobou. Z téhož důvodu nemůže žalobce na Marii Zemanové starší žádati náhradu útrat úspěšného dovolacího rekursu.

Čís. 12996.

Osmihodinná pracovní doba (zákon ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n.).

Hajný ve státních lesích, který má denní, týdenní nebo měsíční plat, není vyňat z ochrany zákona o osmihodinné pracovní době.

Paušalování odměny za práce přes čas tím způsobem, že odměna za případné práce přes čas jest zahrnuta ve smluvené odměně za veškeré práce, jež jest zaměstnanec povinen konati podle služební smlouvy, není zakázáno a jest přípustným a vhodným způsobem odměňování služeb, které nelze pro jich měnivost ohraničiti určitým počtem pracovních hodin a které zaměstnavatel nemůže spolehlivě kontrolovati.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1933, Rv II 665/31.)

Žalobu hajného proti Československému státu (správě státních lesů) o zaplacení odměny za práci přes čas, oba nižší soudy zamítly. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Oba nižší soudy zamítly žalobní nárok na odměnu za práce přes čas jednak proto, že se zákon ze dne 19. prosince 1918 čís. 91 sb. z. a n. nevztahuje na lesní hajné, jednak i proto, že se smluvní strany shodly o tom, že slíbenými služebními požitky bude odměněna i případná práce konaná žalobcem přes osm hodin denně. Pokud jde o první důvod, jest dovolateli přisvědčiti v tom, že z ochrany zákona ze dne 19. prosince 1918 čís. 91 sb. z. a n. nelze vylučovati žalobce jako lesního hajného jen proto, že se práce hajného podle své povahy nedá omezovati na určité hodiny, že mnohdy není třeba, by hajný pracoval vůbec osm hodin denně, a že nelze spolehlivě kontrolovati, kolik hodin denně hajný věnuje své službě. Podle druhého odstavce § 1 zákona čís. 91/1918 sb. z. a n. platí předpis prvního odstavce téhož paragrafu, že skutečná pracovní doba zaměstnanců nesmí trvati déle, než osm hodin ve dvaceti čtyřech hodinách nebo nejvýše čtyřicet osm hodin týdně, také pro podniky, závody a ústavy provozované státem, ať jsou rázu výdělečného, všeužitečného nebo dobročinného. K takovým podnikům patří nepochybně i lesní podniky provozované na účet státu. V odstavci čtvrtém § 1 jest pak výslovně uvedeno, že ustanovení prvního odstavce platí také pro osoby v lesních podnicích pravidelně zaměstnané, které žijí mimo domácnost hospodářovu a mají plat denní, týdenní nebo měsíční. Takovými osobami jsou za uvedených podmínek i lesní hajní. K tomu jest dodati, že zákon čís. 91/1918 sb. z. a n. nevyjímá ze své ochrany ani zaměstnance naznačené v čl. 2 a) mezinárodní smlouvy Washingtonské čís. 80 sb. z. a n. z roku 1922, jak bylo podrobně vyloučeno již v rozhodnutích čís. 9977 a 10.317 sb. n. s. Že zákon o osmihodinové době pracovní nechtěl ze své ochrany vyjmouti ani lesní orgány dozorcí, lze seznati i z důvodové zprávy (tisk 234 z roku 1918), kde se praví, že výrazem »zaměstnanec« jsou zahrnuti všechny osoby najímané za plat, ať jsou to dělníci, úředníci techničtí neb obchodní, veřejní nebo soukromí, a kde se zdůrazňuje, že náš zákon proti zákonům cizokrajným sleduje snahu, pojeti v ochranu všechny pracovníky hlavou a rukou, v dílně i v kanceláři, aby byla vytvořena jednotná zásada pro všechny. Také výnos ministerstva sociální péče ze dne 21. března 1919 č. j. 4751/III-19, vykládající předpisy o osmihodinné době pracovní, poukazuje k tomu, že zákon upravuje pracovní dobu všech zaměstnanců, tedy nejen vlastních dělníků, nýbrž i úředníků, pracovníků rukou i hlavou bez ohledu na stupeň jejich hodností a že v zemědělství a lesnictví spadají pod zákon osoby pravidelně zaměstnané, žijící mimo domácnost hospodářovu.

Naproti tomu nepochybil odvolací soud po stránce právní, pokud uznal, že žalobcův nárok na zvláštní odměnu za práce přes čas není odůvodněn proto, že se obě smluvní strany dohodly na tom, že ujednanými služebními požitky bude odměněna všechna práce, kterou žalobce konal jako lesní hajný, tudíž i případná práce přesahující osm hodin denně. V tomto směru zjistil již soud první stolice a žalobce jeho zjištění v odvolání neodporoval, že žalobce byl ve službách žalovaného

státu jako výpomocný hajný od 1. ledna 1923 do 1. června 1929, že měl kromě denního platu, který mu byl zvýšen až na 25 Kč denně, tytéž výhody jako definitivní hajní až na deputátní dříví, které však mu bylo později rovněž uděleno, že správa státních statků upravila po jeho a jiných výpomocných hajných žádosti jejich služební požitky výhodněji, než tomu bylo do té doby, a že žalobce i po této úpravě zůstal dále ve službách žalovaného státu až do svého propuštění, nedomáhaje se dalších nároků. Z toho plyne, že žalobce po dobu několika let přijímal od svého zaměstnavatele ujednané služební požitky bez námitek a výhrad, ač si musil podle povahy věci býti vědom toho, že žalovaný stát jako zaměstnavatel odměňuje těmito požitky veškeré práce uložené smluvně lesnímu hajnému, jejichž rozsah žalobce již od začátku svého služebního poměru znal. Na témže stanovisku stál i žalovaný zaměstnavatel, takže se v tomto směru shodovala vůle obou smluvních stran (§ 863 obč. zák.). Tím byla paušalována i odměna za případné žalobcovy práce přes čas, neboť byla zahrnuta ve smluvené odměně za veškeré práce, jež byl žalobce povinen konati podle služební smlouvy jako výpomocný lesní hajný a žalobce ani netvrdil, že by tato odměna nebyla přiměřená. Takové paušalování není zákonem čís. 91/1918 sb. z. a n. zakázáno a jest považovati za přípustný a vhodný způsob odměňování právě onoho druhu služeb, které se nedají pro svou měnivost ohraničiti určitým počtem pracovních hodin a které zaměstnavatel nemůže spolehlivě kontrolovati. Není sporné, že žalobce ujednané služební požitky obdržel, takže jeho nároky ze služební smlouvy byly tím uspokojeny a žalobní nárok na zvláštní odměnu a 25% přírážku za práce přes čas není důvodný.

Čís. 12997.

Zalováno-li o rozluhu pro hluboký rozvrat manželství, nelze ke skutečností, které vyšly najevo teprve ve sporu, přihlížeti v otázce převážné viny na rozvratu, lze však k nim přihlížeti v otázce, zda ten nebo onen manžel, zda každý z nich aneb nikdo z obou jest vinen rozluhou.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1933, Rv II 835/33.)

K žalobě manžela rozloučil procesní soud první stolice manželství stran z důvodu hlubokého rozvratu manželství, a to z viny obou stran. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobce.

D ů v o d y:

Nesprávné posouzení po právní stránce spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud, ač zjistil, že hluboký rozvrat manželství stran byl tu již v roce 1927, přičítal žalobci spoluvinu na rozluce proto, že se manželka teprve za nynějšího sporu dověděla o události přihodivší se již

v roce 1924 a jeví se jako manželská nevěrnost na straně žalobcově. Právně poukazuje dovolatel k tomu, že rozvrat manželství jest pojmem psychologickým, že jde o psychologické prvky, jež působí na celkovou náladu osob v manželství žijících takovým způsobem, že jejich spolužití jest považováno za nesnesitelné. Z toho však vyplývá, že soudu jest přihlížeti k celkovému vývoji manželského poměru až do vynesení rozsudku, který jest tu konstitutivního rázu, a že nesejde na nazírání manželů, nýbrž na objektivním měřítku, jak totiž chování se toho kterého manžela s hlediska denního života a požadavků slušnosti a mravnosti lze posuzovati. Poklesky manželovy, byly-li manželkou před vynesením rozsudku právě stolice uplatňovány, což se v tomto sporu stalo, nemohly proto zůstat bez povšimnutí, pokud se dotýkají aspoň otázky zavinění na rozluce. Žalobci lze dáti za pravdu, že, nedověděla-li se o nich manželka a nedošlo-li právě pro ně k rozvratu manželství, nemůže to mít vliv na otázku převážné viny toho kterého z manželů na rozvratu (§ 13 písm. h) rozluk. zák.). Jinak jest tomu ve příčině výroku, zda jeden neb druhý manžel, zda každý z nich aneb nikdo z obou je vinen rozlukou (§§ 12—13 dvorního dekretu z 23. srpna 1819 č. 1595 sb. z. s. a § 11 nař. min. sprav. ze dne 9. prosince 1897 čís. 283 ř. zák.). I když zůstal případ nevěry manželovy, který se stal v roce 1924, manželce utajen, a když tedy s jejího hlediska tato nevěra nepřispěla k rozvratu, nelze nijak tvrditi, že tato nevěra nepřispěla k rozvratu s hlediska žalobcova, neboť je zřejmou známkou toho, že se své manželce již tehdy odcizoval, což v souvislosti se skutečnostmi k tomu ještě dodatečně přistoupiвшими vedlo ke konečnému hlubokému rozvratu. Nelze tedy zjištěný případ žalobcovy nevěry vyloučiti z oněch prvků, které ve spojení s jinými prvky vedly ke konečnému hlubokému rozvratu.

Čís. 12998.

Předpoklady pro povolení prozatímního opatření k zajištění držovacího nároku, by žalovaný neuvedl na knižní trh knihu v takové úpravě, jakou zvolil žalobce, anebo v úpravě sice pozměněné, ale přece tak vybavené, že z toho může vzejíti v kruzích zákaznických záměna se zbožím vydaným žalobcem.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, R I 1003/33.)

Žalující nakladatel Š. navrhl proti žalovanému nakladateli V-ovi vydání tohoto prozatímního opatření: Žalovanému se zakazuje s okamžitou platností po doručení tohoto prozatímního opatření a) dávat do prodeje překlad knihy Johna Habertona pod názvem Helenina drábež, Děti jiných rodičů s odvoláním na jména Hýta a Batul, opatřenou titulním obrázkem od J. Weniga, který představuje dvě dětské postavy, z nichž větší je v modrých kalhotkách, bílé bluzce s červenou kravatou, se žlutým širákem, se shrnutou punčoškou a menší v šatech, ve žlutých střevících s hadrovou panenkou v ruce, b) se ukládá, aby veškeré exempláře knihy sub a) vylíčené, pokud jimi může nakládati, uložil k soudu,

resp. se povoluje navrhovatelce, by knihy ty dala uschovat způsobem naznačeným v § 259 ex. ř., to vše pod exekucí. Soud právě stolice návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jde tu o knihu jako zboží, které žalobkyně před léty zavedla na knižním trhu v určité úpravě, jež se podle jejího tvrzení vžila a stala příznačnou pro knihu jí vydanou. Úprava záležela jednak v obrázku na tvrdém obalu pocházejícím od malíře Weniga, jednak v titulu a podtitulu knížky. Nejde o to, směl-li žalovaný vydati tuto knížku jako produkt autora nebo překladatele, nýbrž o to jde, směl-li na knižní trh uvést knihu jako zboží v takové úpravě, jakou zvolila žalobkyně, anebo v úpravě sice pozměněné, ale přece tak vybavené, že z toho může vzejíti v kruzích zákaznických záměna se zbožím, vydaným žalobkyní. Rekursní soud vyloučil možnost takové záměny, protože prý na základě vlastního názoru zjistil, že oba obrázky vykazují podstatné odchylky a že si tedy nejsou tak podobné, by v zákaznických kruzích mohla nastati záměna obou knížek. Přes to však není vyloučeno, že ve sporu nesejde na odchylkách, k nimž rekursní soud poukazuje a které lze zjistiti teprve podrobným probíráním a porovnáváním obou obrázků, tedy na objektivní shodnosti nebo podobnosti, an k takovému porovnávání průměrný zákazník při koupi knihy nemá zpravidla ani možnost ani času; podle toho není vyloučeno, že ve sporu bude rozhodnou úprava knížky jak co do obrázků, tak i co do nadpisu jen v té obecné představě, jak se průměrnému zákazníkovi zachovala v paměti ve hlavních rysech a znacích. S tohoto hlediska může býti ve sporu posuzována možnost záměny v ten způsob, že ji v kruzích zákaznických nelze předem vyloučiti do té míry, by již nyní bylo lze rozhodnouti zároveň o žalobě v tom smyslu, že její osud nemůže býti jiný, než že bude zamítnuta; i jest připustiti, že možnost záměny je zatím alespoň osvědčena. U nadpisu jde o to, že žalovaný jako hlavního titulu užil doslovně podtitulu vydání žalobkyně, ačkoli podle tvrzení žalobkyně tento titul není přesným překladem titulu knihy v originále. Rekursní soud neprávem má za to, že žalobkyně proti použití svého podtitulu jako hlavního titulu knihy u žalovaného nečinila námítky, třebaže je pravda, že se hlavní titul žalobkyně, totiž nadpis »Hýta a Batul«, v titulu knížky žalovaného nevyskytuje. O tom, jaký význam má skutečnost, že se k tomuto označení hlavních hrdinů poukazuje uvnitř knížky, netřeba zatím rozhodovati při prozatímním opatření. Stejně netřeba zatím uvažovati o tom, jaký význam má skutečnost, že se knížka žalovaného nabízí a prodává v papírovém obalu, na němž není nic závadného. Rovněž nemělo býti přihlíženo k námítce žalovaného, že prý žalobkyně vydala zatím knihu s ilustracemi Zdenky Vorlové a že prý staré vydání s ilustracemi Wenigovými bylo rozebráno, protože tu šlo již o meritální námítky žalovaného proti držovacímu nároku, z nichž dovozoval i nemožnost záměny i nemožnost poškození žalobkyně. V řízení o prozatímním opatření bylo zkoumati jen, zda za-

lobkyně svůj nárok osvědčila. K této otázce jest podle toho, co uvedeno bylo nahoře, přisvědčiti. Protože pak nemůže býti pochybnosti o tom, že, bude-li žalobě vyhověno, zisk kterého žalovaný docílí zavadnou úpravou, jde na úkor žalobkyně, je tu i další předpoklad zdržovacího nároku. Škoda žalobkyni hrozící záleží již také v tom, že by její zdržovací nárok postupným a dalším prodejem knížky mohl býti zmařen bez možnosti restituice. Je tedy splněna i podmínka § 381 ex. ř.

Čís. 12999.

Povinný, upadnuvši do konkursu, jest oprávněn žádati o vyloučení věci z exekuce z důvodu § 251 čís. 6 ex. ř. i bez souhlasu správce konkursní podstaty, ba i proti jeho vůli.

Zánik zástavního práva vymáhajícího věřitele podle § 13 odst. (1) konk. ř. je jen podmíněčný, bude-li konkurs ukončen jiným způsobem než zrušením podle § 166 konk. řádu. Nezaniklo-li dosud zástavní právo bezpodmínečně, zůstává vymáhající věřitel účastníkem exekuce a jest oprávněn zaujati stanovisko k návrhu dlužníka na vyloučení movitých věcí hmotných, k nimž nabytí exekucí zástavního práva.

Opírá-li se vymáhající věřitel proti navrženému vyloučení věci z exekuce, není exekuční soud oprávněn zrušiti exekuci jen z důvodu, že ostatní vymáhající věřitelé, pokud na ně ustanovení § 13 konk. řádu vůbec nedopadá, mlčky podle § 56, třetí odstavec, ex. ř. s vyloučením věcí z exekuce souhlasili.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, R I 1074/33.)

Dlužník, upadnuvši do konkursu, žádal za vyloučení věci z exekuce z důvodu § 251 čís. 6 ex. ř. Vymáhající věřitelka firma F. se opřela proti zrušení exekuce. Soud prvě stolice návrh zamítl, rekursní soud návrhu vyhověl. **D ů v o d y:** Jak ze spisů o konkursním řízení proti Hermanu H-ovi vyplývá a jak i vymáhající věřitelka ve vyjádření proti zrušení exekuce uvádí, prohlášen byl usnesením ze dne 26. srpna 1932 na jmění povinného konkurs a bylo prohlášení konkursu ještě téhož dne na desce konkursního soudu vyvěšeno (§ 2 konk. ř.). Tím však zanikla ve smyslu § 13 konk. ř. práva na oddělené uspokojení věřitelů, kteří jich na úpadcově jmění nabyli exekucí v posledních šedesáti dnech před prohlášením konkursu, zejména tedy exekuční zástavní práva zabavením, t. j. zájemným sepsáním a popsáním v exekučním zájemném protokole pro exekuční vymáhající věřitele nabytá (§ 253 prvý odstavec ex. ř.), nájmě i exekuční zástavní práva vymáhajícího věřitele firmy F., vzniklá ve dnech 2. až 19. srpna 1932, s výjimkou jediného vymáhajícího věřitele firmy Ernst G., nabyvšího zástavního práva k zabaveným a z exekuce vylučovaným svršským již dne 23. června 1932, tedy před řečenými šedesáti dny. Zánik exekucí nabytých práv na oddělené uspokojení ve smyslu § 13 konk. ř. nastává bez dalšího, aniž by bylo zapotřebí zvláštního soudního prohlášení jejich zániku (srov. sb. n. s. čís. 4286). Ježto tedy zástavní práva vymáhajícího věřitele firmy

Theodor F. již přede dnem 3. prosince 1932, kdy usnesením prvního soudu byli všichni v zápise o zabavení uvedení vymáhající věřitelé vyzváni, by se vyjádřili do osmi dnů o dlužníkem navrhovaném zrušení exekuce, o něž tu jde, jinak že jejich nevyjádření se bude pokládáno za souhlas s tímto zrušením ve smyslu § 56 třetí odstavec ex. ř. zanikla, nemělo smyslu ani účele, by firmou F. bylo její vyjádření ze dne 16. prosince 1932 proti zamýšlenému zrušení exekuce se ohrazující k exekučnímu soudu podáváno, třeba by nedopatřením tohoto soudu byla k tomu vyzvána, když jí muselo býti patrné, že se zřetelem k zániku jejich exekučních práv zástavních stalo se doručení jí dlužného vyzvání soudu prvního ze dne 3. prosince 1932 omylem a že tudíž je její protest proti zamýšlenému zrušení exekuce bezpředmětným a právem neodůvodněným. Když pak jediný v úvahu přicházející vymáhající věřitel firma G. nějakého vyjádření, opírajícího se zamýšlenému zrušení exekuce, vůbec nepodala, bylo na prvním soudu, aby ve smyslu své sankce v usnesení ze dne 5. prosince 1932 vyslovené v rozumu § 56 třetí odstavec ex. ř. exekuci ohledně svršků stranou povinnou vylučovaných zrušil.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu firmy F. zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by v řízení pokračoval a o věci znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Povinný dlužník upadnuvši do konkursu jest oprávněn žádati o vyloučení věci z exekuce z důvodu § 251 čís. 6 ex. ř. i bez souhlasu správce konkursní podstaty, ba i proti jeho vůli, poněvadž se domáhá uvolnění věci podle jeho názoru exekuci nepodléhajících (§ 39 čís. 2 ex. ř.) a do konkursní podstaty nepatřících (§ 3 odstavec 1 k. ř.), a těchto nároků se může úpadce podle § 7 odstavec (3) k. ř. sám domáhati i za konkursu. Otázka ta jest ostatně bezpodstatnou, poněvadž správce konkursní podstaty Dr. Antonín F. spolupodepsal úpadcův rekurs proti usnesení prvního soudu, jímž jeho návrh na vyloučení věci byl zamítnut, a tím postup úpadcův schválil. Právem proto nižší soudy o návrhu úpadcově věcně rozhodovaly.

Než nesprávný jest názor rekursního soudu, že dovolací rekurentka neměla býti vyzvána k vyjádření o návrhu povinného úpadce, poněvadž prý její oddělné právo podle § 13 odstavec (1) konk. ř. zaniklo, ano ho bylo nabyto exekucí v posledních šedesáti dnech před prohlášením konkursu. Neboť podle odstavce (2) § 13 k. ř. jest jen řízení zahájené ke zpeněžení věci nebo práva, které byly zabaveny ve lhůtě uvedené v odstavci (1), zrušiti a lhůta ustanovená pro zánik zástavního práva (stanovená v § 256 druhý odstavec ex. ř. v doslovu § 3 zákona čís. 1/1933 sb. z. a n.) nabytého exekucí na movitých věcech hmotných se staví, oživne-li opět právo zástavní až do právní moci usnesení, kterým byl konkurs zrušen podle § 166 k. ř. Jde tedy jen o podmíněný zánik zástavního práva, bude-li konkurs ukončen jiným způsobem než zrušením podle § 166 k. ř. Nezaniklo-li tedy dosud zástavní právo bezpodmínečně, zůstává vymáhající věřitelka účastnicí exekuce a jest oprávně-

něna zaujati stanovisko k návrhu dlužníka na vyloučení movitých věcí hmotných, k nimž nabyta exekucí zástavního práva. Měl proto rekursní soud přihlížeti k vyjádření dovolací rekurentky, jímž se opírá proti návržnému vyloučení věci z exekuce pol. 1 až 4 zájemného protokolu, a nebyl oprávněn zrušiti exekuci ohledně těchto předmětů jen z důvodu, že ostatní vymáhající věřitelé, pokud na ně ustanovení § 13 k. ř. vůbec nedopadá, mlčky podle § 56 třetí odstavce ex. ř. s vyloučením oněch věcí souhlasili. Návrh zněl na vyloučení věci podle § 251 čís. 6 ex. ř.: a měl proto rekursní soud rozhodnouti, zdali pro zamítnutí tohoto návrhu prvním soudem jsou tu předpoklady, což jest řešiti z úřadu, ano jde o právo veřejné, které ani souhlasem vymáhajících věřitelů nelze změnit. Poněvadž rekursní soud se touto otázkou, pokud byla nadhována v rekursu povinné strany, nezabýval a z nařízeného šetření skutková zjištění neučinil, po případě i další nezbytná šetření nedal provést, bylo rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 13000.

Pozůstalí po redaktoru nemohou se domáhati na jeho zaměstnavateli náhrady škody proto, že smluvní podmínkou redaktorova služebního poměru bylo, by redaktor nebyl příslušníkem stavovské organizace, následkem čehož prý vzhledem k § 124 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n., nebyly jim vyměřeny zvýšené zaopatřovací požitky.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, Rv I 342/32.)

Vdova po redaktoru Karlu G-ovi, jenž zemřel dne 4. března 1930, domáhala se na žalovaném, v jehož podniku byl Karel G. zaměstnán jako redaktor, náhrady škody, ježto prý jí byly zaviněním žalovaného vyměřeny pensijní požitky nízké. Žalobní nárok odůvodňovala žalobkyně takto: Pro žurnalisty bylo v § 124 pensijního zaopatřovacího zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n. zavedeno zvláštní obligatorní pojištění novinářů, které jest značným zlepšením obyčejných zaopatřovacích požitků. Ježto zákonem nebyla dosud provedena úprava pojištění, pokud se týče pense novinářů, bylo kuratoriem zřízeným podle § 124 odst. 12 cit. zák. usneseno zlepšení, pokud se týče zvýšení pense ve výši jak v žalobě uvedeno. Podmínkou toho zvláštního pojištění novinářů jest podle § 124 odst. 10 účastenství u organizace novinářské, k níž patří i organizace »Reichsgewerkschaft der deutschen Presse, v Čsl. republice«, kterážto odborová organizace byla připuštěna ministerstvem sociální péče. Žalobkyně tvrdí, že i při nastoupení služby zemřelým Karlem G-em dnem 1. května 1928, i za dalšího zaměstnání žalovaný Karlu G-ovi zakázal na oně organizaci se zúčastniti a proto po jeho smrti nedostala žalobkyně zvýšené zaopatřovací požitky. **O b a n i ž š i s o u d y** žalobu zamítly, **o d v o l a c í s o u d** z těchto důvodů: Soud procesní právem uvedl, že, i kdyby zákaz býti členem organizace »Reichsgewerkschaft der deutschen Presse« zemřelému již Karlu G-ovi žalovaným při nastoupení služby u něho dne 1. května 1928 a za ni byl

býval dán, šlo by jen o smluvní podmínku, již se zemřelý Karel G. podvolil, a že přijetím podmínky byla smlouva ve smyslu § 1151 obč. zák. právoplatně uzavřena. Nechtěl-li Karel G. podmínku přijati, nemusel smlouvu uzavíratí a do ní vstupovati, po případě mohl ji vypověděti. Správně uvedl prvý soud, že není zákonného ustanovení, že nemohou při vstupu do služebního poměru zvláštní smluvní podmínky býti činěny, a že jest proto každá dovolená podmínka přípustná, tedy i podmínka zákazu býti v určité organizaci, poněvadž se nepříčí ani zákonnému ustanovení, ani není proti dobrým mravům. Nebylo ve sporu tvrzeno, že žalovaný při zákazu použil nedovolených prostředků. Právem proto má prvý soud za to, že o povinnosti žalovaného k náhradě škody nemůže býti v souzeném případě řeči, poněvadž není na jeho straně zavinění nezbytného pro nárok na náhradu škody a příčinné souvislosti mezi takovým zaviněním a škodou žalobkyni z toho vzešlou. Žalobkyně tvrdí sama, že zvláštní obligatorní pojištění novinářů, které jest značným zlepšením obyčejných zaopatřovacích požitků zavedeno, bylo v § 124 nového pensijního zaopatřovacího zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n. a že když zamýšlená úprava pense žurnalistů nebyla provedena, usneseno bylo zvýšení vdovské pense kuratoriem zřízeným podle cit. § odstavce 12 na výši v žalobě uvedenu za podmínky účastenství u novinářské organizace, k níž patří i organizace »Reichsgewerkschaft der deutschen Presse« v Čsl. republice. An zákon o zlepšení zaopatřovacích požitků novinářů a jich vdov a sirotek vydán byl v roce 1929, nemohl o něm žalovaný při uzavírání služební smlouvy s Karlem G-em dne 1. května 1928 míti vůbec ani vědomost a nelze proto míti za to, že jeho úmysl při onom zákazu směřoval k tomu, by žalobkyně v budoucnosti na svých nárocích na zvýšenou pensii byla poškozena.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Žalobkyně opírá žalobní nárok o právní důvod náhrady škody. Jde tedy jen o to, zda jednání žalovaného bylo protiprávní (§ 1294 obč. zák.). Odvolací soud správně uznal, že zákaz, který dal žalovaný jejímu manželu jak při uzavření služební smlouvy, tak i za služebního poměru v příčině členství u organizace »Reichsgewerkschaft der deutschen Presse« v Československé republice se nepříčí ani zákonnému ustanovení ani dobrým mravům, an žalovaný při něm nepoužil nedovolených prostředků. Dovolatelka se snažila v odvolání, na něž v dovolání poukazuje, doličiti, že zákaz zakládá skutkovou podstatu § 1 zákona o útisku. Při tom přehlíží, že z jejího přednesu nevyplývá, že žalovaný chtěl zákazem bezprávně na jejím manželu vynutiti, by do oně organizace nevstupoval, jak vyžaduje zmíněné ustanovení zákona. Šlo o služební smlouvu, a byly obě strany oprávněny činiti při ní podmínky a je buď přijati nebo nepřijati. Služební poměr mohly obě strany v mezích zákona zrušiti. Kdyby tedy žalovaný byl učinil onu podmínku, jednal by v mezích svého práva, nikoliv bezprávně. Dovolatelka neuvádí, že zákon o pensijním pojištění čís. 26/29 sb. z. a n. obsahuje ustanovení,

keré by takové jednání zakazovalo, nýbrž uplatňuje jen, že se zákaz přiči podstatě tohoto zákona. Názor, že se přiči dobrým mravům, doličuje tím, že to olupuje zaměstnance o oporu v organizaci, které proti zaměstnavateli potřebuje jako hospodářsky slabší bezpodmínečně. Zákony upravující služební poměr mají ustanovení, přihlížející k této okolnosti v ohledu sociálním důležité, nemají však ustanovení, které by v příčině jednání, jak ho žalobkyně vytýká žalovanému, obmezovalo zaměstnavatele. Dovolatelka má sice zato, že takové jednání se nesrovnává se zdravým sociálním řádem, netvrdí však, že by bylo v š e o b e c n ě jako nedovolené považováno. Správně měl proto odvolací soud za to, že by tu nebylo zavinění na straně žalovaného.

Čís. 13001.

Žaloba o bezúčinnost náhradního nálezu (§ 89 služební pragmatiky ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. zák.).

Nárok na náhradu škody, který státu jako zaměstnavateli vzešel z toho, že si jeho (poštovní) zaměstnanec vedl nedbale a porušil služební předpisy, jest svou povahou nárokem soukromoprávním, třebaže služební poměr zaměstnance o sobě je povahy veřejnoprávní, a třebaže podle § 89 služ. prag. je přípustná předběžná likvidace nároku cestou administrativní.

Pro tento nárok státu platí předpisy občanského zákona o promlčení, najmě předpis § 1489 obč. zák. Promlčecí lhůta podle § 1489 obč. zák. nezačíná tu teprve vydáním administrativního nálezu, zvěděl-li stát svými orgány o škůdci i o škodě a o jejím rozsahu v náležitě míře již dříve.

Přerušení promlčení nenastane již projevem, v němž bylo zaměstnanci zahájením administrativního řízení hroženo, nýbrž teprve skutečným zahájením administrativního řízení a soud, zabývající se otázkou promlčení, jest oprávněn i zkoumat, zda administrativní řízení bylo účelným a účinným prostředkem k vymáhání nároku a zda bylo v něm řádně pokračováno.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, Rv I 670/32.)

Žalobci, poštovnímu úředníku, bylo náhradním nálezem ředitelství pošt a telegrafů ze dne 9. března 1926 uloženo, by nahradil poštovní správě škodu, již utrpěla roku 1921 zpronevěrou poštovní pomocnice Milady J-ové, zaměstnané na poště, jejíž správu tehdy vedl žalobce. Odvolání žalobcovu z tohoto nálezu bylo zamítnuto. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce bezúčinnosti náhradního nálezu, tvrdě mimo jiné, že náhradní nárok poštovní správy proti němu byl promlčen v době, kdy byl nález vydán, ježto se poštovní správa již v říjnu 1931 dověděla o škodě, o její výši i o osobě škůdce. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, přikloniv se v otázce promlčení k žalobcovu názoru. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Provádějíc důvod nesprávného právního posouzení věci žalovaná strana vytýká, že názor nalézacího soudu není správný, pokud se zabývá námitkou promlčení. Nejde prý tu o obyčejný nárok na náhradu škody

ve smyslu § 1295 obč. zák., jak mylně se soud domnívá, jde o nárok ze služebního poměru státního zaměstnance, jenž nezachoval služební předpisy. Takové nároky jest uplatňovati v řízení správním, neboť jest to podle dvorského dekretu ze dne 16. srpna 1841 čís. 555 sb. z. s. nárok veřejnoprávní. Promlčení, jak ustanovuje občanský zákon, nevztahuje se proto na tento případ. Mimo to přesná škoda stanovena byla prý až při vydání náhradního nálezu ze dne 9. března 1926. Odvolání jest oprávněno. Nárok na náhradu škody má tutéž povahu, jakou má porušení, z něhož vznikl. V souzeném případě vznikl nárok žalovaného eráru proti žalobci tím, že si žalobce nepočínal tak, jak se měl chovati podle povinností spojených s vedením veřejného úřadu a jak mu předpisuje služební pragmatika. Byl proto také správně odsouzen náhradním nálezem administrativním podle dvorského dekretu ze dne 16. srpna 1841 čís. 555 a to bez intervence soudu, by nahradil škodu jeho služebním chováním zaviněnou. Nárok jest tedy skutečně nárokem veřejnoprávním. Dostane-li se nárok takový podle čl. XXXVIII uv. zák. k c. ř. s. před soud, zůstává nicméně nárokem veřejnoprávním a nelze proto použiti předpisů § 1489 obč. zák., které mají místo jen při žalobě o náhradu škody ze soukromoprávních poměrů, ježto tato promlčecí doba při nárocích veřejnoprávní povahy přirozeně neplatí a není ustanovena. První soud neměl proto vzíti zřetel na předpis § 1489 obč. zák. Ježto však domnělé promlčení jest jediným důvodem, z něhož bylo žalobě vyhověno, bylo odvolání vyhověti, neboť tento důvod neobstojí, nehledíc k tomu, že teprve tímto nálezem administrativním bylo zjištěno, že a v jaké výši žalobce škodu má nahraditi, takže teprve tímto nálezem nárok vzešel.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Jde o administrativní nález ředitelství pošt a telegrafů v Praze ze dne 9. března 1926 a o výnos ministerstva pošt a telegrafů v Praze ze dne 6. května 1929, jimiž byla žalobci ve smyslu § 89 služební pragmatiky uložena náhrada 21.451 Kč, a o to, zda nárok žalovaného státu na náhradu škody zanikl promlčením. Odvolací soud odpověděl na otázku promlčení záporně, protože prý nejde o obyčejný nárok na náhradu škody ve smyslu § 1295 obč. zák., nýbrž o nárok ze služebního poměru státního zaměstnance, jenž nezachoval služební předpisy, a takové nároky ze jest uplatňovati v řízení správním, protože podle dvorského dekretu ze dne 16. srpna 1841 č. 555 jde o nárok veřejnoprávní, který jím zůstává i tehdy, dostává-li se podle čl. XXXVIII uv. z. k c. ř. s. před soud, a nelze prý použiti předpisů § 1489 obč. zák. o promlčení, který má místo jen při žalobách o náhradu škody ze soukromoprávních poměrů a neplatí při nárocích veřejnoprávní povahy. Odvolací soud má dále za to, že prý teprve oním administrativním nálezem bylo zjištěno, že a v jaké výši žalobce má škodu nahraditi, takže teprve tímto nálezem nárok nastal. Je sice pravda, že služební poměr žalobcův je povahy veřejnoprávní. Než jde o nárok na náhradu škody, který žalovanému

státu jako zaměstnavateli vzešel z toho, že si žalobce vedl nedbale a že porušil služební předpisy. Nikoli služební poměr o sobě, nýbrž toto jeho porušení je právní skutečností nárok na náhradu škody zakládající. Tento nárok na náhradu škody je povahou svou nárokem soukromoprávním, což vyplývá již z toho, že se podle předpisu § 89 služ. pragmatiky a v něm citovaného čl. XXXVIII uv. z. k c. ř. s. může dostati před soudy, jimž podle § 1 j. n. náleží zásadně soudní moc v občanských právních věcech. Na tom nic nemění, že podle § 89 sl. pragmatiky je přípustná předběžná likvidace nároku cestou administrativní, která nabude i materiální právní moci, nebylo-li ve stanovené lhůtě nálezu odpíráno žalobou. Z předpisu dvorského dekretu ze dne 16. srpna 1841 čís. 555 sb. z. s., k němuž odvolací soud poukazuje, nelze nic usuzovati o právní povaze nároku. V tomto dekretu bylo totiž na otázku, zda spory mezi erárem a veřejnými úředníky o požiticích (»über Besoldungen und Gehühren«) náleží před soudy či správní úřady, stanoveno, že pohledávky státu proti úředníkům a navzájem, pokud se dovozují výlučně ze služebního poměru, mají se vyříditi cestou správní. V souzeném případě nešlo však ani o takový nárok, jaký vedl k vydání zmíněného předpisu a, jak již bylo dovedeno, nešlo ani o nárok, který by byl dovozován výlučně ze služebního poměru. Podle toho platí zde tedy předpisy občanského zákona obecného o promlčení a jmenovitě předpis § 1489, podle něhož se každý nárok na náhradu škody (doslovně »každá žaloba o náhradu škody«) promlčuje ve třech letech od té doby, kdy poškozený zvěděl o škodě a osobě škůdce, nechť byla škoda způsobena porušením povinnosti smluvní nebo bez vztahu k nějaké smlouvě. V tomto smyslu byla rozřešena otázka promlčení nároků na náhradu škody, na které se vztahuje zákon ze dne 6. června 1887 čís. 72 ř. z. o účincích a odporovatelnosti odškodňovacích nálezů vydaných příslušnými vojenskými úřady (čís. 3245, 3278) a o nárocích z ručení syndikátního (čís. 6648, 9902), kteréžto nároky jsou povahou příbuzné nároku poštovního eráru, o který jde v této rozepři. Jde již tedy jen o to, zda nebylo promlčení přetrženo. Netřeba zde se soudem procesním řešiti otázku, zda směly nebo mohly správní úřady náhradní nárok státu proti dnešnímu žalobci uplatniti přímo žalobou u soudu se zřetelem k uvedenému již obsahu dv. dekretu č. 555/1841, s opominutím správního nálezu, jaký připouští § 89 sl. pragmatiky, protože žaloba u soudu podána nebyla. Třeba však zkoumati, zda nebylo promlčení přetrženo administrativním řízením, jak to namítá žalovaná strana. Tu jest vycházeti ze skutkového zjištění procesního soudu, které v odvolání, kde odvolací důvod nesprávného ocenění výsledků průvodního řízení byl sice uveden, nebyl však proveden, zůstalo nedotčeno. Podle tohoto zjištění zvěděl však žalovaný svými orgány o škůdci i škodě a jejím rozsahu v náležitě míře již ze zprávy dra L-a ze dne 18. října 1921, nejpozději pak z rozsudku ze dne 13. prosince 1921 v trestní věci proti J-ové. Přes to však nebylo proti dnešnímu žalobci co do náhrady nic podniknuto, než že bylo na něm dopisem ze dne 31. března 1924 vyžádáno do čtrnácti dnů prohlášení, jakým způsobem míní díl škody na něho připadající (10.725 Kč 50 h) zaplatiti, a v němž se mu pohrozilo vydáním nálezu

o náhradě, k němuž však došlo až 9. března 1926. Toto zjištění a jmenovitě korespondenci, kterou poštovní správa vedla ve věci s finanční prokuraturou, správně posoudil soud procesní v tom smyslu, že v nich nelze spatřovati zavedení náhradového administrativního řízení, jímž žalobci bylo teprve hroženo, a že tedy poštovní správa nenastoupila právní cestu, která by byla rovnocenným prostředkem vymáhání nároku, jak je vidí § 1497 obč. zák. o. v žalobě a řádném pokračování ve sporu, a že tedy nález o náhradě byl vydán v době, kdy už nárok žalovaného státu na náhradu škody byl promlčen. Sluší zde poukázati k důvodové zprávě vydané ke čl. XXXVIII uv. z. k c. ř. s., podle níž právě toto místo zákona, stejně jako před tím platné řízení vyzývací, mělo býti pobídkou a prostředkem k tomu, by státní správa byla přinucena k uplatnění svých nároků a by ony mohly býti přezkoumány soudem. Již z toho je patrné, že nelze přiznati státní správě právo, by uspořádání náhradních nároků na úkor věci a účastníků odkládala nebo protahovala pod rouškou administrativního řízení. Soudy mohou na základě spisů přezkoumati všechny podmínky nároku a tedy také v otázce promlčení zkoumati, zda bylo administrativní řízení účelným a účinným prostředkem vymáhání nároku a zda bylo v něm řádně pokračováno. Názor odvolacího soudu, že teprve nálezem bylo zjištěno, že a v jaké výši žalobce má škodu nahraditi, anebo dokonce že nárok teprve tímto nálezem nastal, nemá, jak již nahoře bylo dovedeno, žádného podkladu.

Čís. 13002.

Ředitelství cizozemské akciové pojišťovací společnosti, jež jest zapsáno v tuzemském obchodním rejstříku též jazykem státním, nelze přiznati právo menšinového jazyka.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, Rv I 1076/32.)

Nejvyšší soud odmítl dovolání žalobkyně D., všeobecné pojišťovací akciové společnosti ve Vídni, ředitelství pro Československou republiku.

Důvody:

Žalobkyně podala dovolání v jazyku německém. Žalobkyně podle potvrzení obchodního soudu v Praze ze dne 6. března 1928 připojeného k plné moci jejího právního zástupce, jest zapsána v obchodním rejstříku u obchodního soudu v Praze a její firma zapsána jest v jazycích českém, slovenském, německém a maďarském. Poněvadž podle § 2 jaz. zák. a čl. 16 (3) vládního nařízení ze dne 3. února 1926 čís. 17 sb. z. a n. nelze žalobkyni zapsané v obchodním rejstříku jazykem státním, přiznati právo menšinového jazyka, bylo její dovolání podané jejím právním zástupcem v jazyku menšinovém podle čl. 4 (3) vládního nařízení čís. 17/1926 odmítnouti, ježto se nehodí, by o něm bylo po zákonu zahájeno jednání.

Čís. 13003.

Poživací právo k ideální polovině domu nedává poživateli právo k užívání celého bytu.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, Rv I 1863/33.)

Proti žalobě majitelů domů o vyklizení namítl žalovaný mimo jiné, že jest pro něho na polovici domu vtěleno právo poživací, které žalobci při koupi domu převzali. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Odvolací soud zamítl žalobu vycházející z názoru, že, užívá-li žalovaný čtyřpokojevého bytu mocí svého poživacího práva k polovině domu, neužívá ho bez právního důvodu a že proto není třeba se zabývatí otázkou, pokud žalovaný užíváním bytu vykonává poživací právo ve větší míře, než by mu příslušelo. Než správně uvedl již první soud, že poživací právo podle § 509 obč. zák. jest služebností, která opravňuje k užívání cizí věci bez omezení, šetříc její podstaty, ale že poživací právo žalovaného k polovině domu mu nedává právo k užívání celého bytu. Jest podržeti na mysli, že žalovaný — máje jen nárok na požitky z ideální polovice domu — není oprávněn sám nakládati věci samou nebo její hmotnou součástí. Právo jest tu děleno, nikoli věc. Ne třeba tu řešiti otázku, zda by mohl poživatel celého domu obývatí byt, který by si vybral. Jistě tak nemůže učiniti poživatel jedné ideální polovice, neboť stejná práva mají vlastníci domu v příčině požitků z druhé ideální polovice. Jde tu o obdobné použití §§ 839 a 840 obč. zák. o právech a povinnostech podílníků co do dělení užitků a břemen. Protože však žalovaný poživatel nemůže užívati jen ideální polovice bytu a nemá práva k užívání celého bytu, neobstojí jeho námítka. An žalovaný nedokázal, že má právo obmezující vlastnictví žalobců v příčině užívání čtyřpokojevého bytu, bylo dovolání vyhověti a rozhodnouti jak se stalo.

Čís. 13004.

Nájemní smlouva uzavřená na určitý čas proměňuje se zcizením nájemního předmětu a pokračováním v nájmu po zcizení v nájemní smlouvu na neurčitý čas s výpovědním právem o b ě m a stranám stejnoměrně příslušejícím.

I nájemník má právo po zcizení nájemního předmětu dáti řádnou výpověď nehledíc k tomu, zda bylo s dřívějším pronajímatelem smlouveno delší trvání nájemního poměru, leč by bylo dokázáno, že novou úpravou nájemní smlouvy nájemník souhlasil s tím, by na místě zcizitele vstoupil do smluvního poměru kupitel.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, Rv I 1864/33.)

Mimosoudní výpověď danou nájemníkem pronajímatelům soud první stolice k námitkám pronajímatelů zrušil. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud ponechal výpověď v platnosti.

Důvody:

Proti výpovědi z nájmu podali žalovaní námítky, v nichž uvedli 1.) že nájemní poměr je do dne 31. května 1938 pro obě strany nevypověditelný, že to byl sám žalobce, který si ve sporu u okresního soudu v T. vydobyl proti právní předchůdkyni žalovaných Anně H-ové rozsudek, podle něhož mu přísluší od 1. června 1932 do dne 31. května 1938 nevypověditelné právo nájemní, že žalovaní dům od Anny H-ové převzali se všemi právy a povinnostmi, a že proto žádná ze stran nemá práva před uplynutím vymíněné doby nájem vypovědět, 2.) že mimosoudní výpověď nemá náležitosti §§ 565 a 562 c. ř. s. a 3.) že výpovědní lhůta neodpovídá zákonným ustanovením § 560 c. ř. s., ježto, i kdyby výpověď byla přípustná, musila by býti nejméně čtvrtletní. Jen k těmto námitkám v čas podaným lze při rozhodnutí sporu o výpověď z nájmu přihlížeti (§ 571 c. ř. s.). Ohledně nejpodstatnější námítky č. 1.) zjistil první soud a odvolací soud se od zjištění toho neuchýlil, že smlouvu nájemní uzavřela se žalobcem původně bývalá vlastnice domu Marie K-ová, a to »nevypověditelně na dobu 10 roků«, že smlouvou ze 4. května 1929 prodala dům Anně H-ové, že proti ní zahájil žalobce spor z důvodu, že mu přísluší nevypověditelné právo nájemní ke spornému bytu do 31. května 1938, že ve sporu tom zvítězil, že Anna H-ová prodala dům smlouvou ze dne 19. srpna 1931 oběma žalovaným a že tito výslovně převzali kupní smlouvou i nájemní právo žalobcovo. Dále zjistily nižší soudy, že nájemní právo žalobcovo do 31. května 1932 bylo knihovně zapsáno a že žalobce i po prodeji domu 19. srpna 1931 zůstal bydleti v domě žalovaných a platil činži, a to i po 31. květnu 1932. Ze zjištěných skutečností dospěly nižší soudy k závěru, že podle úmyslu stran měla býti nájemní smlouva do 31. května 1938 nevypověditelná nejen se strany žalovaných jako pronajímatelů, nýbrž i se strany žalobce jako nájemce, k čemuž odvolací soud dodal, že se žalobci nepodařilo provésti důkaz, že byl oprávněn smlouvu nájemní kdykoliv vypovědět. Nižší soudy při svém rozhodnutí nepřihlížely však ke skutečnosti, že po rozsudku okresního soudu v T. ze dne 26. března 1931, jímž bylo žalobci proti tehdejší žalované Anně H-ové přiznáno nevypověditelné právo nájemní na dobu od 1. června 1932 do 31. května 1938 a jenž působil jen mezi tehdejšími stranami rozepře, prodala Anna H-ová dům žalovaným. Zásada, že kup ruší nájem, v této všeobecnosti sice neplatí, ale platí podle § 1120 obč. zák. potud, že mohou obě strany nájemní poměr výpovědí zrušiti. Ze zásady, že v nájemním poměru mají míti obě strany stejné postavení, totiž plyne, že i nájemci musí býti dovoleno, by vypověděl v zákonné lhůtě smlouvu, kterou uzavřel s pronajímatelovým předchůdcem (rozh. čís. 10.318 sb. n. s.). Smyslem § 1120 obč. zák. jest, že se nájemní smlouva uzavřená na určitý čas zcizením nájemního předmětu a pokrač-

čováním v nájmu po zcizení proměňuje v nájemní smlouvu na neurčitý čas s výpovědním právem oběma stranám stejnoměrně příslušejícím, a že i nájemník má právo po zcizení nájemního předmětu dáti řádnou výpověď nehlédíc k tomu, zdali bylo smlouveno s dřívějším pronajímatelem delší trvání nájemního poměru, leč by bylo dokázáno, že novou úpravou nájemní smlouvy nájemník souhlasil s tím, by na místě zcizitele vstoupil kupitel do smluvního poměru (rozh. čís. 4285 a 5986 sb. n. s.). Odvolací soud kromě otázky, zda smlouva nájemní jest nevypověditelná pro obě smluvní strany, či jen pro pronajímatele, vše ostatní považoval za nerozhodné. Prvý soud dospěl sice na základě zjištěných okolností též k závěru, že žalobce dal mlčky (§ 863 obč. zák.) najevo souhlas s tím, že chce i se žalovanými pokračovati ve smlouvě uzavřené s předchůdci ve vlastnictví domu na dobu deseti roků, a že tu je tudíž desetiletým poměrem nájemním. To však žalování v námitkách nevrtdili, nýbrž přednesli teprve při ústním jednání dne 23. ledna 1933, »že také žalobce souhlasil, by žalování práva a povinnosti nájemní smlouvy na sebe převzali, a to tím, že nájemní předmět dále držel a ujednanou činži dále platil«. K této námitce jako opožděně nesměl však soud podle § 571 třetí odstavec c. ř. s. přihlížeti, takže jeho závěr, že žalobce konkludentními činy dal najevo, že souhlasí, aby na místě Anny H-ové vstoupili žalování do nájemního poměru jako smluvní strana, vybočuje z rámce námitek. K námitkám svrchu pod 2.) a 3.) uvedeným, nelze přihlížeti již proto, že žalování vůbec neuvedli k č. 2.), které náležitosti §§ 565 a 562 c. ř. s. výpovědi se nedostávají, a k čís. 3.) rovněž neuvedli, proč výpovědní lhůta neodpovídala zákonným předpisům a proč by musila býti dána výpověď čtvrtletní. Pouhé všeobecné rčení, »že výpověď neodpovídala zákonným předpisům« nepostačuje k opodstatnění námitek, byť se týkala jen formální stránky výpovědi.

Čís. 13005.

Dohodli-li se manželé, z nichž každý měl nárok na užívání ideální polovice domu, při zrušení manželského společenství, že se manželka z domu odstěhuje a přenechá své užívací právo k ideální polovici manželovi za určitou úplatu, jest na poměr mezi manžely použití nikoliv předpisů o smlouvě nájemní (§§ 1090 a násl. obč. zák.), nýbrž obdobné předpisů »o právech podílníků ve společné věci« a o právech a povinnostech co do užitků a břemen (§§ 839 a 840 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, Rv I 1917/33.)

Výpověď danou Marií N-ovou Františku N-ovi z bytu ponechal procesní soud první stolice v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Všeobecně jest předeslati toho: Podle zásady projednací platné v řízení sporném stačí, přednese-li strana s **skutkové** okolnosti, na nichž zakládá svůj nárok nebo svou obranu (§§ 178 a 179 c. ř. s.). Není třeba, by strana tvrzené skutečnosti i po právní stránce zhodnotila. Právní názor strany jest v tom směru nerozhodný, protože náleží výhradně soudu, by skutkový přednes podřadil příslušnému zákonnému předpisu a právní předpis vyložil, aby věc po právní stránce posoudil. Jest tedy pro rozhodnutí svoru bezvýznamné, jak strana smlouvu nebo právní poměr právnicky posuzovala. V souzeném případě přednesl vypovídající (žalovaný) v námitkách proti soudní výpovědi z bytu po **skutkové** stránce, že vypovídající (žalobkyně) jest jeho dřívější manželkou, že manželství bylo po dobrovolném rozvodu rozloučeno, že rozvodu předcházela dohoda o všech majetkových poměrech a že v době ze dne 19. listopadu 1929 bylo mezi stranami ujednáno, že se vzdávají čekatelského práva k vile ve prospěch svých dvou dětí, že si vyhrazují toliko užívání nemovitosti do své smrti, že se navždy rozejdou, že žalobkyně vilu pro vždy opustí a že pronajímá místnosti »jí připadající« žalovanému za roční nájemné 5300 Kč, splatné v obvyklých čtvrtletních lhůtách a že odchod manželčin z vily byl bezvýhradnou podmínkou dohody a následujícího dobrovolného rozvodu a pak rozluky. Tento přednes v příčině místností manželce »připadajících« vysvětlil žalovaný při ústním jednání blíže v ten smysl, že mu žalovaná pronajala »svoji polovici« místností za roční nájemné 5300 Kč. K tomuto vysvětlení byl žalovaný oprávněn, neboť tím nevybočil z mezi písemných námitek. Z tohoto přednesu vyvodil si žalovaný po **právní** stránce závěr, že šlo o pronájem navždy, že se žalobkyně pro vždy vzdala práva na výpověď a že tedy není oprávněna pevně uzavřenou dohodou jednostranně výpovědi zrušiti. První soud, vycházejce rovněž z názoru, že jde o poměr nájemní, obíral se jen otázkou, zda se vypovídající vzdala pro vždy práva k výpovědi, a došel ke skutkovému závěru, že nikoli. Odvolací soud učinil sice náběh k jinému právnímu posouzení sporného poměru větou, v níž se zmiňuje o tom, zda bylo mezi stranami jednou pro vždy ujednáno přenechání užívacího práva — ale náběh ten zase opustil, mluvě pak zase jen o nájmu na neurčitou dobu, o lhůtě výpovědní a o nedostatku důkazu vzdání se výpovědního práva navždy. I obě strany vycházely za sporu z náraru, že mezi nimi jde o poměr nájemní. Žalovaný sice v dovolacím spisu vytýká nižším soudům, že, vycházejíce z nesprávného **právního** stanoviska, nepřihlížely k obsahu námitek, ale správný právní názor blíže nevyložil, patrně si ani neuvědomiv, jaký právní závěr z jeho námitek najevo jde. Jsou-li pravdivá skutková tvrzení žalovaného v námitkách, zejména o tom, že strany, hledíce k zamýšlenému souhlasnému rozvodu a potom následující rozluce, upravily trvale své majetkové poměry způsobem v námitkách tvrzeným, což nižšími soudy v důsledku jejich právního názoru nebylo zjišťováno, ač o celém sporném poměru byli také svědci vyslýcháni, nešlo by o poměr nájemní na dobu neurčitou, jenž by mohl býti jednostrannou výpovědi zrušen,

Jak miní odvolací soud, nýbrž šlo by o úpravu užívacího práva dvou spoluúživatelů vily. Podle tvrzení žalovaného náleželo každému z obou manželů právo bráti užítky z ideální polovice vily. Každý z nich měl tedy nárok na užívání ideální polovice všech místností ve vile, pokud by to bylo možné. Kdyby byli manželé zůstali ve společné domácnosti a byli užívali také sporných místností společně, byli by takto užítky z nich in natura stejným dílem mezi sebe dělili. Jakmile však zrušili manželské společenství a jakmile manželka se podle tvrzené dohody z vily odstěhovala, přenechavši své užívací právo k ideální polovici manželovi za určitou úplatu, znamenalo to po p r á v n í stránce rozdělení společných užitek z vily tím způsobem, že manžel měl užívatí místností sám, ale za to měl vyrovnávati užítky manželčiny určitou občas se opakující smluvenou peněžní částkou. Vždyť manželé podle námitek žalovaného, o nichž byl nabídnut důkaz také písemní informací ze dne 19. listopadu 1929, se dohodli nejen o užitečích způsobem svrchu zmíněným, nýbrž i o tom, jak budou placeny úroky a amortizační splátky z hypotekárního dluhu, jakož i daně a veřejné dávky, dohodli se i o užitečích i o břemenech. Na takový poměr bylo by použitím nikoli předpisů o smlouvě nájemní (§§ 1090 a dalších obč. zák.), nýbrž obdobně předpisů »o právech podílníků ve společné věci« (sr. nadpis § 833 obč. z.) a předpisů o právech a povinnostech podílníků co do užitek a břemen (§§ 839 a 840 obč. zák.) (podobný případ byl již řešen v uveřejněném rozhodnutí čís. 5186 mezi spoluvlastníky). Jest lhostejné, že účastníci označovali smlouvu za smlouvu »nájemní« a úplatu za »činži«, neboť nerozhoduje pojmenování věci, nýbrž její podstata a tato — předpokládajíc ovšem pravdivost tvrzení žalovaného — záležela v tom, že spoluúživatelé si smlouvou upravili bez časového obmezení mezi sebou užívání zmíněným způsobem (§ 861 a obdoba § 828 obč. z.). Je-li tomu tak, nemůže dáti žalobkyně výpověď »z nájmu«, neboť tato by se rovnala jednostrannému ustoupení jednoho ze smluvníků od obapolně závazné smlouvy o rozdělení užitek. Ježto tedy dovolatel důvodně vytýká, že nižší soudy po právní stránce neposoudily věc správně, a důvodně vytýká, že k ob- sahu jeho námitek nepřihlížely, ale ježto k rozhodnutí sporu podle správného právního posouzení chybí potřebná skutková zjištění, nezbylo než oba rozsudky zrušiti (§§ 496 č. 3, 510, 513 c. ř. s.).

Čís. 13006.

Výpověď jest nepřipustná, tvrdí-li vypovídající ve výpovědi výslovně, že nájemníkem jest jiná osoba, a že dává vypovězenému výpověď jen z opatrnosti, poněvadž pravý nájemník, jsa rovněž vypovězen, brání se námitkou, že nájemníkem je vypovězený.

Vypovídající nemohl tuto výpověď zachrániti ani tím, že při ústním jednání prohlásil, že pro tento spor tvrdí, že vypovězený je nájemníkem.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, Rv I 1930/33.).

Výpověď danou Dr. K-ovi z vily procesní soud prvé stoli- ce zrušil. Odvolací soud ponechal výpověď v platnosti. Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Vypovídající strana, dávajíc žalovanému soudní výpověď, prohlásila v podání výslovně, že pronajala celou svou vilu proti obvyklé v Praze čtvrtletní výpovědi Anně P-ové, že za ni vedl jednání žalovaný, který pro ni vinu najal, že nájemcem měla býti Anna P-ová, že jí žalobce dal soudní výpověď, že však vypovídáná podala námitky, ve kterých tvrdí, že není nájemnicí, nýbrž JUDr. K. Žalobce uvedl dále v podání, že nehodlá uznati Dr. K-a za nájemníka, že však přes to mu dává výpověď z opatrnosti, poněvadž nemůže předvídati výsledek sporu s Annou P-ovou. Tímto tvrzením odejmula vypovídající strana své výpovědi právní podklad. Podle §§ 1114 a 1115 obč. zák. a § 560 c. ř. s. lze vypověděti smlouvu o nájmu nebo pachtu, jest-li podle předpisů občanského práva třeba výpovědi, by nájemní nebo pachtovní smlouva nebyla mlčky obnovena neb aby byla zrušena. Proto uvádí také § 561 c. ř. s., že smlouvy nájemní nebo pachtovní mohou býti vypověděny i pronajmatelem i nájemcem soudně nebo mimosoudně, a proto se zmiňují §§ 562 a další c. ř. s. o označení najatého předmětu, o udání času, kdy má nájemní smlouva skončiti atd. Krátce — výpověď z nájmu předpokládá nájemní poměr. Netvrdí-li vypovídající ve výpovědi výslovně, že tu nájemní poměr jest — na což kladl žalobce ve sporu důraz — nevadí to, protože se nájemní poměr při výpovědi z nájmu předpokládá a jest pak věcí námitek žalovaného, by tvrdil a dokázal, že o nájemní poměr nejde. Tvrdí-li však vypovídající ve výpovědi výslovně, že nájemníkem jest jiná osoba a že vypovídáného nehodlá uznati za nájemníka, odejímá tím — jak již řečeno — své výpovědi právní podklad, neboť nelze použiti předpisů o výpovědi z nájmu, kde užívání některého z předmětů uvedených v § 560 c. ř. s. nespočívá na nájemní (pachtovní) smlouvě. Taková výpověď jest nepřipustná. Je zcela lhostejné, co bylo podnětem vypovídajícímu, by tvrdil ve výpovědi, že Dr. K-a nehodlá za nájemníka uznati. Proto nemohla zachrániti, jak to miní odvolací soud, vypovídající strana výpověď ani tím, že při ústním jednání prohlásila, že pro tento spor tvrdí, že Dr. K. nájemníkem není, ale že ho vypovídající strana jen formálně k cíli rozhodnutí tohoto sporu za nájemníka pokládá. Právem k tomu uvedl první soud, že takové (obmezené) tvrzení nájemního poměru zákon nezná. Ale, nehledíc k tomu, musí býti v rozsudku vyřčeno (§ 572 cřs.), zdali a pokud se uznává výpověď za účinnou a za zrušenou t. j. v ý p o v ě ě, j a k b y l a d á n a. Vypovídající strana nemůže zachrániti výpověď teprve tím, že by na námitky druhé strany výpověď měnila; takovým způsobem by mohla vypovídající strana učiniti mnohé námitky bezpředmětnými, na př. také co do předmětu, co do výpovědní lhůty atd., ale pak by již běželo o jinou výpověď. Nemůže tedy žalobce ani své původní tvrzení, že vypovídáného nehodlá uznati za nájemníka, změnití nebo upravovatí

teprve na námitky vypovídáného a to ještě v ten smysl, že ho sice uznává za nájemníka, ale nikoli bezvýhradně, nýbrž jen pro účely tohoto sporu. Námitka žalovaného byla oprávněna, což musilo mít za následek prohlášení bezúčinnosti výpovědi.

Čís. 13007.

Bylo-li právo chudých odňato, není, třebaže se tak stalo teprve druhou stolicí, dovolací rekurs vyloučen.

Na udělení práva chudých mají nárok jen osoby fyzické, nikoliv i konkursní podstata (její správce).

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, R II 407/33.)

Ve sporu Dr. H-a jako správce konkursní podstaty inž. W-a proti firmě Z. nevyhověl soud první stolice návrhu žalované firmy, by bylo žalobci odňato právo chudých. Rekursní soud odňal žalobci právo chudých. **Důvody:** Pro otázku, zda jest povolit právo chudých, jsou podle § 63 c. ř. s. směrodatnými ohledy na výživu, tedy znak ryze osobní. Z toho vyplývá, že právo chudých lze udělit jen osobám fyzickým, nikoli však útvarům jiným, jakým jest konkursní podstata. Správce konkursní podstaty jako takový nemůže přijít v úvahu; ježto předložené potvrzení okresního soudu ze dne 21. dubna 1933 se nevztahuje na majetkové poměry správce konkursní podstaty. Bylo proto důvodnému rekursu vyhověti, ježto již od počátku scházely předpokládané zákonné podmínky (§ 68, druhý odstavec, c. ř. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Z ustanovení druhého odstavce § 68 a druhého odstavce § 72 c.ř. vyplývá, že zákon vylučuje právo ke stížnosti na soudní rozhodnutí jen, bylo-li právo chudých uděleno, ať první nebo druhou stolicí. Bylo-li však právo chudých odňato, třeba se tak stalo teprve druhou stolicí, jako v souzeném případě, není dovolací rekurs vyloučen. Ve věci samé jest souhlasiti s názorem rekursního soudu, že jen osoby fyzické mají nárok na udělení práva chudých, jakž plyne z ustanovení § 63 c. ř. s., poněvadž zákonem stanovené měřítko pro udělení práva chudých, totiž zkrácení nutně výživy potřebné pro stranu práva chudých se domáhající a její rodinu, nelze použití na konkursní podstatu a jejího správce jakožto jejího zákonitého zástupce.

Čís. 13008.

Učinil-li žalovaný ve sporu o vyklizení, neoceněném nad 300 Kč, mezitímní určovací návrh, by bylo zjištěno, že mezi stranami je po právu nájemní smlouva, a ocenil zájem na určení nad 300 Kč, určují se řízení i opravné prostředky zvlášť pro žalobu a zvlášť pro určovací návrh podle výše částky, na kterou byl zájem na určení oceněn.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, R II 420/33.)

Ve sporu o vyklizení pronajaté místnosti ocenil žalobce předmět sporu na 300 Kč. Žalovaný vznesl mezitímní určovací návrh, »by bylo zjištěno, že mezi stranami existuje po právu nájemní smlouva na dobu šesti let«, a ocenil zájem na určení na 600 Kč. Procesní soud první stolice mezitímním rozsudkem zamítl mezitímní určovací návrh. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nehledě k důvodu, pro který zrušil mezitímní rozsudek prvního soudu, o odvolání žalovaného znovu rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

V hlavní věci jde o žalobu o vyklizení místnosti pronajaté žalovanému, při čemž žalobce ocenil předmět sporu (§ 56 druhý odstavec j. n.) na 300 Kč, tedy jako věc bagatelní podle §§ 448 a d. c. ř. s., který platí také v nájemních sporech (rozh. čís. 10.562 a 10.577 sb. n. s.). Žalovaný — aniž se byl bránil námitkou podcenění hodnoty předmětu sporu — učinil při prvním ústním jednání mezitímní určovací návrh podle §§ 236 a 259 druhý odstavec c. ř. s., »aby bylo zjištěno, že mezi stranami existuje po právu nájemní smlouva na dobu šesti let« — a ocenil zájem na určení částkou 600 Kč. V takovém případě určují se řízení i opravné prostředky zvlášť pro žalobu a zvlášť pro určovací návrh podle výše částky, na kterou byl zájem na určení oceněn (rozh. 2600 a 8517 sb. n. s. a jud. býv. nejv. soudu ve Vídni čís. 255 uveřejněný ve sbírce Nowakově pod čís. 1833).

Čís. 13009.

Přípustnost pořadu práva pro žalobu, již se dědic domáhá na druhém dědici zaplacení (části) peněz, jež prý má žalovaný bezdůvodně v držení a měl již v době úmrtí zůstavitelova a jež zamlčel při projednávání pozůstalosti, takže nebyly pojaty do pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1933, R II 431/33.)

Pozůstalostní řízení po Zikmundu Sch-ovi bylo skončeno na základě dědické dohody a dědicům byla vydána odevzdací listina. Do pozůstalosti nebylo pojata 84.000 Kč, o něž jde v souzeném sporu. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se jeden z dědiců na dědiče zaplacení 16.800 Kč, tvrdě, že žalovaná měla v den zůstavitelova úmrtí v držení 84.000 Kč, kterážto částka nebyla pojata do pozůstalosti, pročež je žalovaná povinna zaplatiti žalobci pětinu na něho vypadající. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. **Důvody:** Žalovaná opodstatňovala námitku nepřipustnosti pořadu práva jednak tím, že se dědicové pro případ neshod při projednání pozůsta-

losti podrobili výroku rozhodčího soudu, jednak tím, že žalobci přísluší jen cesta, upravená nesporným řízením ohledně jmění dodatečně najevo vyšlého. Napadené usnesení zabývalo se námitkou jen, pokud je odůvodňována názorem, že žalobce měl nastoupiti cestu nespornou. Podle přednesu stran jest pokládati za nesporné, že pozůstalost po jejich otci byla projednána na základě dědické dohody. Žalovaná k tomu dodala, že pozůstalostní jmění bylo podle této dědické dohody odevzdáno Josefu Sch-ovi, který převzal placení dluhů pozůstalostních a vyplacení podílů ostatním sourozencům. Žalobce se nevyjadřuje, je-li tomu tak čili nic. Kdo se k pozůstalosti přihlásil a jak bylo pozůstalostní jmění zjištěno, z tvrzení stran zřejmo není, avšak to jest nesporné, že pozůstalost byla již odevzdána a pravoplatně ukončena. Žalobce tvrdí, že je tu jmění, které dodatečně vyšlo najevo a že mu jako dědicí patří podíl na něho připadající. Žalovaná popírá jsoucnost takového jmění. Jest tu tedy nesouhlas mezi dědici v tom, zda tu takové jmění jest čili nic. Nesporné řízení neposkytuje pozůstalostnímu soudu prostředky, by spornost tohoto prý dodatečně najevo vyšlého jmění rozřešil, neboť ani nemůže žalované ukládati, aby vyúčtovala o výnosu podniku, který podle tvrzení žalobcova spravovala; ani jí nemůže ukládati vyjevovací přísahu o jsoucnosti tohoto jmění. Nemohl by tedy ani, kdyby žalobce ohledně tohoto jmění navrhl řízení podle § 179 nesp. říz., návrhu tomu vyhověti, neboť je sporné, zda takové jmění tu je, a musel by stejně poukázati účastníky na pořad práva, kterýž postup napadené usnesení také připouští poukazujíc k ustanovení § 2 nesp. zák. Mohl tedy žalobce voliti jen pořad práva. Otázka však, zda je vhodný způsob žalobcem zvolený, či snad onen naznačený v čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s., nebyla ve sporu nadhozena a rekursnímu soudu ji nelze řešiti, tak jako všechny ostatní již uplatňované námitky strany žalované. Jest proto přisvědčiti stížnosti, že věc byla nesprávně posouzena po stránce právní, když byla námitka nepřipustnosti pořadu práva uznána za opodstatněnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o otázku, je-li věc, o niž jde, řešiti v řízení sporném či v řízení nesporném. Rozhodl-li rekursní soud, že jest věc řešiti v řízení sporném, jest s názorem jeho souhlasiti a neobstojí žádná z námitek dovolacím rekurssem uplatňovaných. Podle § 41 j. n. děje se zkoumání příslušnosti soudem z úřední povinnosti a to v občanských rozepřích na základě údajů žalobcových. Podle těchto údajů domáhá se žalobce jako dědic po svém otci na žalované zaplacení 16.800 Kč s přísl., kterou má tato bezdůvodně v držení a měla ji také v den úmrtí zůstavitelova a kterou zamlčela při projednávání pozůstalosti, takže nebyla pojata do pozůstalosti, t. j. nebyla uvedena v místopřísežném seznání jmění. Jest tudíž jádrem sporu otázka, zda jest žalovaná povinna zaplatiti žalobci uvedenou částku, neboť žalobní žádání zní jen na zaplacení uvedené částky žalovanou žalobci. Rozřešiti otázku tu lze však jen pořadem práva, neboť jde mezi stranami zřejmě o právní poměr soukromého práva, který

lze, pokud zákon sám neurčuje pro něj řízení mimosporné, uplatniti podle doslovu § 1 zákona č. 100/1931 sb. z. a n. jen pořadem práva. Výjimku tuto ve prospěch řízení nesporného nelze pak pro případ, o nějž jde, vyčísti ani z ustanovení § 20 a násl. nesp. říz. Žalovaná ovšem popírá, jak uvádí v dovolacím rekursu, že by mohl žalobce sporem domáhati se na ní vydání části jmění dodatečně najevo vyšlého, aniž by předem bylo v pozůstalostním řízení, tudíž nespornou cestou zjištěno, zdali takové jmění, pak-li pozůstává, musí býti zařazeno do pozůstalosti a zda žalobce má též na část a kterou část nárok, a usuzuje, že žalobce se může jen nespornou cestou domáhati takového případného jmění z pozůstalosti. Leč výtky tyto a s nimi související poukaz žalované na různá rozhodnutí býv. víd. nejvyššího soudu a rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 23. března 1920 č. Rv I 109/20 týkají se v podstatě jen otázky oprávnění ke sporu ať žalobce neb žalované, se kterou se nelze tuto zabývati, ale nevyvracejí názor, že k řešení otázky vyjádřen v žalobním žádání rozhodném pro posouzení věci, jest příslušným jen sporný soudce, jak správně vystihl rekursní soud. Tomu nebrání ani okolnost vytýkaná dovolacím rekurssem, že má soud podle § 179 nesp. říz., najde-li se po odevzdání pozůstalosti nové do pozůstalosti patřící jmění, provésti ohledně něho potřebné úřední jednání a zejména učiniti opatření k zapravení nebo zajištění zákonných poplatků. Neboť jde zase jen o otázku, může-li žalobní žádání, tak jak bylo učiněno, obstáti po právu čili nic vzhledem k ustanovení § 179 nesp. pat., kteroužto otázku může rozřešiti zase jen sporný soudce. Na sporném soudci ovšem bude, aby, hledě k citovanému zákonnému ustanovení, okolnost, že tu nově se vyskytnuvší jmění pozůstalostní jest, soudci nespornému oznámil.

Čís. 13010.

Pojišťovací smlouva.

Ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek o vázanosti úmluv odchylných od podmínek na písemnou formu nelze vykládati tak, že by jen ústně umluvené podmínky mezi pojistníkem a oprávněným zmocněncem pojišťovny byly neplatné, kdežto písemně stvrzený výsledek úmluvy založený na ústně smluvených podmínkách by zůstal v platnosti. Oněch smluvních ustanovení nelze použiti v případech, kde za pojišťovnu jedná oprávněný její zmocněnec, byť i šlo o úmluvy odchylné od pojišťovacích podmínek, a lze jich použiti jen, jednala-li za pojišťovnu osoba nevybavená plnou mocí a předložila-li pojišťovně jen písemně, jednajícími osobami stvrzené prohlášení konečného výsledku dohody.

Disponenta pojišťovny jest podle § 47 obch. zák. pokládati za oprávněného zmocněnce k uzavření mimosoudního smíru.

Vázanost na písemnou formu může se vztahovati jen na nároky budoucně z pojišťovací smlouvy vznikající, nikoliv na nároky již povstalé.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1933, Rv I 636/32.)

Žalovaný byl pojištěn u žalující pojišťovny proti povinnému ručení a proti úrazu při provozu automobilu na deset let. Vzhledem k tomu, že pojištění bylo uzavřeno na deset let, byla žalovanému poskytnuta 20%ni dobová sleva. Ježto pojištěné auto po třech letech shořelo, byly pojišťovací smlouvy zrušeny a žalobkyně se domáhala na žalovaném do datečného zaplacení dobové slevy za ona tři léta. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. **Důvody:** Podle § 7 čis. 2 a § 8 čis. 2 všeobecných pojišťovacích podmínek všechny od všeobecných podmínek odchylné úmluvy a jinaká zvláštní ujednání jsou jen tehdy platna, vydala-li o nich pojišťovna písemné prohlášení. Jest prokázáno, že žalovaný v listopadu 1929 jednal se zástupci žalobkyně o výši odškodnění za shořelé auto, že pojišťovna nechtěla zprvu dáti tolik, kolik žádal žalovaný, že se však strany posléze vyrovnaly na 20.000 Kč, že však žalovaný výslovně prohlásil, že musí tuto částku obdržeti čistou bez srážek z jakýchkoli důvodů, s čímž zástupce žalobkyně výslovně souhlasil. Bylo tudíž ujednáno, že žalovaný dostane ujednanou částku a že žalobkyně pak nemá žádný nárok proti žalovanému. Ujednání toto je považováno buď za vzdání se žalobkyně veškerých nároků, vzniklých z pojišťovací smlouvy proti žalovanému, tudíž i z důvodu náhrady poskytnutých slev, nebo za potvrzení, že nároky žalobkyně, tudíž i nárok na náhradu slev jsou uspokojeny, že žalobkyně náhradu slev odpočítáním od odškodnění již obdržela. Jiné možnosti není. Písemně ovšem to nebylo vyhotoveno, nýbrž žalovaným bylo dáno jen stručné potvrzení, kolik obdržel. Toto ujednání (vzdání se nároku nebo potvrzení, že nárok je uspokojen) rozhodně nelze pokládati za ujednání odchylné od všeobecných podmínek nebo za jinaká zvláštní ujednání, vždyť žalovaný nikdy neudal, že ustanovení § 18 nebo §§ 7, pokud se týče 8 nebyly platné, ustanovení to platilo mezi stranami a jenom v tom případě, kdyby byl žalovaný potvrdil, že již z počátku bylo mezi stranami ujednáno, že žalobkyně nikdy nemá nárok na náhradu na slevu, by šlo o odchylné ujednání, které může platiti jen, vydala-li pojišťovna o něm písemné potvrzení. Nikde však ve všeobecných pojišťovacích podmínkách není, že se vzdání se žalobkyně nebo potvrzení zaplacení musí státi písemně, naopak žalobkyně může se svých nároků vzdáti mlčky a vydání potvrzení o zaplacení jednotlivých premií je povinností žalobkyně a z nesplnění této povinnosti nikdy nemůže zaplacená pohledávka žalobkyně znova býti splatnou. Žalobkyně je tudíž v omylu, spatřujíc v ujednání z listopadu 1929 ujednání odchylné nebo zvláštní, které musí býti písemné. **O d v o l a c í s o u d** uznal podle žaloby. **Důvody:** Jest vzítí zřetel k ustanovení § 8 v pojistce čis. 271661, resp. § 7 v pojistce čis. 163006, podle nichž všechny v pojišťovacích podmínkách vyhražené, jakož i všechny snad od těchto podmínek odchylné úmluvy, nebo jinaká zvláštní ujednání jsou jen tehdy platná, vydala-li společnost o nich písemné prohlášení. Vrácení dobové slevy jest v § 18 odst. 3 výslovně stanoveno. Kdyby smírem měla býti i tato sleva zároveň vyrovnána, bylo by k tomu třeba písemného prohlášení podle § 7, pokud se týče 8 poj. podmínek, neboť smír jest úmluvou, která se po názoru soudu odvolacího odchyluje od § 18 odst. 3 poj. podmínek. Tato úmluva

v kvitanci ze dne 20. listopadu 1929 obsažena není, takže podle názoru odvolacího soudu žalobkyně se nevzdala těchto nároků a může je proto požadovati.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Nesprávným jest výklad, který dává odvolací soud souhlasným ustanovením § 7 č. 2 a § 8 č. 2 všeobecných pojišťovacích podmínek o vázanosti úmluv odchylných od těchto podmínek na písemnou formu (§ 886 obč. zák.). Neboť odporovalo by povinnému styku (§ 914 obč. zák.), kdyby jen ústně umluvené podmínky mezi pojistníkem a oprávněným zmocněncem pojišťovny (§ 1002 obč. zák.) byly neplatné, kdežto písemně stvrzený výsledek úmluvy založený na ústně smluvených podmínkách by zůstal v platnosti. Nelze proto oněch smluvních ustanovení použiti v těch případech, kde za pojišťovnu jedná oprávněný její zmocněnec, byť i šlo o úmluvy odchylné od pojišťovacích podmínek, a lze jich použiti jen, jednala-li za pojišťovnu osoba nevybavená plnou mocí a předložila-li pojišťovně jen písemně jednajícími osobami stvrzené prohlášení konečného výsledku dohody. Poněvadž za pojišťovnu jednal disponent Rudolf R., kterého svědek Erich J., rovněž disponent pojišťovny, nazývá ředitelem, jest ho již s hlediska čl. 47 obč. zák. pokládati za oprávněného zmocněnce k uzavření mimosoudního smíru a nelze oněch smluvních ustanovení na souzený případ použiti. Ostatně může se vázanost na písemnou formu vztahovati jen na nároky budoucně z pojišťovací smlouvy vznikající, kdežto tu šlo o nárok již povstalý.

Čís. 13011.

Příslušnost podle § 87 a) j. n.

Je-li žalováno o zaplacení trhových cen za zboží objednané několika samostatnými objednávkami, které nejsou v právní souvislosti, musí žalobce, opírá-li příslušnost soudu o předpis § 87 a) j. n., prokázati podmínky v tomto paragrafu stanovené u každé jednotlivé objednávky.

»Listinou« ve smyslu § 87 a) j. n. jest jen listinný doklad, jenž tu byl již v době podání žaloby, nikoliv i písemné prohlášení odpůrcovo, učiněné teprve ve sporu buď do protokolu nebo přípravným spisem.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1933, R II 433/33.)

Žalobě o zaplacení za zboží dodané z různých objednávek, zadané na soudě místně příslušném podle § 87 a) j. n., procesní soud první stolice vyhověl, zamítнув námítku místní nepřislušnosti. **O d v o l a c í s o u d** vyhověl námítce místní nepřislušnosti ohledně několika zažalovaných nároků a odmítl žalobu co do těchto nároků, ježto žalobkyně nedoložila písemné objednávky, pokud se týče dodávky listinami.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací soud sdílí právní názor soudu odvolacího, že, je-li žalováno, jako v souzeném případě, o zaplacení trhových cen za zboží objednané několika samostatnými objednávkami, které nejsou v právní souvislosti, musí žalobce, opírá-li příslušnost soudu o předpis § 87 a) j. n., prokázat podmínky v tomto paragrafu stanovené ohledně každé jednotlivé objednávky. Musí tedy u každé jednotlivé žalobní položky prokázat listinou objednávku i převzetí zboží, při čemž nesmí listinný průkaz zaváděti důvody k pochybnostem (rozh. 3198 a 3200 sb. n. s.). Slovem »listina« nelze však rozuměti, jak stěžovatel míní, též prohlášení odpůrcovo, učiněné teprve ve sporu buď do protokolu nebo přípravným spisem, nýbrž jest pojem »listiny« vykládati ve smyslu listinného dokladu, jenž byl pořízen již před podáním žaloby, jenž tu již byl v den podání žaloby, o něž mohl žalobce v den žaloby opřítí příslušnost soudu, u něhož žalobu podal. Takovýmto listinným dokladem není však přípravný spis, podaný ve sporu zahájeném k žalobě, neboť v den podání žaloby není jisto, zda a jaké prohlášení žalovaný ve sporu učiní o objednávce a o převzetí zboží a byl by základ soudní příslušnosti příliš vratký, kdyby měl záviseti teprve na budoucím prohlášení odpůrcově ve sporu samotném. Nelze se domýšleti, že by byl zákonodárce chtěl opřítí soudiště podle § 87 a) j. n. o tento vratký základ. I když se tedy v § 87 a) j. n. nežadá, by žalobce přiložil písemné doklady o místní soudní příslušnosti hned k žalobě, jest na tom trvati, že doklady již v den žaloby musí existovati, musí žalobce míti již jistotu, že je bude moci ve sporu předložiti, neboť není myslitelno, že by zákonodárce chtěl žalobci umožniti podávání žalob u soudu na nejisto určeného, poněvadž by se to přičilo i procesní hospodárnosti i účelnosti, kterou u každého zákonného předpisu jest předpokládati. Naproti tomu stačí ovšem, vyplývá-li z korespondence stran, že žalovaný objednávku učinil a dodané zboží převzal. Musí však tento závěr vyplývati z korespondence nepochybně, musí z ní býti jasno, které objednávky a které dodávky se týče, aby se dalo posouditi, zda právě objednávky, jichž žaloba se týká, byly učiněny a zda převzato zboží, jehož trhová cena je zažalována. Nelze proto odůvodniti soudiště podle § 87 a) j. n. poukazem na projevy žalovaného v přípravných spisech sporů, jak stěžovatel činí, neboť to nejsou listiny, jež má zákon na mysli.

Čís. 13012.

Rozhodnutím nejvyššího správního soudu, že násilné odnárodňování dítěte povinného školou, zakázané v § 134 ústavní listiny, není v tom, že ve Slezsku svěruje otec dítě do výchovy školy s vyučovacím jazykem neodpovídajícím jeho národnosti, jest pravoplatně rozřešeno, že otec jednající takto neporušil ve veřejném právním nároku dítěte na výchovu.

Pro otázku, zda otec porušil soukromoprávní povinnost k výchově dítěte a zda zneužil moci otcovské, dav dítě povinné školou zapsati do obecné školy s vyučovacím jazykem neodpovídajícím jeho národnosti, jest rozhodným jen zájem dítěte.

(Rozh. ze dne 11. listopadu 1933, R II 443/33.)

Opatrovnický soud neschválil projev vůle Ludvíka C-a, aby jeho syn Ervín navštěvoval německou obecnou školu v F., a ustanovil opatrovníka k hájení práv nez. Ervína C-a. Důvody: Jest prokázáno, že Ludvík C. dal své manželské dítě Ervína zapsati do obecné školy německé v F. a že místní školní rada v F. domáhá se toho, by dítě Ervín C. vzhledem k své české národnosti byl vyloučen z německé školy. Prokázáno bylo výsledkem a doznáním Ludvíka C-a, že i on, i jeho žena jsou české národnosti a že posílá některé děti do české školy. Posléze prokázáno bylo výsledkem otce a předloženým školním vysvědčením, že Ervín navštěvoval 2 třídy obecné školy německé a uznán byl za nezpůsobilého postoupiti do vyšší třídy. Opatrovnický soud (§ 109 j. n.) má rozhodnouti, zda s hlediska § 178 obč. zák. projev vůle otce dítěte odvolat, zda s hlediska § 178 obč. zák. projev vůle otce dítěte povídá zákonu. Občanský zákon povolává otce k tomu, by své nez. dítě zastupoval (§§ 152, 865 obč. zák.). Nahrazuje proto projev vůle otce projev vůle dítěte, a to potud, pokud opatrovnícký soud nezakročil proti projevu vůle otce s hlediska § 178 obč. zák. § 178 obč. zák. má ustanovení pro případ: a) že otec své moci nad dítětem zle užívá, b) své povinnosti neplní, c) dopouští se života nečestného neb nemravného. Z těchto ustanovení přicházejí v úvahu v souzeném případě ustanovení ad b) po případě ad a). Soud opatrovnícký jest na stanovisku, že československý stát zřizováním menšinových škol (§ 5 jaz. zák.) potvrdil zásadu vyslovenou v různých zákonech školských (§ 1 odst. (2) zák. čís. 189/1919) a vžitou v lidu českém, že dítě školou povinné je povinno choditi do školy, jež jazyk vyučovacím se shoduje s národností dítěte. Opatrovnický soud opírá své stanovisko také o úvod k ústavnímu zákonu čís. 121/1920, podle něhož jest zákony čsl. vždy a všude prováděti v duchu našich dějin. V dějinách českého národa byla zahájena již od časů Komenského výchova národní, rodným jazykem. Odporuje proto podle názoru opatrovníckého soudce projev vůle a jednání českého otce, jenž dává dítě moderním zásadám vychovatelským. Nemohl proto opatrovnícký soud schváliti jednání Ludvíka C-a, kterého podle jeho původu jest považovati za Čecha, a prohlásiti o něm, že plnil svou povinnost a nezneužil své moci nad dítětem, dav dítě zapsati do školy německé, ač měl a má možnost i příležitost dáti dítě vychovati ve škole české. K námitce otce, že mu záleží na tom, by se chlapec naučil v německé škole němčině třebaš i v některých předmětech neprospíval, nemohl soud vzíti zřetele. Znalost více jazyků se doporučuje, ale osvojení znalosti jiného jazyka než jazyk národnosti dítěte nesmí se dít na úkor národní výchovy. Návštěvou školy s vyučovacím jazykem neodpovídajícím národnosti dítěte, národní výchova dítěte trpí, neboť dítěti nedostane se náležité výchovy

v duchu tradice národa, dítě nenaučí se milovati rodný jazyk, národní píseň a tím i svůj národ. Podle právního citu českého lidu, české dítě v cizí škole se odnárodňuje. Takovému odnárodnění má býti zabráněno především prováděním školských a jiných zákonů v duchu dějin českého národa. Ježto otec, jenž trvá na tom, by jeho dítě zůstalo v německé škole, se dostává se svými zájmy o výchovu dítěte do rozporu se zájmy dítěte, neboť v zájmu dítěte jako dítěte českého je, by bylo vychováno v české škole, je v tomto případě vyloučen ze zastupování dítěte a bylo proto ustanoviti dítěti opatrovníka (§ 271 obč. zák.), který navrhl, by opatrovnícký soud neschválil projev vůle otcovy, by dítě navštěvovalo školu německou. Re k u r s n í s o u d změnil napadené usnesení v ten rozum, že není důvodu k zakročení proti Ludvíku C-ovi z důvodu § 178 obč. zák. D ů v o d y: Rekurující strana podala u okresního školního výboru v F. stížnost pro nepřijetí dítěte do německé školy a bylo stížnosti této správním úřadem vyhověno, ježto neodporuje předpisům o návštěvě škol. Nemůže proto stížnost býti předmětem jednání u soudu z důvodu § 178 obč. zák., pakliže správní úřad stížnost uznal za důvodnou a nebylo také zákonného důvodu k zřízení opatrovníka podle § 270 obč. zák., ježto jen v případech § 178 obč. zák. je soud povolán změnit ustanovení otcovo o výchově dítěte.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvé stolice, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

D ů v o d y:

V rozhodnutí z 30. března 1932 č. j. 481/32 vyslovil nejvyšší správní soud, že násilné odnárodnění dítěte školou povinného, zakázané v § 134 ústavní listiny není obsaženo v tom, že ve Slezsku svěřuje otec dítě do výchovy škole s vyučovací řečí neodpovídající jeho národnosti. Tím jest pravoplatně rozřešeno, že otec, jednající takto, neporušil veřejnoprávní nárok dítěte na výchovu. V souzeném případě jde však o to, zda otec Ludvík C. ve smyslu § 178 obč. zák. porušil s o u k r o m o p r á v n í p o v i n n o s t i k výchově dítěte uložené mu ustanovením § 139 obč. zák. a zda zneužil moci otcovské, dav školou povinného Ericha C-a zapsati do obecné školy s vyučovacím jazykem neodpovídajícím jeho národnosti. A tu jest rozhodujícím jen zájem dítěte, ano ustanovení § 139 obč. zák. ukládá otci mimo jiné, rozvíjeti duševní i tělesné síly dítěte a vyučováním položit základ k jeho budoucímu blahobytu. Otec odůvodnil, že dal zapsati nezletilého Ervína C-a do německé obecné školy, aby si prý nedospělec osvojil znalost němčiny, zkusiv již na svém synu Ludvíku, jenž vychodil čtyři třídy české měšťanské školy, že ho nedostal do učení pro neznalost němčiny, a odůvodňoval to tedy starostí o budoucí blaho dítěte. Prvý soud řešil otázku blaha dítěte, ale jen s veřejnoprávního hlediska »odnárodnění dítěte«, a rekursní soud se spokojil tím, že otázku tu rozřešil nejvyšší správní soud. Nezabývaly se proto nižší soudy vůbec tím, čím se jediné zabývat měly, zda návštěva německé školy neohrožuje budoucí blaho Ervína C-a a zda ho otec zápisem do německé školy vychovává podle § 148 obč. zák.

ke stavu, pro něho přiměřenému, či zda jest to jen umíněností otcovou, jak dovolací rekurs vytyká. Je proto vyšetřiti a zjistiti všechny okolnosti, c něž otec opírá návštěvu dítěte v německé obecné škole, zejména, zda od původu navštěvoval Ervín C. německou obecnou školu a z jakých důvodů nebyl uznán způsobilým postoupiti z druhé třídy obecné německé školy, zda pro nedostatek vloh vůbec, či jen pro neznalost němčiny, a posléz jest podle § 23. zákona č. 100/1931 sb. z. a n. po případě vyslechnouti i nezletilého Ervína C-a, zda mu vyučování v německé řeči činí větší obtíže než v řeči české. Na základě takto zjištěných okolností jest pak posouditi, zda návštěva německé obecné školy s l o u Ź i k d o s a Ź e n í b u d o u c í h o b l a h a nezletilého Ervína C-a, či zda je ohrožuje.

Čís. 13013.

Připustnost pořadu práva pro nárok, zakládající se na smlouvě mezi válečnými poškozenci a trafikantem. Lhostejno, že podnětem smlouvy byl přímo nebo nepřímo příkaz organu veřejné správy.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1933, R I 1052/33.)

Výnosem zemského finančního ředitelství byli žalobci, váleční poškozenci, přiděleni žalovanému majiteli tabáční trafiky, a žalovanému bylo uloženo, by se žalobci sjednal společenskou smlouvou. Podle této smlouvy ze dne 13. ledna 1931 příslušely žalobcům měsíční podíly. Žalobu o zaplacení těchto podílů s o u d p r v é s t o l i c e odmítl pro nepřipustnost pořadu práva. D ů v o d y: Smlouva ze dne 13. ledna 1931 mezi žalobci a žalovaným, schválená finančními úřady ustanovuje, že může býti zrušena opatřením finančního úřadu. Tato smlouva, jež se sice označuje za smlouvu společenskou ve smyslu §§ 1175 obč. zák. a násl., však ustanovuje, že žalovaný opatří provozovací kapitál, prodejní místnost, prodejní zařízení atd. i prodej tabáku jako dosud, kdežto žalobci bez jakéhokoliv vzájemného plnění obdrží nikoliv snad podíl na zisku, nýbrž určitý peníz, aniž by byli nějak účastni na ztrátě. Vzhledem k tomu nelze považovati smlouvu ze dne 13. ledna 1931, na níž se žaloba zakládá, za soukromoprávní smlouvu, nýbrž za právní poměr správního práva a bylo proto žalobu pro nepřipustnost pořadu práva odmítnouti. Re k u r s n í s o u d zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. D ů v o d y: Žalobní nárok zakládá se výslovně na smlouvě ze dne 13. ledna 1931. Tato smlouva jest označena jako smlouva společenská uzavřená mezi stranami ve smyslu výnosu zemského finančního ředitelství v Praze ze dne 4. dubna 1930 a občanského zákona §§ 1175, 1176. V této smlouvě zavazuje se žalovaný platiti žalobcům jako přiděleným mu společníkům měsíčně určité částky. Tato smlouva jest smlouvou soukromoprávní, na čemž nemění nic, že byla uzavřena k příkazu zemského finančního ředitelství a že potřebovala schválení tohoto úřadu. Nezáleží na tom, zda smlouva jest smlouvou společenskou, rozhodným jest, že se žalovaný v této smlouvě zavázal, že bude žalobcům

vyplácti měsíční určité částky. Pro přípustnost pořadu práva jest rozhodným žalobní důvod a, an žalobní důvod jest soukromoprávní smlouvou, jest pořad práva přípustný.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění a dovolací stěžovatel se poukazuje na správné odůvodnění napadeného usnesení. Rozhodující pro posouzení otázky přípustnosti pořadu práva musilo býti, že žalobci zakládají žalobní nárok na smlouvě se žalovaným ze dne 13. ledna 1931, nikoliv na úředním nařízení. Zavázala-li se soukromoprávní osoba jiné soukromoprávní osobě ku plnění určitých peněžitých částek za účelem volného nakládání, jde o soukromoprávní poměr (§§ 1, 859 a 861 obč. zák.), a to i tehdy, když podnětem smlouvy byl přímo nebo nepřímo příkaz orgánu veřejné správy. Podle § 1 j. n. vykonává se však soudní moc v občanských právních věcech zpravidla řádnými soudy. Vše, co dovolací stěžovatel rozvádí v dovolacím rekursu, týká se v podstatě platnosti pokud se týče odporovatelnosti smlouvy, jež jest podkladem žalobního nároku, tudíž hledisek, jež musí zůstatí mimo úvahu při řešení otázky přípustnosti pořadu práva, a netřeba se proto zabývatí příslušnými úvahami dovolacího rekursu v tomto období sporu.

Čís. 13014.

Rekurs Státního pozemkového úřadu, podaný po uplynutí rekursní lhůty, je opožděný, třebaže je v něm uplatňována nepřípustnost exekuce z důvodu, že se exekuce nesrovnává s účelem pozemkové reformy.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1933, R I 1091/33.)

Soud první stolice povolil exekuci vnučenou správou přidělových nemovitostí. Rekursní soud odmítl rekurs Státního pozemkového úřadu, ježto byl podán po uplynutí osmidenní rekursní lhůty.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Státního pozemkového úřadu.

Důvody:

Není opory v zákoně pro názor dovolacího rekurenta, že jeho rekurs, protože byla v něm uplatňována nepřípustnost exekuce z důvodu, že se exekuce nesrovnává s účelem pozemkové reformy, že tedy šlo o rekurs z důvodu veřejnoprávního, nebyl opožděný, i když byl podán po uplynutí rekursní lhůty § 65 ex. ř. Odmítnuv proto rekurs po lhůtě podaný pro opožděnost, rekursní soud nepochybil.

Čís. 13015.

Předmět sporu, jímž se domáháno odčinění všech právních účinků rozsudku pro zmeškání (actio doli, založená na obmyslném získání rozsudku pro zmeškání), nezáleží v penězích a byl žalobce povinen jej

oceniti. Ocenil-li žalobce předmět sporu nad 300 Kč, nejde o věc nepatrnou, třebaže v původním sporu nepřesahovala hodnota sporu 300 Kč.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1933, R I 1119/33.)

Rozsudkem pro zameškání ze dne 29. srpna 1931 byl nynější žalobce uznán povinným zaplatiti žalovanému 300 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce, by rozsudek pro zameškání ze dne 29. srpna 1931 byl prohlášen za právně bezúčinný. Předmět tohoto sporu ocenil žalobce na 400 Kč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud odmítl odvolání. Důvody: Žalobce ocenil sice v souzeném případě předmět sporu na 400 Kč vzhledem k nákladům procesním a exekucním. Leč předmětem sporu jest v podstatě peněžitá suma, jejíž zaplacení chce žalobce od sebe odvrátiti žalobou, o níž tu jde, právě tak, jak jest tomu při žalobách podle §§ 35, 36 a 37 ex. ř. Jest tudíž pro ocenění předmětu sporu rozhodným jen peněz 300 Kč, k němuž nelze připočísti příslušenství. Ježto však předmět sporu nepřevyšuje hranici stanovenou v § 448 c. ř. s., jde v souzeném případě o nepatrnou věc, v níž lze podle § 501 c. ř. s. napadati rozsudek prvního soudu odvoláním jen z důvodů zmatečnosti uvedených v § 447 čis. 1 až 7 c. ř. s. Ježto taková zmatečnost nebyla uplatněna, jest odvolání nepřipustné. Odvolání jest však i opožděné, ježto rozsudek byl prohlášen při ústním jednání dne 7. dubna 1933 v přítomnosti obou stran, byl proto podle § 452 c. ř. s. účinným proti oběma stranám již od tohoto dne. Odvolání podané teprve dne 25. května 1933 jest proto opožděné.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil dovolacímu soudu, by, nehledě k použitému odmítacímu důvodu, o odvolání rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud mylně posoudil povahu žaloby, vysloviv právní názor, že prý jde v podstatě o žalobu ve věci nepatrné. Vždyť žalobce domáhal se žalobou odčinění všech právních účinků rozsudku pro zmeškání okresního soudu v T. ze dne 29. srpna 1931 a jde zřejmě o t. zv. actio doli, založenou na obmyslném získání — fraudulosního — rozsudku pro zmeškání. Nynější spor nemá s původním rozsudkem co do předmětu sporu nic společného. Předmět sporu v této rozepři nezáleží v penězích a žalobce byl povinen podle § 226, druhý odstavec c. ř. s. a § 56 druhý odstavec j. n. jej oceniti, což učinil částkou 400 Kč. Nejde tu tedy vůbec o věc nepatrnou, nepřesahující hodnotu 300 Kč (§ 448 c. ř. s., v doslovu zákona ze dne 8. června 1923, čis. 123 sb. z. a n.), a odvolací soud neprávem posuzoval běh lhůty odvolací a otázku včasnosti i přípustnosti odvolání podle předpisů pro věci nepatrné.

Čís. 13016.

Ve sporu proti (tichému) společníku o zaplacení společenského podílu, nemůže se žalovaný domáhati zrušení společnosti.

Rozsudek, jímž se uznává na zrušení společnosti (čl. 125 obch. zák.), má moc konstitutivní, nikoliv deklaratorní.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1933, Rv I 600/32.)

Žalovaný přidružil se jako tichý společník k žalobci se vkladem 20.000 Kč. Proti žalobě o zaplacení tohoto vkladu namítl žalovaný mimo jiné, že jsou tu důležité důvody, opravňující ho ke zrušení společnosti. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud mimo jiné z těchto důvodů: Žalovaný sice namítal, že žalobce neměl koncesi ku provádění automatických instalací, že byl i v tom směru uveden v omyl, že účele poměru smluvního nemohlo být dosaženo, že žalobce smluvní povinnosti hrubě porušil, nezaplátiv žalovanému za práce montérské od dubna do 11. června 1929, že žalobce nic nepracoval, netvrdil však, jak činí nyní v odvolání, že z toho důvodu jest společenská smlouva neplatná, nýbrž tvrdil výslovně, že důvody ty ho opravňují podle článku 125 a 262 obch. zák. ke zrušení poměru společenského. Žalovaný společenský poměr podle smlouvy nevypověděl a netvrdil, že zažádal o zrušení společnosti podle čl. 125 a 262 obch. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud posoudil věc po právní stránce správně. Jak již odvolací soud správně vystihl, neuplatňoval dovolatel v řízení prvě stolice neplatnost smlouvy, nýbrž namítal, že tu jsou důležité důvody, jež ho opravňovaly ke zrušení společnosti podle čl. 125 a 262 obch. zák. Dovolatel jest však na omylu, domnívá-li se, že se mohl v tomto sporu domáhati zrušení společnosti. Rozsudek, jímž se uznává na zrušení společnosti podle čl. 125 obch. zák., nemá moc deklarativní, nýbrž moc konstitutivní, a pokud tudíž soud neuznal na zrušení společnosti, trvá společnost. Nemůže proto dovolatel v tomto sporu, v kterém se žalobce domáhá zaplacení společenského podílu, namítati, že jest oprávněn se domáhati zrušení společnosti, neboť jest to nerozhodné, pokud nebylo pravoplatně uznáno na její zrušení. Tento nárok může proto dovolatel uplatňovati jen žalobou, nikoliv námitkou v tomto sporu.

Čís. 13017.

Nejde o formální vadu, kterou má soud odstraniti z úřadu (§§ 84, 85 c. ř.s.), nejsou-li v žalobní odpovědi nabídnuty důkazy o skutkových okolnostech v ní tvrzených. Nedostaví-li se pak žalovaný k ústnímu jednání a takto zmešká příležitost napravit vady, nastupují účinky zmeškání podle § 399 c. ř. s.

Nenabídl-li žalovaný důkaz výsledkem stran v žalobní odpovědi, nesměl jej soud po návrhu žalobce, by bylo postupováno podle § 399 c. ř. s., provést z úřadu o tvrzení žalovaného v žalobní odpovědi.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1933, Rv I 1877/33.)

Na žalobu, zadanou na krajském soudě, o zaplacení peněžité pohledávky, podali žalovaní včas žalobní odpověď, v níž namítl mimo jiné, že pohledávka žalobců není dosud splatná, aniž však o tomto tvrzení nabídli důkazy. K roku, nařízenému k ústnímu jednání, se žalovaní nedostavili, načež procesní soud prvě stolice vynesl k návrhu žalobců rozsudek pro zmeškání podle § 399 c. ř. s., jímž uznal podle žaloby. Údaj žalovaných v žalobní odpovědi o tom, že zažalovaná pohledávka není dosud splatná, nevzal soud prvě stolice za prokázanou, ježto žalovaní nenabídlí o řečeném tvrzení v žalobní odpovědi důkazy. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Vadnost řízení spadá do odvolatelky v tom, že prvý soud nedal příležitost žalované, která opomenula v žalobní odpovědi o skutkové okolnosti, kterou tvrdila, nabídnouti důkaz, k opravě vady žalobní odpovědi a že zmeškání roku k ústnímu jednání za následků podle § 399 c. ř. s. nemůže míti za následek preklusi ohledně vad formálních, za jakou jest pokládati ve smyslu § 85 c. ř. s. opomenutí žalované strany a že vůbec soud prvě stolice měl provést důkazy o splatnosti zažalované pohledávky. Odvolací soud, i když pokládá opomenutí žalované strany nabídnouti důkazy o tak důležité okolnosti, jako je tvrzené posečkání věřitele, za formální vadu podle § 85 c. ř. s. v podání přípravném, jež zastupuje odpověď na žalobu, nemůže souhlasiti s názorem odvolatelky, že soud prvě stolice nedal žalované příležitost, aby mohla tuto formální vadu napravit. Naopak soud prvě stolice předvolal strany k ústnímu jednání, též zástupce strany žalované byl řádně a včas vyrozuměn, i v tom směru, že podle možnosti mají se k soudu strany osobně dostaviti, ale přes to se ani jeden z dvou žalovaných ani jich vykázaný plnomocník nedostavil. Dal tedy procesní soud žalované straně dostatečnou příležitost, ale žalovaní ji nepoužili, čímž se stalo, že vadu neodstranili. Pak ovšem nezbylo druhé straně, nežli navrhnouti postup podle § 399 c. ř. s. S názorem odvolatelů, že by soud sám měl z úřadu prováděti důkazy o okolnosti v žalobní odpovědi tvrzené, když strana sama o tom vhodný důkazní prostředek nenavrhl, nelze souhlasiti, poněvadž podle zásady dispoziční přísluší stranám úplná dispozice nad vedením sporu a soud nemůže předpokládati, že strana určitou okolnost a kterou chce podrobiti řízení důkaznímu, zvláště když žalovaný má podle § 243 c. ř. s. již v žalobní odpovědi označiti důkazy pro doložení pravdivosti námitek, které má proti tvrzením žalobním.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelé napadají rozsudek odvolacího soudu z dovolacích důvodů § 503 čis. 2 a 4 c. ř. s. I kdyby bylo lze přisvědčiti názoru dovolatelů, jež zastává i soud odvolací, že nevedení průvodních prostředků v žalobní odpovědi bylo vadou formální, nelze souhlasiti se stanoviskem dovolatelů, že neodstranění této vady z úřadu podle §§ 84 a 85 c. ř. s. jest vadou řízení. Předpisem § 84 c. ř. s. jest soudu uložena povinnost, by nařídil odstranění formálních vad podání, ale jen takových, které jsou s to, by překazily řádné úřední vyřízení podání. Nejsou-li v žalobní odpovědi nabídnuty o skutkových okolnostech důkazy, lze žalobní odpověď vyříditi řádně i bez odstranění této vady. Soud může důvodně předpokládati, že se strana, pokud se týče její právní zástupce dostaví

k roku určenému k ústnímu jednání, při němž soud vyzve stranu podle § 182 c. ř. s., by dodatečně důkazy nabídla. Někdy toho nebude ani třeba, stane-li se údaj, o němž strana opomenula důkazy nabídnouti, nesporným, nebo strana údaj odvolá. Nejde-li o formální vadu, kterou soud má odstraniti z úřadu, nastupují účinky zameškání, jestliže se strana nedostaví k ústnímu jednání a takto zmešká příležitost napravit vady (§ 399 c. ř. s.). V třetí větě prvního odstavce § 399 c. ř. s. jest stanoveno, že při vynesení rozsudku jest hleděti k výsledkům důkazů dříve provedených jakož i ke dřívějším prohlášením a udáním o skutkových okolnostech obmeškalé strany, pokud jsou dotvrzena obsahem spisů. Nelze proto přihlížeti k pouhému vylíčení skutkových okolností, o nichž nebyly nabídnuty důkazy, jak žalovaní sami správně v odvolání uvedli. Prostředkem průvodním jest i důkaz výsledkem stran a, nenabídl-li žalovaní tento důkaz v žalobní odpovědi, nesměl jej soud po návrhu žalobců, aby bylo postupováno podle § 399 c. ř. s., provésti z úřadu o tvrzení žalovaných. Ostatně vývody dovolání uplatňované z toho důvodu, že nebyl proveden důkaz výsledkem stran, musí zůstati nepovšimnuty již proto, že žalobci v odvolání neuplatňovali jako vadnost řízení, že tento důkaz nebyl proveden soudem první stolice, a nemohou doháněti teprve v dovolání, co zameškali v odvolání, v němž navrhovali jen provedení důkazu svědky. Poukaz žalovaných na rozhodnutí čís. 11.714 sb. n. s. není případný, poněvadž výpověď strany vyslychané před soudem za účelem provedení důkazu má zcela jiný význam, než pouhá skutková tvrzení v podání, o nichž důkaz ani nebyl nabídnut. Z těchto důvodů není dovolání žalovaných opodstatněno, pokud s hlediska dovolacích důvodů č. 2 a 4 § 503 c. ř. s. vytýká, že soud nevyzval žalované k udání důkazů o tvrzeném posečkání, že k tvrzení tomu nepřihlížel a že o něm neprovedl důkaz výsledkem stran.

Čís. 13018.

I za platnosti § 266 zákona o přímých daních ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n., jest vyhrazeno soudu, by, rozvrhuje nejvyšší podání, zkoumal oprávněnost nároků u pohledávek daňových na přednostní uspokojení.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1933, R II 455/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou zahradu, nepřikázal soud své stolice bernímu úřadu v přednostním pořadí činžovní daň. **Důvody:** Berní úřad přihlásil v přednostním pořadí pohledávku za činžovní daň na rok 1931 v částce 1.057 Kč. Podle odhadního protokolu je vydražená nemovitost zahradou, z čehož vyplývá, že nepodléhá dani činžovní, a proto nelze této dani přiznati přihlášené přednostní pořadí. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Také pro veřejné orgány, tedy i pro berní úřad v zastoupení státu platí povinnost přihlašovací podle § 210 ex. ř. a musí orgány ty nésti následky nedostatečné přihlášky pohledávek, jichž se domáhají v přednostním pořadí. V souzeném případě neplyne ani z přihlášky,

že prodávaná zahrada jest jako příslušenství domu zavázána za požadovanou činžovní daň. Tato skutečnost neplynula ani z obsahu exekučního spisu ani nebyla za exekučního řízení přivedena na přetřes, ani tvrzena, zejména nikoliv v odhadním protokolu, takže ze spisů nejsou zjevný podmínky pro posuzování závaznosti zahrady na činžovní daň. Jest sice správně, že podle § 265 zákona ze dne 15. června 1927 čís. 76 sb. z. a n. předepíše finanční úřad daň platebním výměrem, ze kterého se lze odvolati k finančnímu úřadu druhé stolice. Předpisy tohoto zákona nejsou však zrušena ustanovení exekučního řádu o povinnosti soudu zkoumati, zda má daň býti v přednostním pořadí přikázána z nejvyššího podání. Nelze přehlížeti, že se v souzeném případě požaduje činžovní daň z prodaného objektu, který jest zahradou, a že na zahradu nelze svaliti činžovní daň jako na samostatnou vložku knihovni. Proto sdílí rekursní soud názor prvního soudu, že v souzeném případě jest soud rozhodnouti o přikázání činžovní daně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurent se cítí stížena napadeným usnesením proto, že mu nebyl z nejvyššího podání přikázán nedoplatek činžovní daně za rok 1931, leč stěžuje si neprávem. Podle vývodů dovolacího rekurenta nesměl se prý rekursní soud zabývatí otázkou, zda-li prodaná nemovitost za účtovanou činžovní daň ručí čili nic (§ 265 zákona čís. 76/27 o přímých daních), neboť o tom rozhodovati jsou prý výlučně povolány finanční úřady (odst. první, první věta § 266 zákona čís. 76/27) a ana činžovní daň byla řádně přihlášena a odpor proti ní nebyl vznesen, měl prý soud činžovní daň bez dalšího přikázati. O odporu byl by prý povolán rozhodnouti nikoli soud, nýbrž, jakž tomu při odvolání proti platební výzvě (§ 266 uvedeného zákona), finanční úřad. S těmito vývody dovolacího rekurenta a s jeho stanoviskem, že soud se otázkou ručení za nedoplatek činžovní daně zabývatí a ji řešiti neměl a že bylo činžovní daň přikázati, nelze souhlasiti. Platební výzvu podle první věty, prvního odstavce § 266 zák. o přímých daních nelze stotožňovati s přihláškou při exekučním prodeji a s přihláškou v konkursním nebo vyrovnacím řízení, a řízení o platební výzvě před finančními úřady v § 266 zák. o přímých daních stanovené nemá při exekučním prodeji a při konkursu nebo vyrovnání místa. Platební výzvou, kterou se uplatňuje ručení podle § 266 zák. čís. 76/27 a opravným řízením o ní, určuje se jen ručení a jeho rozsah proti novému držiteli zavazeneho objektu a má výzva ten účinek, že nový držitel musí pro nedoplatky daní, za něž objekt ručí a na něž výzva zněla, snášeti na onen objekt exekuci. O pořadí, najmě o přednostní právu zástavní pro nedoplatky daní není platební výzvou rozhodnuto. Podle druhé věty prvního odstavce § 266 zák. o přímých daních není třeba platební výzvy, jde-li o konkursní nebo vyrovnací řízení proti ručiteli neb o exekuční prodej zavazeneho objektu. Ručení se tu uplatní přihláškou. Pokud jde o exekuční prodej, jakž tomu v projednávaném případě, uplatní se ručení přihláškou podle §§ 172, 210 ex. ř. Co se dalšího řízení při exekučním prodeji týče, nemělo, soudě

podle motivů k zákonu čís. 76/27 (tisk. 1000 str. 454) na posavadních normách podstatně nic býti změněno. Platí tedy exekuční řád. Podle něho je soud povolán, by nejvyšší podání rozvrhl (§§ 214, 216 a násl. ex. ř.), to jest, by mezi účastníky o zástavních a jiných právech věcných, nevyjímaje daně a práva zástavní jim příslušející, rozhodl. Náleží proto soudům při rozvrhu zkoumati oprávněnost nároků u pohledávek daňových na přednostní uspokojení (§ 213 ex. ř.), tudíž také zkoumati, zdali předpoklady pro uspokojení v požadovaném pořadí jsou dány. K předpokladům těm náleží, pokud jde o daně v § 265 zák. o přímých daních uvedené, také ručení prodaného objektu za ony daně a soud je proto povolán a přísluší mu zabývat se i otázkou ručení podle uvedeného paragrafu a ji řešiti. Nepochybil proto rekursní soud ani první soud, když se onou otázkou u požadovaného nedoplatku činžovní daně zabýval. Ježto šlo jednak o nedoplatek z části starší než dvouletý, počítajíc zpět od příklepu, který, nejsa knihovně zajištěn, přednostního práva nepožíval, a ježto mimo to prodaná nemovitost nebyla podle spisů činžovní budovou ani příslušenstvím takové budovy, nýbrž zahradou a nezastavěnou stavební parcelou, která činžovní dani nepodléhá (§ 143), tudíž za ni neručila (§ 265), nepochybil rekursní soud, když požadovaný nedoplatek činžovní daně z nejvyššího podání nepřikázal.

Čís. 13019.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).

Výhrada určitého územního obvodu pro konání služeb jest podstatnou částí služební smlouvy obchodního cestujícího ve smyslu § 26 čís. 2 zák.

Lhostejno, že přijetím nového obchodního cestujícího pro týž obvod nebyl zmenšen nárok na provise, any příslušely i z obchodů ujednaných novým obchodním cestujícím.

Zaměstnanec, vystupuje předčasně ze služebního poměru, není povinen, by oznámil zaměstnavateli ihned důvod předčasného vystoupení; stačí, byl-li tu zákonný důvod v době zrušení služebního poměru a prokáže-li se teprve na soudě.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1933, Rv II 620/31.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované firmy jako obchodní cestující pro určitý územní obvod. Když žalovaná přijala pro týž územní obvod jiného obchodního cestujícího, vystoupil žalobce ze služby u žalované a domáhal se na ní žalobou, o níž tu jde, služebních požitků za výpovědní dobu. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

Důvody:

Dovolání žalobcovu jest oprávněno, pokud vytýká napadenému rozsudku právní mylnost (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) v tom směru, že odvolací soud v přijetí nového obchodního cestujícího žalovanou firmou pro týž

rayon, který byl vyhrazen smluvně žalobci, nespátroval porušení podstatného ustanovení služební smlouvy se žalobcem a tudíž důležitý důvod opravňující žalobce k předčasnému vystoupení ze služby. V souzené věci není sporu o tom, že žalobce byl ve službách žalované firmy od roku 1921 jako obchodní cestující, že mu byl smluvně vyhrazen určitý územní obvod, a to okres kroměřížský a uhersko-brodský, část okresu hulínského, vsetínského a část Slovenska, kde žalobce uzavíral pro žalovanu obchody a z uzavřených obchodů měl smluveny provise. Žalovaná firma přednesla sice v žalobní odpovědi, že v rayonu uhersko-brodském nebyl žalobce zástupcem výlučným, protože prý v tomto rayonu byl vedle něho oprávněn uzavírat obchody také její tehdejší ředitel Max F.; ale toto její tvrzení nemá významu pro souzený spor, ježto žalobce nespátroval porušení své služební smlouvy a důležitý důvod k vystoupení ze služby v tom, že v jeho vyhrazeném rayonu uzavíral nějaké obchody ředitel Max F., nýbrž v tom, že žalovaná firma přijala pro rayon, vyhrazený smluvně jemu, nového obchodního cestujícího Aloisa K.-a a že tento nový cestující uzavíral tam obchody pro žalovanou v době, kdy žalobce byl ještě ve službách žalované firmy. Nižšími soudy bylo zjištěno, že si žalovaná firma skutečně zjednala Aloisa K.-a jako obchodního cestujícího pro týž rayon, jako měl žalobce, a to již koncem prosince 1930, že konečné dojednání o tom se stalo dne 3. ledna 1931, že tento nový obchodní cestující byl v doprovodu Rudolfa S.-a na obchodní cestě již dne 3. ledna 1931, tudíž v době, kdy žalobce byl ještě ve službách žalované firmy, a že Alois K. dne 3. ledna 1931 ukazoval v kavárně knížku, že cestuje pro žalovanou firmu, a chlubil se, že pro ni již udělal obchod. Podle § 26 čís. 2 zákona o obch. pom. ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. zák. jest považovati za důležitý důvod opravňující zaměstnance k předčasnému vystoupení, porušil-li zaměstnavatel podstatná ustanovení služební smlouvy. Podstatné ustanovení služební smlouvy s obchodním pomocníkem záleží zejména i v určení druhu a rozsahu služebních úkonů (§ 6 odst. (1) zák. o obch. pom.). Byl-li žalobci jako obchodnímu cestujícímu smluvně vyhrazen určitý územní obvod pro konání jeho služeb, nelze pochybovat o tom, že tato smluvní výhrada byla proň podstatnou částí služební smlouvy. Žalobce ve sporu právem zdůrazňoval, že pro obchodního cestujícího má závažný význam znalost poměrů zákaznických a trvalý a nepřerušovaný styk se zákaznictvem v určitém obvodě a že proto má obchodní cestující veliký zájem na tom, by zůstal stále v osobním styku se zákazníky. Nezáleží na tom, že tu jde vlastně — jak uvedl soud odvolací — o zákazníky firmy a odběratele jejího zboží, neboť rozhodné jest jen, že výhrada určitého rayonu jest podstatnou částí služební smlouvy obchodního cestujícího. Zjištěné jednání žalované firmy, která si zjednala pro obvod vyhrazený smluvně žalobci bez jeho vědomí a souhlasu nového obchodního cestujícího, jenž pak v témže obvodě konal i obchodní cestu, a to vše v době, co žalobce byl ještě ve službách žalované firmy, jest považovati za počín protismluvní, porušující podstatně služební smlouvu žalobcovu. Na tom nic nemění okolnost, že přijetím nového obchodního cestujícího nebyl zmenšen žalobcův nárok na provise, protože žalobce měl podle § 11 odst. (3) zák. o obch. pom. nárok na pro-

više i z obchodů ujednaných tímto novým obchodním cestujícím, neboť požitky nejsou jediným kusem smluvním a smlouva služební může být podstatně porušena i tehdy, když se protismluvní opatření nedotýká služebních požitků v neprospěch zaměstnancův (viz rozh. čís. 2367 sb. n. s.). Ostatně nelze tvrdit, že žalobce nemohl být poškozen na nároku na provise, neboť není vyloučeno, že svou osobní činností při svých osobních známostech by byl mohl vyzískati na provisích více než nový, dosud nezpracovaný cestující. Pokud se v napadeném rozsudku zdůrazňuje, že v dopisu ze dne 8. ledna 1931, kterým oznámil právní zastupce žalobcův žalované firmě přerušeni služebního poměru, nebylo uvedeno jako důvod tohoto přerušeni, že byl přijat nový obchodní cestující, jest k tomu připomenouti, že zaměstnanec, vystupuje předčasně ze služebního poměru, není povinen, by oznámil zaměstnavateli ihned důvod předčasného vystoupení, nýbrž, že stačí, byl-li tu zákonný důvod v době zrušení služebního poměru a prokáže-li se teprve na soudě (rozh. čís. 7384 sb. n. s.). Tím, že si žalovaná firma zjednala nového obchodního cestujícího pro obvod vyhrazený smluvně žalobci a že tento nový cestující konal tam obchodní cestu v době, kdy žalobce byl ještě u žalované v poměru služebním, byl dán žalobci žalovanou firmou důležitý důvod k předčasnému zrušení služebního poměru podle § 26 zák. o obch. pom., tento důvod byl žalobcem ve sporu uplatněn a prokázán a žalovaná firma jest proto žalobci povinna k náhradě podle ustanovení § 29 zák. o obch. pom. Tento nárok byl žalobcem soudně uplatněn ve lhůtě § 34 zák. o obch. pom. Nižší soudy, neuznavše v tomto smyslu a zamítнувše žalobu, pochybily po stránce právní a dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s. jest tudíž opodstatněn.

Čís. 13020.

Byl-li žalobní nárok o zaplacení více než 5.000 Kč opírán původně jen o pracovní poměr, za řízení před okresním soudem, příslušným podle § 42 zákona o pracovních soudech, pak opřel žalobce svůj nárok i o právní důvod vyplývající z § 1435 obč. zák., jež uplatnil pro případ, že by se stal právní důvod žaloby z pracovního poměru neudržitelný, šlo o změnu žaloby, a, nesouhlasil-li žalovaný se změnou i z toho důvodu, že jest vyloučena příslušnost okresního soudu, nebylo lze změnu žaloby povolit, třebaž byl okresní soud vzhledem k předpisu § 42 zákona o pracovních soudech příslušným k projednání žaloby opřené o pracovní poměr, bez ohledu na výši hodnoty předmětu sporu.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1933, R I 963/33.)

Žalobu o zaplacení 58.000 Kč, zadanou na krajském soudě v P., opřela žalobkyně jen o smlouvu čelední. Krajský soud v P. usnesením ze dne 12. července 1932 postoupil věc okresnímu soudu v S. podle §§ 2, 3 a 42 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. jako soudu příslušnému k rozhodnutí tohoto sporu z poměru pracovního. Za řízení na okresním soudě v S. opřel žalobce přípravným spisem ze dne 25. dubna 1933 žalobní nárok i o bezdůvodné obohacení žalované pozůstalosti ve

smyslu § 1435 obč. zák. Soud první stolice zamítl námitku žalované, že jde o nepřipustnou změnu žaloby, poněvadž v přípravném spise ze dne 25. dubna 1933 žalobkyně nezměnila přednes skutkových okolností a žalobní důvod, nejde tudíž podle § 235 c. ř. s., čtvrtý odstavec, o změnu žaloby. Rekursní soud nepřipustil změnu žaloby, spočívající v nově uplatňovaných okolnostech uvedených v přípravném spise žalující strany ze dne 25. dubna 1933, pokud jimi měl být odůvodněn žalobní nárok žalující strany ve smyslu § 1435 obč. zák. **Důvody:** Opírá-li žalobkyně ve svém přípravném spise ze dne 25. dubna 1933 žalobní nárok též o nárok z bezdůvodného obohacení ve smyslu ustanovení § 1435 obč. zák., není správný názor soudu první stolice, že nejde o změnu žaloby podle § 235 c. ř. s., neboť není pochyby, že právní důvod v žalobě uplatňovaný jest úplně rozdílný od právního důvodu nyní podpůrně uplatňovaného, protože žalobkyně nyní skutkově tvrdí, že práce konala též z toho důvodu, že jí zemřelý Jan J. slíbil sňatek a dědictví. Tato změna žaloby, záležející v rozšíření žalobního důvodu, jest však se stanoviska předpisů jurisdikční normy o příslušnosti soudu nepřipustna, neboť vzhledem k výši žalobního nároku (pohledávka 58.000 Kč), není příslušný okresní soud v S. pro nárok, opřeny o předpis § 1435 obč. zák., nýbrž podle ustanovení §§ 49 a 50 j. n. krajský soud. Nehledíc však k těmto ustanovením o příslušnosti, jest změna ta nepřipustná též proto, že následkem této změny lze se obávat značného stížení a protahování sporu (§ 235 c. ř. s.). Žalovaná strana jest touto změnou žaloby náhle postavena před úplně novou situací, což má za následek značné zatížení žalované strany, zejména když tato změna žaloby má nutně za následek zvláštní mimořádné přípravy a uplatňování nových obran a průvodních prostředků žalovanou stranou, nehledíc ani k tomu, jak správně stěžovatelka ve stížnosti uplatňuje, že spory o nároky z důvodu obohacení jsou po právní stránce velmi složité. Připustil-li proto první soud přes odpor stěžovatelky rozšíření žaloby, neodpovídá to ani stavu věci ani zákonu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Usnesením ze dne 26. ledna 1933 prohlásil se krajský soud v P. nepřipustným pro projednávání žaloby o zaplacení pohledávky 58.000 Kč, vzniklé pry proti žalované z pracovního poměru a odkázal věc příslušnému okresnímu soudu v S., oddělení pracovnímu. Ježto, jak z vládního nařízení ze dne 1. listopadu 1931 čís. 180 sb. z. a n. vyplývá, nebyl pro soudní okres v S. zřízen ani samostatný pracovní soud ani zvláštní oddělení pro spory pracovní, stal se důsledkem onoho usnesení krajského soudu v P., nabyvšího právní moci, příslušným podle § 42 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. k projednávání žaloby okresní soud v S. Při ústním jednání ze dne 2. května 1933 u okresního soudu v S. opřela žalobkyně svůj nárok nejen o pracovní poměr, nýbrž tvrdila i, že jest její nárok odůvodněn také ustanovením § 1435 obč. zák. z toho důvodu, že práce konala také proto, že jí zemřelý Jan J. slíbil sňatek a dědictví, že však k ničemu z toho nedošlo. Tím opřela žalobkyně nárok svůj také o nový právní důvod, vyplývající z ustanovení § 1435 obč. zák., který

však uplatnila, jak jest rozuměti jejímu přednesu, pro případ, že by se ukázal právní důvod žaloby z pracovního poměru neudržitelným. Tím tedy opřela žalobkyně svůj nárok na místo původního žalobního důvodu, pakli by neobstál, o nový žalobní důvod. Šlo tudíž pro ten případ o změnu žaloby podle § 235 c. ř. s. Leč změnu tuto nebylo lze povolit, pakli žalovaná s ní nesouhlasila, a to z toho důvodu, jak správně vystihl rekursní soud, že jí byla vyloučena příslušnost okresního soudu v S. Podle § 42 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. byl tento okresní soud ovšem výlučně příslušný pro projednávání žaloby, opřené o právní důvod z pracovního poměru bez ohledu na výši hodnoty předmětu sporu a platí jinak pro řízení v tomto případě kromě odchylky co do místní příslušnosti obecné předpisy civilních řádů (rozh. čís. 12239 sb. n. s.). Avšak právě tyto předpisy, a to předpisy § 49 a 50 j. n. nedovolovaly, když žalovaná nesouhlasila a naopak vznesla námitku, aby byla projednána u téhož okresního soudu žaloba o 58.000 Kč, opřená o právní důvod podle § 1435 obč. zák., nespádající pod žádný z případů výtčených v ustanovení §§ 1—2 uvedeného zákona, ježto právní rozepře, které nejsou přiděleny okresním soudům, jakž je i taková, kde hodnota sporného předmětu je vyšší než 5.000 Kč (§ 49 j. n.), náležejí před sborové soudy první stolice a pro žalobu z tohoto důvodu podanou neplatí výjimka § 42 uvedeného zákona o nerozhodnosti výše předmětu sporu, ježto platí jen pro žalobu vznesenou z důvodů výtčených v §§ 1 a 2 uvedeného zákona. Byl-li však procesní soud nepřislušným pro projednání sporu o nároku založeném nikoli na pracovním, služebním nebo učebním poměru (§§ 1 až 2 uvedeného zákona), nebylo ve smyslu § 235 c. ř. s. ani přípustným dovoliti rozšíření žaloby podle návrhu žalobkyně, když žalovaná nesouhlasila.

Čís. 13021.

»Úvěrové provise« jmenovitě při úvěrní hypotece, nepožívají stejného pořadí s jistinou a nemohou ani býti přikázány v knihovním pořadí jako samostatné pohledávky. Pokud je lze přikázati v rámci jistoty pro vedlejší závazky.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1933, R I 1082/33.)

Soud první stolice, rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost, přikázal knihovní věřitelce, bance A, úvěrové provise a útraty ve stejném pořadí s jistinou. Rekursní soud nepřikázal bance A. nic na úvěrové provise ani na útraty a uvedl ohledně úvěrových provisí v důvodech: Provise, i když jsou zvlášť vedle nejvyšší úvěrní částky a úroků zástavním právem v určitých procentech zjištěny, nelze považovati za jistotu ve smyslu § 14 druhý odstavec knih. zák., poněvadž jde o náklady, jichž možnou výši nelze z knih bezpečně seznati, a jich přikázáním byla by zřejmě porušena zásada publicity a speciality veřejných knih a důvěry v knihy veřejné. Tyto provise mohly by býti účtovány a přikázány jen v rámci úvěrové částky nebo vedlejších závazků, nejvyšší úvěrová částka jest však vyčerpána výší jistiny,

a v rámci vedlejších závazků, pokud by se na ně dostalo po odečtení částky útrat v rámci vedlejších závazků účtovaných a přikázaných, nebyly požadovány.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu banky A. potud, že jí přikázal na úvěrové provise 520 Kč.

Důvody:

Rekursní soud právem odepřel přikázati z nejvyššího podání požadované úvěrové provise ve stejném pořadí s jistinou, protože nárok na toto pořadí nelze pro úvěrové provise jako vedlejší příslušenství dovoditi z předpisů § 216 ex. ř.; jmenovitě nelze je zahrnouti ani pod »jiné opětované dávky«, jak je má na mysli poslední odst. § 216 ex. ř., kde jsou tyto dávky, které požívají pořadí s jistinou, uvedeny. Že nemohou býti přikázány v knihovním pořadí jako samostatné pohledávky, vyložil správně rekursní soud; utrpěla by tím zásada publicity a určitosti pozemkové knihy, protože výši těchto provisí, jmenovitě při úvěrní hypotece, o jakou zde běží, nelze ani podle knihovního zápisu, ba ani podle úvěrní listiny samé spolehlivě zjistiti (§ 14 knih. zák.). Avšak dovolacímu rekursu bylo vyhověti, pokud poukázal k tomu, že žádáno bylo přikázání oněch částek po případě v rámci kauce pro vedlejší příslušenství zřízené do výše 3.000 Kč. Z úvěrové listiny, která byla k důkazu nároku i pořadí předložena, je patrné, že tato kauce měla sloužiti k úhradě (jakýchkoli) vedlejších závazků, jež nepožívají stejného pořadí s jistinou mimo ony, které jsou tam ještě zvlášť uvedeny. Protože není o tom pochybnosti, že o takové vedlejší závazky při nároku na úvěrové provise skutečně běží, provise skutečně byly stipulovány a proti jejich splatnosti i výši odpor vznesen nebyl, bylo na ně přikázati zbytek z kauce 3.000 Kč, která podle usnesení prvního soudu vyčerpána byla jenom do 2.480 Kč, tedy částku 520 Kč.

Čís. 13022.

Není-li pochybnosti o tom, že zůstavitel minil pozdější poslední porízení, jež bylo neplatné jako písemné, ponechati v platnosti jako ústní poslední porízení, nelze poukázati na pořad práva dědice, přihlásivšího se z tohoto posledního porízení, nýbrž dědice, přihlásivšího se z dřívějšího písemného posledního porízení.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1933, R I 1087/33.)

K pozůstalosti po Břetislavu K-ovi přihlásil se bratr zůstavitelův z písemné závěti ze dne 19. listopadu 1932 a pozůstalá vdova ze závěti, a to ústní ze dne 22. listopadu 1932, když se ukázala písemná závěť z téhož data neplatnou. Pozůstalostní soud odkázal na pořad práva zůstavitelova bratra. Rekursní soud odkázal na pořad práva pozůstalou vdovu.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Ze spisů vyplývá, že se bratr zůstavitele Jaroslav K. přihlásil k pozůstalosti z písemné závěti ze dne 19. listopadu 1932 a stěžovatelka že se přihlásila k dědictví ze závěti, a to ústní, ze dne 22. listopadu 1932, když se ukázalo písemné poslední pořízení z téhož data neplatným podle §§ 594 a 601 obč. zák. Odporovaly si tudíž dědické přihlášky ze závěti mezi sebou. V takovém případě musí býti (rozhodnutí čis. 6214 sb. n. s.) na pořad práva odkázán ten z dědiců, který by musil dříve zbaviti účinnost silnější důvod dědického práva svého odpůrce, by mohl zjednati platnost svému právu dědickému (§ 126 nesp. říz.). Že byla závěť ze dne 19. listopadu 1932 zřízena v náležité formě, nebylo sporné. Šlo jen o to, byla-li závěť ta zrušena pozdější platnou závětí (§ 713 obč. zák.), v kterémžto případě pak příslušela role žalobce bratru zůstavitele, který se z ní přihlásil k pozůstalosti. Pozdější závěť ze dne 22. listopadu 1932, z níž se přihlásila k dědictví stěžovatelka, byla ústní. Vytýká-li rekursní soud, že první soud vybočil z rámce řízení nesporného, zkoumaj platnost posledního pořízení ze dne 22. listopadu 1932, jest na omylu. Podle zásady vyslovené plenárním rozhodnutím nejvyššího soudu čis. 1538 sb. n. s. lze písemné poslední pořízení pro formální poklesek neplatné zachovati v platnosti jako ústní poslední pořízení, vyhověno-li požadavkům §§ 585 a 586 obč. zák. První soud směl proto zkoumati, ovšem v mezích mu příslušejících, zda toto poslední pořízení jest zřízeno v náležité formě podle § 585 obč. zák., a to bez ohledu k tomu, zda bylo namítáno, že zůstavitel chtěl poříditi písemně, ač to před prvním soudem ani namítáno nebylo, ježto otázku tu lze rozřešiti jen sporem. Do přezkoumání tohoto požadavku může se nesporný soudce pustiti jen potud, pokud byla zachována předepsaná vnější forma, zda totiž poslední vůle vyhovuje navenek a podle ihned poznatelné povahy předpisům § 585 obč. zák. První soud zjistil na základě přísedné výpovědi slyšených jím tří svědků, že zůstavitel před nimi skutečně za současné jejich přítomnosti prohlásil, že ustanovil svou manželku za universální dědičku svého majetku, a o tom pak že bylo sepsáno poslední pořízení. Podle tohoto zjištění není pochybnosti, posuzuje-li se věc s hlediska příslušejícího nespornému soudci, že jde o ústní závěť projevenou v náležité formě podle § 585 obč. zák., ana nemá výtka uplatňovaná zůstalým bratrem v rekursu, že žádný ze svědků nepotvrdil, že byli všichni svědci přítomni a že zůstavitel projevil bezvadně svou vůli, že chce učiniti poslední pořízení, opory ve spisech, a výtka, že žádný ze svědků nepotvrdil, že byl dožádaným svědkem, spadá do oboru zkoumání vnitřní platnosti poslední vůle vyhrazeného procesnímu soudci (srovnej rozh. čis. 2582 sb. n. s.). Tolik bylo říci k výtce uplatňované zůstalým bratrem teprve v rekursu, že popírá platnost ústní závěti ze dne 22. listopadu 1932. Pokud teprve v rekursu popíral i pravost této závěti, nelze k výtce té již proto přihlížeti, an stěžovatel neuvedl jinak konkrétní skutečnosti, které by byly s to vzbuditi v soudu pochybnost o pra-

vosti poslední vůle (rozh. čis. 12322 sb. n. s.). Jde-li proto o ústní závěť, zřízenou v náležité formě co do pravosti, bylo podle § 126 nesp. říz. dovolacímu rekursu vyhověti a uznati tak, jak se stalo.

Čís. 13023.

Ustanovení § 1 zákona ze dne 21. prosince 1932, čis. 1 sb. z. a n. na rok 1933, platí i pro dražbu první, i pro dražbu opětou, zůstala-li první dražba (provedená za účinnosti zákona čis. 1/1933) bezvýslednou nebo nesplnil-li vydražitel dražební podmínky.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1933, R I 1092/33.)

Nemovitost, o níž tu jde, byla exekučně vydražena dne 7. března 1933. Návrhu, by byla povolena opětá dražba nemovitosti, soud prvě stolice usnesením ze dne 23. srpna 1933 vyhověl a stanovil nejnižší podání dvěma třetinami odhadní ceny. Rekursní soud vyhověl rekursu vymáhajícího věřitele potud, že stanovil nejnižší podání polovinou odhadní ceny. D ů v o d y: Podle § 154, třetí odstavce, ex. ř. jest opětné dražbě položiti za základ dražební podmínky ustanovené pro první dražbu s tou úchytkou, že nejmenší podání (§ 151 ex. ř.) při opětné dražbě činí vždy polovici odhadní ceny nemovitosti a jejího příslušenství. Zákon ze dne 21. prosince 1932, čis. 1 sb. z. a n. na rok 1933, vstupuje jen na místo § 151 ex. ř., nevztahuje se tudíž na § 154 ex. ř., jež jest velcího rázu a zákonem čis. 1/1933 nebyl dotčen. Proti zasažení tohoto předpisu řečeným zákonem mluví i podstata opětné dražby, jež není již exekučním úkonem proti dlužníku, což plyne mimo jiné i z toho, že opětnou dražbu může navrhnouti i dlužník, dále každý knihovní věřitel a veřejné orgány uvedené v § 172 čis. 1 ex. ř., kdežto exekuční úkon může býti navržen jen vymáhajícím věřitelem. Opětá dražba jest ovšem jen pokračováním dražby, zahájené proti dlužníku, povolením opětné dražby jest odstraněn příklep a exekuce se vrací do stavu, v němž byla před prvním dražebním rokem. Leč stav věci byl přivoděn nesplněním dražebních podmínek vydražitelem, obmeškalý vydražitel ručí za schodek při nejvyšším podání a za náklady opětné dražby, jakož i za ostatní škody z jeho obmeškání. Není proto důvodu, by při opětné dražbě bylo použito ustanovení zákona čis. 1/1933, jež poskytuje ochranu jen dlužníku.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Jelikož dražba nemovitosti, o kterouž jde, byla vykonána dne 7. března 1933, tedy po účinnosti zákona ze dne 21. prosince 1932 čis. 1 z r. 1933 sb. z. a n., platí jeho ustanovení i pro toto exekuční řízení (§ 9 cit. zák.). Podle druhého odstavce § 1 zák. čis. 1/1933 nemohou nemovitě věci všeho druhu býti v exekuci v žádném případě zcizeny za cenu nižší než za dvě třetiny odhadní ceny. Již z doslovu zákona (arg. »v žádném případě«) je patno, že tu nejde o pouhou novelisaci § 151 ex. ř.,

nýbrž o všeobecnou normu platnou ve všech případech, v nichž v exekčním řízení dojde ke zcizení nemovitosti. Dotčeným ustanovením byl tedy změněn i předpis § 154 ex. ř. ustanovující, že při opětné dražbě nejmenší podání vždy činí polovici odhadní ceny nemovitosti a jejího příslušenství, a platí nyní i pro opětné dražby zásada, že nejnižší podání musí dosáhnouti aspoň dvě třetiny odhadní ceny. Správnost toho názoru vyplývá zřejmě i z důvodové zprávy k vládnímu návrhu (posl. sněm. tisk. 2081 z roku 1932), kde se praví (str. 5): »Ustanovení o nejnižším podání platití mají samozřejmě jak pro dražbu první, tak i pro dražbu opětnou, zůstala-li první dražba bezvýslednou nebo nesplnil-li vydražitel dražebních podmínek.«

Čís. 13024.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).
Zaměstnavatelovo právo žádati, by mu zaměstnanec vydal bezprávně přijatou provisi neb odměnu (§ 13 zák. o obch. pom.), nezávisí na průkazu, že zaměstnanec za přijatou provisi neb odměnu vykonal také činnost pro třetí osobu, od níž provisi neb odměnu obdržel. Záleží jen na tom, že odměna nebo provise, již zaměstnanec přijal od toho, s kým uzavřel nebo sprostředkoval obchod pro zaměstnavatele, byla přijata bezprávně.

Zaměstnavateli přísluší právo stanovené v § 13, druhý odstavec, zák. o obch. pom. nejen tehdy, byla-li mu způsobena skutečná škoda. Zaměstnavatel má vždy proti zaměstnanci nárok na vydání provise zaměstnancem bezprávně přijaté, ale nárok na náhradu škody by mohl vedle toho uplatňovati jen potud, pokud jeho škoda převyšuje provisi (odměnu) bezprávně přijatou.

Vzájemnou pohledávku zaměstnavatelovu na vydání provisi lze započítati na pohledávku zaměstnancovu na zaplacení služebních požitků.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1933, Rv I 1719/31.)

Žalobce byl ve službách žalované firmy jako ředitel továrny. By propuštěn, domáhal se na žalované zaplacení služebních požitků celkem 26.022 Kč. Žalovaná namítla proti žalobnímu nároku vzájemnou pohledávku 50.000 Kč, ježto žalobce přijal neoprávněně provise. P r o c e s n í soud prvé stolice žalobu zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o níž tu jde, v d ů v o d e c h: Odvolatel namítá, že započtení na pohledávku ze služebních příjmů jest nepřipustné alespoň co do části nepodrobené exekuci. Než nejde tu o zakázanou exekuci podle zákona ze dne 15. dubna 1920 čís. 314 sb. z. a n., a vůbec o exekuci, nýbrž naopak o započtení na zažalovanou pohledávku, což není zakázáno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání, ale doplnil výrok rozsudku prvého soudu takto: Žalobci přísluší proti žalované firmě pohledávka jen v částce 4.540 Kč s 5% úroky od 16. prosince 1930. Žalované firmě přísluší však proti žalobci až do výše této jeho pohledávky k započtení namítaná vzájemná pohledávka 50.000 Kč, čímž jest pohledávka příslušející žalobci úplně vyrovnána.

V otázce, o níž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h:

Pokud jde o odměny, které žalobce přijal od dodavatelů žalované firmy, přihlížely nižší soudy jen k provisi v úhrnné částce 50.000 Kč, jež podle souhlasného přednesu obou stran přijal žalobce jako zaměstnanec žalované firmy, pověřený uzavíráním obchodů, bez jejího svolení od firmy Emanuel H., která spolu s firmou J. B. dodala žalované firmě surové železo. K těmto provisi bylo nižšími soudy přihlíženo jen proto, že žalovaná firma uplatníví nárok podle § 13, druhý odstavec zák. o obch. pom.; namítla jej k započtení na žalobcovu pohledávku ze služebního poměru 4540 Kč s přísl. do výše této pohledávky. Nižší soudy uznaly její vzájemný nárok do výše 4540 Kč za důvodný, ačkoliv nepouzaly výrok o tom do rozsudkového nálezu. (Viz rozhodnutí čís. 2362, 3630, 3877, 4530 sb. n. s.) Dovolatel proti tomu dovozuje, že ustanovení § 13 zák. o obch. pom. nelze v tomto případě použítí, protože prý zaměstnavatel může žádati, by mu zaměstnanec vydal přijaté provise neb odměny jen tehdy, kdyby tyto odměny byly dány jako náhrada za určitou činnost zaměstnancovu a kdyby mimo to bylo zjištěno, že byla zaměstnavateli chováním zaměstnancovým způsobena skutečná škoda. S těmito dovolatelskými názory však nelze souhlasiti. Zaměstnavatelovo právo žádati, by mu zaměstnanec vydal bezprávně přijatou provisi neb odměnu, nezávisí na průkazu, že zaměstnanec za přijatou provisi neb odměnu vykonal také nějakou činnost pro třetí osobu, od níž provisi neb odměnu obdržel, neboť v § 13 zák. o obch. pom. není nic takového stanoveno a záleží jen na tom, že odměna nebo provise, kterou zaměstnanec přijal od toho, s kým uzavřel nebo zprostředkoval obchod pro zaměstnavatele, byla přijata bezprávně — to jest proti zákazu § 13 zák. o obch. pom. Předpis § 13 nezná ani výhrad ani výjimek, zakazuje vůbec přijímání provisi a jakýchkoliv odměn a má se jím zaměstnavatelům dostati ochrany proti zaměstnancům v ten způsob, by ti to nemohli za zády zaměstnavatelů jednati na svou pěst a by jim bylo zabráněno přijímati jakékoliv odměny od toho, s kým ujednávají nebo zprostředkují obchody pro zaměstnavatele. Mylný jest též dovolatelův názor, že vydání provisi neb odměn může býti zaměstnavatelem požadováno jen jako náhrada způsobené škody. Ze slov zákona »bez újmy případných dalších nároků na náhradu škody« (unbeschadet allfälliger weiterer Schadenersatzansprüche) nelze vyvozovati, že zaměstnavateli přísluší právo stanovené v § 13 druhý odstavec zák. o obch. pom. jen tehdy, byla-li mu způsobena skutečná škoda. Uvedená slova znamenají jen, že zaměstnavatel není oprávněn požadovati zároveň a na sobě nezávisle i vydání provise (odměny) i náhradu škody, nýbrž, že si musí dáti započísti to, co mu bylo vydáno, na svůj případný nárok na náhradu škody tak, by nebyl obohacen. Na vydání provise (odměny) zaměstnancem bezprávně přijaté má zaměstnavatel nárok vždycky, ale nárok na náhradu škody by mohl vedle toho uplatňovati jen potud, pokud jeho škoda převyšuje provisi (odměnu) bezprávně přijatou. (Srovnej Mayer-Grünberg, komentář k zák. o obch. pom., strana 174.) Že není právní

závady proti tomu, by vzájemný nárok žalované firmy na vydání provisi (odměn) žalobcem bezprávně přijatých, byl započten na pohledávku zažalovanou, bylo správně vyloženo již v napadeném rozsudku.

Čís. 13025.

Objednávka elektrického proudu kupcem, který provozuje obchody po živnostensku, náleží k obyčejnému a i k dalšímu provozování obchodu. Konati platy na pohledávky z takového obchodu byl vyrovnací dlužník oprávněn a povinen, nebyl-li tu zákaz podle § 3 odst. 4 neb § 8 odst. 2 vyrovnacího řádu z roku 1914, třebaže šlo o pohledávku vzniklou již před zahájením vyrovnacího řízení, a nelze toto placení podřadit pod zvláštní výhody podle § 47 vyr. ř. aniž je napadati s hlediska § 879 obč. zák. Není tu ani předpokladu pro použití § 1431 obč. zák.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1933, Rv I 172/32.)

Firma S. zaplatila dne 18. února 1931 po zahájení vyrovnacího řízení o jejím jmění žalované obci 426 Kč za elektrický proud dodaný firmě S. již před zahájením vyrovnacího řízení o jejím jmění. Na jmění firmy S. byl napotom uvalen úpadek. Žalobu správce konkursní podstaty firmy S. proti žalované obci o vrácení oněch 426 Kč, procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Žalobce opíral oprávněnost nároku žalobou uplatňovaného výslovně jen o ustanovení § 47 vyr. ř. a § 879 obč. zák. Leč nelze mu dáti za pravdu, tak jako nelze ani souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že žalobní nárok jest opodstatněn s hlediska § 1431 obč. zák. a § 30 odst. (1) konk. ř. Jde o to, jaká byla právní povaha právního jednání úpadce (vyrovnacího dlužníka) protokolované firmy S. pozůstávajícího v tom, že dlužník dne 18. února 1931, tudíž po zahájení vyrovnacího řízení o jeho jmění (zahájeného usnesením ze dne 19. ledna 1931) zaplatil žalované obci za elektrický proud dodaný firmě již před zahájením vyrovnacího řízení 426 Kč. Z okolností, že objednatelem elektrického proudu u žalované byla protokolovaná firma, tudíž kupec podle čl. 4 obch. zák., který provozuje obchody po živnostensku, vyplývá, že objednávka elektrického proudu byla obchodem podle čl. 273 obch. zák., který náležel podle své povahy k obyčejnému provozování obchodu, ale i k dalšímu provozování obchodu. Konati platy za pohledávky z takových obchodů byl vyrovnací dlužník oprávněn a povinen, nebyl-li tu zákaz podle § 3 odst. (4) neb § 8 odst. (2) vyr. ř., a nesešlo na tom, že šlo o pohledávku vzniklou již před zahájením vyrovnacího řízení, neboť pořad šlo o plat z obchodu, který náležel k obyčejnému provozování obchodu. Že tu byl takový zákaz, nebylo ve sporu vůbec tvrzeno. Pohledávky z právních jednání dlužníka, která jsou mu dovolena podle ustanovení vyrovnacího

řádu k dalšímu provozování obchodu (§ 8 odst. (2) vyr. ř.), nejsou, jak výslovně praví ustanovení § 10 odst. (4) vyr. ř. dotčeny vyrovnáním. Placení takových pohledávek nelze proto také podřadit pod zvláštní výhody podle § 47 vyr. ř. a nelze je napadati s hlediska § 879 obč. zák. Není tu ani předpokladu pro použití § 1431 obč. zák., neboť podle správného shora již výtčeného nazírání na věc neplnil vyrovnací dlužník spornou částku omylem, jak se mylně domnívá odvolací soud. Jde-li však v souzeném případě na straně vyrovnacího dlužníka, jak bylo dovozeno, o právní jednání, které bylo dovoleno podle ustanovení vyrovnacího řádu za účelem dalšího vedení obchodu (§ 8 odst. 2 vyr. ř.), nelze takovému jednání podle § 31 odst. 3 konk. ř. ani odporovati. Nedopadá tu proto ani ustanovení § 30 čís. 1 konk. ř.

Čís. 13026.

Jde o »aliud«, byl-li dodán zánovní stroj místo stroje »nového«. Stroj, který byl již jednou prodán a dřívějším kupitelem po nějakou dobu používán, načež mu byl odňat a musil býti opravován, není »nový«, třebaže doba, po níž byl dřívějším kupitelem používán, nepřekročila dobu přiměřenou pro zaběhnutí stroje.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1933, Rv I 739/32.)

Žalobce koupil od žalovaného stroj (traktor). Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném zrušení kupní smlouvy, tvrdě, že nebyla splněna smluvní podmínka, by mu byl dodán stroj nový. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Jest vycházeti z toho, že předmětem kupní smlouvy byl stroj nový a že jmenovitě na straně žalobcově bylo na takový stroj pomýšleno, že to byl jeho úmysl, aby dostal stroj nový, o čemž také zástupce žalovaného věděl. Nižší soudy nesprávně rozeznávaly ještě mezi pojmem »nový« a »úplně nový« a nesprávně uváděly jako opak »stroj starý«. Není třeba si vymíňovati, by stroj byl úplně nový, kupuje-li se stroj nový, protože je to v pojmu novosti stroje. Opakem nového stroje není snad teprve stroj starý, nýbrž již také stroj, který není již nový, který by snad mohl býti uznán za »zánovní«. Kupuje-li se stroj nový, je vyloučeno dodání stroje zánovního; tohoto rozdílu je si dobře vědom také žalovaný, ovšem má mylně za to, že lze nedostatek novosti vyvážit a napravití slevou s ceny. Že nebyl dodán nový stroj, nebylo žalovaným za sporu ani popíráno, žalovaný se snažil jen dovoditi, že stroj lze ještě pokládati za nový. Ani znalec nepopírá, že nebyl dodán stroj nový ve vlastním slova smyslu, nýbrž považuje prý stroj za »továrně nový« jednak se zřetelem ke zvyklostem a jednak proto, že nesejde na tom, kde bylo prováděno zaběhnutí stroje, když doba, zaběhnutí přiměřená, nebyla překročena. Než tu již znalec vybočuje z mezí jeho posudku vy-

mezených a přechází k právnímu posouzení, v němž s ním nelze souhlasiti. Byl-li stroj, jak bylo zjištěno, již jednou prodán a dřívějším kupcem alespoň v tom rozsahu, jak sám přizná, to jest po třicet dní, používán, byl-li pak onomu kupci odňat a musil býti opravován, nelze zajisté již mluvit o novém stroji, jaký měl na mysli žalobce, když stroj kupoval. Pro zákazníka není lhostejno, byl-li stroj zaběhnut v továrně pod odborným dozorem a odbornými silami a zůstal-li při tom neporušen, anebo byl-li nikoli jen zaběhnut, nýbrž používán neodpovědnými osobami a při tom poškozen, protože kupec již subjektivně nemá onoho uspokojení a důvěry, kterou má na mysli, když chce stroj nový. Chce-li stroj nový, smí se ve slušném obchodování nadíti, že mu bude dodán takový stroj a že mu skutečný stav věci nebude zamlčen. Chce-li pak dodavatel skutečně vážně splnit takový svůj závazek, musí kupci nabídnouti skutečný takový nový stroj a nebude se pokoušeti podsunouti kupci stroj, který této vlastnosti nemá; učiní-li tak přece, nemůže čekat, že bude dodávka uznána za plnění smluvní.

Čís. 13027.

Zákon ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n., kterým se dočasně upravuje výkon exekuce proti zemědělcům.

Na tom, kdo žádá o odklad exekuce, jest, by prokázal, že pozemky sám obhospodařuje a z jejich výtěžku čerpá z převážné míry výživu.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1933, R II 414/33.)

Soud první stolice vyhověl návrhu dlužnice Berty T-ové, by byla odložena exekuce až na dobu po 31. prosinci 1933 ve smyslu zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n. Rekursní soud zamítl návrh dlužnice. **Důvody:** Ve smyslu § 1 odst. (2) zák. ze dne 5. května 1933 čís. 74 sb. z. a n. odloží exekuční soud v exekučních věcech proti zemědělcům zahájených již v den, kdy tento zákon nabyl platnosti, na návrh dlužníka výkon prodeje (dražby) věci movitých nebo nemovitých na dobu po 31. prosinci 1933. Za zemědělce jest považovati — zákon neříká, kdo jest zemědělcem, — kdo sám se svou rodinou nebo s najatými pracovními silami zemědělské pozemky obdělává, by zcela nebo z části vyžíval sebe nebo svou rodinu. Obecní rada v R. sděluje, že Berta T-ová provozuje v obci živnost hostinskou a výčepnickou, že má vlastní obytnou a hospodářskou budovu a pole ve výměře 4 jiter. Podle odhadního protokolu ze dne 10. května 1933 není na exekvované nemovitosti žádného příslušenství, jelikož majitelka nemovitost sama neužívá a neobdělává. Dává-li povinná, která vlastně jest hostinskou, pozemek do pachtu, nemajíc živého ani mrtvého inventáře k vlastnímu obhospodaření, nelze ji považovati za zemědělce, na něhož se vztahují ustanovení o odkladu výkonu exekuce ve smyslu shora cit. zákona.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení vyhovuje stavu věci a zákonu, pročež se odkazuje na jeho správné důvody, jež nebyly vyvráceny vývody dovolacího rekursu a k nimž se podotýká, že bylo na dovolací rekurentce, by prokázala, že pozemky sama obhospodařuje a z jejich výtěžku čerpá z převážné míry výživu, což se však nestalo.

Čís. 13028.

Dostavil-li se k prvému roku za žalovaného vedlejší intervenient, nelze rozhodnouti o návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání, byl-li zároveň podán odpor proti připuštění vedlejší intervence, o němž jest ponechati rozhodnutí senátu. Lhostejno, že v době, kdy byl konán první rok, nebylo ještě podání o přístupu doručeno žalovanému, stalo-li se tak proto, že vedlejší intervenient učinil podání v době, kdy již nemohlo býti včas doručeno žalovanému, a to proto, že mezi doručením žaloby žalovanému a prvním rokem neuplynula lhůta stanovená v § 231, prvý odstavec, c. ř. s.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1933, R II 438/33.)

Žalobkyně domáhala se žalobou, o niž tu jde, na žalovaném zaplacení zápůjčky, protože si žalovaný s ostatními členy zakladatelského výboru vypůjčil od žalobkyně peníze, za něž byl zřízen cukrovar, a zavázal se zaplatiti zápůjčku solidárně s ostatními členy zakladatelského výboru a přistoupil k závazkům ostatních členů výboru písemným prohlášením jako rukojmí a plátce. Žaloba s ustanovením prvního roku na den 22. července 1933, byla žalovanému doručena dne 14. července 1933. Podáním, došlým na soud dne 21. července 1933, oznámilo Hospodářské družstvo, že přistupuje k žalovanému jako vedlejší intervenient s postavením nerozlučného společníka ve sporu. K prvnímu roku ze dne 22. července 1933 se nedostavil žalovaný, dostavil se však zástupce Hospodářského družstva a ohradil se proti návrhu žalobkyně, by byl vynesena rozsudek pro zmeškání. Soud první stolice nevyhověl návrhu žalobkyně, by byl vynesena rozsudek pro zmeškání, a udělil žalovanému lhůtu k podání žalobní odpovědi. **Důvody:** Žalobce navrhl, by byl proti žalovanému vynesena rozsudek pro zmeškání a vznesl odpor proti připuštění vedlejšího intervenienta. Vedlejší intervenient se ohradil proti návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání a žádal lhůtu k podání žalobní odpovědi. Bylo mu v obojím směru vyhověti s oporou o Ottův Soustavný úvod, z něhož se cituje: díl I. vydání 1897, druhý 1898, třetí 1901: str. 186 prvního dílu: Vedlejší intervenient zaujímá postavení pouhého pomocníka strany, ale může také zaujímat postavení nerozlučného společníka ve sporu vedle strany, jestliže na vítězství má přímý zájem, poněvadž konečný náleze ve sporu jeví také právní účinky ohledně poměru takového intervenienta k odpůrci strany,

k níž se přidává (§§ 20, 14 c. ř. s.). Jako pouhý pomocník pomáhá straně jím podporované svou činností k zamezení precluse procesních úkonů (§ 144). Na straně 232 druhého dílu se praví, že dostavení aneb prohlášení se vedlejšího intervenienta zachráni stranu podporovanou před právní újmou jinak nastupující (§§ 19, 144 c. ř. s.). Na tomto místě pojednává se právě o rozsudku pro zmeškání. Na str. 188 prvního dílu se píše, že, jestli vedlejší intervenient dokonce zaujímá postavení nerozlučného společníka ve sporu (§ 20), mnohem samostatněji smí sobě počínati. Podniknouti může vše, co k vítězství celé strany přispěti může. Ke každému roku zvlášť budiž předvolán, i když při dřívějším byl scházel. Ve stati o společenství v rozepři na straně 173 prvního dílu se vykládá, že při nerozlučném společenství v rozepři disposiční úkony jednotlivého společníka ve sporu jsou pro nedílčnost společného právního zájmu vyloučeny, že nečinnost a obmeškání některého společníka se napravuje činností a bedlivostí jiného příčinnivého (§ 14 c. ř. s.). Podaná žalobní odpověď jediného společníka zamezí vynesení rozsudku pro zmeškání odpovědi proti ostatním. Návrhu na vynesení rozsudku pro zmeškání pro odpor vedlejšího intervenienta, který tvrdí, že má postavení nerozlučného společníka ve sporu, nebylo lze tudíž vyhověti a rozhodnutí o tomto návrhu bude teprve tehdy na místě, až se vyřídí odpor proti vedlejší intervenci, což se stane při ústním líčení o hlavní věci. Re k u r s n í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, o návrhu žalobkyně na vydání rozsudku pro zmeškání znovu rozhodl. D ů v o d y: Podle jasného doslovu § 18 c. ř. s. může se vedlejší intervence státi jen doručením podání oběma stranám. Teprve potom jest vedlejšího intervenienta k hlavnímu řízení připustiti (viz Neumannův Kom. k § 18 c. ř. s. a rozh. čís. 12214, jinak rozh. ve sbírce Glaser-Ungrově čís. 3027 n. ř.). V souzeném případě došlo podání, kterým Hospodářské družstvo prohlašuje, že přistupuje k tomuto sporu jako vedlejší intervenient ke straně žalované, na soud dne 21. července 1933, tedy den před konáním prvního roku a bylo právnímu zástupci strany žalující doručeno při prvním roku, kdežto straně žalované, která se k prvnímu roku nedostavila ani při něm zastoupena nebyla, nebylo v té době vůbec doručeno a neměl býti proto vedlejší intervenient k jednání u prvního roku připuštěn a mělo býti o návrhu žalující strany na vydání rozsudku pro zmeškání strany žalované ihned rozhodnuto bez ohledu na vedlejšího intervenienta. Rekurantka tuto okolnost právem vytýká a bylo proto jejímu rekursu vyhověti, napadené usnesení zrušiti a soudu prvního stolice uložiti, aby o jejím návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání znova rozhodl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Soud první stolice, maje rozhodnouti o návrhu žalobkyně na vydání rozsudku pro zmeškání, musil si předem podle §§ 401 a 402 c. ř. s. uvědomiti, zda byl rok skutečně zmeškán. Poněvadž se k prvnímu roku dostavil za žalovaného vedlejší intervenient, musil si soud dáti otázku, zda se stal přístup vedlejšího intervenienta, a, měl-li za to, že ano, ne-

mohl zatím vůbec rozhodnouti o návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání, an byl zároveň podán odpor proti připuštění vedlejší intervence, o němž musil ponechat rozhodnutí senátu, jemuž to zákon vyhrazuje. Zákon arci v § 18 první odstavec c. ř. s. stanoví, že se vedlejší intervence může státi jen doručením podání oběma stranám, a je nepochybné, že v souzeném případě v době, kdy byl konán první rok, nebylo ještě podání o přístupu doručeno žalovanému. Stalo se tak, jak patrně ze spisů, až 29. července 1933. Ale tu jest hleděti k tomu, že mezi doručením žaloby žalovanému (14. července 1933) a prvním rokem (22. července 1933) neuplynula ani minimální lhůta stanovená v § 231 první odstavec c. ř. s., na jejíž zkrácení ve smyslu § 231 druhý odstavec c. ř. s. návrh podán nebyl. Této okolnosti jest připočísti, že vedlejší intervenient učinil podání v době, kdy nemohlo již býti včas doručeno žalovanému, jenž bydlí mimo sídlo soudu první stolice. Takovým postupem nesmí však býti zkrácena strana, a nesmí jím býti zkrácen ani vedlejší intervenient ve svém ať skutečném ať jen domnělém právu přistoupiti jako vedlejší intervenient k té neb oné straně. Proto právem ponechal první soud vyřešení otázek týkajících se vedlejší intervence senátu, odloživ rozhodnutí o návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání až do vyřízení odporu proti vedlejší intervenci. Udělil-li žalovanému lhůtu k podání žalobní odpovědi, stalo se tak zřejmě jen podmíněně, to jest na případ, že vedlejší intervence bude připuštěna, neboť v opačném případě, kde by pak musilo dojiti k vydání rozsudku pro zmeškání, stala by se žalobní odpověď stejně bezpředmětnou. Postup prvního soudu, jenž došel výrazu ve výroku jeho usnesení, jemuž nemůže býti dán jiný výklad, schválila ostatně rekurentka sama tím, že v rekursu prohlásila, »že první soud mohl vyřízení návrhu na kontumační rozsudek prozatím odložit až do doby vyřízení připuštění vedlejší intervence a žalobní odpověď mohl žalovanému uložiti jen pod podmínkou, že vedlejší intervence bude připuštěna, kterýmžto postupem by nebyla žádná ze stran, ani vedlejší intervenient ve svých zájmech ohrožen a nehrozila by jim žádná újma«, v kterémž smyslu nesl se i rekursní návrh. Z těchto úvah plyne, že nelze prvnímu soudu ukládati, aby rozhodl o návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání pokud nebylo rozhodnuto o odporu proti připuštění vedlejší intervence.

Čís. 13029.

Pokud o návrhu na opětnou dražbu podle § 154 ex. ř. jest vyslechnouti obmeškaleho vydražitele.

S opětne dražby sejde, nabízel-li vydražitel v dovolacím rekursu proti povolení opětne dražby k doplnění chybějící částky nejvyššího podání peníze ze vkladních knížek, jež byly přijaty jako vadium, a lze-li tímto způsobem doplnění provésti.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1933, R II 463/33.)

Návrh dlužníka, by byla povolena proti vydražitelům nemovitosti opětne dražba nemovitosti, soud první stolice zamítl. Rekursní soud povolil opětnou dražbu nemovitosti.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu k dalšímu jednání a k novému rozhodnutí.

Důvody:

V § 154 ex. ř. není sice předepsáno, by o návrhu na opětnou dražbu byl vyslechnut obmeškalý vydražitel aneb aby byl o návrhu uvědoměn. Než v souzeném případě bylo právě se zřetelem k podání vydražitelky ze dne 15. března 1933 takové opatření na místě, by se věc náležitě vysvětlila, ano z podání bylo patrné, že vydražitelka má za to, že dražební podmínky již splnila. Mimo to byla zde skutečně dostatečná úhrada pro případné doplnění zbytku nejvyššího podání v hotovosti uložené na vkladních knížkách, jež přijaty byly jako vadium. Že jde o vkladní knížky, není s hlediska § 152, druhý odstavec ex. ř. závadou, protože i vadium, které by bylo bývalo složeno v hotovosti, bylo by podle předpisů dodatečně vydaných uloženo na úrok (ve spořitelně), a není důvodu, proč by pak v tom případě bylo postupováti jinak než tam, kde jako vadium složeno a přijaty byly již vkladní knížky; neboť i v tomto případě jsou peníze k dispozici exekučního soudu, jakoby byly hned původně hotově složeny. Námitky, jež ve příčině uložených knížek uvádějí rekurenti, že totiž jde o knížky různých peněžních ústavů, znějící na menší částky a že prý nejsou vlastnictvím vydražitelovým, jsou bezpodstatné vzhledem k právní povaze vkladních knížek a k okolnosti, že byly přijaty jako vadium. Jinak by se věc měla, kdyby jako vadium byly složeny cenné papíry, které by teprve prodejem musily býti realizovány. Takové hodnoty majetkové ovšem nebylo by lze klásti naroveň peněžní hotovosti a spořitelní knížce. Protože v této právní otázce, jež byla základem usnesení rekursního soudu, nelze s jeho názorem souhlasiti, a vydražitelka v dovolacím rekursu, tedy ve lhůtě § 154 druhý odstavec ex. ř., alespoň nepřímo nabízí peníze ze vkladních knížek k doplnění chybějící částky nejvyššího podání, bylo dovolacímu rekursu vyhověti, by po náležitém vysvětlení vydražitelce ve smyslu hořejších vývodů bylo umožněno buď nejvyšší podání v hotovosti doplniti nebo učiniti návrh, aby k doplnění použito bylo peněz ze knížek přijatých jako vadium; teprve, kdyby se ukázalo, že se tímto způsobem nedá doplnění provésti, bylo by vydražitelku pokládati za obmeškalou.

Čís. 13030.

Plnění otcovy zákonné povinnosti dáti synovi přiměřenou výbavu, není bezplatným věnováním, jemuž lze odporovati podle § 3 čís. 1 odp. řízení z roku 1914.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1933, Rv II 7/32.)

Žalobce měl za Janem B-em peněžitou pohledávku, k jejímuž vydobyti vedl marně exekuci. Jan B. dal roku 1929 svému synu Alfredu jako výbavu 20.000 Kč, za něž Alfred B. se svou manželkou Žofií kou-

pili pozemek od manželů F.-ových. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na manželích, Alfredu a Žofii B.-ových pro svou vykonatelnou pohledávku bezúčinnosti kupní smlouvy, jíž žalovaní koupili pozemek od manželů F.-ových. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Odvolací soud zjistil, že otec žalovaného dal mu v roce 1929, když stavěl, 20.000 Kč jako výbavu, a dospěl ze zjištění toho k názoru, že jde v případě tom u otce o splnění zákonného závazku, tudíž o takové bezplatné dlužníkově věnování, kterému nelze podle § 3 čís. 1 odp. řádu (nař. čís. z 10. prosince 1914 čís. 337 ř. zák.) odporovati. Právní názor odvolacího soudu napadá dovolání s hlediska dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. z dvojího důvodu, jednak, že otec neměl v souzeném případě vůbec povinnost dáti synovi věno, správně výbavu, nechav ho vyučiti čalouníkem, jednak že neměl povinnosti dáti mu 20.000 Kč, ježto částka ta nebyla přiměřená jeho jmění, neboť mu vlastně daroval celé své jmění, a jest proto částka 20.000 Kč za takových okolností přemrštěnou. Leč s dovoláním nelze souhlasiti. Pokud jde o námitku prvou přehlíží dovolatel účel výbavy, kterou podle zjištění odvolacího soudu dal otec synovi. Podle § 1231 obč. zák. jsou rodiče povinni dáti synovi jako ženichovi výbavu přiměřenou jejich jmění (§§ 1220—1223 obč. zák.) a jest tedy účelem výbavy poskytnouti synovi prostředky pro první zařízení manželské domácnosti (rozhodnutí čís. 1469 sb. n. s.). V té okolnosti tudíž, že otec nechal syna vyučiti čalouníkem, nelze ještě spatřovati splnění povinnosti otce k synovi podle § 1231 obč. zák. Námitka druhá, vrcholící v tom, že částka 20.000 Kč není přiměřená jmění otcovu, jest opožděná a nelze k ní podle § 482 a 513 c. ř. s. přihlížeti, an ji žalobce neuplatnil v řízení první stolice proti přednesu žalovaných, že otec dal uvedenou částku synovi za tím účelem, aby splnil k němu svou zákonnou povinnost podle § 1231 obč. zák. Poskytl-li tudíž otec žalovaného tomuto částku 20.000 Kč za tím účelem, jak zjistily nižší soudy, aby splnil k němu svou povinnost podle § 1231 obč. zák., jde o splnění zákonné povinnosti, které nelze podřaditi takovému bezplatnému věnování dlužníkovu, jemuž lze odporovati podle § 3 čís. 1 odp. řádu.

Čís. 13031.

V řízení o určení odškodného podle §§ 22 až 34 železničního vyvlastňovacího zákona ze dne 18. února 1878 čís. 30. ř. z. jest mimořádný dovolací rekurs přípustný, ale jen za podmínek § 46 (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1933, R I 884/33.)

V řízení o určení odškodného podle železničního vyvlastňovacího zákona podal proti souhlasným usnesením nižších soudů československý erár dovolací rekurs, jemuž Nejvyšší soud nevyhověl.

D ů v o d y:

Jak blíže doličeno v rozhodnutí čis. 3057 sb. n. s., platí v řízení o určení odškodného podle §§ 22 až 34 železničního vyvlastňovacího zákona ze dne 18. února 1878 čis. 30 ř. zák. o přípustnosti opravných prostředků předpisy nesporného řízení. Lze proto v tomto řízení podle § 46 (2) zákona o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931 čis. 100 sb. z. a n. podati do souhlasných usnesení nižších soudů dovolací rekurs jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy nebo zmatečnost. O takový rekurs jde v tomto případě a podává jej stěžující si československý stát, jak výslovně v rekursu uvádí, pro neúplnost řízení, rozpor se spisy a pro nesprávné ocenění po stránce skutkové i právní. Neúplnost řízení a nesprávné ocenění po stránce skutkové i právní není však, jak již uvedeno, důvodem k dovolacímu rekursu podle § 46 (2) zák. č. 100/1931 sb. z. a n. a nelze se proto obírat příslušnými vývody dovolacího rekursu. Rozpor se spisy spatřuje stěžovatel v tom, že rekursní soud nepřihlížel k vyšetřené okolnosti, že v sousedství vyvlastněného pozemku byly prodávány pozemky za cenu nižší než 10 Kč za m². Než tato okolnost byla známa rekursnímu soudu, neboť sám dal doplnit řízení v tomto směru, a přes to právě tak jako prvý soud uznal za přiměřenou cenu 10 Kč za m². Nelze proto vytýkatí napadenému usnesení, že se ocitá v rozporu se spisy, nýbrž jde jen o zákonem připuštěné volné ocenění hodnoty vyvlastněného pozemku, jež nepodléká při souhlasných rozhodnutích nižších soudů přezkumu nejvyššího soudu.

Čís. 13032.

Sudiště podle § 87 a) j. n.

Pro počítání dvouleté lhůty od poslední objednávky jest rozhodný den podání žaloby, nikoliv doba, kdy uplatněn důvod příslušnosti podle § 87 a) j. n. ve sporu.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1933, R I 1062/33.)

Žalobu, již se domáhala žalující akciová společnost na žalovaném obchodníku zaplacení z objednávek, posléze ze dne 2. listopadu 1929 a 27. listopadu 1929, zadala žalobkyně dne 31. října 1931 na okresním soudě v P., odůvodňujíc místní příslušnost dovolaného soudu ustanovením § 87 a) j. n. Soud první stolice vyhověl námitce místní nepřislušnosti a odmítl žalobu. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislušnosti. **D ů v o d y:** Správné jsou vývody stížnosti, pokud se v nich poukazuje k tomu, že napadené usnesení uvádí, že nelze použití § 87 písm. a) j. n., poněvadž od poslední objednávky nesmí uplynouti více než dva roky. Nepopřeno je totiž, že žaluje akciová společnost, tedy protokolovaná obchodní společnost a že žalován je obchodník, že jde o pohledávku žalobkyně z prodeje, k němuž došlo v oboru jejího obchodu, dále předloženými listinami je prokázáno, že objednávky i odeslání (příjeři) zboží jsou prokázány listinami a že poslední

dvě objednávky jsou jedna z 2. listopadu 1929 a druhá z 27. listopadu 1929, takže neuplynuly ještě dva roky do doby, kdy byla žaloba podána (31. října 1931). Jsou zde tudíž dány všechny předpoklady pro použití § 87 písm. a) j. n., na který se žalující strana k odůvodnění příslušnosti odvolává.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Otázka místní příslušnosti podle § 87 a) j. n. byla rekursním soudem správně posouzena a důvody napadeného usnesení nebyly vyvráceny vývody dovolacího rekursu. Nemá opory v zákoně tvrzení rekurentovo, že pro počítání dvouleté lhůty od poslední objednávky není rozhodující den podání žaloby, nýbrž že rozhoduje, kdy uplatněn důvod příslušnosti podle § 87 a) j. n. ve sporu. Záleží jen na tom, aby okolnosti, opodstatňující příslušnost soudu podle tohoto ustanovení, byly tu v době podání žaloby, a nesejde na tom, že žalobkyně jimi neodůvodnila již v žalobě příslušnost, poněvadž nemohla věděti, jaké stanovisko žalovaný zaujme k žalobnímu tvrzení, zejména z jakého důvodu vznesl námitku místní nepřislušnosti (rozh. č. 4778 sb. n. s.).

Rekursní soud, zhodnotiv korespondenci, zjistil, že objednávky zboží i jeho převzetí (odeslání), jehož cena je žalována, jsou prokázány listinami, a že od posledních dvou objednávek do dne podání žaloby neuplynuly dva roky. Pokud rekurent toto zjištění napadá z důvodu, že nebylo prokázáno, že vlasnoručně podepsal objednávky jakož i ostatní korespondenci, brojí tím nepřipustně proti hodnocení důkazů rekursním soudem, zejména, když u soudu první stolice vadnost listinných důkazů z toho důvodu neuplatňoval. Poněvadž byly splněny i ostatní podmínky § 87 a) j. n., právem zamítl rekursní soud námitku místní nepřislušnosti.

Čís. 13033.

Provozována-li pod ohlášenou firmou veřejné obchodní společnosti živnost bankovní a směnářská již před účinností zákona ze dne 2. března 1933, čis. 44 sb. z. a n., nelze pokládati společnost za nový peněžní podnik provozující živnost bankovní a směnářskou, byť i nebyla protokolována.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1933, R I 1099/33.)

Rejstříkový soud usnesením ze dne 31. března 1933 zamítl pro tentokrátě opověď veřejné obchodní společnosti s předmětem podniku »veškeré obchody bankéřské«. **D ů v o d y:** Podle § 19. zákona ze dne 2. března 1933 čis. 44 sb. z. a n., zakázáno jest do 31. prosince 1934 zříditi nový peněžní podnik (čl. LII. zák. čis. 54/32 sb. z. a n.), pokud se týče počítí s provozováním živnosti bankovní. V projednávaném případě jde o veřejnou obchodní společnost, jejímž předmětem podniku jest podle opovědi provozování veškerých bankéřských obchodů. Vzhledem k ustanovení § 19 zák. čis. 44/33 sb. z. a n., jenž

vstoupil v platnost dnem vydání, t. j. dnem 7. března 1933, nelze do 31. prosince 1934 novou obchodní společnost zabývající se živností bankovní zapsati do obchodního rejstříku. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by nehledě k důvodům, pro které opověd' zamítl, o ní po zákonu jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Z obsahu dovolacího rekursu je patrné, že rekurenti uplatňují proti souhlasným usnesením nižších soudů důvod nezákonnosti ve smyslu § 46 (2) zákona ze dne 19. června 1931 čis. 100 sb. z. a n. Činí tak právem. Nižší soudy zamítly opověd' veřejné obchodní společnosti, došlou na rejstříkový soud dne 28. března 1933, z důvodu § 19 zákona ze dne 2. března 1933 čis. 44 sb. z. a n., ježto předmětem obchodování jsou bankéřské obchody, a běží tedy o nový peněžní podnik, pokud se týče o provozování živnosti bankovní, jehož zřízení do 31. prosince 1934 je zakázáno. Právní názor nižších soudů je potud mylný, pokud pokládaly opovězenou společnost za »nový« peněžní podnik ve smyslu uvedeného zákona. Podle čl. 85 obchod. zák. veřejná obchodní společnost tu je, když dvě osoby nebo několik osob provozují obchodní živnost pod společnou firmou a když účast společníka není omezena na majetkové vklady. Rekurenti v opovědi zápisu společnosti tvrdí, že utvořili veřejnou obchodní společnost 1. února 1933, jež započala provozovati obchody dnem 9. února 1933, a připojili doklady o ohlášení bankéřské živnosti živnostenskému úřadu a certifikát berní správy, vesměs z doby před účinností zákona čis. 44/1933 sb. z. a n. K dovolacímu rekursu připojili rekurenti přílohy, které nemohou zůstatí nepovšimnuté (§ 40 (1) zákona čis. 100/1931) a které by mohly nasvědčovati tomu, že společnost provozovala pod opovězenou firmou také bankéřské obchody již před účinností uvedeného zákona. Ode dne ohlášky živnosti stihá společnost povinnost platiti daň výdělkovou a má právo, aby byla zapsána do obchodního rejstříku (rozhodnutí čis. 1984 sb. z. a n.). Kdyby tedy bylo rejstříkovým soudem (po případě po konaném šetření) zjištěno, že rekurenti pod ohlášenou firmou skutečně provozovali živnost bankovní a směnářskou již před účinností zákona čis. 44/1933 sb. z. a n., to jest před 7. březnem 1933, nebylo by lze společnost pokládati za nový peněžní podnik provozující živnost bankovní a směnářskou, byť i nebyla protokolována. Neboť zápis veřejné obchodní společnosti do obchodního rejstříku není podmínkou její právní existence, je sice obligatorní, nikoli však konstitutivní (čl. 89, 85 obch. zák.). Jinak je tomu ovšem při zápisu společenstva nebo společnosti s ručením omezeným (§ 8 zák. z 9. dubna 1873 čis. 70 ř. zák. a § 2 zákona ze 6. března 1906 čis. 58 ř. zák.). Za onoho předpokladu nebylo by pak překážky, aby opovídající společnost nebyla zapsána do obchodního rejstříku, budou-li ovšem splněny též ostatní zákonné předpoklady pro zápis. Poněvadž dosavadní stav věci nedopouští

závěr, že tu byly předpoklady pro zamítnutí opovědi po rozumu § 19 zák. čis. 44/33 sb. z. a n., bylo usnesení nižších soudů pro nezákonnost zrušiti a naříditi rejstříkovému soudu další jednání a nové rozhodnutí.

Čís. 13034.

Ústředna akciové společnosti v Německu a její filiálka v Německu jsou podniky téže akciové společnosti, při nichž jediným právním podmětem jest akciová společnost, nikoliv její hlavní neb odštěpný závod.

Podle říšskoněmeckého práva může státi k soudu jen akciová společnost, pokud se týče její představenstvo, nikoliv filiálka banky pokud se týče její místní t. zv. představenstvo.

Podle říšskoněmeckého práva může kupec žalovati a býti žalován pod firmou svého odštěpného závodu, ovšem jen ohledně sporů, jež vznikly provozem tohoto odštěpného závodu.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1933, Rv I 335/32.)

Žalobě Dresdener Bank, Filiale v Žitavě v Sasku, o zaplacení peněžitě pohledávky, bylo vyhověno soudy všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h :

Pokud jde o otázku, zda »Dresdner Bank, Filiale in Zittau«, vystupující jako žalobkyně, jest samostatným právním podmětem a jako taková oprávněna samostatně žalovati, nelze sdíleti právní názor nižších soudů i dovolatelův, že hlavní ústav »Dresdner Bank« v Drážďanech a pobočný ústav »Dresdner Bank Filiale in Zittau« jsou dva různé samostatné právní podměty a že by ku přenesení pohledávky s hlavního ústavu na pobočku a naopak, bylo zapotřebí cese. »Dresdner Bank« jest akciová společnost, kteréž patří nejen hlavní závod v Drážďanech, nýbrž i její pobočka v Žitavě. Právním podmětem jest jen majitel, t. j. akciová společnost »Dresdner Bank« a jejím jménem může na venek jednati, tudíž i žalovati její představenstvo (správní rada) (§§ 231 a 232 něm. obch. zák. a Staub, komentář k § 13 něm. obch. zák. pozn. 6), které jest společným ústředně i pobočce, což vidno i z toho, že je nutno každou změnu v představenstvu akciové společnosti opověděti nejen k obchodnímu rejstříku hlavního závodu, nýbrž i k rejstříku závodu pobočného (§ 13 něm. obch. zák.). Do obchodního rejstříku nelze zapsati »představenstvo« filiálky akciové společnosti, to jest osoby, jež filiálku spravují, její místní správu jako orgány banky obstarávají jsouce obchodními pomocníky a jen plnomocníky představenstva, nýbrž do obchodního rejstříku lze zapsati jen členy představenstva akciové společnosti (§ 201 něm. obch. zák.). Dlužno proto jak ústřednu »Dresdner Bank« v Drážďanech, tak i její Žitavskou filiálku považovati za podniky téže akciové společnosti »Dresdner Bank«, při nichž jediným právním podmětem jest akciová společnost »Dresdner Bank« a nikoli její hlavní nebo odštěpný závod. Státi k soudu, t. j. samostatně před sou-

dem vystupovati jako strana rozepře po rozumu § 1 c. ř. s. může jen akciová společnost, pokud se týče její představenstvo (§ 210 něm. obch. zák.) a nikoli filiálka banky, pokud se týče její místní t. zv. »představenstvo«, jež po zákonu ani do obchodního rejstříku zapsáno býti nemá. Z toho plyne, že filiálka banky, v souzeném případě »Dresdner Bank, Filiale in Zittau«, není samostatným právním podmětem a není po zákonu oprávněna před soudem vystupovati samostatně jako strana rozepře, není oprávněna žalovati. Jest však otázkou, zda může obchodník žalovati pod firmou svého odštěpného závodu. Podle § 17 něm. obch. zák. jest firma obchodníkem jménem, pod nímž obchody provozuje a jímž se podpisuje. Obyčejovým právem vyvinulo se však právní pravidlo, že kupec může pod svou firmou žalovati i žalován býti. Toto obyčejové právo uzákonil § 17, druhý odstavec něm. obch. zák., jenž ustanovuje, že kupec může pod svou firmou žalovati i býti žalován. Tím nebyla sice firma povýšena na právní podmět, »ale význam tohoto právního pravidla spočívá v tom, že při rozepřích, které souvisí s provozem obchodu, se připouští, by žalující nebo žalovaný kupec byl označen jménem, pod nímž své obchody provozuje a jímž se podpisuje«. Poněvadž kupec provozuje své obchody nejen pod firmou hlavního závodu, nýbrž i pod firmou závodu odštěpného, kteréž se pravidelně připojuje přídatek »filiálka«, vytvořilo se vlivem práva obyčejového i tu právní pravidlo, že může každý kupec žalovati a žalován býti i pod firmou svého odštěpného závodu, ovšem jen ohledně sporů, jež vznikly provozem tohoto odštěpného závodu (viz Staub, komentář poznámka 16 a 17 k § 13 něm. obch. zák.). S tohoto hlediska lze připustiti, by akciová společnost Dresdner Bank žalovala pod firmou svého odštěpného závodu: »Dresdner Bank Filiale in Zittau« z právních jednání ujednaných u této filiálky. Ze záruční listiny (Bürgschaftsschein) ze dne 31. prosince 1929 jest zjevno, že smlouva rukojemská byla uzavřena žalovaným s jedné a »Dresdner Bank« se strany druhé. Dresdner Bank neznamená zde však hlavní závod, obchodní ústřednu v Drážďanech, nýbrž právní podmět, akciovou společnost »Dresdner Bank«, jejíž jménem jednal a rukojemskou smlouvu uzavřel její obchodní zmocněnec Kurt D., jak bylo nižšími soudy zjištěno, jako ředitel jejího odštěpného závodu »Dresdner Bank, Filiale in Zittau«. Vzešel tedy závazek žalovaného z obchodního jednání Žitavské filiálky akciové společnosti Dresdner Bank a proto právem podala tato akciová společnost na žalovaného žalobu pod firmou této své filiálky. Nebyla tedy žaloba podána Žitavskou filiálkou jako samostatnou právnickou osobou, nýbrž jejím majitelem akciovou společností Dresdner Bank pod firmou »Dresdner Bank, Filiale in Zittau«, pod firmou jejího odštěpného závodu, tudíž oprávněně. Námitka nedostatku aktivní legitimace není tedy odůvodněna.

Čís. 13035.

Za kupce ve smyslu čl. 4 obch. zák. jest považovati jen toho, kdo provozuje po živnostensku obchody vyjmenované v čl. 271 a 272 obch. zák.

Kadeřník neprovozuje žádný z obchodů uvedených v čl. 271 a 272 obch. zák., zejména nikoliv obchod podle čl. 271 čís. 1 obch. zák.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1933, Rv I 2092/33.)

Žalobce, kadeřník v Sobotce, koupil u žalovaného na splátky ondulovací přístroj. Na základě rozsudku okresního soudu civilního pro Prahu-Jih, jímž byl žalobce a jeho manželka uznáni povinnými zaplatiti žalovanému kupní cenu, vedl žalovaný proti žalobcům exekuci. Žalobou, o níž tu jde, uplatňovali žalobci proti žalovanému nepřipustnost exekuce, ježto rozsudek i celé další řízení jest nezhojitelně zmatečné, ano šlo o obchod splátkový ve smyslu zákona o splátkových obchodech, takže jest vyloučena příslušnost jiného soudu, než soudu řádného bydliště žalobců. Žalovaný namítl, že šlo o obchod na straně žalující strany, ježto byl prodán ondulovací přístroj, s nimiž žalovaná strana obchoduje a jehož strana žalující potřebuje při svém živnostenském podnikání. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. **Důvody:** Jádrem sporu jest otázka, zda je koupě ondulovacího přístroje kadeřníkem pro jeho živnost obchodem ve smyslu obch. zákona (čl. 271 až 273). Soud má za to, že nikoli. Řečená činnost není ani základním obchodem, ježto ji nelze podřaditi pod žádný z případů čl. 271 a 272 obch. zák., nemá však ani všechny podstatné znaky obchodu pomocného ve smyslu čl. 273 obch. zák., pod jehož případy pod čís. 2 příkladmo uvedené by se jinak hodila, ježto chybí hlavní předpoklad tohoto zákonného ustanovení, že totiž jde o právní jednání obchodníka ve smyslu obchodního zákona. Za něho totiž kadeřníka nelze pokládati, ježto neuzavírá opětovně žádný ze základních obchodů (čl. 4 obch. zák.). **Odvolací soud** napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalovaný uplatňuje jen dovolací důvod právní mylnosti (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), máje za to, že v souzeném případě jest vyloučiti předpisy zákona o splátkových obchodech ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák., vzhledem k předpisu § 10 tohoto zákona, ježto koupě ondulovacího přístroje, o níž tu jde, jest obchodem na straně kupujícího kadeřníka. Ondulovací přístroj jest zařaděn »náradím« kadeřníka ve smyslu druhého odstavce čl. 273 obch. zák. a jest proto uvažovati o tom, zda koupě ondulovacího přístroje kadeřníkem jest pomocným obchodem ve smyslu tohoto předpisu. O pomocném obchodu podle čl. 273 obch. zák. lze však mluvit jen tehdy, jde-li o právní jednání kupce ve smyslu čl. 4 obch. zák. Za kupce ve smyslu čl. 4 obch. zák. jest považovati jen toho, kdo provozuje po živnostensku obchody a to obchody vyjmenované v čl. 271 a 272 obch. zák. Kadeřník však není kupcem v tomto smyslu, ježto neprovozuje žádný z obchodů uvedených v čl. 271 a 272 obch. zák., zejména nikoliv obchod podle čl. 271 čís. 1 obch. zák., neboť, prováděje živnost kadeřnickou, jež záleží v holení, stříhání a v úpravě vousů a vlasů, nezcižuje dále koupené nebo jinak sjednané movitosti,

a to ani v původním stavu ani po úpravě nebo zpracování. Případy uváděné dovolatelem čís. sb. 2889 (zahradník), čís. sb. 7626 (hostinský a kavárník), 9815 (hostinský, restaurátér), 10.803 (trafikant), 11.990 (stavitel), 12.343 (pekař), k nimž jest dodati i případ uveřejněný pod čís. sb. 12.520 (zubní technik), týkají se vesměs živnostníků, kteří provozují obchody podle čl. 271 čís. 1 obch. zák., čemuž, jak doličeno, v souzeném případě tak není.

Čís. 13036.

Ani při prozatímním opatření podle § 5 vyživovacího zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931, není přípustný dovolací rekurs proti souhlasným usnesením nižších soudů.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1933, R I 1105/33.)

Oba nižší soudy zamítly návrh na povolení prozatímního opatření podle zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs navrhovatelův.

Důvody:

Dovolací rekurs želí proti rozhodnutí rekursního soudu, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu své stolice, zamítající návrh na povolení prozatímního opatření podle § 5 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931. Jest především zkoumati otázku přípustnosti tohoto dovolacího rekursu. Ustanovení § 5 zákona čís. 4/1931 sb. z. a n. ulehčuje sice podmínky prozatímního opatření pro nároky na výživu, výchovu nebo zaopatření proti jinak platným ustanovením § 379 a dalších ex. ř., ale na předpisech platných o přípustnosti rekursu proti usnesení o návrhu na prozatímní opatření nebylo jím nic změněno. Platí tudíž i v případech, kde jde o prozatímní opatření podle § 5 zákona čís. 4/1931 sb. z. a n., ustanovení § 528 c. ř. s. a §§ 78, 402 ex. ř., že dovolací rekurs do souhlasných usnesení obou nižších soudů není přípustný.

Čís. 13037.

Přípustnost žaloby o bezúčinnost konečného usnesení ve sporu pro rušenou držbu, ježto v tomto sporu nynější žalovaný, tehdy žalobce, klamným ujištěním, že se k roku o žalobě nedostaví, dosáhl toho, že žalobce k roku nepřišel a byl odsouzen pro zmeškání.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1933, R II 448/33.)

Žalobu, by konečné usnesení v řízení pro rušenou držbu bylo prohlášeno za bezúčinné a by žalovaný byl uznán povinným to uznati, procesní soud své stolice zamítl. Odvolací soud

zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Důvody: Soud odvolací nesdílí právní názor prvního soudu, že žalobě nelze vyhověti proto, že nesměruje k tomu, by byl prohlášen za bezúčinný rozsudek, nýbrž jen konečné usnesení. Jsou-li pravdivá tvrzení žalobní, žalovaný dosáhl lstí toho, že byla žalobci odňata možnost před soudem projednávat o žalobě z rušené držby a že byl donucen vrátiti skříň do domu žalovaného a zaplatiti útraty sporu. Také držba je součástí majetku a proto konečným usnesením uložené vzdání se držby a placení útrat sporu jest škodou postihnuvší žalobce. Žalobce může žádati vrácení v předešlý stav a prohlášení konečného usnesení za bezúčinné, pakliže se skutečně žalovaný dopustil tvrzené lstí a lest ta jest v příčinné souvislosti se škodou, jest-li totiž lstí tou bylo způsobeno protiprávní odsouzení žalovaného konečným usnesením, což lze míti za prokázáno jen tehdy, lze-li míti za to, že by žalobce byl ve sporu pro rušenou držbu zvítězil, kdyby mu nebylo bývalo lstí žalovaného zabráněno před soudem projednávat. Z ustanovení civilního řádu soudního o žalobách z rušené držby nelze vyvozovati rozdíly, které by bránily tomu, by se žalobce nemohl domáhati navrácení v předešlý stav proti škodě lstí mu způsobené, ježto ustanoveními c. ř. s. nebyla dotčena ustanovení občanského zákona, o něž se žaloba opírá a jichž princip se uplatnil i v ustanoveních § 39 ex. ř.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Vývody rekursu nejsou s to, by zvrátily napadené usnesení. Nelze přisvědčiti rekurentu, že žaloba o bezúčinnost konečného usnesení ve sporu pro rušenou držbu, opírající se o to, že v onom sporu nynější žalovaný, tehdy žalobce, klamným ujištěním, že se k roku o žalobě nedostaví, dosáhl, že žalobce k roku nepřišel a byl odsouzen pro zmeškání, je nepřipustná, protože podle ustanovení § 460 c. ř. s. je navrácení k předešlému stavu ve sporu pro rušenou držbu vyloučeno a podanou žalobou se má docíliti tohoto nepřipustného navrácení k předešlému stavu. Nejde o navrácení k předešlému stavu podle §§ 144 a násl. c. ř. s., které § 460 c. ř. s. má na mysli, nýbrž jde o odčinění újmy, nynějšímu žalobci klamným prý jednaním žalovaného způsobené, a o zřízení dřívějšího stavu po rozumu § 1323 obč. zák. Toho se domáhati, není, jak správně dovodil odvolací soud, ustanovením § 460 c. ř. s. vyloučeno. Tvrzení rekurentovo, že konečným usnesením, o jehož zrušení je žalováno, žádná škoda se žalobci nestala, ježto konečným usnesením byl podle § 459 c. ř. s. jen prozatímně určen stav držby a vydáno toliko zatímní opatření k ochraně onoho stavu, nemá rovněž opodstatnění. Konečným usnesením bylo, byť i jen prozatím, zasáhnuto do právní oblasti nynějšího žalobce (§ 1293 obč. zák.), a to mimo jiné také tím, že mu byla uložena náhrada útrat. Nelze proto přisvědčiti rekurentovi, že bylo žalobu bez dalšího již z toho důvodu zamítnouti, že na straně žalobcově k žádné újmě konečným usnesením nedošlo. Odvolací soud, taktó na věc nazíraje, nepochybil a napadené usnesení je opodstatněno.

Čís. 13038.

Osmihodinová pracovní doba (zákon ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n.).

Povolení nepřetržitého provozu (ve sladovnách) znamená, že podniku jest povoleno jako výjimka z dvaatřicetihodinového klidu stanoveného v prvním odstavci § 4 zákona, by k vůli vystřídání směn prodloužil denní dobu pracovní, stanovenou v § 1 zákona, pod podmínkou, že dvaatřicetihodinový klid případně zaměstnanci vždy aspoň třetí týden na neděli, a že hodiny, o něž při střídání zaměstnanců práce v týdnu bude přesahovati 48 hodin, budou jim při výplatě mzdy počítány jako práce přes čas.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1933, Rv II 863/31.)

Žalobce byl zaměstnán jako topič ve sladovně žalované firmy. Žalobu o zaplacení odměny za práce přes čas oba nižší soudy zamítly. Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o žalobcovu odvolání dále jednal a znovu rozhodl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

v d ů v o d e c h :

V dovolání se dovozuje, že nešlo o zakázané práce přes čas, ježto žalované firmě byl povolen t. zv. nepřetržitý provoz. Prvý soud projevil názor, že povolení nepřetržitého provozu nemá pro souzenou věc významu, ježto prý znamená jen povolení práce i v noci. S tím však nelze souhlasiti. Při posuzování žalobního nároku přichází v úvahu povolení nepřetržitého provozu sladovny podle § 4 zákona čís. 91/1918 sb. z. a n. a čl. II čís. 15 nařízení ministra sociální péče ve srozumění se zúčastněnými ministry ze dne 11. ledna 1919 čís. 11 sb. z. a n. v souvislosti s ministerským nařízením ze dne 12. září 1912, čís. 186 ř. z. (o nedělním klidu). Povolení tohoto nepřetržitého provozu ve sladovnách znamená, že podniku jest povoleno jako výjimka z dvaatřicetihodinového klidu, stanoveného v prvním odstavci § 4 zákona čís. 91/1918 sb. z. a n., by k vůli vystřídání směn prodloužil denní dobu pracovní, stanovenou v § 1 téhož zákona, pod podmínkou, že dvaatřicetihodinový klid případně zaměstnanci vždy aspoň třetí týden na neděli a že hodiny, o něž při střídání zaměstnanců práce v týdnu bude přesahovati 48 hodin, budou jim při výplatě mzdy počítány jako práce přes čas. Ve výnosu ministerstva sociální péče ze dne 21. března 1919 č. j. 4751/III-19 ke všem úřadům politické správy o tom, jak jest vykládati předpisy o osmihodinové době pracovní, se praví ve vysvětlivkách k § 4 zákona čís. 91 z r. 1918 sb. z. a n., že v podnicích nepřetržitě provozovaných se pracuje ve třech směnách, a aby každé ze tří směn připadl 32hodinový klid aspoň třetí týden na neděli, že lze zaříditi střídání směn tím způsobem, že ze soboty na neděli se poskytne jedné směně odpočinek 32 hodin a ostatní dvě směny pracují v této době každá nepřetržitě šestnáct hodin. Odpočinek těchto dvou směn

se tím zkracuje v dotýčném týdnu na 24 hodin a práce všech směn se prodlužuje z 48 hodin na 56 hodin. Hodiny, o něž při tomto střídání dělníků práce v týdnu přesahuje 48 hodin, se považují podle výslovného předpisu § 4 odst. (4) zákona čís. 91/1918 sb. z. a n. za práci přes čas a musí se podle § 6 odst. (3) téhož zákona zvláště platiti. Pokud by byl žalobce konal takovéto dovolené práce přes čas, příslušel by mu sice za ně nárok na zvláštní odměnu, ale k tomu jest uvést, že tato odměna, jak správně vyložil odvolací soud, byla paušalována úmluvou stran. Žalobce však tvrdil, že pracoval denně 12 hodin, což by zajisté přesahovalo pracovní dobu dovolenou podle předcházejícího výkladu § 4 zákona čís. 91/1918 sb. z. a n., a v tomto rozsahu by tedy šlo o práce nedovolené, na které se zákon o osmihodinové době pracovní nevztahuje a za něž by mohl žalobce požadovati náhradu jen tehdy, nedostalo-li se mu za ně náležité odměny a byl-li tudíž bezprávným prodlužováním pracovní doby poškozen. V tomto směru záleží na tom, zdali se žalobci dostalo přiměřené odměny za ty práce přes čas, které podle svého tvrzení vykonal a které přesahovaly meze dovolené zákonem čís. 91/1918 sb. z. a n.

Čís. 13039.

I farář jest zemědělcem ve smyslu zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n., tvoří-li většinu jeho příjmů výtěžek nemovitostí jim obhospodařovaných.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1933, R I 1023/33.)

V exekuci proti faráři byly zabaveny prasnice. Návrhu dlužníka, by byla exekuce odložena podle § 1 zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n., soud první stolice vyhověl. Rekursní soud návrh zamítl. D ů v o d y: Zákon ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n. byl podle svého účelu a pojmenování vydán výlučně na ochranu zemědělců, t. j. osob, jež zemědělství mají za povolání a v něm také výlučně obživu svou hledají. Nelze za zemědělce pokládati osobu, v souzeném případě faráře, jejíž hlavním povoláním jest stav duchovní, třebaže obživu hledá částečně, po případě převážně v zemědělství, t. j. v obdělávání polností, součást kongruy tvořících a jemu k užívání daných, nebo vlastních

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil prvému soudu, by, doplně řízení znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Zákon nevymezuje přesně pojem zemědělce, nýbrž ponechává tento úkol soudcovu rozhodnutí, jakž vyplývá ze zprávy ústavně-právního a zemědělského výboru, tisk. čís. 2232 poslanecké sněmovny a tisk. čís. 1035 senátu Národního shromáždění. Podle zprávy tisk čís. 1035 jest míti za to, že se zemědělcem rozumí osoba, jejíž výživa z převážné míry je čerpána z výtěžku zemědělství provozovaného na vlastních nebo

na pachtovaných pozemcích. Zákon také nerozeznává, z jakého důvodu se dlužník zaměstnává zemědělstvím, stačí, že v zemědělství nalézá z převážné míry výživu. V projednávaném případě odůvodňoval dlužník návrh na odklad exekuce tím, že obhospodaruje 90 korců pozemků, a nabídl důkaz o tom, že převážnou většinu jeho příjmů tvoří výtěžek zemědělství, že příjmy ze zemědělství se mu započítávají do jeho kongruálních příjmů, takže pobírá jen doplněk kongruového platu ve výši 131 Kč měsíčně. Nižší soudy se však s tímto jeho tvrzením nezabývaly a nezjistily předpoklady pro rozhodnutí o otázce, zda výživa dlužníka jest čerpána z převážné míry z výtěžku zemědělství, takže jest ho považovati za zemědělce, a zda zabavené mu tři prasnice slouží k provozování jeho zemědělství a tvoří pramen jeho příjmů.

Čís. 13040.

Jak jest přihlížeti při rozvrhu nejvyššího podání k nárokům výměnkáře, který má právo pobíratí výměnek in natura a, kdyby s dávkami mu příslušejícími nebyl spokojen, má právo na místě nich požadovati měsíční relutum.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1933, R I 1055/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost přikázal soud prvního státního úřadu v Praze Josefu W-ovi uhradovací jistinu za výměnek a za právo bytu 137.500 Kč a dodal: Jestliže se Josef W. v budoucnosti trvale rozhodne, nevykonávati právo bytu a výměnku a spokojí se s relutem 100 Kč měsíčně, uvolní se z uhradovací jistiny 107.500 Kč, jejíž další přikázání vyhražuje pro ten případ soud dodatečnému rozvrhovému usnesení. Měsíční relutum 100 Kč ročně 4% kapitalisováno dává uhradovací jistinu 30.000 Kč. Tato částka zůstane v tom případě u spořitelny v Ch. uložena na úrok a z jejích úroků bude relutum měsíčně oprávněnému Josefu W-ovi vypláceno. Odporu proti přikázání uhradovacího kapitálu podanému zástavní věřitelkou soud nevyhověl, poněvadž podle §§ 225 a 226 ex. ř. byl na základě výsledku odhadu určen uhradovací kapitál 137.000 Kč, což odpovídá 4% kapitalisované objektivní hodnotě naturálních plnění, jež vydražitel podle dražebních podmínek musí oprávněnému poskytovat a jichž hodnota jest ročně objektivně 5.200 Kč. Tento ekvivalent vydražitelé za převzaté břemeno příslušející, nelze zkrátiti, pokud závazek vydražitele k naturálnímu plnění trvá. Jen pro případ, že by se oprávněný, použiv svého práva volby, trvale rozhodl pro relutum 100 Kč měsíčně, uvolňuje se část uhradovacího kapitálu a bylo o ní pro ten případ vyhraženo dodatečné rozvrhnutí a přikázání. Rekursní soud k rekursu hypoteckární věřitelky napadené usnesení potvrdil.

Důvody: Stěžovatelka napadá rozvrhové usnesení, pokud byl z nejvyššího podání přikázán za výměnek a právo bytu Josefa W-a uhradovací kapitál 137.500 Kč, uhradovací kapitál však činí při měsíčním relutu jen 30.000 Kč. Tím, že byly úroky uhradovacího kapitálu vydražitelé přikázány nehledě k tomu, žádá-li se splnění in natura či jen

relutum, jest vydražitel obohacen. V rozvrhovém usnesení bylo vysloviti, že jest vydražitelé přikánouti jen úroky z uhradovacího kapitálu 30.000 Kč, nežádá-li se efektivní splnění. Zbývající úroky mohou buď ke zvýšení uhradovacího kapitálu býti přiknuty, buď stěžovatelce. Též měl býti uhradovací kapitál zásadně v případě jeho uvolnění ihned rozdělen, ale nemělo rozdělení býti vyhraženo novému rozvrhovému usnesení. Ostatně bylo výši uhradovacího kapitálu zjistiti na základě odhadních dat při stání, též bylo přezkoumati obsah dotýčných listin a bylo proto řízení v tomto ohledu vadným. Rekurs, sepsaný ve státním jazyku, jest dle svého znění nesrozumitelný, ale z rekursních vývodů vychází jasně, čeho se domáhá stěžovatelka. Domáhá se změny rozvrhového usnesení v ten rozum, že se snižuje uhradovací kapitál, by se ihned rozdělil, uvolní-li se, a aby nebylo rozdělení vyhraženo novému rozvrhovému usnesení, aby, neplní-li se výměnek in natura, byly přičteny vydražitelé jen úroky 1.200 Kč, což odpovídá uhradovacímu kapitálu. Stížnost není odůvodněna. Prvý soudce ustanovil uhradovací kapitál pro výměnek a byt Josefa W-a při rozvrhovém stání na základě výsledku odhadu a právoplatných dražebních podmínek na 137.500 Kč. Nelze tedy mluvit o kusosti a tvrzení, že nevezal první soudce při rozvrhovém stání výsledky odhadu za základ, odporuje spisům. Ovšem, nebyla při něm odstupní smlouva, ale rekursní soud nemůže ani s ní dojíti k jiným výsledkům. Okolnost, že bylo na místo výměnku a bytu ujednáno měsíční relutum 100 Kč pro případ nevykonávání, že byla však roční částka za byt a výměnek, plní-li se in natura, vyšší částkou stanovena, a že násiedkem toho činí uhradovací kapitál 137.500 Kč, nepřichází v souzeném případě v úvahu. Dokud žádá Josef W. plnění in natura, činí uhradovací kapitál 137.500 Kč a ten byl ve smyslu výsledku odhadu a dražebních podmínek přikázán. Příslušejí tedy vydražitelé také úroky. Uhradovací kapitál za výměnek a byt, má-li býti plněno in natura, a uhradovací kapitál za relutum, jsou dva různé pojmy. Prvý soud musel postupovati na základě výsledku odhadu. Prvý soud vyhověl stanovisku stěžovatelky tím, že výslovně uvedl v rozvrhovém usnesení, že, nežádá-li Josef W. právo výměnku in natura, žádá-li jeho relutování, se tím uvolní z uhradovacího kapitálu částka 107.500 Kč a že se tím sníží uhradovací kapitál na 30.000 Kč. O obohacení vydražitelé nemůže býti řeči, neboť uhradovací kapitál odpovídá ceně plnění in natura.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle odstupní smlouvy ze dne 30. dubna 1919 má výměnkář Josef W. právo pobíratí výměnek in natura a, kdyby s dávkami mu příslušejícími nebyl spokojen, má právo na místě nich požadovati měsíční relutum 100 Kč. K oběma těmito možnostem exekuční soud v rozvrhovém usnesení při rozvrhu nejvyššího podání podle §§ 225 a 226 ex. ř. přihlížel, jeho opatření o úrocích a o případném uvolnění uhradovacího kapitálu vyhovuje stavu věci a uvedeným zákonným ustanovením, a

s tvrzenou možností, že by snad výměnkář v jednom měsíci žádal re-lutum a v jiném plnění in natura — což ostatně je již podle obsahu smlouvy nemožné — nebylo třeba se mu zabývat. Rekursní soud tudíž nepochybil, schváliv právní názor exekučního soudu po této stránce.

Čís. 13041.

Žaloba domáhající se proti universálnímu dědici zjištění, že žalobci přísluší nárok »na vyměření a vydání povinného dílu a že žalovaný jest povinen vydati žalobci povinný díl z pozůstalosti«, jest žalobou určovací, nejde-li o zaplacení určité peněžité částky, odpovídající výši povinného dílu.

Jediný dědic ze závěti, jenž neuznal nárok nepominutelného dědice na povinný díl, jest pasivně oprávněn, i před odevzdáním pozůstalosti, k žalobě nepominutelného dědice o zjištění, že má nárok na povinný díl.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1933, R I 1072/33.)

Žalovaný byl v posledním pořízení své manželky Josefiny M-ové, zesnulé dne 29. srpna 1929, ustanoven »universálním dědicem veškerého jmění«. Dne 12. ledna 1932 zemřel otec zůstavitelky Dr. H. a správcem jeho pozůstalosti byl ustanoven žalující spolek. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalující spolek na žalovaném, by bylo uznáno právem, že se určuje, že pozůstalost po Dr. H-ovi přísluší nárok na vyměření a vydání povinného dílu z pozůstalosti po Josefíně M-ové ve výši příslušející pozůstalému otci a stanovené podle inventáře a že žalovaná strana jest povinna vydati žalující straně pro pozůstalost po Dr. H-ovi povinný díl z pozůstalosti po Josefíně M-ové ve výši příslušející podle zákona pozůstalému otci a stanovené podle pozůstalostního inventáře. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by jí, vyčkáje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. **Důvody:** Prvý soud zamítl žalobu pro nedostatek pasivního oprávnění žalovaného k žalobě máje za to, že před odevzdáním pozůstalosti jest žalovati o povinný díl pozůstalost, nikoliv přihlášeného dědice. Jest však dáti za pravdu odvolatelé, že tento názor prvního soudu jest ve své všeobecnosti mylný. Pokud se první soud na podporu svého stanoviska dovolává rozhodnutí nejv. soudu čís. 10.755 sb. přehlíží, že toto rozhodnutí mělo jiný skutkový podklad, ano šlo o žalobu o zaplacení peněžité částky odpovídající výši povinného podílu. V souzeném případě však jde o žalobu určovací, což platí též o odstavci 2 žalobního žádání pro jeho všeobecný doslov bez číselného určení povinného dílu, která podle své povahy může směřovati jen proti osobě přihlášeného dědice, jehož dědického práva svým výsledkem se dotýká a v jeho jediné moci jest, by obmezení svého dědického práva ve prospěch nepominutelného dědice uznal. K vůli stručnosti stačí poukázati na odůvodnění rozhodnutí být. nejv. soudu vídeňského čís. 1795 úř. sb. nová řada svazek XIX. Byla proto žaloba právem podána proti žalované straně jako přihlášenému universálnímu dědici Josefiny M-ové.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Rekursu nelze přiznati oprávnění, neboť napadené usnesení odvolacího soudu odpovídá stavu věci i zákonu a vývody rekursu nebylo vyvráceno. Především jest vytknouti, že nejvyšší soud může přezkoumati usnesení odvolacího soudu jen v otázce pasivní legitimace žalovaného, poněvadž se odvolací soud právě tak jako soud prvé stolice omezil jen na tuto otázku, takže vše, co stěžovatel uvádí mimo rámec této otázky (předčasnost žaloby, nepřipustnost žaloby určovací, nepřesnost, neurčitost, neúčelnost atd.) musí v tomto období sporu naprosto zůstat bez povšimnutí. Nejvyšší soud souhlasí s názorem odvolacího soudu, že jde tu o žalobu určovací, což platí i o druhém odstavci žalobního žádání přes jeho doslov, který by mohl nasvědčovati opaku, a přes nevhodnou úpravu příslušného odstavce. Jde v podstatě jen o zjištění práva žalující strany na povinný díl z pozůstalosti po Josefíně M-ové, k níž se přihlásil žalovaný jako universální dědic ze závěti, a nejde o zaplacení určité peněžité částky odpovídající výši povinného dílu, neboť po příznivém výsledku tohoto sporu bude teprve v řízení pozůstalostním výše povinného dílu vyměřena. Správně usoudil odvolací soud, že skutkový podklad souzeného případu jest jiný, než případ, jehož se týče rozhodnutí nejvyššího soudu č. 10755 sb. n. s., na které se odvolával první soud a na které znova se odvolává stěžovatel.

Poněvadž žalovaný jako jediný dědic ze závěti neuznal nárok žalobkyně na povinný díl, byl po právu žalován. Stěžovatel sám si v rekursu odporuje, uváděje, že jest žalován »jako universální dědic pozůstalosti po Josefíně M-ové« a že to znamená, že žalována jest vlastně sama pozůstalost, jejímž jediným dědicem žalovaný jest. Ale pak by padaly všechny důvody, kterými stěžovatel se snaží prokázati nedostatek své pasivní legitimace.

Čís. 13042.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n.).

Stát, používající najatých místností k účelům vyučovacím, nevykonnává v nich »povolání« ve smyslu čl. 1 § 4 (2) zákona.

Slovem »byty« v § 4 odst. (1) čís. 2 zákona nerozumí se jakékoli místnosti, nýbrž jen místnosti určené k bydlení, jichž nájemník užívá buď jen k bydlení, nebo zcela neb z části k výkonu svého povolání.

Jiné místnosti než byty a samostatné provozovny, jež nelze podřaditi pod žádné z ustanovení § 4 zákona, zejména i místnosti najaté pro státní školu, zůstaly i po 1. lednu 1933 pod záštitou zákona na ochranu nájemců podle všeobecných ustanovení §§ 1, 4 a 30 zákona ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1933, R I 1108/33.)

Soudní výpověď z nájmu, danou pronajímatelem československému státu, procesní soud první stolice zrušil. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkáje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by neohledě k důvodu, pro který zrušil rozsudek prvního soudu, o odvolání žalobce znovu rozhodl.

Důvody:

Proti soudní výpovědi nájemného poměru podal žalovaný námitky jednak proto, že nebyla zachována smluvená výpovědní doba (§ 1116 obč. zák.), jednak proto, že nájemní poměr je pod záštitou zákona o ochraně nájemníků, a že jest tudíž žádati o soudní svolení k výpovědi v řízení nesporném. Prvý soud zrušil výpověď z důvodu, že se najatých místností používalo do 31. prosince 1932 k účelům vyučovacím, tedy k výkonu povolání, takže se vypovídaných místností podle čl. I § 4 (2) zákona ze dne 19. prosince 1931 čís. 210 sb. z. a n. netýká odstavec (1) čís. 2 a odstavec (3) téhož zákonného ustanovení, podle nichž poměry z nájemních smluv o bytech a jiných místnostech, na něž se vztahuje odst. (1), spravují se počínajíc dnem 1. ledna 1933 ustanoveními práva občanského. Odvolací soud, rozeznáváje mezi byty v užším smyslu a mezi byty v širším smyslu, zahrnující prý v sobě také jakékoliv jiné místnosti, měl za to, že vypovídané místnosti nejsou od 1. ledna 1933 již chráněny, protože se na ně vztahuje ustanovení § 4 (1) čís. 2 zákona č. 210/1931. Nelze schváliti ani názor prvního ani názor odvolacího soudu, jež oba použily na souzený případ § 4 zákona čís. 210/1931. Tento předpis se sem nehodí. Vypovídané místnosti jsou sice pod záštitou zákona na ochranu nájemníků, ale z jiného důvodu než uvedl první soud. Odvolací soud správně vyložil, že ustanovení § 4 (2) uvedeného zákona se sem nehodí, že žalovaný stát, používá najatých místností k účelům vyučovacím, nevykonává žádné »povolání« ve smyslu zákona, a že ustanovení to podle úmyslu zákonodárce mělo jen chrániti ony nájemníky, kteří užívají bytu nebo jeho části k výkonu svého povolání. Odvolací soud však pochybil ve výkladu slova »byty« v § 4 odst. (1) čís. 2 uvedeného zákona. Podle tohoto předpisu a podle odst. (3) téhož paragrafu jsou od 1. ledna 1933 vypuštěny z ochrany nájemníků byty skládající se mimo kuchyně a obytné pokoje pro služebné z pěti nebo více obytných místností. Odvolací soud má vzhledem k předpisu § 30 zák. o ochr. náj. za to, že slovo »byty« má zde širší význam, že rozumí se tu každá místnost. Než z doslovu zákona a z jeho úmyslu vyplývá, že zákonodárce měl tu na mysli jen pojem bytu v pravém smyslu, jen místností určené k bydlení, jichž nájemník užívá buď jen k bydlení, nebo zcela než z části k výkonu svého povolání, při čemž měly býti vypuštěny z ochrany nájemníci zámožnější. Podle důvodové zprávy k návrhu zákona (tisk 1538) měly vypadnouti z ochrany nájemníků jednak byty zámožných nájemníků, dále byty od pěti pokojů výše, živnostenské provozny akciových společností, komanditních společností na akcie a společností s ručením omezeným a velké provozny vůbec. Při tom

ovšem ohledně bytů stala se výjimka potud, že zůstávají byty v zákoně (odst. 2) uvedené i po 1. lednu 1933 pod ochranou nájemníků. Z toho vyplývá, že podle úmyslu zákonodárce zůstaly jiné místnosti než byty a samostatné provozny, jež nelze podřaditi pod žádné z ustanovení § 4 zák. čís. 210/1931 — zejména i také místnosti najaté pro státní školu, jako v tomto případě — i po 1. lednu 1933 pod záštitou zákona podle všeobecných ustanovení §§ 1, 4 a 30 zákona čís. 44/1928, ježto pro takové místnosti zákon čís. 210 z roku 1931 neustanovil odchylky. Jest tudíž názor odvolacího soudu, že se vztahuje na vypovídané místnosti ustanovení čl. I § 4 (1) čís. 2 zák. čís. 210/1931 sb. z. a n. mylný. Prvý soud sice uvedl, že se nemusil obíratí námitkou opožděnosti výpovědi, ale ve skutečnosti se jí zabýval a vyslovil, že námitka ta je bezdůvodná. Ale touto námitkou nebude se třeba již zabývatí, ana stačí námitka první, že místnosti jsou pod ochranou zákona. Důvod, pro který zrušil odvolací soud rozsudek prvního soudu, neobstojí a bylo se proto usnésti jak svrchu uvedeno.

Čís. 13043.

Vylučovací žaloba postupníka proti exekuci postupitelova věřitele není vyloučena tím, že postupník přihlásil nárok z postupu k rozvrhu peněz složených postoupeným dlužníkem na soudě a že rozvrhové řízení není dosud skončeno.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1933, R I 1109/33.)

Zalovaný Antonín B. zabavil exekučně pohledávku, kterou měl jeho dlužník Josef B. za Bohuslavem H-em. Bohuslav H. složil dluh na soudě. Na tuto pohledávku vznesl však nárok i Adolf Z., kterýžto nárok zabavil a dal si příkázati k vybrání žalobce. Žalobu o nepřipustnost exekuce procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkáje pravomoci, ve věci dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: První soud pohlíží správně na žalobu jako na žalobu vylučovací podle § 37 ex. ř. Správně také uvádí, že již v zákonu (§ 37 ex. ř.) je uveden právní poměr, o který jde, jakož i právní zájem, nesprávně však dospívá k závěru a názoru, že žalobce nemá právní zájem na tom, by rozsudkem byla nepřipustnost exekuce vyslovena, maje za to, že v době, kdy není rozvrhové usnesení vydáno, nelze žalovati, poněvadž prý není vyloučeno, že věc bude vyřízena rozvrhovým usnesením. § 37. ex. ř. ustanovuje, že proti exekuci může i třetí osoba vznésti odpor, tvrdí-li na zabavené věci takové právo, které činí vedení exekuce na tuto věc nepřipustným. Odpor jest uplatňovati žalobou. Ze takovou věcí je i pohledávka, o tom není v judikatuře pochybností. Byla-li tudíž zabavena dlužníková pohledávka za poddlužníkem, nemůže postupník uplatniti nijak jinak své právo na pohledávku proti vymáhajícímu věřiteli, jenž nechce exekuci zrušiti, než žalobou podle § 37 ex. ř. Na tomto stavu nic se nezmění tím, že poddlužník dlužnou částku složil podle § 307 ex. ř. k soudu a má proto soud složené peníze podle zásad exekučního

řádu rozvrhnouti. Žalovaný zabavil exekučně pohledávku, kterou měl jeho dlužník Josef B. za Bohuslavem H-ou. Bohuslav H. složil svůj dluh k soudu, poněvadž byla prý zabavena několika věřiteli. Na pohledávku vznesl však nárok i Adolf Z., který tvrdil, že mu byla již dříve, 21. ledna 1925, Josefem B-em postoupena. Žalovaný tento nárok Adolfa Z-a při rozvrhovém roku neuznal. Nárok postupníka je závislý na tom, by byla zjištěna sporná otázka postupu, jenž prý předcházel zabavení. Tutu spornou otázku nemůže soud rozhodovati v řízení rozvrhovém ve prospěch postupníkův, a to ani tehdy, kdyby byl postup listinou osvědčen (§ 210 ex. ř.), neboť sporná otázka může býti řešena jen sporem. Také nemůže soud v řízení rozvrhovém, jež jest provedtí podle předpisů exekučního řádu, určovati procesní role, neboť procesní role je určena ustanovením § 37 ex. ř. Z toho však vyplývá, že je lhostejno, že v době podání žaloby i v době vydání rozsudku nebylo ještě vydáno rozvrhové usnesení, neboť v rozvrhovém usnesení nebylo by bývalo možné přes odpor vymáhajícího věřitele přikázati pohledávku postupníku. Jedině možná cesta k uplatnění nároku postupníka jest tudíž žaloba podle § 37 ex. ř. Nelze proto žalobci upřítí právní zájem na tom, by bylo určeno, že jeho právo činí vedení exekuce na pohledávku Josefa B-a nepřipustným, neboť právní zájem zákon předpokládá. Jde-li však o žalobu podle § 37 ex. ř., kterou žalobce podává na Adolfa Z-a, jako věřitel, jenž jeho nárok zabavil, jsou podmínky této žaloby jako žaloby určovací splněny v předpisu zákona (§ 37 ex. ř.) a, ano je nesporné, že exekuce není ještě skončena, poněvadž peníze nebyly dosud vydány, netřeba, ba ani nelze zkoumati, zda jsou tu podmínky žaloby určovací podle § 228 c. ř. s. Poněvadž první soud, vycházející z mylného právního názoru, žalobu zamítl, pouze pro nedostatek (prý) právního zájmu, věcně se však žalobním nárokem vůbec nezabýval, nadhodiv jen, avšak nerozřešiv námitku, že Adolf Z. postoupil prý pohledávku před exekučním základem žalobcovým okresní hospodářské záložně v B., bylo k odvolání rozsudek prvního soudu dle § 496 čis. 2 a 3 c. ř. s. zrušiti a věc vrátiti prvnímu soudci, by ve sporu dále jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Stěžovatel nenapadá správný názor nižších soudů, že se žalobou, o níž tu jde, uplatňují námitky ve smyslu § 37 ex. ř. Předmětem takové žaloby jest určení, že exekuce vedená na majetkový předmět je nepřipustná, a jest k ní oprávněna třetí osoba, jsou-li tu předpoklady § 37 ex. ř. t. j. právo bránící výkonu exekuce a ohrožení jeho povolenou exekucí (srovnej rozh. čis. 7561 sb. n. s.). Důsledkem toho není k ní třeba zvláště osvědčovati právní zájem, jak jest tomu při žalobě určovací ve smyslu § 228 c. ř. s., poněvadž zájem ten předpokládá již § 37 ex. ř. sám (srovnej rozh. čis. 6486 sb. n. s.). Není proto třeba se obíratí vývody rekursu, jimiž se jen doličuje, že žalobce vystupující jménem svého dlužníka podle § 308 ex. ř., nemá právní zájem na okamžitém určení nároku na pohledávku exekucí stíženou, poněvadž dlužníku dosud nehrozí nebezpečí. Otázka aktivní a pasivní legitimize jest roz-

řešena ustanovením § 37 ex. ř., a jest pro tento spor úplně bez významu, jak tato otázka bude rozřešena při rozvrhu pohledávky složené podle § 307 ex. ř. na soudě. Nedovodil tedy stěžovatel, že právní názor napa- deného usnesení je nesprávný, a nemohl proto rekurs míti úspěch.

Čís. 13044.

Uplatnil-li kupitel koní vady a dal-li koně prodávateli k dispozici, navrhuje zrušení kupní smlouvy, byl povinen postarati se o mezitímní opatrování a uschování, jakož i o výživu koní tak, aby neutrpěli újmy na zdraví. Poslal-li kupitel bez svolení prodávatele koně (klisny), ač věděl, že jsou jezdecké, do hřebčince, aby byly zabřeznuty, porušil nejen prohlášení, že dává koně prodávateli k dispozici, nýbrž dal tím nepochybně na jevo, že s nimi chce nakládati jako s vlastními, čímž se mlčky vzdal nároku na zrušení kupní smlouvy.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1933, Rv I 490/32.)

Žalobce koupil od žalovaného pár koní, klisen. Ježto se koně nehodili k tahu a k hospodářství, domáhal se žalobce na žalovaném zrušení kupní smlouvy a vrácení kupní ceny. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Dovolacímu důvodu nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čis. 4 c. ř. s.), nelze upřítí oprávnění. Uplatnil-li kupitel dobytka žalobou nárok ze správy pro vady dobytka, jakž se stalo v souzeném případě, a dal-li dobytče, jako v tomto případě, žalovanému k dispozici, navrhuje zrušení kupní smlouvy, byl povinen starati se o mezitímní opatrování a uschování dobytčete, jakož i o jeho výživu tak, by dobytče neutrpělo újmy na zdraví. Prodávatele jest považovati od té doby za scho-vatele dobytčete (§ 957 obč. zák.) a jako takovému nepřisluší mu k dobytčeti ani vlastnictví ani držba ani právo užívání, jest pouhým detentorem s povinností svěřené mu dobytče zabezpečiti před škodou (§ 958 obč. zák.) a jest zejména povinen po skončení rozepře vrátiti dobytče prodávateli v tom stavu, v jakém je převzal (§ 961 obč. zák.). Za rozepře o správu nesmí kupitel, jenž dal prodávateli dobytče k dispozici, jím svobodně nakládati, neboť by byl zavázán k náhradě škody tím na dobytčeti vzniklé a mohlo by po případě takovéto nedovolené nakládání s dobytčetem po seznání vady býti považováno (§ 863 obč. zák.) za vzdání se nároku na zrušení kupní smlouvy. Tak tomu bude zejména, prodá-li kupitel po vytknutí vady dobytče třetí osobě (rozh. 2467, 2399 sb. n. s.). O takovou neoprávněnou dispozici jde i v souzeném případě. Žalobce po oznámení vady koupených klisen, po výtce, že se koně k tahu a hospodářství nehodí, ač je k tomu účelu koupil, a po zahájení sporu o zrušení kupní smlouvy právě pro tuto vadu, ač již věděl, že koně jsou koně jezdeckí a že žalovaný je měl jako takové, poslal klisny,

jak nesporno, do hřebčince, aby byly zabřeznuty, takže nyní žalovaný právem namítnul, že jsou koně březí a že považuje disposici za zrušení a koně za převzaté. Chtěl-li žalobce klisny dané k disposici připustiti k hřebci, měl si k tomu vyžádati svolení žalovaného, jenž jedině mohl s koni disponovati. Neučinil-li tak a dal klisny zabřeznouti, ač mu musilo být známo, že březí koně se nehodí k použití jako koně jezdeckí, že aspoň nemohou po jakousi dobu býti k tomu účelu používáni, jednal s koni samovolně jako by byl jich vlastníkem, zavinil že se octlí ve stavu, který se přiči účelu, pro jaký byli u žalovaného užíváni, aniž by bylo více možno je opětně uvésti do stavu dřívějšího. Tím porušil nejen prohlášení, že dává koně žalovanému k disposici, že je odmítá jako přijaté na úplné splnění kupní smlouvy, nýbrž dal tím nepochybně, uváží-li se všechny okolnosti případu, na jevo (§ 863 obč. zák.), že s nimi chce nakládati jako s vlastními, čímž se mlčky vzdal nároku na zrušení kupní smlouvy. Tomuto názoru není na závadu zjištění odvolacího soudu, opřené o posudek znalce zvěrolékaře, že připouštění jest temperamentu klisny v době říjení nutné, neboť i tu měl předem se ujistiti souhlasem žalovaného, než dal klisny k hřebci připustiti, jinak šlo nebezpečí na jeho vrub. Poněvadž tedy žalobce vědomě po žalobě ze správy pro vadu nechal klisny zabřeznouti, takže jich žalovaný nemohl by používat jako koní jezdeckých, jak jich dosud užíval, porušil tím předání disposiční moci nad nimi žalovanému a vzdal se tím nároku na zrušení kupní smlouvy uplatněného podle § 932 obč. zák.

Čís. 13045.

Nelze přisouditi útraty za dovolací odpověď vedlejšího intervenienta, nebylo-li tu nebezpečí koluse. Vedlejší intervenient měl se dohodnouti s hlavní stranou, podavši dovolací odpověď, dříve, než sám dovolací odpověď podal.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1933, Rv I 807/32.)

Ve sporu, o nějž tu jde, přistoupil k žalovanému vedlejší intervenient. Oba nižší soudy žalobu zamítly. V dovolacím řízení podal dovolací odpověď žalovaný i jeho vedlejší intervenient. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, přisoudil žalovanému útraty dovolacího řízení a zamítl návrh vedlejšího intervenienta na přisouzení útrat dovolací odpovědi. V tomto směru uvedl v

důvodech:

Dovolací odpovědi vedlejšího intervenienta nebylo v tomto případě potřeba a nebyla účelná, protože tu nebylo nebezpečí koluse, žalovaný podal dovolací odpověď a vedlejší intervenient mohl a měl se s ním v této příčině dohodnouti dříve, než sám dovolací odpověď podal.

Čís. 13046.

Výroku, že smlouva o rozsudím pozbyla moci, ježto osoba, která byla jmenována rozhodcem a tuto funkci i přijala, její výkon odepřela, jest se domáhati návrhem, o němž jest rozhodnouti usnesením po předcházejícím ústním jednání.

Nejde tu o řízení nesporné, nýbrž o kontradiktorní jednání, ovládané zásadou projednací.

Řízení jest zahájiti i, podána-li neprávem žaloba, již se domáháno vydání rozsudku. Rozhodnuto-li nižšími soudy nesprávně rozsudkem místo usnesením a bylo-li rozhodnuto souhlasně, stalo se vyřízení soudu druhé stolice podle § 528 c. ř. s. konečným a není proti němu dovolací rekurs přípustný.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1933, Rv I 822/32.)

Žalobce se domáhal toho, by bylo rozsudkem vysloveno, že smlouva o rozsudím uzavřená se žalovaným pozbyla moci, protože prý arch. Richard H., jehož za rozhodce jmenoval a jenž funkci tuto přijal, výkon této funkce odepřel, v čemž žalobce spatřuje důvod zrušení smlouvy podle § 583 čis. 2 c. ř. s. Procesní soud připustil možnost žaloby, poukázav k rozhodnutí býv. nejv. soudu ve Vídni ze dne 30. listopadu 1909 č. j. Rv 883/9 (viz Právník 14/10), zamítl však žalobu z věcných důvodů. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud odmítl dovolání, správně dovolací rekurs.

Důvody:

Názor procesního soudu, že žalobce měl možnost žaloby i co do důvodů bezúčinnosti smlouvy o rozsudím uvedených v § 583 c. ř. s., jest mylný. V případě, jehož se týká rozhodnutí uvedené prý soudem, nešlo o takový důvod, nýbrž o neplatnost smlouvy, která tu byla podle tvrzení žalobce již od původu a která záležela v tom, že prý smluvený rozhodčí soud, smírčí soud obchodní a živnostenské komory, je totožný s touto komorou jako stranou ve sporu. Tu ovšem bylo lze připustiti žalobu o neplatnost smlouvy, aniž bylo třeba vyčkati rozhodčího výroku, který by pak byl mohl býti napaden z důvodu § 595 čis. 1 c. ř. s. To však nelze rozšiřovati na případy § 583 c. ř. s. Pro tyto případy stanoví § 584 c. ř. s. velicím předpisem, že jest o nich rozhodnouti k návrhu usnesením po předcházejícím ústním jednání. Je tu zavedeno řízení jednodušší a rychlejší, jak to odpovídá povaze věcí a důvodů v § 583 c. ř. s. uvedených; jejich skutkový podklad je vesměs jednoduchý a zpravidla také bez obtíží zjistitelný; proto má a může býti zjednodušeným řízením, jak toho věc vyžaduje, co nejdříve mezi stranami určeno, stala-li se smlouva o rozsudím bezúčinnou, stejně jak je tomu také u závad uvedených v § 582 c. ř. s. Nejde tu o řízení nesporné a proto také ne o nepřipustnost pořadu práva, nýbrž o kontradiktorní jednání, ovládané zásadou projednací, kde strany zůstávají pány rozepře. Rozhodnutí má se státi usnesením a podle toho řídí se

také opravné prostředky. Nesejde na tom, že podána byla žaloba a žádáno o vydání rozsudku, protože podle zásady minus in maiori continetur, je v žalobě obsažen návrh, jak jej vyžaduje § 584 c. ř. s.; nesejde ani na tom, že soud vydal rozhodnutí nesprávně ve formě rozsudku místo usnesení, protože jde tu jen o formální označení. Podobné řízení předpisuje na př. také čl. XXIII. uv. z. k c. ř. s. o zmatečné stížnosti proti nálezu bursovního soudu. Rozlišování je důležité právě pro posouzení přípustnosti opravných prostředků jmenovitě s hlediska § 528 c. ř. s. Je zřejmé, že při věcném vyřízení ve správné formě usnesení je proti potvrzujícímu usnesení rekursního soudu další opravný prostředek vyloučen. Již z toho je patrné, že nelze straně přiznati právo volby mezi žalobou (rozsudkem) a návrhem (usnesením), any opravné prostředky co do přípustnosti nejsou stejné; kdyby se straně právo volby přiznalo, nebylo by pro druhou stranu jistoty co do právní moci rozhodnutí, protože by přípustnost opravných prostředků závisela na libovůli strany zakročující o zrušení smlouvy. To však je procesuálně nepřípustné. Ač tedy v souzeném případě bylo o návrhu na zjištění bezúčinnosti smlouvy rozhodnuto z věcných důvodů nesprávně rozsudkem místo usnesením, jde přece u obou soudů v pravdě o vyřízení věci usnesením a správnost vyřízení rekursního soudu, které se stalo podle § 528 c. ř. s. konečným, nesmí býti dovolacím soudem přezkoumána. Věc se má stejně, jako kdyby na př. jen o útratách bylo rozhodnuto rozsudkem anebo kdyby rozsudkem bylo rozhodnuto o žalobě pro rušenou držbu. Tu všude jde jen o formální vadnost vyřízení, která nemůže mítí vliv na povahu a přípustnost opravných prostředků.

Čís. 13047.

Byla-li na místě určeném pro udání směnečníka vytištěna jen slova: »Pharmacia X.« s udáním místa, šlo jen o pouhé označení závodu, nikoliv však o jméno nebo firmu osoby, jež měla platiti. Výstavce byl proto oprávněn doplniti nedostatečný údaj směnečníka vepsáním jména majitele lékárny.

Doplnění směnky údajem směnečníka jest přípustné i po protestu. Doplnění podstatné náležitosti směnky po protestu není nepřípustné proto, že k zachování směnečného práva byt i jen proti jedné z osob směnečně zavázaných, bylo třeba protestu.

Koncesované lékárny lze udělití zásadně jen fysickým osobám, nikoliv společnostem.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1933, Rv I 1946/33.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítí žalovaný příjemce (lékárník), že v době jeho podpisu byla na směnce jako směnečník uvedena jen »Pharmacia Orion v X. u divadla«, další adresa směnečníka (žalovaného) byla prý tam teprve po protestu neoprávněně a protismluvně připsána. Procesní soud prvě stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Pokud se týče právního posouzení věci, jest jádrem sporu otázka, zda směnka bylo lze považovati co do podstatné náležitosti udání směnečníka (§ 3 čis. 6 sm. zák.) za biancosměnku čili nic. Zjištěno bylo, že před dovolatelovým podpisem byla na místě určeném pro uvedení směnečníka vytištěna jen slova: »Pharmacia Orion, X., U divadla«. Dovolatel jest na omylu, domnívaje se, že tím bylo vyhověno formální náležitosti udání směnečníka, poněvadž prý slova »Pharmacia Orion« jsou nepochybně jménem, pod nímž může býti vedena lékárna. Z názvu »Pharmacia Orion«, bylo by lze souditi na akciovou společnost. Tu však dovolatel přezírá, že podle zákona ze dne 18. prosince 1906 čis. 5 ř. z. z roku 1907 lze udělití koncesované lékárny zásadně jen fysickým osobám, nikoli společnosti (srovnej rozhodnutí bývalého správního soudu ve Vídni sb. Budwinského čis. 12.019 z roku 1918). Vzhledem k tomu nelze v uvedeném označení spatřovati nic jiného než pouhé označení závodu (čl. 16, druhý odstavec obch. zák.), nikoli však jméno nebo firmu osoby, která má platiti, a jen takový údaj by vyhovoval předpisu § 3 čis. 6 směn. zák., při čemž ovšem lze přisvědčiti dovolateli, že takto udaná osoba skutečně existovati ani nemusí. Nehledě však k tomu, připustil dovolatel, že se chtěl zavázati jako příjemce, a byl proto výstavce oprávněn, považovati razítkový výtisk jen za označení podniku dovolatelova. Poněvadž však takové označení nestačilo k udání směnečníka, byl výstavce dále oprávněn, doplniti tento nedostatečný údaj tak, jak se stalo. Toto právo přešlo na žalobce jako nabyvatele směnky (srovnej rozh. n. s. sb. čis. 5812). Nelze proto tvrditi, že směnka byla doplněna proti úmluvě nebo že byla zfalšována. Pokud se týče dovolatele jako příjemce směnky, nebylo zapotřebí protestu (§ 40 sm. zák.), a jest proto přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že označené doplnění směnky se mohlo státi i po protestu (srv. rozh. sb. n. s. čis. 4416). Dovolatelův názor, že doplnění podstatné náležitosti směnky po protestu jest nepřípustné i tehdy, bylo-li k zachování směnečného práva byt i jen proti jedné z osob směnečně zavázaných třeba protestu, nemá opory ani v zákoně ani v nauce ani v judikatuře.

Čís. 13048.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 19. prosince 1931, čis. 210 sb. z. a n.).

Nájemnice, která pronajímá jednotlivé pokoje bytu podnájemníkům a vaří pro ně stravu, nevykonává v bytě »povolání« ve smyslu čl. 1 § 4 (2) zák.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1933, Rv I 2097/33.)

Proti soudní výpovědi z bytu, v níž bylo uváděno, že nájemnice obývá jako soukromnice byt o šesti pokojích, namítla nájemnice, že neobývá byt jako soukromnice, nýbrž že dává jednotlivé pokoje do podnájmu a že pro podnájemníky vaří stravu. Procesní soud prvě

stolice ponechal výpověď v platnosti, neshledav v tvrzené činnosti žalované »povolání« ve smyslu čl. I § 4 (2) zák. čís. 210/1931. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Soud první stolice vycházel z názoru, že »výdělečná činnost« a »povolání« jsou dva různé pojmy, povolání je jest pojmem užším, výdělečná činnost pojmem širším, žalovaná je však jest jen výdělečně činná. Tento výklad jest správný. »Povoláním« rozumí se výdělečná činnost, jež jest závislá na určité kvalifikaci, není-li tomu tak (na př. při nádeníku) jest přece činnost provázena intensivním pracovním výkonem. O tom však nelze mluvit při pronajímání světnic, tím méně, ana nebyla žádná výdělečná činnost ohlášena u živnostenského úřadu, jak první soud bezvadně zjistil. Zákon sám rozlišoval mezi výdělečnou činností a povoláním. V § 9 zákona o ochraně nájemníků ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n. mluví se o místnostech užívaných k výdělečné činnosti. V § 2 zákona ze dne 30. března 1933, čís. 54 sb. z. a n. mluví se opět o výkonu jakéhokoliv povolání, při čemž se myslí zřejmě na lékaře, badatele, spisovatele a pod. Povolání předpokládá zpravidla určité vzdělání a kvalifikaci, při nejmenším pronikavý pracovní výkon spojený s výdělečnou činností. K tomu ještě přistupuje, že byt, o nějž tu jde, byl předchůdci žalované, najmě jejím zesnulým otcem, pronajímán jen k bydlení, jak sama udává. Nemůže se proto žalovaná odvolávat na to, že najala byt k výkonu povolání.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Rozhodnutí sporů závisí na tom, zda nižší soudy správně vyložily pojem »jakéhokoli povolání«, vyskytující se v čl. I § 4 (2) zákona ze dne 19. prosince 1931 čís. 210 sb. z. a n. V tomto odstavci se vyslovuje, že se ustanovení odst. (1) čís. 1 a 2 netýkají bytů, kterých se do dne 24. prosince 1931 užívalo a do dne 31. prosince 1932 bude užívati zcela nebo z části k výkonu jakéhokoli povolání. Nižší soudy správně vyložily, že zaměstnání žalované není »povoláním«, a odkazuje se dovolatelka ve směru tom ke správným, stavu věci i zákonu vyhovujícím důvodům napadeného rozsudku, jež dovolací soud schvaluje. Podle toho, co bylo nižšími soudy zjištěno, vyživuje se žalovaná tím, že pronajímá jednotlivé pokoje svého bytu podnájemníkům a že pro ně vaří stravu. I když se spojí obojí tato činnost, podpronájem pokojů a vyvažování omezené na podnájemníky žalované, jde jen o »výdělečnou činnost«, nikoli o výkon nějakého »povolání«. Nižší soudy posoudily tudíž věc správně po stránce právní, uznavše výpověď danou žalované dne 3. dubna k termínu červencovému 1933 za účinnou, a právem proto nepřipustily nabízené důkazy o nerozhodných skutečnostech, zejména o tom, že jediným zdrojem výživy žalované bylo od dávných let pronájem pokojů podnájemníkům a jich stravování, že někdy jinou práci nekonala, ničemu jinému se nenaučila, že jen pro domácnost byla vychována, a že ve svém stáří není s to, aby jiné povolání vykonávala.

Čís. 13049.

Stát neručí za škodu, kterou utrpělo dítě svěřené dozoru státní opatrovny.
(Rozh. ze dne 24. listopadu 1933, Rv I 2132/33.)

Nezletilá žalobkyně domáhala se na československém státu náhrady škody, tvrdíc, že docházela do státní opatrovny, že při hře spadla do hliníku a se poranila, k čemuž prý došlo proto, že děti nebyly opatrovány pečlivě a řádně, jakž vyžadovalo nebezpečí místa. **Procesní soud první stolice** žalobu zamítl. **Důvody:** Žalobkyně se dožaduje náhrady škody za zranění proti státu z důvodu jeho ručení za zřízence, za opatrovnici N-ovou a za pěstounku ve výkonu své činnosti potrovně zaměstnané, a to proto, že zanedbaly ve výkonu své činnosti potřebné opatrnosti a pozornosti. Tyto na státní opatrovně zaměstnané osoby jako takové jednaly zřejmě ve výkonu veřejné moci, u výkonu školní výchovy a opatrování dětí. Není dosud zákona, o který by podle § 92 ústavní listiny bylo lze opřítí takový nárok z důvodu ručení státu. **Odvolací soud** napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Podle názoru odvolatelky je právní posouzení věci prvním soudem mylné, poněvadž věc neměla býti posouzená podle § 92 ústavní listiny, nýbrž podle ustanovení občanského zákona o náhradě škody zejména § 1315 obč. zák., který stanoví, že ručí ten, kdo užívá osoby neschopné k opatření svých záležitostí za škodu, kterou tato osoba způsobí, a nečiní se tu rozdíl v osobě zaměstnavatelově. Náзор odvolatelky není správný. Zde jde o náhradu škody proti státu způsobené jeho orgány. A tu jest rozeznávati, zda stát vystupuje jako soukromoprávní osoba či jako nositel veřejné moci veřejnými orgány. Vystupuje-li jako podmět soukromoprávní, není pochybnosti, že ručí jako každá jiná osoba soukromá podle § 1295 a násl. obč. zák. za škodu jeho orgány způsobenou. Jinak ovšem jest tomu, vystupuje-li jako osoba veřejnoprávní, vykonávaje svá výsostní práva. A tu má odvolací soud stejně jako první soud za to, že v souzeném případě vystupuje stát jako osoba veřejnoprávní, ana se žalobkyně domáhá náhrady škody z důvodu, že pěstounky ve státní opatrovně, jichž dozoru byla svěřena, zanedbaly povinnou péči, čím se stalo, že žalobkyně přišla k úrazu. Takový nárok nevyplývá z právního poměru sobě rovných podmětů, nýbrž z poměru žalobkyně jako příslušnice státu proti státu jako veřejnoprávnímu útvaru, není tudíž poslušnice státu proti státu jako veřejnoprávnímu útvaru, ani tu § 92 úst. listiny stavby soukromoprávní, nýbrž veřejnoprávní. A tu § 92 úst. listiny stanoví, že stát ručí za škodu jeho orgány způsobenou — a za ně jest považovati pěstounky ve státní opatrovně — jen tehdy, pakliže mu to zvláštní zákon ukládá. Takového zákona ohledně pěstounů ve státní opatrovně není a proto také odpadá ručení státu za ně. Správně proto posoudil první soud věc po stránce právní, zamítnuv žalobu již z tohoto důvodu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) spátruje dovolatelka v tom, že i odvolací soud jest právního názoru, že stát neručí

za škodu, kterou utrpěla žalobkyně, jsou svěřena dozoru státní opatrovny, poněvadž šlo o výkon veřejné moci a není zákona, jenž by ukládal státu ručení za škodu z tohoto důvodu (§ 92 ústavní listiny), a doličuje, že stát za škodu tu ručí jako každý jiný zaměstnavatel podle všeobecných zákonných ustanovení, nanejvýš podle § 1315 obč. zák. Dovolací soud pokládá za správné právní posouzení věci odvolacím soudem a odkazuje proto dovolatelku na výstižné důvody napadeného rozsudku, k nimž dodává toto: Není pochyby, že jednou z veřejnoprávních funkcí státu jest školní výchova a vzdělání občanů (§ 1 zákona č. 292 sb. z. a n. z roku 1920). Všeobecného vzdělání se dostává občanům ve školách obecných, do nichž návštěva počíná šestým rokem dítěte. Výchově mládeže ve věku předškolním slouží školy mateřské a opatrovny. Úkolem dětských opatroven, do nichž mohou býti přijaty dívky ve věku od tří do šesti let, jest, aby přijímaly pod dozor dětí dělnických tříd, navykaly je přiměřenému zaměstnání, čistotnosti, pořádku a dobrým mravům a by dětem vštěpovaly lásku k práci (§ 26 nařízení č. 108/1872 ř. z.). Pokud opatrovny vydržuje a spravuje stát, plní tím poslání rázu veřejnoprávního svými orgány — opatrovnicemi. Odvozuje-li tedy žalobkyně nárok na náhradu škody z opomenutí dohledu, dozoru a opatrování opatrovnicemi, jde o nárok rázu veřejného. V platném právním řádě není všeobecného předpisu, jímž by bylo státu uloženo ručení za škodu způsobenou orgány státními u výkonu veřejné moci. Platí tu předpis § 92 ústavní listiny, že stát ručí v takových případech za škodu jen tehdy, stanoví-li tak zvláštní zákon. Poněvadž v oboru školství, nanejvýš v oboru opatroven, příslušný zákon dosud vydán nebyl, posoudily nižší soudy věc po právní stránce správně, zamítнувše žalobu pro nedostatek zákonného předpisu.

Čís. 13050.

Byl-li návrh, by bylo povoleno ofotografování poslední vůle, vyřízen presidiálně jako věc justiční správy, lze zamítnutí návrhu napadati jen dozorčí stížností. Navrhovatel není však bráněn, by se, kdyby dozorčí stížnost neměla úspěchu, nedomáhal toho, by bylo rozhodnuto o jeho návrhu usnesením pozůstalostního soudu, proti němuž by mu pak příslušely opravné prostředky podle zákona ze dne 19. června 1931, č. 100 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1933, R I 953/33.)

Ve sporu o platnost závěti navrhl žalovaný dědic na okresním soude v T., jenž byl soudem pozůstalostním, by mu bylo povoleno ofotografování poslední vůle. Soud první stolice návrh zamítl. Rekursní soud (krajský soud v M.) nevyhověl navrhovatelovu rekursu.

Nejvyšší soud z podnětu dovolacího rekursu zrušil napadené usnesení a uložil krajskému soudu v M., by postoupil spisy presidiu krajského soudu k vyřízení dozorčí stížnosti.

Důvody:

O návrhu stěžovatele, by mu bylo povoleno ofotografování poslední vůle Emila V-a, nerozhodoval okresní soud v T. jako soud pozůstalostní v nesporném řízení, nýbrž návrh byl vyřízen presidiálně jako věc justiční správy. Zamítnutí mohl tedy navrhovatel napadati nikoliv rekurssem, nýbrž jen dozorčí stížností, což také učinil potud, že s rekurssem spojil stížnost dozorčí. Proto však ani krajský soud v M. nebyl zákonem povolán se usnášeti o opravném prostředku jako soud rekursní, nýbrž měl ponechat vyřízení presidiu krajského soudu. I bylo tudíž z podnětu dovolacího rekursu zrušiti usnesení rekursního soudu a uložiti mu, by postoupil spisy presidiu k vyřízení dozorčí stížnosti. Tím ovšem není navrhovatel bráněn, by se, kdyby dozorčí stížnost snad neměla úspěchu, nedomáhal toho, by bylo rozhodnuto o jeho návrhu usnesením pozůstalostního soudu, proti němuž by mu pak příslušely opravné prostředky podle zákona ze dne 19. června 1931 č. 100 sb. z. a n. o základních ustanoveních soudního řízení nesporného.

Čís. 13051.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. zák.

Předepsáno-li ve stanovách družstva, že se výkon členských práv na valné hromadě neděje přímo a osobně členy, nýbrž jen prostřednictvím delegátů, které volí jednotlivé prodejny podle seznamu členů k prodejné náležitých, jest tyto předpisy přesně dodržovati, zejména při volbách delegátů každé prodejny. Prodejnou ve smyslu stanov rozumí se ona obchodní místnost, v níž družstvo provádí svou činnost stanovami vytčenou.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1933, R I 1080/33.)

Rejstříkový soud povolil zápis změny v představenstvu Nákupního družstva, zapsaného společenstva s ručením omezeným. Rekursní soud zamítl opověď zápisu změny v představenstvu. Důvody: Pro posouzení platnosti svolání valné hromady a usnášení se jsou směrodatné stanovy společenstva. Podle ustanovení § 50 stanov každá valná hromada je usnášení schopna, byla-li svolána způsobem stanovami předepsaným a byly-li oznámeny předměty denního pořádku. Podle § 43 stanov členové společenstva svá práva vykonávají ve valných hromadách prostřednictvím volených delegátů, které každá prodejna volí na valné hromadě ve své výroční schůzi, na každých padesát členů prodejny případně jeden delegát, každý má na valné hromadě jeden hlas a při každé volbě delegáta prodejny musí býti sepsán protokol, který podepíše dva členové místní dozorčí rady a zašlou před valnou hromadou předsedovi společenstva. Další postup upravuje § 68 stanov, podle něhož členstvo prodejen, z nichž každá vede přesný seznam všech svých členů, volí ve výroční schůzi, kterou po prvé svolati má představenstvo, pak předseda nebo náměstek místní rady dozorčí, delegáty na valnou hromadu a místní radu dozorčí, a to předsedu,

místopředsedu, zapisovatele a nejméně dva přisedící, a volby delegátů musí se provádět pro každou valnou hromadu, ať řádnou neb mimořádnou. Jak prvý soud zjistil, členové společenstva nebyli rozděleni do jednotlivých prodejen, které všechny představovaly jednu prodejnu ústřední, a proto nebyly voleny místní dozorcí rady u každé prodejny zvláště, nebyl tedy postup stanovami pro konání valných hromad předepsaný zachován. Že členové společenstva nebyli podle prodejen rozděleni a proto místní dozorcí rady jednotlivých prodejen nebyly voleny, nemůže být rozhodným. Pro rejstříkový soud jsou směrodatné jen stanovy platně zapsané, podle nichž volba delegátů pro valnou hromadu členstvem jednotlivých prodejen provedena nebyla, důsledkem toho valná hromada dne 4. prosince 1932 podle stanov patřičným způsobem svolána nebyla a proto usnesení o volbě Jana Z-a členem představenstva není platné a nemůže být podkladem pro zápis v obchodním rejstříku.

Nejvyšší soud nevyhovět dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Výtka nesprávného posouzení věci není opodstatněna, a jest souhlasit s právním názorem rekursního soudu, že se svolání valné hromady družstva na 4. prosince 1932 nestalo způsobem odpovídajícím stanovám (§§ 43, 68), zejména, že neprovedením voleb delegátů jednotlivých prodejen družstva v N. k této valné hromadě nebyla řádně svolána, důsledkem čehož jsou usnesení na ní učiněná neplatná. K odůvodnění rekursního soudu jest vzhledem k vývodům dovolacího rekursu dodati jen toto: Stanovy družstva neznají ústřední prodejnu, pod níž by lze zahrnouti oněch šest prodejen místních v N., nýbrž mluví jen o jednotlivých prodejnách (§§ 43, 68 stanov slova: Každá prodejna), jichž zřizování jest podle § 35 čís. 4 stanov vyhrazeno společně schůzi představenstva a dozorcí rady. Výklad pojmu »prodejna«, jak jej podává rekurent, nemá opory ani ve stanovách, ani ve slovním výkladu tohoto názvu; dle tohoto výkladu rozumí se prodejnu družstva ona obchodní místnost, v níž družstvo provádí svou činnost stanovami vytčenou (§1 stanov), zejména obstarává zboží a je členům za hotové prodává, bez ohledu, kolik místností k tomu potřebuje. Mluví-li prvá věta § 68 stanov o seznamu členů pro každou prodejnu, je z toho patrné, že každé prodejně má být a je přidělen určitý počet členů jí příslušejících; bylo proto věci představenstva, by se toto přidělení členstva jednotlivým prodejnám v N. stalo. Určuje-li § 43 stanov, že se výkon členských práv na valné hromadě děje nikoliv přímo a osobně členy, nýbrž jen prostřednictvím delegátů, které volí jednotlivé prodejny podle seznamu členů té které prodejny příslušejících, jest tyto předpisy přesně dodržovati, zejména též ve příčině provedení voleb delegátů každé prodejny, poněvadž jen za předpokladu řádné volby delegátů bude valná hromada oprávněna a způsobilá k usnášení (§ 30 druž. zák., §§ 43, 50, 68 stanov). Poněvadž těchto předpisů nebylo při valné hromadě dne 4. prosince 1932 dbáno, právem rekursní soud změnou usnesení soudu prvě stolice zamítl opověď družstva.

Čís. 13052.

Vymohli-li si oba spoluvlastníci nájemního předmětu společně výpověď nájemce, která se stala právoplatnou, nemůže spoluvlastník, jemuž patří jen polovice nájemního předmětu, bez souhlasu, tím méně proti vůli druhého spoluvlastníka provést vyklizovací exekuci nájemce z nájemního předmětu, nýbrž mohou tak učiniti jen oba společně.

Proti usnesení, jímž byla k návrhu jen jednoho spoluvlastníka povolena exekuce vyklizením nájemníka, jest druhý spoluvlastník oprávněn k rekursu.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1933, R I 1095/33.)

Margareta H-ová a Mariana Sch-ová byly spoluvlastnicemi domu, každá z polovice. Právoplatným usnesením soudu bylo svoleno k výpovědi, již daly obě spoluvlastnice z najatých místností Františku P-ovi. K návrhu Margarety H-ové povolil soud prvě stolice exekuci vyklizením Františka P-a. Rekursní soud vyhovět rekursům dlužníka a spoluvlastnice Mariany Sch-ové a exekuční návrh zamítl. D ů v o d y: Právem namítají rekurenti, že navrhovatelka Margareta H-ová nebyla sama oprávněna k vyklizovacímu návrhu. Neboť, pokud se všichni spoluvlastníci společně věci shodují, představují jen jednu osobu. Jakmile se neshodují, nemůže žádný podílík učiniti na společné věci změnu, již by se dotýkal podílu druhého (§ 828 obč. zák.). Každý podílík jest podle § 829 obč. zák. úplným vlastníkem svého podílu, pokud jen neporušuje práva svých společníků. Jen potud může užítky z něho vybrati a zužiti. Držba a práva společné nemovitosti přísluší všem podílíkům vespolek. V záležitostech, jež se týkají řádné správy a řádného užívání hlavní věci, rozhoduje většina hlasů, jež se počítá podle poměru podílů účastníků (§ 833 obč. zák.). Při důležitých změnách mohou však přehlasování žádati zajištění (§ 834 obč. zák.). Ve smyslu těchto zákonných ustanovení zastává i judikatura stanovisko, že k výpovědi nájemních smluv jest oprávněna jen většina (srov. rozh. ze dne 2. července 1913 Gl. U. 6517). Rovněž se vyžaduje většina podílů k žalobě o zrušení nájemních poměrů (sb. n. s. čís. 3216, 7071), při stanovení nájemného (Gl. U. 6240) a při zvýšení nájemného (sb. n. s. čís. 7288). Nelze proto pochybovati ani o tom, že i o vyklizení, jež jest přece posledním cílem ukončení nájemního poměru, může být žádáno jen většinou spoluvlastnických podílů. Nezáleží na tom, že se výpovědní řízení konalo k návrhu obou spoluvlastnic, ježto souhlas ve výpovědním řízení nenahrazuje svolení ve vyklizovacím řízení, což ostatně spoluvlastnice Mariana Sch-ová dala jasně najevo, podávši rekurs ve vyklizovacím řízení. Ježto tudíž navrhovatelka nebyla oprávněna podati vyklizovací návrh, musel být tento návrh rekursním soudem zamítnut. Jest ještě uvažovati o tom, zda spoluvlastnice Mariana Sch-ová byla oprávněna k rekursu. K této otázce jest přitakati. Vzhledem k tomu, co bylo uvedeno, zasahá se ukončením nájemního poměru do jejích práv. Rekurs proti vyklizovacímu příkazu jest jediným prostředkem, jímž se lze brá-

niti proti vyklizení. Spoluvlastníci jest považovati aspoň za účastníci a jest tu obdobně použití ustanovení § 6 zák. čís. 100/1931. Spoluvlastnice však má dokonce postavení strany, neboť usnesení o výpovědi lze provést i proti vypovídajícímu, ježto se týká předmětu nájmu a vztahuje se proto účinnost pravoplatného usnesení o výpovědi i na spoluvlastníci jako společníci v rozepří (§ 14 c. ř. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurs není oprávněn. V otázce, zda může spolumajitelka domu, které patří jen polovice domu, samostatně, proti vůli druhé spoluvlastnice domu, provést vyklizovací exekuci dlužníka z najatých místností, vymohly-li před tím obě spoluvlastnice společně výpověď dlužníka, která se stala pravoplatnou, jest poukázati na správné stavu věci i zákonu odpovídající důvody napadeného usnesení, ke kterým jest, vzhledem k vývodům dovolacího rekursu dodat: Podle §§ 833 a 828 obč. zák. přináležejí správa společné věci oběma podílníkům dohromady a představují, pokud jsou ve shodě, jen jednu osobu. Nejsou-li však spolu dohodnuti o způsobu společné správy, nemůže žádný ze společníků provést změnu na společné věci, která by se dotýkala podílu druhého společníka. Poněvadž každé spoluvlastníci náleží jen polovička společného domu, nemůže ji, pokud jde o společnou správu, druhá spoluvlastnice přehlasovati. Vymohly-li obě společně soudní svolení k výpovědi exekuta z najatého hostince, mají společně exekuční titul k vyklizení nájemníka z místností; tento exekuční titul přináležejí jim však, poněvadž jde o právo nedílné, ke společné ruce, mohou je vykonati jen společně a nemůže je prosaditi exekuci jedna spoluvlastnice bez souhlasu, tím méně proti vůli spoluvlastnice druhé. Zda lze použiti v případě, že se nemohou dohodnouti, ustanovení § 835 obč. zák., není třeba řešiti, poněvadž se žádná ze spoluvlastnic toho nedomáhá. Oprávnění Mariany Schové k rekursu odůvodnil správně již rekursní soud a odkazuje se v tom směru k jeho důvodům. I když jest připustiti, že pravoplatnou výpověď byl skončen poměr nájemní a že opomenutím vyklizení nastane mlčky obnovení nájemního poměru podle §§ 1114 obč. zák. a 569 c. ř. s., nemění to nic na okolnosti, že exekuci vyklizovací mohou obě spoluvlastnice vésti buď společně, anebo ji nemůže vésti žádná. Zda tím budou druhé exekuci navrhnoucí spoluvlastníci způsobeny újaty neb i škoda, jest nerozhodné, neboť zákon v té příčině nestanoví výjimku. Řízení vypovídací a řízení exekuční, směřující k vyklizení najatých místností, jsou na sobě tak dalece nezávislá, že ten, kdo si vymohl výpověď, nedal tím ještě souhlas k vyklizovací exekuci, nemusí s ní souhlasiti a může jejímu povolení odporovati rekuresem.

Čís. 13053.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Je-li výstavce (majitel směnky) ústřednou a osoba, udaná jako domiciliát, pobočkou téže firmy v jiném místě, není k zachování směnečných práv proti příjemci třeba protestu.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1933, Rv I 2107/33).

Směnka, o niž tu jde, byla vystavena Akciovou společností Š. v Plzni, splatna byla u pobočného závodu Akciové společnosti Š. v Praze. Proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný příjemce mimo jiné, že směnečný nárok proti němu zanikl, ježto směnka nebyla protestována, ač šlo o směnku domicilovanou. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. V otázce, o niž tu jde, uvedl v důvodech: Podle § 40 sm. zák. není, vyjmajíc případ § 39 odst. (2) sm. zák., k zachování směnečného práva proti příjemci třeba ani presentace ani protestace směnky. V souzeném případě jde o směnečný nárok proti příjemci. Pobočný závod nelze zásadně pokládati za samostatný právní podmět, bez ohledu k tomu, zda jest v obchodním rejstříku zapsán čili nic. Jest proto podle obsahu směnky pokládati výstavce, remitenta a domiciliáta za tutéž osobu a není tudíž jako domiciliát udána osoba jiná než majitel směnky. Nestal tudíž případ § 39 (2) sm. zák. a nebylo ve smyslu § 40 sm. zák. k zachování směnečného nároku proti namítajícímu žalovanému třeba protestace směnky. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Důvody: Bezpodstatné jest odvolání, pokud se jím vytyká nesprávné právní posouzení věci s hlediska § 40 sm. zák. I odvolací soud sdílí názor prvního soudu, že firma Akciová společnost Š. v Plzni uvedená na směnce jako její výstavce jest totožnou s pražským pobočným závodem této firmy, který jest uveden na směnce jako domiciliát. Nelze proto na tuto směnku vztahovati ustanovení § 39 odst. (2) sm. zák., které vyžaduje protestace pro neplacení u domiciliáta jen tehdy, je-li jako domiciliát udána osoba jiná než majitel směnky.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Neopodstatněna je výtka nesprávného právního posouzení věci z toho důvodu, že nevykonáním včasné protestace proti žalovanému zanikl směnečný nárok proti němu. Je souhlasiti v tomto směru s právním názorem nižších soudů, že na tento případ nedopadají předpisy § 39 (2) sm. zák. o následcích z opomenuté protestace směnky, poněvadž o totožnosti domiciliáta a majitelky směnky podle obsahu směnky nelze vážně pochybovati, a stačí jen odkázati dovolatele na správné odůvodnění napadeného rozsudku.

Čís. 13054.

Při nabytí věci zástupcem jest třeba, by zmocněnec, jenž kupuje věc pro zmocnitele, dal prokazatelným způsobem najevo, že ji nekupuje pro sebe, nýbrž pro zmocnitele.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1933, Rv I 2167/33.)

V exekuci proti Valerii B-ové byly zabaveny koně. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se Anna K-ová, matka dlužnice, nepřipustnosti exekuce, tvrdíc, že zabavené koně byly koupeny Valerií B-ovou od Viktora E-a pro žalobkyni. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby. Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by o ní dále jednali a ji znovu rozhodli.

Důvody:

Podle zjištění nižších soudů koupila Valerie B-ová koně u ní zabavené od Viktora E-a sice pro svou matku (žalobkyni), ale vlastním jménem. Šlo tedy o tajnou plnou moc. Jde o to, zda žalobkyně nabyla vlastnictví koní zástupkyní Valerií B-ovou na základě plné moci, jež zůstala prodávajícímu Viktoru E-ovi utajena. § 428 obč. zák. žádá, by i prodávatel, i nabyvatel věci (při constitutum possessorium a traditio brevi manu) dal prokazatelným způsobem najevo, že chce nadále držeti věc pro zastoupeného a ne pro sebe. Předpisu toho jest použiti, i když jde o nabytí věci zástupcem vůbec (i když nejde o constitutum possessorium a traditio brevi manu), i tu třeba, by prokazatelným způsobem dal najevo zmocněnec, jenž kupuje věc pro zmocnitele, že ji kupuje ne pro sebe, nýbrž pro jiného; jest tu třeba prohlášení nezůstávajícího pochybnosti o pravé vůli zástupce nabytí držby věci pro zastoupeného jménem jeho. Stačí však, by ujednání mezi zmocnitelem a zmocněncem mohlo býti proti každému třetímu nepochybně prokázáno (srov. rozh. čís. 1696 sb. n. s.). K průkazu stačí i listina, pokud okolnosti případu nenavědčují opaku. Bylo tedy na nižších soudech, by zkoumaly, zda je nepochybně prokázáno, že Valerie B-ová, kupující koně, jednala jménem žalobkyně K-ové čili nic. Nižší soudy vzaly to za prokázáno na základě svědectví Valerie B-ové, jejího otce a manžela žalobkyně Richarda K-a jakož i dopisu ze dne 24. března 1932 proti svědectví Viktora E-a, který dosvědčil, že koně prodal Valerii B-ové. Právem vytýká dovolatel, že nižší soudy nehodnotily všechny okolnosti, které by navědčovaly tomu, že B-ová koupila koně pro sebe, jako, že peněz 5.000 Kč, jež jí prý žalobkyně dala na nákup, nepoužila k tomu účelu, nýbrž jich pro sebe použila, že kompensovala vyrovnávajíc tržovou cenu svou protipohledávku 1.200 Kč, že akceptovala směnkou na nedoplatek tržové ceny vlastním jménem a konečně, že koně neumístnila na dvoře žalobkyně, nýbrž v Z., ve svém obydlí, a že jich používala k provozu své živnosti povoznické. Zjištění těchto skutečností jest nutně třeba k posouzení, kam směřovala pravá vůle B-ové při nákupu koní, zda chtěla koupiti je pro sebe či pro žalobkyni. Poněvadž nižší soudy přes jejich důležitost k nim nepřihlížely a opomenuly je společně s ostatními důkazy hodnotiti, jest odůvodněna výtka rozporu se spisy (§ 503 čís. 3 c. ř. s.) a jest důsledkem toho i řízení vadným a kusým (§ 503 čís. 2 c. ř. s.).

Čís. 13055.

Nebyli-li v exekučním návrhu singularistů všichni singularisté uvedeni jednotlivě jmény, nešlo o zmatečnost podle § 477 čís. 5 c. ř. s., nýbrž jen o formální vadu, již bylo lze odstraniti podle §§ 84, 85 c. ř. s. a 78 ex. ř.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1933, R II 381/33.)

K vydobytí peněžité pohledávky povolil soud první stolice vymáhajícím věřitelům »Singularistům v L., zastoupeným singulárním výborem«, exekuci vnučenou dražbou polovice nemovitosti náležející dlužníku. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Exekuční soud povolil usnesením ze dne 22. dubna 1933 reální exekuci na ideelní polovici nemovitosti vl. čís. 1126, náležející dlužníku dražbou na základě právoplatného exekučního titulu, rozsudku pro zameškání ze dne 31. prosince 1929, vydaného proti žalovanému. Do tohoto usnesení stěžuje si dlužník a k odůvodnění uvádí, že i citovaný rozsudek pro zameškání ze dne 31. prosince 1929 i na jeho základě povolené exekuční řízení je zmatečné ve smyslu § 477 čís. 5 c. ř. s., poněvadž označení žalující strany a vymáhajícího věřitele i v žalobě, i v exekučním návrhu, znějící: »Singularisté v L., zast. singulárním výborem« jest nedostačující a neurčité, takže jim není označena ani fysická ani právnická osoba. Navrhuje proto povinná strana, by návrh vymáhající strany na povolení exekuce vnučenou dražbou byl zamítnut a nařízený odhad nemovitostí až do právoplatného vyřízení stížnosti byl odložen. Stížnost jest odůvodněna. I ve sporu vůbec, i v exekučním řízení stranou, tedy buď oprávněným nebo povinným, může býti jen fysická nebo právnická osoba (§§ 7, 54 ex. ř.). Rekursní soud zjišťuje spisem okresního soudu v U. C II 921/29, že žalující strana jest označena v hlavě žaloby touto adresou: »Singularisté v L., zastoupení singulárním výborem, právně dr. Janem R-em, advokátem v U.«. I v exekučním návrhu označena jest vymáhající strana adresou v souhlasu s exekučním titulem, to jest právoplatným rozsudkem pro zameškání ze dne 31. prosince 1929. Správný jest názor stěžovatelův, že singularisté jako takoví nejsou právnickou osobou, neboť nejvyšší soud ve svém rozhodnutí čís. 586 a 2988 sb. n. s. vyslovil zásadu, že právní poměry singularistů jest posuzovati i podle §§ 825 a násl. obč. zák. Poměr správců jejich jmění podléhá předpisům o smlouvě zmocňovací. K zastupování ve sporu vyžaduje se zvláštní plné moci podle § 1008 obč. zák. Její nedostatek jest posuzovati podle § 6 c. ř. s. Aby tedy singularisté mohli býti stranou v souzeném případě, tedy žalovati a vésti exekuci, museli by býti všichni jednotlivě v žalobě úplným jménem vyjmenováni, neb aspoň jmenovitě jako fysické osoby vyjmenováni členové singulárního výboru, administrativního a zástupčího orgánu na venek, kteří ovšem ve smyslu § 1008 obč. zák. a §§ 836 a 833 obč. zák. museli by se vykázati zvláštním zmocněním ke sporu. Že se to stalo, nevychází najevo, ani

ze sporných ani z exekučních spisů a také to vymáhající věřitelka nikde netvrdí. Nejde proto podle názoru rekursního soudu jen o nesprávné označení žalující strany a vymáhající věřitelky, nýbrž o zmatek ve smyslu § 477 čis. 5 c. ř. s., k němuž jest přihlížeti z úřadu. Pouhým označením v žalobě a v exekučním návrhu, že singularisté, fysicky nepojmenovaní, jsou zastoupeni singularním výborem, v němž rovněž nejsou označeni jednotliví zástupcové k zastoupení oprávnění, nestali se singularisté právníkou osobou, nehledíc ani k tomu, že z takového povšechného označení vymáhající strany není vůbec vidno, komu se soudní vyřízení mají doručovati a komu má býti plněno.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Důvody rekursního soudu o právní povaze vymáhajícího věřitele (singularistů v L.), jakož i o jeho zákonném zastoupení a o udělení plné moci jsou v podstatě správné, a souhlasí s rozhodnutími nejvyššího soudu ve sb. čís. 586 a 2988, avšak neprávem byl zamítnut návrh na povolení exekuce. Soud první stolice, i soud rekursní mohly při rozhodování o exekučním návrhu zkoumati z úřadu 1. zda vymáhajícímu věřiteli chybí způsobilost býti právním podmětem, což jest i základní podmínkou procesní způsobilosti, a 2. zda nedostávalo se potřebného zvláštního zmocnění, neboť pak by řízení trpělo zmatečností podle § 477 čis. 5 c. ř. s. a § 78 ex. ř., k níž soud má hleděti z úřadu v každém období řízení. Pokud jde o první otázku, jde u singularistů o právní společenství podle §§ 825 a násl. obč. zák. Tím, že nebyli v exekučním návrhu všichni spoluvlastníci uvedeni jednotlivě jmény, nebyla založena zmatečnost podle § 477 čis. 5 c. ř. s. a § 78 ex. ř., nýbrž šlo jen o formální vadu, již bylo lze odstraniti podle §§ 84, 85 c. ř. s. a § 78 ex. ř. Ostatně singularisty zastupoval výbor zvolený ke správě, jenž předložil plnou moc. Ve směru druhém jde o závadu, k níž má soud podle § 6 c. ř. s. a § 78 ex. ř. hleděti vždy z úřadu. Proto nejvyšší soud nařídil odstranění závady ve smyslu §§ 6 a 7 c. ř. s. a byl nedostatek ten odstraněn. Vymáhající věřitel předložil plnou moc ze dne 11. října 1933, kterou podepsaní singularisté v L. jako spoluvlastníci 88 ha lesní půdy v L. zmocňují výbor, který ve sporu proti Karlu K-ovi i v tomto exekučním řízení udělil Dr. Janu R-ovi, advokátu v U. plnou moc podle § 31 c. ř. s., k dalšímu vedení sporné záležitosti proti Karlu K-ovi, o zaplacení 4.006 Kč 40 h s přísl., udělují mu dodatečně řádné schválení pro veškeré právní úkony v této sporné záležitosti již předsevzaté, a potvrzují, že singularní výbor byl zvolen nadpoloviční většinou podílníků, a byl v době zahájení této sporné záležitosti správcem veškerého jejich společného majetku, a že jako takový byl také zmocněn k odprodeji dříví žalovanému. Byla tudíž i po této stránce odstraněna formální vada a bylo proto vyhověti dovolacímu rekursu a obnoviti usnesení prvního soudu povolující exekuci.

Čís. 13056.

O padělání směnky v osobě směnečníka lze mluvit jen tehdy, byla-li směnečná adresa již vyplněna a byla-li jsoucí tu již náležitostí směnky protiprávně změněna, zejména i vepsáním jiného směnečníka, takže by pak v této příčině byl obsah směnky jiný než byl její původní pravý obsah.

Vepsal-li však vystavitel bianco-směnky do směnky na místě určeném pro adresu do té doby nevyplněným jména těch, kdož se chtěli podle úmyslu známého vystavitele zavázati svými podpisy jen jako směneční rukojmí, šlo o bezprávné a protismluvní doplnění podstatné náležitosti směnky, která v době podpisu směnky chyběla.

(Rozh. ze dne 25. listopadu 1933, Rv II 872/33.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu, vydanému k návrhu Rolnické záložny proti žalovaným jako přijatelům, namítli žalovaní, že byli vepsáni výstavcem do adresy bezprávně a proti úmluvě. Procesní soud první stolice směnečný platební příkaz zrušil. Dovolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: V řešení právní otázky jest s napadeným rozsudkem souhlasiti, totiž, že vepsání jména žalovaných do adresy bez jejich souhlasu a v odporu s úmluvou jest paděláním směnky, z čehož tedy ani bezelstný nabyvatel směnky nemůže proti podpisovateli směnky nabytí práv, neboť tato námitka povahy absolutní může býti proti každému majiteli směnky vznesena (čís. 9784, 10.994, 12.233 sb. n. s.). Že žalovaní neručí jako rukojmí pro nedostatek dodatku rukojemský závazek vyjadřujícího (§ 62 odst. 2 směn. zák.), bylo soudem první stolice rovněž správně odůvodněno. Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by o ní znova jednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolání nelze upřítí oprávnění, pokud s hlediska čis. 4 § 503 čřs. vytýká napadenému rozsudku právní mylnost při posouzení otázky, zda okolnost, že vystavitelka vyplnila bianco-směnku uvedením žalovaných bez jejich souhlasu v adrese jako směnečníků, lze s úspěchem namítati proti směnečnému věřiteli, který směnky nabyt, nevěda, že se vepsání směnečníků stalo protismluvně. Podle rozsudkových zjištění ujednali žalovaní se zástupcem H. závodů, že nepodepíší směnku jako příjemci, nýbrž jako rukojmí za výstavce směnky, a v tom smyslu podepsali bianco-směnku, nepřipojivše k podpisům doložku rukojemskou, a bylo úmyslem žalovaných podepsati směnku jako rukojmí, by si H. závody mohly zatím peníze vypůjčiti od žalobkyně, pokud se týče by jí mohly poskytnouti dostatečné krytí za poskytnutou již zápůjčku. Bylo dále zjištěno, že se výstavcem sporné směnky staly H. závody.

kteří dodatečně vyplnily směnku, zejména také vepsaly do její adresy jména žalovaných, a to bez jejich souhlasu, a převedly směnku na žalobkyni. S hlediska právního jde o to, zda toto vepsání jmen žalovaných do směnečné adresy jest pokládati za protismluvní doplnění směnky, či za její padělání. Podle zjištění nižších soudů šlo o bianco-směnku podepsanou žalovanými bez jakékoliv doložky k jejich podpisům. Byla proto vystavky směnky — H. závody — oprávněna směnku před dáním do oběhu vyplniti tak, by byla smenkou platnou, tudíž vyplniti ji i jménem osoby, která má platiti. (§ 3 čís. 6 směn. zák.). Zjištěno jest, že vystavitelka vyplnila směnečnou adresu jmény žalovaných. O padělání směnky udáním směnečníka bylo by lze mluvit jen tehdy, kdyby adresa směnečná byla již vyplněna bývala a kdyby tato jsoucí tu již náležitost směnky byla protiprávně bývala změněna, zejména i vepsáním jiného směnečníka, takže pak v této příčině by obsah směnky byl jiný než byl její původní pravý obsah. Případu takového doplnění směnečné adresy se týká rozhodnutí čís. 9784 sb. n. s., jehož se dovolává soud odvolací. Leč v projednávaném případě o to nejde, nýbrž jde o to, že vystavitelka bianco-smenkou vepsala do směnky na místě určeném pro adresu a do té doby nevyplněném jména žalovaných, kteří se chtěli podle úmyslu vystavitelce známého zavázati svými podpisy jen jako směneční rukojmí. Nelze pochybovati o tom, že takovéto vyplnění směnky se přičilo úmluvě vystavitelky a žalovaných a bylo proto učiněno bezprávně a proti úmluvě. Bezprávné a protismluvní doplnění podstatné náležitosti směnky, která v době podpisu směnky chyběla, může býti podle § 6 (2) směn. zák. namítnuto směnečnému věřiteli jen, jestliže doplnění takového byl účasten anebo jestliže, nabývá směnky, o něm věděl anebo věděti musil. Předpis § 6 (2) směn. zák. poskytuje zásadně ochranu bezelstnému směnečnému věřiteli, jenž nabyl směnky, důvěřuje jejímu vyplněnému obsahu, třebaš byl vyplněn bezprávně nebo proti úmluvě (rozh. čís. 11973 sb. n. s.). V rozhodnutích čís. 10994 a 12233, na něž poukazuje odvolací soud, jest řešen jiný právní případ, totiž, že osoba, která se chce zavázati jen jako rukojmí a podepíše směnku bez rukojemské doložky, není zavázána ani jako rukojmí, poněvadž nepřipojila k podpisu doložku rukojemskou, ani jako směnečník, poněvadž tak se nechťela zavázati, kdežto v tomto případě, jak uvedeno, jde o právní otázku zcela jinou. Nižší soudy, považující protismluvní doplnění směnečné adresy vystavitelkou za padělání směnky působící proti každému směnečnému věřiteli, kterýžto právní názor jim stačil k zamítnutí žaloby, se nezabývaly otázkou, zda žalobkyně nabývá směnky, byla bezelstná pokud jde o doplnění směnečné adresy jmény žalovaných, a v tomto směru nečinily potřebná zjištění.

Čís. 13057.

Nárok, aby navrhovatelova hypotekární pohledávka byla uspokojena ze zástavy a by za tím účelem byla zabezpečena podstata a hodnota zástavy, není pohledávkou peněžitou ve smyslu § 379 ex. ř. K za-

jištění tohoto nároku lze povolití prozatímní opatření podle §§ 381 a násl. ex. ř., po případě i tím, že odpůrci bude zabráněno, by odstraněním příslušenství ze zatížené nemovitosti ji neznehodnotil a tím neoslabil pokud se týče nezmařil jistotu navrhovatelovy pohledávky.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1933, R I 977/33.)

K zajištění peněžité pohledávky a nároku, by jeho hypotekární pohledávka byla uhrazena z nemovitostí daných pro ni do zástavy, navrhl žalobce povolení prozatímního opatření uschováním a správou movitých hmotných věcí a soudní záповědí zciziti a zastaviti tyto hmotné věci a záповědí odpůrcům, by se zdrželi poškozování nemovitostí do zástavy daných, zejména vybourání strojů a jiných součástek nemovitostí a soudní záповědí zciziti, zatížití nebo zastaviti tyto předměty, které tvoří příslušenství těchto nemovitostí, nebo jejich součástí, resp. záповědí tyto předměty z domu a cihelny odstraniti. Soud prvé stolice prozatímní opatření povolil, rekursní soud zamítl návrh o povolení prozatímního opatření.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, pokud napadeným usnesením byla zamítnuta žádost o povolení prozatímního opatření k zajištění peněžité pohledávky 20.000 Kč s přísl., vyhověl však dovolacímu rekursu, pokud napadeným usnesením byla zamítnuta žádost o povolení prozatímního opatření k zajištění nároku navrhovatele, aby jeho hypotekární pohledávka 20.000 Kč s přísl. podle postupní listiny ze dne 9. února 1933 byla uhrazena z nemovitostí pro ni do zástavy daných, napadené usnesení v tomto směru zrušil a věc vrátil rekursnímu soudu, aby v rozsahu zrušení o rekursu žalovaných znovu rozhodl.

Důvody:

Podle návrhu na prozatímní opatření jde navrhovatel o zajištění dvou nároků: 1. peněžité pohledávky 20.000 Kč s přísl. a 2. nároku, by jeho hypotekární pohledávka byla uhrazena z nemovitostí daných pro ni do zástavy. Pokud jde o návrh na povolení prozatímního opatření k zajištění peněžité pohledávky, bylo na navrhovatel, by osvědčil nebezpečí, že by bez povolení prozatímního opatření vymožení pohledávky bylo zmařeno nebo značně stíženo jednáním odpůrců naznačeným v druhém odstavci § 379 ex. ř. V této příčině navrhovatel žádost řádně neodůvodnil a ani výpověďmi přezvědníků takové nebezpečí nebylo osvědčeno. Návrh na povolení prozatímního opatření k zajištění peněžité pohledávky 20.000 Kč s přísl. měl býti proto zamítnut pro nedostatek zákonných předpokladů podle § 379 ex. ř., a zamítl-li jej rekursní soud z důvodů jiných, nestala se tím navrhovatel křivda. V této příčině nebylo dovolacímu rekursu vyhověno.

Jinak se věc má ohledně návrhu čís. 2. Tu nejde, jak se mylně domnívají žalovaní i rekursní soud, v podstatě zase jen o pohledávku peněžitou, nýbrž jde o nárok jiný, zcela samostatný, o nárok toho obsahu, by navrhovatelova pohledávka byla uspokojena z nemovitostí a za tím účelem byla zachována podstata a hodnota nemovitostí, na nichž pohledávka je knihovně zajištěna, a to tím, že žalovaným bude překaženo, by neznehodnotili nemovitost a tím neoslabil, že navrhovatel sleduje svým návrhem, by z nemovitosti nebylo odstraněno cenné příslušenství nemovitosti, to jest stroje, na které se podle § 457 obč. zák. vztahuje právo zástavní pro pohledávku váznoucí na nemovitosti. Nejde tu tedy o pohledávku peněžitou, nýbrž o nárok jiný ve smyslu § 381 ex. ř. K povolení prozatímního opatření k zajištění takového nároku není třeba osvědčiti rázu naznačeného v druhém odstavci § 379 ex. ř. a také prostředky zajišťovací nejsou v § 382 ex. ř. uvedeny výčetně, nýbrž příkladmo. Rekursní soud, vycházející z nesprávného právního názoru, že i tu jde jen o zajištění pohledávky peněžité, se nezabýval druhým nárokem navrhovatele v pravé jeho podstatě a nezkoumal, zda jsou tu podmínky pro povolení žádaného prozatímního opatření ve smyslu § 381 a násl. ex. ř. Bylo proto v tomto směru napadené usnesení zrušiti a vrátiti věc rekursnímu soudu, by v rozsahu zrušení o rekursu znova rozhodl.

Čís. 13058.

Za platnosti zákona o přímých daních ze dne 15. června 1927 čís. 76 sb. z. a n. přísluší všem exekučním poplatkům, vzniklým při vymáhání daní, i poplatkům vzniklým berní exekucí a exekucí mobilární, uspokojení v přednostním pořadí spolu s příslušnou daňovou pohledávkou. Jest to ovšem listinami prokázati.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1933, R I 1059/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost nepřikázal soud své stolice bernímu úřadu exekuční poplatky v přednostním pořadí při nedoplatecích daně pozemkové a domovní. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o exekuční poplatky, účtované berním úřadem k rozvrhu nejvyššího podání za prodané nemovitosti. Nižší soudy je nepřikázaly v požadovaném přednostním pořadí při nedoplatecích daně pozemkové a domovní, při nichž poplatky byly účtovány, a to z důvodu, že se v § 216 poslední odstavec ex. ř. přiznává pořadí jistiny jen exekučním

útratám soudně určeným, účtované poplatky však že soudně určeny nebyly, a rekursní soud připojil další důvod, že jde o náklady movitostní exekuce, ty však k exekučním nákladům požívajícím pořadí jistiny podle § 216 poslední odstavec ex. ř. nepatří. S těmito důvody nelze souhlasiti. V § 265 zákona o přímých daních ze dne 15. června 1927 čís. 76 sb. z. a n., tedy v zákonu novějším než je exekuční řád, se stanoví, že přednostní zástavní právo dvou, po případě tříletých nedoplateků daně pozemkové, domovní a výdělkové nemovitost zatěžující přísluší také přírážkám a příslušenství. Co jest rozuměti příslušenstvím stanoví § 259 uvedeného zákona a jsou to mimo jiné též náklady exekuční. Podle § 404 citovaného zákona rozumí se náklady exekučními náklady berní exekuce a jest je (§ 404 poslední odstavec) vymáhati zároveň s vykonatelnou daňovou pohledávkou. Podle těchto zákonných ustanovení nelze tedy exekučním poplatkům, vzniklým při vymáhání daní, odpírati uspokojení v přednostním pořadí spolu s příslušnou daňovou pohledávkou a důvody nižších soudů pro nepřikázání exekučních poplatků neobstojí. Dovolávati se ustanovení § 216 poslední odstavec ex. ř. vzhledem k novějšímu ustanovení § 265 uvedeného zákona čís. 76/27 nelze. Přesto však nebyly poplatky přiřčeny nižšími soudy právem. Nejde-li o nároky zřejmé z veřejné knihy, ze zájemních a jiných exekučních spisů, nestačí podle § 210 ex. ř. nároky k rozvrhu nejvyššího podání jen přihlásiti, nýbrž jest je i listinami prokázati, jinak se k nim nepřihlíží. Berní úřad exekuční poplatky, o něž jde, jen přihlásil, avšak ani co do existence ani co do výše jejich nedoložil. Z výpisu z pozemkové knihy, ze zájemních a jiných exekučních spisů oprávněnost a výše oněch poplatků zřejma není. Z toho důvodu nebylo lze poplatky přikázati a dovolacímu rekursu vyhověti.

Čís. 13059.

Vymáhající věřitel, jenž zabavil věci ve stánku, najatém dlužníkem, jednal v mezích svých práv a nemůže býti činěn zodpovědným za škodu vzešlou třetí osobě tím, že zabavil její věci, leč že by tato osoba prokázala, že vymáhající věřitel provedl zabavení v úmyslu, by ji poškodil. Vymáhající věřitel nebyl povinen zrušiti exekuci dříve, než se bezpečně přesvědčil o pravdivosti tvrzení třetí osoby, že byly zabaveny její věci.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1933, Rv I 527/32.)

Zalovaný zabavil k vydobytí pohledávky za Marií G-ovou na trhu v Ch. zboží, jež bylo prodáváno ve stánku, najatém dlužnicí. Žalobkyně, dcera dlužnice, domáhala se žalobou, o niž tu jde, na žalované náhrady škody, tvrdíc, že zboží, jež bylo zabaveno, prodávala ona (žalobkyně), nikoliv dlužnice, a že tím, že jí zabavením bylo znemožněno

prodání zboží, utrpěla škodu v zažalované výši. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Je nesporno, že žalovanému byla povolena usnesením okresního soudu ze dne 16. ledna 1930 létací exekuce proti matce žalobkyně Marii G-ové a že exekuce ta byla provedena dne 1. dubna 1930 na jarmním trhu v Ch., a to, jak odvolacím soudem je zjištěno, tím způsobem, že bylo zabaveno zboží, které bylo ve stánku, jež si najala dlužnice Marie G-ová, která, jak je nesporno, má živnostenský list. Odvolací soud pak zjistil dále nepřisežnou výpověď žalovaného, že zabavení byl přítomen trhovský komisař, jenž výslovně prohlásil, že žalobkyně nemá žádné právo prodávati na trhu, pokud se týče v uvedeném stánku, ježto si nenajala žádný stánek. Podle § 253 ex. ř. lze zabavit věci, jež má dlužník ve svém chování (ve své moci). V instrukci pro výkonné orgány pol. 63 čís. 2 je výslovně uvedeno, že věci uložené ve zvláštní živnostenské místnosti jsou v chování majitele živnosti. Z toho plyne, že předměty ve stánku Marii G-ovou najatém byly po rozumu § 253 ex. ř. v její moci a byl proto žalovaný oprávněn vésti na věci ty exekuci, a učiniv tak, jednal jen v mezích svých práv a nemůže podle § 1305 obč. zák. býti odpovědný za škodu žalobkyni zabavením snad vzešlou, leč že by žalobkyně prokázala podle druhého odstavce § 1295 obč. zák., že žalovaný provedl zabavení v úmyslu, by ji poškodil. To však žalobkyně netvrdila, tím méně prokázala. Pokud žalobkyně tvrdí, že žalovaný věděl nebo věděti musil v době zabavení, že zabavuje cizí věci, ocitá se v rozporu se zjištěními odvolacího soudu. Odvolací soud zjistil, že při provádění exekuce tvrdila žalobkyně, že zboží je její, že ukázala žalovanému také komisní notu firmy J., že mezi zbožím bylo však také zboží, které žalovaný sám Marii G-ové dodal, že intervenující policie a výkonný orgán vzhledem ke shromažďujícímu se množství lidí naléhali na rychlé provedení exekuce, takže nebylo lze provést rozřídění zboží a nemohl se ani žalovaný přesvědčiti, zda a které zboží je totožné se zbožím uvedeným v komisní notě. Z těchto zjištění plyne, že žalovaný tehdy nevěděl a ani věděti nemohl, že věci, jež byly ve stánku Marie G-ové, a peníze za ně stržené nepatří jí, nýbrž žalobkyni, a že se ani o tom na místě samém nemohl přesvědčiti, a ježto nároky vylučovací uplatňovala dcera dlužnice, která v stánku dlužnicí najatém prodávala, mohl míti důvodné podezření, že ve skutečnosti jde o zboží patřící dlužnici. Jednal proto žalovaný, když provedl zabavení, jen v mezích svého práva a nebyl povinen exekuci zabavením zboží žalobkyni do komise daného a stržených peněz zrušiti dříve, než až se bezpečně přesvědčil o pravdivosti jejího tvrzení. Že by v tomto směru ho stihalo nějaké zavinění, dovolatelka nevytýká. Ježto tudíž žalovaný

prováděje zabavení jednal jen v mezích svého práva, není podle § 1305 obč. zák. práv žalobkyni ze škody, která jí zabavením vzešla (srovnej rozhodnutí čís. 4632, 5936, 10.336 sb. n. s.), a nepochybil odvolací soud, když zamítl žalobu.

Čís. 13060.

Nebyla-li volba prozatímního zřizence obce v Čechách provedena hlasovacími listky, nestalo se prozatímní ustanovení obecním zřízcením platné. Tato neplatnost nebyla zhojena tím, že příslušné usnesení obecního zastupitelstva nabylo mocí práva.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1933, Rv I 1625/32.)

Žalobce byl dne 9. srpna 1930 přijat za strážníka do služeb žalované obce v Čechách. Po zkušebním roku byl žalobce dne 8. ledna 1932 k 15. února 1932 propuštěn bez disciplinárního řízení. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovné obci mimo jiné, že výpověď daná mu žalovanou obcí jest neplatna vůbec a že žalovaná obec jest povinna ponechat žalobce dále ve službě a platiti mu služební požitky. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Soud první stolice zamítl žalobní žádost, pokud se v ní žalobce domáhal rozsudku, že výpověď daná mu žalovanou obcí jest neplatná vůbec, to jest i se lhůtou k 1. dubnu 1932, a že žalovaná obec jest povinna ponechat žalobce dále ve službě a platiti mu služební požitky, v podstatě proto, že nebyl žalovanou obcí vypsán řádný konkurs a že se volba žalobce obecním zastupitelstvem nestala hlasovacími listky podle § 48 českého obecního zřízení. V odvolání uplatnil žalobce jen odvolací důvod nesprávného posouzení věci po stránce právní, ale neobrojl v něm ani proti zjištění prvního soudu, že se volba nestala hlasovacími listky, ani proti jeho závěru, že nebyl vypsán řádný konkurs. Odvolací soud potvrdil rozsudek prvního soudu v napadené části rovněž v podstatě z toho důvodu, že již při prozatímním ustanovení žalobcové nebylo postupováno podle § 6 zákona čís. 16/1920 sb. z. a n. a § 48 českého obecního zřízení. V dovolání žalobce sám přiznává, že volba nebyla provedena podle předpisu posledního odstavce § 48 českého obecního zřízení hlasovacími listky. To postačí pro rozhodnutí o žalobní žádosti, takže není ani třeba uvažovati o další otázce, zda byla v souzeném případě provedena řádná veřejná soutěž, o níž se dovolání nezmiňuje. Zákonnými podmínkami pro ustanovení obecního zřizence za platnosti zákona ze dne 17. prosince 1919 čís. 16 sb. z. a n.

z roku 1920 jsou podle § 6 tohoto zákona veřejná soutěž a platná volba. Jen tehdy, bylo-li obou těchto podmínek šetřeno, nastanou účinky zákonem odvozené. (Viz rozhodnutí čis. 3807, 4518, 7477, 12.679 sb. z. a n.). Jak jest provéstí volby, jmenování úředníků i služebníků a propůjčování míst, stanoví § 48 českého obecního zřízení, jehož poslední odstavec výslovně nařizuje, že při těchto úkonech jest použití hlasovacích lístků, že tudíž hlasování musí býti tajné. Jde tu o předpis veřejnoprávní, který jest zachovati přesně, má-li z něho vzejítí účinek, jež s ním pojí zákon. Stranám není dáno na vůli, by veřejnoprávní předpisy libovolně měnily a zakládaly právní účinky, podmíněné určitou formou, bez zachování této formy. Nedbá-li se toho, má to v zápětí neplatnost usnesení. To platí i pro souzený případ. Mylný jest dovolatelův názor, že tato neplatnost byla zhojena tím, že usnesení obecního zastupitelstva ze dne 9. srpna 1930 nabylo formální právní moci. Ustanovení prozatímního obecního zřizence volbou obecního zastupitelstva nelze považovati za rozhodnutí úřadu správního, nýbrž jde tu o projev vůle obce jako osoby právnické, která může jednati jen svými zástupci v mezích předepsaných obecním zřízením. Kde není platného usnesení obecního zastupitelstva, tam není platného projevu vůle obce. V takovém případě jest již podle povahy věci vyloučeno použití zásady o právní moci, jinak v řízení správním platné, zajisté však nelze mluvíti o právní moci usnesení obecního zastupitelstva ze dne 9. srpna 1930, jež se nestalo v předepsané formě, v poměru mezi žalobcem jako zaměstnancem a žalovanou obcí jako zaměstnavatelkou. Proto není pro tento spor rozhodné, že bylo vzato zpět odvolání podané několika členy obce proti usnesení obecního zastupitelstva ze dne 9. srpna 1930 a že nebylo vyšším úřadem správním nařízeno zastavení (sistování) onoho usnesení podle § 102 českého obecního zřízení, neboť proto se nestalo platným usnesení, jež bylo od počátku neplatné. Ježto bylo nižšími soudy zjištěno a dovolatelem přiznáno, že volba žalobce jako prozatímního zřizence žalované obce nebyla provedena hlasovacími lístky, jest správným úsudkem odvolacího soudu, že se prozatímní ustanovení žalobce zřizencem žalované obce nestalo platné. Žalobce není proto oprávněn, aby se dovolával zákona čis. 16/1920 sb. z. a n. a by na jeho základě se domáhal soudního výroku, že daná mu výpověď jest neplatná a že žalovaná obec jest povinna ponechati jej dále ve svých službách a vypláceti mu služební plat. Vzhledem k dovolatelovým vývodům se připomíná, že platnost usnesení obecního zastupitelstva ze dne 9. srpna 1930 příslušelo zkoumati v tomto případě řádnému soudu jako otázku předurčující, protože jest toho třeba k rozsouzení sporu vzešlého ze žalobcem tvrzeného služebního poměru k žalované obci, k jehož projednání a rozsouzení jsou podle § 24 zákona ze dne 17. prosince 1919 čis. 16 sb. z. a n. z roku 1920 povolány řádné soudy. Na přípustnosti pořadu práva nic nemění, že konečné rozhodnutí v tomto sporu vede k výsledku, že žalobce nelze považovati za obecního zřizence řádně ustanoveného, neboť i v tomto případě jsou řádné soudy povolány, by o jeho žalobním nároku rozhodovaly.

Čís. 13061

Nejde o přípustné opodstatnění včasné námítky nedostatku oprávnění vypovídajícího k výpovědi, opřeno-li nedostatek tohoto oprávnění při ústním jednání o jiný skutkový a právní podklad než v písemných námítkách.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1933, Rv I 1660/33.)

Žalobce byl spolunájemcem ohrady, v níž si žalovaní zřídili provisorní byt. Soudní výpověď, danou žalobcem žalovaným, ponechal procesní soud první stolice v platnosti. Odvolací soud výpověď zrušil. **Důvody:** Procesní soud odmítl jako opožděný přednes žalovaných při prvním ústním jednání, kterýžto přednes se pak stal nesporným, totiž, že žalobce není sám nájemníkem pozemku, nýbrž spolunájemcem s Aloisí M-ovou. To se však stalo neprávem, neboť nejde o novou námítku, nýbrž jen o provedení včas podané námítky nedostatku aktivní legitimace vypovídajícího spočívající v tvrzení vypovídáných, že nejsou vypovídání vlastníkem pozemku, na němž mají své provisorium postaveno. I v námítkách původních i v dodatečném přednesu je tedy uplatňováno, že výpověď je dána osobou neoprávněnou, nelegitimovanou a nezáleží na tom, že zprvu byla námítka opřena o nedostatek vlastnictví a pak teprve o to, že vypovídající je spolunájemcem.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Skutkový předpoklad odvolacího soudu, že spolunájemci pozemku sjednali společně podnájemní smlouvu se žalovanými, a že se tak oba spolunájemci stali smluvní stranou, nemá sice ve spisech podkladu, ale nejde o podstatný rozpor. Dovolací důvod podle § 503 čis. 4 c. ř. s. spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud neuznal za opožděnou námítku žalovaných, že žalobce není sám nájemcem pozemku, nýbrž spolunájemcem a že pokládal námítku tu jen za provedení včas podané námítky nedostatku aktivní legitimace, odůvodněnou tím, že výpověď není dána vlastníkem pozemku. Dovolateli jest přisvědčiti, neboť s právním názorem odvolacího soudu nelze souhlasiti. Zákon v § 571 třetí odstavec c. ř. s. nařizuje výslovně, že pozdě podané námítky proti výpovědi nájemní smlouvy musí býti z úřadu bez jednání odmítnuty. Z ustanovení toho jakož i z ustanovení §§ 562 a 571 první odstavec c. ř. s. vyplývá, že při jednání a rozhodování o účinnosti výpovědi jest přihlížeti jen k námítkám závčas vzneseným (rozh. čis. 6813 sb. n. s.). V souzeném případě vznesli žalovaní námítky: 1. že podpis na výpovědi neuznávají za pravý podpis majitele resp. nájemce pozemku, 2. že jsou vypovídání ze svého vlastního provisoria, a 3. že nejsou vypovídání vlastníkem pozemku, na kterém mají provisorium postaveno. Bezpodstatnost námitek čis. 2 a čis. 3 dovedl již první soud a žalovaní ve směru tom rozsudek prvního soudu vůbec nenapadli. Pokud jde o ná-

mitku čis. 1, doličily nižší soudy její bezpodstatnost. Zbývá proto jen řešiti otázku, zda tvrzení žalovaných přednesené při ústním jednání dne 19. listopadu 1932, »že žalobce není sám nájemcem pozemku, na němž provisorium stojí, nýbrž jen spolunájemcem společně s Antonínem M-em, jehož dědičkou je Aloisie M-ová« — jest námitkou novou, vznesenou opožděně, či jen rozvedením námitek 2 a 3 vznesených včas. Není pochybnosti, že vypovězený může v mezích své včas vznesené námitky přednésti nové okolnosti a průvody. V souzeném případě nelze však přehlédnouti spojitost všech tří námitek, z nichž vyplývá především, že hlavní námitkou žalovaných bylo, že jsou vypovídáni ze svého vlastního provisoria, a že k tomu by byl oprávněn jen vlastník pozemku. Námitka nedostatku oprávnění k výpovědi jest námitkou hmotněprávní a musí býti opodstatněna určitým skutkovým přednesem. Žalovaní ji opodstatnili tvrzením, že vypovídající není vlastníkem nájemního předmětu. Později však opodstatnili námitku zcela jinak, totiž že vypovídající není jediným nájemcem, nýbrž toliko spolunájemcem. Obě námitky shodují se ovšem v tom, že uplatňují nedostatek aktivní legitimize k výpovědi, různí se však skutkovým a právním podkladem; kdežto námitka původně vznesená opírá se o tvrzení, že žalovaní jsou jako nájemci v přímém smluvním poměru s vlastníkem pozemku, který jedině by byl oprávněn dáti jim výpověď, staví se žalovaní v námitce opožděně vznesené na stanovisko, že žalobce je pouhým spolunájemcem pozemku, a že bez souhlasu druhého spolunájemce nemůže jim jako podnájemníkům dáti výpověď. Je tudíž zřejmé, že posléz uvedená námitka je námitkou samostatnou, a, ježto nebyla vznesena včas, právem k ní prvý soud nepřihlížel.

Čís. 13062.

Spoluvlastníci, již nabyli jedné polovice domu trhovou smlouvou a jimž druhá polovice domu byla přiklepnuta v exekuční dražbě, nejsou oprávněni před vkladem svého práva vlastnického na druhou polovici domu do pozemkové knihy dáti nájemci z místností v tomto domě najatých výpověď, třebaže jednomu z nich byla povolena zatímní správa vydražené polovice domu, vadí-li výpovědi právní poměr mezi nájemcem a dřívějším vlastníkem domu.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1933, Rv I 2266/33.)

Karel a Emilie Z-ovi nabyli vlastnictví k jedné polovici domu čp. 574 knihovním vkladem dne 13. dubna 1932 na základě kupní smlouvy. Druhá polovice téhož domu byla jim přiklepnuta v exekuční dražbě dne 25. listopadu 1932. Karlu Z-ovi byla povolena zatímní správa vydražené polovice domu. Dříve, než bylo pro manžele Z-ovy vloženo vlastnické právo i k druhé (vydražené) polovici domu, dali manželé Z-ovi žalované výpověď z bytu v domě čp. 574. Procesní soud prvé stolice ponechal výpověď v účinnosti, odvolací soud výpověď zrušil. **D ů v o d y:** Jde o to, jaký právní význam měla dohoda mezi žalovanou a tehdejším majitelem domu o tom, že jest vypovídán byt dán

žalované jako byt náhradní, a že v něm bude pod ochranou zákona, a zda měla účinnost i proti žalobcům jako právním nástupcům ve vlastnictví domu. Po té stránce jest poukázati k tomu, že se dohodou nestal náhradní byt bytem podléhajícím zákonu na ochranu nájemníků, že však byl tím přivoděn právní účinek, že smí býti dána z náhradního bytu výpověď jen z důvodu, z něhož lze při bytech podléhajících ochraně nájemníků udělití svolení k výpovědi (rozh. nejv. soudu čis. 8971 sb. n. s.) a že omezení, jež si takto uložil pronajímatel co do výpovědi, platí jen proti němu, nikoliv bez dalšího i proti jeho právním nástupcům ve vlastnictví domu (rozh. čis. 10.449 sb. n. s.). Poněvadž žalovaná ani nevtvrdila v námitkách, že bylo její právo nájemní zapsáno do veřejných knih, ani že žalující strana vstoupila do závazku převzatého dřívějším majitelem domu, platil by předpis § 1120 obč. zák., kdyby byly všechny jeho předpoklady splněny. Podle předpisu toho je nový nabyvatel oprávněn dáti nájemníkům řádnou výpověď. Poněvadž však žalující strana je knihovní spoluvlastníci jen poloviny domu, kdežto co do druhé poloviny právo vlastnické dosud pro ni vloženo nebylo, nemá tu místa ustanovení § 1120 obč. zák., nýbrž lze dáti výpověď jen v těch mezích, jak byli oprávněni předchůdci žalující strany. (Srov. výklad Dr. Neumanna v komentáři k exekučnímu řádu o výpovědním právu vydražitele domu.) Z toho plyne, že se tak mohlo státi jen z některého z důvodů uvedených v § 1 a 3 zák. o ochr. náj. Poněvadž však v souzeném případě žádný z důvodů takových uplatněn nebyl, jest výpověď neúčinnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jádrem sporu jest otázka, zda žalobci, pro něž bylo na jedné polovici domu čp. 574 na základě trhové smlouvy vloženo právo vlastnické dne 13. dubna 1932, a jimž druhá polovice domu byla přiklepnuta v exekuční dražbě dne 25. listopadu 1932, jsou oprávněni před vkladem svého práva vlastnického na druhou polovici domu do pozemkové knihy dáti žalované z místností v domě tom najatých výpověď, zejména, ana prvému žalujícímu byla povolena zatímní správa vydražené polovice domu. Odvolací soud odpověděl na otázku tu právem záporně a dovolatelé marně se snaží zvrátiti správné důvody napadeného rozsudku, jež dovolací soud schvaluje, a k nimž vzhledem k vývodům dovolání dodává: Z nabytí vlastnictví k jedné polovině domu trhovou smlouvou nemohou dovolatelé nic ve svůj prospěch vyvozovati, neboť při spoluvlastnictví jest děleno jen právo, nikoliv hmotná věc a spoluvlastník není oprávněn nakládati samovolně ani s nejmenší hmotnou částí společné věci, nýbrž je třeba k tomu srovnalé vůle všech spoluvlastníků (§ 828 obč. zák.), po případě většiny podle § 833 obč. zák. Nabyvateli pouhého spoluvlastnictví k polovině domu nepřisluší samostatné právo výpovědi podle § 1120 obč. zák. (tak také Ehrenzweig II., str. 448). Nebylo ani tvrzeno ani prokázáno, že Antonín K. uzavřel se žalovanou úmluvu ze dne 24. dubna 1928 o změně bytu bez souhlasu druhého spoluvlastníka Julia K-a nebo bez jinakého oprávnění k tomu (na př. § 837 obč. zák.). Jest nerozhodné, zda spoluvlastník Antonín K. mohl

potom, co žalobci koupili polovici domu, dodržeti úmluvu uzavřenou se žalovanou dne 24. dubna 1928 o změně bytu, rozhodné je jediné, zda žalobci jako vlastníci domu mohou dáti řádnou výpověď žalované jednak podle § 1120 obč. zák., jednak podle § 1121 obč. zák. Ze tak nemohou učiniti podle § 1120 obč. zák., bylo právě doličeno, ale ani podle § 1121 obč. zák. nejsou k tomu oprávněni. Třebaže podle §§ 156 a 237 exek. ř. nabývá vydražitel dnem udělení příklepu vlastnictví k vydražené nemovitosti, není k výpovědi nájmu ve vydražené nemovitosti oprávněn, dokud není jeho vlastnické právo vloženo do pozemkové knihy. Práva podle § 1121 obč. zák. přísluší vydražiteli jen jako vlastníku v pozemkové knize zapsanému; až do okamžiku, kdy se po včasném a řádném splnění všech dražebních podmínek vloží vlastnické právo vydražitele do pozemkové knihy (§ 237 exek. ř.), není vydražitel k výpovědi oprávněn (§§ 1120, 1121 a 431 obč. zák. a §§ 156 druhý odstavec a 237 exek. ř. — srovnej také rozh. čís. 4190 sb. n. s.). Ale ani z důvodu povolené zatímní správy nejsou žalobci oprávněni dáti žalované výpověď. O zatímní správě platí obdobné předpisy o nucené správě s úchytkami v § 159 exek. ř. uvedenými, jež nepřicházejí tu v úvahu. Platí tu tedy ustanovení § 111 exek. ř., podle něhož nucený správce vstupuje do nájemní smlouvy jako do celku, přejímaje z ní nejen veškerá práva, nýbrž i povinnosti, a musí proti sobě dáti platiti všechny námitky, jež by mohly z oné smlouvy býti uplatňovány proti pronajímateli, jak podrobně bylo vyloženo v rozhodnutí čís. 12063, k němuž se odkazuje. Ježto bylo zjištěno, že žalovaná uzavřela s předchozím spoluvlastníkem domu dohodu, že se přestěhuje do svého nynějšího bytu za týchž podmínek, za kterých měla najatý dřívější byt v téměř domě, zejména že bude pod ochranou zákona jako stará nájemnice, je zatímní správce dohodou tou vázán, a právem proto odvolací soud prohlásil výpověď za zrušenou.

Čís. 13063.

Pohledávka z odkazu a z dědické dohody v pozůstalosti jest nárokem obligačním, nikoliv věcným a nečiní nepřipustnou exekuci na nemovitost, na níž jest právem zástavním zajištěna.

Lhostejno, že se vklad zástavního práva pro pohledávku vymáhajícího věřitele na pozůstalostní nemovitost před vkladem práva vlastnického pro dědice stal neprávným.

Postoupení přednosti předpokládá smlouvu mezi oprávněnými, ustupujícím a předstupujícím, a je-li ustupující právo právem zástavním, též vlastníkem nemovitosti. Postoupení knihovní přednosti nelze poznamenati.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1933, Rv II 274/32.)

Josef R. zemřel dne 18. července 1925. K pozůstalosti přihlásili se jeho synové Vítězslav, Zdeněk, Josef a nezl. Miroslav R-ovi. Pozůstalost byla odevzdací listinou ze dne 23. května 1928 odevzdána rovným dílem zmíněným dědicům a odevzdací listina byla doručena dne 2. čer-

vence 1928. Za pozůstalostního řízení došlo dne 24. dubna 1928 k dědické dohodě mezi žalobkyní jako odkazovnicí a dědici, podle níž převzal dědic a přejímatel nemovitosti vl. č. 859 Vítězslav R. závazek k zaplacení odkazu 6.000 Kč žalobkyni s pojištěním vkladem práva zástavního pro žalobkyni na řečenou nemovitost. Tato dohoda byla pojata do odevzdací listiny. Do pozůstalosti patřila, jak uvedeno, nemovitost zapsaná v knihovní vložce čís. 859. Knihovní zápis odevzdací listiny se stal dne 14. května 1929. Platebním výměrem žalované Okresní nemocenské pojišťovny ze dne 30. listopadu 1928 bylo Josefu R-ovi, zednickému a tesařskému mistru předepsáno pojistné za platební období od 27. května do 27. října 1928 celkem 15.403 Kč. Žalovaná strana podala dne 15. ledna 1929 jako vymáhající věřitelka proti pozůstalosti po Josefu R-ovi jako straně povinné návrh, by jí na základě onoho platebního výměru znějícího proti Josefu R-ovi byla povolena exekuce proti pozůstalosti po zemřelém Josefu R-ovi vkladem zástavního práva pro pohledávku 15.403 Kč s přísl. na nemovitosti zapsané ve vl. č. 859. Usnesením ze dne 17. ledna 1929 okresní soud v M. tomuto návrhu vyhověl. Zápis knihovní byl proveden dne 18. ledna 1929, povolující usnesení bylo doručeno jen Vítězslavu R-ovi, nikoliv žalobkyni. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně Růžena Š-ová, by bylo uznáno právem: Exekuce vedená Okresní nemocenskou pojišťovnou pro 15.403 Kč s přísl. za pojistné příspěvky období od 27. května do 27. října 1928 vkladem zástavního práva na domě čís. 59 vl. čís. 859 je, pokud se týče žalobkyně, nepřipustná. Mocí rozsudku v té věci povoluje se, by byla poznamenána přednost zástavního práva pro pohledávku Růženy Š-ové 6.000 Kč před exekučním zástavním právem pro pohledávku žalované strany 15.403 Kč s přísl. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. **Důvody:** Jde o to, zda žalobkyni jako odkazovnicí přísluší na nemovitosti postižené exekuci právo činit exekuci nepřipustnou (§ 37 ex. ř.). Tuto otázku jest zodpověděti kladně. Právo odkazovníka k pozůstalostnímu jmění jest vyčteno v §§ 817, 822 obč. zák. a v §§ 157 až 161 a 145 nesp. patentu, z nichž plyne, že pozůstalost před splněním poslední vůle nemá býti odevzdána. Průkaz o splnění poslední vůle děje se zhusta dohodou mezi dědici a odkazovnicí, na kteroužto dohodu se poukazuje v odevzdací listině, a obsahuje v tomto případě odevzdací listina intabulační doložku, týkající se zápisu věcných práv. Zápis takový musí býti proveden při nečinnosti stran z úřadu (§ 2 zák. ze dne 23. května 1883 čís. 82 ř. zák.). Dědickou dohodou, k níž došlo v pozůstalostním řízení mezi dědici a odkazovnicí, nabyla žalobkyně právo, by zároveň se vkladem práva vlastnického pro dědice bylo vloženo právo zástavní pro její pohledávku z odkazu na nemovitost patřící k pozůstalosti. Jelikož před vkladem vlastnictví pro dědice, t. j. před odevzdáním věci patřící do pozůstalosti dědici, nemohl nikdo na základě exekučního titulu vzniklého po smrti zůstavitelově, ve kterém nebyla označena pozůstalost jako dlužník, nabyti exekučního práva zástavního (§ 34 ex. ř.), jeví se býti exekuce, vedená na základě exekučního titulu, ve kterém jest označena jako povinný jiná osoba než pozůstalost a není prokázán přechod povinnosti podle § 9 ex. ř., nepřipustná proti žalobkyni, která měla nárok na vklad práva zástavního zároveň se vkladem vlast-

nictví dědici. Přísluší tudíž žalobkyni k nemovitosti vl. č. 859 právo, které činí exekuci nepřipustnou. Důsledkem toho je, že zástavní právo žalované strany není na újmu zástavnímu právu žalující strany, totiž že zástavní právo strany žalující má knihovní přednost před zástavním právem strany žalované. Proto jest žalobní prosba v celém svém znění odůvodněna. Žaloba, pokud se jí žalobkyně domáhá jen výroku, by byla poznamenána přednost zástavního práva pro pohledávku žalobkyně před exekucí právem pohledávky žalované strany, jest oprávněna z tohoto důvodu. Žalobkyně tvrdí, že nárok, který má žalovaná strana na nemocenské příspěvky za dobu od 27. května do 27. října 1928, nevznikl proti pozůstalosti, nýbrž proti Vítězslavu R-ovi, který tenkrát na svůj účet provozoval stavitelskou živnost, že proto všichni věřitelé přihlásili své pohledávky do konkursu Vítězslava R-a a i žalovaná strana přihlásila svůj nárok do konkursu Vítězslava R-a, což prý vysvětluje též z toho, že v pozůstalostním řízení po Josefu R-ovi nebyla nikomu správa dědictví odevzdána podle § 145 nesp. patentu, že tudíž nemohl nikdo činiti platné závazky za pozůstalost anebo dědice a že poručníku nezl. Josefa a Miroslava R-ových nebylo dáno soudní schválení, by vedl nebo pokračoval v zůstavitelově živnosti na účet nezletilých dědiců, jakž vyžaduje § 233 obč. zák. Tuto skutečnost žalovaná strana nepopřela a vzal jí soud proto za zjištěnou (§ 266 c. ř. s.) přihlížeje ke skutečnostem soudu vůbec známým (§ 269 c. ř. s.) obsaženým v konkursním spise proti Vítězslavu R-ovi, v pozůstalostním spise po Josefu R-ovi a opatrovnickém spise P 53/22, totiž že žalovaná strana přihlásila svou pohledávku do konkursu proti Vítězslavu R-ovi a že v pozůstalostním řízení nebyl poručník nezl. dědiců Josefa a Miroslava R-a zmocněn podle § 233 obč. zák., by vedl živnost zůstavitelovu neb v ní pokračoval. Jest tudíž zjištěno, že žalované straně nepřísluší pohledávka 15.403 Kč proti pozůstalosti po Josefu R-ovi, nýbrž proti dědicům Vítězslavu R-ovi. Nemajíc pohledávky proti pozůstalosti nemohla žalovaná strana nabýti zástavního práva na nemovitostech patřících do pozůstalosti (§ 822 a 449 obč. zák.), pokud tato nemovitost nebyla knihovně připsána Vítězslavu R-ovi (§ 21 kn. zák.). Nemůže tudíž zápis zástavního práva pro žalovanou předcházeti zástavnímu právu žalobkyně zapsanému zároveň se vkladem vlastnictví Vítězslava R-a a jest proto žaloba, pokud se jí domáhá žalobkyně poznámky přednosti, odůvodněna. **O d v o l a c í s o u d** žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka domáhá se výroku, že exekuce vedená žalovanou stranou pro pojistné příspěvky 15.403 Kč za období od 27. května do 27. října 1928 nuceným vkladem práva zástavního na dům č. p. 39, ve knihovní vložce 859 je, pokud se týče žalované, nepřipustná a že mocí rozsudku se povoluje, by byla poznamenána přednost práva zástavního pro pohledávku dovolatelčiny 6.000 Kč před exekucí právem zástavním žalované strany 15.403 Kč. Žalobu tu označuje za žalobu podle § 37 ex. ř. Jako taková však žaloba není odůvodněna. Žalobou

podle § 37 ex. ř. odporuje osoba od stran exekučního řízení odlišná exekuci z důvodu, že má ke předmětu exekuce stíženému právo, které nedopouští výkon exekuce. Pohledávka žalující strany z odkazu připadlého jí po Josefu R-ovi a z dohody dědické v pozůstalosti jest nárokem obligačním, nikoli však právem věcným, a nečiní exekuci na nemovitost, na níž jest právem zástavním zjištěna, nepřipustnou. Ani nárok dovolatelky na knihovní zajištění pohledávky, ani dokonce právo zástavní samo pro pohledávku tu v knize pozemkové vážnouci nevylučuje exekuci na touž nemovitost pro pohledávku žalované strany (čís. 2655, 4833 a 5828 sb. n. s.). Ani z okolností, zda se vklad práva zástavního pro pohledávku žalované strany na pozůstalostní nemovitosti před vkladem práva vlastnického pro dědice stal neprávem, ani z ustanovení §§ 817 a 822 obč. zák. ani §§ 157 až 161 a § 145 nesporného patentu ani z § 2 zák. ze dne 23. května 1883 čís. 82 ř. zák., kterých se procesní soud dovolává, nelze dovoditi nijaké právo dovolatelčino, které by nedopouštělo výkon exekuce na nemovitosti zapsané ve vložce 859. Žalobě podle § 37 ex. ř. nedostává se tedy podkladu. O tvrzení žalující strany, že platební rozkaz ze dne 30. listopadu 1928, který tvoří exekuční titul pro spornou pohledávku žalované strany, vydán byl na jméno zůstavitele neprávem, a že platební rozkaz ani usnesení exekuci povolující nebylo doručeno všem spoludědicům, nýbrž jen Vítězslavu R-ovi, bylo by lze uvažovati jen, kdyby šlo o žalobu podle § 213 a 231 ex. ř. O takovou žalobu však nejde, poněvadž žalobní návrh neodpovídá předpisu § 231 ex. ř.

Žalobní žádost, pokud se domáhá výroku, by mocí rozsudku byla v knize pozemkové poznamenána přednost práva zástavního pro pohledávku žalující strany před právem zástavním pro pohledávku žalované strany, jest neodůvodněná i z dalšího důvodu. Postoupení přednosti předpokládá smlouvu mezi oprávněnými, ustupujícím a předstupujícím a, je-li ustupující právo právem zástavním, též vlastníkem nemovitosti. To plyne z doslovu § 45/III dílčí novely k obč. zák., podle něhož k zápisu změny pořadí jest třeba svolení zmíněných osob, jakož i jiných dalších osob, pro které vážnou práva na ustupujícímu právu zástavním. Správnost tohoto názoru dotvrzují i dějiny vzniku ustanovení § 45 o postoupení přednosti, zejména zpráva justiční komise panské sněmovny, kde se zdůrazňuje (str. 71), že se knihovní zápis postoupení přednosti může státi jen na základě speciálního »konsensu«, čímž bylo míněno svolení ustupujícího a předstupujícího oprávněného. Lze připustiti, že prohlášení ustupujícího věřitele, jehož jest třeba ke knihovnímu zápisu, může podle § 350 ex. ř. býti nahrazeno výrokem soudním, avšak to předpokládá, že ustupující se zavázal postoupiti přednost předstupujícímu. Takové smlouvy v souzeném případě není. Ostatně žalobě o poznamenání přednosti knihovní by nemohlo býti vyhověno i proto, že pořadí práv knihovních lze změnit podle § 45 třetí dílčí novely k občanskému zákonu jen vkladem neb záznamem postoupení přednosti, a poznamenání přednosti není přípustné (čís. 1709 sb. n. s.).

Čís. 13064.

Jen když se rozsudek odporuje přípustným opravným prostředkem, lze rozsudek zrušiti pro zmatečnost, třebaže nebyla vytykána. Rekursní soud, zamítнув rekurs proti usnesení prvního soudu, jímž byl zamítnut návrh na navrácení v předešlý stav pro zameškání roku, nebyl oprávněn zrušiti pro zmatečnost rozsudek pro zameškání.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1933, R I 642/33.)

Usnesením okresního soudu ze dne 15. února 1933 byl zamítnut návrh žalované, by jí bylo povoleno navrácení ve stav předešlý pro zmeškání roku ze dne 10. srpna 1932 a by rozsudek pro zmeškání ze dne 10. srpna 1932 byl zrušen a nařízen nový rok. Do usnesení toho podala žalovaná rekurs, v němž navrhla změnu napadeného usnesení ve smyslu svého návrhu na navrácení ve stav předešlý. Rekursní soud nevyhověl rekursu co do navrácení v předešlý stav, a v příčině té nabylo usnesení rekursního soudu právní moci. Rekursní soud však z podnětu rekursu žalované zrušil z úřední moci pro zmatečnost rozsudek prvního soudu ze dne 10. srpna 1932 jakož i řízení jemu předcházející a uložil soudu své stolice, by žalobu znovu doručil, rok ustanovil a dále podle zákona jednal. V tomto směru uvedl v důvodech: Poněvadž při rozhodování o stížnosti shledal odvolací soud, že nebyla ani žaloba správně doručena a že tedy trpí zmatečností již řízení rozsudku předcházející, nezbylo, než je z úřední moci zrušiti podle § 514 druhý odstavec, 477 čís. 4 (5) a 471 čís. 5 c. ř. s.

Nejvyšší soud zrušil usnesení rekursního soudu pokud bylo napadeno, totiž pokud jím byl rozsudek prvního soudu ze dne 10. srpna 1932 i s řízením mu předcházejícím počínajíc doručením žaloby z úřední moci zrušen a prvému soudu uloženo, by žalobu znovu doručil, rok ustanovil a dále jednal podle zákona.

Důvody:

Rekurs je přípustný podle § 514 první odstavec c. ř. s.; ustanovení §§ 519 a 527 druhý odstavec c. ř. s. se sem nehodí, protože soud druhé stolice nerozhodl jako soud odvolací za odvolacího řízení a protože podle nařízení rekursního soudu by soud první stolice neměl vydati rozhodnutí nové v téže věci, totiž ve věci navrácení v předešlý stav. Rekursní soud neprávem zrušil rozsudek prvního soudu pro zameškání a řízení jemu předcházející a neprávem mu dal příkaz svrchu zmíněný. Jen když byl rekursní soud rekursu vyhověl a povolil navrácení v předešlý stav, byl by ovšem musil podle § 150 c. ř. s. rozsudek vydaný následkem promeškání roku zrušiti a naříditi prvému soudu, by nový rok ustanovil a o žalobě podle zákona jednal. Když však rekursu nevyhověl a tak usnesení prvního soudu zamítající návrh na povolení navrácení ve stav předešlý potvrdil, nemohl z úřední moci zrušiti rozsudek pro zmeškání a řízení jemu předcházející pro zmatečnost. Ustanovení § 514 druhý odstavec c. ř. s., k němuž rekursní soud poukazuje, se sem ne-

hodí, ježto zde nebylo usnesení prvního soudu v odpor vzaté zmatečným, nýbrž nejvýše zmatečným byl rozsudek a řízení jemu předcházející, takže vhodným právním prostředkem k nápravě byla by bývala žaloba pro zmatečnost podle § 529 čís. 2 c. ř. s. Jen když rozsudek zrušiti z důvodu přípustným opravným prostředkem, lze rozsudek zrušiti z úřední moci (§§ 471 zmatečnosti, byť i tato nebyla vytykána, tedy z úřední moci (§§ 471 čís. 7, 474, 494 c. ř. s.). V tomto případě však neodporovala žalovaná strana opravným prostředkem rozsudku pro zmeškání, nýbrž usnesení návrh na povolení navrácení v předešlý stav zamítajícímu, takže rekursní soud nebyl oprávněn zrušiti rozsudek pro zmatečnost.

Čís. 13065.

Je-li právoplatným prozatímním opatřením dlužníku uloženo, by něco opomenul nebo snášel, a jedná-li dlužník proti tomu, jest žádati o povolení exekuce, načež soud k tomu obecně příslušný povolí prostě exekuci, aniž pohrozí již v tomto usnesení donucovacím prostředkem. K dalším exekučním krokům dojde teprve k návrhu vymáhajícího věřitele soudem exekučním. Tento soud uloží pak za každý zapovězený čin pokutu nebo vazbu, a může býti dlužníku k návrhu vymáhajícího věřitele zase jen exekučním soudem přikázáno, by zřídil jistotu pro škodu, která vznikne dalšími zapovězenými činy.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1933, R I 757/33.)

Firmě C. bylo proti firmě A. právoplatně povoleno prozatímní opatření zákazem rozšiřování ceníků určitého obsahu a příkazem složití veškeré výtisky toho druhu na soudě. K návrhu firmy C. přikázal soud první stolice (procesní soud) firmě A., by zřídila jistotu složením 150.000 Kč v hotovosti nebo v cenných papírech požívajících síťotčí jistoty na soudě pro škodu, která firmě C. vznikne dalším rozšiřováním ceníků toho obsahu, jak byl uveden v usnesení o povolení prozatímního opatření. Rekursní soud zamítl návrh firmy C. na složení jistoty 150.000 Kč. Důvody: Co se týče zákazu, nerozšiřovati závadný ceník, jde o opomenutí žalované strany, jež jest na ní vynutiti podle § 355 ex. ř. Podle druhého odstavce tohoto paragrafu může exekuční soud k návrhu vymáhajícího věřitele dlužníku přikázati, by zřídil jistotu pro škodu, která vznikne dalšími zapovězenými činy. Předpokladem jest, že soud již povolil exekuci ve smyslu prvního odstavce § 355 ex. ř. To se v souzeném případě nestalo. Usnesením prvního soudu ze dne 5. září 1932 byl povolen jen výkon k vynucení povinnosti žalované strany k uložení výtisků závadného ceníku, jež má u sebe, ale toto usnesení neobsahuje povolení exekuce podle § 355 ex. ř. k vynucení opomenutí uloženého žalované straně zatímním opatřením, nerozšiřovati závadné ceníky. Ježto tudíž dosud nebyla ještě povolena exekuce podle § 355 ex. ř., nesmělo se také žalované straně uložiti složení jistoty podle druhého odstavce § 355 ex. ř.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurentka neprávem vytýká rekursnímu soudu nesprávné právní posouzení věci, pokud v napadeném usnesení seznává, že předpokladem příkazu na složení jistoty ve smyslu § 355 druhý odstavec ex. ř. bylo povolení exekuce podle prvního odstavce tohoto paragrafu. Prozatímní opatření jest jen exekučním titulem a nikoli usnesením povolujícím exekuci. K jeho výkonu jest tedy třeba exekuce podle §§ 353 až 358 ex. ř. (§ 384 ex. ř.). Práví-li zákon, že jest těchto předpisů použití přiměřeně (entsprechend), rozumí se tím, že pro způsob exekuce jest rozhodný předpis, který se hodí právě na určitý případ. Je-li tedy v právoplatném prozatímním opatření, v exekučním titulu, uloženo dlužníkovi, by nějaký čin opomenul neb snášel, a jedná-li dlužník proti tomu, jest žádati o povolení exekuce, načež soud k tomu obecně příslušný povolí prostě exekuci, aniž pohrozí v tomto usnesení již donucovacím prostředkem. K dalším exekučním krokům dojde teprve k návrhu vymáhajícího věřitele soudem exekučním. Tento soud uloží pak za každý zapověděný čin pokutu nebo vazbu, a může býti dlužníku k návrhu vymáhajícího věřitele zase jen exekučním soudem přikázáno, by zřídil jistotu pro škodu, která vznikne dalšími zapověděnými činy. Právem tedy rekursní soud změnou usnesení soudů prvé stolice zamítl nárok žalobkyně na složení jistoty žalovanou, poněvadž k vynucení opomenutí, uloženeho žalované prozatímním opatřením, nerozšiřovati závadné ceníky, nebyla dosud povolena exekuce podle §. 355 ex. ř.

Čís. 13066.

Náhrady škody, již utrpí nájemce při nájmu knihovně zapsaném, ale vydražitelem nepřevzatém tím, že musí ode dne příklepu vydražiteli, jenž ho ponechal v nájmu, platiti po druhé nájemné, jež zaplatil dlužníkovi předem, může se nájemce domáhati podle § 227 ex. ř. z nejvyššího podání jen, bylo-li zaplacení činže předem na více než jednu nájemní lhůtu z pozemkové knihy patrné.

K dosažení účinku podle § 1102 obč. zák. nestačí knihovní zajištění nájemního práva jako celku, nýbrž musí m i m o t o býti zaplacení činže předem v hlavní knize vyznačeno buď zvláštní poznámkou nebo zápisem zástavního práva pro pohledávku na vrácení nájemného.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1933, R I 855/33.)

Firma P. měla vloženo nájemní právo k místnostem ve vydražené nemovitosti. Při rozvrhovém roku přihlásila firma P. nárok na náhradu za nepřevzetí nájemního práva podle § 211 ex. ř. Soud prvé stolice přikázal firmě P. zbytek nejvyššího podání na úhradu za její nepřikázané nájemní právo. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu s příkazem, by zbytek nejvyššího podání znovu rozvrhl, nehledě k nároku firmy P. na úhradu za její nepřevzaté nájemní právo.

Důvody:

Firma P. má v pozemkové knize na základě smlouvy ze 24. května 1929 vloženo nájemní právo k místnostem ve smlouvě uvedeném na dobu od 1. července 1929 do 30. června 1939. Předem zaplacené nájemné není v knize (hlavní knize) vyznačeno. Firma P. přihlásila požadovanou náhradu za nepřevzetí nájemního práva ve smyslu § 211 ex. ř. včas, t. j. při rozvrhovém roku, a jest jen podotknouti, že z této přihlášky dosti zřetelně vysvítá, že se firma P. jako náhrady domáhá jen předem zaplaceného nájemného, počínajíc ode dne příklepu. Vydražiteli náležejí ode dne příklepu všechny užitky a důchody nemovitosti (§ 156 ex. ř.) a proto musí mu nájemce od toho dne platiti nájemné, třebaže je již byl předem plnil povinnému, a to bez rozdílu, zda zaplacení činže bylo v pozemkové knize vyznačeno čili nic (tak také Ehrenzweige 1929 II díl str. 453). Nájemce utrpí tu, i když vydražitel nepoužije výpovědního práva podle § 1121 obč. zák. a v nájemním poměru pokračuje, podobnou škodu jako v případě výpovědi nájemní smlouvy, neboť musí i tu nájemné platiti po druhé. Náhrady této škody může se nájemník domáhati podle § 227 ex. ř. z nejvyššího podání, avšak jen tehdy, bylo-li zaplacení činže předem na více než jednu nájemní lhůtu z pozemkové knihy patrné (§ 1102 obč. zák.). Nejvyšší soud souhlasí s výkladem ustanovení § 1102 obč. zák. dovolacím rekurentem, že nestačí knihovní zajištění nájemního práva jako celku k dosažení účinku podle § 1102 obč. zák., nýbrž že m i m o t o by musilo býti zaplacení činže předem v hlavní knize vyznačeno, a to buď zvláštní poznámkou nebo zápisem zástavního práva pro pohledávku na vrácení nájemného. Správnost tohoto názoru, odůvodněného zásadou důvěry v knihu pozemkovou, vysvítá i z motivů k § 207 třetí dílčí novely (§ 1102 obč. zák., kde se praví »... die in § 1102 vorgesehene Ersichtlichmachung der Vorauszahlung im Grundbuche... eine Eintragung, die übrigens an sich schon voraussetzt, daß der Bestandvertrag selbst einverleibt ist...«. Motivy tedy předpokládají, že je zapsáno o b o j e, nájemní právo, i zaplacení předem. V souzeném případě, jak svrchu podotknuto, nebylo předem placené nájemné v pozemkové knize vyznačeno a ani zápis nájemního práva firmy P. v hlavní knize neodkazuje na onu část listiny, která se týká předem zaplaceného nájemného a na přesně označené místo této listiny, které by mělo nahraditi zápis do hlavní knihy (§ 5 kn. zák.). Nelze tudíž přihlídnouti k obsahu této listiny ve sbírce listin založené, třebaže z ní skutečnost předem placeného nájemného jest patrna. Firma P. nemůže tedy odškodnění, o němž jde, uplatňovati na úkor zadních věřitelů a nemůže je požadovati z nejvyššího podání za vydraženou nemovitost, nýbrž může se ho domáhati jen na pronajimateli (t. j. na povinné). Oprávněnému rekursu bylo tudíž vyhověti a další postup prvnímu soudu naříditi podle §§ 233 a 234 druhý odstavec ex. ř.

Čís. 13067.

Rozhodnutí, jímž rekursní soud k rekursu ohrožené strany snížil jistotu podle § 390 ex. ř., jest zmatečné podle § 477 čís. 4 c. ř. s., bylo-li vydáno dříve, než odpárci ohrožené strany bylo doručeno usnesení o povolení prozatímního opatření.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1933, R I 1113/33.)

Soud první stolice povolil prozatímní opatření a uložil navrhovatelce jistotu 50.000 Kč. Rekursní soud usnesením ze dne 16. května 1933 vyhověl rekursu navrhovatelky potud, že snížil jistotu jí uloženou na 20.000 Kč.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu odpárkyně zrušil napadené usnesení.

Důvody:

Usnesením ze dne 13. února 1933 povolil procesní soud žalobkyni prozatímní opatření pod podmínkou, že žalobkyně složí u soudu jako jistotu pro žalovanou 50.000 Kč. Toto usnesení bylo však doručeno jen žalobkyni; její stížnosti bylo napadeným usnesením vyhověno potud, že jistota byla snížena na 20.000 Kč. Žalované, která se o prozatímním opatření dověděla teprve z tohoto usnesení rekursního soudu, bylo usnesení procesního soudu o prozatímním opatření doručeno teprve 9. června 1933. Je zřejmé, že bylo znemožněno, by o správnosti usnesení procesního soudu mohlo být najednou rozhodnuto podle stanovisek obou stran, jež byly k rekursu oprávněny, jak to má na mysli § 208 jedn. ř. Jde tu o zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s. (§ 78 ex. ř.) a bylo tudíž předčasně vydané rozhodnutí rekursního soudu zrušiti.

Čís. 13068.

Zrušil-li odvolací soud rozsudek prvního soudu, nevyhradiv pravomoc, načež za dalšího jednání u prvního (okresního) soudu byl žalobní nárok, přesahující hranici pro věci nepatrné, obmezen na útraty, jest nepřijatelný dovolací rekurs proti usnesení rekursního soudu o útratách, jakož i rekurs proti zrušovacímu usnesení odvolacího soudu, spojený s rekursem proti výroku o útratách.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1933, R I 1161/33.)

Ve sporu, jehož hodnota převyšovala hranici pro věci nepatrné, zrušil odvolací soud usnesením ze dne 10. února 1933 rozsudek prvního (okresního) soudu a uložil mu, by v řízení pokračoval a o věci znovu rozhodl. Za jednání u prvního soudu obmezil žalobce žalobní nárok na útraty sporu, načež soud první stolice usnesením ze dne 20. června 1933 uložil žalovanému, by zaplatil žalobci 1.239 Kč 25 h

útrat sporu. Proti tomuto usnesení podaly obě strany rekurs, žalovaná spojila se svým rekursem i rekurs proti zrušovacímu usnesení odvolacího soudu ze dne 10. února 1933. Rekursní soud odmítl všechny rekursy.

Nejvyšší soud odmítl i rekurs žalobců i rekurs žalovaného proti odmítacímu usnesení rekursního soudu.

Důvody:

Krajský soud v H. jako odvolací soud zrušil usnesením ze dne 10. února 1933 bez výhrady právní moci rozsudek okresního soudu v H. a uložil mu, by v řízení pokračoval a o věci znovu rozhodl. Za jednání u okresního soudu obmezila pak žalující strana při roku dne 20. června 1933 žalobní nárok přesahující hranici nepatrnou na útraty sporu, čímž podle plenárního rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 20. května 1924 čís. Pres 298/24 čís. 3868 sb. n. s. přešlo pravidelné řízení v řízení podle předpisů o řízení ve věcech nepatrných a okresní soud vydal pak usnesení ze dne 20. června 1933, jímž uložil žalované straně, by nahradila žalující straně 1.239 Kč 25 h útrat sporu. Proti tomuto usnesení o útratách podaly obě strany rekurs a žalovaná strana spojila s ním podle § 515 c. ř. s. i rekurs proti zrušovacímu usnesení odvolacího soudu ze dne 10. února 1933, poukazujíc k tomu, že dříve tak učiniti nemohla, poněvadž usnesení to nevyhradilo podle § 519 čís. 3 c. ř. s. pravomoc. Rekursní soud odmítl oba, správně všechny rekursy z důvodu, že jde o řízení ve věcech nepatrných, v němž podle jeho názoru jest samostatný rekurs proti výroku prvního soudu o útratách nepřijatelný. Netřeba se zabývatí otázkou, zda názor ten jest s hlediska § 517 čís. 5 c. ř. s., na nějž oba rekurenti nyní poukazují, správný, ano jde o napadené rozhodnutí soudu druhé stolice v otázce útrat, jež rekursem podle § 528 c. ř. s. ani v pravidelném řízení napadati nelze bez ohledu na to, zda rozhodnuto věcně či zda rekurs z formálních důvodů byl odmítnut, jak vysloveno v rozhodnutí čís. 10457 sb. n. s. Ustanovuje-li § 517, druhý odstavec, c. ř. s., že v řízení o věcech nepatrných jest proti usnesením odvolacího soudu rekurs vyloučen, nelze z toho dovozovati opak, že proti usnesení rekursního soudu jest rekurs přípustný, neboť, je-li otázka útrat z přezkumu nejvyššího soudu vůbec vyloučena, platí to zřejmě i o řízení ve věcech nepatrných. A rovněž i rekurs žalované strany proti zrušovacímu usnesení odvolacího soudu ze dne 10. února 1933 spojený podle § 515 c. ř. s. s rekursem proti výroku o útratách týká se jen tohoto výroku, poněvadž rekursní vývody vyvracejí rovněž za nynějšího stavu jen předpoklady pro rozhodnutí o útratách. Bylo proto rekursy proti rozhodnutí druhé stolice v otázce útrat podle § 526 druhý odstavec c. ř. s. odmítnouti.

Čís. 13069.

Řízení, předcházející rozhodnutí o návrhu na vyhlášení konkursu, řídí se předpisy konkursního řádu, nikoliv předpisy o nesporném řízení. Proti usnesení (rekursního soudu), jímž bylo podle § 70, druhý odstavec, konk. řádu vysloveno, že konkurs bude prohlášen jen, slo-

ži-li navrhovatel přiměřenou zálohu na útraty, jest úpadce oprávněn k rekursu, a to i jen z toho důvodu, že určená záloha jest nepřiměřeně nízká.

Záloha podle § 70, druhý odstavec, konk. ř. má jen za účel, aby kryla přibližně útraty spojené s předběžným objasněním, zda má dlužník majetek dostačující k úhradě předvídaných útrat konkursního řízení, nikoliv k úhradě útrat spojených se zjišťováním veškerého majetku dlužníkovy.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1933, R I 1167/33.)

Okresní nemocenská pojišťovna učinila návrh, by byl uvalen konkurs na jmění Hynka J-a. Soud první stolice uložil navrhovatelce, by složila zálohu 10.000 Kč na náklady konkursního řízení, jinak že bude její návrh zamítnut. Rekursní soud vyhověl rekursu navrhovatelky potud, že výši zálohy určil na 2.000 Kč.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu Hynka J-a a zvýšil zálohu ke krytí útrat konkursního řízení na 4.000 Kč.

Důvody:

Řízení, předcházející rozhodnutí o návrhu na vyhlášení konkursu, řídí se předpisy konkursního řádu a nikoli podle předpisů o nesporném řízení, poněvadž předpokladem pro toto předběžné řízení jest příslušný návrh, jehož náležitosti upravuje konkursní řád v §§ 68 až 70, a nemůže na tom nic měniti výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 7. července 1931 čís. 31.441 čís. 10 věstníku, jenž jen po rejstříkové stránce nařizuje, jak naložiti s návrhy na vyhlášení konkursu až do jejich rozhodnutí. Nelze pochybovati ani o tom, že proti usnesení, jímž se podle § 70, druhý odstavec, k. ř. vyslovuje, že konkurs bude prohlášen, složi-li navrhovatel přiměřenou zálohu na útraty, jest úpadce oprávněn k rekursu i jen z toho důvodu, že určená záloha jest nepřiměřeně nízká, neboť takovou zálohou se (neodůvodněně) usnadňuje navrhovateli docíliti vyhlášení konkursu, čímž úpadce jest ve svých právech volně nakládati se svým majetkem, ohrožen a nejde proto jen o otázku útratovou (§ 188 k. ř. a § 528 c. ř. s.). Ani ze srovnání ustanovení § 192, druhý odstavec, k. ř. s ustanovením § 75 k. ř. nelze vyvoditi, že takový rekurs není přípustný, an § 75 neobmezuje rekurs jen na usnesení o prohlášení konkursu neb o zamítnutí návrhu na vyhlášení konkursu, nýbrž, jsa převzat z § 72 starého konk. ř., má podle pamětního spisu jen ten účel, by bylo jasné vysloveno, že mimo úpadce a navrhovatele mají jiní účastníci právo k rekursu. Nelze proto upříti dlužníku, jako účastníku řízení (§ 190 prvý odstavec k. ř.), by se proti onomu usnesení rekurem nebránil. Ve věci samé jest uvést, že záloha má jen za účel, by kryla přibližně útraty spojené s předběžným objasněním, zda má dlužník majetek dostačující k úhradě předvídatelných útrat konkursního řízení, nikoliv k úhradě útrat spojených se zjišťováním veškerého majetku dlužníkovy. Nepřicházejí proto v úvahu veškeré možné útraty spojené s provedením sporů o všechny pochybné pohledávky dlužní-

kovy, nýbrž jen útraty pokračování ve sporu dlužníkem proti Emmě a Alžbětě F-ovým již zahájeném a útraty spojené s důkladnějším vyšetřením mimo spor, zda ostatní pochybné pohledávky dlužníkovy jsou pravděpodobně po právu a jsou vydobyitelné. A ku krytí těchto nákladů stačí přibližně 4.000 Kč a bylo proto jen potud dovolacímu rekursu vyhověti.

Čís. 13070.

Nelze uplatňovati z držovací nárok ani v případech, v nichž se lze důvodně pro budoucnost obávati nového porušení práva a nového poškození.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1933, Rv I 904/32.)

V týdeníku, jehož vydavatelem a redaktorem jest žalovaný, byl pod rubrikou »Advokáti« uveden žalující advokát s udáním adresy. Žalobce tento výtisk neobjednal. Žalovaný jej uveřejnil o své újmě a proti ústnímu a písemnému zakazu žalobce. Disciplinární radou pro advokáty a kandidáty advokacie byl žalobce uznán vinným disciplinárním přečinem poškozením cti a vážnosti stavu, jehož dopustil se tím, že strpěl uveřejňování nepřipustné reklamy. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném, by žalovaný byl uznán povinným zastaviti a zdržeti se uveřejňování jakýchkoliv insertů, v nichž žalobce oznamuje provozování své advokátní praxe, a to v jakékoliv formě, byť i jen sdělením žalobcova jména. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Ze zásady svobody tisku plyne, že vydavatel tiskopisu má volnost určiti jeho obsah, pokud tím nepřekročuje zákonné předpisy. Jsou to předpisy práva trestního i práva občanského. S hlediska trestního zákona jest výtisk bezzávadný, neobsahuje nic jiného než adresu žalobce. V úvahu přicházejí dále ustanovení § 43 obč. zák. o ochraně jména, pak ustanovení téhož zákona o náhradě škody, poněvadž zahrnují v sobě nárok, aby se škoda vůbec nepůsobila, předpisy zákona obchodního o firmách a zákona o nekalé soutěži a ustanovení práva autorského a zákona o obchodních známkách. § 43 obč. zák. nepřichází v úvahu, poněvadž zřejmě nejde o zneužití jména žalobce k účelům žalovaného. Co se týče nároku na náhradu škody, není podle § 1305 obč. zák., kdo v mezích zákona užívá svých práv, za ni zodpovědný a nemůže tedy také býti zavázán, aby se jich zřekl. V tomto směru jest žalovaný jen obmezen ustanovením § 1295, druhý odstavec obč. zák., který nedovoluje, by bylo použito práva zřejmě k poškození jiné osoby. Tím, že žalobce něco koná, nač jinak má právo, totiž uveřejňovati něco ve svém tiskopise, nestává se odpovědným, když tím jiný trpí škodu, není-li tato škoda zřejmým účelem výtisku. Materiální škoda ostatně uveřejněním reklamy vzniknouti nemohla. Také nemá reklama nic, což by se přičítalo dobrým mravům (§ 1295 obč. zák.). Připustiti jest, že žalobci uveřejněním výtisku mohla vzniknouti škoda ideální, totiž poškození jeho cti, důstojnosti a dobré pověsti, ovšem nikoli ve veřejném mínění, poněvadž veřejnost nepovažuje reklamu za

věc nedůstojnou (při čemž lze k tomu poukázati, že i lékaři veřejně používají reklamy, aniž by vážnost a důstojnost tohoto stavu ve veřejném mínění byla poškozena), avšak v očích členů svého stavu trpí dobrá pověst žalobce uveřejněním výtisku, poněvadž tento stav považuje reklamu se stavovského hlediska za nepřipustnou a výtisk činí samozřejmě dojem, že jest žalobcem objednan. Leč za tyto následky žalovaný podle § 1305 obč. zák. neručí, leč za podmínek druhého odstavce § 1295 obč. zák. V tomto směru však vůbec nebylo tvrzeno, že žalovaný zneužíval svého práva, by žalobce poškodil, a není to také nikterak pravděpodobné. Co se týče nekalé soutěže, jest sice v § 1 zákona ze dne 15. července 1927 čís. 111 sb. z. a n. vysloveno, že, kdo se dostane v hospodářském styku v rozpor s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým poškodití soutěžitele, může býti žalován, by se takového jednání zdržel a podle § 24 zák. může v případech §§ 2, 8, 10 a 11 zák. také majiteli podniku tiskopis vydávajícímu soudem býti dán příkaz, aby se dalšího uveřejňování zdržel, ale tato zákonná místa se nevztahují na souzený případ, § 1 v § 24 pak vůbec není uveden. § 1 má patrně na mysli jen soutěžitele, v souzeném případě žalobce však vůbec výtisk neobjednal, nejde tedy vůbec o soutěž. Posléze nelze tvrditi, že přísluší na pouhém jménu právo autorské, aneb že šlo o obchodní značku neb o zneužití jména k účelům právním. **O d v o l a c í s o u d** uznal podle žaloby. **D ů v o d y:** Co odvolatel uplatňuje jako nesprávné hodnocení nálezu disciplinární rady advokátní komory ze dne 27. října 1930, spadá pod odvolací důvod nesprávného posouzení věci po stránce právní. Obsah jest mezi stranami nesporným, pokládá se tudíž podle § 266 c. ř. s. za prokázaný. Význam jeho pro tento spor jest v tom, že jest jím zjištěno, že žalobci uveřejněním sporného inserátu vzešla škoda ve smyslu § 1293 obč. zák., byla mu totiž způsobena nehmotná újma na jeho osobě tím, že byl uznán vinným přečinem poškození cti a vážnosti stavu, jemuž náleží, a potrestán písemnou důtkou. Uváží-li se, že žalobní žádost v podstatě směřuje k tomu, by zastavením uveřejňování a zdržením se jeho bylo vše navráćeno v předešlý stav (§ 1323 obč. zák.), není pochybností o tom, že jde o žalobu o náhradu škody podle § 1295, druhý odstavec, obč. zák. Ze skutkových okolností prvním soudem dle nesporného přednesu stran zjištěných plyne, že žalovaný, který proti ústnímu a písemnému zákazu žalobcovu uveřejňoval sporný výtisk, jednal tím proti dobrým mravům nešetře odůvodněného práni osoby, již se uveřejňování týkalo. Jelikož jest dále nesporno, že žalovaný v uveřejňování i po doručení žaloby až doposud, tedy i v době, kdy mu bylo známo disciplinární potrestání žalobce proto, že uveřejňování nepřipustné reklamy v časopise žalovaným vydávaném strpěl, jest pokládati za to, že žalovaný způsobil žalobci škodu úmyslně a že jeho jednání zřejmě sloužilo účelu, by žalobce poškodilo. Jest proto nerozhodné, zda-li se tak stalo u vykonávání nějakého práva žalovaného. Uvádí-li se v napadeném rozsudku, že vůbec nebylo tvrzeno, že žalovaný zneužíval svého práva, by žalobce poškodil, plyne takové tvrzení z udání žaloby, že žalobce inserát nikdy neobjednal, naopak se proti tomu ohradil a žalovanému zakázal uveřejňování, že však žalovaný nadále tento inserát uveřejňuje, že žalovaný

tímto protiprávním jednáním budí ve veřejnosti dojem, jako by si žalobce uvedený inserát byl objednal, čímž na své cti jest poškozován. Úmysl, žalobce poškoditi, byl dán již tím, že žalovaný musil věděti, že uveřejněním poškození žalobce nutně musí nastati. Za toto zúmyslné poškození jest žalovaný podle § 1295 druhý odstavec obč. zák. zodpovědný.

N e j v y š š í s o u d obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y :

Bylo dovedeno již v rozhodnutí čís. 11.916 sb. n. s., k němuž se pro stručnost poukazuje, že platný právní řád nezná a nepřipouští zdržovacího nároku ani v případech, v nichž se lze důvodně pro budoucnost obávati nového porušení práva a nového poškození. Právnem tudíž procesní soud zamítl žalobu uplatňující jen nárok zdržovací, aniž třeba řešiti otázku, lze-li postup žalovaného schvalovati a srovnati s požadavky dobrých mravů. Zdržovací nárok nelze dovésti ani s hlediska §§ 1038 a 1040 obč. zák., k nimž žalobce poukazuje v odvolání, ani tamtéž uvedených §§ 1324 a 1311 obč. zák., ve kterých se řeší jen rozsah nároku na náhradu škody. Že nelze užiti k obdobnému výkladu a uznání zdržovacího nároku ani § 7 obč. zák., bylo vyloženo již v rozhodnutí nahoře uvedeném.

Čís. 13071.

Ustanovení § 261, šestý odstavec, c. ř. s. lze použiti i v řízení směnečném. Soud, jemuž byla věc postoupena, rozhoduje o tom, zda se ponechává v platnosti či zda se zrušuje směnečný platební příkaz, vydaný soudem postupujícím.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1933, R II 446/33.)

Na základě žaloby podané dne 3. května 1932 vydal okresní soud v B. směnečný platební příkaz ze dne 3. května 1933. Žalovaná vznesla námitku místní nepřislusnosti dovolaného soudu, načež žalobkyně navrhla odstoupení věci okresnímu soudu v P. Usnesením ze dne 10. června 1932 vyhověl okresní soud v B. námitce nepřislusnosti a postoupil věc okresnímu soudu v P., aniž směnečný platební příkaz zrušil. Žalovaná namítla u okresního soudu v P., že tento soud jest nepřislusný, poněvadž nemůže rozhodovati o bezúčinnosti směnečného platebního příkazu vydaného jiným soudem. **O k r e s n í s o u d** v P. prohlásil řízení zmatečným. **D ů v o d y:** V řízení směnečném, ve kterém byl vydán směnečný platební příkaz, jest se soudu obmeziti na otázku, zda se směnečný platební příkaz ponechává v platnosti, či zda se prohláší bezúčinným (§§ 559, 553 c. ř. s.). Jiné okolnosti jsou ze sporu vyloučeny, zejména není vždy nutno soudu rozhodovati o existenci či neexistenci směneční pohledávky. Není zejména vyloučeno, by po zrušení směnečného platebního příkazu nebyla na základě téže směnky podána žaloba nová a vydán nový směnečný platební příkaz, stalo-li se

zrušení v důvodů, které nepůsobí trvale, jako pro předčasnost žaloby atd. Proti odkazujícímu usnesení podle § 261 c. ř. s. není opravného prostředku, avšak u soudu, jemuž věc byla postoupena, lze nově uplatňovati rovněž nepřislušnost soudu. Z této úvahy a z povahy směnečného řízení, jmenovitě z vyloučení námitek nepodaných v konečně třídní lhůtě, plyne, že odkázání sporné věci podle § 261 c. ř. s. jest sice zásadně přípustné i ve sporech směnečných, že však musí býti provedeno tím způsobem, že procesní soud, vyhovuje námitce nepřislušnosti prohlásí svůj směnečný příkaz za bezúčinný pro nepřislušnost a směneční žalobu postoupí soudu označenému žalobcem. Tento soud pak zahájí o směneční žalobě nové řízení podle zákona, vydá nový směnečný platební příkaz a doručí jej znovu žalovanému, který znovu může podati námitky. Jinak by byl žalovaný vyloučen se směnečnými námitkami, které nepodal proti původnímu směnečnému platebnímu příkazu, zejména byla by mu zcela odejmuta možnost namítati nepřislušnost soudu, na který věc byla odkázána. Podle § 261 c. ř. s. zamítne prvý soud návrh na odkázání věci jen v tom případě, považuje-li navržený soud za zřejmě nepřislušný. Jest však prakticky dobře možný případ, že nepřislušnost tohoto soudu není prvému soudu zřejmá a že přes to soud je nepřislušný. Nemůže býti tudíž vzata žalovanému možnost, by na základě změněné procesní situace znovu nepodal námitky t. j. soud, jemuž věc byla odkázána, musí vydati směnečný platební příkaz a znovu jej žalovanému doručiti. Soud ten nemůže tudíž vůbec rozhodovati o směnečném platebním příkazu vydaném jiným soudem a, dokud není pro nepřislušnost prohlášen bezúčinným směnečný platební příkaz okresního soudu v B. ze dne 3. května 1932, jest tento soud nezhojitelně nepřislušný pro rozhodování o této směnečné žalobě. Z toho důvodu bylo řízení zrušiti podle § 477 čís. 3 c. ř. s. **R e k u r s n í s o u d** zrušil napadené usnesení a uložil soudu prvé stolice, by, vyčkaje pravomoci, dále ve věci jednal a rozhodl. **D ů v o d y:** Pro projednání směnečných žalob platí v podstatě tytéž zásady a normy civilního soudního řádu, jako pro žaloby ostatní. Nedojde-li k vydání platebního příkazu a ustanoví-li se o směnečné žalobě prvý rok, není vůbec úchytky od normálního postupu, ač žaloba nepřestává proto býti směnečnou, žalovaný může při svém roku ohlásiti i námitku nepřislušnosti, žalobce pak při následujícím ústním jednání učiniti návrh podle § 261 c. ř. s. a soud má návrhu tomu vyhověti. Je-li to možné při směnečné žalobě takové, je to přípustné i při žalobě, v níž bylo navrženo vydání platebního příkazu a bylo postupovati dle ustanovení §§ 555 až 559 c. ř. s. Soud, jemuž byla žaloba dřívějším soudem postoupena, je postoupením tím vázán, leda že by jeho nepřislušnost byla nezhojitelná a proto bylo by k ní hleděti z úřadu. Spatřovati nezhojitelnost v tom, že soud, jemuž žaloba byla postoupena, má rozhodovati o tom, zda platební příkaz vydaný jiným soudem zůstává v platnosti, či se zrušuje, jak učinil prvý soud, nelze. Není pro to rozumného důvodu. Odporovalo by to zásadě zjednodušení sporu, které bylo zavedeno šestým odstavcem § 261 c. ř. s. k zamezení jeho zbytečného protahování a zbytečných soudních útrat. Nelze tvrditi, že směnečný příkaz vydaný nepřislušným soudem jest zmatečný a musí býti zrušen, neboť vznesením námitek proti němu nastává právě teprve

nutnost a možnost věcného prozkoumání žalobního nároku a postoupením podle § 261 c. ř. s. právě se způsobí, že o tomto žalobním nároku rozhodne nyní soud podle zákona příslušný. Otázka formelního zrušení nebo potvrzení platebního příkazu nepadá nijak na váhu. Podle odůvodnění napadeného usnesení měl okresní soud v B. prohlásiti platební příkaz pro nepřislušnost za bezúčinný. Kdyby to byl učinil, nebylo důvodu navrhovati odstoupení podle § 261 odstavec šestý c. ř. s., an platební rozkaz by neměl již platnosti a an soud, jemuž směnečná věc byla postoupena, neměl by vlastně o čem rozhodovati, kdyby platební příkaz byl již zrušen.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Správně vyslovil rekursní soud, že ustanovení § 261 šestý odstavec c. ř. s. jest použití i v řízení směnečném, neboť není důvodu, aby účelu, který tento zákonný předpis sleduje, nebyly účastnými strany ve sporu směnečném, nanejmé, any úchytky od řádného řízení obsažené v §§ 555 až 559 c. ř. s. postupu upravenému § 261 šestý odstavec c. ř. s. nijak nebrání. Není zejména závadou, že postupující soud vydal již o žalobě směnečný platební příkaz. Tím byla sice vyřízena žaloba, ale jen za předpokladu, že žalovaný nepodá včas námitky ve smyslu § 557 c. ř. s. Stane-li se tak, dojde k dalšímu jednání, soud nařídí bez nového žalobcova návrhu rok k ústnímu přelíčení o námitkách (§§ 552 a 559 c. ř. s.), po jehož skončení rozhodne rozsudkem, v němž vysloví, zda směnečný platební příkaz zůstává ve své moci, či zda a pokud se zrušuje (§§ 553 a 559 c. ř. s.). Podnětem k dalšímu jednání jsou tedy námitky, jimiž se usiluje o zvrácení směnečného platebního příkazu. Byla-li tudíž věc ve smyslu § 261 c. ř. s. postoupena k žalobcovu návrhu na příslušný soud, bude tento prostě pokračovati v řízení o námitkách na podkladě spisů sporu se týkajících (§§ 138 a 261 c. ř. s.) a rozhodne ve vlastním oboru působnosti nikoli o žalobě, nýbrž o návrhu žalovaného obsaženém v námitkách, totiž o tom, zda se směnečný platební příkaz vydaný soudem postupujícím zachová v platnosti, či zda se zrušuje. Tato možnost by byla odňata, kdyby příkazující soud vyslovil zrušení platebního příkazu, a byl tím zmařen účel zamýšlený předpisem § 261 šestý odstavec c. ř. s., totiž zachování kontinuity řízení před soudem příkazujícím a soudem, jemuž věc byla postoupena, se všemi důsledky, zvláště zamezení nutnosti podání nové žaloby a případných námitek a tím i zabránění průtahům a ušetření zbytečných nákladů. Zamýšlel-li zákon, jak z citace § 138 c. ř. s. v šestém odstavci § 261 c. ř. s. zřejmě vysvitá, připojití procesualně řízení před druhým soudem k řízení příkazujícího ve stavu, v němž bylo před tímto soudem, plyne z toho důsledek, že není závadou, by soud, jemuž věc byla postoupena, nerozhodnul o ponechání v platnosti nebo zrušení směnečného platebního příkazu, vydaného soudem postupujícím.

Čís. 13072.

V otázce, zda z rozvrhu nejvyššího podání za vydraženou nemovitost má být vyloučen výtěžek za spoluprodané příslušenství následkem výhrady práva vlastnického a prodávatel věcí má být z tohoto výtěžku uspokojen, jest mimořádný dovolací rekurs nepřipustný.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1933, R II 462/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost zamítl soud prvního státního soudu návrh firmy H., by byla vyloučena část nejvyššího podání, ježto prý není výtěžkem za prodanou nemovitost, nýbrž výtěžkem za prodanou americkou kamna, jež však nebyla příslušenstvím nemovitosti, ježto si k nim navrhovatelka vyhradila vlastnictví. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs.

Důvody:

Dovolací rekurentka uvádí v dovolacím rekursu, že podle obsahu její žádosti nemůže být pochybnost, že nejde o uspokojení její pohledávky v přednostním pořadí, nýbrž o vyloučení výtěžku za prodanou kamna z rozvrhu nejvyššího podání následkem výhrady práva vlastnického a o její uspokojení z tohoto výtěžku. Podle těchto vývodů dovolacího rekursu jest dovolací rekurs nepřipustný, neboť jak v rozhodnutí č. 6697 sb. n. s., na něž se odkazuje, bylo blíže vyloženo, jest mimořádný dovolací rekurs v rozvrhovém řízení podle § 239 poslední odstavce ex. ř. přípustný jen v otázkách, jež jsou podle §§ 209—235 ex. ř. přikázány k rozvrhovému řízení, kdežto v jiných otázkách, které k řízení rozvrhovému o sobě nenáleží, zůstává při ustanovení § 528 c. ř. s. a § 78 ex. ř., podle něhož proti souhlasným usnesením nižších soudů jest další opravný prostředek vyloučen. Otázka vyloučení § 209—235 ex. ř. k rozvrhovému řízení, ustanovení § 239 poslední odstavce ex. ř., jakž bylo shora uvedeno, o ní neplatí a poněvadž o ní bylo nižšími soudy rozhodnuto souhlasně, jest dovolací rekurs nepřipustný a bylo jej odmítnouti.

Čís. 13073.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, č. 111 sb. z. a n.). Není závady, by výrobce (pekař) nevyrobil pro určitého spotřebitele na jeho objednávku zboží lepší nebo horší jakostí než přichází obvykle do oběhu, jen když neporušil poměr mezi jakostí a cenou, který je určen zvláštními předpisy pro normální provoz a váže všechny soutěžitele.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1933, Rv II 111/32.)

Společenstvo pekařských mistrů politického okresu H. domáhalo se na žalovaném pekaři v H., by byl uznán povinným zdržeti se toho, by uváděl do prodeje bílé pečivo, zejména rohlíky a housky menší než v předepsané váze 40 gr. při kuse. Ve sporu bylo zjištěno toto: Zástupci cirků Kludského, když meškal v roce 1930 v H., žádali žalovaného, by jim dodával pečivo, a když žalovaný za kus požadoval 25 haléřů vlastně 22 hal. jako pro obchodníky, prohlásili zřizenci Kludského, že si raději objednájí pečivo v B., nebo z jiného města, poněvadž je tam dostanou laciněji. Na to odešli a po delší době opětně přišli a prohlásili, že potřebují pečivo jednak pro obložené chlebičky pro obecnost, které cirkus navštěvuje, jednak pro zvířata, která od obecnosti pečivem budou krmena, říkali, že jim nezáleží na jakosti zboží, a prohlásili, že si přejí za 16 haléřů kus takového zboží, které by váhou a jakostí této ceně odpovídalo. Při tom prohlásili dále, že je jim lhostejno, nebude-li v pečivu žádná mastnota a bude-li zaděláno jen vodou. Žalovaný na tuto nabídku přistoupil a dodával pak cirků Kludský celkem 4.500 vodového pečiva, kus ve váze nejméně 30 gr za 16 haléřů. Toto zboží však nikdy před tím a také nikdy potom neprodával, zejména je neprodával ve svém obchodě a dodal je cirků Kludskému jen na objednávku. Procesní soud prvního státního soudu žalobu zamítl. Důvody: V souzeném případě jde o žalobu zdržovací ve smyslu § 1 zákona proti nekalé soutěži. Ke skutkové povaze případu nekalé soutěže ve smyslu uvedeného paragrafu se vyžaduje jednak, by se jednání, o něž jde, stalo v hospodářském styku, by se jednající dostal v rozpor s dobrými mravy a by jednání bylo způsobilé poškodit soutěžitele. O tom, že se jednání žalovaného stalo v hospodářském styku, nelze pochybovati. Nelze však tvrditi, že se žalovaný svým zjištěným jednáním dostal v rozpor s dobrými mravy soutěže a že jednání toto bylo způsobilé poškodit soutěžitele, neboť žalovaný nezmenšil váhu pečiva za tím účelem, by mohl soutěžit s ostatními pekaři pro dodávku ve velkém za menší než obvyklou cenu, nýbrž, jak zjištěno, vyhotovil na objednávku pro cirkus Kludský zboží odpovídající kvalitou a kvantitou objednavce a nabídnuté ceně, což mohl jeden každý z pekařů v H. učiniti, a nepoškodil tím nikoho z nich, neboť jeden každý z nich mohl na nabídku Kludských přistoupiti, jak na ni přistoupil žalovaný, a nelze v jeho jednání spatřovati nekalou soutěž ve smyslu § 1 zák. proti nekalé soutěži, to tím méně, když posudkem znalce v trestním řízení jest zjištěno, že zboží žalovaným cirků Kludského dodané odpovídalo úplně jeho ceně. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolatelka spatřuje kusost řízení v tom, že nebylo zjištěno prvním soudem z výnosu zemské správy politické na Moravě ze dne 27. listopadu 1924 č. 6443/A/D, že bílé pečivo smí být nejmenší váhy 42 gr a že pro překupníky má být prodáván kus po 22 h. Odvolací soud zjišťuje z tohoto výnosu, že zemská politická správa vydala tímto výnosem směrnice pro váhu a pro cenu bílého pečiva. Tím hlavně mělo být do cíleno, by byla při jednotné ceně stanovena i váha bílého pečiva. Tímto výnosem se však nezakazuje, by pekaři nepekli jiné pečivo v jiné váze a za jiné ceny na objednávky zákazníků. V souzeném případě žalovaný, jak první soud správně zjistil, na objednávku firmy Kludský dodal cirků

Kludského 4500 kusů vodového pečiva kus ve váze nejméně 30 gr po 16 hal. V tomto činu žalovaného nelze shledati nekalou soutěž ve smyslu zákona o nekalé soutěži, poněvadž nelze říci, že se žalovaný tímto svým činem dostal v rozpor s dobrými mravy soutěže a že jednáním tím poškodil soutěžitele, an žalovaný ono pečivo dodal výslovně na objednávku svého zákazníka a podle této objednávky (§ 1 zák. ze dne 15. července 1927 čís. 111 sb. z. a n.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 1 zákona ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n. může býti žalován žalobou zdržovací, kdo se dostane v hospodářském styku v rozpor s dobrými mravy soutěže jednáním, způsobilým poškodití soutěžitele. Bylo-li zjištěno, že žalovaný prodal určité množství bílého pečiva vyrobeného co do jakosti, váhy i ceny podle zvláštní objednávky, při čemž cena odpovídala váze a jakosti pečiva, nelze mluvit o rozporu s dobrými mravy soutěže jednáním způsobilým poškodití soutěžitele, t. j. podnikatele, kteří vyrábějí neb prodávají zboží téhož nebo podobného druhu nebo vůbec jsou podnikově činnými ve stejném nebo podobném oboru hospodářském (§ 46 zák. čís. 111/1927 sb. z. a n.), tedy zejména pekaře. Nikde není vysloven zákaz, že by pekař nesměl vyrobiti pro určitého spotřebitele na jeho objednávku zboží lepší nebo horší jakosti, než obvykle přichází do oběhu. Nesmí při tom arci porušiti poměr mezi jakostí a cenou, který je určen zvláštními předpisy pro normální provoz a váže všechny soutěžitele. Toho, jak již uvedeno, v souzeném případě nebylo. Bylo-li snad odběratelem poškozeno obecenstvo, jest otázkou pro sebe.

Čís. 13074.

Nárok na náhradu za věno, jež jí ušlo usmrcením otce, nemá dcera usmrceného, jež v době smrti otcovy byla již provdána.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1933, Rv II 342/32.)

Žalobkyně domáhala se na čsl. vojenském eráru náhrady škody 1.000 Kč, již prý utrpěla tím, že její otec, jenž byl vojenským zdravotním autem přejet a usmrcen, jí slíboval věno a byl při svém majetku a výdělku s to jí dáti věno 2.000 Kč, kterémužto závazku následkem své předčasné smrti nemohl dostáti. Poněvadž podle výsledku trestního řízení spoluzavinil zesnulý nehodu do polovice, žádala žalobkyně náhradu 1.000 Kč. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Prvý soud zjistil, že zesnulý otec skutečně slíbil své dceři, žalobkyni, že dostane 2.000 Kč věna, že byl vlastním domku, kromě toho stále po celý rok byl výdělečně zaměstnán, že po jeho smrti obdržel celou jeho pozůstalost syn dle odhadu v ceně 17.550 Kč, z čehož žalobkyni vyplatil podíl 2.000 Kč. Se zřetelem na ustanovení § 1327 obč. zák. první soud

přířkl žalobkyni vymáhanou náhradu škody v uplatňované výši, poukazuje na tento zákonný předpis, podle něhož se má dostati žalobkyni vše, co jí smrti jejího otce ušlo. Odvolatel zdůrazňuje zásadu v § 1327 obč. zák. vyslovenou, že nárok na náhradu škody mají jen ty osoby, které umrcený byl povinen podle zákona živiti. Vytýká, že první soud nezabýval se ani skutečností, jež jako nesporná plyne i ze žaloby, totiž, že v době úmrtí svého otce byla již žalobkyně provdána, takže neměla nárok na výživu proti otci a nebyla tedy osobou, již má na mysl ustanovení § 1327 obč. zák. V této příčině jest vývodům odvolacím přisvědčiti. Jest zjištěno svědectvím sestry žalobkyně, že se žalobkyně provdala dne 27. října 1930. To ani žalobkyně nepopírá. Smrtelný úraz stal se dne 22. listopadu 1930, tedy již po sňatku žalobkyně. Sňatkem dcery přechází zákonná povinnost vyživovací s otce na manžela (§ 91 obč. zák.). Žalobkyně tedy v době otcova úmrtí nenáležela již k osobám, kterým § 1327 obč. zák. zaručuje náhradu nepřímé škody v případě usmrcení jich živitele. Neboť zákonná vyživovací povinnost usmrcené osoby musila by tu býti ještě v době úmrtí a dalším předpokladem jest, aby v té době byla i plněna (srovnej rozhodnutí čís. 9532, 10.132). Různost právních výkladů z ustanovení § 1327 obč. zák. jest autoritativně odstraněna III. novelou a i judikatura nyní důsledně zastává názor, že ustanovením § 1327 obč. zák., jež je jen doplňkem všeobecné zásady § 1295 obč. zák., jest jen omezen okruh osob, jež mají právo při usmrcení živitele žádati náhradu nepřímé škody: jsou to ti, o jichž výživu usmrcený měl podle zákona pečovati a také v té době pečoval. Je-li taktó zjištěno, že žalobkyni nelze čítati mezi tyto osoby, chybí žalobě hlavní zákonný předpoklad, neboť jiné osoby, uplatňující jakékoliv oprávnění jiné z jiného titulu, nejsou k žalobě podle § 1327 obč. zák. oprávněny. Již to stačí, by odvolání bylo vyhověno a žaloba byla zamítnuta.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Výklad ustanovení § 1327 obč. zák. odvolacím soudem, podle kterého zákonná vyživovací povinnost usmrcené osoby musila tu býti ještě v době úmrtí a byla v té době i plněna, odpovídá ustálené judikatuře tohoto nejvyššího soudu (viz rozh. čís. 10.132, 9532, 6529, 3818 sb. n. s.) a není důvodu se od něho uchýliti ani v souzeném případě. Jest zjištěno, že dovolatelka byla v době usmrcení svého otce již provdána, takže jejím provdáním přešla zákonná vyživovací povinnost s otce na jejího manžela, a dovolatelka nenáležela již do kruhu osob, kterým § 1327 obč. zák. zaručuje náhradu škody v případě usmrcení jejich živitele. Pokud dovolatelka dovozuje, že její žalobní nárok jest posuzovati podle občanského zákona, a to všech jeho ustanovení o náhradě škody, a že podle § 1295 obč. zák. musí povinný uvéstí vše v předešlý stav, nebo veškerou škodu nahraditi, takže z toho důvodu jí nárok na náhradu ušlého jí věna přísluší, přezírá, že se žalobou domáhá náhrady toho, co jí smrtí otcovou ušlo, v kterémžto směru platí zvláštní ustanovení § 1327 obč. zák. o obsahu a o rozsahu nároku pozůstalým oso-

bám příslušejícího. Podle tohoto zákonného ustanovení nelze žalobkyni považovati za osobu, o jejíž výživu usmrcený měl podle zákona pečovati, jak shora bylo vyloženo, a proto jí schází oprávnění k uplatnění toho nároku z uvedeného důvodu.

Čís. 13075.

Kupecké právo zadržovací (čl. 313 obch. zák.) přísluší jen k věcem dlužníka, jichž jest vlastníkem.

Z toho, že kupitel zaplatil kupní cenu a že ji prodatel přijal a že zboží zůstalo u prodatele, nelze zcela nepochybně usuzovati na vůli směřující k převodu vlastnictví (§ 428 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 1. prosince 1933, Rv II 355/32.)

Žalující firma podle závěrečného listu ze dne 31. července 1928 prodala firmě Jan J. 900 q krmné žitné mouky po 170 Kč. Firma Jan J. z tohoto množství odebrala 500 q, zbytek 400 q nebyl odebrán. Žalující firma měla za firmou Jan J. pohledávku z obchodního spojení, jejíž výši udávala na 23.191.77 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na správci konkursní podstaty firmy Jan J., by bylo uznáno právem, že žalovaná strana: a) jest povinna uznati, že žalobkyně může u ní uskladněných 400 q krmné žitné mouky na základě závěrečného listu ze dne 31. července 1928 exekučně na plodinové burse v Praze nebo v Brně nebo z volné ruky prodati, nebo dáti prodati za účelem uspokojení pohledávky, již má žalobkyně za žalovanou stranou z obchodního spojení ve výši 23.191.77 Kč; b) může zameziti prodej uvedený zaplacením 23.191.77 Kč se 6% úroky od 1. ledna 1930. Žalobní nárok opírala žalobkyně o to, že neodebrané množství mouky 400 q zůstalo u ní uskladněno a s vůli kupitelky bylo ponecháno v jejím držení a dosud v jejím držení jest, a uplatňovala ve smyslu čl. 313, 314 obch. zák. vzhledem k insolvenční firmě Jan J. a spol. zadržovací právo. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, ježto oněch 400 q krmné mouky nepřešlo do vlastnictví firmy Jan J., takže žalující firma nemá zadržovací právo ve smyslu čl. 313 obch. zák., jež jest možné jen na věcech dlužnických. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Kupecké právo zadržovací přísluší podle čl. 313 obch. zák. kupci pro splatné pohledávky, které má za jiným kupcem z oboustranných obchodů, na všech movitých věcech a na cenných papírech dlužníkových, které se dostaly s dlužníkovou vůlí na základě obchodů do jeho držby, pokud je má ještě v moci neb jinak s nimi může nakládati. Musí to tedy býti věci dlužníkovy, to jest věci, jichž dlužník jest vlastníkem. Kupní smlouva jako smlouva konsensuální zakládá o sobě jen obligační nárok na zaplacení kupní ceny a na odevzdání zboží, jest jen titulem k nabytí práva vlastnického (§ 425 obč. zák.). K převodu vlastnictví jest třeba, by věc přešla na kupitele některým ze způsobů odevzdání výtčených v §§ 426 až 428 obč. zák., které by tu přišly v úvahu.

Podle nenapadeného zjištění nižších soudů koupila firma Jan J. od žalobkyně 900 q krmné mouky, kupní cenu zaplatila, ale odebrala jen 500 q, kdežto zbytek 400 q zůstal u žalobkyně. Tento zbytek, o který ve sporu jde, nebyl tedy firmě Jan J. hmojně odevzdán (§ 426 obč. zák.), odevzdání znamenání nemohlo se vzhledem k povaze zboží, na něž předpis § 427 obč. zák. nedopadá, vůbec státi; a zbývá tedy jen uvážiti, zda nedošlo k převodu vlastnictví prohlášením ve smyslu § 428 obč. zák. Takovéto prohlášení, totiž projev vůle stran k převodu a k nabytí vlastnictví spadá dovození v tom, že firma Jan J. a spol. všecko zakoupené zboží, tedy i sporný zbytek zaplatila a žalobkyně placení přijala a zboží u sebe uskladnila. Tím prý firma Jan J. projevila prokazatelným způsobem vůli nabytí vlastnictví k zboží a uskladnění je u prodatele, žalobkyně pak prokazatelným způsobem, převzetím placení, vůli, že věc drží jménem přejimatele, firmy Jan J. Dovolání má tu zřejmě na mysli tak zv. constitutum possessorium, nabytí držby zástupcem, kde stačí, má-li zástupce již věc v držbě, změna vůle, totiž usnesení a prohlášení zástupce, že napříště chce držeti jménem zastoupeného. I když se připustí, že se takové prohlášení může státi i mlčky, konkludentním činem, nelze v souzeném případě z pouhé skutečnosti zaplacení kupní ceny a z jejího přijetí a z toho, že zboží zůstalo u prodatele, usuzovati zcela nepochybně na vůli směřující ku převodu vlastnictví. Firma Jan J., zaplativši kupní cenu, neučinila nic jiného, než že splnila svůj obligační závazek a není ani jisto, zda by byla zbytek krmné mouky, kdyby jí byl dodán, přijala, či snad případné vady nevytýkala nebo z jakéhokoli jiného důvodu ať právem nebo neprávem objednávku nestornovala. Že žalobkyně vůbec nepokládala neodebraný zbytek mouky za vlastnictví firmy Jan J. a že jej nechtěla ani držeti jejím jménem, nýbrž že se cítila za zavázanou jen z kupní smlouvy, tedy z poměru obligačního, vysvítá nejlépe z toho, že mouku stále vyměňovala, byť i jen z ohledu na svého zákazníka, aby pokazením mouky neutrpěl újmu. Tím ztratil mimo to předmět dodávky na své původní určitosti. Nebylo-li tu tedy ani výslovného projevu ani takového sběhu okolností, které nedávají rozumné příčiny pochybovati o vůli firmy Jan J., že zboží přejímá a jest srozuměna s tím, aby je žalobkyně držela nadále jejím jménem (§ 863 obč. zák.), nelze mluvíti o prohlášení zakládajícím constitutum possessorium (§ 428 obč. zák.).

Čís. 13076.

Nepřípustnost dovolacího rekursu podle § 46 (1) druhá věta zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., není omezena jen na rozhodnutí druhé stolice o nákladech soudního řízení, nýbrž se vztahuje i na rozhodnutí o poplatcích za úkony notářské.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1933, R I 1001/33.)

K žádosti notáře upravil soud první stolice jeho odměnu za sepsání společenské smlouvy. K rekursu odpůrce rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs.

Důvody:

Jde o dovolací rekurs proti rozhodnutí druhé stolice v otázce nákladů řízení, který jest podle prvního odstavce § 46 zák. čís. 100/31 nepřipustný. O tom, že jde o útraty, nemohlo by aspoň podle ustanovení § 14 nesp. pat. a podle výkladu dávaného tomuto ustanovení ustálenou judikaturou býti pochybnosti a není tomu tak ani podle ustanovení § 46 odst. (1) druhá věta zákona čís. 100/31 nahrazujícího § 14 nesp. pat., neboť i když doslov § 46 odst. (1) druhá věta se odchyluje od doslovu § 14 nesp. pat. potud, že § 46 mluví o rozhodnutí druhé stolice v otázce nákladů řízení, § 14 naproti tomu o rozhodnutí druhé stolice o útratách, přece z této odchýlné stylisace neplyne nikterak i změna obsahu a ani důvodová zpráva tomu nenasvědčuje, nezmiňujíc se o tom, že v řečené otázce zákonodárce chtěl i obsahově stanovití jiné právní pravidlo a omezit nepřipustnost dovolacího rekursu jen na rozhodnutí druhé stolice o nákladech soudního řízení nesporného, o nichž je řeč v § 11 zák. čís. 100/31.

Čís. 13077.

Postupovati podle §§ 134 třetí odstavec a 101 ex. ř. jest jen, je-li dražební řízení podle stavu pozemkové knihy neproveditelné. K takovému postupu neopravňuje však pouhý nesouhlas mezi knihovním a skutečným stavem. Okolnost, že budova (tančírna) postavená na jedné nemovitosti zasahuje částečně i na pozemek připsaný jinému, není knihovní závadou, činící dražební řízení té neb oné nemovitosti neproveditelným.

Je-li exekuce vedena proti vlastníkům obou těchto nemovitostí, lze po případě provést společný prodej obou nemovitostí. Při tom jest rozhodující jen, zda tento způsob dražby je přiměřený stavu věci a zda od něho lze očekávatí docílení co největšího výtěžku dražby. Nesouhlas povinných, který není věcně odůvodněn, nemůže tomu bránití, by soud na návrh vymáhajícího věřitele neupravil v tomto smyslu dražební podmínky.

Je-li povolen společný prodej obou nemovitostí, bude pro rozvrh nejvyššího podání rozdělití výdražek za obě nemovitosti na dvě rozvrhové podstaty podle poměru odhadních cen obou nemovitostí a musí proto před rozvrhem býti zjištěna odhadní cena každé z nich s onou částí společné budovy (tančírny), která jest na ní postavena.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1933, R I 1140/33.)

Vložka čís. 497 byla připisána manželům Alexandru a Amalii L-ovým každému polovicí, vložka čís. 3066 jen Amalii L-ové. Na parcele čís. 358/1, zapsané do vložky čís. 3066, byla postavena tančírna, jež zasahovala i na pozemek č. 762 zapsaný do vložky čís. 497. K vydobytí pohledávky proti manželům Alexandru a Amalii L-ovým navrhla vymáha-

ající věřitelka povolení exekuce vnucenou dražbou obou vložek (čís. 497 a čís. 3066). Soud první stolice ustanovil v dražebních podmínkách, že obě vložky budou pod jedním za jednotné nejvyšší podání vyvolány a vydraženy. Rekursní soud zrušil napadené usnesení ve výroku, že obě vložky budou pod jedním za jednotné nejvyšší podání vyvolány a vydraženy a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, v řízení pokračoval a znova se usnesl. Důvody: Třebaže znalec udal, že podle celkového rozsahu jde o jediný podnik, takže jest tu jediný hospodářský celek, mluví proti tomu, že vložka čís. 497 náleží manželům Alexandru a Amalii L-ovým, každému polovicí, kdežto vložka čís. 3066 náleží jen Amalii L-ové. Nejsou tudíž oba dlužníci vlastníky obou nemovitostí a nemůže proto býti proti jejich vůli povolena dražba obou předmětů jako celku, ježto jmenovitě Amalie L-ová nemůže býti donucena, by k vůli dražbě spojila svůj majetek s majetkem Alexandra L-a. Ježto dlužníci nesouhlasili, nemohlo býti v dražebních podmínkách ustanoveno, aby dražba byla provedena společně. Podle přednesu stran však brání oddělené dražbě nemovitostí, že podle údajů vymáhající věřitelky tančírna vystavěná na parcele čís. 358/1, zapsané do vložky čís. 3066, stojí částečně na stavební parcele čís. 762 zapsané do vložky čís. 497 a skutečné dělení není možné. Zástupce dlužníků k tomu udal, že tančírna zbudovaná na parcele čís. 358/1 stojí částečně na stavební parcele čís. 762, a navrhl, by před stanovením dražebních podmínek byly přesné hranice mezi těmito parcelami stanoveny znalcem. Věc se má tak, že tančírna stojí na dvou parcelách, náležejících do různých vložek, že jedna vložka náleží Amalii L-ové, druhá vložka Alexandru a Amalii L-ovým. Bude na exekučním soudu, by postupoval podle §§ 134 a 101 ex. řádu a, kdyby uplynula marně lhůta § 101 ex. ř. a nebylo lze docílití dohody účastníků, by uvažoval, zda jest dražební řízení proveditelné podle stavu pozemkové knihy (Neumann k § 134 ex. ř.).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jak nejvyšší soud blíže dovodil v rozhodnutí, uveřejněném ve sbírce n. s. pod čís. 4849, jest postupovati podle §§ 134 a 101 ex. ř. jen tehdy, když dražební řízení podle stavu pozemkové knihy je neproveditelné, neopravňuje však k takovému postupu pouhý nesouhlas mezi knihovním a skutečným stavem. Ta okolnost, že na p. č. 358/1 vl. č. 3066 (připsané knihovně Amalii L-ové) postavená tančírna zasahuje částečně i na pozemek p. č. 762 vl. č. 497 tamtéž (připsaný Alexandru a Amalii L-ovým), není takovou knihovní závadou, jež by činila dražební řízení ohledně kteréhokoli z těchto knihovních těles neproveditelným. Také nelze přisvědčití názoru rekursního soudu, že vl. č. 497 a vl. č. 3066 nemohou býti při dražbě prodávány společně, poněvadž prý Amalie L-ová s tím nesouhlasí a proti své vůli nemůže býti k tomu donucena. Oddělený prodej podle knihovních vložek je ovšem pravidlem, avšak ani společný prodej několika knihovních těles není zákonem zapovězen, jakž plyne z § 178 poslední odstavec ex. ř., a je zásadně přípustný i v tomto případě, poněvadž exekuce se vede na celá knihovní tělesa

vl. č. 3066 a 497. Pro rozhodnutí otázky, má-li se dražba obou těchto knihovních těles provésti společně, jest rozhodující jen, zda tento způsob dražby je přiměřený stavu věci a zda lze od něho očekávati docílení co největšího výtěžku dražby. Nesouhlas povinné strany, který není věcně odůvodněn, nemůže tomu zabrániti, by soud na návrh vymáhající věřitelky neupravil v tomto smyslu dražební podmínky. Soud prvě stolice po roku podle §§ 162, 163 ex. ř. dospěl k názoru, že obě knihovni tělesa tvoří hospodářskou jednotku, a že se dají upotřebiti jen jako jediný podnik, a z toho důvodu rozhodl, že obě knihovni tělesa mají býti společně vydražena. Toto rozhodnutí má náležitý podklad ve znaleckém posudku a odpovídá plně skutečnému stavu věci, neboť za daných okolností lze při společném dražení očekávati nejlepší zpeněžení obou objektů. Bylo proto uznáno, jak se stalo. K tomu se poznamenává, že pro rozvrh nejvyššího podání bude nutno rozdělití společný výdražek za obě nemovitosti na dvě rozvrhové podstaty, jednu pro vložku č. 3066 a jednu pro vložku č. 497 a to podle poměru odhadních cen obou nemovitostí. Proto musí před rozvrhem býti zjištěna odhadní cena každé z obou nemovitostí, tedy nemovitosti vl. č. 3066 i s onou částí tančírny, pokud jest postavena na pozemku p. č. 358/1, a nemovitosti vl. č. 497 čítající v to i část tančírny, pokud jest postavena na pozemku p. č. 762. To předpokládá zjištění, jakou částí tančírna stojí na pozemku p. č. 358/1, a jakou na pozemku p. č. 762.

Čís. 13078.

Postupník vykonatelné pohledávky, jež již před postupem zanikla, nemá právního důvodu, by podržel, co vymohl exekucí k vydobytí zaniklé a napotom postoupené pohledávky. Dlužník může žádati o vrácení toho, co následkem exekuce splnil, aniž záleží na tom, zda byl postupník tímto plněním obohacen čili nic a zda dlužník platil vědomě.

(Rozh. ze dne 2. prosince 1933, Rv II 206/32.)

Františku K-ovi příslušela proti žalobkyni útratová pohledávka 440 Kč. Žalobkyně uvědomila Františku K-a, že svou vzájemnou pohledávku z nájemného započítává na jeho útratovou pohledávku. František K. postoupil svou útratovou pohledávku za žalobkyni Dr. D-ovi, načež Dr. D. vedl proti žalobkyni exekuci k vydobytí této pohledávky. Výkonný orgán odňal žalobkyni 498 Kč (pohledávku vzrostlou o útraty exekuce) a odevzdal ji Dr. D-ovi. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na Dr. D-ovi zaplacení 501 Kč (částky 498 Kč a útrat výkonu 3 Kč 40 h). Procesní soud prvě stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

Důvody:

Jest rozeznávati částku 498 Kč, která byla žalovanému výkonným orgánem odevzdána, a útraty výkonu 3 Kč 40 h. První částka jsou útraty sporu 440 Kč, jež byly Františku K-ovi přisouzeny usnesením ze dne 5. září 1930 s útratami exekuce = 498 Kč. Žalobkyně uvědomila pak, jak zjišťuje odvolací soud, dopisem ze dne 7. října 1930 Františka K-a k rukám jeho právního zástupce Dr. D., že svou vzájemnou pohledávku nájemného 700 Kč kompensuje s jeho útratovou pohledávkou 440 Kč. Tímto uplatněním započtení zanikla útratová pohledávka 440 Kč Františka K-a proti žalobkyni Gisele B-ové a zánik ten datuje se od doby, kdy obě pohledávky byly proti sobě hodíce se k započtení, tedy ode dne 5. září 1930, kdy vznikla útratová pohledávka přisouzením; neboť vzájemná pohledávka žalobkyně byla splatná již 1. července 1930. Rovněž nebylo potřebí, by pohledávka žalobkyně byla vykonatelnou. Námitka, že vzájemné pohledávky nebyly stejnorodé, jak tvrdí žalovaný v odvolání, neobstojí, neboť obě jsou peněžité. Předpokladem ovšem jest, že žalobkyni příslušela pohledávka nájemného 700 Kč aspoň do výše 440 Kč. Postoupil-li pak dne 1. listopadu 1930, jak nesporno, František K. tuto útratovou pohledávku žalovanému, postoupil mu pohledávku, jež mu již proti Gisele B-ové nepříslušela, jež nebyla již po právu a nemohl tímto postupem Dr. D. nabýti více práv, než měl František K. (§ 1394 obč. zák.) a nemohla tedy vzniknouti ani Dr. D-ovi pohledávka 440 Kč proti žalobkyni a mohla mu tím méně příslušet, když, jak odvolacím soudem bylo zjištěno, o započtení věděl. Toto provedené započtení byla oprávněna žalobkyně žalovanému namítnouti jako postupník Františka K-a (§ 1396 obč. zák.). Exekuce, vedená žalovaným proti Gisele B-ové k vydobytí této neexistující a jemu nepříslušející pohledávky neměla právního důvodu, neboť žalovaný věděl, že pohledávka žalobkyni k odvrácení exekučního zabavení zaplacená jemu proti ní nepříslušela (§ 1437 obč. zák.), věděl tedy, že exekutka mu zaplatila bez právního důvodu, a jest proto povinen jí vrátiti peníz na ní exekučně vydobytý a, poněvadž jej vzhledem k jeho vědomosti o neexistenci dluhu jest považovati za držitele obmyslného, jest povinen jí zaplatiti i zákonné 5% úroky (§ 1437 obč. zák.). Právní názor odvolacího soudu, že tu není bezdůvodného obohacení na straně žalovaného, poněvadž žalobkyně neplnila omylem a nedbale, nýbrž proto, že jí plnění bylo uloženo pravoplatným usnesením soudu, že neplnila solvendi causa, nýbrž ex causa judicati a že se nemůže proto domáhati vrácení plnění — neobstojí, neboť bezdůvodnému plnění rovná se plnění následkem protiprávního vrchnostenského nařízení, jímž se nahraňuje plnění dobrovolné. Plnění dobrovolnému rovná se plnění nucené následkem exekuce, nastalo-li uspokojení věřitele ze jmění toho, kdo plnění neměl (rozh. 12069 sb. n. s.). A o takovou protiprávní exekuci jde v souzeném případě, kde vymáhající věřitel neměl právního důvodu, by vydobyl a podržel to, co exekucí vymohl. Zkrácený může žádati vrácení, uspokojil-li se věřitel bezdůvodně (srv. rozh. 4859, 6655, 4043, 8092, 7001, 10.406 sb. n. s. a jud. 188 čís. 1149 sb. Nowak). Na tom, zda byl žalovaný plněním tím obohacen, čili nic a zda žalobkyně platila vědomě,

nezáleží, poněvadž platila z donucení následkem exekuce. Zkrácená žalobkyně může tedy žádati kondikci zaplacení částky 498 Kč, která z jejího jmění neprávem se dostala do jmění žalovaného, jakož i zaplacení částky 3 Kč 40 h z důvodu náhrady škody, která jí byla způsobena vědomě bezprávným zákrokem žalovaného (§ 1295 obč. zák.).

V dalším uvedl dovolací soud, že odvolací soud nepřezkoumal skutková zjištění prvního soudu co do pohledávky namítané započtením, pročež napadený rozsudek zrušil.

Čís. 13079.

Honební společenstvo v Čechách má procesní způsobilost a jest oprávněno zakročiti o prozatímní opatření.

Pokud není ohrožen nárok honebního společenstva na zabezpečení pronajatého práva myslivosti proti jeho znehodnocení vykořisťováním.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1933, R I 928/33.)

Honební společenstvo v H. v Čechách navrhlo, by k zajištění nároku proti nájemci honitby na vrácení předmětu pachtu bylo povoleno prozatímní opatření 1. zákazem odpůrci, aby nestřílel zvěř v honišti honebního společenstva v H., 2. zákazem odpůrci, aby nevydával honební lístky pro honišť honebního společenstva v H., 3. že honební lístky vydané odpůrcem až do vydání prozatímního opatření nemají platnosti, 4. povolením prozatímní správy honebních práv příslušejících odpůrci z pachtovní smlouvy. Ohrožení svého nároku spatřovalo navrhuje honební společenstvo v tom, že prý jest honba vykonávána odpůrcem a jeho věřiteli takovým způsobem, že by zvěř byla úplně vystřílena. Soud první stolice zamítl návrh na povolení prozatímního opatření. Rekursní soud prozatímní opatření povolil.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Především jest uvést k vývodům dovolacího rekursu, v nichž se uvádí, že honební společenstvo nemá procesní způsobilost a že proto nebylo ani oprávněno zakročiti o prozatímní opatření, že procesní způsobilost a ono oprávnění honebnímu společenstvu hledíc k ustanovením §§ 4, 6, 22, 45 a 46 českého honebního zákona upírati nelze. To blíže je doloženo v rozhodnutí čís. 12405 sb. n. s., na něž se odkazuje. Oprávněnou není ani výtku dovolacího rekurenta, že honební společenstvo není řádně zastoupeno. Osoby v projednávané věci za honební společenstvo vystupující jsou, jak bylo zjištěno, členy honebního výboru a honební výbor společenstvo zastupuje (§§ 8, 12 českého hon. zákona). Pokud plná moc vydaná právnímu zástupci nevyhovovala, ježto nebyla všemi členy výboru podepsána, byla tato vada dodatečně (§ 6 c. ř. s.) napravena.

Co se týče věcných námitek dovolacího rekurenta proti povolení prozatímního opatření, jest k námitce, že povolití prozatímní opatření nelze, protože byla zavedena ohledně jeho honebního nájemního práva vnučená správa k uspokojení jeho věřitelů, uvést, že vnučená správa zavedena byla až po podání návrhu na prozatímní opatření a po jeho povolení napadeným usnesením, takže okolnost ta při otázce povolení prozatímního opatření nepřicházela v úvahu. Neopodstatněnou je i námitka, že nárok, k jehož ochraně má prozatímní opatření sloužiti, není dostatečně osvědčen. Nedostatek náležitého osvědčení nároku lze podle ustanovení § 390 první odstavec ex. ř. nahraditi jistotou a napadeným usnesením byla jistota uložena. Důvodnou jest však námitka dovolacího rekurenta, že není osvědčeno ohrožení nároku. Jde o zabezpečení pronajatého práva myslivosti proti jeho znehodnocení vykořisťováním. Na honebním společenstvu jako navrhovateli prozatímního opatření bylo, by tvrzené vykořisťování, škodlivý výkon myslivosti se strany odpůrce osvědčilo. Společenstvo v tom směru uvedlo, že odpůrce, odňav honební povolení posavádním, domácím honebním hostům, dal je lidem cizím, i svým věřitelům, že střelení byli v honišti v době šetření dva srnci kůzlat a že prý, v době šetření, střeleno bylo na kachny a holuby. Pouhé odnětí honebního povolení posavádním hostům a přibrání jiných osob za hosty, i věřitelů, neznamená ještě o sobě škodlivý výkon myslivosti a drancování honitby a, co se týče odstřelu dvou srnců kůzlat a střelby na kachny a holuby, neuvádí je ani napadené usnesení jako důvod pro povolení prozatímního opatření a nejvyšší soud neshledává ono tvrzení výpověďmi Rudolfa Sch-a a Josefa L-a nedosti určitými za dostatečně osvědčené. Pro nedostatek osvědčení ohrožení první soud právem návrhu na povolení prozatímního opatření nevyhověl.

Čís. 13080.

Zletilí fideikomisární substituti mohou se platně vzdáti zřízení pozůstalostního soupisu a zabezpečení substitučního jmění.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, R I 1049/33.)

Zůstavitel ustanovil universální dědičkou svého jmění pozůstalou vdovu s obmezením fideikomisární substituce ve prospěch náhradních dědiců, vesměs zletilých. Návrh jednoho z náhradních dědiců, by s poukazem na § 158 nesp. pat. zřízení byl na podkladě místopřísežného seznání jmění ve spisech dodatně inventář a by universální dědičce bylo uloženo, aby veškeré hodnoty pozůstalostního jmění, pokud se k tomu hodí, uložila u Zemské banky do soudní úschovy, a by ve smyslu ustanovení § 812 obč. zák. nařízeno bylo oddělení jmění substitučního od jmění universální dědičky, oba nižší soudy zamítly.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Pokud jde o nezákonnost, shledává ji stěžovatel jen v porušení předpisu § 92 druhý odstavec čís. 3 nesp. pat. proto, že nebyl zřízen

soupis pozůstalostního jmění, nýbrž za základ projednání pozůstalosti položeno bylo místopřísežné seznání jmění a že nebylo provedeno zajištění a oddělení tohoto jmění. Výtka ta není důvodná. Jest sice pravda, že nejvyšší soud vyslovil ve svém rozhodnutí čís. 11.760 s. z. a n., na něž se i stěžovatel odvolává, že předpisy §§ 92 a násl. nesp. říz. o zřízení soupisu jmění jsou předpisy velcími, jichž zachování nelze se účinně vzdáti. Než nejvyšší soud uváživ v rámci konkrétního případu znovu zevrubně tuto otázku, nesetřval na zásadě, vyslovené v onom rozhodnutí v té všeobecnosti, s jakou byla vyjádřena. Podle ustanovení § 92 čís. 3 nesp. říz. má soudce zříditi z úřadu soupis pozůstalosti, jde-li, jako v souzeném případě, o fideikomisární substituci. Ustanovením tím byla však stanovena jen, jak vyplývá zejména ze slov »z úřadu«, povinnost pro soudce, by v takovém případě ihned a nečekaje návrhu stran, sám soupis pozůstalostního jmění předsezval; předpisem tím však není nijak bráněno zletilým účastníkům řízení, tedy i substitutům, ano nejde tu o osoby požívající zvláštní ochrany soudu nebo zákona, by se takového opatření sami platně nevzdali a soud proto k jejich žádosti od provedení soupisu neupustil. Nic takového ani z uvedeného zákonného ustanovení nevyplývá a nelze je proto pokládati za velcí předpis v ten smysl, že ani účastníci se ho nemohou vzdáti, zejména, an zákon ponechává vůbec na vůli zletilým účastníkům pozůstalostního řízení, jak se o pozůstalosti chtějí dohodnouti. Mimo to jde v konkrétním případě o pozůstalost již právoplatně odevzdanou, čemuž tak nebylo v případě rozh. čís. 11.760 sb. n. s. Totéž platí, i pokud jde o zajištění substitučního jmění, záležejícího v nemovitostech, neboť pokud by šlo o movité věci a jistiny, jest tak § 158 nesp. pat. výslovně stanoveno. Není tu však ani opačného předpisu, který by zletilým poddědicům zakazoval, vzdáti se zabezpečení substitučního jmění, pokud by sestávalo z nemovitostí. Prohlášením ze dne 17. února 1928 zřekli se poddědicové a tudíž i stěžovatel práva, by bylo učiněno jakékoliv soudní opatření ohledně správy a užívání pozůstalostního jmění, nanejvýš omezení volného jim nakládání pozůstalou vdovou. Z obsahu tohoto prohlášení vyplývá právní závěr, že se poddědicové vzdali všech soudních opatření ohledně tohoto jmění, tedy i jeho zabezpečení, inventury, pokud se týče oddělení, což, jak dovozeno, mohli učiniti, a netrpí proto napadené usnesení nižších soudů vytkanou nezákonností, když soudem nebyla předsezvata vzhledem k tomuto prohlášení opatření, stěžovatelem postrádaná.

Čís. 13081.

Návrhu na povolení exekuce k vydobytí pohledávky za konkursní podstatou nelze vyhověti, není-li v něm uvedeno, že vymáhající věřitel zachoval postup podle § 126 odst. (3) konk. ř.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, R I 1101/33.)

Soud první stolice povolil k vydobytí 6.530 Kč 60 h a 2.390 Kč 80 h exekuci proti Růženě R-ové. K rekursu správce konkursní podstaty Růženy R-ové rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Důvody: Na jmění povinné strany uvalen byl konkurs usnesením ze dne 30. září 1931, který není dosud skončen. Vymáhanými pohledávkami jsou pohledávky přisouzené ve sporu Ck I 198/30 zahájeném Růženou R-ovou žalobou ze dne 8. srpna 1930, do něhož po vyhlášení konkursu na její jmění ještě před vynesením rozsudku první stolice vstoupil konkursní správce Dr. Bedřich B. Vymáhané útraty 6.530 Kč 60 h jsou útratami první stolice přisouzenými vymáhající straně proti povinné straně rozsudkem ze dne 7. února 1932, tudíž již po vyhlášení konkursu. Tato útratová pohledávka vznikla, třebaže spor byl zahájen před vyhlášením konkursu, teprve jich přisouzením v rozsudku, což se stalo po vyhlášení konkursu. Jde proto při této pohledávce o pohledávku za podstatou konkursní ve smyslu § 49 konk. ř., právě tak jako jest tomu při druhé vymáhané pohledávce, přisouzené útraty odvolacího řízení rozsudkem ze dne 21. května 1932 straně vymáhající proti straně povinné; na povaze obou pohledávek jako pohledávek za podstatou konkursní nic proto nemění to, že první pohledávka přisouzena byla proti straně povinné ku placení do čtrnácti dnů pod exekuci, kdežto druhá přisouzena byla k zaplacení podle předpisů řádu konkursního. Pohledávky tyto mohou proto dojiti uspokojení podle předpisů §§ 50 a násl. konkursního řádu a se zachováním postupu ve smyslu § 126 konk. řádu, nikoli však bezprostředním exekučním vymáháním na konkursní podstatě bez šetření předpisů § 126 konk. řádu. Vymáhající strana v exekučním návrhu ani netvrdila, že se domáhala zaplacení vymáhaných pohledávek na konkursním správci a že tento odešel nebo pronáhaje zaplacení, pokud se týče že se po případě také marně domáhala v tomto směru odpomoci u konkursního komisaře. V tomto směru neodpovídal proto exekuční návrh předpisům § 54 čís. 3 ex. ř. Nepostupoval tudíž první soud správně, povoliv navrženou exekuci.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V dovolacím rekursu se nepopírá, že vymáhající věřitelka je ohledně obou vymáhaných útratových pohledávek věřitelkou podstaty. V odstavci (3) § 126 konk. ř. jest stanoveno, jak dojde k uspokojení pohledávky věřitele podstaty. Postup, který vymáhající věřitelka v projednávaném případě zachovala, podavši návrh na povolení exekuce bezprostředně proti správci konkursní podstaty a pominuvši prve žádati uspokojení od něho, po případě pominuvši žádati za odpomoc u konkursního komisaře, neodpovídá uvedenému zákonnému ustanovení a, poněvadž v exekučním návrhu tyto důležité údaje pro soud exekuci povolující scházejí a tedy exekuční návrh ustanovení § 54 čís. 3 ex. ř. nevyhovuje, byl právem rekursním soudem zamítnut. Dovolací rekursní věřitelka sice tvrdí v dovolacím rekursu, že správce konkursní podstaty odešel započtení její pohledávky na činžovní pohledávky dlužnice, čímž míní odůvodniti, že byla oprávněna ihned zakročiti exekucí. Než toto tvrzení je nepřipustná novota, k níž nelze přihlížeti.

Čís. 13082.

Z rozsudku, jímž byla žaloba zamítnuta, nemůže se odvolati žalovaný, třebaže podle důvodů napadeného rozsudku byla žaloba zamítnuta z důvodu, jímž se má býti žalovaný dotčen.

V dovolání nelze uplatňovati výtka, že znění rozsudku prvního soudu ve výroku o útratách jest zmatečné podle § 477 čis. 9 c. ř. s., třebaže výtka ta byla uplatňována i v odvolání.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, R I 1173/33.)

Do rozsudku prvního soudu, jímž byla zamítnuta žaloba a žalovaná němu uložena náhrada útrat žalobci, podal odvolání žalovaný. Odvolací soud odvolání odmítl. Důvody: V souzeném sporu navrhl odvolatel v první stolici, by žaloba odpůrcova byla zamítnuta. Poněvadž tomuto návrhu bylo napadeným rozsudkem vyhověno, nemá odvolatel důvodu, by ve věci tomuto rozhodnutí, jež dopadlo v jeho prospěch, odporoval odvoláním, k čemuž se poznamenává, že každý opravný prostředek předpokládá, že se straně, která jej podává, děje právní újma. Za tohoto stavu věci není však odvolatel k odvolání oprávněn (§ 472 c. ř. s.) a bylo proto jeho odvolání jako nepřijatelné podle § 495 c. ř. s. odmítnuto. Odvolateli jde vpravdě o to, že byl neprávem odsouzen k útratám. Nelze upřít, že napadený rozsudek, pokud se týče útrat, nelze dobře srovnati s ustanovením § 41 c. ř. s., podle něhož má býti strana prohrávající odsouzena k útratám, avšak měl odvolatel rozhodnutí o útratách odporovati rekursem (§ 55 c. ř. s.), nikoli odvoláním. Rekurs však podán nebyl a odvolání nelze jako rekurs vyříditi; poněvadž bylo podáno dvojmo, jak to zákon pro odvolání předpisuje, a nejde tedy jen o nesprávné označení opravného prostředku podle § 84 druhý odstavec c. ř. s.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, správně rekursu.

Důvody:

Proti rozsudku procesního soudu, jímž žaloba na rekurenta byla zamítnuta a jen v důvodech bylo uvedeno, že se tak stalo proto, že byla věc za sporu mimosoudně vyrovnána, podal žalovaný odvolání a navrhol, aby napadený výrok byl změněn tak, že se žaloba zamítá proto, že k mimosoudnímu smíru nedošlo pro neshodu ve vůli stran. Nenapadl tudíž žalovaný rozsudečný výrok, an tento neobsahuje důvod zamítnutí, nýbrž důvody rozsudku a právem proto odvolací soud odmítl odvolání jako nepřijatelné. Stačí poukázati na rozhodnutí čis. 2658 a 6471 sb. n. s., kde bylo vysloveno, že proti rozsudku procesního soudu, jímž byla žaloba zamítnuta, jest odvolání žalovaného nepřijatelné, třeba že byla žaloba zamítnuta z důvodu, jež žalovaný popřel, pakli se tento důvod nestal předmětem sporu ani tím, že žalobce přizpůsobil žalobní nárok, aniž tím, že byl učiněn předmětem mezitímního určovacího návrhu podle §§ 236 a 259 c. ř. s. Názor ten nevyvrátil rekurent ani poukazem k tomu, že přes doslov rozsudečného výroku jest mu rozsudek nepříznivý proto, že podle důvodů rozsudku by mu již nepřislušel v první

třídě věřitelské nárok na 42.000 Kč a nárok na útraty sporu by nebyl přednostní pohledávkou za podstatou, nýbrž měl by v první třídě věřitelské jen nárok na 24.000 Kč, kdežto zbytek 18.500 Kč by patřil do třetí třídy věřitelské a útraty sporu by pozbyly povahy pohledávky za podstatou, an by mu měly býti hrazeny jen podle předpisů konkursního řádu. Neboť přehlíží, že jen výrok rozsudku a nikoliv ostatní jeho části může nabýti podle § 411 c. s. ř. pravoplatnosti a že pouhé důvody rozsudku mu nemohou přivoditi újmu v otázce, zdali k mimosoudnímu smíru došlo, čili nic.

Pokud rekurent napadá rozhodnutí odvolacího soudu v otázce útrat, přehlíží, že podle § 528 c. ř. s. jest tento rekurs vůbec vyloučen, ať již napadené rozhodnutí vyřídilo otázku útrat věcně neb opravný prostředek z formálních důvodů odmítl (srovnej rozhodnutí čis. 10.457 sb. n. s.) a nelze se proto zabývati ani výtka, že znění rozsudku procesního soudu ve výroku o útratách jest zmatečné podle § 477 čis. 9 c. s. ř., i kdyby výtka ta byla bývala ihned v odvolání uplatňována.

Čís. 13083.

Určil-li konkursní komisař jednak odměnu a hotové výlohy správce konkursní podstaty, jednak vyslovil, že to i ono jest pohledávkou za zvláštní podstatou, rekursní soud však zamítl (správně odmítl) návrh správce konkursní podstaty pro nepřislušnost konkursního komisaře, maje za to, že příslušným je exekuční soud, jest dovolací rekurs v obou směrech přípustný.

O otázce, zda se pohledávka za podstatou vztahuje na podstatu společnou či zvláštní, rozhodne, i když v tomto směru není pochybností, konkursní komisař výlučně. To platí i tehdy, byla-li věc, náležející ke zvláštní podstatě podle § 121 odst. (3) a (4) konk. ř., prodána exekučním soudem.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, R I 1177/33.)

Podáním ze dne 23. června 1933 navrhl správce konkursní podstaty, by byl upraven jeho účet odměny a výloh vzhledem k tomu, že do konkursní podstaty nepatřilo prý žádné movité jmění, nýbrž jen nemovitosti, jež byly prodány ve veřejné dražbě, a že k rozvrhu nejvyššího podání ustanoven jest rok na den 26. června 1933, aby při roku tom mohl účtovat v privilegovaném pořadí svou odměnu za správu konkursní podstaty a své výlohy. Konkursní komisař usnesením ze dne 24. června 1933 určil odměnu a hotové výlohy správce konkursní podstaty na 24.330 Kč a vyslovil, že se odměna a hotové výlohy vztahují na zvláštní podstatu, na nemovitosti úpadce. Rekursní soud vyhověl rekursu konkursní a hypotekární věřitelky banky Č. a zamítl návrh správce konkursní podstaty. Důvody: Podle § 50 konk. ř. mají býti z konkursní podstaty zapraveny především pohledávky za podstatou, k nimž ovšem podle § 49 čis. 1 konk. ř. náležejí útraty konkursního řízení, a to z podstaty, na kterou se vztahují. Podle stavu spisů i tvrzení správce podstaty tvořily prodané nemovitosti podstatu zvláštní, mohou

tedy z výtěžku jich uhrazeny býti nároky správce podstaty jen, pokud se vztahují na tuto podstatu zvláštní. Podle třetího odstavce § 50 konk. ř., je-li pochybno, vztahují-li se pohledávky za podstatou na podstatu společnou či na zvláštní, má se za to, že se vztahují na podstatu společnou, o čemž rozhoduje konkursní komisař. Ten tedy rozhoduje jen o otázce, které útraty, tedy výkony, vztahují se na podstatu společnou a které na zvláštní, vznikne-li o tom pochybnost, výši útrat pak vzešlých správci podstaty z účasti při soudním prodeji věcí náležejících do konkursní podstaty a při rozdělení výtěžku u exekučního soudu, určí exekuční soud — § 127 čtvrtý odstavec konk. ř. V souzeném případě podle podání správce konkursní podstaty jde o exekuční prodej nemovitostí a o rozdělení výtěžku u exekučního soudu. Jest tedy povolán určití útraty vzešlé správci podstaty jediné soud exekuční a jediné tehdy, kdyby exekuční soud byl v pochybnosti, zda určité útraty správce podstaty se vztahují na podstatu zvláštní či na společnou, rozhodl by o této otázce konkursní komisař podle § 50 konk. ř., ale i tu by pak výši těch útrat, o nichž by konkursní komisař rozhodl, že vztahují se na podstatu zvláštní, určil pak soud exekuční. Neprávem tedy v souzeném případě konkursní komisař určil útraty vztahující se na podstatu zvláštní zpeněženou u exekučního soudu, neboť tak učiniti měl podle výslovného předpisu § 127 čtvrtý odstavec konk. ř. soud exekuční.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu správce konkursní podstaty, zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by nehledě k zamítacím důvodům svého usnesení o rekursu banky Č. znovu rozhodl.

Důvody:

Na návrh správce konkursní podstaty určil mu konkursní komisař odměnu a hotové výlohy za správu podstaty celkem na 24.330 Kč 06 h a vyslovil, že celá tato částka jest pohledávkou za zvláštní podstatou. Prvá část rozhodnutí jest rozhodnutím podle § 127 odst. (2) konk. ř. čís. 64/1931 sb. z. a n. a druhá jest rozhodnutím podle § 50 odstavec (3) poslední věta konk. ř. o tom, které z jeho nároků nebo která část z nároků vztahujících se společně na obě podstaty jest pohledávkou za zvláštní podstatou. Rekursní soud zamítl zcela návrh správce konkursní podstaty pro nepřislusnost konkursního komisaře, maje za to, že příslušným jest exekuční soud, správně tedy odmítl návrh podle § 43 první věty j. n., která podle § 188 k. ř. platí i v konkursním řízení. Dovolací rekurs jest v obou směrech přípustný, neboť v prvé směru nerozhodl rekursní soud věcně o útratách, an, odmítnuv návrh správce konkursní podstaty, nechal otázku útrat nevyřízenou a neplatí tu proto ani ustanovení § 127 odstavec (2) konk. ř. ani § 528 c. ř. s. platné podle § 188 k. ř. i pro konkursní řízení, podle nichž jest dovolací rekurs jen proti rozhodnutí rekursního soudu v otázce útrat vyloučen (srovnej i rozhodnutí čís. 6503 sb. n. s.). Proti druhé části jest dovolací rekurs přípustný, poněvadž tu nejde vůbec o útraty, nýbrž o vlastní nárok správce, který chce přihlásiti k rozvrhu v exekučním řízení dražbou nemovitostí tvořící zvláštní konkursní podstatu (rozhodnutí čís. 6345 sb. n. s.). Dovo-

lací rekurs jest důvodný, neboť pro obě části návrhu byl konkursní komisař příslušný. Pro prvou zřejmě podle § 127 odstavec (2) konk. ř. a pro druhou podle § 50 odstavec (3) konk. ř., jenž vyslovuje zásadně a podle § 67 konk. ř. výlučně jeho příslusnost i pro případ, není-li pochybnou otázka, zda se vztahují pohledávky za podstatou na podstatu společnou, ana prvá věta odstavce (3) § 50 konk. ř. vyslovuje jen právní domněnku, že se v pochybnosti má za to, že se pohledávky za podstatou vztahují na podstatu společnou, čímž jest dána jen směrnice pro konkursní komisaře a upravuje se otázka důkazní, neustanovuje se však, že výlučná příslusnost konkursního komisaře nastává jen v případě oné pochybnosti, a totéž platí i tehdy, byla-li věc náležející ke zvláštní podstatě podle § 121 odstavec (3) a (4) konk. ř. exekučním soudem prodána. Tak bylo vysloveno již v rozhodnutích čís. 3856, 5367 a také 6345 sb. n. s. za platnosti starého konkursního řádu, jenž novým konkursním řádem pokud se týče této zásady nedoznal změny. A útraty vzešlé správci podstaty jen z účasti při soudním prodeji věcí náležejících do zvláštní konkursní podstaty, jež podle § 127 odstavec (4) konk. ř. určuje při rozdělení výtěžku exekučním soudem exekuční soud, konkursní komisař ze svého rozhodnutí vyloučil a o otázku, jak se mohou hypotekární věřitelé brániti v exekučním řízení proti takovému usnesení konkursního komisaře, nejde. Neprávem zamítl, správně odmítl proto rekursní soud žádost správce konkursní podstaty pro nepřislusnost konkursního komisaře a jest mu proto ve věci samé rozhodnouti, a poněvadž se tak nestalo, nelze se dosud zabývati úvahami dovolacího rekursu, zda a pokud jest usnesení konkursního komisaře po věcné stránce správným.

Čís. 13084.

Výlučná příslusnost konkursního soudu platí pro spory uvedené v § 111 odst. 1 konk. ř. čís. 337/1914 ř. z., byly-li zahájeny po vyhlášení konkursu, nikoliv však pro spory zahájené před vyhlášením konkursu, do nichž správce konkursní podstaty po vyhlášení konkursu na jmění žalovaného vstoupil. V případě § 261, šestý odstavec, c. ř. s. jest spor zahájen již podáním žaloby u soudu, prohlásivšího se nepřislusným.

Postoupen-li dovolaným soudem spor podle § 261 šestý odstavec c. ř. s. soudu příslusnému, stačí, že důvod zakládající příslusnost tohoto soudu byl tu v době, kdy žaloba byla vznesena u soudu, prohlásivšího se nepřislusným, třebaže pak odpadl.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, R I 1179/33.)

Před vyhlášením konkursu na jmění žalovaného, k němuž došlo dne 11. srpna 1930, podal žalobce na žalovaného u okresního soudu civilního pro vnitřní Prahu žalobu o zaplacení peněžité pohledávky. Dne 13. ledna 1931 rozšířil žalobce žalobu i na správce konkursní podstaty. Při roku dne 17. února 1931 prohlášeno usnesení k návrhu žalující strany podle § 261 šestý odstavec c. ř. s., — že se žaloba pro věcnou nepří-

slušnost soudu odmítá, ježto jest žalovaný protokolovaným obchodníkem a jde o jednání obchodní, takže okresní soud obchodní v Praze natrně nepříslušným, — tomuto soudu žaloba postoupena a po dalších změnách konečně omezena při roku dne 7. listopadu 1932 jen na správce podstaty. Procesní soud první stolice uznal právem, že jest žalobní pohledávka po právu. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením od postoupení žaloby okresnímu soudu obchodnímu v Praze pro věcnou nepříslušnost tohoto soudu a vrátil věc prvému soudu s příkazem, by, vyčkaje pravomoci, postoupil spisy krajskému soudu obchodnímu v Praze k dalšímu jednání. **Důvody:** Žaloba byla sice podána před prohlášením konkursu, avšak u nepříslušného soudu a v době, kdy se o příslušnost jednalo, totiž při roku 17. února 1931, byl podle § 111 konk. ř. (dřívějšího čís. 337/14 k. z.) výlučně příslušný konkursní soud projednatí a rozhodnouti spory o pravost a pořadí konkursních pohledávek. Z nesporného děje zjištěného prvním soudem a z toho, co shora uvedeno, patrně, že jde o takovýto spor. Nelze proto souhlasiti s tím, že tu byly dne 17. února 1931 podmínky pro postoupení žaloby okresnímu soudu obchodnímu v Praze, a usnesení vyslovující to s odůvodněním, že tento soud není patrně nepříslušný, nehledělo ke změně zatím nastalé u žaloby a u povahy sporu. Za tohoto stavu věci nešlo o spor, o kterém by bylo lze tvrditi, že byl zahájen před prohlášením konkursu, takže zůstal příslušný soud, kde byla žaloba podána, neboť právě předpoklad příslušnosti tu scházel při podání žaloby i při přerušení sporu (§ 8 konk. ř. a § 7 dřívějšího konk. řádu). Na tom nemění nic usnesení konkursního soudu ze dne 7. ledna 1931, kterým zamítnut návrh žalobců, že má býti ve smyslu § 113 konk. ř. pokračováno ve sporu u tohoto konkursního soudu, neboť otázka příslušnosti tím neřešena, jak patrně z odůvodnění usnesení toho. Protože jde o nepříslušnost nezhojitelnou (§ 111 konk. ř. starého, nynějšího § 113 (1) konk. ř., § 104-II j. n.), ke které jest podle § 43 j. n. hleděti z úřadu, takže nezáleží na tom, že žalovaná upustila od námítky nepříslušnosti v tomto směru podané při roku dne 27. května 1931, trpí zmatečností podle § 477 čís. 3 rozsudek i řízení od postoupení žaloby okresnímu soudu obchodnímu v Praze.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání po zákonu jednal a o něm znovu rozhodl.

Důvody:

Výlučná příslušnost konkursního soudu platí pro spory uvedené v § 111 odstavec první konk. ř. čís. 337/1914 ř. z., byly-li zahájeny po vyhlášení konkursu, nikoliv však pro spory zahájené před vyhlášením konkursu, do nichž správce konkursní podstaty po vyhlášení konkursu na jmění žalovaného vstoupil, což plyne z § 113 konk. ř., jenž praví, že o pokračování ve sporech proti dlužníku konkursem přerušených platí ustanovení §§ 110 a 113 konk. ř., kdežto § 111 konk. ř. necituje, ba naopak opravňuje konkursní soud, by se usnesl z důvodu účelnosti, že se má pokračovati ve sporu před konkursním soudem. Nedošlo-li k takovému usnesení konkursního soudu, jak tomu jest právě v souzeném pří-

padě, řídí se příslušnost soudu podle všeobecných předpisů o příslušnosti, tedy podle jurisdikční normy, a musí dovolaný soud zkoumati svou příslušnost podle těchto předpisů. Spor byl zahájen před vyhlášením konkursu u okresního soudu civilního pro vnitřní Prahu a na námítku věcné nepříslušnosti vznesenou žalovaným a opakovanou po vyhlášení konkursu i do sporu vstoupivším správcem konkursní podstaty byla žaloba podle § 261 odstavec šestý c. ř. s. postoupena okresnímu soudu obchodnímu v Praze. U soudu, k němuž došla rozepře odkazovacím usnesením podle § 261 odstavec šestý c. ř. s., nelze námítku nepříslušnosti opíratí o skutečnosti, jež následovaly po žalobě. U soudu, na který byla žaloba odkázána, nedochází k novému zahájení rozepře, nýbrž hledí se k ní tak, jako by již od původu bývala u tohoto soudu zahájena. V tom je právě podstatný rozdíl mezi odkázáním a odmítnutím žaloby pro nepříslušnost a novým podáním téže žaloby u jiného soudu. Z toho vyplývá, že pro otázku, zda soud, na který byla žaloba odkázána, jest příslušný, není rozhodná doba, kdy žaloba došla na tento soud, nýbrž doba, kdy byla žaloba podána, pokud se týče doručena u soudu, u něhož původně byla podána. Změny ve skutkových předpokladech příslušnosti, k nimž došlo po této době, zůstávají podle § 29 j. n. bez významu (srovnej sb. n. s. čís. 4778 a čís. 1685 úř. sb. bývalého nejv. soudního dvoru vídeňského). Postoupení-li dovolaným soudem spor soudu příslušnému (§ 261 šestý odstavec c. ř. s.) stačí, že důvod zakládající příslušnost tohoto soudu, byl tu v době, kdy žaloba byla vznesena u soudu, prohlásivšího se nepříslušným, třeba pak odpadl. Podle § 261 šestý odstavec, c. ř. s. může soud žalobu postoupiti soudu žalobcem uvedenému, aniž se tím ruší zahájení rozepře, není tudíž nucen vyhověti námítce nepříslušnosti a žalobu odmítnouti, a je proto v tomto případě pohlížeti na věc tak, jako by žaloba byla hned s počátku podána u příslušného soudu a věc byla řádně zahájena u tohoto soudu (§ 29 j. n.). Účelem zákonodárcovým bylo předejiti novému podání žaloby, by mohlo o žalobě podané původně u nepříslušného soudu býti na dále jednáno u příslušného soudu, jemuž byla věc prostě postoupena. Neprávem zrušil proto odvolací soud z úřadu rozsudek okresního soudu obchodního v Praze a jemu předcházející řízení pro věcnou nepříslušnost tohoto soudu a byť i ve výroku praví, že nařizuje postoupení spisů konkursnímu soudu podle § 261 c. ř. s., nejde o takovéto neodporovatelné usnesení, poněvadž jednak schází vůbec předpoklad návrhu žalobcova na postoupení žaloby, jednak odůvodňuje odvolací soud sám v důvodech postoupení spisů ustanovením druhého odstavce § 475 c. ř. s., a jest proto rekurs proti tomuto rozhodnutí podle § 519 čís. 3 c. ř. s. přípustný. Mimochodem se podotýká, že postoupení spisu konkursnímu soudu jest nesprávné již proto, poněvadž by šlo podle názoru odvolacího soudu o nezhojitelnou nepříslušnost, tedy o zmatek § 477 čís. 3 c. ř. s. a proto měl rekursní soud se svého stanoviska žalobu odmítnouti podle obdoby § 478 odstavec první c. ř. s., poněvadž § 475 druhý odstavec c. ř. s. předpokládá zhojitelnou nepříslušnost dovolaného soudu.

Čís. 13085.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.).
 »Stavební příspěvek« daný nájemcem pronajímateli kromě nájemného, třebaže ve lhůtách, ku provedení nutných oprav, jest zakázanou úplatou ve smyslu § 20 zákona. Lhostejno, že smluvené nájemné bylo nízké.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, Rv I 675/32.)

Žalovaný pronajal žalobci místnosti a žádal kromě ročního nájemného 3.000 Kč ještě zaplacení t. zv. stavebního příspěvku 5.000 Kč ve lhůtách. Žalobce stavební příspěvek zaplatil. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se nájemce na pronajímateli vrácení oněch 5.000 Kč, ježto zažalovaná částka byla žalovanému vyplacena proti ustanovení § 20 (1) zák. o ochr. náj. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Ne j v y š š í m s o u d e m z těchto

d ů v o d ů:

Nižší soudy zjistily, že mezi stranami byla dne 1. července 1926. — za platnosti zákona ze dne 26. března 1925 čís. 48 sb. z. a n. — uzavřena nájemní smlouva o obchodní místnosti (krámu) se zadní místností a sklepem pro uhlí za roční nájemné 3.000 Kč, že žalovaný (pronajímatel) žádal od žalobkyně (nájemkyně) kromě nájemného ještě tak zvaný stavební příspěvek 5.000 Kč do určité doby ve lhůtách splatný, že zaplacení této částky bylo podmínkou uzavření smlouvy nájemní, a že žalobkyně částku tu ve smluvené době žalovanému zaplatila. Tyto skutečnosti postačily úplně k tomu, aby žalovaný byl odsouzen k vrácení přijaté částky podle § 20 odst. (3) zákona na ochranu nájemníků č. 48/1925. Žalovaný v řízení před soudem první stolice vůbec netvrdil, že »stavební příspěvek« byl ve skutečnosti částí smluveného nájemného, nýbrž výslovně uvedl, že příspěvek ten měl býti zaplacen k provedení nutných oprav. Otázka, zda smluvená činže 3.000 Kč ročně byla nízká, je nerozhodná, a nebylo proto v tomto směru třeba prováděti jediný nabídnutý důkaz výsledkem stran. Nejvyšší soud vyslovil již v četných rozhodnutích a odůvodnil zevrubně, že podle § 20 (1) dříve § 20 (2) — zák. o ochr. náj. smí pronajímatel žádati za pronajmutí bytu nebo jiných místností jen nájemné a nic jiného, a že zejména od doby účinnosti zákona čís. 48/1925 jest nepřipustné i jen zvýšení nájemného z důvodu nutných oprav neb obnovy domu, vyjímajíc jedině případ § 12 (4) zákona o ochr. náj., o nějž v tomto sporu nejde (srov. na př. rozh. čís. 6564, 8923, 9486 a 12.360 sb. n. s.). Ano jest v souzeném případě zjištěno, že si žalovaný za pronájem místnosti dal slíbiti a vyplátni ještě zvláštní úplatu splatnou v určité době, došlo v tomto směru ke smlouvě zákonem zapovězené, a žalobkyně je podle § 20 (2) dříve § 20 (3) oprávněna požadovati od žalovaného zpět částku 5.000 Kč žalovanému proti ustanovení § 20 (1) dříve § 20 (2) zák. o ochr. náj. vyplacenou.

Čís. 13086.

Obchod diferenční může býti zahalen zevní formou obchodu premiového.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, Rv I 932/32.)

Žalovaný dal žalobkyni příkaz k zakoupení 4% náhradní renty za 1.000.000 Kč nominále. Žalobkyně příkaz provedla, premie zakoupila a zaslala odpočet. Cena koupených premií činila 11.800 Kč. Žalobkyně rozeslala a i žalovanému zaslala prospekty, v nichž upozorňovala, že lze očekávati snížení úrokové míry a že následkem toho dojde k vzestupu státních nízkoprocentních ukládacích papírů, že bude lze bez kursového rizika a bez kapitálu spekulacně vyzískati zakoupením premie na převzetí a na stoupání tím, že se zaplatí levná premiová sazba, zejména zakoupením premií 70.000 Kč. Žalobkyně v těchto prospektech vyzývala, aby jejím prostřednictvím tyto premie byly zakoupeny. Žalovaný se dotázal žalobkyně jak jest to se 4%ni náhradní rentou, o níž se prospekty zmiňují. Ředitel žalobkyně ho ujistil, že úroková sazba bude příští pondělí snížena, že zle očekávati vzestup renty o 8 bodů, že je vyloučena jakákoliv ztráta. Žalovaný naproti tomu upozornil, že 11.800 Kč procesní soud první stolice zamítl. D ů v o d y: Ze zjištěných okolností vyplývá, že žalovaný koupí premií nezamýšlel rentu skutečně koupiti a k tomu účelu si zajistiti příznivý kurs, nýbrž že jeho úmysl směřoval jen k tomu, docíliti kursovní zisk. Tento úmysl byl jasný i žalobkyni. Žalovaný jí sdělil, že chce něco vydělati, by nahradil ztráty, které utrpěl v obchodě, žalobkyně mimo to ze sdělení žalovaného věděla, že koupí premií uzavírá na její prospekty a na slibný kursovní zisk bez rizika a kapitálu. Ujednání žalovaného se žalobkyní, směřující k docilení kursovního zisku, tedy nejisté na náhodě odvislé výhody, jest jedním odvážným, které jest posuzovati podle hlavy XXIX občanského zákona. Jednání to jest obchodem diferenčním, jakž vyplývá z posudku znalce S-a. Jednání to není sice zakázané, avšak to, co žalovaný na plnění úmluvy jen slíbil, avšak nezapravit, nemůže žalobkyně požadovati (§ 1271 obč. zák.). O d v o l a c í s o u d napadený soud zaměňuje pojmy obchodů premiových a obchodů diferenčních. Odvolatelka přehlíží, že podle posudku znalce S-a, o který se soud procesní opírá, premiové obchody nelze sice pokládati za obchody diferenční o sobě, nýbrž jen tenkrát, bylo-li mezi stranami umluveno, že se bude hráti jen o diferenci v kursovních cenách. O takovémto úmyslu stran nelze však v souzeném případě pochybovati, což plyne ze zjištění procesního soudu. Jde proto o nezáložitelný obchod diferenční, na čemž nic nemění okolnost, že ujednání stran byla dána forma obchodu premiového.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Oba nižší soudy správně vymezily pojem obchodů diferenčních a není pravda, že zaměňují obchod diferenční s obchody spekulativními vůbec a s obchody premiovými zvlášť. Správně posoudily skutkový děj, v podstatě nesporný a jak vyplynul z průvodního řízení, v tom smyslu, že jde v pravdě o obchod diferenční, kdežto volená zevní forma obchodu premiového že měla sloužiti jen k zastření této pravé podstaty věci. Dovolatel sám správně uvádí, že u vážného premiového obchodu jde stranám v první řadě o efektivní splnění a že premie má sloužiti jen jako k ochraně kupujícího; u diferenčních obchodů jde však jen o sázku, nikoli o efektivní plnění. Že si obě strany v souzeném případě byly náležitě vědomy toho, že se na vážné plnění ani v případě vzestupu kursů na žádné straně nemyslí, plyne jednak z toho, že žalobkyně v prospektech uváděla možnost zisku bez kapitálu, a že podle skutkového zjištění byla ještě žalovaným upozorněna na to, že nemůže ztrátu riskovati, protože měl ztráty v obchodě; za těchto okolností nelze zajisté míti za to, že by žalobkyně byla vážně přistoupila na to, aby za premii měla pro žalovaného pohotově papírů za 1.000.000 Kč, zvláště když svědek Dr. N. sám uvedl, že žalovaného ani neznal, stejně jak je tomu také u žalovaného podle jeho výpovědi jako strany a když ani nevdří, že se žalobkyně o jeho poměrech informovala; že žalovaný vystupoval jako velkoobchodník, nemá osobě význam pro bezpečnost žalobkyně při takovém rozsahu obchodu. Správně tedy poznaly nižší soudy, že stranám šlo jen o hru nebo sázku, při které měla býti od samého začátku na obou stranách stanovena hranice rizika bez povinnosti efektivního plnění, a to pro žalovaného ve výši premie, pro žalobkyni pak nejvýše v případné aktivní kursovní diferencii, že však vlastní dodání papírů také při vzestupu mělo býti vyloučeno, tak totiž že se žalovaný již předem měl spokojiti jen s diferencii, že však ani on ani žalobkyně nepomýšlela na efektivní dodání papírů, o něž stranám nešlo.

Čís. 13087.

Jde o jednotný nárok, vyvěrá-li z téhož skutkového a právního základu, třebaž jest se domáháno zaplacení částečně z důvodu postupu ze zákona, částečně z důvodu postupu ze smlouvy.

Prudké zabrzdění auta není vyloučeno ani při pomalé jízdě. Mohl-li řidič auta ze shasnutí stop-lampy na autě před ním jedoucím souditi buď na to, že auto chce jeti dále, nebo na to, že hodlá zastaviti, nelze spatřovati neopatrnost řidiče v tom, že nezastavil své auto po zhasnutí stop-lampy auta před ním jedoucího.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, Rv I 1022/32.)

Auto prvního žalovaného, řízené druhým žalovaným narazilo na auto Roberta M-a, jež jelo před ním a u něhož přestala svítiti stop-lampa, při čemž bylo auto Roberta M-a poškozeno. Žalující pojišťovna, u níž byl Robert M. pojištěn, vyplatila náhradu 2.220 Kč 20 h a domáhala

se žalobou, o níž tu jde, na žalovaných náhrady vyplacených 2.220 Kč 20 h z důvodu postupu ze zákona a náhrady dalších 246 Kč 70 h, kterou částkou byl Robert M. účastněn na škodě jako pojistník a již postoupil právoplatně žalobkyni. Oba nižší soudy žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Poněvadž jde o srážku dvou vozidel, jest podle § 3 automobil. zákona posuzovati zavinění žalovaného řidiče auta podle obecného občanského práva. Soud zjistil, že těsně před nehodou u auta Roberta M-a přestala stopka svítiti, dále že auto, které jelo před autem Roberta M-a a jež řídil Dr. H., před ním náhle zastavilo a že pak auto M-ovo následkem náhlého zastavení auta H-ova rovněž prudce zastavilo a že i žalovaný i M. jeli se svými auty pomalu, posléze dle posudku znalce zjistil, že, když u auta Roberta M-a před nehodou přestala svítiti stopka, žalovaný řidič se mohl domnívati, že pojedou Robert M. dále. Když auto M-ovo prudce zastavilo, což žalovaný řidič nemohl předpokládati a jel sám s autem pomalu a dával též pozor na auto před ním jedoucí, neboť znalec tvrdil, že z té okolnosti, že stop-lampa přestala svítiti mohl předpokládati, že auto pojedou dál, nelze žalovanému řidiči podle §§ 1297 a 1299 obč. zák. přičítati vinu na srážce vozidel a posoudil první soud po stránce právní věc správně. Podotýká se ještě, že, uvádí-li znalec, že se z té okolnosti, že stop-lampa zhasla, mohl automobilista za takovým autem jedoucím domnívati, že auto chce zůstati státi, jest uvážiti, že v souzeném případě jel žalovaný řidič pomalu, ale nikterak nemohl býti připraven na to, že auto před ním prudce zastaví při své pomalé jízdě, takže mu nelze vytýkati neopatrnost.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

d ů v o d e c h :

Nárok na zaplacení 2.220 Kč 20 h a 246 Kč s příslušenstvím jest jednotný nárok, an vyvěrá z téhož skutkového právního základu, jen že nárok na zaplacení 2.220 Kč 20 h přešel na žalující stranu postupem ze zákona, kdežto nárok na zaplacení 246 Kč 70 h postupem ze smlouvy. Nejde proto ani co do částky 246 Kč o věc nepatrnou a jest proto dovolání v celém rozsahu přípustné.

Prudké zabrzdění není ani při pomalé jízdě vyloučeno, neboť pojem prudkosti jest vykládati v poměru k rychlosti jízdy a neznáči nic jiného, než neočekávané, nenadálé a náhlé zabrzdění, což jest možné i při rychlé i při pomalé jízdě, jen že účinky závislé pravidelně na stupni rychlosti mohou býti různé. Potvrdil-li znalec s odborného hlediska, že mohl žalovaný řidič ze shasnutí stop-lampy na autě M-ově souditi buď na to, že auto chce jeti dále, nebo na to, že hodlá zastaviti, vyslovil dvě různé domněnky, z nichž i ta i ona jest důvodná a nelze proto spatřovati neopatrnost řidiče (§§ 1297, 1299 obč. zák.) v tom, že pojal domněnku prvou a nikoliv druhou. Mohl-li řidič důvodně předpokládati, že M-ovo auto pojedou dále, není neopatrností, že nezastavil žalovaný řidič po shasnutí stop-lampy M-ovy auto, a není proto odstup mezi oběma auty v příčinné souvislosti se škodnou událostí.

Čís. 13088.

Vyrovnaní pohledávek a závazků vzniklých v korunách rakousko-uherských mezi dlužníky československými a cizími.

Bylo-li v roce 1923 placeno na závazky podléhající soupisu, které k soupisu přihlášeny nebyly, nebyl placen nedluh a nemá místa kondikce ve smyslu § 1431 obč. zák.

Plátce nemůže ani ze záповědi placení a právních jednání stanovené v § 6 odst. 3 zákona čís. 207/22 a v § 9 nařízení čís. 265/22 dovozovati nárok na vrácení toho, co platil.

Ustanoveními třetího dodatečného zápisu (čís. 117/29) o zániku pokud se týče o poměrném uspokojení pohledávek a závazků, které soupisu podléhaly a u žádného z obou míst přihlášeny nebyly, nebyly dotčeny platy zatím již konané.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, Rv I 1027/32.)

Na velkostatku S. v Čechách vázly pro žalovanou banku pohledávky dohromady Kč 1,735.571.40, které vznikly před 26. únorem 1919. Vlastníkem těchto nemovitostí byl dne 26. února 1919 a 15. září 1922 Jindřich C. Na tyto dluhy obdržela žalovaná banka roku 1923 celkem 1,706.800.— Kč v zástavních listech a 68.214.85 Kč v hotovosti. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se Arnošt L., jako postupník Jindřicha C-a na žalované bance vrácení polovice cenných papírů a zaplacené hotovosti a odůvodnil žalobní nárok takto: Jindřich C. měl dne 26. února 1919 odtud až posud stálé bydliště v K. v Rakousku a, ježto šlo o peněžní pohledávky soukromoprávní, které vznikly v rakousko-uherských korunách před 26. únorem 1919 a dne 15. září 1922 ještě trvaly, podléhaly tyto hypotekární pohledávky nařízení vlády republiky Československé ze dne 7. srpna 1922 čís. 265 sb. z. a n. o soupisu pohledávek a závazků vzniklých v korunách rakousko-uherských mezi věřiteli československými a rakouskými a zákazu soukromé úpravy těchto právních poměrů. Na tyto dluhy bylo však proti tomuto zákazu zapláceno Jarolímem F-em, generálním zmocněncem Jindřicha C-a, prostřednictvím zemské banky a z části též správou velkostatku v S. v zástavních listech 1,706.800 Kč a 68.214 Kč hotově. Tyto platy jsou podle § 9 vládního nařízení neplatné, a jest proto žalovaná strana povinna přijaté peníze s 15% úrokem vrátiti C-ovi. Tyto hypotekární závazky nebyly žalovanou bankou ke clearingu vůbec přihlášeny a Jindřichem C-em opožděně t. j. až po uplynutí lhůty stanovené článkem 26 odst. I dohody mezi republikou Československou a Rakouskou ze dne 18. června 1924 čís. 60 sb. z. a n. z roku 1926. Opoždění přihlášky C-ovy bylo vídeňským zúčtovacím úřadem uznáno omluvitelným, a jde tedy o dluh, spadající pod čl. I. odst. I a III dodatečného zápisu k čl. rak. dohodě ohledně starých korun čís. 117 sb. z. a n. 1929. Opoždění přihlášky C-ovy jest omluvitelné, se strany žalované banky však omluvitelné není, avšak žalobce vychází se stanoviska, že jest opoždění omluvitelné i u žalované banky, že dle toho měla by žalovaná banka dostati od C-a za každou rakousko-uherskou korunu půl koruny československé, kte-

rážto vzájemná pohledávka se sráží z pohledávky C-ovy a z toho pak vyplývá žalobní návrh. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Jisto jest především, že hypotekární pohledávky žalované strany, o něž jde, podléhaly soupisu ve smyslu vl. nař. čís. 265/1922, že pohledávky (dluhy) ty však ani tou ani onou stranou včas přihlášeny nebyly, a že dodatečná opožděně podaná přihláška C-ova nebyla ve smyslu čl. 26. úmluvy československo-rakouské čís. 60/1926 oběma zúčtovacími místy uznána za omluvitelnou, takže se podle čl. I. cit. zápisu čís. 117/29 již na ně nevztahuje řízení podle oddílu V. úmluvy čís. 60/26 a že podle § 9 nař. čís. 265/1922 byly platy vykonané k zapravení těchto dluhů po 15. září 1922 t. j. během roku 1923 prostřednictvím Zemské banky na účet C-ův neplatné. To znamená, že platy ty neměly význam placení ve smyslu § 1412 obč. zák., že nepřivodily zrušení závazku dlužníkovy a že dlužník mohl býti po případě přidržěn k novému placení finančními úřady, kdyby sporné pohledávky byly bývaly prohlášeny ve smyslu § 8 nař. čís. 265/1922 za propadlé ve prospěch státu, nebo zúčtovacím místem t. j. Československým zúčtovacím ústavem v Praze ve smyslu oddílu V. úmluvy č. 60/1926, kdyby byly bývaly splněny předpoklady čl. 26 této úmluvy. Důsledkem toho měl ovšem dlužník podle § 1431 obč. zák. nárok na vrácení toho, co indebite žalované straně tehdy platil, a na co žalovaná strana neměla právo, a jde nyní jen ještě o otázku, zda dlužník, pokud se týče jeho postupník má tento nárok ještě dnes t. j. v době vynesení rozsudku. Kdyby ve smyslu čl. II. třetího dodatečného zápisu k přísl. úmluvě čís. 117/29 pohledávky žalované strany byly zcela zanikly, nebylo by zajisté o tom pochybnosti, že tento nárok na vrácení toho, co svého času indebite bylo placeno, ještě i dnes trvá, neboť pak po zániku své pohledávky žalovaná strana neměla by právního důvodu, by podržela, co jí bylo placeno, a byla by na dlužníkovův úkor zřejmě obohacena. Tvrdí-li se však, že pohledávky ty v důsledku omluvitelnosti nepodání přihlášek nezanikly a dále trvají ať již zcela nebo aspoň polovicí ve smyslu odst. I. lit. a) pokud se týče b) cit. čl. II. a že má t. č. žalovaná strana právo požadovati jich zaplacení, jest především zjistiti, co je na tom pravdy. Podle shora citovaného ustanovení a dalších čl. III. a V. třetího dodatečného zápisu čís. 117/29 závisí jsoucnost sporných hypotečních dluhů po případě pohledávek na tom, zda soud uzná opoždění (opomenutí) soupisové přihlášky za omluvitelné, a to jen na straně věřitele nebo současně i na straně dlužníka; podle toho zůstane pohledávka po případě dluh v onom případě existentní v plné výši, v tomto případě jen co do polovice. Žalobce přiznává sice v tomto sporu bez prejudice omluvitelnost i na straně žalované věřitelky, avšak to nezáleží nikterak na jeho blahovůli a je věcí soudu, by o tom sám rozhodl a prejudiciálně tuto otázku předem rozhodl, neboť kdyby omluvitelnost na straně žalované věřitelky dána nebyla, šlo by o případ již shora zmíněný, t. j. o zánik pohledávky (dluhu) a nebylo by se třeba dále námitkami strany žalované vůbec zabývati. A v tomto bodu souhlasí odvolací soud s názorem prvního soudu, že tu jest omluvitelnost na straně obou. U strany žalované jako věřitelky padá tu, nehledíc ani k nejistotě panující svého času o tom, zda C. jako dlužník v den 26. února 1919 měl své řádné

bydliště v Rakousku či v S. v Čechách po případě na místech obou a zda jde vůbec o pohledávky ve staré měně — otázky to, o nichž i u soudu bylo různě rozhodováno — na váhu, že, jak zjištěno přílohou 3, Československý zúčtovací ústav, jenž podle § 7 nař. čís. 265/22 výhradně byl povolán k rozhodování o tom, podléhá-li pohledávka soupisu, na dotaz žalované strany ještě ve lhůtě prohlásil, že sporné hypotekární pohledávky soupisu nepodléhají. Tím se octla žalovaná strana úplně mimo každý závazek a nepotřebovala se zajisté o tuto věc blíže starati. Avšak v tom případě jest po právu a spravedlnosti přiznati i dlužníku C-ovi, že nebyl ovšem ani on povinen k soupisu, an kompetentní zúčtovací ústav prohlásil dluhy za soupisu nepodléhající, byť i o tomto rozhodnutí sám nevěděl, a nad to u něho k omluvitelnosti přispívají i skutečnosti již prvním soudem v napadeném rozsudku zdůrazněné a nejsou jí na závadu ani okolnosti odvoláním vyzdvihované, neboť, uvedl-li ho F. v omyl tvrzením, že dohoda se Státním pozemkovým úřadem je již na jaře 1922 hotova, ač tomu tak ve skutečnosti ještě nebylo, a neupozornili-li ho na ohlašovací povinnost ani jeho právní zástupci, na něž přece mohl spoléhati, byl by omluvitelným i v tom případě, že tyto jeho zástupce stihá vina v tom směru, ježto tu nejde o právní dosah jejich činů, právě tak jako ne o neomluvitelnost neznalostí zákona ve smyslu právním, nýbrž o fakt, zda opomenutí lze s hlediska čistě lidského omluviti čili nic. Jsou-li tedy obě strany omluvitelné, trvají sporné pohledávky žalované strany po právu jen co do polovice a zanikly druhou polovicí. V tom případě drží však žalovaná strana platy co do zaniklé polovice ještě i dnes neprávem, a jest tedy ve smyslu § 1431 obč. zák. povinná je v této výši vrátiti. Ježto se žalobce jako postupník původního dlužníka domáhá žalobou vrácení právě jen této jedné polovice, nade vší pochybnost indebite nejen jím svého času placenou, nýbrž i dnes žalovanou bezdůvodně ještě drženou, odsoudil první soud žalovanou stranu právem k jejímu vrácení a není vůbec již třeba zabývat se otázkou případné konvalidace původně neplatných, protože § 9 nař. čís. 265/22 odporujících platů, ani otázkou, zda a pokud mohla by se žalovaná strana brániti proti nároku na vrácení indebita vedle neuplatněné kompensace i poukazem na to, že v době vydaného rozsudku měla již právo na plnění, ježto byla jí čl. II. zápisu čís. 117/29 vrácena plná dispozice spornými pohledávkami a že tedy platy jí svého času proti-zákonně poskytnuté drží nyní již po právu.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Ani zákonem ze dne 30. června 1922 čís. 207 sb. z. a n. (§ 8 odst. 4), ani prováděcím nařízením ze dne 7. srpna 1922 čís. 265 sb. z. a n. (§ 8 odst. 1) nebyly dotčeny existence a rozsah závazků, které sice podléhaly soupisu, avšak k soupisu přihlášeny nebyly, naopak bylo stanoveno, že závazky takové nezanikají, i když vzájemnou dohodou byly uhrazeny. Bylo-li tedy po 15. září 1922 na takové závazky placeno, nebylo placeno indebite, nebyl placen nedluh, nýbrž bylo placeno na trvající pohledávku, k umožnění trvajícího závazku. Není zde tedy kondičke

ve smyslu § 1431 obč. zák., protože ani v osobách oprávněného a dlužníka tehdy žádná změna nenastala. Je sice pravda, že ve zmíněných případech byl stanoven zákaz placení (§ 6, odst. (3) zák. čís. 207/22 a § 9 nař. čís. 265/22; předpisy § 46 úmluvy čís. 60/26 nepřicházejí pro platy konané roku 1923 v úvahu). Než žalobce nemůže nic dovozovati ani z tohoto zákazu ani z ustanovení, že všechna právní jednání ohledně takových pohledávek a závazků jsou neplatná, protože tyto zápovědi vydány byly proto, by proti státu nebyl zmařen účel, jemuž mělo sloužit vydání soupisového řízení, a by nebylo rušeno vyrovnání právních nároků a žiti soupisové řízení, a by nebylo rušeno vyrovnání právních nároků a závazků v zákoně čís. 207/22 poznačených. Ani placení ani jiná transakce nemohla býti na úkor státu, nemohla nabýti účinnosti proti němu. Omezení tato nebyla však stanovena v zájmu zúčastněných osob, jejichž zájmy byly chráněny zúčtovacím řízením, jehož se mohly zúčastniti. Jisto je tedy, že závazek dlužníkův proti státu nezanikl ani placením (z roku 1923) a stát byl by mohl i přes to použiti práva na propadnutí pohledávky ve smyslu § 8 nař. 265/22, když věřitelka v tomto případě k přihlášce v tuzemsku povinná této nové povinnosti neučinila zadost. Ani ze zápovědi placení a právních jednání nemůže tedy žalobce dovozovati nárok na vrácení zaplacených částek. Zvláště však nemůže tak činiti po úpravě, k níž došlo třetím dodatečným zápisem čís. 117/29. Tu teprve byly stanoveny účinky toho, že pohledávky a závazky, které dle oddílu V. úmluvy a že (článek V.) spory o závazcích těch budou rozhodovati soudy příslušné podle zákonných předpisů o příslušnosti soudní. Pro toto rozhodování byly vydány zvláštní předpisy ve čl. II. až IV., VI. a VII. upravující věc po stránce hmotného práva. V zásadě bylo stanoveno, že pohledávky takové zanikají; výjimka stanovena byla v čl. II. 1 a 2 u hypotečních dluhů, o jaký jde ve sporu. U nich stanoveno bylo poměrné uspokojení podle toho, bylo-li u té neb oné strany anebo bylo-li u obou stran opoždění přihlášky omluvitelné. Šlo však jen o dluhy dosud existentní, ne o dluhy zaniklé zaplacením. Žalobce právem z těchto odstavců a jmenovitě také ještě z odstavce 3 dovozuje, jako by měl nárok na vrácení toho, co jeho předchůdce na dluh nad stanovenou míru zaplatil. Z uvedených ustanovení nelze nijak usouditi, že jimi měly býti dotčeny platy zatím již konané, jmenovitě nelze tak usouditi z dalšího ustanovení, že dlužník nemusí platiti dodatečné úroky nezaplacené do dne účinnosti tohoto dodatečného zápisu; naopak tato výjimka stanoví, že nesmí požadovati zpět úroky, které již byl zaplatil, z čehož je viděti, že tato dodatečná úmluva přihlíží ke konaným platům a je respektuje, třebaže snad platy byly konány přes zákaz, jenž byl obsažen v § 46 úmluvy čís. 60/29. Hned ze samého úvodu onoho třetího zápisu je viděti, že snahou bylo předejiti i pochybnostem, které vznikají z úmluvy původní a doplniti tuto úmluvu. Stačí proto skutečnost, že v zápise tom není ustanovení účinku placení na takové pohledávky, kde k přihlášce — třeba bez zavinění stran — nedošlo, a bylo by to zajiště musilo býti zvláště vyjádřeno, kdyby také tyto platy bez obmyslnosti věřitelem přijaté měly býti jako indebitum vráceny dlužníku, který přec platil na skutečný a nezaniklý dluh. Z pouhé skutečnosti, že upra-

veny byly nezlíkvované nároky pro budoucnost a že dlužník byl sproštěn placení zadrželých úroků, nelze to usuzovati. Podle toho není tedy žalobní prosba o vrácení placených částek opodstatněna, aniž třeba řešiti otázku, bylo-li opoždění přihlášky nebo její nepodání na straně žalobcova předchůdce omluvitelné.

Čís. 13089.

Nejde-li o exekuci komisionářova věřitele na pohledávku komisionáře za zboží třetí osobě prodané, nýbrž, je-li předmětem exekuce hotovost komisionářem za zboží stržená a jím již přijatá, jež jest v době výkonu exekuce ještě v jeho moci, nemá komitent právo činit exekuci nepřipustnou, ledaže by komisionář prodav odevzdané zboží a přijav za ně peníze, jednal v mezích zjevné plné moci za komitenta.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, Rv I 1069/32.)

V exekuci, vedené žalovanými proti Ottu K-ovi, byla zabavena hotovost 2.100 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce nepřipustnosti exekuce, tvrdě, že zabavená hotovost jest jeho vlastnictvím, ježto jde o výtěžek za věci, jež dal Ottu K-ovi do komise. Procesní soud prvě stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Nelze přisvědčiti právnímu názoru prvého soudu, že zabavených 2.100 Kč jest vlastnictvím žalobcovým, ježto jde o výtěžek za věci, jež dlužník Otto K. převzal od žalobce do komise. Komitent nestává se, jak má za to prvý soud, podle čl. 360 obch. zák. a §§ 1086 a násl. obč. zák. vlastníkem výtěžku docíleného komisionářem za prodané věci, nýbrž má jen nárok, aby mu komisionář odevzdal přijaté peníze. Vlastníkem peněz stává se komitent teprve odevzdáním peněz. Ježto v souzeném případě výtěžek za prodané zboží dosud nebyl žalobci odevzdán, nestal se žalobce jeho vlastníkem a, ježto jiné právo, činit exekuci nepřipustnou, nebylo uplatněno, bylo žalobu zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ať se poměr povinného k žalobci posuzuje podle obchodního zákona (čl. 360 a násl.) nebo podle občanského zákoníka (§ 1086 nebo § 1002), v každém případě měl žalobce na kupní cenu, kterou exekut stržil pro ceny jest pokládati exekuta (sb. n. s. čís. 243). Neprávem dovolává se žalobce ustanovení čl. 368 druhý odstavec obch. zák., jehož zásada ovšem platí i v jiných případech zastoupení mimo komisionářství (sb. n. s. čís. 8587), neboť v souzeném případě nejde o pohledávku za zboží třetí osobě prodané a o zabavení, pokud se týče příkazání této pohledávky k vybrání, nýbrž předmětem vylučovací žaloby je hotovost, exekutem za zboží stržená, jím již přijatá, avšak v době výkonu exekuce ještě v jeho držení jsoucí. Otázka, zda komisionář nabývá držby nebo

věcného práva přímo jménem zmocnitelovým, není v čl. 368 obch. zákona rozřešena (tak také Staub-Pisko, 2. vydání, II. díl, str. 448) a je tu přihlížeti k občanskému právu (Staub-Pisko str. 421). Žalobce nepřednesl, tím méně prokázal, že povinný v souzeném případě, prodav odevzdané mu zboží a přijav za ně peníze, jednal v mezích zjevné plné moci (§ 1017 obč. zák.) a jen v takovém případě nabývá práva jménem zmocnitelovým, jinak je pokládati za oprávněna jen zmocněného a zmocnitel má proti němu jen obligační nárok na vydání veškerého užítku (§ 1009 obč. zák.), t. j. v souzeném případě na vydání tržové ceny. Ježto povinný peníze, o které jde, v době provedené exekuce měl ještě ve své moci, neodevzdav je žalobci, a ježto ani nebylo tvrzeno, tím méně prokázáno, že prokazatelným způsobem dal na jeho, že je jen uschováva jménem žalobcovým (§ 428 obč. zák.), nepřisluší žalobci k zabavenému předmětu právo exekuci zabraňující, a plným právem byla žaloba odvolacím soudem zamítnuta.

Čís. 13090.

Správce společného domu, ustanovený podle § 836 obč. zák. soudem, nemůže býti zbaven správcovství prohlášením spoluvlastníka, který nemá většinu podílů společného domu.

K výpovědi správy a k žalobě o zrušení společné správy není pasivně oprávněn správce, nýbrž jen ostatní spoluvlastníci.

O návrhu, by místo dosavadního správce společné věci byl ustanoven správce jiný, jest rozhodnouti v řízení nesporném.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, Rv I 1199/32.)

Žalobkyně byla spoluvlastnicí jedné poloviny domu čp. 116, žalovaní manželé Václav a Růžena K-ovi, každý jedné čtvrtiny téhož domu. K souhlasné žádosti žalobkyně a manželů K-ových byl ustanoven správcem společné nemovitosti Ladislav H. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na Ladislavu H-ovi, by bylo uznáno právem, že společně správcovství domu čp. 116, udělené žalovanému Ladislavu H-ovi usnesením ze dne 27. května 1931, výpovědi žalobkyně danou dopisem ze dne 14. července 1931 ohledně polovice domu čp. 116, žalobkyni do vlastnictví domu připsané zaniklo; — že žalovaný jest povinen to uznati, veškerých úkonů, které jeví se výkonem tohoto zmocnění ke správě polovice domu čp. 116 žalobkyni do vlastnictví patřící, se zdržeti a vyúčtování podle 1012 obč. zák. za dobu od 27. května 1931 do 14. července 1931 předložiti. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Jde o to, zda správcovství domu čís. pop. 116 zaniklo výpovědí žalobkyně, čili nic. Ze spisů okresního soudu Nc I 140/31 vyplývá, že žalující a manželé Václav a Růžena K-ovi souhlasili s tím, by byl ustanoven společný správce domu čís. pop. 116, a že usnesením okresního soudu ze dne 27. května 1931 ustanoven byl správcem žalovaný. Toto společně správcovství může býti zrušeno, jak právem usuzuje prvý soud, jen tímž způsobem, jakým je lze zříditi, tedy buď dohodou většiny společníků nebo, nelze-li docílit dohody, žalobou

na společníky, kteří nechtějí ke zrušení svoliti. Žalující jako majitelka jedné polovice domu čís. pop. 116 nemá podle §§ 833 a 836 obč. zák. většinu a přichází tudíž k platnosti zásada § 835 obč. zák., že musí býti sporné otázky mezi podílčníky rozhodnuty soudem a teprve na základě takového rozhodnutí může žádaná změna nebo opatření se státi. Jednostranné zrušení dřívější dohody o tom, že má býti správa zřízena a jednostranné odvolání správy žalobkyně není tedy možným, to musí žalobkyně uplatňovati sporem proti manželům Václavu a Růženě K-ovým, jakožto druhým majitelům domu čp. 116, nikoliv proti žalovanému, který k tomu není oprávněn.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody :

Otázkou, zda věc v tomto sporu řešená, právem byla rozhodnuta pořadem práva, či zda v řízení nesporném mělo o ní býti rozhodnuto, nemohl se nejvyšší soud již obírat, poněvadž otázka přípustnosti pořadu práva byla pravoplatně rozhodnuta ve smyslu kladném souhlasnými rozhodnutími nižších soudů, jimiž jest vázán dovolací soud. Žalovaný byl ustanoven správcem společného domu, jehož polovina patří žalobkyni, ve smyslu § 836 obč. zák. soudcem. Správce ten jest podle § 837 obč. zák. zmocněncem, ovšem společným zmocněncem, spoluvlastníkem domu a nemůže proto býti zbaven správcovství společného domu pouhým prohlášením žalobkyně, která nemá většinu podílů společné věci, když o zřízení správce spoluvlastníci se dohodli a osoba správce byla ustanovena soudcem. Správně usoudily nižší soudy, že žalovanému správci schází pasivní legitimace k tomuto sporu, poněvadž žalobkyně musila by se domáhati zrušení společné správy domu žalovanému svěřené nikoli výpovědí nebo žalobou proti správci soudem ustanovenému, nýbrž žalobou proti spoluvlastníkům domu Václavu a Růženě K-ovým. Dovolání pro nesprávné právní posouzení věci jest proto neopodstatněno a nebylo mu vyhověno. Pokud by žalobkyni šlo snad jen o to, by místo dosavadního správce byl ustanoven správce jiný, bylo by o tom rozhodnouti v řízení nesporném.

Čís. 13091.

Jen naturální vlastník může vykonávat obsah práva vlastnického, jak jest vymezen v §§ 354 a 362 obč. zák., a může také propůjčiti jinému právo užívání nebo požívání.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, Rv I 2056/33.)

Žalobkyně domáhala se na žalované vyklizení bytu. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, nevzavše za opodstatněnou námitku žalované, že jí bylo k bytu propůjčeno doživotní právo užívání.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by dále jednal a znovu rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech :

Pokud jde o tvrzené zřízení doživotního práva užívacího Janem M-em žalované »s vědomím a souhlasem žalobkyně«, jest tento přednes nejasný a měl býti použitím § 182 c. ř. s. vysvětlen, neboť, byl-li Jan M. skutečným vlastníkem domu, nepotřeboval souhlasu žalobkyně, a nebyl-li vlastníkem a souhlasila-li žalobkyně jako vlastnice domu, zřídila právo užívací ona, a nezáleželo na souhlasu M-ově. Při té příležitosti jest opraviti názor odvolacího soudu, že jen knihovní vlastník a nikdo jiný nemůže zříditi třetí osobě právo užívací. Odvolací soud přehlíží, že občanský zákon uznává i vlastnictví naturální, které v knize pozemkové zapsáno není, které jest chráněno žalobou z domnělého vlastnictví (§§ 372—374 obč. zák.) a k jehož nabytí stačí platný titul a držba k vydržení způsobilá. Jedině naturální vlastník může vykonávati obsah práva vlastnického, jak jest vymezen v §§ 354 a 362 obč. zák., a může tedy také zříditi jinému právo užívání nebo požívání (§§ 504 a 509 obč. zák. sr. Randa-Kasanda »Právo vlastnické« str. 202). Tvrдила-li žalovaná v první stolici, že se Jan M. stal »skutečným« vlastníkem, jest v tom i tvrzení vlastnictví naturálního. Bude tedy na prvním soudu, by, doplně řízení výslechem svědků především zjistil, zda snad žalobkyně zřídila žalované doživotní právo užívací, neboť, kdyby tak byla učinila, nebyla by oprávněna domáhati se jejího vystěhování. V záporném případě bylo by po doplnění řízení nutno zjistiti předpoklady, z nichž by se dalo usuzovati, zda Jan M. nabyl kupem naturálního vlastnictví k vile t. j., zda byla uzavřena hotová kupní smlouva se žalobkyní (platný titul podle §§ 372 a 424 obč. zák.) a zda se Jan M. ujal držby vily (§§ 312 a 372 obč. zák.). I v takovém případě byla sice žalobkyně, která má pro sebe knihovní zápis vlastnického práva, k žalobě legitimována, ale nemohla by s touto žalobou na vyklizení bytu dosáti úspěchu, ježto jen naturální vlastník může s věcí a s jejími užitky nakládati. Kdyby nebyl zjištěn již ani platný titul (kupní smlouva), nebylo by ovšem třeba zjišťovati ujetí se držby.

Čís. 13092.

Nevyhověl-li procesní soud v historických zemích, povolivší zajišťovací exekuci na movitosti, po pravoplatnosti exekučního titulu návrhu vymáhajícího věřitele na přeměnu exekuce zajišťovací v exekuci uhrazovací, protože exekuční řád čís. 79/1896 ř. zák. takové přeměny nezná, ale také exekuční soud na Slovensku odepřel pravoplatným usnesením povoliti tuto přeměnu jen proto, že podle práva platného na Slovensku procesní soud prve stolice má naříditi uspokojovací exekuci na movitosti, které byly zabaveny exekucí zajišťovací, — není tu soudu místně příslušného pro rozhodnutí o návrhu vymáhajícího věřitele a jest příslušný soud určití podle § 28 j. n.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, Nd I 546/33.)

Rozhoduje záporný spor o příslušnost mezi krajským soudem obchodním v Praze a mezi okresním soudem v Trenčíně k rozhodnutí o návrhu vymáhající věřitelky firmy T. v Praze, by jí byla proti povinnému Adolfu L-ovi v Trenčíně a proti jeho manželce Pavle L-ové povolena přeměna exekuce zajišťovací v exekuci uhrazovací a nařízena byla dražba zabavených svršků pro vykonatelnou pohledávku, — ustanovil Nejvyšší soud podle § 28 j. n. a podle obdoby §§ 52 a 53 zák. čl. I/1911 okresní soud v Trenčíně za onen soud tuzemský, který bude místně příslušným soudem, aby rozhodl o návrhu vymáhající věřitelky.

Důvody:

Záporný spor o příslušnost vznikl z různosti práva platného jednak v zemích České a Moravskoslezské, jednak v zemích Slovenské a Podkarpatoruské. Krajský soud obchodní v Praze povolil jako procesní soud první stolice (§ 375 ex. ř.) exekuci zabavením věcí movitých k zajištění (§ 374 odst. I ex. ř.). Tuto exekuci vykonal okresní soud v Trenčíně jako soud exekuční. Když pak exekuční titul (směnečný platební příkaz) nabytí moci práva, odepřel krajský soud obchodní v Praze usnesením ze dne 11. února 1933 vyhověti návrhu vymáhající věřitelky na přeměnu exekuce zajišťovací v exekuci uhrazovací, protože exekuční řád ze dne 27. května 1896 čís. 79 ř. z. takové přeměny nezná. Tím v pravdě odmítl rozhodovati o návrhu. Tento názor odpovídá důsledně judikatuře nejvyššího soudu (na př. rozh. čís. 7127 a 10.100 sb. n. s. a také již dřívějšího nejvyššího soudu ve Vídni na př. čís. 718 úř. sb., Ger. Z. 143/1917, Z. Bl. 224/1917 a j.), podle níž přechází exekuce k zajištění v exekuci k vydobytí sama sebou pravomocí exekučního titulu. Ale i okresní soud v Trenčíně odepřel usnesením ze dne 11. dubna 1933 povolití přeměnu a navržený prodej, ač mu byl předložen směnečný platební příkaz, opatřený doložkou vykonatelnosti, protože podle § 2 zák. čl. LX/1881 a § 32 zák. čl. LIV/1912, správně podle § 134 zák. čl. LX/1881 a § 32 zák. čl. LIV/1912 má prvostupňový soud, pokračavší v záležitosti, v tomto případě procesní soud první stolice, naříditi uspokojovací exekuci na movitosti, které byly zabaveny exekucí zajišťovací. Usnesení okresního soudu v Trenčíně bylo k rekursu vymáhající věřitelky potvrzeno usnesením krajského soudu v Trenčíně ze dne 23. srpna 1933. Z toho je zřejmé, že tu není soudu místně příslušného pro rozhodnutí o návrhu vymáhající věřitelky přes to, že jde o věc, která náleží k tuzemské pravomoci soudní. Bylo tedy nutno k návrhu vymáhající věřitelky, která žádá, aby byl spor o příslušnost rozřešen a příslušný soud určen, rozhodnouti jak se stalo.

Čís. 13093.

Nájemník může žádati slevu nájemného a může od smlouvy ustoupiti, má-li najatý předmět vady, pro které ho nemůže řádně nebo vůbec používat, avšak nájemník není povinen tohoto práva použiti, nýbrž může trvati na smlouvě nájemní a žádati opravení najatého před-

mětu tak, aby ho mohl užívat k účelu, pro nějž si jej najal. V takovém případě pronajímatel jest práv nájemníkovi ze škody, která mu vznikne z toho, že nemohl najaté věci za trvání smlouvy užívat, a to z důvodu nesplnění smlouvy. Že mu škoda vznikla a v jaké výši, musí prokázati nájemník.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1933, Rv II 470/32.)

Žalobce, jenž měl od žalovaného najatu pekařskou dílnu, domáhal se na žalovaném náhrady škody, ježto prý pec byla vadná. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Názor odvolacího soudu, napadený dovolatelem s hlediska dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s., že okolnost, že pec nebyla v bezvadném stavu a postupem času se stala vůbec neupotřebitelnou, mohla býti žalobci jen důvodem, by žádal slevu nájemného po případě zrušení nájemní smlouvy, že však ho neopravňuje domáhati se náhrady škody, jest ovšem právně mylný. Nájemník může žádati slevu nájemného a může od smlouvy ustoupiti, má-li najatý předmět vady, pro které ho nemůže řádně nebo vůbec používat, avšak nájemník není povinen tohoto práva použiti, nýbrž může trvati na smlouvě nájemní a žádati opravení najatého předmětu tak, by ho mohl užívat k účelu, pro nějž si jej najal. V takovém případě pronajímatel jest práv nájemníkovi ze škody, která mu vznikne z toho, že nemohl věci najaté za trvání smlouvy užívat, a to z důvodu nesplnění smlouvy (§§ 1096, 1295 obč. zák.). Avšak jako při každém nároku na náhradu škody, musí i v tomto případě nájemník prokázati, že mu škoda vznikla, a musí dokázati výši škody. Tyto náležitosti však žalobce neprokázal. Jest zjištěno, že před opravou pece bez závady v ní pekl téměř výhradně jen preclíky, a připouští, že po znovuzřízení pece nepekl v ní jiné pečivo než zase výhradně preclíky. Tvrzení žalobce, že by snad byl před opravou pece pekl také pečivo jiné, není tvrzením takové okolnosti, již by bylo lze opodstatniti prokazatelnou škodu. Ježto tudíž žalobce neprokázal, že mu škoda stavem pece vznikla, nepochybil odvolací soud, zamítnuv žalobu. Již z toho důvodu nemohlo míti dovolání úspěch a nebylo proto třeba se zabývatí dalšími vývody dovolání.

Čís. 13094.

Reálními břemeny rozumí se závazky k určitým úkonům, které jsou spojeny s nemovitostí na ten způsob, že každý dočasný vlastník nemovitosti jako takový jest povinen konati tyto úkony.

Jde o pozemkovou služebnost, sekal-li majitel hospodářství trávu na cizím pozemku pro svůj dobytek a jím ji zkrmoval.

Právo sekati na cizím pozemku trávu a bráti si ji pro svou hospodářskou potřebu, není služebností požívání.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1933, Rv I 1023/32.)

Žaloba, by bylo zjištěno, že žalobci jako majitelé usedlosti přísluší neobmezené vlastnictví k pozemku (k potoku) č. k. 4154, a by žalovaný byl uznán povinným zdržeti se všech jednání, jež se jeví jako užívací právo k brání trávy, — byla zamítnuta soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

V souzené věci jde o to, zda vlastnictví žalobce k potoku č. kat. 4154 je neobmezené, či zda žalovaný vydržel právo služebnosti bráti si trávu na oné části břehu potoka, která hraničí s jeho pozemky č. kat. 851 a 852, zahradami tamtéž. Nižší soudy zjistily, že si žalovaný a jeho předchůdce v držbě usedlosti čp. 48 po více než třicet let brali trávu na sporné parcele. Jen v právním posuzování těchto skutkových okolností se nižší soudy rozcházejí. Soud první stolice usuzuje, že jde o výkon služebnosti, a to služebnosti pozemkové podle § 473 obč. zák. Dovojuje to z toho, že reality spolu sousedí, a že žalovaný sporné právo pro svou nemovitost vykonával. Odvolací soud spatřuje pozemkovou služebnost jen v tom případě, když sečení trávy na sporném pozemku se dělo na tím účelem, aby bejlí se nerozšířilo ze sporného pozemku na sousední pozemky žalovaného, v sečení trávy pro krmení spatřuje naproti tomu reální břemeno. Lze přisvědčiti žalobci, že v souzené věci nejde o reální břemeno, nýbrž o služebnost, jak správně dolíčil první soud. Reální břemeno rozumí se totiž i v nauce (Ehrenzweig: Věcné právo 1923 § 261 str. 393) i v judikatuře (sb. n. s. čís. 6847, 7976) závazky k určitým úkonům, které spojeny jsou s nemovitostí na ten způsob, že každý dočasný vlastník reality jako takový jest povinen konati tyto úkony. Tomu v souzené věci však tak není, neboť žalobce jako vlastník pozemku č. kat. 4154 má jen trpěti, aby žalovaný kosil si trávu na tomto pozemku, což jest základním znakem práva služebnosti (§ 472 obč. zák.). Správnou jest i výtku dovolatele, že odvolací soud neměl podle druhého odstavce § 482 c. ř. s. přihlížeti ke skutkovému tvrzení žalovaného, učiněnému teprve v odvolacím řízení, že sekal bejlí, by jeho pozemky nezaneřádilo. Přes to nelze však dovolání vyhověti. Nelze přisvědčiti žalobci, že právo, které žalovaný vykonával tím, že si s pozemku žalobcova bral trávu, je právem požívání podle § 509 obč. zák. Žalovaný nedomáhá se práva užívání potok žalobcův beze všeho omezení, šetře jen jeho podstaty, nýbrž jen práva sekati na něm trávu a tuto si bráti pro svou hospodářskou potřebu. Chybí tudíž náležitosti vyznačené v § 509 obč. zák. pro právo požívání, totiž užívání cizí věc, beze všeho omezení a jen šetřiti podstatu. První soud správně dolíčil, že jde o služebnost pozemkovou, spojenou s držbou nemovitostí č. p. 48, by se jí mohlo prospěšněji užívati. Že tomu tak, nasvědčuje zjištění, že žalovaný trávu sekal pro dobytek ve svém hospodářství a jím ji skrmoval, čímž poskytován jeho hospodářské usedlosti prospěch, a vykonal takto služebnost

pozemkovou ve smyslu § 473 obč. zák., jež v § 477 obč. zák. nejsou výčetno uvedeny. Poněvadž jde o služebnost spojenou s nemovitostí, mohl si žalovaný podle § 1493 obč. zák. započítati vydržecí dobu svých předchůdců. Vydržel-li žalovaný právo služebnosti, bráti si trávu s pozemku č. kat. 4154, jest proti němu zápůrčí žaloba, domáhající se výkonu, že jest povinen výkonu tohoto práva k pozemku žalobcova pod exekucí se zdržeti, bezdůvodná a nepochybil odvolací soud, když ji zamítl.

Čís. 13095.

Právní zájem na zjištění, že muž uznavší nemanželské otcovství, není jeho nemanželským otcem a že jeho zápis jako nemanželského otce ve farní matrice není po právu, má nemanželské dítě jen proti tomuto muži, nikoliv však i proti tomu, koho dítě považuje za pravého otce, třebaže tento, byv žalován o uznání nemanželského otcovství, namítal, že otcem jest muž zapsaný v matrice.

(Rozh. ze dne 9. prosince 1933, Rv II 270/33.)

Žalobce se narodil jako nemanželské dítě Heleny K-ové. Nemanželská matka udala u poručenského soudu, že otcem dítěte jest Antonín B., jenž pak otcovství u poručenského soudu uznal. Tvrdě, že skutečným jeho zploditelem jest Josef V., domáhal se žalobce, by bylo proti Antonínu B-ovi a Josefu V-ovi zjištěno, že žalovaný Antonín B. není otcem žalobcovým a že zápis jeho jako nemanželského otce v matrice není po právu. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného Josefa V-a a změnil napadený rozsudek v ten rozumn, že zamítl žalobu, by bylo proti Josefu V-ovi zjištěno, že Antonín B. není otcem žalobcovým a že zápis jeho jako nemanželského otce ve farní matrice není po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobcova.

Důvody:

Žaloba projednávaného sporu jest žaloba určovací a jest proto z úřadu zkoumati, zda jsou splněny předpoklady § 228 c. ř. s. Nelze o tom pochybovati, že žalobce má právní zájem na tom, by bylo soudním rozhodnutím co nejdříve zjištěno, že Antonín B. není jeho nemanželským otcem a že jeho zápis jako nemanželského otce ve farní matrice není po právu, neboť, uznal-li muž před poručenským soudem otcovství k nemanželskému dítěti, byl tím jeho právní poměr jakožto nemanželského otce stanoven s absolutním právním účinkem a toto právoplatné zjištění stavu váže tak dlouho, dokud není odstraněno výrokem soudu, že toto zjištění otcovství jest nesprávné (rozhodnutí čís. 6210 sb. n. s.). Žalobce neměl proto možnost, žalovati Josefa V-a o uznání otcovství, pokud si nevymohl soudní rozhodnutí proti Antonínu B-ovi, že není jeho nemanželským otcem. Zájem na tomto zjištění lze přiznati žalobci jen proti Antonínu B-ovi, nikoliv též proti spolužalovanému Jo-

sefu V-ovi, i když tento ve sporu o uznání otcovství namítal, že nemanželským otcem jest Antonín B., neboť ve sporech týkajících se osobního stavu, o něž v souzeném případě jde, ježto spor se týká poměru nemanželského dítěte k otci, váže pravomoc rozsudku i osoby třetí; to vyžaduje zájem právního řádu. Žalobce může proto vyvrátit onu námitku žalovaného Josefa V-a ve sporu o uznání otcovství právoplatným rozhodnutím, jež si v této otázce vymohl proti Antonínu B-ovi a neměl ani příčiny, ani zájmu, by se téhož rozhodnutí domáhal i žalobou proti Josefu V-ovi. Bylo proto žalobu proti Josefu V-ovi pro nedostatek předpokladů § 228 c. ř. s. zamítnouti, takže již z tohoto důvodu nebylo lze přiznat úspěch dovolání žalobcovu.

Čís. 13096.

Důvodem ke zvýšení jistoty již uložené podle § 44, druhý odstavec, ex. ř. není, že dlužník podal v opozičním sporu dovolání proti souhlasným rozsudkům nižších soudů, zřejmě prý ze svévole, a tím prý ohrozil vydobytí úroků, jež se postupně promlčují a kauční jistotou nejsou kryty, jakož i vydobytí narůstajících útrat sporu, a že hodnota nemovitostí postupem času valně klesá.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1933, R I 885/33.)

Vnucená dražba nemovitostí byla odložena vzhledem ke sporu o nepřipustnost exekuce a dlužníku bylo uloženo, by dal jistotu 20.000 Kč, již dlužník též složil. Návrhu vymáhajících věřitelů, by byla dlužníku uložena další jistota po 50.000 Kč vyhověl soud první stolice potud, že uložil dlužníku další jistotu 5.000 Kč a 10.000 Kč. Rekursní soud zamítl návrh vymáhajících věřitelů na uložení další jistoty dlužníku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 44. druhý odstavec, ex. ř. se nevyhledává ke zvýšení uložené již jistoty, by k dřívějším okolnostem přistouply nové další okolnosti ohrožující uspokojení nároku vymáhajícího věřitele, stačí, když se po povolení odkladu exekuce toto ohrožení projeví třebas z příčin, které tu již dříve byly, ale teprve později ve svých účincích se staly vymáhajícímu věřiteli a soudu poznatelnými (rozhodnutí čís. 7029 sb. n. s.). Takové okolnosti však vymáhající věřitelka neuvedla, ona opírala návrh na zvýšení jistoty jednak o to, že dlužník podal v opozičním sporu dovolání proti souhlasným rozsudkům nižších soudů zřejmě prý ze svévole a tím prý ohrozil vydobytí úroků, jež se postupně promlčují a kauční jistotou nejsou kryty jakož i vydobytí narůstajících útrat sporu, jednak o to, že hodnota nemovitostí postupem času valně klesá. Neboť, byla-li exekuce odložena usnesením exekučního soudu z 12. ledna 1932 až do právoplatného skončení sporu o nepřipustnost exekuce, bylo lze předvídati, že spory projdou všemi třemi stolicemi, a otázku, zda dovolání jest svévolné, nemůže řešiti soud exekuční. Mohla se proto rekurentka

zajistiti i pro tento předvídatelný případ a proti původně stanovené jistotě 20.000 Kč se brániti rekurssem a tam tuto předvídatelnou možnost uplatňovati a nemůže tvrditi nyní důvodně, že by jí nebylo bývalo určité vyhověno. A rovněž tak na značný pokles cen nemovitostí mohla již tehdy poukázati, an i ten byl tenkrát poznatelný a nevznikl v mezidobí mezi stanovením původní jistoty 20.000 Kč, 12. ledna 1932, a návrhem vymáhající věřitelky ze dne 9. června 1932 na zvýšení jistoty.

Čís. 13097.

Prozatímní opatření podle § 5 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931, nemá místa, jde-li o vydobytí smluveného výživného jen za dobu minulou.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1933, R I 1172/33.)

Manželka navrhla proti manželi povolení prozatímního opatření pro výživné za dobu od 1. září 1933 do 31. srpna 1934. Soud první stolice návrh zamítl, rekursní soud návrhu vyhověl. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Žalující strana, uplatňující jen nárok na doplacení zbytku 500 Kč, který jí rekurent nedoplatil na smluveném výživném za měsíc srpen 1933, domáhá se prozatímního opatření pro výživné 18.000 Kč za dobu od 1. září 1933 do 31. srpna 1934 podle § 5 zákona ze dne 16. prosince 1930 čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931, leč neprávem. Podle tohoto zákonného ustanovení jest podmínkou navrhovaného prozatímního opatření, že se navrhovatel domáhá, by soud stanovil nárok na výživu, výchovu nebo zaopatření nebo plnění z něho, tedy, by nárok ten určil a přisoudil pro budoucí dobu co do existence a výše, a prozatímní opatření podle citovaného zákonného ustanovení nemá místa, jde-li o dobytí smluveného výživného jen za dobu minulou.

Čís. 13098.

Ani při exekuci na základě mimosoudní výpovědi není třeba, by vymáhající věřitel v návrhu podal průkaz, že jde o některou z výjimek § 31 zákona o ochraně nájemců, a nemůže dlužník v exekučním řízení uplatňovati, že vypovídáná místnost jest pod záštitou zákona, když nepodal námitky, kde jedině tuto hmotněprávní námitku mohl uplatňovati.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1933, R I 1184/33.)

Soud první stolice povolil exekuci vnuceným vyklizením najatých místností na základě mimosoudní výpovědi vymáhajícího věřitele. Rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y :

Jde o exekuci vnučeným vyklizením najatých místností, kterou první soud povolil na základě mimosoudní výpovědi vymáhající strany ze dne 17. srpna 1933, dané povinnému ke dni 15. září 1933. Rekursní soud exekuční návrh vymáhající strany zamítl, uznáv sice, že nebylo třeba, by mimosoudní výpověď obsahovala též návrhy v § 562 c. ř. s. uvedené, a že i jinak mimosoudní výpověď vykazovala veškeré náležitosti v §§ 565 a 562 c. ř. s. vyžadované, ale zaujáv stanovisko, zastávané v rozhodnutí čís. 6633 sb, n. s., že za platnosti zákona na ochranu nájemníků jest na vypovídající straně, která se domáhá povolení exekuce na základě mimosoudní výpovědi, proti níž nebyly podány v čas námitky, by v exekučním návrhu podala průkaz, že v dotčeném případě jde o jednu z výjimek v § 31 zák. o ochr. náj. uvedených. Než od tohoto názoru, vysloveného v příčině soudní i mimosoudní výpovědi v rozhodnutích čís. 6076 a čís. 6633, se nejvyšší soud uchýlil v rozhodnutí čís. 10.655, v němž vyslovil a zevrubně odůvodnil názor, že, nepodá-li nájemce námitky proti s o u d n í výpovědi, vejde příkaz v ní obsažený v moc práva, a že nemůže nájemce h m o t n ě p r á v n í obranu, kterou měl uplatnit námitkami, vznášeti teprve v exekučním řízení, ať rekusem nebo žalobou — a že pronajímatel, vydobývši si pravoplatnou výpověď, nemusí za účelem povolení exekuce ještě prokazovati, že nejde o byt nebo místnost podléhající ochraně. K tomuto názoru dospěl nejvyšší soud zejména v uvážení, že ustanovení zákona na ochranu nájemníků (§§ 1 a 7 druhý odstavec) chtějí chrániti nájemníka, pokud ochrany užití chce a jí potřebuje, ale nebrání mu, by se ochrany, kterou má, dobrovolně nevzdal pro určitý již nastávší případ a podřídil se výpovědi tím, že se vzdá námitek proti ní, ať to učiní výslovně nebo mlčky, tím, že námitky nepodá. Co bylo v tomto rozhodnutí, k němuž se odkazuje, řečeno o soudní výpovědi zakládající exekuční titul (§ 1 čís. 4 exek. řádu), platí i o m i m o s o u d n í výpovědi, jestliže nabyla účinku výpovědi soudní podle § 565 odstavec třetí a čtvrtý c. ř. s. a zakládá-li tedy exekuční titul podle § 1 čís. 18. exek. řádu. Výpověď z nájmu může býti dána soudně nebo mimosoudně (§ 561 c. ř. s.). V obojím případě může se vypovězený brániti námitkami (§§ 562 a 566 c. ř. s.). Není v zákoně podkladu pro názor, že by co do námitek byl rozdíl mezi výpovědi soudní a mimosoudní. Nepodal-li vypovězený námitky, nemůže doháněti teprve v exekučním řízení, co zameškal. Ani při mimosoudní výpovědi není tedy třeba, by vypovídající v exekučním návrhu podal průkaz, že jde o některou z výjimek v § 31 zák. o ochr. náj. uvedených, a může nájemce v exekučním řízení rekusem uplatňovati, že vypovídána místnost jest pod zástitou zákona, když nepodal námitky, kde jedině tuto hmotněprávní obranu mohl uplatnit. Tak bylo již vysloveno také v rozhodnutí ze dne 21. září 1933 č. j. R I 843/33-1 (čís. 12826 sb. n. s.). Právem uvádí stěžovatel v dovolacím rekursu, že by ani nebylo možné podati v tomto případě průkaz o tom, že vypovězené místnosti nepodléhají zákonu o ochraně nájemníků. V případech v praxi nejčastějších, totiž kde jest otázka ochrany či nedostatku ochrany pochybná a sporná, může býti řešena jen soudem, ale k tomu není určeno řízení exekuční.

Čís. 13099.

Předmětem postupu může býti i pohledávka postupitele z povolení zápůjčky postoupeným dlužníkem.
Postoupený dlužník nebyl oprávněn povolenou zápůjčku vyplatiti jinému než postupníkovi, jakmile byl o postupu uvědoměn. Postoupil-li postupitel částky ze zápůjčky více osobám, byl postoupený dlužník povinen jim postoupené částky vyplatiti v pořadí, v němž byl o postupech uvědoměn.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1933, Rv I 33/32.)

Žalobě na žalovanou spořitelnu o zaplacení 14.500 Kč, procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by o věci znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y :

Žaloba je opřena o tvrzení, že Václav B. postoupil žalující firmě ze zápůjčky, již mu žalovaná povolila, 11.000 Kč a 3.500 Kč, že žalovaná byla o postupu uvědoměna, že však přes to postoupené částky nevyplatila žalobkyni, nýbrž jiným osobám. Odvolací soud má tedy pravdu, že nejde o žalobu o náhradu škody, nýbrž o žalobu o zaplacení postoupené částky, tedy o splnění smluvního závazku. Právní poměr mezi stranách částek, tedy o splnění smluvního závazku. Právní poměr mezi stranami jest posuzovati podle předpisů §§ 1392 a násl. obč. zák., nehledíc k tomu, zda v době postupu již došlo ke smlouvě o zápůjčku mezi Václavem B-em a žalovanou, poněvadž lze postoupiti i budoucí pohledávky, jsou-li určeny co do osoby dlužníka a důvodu vzniku. Účinnost postupu byla závislá jen na tom, zda dojde k povolení zápůjčky. Nelze však odvolacímu soudu přisvědčiti v tom, že žalovaná sice Václavu B-ovi zápůjčku slíbila, ale nepovolila a že proto žalobkyně nemá nárok na vyplacení postoupených částek, třebaže žalovaná Václavu B-ovi poskytla na slíbenou zápůjčku zálohy, jež činily celkem 24.762 Kč. Výplatou těchto »záloh« žalovaná vskutku Václavu B-ovi nejen povolila, nýbrž i vyplatila zápůjčku v této částce. Zda při tom upustila od podmínek pro výplatu stanovených neb obvyklých, na tom nezáleží. Žalovaná však nebyla oprávněna postoupené částky vyplatiti jinému než postupníkovi, jakmile byla o postupu uvědoměna (§ 1396 obč. zák.) a, postoupil-li Václav B. částky ze zápůjčky více osobám, byla povinna jim postoupené částky vyplatiti v pořadí, v jakém byla o postupech uvědoměna. Žalobkyně tvrdí, že žalovaná byla povinna — prý podle ujednání — vyplatiti především částky jí postoupené. Je-li tím míněno, že žalovaná byla povinna zaplatiti žalobkyni postoupené částky bez ohledu na pořadí postoupníků, není toto mínění správné. Podle zjištění prvního soudu, jež dostupným není toto mínění správné. Podle zjištění prvního soudu, jež dostupným nebylo napadeno, tážal se společník F. žalující firmy, když B. tvrdil, že má od žalované povolenou zápůjčku 65.000 Kč a nabídl žalující firmě postup 11.000 Kč z ní, ředitele žalované, byla-li B-ovi zá-

půjčka skutečně povolena, ředitel to potvrdil a prohlásil, že žalovaná může žalobkyni přímo zaplatit, předložil-li cesi B-em podepsanou. Při postupu druhé částky 3.500 Kč odpověděl ředitel žalované na telefonický dotaz žalující firmy, by zaslala dodatečnou cesi, že žalovaná zmíněnou částku zadrží přesně tak, jako při první cesi. Ani z tohoto ústního prohlášení ani z korespondence stran nelze usuzovati, že se žalovaná zavázala vyplatit žalobkyni postoupené částky bez ohledu na práva předcházejících věřitelů. Ředitel žalované spořitelny, jemuž náleželo provádět usnesení ředitelstva a vyplácti zápůjčky, by nebyl býval ani oprávněn, žalovanou k tomu zavázati, poněvadž takový závazek by přesahoval pouhou výplatu povolené zápůjčky postupníkům. Ostatně praví žalobkyně sama v dovolání, že sporné bylo jediné to, zda žalovaná podle dřívější doby postupů žalobkyně (první pořadí) byla povinna platiti především jí, či zda byla oprávněna vyplatiti ze zápůjčky jiným osobám a teprve naposledy žalobkyni. Rozumí tedy tvrzenému ujednání patrně sama jen tak, že mělo býti především zapláceno jí, poněvadž podle pořadí byla první. Záleží tedy jen na tom, kolik by se z částky 24.762 Kč bylo dostalo na žalobkyni, kdyby žalovaná při vyplácení této částky byla dbala pořadí postupníků podle doby, kdy byla o postupech uvědoměna. Poněvadž to nebylo zjištěno, je řízení kusé a nutno je v tomto směru doplniti (§§ 496 čis. 3, 513, 510 c. ř. s.). Pořadí postupu 11.000 Kč bude počítati podle doby, kdy žalovaná byla uvědoměna o původním postupu této částky ze dne 9. července 1928, nikoliv podle doby, kdy obdržela postupní prohlášení ze dne 17. srpna 1928. Neboť žalobkyně prohlásila na postupní listině ze dne 17. srpna 1928 dřívější postup (z 9. července 1928) za neplatný patrně jen proto, že žalovaná tvrdila, že jej neobdržela. Ježto však toto tvrzení žalované se ukázalo býti nesprávným, platí doba, kdy žalovaná byla uvědoměna o původním postupu ze dne 9. července 1928; nelze zmíněné poznámce rozuměti tak, že se žalobkyně tohoto svého pořadí vzdala.

Čís. 13100.

Ten, komu přísluší služebnost cesty a chůze přes dvůr usedlosti, jest povinen, najde-li vrata, v místech průjezdu a průchodu po stranách dvoru zřízená, zavřena, vrata po výkonu svého služebnostního oprávnění za sebou zavřítí.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1933, Rv I 722/32.)

Žalobci jsou vlastníky parcely č. kat. 452/1, cesty přes dvůr usedlosti žalobců, jež jest stížena služebností jízdy a chůze ve prospěch usedlosti žalovaných, kteří tuto služebnost také vykonávají. V roce 1930 postavili žalobci na parcele č. kat. 452/1 a na parcele č. kat. 31/1 dřevěná vrata. Vrata jsou postavena proti sobě na obou koncích dvora, vlastně cesty č. kat. 452/1, takže při výkonu služebnosti cesty (chůze), žalovaní těmito vraty musí projíti (projetí). Žaloba žalovaných, kterou při stavbě vrat na žalobce pro rušenou držbu podali, byla právoplatně zamítnuta. Žalovaní při výkonu služebnosti, najdou-li vrata zavřena, je

za sebou pro výkon služebnosti nezavírají. Žalobou, o níž tu jde, domáhali se žalobci na žalovaných, by žalovaní byli uznáni povinnými vrata žalobců postavená na jejich pozemcích č. kat. 452/1 a stavební parcele č. kat. 31/1 v Z. po výkonu služebnosti chůze a jízdy příslušející jim k pozemku žalobců č. kat. 452/1 za sebou zavřítí, byla-li jim při výkonu služebnosti nalezena zavřena. Procesní soud prvního stáříce uznal podle žaloby. Důvody: Při právním posuzování sporu přichází v úvahu ustanovení § 484 obč. zák., druhá věta, podle níž služebnosti nesmějí býti rozšiřovány, nýbrž spíše, pokud to jejich povaha a účel zřízení dovoluje, musí býti súzovány. Jest jisto, že zřízením vrat, které dříve služebnosti chůze a jízdy nevadily, byla služebnost žalovaných omezena a omezení to soudem právoplatně bylo dovoleno. Žádají-li nyní žalobci jako držitelé statku služebnosti obtíženého, aby žalovaní při výkonu služebnosti, když vrata najdou zavřena je po výkonu služebnosti zavřeli, spatřuje soud v jejich žádosti omezení služebnosti žalovaných, a to omezení takové, které má na mysli právě shora citovaná věta § 484 obč. zák. Není pochyby, že povaha a zřízení služebnosti shora naznačené omezení to dovoluje. Musí-li si žalovaní vrata před výkonem služebnosti otevřítí, dovoluje povaha služebnosti, by je po výkonu zase zavřeli. Uvážil-li se dále ustanovení § 858 obč. zák., kterým jest uloženo vlastníkům břemeno své prostranství uzavřítí a s tím spojené ručení za případné škody a dále ustanovení § 482 obč. zák., že držitel věci služebné není povinen něco konati, nýbrž jen výkon práva trpěti neb něco opomíjeti, jest nutným důsledkem toho, při použití těchto ustanovení na souzený spor, že jest povinností žalovaných po výkonu služebnosti, najdou-li vrata před tím zavřena, zase je zavřítí. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: První soudce posoudil správně věc po stránce právní, uznáv žalované povinnými, by vrata na pozemcích po výkonu služebnosti chůze a jízdy též za sebou zavřeli, byla-li při výkonu služebnosti nalezena zavřena, a správně poukazuje prvý soud k ustanovení § 484 obč. zák. Jest jisto, že žalobci jsou vlastníky těchto pozemků a že mají právo, by pozemků těch vlastnický užili, pokud se výkon služebnosti nemaří, v souzeném případě tím spíše, ježto jde o pozemky tvořící dvůr rolnické usedlosti, pro ni tak důležitý. V souzeném případě opatření, jehož se domáhá žalující strana, výkon služebnosti nikterak neznemožní, ani nestíží, vždyť žalovaní mohou klidně dvorem projetí, a otevření a zavření vrat výkon služebnosti nikterak neznemožňuje. Vlastníci panujícího pozemku mohou sice své právo vykonávati podle libosti, ale právo jejich nesahá tak daleko, by žalobci k vůli volnému průjezdu žalovaných měli vrata otevřena a by tím na svém jmění trpěli škodu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud neposoudil věc, jak mu dovolatelé vytýkají (§ 503 čis. 4 c. ř. s.) po stránce právní nesprávně, uznáv, že žalovaní, jimž přísluší služebnost cesty a chůze přes dvůr žalobců, jsou, najdou-li vrata v místech průjezdu a průchodu po stranách dvoru zřízená, zavřena, po-

vinni, by vrata ta po výkonu svého služebnostního oprávnění za sebou zavřeli. Podle § 484 obč. zák. jest služebnosti, pokud se to snáší s jejich povahou a účelem, omezovali. Tvrzení dovolatelů, že se uloženou jim povinností zavírají za sebou vrata, výkon jejich služebnosti do té míry znesnadňuje, že se činí skoro nemožným, není opodstatněno. Nemožným průjezd dvorem žalobců se tím nestává a může jen jíti o nepatrné zdržení při projíždění dvorem. To však proti právu žalobců jako vlastníků dvora na jeho ohrazení a uzavření na váhu nepadá. Služebnost a její účel se tím nemaří. Nemaří se služebnost a její účel povinností k zavírání vrat ani v době žní, svážení sena a vyvážení hnoje a není proto důvod omeziti povinnost, zavírání vrat pro uvedenou přesně ani neurčitelnou dobu v ten způsob, že by dovolatelé byli povinni zavíratí vrata teprve koncem dne po výkonu svého služebnostního oprávnění.

Čís. 13101.

Okolnost, že k zajišťovacímu převodu svršků došlo v Německu a že podle německého práva zakládá zajišťovací převlastnění plné, byť i jen dočasné nebo podmíněné vlastnictví, jež by opravňovalo k žalobě podle § 37 ex. ř., jest nerozhodná, jde-li o věci v tuzemsku se nalézající a zde exekucí postižené.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1933, Rv I 1059/32.)

Žaloba o nepřipustnost exekuce (§ 37 ex. ř.) na svršky byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Napadeným rozsudkem byla žaloba o nepřipustnost exekuce podle § 37 ex. ř. zamítnuta z důvodu, že vylučované věci převedeny byly na žalobkyni jen k zajištění a že zajišťovací převod stačí sice k žalobě podle § 258 ex. ř., nikoli k žalobě podle § 37 ex. ř. Dovolání proti tomuto rozsudku, oprávněnému o dovolací důvody čís. 2 a 4 § 503 c. ř. s., nelze přiznati oprávnění. Podle předložených prohlášení ze dne 5. prosince 1928 a 27. února 1930, vydaných v H. v Sasku a vedených na důkaz tvrzeného vlastnictví žalobkyně k vylučovaným předmětům, jest přisvědčiti odvolacímu soudu (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), že jde jen o převod vlastnictví k zajištění. Převodem zajištěno býti mělo věno žalobkyně a její pohledávka ze zápůjčky. Závěru, že jde o zajišťovací převod, není na závadu, praví-li se v prohlášení ze dne 27. února 1930, že, nebude-li zápůjčka do určité doby zaplacená, přejdou převedené věci do trvalého vlastnictví žalobkyně, neboť, že případ ten nastal, nebylo žalobkyni v první stolici ani tvrzeno ani prokázáno. Uvedená prohlášení, vydaná manželem žalobkyně, jsou jasná a určitá. V plenárním rozhodnutí ze dne 9. května 1925 pres. 1385/24 uveřejněném ve sb. n. s. pod čís. 5026, jakož i v dalších rozhodnutích sb. n. s. čís. 5553, 9929, 10.731 a v jiných bylo vysloveno a blíže dovedeno, že zajišťovací

převod, hledíc k ustanovení § 10 (nyní 12) konk. ř., neopodstatňuje žalobu podle § 37 ex. ř., nýbrž jen žalobu podle § 258 ex. ř. Na důvody oněch rozhodnutí se odkazuje. Žalobkyně se snaží, leč marně, dovoditi, že oněch rozhodnutí nelze na její případ použiti, protože k převodu došlo v Německu a že podle německého práva zakládá zajišťovací převlastnění plné, byť i jen dočasné nebo podmíněné vlastnictví, tudíž právo, žalobu podle § 37 ex. ř. opodstatňující. Jde o věci v tuzemsku se nalézající a zde exekucí postižené. Pro případ konkursu stanoví § 10 (nyní 12) konk. ř., že o právech ze zajišťovacího převlastnění platí totéž, co o právech oddělných, najmě zástavních věřitelů. Zákon nečiní rozdíl a nesejde tudíž na tom, kde a kým oddělného práva, pokud se týče práva ze zajišťovacího převlastnění bylo nabyto, stačí, že jde o jmění nedo konkursní podstaty náležející tedy o úpadcovo tuzemské jmění nemovitě a movitě ať je kdekoliv (§ 66 nyní § 3 konk. ř.). Co platí pro konkurs, to jest při generální exekuci na dlužníka, platí také pro jednotlivou exekuci v tuzemsku. Z toho vyplývá, že je nerozhodno, že se prohlášení ze dne 5. prosince 1928 a ze dne 27. února 1930 stala v Německu a že tam zajišťovací převlastnění zpravidla zakládá plné právo vlastnické, byť i jen dočasné nebo podmíněné. Uznáv tudíž na zamítnutí žaloby, odvolací soud nepochybil (§ 503 čís. 4 c. ř. s.).

Čís. 13102.

Tvrzení žalovaných v odvolání, že nebylo důvodu, aby bylo uznáno, že jsou osobně povinni k náhradě škody, poněvadž nejsou vlastníky auta ani provozními podnikateli, jest nedovolenou novotou, třebaže žalovaní v první stolici všechna tvrzení žaloby, která výslovně nedoznali, popřeli.

Třebas bylo auto majetkem veřejné obchodní společnosti, lze se domáhati náhrady škody na osobně ručících společnících.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1933, Rv I 1078/32.)

Žalobní nárok na náhradu škody proti řidiči automobilu a proti veřejným společníkům Josefu Š-ovi a Josefu F-ovi jako majitelům auta, uznal procesní soud první stolice důvodem po právu. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalovaných Josefa F-a a Josefa Š-a. Důvody: Z důvodu automobilové nehody zažalovala žalobkyně náhradu škody proti řidiči Josefu K-ovi a proti vlastníkům auta, o němž udala, že jest majetkem firmy Josef Š. a Josef F., stavitelé v S., pokud se týče jejich veřejných společníků Josefa F-a a Josefa Š-a. Odvolatelé proti tomuto přednesu žalující strany nic nenamítali a po provedeném řízení byl mezitím rozsudek vydán proti všem žalovaným. Namítají-li nyní odvolatelé, že nejsou vlastníky auta, jde o námitku teprve v řízení odvolacím uplatňovanou a tudíž podle § 482 c. ř. s. nepřipustnou. Avšak i kdyby se věc měla posouditi po stránce právní beze zřetele k ustanovení § 482 c. ř. s., postupoval první soud správně, vydav mezitím rozsudek ve smyslu žaloby i proti odvolatelům. I když vlastníkem auta byla veřejná obchodní společnost, ručí podle čl. 112 obch. zák. spo-

lečníci za všechny závazky společnosti solidárně a celým svým jměním a má společenský věřitel možnost žalovati podle libosti společnost samu nebo jenom společníky nebo společnost i společníky.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelé uplatnili teprve v odvolacím spisu námitku nedostatku pasivní legitimace, že nebylo důvodu, by bylo uznáno, že jsou osobně povinni k náhradě škody, poněvadž nejsou ani vlastníky auta ani provozními podnikateli, a že měla být žaloba pokud směřuje proti nim jako osobně ručícím zamítnuta. Odvolací soud právem považoval toto tvrzení za nepřipustnou novotu podle § 482 c. ř. s. (srovnej rozh. čís. 1594 sb. n. s.) a dovolatelé marně proti tomu brojí s hlediska dovolacího důvodu čís. 3, dovozující, že je napadený rozsudek v tom směru v rozporu se spisy, poněvadž prý dovolatelé všechna tvrzení žaloby, která výslovně nedoznali, popřeli a tedy popřeli i tvrzení žaloby pod II, že automobil jest vlastnictvím veřejných společníků žalované firmy Josefa F-a a Josefa Š-a.

Než, i kdyby bylo lze tuto námitku považovati za přípustnou a za vlastníka auta bylo považovati jen žalovanou veřejnou obchodní společnost, byl sporný případ po právní stránce správně posouzen, poněvadž veřejní společníci ručí podle čl. 112 obch. zák. za všechny závazky společnosti solidárně a celým svým jměním, takže nemůže být poškozenému (žalobci) zabráněno, by vedle společnosti nežaloval osobně ručící veřejné společníky, což má podle prvního odstavce § 11 ex. ř. ten právní význam, že na základě rozsudku v souzeném případě vydaného může být exekuce povolena přímo na jmění žalovaných veřejných společníků osobně ručících, aniž bylo k tomu třeba průkazu v citovaném zákonném ustanovení předepsaného.

Čís. 13103.

Pojišťovací smlouva.

Neměl-li pojišťovací ústav vyplatiti přiznanou náhradu, dokud pojištěný nedokázal úředním vysvědčením svou nevinu, a nesměla-li náhrada, bylo-li podezření z trestného činu, býti vyplacena dříve, než závada byla odstraněna, jest splnění těchto podmínek základem pro určení doby vzniku promlčení nároku na náhradu, leda, že by splnění záviselo na libovůli oprávněného.

V tom, že pojištěný podal proti prvnímu odsuzujícímu rozsudku zmateční stížnost, nelze spatřovati subjektivní, ryze osobní překážku pro splnění podmínky.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1933, Rv I 1089/32.)

Žalobce pojistil své věci na Slovensku u žalované pojišťovny proti škodě z požáru. Dne 22. září 1926 pojištěné věci shořely. V lednu 1930 bylo žalované pojišťovně předloženo vysvědčení o žalobcově nevině.

Dopisem ze dne 22. ledna 1930 oznámila žalovaná pojišťovna žalobci, že jeho nárok na náhradu škody, kterou utrpěl požárem zamítá, protože tím, že do 31. prosince 1929 nepředložil předepsané vysvědčení nevinu, pokládá žalobcův nárok za promlčený. Žalobě o zaplacení pojistné summy bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatelka již přiznává, že žalobce projevil souhlas s náhradou v jejím dopise ze dne 29. prosince 1926 stanovenou v souladu s dřívějším dopisem na 36.761 Kč, a trvá jen na názoru, že žalobcův nárok jest promlčen. Avšak nelze ji přisvědčiti. Ustanovení § 19 zákona o pojišťovací smlouvě čís. 501/1917 ř. z. a ustanovení § 487 obchod. zákona slovenského shodují se v tom, že časovým základem pro počátek promlčecí doby jest den, od kterého mohly nároky býti uplatňovány. U obligačního nároku a tudíž i u nároku na vyplacení pojistné jistiny jest pro vznik promlčecí lhůty podle všeobecných zásad rozhodující doba, kdy měla nastati povinnost pojišťovny k vyplacení pojistné jistiny, jelikož tím nastala její splatnost. Podle § 32 všeobecných pojišťovacích podmínek jest ústav povinen vyplatiti přisouzenou náhradu nejdéle do čtrnácti dnů potom, kdy její výška a povinnost ústavu ku placení uznáním obou stran, smlouvou, pravoplatným rozsudkem anebo rozhodčím výrokem byla na jisto postavena a když pojištěný dokázal úředním vysvědčením svou nevinu na vzniku škody, a náhrada nesmí, je-li podezření z trestního činu, býti vyplacena dříve, než závada byla odstraněna. Závisí tedy výplata na odkládací výmince, na předložení vysvědčení o nevinosti, a její splnění jest základem pro určení doby vzniku promlčení, leda, že by splnění záviselo na libovůli oprávněného, čemuž tak v souzeném případě není, an žalobce nemohl vysvědčení předložiti dříve, než bylo pravoplatně trestní řízení proti němu skončeno, a nemohl nárok před splněním výminky vůbec nijak uplatňovati. Promlčecí doba by se mu tím neprodložovala jen, kdyby mu subjektivní ohledy byly v tom překážely, čehož v souzeném případě rovněž není, a nelze subjektivní ryze osobní překážku spatřovati ani v tom, že proti prvnímu odsuzujícímu rozsudku z 22. listopadu 1927 podal zmateční stížnost, an se tím domáhal svého práva a směřoval k tomu, by výminka předložení vysvědčení nevinosti byla splněna. Jest-li zjištěno, že druhý osvobozující rozsudek porotního soudu byl vydán až 16. listopadu 1929, byl právnímu zástupci žalobce doručen 2. ledna 1930, opatřen doložkou pravoplatnosti 3. ledna 1930 a 15. ledna 1930 byl odeslán žalované straně, nelze žalobci vytýkati, že z vlastní liknavosti oddálil splnění odkládací výminky, leda tím, že neodeslal žalované straně ihned, to jest 14. ledna 1930, rozsudek, jenž mohl snad dojíti žalovanou stranu již 15. ledna 1930, takže by tento den byl mezníkem pro vypočtení počátku promlčecí doby. Podal-li žalobce žalobu 14. února 1930, nepropásl — počítaje i od 5. ledna 1930 — promlčecí lhůtu ani podle § 19 pojišťovacího zákona ani podle § 487 obchodního zákona slovenského. A jaký vliv má tento nezávinný jím průtah ve splnění odkládací výminky

a v podání žaloby na hospodářství žalované strany a na hospodářství pojišťoven vůbec, jest pro právní výklad pravidel o promlčení bezvýznamným, an žádný ze zákonů výjimky pro pojišťovny nestanoví.

Čís. 13104.

Okolnost, že povolení exekuce vnučeným zřízením zástavního práva na nemovitosti nabylo proti dlužníku právní moci, nevylučuje, by se třetí osoba, pro niž bylo na nemovitosti postižené exekucí knihovně zapsáno substituční právo se zákazem zcizení a zavazení, nedomáhala žalobou podle § 37 ex. ř. nepřipustnosti exekuce.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1933, Rv I 1971/32.)

Žalované byla pravoplatně povolena exekuce vnučeným zřízením zástavního práva na nemovitosti připsané dlužníku, na niž vázlo ve prospěch nezletilých žalobců substituční právo a zákaz zcizení a zatížení. Žalobě, již se domáhali žalobci na žalované nepřipustnosti exekuce, bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Prisvědčiti jest dovolatelce, že v souzeném případě jde o žalobu podle § 37 ex. ř., nikoli podle § 35 ex. ř., jak ji odvolací soud označil patrně omylem, neboť ve svém usnesení ze dne 22. října 1931 vyslovil správně, že jde o žalobu podle § 37 ex. ř. Dovolatelka sama přiznává, že zákaz zcizení a zatížení nemovitostí brání vkladu vnučeného práva zástavního, míní však, že v exekuci může být pokračováno, jakmile vnučené zástavní právo bylo pravoplatně vloženo. Avšak okolnost, že povolení exekuce vnučeným zřízením práva zástavního nabylo proti dlužníkovi právní moci, jest nerozhodná, neboť nevylučuje, by oprávněné třetí osoby — zde žalobci — se nedomáhali rozsudku o nepřipustnosti exekuce, protože jim přísluší k nemovitosti právo, které výkon exekuce nedopouští (§ 37, první odstavec ex. ř.), t. j. v souzeném případě knihovně zapsané právo substituční se zákazem zcizení a zatížení. Dovolatelka tvrdí, že žalobní nárok jest promlčen, ježto žalobci, ač prý svým zákonným zástupcem byli o vnučeném vkladu práva zástavního uvědoměni, nezachovali se podle § 63 knih. zák. Než dovolatelka přehlídí, že předpis § 63 kn. zák. se sem vůbec nehodí, protože žaloba nesměruje proti osobě třetí, která by byla nabyta knihovního práva na základě neplatného vkladu, nýbrž proti osobě, která vkladem přímo práva nabyla, takže tu platí ustanovení § 62 kn. zák. Netřeba se tedy obíratí otázkou vyrozumění nezletilců o povolení vkladu, zejména otázkou, zda vyrozumění otce jako dlužníka ve vlastním jméně by mohlo býti pokládáno také za vyrozumění otce jako zákonného zástupce nezletilých dětí.

Čís. 13105.

Předpis § 1018 obč. zák. neplatí při nezpůsobilosti zmocněnce k právnímu jednání.

Znalecký důkaz o tom, zda byl směnečný dlužník pro duševní chorobu v rozhodné době způsobilý se směnečně zavazovati, nebyl řádně proveden, spokojily-li se nižší soudy posudkem znalců slyšených v řízení o zbavení svéprávnosti.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1933, Rv I 1929/33.)

Směnečný platební příkaz proti firmě Karel S. a proti Janu S-ovi ponechal procesní soud své stolice v platnosti a uvedl v otázku, o niž tu jde, v důvodech: Jde o to, zda jsou směnky ohledně firmy S. neplatné, poněvadž prokurista S. v době podpisů směnek byl choromyslným. Podle souhlasného udání obou stran byly směnky žalovanými podepsány dne 13. října 1931. Podle obchodního rejstříku byl Jan S. od 20. února 1931 prokuristou firmy Karel S. a jsou směnky S-em jako prokuristou firemně zamenány. Podle článku 42 obch. zák. je firma zavázána směnkami, které podepsal prokurista per pa, bez ohledu k tomu, zda byl prokurista v této době choromyslný, čili nic. To vyplývá z § 1018 obč. zák. ve spojení s § 6 a § 865 obč. zák. t. j. prohlášení prokuristy, jehož prokura je zapsána v obchodním rejstříku jest závazným pro firmu i tehdy, nemůže-li se prokurista pro vlastní osobu zavázati pro nedostatek rozumu. Proto musil býti směn. plat. příkaz proti firmě Karel S. ponechán v platnosti. Odvolací soud zrušil směnečný platební příkaz ohledně obou žalovaných. Důvody: Především jest poukázati k tomu, že napadený rozsudek běže za prokázáno, že duševní choroba Jana S-a, pro kterouž byl zbaven svéprávnosti usnesením ze dne 6. prosince 1932, existovala již v době podepsání směnek, t. j. dne 3. října 1931. Z téže skutečnosti vychází i obě odvolání, a také soud odvolací vychází z téhož zjištění prvního soudu. Za tohoto skutkového stavu věci posoudil však první soud nesprávně ohledně obou žalovaných. Pokud se týče Jana S-a vychází první soud z názoru, že nestačí, by prokázal, že jeho duševní choroba existovala již v době podepsání směnek, nýbrž i, že slabost jeho rozumu byla poznatelná ve styku s třetími osobami. Z důkazů svědeckých dospěl k závěru, že tomu tak bylo, takže směnečný závazek je platný. V první řadě jest poukázati k tomu, že první soud zaměňuje pojmy slabost rozumu a duševní choroba, což jsou dva pojmy skutkové a právně zcela rozdílné. Běží-li v souzeném případě o duševní chorobu, nelze se zabývatí náležitostmi předepsanými pro slabost rozumu. Podle § 1 sm. zák. může se směnečně zavázati každý, kdo se může zavazovati smlouvami. Duševně choří se smlouvami zavazovati nemohou a nemohou proto bráti na se ani závazek směnečný. An Jan S. podle zjištění prvního soudu byl v době, kdy směnku podepsal, t. j. dne 3. října 1931, duševně chorý, nebyl směnečně způsobilý a nemohl se podpisem směnky zavázati k zaplacení směnečné částky. V důsledku toho nemůže býti odsouzen ku placení podle žalobní směnky a musí býti směnečný příkaz

platební ohledně něho zrušen. Pokud se týče firmy Karel S. vyslovil první soud v napadeném rozsudku názor, že podle čl. 42 obch. zák. firma je zavázána směnkami, které podepsal její prokurista bez ohledu k tomu, zda byl prokurista v té době choromyslným čili nic. Odvolává se při tom na ustanovení §§ 1018 a 865 obč. zák. a tvrdí, že prohlášení prokuristy je závazným pro firmu i tehdy, nemůže-li se prokurista pro vlastní osobu zavázati. Než názor ten je mylný. Nebyl-li Jan S. způsobilý zavazovati se směnečně, nebyl způsobilý ani zavázati směnečně firmu Karel S. Podle § 1018 obč. zák. záleží ovšem jen na schopnosti zmocnítele, jehož zmocněnec představuje, přes to však jest nutné, by zmocněnec byl schopen rozumně vůle, poněvadž jinak smlouva zmocňovací s ním je neplatná a nemůže tedy ani proti třetím osobám jeviti účinku. Byl-li tedy Jan S. v době podpisu směnky duševně chorý, nemohl zavázati ani jako prokurista firmu Karel S., závazek této firmy je neplatný a musel býti směnečný příkaz platební i ohledně ní zrušen.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Důvody:

Jest ovšem přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že, byl-li žalovaný Jan S. v době podpisu zažalovaných směnek pro duševní chorobu nezpůsobilý směnečně se zavázati, nemohl takto zavázati jako prokurista ani spolužalovanou firmu Karel S., neboť ustanovení § 1018 obč. zák. neplatí pro případ nezpůsobilosti zmocněnce k právnímu jednání, poněvadž právní prohlášení takových osob jsou neplatná již podle všeobecné zásady § 865 obč. zák. Zástupce, jenž jest zbaven rozumu, nemůže býti způsobilý zastupovati jiného a nemůže uzavíratí smlouvy jménem jiného.

Pokud se však týká zjištění rozhodné okolnosti, zda byl Jan S. pro duševní chorobu v rozhodné době způsobilý se směnečně zavázati, zůstalo řízení vadným. Tuto okolnost lze najisto postavití jen znaleckým posudkem, jež dovolatelka také nabízela. Soudy nižších stolic se spokojily v tomto směru posudkem znalců slyšených v řízení o zbavení svépravnosti Jana S-a. Nehledíc k tomu, že tento posudek jest nedostatečný, neboť v bodě v tomto sporu rozhodujícím, zda nezpůsobilost k právnímu jednání tu byla již v době podpisu směnek, není nijak odůvodněn, takže jej vůbec nelze přezkoumati, nelze v tom spatřovati provedení důkazu znaleckého vyhovující předpisům civilního řádu soudního. Tímto způsobem byla porušena nejen zásada bezprostřednosti ovládající soudní řízení sporné, nýbrž i právo dovolatelčino, dáti znalcům otázky podle § 289 c. ř. s. Poněvadž tato vada byla způsobilá zameziti úplně vysvětlení a důkladné posouzení rozepře (čís. 2 § 503 c. ř. s.), bylo dovolání vyhověti a rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 13106.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n.).

Pro vyloučení z ochrany nájemníků podle čl. I. § 4 (1) čís. 2 zákona není třeba, by při bytí o pěti nebo více obytných místnostech byly mimo to i kuchyně a pokoj pro služebnou.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1933, Rv I 1999/33.)

Žalovaný obýval v domě žalobkyně byt o pěti pokojích a kuchyni. Proti mimosoudní výpovědi z bytu namítl žalovaný, že byt podléhá ochraně nájemců, ježto se sice skládá z pěti pokojů a z kuchyně, ale nikoliv i z pokoje pro služebné, jak stanoví čl. I. § 4 (1) čís. 2 zákona ze dne 19. prosince 1931 čís. 210 sb. z. a n. Procesní soud první stolice prohlásil mimosoudní výpověď za neplatnou a neúčinnou. Důvody: Nesporno jest, že byt sestává z pěti pokojů, z kuchyně a z příslušenství, bez pokoje pro služebnou. Soudu jest rozhodnouti, zda byt ten podléhá ustanovení zák. čís. 44/1928 Sb. z. a n. a čís. 210/1931 Sb. z. a n. § 4 odst. (2) čís. 210/1931 Sb. z. a n. ustanovuje, že ustanovení zák. čís. 44/1928 Sb. z. a n. v doslovu čís. 30/1930 Sb. z. a n. a čl. I. čís. 166/1930 Sb. z. a n. tohoto zákona zůstávají až do 31. prosince 1932 v platnosti pro byty skládající se mimo kuchyně a obytného pokoje pro služebné z pěti nebo více obytných místností. Jak shora uvedeno jest nesporné, že byt, o který jde, postrádá obytného pokoje pro služebné a skládá se z pěti pokojů s příslušenstvím, tedy z kuchyně a z pěti obytných místností. Soud na základě jasného doslovu zákona jest přesvědčen, že byt ten nemá náležitosti odst. (2) zák. výše citovaného, postrádá obytného pokoje pro služebné, že tudíž podléhá zákonu na ochranu nájemníků, že mimosoudní výpověď žalovanému není po právu, a prohlásil ji za neplatnou a bezúčinnou. Odvolací soud uznal mimosoudní výpověď za účinnou. Důvody: Výtku nesprávného posouzení činí dovolatel názoru prvního soudu, že prý je nutno, by měl byt o pěti obytných místnostech také obytný pokoj pro služebné, má-li býti vyloučen z ochrany nájemníků. Tato výtku jest správná. Podle § 4 odst. (1) čís. 2 zák. ze dne 19. prosince 1931 čís. 210 Sb. z. a n., kterým byly prodlouženy a doplněny zákony týkající se bytové péče, zůstávají ustanovení zákona čís. 44/28 v doslovu zákona čís. 30/30 a čl. I. zák. čís. 166/30 a tohoto zákona až do 31. prosince 1932 v platnosti pro byty skládající se mimo kuchyně a obytného pokoje pro služebné z pěti nebo více obytných místností. Podle odst. (3) téhož zákona, počínajíc dnem 1. ledna 1933 spravují se poměry z nájemních smluv o bytech a jiných místnostech, na něž se vztahuje odst. (1) ustanovení práva občanského. Ve sporu jde jen o to, zda je nutno, by při bytu pětipokojovém, má-li býti z ochrany vyloučen, byl také obytný pokoj pro služebné, či zda tento pokoj jako příslušenství bytu nemá pro posouzení této otázky význam. Podle záměru zákona o ochraně nájemníků je rozhodujícím pro posuzování velikosti bytů zpravidla jen počet místností obytných, při čemž se však nepřihlíží k jeho úpravě a k vedlejšímu příslušenství bytu, k němuž právě náleží kuchyně, špiže, koupelna, veranda a pokoj pro služebné. Vyplyvá to zřejmě z ustanovení § 1 odst. (2) čís. 16, § 31 čís. 4 a § 14 platného náj. zákona, pak z § 3 odst. (2) vlád. nař. ze dne 26. června 1930, čís. 103 Sb. z. a n.,

kterýmižto ustanoveními zákon tyto vedlejší místnosti výslovně vylučuje z počtu obytných místností. Užil-li tedy i v § 4 odst. (1) čís. 2 zák. čís. 210/31 zákonodárce rčení »skládající se mimo kuchyně a obytného pokoje pro služebné z pěti nebo více obytných místností,« jest mu rozuměti tak, že při počítání slovo »mimo« není kumulativní, tak, aby i pokoje pro služebné byly předpokladem, nýbrž eliminací v tom smyslu, že se toto příslušenství vůbec ponechává stranou jako nerozhodné. Nebylo by logické, by osud nájemní ochrany závisel jen na tom, zda byt, třeba sebe větší, má, či nemá pokoj pro služebné, a aby ponechával nerozhodným počet místností opravdu obytných. V důsledcích vedlo by to k tomu, že by pak mohl býti chráněn byt na př. o deseti pokojích, pakli by u něho nebyl pokoj pro služebné, že by však ochraně nepodléhal byt o pěti obytných místnostech mimo kuchyně a pokoje pro služebné. Nemělo tedy k tomuto příslušenství při posuzování velikosti bytu a při otázce, zda byt podléhá ochraně čili nic, býti přihlíženo vůbec. Poněvadž v souzeném případě jde o byt pětípokojový, jest zřejmo, že už od 1. ledna 1933 ve smyslu zákona čís. 210/1931 spravují se nájemní poměry jeho ustanoveními občanského práva. Právem tedy mohla býti dána výpověď z něho podle předpisu §§ 560 a násl. c. ř. s.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Jádrem sporu jest otázka, zda podle čl. I. § 4 (1) čís. 2 zákona ze dne 19. prosince 1931, čís. 210 sb. z. a n., jest třeba od 1. ledna 1933 pro vyloučení z ochrany nájemníků, by při bytě o pěti nebo více obytných místnostech byly mimo tyto místnosti též kuchyně a pokoj pro služebnou čili nic. Odvolací soud dovodil zevrubně a vystižně jak gramatickým a logickým výkladem (§ 6 obč. zák.) zmíněného zákonného ustanovení, tak i jeho srovnáním s jinými ustanoveními zákona o ochraně nájemníků, že ustanovení tomu nelze rozuměti jinak, než že při posuzování otázky velikosti bytu jest přihlížeti z pravidla jen k počtu obytných místností a že k příslušenství, k němuž náleží pokoj pro služebné, se nepřihlíží — pročež se dovolatel odkazuje k těmto důvodům, jež dovolací soud schvaluje. Okolnost, že ve sporném bytě není pokoj pro služebnou, jest nerozhodná, poněvadž z doslovu zákona plyne, že se ke kuchyni a pokojí pro služku nepřihlíží při posuzování rozsahu bytu, a nelze z doslovu zákona usuzovati, že by slovo »mimo« mělo význam kumulativní, jak dovolání tvrdí. Lhostejno je též, že zákon mluví o obytných pokojích pro služebné, když podle zákona při posuzování počtu obytných místností, z nichž se byt skládá, pokoje pro služebné nepřicházejí v úvahu. Vládní nařízení ze dne 26. června 1930, čís. 103 Sb. z. a n. bylo vydáno podle § 2 odst. 2 zákona ze dne 27. března 1930, čís. 30 sb. z. a n., a lze proto použití obsahu jeho i k seznání úmyslu zákonodárcova při vydání zákona; že by obsah nařízení toho odporoval zákonu, dovolatel sám netvrdí. Z doslovu zákona čís. 210/1931 sb. z. a n. vyplývá, že úmyslem zákonodárce bylo uvolnit ve prospěch majitelů domů ochranu nájemníků od 1. ledna 1933, a to mimo jiné v při-

čině pěti pokojových bytů. Ve zprávě sociálně-politického výboru o vládním návrhu zákona (tisk 1538) se výslovně praví, že zatížení nájemníků z návrhu plynoucí postihuje výhradně lidi zámožné, a že tu lze předpokládati, že v bytech od pěti pokojů bydlí lidé zpravidla lépe situovaní.

Čís. 13107.

Překážku manželství podle § 62 obč. zák. nelze ani podle československého právního řádu odstraniti dispensí podle § 83 obč. zák.

Předpis § 96 obč. zák., podle něhož jen bezvinný manžel má právo domáhati se neplatnosti manželství, vztahuje se jen na překážky soukromoprávní, nikoliv i na veřejnoprávní.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1933, Rv II 388/32.)

Žalobce domáhal se neplatnosti manželství, které uzavřel jako tuzemec ve Vídni dne 23. října 1929 se žalovanou, která byla při uzavření sňatku rakouskou státní příslušnicí, z důvodu § 62 obč. zák., poněvadž prvé manželství žalované uzavřené dne 18. listopadu 1922 s Arnoštem F-em ve Vídni bylo usnesením krajského soudu ve Vídeňském Novém Městě ze dne 17. května 1923 jen rozvedeno od stolu a lože a nikoli rozloučeno. Strany nevzaly v pochybnost, že si vymohly ke sňatku od příslušného rakouského úřadu dispens. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: V § 84 obč. zák. mluví se sice o prominutelných překážkách manželských a předpokládají se tudíž i překážky neprominutelné, zákon však nikde nestanoví, které překážky jsou neprominutelné. Přes to však formelně neomezené dispensační právo zemské správy má své v pojmu věci spočívající hranice, a to především v přirozených požadavcích platného manželství, v oprávnění jistých osob popříti platnost manželství a posléze v zákonných ustanoveních, jichž porušení trestá zákon jako zločin, jak je tomu právě u dvojženství. Jest proto překážka manželského svazku považovati za neprominutelnou (srov. Krasnopolski, Familienrecht str. 64 a 65). V republice Rakouské byly po převratu zemskými správami udílěny ve značném množství dispense od překážky manželského svazku. Nejvyšší soud vídeňský pak v roce 1921 prohlásil, že překážka manželského svazku je neprominutelná a že tak zv. dispensační manželství (Dispensehe) je neplatné. Pensijní zákon pro spolkové úředníky (Pensionsgesetz für Bundesbeamte) ze dne 17. prosince 1921, čís. 735 ř. zák. v § 63 stanovil, že zaopatřovací nárok dispensační vdově (Dispenswitwe) nepřisluší, má-li při úmrtí manželově zaopatřovací nárok vdova z dřívějšího manželství, čímž je nyní na jisto postaveno, že ani dispense sama o sobě ani uzavření dispensačního manželství nezrušuje dřívější manželství. Rakouské soudy, jsouce dovolány, prohlašují dispensační manželství za neplatné (srovnej Ehrenzweig Familienrecht § 430 str. 60 a násl.). Je tedy manželství uzavřené mezi stranami rozepře i podle zákonů republiky Rakouské a tamní nauky a soudní praxe neplatné a, poněvadž je vzhledem k § 62 obč. zák. ne-

platné i podle zdejších zákonů, bylo právem napadeným rozsudkem prohlášeno za neplatné. Avšak, nehledíc k tomu, jest vzítí v úvahu i předpis § 81 č. 4 ex. ř., jenž stanoví, že exekuční výkon jest cizozemskému rozsudku, i když jsou jinak splněny formální podmínky, odepřítí, má-li jeho výkonem býti uznán právní poměr neb uskutečněn nárok, kterému tuzemským zákonem v tuzemsku z ohledů veřejného pořádku nebo mravnosti jest odepřena platnost. To není jen norma práva formálního, nýbrž je to výlučně norma práva hmotného, neboť jde jí o to, by tu nedošel uznání neb uskutečnění nárok nebo poměr hmotným právem z důvodu veřejného pořádku nebo mravnosti neuznávány. Předpis § 62 obč. zák., že platný svazek manželský jest překážkou druhého svazku manželského, která je podle § 28 zák. ze dne 22. května 1919, č. 320 sb. z. a n. překážkou veřejnoprávní, že dvojženství nelze trpěti, je jistě předpisem daným z důvodu veřejné mravnosti a pořádku a nelze proto manželskému poměru normě té se přičítícímu přiznati ve zdejším státě uznání neb uskutečnění a jest proto v duchu této normy vzítí jej do vyšetřování a vynéstí o tom, zda se zdejšímu řádu přičítí, náležit (rozh. č. 6787 a 7405 sb. n. s.). Mohou tedy zdejší soudy vysloviti i neplatnost manželství cizozemců v cizozemsku uzavřeného, odpirá-li mu zdejší právo v tuzemsku platnost z ohledu veřejného práva nebo pořádku, jakž je tomu v otázce dvojího manželství, a tím spíše mohou tedy vysloviti neplatnost takového manželství, když jeden ze snoubenců byl v čase sňatku a je dosud zdejším státním příslušníkem a manželství má jeviti právní účinky v obvodu zdejšího státu. Bylo proto právem manželství uzavřené dne 23. října 1929 ve Vídni mezi stranami rozepře prohlášeno za neplatné. Odvolatelka míní, že, an žalobce na uzavření neplatného manželství není bez viny, měla býti žaloba zamítnuta vzhledem k § 96 obč. zák., který stanoví, že jen nevinný manžel může žádati, by bylo manželství prohlášeno za neplatné, třebas prý žaloba mohla býti pro soud podnětem k zavedení officiosního řízení o neplatnosti manželství. Odvolatelka asi míní, že je dvojí druh řízení o neplatnosti manželství, jedno dispositivní sporné řízení na základě žaloby, druhé officiosní z moci úřední na základě pouhé žádosti neb oznámení nebo jakékoliv vědomosti soudem nabyté. Tomu však není tak. Řízení v obou případech je stejné, i v řízení na základě žaloby platí zásada vyhledávací a oba případy řeší se v řízení upraveném dvorským dekretem ze dne 23. srpna 1819, č. 1595 sb. z. s., min. nařízením ze dne 9. prosince 1897, č. 283 ř. zák. a zákonem ze dne 22. května 1919 č. 320 sb. z. a n. Rozdíl je jen ten, že se ve smyslu § 28 zák. č. 320/1919 u překážek veřejnoprávních, totiž překážek podle §§ 56, 62, 65, 68 obč. zák. a § 8 (§ 12 odst. 3) zák. č. 320/1919 vyšetřuje neplatnost manželství z úřadu, kdežto u ostatních překážek (soukromoprávních) jest vyčkati žádosti těch, kdož byli uzavřením neplatného manželství ve svých právech zkráceni. Lze tedy i při překážce veřejnoprávní podati žalobu o neplatnost manželství, jak je také viděti z případů, jichž se týkají shora citovaná rozhodnutí nejvyššího soudu nebo rozhodnutí č. 9296 sb. n. s. Žaloba jest tu oznámením. Jde-li o překážku veřejnoprávní, může se neplatnosti manželství domáhati i manžel, který na neplatnosti není bez viny, a to i žalobou, kteráž jeví se tu jako oznámení.

To plyne z porovnání § 96 s předchozími §§ 95 a 94 pokud se týče s § 28 zák. č. 320/1919, který nastoupil na místo § 94 obč. zák., zrušeného § 25 zák. č. 320/1919 (rozh. č. 9296 sb. n. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Otázky, podle kterého práva jest platnost manželství posuzovati, zda-li podle práva československého, či rakouského, jakož i zda-li stačila, an žalobce byl československým státním příslušníkem jen dispens rakouského úřadu, lze v souzeném sporu ponechati stranou, poněvadž obě zákonodárství mají o překážce manželství podle § 62 obč. zák. i o dispensi od ní stejná ustanovení, která k rozhodnutí sporu dostačí. Otázkou, kterou třeba řešiti, jest, zda lze překážku manželství podle § 62 obč. zák. dispensi podle § 83 obč. zák. odstraniti čili nic. Zákon i československý i rakouský mluví výslovně o odstranitelných překážkách manželství (§ 84 obč. zák. platný v obou státech a § 26 zákona rozlukového). Obsahují-li tyto předpisy ustanovení pro případ odstranitelných překážek manželství a nikoli prostě o překážkách manželství vůbec, předpokládá se tím mlčky, že jsou i překážky neodstranitelné. Které překážky jsou odstranitelné a které neodstranitelné, však žádný z nich výslovně nestanoví. Jest proto tuto otázku řešiti výkladem zákonných ustanovení. Podle § 62 obč. zák. smí muž býti oddán současně jen s jednou ženou a žena jen s jedním mužem a podle § 206 tr. zák. ze dne 27. května 1852 č. 117 ř. z. platného i v Československu i v Rakousku osoba oddaná, která vejde v manželství s jinou osobou, dopouští se zločinu dvojnásobného manželství. Zákonem dovoleno jest současně jen jedno manželství. Dvojí platná manželství současně vedle sebe existovati nemohou a lze v nově platné manželství vejíti jen po úplném zrušení předchozího svazku manželského. Rozvodem od stolu a lože podle ustanovení §§ 103 nebo 107 obč. zák. však svazek ten se nezrušuje, jak o tom pro obor práv československého a rakouského není pochybnosti a ani stranami nebylo vzato v pochybnost a tedy blíže vykládáno býti nemusí. Udělením dispense nelze zrušiti manželství již trvajících. Účinek zrušení manželství jest dispensi odepřítí ostatně i z toho důvodu, že rozlukou manželství vyřknouti jsou povolány jen soudy a podle práva rakouského nad to manželství katolíků po rozumu § 111 obč. zák., v Československu ovšem zrušeného, zaniká jen smrtí. Osoba, jejíž manželství bylo jen rozvedeno od stolu a lože, sňatkem na základě dispense od překážky podle § 62 obč. zák. vstupuje v manželství druhé, čímž vzniká objektivně skutková podstata zločinu podle § 206 tr. zák., třeba by se nedostávalo potřebného zlého úmyslu. Výsledek tento přičítí se výslovně projevené vůli zákonodárcově a ukazuje zřejmě, že překážka trvajících manželství jest překážkou neprominutelnou a nemůže býti platně prominuta, neboť nelze opatření správního úřadu, jímž jest udělení dispense, přiznati účinek přivoditi stav přímo zakázaný a trestem ohrožený. Nerozhodný a nepřesvědčivý jest poukaz dovolatelčin na opačné mínění některých právnických spisovatelů rakouských, jež ostatně jest v rozporu se stálou a nekolísavou judika-

turou nejvyššího soudu vídeňského (viz jeho rozhodnutí ze dne 16. prosince 1925 Ob I 1038/25, číslo sbírky 398/IV, ze dne 14. ledna 1930 Ob 1087/29, a dobrozdání z 11. května 1921 Pres 159, číslo sb. 155/IV a dodatek k němu ze dne 3. dubna 1928 č. Pres 1044/27, číslo sbírky 51/X), jehož mínění sdílí i dovolací soud. Odvolací soud nepochybil ani v tom, že žalobci přiznal právo domáhati se neplatnosti manželství, třebaže uznal, že oba manželé mají na neplatnosti vinu. Předpis § 96 obč. zák., podle něhož jen bezvinný manžel má právo domáhati se neplatnosti manželství, vztahuje se jen na případy překážek soukromoprávních a nikoli veřejnoprávních, jakou jest překážka § 62 obč. zák., jak bylo již dovozeno v rozhodnutí číslo 9296 sb. n. s., na něž se odkazuje.

Čís. 13108.

Ani toho, kdo byl rozsudkem uznán za otce nemanželského dítěte, nelze přiměti k tomu, aby dal v matrice provést příslušný zápis.

K výchovnému jako k možnému zdroji příjmů jest však přihlídnouti i tehdy, když se k výživě povinný vlastním rozhodnutím tohoto příjmu zbavuje.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1933, Rv II 896/33.)

Žalující dítě se domáhalo na žalovaném nemanželském otci, železničním zaměstnanci, zvýšení výživného na 100 Kč měsíčně. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. **Důvody:** Podle § 63 odst. (4) vl. nařízení čís. 15 z r. 1927 sb. z. a n. má zaměstnanec nárok na výchovné pro nemanželské dítě, platí-li naň výživné a je-li mu dítě připsáno v matrice s jeho svolením. Podle dopisu odboru pro udržování dráhy v M. ze dne 11. října 1932 náleží nárok ten zaměstnancům, kteří od 1. září jsou vysazováni trvale z práce. Vzhledem k tomu, že žalovaný může se dáti zapsati do matriky jako otec nezletilého žalobce, a že žádá, aby to bylo zjištěno dotazem na příslušný úřad, jest míti za to, že s tímto návrhem souhlasí. Dotazem na farní úřad zjistil soud, že farní úřad nemá nic proti tomu, aby žalovaný byl zapsán do matriky jako otec, dostaví-li se se dvěma svědky a matkou nezletilého žalobce. Přes to, že mzda žalovaného odpovídala by jen výši 70 Kč měsíčně na výživu žalobce, má soud za to, že přihlásí-li žalovaný nemanželské dítě a sám jako otec dá se zapsati do matriky, nebude mu placení výživného 100 Kč nijak obtížné. **O d v o l a c í s o u d** zamítl žalobu a uvedl ke konci **d ů v o d ů:** Odůvodňuje-li napařený rozsudek zvýšení výživného tím, že žalovaný může dáti dítě zapsati do matriky a že pak má nárok na výživné 100 Kč měsíčně pro žalobce, nepadá to na váhu, ježto žalovaného nelze přiměti k tomu, by dobrovolně otcovství k nemanželskému dítěti uznal, takže případné výživné 100 Kč při stanovení výživného nelze vzíti v úvahu.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y :

Odvolací soud, vycházející ze zjištění, že žalovaný jest ženat a že jako železniční zaměstnanec jest od 1. září 1932 trvale vysazován z práce, takže místo čisté mzdy 601 Kč měsíčně měl v měsíci září 1932 mzdy 477 Kč, v říjnu 453 Kč, v lednu 1933 499 Kč, v únoru 338 Kč a březnu 267, došel k závěru, že nenastalo podstatné zlepšení jeho majetkových poměrů, které by opodstatnilo žalobcův nárok na zvýšení výživného. Při tom odvolací soud vyslovil, že nepadá vůbec na váhu okolnost, že by žalovaný mohl bráti výchovné 100 Kč měsíčně, kdyby mu dítě s jeho svolením bylo připsáno v matrice, protože ho nelze přiměti k tomu, by dobrovolně uznal otcovství. S tímto názorem odvolacího soudu nelze souhlasiti. Žalovaný byl rozsudkem pravoplatně uznán za otce nezletilého žalobce, není tedy na místě poukaz odvolacího soudu, že ho nelze přiměti k tomu, aby uznal otcovství. Tolik je sice správné, že žalovaného nelze přiměti k tomu, by dal provést v matrice příslušný zápis. Okolnost, že žalovaný tak učiniti nechce, nemůže však býti na újmu nároku dítěte na výživu přiměřenou mohoucnosti žalovaného. Podle § 63 odst. (4) a § 47 vlád. nař. z 5. března 1927 čís. 15 sb. z. a n. měl by žalovaný, kdyby splnil podmínku v § 63 stanovenou, nárok na výchovné až do částky 100 Kč měsíčně. Výchovné jest součástí zaměstnancových příjmů, z jejichž celkové částky jest vycházeti při stanovení výživného (rozhodnutí č. 11.453 sb. n. s.), a k výchovnému jest přihlížeti jako k možnému zdroji příjmů i tehdy, když k výživě povinný vlastním rozhodnutím se tohoto příjmu zbavuje. Odvolací soud tudíž pochybil, když k výchovnému, které žalovaný mohl by bráti, vůbec nepřihlížel. Dovolatelem není napadeno zjištění odvolacího soudu o mzdě žalovaného v době od září 1932 až do ledna 1933 včetně. K pozdějším změnám ve mzdě žalovaného v tomto sporu nelze přihlížeti, poněvadž rozsudek prvního soudu byl vydán začátkem února 1933. Bere-li se za základ mzda žalovaného v posledních pěti měsících před vynesením rozsudku, t. j. od září 1932 do konce ledna 1933, vychází průměrná měsíční mzda žalovaného okrouhle 525 Kč, a má-li se zřetel na výchovné, které žalovaný, kdyby chtěl, mohl by na dítě bráti, jest částku 100 Kč měsíčního výživného, jak je stanovil soud první stolice, uznati za přiměřenou.

Čís. 13109.

Pracovní soudy.

Odvolací soud rozhoduje o odvolání z rozsudku pracovního soudu pro zmeškání v zasedání neveřejném, bylo-li rozsudku odporováno jen »z důvodu zmatečnosti podle § 28 čís. 4 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. a § 477 čís. 4 c. ř. s.« a odvolatel učinil návrh jen na zrušení rozsudku pracovního soudu a předcházejícího řízení pro tuto zmatečnost.

O odvolání jest tu rozhodnuto usnesením, do něhož lze si stěžovati rekuresem podle § 36 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. a § 519 čís. 1 c. ř. s.

Předpis § 32 zákona č. 131/1931 sb. z. a n., podle něhož o odvoláních ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč rozhoduje odvolací soud v senátě složeném ze tří soudců z povolání, z nichž jeden předsedá, a dvou přísedících, jest rázu veličiho a platí vždy, jakmile odvolací soud rozhoduje o odvoláních ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč, bez rozdílu, zda jde o rozhodování o odvolání po ústním líčení či v zasedání neveřejném.

Bylo-li v pracovním sporu o hodnotu vyšší než 1.000 Kč usnesení pracovního soudu, jímž bylo ustanoveno ústní jednání, doručeno jen žalovanému přímo, nikoliv jeho jmenovanému zmocněnci, nelze tomuto doručení přiznati platnost a procesuální účinnost. Nedostaví-li se pak žalovaný k ústnímu jednání a soud vynesl k návrhu žalobce rozsudek pro zmeškání, je řízení zmatečné, ježto žalovanému byla nezákonným postupem odňata možnost před soudem projednávatí.

Vada uvedená v § 28 č. 4 zákona č. 131/1931 sb. z. a n. jest zmatečností i ve pracovních sporech, v nichž hodnota předmětu sporu jest vyšší než 300 Kč.

Důvody zmatečnosti, uvedené v § 477 c. ř. s., najmě i důvod podle § 477 č. 4 c. ř. s., jsou ve sporech pracovních nejen důvody dovolacími, nýbrž může z nich býti podáno i odvolání ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč.

Porušení předpisu § 93 c. ř. s. jest zmatečností bez rozdílu, zda jde o spor advokátský čili nic.

Není předpokladů pro vydání rozsudku pro zmeškání podle §§ 396 a 442 prvý odstavec c. ř. s., podal-li žalovaný již žalobní odpověď v řízení u krajského soudu, načež spisy byly postoupeny pracovnímu soudu podle § 261 poslední odstavec c. ř. s. a nové jednání, jež žalovaný zmeškal, mělo býti zahájeno podle § 138 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1933, R I 1190/33.)

Žalobě zaměstnance proti zaměstnavateli o zaplacení 66.544 Kč pracovní soud vyhověl rozsudkem pro zmeškání. Odvolací soud ve věcech pracovních v senátě složeném ze tří soudců z povolání a ze dvou přísedících odmítl odvolání žalované, uplatňující důvod zmatečnosti podle § 477 č. 4 c. ř. s. Důvody: Pokud odvolatel spatřuje zmatečnost rozsudku v tom, že mu byla odňata možnost před soudem projednávatí tím, že obsílka k ústnímu jednání byla doručena straně a nikoliv jejímu právnímu zástupci, ustanovuje § 93 c. ř. s., že, pokud strana dala pro právní rozepři procesní plnou moc, jest všechna doručení v právní rozepři až do zrušení plné moci dáti zmocněnci. Nelze však míti za to, že každé porušení předpisu § 93 c. ř. s. zakládá zmatečnost, neboť § 477 č. 4 c. ř. s. předpokládá nejen nezákonný postup soudu, nýbrž i, že tímto nezákonným postupem byla straně odňata možnost projednávatí před soudem. Jest lišiti případy, kde strana může sama před soudem jednatí, a případy, kde musí býti zastoupena advokátem. Zák. č. 131/31 sb. z. a n. nežadá nucené zastoupení advokátem a mohla tudíž žalovaná strana, když byla obeslána, sama se k soudu dostaviti a jednatí a nebyla nijak zbavena možnosti

před soudem projednávatí. Porušení předpisu § 93 c. ř. s. zakládá zmatečnost v tomto směru jen ve sporech advokátských. Není tu tudíž uplatněné zmatečnosti a bylo odvolání žalované podané z tohoto důvodu odmítnuto.

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení tak, že se na odvolání žalované strany pro zmatečnost zrušuje rozsudek soudu prvé stolice i řízení jemu předcházející, a to počínajíc doručením předvolání k roku na den 28. listopadu 1932 přímo žalované straně, a věc se vrací soudu prvé stolice, by o ní znova jednal a rozhodl.

Důvody:

Stěžovatelka vytýká napadenému usnesení především zmatečnost podle § 477 č. 4 c. ř. s., ježto odvolací soud odmítl její odvolání usnesením v zasedání neveřejném, ač prý měl podle § 33 zákona ze dne 4. července 1931 č. 131 sb. z. a n. věc projednatí znova v mezích určených návrhy stran v odvolání. Tím prý byla žalované straně odňata možnost projednávatí před odvolacím soudem o odvolání. K této otázce jest uvésti: Pokud jde o pracovní spory hodnoty větší než 300 Kč, stanoví § 33 odst. (1) zákona o pracovních soudech, že se věc projednává před odvolacím soudem znova v mezích určených návrhy stran v odvolání. Podle druhé věty prvního odstavce § 33 platí o odvolacím řízení obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy prvé stolice jako soudy procesními — tedy v historických zemích předpisy §§ 226 až 430 c. ř. s. — s těmito odchylkami: 1. že není třeba přípravných podání a 2. že strany se mohou dáti zastupovati každou svéprávnou osobou, která jest schopna před soudem jednatí; nemusí tedy býti zastoupeny advokáty, ale na rozdíl od druhé věty prvního odstavce § 23 jest přípustné zastoupení advokátem v odvolacím řízení i ve sporech, jejichž předmět nemá hodnotu větší než 1.000 Kč. Ačkoliv znění prvního odstavce § 33 zákona o pracovních soudech jest všeobecné, nelze trvati na neobmezené platnosti zásady opětného projednání celé věci před soudem odvolacím ve sporech pracovních a vylučovati možnost vyřízení odvolání v zasedání neveřejném důsledně a za všech okolností. Pro rozhodnutí o rekursu v souzené věci postačí se omeziti na otázku, zdali odvolací soud směl o odvolání z rozsudku pracovního soudu pro zmeškání rozhodnouti v zasedání neveřejném, když bylo tomuto rozsudku odporováno výslovně jen »z důvodu zmatečnosti podle § 28 č. 4 zákona ze dne 4. července 1931 č. 131 sb. z. a n. a § 477 č. 4 c. ř. s.« a odvolatelka učinila návrh jen na zrušení rozsudku pracovního soudu a předcházejícího řízení pro tuto zmatečnost. Právě-li zákon v § 33, že se projednává věc před odvolacím soudem znova, tedy zajisté předpokládá, že táž věc byla již jednou a to v prvé stolici projednána. Avšak o »projednání věci« nelze mluvití, byl-li prvním soudem vydán rozsudek pro zmeškání podle §§ 396 a 442 prvý odstavec c. ř. s. Na základě odvolání z rozsudku pro zmeškání, jež uplatňuje jen odvolací důvod zmatečnosti podle § 28 č. 4 zákona o pracovních soudech a § 477 č. 4 c. ř. s., nelze tedy před odvolacím soudem projednávatí celou věc znova, ano o ní dosud

vůbec projednáváno nebylo. Nejde tu o žalobu, nýbrž o odvolání, a soud druhé stolice má vydati rozhodnutí jako soud odvolací, jsa při tom omezen návrhy stran v odvolání (§ 33 odst. (1) věta první zák. o prac. soudech). Kdyby v takovém případě bylo ustanoveno ústní jednání odvolací, nesměl by odvolatel účinně přednáseti teprve před odvolacím soudem věcné námítky proti žalobnímu nároku, když je promeškal již tím, že se nedostavil k ústnímu jednání v první stolici. Opačný výklad by odporoval duchu zákonných ustanovení §§ 396 a 442 prvý odstavec c. ř. s., vedl by k průtahům rozepře, odporoval by tedy požadavku urychleného řízení v pracovních sporech (§§ 19 a 24 jedn. ř. pro pracovní soudy čís. 216/1931 sb. z. a n.) a učinil by vlastně zbytečným jednání v první stolici, neboť strany by pak nepotřebovaly před pracovním soudem v první stolici vůbec jednati, nýbrž mohly by procesní látku přednésti teprve soudu odvolacímu. Prováděti ústní jednání před soudem odvolacím jen za účelem rozhodnutí o tom, zdali je tu vytýkaná zmatečnost rozsudku pro zmeškání podle § 28 čís. 4 zák. o prac. soudech a § 477 č. 4 c. ř. s., bylo by zbytečné, neboť o tom lze rozhodnouti na základě spisů a příslušných zákonných ustanovení, není však k tomu třeba jednati se stranami. V témž smyslu rozhodovala soudní praxe již za platnosti zákona o živnostenských soudech (viz na př. čís. 47 sb. rozh. živn. soudů, příl. Věstníku čsl. min. sprav., a čís. 2531 sb. rozh. živn. soudů, příl. k Věstníku býv. rak. min. sprav.) a v důvodové zprávě k vládnímu návrhu zákona o pracovních soudech (tisk senátu 352/1930) bylo řečeno, že pokud jde o opravné řízení, souhlasí ustanovení osnovy v celku s předpisy zákona o soudech živnostenských, které se v praxi osvědčily, až na to, že v §§ 34 a 35 připuštěno i dovolání na nejvyšší soud. Z těchto úvah plyne, že se odvolací soud nedopustil vytýkané zmatečnosti (§ 477 čís. 4 c. ř. s.) tím, že rozhodl o odvolání žalované v zasedání neveřejném. Není oprávněna ani výtka stěžovatelky, že odvolací soud neměl o odvolání rozhodnouti usnesením. Pro řízení před odvolacími soudy ve sporech uvedených v § 32 zák. o prac. soudech platí — jak bylo již uvedeno — podle § 33 téhož zákona v zemích historických obdobně ustanovení §§ 226 až 430 c. ř. s. a nelze tu proto použití předpisu § 473 c. ř. s. Avšak v tomto případě nemohl odvolací soud vydati své rozhodnutí ve formě rozsudku, ježto neprovděl ústní líčení, nýbrž rozhodl o odvolání v zasedání neveřejném. Rozhodnutí ve formě rozsudku by mohl vydati podle obdoby § 390 c. ř. s. jen po ústním líčení. Nezbyvalo tedy, než aby vydal rozhodnutí ve formě usnesení podle obdoby § 425 odst. 1 c. ř. s. Do usnesení odvolacího soudu ve věcech pracovních, jimž bylo zamítnuto odvolání podané pro zmatečnost, lze si pak stěžovati rekurssem podle § 36 zák. o prac. soudech a § 519 čís. 1 c. ř. s. (viz rozhodnutí čís. 12.184, 12.258 sb. n. s. a plen. usnesení čís. 7671 sb. n. s.), jak žalovaná také činí. Z odůvodnění napadeného usnesení lze seznati, že odvolací soud odvolání vyřídil věcně, že je tedy zamítl. Užil-li při tom slova »odmítl«, jde jen o nesprávné vyjádření.

Nejvyšší soud se obíral též otázkou v rekursu nedotčenou, zda odvolací soud byl řádně obsazen, rozhodnuv o odvolání v senátě složeném ze tří soudců z povolání o dvou přisedících, neboť, kdyby tomu tak

nebylo, zakládalo by to zmatečnost podle § 34 odst. (1) zák. o prac. soudech a §§ 503 čís. 1 a 477 čís. 2 c. ř. s., k níž jest přihlížeti i z úřadu. Nejvyšší soud dospěl k názoru, že odvolací soud byl řádně obsazen, a to z těchto úvah: V § 32 zák. o prac. soudech jest výslovně ustanoveno, že o odvoláních ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč rozhoduje odvolací soud v senátě složeném ze tří soudců z povolání, z nichž jeden předsedá, a dvou přisedících. Tento předpis o obsazení odvolacího soudu jest rázu velícího, jeho znění jest úplně jasné a — zejména srovná-li se s předpisy §§ 31 a 36 odst. (2) téhož zákona, upravujícími jednak obsazení odvolacího soudu ve sporech, v nichž hodnota přednětu není vyšší než 300 Kč, jednak složení soudu rekursního, — nepřipouští jiný výklad, než že senát odvolacího soudu musí býti takto složen vždy, jakmile rozhoduje o odvoláních ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč, při čemž zákon nečiní rozdíl v tom směru, zdali jde o rozhodování o odvolání po ústním líčení či v zasedání neveřejném. Ježto předpis zákona jest velící a zcela jasný, nelze uvažovati o jeho vhodnosti a účelnosti.

Ve věci samé jest však rekursu přiznati oprávnění. V pracovních sporech jest podle § 23 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. vyloučeno zastoupení advokátem v řízení před soudem pracovním jen tehdy, nemá-li předmět sporu hodnotu vyšší než 1.000 Kč. V souzené věci předmět sporu převyšuje daleko 1.000 Kč, takže zastupování advokátem před pracovním soudem bylo přípustné. Žalovaná strana dala pro spor, o něž jde, procesní plnou moc podle § 31 c. ř. s. Dr. Václavu S-ovi, advokátu v Praze. Tato plná moc ze dne 10. září 1930 byla vykázána již v předcházejícím řízení u krajského soudu civilního v Praze a byla připojena ke spisům, když byly usnesením krajského soudu civilního v Praze ze dne 5. října 1932 postoupeny pracovnímu soudu v Praze. Podle § 93 c. ř. s. mají se všechna doručení rozepře se týkající diti jmenovanému zmocněnci, jehož plná moc nebyla zrušena. Avšak usnesení pracovního soudu v Praze ze dne 24. října 1932, jímž bylo ustanoveno ústní jednání na den 28. listopadu 1932, bylo doručeno jen žalované straně přímo, nikoliv jejímu jmenovanému zmocněnci Dr. Václavu S-ovi, a tomuto doručení nelze přiznati platnost a procesní účinnost, ježto se stalo proti výslovnému a určitému předpisu § 93 c. ř. s., který platí podle § 19 zákona o prac. soudech též pro řízení před soudy pracovními, pokud ovšem nejde o spor, jehož předmět nemá hodnotu vyšší než 1.000 Kč. Věc se má tedy tak, jako by uvedené usnesení nebylo bývalo vůbec doručeno. Žalovaná strana se mohla spoléhati na to, že procesní soud bude dbáti zákonných předpisů, že dá doručiti předvolání k ústnímu jednání jejímu vykázanému zmocněnci a že proto není třeba, by se sama svými representanty dostavila k ústnímu jednání, zvláště když nebyla podle § 183 čís. 1 c. ř. s. a § 19 odst. (3) jedn. ř. pro prac. soudy čís. 216/1931 sb. z. a n. vyzvána, by se dostavila k přelíčení osobně. Na straně nelze požadovati, by se sama přesvědčovala, zdali její procesní zmocněnec byl soudem o roku vyrozuměn, aneb aby jej zpravila sama a prováděla tak úkon, jež zákon ukládá soudu. Žalované straně byla tudíž nezákonným postupem soudu odňata možnost projednávat před pracovním soudem, ježto si právě pro toto projednávání

zřídila zákonným způsobem advokáta. V řízení před řádnými soudy jest takový nezákonný postup důvodem zmatečnosti podle § 477 č. 4 c. ř. s. V řízení před soudy pracovními stanoví § 28 č. 4 zák. o prac. soudech, že ve sporech, v nichž hodnota předmětu sporu není vyšší než 300 Kč, lze se z rozsudku pracovního soudu odvolati, je-li řízení zmatečné proto, že straně byla nezákonným postupem odňata možnost před soudem projednávat. Příkladá-li zákon o pracovních soudech této vadě takovou závažnost, že označuje řízení ji stížené za zmatečné a připouští odvolání pro tuto zmatečnost i ve sporech, v nichž jinak jest odvolání vyloučeno neb aspoň omezeno, nelze míti za to, že tutěž vadu chce ve sporech o hodnoty vyšší považovati za méně závažnou. Mimo to stanoví § 34 zák. o prac. soudech, že rozsudku odvolacího soudu lze odporovati dovoláním z důvodů, ze kterých je připuštěno dovolání v řízení před soudy řádnými, tedy také z důvodu § 503 č. 1 c. ř. s., je-li totiž rozsudek odvolacího soudu zmatečný pro některou z vad vyznačených v § 477 c. ř. s. Z toho plyne nepochybně, že důvody zmatečnosti, uvedené v § 477 c. ř. s., najmě i důvod podle § 477 č. 4 c. ř. s., jsou nejen důvody dovolacími, nýbrž že z nich může býti podáno i odvolání ve sporech o hodnoty vyšší než 300 Kč, neboť nelze se domnívati, že zákonodárce chtěl připustiti dovolání z rozsudku odvolacího soudu v rozsahu širším, než odvolání proti rozsudku pracovního soudu první stolice. S názorem odvolacího soudu, že porušení předpisu § 93 c. ř. s. zakládá zmatečnost jen ve sporech, v nichž jest nařízeno zastoupení advokátem (ve sporech advokátských), nelze souhlasiti. Zákon v § 93 c. ř. s. nečiní takového rozdílu a jest na snadě, že strana, která zřídila řádně advokáta svým zmocněncem ve sporu, kde je to přípustné, může i ve sporu, v němž není zastoupení advokátem nařízeno, předpokládati, že se soud zachová podle předpisu zákona a že proto není třeba, by se dostavila k roku sama osobně. Odchylný názor, vyslovený v rozh. č. 4704 sb. n. s., jehož se dovolával žalobce v odvolacím sdělení a jímž se patrně řídil i odvolací soud, byl nejvyšším soudem opuštěn v pozdějších rozhodnutích č. 9511 a 10.435 sb. n. s. Pro úplnost se poznamenává, že tu ani nebyly předpoklady pro vydání rozsudku pro zmeškání podle §§ 396 a 442 odstavec první c. ř. s., protože žalovaná strana podala již žalobní odpověď v řízení u krajského soudu civilního v Praze, spisy byly potom postoupeny pracovnímu soudu podle § 261 poslední odstavec c. ř. s. a nově jednáni u tohoto soudu mělo býti zahájeno podle § 138 c. ř. s. Podle toho, co bylo vyloženo, trpí rozsudek prvního soudu a řízení jemu předcházející, počínajíc doručením předvolání k roku na den 28. listopadu 1932 přímo žalované straně, zmatečností v odvolání vytýkanou.

Čís. 13110.

Z toho, že prodávatel vzal na sebe povinnost hraditi náklad na dopravu zboží do místa určení, nelze ještě souditi, že jest toto místo pro něho místem plnění.

Pro otázku, zda šlo o obchod distanční, nerozhoduje, kde se stalo právníkové odevzdání zboží, nýbrž rozhoduje, že bylo zboží podle ujed-

nání spolupůsobením třetí osoby (dráhy) odesláno prodávatelem kupiteli a taktó převedeno z moci prodávatele do moci kupitele. Lhostejno, že doprava se dala na účet prodávatele.

Odevzdav zboží dráze k dopravě, neodpovídá prodávatel kupiteli za to, že bylo zboží za dopravy zaměněno.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1933, Rv I 659/32.)

Žalobce, František B., majitel usedlosti v Dvořišti, domáhal se na žalovaném Václavu J-ovi, majiteli tříny lnu a obchodníku lnem v Teplici nad Metují, zaplacení za dodaný ln. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatel nemá pravdu, tvrdě, že pro dodávku třetího vagonu ln byla splništěm stanice Pacov a že rozhodným pro rozsouzení sporu byl stav ln v okamžiku jeho dodání do Pacova a že stihá B-a břímě průvodní, by stav ten prokázal. O místě splnění rozhoduje předně smlouva nebo povaha právního jednání (čl. 324 obch. zák.). Z toho, že prodávající na se vzal povinnost hraditi náklad spojený s dopravou zboží do místa určení (franco stanice Pacov), nelze ještě souditi, že jest toto místo pro něho místem plnění (čl. 345 třetí odstavec obch. zák.). Jinak platí pravidlo, že dlužník musí plniti v místě, kde měl v čase ujednání svůj závod, pokud se týče své bydliště (čl. 324 druhý odstavec obch. zák.). Poněvadž B. měl v čase uzavření kupní smlouvy o ln bydliště ve Dvořišti, stanice Obrataň a ujednáno bylo, že »co se do vagonu nevejde zbytek franko vagon nádraží Pacov«, bylo proň místem plnění Dvořiště, odkudž měl ln dodati na svůj náklad do Obrataně, pokud se týče zbytek do Pacova. František B. splnil úplně svou smluvní povinnost tím, že naložil zboží v ujednané kvalitě do železničního vagonu v Obrataní. Místem určení (Bestimmungsort) byl Horní Adršpach, kde měl Václav J. podle čl. 347 obch. zák. povinnost zboží ihned zkoušeti, seznat vady vytýkati a projeviti, že ln nepřijímá na splnění smlouvy, nýbrž jej dává Františku B-ovi k dispozici. Poněvadž měl František B. ln poslati z Dvořiště do Horního Adršpachu, pokud se týče Pacova, šlo o obchod distanční po rozumu čl. 347 obch. zák., aniž na tom záleží, že kupní smlouva byla ujednána ve Dvořišti a že kupující Václav J. ln ve Dvořišti ohledal a jej na jakost zkoušel, učiniv zkoušku namátkou (Stichprobenweise), neboť nerozhoduje, kde se stalo právníkové odevzdání zboží, nýbrž rozhoduje, že bylo zboží podle ujednání spolupůsobením třetí osoby (dráhy) odesláno prodávatelem Františkem B-em kupiteli a taktó převedeno z moci žalobcovy do moci žalovaného. Lhostejno jest též, že doprava se dala na účet Františka B-a (rozh. 10.307 sb. n. s.) do Pacova, neboť odevzdání zboží Václavu J-ovi se stalo odevzdáním dráze v Obrataní a stala-li se se zbožím nějaká změna nebo záměna za železniční dopravy z Obratan do Pacova a Horního Adršpachu, šla na vrub J-ův, jenž nesl nebezpečí zkázy, ztráty nebo zhoršení věci za železniční dopravy, jakož i při manipulaci Julia G-a v Pacově.

Čís. 13111.

Směnečný platební příkaz, jenž nebyl dlužníku řádně podle § 106 c. ř. s. doručen, nenabyl moci práva a nestal se exekučním titulem, třebaže se dlužník o obsahu příkazu dověděl jiným způsobem než řádným doručením. Tento nedostatek předpokladu právní moci a vykonatelnosti směnečného platebního příkazu nebyl odčiněn ani tím, že se dlužník ani proti povolení exekuce nebránil rekusem, a má dlužník právo bránit se proti exekuci žalobou podle § 39 čis. 5 ex. ř. Mohli-li se však bránit proti povolení exekuce rekusem a neučinil tak, nýbrž volil nákladnější cestu sporu, nelze uznati útraty sporu za účelné a potřebné k obhájení práva ve větším rozsahu, než kolik by si vyžádalo podání rekursu. Podlehnuvšímu vymáhajícímu věřiteli nelze ovšem přiznati nárok na náhradu jeho útrat pro nedostatek podmínek § 45 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1933, Rv I 800/32.)

Na základě směnečného platebního příkazu, jenž nebyl doručen do vlastních rukou dlužníkůvých, vedl vymáhající věřitel proti dlužníku exekuci. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se dlužník na vymáhajícím věřiteli nepřipustnosti exekuce, ježto mu směnečný platební příkaz nebyl doručen do vlastních rukou. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby a uložil žalovanému, by nahradil 180 Kč útrat.

Důvody:

Podle zjištění procesního soudu, jemuž v odvolání žalované strany nebylo odporováno, nebyl směnečný platební příkaz, jenž byl exekučním titulem v exekuci, o jejíž nepřipustnost se žaluje, doručen do vlastních rukou žalobcových a nebyly při doručení zachovány předpisy § 106 c. ř. s. Doručení nebylo tedy řádně provedeno. Proto jest uznati za správný názor procesního soudu, že směnečný platební příkaz nenabyl moci práva a nestal se exekučním titulem, na čemž nic nemění, že se žalobce o obsahu příkazu jiným způsobem než řádným doručením dověděl. Nedostatek řádného doručení, předpokladu právní moci a vykonatelnosti exekučního titulu, nebyl odčiněn ani tím, že se žalobce ani proti povolení exekuce nebránil rekusem, a žalobci nelze proto odepřít právo bránit se proti nepřipustné exekuci žalobou podle § 39 čis. 5 ex. ř. (sb. 6725, 11774). Odvolací soud neposoudil tedy věc správně, zamítnuv žalobu proto, že prý měl žalobce podati námitky a že exekuční titul nabyt moci práva, an tak neučinil. Bylo pak změnou obou rozsudků vyhověti žalobní prosbě. Právem se však žalovaná strana bránila již ve sporu proti tomu, by žalobci byly přiznány útraty sporu, při čemž ovšem ne zcela případně poukazovala k tomu, že zavinením žalobcovým platební příkaz nabyt právní moci. Žalobce měl a mohl se bránit rekusem proti povolení exekuce (sb. 12328). Nepoužil-li tohoto opravného prostředku, ač by byl spojen s menšími náklady a vedl rychleji k cíli, nelze uznati útraty spojené s nákladnějším

sporem za účelné a potřebné k obhájení práva ve větším rozsahu, než kolik by si bylo vyžádalo podání rekursu. Všecky ostatní náklady sporu, jež mu vzešly, a to i v opravném řízení, padají tedy na jeho vrub. Podlehnuvší žalované straně nelze ovšem přiznati nárok na náhradu jejích útrat, protože tu není podmínek § 45 c. ř. s.

Čís. 13112.

Vydržeti lze i právo na omezení reálného břemene.

Bylo-li právo školní obce na dodávání dříví z velkostatku vykonáváno jen tak, že dříví nebylo velkostatkem vydáváno bez zapravení poplatku, nepadá při čtyřicetiletém trvání (§ 1472 obč. zák.) tohoto omezení výkonu práva na dříví na váhu, zda školní obec byla oprávněna bez vyššího souhlasu platiti požadovaný poplatek čili nic, aniž sejde na tom, že poplatek byl proměnlivý, jen byl-li požadován a placením uznáván jako právo velkostatku.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1933, Rv I 982/32.)

Žalující školní obec O. domáhala se na žalovaných majitelích velkostatku bezplatného dodání 37 prostorových metrů dříví k topení, opírajíc se o závazek žalovaných v tržové smlouvě ze dne 29. dubna 1848. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaných a uznal je povinnými dodati žalobkyni 37 prostorových metrů dřeva proti zaplacení 20 Kč za každý prostorový metr, tudíž proti zaplacení 740 Kč. Důvody: Jest nesporno, že tak zvané školní dříví bylo po více než čtyřicet let — při odběru tohoto dříví platila poplatek. Žalující strana tvrdí, že dříví měla dostávat bezplatně; toto tvrzení má také oporu v doslovu uvedené smlouvy a jest opačné tvrzení žalované strany nesprávné, neboť slova aus Eigenem zu bestreiten znamenají, že dočasný vlastník zavázaných nemovitostí byl povinen dříví dodávati tak, aby školní obec neměla žádné výlohy, dále, že placené školní obcí »výstavné« bylo jen zpropičné, které platila dobrovolně dělníkům a hajným za vystavení dříví, to jest za připravení dříví až k cestě. Naproti tomu tvrdí žalovaná, že poplatek »výstavné« nebyl dobrovolným příspěvkem, že nebyl ani zpropičným, nýbrž že poplatek tento, který se měnil, a který se rovnal výrobním nákladům, byl panstvím předepsán a vybrán jako náhrada za výrobní náklady, a že bez zaplacení tohoto poplatku dříví nebylo vydáno. V tom směru zjistil odvolací soud, že příspěvek žalobkyně nelze považovati za zpropičné aniž za poplatek dobrovolný, nýbrž za poplatek velkostatkem předpisovaný a od něho požadovaný tak, že bez jeho zaplacení dříví nebylo vydáno — a uvedl dále v důvodech: Podle smlouvy z roku 1848 převzal nabyvatel panství povinnost pro věčné časy bezplatně dříví dodávati. Převzal tudíž závazek k určitému výkonu, který spojen jest s nemovitostí tím způsobem, že každý dočasný vlastník zavázaných nemovitostí jest povinen konati tyto úkony. Jde tudíž o reální břemeno, které tíží nemovitost a není tudíž spojeno s oso-

bou dočasného vlastníka. Nesporně jest, že žalující strana po více než čtyřicet let dříví dodané v důsledku uvedeného závazku neobdržela úplně zadarmo, jak se mělo státi podle závazku, nýbrž že platila za dříví před jeho odebráním poplatků, který se během času měnil. Poplatek tento však, jak uvedeno, nebyl dobrovolný, nýbrž panstvím předepsán a nebylo také dříví před zaplacením tohoto poplatku vydáno. Plnila tudíž žalobkyně k požádání dočasných majitelů nemovitosti něco, k čemu nebyla povinována a podrobila se tak vůli panství, pokud se týče dočasných vlastníků nemovitosti, v jejíž prospěch nabyli držby práva (§ 313 obč. zák.) požadovati poplatek. Ježto právo žalobkyně na dodání dříví zatěžuje právě jen nemovitost, v jejíž prospěch také dočasní majitelé byli v držbě práva, nelze placení poplatku považovati za obligační plnění, nýbrž jest v tom spatřovati jen omezení rozsahu práva z onoho reálného břemene a není tudíž správný názor prvního soudu, že k vydržení tohoto práva (práva požadovati poplatek) bylo zapotřebí uplynutí vydržecí doby u každého jednotlivého dočasného vlastníka zatížené nemovitosti. Právě proto, že právo toto vykonávali dočasní majitelé ve prospěch zatížené nemovitosti, mohou si podle § 1493 obč. zák. započísti držbu předchůdci. Žalobkyně platila požadovaný poplatek po více než čtyřicet let, tedy po dobu, která stačí k vydržení. Vydrželi tudíž žalovaní se započtením držby předchůdců jako nynější vlastníci zavázané nemovitosti právo požadovati poplatek za dodané dříví, rovnající se výrobním nákladům, a žalobkyně pozbyla právo na bezplatné dodání, poněvadž po celou tuto dobu (přes 40 roků) konala něco, co na ní bylo žádáno a k čemu, ač to mohla věděti — právo její bylo zajištěno v knihách, — nebyla povinna a aniž by byla ohledně rozsahu svého práva uvedena v omyl. Nemůže se tudíž domáhati bezplatného dodání dříví, ježto vydržením rozsah původního reálného břemene byl omezen v ten způsob, že žalovaná strana jako dočasný držitel nemovitosti jest povinna dříví dodati jen proti zaplacení poplatku rovnajícímu se výrobním nákladům.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud posoudil věc správně po stránce právní, v podstatě shodně se soudem procesním, který rovněž v zásadě připustil, že by bylo u žalovaných možné vydržení práva na poplatek, avšak žalobě vyhověl jen proto, že podle jeho názoru nebyly splněny skutkové předpoklady vydržení. Co do těchto skutkových předpokladů odchytil se však odvolací soud, opakovaně důkazy, od skutkových zjištění procesního soudu v tom směru, že podle jeho zjištění nešlo ani o zpropitné ani o dobrovolný poplatek, nýbrž o poplatek velkostatkem předpisovaný a od něho požadovaný tak, že bez jeho zaplacení dříví nebylo vydáno. Po právní stránce jest v tomto požadování poplatku jako práva na straně žalované a jejích právních předchůdců spatřovati vydržení částečného omezení práv, která by jinak žalobkyni byla podle zápisu příslušela, po případě na straně žalobkyně promlčení práva, pokud šlo o toto omezení. Když bylo zjištěno, že poplatek byl žádán i placen jako

právo zatíženého panství po více než čtyřicet let, nejde o obligační plnění, jak má za to dovolatelka, nýbrž o trvalé uplatňování práva na omezení břemene. Při čtyřicetiletém trvání ve smyslu §§ 1472 a 1477 obč. zák. nepadá pak na váhu, ani zda byla žalobkyně oprávněná bez vyššího souhlasu platiti požadovaný poplatek, ani právní důvod; že předchůdci žalovaných byli nepoctivými držiteli práva na poplatek, nebylo vzato za prokázáno; ze znění zápisu v pozemkových knihách nedá se to ještě usuzovati. Nesejde ani na tom, že poplatek byl měnlivý, protože rozhoduje jen, že byl požadován a placením uznáván jako právo předchůdců žalovaných.

Čís. 13113.

Ve směnečném sporu jest uložiti žalobci náhradu útrat žalovanému ve lhůtě čtrnáctidenní, nikoliv ve lhůtě třídenní.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1933, Rv I 1786/33.)

Směnečný platební příkaz byl procesním soudem prvé stolice k námitkám žalovaného zrušen. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobci dovolání a uložil žalobci, by nahradil žalovanému útraty dovolacího řízení do čtrnácti dnů pod exekucí. V tomto směru uvedl v

důvodech:

Návrhu na stanovení třídenní lhůty k zaplacení útrat nebylo lze vyhověti, jelikož třídenní lhůtu stanoví § 555 č. 1 c. ř. s. jen, byl-li žalovaný odsouzen, nikoli však, bylo-li tomu, jako v souzeném případě, naopak, kde je žalobce odsouzen k hrazení útrat žalovanému (viz Ott III str. 197).

Čís. 13114.

Pokud vzhledem ke stanovám společenstva jest pokládati stavební příspěvky za dluh společenstva ve vlastním slova smyslu, jež jest v konkursu společenstva zařaditi do třetí třídy konkursních věřitelů.

(Rozh. ze dne 15. prosince 1933, Rv II 325/32.)

Žalobce byl členem žalovaného společenstva. V červnu 1927 vypověděl žalobce členství s účinností ke konci roku 1927. Žalobce zaplatil do společenstva 2.600 Kč jako stavební příspěvek, a to v měsíčních částkách jdoucích až do konce roku 1927. Na jmění společenstva bylo v roce 1929 vyhlášeno konkursní řízení a žalobce přihlásil jako pohledávku ke konkursnímu řízení mimo jiné oněch 2.600 Kč, jež však byly konkursním správcem popřeny. Žalobě, by bylo zjištěno, že žalobci přísluší v konkursu firmy všeužitečného stavebního bytového společen-

stva O. likvidní pohledávka 2.600 Kč ve III. třídě konkursních věřitelů a že správce konkursní podstaty jest povinen to uznati, o b a n i ž š í s o u d y v y h o v ě l y .

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

V souzeném případě jde o otázku, zda stavební příspěvky, o něž jde, jsou samostatným k určitému účelu složeným jměním, jehož vrácení může býti podle § 1435 obč. zák. požadováno, jakmile zanikl právní důvod. by je příjemce podržel, a zda tyto příspěvky sloužiti měly k tomu, by jejich pomocí splněny byly účely společenstva vůbec, takže žalobce je u společenstva složil jako člen na splnění svých členských povinností a nikoli jako soukromá osoba uzavřevší se společenstvem právní jednání. Ve stanovách není výslovně uvedeno, jakému účelu stavební příspěvky mají sloužiti. Z § 24 vyplývá, že náleží k členským povinnostem zaplatiti i podíly, i stavební příspěvky, zápisné, členské a režijní příspěvky podle toho, jak je valná hromada ustanovila (§ 15 čís. 3 a § 2 čís. 1—5 stanov). § 25 stanov ukládá členům povinnost, aby zaplatili měsíčně stavební příspěvek ve výši 160, po případě 200 Kč za každý podíl a to prvního dne každého měsíce po vstupu do společenstva, a podle § 24 odst. (2) jest tyto příspěvky platiti až do vystoupení ze společenstva. § 27 čís. 2 nařizující zřízení t. zv. konta obnov (Erneuerungskonto) sloužícího k tomu, aby z něho byly kryty výlohy na znovuzřízení bytů a domů přesahující jejich běžné udržování v dobrém stavu, ustanovuje, že ze souhrnu stavebních příspěvků nejméně jedno procento má býti přikázáno tomuto kontu. Veškeré tyto předpisy nasvědčovaly by názoru, že co do stavebních příspěvků jde o všeobecné členské povinnosti k dosažení účelů společenstevních, jak jsou v § 1 stanov a)—d) vycíleny. Tomu však odporuje ustanovení § 26 odst. 5 stanov, které předpisuje, že do rozvahy společenstva jest zařaditi jako pasivum: zapravené podíly, stavební příspěvky, úsporné vklady, nevypověditelné stavební zálohy a jiné platy konané členy na vlastní domy (Eigenhäuser), veškeré dluhy společenstva, rezervní fondy, kauce a pod. Z toho jasně vyplývá, že, i když stavební příspěvky jsou provozovacím kapitálem družstva (§ 2 stanov), nenáleží k jeho jmění (§ 18 stanov odst. 4) a že tedy tyto částky jest na roveň postavití úsporným vkladům, resp. stavebním zálohám, jež v § 2 jsou stejně jako stavební příspěvky uvedeny jako součásti provozovacího kapitálu, ač u nich nelze o tom pochybovati, že jsou částkami složenými nikoli k splnění společenstevních povinností členských, nýbrž k účelu přesně určenému, k němuž jen těch částek může a smí býti použito. Že stanovy kladou stavební příspěvky úplně na roveň vkladům a stavebním zálohám, plyne i z jiných ustanovení (tak § 15 čís. 13, § 26 odst. 5) a jest zejména míti na zřeteli, že § 15 čís. 13 dokonce připouští v ý p o v ě d' stavebních příspěvků. Tomu-li tak, jde o dluh společenstva ve vlastním slova smyslu. Stavební příspěvky neliší se v podstatě od úsporných vkladů, jenže tyto jsou dobrovolnými platy, kdežto stavebních příspěvků lze se na členu domáhati na pokladě

stanov. Podle § 24 odst. 2 a 18 odst. 4 stanov, jakož i § 76 zákona ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. zák., ručí žalobce za závazky družstva jen svým podílem a další částkou rovnající se výši podílu, a této úpravě ručení by zřejmě odporovalo, kdyby stavební příspěvky byly pokládány za jmění družstva, ježto by se tak ručební povinnost členova proti přípustnosti zákona a stanov zvýšila o tuto příslušnou částku. Z těchto úvah jest žalobce v příčině stavebních příspěvků pokládati za věitele společenstva, oprávněného k tomu, by se domáhal zařadění své pohledávky do třetí třídy konkursních věřitelů, a to i z další úvahy, že následkem vystoupení ze společenstva přestal býti jeho členem a že ve sporu nebylo tvrzeno, tím méně prokázáno, že jeho stavební příspěvky byly upotřebeny k stavbě družstevního domu, neb ke zřízení hřišť nebo tělocvičen pro členy určených (§ 1 stanov) nebo že byly aspoň částečně upotřebeny podle § 27 čís. 2 stanov. Nejde-li o pohledávku vystouplého členu, která podle rozvahy z jeho s p o l e č e n s k é h o p o m ě r u v y b u d e , a která tedy jest vázána ručební povinností podle § 18 (4) stanov a § 79 zákona, nepřichází ani v úvahu ustanovení § 1 odst. (2) nařízení min. spravedlnosti ze dne 21. března 1918 čís. 105 ř. zák.

Čís. 13115.

Vyrovnačí řád.

Vyzval-li vyrovnačí komisař vyrovnačího dlužníka, by zapravil upravené poplatky do určité lhůty, připojiv neprávem doložku »po pravoplatnosti tohoto usnesení« a vyrovnačí dlužník se držel tohoto usnesení, nemůže to býti na újmu při rozhodování o otázce, zda mu má býti odepřeno potvrzení vyrovnání z důvodu § 58 (1) čís. 4 vyr. ř.

Totéž platí o vyzvání vyrovnačího komisaře se lhůtou ku předložení výkazu o zaplacení poplatku a útrat vyrovnačího řízení a o dalším jeho usnesení, jímž byla prodloužena lhůta ku předložení tohoto výkazu. Řídil-li se vyrovnačí dlužník podle toho a předložil-li ve lhůtě takto soudem určené a prodloužené doklady o zaplacení poplatků, nemůže mu důvodně býti odpíráno potvrzení vyrovnání z důvodu § 58 (1) čís. 4 vyr. ř.

Vyrovnačí komisař určí, zda všichni nebo kteří ze zástupců právnické osoby mají vykonati vyjevovací přísahu. Uznal-li na vyjevovací přísahu jen jednoho z jednatelů společnosti s r. o., vyhověl zákonu a nebylo důvodů k postupu podle § 65 (1) vyr. ř.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1933, R I 994/33.)

Vyrovnačí soud potvrdil vyrovnání společnosti s r. o. Rekursní soud odepřel vyrovnání potvrditi.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu, by řízení doplnil a znovu o rekursu rozhodl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

d ů v o d e c h :

Rekursní soud odepřel změnou usnesení soudu prvé stolice potvrdit vyrovnání proto, a) že vyrovnací dlužnice nezapravila, pokud se týče nezajistila včasné útraty řízení a poplatky z vyrovnacího řízení (§ 58 (1) čís. 4 vyrov. ř.), b) že nevykonal jednatel a zároveň majitel podílů dlužnice Rudolf F., ani další její jednatel Arnošt F. vyjevovací přísahu. Dovolacímu rekursu nelze upřít oprávnění. K o d s t a v c i a). Je zřejmo ze spisu, že vyrovnací komisař v usnesení ze dne 29. dubna 1932 vyzval vyrovnací dlužnici k zaplacení upravených poplatků do osmi dnů, s připojením doložky »po pravoplatnosti tohoto usnesení«. Jestliže se vyrovnací dlužnice držela tohoto usnesení —, ač ona doložka nebyla ve shodě se zněním předpisů § 58 (1) čís. 4 vyr. ř. — pokud se týče § 191 (1) konk. ř. a § 70 vyr. ř., nemůže jí to být na újmu. Stejně je tomu i ve příčině vyzvání vyrovnacího komisaře podle usnesení ze dne 3. června 1932 s lhůtou patnáctidenní k předložení výkazu o zaplacení poplatků a útrat vyrovnacího řízení, a též podle usnesení ze dne 18. června 1932, jímž byla prodloužena lhůta k předložení výkazu o zaplacení těchto poplatků. Řídila-li se vyrovnací dlužnice dle toho, a předložila-li ve lhůtě takto soudem jí určené a prodloužené doklady o zaplacení poplatků, nemůže jí důvodně být odpíráno potvrzení vyrovnání z důvodu § 58 (1) čís. 4 vyr. ř. K o d s t a v c i b). Jednatelé vyrovnací dlužnice Rudolf F. a Arnošt F. se nedostavili k roku dne 11. dubna 1932, předloživše lékařská vysvědčení ze dne 7. dubna 1932, potvrzená úředním lékařem o delší jejich chorobě, soud prvé stolice uznal na vyjevovací přísahu jen jednatele Waltera F-a, nikoli ostatních jednatelů, kteří jsou nemocní. V otázce, zda všichni, či kteří zástupci právnické osoby, za niž jest považovati i vyrovnací dlužnici, mají vykonati vyjevovací přísahu, nemá vyrovnací řád zvláštní ustanovení, a proto platí tu podle § 70 vyr. ř. podpůrně předpis § 101 konk. ř., podle něhož určí konkursní komisař, zda všichni nebo kteří ze zástupců právnické osoby mají vykonati vyjevovací přísahu. Uznal-li soud prvé stolice na vyjevovací přísahu jen jednoho jednatele Waltera F., vyhověl zákonu, a nebylo proto důvodu k postupu podle § 65 (1) vyr. ř., jak mylně za to má rekursní soud.

Čís. 13116.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

S hlediska § 17 zákona nezáleží na tom, zda osobou jednající byl zaměstnanec podnikatele, aniž na tom, zda se rozšiřování stalo s jeho vědomím či proti jeho vůli, stačí, že byl závadný čin vykonán v provozování podniku.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1933, R I 1178/33.)

Žalobu, již se domáhal žalobce na žalovaném společenstvu, by upustilo od rozšiřování závadných údajů o žalobci, p r o c e s n í s o u d prvé stolice zamítl, maje za to, že se žalobci nepodařil důkaz

o tom, že žalované společenstvo zaslalo letáky se závadnými údaji do filiálky v Z. a že letáky byly rozdávány zaměstnancem žalovaného družstva. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. D ů v o d y: Jako odvolací důvod uplatněno jest jen nesprávné právní posouzení, které odvolání spatřuje v tom, že soud prvé stolice neprávem ze zjištěných okolností vyvodil nedostatek pasivní legitimace na straně žalované. Zákon proti nekalé soutěži v § 17 ustanovuje, že může být žalován majitel podniku o zdržení se závadného jednání i tehdy, byl-li čin vykonán v provozování jeho podniku jinou osobou. Je úplně nerozhodno, zda jest touto jednající osobou zaměstnanec podnikatelův či osoba úplně cizí, stalo-li se tak s jeho vědomím či po případě i proti jeho vůli, stačí skutečnost, že byl závadný čin vykonán v provozování podniku. To jest jedinou podmínkou ručení podnikatelova, by se tak stalo v provozování podniku ať hlavním závodě či filiálce, ať k jeho prospěchu čili nic, a v takovém případě ručí podnikatel, ačkoli mu třeba naprosto žádnou vinu nelze přičítati. V souzeném případě je zjištěno, že pozastavený leták rozdával a rozšiřoval Emil G., jenž není sice zaměstnancem žalované strany, ale jako člen její a předseda členského výboru má podle vlastního udání povinnost propagační materiál prostřednictvím filiálky v Z. mu dodaný roznésti a že tento leták byl mu dodán z filiálky žalované strany v Z. její správkyní Helenou R. Ať již původ tohoto letáku je jakýkoli, zůstává skutečností, že byl rozšiřován v provozování podniku žalované strany, neboť pojem »provozování podniku« pojímáti je ne prostorově, lokálně, nýbrž věcně a nelze popřít, že, byl-li leták pachatelé dodán z filiálky žalované strany v Z., stalo se tak při provozování činnosti žalovaného společenstva. Toto je tedy ke sporu pasivně oprávněno a bude teprve věcí dalšího řízení zjistiti a rozhodnouti, zda je žalobce aktivně k této žalobě oprávněn a zda obsah letáku zakládá nekalou soutěž.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Rekursu nelze přiznati oprávnění. Stěžovatel se poukazuje na správné odůvodnění napadeného usnesení, jež nebylo vyvráceno vývody rekursu. Jest nerozhodné, zdali správkyně Helena R-ová věděla, že pozastavené letáky byly zabaleny ve svitku, který nalezla v místnosti filiálky v Z. a zaslala Emilu G-ovi, jenž pak letáky rozdával, a jest nerozhodné, zda tak činil na příkaz stěžovatelův a zda k tomu byl zavázán proti stěžovateli, čili nic. Pro posouzení otázky pasivní legitimace stěžovatele ke sporu — zde jediné v úvahu přicházející — jest podle § 17 zákona o nekalé soutěži jen rozhodné, zda závadný čin byl vykonán v provozování jeho podniku, a jest úplně nerozhodné, zdali o tom věděl, čili nic. Stačí proto pro kladné zodpovězení této otázky, že se letáky vyskytly v uvedené filiálce a že byly její správkyní dodány Emilu G-ovi, jenž jest členem žalovaného družstva a letáky rozdával. Marně se dovolává stěžovatel komentáře Roppert-Weiss str. 472, neboť i z něho vyplývá jen tolik, že podnikatel není zodpověden jen za činy oněch osob, jež nejsou

k němu v pražádném poměru a nepodléhají jeho vlivu. To však nelze tvrdit o správce filiálky ani o Emilu G-ovi, jenž jest členem žalovaného družstva a jednal v provozování podniku téhož družstva. Stěžovatel není tedy bezmocným proti jednání těchto osob, naopak může zabránit, by se v provozu jeho podniku nedály činy, jimiž by mohly býti poškozovány jeho zájmy.

Čís. 13117.

Vlastník domu má za předpokladů třetího odstavce § 92 stav. řádu pro Čechy nárok na to, by obec chodník k udržování převzala. Udržovací povinnost vlastníka přechází však na obec teprve v ý s l o v n ý m odevzdáním a převzetím chodníku, při čemž obci jest vyhrazeno převzetí odepřítí, zjistí-li v době odevzdání, že chodník nebyl zřízen podle předpisu nebo shledá-li vady v jeho provedení.

Že obec převzala do vlastního užívání chodník zřízený při domu, nelze vyvozovati ani z povolení obývacího a užívacího, uděleného stavebním úřadem, ani ze zjištění v kolaudačním protokolu, že chodník jest hotov.

K převzetí chodníku obcí nestačí ani, že se obec stala vlastníkem chodníku jako veřejného statku.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1933, Rv I 913/32.)

Žalobkyně upadla na chodníku před domem žalované v Ústí nad Labem. Žalobní nárok na náhradu škody procesní soud prvě stolice neuznal důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Žalobkyně, odvolatelka, odůvodňuje žalobní nárok tím, že byla žalovaná povinna nově zřízený chodník před svým domem v dobrém stavu udržovati, jelikož chodník ten dosud městskou obcí v Ústí n. L. nebyl převzat. Odvolatelka přehlíží zjištění procesního soudu, že pozemek, na němž chodník je zřízen, nikdy nebyl ve vlastnictví strany žalované, nýbrž původně ve vlastnictví obce a podle usnesení okresního soudu v Ústí n. L. ze dne 7. července 1911 č. j. 1434, tedy ještě před započítím stavby domu, nyní straně žalované patřícího, věnován byl obci do veřejného statku. Ustanovení § 92 ve (3) odst. stavebního řádu pro Čechy ze dne 8. ledna 1889 čís. 5 zem. zák. zní: »Chodník podle předpisu zřízený přejde ve vlastnictví obce, která je povinna převzítí jej nejdéle za rok, ač nebylo-li do té doby v provedení jeho shledáno žádné vady.« Obsahuje tedy kategorický příkaz obci, by nejdéle za rok chodník nově zřízený převzala do vlastnictví, a, poněvadž stavba kolaudována byla komisionálně dne 30. listopadu 1912, při čemž podle protokolu bylo zjištěno, že chodník jest již hotov, a v protokolu není uvedeno, že shledány byly vady chodníku, musil podle citovaného zákona nejpozději dne 1. prosince 1913 přejítí ve vlastnictví obce, pokud se týče v tomto případě, kde pozemek náležel do veřejného statku, na němž nikdo vlastnictví nabýti nemůže, do správy obce. Lhostejno jest pro posouzený případ, že po skončení války obecní

úřad zavedl pro stavebníka zvláštní povinnost, podávati za účelem převzetí chodníku žádost k obecnímu úřadu. Vzhledem k tomu, že ustanovení § 92 stavebního řádu jsou výjimečné povahy, nelze povinnosti stavebníka vykládati extensivně, zejména není přípustné rozšiřovati závazek k udržování chodníku po rozumu § 92 prvý odstavec stavebního řádu na delší dobu než zákon výslovně ustanovuje, nejsou-li pro toto prodloužení zvláštní důvody. Skutečnost, že § 92 stavebního řádu neobsahuje trestní sankci na případ nedodržení jeho předpisu, jak odvolatelka v odvolacím spise upozorňuje, není na újmu platnosti předpisů těch. Výklad odvolatelky, že, dokud nedošlo k formelní žádosti o převzetí chodníku, a ke skutečnému převzetí, že chodník nepřešel ve správu obce, jest v souzeném případě nesprávný, jelikož chodník nebyl zřízen na pozemku stavebním, nýbrž na pozemku tvořícím část veřejného statku, jenž v soukromém vlastnictví býti nemůže a spravován jest ipso jure obcí. Výtka proti zjištění prvého soudu na základě svědecké výpovědi Františka T-a jest bezdůvodná, neboť, neví-li svědek, zda Ústecká obec i před válkou prováděla formelní přejímání chodníků, nelze z toho dovozovati, že skutečně formální takovou i v oněch dobách vždy dodržovala a jest naopak správný úsudek procesního soudu, že udělení souhlasu k obývání a výslovné konstatování, že chodník jest již hotov, lze pokládati za uznání, že stavebník splnil všechny podmínky stavebním úřadem mu uložené, mezi nimiž pod pol. 20 bylo i zřízení chodníku.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvě stolice, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Odvolací soud neuznal v souhlasu s prvým soudem žalobní nárok co do důvodu za oprávněný, poněvadž nebylo prý povinností žalované udržovati chodník před jejím domem v řádném stavu; tuto povinnost měla prý podle § 92 stav. řádu pro Čechy (zák. čís. 5/1889 z. zák. pro Čechy) městská obec v Ústí nad Labem. Podle zjištění nižších soudů bylo právnímu předchůdci žalované, Matyáši S-ovi, jako stavebníku při udělení povolení ke stavbě domu, jehož vlastníkem jest žalovaná, nařízeno, by podél svého domu zřídil na vlastní náklad chodník, a při kolaudaci stavby bylo zjištěno, že chodník jest hotov. Podle § 92 stav. řádu pro Čechy jest stavebník povinen chodník až do dne, kdy se obci odevzdá, v dobrém stavu udržovati (odst. 1); chodník podle předpisů zřízený přejde ve vlastnictví obce, která povinna jest jej převzítí nejdéle za rok, ač nebylo-li do té doby v provedení jeho shledáno žádné vady (odst. 3). Nižší soudy míní, že žalovaná byla zproštěna povinností udržovati chodník před svým domem, poněvadž pozemek, na kterém byl chodník zřízen, byl již před započítím stavby domu, nyní žalované patřícího, veřejným statkem, a že lze z povolení obývacího a užívacího stavebním úřadem uděleného, a z potvrzení, že chodník jest hotov, dovoditi, že obec převzala do vlastního udržování chodník zřízený při novostavbě. Tomuto názoru nelze přisvědčiti. Z předpisu § 92 odst. (1) stav. řádu vysvítá, že povinnost udržovati chodník v dobrém stavu stihá

vlastníka domu až do dne, kdy se obci chodník odevzdá. Přejít této povinnosti na obec nenastává tudíž ipso iure, nýbrž jest třeba zvláštního formálního aktu odevzdání, pozůstávajícího v tom, že vlastník domu projeví vůli odevzdati chodník k udržování obci a obec tuto nabídku přijme a chodník do udržování převezme. § 92 odst. (3) stav. řádu ukládá sice obci povinnost, by chodník za stanovených tam předpokladů převzala nejdéle za rok, než neustanovuje, že by po marném uplynutí této lhůty přešla povinnost k udržování chodníku na obec i bez jeho odevzdání. Lze proto vykládati tento zákonný předpis jen v tom smyslu, že vlastník domu za předpokladů odst. (3) § 92 stav. řádu má nárok na to, by obec chodník k udržování převzala, že však udržovací povinnost vlastníka domu přechází na obec teprve výslovným jeho odevzdáním a převzetím, při čemž jest obci vyhrazeno převzetí odepřítí, zjistí-li v době odevzdání, že chodník nebyl zřízen podle předpisu nebo shledá-li v provedení jeho nějaké vady (viz nálezy nejv. soudu správního č. 1353 sb.). Že obec Ústí nad Labem převzala do vlastního užívání chodník při domu žalované zřízení, nelze vyvozovati ani z povolení obývacího a užívacího uděleného stavebním úřadem, ani ze zjištění v kolaudačním protokolu, že chodník jest hotov, neboť povolením podle § 123 stav. ř. vyslovuje stavební úřad jen, že se řádně stavělo a že místnosti jsou dosti vyschlé, takže zdraví škoditi nebudou. Účelem místního ohledání předcházejícího povolení obývacímu jest tedy jen přezkoumání, v jakém stavu jest stavba sama. Zjistí-li stavební úřad při místním ohledání, že chodník jest hotov, potvrdil tím jedině, že stavebník vyhověl též samostatnému, byť i zřízením stavby podmíněnému a k stavebnímu povolení připojenému úřednímu příkazu, který se zakládá na ustanovení § 92 stav. ř., leč nelze v tomto zjištění spatřiti konkludentní projev obce, že chodník přejímá k udržování (viz nálezy nejv. soudu správního č. 5891 sb.). Skutečnost nižšími soudy zjištěná, že chodník byl zřízen na pozemku, který jest od roku 1911 částí veřejného statku, jest bezvýznamná, neboť nezáleží na tom, kdo jest vlastníkem chodníku, nýbrž na tom, kdo je majitelem přílehlajícího domu, pokud se týče na tom, zda-li obec chodník k udržování převzala. Vzhledem k ustanovení § 92 stav. řádu nedostačuje k tomuto převzetí skutečnost, že se obec stala vlastníkem chodníku jako veřejného statku. Žalovaná byla proto podle § 92 stav. ř. pro Čechy povinna, udržovati chodník v dobrém stavu. Porušila-li tuto zákonnou povinnost, dopustila se nedopatření zavazujícího ji k náhradě škody i v tom případě, když nebylo dokázáno, že věděla o vadnosti chodníku, neboť ručí podle § 1311 obč. zák. i za nahodilou škodu. Rozhodujícím jest proto, zda žalobkyně, jak tvrdí žalovaná, nehodu sama zavinila nebo svým chováním aspoň spolupřispěla. Důsledkem nesprávného právního posouzení věci se procesní soud touto otázkou ani po stránce skutkové ani po stránce právní nezabýval, takže zůstalo řízení již v první stolici kusé a nezbylo, než u vyhovění dovolání rozsudky nižších stolic zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice k novému rozhodnutí.

Čís. 13118.

Pensijní pojištění.

Předpis prvního odstavce § 4 vládního nařízení ze dne 9. února 1933 č. 33 sb. z. a n., pokud jím byla rozšířena platnost § 46 pensijního zákona ze dne 21. února 1929, č. 26 sb. z. a n., omezující přípustnost a právní účinnost převodu, zastavení a zabavení nároků pojištěnců a jejich příslušníků jakož i dávek, na pensijní pojištění zaměstnanců soukromých drah, působí zpět potud, že po vydání vládního nařízení č. 33/1933 sb. z. a n. nesmí nadále žádným způsobem oprávněnému býti zabírány jeho důchody z poměru pojistného pro jiné než zákonem dovolené nároky (§ 46 odst. 1 č. 1 a 2 zák. č. 26/1929 sb. z. a n.), třebaže byly převedeny, zastaveny nebo zabaveny ještě před vydáním vládního nařízení č. 33/1933 sb. z. a n.

Právní norma § 46 zákona č. 26/1929 sb. z. a n. ve spojení s § 4 odst. 1 vládn. nař. č. 33/1933 sb. z. a n. jest zároveň zákonným důvodem pro soud, provádějící exekuci na pensijní důchody zaměstnance soukromých drah, třebaž již před vydáním zákona č. 33/1933 sb. z. a n. právoplatně povolenu, i pro zrušení exekuce ve smyslu § 39 prvý odstavce č. 2 ex. ř., k němuž má soud i z úřadu hleděti.

Zpětná působnost vládního nařízení ze dne 9. února 1933 č. 33 sb. z. a n. o pensijním pojištění zaměstnanců soukromých drah, pokud stanoví vyloučení exekucí podle § 46 zákona č. 26/1929 sb. z. a n., platí i co do exekucí, které již před vydáním vládního nařízení č. 33/1933 sb. z. a n. byly právoplatně povoleny.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1933, R II 397/33.)

Usnesením ze dne 28. července 1932 byla vymáhající věřitelce k vydobytí její vykonatelné směnečné pohledávky povolena exekuce zabavením třetiny pense, kterou dlužnice pobírá od Pensijního ústavu soukromých drah v Brně jako vdova po zaměstnanci soukromé dráhy, s tím, že musí dlužnici zůstatí volným roční příjem 4.000 Kč, a příkázáním k vybrání zabavených platů do výše vykonatelné pohledávky. Dne 19. května 1933 navrhl poddlužník, by byla exekuce zrušena ode dne jeho podání návrhu a odůvodnil návrh tím, že paragrafem 4 vládního nařízení ze dne 9. února 1933 č. 33 sb. z. a n., jímž se upravuje pensijní pojištění zaměstnanců soukromých drah, bylo převzato ustanovení § 46 pensijního zákona ze dne 21. února 1929 č. 26 sb. z. a n., podle něhož zabavení dávek mimo případy zákonem výčetmo uvedené (výživné a zálohy na napadlé dávky) není přípustné. Vymáhající strana se podáním ze dne 20. června 1933 vyjádřila proti zrušení exekuce a uvedla: Pensijní ústav jako poddlužník mohl a měl, je-li § 46 cit. pens. zák. vztahovati na zabavenou pensí, podati již v létě 1932 proti povolení exekuce rekurs. Rekurs podán nebyl. Pensijní ústav exekuci vzal na vědomí a uznával po celou dobu, od povolení exekuce v červenci roku 1932 až do května 1933, exekuční obřady prováděl a poukazoval, očividně proto, že se § 46 pens. zákona č. 26/29 sb. z. a n. na tento pří-

pad vůbec nevztahoval. Nehledíc k tomu jest nejdůležitější, že se na exekuci dosaženou právoplatně již v létě 1932, nemůže § 4 pozdějšího vládní nař. čís. 33/1933 sb. z. a n. vůbec vztahovati, ježto touto právoplatně povolenou exekucí nabyla vymáhající strana právo v době, kdy se zákaz ustanovení § 46 cit. pens. zák. na pensijní požitky a pensijní pojištění zaměstnanců soukromých drah nevztahoval. Exekuční soud usnesením ze dne 21. června 1933 návrh poddlužníků zamítl.

Důvody: Vymáhající strana nabyla zástavního práva na požitcích dlužníka usnesením ze dne 28. července 1932 a od té doby jest i poddlužník, Pensijní ústav soukromých drah v Brně, platební zápočet vázán. Ustanovení § 46 cit. zák. pens. čís. 26/29 sb. z. a n. pojata bylo do vládní nařízení čís. 33/1933 sb. z. a n. teprve dnem 9. února 1933. Podle ustanovení § 5 obč. zák., základu všeho právního řádu, nepůsobí zákony zpět a nemají tudíž vliv na práva dříve nabytá. Jest proto zřejmo, že řečeným vládním nařízením ze dne 9. února 1933 čís. 33 sb. z. a n. nemůže vymáhající strana ve smyslu § 5 obč. zák. pozbyti nabytého zástavního práva na pensijních požitcích dlužníka, ana nová právní norma vznikla teprve osm měsíců po té, kdy vymáhající strana nabyla zástavního práva. Tak bylo rozhodnuto několikrát i rozhodnutími býv. rakouského nejvyššího soudu ze dne 4. června 1889 čís. 12770 a ze dne 5. prosince 1888 čís. 12468 atd., že nabytá zástavní práva nejsou dotčena pozdějšími zákony omezujícími exekuci. Důsledkem toho má soud za to, že v souzeném případě nemůže vymáhající strana pozbyti svého zástavního práva nabytého před účinností vládní nařízení ze dne 9. února 1933 čís. 33 sb. z. a n., takže exekuce, o níž tu jde, povolená usnesením ze dne 28. července 1932 zůstává i nadále právně účinná, a bylo proto návrh poddlužníka, Pensijního ústavu soukromých drah v Brně, ze dne 19. května 1933 na zrušení exekuce zamítnouti. Rekursní soud vyhověl rekursu poddlužníka a usnesením ze dne 14. července 1933 zrušil usnesení prvního soudu ze dne 28. července 1932, jímž byla povolena exekuce. **Důvody:** Usnesením okresního soudu ze dne 28. července 1932 byla vymáhající straně proti povinné straně povolena exekuce zabavením a přikázáním k vybrání třetiny nároků příslušejících dlužníci jako vdově po zaměstnanci Mor. Ostravských Karvinských drah místních proti Pensijnímu ústavu soukromých drah v Brně. Exekuce byla v době povolení přípustná. § 3 zákona ze dne 11. února 1929 čís. 26 sb. z. a n. ustanovuje, že pensijní pojištění zaměstnanců drah státem neprovozovaných a sloužících veřejné dopravě a jeho pomocných ústavů bude upraveno vládním nařízením. Tato úprava se stala vládním nařízením ze dne 9. února 1933 čís. 33 sb. z. a n., jehož § 4 ustanovuje, že o obsahu pojištění platí s odchylkami stanovenými tímto nařízením, ustanovení § 4 až 72, tedy také § 46 pensijního zákona. Exekuce, o níž tu jde, je s hlediska § 46 zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n. nepřipustná, jelikož podmínky přípustné exekuce nejsou splněny. Podle § 13 nabývá vládní nařízení ze dne 9. února 1933 čís. 33 sb. z. a n. účinnosti dne 1. ledna 1929, vztahuje se tedy na všechny exekuce, které byly povoleny po tomto dnu, tedy také na tuto exekuci, která byla povolena dne 28. července 1932 a nepřichází ustanovení § 5 obč. zák. v úvahu.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky potud, že se exekuce povolená usnesením okresního soudu ze dne 28. července 1932 zrušuje jen s účinností ode dne podání návrhu poddlužníkem, t. j. ode dne 19. května 1933.

Důvody:

Až do vyhlášení vládního nařízení ze dne 9. února 1933 čís. 33 sb. z. a n. o pensijním pojištění zaměstnanců soukromých drah byly exekuce na služební a zaopatřovací požitky zaměstnanců soukromých drah a jejich pozůstalých omezeny jen předpisy zákonů ze dne 15. dubna 1920 čís. 314 sb. z. a n. a ze dne 2. července 1924 čís. 177 sb. z. a n. V exekuční věci, o níž jde, navrhl poddlužník, Pensijní ústav soukromých drah v Brně dne 19. května 1933, by podle § 39 odstavec první čís. 2 ex. ř. byla zrušena exekuce, která byla povolena vymáhající straně k vydobytí její vykonatelné směnečné pohledávky dne 28. července 1932, a to zabavením třetiny penze, kterou dlužnice Františka N-ová pobírá jako vdova po Karlu N-ovi, býv. zaměstnanci moravsko-ostrovsko-karvinských místních drah od Pensijního ústavu soukromých drah v Brně, s tím, že jí musí zůstatí volným roční příjem 4.000 Kč a přikázáním k vybrání zabavených platů do výše vykonatelné pohledávky. Byla tedy exekuce povolena podle předpisů zák. čís. 314/1920 a čís. 177/1924 sb. z. a n. a vymáhající věřitelka nabyla doručením platební zápočet poddlužníku (§ 294 třetí odstavec ex. ř.) zástavního práva na základě skutkových podstat, nastavších ještě před vydáním vládního nařízení čís. 33/1933 sb. z. a n., na základě právoplatného vykonatelného směnečného platebního příkazu ze dne 22. července 1932 a právoplatného usnesení o povolení exekuce ze dne 28. července 1932. Takto založený právní stav byl dotčen teprve vládním nařízením ze dne 9. února 1933 čís. 33 sb. z. a n. o pensijním pojištění zaměstnanců soukromých drah, vyhlášeným dne 17. února 1933 ve sbírce zákonů a nařízení a vydaným podle delegační normy § 3 zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n. v mezích tohoto zákona a ve shodě s ním, takže předpisy vládní nařízení jsou soudy vázány stejně jako ustanovením zákona (§§ 55 a 84 ústavní listiny). Podle odst. (1) § 4 vládní nařízení platí o obsahu pojištění zaměstnanců soukromých drah ustanovení §§ 4 až 72 pensijního zákona čís. 26/1929 sb. z. a n. s odchylkami vládní nařízením stanovenými, o něž tu však nejde — tedy i § 46 pensijního zákona čís. 26/1929 sb. z. a n., jímž byla vyslovena generální norma omezující přípustnost a právní účinnost převodu, zastavení a zabavení nároků pojištěnců a jejich příslušníků, jakož i dávek jen na případy v odst. (1) § 46 pod čís. 1 a 2 zák. čís. 26/1929 sb. z. a n. výčetmo stanovené. Účelem této normy bylo vysloviti velící zásadu veřejnoprávní povahy, zajišťující sociální ochranu pojištěncům tím způsobem, že nároky a dávky pojištěnců nesmějí býti odňaty oprávněnému ani proti jeho vůli (exekučním zabavením a vybráním), ani s jeho souhlasem (dobrovolným postupem nebo zastavením), jak bylo již podrobně vyloženo v rozhodnutí sb. n. s. 9322, k němuž se odkazuje. Byla-li však předpisy § 46 zák. čís. 26/1929 sb. z. a n. a § 4 odst. (1) vládní nař. čís.

33/1933 vyloučena nejen přípustnost exekučního zabavení, nýbrž i jeho právní účinnost, projevil tím zákonodárce vůli, že nadále žádným způsobem nesmí oprávněnému býti zabírány jeho důchody z poměru pojistného pro jiné než zákonem dovolené nároky (§ 46 odst. (1) čís. 1 a 2 zák. čís. 26/1929 sb. z. a n.) a tato veřejnoprávní norma jest zároveň zákonným důvodem i pro zrušení exekuce ve smyslu § 39, první odstavec čís. 2 ex. ř., k němuž má soud i z úřadu hleděti (§ 39, druhý odstavec ex. ř.). I soukromoprávní pohledávky dobývané exekucí na tyto důchody musí se tomuto velcímu předpisu § 46 zákona čís. 26/1929 sb. z. a n. v zájmu veřejném podrobiti, bylo-li pro ně vedení exekuce na nároky pojištěnců proti pensijnímu ústavu zákonnou normou vyloučeno. Tomu není na úkor ani zásada § 5 obč. zák., že zákony nepůsobí nazpět a že nemají vliv na dřívější jednání a dříve nabytá práva, neboť předpis § 5 obč. zák. nemá povahu a moc normy ústavní, nýbrž jest jen vysloveným pravidlem, z něhož však nebyly vyloučeny výjimečné úchytky, zejména z důvodů veřejnoprávních a při zpětné působnosti zákonů pozdějších (srov. Ofner I, 20 a Klangův komentář k ob. obč. zákonu 1933 str. 84). O tento výjimečný případ tu právě jde, ježto vládnímu nařízení čís. 33/1933 sb. z. a n. byla v § 13 přiznána zpětná účinnost již ode dne 1. ledna 1929 a přípustnost zpětné účinnosti zákonů nebyla vyloučena ani ústavní listinou republiky Československé (zákon ze dne 29. února 1920 čís. 121 sb. z. a n.). Ostatně poddlužník domáhá se zrušení právní účinnosti exekuce podle § 39 první odstavec čís. 2 ex. ř. na pensijní požitky vymáhající věřitelkou povinné straně zabavené a jí k vybrání přikázané jen ode dne podaného jím návrhu, t. j. ode dne 19. května 1933, tedy ve příčině pensijních dávek, jež měly býti plněny až po vydání vládního nařízení čís. 33/1933 sb. z. a n. a které tedy ještě nepřešly jako plnění nároku v majetek vymáhající věřitelky. Pokud usnesení prvního soudu odkazuje k rozhodnutím bývalého rakouského nejvyššího soudu, vyslovivším právní názor, že nabytá zástavní práva nemohou býti dotčena pozdějším zákonem exekuci omezujícím, přezírá, že tato rozhodnutí byla vydána v letech 1884, 1887, 1888 a 1889, tedy vesměs ještě před platností exekučního řádu, obsahujícího v § 39 odstavec první čís. 2 velcí ustanovení: »Exekuce budiž zrušena, jestliže se vede na věci, práva nebo pohledávky, které podle platných předpisů z exekuce jsou vyňaty vůbec, nebo z vedení exekuce na ně zvláště« — a o tento případ právě jde i při ustanovení § 46 pensijního zákona čís. 26/1929 sb. z. a n. Zrušení exekuce jest tu provésti z důvodů veřejnoprávních i z moci úřední podle § 39 odstavec druhý ex. ř. (srov. též Neumannův komentář I. díl str. 207 odst. 2). Avšak i rakouský nejvyšší soud již opustil právní názor vyslovený v rozhodnutích, jichž se usnesení dovolává, neboť v rozhodnutí ze dne 30. prosince 1924 Ob I 898 vyslovil zásadu, že ani pravomoc usnesení exekuci povolujícího, ani pravomoc usnesení exekuci nařizujícího, nebrání zrušení exekuce z důvodů čís. 2 § 39 ex. ř. Napadené usnesení, pokud vyhovuje návrhu poddlužníka na zrušení exekuce, jest podle § 39 odstavec první čís. 2 ex. ř. odůvodněno, jak bylo právě doloženo. Rekursní soud však neprávem zrušil usnesení exekuci povolující ze dne 28. července 1932, označiv je mylně jako usnesení napadené — ač rekurem bylo napadeno

usnesení prvního soudu ze dne 21. června 1933, zamítající návrh poddlužníkův, jímž se domáhal zrušení exekuce jen ode dne podání jeho návrhu. Rozšíření návrhu poddlužníkem teprve v opravném řízení nebylo již přípustné a neměl rekursní soud mu vyhověti, ježto bylo mu rozhodnuto jen o původním návrhu poddlužníka, jak byl u prvního soudu učiněn a jak se stal i předmětem rozhodování rekursního soudu. Bylo proto v tomto směru usnesení rekursního soudu napraveno a jen v této části přiznati dovolacímu rekursu částečný úspěch.

Čís. 13119.

Obmezení žalobní žádosti na hranici řízení ve věcech nepatrných za opravného řízení nemá vliv na přípustnost odvolání.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1933, R II 506/33.)

Odvolací soud odmítl odvolání žalovaného jako nepřipustné, ježto žalobce v odvolacím sdělení a při ústním odvolacím líčení žalobu, domáhající se zaplacení 918 Kč s příslušenstvím, obmezil o 1.000 Kč vzhledem k tomu, že žalovaný zaplatil jistinu a část příslušenství.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by nehledě k svému odmítacímu důvodu ve věci dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

V souzeném případě prohlásil žalobce teprve v odvolacím sdělení a při ústním odvolacím jednání, že obmezuje žalobu, jíž se domáhal zaplacení částky 918 Kč s příslušenstvím, o 1.000 Kč, poněvadž mu žalovaný tuto částku po rozsudku prvního soudu zaplatil. Neprávem odmítl odvolací soud odvolání jako nepřipustné, ježto prý žalobce oním prohlášením obmezil žalobní žádost na hranici bagatelního řízení. Ustanovení § 453 druhý odstavec c. ř. s., jehož se odvolací soud dovolává, nepřichází v úvahu, neboť jest zvláštním výjimečným předpisem pro řízení před okresními soudy v nepatrných věcech. Nelze proto užití tohoto ustanovení v řízení opravném, jež se provádí podle předpisů o řízení před sborovými soudy první stolice (§§ 463 první odstavec, 509 druhý odstavec, 513 c. ř. s.) a nemělo v tomto řízení obmezení žalobní žádosti na hranici řízení bagatelního na přípustnost odvolání žádného vlivu, ježto se stalo teprve po vynesení rozsudku soudu první stolice a podle spisů nebylo pochybnosti o přípustnosti odvolání v době jeho podání.

Čís. 13120.

Nájemník, jenž uzemění radia připojil ke splachovací rouře záchodu, společného ještě pro jiné nájemníky, vybočil z rámce užívacího práva, propůjčeného mu jako nájemníku.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1933, Rv I 784/32.)

Žalovaný, jenž byl nájemníkem v domě žalobců, připojil si uzemění radia ke splachovací rouře na záchodě, jehož užíval společně se dvěma jinými nájemníky. Žalobu, by žalovaný byl uznán povinným odstranit toto uzemění radia, oba nižší soudy zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Prvý soud zjistil ze souhlasného udání obou stran, že žalovaný má od žalobců najatý byt, u kterého užívá žalovaný záchodu společně ještě se dvěma nájemníky. Žalovaný na záchodovou rouru zavedl uzemění (pro radio). Provéstí toto uzemění byl žalovaný oprávněn v mezích svých nájemních práv. O rozsahu užívání najatých místností rozhoduje především ujednání stran, jinak jest směrodatným ustanovení zákona. Ježto se zvláštní ujednání o užívání najatých místností mezi stranami nestalo, jsou rozhodná jen zákonná ustanovení. Podle § 1098 obč. zák. jest nájemník oprávněn užívatí najaté věci, pokud smlouvou způsob užívání není určen a vymezen, způsobem obvyklým, pro pronajímatele neškodným. Žalovaný, upevniv na rouru v záchodu uzemění, nepřekročil meze nájemního práva, a nezasáhl tím do vlastnického práva žalobců. Uzemění se stalo jen v prostoru, kterého podle nájemní smlouvy žalovaný jest oprávněn užívatí pokud se týče spolu-užívání, a tím se také užívání záchodu nijak neznemožňuje ani neztěžuje. Z povahy uzemění vychází, že žalovaný používá uzemění, kloset sám nijak nepoškodí stoupáním na mísu klosetu, jak žalující tvrdili.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

Důvody:

Nelze přisvědčiti názoru nižších soudů, že žalovaný, připojiv uzemění radia ke splachovací rouře záchodu, jenž je společný ještě pro jiné dva nájemníky, jednal v mezích nájemního práva. Podle § 1098 obč. zák. jest pro způsob a rozsah užívání najatého předmětu rozhodné ujednání stran. Není-li ujednání, rozhoduje účel smlouvy, po případě místní zvyklost. Ježto, jak nesporno, se nestalo zvláštní ujednání ve příčině najatých místností, je žalovaný oprávněn užívatí najatých místností způsobem obvyklým. K místnostem těm patří i společný záchod. Obvyklé užívání společného záchodu může však záležeti jen v takovém jeho užívání, k němuž je záchod určen, ale nelze používatí ho k účelu jinému, na př. jako vodiče pro elektrický proud z rozhlasového aparátu do země. Netřeba tu uvažovati, jak by tomu bylo, kdyby záchod nebyl společný, rozhodné je, že užívání záchodu kromě žalovanému je vyhraženo ještě dvěma jiným nájemníkům. Je-li pronajatá věc v užívání několika nájemníků, není žádný z nich oprávněn bez souhlasu vlastníka domu provéstí připojení uzemění svého radia v místnosti společně několika nájemníkům (srov. rozh. čís. 7637 sb. n. s.). Z toho, co uvedeno, je zřejmo, že žalovaný tím, že provedl uzemění svého radia ve společném záchodě, vybočil z rámce užívacího práva jemu jako nájemníku příslušejícího a jsou proto žalobci jako pronajímatelé oprávněni domáhati se na žalovaném odstranění tohoto uzemění.

Čís. 13121.

Syndikátní žalobou opírající se o to, že opomenutím povinné opatrnosti při výkonu úřadu exekučním soudcem byly předměty dříve pro žalobcovu pohledávku soudně zabavené prodány v berní exekuci pro pohledávku berního úřadu, nelze se domáhati náhrady toho, co jako čistý výtěžek z berní exekuce obdržel berní úřad, dokud nejsou vyčerpány všechny právní prostředky, které na vydání onoho výtěžku berní exekuce žalobce má možnost uplatňovati v případě svého přednějšího zástavního práva k prodaným předmětům proti bernímu úřadu (§ 231 ex. ř., § 370 zák. čís. 76/1927 sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 19. prosince 1933, Co I 5/32.)

Žalobkyně domáhala se na státu náhrady škody, tvrdíc, že přestoupením úřední povinnosti, pokud se týče opomenutím povinné opatrnosti pro výkon úřadu se strany exekučního soudce, případně výkonného orgánu byly předměty dříve pro její pohledávku soudně zabavené prodány v berní exekuci pro pohledávku berního úřadu a že tím vznikla jí škoda 10.600 Kč. Procesní soud prvé stolice (vrchní soud v Praze) žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl odvolání a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Podle § 1 zákona ze dne 12. července 1872 čís. 112 ř. z. je předpokladem syndikátního nároku a úspěchu žaloby jej uplatňující nejen přestoupení úřední povinnosti se strany soudních orgánů v § 1 a 4 zmíněného zákona uvedených, nýbrž také, by vznikla škoda, proti které právní prostředky v soudním řízení předepsané neposkytují pomoci. V náhradě žalobkyně ve výši 10.500 Kč požadované je zahrnuta částka 5.060 Kč, kterou jako čistý výtěžek z berní exekuce obdržel berní úřad. Ve příčině této částky nebyly však, jak ze spisů vychází, vyčerpány všechny právní prostředky (Gl. U. 14745, 15745, n. ř. 528), které na vydání onoho výtěžku berní exekuce žalobkyně má možnost uplatňovati v případě svého přednějšího zástavního práva k prodaným předmětům proti bernímu úřadu (srovnej § 231 ex. ř., § 370 zák. čís. 76/27). Žaloba co se uvedené částky týče není proto, jak také již v napadeném rozsudku uvedeno, alespoň toho času opodstatněna.

Čís. 13122.

Syndikátní nárok.

Nalézací soud trestní není povinen dáti soukromému obžalobci poučení o jeho právech, nanejmé o opravných prostředcích. Dal-li mu však soudce přes to poučení, byl povinen dáti mu poučení správné, odpovídající zákonu.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1933, Co I 5/33.)

Žalobce domáhal se syndikátní žalobou na okresním soudci a na československém státu náhrady škody mimo jiné proto, že prvzalovaný nedal žalobci v trestním řízení, v němž žalobce vystupoval jako soukromý účastník a jako soukromý obžalobce, poučení o opravných prostředcích. Procesní soud prvního stolice (vrchní soud v Praze) žalobu zamítl. Zjistiv, že prvzalovaný dal žalobci poučení v ten rozum, že v trestním řízení pro přestupek § 411 tr. z. nemá opravný prostředek jako soukromý účastník, kdežto ve věci urážky na cti že sice opravný prostředek má, ale s malou vyhlídkou na úspěch, uvedl ke konci důvodů: Avšak i kdyby bylo přesně prokázáno a najisto postaveno, že prvzalovaný poučení o opravných prostředcích žalobci vůbec nedal, je soud toho názoru, že by ani tato okolnost nemohla založiti syndikátní nárok, ježto neposkytnutí takového poučení soukromému obžalobci není porušením práva, ježto trestní řád v § 268 ukládá předsedovi povinnost poučiti o opravných prostředcích jen obžalovaného, nikoliv i soukromého obžalobce, jemuž celkem příznána táž práva a působnost jako veřejnému obžalobci (§ 46 r. ř.) a tudíž předpisy vztahující se na obžalovaného nelze rozšiřovati ani obdobně na soukromého obžalobce.

Nejvyšší soud nevyhověl odvolání.

Důvody:

Odvolací soud jest téhož právního názoru jako soud první, že nalézací soud trestní jest sice podle §§ 3 a 268 tr. ř. povinen dáti obžalovanému řádné poučení o jeho právech, zejména o opravných prostředcích proti rozsudku jej odsuzujícímu, že však povinnost ta není trestním řádem uložena soudu k soukromému obžalobci. Uvedených předpisů, týkajících se výhradně obžalovaného, nelze ani obdobně užití na soukromého obžalobce, neboť postavení obžalobce a obžalovaného jsou dle trestního řádu podstatně odlišná a nelze imputovati zákonodárci, že, ač přesně vymezil práva obžalovaného a veřejného obžalobce, zapoměl na právo soukromého obžalobce v tomto směru, nýbrž naopak dlužno souditi, když neuznal za záhodno, by soud poučoval veřejného obžalobce o jeho právech, nechtěl ani poučování obžalobce soukromého, jehož postavení v trestním řízení jest obdobné postavení obžalobce veřejného. Posoudil tedy první soud případ v tomto směru po právní stránce správně. Soudce nepotřeboval tudíž soukromému obžalobci dáti žádné poučení o právních prostředcích. Dal-li mu je však přes to, byl ovšem povinen dáti mu poučení správné, zákonu odpovídající. První soud zjistil na základě důkazu svědeckého a důkazu slyšením stran, jakého se žalobci dostalo poučení, a toto zjištění přejímá i soud odvolací.

Čís. 13123.

Splátkové obchody (zákon ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák.).
Předpokladem splátkového obchodu jest, aby byly ujednány alespoň tři splátky.

Při splátkovém obchodě nemůže se prodatel dovolávati sudiště podle prvního odstavce § 88 j. n.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1933, R II 529/33.)

Žalovaní objednali od žalobkyně za 6.600 Kč mlátičku, která jim byla dodána, a kupní cenu měli zapraviti ve třech stejných splátkách dne 30. října 1932, 30. října 1933 a poslední dne 30. října 1934. Žalobu o zaplacení kupní ceny zadala žalobkyně na okresním soudě v B., jehož příslušnost odůvodňovala ustanoveními §§ 104 a 88, první odstavec, j. n. Procesní soud prvního stolice zamítnuv námitky věcné a místní nepřislušnosti, uznal podle žaloby. Odvolací (rekursní) soud vyhověl námitce věcné i místní nepřislušnosti, zrušil napadený rozsudek a odmítl žalobu. Důvody: Jest zřejmo, že kupní cena byla splatná ve splátkách a jde jen o otázku, zda-li toto stanovení kupní ceny jest takové, by spadalo pod ustanovení zákona o splátkových obchodech čís. 70. ř. zák. z roku 1896. Podle § 1 tohoto zákona jest pokládati za splátkové obchody takové, jež provede prodatel vykonávaje svou obchodní nebo jinou živnost, při čemž kupní cena má býti splatná ve splátkách a prodaná věc jest kupiteli ihned odevzdána. Z přednesu žalobkyně jest zřejmo, že prodaná mlátička byla žalovaným již dodána, ačkoliv dosud nic nezaplátili. Zbývá proto řešiti otázku, zda-li stanovené tři splátky jsou takového způsobu, aby je bylo lze podřaditi pod ustanovení splátkového zákona. První soud z úvah hospodářsko-sociálních odůvodňuje, že v souzeném případě o splátkovém obchodě nelze mluvit, ale jeho vývody postrádají opory v zákoně a ve skutečnosti souzeného případu. Zákon vyžaduje jen, by kupní cena byla splatnou ve splátkách, jichž ovšem musí býti nejméně tři, což plyne z povahy věci i z toho, že kupní cenu lze zažalovati teprve, když dvě po sobě jdoucí splátky nebyly zapraveny. Podle kupní smlouvy tento obchod této podmínce vyhovuje, ježto kupní cena nesporně jest splatná ve třech splátkách. Dalším důvodům prvního soudu nelze přisvědčiti, ježto nelze tu mluvit ani o tom, že by žalovaní nebyli osobou sociálně slabou — tento důvod nemá vůbec ve spise a v provedených důkazech opory, ani nebyl žalobkyní uplatňován skutkově, ani tak určité o tom, že by jednotlivé splátky nebyly v nápadném nepoměru k celé kupní ceně. V tomto směru nemůže býti uvažováno jen o tom, zda se nepoměr jeví jen ve výši splátek, nýbrž i ve směru časového rozpětí všech stanovených splátek. Tu pak lhůta splatnosti celé kupní ceny ve třech letech po splátkách 2.200 Kč jest jistě v nepoměru k celé kupní ceně 6.600 Kč co do stanovené doby splatnosti celé kupní ceny. Nelze tudíž pochybovati, že tento obchod vykazuje všechny známky, jež podmiňují použití splátkového zákona, a podle něho jsou ujednání o příslušnosti jiného soudu než soudu bydliště žalovaných neplatná, dovolaný soud jest místně i věcně nepřislušný, a jest proto stížnosti co do usnesení, jímž byly námitky nepřislušnosti zamítnuty, vyhověti a v důsledku toho rozsudek zrušiti, jakož i žalobu ihned pro nepřislušnost soudu odmítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud doličil v napadeném usnesení správně, že jde o obchod splátkový po rozumu § 1 zákona ze dne 27. dubna 1896 č. 70 ř. zák. a že jest proto podle § 6 tohoto zákona dovolaný okresní soud v B. nepřislusný k projednání této rozepře a nelze se jeho příslusnosti dovolávat ani podle prvního odstavce § 88 j. n., neboť i v tomto případě by šlo o soud opírající se o smluvní ujednání, tedy o soud smlouvy po rozumu § 6 splátk. zák. Stačí proto stěžovatelku odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku, s nímž jest souhlasiti. Rozhodnutí č. 10.553 sb. n. s. mělo jiný skutkový podklad, tam šlo o dvě splátky, kdežto zde byly ujednány splátky tři.

Čís. 13124.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, č. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Ten, kdo nabyl bezelstně blankosměnky a podepsal ji jako výstavce, stal se originárním (směnečným) nabyvatelem směnky a jest chráněn proti námitkám z osoby předchůdce podle § 87 směn. zák.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1933, R I 1146/33.)

Žalobce nabyl bezelstně biancosměnky od Josefa S-a a podepsal ji jako výstavce. Žalovaný byl na směnce podepsán jako přijatel. Proti směnečnému platebnímu příkazu vznesl žalovaný námitky z osoby Josefa S-a. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu k novému rozhodnutí o odvolání.

Důvody:

Tím, že stěžovatel nabyl podle zjištění prvního soudu bezelstně biancosměnky od Josefa S-a a ji podepsal jako výstavce, stal se originárním směnečným nabyvatelem směnky a je chráněn proti námitkám z osoby předchůdce podle § 87 sm. zák., podle něhož může směnečný dlužník činiti jen takové námitky, které plynou ze směnečného práva samého nebo mu přísluší bezprostředně proti tomu, kdo právě žaluje. Námitky žalovaným uplatňované mu však přísluší proti Josefu S-ovi a nepřislouží mu i proti stěžovateli již proto, že podepsal směnku jako výstavce (srov. judikát býv. nejvyššího soudu ve Vídni č. 206, úřední sbírky č. 1507 a rozh. sb. n. s. č. 1102).

Čís. 13125.

Družstva (zákon ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. zák.).

Nepředstíral-li ten, kdo jednal jménem družstva, jeho právní jsoucnost, naopak třetí osoba, uzavírajíc smlouvu věděla, že družstvo není dosud zapsáno do rejstříku a tedy právně neexistuje, neručí osobně ten, kdo jednal za družstvo.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1933, R II 507/33.)

Žalující firma dodala žalovanému jako předsedovi tvořícího se družstva 50 impregnovaných smrkových sloupů. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném vrácení sloupů a náhrady škody. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl, mimo jiné z těchto důvodů: Mylný jest především právní názor procesního soudu, že podle § 8 zák. o společenstvech neručí osobně, kdo před zápisem družstva do družstevního rejstříku jednal jménem družstva, bylo-li to druhé smluvní straně známo, že k zápisu družstva nedošlo, a nesprávný je též názor, že na takové právní jednání jest pohlížeti tak, jako by bylo uzavřeno pod podmínkou, že k právnímu ustavení družstva skutečně dojde. § 8 cit. zák. stanoví osobní a solidární ručení osob jednajících za družstvo se tvořící a tedy dosud právně neexistující bez výhrady. Připustiti lze nanejvýše, že osobní ručení těchto osob zaniká, bylo-li družstvo dodatečně zapsáno do družstevního rejstříku a schválil-li oprávněný orgán družstva dotyčné právní jednání. Nedošlo-li k takovému schválení, ručí dále osoba, jež jménem družstva jednala, bez rozdílu, zda bylo druhé smluvní straně známo v době uzavření smlouvy, že družstvo po právu ještě neexistovalo, čili přes to, že družstvo dodatečně bylo zapsáno do rejstříku (viz rozhodnutí sb. n. s. č. 2315). V souzeném případě není prokázáno, že družstvo dodatečně schválilo objednávku učiněnou žalovaným jménem družstva. Ručí tedy žalovaný osobně straně žalující z dodací smlouvy jménem družstva před jeho vznikem uzavřené.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Kdyby se žalobní nárok opíral důvodem jen o předpisy § 8 zákona ze dne 9. dubna 1873 č. 70 ř. zák., nebylo by ovšem lze mu vyhověti. V tomto směru právem vytýká rekurent mylnost právního názoru odvolacího soudu, pokud ve zrušovacím usnesení doličuje nesprávnost názoru soudu první stolice, že podle § 8 uvedeného zákona neručí osobně ten, kdo před zápisem družstva do rejstříku jednal jménem družstva, byla-li druhému smluvníku známa okolnost, že k zápisu ještě nedošlo. Předpis druhé věty § 8 zák. družst. platí obdobně jako poslední věta druhého odstavce § 2 zákona ze dne 6. března 1906 č. 58 ř. zák.

o společnostech s omezeným ručením ve prospěch třetích osob, jež, nejsouce do poměrů družstva zasvěceny, vstupují v právní styky s těmi, kdož jednají za družstvo, v důvěře, že družstvo, jménem kterého tyto osoby jednají, právně trvá a jejich jednáním je zavázáno (srovnej rozhodnutí sb. n. s. čís. 2191, 3075, 4110 v příčině § 2 zákona o společnostech s r. o.). Mají tedy třetí osoby býti chráněny před možnou škodou, jež by jim z neznalosti poměrů vzešla. Jestliže však osoba jednáající jménem družstva nepředstírala právní jsooucnost družstva a naopak třetí osoba v děla při uzavření smlouvy s jednájícím, že družstvo není dosud do rejstříku zapsáno a tedy právně neexistuje, jako tomu bylo podle rozsudkových zjištění v souzeném případě, neručí osobně ten, kdo za družstvo jednal a proto by neručil žalovaný z důvodu § 8 zák. druž., a bylo by žalobu zamítnouti.

Čís. 13126.

Náhrady škody pro nesplnění smlouvy podle čl. 354 obch. zák. lze se domáhati jen, provedl-li prodávatel svépomocný prodej podle čl. 343 obch. zák.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1933, Rv II 333/32.)

Žalovaní koupili od žalobce nákladní automobil značky Opiel. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované náhrady škody, ježto prý žalovaní bezdůvodně odstoupili od smlouvy a neodebrali koupené nákladní auto. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Prvý soud správně dovodil, že tu platí právo obchodní, neboť podle čl. 277 obch. zák. jest použití ustanovení IV. knihy ohledně obou smluvních stran, i když jde o obchod na straně jedné z nich. O tom, že prodej nákladního chassis byl obchodem na straně žalující ve smyslu čl. 273 odst. 2 obch. zák., nemůže býti sporu. Prvý soud také zcela správně dovodil, že jde o nárok, který může býti vyvozován jen z ustanovení čl. 354 obch. zák., který stanoví, jaká práva přísluší prodávateli, je-li kupitel v prodlení se zaplacením kupní ceny a nebylo-li ještě zboží odevzdáno. Podle objednáčích listů měla část 15.000 Kč z kupní ceny zaplacená býti při převzetí vozu. Odepřeli-li tedy žalovaní převzetí vozu, octlí se tím zároveň v prodlení s placením oné částky kupní ceny a, jelikož chassis nesporně nebylo ještě odevzdáno, je patrné, že tu jde o případ čl. 354 obch. zák. Právně tudíž vyslovil první soud, že odvolatel měl na výběr mezi právy čl. 354 obch. zák. a že zvolil možnost, jež mu přiznává právo žádati na místě plnění náhradu škody pro nesplnění. Leč toto právo činí zákon závislým na tom, že prodávatel dal zboží prodati, dbaje předpisů čl. 343 obch. zák. Svépomocný prodej zboží ve smyslu čl. 343 obch. zák. jest tedy obligatorní a nevyhnutelný, chce-li prodávatel požadovati náhradu škody na místě plnění; škodu pak lze vypočítati jen konkrétně a záleží v podstatě v rozdílu mezi cenou kupní a výtěžkem při svépomocném prodeji. Mínění odvolatelovo, že oprávněnost jeho nároku bez ohledu k tomu, že nebyl proveden svépomocný prodej, vyvozovati jest z ustanovení

čl. 356 obch. zák. jest mylné. Tento článek stanoví jen formální podmínky, za nichž prodávatel může uplatňovati určitá práva podle čl. 354 obch. zák., ale věcným předpokladem nároku na náhradu škody pro nesplnění jest, by splněny byly podmínky čl. 354 obch. zák. Ty však odvolatel nesplnil, neboť je nesporné, že svépomocný prodej neprovedl, a právem proto uznal první soud, že pro nesplnění této podmínky není odvolatel oprávněn požadovati náhradu škody pro nesplnění.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel nenapadá předpoklad nižších soudů, že se zabývá zprostředkováním prodeje automobilů vyrobených firmou Opiel, a že uzavírá pro tuto firmu obchody. Tím tedy provádí obchody podle čl. 272 čís. 4 obch. zák., a o takový obchod šlo v souzeném případě. Je proto přisvědčiti závěru odvolacího soudu, že jest po rozumu čl. 277 obch. zák. použití na tento případ předpisů obchodního zákona, a jen, kdyby obchodní zákon neměl ustanovení, bylo by podle čl. 1 obch. zák. použití obyčejů obchodních a není-li jich, práva občanského. Poněvadž však obchodní zákon ve příčině uplatňovaného žalobního nároku má zvláštní ustanovení, nelze použití podpůrného ustanovení občanského práva, a právem odvolací soud nepřihlížel k předpisům občanského zákoníka (§§ 918, 920, 921 obč. zák.) uváděným v odvolání. Než ani další výtky nesprávného právního posouzení věci, záležejícího prý v názoru, že bylo nutné, by dovolatel provedl svépomocný prodej podle čl. 343 obch. zák., není opodstatněna. Podle žalobcova tvrzení neodebrali žalovaní koupené nákladní chassis značky Opiel 45 HP a bezdůvodně odstoupili od smlouvy. Žalobce se domáhá na nich náhrady škody na ušlém výdělku, provisi zaplacené podzástupci a dalších nákladech celkem 6833 Kč. Domáhá se tedy náhrady škody pro nesplnění smlouvy podle čl. 354 obch. zák., když podle přednesu stran žalovaní byli v prodlení i s placením a vůz jim nebyl odevzdán. K tomu žalobce měl právo podle čl. 354 obch. zák., avšak s tímto právem je spojena zákonná povinnost při uplacení náhrady škody pro nesplnění, by prodávatel provedl svépomocný prodej podle čl. 343 obch. zák., poněvadž může žádati jen konkrétní škodu, záležející v rozdílu ceny smluvené a výtěžku docíleného svépomocným prodejem, včetně v to úroky, náklady prodeje, skladné a případnou provisi. (Staub-Pisko k čl. 354 §§ 23 až 29 a), rozh. 2714, 8369 sb. n. s.) Dovolatel přiznává, že svépomocný prodej podle čl. 343 obch. zák. neprovedl, čímž padá základ žaloby. POUKAZ DOVOLATELŮV NA ČL. 356 OBCH. ZÁK., který prý mu dává novou možnost pro náhradu škody bez provedení svépomocného prodeje, je právně mylný, jak správně dovodil již odvolací soud, neboť tento předpis upravuje jen modalitu práv prodávatelských a kupitelských společně, nedotýká se však věcných předpokladů nároku na náhradu škody pro nesplnění smlouvy.

Čís. 13127.

Zákon ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., o základních ustanoveních soudního řízení nesporného.

Nelze spatřovati zmatek podle § 41 odst. (2) g) zák. v tom, že soudou postačilo písemné vyjádření poručníka o prvním podání nemanželského otce, třebaže nemanželský otec učinil za řízení dvě podání.

Neúplnost řízení jest nezákonností (§ 46 (2) zák.), nevyšetřili-li si soud všechny okolnosti a poměry důležité pro rozhodnutí.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, R I 1248/33.)

Soud první stolice vyhověl návrhu nemanželského otce a snížil výživné jím placené. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu poručníka a matky dítěte a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

důvodech:

Zmatečnost podle § 41 odst. (2) g) zákona spatřují poručník a nemanželská matka v tom, že nebyli vyrozuměni a slyšeni o podání nemanželského otce ze dne 4. května 1933, ač prý podle zákona měli býti slyšeni o každém jeho návrhu. Tato zmatečnost prý nebyla napravena poukazem rekursního soudu k tomu, že stěžovatelé byli vyrozuměni o podání nemanželského otce ze dne 7. prosince 1932 a že se o něm písemně vyjádřili. Výtka zmatečnosti není oprávněna. Podle § 41 odst. (2) g) zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. jest důvodem zmatečnosti, byla-li porušena zásada o nutnosti slyšet účastníky před rozhodnutím. Tato zásada jest vyslovena a provedena v § 18 odst. (2) téhož zákona, kde jest nařizováno, že všem účastníkům jest dáti příležitost, aby se o věci vyjádřili a to zpravidla ústně; je-li však věc jednoduchá nebo, byli-li by náklad spojený s dostavením se k soudu nepoměrný, může soud oznámiti účastníku písemně stav věci a vyzvat ho, by se do určité lhůty vyjádřil buď do protokolu nebo písemně. Vyjádření písemné si vyžádá soud po svědomité úvaze zpravidla od účastníků, o nichž ví, že jím přesně písemné vyjádření nečiní obtíž, nebo že jsou zastoupeni právním zástupcem. Z doslovu § 18 odst. (2) plyne, že účastníkům musí býti poskytnuta příležitost, by se vyjádřili o věci a že jim má býti oznámen stav věci. Jestliže v souzeném případě nemanželský otec zaslal soudu první stolice za řízení dvě podání, týkající se snížení výživného, a jestliže soudou postačilo písemné vyjádření, jež podal poručník — zároveň jako právní zástupce nemanželské matky — o prvním podání nemanželského otce, k objasnění stanoviska těchto účastníků, nelze spatřovati zmatečnost podle § 41 odst. (2) g) v tom, že tyto účastníci nebyli slyšeni ještě jednou o dalším písemném podání nemanželského otce. Naprostý nedostatek slyšení účastníků způsobuje ovšem zmatečnost, ale zákon nikde pod zmatečností nenařizuje, že by i o všech dalších, téže věci se týkajících podáních musili býti všichni účastníci

bezvýhradně znovu slyšení. Poručník a zároveň zmocněnec nemanželské matky jest advokátem, jeho písemné vyjádření bylo přesné a věc vyčerpávající, takže se s ním první soud mohl spokojiti.

Pokud stěžovatelé vytýkají, že opatření zprávy pensijního ústavu nepostačí ke zjištění platu nemanželského otce u firmy E. a že šetření o poměrech nemanželského otce, zejména o jeho příjmech z domu a ze dvou obchodních podniků mělo býti provedeno podrobněji, než se stalo, není tím vytýkána zmatečnost, nýbrž jen neúplnost řízení, která by mohla býti důvodem nezákonnosti, kdyby si byl soud nevyšetřil všechny okolnosti a poměry důležité pro rozhodnutí (§ 23 cit. zák.). V tomto případě však vyšetřené okolnosti postačily k rozhodnutí, takže tu není ani v tom směru důvodu pro podání mimořádného dovolacího rekursu podle § 46 odst. (2) zákona.

Čís. 13128.

Poukaz, aby poukázaný plnil třetí osobě, může poukazatel udělit osobně nebo prostřednictvím osoby třetí, zejména zmocněnce. Není zákonnou překážkou, by poukazatel nezmocnil příjemce poukazu k udělení poukazu poukázanému.

Policejním úředním zákazem poukázané bance, by prozatím nevyplácela peněžní vklady poukazatele, nebylo poukázané bance znemožněno právně účinně prohlásení, že poukaz poukazatele přijímá.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Rv I 706/32.)

Žalobce konal právnické práce pro firmu L., jež napotom upadla do konkursu. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na správci konkursní podstaty firmy L., by bylo zjištěno, že žalobci přísluší oddělné právo ke 20.000 Kč z 58.000 Kč složených k soudu a by žalovaný byl uznán povinným svoliti k vydání 20.000 Kč žalobci. V žalobě uvedl žalobce mimo jiné, že Arnošt L. dal žalobci poukaz, by si vybral ke krytí a zajištění svých palmárních pohledávek 20.000 Kč ze vkladu u bankovního domu M. Oba nižší soudy žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Údaj žalobců v žalobě: »konečně dal mi Arnošt L. poukaz, abych si vybral ze vkladu 20.000 Kč« — neznamená poukaz na bankovní dům M., nýbrž jen zmocnění žalobce Arnoštem L-em, aby vyzvedl 20.000 Kč u bankovního domu M. Soud první stolice má tudíž právem za to, že nejde o poukaz ve smyslu § 1400 obč. zák., nýbrž jen o zmocnění, jímž však nelze nabýti oddělných práv ani práv na přednostní uspokojení podle § 258 ex. i.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ve věci dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Žalobce tvrdí, že byl majitelem bankovního vkladu Arnoštem L-em poukázan, pokud se týče zmocnění, aby z dotyčného vkladu uloženého v bankovním domě M. vybral částku 20.000 Kč, ke krytí a zajištění

svých palmárních pohledávek, a že banka tento poukaz přijala. Nižší soudy nespátřují v tomto skutkovém ději poukaz podle § 1400 obč. zák. proto, že příjemce poukazu nemůže býti současně zmocněncem poukazatelovým, že žalobce netvrdil, že plná moc udělená mu Arnoštem L-em ho zmocňovala, by jeho jménem poukázal banku k vyplacení 20.000 Kč k vlastním rukám jako příjemce poukazu a že poukázaná banka poukaz nepřijala a pro úřední zákaz vyplacení vkladu ani přijmouti nemohla. Poukaz, by poukázaný plnil třetí osobě, může poukazatel udělit osobně nebo prostřednictvím osoby třetí, zejména zmocněnce (§§ 1002, 1017 obč. zák.). Není zákonitě překážky, by poukazatel nezmocnil příjemce poukazu k udělení poukazu poukázanému. V souzeném případě jest tvrzení takového zmocnění obsaženo v žalobcově přednesu, že mu Arnošt L. vydal depositní listek, týkající se bankovního vkladu, za současného sdělení hesla a že měl od něho plnou moc. Nebylo třeba, by žalobce výslovně tvrdil, že podle této plné moci byl oprávněn, by poukázal banku k výplatě 20.000 Kč z vkladu Arnošta L-a do svých rukou; to plyne ze skutkového přednesu žalobcova, uvažuje-li se o něm po stránce právní. Tím, že byl Arnošt L. v době udělení sporného poukazu ve vyšetřovací vazbě, nepozbyl osobní způsobilosti k tomuto právnímu jednání, neboť ji jest posuzovati výhradně podle občanského práva, jež neobmezuje právní způsobilost osob pro vyšetřovací vazbu. Policejním úředním zákazem, uděleným různým peněžním ústavům, mezi nimi též bankovnímu domu M., by prozatím nevyplácely peněžní vklady Arnošta L-a, nebylo bance znemožněno prohlášení, že poukaz Arnošta L-a přijímá, znemožněno mohlo jí býti jen vyplacení peněz podle poukazu. Neprávem prohlašují proto nižší soudy prohlášení bankovního domu M., jak je obsaženo v dopisu ze dne 24. dubna 1929 za neplatné a neprávem doličují, že v tomto prohlášení nelze spatřiti přijetí poukazu Arnošta L-a, neboť v prohlášení uznává bankovní dům žalobcův nárok na 20.000 Kč ze vkladu Arnošta L-a a zavazuje se, tento nárok splniti, až bude moci vkladem volně, t. j. ne proti soudnímu nebo policejnímu zákazu disponovati. Doslov tohoto prohlášení nevyklučuje proto, že šlo o přijetí poukazu ve smyslu § 1400 obč. zák., jež podle stavu věci arcif mohlo býti jen podmíněné, ježto realizaci poukazu překážel policejní zákaz výplaty vkladu Arnošta L-a. Důsledkem svého nesprávného právního stanoviska nezjistily nižší soudy skutkové okolnosti, které by umožňovaly rozhodnutí této rozepře, zejména opomenuly vyšetřiti a zjistiiti, jaký poukaz pokud se týče jaké zmocnění udělil žalobci Arnošt L. co do vybrání 20.000 Kč ze svého bankovního vkladu (§ 496 čís. 2 c. ř. s.). Teprve na základě tohoto zjištění bude možno posouditi, o jaký právní poměr mezi žalobcem a Arnoštem L-em skutečně šlo, a zabývati se dalšími námitkami, které žalovaná strana proti žalobnímu nároku uplatňovala.

Čís. 13129.

Prodatel jest oprávněn žalovati o zaplacení kupní ceny i bez zajištění plnění zboží, jakmile kupitel prohlásil, že zboží nepřijme. Lhostejno, kdy se toto prohlášení stalo.

S hlediska § 1052 obč. zák. stačí, že plnění druhé strany bylo ohroženo v době, kdy smlouva se měla plniti, a není třeba, aby tento stav tu byl ještě v době podání žaloby nebo při ukončení jednání před soudem první stolice.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Rv I 874/32.)

Žalobě o zaplacení kupní ceny bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Již při ústním jednání dne 22. května 1931 prohlásil žalovaný, že zboží nechce. Totéž prohlásil v dopise příl. B. Tím byl žalobce sprostěn povinnosti mu zboží dodati nebo jeho dodání zajistiti (§ 1052 obč. zák.) a bylo proto zbytečno prováděti důkaz slyšením stran o tom, že se nestalo ujednání, podle něhož by byl žalovaný povinen zaplatiti trhovou cenu před dodáním zboží (Vorauszahlung), aniž o tom, že žalobce neprojevil ochotu zboží žalovanému dodati nebo je dodati z ruky do ruky nebo proti dobírce trhové ceny. Žalobce byl oprávněn žalovati o zaplacení i bez zajištění plnění zboží se své strany, jakmile žalovaný prohlásil, že zboží nepřijme, ať už to odůvodnil zahájením vyrovnacího řízení, čili nic, a to bez ohledu k tomu, kdy se toto prohlášení stalo. Stačí, že zaplacení se strany žalovaného bylo ohroženo v době, kdy se smlouva měla splniti, netřeba, aby tento stav tu byl ještě v čase podání žaloby nebo v čase ukončení jednání před soudem první stolice. Jest proto lhostejno, že se majtkové poměry žalovaného schválením vyrovnání zlepšily. Žalobce nebyl povinen zboží znovu žalovanému nabídnouti, když, jak žalovaný v dovolání doznal, mu zboží již jednou zaslal a on je žalobci vrátil, ať se to stalo k příkazu vyrovnacího správce, či bez něho.

Čís. 13130.

Není vyloučeno, by při koupi táž osoba nezastupovala obě smluvní strany. Splní-li v této dvoustranné funkci náležitosti stanovené zákonem pro nabytí práva vlastnického, nabývá vlastnictví přímo zastoupený kupitel.

Tím, že kupitelův plnomocník prohlédl, odmontoval a připravil k přepravě koupené přístroje v prodatelově továrně, kde zůstaly uchystány, aby mohly býti odvezeny a předány do moci a držby kupitelovy, nedošlo o sobě k odevzdání koupených přístrojů do vlastnictví kupitele ani prohlášením podle § 428 obč. zák.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Rv I 1361/32.)

V exekuci proti Karlu S-ovi na tovární nemovitost byly pojaty do příslušenství továrny různé předměty, jichž vyloučení z exekuce se do-

máhal žalobce, tvrdě, že vylučované předměty od Karla S-a koupil. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Oba nižší soudy vyvodily ze skutkového zjištění, že si Josef J. jako žalobcův plnomocník v továrně Karla S. předměty prohlédl, odmontoval přípojky a připravil k přepravě, odevzdání (tradici), jímž žalobce převedl vylučované věci do svého vlastnictví. Dovolací soud považuje tento právní názor nižších soudů za nesprávný. Není sice opodstatněna dovolatelčina výtká, že Josef J., jsa zároveň zmocněncem prodávatele i kupitele, nemohl prokazatelným způsobem provést odevzdání a převzetí věci nebo předsevzítí jednání, z něhož by každý zřejmě mohl poznati, že věci byly žalobci přenechány. Není vyloučeno, by při koupi táž osoba nezastupovala obě smluvní strany, a, splní-li v této dvoustranné funkci náležitosti stanovené zákonem pro nabytí práva vlastnického (§ 1053 obč. zák.), nabývá vlastnictví přímo zastoupený kupitel (§ 1017 obč. zák.; srov. Ehrenzweig, Sachenrecht, vydání 1923, str. 77). Nepadá také na váhu, zda věci byly do té doby příslušenstvím továrny Karla S-a, čili nic, neboť vlastník může zásadně prodati předměty, tvořící příslušenství, bez věci hlavní — jakž tomu jest pravidlem na příklad při prodeji hospodářských plodin a dobytka při provozování hospodářství —, při čemž prodané věci přestávají býti příslušenstvím a stávají se samostatnými věcmi, byvše od hlavní věci odděleny a uvedeny v držbu kupitele. Podle obsahu žaloby jsou vylučované věci hmotnými věcmi movitými. Odevzdání (tradice) takových věcí se uskutečňuje některým ze způsobů uvedených v §§ 426 až 428 obč. zák. Hmotné odevzdání (§ 426 obč. zák.) vyvodily nižší soudy jen z toho, že Josef J. prohlédl věci, odmontoval přípojky a připravil je k přepravě (transportu). Z těchto okolností nelze však nikterak vyvoditi hmotné odevzdání, neboť těmito úkony Josefa J-a se nedostaly do takového vztahu k jeho osobě jako žalobcova zmocněnce ani k osobě žalobce samého, by bylo lze tvrditi, že věci přešly v moc žalobcovu a nezůstaly v moci Karla S-a, v jehož továrně zůstaly na dosavadním místě jen s tím rozdílem, že byly odmontovány přípojky. Odmontováním přípojek a připravením k přepravě (transportu) přestaly věci nanejvýš býti příslušenstvím, staly se věcmi samostatnými a byly jen uchystány, by mohly býti odvezeny a předány do moci a držby žalobcovy. Odmontování přípojek a připravení věci k odvezení o sobě nezakládá odevzdání a k němu nestačí. Z těchto činů Josefa J-a a uvedení věci do popsaného stavu nelze také vyvoditi, že Josef J. chtěl převést věci do vlastnictví žalobcova, pokud se týče nabytí za něho vlastnictví k věcem prohlášením ve smyslu § 428 obč. zák. Že došlo k odevzdání znamením podle § 427 obč. zák., nebylo ani žalobcem tvrzeno, ani nižšími soudy zjištěno. Žalobce, jehož tížilo břímě, by dokázal nejen právní důvod, nýbrž i nabývací způsob vlastnictví (§ 1053 obč. zák.), dokázal jen první zákonnou složku nabytí vlastnictví koupí, nikoliv i nabývací způsob. Nenabyl tvrzeného práva,

které nepřipouští výkon exekuce vedené žalovaným na vylučované věci. Bylo proto dovolání již z tohoto důvodu vyhověti a zamítnouti žalobu.

Čís. 13131.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Vadnost odvolacího řízení (§ 503 čís. 2 c. ř. s.) nelze spatřovati v tom, že se odvolací soud v pracovním sporu, projednav věc znovu, odchýlil od zjištění prvního soudu.

Obmezil-li soud první stolice v pracovním sporu jednání na důvod žalobního nároku, nebyl odvolací soud oprávněn jednati a rozhodovati i o vzájemných nárocích žalovaného namítaných jím k započtení. V takovém případě jest zrušiti rozsudek odvolacího soudu a vrátiti věc prvnímu soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

Osmihodinná pracovní doba (zákon ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n.).

Při nedovolených pracích přes čas jest zaměstnanec oprávněn, domáhati se náhrady pro bezdůvodné obohacení zaměstnavatele, z něhož mu vzešla újma. Stačí, přednesl-li žalobce ve sporu a nabídl o tom důkazy, že vykonal pro žalovaného jako svého zaměstnavatele práci v pracovních hodinách přes čas a že za ně neobdržel zapláceno, a domáhal-li se na žalovaném, by mu za ně zaplatil.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Rv I 2244/33.)

Zaměstnanec žaloval zaměstnavatele u pracovního soudu o zaplacení odměny za práci přes čas, celkem 7.750 Kč. Žalovaný namítl započtením vzájemné pohledávky. Pracovní soud uznal »mezičinným« rozsudkem, že žalovaný nárok jest co do 3.200 Kč po právu, co do zbytku 4.550 Kč že není po právu. O vzájemných pohledávkách žalovaného uplatněných započtením nerozhodl. Odvolací soud vyhověl částečně odvolání žalovaného a zamítl žalobu co do 1.200 Kč; vzájemné pohledávky namítané žalovaným k započtení neuznal po právu.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolání žalovaného, zrušil napadený rozsudek, pokud jím bylo rozhodnuto o vzájemných pohledávkách uplatněných započtením, a vrátil věc prvnímu soudu, by o ní v rozahu zrušení dále jednal a znovu rozhodl; jinak dovolání nevyhověl.

Důvody:

Soud první stolice omezil jednání podle § 189 první odstavec c. ř. s. na žalobní důvod, t. j. na otázku, zdali nároky žalobcem uplatňované jsou co do důvodu po právu, ale pak rozhodl rozsudkem, jež označil jako »rozsudek mezičinný« podle § 393 c. ř. s., o žalobním nároku jak co do důvodu, tak i co do výše, neboť uznal právem, že žalobní nárok jest po právu v částce 3.200 Kč s 5% úroky od 4. dubna 1932, že však není po právu v příčině zbytku 4.550 Kč s 5% úroky od téhož dne. O vzájemných nárocích, jež žalovaný namítl k započtení, první soud nejednal ani o nich v rozsudku nerozhodoval. Rozsudek prvního soudu

nelze ve skutečnosti považovati za rozsudek mezitímní, ježto v něm bylo rozhodnuto nejen o důvodu, nýbrž i o výši zažalované pohledávky, a kdyby v něm bylo bývalo ještě vysloveno podle § 409 prvý odstavec c. ř. s., že jest žalovaný povinen, by žalobci zaplatil do 14 dnů pod exekucí částku, kterou byl žalobní nárok uznán za oprávněný, byl by to rozsudek částečný podle § 391 třetí odstavec c. ř. s. O konečný rozsudek ve smyslu § 390 c. ř. s. však vůbec nešlo. Odvolací soud rozhodl na návrh žalovaného v odvolání rozsudkem konečným (§ 390 c. ř. s.) nejen o nároku žalobním, nýbrž i o vzájemných nárocích žalovaného namítaných k započtení, ježto vycházel z právního názoru, že ustanovení § 33 odst. (1) zákona o pracovních soudech čís. 131/1931 sb. z. a n. ho opravňuje k tomu, by sám projednal věc i v příčině těchto vzájemných nároků žalovaného a by i o nich rozhodl. Pokud jde o nárok žalobní, uznal odvolací soud, že žalovaný jest povinen zaplatiti žalobci jen částku 2.000 Kč s 5% úroky od 5. dubna 1932 a že se žaloba v příčině zbytku 1.200 Kč s 5% úroky zamítá. Žalobce nepodal dovolání proti rozsudku soudu odvolacího, takže jeho výrok, pokud jím byla žaloba v příčině částky 1.200 Kč s přísl. zamítnuta, nabyl právní moci. Dovolání bylo podáno jen žalovaným, jenž v něm uvádí, že rozsudek odvolacího soudu bere v odpor »v celém jeho rozsahu«, avšak ve skutečnosti brojí dovolání proti rozsudku odvolacího soudu jen potud, pokud bylo vyhověno žalobě co do částky 2.000 Kč s přísl. a pokud bylo uznáno právem, že vzájemné nároky žalovaného, namítané k započtení, nejsou důvodem po právu. V dovolání jsou uplatňovány dovolací důvody podle § 503 čís. 2, 3 a 4 c. ř. s. Při přezkumu rozsudku odvolacího soudu jest rozlišovati: I. mezi jeho výrokem, který se týká nároku žalobního, a II. mezi jeho výrokem o vzájemných nárocích žalovaného, namítaných k započtení. Ad I. Odvolací soud odsoudil žalovaného, by zaplatil žalobci částku 2.000 Kč jako náhradu z bezdůvodného obohacení za nedovolené práce přes čas. Protože v tomto směru byla sporná věc pracovním soudem v první stolici již projednána a šlo o spor hodnoty vyšší než 300 Kč, bylo na odvolacím soudě, by podle § 33 odst. (1) zákona o pracovních soudech projednal tutéž věc znovu v mezích určených odvolatelovým návrhem toho obsahu, by byl rozsudek prvního soudu změněn tak, že se žaloba zamítá. Pokud se odvolací soud v tomto případě podle toho zachoval, nepochybil a mohl o žalobním nároku formálně rozhodnouti tak, jak učinil, neboť také první soud pojednal o žalobním nároku a rozhodl o něm jak co do důvodu, tak i co do výše, použiv dokonce při určení výše ustanovení § 273 c. ř. s., a soud odvolací, projednav věc znovu, byl oprávněn i k tomu, by rozsudkový výrok prvního soudu, pokud jej potvrdil, doplnil podle § 409 c. ř. s. výrokem o závazku žalovaného k zaplacení přisouzené částky žalobci. Dovolatel vytýká s hlediska dovolacího důvodu podle § 503 čís. 2 c. ř. s. především, že si odvolací soud, aniž opakoval důkazy v první stolici provedené, osvojil skutková zjištění prvního soudu, přes to však vyvodil prý z těchto důkazních prostředků skutečnosti, které ve svědeckých seznáních obsaženy nejsou, a uchýlil prý se tak od zjištění prvního soudu. Tato výtka je právně pochybena. Dovolatel vychází patrně z názoru, že se

odvolací soud měl v tomto případě řídití ustanovením § 488 c. ř. s., ale v tom se mýlí. Pro odvolací řízení podle zákona o pracovních soudech neplatí ustanovení civilního řádu soudního o ústním jednání odvolacím, nýbrž platí o něm podle 33 odst. (1) zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními — (s některými změnami, jež v souzené věci nepřicházejí v úvahu) — a věc se projednává, jak bylo již vyloženo, před odvolacím soudem znovu. I kdyby se tedy odvolací soud ve sporech pracovních, když projednal věc znova, odchýlil od zjištění prvního soudu, nebylo by lze spatřovati v tom vadnost odvolacího řízení podle § 503 čís. 2 c. ř. s.

S hlediska dovolacího důvodu podle § 503 čís. 4 c. ř. s. dovolatel dovozuje, že napadený rozsudek neprávem posuzuje žalobní nárok na odměnu za práci přes čas jako nárok »na náhradu škody z bezdůvodného obohacení«, ježto prý žalobce svůj nárok opřel výhradně o zákon čís. 91/1918 sb. z. a n. a neuvedl okolností, z nichž by se dalo usuzovati, že požaduje náhradu škody nebo náhradu za bezdůvodné obohacení žalovaného. Dovolateli nelze v tom přisvědčiti. Z toho, že nárok na odměnu za nepovolené práce přes čas nemůže býti vyvozován ze zákona čís. 91/1918 sb. z. a n., ještě nikterak neplyne, že by se zaměstnanec nemohl na zaměstnavateli vůbec domáhati náhrady toho, oč byl připraven svémocným prodlužováním zákonné pracovní doby zaměstnavatelem. Zaměstnanci zbývá při nedovolených pracích přes čas, by se domáhal náhrady pro bezdůvodné obohacení zaměstnavatelovo, z něhož mu vzešla újma. K opodstatnění takového nároku postačí průkaz, že se zaměstnanci nedostalo od zaměstnavatele za vykonané přesčasové práce náležité odměny a že tedy zaměstnavatel byl jimi na jeho úkor bezdůvodně obohacen (viz rozh. čís. 12.158 sb. n. s.). Žalobce ve sporu přednesl a nabídl o tom důkazy, že vykonal pro žalovaného jako svého zaměstnavatele práci v pracovních hodinách přes čas, za něž neobdržel zaplacení, a domáhal se na žalovaném, aby mu za ně zaplatil. Tento jeho přednes postačil jako žalobní důvod i pro opodstatnění žalobního nároku ve smyslu právě vyloženém. Podřaditi tento žalobní přednes pravidlu právnímu jest věcí soudu, který není při tom vázán právním stanoviskem žalobcovým. Odvolací soud se podle toho zachoval a výši žalobcova nároku určil podle § 273 c. ř. s., k čemuž byl oprávněn. Po této stránce nelze tedy napadenému rozsudku důvodně vytýkati právní mylnost podle § 503 čís. 4 c. ř. s. a dovolání žalovaného, pokud brojí proti jeho potvrzující části bylo odepřiti úspěch.

Jinak se má věc, pokud odvolací soud ve svém rozsudku rozhodl též o vzájemných nárocích namítaných žalovaným k započtení. Bylo již uvedeno, že soud první stolice o těchto vzájemných nárocích nejednal a nerozhodoval, neboť při ústním jednání dne 22. srpna 1932 se usnesl, že se jednání omezuje na důvod žalobního nároku (§ 189 prvý odstavec c. ř. s.). Dovolatel právem vytýká, že o jeho vzájemných nárocích rozhodla dosud jen jedna stolice, kdežto o žalobcových nárocích rozhodly rozsudkem již dvě soudní stolice. Odvolací řízení v pracovních sporech bylo sice v § 33 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. zvlášť upraveno, takže činnost odvolacího soudu není tu ryze přezkumná, ježto

odvolací soud má v mezích odvolacími návrhy určených věc znovu projednati, avšak praví-li zákon, že se věc projednává před odvolacím soudem »z n o v u«, tedy nutně předpokládá, že táž věc byla již jednou projednána. Soud druhé stolice má vydati rozhodnutí jako soud odvolací a v pojmu odvolací stolice vezí již samo sebou, že předcházelo v první stolici jednání a rozhodnutí o téže věci. O p r o j e d n á n í vzájemných nároků žalovaného namítaných k započtení nelze však mluvit tam, kde první soud prohlásil usnesení, že se jednání omezuje podle § 189 první odstavec c. ř. s. na důvod žalobního nároku. Pokud tudíž odvolací soud v souzené věci jednal a rozhodl též o vzájemných nárocích namítaných žalovaným k započtení, překročil své oprávnění, jež mu jinak poskytuje ustanovení § 33 odst. (1) zákona o prac. soudech, takže v tomto směru jest odvolací řízení vadné a dovolací důvod podle § 503 čis. 2 c. ř. s. opodstatněn. Dovolací soud nemůže se proto obíratí v e c n ý m i výtkami, jež dovolatel s hlediska dovolacího důvodu podle § 503 čis. 4 c. ř. s. činí rozhodnutí odvolacího soudu o vzájemné pohledávce žalovaného 2.520 Kč. Dovolání žalovaného bylo již z důvodu § 503 čis. 2 c. ř. s. vyhověti a výrok rozsudku odvolacího soudu, jímž bylo uznáno, že vzájemné nároky žalovaného namítané k započtení nejsou důvodem po právu, podle § 510 c. ř. s. zrušiti.

Čís. 13132.

Pokud nejde o podstatnou vadu ve smyslu § 503 čis. 2 c. ř. s., nebyla-li strana vrozuměna o zřízení zástupce chudých pro ni a bylo-li jí tím zabráněno dostaviti se k ústnímu jednání a poskytnouti potřebnou informaci.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Rv I 2443/33.)

Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Jest ovšem přisvědčiti odvolateli v tom, že žalovaný měl býti uvědoměn o tom, kdo mu byl zřízen za úředního zástupce k bezplatnému hájení jeho práv při ústním jednání (§ 64 čis. 4 c. ř. s.). Ze spisů není zřejmé, zda-li se tak stalo. Avšak nedostatek tohoto uvědomění nezakládá zmatečnost podle § 477 čis. 4 c. ř. s. Neboť tím, že úřední zástupci nebyli snad žalovaným dostatečně informováni, nebyla jim »odňata možnost, před soudem projednávatí«.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody :

Dovolatel vidí jediné uplatněny dovolací důvod § 503 čis. 2 c. ř. s. v tom, že nebyl vrozuměn o zřízení zástupce chudých pro něho a že mu tím bylo zabráněno dostaviti se k ústnímu jednání a poskytnouti zástupci potřebnou informaci. Správně dovodil již odvolací soud, že žalovaný měl býti vrozuměn o zřízení právního zástupce k bezplatnému hájení jeho práv při ústním jednání. Nejde však o podstatnou

vadu řízení, jež byla s to, by zamezila úplné a důkladné posouzení rozepře. Nelze míti za nutné, by byl žalovaný osobně obeslán k ústním jednáním. Tuto povinnost neukládá soudu žádný zákonný předpis. Žalovaný, který sepsal sám žalobní odpověď, v níž uvedl podrobně své námitky a nabídl důkazy, netvrdil a netvrdí ani nyní, že měl další jiné námitky, které nemohl svému zástupci, neznahe ho, sdělit. Stačí proto, že zástupce k bezplatnému hájení práv žalovaného zřízený podle § 64 čis. 4 c. ř. s. uplatnil v první stolici veškeré námitky žalovaným v žalobní odpovědi sepsané, že žalobkyně nepřednesla nové skutečnosti a že se rozhodnutí sporu stalo na základě skutkových zjištění podle výpovědi svědků vedených oběma stranami.

Čís. 13133.

Ten, kdo oznámil rejstříkovému soudu, že určitá firma užívá jiné firmy protiprávně utvořené, není oprávněn k rekursu do usnesení rejstříkového soudu, jenž, nedbaje jeho podnětu, závadnou prý firmu zapsal do rejstříku.

O jeho oprávnění k rekursu nebylo rozhodnuto tím, že mu první soud k jeho žádosti, v níž výslovně uvedl, že hodlá rekurovati, doručil usnesení.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, R II 410/33.)

Alois Č. oznámil rejstříkovému soudu, že firma Gustav S. a syn užívá jiné firmy protiprávně utvořené. Rejstříkový soud zapsal usnesením ze dne 5. dubna 1933 při firmě Gustav S. a syn změnu v tom smyslu, že firma nyní zní: »Sbor« Gustav S. & syn, německy: »Sbor« Gustav S. & Sohn a oznámil tuto změnu Aloisu Č-ovi. Rekurs Aloise Č-a do usnesení rejstříkového soudu ze dne 5. dubna 1933 rekursní soud odmítl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu do odmítacího usnesení rekursního soudu.

Důvody :

Rekursní soud právem odmítl rekurs stěžovatelův pro nedostatek oprávnění k rekursu po rozumu §§ 6 a 37 zák. ze dne 19. června 1931 čis. 100 sb. z. a n. Podle § 37 tohoto zákona jest k rekursu oprávněn jen účastník. Účastníkem nesporného řízení jest však podle § 6 téhož zákona ten, kdo může býti rozhodnutím soudu ve svých právech přímo dotčen nebo kdo uplatňuje právní zájem, by soud učinil nějaké rozhodnutí. Ani z napadeného usnesení ani z vývodů rekursu nevyplývá, že by byl rekurent usnesením soudu první stolice přímo dotčen na svých právech. Pokud stěžovatel zdůrazňuje, že ve stížnosti uvedl, že se považuje za účastníka nesporného řízení ve smyslu § 6 uved. zákona, totiž, že má právní zájem, by rozhodnutí soudu první stolice bylo změněno, a z toho důvodu též podává stížnost, poukazuje tím jen k doslovu zákona, ale neuvádí, které je jeho právo bylo závadným prý firemním ná-

pisem porušeno. Jde mu zřejmě jen o to, aby byla vymazána z obchodního rejstříku firma »Sbor« Gustav S. a syn, která podle jeho názoru byla utvořena proti zákonným předpisům. Není pochybnosti, že stěžovatel byl oprávněn oznámiti rejstříkovému soudu, že firma Gustav S. a syn užívá jiné firmy protizákonně utvořené, k čemuž mohl dáti podnět kdokoli. Jiná jest však otázka, zda takový návrhovatelský stěžovatel jest oprávněn, aby si stěžoval proti usnesení rejstříkového soudu, který, nedbaje jeho podnětu, závadnou prý firmu do rejstříku zapsal. K tomu byl by oprávněn jen účastník ve smyslu zákona, jímž rekurent, jakž bylo dovedeno, není. Stěžovatel se také mylí, tvrdě, že o jeho oprávnění k rekursu bylo pravoplatně rozhodnuto tím, že mu prvý soud k jeho žádosti, v níž výslovně uvedl, že hodlá rekurovati, doručil usnesení ze dne 5. dubna 1933. Nebyl-li účastníkem ve smyslu zákona před doručením usnesení, nestal se jím ani po něm jen tímto doručením. O tom, zda stěžovatele jest pokládati za účastníka, nemohl ostatně prvý soud s účinkem rozhodnutí pouhým činem konkludentním.

Čís. 13134.

Předpis druhého odstavce § 527 c. ř. s. platí i pro vyrovnací řízení (podle zákona ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, R II 466/33.)

Vyrovnací soud odepřel potvrditi přijaté vyrovnání. Rekursní soud zrušil usnesení vyrovnacího soudu a uložil mu, by, nehledě k odůvodnění napadeného usnesení, znovu rozhodl o potvrzení přijatého vyrovnání.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs.

Důvody:

Rekursní soud zrušil usnesení soudu prvé stolice a, nevyhradiv svému usnesení právní moc, uložil vyrovnacímu soudu, by, nehledě k důvodům napadeného usnesení, o potvrzení vyrovnání znovu rozhodl. Předem jest uvažovati o přípustnosti dovolacího rekursu, správně rekursu, podaného Viktorem K-em a Ferdinandem Sch-em, proti tomuto zrušovacímu usnesení rekursního soudu. Podle § 70 vyr. ř. platí ve vyrovnacím řízení, neustanovuje-li tento zákon jinak, obdobně předpisy konkursního řádu, a není-li jich, ustanovení zákonů o civilním soudním řízení a o příslušnosti a pravomoci soudů civilních. Konkursní řád nemá sice v § 192, pojednávajícím o rekursu, ustanovení obdobné onomu § 527, druhý odstavec c. ř. s., nařizuje však v odstavci druhém, že, pokud není ustanoveno jinak, lze opatřením a rozhodnutím konkursního soudu i konkursního komisaře odporovati rekurssem k vrchnímu soudu a rozhodnutím tohoto soudu dovolacím rekurssem k nejvyššímu soudu. Z toho je patrné, že konkursní řád sice zásadně připouští rekurs i ke třetí stolici, že však nejen nevylučuje výjimky, které v té příčině má civilní řád soudní, nýbrž že s nimi i výslovně počítá (§ 188 k. ř.).

Jest tedy i pro vyrovnací řízení platnost předpisu § 527, druhý odstavec, c. ř. s. nepochybná (§ 70 vyr. ř.). Podle tohoto zákonného ustanovení může býti odporováno rozhodnutí rekursního soudu, jímž bylo zrušeno usnesení soudu prvé stolice a jemu uloženo, by po slyšení stran (zde účastníků) znovu rozhodl, — jen tehdy, vyhradil-li rekursní soud svému usnesení právní moc. Podle stálé soudní praxe není rekurs přípustný ani tehdy, nenařídil-li sice rekursní soud výslovně slyšení stran, avšak nelze-li se podle povahy věci při novém rozhodování soudem prvé stolice bez něho obejít. Tak jest tomu i v souzeném případě. Uložil-li rekursní soud podle posledního odstavce odůvodnění napadeného usnesení vyrovnacímu soudu, by se obíral ostatními podmínkami potvrzení přijatého vyrovnání, měl patrně na zřeteli, by mimo jiné zkoumal, zda není překážek potvrzení vyrovnání ve smyslu § 58 odstavec první čís. 3 a 4 vyr. ř. Při řešení této otázky, zda byly některému věřiteli proti ustanovení § 55 vyr. ř. poskytnuty zvláštní výhody, nebude se však moci vyrovnací soud, zejména vzhledem k podání Viktora K-a ze dne 21. září 1933 obejít bez výsledku účastníků. Jest tedy rekurs podle toho, co již bylo uvedeno, nepřípustný a bylo jej odmítnouti (§ 523 c. ř. s. a § 188 k. ř. a § 70 vyr. ř.).

Čís. 13135.

Odkladu exekuce na základě žaloby podle § 37 ex. ř. lze se domáhati jen ohledně exekuce, proti níž směřuje žaloba podle § 37 ex. ř., nikoliv i ohledně jiné exekuce proti témuž dlužníku, třebaže v ní byly zabaveny tímž vymáhajícím věřitelem tytéž předměty.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, R II 477/33.)

Československý stát vedl proti Heřmanu H-ovi, majiteli autobusové dopravy, exekuci jednak k vydobytí daně z motorových vozidel, jež povolena pod E 1118/33, dále k vydobytí dávky z jízdného a pokut 9.159 Kč, povolenou pod E 75/33 okresním soudem v L. V obou exekucích zabaveny pod položkou prvou záj. prot. autobus Škoda a pod položkou druhou starý autobus značky Praga. Manželka dlužníkova Růžena H-ová podala na vymáhající stranu žalobu podle § 37 ex. ř. uplatňujíc vlastnictví k oběma zabaveným autobusům, při čemž žalobní návrh zní výslovně na zrušení exekuce E 75/33 jako nepřípustné, s nímž spojen návrh na odložení této exekuce do pravoplatného skončení sporu. Tomuto návrhu procesní soud vyhověl usnesením ze dne 22. února 1933 C 97/33. Dne 6. září 1933 podala Růžena H-ová exekučnímu soudu zvláštní návrh, by také exekuce E 1118/33 byla odložena do pravoplatného skončení excindačního sporu. Soud prvé stolice tomuto návrhu vyhověl. Rekursní soud zamítl návrh na odklad exekuce vedené pod E 1118/33. Důvody: Exekuční řízení E 1118/33 ani zástavní právo v něm vymáhající stranou získané není vůbec dotčeno žalobními návrhy v excindačním sporu C 97/33. Shoda předmětu nedává ještě žalobkyni práva, by činila návrhy v exekučním řízení E 1118/33, jehož není účastnicí. Správně poukazuje stěžovatel na před-

pis § 42 čis. 5 ex. ř., podle něhož lze exekuci odložit byla-li podána na předměty zástavního práva žaloba excindační. Návrh na odložení exekuce jest jen odůvodňován skutkovým i právním stavem excindačního sporu, který se této exekuce nedotýká, takže jest jej pokládati za neodůvodněný. Nehledíc k tomu nelze pustiti se zřetele ani právní podstatu vymáhané pohledávky, která jako daň již ze zákona právem zástavním vázne na seznamenáných předmětech (§ 21 zák. čis. 116/1927). Tím spíše nelze mezi excindačním sporem a touto exekucí shledati právních účinků.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Skutkový stav, na jehož základě se dovolací rekurentka domáhá odkladu exekuce, jest v exekuci E 75/33 a E 1118/33 jen potud týž, pokud stěžovatelka tvrdí, že tytéž předměty zabavené v obou případech jsou jejím vlastnictvím. Avšak předmětem sporu podle § 37 ex. ř. jest nepřipustnost exekuce v dotčeném případě, kdežto otázka vlastnictví jest jen předurčující otázkou. Podala-li dovolací rekurentka žalobu podle § 37 ex. ř. jen v případě E 75/33, může rozsudečným výrokem býti vyslovena jen nepřipustnost exekuce E 75/33, nikoliv však exekuce E 1118/33, a nebránila by proto vybavovací žalobě v případě E 1118/33 námitka zahájené rozepře podle § 232 c. ř. s. Ba v souzeném případě není ani skutkový stav stejný, an v případném sporu v exekuci E 1118/33 by došlo k řešení otázky věcného ručení zabavených vozidel podle § 21 zákona čis. 116/27 sb. z. a n., což v případě E 75/33 odpadá.

Čís. 13136.

Ustanovení § 23 celního zákona ze dne 14. července 1927, čis. 114 sb. z. a n. a § 32 vládního nařízení ze dne 13. prosince 1927, čis. 168 sb. z. a n., pokud se týkají soudní exekuce před skončením celního řízení, mají na mysli jen případy, kde celní správa celní zboží zadržela nebo vzala v úschovu.

Bylo-li jízdní kolo podle § 168 odst. (1) vládního nařízení čis. 168/1927 sb. z. a n., stanovícího úkony pro jízdy jízdními koly a motorovými vozidly v pohraničním styku, jen zaznamenáno bez požadování celní jistoty se záznamní lhůtou, a jeho soudní zabavení bylo provedeno v době, kdy kolo bylo v držení dlužníka a kdy záznamní lhůta ještě neuplynula, byla celní platební povinnost podle § 84 odst. (2) celního zákona čis. 114/1927 sb. z. a n. jen podmíněná a nebyla soudnímu uschování zabaveného kola na překážku.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, R II 488/33.)

K vydobytí peněžité pohledávky za dlužníci bylo dne 13. června 1933 zabaveno létací exekucí dámské kolo a dáno v uschování zástupci vymáhajícího věřitele. Podle zprávy celního úřadu v C. ze dne 13. června 1933 bylo toto kolo zaznamenáno ve smyslu § 168 (1) nař. k cel-

nímu zák. čis. 168/1927, takže na kole vázla celní závaznost, nárok státu na placení celní pohledávky 450 Kč. Soud první stolice usnesením ze dne 15. června 1933 vzhledem k tomu zrušil uschování dámského kola, nařídil jeho vydání celnímu úřadu a přenechal veškeré další opatření ohledně kola celnímu úřadu. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, přihlížeje k zákonnému zástavnímu právu pro celní pohledávku, pokračoval v exekučním řízení, zachovav dosavadní úkony. Důvody: Podle § 168 vl. nař. k celnímu zákonu (sb. čis. 168/1927) jsou silniční celní úřady po případě okrskové celní správy oprávněny, povolovati za jistých podmínek přestup celní hranice jízdními koly a zaznamenávati tato kola bez požadování celní jistoty. Podle § 23 celního zákona sb. čis. 114/1927 vzniká celní závaznost a tkví na zboží právo státu na clo, jakmile vstoupí zboží přes celní hranici do zdejšího celního území; celní správa může, nedbajíc práv třetích osob, takové celní zboží zadržeti, dokud celní zboží nevystoupilo z celního území zpět do celní ciziny; dokud nezanikne celní závaznost, není celní správa povinna, vydati celní zboží ani soudu ani jinému úřadu. Takový záznamní styk ve smyslu § 62 a násl. celn. zák. se týká dovozu cizozemského zboží s právním účinkem, že podmíněná platební povinnost zanikne buď vůbec nebo se změní v povinnost platiti snížené dovozní clo; zboží dovážené v záznamním styku jest celně zaznamenati a vésti v patrnosti; v záznamním styku jest zajistiti celní pohledávku. Z ustanovení § 99 cel. zák., týkajícího se ručení za celní pohledávku, vysvitá, že na zboží vázne zákonně zástavní právo a že může celní správa v pořadí před právy třetích osob celní pohledávku uspokojiti ze zboží. Ve shodě s tímto ustanovením určuje § 286 ex. ř., že »bez újmy přednosti, která přísluší clům« atd., jest rozhodné pořadí, v jakém soudní zabavení za sebou jdou. Jest tedy bez pochyby, že v souzeném případě má celní pohledávka přednost v pořadí před právy třetích osob, poněvadž kolo bylo v okamžiku soudního zabavení ještě v moci poplatníka cla, po případě bylo na nařízení soudu v úschově osoby, která mohla věděti, že nebylo učiněno zadost platební povinnosti. Podle názoru rekursního soudu jest ovšem lhostejným, zakládá-li se exekuce na rozsudku trestního nebo civilního soudu, poněvadž v každém případě jest nárok na náhradu útrat nárokem soukromým. Soud první stolice chybil tedy v tom, že nařídil vydání zabaveného jízdního kola celnímu úřadu a že přenechal veškerá další opatření ohledně tohoto kola celnímu úřadu. K takovému postupu neposkytuje ani celní zákon ani exekuční řád podkladu. Jinak by mohla býti řádně vykonána exekuce vůbec znemožněna, kdyby soud proti zákonu upustil od dalšího provedení exekuce, zejména od dražebního řízení. Shora citované ustanovení § 23 celn. zák. má patrně ten význam, že celní správa jest oprávněna zadržeti takové zboží při přestupování celní hranice, nedbajíc práv třetích osob, a nikomu, ani soudu, toto zboží nevydati. Avšak v souzeném případě jest skutečná a právní situace docela jiná. Kolo bylo sice celním úřadem zaznamenáno, avšak zůstalo v moci majitelky, u které mohlo býti soudně zabaveno. Soud exekuční má jen povinnost, vzhledem k zákonnému zástavnímu právu za celní pohledávku přihlížeti k tomu při rozdělení výtěžku z nejvyššího podání (§ 286 ex. ř.). S tímto omezením

měl tedy exekuční soud pokračovati v exekučním řízení se zachováním dosavadních úkonů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Usnesení rekursního soudu vyhovuje stavu věci a zákonu a vývody dovolacího rekursu nejsou s to, by vyvrátily jeho správné odůvodnění. K těmto vývodům jest především připomenouti, že ani soud prvního stádu, ani soud rekursní nerozhodovaly o přípustnosti exekuce vůbec, nýbrž jen o způsobu uschování soudně zabaveného kola. Dále jest připomenouti, že úkolem rekursního soudu bylo, by přezkoumal usnesení soudu prvního stádu na základě skutkového a právního stavu, jaký tu byl v době vydání onoho usnesení, to jest dne 15. června 1933. Nemá proto významu okolnost v dovolacím rekursu zdůrazňovaná, že šestiměsíční záznamní lhůta povolená podle § 168 odst. (1) vládního nařízení ze dne 13. prosince 1927 čís. 168 sb. z. a n. uplynula dnem 25. srpna 1933, že v této lhůtě nebylo zabavené kolo vyvezeno zpět do celní ciziny a že se proto dosavadní podmíněná celní povinnost platební (§ 84 odst. (2) celního zákona čís. 114/1927 sb. z. a n.) stala uplynutím záznamní lhůty bezpodmínečnou. Nezákonost napadeného usnesení nelze vyvozovati ani z ustanovení § 23 celního zákona ze dne 14. července 1927 čís. 114 sb. z. a n., ani z předpisu § 32 prováděcího nařízení čís. 168/1927 sb. z. a n. Podle § 23 celního zákona vzniká celní závaznost, jakmile vstoupí zboží přes celní hranici do celního území; dokud nebude vykonáno celní řízení a strana nesplní podmínek stanovených pro vydání zboží k volnému nakládání nebo dokud celní zboží nevystoupilo z celního území zpět do celní ciziny, může celní správa — nedbajíc práv třetích osob — takové celní zboží zadržeti, a, vyhnulo-li se celnímu dozoru neb uniklo-li mu, vzítí je v úschovu. Dokud nezanikne celní závazek, není celní správa povinna vydati celní zboží ani soudu ani jinému úřadu. Ustanovení § 32 vládního nařízení čís. 168/1927 sb. z. a n. jest jen prováděcím předpisem k § 23 celního zákona. Obě tato ustanovení, pokud se týkají soudní exekuce před skončením celního řízení, mají zřejmě na mysli případy, kde celní správa celní zboží zadržela nebo vzala v úschovu. To se však v případě, o nějž jde, vůbec nestalo, neboť kolo bylo podle § 168 odst. (1) vládního nařízení čís. 168/1927 sb. z. a n., stanovícího úlevy pro jízdy jízdními koly a motorovými vozidly v pohraničním styku, jen zaznamenáno bez požadování celní jistoty se záznamní lhůtou do 25. srpna 1933 a jeho soudní zabavení bylo provedeno již dne 13. června 1933, tedy v době, kdy kolo bylo v držení dlužnice a kdy záznamní lhůta ještě neuplynula. V té době byla celní platební povinnost podle § 84 odst. (2) celního zákona čís. 114/1927 sb. z. a n. jen podmíněná a nebyla soudnímu uschování zabaveného kola na překážku. Že celní pohledávka na zabaveném kole vážne, bylo vysloveno i v napadeném usnesení, ale to nemá v zápětí nepřipustnost soudního uschování kola zabaveného pro pohledávku vymáhající věřitelky, která v rekursu právem poukazovala k tomu, že by podle usnesení prvního soudu mohl celní úřad vydati kolo dlužnici k zpětnému vývozu do celní ciziny a že

by tím provedení soudní exekuce bylo zmařeno. Nároky celní správy jsou chráněny ustanovením § 286 ex. ř., jak správně uvedl rekursní soud. Pokud se konečně v dovolacím rekursu dovozuje, že by za nedoplatek cla ručil podle § 100 celního zákona po případě též vydražitel, kdyby nejvyšší podání nestačilo k úhradě celní pohledávky, a že podle § 39 celního zákona a § 166 odst. 18 vládního nařízení čís. 168/1927 sb. z. a n. bez úplného zaplacení celní pohledávky nelze kola v tuzemsku používat, není třeba tyto otázky za nynějšího stavu věci řešiti, ježto předpoklady pro to nenastaly.

Čís. 13137.

O nároku dcery, domáhající se na otci splnění slibu, že jí dá podle stavu přiměřenou výbavu kromě věna, jest rozhodovati sporem.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, R II 505/33.)

Dcera navrhla proti otci, by jí byla soudem určena výbava, a odůvodňovala návrh tím, že ještě před sňatkem otec žadatelky slíbil i žadatelce i jejímu choti, že své dceři (žadatelce) kromě věna zřídí podle stavu přiměřenou výbavu. Soud prvního stádu odkázal navrhovatelku s její žádostí na pořad práva. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Usnesení rekursního soudu, kterým bylo potvrzeno usnesení prvního soudu, napadá stěžovatelka podle § 46 (2) zák. č. 100/31 pro nezákonnost a zmatečnost. Navrhovatelka žádala, jak na první stránce svého písemného advokátem sepsaného podání uvádí, »aby jí soudem byla určena výbava«, a v podání tvrdí, že otec ještě před sňatkem jí a jejímu choti slíbil, že jí zřídí podle stavu přiměřenou výbavu kromě věna, že do úplné výbavy scházejí jí ještě předměty, jež vypočítává, že otec slib nesplnil a dosud výbavu jí nezřídil, a navrhuje, aby byl její otec uznán povinným zříditi a vydati jí výbavu záležející v předmětech, jež znova vypočítává, v ceně 10.000 Kč. Správně seznaly nižší soudy, že nejde tu o určení věna podle § 1221 obč. zák., neboť v návrhu není ani zmínky o tom, že navrhovatelka podle § 1220 obč. zák. nemá vlastní jmění, má nárok na přiměřené věno proti svému otci a že otec se dovolává své nemohoucnosti zříditi jí slušné věno, nýbrž navrhovatelka uvádí, že otec slíbil jí podle stavu přiměřenou výbavu kromě věna, že jí scházejí do úplné výbavy ještě určité věci a žádá, by otec byl uznán povinným tyto věci jí vydati. O takovém návrhu ovšem nemůže soud rozhodovati v řízení nesporném, nárok ten se neopírá o zákonnou povinnost otcovu podle § 1220 a 1221 obč. zák., nýbrž o tvrzený slib otcův, a správně rozhodly nižší soudy, že o tomto nároku jest

rozhodnutí sporem. Vždyť dcera ani nemá proti rodičům vedle nároku na věno ještě zvláštní nárok na výbavu (viz rozh. čís. 4675 sb. n. s.). Výbava není věnem. Není proto napadené usnesení nezákonným, ani zmatečným podle § 41 (2) d. zák. čís. 100/31.

Čís. 13138.

Jest důvodem k okamžitému propuštění zaměstnance, vytkl-li zaměstnavateli bezdůvodně, že zapisoval do knihy peníze, které do pokladny neodvedl.

K pojmu závažné pokud se týče hrubé urážky na cti jako důvodu k předčasnému propuštění zaměstnance se nevyžaduje, aby urážka byla trestná podle trestního zákona.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Rv II 100/32.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení služebních požitků za výpovědní lhůtu, tvrdě, že byl žalovaným bezdůvodně propuštěn ze služby. Žalovaný namítl, že propustil žalobce ze služby důvodně, ježto ho žalobce urazil hrubě na cti, podezřívaje ho, že podvodným způsobem konal zápisy do odběrní knihy, aniž peníze do pokladny uložil. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce odvolací soud nepochybil, neboť, bylo-li jím zjištěno, že žalobce vytkl žalovanému, že zapisoval do knihy peníze, které do pokladny neodvedl, plyne z toho, že žalobce obvinil žalovaného z jednání nečestného, i když ne přímo podvodného, a jest v tom spatřovati závažnou a hrubou urážku na cti jak ve smyslu § 27 čís. 6 zákona o obch. pom., tak i podle § 82 lit. g) živn. řádu, neboť výroky žalobcovými byl porušen smysl pro čest žalovaného a pro žalovaného byla jimi vyloučena další úspěšná spolupráce se žalobcem. Dodati jest, že k pojmu závažné pokud se týče hrubé urážky na cti jako důvodu k předčasnému propuštění se nevyžaduje, by urážka byla trestná podle trestního zákona.

Čís. 13139.

Trestním rozsudkem odsuzujícím žalované pro zločin krádeže podle §§ 171, 174 odst. I písm. c) tr. zák., třebaž jest v něm zjištěno, že krádeže byly spáchány v době tísne, která okradené zvláště postihla, totiž plenění jeho obchodu, není způsobem vízicím procesní soud zjištěno, že se žalovaní účastnili plenění společně a že byli s útočící spo-

lečností a tím i mezi sebou spojení myšlenkou společného útoku a bezmocnosti poškozeného.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Rv II 291/32.)

Žalobce domáhal se na žalovaných, by byli uznáni povinnými nahraditi žalobci rukou společnou a nerozdílnou škodu, jež byla žalobci způsobena pleněním zástupem lidí, mezi nímž prý byli i žalovaní. Ob nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Jak vidno z trestních spisů byli žalovaní jednotlivě odsouzeni jen pro zločin krádeže podle §§ 171, 174 I c) tr. zák., spáchané v době tísne, která okradeného potkala pleněním jeho obchodu. U žádného ze žalovaných nebyl při tom zjištěn znak krádeže ve společnosti a u každého z nich bylo v trestním rozsudku zjištěno, že škoda jeho činem způsobená byla nahrazena. V této při jde však o náhradu škody vzešlé žalobci násilným vpádem celého zástupu lidí do jeho obchodu, dvora i bytu a bylo proto na žalobci, by dokázal, že žalovaní jakožto členové mnohohlavého davu měli společnou účast na násilném vpádu. Ale tento důkaz se žalobci nezdařil. Prvý soud má správně za zjištěno, že žalovaní nevníkli násilně do domu a obchodu žalobcova s drancujícím davem a nejednali ani společně ani ve společném zlém úmyslu, nýbrž každý na svůj vlastní vrub, a první soud zdůvodnil též případně, že vzhledem k ustanovení §§ 1301, 1302 obč. zák. žalovaní neodpovídají solidárně za celkovou škodu žalobci rabováním způsobenou. Na tom nic nemění zjištění trestních rozsudků, že každý ze žalovaných spáchal krádež v době žalobcovy tísne, neboť tím není vysloveno, že u žalovaných šlo o společný bezprávný čin po smyslu §§ 1301 a 1302 obč. zák. Žalovaní neodpovídají proto za spoušť spáchanou mnohohlavým davem, nýbrž odpovídali by jen za škodu, kterou každý z nich na svůj vrub, byl i úmyslně, způsobil; tato škoda byla ovšem, jak nesporně zjištěno, žalobci již svého času nahrazena.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 268 c. ř. s. jest procesní soud vázán obsahem odsuzujícího nálezu trestního soudu jen co do otázky, zda a který trestný čin byl prokázán, a pokud jím byla zjištěna příčinná souvislost mezi trestným činem a poškozením. Žalovaní byli odsouzeni pro zločin krádeže podle §§ 171, 174 odst. I písm. c) tr. zák. I když rozsudky zjišťují, že krádeže byly spáchány v době tísne, která okradeného zvláště postihla, totiž plenění jeho obchodu, není tím způsobem vízicím procesní soud zjištěno, že žalovaní se účastnili plenění společně a že byli s útočící společností a tím i mezi sebou spojení myšlenkou společného útoku a bezmocnosti poškozeného. Poněvadž se žalobce domáhá náhrady škody, způsobené mu pleněním jeho obchodu, není příčinné souvislosti mezi trestným činem, pro který byli žalovaní odsouzeni, a poškozením. Neuznaly-li nižší soudy žalobní nárok co do důvodu za oprávněný, neměly příčiny, by zjišťovaly výši škody žalobcem tvrzené.

Čís. 13140.

Zaměstnanec veřejné obchodní společnosti nejednal v rozporu se zásadou poctivosti v právních stycích, neuznal-li výpověď danou mu většinou společníků, kteří nebyli oprávněni k zastupování společnosti, nýbrž vyčkal-li, až mu bude dána výpověď společníkem, oprávněným k zastupování společnosti, třebaže mu bylo známo, že objem oprávnění tohoto společníka jest obmezen, a třebaže postupoval v jiných případech jinak.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Rv II 351/32.)

Žalobce byl zaměstnancem žalované veřejné obchodní společnosti, již tvořili čtyři společníci, z nichž byla podle společenské smlouvy oprávněna zastupovati společnost jen společnice Louisa Š-ová. Dopisem ze dne 28. ledna 1930 byl žalobce uvědoměn většinou společníků (třemi společníky, kteří nebyli podle společenské smlouvy oprávněni k zastupování společnosti) o tom, že si majorita společníků vyhrazuje právo rozhodovati o vedení a správě podniku a že neuznává pokud se týče nemíni uznati platnost příkazů Louisy Š-ové odporujících vůli majority. Dne 30. září 1930 dala většina společníků žalobci tříměsíční výpověď. Žalobce však výpověď nepřijal, nýbrž setrval ve službách žalované společnosti, požádal Louisu Š-ovou, by ho dnem 15. února 1931 propustila, čemuž tato vyhověla. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovanou společnost zaplacení služného (a ostatních služebních požitků) za dobu od 1. ledna 1931 do 15. února 1931. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Bylo zjištěno soudem prvé stolice, že zástupčí právo Louisy Š-ové bylo sice majoritou společníků odvoláno, že však Louisa Š-ová s tím nesouhlasila a že její nesouhlas dosud nebyl odklizen sporem. Z tohoto zjištění vysvitá, že zástupčí právo Louisy Š-ové na venek, smluvně jí zaručené, jest dosud v platnosti. Uzavírání a rozvazování služebních smluv jest právním jednáním zapadajícím do rámce oprávnění zastupovati společnost na venek, neboť se týká právního poměru společnosti k osobám třetím. Byla proto k rozvázání žalobcova služebního poměru se žalovanou společností oprávněna jen Louisa Š-ová, nikoliv majorita společníků a nebyl žalobce povinen se v tomto směru podřizovati vůli majority, neboť nebyl ve službách majority, nýbrž ve službách společnosti, kterou na venek jen Louisa Š-ová mohla platně zastupovati. Podle čl. 116 obch. zák. nemá omezení zástupčího práva na venek právní účinek proti třetím osobám. Nemělo proto ani v souzeném případě omezení zástupčího práva Louisy Š-ové proti žalobci právní účinek a nemusel si dáti žalobce líbiti výpověď danou mu majoritou společníků, v jejichž službách nebyl a jež k výpovědi oprávněna nebyla. V tom, že se žalobce nepodřídil vůli majority a neuznal platnost výpovědi dané mu společníky k tomu neoprávněnými, nelze spatřovati jednání, které by bylo v rozporu se zásadou poctivosti v právních stycích, a nelze ani uznati, proč by v hájení práva zaručeného žalobci citovaným předpisem obchodního zákona měl být

shledán rozpor s uvedenou zásadou. Otázka, zda jednal při tom proti svému lepšímu přesvědčení, nemá pro posouzení věci významu. Za tohoto stavu věci jest ovšem jasno, že výpověď daná žalobci majoritou ke dni 31. prosince 1931 nebyla dána platně a že žalobci přísluší nárok na služební požitky až do dne 15. února 1931, kdy ze služeb společnosti dobrovolně vystoupil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Právní mylnost (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) vytýká dovolatelka napadenému rozsudku v tom směru, že se nevypořádal s jejím tvrzením, že žalobce jednal proti svému lepšímu přesvědčení a že nebyl bezelstný, chtěl-li přes výpověď většiny společníků zůstatí ve službách žalované firmy. Jednání žalobcovo, přičítící se zásadám poctivosti v obchodním styku, spatřuje dovolatelka zejména v tom, že žalobce proti svému lepšímu přesvědčení ignoroval okolnosti mu známé, že rozhodným pro něho jsou jen příkazy většiny společníků, i kdyby odporovaly příkazům Louisy Š-ové. Leč dovolací soud schvaluje právní názor odvolacího soudu, že v tom, že se žalobce řídil ustanovením čl. 116 obch. zák., nelze spatřovati rozpor se zásadou poctivosti v právních stycích, a odkazuje dovolatelku k případným důvodům napadeného rozsudku, k nimž se vzhledem k vývodům dovolání dodává toto: Čl. 116 obch. zák. stanoví, že obmezení objemu společníkova oprávnění zastupovati společnost nemá právní účinek proti třetím osobám. O tom, že žalobce jest třetí osobou, různou od společníků, nelze pochybovati. Jest sice nesporné, že žalobce věděl o tom, že plná moc veřejné společnice Louisy Š-ové byla usnesením většiny společníků obmezena, ale toto jeho vědomí nemá o sobě v zápětí, že by se žalobce musel za všech okolností řídití jen usnesením většiny společníků, ježto obmezení objemu společníkova oprávnění zastupovati společnost jest proti třetí osobě bezúčinným i tehdy, věděla-li třetí osoba o tomto obmezení (srov. také Staub-Pisko: Komentar zum Hgb. II. vydání čl. 116 § 2). Mohl a měl se tedy žalobce v tomto případě řídití jen opatřeními veřejné společnice Louisy Š-ové. Kdyby byl žalobce obmezení zástupčího práva Louisy Š-ové uznával a se řídil usnesením většiny společníků o výpovědi, byl by se vydával nebezpečí, že ho bude Louisa Š-ová, odvolávajíc se na své výhradné oprávnění k zastupování žalované společnosti, poháněti k odpovědnosti proto, že se proti předpisu zákona řídil usnesením většiny společníků, kteří nebyli oprávněni žalovanou společnost zastupovati a žalobce ze služby vypověděti. Bylo proto jen příkazem opatrnosti žalobcovy, neuznal-li výpověď danou mu většinou společníků, nýbrž vyčkal, až mu bude dána výpověď oprávněnou k tomu Louisou Š-ovou. V tomto postupu žalobcovy, jenž se v tomto případě přesně řídil velicím předpisem čl. 116 obch. zák., nelze spatřovati prohřešení se proti zásadám poctivosti v obchodním styku, třebaže snad žalobce v jiných případech postupoval jinak.

Čís. 13141.

Zalobu podle § 35 ex. ř. lze vznést až do ukončení exekuce. Třebas zástupce vymáhajícího věřitele upustil následkem zaplacení od pokračování v exekuci, není exekuce ukončena, dokud nebyla podle § 39 čis. 6 ex. ř. zrušena.

Učinil-li dlužník, zapravivší vymáhanou pohledávku, návrh na zrušení exekuce podle § 40 ex. ř., jest vyloučen z práva odporovati exekuci žalobou podle § 35 ex. ř.

Vykázal-li se dlužník výkonnému orgánu zaplacením vymáhané pohledávky a intervenient vymáhajícího věřitele to uznal a upustil od pokračování v exekuci, učinil tím dlužník návrh na zrušení exekuce podle § 40 prvý odstavec, ex. ř., zejména, zaplatil-li jen z toho důvodu, by zamezil pokračování v exekuci.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1933, Rv II 428/32.)

Dlužník domáhal se na vymáhající věřitelce, by bylo uznáno právem, že nároky žalované z rozsudků C II 107/30 a C II 110/30 byly právoplatným přijetím vyrovnání zastaveny. Procesní soud prvě s t o l i c e žalobu zamítl. D ů v o d y: Ze spisů E 1949/30 a E 1950/30 má soud za zjištěno, že byly obě exekuce povoleny okresním soudem, prvá dne 13. října 1930 podle rozsudku ze dne 28. ledna 1930 C II 107/30-2 pro 3.778 Kč s přísl., druhá dne 14. října 1930 podle rozsudku ze dne 28. ledna 1930 č. j. C II 110/30 pro 1.061 Kč 40 h s přísl., obě jako exekuce mobilární na přihlášení; exekuce však provedeny nebyly, poněvadž dne 21. října 1930 strana žalující před výkonem obě vymáhané pohledávky vymáhající straně zaplatila, zaplacením se výkonnému orgánu vykázala a též intervenient žalované strany se na zápis výkonného orgánu o výsledku a o upuštění od exekuce následkem zaplacení podepsal. Žaloba opoziční byla podána podle soudního podacího razítka dne 28. října 1930. Poněvadž žaloba proti nároku ve smyslu § 35 ex. ř., opoziční žaloba, směřuje ke zvrácení účinku povolené exekuce tím, že se prohlásí za nepřipustnou, jest podle ustanovení § 35 ex. ř. její podmínkou nejen uplatňování skutečností, jež nároky, pro něž exekuce byla povolena, vůbec ruší neb aspoň vykonatelnost jim odnímají, vzniknuvše po vzniku exekučního titulu, nýbrž, aby exekuční řízení o povolené exekuci nebylo dosud skončeno. V souzeném případě však exekuce nebylo vůbec zapotřebí prováděti, poněvadž před výkonem byly vymáhané jimi nároky zcela zaplacený, takže výkonný orgán ve smyslu § 46 ex. ř. od výkonu upustil. Zaplacením uhasly nejen vymáhané nároky, nýbrž i povolené exekuce se staly bezpředmětnými. Podle §§ 17 a 51 ex. ř. jsou soudy povolané k rozhodování sporů za exekučního řízení nebo z něho vzešlých soudy výlučnými, to znamená, že jsou nejen příslušny k rozhodování těchto sporů a že prorogace je neúčinnou, nýbrž že nemožou ani rozhodovati o jiných nárocích a otázkách než exekučním řádem jim přikázaných, tak zejména v §§ 35—37 ex. ř., takže kumulace žaloby opoziční s jinými nároky je přípustná jen

ve zcela řídkých případech, a to jen tehdy, když povolující a exekuční soud je tentýž. Bylo proto vzhledem ke shora zjištěnému opoziční žalobu, nehledíc ani k nesprávnosti žalobního žádání, jako podanou nikoliv za průběhu, nýbrž až po skončení exekučního řízení a tedy jako bezpředmětnou zamítnouti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Odvolatel jest na omylu, domnívaje se, že mohlo by v exekucích býti pokračováno a povolen opětovný výkon k pouhé žádosti. Exekuce nejsou sice zrušeny, avšak nebyly provedeny pro úplne zaplacení vymáhaných pohledávek (§ 1412 obč. zák.). Zaplacení uvádí se mezi okolnostmi, které způsobují zrušení práv podle třetí hlavy občanského zákona, a § 1411 obč. zák. výslovně uvádí, že se zánikem povinností zaniká také právo. Nemohl by tedy soudce prostě přejíti tuto skutečnost v exekučních spisech zjištěnou a vymáhající věřitel, který by navrhoval opětovný výkon, vydal by se nebezpečí, že odpůrce namítne zánik pohledávky podle § 1412 obč. zák. a jeví se tedy tytéž účinky, jako by exekuce byla zrušena. Jest tedy právní názor prvního soudce, že zaplacením uhasly vymáhané nároky i povolené exekuce staly se bezpředmětnými, správný a vzhledem k § 17 a § 51 ex. ř. zamítl právem opoziční žalobu podanou po skončení exekučního řízení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Správným jest názor dovolatelův, že exekuce povolené okresním soudem pro Brno-město pod č. j. E 1949/30-1 a E 1950/30-1 podle spisů dosud ukončeny nebyly, poněvadž nebyly podle § 39 čis. 6 ex. ř. zrušeny. Tento názor sdílí i nižší soudy a jest také správným, že opoziční žalobu podle § 35 ex. ř. lze vznést až do ukončení exekuce. Avšak žaloba jest v souzeném případě přes to nepřipustná, ač jest zjištěno, že se žalobce za exekučního řízení vykázal výkonnému orgánu, že vymáhané pohledávky zaplatil, a zástupce vymáhajícího věřitele upustil následkem zaplacení od pokračování v exekuci, a správně dochází odvolací soud k závěru, že vymáhané pohledávky jakož i právo samo podle §§ 1411 a 1412 obč. zák. zanikly. Jest tím sice dán důvod k opoziční žalobě podle § 35 ex. ř. Avšak dlužník má za takového stavu věci dvojí prostředek k dosažení toho, by exekuce byla zrušena. Jednak žalobu opoziční, domáhající se výroku, že exekuce jest nepřipustná, na základě kteréhožto výroku jest pak oprávněn učiniti návrh na zrušení exekuce, jež může býti spojen podle § 39 druhý odstavec ex. ř. se žalobou, aneb může dlužník podle § 40 prvý odstavec ex. ř., nepodav zatím žalobu podle § 35 ex. ř., navrhnouti, by exekuce byla zrušena. Má tedy na výběr. Rozhodl-li se již pro ten aneb onen právní prostředek, jest vyloučen z použití prostředku druhého, any vedle sebe současně nemožou obstáti, což plyne z povahy a ze stejného účelu obou prostředků (srovnej Neumannův komentář k exek. ř. z r. 1928, I. díl str. 217). Jestliže se dlužník vykázal výkonnému orgánu zaplacením vymáhaných pohledávek a intervenient vymáhající strany to uznal a upustil

od pokračování v exekuci, není pochyby, že dlužník tím učinil návrh na zrušení exekuce podle § 40 první odstavec, ex. ř. (srov. rozhod. čís. 1584 sb. Gl. U.) zejména, an sám praví, že zaplatil jen z toho důvodu, by zamezil pokračování v exekuci. Nebyl tudíž skutkový předpoklad pro zrušení exekuce ani sporný a nebylo by důvodu, by exekuční soud poukázal dlužníka s námitkami podle § 40 druhý odstavec ex. ř. na pořad práva, a bylo by i s procesního hlediska nehospodárným, připouštět opoziční žaloby tam, kde dlužník již před tím využil možnosti, dosíci svého cíle způsobem jednoduchým a nenákladným. Ze žaloby jest mimo to patrno, že nebylo jejím pravým účelem domoci se výroku, na jehož základě by bylo lze exekuci zrušiti, nýbrž že žalobci šlo o to, že plnil neprávem a že žalovaná strana jest povinna mu plnění vrátiti, a to bylo cílem jeho žaloby, čemuž však neslouží žaloby opoziční.

Čís. 13142.

Kdo, zabraňuje dědici ve výkonu jeho jednostranné kontroly správy pozůstalosti, nejednal ve vlastním jméně, nýbrž jako zmocněnec všech spoludědiců, není pasivně legitimován k žalobě dědice o uznání a trpění výkonu kontroly správy pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1933, Rv I 176/32.)

Žalobkyně i žalovaný byli dědici pozůstalosti po B-ovi. Žalovaný byl zvolen všemi dědici za správce pozůstalosti. Žalobou, o níž tu jde, se domáhala žalobkyně na žalovaném, by byl uznán povinným zdržeti se každého omezení v právu žalobkyně, přiznaném jí pozůstalostním soudem, a dopustil, by její kontrolní a informační orgán pro výkon jejího práva docházel do majetku pozůstalostního jmenovitě do továrny a tam majetek tento kontroloval a o stavu jeho se informoval. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Ve schůzi dědiců v pozůstalosti Josefa P-a, konané dne 4. července 1930, byl většinou 12/20 dědických podílů zvolen společným správcem podle §§ 833 a 836 obč. zák. žalovaný, nyní spoludědic Josef P. sám, a další spoludědic, ing. Rudolf P. k této volbě dodatečně přistoupil, takže jest žalovaného pokládati za zmocněnce všech dědiců podle § 837 obč. zák., tedy i za zmocněnce žalobkyně. V § 837 obč. zák. je sice vysloveno, že společný správce jest povinen řádně účtovat, z toho však nelze vyvozovati, že musí připustiti kontrolu spravovaného závodu jedním ze spoludědiců, prováděnou buď přímo tímto spoludědicem anebo jinou osobou, již by tento k tomu určil, jak by si odvolatelka přála, neboť ani v tomto bodě nelze upustiti od ustanovení § 836 obč. zák. vycházejícího ze zásady většiny podílníků. Žalovaný jest zmocněncem všech spoludědiců, nejedná tudíž ve vlastním jméně, zabraňuje žalobkyni ve výkonu její jednostranné kontroly, a proto mu schází pasivní oprávnění v tomto sporu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalovaný vznesl ve sporu námitku nedostatku oprávnění ke sporu. Námitkou tou, která jest námitkou ve věci samé, bylo se soudu zabývatí dříve, než se pustil do jednání ve věci samé, ježto má námitka ta pro řízení sporu rozhodný význam, takže nutno-li jí vyhověti, schází tím se všeho dalšího jednání (rozh. čís. 7582 sb. n. s.). Jak první soud tak i odvolací soud dospěly k názoru, že žalovaný, když zabraňoval žalobkyni ve výkonu její jednostranné kontroly, nejednal ve vlastním jméně, nýbrž jako zmocněnec všech spoludědiců (§ 837 obč. zák.) a že mu proto schází pasivní legitimace v tomto sporu. Tento názor odvolacího soudu, nehledě ani k tomu, že jeho nesprávnost nebyla dovoláním vůbec ani vytýkána, pokládá dovolací soud z důvodů napadeného rozsudku, jež sdílí, za správný. Tím odpadla však nutnost zabývatí se vývody dovolání, jimiž se snaží žalobkyně dovoditi z ustanovení § 837 obč. zák. podstatnost svého nároku ve věci.

Čís. 13143.

Závazek manželského otce, vyživovati dítě, není vyloučen již tím, že dítě jest zletilé.

Závazek manželského otce, vyživovati zletilé dítě, zaniká i, má-li dítě vlastní jmění, z něhož si může hraditi výživu, kdežto pro zánik závazku manželského otce, vyživovati nezletilé dítě, se vyžaduje, by příjmy ze jmění dítěte stačily k úhradě jeho výživy.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1933, Rv I 578/33.)

Dcera žalovaného, Editha L-ová, jež byla prohlášena za zletilou dne 1. srpna 1929, uzavřela v lednu 1930 se žalující firmou smlouvu o koupi kostýmu a klobouku. V čase kupní smlouvy byla Editha L-ová spoluvlastnicí domu. Žalobu proti otci kupitelky o zaplacení kupní ceny o b a nižší soudy zamítly, odvolací soud mimo jiné z těchto důvodů: Odvolání má za to, že jsou splněny veškeré předpoklady, by bylo vyhověno žalobě na podkladě § 1042 obč. zák. Tomu však tak není. Již žaloba, z níž jest vycházezi, tvrdí podle § 226 c. ř. s., že dcera žalovaného koupila u žalující strany zboží a zůstala dlužna kupní cenu, kterou žalobkyně nyní žádá podle § 1042 obč. zák. na žalovaném. Již podle těchto údajů byla mezi žalobkyni a dcerou žalovaného uzavřena kupní smlouva, tržovou cenu musí proto zásadně podle § 1062 obč. zák. zaplatiti dcera žalovaného. Jde tedy o to, je-li žalovaný jako otec povinen zaplatiti tuto tržovou cenu. Předpoklady § 141 obč. zák. nejsou splněny, poněvadž není sporné, že Editha L-ová v čase koupě již dávno byla plnoletá a měla vlastní jmění. Byla tudíž schopna k jednání a schopna k výdělku, opak nebyl tvrzen ani žalující stranou. Žalovaný tudíž nemůže býti přidržen ku placení podle § 141 obč. zák., vyživovací povinnosti proti dceři již nebylo v době uzavření kupu. Ručení otcovo za děti nesahá tak daleko jako ručení manžela za manželku podle § 91 obč. zák. Manžel musí své manželce poskytovatí přiměřenou výživu bez

ohledu k tomu, zda má vlastní jmění nebo, je-li s to, aby se sama živila. Vyživovací povinnost otce přestává v okamžiku, ve kterém se dítě samo může živiti. Žaloba postrádá proto právního důvodu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Právní mylnost (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) vytýká žalobkyně především názoru odvolacího soudu, že žalovaný není povinen zaplatiti kostým objednaný jeho dcerou Edithou L-ovou, ježto v době uzavření koupě byla plnoletá, měla vlastní jmění a byla tudíž schopna k jednání a schopna k výdělků. Dovolatelka má za to, že vyživovací závazek manželského otce není vyloučen tím, že dítě jest plnoleté a že má vlastní jmění, nýbrž že rozhodným jest, zda měla dcera žalovaného v době uzavření koupě takové příjmy, že z nich mohla hraditi výdaje spojené s výživou odpovídající jejímu stavu. Dovolatelce jest přisvědčiti potud, že závazek manželského otce, vyživovati dítě, není vyloučen již tím, že dítě jest zletilým. Nabytí zletilosti dítětem má však význam v tom směru, že závazek manželského otce, vyživovati zletilé dítě, zaniká, má-li dítě vlastní jmění, z něhož může svou výživu hraditi, kdežto pro zánik závazku otce, vyživovati nezletilé manželské dítě, nestačí, že dítě má vlastní jmění, nýbrž se vyžaduje, by příjmy z tohoto jmění stačily k úhradě výživy dítěte (srov. také Krainz-Ehrenzweig: System, 6. vydání, II/2 str. 212). Ochranu zákona, by nebylo ztenčeno jmění nezletilců (§§ 150, 247 obč. zák.), nelze rozšiřovati i na zletilce, kteří mohou se svým jměním, tudíž i s podstatou jeho volně nakládati a bez jakéhokoliv obmezení se zavazovati. V souzeném případě bylo zjištěno, že dcera žalovaného Editha L-ova byla v době uzavření kupní smlouvy, o níž tu jde (v lednu 1930), zletilou, byvši dnem 1. srpna 1929 za zletilou prohlášena. Dále bylo zjištěno, že Editha L-ová byla v době uzavření kupní smlouvy spoluvlastnicí domu, v němž jest žalovaný pachtýřem kavárny. Měla tudíž v době uzavření kupní smlouvy dostatečné jmění, z něhož mohla hraditi svou výživu, k níž náleží nepochybně i ošacení (§ 672 obč. zák.). Nebyl proto s hlediska § 141 obč. zák. žalovaný zavázán starati se o výživu své dcery a není povinen zaplatiti zažalovanou kupní cenu.

Čís. 13144.

Ku převodu vlastnictví k automobilu nestačí odevzdání certifikátu, nýbrž jest třeba, by byl odevzdán též klíč, pokud se týče klíče, jež umožňují podle konstrukce automobilového typu, by se bylo lze dostati k zařízením, jimiž jest automobil řízen.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1933, Rv I 1488/33.)

V exekuci, vedené žalovaným proti manželu žalobkyně, byl zabaven osobní automobil značky Zbrojovka. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném, by exekuce na automobil byla prohlášena za

nepřípustnou, tvrdíc, že manžel převedl na ni vlastnictví k automobilu tím, že jí odevzdal certifikát. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolatelka napadá právní názor prvního soudu, že certifikát na automobil není listinou té povahy, kterou vyžaduje § 427 obč. zák., takže jeho převzetím nenastala tradice. Při tom odvolatelka zastává správný názor, že k odevzdání osobního automobilu stačí nástroj neb listina, kterou přejímatel získává skutečnou a výhradnou fysickou moc nad automobilem. Že certifikát takovým nástrojem není, netřeba vykládati, a že ani není takovou listinou, plyne z jeho povahy jakožto úředního potvrzení, kterým se dosvědčuje, že se vozidlo v certifikátu bližší popsané připouští k jízdě na základě zkoušky osobou tam jmenovanou provedené, a že pro toto vozidlo byla přidělena určitá značka. Certifikát vydaný policejním ředitelstvím jest listinou vydanou za tím účelem, by policejní úřad měl přesnou evidenci všech motorových vozidel a jich majitelů, jak odvolatelka uvádí. I kdyby bylo lze na základě certifikátu u příslušného policejního úřadu dáti provésti přepsání na jméno majitele certifikátu, nebyla by tím získána skutečná výhradná moc nad automobilem. K nabytí vlastnictví odevzdáním listiny podle § 427 obč. zák. bylo by třeba, by touto listinou byla předána hmotná disposiční moc nad věcí, nikoliv jen úřední oprávnění k jejímu používání. Certifikát není listinou, kterou se vlastnictví dokazuje, ve smyslu § 427 obč. zák. není papírem tradičním tak, by propůjčoval držitelu faktickou moc, automobil na který zní si opatřiti a s ním výhradně disponovati, takže první soud věc posoudil správně po stránce právní, uznáv, že pro nedostatek tradice není tu vlastnického práva žalobkyni uplatňovaného.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Právní mylnost (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) vytýká dovolatelka názoru odvolacího soudu, že odevzdáním certifikátu nenastává tradice automobilu podle § 427 obč. zák. Leč dovolací soud souhlasí v zásadě s názorem odvolacího soudu, že certifikát není listinou, jež by prokazovala vlastnictví k automobilu, a odkazuje dovolatelku k případným důvodům napadeného rozsudku. Nelze ovšem certifikátu upřiti jakýkoliv význam pro vládu nad automobilem, naopak jest míti za to, že bez certifikátu nelze automobilu užívati, jak bylo doličeno v rozhodnutích čís. 11.323 a 12.132 sb. n. s. Sám o sobě však certifikát nestačí k tomu, aby jeho majitel mohl výhradně nakládati automobilem. K tomu jest třeba, aby byl odevzdán též klíč, pokud se týče klíče, jež umožňují podle konstrukce automobilového typu, by se bylo lze dostati k zařízením, jimiž jest automobil řízen. Klíč, pokud se týče klíče, jsou tedy nástroji ve smyslu § 427 obč. zák., jimiž se příjemce uvádí do stavu, výlučně se ujmouti držby. Rozhodnutí čís. 4404 sb. n. s., na něž se dovolatelka odvolává, svědčí naopak pro názor tu zastávaný. Vyžaduje se v něm k odevzdání automobilu podle § 427 obč. zák. nejen odevzdání certifikátu, nýbrž i předání klíče od magnetu a skřínky.

Čís. 13145.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Ustanovení §§ 15 a 16 rozl. zák. nelze obdobně použítí ve sporu o žalobě o rozluku.

K žalobě o rozluku pro nepřekonatelný odpor jest vždy třeba souhlasu druhého manžela, i v případech § 18 rozl. zák.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1933, Rv I 2396/33.)

Manželství stran bylo rozvedeno od stolu a lože usnesením zemského soudu ve Vidni ze dne 5. července 1916. Žádost manželova z roku 1930, by bylo manželství rozloučeno, byla zamítnuta. Roku 1931 podal manžel žalobu, o níž tu jde, již se domáhal rozluky manželství z důvodu hlubokého rozvratu a nepřekonatelného odporu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, ježto žalovaná nesouhlasila s rozlukou z důvodu nepřekonatelného odporu, co do rozlukového důvodu hlubokého rozvratu manželství dospěl pak k tomu, že byl hluboký rozvrat zaviněn převážně žalobcem. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl z otázky, o níž tu jde, v důvodech: Pokud žalobce uplatňuje nepřekonatelný odpor a odvolává se na předpis § 16 (2) rozl. zákona, přehlíží, že toto zákonné ustanovení vztahuje se jen na řízení nesporné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel uplatňuje dovolací důvody čís. 2 a 4 § 503 c. ř. s., jež spatřuje v tom, že odvolací soud neprávem má za to, že předpoklady druhého odstavce § 16 a) zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n. platí jen pro řízení nesporné a že se důsledkem tohoto mylného názoru neobíral otázkou, bylo-li manželství stran po rozvodu obnoveno, čili nic. Podle § 13 rozl. zák. lze se žalobou domáhati rozluky manželství jen z důvodů pod a) až i) výčetmo uvedených. Uplatňuje-li žalobce rozlukový důvod nepřekonatelného odporu [§ 13 i)], lze žalobě jen vyhověti, připojil-li se druhý manžel k žádosti za rozluku aspoň dodatečně. Z toho vyplývá, že tohoto souhlasu druhého manžela je vždy nezbytně třeba, a to zejména i v případech v § 18 rozl. zák. uvedených (sb. n. s. čís. 3505, 6582), když totiž manželství stran bylo soudem rozvedeno a od provedení rozvodu uplynula určitá doba. §§ 15 a 16 rozl. zákona upravují mimosporné řízení za účelem přeměny rozvodu manželství v rozluku a nelze jich ve sporu o žalobě obdobně užití, ježto zákon v § 13 se jich nedovolává a jich použití bylo zákonem omezeno na obor mimosporného řízení (§ 16 a) první věta). V souzeném případě prohlásila žalovaná, že se k žádosti manželově za rozluku manželství z důvodu nepřekonatelného odporu nepřipojuje. Žalobě o tento rozlu-

kový důvod opřené nebylo tedy lze vyhověti a bylo proto zcela zbytečné, aby se soud obíral otázkou v tomto řízení nerozhodnou, zda manželé po rozvodu obnovili manželské společenství čili nic.

Čís. 13146.

Časové omezení věcného ručení nemovitosti za opětuující se dávky na ní zajištěné podle § 18 knih. zák. a § 216, druhý odstavec, ex. ř. vztahuje se i na peněžitou náhradu, nastoupivší na místo naturálních dávek.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1933, Rv II 868/31.)

Na polovici nemovitosti nyní žalobkyni připsané bylo usnesením ze dne 30. dubna 1918 vloženo právo bydlení pro nezl. Františka J-a do jeho 24. roku a právo na byt, stravu a šatstvo do jeho 17. roku. František J. se narodil dne 30. ledna 1905. Tvrdíc, že František J. překročil čtyřicetý rok svého věku, takže vtělené břemeno vážne v pozemkové knize neprávem, domáhala se žalobkyně na Františku J-ovi, by jeho právo v pozemkové knize bylo vymazáno. Mezitímímu určovacímu návrhu žalobkyně, by bylo zjištěno, že právo a nárok žalovaného Františka J-a proti žalobkyni na byt, stravu a šatstvo až do jeho 17. roku z prohlášení ze dne 22. dubna 1918 a z odevzdací listiny ze dne 30. ledna 1914 zajištěné ve vložce čís. 612 zaniklo a není již po právu, — procesní soud první stolice vyhověl. Důvody: Jde o zástavní právo omezené časově do 17. pokud se týče do 24. roku žalovaného. Jest nesporné a poručenským spisem zjištěno, že má dnes žalovaný 26 let. Podle § 468 obč. zák. zaniká zástavní právo uplynutím času, na který bylo omezeno, byla-li ovšem tato okolnost věřiteli známa nebo z veřejných knih mohla býti známa. Že v souzeném případě žalovanému tato okolnost z veřejných knih známa býti mohla, jest nepochybné. Zástavní právo jest tedy pokládati za zaniklé. Na tom nemůže nic změnití ani ustanovení § 1483 obč. zák., ježto se ustanovení to vztahuje na promlčení zástavního práva nijak neobmezeného. V souzeném případě zástavní právo nebylo promlčeno, jak se omylem domnívá strana žalující, nýbrž zaniklo projitím času. I právo samo zástavním právem zajištěné zaniklo. Právo toto se skládá z dvou různorodých součástí. Právo bytu jest pokládati za služebnost, kdežto právo na živění a šacení za reálné břemeno. Podle § 527 obč. zák. zanikají služebnosti uplynutím času, mohlo-li býti majiteli služebnosti z veřejných knih známo, že právo takové má. Není pochybnosti, že žalovanému z veřejných knih tato okolnost známa býti mohla. O reálných břemenech a o jejich zániku nemá zákon zvláštní ustanovení. Exekuční řád nakládá s nimi jako se služebnostmi. Občanský zákon má všeobecná ustanovení o zrušení veškerých práv a závazků v hlavě III. § 1449 stanoví výslovně, že veškerá práva, pokud jsou smlouvou omezena, pomíjí projitím času. Že čas prošel, jest nesporné. Poukaz k tomu, že se snad žalovaný o svém právu nedověděl až do podání žaloby, jest nerozhodný, neboť zákon nevyžaduje, by věřitel o svém právu věděl, nýbrž žádá jen, by se

to z veřejných knih dovědětí mohl. Takováto možnost v souzeném případě tu byla, že v tomto směru byly překážky, nebylo ani tvrzeno. Nelze tudíž podle jasného doslovu zákona rozhodnouti jinak, než že právo žalovaného, ať již zástavní, ať již věcné nebo obligační zaniklo projitím času. Zda snad žalovanému přísluší nějaké nároky na náhradu z bezdůvodného obohacení neb z jiných právních titulů, nelze v této souvislosti řešiti a pro rozhodnutí mezitímního návrhu určovacího jest okolnost ta nerozhodna. **D ů v o d y:** Soud první stolice správně posoudil věc po stránce právní, vysloviv, řídě se předpisem § 1449 obč. zák. o zániku práv projitím času, že právo a nárok žalovaného zanikly, neboť předpis ten se vztahuje na všechna práva. Tomuto výroku nemohou vaditi možné snad důsledky tohoto výroku, to jest výmaz práva a zánik zástavy (hypoteky), která podle vůle stran byla určena k tomu, by sloužila za zástavu a za úkojný předmět jen do dosažení 17. roku žalovaného. Stanovili zákon v § 468 obč. zák. i zánik práva zástavního uplynutím času, bylo-li nebo mohlo-li býti oprávněnému z veřejných knih toto časové omezení známo, nemůže to míti jiný význam, než, že oprávněný, jenž do určené doby ukojení svého práva ze zástavy nehledá, ztrácí možnost ukojení ze zástavy. Tu nemá oprávněný zástavu dále v rukou, nýbrž jen do určité doby, a nelze tu užití ustanovení § 1483 obč. zák. Bylo věci žalovaného, by včas použil práva na ukojení ze zástavy. Vyslovil-li soud první stolice, že právo a nárok uplynutím času zanikl, jest jeho výrok správný, neboť nárok v této souvislosti jest totožný s právem. Napadený soudní výrok se nedotkl případných nároků žalovaného pro nesplnění závazku před dosažením 17. roku, jež žalovaný chce uplatňovati z důvodu náhrady škody nebo z jiných právních titulů. Správně uvedl první soud, že pro rozhodnutí o mezitímním návrhu určovacím jest nerozhodné, zda žalovanému nějaké nároky pro dřívější neplnění přísluší a proto otázku takovýchto nároků v této souvislosti neřešil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nížší soudy neposoudily věc nesprávně po právní stránce. Podle § 18 knih. zák. přísluší nárokům na roční důchody, výživné a jiné opětuující se dávky totéž pořadí jako právu na jejich pobírání jen potud, pokud jsou zadrženy za tři léta. Podobně ustanovuje i § 216 druhý odstavec ex. ř., že důchody, výživné a jiné opětuující se dávky, které, příslušejíce ze smlouvy nebo ze zákona, nejsou zadrženy déle tří let přede dnem přiklepu, mají stejnou přednost s právem k vybírání dávek. Z toho plyne, že nemovitost, na které jest zajištěno právo na výživné nebo na jiné opětuující se dávky, jest zavázána za zadrželé dávky jen, pokud nejsou starší než tři léta (sb. n. s. čís. 391), za starší jen, byly-li zvlášť zástavním právem zajištěny. I kdyby se tedy mělo za to, že žalovaný jest oprávněn žádati peněžitou náhradu za dávky, které mu příslušely podle jeho práva na byt, stravu a šatstvo, zajištěného na nemovitosti vl. č. 612, a že tato náhrada nastupuje na místo naturálních dávek, zaniklo věcné ručení nemovitosti i za tuto náhradu, poněvadž od doby,

kdy přestalo jeho právo na byt, stravu a šatstvo, uplynula doba tří let již dnem 30. ledna 1925. Zda žalovanému bylo lze domáhati se soudně peněžité náhrady, je pro otázku věcného ručení nemovitostí nerozhodné.

Čís. 13147.

U obcí jest podle § 31 čís. 3 zákona o ochraně nájemců ochrana nájemců vyloučena jen v domech, které jsou ve vlastnictví, nikoliv i v domech, které jsou jen ve správě obce.

Dům, jenž jest v pozemkové knize zapsán do vlastnictví »ubytovacího městského úřadu a veškerého občanstva v Brně (Städtisches Brüner Quartieramt und sämtliche Bürgerschaft)« není ve vlastnictví Brněnské obce.

Fond »k ubytování vojska« v Brně jest samostatným jméním účelovým, nadací.

Tento fond nepřešel podle § 4 prozatímního obecního řádu hlavního města Brna čís. 126 z. zák. z r. 1850 do jmění města Brna.

Ubytování vojska v Brně nebylo břemenem »obec tížícím« ve smyslu § 4 prozatímního řádu a fond k tomu účelu zřízený nebyl určen k »zpravování obecních potřeb«.

Povinnost k ubytování vojska nepostihuje obec, nýbrž občany, kteří mají obytné budovy. Obec zakročuje tu jen jako orgán veřejné správy v přeneseném oboru působnosti.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1933, Rv II 662/33.)

Proti soudní výpovědi dané městem Brnem žalované firmě z nájmu najatých místností v domě Panská ulice čís. 15 v Brně, namítla žalovaná, že dům čís. 15 není ve vlastnictví, nýbrž jen ve správě města Brna, takže pro vypovídanou stranu platí zákon o ochraně nájemníků. Procesní soud první stolice ponechal výpověď v platnosti. **D ů v o d y:** Podle § 31 čís. 3 zák. ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n. nevztahuje se zákon o ochraně nájemníků na domy, které jsou od 1. listopadu 1918 ve vlastnictví obce. Je proto rozhodnouti otázku, zda jest dům Brno, Panská čís. 15 od 1. listopadu 1918 ve vlastnictví města Brna. Pozemkovou knihou a sbírkou listin je zjištěno a vzal soud za prokázáno, že dům čís. pop. 355, čís. 15 Panská, 2. Mečová zaps. ve vložce čís. 315, kat. území Brno-město, je zapsán v pozemkové knize do vlastnictví Städtisches Brüner Quartieramt und sämtliche Bürgerschaft podle kupní smlouvy ze dne 18. února 1779 ujednané s Františkem R-em, a vtělené dne 10. března 1779. Ze sbírky listin je patrné, že tuto kupní smlouvu ujednali s Františkem R-em starosta města Brna jménem městského ubytovacího úřadu a veškerého občanstva a že na kupní smlouvě jako kupitelé jsou podepsáni starosta města, členové městského výboru a gremiální deputované osoby od městského ubytovacího úřadu. Zprávou zemského úřadu v Brně ze dne 18. ledna 1933 je zjištěno, že již od 17. století zastával jeden z členů městské rady brněnské úřad ubytovatele. Tento ubytovatel byl v čele radního úřadu, který se nazýval Stadtquartieramt, a jeho povinností bylo starati se o ubytování voj-

ská, přišlého do města a ubytování úředníků tribunálu. Tomuto ubytovacímu úřadu byli povinni majitelé brněnských domů poskytovat in natura byty pro vojáky podle určitého pořádku. Za vlády Karla VI. bylo nařízeno, že povinnost, poskytovat vojenské byty, náleží městu. Město dalo pro ubytování vojska k použití několik městských domů a dalo také stavěti kasárny. Dne 9. listopadu 1742 rozhodl moravský tribunál, že povinnost, dávat byty vojsku, náleží majitelům brněnských domů. Reskript Marie Terezie ze dne 1. ledna 1743 stanovil, že tato povinnost má býti převedena na dávku peněžní, kterou byly podle staré berní jednotky zatíženy všechny domy v městě Brně, a ti, kdo domu neměli, platili na ubytování vojska nižší příspěvky podle svých majetkových poměrů. Za tím účelem byl založen domovní katastr a z příspěvků placených na základě tohoto katastru vznikl fond, jehož správu vedl městský ubytovací úřad, podřízený městské správě, v jehož čele byl městský ubytovatel, který býval členem městské rady. Z této zprávy zemského úřadu v Brně je patrné, že tento městský ubytovací úřad brněnský v 18. století a v první polovici 19. století spravoval zvláštní fond, z něhož se hradily výlohy na ubytování vojska. Bylo tu tedy v té době samostatné jmění účelové, kterému bylo přiznati povahu právnické osoby podle § 26 obč. zák. V provisorním statutu města Brna z roku 1850 čís. 126 z. zák. v § 4 je však ustanoveno, že jměním obce jsou všechna zřídla příjmů, které podle obecního řádu jsou určeny k zapravování potřeb obecních, jakož i fondy, které jsou věnovány ke hrazení těchto potřeb, a v § 120 tohoto městského statutu brněnského pod písm. d) jest uvedeno, že povinností obce je, spravovati záležitosti vojenských bytů a příprěží. Podle těchto ustanovení městského brněnského statutu z roku 1850 přešel tedy fond, určený k hrazení výloh na vojenské ubytování, do jmění města Brna, takže město Brno od roku 1850 je majitelem domu Panská čís. 15, Mečová čís. 2 v Brně. Na najaté místnosti v takových domech se však podle § 31 zák. o ochraně nájemníků zákon ten nevztahuje, protože musela býti soudní výpověď ponechána v platnosti. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Předně se poukazuje na správné důvody napadeného rozsudku, které nejsou nijak vyvráceny vývody odvolacího spisu. Tvrdí-li odvolatelka, že dům, o který tu jde, jest vlastnictvím zvláštního fondu, poukazuje se na provisorní statut města Brna z roku 1850 čís. 126 zemského zákona, podle něhož nemovitost se stala majetkem obce. Právě okolnost, na kterou se odvolání odvolává, že totiž podle poz. knihy jest vlastníkem »Städtisches Quartieramt«, to jest úřad, poukazuje k tomu, že jde o vlastnictví obce, nikoliv zvláštního fondu. Tvrdí-li odvolatelka dále, že provisorní statut nemůže určit, by samostatná právnická osoba, vlastně jmění samostatné právnické osoby, přešlo do jmění města, že k tomu by bývalo zapotřebí říšského zákona, poukazuje se k tomu, že provisorní statut jest vyhlášen v zemském zákoně, že jest podepsán tehdejšími ministrem vnitra, že tudíž bylo úplně vyhověno podmínkám platnosti podle tehdejší ústavy a že provisorní povaha statutu, který byl v platnosti až do roku 1905, nijak nebrání tomu, by jeho ustanovení neměla skutečný účinek. Odvolání dále poukazuje k tomu, že se § 4 městského statutu z roku 1850 týká jen obecních fondů, jichž výtěžek jest určen k plnění

povinnosti obce ve vlastním, nikoliv v přeneseném oboru působnosti. Tu však tvrdí odvolací sdělení právem, že poskytnutí úbikace pro vojáky jest břemenem obce. Okolnost, že jmění, věnované k úhradě určitých výdajů podle novely k obecnímu zřízení ze dne 12. srpna 1921 čís. 329 sb. z. a n. v rozpočtu obce jest uvedeno ve zvláštní položce, není ještě nijak důvodem, že jde o majetek zvláštního fondu. Jak v odvolacím sdělení jest správně uvedeno, mluví zákon 329/21 v prvním odstavci § 19 výslovně o jmění obecním. Neobstojí ani tvrzení odvolacího spisu, že již důvěra v pozemkovou knihu stanovisko odvolatelky ospravedlňuje, poněvadž ze znění v zápisu v pozemkové knize ještě nijak nevytváří, že nejde o majetek obce.

Nejvyšší soud soudní výpověď zrušil.

D ů v o d y :

Podle § 31 čís. 3 zák. o ochr. náj. nevztahuje se zákon mimo jiné na domy, které jsou od 1. listopadu 1918 ve vlastnictví obce, na domy ve vlastnictví nebo správě státu a na domy a objekty, které jsou ve vlastnictví nebo správě železnic nebo železničních fondů. Již z doslovu zákona vyplývá, že u obcí podle úmyslu zákonodárce vyloučení ochrany nájemníků mělo býti omezeno jen na domy, které jsou ve vlastnictví a nikoliv i na domy, které jsou jen ve správě obce. Žalovaná firma uplatnila proti soudní výpovědi z najatých místností jedinou podstatnou námitku, že totiž dům, z něhož jest vypovídána, není ve vlastnictví města Brna, nýbrž jen v jeho správě, a že tudíž místnosti, jež má v domě tom najaté, jsou pod záštitou zákona na ochranu nájemníků. Bylo proto na žalobkyni, by prokázala, že ač jí dům není připsán vlastnický v pozemkových knihách, je ve skutečnosti vlastníci domu. Žalobkyně ve směru tom uvedla, že zvláštní ubytovací vojenský fond již neexistuje, že není listiny o zřízení a schválení fondu toho a že zápis z roku 1779 má nyní jen význam historický, ježto v tehdejší době byly k hrazení určitých výdajů obecních určeny určité objekty výnosové, což prý však vydáním obecního statutu z roku 1850 pozbylo významu. Prvý soud zjistil a odvolací soud zjištění to převzal, že již od 17. století byli majitelé brněnských domů povinni poskytovat in natura byty pro vojáky, že za vlády Karla VI. bylo nařízeno, že povinnost poskytovat vojenské byty náleží městu, že však dne 9. listopadu 1742 rozhodl moravský tribunál, že povinnost dávat byty vojsku náleží majitelům brněnských domů. Podle dalšího zjištění nižších soudů stanovil reskript Marie Terezie z 1. ledna 1743, že povinnost majitelů brněnských domů dávat vojsku byty má býti převedena na dávku peněžní, kterou byly podle staré berní jednotky zatíženy všechny domy v městě Brně, a že ti, kteří domu neměli, platili na ubytování vojska nižší příspěvky podle svých majetkových poměrů, že za tím účelem byl založen domovní katastr a že z příspěvků placených na základě tohoto katastru vznikl fond, jehož správu vedl městský ubytovací úřad podřízený městské správě, v jehož čele byl městský ubytovatel, který býval členem městské rady. Konečně zjistily nižší soudy, že dům čp. 355 or. č. 15 Panská, 2 Mečová v Brně-městě jest zapsán v pozemkové knize do vlastnictví »Städtisches Brüner

Quartieramt und sämtliche Bürgerschaft« podle kupní smlouvy ze dne 18. února 1779, že kupní smlouvu sjednal s prodátelem Františkem R-em starosta města jménem ubytovacího městského úřadu a veškerého občanstva a že na kupní smlouvě jsou podepsáni starosta města, členové městského výboru a gremiální deputované osoby od městského ubytovacího úřadu. Oba nižší soudy dospěly ze zjištěných skutečností k správnému úsudku, že šlo tu o samostatné jmění účelové, t. j. o jmění věnované jistému účelu, jemuž právo fikcí přiznává povahu právního podmětu, tedy způsobilost býti podmětem práv a závazků, povahu osoby právnické podle § 26 obč. zák. Byl tedy fond ten právnickou osobou, a ježto to není korporace, jest jej považovati za nadaci (§ 646 obč. zák.), neboť jiného útvaru právnické osoby než ty dva ani právo ani nauka nezná (rozh. čís. 1559 sb. n. s. — Ehrenzweig I. str. 175). Nižší soudy došly dále k úsudku, že svrchu zmíněný fond určený k hrazení výloh na ubytování vojska v Brně přešel podle § 4 prozatímního obecního řádu hlavního města Brna čís. 126 z. z. z roku 1850 do jmění města Brna, a že tudíž město Brno jest od roku 1850 vlastníkem domu čís. 15 Panská, 2 Mečová v Brně-městě. Tento úsudek nižších soudů však nelze schváliti. V § 4 prozatímního obecního řádu čís. 126 z r. 1850 se praví, »že jménem obce jsou všechna zřídla příjmů, které podle obecního řádu jsou určeny k zapravování potřeb obecních jakož i fondy (základní jistiny), které jsou věnovány zápravě těchto potřeb«. Bylo tudíž řešiti otázku, zda ubytování vojska v městě Brně bylo břemenem obec tížícím a zda zmíněný fond byl určen k zapravování obecních potřeb. Odvolací soud projevil souhlas s názorem žalující strany v odvolacím sdělení, že poskytnutí ubikací pro vojsko jest břemenem obce, ale s názorem tím nelze souhlasiti. Jak i nižší soudy zjistily, postihovala od roku 1742 povinnost dávatí vojsku byty v městě Brně majitele domů, původně in natura, od dob Marie Terezie pak v penězích, jež plynuly do zvláštního fondu, do něhož přispívali i ti obyvatelé města Brna, kteří neměli vlastních domů, podle svých majetkových poměrů. Nelze tedy říci, že v době vydání provisorního statutu města Brna bylo ubytování vojska břemenem obec tížícím. Teprve císařským nařízením ze dne 15. května 1851 čís. 124 ř. z. byl vydán předpis o ubytování vojska pro všechny korunní země rakouské vyjmajíc Hranici vojenskou. V § 8 nařízení toho se praví, že každá obec má potřebné byty pro vojsko podle nařízení jí daného opatřiti, ale v § 19 se stanoví, že povinnost k naturálnímu ubytování vojska vázne na držbě domu, pokud se týče na držbě ostatních místností, jež se mají opatřiti. Již z těchto ustanovení plyne, že i za platnosti tohoto císařského nařízení nebyla obec v příčině ubytovacího břemena zavázaným subjektem, nýbrž že intervenovala při ubytování vojska toliko jakožto orgán veřejné správy v přeneseném oboru působnosti. Tuto povinnost měla i městská obec Brněnská podle § 120 písm. d) provisorního statutu čís. 126/1850 z. z. Ubytování vojska bylo upraveno zákonem ze dne 11. června 1879 čís. 93 ř. z., změněným zákonem ze dne 25. června 1895 čís. 100 ř. z. a některými československými zákony, jež se však nedotýkají otázek, o něž jde v tomto sporu. Povinnost k ubytování vojska postihuje občany, ale ne všechny, nýbrž jest spojena následkem veřejného práva s držením obytných budov, pokud se

týče i jiných místností (§ 8). Vojsko nemá vznášeti nárok na majitele nemovitosti, nýbrž na politický úřad nebo na starostu obce (§ 12). Obec tu rovněž není v příčině břemena ubytovacího zavázaným subjektem, nýbrž zakročuje jako orgán veřejné správy v přeneseném oboru působnosti (§ 20). Nelze odkazovati k § 38, jenž se týká jen přechodného (pomíjejícího) ubytování a jemuž sluší rozuměti tak, že jde o břemeno obyvatel vůbec a nikoliv o břemeno obce jako právnické osoby (srv. k tomu Pražák »Právo správní« z r. 1905 kap. druhá str. 32—33). Nesloužil tedy fond utvořený v Brně za Marie Terezie a určený k hrazení výloh spojených s ubytováním vojska k zapravování potřeb obecních, nýbrž k zapravování výloh postihujících majitele brněnských domů a jiné brněnské občany povinné přispívati do zmíněného fondu penězi. Nemohl tudíž fond ten přejíti podle § 4 provisorního statutu města Brna z roku 1850 do vlastnictví města Brna, a nestal se jménem obce města Brna. Zalující straně nezdařil se důkaz, že dům čp. 355 v Brně-městě připsaný v pozemkové knize do vlastnictví »městského Brněnského ubytovacího úřadu a veškerého měšťanstva« jest ve skutečnosti od roku 1850 vlastnictvím města Brna. Názor tento vyslovený ve zprávě zemského úřadu v Brně z 18. ledna 1933 č. j. 63955/II-3 a převzatý též oběma nižšími soudy jest pokládati za právně mylný. Ježto vypovídaná (žalovaná) strana v námitkách vytkla, že se na vypovídané místnosti vztahují předpisy zákona o ochraně nájemníků a že jest tedy k výpovědi třeba svolení nesporného soudce (rozh. čís. 6813 sb. n. s.) a ježto vypovídající obec nedokázala výjimku podle § 31 (1) čís. 3 zák. na ochr. n., bylo již z tohoto důvodu dovolání vyhověti a uznati právem, jak svrchu uvedeno, aniž bylo třeba obíratí se ostatními vývody dovolacího spisu (srv. na př. také rozhodnutí čís. 3437, 3741, 5465, 6465, 6596, 6838 a j. sb. n. s.).

Čís. 13148.

Uvedl-li vymáhající věřitel v návrhu o vklad zástavního práva u knihovního soudu vedlejší vkladby, žádaje o povolení poznámky, »až dojde prvopis«, že prvopis exekučního titulu bude zaslán knihovním soudem hlavní vkladby, měl knihovní soud vedlejší vkladby, byv zprávou listovního upozorněn na závadu knihovního stavu vzniklou nedojitím prvopisu listiny, učiniti vhodné opatření, by závada byla odstraněna. Nestalo-li se tak, nemělo to v zápětí, že poznámka s dodatkem »až dojde prvopis« musela býti po nějaké době vymazána.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1933, R I 1120/33.)

Vymáhající věřitel v návrhu u soudu vedlejších vkladeb (okresního soudu v L.) na povolení vnučeného práva zástavního na nemovitostech uvedl, žádaje o povolení poznámky »až dojde prvopis«, že prvopis exekučního titulu bude zaslán okresním soudem v K. jako soudem hlavní vkladby. Usněsením ze dne 12. srpna 1932 okresní soud v L. tuto poznámku povolil. Návrhu dlužníka, by byla žádost vymáhajícího věřitele o vklad práva zástavního zamítnuta a by bylo nařízeno, že se poznámka

této žádosti, až dojde prvopis, vymazuje, soud první stolice (okresní soud v L.) vyhověl. **Důvody:** Od povolení poznámky, jež se stalo dne 12. srpna 1932, uplynula již doba skoro osmi měsíců a prvopis listiny dosud od okresního soudu v K. nedošel, ač měl být zaslán z úřadu. Tento soud neměl povinnost vyžadovat prvopis listiny od jiného knihovního soudu. Poznámka »až dojde prvopis« nemusí zůstat v knize pozemkové trvale. Je-li prvopis listiny předložen již jednomu soudu knihovnímu s tím, že má být zaslán dalšímu soudu, předpokládá se, že se zaslání prvopisu stane v dohledné době, a proto není nařízeno, že si knihovní soud má prvopis listiny vyžádati. Nejde-li vyřízení, má se vymáhající strana o ně starati, jinak jest za to míti, že strana nemá na vyřízení zájem. **Rekursní soud** zamítl návrh dlužníků a uložil prvému soudu, by žádost vymáhajícího věřitele o vnučené zřízení zástavního práva v pořadí poznámky žádosti vyřídil. **Důvody:** Z návrhu vymáhající strany na poznámku žádosti do dojití prvopisu podle § 88 kn. zák. a na vnučené zřízení zástavního práva ze dne 6. srpna 1932 vyplývá, že prvopis rozsudku krajského soudu civilního v Praze ze dne 8. dubna 1931 byl zaslán okresnímu soudu v K., jenž jest exekučním a knihovním soudem a že po dojití tohoto prvopisu první soud má zápis práva zástavního naříditi ve vedlejších vkladbách. První soud proto věděl, kde se prvopis nalézá. Okresní soud v K. povolil usnesením ze dne 29. srpna 1932 exekuci vnučeným zřízením práva zástavního a měl tento soud požádati okresní soud v L. o zápis v pozemkových knihách. Ježto okresní soud v K. prvopis rozsudku a žádost o provedení zápisu práva zástavního nezaslal okresnímu soudu v L., bylo povinností tohoto soudu, by si vyžádal od soudu v K. prvopis listiny; neboť v souzeném případě jde o žádost úřadu za předsevzetí knihovního zápisu a stačilo by, navrhla-li vymáhající strana jen poznámku žádosti do dojití prvopisu podle § 88 kn. zák. (viz Bartsch str. 583 a rozhodnutí býv. rak. n. s. ze dne 30. listopadu 1897 čís. 14.405). Nebylo proto příčiny dáti návrhu povinné strany místa, aby se žádost za vklad práva zástavního na nemovitosti patřící Antonii O-ové zamítla, zejména vzhledem k tomu, že tento vklad byl již usnesením exekučního soudu ze dne 29. srpna 1932 povolen.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rozhodnutí rekursního soudu jest správné. Bylo-li knihovnímu vkladu zástavního práva, o které jde, zachováno pořadí poznámkou v pozemkové knize »až dojde prvopis«, bylo podle § 88 kn. zák. určití přiměřenou lhůtu k předložení prvopisu listiny, neměl-li být prvopis zaslán z úřadu jiným knihovním soudem, u kterého se právě nalézá. Vymáhající věřitelka, která žádala o povolení poznámky, uvedla v návrhu, že prvopis exekučního titulu bude zaslán od okresního soudu v K., který podle dalšího obsahu návrhu byl knihovním soudem hlavní vkladby a dalších vedlejších vkladeb, na které mělo být vloženo exekuční simultánní právo zástavní (§ 88 ex. ř., § 106 kn. zák.). Okresní soud v K. jako knihovní soud hlavní vkladby měl tedy zaslati prvopis exekučního titulu z úřadu okresnímu soudu v L. jako knihovnímu soudu vedlejší

vkladby, protože z návrhu na povolení exekuce vkladem simultánního práva zástavního seznal, že ke spolupůsobení v navrhované exekuci jest povolán též knihovní soud vkladby vedlejší (§ 108 třetí odstavec kn. zák. a § 69 první odstavec ex. ř.). Když knihovní soud byl zprávou listovního podle § 29 k. instrukce upozorněn na závadu knihovního stavu vzniklou nedojitím prvopisu listiny, měl učiniti vhodné opatření, aby závada byla odstraněna. Když se tak však nestalo, nemělo to za následek, že poznámka s dodatkem »až dojde prvopis« musela být po nějaké době vymazána, protože předpis § 88 kn. zák. nic takového neustanovuje, zejména nepraví, že poznámku jest vymazati, když od jejího povolení uplynula nějaká delší lhůta, což stěžovatelka neprávem vkládá do tohoto zákonného ustanovení. Podle § 88 kn. zák. nemohla tedy být poznámka vymazána.

Čís. 13149.

Nepoužil-li zůstavitelův věřitel ustanovení § 812 obč. zák., nebyl pozůstalostní soud povinen starati se o jeho zájmy v pozůstalostním řízení. Tím, že zůstavitel byl jeho dlužníkem, nestal se ještě věřitel účastníkem pozůstalostního řízení a nemůže se v nesporném řízení brániti proti jednáním dědiců zůstavitelových, o nichž má za to, že porušují jeho práva a že jim může odporovati podle řádu konkursního neb odpůřícího.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1933, R I 1207/33.)

Pozůstalostní soud schválil za pozůstalost po Antonínu I-ovi dluhopis ze dne 27. března 1932. **Rekursní soud** odmítl rekurs firmy V. **Důvody:** Napadeným usnesením schválil soud první stolice dluhopis ze dne 27. března 1932 ohledně pozůstalosti po Antonínu I-ovi pozůstalostně. Rekurentka tvrdí, že jest oprávněna podati rekurs proti tomuto usnesení, ježto jí přísluší pohledávka proti pozůstalosti po Antonínu I-ovi a že schválením dluhopisu jest prý její pohledávka ohrožena. Tím, že rekurentce přísluší pohledávka za pozůstalostí po Antonínu I-ovi, není ještě účastnicí v pozůstalostním řízení ve smyslu § 37 zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Pozůstalost, představující souhrn práv a závazků zůstavitelových (§ 531 obč. zák.), jest k věřiteli právě v takovém právním poměru, jako byl zůstavitel, a věřitel může proti pozůstalosti uplatňovati své nároky stejným způsobem, jako by to byl mohl činiti proti zůstaviteli, pokud mu není dáno zvláštní oprávnění k zabezpečení jeho pohledávky také proti dědicům. Ustanovuje také § 811 obč. zák., že (pozůstalostní) soud nebude pečovati o zajištění a uspokojení věřitelů zůstavitelových více, než o to sami žádají. Zvláštní oprávnění poskytuje věřitelům zůstavitelovým předpis § 812 obč. zák. podle kterého jest věřitel oprávněn za-

bezpečiti si oddělením pozůstalostního jmění od jmění dědicova svou pohledávku a podáním návrhu podle § 812 obč. zák. zajistiti si účastenství v pozůstalostním řízení po zemřelém dlužníkovi (srov. sb. n. s. čís. 2339), ve kterémžto případě se ho pak dotýká rozhodnutí pozůstalostního soudu přímo. To však stěžující si věřitel neučinil, takže pozůstalostní soud nebyl povinen o jeho zájmy v pozůstalostním řízení se starati, a právem projednával pozůstalost jen s přihlášenými dědici, jakž ustanoveno v §§ 120 prvý odstavec, 95 nesp. pat. (srov. sb. n. s. čís. 11.362 ad 1). Mylně proto tvrdí stěžovatel, že se stal účastníkem pozůstalostního řízení proto, že zůstavitel Antonín I. byl jeho dlužníkem. Neprávem dovolává se též právního zájmu na tom, by pozůstalostní soudce odepřel schválení dohody přihlášených dědiců s jinými věřiteli pozůstalosti. Stěžovatel přehlíží, že podle § 6 zák. čís. 100/1931 sb. z. a n. musí míti právní zájem na tom, by nějaké rozhodnutí učinil soudce nesporný. Stěžovatel však zaměňuje neustále svůj dosavadní zájem hospodářský na udržení nezměněného stavu pozůstalostního jmění ze dne zůstavitelova úmrtí s právním zájmem na bezúčinnosti právních jednání zůstavitelových dědiců proti sobě. Ani řád konkursní ani řád odpůrčí nedávají věřitelům oprávnění, by se v nesporném řízení bránili proti jednáním dědiců zůstavitelových, o kterých mají za to, že porušují jejich práva a že jim mohou odporovati podle řádu konkursního neb odpůrčího, nýbrž odkazují je na řízení sporné, ve kterém mohou o bezúčinnosti oněch jednání proti sobě žalovati (§ 46 konk. ř., § 13 odp. řádu). Teprve v řízení sporném bude lze uplatnit stěžovateli jako věřiteli pozůstalosti jeho právní zájem, kdežto v pozůstalostním řízení po dlužníku nelze o nějakém jeho právním zájmu mluvit. I kdyby tedy bylo správné, že dědici zůstavitele, jeho dlužníka, jednají odporovatelně a že stěžovatel bude oprávněn jejich jednání napadati buďto podle úpadkového řádu, bude-li na pozůstalost vyhlášen úpadek, nebo podle odpůrčího řádu, nemůže nesporný soudce učiniti v právním zájmu stěžovatele jako věřitele pozůstalosti žádné rozhodnutí, ježto opodstatněnost právního zájmu stěžovatelova na jednání dědiců po jeho dlužníku Antonínu I-ovi smí býti zkoumána jen v řízení sporném.

Čís. 13150.

Při prvním roku podle § 239 c. ř. s. může strana, jež chce býti zastoupena zmocněncem, ustanoviti si zmocněncem jen advokáta, jde-li ve sporu o více než 2.000 Kč a sídlí-li v místě soudu více než dva advokáti.

(Rozh. ze dne 27. prosince 1933, R I 1234/33.)

Ve sporu o zaplacení 7.306 francouzských franků dostavil se k I. roku u krajského soudu civilního v Praze za žalovaného jeho úředník Josef K., nebyl však k jednání připuštěn, načež byl k návrhu žalobcovu vynesl rozsudek pro zmeškání podle žaloby. **O d v o l a c í s o u d** nevyhověl odvolání žalovaného uplatňujícímu zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s. **D ů v o d y:** Jako odvolací důvod uplatňována jest jen zma-

tečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s, spatřovaná v tom, že byla žalované straně nezákonným postupem odňata možnost před soudem o žalobě pojednávat, poněvadž nebyl k jednání při I. roku připuštěn řádně zmocněný úředník žalovaného, Josef K. Vytykané zmatečnosti tu není a soud zcela správně a právem vynesl rozsudek pro zmeškání, když i k odročnému I. roku a přes poučení žalovaný se nedostavil ani osobně ani zmocněncem ze stavu advokátského. Je sice pravda, že podle § 27 c. ř. s. předpis o nuceném zastoupení advokátem se na první rok nevztahuje, avšak, poněvadž hodnota sporného předmětu převyšuje 2.000 Kč, musí podle striktního předpisu § 29 býti strana, která nechce se dostaviti osobně, zastoupena přece jen advokátem, ježto v Praze sídlí více než dva advokáti a tudíž zastoupení neadvokátem není přípustné. Výklad hájený odvoláním, že se § 29 c. ř. s. na konání I. roku nevztahuje, je mylný a odvolání není proto důvodné.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y :

Napadené usnesení jest správné a jeho odůvodnění není vyvráceno důvody uplatněnými v rekursu. Jde o výklad § 29 c. ř. s., který stanoví v druhé větě odstavce prvního, že v rozepřích o předmět, jehož hodnota jest vyšší než 2.000 Kč, mohou býti v místech, kde sídlí dva advokáti, ustanoveni za zmocněnce jen advokáti. Stěžovatel nepopírá, že jde o předmět sporu v hodnotě přes 2.000 Kč a že v sídle soudu své stolice sídlí dva advokáti, má však za to, že toto ustanovení neplatí pro řízení o prvním roku, protože § 27 c. ř. s. nenařizuje straně při prvním roku zastoupení advokátem a jako ustanovení zvláštního jest prý ho dbáti vedle všeobecného ustanovení § 29 c. ř. s. Názoru tomu nelze přisvědčiti. Ustanovení § 29 c. ř. s. nelze porovnávat s ustanovením § 27 c. ř. s., nýbrž s ustanovením § 26 c. ř. s. Pravidlem jest, že strany mohou procesní úkony činiti buď samy nebo zmocněncem, jímž zpravidla může býti každá svéprávná osoba. Výjimku z tohoto obecného pravidla, že zmocněncem může býti každá svéprávná osoba, stanoví druhá věta odstavce prvního § 29 c. ř. s. pro spory o předmět hodnotou vyšší než 2.000 Kč u soudů, kde sídlí aspoň dva advokáti. Nemá proto významu ani, že jde v takovém sporu jen o první rok podle § 239 c. ř. s., protože ani pro první roky nečiní předpis § 29 c. ř. s. výjimky. Mohl tedy žalovaný při prvním roku v tomto sporu, ve kterém jde o více než o 2.000 Kč, když chtěl býti zastoupen zmocněncem a když v místě soudu sídlí více než dva advokáti, ustanoviti si zmocněncem jen advokáta, jak usoudil správně odvolací soud. Ježto stěžovatel ani nepopírá, že na tuto skutečnost byl soudem upozorněn (§ 131 druhý odstavec c. ř. s.) a že tedy dány jsou předpoklady zmeškání podle třetího odstavce § 133 c. ř. s., nemohlo býti jeho rekursu vyhověno.

Čís. 13151.

Byly-li usnesením odvolacího soudu v trestním řízení sníženy útraty, lze se domáhati zrušení exekuce, bylo-li prokázáno, že byly zaplacený

snížené útraty, třebaže rozhodnutím nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího bylo ke zmateční stížnosti na záštitu zákona vysloveno, že usnesením odvolacího soudu snižujícím útraty byl porušen zákon, aniž však bylo vysloveno zrušení tohoto usnesení.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1933, R I 1182/33.)

Dlužníkům (soukromým žalobcům) bylo uloženo usnesením okresního soudu trestního, by zaplatili vymáhajícímu věřiteli (obžalovanému) 3.000 Kč útrat právního zastoupení. Toto usnesení bylo změněno usnesením krajského soudu trestního a útraty právního zastoupení byly sníženy na 773 Kč. Rozsudkem nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího bylo ke zmateční stížnosti na záštitu zákona prohlášeno, že usnesením krajského soudu trestního byl porušen zákon. Dlužníci, zaplativše vymáhajícímu věřiteli 773 Kč s přísl., navrhli, by exekuce k vydobytí celých 3.000 Kč byla zrušena. Soud první stolice návrhu vyhověl. Rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud neprávem změnil usnesení prvního soudu povolivšího zrušení exekuce podle § 40 ex. ř. Exekuce byla sice povolena na základě usnesení okresního soudu trestního v Praze ze dne 1. října 1931 k vydobytí útrat právního zastoupení 3.000 Kč. Toto usnesení bylo však změněno usnesením krajského soudu trestního v Praze ze dne 8. června 1932 v ten rozum, že jsou soukromí žalobci povinni zaplatiti obžalovanému Antonínu K-ovi rukou společnou a nerozdílnou podle §§ 390 a 393 tr. ř. na útratách právního zastoupení v první stolici na místě 3.000 Kč jen 773 Kč. Toto usnesení nebylo zrušeno rozsudkem nejvyššího jako zrušovacího soudu ze dne 18. února 1933, neboť rozsudkem tím bylo sice prohlášeno, že byl usnesením krajského soudu trestního jako soudu odvolacího, jímž byly útraty 3.000 Kč sníženy na 773 Kč, porušen zákon v ustanovení § 481 tr. ř., avšak zrušení usnesení toho podle § 292 třetí věta tr. ř. vysloveno nebylo, takže tento výrok nejvyššího jako zrušovacího soudu má jen význam akademický a nedotýká se platnosti a účinnosti usnesení krajského soudu. Zůstala tedy tímto usnesením v platnosti změna exekučního titulu prvního soudu, okresního soudu trestního v Praze a zůstaly útraty advokátního zastoupení přisouzené obžalovanému Antonínu K-ovi sníženy z 3.000 Kč na 773 Kč. Když pak povinni exekučnímu soudu prokázali veřejnými listinami i tuto změnu usnesení okresního soudu trestního v Praze, i zaplacení dlužných 773 Kč s příslušenstvím, zrušil exekuční soud právem povolenou exekuci podle § 40 ex. ř. i bez výsledku vymáhajícího věřitele. Předchozího podání žaloby podle § 35 ex. ř., jak míní rekursní soud, zapotřebí nebylo neboť exekučním titulem bylo sice usnesení okresního soudu trestního, avšak jen v doslovu změněném usnesením krajského soudu trestního a tudíž vymáhána byla právem jen pohledávka 773 Kč s přísl., nikoli pohledávka 3.000 Kč.

Čís. 13152.

Rozsudek znějící proti kupci jednotlivci nemůže působiti proti jiné osobě jen proto, že nabyla zatím jména, pod nímž vystupoval ve sporu i v rozsudku majitel firmy. Převzetí závodu nemá procesualního významu v tom smyslu, že by rozsudek proti původnímu majiteli závodu měl již také právní účinek proti majiteli novému.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1933, R I 1233/33.)

Po doručení rozsudku první stolice, který zněl proti firmě Karel D. a syn, a po podání odvolání podala strana žalující 29. listopadu 1932 návrh na povolení zajišťovací exekuce jednak proti Wandě D-ové, bývalé majitelce firmy, jednak proti Rudolfu D-ovi, nynějšímu majiteli firmy, a to záznamem zástavního práva na nemovitostech připsaných vlastnický Wandě D-ové ve vložce číslo 1871 a na nemovitostech připsaných Rudolfu D-ovi ve vložce číslo 67 a na nemovitostech patřících oběma společně, zapsaných ve vl. čís. 1301. K návrhu připojen byl výpis z obchodního rejstříku, podle něhož dne 6. května 1927 zapsána byla firma Karel D. a syn, jejíž majitelkou byla Wanda D-ová a prokuristou Rudolf D. až do 10. března 1930, načež 11. března 1930 stala se tato firma veřejnou obchodní společností a zapsán byl jako společník Rudolf D., to trvalo až do 18. ledna 1931, načež 19. ledna 1931 vystoupila dosavadní veřejná společnost Wanda D-ová a stala se prokuristkou, kdežto majitelem firmy stal se dosavadní společník Rudolf D. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: V době podání žaloby šlo o firmu kupce jednotlivce, jejíž majitelkou byla Wanda D-ová, a v době vydání rozsudku nepatřila tato firma již Wandě D-ové, nýbrž jejímu manželé Rudolfu D-ovi. Tento stav byl tu i v době podání exekučních návrhů, o které jde. Předdeslati jest, že návrh stěžovatelův, by napadené usnesení bylo zrušeno, a soudu první stolice bylo uloženo, by především postupoval podle § 11 ex. ř. a vyslechl strany, pokud se týče účastníky, není na místě, protože tento paragraf se týká případů, kde jde o exekuční titul vydaný proti veřejné obchodní společnosti nebo komanditní společnosti, a o případ takový nejde. Rozsudek prvního soudu není exekučním titulem, vneseným proti veřejné obchodní společnosti (čl. 112, 113 obch. zák.), a nelze proto vyhověti návrhu povolením exekuce bezprostředně na soukromý majetek domnělých jednotlivců osobně ručících společníků domnělé obchodní společnosti na základě výpisu z obchodního rejstříku, ano z něho bylo zřejmo, že Wanda D-ová v době podání exekučního návrhu nepříslušela k žádné veřejné společnosti obchodní jako osobně ručící společnosti. Návrh na povolení exekuce opírající se o exekuční titul proti firmě Karel D. a syn, t. j. firmě kupce jednotlivce, domáhá se zajištění na soukromém majetku bývalé jediné majitelky firmy Wandy D-ové, která v době podání návrhu a již od 19. ledna 1931 v obchodním rejstříku jest vymazána, dále zajištění na soukromém jmění Rudolfa D-a, který býval jen prokuristou žalované firmy v době uzavření společenského poměru vymáhající strany s Wandou D-ovou, jako tehdejší jedinou majitelkou

žalované firmy a jedinou majitelkou její i v době rozvázání společenského poměru se stranou vymáhající, kterýžto prokurista byl veřejným společníkem žalované firmy až do 18. ledna 1931 a od 19. ledna 1931 jest jediným jejím majitelem. Podle názoru rekursního soudu mohla by exekuce býti povolena jen proti Wandě D-ové, nikoliv však i proti Rudolfu D-ovi. Firma kupce jednotlivce jakožto její kupecké jméno není samostatným právním podmětem, jím jest jen její majitel. Proto má rozsudek proti firmě kupce jednotlivce právní účinnost jen proti kupci jednotlivci bez ohledu k tomu, zda se kupec později firmy vzdal, pokud se týče, zda firma byla z obchodního rejstříku vymazána (srovnej Staub Pisko komentář k článku 15 obchod. zák.). Rozsudek byl vydán proti protokolané firmě Karel D. a syn, o exekuci nebylo na jeho základě žádáno proti firmě jako takové, nýbrž proti Wandě D-ové jako bývalé majitelce firmy a proti Rudolfu D-ovi jako nynějšímu majiteli firmy, v době podání žaloby byla jedinou majitelkou firmy Wanda D-ová a byla tehdy souzena a žalována jako jediná majitelka této firmy, na čemž nic nemůže změnit, že v době vydání rozsudku měla firma již jiného majitele, ana byla Wanda D-ová dne 19. ledna 1931 z obchodního rejstříku jako vystouplá vymazána, neboť odsouzena byla jen Wanda D-ová, která přes to, že exekuční titul zní proti firmě, jest v exekučním řízení stranou povinnou, poněvadž ve sporu, z něhož vyšel exekuční titul, pod firmou byla ve skutečnosti žalována a odsouzena Wanda D-ová jakožto tehdejší majitelka firmy a nelze za tohoto stavu věci tvrditi, že by Wanda D-ová, když výkonem exekuce byly postíženy předměty, které jsou jejím vlastnictvím, byla výkonem exekuce materiálně poškozena ve svých právech způsobem, který by bylo lze napravití žalobou podle § 37 ex. ř. (srov. rozhodnutí čís. 6351 sb. n. s.). Poukázati jest i k důvodům rozsudku zdejšího soudu jako odvolacího z 1. února 1933, ve kterém se praví, že, když byla v době zahájení sporu vlastníci žalované firmy Wanda D-ová, zůstala stranou žalovanou, i když později za sporu firmu Rudolfu D-ovi postoupila, což jest provedení sporu bez významu, třebaž může míti po případě vliv na pozdější vykonatelnost rozsudku ve smyslu § 9 ex. ř. Z posléze citovaného zákonného ustanovení vysvítá, že exekuce proti Rudolfu D-ovi mohla by býti vedena jen, kdyby bylo prokázáno listinami veřejnými, nebo veřejně ověřenými, že závazek v rozsudku zjištěný přešel na něho. Poukázati jest i k vývodům komentáře Staub Pisko svazek I. str. 70 a násl., kde se praví, že právě z toho, že jest firma jménem kupce, plyne, že obchody, které kupec uzavírá v obchodě pod svou firmou, opravňují a zavazují jeho a že firma není než jen jménem kupce, jeho obchodním jménem, a že nestanoví a nepředstavuje žádný jiný právní podmět vedle a mimo něho, a že se u kupce jednotlivce mezi jeho jménem soukromým a jeho jménem obchodním nerozeznává, jakž tomu u obchodních společností, neboť tu jde o dlužníka jediného, který ručí jako jediný majitel své firmy celým svým jménem, a proto ani převod obchodu i s firmou na třetí osobu nezakládá o sobě ručení nástupce. Rozsudek jest účinným a vykonatelným proti tomu, kdo pod firmou byl žalován, bez ohledu k tomu, zda se firmy vzdal nebo (s obchodem) ji na někoho přenesl, nikoliv však proti tomu, kdo firmu jedné ze stran za sporu nebo po

právní moci rozhodnutí nabyt. Změna v osobě majitele firmy nenastupuje, když jedna ze stran přijme společníka do obchodu, rozsudek se nestane účinným a vykonatelným pro a proti vzniklé společnosti (srovnej také Randa, rak. obch. právo svazek I, str. 127). Wanda D-ová, postoupivši závod za sporu, nesprostila se tím povinnosti zapřaviti pohledávku, k jejímuž zaplacení byla firma, jejíž jedinou majitelkou byla ona, odsouzena, a nemůže býti Rudolf D., na něhož firma za sporu přešla, na základě exekučního titulu na firmu znějícího exekučně stíhán, protože nebylo způsobem v § 9 ex. ř. uvedeným prokázáno, že povinnost platební na něho přešla, a nemohl by na tom nic změnit ani poukaz na předpis § 1409 obč. zák., ve kterém ostatně výslovně se praví, že ten, kdo podnik prodá, jest věřitelům na dále osobně zavázán, což mluví proti Wandě D-ové. Odkázati jest i k vývodům Randova obchod. práva, díl II. str. 206 poznámka 133, kde se praví, že kdo vstoupí jako veřejný společník do obchodu provozovaného kupcem jednotlivcem, neručí za závazky povstale před jeho vstupem, pak ke komentáři Staub Pisko díl I, str. 382, kde se praví, že ručení za dosavadní obchodní závazky předpokládá vstup do již trvající obchodní společnosti, a že ručení místa nemá, když vstoupí někdo do obchodu kupce jednotlivce. Ze se záležitost, o níž tu jde, týkala veřejné společnosti dnem 1. ledna 1930 zřízené a dnem 18. ledna 1931 zaniklé, jejímiž společníky byli Rudolf a Wanda D-ovi, ze spisů nevysvítá, tím méně že by se týkala nynější firmy kupce jednotlivce s Rudolfem D-em jako jediným majitelem. Podle toho, co předesláno, mohla by býti exekuce vedena jen proti Wandě D-ové, avšak přes to návrh exekuční jest i ohledně ní zamítnouti, neboť i když osvědčen byl nárok, nebylo osvědčeno jeho ohrožení, které muselo býti osvědčeno proto, že šlo o zajišťovací exekuci na základě rozsudku první stolice, který nebyl ještě tehdy druhou stolicí potvrzen, což se stalo teprve rozsudkem druhé stolice doručeným dne 22. února 1933. Ohrožení spatřuje vymáhající strana v tom, že prý jest ze spisů zřejma snaha representantů žalované firmy, zkrátiti a poškoditi žalující stranu na jejím společenském vkladu a na případném podílu na zisku, což jest tvrzením příliš všeobecným a neurčitým a nemožno v obraně proti žalobě spatřovati ještě jednání, které by se mohlo považovati za způsobilé k tomu, aby ohrozilo nebo značně stížilo vydobyti pohledávky, která jest žalována. Totéž platí o tvrzení, že se žalovaná strana snažila spor všemožně protahovati. Ohrožení spatřuje se dále v jednání Rudolfa D-a a ve výrociích, které pronesl, z nichž plyne, že Rudolf D. projevil úmysl závod prodati. Uváží-li se však, že proti němu nelze exekuci povoliti a že závod nepatří již Wandě D-ové, která ho již za sporu svému manželu postoupila, zřejmo, že v tom ohrožení nároku, pokud jde o Wandu D-ovou, spatřovati nelze. Nestačí ani poukaz k tomu, že jde o velmi značnou pohledávku, ani poukaz k nejistým hospodářským poměrům.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacího rekurenta jest poukázati ke správným důvodům napačeného usnesení, a to i ve příčině pasivní legitimace Rudolfa D-a jako

nynějšího majitele firmy Karel D. a syn, i co do osvědčení ohrožení pohledávky, protože dovolací rekurent správnost těchto důvodů nikterak nevyvrátil. Dovolací rekurent je na omylu, máje za to, že stačí, že Rudolf D. se stal jako kupec jednotlivcem majitelem firmy, proti které zni exekuční titul, a neprávem poukazuje k § 9 ex. ř. a k § 1409 obč. zák. Podle § 12 obč. zák. tvoří soudní rozhodnutí právo jen mezi procesními stranami, čehož výrazem je i předpis § 7 ex. ř. Není o tom sporu, že žalovanou byla Wanda D-ová, třebaže pod svým tehdejším kupeckým jménem, pod firmou Karel D. a syn; zůstala žalovanou, i když svého kupeckého jména pozbyla, a nesejde na tom, že je také ještě v rozsudku pod tímto kupeckým jménem uvedena, ana jiná osoba, ať fysická nebo právní, na její místo ve sporu nevstoupila. Rozsudek podle shora uvedené zásady nemůže tedy působiti proti jiné osobě jen proto, že zatím nabyla jména, pod kterým vystupovala ve sporu i v rozsudku osoba jiná, totiž Wanda D-ová. Ani s hlediska čl. 23 obch. zák. ani s hlediska § 1409 obč. zák. nemá převzetí závodu ještě procesuální význam v tom smyslu, že by rozsudek proti původnímu majiteli závodu měl již také právní účinek proti majiteli novému. Pokud jde o osvědčení není rozhodným, zda snad osoby účastněné na straně žalované měly hned od původu při uzavírání smlouvy, za smluvního poměru anebo za sporu úmysl, žalobce poškoditi nebo spor protáhnouti, nýbrž o to by šlo, zda by bez žádaného zajištění bylo vydobytí nároku zmařeno nebo znesnadněno. To však žalobce neosvědčil. Zajišťovací exekuce není vhodným prostředkem k tomu, by zmařila účinky již provedeného prodeje závodu nebo již nastavšího zatížení nemovitosti, nehledíc ani k tomu, že o tvrzeném zatížení byla řeč teprve v dovolacím rekursu.

Čís. 13153.

Pronajímatel ručí nájemci za škodu, kterou utrpěl tím, že v najatém bytě vznikl následkem nesprávné konstrukce stavby požár.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1933, Rv I 531/32.)

Žalobce domáhal se na žalovaných náhrady škody, kterou utrpěl tím, že v jeho bytě, jež má najatý v domě žalovaných, vznikl následkem nesprávné konstrukce stavby požár. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil soudu prvé stolice, by ve věci dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Nižší soudy zamítly žalobu, nepřipustivše důkazy, ježto prý žalovaní za vadnou konstrukci stavby svého domu neručí a žalobce zavinění žalovaných co do této vadnosti ani netvrdil. Tomuto názoru nelze přisvědčiti. Podle § 1096 obč. zák. je pronajímatel povinen, odevzdati nájemníkovi najatý předmět ve stavu použitelném, to jest ve stavu, umožňujícím nájemníkovi obvyklé užívání pronajatého předmětu. V ta-

kovém stavu není byt, který jest následkem vadné konstrukce domu ohrožen nebezpečím ohně. Žalovaní nebyli by proto splnili svůj smluvní závazek jako pronajímatelé, kdyby byli žalobci, jak tento tvrdí, odevzdali byt ohrožený nebezpečím ohně. Ježto žalobce označuje jako příčinu tohoto nebezpečí vadnost konstrukce stavby, jest zřejmo, že byt žalobcův nebyl upotřebitelný již v době odevzdání. § 1096 obč. zák. ustanovuje sice jako následky vadnosti věci pronajaté osvobození nájemníka od placení nájemného, než tím mu není odňata možnost, by se nedomáhal náhrady škody podle předpisů §§ 1293 a násl. obč. zák. Kdyby tudíž žalobce své tvrzení o vadnosti bytu a o její příčině dokázal, ručili by mu žalovaní za škodu, způsobenou mu zmíněnou vadností bytu podle §§ 1096, 1295, 1298 obč. zák., neboť šlo by o porušení smluvní povinnosti, které samo o sobě zakládá zavinění (§ 1295 obč. zák.). V tomto případě nebylo povinností žalobcovou, by tvrdil a dokazoval, že žalovaní vadnost bytu pokud se týče vadnou konstrukci stavby zavinili nebo tuto vadnost znali, nýbrž bylo věcí žalovaných podle § 1298 obč. zák., by prokázali, že je nestihá zavinění na porušení této smluvní povinnosti. S tohoto právního hlediska však nižší soudy věc neřešily, takže zůstalo řízení již v první stolici kusé a bude je třeba doplniti.

Čís. 13154.

Zpětvzetím návrhu na vyloučení zabavených věcí z exekuce dříve, než exekuční soud o něm rozhodl, nepozbyl dlužník práva domáhati se novým návrhem vyloučení týchž věcí z exekuce.

Tiskací lis, jehož povinný potřebuje nevyhnutelně ve své knihtiskařské živnosti, jest vyloučen z exekuce (§ 251 čís. 6 ex. ř.), třebaže není uváděn v pohyb a udržován v provozu úkony ručními, nýbrž silou elektrickou.

(Rozh. ze dne 28. prosince 1933, R II 501/33.)

V exekuci k vydobytí peněžité pohledávky za knihtiskařem byly zabaveny pod pol. 6 tiskací lis a pod pol. 7 rychlolis. Návrh dlužníka, by oba tyto předměty byly vyloučeny z exekuce, soud prvé stolice zamítl. Exekuci na tiskací lis nezrušil exekuční soud proto, že je poháněn elektřinou a měl za to, že by bylo lze zrušiti jen exekuci na rychlolis pol. 7, ale nezrušil ji proto, že prý dlužník již jednou žádal o zrušení exekuce, návrh však odvolal, čímž prý se vzdal práva navrhnouti znovu zrušení exekuce. Rekursní soud exekuci zrušil. Důvody: Že tiskací lis je poháněn elektřinou a nikoliv ručně, nemá rekursní soud za důvod, aby lis nebyl považován po rozumu § 251 ex. ř. za nezbytný. Pohon silou elektrickou prováděn je jak známo celkem velmi jednoduše bez nákladných zařízení (jako při parostrojích nebo při benzinovém motoru), takže úprava stroje na pohon elektrický nečiní ze stroje takový

živnostenský provozní prostředek, který by nemohl býti podřaděn pod § 251 čis. 6 ex. ř. Exekuční soud má za to, že jen rychlolis pol. 7 by bylo lze z exekuce vyloučiti, neučinil tak však proto, že prý se stěžovatel vzdal práva navrhnouti zrušení exekuce na nezbytné stroje, vzav zpět svůj návrh z 5. března 1932. Tento názor má rekursní soud za mylný. Předně v prohlášení stěžovatelově, jímž upustil od návrhu, není řeči o tom, že se vzdává práva návrh opakovati, aniž je z něho jasno, že stěžovatel byl názoru, že vylučovací návrh byl protizákonný, poněvadž vylučované stroje ochráně zákona nepodléhají. Tehdejší zájem stěžovatelův na zrušení exekuce nezbytných strojů mohl v době zpět- vzetí pominouti a oživnouti, když nátlakem vymáhajících věřitelů opět provoz jeho živnosti byl ohrožen. Rekursní soud tedy má za to, že zpět- vzetím návrhu z 5. března 1932 neprejudikoval stěžovatel opětnému ná- vrhu a proto vyhověl stížnosti i v tomto bodě.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Tiskací lis, jehož povinný podle posudku znalce ve své činnosti ne- vyhnutelně potřebuje, jest vyloučen z exekuce podle § 251 čis. 6 ex. ř., i když není uváděn v pohyb a udržován v provozu úkony ručními, ný- brž silou elektrickou (viz rozhodnutí čis. 6181 sb. n. s.). Přisvědčiti jest též názoru rekursního soudu, že povinný nepozbyl práva, domáhati se zrušení exekuce zpět- vzetím stejného návrhu, dříve podaného, neboť tento účinek nastal by jen, kdyby byl exekuční soud o předcházejícím návrhu již rozhodl.

Čís. 13155.

Poslední pořízení roztrhané a znovu podlepené nelze pokládati za zřízené v náležitě formě (§ 126 nesp. řiz.). Jest na tom, kdo se dovolává takového posledního pořízení, by ve sporu, k jeho žalobě zahájeném, prokázal, že poslední pořízení nebylo zůstavitelem zrušeno.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1933, R I 1163/33.)

K pozůstalosti po Ladislavu B-ovi se přihlásila zůstavitelova matka ze závěti, jež předložila roztrhané a znovu podlepené, a zůstavitelovi sourozenci ze zákona. Pozůstalostní soud poukázal na pořad práva dědice ze zákona. Rekursní soud poukázal na pořad práva dědičku ze závěti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Je nesporným, že stěžovatelka předložila při projednání pozůsta- losti dne 14. října 1931 (po 2½ letech) dvě poslední vůle zůstavitele ze dne 24. října 1928 roztrhané a znovu podlepené a přihlásila se z nich k dědictví a že zákonní dědici prohlásili, že neuznávají tato poslední po- řízení za platná z důvodu, že je zůstavitel sám roztrhal. Nelze upřít, že podle vnější formy, podle níž jediné přísluší nespornému soudci otázku tu zkoumati, nelze poslední pořízení, které jest roztrhané, pokládati za zřízené v náležitě formě co do pravosti, ana okolnost ta podle zevnějšíku vzbuzuje domněnku, že zůstavitel sám zrušil (§ 717 obč. zák.) poslední vůli takovým způsobem, a jest domněnku tu pokládati po tak dlouho za platnou, pokud neprokáže opak ten, kdož své dědické právo odvozuje z takové poslední vůle (§§ 721, 722 a 863 obč. zák.). Otázku tu lze však rozřešiti jen sporem, ježto jde o zkoumání vnitřní platnosti posledního pořízení, jejíž řešení nepřisluší nespornému soudci. Stěžovatelka ne- opírá své dědické právo o poslední pořízení zřízené podle vnější formy v náležitě formě a jest tudíž dědické právo zákonných dědiců přihlásiv- ších se k dědictví ze zákona uznati za silnější titul dědický než titul stě- žovatelčin (srovnej rozh. čis. 7563 sb. n. s.). Za tohoto stavu věci při- kázal rekursní soud podle § 126 nesp. pat. právem stěžovatelce roli ža- lobce.

Čís. 13156.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čis. 100 sb. z. a n.).

Byl-li ve sporech podle zákona o pracovních soudech v odvolání uplatňován důvod zmatečnosti, jest odvolání zpravidla vyříditi v neveřejném zasedání. Odvolacímu soudu nemůže býti zabráněno, aby o odvolání nerozhodl teprve po ústním jednání, zvláště, vznikly-li mu závažné pochybnosti, jež by bez přímého styku se stranami nebo bez provedení důkazů nebylo lze odkliditi.

K příslušnosti pracovních soudů patří i spor o nárok obchodního zá- stupce na provisi, avšak jen za předpokladu, že nárok ten vyvěrá z po- měru služebního (pracovního) a že zástupce (agent) jest zaměstnancem firmy jím zastupované, tudíž nikoliv i v případech, kde obchodního zá- stupce jest považovati za samostatného podnikatele (obchodníka).

Zda jde o poměr toho či onoho druhu, záleží na jednotlivostech případu.

Pokud jest provisiho zástupce považovati nikoliv za zaměstnance určité firmy, nýbrž za samostatného obchodníka.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1933, R I 1247/33.)

Žalobou, zadanou na pracovním soudě, domáhal se žalobce na ža- lované firmě zaplacení 30.350 Kč. Pracovní soud uznal rozsud-

kem pro zmeškání podle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a odmítl žalobu pro věcnou nepříslušnost soudu. Důvody: Odvolání podala žalovaná strana, jež jako odvolací důvody uplatňuje zmatečnost rozsudku první stolice podle § 477 čis. 3 c. ř. s. a nesprávné právní posouzení věci. Odvolacímu soudu bylo se především zabývat, zejména vzhledem k ustanovení § 22 zák. čis. 131/31 otázkou příslušnosti pracovního soudu. V souzeném případě uvádí žaloba k odůvodnění příslušnosti pracovního soudu jen, že se příslušnost zakládá na § 3 zákona o pracovních soudech. V odst. I. se tvrdí, že mezi stranami byla uzavřena provisní smlouva, podle které žalobce byl pověřen zastupováním žalované firmy v severočeském obvodu západně od Labe a žalobce se zavázal, vyhledávat veškeré zákazníky podle potřeby a ujednávat s nimi zakázky pro žalovanou stranu a měl žalobce za tuto svou činnost nárok na 5—8%, po případě 10% provisi z kupní ceny za ujednané obchody. Další okolnosti skutkové, jež by odůvodnily příslušnost pracovního soudu, žalobce v žalobě neuváděl. Aby pracovní soud byl příslušným pro spor, žádá se podle § 1 zák. o prac. soud., že se žalobní nárok vyvozuje ze smlouvy soukromoprávní a že se tato smlouva týká pracovního, služebního nebo učebního poměru. Mezi poměrem služebním a pracovním není podstatného pojmového rozdílu. V souzeném případě se dovozuje žalobní nárok z provisní smlouvy mezi stranami ze dne 8. prosince 1928, tudíž ze smlouvy soukromoprávní. Jde proto jen ještě o to, zdali jest poměr žalobcův k žalované straně považovati za služební poměr ve smyslu § 1 zák. o prac. soud. Služebním poměrem jest rozuměti vztahy, které vyplývají pro smluvníky ze smlouvy služební ve smyslu § 1151 obč. zák., pokud se týče § 1 zák. čis. 244/22. Podstatným pojmovým znakem služební smlouvy na straně zaměstnance je tedy závazek konati zaměstnavateli služby. Z této jeho povinnosti vyplývá, že zaměstnanec co do konání služeb je vázán rozkazy zaměstnavatele, z čehož pak plyne poměr vázanosti a podřízenosti zaměstnance k rozkazům zaměstnavatele. Zaměstnanec musí býti tak zařazen do obchodního organismu zaměstnavatele, že činnost jeho jest vázaná na rozkazy principála. (Rozhodnutí n. s. s. z 15./10. 1932 čis. 15.625, Boh. A 10.076, Dr. Říha str. 34 násl. a Dr. Horner stánka 28, nález n. s. s. čis. 9144/31, 9389/31 a d.). To je právní stanovisko hájené a ustálené judikaturou Nejvyššího správního soudu. V souzeném případě byl žalobce podle smlouvy jen povinen, vyhledávat veškeré zákazníky podle potřeby a ujednávat s nimi objednávky pro žalovanou stranu, při čemž jeho působnost byla omezena místně na určité území. Nebylo však ani tvrzeno v žalobě, ani to nevyplývá ze smlouvy samé, že žalobce byl zařazen do obchodního organismu žalované a vázán jejími rozkazy, takže nelze mluvit o poměru vázanosti nebo podřízenosti žalobce k rozkazům žalované. Naopak jest uvedeno ve smlouvě z 8. prosince 1928 bod 5., že žalovaná bude podporovati žalobce jen písemně nebo osobně v každém směru, a v bodu 10, že doufá, že nalezla v žalobci pracovního spolupracovníka. Žalobce netvrdil skutkové okolnosti, z kterých by bylo lze souditi na jeho služební poměr k žalované. Že by měl žalobce určitý počet zákazníků navštěvovati po určitých dobách a zpravovati žalovanou o výsledku své činnosti, žalob-

cem ani nebylo tvrzeno. Ze smlouvy a z udání žaloby proto plyne, že šlo mezi stranami o volný smluvní poměr, jež nelze považovati za služební poměr ve smyslu § 1 zák. o prac. soud. Takový provisní zástupce také není zaměstnancem, nýbrž jest ho považovati za samostatného obchodníka, čemuž také nasvědčuje firma žalobcova »technisches Bureau« (Z 1577/8, 4936/10, 2406/12, 5441/11). Samostatnosti obchodního zástupce není na újmu, že vůli smluvních stran jsou vymezeny určité jeho povinnosti. Určité povinnosti vyplývají přirozeně již z povahy smluvního poměru, do něhož osoba taková vstupuje. Je přirozeno, že osoba zjednávatel pro firmu obchody, musí jí o postupu své činnosti zpravovati, a kde má firmu zastupovati, je vázána na dispoice firmy. Takováto smluvní ustanovení, plynoucí ze samé podstaty smlouvy, nezakládají však o sobě ještě podřízenost a vázanost charakterisující pojmově poměr služební a nečiní ještě obchodního zástupce nesamostatným zástupcem firmy. (Rozhodnutí n. s. s. ze 7. listopadu 1931 čis. 16.108/31). Ani z podstaty inkasní činnosti o sobě nevyplývá ještě nutně, že jde o služební poměr, ježto tato činnost může býti vyvíjena i na základě poměru mandátního. Ježto nejde v souzeném případě o poměr služební, není pracovní soud k projednávání a rozhodnutí právní rozepře věcně příslušným, pročez důvod podle § 477 čis. 3 c. ř. s. jest dán a odvolací soud musel podle §§ 22, 25 a 33 zák. o prac. soud. rozhodnouti, jak uvedeno.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Neodůvodněny jsou především výtky, které stěžovatel činí s hlediska procesního postupu. Nejvyšší soud souhlasí z názorem, že byli ve sporech podle zákona o pracovních soudech uplatňován důvod zmatečnosti, tedy vada, jež ničí sama sebou rozsudek prvního soudu a činí přezkoumání jeho obsahu zbytečným, jest je zpravidla vyříditi v neveřejném zasedání. Tomu nebrání ustanovení § 33 zák. čis. 131/1931 sb. z. a n., předpisující, že ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč, odvolací soud má věc znovu projednávat v mezích, určených návrhy stran v odvolání, obdobně podle ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními (tedy nikoli podle předpisů §§ 471 a násl. c. ř. s.). Neboť z pojmu stolice odvolací vyplývá samo sebou, že předcházelo již v stolici první rozhodnutí téže věci, což však předpokládá, že toto rozhodnutí spočívá na platných základech procesním právem žádaných, a kde tomu tak není, musí se působnost vyššího soudu omeziti na odstranění rozsudku prvního. O projednávání věci prvním soudem a kde následkem toho právní řád tomuto jednání a jeho výsledkům odpírá účinnost. Avšak vyřízení dotčeného bodu odporu v neveřejném zasedání není vylučně a odvolacímu soudu nemůže býti zabráněno, by o něm nerozhodl teprve po ústním jednání, zvláště, vznikly-li mu závažné pochybnosti, jež by se bez přímého styku se

stranami nebo bez provedení důkazů nedaly odklidi. Toho bylo v souzeném případě tím spíše třeba, ježto k otázce věcné příslušnosti pracovního soudu mají soudy přihlížeti z úřadu (§ 22 a § 33 odst. (2) cit. zák.) a ježto příslušné údaje žalobcovy byly tak kusé a nedostatečné, že na jejich podkladě nebylo lze otázku věcné příslušnosti spolehlivě rozřešiti. Ovolací soud nepochybil, dav si k posouzení příslušnosti pracovního soudu, jednáje o ní se stranami, předložiti provisi smlouvu, o níž byl žalobní nárok opřen, jelikož k nepřislušnosti pracovního soudu musil, jak již řečeno, přihlédnouti z úřadu a následky kontumace nastalé nedostavením se žalované k ústnímu jednání v prvé stolici dalšímu probrání věci v tomto směru nemohou býti na újmu. Dospěl-li odvolací soud k názoru, že jde o nepřislušnost, kterou výslovnou dohodou stran nelze odstraniti, rozhodl správně usnesením (§ 33 odst. (2) cit. zák.).

I v otázce příslušnosti jest souhlasiti s právním názorem, z něhož vycházel odvolací soud. Podle § 1 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n., jsou pracovní soudy výlučně příslušné rozhodovati o sporech z pracovního, služebního neb učebního poměru založeného soukromoprávní smlouvou, vzniklých mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Podle § 2a) jsou pracovní soudy v mezích ustanovení § 1 příslušné rozhodovati zejména ve sporech o mzdu, provisi a jiné služební požitky a odměny. Odůvodnění vládního návrhu (tisk senátu Nár. shrom. č. 352 z roku 1930) uvádí k tomuto ustanovení, že co do pojmu »provise« nejde tu o zaopatřovací požitky horníků, nýbrž o platy zaměstnanců zejména v obchodech (provisních agentů), a to bez rozdílu, zda-li jde o osoby pracující výhradně pro jediného zaměstnavatele nebo pro několik zaměstnavatelů. Z toho plyne, že do příslušnosti pracovních soudů spadá sice i nárok obchodního zástupce na provisi, avšak jen za předpokladu, že nárok ten vyvěrá z poměru služebního (pracovního), že tedy zástupce (agent) jest zaměstnancem firmy jím zastupované, tudíž nikoliv i v případech, kde obchodního zástupce jest považovati za samostatného podnikatele (obchodníka). Tomu nasvědčuje i obsah zprávy ústavně-právního výboru senátu (tisk senátu 473/1931), že »provisi« podle § 2 a) jest rozuměti úplatu, kterou za své práce dostávají veškeré kategorie obchodních zaměstnanců, kteří konají zprostředkující službu mezi zaměstnavatelem a jeho zákazníkem a nejsou odměňováni jediné stálým platem. Z výslovné zmínky o provisi má podle této zprávy býti patrné, že i pro tyto kategorie zaměstnanců je příslušný pracovní soud, a zpráva připomíná, že nelze usuzovati opačně z okolností, že nebylo vyhověno návrhu, aby v § 1 byla příslušnost pracovních soudů pro jejich spory výslovně stanovena. I tu se mluví důsledně jen o zaměstnancích, což také jediné odpovídá povaze soudnictví ve věcech pracovních (Srov. Dr. Frant. Polák, Pracovní soudnictví, str. 11). Zda jde o poměr toho či onoho druhu, bude ovšem záležití na jednotlivostech případu. S tohoto hlediska odvolací soud správně seznal a odůvodnil, že vzhledem ke zjištěným okolnostem jest v tomto případě považovati žalobce nikoliv za zaměstnance žalované firmy, nýbrž za samostatného obchodníka, takže příslušnost pracovního soudu tu nemá místa. Ke správným důvodům, jež v té příčině uvedl

odvolací soud a které nebyly vývody rekursu vyvráceny, jest dodatí ještě toto: Pro poměr služební (pracovní) je příznačné, že předmětem smlouvy jsou služby (práce) jako takové, nikoliv jejich výsledek, a že v příčině konání služeb (prací) jest zaměstnanec vázán řídití se rozkazy zaměstnavatelovými, čímž vzniká poměr zaměstnancovy vázanosti a podřízenosti, pokud jde o jeho činnost vymezenou služební (pracovní) smlouvou. Těchto předpokladů tu není podle toho, co sám žalobce ve sporu přednesl a co je ve smlouvě ze dne 8. prosince 1928, kterou byl ujednán zastupitelský poměr, o nějž jde v tomto případě. Neboť podle obsahu této smlouvy nešlo žalované o to, by si zjednala služby žalobcovy, nýbrž, aby jeho prostřednictvím získala zakázky, při čemž žalobce měl býti provisi odměňován nikoliv podle toho, zda a kolik vynaložil práce, nýbrž podle skutečného výsledku (podle získaných zakázek). Mohl pracovati podle vlastního plánu, vlastními prostředky, zdar jeho práce nešel na účet žalované, nýbrž na účet jeho vlastní. Že žalobce neměl býti výhradně neb i jen převážně činným pro žalovanou firmu, plyne ze smlouvy, kde žalovaná ke konci vyslovuje naději, že se žalobci podaří získati pro ni několik zakázek, ježto je ve svém oboru dobře zaveden. Převažují tu tedy znaky rozhodné pro to, že nejde o smlouvu služební (pracovní), že žalobce nelze považovati za zřizence žalované, nýbrž za samostatného podnikatele. Tu není na závadu, že mu byly smlouvou uloženy určité závazky, zejména, že převzal na sebe povinnost veškeré zakázky a zájemníky firmy podle potřeby navštívit a firmě o výsledku těchto návštěv zaslati zevrubné zprávy, že žalobci bylo se řídití prodejními cenami firmou mu předepsanými, že směl bez svolení firmy poskytovatí slevy jen do 10%, a že podle smlouvy poměr jí založený může býti zrušen tříměsíční výpovědí. Tyto okolnosti ani jednotlivě ani v celku nenasvědčují tomu, že žalobce byl jako zástupce přijat do služeb žalované jako její zaměstnanec, neboť veškeré tyto smluvní podmínky se srovnávají beze všeho i s poměrem samostatného agenta. Odvolací soud správně dovodil, že závazky, které žalobce smlouvou převzal, jsou rázu jen povšechného a že nelze z nich odvozovati podřízenost jeho proti firmě. Vázanost dvoustrannou smlouvou nelze ztotožňovati s podřízeností rozkazům zaměstnavatelovým, jakou předpokládá služební (pracovní) poměr. Proto nesejde ani na tom, zda žalobce byl podle smlouvy povinen, aby byl v zájmu žalované činným v tom směru, aby pro ni skutečně získal objednávky, neboť, i kdyby tomu tak bylo, nelze z toho nic dovoditi ve prospěch žalobcův, poněvadž smlouvou převzatý závazek vyvíjeti určitou činnost nemusí za všech okolností spadati pod pojem služeb (prací), jaké má na mysli § 1151 obč. zák. a § 1 zákona o pracovních soudech.

Čís. 13157.

Ručení za škodu z provozu automobilů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

I když jest věc posuzovati podle občanského zákona, ručí vlastník silostroje za zavinění osob používaných při provozu, pokud jde o jejich

služební výkon při provozu silostroje a pokud jsou splněny předpoklady § 1, odstavec první, zákona, za nichž by jinak vlastník silostroje ručil již ze zákona. Vlastník silostroje ručí tu za zavinění řidiče bezvýhradně, nikoliv jen za předpokladu § 1315 obč. zák.

Jde-li o náhradu škody podle občanského zákona, nedopadá ustanovení § 6, druhý odstavec, zákona aut. o propadné lhůtě.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1933, Rv I 1157/32.)

Žalobce jel v motorové tříkolce, náležející žalované firmě a řízené jejím šoférem Eduardem H-em. Při srážce tříkolky s motorovým vozem byl žalobce těžce poraněn. Žalobě o náhradu škody proti žalované firmě bylo oběma nižšími soudy vyhověno, odvolacím z těchto důvodů: Žaloba opírá se o vinu řidičů vozidel a v dalším tvrdí nezdatnost Eduarda H-a a vyvozuje z toho ručení žalované strany ve smyslu § 1315 obč. zák. Jest tedy případ posuzovati podle občanského zákona a jde tudíž jen o to, zda-li šofér žalované strany Eduard H. má vinu na srážce a na žalobcově úraze. Vina Eduarda H-a na žalobcově úraze byla prvním soudem zjištěna a žalovaná strana proti tomu nebrojí. Ručení žalované strany za škodu jest odůvodněno ustanovením § 8 aut. zák., podle něhož vlastník silostroje ručí za zavinění šoféra i tenkrát, když jest náhradní nároky posuzovati podle občanského zákona. Není tedy třeba zabývat se tím, že Eduard H. byl nezdatný a zda-li tudíž ručí žalovaná strana podle § 1315 obč. zák., a nebylo třeba zjišťovati, zda-li lhůty § 6 aut. zák. byly dodrženy, neboť žalobní nárok byl opřen o ustanovení občanského zákona a rozhodným jest jen, že neuplynula tříletá promlčecí lhůta ve smyslu § 1489 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelka zastává nesprávný názor, že se § 8 zákona o provozu silostrojů na souzený případ nehodí proto, že prý § 4 zákona vylučuje ručení při dopravě osob, jež se neděla po živnostensku nebo za úplatu, jakž tomu bylo v souzeném případě. Neboť § 4 zákona vypočítává jen případy, kde nenastává ručení ze zákona o provozu automobily podle §§ 1 a 2 zákona, avšak nepraví, že v těchto případech nepatří § 8 zákona. Podle tohoto ustanovení ručí vlastník silostroje, i když věc jest posuzovati podle občanského zákona, za zavinění osob, používaných při provozu, pokud jde o jejich služební výkon při provozu silostrojem a pokud jsou splněny předpoklady § 1 odstavce (1) zákona, za nichž by jinak vlastník silostroje ručil již ze zákona. Všechny tyto předpoklady jsou splněny, poněvadž Eduard H., jenž škodnou událost zavinil, jest řidičem žalované vlastnice silostroje; že v době škodné příhody

nebyl ve výkonu služby nebylo ani tvrzeno, a že by jinak, při úplatnosti nebo při dopravě po živnostensku nebo ve službě nebo z příkazu vlastníka silostroje, ručil vlastník ze zákona podle § 1 odst. (1) zákona jest nepochybně, an silostroj nebyl v době škodné příhody protiprávním postupem vlastníku odňat, neboť tím se rozumí objektivně (absolutně) bezprávný čin přičítá se předpisu všeobecného právního řádu, a nikoliv pouhé porušení smluvního zákazu dopravy osob, a jest proto tento zákaz bezpodstatný pro souzený případ (srovnej čís. 12.145 sb. n. s.). Vlastník silostroje ručí za zavinění řidiče v takovém případě podle § 8 odstavce (1) zákona o provozu silostrojů bezvýhradně, nikoliv jen za předpokladu § 1315 obč. zák., neboť jinak by nemělo ustanovení § 8 odstavce (1) zákona o provozu silostrojů účelu, a je proto i bezpodstatným, zda je řidič nezdatným čili nic. Poněvadž jde o náhradu škody podle občanského zákona, právem vyslovil odvolací soud, že nedopadá ustanovení § 6 odstavce (2) zákona o provozu silostrojů o propadné lhůtě, a vytýká-li dovolatelka pod dovolacím důvodem § 503 č. 2 c. ř. s. (správně § 503 č. 3 c. ř. s.), že odvolací soud se touto otázkou neza-
býval, je sama v rozporu s napadeným rozsudkem.

Čís. 13158.

Pojišťovací smlouva.

Ustanovovaly-li pojišťovací podmínky, že opomenutí oznámení zvýšeného nebezpečí nemá v zápětí zproštění pojišťovny ze závazku k plnění, nemělo-li zvýšené nebezpečí účinku ani na dostavení se pojistné příhody ani na objem plnění, a že ke zvýšenému nebezpečí jest přihlížeti jen, je-li závažné a vztahuje-li se k nebezpečenské okolnosti, jež buď jest uvedena v pojistce nebo v jejích dodatcích anebo po nichž byl pojistník při uzavření smlouvy dotazován, — jest povinností pojistitele označiti v pojistce nebo v dodatcích ony nebezpečnostní okolnosti, jichž budoucí vznik platí za zvýšení nebezpečí a náhradou za to může býti dotazování se pojistníka při uzavření smlouvy na tyto nebezpečnostní okolnosti kvalifikované podle § 3 odst. 1 poj. zák.

Zvýšené nebezpečí dosažením koncese k provozování živnosti dopravy osob motorovým vozem stojícím k potřebě na veřejných místech nemělo po případě účinku ani na dostavení se pojistné příhody ani na objem plnění.

Jest na pojistníku, by tvrdil a prokázal, že tu není příčinné souvislosti mezi opatřením si koncese a příhodou.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1933, Rv I 1300/32.)

Žalobce byl pojistkou ze dne 22. června 1929 pojištěn u žalované pojišťovny jako majitel osobního automobilu pro příležitostnou dopravu osob za plat proti následkům zákonně ručební povinnosti z jízd silostrojem. Při nehodě auta žalobcova dne 2. března 1930 byly poraněny

osoby jedoucí v autu. Žalovaná pojišťovna zamítla nárok žalobcův z pojistky, uvádějíc, že žalobce původně své auto pojistil jako osobní automobil pro příležitostnou dopravu osob za plat, že však později autem provozoval dopravu osob po živnostensku. Žalobu proti pojišťovně, by bylo zjištěno, že žalobci přísluší podle pojišťovací smlouvy ze dne 22. června 1929, se žalovanou stranou uzavřené, právo požadovati na žalované, by tato až do výše pojištěné sumy pojistkou stanovené nahradila žalobci vše, co žalobce bude povinen platiti z důvodu, že dne 2. března 1930 osoby žalobcovým automobilem jedoucí utrpěly úraz, — procesní soud první stolice zamítl. Důvody: Žalobce byl upozorněn zástupcem žalované strany na rozdíl v pojištění osobního auta pro příležitostnou dopravu osob za plat, a autodopravy živnostenské, byl si vědom toho, že pro pojištění osobního auta pro příležitostnou dopravu osob je tarif nižší, než pro autodopravu osob provozovanou po živnostensku, a žalobce také z důvodu, by nemusel platiti vyšší premie, uzavřel pojištění jen pro příležitostnou dopravu osob. Žalobce po uzavření pojistky ze dne 22. června 1929 zažádal podáním ze dne 1. července 1929 o udělení koncese k provozování živnosti dopravy osob motorovým vozem stojícím k potřebě na veřejných místech, a skutečně mu také tato koncese rozhodnutím okresního úřadu v R. ze dne 2. října 1929 byla povolena. Nemůže býti pochybnosti o tom, že riziko pojištění při autodopravě po živnostensku provozované je mnohem větší, než při příležitostné dopravě osob, a byl proto podle ustanovení čl. 12 všeob. poj. podm. žalobce povinen oznámiti žalované zvýšení nebezpečenského rizika, k čemuž došlo po uzavření smlouvy pojišťovací, a to pod ztrátou práva žádati plnění od pojišťovatele. Žalobce této své povinnosti, již mu cit. článek 12. všeob. poj. podm. výslovně ukládá, nedostál, a zvýšení nebezpečí neoznámil, jak byl povinen. Proto právem žalovaná strana odmítla plnění z této pojistky. O d v o l a c i soud uznal podle žaloby. Důvody: Žalovaná strana odepřela plnění z pojišťovací smlouvy po nehodě ze dne 2. března 1930 a odvoláním se na čl. 12 všeob. pojišťovacích podmínek, které jsou součástí pojišťovací smlouvy. V článku tom se praví: 1. Pojistník nechť oznámí pojišťovateli veškerá po uzavření smlouvy . . . nastalá zvýšená nebezpečí, k nimž se dle odst. 4 přihlíží, a to taková, jež bez jeho přičinění byla přivoděna nebo která byl nucen přivoditi nebo dopustiti okolnostmi na jeho vůli nezávislými (mimovolná zvýšení nebezpečí) neprodleně, jakmile se dověděl, že nastala, všechna ostatní ještě dříve, než nastanou. Opominul-li učiniti oznámení v čas, jest pojišťovatel prost závazku plniti, leč by se pojistníkovi nepřičítala vina, že opominul učiniti nebo pozdě učinil oznámení, aneb že by zvýšené nebezpečí nemělo účinku ani na dostavení se pojistné příhody ani na objem plnění, k němuž je pojišťovatel vázán. Odst. 2 a 3 tu nepřicházejí v úvahu. Odst. 4. Ke zvýšenému nebezpečí jest přihlížeti jen, je-li závažné a vztahuje-li se k nebezpečenské okolnosti, jež buď je uvedena v pojistce nebo v jejích dodatcích, anebo po níž byl pojistník při uzavření smlouvy dotazován. Zjištěno bylo a není odvoláním napadeno, že pojištění se týká osobního automobilu s příležitostnou dopravou osob za plat, to jest povoznictví, kde nemají povozníci svůj povoz na určitém

veřejném stanovišti. K tomu se podotýká, že i tento provoz se koná po živnostensku, ovšem je to živnost svobodná, kdežto doprava osob, kde povoz (auto) je připraven na určitém veřejném stanovišti, je živnosti koncesovanou (§ 15 čís. 4 ž. ř., Heller, Gewerbeordnung, Dr. Procházka. Výklad živnostenského řádu k § 15, č. 4 ž. ř.). První soud dále zjistil, že žalobce po uzavření pojišťovací smlouvy zažádal dne 1. července 1929 o udělení koncese k provozování autodopravy osob motorovým vozem stojícím k potřebě na veřejných místech, a že tato koncese mu byla udělena. Z toho dovozuje žalovaná pojišťovna zvýšení pojišťovacího rizika, které měl žalobce oznámiti, ale neoznámil. Aby mohlo toto opomenutí podle čl. 12 všeob. pojišť. podmínek přivoditi vyloučení závazku pojišťovny, je ještě třeba, aby pojištěnci mohla se přičítati vina na opomenutí ohlášky, neb, by zvýšené nebezpečí mělo účinek na dostavení se pojistné příhody, po případě na objem plnění pojišťovny. Žalobce vylučuje svou vinu a vysvětluje svou žádost za koncesi tím, že neznal rozdíl mezi provozem dopravy osob z určitého stanoviště, poněvadž zástupcem pojišťovny nebyl poučen, a tvrdil dále, že neměl vůbec veřejné stanoviště, což také potvrzují svědci a tato okolnost se dodatečně zjišťuje podle § 498 c. ř. s. Zjištění to je přípustné, neboť neodporuje jiným zjištěním prvního soudu. Dle toho sice měl žalobce koncesi k provozu autodrožkářství (povoz připraven na určitém veřejném místě), ale této koncese fakticky nevyužil, neboť veřejné stanoviště neměl, a tím je také vyloučena jeho vina na nepodání ohlášky, neboť ve skutečnosti zvýšení pojišťovacího rizika nenastalo. Kromě toho je zjištěno, že k jízdě, při které se nehoda stala, došlo na objednávku při zábavě v hostinci v R., kam žalobce s manželkou se dal šoferem dovézt, načež šofer nechal stát vůz na ulici před restaurací. Z toho jest usuzovati, že nehoda při této jízdě není v příčinné souvislosti s tím, že žalobce měl koncesi autodrožkářskou, kde může snad jíti o větší riziko, nýbrž že nehoda mohla nastati, a také nastala při příležitostné objednávce dopravy bez ohledu k tomu, zda má žalobce koncesi na dopravu s větším nebezpečenským rizikem čili nic. Nehoda je tudíž kryta pojištěním. Kromě toho není tu ani dalších náležitostí čl. 12; tvrzené zvýšené nebezpečí nebylo by ani přivoděno bez přičinění žalobce ani nebyl žalobce nucen přivoditi nebo dopustiti okolnostmi na jeho vůli nezávislými toto zvýšení rizika, neboť o koncesovanou živnost autodrožkářskou sám žádal; z toho vyplývá, že se čl. 12 na souzený případ ani nehodí, a pokud by se snad mohlo mluvit o porušení smlouvy žalobcem, schází právě příčinná souvislost mezi jeho jednáním (opatřením koncese) a nehodou. Žalovaná strana nemůže se tedy opírat ani o čl. 12 všeob. pod. poj., ani o všeobecná pravidla o smlouvách, a nezbývá tedy, než uznati, že smlouva je pro žalovanou stranu závazná a že jí musí plniti. K obsahu čl. 12 jest při posouzení věci hledět, neboť jde o právní posouzení a ostatně se obě strany pojistky, jejíž součástí jsou i pojišťovací podmínky, dovolávaly.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce (§ 503 čis. 4 c. ř. s.) jest uvéstí, že článek 12. všeobecných pojišťovacích podmínek obsahuje v podstatě dosud neúčinná ustanovení §§ 33 a 34 zákona o pojišťovací smlouvě a jest ho vykládati proto podle těchto zákonných pravidel. Nelze sice souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že se článek 12 všeobecných pojišťovacích podmínek na souzený případ nehodí, poněvadž prý zvýšení nebezpečí nebylo přivoděno bez přičinění žalobce ani z donucení okolnostmi; vždyť článek ten právě tak, jako odstavec (1) § 34 zákona mluví i o ostatních případech, tudíž i o nebezpečí pojistníkem dobrovolně zvýšeném. Než přes to není pojišťovna sprostěna závazku k plnění, ač žalobce zavčas zvýšení nebezpečí neoznámil. Neboť článek 12 praví kromě jiného v odstavci (1), že opomenutí oznámení nemá za následek sprostění pojišťovny ze závazku ku plnění, nemělo-li zvýšené nebezpečí účinku ani na dostavení se pojistné příhody ani na objem plnění, a v odstavci (4) praví, že ke zvýšenému nebezpečí jest přihlížeti jen, je-li závažné a vztahuje-li se k nebezpečenské okolnosti, jež buď jest uvedena v pojistce nebo v jejích dodatcích anebo po nichž byl pojistník při uzavření smlouvy dotazován. Jest tudíž povinností pojistitele označiti v pojistce nebo v dodatcích ony nebezpečnostní okolnosti, jichž budoucí vznik platí za zvýšení převzatého nebezpečí a náhradou za to může býti dotazování se pojistníka při uzavření smlouvy na tyto nebezpečnostní okolnosti kvalifikované podle § 3 odst. (1) zákona. Vytýká-li nyní dovolatelka, že rozlišování mezi svobodnou a koncesovanou živností dopravní nelze odůvodňovati s hlediska živnostenského řádu, nýbrž s hlediska pojišťovacího, kde se prý míní příležitostnou dopravou jen takové případy, kde zcela výjimečně jednou za čas nebo v případě nutné potřeby, ne po živnostensku, majitel soukromého auta dopraví někoho za úplatu ve svém autu, jež jinak slouží jeho soukromým potřebám, přehlíží, že tato definice neplyne ani z pojistky ani z pojišťovacích podmínek a že také žalobce nebyl o tom poučen, ano jest jen zjištěno, že se agent Jan S. omezil na všeobecné poučení, že po živnostensku jest provozována doprava tehdy, je-li hlavním povoláním pojistníkovým, kdežto příležitostnou ze se rozumí doprava provozovaná jako vedlejší zaměstnání. Jest proto ona definice úplně bezvýznamnou a zůstává rozhodujícím, že zvýšené nebezpečí dosažením koncese k provozování živnosti dopravou osob motorovým vozem stojícím k potřebě na veřejných místech nemělo účinku ani na dostavení se pojistné příhody ani na objem plnění, a správně rozpoznal odvolací soud, že není tu příčinné souvislosti mezi opatřením si koncese a pojistnou příhodou. To ovšem musí tvrditi a dokazovati žalobce, žalobce to však tvrdil a dokázal, neboť bylo zjištěno, že řidič Severin L. dovezl dne 2. března 1930 své zaměstnavatele do R. a nechal vůz státí na ulici před restaurací, kdež Josef Z. a František Ch. ho sjednali v noci k jízdě do H., při níž došlo k pojistné příhodě. Nejel tedy do R. za tím účelem, aby nabízel na veřejném místě auto k dopravě, a neplyne z toho, že nechal vůz státí na ulici za tímto

účelem, a mohlo tudíž k osudné jízdě dojíti, i kdyby žalobce neměl koncesi k provozování dopravy vozem stojícím k potřebě na veřejném místě, ano není zjištěno, že by byl v takovém případě řidič auta příležitostnou nabídku jízdy odmítl, a nebylo proto nebezpečnostní riziko pojišťovny v souzeném případě zvýšeno tím, že si žalobce opatřil koncesi.

Čís. 13159.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čis. 131 sb. z. a n.).

Jde o nárok ze smlouvy o dílo, jež nespadá do příslušnosti pracovních soudů, domáhá-li se na žalovaném odměny za práce, které pro žalovaného obstaral ve věcech finančních, ten, kdo pro své znalosti finančního práva měl obstarávati žalovanému záležitosti z oboru berního pokud se týče vůbec finančního zákonodárství, pokud spadaly do kompetence berních úřadů.

(Rozh. ze dne 29. prosince 1933, R II 544/33.)

Žalobě, již se domáhal žalobce na žalovaném zaplacení odměny 11.300 Kč procesní soud první stolice (krajský soud v N.) vyhověl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu. D ů v o d y: Podle údajů v přípravném spise žalobcově byla mezi ním a žalovaným v roce 1921 uzavřena ústní smlouva, podle níž měl žalobce obstarávati žalovanému všechny řádné berní záležitosti za roční paušál 1000 Kč na dobu pěti let, po jejímž uplynutí byla smlouva ta prodloužena na dalších pět let. Tato smlouva jest podle svého obsahu smlouvou služební ve smyslu § 1151 obč. zák., neboť žalobce byl smluvně vázán pracovati pro žalovaného po určitou dobu, druh, množství a dobu služebních úkonů určoval žalovaný, výsledek práce žalobcovy a případný její nezdar spadal na vrub žalovaného. Žalobce se také ve svém dopise ze dne 15. srpna 1932 výslovně na smlouvu služební odvolává. Také žalovaný tvrdí, že na základě žalobcovy nabídky v cirkuláři uzavřel se žalobcem v roce 1921 služební smlouvu, podle níž mu měl žalobce obstarávati veškeré záležitosti, které spadaly do kompetence berní správy a jí nadřízených instancí, za paušál, na němž zaplatil žalobci za dobu od 1. listopadu 1921 do 30. října 1926 celkem 7000 Kč a za dalších 5 let celkem 5000 Kč. Žalobce domáhá se touto žalobou na žalovaném zaplacení 11.300 Kč jakožto odměny za práce, které pro žalovaného podnikl v záležitosti předepsané dávky z majetku a dávky z přírůstku na majetku, tvrdě, že se na tyto mimořádné práce ujednaný paušální roční honorář 1000 Kč nevztahoval, kdežto žalovaný namítá, že i tyto práce pod paušální honorář spadaly a byly jím zaplacený. Ať se smluvený paušální honorář na práce, za něž se žalobce touto žalobou zvláštní odměny domáhá, vztahoval nebo nevztahoval, tolik je jisto, že žalovaný svěřil mu ony práce jako svému smluvníku, s nímž měl ujednanu shora uvedenou služební smlouvu. Onen služební poměr byl důvodem, z něhož k obstarávání prací těch došlo, a nebyti onoho služebního poměru, nebyl by se

zajisté žalobce k pracím těm nikdy dostal. Jde tedy v tomto případě o spor z pracovního (služebního) poměru založeného soukromoprávní smlouvou, vzniklý mezi žalobcem jako zaměstnancem a žalovaným jako zaměstnavatelem a jest proto podle § 1 odst. (1) zák. čís. 131/31 sb. z. a n. pro tento spor, ježto žalovaný má své bydliště v N., výlučně příslušným pracovní soud v N. Pro otázku příslušnosti soudu nezáleží na tom, zda-li za práce v žalobě uvedené přísluší žalobci odměna zvláštní, čili nic, neboť i tyto práce tak jako každé jiné tak zv. vícepráce vyvěrají ze základního poměru služebního nebo pracovního, v jehož rámci musí se posuzovati a řešiti. Krajský soud, který tuto rozepří projednal a v ní rozsudek vydal, ač byla žaloba podána již za platnosti zákona o pracovních soudech čís. 131/1931 sb. z. a n., byl pro ni nezhojitelně nepřislušný, jeho rozsudek i předcházející řízení jsou proto zmatečné podle § 477 čís. 3 c. ř. s., ke kterému zmatečnosti musí odvolací soud podle § 471 čís. 5 c. ř. s. přihlížeti z úřadu.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nehledě k použitému důvodu zmatečnosti, o odvolání jednal a rozhodl.

Důvody:

Nejvyšší soud vyslovil v četných rozhodnutích (sb. n. s. čís. 11209, 10028, 2773) názor, že, uplatňuje-li advokát nárok na zaplacení odměny za práce jím konané, jde o spor ze smlouvy o díle. V souzeném případě jde o podobný případ. Žalobce není ovšem advokátem, avšak přece právníkem, kterýž podle tvrzeného ujednání právě pro své znalosti finančního práva měl obstarávati žalovanému záležitosti z oboru berního, pokud se týče vůbec finančního zákonodárství, pokud spadaly do kompetence berních úřadů. Z motivů třetí dílčí novely k obč. zák. (zejména str. 206 zprávy justiční komise) vyplývá, že při smlouvě služební jde o práci pod vedením a podle poukazů zaměstnavatelových, o osobní povinnost pracovní a o osobní nárok na práci, o závazek zaměstnancův, ručiti za péči, ale jinak nikoli za zdar nebo nezdar práce, úhrnem tedy o osobní a hospodářské podřadění do organismu zaměstnavatelova podniku. V případě, o kterýž jde, nemůže býti o tom řeči, že žalobce příslušné práce právnícké měl konati pod vedením aneb podle pokynů žalovaného, neprávnicka, který by k tomu neměl dostatečné znalosti a zkušenosti a právě pro jejich nedostatek si žalobce zjednal. Žalobce musel tu zřejmě postupovati podle vlastního plánu, vlastními prostředky a převzal zvláštní zodpovědnost v §§ 1299 a 1300 obč. zák. blíže upravenou. Z toho, že strany ve svých dopisech, pokud se týče v přípravných spisech mluvily o »služební smlouvě« a že i stěžovatel vychází z právního názoru, že byl jinak k žalovanému v poměru služebním, nelze nikterak vyvozovati, že šlo o smlouvu tohoto druhu, nýbrž jde tu o právní otázku, kterou musí soud samostatně posuzovati na podkladě skutečností stranami ve sporu přednesených. Ježto nejvyšší soud shledává v souzeném případě pojmově náležitosti smlouvy o dílo, nejde o příslušnost pracovního soudu, k níž soudy mají přihlížeti z úřadu a neobstojí tedy důvod zmatečnosti, pro kterýž odvolací soud rozsudek soudu prvě stolice i s předcházejícím řízením zrušil a žalobu odmítl.

Čís. 13160.

O návrhu manželského otce, by byl sprostěn povinnosti platiti výživné nezletilému dítěti, ježto se může již samo vyživovati, jest rozhodnouti v řízení nesporném, i když o výživě dítěte byl uzavřen mezi rodiči smír.

(Rozh. ze dne 30. prosince 1933, R I 1188/33.)

Za řízení o rozvod manželství prohlásili manželé, že svolují k rozvodu a že se dohodli, že manžel Antonín K. uznává svou povinnost platiti na výživu nezl. dětí Herty a Antonie 120 Kč měsíčně. Smír ten byl ohledně nezletilých dětí schválen opatrovnickým soudem usnesením ze dne 26. listopadu 1919. Návrhu otcovu, by byl zprostěn vyživovací povinnosti k nezl. dceři Hertě, ježto tato dcera jest schopna se sama živiti, soud prvě stolice vyhověl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a odmítl otcův návrh, maje za to, že se změny výživného, ujednaného smírem, nelze domáhati v nesporném řízení, nýbrž jen sporem, v kterémžto směru se dovolával rozhodnutí nejvyššího soudu R I 1161/32.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by nehledě k použitému zrušovacímu důvodu o rekursu znovu rozhodl.

Důvody:

Nelze přisvědčiti názoru rekursního soudu, že rozhodovati o návrhu Antonína K-a, by byl sprostěn povinností platiti výživné nezl. dceři Hertě, protože se již sama může vyživovati, patří na pořad práva, poněvadž ohledně její výživy byl uzavřen mezi rodiči smír, jenž nemůže býti v nesporném řízení změněn, aniž může o něm býti prohlášeno, že není již závazný. Názor ten nemá v zákoně opory, ježto rozhodovati o výživném nezletilých manželských dětí a tedy i o povinnosti ku placení výživného, náleží nepochybně do mimosporného řízení (rozh. čís. 3572, 5768 sb. n. s.). Tomu není na závadu, že o výživném byl uzavřen mezi rodiči smír. Podle §§ 105 a 142 obč. zák. mohou se manželé při rozvodu nebo rozluce manželské se schválením soudu dohodnouti o výživě a opatrování dětí vůbec, tedy i o otázce nákladů na výživu dětí. O takový případ tu jde. Při ústním jednání o žalobě Julie K-ové proti Antonínu K-ovi o rozvod manželství prohlásili manželé, že svolují k rozvodu a že se shodují na tom, že Antonín K. uznává svou povinnost platiti na výživu dětí Herty a Antonie 120 Kč měsíčně, jak mu bylo uloženo usnesením okresního soudu ze dne 24. července 1919, i pro příště a zavazuje se platiti výživné k rukám matčiným, a že pro příští dobu se zvýší nebo sníží výživné podle zvýšení nebo snížení služebního platu otce v poměru 150 Kč k jeho tehdejšímu služebnímu platu 430 Kč. Smír tento byl ohledně nezl. dětí Herty a Antonie K-ových schválen opatro-

nickým soudem usnesením z 26. listopadu 1919. Tímto smírem však nemohlo býti prejudikováno budoucí úpravě nároků dětí na výživu proti jejich otci. Neboť podle druhého odstavce § 142 obč. zák. může soud, změnily-li se poměry, učiniti nové opatření v zájmu dětí nutně, nehledě k dřívějším svým opatřením nebo k dohodnutí rodičů. Že toto nové opatření jest učiniti v řízení nesporném, plyne z povahy věci a, není-li soud při tom vázán ani dřívější dohodou stran, plyne z toho, že spor o významu a dosahu dřívější dohody nemůže býti důvodem, z kterého by bylo lze věc odkázati na pořad práva. Dovolávati se rozhodnutí R I 1161/32 čís. 12314 sb. n. s. nelze, poněvadž tam úmluva manželů nebyla ohledně nezl. dětí opatrovnickým soudem schválena a šlo jen o smluvní poměr mezi nimi samotnými.

Seznamy vypracoval
Dr. LADISLAV DVOŘÁK,
soudní rada.

Věcný seznam abecední.

Absolutní námitka proti směnce viz směnka (§ 87 směn. zák.).

Actio doli viz rozsudek pro zmeškání.

Adhesní řízení viz soukromý účastník.

Adopce viz osvojení.

Advokát (právní zástupce): plná moc viz tamže.

- doručení jemu viz doručení.
- před československými soudy mohou zastupovati strany jen advokáti usedlí ve státu Československém čís. 12.776.
- **nucené zastupování advokátem**: v případech relativního nemá býti vydán rozsudek pro zmeškání, dostaví-li se za stranu jiný plnomocník, než advokát, nýbrž má býti postupováno podle § 185 c. ř. s.; plnomocníkem nelze tu rozuměti jen toho, kdo se může zmocněním vykázati, nýbrž i jednatele bez příkazu, zejména manžela čís. 12.285.
- při prvním roku podle § 239 c. ř. s. může strana, jež chce býti zastoupena zmocněncem, ustanoviti si zmocněncem jen advokáta, jde-li ve sporu o více než 2.000 Kč a sídlí-li v místě soudu více než dva advokáti čís. 13.150.
- **odměna jeho**: tarif advokátní viz útraty sporu.
- práce konané advokátem v tom směru, aby odvrátil ženu od naléhání na sňatek s jeho klientem a pátral po způsobu jejího života, nepřiči se dobrým mravům a lze za ně požadovati smlouvenou odměnu čís. 12.436.
- uzavřel-li starosta obce úmluvu o určení palmare advokátní komorou bez zmocnění obecním výborem a obec nereagovala na vyrozumění advokátní komory, neuznala tím obec mlčky (§ 863 obč. zák.) pohledávku advokátovu; žádost starosty obce k advokátovi, by posečkal s vymáháním své palmární pohledávky, není uznáním dluhu obcí čís. 12.563.
- úmluva stran o tom, že advokátní komora má rozhodnouti, zda jest přiměřeným účet advokátův, jest úmluvou o jmenování rozhodčího, k níž starosta, uzavírající tuto úmluvu za obec, potřebuje podle § 1008 obč. zák. zvláštního, na toto jednání znějícího zmocnění obecním výborem čís. 12.563.
- žádost o určení výše palmární pohledávky advokátní komorou není překážkou, by nezapočala běžeti promlčecí lhůta pro palmární pohledávku čís. 12.563.
- **ručení jeho**: zavinil-li právní zástupce vymáhajícího věřitele, neudav v návrhu na povolení exekuce vnucenou dražbou nemovitostí správně adresu knihovního věřitele, že uvědomění o dražbě nebylo tomuto věřiteli doručeno a že tento věřitel o dražbě nevěděl a nemohl se jí zúčastniti, ručí mu za škodu čís. 12.784.
- není zaviněním právního zástupce, zavazujícím ho k odškodnění zmocnítele za prohraný spor, nenavrhl-li za znalce osobu zmocnítelem mu označenou a neuvědomil-li ho zavlčas o osobě ustanoveného znalce čís. 12.797.
- **zákonné zástavní právo**: advokátovi nepřisluší již samo o sobě zákonné zástavní právo na hotovosti, již pro svého klienta přijal, nýbrž může se na ni zástavním právem zajistiti jen složením na soudě za předpokladů § 19 adv. ř. čís. 12.866.

- složil-li advokát hotovost, již pro svého klienta přijal, do soudní úschovy, ač palmární účet nebyl mezi ním a jeho klientem sporný, nenabyl k složené hotovosti zástavního práva podle § 19 av. ř.; složením na soudě nepozbyl však advokát práva podle § 19 první odstavec adv. ř., aby si z peněz, které přijal pro svého klienta, s jeho souhlasem srazil výlohy a odměny za svou činnost jako advokát, chtěl-li složením jen přenechatí exekučnímu soudu, by rozhodl podle zákona a by prohlásil, že mu přednostní právo k složeným penězům přísluší a že toto jeho právo musí být respektováno i exekučními zástavními věřiteli; advokát mohl si arcit sraziti jen palmární pohledávky, které mu vznikly do dne doručení usnesení o exekučním zabavení peněz jeho klienta, nikoliv též napotomní palmární pohledávky, i když k tomu byl svým klientem zmocněn čís. 12.866.
- **substituce:** dekret advokátní komory, jímž byl advokát ustanoven substitutem zesnulého advokáta, nenahrazuje procesní plnou moc čís. 12.424.
- kancelářská úřednice advokáta nebyla oprávněna zastupovati při rozvrhovém roku (§ 209 ex. ř.) advokátova klienta, třebaže se dodatečně vykazala legitimací advokátní komory a soud její odpor vznesený jménem klienta jejího šéfa přijal a o něm jednal a rozhodl; klient nebyl tu zastoupen při rozvrhovém roku a nevznesl při něm odpor čís. 12.623.
- ke zmocnění právního zástupce v tuzemsku nestačí substituční doložka na plně moci cizozemských advokátů čís. 12.776.
- **zápis do seznamu:** ustanovení § 6 adv. řádu žádá jen, aby bylo hlasujícího rady sborového soudu v této vlastnosti po pět let použito, aniž by způsob použití omezovalo výhradně na činnost přímo u sborového soudu nebo dokonce jen v senátech sborového soudu; byla-li mu tudíž přidělena soudcovská činnost u okresního soudu v sídle sborového soudu, působil tím ve vlastnosti hlasujícího rady jako člen sborového soudu a jest mu započítati i tuto dobu do pětileté doby stanovené v § 6 adv. řádu čís. 12.683.
- do seznamu kandidátů advokacie nelze zapsati toho, kdo, ač provádí právní práce pro určitého advokáta, jako by byl jeho koncipientem, byl a jest zaměstnancem advokátova klienta, jenž ho platí, uhrazuje sociální a pojišťovací příspěvky a poskytuje mu kancelářské místnosti čís. 12.714.

Advokátní komora: úmluva o tom, že má rozhodnouti, zda je přiměřeným účet advokátův, jest úmluvou o jmenování rozhodčího; starosta uzavírající tuto smlouvu za obec, potřebuje zvláštního zmocnění obecním výborem (§ 1008 obč. zák.) čís. 12.563.

— tarif viz útraty sporu.

Advokátský spor viz advokát.

Agent obchodní viz obchodní jednatel.

— **pojišťovací:** nárok na provisi viz pojišťovací agent.

— jinak viz pojištění smluvní.

Akce losová viz společenstvo bytové (stavební).

— stavební viz stavební akce.

Akcept směnečný viz směnka.

Akciová společnost viz společnost akciová.

Akt: v prohlášeních československé železniční správy nelze spatřovati »akt« ve smyslu § 4 zákona ze dne 23. června 1926, čís. 156 sb. z. a n., neřeší-li se v nich otázka převzetí závazku, nýbrž jedná-li se jen o výši náhrady a o smírné rozhodnutí právě v předpokladu, že zásadní otázka, právní důvod náhrady a závazek československého státu, ani nepotřebuje bližšího zkoumání a výslovného řešení čís. 12.634.

— blankoskripturní viz směnka.

Aktivní oprávnění ke sporu, ke stížnosti viz oprávnění ke sporu, k rekursu.

Alimentační zákon viz výživné.

Aliud viz správa provady.

Ambulatorium zubní: přípustnost pořadu práva pro nárok na náhradu škody proti obci (na Moravě), ježto obec pověřila nezdatnou osobu vedením zubního ambulatoria pro chudé čís. 12.688.

Asignace viz poukaz.

Autobus viz živnost autobusová.

Automat: koupil-li hostinský hrací automat s tím, že trhová cena bude zaplácena »dle výběru« z automatu, aniž byla ujednána výše splátek nebo určitá doba splacení; kdy nastala splatnost trhové ceny čís. 12.275.

— pomocným obchodem podle čl. 273 obč. zák. jest i kup automatu pekařem, pokud jej ve své pekařské živnosti potřebuje anebo si slibuje od jeho používání podporu své živnosti čís. 12.343.

Automobil (motorové kolo): pojištění proti škodám, proti povinnému ručení viz tamže.

— trpí-li cesta jízdou automobilů, bývá-li rozježděna a stává-li se nesjízdou, takže ji ani majitel cesty nemůže užívatí, jde o nepřipustné rozšiřování služebnosti vozové cesty (§ 484 obč. zák.) čís. 12.460.

— k zabavení motocyklu se nevyžaduje, by při výkonu zabavení byl předložen certifikát čís. 12.687.

— ku převodu vlastnictví k automobilu nestačí odevzdání certifikátu, nýbrž jest třeba, by byl odevzdán též klíč, pokud se týče klíče, jež umožňují podle konstrukce automobilového typu, by se bylo lze dostatí k zařízením, jimiž jest automobil řízen čís. 13.144.

Automobilová stříkačka: zákon čís. 162/1908 ř. zák. se nevztahuje na pouliční automobilovou stříkačku, jež neslouží k dopravě osob nebo věcí čís. 12.391.

Automobilový zákon (zák. čís. 162/1908 ř. zák.): ani ustanoveními automobilového zákona ani ustanovením § 11 ex. ř. nebylo nijak pozměněno ustanovení čl. 112 obč. zák. čís. 12.577.

— — § 1 odst. 1: zákon se nevztahuje na pouliční automobilovou stříkačku, jež neslouží k dopravě osob nebo věcí čís. 12.391.

— — § 2 odst. 1: výjimečně lze vyhýbati do prava, nebylo-li jiného východiska podle stavu silnice a ruchu na ní k zabránění nehody hrozící z vyhýbání na levo; takovýmto zvláštním důvodem není, že vozka prostě nechce ze své nesprávné strany uhnouti a bičem poukáže, by protijedoucí vyhýbal rovněž na nesprávnou stranu, zejména stalo-li se tak v nepřehledné zatáčce čís. 12.377.

— — — »předjíždění« jest rozuměti každý pohyb vozidla do předu k vůli předstížení vozidla jedoucího před ním, ať při tom musí nebo nemusí vybočiti ze své jízdni dráhy čís. 12.455.

— — — předjížděné vozidlo není oprávněno podle své libosti určovati, po které straně je má zadní vozidlo předjeti, avšak, neuvolňuje-li místo po předepsané správné straně k průjezdu, neopravňuje to předjíždějící vozidlo, by předjíždělo po nesprávné straně, dokud se nepřesvědčí, že předjížděné vozidlo nabylo vědomost o zadnějším vozidlu a o jeho úmyslu předjeti čís. 12.455.

— — — chtělo-li se předjížděné vozidlo uhnouti ze své jízdni dráhy do leva, bylo povinností jeho řidiče, by se přesvědčil, zda mu nehrozí z toho nebezpečí čís. 12.455.

— — — řidič auta, jenž má dost místa předjeti chodce na větší odstup, není oprávněn ani při mírné rychlosti a ač dal výstražné znamení, těsně předjeti podle chodce, pohybujícího se týmž směrem, třebaže chodec ví o blížícím se autu čís. 12.564.

— — — prudké zbrzdění auta není vyloučeno ani při pomalé jízdě; mohl-li řidič auta ze zhasnutí stop-lampy na autě před ním jedoucím souditi na to, že auto chce jeti dále, nebo na to, že hodlá zastaviti, nelze spatřovati neopatrnost řidiče v tom, že nezastavil své auto po zhasnutí stop-lampy auta před ním jedoucího čís. 13.087.

- — — ustanovení má na mysli vadnou povahu silostroje; měl-li autobus konstruktivní vadu spočívající buď v tom, že šrouby nebo disky byly vadné neb že disky nevyhovovaly co do profilu, byl povahy vadné, a vylétla-li důsledkem této vady kola o poranila člověka, nastala škodná událost z povahy silostroje č. 12.333.
  - — — odst. (4): povinností chodce je ustoupit z jízdní dráhy na chodník, třebaže jde o málo frekventovanou vedlejší ulici; míra spoluzavinění staříčké ženy, jdoucí v jízdní dráze, a řidiče, těsně jí předjíždějícího č. 12.564.
  - — § 3 odst. (4): ručení podle § 3 (4) zákona jest ručením solidárním, nikoliv korreálním; žalovaný majitel provozu může se vyvinutí jen, dokáže-li, že škodná událost vznikla výlučně z právního důvodu (z provozu) nebo ze skutkového základu týkajícího se jen druhého ze zákona ručícího provozu č. 12.333.
  - — § 4: jde o přepravu auta ve smyslu § 4 zák., bylo-li auto přípevněno k jinému autu a jím vlečeno; lhotejno, že vlečené auto řídil jeho majitel č. 12.429.
  - — § 6: jde-li o náhradu škody podle občanského zákona, nedopadá ustanovení § 6, druhý odst., zákona aut. o propadně lůtě č. 13.157.
  - — § 8: i když jest věc posuzovatí podle občanského zákona, ručí vlastník silostroje za zavinění osob používaných při provozu, pokud jde o jejich služební výkon při provozu silostroje a pokud jsou splněny předpoklady § 1, odstavec první, zákona, za nichž by jinak vlastník silostroje ručil již ze zákona; vlastník silostroje ručí tu za zavinění řidiče bezvýhradně, nikoliv jen za předpkladu § 1315 obč. zák. č. 13.157.
- Autorské právo** viz původské právo.
- Autosprávkárna:** pokud jest její majitel drobným živnostníkem (§ 251 č. 6 ex. ř.) č. 12.834.
- Aval** viz směnka.
- Bagatelní nároky** viz nepatrné věci:
- Banka:** zákon č. 44/1933 sb. z. a n. viz peněžní ústav.
- Báňská bratrská pokladna** viz pokladna bratrská.
- Báňský podnik** viz hory.
- Bázeň nespravedlivá** (§ 870 obč. zák.): nespravedlivou jest bázeň, neměl-li hrozící práva použití donucovacího prostředku, jehož použil, anebo použil-li sice přípustného donucovacího prostředku, ale k jinému účelu, než k účelu podle zákona mu příslušejícímu č. 12.350.
- — — nezáleží na tom, zda předmětem hrozby (trestním oznámením) nebyl přímo ten, jemuž bylo pohroženo; stačí, že předmětem hrozby byla osoba mu blízká č. 12.350.
  - — — vynucená smlouva jest neplatná relativně; záleží na tom, na kom byla smlouva vynucena, zda chce nechat smlouvu v platnosti, aniž by byl povinen projevití dodatečně, když nátlak na něho pomínil, nesvobodnost svého prohlášení; stačí, že uplatňoval neplatnost smlouvy v obraně proti žalobě č. 12.350.
  - — — strana uzavřevši (do určité doby odvolatelný) soudní smír, nemůže namítati, že smír uzavřela a jej neodvolala z nespravedlivé a důvodné bázně vyvolané projevem procesního soudce a odpůrcem, byla-li zastoupena advokátem č. 12.607.
- Beneficium inventarii** viz dědic.
- Berní exekuce** viz exekuce berní.
- **správa:** svolení podle § 290 zák. č. 76/1927 sb. z. a n. viz rejstřík.
  - **úřad:** výkaz nedoplatek viz dražba vnucená nemovitosti (§ 210 ex. ř.).

Bez důvodná bázeň viz bázeň.

Bez důvodné obohacení viz obohacení bez důvodné (kondikce).

Bezelstnost: nebyl-li bezelstným zmocněnec, nelze ani zmocnítele pokládati za bezelstnou osobu při uplatnění presumptivního zmocnění podle čl. 47 obč. zák. č. 12.369.

- s hlediska § 87 směn. zák. jest rozhodně jen, zda žalobce věděl, nabýváje směnky, o námitkách dlužníka; nedbalost majitele při nabytí směnky. ba ani jeho hrubá nedbalost nestačí č. 12.845.
- jest na žalovaném, by prokázal obmyslnost držby; nestačí popírání držby práva vůbec č. 12.726.
- při nabytí vlastnického práva viz nabytí vlastnictví, vydržení.

Bezpečnostní opatření na místních drahách: vyžaduje se, by bezpečnostní opatření nařízená na přejezdu dozorcím úřadem v čase zřízení dráhy byla i za změněných poměrů dostatečná a účelná; změnou není jen změna na železničním tělese, nýbrž i změny v silniční dopravě; pokud jde o změnu v dopravních poměrech silničních č. 12.379.

- — výstražné tabule »pozor na vlak« tři kroky od trati umístěné a v noci neosvětlené nemohou po případě i při vynaložení náležitě pozornosti řidiči motorových vozidel nynějším požadavkům vyhověti č. 12.379.
- — dozorcí úřad může sprostiti místní dráhy jen od zřízení některého z druhů bezpečnostních opatření předepsaných pro prvotřídní dráhy, není však oprávněn sprostiti místní dráhu z povinností, by umístila výstražné tabule způsobem jejich účelu vyhovujícím; dráha jest povinna udržovati výstražnou tabuli v takovém stavu, by byla spatřitelná alespoň na 14 m od kolejnice č. 12.462.

Bilance: předložení její viz obchodní pomocník (§ 14 zák.).

Biograf viz kinematograf.

Blankosměnka viz směnka.

Bolestné viz náhrada škody podle § 1325 obč. zák.

Bratislavská bursa viz rozhodčí soud.

Bratrská pokladna viz pokladna bratrská.

Břemena nemovitosti viz dražba vnucená nemovitosti.

Břemeno reální viz reální břemeno.

Břimě důkazní viz důkaz.

Brno: dům, jenž jest v pozemkové knize zapsán do vlastnictví »ubytovacího městského úřadu a veškerého občanstva v Brně (Städtisches Brüner Quartieramt und sämtliche Bürgerschaft)« není ve vlastnictví brněnské obce; fond »k ubytování vojska« v Brně jest samostatným jměním účelovým, nadací; tento fond nepřelšel podle § 4 prozatímního obecního řádu hlavního města Brna č. 126 z. zák. z r. 1850 do jmění města Brna; ubytování vojska v Brně nebylo břemenem »obec řízícím« ve smyslu § 4 prozatímního řádu a fond k tomu účelu zřízený nebyl určen k »zapravování obecních potřeb« č. 13.147.

Bursa: rozhodčí soud viz rozhodčí soud.

Bydliště oddělené viz prozatímní opatření (§ 382 č. 8 ex. ř.).

Byt: služebnost viz tamže.

- člena stavebního družstva ve státním domě; právo státu k výpovědi č. 12.448; — jinak viz společenstvo stavební (bytové).
- **domovnícky** viz domovník.
- **náhradní:** pronajímatel náhradního bytu (§ 32 zákona o ochr. náj.) nemůže jednostranně zvýšiti nájemné, jež ujednal s nájemcem náhradního bytu č. 12.384.
- byt nemůže se státi náhradním bytem (ve smyslu zákona o ochraně nájemců) bez vědomí a souhlasu pronajímatele (vlastníka domu), není-li to-

tožný se stranou vypovídající; svolení se může státi i mlčky (konkludentním činem, § 863 obč. zák.), zejména tím, že vlastník domu svolil k pronájmu, ač podle okolností musil vědět, že se jím má nájemníku sjednati náhradní byt; okolnost, že náhradní byt byl takto najat jen na určitou dobu, jest bez významu vzhledem k ustanovení § 2 odst. (3) zákona o ochraně nájemců č. 12.758.

— nenastěhoval-li se při výpovědi podle § 1 odst. (2) č. 13 zákona o ochraně nájemců vypovězený do náhradního bytu opatřeného vypovídající stranou a podal-li proti usnesení udělovajícímu souhlas k výpovědi opravný prostředek, jednal jen v mezích práv zákonem mu přiznaných a není práv z újmy vypovídající straně vůbec, leč by byl tak jednal jen proto, by vypovídající straně způsobil škodu č. 12.885.

— **společný manžel** viz manželé.

Bytové družstvo viz společenstvo stavební (bytové).

Celní zákon viz clo.

Celní a monopolní řád viz tabák.

Cena kupní viz smlouva kupní.

— **obecná**: slovy »jaký užitek skýtá věc obvykle a všeobecně« v § 305 obč. zák., jest rozumět užitek, jaký skýtá věc všeobecně, tudíž každému, a obvykle při řádném hospodaření č. 12.925.

— — jinak viz dávka z přírůstku hodnoty nemovitosti.

— **výnosová** viz dávka z přírůstku hodnoty nemovitosti (odhad).

— **zkrácená** viz zkrácení přes polovinu ceny.

Certifikát viz automobil.

Cese viz postup.

Cesta veřejná viz veřejný statek.

— **vozová** viz služebnost pozemková.

Cesta z nouze: pro otázku, zda pozemek, pro který má býti zřízena nezbytná cesta, má spojení cestou se sítí veřejných cest, jehož potřebuje k řádnému hospodaření neb užívání, je lhotejno, zda snad v kraji je obvyklé, že se přejezd po lukách dovoluje č. 12.941.

— — není zapotřebí stanoviti určitou šíři cesty, na které má býti služebnost nezbytné cesty vykonávána, jde-li o výkon vozové služebnosti po soukromé cestě pro jízdu v určité šířce již upravené a nezbytná cesta záleží ve skutečnosti ve společném užívání soukromé cesty č. 12.941.

— — v řízení o zřízení nezbytné cesty nemá návrhatele podle zákona o nezbytných cestách vůbec nárok na náhradu útrat za vyjádření na bezúspěšný dovolací rekurs odpůrce, nýbrž jen podle § 11 (5) zákona č. 100/31 sb. z. a n. č. 12.941.

Cestující obchodní: výhrada obvodu viz obchodní pomocník (§ 26 zák.).

Církev biskupská methodistická Jihu: její missionářský výbor jest samostatným právním podmětem č. 12.397.

Citelná urážka manžela viz rozvod manželství.

Cizoložství: jako rozlukový důvod viz rozluka manželství.

Cizozemec: žalovaný cizozemec a příslušnost pracovních soudů č. 12.295.

— jistota na náklady rozepře viz tamže.

— a menšinový jazyk viz jazyk státní.

— příslušnost viz tamže.

Cizozemsko: záporný určovací spor zahájený v něm a námitka rozepře zahájené č. 12.427.

— příslušnost tuzemských soudů viz tamže.

Clausula rebus sic stantibus při výživném viz výživné.

Clo: ustanovení § 23 celního zákona č. 114/1927 sb. z. a n. a § 32 vl. nař. č. 168/1927 sb. z. a n., pokud se týkají soudní exekuce před skončením cel-

ního řízení, mají na mysli jen případy, kde celní správa celní zboží zadržela nebo převzala v úschovu; bylo-li jízdní kolo podle § 168 odst. (1) vládního nařízení č. 168/1927 sb. z. a n., stanovícího úkony pro jízdu jízdními koly a motorovými vozidly v pohraničním styku, jen zaznamenáno bez požadování celní jistoty se záznamní lhůtou a jeho soudní zabavení bylo provedeno v době, kdy kolo bylo v držení dlužníka a kdy záznamní lhůta ještě neuplynula, byla celní platební povinnost podle § 84 odst. (2) celního zákona č. 114/1927 sb. z. a n. jen podmíněná a nebyla soudnímu uschování zabaveného kola na překážku č. 13.136.

Condikce viz obohacení bezdůvodné (condikce).

Constitutum possessorium viz převod vlastnictví.

Cvičení vojenské viz vojenské cvičení.

Časopis: inserce viz tamže.

— nejza právním podmětem, není procesně způsobilý č. 12.440.

Částečný rozsudek viz rozsudek dílčí.

Čekací lhůta viz pojištění smluvní.

Čekatel rodinného domku viz společenstvo stavební (bytové).

— **svěření** viz svěření.

Československý stát viz stát československý.

Čestný plátec viz směnka.

Čin konkludentní: nároku ze správy lze se vzdáti i činem konkludentním; provedení věci u vědomí, že jest cizí, jest konkludentním činem, vzdáním se mlčky; koupěna-li věc (kůň), ač prodatel ručení odmítl, jest v tom kupitelův souhlas s odmítnutím ručení č. 12.265.

— — úmluva v živnostenském pracovním poměru o vyloučení výpovědní lhůty může se státi i mlčky; znaly-li obě strany, ujednávaly pracovní poměr ve stavební živnosti, zvyklost, že se považuje výpověď za vzájemně vyloučenou, zařídily-li se podle ní a nejednaly-li ani o výpovědní lhůtě, daly na jeho shodnou vůli, že pracovní poměr může býti zrušen bez výpovědi č. 12.411.

— — to, že smluvník přijal bez námitek stvrzenku, na jejímž rubu byla nenápadným způsobem vytištěna doložka, jež nebyla předmětem jednání, že jest vyloučenou zákonné ručení druhého smluvníka podle § 1313 a) obč. zák., není nutně souhlasem smluvníka s touto výhradou č. 12.770.

— — zaslal-li tiskař objednateli kartáčový otisk objednaného tisku s výzvou, aby vrátil v určité lhůtě opravený otisk, že, nebude-li ve lhůtě vrácen, bude pokládán za schválený, dal objednatel, nevrátiv otisk ve stanovené lhůtě, najevo, že souhlasí s tiskem, tak, jak byl v kartáčovém otisku, a že zprošťuje tiskaře ručení za chyby; lhotejno, že se tisk měl státi podle předepsaného vzoru a že se mezi stranami při objednávce tisku nestalo ujednání o kartáčovém otisku a lhůtě s tím spojené a pro objednatel závazné č. 12.861.

— — pokládal-li objednatel měnu kupní ceny uvedenou ve faktuře a tvořící podstatnou část smlouvy za omyl a učinil proti ní námitky, přece však nevyvodil z toho důsledek — ač dodavatel trval na této měně — a nedal zboží k dispozici, nýbrž je spotřeboval, — podrobil se dodatečně podmínce o měně č. 12.886.

— — i při ujednání státu s družstvem o stavbě domů a o přidělení bytů v nich, jež se stalo v rámci podpory stavebního ruchu, mohl se závazný projev úřadu jednajícího za stát státi jen písemně, nikoliv ústně nebo činy konkludentními č. 12.892.

Číšník: je-li desitiprocentní přírážka k účtu částí účtu, jež zaplatil host hostinskému, po případě číšníkovi jako jeho zřízenci a přísluší-li její případné rozdělení mezi číšníky hostinskému, jest k přírážce přihlížeti jako k části mzdy č. 12.355.

Člen družstva viz společenstvo výrobní a hospodářské.

- **Národního shromáždění:** důkaz jím o smyslu a výkladu zákona nepřipustný č. 12.830.
- Členská knížka:** nárok na vydání členské knížky podle § 4 (1) č. 2 zákona o státním příspěvku k podpoře nezaměstnaných ze dne 19. července 1921, č. 267 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 5. června 1930, č. 74 sb. z. a n., přísluší členu bez rozdílu, zda z organizace sám vystoupil, či zda byl vyloučen č. 12.642.
- Daň:** exekuce berní viz tamže.
- přednostní pořadí viz dražba v nucená nemovitosti.
  - vymáhání obecních přírážek nepřisluší obcí, nýbrž úřadům, daně vyměřivším; na tom nemění nic potvrzení pravomoci a vykonatelnosti okresním úřadem č. 12.691.
  - daně dodatečně předepsané jsou splatné do třiceti dnů ode dne doručení platebního rozkazu č. 12.825.
  - **z příjmů** (důchodová: zák. č. 76/1927 sb. z. a n.): přednostní pořadí viz dražba v nucená nemovitosti.
  - k zápisu dobrovolného zrušení veřejné obchodní společnosti do rejstříku není třeba svolení berní správy podle § 290 zákona; žádost berní správy, by byl odepřen výmaz firmy veřejné obchodní společnosti pro daňové nedoplatky, nebrání rejstříkovému soudu, by nevyhověl opovědi výmazu, jsou-li splněny ostatní podmínky č. 12.454.
  - při dožadání o přisežný výsledek podle §§ 301 a 340 zákona jde o procesní úkon, upravený civilním soudním řádem; platí tu proto co do přípustnosti opravných prostředků předpisy civilního soudního řádu, nikoliv předpisy nesporného řízení č. 12.444.
  - ustanovením § 265 zákona ze dne 15. června 1927, č. 76 sb. z. a n. zůstalo ustanovení § 124 č. 2 ex. ř. nedotčeno č. 12.974.
  - i za platnosti § 266 zákona o přímých daních ze dne 15. června 1927, č. 76 sb. z. a n., jest vyhrazeno soudu, by, rozvrhuje nejvyšší podání, zkoumal oprávněnost nároků pohledávek daňových na přednostní uspokojení č. 13.018.
  - **výdělková:** přednostní pořadí viz dražba v nucená nemovitosti (§ 216 č. 2 ex. ř.).
  - **z uhlí:** zákonné zmocnění daně vládě § 16 zákona č. 116/1921 sb. z. a n., platí obdobně i pro daň z uhlí; vláda mohla úroky z prodlení pro daň z uhlí stanovit jinak, než učinila ve vládním nařízení ze dne 3. května 1923, č. 92 sb. z. a n., ovšem nikoliv přes sazbu 10%, stanovenou zákonem č. 116/1921 sb. z. a n.; ustanovení § 23 (1) nařízení č. 89/1924 sb. z. a n., jímž stanovena pro úroky z prodlení v placení daně z uhlí sazba 10%, má oporu v zákoně č. 12.497.
- Dar:** zkrácení povinného dílu viz díl povinný.
- nejde o slib darovací, nýbrž o slib tvořící součást námezdní smlouvy, slíbila-li zaměstnavatelka zaměstnankyni, zůstane-li ve službě, při provádění krávy, zařízení s peřinami a, že jí vystrojí svatbu č. 12.922.
- Dávka(y) obecní:** v nucený správce nemovitosti jest oprávněn vybírat a žalobou vymáhat i obecní dávky z nájmu č. 12.903.
- **z přírůstku hodnoty nemovitosti** (nař. č. 143/1922 sb. z. a n., dodatek III):
  - převzetí: nezaplátil-li prodávatel dávku z přírůstku hodnoty nemovitosti, již kupitel nepřevzal, včas a bylo-li následkem toho na prodávacích nemovitostech pro dávku vloženo exekuční zástavní právo, jest kupitel nemovitostí tímto zástavním právem ve svém vlastnickém právu zaviněním prodávatele dotčen (zkrácen) a je oprávněn jeho nárok, by ho prodávatel onoho zatížení sprostil (opatřil výmaz onoho zástavního práva) č. 12.653.
  - **odhad:** dávky na opatření umělých hnojiv nejsou trvalým opakujícím se zatížením velkostatku č. 12.338.

- — — pro stanovení hodnoty k určitému dni jest bez významu, že předchůdce těžil z kalamitního, mnišskou zasaženého dříví č. 12.338.
  - — — jest nutné, by kromě ceny výnosové byla, aspoň za účelem kontroly, zjištěna, pokud lze, přímo cena prodejní srovnáním s cenami za podobné nemovitosti skutečně placenými, a teprve po srovnání obou cen byla určena cena obecná č. 12.338.
  - — — není úkolem odhadu posuzovati, zda nadměrné kácení lesa je těžením z podstaty nemovitosti č. 12.338.
  - — — nelze přihlídnouti k 10% srážce latifundní ve smyslu § 42 náhr. zák. aniž k 10% srážce za poplatek za propuštění velkostatku ze záboru č. 12.338.
  - — — odhadní hodnota, byl-li velkostatek v čase prodeje v záboru č. 12.339.
  - — — obecná cena jest totožná s cenou prodejovou; určení její kapitalisováním čistého výnosu jest předepsáno tam, kde její přímé zjištění pro nedostatek objektů vhodných ke srovnání není dobře možné neb aspoň spolehlivé; znalci musí se, i když vypočítali obecnou cenu kapitalisováním čistého výnosu, při závěrečném společném posudku aspoň pokusiti zjistiti obecnou (prodejovou) cenu také přímým srovnáním s cenami, za stejných okolností skutečně placenými, a vysloviti se o tom, zda cena, kapitalisováním výnosu zjištěná, se rovná docílitelné kupní tedy prodejní ceně, či se od ní, v jaké míře a z jakého důvodu odchyluje č. 12.339.
  - — — rekurs proti výběru znalců soudem a proti ustanovení určitých znalců jest nepřipustný č. 12.410.
- Dávky na opatření umělých hnojiv:** nejsou trvalým opakujícím se zatížením velkostatku č. 12.338.
- **opětující se** viz dražba v nucená nemovitosti (§ 216 odst. 2 ex. ř.).
  - **výměnkářské** viz dražba v nucená nemovitosti (§§ 225, 226 ex. ř.).
- Definitivní ustanovení:** soukromého zaměstnance není ustanovením s vyloučením výpovědi na doživotí č. 12.359.
- Delegace soudu:** žádost o delegaci soudu k projednání sporu (§ 31 i. n.) jest přípustná, i když jest spor podle § 190 c. ř. s. přerušen č. 12.876.
- Delibatické řízení:** nemůže býti zavedeno v řízení o povolení exekuce na základě italských rozsudků č. 12.290.
- Deník** viz listina společná.
- Deposice soudní** viz složení na soudě.
- Depurační povinnost:** zamítnutí pro tentokrát žaloby o zaplacení zbytku kupní ceny pro nesplnění depurační povinnosti č. 12.370.
- — — prodávatel nemovitosti, jenž se kupní smlouvou zavázal provésti depuraci převodního poplatku váznoucího na prodávané nemovitosti z dřívějšího jejího převodu, nemá depurační povinnost k tomu, komu kupitel nemovitost dále prodal nepostoupiv mu zároveň (osobní) nárok na depuraci č. 12.771.
- Desítiprocentní přírážka k účtu** viz zpropičné.
- Devalvace měny** viz měna.
- Devisová opatření:** je-li platební místo směnky v tuzemsku, jest povinností dlužníka, cizozemce, by si opatřil potřebné povolení k vývozu valuty, by mohl dostáti své povinnosti v tuzemsku č. 12.529.
- — — nejde o nemožnost plnění (vzhledem k devisovým předpisům), mělo-li býti plněno v říšských markách, nikoliv však efektivně č. 12.681.
  - — — povolení exekuce ve prospěch cizozemského věřitele nedotýká se povinností stran plynoucích z devisových předpisů a bude po případě věcí exekučního

soudu, aby učinil potřebné opatření a rozřešil otázky, jež by se v této souvislosti podle návrhů zúčastněných snad naskytly v řízení exekučním čís. 12.843.

- otázka nemožnosti plnění vzhledem k devisorvým předpisům nemá význam pro výrok rozsudku, odsuzujícího k placení, nýbrž má význam jen při plnění, pokud se týče při způsobu výkonu rozsudku čís. 12.887.
- žaluje-li tuzemec jako další indosatář tuzemského směnečného dlužníka, nemá porušení devisorvých předpisů remitentem a indosantem, jakož i dalším indosantem vliv na platnost směnečného oprávnění žalobcova čís. 12.957.
- rozsudek, kterým se v zásadě uznává platební povinnost žalovaného, nedotýká se nijak povinností stran z devisorvých předpisů čís. 12.978.

Dědic: díl povinný viz tamže.

- — svěřenství viz tamže.
- — a ochrana nájemců viz ochrana nájemců (§ 6 zák.).
- — oprávnění ke sporu viz pozůstalost.
- — přípustnost pořadu práva pro žalobu, již se dědic domáhá na druhém dědici zaplacení (části) peněz, jež prý má žalovaný bezdůvodně v držení a měl již v době úmrtí zůstavitele a jež zamířel při projednávání pozůstalosti, takže nebyly pojety do pozůstalosti čís. 13.009.
- — kdo, zabraňuje ve výkonu jeho jednostranné kontroly správy pozůstalosti, nejednal ve vlastním jméně, nýbrž jako zmocněnec všech spoludědiců, není pasivně legitimován k žalobě dědice o uznání a trpění výkonu kontroly správy pozůstalosti čís. 13.142.
- — ručení jeho: za zůstavitelovy dluhy ručí jen dědic, jemuž byla pozůstalost odevzdána, před odevzdáním ručí jen pozůstalost a jen ona je pasivně oprávněna ke sporu; lhotejno, že na pozůstalost byl uvalen konkurs a že přihlásivšímu se dědici nebylo nic odevzdáno z pozůstalosti jen proto, že po zrušení konkursu žádné jmění nezbylo čís. 12.263.
- — prohlásil-li dědic, přihlásivší se k pozůstalosti s dobrodíním inventáře, k pozůstalostnímu věřiteli, že veškeré závazky zůstavitele k němu sám vyrovná, jde o podstoupení vlastního osobního závazku dědice, nikoliv o podstoupení závazku jménem a v zastoupení pozůstalosti čís. 12.276.
- — exekuce (proz. opatření) proti němu: domáháno-li se na dědici zaplacení dávek výživného již dospělých a budoucích na dobu jednoho roku, jest pro prozatímní opatření pro dávky dospělé osvědčiti ohrožení podle § 379, druhý odstavec, ex. ř., kdežto u dávek budoucích toho není třeba vzhledem k § 5 zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931 čís. 12.324.
- — podle § 75 III. dílčí novely k obč. zák. lze naříditi prozatímní opatření i pro pohledávky již vykonatelné čís. 12.324.
- — exekuce dědicova věřitele proti dědici podle § 325 ex. ř. »zabavením a přikázáním jeho nároku proti pozůstalosti na vydání nemovitosti do pozůstalosti náležející, která dědici byla odevzdána odevzdací listinou v téže pozůstalosti vydanou avšak do pozemkové knihy dosud nevlouženou«, nelze povolit čís. 12.445.
- nepominutelný viz díl povinný.
- substituční viz substitute.

Dědická daň viz dražba vnucená nemovitosti (§ 231 odst. 3 ex. ř.).

- dohoda: pohledávka z odkazu a z dědické dohody v pozůstalosti jest nárokem obligačním, nikoliv věcným a nečiní nepřipustnou exekuci na nemovitost, na níž jest právem zástavním zajištěna; lhotejno, že se vklad zástavního práva pro pohledávku vymáhajícího věřitele na pozůstalostní nemovitost před vkladem práva vlastnického pro dědice stal neprávem čís. 13.063.
- přihláška viz pozůstalost.

Dělení společné věci viz společenství statků.

Dělitelný dluh: solidární dluh viz solidárnost závazku.

- byl-li jeden ze žalovaných již pravoplatně uznán povinným nikoliv rukou společnou a nerozdílnou zaplatiti celý dělitelný dluh, jest ve výroku odsuzujícím druhého žalovaného k zaplacení celého dluhu uvésti, že k zaplacení téhož dluhu byl již odsouzen prvý žalovaný čís. 12.541.

Dělnické pojištění viz pojištění sociální, úrazové.

Diferenční obchod viz hra a sázka.

Dí. povinný: žalobu podle § 951 obč. zák., již se nepominutelný dědic domáhá na obdarovaném, by mu vydal darovanou nemovitost k uhrazení toho, co se mu nedostává na povinném dílu, nelze knihovně poznamenati čís. 12.416.

- přežil-li rodič právem vyděděný zůstavitele, mají jeho potomci právo na povinný díl, a to i za života svého rodiče, i po jeho smrti čís. 12.365.
- žaloba domáhající se proti universálnímu dědici zjištění, že žalobci přísluší nárok »na vyměření a vydání povinného dílu a že žalovaný jest povinen vydati žalobci povinný díl z pozůstalosti«, jest žalobou určovací, nejde-li o zaplacení určité peněžité částky, odpovídající výši povinného dílu čís. 13.041.
- jediný dědic ze závěti, jenž neuznal nárok nepominutelného dědice na povinný díl, jest pasivně oprávněn i před odevzdáním pozůstalosti k žalobě nepominutelného dědice o zjištění, že má nárok na povinný díl čís. 13.041.

Dílčí dům: nejde o společenství, jež by bylo lze zrušiti podle § 830 obč. zák. veřejnou dražbou, je-li dům, jenž jest na venek jediným celkem, rozdělen na několik dílů, z nichž každý se skládá z určitých fyzických částí domu a každý jest zapsán jako dílčí dům v jiné knihovní vložce pro jiného vlastníka čís. 12.361.

— rozsudek viz rozsudek dílčí.

Dílo: smlouva o dílo viz tamže.

Disciplinární viz kárný.

Dispens: překážku manželství podle § 62 obč. zák. nelze ani podle československého právního řádu odstraniti dispensí podle § 83 obč. zák.; předpis § 96 obč. zák., podle něhož jen bezvinný manžel má právo domáhati se neplatnosti manželství, vztahuje se jen na překážky soukromoprávní, nikoliv i na veřejnoprávní čís. 13.107.

Dissoluční smlouva viz společnost.

Distanční obchod viz správa pro vady (čl. 347 obch. zák.).

Dítě: výživné viz výživné dítěte.

- povinnost k výživě rodičů viz výživné rodičů.
- dítě ještě nenarozené, avšak již počaté pokládá se za narozené, pokud jde o jeho vlastní práva (nárok podle § 1327 obč. zák.) čís. 12.640.
- stát neručí za škodu, kterou utrpělo dítě svěřené doзору státní opatrovníky čís. 13.049.
- oduznání manželského původu: neplatí-li o dítěti zákonná domněnka manželského převodu, nelze se domáhati žalobou oduznání jeho manželského původu, třebaš jest v matrice zapsáno jako manželské dítě čís. 12.614.
- svědectví matčino lze ve spojení s jinými průvody vzíti za podklad rozhodnutí o oduznání manželského původu dítěte čís. 12.972.
- omezenost průkaznosti matčiny výpovědi se nevztahuje na okolnost, zda žalobce zachoval tříměsíční lhůtu stanovenou zákonem k žalobě o oduznání manželského původu dítěte čís. 12.972.
- ten, kdo popírá, že žaloba byla podána v zákonné lhůtě, jest povinen vésti o tom důkaz proti žalujícímu manželovi matky dítěte čís. 12.972.
- pokud nelze se dovolacím soudu zabývatí otázkou, zda přichází v úvahu dvorský dekret ze dne 15. června 1835, čís. 39 sb. z. s. čís. 12.972.
- manželské: moc otcovská viz otec manželský.

- — odnárodňování dítěte viz otec manželský.
- — § 142 obč. zák.: i úmluva nerozvedených, nýbrž jen fakticky spolu ne-
zjištěných manželů o výchově a výživě dětí podléhá schválení opatrov-
nického soudu č. 12.443.
- — »třetí osobou« ve smyslu § 36 (4) zák. č. 100/1931 jest i účastník
řízení; najmě jest jím matka, byl-li zamítnut návrh otce, by mu bylo
dítě předáno do výchovy č. 12.559.
- — na základě usnesení opatrovnického soudu podle § 142 obč. zák. vy-
daného podle dohody manželů, jimž bylo manželi uloženo, by vydal
své manželce nezletilého syna a platil »téže« na jeho výchovu a výživu
výživné, nemůže vésti exekuci k vydobytí výživného nyní již zletilý
syn, nejednala-li matka, sjednávajíc dohodu, jako opatrovnice tehdy
nezletilého syna, nýbrž vlastním jménem č. 12.807.
- — bylo-li již pravoplatně rozhodnuto o tom, u koho z rodičů má býti dítě
vychováváno, a o výši výživného, nebyl opatrovnický soud oprávněn,
aby k oznámení o rozluce rodičů o výchově dítky a o placení výživného
znovu rozhodoval; učinil-li tak přece, jest opodstatněna zmatečnost po-
dle § 41 odst. (2) písm. e) zák. č. 100/1931 sb. z. a n. a jest zrušiti
všechna usnesení opatrovnickým soudem v tomto směru vydaná č. 12.855.
- — **nemanželské:** zjištění otcovství viz otec nemanželský.
- — jde-li o rozhodnutí, komu má býti nemanželské dítě, jehož matka ze-
mřela, dáno do výživy a výchovy, zda nejbližší pokrevní příbuzné, ba-
bičce, v jejíž výživě a výchově dosud jest, či nemanželskému otci, jest
babičku pokládati za účastnici nesporného řízení oprávněnou k rekursu
č. 12.678.
- — nemanželský otec nemusí býti slyšen o tom, k jakému povolání má
býti nemanželské dítě určeno č. 12.558.
- — usnesení poručenského soudu o způsobu dalšího výchování nemanžel-
ského dítěte, zejména o tom, zda se má věnovati studiím čili nic, víže
sice poručníka, matku dítěte i dítě samo, nikoliv však jeho otce ani
procesní soud v otázce, zda otec, jemuž byla původně uložena vyživo-
vací povinnost rozsudkem, jest povinen hraditi zvýšené náklady za tuto
výchovu č. 12.506.
- Dluh:** placení jeho viz placení.
- — převzetí jeho viz převzetí dluhu.
- — složení na soudě viz tamže.
- — **dělitelný** viz dělitelný dluh.
- — **hypotekární** viz hypoteka, zástavní právo.
- — **knihovní** viz dražba vnucená nemovitosti.
- — **donosný či odběrný:** donosný dluh pojistníka změnil se podle § 24 druhé
věty zákona o pojišťovací smlouvě v dluh odběrný tím, že pojistitel
zasílal pojistníku po čtyři po sobě jdoucí lhůty složenky k použití při
placení ročních premií č. 12.718.
- — **korreální** viz solidárnost závazku.
- — **směnečný** viz směnka.
- — **solidární** viz solidárnost závazku.
- Dny na poště** viz lhůta (§ 89 org. zák.).
- Doba čekací** viz pojištění smluvní.
- — **pracovní osmihodinná** (zák. č. 91/1918 sb. z. a n.): noční hlídač továrního
podniku patří do skupiny osob uvedených v § 12, druhý odstavec, zá-
kona č. 12.422.
- — použití druhé odstavce § 12 zák. není vyloučeno tím, že zaměstnanec
koná hlídkovou službu v noci a že z 12 hodin odpočinku náležejících
zaměstnanci podle § 12 zák. nepřipadá aspoň 8 hodin na nepřetržitý
noční klid č. 12.422.

- — výnos ministerstva sociální péče ze dne 21. března 1919, čís. 4751/
III-19, pokud ve vysvětlivkách k § 12 zák. uvádí, že pod ustanovení
druhého odstavce § 12 jest počítati také ponocné atd., jest ve shodě
s tímto zákonem č. 12.422.
- — hajný ve státních lesích, který má denní, týdenní nebo měsíční plat,
není vyňat z ochrany zákona o osmihodinné pracovní době č. 12.996.
- — paušalování odměny za práce přes čas tím způsobem, že odměna za
případné práce přes čas jest zahrnuta ve smluvené odměně za veškeré
práce, jež jest zaměstnanec povinen konati podle služební smlouvy,
není zakázáno a jest přípustným a vhodným způsobem odměňování
služeb, které nelze pro jich měnivost ohraničiti určitým počtem pra-
covních hodin a které zaměstnavatel nemůže spolehlivě kontrolovati
č. 12.996.
- — povolení nepřetržitého provozu (ve sladovnách) znamená, že podniku
jest povoleno jako výjimka z dvaatřicetihodinového klidu stanoveného
v § 4 zákona, by k vůli vystřídání směn prodloužil denní, pokud se týče
týdenní pracovní dobu, stanovenou v § 1 zákona, pod podmínkou, že
dvaatřicetihodinový klid případně zaměstnanci vždy aspoň třetí týden
na neděli, a že hodiny, o něž při střídání zaměstnanců práce v týdně
bude přesahovati 48 hodin, budou jim při výplatě mzdy počítány jako
práce přes čas č. 13.038.
- — při nedovolených pracích přes čas jest zaměstnanec oprávněn,
domáhati se náhrady pro bezdůvodné obohacení zaměstnavatele, a
z něhož mu vzešla újma; stačí, přednesl-li žalobce ve sporu a nabídl
o tom důkazy, že vykonal pro žalovaného jako svého zaměstnavatele
práci v pracovních hodinách přes čas a že za ně neobdržel zaplacenou,
a domáhal-li se na žalovaném, by mu za ně zaplatil č. 13.131.
- Dobré mravy** viz neplatnost smlouvy.
- — **soutěže** viz soutěž nekalá.
- Dobrodiní inventáře** viz dědic (ručení jeho).
- Dobývání ledu a písku z řeky** viz voda.
- Dodatečný zápis č. 117/1929 sb. z. a n.** viz soupis pohledávek.
- Dohoda o příslušnosti** viz příslušnost (§ 104 j. n.).
- — **dědická** viz dědická dohoda.
- Dohodčí smlouva** viz smlouva sprostředkovatelská.
- Dohodnocení** viz měna.
- Doklady k přihlášce při rozvrhu** viz dražba vnucená nemovi-
tosti (§ 210 ex. ř.).
- Doložka generální** viz soutěž nekalá.
- — **rebus sic stantibus:** při výživném viz výživné.
- — **rukojemská:** na směnce viz směnka.
- Domácí trh práce** viz ochrana domácího trhu práce.
- Domácnost manželů** viz manželé.
- Domocil ve směnce** viz směnka.
- Domovníci** (zák. č. 82/1920 sb. z. a n.): lze platně uzavřiti smlouvu, podle níž
se domovník zavazuje konati za úhrnkovou odměnu vlastníku domu za
trvání domovníckého poměru i další služby k ryze domovníckým povin-
nostem nenáležející jen tehdy, jsou-li tyto zvláštní služby v úhrnkové od-
měně přiměřeně honorovány; smlouva tomuto požadavku nehovící je podle
§ 879 obč. zák. nicotná; domovník může se domáhati náhrady za tyto zvláštní
úkony na druhé straně, jimiž je tato obohacena, prokáže-li, že všemi výho-
dami mu udělenými nebyl v náležitě vyšší odměněn, že mu totiž kromě úplaty
za domovnícké práce bylo méně zaplacenou, než činí mzda za tyto další
úkony v místě obvyklá č. 12.895.
- — domovník má nárok na klíčnou proti vlastníku domu jen, šlo-li o lidi jeho do-
mácnosti nebo takové, kteří na jeho příkaz, s jeho svolením nebo v jeho

zájmu se měli dostavití do domu; dotčený nárok domovníků lze jinak upravití jen písemní smlouvou čís. 12.895.

Donosný dluh viz dluh donosný.

Doplnění povinného dílu viz díl povinný.

Donucení viz bázeň nespravedlivá.

Doprava autobusová viz živnost autobusová.

— **železniční: čl. 48 § 11 dopr. ř. čís. 244/28 sb. z. a n.:** bylo-li přeškrtnutí jména odesílatele v nákladním listu a nahrazení jeho jménem zasílatele příčinou, že zásilka nebyla doručena na správné místo, jde neprovedení pokud se týče nesprávné provedení přepravní smlouvy na vrub toho, kdo provedl škrtnutí čís. 12.717.

— **čl. 71 § 10 dopr. ř. čís. 144/28 sb. z. a n.:** telegrafická opatření stanice odesílací adresovaná stanici určení mohou se týkatí jen změny přepravní smlouvy; měla-li podle doslovu telegramu stanice určení zásilku vydatí, musela při použití péče řádného obchodníka seznati, že jde o zkomolený telegram a neměla zboží vydatí až do objasnění správného znění telegramu a až do obdržení písemného prohlášení, jež bylo v telegramu avisováno čís. 12.839.

— **čl. 90 § 2 a) dopr. ř. čís. 144/28 sb. z. a n.:** zákonná domněnka, že škoda vznikla z nebezpečí souvisejícího s přepravou v otevřeném voze, neplatí, vzňal-li se otevřený vůz naložený slámou od hořících jiných vozů a vzňal-li se i následující krytý vůz naložený obilím v zrnu čís. 12.636.

— **mezinárodní:** vzhledem ke čl. XXV. smlouvy s Maďarskem čís. 120/1927 sb. z. a n. jest omezení slevy v pol. 81 tř. 27 maďarského svazového tarifu díl II. sešit 1 ze dne 1. ledna 1926 na uhlí tuzemské pokládati za neplatné čís. 12.266.

— **sjednávši se železniční správou zařadovací smlouvu** ohledně svého soukromého vozu, podrobil se zasílatel ustanovením mezinárodního reglementu o soukromých vozech; v takovém případě rozhodují jen ustanovení zařadovací smlouvy a mezinárodního reglementu, nikoliv ustanovení občanského zákona a mezinárodní úmluvy o přepravě zboží čís. 140/1928 sb. z. a n.; ze smlouvy zařadovací a z mezinárodního reglementu muselo by býti patrné, že o poškozených soukromých vozech, pokud jsou dopravovány prázdné, platí mezinárodní úmluvy o přepravě zboží čís. 12.395.

— **ustanovení čl. 27 mezinárodní úmluvy železniční** ze dne 14. října 1890, čís. 186 ř. zák. z roku 1892, platí i pro nároky na vrácení přeplaceného dovozného; doplňovací ustanovení vydané k čl. 12 m. ú. ž. nemá moc zákona, jimž by byla změněna pravidla mezinárodní úmluvy železniční čís. 12.491.

— **pro vagony** podané v rumunských odesílacích stanicích s mezinárodními nákladními listy, adresované na cizozemskou stanici, platí pro výpočet dovozného na rumunské traťi ustanovení odst. B. nařízení pro tarifování živého dobytka při mezinárodní přepravě uveřejněné ve věstníku čís. 234 Foia officiala z 21. června 1926 čís. 12.491.

— **otázka, zda Foia officiala** jest orgánem, ve kterém se uveřejňují tarify a změny tarifu a zda uveřejněné v něm výnosy jest pokládati za řádně uveřejněné, jest otázkou cizozemského práva a tedy podle § 271 c. ř. s. otázkou skutkovou čís. 12.491.

— **foia officiala** jest úředním věstníkem rumunských státních drah s platností a účinností pro železnice i strany a jest výnosy čís. 234 a 293 tam uveřejněné považovati za řádně uveřejněné čís. 12.491.

Doručení: lhůta k opravnému prostředku viz tamže.

— **veřejnou vyhláškou** viz úpadek (§ 190 k. ř. z r. 1931), vyrovnání (§ 70 vyr. ř. z r. 1931).

— **ve Švýcarsku** viz Švýcarsko.

— **vada** v doručení sménečného platebního příkazu a rekurs proti povolení exekuce čís. 12.328.

— **byla-li žaloba** doručena osobě téhož jména se žalovanou, již žalobce nemínil žalovati, nestala se tato osoba stranou rozepře; v napotomném udání rozeznávacího znaménka (>mladší<) nelze spatřovati změnu žaloby; prvý rok, konaný s osobou, již byla žaloba neprávem doručena, jest k žalobcovu návrhu zrušiti, a žalobní odpověď jí podanou vrátiti; osoba, již byla žaloba neprávem doručena, nemá proti žalobci nárok na náhradu útrat podle §§ 40, 55 c. ř. s., nýbrž se může jich náhrady domáhati na žalobci jen pořadem práva čís. 12.995.

— **§ 93 c. ř. s.:** porušení předpisu § 93 c. ř. s. jest zmatečností bez rozdílu, zda jde o spor advokátský čili nic čís. 13.109.

— **§ 101 c. ř. s.:** cestu na pole nelze u rolníka považovati za pracoviště čís. 12.270.

— **§ 106 c. ř. s.:** podepsal-li žalovaný vlastnoručně zpáteční lístek o doručení žaloby, bylo na něm, by si vyžádal žalobu i obsílku k prvému roku od domácích lidí, kteří prý je přijali čís. 12.375.

— **§ 109 c. ř. s.:** ustanovení nelze použiti, odepřel-li adresát přijmouti zásilku doručenou mu mimo místa uvedená v tomto zákonném ustanovení čís. 12.270.

— **o tom, že bylo odepřeno zaplatiti** poštovné (§ 109 c. ř. s. a čl. II. zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n.), lze mluvití teprve, když byl adresát k zaplacení poštovním orgánem vyzván a zdráhal se tak učiniti čís. 12.285.

Doručný dluh viz dluh donosný či odběrný.

Dovolací rekurs viz stížnost.

Dovolání: přerušeni řízení viz tamže.

— **přípustnost:** nejen opožděně podaná, nýbrž i nepřipustná dovolání mají býti soudem prvě stolice odmítnuta; neučiní-li tak procesní soud, není vyloučeno, by tak neučinil odvolací soud čís. 12.917.

— **§ 502 odst. 2 c. ř. s.:** jde o jediný nárok, uplatňován-li v žalobě nárok na náhradu škody, ježto nedodržením dohody o klidu řízení žalovaným zaplatil žalobce útraty sporu a útraty trestního řízení čís. 12.489.

— **pohledávku** na zaplacení dlužných ročních příspěvků jest posuzovati co do věcné příslušnosti i co do způsobu řízení a opravných prostředků jednotně čís. 12.737.

— **§ 502 odst. 3 c. ř. s.:** dovolání jest nepřipustné, zažalováno-li několik pohledávek, z nichž žádná nepřevyšovala 2.000 Kč, třebas byla proti zažalovaným pohledávkám namítnuta započtením vzájemná pohledávka přes 2.000 Kč čís. 12.548.

— **třebas** dovolatel v dovolání neuplatnil, že pro posouzení otázky přípustnosti dovolání hodnota předmětu sporu nebyla stanovena, bylo přece na odpůrci dovolatele, by se tím v dovolací odpovědi zabýval a po případě uplatnil nepřipustnost dovolání; neučinil-li tak a zabýval-li se v dovolací odpovědi jen věcí samou, nelze dovolací odpověď považovati za účelnu čís. 12.810. jde o jednotný nárok, vyvěrá-li z téhož skutkového a právního základu, třebas jest se domáháno zaplacení částečně z důvodu postupu ze zákona, částečně z důvodu postupu ze smlouvy čís. 13087.

— **§ 502 odst. 4 c. ř. s.:** nenapadla-li strana právní názor vyslovený ve zrušovací usnesení odvolacího soudu, ač byla vyhrazena pravomoc, nemůže to doháněti v dovolání z napotomního rozsudku odvolacího soudu čís. 12.401.

— **návrh dovolací:** nestačí návrh, by po formální stránce bylo vydáno rozhodnutí, nepraví-li, jaké věcné rozhodnutí žádá čís. 12.952.

— **dovolací důvody:** § 503 čís. 2 c. ř. s.: nebyla-li strana při skončení jednání podle § 193 c. ř. s. vyrozuměna o provádění důkazu (důležitým) svědkem před dožádaným soudem, nejde sice o zmatek, avšak po případě o vadu řízení čís. 12.319.

- nebyla-li strana přítomna při vyhlášení průvodního usnesení, jest v tom, že v obsílce nařizující její výslech nebyl uveden předmět výslechu, spatřovati kusost řízení č. 12.532.
- výtky, že odvolací soud neprávem přihlížel k nedovolené novotě, nezakládá dovolací důvod vadnosti řízení, nýbrž vadnosti rozhodnutí, totiž rozporu se spisy č. 12.658.
- vadnost odvolacího řízení (§ 503 č. 2 c. ř. s.) nelze spatřovati v tom, že se odvolací soud v pracovním sporu, projednav věc znovu, odchýlil od zjištění prvního soudu č. 13.131.
- pokud nejde o podstatnou vadu ve smyslu § 503 č. 2 c. ř. s., nebyla-li strana vyzooměna o zřízení zástupce chudých pro ni a bylo-li jí tím zabráněno dostavití se k ústnímu jednání a poskytnutí potřebnou informaci č. 13.132.
- § 503 č. 3 c. ř. s.: výtky, že odvolací soud neprávem přihlížel k nedovolené novotě, nezakládá dovolací důvod vadnosti řízení, nýbrž vadnosti rozhodnutí, totiž rozporu se spisy č. 12.658.
- **rozhodnutí:** pokud nelze se dovolacímu soudu zabývatí otázkou, zda přichází v úvahu dvorský dekret ze dne 15. června 2835, č. 39 sb. z. s. č. 11.972.

Dovozné viz doprava železniční.

Dozor nad dítětem: nedostatkem dozoru nad dítětem jest nedostatek dobré vůle zabránit, by dítě nepřišlo k úrazu č. 12.312.

— stát neručí za škodu, kterou utrpělo dítě svěřené dozoru státní opatrovny č. 13.049.

Dozorčí rada viz společenstvo výrobní a hospodářské.

— **stížnost viz stížnost dozorčí.**

Dožadání o přisečný výslech (podle §§ 301, 340 zák. č. 76/1927 sb. z. a n.) viz daň z příjmů.

Dráha Košicko-Bohumínská viz Košicko-Bohumínská dráha.

— **místní viz bezpečnostní opatření.**

Dražba: odklad podle zák. č. 74/1933 sb. z. a n. viz zemědělec.

— **dvorský dekret č. 277/1838 sb. z. s.:** nepřiči se mu ujednání mezi věřitelovým zmocněncem a třetí osobou, podle něhož věřitelův zmocněnec vydraží zabavené předměty tak, aby věřitel byl kryt, a třetí osoba měla pak převzítí vydražené věci za cenu, za kterou je zmocněnec vydražit č. 12.808.

— **zák. č. 1/1933 sb. z. a n.:** ustanovení zákona nemůže býti použito i při rozhodování vydaných před jeho účinností, třebaže se doručení stalo až po jeho účinnosti č. 12.666.

— ustanovení § 1 odst. (2) zákona, podle něhož nemohou býti v žádném případě zcizeny nemovité věci za cenu nižší než za dvě třetiny odhadní ceny, nelze použítí při opětné dražbě, byla-li první (původní) dražba provedena již před účinností řečeného zákona, před 5. lednem 1933 č. 12.827.

— ustanovení § 1 zákona platí i pro dražbu první, i pro dražbu opětnou, zůstala-li první dražba (provedená za účinnosti zákona č. 1/1933) bezvýslednou nebo nesplnil-li vydražitel dražební podmínky č. 13.023.

— **opětne viz dražba vnučená nemovitosti (§ 154 ex. ř.).**

— **vnučená nemovitosti:** a poznámka fideikomisární substituce viz substituce fideikomisární.

— **§ 133 ex. ř.:** je-li dražební řízení již skončeno a opravný prostředek tohoto řízení se týkající nebyl podán, nýbrž jde již jen o rozvrh nejvyššího podání a jen toho se také rekurs týkal, nebyl rekursní soud oprávněn, aby se zabýval otázkou proveditelnosti a přípustnosti dražby č. 12.268.

— **zákaz zcizení a zatížení ve smyslu § 60 vlád. nař. č. 191/1921 sb. z. a n. není na závadu exekuci vnučenou dražbou, obzvláště pro věřitele,**

jehož zástavní právo bylo vloženo do pozemkové knihy časově před zaručenou hypotekární pohledávkou a před zápisem zákazu zcizení a zatížení č. 12.596.

— **§ 134 ex. ř.:** postupovati podle §§ 134 třetí odstavce a 101 ex. ř. jest jen, je-li dražební řízení podle stavu pozemkové knihy neproveditelné; k takovému postupu neopravňuje však pouhý nesouhlas mezi knihovním a skutečným stavem; okolnost, že budova (tančárna) postavená na jedné nemovitosti zasahuje částečně i na pozemek připsaný jinému, není knihovní závadou, činící dražební řízení té neb oné nemovitosti neproveditelným; pokud lze provéstí prodej obou nemovitostí; rozdělení výtěžku v tomto případě č. 13.077.

— **§ 150 ex. ř.:** postoupilo-li právo doživotního a neřílného požívání podle § 46 třetí dílí novely přednost bezprostředně za ním jdoucí hypotece, nemá již přednost před knihovním věřitelem a nemůže již býti ve smyslu § 150 ex. ř. převzato vydražitelem bez započtení na nejvyšší podání č. 12.942.

— **§ 151 ex. ř.:** podstatným znakem venkovského statku podle § 151 třetí odstavce jest, by budovy na statku sloužily účelům zemědělským a nikoliv opačně, aby pozemky sloužily používání budov; jsou-li budovy na pozemcích zařízeny k účelům zemědělským, jde o venkovský statek, třebaže jejich odhadní hodnota i se stavební parcelou a zahradou jest vyšší než odhadní cena pozemků; hostejno, že pozemky jsou propachtovány a že povinný má i ještě jiné požitky č. 12.976.

— **§ 154 ex. ř.:** návrh na opětnou dražbu nepředpokládá pravoplatnost rozvrhového usnesení č. 12.979.

— pokud o návrhu na opětnou dražbu podle § 154 ex. ř. jest vyslechnouti obmeškalého vydražitele č. 13.029.

— s opětné dražby sejde, nabízel-li vydražitel v dovolacím rekursu proti povolení opětné dražby k doplnění chybějící částky nejvyššího podání peníze ze vkladních knížek, jež byly přijaty jako vadium, a lze-li tímto způsobem doplnění provéstí č. 13.029.

— i pro dodatné, původní rozvrhové řízení doplňující rozvrhové řízení, týkající se vadia obmeškalého vydražitele, jest rozhodná jen původní včasná přihláška č. 12.477.

— **§ 156 ex. ř.:** pokud k příspěvkům Vodnímu družstvu budoucně splatným ve smyslu dražebních podmínek patří všechny amortisační splátky k umovení meliorační zápůjčky, a to i oné částky zápůjčky, která byla již splatná a byla teprve dodatečně pojata do rozpočtu splátek k umovení meliorační zápůjčky; o to, které budoucně splatné příspěvky převzal vydražitel a které mají býti uhrazeny z nejvyššího podání, rozhoduje soud exekuční č. 12.482.

— vyklizení vydražené nemovitosti o sobě, záležející jen v odstranění movitých věcí a osob z vydražené nemovitosti podle § 349 ex. ř., lze povolití i před splněním dražebních podmínek vydražitelem č. 12.686.

— vydražitel není oprávněn k výpovědi z nájmu ve vydražené nemovitosti, dokud není jeho vlastnické právo vloženo do pozemkové knihy; účinnost výpovědi z najatého předmětu jest posuzovati podle doby, kdy byla výpověď dána; obdoba zásady § 406 c. ř. s. tu neplatí č. 12.946.

— **§ 159 ex. ř.:** viz správa zatímni nemovitosti.

— **§ 162 ex. ř.:** opomenutí soudu, jenž schválil dražební podmínky, uchylující se od předpisu § 150 ex. ř. v otázce převzetí nájemního práva bez započtení na nejvyšší podání, nenařídív podle § 162 ex. ř. rok k určení dražebních podmínek, není důvodem zmatečnosti, nýbrž jest jen důvodem k rekursu osobám dotčeným tímto postupem soudu; nepodařilo-li, ač usnesení schvalující dražební podmínky bylo jim řádně doručeno, proti němu rekurs, způsobily, že dražební podmínky, přičiči se normálními podmínkám, nabyly moci práva, a nemohou své opomenutí

napraviti teprve opravným prostředkem proti rozvrhovému usnesení č. 12.363.

§ 163 ex. ř.: o ocenění břemene výměnku, které má být vydražitelem převzato jen, pokud bude uhrazeno rozvrhovou podstatou, jest rozhodnout teprve v řízení rozvrhovém a nemá toto ocenění místa při ustanovení dražebních podmínek, nebylo-li docíleno v tomto směru dohody všech účastníků č. 12.453.

§ 172/2 ex. ř.: má-li pohledávce veřejného orgánu, knihovně nezajištěné, být zachováno přednostní pořadí, musí být přihláška podle § 172, druhý odstavec, ex. ř. již před započítáním dražby na soudě; nestačí, že byla podána před dražebním rokem na poštu č. 12.358.

§ 183 ex. ř.: zápisy nabyté pravoplatně proti vydražiteli nejsou poznámkou uděleného příklepu dotčeny č. 12.725.

jsou-li splněny podmínky § 3 zák. č. 93/1931 sb. z. a n., jest přípustným příklep i bez svolení St. poz. úřadu; k udělení příklepu není třeba potvrzení St. poz. úřadu podle § 6 (3) zák. č. 93/1931 č. 12.751.

§ 187 ex. ř.: povinný, jenž byl podle prvního odstavce § 171 ex. ř. vyrozuměn o dražbě, může podatí rekurs proti udělení příklepu podle poslední věty prvního odstavce § 187 ex. ř., avšak jen z odpůřícího důvodu § 184 č. 3 ex. ř.; nebyl-li při dražbě přítomen a uplatňuje-li jiné odpůřící důvody, jest jeho rekurs nepřipustný č. 12.512.

rekursní soud musí sice z úřadu přihlížeti k vadám uvedeným v § 184 č. 2, 3, 4, 6 a 7 ex. ř., ale jen, nabyli-li o nich vědomostí opravným prostředkem podle zákona přípustným č. 12.512.

§ 209 ex. ř.: kancelářský úředník advokáta nebyl oprávněn zastupovati při rozvrhovém roku (§ 209 ex. ř.) advokáta klienta, třebaže se dodatečně vykázal legitimací advokátní komory a soud jeho odpor vznesený jménem klienta jeho šéfa přijal a o něm jednal a rozhodl; klient nebyl tu zastoupen při rozvrhovém roku a nevznesl při něm odpor č. 12.623.

§ 210 ex. ř.: i pro dodatné, původní rozvrhové řízení doplňující rozvrhové řízení týkající se vadia obmeškaleho vydražitele, jest rozhodná jen původní včasná přihláška č. 12.477.

u daňových nedoplatků, u nichž nastala sice již splatnost podle § 270 zák. č. 76/1927 sb. z. a n., jež však nebyly ještě předepsány, nelze požadovati, by k jejich přihlášce k rozvrhovému roku byl připojen platební rozkaz nebo výkaz nedoplatků, nýbrž stačí přihláška, jsou-li z ní patrné podmínky pro požadované přednostní pořadí a vyhovuje-li přihláška i po formální stránce zákonným předpisům č. 12.880.

§ 211 ex. ř.: byla-li služebnost přikázána na srazku z nejvyššího podání, jest vydražitel oprávněn k odporu (k rekursu) v otázce výměry uhražovací jistiny č. 12.711.

§ 213 ex. ř.: soud řídící jednání podle § 213, druhý odstavec, ex. ř. jest oprávněn zjednat si jasno o okolnostech sméodatných pro rozhodnutí otázky pořadí napadeného odporem jen výsledkem přítomných osob dotčených odporem a to ústním jednáním podle § 59 ex. ř., o němž platí předpisy §§ 171 a 225 c. ř. s., nikoliv i výsledkem svědka věřitelem při rozvrhovém roku navrženého č. 12.602.

při roku o rozvrhu nejvyššího podání za exekučně prodanou nemovitost, náležející do konkursní podstaty, není správce konkursní podstaty oprávněn podávati odpor jako zástupce konkursního věřitelstva č. 12.623.

odpor a rekurs je přípustný i proti odhadní ceně služebnosti vzaté za základ rozvrhu č. 12.711.

byl-li vklad vnuceného práva zástavního v poznamenaném pořadí povolen, nebyl-li proti tomu podán opravný prostředek, a zadní věřitel nepodal odpor, brání formální právní moc zápisu soudci při rozvrhu nejvyššího podání, by k této neplatnosti přihlížel z úřadu č. 12.959.

§ 216 ex. ř. č. 1: ustanovením § 265 zákona č. 76/1927s b. z. a n. nebyl změněn velcí předpis § 217 č. 1 ex. ř. č. 12.671.

č. 2: přednostní pořadí podle § 265 zákona č. 76/1927 sb. z. a n. platí pro daňové pohledávky tam zmíněné ode dne příklepu zpět počítaje, i když dražebnímu řízení předcházela vnucená správa nemovitostí č. 12.671.

daně dodatečně předepsané jsou splatné do třiceti dnů ode dne doručení platebního rozkazu č. 12.825.

i za platnosti § 266 zákona o přímých daních ze dne 15. června 1927, č. 76 sb. z. a n., jest vyhraženo soudu, by, rozvrhuje nejvyšší podání, zkoumal oprávněnost nároků u pohledávek daňových na přednostní uspokojení č. 13.018.

napotomní vklad zástavního práva pro převodní poplatky, pro něž již byl povolen záznam zástavního práva, není (účinným) prostředkem k vydobytí poplatku, jímž by se přerušovalo právo přednosti č. 12.734.

soudu rozvrhujícímu nejvyšší podání nepřísluší řešiti otázku, zda přihlášený převodní poplatek byl vyměřen z předběžné smlouvy tržové, či ze smlouvy definitivní, aniž otázku, jaké povahy byla kupní smlouva, z níž byl převodní poplatek vyměřen, a proč se smlouvy té sešlo č. 12.833.

není věci exekučního soudu zjišťovati, zda platební rozkaz, podle kterého byl převodní poplatek přikázán, je správný a totožný s platebním rozkazem, který by základem knihovního zápisu pro převodní poplatek č. 12.833.

pro trvání přednostního zástavního práva pro příspěvky Úrazové pojišťovny dělnické není rozhodná doba, kterou příspěvky připadají, nýbrž doba jejich splatnosti č. 12.809.

splatnost pojistných dávek pro Úrazovou pojišťovnu dělnickou, podle níž se řídí trvání přednostního zástavního práva pro ně ve smyslu § 265 zákona č. 76/1927 sb. z. a n., určuje se předpisy §§ 28 a 29 min. vyhlášky č. 13/1889 ř. zák. a § 21 zák. č. 1/1888 ř. zák. změněného § 6 zákona č. 300/1921 sb. z. a n. č. 12.835.

č. 4: přikázání pohledávky státu v knihovním pořadí nevádí, že zástavní právo pro ni bylo nedopatřením v žádosti o jeho zápis v pozemkové knize jen »poznámenáno«, nikoliv »zaznamenáno« č. 12.783.

odst. 2: úroky zadrželé až do zástavního zajištění hlavní pohledávky a spolu s hlavní pohledávkou zástavně s udáním dne, ode kdy jsou zadrženy, pojištěné jsou samostatnou jistinou pohledávkou, která, byvši s hlavní pohledávkou zástavně zajištěna, má s touto pohledávkou stejné pořadí; o úrocích tuto pohledávku tvořících neplatí ustanovení § 216 druhý odstavec ex. ř. a jest je, i když jsou starší tři let od příklepu zpět počítaje, přikázati v pořadí hlavní pohledávky; úroky v době zajištění hlavní pohledávky zadrželé, ale spolu s ní s udáním dne, od kdy jsou zadrženy, zástavně nepojištěné spadají pod ustanovení § 216 druhý odstavec ex. ř. a lze je v pořadí hlavní pohledávky přikázati jen, nejsou-li starší tři let od příklepu nazpět č. 12.806.

»úvěrové provise« jmenovitě při úvěrní hypotece, nepoživají stejného pořadí s jistinou a nemohou ani býti přikázány v knihovním pořadí jako samostatné pohledávky; pokud je lze přikázati v rámci jistoty pro vedlejší závazky č. 13.021.

za platnosti zákona č. 76/1927 sb. z. a n. přísluší všem exekučním poplatkům, vzniklým při vymáhání daní, i poplatkům vzniklým berní exekucí a exekucí mobilární, uspokojení v přednostním pořadí spolu s příslušnou daňovou pohledávkou; jest je ovšem listinami prokázati č. 13.058.

časové omezení věcného ručení nemovitostí za opětuující se dávky na ni zajištěné podle § 18 knh. zák. a § 216 druhý odstavec ex. ř. vztahuje se i na peněžitou náhradu, nastoupivší na místo naturálních dávek č. 13.146.

- — § 217 ex. ř.: třetí osoba, jež byla poškozena tím, že s prodávanou nemovitostí byl vydražen jako její příslušenství i předmět patřící jí, ač ohledně tohoto předmětu byla exekuce k návrhu vymáhajícího věřitele zastavena, nemůže nárok proti rozvrhovanému podstatě na vrácení bezdůvodného obohacení uplatňovati přihláškou k rozvrhovému roku, nýbrž jen sporem č. 12.849.
- — § 225 ex. ř.: o ocenění břemene výměnku, které má býti vydražitelem převzato jen, pokud bude uhrazeno rozvrhovou podstatou, jest rozhodnutí teprve v řízení rozvrhovém a nemá toto ocenění místa při ustanovení dražebních podmínek, nebylo-li docíleno v tomto směru dohody všech účastníků č. 12.453.
- — odpor a rekurs je přípustný i proti odhadní ceně služebnosti vzaté za základ rozvrhu č. 11.711.
- — byla-li služebnost přikázána na srážku z nejvyššího podání, jest vydražitel oprávněn k odporu (k rekursu) v otázce výměry uhražovací jistiny č. 12.711.
- — exekuční soud má teprve při rozvrhu nejvyššího podání podle výsledku odhadu stanoviti hodnotu služebnosti a věcných břemen, jež má vydražitel podle dražebních podmínek převzít na srážku z nejvyššího podání, nejsou při tom vázán posudkem znalečím; jest povinností soudu, by přezkoumal základy znaleckého posudku, odčinil případné vady a na tom základě odhadni cenu služebnosti stanovil č. 12.711.
- — z desateronásobku hodnoty výnosu poživacího práva převzatého vydražitelem na srážku z nejvyššího podání nelze odečísti úroky z předcházející hypotekární pohledávky, jež přikázáním z nejvyššího podání zanikne č. 12.711.
- — jak jest přihlížeti při rozvrhu nejvyššího podání k úrokům výměnkáře, který má právo pobírat výměnek in natura a, kdyby s dávkami mu příslušejícími nebyl spokojen, má právo na místě nich požadovati měsíční relutum č. 13.040.
- — § 226 ex. ř.: byly-li výměnek a služebnost bytu převzaty před válkou vydražitelem a nyní nová dražba; pokud nebylo závady, by byl utvořen nový uhražovací kapitál č. 12.442.
- — § 227 ex. ř.: domáhá-li se pachtýř nemovitosti na propachtovateli náhrady škody, ježto mu exekučním prodejem pachtovní nemovitosti bylo znemožněno dále ji užívat, jest na něm, by tvrdil a prokázal, že exekuční prodej pachtovní nemovitosti byl zaviněn propachtovatelem, jinak jest odkázán jen na případné odškodnění podle § 227 ex. ř. z nejvyššího podání č. 12.578.
- — náhrady škody, již utrpí nájemce při nájmu knihovně zapsaném, ale vydražitelem nepřevzatém tím, že musí ode dne přilepu vydražiteli, jež ho ponechal v nájmu, platiti po druhé nájemné, jež zaplatil dlužníkovi předem, může se nájemce domáhati podle § 227 ex. ř. z nejvyššího podání jen, bylo-li zaplacení činže předem na více než jednu nájemní lhůtu z pozemkové knihy patrné č. 13.066.
- — § 228 ex. ř.: záznam zástavního práva, který nebyl vymožen, nýbrž byl povolen podle žádosti prenotanta na základě dlužního úpisu, na němž nebyl podpis dlužníka soudem nebo notářem ověřen, nemusí podle § 41 písm. c) knih. zák. býti spraven sporem; v takovém případě nepřichází ustanovení § 228 ex. ř. vůbec v úvahu č. 12.353.
- — § 231 odst. 2 ex. ř.: výkaz o zahájení sporného řízení, požadovaný v § 231 odst. 2 ex. ř., děje se již samým podáním žaloby u příslušného exekučního soudu; zvláštní podání, jímž účastník, odkázaný na pořad práva, exekučnímu soudu zvlášť oznamuje zahájení sporného řízení, jest zbytečné a nezáleží na tom, že došlo na soud po lhůtě č. 12.326.
- — § 231 odst. 3 ex. ř.: odpor proti přikázání převodního poplatku v přednostním pořadí z důvodu, že k převodu vydražených nemovitostí ne-

- došlo a že jde jen o domnělý převod, jakož i že platební rozkaz a usnesení o knihovních záznamech zástavního práva za převodní poplatek nejsou pravoplatná, poněvadž prý nebyla doručena vlastníkům vydražené nemovitosti, jest poukázati na řízení správní č. 12.646.
- — odpor proti přikázání nedoplatků okresní nemocenské pojišťovny v přednostním pořadí, ježto prý v době, na kterou tyto nedoplatky jsou předepsány, nebyly na vydražených nemovitostech zaměstnávány osoby podrobené nemocenskému pojištění, a poněvadž prý nebyly platební rozkazy doručeny nucenému správci, jež v této době vydražené nemovitosti spravoval, jest poukázati na řízení správní č. 12.646.
- — odpor proti přikázání přihlášené pohledávky berního úřadu na dani dědické a na převodním poplatku z důvodu, že nemovitost byla prodána v dražbě ještě před odevzdáním dědicům a že proto nemůže existovati dědický poplatek a převodní poplatek ve výši berním úřadem účtované, jest odkázati na pořad správní č. 12.600.
- — § 232 ex. ř.: účinek uvedený v § 232, druhý odstavec, ex. ř., že rozsudek o odporu působí pro všechny súčasné věřitele a oprávněné a proti nim, jakož i pro dlužníka a proti němu, jest přiznati i usnesení o odporu č. 12.533.
- — ustanovení § 232 druhý odstavec ex. ř. nelze použiti na rozsudky o odpůrčích žalobách č. 12.782.
- — § 233 odst. 2 ex. ř.: bylo-li rozvrhové usnesení rekursním soudem částečně zrušeno a prvému soudu uloženo, by v této části vydal nové rozvrhové usnesení, bylo na prvém soudě, aby se ve svém novém rozvrhovém usnesení obmezil jen na vyřízení oné části napadeného rozvrhového usnesení, ve které bylo zrušeno a jehož položek se zrušení týkalo; pojal-li první soud neprávem do nového dodatečného rozvrhového usnesení i položky, ohledně kterých původně stížnost podána nebyla a ohledně kterých bylo ve zrušovacím usnesení rekursního soudu vysloveno, že ohledně nich zůstává usnesení netknutým, nestalo se tím rozvrhové usnesení v těchto položkách předmětem nového přezkoumání vyššími stolicemi a nelze je již napadati č. 12.696.
- — § 234 ex. ř.: je-li dražební řízení již skončeno a opravný prostředek tohoto řízení se týkající nebyl podán, nýbrž jde již jen o rozvrh nejvyššího podání a jen toho se také rekurs týkal, nebyl rekursní soud oprávněn, aby se zabýval otázkou proveditelnosti a přípustnosti dražby č. 12.268.
- — byly-li při rozvrhu nejvyššího podání za exekučně vydraženou nemovitost porušeny velící předpisy zákona, přísluší i dlužníku právo k rekursu i k dovolacímu rekursu, byly-li tím dotčeny jeho zájmy č. 12.289.
- — jde o porušení velícího předpisu § 216 č. 4 ex. ř., byly-li vymáhajícímu věřiteli přikázány útraty rozvrhového řízení, ač pro ně nebyla zřízena zvláštní jistota za vedlejší závazky č. 12.289.
- — k námítce v opravném řízení přednesené, že nárok na převodní poplatek jest promlčen, poněvadž uplynulo více než 5 let od domnělého poplatného jednání, nelze přihlížeti, nebyla-li uplatněna odporem č. 12.646.
- — věřitel, jež nevznese odpor v rozvrhovém řízení, může proti pravoplatnému rozvrhovému usnesení uplatnit své lepší právo pořadem práva potud, pokud je zakládá na skutkové podstatě, o níž nebylo v rozvrhovém usnesení rozhodnuto; neuplatnil-li věřitel v rekursu proti rozvrhovému usnesení, že se soudce, rozvrhuje nejvyšší podání, dopustil omylu, nemůže to uplatňovati žalobou z obohacení č. 12.792.
- — lhůta k podání rekursu proti rozvrhovému usnesení o dražebním výběru za nemovitosti prodlužuje se, začala-li běžeti za soudních prázdnin, o dobu do konce soudních prázdnin č. 12.964.
- — § 237 ex. ř.: opomenutí výmazu exekučního zástavního práva, jež vyšlo při rozvrhu nejvyššího podání na prázdno, není na překážku, aby pro

tutéž pohledávku, vykonatelnou i proti vydražiteli jako solidárnímu spoludlužníku, nebyl povolen vnučený vklad zástavního práva na téže nemovitosti proti vydražiteli č. 12.854.

- — § 239 č. 5 ex. ř.: proti usnesení, jímž byla povolena zatímní správa vydražené nemovitosti podle § 158 ex. ř., ač příklepem předcházela vnučená správa, která podle § 161 ex. ř. přešla po příklepu bez přerušení ve správu pro vydražitele, jest rekurs přípustný; k rekursu jest oprávněn i vymáhající věřitel č. 12.413.
- — odst. 2: proti srovnalým usnesením nižších soudů, jimiž bylo rozhodnuto o návrhu, by bylo opraveno usnesení rozvrhující nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost, jest dovolací rekurs nepřipustný č. 12.793.
- — v otázce, zda z rozvrhu nejvyššího podání za vydraženou nemovitost má být vyloučen výtěžek za spolu prodané příslušenství následkem výhrady práva vlastnického a prodatel věci má být z tohoto výtěžku uspokojen, jest mimořádný dovolací rekurs nepřipustný č. 13.072.
- — **movitost:** při rozvrhu pohledávky, již složil podlužník podle § 307 ex. ř. u exekučního soudu, jest přihlížeti k pohledávce vymáhajícího věřitele i tehdy, když nebyla přihlášena k rozvrhu č. 12.837.

Drobní pachtýři viz zajištění půdy.

Drobný živnostník (§ 251 č. 6 ex. ř.) viz exekuce.

Držba: při nemovitých věcech platí domněnka podle § 324 obč. zák. ve prospěch knihovního, nikoliv faktického držitele č. 12.659.

- — tomu, kdo vykonává právo na základě smluvního poměru, nechýbí držba; nabytí práva smluvně a zároveň i vydržením se navzájem nevylučuje č. 12.726.
- — k držbě reálného břemene se vyžaduje vůle toho, kdo právo vykonával, požadovati něco jako vlastník nemovitosti na jiném jako vlastníku nemovitosti a vůle toho, kdo plnil, plnit jako vlastník tak, jako by to bylo jednak oprávnění, jednak povinnost každého vlastníka dotyčných nemovitostí č. 12.726.
- — jest na žalovaném, by prokázal obmyslnost držby; nestačí popírání držby práva vůbec č. 12.726.
- — **rušená:** přípustnost žaloby o bezúčinnost konečného usnesení ve sporu pro rušenou držbu, ježto v tomto sporu nynější žalovaný, tehdy žalobce, klamným ujištěním, že se k roku o žalobě nedostaví, dosáhl toho, že žalobce k roku nepřišel a byl odsouzen pro zmeškání č. 13.037.

Dříví ze zabraného lesního majetku viz pozemková reforma (zákon o hospodaření na zabraném majetku).

Důkaz listinami viz listina.

- — svědecký viz svědek.
- — výslechem stran viz výslech stran.
- — zkouškou krve viz otec nemanželský.
- — znalecký viz znalec.
- — přibrání účastníků v nesporném řízení ku provádění důkazu není vyloučeno a jest je naopak přibratí, kdykoliv to soud pokládá za potřebné k úspěšnému provádění důkazů; závazným jest přibrání účastníků jen tam, kde jest předepsáno zvláštním zákonným ustanovením č. 12.464.
- — nebyla-li strana přítomna při vyhlášení průvodního usnesení, jest v tom, že v obsílce nařizující její výslech nebyl uveden předmět výslechu, spatřovati kusost řízení (§ 503 č. 2 c. ř. s.) č. 12.532.
- — vada, že byl proveden důkaz o okolnostech, o nichž nebyl připuštěn, byla zhojena opomenutím výtky podle § 196 c. ř. s. č. 12.566.
- — důkaz výslechem člena Národního shromáždění o smyslu a výkladu zákona usneseného Národním shromážděním jest nepřipustný č. 12.830.

Důkazní břímě: ten, kdo popírá, že žaloba podle § 158 obč. zák. byla podána v zákonné lhůtě, jest povinen vésti o tom důkaz proti žalujícímu manželé matky dítěte č. 12.972.

Dům: pokud jest vlhkost vadou koupeného domu č. 12.594.

Dům dílčí viz dílčí dům.

Duševní choroba: nezpůsobilost k právním činům viz nesvéprávný.

- — zbavení svéprávnosti viz tamže.
- — znalecký důkaz o tom, zda byl směnečný dlužník pro duševní chorobu v rozhodné době způsobilý se směnečně zavazovati, nebyl rádně proveden, spokojily-li se nižší soudy posudkem znalců slyšených v řízení o zbavení svéprávnosti č. 13.105.

Důvěra v pozemkovou knihu viz kniha pozemková.

Důvod dovolací viz dovolání.

- — rozvodu, rozluky viz rozvod, rozluka.
- — žalobního nároku viz změna žaloby.

Dvojstranná smlouva (§ 23 konk. ř. z r. 1931): jest jí smlouva o poskytnutí zájmy č. 12.780.

Elektrický proud: objednávka elektrického proudu kupcem, který provozuje obchody po živnostensku, náleží k obyčejnému a i k dalšímu provozování obchodu; konati platy na pohledávky z takového obchodu byl vyrovnací dlužník oprávněn a povinen, nebyl-li tu zákaz podle § 3 odst. 4 neb § 8 odst. 2 vyrovnacího řádu z roku 1914, třebaže šlo o pohledávku vzniklou již před zahájením vyrovnacího řízení, a nelze toto placení podřadit pod zvláštní výhody podle § 47 vyr. ř., aniž je napadati s hlediska § 879 obč. zák.; není tu ani předpokladu pro použití § 1431 obč. zák. č. 13.025.

Erár viz stát.

Eventuální maxima viz žaloba podle § 35 ex. ř.

Excidační žaloba viz žaloba podle § 37 ex. ř.

Exekuce: proti zemědělci (zák. č. 74/1933) viz zemědělec.

- — proti dědicí viz dědic.
- — náhrada škody vym. věřitelem viz náhrada škody (různé).
- — bezdůvodné obohacení vym. věřitele viz obohacení bezdůvodné.

— — **skončení exekuce:** třebaž zástupce vymáhajícího věřitele upustil následkem zaplacení od pokračování v exekuci, není exekuce ukončena, dokud nebyla podle § 39 č. 6 ex. ř. zrušena č. 13.141.

— — § 1 ex. ř.: povolení exekuce ve prospěch cizozemského věřitele nedotýká se povinností stran plynoucích z devisových předpisů a bude po případě věci exekučního soudu, aby učinil potřebné opatření a rozřešil otázky, jež by se v této souvislosti podle návrhů zúčastněných snad naskytly v řízení exekučním č. 12.843.

— — — **č. 1:** předčasnost návrhu na povolení uhrazovací exekuce, ježto exekuční titul není dosud vykonatelný, jest posuzovati podle stavu v době podání návrhu na povolení exekuce č. 12.597.

— — — rekurs proti rozhodnutí rozsudku o útratách nemá odkládacího účinku, nebylo-li podle § 524, druhý odstavec, c. ř. s. nařízeno stavení jeho výkonu č. 12.619.

— — — byl-li rozsudek prvního soudu odsuzující dva žalované k solidárnímu zaplacení, napaden jedním z nich jen potud, pokud byl odsouzen k solidárnímu zaplacení, nabytí rozsudek prvního soudu, pokud tento žalovaný má zaplatiti polovici prisouzené částky, právní moci a lze pro tuto částku proti němu povolití exekuci ještě před pravoplatným vyřízením jeho odvolání č. 12.838.

— — — **č. 2:** proti povolení exekuce na základě směnečného platebního příkazu lze uplatnití rekursu i závalu v doručení směnečného platebního příkazu č. 12.328.

— — — pokud lze na základě smíru ve spojení se směnečným platebním příkazem vésti exekuci uhrazovací pro směnečnou pohledávku, pokud se týče povolenou exekuci zajišťovací přeměnění v exekuci uhrazovací č. 12.706.

— — — **č. 4:** výpověď ve smyslu § 561, druhý odstavec, c. ř. s. jest platná (vykonána účinně), byla-li vypovídáné straně rádně doručena a nepodala-li tato ve lhůtě námítky; jsou-li tyto náležitosti

splněny, stala se soudní výpověď' exekučním titulem, a nebylo třeba, by bylo vykázáno i její doručení vypovídající straně č. 12.261.

čís. 12: platební výměr obecního úřadu, jimž byl povinný vyzván, aby zaplatil za odklízovací práce z příkazu okresního úřadu u něho vykonané, není exekučním titulem podle § 1 č. 12 ex. ř. č. 12.691.

čís. 16: má-li být rozhodčí výrok podle § 46 českého honebního zákona exekučním titulem (§ 1 č. 16 ex. ř.), musí jeho právní moc a vykonatelnost být potvrzena všemi rozhodci podle druhého odstavce § 54 ex. ř. č. 12.802.

čís. 18: důkaz o doručení mimosoudní výpovědi jest podán i pravoplatným usnesením soudu, v němž jest konstatováno vlastní tvrzení povinného, že dopis vymáhajícího věřitele, obsahující mimosoudní výpověď, byl mu v určitý den doručen č. 12.826.

mimosoudní výpověď, proti níž byly podány námitky u příslušného soudu, stala se vykonatelnou a exekučním titulem podle § 1 č. 18 ex. ř. teprve, až námitky byly pravoplatně odmítnuty, a teprve od této doby počala běžeti čtrnáctidenní lhůta § 575, třetí odstavce, c. ř. s. č. 12.826.

hmotněprávní námitku, že byt podléhá zákonu o ochraně nájemců, nelze ani rekusem ani žalobou vznésti teprve v exekučním řízení, nebyly-li proti mimosoudní výpovědi podány námitky č. 12.826.

ani při exekuci na základě mimosoudní výpovědi není třeba, by vymáhající věřitel v návrhu podal důkaz, že jde o některou z výjimek § 31 zákona o ochraně nájemců, a nemůže dlužník v exekučním řízení uplatňovati, že vypovídána místnost jest pod záštitou zákona, když nepodal námitky, kde jediné tuto hmotněprávní námitku mohí uplatňovati č. 13.098.

§ 7 ex. ř.: tím, že si neexistující právní podmět vymohl pravoplatný exekuční titul, nenabyl ještě práva, by na jeho základě vedl exekuci; k tomuto nedostatku jest přihlížeti za celého exekučního řízení a jest lhotežné, že se usnesení povolující exekuci stalo formálně pravoplatným č. 12.440.

z povšechného ustanovení soudního smíru, že se »kupitel zavazuje veškeré poplatky z předání statků nésti«, nelze s určitostí seznati, zda se kupitel zavázal zaplatiti poplatky přímo úřadu, či vymáhajícímu věřiteli; nestačí, že si lze ustanovení času, kdy má být závazek splněn, domysleti z obsahu smíru; nebyla-li doba dlužného plnění smírem v úb e c stanovena, nelze ani způsobem uvedeným v druhém odstavci § 7 ex. ř. prokázati, že lhůta splatnosti uplynula č. 12.518.

výkaz nedoplatků vydaný Zemskou úřadovnou Všeobecného pensijního ústavu jest exekučním titulem, na jehož základě jest Zemská úřadovna oprávněna exekučně vymáhati nedoplatky pojistného č. 12.875.

nežádal-li žalobce v hypotekární žalobě přisouzení útrat pod vyhrůžkou všeobecné exekuce, nýbrž pod vyhrůžkou exekuce na zatíženou nemovitost a v tomto smyslu zní i exekuční titul, nemůže se žalobce k vydobytí útrat domáhati všeobecné exekuce, nýbrž jen exekuce na zatíženou nemovitost č. 12.682.

úřadovny Všeobecného pensijního ústavu mohou vystupovati v exekučním řízení za účelem vymáhání pojistného, ovšem nikoliv jako samostatné právní osoby, nýbrž jako orgány Všeobecného pensijního ústavu; nevadí však, je-li v záhlaví exekučního návrhu uvedena jako vymáhající věřitelka úřadovna a je-li i v návrhu žádáno, by exekuce byla povolena pro úřadovnu č. 12.772.

na základě usnesení opatrovníckého soudu podle § 142 obč. zák. vydaného podle dohody manželů, jimž bylo manželé uloženo, by vydal své manželce nezletilého syna a platil »téže« na jeho výchovu a výživu vý-

živné, nemůže vésti exekuci k vydobytí výživného nyní již zletilý syn, nejednala-li matka, sjednávajíc dohodu, jako opatrovnice tehdy nezletilého syna, nýbrž vlastním jménem č. 12.807.

lhůta k plnění, uloženému soudním usnesením, počíná, nařídil-li soud podle druhého odstavce § 524 c. ř. s. dočasně zastavení řízení až do vyřízení rekursu proti usnesení, dnem po doručení usnesení rekursního soudu; dříve než tato lhůta projde, nelze povoliti exekuci č. 12.915.

nebyli-li v exekučním návrhu singularistů všichni singularisté uvedeni jednotlivě jmény, nešlo o zmatečnost podle § 477 č. 5 c. ř. s., nýbrž jen o formální vadu, již bylo lze odstraniti podle §§ 84, 85 c. ř. s. a 78 ex. ř. č. 13.055.

rozsudek znějící proti kupci jednotlivci, nemůže působiti proti jiné osobě jen proto, že nabyla zatím jména, pod nimž vystupoval ve sporu i v rozsudku majitel firmy; převzetí závodu nemá procesuálního významu v tom smyslu, že by rozsudek proti původnímu majiteli závodu měl již také právní účinek proti majiteli novému č. 13.152.

§ 11 ex. ř.: ani ustanovení automobilového zákona ani ustanovením § 11 ex. ř. nebylo nijak pozměněno ustanovení č. 112 obč. zák. č. 12.577.

okolnost, že je soudu známo, že povinný je veřejným společníkem komanditní společnosti, proti níž zní exekuční titul, nenahrazuje důkaz výpisem z obchodního rejstříku; nebyl-li tento výpis předložen s návrhem na povolení exekuce, nejde o formální vadu, kterou lze odstraniti postupem podle §§ 84, 85 c. ř. s. (§ 78 ex. ř.) č. 12.715.

§ 14 ex. ř.: okolnost, že mobilární exekuci již vykonanou bylo dosaženo dostatečného krytí pro vymáhanou pohledávku, nemá význam při rozhodování o návrhu na povolení exekuce vnučeným zřízením zástavního práva pro tutéž pohledávku, jež byl podán před tím, než mobilární exekuce byla provedena; neodůvodnil-li vymáhající věřitel v návrhu na povolení exekuce vnučeným zřízením zástavního práva, proč oba návrhy nesloučil v jednom podání, bylo mu přisouditi na útratách žádosti o exekuci vnučeným zřízením zástavního práva jen částku, o níž by byly vzrostly útraty jediného návrhu č. 12.664.

§ 15 ex. ř.: není-li v návrhu na povolení exekuce proti obci uveden určitý předmět, na něž vymáhající věřitel zamýšlí vésti exekuci, nýbrž je-li exekuce navržena jen všeobecně na movité věci obce bez jích bližšího označení, jest předem provésti zabavení svršků a pak se dotázati státního správního úřadu, zda mohou být stíženy exekuci věci již zabavené bez újmy veřejných zájmů, jež má obec na starosti; exekuční soud má si toto prohlášení vyžádati ihned po výkonu exekuce z úřadu a nečekati, až je opatří vymáhající věřitel č. 12.305.

prohlášení politického úřadu po rozumu § 15 ex. ř. o tom, na které majetkové předměty veřejně prospěšné instituce nelze vésti exekuci bez poškození veřejných zájmů, víze exekučního soudce a nepodléhá soudnímu přezkoumání; soud byl povinen, aby si vyžádal konečné jasné vyjádření politického úřadu, měl-li od něho dvě vyjádření navzájem si odporující č. 12.818.

§ 17 odst. 2 ex. ř. viz příslušnost podle § 17 ex. ř.

§ 25 ex. ř.: přijal-li soudní zřízenec jako výkonný orgán částku vyšší než 5.000 Kč, nebyl ve výkonu svého úřadu, a to ani co do 5.000 Kč č. 12.474.

odevzdáním dlužných peněz výkonnému orgánu při výkonu jeho úřední působnosti bylo zapláceno vymáhajícímu věřiteli, třebaže výkonný orgán nedal dlužníku stvrzenku a nezapsal placení do exekučního spisu č. 12.473.

neodevzdal-li výkonný orgán přijaté peníze vymáhajícímu věřiteli, jest poškozenou stranou vymáhající věřitel, nikoliv dlužník, jež nebyl po-

vinen vymáhajícímu věřiteli dluh znovu zaplatiti; učinil-li tak přece, zaplatil nedluh na vlastní vrub a nemůže se domáhati (podle syndikátního zákona) náhrady škody, vzešlé mu tímto druhým placením, na výkoném orgánu ani na státu č. 12.473.

§ 27 ex. ř.: při otázce, zda exekuce zabavením auta a dříví stačí k úplnému zajištění vymáhané pohledávky, jest přihlížeti i k tomu, že zabavené auto mohlo by nezaviněným poškozením býti snad znehodnoceno a zabavené dříví požárem býti snad zničeno č. 12.858.

§ 34 ex. ř.: úřad opatrovníka k činu, jenž byl podle §§ 78 ex. ř. a 8 c. ř. s. exekučním soudem ustanoven k přijetí usnesení o povolení exekuce a o jejím výkonu proti povinnému zatím zemřelému, pominul, jakmile byl pozůstalostním soudem ustanoven opatrovník pozůstalosti po povinném podle §§ 78 a 128 nesp. pat.; opatrovník pozůstalosti byl i oprávněn vzít zpět rekurs podaný opatrovníkem k činu; k tomuto zpět-vzetí se nevyžaduje svolení pozůstalostního soudu č. 12.554.

§§ 35—37 ex. ř. viz žaloby podle §§ 35, 36, 37 ex. ř.

§ 39 ex. ř.: ustanovení o zrušení uhrazovací exekuce (§§ 39 a 40 ex. ř.) jest použití obdobně i na exekuci zajišťovací č. 12.571.

zánik zabavené pohledávky povinného za erárem přeučtováním na dlužné daně povinného (vzájemným placením podle § 1438 obč. zák.) neposkytuje československému státu jako poddlužníku oprávnění, by navrhl zrušení exekuce č. 12.380.

rozhoduje o návrhu na zrušení exekuce na užítky nemovitosti, ježto na ni jest vedena exekuce vnučenou správou, mohl exekuční soud přihlížeti k tomu, že exekuce vnučenou správou byla v době rozhodnutí o návrhu na zrušení exekuce již pravoplatně zrušena č. 12.472.

čís. 2: vysvítá-li teprve z rekursu povinného proti povolení exekuce, že zabavené pozítky, které dostává jako pensista od Pensijního ústavu, jsou podle § 46 zákona č. 26/1929 sb. z. a n. vyloučeny z exekuce, nemohlo k této nové okolnosti v rekursním řízení býti přihlíženo, nebylo však závady, by rekurs povinného nebyl posuzován a vyřízen jako návrh na zrušení exekuce; rozhodnutí o útratách dovolacího rekursu proti usnesení rekursního soudu, jenž návrh na povolení exekuce k rekursu povinného neprávem zamítl, jest vyhraditi rozhodnutí prvního soudu o zrušení exekuce č. 12.388.

prostředky, jimiž může hypotekární věřitel uplatňovati nepřipustnost exekuce mobilární na movité příslušenství nemovitosti č. 12.327.

právní norma § 46 zákona č. 26/1929 sb. z. a n. ve spojení s § 4 odst. 1 vládn. nař. č. 33/1933 sb. z. a n. jest zákonným důvodem pro soud, provádějící exekuci na pensijní důchody zaměstnance soukromých drah, třebaž již před vydáním zákona č. 33/1933 sb. z. a n. pravoplatně povolenou, i pro zrušení exekuce ve smyslu § 39 prvý odstavec č. 2 ex. ř., k němuž má soud i z úřadu hleděti č. 13.118.

čís. 8: exekuci nelze zastaviti, přesahuje-li výtěžek náklady na exekuci, byť nedostačoval k tomu, by z něho byly uhrazeny náklady exekuční po zapravení práv přednostních a zástavních pohledávek vymáhajícímu věřiteli předcházejících č. 12.819.

§ 40 ex. ř.: ustanovení o zrušení uhrazovací exekuce (§§ 39 a 40 ex. ř.) jest použití obdobně i na exekuci zajišťovací č. 12.571.

učinil-li dlužník, zapravivši vymáhanou pohledávku, návrh na zrušení exekuce podle § 40 ex. ř., jest vyloučen z práva odporovati exekuci žalobou podle § 35 ex. ř. č. 13.141.

vykázal-li se dlužník výkonému orgánu zaplacením vymáhané pohledávky a intervenient vymáhajícího věřitele to uznal a upustil od po-

kračování v exekuci, učinil tím dlužník návrh na zrušení exekuce podle § 40 prvý odstavec ex. ř., zejména zaplatil-li jen z toho důvodu, by zamrazil pokračování v exekuci č. 13.141.

§ 41 ex. ř.: při otázce, zda exekuce zabavením auta a dříví stačí k úplnému zajištění vymáhané pohledávky, jest přihlížeti i k tomu, že zabavené auto mohlo by nezaviněným poškozením býti snad znehodnoceno a zabavené dříví požárem býti snad zničeno č. 12.858.

§§ 42 a násl. ex. ř. viz odklad exekuce.

§§ 47 a násl. ex. ř. viz přísaha vyjevovací.

§ 54 čis. 1 ex. ř.: návrh na povolení exekuce proti pozůstalosti po zesnulém členu družstva zabavením jejího nároku na výplatu podílu v družstvu, nelze zamítnouti proto, že v exekučním návrhu není uvedeno, že nenastal případ pokračování členství v družstvu, protože podle stanov přísluší členům právo na výplatu jen, když dědicové po smrti ve členství pokračovati nechtějí č. 12.368.

čís. 3: vymáhající věřitel musí již v návrhu na povolení exekuce udati, zda případ vyloučení člena, na jehož vypořádací podíl vede exekuci, již nastal, proč a kdy; údaj, že povinný byl členem společenstva a že podle stanov vyloučení členové mají nárok na podíl podle bilance roku vyloučení, při čemž není tvrzeno, zda vyloučení nastalo, či zda je teprve vymáhající věřitel má způsobiti, nestačí k povolení exekuce na vypořádací podíl povinného č. 12.368.

návrh jest dostatečný, vyznačil-li vymáhající věřitel v exekučním návrhu na zabavení nároku dlužníka na vydání obsahu safesu proti bance číslo safesu č. 12.698.

jest věcí vymáhajícího věřitele, by tvrdil a prokázal, že fideikomisární substitute uhasla č. 12.745.

zavinil-li právní zástupce vymáhajícího věřitele, neudav v návrhu na povolení exekuce vnučenou dražbou nemovitosti správně adresu knihovniho věřitele, že uvědomění o dražbě nebylo tomuto věřiteli doručeno a že tento věřitel o dražbě nevěděl a nemohl se jí účastniti, ručí mu za škodu č. 12.784.

návrhu na povolení exekuce k vydobytí pohledávky za konkursní podstatou nelze vyhověti, není-li v něm uvedeno, že vymáhající věřitel zachoval postup podle § 126 odst. (3) konk. ř. č. 13.081.

odst. 2: svolení důchodkového úřadu musí býti prokázáno v návrhu na povolení exekuce na předmět monopolu č. 12.325.

má-li býti rozhodčí výrok podle § 46 českého honebního zákona exekučním titulem (§ 1 č. 16 ex. ř.), musí jeho právní moc a vykonatelnost býti potvrzena všemi rozhodci podle druhého odstavce § 54 ex. ř. č. 12.802.

§§ 65 a násl. ex. ř. viz stížnost (v exekučním řízení).

§ 69 ex. ř.: podmínkou povolení t. zv. »létací exekuce« jest, aby v exekučním návrhu bylo tvrzeno, že do doby, kdy návrh byl učiněn, nebylo vymáhajícímu věřiteli známo, který soud bude soudem exekučním; nestačí, uvedeno-li v exekučním návrhu jen, že »za účelem provedení exekuce na všech místech navrhuje vymáhající strana, aby byl o výkon exekuce požádán soud příslušný podle okolností případu« č. 12.949.

§§ 74 a násl. ex. ř. viz útraty exekuce.

§§ 79 a násl. ex. ř.: na základě rozsudku italských soudů nemůže býti zavedeno tuzemským soudem delibační řízení; stalo-li se přece tak, jest toto řízení i usnesení na jeho základě vydané zmatečné č. 12.290.

ustanovení třetího odstavce čl. 2 smlouvy mezi republikou Československou a švýcarskou konfederací č. 23/1929 sb. z. a n. stanoví jako podmínku vykonatelnosti rozsudku švýcarského soudu i proti tuzemci bydlicímu v Československu, který je způsobilý platiti, jen, aby byla žaloba navzájem podána v souvislosti se žalobou hlavní před soudem

příslušným pro tuto žalobu; nezáleží na tom, že obvodový soud, u něhož byla podána hlavní žaloba, nebyl příslušný pro žalobu navzájem, že ji odmítl a postoupil kantonálnímu soudu a že je předmět žaloby navzájem vyšší hodnoty než předmět žaloby hlavní; souvislost je míněna souvislost podle práva švýcarského, a to podle §§ 179 a 180 švýcarského občanského soudního řádu; jde o tuto souvislost, domáháno-li se hlavní žalobou zaplacení podle smlouvy, žalobou navzájem pak zrušení této smlouvy a zaplacení náhrady z důvodu neplatnosti smlouvy pro donucení a podvod; k doručení podle čl. 116 d) švýcarského občanského soudního řádu, který stanoví, že obsilku pro společnosti veřejné a komanditní jest doručiti v jejich obchodních místnostech nebo závodech anebo jednomu ze společníků jednatelů, stačí, že bylo doručeno osobě, která je v obchodní místnosti ustanovena a je tam se svolením majitele činná pro závod nebo kancelář č. 12.524.

— — proti nálezhům bursovního rozhodčího soudu vídeňského musí se strany brániti podle předpisů rakouského práva u rakouských soudů a u nich musí zakročiti o nápravu i proti povolení exekuce, jež se stalo rakouským soudem v mezích mezistátní dohody č. 12.844.

— — § 80 č. 1 ex. ř.: tuzemským zákonodárstvím jest připuštěno soudiště společenství v rozepři (§ 93 j. n.) jen pro tuzemské soudy č. 12.291.

— — otázkou, zda rozsudek pro zameškání u rakouského soudu, na jehož základě byla tímto soudem povolena proti žalovanému, bydlícímu v tuzemsku, exekuce, není v tuzemsku vykonatelná, poněvadž rakouský soud podle § 6 zák. č. 70/1896 ř. zák., nebyl příslušný pro spor, musí se tuzemský exekuční soud zabývat z úřadu a musí, zjistí-li to, zrušiti exekuci; žalobu dlužníka, domáhající se výroku, že exekuce na základě rakouského rozsudku pro zameškání jest vzhledem k § 6 zákona č. 70/1896 ř. zák. nepřipustná, jest odmítnouti pro nepřipustnost pořadu práva č. 12.612.

— — podle čl. 1, 1 úmluvy s Itálií o vykonatelnosti rozsudků ve věcech občanských a obchodních ze dne 6. dubna 1922 č. 127 sb. z. a n. na rok 1926, nemá soud povolující exekuce na základě exekučního titulu vydaného v Itálii jen zkoumati, zda věc patřila skutečně na spornou cestu soudní a nikoliv snad před správní úřady, nýbrž musí zkoumati, zda věc měla býti zahájena u italského soudu podle pravidel o příslušnosti platných v tuzemsku č. 12.884.

— — č. 2: k průkazu, že právní věc podle ustanovení platných v tuzemsku o příslušnosti mohla býti zahájena ve státě říšskoněmeckém, nestačí doklad o tom, že spor proti povinnému byl zahájen u říšskoněmeckého soudu podle §§ 23 a 29 něm. c. ř. s., aniž doklad o tom, že hypoteční dluh povinného byl podle zákona splatný v Německu a že povinnému přísluší proti kupiteli nemovitosti v Německu nárok na vyrovnání zhodnocení č. 12.367.

— — nařízením č. 145/1919 sb. z. a n. jest ovšem zaručena mezi republikou Československou a Rakouskou vzájemnost co do vykonatelnosti exekučních titulů, při tom však zůstalo v platnosti ustanovení § 80 ex. ř. zejména § 80 č. 1 a 2 ex. ř.; vládním nařízením č. 141/1925 sb. z. a n. nebylo na tomto stavu nic změněno č. 12.859.

— — § 83 ex. ř.: pokud nebylo odporu pravoplatně vyhověno, může býti rozhodnuto o rekursu povinného proti povolení exekuce č. 12.367.

— — výjimečně ustanovení § 83 ex. ř. o opravných prostředcích při exekuci na základě cizozemských exekučních titulů platí jen pokud, pokud jde o otázky a zájmy zvláštní, jak plynou z povahy věci a ze zvláštních předpisů §§ 79 až 82 ex. ř.; jde-li o povolení exekuce na základě cizozemského exekučního titulu, jest mimořádný dovolací rekurs přípustný jen, jde-li o otázku, jež jest v souvislosti s cizozemským exekučním titulem a již lze podřaditi pod předpisy §§ 79 až 82 ex. ř., nikoliv o otázku, která by se mohla naskytnouti i kdyby šlo o exekuční titul tuzemský č. 12.939.

— — § 84 ex. ř.: podle vládn. nař. č. 145/1919 sb. z. a n. jest přípustné povolení exekuce rakouským soudem bez rozdílu, zda jde o povolení exekuce na pohledávku či na jiné jmění a zda dlužník nebo podlužník bydlí v Rakousku či v Československu č. 12.271.

— — § 87 ex. ř.: nabyvatel exekučního nadzástavního práva není chráněn důvěrou v pozemkovou knihu a důsledkem toho není jí chráněn ani jeho mimoknihovní postupník č. 12.542.

— — na nemovitost zatíženou knihovním zákazem zcizení a zadlužení nelze vésti exekuci vnučeným zřízením zástavního práva; třebaže povolení exekuce nabylo moci práva, může se třetí osoba domáhati nepřipustnosti exekuce z důvodu knihovního zákazu zcizení a zadlužení č. 12.786.

— — § 88 ex. ř.: opomenutí výmazu exekučního zástavního práva, jež vyšlo při rozvrhu nejvyššího podání na prázdno, není na překážku, aby pro tutéž pohledávku, vykonatelnou i proti vydražiteli jako solidárnímu spoludlužníku, nebyl povolen vnučený vklad zástavního práva na téže nemovitosti proti vydražiteli č. 12.854.

— — ustanovení § 13 knih. zák. nebrání, aby s převodem vlastnického práva k ideální polovici nemovitosti na vlastníka druhé ideální polovice nebyl povolen současně i vklad vnučeného zástavního práva na převedený podíl č. 12.854.

— — §§ 97 a násl. ex. ř. viz správa vnučená.

— — §§ 133 a násl. ex. ř. viz dražba vnučená nemovitosti.

— — § 249 ex. ř.: nepřipustnost exekuce na předmět státního monopolu; kdo může uplatniti nepřipustnost č. 12.325.

— — byl-li nabyvatel zabavené již movité věci bezelstný co do exekučního zástavního práva, nabytí k ní neomezeného vlastnictví, exekuční zástavní právo jest proti němu bezúčinné a nabyvatel nemusí snášeti další exekuci na věc č. 12.437.

— — věřitel, jenž má zástavní právo k movité věci, musí uplatniti svou pohledávku žalobou, by tím získal exekuční titul, umožňující mu vedení exekuce podle předpisů o vymáhání pohledávek; zástavní žaloba jest však zbytečná, má-li žalobce již v rukou exekuční titul (podle § 1 č. 17 ex. ř.), jenž mu umožňuje, by na jeho základě podle předpisů exekučního řádu docílil zpeněžení věci, dané mu do zástavy č. 12.703.

— — nabytím soudcovského zástavního práva nepozbývá věřitel výhod, jež mu poskytuje smluvní zástavní právo č. 12.703.

— — jde-li o věci fyzicky dělitelné (o plody přesně určeného množství), jest exekuci na spoluvlastnický podíl vésti podle §§ 249 a násl. ex. ř., nikoliv podle § 331 ex. ř. č. 12.963.

— — § 250 ex. ř.: dlužník může se za exekuce (za konkursního řízení) zříci výhod podle §§ 250 a 251 ex. ř. č. 12.781.

— — § 251 ex. ř.: dlužník může se za exekuce (za konkursního řízení) zříci výhod podle §§ 250 a 251 ex. ř. č. 12.781.

— — povinný, upadnuvší do konkursu, jest oprávněn žádati o vyloučení věci z exekuce z důvodu § 251 č. 6 ex. ř. i bez souhlasu správce konkursní podstaty, ba i proti jeho vůli; opírá-li se vymáhající věřitel proti napodstaty, ba i proti jeho vůli; opírá-li se vymáhající věřitel, pokud na ně vrženému vyloučení věci z exekuce, není exekuční soud oprávněn zrušiti exekuci jen z důvodu, že ostatní vymáhající věřitelé, pokud na ně ustanovení § 13 konk. řádu vůbec nedopadá, mlčky podle § 56 odst. třetí ex. ř. s vyloučením věci z exekuce souhlasily č. 12.999.

— — zpětvzetím návrhu na vyloučení zabavených věcí z exekuce dříve, než exekuční soud o něm rozhodl, nepozbyl dlužník práva domáhati se novým návrhem vyloučení těchto věcí z exekuce č. 13.154.

— — č. 1: drobný živnostník (majitel autosprávkárny) nepotřebuje nezbytně ani v domácnosti ani ku provozování živnosti psacího stroje č. 12.834.

- — — **čís. 6:** dlužník jest oprávněn domáhati se zrušení exekuce podle § 251 čis. 6 ex. ř., i když zabavená věc není jeho vlastnictvím čis. 12.756.
- — — prodejní budka drobného živnostníka (obchodníka s potravinami a s různým jiným zbožím) jest vyloučena z exekuce; lhotejno, že by si dlužník mohl najmouti nebo koupiti jinou takovou budku nebo jen prodejní stánek čis. 12.756.
- — — drobný živnostník (majitel autosprávkárny) nepotřebuje nezbytně ani v domácnosti ani ku provozování živnosti psacího stroje čis. 12.834.
- — — pro rozsah živnosti jest rozhodným stav v době zabavení čis. 12.834.
- — — autosprávkárna provozovaná majitelem s jedním nebo se dvěma dělníky nepřesahuje rozsah drobné živnosti, i když jest v ní používáno i strojního zařízení čis. 12.834.
- — — na nezabavitelnosti předmětu potřebného k provozu drobné živnosti nemění nic, že je pokažený a v tomto stavu nepotřebný, je-li tu možnost opravy a předmětu jest po opravě potřeba ku provozování živnosti čis. 12.834.
- — — tiskací lis, jehož povinný potřebuje nevyhnutelně ve své knihtiskařské živnosti, jest vyloučen z exekuce (§ 251 čis. 6 ex. ř.), třebaže není uváděn v pohyb a udržován v provozu úkony ručními, nýbrž silou elektrickou čis. 13.154.
- — — **§ 252 ex. ř.** viz příslušenství.
- — — **§ 253 ex. ř.:** k zabavení motocyklu se nevyžaduje, by při výkonu zabavení byl předložen certifikát čis. 12.687.
- — — vymáhající věřitel, jenž zabavil věci ve stánku, najatém dlužníkem, jednal v mezích svých práv a nemůže býti činěn zodpovědným za škodu vzešlou třetí osobě tím, že zabavil její věci, leč že by tato osoba prokázala, že vymáhající věřitel provedl zabavení v úmyslu, by ji poškodil; vymáhající věřitel nebyl povinen zrušiti exekuci dříve, než se bezpečně přesvědčil o pravdivosti tvrzení třetí osoby, že byly zabaveny její věci čis. 13.059.
- — — **§ 256 ex. ř.:** nároku vlastníka movitých věcí na jich vydání nebrání, že si žalovaný vydobyl k věcem exekuční zástavní právo čis. 12.744.
- — — **§ 290 ex. ř.:** zřízením jediného zástavního práva pro dvě pohledávky (zadrželé úroky a zadrželé výměnkářské dávky) nezanikla samostatnost zajištěných pohledávek a jest jejich zabavitelnost posuzovati u každé zvlášť čis. 12.560.
- — — **§ 294 ex. ř.:** právo poddlužníka k rekursu viz poddlužník.
- — — pro přípustnost platební záповědi a pro povolení exekuce nezáleží na tom, zda dlužníku skutečně přísluší právo, které je předmětem exekuce čis. 12.368.
- — — exekuci podle § 294 ex. ř. lze vésti i na nájemné teprve v budoucnosti dospívající, a to i když nájemní smlouva nebyla sjednána na určitý čas; soudcovské zástavní právo získané zabavením nájemného nezaniká prohlášením konkursu na jmění pronajímatele čis. 12.579.
- — — právo dcery, žádati podle § 1220 obč. zák. na otci věno, není podrobeno exekuci; zabavitelná jest však formalisovaná již pohledávka příslušející dceři z důvodu věna pravoplatně jí přiznaná čis. 12.928.
- — — zabavení mzdy se vztahuje jen na pohledávku zaměstnance z určité služební smlouvy, jejímž zánikem přestává i účinnost zákazu poddlužníkoví podle § 294 ex. ř.; k platnému zabavení mzdy z nového služebního poměru jest třeba nového zabavení a nového zákazu výplaty mzdy poddlužníkoví; v tom, že dlužník nepřišel po krátký čas do práce, nelze ještě spatřovati zrušení služebního poměru neurčitého trvání a násled-

- kem toho nelze v nastoupení práce u téhož zaměstnavatele za týchž podmínek shledávati ujednání nového služebního poměru čis. 12.943.
- — — vzájemnou pohledávku zaměstnavatelovu na vydání provisi lze započítati na pohledávku zaměstnancovu na zaplacení služebních požitků čis. 13.024.
- — — **exekuce na platy** (zák. čis. 314/1920 sb. z. a n.): předpisy zákona čis. 314/1920 sb. z. a n. v doslovu zákona čis. 177/1924 sb. z. a n., platí i při exekuci na dávky, vyplácené Všeobecným pensijním ústavem nebo připsušenými náhradními ústavu, pokud neodporují předpisu § 46 zákona ze dne 21. února 1929, čis. 26 sb. z. a n. čis. 12.366.
- — — předpis § 3 zákona čis. 314/20, připouštějící započítání příplateků jen při vedení exekuce osobou, k vůli které byl příplatek vyměřen, není v rozporu s ustanovením § 46 zákona čis. 26/29 čis. 12.366.
- — — při exekuci, kterou vede manželka pro své výživné, nelze do důchodu pojištěnce započítati výchovný příplatek, o který se zvyšuje jeho důchod podle § 22 zák. čis. 26/29 čis. 12.366.
- — — výpočtu ročního nezabavitelného příjmu podle § 1 zákona ze dne 15. dubna 1920 čis. 314 sb. z. a n., jde-li o zaměstnání celoroční u téhož zaměstnavatele, jest položiti za základ celoroční mzdu a takto vypočtený nezabavitelný příjem jest pak rozvrhnouti poměrně na jednotlivá období, za která mzda smluvna (měsíce, týdny, dny), takže exekuci podléhá poměrná část měsíční, týdenní nebo denní mzdy přesahující poměrnou její nezabavitelnou část; pracuje-li zaměstnanec za rok u různých zaměstnavatelů, jest plat podléhající exekuci vypočísti uvedeným způsobem při exekuci na mzdu u toho kterého zaměstnavatele zvlášť čis. 12.695.
- — — nedoplatky nemocenského pojištění nejsou při exekuci na služební příjmy zaměstnancovy privilegovanými pohledávkami ve smyslu § 4 zákona; má-li navrženou exekuci býti postížen služební příjem, který má osoba, dříve zavázaná pojišťovně k placení nemocenských příspěvků, nyní v době pozdější jako zaměstnanec třetí osoby, nejde o exekuci k vydobytí pojistného, jež bylo vyměřeno »ze služebního příjmu« čis. 12.958.
- — — **§ 307 ex. ř.** viz složení na soudě.
- — — **§§ 308 a násl. ex. ř.** viz příkázání pohledávky.
- — — **§ 325 ex. ř.:** nepřipustnost exekuce na nárok na vydání předmětu monopolu; kdo může uplatniti nepřipustnost čis. 12.325.
- — — otázku, zda povolením exekuce »zabavením nároku dlužníka na vrácení nebo zaplacení kauce«, byla zástavním právem stížena kauce v cených papírech nebo v hotovosti, nelze řešiti v exekučním řízení (v řízení o návrhu dlužníka na zrušení pravoplatně povolené exekuce), nýbrž jest ji po případě řešiti mezi účastníky cestou sporu čis. 12.329.
- — — exekuce dědicova věřitele proti dědici podle § 325 ex. ř. »zabavením a příkázáním jeho nároku proti pozůstalosti na vydání nemovitosti do pozůstalosti náležející, která dědici byla odevzdána odevzdací listinou v téže pozůstalosti vydanou, avšak do pozemkové knihy dosud nevloženou«, nelze povolit čis. 12.445.
- — — jde o exekuci podle § 325 ex. ř., nikoliv o exekuci podle § 331 ex. ř., navrženo-li zabavení nároku dlužníka na vydání obsahu safesu proti bance; návrh jest s hlediska § 54 čis. 3 ex. ř. dostatečný, vyznačil-li vymáhající věřitel v exekučním návrhu na zabavení nároku dlužníkovu na vydání obsahu safesu proti bance číslo safesu čis. 12.698.
- — — **§ 330 ex. ř.:** okolnost, že dlužník se spokojil zatím jenom zajištěním zadrželych výměnkových dávek v pozemkové knize, nevylučuje nezabavitelnost těchto dávek čis. 12.560.
- — — **§ 331 ex. ř.:** zákaz zcizení, dělení a propachtování bez svolení Státního pozemkového úřadu, vážnoucí na pozemcích, jež má povinný pachtované, nevadí povolení exekuce zabavením pachtovních práv povinného na těchto nemovitostech čis. 12.517.

- — jde o exekuci podle § 325 ex. ř., nikoliv o exekuci podle § 331 ex. ř., navrženo-li zabavení nároku dlužníka na vydání obsahu safesu proti bance; návrh jest s hlediska § 54 čís. 3 ex. ř. dostatečný, vyznačil-li vymáhající věřitel v exekučním návrhu na zabavení nároku dlužníka na vydání obsahu safesu proti bance číslo safesu čís. 12.698.
- — jde-li o věci fyzicky dělitelné (o plody přesně určeného množství), jest exekuci na spoluvlastnický podíl vésti podle §§ 249 a násl. ex. ř., nikoliv podle § 331 ex. ř. čís. 12.963.
- — § 341 ex. ř.: bylo-li usnesení exekučního soudu, zamítající návrh vymáhajících věřitelů na zpeněžení zabavené živnosti povinného vnučenou správou, k rekursu jednoho z vymáhajících věřitelů změněno a tomuto věřiteli povolena vnučená správa, nelze z toho vyvozovati, že měla být povolena i jinému věřiteli, jenž nechal proti sobě vejíti v právní moc zamítací usnesení exekučního soudu čís. 12.569.
- — § 349 ex. ř.: domáhá-li se manželka nepřipustnosti exekuce vyklizením, povolené proti manželu, ježto byt najala ona, nikoliv manžel, nelze nepřipustnost exekuce obmeziti jen na ni s vyloučením příslušníků domácnosti, jejím právem bytu spoluužívajících, najmě jejího manžela čís. 12.302.
- — vyklizení vydražené nemovitosti o sobě, záležející jen v odstranění movitých věcí a osob z vydražené nemovitosti podle § 349 ex. ř., lze povolit i před splněním dražebních podmínek vydražitelem čís. 12.686.
- — § 353 ex. ř.: odpíral-li dlužník zásadně provedení stavebních oprav, uložených mu pravoplatným rozsudkem, pro technickou nemožnost, není v tom, že věřitel nepřipustil stavitele, jehož poslal povinný ku provedení oprav teprve po povolení exekuce podle § 353 ex. ř., zřeknutí se nároku na provedení oprav po rozumu § 36 čís. 3 ex. ř.; věřitel nebyl v tomto případě povinen postarati se o stavební povolení ku provedení oprav čís. 12.463.
- — návrhem na povolení exekuce, by povinný průjezd ve svém domě rozšířil a upravil tak, by vymáhajícímu věřiteli bylo umožněno projetí dvoukoňovým vozem, jest se domáháno výkonu činu zastupitelného, který může býti vykonán i jinou osobou (stavitelem) čís. 12.662.
- — ustanovení § 357 ex. ř. jest použiti obdobně i na případ § 353 ex. ř. čís. 12.662.
- — jde o zastupitelné jednání (§ 353 ex. ř.), má-li dlužník podle exekučního titulu vydati vymáhajícímu věřiteli část pozemku a zasaditi na hranici kamenný sád; při nároku však, aby se dlužník zdržel zásahu do vlastnictví oné části pozemku, jde o jednání, které jest výlučně závislé na vůli dlužníka a jež nemůže býti vymoženo podle § 353 ex. ř. čís. 12.763.
- — § 355 ex. ř.: je-li pravoplatným prozatímním opatřením dlužníku uloženo, by něco opomenul nebo snášel, a jedná-li dlužník proti tomu, jest žádati o povolení exekuce, načež soud k tomu obecně příslušný povolí prostě exekuci, aniž pohrozí již v tomto usnesení donucovacím prostředkem; k dalším exekučním krokům dojde teprve k návrhu vymáhajícího věřitele soudem exekučním; tento soud uloží pak za každý zapovězený čin pokutu nebo vazbu, a může býti dlužníku k návrhu vymáhajícího věřitele zase jen exekučním soudem přikázáno, by zřídil jistotu pro škodu, která vznikne dalšími zapovězenými činy čís. 13.065.
- — § 357 ex. ř.: ustanovení jest použiti obdobně i na případ § 353 ex. ř. čís. 12.662.
- — §§ 370 a násl. ex. ř. viz exekuce zajišťovací.
- — §§ 378 a násl. ex. ř. viz prozatímní opatření.
- — létací viz exekuce (§ 69 ex. ř.).
- — na přihlášení: proti povolení exekuce na přihlášení nelze podati rekurs před doručením povolujícího usnesení čís. 12.931.
- — zajišťovací: podle § 6 alim. zák. viz výživné.
- — na předměty státního monopolu nelze povolit bez svolení důchodkového úřadu ani exekuci zajišťovací ani zabavením předmětu monopolu (ta-

báku) ani zabavením nároku na jeho vydání; svolení důchodkového úřadu musí býti opatřeno před nabytím zástavy a tvrzeno i prokázáno v exekučním návrhu čís. 12.235.

- — ustanovení o zrušení uhrazovací exekuce (§§ 39 a 40 ex. ř.) jest použiti obdobně i na exekuci zajišťovací čís. 12.571.
- — pokud lze na základě smíru ve spojení se směnečným platebním příkazem vésti exekuci uhrazovací pro směnečnou pohledávku, pokud se týče povolenou exekuci zajišťovací přeměnit v exekuci uhrazovací čís. 12.706.
- — odklad exekuce k zajištění jest nepřipustný čís. 12.747.
- — byla-li žádost o povolení zajišťovací exekuce podle § 370 ex. ř. zamítnuta usnesením rekursního soudu, proti němuž podal vymáhající věřitel dovolací rekurs, nebránilo toto vyřízení vymáhajícímu věřiteli, by před vyřízením dovolacího rekursu nepodal k zajištění téže pohledávky další žádost o povolení zajišťovací exekuce podle § 371 čís. 1 ex. ř., když nastaly pro to podmínky potvrzením rozsudku a podáním dovoňání čís. 12.836.
- — exekuce k zajištění na majetková práva zapsaná v pozemkových knihách, která nenáleží k pohledávkám, pokud nejsou jinak vyloučena z exekuce, se děje záznamem zástavního práva v pozemkové knize čís. 12883.
- — nevyhověl-li procesní soud v historických zemích, povolivší zajišťovací exekuci na movitost, po pravoplatnosti exekučního titulu návrhu vymáhajícího věřitele na přeměnu exekuce zajišťovací v exekuci uhrazovací, protože exekuční řád čís. 79/1896 ř. zák. takové přeměny nezná, ale také exekuční soud na Slovensku odepřel pravoplatným usnesením povolit tuto přeměnu jen proto, že podle práva platného na Slovensku procesní soud první stolice má naříditi uspokojovací exekuci na movitost, které byly zabaveny exekuci zajišťovací, — není tu soudu místně příslušného pro rozhodnutí o návrhu vymáhajícího věřitele a jest příslušný soud určití podle § 28 j. n. čís. 13092.
- — berní: odpor proti berní exekuci jest podati u berního úřadu, nikoliv u berní správy čís. 12.526.
- — žalobu nelze zamítnouti ani odmítnouti pro překážku hmotného nebo formálního práva (neuplynutí třiceti dnů po podání odporu proti berní exekuci u vymáhajícího úřadu), která sice vadila v době podání žaloby, ale v době vynesení rozsudku již pominula, zejména když mezi tím byla procesní látka probrána a důkazy byly již provedeny čís. 12.526.
- — důvodnost obrany proti žalobě, která tu byla při podání žaloby, ale před vynesením rozsudku již pominula, může dojiti výrazu v útratovém výroku čís. 12.526.
- — i když proti berní exekuci jest podána žaloba podle § 36 ex. ř. (§ 356 zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n.), rozhoduje o odkladu exekuce jen exekuční úřad (§ 361 zák. čís. 76/1927), nikoliv soud čís. 12.672.

Exekuční prodej viz dražba, prodejové řízení.

Existenční minimum viz exekuce (na platy).

Exkulpační důvody viz automobilový zákon, náhrada škody dráhou.

Expropriace viz vyvlastnění.

Falsus procurator (§ 103 směn. zák.) viz směnka.

Farář: pokud jest zemědělcem ve smyslu zák. čís. 74/1933 sb. z. a n. čís. 13.039.

Farní matrika viz matrika.

Feriální věci viz prázdniny soudní.

Civilní rozhodnutí XV.

Fideikomis viz svěřenství.

Filiálka: odštěpný závod akciové společnosti; rejstříkové řízení při změně smlouvy č. 12.962.

— žádáno-li o výmaz tuzemské filiálky z obchodního rejstříku na základě prohlášení reprezentace hlavního cizozemského závodu, poněvadž tuzemská filiálka již před léty svůj provoz úplně zastavila a veškeré její obchody byly převzaty tuzemskou bankou, nejde o fusi dvou akciových společností a o universální sukcesi, nýbrž o sukcesi singulární; věřitelé předchůdkyně jsou dostatečně chráněni předpisem § 1409 obč. zák. a není třeba, by jejich zájmy byly chráněny ještě zvláštním opatřením, nanejvýš podle článků 245 a 247 obč. zák. a čl. 1 cis. nař. č. 114/1873 ř. zák., jichž tu nelze použít ani obdobně č. 12.475.

— ústředna akciové společnosti v Německu a její filiálka v Německu jsou podniky téže akciové společnosti, při nichž jediným právním podmětem jest akciová společnost, nikoliv její hlavní nebo odštěpný závod; podle říšskonemeckého práva může státi k soudu jen akciová společnost, pokud se týče její představenstvo, nikoliv filiálka banky, pokud se týče její místní ř. zv. představenstvo; podle říšskonemeckého práva může kupec žalovati a býti žalován pod firmou svého odštěpného závodu, ovšem jen ohledně sporů, jež vznikly provozem tohoto odštěpného závodu č. 13.034.

— je-li výstavce (majitel směnky) ústřednou a osoba, udaná jako domiciliát, pobočkou téže firmy v jiném místě, není k zachování směnečných práv proti příjemci třeba protestu č. 13.053.

Finanční prokuratura: v případech uvedených v zákonech o stavebním ruchu, zejména i v zákonu č. 43/1928 sb. z. a n. a v prováděcím nařízení č. 121/1928 sb. z. a n. není k zastupování státu povoláno ministerstvo sociální péče, nýbrž výlučně finanční prokuratura č. 12.773.

Firma: odštěpný závod viz filiálka.

— rejstříkové řízení viz rejstřík.
— majitel firmy může učiniti zjevným předmět svého podniku veřejnosti a odběratelstvu dovolenými prostředky, avšak při bližším udání podniku a předmětu obchodování (t. zv. notifikatorie) jest dbáti toho, by byla uvedena odděleně od doslovu firmy, by nevzbuzovala dojem, že jest součástí firmy č. 12.503.
— označení předmětu podniku nemůže býti jiné v rejstříku nebo ve firmě, než označení vzaté na vědomí nebo schválené živnostenským úřadem č. 12.543.

— do firmy společenstva lze pojeti sídlo společenstva; firma »P-ská záložna pro obchod a živnosti, zapsané spol. s r. o. v P.« liší se dostatečně od »Občanské záložny v P.« č. 12.499.

— jde o nový zápis, byla-li firma přeložena z obvodu jiného sborového soudu; shledá-li rejstříkový soud nového sídla závady ve firemním znění, jest oprávněn dáti příkaz k jich odstranění č. 12.831.

— rozsudek znějící proti kupci jednotlivci nemůže působiti proti jiné osobě jen proto, že nabyla zatím jména, pod nímž vystupoval ve sporu i v rozsudku majitel firmy; převzetí závodu nemá procesuálního významu v tom smyslu, že by rozsudek proti původnímu majiteli závodu měl již také právní účinek proti majiteli novému č. 13.152.

Fiskus viz stát.

Foaiá officiala viz Rumunsko.

Fond léčebný viz pojištění nemocenské veřejných zaměstnanců.
— k ubytování vojska v Brně viz Brno.

Forma: výhrada, že pro smlouvu jest použiti určité formy (§ 884 obč. zák.), musí se státi před ujednáním smlouvy neb při něm; dodatečná dohoda nestačí č. 12.341.

— úmluva ujednaná při podpisu dlužního úpisu o tom, že rukojmí podepsal dlužní úpis jen pod podmínkou, že bude ručiti jako rukojmí a plátce jen po určitou dobu, nevyžaduje písemné formy č. 12.933.

— ustanovení pojišťovacích podmínek o vázanosti úmluv odchylných od podmínek na písemnou formu nelze vykládati tak, že by jen ústně umluvené podmínky mezi pojistníkem a oprávněným zmocněncem pojišťovny byly neplatné, kdežto písemně stvrzený výsledek úmluvy založený na ústně smluvených podmínkách by zůstal v platnosti; oněch smluvních ustanoveních nelze použiti v případech, kde za pojišťovnu jedná oprávněný její zmocněnec, byť i šlo o úmluvy odchylné od pojišťovacích podmínek, a lze jich použiti jen, jednala-li za pojišťovnu osoba nevybavená plnou mocí a předložila-li pojišťovně jen písemné jednajícími osobami stvržené prohlášení konečného výsledku dohody; vázanost na písemnou formu může se vztahovati jen na nároky budoucné z pojišťovací smlouvy vznikající, nikoliv na nároky již povstalé č. 13.010.

— **posledního pořízení** viz pořízení poslední.

Fotografie poslední vůle viz pozůstalost.

Fraudulosní úmysl viz odpůrčí řád.

Funkcionář obecní viz pořad práva (obec).

Fuse: žádáno-li o výmaz tuzemské filiálky z obchodního rejstříku na základě prohlášení reprezentace hlavního cizozemského závodu, poněvadž tuzemská filiálka již před léty svůj provoz úplně zastavila a veškeré její obchody byly převzaty tuzemskou bankou, nejde o fusi dvou akciových společností a o universální sukcesi, nýbrž o sukcesi singulární; věřitelé předchůdkyně jsou dostatečně chráněni předpisem § 1409 obč. zák. a není třeba, by jejich zájmy byly chráněny ještě zvláštním opatřením, nanejvýš podle článků 245 a 247 obč. zák. a čl. 1 cis. nař. č. 114/1873 ř. zák., jichž tu nelze použiti ani obdobně č. 12.475.

Gremium obchodních jednatelů viz společenstvo živnostenské.

Hajný: ve státních lesích, který má denní, týdenní nebo měsíční plat, není vyňat z ochrany zákona o osmihodinové pracovní době č. 12.996.

Heslo viz knížka vkladní.

Hlasovací právo: při valné hromadě spol. s r. o. viz společnost s r. o.

Hlídač noční viz noční hlídač.

Hluboký rozvrat manželství viz rozluka, rozvod manželství.

Hodnota: viz cena.

— předmětu sporu viz ocenění.

Holografní závěť viz pořízení poslední.

Honitba: není nezákonností (§ 46 (2) zák. č. 100/1931), zrušily-li nižší soudy náleží smluvčího soudu ve výroku o útratách, ježto smluvčí soud, učiniv jej, překročil svou pravomoc č. 12.357.

— honební společenstvo (v Čechách) jest v mezích své působnosti oprávněno samostatně jednati, také se zavazovati a jest tudíž v oboru své působnosti procesně způsobilým č. 12.405.

— má-li býti rozhodčí výrok podle § 46 českého honebního zákona exekucním titulem (§ 1 č. 16 ex. ř.), musí jeho právní moc a vykonatelnost býti potvrzena všemi rozhodci podle druhého odstavce § 54 ex. ř. č. 12.802.

— honební společenstvo v Čechách má procesní způsobilost a jest oprávněno zakročiti o prozatímní opatření č. 13.079.

— pokud není ohrožen nárok honebního společenstva na zabezpečení pronajatého práva myslivostí proti jeho znehodnocení vykořisťováním č. 13.079.

Hory: pokladna bratrská viz tamže.

Hospodářské společenstvo viz společenstvo výrobní a hospodářské.
Hra a sázka: obchod diferenční může býti zahalen zevní formou obchodu premiového č. 13.086.

Hrací automat viz automat.

Hromada valná viz společenstvo výrobní a hospodářské, společnost s r. o.

Hromadění exekucních prostředků viz exekuce (§ 14 ex. ř.).

Hypoteka: žaloba hypotekární viz tamže.

- postup přednosti viz tamže.
- a vnučená dražba viz vnučená dražba nemovitosti.
- byla-li knihovně zajištěna jen část pohledávky, slouží hypoteka podle účelu knihovního zajištění, podle povahy věci a podle předpokládané vůle stran k zajištění posledních splátek do výše knihovně zajištěné části pohledávky a jsou částkou přikázanou věřiteli po exekucním prodeji nemovitosti zapraveny poslední splátky částečně zajištěné pohledávky, třebaže nebyly ještě splatné; ustanovení § 1416 obč. zák. tu nedopadá č. 12.362.
- jinak viz zástavní právo.
- **kaucní:** byla-li při zápůjčkách sjednána a zajištěna jistota za všechny vedlejší platy, jež by nepoživaly stejného zákonného zástavního práva s jistinou, obzvláště i za všechny úroky a úroky z prodlení, lze se domáhati hypotekární žalobou i vyšších úroků než knihovně zajištěných, náležely-li vyšší úroky podle obsahu dlužních úpisů a z nich patrného úmyslu stran k vedlejším platům č. 12.684.
- nebylo-li nejpozději při rozvrhovém roku prokázáno, že se kauce pro vedlejší závazky vztahuje i na starší než tříleté úroky a na interkalární úroky za dobu po přiklepu, nelze je přikázati v knihovním pořadí č. 12.765.
- nárok na náhradu poplatku a útrat za vklad a za výmaz úvěrní hypoteky spadá pod ustanovení prvního, nikoliv druhého odstavce § 224 ex. ř. č. 12.872.
- třebaže zamýšlená zápůjčka z úvěrního poměru zajištěného úvěrní hypotekou nebyla uskutečněna, má úvěrní věřitel nárok, by mu byly podle prvního odstavce § 224 ex. ř. přikázány náklady spojené se vkladem a výmazem úvěrní hypoteky; není-li výše nákladů na výmaz hypoteky dosud známa, nelze přikázati přihlášené částky k hotovému zaplacení, nýbrž jen uložením na úrok č. 12.872.
- »úvěrové provise«, jmenovitě při úvěrní hypotece, nepožívají stejného pořadí s jistinou a nemohou ani býti přikázány v knihovním pořadí jako samostatné pohledávky; pokud je lze přikázati v rámci jistoty pro vedlejší závazky č. 13.021.
- **simultanní:** uvedl-li vymáhající věřitel v návrhu o vklad zástavního práva u knihovního soudu vedlejší vkladby, žádaje o povolení poznámky »až dojde prvopis«, že prvopis exekucního titulu bude zaslán knihovním soudem hlavní vkladby, měl knihovní soud vedlejší vkladby, byv zprávou listovního upozorněn na závadu knihovního stavu vzniklou nedojitím prvopisu listiny, učiniti vhodné opatření, by závada byla odstraněna; nestalo-li se tak, nemělo to v zápětí, že poznámka s dodatkem »až dojde prvopis« musela býti po nějaké době vymazána č. 13.148.
- **vlastnická:** ochrana bezelstného nabyvatele podle druhého odstavce § 916 obč. zák. vztahuje se i na případ nabytí exekucí, najmě i na případ, kde pohledávka, založená jen na oko, byla bezelstně třetí osobě exekucně přikázána č. 12.484.
- tím, že správce konkursní podstaty pohledávku hypotekárního věřitele vykoupil podle § 120 konk. ř., došlo k vytvoření jakéhosi způsobu vlastnické hypoteky a byl správce konkursní podstaty oprávněn převést tuto pohledávku dále podle § 469 obč. zák. č. 12.847.
- ustanovení § 469 obč. zák., že nestačí ke zrušení hypoteky zánik dluhu o sobě a že jest hypotekární statek tak dlouho zavázán, až jest dluh vymazán z pozemkové knihy, nepatří při exekucním zástavním právu; exekucní zástavní právo trvá jen dotud, dokud to odpovídá skutkovému stavu, bez ohledu na stav knihovní č. 12.854.

Hypotekární žaloba: poznámka viz knihovní poznámka — jinak viz žaloba hypotekární.

Chodník: ručení majitele domu viz náhrada škody (různé).

- předpokladem nároku obce v Čechách proti majiteli nemovitosti na náhradu nákladu na zřízení chodníku podél nemovitosti jest pravoplatný příkaz příslušného správního úřadu ke zřízení chodníku vykonatelný proti žalovanému č. 12.282.
  - chodník, který přešel do vlastnictví pražské obce podle § 97, třetí odstavce, stavebního řádu pro Prahu, jest součástí ulice a součástí veřejného statku, určeného k všeobecnému užívání; nárok na náhradu škody ze zanedbání povinnosti obce, udržovati takový chodník v dobrém stavu, nepatří na pořad práva č. 12.803.
  - rozhodnutí o převzetí chodníku do udržování obce patří do její působnosti samosprávné podle § 101 mor. stav. řádu a soudy jsou tímto jejím rozhodnutím vázány, nejsou vůbec oprávněny přezkoumávati, zda její rozhodnutí jest s hlediska práva hmotného správné, čili nic č. 12.869.
  - obec tím, že se stala vlastníci chodníku jako veřejného statku, nepřevzala chodník do svého udržování č. 12.869.
  - ustanovení § 101 mor. stav. řádu jest nejen základem zvláštního poměru vlastníka domu k obci, nýbrž i předpisem zákonným, ukládajícím vlastníku domu péči o bezpečnost chodců na chodníku až do jeho převzetí obcí; neudržování chodníku jest protiprávním opomenutím tohoto předpisu stavebního řádu podle § 1294 obč. zák. a zaviněním podle § 1295 obč. zák. č. 12.869.
  - vlastník domu má za předpokladů třetího odstavce § 92 stav. řádu pro Čechy nárok na to, by obec chodník k udržování převzala; udržovací povinnost vlastníka přechází však na obec teprve výslovným odevzdáním a převzetím chodníku, při čemž obci jest vyhrazeno převzetí odepřítí, zjisti-li v době odevzdání, že chodník nebyl zřízen podle předpisu nebo shledá-li vady v jeho provedení č. 13.117.
  - že obec převzala do vlastního užívání chodník zřízený při domu, nelze vyvozovati ani z povolení obyvacího a užívacího, uděleného stavebním úřadem, ani ze zjištění v kolaudačním protokolu, že chodník jest hotov; k převzetí chodníku obcí nestačí ani, že se obec stala vlastníci chodníku jako veřejného statku č. 13.117.
- Choromyslný** viz duševní choroba, nesvéprávný, zbavení svéprávnosti.
- Chudá strana** viz právo chudých.
- Ideální podíl** viz společenství statků.
- Individuelní smlouva** viz smlouva kolektivní.
- Indosament** viz směnka.
- Informace** viz soutěž nekalá (§ 10, 16 zák. o nek. s.).
- **nesprávná** viz náhrada škody (§ 1300 obč. zák.).
- Inserce:** omyl o povaze časopisu, v němž se měla státí objednaná inserce, týká se hlavní věci; i mylná pohnutka má vliv na platnost právního jednání, byla-li pro vůli rozhodná; tak jest tomu, nechť-li objednatel inserátu odmítnouti inserci proto, že se mylně domníval, že se měla inserce státí v oficiálním časopise určitého stavu, s jehož příslušníky měl styky jako velkoobchodník č. 12.331.
- Intervence** **vedlejší:** projevila-li hlavní strana, že se podrobuje rozsudku odvolacího soudu, pozbylo účinnosti dovolání podané vedlejším intervenientem, jenž nebyl stranou ve sporu ani vedlejším intervenientem s právy nerozlučného společníka ve sporu č. 12.724.
- učinila-li hlavní strana prohlášení o bezpředmětnosti dovolání teprve po podání dovolací odpovědi, jest povinna nahraditi odpůrci náklady dovolacího řízení č. 12.724.
  - dostavil-li se k prvému roku za žalovaného vedlejší intervenient, nelze rozhodnouti o návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání, byl-li zároveň podán odpor proti připuštění vedlejší intervence, o němž jest ponechatí rozhodnutí senátu; lhotejno, že v době, kdy byl konán první rok, nebylo ještě podání o přístupu doručeno žalovanému, stalo-li se tak proto, že

vedlejší intervenient učinil podání v době, kdy již nemohlo býti včas doručeno žalovanému, a to proto, že mezi doručením žaloby žalovanému a prvním rokem neuplynula lhůta stanovená v § 231, první odstavec, c. ř. s. č. ís. 13.028.

- nelze přisouditi útraty za dovolací odpověď vedlejšího intervenienta, nebylo-li tu nebezpečí kolise; vedlejší intervenient měl se dohodnouti s hlavní stranou, podavši dovolací odpověď, dříve, než sám dovolací odpověď podal č. ís. 13.045.

Invalidiční pojištění viz pojištění sociální.

Invecta et illata viz zástavní právo zákonné.

Inventář pozůstalosti: dobrodini inventáře viz dědic.

- zůstavitelův podnik — nejde-li o podnik povahy ryze osobní — jest součástí pozůstalosti, a to tak, že jest předmětem pozůstalosti nejen jako souhrn věcí a práv k němu patřících, nýbrž jako hospodářský organismus a celek vzniklý organickým spojením těchto částí, při čemž jeho obecnou hodnotu spoluurčují i poměry závodu, samy o sobě jinak neocenitelné, jako jméno závodu, jeho pověst a umístění, jakož i okruh zákaznictva č. ís. 12.420.

- do soupisu bývalého svěřenského majetku nelze pojmáti nedoplatky daní osobních vůbec, nedoplatky daní reálních pak tehdy, není-li z přihlášky po případě z připojeného k ní výkazu daňových nedoplatků zjevně, zda se přihlášené nedoplatky týkají substituční podstaty, či zda jsou to nedoplatky připadající na svobodný nemovitý majetek zesnulého fiduciáře č. ís. 12.989.
- zletilí fideikomisární substituti mohou se platně vzdáti zřízení pozůstalostního soupisu a zabezpečení substitučního jmění č. ís. 13.080.

Isolace domu proti vlhkosti; pokud její nedostatek jest vadou č. ís. 12.594.

Italie: úmluva s ní č. ís. 127 sb. z. a n. na rok 1926; v řízení o povolení exekuce na základě rozsudků italských soudů nemůže býti zavedeno tuzemským soudem delibáční řízení; stálo-li se přece tak, jest toto řízení i usnesení na jeho základě vydané zmatečné č. ís. 12.290.

- podle čl. I, 1. úmluvy s Itálií o vykonatelnosti rozsudků ve věcech občanských a obchodních ze dne 6. dubna 1922, č. ís. 127 sb. z. a n. na rok 1926, nemá soud povolující exekuce na základě exekučního titulu vydaného v Itálii jen zkoumat, zda věc patřila skutečně na spornou cestu soudní a nikoliv snad před správní úřady, nýbrž musí zkoumat, zda věc směla být zahájena u italského soudu podle pravidel o příslušnosti platných v tuzemsku č. ís. 12.884.

Jazyk státní: odnárodňování dítěte viz tamže.

- ředitelství cizozemské akciové pojišťovací společnosti, jež jest zapsáno v tuzemském obchodním rejstříku též jazykem státním, nelze přiznati právo menšinového jazyka č. ís. 13.002.

Jednatel obchodní viz obchodní jednatel.

Jednatelství bez příkazu: zásady § 1016 obč. zák. jest použití i při jednání bez příkazu; i zmocnění, k němuž se jinak vyžaduje zvláštní plná moc (§ 1008 obč. zák.), může se státi ve způsobě dodatečného schválení podle § 1016 obč. zák. č. ís. 12.779.

Jez viz voda.

Jistina uhražovací viz dražba v nuceně nemovitosti (§§ 226, 227 ex. ř.).

Jistota: exekuce na nárok na její vydání viz též exekuce (§ 325 ex. ř.).

- otázku, zda povolením exekuce »zabavením nároku dlužníka na vrácení nebo zaplacení kauce«, byla zástavním právem stížena kauce v cenných papírech nebo v hotovosti, nelze řešiti v exekučním řízení (v řízení o návrhu dlužníka na zrušení právoplatně povolené exekuce), nýbrž jest ji po případě řešiti mezi účastníky cestou sporu č. ís. 12.329.
- proti výpovědi a vrácení najatého předmětu nelze započtením uplatňovati nárok na vrácení jistoty č. ís. 12.458.
- proti nároku na zaplacení činže nelze uplatňovati započtením nárok na

vrácení jistoty, není-li dosud zjištěno, zda nájemce kromě dlužné činže má i jiné závazky č. ís. 12.458.

- **na náklady rozepře:** návrh na zvýšení jistoty za náklady rozepře ve smyslu § 62, druhý odstavec, c. ř. s. nemá odkladací účinek; vyhověli-li soud návrhu, nemůže žalovaný odepirati účast ve sporu, nýbrž může jen zakročiti o exekuci k doplnění jistoty č. ís. 12.767.

- podle § 44 odst. 2 ex. ř. viz odklad exekuce.

- podle § 390 ex. ř. viz prozatímní opatření.

- **pro vedlejší závazky** viz hypoteka kauční.

- podle § 193 tř. ř.: kdo si činí nárok na odškodnění z propadlé jistoty (§ 193, třetí odstavec, trestního řádu), musí prokázati, že byl poškozen trestným činem obviněného, a to tím činem, který byl předmětem vyšetřování a podkladem zřízení jistoty; nesejde na tom, zda bylo trestní řízení zahájeno k udání poškozeného, ani na tom, zda se připojil k trestnímu řízení č. ís. 12.982.

Jízdní kolo v pohraničním styku viz c. l.

Justiční správa viz stížnost dozorců.

Kadeřník: kadeřník neprovozuje žádný z obchodů uvedených v čl. 271 a 272 obch. zák., zejména nikoliv obchod podle čl. 271 č. ís. 1 obch. zák. č. ís. 13.035.

Kamenný lom viz l o m.

Kanalisace městská: výše odměny za vypracování projektu č. ís. 12.390.

Kancelářský úředník: advokáta nebyl oprávněn zastupovati při rozvrhovém roku (§ 209 ex. ř.) advokátova klienta, třebaže se dodatečně vykázal legitimací advokátní komory a soud jeho odpor vznesený jménem klienta jeho šéfa přijal a o něm jednal a rozhodl č. ís. 12.623.

Kandidát advokacie viz advokát.

Kárný nález v příčině obecního zřízení viz zaměstnanec obecní.

Kartáčový otisk: schválení jeho viz tiskař.

Kauce viz jistota.

Kauční hypoteka viz hypoteka kauční.

Kavárník: ručení jeho (§ 1313 a) obč. zák.), ježto sklepnice vykázala hostu k sezení nebezpečné místo, takže host, zřítiv se, utrpěl úraz č. ís. 12.278.

- ručení majitele kavárny za škodu z výbuchu balonku naplněného vodíkem; lhotejno, že balonek byl hozen třetí osobou na návštěvníka, od jehož cigarety se vznal, a že balonky naplněné vodíkem byly (o Sylvestrovské zábavě) připevněny na stěnách a že pro hosty byly připraveny balonky plněné vzduchem č. ís. 12.407.

Kinematograf: smlouva o udělení a převzetí zastoupení obce při provozování kinematografické licence jest smlouvou zmocnitelskou, nikoliv služební; nároky ze smlouvy té nelze uplatňovati na pracovním soudě č. ís. 12.750.

- biograf jest provozovnou podle § 87, první odstavec, j. n. č. ís. 12.530.

- smlouva o propachtování biografické licence jest nicotná; zaměstnanec biografu zůstává i po propachtování biografu ve službách majitele licence č. ís. 12.705.

Kiosk: vyloučení z exekuce podle § 251 č. ís. 6 ex. ř. č. ís. 12.756.

Klíčné viz domovníci.

Klíd řízení: z přetržení promlčení viz promlčení.

Kniha pozemková: důvěra v ni: pouhá, třebaže zřejmá možnost jsoucnosti nějaké služebnosti nemusí po případě u nabyvatele nemovitosti (§ 1500 obč. zák.) buditi podezření o jsoucnosti služebnosti; nabyvatel nemovitosti jest povinen k informaci, zda nemovitost jest stížena služebností, jen, když okolnosti svědčí skutečnému výkonu služebnosti č. ís. 12.348.

- předpokladem důvěry v pozemkovou knihu jest, by bylo nabyto práva zápisem do pozemkové knihy a by se tak stalo bezelstně; nabyvatel exekučního nadzástavního práva není chráněn důvěrou v po-

zemkovou knihu a důsledkem toho není jí chráněn ani jeho mimo-knihovní postupník č. 12.542.

- — nesouhlasí-li knihovní účastníci, kteří následkem opomenutí zápisu povoleného vkladu zástavního práva nabyli práv v důvěře v pozemkovou knihu, nelze opravu opomenutí provést v původním pořadí č. 12.947.
- — založením opisu dlužního úpisu ve sbírce listin není, není-li o něm zmínka v hlavní knize, o sobě vyloučena důvěra v pozemkovou knihu č. 12.947.

— — vodní viz voda.

Knihovní poznámka: podle § 297 a) obč. zák. viz příslušenství.

— — fideikomisární substituce viz substituce fideikomisární.

— — pořadí: výkonem poznámky pro zamýšlené zadlužení byl zmocněncův zákrok na základě udělené mu plné moci ukončen; ve svolení zmocněnce ke vtělení zástavního práva pro poskytnutou zápujčku na nemovitostech zmocnitelových jest spatřovati samostatný nový zákrok č. 12.321.

— — — podal-li žádost o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí vlastník nemovitosti, jenž si vymohl poznámku, stal se účastníkem knihovního řízení takto zahájeného nejen žadatel, nýbrž i zástavní věřitel, jemuž mělo býti k dobru knihovní právo, o jehož zápis bylo žádáno, a jest podle první věty § 37 zák. č. 100/1931 sb. z. a n. oprávněn k rekursu do usnesení, jímž byla žádost vlastníka nemovitosti zamítnuta č. 12.675.

— — — je-li vklad nebo záznam zástavního práva možný jen při současném vykázaní písemného svolení Státního pozemkového úřadu, nevádí to povolení poznámky pořadí, kterému podle knihovního stavu není v cestě žádná překážka; písemné svolení Státního pozemkového úřadu bude vykázati teprve při případném podání žádosti za vklad nebo záznam zástavního práva v poznamenaném pořadí č. 12.889.

— — — vklad vnučeného práva zástavního nelze povolit v poznamenaném pořadí, třebaže bylo k žádosti připojeno usnesení o poznámce pořadí; byl-li přes to vklad v poznamenaném pořadí povolen a nebyl-li proti tomu podán opravný prostředek, nastává formální právní moc zápisu a jest na zadním věřiteli, aby se od-porem při rozvrhovém roku domáhal soudního výroku o mate-rielní neplatnosti zápisu a důsledkem toho nepřiznání pohledávky dotčeného věřitele v požadovaném pořadí; pokud zadní věřitel tak neučinil, brání formální právní moc zápisu soudci při rozvrhu nejvyššího podání, by k této neplatnosti přihlížel z úřadu č. 12.959.

— — hypotekární žaloby: jest ji posuzovati podle § 378 ex. ř.; platí proto o ní osmidenní lhůta k rekursu č. 12.670.

— — spornosti: žalobu podle § 951 obč. zák., již se nepominutelný dědic domáhá na obdarovaném, by mu vydal darovanou nemovitost k uhrazení toho, co se mu nedostává na povinném dílu, nelze knihovně poznamenati č. 12.416.

— — udělení příklepu: zápisy nabyté právoplatně proti vydražiteli nejsou poznámkou uděleného příklepu dotčeny č. 12.725.

Knihovní přednost: postup přednosti viz tamže.

— řád: § 4: založením opisu dlužního úpisu ve sbírce listin není, není-li o něm zmínka v hlavní knize, o sobě vyloučena důvěra v pozemkovou knihu č. 12.947.

— — § 13: ustanovení nebrání, aby s převodem vlastnického práva k ideální polovici nemovitosti na vlastníka druhé ideální polovice nebyl povolen současně i vklad vnučeného zástavního práva na pře-vedený podíl č. 12.854.

— — § 34: je-li v pozemkové knize vložena služebnost stezky a jízdy pro určitou osobu, aniž je v zápise uvedeno, že služebnost je vložena výslovně jen na čas života oprávněného, nemůže býti povolen výmaz služebnosti na základě úmrtí oprávněného č. 12.961.

— — §§ 77: ani za platnosti zákona č. 100/1931 sb. z. a n. nelze v knihov-ním řízení předběžným vyřízením dodatečně vyžadovati řádnou plnou moc (§ 77 a 95 knih. zák.); tím, že soud prvě stolice ne-odmítl rekurs pro nedostatek plné moci, nebyl vázán soud druhé stolice č. 12.764.

— — § 88: uvedl-li vymáhající věřitel v návrhu o vklad zástavního práva u knihovního soudu vedlejší vkladby, žádaje o povolení poznámky »až dojde prvopis«, že prvopis exekučního titulu bude zaslán knihovním soudem hlavní vkladby, měl knihovní soud vedlejší vkladby, byv zprávou listovního upozorněn na závadu knihovního stavu vzniklou nedojitím prvopisu listiny, učiniti vhodné opatření, by závada byla odstraněna; nestalo-li se tak, nemělo to v zá-pětí, že poznámka s dodatkem »až dojde prvopis« musela býti po nějaké době vymazána č. 13.148.

— — § 90: příkázání pohledávky státu v knihovním pořadí nevádí, že zá-stavní právo pro ni bylo nedopatřením v žádosti o jeho zápis v po-zemkové knize jen »poznamenáno«, nikoliv »zaznamenáno« č. 12.783.

— — § 104: nesouhlasí-li knihovní účastníci, kteří následkem opomenutí zápisu povoleného vkladu zástavního práva nabyli práv v důvěře v pozemkovou knihu, nelze opravu opomenutí provést v původ-ním pořadí č. 12.947.

— vklad: uznání dluhu netvoří ještě právní důvod, jež musí obsahovati vkladná listina podle § 26 knih. zák. č. 12.630.

— záznam: zástavního práva, který nebyl vymožen, nýbrž byl povolen podle žádosti prenotanta na základě dlužního úpisu, na němž nebyl podpis dlužníka soudem nebo notářem ověřen, nemusí podle § 41 písm. c) knih. zák. býti spraven sporem; v takovém případě nepřichází usta-novení § 228 ex. ř. vůbec v úvahu č. 12.353.

— — dal-li vystavitel své podpisy na úvěrních listinách, na jichž základě byl proti němu povolen záznam zástavního práva, ověřiti teprve po vyhlášení úpadku na jeho jmění, předsevzal právní jednání bezúčinné proti konkursním věřitelům, a nelze na základě takového ověření po-volití spravení záznamu; bylo-li přes to knihovním soudem povoleno spravení záznamu, jest správce konkursní podstaty vystavitele opráv-něn k rekursu č. 12.557.

— — příkázání pohledávky státu v knihovním pořadí nevádí, že zástavní právo pro ni bylo nedopatřením v žádosti o jeho zápis v pozemkové knize jen »poznamenáno«, nikoliv »zaznamenáno« č. 12.783.

Knihy obchodní: nahlédnutí do nich viz obchodní pomocník (§ 14 zák.).

— jinak viz obchodní knihy.

Knížka členská viz členská knížka.

Knížka vkladní: zák. č. 54/1932 a 44/33 sb. z. a n. viz peněžní ústav.

— jako vadium viz dražba vnučená nemovitostí (§ 154 ex. ř.).

— exekuční soud není oprávněn uložití poddlužníku, by zaplatil vymáhajícímu věřiteli příkázanou pohledávku, nemůže zejména, byla-li zabavena vkladní knížka, uložití záložně, by, nehledíc k heslu, vyplatila vymáhajícímu vě-řiteli příkázanou pohledávku ze vkladní knížky; stalo-li se přece tak, jest poddlužník oprávněn k rekursu (§ 65 ex. ř.) i proti příkaznímu usnesení č. 12.352.

Kolektivní smlouva viz smlouva kolektivní.

Kolky: pro kolky na dovolací rekurs platí položka l) c) 1. vyhlášky min. financí č. 151/1931 sb. z. a n. č. 12.518.

Kolo jízdní: v pohraničním styku viz clo.

Komise likvidační mezinárodní viz zaopatřovací požitky.

— **gremia obchodních jednatelů** viz společenstvo živnostenské.
Komisionář: nejde-li o exekuci komisionářova věřitele na pohledávku komisionáře za zboží třetí osobě prodané, nýbrž, je-li předmětem exekuce hotovost komisionářem za zboží stržená a jim již přijatá, jež jest v době výkonu exekuce ještě v jeho moci, nemá komitent právo činící exekuci nepřipustnou, ledaže by komisionář prodáv odevzdané zboží a přijav za ně peníze, jednal v mezích zjevné plné moci za komitenta č. 13.089.

Komora advokátní viz advokátní komora.

Kompensace viz započtení.

Koncese: k provozu autobusové trati viz živnost autobusová.

Kondikce viz obohacení bezdůvodné (kondikce).

Koně vojenské viz pořad práva (vojsko).

Konkludentní čin viz čin konkludentní.

Konkretní škoda viz smlouva kupní (čl. 354 obch. zák.).

Konkurs viz úpadek.

— **veřejný:** podle § 6 zák. č. 16/1920 sb. z. a n. viz zaměstnanec obecní.

Konsolidace (§ 1445 obč. zák.): hypoteka vlastnická viz tamže.

Kontumační rozsudek viz rozsudek pro zmeškání.

Konvokace pozůstalostních věřitelů viz svolání pozůstalostních věřitelů.

Korporace viz osoba právnická.

Korreální dluh viz solidárnost závazku.

Košicko-Bohumínská dráha: unifikovaným zaměstnancům jest hledíc k zákonu ze dne 21. prosince 1920, č. 690 sb. z. a n. a k prováděcímu unifikačnímu nařízení vydanému v rámci tohoto zákona pro vyměření pensijních požitků započítati t. zv. válečná půlléti (zákon ze dne 23. července 1919, č. 457 sb. z. a n.) č. 12.354.

Koupě viz smlouva kupní.

Krádež vloupáním: pojištění proti němu viz pojištění smluvní.

Krevní zkouška viz otec nemanželský.

Krycí směnka viz směnka krycí.

Křížovatka: místo, kde železniční trať přetíná silnici, vyžaduje zvýšenou pozornost řidiče silostroje, jenž jest povinen upravit rychlost tak, by pro případ nenadálého objevení se vlaku mohl závčas zastavit č. 12.379.

Kupec: za kupce ve smyslu čl. 4 obch. zák. jest považovati jen toho, kdo provozuje po živnostensku obchody vyjmenované v čl. 271 a 272 obch. zák. č. 13.035.

— **jednotlivec:** rozsudek znějící proti kupci jednotlivci nemůže působiti proti jiné osobě jen proto, že nabyla zatím jména, pod nímž vystupoval ve sporu i v rozsudku majitel firmy; převzetí závodu nemá procesuálního významu v tom smyslu, že by rozsudek proti původnímu majiteli závodu měl již také právní účinek proti majiteli novému č. 13.152.

Kupecké zadržovací právo viz zadržovací právo.

Kvantitativní vada zboží či vada kvalitní? č. 12.977.

Kvota vyrovnací viz vyrovnání.

Labské plavební soudy (zák. č. 92/1924 sb. z. a n.): příslušnost druhé stolice podle § 7 odst. (4) zákona je vymezena nejdříve vzneseným opravným prostředkem nejen tam, kde podány jsou proti němu rozhodnutí opravné prostředky oběma stranami, nýbrž i tam, kde se již dříve jedna strana třeba sama, ve sporu na jednu z obou přípustných a příslušných stolic obrátila; rozhodla-li pak ona stolice jednou ve věci, zrušivši napadený rozsudek, zůstává její příslušnost k rozhodnutí této věci i pro další opravné řízení č. 12.856.

— věcná příslušnost podle zákona č. 92/1924 sb. z. a n. je příslušností výlučnou č. 12.856.

Laesio enormis viz zkrácení přes polovici ceny.

Laik soudce viz příslušnost (§§ 61, 62 j. n.).

Latifundní srážka viz dávka z přírůstku hodnoty nemovitosti (odhad).

Léčebný fond viz pojištění nemocenské veřejných zaměstnanců.

Led: dobývání jeho z řeky viz voda.

Legitimace k rekursu, k žalobě viz oprávnění k rekursu, ke sporu.

Lékárny: veřejnoprávní otázka neschválení propachtování lékárny ve smyslu zákona ze dne 18. prosince 1906, č. 5 ř. zák. na rok 1907, jest nerozhodná pro závazek k zaplacení léků odebraných od neschváleného pachtyře lékárny č. 12.570.

— v nepřehledném uschovávání léčiv jest opomenutí majitele lékárny, jež přispělo k zvětšení nebezpečí záměny léku tím, kdo léky vydával, a tak ohrožena tělesná bezpečnost lidí č. 12.913.

— lékárník, jenž vydal pojištěným členům Léčebného fondu veřejných zaměstnanců přípravky bez předepsaného schválení okresního sboru tohoto fondu, nemůže se domáhati jich zaplacení na fondu; význam dodatku »necesse« na receptu č. 12.969.

— koncesované lékárny lze udělit zásadně jen fysickým osobám, nikoliv společenostem č. 13.047.

Lékař: zástupce státního obvodního lékaře nemá nárok na plat za dobu vojenského cvičení, leč že by tento plat byl výslovně vymezen ve služební smlouvě nebo v ustanovovacím dekretu č. 12.908.

— **nemocenské pojišťovny:** pro žalobu pojištěnce na nemocenskou pojišťovnu a na jejího lékaře o náhradu bolestného pro zaviněné trvalé porušení zdraví, jsou příslušné řádné soudy č. 12.254.

— pojištěnec nemůže se na lékaři nemocenské pojišťovny domáhati náhrady nemocenského, které prý mu ušlo tím, že ho prohlásil za zdravého, ač ještě uzdraven nebyl, leč že by prokázal, že nesprávný posudek byl podán úmyslně č. 12.257.

— k projednání a rozhodování všech sporů mezi nemocenskými lékaři a nemocenskými pojišťovnami, jež mají základ ve smluvním poměru založeném rámcovou smlouvou ze dne 19. června 1931, jest příslušný rozhodčí soud touto smlouvou zřízený; spadá sem i žaloba, jíž se domáhá nemocenský lékař výroku, že je ve smluvním poměru k žalované nemocenské pojišťovně, ježto výpověď daná mu před působností rámcové smlouvy pozbyla platnosti dohodou učiněnou mezi organisacemi k příznivějšímu dojednání nové kolektivní smlouvy a pak ujednáním rámcové smlouvy č. 12.905.

Lest viz o m y l.

Létací exekuce viz exekuce (§ 69 ex. ř.).

Lhůta: čekací viz pojištění smluvní.

— ztráta lhůt při splátkových obchodech nastane teprve, až prodatel toto své právo vykoná č. 12.383.

— § 1162 d) obč. zák.: ustanovení se nevztahuje na případy, kde byl služební poměr zrušen výpovědí č. 12.359.

— poskytování úplaty podle § 1154 b) obč. zák. nelze považovati za prodloužení služebního poměru, jehož skončením počíná propadná lhůta podle § 1162 d) obč. zák. č. 12.754.

— pod šestiměsíční propadnou lhůtu § 1162 d) obč. zák. (§ 33 zákona č. 9/1914 ř. zák.) nespadají nedoplatky služebních požitků z doby trvání služebního poměru č. 12.804.

— **k opravným prostředkům podle c. ř. s.:** doručení viz tamže.

— vyzvednutím odvolání zástupcem odvolatele v soudní podatelně byl zmařen účinek podání na poštu a může včasnost odvolání v tomto

- případě bytí posuzována jen podle data, pod kterým bylo odvolání opět podáno v podatelně prvního soudu osobně zástupcem odvolatelovým čís. 12.799.
- § 125 c. ř. s.: spis zadaný v podatelně soudu i po uplynutí úředních hodin a opatřený záznamem podatelny z téhož dne, kdy byl podán, jest pokládati za podaný u soudu v den, jemuž nasvědčuje razítko podatelny čís. 12.528.
  - § 232 odst. 3 c. ř. s.: ustanovení § 232, třetí odstavec, c. ř. s. v doslovu zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n., týká se i žalob, jež jsou podle zákona vázány na propadnou lhůtu čís. 12.595.
  - zachovávají se včasným podáním odmítnuté žaloby u soudu příslušného jen lhůty hmotněprávní, nikoliv však i lhůty procesního práva (třebaže jde v žalobě o nárok soukromoprávní) čís. 12.850.
  - § 409 c. ř. s.: lhůta k plnění, uloženému soudním usnesením, počíná, nařídil-li soud podle druhého odstavce § 524 c. ř. s. dočasně zastavení řízení až do vyřízení rekursu proti usnesení, dnem po doručení usnesení rekursního soudu; dříve než tato lhůta projde, nelze povolití exekuci čís. 12.915.
  - § 563 c. ř. s.: stačí, byla-li výpověď k 31. říjnu doručena dne 15. října čís. 12.458.
  - § 575 odst. 1 c. ř. s.: žaloba, již podán odpor proti exekuci vyklizením a v níž navrženo, by bylo uznáno právem, že tato exekuce jest nepřipustná, nespadá sem čís. 12.432.
  - předpis vztahuje se i ke sporům, v nichž jest se domáháno zrušení nájemní smlouvy z důvodu § 3, první odstavec, zák. o ochr. náj. čís. 12.535.
  - § 575 odst. 3 c. ř. s.: pro žalobu o vyklizení bytu při mimosoudní bezformální výpovědi není předepsána lhůta a může tato žaloba bytí podána i po uplynutí čtrnácti dnů po zrušení nájemného poměru čís. 12.264.
  - »právoplatným« nebyl rozsudek, proti němuž bylo, byť i opožděně, podáno odvolání, pokud o včasnosti odvolání nebylo právoplatně rozhodnuto čís. 12.719.
  - mimosoudní výpověď, proti níž byly podány námitky u příslušného soudu, stala se vykonatelnou a exekucním titulem podle § 1 čís. 18 ex. ř. teprve, až námitky byly právoplatně odmítnuty, a teprve od této doby počala běžeti čtrnáctidenní lhůta § 575, třetí odstavec, c. ř. s. čís. 12.826.
  - § 596 c. ř. s.: lhůta je propadnou lhůtou práva procesního; její zameškání má účinky procesuální, nikoliv soukromoprávní čís. 12.850.
  - § 65 ex. ř.: knihovní poznámku hypotekární žaloby jest posuzovati podle § 378 ex. ř.; platí proto o ní osmidenní lhůta k rekursu čís. 12.670.
  - § 89 org. zák.: vyzvednutím odvolání zástupcem odvolatele v soudní podatelně byl zmařen účinek podání na poštu a může včasnost odvolání v tomto případě bytí posuzována jen podle data, pod kterým bylo odvolání opět podáno v podatelně prvního soudu osobně zástupcem odvolatelovým čís. 12.799.
  - stížnost na usnesení o zbavení svéprávnosti, jež byla podána ve lhůtě přímo u soudu vyšší stolice a byla tímto soudem zaslána soudu první stolice, jemuž došla teprve po vypršení lhůty, jest opožděná čís. 12.990.
  - § 14 a) rozl. zák.: jest lhůtou propadnou čís. 12.525.
  - § 22/2 zák. čís. 318/1919 sb. z. a n.: v doslovu zákona čís. 311/1920 sb. z. a n.; jest jí počítati od knihovního nabytí nemovitosti čís. 12.293.
- Licence kinematografická viz kinematograf.
 Ličení ústní odvolací viz odvolání.
 Liknavý dlužník viz prodlení.
 Likvidace viz společnost veřejná.
 Likvidační komise mezinárodní viz zaopatřovací požitky.

- Likvidnost vzájemné pohledávky viz započtení.
 Lis tiskací: pokud je vyloučen z exekuce podle § 251 čís. 6 ex. ř. čís. 13.154.
 List nákladní viz doprava železniční.
 — vkladní viz knížka vkladní.
 Listek zástavní viz zástavní lístek.
 Listina: předložil-li strany k důkazu o svých tvrzeních listiny, není tím zároveň již předneseno vše, co jest v těchto listinách, jako by se byly staly ve svém celém rozsahu součástí spisů a tím procesní látky čís. 12.658.
 — odevzdací viz pozůstalost.
 — společná (§ 304 c. ř. s.): obchodní pomocník nemá proti zaměstnavateli nárok na předložení deníku k vůli zjištění obchodů jím mimo závod uzavřených; deník není společnou listinou podle § 304 čís. c. ř. s., byl-li veden zaměstnavatelem jen ve vlastním zájmu firmy k vůli přehlednosti a lepší kontrole čís. 12.936.
 — veřejná: poměr odporu proti soudnímu protokolu podle § 212 c. ř. s. k odvodu podle § 292 odst. 2 c. ř. s. čís. 12.613.
- Litispence viz rozepře zahájená, zahájení rozepře.
 Lom: povinnost, ohraditi bezpečně kamenný lom k zabezpečení proti zřícení lidí a zvířat (min. nař. čís. 116/1908 ř. zák.), stihá držitele kamenného lomu i v době, kdy se v lomu přestane pracovati a lom zůstane nezasypan; zanedbal-li držitel lomu tuto povinnost, ručí za škodu tím způsobenou, třebaže jeho předchůdcem při lámání lomu byly snad překročeny hranice sousedního pozemku a úraz stal se snad v majetku sousedově; poškozený spoluzavinil škodu, šel-li, věda o lomu, po pěšině podél lomu za úplné tmy čís. 12.372.
- Losová akce viz společenstvo bytové (stavební).
 Losy: výhra na los jest okolností naprosto nejistou, mimořádnou a nahodilou, kterou nelze očekávati podle obyčejného sběhu událostí; majetková hodnota naděje na výhru losů dosud netažených dochází výrazu jen v jejich kursovni ceně; ušla-li poškozenému škodným činem (vylákáním losu) hlavní výhra na los proto, že los byl ještě před tahem převeden na osobu třetí, nelze v tom spatřovati jeho »ušlý zisk« čís. 12.260.
- Maďarsko: obchodní smlouva s ním ze dne 31. května 1927, čís. 120 sb. z. a n., má vnitrostátní závaznost v Maďarsku; vzhledem ke čl. XXV. smlouvy jest omezení slevy v pol. 81 tř. 17 maďarského svazového tarifu díl II., sešit 1 ze dne 1. ledna 1926 na uhlí tuzemské pokládati za neplatné čís. 12.266.
- Majitel domu: ručení jeho viz náhrada škody (různá).
 Maloživnostník viz exekuce (§ 251 ex. ř.).
 Maltézští rytíři: výklad pensijního normálu zaměstnanců jejich řádu čís. 12.382.
 Mandát viz smlouva zmocnitelská.
 Mandátní řízení viz rozkazní řízení.
 Manifestační přísaha viz přísaha vyjevovací.
 Manželé: rozvod, rozluka viz tamže.
 — svatební smlouva viz tamže a věno.
 — z objednávky zubolékařských prací, jež učinila manželka ve vlastním jméne, jest zavázána i manželka čís. 12.309.
 — manželka, jejíž manžel byl zbaven svéprávnosti, není oprávněna k rekursu proti usnesení, jímž nebyla ustanovena podpůrcem ona, nýbrž osoba jiná čís. 12.428.
 — manželské spoluzítí nikterak nevylučuje nájemní (podnájemní) poměr manželů navzájem, nanejmé manžela, a nevylučuje oprávnění z případného nájemního nebo podnájemního poměru čís. 12.480.
 — byli-li nájemníky bytu oba manželé, jsou ve sporu o vyklizení bytu nerozlučnými společníky; o vyklizení nemůže býti žalován jen jeden z nich, nýbrž musí býti žalováni oba čís. 12.320.
 — manžel jako správce manželčina majetku nemůže bez zvláštní plné moci ujednat smlouvu o stavbě se závazným účinkem pro manželku; manželka

jest vedle manžela, jenž stavbu objednal, povinna zaplatiti dodavateli nedoplatek na stavivu a za platy dělníkům na stavbě zaměstnaným, přišly-li jí jako vlastníci domu k dobru (§ 1041 obč. zák.); nesejde na tom, jakou hodnotu má nyní dům, nýbrž rozhodny jsou skutečné náklady ve stavivu a v platech dělníkům; manželka nemůže proti dodavateli namítati, že manžel chtěl stavbou jen zaplatiti svůj dluh u ní čís. 12.716.

— pokud manžel neručí za nákupy manželky, jež žije odloučeně od něho a již platí výživné čís. 12.938.

Manželka: v ýživné viz tamže.

Manželské dítě viz dítě manželské.

Manželský původ viz dítě.

Manželtví: rozvod, rozluka viz tamže.

— osoba svéprávnosti úplně zbavená, pokud toto zbavení svéprávnosti trvá, není způsobilá uzavřítí manželský sňatek, a to ani ve světých okamžicích, ani, když ozdravěla čís. 12.450.

— osobě úplně zbavené svéprávnosti nelze přičítati vinu na uzavření sňatku (§§ 95, 96 obč. zák.) čís. 12.450.

— pokračování v manželství, má-li býti mlčky projeveným zřeknutím se práva uplatňovati neplatnost manželství, předpokládá plnou způsobilost k právním jednáním čís. 12.450.

— ustanovením § 28 rozl. zák. nebyla zavedena určitá náležitost pro oprávnění k žalobě, nýbrž stanovena jen všeobecná a přibližná směrnice, která přesného vybudování došla v §§ 95 a 96 obč. zák. čís. 12.450.

— ujednání v notářském spise, podle něhož měla manželka dostati od manžela plnění jakožto výsledek rozdělení jmění z důvodu prohlášení manželství za neplatné a jako odškodné za námahu a za práce konané za manželství, jest platné, třebaže se manželka v notářském spise zavázala, že v řízení o neplatnost manželství nebude uplatňovati manželovu vinu čís. 12.522.

— o uspořádání majetkových poměrů manželů pro případ prohlášení manželství za neplatné neplatí § 1265 obč. zák. čís. 12.522.

— překážku manželství podle § 62 obč. zák. nelze ani podle československého právního řádu odstraniti dispensí podle § 83 obč. zák.; předpis § 96 obč. zák., podle něhož jen bezvinný manžel má právo domáhati se neplatnosti manželství, vztahuje se jen na překážky soukromoprávní, nikoliv i na veřejnoprávní čís. 13.107.

Matka nemanželská: nárok podle § 154 obč. zák. přísluší i nemanželské matce proti nemanželskému dítěti čís. 12.896.

— jinak viz dítě nemanželské, otec nemanželský.

Matrika: právní zájem na zjištění, že muž uznává nemanželské otcovství není jeho nemanželským otcem a že jeho zápis jako nemanželského otce ve farní matrice není po právu, má nemanželské dítě jen proti tomuto muži, nikoliv však i proti tomu, koho dítě považuje za pravého otce, třebaže tento, byv žalován o uznání nemanželského otcovství, namítal, že otcem jest muž zapsaný v matrice čís. 13.095.

— ani toho, kdo byl rozsudkem uznán za otce nemanželského dítěte, nelze přiměti k tomu, aby dal v matrice provéstí příslušný zápis čís. 13.108.

Maxima eventuální viz žaloba podle § 35 ex. ř.

Menštinový jazyk viz jazyk státní.

Methodistická biskupská církev Jihu: její misionářský výbor jest samostatným právním podmětem čís. 12.397.

Mezinárodní doprava železniční viz doprava železniční mezinárodní.

— komise likvidační viz zaopatřovací požitky.

— právo soukromé: misionářský výbor methodistické biskupské církve Jihu jest podle zákonů státu (Tennessee), kde byl jako korporace ustaven, jakožto právnická osoba samostatným právním podmětem a jest jej proto (§§ 33, 34 obč. zák.) i v tuzemsku pokládati za právnickou osobu, jež má způsobilost vystupovati před soudy jako samostatný podmět právní čís. 12.397.

— otázka, zda rumunský časopis (Foaia oficiala) jest orgánem, ve kterém se uveřejňují tarify a změny tarifu a zda uveřejněné v něm výnosy jest pokládati za řádně uveřejněné, jest otázkou cizozemského práva a tedy podle § 271 c. ř. s. otázkou skutkovou čís. 12.491.

— ujednaly-li strany v dlužním úpisu, že k rozhodnutí sporů z dlužního úpisu jest příslušným soud v historických zemích, jest otázkou přípustnosti rozkazního řízení posuzovati podle práva platného v historických zemích čís. 12.701.

— návrh říšskoněmeckého státního příslušníka proti říšskoněmecké státní příslušnici o povolení prozatímního opatření podle ustanovení exekučního řádu k zajištění jeho nároku na péči o osobu nezletilého dítěte, jest posuzovati podle tuzemského exekučního řádu čís. 12.729.

— okolnost, že k zajišťovacímu převodu svršku došlo v Německu a že podle německého práva zakládá zajišťovací převlastnění plně, byť i jen dočasné nebo podmíněné vlastnictví, jež by opravňovalo k žalobě podle § 37 ex. ř., jest nerozhodná, jde-li o věci v tuzemsku se nalézající a zde exekuci postižené čís. 13.101.

Mezitímní návrh určovací viz určovací návrh mezitímní.

— rozsudek viz rozsudek mezitímní.

Měna: soupis pohledávek viz tamže.

— je-li platební místo směnky v tuzemsku, jest povinností dlužníka, cizozemce, by si opatřil potřebné povolení k vývozu valuty, by mohl dostáti své povinnosti v tuzemsku čís. 12.529.

— pokládal-li objednatel měnu kupní ceny uvedenou ve faktuře a tvořící podstatnou část smlouvy za omyl a učinil proti ní námitky, přeče však nevyvodil z toho důsledky — ač dodavatel trval na této měně — a nedal zboží k dispozici, nýbrž je spotřeboval, — podrobil se dodatečně podmínce o měně čís. 12.886.

— **zhodnocení:** československé soudy, u nichž jest uplatňován nárok na zhodnocení podle německého práva, rozhodují samostatně na základě německého zhodnocovacího zákona, zda jest oprávněn nárok na zhodnocení proti osobě u nich žalované; podmínky zhodnocení musí býti prokázány proti žalovanému přímo; nestačí, že zhodnocovací řízení bylo provedeno říšskoněmeckými úřady proti osobě třetí a že tato třetí osoba postoupila prostě domnělý svůj postižný nárok na zproštění ze zhodnocovacího závazku bývalému hypotekárnímu věřiteli na místo plnění čís. 12.376.

— předpokladem uznání zhodnocovacího nároku je včasná přihláška, nechťsi dlužník jest německým nebo cizím státním občanem; nezáleží na tom, zda zhodnocovací nález by byl v Československé republice vykonatelný; opomenutím včasné přihlášky jest nárok na zhodnocení prekludován čís. 12.376.

— postižný nárok proti nynějšímu vlastníku nemovitosti ze zhodnocení, přiznáváný judikaturou říšskoněmeckých soudů, nelze považovati za majetkovou hodnotu ve smyslu § 99 j. n. čís. 12.742.

— uplatnění nároku na zhodnocení nedoplatku kupní ceny za nemovitost není ani žalobou o zástavní právo (§ 81 j. n.), ani žalobou hypotekární (§ 91 j. n.) čís. 12.743.

— **devisová opatření:** nejde o nemožnost plnění (vzhledem k devisovým předpisům), mělo-li býti plněno v říšských markách, nikoliv však efektivně čís. 12.681.

— povolení exekuce ve prospěch cizozemského věřitele nedotýká se povinností stran plynoucích z devisových předpisů a bude po případě věci exekučního soudu, aby učinil potřebné opatření, a rozřešil otázky, jež by se v této souvislosti podle návrhů zúčastněných snad naskytly v řízení exekučním čís. 12.843.

— otázka nemožnosti plnění vzhledem k devisovým předpisům nemá význam pro výrok rozsudku, odsuzujícího k placení, nýbrž má význam jen při plnění, pokud se týče při způsobu výkonu rozsudku čís. 12.887.

— rozsudek, kterým se v zásadě uznává platební povinnost žalovaného, nedotýká se nijak povinností stran z devisových předpisů čís. 12.978.

- Městská kanalisace:** výše odměny za vypracování projektu č. 12.390.
- Mimoknihovní postup:** nabyvatel exekučního nadzástavního práva není chráněn důvěrou v pozemkovou knihu a důsledkem toho není jí chráněn ani jeho mimoknihovní postupník č. 12.542.
- Mimorádný dovolací rekurs** viz dražba v nucená nemovitosti (§ 239 posl. odst. ex. ř.), nesporné řízení (§ 46 zák. č. 100/1931).
- Mimosoudní výpověď** viz výpověď z nájmu.
- Mimosporné řízení** viz nesporné řízení.
- Minimum existenční** viz exekuce (na platy).
- Missionářský výbor** methodistické biskupské církve Jihu jest právním podmětem č. 12.397.
- Místní dráhy** viz bezpečnostní opatření.
- **obchod** viz správa provady (čl. 347 obch. zák.).
  - **policie** viz pořad práva (obec).
  - **příslušnost** viz příslušnost.
  - **školní rada:** majetkoprávní smlouvy místních školních rad v Čechách nepodléhají schválení vyšších školních orgánů okresních a zemské školní rady č. 12.788.
- Místo plnění:** z toho, že prodatel vzal na sebe povinnost hradit náklad na dopravu zboží do místa určení, nelze ještě soudit, že jest toto místo pro něho místem plnění č. 13.110.
- Moc otcovská** viz otec manželský.
- **plná** viz plná moc.
  - **vyšší** viz náhrada škody dráhou.
- Monopol státní** viz tabák.
- Mora** viz prodlení.
- Motocykl** viz automobil.
- Mravy dobré** viz neplatnost smlouvy.
- — **soutěže** viz soutěž nekalá.
- Mylná pohnutka** viz pohnutka mylná.
- Myslivost** viz honitba.
- Mzda** viz smlouva služební.
- Na oko** viz smlouva na oko.
- Na přihlášení:** proti povolení exekuce nelze podatí rekurs před doručením povolujícího usnesení č. 12.931.
- Nabídka:** tím, že ten, na něhož byly zaslány věci objednané třetí osobou na jeho adresu, s věcmi disponoval (vydal je třetí osobě), přijal reální nabídku vlastním jménem a musí fakturovanou cenu zaplatití dodateli č. 12.685.
- Nabytí statků** případných podle mírových smluv čl. státem (zák. č. 354/1921 sb. z. a n.) viz stát československý.
- vlastnictví:** vydržení viz tamže.
- **převod vlastnictví** viz tamže.
  - — byl-li nabyvatel zabavené již movité věci bezelstný co do exekučního zástavního práva, nabytí k ní neobmezeného vlastnictví, exekuční zástavní právo jest proti němu bezúčinné a nabyvatel nemusí snášetí další exekuci na věc č. 12.437.
  - — předpisu § 367 obč. zák. jest použití i tehdy, jde-li o podíl na movité věci č. 12.373.
  - — uznání není o sobě žádným ze způsobů, jímž lze nabytí věcného práva, zejména vlastnictví, ať již způsobem původním aneb odvozeným č. 12.659.
  - — k nabytí vlastnictví pachtýřem k odděleným plodům jest třeba, by tu byla pachtovní smlouva a by pachtýř plody vydobyl (vymlátil, zpracoval) č. 12.963.
  - — při nabytí věci zástupcem jest třeba, by zmocněnec, jenž kupuje věc pro zmocnítele, dal prokazatelným způsobem najevo, že ji nekupuje pro sebe, nýbrž pro zmocnítele č. 13.054.
  - **zástavního práva** viz zástavní právo.

- Nadace:** fond »k ubytování vojska« v Brně jest samostatným jménem účelovým, nadací č. 13.147.
- Nadzástavní právo** viz zástavní právo.
- Nahlédnutí do obchodních knih** viz obchodní pomocník (§ 14 zák.).
- Náhrada nákladu** (§ 1042 obč. zák.) viz náklad.
- **za vyvlastnění** viz vyvlastnění.
  - **škody:** pořad práva viz tamže.
  - — pokud jest přípustná určovací žaloba č. 12.288.
  - — **příčinná souvislost:** škůdce jest zodpověden jen za škodu, jež by jinak bez jeho jednání podle obecné zkušenosti nebyla nastala, nelze ho však činití zodpovědným za veškeré vyjimečné, neočekávané důsledky jeho chování č. 12.731.
  - — **ušlý zisk:** k pojmu; nestačí možnost zisku, nýbrž jest zapotřebí bezpečnosti neb aspoň pravděpodobnosti, že by zisku bylo dosaženo, kdyby určitá okolnost nebyla nastala č. 12.260.
  - — ušla-li poškozenému škodným činem (vylákáním losu) hlavní výhra na los proto, že los byl ještě před tahem převeden na osobu třetí, nelze v tom spatřovati jeho »ušlý zisk« č. 12.260.
  - — **bezprávní čin škůdce:** vydal-li ten, na jehož adresu byly objednány věci třetí osobou, věci této osobě, neručí dodateli z důvodu náhrady škody, nezaplátala-li třetí osoba za dodané věci č. 12.685.
  - — **§ 1295 odst. 2 obč. zák.:** šikanou podle § 1295, druhý odstavec, obč. zák. jest jednání, jež sice jednající předsebere v mezích svého práva, avšak sleduje zřejmý účel v rozporu s dobrými mravy poškodití jiného; takové jednání jest jen právním důvodem k náhradě škody, a to hmotné škody, kterou tímto jednáním třetí osoba utrpěla, nečiní však smlouvu neplatnou č. 12.349.
  - — dovolává-li se kdo ustanovení § 1295, druhý odstavec, obč. zák., musí dokázati nejen, že jednající zneužil svého práva mravně závadným způsobem se zřejmým úmyslem poškodití jiného, nýbrž musí dokázati, že tímto jednáním i škodu utrpěl č. 12.349.
  - — nenastěhoval-li se při výpovědi podle § 1 odst. (2) č. 13 zákona o ochraně nájemců vypovězený do náhradního bytu opatřeného vypovídací stranou a podal-li proti usnesení udělujícímu souhlas k výpovědi opravný prostředek, jednal jen v mezích práv zákonem mu přiznaných a není práv z újmy vypovídací straně vůbec, leč by byl tak jednal jen proto, by vypovídací straně způsobil škodu č. 12.885.
  - — **§ 1300 obč. zák.:** informaci vyžádanou od peněžního ústavu o majetkových, osobních a úvěrových poměrech zákazníka jest posoudití jako celek a nelze jí dělití na úsudky a na objektivní skutečnosti č. 12.451.
  - — nežádal-li o informaci zájemce sám, nýbrž jiný peněžní ústav za něho, nezmíniv se o tom, že jedná jménem zájemníka, není mezi zájemníkem a peněžním ústavem, podávším informaci, smluvního poměru ve smyslu § 1300 obč. zák. a zájemník nemůže, byla-li informace nepravdivá, nárok na náhradu škody opíratí ani o § 1295 obč. zák., nevěděl-li peněžní ústav, podavší informaci, že informace jest určena pro něho č. 12.451.
  - — **§ 1302 obč. zák.:** ten, kdo jednal jen jako zmocněnec dlužníka z příkazu dlužníkovy prokuristy, nemůže se dopustití přčinu podle § 486 č. 2 tr. zák. ani jako pachatel ani jako spoluvinník podle § 5 tr. zák. č. 12.667.
  - — **§ 1310 obč. zák.:** nedostatkem dozoru nad dítětem jest nedostatek dobré vůle zabránití, by dítě nepřišlo k úrazu č. 12.312.
  - — **§ 1311 obč. zák.:** obec v Čechách jest oprávněna, ukládatí majitelům domů, by udržovali a čistili veřejný statek; ustanovení policejního řádu, ukládací majitelům domů, by udržovali a čistili chodníky, bylo vydáno v mezích platných zákonů č. 12.318.

- — ten, kdo protiprávně (bez vědomí a souhlasu majitele domu) a bez stavebního povolení přeložil vchod do domu, aniž majitel domu umožnil, by sám učinil opatření na straně domu, kde byl nový vchod a kde za dřívějšího stavu nebylo příčiny něco opatřovati, ručí za úraz, jež utrpěla osoba vcházející do domu, který by nebyla utrpěla, kdyby byla šla vchodem původním, nyní zatraseným; přímého důkazu příčinné souvislosti nebylo tu zapotřebí č.ís. 12.500.
- — § 1313 a) obč. zák.: ručení kavárníka, ježto sklepnice vykávala hostu k sezení nebezpečné místo, takže host, zřítiv se, utrpěl úraz č.ís. 12.278.
- — to, že smluvník přijal bez námitek stvrzenku, na jejímž rubu byla ne-nápadným způsobem vytištěna doložka, jež nebyla předmětem jednání, že jest vyloučeno zákonné ručení druhého smluvníka podle § 1313 a) obč. zák., — není nutně souhlasem smluvníka s touto výhradou č.ís. 12.770.
- — § 1315 obč. zák.: nejde-li o škodu způsobenou železničním zřízením osobě třetí, nýbrž o vlastní škodu způsobenou dráze jejím zřízením, nestačí, že škůdce (třetí osoba) namítal poškozené dráze nezdatnost železničního zřízence, nýbrž musel by tvrditi a prokázati, že se dráha dopustila zavinění ve volbě železničního zřízence tím, že ho použila k obstarávání svých věcí, ač věděla nebo věděti musila, že je nezdatný č.ís. 12.637.
- — zaměstnanec (kočič) byl nezdatným, dovršila-li jeho nedbalost tak hrubý stupeň, že byl za ni trestně odsouzen (ježto se neopatřil na cestu řádně světlem) č.ís. 12.624.
- — zaměstnavatel ručí za nezdatného pomocníka i pro případ, že mu jeho nezdatnost nebyla známa; byla-li prokázána nezdatnost pomocníka, neručí zaměstnavatel jen za své zavinění, nýbrž za výsledek pomocníkovy činnosti č.ís. 12.624.
- — při podnikových úrazech platí o ručení za úrazy zvláštní předpisy úrazového zákona, nikoliv všeobecné ustanovení § 1315 obč. zák. č.ís. 12.932.
- — § 1318 obč. zák.: ručení není ručením za výsledek, nýbrž ručením za zavinění, třebaže třetí osoby č.ís. 12.590.
- — předpisu nelze použít, jde-li o sesutí zmrzlého sněhu se střechy č.ís. 12.590.
- — § 1325 obč. zák.: oprávnění dědice, jemuž byla pozůstalost odevzdána, uplatňovati zůstavitelův nárok na bolestné, nevadí, že tento nárok nebyl předmětem projednání pozůstalosti č.ís. 12.372.
- — připojení se zůstavitele jako soukromého účastníka k trestnímu řízení, byl-li nárok na bolestné číselně určen, rovná se podání žaloby č.ís. 12.372.
- — nárok na bolestné přechází na dědice a jest postupitelný, byl-li ještě za živa poškozeného uznán škůdcem ve smíru neb soudně uplatněn; k tomu stačí i připojení se poškozeného k trestnímu řízení jako soukromý účastník s číselně vyznačeným nárokem, při čemž jest lhotejno, zda mu byl v trestním řízení nárok ten přisouzen, či zda byl s nárokem poukázán na pořad civilního práva č.ís. 12.940.
- — § 1326 obč. zák.: i dvouletému děvčeti jest přiznati náhradu za zohyzdění, je-li zohyzděním z mnohého způsobu výdělků vyloučeno a je-li jeho volba povolání obmezena a stížena č.ís. 12.312.
- — o »zohyzdění«, zakládajícím náhradní nárok podle § 1326 obč. zák., lze mluvit jen, byla-li poraněním poškozené osobě způsobena trvalá tělesná vada, která může býti na překážku jejímu lepšímu zaopatření z jiných příčin, než právě pro ztrátu a zmenšení pracovní schopnosti č.ís. 12.588.
- — § 1327 obč. zák.: dítě, které v době smrti domnělého nemanželského otce bylo již počato, patří k osobám, o jichž výživu měl usmrcený,

předpokládajíc, že jest nemanželským otcem, pečovati podle zákona (§ 1327 obč. zák.) a jemuž musí býti nahrazeno to, co mu smrtí živitel na výživě ze zákona ušlo č.ís. 12.640.

- — s hlediska § 1327 obč. zák. se nevyžaduje, by usmrcený v době svého úmrtí výživné skutečně poskytoval č.ís. 12.640.
- — nárok na náhradu za věno, jež jí ušlo usmrcením otce, nemá dcera usmrceného, jež v době smrti otce byla již provdaná č.ís. 13.074.

různé:

- — ručení majitele domu: ustanoveným zástupcem ve smyslu § 24 polic. řádu. pro Ústí nad Labem jest rozuměti toho, komu byla správa domu svěřena, nikoliv toho, koho majitel domu používá k plnění povinností, uložených mu policejním řádem č.ís. 12.318.
- — obecným příkazem domovníkovi neb služební smlouvou s ním nepsprostili se majitelé domu povinnosti podle policejního předpisu č.ís. 12.318.
- — ručení majitele kavárny za škodu z výbuchu balonku naplněného vodíkem; lhotejno, že balonek byl hozen třetí osobou na návštěvníka, od jehož cigarety se vzňal, a že balonky naplněné vodíkem byly (o Sylvestrovské zábavě) připevněny na stěnách a že pro hosty byly připraveny balonky plněné vzduchem č.ís. 12.407.
- — chodník: ustanovení § 101 mor. stav. řádu jest nejen základem zvláštního poměru vlastníka domu k obci, nýbrž i předpisem zákonným, ukládajícím vlastníku domu péči o bezpečnost chodců na chodníku až do jeho převzetí obcí; neudržování chodníku jest protiprávním opomenutím tohoto předpisu stavebního řádu podle § 1294 obč. zák. a zaviněním podle § 1295 obč. zák. č.ís. 12.869.
- — silnice: stačí, bylo-li výstražné znamení před sesutím sněhu umístěno na chodníku, nikoliv i v jízdni dráze č.ís. 12.590.
- — lom: povinnost, ohraditi bezpečně kamenný lom k zabezpečení proti zřícení lidí a zvířat (min. nař. ze dne 29. května 1908, č.ís. 116 ř. zák.), stihá držitele kamenného lomu i v době, kdy se v lomu přestane pracovat a lom zůstane nezaspán; zanedbal-li držitel lomu tuto povinnost, ručí za škodu tím způsobenou, třebaže jeho předchůdcem při lámání lomu byly snad překročeny hranice sousedního pozemku a úraz stal se snad v majetku sousedově; poškozený spoluzavinil škodu, šel-li, věda o lomu, po pěšíně podél lomu za úplné tmy č.ís. 12.372.
- — ručení lékárníka: v nepřehledném uschování léčiv jest opomenutí majitele lékárny, jež přispělo k zvětšení nebezpečí záměny léku tím, kdo léky vydával, a tak ohrožena tělesná bezpečnost lidí č.ís. 12.913.
- — ručení zaměstnavatele: zakázal-li redaktoru účast na stavovské organizaci č.ís. 12.999.
- — za nehlášení k pojištění viz dole (pojištění).
- — ručení právního zástupce: zavinil-li právní zástupce vymáhajícího věřitele, neudav v návrhu na povolení exekuce nucenou dražbou nemovitosti správně adresu knihovního věřitele, že uvědomění o dražbě nebylo tomuto věřiteli doručeno a že tento věřitel o dražbě nevěděl a nemohl se jí zúčastniti, ručí mu za škodu č.ís. 12.784.
- — vedení sporu a pod.: nevstoupení do sporu (§ 21 c. ř. s.) nemá v zápětí, že by osoba, které byl spor opovězen a která nechala opověď nepovšimnutou, musela tomu, kdo jí spor opověděl, hraditi škodu, již utrpěl tím, že ve sporu podlehl č.ís. 12.635.
- — vymáhající věřitel, jenž zabavil věci ve stánku, najatém dlužníkem, jednal v mezích svých práv a nemůže býti činěn zodpovědným za škodu vzešlou třetí osobě tím, že zabavil její věci, leč že by tato osoba prokázala, že vymáhající věřitel provedl zabavení v úmyslu, by jí poškodil; vymáhající věřitel nebyl povinen zrušiti exekuci dříve, než se bezpečně přesvědčil o pravdivosti tvrzení třetí osoby, že byly zabaveny její věci č.ís. 13.059.

- — pojištění: pojištěnec nemůže se na lékaři nemocenské pojišťovny domáhati náhrady nemocenského, které prý mu ušlo tím, že ho prohlásil za zdravého, ač ještě uzdraven nebyl, leč že by prokázal, že nesprávný posudek byl podán úmyslně č. 12.257.
- — zaměstnavatel, jenž opomenul přihlásiti zaměstnance k invalidnímu a starobnímu pojištění, jest mu práv náhradou škody z toho vzniklé podle předpisů občanského zákoníka, zvláště též podle jeho třicáté hlavy o náhradě škody č. 12.882.
- — zaměstnavatel ručí zaměstnanci (jeho pozůstalým) za škodu, kterouž mu úmyslně nebo z nedbalosti způsobil tím, že opomenutím přihlášky k pensijnímu pojištění nastala ztráta pojistného nároku č. 12.894; — viz též č. 12.425, 13.000.

Náhrada škody dráhou: bezpečnostní opatření u místních drah viz bezpečnostní opatření.

1. podle občanského zákona:

- — k zavinění dráhy podle občanského zákona stačí jakékoliv jednání nebo opomenutí přičinící se ustanovení §§ 1297 a 1299 obč. zák., nikoliv jen provozování dopravy proti předpisům č. 12.379.

2. podle zákona ze dne 5. března 1869, č. 27 ř. zák. (zákona ze dne 12. července 1902, č. 147 ř. zák.):

- — § 1 zák.: příhoda v dopravě: přeplnění vlaku jest příhodou v dopravě jen, nabylo-li takových rozměrů, že ohrožuje samo o sobě bezpečnost dopravy č. 12.267.
- — jest příhodou v dopravě, nebyly-li dveře na plošinu otevřeny tak, by zapadly do skoby pro zavěšování dveří a nemohly se samočinně uzavřít č. 12.267.
- — jde o příhodu v dopravě, vyvěsí-li se bezpečnostní řetěz a následkem toho jest cestující v zatáčce vymrštěn odstředivou silou z vozu; vysmeknutí se bezpečnostního řetězu ze skoby není neodvratitelnou náhodou č. 12.466.
- — pokud jest trhnutí vozu, jež mělo v zápětí vymrštění cestujícího z plošiny, příhodou v dopravě; rychlejší jízda motorového vozu večer, třebaž se děla pravidelně, jest odchylkou od normy, která předpokládá takový způsob dopravy, který neohrožuje bezpečnost cestujících č. 12.466.
- — předpokladem příhody v dopravě jest, by se příhoda stala v době do ukončení dopravy č. 12.509.
- — nejde o příhodu v dopravě, neotevřel-li cestující, nastupuje do vozu, dveře úplně, takže nezapadly do skoby, nýbrž se, an byl vagon v prudkém záhybu, samočinně zavřely a cestujícího poranily č. 12.860.
- — **příčinná souvislost:** skutečnost, že závory nebyly spuštěny pět minut před příjezdem vlaku, není v příčinné souvislosti se škodou z najetí vlaku na povoz, nedbal-li poškozený výstražného znamení zvonkového zařízení, nýbrž v jízdě pokračoval a byl zábrany na přejezdu uzavřen č. 12.699.
- — § 2 zák.: »neodvratitelnou událostí« ve smyslu § 2 zákona jsou jen jednání a jich následky, jež ani při největší pečlivosti nelze odvrátiti opatřeními a prostředky, jež jsou k výsledku v rozumném poměru; jsou-li však takové prostředky po ruce, jest událost neodvratitelnou jen, když se nedala předvídat a tím zabránila zavčasnému opatření k svému odvrácení; nejde o nepředvídané jednání cestujících, přistavují-li si sami můstky při příjezdu výletního vlaku č. 12.401.
- — jednání řidiče automobilu, jenž, naraziv na spuštěné závory, je ohnul, nebylo pro dráhu neodvratným, nebyla-li zábrana umístěna tak, by při

nárazu na ni a při případném jejím ohnutí neohrožovala projíždějící vlak a osoby v něm jedoucí č. 12.840.

- — **spoluzavinění poškozeného:** žádati průvodčího o určení místa k sezení, jest jen právem cestujícího, nikoliv však jeho povinností, a není v opomenutí tom ani přestoupení předpisu, ani porušení průměrné opatřnosti č. 12.267.
- — místo, kde železniční trať přetíná silnici, vyžaduje zvýšenou pozornost řidiče silostroje, jenž jest povinen upravit rychlost tak, by pro případ nenadálého objevení se vlaku mohl zavčas zastavit č. 12.379.
- — cestující nemůže se omlouvatí neznalostí zákazu používati čekárny po skončené dopravě č. 12.509.

Náhrada útrat viz útraty.

Náhradní byt viz byt náhradní.

- **doručení viz doručení.**
- **nález:** žaloba o bezúčinnosti náhradního nálezu (§ 89 služební pragmatiky ze dne 25. ledna 1914, č. 15 ř. zák.); nárok na náhradu škody, který státu jako zaměstnavateli vzešel z toho, že si jeho (poštovní) zaměstnanec vedl nedbale a porušil služební předpisy, jest svou povahou nárokem soukromoprávním, třebaže služební poměr zaměstnance o sobě je povahy veřejnoprávní, a třebaže podle § 89 služ. pragm. je přípustná předběžná likvidace nároku cestou administrativní; pro tento nárok platí předpisy občanského zákona o promlčení, nanejmé předpis § 1489 obč. zák.; promlčecí lhůta podle § 1489 obč. zák. nezačíná tu teprve vydáním administrativního nálezu, zvěděl-li stát svými orgány o škůdci i o škodě a o jejím rozsahu v náležité míře již dříve; přeřazení promlčení nenastane již projevem, v němž bylo zaměstnanci zahájením administrativního řízení hroženo, nýbrž teprve skutečným zahájením administrativního řízení, a soud, zabývající se s otázkou promlčení, jest oprávněn i zkoumati, zda administrativní řízení bylo účelným a účinným prostředkem k vymáhání nároku a zda bylo v něm řádně pokračováno č. 13.001.

Náhradnictví viz substitute.

Nájem viz smlouva nájemní a pachtovní.

Nájemce: pokud dřívější nájemce, jemuž se nástupce v nájmu zavázal zaplatiti náklady na úpravu bytu, byl jen povinen, by při vystěhování se z bytu nechal jej v takovém stavu, v jakém byt byl po úpravě, neměl však povinnost, by svému nástupci předal do vlastnictví zařízení, jímž úpravu bytu provedl č. 12.973.

— jinak viz smlouva nájemní a pachtovní.

Náklad podle § 1041 obč. zák. viz versio in rem.

- **podle § 1042 obč. zák.:** zaplatil-li vydražitel převodní poplatek vážnoucí knihovně na nemovitosti, kterou vydražil, když příklep byl již právo-platební, a to před rokem k rozvrhu nejvyššího podání, následkem čehož berní úřad vzal zpět svou přihlášku na zapravení tohoto poplatku a vydražitel jako knihovní věřitel dostal o tuto částku více na svou pohledávku, nemůže se na prodávateli nemovitosti domáhati podle § 1042 obč. zák. zaplacení částky vynaložené na převodní poplatek, třebaže vydražitel podle svého úmyslu platil za prodávatele č. 12.768.
- pokud manžel neručí za nákupy manželky, jež žije odloučeně od něho a již platí výživné č. 12.938.

Nakladatelská smlouva viz smlouva nakladatelská.

Nákladní list viz doprava železniční.

Nález náhradní viz náhradní nález.

Námítka: jest ponecháno straně na vůli, o jaký skutkový základ chce opřítí námítku promlčení; soud nesmí námítku tu řešiti na skutkovém podkladě ze spisů sice patrném, ale nepředneseném č. 12.377.

— **nepříslušnost viz příslušnost.**

Námítky proti platebnímu příkazu viz rozkazní řízení.

- — — směnečnému viz směnečné řízení.
- Národní shromáždění:** důkaz jeho členem o smyslu a výkladu zákona nepřipustný č. 12.830.
- Nároky nepatrné viz nepatrné věci.**
- Nástupnictví viz substituce.**
- Naturální vlastník:** jen naturální vlastník může vykonávat obsah práva vlastnického, jak jest vymezen v §§ 354 a 362 obč. zák., a může také propůjčiti jinému právo užívání nebo požívání č. 13.091.
- Navrácení v předešlý stav:** rekursní soud, zamítnuv rekurs proti usnesení prvního soudu, jímž byl zamítnut návrh na navrácení v předešlý stav pro zmeškání roku, nebyl oprávněn zrušiti pro zmatečnost rozsudek pro zmeškání č. 13.064.
- Návrh dovolací viz dovolání.**
- **exekuční viz exekuce (§ 54 ex. ř.).**
- **podle § 261, posl. odst., c. ř. s. viz postoupení věci jinému soudu.**
- **určovací mezitímní viz určovací návrh mezitímní.**
- **žalobní viz žaloba.**
- Názor právní viz právní názor.**
- **vázanost soudu viz tamže.**
- Nebezpečí podle § 379 odst. 2 ex. ř. viz prozatímní opatření.**
- **za dopravy viz doprava železniční.**
- Nedospělec viz nesvéprávný.**
- Nedostatek oprávnění k rekursu, ke sporu viz oprávnění k rekursu, ke sporu.**
- **plné moci viz plná moc.**
- **procesní způsobilosti viz způsobilost ke sporu.**
- Nedovolená úplata viz ochrana nájemců (§ 20 zák.).**
- **výhoda viz vyrovnání.**
- Negotiorum gestio viz jednatelství bez příkazu.**
- Nejvyšší podání viz dražba.**
- Nekalá soutěž viz soutěž nekalá.**
- Nemanželské dítě:** zjištění otcovství viz otec nemanželský.
- **výživné viz výživné nemanželského dítěte.**
- **jinak viz dítě nemanželské.**
- Nemocenské pojištění viz pojištění sociální.**
- Nemocnice:** všeobecná veřejná v Plané jest způsobilá, býti stranou rozepře č. 12.294.
- Nemocniční lékař viz lékař.**
- Nemožnost plnění:** je-li platební místo směnky v tuzemsku, jest povinností dlužníka, cizozemce, by si opatřil potřebné povolení k vývozu valuty, by mohl dostáti své povinnosti v tuzemsku č. 12.529.
- **nejde o nemožnost plnění (vzhledem k devisovým předpisům), mělo-li býti plněno v říšských markách, nikoliv však efektivně č. 12.681.**
- **otázka nemožnosti plnění vzhledem k devisovým předpisům nemá význam pro výrok rozsudku, odsuzujícího k placení, nýbrž má význam jen při plnění, pokud se týče při způsobu výkonu rozsudku č. 12.887.**
- Nemravnost smlouvy viz neplatnost smlouvy.**
- Nenarozené dítě:** dítě ještě nenarozené, avšak již počaté, pokládá se za narozené, pokud jde o jeho vlastní práva (nárok podle § 1327 obč. zák.) č. 12.640.
- Neodvratitelná událost viz náhrada škody drahou.**
- Nepatrné věci:** § 28 odst. 1 a § 31 zák. č. 131/1931 sb. z. a n. viz pracovní soudy.
- **hodnota předmětu sporu viz ocenění.**
- **jde o jediný nárok, uplatňován-li v žalobě nárok na náhradu škody, ježto nedodržením dohody o klidu řízení žalovaným zaplatil žalobce útraty sporu a útraty trestního řízení č. 12.489.**

- **pohledávku na zaplacení dlužných ročních příspěvků jest posuzovati co do věcné příslušnosti i co do způsobu řízení a opravných prostředků jednotně č. 12.737.**
- **ocenil-li žalobce hned na počátku prvního ústního jednání spor o námitkách proti mimosoudní výpovědi na 300 Kč, jest toto ocenění rozhodným pro způsob řízení, leč že by žalovaný prokázal, že předmět sporu má hodnotu nad meze uvedené v § 448 c. ř. s.; odvolací soud oceňuje předmět sporu podle § 500, třetí odstavec c. ř. s., nemůže tím měniti předpisy o řízení ve věcech nepatrných ani předpisy o opravných prostředcích ve věcech nepatrných č. 12.740.**
- **i v nájemních sporech jest k ocenění předmětu sporu oprávněn jen žalobce (vypovídatel), nikoliv žalovaný (vypovídaný) č. 12.762.**
- **bezvýznamné s hlediska §§ 448 a 502, druhý odstavec, c. ř. s. jest i ocenění předmětu sporu odvolacím soudem podle § 500, třetí odstavec, c. ř. s.; dovolací soud rozhoduje, zkoumajе připustnost opravného prostředku, samostatně o tom, zda nastaly předpoklady pro použití zvláštních předpisů ve věcech nepatrných č. 12.762.**
- **zněl-li žalobní návrh »na dodržení pojišťovací smlouvy a důsledkem toho i na zaplacení pojistné premie nepřevyšující 300 Kč«, a byla-li prvá část žalobního nároku oceněna penězem převyšujícím 300 Kč, nejde o věc nepatrnou; nárok na zaplacení premie není samostatným nárokem, nýbrž jest nejen důsledkem, nýbrž i součástí nároku prvního č. 12.929.**
- **zrušil-li odvolací soud rozsudek prvního soudu, nevyhradiv pravomoc, načež za dalšího jednání u prvního (okresního) soudu byl žalobní nárok, přesahující hranici pro věci nepatrné, obmezen na útraty, jest nepřipustný dovolací rekurs proti usnesení rekursního soudu o útratách, jakož i rekurs proti zrušovacímu usnesení odvolacího soudu, spojený s rekuresem proti výroku o útratách č. 13.068.**
- **obmezení žalobní žádosti na hranici řízení ve věcech nepatrných za opravného řízení nemá vliv na připustnost odvolání č. 13.119.**
- Neplatnost manželství viz manželství.**
- **(nemravnost, nicotnost) smlouvy: lest, o myl viz o myl.**
- **bázeň nespravedlivá viz tamže.**
- **diferenční obchod viz hra a sázka.**
- **neplatnost smlouvy, již si družstvo dalo od nečlena postoupiti obchodní pohledávku za nečlenem; postoupený dlužník může, platil-li družstvu, požadovati na něm, co mu zaplatil č. 12.255.**
- **družstvo nemůže podle § 37 ex. ř. uplatniti právo, jehož nabylo právním jednáním, jež se nestalo v mezích jeho působnosti č. 12.658.**
- **smlouva o povinnosti k odběru piva za trvání zápůjček poskytnutých pivovarem, po případě po určitou dobu i potom, nepřiči se nutně dobrým mravům č. 12.317.**
- **práce konané advokátem v tom směru, aby odvrátil ženu od naléhání na sňatek s jeho klientem a pátral po způsobu jejího života, nepřiči se dobrým mravům a lze za ně požadovati smlouvenou odměnu č. 12.436.**
- **veřejnoprávní otázka neschválení propachtování lékárny ve smyslu zákona č. 5 ř. zák. na rok 1907, jest nerozhodná pro závazek k zaplacení léků odebraných od neschváleného pachtýře lékárny č. 12.570.**
- **smlouva o propachtování biografické licence jest nicotná; zaměstnanec biografu zůstává i po propachtování biografu ve službách majitele licence č. 12.705.**
- **ujednání mezi věřitelovým zmocněncem a třetí osobou, podle něhož věřitelův zmocněnec vydraží zabavené předměty tak, aby věřitel byl kryt, a třetí osoba měla pak převzít od věřitelova zmocněnce vydražené předměty za cenu, za kterou je tento vydraží, nepřiči se ustanovení dvorského dekretu ze dne 6. června 1838 č. 277 sb. z. a n. č. 12.808.**

- oprávněný podnikatel staveb jest oprávněn převzít smlouvou provedení stavby; nedal-li provést stavbu osobou oprávněnou ke stavitelské živnosti, nestala se platně ujednaná stavební smlouva nicotnou čís. 12.828.
- ujednání v notářském spise, podle něhož měla manželka dostati od manžela plnění jakožto výsledek rozdělení jmění z důvodu prohlášení manželství za neplatné a jako odškodné za námahu a za práce konané za manželství, jest platné, třebaže se manželka v notářském spise zavázala, že v řízení o neplatnost manželství nebude uplatňovati manželovu vinu čís. 12.522.
- úmluva, podle níž se žena pro případ, že uzavře manželství s mužem, jehož manželství tehdy ještě nebylo rozloučeno, vzdala pense ve prospěch tehdejší mužovy manželky, aby umožnila rozluky, přiči se dobrým mravům čís. 12.479.
- **Nepominutelný dědic** viz díl povinný.
- **Nepravý zmocněnec** (§ 103 směn. zák.) viz směnka.
- **Nepřihlášení k pensijnímu pojištění** viz pojištění pensijní.
- **Nepřípustnost dovolání, stížnosti** viz dovolání, stížnost.
- **exekuce** viz exekuce (§ 39 ex. ř.), žaloby podle §§ 35, 36, 37, 39 čís. 5 ex. ř.
- **pořadu práva** viz pořad práva.
- **Nepříslušnost** viz příslušnost.
- **Nerozlučné společenství** viz společenství v rozepři.
- **Nesporné řízení: ochrana nájemců** viz tamže.
- poručení, opatrovnictví viz tamže.
- pozůstalost viz tamže.
- **čí pořad práva:** o snížení nebo zvýšení výživného pro manželské dítě smlouveného mezi otcem a matkou, nelze rozhodovati v řízení nesporném, nýbrž jen v řízení sporném čís. 12.314.
- opatření soudu ve věcech poručenských, zvláště i opatření podle § 221 obč. zák., náleží do nesporného řízení čís. 12.572.
- bylo-li nemanželské dítě v době vydání rozhodnutí prvního soudu nezletilé, bylo o jeho vyživovacím nároku rozhodnouti v řízení nesporném, třebaže nezletilý nabyt za oprávněného řízení zletilosti čís. 12.558.
- o popřené výši notářských poplatků nelze rozhodnouti ve sporu čís. 12.644.
- došlo-li právoplatně k úpravě výživného pro nezletilé manželské dítě rozsudkem, nelze se domáhati sprostění vyživovací povinnosti pokud se týče snížení vyživovacích příspěvků v řízení nesporném, nýbrž lze zvrátiti rozsudek přisuzující výživné opět jen rozsudkem čís. 12.728.
- o tom, zda byly splněny podmínky složení k soudu, nepřisluší rozhodovati nespornému soudci, nýbrž jest ponecháno účastníkům, zda se má otázka ta řešiti pořadem práva čís. 12.871.
- je-li požadované zvýšení odbytného nemanželského dítěte závislé na rozhodnutí otázky, zda dítě jest oprávněno domáhati se jeho zvýšení, a rozhodnutí o něm závisí na zjištění sporné okolnosti, zda se majetkové poměry nemanželského otce zlepšily, jest o zvýšení odbytného jednati v řízení nesporném, ježto prostředky nesporného řízení stačí k tomu, aby byly bezpečně zjištěny majetkové poměry nemanželského otce čís. 12.899.
- **přípustnost pořadu práva pro žalobu**, již se dědic domáhá na druhém dědici zaplacení (části) peněz, jež prý má žalovaný bezdůvodně v držení a měl již v době úmrtí zůstavitelova a jež zamlčel při projednávání pozůstalosti, takže nebyly pojaty do pozůstalosti čís. 13.009.
- o návrhu, by místo dosavadního správce společně věci byl ustanoven správce jiný, jest rozhodnouti v řízení nesporném čís. 13.090.
- o nároku dcery, domáhající se na otci splnění slibu, že jí dá podle stavu přiměřenou výbavu kromě věna, jest rozhodovati sporem čís. 13.137.

- o návrhu manželského otce, by byl sprostěn povinnosti platiti výživné nezletilému dítěti, ježto se může již samo vyživovati, jest rozhodnouti v řízení nesporném, i když o výživě dítěte byl uzavřen mezi rodiči smír čís. 13.160.

zák. čís. 100/1931 sb. z. a n.:

- § 6 (§ 37) zák.: vyslovil-li nesporný soudce ve svém usnesení názor, že Missionářský výbor methodistické biskupské církve Jihu jest podmět nemovitostí k nabyvání vlastnictví nemovitostí a že pravý vlastník nemovitosti jest neznámý, a ustanovil-li tomuto prý neznámému majiteli opatrovníka, byl tím Missionářský výbor dotčen ve svých právech a stal se tak účastníkem nesporného řízení čís. 12.397.
- manželka, jejíž manžel byl zbaven svéprávnosti, není oprávněna k rekursu proti usnesení, jímž nebyla ustanovena podpůrcem ona, nýbrž osoba jiná čís. 12.428.
- proti usnesení, jímž bylo odepřeno opatrovnické schválení smíru mezi odkazovníkem a nezletilými dědici, není oprávněn k rekursu odkazovník, navrhnuvší schválení smíru soudem čís. 12.536.
- proti usnesení poručenského soudu, jímž byl zrušen pacht o nemovitostech poručencových, jest oprávněn k rekursu i pachtýř čís. 12.592.
- přihlásivši se dědic, jenž projevil, že dohodou se spoludědici jsou úplně vyrovnány jeho nároky proti pozůstalosti a proti ostatním dědicům, není již účastníkem pozůstalostního řízení, aniž řízení, které vyvolali ostatní dědici návrhem, by pozůstalostní soud schválil jejich žádost o poznámku pořadí pro zamýšlené zadlužení pozůstalostních nemovitostí čís. 12.617.
- účastníkem nesporného řízení může býti jen obec, nikoliv však městský úřad obce čís. 12.618.
- podal-li žádost o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí vlastník nemovitosti, jenž si vymohl poznámku, stal se účastníkem knihovního řízení takto zahájeného nejen žadatel, nýbrž i zástavní věřitel, jemuž mělo býti k dobru knihovní právo, o jehož zápis bylo žádáno, a jest podle první věty § 37 zák. čís. 100/1931 sb. z. a n. oprávněn k rekursu do usnesení, jímž byla žádost vlastníka nemovitosti zamítnuta čís. 12.675.
- jde-li o rozhodnutí, komu má býti nemanželské dítě, jehož matka zemřela, dáno do výživy a výchovy, zda nejbližší pokrevní příbuzné, babičce, v jejíž výživě a výchově dosud jest, či nemanželskému otci, jest babičku pokládati za účastnici nesporného řízení oprávněnou k rekursu čís. 12.678.
- do usnesení pozůstalostního soudu, jímž bylo po vyhlášení konkursu rozhodnuto o vydání pojistných hodnot, jest oprávněn k rekursu správce úpadkové podstaty čís. 12.967.
- ten, kdo oznámil rejstříkovému soudu, že určitá firma užívá jiné firmy protiprávně utvořené, není oprávněn k rekursu do usnesení rejstříkového soudu, jenž, nedbaje jeho podnětu, záhadnou prý firmu zapsal do rejstříku; o jeho oprávnění k rekursu nebylo rozhodnuto tím, že mu první soud k jeho žádosti, v níž výslovně uvedl, že hodlá rekurovati, doručil usnesení čís. 13.133.
- tím, že zůstavitel byl jeho dlužníkem, nestal se ještě věřitel účastníkem pozůstalostního řízení a nemůže se v nesporném řízení brániti proti jednáním dědiců zůstavitelových, o nichž má zato, že porušují jeho práva a že jim může odporovati podle řádu konkursního neb odpůrčího čís. 13.149.
- § 18 zák.: navrhovatele, jenž svůj návrh v nesporném řízení písemně odůvodnil, netřeba ještě vyslechnouti osobně čís. 12.433
- § 25 zák.: je-li požadované zvýšení odbytného nemanželského dítěte závislé na rozhodnutí otázky, zda dítě jest oprávněno domáhati se je-

ho zvýšení, a rozhodnutí o něm závisí na zjištění sporné okolnosti, zda se majetkové poměry nemanželského otce zlepšily, jest o zvýšení obytného jednání v řízení nesporném, ježto prostředky nesporného řízení stačí k tomu, aby byly bezpečně zjištěny majetkové poměry nemanželského otce č. 12.899.

§ 28 zák.: přibrání účastníků ku provádění důkazů není vyloučeno a jest je naopak přibrati, kdykoliv to soud pokládá za potřebné k úspěšnému provádění důkazů; závazným jest přibrání účastníků jen tam, kde jest předepsáno zvláštním zákonným ustanovením č. 12.464.

§ 31 zák.: nedostatek poučení o opravných prostředcích účastníka, jenž nebyl zastoupen právním zástupcem, jest nezákonností, nikoliv zmatečností; z tohoto pochybení nemůže účastník pro sebe nic vyvozovati, zhojila-li se tato vada včasným podáním opravného prostředku č. 12.863.

§ 36 zák.: k třetí osobám ve smyslu odst. (2) náležejí i účastníci nesporného řízení č. 12.629.

»třetí osobou« ve smyslu odst. (4) jest i účastník řízení; najmě jest jím matka, byl-li zamítnut návrh otce, by mu bylo dítě předáno do výchovy č. 12.559.

§ 37 zák. viz § 6 z á k.

§ 38 zák.: stížnost na usnesení o zbavení svéprávnosti, jež byla podána ve lhůtě přímo u soudu vyšší stolice, jemuž došla teprve po vyřízení lhůty, jest opožděná č. 12.990.

40 zák.: ve věcech nesporného soudnictví mohou sice v rekurech býti uváděny nové skutečnosti a průvody, ale tyto skutečnosti musely tu býti již v době rozhodnutí prvního soudu, jinak jsou jen důvodem nové úpravy č. 12.815.

§ 41 zák.: nejde o zmatek, nezjistily-li (v rejstříkové věci) nižší soudy samostatně skutkový základ pro své rozhodnutí, nýbrž poukazují-li na sdělení živnostenského úřadu č. 12.543.

písm. e): bylo-li již právoplatně rozhodnuto o tom, u koho z rodičů má býti dítě vychováváno, a o výši výživného, nebyl opatrovnícký soud oprávněn, aby k oznámení o rozluce rodičů, o výchově dítky a o placení výživného znovu rozhodoval; učinil-li tak přece, jest opodstatněna zmatečnost písm. e) a jest zrušiti všechna usnesení opatrovníckým soudem v tomto směru vydaná č. 12.855.

písm. f): řízení o určení závazků nezletilce z jeho nemanželského otcovství jest zmatečné, nebylo-li jednáno se zákonným zástupcem (s otcem) nezletilce č. 12.643.

písm. g): nebyl-li zákonný zástupce manželského dítěte v řízení o jeho návrhu proti otci na stanovení (na zvýšení) výživného vůbec slyšen, jde jen o relativní zmatečnost, jež má význam jen pro zájem dítěte, jíž však nebylo dotčeno žádné právo, které zákon č. 100/1931 sb. z. a n. poskytuje odpůrci dítěte č. 12.490.

jednání, předcházející návrhu v nesporném řízení, nelze pokládati za výsledek o návrhu, jenž dosud nebyl učiněn č. 12.592.

nelze spatřovati zmatek podle § 41 odst. (2) g) zák. v tom, že soudu postačilo písemné vyjádření poručníka o prvním podání nemanželského otce, třebaže nemanželský otec učinil za řízení dvě podání č. 13.127.

§ 46 (1) zák.: v nesporném řízení lze proti usnesení rekursního soudu, jímž bylo zrušeno usnesení prvního soudu, vždy podati rekurs k nejvyššímu soudu, tedy nejen v případě, o němž jedná § 527, druhý odstavec, c. f. s. č. 12.832.

nepřípustnost dovolacího rekursu podle § 46 (1) druhá věta zákona není omezena jen na rozhodnutí druhé stolice o nákladech soudního řízení, nýbrž se vztahuje i na rozhodnutí o poplatcích za úkony notářské č. 13.076.

§ 46 (2) zák.: otázka, zda při oddělení pozůstalostního jmění jsou splněny náležitosti osvědčení věřitelovy pohledávky a jeho motivovaná

obava z ohrožení, nespadá pod důvod nezákonnosti, nýbrž týká se právního posouzení věci č. 12.556.

jde o nezákonnost, rozhodly-li nižší soudy, aniž konaly šetření pro rozhodnutí nezbytně nutná č. 12.676.

v tom, že nižší soudy odepřely otci vydati jeho manželské dítě, ač prý po úmrtí matky dítěte výchova dítěte a péče o ně náleží jen jemu jako manželskému otci, nelze spatřovati »nezákonnost« č. 12.707.

o nezákonnosti může býti řeč jen, přiči-li se rozhodnutí přímo zákonu; tomu není tak, není-li otázka přímo řešena v zákoně a je-li v praxi sporná č. 12.823.

nedostatek poučení o opravných prostředcích účastníka, jenž nebyl zastoupen právním zástupcem, jest nezákonností, nikoliv zmatečností; z tohoto pochybení nemůže účastník pro sebe nic vyvozovati, zhojila-li se tato vada včasným podáním opravného prostředku č. 12.863.

se tato vada včasným podáním opravného prostředku č. 12.863. jde o volně uvažování okolností, jež nemůže býti nezákonností ve smyslu § 46 (2) zák., přihlédy-li nižší soudy při určení výživného i k možnosti výdělků, již má zavazáný jako vyučený řemeslník č. 12.863.

jest nezákonností, uložil-li soud manželskému otci placení výživného dítěti, jež není u něho, nerozhodnuv o předurčující otázce; komu z obou rodičů má býti dáno dítě do výchovy a výživy č. 12.864.

neúplnost řízení jest nezákonností jen, nebyly-li proti předpisu § 23 zák. vyšetřeny všechny okolnosti a poměry, důležité pro rozhodnutí č. 12.881, 13.127.

§ 49 zák.: návrh na odklad exekuce vyklizením, ježto byla podána žádost o obnovu nesporného výpovědního řízení č. 12.516. v řízení o svolení k výpovědi jest vyloučena obnova řízení č. 12.519, 12.906.

Nespravedlivá bázeň viz bázeň nespravedlivá.

Nespravedlivé odsouzení viz odškodné podle zák. č. 109/1918 ř. z. zák.

Nesprávné právní posouzení viz dovolání, nesporné řízení (§ 46 (2) zák. č. 100/1931 sb. z. a n.).

Nesprávný právní názor viz právní názor.

Nesvéprávný: zbavení svéprávnosti viz tamže.

osoba svéprávnosti úplně zbavená, pokud toto zbavení svéprávnosti trvá, není způsobilá uzavřít manželský sňatek, a to ani ve světlých okamžicích, ani, když ozdravěla č. 12.450.

osobě úplně zbavené svéprávnosti nelze přičítati vinu na uzavření sňatku (§§ 95, 96 obč. zák.) č. 12.450.

pokračování v manželství, má-li býti mlčky projeveným zřeknutím se práva uplatňovati neplatnost manželství, předpokládá plnou způsobilost k právním jednáním č. 12.450.

řízení o určení závazků nezletilce z jeho nemanželského otcovství jest zmatečné, nebylo-li jednáno se zákonným zástupcem (s otcem) nezletilce č. 12.643.

Neúplnost řízení viz dovolání.

Neurčitost žaloby viz žaloba.

Nezabavitelnost viz exekuce (§§ 251, 290 ex. ř.).

Nezákonnost (§ 46 (2) zák. č. 100/1931 sb. z. a n.) viz nesporné řízení.

Nezaměstnanost viz podpora v nezaměstnanosti.

Nezbytná cesta viz cesta z nouze.

Nezdatnost zaměstnance viz náhrada škody (§ 1315 obč. zák.).

Nezletilec viz nesvéprávný.

Nezpůsobilost k právním jednáním viz nesvéprávný.

ke sporu viz způsobilost ke sporu.

Německo: exekuce na základě říšskoněm. titulu viz exekuce (§§ 79 a násl. ex. ř.).

- z hodnocení viz měna.
- ústředna akciové společnosti v Německu a její filiálka v Německu jsou podniky téže akciové společnosti, při nichž jediným právním podmětem jest akciová společnost, nikoliv její hlavní neb odštěpný závod; podle říšskoněmeckého práva může státi k soudu jen akciová společnost, pokud se týče její představenstvo, nikoliv filiálka banky pokud se týče její místní t. zv. představenstvo; podle říšskoněmeckého práva může kupec žalovati a býti žalován pod firmou svého odštěpného závodu, ovšem jen ohledně sporů, jež vznikly provozem tohoto odštěpného závodu č. 13.034.

Nicotnost smlouvy viz neplatnost smlouvy.

- vyrovnání viz vyrovnání.

Noční hlídač: továrního podniku patří do skupiny osob uvedených v § 12, druhý odstavec, zákona č. 91/1918 č. 12.422.

Normální tarif: k účtování útrat v dovolacím řízení nestačí poukaz na normální sazby (tarif) č. 12.439, 12.605.

Notářské poplatky: ustanovení §§ 179 a 184 not. řádu týkají se i poplatků za zřízení soukromé smlouvy, třebaže napotom se smlouvy sešlo č. 12.644.

- o popně výši notářských poplatků nelze rozhodnouti ve sporu; žalobu o zaplacení notářských poplatků jest jako předčasnou zamítnouti, namítli-li žalovaní ve sporu přemrštěnost nároku, třebaže neuplatňoval předčasnost jejich požadování č. 12.644.
- nepřipustnost dovolacího rekursu podle § 46 (1) druhá věta zákona ze dne 19. června 1931, č. 100 sb. z. a n., není omezena jen na rozhodnutí druhé stolice o nákladech soudního řízení, nýbrž se vztahuje i na rozhodnutí o poplatcích za úkony notářské č. 13.076.

Notifikátor viz firma.

Nové jmění (§ 179 nesp. pat.) viz pozůstalost.

Novela o právu manželském viz rozluka manželství.

Novoty: bylo-li uznáno podle žaloby rozsudkem pro zmeškání prvního roku žalovaným, jest nepřipustnou novotou (§ 482, druhý odstavec, c. ř. s.), uvedli-li žalovaní v odvolání, že došlo po podání žaloby mezi stranami k mimo-soudní dohodě č. 12.298.

- vyhlášení konkursu za odvolacího řízení má sice v zápětí přerušení sporu, ale nemá ten účinek, že by ve sporu byly přípustné námitky nové, vyplynoucí teprve z toho, že byl vyhlášen konkurs č. 12.306.
- vysvětli-li teprve z rekursu povinného proti povolení exekuce, že zabavené požitky, které dostává jako pensista od Pensijního ústavu, jsou podle § 46 zákona č. 26/1929 sb. z. a n. vyloučeny z exekuce, nemohlo k této nové okolnosti v rekursním řízení býti přihlíženo, nebylo však závady, by rekurs povinného nebyl posuzován a vyřízen jako návrh na zrušení exekuce č. 12.388.
- zásada druhého odstavce § 496 c. ř. s., podle níž se nelze v novém řízení zabývat novými obranami, které dříve nebyly uplatněny, neplatí absolutně a nevztahuje se zejména na obrany, pro něž skutkové předpoklady vznikly teprve po zrušovacím usnesení odvolacího soudu a jež v předcházejícím řízení v první stolici nebyly ještě ani skutkově opodstatněny č. 12.478.
- co nebylo skutkově předneseno v řízení u soudu první stolice, nelze doháněti v opravném řízení, i kdyby to bylo lze vyčísti z předložené listiny č. 12.658.
- ve věcech nesporného soudnictví mohou sice (§ 40 zák. č. 100/1931 sb. z. a n.) v rekursech býti uváděny nové skutečnosti a průvody, ale tyto skutečnosti musely tu býti již v době rozhodnutí prvního soudu, jinak jsou jen důvodem nové úpravy č. 12.815.
- tvrzení žalovaných v odvolání, že nebylo důvodu, aby bylo uznáno, že jsou osobně povinni k náhradě škody, poněvadž nejsou vlastníky auta, ani pro-

vozními podnikateli, jest nedovolenou novotou, třebaže žalovaní v. své stolici všechna tvrzení žaloby, která výslovně nedoznali, popřeli č. 13.102.

Nový nájemce viz ochrana nájemců.

— stroj viz stroj nový.

Nucené narovnání viz úpadek.

— zastupování advokátem viz advokát.

Obec: omezení exekuce proti ní podle § 15 ex. ř. viz exekuce (§ 15 ex. ř.).

- pachtovní smlouva o dobývání ledu a písku z řeky viz voda.
- pořad práva viz tamže.
- veřejné cesty viz veřejný statek.
- zaměstnanci obecní viz tamže.
- účastníkem nesporného řízení může býti jen obec, nikoliv však městský úřad obce č. 12.618.
- platební výměr obecního úřadu, jímž byl povinný vyzván, aby zaplatil za odklizovací práce z příkazu okresního úřadu u něho vykonané, není exekucním titulem podle § 1 č. 12 ex. ř. č. 12.691.
- obce nenáleží k úřadům, vyjmenovaným v § 1 vládního nařízení ze dne 13. ledna 1928, č. 8 sb. z. a n. č. 12.691.
- povinnost k ubytování vojska nepostihuje obec, nýbrž občany, kteří mají obytné budovy; obec zakročuje tu jen jako orgán veřejné správy v přeneseném oboru působnosti č. 13.147.
- — **místní, stavební policie:** předpokladem nároku obce v Čechách proti majiteli nemovitosti na náhradu nákladu na zřízení chodníku podél nemovitosti jest právoplatný příkaz příslušného správního úřadu ke zřízení chodníku vykonatelný proti žalovanému č. 12.282.
- — obec v Čechách jest oprávněna, ukládati majitelům domů, by udržovali a čistili veřejný statek; ustanovení policejního řádu, ukládající majitelům domů, by udržovali a čistili chodníky, bylo vydáno v mezích platných zákonů č. 12.318.
- — rozhodnutí o převzetí chodníku do udržování obce patří do její působnosti samosprávné podle § 101 mor. stav. řádu a soudy jsou tímto jejím rozhodnutím vázány, nejsouce vůbec oprávněny přezkoumávati, zda její rozhodnutí jest s hlediska práva hmotného správné, čili nic č. 12.869.
- — obec tím, že se stalo vlastníkem chodníku jako veřejného statku, nepřevzala chodník do svého udržování č. 12.869.
- — z podmínek, jež ujednala obec při prodeji svého pozemku s kupitelem v zájmu veřejnosti o zastavení pozemku, nemůže odvozovati proti kupiteli soukromoprávní nárok soused kupitelův č. 12.937.
- — **právní jednání obce:** k rozhodnutí o tom, zda má býti dána obci v Čechách výpověď z nájemní smlouvy, jest příslušná obecní rada, nikoliv obecní zastupitelstvo č. 12.458.
- — k přetržení promlčení dluhu obce uznáním dluhu, učiněným starostou obce, se vyžaduje, aby starosta obce byl obecním výborem k tomuto projevu zmocněn plnou mocí, znějící na druh tohoto jednání (§ 1008 obč. zák.) č. 12.563.
- — úmluva stran o tom, že advokátní komora má rozhodnouti, zda jest přiměřeným účt advokátův, jest úmluvou o jmenování rozhodčího, k níž starosta, uzavírající tuto úmluvu za obec, potřebuje podle § 1008 obč. zák. zvláštního, na toto jednání znějící zmocnění obecním výborem; uzavřel-li starosta obce takovou úmluvu bez zmocnění obecním výborem a obec nereagovala na vyznění advokátní komory, neuznála tím obec mlčky (§ 863 obč. zák.) pohledávku advokátovu; žádost starosty obce k advokátovi, by posečkal s vymáháním své palmární pohledávky, není uznáním dluhu obci č. 12.563.

- ke směnečnému závazku obce v Čechách, podle něhož se obec zavázala jako příjemkyně směnky zaplatiti pohledávku ze zápůjčky, již uzavřela za souhlasu obecního zastupitelstva a za schválení okresního výboru a zemského výboru, se vyhledává, by se podpis stal po rozumu předpisu § 55 čes. obec. zřiz.; tento předpis platí nejen pro původní směnku, nýbrž i pro krycí směnku prolongační; osobní ručení členů obecního zastupitelstva, kteří podepsali směnku bez dodatku »jako členové obecního zastupitelstva«; nezáleží na tom, co si podpisatelé směnky, přičiňující svůj podpis, mysleli o funkci, v jaké směnku podpisují, nýbrž na tom, jak se jejich podpis jeví na venek č. 12.893.
  - **různé:** obec, která se podjala t. zv. stavební akce (výstavby kolonie rodinných domků ke zmírnění bytové nouze) a za tím účelem se usnesla umožniti zájemcům postavení vlastních domků poskytnutím úvěru se zárukou obce, opatřením levných stavebních míst a vypracováním vhodných projektů, nepřevzala tím o sobě závazek zaplatiti stavitelům náklad a odměnu za domy postavené v rámci této akce č. 12.396.
  - **školní:** majetkoprávní smlouvy místních školních rad v Čechách nepodléhají schválení vyšších školních orgánů okresních a zemské školní rady č. 12.788.
  - bylo-li právo školní obce na dodávání dříví z velkostatku vykonáváno jen tak, že dříví nebylo velkostatkem vydáváno bez zapravení poplatku, nepadá při čtyřicetiletém trvání (§ 1472 obč. zák.) tohoto omezení výkonu práva na dříví na váhu, zda školní obec byla oprávněna bez vyššího souhlasu platiti požadovaný poplatek čili nic, aniž sejde na tom, že poplatek byl proměnlivý, jen byl-li požadován a placením uznáván jako právo velkostatku č. 13.112.
- Obecná cena:** slovy »jaký užitek skýtá věc obvykle a všeobecně« v § 305 obč. zák., jest rozuměti užitek jaký skýtá věc všeobecně, tudíž každému, a obvykle při řádném hospodaření č. 12.925.
- jinak viz dávka z přírůstku hodnoty nemovitosti.
- Obecní dávky viz dávky obecní.**
- **přirážky:** vymáhání obecních přirážek nepřisluší obci, nýbrž úřadům, daně vyměřivším; na tom nemění nic potvrzení pravomoci a vykonatelnosti okresním úřadem č. 12.691.
  - **stoky viz stoky obecní.**
  - **zaměstnanec viz zaměstnanec obecní.**
- Obecný soud viz příslušnost.**
- Obhájce:** záruka jeho za pohledávku poškozeného za obžalovaným č. 12.287.
- Obchod:** pomocným obchodem podle čl. 273 obch. zák. jest i kup automatu pekařem, pokud jej ve své pekařské živnosti potřebuje, anebo si slibuje od jeho používání podporu své živnosti č. 12.343.
- zubní technik, opatřující si k svým pracím zboží, provozuje obchody podle čl. 271 č. 1 obch. zák. a jest za podnikatele zákona ze dne 13. října 1928, č. 183 sb. z. a n. povinen k protokolaci č. 12.520.
  - podnikatelé staveb provozují obchody ve smyslu čl. 271 č. 1 obch. zák. a čl. 272 č. 1 obch. zák.; lhotejno, zda provádějí stavbu z materiálu jim dodaného stavebníkem či z vlastních, k tomu účelu nakoupených materiálů č. 12.589.
  - objednávka elektrického proudu kupcem, který provozuje obchody po živnostensku, náleží k obvyčnému i k dalšímu provozování obchodu č. 13.025.
  - za kupce ve smyslu čl. 4 obch. zák. jest považovati jen toho, kdo provozuje po živnostensku obchody vyjmenované v čl. 271 a 272 obch. zák. č. 13.035.
  - kadeřník neprovozuje žádný z obchodů uvedených v čl. 271 a 272 obch. zák., zejména nikoliv obchod podle čl. 271 č. 1 obch. zák. č. 13.035.
  - **diferenční viz hra a sázka.**

- **distanční viz správa pro vady (čl. 347 obch. zák.).**
  - **místní viz správa pro vady (čl. 347 obch. zák.).**
  - **premiový:** může býti obchodem diferenčním č. 13.086.
- Obchodní cestující:** výhrada územního obvodu viz obchodní pomocník (§ 26 zák.).
- **jednatel:** který je samostatným obchodníkem, nemá, nevymínil-li si to ve smlouvě, nárok na to, by mu byly sděleny obchodní knihy firmy, pro niž sprostředkoval obchodní spojení, a to ani podle odbohy § 1198 obč. zák. ve spojení s čl. XLIII. uvoz. zák. k c. ř. s. č. 12.281.
  - nebyl-li zmocnitel povinen uznati objednávku učiněnou jeho zástupcem pod jinými podmínkami, než které byly stanoveny v zastupitelském ujednání, uznal-li však přes to tuto objednávku, třebaže pod poněkud jinými podmínkami, než byly ujednány jeho zástupcem, jest povinen zaplatiti zástupci ujednanou provisi č. 12.417.
  - **knihy:** nahlédnutí do nich viz obchodní pomocník (§ 14 zák.).
  - obchodní jednatel, který je samostatným obchodníkem, nemá, nevymínil-li si to ve smlouvě nárok na to, by mu byly sděleny obchodní knihy firmy, pro niž sprostředkoval obchodní spojení, a to ani podle odbohy § 1198 obč. zák. ve spojení s čl. XLIII. uvoz. zák. k c. ř. s. č. 12.281.
  - **pomocník (zák. č. 20/1910 ř. zák.):**
  - § 1 zák.: pro zaměstnance živnostenského společenstva neplatí předpisy zákona o obchodních pomocnících č. 12.359.
  - k pojmu vyšších služeb nekupeckých nestačí, že zaměstnanec auto-správkárny snad vykonával dozor nad ostatními dělníky a že vyřizoval objednávky, pracoval-li v dílně i ručně; záleží na tom, v čem se lišila jeho práce od prací ostatních v závodě zaměstnaných osob, zda šlo o činnost vybočující svou jakostí z rámce prací těchto osob, zejména, zda byl vypraven určitým disposičním právem a rozhodovací mocí č. 12.921.
  - § 10 zák.: obchodní pomocník nemá proti zaměstnavateli nárok na předložení deníku k vůli zjištění obchodů jím mimo závod uzavřených; deník není společnou listinou podle § 304 č. 3 c. ř. s., byl-li veden zaměstnavatelem jen ve vlastním zájmu firmy k vůli přehlednosti a lepší kontrole č. 12.936.
  - § 13 zák.: zaměstnavatelovo právo žádati, by mu zaměstnanec vydal bezprávně přijatou provisi neb odměnu (§ 13 zák. o obch. pom.), závisí na průkazu, že zaměstnanec za přijatou provisi neb odměnu vykonal také činnost pro třetí osobu, od níž provisi neb odměnu obdržel; záleží jen na tom, že odměna nebo provise, již zaměstnanec přijal od toho, s kým uzavřel nebo sprostředkoval obchod pro zaměstnavatele, byla přijata bezprávně č. 13.024.
  - zaměstnavateli přísluší právo stanovené v § 13, druhý odstavec, zák. o obch. pom. nejen tehdy, byla-li mu způsobena skutečná škoda; zaměstnavatel má vždy proti zaměstnanci nárok na vydání provise zaměstnancem bezprávně přijaté, ale nárok na náhradu škody by mohl vedle toho uplatňovati jen potud, pokud jeho škoda převyšuje provisi (odměnu) bezprávně přijatou č. 13.024.
  - vzájemnou pohledávku zaměstnavatelovu na vydání provisi lze započítati na pohledávku zaměstnancovu na zaplacení služebních požitků č. 13.024.
  - § 14 zák.: obchodnímu pomocníku nepřisluší právo žádati předložení knih a dokladů, nýbrž se musí při zkoumání bilance omeziti jen na číselný souhlas bilance s knihami a na výtky omylů nebo zřejmých nesprávností, vyjímajíc případv vědomě nesprávných zápisů č. 12.259.
  - § 26 zák.: výhrada určitého územního obvodu pro konání služeb jest podstatnou částí služební smlouvy obchodního cestujícího ve smyslu § 26 č. 2 zák.; lhotejno, že přijetím nového obchodního cestujícího

pro týž obvod nebyl zmenšen nárok na provise, any příslušely i z obchodů ujednaných novým obchodním cestujícím č. 13.019.

- — zaměstnanec, vystupuje předčasně ze služebního poměru, není povinen, by oznámil zaměstnavateli ihned důvod předčasného vystoupení, stačí, byl-li tu zákonný důvod v době zrušení služebního poměru a prokáže-li se teprve na soudě č. 13.019.
- — § 27 zák.: jest důvodem k okamžitému propuštění zaměstnance, vytkl-li zaměstnavateli bezdůvodně, že zapisoval do knihy peníze, které do pokladny neodvedl č. 13.138.
- — k pojmu závažné, pokud se týče hrubé urážky na cti jako důvodu k předčasnému propuštění zaměstnance se nevyžaduje, aby urážka byla trestná podle trestního zákona č. 13.138.
- rejstřík viz rejstřík.
- zástupce, zmocněnec: plná moc presumptivní (čl. 47 obch. zák.) viz tamže.
- — obchodní zástupce (jednatele), kteří nejsou ve službách určitého živnostníka, jest považovati za samostatné obchodníky a tudíž za podnikatele a soutěžitele č. 12.404.
- — pokud jest provisiho zástupce považovati nikoliv za zaměstnance určité firmy, nýbrž za samostatného obchodníka č. 13.156.
- zvyklosti viz zvyklost.

Obchody splátkové viz splátkové obchody.

Obligace solidární viz solidárnost závazku.

Obmezení exekuce viz exekuce.

- žaloby: obmezení žalobní žádosti na hranici řízení ve věcech nepatrných za opravného řízení nemá vliv na přípustnost odvolání č. 13.119.

Obmyslnost viz bezelstnost.

Obnova řízení: v řízení o svolení k výpovědi jest vyloučena obnova řízení č. 12.519, 12.906.

- — nesporného a odklad exekuce č. 12.516.

- — nájemní smlouvy viz smlouva nájemní a pachtovní.

Obhacení bezdůvodné a kondičke: prospěch poskytnutý družstvu není obhacením jeho členů představenstva nebo předsedy č. 12.527.

- — třetí osoba, jež byla poškozena tím, že s prodávanou nemovitostí byl vydražen jako její příslušenství i předmět patřící jí, ač ohledně tohoto předmětu byla exekuce k návrhu vymáhajícího věřitele zastavena, nemůže nárok proti rozvrhované podstatě na vrácení bezdůvodného obhacení uplatňovati přihláškou k rozvrhovému roku, nýbrž jen sporem č. 12.849.
- — § 1431 obč. zák.: bylo-li v roce 1923 placeno na závazky podléhající soupisu, které k soupisu přihlášeny nebyly, nebyl placen nedluh a nemá místa kondičke ve smyslu § 1431 obč. zák. č. 13.088.
- — § 1435 obč. zák.: nesložil-li člen družstva družstvu peníze ke splnění členských společenstevních povinností, nýbrž dobrovolně a k účelu předem určenému, měl právo žádati neprodleně vrácení, jakmile zanikl právní důvod, by si družstvo peníze podrželo č. 12.668.
- — pokud se stát nemůže domáhati vrácení zaopatřovacích požitků, jež vyplácel zdejšímu státnímu příslušníku jako bývalému důstojníku z povolání c. a k. vojska v dohodě s likvidujícím ministerstvem války ve Vídni na základě usnesení mezinárodní likvidační komise č. 12.274.
- — bylo-li usnesení trestního soudu, jímž byla zákonem zástupci obžalobce uložena povinnost nahraditi obžalovaným útraty trestního řízení, nálezem nejvyššího jako zrušovacího soudu na zmatečnou stížnost k zachování zákona zrušeno, načež prvý soud uložil náhradu útrat přímo obžalobci, pomínil právní důvod, aby si obžalovaný podržel částku zapravenou jim zákonným zástupcem obžalobce na jich exekuční zakročení jako útraty trestního řízení a exekuce, a jsou obžalovaní podle § 1435 obč. zák. povinni vrátiti, co jim bylo takto plněno;

nárok na vrácení exekučních útrat jest příslušenstvím hlavního nároku na vrácení útrat trestního řízení a nemůže býti posuzován samostatně s hlediska přípustnosti opravných prostředků; je-li k vrácení útrat povinně několik obžalovaných, jde o dělitelný dluh a obžalobce (jeho zákonný zástupce) nemůže se domáhati zapravení jeho na každém z obžalovaných solidárně, nýbrž jen rovným dílem č. 12.785.

- — věřitel, jenž nevznesl odpor v rozvrhovém řízení, může proti právo- platnému rozvrhovému usnesení uplatniti své lepší právo pořadem práva potud, pokud je zakládá na skutkové podstatě, o níž nebylo v rozvrhovém usnesení rozhodnuto; neuplatnil-li věřitel v rekursu proti rozvrhovému usnesení, že se soudce, rozvrhuje nejvyšší podání, dopustil omylu, nemůže to uplatňovati žalobou z obhacení č. 12.792.
- — § 1437 obč. zák.: postupník vykonatelné pohledávky, jež již před postupem zanikla, nemá právního důvodu, by podržel, co vymohl exekucí k vydobytí zaniklé a napotom postoupené pohledávky; dlužník může žádati o vrácení toho, co následkem exekuce splnil, aniž záleží na tom, zda byl postupník tímto plněním obhacen čili nic a zda dlužník platil vědomě č. 13.078

Obhacení směnečné viz směnka.

Obrana viz námitka.

Obsazení soudu viz příslušnost podle § 7 a) j. n., zmatečnost podle § 477 č. 2 c. ř. s.

Obsilka: doručení viz tamže.

- nebyla-li strana přítomna při vyhlášení průvodního usnesení, jest v tom, že v obsilce nařizující její výslech nebyl uveden předmět výslechu, spatřovati kusost řízení (§ 503 č. 2 c. ř. s.) č. 12.532.

Obtížnější dluh viz placení (§ 1416 obč. zák.).

Obvěnění viz věno.

Obvodní lékař státní: zástupce jeho; pokud nemá nároku na plat po dobu vojenského cvičení č. 12.908.

Obživnutí pohledávky viz vyrovnání.

Ocenění břemena: v dražebním řízení teprve v řízení rozvrhovém č. 12.453.

Ocenění sporu: ocenil-li žalobce v žalobě předmět sporu na 20.000 Kč, jest tím oceněn i hlavní i eventuální nárok; lhotejno, že žaloba byla obmezena na žalobní žádání eventuální a že s touto věcí byla spojena ke společnému jednání jiná sporná věc č. 12.435.

- hodnota mezitímního určovacího návrhu jest rozhodná v otázce příslušnosti soudu č. 12.470.

- § 54 j. n.: nárok na předem ujednanou náhradu za opožděné vrácení soudu, uplatňovaný současně s nárokem na vrácení soudu, jest podle druhého odstavce § 54 j. n. vedlejším nárokem, k němuž se nepřihlíží při výpočtu hodnoty předmětu sporu č. 12.766.

- vznesena-li na okresním soudě žaloba o pohledávku nad 5.000 Kč, jest žalobce oprávněn proti námitce věcné nepřislušnosti vzdáti se při prvním ústním jednání dříve, než bylo rozhodnuto o námitce věcné nepřislušnosti, žalobního nároku, pokud převyšuje 5.000 Kč, a obmezení žalobní nárok na 5.000 Kč č. 12.495.

- § 55 j. n.: pohledávku na zaplacení dlužných ročních příspěvků jest posuzovati co do věcné příslušnosti i co do způsobu řízení a opravných prostředků jednotně č. 12.737.

- § 56 j. n.: předmět sporu, jímž se domáháno odčinění všech právních účinků rozsudku pro zmeškání (actio dolii, založená na obmyslném získání jej odsudku pro zmeškání), nezáleží v peněžích a byl žalobce povinen jej oceniti; ocenil-li žalobce předmět sporu nad 300 Kč, nejde o věc nepatrnou, třebaže v původním sporu nepřesahovala hodnota sporu 300 Kč č. 13.015.

- § 448 c. ř. s.: ocenil-li žalobce hned na počátku prvního ústního jednání spor o námitkách proti mimosoudní výpovědi na 300 Kč, jest toto ocenění

rozhodným pro způsob řízení, leč, že by žalovaný prokázal, že předmět sporu má hodnotu nad meze uvedené v § 448 c. ř. s.; odvolací soud, oceňuje předmět sporu podle § 500, třetí odstavce, c. ř. s., nemůže tím měnit předpisy o řízení ve věcech nepatrných ani předpisy o opravných prostředcích ve věcech nepatrných č. ís. 12.740.

- zněl-li žalobní návrh »na dodržení pojišťovací smlouvy a důsledkem toho i na zaplacení pojistné premie nepřevyšující 300 Kč«, a byla-li první část žalobního nároku oceněna penězem převyšujícím 300 Kč, nejde o věc nepatrnou; nárok na zaplacení premie není samostatným nárokem, nýbrž jest nejen důsledkem, nýbrž i součástí nároku prvního č. ís. 12.929.
- učinil-li žalovaný ve sporu o vyklizení neoceněném nad 300 Kč, mezitímní úřadovací návrh, by bylo zjištěno, že mezi stranami je po právu nájemní smlouva, a ocenil zájem na určení nad 300 Kč, určují se řízení i opravné prostředky zvláště pro žalobu a zvláště pro úřadovací návrh podle výše částky, na kterou byl zájem na určení oceněn č. ís. 13.008.
- předmět sporu, jimž se domáháno odčinění všech právních účinků rozsudku pro zmeškání (actio dolii, založená na obmyslném získání rozsudku pro zmeškání), nezáleží v penězích a byl žalobce povinen jej oceniti; ocenil-li žalobce předmět sporu nad 300 Kč, nejde o věc nepatrnou, třebaže v původním sporu nepřesahovala hodnota sporu 300 Kč č. ís. 13.015.
- § 500 c. ř. s.: bezvýznamné s hlediska §§ 448 a 502, druhý odstavce c. ř. s., jest i ocenění předmětu sporu odvolacím soudem podle § 500, třetí odstavce, c. ř. s.; odvolací soud rozhoduje, zkoumaje přípustnost opravného prostředku, samostatně o tom, zda nastaly předpoklady pro použití zvláštních předpisů ve věcech nepatrných č. ís. 12.762.
- i v nájemních sporech jest k ocenění předmětu sporu oprávněn jen žalobce (vypovídatel), nikoliv žalovaný (vypovídaný) č. ís. 12.762.

Odběr piva viz pivo.

Odběrný dluh viz dluh donosný.

Odbočka viz filiálka.

Odbřeměnění viz depurační povinnost.

Odbytné nemanželského dítěte viz výživné nemanželského dítěte.

Oddělené bydliště viz prozatímní opatření podle § 382 č. ís. 8 ex. ř.

Oddělení jmění: opatření podle § 145, druhý odstavce, nesp. řiz. jest částečným předčasným odevzdáním pozůstalosti, jimž nabví dědici dotčených pozůstalostních věcí do právní držby; toto nabyté oprávnění nelze dodatečně zvrátiti návrhem podle § 812 obč. zák. č. ís. 12.556.

— správa podle prvního odstavce § 145 nesp. řiz. nepřekáží oddělení jmění podle § 812 obč. zák. č. ís. 12.556.

— otázka, zda při oddělení pozůstalostního jmění jsou splněny náležitosti osvědčení věřitelovy pohledávky a jeho motivovaná obava z ohrožení, nespadá pod důvod nezákonnosti, nýbrž týká se právního posouzení věci č. ís. 12.556.

— nepoužil-li zůstavitelův věřitel ustanovení § 812 obč. zák., nebyl pozůstalostní soud povinen starati se o jeho zájmy v pozůstalostním řízení; tím, že zůstavitel byl jeho dlužníkem, nestal se ještě věřitel účastníkem pozůstalostního řízení a nemůže se v nesporném řízení brániti proti jednaním dědiců zůstavitelových, o nichž má za to, že porušují jeho práva a že jim může odporovati podle řádu konkursního neb odpůrčího č. ís. 13.149.

Oddělné právo viz úpadek, vyrovnání.

Odevzdání viz převod vlastnictví.

— **pozůstalosti** viz pozůstalost.

Odhad: za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti viz dávka z přírůstku hodnoty nemovitosti. slovy »jaký užitek skýtá věc obvykle a všeobecně« v § 305 obč. zák., jest rozuměti užitek, jaký skýtá věc všeobecně, tudíž každému, a obvykle při řádném hospodaření č. ís. 12.925.

— při odhadu obytného domu nemohl býti vzat zřetel k možným budoucím důsledkům nové úpravy ochrany nájemců, podle níž ochrana pro některé

být v odhadovaném domě pominula, a nebylo nanejvýš přípustné, aby u těchto bytů, ač byly v době odhadu pronajaty, bylo použito ustanovení § 20 odst. 2 starého a § 21 odst. 1 nového odhadního řádu o výpočtu kapitalisovaného výtěžku místností v době odhadu neprónajatých č. ís. 12.980.

Odkaz: ustanovení §§ 813 až 815 obč. zák. týkají se jen pozůstalostních věřitelů, nikoliv odkazovníků č. ís. 12.483.

— pohledávka z odkazu a z dědické dohody v pozůstalosti jest nárokem obligacním, nikoliv věcným a nečiní nepřipustnou exekuci na nemovitost, na niž jest právem zástavním zajištěna; lhotejně, že se vklad zástavního práva pro pohledávku vymáhajícího věřitele na pozůstalostní nemovitost před vkladem práva vlastnického pro dědice stal neprávem č. ís. 13.063.

Odkázání věci na jiný soud (§ 261/6 c. ř. s.) viz postoupení věci jinému soudu.

Odklad exekuce: proti zemědělcí (zák. č. ís. 74/1933) viz zemědělec.

— — vymáhající věřitel, jemuž byla povolena exekuce zabavením a příkazem k vybrání dlužnickovy pohledávky, nemůže za odkladu této exekuce nastoupiti žalobou o vydobytí zabavené pohledávky, ať již žalobou o zaplacení nebo o složení na soud; učinil-li tak přece, jest jeho žalobu pro tentokrát zamítnouti č. ís. 12.544.

— — odklad exekuce k zajištění jest nepřipustný č. ís. 12.747.

— i když proti berní exekuci jest podána žaloba podle § 36 ex. ř. (§ 356 zákona ze dne 15. června 1927, č. ís. 76 sb. z. a n.), rozhoduje o odkladu exekuce jen exekuční úřad (§ 361 zák. č. ís. 76/1927), nikoliv soud č. ís. 12.672.

— — pro odložení exekuce není podmínkou ani předpokladem, že exekuce byla již povolena č. ís. 12.968.

— — § 42 ex. ř.: důvody pro odklad exekuce jsou vyjmenovány v § 42 ex. ř. výčetmo č. ís. 12.398.

— — není důvodem odkladu exekuce podle § 42, č. ís. 1, 2 a 5 ex. ř., podal-li povinný u soudu, jen žyval směnečný platební příkaz, návrh na opětné doručení směnečného platebního příkazu k vlastním rukám, ponevadž prý doručné lístky byly sfašovány a platební příkaz se nestal pravoplatným č. ís. 12.398.

— — č. ís. 1: okolnost, že povinný podal žádost o odklad exekuce podle § 42 č. ís. 1 ex. ř., neopravňovala soud vyhraditi si vyřízení návrhu na povolání exekuce vnučenou dražbou do pravoplatného rozhodnutí sporu zahájeného žalobou o bezúčinnost exekučního titulu č. ís. 12.415.

— — návrh na odklad exekuce vyklizením, ježto byla podána žádost o obnovu nesporného výpovědního řízení; důvodnost žádosti o obnovu řízení nelze zkoumati v řízení o odkladu exekuce č. ís. 12.516.

— — č. ís. 5: podání žaloby označené jako opošíční, v níž se však žalobce neopírá proti vymáhanému nároku, nýbrž popírá jen, že žalovaný jest oprávněn exekuci dále vésti upadnuv do konkursu, není důvodem k odložení exekuce podle § 42 ex. ř. č. ís. 12.441.

— — odkladu exekuce na základě žaloby podle § 37 ex. ř. lze se domáhati jen ohledně exekuce, proti níž směřuje žaloba podle § 37 ex. ř., nikoliv i ohledně jiné exekuce proti témuž dlužníku, třebaže v ní byly zabaveny též vymáhajícím věřitelem tytéž předměty č. ís. 13.135.

— — § 43 odst. 1 ex. ř.: povaha vykonaného již příkazem k vybrání nebrání dočasnému odkladu účinků uvedených v § 308 ex. ř., a lze i po doručení příkazního usnesení odložit exekuci s účinky § 43, první odstavce, ex. ř., ač-li vymáhající věřitel příkaznou pohledávku skutečně již nevybral a ji ke svému uspokojení nepoužil č. ís. 12.968.

— — § 44 odst. 2 ex. ř.: uložení jistoty k zajištění uspokojení vymáhajícího věřitele při odložení exekuce na movitost nevádí, že vymáhaná pohledávka jest knihovně zajištěna na nemovitostech dlužníka č. ís. 12.628.

— — důvodem ke zvýšení jistoty již uložené podle § 44, druhý odstavce, ex. ř. není, že dlužník podal v opošíčním sporu dovolání proti souhlasným

rozsudkům nižších soudů, zřejmě prý ze svévoli, a tím prý ohrozil vydobytí úroků, jež se postupně promlčují a kauční jistotou nejsou kryty, jakož i k vydobytí narůstajících útrat sporu, a že hodnota nemovitosti postupem času valně klesá č.ís. 13.096.

Odkládací podmínka viz podmínka.

— účinek viz stížnost (ve sporném řízení).

Odměna advokáta viz advokát.

— za dílo viz smlouva o dílo.

— sprostředkovatele viz smlouva sprostředkovatelská.

Odnárodnování dítěte: rozhodnutím nejvyššího správního soudu, že násilné odnárodnování dítěte povinného školou, zakázané v § 134 ústavní listiny, není v tom, že ve Slezsku svěčuje otec dítě do výchovy školy s vyučovací řečí neodpovídající jeho národnosti, jest pravoplatně rozřešeno, že otec jednající takto neporušil veřejnoprávní nárok dítěte na výchovu; pro otázku, zda otec porušil soukromoprávní povinnost k výchově dítěte a zda zneužil moci otcovské, dav dítě povinné školou zapsati do obecné školy s vyučovacím jazykem neodpovídajícím jeho národnosti, jest rozhodujícím jen zájem dítěte č.ís. 13.012.

Odpor podle § 212 c. ř. s. viz protokol soudní.

— podle § 35 ex. ř. viz žaloba podle § 35 ex. ř.

— podle § 83 ex. ř. viz exekuce.

— podle §§ 184, 213 ex. ř. viz dražba vnucená nemovitosti.

— proti berní exekuci viz exekuce berní.

— se spisy viz dovolání.

Odpověď žalobní viz rozsudek pro zmeškání.

Odpůrčí nárok: v konkursu viz úpadek.

— ustanovení § 232, druhý odstavec, ex. ř. nelze použít na rozsudky o odpůrčích žalobách č.ís. 12.782.

— pachtýř nemá právo bránit exekuci vedené věřitelem propachtovatelovým na oddělené plody, byla-li pachtovní smlouva odporovatelná a proti věřiteli propachtovatele bezúčinná č.ís. 12.963.

— plnění otcovy zákonné povinnosti dáti synovi přiměřenou výbavu, není bezplatným věnováním, jemuž lze odporovati podle § 3 č.ís. 1 odpůrčího řádu z roku 1914 č.ís. 13.030.

Odsouzení nespravedlivé viz odškodné podle zák. č.ís. 109/1918 ř. z. zák.

Odstraňovací žaloba viz soutěž nekálá.

Odstupní smlouva viz smlouva odstupní.

Odškodné: podle § 1265 obč. zák.: o uspořádání majetkových poměrů manželů pro případ prohlášení manželství za neplatné neplatí § 1265 obč. zák. č.ís. 12.522.

— podle zák. č.ís. 109/1918 ř. zák.: na nárok na náhradu škody podle zákona ze dne 21. března 1918, č.ís. 109 ř. zák. není přípustné započtení jiné pohledávky mimo pohledávku ze zákonného výživného č.ís. 12.727.

— při vyvlastnění viz vyvlastnění.

— podle § 75 náhr. zák. viz statkoví úředníci.

Odstěpný závod viz filiálka.

Odučtovací úřad viz soupis pohledávek.

Oduznání manželského původu viz dítě.

Odvod podle § 292 c. ř. s. viz listina veřejná.

— proti soudnímu protokolu viz protokol soudní.

Odvolání: novoty viz tamže.

— přerušení řízení viz tamže.

— řízení před pracovními soudy viz pracovní soudy.

— stížnost podle § 519 c. ř. s. viz stížnost nadovolací soud.

— z matečnosti viz tamže.

— vyhlášení konkursu za odvolacího řízení má sice v zápětí přerušení sporu, ale nemá ten účinek, že by ve sporu byly pak přípustné námítky nové, vplynuvší teprve z toho, že byl vyhlášen konkurs č.ís. 12.306.

— zásada druhého odstavce § 496 c. ř. s., podle níž se nelze v novém řízení zabývat novými obranami, které dříve nebyly uplatněny, neplatí absolutně a nevztahuje se zejména na obrany, pro něž skutkové předpoklady vznikly teprve po zrušovacím usnesení odvolacího soudu a jež v předcházejícím řízení v prvé stolici nebyly ještě ani skutkově opodstatněny č.ís. 12.478.

— žalobce není oprávněn odvolat se proti odůvodnění rozsudečného výroku, jímž bylo žalobě vyhověno č.ís. 12.508.

— z rozsudku, jímž byla žaloba zamítnuta, nemůže se odvolat žalovaný, třebaže podle důvodů napadeného rozsudku byla žaloba zamítnuta z důvodu, jímž se míní býti žalovaný dotčen č.ís. 13.082.

— opravného prostředku lze se vzdát smlouvou i před vydáním soudního rozhodnutí č.ís. 12.912.

— vzdání se opravného prostředku proti usnesení povolujícímu rozluku manželství, k němuž došlo na základě předchozího ujednání stran (jich zmocněnců) po prohlášení rozvodového rozsudku a jímž se vzdaly proti němu opravných prostředků a zároveň se dohodly, že podají souhlasnou žádost o rozluku manželství a že se vzdají opravných prostředků proti usnesení povolujícímu rozluku, jest závazné a účinné, třebaže se stalo před prohlášením soudního usnesení o povolení rozluky č.ís. 12.912.

— nejen opožděně podaná, nýbrž i nepřipustná dovolání mají býti soudem prvé stolice odmítnuta; neučiní-li tak procesní soud, není vyloučeno, by tak neučinil odvolací soud č.ís. 12.917.

Oferta viz nabídka.

Ofotografování poslední vůle: byl-li návrh, by bylo povoleno ofotografování poslední vůle, vyřízen presidiálně jako věc justiční správy, lze zamítnutí návrhu napadati jen dozorčí stížností; navrhovatel není však bráněn, by se, kdyby dozorčí stížnost neměla úspěchu, nedomáhal toho, by bylo rozhodnuto o jeho návrhu usnesením pozůstalostního soudu, proti němuž by mu pak příslušely opravné prostředky podle zákona č.ís. 100/1931 sb. z. a n. č.ís. 13.051.

Ohrožení uspokojení viz prozatímní opatření.

Ochrana domácího trhu práce (zákon ze dne 13. března 1928, č.ís. 39 sb. z. a n.): okolnost, zabránivší provedení díla, jež se přihodila na straně objednatele (§ 1168 obč. zák.), nelze spatřovati v tom, že objednatel sdělil podnikateli (cizozemci), že žádal o pracovní povolení podle zákona č.ís. 39/1928 sb. z. a n., ale že je neobdržel č.ís. 12.342.

— **důvěry ve veřejné knihy** viz kniha pozemková.

— **nájemců:** zákony o ochraně nájemníků nebylo dotčeno rozvázání nájemního poměru pro zánik věci podle § 1112 obč. zák. č.ís. 12.693.

— při odhadu obytného domu nemohl býti vzat zřetel k možným budoucím důsledkům nové úpravy ochrany nájemců, podle níž ochrana pro některé byty v odhadovaném domě pominula, a nebylo na nej. přípustné, aby u těchto bytů, ač byly v době odhadu pronajaty, bylo použito ustanovení § 20 odst. 2 starého a § 21 odst. 1 nového odhadního řádu, o výpočtu kapitalizovaného výtěžku místností v době odhadu nepronajatých č.ís. 12.980.

— § 1 (2) č.ís. 9 zák. o ochr. náj.: nejde o zánik nájemní věci činící nemožným znovupronajetí dřívějších nájemních místností, byly-li jen provedeny některé stavební změny, po nichž dřívější nájemní místnosti jsou tu všechny, třebaže některé z nich ve změně podobě č.ís. 12.909.

— č.ís. 13: nenastěhoval-li se při výpovědi podle § 1 odst. (2) č.ís. 13 zákona o ochraně nájemců vypovězený do náhradního bytu opatřeného vypovídající stranou a podal-li proti usnesení udělujícímu souhlas k výpovědi opravný prostředek, jednal jen v mezích práv zákonem mu přiznaných a není práv z újmy vypovídající straně vůbec, leč by byl tak jednal jen proto, by vypovídající straně způsobil škodu č.ís. 12.885.

§ 1 (3): nároku na opětý pronájem bytu podle § 1 (3) zák. o ochr. naj. lze se vzdát i mlčky; takové vzdání se jest spatřovati v nečinnosti oprávněného po tak dlouhou dobu, že podle požadavku poctivosti bytí ubezpečen ve víře, že dřívější pronajímatel již nečiní nárok na znovupronájem bytu č. s. 12.911.

§ 3: předpis § 575, prvý odstavec, c. ř. s. vztahuje se i ke sporům, v nichž jest se domáháno zrušení nájemní smlouvy z důvodu § 3, prvý odstavec, zák. o ochr. naj. č. s. 12.535.

pořad práva: podle zákona není překážky domáhati se soudního výroku, že exekuce jest nepřipustná, i z toho důvodu, že exekuční titul je neplatný; než, nebyly-li podány námitky proti soudní výpovědi, nelze dříve v exekučním řízení žalobou o nepřipustnost exekuce č. s. 12.432.

hmotněprávní námitku, že byt podléhá ochraně nájemců, vznášeti teprve v exekučním řízení, ani při exekuci na základě mimosoudní výpovědi není třeba, by vy-máhající věřitel v návrhu podal průkaz, že jde o některou z výjimek § 31 zákona o ochraně nájemců, a nemůže dlužník v exekučním řízení uplatňovati, že vypovídána místnost jest pod záštitou zákona, když nepodal námitky, kde jediné tuto hmotněprávní námitku mohl uplatňovati č. s. 13.098.

§ 4: v řízení o svolení k výpovědi jest vyloučena obnova řízení č. s. 12.519, 12.906.

§ 6: ochrany § 6 zákona o ochraně nájemců jsou účastny manželské děti, pokud se (v čase opuštění bytu nájemcem) nemohou samostatně živiti č. s. 12.457.

§ 14: smlouvu, kterou má na mysli § 14 zákona č. s. 48/1925, nemusí uzavřít nový nájemník ve smyslu § 31 č. s. 5 zákona; stačí, dojednal-li po 31. březnu 1925 starý nájemník s pronajímatelem smlouvu na dobu pěti let, odchylující se od dosavadní smlouvy co do předmětu (následkem zmenšení původního bytu) i co do výše nájemného; pronajímatel může uhlavené zvýšené nájemné požadovati i po uplynutí doby, na kterou byl nájem ujednan č. s. 12.402.

§ 20: jednorázová náhrada, již si dal pronajímatel kromě nájemného zaplatiti novým nájemcem jako úhradu útrat zřízení náhradního bytu v téže domě pro dřívější nájemníky bytu, jest zakázanou úplatou ve smyslu § 20 (2) zákona č. s. 12.360.

úplata, kterou si dal nájemník od vlastníka domu slíbiti za vyklizení bytu, jest zapovězena, třebaže byla podle ujednání stran určena jen k částečné úhradě vyššího nájemného z nového bytu nájemníka, jenž není bytem náhradním ve smyslu zákona o ochraně nájemců; lhotejnost, že smlouva o úplatě byla uzavřena při soudním smíru o vyklizení bytu nebo dokonce na podnět soudce č. s. 12.552.

neplatnost úmluvy o zapovězené úplatě za vyklizení bytu nemá v zápětí i neplatnost úmluvy o vyklizení bytu, a nájemník, jemuž namítána neplatnost úmluvy o úplatě, nemůže se domáhati in eventum vrácení opuštěného bytu č. s. 12.552.

zmocnění ke správě domu zmocňuje k uzavření nájemní smlouvy, nikoliv však k požadování odstupného č. s. 12.741.

»stavební příspěvek« daný nájemcem pronajímateli kromě nájemného, třebaže ve lhůtách, ku provedení nutných oprav, jest zakázanou úplatou ve smyslu § 20 zákona; lhotejnost, že smlouvené nájemné bylo nízké č. s. 13.085.

§ 23 zák. č. s. 48/1928 sb. z. a n.: předpisem (v doslovu zákona č. s. 166/1930 sb. z. a n.), není vyloučena přímá žaloba pronajímatele na nájemníka o placení přípustného zvýšení podle § 9 zákona, jež nájemník odpírá č. s. 12.315.

§ 25 zák. č. s. 44/1928 sb. z. a n.: byl-li spor o placení přípustného zvýšení zahájen a nepředcházele-li rozhodnutí nesporného soudce podle §§ 21 (2) a 23 zákona a závisle-li rozhodnutí sporu zcela nebo z části na tom, zda zvýšení nájemného je podle § 9 zák. přípustné, musí procesní soud řízení přerušiti a vyžádati si rozhodnutí nesporného soudce o tom, zda jest zvýšení nájemného přípustné za dobu, za kterou jest v žalobě požadováno, tedy nejen pro dobu od nejbližšího nájemního období (jen pro budoucnost), nýbrž po případě i pro dobu minulou č. s. 12.315.

§ 31 č. s. 3: u obcí jest podle § 31 č. s. 3 zákona o ochraně nájemců ochrana nájemců vyloučena jen v domech, které jsou ve vlastnictví, nikoliv i v domech, které jsou jen ve správě obce č. s. 13.147.

§ 31 č. s. 4 zák. č. s. 44/1928 sb. z. a n.: kdo neměl bezprostředně před obnovením nájmem byt v nájmu, ježto v mezidobí neplatil nájemné, nýbrž konal práce, jest novým nájemcem ve smyslu § 31 č. s. 4 zák., třebaže měl též byt před lety v nájmu č. s. 12.829.

zák. č. s. 210/1931 sb. z. a n.: soudní výpověď z bytů, spadajících pod § 4 zákona ze dne 19. prosince 1931, č. s. 210 sb. z. a n., jest nepřipustná, byla-li dána, řízení o námitkách v prvé stolici provedeno a rozsudek vydán před 1. lednem 1933, při čemž nezáleží na výpovědní lhůtě aniž na tom, že místnosti měly byti vyklizeny teprve v termínu dubnovém 1933 č. s. 12.739.

z bytů a místností, uvedených v § 4 (1) zákona ze dne 19. prosince 1931, č. s. 210 sb. z. a n. a jsoucích do 31. prosince 1932 pod ochranou zákona, nebylo lze dáti před tímto dnem výpověď bez svolení soudu č. s. 12.374.

slovem »byty« v § 4 odst. (1) č. s. 2 zákona nerozumí se jakékoli místnosti, nýbrž jen místnosti určené k bydlení, jichž nájemník užívá buď jen k bydlení, nebo zcela nebo z části k výkonu svého povolání č. s. 13.042.

pro vyloučení z ochrany nájemníků podle čl. I. § 4 (1) č. s. 2 zákona není třeba, by při bytí o pěti nebo více obytných místnostech byly mimo to i kuchyně a pokoj pro služebnou č. s. 13.106.

ze zákonné ochrany nájemců jsou podle § 4 (1) č. s. 3 zák. vyloučeny veškeré místnosti najaté akciovou společností (pivovarem) k výdělečné činnosti, bez ohledu na to, zda akciová společnost provozuje výdělečnou činnost v najatých místnostech sama, či její podnájemník (hostinský) vlastním jménem a na vlastní účet č. s. 12.830.

»výdělečnou činnost« ve smyslu § 4 odst. 1 č. s. 4 zákona ze dne 19. prosince 1931, č. s. 210 sb. z. a n., jest rozuměti v nejširším, slova smyslu; pod tento pojem nespádají jen podniky a povolání podléhající živnostenskému řádu, nýbrž jakékoliv činnosti, nesoucí se ke zdroji příjmů a sloužící hospodářským účelům; při tom nerozhoduje, jak s těmito dosaženými příjmy má býti naloženo, zda k vlastním účelům osoby takto výdělečně činné či ve prospech třetího k zvelebování nebo podporování jeho hospodářství; nepatří sem jen činnosti ryze nevýdělečné, jako vědecké, humanitní, dobročinné a soukromé č. s. 12.841.

je-li účelem výdělečného a hospodářského společenstva opatření zboží a dodatí je členům, od nich přijmouti vklady a je zúročiti, jde o výdělečnou činnost, třebaže docílený zisk (přebytek) má sloužiti jednak k dotování fondů, jednak býti rozdělen mezi členy č. s. 12.841.

při posuzování, zda jde o »provozovnu velkou« ve smyslu § 4 odst. 1 č. s. 4 zákona č. s. 210/1931 sb. z. a n., jest hleděti nejen k objektivnímu měřítku (k rozsahu místnosti), nýbrž spíše k subjektivní vlastnosti a činnosti nájemníka (k rozsahu podnikání nájemníka, k způsobu užívání najatých místností a pod.) č. s. 12.841.

při posuzování otázky, zda prodejna konsumního spolku jest »provozovnou velkou« ve smyslu § 4 odst. 1 č. s. 4 zákona, jest přihlížeti i k celkovému obratu konsumního spolku a k počtu jeho prodejen (filialek) č. s. 12.945.

- stát, používající najatých místností k účelům vyučovacím, nevykonává v nich »povolání« ve smyslu čl. I § 4 (2) zákona č. 13.042.
- jiné místnosti než byty a samostatně provozovny, jež nelze podřadit pod žádné z ustanovení § 4 zákona, zejména i místnosti najaté pro státní školu, zůstaly i po 1. lednu 1933 pod záštitou zákona na ochranu nájemců podle všeobecných ustanovení §§ 1, 4 a 30 zákona ze dne 28. března 1928, č. 44 sb. z. a n. č. 13.042.
- nájemnice, která pronajímá jednotlivé pokoje bytu podnájemníkům a vaří pro ně stravu, nevykonává v bytě »povolání« ve smyslu čl. I § 4 (2) zák. č. 13.048.
- náhradní byt: pronajímatel náhradního bytu (§ 32 zákona č. 44/1928 sb. z. a n.) nemůže jednostranně zvýšit nájemné, jež ujednal s nájemcem náhradního bytu č. 12.384.
- byt nemůže se státi náhradním bytem (ve smyslu zákona o ochraně nájemců) bez vědomí a souhlasu pronajímatele (vlastníka domu), není-li totožný se stranou vypovídající; k tomuto svolení není třeba výslovné úmluvy; svolení se může státi i mlčky (konkludentním činem, § 863 obč. zák.), zejména tím, že vlastník domu svolil k pronájmu, ač podle okolností musil vědět, že se jím má nájemník sjednat náhradní byt; okolnost, že náhradní byt byl takto najat jen na určitou dobu, jest bez významu vzhledem k ustanovení § 2 odst. (3) zákona o ochraně nájemců č. 12.758.

Okresní nemocenská pojišťovna viz pojištění sociální.

Omezení exekuce viz exekuce (§ 15 ex. ř.)

Omyl: při listivém zamlčení vady ani vzdání se nevyklučuje nárok ze správy; listivým jest zamlčení, stalo-li se úmyslně, by tím byl druhý smluvník přiveden k rozhodnutí, jež by jinak neučinil; znal-li prodávatel vady koně a neoznámil-li je kupiteli, mohlo by po případě býti listivým prohlášení prodávatele, že za nic ručiti nemůže č. 12.265.

- i mylná pohnutka má vliv na platnost právního jednání, byla-li pro vůli rozhodná; tak jest tomu, nechťel-li objednatel inserátu odmítnouti inserci proto, že se mylně domníval, že se měla inserce státi v oficiálním časopise určitého stavu, s jehož příslušníky měl styky jako velkoobchodník č. 12.331.
- z hlediska § 870 obč. zák. nezáleží na tom, zda se omyl týkal podstatného bodu smlouvy č. 12.331.
- omyl o povaze časopisu, v němž se měla státi objednaná inserce, týká se hlavní věci č. 12.331.

Opatrovanec: nezpůsobilost k právním činům viz nesvéprávný.

Opatrovnický soud: proti usnesení, jímž bylo odepřeno opatrovnické schválení smíru mezi odkazovníkem a nezletilými dědici, není oprávněn k rekursu odkazovník, navrhnoucí schválení smíru soudem č. 12.536.

Opatrovna státní: stát neručí za škodu, kterou utrpělo dítě svěřené doзору státní opatrovny č. 13.049.

Opatrovník: úřad opatrovníka k činu, jenž byl podle §§ 78 ex. ř. a 8 c. ř. s. exekučním soudem ustanoven k přijetí usnesení o povolení exekuce, a o jejím výkonu proti povinnému zatím zemřelému, pominul, jakmile byl pozůstatelním soudem ustanoven opatrovník pozůstatosti po povinném podle §§ 78 a 128 nesp. pat.; opatrovník pozůstatosti byl i oprávněn vzít zpět rekurs podaný opatrovníkem k činu; k tomuto zpětvzetí se nevyžaduje svolení pozůstatelního soudu č. 12.554.

— pokud předpisu § 10 c. ř. s. o útratách opatrovníka k činu nelze použítí na útraty správce konkursní podstaty č. 12.736.

Opatření bezpečnostní viz bezpečnostní opatření.

— prozatímní viz prozatímní opatření.

Opětná dražba viz dražba vnučená nemovitosti (§ 154 ex. ř.).

Opětující se dávky viz dražba vnučená nemovitosti (§ 216 odst. 2 ex. ř.).

Oposiční žaloba viz žaloba podle § 35 ex. ř.
Opověď k rejstříku viz rejstřík.

Opovězení sporu: nevstoupení do sporu (§ 21 c. ř. s.) nemá v zápětí, že by osoba, které byl spor opovězen a která nechala opověď nepovšimnutou, musela tomu, kdo jí spor opověděl, hraditi škodu, již utrpěl tím, že ve sporu podle č. 12.635.

Oprava díla viz smlouva o dílo.
— **knihovního zápisu:** nesouhlasili knihovní účastníci, kteří následkem opomenutí zápisu povoleného vkladu zástavního práva nabyli práv v důvěře v pozemkovou knihu, nelze opravu opomenutí provést v původním pořadí č. 12.947.

— **nájemní věci** viz smlouva nájemní a pachtovní
— **podání** (§§ 84, 85 c. ř. s.): do usnesení prvního soudu, jímž nerozhodl o exekučním návrhu věcně, nýbrž vrátil jej k odstranění formální vady, která byla s to, by překázala vyřízení ve zkrácené formě, není rekurs přípustným č. 12.292.

— nebyl-li výpis podle § 11 ex. ř. předložen s návrhem na povolení exekuce, nejde o formální vadu, kterou lze odstraniti postupem podle §§ 84, 85 c. ř. s. (§ 78 ex. ř.) č. 12.715.

— nejde o formální vadu, kterou má soud odstraniti z úřadu, nejsou-li v žalobní odpovědi nabídnuty důkazy o skutkových okolnostech v ní tvrzených č. 13.017.

— nebyli-li v exekučním návrhu singularistů všichni singularisté uvedeni jednotlivě jmény č. 13.055.

— **rozhodnutí** (§ 419 c. ř. s.): nepadá na váhu, že prvý soud početní chybou zjistil při pojištění úhrnnou škodu číselně nesprávně; takové nedopatření může býti opraveno v každém období řízení (§ 419 c. ř. s.) č. 12.301.

— rekurs proti usnesení odvolacího soudu ve sporech pracovních, jímž byl zamítnut návrh na opravu jeho rozsudku, jest posuzovati podle §§ 419 a 515 c. ř. s., nikoliv podle § 519 c. ř. s. č. 12.795.

Oprávnění k rekursu: podle § 37 zák. č. 100/1931 sb. z. a n. viz nespor-
né řízení.

— proti usnesení exekučního soudu, jímž bylo zařízení nemovitosti dané do dražby prohlášeno za její příslušenství, není oprávněn k rekursu hypotekární věřitel (přistoupivší vymáhající věřitel), tvrdící k některým předmětům tohoto zařízení vlastnické právo č. 12.381.

— bylo-li knihovním soudem povoleno spravení záznamu, jest správce konkursní podstaty vystavitele listiny oprávněn k rekursu č. 12.557.

— státní pozemkový úřad (jeho obvodové úřadovny) jest oprávněn odporovati zřízení vnučeného zástavního práva na přidělené nemovitosti č. 12.753.

— právo k rekursu proti usnesení, jímž bylo vyrovnání potvrzeno, přísluší nejen všem účastníkům, kteří hlasovali proti vyrovnání, nýbrž i těm, kteří nehlasovali vůbec, ať již při vyrovnacím roku byli přítomni nebo nebyli č. 12.790.

— proti usnesení soudu, jímž nebyla zrušena exekuce na movitost z důvodu, že jsou příslušenstvím nemovitosti, není oprávněn k rekursu ten, kdo vedl exekuci na movitost č. 12.900.

— proti usnesení, jímž byla k návrhu jen jednoho spoluvlastníka povolena exekuce vyklizením nájemníka; pokud jest druhý spoluvlastník oprávněn k rekursu č. 13.052.

— **ke sporu:** za zůstavitelovy dluhy ručí jen dědic, jemuž byla pozůstatost odevzdána, před odevzdáním ručí jen pozůstatost a jen ona jest pasivně oprávněna ke sporu; lhotejně, že na pozůstatost byl uvalen konkurs a že přihlásivšimu se dědici nebylo nic odevzdáno z pozůstatosti jen proto, že po zrušení konkursu žádné jmění nezbylo č. 12.263.

— tím, že zažalovaná pohledávka byla proti žalobci za sporu exekučně zabavena a přikázána k vybrání, nepozbývá žalobce oprávnění ke sporu č. 12.378.

- manžel není aktivně oprávněn k žalobě o určení pensijního vdovského nároku své manželky č. 12.382.
  - pronajímatel není oprávněn domáhat se vyklizení bytu na třetí osobě, již vzal nájemník k sobě do bytu 12.409.
  - jediný dědic ze závěti, jenž neuznal nárok nepominutelného dědice na povinný díl, jest pasivně oprávněn i před odevzdáním pozůstalosti k žalobě nepominutelného dědice o zjištění, že má nárok na povinný díl č. 13.041.
  - kdo, zabraňuje ve výkonu jeho jednostranné kontroly správy pozůstalosti, nejednal ve vlastním jméne, nýbrž jako zmocněnec všech spoludědiců, není pasivně legitimován k žalobě dědice o uznání a trpění výkonu kontroly správy pozůstalosti č. 13.142.
- Opravný prostředek:** vzdání se ho viz tamže,
— jinak viz dovolání, odvolání, stížnost.
- Orgán výkonný viz exekuce.**
- Organisace správy viz správní řízení.**
- stavovská:** redaktorů; zákaz zaměstnavatele se jí zúčastniti a nárok pozůstalých redaktora na náhradu škody č. 12.999.
- Osmihodinná doba pracovní viz doba pracovní osmihodinná.**
- Osoba právnická:** způsobilost býti stranou ve sporu viz způsobilost ke sporu.
- Misijnářský výbor methodistické biskupské církve Jihu jest podle zákonů státu (Tennessee), kde byl jako korporace ustaven, jakožto právnická osoba samostatným právním podmětem a jest jej proto (§§ 33, 34 obč. zák.) i v tuzemsku pokládati za právnickou osobu, jež má způsobilost vystupovati před soudy jako samostatný podmět právní; vyslovil-li nesporný soudce ve svém usnesení názor, že Misijnářský výbor methodistické biskupské církve Jihu jest podmětem nezpůsobilým k nabývání vlastnictví nemovitosti a že pravý vlastník nemovitosti jest neznámý a ustanovil-li tomuto prý neznámému majiteli opatrovníka, byl tím Misijnářský výbor dotčen ve svých právech a stal se tak účastníkem nesporného řízení č. 12.397.
  - »fond k ubytování vojska v Brně« jest samostatným jménem účelovým, nadací č. 13.147.
- Osoba třetí viz třetí.**
- Osvojení (zákon č. 56/1928 sb. z. a n.):** nemanželské dítě má po osvojení nárok na výživné jen proti osvojiteli nebo osvojitelům; ve vlastní rodině, kamž jest počítati původního živitele dítěte, tedy v tomto směru i nemanželského otce a nemanželskou matku, má nárok jen podpůrný, podmíněný tím, že osvojitelé nejsou s to, aby je živili č. 12.538.
- Otázka jazyková viz jazyk státní.**
- **právní či skutková:** zda jest jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže, jest otázkou právní č. 12.334.
  - zda v zákaznických kruzích platí způsob obalů firmy pro firmu za příznačný, jest skutkovým zjištěním; o právní otázku šlo by jen, kdyby byl sporný pojem příznačnosti č. 12.392.
  - otázka, zda v zákaznickém styku může nastati záměna, jest otázkou skutkovou potud, pokud soud zjišťuje, zda k záměně docházelo nebo podle zkušenosti znalecké k ní dojíti může; právní otázkou při tom však jest, jakého stupně opatrnosti zákaznické se vyžaduje pro to, aby záměna byla možná nebo vyloučená č. 12.392.
  - otázka, zda Foia officiala jest orgánem, ve kterém se uveřejňují tarify a změny tarifu a zda uveřejněné v něm výnosy jest pokládati za řádně uveřejněné, jest otázkou cizozemského práva a tedy podle § 271 c. ř. s. otázkou skutkovou č. 12.491.
  - při žalobě o uznání nemanželského otcovství není okolnost, že žaloba není opřena jen o právní domněnku § 163 obč. zák., skutkovým předpokladem, nýbrž závěrem odvolacího soudu č. 12.394.
  - dospěl-li odvolací soud na základě zjištění, že se nemanželské dítě narodilo si ce po lhůtě § 163 obč. zák., ale též, že nemanželská matka po

- poslední souložil se žalovaným neměla pohlavní styky s jiným mužem, a vzhledem k tomu, že podle posudku znalce není vyloučeno, že dítě pochází ze soulože se žalovaným, — k přesvědčení, že dítě bylo splozeno žalovaným, jde o skutkové zjištění č. 12.394.
  - **předurčující:** jest nezákonností (§ 46 (2) zák. č. 100/1931), uložil-li soud manželskému otci placení výživného dítěti, jež není u něho, nerozhodnuv o předurčující otázce, komu z obou rodičů má býti dáno dítě do výchovy a výživy č. 12.864.
- Otec:** povinnost vyživovací viz výživné.
- **manželský:** v tom, že nižší soudy odepřely otci vydání jeho manželské dítě, ač prý po úmrtí matky dítěte výchova dítěte a péče o ně náleží jen jemu jako manželskému otci, nelze spatřovati «nezákonnost» ve smyslu § 46 (2) zákona ze dne 19. června 1931, č. 100 sb. z. a n. č. 12.707.
  - rozhodnutím nejvyššího správního soudu, že násilné odnárodňování dítěte povinného školou, zakázané v § 134 ústavní listiny, není v tom, že ve Slezsku svěřuje otec dítě do výchovy školy s vyučovacím řečí neodpovídající jeho národnosti, jest pravoplatně rozřešeno, že otec jednající takto neporušil veřejnoprávní nárok dítěte na výchovu; pro otázku, zda otec porušil soukromoprávní povinnost k výchově dítěte a zda zneužil moci otcovské, dav dítě povinné školou zapsati do obecné školy s vyučovacím jazykem neodpovídajícím jeho národnosti, jest rozhodujícím jen zájem dítěte č. 13.012.
  - **nemanželský:** zjištění otcovství: dospěl-li odvolací soud na základě zjištění, že se nemanželské dítě narodilo sice po lhůtě § 163 obč. zák., ale též, že nemanželská matka po poslední souložil se žalovaným neměla pohlavní styky s jiným mužem a vzhledem k tomu, že podle posudku znalce není vyloučeno, že dítě pochází ze soulože se žalovaným, — k přesvědčení, že dítě bylo splozeno žalovaným, jde o skutkové zjištění č. 12.394.
  - při žalobě o uznání nemanželského otcovství není okolnost, že žaloba není opřena jen o právní domněnku § 163 obč. zák., skutkovým předpokladem, nýbrž závěrem odvolacího soudu č. 12.394.
  - právní zájem na zjištění, že muž uznáší nemanželské otcovství, není jeho nemanželským otcem a že jeho zápis jako nemanželského otce ve farní matrice není po právu, má nemanželské dítě jen proti tomuto muži, nikoliv však i proti tomu, koho dítě považuje za pravého otce, třebaže tento, byv žalován o uznání nemanželského otcovství, namítal, že otcem jest muž zapsaný v matrice č. 13.095.
  - ani toho, kdo byl rozsudkem uznán za otce nemanželského dítěte, nelze přiměti k tomu, aby dal v matrice provést příslušný zápis č. 13.108.
  - krevní zkouška: stačí, je-li důkaz krevní zkouškou žalovaným nabízen o tom, že nemůže býti otcem žalujícího dítěte; není třeba, by žalovaný podrobně tvrdil, jakého výsledku co do složení krevních skupin má býti důkazem docíleno č. 12.550.
  - nesejde na tom, že nemanželská matka projevila nesouhlas s odebráním krve dítěti, dal-li k tomu poručník jako zákonný zástupce dítěte výslovně svolení č. 12.550.
  - ohradil-li se poručník dítěte, žalujícího o zjištění nemanželského otcovství, proti krevní zkoušce, nemohla býti dítěti odebrána krev k novému znaleckému důkazu, nebylo však tím bráněno soudu, by nepřipustil důkaz znaleckým svědkem o důkazu zkouškou krve provedenou jím ve dřívějším sporu těchto stran o zjištění otcovství, jenž byl zrušen pro zmatečnost, ježto žalující dítě nebylo vůbec zastoupeno zákonným zástupcem č. 12.456.
  - práva a povinnosti: nemanželský otec nemusí býti slyšen o tom, k jakému povolání má býti nemanželské dítě určeno č. 12.558.
- Oznámení vad viz správa pro vady.**

Padělení směnky viz směnka (§ 6 odst. 2 směn. zák.).

Pacht viz smlouva nájemní a pachtovní, zajištění půdy.

Palmare viz advokát.

Pariční lhůta viz lhůta (§ 409 c. ř. s.).

Patrná služebnost viz kniha pozemková (důvěra v ní).

Paušalování odměny za práce přes čas viz doba pracovní osmihodinná.

Peněžítá pohledávka (§ 379 ex. ř.) viz prozatimní opatření.

Peněžítý nárok viz ocenění sporu.

Peněžní ústav: bylo-li již před vyhlášením zákona čis. 54/1932 sb. z. a n. předmětem podnikání společnosti přijímání vkladů na vkladní knížky, tento předmět podnikání však nebyl zapsán do rejstříku, lze se domáhati doplnění rejstříkového zápisu v tomto směru i po uplynutí šestiměsíční lhůty čl. XLIV (2) zákona čis. 54/1932 čis. 12.386.

— společnost podle zákona čis. 70/1873 ř. zák. jest zřízeno teprve zápisem do společenstevního rejstříku; nestal-li se zápis do 7. března 1933, nelze vzhledem k § 19 zákona čis. 44/1933 sb. z. a n. vyhovětí opovědi domáhající se zápisu peněžního společenstva do rejstříku čis. 12.708.

— změnilo-li konsumní družstvo, které již podle posavadních stanov bylo oprávněno přijímat a zúrokovat členské zápůjčky, doslov stanov v ten smysl, že »bude podporovat spůsobilost členů přijímáním a úrokováním úsporných vkladů«, nestalo se ještě peněžním ústavem ve smyslu § 2 (1) zákona čis. 239/1924 sb. z. a n., nýbrž zůstalo konsumním družstvem; na takové družstvo nevztahuje se ustanovení § 19 (1) zákona ze dne 2. března 1933, čis. 44 sb. z. a n. čis. 12.824.

— pro rozhodnutí o přípustnosti nového družstva není rozhodným zákonný stav v čase opovědi, nýbrž zákonný stav v době, kdy bylo o opovědi konečně rozhodnuto čis. 12.848.

— společnost jest »zřízeno« ve smyslu § 19 zákona čis. 44/1933 sb. z. a n. teprve zápisem do rejstříku a vše, co mu předchází, jest jen jednáním přípravným čis. 12.848.

— jest přípustné, by neúvěrní družstva přijímala od svých členů úsporné vklady, a neplatí pro ně ustanovení čl. XIII. a XIV. zákona čis. 54/1932 sb. z. a n., jsou-li pod dozorem svazu (ústředí) zmocněného podle platných zákonů k jejich revisi (revisního svazu), a označují-li stvrzenky na vklady zřetelně jako členské knížky (členské úsporné knížky) čis. 12.857.

— úvěrní družstva jsou oprávněna vydávat vkladní knížky (listy) jen za podmínek čl. XIII. a XIV (2) čis. 1, 2 zák. čis. 54/1932 sb. z. a n. čis. 12.857.

— přijímáním úsporných vkladů od členů neprovádí výrobní družstvo činnost spořitelni a záložni a nestane se tím peněžním ústavem; není třeba zvlášť udávat, k jakému účelu se děje přijímání úsporných vkladů, aniž musí tato další činnost družstva dojíti výrazu ve firmě družstva čis. 12.857.

— provozována-li pod ohlášenou firmou veřejné obchodní společnosti živnost bankovní a směnárenská již před účinností zákona ze dne 2. března 1933, čis. 44 sb. z. a n., nelze pokládati společnost za nový peněžní podnik provozující živnost bankovní a směnárenskou, byť i nebyla protokolována čis. 13.033.

Pense: statkového úředníka viz statkoví úředníci.

— státního zaměstnance viz zaměstnanec státní.

— bylo-li smluvně ujednáno, že zaměstnavatel bude platit zaměstnanci pensí, jest pensí rozumětí zaopatřovací požitky, poskytované zaměstnanci vystoupivšímu ze služby na dobu jeho života čis. 12.340.

— manžel není aktivně oprávněn k žalobě o určení pensijního-vdovského nároku své manželky čis. 12.382.

— úmluva, podle níž se žena pro případ, že uzavře manželství s mužem, jehož manželství tehdy ještě nebylo rozloučeno, vzdala pense ve prospěch tehdejší mužovy manželky, aby umožnila rozlukou, přiči se dobrým mravům čis. 12.479.

Pensijní normál zaměstnanců Maltézských rytířů: výklad čis. 12.382.

— **pojištění** viz pojištění pensijní.

— **ústav:** úřadovny Všeobecného pensijního ústavu mohou vystupovati v exekučním řízení za účelem vymáhání pojistného, ovšem nikoliv jako samostatné právní osoby, nýbrž jako orgány Všeobecného pensijního ústavu; nevádí však, je-li v záhlaví exekučního návrhu uvedena jako vymáhající věřitelka úřadovna a je-li i v návrhu žádáno, by exekuce byla povolena pro úřadovnu čis. 12.772.

— — výkaz nedoplatků vydaný Zemskou úřadovnou Všeobecného pensijního ústavu jest exekučním titulem, na jehož základě jest Zemská úřadovna oprávněna exekučně vymáhati nedoplatky pojistného čis. 12.875.

Písek: dobývání jeho z řeky viz voda.

Pisemná forma viz forma.

Pivo: smlouva o povinnosti k odběru piva za trvání zápůjček poskytnutých pivovarem, po případě po určité době i potom, nepřiči se nutně dobrým mravům čis. 12.317.

Placení: výkonnému orgánu viz exekuce (§ 25 ex. ř.).

— § 1416 obč. zák.: byla-li knihovně zajištěna jen část pohledávky, slouží hypoteka podle účelu knihovního zajištění, podle povahy věci, a podle předpokládané vůle stran k zajištění posledních splátek do výše knihovně poskytnuté části pohledávky a jsou částkou přikázanou věřiteli po exekučním prodeji nemovitosti zapraveny poslední splátky částečně zajištěné pohledávky, třebaže nebyly ještě splatné; ustanovení § 1416 obč. zák. tu nedopadá čis. 12.362.

Planá: tamní všeobecná veřejná nemocnice jest způsobilá, býti stranou rozepře čis. 12.294.

Platební příkaz viz rozkazní řízení.

— — **směnečný** viz směnka.

Platnost smlouvy viz neplatnost smlouvy.

Platový zákon viz zaměstnanec státní, železniční.

Platy: exekuce na ně viz exekuce (§§ 290 a násl. ex. ř.).

Pletichy při dražbě: dvorský dekret čis. 277/1838 sb. z. s.; zák. čis. 1/1933 sb. z. a n. viz dražba vnucená.

Plná moc: zánik smrti viz smlouva zmocnitelská.

— — v řízení knihovním viz knihovní řád (§ 77).

— — **rozsah:** zmocnění ke správě domu zmocňuje k uzavření nájemní smlouvy, nikoliv však k požadování odstupného čis. 12.741.

— — plná moc ke cizení věci (domu) neopravňuje i ku přijetí kupní ceny čis. 12.870.

— **presumptivní:** presumptivní plné moci podle čl. 47 obch. zák. nemůže se dovolávat ten, komu nedostatek zmocnění musí býti při patřičné pozornosti znám čis. 12.369.

— — nebyl-li bezelstným zmocněnec, nelze ani zmocnitele pokládati za bezelstnou osobu při uplatnění presumptivního zmocnění podle čl. 47 obch. zák. čis. 12.369.

— — pokud manžel neručí za nákupy manželky, jež žije odloučeně od něho a již platí výživné čis. 12.938.

— — disponenta pojišťovny jest podle § 47 obch. zák. pokládati za oprávněného zmocněnce k uzavření mimosoudního smíru čis. 13.010.

— **tajná** viz smlouva zmocnitelská.

— **zvláštní:** k přetržení promlčení dluhu obce uznáním dluhu, učiněným starostou obce, se vyžaduje, aby starosta obce byl obecním výborem k tomuto projektu zmocněn plnou mocí znějící na druh tohoto jednání (§ 1008 obč. zák.) čis. 12.563.

— — úmluva stran o tom, že advokátní komora má rozhodnouti, zda jest přiměřeným účet advokátův, jest úmluvou o jmenování rozhodčího.

k níž starosta, uzavírající tuto úmluvu za obec, potřebuje podle § 1008 obč. zák. zvláštního, na toto jednání znějícího zmocnění obecním výborem čís. 12.563.

i zmocnění, k němuž se jinak vyžaduje zvláštní plná moc (§ 1008 obč. zák.) máže se státi ve způsobě dodatečného schválení podle § 1016 obč. zák. čís. 12.779.

procesní: dekret advokátní komory, jímž byl advokát ustanoven substitutem zesnulého advokáta, nenahrazuje procesní plnou moc čís. 12.424. předložil-li zástupce žalované obce (na Moravě) se žalobní odpovědí plnou moc, avšak nedostatečnou, ana vykazovala jen podpis obecního starosty, soud pak, přehlédnuv tento nedostatek, nedař zástupci žalované obce příkaz podle §§ 37 a 38 c. ř. s. a žalobce nenavrhl v řízení před prvním soudem vydání rozsudku pro zmeškání, nýbrž učinil tak teprve v odvolání, načež zástupce žalované obce, nečekaje na soudní výzvu podle § 38 c. ř. s., předložil s odvolacím sdělením plnou moc žalované obce řádně vyhotovenou, napravil tím dodatečně původní vadnost plné moci čís. 12.563.

ke zmocnění právního zástupce v tuzemsku nestačí substituční doložka na plné moci cizozemských advokátů čís. 12.776.

plná moc, třebaže opravňuje zmocněnce »za zmocnitele a za jeho dědice ve všech právních i politických věcech před soudy civilními i trestními, úřady politickými i jinými«, a třebaže v ní udělena jest i procesní plná moc ve smyslu § 31 c. ř. s., zaniká úmrtím zmocnitelovým, nejde-li o skoncování nějaké věci po smrti zmocnitelově, a nejde-li ani o spor, nýbrž o věc knihovni, pro kterou platí předpisy řízení nesporného čís. 12.777.

k mimosoudní výpovědi dané právním zástupcem (advokátem) jménem a z příkazu zmocnitele netřeba přiložit jeho plnou moc čís. 12.826. rozsah: procesní plná moc pro spor o rozvod manželství a o jeho rozluce opravňuje právního zástupce domáhati se rozluce manželství jeho klienta i návrhem na povolení rozluce v nesporném řízení čís. 12.912.

zánik: v případě § 38 c. ř. s. stačí, nařídil-li soud při roku zástupci žalovaného, jenž se nemohl vykáztati plnou mocí, by jí ve lhůtě předložil; pohružky, že bude jinak vydán rozsudek pro zmeškání, potřebí nebylo čís. 12.867.

Plnění: nemožnost viz tamže.

— **dělitelné** viz dělitelný dluh.

— **vzájemné** viz vzájemné plnění.

Poboční závod: příslušnost podle § 87 j. n. viz tamže.

— jinak viz filiálka.

Počátek lhůty viz lhůta.

Podání spisu: spis zadaný v podatelně soudu i po uplynutí úředních hodin a opatřený záznamem podatelny z téhož dne, kdy byl podán, jest pokládáti za podaný u soudu v den, jemuž nasvědčuje razítko podatelny čís. 12.528.

Poddědic viz substitute.

Poddlužník: stát jako poddlužník (dv. dekr. čís. 291/1838 sb. z. s.) viz stát.

— **desítiprocentní přírážka** k účtu viz číšník.

— **exekuční soud** není oprávněn uložit poddlužníku, by zaplatil vymáhajícímu věřiteli příkazanou pohledávku, nemůže zejména, byla-li zabavena vkladní knížka, uložit záložně, by, nehledíc k heslu, vyplatila vymáhajícímu věřiteli příkazanou pohledávku ze vkladní knížky; stalo-li se přece tak, jest poddlužník oprávněn k rekursu (§ 65 ex. ř.) i proti příkaznímu usnesení čís. 12.352.

— oprávnění poddlužníka k rekursu proti platební záповědi nepředpokládá porušení jeho práv čís. 12.368.

— **zánik** zabavené pohledávky povinného za erárem přeúčtováním na dlužné daně povinného (vzájemným placením podle § 1438 obč. zák.) neposkytuje československému státu jako poddlužníku oprávnění, by navrhl zrušení exekuce čís. 12.380.

Podíl ideální viz společenství statku.

— **vypořádací:** člena družstva viz společenstvo výrobní a hospodářské.

Podmínka: byla-li odstupní smlouva uzavřena pod odkládací výminkou, že nastupitelé uzavřou spolu co nejdříve sňatek, jest výminka zmařena a nastalo zrušení odstupní smlouvy již tím, že jeden z nastupitelů prohlásil krátce po uzavření smlouvy k právnímu zástupci odstupitele, že sňatek neuzavře a že usedlost nepřevezme; na tom nic nemění, že nastupitelé pak přece jen sňatek uzavřeli čís. 12.406.

Podmínky dražební viz dražba.

— **pojišťovací** viz pojištění smluvní.

Podnájemník: pronajimatel není oprávněn domáhati se vyklizení bytu na třetí osobě, již vzal nájemník k sobě do bytu čís. 12.409.

— **manželské spoluzítí** nikterak nevylučuje nájemní (podnájemní) poměr manželů navzájem, nanejmé manžela, a nevylučuje oprávnění z případného nájemního nebo podnájemního poměru čís. 12.480.

Podnik zůstavitelův: ocenění čís. 12.420.

Podnikatele staveb: provozují obchody ve smyslu čl. 271 čís. 1 obch. zák. a čl. 272 čís. 1 obch. zák.; lhotejno, zda provádějí stavbu z materiálu jim dodaného stavebníkem či z vlastních k tomu účelu nakoupených materiálů čís. 12.589.

— **vozby** viz automobilový zákon.

Podnikový úraz viz pojištění úrazové.

Podpacht viz podnájemník.

Podpis směnky viz směnka.

Podpora v nezaměstnanosti: nárok na vydání členské knížky podle § 4 (1) čís. 2 zákona o státním příspěvku k podpoře nezaměstnaných ze dne 19. července 1921, čís. 267 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 5. června 1930, čís. 74 sb. z. a n., přísluší členu bez rozdílu, zda z organizace sám vystoupil, či zda byl vyloučen čís. 12.642.

Podrobení se příslušnosti viz příslušnost podle § 104 j. n.

Podružná žaloba určovací: podmínkou podružné určovací žaloby není průkaz právního zájmu na tom, aby se určení stalo co nejdříve; podružná určovací žaloba jest však nepřípustná a zbytečná, má-li jí býti rozhodnuto jen o tom, co k hlavní žalobě beztak již právoplatně musí býti rozhodnuto čís. 12.952.

Podstata substituční viz substitute.

— **svěření** viz svěření.

— **úpadková** viz úpadek.

Podstatný omyl viz omyl.

Pohledávka: exekuce na ni viz tamže.

— **postup** viz tamže.

— **placení** viz tamže.

— **kauční** viz hypoteka kauční.

— **knihovni:** při rozvrhu viz dražba vnucená nemovitosti.

— **solidární** viz solidarnost.

— **vzájemná** viz započtení.

Pohnutka mylná: má vliv na platnost právního jednání, byla-li pro vůli rozhodná: tak jest tomu, nechtěl-li objednatel inserátu odmítnouti inserci proto, že se mylně domníval, že se měla inserce státi v oficiálním časopise určitého stavu, s jehož příslušníky měl styky jako velkoobchodník čís. 12.331.

Pohraniční styk viz clo.

Pohružka nespravedlivá viz bázeň nespravedlivá.

Pojištění smluvní: žalobní žádost, by žalovaný byl uznán povinným vyhotoviti pojistný návrh na pojistnou sumu současným poměrem přiměřenou za pojišťovací sazby a podmínek u žalující pojišťovny platných, jest neurčitá čís. 12.481.

- ustanovení § 1409 obč. zák. nelze použít na závazky z pojišťovacích smluv č. 12.622.
- forma smlouvy:** ustanovení podmínek o vázanosti úmluv odchylných od podmínek na písemnou formu nelze vykládati tak, že by jen ústně umluvené podmínky mezi pojistníkem a oprávněným zmocněncem pojišťovny byly neplatné, kdežto písemně stvrzený výsledek úmluvy, založený na ústně smluvených podmínkách by zůstal v platnosti; oněch smluvních ustanovení nelze použít v případech, kde za pojišťovnu jedná oprávněný její zmocněnec, byť i šlo o úmluvy odchylné od pojišťovacích podmínek, a lze jich použít jen, jednala-li za pojišťovnu osoba nevybavená plnou mocí a předložila-li pojišťovně jen písemné, jednajícím osobami stvrzené, prohlášení konečného výsledku dohody; vázanost na písemnou formu může se vztahovati jen na nároky budoucně z pojišťovací smlouvy vznikající, nikoliv na nároky již povstalé č. 13.010.
- nesprávné údaje v návrhu:** pokud podle pojišťovacích podmínek jest ztráta nároku z pojištění pro nesprávné (neúplné) údaje v pojišťovacím návrhu a pro přehánění škody po pojistné příhodě podmíněna obmyslností pojištěnce č. 12.399.
- rozhodčí soud:** vyzvání pojistitele ke svolání rozhodčího soudu jest z pravidla uznání důvodu povinnosti k plnění odškodného; nejde však o takovéto uznání, došlo-li k rozhodčímu výroku na základě výslovné dohody stran, že jím má být zjednan podklad jen k tomu, by pojistitel mohl učinit pojistníku nabídku z ochoty a z ohledu na pojistníka jako jeho dlouholetého zákazníka (z kulantnosti) č. 12.300.
- promlčení:** při pojištění proti povinnému ručení nemůže pojistník žalobu na pojišťovnu o plnění pojistného nároku podat dříve, než bylo o žalobě třetího proti němu právoplatně rozhodnuto; teprve tímto okamžikem určuje se běh promlčecích lhůt podle § 19 poj. ř.; pojistník může i dříve, než je o žalobě třetího proti němu právoplatně rozhodnuto, žalovati o určení, že pojišťovna jest povinna ho odškodnit, popírá-li svou povinnost, není však povinen tak učinit č. 12.761.
- nárok pojistníka, by mu pojišťovna poskytovala rentu jako náhradu renty placené jím třetímu, promlčuje se podle § 19 poj. ř. v desíti letech č. 12.761.
- lhůta, již stanovil pojistitel pojistníku k podání žaloby o vyplacení pojistné sumy, se neprodloužila tím, že ještě po stanovení lhůty vyjednával agent pojistitele s poškozeným o smírné vyřízení jeho nároků č. 12.981.
- neměl-li pojišťovací ústav vyplatiti přiznanou náhradu, dokud pojištěný nedokázal úředním vysvědčením svou nevinu, a nesměla-li náhrada, bylo-li podezření z trestného činu, býti vyplacena dříve, než závada byla odstraněna, jest splnění těchto podmínek základem pro určení doby vzniku promlčení nároku na náhradu, ledaže by splnění záviselo na libovůli oprávněného; v tom, že pojištěný mceáyp hmrld bkříhrd mb suzujícímu rozsudku zmateční stížnost, nelze spatřovati subjektivní, ryze osobní překážku pro splnění podmínky č. 13.103.
- pojišťovací premie:** donosný dluh pojistníka změnil se podle § 24 druhé věty zákona o pojišťovací smlouvě v dluh odběrný tím, že pojistitel zaslal pojistníku po čtyři po sobě jdoucí lhůty složenky k použití při placení ročních premií č. 12.718.
- pojistné období:** byly-li smlouveny celoroční premie s výslovným převzetím zákonného ustanovení o jednorocním pojišťovacím období, přísluší pojistiteli nárok na zaplacení celoroční premie za pojišťovací období, v němž se odpadnutí zájmu pojistníka na pojištění aneb o zcižení movitostí, jichž se pojištění týká, dověděl, třebaže bylo smlouveno placení ročních premií č. 12.718.
- prodlení v zaplacení premie:** stanovily-li všeobecné pojišťovací podmínky, že, nemá-li (kvalifikovaná) upomínka výsledek po uplynutí do-

datečně jednoměsíční lhůty od odeslání upomínky, jest ručení pojistitele od uplynutí upomínací lhůty v klidu, nenastal klid ručení, neobdržel-li pojistník kvalifikovanou upomínku odeslanou pojistitelem; žádoba a platební příkaz, neobsahující poučení o následcích prodlení ani udělení dodatečné lhůty, není kvalifikovanou upomínkou č. 12.934.

- výplata pojistné sumy:** ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek, že pojistník musí dříve, než žádá náhradu, dokázati svou nevinu na vzniku škody úředním vysvědčením, aniž tam uvedeno, kterým úřadem má být vydáno, jde na vrub pojišťovny (§ 915, druhý odstavec, obč. zák.) č. 12.301.
- nepadá na váhu, že prvý soud početní chybou zjistil úhrnnou škodu číselně nesprávně; takové nedopatření může býti opraveno v každém období řízení (§ 419 c. ř. s.) č. 12.301.
- podle pravidel povtových styků (§ 914 obč. zák.) neplatí ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek, podle něhož pojistník, není-li spokojen s náhradou ředitelstvím mu prisouzenou, jest povinen učiniti o tom v určité lhůtě ředitelství písemné oznámení, a že, promešká-li tuto lhůtu, pokládá se to za důkaz, že souhlasí — v případě, že pojistník škodu ředitelstvím přiznanou dříve již výslovně odmítl č. 12.301.
- pojistnou příhodu, již pojistník musí podle § 39 odst. (1) poj. řádu oznámiti pojistiteli, jest při pojištění proti povinnému ručení nejen ručební událost (poškození třetí osoby), nýbrž i, že třetí osoba vnesla proti pojistníku náhradní nárok nebo že proti pojistníku bylo zahájeno trestní řízení pro událost zakládající nárok č. 12.981.
- průpadná doložka:** ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek, podle něhož pojistník pozbývá nárok na náhradu, přehání-li podstatně velikost škody, nelze použít, shořely-li pojistníku všechny pojištěné věci; v tom, že se pojistník rozchází se znalcem co do hodnoty shořelých věcí, není o sobě přehánění výše škody (vědomé udání hodnoty shořelých věcí nad pravou cenu) č. 12.301.
- stanoveno-li v pojišťovacích podmínkách, že se pojistitel nemůže dovolávati průpadné doložky, netíží-li pojistníka ani úmysl ani hrubá nedbalost, nebo, nemělo-li porušení závaznosti vliv ani na zjištění nebo na objem pojistitelova plnění, jest na pojistníku, aby, není-li již sporné, že ho tíží úmysl, prokázal, že porušení závaznosti bylo bezvýznamné č. 12.582.
- významnost pojistníkovy zveličování škody pro její zjištění není o sobě prokázána tím, že výše škody byla zjišťována rozhodci, bylo-li výši škody podle pojišťovacích podmínek určiti rozhodci, i kdyby vůbec nedošlo mezi pojistitelem a pojistníkem k dohodě č. 12.582.
- pokud podle pojišťovacích podmínek jest ztráta nároku z pojištění pro nesprávné (neúplné) údaje v pojišťovacím návrhu a pro přehánění škody po pojistné příhodě podmíněna obmyslností pojištěnce č. 12.399.
- zvýšení nebezpečí:** ustanovovaly-li pojišťovací podmínky, že opomenutí oznámení zvýšeného nebezpečí nemá v zápětí sprostění pojišťovny ze závazku k plnění, nemělo-li zvýšené nebezpečí účinku ani na dostavení se pojistné příhody ani na objem plnění, a že ke zvýšenému nebezpečí jest přihlížeti jen, je-li závažné a vztahuje-li se k nebezpečenské okolnosti, jež buď jest uvedena v pojistce nebo v jejích dodatcích anebo po nichž byl pojistník při uzavření smlouvy dotazován, — jest povinností pojistitele označiti v pojistce nebo v dodatcích ony nebezpečnostní okolnosti, jichž budoucí vznik platí za zvýšení nebezpečí a náhradou za to může býti dotazování se pojistníka při uzavření smlouvy na tyto nebezpečnostní okolnosti kvalifikované podle § 3 odst. 1 poj. zák. č. 13.158.
- zvýšené nebezpečí dosažením koncese k provozování živnosti dopravy osob motorovým vozem stojícím k potřebě na veřejných místech nemělo po případě účinku ani na dostavení se pojistné příhody ani na

objem plnění; jest na pojistníku, by tvrdil a prokázal, že tu není pří-
činná souvislost mezi opatřením si koncese a příhodou č. 13.158.
— — **agent, či zmocněnec:** disponenta pojišťovny jest podle § 47 obč. zák.
pokládati za oprávněného zmocněnce k uzavření mimosoudního smíru
č. 13.310.

— — **proti škodám:** ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek pro
pojištění proti krádeži **vloupáním**, že pojištění platí jen pro ty před-
měty a místnosti, které v pojistce zevrubně jsou označeny a do pojiš-
tění pojaty, a i pak jen potud, pokud předměty ty jsou v místnostech
po případě na místech, které jsou v pojistce podrobněji označeny nebo
předepsány, neodporuje nutícím pravidlům zákona o pojišťovací smlou-
vě; stanoví-li tyto pojišťovací podmínky, že se ohlášená změna po-
kládá za schválenou, když pojistitel nedá pojištěnci do 14 dnů žádné
zprávy, platí mlčení pojistitele za souhlas jen tehdy, byly-li pojistiteli
oznámeny podstatné části změny, mezi něž patří v prvé řadě i ozna-
čení místnosti, do které pojištěné předměty byly přeneseny; stalo-li se
ohlášení změny pojistného místa a přijetí její přihlášky až po dosta-
vení se pojistné příhody, nejde o zpětné pojištění a není odcizení pojiš-
těného předmětu ze změněných místností kryto ani původní ani novou
pojistkou; došlo-li k ohlášení změny místností až po dostavení se po-
jistné příhody, neodporuje dobrým mravům, zdráhá-li se pojistitel pře-
vzít závazek za věci odcizené ve změněných místnostech, třebaže no-
vé místnosti byly bezpečnější a zmenšovaly riziko pojistitele č. 12.549.

— — § 63 poj. ř.: pojistný zájem při pojištění proti povinnému ručení z pro-
vozu silostroje spočívá v objektivním nebezpečí, že provozem silostroje
může povstati nebezpečný stav, jenž jest s to přivoditi pojistnou pří-
hodu; jen objektivní nemožností způsobiti takový stav odpadá zájem
na pojištění proti povinnému ručení č. 12.421.

— — objektivní nemožnost pojistné příhody nenastala již tím, že pojištěnec,
byv žalován o kupní cenu za pojištěný silostroj, dal ho do úschovy
třetí osobě; možnost použití silostroje pojištěncem není vyloučena ani
tím, že mu silniční daň byla prominuta nebo že byl sprostěn od pla-
cení této daně č. 12.421.

— — § 65 poj. ř.: podle § 65 odst. 2 poj. ř. jest rozhodná hotovost zcizova-
cího právního jednání, které jest dokonáno i při kupu nemovitosti pro-
jevem srovnalé vůle obou stran, aniž zapotřebí formy písemnosti č. 12.610.

— — k nabytí vědomosti o pojištění ve smyslu § 65 (2) poj. ř. se nevyžaduje,
aby byly sděleny podrobnosti smlouvy; stačí, dověděl-li se nabyvatel
sdělením o pojištění, což se nemusí ani státi zcizitelem, nýbrž může
pocházeti i od třetí osoby, jméno pojišťovny a že jde o požární po-
jištění č. 12.610.

— — § 67 poj. ř.: byly-li smlouveny celoroční premie s výslovným převzetím
zákonného ustanovení o jednorocním pojišťovacím období, přísluší po-
jistiteli nárok na zaplacení celoroční premie za pojišťovací období,
v němž se o odpadnutí zájmu pojistníka na pojištění aneb o zcizení
movitostí, jichž se pojištění týká, dověděl, třebaže bylo smlouveno o pla-
cení roční premie ve splátkách č. 12.669.

— — **proti povinnému ručení:** pojistník může i dříve, než je o žalobě třetího
proti němu právoplatně rozhodnuto, žalovati o určení, že pojišťovna
jest povinna ho odškodniti, popírá-li svou povinnost, není však povinen
tak učiniti č. 12.761.

Pojištění nemocenské viz pojištění sociální.

— — **veřejných zaměstnanců** (zák. č. 221/1925 sb. z. a n.): lékárník, jenž
vydal pojištěným členům Léčebného fondu veřejných zaměstnanců
přípravky bez předepsaného schválení okresního sboru tohoto fondu,
nemůže se domáhati jich zaplacení na fondu; význam dodatku »ne-
cesse« na receptu č. 12.969.

Pojištění pensijní: pensijní ústav viz tamže.

— — vládní nařízení č. 9/1933 sb. z. a n. viz zaměstnanec
železniční.

— — ustanovení druhého odstavce § 69 cís. nařízení č. 138/1914 ř. zák.,
vztahuje se jen na smlouvy mezi zaměstnavateli a jejich zaměstnanci,
jež byly dojednány dříve, než nabytí účinnosti zákon č. 1 ř. zák. na
rok 1907, t. j. před 1. lednem 1909, anebo na smlouvy se zaměstnanci,
na něž byla pojistná povinnost teprve později rozšířena č. 12.340.

— — předpisy zákona č. 314/1920 sb. z. a n. v doslovu zákona č. 177/
1924 sb. z. a n., platí i při exekuci na dávky, vyplácené Všeobecným
pensijním ústavem nebo připuštěnými náhradními ústavy, pokud ne-
odporují předpisu § 46 zákona č. 26/1929 sb. z. a n. č. 12.366.

— — předpis § 3 zákona č. 314/20, připouštějící započítání příplatků jen
při vedení exekuce osobou, k vůli které byl příplatek vyměřen, není
v rozporu s ustanovením § 46 zákona č. 26/29 č. 12.366.

— — při exekuci, kterou vede manželka pro své výživné, nelze do důchodu
pojištěnce započítati výchovný příplatek, o který se zvyšuje jeho důchod
podle § 22 zák. č. 26/29 č. 12.366.

— — zaměstnanec nemůže se domáhati na zaměstnavateli, přesídliším
v dubnu 1919 z Bilska do Opavy náhrady škody z důvodu, že ho za-
městnavatel nepřihlásil k pensijnímu pojištění u prozatímní úřadovny
pro pensijní pojištění soukromých zaměstnanců se sídlem v Bilsku,
zřízené podle vyhlášky polské zemské vlády pro věvodství Těšínské
ze dne 11. července 1919, č. 2430/8; stačí, že zaměstnanec byl
přihlášen zaměstnavatelem u zemské úřadovny pensijního pojištění
v Opavě, a že tato úřadovna jeho přihlášku přijala a pojištění provedla;
na tom nebylo nic změněno napotomní změnou poměrů č. 12.425.

— — podle zákona o pensijním pojištění ze dne 16. prosince 1906, č. 1
ř. zák. na rok 1907 nepodléhali zaměstnanci státních podniků pensij-
nímu pojištění; na tom nebylo nic změněno cís. nařízením č. 138/1914
ř. zák.; teprve novelou ze dne 5. února 1920, č. 89 sb. z. a n. byli
vyňati zaměstnanci státních podniků z pojistné pensijní povinnosti jen,
mají-li normální pensijní nároky, které jsou spojeny s místem jimi
zastávaným nebo jsou jim zaručeny po uplynutí stanoveného zkušeb-
ního času nebo stanoveného prozatímního opatření č. 12.591.

— — příspěvkovou dobu při zaměstnání státního podniku jest počítati
zpět od doby vstupu do zaměstnání podrobeného pojistné povinnosti
bez ohledu na to, od kdy vyloučení zaměstnanců státních podniků
z pensijního pojištění bylo zrušeno č. 12.591.

— — výkaz nedoplatků vydaný Zemskou úřadovnou Všeobecného pensij-
ního ústavu jest exekučním titulem, na jehož základě jest Zemská
úřadovna oprávněna exekučně vymáhati nedoplatky pojistného č. 12.875.

— — zaměstnavatel ručí zaměstnanci (jeho pozůstalým) za škodu, kterouž
mu úmyslně nebo z nedbalosti způsobil tím, že opomenutím přihlášky
k pensijnímu pojištění nastala ztráta pojistného nároku č. 12.894.

— — nároky pozůstalé vdovy po zaměstnanci podle zákona o pensijním
pojištění jsou rázu veřejnoprávního a nemohly býti zkráceny dohodou
mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem č. 12.894.

— — pokud šlo o poměr služební, nikoliv společenský; třebaže zaměstnanec
nedostával plat v určité výši, nýbrž odměnu, upravenou podle rozsahu
prací jím samým v podniku zaměstnavatelově vykonaných č. 12.894.

— — ne každý zaměstnanec, označený jako učeň, jest vyloučen z pojistné
pensijní povinnosti; pensijní povinnost učňů zaměstnaných u kupce
ve smyslu obchodního zákona závisí jen na tom, zda-li vykonávají pře-
važně kupecké práce čili nic; prodavač ve službách kupcových vy-
konává převážně kupecké práce tehdy, vyžaduje-li jeho činnost »ku-
pecké zdatnosti«; pokud učednice, zaměstnaná u konsumního a úspor-
ného družstva nepodléhá pensijnímu pojištění č. 12.991.

- — — pozůstali po redaktoru nemohou se domáhati na jeho zaměstnavateli náhrady škody proto, že smluvní podmínkou redaktorova služebního poměru bylo, by redaktor nebyl příslušníkem stavovské organizace, následkem čehož prý vzhledem k § 124 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n., nebyly jim vyměřeny zvýšené zaopatřovací požitky čís. 13.000.
- Pojištění sociální:** zaměstnanci okresních nemocenských pojišťoven viz tamže.
- — — příslušnost pracovních soudů viz pracovní soudy.
- — — přednostní pořadí příspěvků viz dražba vnučená nemovitosti.
- — — pojištěnec nemůže se na lékaři nemocenské pojišťovny domáhati náhrady nemocenského, které prý mu ušlo tím, že ho prohlásil za zdravého, ač ještě uzdraven nebyl, leč že by prokázal, že nesprávný posudek byl podán úmyslně čís. 12.257.
- — — pro žalobu pojištěnce na nemocenskou pojišťovnu a na jejího lékaře o náhradu bolestného pro zaviněné trvalé porušení zdraví, jsou příslušné řádné soudy čís. 12.254.
- — — zaměstnavatel, jenž opomenul přihlásiti zaměstnance k invalidnímu a starobnímu pojištění, jest mu práv náhradou škody z toho vzniklé podle předpisů občanského zákoníka, zvláště též podle jeho třicáté hlavy o náhradě škody čís. 12.882.
- — — k projednání a rozhodování všech sporů mezi nemocenskými lékaři a nemocenskými pojišťovnami, jež mají základ ve smluvním poměru založeném rámcovou smlouvou ze dne 19. června 1931, jest příslušný rozhodčí soud touto smlouvou zřízený; spadá sem i žaloba, již se domáhá nemocenský lékař výroku, že je ve smluvním poměru k žalované nemocenské pojišťovně, ježto výpověď daná mu před působností rámcové smlouvy pozbyla platnosti dohodou učiněnou mezi organizacemi k příznivějšímu dojednání nové kolektivní smlouvy a pak ujednáním rámcové smlouvy čís. 12.905.
- Pojištění úrazové:** postižení nárok úrazové pojišťovny dělnické (§ 47 úraz. zák.) vzniká jen, přivodila-li třetí osoba podnikový úraz zúmyslně nebo dala-li k němu podnět zaviněním, jest však vyloučen ve všech ostatních případech, kde podle předpisů občanského zákona nastává ručení bez zavinění a kde jde jen o ručení za výsledek, jakž jest tomu v případě § 1315 obč. zák. čís. 12.647.
- — — splatnost pojistných dávek pro Úrazovou pojišťovnu dělnickou, podle níž se řídí trvání přednostního zástavního práva pro ně ve smyslu § 265 zákona čís. 76/1927 sb. z. a n., určuje se předpisy §§ 28 a 29 min. vyhlášky čís. 13/1889 ř. zák. a § 21 zák. čís. 1/1888 ř. zák. změněného § 6 zákona čís. 300/1921 sb. z. a n. čís. 12.835.
- — — jednající ředitel těžářstva není třetí osobou ve smyslu § 47 zák. o úraz. poj. děln., nýbrž jest osobou zmíněnou v § 45, druhý odstavec, téhož zákona, jež ručí za následky úrazu jen, přivodila-li úraz zúmyslně čís. 12.932.
- — — při podnikových úrazech platí o ručení za úrazy zvláštní předpisy úrazového zákona, nikoliv všeobecné ustanovení § 1315 obč. zák. čís. 12.932.
- — — nejde o hrubé zavinění závodního inženýra, domáhal-li se, avšak bezvýsledně, u správy závodu opatření ochranných přístrojů a zařízení čís. 12.932.
- — — rozhodla-li úrazová pojišťovna pravoplatně, ana již uplynula roční lhůta § 38 c) úraz. zák., že nejde o úraz podnikový, jest nárok na náhradu škody posuzovati podle předpisů občanského zákona o náhradě škody čís. 12.987.
- — — otázka, zda jde o úraz podnikový, čili nic, jest pro soud rozhodnutá pravoplatně též, byl-li teprve rozhodčím soudem úrazové pojišťovny uznán úraz za podnikový, anebo zůstalo-li při odmítnutí nároku úrazo-

- vou pojišťovnou proto, že ani rozhodčí soud nepokládal úraz za podnikový čís. 12.987.
- — — podnikem polního hospodářství není polní hospodářství jako takové, třeba se v něm používalo motorické síly, nýbrž jednotlivé stroje hnané živelní nebo zvířecí silou jsou podle zákona samostatné podniky čís. 12.987.
- Pojistka:** k rozhodnutí o tom, zda peníze, uložené z pojistek na účty obmyšlených osob mají jim býti vydány, nebyl po vyhlášení konkursu na pozůstalost příslušným pozůstalostní soud, nýbrž orgány, uvedené v §§ 117, 118, 95 konk. řádu, třebaže před vyhlášením konkursu bylo pravoplatnými usneseními pozůstalostního soudu vysloveno vyloučení pojistných peněz z pozůstalosti čís. 12.967.
- Pojišťovací agent:** spoluúčinnost při uzavírání poj. smlouvy viz pojištění smluvní.
- — — bylo-li ujednáno mezi pojišťovnou a pojišťovacím agentem, že provisiní odměny náleží pojišťovacímu agentu jen potud, pokud příslušné pojistky jsou v platnosti a pokud trvá provisiní poměr mezi pojišťovnou a pojišťovacím agentem, příslušel pojišťovacímu agentu nárok na provisi z pojišťovacích smluv jím sprostředkovaných, jakmile se smlouvy ty staly perfektní, byl-li ještě v té době v provisiním poměru s pojišťovnou, ovšem pod rozvazovací podmínkou, že smlouva pojišťovací nebude pojišťovnou pro nezaplacení první premie zrušena; podati důkaz o tom, že provisiní nárok pro nezaplacení premie v prvním roce zanikl, jest věcí žalované pojišťovny čís. 12.820.
- Pokladna bratrská:** předpis § 201 horn. zák. se nevztahuje na zedníka vyhlubovače, jenž byl zaměstnán u firmy, provádějící po živnostensku práce spadající v obor živnosti stavitelské; lhotejno, že podle § 2 zákona čís. 242/1922 sb. z. a n. podléhá pojistné povinnosti u báňských bratrských pokladen i dělníci zaměstnaní pracemi vyhlubovacími na dolech, a to i tehdy, jsou-li ve služebním poměru k podnikateli nehornickému, který převzal výkon těchto prací ve vlastní režii čís. 12.476.
- Pokuta pro svévoli** viz trest pro svévoli.
- Policie silniční** viz pořad práva (obec).
- Politický úřad:** prohlášení podle § 15 ex. ř. viz exekuce (§ 15 ex. ř.).
- Pololeť válečná** viz zaměstnanec železniční.
- Polovice ceny** viz zkrácení.
- Pomocný obchod** viz obchod.
- Poplatek** za propuštění velkostatku ze záboru viz dávka z přírůstků hodnoty nemovitosti (odhad).
- Poplatky:** pro kolky na dovolací rekurs platí položka l) c) 1. vyhlášky min. financí čís. 151/1931 sb. z. a n. čís. 12.518.
- — — **notářské** viz notářské poplatky.
- — — **převodní:** přednostní pořadí viz dražba vnučená nemovitosti.
- — — z povšechného ustanovení soudního smíru, že se »kupitel zavazuje veškeré poplatky z předání statků nésti« nelze s určitostí seznati, zda se kupitel zavázal zapříviti poplatky přímo úřadu, či vymáhajícímu věřiteli; nestačí, že si lze ustanovení času, kdy má býti závazek splněn, domysletí z obsahu smíru; nebýla-li doba dlužného plnění smírem vůbec stanovena, nelze ani způsobem uvedeným v druhém odstavci § 7 ex. ř. prokázati, že lhůta splatnosti uplynula čís. 12.518.
- — — zaplatil-li vydražitel převodní poplatek váznoucí knihovně na nemovitosti, kterou vydražil, když příklep byl již pravoplatný, a to před rokem k rozvrhu nejvyššího podání, následkem čehož berní úřad vzal zpět svou přihlášku na zapřívání tohoto poplatku a vydražitel jako knihovní věřitel dostal o tuto částku více na svou pohledávku, nemůže se na prodávatele nemovitosti domáhati podle § 1042 obč. zák. zaplacení částky vynaložené na převodní poplatek, třebaže vydražitel podle svého úmyslu platil za prodávatele; ustanovení o osobním závazku podle § 68

popl. zák. nemá ráz přednostní a nenastupuje před věcným ručením podle § 72 popl. zák. č. 12.768.

- — prodávatel nemovitosti, jenž se kupní smlouvou zavázal provést depuraci převodního poplatku vázoucím na prodávané nemovitosti z dřívějšího převodu, nemá depurační povinnost k tomu, komu kupitel nemovitost dále prodal nepostoupiv mu zároveň (osobní) nárok na depuraci č. 12.771.
- — byl-li poplatek z dřívějšího převodu nemovitosti předepsán nynějšímu jejím vlastníku z důvodu věcného ručení, nemůže se nynější vlastník nemovitosti, jenž dosud sám onen poplatek nezaplatil, domáhat na tom, kdo jest podle zákona povinen poplatek zaplatit, by zaplatil poplatek jemu, jest však oprávněn domáhat se na závazném, by zaplatil poplatek z převodu bernímu úřadu č. 12.914.

Popsání zájmem viz zástavní právo zákonné.

Poručec: nezpůsobilost k právním činům viz nesvéprávný.

Poručenský soud: proti usnesení poručenského soudu, jímž byl zrušen pacht o nemovitostech poručencových, jest oprávněn k rekursu i pachtýř č. 12.592.

- k postupu poživacích práv k nemovitostem, náležejícím nezletilcům, nevžaduje se schválení poručenského soudu č. 12.660.
- soud nemůže dát poručenské schválení ujednání formálně vadnému a proto neplatnému č. 12.775.

Poručení: opatření soudu ve věcech poručenských, zvláště i opatření podle § 221 obč. zák., náleží do nesporného řízení č. 12.572.

Poručník: k sesazení poručníka nestačí jeho nevěle s matkou poručence, nýbrž jest třeba nepřátelství č. 12.433.

- matka, jež byla v otcově závěti navržena za mateřskou poručnicí, nemůže podle § 258, poslední věta, obč. zák. žádati, by jí odstoupil poručení poručník, jenž byl ustanoven s jejím souhlasem a jenž úřad řádně vykonává, nanejvýš když se znovu provdala a dosavadní poručník hájí zájmy poručence účinně i proti matce poručence č. 12.433.

Pořad práva: v případě § 35 ex. ř. viz žaloba podle § 35 ex. ř.

- — zaměstnanci železniční viz tamže.
- — při rozhodnutí o přípustnosti pořadu práva jest hleděti nejen k tvrzení žalobcovu, nýbrž i ke skutkové podstatě, jak vyšla najevo z ústního jednání o námitce nepřípustnosti pořadu práva č. 12.803.
- — daně: odpor proti příkazání přihlášené pohledávky berního úřadu na dani dědičné a na převodním poplatku z důvodu, že nemovitost byla prodána v dražbě ještě před odevzdáním dědicům a že proto nemůže existovati dědičný poplatek a převodní poplatek ve výši berním úřadem účtované, jest odkázati na pořad správní č. 12.600.
- — vojsko: přípustnost pořadu práva pro nárok proti státu na náhradu škody z kousnutí vojenským koněm, jenž byl čištěn ve dvoře budovy, kde má vojenská správa umístěny koně č. 12.371.
- — státní zaměstnanci: nárok na náhradu škody, který státu jako zaměstnavateli vzešel z toho, že si jeho (poštovní) zaměstnanec vedl nedbale a porušil služební předpisy, jest svou povahou nárokem soukromoprávním, třebaže služební poměr zaměstnance o sobě je povahy veřejnoprávní, a třebaže podle § 89 služ. pragm. je přípustná předběžná likvidace nároku cestou administrativní č. 13.001.
- — obec: přípustnost pořadu práva pro nárok na náhradu škody proti obci (na Moravě), ježto obec pověřila nezdatnou osobu vedením zubního ambulatoria pro chudé č. 12.688.
- — místní policie: nepřípustnost pořadu práva, domáháno-li se na obci na Moravě náhrady škody pádem do stoky proto, že na obecním uličním kanálu byla ochranná mříž špatně připevněna a že žalovaná obec ručí za zavinění strážníků, kteří byli obcí pověřeni, by dohlíželi, zda ochranné mříže kanálu jsou v pořádku č. 12.286.
- — chodník, který přešel do vlastnictví pražské obce podle § 97, třetí odstavec, stavebního řádu pro Prahu, jest součástí ulice a součástí veřej-

ného statku, určeného k všeobecnému užívání; nárok na náhradu škody ze zanedbání povinnosti obce, udržovati takový chodník v dobrém stavu, nepatří na pořad práva č. 12.803.

- — silniční policie: přípustnost pořadu práva pro nárok vlastníka povozu proti obci na vydání povozu, který, ježto byl ponechán na veřejné cestě bez dozoru, dal starosta zavést do kůlny a který obec zdržuje pro náklad s tím spojený č. 12.821.

obecní funkcionáři: přípustnost pořadu práva pro nárok na vrácení zápůjčky, již poskytl žalobce vlastním jménem a pod vlastní zodpovědností z peněz obce jím spravovaných žalovanému k účelu provozu obecního podniku, jehož správcem byl žalovaný č. 12.723.

pozemková reforma: pro nárok na zaplacení ujednané kupní ceny pokud se týče přejímací ceny jest přípustným pořad práva č. 12.822.

či pojišťovací soudnictví: pro žalobu pojištěnce na nemocenskou pojišťovnu a na jejího lékaře o náhradu bolestného pro zaviněné porušení zdraví, jsou příslušné řádné soudy č. 12.254.

různé: přípustnost pořadu práva pro nárok dráhy proti podnikateli provozu autobusy o zvýšení jízdného vzhledem k dohodě, již se podnikatel zavázal dráze, že nesníží jízdné pod určitou výší č. 12.674.

přípustnost pořadu práva pro nárok československého státu (železniční správy) proti majiteli autodopravy o splnění úmluvy, již se žalovaný zavázal železniční správě platiti peněz na úhradu ztrát na příjmech způsobených železniční správě jeho autobusovou dopravou č. 12.730.

nepřípustnost pořadu práva, domáhá-li se ten, komu byla udělena koncese k provozování autobusové dopravy, náhrady škody na státu, ježto poštovní správa zřídila na stejné trati autobusovou dopravu téhož druhu č. 13.013.

přípustnost pořadu práva pro nárok, zakládající se na smlouvě mezi válečnými poboženci a trafikantem; lhotejně, že podnikem smlouvy byl přímo nebo nepřímo příkaz orgánu veřejné správy č. 13.013.

Pořad valné hromady družstva viz společenstvo výrobní a hospodářské.

Pořadí: poznámka viz knihovní poznámka.

— knihovní viz dražba v nuceně nemovitosti.

Pořízení poslední: zůstavitel musí své jméno napsati na konci textu, není však nutné, by bylo umístěno za veškerým textem, jen když jde o jeho podpis č. 12.322.

— obsahem poslední vůle zůstavitelovy jest podle zevnějšíku listiny, na níž jest napsána poslední vůle, vše to, co je napsáno na obou stranách listiny, aniž lze v řízení podle § 126 nesp. řiz. rozhodovati otázku, co jest rubem a co jest lící listiny č. 12.322.

— nesou-li obě strany listiny podpis zůstavitele, učiněný na jedné straně úplně na konci textu, na druhé straně vedle posledního řádku textu, nelze, pokud jde o vnější úpravu, tvrditi, že poslední pořízení zůstavitelovo není kryto jeho podpisem č. 12.322.

— podle § 579 obč. zák. nestačí, projevil-li objektivně zůstavitel výslovně, že listina jest jeho poslední vůlí, před přítomnými třemi způsobilými svědky, nýbrž se také vyžaduje, by svědci zůstavitelův projev subjektivně také slyšeli a mu rozuměli č. 12.645.

— není-li pochybnosti o tom, že zůstavitel minil pozdější poslední pořízení, jež bylo neplatné jako písemné, ponechati v platnosti jako ústní poslední pořízení, nelze poukázati na pořad práva dědice, přihlásivšího se z tohoto posledního pořízení, nýbrž dědice přihlásivšího se z dřívějšího písemného posledního pořízení č. 13.022.

— poslední pořízení roztrhané a znovu podlepené nelze pokládati za zřízené v náležité formě (§ 126 nesp. řiz.); jest na tom, kdo se dovolává takového posledního pořízení, by ve sporu, k jeho žalobě zahájeném, prokázal, že poslední pořízení nebylo zůstavitelem zrušeno č. 13.155.

Poslanec: důkaz výslechem stran člena Národního shromáždění o smyslu a výkladu zákona usneseného Národním shromážděním jest nepřipustný čís. 12.830.

Poslední pořízení viz pořízení poslední.

Postih: úrazové pojišťovny podle § 47 úraz. zák. viz pojištění úrazové.

— při směnce viz směnka.

— při postupu viz postup pohledávky.

Postoupení věci jinému soudu (§ 261 odst. 6 c. ř. s.): ustanovení § 261/6 c. ř. s. lze použít i v řízení směnečném; soud, jemuž byla věc postoupena, rozhoduje o tom, zda se ponechá v platnosti či zda se zrušuje směnečný platební příkaz, vydaný soudem postupujícím čís. 13.071.

— výlučná příslušnost konkursního soudu platí pro spory uvedené v § 111 odst. 1 konk. ř. čís. 337/1914 ř. z., byly-li zahájeny po vyhlášení konkursu, nikoliv však pro spory zahájené před vyhlášením konkursu, do nichž správce konkursní podstaty po vyhlášení konkursu na jmění žalovaného vstoupil; v případě § 261, šestý odstavec, c. ř. s. jest spor zahájen již podáním žaloby u soudu, prohlásivšího se nepřipustným čís. 13.084.

— postoupen-li dovolaným soudem spor podle § 261, šestý odstavec, c. ř. s. soudu příslušnému, stačí, že důvod zakládající příslušnost tohoto soudu byl tu v době, kdy žaloba byla vznesena u soudu, prohlásivšího se nepřipustným, třebaže pak odpadl čís. 13.084.

Postup pohledávky: neplatnost smlouvy, jíž si družstvo dalo od nečlena postoupiti obchodní pohledávku za nečlenem; postoupený dlužník může, platil-li družstvu, požadovati na něm, co mu zaplatil čís. 12.255.

— nabyvatel exekučního zástavního práva není chráněn důvěrou v pozemkovou knihu a důsledkem toho není jí chráněn ani jeho mimoknihovní postupník čís. 12.542.

— při úplatném postupu ručí postupitel za správnost a dobytost postoupené pohledávky i, stal-li se postup na místě placení, a nikoliv k zajištění čís. 12.546.

— knihovní poznámkou vnučené správy (odevzdáním nemovitosti vnučenému správci) pozbývá právního účinku postup nájemného dospívajícího teprve po zápisu poznámky (po odevzdání nemovitosti) čís. 12.580.

— přešla-li pohledávka, pro niž byl původně příslušný pracovní soud, postupem, nelze ji vymáhati na pracovním soudě; lhotejnost, že postupitel bude snad moci nepostoupený zbytek pohledávky vymáhati na pracovním soudě čís. 12.611.

— byla-li z pohledávky, kterou si věřitel počítal výše než byla soudem uznána za pravou, část postoupena a část zabavena, týkal se postup a zabavení jen existující a platné části pohledávky a, nastalo-li promlčení postoupené a exekučně zabavené části pohledávky, je promlčením zasažena ona část domnělé pohledávky, která podle výroku soudu věřiteli po právu přináležela čís. 12.953.

— vylučovací žaloba postupníka proti exekuci postupitelova věřitele není vyloučena tím, že postupník přihlásil nárok z postupu k rozvrhu peněz složených postoupeným dlužníkem na soudě a že rozvrhové řízení není dosud skončeno čís. 13.043.

— postupník vykonatelné pohledávky, jež již před postupem zanikla, nemá právního důvodu, by podržel, co vymohl exekucí k vydobytí zaniklé a napotom postoupené pohledávky; dlužník může žádati o vrácení toho, co následkem exekuce splnil, aniž záleží na tom, zda byl postupník tímto plněním obohacen čili nic a zda dlužník platil vědomě čís. 13.078.

— předmětem postupu může být i pohledávka postupitele z povolení zápůjčky postoupeným dlužníkem čís. 13.099.

— postoupený dlužník nebyl oprávněn povolenou a postoupenou zápůjčku vyplatiti jinému než postupníkovi, jakmile byl o postupu uvědoměn;

postoupil-li postupitel částky ze zápůjčky více osobám, byl postoupený dlužník povinen jim postoupené částky vyplatiti v pořadí, v němž byl o postupech uvědoměn čís. 13.099.

— **poživacího práva** viz poživací právo.

— **přednosti** (§§ 46, 47 III. dílčí nov.): měla-li předstupující hypoteka pořadí ihned za ustupujícím právem, platí pro postup přednosti ustanovení § 46 třetí dílčí novely k obč. zák., nikoliv ustanovení třetího odstavce § 47 této novely, které se vztahuje na případ, kdy se postup přednosti stal mezi právy, která nejsou bezprostředně za sebou, bez svolení těch, kdož mají práva mezi oběma čís. 12.942.

— v případě § 46 nabývá předstupující právo pořadí ustupujícího práva bez omezení a jde o úplnou výměnu míst s absolutním účinkem, jakoby předstupující právo již od počátku bylo na místě ustupujícího práva a toto na místě práva předstupujícího čís. 12.942.

— postoupilo-li právo doživotního a nedílného požívání podle § 46 třetí dílčí novely přednost bezprostředně za ním jdoucí hypotece, nemá již přednost před knihovním věřitelem a nemůže již býti ve smyslu § 150 ex. ř. převzata vydražitelem bez započtení na nejvyšší podání čís. 12.942.

— postoupení přednosti předpokládá smlouvu mezi oprávněnými, ustupujícím a předstupujícím, a je-li ustupující právo právem zástavním, též vlastníkem nemovitosti; postoupení knihovní přednosti nelze poznamenati čís. 13.063.

Posudek znalecký viz znalec.

Poškození viz náhrada škody.

Pošta: bylo-li ve stanici povinností postovní správy, by ustanovila úředníka k doзору nad předáváním a přejímáním nákladních předmětů, poštovní správa však to neučinila, nelze řízení, konajícímu jen službu průvodčího vlakové pošty ukládati za povinnost, by dbal o to, aby převzatá zásilka nevyšla z patrnosti, aby byla řádně uschována a nezůstala volně ležeti ve skladisti místnosti vozu vlakové pošty čís. 12.297.

Poštovné: odepření jeho zaplacení viz doručení (§ 109 c. ř. s.)

Poštovní doprava: včítání do lhůty viz lhůta (§ 89 org. zák.).

Potvrzení právní moci viz exekuce (§ 54 odst. 2 ex. ř.).

Poučení právní: nedostatek poučení o opravných prostředcích účastníka, jenž nebyl zastoupen právním zástupcem, jest nezákonností, nikoliv zmatečností; z tohoto pochybení nemůže účastník pro sebe nic vyvozovati, zhojila-li se tato vada včasným podáním opravného prostředku čís. 12.863.

— nalézací soud trestní není povinen dáti soukromému obžalobci poučení o jeho právech, nanejmé o opravných prostředcích; dal-li mu však soudce přes to poučení, byl povinen dáti mu poučení správné, odpovídající zákonu čís. 13.122.

Poukaz: v poukazu řízeném jen na poukázaného a nesděleném příjemci poukazu, lze spatřovati jen příkaz ve prospěch třetího, jenž jest odvolatelný, dokud nebyl splněn čís. 12.461.

— při poukazu (asignaci) podle § 1400 obč. zák. se vyhledává, aby asignát plnil asignatáři sice na základě zmocnění asignanta a na jeho účet, avšak svým vlastním jménem, nikoliv jménem asignanta čís. 12.778.

— byl-li poukaz obmezen tím, že poukázaný neměl plniti před uplynutím stanovené lhůty a že měl plniti jen za určitých podmínek, nenabyl příjemce poukazu hned dnem přijetí abstraktního práva na plnění proti poukázanému dlužníku, poukázaný dlužník nebyl před uplynutím stanovené lhůty abstraktně a bezvýhradně zavázán, nýbrž zůstal nadále jen zmocněncem poukazce (vydatele poukazu); nastala-li dříve, než oprávnění příjemce poukazu stala pochybnou, taková změna poměrů, že se další platnost poukazu nabylo účinnosti, taková změna poměrů (§ 1009 obč. zák.) výplatu odmítnouti a neschválil samostatně jednati čís. 12.992.

— poukaz, aby poukázaný plnil třetí osobě, může poukazatel uděliti osobně nebo prostřednictvím osoby třetí, zejména zmocněnce; není zákonné pře-

kázky, by poukazatel nezmocnil příjemce poukazu k udělení poukazu po ukázanému čís. 13.128.

— policejním úředním zákazem poukázané bance, by prozatím nevyplácela peněžní vklady poukazatele, nebylo poukázané bance znemožněno právně účinné prohlášení, že poukaz poukazatele přijímá čís. 13.128.

Povinné ručení: pojištění proti němu viz pojištění smluvní.

— jinak viz automobilový zákon, náhrada škody drahou.

Povinnost depurační viz depurační povinnost.

Povinný díl viz díl povinný.

Povolání exekuce viz exekuce.

Pozastavení zboží viz správa pro vady.

Pozemková kniha viz kniha pozemková.

— reforma: zaměstnanci na zabraných velkostatecích viz tamže.

— rekurs St. poz. úřadu, podaný po uplynutí rekursní lhůty, je opožděný, třebaže je v něm uplatňována nepřipustnost exekuce z důvodu, že se exekuce nesrovnává s účelem pozemkové reformy čís. 13.014.

1. záborový zákon (čís. 215/1919 sb. z. a n.):

— i po poznámce záboru lze se domáhati vydrženého práva čís. 12.726.

2. přidělový zákon (čís. 81/1920 sb. z. a n.):

— zákaz zcizení, dělení a propachtování bez svolení Státního pozemkového úřadu, vážnoucí na pozemcích, jež má povinný pachtované, nevádí povolení exekuce zabavením pachtovních práv povinného na těchto nemovitostech čís. 12.517.

3. zákon o hospodaření na zabraném majetku (čís. 118/1920 sb. z. a n.):

— smlouva o prodeji dříví ze zabraného lesního majetku jest neplatná, nebyla-li podle § 4 odst. (1) zákona do čtrnácti dnů od uzavření St. poz. úřadu (jeho obvodové úřadovně) ohlášena; lhotejno, že St. poz. úřad k opožděnému ohlášení prodeje dříví neprohlásil prodej za neplatný čís. 12.253.

4. úvěrový zákon (čís. 166/1920 sb. z. a n.):

— vážne-li na nemovitosti zákaz zcizení z jiného důvodu než z důvodu poskytnutého úvěru nebo vážne-li zákaz zcizení kromě z důvodu poskytnutého úvěru i z jiného důvodu, jest i ku převodu rolnického nedílu s rodičů na děti třeba schválení Státního pozemkového úřadu čís. 12.801.

5. náhradový zákon (čís. 329/1920 sb. z. a n.):

— odškodné podle § 75 zák. viz statkoví úředníci.

— nelze použití § 31 zákona, byl-li pozemek přidělen dlouhodobému pachtýři podle zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. čís. 12.631.

— pro nárok na zaplacení ujednané kupní ceny pokud se týče přejímací ceny jest přípustným pořad práva čís. 12.822.

6. malý přidělový zákon (čís. 93/1931 sb. z. a n.):

— jsou-li splněny podmínky § 3 zák. čís. 93/1931 sb. z. a n., jest přípustným příklep přidělené nemovitosti i bez svolení Státního pozem-

kového úřadu; k udělení příklepu není třeba potvrzení Státního pozemkového úřadu podle § 6 (3) zák. čís. 93/1931 čís. 12.751.

— byl-li návrh na povolení nuceného zástavního práva na přidělené nemovitosti podán před nabytím účinnosti Malého přidělového zákona čís. 93/1931 sb. z. a n., jest návrhu vyhověti, byla-li přidělená nemovitost postižena jen zákazem zcizení, nikoliv i zatížení čís. 12.753.

— není-li žádáno o zápis pořadí u vkládaných pohledávek současně se vkladem práva vlastnického na přidělovou nemovitost a nebylo-li mimo to požadované pořadí stanoveno při svolení ke vkládaným zápůjčkám, nelze povolití zápis pořadí podle určení Státního pozemkového úřadu čís. 12.755.

— je-li vklad nebo záznam zástavního práva možný jen při současném vykázaní písemného svolení Státního pozemkového úřadu, nevádí to povolení poznámky pořadí, kterému podle knihovního stavu není v cestě žádná překážka; písemné svolení Státního pozemkového úřadu bude vykázáti teprve při případném podání žádosti za vklad nebo záznam zástavního práva v poznamenaném pořadí čís. 12.889.

— přidělové nemovitosti, které nebyly přiděleny jako rolnický nedíl, mohou za účinnosti zákona ze dne 27. května 1931, čís. 93 sb. z. a n., až na výjimky, v tomto zákoně stanovené, býti po dobu uvedenou v § 2 odst. 1 a 2 zmíněného zákona mezi živými zcizeny, zatíženy a propachtovány jen se svolením Státního pozemkového úřadu čís. 12.916 plen. rozh.

— ustanovení § 2 (4) zákona, podle něhož svolení Státního pozemkového úřadu není třeba, jde-li o zcizení s rodičů na potomky a jejich manžely, nepůsobí zpět čís. 12.923.

— pro posouzení otázky, zda k zatížení přiděleného pozemku výměnkem jest zapotřebí svolení Státního pozemkového úřadu, jest rozhodná doba, kdy žádost o zápis výměnku došla na soud, nikoliv doba, kdy byl výměnek ujednan čís. 12.994.

— svolení Státního pozemkového úřadu jest zapotřebí, jde-li o zatížení přiděleného pozemku, byť i to bylo zatížení výměnkem pro rodiče, přidělený pozemek zcizující čís. 12.994.

Pozemková služebnost viz služebnost pozemková.

Pozemkový úřad: státní pozemkový úřad (jeho obvodové úřadovny) jest oprávněn odporovati zřízení nuceného zástavního práva na přidělené nemovitosti čís. 12.753.

— státní pozemkový úřad jest povinen nahraditi zvlítělivšímu odpůrci útraty dovolacího rekursu čís. 12.753.

Poznámka knihovní: podle § 297 a) obč. zák. viz příslušenství.

— jinak viz knihovní poznámka.

Pozůstalost: inventář pozůstalostní viz tamže.

— oddělení jmění viz tamže.

— poplatky notáře viz notářské poplatky.

— ručení dědice viz dědic.

— svolání věřitelů viz tamže.

— svěřenství viz tamže.

— byl-li návrh, by bylo povoleno ofotografování poslední vůle, vyřízen pre-sidiálně jako věc justiční správy, lze zamítnutí návrhu napadati jen dozorčí stížností; navrhovatelé není však bráněno, by se, kdyby dozorčí stížnost neměla úspěchu, nedomáhal toho, by bylo rozhodnuto o jeho návrhu usne-sením pozůstalostního soudu, proti němuž by mu pak příslušely opravné prostředky podle zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. čís. 13.051.

— k pozůstalosti nenáleží povinnost dáti dceři věno a synovi výbavu; lhotejno, že za života otcova byl uplatňován nárok na určení výpravy (věno), nebylo-li o něm za života otcova rozhodnuto čís. 12.800.

— správa její: opatření podle § 145, druhý odstavec, nesp. řiz., jest částečným předčasným odevzdáním pozůstalosti, jímž nabylí dědici dotčených pozůsta-

- lostních věcí do právní držby; toto nabyté oprávnění nelze dodatečně zvrátiti návrhem podle § 812 obč. zák. č. 12.556.
- správa podle prvního odstavce § 145 nesp. řiz. nepřekáží oddělení jmění podle § 812 obč. zák. č. 12.556.
- úřad opatrovníka k činu, jenž byl podle §§ 78 ex. ř. a 8 c. ř. s. exekučním soudem ustanoven k přijetí usnesení o povolení exekuce a o jejím výkonu proti povinnému zatím zemřelému, pomínu, jakmile byl pozůstalostním soudem ustanoven opatrovník pozůstalosti po povinném podle §§ 78 a 128 nesp. pat.; opatrovník pozůstalosti byl i oprávněn vzít zpět rekurs podaný opatrovníkem k činu; k tomuto zpětvzetí se nevyžaduje svolení pozůstalostního soudu č. 12.554.
- kdo, zabraňuje ve výkonu jeho jednostranné kontroly správy pozůstalosti, nejednal ve vlastním jméně, nýbrž jako zmocněnec všech spoludědiců, není pasivně legitimován k žalobě dědice o uznání a trpění výkonu kontroly správy pozůstalosti č. 13.142.
- **oprávnění ke sporu:** za zůstavitelovy dluhy ručí jen dědic, jemuž byla pozůstalost odevzdána, před odevzdáním ručí jen pozůstalost a jen ona jest pasivně oprávněna ke sporu; lhotejně, že na pozůstalost byl uvalen konkurs a že přihlásivšímu se dědici nebylo nic odevzdáno z pozůstalosti jen proto, že po zrušení konkursu žádné jmění nezbylo č. 12.263.
- až do právoplatného odevzdání pozůstalosti jest pozůstalost samostatným právním podmětem; byla-li žaloba podána na pozůstalost v době, kdy nebyla ještě pozůstalost právoplatně odevzdána, nelze žalobu odmítnouti pro nedostatek procesní způsobilosti, třebaže odevzdací listina byla před podáním žaloby knihovně provedena č. 12.665.
- k zastupování pozůstalosti proti třetím osobám jsou povoláni všichni dědici, kteří co do správy pozůstalosti jsou společenstvím, na něž jest obdobně použiti předpisů §§ 833 a násl. obč. zák.; dědic, který jest proti pozůstalosti v poměru věřitele nebo dlužníka, jest ve věcech, týkajících se tohoto poměru ze zastupování pozůstalosti vyloučen a zastupují pozůstalost v tom případě zbývající dědici č. 12.983.
- o tom, zda jest udělení svolení pozůstalostního soudu k podání žaloby (proti dědici), rozhodují jen zájem a potřeba pozůstalosti a pozůstalostního řízení; zájem pozůstalosti vyžaduje jen výjimečně, by pohledávky byly vymáhány za pozůstalostního řízení č. 12.983.
- **pravomoc tuzemského pozůstalostního soudu:** příslušného podle bydliště (§ 105 j. n., § 7 odst. 1 zák. čl. XVI. z r. 1894) vztahuje se na veškerý majetek zdejšího občana, jsouci kdekoli v Československé republice č. 12.878.
- **dědická přihláška:** v ustanovení § 120 nesp. řiz. není stanovena domněnka souhlasu toho, kdo dědickou přihlášku nepodal, s projednáním pozůstalosti č. 12.551.
- **řízení:** dědic, jenž se, podav při projednávání pozůstalosti dědickou přihlášku, vzdálil, takže byla projednána pozůstalost bez něho, jen za účasti ostatních dědiců, nemůže žádati za nové projednání pozůstalosti jen proto, aby v něm mohl podati své návrhy č. 12.888.
- nepoužil-li zůstavitelův věřitel ustanovení § 812 obč. zák., nebyl pozůstalostní soud povinen starati se o jeho zájmy v pozůstalostním řízení; tím, že zůstavitel byl jeho dlužníkem, nestal se ještě věřitel účastníkem pozůstalostního řízení a nemůže se v nesporném řízení brániti proti jednáním dědiců zůstavitelových, o nichž má za to, že porušují jeho práva a že jim může odporovati podle řádu konkursního neb odpůrčího č. 13.149.
- **poukázání na pořad práva:** nelze v řízení podle § 126 nesp. řiz. rozhodovati otázku, co jest rubem a co jest lící listiny č. 12.322.
- není-li pochybnosti o tom, že zůstavitel mnil pozdější poslední pořizení, jež bylo neplatné jako písemné, ponechati v platnosti jako ústní poslední pořizení, nelze poukázati na pořad práva dědice, přihlásivšího se z tohoto posledního pořizení, nýbrž dědice, přihlásivšího se z dřívějšího písemného posledního pořizení č. 13.022.

- poslední pořizení roztrhané a znovu podlepené nelze pokládati za zřízené v náležité formě (§ 126 nesp. řiz.); jest na tom, kdo se dovolává takového posledního pořizení, by ve sporu, k jeho žalobě zahájenému, prokázal, že poslední pořizení nebylo zůstavitelem zrušeno č. 13.155.
- **sekvestrace (§ 127 nesp. pat.):** sekvestraci pozůstalosti podle § 127 nesp. pat. nelze v nesporném řízení povolit, byla-li správa pozůstalosti již před podáním odporujících si dědických přihlášek svěřena jednomu z domnělých dědiců; odpůrce takového dědice může dosíci sekvestrace jen v zajišťovacím řízení (§ 382 č. 2 ex. ř.) č. 12.902.
- **odevzdání:** oprávnění dědice, jemuž byla pozůstalost odevzdána, uplatňovati zůstavitelův nárok na bolestné, nevadí, že tento nárok nebyl předmětem projednání pozůstalosti č. 12.372.
- odepřítí odevzdání pozůstalosti lze jen tehdy, když dědic, jehož dědické právo jest vykázáno, dosud nesplnil povinnosti uložené mu zákonem a zůstavitelem č. 12.904.
- **a konkurs:** vyhlášením konkursu na pozůstalost přestává působnost pozůstalostního soudu a další řízení přechází na konkursní soud a na jeho úřední orgány č. 12.967.
- k rozhodnutí o tom, zda peníze uložené z pojistek na účty obmyšlených osob mají jim býti vydány, nebyl po vyhlášení konkursu na pozůstalost příslušným pozůstalostní soud, nýbrž orgány uvedené v §§ 117, 118, 95 konk. řádu, třebaže před vyhlášením konkursu bylo právoplatnými usneseními pozůstalostního soudu vysloveno vyloučení pojistných peněz z pozůstalosti; do usnesení pozůstalostního soudu, jímž bylo po vyhlášení konkursu rozhodnuto o vydání pojistných hodnot, jest oprávněno k rekursu správce úpadkové podstaty č. 12.967.
- jen konkursní soud jest povolán rozhodovati o návrhu dědiců na prohlášení konkursu; dědic (dědicové) nepotřebuje k výkonu tohoto svého práva schválení pozůstalostního soudu č. 12.926.
- Požítka zaopatřovací viz zaopatřovací požitky.**
- Poživací právo:** poživatel nesmí sice převést na jiného samo právo požívání, ovšem ale jeho výkon, nanejho i propachtovati; nelze však propachtovati poživací právo přes dobu, na kterou jest omezeno; i v takovém případě zůstává však pachtovní poměr za trvání poživacího práva v platnosti, pokud pacht přesahující dobu trvání poživacího práva nezavdal příčinu k nesrovnalosti vůle stran vůbec (§ 869 a 861 obč. zák.) nebo k podstatnému omylu (§ 871 obč. zák.) č. 12.660.
- lze postoupiti nejen výkon práva na braní plodů, nýbrž i všechny součásti poživacího práva č. 12.660.
- k postupu poživacích práv k nemovitostem, náležejícím nezletilcům, nevyžaduje se schválení poručenského soudu č. 12.660.
- z desateronásobku hodnoty výnosu poživacího práva převzatého vydražitelem na srážku z nejvyššího podání nelze odečísti úroky z předcházející hypotekární pohledávky, jež příkázáním z nejvyššího podání zanikne č. 12.711.
- poživací právo k ideální polovině domu nedává poživateli právo k užívání celého bytu č. 13.003.
- jde o pozemkovou služebnost, sekal-li majitel hospodářství trávu na cizím pozemku pro svůj dobytek a jím ji zkrmoval; právo sekati na cizím pozemku trávu a bráti si ji pro svou hospodářskou potřebu, není služebností požívání č. 13.094.
- Práce přes čas viz doba pracovní osmihodinná.**
- Pracoviště (§ 101 c. ř. s.):** za ně nelze považovati cestu na pole u rolníka č. 12.270.
- Pracovní doba osmihodinná viz doba pracovní osmihodinná.**
- **soudy (zák. č. 131/1931 sb. z. a. n.): příslušnost:** proti usnesení krajského soudu, jímž bylo rozhodnuto o rekursu z usnesení pracovního soudu o námítce jeho věcné nepřislušnosti, jest dovolací rekurs nepřípustný č. 12.258.
- k výlučné příslušnosti pracovních soudů, pokud se týče v případě § 42 zákona okresních soudů, náleží spor o zaplacení mzdy za služby, jež

- konal žalobce pro žalovaného s jeho souhlasem a za něž dostával úplatu v naturalích č. 12.272.
- je-li žalovaný cizozemcem a bydlí v cizozemsku a i provozovna, v níž konal služby, jest v cizozemsku, není podmínek pro příslušnost pracovního soudu (oddělení okresního soudu pro pracovní spory) a není přikázky, by se strany nepodrobily ve sporu o více než 5.000 Kč příslušnosti (sborového) soudu podle § 104 j. n. č. 12.295.
- ve sporu o žalobě vdovy po zaměstnanci na bývalého zaměstnavatele svého zesnulého manžela o náhradu škody pro nepřihlášení manžela k pensijnímu pojištění, není příslušným rozhodovat pracovní soud č. 12.316.
- nárok zaměstnance proti (bývalému) zaměstnavateli na náhradu škody, ježto zaměstnavatel opomenul vykonati přihlašovací povinnost uloženou mu zákonem č. 221/1924 sb. z. a n., jest uplatňovat na pracovním soudě č. 12.387.
- v případě § 42 zák. o pracovních soudech jest příslušnost okresního soudu výlučná č. 12.387.
- pro příslušnost pracovních soudů nestačí, by spory z pracovního služebního neb učebního poměru, založeného soukromoprávní smlouvou, vznikly mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, nýbrž se vyžaduje, by též v době, kdy jsou vznášeny na pracovní soud, mezi oněmi osobami trvaly; přešla-li taková pohledávka postupem, nelze ji vymáhati na pracovním soudě; lhotejně, že postoupitel bude snad moci nepostoupený zbytek pohledávky vymáhati na pracovním soudě č. 12.611.
- ku příslušnosti pracovních soudů nenáleží spor zaměstnavatele se zaměstnancem o zaplacení vyinkasovaných peněz, opírá-li žalobní nárok o mimosoudní dohodu se zaměstnancem č. 12.709.
- pracovní soudy jsou příslušné rozhodovati o všech nárocích, prýstících z pracovního, služebního nebo učebního poměru nebo jsoucích v souvislosti s tímto poměrem; náleží sem najmě nárok služebně proti zaměstnavateli na náhradu škody, ježto ji ubytoval ve světnici vlhké, špatně větrané a vůbec zdraví velmi nebezpečné č. 12.721.
- smlouva o udělení a převzetí zastoupení obce při provozování kinematografické licence jest smlouvou zmocnitelskou, nikoliv služební; nároky ze smlouvy té nelze uplatňovat na pracovním soudě č. 12.750.
- odmítl-li řádný soud a limine fori žalobu proto, že jest příslušný pracovní soud, není toto rozhodnutí závazné pro pracovní soud (§ 22 (2) zák.) č. 12.816.
- u pracovního soudu jest uplatňovat nárok zaměstnance proti zaměstnavateli na náhradu škody opřený o předpis § 1157 obč. zák., jakož i o to, že zaměstnavatel opomenul vykonati přihlašovací povinnost u sociálně-pojišťovacího ústavu č. 12.816.
- příslušnost okresních soudů v pracovních sporech (§ 42 zákona) jest výlučná v tom smyslu, že dobrovolně podrobení se příslušnosti jiných řádných soudů by nemělo právní účinek č. 12.948.
- k příslušnosti pracovních soudů patří i spor o nárok obchodního zástupce na provisi, avšak jen za předpokladu, že nárok ten vyvěrá z poměru služebního (pracovního) a že zástupce (agent) jest zaměstnancem firmy jím zastupované, tudíž nikoliv i v případech, kde obchodního zástupce jest považovati za samostatného podnikatele (obchodníka); zda jde o poměr toho či onoho druhu, záleží na jednotlivostech případu; pokud jest provisiního zástupce považovati nikoliv za zaměstnance určité firmy, nýbrž za samostatného obchodníka č. 13.156.
- jde o nárok ze smlouvy o dílo, jenž nespadá do příslušnosti pracovních soudů, domáhá-li se na žalovaném odměny za práce, které pro žalovaného obstaral ve věcech finančních, ten, kdo pro své znalosti finančního práva měl obstarávati žalovanému záležitosti z oboru berního

- pokud se týče vůbec finančního zákonodárství, pokud spadaly do kompetence berních úřadů č. 13.159.
- řízení: v odvolacím řízení ve sporech pracovních, jde-li o předmět sporu 300 Kč převyšující, není místa pro použití předpisů čtvrté části civilního řádu soudního (§§ 461 a násl. c. ř. s.) o opravných prostředcích, najmě nelze použiti ustanovení § 496 c. ř. s. o zrušení rozsudku první stolice a vrácení věci k novému projednání o rozhodnutí, aniž předpisu § 483 c. ř. s. č. 12.951.
- byl-li žalobní nárok o zaplacení více než 5.000 Kč opírá původně jen o pracovní poměr, za řízení před okresním soudem, příslušným podle § 42 zákona o pracovních soudech, pak opřel žalobce svůj nárok i o právní důvod vyplývající z § 1435 obč. zák., jež uplatnil pro případ, že by se stal právní důvod žaloby z pracovního poměru neudržitelný, šlo o změnu žaloby, a, nesouhlasil-li žalovaný se změnou i z toho důvodu, že jest vyloučena příslušnost okresního soudu, nebylo lze změnu žaloby povolit, třebaž byl okresní soud vzhledem k předpisu § 42 zákona o pracovních soudech příslušným k projednání žaloby opřené o pracovní poměr, bez ohledu na výši hodnoty předmětu sporu č. 13.020.
- odvolací soud rozhoduje o odvolání z rozsudku pracovního soudu pro zmeškání v zasedání neveřejném, bylo-li rozsudku odporováno jen »z důvodu zmatečnosti podle § 28 č. 4 zákona č. 131/1931 sb. z. a n. a § 477 č. 4 c. ř. s.« a odvolatel učinil návrh jen na zrušení rozsudku pracovního soudu a předcházejícího řízení pro tuto zmatečnost; o odvolání jest tu rozhodnouti usnesením, do něhož lze si stěžovati rekusem podle § 36 zákona č. 131/1931 sb. z. a n. a § 519 č. 1 c. ř. s. č. 13.109.
- předpis § 32 zákona č. 131/1931 sb. z. a n., podle něhož o odvoláních ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč rozhoduje odvolací soud v senátě složeném ze tří soudců z povolání, z nichž jeden předsedá, a dvou přísedících, jest rázu veličiho a platí vždy, jakmile odvolací soud rozhoduje o odvoláních ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč, bez rozdílu, zda jde o rozhodování o odvolání po ústním líčení či v zasedání neveřejném č. 13.109.
- bylo-li v pracovním sporu o hodnotu vyšší než 1.000 Kč usnesení pracovního soudu, jímž bylo ustanoveno ústní jednání, doručeno jen žalovanému přímo, nikoliv jeho jmenovanému zmocněnci, nelze tomuto doručení přiznati platnost a procesuální účinnost; nedostavil-li se pak žalovaný k ústnímu jednání a soud vynesl k návrhu žalobce rozsudek pro zmeškání, je řízení zmatečné, ježto žalovanému byla nezákonným postupem odňata možnost před soudem projednávati č. 13.109.
- vada uvedená v § 28 č. 4 zákona č. 131/1931 sb. z. a n. jest zmatečností i ve pracovních sporech, v nichž hodnota předmětu sporu jest vyšší než 300 Kč č. 13.109.
- důvody zmatečnosti, uvedené v § 477 c. ř. s., najmě i důvod podle § 477 č. 4 c. ř. s., jsou ve sporech pracovních nejen důvody dovolacími, nýbrž může z nich býti podáno i odvolání ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč č. 13.109.
- vadnost odvolacího řízení (§ 503 č. 2 c. ř. s.) nelze spatřovati v tom, že se odvolací soud v pracovním sporu, projednav věc znovu, odchýlil od zjištění prvního soudu č. 13.131.
- obmezil-li soud první stolice v pracovním sporu jednání na důvod žalobního nároku, nebyl odvolací soud oprávněn jednati a rozhodovati i o vzájemných nárocích žalovaného namítaných jím k započtení; v takovém případě jest zrušiti rozsudek odvolacího soudu a vrátiti věc prvnímu soudu, by dále jednal a znovu rozhodl č. 13.131.
- byl-li v odvolání uplatňován důvod zmatečnosti, jest odvolání zpravidla vyříditi v neveřejném zasedání; odvolacímu soudu nemůže býti zabráněno, by o odvolání nerozhodl teprve po ústním jednání, zvláště, vznikly-li mu závažné pochybnosti, jež by bez přímého styku se stranami nebo bez provedení důkazů nebylo lze odklidi č. 13.156.

- **přípustnost rekursu:** podle druhé věty druhého odstavce § 36 zákona č. 131/1931 sb. z. a n. jest recurs k nejvyššímu soudu přípustný jen proti usnesením odvolacího soudu v pracovních sporech, vydaným za odvolacího řízení, a to jen za podmínek § 519 c. ř. s. č. 12.258.
  - **proti usnesení krajského soudu,** jímž bylo rozhodnuto o rekursu z usnesení pracovního soudu o námitce jeho věcné nepřislusnosti, jest dovolací recurs nepřipustný č. 12.258.
  - **s hlediska přípustnosti rekursu proti usnesení odvolacího soudu** jest lhůstojné, zda-li nárok, o kterém měl rozhodnouti odvolací soud, byl věcí nepatrnou již od počátku či zda-li se jí stal teprve později buď omezením žaloby nebo rozštěpením žalobního nároku v rozsudku prvního soudu; za nepatrné jest považovati i věci, které jsou jimi v době, kdy bylo podáno odvolání, třeba původně podle žaloby měl předmět sporu hodnotu nad 300 Kč č. 12.296.
  - **do usnesení odvolacího soudu,** jímž změnou usnesení pracovního soudu bylo vyhověno námitce, že věc nenáleží před pracovní soudy, jest dovolací recurs nepřipustným č. 12.749.
  - **recurs proti usnesení odvolacího soudu ve sporech pracovních,** jímž zamítnut návrh na opravu jeho rozsudku, jest posuzovati podle §§ 419 a 515 c. ř. s., nikoliv podle § 519 c. ř. s. č. 12.795.
  - **předpis § 36(2) zákona,** podle něhož o rekursech rozhoduje krajský soud s konečnou platností, neplatí, nebylo-li předmětem rozhodování usnesení pracovního soudu, nýbrž usnesení okresního soudu příslušného podle § 42 zákona č. 12.948.
- Právní moc viz exekuce (§ 54/2 ex. ř.), usnesení.**
- **názor:** nesprávný právní názor strany uzavírající soudní smír, třebaž byl vyvolán procesním soudcem, netýká se předmětu soudního smíru, nýbrž jen pohnutí smíru č. 12.607.
  - **osobnost viz osoba právnická.**
  - **otázka viz otázka právní.**
  - **zájem viz žaloba určovací.**
  - **zástupce:** plná moc viz tamže.
  - jinak viz advokát.
- Právnická osoba viz osoba právnická.**
- Právo čekatelské viz společenstvo stavební.**
- **chudých:** ustanovení § 64 č. 4 c. ř. s. jest omezeno na chudou stranu, která nemá právo žádati zřízení advokáta (§ 64 č. 3 c. ř. s.) č. 12.426.
  - **bylo-li právo chudých odňato,** není, třebaže se tak stalo teprve druhou stolicí, dovolací recurs vyloučen č. 13.007.
  - **na udělení práva chudých mají nárok jen osoby fyzické,** nikoliv i konkursní podstata (její správce) č. 13.007.
  - **pokud nejde o podstatnou vadu ve smyslu § 503 č. 2 c. ř. s.,** nebyla-li strana vyzrozuměna o zřízení zástupce chudých pro ni a bylo-li jí tím zabráněno dostavit se k ústnímu jednání a poskytnouti potřebnou informaci č. 13.132.
  - **zadržovací viz zadržovací právo.**
  - **zástavní viz zástavní právo.**
- Prázdniny soudní:** jde o věc prázdninovou (§ 224 č. 7 c. ř. s., nový doslov), domáhá-li se žalobce na žalovaném, u něhož byl zaměstnán jako prozatímní správce lékárny, náhrady škody z důvodu, že mu dal bez vážné příčiny výpověď ze služebního poměru č. 12.447.
- **spor osoby oprávněné k výživě s tím, o němž platí podle ustanovení § 2 výživ. zák. č. 4/1931 sb. z. a n. nevyvratitelná domněnka,** že jest zaměstnavatelem osoby k výživě povinné, není sporem prázdninovým č. 12.496.
- lhůta k podání rekursu proti rozvrhovému usnesení o dražebním výtěžku za nemovitosti** prodlužuje se, začala-li běžeti za soudních prázdnin, o dobu do konce soudních prázdnin č. 12.964.

- Prejudiciální otázka viz otázka předurčující.**
- Preklusivní lhůta viz lhůta.**
- Premie pojišťovací viz pojištění smluvní.**
- Premiové jednání viz soutěž nekalá (§ 44 zák.).**
- Premiový obchod:** může být obchodem diferenčním č. 13.086.
- Privilegované námitky viz přislusnost (námitka nepřislusnosti).**
- Prenotace viz knihovní záznam.**
- Presentace směnek viz směnka.**
- Presumptivní plná moc viz plná moc presumptivní.**
- Procesní plná moc viz plná moc procesní.**
- **zmocněnec viz advokát.**
  - **způsobilost viz způsobilost ke sporu.**
- Prodávatel viz smlouva kupní.**
- Prodej dražbou viz dražba.**
- **dříví ze zabraného lesního majetku viz pozemková re-forma (zákon o hospodaření na zabraném majetku).**
  - **podle čl. 343 obch. zák. viz smlouva kupní (čl. 354 obch. zák.).**
  - **z volné ruky (§ 280 ex. ř.):** kupitel může ustoupiti od nabídky na prodej z volné ruky (§ 280, první odstavec, ex. ř.), přijaté soudem, a žádati vrácení jistoty složené jim k zajištění, není-li splněna jim i soudem předpokládaná okolnost, že půjde o prodej všech předmětů uvedených v usnesení povolujícím dražbu; lhůstojno, že se povolení prodeje z volné ruky stalo pod sankcí a následky § 278 ex. ř. č. 12.344.
- Prodejové řízení:** až do právoplatného odevzdání pozůstalosti jest pozůstalost samostatným právním podmětem; byla-li žaloba podána na pozůstalost v době, kdy nebyla ještě pozůstalost právoplatně odevzdána, nelze žalobu odmítnouti pro nedostatek procesní způsobilosti, třebaže odevzdací listina byla před podáním žaloby knihovně provedena č. 12.665.
- **ustanovení zákona ze dne 21. prosince 1932, č. 1 sb. z. a n. na rok 1933,** nemůže být použito i při rozhodováních vydaných před jeho účinností, třebaže se doručení stalo až po jeho účinnosti č. 12.666.
- Prodlení v plnění: vyrovnací kvoty viz vyrovnání.**
- **pojistné premie viz pojištění smluvní.**
  - **odepřel-li kupitel spolupůsobiti ke splnění kupní smlouvy, jež bylo podmínkou splatnosti kupní ceny, neodvolav včas zboží nebo nesloživ včas záruční listinu, zmařil tím placení samo a byl v prodlení s placením č. 12.574.**
- Prodloužení nájmu viz smlouva nájemní a pachtovní.**
- Projednání pozůstalosti viz pozůstalost.**
- Prokura: předpis § 1018 obch. zák. neplatí při nezpůsobilosti zmocněnce k právnímu jednání č. 13.105.**
- Prokurator falsus (§ 103 směn. zák.) viz směnka.**
- Prokuratura finanční viz finanční prokuratura.**
- Promlčení a soupis pohledávek viz soupis pohledávek.**
- **podle § 19 poj. řádu viz pojištění smluvní.**
  - **jest ponecháno straně na vůli, o jaký skutkový základ chce opřiti námitku promlčení; soud nesmí námitku tu řešiti na skutkovém podkladě ze spisů sice patrném, ale nepředneseném č. 12.377.**
  - **promlčení nelze namítati, bylo-li jednak uznáním, jednak dohodou o konečném výsledku vyúčtování odčiněno č. 12.716.**
  - **byla-li z pohledávky, kterou si věřitel počítal výše než byla soudem uznána za pravou, část postoupena a část zabavena, týkal se postup a zabavení jen existující a platné části pohledávky a, nastalo-li promlčení postoupené a exekučně zabavené části pohledávky, je promlčením zasažena ona část domnělé pohledávky, která podle výroku soudu věřiteli po právu přináležela; je-li postoupená a zabavená a napotom promlčená část udánlivé pohledávky větší než její část, která je podle výroku soudu po právu, zanikla celá pohledávka věřitele promlčením; lhůstojno, že věřitel podal včas žalobu o udán-**

livý zbytek své pohledávky, a nezáleží ani na tom, že postoupená část pohledávky byla věřiteli zpět postoupena a exekuční zabavení druhé části pohledávky bylo zrušeno a že věřitel zaplatil příslušné částky postupníkovi a vymáhajícímu věřiteli ze svého č. 12.953.

- § 1480 obč. zák.: výživné určené soudním rozsudkem neb usnesením a budoucně dospívající promlčuje se v době tříleté po splatnosti a jen výživné, které bylo již v době rozsudku neb usnesení splatné, promlčuje se v době třiceti let č. 12.583.
- § 1486 obč. zák.: nevykoná-li prodávatel při splátkovém obchodě vyhrazené právo ztráty lhůt a sečká-li dále, nastane dospělost celého nedoplatku kupní ceny až po uplynutí všech ujednaných lhůt a od té doby počne běžeti také promlčecí lhůta podle § 1486 č. 1 obč. zák. č. 12.383.
- nárok hajného proti zaměstnavateli na náhradu nákladů vynaložených jím jednak na stromové a na vinné štěpy, jednak na mzdu na deputátních pozemcích, promlčuje se ve třech letech č. 12.720.
- § 1489 obč. zák.: pro nárok státu proti zaměstnanci na náhradu škody pro porušení služ. předpisů, platí předpisy občanského zákona o promlčení, nanejvýš § 1489 obč. zák., promlčecí lhůta podle § 1489 obč. zák. nezačíná tu teprve vydáním administrativního nálezu, zvěděl-li stát svými orgány o škůdci i o škodě a i jejím rozsahu v náležitě míře již dříve; přerušení promlčení nenastane již projevem, v němž bylo zaměstnanci zahájením administrativního řízení pohroženo, nýbrž teprve skutečným zahájením administrativního řízení a soud, zabývající se s otázkou promlčení, jest oprávněn i zkoumati, zda administrativní řízení bylo účelným a účinným prostředkem k vymáhání nároku a zda bylo v něm řádně pokračováno č. 13.001.
- počátek: povinnost k placení kupní ceny zboží (vody) nastává již odběrem zboží a není závislá na vystavení účtu; dodáním zboží počíná také běžeti promlčecí lhůta pro nárok na zaplacení kupní ceny č. 12.465.
- žádost o určení výše palmární pohledávky advokátní komorou není překážkou, by nezapočala běžeti promlčecí lhůta pro palmární pohledávku č. 12.563.
- přetržení: podle § 1497 obč. zák. přerušuje se promlčení, podá-li žalobu oprávněný, nikoliv podáním záporné určovací žaloby odpůrcem č. 12.427.
- bylo-li řízení ponecháno více než dva roky v klidu, nebylo ve sporu řádně pokračováno (§ 1497 obč. zák.) č. 12.478.
- k přetržení promlčení dluhu obce uznáním dluhu, učiněným starostou obce, se vyžaduje, aby starosta obce byl obecním výborem k tomuto projevu zmocněn plnou mocí znějící na druh tohoto jednání (§ 1008 obč. zák.) č. 12.563.
- prohlášením: »své soukromoprávní nároky jako otec usmrceného budu uplatňovati u hlavního přelíčení« nelze pokládati za připojení se k trestnímu řízení s právními účinky přetržení promlčecí lhůty č. 12.603.

Pronájem viz ochrana nájemců, smlouva nájemní a pachtovní.
Propadná lhůta viz lhůta.

Propočítání služební doby viz zaměstnanec obecní, železniční.

Propuštění zaměstnance: důvody podle § 82 živn. ř. viz smlouva služební (§ 1062 obč. zák.).

— obchodního pomocníka viz obchodní pomocník.

Prorogace viz příslušnost podle § 104 j. n.

Prosbá žalobní viz žaloba.

Protest směnečný viz směnka.

Protokol soudní: odpor proti protokolu procesního soudu jest podati nejdéle do skončení protokolování (do podpisu protokolu); byl-li odpor ohlášen ústně soudci teprve příští den a učiněn písemným podáním až, když prohlášeno jednání za skončené, jest odpor opožděný a nemohl odvolací soud o něm jednati v ústním jednání č. 12.613.

- jediným autentickým poznáním o průběhu a obsahu jednání jest pro hranice projednávaného sporu jednací protokol; jen to lze považovati za přednesené, co v něm jest uvedeno, a jeho obsah ohraničuje onu látku, o které jest soud rozhodovati; této vlastnosti protokol může býti zbaven jen odporem podle § 212 c. ř. s., ovšem včas vzneseným č. 12.613.
- i o nesprávnosti protokolu procesního soudu jest přípustný odvod podle druhého odstavce § 292 c. ř. s., ale jen mimo hranice sporu, ve kterém protokol byl sepsán, není však přípustný za opravného řízení, nebyl-li ohlášeným odporem zachován č. 12.613.
- v odvolání z rozsudku pro zmeškání roku žalobcem může žalobce uplatňovati odvodem proti jednacímu protokolu prvního soudu podle § 292, druhý odstavec, c. ř. s., že se k roku nedostavila žádná strana a že byl prohlášen klid řízení č. 12.993.

Provisé obchodního jednatele viz obchodní jednatel.

— **pojišťovacího agenta viz pojišťovací agent.**

— **sprostředkovatele viz smlouva sprostředkovatelská**

— **úvěrové viz úvěrové provise.**

Provisní zástupce: pokud jest zástupce považovati nikoliv za zaměstnance určité firmy, nýbrž za samostatného obchodníka č. 13.156.

Provozovna viz příslušnost podle § 87 odst. 1 j. n.

— **velká (§ 4 č. 4 zák. č. 210/1931 sb. z. a n.) viz ochrana nájemců.**

Prozatímní opatření: složení na soudu podle § 385 ex. ř. viz složení na soudu.

— — podle § 5 zák. č. 4/1931 sb. z. a n. viz výživné (alimentační zákon).

— — podle § 75 III. díle novely: lze naříditi prozatímní opatření i pro pohledávky již vykonatelné č. 12.324.

— — § 378 ex. ř.: knihovni poznámku hypotekární žaloby jest posuzovati podle § 378 ex. ř., platí proto o ní osmidenní lhůta k rekursu č. 12.670.

— — § 379 ex. ř.: návrh říšskoněmeckého státního příslušníka proti říšskoněmecké státní příslušnici o povolení prozatímního opatření podle ustanovení exekučního řádu k zajištění jeho nároku na péči o osobu nezletilého dítěte, jest posuzovati podle tuzemského exekučního řádu č. 12.729.

— — domáháno-li se na dědici zaplacení dávek výživného již dospělých a budoucích na dobu jednoho roku, jest pro prozatímní opatření pro dávky dospělé osvědčiti ohrožení podle § 379, druhý odstavec, ex. ř., kdežto u dávek budoucích toho není třeba vzhledem k § 5 zákona ze dne 16. prosince 1930, č. 4 sb. z. a n. na rok 1931 č. 12.324.

— — prozatímní opatření podle § 379 ex. ř. slouží jen k zachování dosavadního stavu a nemá za účel navrácení v předešlý stav; vykonal-li dlužník právní jednání, jímž osvědčuje ohrožená strana nebezpečí zmaření nebo stížení vydobytí její pohledávky, již před podáním návrhu na prozatímní opatření, nelze již dlužníku zakázati, by ono právní jednání nepředsevzal č. 12.494.

— — prozatímní opatření jako úkon donucovací moci státní jest omezeno co do své účinnosti na území Československé republiky č. 12.735.

— — **peněžitá pohledávka: jde o zajištění peněžitě pohledávky, třebaže se nárok ohrožené strany týká i odpůrcových zásob zboží a jeho pohledávek za třetími osobami, nejde-li o to, aby byly zachovány pro ohroženou stranu, poněvadž zásoby mají býti podle svého určení prodány a dluhy vymáhány, a jest jediným účelem prozatímního opatření, aby tu byl určitý peněžitý fond, z kterého by byla kryta peněžitá pohledávka ohrožené strany č. 12.694.**

— — nárok, aby hypotekární pohledávka byla uspokojena ze zástavy a by za tím účelem byla zabezpečena podstata a hodnota zástavy, není pohledávkou peněžitou č. 13.057.

- — nebezpečí: zamyšlený prodej obchodu (podniku) odpůrcova není důvodem prozatímního opatření podle § 379 ex. ř., nebylo-li osvědčeno, že odpůrce s výtěžkem hodlá učiniti opatření na újmu navrhovatelova nároku č. 1 s. 12.389.
- — nemohl-li by dlužník splnití zákaz, aby s pohledávkou, jež má být obstarána, nenakládal, ježto ji již postoupil, nelze obstarávku vykonati a nelze ji proto ani povolití, třebaže poddlužník dosud ještě neplnil č. 1 s. 12.494.
- — zahájení vyrovnávacího řízení o jmění odpůrce v Německu není o sobě subjektivním ohrožením dobytí nároku navrhovatele podle § 379, druhý odstavec, ex. ř. č. 1 s. 12.581.
- — podmínka § 379, druhý odstavec, ex. ř. o subjektivním ohrožení uspokojení navrhovatelovy pohledávky jest však splněna, učinil-li odpůrce, o jehož jmění v Německu jest zahájeno vyrovnací řízení, u tuzemského soudu návrh na zabavení a přikázání k vybrání tuzemského deponita odpůrcova dlužníka za tím účelem, aby majetek ten převedl do Německa; lhotejno, zda navrhovatel jest státním občanem říše Německé, či republiky Československé č. 1 s. 12.581.
- — § 381 ex. ř.: pokud povolení prozatímního opatření, jimž společník veřejné obchodní společnosti má být zmocněn, by vedl jménem společnosti vylučovací spor, nevadí, že se navržené opatření v podstatě kryje s návrhem žaloby navrhovatelem zároveň podané č. 1 s. 12.567.
- — nárok, aby navrhovatelova hypotekární pohledávka byla uspokojena ze zástavy a by za tím účelem byla zabezpečena podstata a hodnota zástavy, není pohledávkou peněžitou ve smyslu § 379 ex. ř.; k zajištění tohoto nároku lze povolití prozatímní opatření podle §§ 381 a násl. ex. ř., po případě i tím, že odpůrce bude zabráněno, by odstraněním příslušenství ze zatížené nemovitosti ji neznehodnotil a tím neoslabil pokud se týče nezmařil jistotu navrhovatelovy pohledávky č. 1 s. 13.057.
- — pokud není ohrožen nárok honebního společenstva na zabezpečení pronajatého práva myslivosti proti jeho znehodnocení vykořisťováním č. 1 s. 13.079.
- — č. 1 s. 1: návrh na povolení prozatímního opatření k zajištění nároku na vrácení stroje, jež navrhovatel prodal odpůrci s výhradou vlastnictví a jenž byl v odpůrcově dílně přimontován; jest odůvodněn, nastal-li odpůrce, který jest stíhán exekucemi, splátky na stroj a neopatřil-li navrhovatel prohlášení vlastníka nemovitosti po rozumu § 297 a) obč. zák., jakž se byl zavázal č. 1 s. 12.632.
- — prozatímním opatřením k odvrácení hrozící nenahraditelné škody (§ 381 č. 1 ex. ř.) lze povolití ohrožené straně to, čeho může dosíci exekucí teprve na základě příznivého pro ni exekučního titulu č. 1 s. 12.641.
- — § 382 ex. ř.: jako prozatímní opatření nelze voliti prostředky, jimiž by bylo zasahováno do věci spadajících do oboru veřejné správy, a nelze prikazovati nebo zakazovati úkon, o němž jen pořadem správních úřadů lze rozhodnouti č. 1 s. 12.553.
- — nelze povolití prozatímní opatření, jež není vynutitelné č. 1 s. 12.553.
- — k zajištění nároku ohrožené strany, aby odpůrce jakožto pronajímatel za účelem splnění povinností podle § 1096 obč. zák. zažádal o dodatečné schválení přestavby místností obývaných ohroženou stranou, ač stavebním úřadem mu bylo přikázáno, aby přestavbu uvedl v předešlý stav, nelze se domáhati prozatímního opatření, aby odpůrce bylo zapovězeno, by nedal místnosti do původního stavu č. 1 s. 12.553.
- — č. 2 s.: pokud odpůrce dědice může dosíci sekvestrace pozůstalosti jen v zajišťovacím řízení č. 1 s. 12.902.
- — č. 7 s.: k zajištění nároku na vrácení smének jím přijatých nemůže se navrhovatel domáhati zákazu odpůrci podle § 382 č. 7 ex. ř., by sporné směnky nedal protestovati aniž zažalovati a by nepodnikl jiné kroky k zachování svých sménečných práv, ani, nemá-li odpůrce sporné směnky již ve svém držení, zákazu, by je nedal dále; osobu, označenou

navrhovatelem jako poddlužník, jež nabyta sporných smének od odpůrce bezelstně a nikoliv bezúplatně, nelze nijak obmeziti soudní obstarávku ve volném nakládání s nimi č. 1 s. 12.677.

- — č. 8 s.: vykázání manželky ze společné ložnice a z kuchyně jest pro ni citelnou urážkou č. 1 s. 12.446.
- — povinnost placení výživného manželce v penězích nastává teprve okamžikem, kdy se výživa neposkytuje in natura č. 1 s. 12.446.
- — manžel nemůže návrh na snížení prozatímního výživného pro manželku odůvodniti výlohami na léčení choroby, kterou měl již při původním stanovení výživného, není však závady, by v návrhu na snížení výživného neuplatňoval výlohy následkem zhoršení oně choroby; tu pak lze přihlížeti nejen k výdajům, jež již byly učiněny (o nichž je zjevno, v jaké výši vznikly), nýbrž, je-li výživné placeno měsíčně předem, i k výlohám bezprostředně mu nastávajícím v budoucích měsících, pokud jest jich zapotřebí k zachování jeho výdělečné schopnosti č. 1 s. 12.890.
- — § 384 ex. ř.: je-li právoplatným prozatímním opatřením dlužníku uloženo, by něco opomenul nebo snášel, a jedná-li dlužník proti tomu, jest žádati o povolení exekuce, načež soud k tomu obecně příslušný povolí prostě exekuci, aniž pohrozí již v tomto usnesení donucovacím prostředkem; k dalším exekučním krokům dojde teprve k návrhu vymáhajícího věřitele soudem exekučním; tento soud uloží pak za každý máhajícího věřitele soudem exekučním; a může býti dlužníku k návrhu zapovězený čin pokutu nebo vazbu, a může býti dlužníku, by zřídil jistotu pro škodu, která vznikne dalšími zapovězenými činy č. 1 s. 13.065.
- — § 390 ex. ř.: rozhodnutí, jimž rekursní soud k rekursu ohrožené strany snížil jistotu podle § 390 ex. ř., jest zmatečné podle § 477 č. 4 c. ř. s., bylo-li vydáno dříve, než odpůrce ohrožené strany bylo doručeno usnesení o povolení prozatímního opatření č. 1 s. 13.067.
- — První rok viz rok první.
- — Průvod viz důkaz.
- — Předčasnost: návrhu na povolení uhrazovací exekuce, ježto exekuční titul není dosud vykonatelný, jest posuzovati podle stavu v době podání návrhu na povolení exekuce č. 1 s. 12.597.
- — Předjíždění: pojem; právo k němu č. 1 s. 12.455.
- — Předložení bilance viz obchodní pomocník (§ 14 z. á. k.).
- — Předmět sporu viz ocenění.
- — Přednes stran: jest ponecháno straně na vůli, o jaký skutkový základ chce opíti námitku promlčení; soud nesmí námitku tu řešiti na skutkovém podkladě ze spisů sice patrném, ale nepředneseném č. 1 s. 12.377.
- — předložil-li strany k důkazu o svých tvrzeních listiny, není tím zároveň již předneseno vše, co jest v těchto listinách, jako by se byly staly ve svém celém rozsahu součástí spisů a tím procesní látky; co nebylo skutkově předneseno v řízení u soudu první stolice, nelze doháněti v opravě nem řízení, i kdyby to bylo lze vyčísti z předložené listiny č. 1 s. 12.658.
- — Přednost: postup přednosti viz tamže.
- — Přednostní zástavní právo viz dražba vnucená nemovitosti (§ 216 ex. ř.).
- — Představenstvo družstva viz společenstvo výrobní a hospodářské.
- — Předurčující otázka viz otázka předurčující.
- — Přechod nebezpečí viz smlouva kupní.
- — Překážky manželství viz manželství.
- — Překročení návrhu viz rozsudek (§ 405 c. ř. s.).
- — Přeměna exekuce zajišťovací v uhrazovací viz exekuce zajišťovací.
  - — rozvodu v rozluku viz rozluka.
- — Přerušeni promlčení viz promlčení.
  - — práva přednosti převodního poplatku viz dražba vnucená nemovitosti (§ 216 č. 2 ex. ř.).

- řízení: vyhlášením konkursu viz úpadek.
- podle § 25 z.ák. č. 44/1928 sb. z. a n. viz ochrana nájemců.
- podle § 190 c. ř. s.: žádost o delegaci soudu k projednání sporu (§ 31 j. n.) jest přípustná, i když jest spor podle § 190 c. ř. s. přerušen čís. 12.876.
- §§ 544, 545 c. ř. s.: v mezidobí mezi vynesemím rozsudku odvolacího soudu a podáním dovolání nelze řízení přerušovati; rozhodnutí o nápravě na přerušeni řízení (§§ 544, 545 c. ř. s.) v tomto období podléhá opravnému prostředku čís. 12.283.
- vydrženi viz vydrženi.
- Přetržení vydrženi viz vydrženi.
- Převod vlastnictví: byly-li prodané věci odevzdány tomu, kdo je koupil v tajné plné moci pro jiného, nabytí k nim vlastnického práva zmocněncem, nikoliv zmocnitel; k nabytí vlastnictví zmocnitelem jest zapotřebí, ni zmocněncem mu věci odevzdal (§§ 426, 427, 428 obč. zák.) čís. 12.256.
- k zastavené věci lze nabytí vlastnického práva odevzdáním a přijetím zástavního listku zastavárny čís. 12.620.
- jde o náležitý způsob odevzdání prohlášením podle § 428 obč. zák., bylo-li zcizené zboží uskladněno v místnosti, jejíž vchody byly opatřeny tabulkami, že zboží jest vlastnictvím nabyvatele čís. 12.650.
- uznání není o sobě žádným ze způsobů, jímž lze nabytí věcného práva, zejména vlastnictví, ať již způsobem původním aneb odvozeným čís. 12.659.
- z toho, že kupitel zaplatil kupní cenu a že ji prodatel přijal a že zboží zůstalo u prodatele, nelze zcela nepochybně usuzovati na vůli směřující k převodu vlastnictví (§ 428 obč. zák.) čís. 13.075.
- není vyloučeno, by při koupi táž osoba nezastupovala obě smluvní strany; splní-li v této dvoustranné funkci náležitosti ustanovené zákonem pro nabytí práva vlastnického, nabytí vlastnictví přímo zastoupený kupitel; tím, že kupitelův plnomocník prohlédl, odmontoval a připravil k přepravě koupené přístroje v prodatelově továrně, kde zůstaly uchystány, aby mohly býti odvezeny a předány do moci a držby kupitelovy, nedošlo o sobě k odevzdání koupených přístrojů do vlastnictví kupitele ani prohlášením podle § 428 obč. zák. čís. 13.130.
- ku převodu vlastnictví k automobilu nestačí odevzdání certifikátu, nýbrž jest třeba, by byl odevzdán též klíč, pokud se týče klíče, jež umožňují podle konstrukce automobilového typu, by se bylo lze dostati k zařízením, jimiž jest automobil řízen čís. 13.144.
- zajišťovací: okolnost, že k zajišťovacímu převodu svršků došlo v Německu a že podle německého práva zakládá zajišťovací převlastnění plné, byť i jen dočasné nebo podmíněné vlastnictví, jež by opravňovalo k žalobě podle § 37 ex. ř., jest nerozhodná, jde-li o věci v tuzemsku se nalézající a zde exekuci postižené čís. 13.101.
- Převodní poplatek: právo přednostní viz dražba vnučená nemovitostí (§ 216 čís. 2 ex. ř.).
- Převzetí břemen viz dražba vnučená nemovitostí.
- dluhů: převzetí dávky z přírůstku hodnoty viz dávka.
- převzetí závazků čsl. státem viz stát československý.
- § 1404 obč. zák.: byl-li poplatek z dřívějšího převodu nemovitosti předepsán nynějšímu jejímu vlastníku z důvodu věcného ručení, nemůže se nynější vlastník nemovitosti, jež dosud sám onen poplatek nezapravit, domáhati na tom, kdo jest podle zákona povinen poplatek zapravit, by zapravil poplatek jemu, jest však oprávněn domáhati se na zavazném, by zapravil poplatek z převodu bernímu úřadu čís. 12.914.
- § 1405 obč. zák.: dědic, jež převzal podle § 1405 obč. zák. dluh pozůstalosti, má všechny obrany, které příslušely pozůstalosti proti věřiteli, jehož dluh byl převzat, v době ujednání o převzetí dluhu, nemůže však použití proti věřiteli obran, které mu jako dědici vznikly vyrovnáním uzavřeným napotom mezi pozůstalostí a ostatními pozůstalostními věřiteli čís. 12.276.

- § 1409 obč. zák.: práva, vyplývající pro dřevařsko-průmyslový podnik z koupi lesa za účelem jeho exploitace, jsou zvláštním majetkem, tvořícím určitou hospodářskou jednotku; postup těchto práv nelze však podřaditi pod ustanovení § 1409 obč. zák., nejde-li o trvalý, definitivní převod, nýbrž jen o převod zajišťovací, který měl poskytnouti postupníkovi jen jistotu, že bude uspokojena jeho pohledávka za dřevařsko-průmyslovým podnikem čís. 12.609.
- ustanovení § 1409 obč. zák. nelze použiti na závazky z pojišťovacích smluv čís. 12.622.
- nejde o převzetí podniku ve smyslu zák. čís. LVII:1908, převzal-li ručitel za vyrovnací kvotu aktiva (živnost) vyrovnacího dlužníka k vlastnímu krytí čís. 12.625.
- převedli-li rodiče pozemek, jež se zavázali dáti dceři věnem, na třetí osobu, načež si dcera vymohla proti rodičům rozsudek na zaplacení peněz jako protihodnoty za pozemek, zanikl původní závazek k vydání pozemku a to i proti přejímateli pozemku; závazek postupitele pozemku zaplatiti peněžitou protihodnotu, vznikuvší teprve po odevzdání pozemku přejímateli, nepřešel (§ 1409 obč. zák.) na něho; zaniklý nárok dcery na odevzdání pozemku nemohl proti přejímateli obžívnoti ani tím, že dcera nemohla vydobýti svou peněžitou pohledávku na postupitelích čís. 12.651.
- soukromých drah do správy státní viz dráha.
- Převzetí statků případných podle mírových smluv čsl. státem (z.ák. čís. 354/1921 sb. z. a n.) viz stát československý.
- Příčinná souvislost: skutečnost, že závory nebyly spuštěny pět minut před příjezdem vlaku, není v příčinné souvislosti se škodou z najeťi vlaku na povoz, nedbal-li poškozený výstražného znamení zvonkového zařízení, nýbrž v jízde pokračoval a byl zadržan na přejezdu uzavřen čís. 12.699.
- Přídělový zákon viz pozemková reforma.
- Přihlášení viz exekuce na přihlášení.
- Přihláška dědičná viz pozůstalost.
- k dražbě, k rozvrhu viz dražba vnučená nemovitosti.
- k prvnímu pojištění viz pojištění pensijní.
- Příhoda v dopravě viz náhrada škody dráhou.
- pojistná viz pojištění smluvní.
- Přijatel směnky viz směnka.
- Příkaz viz smlouva zmocnitelská.
- platební viz rozkazní řízení.
- Příkázání pohledávky k vybrání: tím, že zažalovaná pohledávka byla proti žalobci za sporu exekučně zabavena a příkázána k vybrání, nepozbývá žalobce oprávnění ke sporu čís. 12.378.
- dal-li žalobce jako původní věřitel po právoplatném příkázání zažalované pohledávky k vybrání, jež se stalo za sporu, změnenu žalobní prosbou na jevo, že souhlasí se zaplacením k rukám jediného vymáhajícího věřitele, nebyl žalovaný ani oprávněn ani povinen složit zažalovanou částku u soudu čís. 12.378.
- vymáhající věřitel, jemuž byla povolena exekuce zabavením a příkázáním k vybrání dlužnickovy pohledávky, nemůže za odkladu této exekuce nastoupiti žalobou o vydobytí zabavené pohledávky, ať již žalobou o zaplacení nebo o složení na soud; učinil-li tak přece, jest jeho žalobu pro tentokrát zamítnouti čís. 12.544.
- nabylo-li usnesení o příkázání k vybrání již moci práva, nevadí jeho platnosti, že bylo vydáno soudem exekuci povolujícím, nikoliv soudem exekučním čís. 12.968.
- povaha vykonaného již příkázání k vybrání nebrání dočasnému odkladu účinků uvedených v § 308 ex. ř., a lze i po doručení příkazního usnesení odložit exekuci s účinky § 43, prvý odstavec, ex. ř., ač-li vymáhající věřitel příkázanou pohledávku skutečně již nevybral a jí ke svému uspokojení nepoužil čís. 12.968.

- věci jinému soudu viz postoupení věci jinému soudu.
z nejvyššího podání viz dražba vnučená nemovitosti.
- Přídep** viz dražba.
- Příležitostná společnost** viz společnost.
- Přimosný dluh** viz dluh donosný.
- Připočtení válečných pololetí** viz zaměstnanec železniční.
- Připojení se k trestnímu řízení** viz soukromý účastník.
- Připustnost opravného prostředku** viz dovolání, stížnost.
- Přirážky obecní** viz obecní přirážky.
- Přiroči:** poskytnuté hlavnímu dlužníku nepůsobí ve prospěch jeho avalisty čís. 12.680.
- Přirůstek hodnoty majetku** viz dávka z přirůstku hodnoty majetku.
- Přísaha vyjevovací:** ustanovení § 47, druhý odstavec, ex. ř. lze použít i, byly-li sice svršky povinného zabaveny, avšak po zabavení byly povinným odstraněny z místa, kde byly v den zabavení, čímž bylo provedení exekuce zmařeno čís. 12.865.
- vyrovnací komisař určí, zda všichni nebo kteří ze zástupců právnické osoby mají vykonatí vyjevovací přísahu; uznal-li na vyjevovací přísahu jen jednoho z jednatelů společnosti s r. o., vyhověl zákonu a nebylo důvodu k postupu podle § 65 (1) vyr. ř. čís. 13.115.
- Přísežný výslech:** dožadání o něj podle §§ 301, 304 zák. čís. 76/1927 sb. z. a n.; co do přípustnosti opravných prostředků platí předpisy civilního soudního řádu čís. 12.444.
- Příslušenství nemovitosti:** nárok, aby navrhovatelova hypotekární pohledávka byla uspokojena ze zástavy a by za tím účelem byla zabezpečena podstata a hodnota zástavy, není pohledávkou peněžitou ve smyslu § 379 ex. ř.; k zajištění tohoto nároku lze povolití prozatímní opatření podle §§ 381 a násl. ex. ř., po případě i tím, že odpůrci bude zabráněno, by odstraněním příslušenství ze zatížené nemovitosti ji neznehodnotil a tím neoslabil pokud se týče nezmařil jistotu navrhovatelovy pohledávky čís. 13.057.
- § 294 obč. zák.: předmětem zájemného popsaní nemůže být úroda, dosud od pozemku neoddělená čís. 12.757.
- § 297 a) obč. zák.: byly-li stroje a jiné věci uvedeny ve spojení s budovou tím, kdo není vlastníkem nemovitosti, nýbrž pachytřem hostinské živnosti, jenž jich mimo to nabyt s výhradou vlastnického práva, nestaly se stroje a věci ty, byť i byly přimontovány k betonovému podkladu, příslušenstvím ani přibýtkem nemovitosti a nezaniká k nim tím vlastnické právo osoby, jež je s výhradou vlastnictví prodala a odevzdala kupiteli v užívání před zaplacením kupní ceny, i když nebyla učiněna knihovní poznámka podle § 297 a) obč. zák. čís. 12.521.
- nestala-li se poznámka výhrady vlastnictví zároveň se spojením strojů, nýbrž teprve, když stroje, byvše již s nemovitostí spojeny, staly se tím jejím příslušenstvím, jest k poznámce třeba svolení bezelstných věřitelů, kteří nabyli na nemovitosti knihovních práv až do doby poznámky čís. 12.587.
- žádá-li se o knihovní poznámku v době, kdy stroje jsou již spojeny s nemovitostí, jest třeba, aby již ze žádosti a z jejich příloh bylo zřejmo nejen svolení vlastníka k poznámce, nýbrž i, že buď není tu věřitelů, jichž práva byla by poznámkou dotčena, nebo, jsou-li tu, jejich souhlas se žádanou poznámkou čís. 12.587.
- § 252 ex. ř.: hypotekární věřitel nemůže nepřipustnost mobilární exekuce na movité příslušenství nemovitosti uplatnit návrhem na zrušení exekuce podle § 39 čís. 2 ex. ř., nýbrž jen pořadem práva podle § 37 ex. ř.; rozhodnutí o takovém sporu působí jen mezi jeho stranami; hypotekární věřitel může však oznámit soudu, že zabavené svršky jsou příslušenstvím nemovitosti, načež soud má z úřadu zjistit, zda jde skutečně o příslušenství nemovité věci, a, zjistí-li to, má mobilární exekuci ohledně těchto svršků zrušit; takové usnesení působí pro všechny účastníky a proti všem účast-

níkům; nevyhoví-li však exekuční soud podnětu hypotekárního věřitele, může tento jen žalovati podle § 37 ex. ř., nepřisluší mu však opravný prostředek proti zamítajícímu usnesení; přijal-li rekursní soud přes to, jeho rekurs a vyřídil jej věcně, jest jeho usnesení zmatečné a jest je zrušiti a rekurs odmítnouti čís. 12.327.

- proti usnesení exekučního soudu, jímž bylo zařízení nemovitosti dané do dražby prohlášeno za její příslušenství, není oprávněn k rekursu hypotekární věřitel (přistoupivší vymáhající věřitel), tvrdící k některým předmětům tohoto zařízení vlastnické právo čís. 12.381.
- proti usnesení soudu, jímž nebyla zrušena exekuce na movitost z důvodu, že jsou příslušenstvím nemovitosti, není oprávněn k rekursu ten, kdo vedl exekuci na nemovitost čís. 12.900.
- proti exekuci, již byly zabaveny svršky jako vlastnictví dlužníka, nemůže se dlužník s úspěchem domáhati zrušení exekuce z důvodu, že zabavené svršky jsou příslušenstvím nemovitosti, nepatřila-li nemovitost v době podání návrhu na zrušení již dlužníkovi, ana byla v imobilární exekuci proti dlužníkovi již přiklepnuta vydražiteli; lhotejno, že teprve po podání návrhu na zrušení mobilární exekuce došlo k opětovnému prodeji nemovitosti veřejnou dražbou pro nesplnění dražebních podmínek prvním vydražitelem čís. 12.900.
- předpisy §§ 140 a 252 ex. ř., podle nichž smí příslušenství nemovitosti, které se na ni nalézá, býti vzato do exekuce jen s nemovitostí, jsou předpisy velkými; jsou-li svršky příslušenstvím dražené nemovitosti, musí býti současně draženy s nemovitostí jako její příslušenství, třebaže vymáhající věřitel navrhl ohledně nich zrušení exekuce čís. 12.502.
- třetí osoba, jež byla poškozena tím, že s prodávanou nemovitostí byl vydražen jako její příslušenství i předmět patřící jí, ač ohledně tohoto předmětu byla exekuce k návrhu vymáhajícího věřitele zastavena, nemůže nárok proti rozvrhované podstatě na vrácení bezdůvodného obohacení uplatňovati přihláškou k rozvrhovému roku, nýbrž jen sporem čís. 12.849.
- Příslušnost:** pracovních soudů viz pracovní soudy.
- vzdání se příslušnosti rozhodčího soudu, ujednaného v kolektivní smlouvě čís. 12.273.
- bylo-li manželství tuzemské s cizozemcem uzavřeno v tuzemsku, manželka nabytá sňatkem podle manžela domovského práva v cizozemsku, manželé neměli v tuzemsku společného bydliště a manželka má trvalé bydliště v tuzemsku, — jest k žalobě o rozvod (o rozluku) manželství ustanoviti tuzemský soud podle § 28 j. n. čís. 12.459.
- **námítka nepřislušenosti:** námítka nepřislušenosti byla vznesena opožděně, navrhl-li žalovaný především zamítnutí žaloby, po té vznesl námítku nepřislušenosti a pak popřel celý obsah žaloby čís. 12.732.
- § 7 a) j. n.: jest zmatek podle § 477 čís. 2 c. ř. s., rozhodl-li senát o věci, o níž měl rozhodnouti samosoudce; ocenil-li žalobce v žalobě předmět sporu na 20.000 Kč, jest tím oceněn i hlavní i eventuelní nárok; lhotejno, že žaloba byla omezena na žalobní žádání eventuelní a že s touto věcí byla spojena ke společnému jednání jiná sporná věc čís. 12.435.
- před samosoudcem jsou přípustné mezitímní určovací návrhy (§§ 236, 259 c. ř. s.) i tehdy, když předmět zájmu na zjištění přesahuje hodnotu 20.000 Kč čís. 12.470.
- domáháno-li se v žalobě zaplacení částky nepřevyšující 20.000 Kč a teprve po ústním jednání u dovolaného soudu a po postoupení rozepře podle § 261, šestý odstavec, c. ř. s. příslušnému soudu, když byl tímto soudem (samosoudcem) nařízen rok k ústnímu jednání, byla rozšířena žaloba nad 20.000 Kč, načež projednal věc senát, — jde o zmatek podle § 477 čís. 2 c. ř. s. čís. 12.956.
- § 28 j. n. viz určení soudu.
- § 29 j. n.: vznesena-li na okresním soudě žaloba o pohledávku nad 5.000 Kč, jest žalobce oprávněn proti námítce věcné nepřislušenosti vzdáti se při prvním

ústním jednání dříve, než bylo rozhodnuto o námitce věcné nepřislušnosti žalobního nároku, pokud převyšuje 5.000 Kč, a omezení žalobní nárok na 5.000 Kč č. s. 12.495.

§§ 30, 31 j. n. viz delegace soudu.

§ 45 j. n.: proti usnesení rekursního soudu, jímž byla zamítnuta námitka věcné nepřislušnosti a vysloveno, že k projednávání sporu jest věcně příslušným dovolaný krajský soud, nikoliv pracovní soud, jest přípustný dovolací rekurs č. s. 12.316.

odmítl-li řádný soud a limine fori žalobu proto, že jest příslušným pracovní soud, není toto rozhodnutí závazné pro pracovní soud (§ 22 (2) zák. č. s. 131/1931 sb. z. a n.) č. s. 12.816.

předpisu § 45 j. n. jest použití, jde-li o to, zda jest věcně příslušným dovolaný krajský soud či okresní soud, pro jehož obvod nebyl zřízen pracovní soud ani oddělení okresního soudu pro pracovní spory č. s. 12.813.

přehlédl-li rekursní soud (vrchní soud) předpis § 45 j. n. a odepřel-li krajskému soudu jeho věcnou příslušnost, změnil jeho usnesení, jest dovolací rekurs přípustný a jest z jeho podnětu napadené usnesení zrušiti a odmítnouti rekurs jako nepřipustný č. s. 12.813.

§ 49 j. n. č. s. 5: pro žalobu, domáhající se dodržení dohody o zrušení pachtovní smlouvy a o uzavření nové pachtovní smlouvy, a podpisu nové pachtovní smlouvy, jest výlučně příslušným okresní soud (§ 49 č. s. 5 j. n.) č. s. 12.510.

§§ 61, 62 j. n.: ustanovení lze použiti, i když nelze opatřiti ihned soudce laika a ihned v jednání pokračovati č. s. 12.760.

§ 81 j. n.: uplatnění návrhu na zhodnocení nedoplatku kupní ceny za nemovitost není ani žalobou o zástavní právo (§ 81 j. n.), ani žalobou hypotekární (§ 91 j. n.) č. s. 12.743.

§ 87 odst. 1 j. n.: biograf jest provozovnou podle § 87, prvý odstavec, j. n. č. s. 12.530.

§ 87 a) j. n.: je-li žalováno o zaplacení trhových cen za zboží objednané několika samostatnými objednávkami, které nejsou v právní souvislosti, musí žalobce, opírá-li příslušnost soudu o předpis § 87 a) j. n., prokázati podmínky v tomto paragrafu stanovené u každé jednotlivé objednávky č. s. 13.071.

»listinou« ve smyslu § 87 a) j. n. jest jen listinný doklad, jenž tu byl již v době podání žaloby, nikoliv i písemné prohlášení odpůrcovo, učiněné teprve ve sporu buď do protokolu nebo přípravným spisem č. s. 13.011.

pro počítání dvouleté lhůty od poslední objednávky jest rozhodný den podání žaloby, nikoliv doba, kdy uplatněn důvod příslušnosti podle § 87 a) j. n. ve sporu č. s. 13.032.

§ 88 j. n.: ujednaly-li strany jako obapolné splnění určité místo s tím, že zakoupené zboží bude zasláno dobírkou kupiteli, bydlicímu v jiném místě, byla ujednána dvě místa splnění a nedošlo k dohodě po rozumu § 88, prvý odstavec, j. n. č. s. 12.898.

odst. 1: sudiště podle § 104 j. n. (§ 88 odst. 1 j. n.) není založeno proti tomu, kdo podepsal objednávku s doložkou sudištní (o splnění) jako zastupce bez plné moci k zastupování č. s. 12.712.

sudiště platí jen tam, kde dohoda o splnění byla výslovně uzavřena a písemně prokázána, nikoliv tam, kde se místo splnění dovozuje ze zákona a nikoliv ze smlouvy č. s. 12.743.

při splátkovém obchodě nemůže se prodávatel dovolávati sudiště podle prvého odstavce § 88 j. n. č. s. 13.123.

§ 91 j. n.: uplatnění návrhu na zhodnocení nedoplatku kupní ceny za nemovitost není ani žalobou o zástavní právo (§ 81 j. n.), ani žalobou hypotekární (§ 91 j. n.) č. s. 12.743.

§ 93 j. n.: tuzemským zákonodárstvím jest připuštěno (§ 80 č. s. 1 ex. ř.), sudiště společenství v rozepři (§ 93 j. n.) jen pro tuzemské soudy č. s. 12.291.

předpisu § 12 c. ř. s. nelze se dovolávati, jde-li o to, zda jest dovolaný soud příslušným i pro žalobu proti rukojmímu; s hlediska příslušnosti jest nerozhodné, zda rukojmí má platiti rukou společnou a nerozdílnou č. s. 12.985.

§ 99 j. n.: sudiště je dáno jen ve prospěch tuzemců a těch cizozemců, kteří v tuzemsku bydlí nebo se zdržují; poskytuje-li německé právo toto sudiště i cizozemcům, kteří nebydlí a nezdržují se v Německu, nemá to pro posouzení přípustnosti sudiště majetku ve prospěch příslušníka říšskoněmeckého v tuzemsku významu, ale je na místě, aby bylo použito pro takový případ sudiště vzájemnosti a poskytnuto i cizozemci jako sudiště vzájemnosti sudiště majetku v tom rozsahu, jak je poskytují říšskoněmecké soudy československým příslušníkům č. s. 12.515.

postížitý nárok proti nynějšímu vlastníku nemovitosti ze zhodnocení, přiznáváný judikaturou říšskoněmeckých soudů, nelze považovati za majetkovou hodnotu ve smyslu § 99 j. n. č. s. 12.742.

§ 100 j. n.: bylo-li manželství tuzemky s cizozemcem uzavřeno v tuzemsku, manželka nabyla sňatkem podle manžela domovského práva v cizozemsku, manželé neměli v tuzemsku společného bydliště a manželka má trvalé bydliště v tuzemsku, — jest k žalobě o rozvod (o rozluku) manželství ustanoviti tuzemský soud podle § 28 j. n. č. s. 12.459.

§ 101 j. n.: neplatí všeobecně zásada, že sudiště podle § 101 j. n. platí jen ve prospěch tuzemců; kde cizozemec nemá možnost zjednatí ani v cizozemsku průchod svému právu a sáhnouti touto cestou na tuzemský majetek jiného cizozemce, není příčiny, odpráti sudiště vzájemnosti; není proto závady, aby cizozemský věřitel, pokud není zahájeno konkursní řízení proti jeho cizozemskému dlužníku i v tuzemsku, nevedl exekuci na tuzemský nemovitý majetek a nemohl žalobu na cizozemského dlužníka opráti o sudiště § 101 j. n., nemá-li jiného sudiště v tuzemsku č. s. 12.515.

§ 104 j. n.: sudiště podle § 104 j. n. (§ 88 odst. 1 j. n.) není založeno proti tomu, kdo podepsal objednávku s doložkou sudištní (o splnění) jako zastupce bez plné moci k zastupování č. s. 12.712.

§ 105 j. n.: pravomoc pozůstalostního soudu, příslušného podle bydliště (§ 105 j. n., § 7 odst. 1 zák. čl. XVI. z r. 1894) vztahuje se na veškerý majetek zdejšího občana, jsoucí kdekoli v Československé republice č. s. 12.878.

§ 232/3 c. ř. s.: podle § 232, třetí odstavec, c. ř. s. (čl. II č. s. 4 zák. č. s. 23/1928 sb. z. a n.) zachovávají se včasným podáním odmítnuté žaloby u soudu příslušného jen lhůty hmotněprávní, nikoliv však i lhůty procesního práva (třebaže jde v žalobě o nárok soukromoprávní) č. s. 12.850.

§ 17 ex. ř.: jest lhotejno, o který právní důvod jest opřena žaloba, stačí, že tento důvod byl vyvolán skutečností exekučního řízení č. s. 12.930.

pro žalobu, již se žalobce domáhá na žalovaném, náhrady škody proto, že ho jako vydražitel dal nuceně vykliditi z vydražené usedlosti, na níž měl žalobce knihovně zajištěnou služebnost bydlení a výměnek, jest výlučně příslušným exekuční soud č. s. 12.930.

§ 111 konk. ř. z r. 1914: výlučná příslušnost konkursního soudu platí pro spory uvedené v § 111 odst. 1 konk. ř. č. s. 337/1914 ř. z., byly-li zahájeny po vyhlášení konkursu, nikoliv však pro spory zahájené před vyhlášením konkursu, do nichž správce konkursní podstaty po vyhlášení konkursu na jmění žalovaného vstoupil; v případě § 261, šestý odstavec, c. ř. s. jest spor zahájen již podáním žaloby u soudu, prohlásivšího se nepřislušným č. s. 13.084.

labské plavební soudy (zák. č. s. 92/1924 sb. z. a n.) viz labské plavební soudy.

Príspevek stavební viz stavební příspěvek.

— vychovávací viz pojištění pensijní.

Príspevky k vodnímu družstvu viz voda.

Psací stroj: majitele autosprávkárny není vyloučen z exekuce č. s. 12.834.

Pseudoprokurator viz směnka.

Publicita knih pozemkových viz kniha pozemková.

Původ manželský viz dítě.

Původské právo: ani ten, jehož majetkové právo původské, nehledíc k převodu jeho výkonu, zaniklo v mezích §§ 44, 37 čis. 197/1895 ř. zák., již před počátkem účinnosti zákona čis. 218/1926 sb. z. a n., neprestal být původcem díla (originálu) a smí se dovolávat ochrany, kterou mu jako původci poskytuje nový zákon v těch nehmotných zájmech, jež nebyly obsahem majetkového autorského práva, ač ve skutečnosti existovaly, a jež byly vytčeny a upraveny v § 16 nového zákona původského; tímto ustanovením nového zákona bylo jen uznáno to, co bylo již dávno před ním; nebyl jím teprve vytvořen tento nemajetkový zájem čis. 12.606.

- předpis § 64 zák. čis. 218/1926 má na mysli jen majetkové zájmy a jim odpovídající majetková oprávnění, nikoliv však zájmy nehmotné; jen, pokud jde o povahu a obsah immaterielního práva původcova na integritu díla, lze přihlížeti k obdobným a příbuzným předpisům zákona čis. 106/1923 sb. z. a n. o smlouvě nakladatelské čis. 12.606.

Rada školní místní viz škola.

Rada špatná viz náhrada škody (§ 1300 obč. zák.).

Radio: nájemník, jenž uzemnění radia připojil ke splachovací rouře záchodu, společného ještě pro jiné nájemníky, vybočil z rámce užívacího práva, propůjčeného mu jako nájemníku čis. 13.120.

Rakousko: proti nálezu bursovního rozhodčího soudu vídeňského musí se strany brániti podle předpisů rakouského práva u rakouských soudů a u nich musí zakročiti o nápravu i proti povolení exekuce, jež se stalo rakouským soudem v mezích mezistátní dohody čis. 12.844.

- podle vl. nař. čis. 145/1919 sb. z. a n. jest přípustné povolení exekuce rakouským soudem bez rozdílu, zda jde o povolení exekuce na pohledávku či na jiné jmění a zda dlužník nebo poddlužník bydlí v Rakousku či v Československu čis. 12.271.
- nařízením čis. 145/1919 sb. z. a n. jest ovšem zaručena mezi republikou Československou a Rakouskou vzájemnost co do vykonatelnosti exekučních titulů, při tom však zůstalo v platnosti ustanovení § 80 ex. ř., zejména i § 80 čis. 1 a 2 ex. ř.; vládním řízením čis. 141/1925 sb. z. a n. nebylo na tomto stavu nic změněno čis. 12.859.

Rámcová smlouva viz smlouva kolektivní.

Reální břemeno: k držbě reálního břemene se vyžaduje vůle toho, kdo právo vykonával, požadovati něco jako vlastník nemovitosti na jiném jako vlastníku nemovitosti, a vůle toho, kdo plnil, plní jako vlastník tak, jako by to bylo jednak oprávnění jednak povinnost každého vlastníka dotýčných nemovitostí čis. 12.726.

- pokud jest povinnost opravovat jez reálním břemenem čis. 13.094.
- reálními břemeny rozumí se závazky k určitým úkonům, které jsou spojeny s nemovitostí na ten způsob, že každý dočasný vlastník nemovitosti jako takový jest povinen konati tyto úkony; jde o pozemkovou služebnost, seka-li majitel hospodářství trávu na cizím pozemku pro svůj dobytek a jím ji zkrmoval čis. 13.094.
- vydržeti lze i právo na omezení reálního břemene čis. 13.112.

Reální řád odhadní viz odhad.

Reasumace účetní závěrky viz společenstvo výrobní a hospodářské.

Redaktor: pozůstalí po redктору nemohou se domáhati na jeho zaměstnavateli náhrady škody proto, že smluvní podmínkou redaktorova služebního poměru bylo, by redaktor nebyl příslušníkem stavovské organizace, následkem čehož prý vzhledem k § 124 zákona ze dne 21. února 1929, čis. 26 sb. z. a n., nebyly jím vyměřeny zvýšené zaopatřovací požitky čis. 13.000.

Reforma pozemková viz pozemková reforma.

Regulace viz voda.

Rejstřík: firma viz tamže.

— bylo-li již před vyhlášením zákona ze dne 21. dubna 1932, čis. 54 sb. z. a n., předmětem podnikání společenstva přijímání vkladů na vkladní knížky, tento předmět podnikání však nebyl zapsán do rejstříku, lze se domáhati doplnění rejstříkového zápisu v tom směru i po uplynutí šestiměsíční lhůty čl. XLIV (2) zákona čis. 54/1932 čis. 12.386.

— k zápisu dobrovolného zrušení veřejné obchodní společnosti do rejstříku není třeba svolení berní správy podle § 290 zákona čis. 76/1927 sb. z. a n.; žádost berní správy, by byl odepřen výmaz firmy veřejné obchodní společnosti pro daňové nedoplatky, nebrání rejstříkovému soudu, by nevyhověl opovědi výmazu, jsou-li splněny ostatní podmínky čis. 12.454.

— otázku nekalé soutěže nelze řešiti v rejstříkovém řízení čis. 12.499. nejde o zmatek (§ 41 zák. čis. 100/1931), nezjistily-li nižší soudy samostatně skutkový základ pro své rozhodnutí, nýbrž poukazují-li na sdělení živnostenského úřadu čis. 12.543.

— označení předmětu podniku nemůže být jiné v rejstříku nebo ve firmě, než označení vzaté na vědomí nebo schválené živnostenským úřadem čis. 12.543.

— jest na rejstříkovém soudě, by z úřední moci vyšetřil všechny okolnosti a poměry důležité pro rozhodnutí (o opovězených změnách v představenstvu společenstva), zejména, aby vyslechl účastníky a podle potřeby i jiné osoby, které by mohly podati potřebná vysvětlení; lhotejně, že byly podány žaloby, jimiž se v podstatě napadá platnost usnesení a voleb valné hromady čis. 12.676.

— jde o nový zápis, byla-li firma přeložena z obvodu jiného sborového soudu; shledá-li rejstříkový soud nového sídla firmy závady ve firemním znění, jest oprávněn dáti příkaz k jich odstranění čis. 12.831.

— opovídající strana má při změně společenské smlouvy akciové společnosti k opovědi zápisu změni i u rejstříkového soudu odštěpného závodu předložiti doklady o všech změnách, třebaže se nestanou všechny předmětem zápisu do obchodního rejstříku; zápisem změn společenské smlouvy samostatným soudem hlavního závodu nemůže být dotčeno právo samostatným soudem opovědi příslušející rejstříkovému soudu odštěpného závodu; právo rejstříkového soudu odštěpného závodu, požadovati pro knihu příloh doklady, není obmezeno na změny, jež se dotýkají ve smyslu čl. 212 obch. zák. údajů vyznačených v čl. 210 čis. 2 a 3 obch. zák. čis. 12.962.

— ten, kdo oznámil rejstříkovému soudu, že určitá firma užívá jiné firmy protiprávně utvořené, není oprávněn k rekursu do usnesení rejstříkového soudu, jenž, nedbaje jeho podnětu, závadnou prý firmu zapsal do rejstříku; o jeho oprávnění k rekursu nebylo rozhodnuto tím, že mu prý soud k jeho žádosti, v níž výslovně uvedl, že hodlá rekurovati, doručil usnesení čis. 13.133.

Rekurs viz stížnost.

Relativní námitka proti směnce viz směnka (§ 87 směn. zák.).

— **nutnost zastupování advokátem** viz advokát.

Relutum za dávky výměnkové viz výměnek.

Respektní lhůta viz pojištění.

Restituce viz navrácení v předešlý stav.

Retenční právo viz zadržovací právo.

Revise viz dovolání.

Revisní rekurs viz stížnost dovolací.

Rodiče: otcovská bába není po zákonu povinna k výživě nemanželského dítěte čis. 12.572.

— nárok podle § 154 obč. zák. jest zcela samostatným nárokem, jenž přísluší rodičům i tehdy, když svým rodičovským povinnostem k dětem vůbec nedostáli čis. 12.896.

- nárok podle § 154 obč. zák. přísluší i nemanželské matce proti nemanželskému dítěti č. 12.896.
- Rok první:** nedošlo-li při prvním roku vůbec k soudcovskému usnesení, nýbrž lhůtu k žalobní odpovědi napsal kancelářský úředník podle právních zástupců stran do fiskopisu o prvním roku bez součinnosti soudce, nebyl soud při prvním roku řádně obsazen a veškeré provedené úkony, tedy i lhůta k odpovědi na žalobu, byly zmatečné (§ 477 č. 2 c. ř. s.)
- při prvním roku podle § 239 c. ř. s. může strana, jež chce býti zastoupena zmocněncem, ustanoviti si zmocněncem jen advokáta, jde-li ve sporu o více než 2.000 Kč a sídlí-li v místě soudu více než dva advokáti č. 13.150.
- **rozvrhový, dražební, viz dražba vnucená nemovitosti.**
- Rozepře rozsouzená:** zmatečnost podle § 41 písm. e) zák. č. 100/1931 sb. z. a n. viz nesporné řízení.
- jest nepřipustnou novotou (§ 482, druhý odstavec, c. ř. s.), uvedli žalovaní v odvolání, že došlo po podání žaloby mezi stranami k mimo-soudní dohodě č. 12.298.
- byl-li sporný nárok před vynesením rozsudku prvé stolice uznán buď smírem nebo vyrovnáním, lze tuto skutečnost ve sporu namítati jako novaci, tedy hmotněprávní námitkou, nikoliv však procesuálně jako věc rozsouzenou č. 12.304.
- byl-li před prvním rokem v dřívějším sporu uzavřen mezi stranami smír s tím, že prvý rok nebude konán, zástupce strany tehdy žalující se však přes to dostavil k prvému roku a k jeho návrhu byl proti žalovanému vynesen rozsudek pro zmeškání a přisouzeny žalobci útraty, nevádí žalobě tehdejší žalovaného na tehdejší žalobce o náhradu oněch útrat z právního důvodu porušení smluvního závazku, překážka rozepře rozsouzené č. 12.488.
- dal-li pronajímatel mimosoudní výpověď, jež se stala pravoplatnou a jest i exekučním titulem podle § 1 č. 18 ex. ř., nemůže o povinnosti k vyklizení téhož nájemního předmětu v témže termínu vésti spor o vyklizení; ustanovení § 567, čtvrtý odstavec, c. ř. s., přípouštějící vyklizovací žalobu vedle výpovědi se nevztahuje na případy pravoplatně již vyřízené č. 12.576.
- byla-li žaloba o zaplacení pohledávky, proti níž žalovaný namítal započtením vzájemnou pohledávku, omezena na zaplacení útrat a bylo-li o této omezené žalobě také pravoplatně rozhodnuto, nevádí zažalování vzájemné pohledávky žalovaného námitka rozsouzené rozepře č. 12.692.
- určovací žalobou (§ 228 c. ř. s.) nelze se domáhati, by pravoplatný rozsudek byl prohlášen proti žalobci bezúčinným a by žalovaný byl uznán povinným uznati, že mu nepřisluší proti žalobci nárok z pravoplatného rozsudku č. 12.700.
- **zahájená:** z novopodání žaloby (§ 232 odst. 3 c. ř. s.) viz zahájení rozepře.
- je-li záporný určovací spor zahájen v Německu, spor o plnění v tuzemsku, netřeba se tuzemskému soudu, dokud onen záporný určovací spor není pravoplatně rozhodnut, zabývatí otázkou, zda rozsudek o určovací záporné žalobě v Německu bude závazný pro československé soudy při rozhodnutí sporu o plnění č. 12.427.
- zahájení určovacího záporného sporu ještě pravoplatně nerozsouzeného nebrání oprávněnému ve vymáhání nároku novým sporem o plnění č. 12.427.
- nejde o ni, domáháno-li se neobmezenosti vlastnictví žalobce v prvé žalobě s tím, by se žalovaný zdržel jakéhokoliv rušebního činu zejména opakujícího se vyhazování příkopu na pozemku žalobcově a bránění třetí osobě v jízdě po pozemcích žalobcových, ve druhém sporu pak, aby se žalovaný zdržel všech zásahů do vlastnického práva

žalobcova, aby odstranil plot postavený neoprávněně na pozemcích žalobcových č. 12.555.

- bylo-li rozsudkem (pro zmeškání) pravoplatně uznáno, že se manželství (k žalobě manželky) rozvádí z viny manžela, nevádí rozhodnutí nesporného soudce o žádosti manželky o rozluku manželství z viny manželovy (§ 17 rozl. zák.), že byl zahájen spor k napotomní žalobě manžela proti manželce o rozvod manželství z viny manželčiny č. 12.616.
- nejde o totožnost sporného předmětu, je-li každá soudní výpověď individualisována jiným datem č. 12.975.
- nejde o zahájenou rozepři, domáháno-li v jedné věci svolení k výpovědi podle § 3 odst. (2) zák. ze dne 28. března 1928, č. 44 sb. z. a n., v druhé věci pak jde o mimosoudní výpověď z týchž místností danou vzhledem k § 4 (1) č. 4 zákona ze dne 19. prosince 1931, č. 210 sb. z. a n. č. 12.975.

Rozhlas viz radio.

Rozhodčí soud (rozsudí): § 11 poj. ř. viz pojištění smluvní.

- — honební viz honitba.
- — — úmluva stran o tom, že advokátní komora má rozhodnouti, zda jest přiměřeným účet advokátův, jest úmluvou o jmenování rozhodčího č. 12.563.
- — — rozhodčí soud, ujednaný ve společenské smlouvě, jest příslušný po případě i pro nárok o splnění dissolučního ujednání č. 12.907.
- — — § 577 c. ř. s.: není třeba zvláštní písemné úmluvy o rozhodčím soudě, podrobil-li se člen spolku stanovám a ustanovení o rozhodčím soudě, podav svou členskou přihlášku písemně č. 12.652.
- — — § 584 c. ř. s.: výrok, že smlouva o rozsudím pozbyla moci, ježto osoba, která byla jmenována rozhodcem a tuto funkci i přijala, její výkon odeprěla, jest se domáhati návrhem, o němž jest rozhodnuto usnesením po předcházejícím ústním jednání; nejde tu o řízení nesporné, nýbrž o kontradiktorní jednání, ovládané zásadou projednací; řízení jest zahájiti, podána-li neprávem žaloba, již se domáháno vydání rozsudku; rozhodnuto-li nižšími soudy nesprávně rozsudkem místo usnesením a bylo-li rozhodnuto souhlasně, stalo se vyřízení soudu druhé stolice podle § 528 c. ř. s. konečným a není proti němu dovolací rekurs přípustný č. 13.046.
- — — § 596 c. ř. s.: lhůta § 596 c. ř. s. je propadnou: lhůtou práva procesního; její zameškání má účinky procesuální, nikoliv soukromoprávní č. 12.850.
- — **právní § 599 c. ř. s.:** při sporech ze spolkového poměru jest rozlišovati mezi spory ze správní činnosti spolku a jeho rozhodčího soudu a spory z poměru spolkového, které jsou povahy majetkové; při projednávání sporů prvé skupiny platí pro rozhodčí soud spolkový jen předpisy stanov a jednacích řádů spolku, nikoliv ustanovení civilního řádu soudního (§ 599, druhý odstavec, c. ř. s.); spory druhé skupiny musí rozhodčí soud projednati setře nejen předpisů stanov a jednacích řádů spolku, nýbrž používaje obdobně i předpisů civilního řádu soudního o řízení rozhodčím č. 12.652.
- — — ustanovují-li stanovy spolku pro soustředění práce vynálezců a badatelů, že se každý člen vstupující do spolku zavazuje v případech sporných, spolkové činnosti nebo jeho vynálezu se týkajících, podrobiti se nálezu smířčího soudu, aniž má právo obrátiti se na úřady veřejné, byl tím zřízen rozhodčí soud i pro spor o vrácení částek zaplacených členem spolku za účelem opatření přihlášky jeho patentu v cizích státech pro zaviněné opomenutí spolku při obstarávání této záležitosti č. 12.652.
- — **bursovní:** vzhledem k různosti práva v historických zemích a na Slovensku jest stanoviti místně příslušný soud k projednání žaloby

o neplatnost nálezu rozhodčího soudu bratislavské bursy čís. 12.877.

— **cizozemský:** proti nálezům bursovního rozhodčího soudu vídeňského musí se strany bránit podle předpisů rakouského práva u rakouských soudů a u nich musí zakročiti o nápravu i proti povolení exekuce, jež se stalo rakouským soudem v mezích mezistátní dohody čís. 12.844.

— **stanovený v kolektivní smlouvě:** stranám jest volno, by se v jednotlivém případě v obaplném srozumění vzdaly příslušnosti rozhodčího soudu, ujednaného v kolektivní smlouvě, a aby sporná věc byla vznesena na řádný soud; pokud jest míti za to, že mezi stranami došlo k dohodě v tomto směru čís. 12.273.

— k projednání a rozhodování všech sporů mezi nemocenskými lékaři a nemocenskými pojišťovnicemi, jež mají základ ve smluvním poměru založeném rámcovou smlouvou ze dne 19. června 1931, jest příslušný rozhodčí soud touto smlouvou zřízený; spadá sem i žaloba, již se domáhá nemocenský lékař výroku, že je ve smluvním poměru k žalované nemocenské pojišťovně, ježto výpověď daná mu před působností rámcové smlouvy pozbyla platnosti dohodou učiněnou mezi organisacemi k příznivějšímu dojednání nové kolektivní smlouvy a pak ujednáním rámcové smlouvy čís. 12.905.

Rozhodnutí: oprava jeho viz tamže.

— jinak viz rozsudek, usnesení.

Rozkaz platební viz rozkazní řízení.

— **upomínací viz upomínací řízení.**

— **směnečný viz směnka.**

Rozkazní řízení: ujednaly-li strany v dlužním úpisu, že k rozhodnutí sporů z dlužního úpisu jest příslušným soud v historických zemích, jest otázku přípustnosti rozkazního řízení posuzovati podle práva platného v historických zemích čís. 12.701.

— nestačí, je-li listina, na jejímž základě se žádá o vydání platebního rozkazu, ověřená veřejným notářem na Slovensku čís. 12.701.

— »tuzemskou« veřejnou knihou ve smyslu § 548 čís. 3 c. ř. s. jest rozuměti jen pozemkovou knihu v historických zemích čís. 12.701.

— řízení o námitkách proti platebnímu příkazu (mandátu) podle § 548 c. ř. s. neslouží k přezkumu otázky, zda jsou tu formální předpoklady pro jeho vydání, nýbrž zda obtoji hmotně; lze zrušiti platební příkaz i s omezením, že se žaloba zamítá jen na ten čas čís. 12.370.

Rozluka manželství: příslušnost viz příslušnost podle §§ 76, 100 j. n., určení soudu.

— úmluva, podle níž se žena pro případ, že uzavře manželství s mužem, jehož manželství tehdy ještě nebylo rozloučeno, vzdala pense ve prospěch tehdejší mužovy manželky, aby umožnila rozluku, přiči se dobrým mravům čís. 12.478.

— **§ 13 h) rozl. zák.:** žalováno-li o rozluku pro hluboký rozvrat manželství, nelze ke skutečností, které vyšly najevo teprve ve sporu, přihlížeti v otázce převážné viny na rozvratu, lze však k nim přihlížeti v otázce, zda ten neb onen manžel, zda každý z nich anebo nikdo z obou jest vinen rozlukou čís. 12.997.

— **§ 14 a) rozl. zák.:** jest na soudu, by zjistil z úřadu, nevyčkáváje námitku strany, zda uplatnění rozlukového důvodu podle § 13 a) zák. nebrání uplynutí lhůty stanovené v § 14 a) zák. čís. 12.525.

— lhůta § 14 a) zák. jest lhůtou propadnou čís. 12.525.

— **§§ 15, 16 rozl. zák.:** ustanovení §§ 15 a 16 rozl. zák. nelze obdobně použiti ve sporu o žalobě o rozluku čís. 13.145.

— **§ 17 rozl. zák.:** nebyl-li rozsudek v rozvodovém sporu stranám doručen a nestal-li se pro ně účinným, nemůže býti ani podkladem pro usnesení o rozluce podle § 17 rozl. zák. čís. 12.412.

— bylo-li rozsudkem (pro zmeškání) právoplatně uznáno, že se manželství (k žalobě manželky) rozvádí z viny manžela, nevádí rozhodnutí nesporného soudce o žádosti manželky o rozluku manželství z viny manželovy (§ 17 rozl. zák.), že byl zahájen spor k napotomní žalobě manžela proti manželce o rozvod manželství z viny manželčiny čís. 12.616.

— vzdání se opravného prostředku proti usnesení povolujícímu rozluku manželství, k němuž došlo na základě předchozího ujednání stran (jich zmocněnců) po prohlášení rozvodového rozsudku a jímž se vzdaly proti němu opravných prostředků a zároveň se dohodly, že podají souhlasnou žádost o rozluku manželství a že se vzdají opravných prostředků proti usnesení povolujícímu rozluku, jest závazné a účinné, třebaže se stalo před prohlášením soudního usnesení o povolení rozluky čís. 12.912.

— procesní plná moc pro spor o rozvod manželství a o jeho rozluku opravňuje právního zástupce domáhati se rozluky manželství jeho klienta i návrhem na povolení rozluky v nesporném řízení čís. 12.912.

— **§ 18 rozl. zák.:** k žalobě o rozluku pro nepřekonatelný odpor jest vždy třeba souhlasu druhého manžela, i v případech § 18 rozl. zák. čís. 13.145.

— **§ 28 rozl. zák.:** ustanovením nebyla zavedena určitá náležitost pro oprávnění k žalobě, nýbrž stanovena jen všeobecná a přibližná směrnice, která přesného vybudování došla v §§ 95 a 96 obč. zák. čís. 12.450.

Rozpor se spisy viz dovolání (§ 503 čís. 3 c. ř. s.).

Rozsouzená rozepře viz rozepře rozsouzená.

Rozsudek: uveřejnění jeho viz tamže.

— byl-li jeden ze žalovaných již právoplatně uznán povinným nikoliv rukou společnou a nerozdílnou zaplatiti celý dělitelný dluh, jest ve výroku odsuzujícím druhého žalovaného k zaplacení celého dluhu uvést, že k zaplacení téhož dluhu byl již odsouzen prvý žalovaný čís. 12.541.

— **§ 404 c. ř. s.:** nezáleží na tom, že zažalované úrokové splátky dospěly před vnesením rozsudku prvé stolice, když nárok toho času nemohl býti přisouzen z jiných důvodů čís. 12.370.

— **§ 405 c. ř. s.:** výtká, že soud rozhodl o útratách bez návrhu stran, jest výtkou, že soud vybočil z mezi návrhu strany, již se lze zabývatí v dovolacím řízení čís. 12.874.

— **§ 406 c. ř. s.:** předčasnost návrhu na povolení uhrazovací exekuce, ježto exekuční titul není dosud vykonatelný, jest posuzovati podle stavu v době podání návrhu na povolení exekuce čís. 12.597.

— žalobu nelze zamítnouti ani odmítnouti pro překážku hmotného nebo formálního práva (neuplynutí třiceti dnů po podání odporu proti berní exekuci u vymáhajícího úřadu), která sice vadila v době podání žaloby, ale v době vnesení rozsudku již pominula, zejména když mezi tím byla procesní látka probrána a důkazy byly již provedeny čís. 12.526.

— důvodnost obrany proti žalobě, která tu byla při podání žaloby, ale před vnesením rozsudku již pominula, může dojiti výrazu v útratovém výroku čís. 12.526.

— stačí, že dospělost zažalovaného nároku nastala po skončení ústního jednání podle § 193 c. ř. s., ale před vnesením rozsudku prvého soudu, jenž byl vydán písemně čís. 12.663.

— pronajímatel jest oprávněn domáhati se vyklizení místností tím okamžikem, kdy se výměr stavebního úřadu stal právoplatným; lhotejno, že v žalobě bylo žádáno o vyklizení a odevzdání najatých místností v určitý den a že rozsudek prvého soudu byl vynesena před tímto dnem čís. 12.693.

— ustanovení § 406 c. ř. s. o nárocích na výživné se nevztahuje na služební platy, jejichž splatnost nenastala do vydání rozsudku prvého soudu čís. 12.873.

— nelze žalovati o určení, že určitá pohledávka příslušela žalobci v určitý

- minulý čas, je-li nesporno, že mu v den podání žaloby důsledkem promlčení již nepřísluší č. s. 12.986.
- — žalováno-li o rozluku pro hluboký rozvrat manželství, nelze ke skutečnostem, které vyšly najevo teprve ve sporu, přihlížeti v otázce převážné viny na rozvratu, lze však k nim přihlížeti v otázce, zda ten neb onen manžel, zda každý z nich, aneb nikdo z obou jest vinen rozlukou č. s. 12.997.
- — § 409 c. ř. s. viz lhůta (§ 409 c. ř. s.).
- — § 414 c. ř. s.: ustanovení třetího odstavce, podle něhož jest ústně prohlášený rozsudek doručiti stranám v písemném vyhotovení i s úplnými rozhodovacími důvody, jest právním předpisem velicím; prohlášení stran, že se vzdávají doručení rozsudku, jest právně bezúčinné a rozsudek jim musí býti přes to doručen č. s. 12.412.
- — **dílčí:** brání-li se nájemce proti žalobě pronajímatele o zrušení nájemní smlouvy a o vyklizení nájemního předmětu, ježto nájemce nezaplatil včas činži, námitkou, že má nárok na úplnou slevu činže, ježto předmět nájmu byl zcela neupotřebitelný, neplatí předpisy §§ 391, třetí odstavce; a 392 c. ř. s., nýbrž platí v neztenčené míře ustanovení § 1439 obč. zák., že mezi pravou a nepravou (likvidní a nelikvidní) pohledávkou není započtení možné č. s. 12.586.
- — **pro uznání:** jeho vydání nevádí, že žalovaný učinil návrh na přisouzení útrat podle § 45 c. ř. s., o němž nelze rozhodnouti bez dalšího řízení č. s. 12.284.
- — uznání žalobního nároku žalovaným při ústním jednání není zbaveno účinností tím, že žalovaný učinil pak další skutkový i důkazní přednes a že procesní soud nepoučil žalovaného o následcích uznání co do povinnosti k náhradě nákladů sporu, aniž tím, že žalobce neučinil návrh na vydání rozsudku pro uznání; stačíť návrh na odsouzení při přednesu žaloby č. s. 12.613.
- — **pro zmeškání:** v případech relativního nuceného zastupování advokátem nemá býti vydán rozsudek pro zmeškání, dostaví-li se za stranu jiný plnomocník, než advokát, nýbrž má býti postupováno podle § 185 c. ř. s.; plnomocníkem nelze tu vyrozuměti jen toho, kdo se může zmocněním vykáhati, nýbrž i jednatele bez příkazu, zejména manžela č. s. 12.285.
- — okolnost, že žalovaný nepodal včas žalobní odpověď vzhledem k ujistění žalobcovu, že z věci nevyvodí důsledků, nelze uplatňovati v odvolání proti rozsudku pro zmeškání č. s. 12.438.
- — byl-li před prvním rokem v dřívějším sporu uzavřen mezi stranami smír s tím, že prvý rok nebude konán, zástupce strany tehdy žalující se však přes to dostavil k prvému roku a k jeho návrhu byl proti žalovanému vynesen rozsudek pro zmeškání a přisouzeny žalobci útraty, nevádí žalobě tehdejšího žalovaného na tehdejšího žalobce o náhradu oněch útrat z právního důvodu porušení smluvního závazku, překážka rozepře rozsouzené č. s. 12.488.
- — předložil-li zástupce žalované obce (na Morávě) se žalobní odpovědí plnou moc, avšak nedostatečnou, ana vykazovala jen podpis obecního starosty, soud pak, přehlédnuv tento nedostatek, nedal zástupci žalované obce příkaz podle §§ 37 a 38 c. ř. s. a žalobce nenavrhl v řízení před prvním soudem vydání rozsudku pro zmeškání, nýbrž učinil tak teprve v odvolání, načež zástupce žalované obce, nečekaje na soudní výzvu podle § 38 c. ř. s., předložil s odvolacím sdělením plnou moc žalované obce řádně vyhotovenou, napravil tím dodatečně původní vadnost plné moci č. s. 12.563.
- — nelze jej vynésti, byla-li podána neúplná žalobní odpověď, obsahující sice povšechné popření žalobního děje, neobsahující však konečný návrh č. s. 12.648.
- — návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání nelze vyhověti, bylo-li tvrzení žaloby, že zažalovaný dluh jest již splatný, v rozporu s dalším před-

- nesem žaloby o splatnosti dluhu dnem, který ještě nenastal; lhotejno, že prý při tomto přednesu šlo jen o chybu ve psaní č. s. 12.673.
- — zmatečnost podle § 477 č. s. 4 c. ř. s. není tu, zameškal-li žalovaný prvý rok následkem listivého jednání žalobcova č. s. 12.774.
- — v odvolání z rozsudku pro zmeškání roku žalobce může žalobce uplatňovati odvodem proti jednacímú protokolu prvního soudu podle § 292, druhý odstavec, c. ř. s., že se k roku nedostavila žádná strana a že byl prohlášen klid řízení č. s. 12.993.
- — předmět sporu, jímž se domáháno odčinění všech právních účinků rozsudku pro zmeškání (actio doli, založená na obmyslném získání rozsudku pro zmeškání), nezáleží v penězích a byl žalobce povinen jej oceniti; ocenil-li žalobce předmět sporu nad 300 Kč, nejde o věc nepatrnou, třebaže v původním sporu nepřesahovala hodnota sporu 300 Kč č. s. 13.015.
- — nejde o formální vadu, kterou má soud odstraniti z úřadu (§§ 84, 85 c. ř. s.), nejsou-li v žalobní odpovědi nabídnuty důkazy o skutkových okolnostech v ní tvrzených; nedostaví-li se pak žalovaný k ústnímu jednání a takto zmešká příležitost napravití vadu, nastupují účinky zmeškání podle § 399 c. ř. s.; nenabídl-li žalovaný důkazy výslechem stran v žalobní odpovědi, nesměl jej soud po návrhu žalobce, by bylo postupováno podle § 399 c. ř. s., provésti z úřadu o tvrzení žalovaného v žalobní odpovědi č. s. 13.017.
- — dostavil-li se k prvému roku za žalovaného vedlejší intervenient, nelze rozhodnouti o návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání, byl-li zároveň podán odpor proti připuštění vedlejší intervence, o němž jest ponechati rozhodnutí senátu; lhotejno, že v době, kdy byl konán první rok, nebylo ještě podání o přístupu doručeno žalovanému, stalo-li se tak proto, že vedlejší intervenient učinil podání v době, kdy již nemohlo býti včas doručeno žalovanému, a to proto, že mezi doručením žalobv žalovanému a prvním rokem neuplynula lhůta stanovená v § 231, prvý odstavec, c. ř. s. č. s. 13.028.
- — přípustnost žaloby o bezúčinnost konečného usnesení, ve sporu pro rušení držbu, ježto v tomto sporu nynější žalovaný, tehdy žalobce, klamným ujistěním, že se k roku o žalobě nedostaví, dosáhl toho, že žalobce k roku nepřišel a byl odsouzen pro zmeškání č. s. 13.037.
- — není předpokladů pro vydání rozsudku pro zmeškání podle §§ 396 a 442, prvý odstavec, c. ř. s., podal-li žalovaný již žalobní odpověď v řízení u krajského soudu, načež spisy byly postoupeny pracovnímu soudu podle § 261, poslední odstavec, c. ř. s. a nové jednání, jež žalovaný zmeškal, mělo býti zahájeno podle § 138 c. ř. s. č. s. 13.109.
- — **trestní:** trestním rozsudkem odsuzujícím žalované pro zločin krádeže podle §§ 171, 174 odst. 1 písm. c) tr. zák., třebaže jest v něm zjištěno, že krádeže byly spáchány v době tísne, která okradeného zvlášť postihla, totiž plnění jeho obchodu, není způsobem výčim procesní soud zjištěno, že se žalovaní zúčastnili plnění společně a že byli s útočící společností a tím i mezi sebou spojeni myšlenkou společného útoku a bezmocnosti poškozeného č. s. 13.139.
- Rozsudí viz rozhodčí soud.**
- Rozšíření služebnosti viz služebnost.**
- Rozvod manželství:** příslušnost viz příslušnost podle §§ 76, 100 j. n. určení soudu.
- — vykázaní manželky ze společné ložnice a z kuchyně jest pro ni citelnou urážkou č. s. 12.446.
- Rozvrat hluboký viz rozluka.**
- Rozvrh nejvyššího podání viz dražba.**
- Ručení dědice za pozůstalostní dluhy viz dědic.**
- — povinné viz automobilový zákon, náhrada škody drahou, pojištění smluvní.
- — syndikátní viz syndikátní ručení.

- za škodu viz náhrada škody.
- — advokáta viz advokát.

Ruch stavební viz stavební ruch.

Rukojemství: směnečné viz směnka.

- záruka, poskytnutá úvěrním družstvem nečlenům za jejich pohledávky za nečleny č. 12.534.
- zavázal-li se rukojmí jen na určitý čas, jest po jeho uplynutí závazku prost, avšak jen, když věřitel v období převzaté záruky své právo proti rukojmím, jež se stalo již účinným, proti němu neuplatnil, ať soudně nebo mimosoudně; stačí, byl-li rukojmí v ručebním údobí o placení upomenut; stalo-li se tak, může věřitel vymáhati zaručenou pohledávku na rukojmím žalobou i po uplynutí doby, pro kterou se zaručil; byla-li záruka nepřevoditelná, nemůže upomínka toho, na koho byla pohledávka zároveň se zárukou převedena, založit účinnost záruky ani proti převodci č. 12.575.
- úmluva, ujednaná při podpisu dlužního úpisu o tom, že rukojmí podepsal dlužní úpis jen pod podmínkou, že bude ručiti jako rukojmí a plátce jen po určitou dobu, nevyžaduje písemné formy č. 12.933.
- ručitel ze záruční smlouvy za poskytnutý úvěr, za závazky z důvodu správy a z náhrady škody jest oprávněn, pokud není smlouvou stanoveno jinak, vypovědět záruční poměr jednostranně, což má v zápětí, že se jeho ručení nevztahuje na závazky a dluhy, které vzniknou teprve později a nejsou ve spojitosti se závazky povstalými v rámci záruky před prohlášením; závazky, vzniklé v době před vypovědí, zůstávají nedotknuty č. 12.970.
- předpisu § 12 c. ř. s. nelze se dovolávat, jde-li o to, zda jest dovolaný soud příslušným i pro žalobu proti rukojmím; s hlediska příslušnosti jest nerozhodné, zda rukojmí má platiti rukou společnou a nerozdílnou č. 12.985.

Rumunsko: pro vagony podané v rumunských odesilacích stanicích s mezinárodními nákladními listy, adresované na cizozemskou stanicí, platí pro výpočet dovozného na rumunské trať ustanovení odst. B. nařízení pro tarifování živého dobytka při mezinárodní přepravě, uveřejněné ve věstníku č. 234 Foia officiala z 21. června 1926 č. 12.491.

- foia officiala jest úředním věstníkem rumunských státních drah s platností a účinností pro železnice i strany a jest výnosy č. 234 a 293 tam uveřejněné považovati za řádně uveřejněné č. 12.491.

Rus Podkarpatská viz Slovensko a Podkarpatská Rus.

Rušená držba viz držba rušená.

Různost práva na Slovensku a v historických zemích viz Slovensko, určení soudu.

Řád celní a monopolní viz tabák.

- pojišťovací viz pojištění smluvní.
- knihovní viz knihovní řád.
- odhadní viz odhad.
- rytířů Maltezkých: pensijní nároky zaměstnance č. 12.382.
- stavební viz stavební řád.
- o zbavení svéprávnosti viz zbavení svéprávnosti.

Řádné pokračování ve sporu viz promlčení (přetržení).

Řízení dovolací, odvolací viz dovolání, odvolání.

- exekuční viz exekuce.
- kárné viz zaměstnanec obecní.
- knihovní viz knihovní řád.
- konkursní viz úpadek.
- mandátní viz rozkazní řízení.
- nesporné viz nesporné řízení.
- opravné viz dovolání, odvolání, stížnost.
- pozůstalostní viz pozůstalost.
- rekursní viz stížnost.

- rozhodčí viz rozhodčí soud.
- rozkazní viz rozkazní řízení.
- směnečné viz směnka.
- správní viz správní řízení.
- o svolení k vypovědi viz ochrana nájemců.
- trestní viz trestní řízení.
- upomínací viz upomínací řízení.
- vyrovnací viz vyrovnání.
- o zbavení svéprávnosti viz zbavení svéprávnosti.

Safes: právní povaha poměru majitele safesové schránky k bance č. 12.698.

Samosoudce či senát viz příslušnost podle § 7 a) j. n.

Samostatný rekurs viz stížnost.

Sazba advokátní viz útraty sporu.

Sázka viz hra a sázka.

Sbírka listin viz knihovní řád (§ 4).

Sečkáni: hlavnímu dlužníku nepůsobí ve prospěch jeho avalisty č. 12.680.

Sekání trávy viz služebnost pozemková.

Sekvestrace pozůstalosti (§ 127 nesp. pat.) viz pozůstalost.

Senát či samosoudce viz příslušnost podle § 7 a) j. n.

Separatio bonorum viz oddělení jmění.

Sesazení poručníka viz poručník.

Seznam advokátů viz advokát.

Sesutí sněhu viz náhrada škody (§ 1318 obč. zák. a různé).

Schvalovací řízení podle § 2 zák. č. 179/1924 sb. z. a n. viz svěření státního úřadu.

Schválení podle § 1016 obč. zák.: i při jednání bez příkazu; i při jednání, jež vyžaduje zvláštní plně moci (§ 1008 obč. zák.) č. 12.779.

- — předpisu § 1016 obč. zák. nelze použít, nebylo-li jednáno v zastoupení jiného, nýbrž vlastním jménem č. 12.971.
- — soudní: dražebních podmínek viz dražba vnucená nemovitosti.

— — soud nemůže dát poručenské schválení ujednání formálně vadnému a proto neplatnému č. 12.775.

— — proti usnesení, jímž bylo odepráno opatrovnícké schválení smíru mezi odkazovníkem a nezletilými dědici, není oprávněn k rekursu odkazovník, navrhnoucí schválení smíru soudem č. 12.536.

— — proti usnesení poručenského soudu, jímž byl zrušen pacht o nemovitostech poručencových, jest oprávněn k rekursu i pachtýř č. 12.592.

— — k postupu poživacích práv k nemovitostem, náležejícím nezletilcům, nevyžaduje se schválení poručenského soudu č. 12.660.

— — Státního pozemkového úřadu viz pozemková reforma.

Silnice: ustanovení § 18, druhý odstavec, zemského zákona pro Moravu ze dne 31. prosince 1874, č. 5 z. zák. na rok 1875, vztahuje se nejen na stavby na silnicích již jsoucích, nýbrž i na stavby na silnicích dosud nehotových a mají jim býti chráněny nejen osoby na stavbě zaměstnané, nýbrž i osoby na stavbě nezaměstnané č. 12.690.

Silniční policie: pořad práva viz tamže (obec).

— — řád: náhrada škody provozem silostroje viz automobilový zákon.

— — výjimečně lze vyhybat do prava, nebylo-li jiného východiska podle stavu silnice a ruchu na ní k zabránění nehody hrozící z vyhybání na levo; takovýmto zvláštním důvodem není, že vozka prostě nechce ze své nesprávné strany uhnouti a bičem poukáže, by protijedoucí vyhybal rovněž na nesprávnou stranu, zejména stalo-li se tak v nepřehledné zatáčce č. 12.377.

— — »předjížděním« jest rozuměti každý pohyb vozidla do předu k vůli předstížení vozidla jedoucího před ním, ať při tom musí nebo nemusí vybočiti ze své jízdní dráhy č. 12.455.

- — předjížděné vozidlo není oprávněno podle své libosti určovat, po které straně je má zadní vozidlo předjetí, avšak neuvolňuje-li místo po předepsané správné straně k průjezdu, neopravňuje to předjíždějí vozidlo, by předjíždělo po nesprávné straně, dokud se nepřesvědčí, že předjížděné vozidlo nabylo vědomost o zadnějším vozidlu a o jeho úmyslu předjetí č. 12.455.
- — chtělo-li se předjížděné vozidlo uhnouti ze své jízdni dráhy do leva, bylo povinností jeho řidiče, by se přesvědčil, zda mu nehrozí z toho nebezpečí č. 12.455.

Silostroj viz automobil, automobilový zákon.

Simultanní hypoteka viz hypoteka simultanní.

Singularisté: nebyli-li v exekučním návrhu singularistů všichni singularisté uvedeni jednotlivě jmény, nešlo o zmatečnost podle § 477 č. 5 c. ř. s., nýbrž jen o formální vadu, již bylo lze odstranit podle §§ 84, 85 c. ř. s. a 78 ex. ř. č. 13.055.

Sklepnice: ručení kavárníka za ni podle § 1313 a) obč. zák. č. 12.278.

Skončení exekuce viz exekuce.

- řízení (§§ 193, 194 c. ř. s.): nebyla-li strana při skončení jednání podle § 193 c. ř. s. vyzooměna o provádění důkazu (důležitým) svědkem před dožádaným soudem, nejde sice o zmatek, avšak po případě o vadu řízení č. 12.319.
- — s hlediska § 406 c. ř. s. stačí, že dospělost zažalovaného nároku nastala po skončení ústního jednání podle § 193 c. ř. s., ale před vynesením rozsudku prvního soudu, jenž byl vydán písemně č. 12.663.

Sleva z kupní ceny: povolená pro případ hotového placení; nelze ji rozšiřovati na případ započtení č. 12.393.

- nájemného viz smlouva nájemní a pachtovní.

Slovensko a Podkarpatská Rus: ujednaly-li strany v dlužním úpisu, že k rozhodnutí sporů z dlužního úpisu jest příslušným soud v historických zemích, jest otázku přípustnosti rozkazního řízení posuzovati podle práva platného v historických zemích; nestačí, je-li listina, na jejímž základě se žádá o vydání platebního rozkazu, ověřena veřejným notářem na Slovensku č. 12.701.

- — »tuzemskou« veřejnou knihou ve smyslu § 548 č. 3 c. ř. s. jest rozměti jen pozemkovou knihu v historických zemích č. 12.701.
- — vzhledem k různosti práva v historických zemích a na Slovensku jest stanoviti místně příslušný soud k projednávání žaloby o neplatnost nálezu rozhodčího soudu bratislavské bursy č. 12.877.
- — pravomoc pozůstalostního soudu, příslušného podle bydliště (§ 105 j. n., § 7 odst. 1 zák. čl. XVI. z r. 1894) vztahuje se na veškerý majetek zdejšího občana, jsoucí kdekoli v Československé republice č. 12.878.
- — nevyhověl-li procesní soud v historických zemích, povolívá zajišťovací exekuci na movitosti, po pravoplatnosti exekučního titulu návrhu vymáhajícího věřitele na přeměnu exekuce zajišťovací v exekuci uhražovací, protože exekuční řád č. 79/1896 ř. zák. takové přeměny nezná, ale také exekuční soud na Slovensku odepřel pravoplatným usnesením povoliti tuto přeměnu jen proto, že podle práva platného na Slovensku procesní soud první stolice má naříditi uspokojovací exekuci na movitosti, které byly zabaveny exekucí zajišťovací, — není tu soudu místně příslušného pro rozhodnutí o návrhu vymáhajícího věřitele a jest příslušný soud určití podle § 28 j. n. č. 13.092.

Složení na soudě: podle § 19 adv. ř. viz advokát.

- — složil-li dlužník následkem soudní obstarávky povolené věřiteli jeho věřitele podle § 379 č. 3 ex. ř. dluh u soudu (tím způsobem, že z jeho vkladní knížky byla částka rovnající se dluhu vinkulována, tak, že směla býti vydána jen se svolením soudu), při čemž prohlásil, že tuto částku skládá, aby se sprostí svého ručení i proti svému věřiteli i proti věřiteli svého věřitele, — šlo v poměru proti věřiteli věřitele o složení

podle § 385, odstavec druhý a třetí, ex. ř. a v poměru proti věřiteli o složení podle § 1425 obč. zák.; účinek podle § 1425 obč. zák. mohl nastati teprve, až zanikla obstarávka jeho pohledávky; to se stalo již uplynutím doby, pro kterou prozatímní opatření bylo povoleno; tím nabytím věřitel dlužníka práva na vydání obstarávané částky a jeho pohledávka za dlužníkem uhasla, ovšem jen za předpokladu, že bude jemu nebo na jeho vrub částka ta vyplacena; dala-li si pak třetí osoba zabavití a přikázati nárok dlužníkovu věřitele na vydání vkladní knížky v příčině obstarávaného vkladu, avšak napotom svolila bezvýhradně k tomu, aby vinkulace vkladní knížky byla soudem zrušena, pozbyla ona třetí osoba práv z příkazního usnesení; byla-li pak částka složená u soudu dlužníku vydána k jeho volné dispozici, obživla původní pohledávka proti dlužníku, tato však nebyla pro onu třetí osobu zabavena a jí přikázána, není proto její nárok proti dlužníku na zaplacení této pohledávky odůvodněn č. 12.656.

- — § 1425 obč. zák.: o tom, zda byly splněny podmínky složení k soudu, nepřísluší rozhodovati nespornému soudci, nýbrž jest ponecháno účastníkům, zda se má otázka ta řešiti pořadem práva č. 12.871.
- — § 307 ex. ř.: při rozvrhu pohledávky, již stožil poddlužník podle § 307 ex. ř. u exekučního soudu, jest přihlížeti k pohledávce vymáhajícího věřitele i tehdy, když nebyla přihlášena k rozvrhu č. 12.837.

Služby vyšší viz obchodní pomocník.

Služební smlouva viz smlouva služební.

Služebnost: žaloba zápůrčí viz tamže.

- — vydržení viz tamže.
- — jen naturální vlastník může vykonávati obsah práva vlastnického, jak jest vymezen v §§ 354 a 362 obč. zák., a může také propůjčiti jinému právo užívání nebo požívání č. 13.091.
- osobní: služebnost bydlení zavazuje vlastníka věci jen k trpění, nikoliv i k pozitivnímu plnění; zejména mu neukládá zákon, by hájil práva osoby k služebnosti oprávněné proti zásahům třetích osob č. 12.430.
- — je-li v pozemkové knize vložena služebnost stezky a jízdy pro určitou osobu, aniž je v zápise uvedeno, že služebnost je vložena výslovně jen na čas života oprávněného, nemůže býti povolen výmaz služebnosti na základě úmrtního listu o úmrtí oprávněného č. 12.961.
- pozemková: tím, že nebyla pojata do usnesení o přikázání vypořádaného pozemku pachtýři do vlastnictví (podle zákona ze dne 27. května 1919, č. 318 sb. z. a n.), pokud se týče nebyla v něm nabyvateli půdy uložena, nezanikla vydržená služebnost, která nebyla předmětem řízení o přikázání č. 12.593.
- — jde o pozemkovou služebnost, sekal-li majitel hospodářství trávu na cizím pozemku pro svůj dobytek a jím ji zkrmoval; právo sekati na cizím pozemku trávu a bráti si ji pro svou hospodářskou potřebu, není služebností požívání č. 13.094.
- — nabytí: služebnosti otvírání oken nebylo nabyto tím, že nabyvatel služebního pozemku musel při jeho koupi věděti, že se okna sousedního domu otvírají na jeho pozemek, a že se z počátku proti tomu nebránil č. 12.649.
- — § 1500 obč. zák.: pouhá, třebaže zřejmá možnost jsoucnosti nějaké služebnosti nemusí po případě u nabyvatele nemovitosti (§ 1500 obč. zák.) budití podezření o jsoucnosti služebnosti; nabyvatel nemovitosti jest povinen k informaci, zda nemovitost jest stížena služebností, jen, když okolnosti svědčí skutečnému výkonu služebnosti č. 12.348.
- — cesty: trpí-li cesta jízdou automobilů, bývá-li rozježděna a stává-li se nesjízdnou, takže ji ani majitel cesty nemůže užívati, jde o nepřípustné rozšiřování služebnosti vozové cesty (§ 484 obč. zák.) č. 12.460.
- — ten, komu přísluší služebnost cesty a chůze přes dvůr cizí usedlosti, jest povinen, najde-li vrata, v místech průjezdu a průchodu po stranách dvoru zřízená, zavřena, vrata po výkonu svého služebního oprávnění za sebou zavřítí č. 13.100.

Slyšení účastníka viz nesporné řízení (§ 41 písm. g) zák. č. 100/1931 sb. z. a n.).

Směnka: ke směnečnému závazku obce v Čechách, podle něhož se obec zavázala jako příjemkyně směnky zaplatiti pohledávku ze zápůjčky, již uzavřela za souhlasu obecního zastupitelstva a za schválení okresního výboru a zemského výboru, se vyhledává, by se podpis stal po rozumu předpisu § 55 čes. obec. zřiz.; tento předpis platí nejen pro původní směnku, nýbrž i pro krycí směnku prolongační; osobní ručení členů obecního zastupitelstva, kteří podepsali směnku bez dodatku »jako členové obecního zastupitelstva«; záleží na tom, co si podpisatelé směnky, přičinujíc svůj podpis, myslili o funkci, v jaké směnku podpisují, nýbrž na tom, jak se jejich podpis jeví na venek č. 12.893.

směnečný zákon:

- § 3: stačí, byly-li nedostávající se náležitosti směnky doplněny po vydání směnečného platebního příkazu, stalo-li se tak nejpozději před vynesemím rozsudku prvé stolice v řízení o námitkách č. 12.897.
- č. 5: lhotejno, zda podpis vydatele byl umístěn pod podpisem příjemce a rukojmího směnky, či vedle nich, jen když se tak stalo pod kontextem směnky na její přední straně č. 12.897.
- č. 6: byla-li na místě určeném pro udání směnečnicka vytištěna jen slova: »Pharmacia X.« s udáním místa, šlo jen o pouhé označení závodu, nikoliv však o jméno nebo firmu osoby, jež měla platiti; výstavce byl proto oprávněn doplniti nedostatečný údaj směnečnicka vepsáním jména majitele lékárny č. 13.047.
- § 6: označení »krycí směnka« nepatří k podstatným náležitostem směnky; škrtnutí tohoto označení nelze pokládati za sfašování směnky, i kdyby se bylo stalo proti úmluvě stran č. 12.468.
- odst. (2): doplnění směnky rukojemskou doložkou není doplněním podstatnou náležitosti směnky podle § 6 (2) směn. zák.; jde o zfalšování směnky, stalo-li se dodatečně doplnění to bezprávně osobou neoprávněnou, nebo bez svolení rukojmího nebo proti úmluvě s ním č. 12.513.
- stačí, podepsal-li veřejný společník biankosměnku před vystoupením ze společnosti, třebaže směnka byla vyplněna až po jeho vystoupení ze společnosti č. 12.846.
- vyplnil-li indosatář směnku dnem vystavení a dnem splatnosti způsobem přičícím se úmluvě mezi příjemcem a výstavcem směnky, nemůže se dovolávat důvěry v obsah směnky podle § 6 odst. 2 směn. zák.; lhotejno, zda indosatář znal úmluvu mezi příjemcem a výstavcem směnky v době splatnosti směnky č. 12.868.
- vepsal-li vystavitel biankosměnky do směnky na místě určeném pro adresu do té doby nevyplněném jména těch, kdož se chtěly podle úmyslu známého vystavitele zavázati svými podpisy jen jako směneční rukojmí, šlo o bezprávné a protismělné doplnění podstatné náležitosti směnky, která v době podpisu směnky chyběla č. 13.056.
- § 10 a násl.: indosace z ochoty zakládá směnečný závazek právě tak, jako indosace z jiného důvodu č. 12.957.
- proti třetím osobám jest vnitřní úmluva mezi indosantem a indosatářem nerozhodná č. 12.957.
- okolnost, že šlo o indosaci k inkasu a nikoliv o pravou indosaci, jest bez významu, není-li tato povaha indosace zřejmá ze směnky č. 12.957.
- podpis majitele směnky, jímž potvrdil přijetí směnečné hodnoty zaplacené třetí osobou, není pouhým podpisem jména nebo firmy na rubu směnky zakládajícím nevyplněný rubepis č. 12.599.
- § 11: majitel směnky jest legitimován k žalobě, třebaž byl uveden jako blankoindosant č. 12.752.
- § 22: jako domiciliát může být udán kdokoliv, vyjímajíc směnečnicka u cizí směnky a výstavce u vlastní směnky, může jím být zejména i výstavce

- cizí směnky, remitent, indosant; jen, je-li udán směnečník cizí směnky nebo výstavce vlastní směnky jako domiciliát, jest sice směnka domicilována, ale s nevyplněným domicilem č. 12.307.
- domiciliát není ovšem směnečně zavázán, ani směnečně oprávněn, nýbrž jest jen akceptantovým plnomocníkem, jsa zmocněn k placení jako akceptantův orgán, a účelem jeho ustanovení jest, že akceptant se zpravidla postará o směnečnou úhradu u domiciliáta a nemá se od něho žádat, by měl sám směnečnou částku pohotově č. 12.307.
- § 32: majitel směnky jest legitimován k žalobě, třebaž byl uveden jako blankoindosant č. 12.752.
- § 35/1: předpisu směn. zák. nelze použiti, zaplatila-li směnku třetí osoba, jež nebyla směnečnou dlužnicí; jen, byla-li zaplacená směnka příjemcem pokud se týče domiciliátem, zaniká tím celá směnečná obligace č. 12.599.
- § 39/2: je-li výstavce (majitel směnky) ústřednou a osoba, udaná jako domiciliát, pobočkou téže firmy v jiném místě, není k zachování směnečných práv proti příjemci třeba protestu č. 13.053.
- § 40: doplnění směnky údajem směnečnicka jest přípustné i po protestu; doplnění podstatné náležitosti směnky po protestu není nepřipustné proto, že k zachování směnečného práva, byl i jen proti jedné z osob směnečně zavázaných, bylo třeba protestu č. 13.047.
- §§ 58, 59: neprohlásí-li čestný plátec, za koho chce platiti, pokládá se za to, že se zaplacení stalo pro čest výstavce směnky; výstavce jest počtěným a může býti žalován čestným plátcem č. 12.599.
- § 62: doložka rukojemská nemusí býti psána rukojmím vlastnoručně, stačí, byla-li psána i třetí osobou; vlastnoručním musí býti jen její podpis č. 12.513.
- prohlášení rukojemské není podstatnou částí směnky a není příjemce směnky oprávněn vytýkati nesprávnost rukojemského prohlášení č. 12.897.
- § 63: závazek směnečného rukojmího, ač jest obsahově týž jako závazek hlavního dlužníka, jest závazkem samostatným, vyvěrajícím z vlastního právního důvodu a přístupujícím kumulativně k principálnímu závazku č. 12.680.
- směnečný rukojmí nemůže uplatniti s úspěchem námitku z osoby toho, za koho se zaručil č. 12.680.
- sečkáni hlavnímu dlužníku nepůsobí ve prospěch jeho avalisty; totéž platí i při přiročí, poskytnutém hlavnímu dlužníku č. 12.680.
- § 79: doplnění směnky rukojemskou doložkou není doplněním podstatnou náležitosti směnky podle § 6 (2) směn. zák.; jde o zfalšování směnky, stalo-li se dodatečně doplnění to bezprávně osobou neoprávněnou, nebo bez svolení rukojmího nebo proti úmluvě s ním č. 12.513.
- § 87: směnečný dlužník může namítati směnečnému věřiteli, že indosace na něho byla neplatná podle § 55 vyrovnacího řádu ze dne 27. března 1931, č. 64 sb. z. a n. č. 12.419.
- námitka, že podpis na směnce byl podvodně vylákán, jest námitkou relativní, již nelze uplatňovati proti počtívému majiteli směnky č. 12.452.
- s hlediska § 87 směn. zák. jest rozhodné jen, zda žalobce věděl, nabýváje směnky, o námitkách dlužníka; nedbalost majitele při nabytí směnky, ba ani jeho hrubá nedbalost nestačí č. 12.845.
- žaluje-li tuzemec jako další indosatář tuzemského směnečného dlužníka, nemá porušení devisových předpisů remitentem a indosantem, jakož i dalším indosantem vliv na platnost směnečného oprávnění žalobce č. 12.957.
- ten, kdo nabyl bezelstně blankosměnky a podepsal ji jako výstavce, stal se originárním (směnečným) nabyvatelem směnky a jest chráněn proti námitkám z osoby předchůdce podle § 87 směn. zák. č. 13.124.
- § 89: jde o nárok ze zápůjčky, nikoliv ze směnečného obohacení, domáhá-li se zapůjčitel, když u směnky dané mu vypůjčitelem za účelem placení (nikoliv na místě placení) nastalo směnečné promlčení, zaplacení zápůjčky č. 12.436.

- při žalobě podle § 89 směn. zák. jde o samostatnou pohledávku ze samostatného právního důvodu oblihačního, při níž musí žalobce dokázati nejen, že šlo o směnečný nárok, a škodu, nýbrž musí dokázati i obohacení žalovaného na jeho úkor, kteréž záleží v rozdílu dvou hodnot, hodnoty toho, co žalovaný za směnku dostal, a hodnoty toho, co za ni dal č. s. 12.527.
- prospěch poskytnutý družstvu není obohacením jeho členů představenstva nebo předsedy č. s. 12.527.
- § 90: o padělání směnky v osobě směnečníka lze mluvíti jen tehdy, byla-li směnečná adresa již vyplněna a byla-li jsoucí tu již náležitost směnky proti-právně změněna, zejména i vepsáním jiného směnečníka, takže by pak v této příčině byl obsah směnky jiný než byl její původní pravý obsah č. s. 13.056.
- § 91: již ve směnečných námitkách jest uvést, že indosaci, jež se stala v cizině, jest posuzovati podle cizozemského práva č. s. 12.957.
- § 103: pod předpis spadá i podpis jednoho zástupce firmy, vyžaduje-li se ku platnosti jejího podpisu znamenání dvou zástupců č. s. 12.280.
- předpokladem závaznosti zmocněncovy podle § 103 směn. zák. jest, že směnečné prohlášení bylo vydáno proti třetí osobě (nabyvateli); k perfekci směnečného prohlášení a k plné účinnosti podpisu proti nabyvateli jest pak potřebí, by směnka podepsaná zmocněncem byla převedena do nabyvatele-ova vlastnictví; dal-li ten, kdo podepsal směnky za firmu, příkaz, by směnky byly vydány nabyvateli, a nepřesvědčil-li se, že nejsou opatřeny druhým firemním podpisem, jednal na svůj vrub č. s. 12.280.
- k závaznosti nepravého zmocněnce ze směnky se vyhledává, by podepsal jako zástupce scilicet oprávněný, tedy předstíraje samo oprávnění, t. j., aby se svým podpisem vydával za oprávněného zástupce č. s. 12.280.
- k závazku podle § 103 směn. zák. (§ 8 zákona o společenstvech) se vyžaduje, by majitel směnky neznal pravý stav věci a by tu bylo předstírání podpisatele o zastupitelském poměru a o případném zmocnění č. s. 12.332.

směnečné řízení:

- ve směnečném sporu jest uložiti žalobci náhradu útrat žalovanému ve lhůtě čtrnáctidenní, nikoliv ve lhůtě třídenní č. s. 13.113.
- při směnečných žalobách jest žalobní žádost, by byl vydán směnečný platební příkaz »určitým žalobním žádáním« ve smyslu §§ 226 a 78 c. ř. s. č. s. 12.874.
- ustanovení § 261/6 c. ř. s. lze použiti i v řízení směnečném; soud, jemuž byla věc postoupena, rozhoduje o tom, zda se ponechá v platnosti, či zda se zrušuje směnečný platební příkaz, vydaný soudem postupujícím č. s. 13.071.
- příkaz: nejde o změnu směnečného platebního příkazu, nýbrž jen o jeho přízpůsobení potvrzenému vyrovnání o jmění žalovaného, byl-li soudem ponechán v platnosti a žalovaný byl uznán povinným zaplatiti zažalovanou částku s příslušenstvím pod exekucí »v rámci vyrovnání« č. s. 12.304.
- není třeba, aby směnečný platební příkaz obsahoval doložku o tom, v jaké směnečnoprávní funkci je žalovaný směnečně zavázán, ani právní důvod; bylo-li v žalobě tvrzeno jednak, že se žalovaný zavázal k zaplacení směnky, jednak, že tak učinil jako rukojmí, při ústním jednání pak přednesl žalobce, že žalovaný svým podpisem podstoupil vskutku závazek jen jako směnečník a nikoliv jako směnečný rukojmí, nejde o změnu žaloby č. s. 12.798.
- lze vydati směnečný platební příkaz proti veřejným společnostem, kteří jimi byli v době, kdy byla směnka veřejnou obchodní společností podepsána, třebaže se směnečný dluh podle obsahu směnky stal splatným teprve po výstupu společníků ze společnosti č. s. 12.846.
- námitky: nestačí, že žalovaný poukázal v námitkách proti směnečnému platebnímu příkazu na svou žalobu, v níž vytýkal vady právního jednání, jež bylo základem směnečného závazku, a žádal, by se projednání směnečného sporu přerušilo až do skončení onoho sporu č. s. 12.561.

- k námitce, že jde o obchod splátkový, jest přihlídnouti v každém období sporu jen, byla-li učiněna v žalobě nebo v námitkách proti žalobě před ukončením řízení před třídenní lhůtě § 557 c. ř. s. č. s. 12.561.
- námitka vznesena ve třídenní lhůtě § 557 c. ř. s. č. s. 12.561.
- nebyla-li námitka, že směnka byla zaplacená, vznesena v písemných námitkách, nýbrž teprve při ústním jednání, nelze k ní přihlížeti; lhostejno, že námitka nemohla být uplatněna včas proto, že vznikla až za sporu; proti námitce nemohla být uplatněna včas proto, že vznikla až za sporu; proti případné exekuci lze se v tom směru brániti žalobou podle § 35 ex. ř. č. s. 12.681.
- již ve směnečných námitkách jest uvést, že indosaci, jež se stala v cizině, jest posuzovati podle cizozemského práva č. s. 12.957.
- exekuce: proti povolení exekuce na základě směnečného platebního příkazu lze uplatniti rekusem i závalu v doručení směnečného platebního příkazu č. s. 12.328.
- k zajištění nároku na vrácení směnek jím přijatých, nemůže se návrhvatel domáhati zákazu odpůrci podle § 382 č. s. 7 ex. ř., by sporné směnky nedal protestovati aniž zažalovati a by nepodnikl jiné kroky k zachování svých směnečných práv, ani, nemá-li odpůrce sporné směnky již ve svém držení, zákazu, by je nedal dále; osobu, označenou návrhvatel jako poddlužník, jež nabyla sporných směnek od odpůrce bezelstně a nikoliv bezúplatně, nelze nijak omeziti soudní obstavkou ve volném nakládání s nimi č. s. 12.677.
- pokud lze na základě smíru ve spojení se směnečným platebním příkazem vésti exekuci uhražovací pro směnečnou pohledávku, pokud se týče povolenou exekuci zajišťovací přeměnití v exekuci uhražovací č. s. 12.706.
- směnečný platební příkaz, jenž nebyl dlužníku řádně podle § 106 c. ř. s. doručen, nenabyl moci práva a nestal se exekucním titulem, třebaže se dlužník o obsahu příkazu dověděl jiným způsobem než řádným doručením; tento nedostatek předpokladu právní moci a vykonatelnosti směnečného platebního příkazu nebyl odčiněn ani tím, že se dlužník ani proti povolení exekuce nebránil rekusem, a má dlužník právo brániti se proti exekuci žalobou podle § 39 č. s. 5 ex. ř.; mohl-li se však brániti proti povolení exekuce rekusem a nečinil tak, nýbrž volil nákladnější cestu sporu, nelze uznati útraty sporu za účelné a potřebné k obhájení práva ve větším rozsahu, než kolik by si vyžádalo podání rekursu; podlehnuvšímu vymáhajícímu věřiteli nelze ovšem přiznati nárok na náhradu jeho útrat pro nedostatek podmínek § 45 c. ř. s. č. s. 13.111.
- Směnka krycí: označení »krycí směnka« nepatří k podstatným náležitostem směnky; škrtnutí tohoto označení nelze pokládati za zfalšování směnky, i kdyby se bylo stalo proti úmluvě stran č. s. 12.468.
- Smír soudní: určitost viz exekuce (§ 7 ex. ř.).
- nesprávný právní názor strany uzavírající soudní smír, třebaž byl vyvolán procesním soudcem, netýká se předmětu soudního smíru, nýbrž jen po-hnutek smíru č. s. 12.607.
- strana uzavřevší (do určité doby odvolatelný) soudní smír, nemůže namítati, že smír uzavřela a jej neodvolala z nespravedlivé a důvodné bázně, vyvolané projevem procesního soudce a odpůrcem, byla-li zastoupena advokátem č. s. 12.607.
- smír v řízení o námitkách proti směnečnému platebnímu příkazu a přeměna exekuce zajišťovací v exekuci uhražovací č. s. 12.706.
- Smlouva: forma viz tamže.
- nabídka viz tamže.
- nemožnost plnění viz tamže.
- neplatnost její viz tamže.
- omyl viz tamže.
- placení viz tamže.
- darovací viz dar.
- disoluční viz společnost.
- dopravní viz doprava železniční.

- **dvojstranná** (§ 23 konk. ř. z r. 1931): jest jí smlouva o poskytnutí zápůjčky č. 12.780.
- **individuální** viz smlouva kolektivní.
- **kolektivní**: vzdání se příslušnosti rozhodčího soudu, ujednaného v ní č. 12.273.
- výpomocný zaměstnanec s denním platem nepodléhá kolektivní smlouvě zaměstnanců nemocenských pojišťoven č. 12.364.
- individuální úmluva okresní nemocenské pojišťovny s jejím zaměstnancem o úpravě jeho služebních poměrů a požitků jest zásadně dovolená, třebaže se odchyluje ve prospěch zaměstnavatelky od kolektivní smlouvy č. 12.364.
- rozhodčí soud viz též tamže.
- **komisionářská** viz komisionář.
- **kupní**: depurační povinnost viz tamže.
- převzetí dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti viz dávka.
- výhrada vlastnictví viz tamže.
- není vyloučeno, by při koupi táž osoba nezastupovala obě smluvní strany; splní-li v této dvoustranné funkci náležitosti stanovené zákonem pro nabytí práva vlastnického, nabývá vlastnictví přímo zastoupený kupitel č. 13.130.
- smlouva o dodávce určitého zboží denně za předem ujednanou kupní cenu na řadu let, jest jedinou trhovou smlouvou s různými dodávacími lhůtami; dodavatelův nárok na zaplacení kupní ceny vznikl tu již ujednáním trhově smlouvy č. 12.346.
- tím, že ten, na něhož byly zaslány věci objednané třetí osobou na jeho adresu, s věcmi disponoval (vydal je třetí osobě), přijal reální nabídku vlastním jménem a musí fakturovanou cenu zaplatiti dodatel č. 12.685.
- **kupní cena**: povinnost k placení kupní ceny zboží (vody) nastává již odběrem zboží a není závislá na vystavení účtu; dodáním zboží počíná také běžeti promlčecí lhůta pro nárok na zaplacení kupní ceny č. 12.465.
- slevu z kupní ceny povolenou pro případ hotového placení nelze rozšiřovati na případ započtení č. 12.393.
- pokládal-li objednatel měnu kupní ceny uvedenou ve faktuře a tvořící podstatnou část smlouvy za omyl a učinil proti ní námitky, přece však nevyvodil z toho důsledky — ač dodavatel trval na této měně — a nedal zboží k dispozici, nýbrž je spotřeboval, — podrobil se dodatečně podmínce o měně č. 12.886.
- koupil-li hostinský hrací automat s tím, že trhová cena bude zaplacená »dle výběru« z automatu, aniž byla ujednána výše splátek nebo určitá doba splacení; kdy nastala splatnost trhově ceny č. 12.275.
- § 1052 obč. zák.: prodávatel jest oprávněn žalovati o zaplacení kupní ceny i bez zajištění plnění zboží, jakmile kupitel prohlásil, že zboží neohroženo v době, kdy smlouva se měla plnit, a není třeba, aby tento stav tu byl ještě v době podání žaloby nebo při ukončení jednání před soudem první stolice č. 13.129.
- § 1056 obč. zák.: bylo-li stanoveno výše nájemného přenecháno znalci, aniž byla určena lhůta, do které je měl znalec stanoviti, mohou strany odstoupiti od smlouvy, dokud nebyla výše nájemného znalcem stanovena č. 12.418.
- § 1062 obč. zák.: nedoplatek kupní ceny nepozbyl této své povahy tím, že prodávatel ho neobdržel, že byl knihovně zajištěn na prodaných nemovitostech a že se ho kupitel zavázal úrokovati č. 12.370.
- **místo plnění, nebezpečí dopravy**: z toho, že prodávatel vzal na sebe povinnost hraditi náklad na dopravu zboží do místa určení, nelze ještě souditi, že jest toto místo pro něho místem plnění č. 13.110.

- — pro otázku, zda šlo o obchod distanční, nerozhoduje, kde se stalo právnícké odezdání zboží, nýbrž rozhoduje, že bylo zboží podle ujednání spolupůsobením třetí osoby (drahy) odesláno prodávatelem kupiteli a taktó převedeno z moci prodávatele do moci kupitele; lhostejno, že doprava se dala na účet prodávatele č. 13.110.
- — odevzdav zboží dráze k dopravě, neodpovídá prodávatel kupiteli za to, že bylo zboží za dopravy zaměněno č. 13.110.
- — **čl. 354 obč. zák.**: odepřel-li kupitel spolupůsobiti ke splnění kupní smlouvy, jež bylo podmínkou splatnosti kupní ceny, neodvolav včas zboží nebo nesloživ včas záruční listinu, zmařil tím placení samo a byl v prodlení s placením; prodávatel může tu uplatňovati nárok na náhradu škody podle čl. 343 obč. zák. č. 12.574.
- — náhrady škody pro nesplnění smlouvy podle čl. 354 obč. zák. lze se domáhati jen, provedl-li prodávatel svépomocný prodej podle čl. 343 obč. zák. č. 13.126.
- **mandátní** viz smlouva zmocnitelská.
- **na oko**: ochrana bezelstného nabyvatele podle druhého odstavce § 916 obč. zák. vztahuje se i na případ nabytí exekucí, najmě i na případ, kde pohledávka, založená jen na oko, byla bezelstně třetí osobě exekučně přikázána č. 12.484.
- **nájemní a pachtovní**: byt domovní viz domovník.
- — ochrana nájemců viz tamže.
- — podnájemník viz tamže.
- — řízení ve věcech nájemních viz výpověď, vyklizení.
- — zájemné popsání svršků viz zástavní právo zákonné.
- — pokud pacht poživacího práva přesahující dobu trvání poživacího práva nezavdal příčinu k nesrovnalosti vůle stran, zůstává pachtovní poměr za trvání poživacího práva v platnosti č. 12.660.
- — právní povaha poměru majitele safesové schránky k bance č. 12.698.
- — pachtovní smlouvou, již obec propachtovala právo dobývatí z řeky písek a led s veškerými právy a v témž rozsahu, jak jí přísluší podle vodoprávního povolení jako majitelce náplavek, pozemků a cest, jež slouží k účelu těžení pisku a ledu, i s právem příjezdu po pozemcích k tomu potřebných, nenabyl pachtýř práva pozemků těch používati výhradně a jiné z téhož používání vylučovati č. 12.345.
- — spachtovaly-li nemovitost (hostinec) dvě osoby, aniž smlouveny podíly na pachtu, jsou jejich podíly na pachtovním společenství stejné a není oprávněn jeden společník bez souhlasu druhého vypověděti pachtovní smlouvu č. 12.337.
- — spoluvlastník může přenechati pachtovní smlouvou jinému spoluvlastníku užívání svého, třebaž jen ideálního, podílu na určitou dobu za určitou cenu č. 12.601.
- — dohodli-li se manželé, z nichž každý měl nárok na užívání ideální polovice domu, při zrušení manželského společenství, že se manželka z domu odstěhuje a přenechá své užívací právo k ideální polovici manželovi za určitou úplatu, jest na poměr mezi manžely použití nikoliv předpisů o smlouvě nájemní (§§ 1090 a násl. obč. zák.), nýbrž obdobně předpisů »o právech podílníků ve společné věci« a o právech a povinnostech co do užitků a břemen (§§ 839 a 840 obč. zák.) č. 13.005.
- — **užívání náj. věci**: nájemník není oprávněn dáti umístiti zapínací hodiny (za účelem odebrání levnějšího elektrického proudu) na zdi schodiště č. 12.710.
- — nájemník, jenž uzemnění radia připojil ke splachovací rouři záchodu, společného ještě pro jiné nájemníky, vybočil z rámce užívacího práva, propůjčeného mu jako nájemníku č. 13.120.
- — **vady náj. věci**: nájemník může žádati slevu nájemného a může od smlouvy ustoupiti, má-li najatý předmět vady, pro které ho nemůže řádně nebo vůbec používati, avšak nájemník není povinen tohoto práva

použití, nýbrž může trvati na smlouvě nájemní a žádati opravení najatého předmětu tak, aby ho mohl užívatí k účelu, pro nějž si jej najal; v takovém případě pronajímatel jest práv nájemníkovi ze škody, která mu vznikne z toho, že nemoohl najaté věci za trvání smlouvy užívatí, a to z důvodu nesplnění smlouvy; že mu škoda vznikla a v jaké výši, musí prokázati nájemník č.ís. 13.093.

pronajímatel ručí nájemci za škodu, kterou utrpěl tím, že v najatém bytě vznikl následkem nesprávné konstrukce stavby požár č.ís. 13.153.

§ 1098 obč. zák.: domáhá-li se manželka nepřipustností exekuce vyklizením, povolené proti manželu, ježto byt najala ona, nikoliv manžel, nelze nepřipustnost exekuce omeziti jen na ni s vyloučením příslušníků domácnosti, jejím právem bytu spoluužívajících, najmě jejího manžela č.ís. 12.302.

nájemné: bylo-li stanovení výše nájemného přenecháno znalci, aniž byla určena lhůta, do které je měl znalec stanovití, mohou strany odstoupiti od smlouvy, dokud nebyla výše nájemného znalcem stanovena č.ís. 12.418.

§ 1102 obč. zák.: náhrady škody, již utrpí nájemce při nájmu knihovně zapsaném, ale vydražitelem nepřevzatém tím, že musí ode dne příklepu vydražitelí, jenž ho ponechal v nájmu, platiti po druhé nájemné, jež zaplatil dlužníkovi předem, může se nájemce domáhati podle § 227 ex. ř. z nejvyššího podání jen, bylo-li zaplacení činze předem na více než jednu nájemní lhůtu z pozemkové knihy pátrno č.ís. 13.066.

k dosažení účinku podle § 1102 obč. zák. nestačí knihovní zajištění nájemního práva jako celku, nýbrž musí mimo to býti zaplacení činze předem v hlavní knize vyznačeno buď zvláštní poznámkou nebo zápisem zástavního práva pro pohledávku na vrácení nájemného č.ís. 13.066.

§ 1112 obč. zák.: nájemní poměr zaniká podle § 1112 obč. zák. nejen, když najatá věc zanikne fysicky, nýbrž i, když věc nelze vůbec užívatí k účelu, k němuž podle obecného hlediska by mohla sloužiti; tak jest tomu, bylo-li pravoplatným výměrem správního úřadu nařizeno pronajímateli, zrušiti obyvání půdních komor, ježto jsou s hlediska zdravotního a požárněpolicijního neobyvatelné podle § 75 stav. řádu pro Čechy; pronajímatel jest oprávněn domáhati se vyklizení místností tím okamžikem, kdy se výměr stavebního úřadu stal pravoplatným; lhůsta, že v žalobě bylo žádáno o vyklizení a odevzdání najatých místností v určitý den a že rozsudek prvního soudu byl vynesen před tímto dnem č.ís. 12.693.

zákony o ochraně nájemníků nebylo dotčeno rozvázání nájemního poměru pro zánik věci podle § 1112 obč. zák. č.ís. 12.693.

jistota: proti nároku na zaplacení činze nelze uplatňovati započtením nárok na vrácení jistoty, není-li dosud zjištěno, zda nájemce kromě dlužné činze má i jiné závazky č.ís. 12.458.

proti výpovědi o vrácení najatého předmětu nelze započtením uplatňovati nárok na vrácení jistoty č.ís. 12.458.

výpověď: spachtovaly-li nemovitost (hostinec) dvě osoby, aniž smlouveny podíly na pachtu, jsou jejich podíly na pachtovním společenství stejné a není oprávněn jeden společník bez souhlasu druhého vypověděti pachtovní smlouvu č.ís. 12.337.

přísluší-li několika nájemníkům podle povahy věci nedílné společné nájemní právo, nelze nájemní poměr zrušiti výpovědí jen proti jednomu z nich č.ís. 12.457.

§ 1118 obč. zák.: prohlásil-li pronajímatel, že smlouvu zrušuje, ježto nebylo zaplaceno nájemné, nemůže nájemce odčinití zrušení smlouvy tím, že pak uplatní vzájemné své pohledávky započtením na pohledávku nájemného č.ís. 12.423.

pokud součástí nájemného ve smyslu § 1118 obč. zák. jsou i čtvrtletní zálohy, jež měl nájemce platiti mimo nájemné na městské dávky, jakož i na jiné povinnosti ze smlouvy nájemní č.ís. 12.639.

§ 1120 obč. zák.: domáhá-li se pachtýř nemovitosti na propachtovatelí náhrady škody, ježto mu exekucním prodejem pachtovní nemovitosti bylo znemožněno dále jí užívatí, jest na něm, by tvrdil a prokázal, že exekucní prodej pachtovní nemovitosti byl zavinen propachtovatelem, jinak jest odkázán jen na případné odškodnění podle § 227 ex. ř. z nejvyššího podání č.ís. 12.578.

nájemní smlouva uzavřená na určitý čas proměňuje se zcizením nájemního předmětu a pokračováním v nájmu po zcizení v nájemní smlouvu na neurčitý čas s výpovědním právem oběma stranám stejnoměrně příslušejícím č.ís. 13.004.

i nájemník má právo po zcizení nájemního předmětu dáti řádnou výpověď nehledíc k tomu, zda bylo s dřívějším pronajímatelem smlouveno delší trvání nájemního poměru, leč by bylo dokázáno, že novou úpravou nájemní smlouvy nájemník souhlasil s tím, by na místě zcizitele vstoupil do smluvního poměru kupitel č.ís. 13.004.

spoluvlastníci, již nabyli jedné polovice domu trhovou smlouvou a jimž druhá polovice domu byla přiklepnuta v exekucní dražbě, nejsou oprávněni před vkladem svého práva vlastnického na druhou polovici domu do pozemkové knihy dáti nájemci z místnosti v tomto domě najatých výpověď, třebaže jednomu z nich byla povolena zatímni správa vydražené polovice domu, vadí-li výpovědi právní poměr mezi nájemcem a dřívějším vlastníkem domu č.ís. 13.062.

nakladatelská: jen pokud jde o povahu a obsah immaterielního práva původcova na integritu díla, lze přihlížeti k obdobným a příbuzným předpisům zákona ze dne 11. května 1923, č.ís. 106 sb. z. a n. o smlouvě nakladatelské č.ís. 12.606.

nejde o smlouvu nakladatelskou, bylo-li dílo přenecháno s právem, nikoliv se závazkem, je rozmnožiti a rozšířiti za účelem reklamy č.ís. 12.606.

o dílo: stavitel, jenž zavdal neodborným provedením stavby příčinu k tomu, že si stavebník přibral odborníka ke zjištění vad, jest práv stavebníku náhradou odměny odborníka č.ís. 12.791.

obec, která se podjala t. zv. stavební akce (výstavby kolonie rodinných domků ke zmírnění bytové nouze) a za tím účelem se usnesla umožniti zájemcům postavení vlastních domků poskytnutím úvěru se zárukou obce, opatřením levných stavebních míst a vypracováním vhodných projektů, nepřevzala tím o sobě závazek zaplatiti stavitelům náklad a odměnu za domky postavené v rámci této akce č.ís. 12.396.

pokud jde o ni: jde o smlouvu o dílo, nikoliv o smlouvu služební, ujednal-li vůdce skupiny žonglérů s majitelem zábavního tanečního podniku smlouvu, podle níž měl vůdce se svou skupinou po určitou dobu vykonávati v podniku žonglérské produkce za denní úplatu pro celou skupinu č.ís. 12.342.

smlouva, i když dodavatel měl dodatí k provedení díla potřebný materiál, jest smlouvou o dílo, šlo-li o dodání hmotné věci určité jakosti jako výsledek určité činnosti dodavatele č.ís. 12.627.

jde o ni, domáhá-li se na žalovaném odměny za práce, které pro žalovaného obstaral ve věcech finančních, ten, kdo pro své znalosti finančního práva měl obstarávati žalovanému záležitosti z oboru berního, pokud se týče vůbec finančního zákonodárství, pokud spadaly do kompetence berních úřadů č.ís. 13.159.

odměna: okolnosti rozhodné pro stanovení výše odměny za vypracování projektu městské kanalisace č.ís. 12.390.

§ 1167 obč. zák.: objednatel může odstoupiti od díla, i když vady jsou odstranitelné; není v tom časově obmezen a může tak učiniti i tehdy, když oprava, pro kterou se rozhodl, byla provedena, ale dílo přes to zůstalo vadným a neupotřebitelným; za řádnou opravu díla ručí tu zhotovitel týmh způsobem, jako při původním provedení; nezáleží na tom, zda vadné dílo (šaty) jest objektivně upotřebitelné pokud se týče.

- zda má nějakou cenu i s vadami, rozhodným jest, zda jest upotřebitelné pro objednatele č. 12.262.
- pokud nešlo o smlouvenou opravu díla ve smyslu § 1167, druhé věty, obč. zák., nýbrž o předběžnou zkoušku díla a o poskytnutí dodatné lhůty ke splnění smlouvy dodáním bezvadného díla; mělo-li dílo i pak nepodstatné vady, mohl objednatel žádati buď opravu díla v přiměřené lhůtě nebo přiměřenou slevu z platu, nebyl však oprávněn od smlouvy odstoupiti č. 12.310.
- nepodstatné vady díla nestaly se podstatnými tím, že se jich oprava nezdařila č. 12.310.
- nežádal-li objednatel opravu díla, nýbrž je prostě nepřijal, nemá příčiny ke stížnosti, když mu nižší soudy přes to přiznaly přiměřenou slevu z platu č. 12.310.
- přijal-li objednatel dílo třeba nehotové a vadné jako smluvní plnění, nemůže již namítati nesplnění smlouvy a z toho dovozovati nedospělost odměny; má na dále jen právo ze správy podle §§ 1167, 922 až 933 obč. zák., totiž má na výběr zrušení smlouvy, slevu neb opravu; rozhodne-li se pro zrušení, může úplatu odepříti vůbec a, rozhodne-li se pro opravu, může ji odepříti až do jejího provedení podle § 1052 obč. zák. č. 12.390.
- § 1168 obč. zák.: okolnost, zabránivší provedení díla, jež se přihodila na straně objednatele (§ 1168 obč. zák.), nelze spatřovati v tom, že objednatel sdělil podnikateli (cizozemci), že žádal o pracovní povolení podle zákona ze dne 13. března 1928, č. 39 sb. z. a n., ale že je neobdržel č. 12.342.
- dodavatel nemůže na objednateli, jehož vinou nemohl dílo provést, požadovati více než »očekávaný zisk«, ježto by se vyšším nárokem obohacoval na útraty objednatele č. 12.627.
- § 1170 obč. zák.: zasláním účtu není podmíněna splatnost odměny za dílo, nýbrž rozhodnou skutečností jest jen skončení, pokud se týče odezdání díla č. 12.390.
- přijal-li objednatel dílo třeba nehotové nebo vadné bez výhrady jako splnění smluvní povinnosti k dodání díla, nemůže již poukazem na § 1170 obč. zák. odepříti úplatu, nýbrž je na něm, aby i se své strany smlouvu splnil, a může se domáhati jen dodatečného dodání toho, co na dohotovení díla ještě schází, pokud se týče může uplatňovati jen svůj nárok ze správy podle § 1167 obč. zák. a z toho důvodu požadovati po případě snížení úplaty; zda podle vůle stran dílo by i nikoli úplně hotové nebo vadami stížené jest považovati za dílo převzaté jako plnění smluvní, posouditi jest podle okolností případu č. 12.545.
- o rozsudím viz rozhodčí soud.
- o zápůjčce viz zápůjčka.
- odstupní: byla-li odstupní smlouva uzavřena pod odkládací podmínkou, že nastupitelé uzavřou spolu co nejdříve sňatek, jest podmínka zmařena a nastalo zrušení odstupní smlouvy již tím, že jeden z nastupitelů prohlásil krátce po uzavření smlouvy k právnímu zástupci odstupitele, že sňatek neuzavře a že usedlost nepřevzme; na tom nic nemění, že nastupitelé pak přece jen sňatek uzavřeli č. 12.406.
- pojišťovací viz pojištění smluvní.
- příkazní viz smlouva zmocnitelská.
- rukojemská viz rukojemství.
- služební: doba pracovní osmihodinová viz tamže.
- kolektivní smlouva viz smlouva kolektivní.
- obchodní pomocník viz tamže.
- úředníci statkoví viz tamže.
- živnostenský pracovní poměr viz živnostenské právo.

- — pozůstali po redaktoru nemohou se domáhati na jeho zaměstnavateli náhrady škody proto, že smluvní podmínkou redaktorova služebního poměru bylo, by redaktor nebyl příslušníkem stavovské organizace, následkem čehož prý vzhledem k § 124 zákona ze dne 21. února 1929, č. 26 sb. z. a n., nebyly jim vyměřeny zvýšené zaopatřovací požitky č. 13.000.
- — pokud jde o ni: jde o smlouvu o dílo, nikoliv o smlouvu služební, ujednal-li vůdce skupiny žonglérů s majitelem zábavního tanečního podniku smlouvu, podle níž měl vůdce se svou skupinou po určitou dobu vykonávati v podniku žongléřské produkce za denní úplatu pro celou skupinu č. 12.342.
- — smlouva o udělení a převzetí zastoupení obce při provozování kinematografické licence jest smlouvou zmocnitelskou, nikoliv služební; nároku ze smlouvy té nelze uplatňovati na pracovním soudě č. 12.750.
- — pokud šlo o poměr služební, nikoliv společenský, třebaže zaměstnanec nedostával plat v určité výši, nýbrž odměnu upravenou podle rozsahu prací jím samým v podniku zaměstnavatelově vykonaných č. 12.894.
- — nejde o slib darovací, nýbrž o slib tvořící součást námezdní smlouvy, slíbila-li zaměstnavatelka zaměstnankyni, zůstane-li ve službě, při provdání krávu, zařízení s peřinami a, že jí vystrojí svatbu č. 12.922.
- — pokud jest provisního zástupce považovati nikoliv za zaměstnance určité firmy, nýbrž za samostatného obchodníka č. 13.156.
- — definitivní ustanovení soukromého zaměstnance není ustanovení s vyloučením výpovědi, na doživotí č. 12.359.
- — mzda: je-li desítiprocentní přírážka k účtu částí účtu, jež zaplatil host hostinskému, po případě číšníkovi jako jeho zřízcenci a přísluší-li její případně rozdělení mezi číšníky hostinskému, jest k přírážce přihlížeti jako k části mzdy č. 12.355.
- — nemá-li zaměstnankyně, provdávši se již, zájmu na tom, by jí bylo plněno in natura, jest oprávněno její žádání peněžitého plnění místo vystrojení svatební hostiny a slibu zařízení s peřinami č. 12.922.
- — § 1154 b) obč. zák.: poskytování úplaty podle § 1154 b) obč. zák. nelze považovati za prodloužení služebního poměru, jehož skončením počíná propadná lhůta podle § 1162 d) obč. zák. č. 12.754.
- — § 1158 obč. zák.: v tom, že dlužník nepřišel po krátký čas do práce, nelze ještě spatřovati zrušení služebního poměru neurčitého trvání a důsledkem toho nelze v nastoupení práce u téhož zaměstnavatele za týchž podmínek shledávati ujednání nového služebního poměru č. 12.943.
- — § 1162 obč. zák.: důvody propuštění v § 82 živn. ř. nejsou uvedeny výčetmo č. 12.921.
- — důvody § 27 č. 2 a 4 zák. o obch. pom., i pokud se nekryjí s ustanoveními § 82 b) a f) živn. ř., stačí pro svou závažnost k okamžitému propuštění i podle živnostenského řádu č. 12.921.
- — z nezdraru jediné práce vykonané po delším zaměstnání zaměstnance v zaměstnavatelově podniku nelze souditi na neschopnost zaměstnance, opravňující zaměstnavatele k okamžitému rozvázání služební smlouvy bez výpovědi č. 12.921.
- — i podle živnostenského řádu se vyžaduje k okamžitému propuštění pro neuposlechnutí příkazů zaměstnavatelových, by neuposlechnutí bylo trvalé, leč že by šlo o takový ojedinělý případ, který by již sám o sobě nasvědčoval tomu, že zaměstnanec nemíní konati ujednané práce č. 12.921.
- — trvalé zanedbávání převzatých povinností zaměstnancem (§ 27 č. 4 zák. o obch. pom., § 82 f) živn. ř.) musí se jeviti ve vůli zaměstnance nekonati ujednané práce, nikoliv však v pouhé liknavosti a pohodlnosti, kterou by snad bylo lze odstraniti náležitým napomenutím č. 12.921.
- — jest důvodem k okamžitému propuštění zaměstnance, vytkl-li zaměst-

- navateli bezdůvodně, že zapisoval do knihy peníze, které do pokladny neodvedl č. 13.138.
- k pojmu závazné, pokud se týče hrubé, urážky na cti jako důvodu k předčasnému propuštění zaměstnance se nevyžaduje, aby urážka byla trestná podle trestního zákona č. 13.138.
- § 1162 d) obč. zák.: ustanovení se nevztahuje na případy, kde byl služební poměr zrušen výpovědí č. 12.359.
- pod šestiměsíční propadnou lhůtu § 1162 d) obč. zák. (§ 33 zákona ze dne 13. ledna 1914, č. 9 ř. zák.) nespádají nedoplatky služebních požitků z doby trvání služebního poměru č. 12.804.
- **společenstevní, společenská viz společenstvo, společnost.**
- **sprostředkovatelská:** nebyl-li zmocnitel povinen uznati objednávku učiněnou jeho zástupcem pod jinými podmínkami, než které byly stanoveny v zastupitelském ujednání, uznal-li však přes to tuto objednávku, třebaže pod poněkud jinými podmínkami, než byly ujednány jeho zástupcem, jest povinen zaplatiti zástupci ujednanou provisi č. 12.417.
- bylo-li ujednáno mezi pojišťovnou a pojišťovacím agentem, že provisi odměny náleží pojišťovacímu agentu jen potud, pokud příslušné pojistky jsou v platnosti a pokud trvá provisi poměr mezi pojišťovnou a pojišťovacím agentem, příslušel pojišťovacímu agentu nárok na provisi z pojišťovacích smluv jím sprostředkovaných, jakmile se smlouvy ty staly perfektní, byl-li ještě v té době v provisi poměru s pojišťovnou, ovšem pod rozvazovací výminkou, že smlouva pojišťovací nebude pojišťovnou pro nezaplacení první premie zrušena; podati důkaz o tom, že provisi nárok pro nezaplacení premie v prvním roce zanikl, jest věcí žalované pojišťovny č. 12.820.
- **svatební:** věno viz tamže.
- **trhová viz smlouva kupní.**
- **ve prospěch třetího:** zaručil-li se obhájce při přelčení před trestním soudem, že sám uspokojí pohledávku, kterou má poškozený za obžalovaným, a složil-li obžalovaný k rukám obhájce peníze na úhradu škody, zavázal se obhájce obžalovanému, že bude peníze, které obžalovaný složil k jeho rukám, plniti poškozenému; obžalovaný mohl na obhájci žádati, by bylo plněno poškozenému, a poškozený mohl požadovati od obhájce plnění, k němuž se tento zavázal, aniž se mohl obhájce dovoláti toho, že obžalovaný měl za poškozeným vzájemnou pohledávku č. 12.287.
- z prohlášení vlastníka potoka při jednání o jeho úpravě, že provede regulaci potoka, nenabyl práva na provedení regulace, kdo při tomto prohlášení vlastníka potoka nebyl smluvní stranou č. 12.492.
- z podmíněk, jež ujednala obec při prodeji svého pozemku s kupitelem v zájmu veřejnosti o zastavení pozemku, nemůže odvozovati proti kupiteli soukromoprávní nárok soused kupitelův č. 12.937.
- **záruční:** výpověď její č. 12.970.
- **zařadovací viz doprava železniční mezinárodní.**
- **zmocnitelská:** plná moc presumptivní (čl. 47 obč. zák.) viz tamže.
- smlouva o udělení a převzetí zastoupení obce při provozování kinematografické licence č. 12.750.
- byly-li prodané věci odevzdány tomu, kdo je koupil v tajné plné moci pro jiného, nabyl k nim vlastnického práva zmocněnec, nikoliv zmocnitel; k nabytí vlastnictví zmocnitelem jest zapotřebí, by zmocněnec mu věci odevzdal (§§ 426, 427, 428 obč. zák.) č. 12.256.
- výkonem poznámky pro zamýšlené zadlužení byl zmocněncův zákrok na základě udělené mu plné moci ukončen; ve svolení zmocněnce ke vtělení zástavního práva pro poskytnutou zápůjčku na nemovitostech zmocnitelových je spatřovati samostatný nový zákrok č. 12.321.
- ten, kdo jednal jen jako zmocněnec dlužníka z příkazu jeho anebo z příkazu dlužníkovy prokuristy, nemůže se dopustiti přečinu podle

§ 486 č. 2 tr. zák. ani jako pachatel, ani jako spoluvinník podle § 5 tr. zák. č. 12.667.

- zásady § 1016 obč. zák. jest použití i při jednání bez příkazu; i zmocnění, k němuž se jinak vyžaduje zvláštní plná moc (§ 1008 obč. zák.) může se státi ve způsobě dodatečného schválení podle § 1016 obč. zák. č. 12.779.
- plná moc, třebaže opravňuje zmocněnce »za zmocnitele a za jeho dědice ve všech právních i politických věcech před soudy civilními i trestními, úřady politickými i jinými«, a třebaže v ní udělena jest i procesní plná moc ve smyslu § 31 c. ř. s., zaniká úmrtím zmocnitelovým, nejde-li o skoncování nějaké věci po smrti zmocnitelově, a nejde-li ani o spor, nýbrž o věc knihovní, pro kterou platí předpisy řízení nesporného č. 12.777.
- předpisu § 1016 obč. zák. nelze použítí, nebylo-li jednáno v zastoupení jiného, nýbrž vlastním jménem č. 12.971.
- při nabytí věci zástupcem jest třeba, by zmocněnec, jenž kupuje věc pro zmocnitele, dal prokazatelným způsobem najevo, že ji nekupuje pro sebe, nýbrž pro zmocnitele č. 13.054.
- nejde-li o exekuci komisionářova věřitele na pohledávku komisionáře za zboží třetí osobě prodané, nýbrž, je-li předmětem exekuce hotovost komisionářem za zboží stržená a jím již přijatá, jež jest v době výkonu exekuce ještě v jeho moci, nemá komitent právo činiti exekuci nepřipustnou, ledaže by komisionář prodáv odevzdané zboží a přijav za ně peníze, jednal v mezích zjevné plné moci za komitenta č. 13.089.
- předpis § 1018 obč. zák. neplatí při nezpůsobilosti zmocněnce k právnímu jednání č. 13.105.
- není vyloučeno, by při koupi též osoba nezastupovala obě smluvní strany; splní-li v této dvoustranné funkci náležitosti stanovené zákonem pro nabytí práva vlastnického, nabývá vlastnictví přímo zastoupený kupitel č. 13.130.
- Smluvčí soud viz honitba.**
- Sníh:** stačí, bylo-li výstražné znamení před sesutím sněhu umístěno na chodníku, nikoliv i v jízdni dráze; ručení podle § 1318 obč. zák. není ručením za výsledek, nýbrž ručením za zavinění, třebaže třetí osoby; předpisu § 1318 obč. zák. nelze použítí, jde-li o sesutí zmrzlého sněhu se střechy č. 12.590.
- Snížení výživného viz výživné.**
- Sociální pojištění viz pojištění sociální.**
- Solidárnost závazku:** dělitelný dluh viz též tamže.
- společný pacht viz společenství statků.
- rozdíl mezi dluhem korreálním a solidárním č. 12.333.
- bylo-li v rozepři několika žalobů proti několika žalovaným uloženo solidární plnění útrat žalobcům, aniž však bylo vysloveno, že každý ze žalovaných může na nich žádati náhradu celých útrat, mají žalobci nahraditi jednotlivým žalovaným jen část procesních útrat, podle počtu žalovaných na ně připadající č. 12.619.
- je-li k vrácení útrat trestního řízení povinnu několik obžalovaných, jde o dělitelný dluh a obžalobce (jeho zákonný zástupce) nemůže se domáhati zaplacení jeho na každém z obžalovaných solidárně, nýbrž jen rovným dílem č. 12.785.
- byl-li rozsudek prvního soudu odsuzující dva žalované k solidárnímu zaplacení, napaden jedním z nich jen potud, pokud byl odsouzen k solidárnímu zaplacení, nabyl rozsudek prvního soudu, pokud tento žalovaný má zaplatiti polovici přisouzené částky, právní moci a lze pro tuto částku proti němu povolití exekuci ještě před právoplatným vyřízením jeho odvolání č. 12.838.
- Soud dovolací, odvolací viz dovolání, odvolání.**
- **exekuční viz exekuce.**

- opatrovnícký, poručenský viz opatrovnícký, poručenský soud.
- pracovní viz pracovní soudy.
- rejstříkový viz rejstříkový soud.
- rekursní viz stížnost.
- rozhodčí viz rozhodčí soud.
- smluvčí viz honitba.
- trestní viz rozsudek trestní.
- Soudce: syndikátní ručení viz tamže.
- laik viz příslušnost (§§ 61, 62 j. n.).
- Soudní prázdniny viz prázdniny soudní.
- smír viz smír soudní.
- úředník: syndikátní ručení viz tamže.
- Soukromý účastník: připojení se zůstavitele jako soukromého účastníka k trestnímu řízení, byl-li nárok na bolestné číselně určen, rovná se podání žaloby č. 12.372.
- — prohlášením: »své soukromoprávní nároky jako otec usmrceného budu uplatňovati u hlavního přelíčení« nelze pokládati za připojení se k trestnímu řízení s právními účinky přetržení promlčecí lhůty č. 12.603.
- zaměstnanec viz zaměstnanec soukromý.
- Soupis pohledávek: podle čl. 49 státní smlouvy mezi republikou Československou a republikou Rakouskou, uveřejněné ve sbírce zákonů a nařízení pod č. 60 z r. 1926 nelze započítati do promlčecí doby mezičasí od podání soupisové přihlášky podle vládního nařízení č. 265/1923 sb. z. a n. až do jejího vyřízení soupisovým úřadem, třebaže jim bylo rozhodnuto, že přihlášená pohledávka nepodléhá soupisu č. 12.608.
- — počítání tříleté promlčecí lhůty podle § 1486 obč. zák. (podle zákona č. 47/1925 sb. z. a n.), když doba, po kterou nemohl býti závazek uplatňován do zjištění soupisové povinnosti, nemůže býti do promlčecí lhůty započtena č. 12.608.
- — bylo-li v roce 1923 placeno na závazky podléhající soupisu, které k soupisu přihlášeny nebyly, nebyl placen nedluh a nemá místa kon-
dínce ve smyslu § 1431 obč. zák. č. 13.088.
- — plátce nemůže ani ze záповědi placení a právních jednání stanovené v § 6 odst. 3 zákona č. 207/22 a v § 9 nařízení č. 265/22 dovozovat nárok na vrácení toho, co platil č. 13.088.
- — ustanoveními třetího dodatečného zápisu (č. 117/29) o zániku pokud se týče o poměrném uspokojení pohledávek a závazků, které soupisu podléhaly a u žádného z obou míst přihlášeny nebyly, nebyly dotčeny platy zatím již konané č. 13.088.
- pozůstalosti viz inventář pozůstalostní.
- Soustředovací zásada viz žaloba podle § 35 ex. ř.
- Soutěž nekalá (zák. č. 111/1927 sb. z. a n.): otázku nekalé soutěže nelze řešiti v rejstříkovém řízení č. 12.499.
- § 1 zák.: poskytování premií ve formě různého zboží proti odvedení určitého počtu odběrných kuponů bez započítání do prodejní ceny nepřičít se dobrým mravům soutěže; lhotejno, že premie jsou poskytovány ve zboží, s nímž prodávatel neobchoduje č. 12.277.
- — ne každý dodatek, jenž by byl nepřipustným s hlediska předpisů o firmách, jest již proto v rozporu s dobrými mravy soutěže ve smyslu § 1 zákona č. 12.308.
- — přičít se dobrým mravům soutěže, slibuje-li obchodník zákazníkům náhradu cestovních výloh (do Prahy), nakoupil-li v jeho závodě za určitou cenu č. 12.334.
- — zda jest jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže, jest otázkou právní, již náleží řešiti výhradně soudu, při čemž jest mu přihlížeti i k tomu, jak se na jednání pohlíží mezi soutěžiteli, co o něm soudí veřejnoprávní korporace, které mají podle svého určení dbáti společných oprávněných zájmů soutěžitelů, a jaké důvody uvádějí pro svůj názor č. 12.334.

- — jednání oferentovo, jenž dodatečně, po skončení lhůty k podání ofert, slevil z cen požadovaných v původní ofertě, nelze za všech okolností považovati za jednání přičítící se dobrým mravům soutěže a za neslučitelné s požadavkem solidarity č. 12.336.
- — měřítko pro posuzování, co se srovnává s dobrými mravy vůbec a s dobrými mravy soutěže; solidarita soutěžitelská nesmí sahati tak daleko, aby znemožňovala ochranu spotřebitelů a volnost soutěže č. 12.336.
- — předpokladem žalobního nároku podle § 1 zákona jsou dvě samostatné náležitosti: jednání v hospodářském styku: 1. které je v rozporu s dobrými mravy a 2. které je způsobitelné poškoditi soutěžitele; v onom směru jest rozlišovati mezi dobrými mravy vůbec a mezi dobrými mravy soutěže č. 12.336.
- — přidávání knih ke zboží (střížnímu), zaslanému zákazníkům, nelze považovati za jednání přičítící se dobrým mravům soutěže, je-li prodáváno jen dobré a hodnotné zboží a prodávatel se spokojuje s normálním ziskem (jeho zisk jest menší o cenu přídatku); jest však jednáním, přičítícím se dobrým mravům, lákal-li prodávatel na úkor svých soutěžitelů kupitele přídatkem knih ke zboží méněhodnotného za ceny, jež neodpovídají jeho kvalitě a v nichž dochází i on náhrady za přidané, lacině nakoupené knihy č. 12.400.
- — činy zakázané zvláštními zákazy zákona o nekalé soutěži mohou se přičítati i všeobecné normě § 1 č. 12.508.
- — není závady, by výrobce (pekař) nevyrobil pro určitého spotřebitele na jeho objednávku zboží lepší nebo horší jakosti než přichází obvykle do oběhu, jen když neporušil poměr mezi jakostí a cenou, který je určen zvláštními předpisy pro normální provoz a váže všechny soutěžitele č. 13.073.
- § 2 zák.: označení podniku jako »H-ovo studentské knihkupectví« není závadné s hlediska § 2 zákona č. 12.308.
- — údaje o tom, že zboží jest patentováno, mohou vzbuditi klamnou představu, že jest patentováno v Československu, zvláště, není-li doloženo, kde jest patentováno a že není patentováno v Československu; v takovém případě jest lhotejno, že zboží jest patentováno v cizozemsku (v Německu) č. 12.735.
- — pro rozpor s dobrými mravy soutěže a pro klamavost jednání stačí náležitosti objektivní, nevyžaduje se, by tu byly i náležitosti subjektivní, vědomí nesprávnosti a úmysl oklamati; stačí, že počiny jsou jen objektivně závadné a jen, pokud jde o náhradu škody, přichází v úvahu i subjektivní stránka č. 12.735.
- — odst. (2): má-li podnikatel zapsanou ochrannou známku, nelze spatřovati nic závadného v tom, že na ni neupozorňuje spotřebitele č. 12.814.
- § 4 zák.: kdo se dostal do rozporu s § 4 zákona (užívaje značky »Jeschken-käse«, ač sýr byl vyráběn v jiné krajině), nemá nárok na ochranu ani podle § 11, ani podle § 1 zákona č. 12.299.
- § 10 zák.: na zdržení lze žalovati, aniž třeba průkazu nebezpečí, že čin bude opakován č. 12.508.
- — údajem ve smyslu § 10 zákona jsou skutková tvrzení v letáčích konsumního spolku, jimiž jsou soukromí obchodníci podezříváni a obviňováni z určitých nemravných a trestných jednání č. 12.638.
- § 11 zák.: odst. (1): záměna nemůže povstati, nespokojí-li se zákazník, žádající výrobek určité firmy, s pozorováním velikosti, tvaru a barvy sáčku a tisku, nýbrž všimne si právě obrazu, které se však patrně a markantně liší č. 12.392.

- otázka, zda v zákaznickém styku může nastat záměna, jest otázkou skutkovou potud, pokud soud zjišťuje, zda k záměně docházelo nebo podle zkušeností znalecké k ní dojíti může; právní otázkou při tom však jest, jakého stupně opatrnosti zákaznické se vyžaduje pro to, aby záměna byla možná nebo vyloučená č. is. 12.392.
- o d. st. (3): zda v zákaznických kruzích platí způsob obalů firmy pro firmu za příznačný, jest skutkovým zjištěním; o právní otázku šlo by jen, kdyby byl sporný pojem příznačnosti č. is. 12.392.
- § 15 zák. o d. st. (3): při posuzování, zda jde o totéž jednání nekalé soutěže, jest přihlížeti k okolnostem případu, aby bylo lze posouditi, zda jest rušivé jednání jednotným aktem č. is. 12.950.
- nová žaloba zdržovací (odstraňovací) nemá praktického významu, má-li i nově jednání býti postiženo obecným zákazem zdržovacím, o něž se žádá v původní žalobě č. is. 12.950.
- pokud jde o totéž jednání nekalé soutěže, domáháno-li se v prvé žalobě zdržení se užívání letáku a jeho rozšiřování tím způsobem, aby ho žalovaný nepřikládal k deníku, v druhé žalobě pak zdržení se užívání téhož letáku a rozšiřování jeho rozdáváním na veletrhu a v obchodních místnostech s tím, aby žalovanému bylo uloženo veškeré výtisky letáku z obchodních místností, včetně stánku na veletrhu, zákazníkům přístupných, odstraniti č. is. 12.950.
- § 16 zák.: informátor jest odpověden za pravdivost informace, kterou podal na požádání za úplatu za účelem soutěže, jsou-li učiněné údaje způsobily poškoditi podnik soutěžitele; nevyhledává se, by škoda skutečně nastala, ani, že v konkrétním případě mohla nastati; nepřiči se dobrým mravům, objednal-li si podnik sám prostřednictvím jiného informací o sobě; zásadně jest i u takto zjednaných informací přiznati nárok na odškodné za utrpění příkoří a jiné osobní újmy; pokud nelze míti za to, že podnik utrpěl informací příkoří č. is. 12.403.
- jde o příkoří ve smyslu § 16 zák., podkládalo-li se žalobci ve vývších, třebas i nepřímou, jednání trestně, podvodně a úmyslně klamání obecnstva č. is. 12.508.
- soudu není zabráněno, určití výši náhrady, třebas žalovaný nenamítal nic proti její výši, popřev vůbec nárok na náhradu za příkoří č. is. 12.508.
- náhrada za příkoří má býti jen vyvážením immaterielních újem, nikoliv náhradou materiellní škody č. is. 12.508.
- o d. st. (4): zásadně jest i u nesprávných a škodlivých informací za úplaty přiznati nárok na odškodné za utrpění příkoří a jiné osobní újmy; pokud nelze míti za to, že podnik utrpěl informací příkoří č. is. 12.403.
- § 17 zák.: nezáleží na tom, zda osobou jednající byl zaměstnanec podnikatele, aniž na tom, zda se rozšiřování stalo s jeho vědomím, či proti jeho vůli, stačí, že byl závadný čin vykonán v provozování podniku č. is. 13.116.
- § 18 zák.: i v civilních věcech tam, kde byla s konečnou platností vyřízena otázka hlavní, rozhoduje o podružné otázce uveřejnění rozsudku a rozsahu důvodů vrchní soud jako soud odvolací s konečnou platností č. is. 12.638.
- § 24 zák.: nelze uplatňovati zdržovací nárok ani v případech, v nichž se lze důvodně pro budoucnost obávati nového porušení práva a nového poškození č. is. 13.070.
- § 44 zák.: poskytování premií ve formě různého zboží proti odvedení určitého počtu odběrných kuponů bez započítání do prodejní ceny nepřiči se dobrým mravům soutěže; lhotejno, že premie jsou poskytovány ve zboží, s nímž prodatel neobchoduje č. is. 12.277.
- § 46 zák.: obchodní zástupce (jednatele), kteří nejsou ve službách určitého živnostníka, jest považovati za samostatné obchodníky a tudíž za podnikatele a soutěžitele č. is. 12.404.

- svépomocný hospodářský spolek (svépomocné společenstvo, konsumní spolek) jest soutěžitelem ve smyslu § 46 zákona v poměru proti soukromým obchodníkům z téhož nebo z podobného oboru hospodářského č. is. 12.638.
- prozatímní opatření: návrhu na povolení prozatímního opatření k zajištění zdržovacího nároku (podle zákona proti nekalé soutěži) nelze vyhověti, není-li v návrhu ani tvrzeno, že prozatímního opatření jest třeba, by byla odvrácena hrozící nenahraditelná škoda č. is. 12.879.
- předpoklady pro povolení prozatímního opatření k zajištění zdržovacího nároku, by žalovaný neuvedl na knižní trh knihu v takové úpravě, jakou zvolil žalobce, anebo v úpravě sice pozmeněné, ale přece tak vybavené, že z toho může vzejíti v kruzích zákaznických záměna se zbožím vydaným žalobcem č. is. 12.998.
- Souvislost příčinná viz příčinná souvislost.
- Spekulacní obchody viz hra a sázka.
- Spis dovolací viz dovolání.
- odvolací viz odvolání.
- Splátka vyrovnací kvoty viz vyrovnání.
- Splátkové obchody: při splátkových obchodech nenastává ztráta lhůt a dospělost celého nedoplatku kupní ceny o sobě (automaticky) tím, že kupující jest v prodlení aspoň se dvěma splátkami bezprostředně za sebou vykoná; dujícími, nýbrž nastane teprve tím, že prodatel toto své právo vykoná; nevykoná-li prodatel vyhrazené právo ztráty lhůt a secká-li dále, nastane dospělost celého nedoplatku kupní ceny až po uplynutí všech ujednaných lhůt a od té doby počne běžeti také promlčecí lhůta podle § 1486 č. is. 1 obč. zák. č. is. 12.383.
- k námitce, že jde o obchod splátkový, jest přihlédnouti v každém období sporu jen, byla-li učiněna v žalobě nebo v námitkách proti žalobě před ukončením řízení před procesním soudem, ve sménečném sporu jen, byla-li námitka vznesena ve třídenní lhůtě § 557 c. ř. s. č. is. 12.561.
- otázkou, zda rozsudek pro zameškání u rakouského soudu, na jehož základě byla tímto soudem povolena proti žalovanému, bydlícímu v tuzemsku, exekuce, není v tuzemsku vykonatelná, poněvadž rakouský soud podle § 6 zákona č. is. 70/1896 ř. zák. nebyl příslušný pro spor, musí se tuzemský exekuční soud zabývati z úřadu a musí, zjisti-li to, zrušiti exekuci; žalobu dlužníka, domáhající se výroku, že exekuce na základě rakouského rozsudku pro zameškání jest vzhledem k § 6 zákona č. is. 70/1896 ř. zák. nepřijatelná, jest odmítnouti pro nepřijatelnost pořadu práva č. is. 12.612.
- předpokladem splátkového obchodu jest, aby byly ujednaný alespoň tři splátky č. is. 13.123.
- při splátkovém obchodě nemůže se prodatel dovolávati soudiště podle prvního odstavce § 88 j. n. č. is. 13.123.
- Splatnost: odměny za dílo viz smlouva o dílo.
- nárok dodavatele určitého množství zboží denně za předem ujednanou kupní cenu na řadu let, na zaplacení kupní ceny, vznikl již ujednaním tržové smlouvy č. is. 12.346.
- povinnost k placení kupní ceny zboží (vody) nastává již odběrem zboží a není závislá na vystavení účtu; dodáním zboží počíná také běžeti promlčecí lhůta pro nárok na zaplacení kupní ceny č. is. 12.465.
- koupil-li hostinský hrací automat s tím, že tržová cena bude zaplacená »dle výběru« z automatu, aniž byla ujednána výše splátek nebo určitá doba splacení; kdy nastala splatnost tržové ceny č. is. 12.275.
- daně dodatečně předepsané jsou splatné do třiceti dnů ode dne doručení platebního rozkazu č. is. 12.825.
- splatnost pojistných dávek pro Úrazovou pojišťovnu dělnickou, podle níž se řídí trvání přednostního zástavního práva pro ně ve smyslu § 265 zákona č. is. 76/1927 sb. z. a. n., určuje se předpisy §§ 28 a 29 min. vyhlášky č. is. 13/1889 ř. zák. a § 21 zák. č. is. 1/1888 ř. zák., změněného § 6 zákona č. is. 300/1921 sb. z. a. n. č. is. 12.835.

Splnění smlouvy viz placení.

Splynutí dluhu (§ 1445 obč. zák.): hypoteka vlastnická viz tamže.

Společenská smlouva viz společnost.

Společenství statků: singularisté viz tamže.

— — spoluvlastníci, již nabyli jedné polovice domu trhovou smlouvou a jimž druhá polovice domu byla přiklepnuta v exekuční dražbě, nejsou oprávněni před vkladem svého práva vlastnického na druhou polovici domu do pozemkové knihy dáti nájemci z místností v tomto domě najatých výpověď, třebaže jednomu z nich byla povolena zatímni správa vydražené polovice domu, vadí-li výpovědi právní poměr mezi nájemcem a dřívějším vlastníkem domu č. 13.062.

— — předpisu § 367 obč. zák. jest použití i tehdy, jde-li o podíl na movité věci č. 12.373.

— — poživací právo k ideální polovině domu nedává pořivateli právo k užívání celého bytu č. 13.003.

— — **pokud jde o ně:** nejde o společenství, jež by bylo lze zrušiti podle § 830 obč. zák. veřejnou dražbou, je-li dům, jenž jest na venek jediným celkem, rozdělen na několik dílů, z nichž každý se skládá z určitých fysisckých částí domu a každý jest zapsán jako dílčí dům v jiné knihovni vložce pro jiného vlastníka č. 12.361.

— — dohodli-li se manželé, z nichž každý měl nárok na užívání ideální polovice domu, při zrušení manželského společenství, že se manželka z domu odstěhuje a přenechá své užívací právo k ideální polovici manželovi za určitou úplatu, jest na poměr mezi manžely použití nikoliv předpisů o smlouvě nájemní (§§ 1090 a násl. obč. zák.), nýbrž obdobně předpisů o právech podílníků ve společné věci a o právech a povinnostech co do užitků a břemen (§§ 839 a 840 obč. zák.) č. 13.005.

— — **společný nájem (pacht):** spachtovaly-li nemovitost (hostinec) dvě osoby, aniž smlouveny podily na pachtu, jsou jejich podily na pachtovním společenství stejné a není oprávněn jeden společník bez souhlasu druhého vypověděti pachtovní smlouvu č. 12.337.

— — stal-li se nájemník napotom spoluvlastníkem domu, nemůže mu býti dána výpověď podle § 560 c. ř. s.; námitka spoluvlastnictví vznesená jedním ze spolunájemníků, prospívá i druhému spolunájemníku, jenž není spoluvlastníkem č. 12.738.

— — přísluší-li několika nájemníkům podle povahy věci nedílné společné nájemní právo, nelze nájemní poměr zrušiti výpovědí jen proti jednomu z nich č. 12.457.

— — jde-li o věci fysiscky dělitelné (o plody přesně určeného množství), jest exekuci na spoluvlastnický podíl vésti podle §§ 294 a násl. ex. ř., nikoliv podle § 331 ex. ř. č. 12.963.

— — **vnitřní poměr:** nelze-li mezi spoluvlastníky domu docíliti souhlasu jen o výši úplaty za byt užívaný spoluvlastníkem, není třeba zřizovati správce společné nemovitosti, nýbrž může býti úplata určena soudem v nesporném řízení č. 12.269.

— — spoluvlastník může přenechat pachtovní smlouvou jinému spoluvlastníku užívání svého, třebaž jen ideálního, podílu na určitou dobu za určitou cenu; nemohou-li se spoluvlastníci dohodnouti o výši nájemného za další rok, jde jen o jejich vzájemný poměr jako smluvních stran a nikoliv o úpravu správy a užívání společné věci; v takovém případě není soud povolán, aby určil výši pachtovního, a to ani tehdy, jsou-li s tím strany srozuměny č. 12.601.

— — tím, že spoluvlastník propachtoval druhému spoluvlastníku svou polovici nemovitosti, nestal se tento spoluvlastník správcem společné nemovitosti č. 12.601.

— — výpověď domovníka společného domu není důležitou změnou, nýbrž úkonem řádné správy č. 12.881.

— — nelze docíliti většiny, je-li každý spoluvlastník spoluvlastníkem z jedné polovice domu č. 12.881.

— — vymohli-li si oba spoluvlastníci nájemního předmětu společně výpověď nájemce, která se stala právoplatnou, nemůže spoluvlastník, jemuž patří jen polovice nájemního předmětu, bez souhlasu, tím méně proti vůli druhého spoluvlastníka provésti vyklizovací exekuci nájemce z nájemního předmětu, nýbrž mohou tak učiniti jen oba společně; proti usnesení, jimž byla k návrhu jen jednoho spoluvlastníka povolena exekuce vyklizením nájemníka, jest druhý spoluvlastník oprávněn k rekursu č. 13.052.

— — **správce:** správce společného domu, ustanovený podle § 836 obč. zák. soudem, nemůže býti zbaven správcovství prohlášením spoluvlastníka, který nemá většinu podílů společného domu č. 13.090.

— — k výpovědi správy a k žalobě o zrušení společné správy není pasivně oprávněn správce, nýbrž jen ostatní spoluvlastníci č. 13.090.

— — o návrhu, by místo dosavadního správce společné věci byl ustanoven správce jiný, jest rozhodnouti v řízení nesporném č. 13.090.

Společenství v rozepři: příslušnost podle § 93 j. n. viz tamže.

— — byli-li nájemníky bytu oba manželé, jsou ve sporu o vyklizení bytu nerozlučnými společníky; o vyklizení nemůže býti žalován jen jeden z nich, nýbrž musí býti žalováni oba č. 12.320.

— — totožnost skutkového důvodu ve smyslu § 11 č. 1 c. ř. s. není vyloučena tím, že každý ze žalovaných rozesílal reversy, jež vedly k žalobě na ochranu proti nekalé soutěži, odděleně, dohodli-li se žalovaní na jich vydávání, dali je společně vytisknouti a v nich se společně uvedli a pak je každý ze svého působíště samostatně rozesílali č. 12.794.

Společenstvo honební: honební společenstvo (v Čechách) jest v mezích své působnosti oprávněno samostatně jednat, také se zavazovati a jest tudíž v oboru své působnosti procesně způsobilým č. 12.405.

— — **výrobní a hospodářské** (zákon ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. zák.):

— — § 1 zák.: neplatnost smlouvy, již si družstvo dalo od nečlena postoupiti obchodní pohledávku za nečlenem; postoupený dlužník může, platil-li družstvu, požadovati na něm, co mu zaplatil č. 12.255.

— — úvěrní družstvo, jež jest podle stanov oprávněno poskytovat svým členům zápůjčky, přejímatí na úrok peníze od členů i nečlenů a opatrovati nebo sprostředkovati mezi svými členy kup a prodej movitě a nemovitěho zboží s vyloučením všech nečlenů, není oprávněno poskytovat záruky nečlenům za jejich pohledávky za nečleny; učinilo-li tak přece, překročilo stanovy, záruční ujednání je nicotné a nemůže z něho věřitel, jemuž bylo učiněno, vyvozovati pro sebe žádná práva bez ohledu na to, zda se mohl obeznámiti se stanovami družstva čili nic č. 12.534.

— — družstvo nemůže podle § 37 ex. ř. uplatniti právo, jehož nabylo právním jednáním, jež se nestalo v mezích jeho působnosti č. 12.658.

— — § 4 zák.: do firmy společenstva lze pojata sídlo společenstva; firma »P-ská záložna pro obchod a živnosti, zapsané spol. s r. o. v P.« líší se dostatečně od »Občanské záložny v P.« č. 12.499.

— — § 8 zák.: k závazku podle § 103 směn. zák. (§ 8 zákona o společenstvech) se vyžaduje, by majitel směnky neznal pravý stav věci a by tu bylo předstírání podpisovatele o zastupitelském poměru a o případném zmocnění č. 12.332.

— — prospěch poskytnutý družstvu není obohacením jeho členů představenstva nebo předsedy č. 12.527.

— — otázka, zda jest někdo členem představenstva společenstva, tedy i zda byl jím řádně zvolen podle předpisů zákona i stanov, není vnitřní věcí družstva a, spadajíc v rámcem dozoru na splnění opovídající povinnosti, podléhá rozhodnutí soudu č. 12.676.

— — společenstvo jest zřízeno teprve zápisem do společenstevního rejstříku; nestal-li se zápis do 7. března 1933, nelze vzhledem k § 19 zákona č. 44/1933 sb. z. a n. vyhověti opovědi domáhající se zápisu peněžního společenstva do rejstříku č. 12.708.

- pro rozhodnutí o přípustnosti nového družstva není rozhodným zá-
konný stav v době, kdy bylo o opovědi konečně rozhodnuto; spole-
čenstvo jest »zřízeno« ve smyslu § 19 zákona ze dne 2. března 1933,
čís. 44 sb. z. a n., teprve zápisem do rejstříku a vše, co mu předchází,
jest jen jednáním přípravným čís. 12.848.
- nepředstíral-li ten, kdo jednal jménem družstva, jeho právní jsoucnost,
naopak třetí osoba, uzavírající smlouvu věděla, že družstvo není dosud
zapsáno do rejstříku a tedy právně neexistuje, neručí osobně ten, kdo
jednal za družstvo čís. 13.125.
- členství:** zakladatelé společenstva nepotřebují zvlášť prohlásiti, že při-
stupují za členy, a není ani třeba nějakého přijetí; zaplacení členského
podílu není podmínkou nabytí členství podle společenstevního zákona
čís. 12.467.
- předpokladem vyloučení člena z družstva pro porušení předpisu stanov
tím, že jednal proti zájmům družstva, jest zavinění člena; nelze mluvit
o takovém zavinění člena družstva, podal-li odpor proti stavbě druž-
stva, háje jen práva svá a své manželky čís. 12.501.
- pro výpověď členství ve společenstvu není stanovena zákonem ani
forma ani obsah; stačí projev v jakékoliv formě, jemuž jest rozuměti
jako výpovědi čís. 12.531.
- úkony, týkající se vnitřních poměrů družstva, jež podnikly orgány
družstva, jež nebyly podle stanov platně zvoleny a nebyly do rejstříku
platně zapsány, jsou neplatné; takovým úkonem je i přijímání nových
členů a vyloučení starých členů čís. 12.697.
- orgány:** úkony, týkající se vnitřních poměrů družstva, jež podnikly
orgány družstva, jež nebyly podle stanov platně zvoleny a nebyly do
rejstříku platně zapsány, jsou neplatné; takovým úkonem je i přijí-
mání nových a vyloučení starých členů čís. 12.697.
- představenstvo:** pokud jest staré představenstvo zapsáno do společen-
stevního rejstříku, jest navenek legitimováno k zastupování spole-
čenstva; třebas již bylo nové představenstvo zvoleno, a to bez ohledu
k tomu, zda jde o nabytí práv či o převzetí závazků čís. 12.467.
- otázka, zda jest někdo členem představenstva, tedy i zda byl jím řádně
zvolen podle předpisů zákona i stanov, není vnitřní věcí družstva a,
spadajíc v rámec dozoru na splnění opovídací povinnosti, podléhá roz-
hodnutí soudu čís. 12.676.
- valná hromada:** nestací označení pořadu valné hromady slovy: »změna
stanov společenstva«; nestací však ani označení pořadu valné hro-
mady: »změna (určitého) článku stanov společenstva«, obsahuje-li
článek ten řadu odstavců, z nichž jeden odstavec (stanovíci vyšší zá-
vodního podílu) jest důležitým vzhledem k ručení členů a při valné
hromadě právě šlo o zvýšení závodního podílu čís. 12.733.
- nedbala-li dozorčí rada návrhu menšiny, opodstatněného stanovami, by
byl její návrh dán na pořad valné hromady, nebyla mimořádná valná
hromada svolána způsobem odpovídajícím zákonu a stanovám čís.
12.697.
- předepsáno-li ve stanovách družstva, že se výkon členských práv na
valné hromadě neděje přímo a osobně členy, nýbrž jen prostřednictvím
delegátů, které volí jednotlivé prodejny podle seznamu členů k pro-
dejně náležejících, jest tyto předpisy přesně dodržovati, zejména též
při volbách delegátů každé prodejny; prodejnou ve smyslu stanov
rozumí se ona obchodní místnost, v níž družstvo provádí svou činnost
stanovami výtčenou čís. 13.051.
- účetní uzávěrka:** účetní závěrka, třebas schválená valnou hromadou,
může býti opravena, objevila-li se nesprávnou; reasumace jest pří-
pustná jen pro takové položky aktivní nebo pasivní, jež existovaly již
v den, k němuž jest sdělati účetní uzávěrku čís. 12.531.
- nárok proti člena na vyrovnání rozdílů, objevivšího se po reasumaci,
není omezen na ručební dobu podle ustanovení § 78 zák. a podléhá
promlčení podle obecných předpisů čís. 12.531.

- likvidace:** likvidatorům družstva, opovídacím vymaz firmy družstva,
nelze uložit, by uveřejnili zrušení družstva i v »Ústředním oznamova-
teli«; stačí, uveřejnili-li zrušení družstva po třikráte v »Úředním listě
republiky Československé« čís. 12.493.
- vypořádací podíl:** předpisu § 55 zák. o společenstvech jest použití ob-
dobně i u společenstev s ručením omezeným v tom směru, aby byl
členu vyplacen závodní podíl, jak vyplývá z účetní uzávěrky za rok,
v němž vystoupil ze společenstva; získkem z účetní uzávěrky se výše
výplaty vystoupivšímu členu zvyšuje, ztrátou pak snižuje o poměrnou
část, připadající na podíl; usnesením valné hromady, schvalujícím účetní
uzávěrku, pokud se stalo v mezích zákona a stanov, jest vázán i vy-
stoupivší člen, třebaže v době jejího konání nebyl již členem spole-
čenstva čís. 12.531.
- exekuce:** předmětem exekuce proti členu družstva podle § 56 zákona
může býti jen to, co člen má požadovati již následkem dřívějšího vy-
stoupení, nebo to, co mu případně na základě vyloučení, které způsobil
vymáhající věřitel; náležitostí návrhu na povolení exekuce čís. 12.368.
- zák. čís. 44/33 a 54/33 sb. z. a n. viz peněžní ústav.**
- stavební, bytové:** výpověď člena družstva bydlícího v domě státu státem
čís. 12.448.
- nesložil-li člen družstva družstvu peníze ke splnění členských společen-
stevních povinností, nýbrž dobrovolně a k účelu předem určenému, měl
právo žádati neprodeně vrácení, jakmile zanikl právní důvod, by si
družstvo peníze podrželo; odporovatelnost podle § 30 čís. 1 st. konf. ř.;
nebyl-li tento nárok člena uspokojen družstvem zaplacením, nýbrž tím,
že družstvo poukázalo třetí osobu, by pohledávku člena převzala k za-
placení na odpočtení z kupní ceny za domek, jež zároveň od družstva
koupila, třetí osoba pak poukázku přijala, ale peníze nevyplatila členu
hotově, nýbrž je zajistila jako zápujčku na koupeném domku čís.
12.668.
- ustanovení stanov stavebního družstva, podle něhož splatnost činže
nastává teprve po schválení činže ministerstvem sociální péče, jest
omeziti na případy, kde ministerstvo sociální péče jest ke schválení
tomu povoláno čís. 12.817.
- i při ujednání státu s družstvem o stavbě domů a o přidělu bytů
v nich, jež se stalo v rámci podpory stavebního ruchu, mohl se závaz-
ný projev úřadu jednajícího za stát státi jen písemně, nikoliv ústně
nebo činy konkludentními čís. 12.892.
- právní poměr mezi státem a bytovým družstvem, jež podniklo losovou
akci, na jejímž podkladě postavil stát dům; intimovavši bytovému
družstvu výnos, že pro přiděl bytů v domě i pro vypovídání nájemců
(pensistů) platí tytéž zásady jako pro jiné státní obytné domy s je-
dínou odchylkou, že družstvu jest vyhrazeno po deset let činit návrhy
na obsazení bytů svými členy, nevzdalo se ministerstvo veřejných prací
práva disponovati s byty v domě, aniž práva vypověděti pensionované
uživatele bytu; o pronájmu rozhodne tu ministerstvo svým schválením,
nikoliv družstvo; schválením stane se člen družstva, jemuž družstvo
přidělilo byt, přímým nájemcem bytu od státu; družstvo je jen pro-
středníkem mezi státem (ministerstvem veřejných prací) a nájemcem
čís. 12.892.
- stanovy družstva nevážou stát jako vlastníka domu a mají platnost jen
pro poměr družstva a jeho členů čís. 12.892.
- člen bytového družstva a čekatel domku jest povinen zapraviti rozdíl
mezi nižším nájemným provisorním, jež bylo sice schváleno valnou
hromadou, ale bylo podmíněno schválením ministerstva sociální péče,
jehož se mu nedostalo, a vyšším nájemným stanoveným v § 57 vl. nař.
čís. 191/1921 sb. z. a n., a to i za dobu, kdy již nebyl čekatelem ani
členem družstva, obýval-li i pak domek čís. 12.960.
- pokud vzhledem ke stanovám společenstva jest pokládati stavební pří-
spěvky za dluh společenstva ve vlastním slova smyslu, jež jest v kon-
kursu společenstva zařaditi do třetí třídy konkursních věřitelů čís.
13.114.

— vodní viz voda.

— živnostenské: pro zaměstnance neplatí předpisy zákona o obchodních společnostech; ujednání nevypověditelnosti zaměstnance gremia obchodních jednatelů; propuštění prozatímního zaměstnance úřadujícím komisařem z likvidační komise č. 12.359.

Společná listina viz listina společná.

Společníci v rozepři viz společenství v rozepři.

Společnost: rozhodčí soud, ujednaný ve společenské smlouvě, jest příslušný po případě i pro nárok o splnění dissolučního ujednání č. 12.907.

— podle §§ 1175 a násl. obč. zák.: pokud šlo o poměr služební, nikoliv společenský, třebaže zaměstnanec nedostával plat v určité výši, nýbrž odměnu upravenou podle rozsahu prací jím samým v podniku zaměstnavatelově vykonaných č. 12.894.

— akciová: opovídací strana má při změně společenské smlouvy akciové společnosti k opovědi zápisu změn i u rejstříkového soudu odštěpného závodu předložit doklady o všech změnách, třebaže se nestanou všechny předmětem zápisu do obchodního rejstříku; zápisem změn společenské smlouvy rejstříkovým soudem hlavního závodu nemůže být dotčeno právo samostatného přezkumu opovědi přínaležející rejstříkovému soudu odštěpného závodu; právo rejstříkového soudu odštěpného závodu, požadovati pro knihu příloh doklady, není omezeno na změny, jež se dotýkají ve smyslu čl. 212 obč. zák. údajů vyznačených v čl. 210 č. 2 a 3 obč. zák. č. 12.962.

— fuse: žádáno-li o výmaz tuzemské filiálky z obchodního rejstříku na základě prohlášení reprezentace hlavního cizozemského závodu, ponevadž tuzemská filiálka již před léty svůj provoz úplně zastavila a veškeré její obchody byly převzaty tuzemskou bankou, nejde o fusi dvou akciových společností a o universální sukcesí, nýbrž o sukcesí singulární; věřitelé předchůdkyně jsou dostatečně chráněni předpisem § 1409 obč. zák. a není třeba, by jejich zájmy byly chráněny ještě zvláštním opatřením, nanejvýš podle článků 245 a 247 obč. zák. a čl. 1 cis. nař. ze dne 21. června 1873, č. 114 ř. zák., jichž tu nelze použít ani obdobně č. 12.475.

— cizozemská: ředitelství cizozemské akciové pojišťovací společnosti, jež jest zapsáno v tuzemském obchodním rejstříku též jazykem státním, nelze přiznati právo menšinového jazyka č. 13.002.

— ústředna akciové společnosti v Německu a její filiálka v Německu jsou podniky téže akciové společnosti, při nichž jediným právním podmětem jest akciová společnost, nikoliv její hlavní neb odštěpný závod; podle říšskoněm. práva může státi k soudu jen akciová společnost, pokud se týče jejího představenstva, nikoliv filiálka banky pokud se týče jejího místního t. zv. představenstva; podle říšskoněm. práva může kupec žalovati a býti žalován pod firmou svého odštěpného závodu, ovšem jen ohledně sporů, jež vznikly provozem tohoto odštěpného závodu č. 13.034.

— s ručením omezeným (zákon ze dne 6. března 1906, č. 58 ř. zák.):

— z toho, že zástupce společníka jest zmocněn účastniti se valné hromady, nikterak ještě o sobě neplatí zmocnění k výkonu hlasovacího práva č. 12.313.

— společník může žádati jen podíl na zisku podle usnesení společníků o schválení bilance a o rozdělení čistého zisku; žaloba o vyšší podíl na zisku jest přípustná jen po zvrácení onoho usnesení společníků žalobou podle § 41 zák. o spol. s r. o. za předpokladů tam uvedených; společník, který se valné hromady zúčastnil a bilance i rozdělení zisku schválil, nemůže se na společnosti domáhati vyššího podílu na zisku; lhotejno, že důvěřoval ujišťování jednatele společnosti o správnosti bilance, a proto ji schválil č. 12.924.

— tichá: ve sporu proti (tichému) společníku o zaplacení společenského podílu nemůže se žalovaný domáhati zrušení společnosti; rozsudek, jímž se

uznává na zrušení společnosti (čl. 125 obč. zák.), má moc konstitutivní, nikoliv deklaratorní č. 13.016.

— veřejná obchodní: provozována-li pod ohlášenou firmou veřejné obchodní společnosti živnost bankovní a směnárská již před účinností zákona ze dne 2. března 1933, č. 44 sb. z. a n., nelze pokládati společnost za nový peněžní podnik provozující živnost bankovní a směnárskou, byť i nebyla protokolována č. 13.033.

— firma: jde o nový zápis, byla-li firma přeložena z obvodu jiného sbo-rového soudu; shledá-li rejstříkový soud nového sídla firmy závady ve firemním znění, jest oprávněn dáti příkaz k jich odstranění č. 12.831.

— zastoupení: prozatímní opatření, jímž společník veřejné obchodní společnosti má býti zmocněn, by vedl jménem společnosti vylučovací spor č. 12.567.

— zaměstnanec veřejné obchodní společnosti nejednal v rozporu se zásadou poctivosti v právních stycích, neuznal-li výpověď danou mu většinou společníků, kteří nebyli oprávněni k zastupování společnosti, nýbrž vyčkal-li, až mu bude dána výpověď společníkem, oprávněným k zastupování společnosti, třebaže mu bylo známo, že objem oprávnění tohoto společníka jest omezen, a třebaže postupoval v jiných případech jinak č. 13.140.

— ručení: ručení veřejného společníka podle čl. 112 obč. zák. jest ručením primárním č. 12.577.

— veřejní společníci ručí za všechny závazky společnosti, ať jsou jakékoliv, solidárně a celým svým jménem č. 12.577.

— ani ustanovením automobilového zákona, ani ustanovením § 11 ex. ř. nebylo nijak pozměněno ustanovení čl. 112 obč. zák. č. 12.577.

— lze vydati směnečný platební příkaz proti veřejným společníkům, kteří jimi byli v době, kdy byla směnka veřejnou obchodní společností poslána, třebaže se směnečný dluh podle obsahu směnky stal splatným teprve po výstupu společníků ze společnosti; stačí, podepsal-li veřejný společník biankosměnku před vystoupením ze společnosti, třebaže směnka byla vyplněna až po jeho vystoupení ze společnosti č. 12.846.

— třebaž bylo auto majetkem veřejné obchodní společnosti, lze se domáhati náhrady škody na osobně ručících společnících č. 13.102.

— likvidace: chtěl-li do sporu veřejné obchodní společnosti místo společnosti vstoupiti jeden ze společníků vzhledem k prohlášení druhého společníka, že mu následkem likvidace společného podniku předává do úplného vlastnictví zařalovanou pohledávku, bylo k tomu třeba především souhlasu žalující společnosti; byl-li na jmění postoupivšího společníka vyhlášen konkurs, bylo po případě třeba i souhlasu správce konkursní podstaty č. 12.449.

— »důležité příčiny«, z nichž může soudce jmenovati likvidatory, jsou takové skutečnosti, za nichž nelze očekávati úspěšný průběh likvidace, kdyby měla býti prováděna likvidatory ustanovenými společenskou smlouvou nebo zákonem; takovou důležitou příčinou jest i neshoda společníků o tom, kdo má likvidaci provésti a jak se má likvidace provésti č. 12.748.

— předpisem čl. 133, druhý odstavec, obč. zák. jest případným zákrokem soudu omezeno i smluvní právo býti likvidátorem; rejstříkový soud může teprve po provedeném šetření rozhodnouti, zda jsou tu »důležité příčiny« ke jmenování likvidatora soudem č. 12.842.

— zrušení: rozsudek, jímž se uznává na zrušení společnosti (čl. 125 obč. zák.), má moc konstitutivní, nikoliv deklaratorní č. 13.016.

— výmaz firmy: k zápisu dobrovolného zrušení veřejné obchodní společnosti do rejstříku není třeba svolení berní správy podle § 290 zákona č. 76/1927 sb. z. a n.; žádost berní správy, by byl odepřen výmaz firmy veřejné obchodní společnosti pro daňové nedoplatky, nebrání rejstříkovému soudu, by nevyhověl opovědi výmazu, jsou-li splněny ostatní podmínky č. 12.454.

- — **vyrovnání:** dobrodini § 61 (3) vyr. řádu z roku 1931 požívají jen oni veřejní společníci, kteří jsou jimi v čase zahájení řízení, nevztahuje se však na společníky již vystoupivší čís. 12.846.

Společný pacht viz společenství statků.

Spolek: pokud jest odůvodněn naléhavý zájem spolku, žalujícího o určení, že žalovanému vymáhajícímu věřiteli nepřísluší pohledávka proti spolku ze zabavovacího a příkazovacího usnesení, jež si žalovaný vymohl proti svému dlužníku, členu spolku čís. 12.507.

- při sporech ze spolkového poměru jest rozlišovati mezi spory ze správních činností spolku a jeho rozhodčího soudu a spory z poměru spolkového, které jsou povahy majetkové; při projednávání sporů prvé skupiny platí pro rozhodčí soud spolkový jen předpisy stanov a jednacího řádu spolku, nikoliv ustanovení civilního řádu soudního (§ 599, druhý odstavec, c. ř. s.); spory druhé skupiny musí rozhodčí soud projednatí šetře nejen předpisů stanov a jednacího řádu spolku, nýbrž používá obdobně i předpisů civilního řádu soudního o řízení rozhodčím; ustanovují-li stanovy spolku pro soustředění práce vynálezců a badatelů, že se každý člen vstupující do spolku zavazuje v případech sporných, spolkové činnosti nebo jeho vynálezu se týkajících, podrobiti se nálezu směřícího soudu, aniž má právo obrátiti se na úřady veřejné, byl tím zřízen rozhodčí soud pro obě skupiny sporů, i pro spor o vrácení částek zaplacených členům spolku za účelem opatření přihlášky jeho patentu v cizích státech pro zaviněné opomenutí spolku při obstarání této záležitosti čís. 12.652.
- není třeba zvláštní písemné úmluvy o rozhodčím soudě, podrobil-li se člen spolku stanovám a ustanovení o rozhodčím soudě, podav svou členskou přihlášku písemně čís. 12.652.

Spoludlužník solidární viz solidárnost závazku.

Spolunájemník: pokud nájemní poměr nelze zrušiti výpovědí jednomu z nich čís. 12.457.

- jinak viz společenství statků.

Spoluvlastnictví viz společenství statků.

Spoluzavinění poškozeného viz náhrada škody, náhrada škody dráhou.

Spor advokátský viz advokát.

- směnečný viz směnka.

Spornost viz knihovní poznámka.

Spořitelna: zák. čís. 54/1932 a 44/1933 sb. z. a n. viz peněžní ústav.

Spořitelna poštovní viz poštovní spořitelna.

Spořitelní knížka viz knížka vkladní.

Správa justiční viz stížnost dozorců.

- pozůstalosti viz pozůstalost.
- společné věci viz společenství statků.
- **vnučená nemovitosti:** povinný, podavší proti povolení exekuce vnučenou správou své nemovitosti rekurs, jemuž byl přiznán odkladný účinek, nebyl oprávněn nakládati s tím, co od nájemců nemovitosti vybral v mezidobí až do vyřízení rekursu; učinil-li tak přece, jednal na vlastní vrub a musí, byl-li rekurs zamítnut, nahraditi vnučenému správci, co neprávem vybral čís. 12.965.

— — § 103 ex. ř.: rozhoduje o návrhu na zrušení exekuce na užitky nemovitosti, ježto na ni jest vedena exekuce vnučenou správou, mohl exekuční soud přihlížeti k tomu, že exekuce vnučenou správou byla v době rozhodnutí o návrhu na zrušení exekuce již právoplatně zrušena čís. 12.472.

- — předpisů exekučního řádu, podle nichž exekuce povolena před zahájením vnučené správy nemovitosti pronajímatele na nájemné, splatná teprve budoucně, pozbývá právního účinku poznámkou správy, pokud se týče odevzdáním nemovitosti vnučenému správci a má býti na návrh

zrušena (§§ 103, 119, třetí odstavec, ex. ř.), nelze použití obdobně při prohlášení konkursu na jmění pronajímatele čís. 12.579.

— — knihovní poznámkou vnučené správy (odevzdáním nemovitosti vnučenému správci) pozbývá právního účinku postup nájemného dospívajícího teprve po zápisu poznámky (po odevzdání nemovitosti) čís. 12.580.

— — § 109 ex. ř.: smlouvy ujednané s dlužníkem před zavedením vnučené správy zůstávají v platnosti a jsou pro vnučeného správce závazné; vnučený správce jest zejména povinen snášeti, by třetí osoba vykonávala ve spravované nemovitosti právo k užívání bytu, jež jí poskytl dlužník smlouvou uzavřenou před zahájením vnučené správy čís. 12.919.

— — vnučený správce jest oprávněn (§ 109 ex. ř.) dáti zaměstnanci spravované statku výpověď, aniž k tomu potřebuje svolení exekučního soudu podle § 112 ex. ř.; rozhodl-li exekuční soud přece o svolení odepřev je, pokud se týče vzav zpět výpověď danou vnučeným správcem, nelze toto usnesení exekučního soudu považovati za opatření podle § 114, první odstavec, ex. ř. a nebylo vymáhajícímu věřiteli bráněno, by je nenapádl rekursem čís. 12.920.

— — vnučený správce nemovitosti jest oprávněn vybírati a žalobou vymáhati i obecní dávky z nájmu čís. 12.903.

— — § 124 ex. ř.: ustanovením § 265 zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. zůstalo ustanovení § 124 čís. 2 ex. ř. nedotčeno čís. 12.974.

— — **zatímní nemovitosti:** proti usnesení, jimž byla povolena zatímní správa vydražené nemovitosti podle § 158 ex. ř., ac příklepem předcházel vnučená správa, která podle § 161 ex. ř. přešla po příklepu bez přerušeni ve správu pro vydražitele, jest rekurs přípustný; k rekursu jest oprávněn i vymáhající věřitel čís. 12.413.

— — spoluvlastníci, již nabyli jedné polovice domu trhovou smlouvou a jimž druhá polovice domu byla přiklepnutá v exekuční dražbě, nejsou oprávněni před vkladem svého práva vlastnického na druhou polovici domu do pozemkové knihy dáti nájemci z místnosti v tomto domě nájatých výpovědí, třebaže jednomu z nich byla povolena zatímní správa vydražené polovice domu, vadí-li výpovědi právní poměr mezi nájemcem a dřívějším vlastníkem domu čís. 13.062.

— — **podniku, živnosti:** bylo-li usnesení exekučního soudu, zamítající návrh vymáhajících věřitelů na zpeněžení zabavené živnosti povinného vnučenou správou, k rekursu jednoho z vymáhajících věřitelů změněno a tomuto věřiteli povolena vnučená správa, nelze z toho vyvozovati, že měla býti povolena i jinému věřiteli, jež nechal proti sobě vejíti v právní moc zamítací usnesení exekučního soudu čís. 12.569.

— — vnučenou správu továrního podniku jest zastaviti (§ 129, druhý odstavec, ex. ř.), je-li tovární podnik v likvidaci a provoz jeho zastaven čís. 12.626.

— — **pro vady:** při nájemní smlouvě viz smlouva nájemní a pachtovní.

— — při smlouvě o dílo viz smlouva o dílo.

— — při koupi domu již podle povahy jednání se předpokládá, že jeho místnosti lze užívati způsobem obvyklým, při místnostech obytných, aby byly suché, u sklepů se sice nevyžaduje, by byly úplně suché, avšak vlhkost nesmí býti takového stupně, by překážela obvyklému užívání sklepů, zvláště pak, aby v něm voda neprýštila; při koupi nově postavených domů, při kterých podle povahy věci nadměrná vlhkost může se objeviti teprve prodloužením času po koupi, se předpokládá, že při stavbě byla provedena podle povahy případu žádoucí izolace proti vlhkosti; nedostatek její jest vadou domu čís. 12.594.

— — jde o »aliud«, byl-li dodán zánovní stroj místo stroje »nového«; stroj, který byl již jednou prodán a dřívějším kupitelem po nějakou dobu používán, načež mu byl odňat a musil býti opraven, není »nový«,

třebaže doba, po níž byl dřívějším kupitelem používán, nepřekročila dobu přiměřenou pro zaběhnutí stroje č. 13.026.

— — § 928 obč. zák.: při listivém zamlčení vady ani vzdání se nevylučuje nárok ze správy; listivým jest zamlčení, stalo-li se úmyslně, by tím byl druhý smluvník přiveden k rozhodnutí, jež by jinak neučinil; znal-li prodávatel vady koně a neoznámil-li je kupiteli, mohlo by po případě býti listivým prohlášení prodávatelovo, že za nic ručiti nemůže č. 12.265.

— — § 929 obč. zák.: nároku ze správy lze se vzdáti i činem konkludentním; převedení věci u vědomí, že jest cizí, jest konkludentním činem, vzdáním se mlčky; koupěna-li věc (kůň), ač prodávatel ručení odmítl, jest v tom kupitelův souhlas s odmítnutím ručení č. 12.265.

— — § 932 obč. zák.: uplatnil-li kupitel koně vady a dal-li koně prodávateli k dispozici, navrhuje zrušení kupní smlouvy, byl povinen postarati se o mezitímní opatrování a uschování, jakož i o výživu koně tak, aby neutrpěly újmy na zdraví; poslal-li kupitel bez svolení prodávatele koně (klisny), ač věděl, že jsou jezdecké, do hřebčince, aby byly zahřebnuty, porušil nejen prohlášení, že dává koně prodávateli k dispozici, nýbrž dal tím nepochybně najevo, že s nimi chce nakládati jako s vlastními, čímž se mlčky vzdal nároku na zrušení kupní smlouvy č. 13.044.

— — čl. 347 obč. zák.: zasláno-li více, než objednáno, lze o vadě kvantitní, rovnající se vadě kvalitní mluvit jen, kdyby podle stavu věci nebylo lze vyloučiti to, oč bylo více dodáno, bez nepochybného znehodnocení celku, pokud se týče, kdyby vyloučení takové bylo sice možné, ale zabíralo by mnoho času nebo by vyžadovalo značnější náklad; není-li tu předpokladů, za kterých by vadu kvantitní bylo lze stavěti na roveň vadě kvalitní, musí smluvené množství býti odebráno, zbytek pak musí býti dán prodávateli k dispozici č. 12.977.

— — pro otázku, zda šlo o obchod distanční, nerozhoduje, kde se stalo právnícké odevzdání zboží, nýbrž rozhoduje, že bylo zboží podle ujednání spolupůsobením třetí osoby (dráhy) odesláno prodávatelem kupiteli a takto převedeno z moci prodávatele do moci kupitele; lhotejno, že doprava se dala na účet prodávatele č. 13.110.

Správce společné nemovitosti viz společenství statků.

— úpadkové podstaty viz úpadek.

— vyrovnací viz vyrovnání.

Spravení záznamu viz knihovni záznam.

Správní řízení: obce nenáleží k úřadům, vyjmenovaným v § 1 vládního nařízení ze dne 13. ledna 1928, č. 8 sb. z. a n. č. 12.691.

— vymáhání obecních přírážek nepřisluší obci, nýbrž úřadům, daně vyměřivším; na tom nemění nic potvrzení pravomocí a vykonatelností okresním úřadem č. 12.691.

Sprostředkovatel viz smlouva sprostředkovatelská.

Srážka latifundní viz dávka z přírůstku hodnoty nemovitosti (odhad).

Stabilisace viz zaměstnanec železniční.

Stanovy pojišťovny, společenstva, společnosti viz pojištění smluvní, společenstvo, společnost.

Starobní pojištění viz pojištění sociální.

Stát: odškodné podle zák. č. 109/1918 ř. zák. viz tamže.

— právo k výpovědi člena stavebního družstva bydlícího ve státním domě č. 12.448.

— i při ujednání státu s družstvem o stavbě domů a o přidělu bytů v nich, jež se stalo v rámci podpory stavebního ruchu, mohl se závazný projev úřadu jednajícího za stát státi jen písemně, nikoliv ústně nebo činy konkludentními č. 12.892.

— stát neručí za škodu, kterou utrpělo dítě svěřené doзору státní opatrovny č. 13.049.

— zák. č. 354/1921 sb. z. a n.: pro použitelnost zákona č. 354/1921 sb. z. a n. nemá významu, kde jest pohledávka splatná, nýbrž záleží na tom, kde ji lze uskutečnit proti závaznému a kde lze vésti pro ni exekuci č. 12.347.

— — nezáleží na tom, zda československý stát určil lhůtu k zaplacení nebo k podání průkazu o neexistenci pohledávky, aniž, zda uhradil protihodnotu na pohledávce mu připadlou podle čl. 208 mírové smlouvy St. Germainské, či podle zákona č. 354/1921 č. 12.347.

— účinnost zákona č. 354/1921 sb. z. a n. se vztahuje zpět k 28. říjnu 1918; po tomto dni nebyl Rakouský stát oprávněn přijmouti plat s právními účinky zaplacení pohledávky č. 12.347.

— nárok československého státu na zaplacení pohledávky spočívá v samém zákoně č. 354/1921 a nesejde na tom, zda byla pohledávka započtena k tíži reparačního účtu čsl. státu a zda pak byly čsl. státu reparační platy prominuty nebo sníženy podle dohody a zda byly Rakouskému státu prominuty podle Haagských dohod ze dne 20. ledna 1930 č. 12.347.

— zák. č. 156/26 sb. z. a n.: v prohlášeníh československé železniční správy nelze spatřovati »akt« ve smyslu § 4 zákona, neřeší-li se v nich otázka převzetí závazku, nýbrž jedná-li se jen o výši náhrady a o smírné rozhodnutí právě v předpokladu, že zásadní otázka, právní důvod náhrady a závazek československého státu, ani nepotřebuje bližšího zkoumání a výslovného řešení č. 12.634.

— jako podlužník: zánik zabavené pohledávky povinného za erárem přeúčtování na dlužné daně povinného (vzájemným placením podle § 1438 obč. zák.) neposkytuje československému státu jako podlužníku oprávnění, by navrhl zrušení exekuce č. 12.380.

— sdělilo-li příslušné ředitelství státních drah oprávněnému, že mu bude přístě poukazováni jen část toho, co mu bylo přiznáno svého času exekucí ním titulem, načež se oprávněný obrátil na toto ředitelství se žádostí, aby mu byla poukazována i nadále celá renta, jest v mlčení ředitelství na tento dopis spatřovati odprání výplaty zadržovaných částek a není již překážky, by oprávněný nenavrhl exekuci proti státu k vydobytí celé renty č. 12.540.

Státek venkovský viz dražba vnucená nemovitosti (§ 151 ex. ř.).

— veřejný viz veřejný státek.

Státkoví úředníci (zák. č. 9/1914 ř. zák., § 75 náhr. zák.): nárok státkového úředníka na pensii, zakládající se na pensijním normálu řádu Maltézských rytířů, nezanikl tím, že státkový úředník byl propuštěn ze služby pro nepořádky, pokud se týče pro nepoctivost, dosáhl-li ještě před propuštěním nároku na pensii dovršením plných 35 služebních let; jeho nárok na pensii nezanikl ani tím, že má jiné výdělečné zaměstnání č. 12.382.

— — nárok na odškodné, které je v § 75 zákona č. 329/1920 v doslovu zákona č. 220/1922 a ve vládním nařízení č. 305/1922, č. 318/1922 a č. 192/1924 přiznáno trvalým zaměstnancům na velkém pozemkovém majetku proti Státnímu pozemkovému úřadu (kolonisačnímu fondu), pozbyl-li bez své viny posavadní služby, nemá zaměstnanec, který po propuštění ze služby na velkém pozemkovém majetku není bez zaměstnání č. 12.382.

— — manžel není aktivně oprávněn k žalobě o určení pensijního vdovského nároku své manželky č. 12.382.

— — pod šestiměsíční propadnou lhůtu § 1162 d) obč. zák. (§ 33 zákona ze dne 13. ledna 1914, č. 9 ř. zák.) nespádají nedoplatky služebních poměrů z doby trvání služebního poměru č. 12.804.

Státní dráha: zaměstnanci viz zaměstnanec železniční.

— jazyk viz jazyk státní.

— monopol viz tabák.

— obvodní lékař viz lékař.

— pozemkový úřad viz pozemkový úřad.

— zaměstnanec viz zaměstnanec státní.

Stavba: na silnici viz silnice.

- stavitel, jenž zavalil neodborným provedením stavby příčinu k tomu, že si stavebník přibral odborníka ke zjištění vad, jest práv stavebníku náhradou odměny odborníka č. 12.791.
- oprávněný podnikatel staveb jest oprávněn převzít smlouvou provedení stavby; nedal-li provést stavbu osobou oprávněnou ke stavitelské živnosti, nestala se platně ujednaná stavební smlouva nicotnou č. 12.828.
- z podmínek, jež ujednala obec při prodeji svého pozemku s kupitelem v zájmu veřejnosti o zastavení pozemku, nemůže odvozovati proti kupiteli soukromoprávní nárok soused kupitelův č. 12.937.

Stavební akce: obec, která se podjala t. zv. stavební akce (výstavby kolonie rodinných domků ke zmírnění bytové nouze) a za tím účelem se usnesla umožnit zájemcům postavení vlastních domků poskytnutím úvěru se zárukou obce, opatřením levných stavebních míst a vypracováním vhodných projektů, nepřevzala tím o sobě závazek zaplatiti stavitelům náklad a odměnu za domky postavené v rámci této akce č. 12.396.

- **družstvo** viz společenstvo stavební (bytové).
- **právo:** proti exekuci na dlužníkovu právo stavební a pachtovní, jehož základem jest jednak smlouva dlužníkovu s ředitelstvím státních drah, již mu bylo za roční nájemné přenecháno užívání železničního pozemku s právem postavit si na něm krám, a jednak revers podepsaný dlužníkem, podle něhož povolení jest osobní a nesmí býti bez předchozího povolení dráhy na jiného převedeno, nemá právo nedopouštějící výkon exekuce (§ 37 ex. ř.) ten, komu dlužník krám postavený na železničním pozemku prodal ještě před podpisem onoho reversu č. 12.621.
- **příspěvek:** daný nájemcem pronajímateli kromě nájemného, třebaže ve lhůtách, ku provedení nutných oprav, jest zakázanou úplatou ve smyslu § 20 zákona; lhotejno, že smluvené nájemné bylo nízké č. 13.085.
- pokud vzhledem ke stanovám společenstva jest pokládati stavební příspěvky za dluh společenstva ve vlastním slova smyslu, jež jest v konkursu společenstva zařaditi do třetí třídy konkursních věřitelů č. 13.114.
- **ruch:** stavební družstvo viz též společenstvo stavební, bytové.
- příznal-li stát jako vlastník státních domů stavebnímu družstvu státních a jiných veřejných zaměstnanců právo po 15 let navrhovati státu své členy za nájemníky a slíbil-li uznati navrženého za nájemníka, vyhoví-li zákonným předpisům, nevzdal se stát ve prospěch družstva práva volně nakládati s byty ve státních domech a jest tudíž oprávněn byty ty pronajímati a vypovídati; nevyjednával-li stát s družstvem ve prospěch aktivních stát. zaměstnanců v příčině jejich vypovídaní z bytů, nemohla býti ohledně nich uzavřena mezi státem a družstvem smlouva v jich prospěch jako osob třetích č. 12.448.
- zákaz zcizení a zatížení ve smyslu § 60 vlád. nař. ze dne 21. května 1921, č. 191 sb. z. a n. není na závadu exekuci vnučenou dražbou, obzvláště pro věřitele, jehož zástavní právo bylo vloženo do pozemkové knihy časově před zaručenou hypotekární pohledávkou a před zápisem zákazu zcizení a zatížení č. 12.596.
- v případech uvedených v zákonech o stavebním ruchu, zejména i v zákonu č. 43/1928 sb. z. a n. a v prováděcím nařízení č. 121/1928 sb. z. a n. není k zastupování státu povoláno ministerstvo sociální péče, nýbrž výlučně finanční prokuratura č. 12.773.
- **řád:** předpokladem nároku obce v Čechách proti majiteli nemovitosti na náhradu za zřízení chodníku podél nemovitosti jest právoplatný příkaz příslušného správního úřadu ke zřízení chodníku vykonatelný proti žalovanému č. 12.282.
- pokud nárok na náhradu škody ze zanedbání povinnosti obce, udržovati chodník v dobrém stavu, nepatří na pořad práva č. 12.803.

- rozhodnutí o převzetí chodníku do udržování obce patří do její působnosti samosprávné podle § 101 mor. stav. řádu a soudy jsou tímto jejím rozhodnutím vázány, nejsouce vůbec oprávněny přezkoumávati, zda její rozhodnutí jest s hlediska práva hmotného správné, čili nic č. 12.869.
- obec tím, že se stala vlastníci chodníku jako veřejného statku, nepřevzala chodník do svého udržování č. 12.869.
- ustanovení § 101 mor. stav. řádu jest nejen základem zvláštního poměru vlastníka domu k obci, nýbrž i předpisem zákonným, ukládajícím vlastníku domu péči o bezpečnost chodců na chodníku až do jeho převzetí obcí; neudržování chodníku jest protiprávním opomenutím tohoto předpisu stavebního řádu podle § 1294 obč. zák. a zavinením podle § 1295 obč. zák. č. 12.869.
- vlastník domu má za předpokladů třetího odstavce § 92 stav. řádu pro Čechy nárok na to, aby obec chodník k udržování převzala; udržovací povinnost vlastníka přechází však na obec teprve výslovným odevzdáním a převzetím chodníku, při čemž obci jest vyhrazeno převzetí odevzdání, zjistí-li v době odevzdání, že chodník nebyl zřízen podle předpisu nebo shledá-li vady v jeho provedení; že obec převzala do vlastního nebo shledá-li vady v jeho provedení; že obec převzala do vlastního užívání chodník zřízený při domu, nelze vyvozovati ani z povolení obývacího a užívacího, uděleného stavebním úřadem, ani ze zjištění v kodačnickém protokolu, že chodník jest hotov; k převzetí chodníku obcí nestačí ani, že se obec stala vlastníci chodníku jako veřejného statku č. 13.117.

Stavitel: podnikatelé staveb provozují obchody ve smyslu čl. 271 č. 1 obch. zák. a čl. 272 č. 1 obch. zák.; lhotejno, zda provádějí stavbu z materiálu jím dodaného stavebníkem či z vlastních k tomu účelu nakoupených materiálů č. 12.589.

Stavovská organizace viz organizace stavovská.

- **Stížnost:** počátek lhůt viz lhůty.
- včítání dnů poštovní dopravy viz lhůty (§ 89 org. zák.).
- podle § 45/1 j. n. viz příslušnost.

ve sporném řízení:

- odkladný účinek: rekurs proti rozhodnutí rozsudku o útratách nemá odkladacího účinku, nebylo-li podle § 524, druhý odstavec, c. ř. s. nařízeno stavení jeho výkonu č. 12.619.
- bylo-li v rozepři několika žalobců proti několika žalovaným uloženo solidární plnění útrat žalobcům, aniž však bylo vysloveno, že každý ze žalovaných může na nich žádati náhradu celých útrat, mají žalobci nahraditi jednotlivým žalovaným jen část procesních útrat, podle počtu žalovaných na ně připadající č. 12.619.
- § 546 c. ř. s.: v mezidobí mezi vnesením rozsudku odvolacího soudu a podáním dovolání nelze řízení přerušovati; rozhodnutí o návrhu na přerušeni řízení (§§ 544, 545 c. ř. s.) v tomto období podléhá oprávněmu prostředku č. 12.283.

v exekučním řízení:

- podle § 294 odst. 4 ex. ř. viz poddlužník.
- **přípustnost:** do usnesení prvního soudu, jímž nerozhodl o exekučním návrhu věcně, nýbrž vrátil jej k odstranění formální vady, která byla s to, by překazila vyřízení ve zkrácené formě, není rekurs přípustným č. 12.292.
- **proti povolení exekuce:** na základě směnečného platebního příkazu lze uplatnit rekurs i závadu v doručení směnečného platebního příkazu č. 12.328.

- — proti povolení exekuce na přihlášení nelze podatí rekurs před doručeníím povolujícího usnesení č. 12.931.
- — vyjimečně ustanovení § 83 ex. ř. o opravných prostředcích při exekuci na základě cizozemských exekučních titulů platí jen potud, pokud jde o otázky a zájmy zvláštní, jak plynou z povahy věci a ze zvláštních předpisů §§ 79 až 82 ex. ř.; jde-li o povolení exekuce na základě cizozemského exekučního titulu, jest mimořádný dovolací rekurs přípustný jen, jde-li o otázku, jež jest v souvislosti s cizozemským exekučním titulem a již lze podřadit pod předpisy §§ 79 až 82 ex. ř., nikoliv o otázku, která by se mohla naskytnouti i kdyby šlo o exekuční titul tuzemský č. 12.939.
- — rekurs Státního pozemkového úřadu, podaný po uplynutí rekursní lhůty, je opožděný, třebaže je v něm uplatňována nepřipustnost exekuce z důvodu, že se exekuce nesrovnává s účelem pozemkové reformy č. 13.014.
- — **při dražbě:** podle §§ 187, 234 ex. ř. viz dražba v nuceně nemovitosti.
- — kdo jest zúčastněn v jiné exekuci (reální dražbě) jako hypotekární věřitel, nestane se účastníkem v exekuci na movitost tím, že se v exekuci dostalo a že by se na ni dostalo, kdyby se k pohledávce jiného věřitele, který mu se svou pohledávkou tam předchází, v této exekuční věci neohlédlo č. 12.323.
- — bylo-li rozvrhové usnesení rekursním soudem částečně zrušeno a prvému soudu uloženo, by v této části vydal nové rozvrhové usnesení, bylo na prvním soudě, aby se ve svém novém rozvrhovém usnesení obmezil jen na vyřízení oné části napadeného rozvrhového usnesení, ve které bylo zrušeno a jehož položek se zrušení týkalo; pojal-li první soud neprávem do nového dodatečného rozvrhového usnesení i položky, ohledně kterých původně stížnost podána nebyla a ohledně kterých bylo ve zrušovacím usnesení rekursního soudu vysloveno, že ohledně nich zůstává rozvrhové usnesení netknutým, nestalo se tím rozvrhové usnesení v těchto položkách předmětem nového přezkoumání vyššími stolicemi a nelze je již napadati č. 12.696.
- — **oprávnění k ní:** proti usnesení soudu, jímž nebyla zrušena exekuce na movitost z důvodu, že jsou příslušenstvím nemovitosti, není oprávněn k rekursu ten, kdo vedl exekuci na nemovitost č. 12.900.
- — státní pozemkový úřad (jeho obvodové úřadovny) jest oprávněn odporovati zřízení v nuceného zástavního práva na přidělené nemovitosti č. 12.753.
- — **odkladný účinek:** povinný, podávši proti povolení exekuce v nucenou správou své nemovitosti rekurs, jemuž byl přiznán odkladný účinek, nebyl oprávněn nakládati s tím, co od nájemců nemovitosti vybral v mezidobí až do vyřízení rekursu; učinil-li tak přece, jednal na vlastní vrub a musí, byl-li rekurs zamítnut, nahraditi v nucenému správci, co neprávem vybral č. 12.965.

v nesporném řízení:

- — podle zák. č. 100/1931 sb. z. a n. viz nesporné řízení.

v konkursním řízení:

- — do usnesení pozůstalostního soudu, jímž bylo po vyhlášení konkursu rozhodnuto o vydání pojistných hodnot, jest oprávněn k rekursu správce úpadkové podstaty č. 12.967.

ve vyrovnacím řízení:

- — právo k rekursu proti usnesením jímž bylo vyrovnání potvrzeno, přísluší nejen všem účastníkům, kteří hlasovali proti vyrovnání, nýbrž i těm,

kteří nehlasovali vůbec, ať již při vyrovnacím roku byli přítomni nebo nebyli č. 12.790.

stížnost dovolací (na dovolací soud): pracovní soudy viz tamže.

v řízení sporném:

- — nepřipustnost podle § 45 j. n. viz příslušnost (§ 45 j. n.).
- — bylo-li právo chudých odňato, není, třebaže se tak stalo teprve druhou stolicí, dovolací rekurs vyloučen č. 13.007.
- — i v civilních věcech tam, kde byla s konečnou platností vyřízena otázka hlavní, rozhoduje o podružné otázce uveřejnění rozsudku a rozsahu důvodů vrchní soud jako soud odvolací s konečnou platností č. 12.638.
- — »vyjádření« odpůrce k dovolacímu rekursu ve sporném (exekučním) řízení jest jako nepřipustné odmítnouti č. 12.931.
- — § 517 c. ř. s.: zrušil-li odvolací soud rozsudek prvního soudu, nevyhradiv pravomoc, načež za dalšího jednání u prvního (okresního) soudu byl žalobní nárok, přesahující hranici pro věci nepatrné, obmezen na útraty, jest nepřipustný dovolací rekurs proti usnesení rekursního soudu o útratách, jakož i rekurs proti zrušovacímu usnesení odvolacího soudu, spojený s rekuresem proti výroku o útratách č. 13.068.
- — § 519 c. ř. s.: nenapadla-li strana právní názor vyslovený ve zrušovacím usnesení odvolacího soudu, ač byla vyhrazena pravomoc, nemůže to doháněti v dovolání z napotomního rozsudku odvolacího soudu č. 12.401.
- — rekurs proti usnesení odvolacího soudu ve sporech pracovních, jímž byl zamítnut návrh na opravu jeho rozsudku, jest posuzován podle §§ 419 a 515 c. ř. s., nikoliv podle § 519 c. ř. s. č. 12.795.
- — třebaž odvolací soud zrušivši částečně rozsudek prvního soudu a uloživši prvému soudu další jednání, nevyřkl, že se v tomto směru usnesl, nýbrž rozhodl i v této části formou rozsudku, lze takovému vpravdě usnesení odporovati jen za předpokladů § 519 č. 1—3 c. ř. s. č. 12.917.
- — proti usnesení, jímž bylo odepřeno přerušiti řízení podle § 8 konk. ř. jest rekurs přípustný, třebaže bylo vydáno odvolacím soudem č. 12.927.
- — § 527 odst. 2 c. ř. s.: předpis druhého odstavce § 527 c. ř. s. platí i pro vyrovnací řízení (podle zákona č. 64/1931 sb. z. a n.) č. 13.134.
- — § 528 c. ř. s.: proti rozhodnutí rekursního soudu o útratách správce podstaty jest v úpadkovém řízení přípustný dovolací rekurs, odmítl-li rekursní soud návrh na rozhodnutí o útratách a odkázal navrhovatele na pořad práva č. 12.736.
- — ani při prozatímním opatření podle § 5 zákona č. 4/1931 sb. z. a n. není přípustný dovolací rekurs proti souhlasným usnesením nižších soudů č. 13.036.
- — rozhodnuto-li nižšími soudy nesprávně rozsudkem místo usnesením a bylo-li rozhodnuto souhlasně, stalo se vyřízení soudu druhé stolice podle § 528 c. ř. s. konečným a není proti němu dovolací rekurs přípustný č. 13.046.
- — zrušil-li odvolací soud rozsudek prvního soudu, nevyhradiv pravomoc, načež za dalšího jednání u prvního (okresního) soudu byl žalobní nárok, přesahující hranici pro věci nepatrné, obmezen na útraty, jest nepřipustný dovolací rekurs proti usnesení rekursního soudu o útratách, jakož i rekurs proti zrušovacímu usnesení odvolacího soudu, spojený s rekuresem proti výroku o útratách č. 13.068.
- — v dovolání nelze uplatňovati výtku, že znění rozsudku prvního soudu ve výroku o útratách jest zmatečné podle § 477 č. 9 c. ř. s., třebaže výtku ta byla uplatňována i v odvolání č. 13.082.

v exekučním řízení:

- — § 83 ex. ř. viz exekuce (§ 83 ex. ř.).
- — § 239 odst. 6 ex. ř. viz dražba nucená nemovitosti.

v řízení nesporném:

- — podle zákona č. 100/1931 sb. z. a n. viz nesporné řízení.

v konkursním řízení:

- — v řízení podle konkursního a vyrovnacího řádu ze dne 27. března 1931, čis. 64 sb. z. a n., jest mimořádný dovolací rekurs nepřipustný čis. 12.279.
- — ustanovení § 127, odstavec (2), konk. ř. čis. 64/1931 sb. z. a n., podle něhož jest rozhodnutí rekursního soudu konečné, platí i o rozhodnutí rekursního soudu o návrhu správce konkursní podstaty na povolení přiměřené zálohy čis. 12.910.
- — proti usnesení (rekursního soudu), jímž bylo podle § 70, druhý odstavec, konk. řádu vysloveno, že konkurs bude prohlášen jen, složí-li navrhovatel přiměřenou zálohu na útraty, jest úpadek oprávněn k rekursu, a to i jen z toho důvodu, že určená záloha jest nepřiměřeně vysoká čis. 13.069.
- — určil-li konkursní komisař jednak odměnu a hotové výlohy správce konkursní podstaty, jednak vyslovil, že to i ono jest pohledávkou za zvláštní podstatou, rekursní soud však zamítl (správně odmítl) návrh správce konkursní podstaty pro nepřislusnost konkursního komisaře, máje za to, že příslušným je exekuční soud, jest dovolací rekurs v obou směrech přípustný čis. 13.083.

ve vyrovnacím řízení:

- — předpis § 527/2 c. ř. s. platí i pro vyrovnací řízení (podle zák. čis. 64/1931 sb. z. a n.) čis. 13.134.

Stížnost dozorcí: byl-li návrh, by bylo povoleno ofotografování poslední vůle, vyřízen presidiálně jako věc justiční správy, lze zamítnutí návrhu napadati jen dozorcí stížností; navrhovatelé není však bráněno, by se, kdyby dozorcí stížnost neměla úspěchu, nedomáhali toho, by bylo rozhodnuto o jeho návrhu usnesením pozůstalostního soudu, proti němuž by mu pak příslušely opravné prostředky podle zákona ze dne 19. června 1931, čis. 100 sb. z. a n. čis. 13.051.

zmateční k zachování zákona viz útraty trestního řízení.

Stoky obecní: nepřipustnost pořadu práva, domáháno-li se na obci na Moravě náhrady škody pádem do stoky proto, že na obecním uličním kanálu byla ochranná mříž špatně připevněna a že žalovaná obec ručí za zavinění strážníků, kteří byli obci pověřeni, by dohlíželi, zda ochranné mříže kanálu jsou v pořádku čis. 12.286.

Strana: přednes její viz přednes stran.

— výslech její viz výslech stran.

— způsobilost býti stranou viz způsobilost ke sporu.

Stroj nový: jde o »aliud«, byl-li dodán zánovní stroj místo stroje »nového«; stroj, který byl již jednou prodán a dřívějším kupitelem po nějakou dobu používán, načež mu byl odňat a musil býti opravován, není »nový«, třebaže doba, po níž byl dřívějším kupitelem používán, nepřekročila dobu přiměřenou pro zaběhnutí stroje čis. 13.026.

Stroj psací: majitele autosprávkárny není vyloučen z exekuce čis. 12.834.

Stroje (§ 297 a) obč. zák.) viz příslusnost.

Střikačka automobilová: zákon čis. 162/1908 ř. zák. se nevztahuje na pouliční automobilovou střikačku, jež neslouží k dopravě osob nebo věcí čis. 12.391.

Styk dětí s rodiči viz dítě manželské.

Substituce: advokáta viz advokát.

— — okolnost, že povolení exekuce nuceným zřízením zástavního práva na nemovitosti nabylo proti dlužníku právní moci, nevylučuje, by se třetí osoba, pro níž bylo na nemovitosti postižené exekucí knihovně zapsáno substituční právo se zákazem zcizení a zavazení, nedomáhala žalobou podle § 37 ex. ř. nepřipustnosti exekuce čis. 13.104.

— **fideikomisární:** svěření viz tamže.

— — na nemovitost, stíženou fideikomisární substitucí, nelze vésti bez svolení substituční exekuci nucenou dražbou k vydobytí pohledávky za fiduciářem; jest věci vymáhajícího věřitele, by tvrdil a prokázal, že fideikomisární substituce uhasla čis. 12.745.

— — i když jde o uplatnění zástavního práva, které bylo na nemovitosti vloženo před poznámkou fideikomisární substituce, může exekuce nucenou dražbou býti povolena jen, zní-li exekuční titul i proti fiduciářům i proti substitutům, leda že by k poznámce substituce bylo došlo teprve po poznámce hypotekární žaloby; tu by byl rozsudek vykonatelný i proti substitutům čis. 12.901.

— — zletilí fideikomisární substituti mohou se platně vzdáti zřízení pozůstalostního soupisu a zabezpečení substitučního jmění čis. 13.080.

Súčtování viz soupis pohledávek.

Sudiště viz příslusnost.

Svatební smlouva: věno viz tamže.

Svazek manželský viz manželství.

Svéprávnost: zbavení viz tamže.

— jinak viz nesvéprávný.

Svévole viz trest pro svévoli.

Svědék: nepřipustnost důkazu při jednání podle § 213 ex. ř. čis. 12.602.

Svěření: byl-li žalobce, domáhající se určení, že svěřenská dohoda jest proti němu neplatná a že mu přísluší k substituční pozůstalosti silnější titul dědického práva než žalovanému, k podání této žaloby poukázán pravoplatným usnesením svěřenského soudu se stanovením určité lhůty, jest již tím prokázán jeho zájem, aby příslušný právní poměr byl co nejdříve najisto postaven čis. 12.551.

— bylo-li nejvyšším soudem pravoplatně rozhodnuto, že schvalovací řízení podle § 2 odst. (3) zákona ze dne 3. července 1924, čis. 179 sb. z. a n., bylo svěřenským soudem provedeno podle zákona, nelze správnost tohoto rozhodnutí přezkoumávat v napotomním sporu o určení, že svěřenská dohoda, jež byla svěřenským soudem schválena, jest proti žalobci neplatná čis. 12.551.

— kdo podle domněnky § 2 odst. (4) zák. čis. 179/1924 projevil již souhlas s dohodou o úpravě poměrů uvolněného svěřenského jmění, nemůže dodatečně zvratit sporem platnost této dohody čis. 12.551.

— domněnka § 2 odst. (4) zák. čis. 179/1924 vztahuje se na námítky formální i hmotně právní čis. 12.551.

— v ustanovení § 120 nesp. řiz. není stanovena domněnka souhlasu toho, kdo dědickou přihlášku nepodal, s projednáním pozůstalosti čis. 12.551.

— do soupisu bývalého svěřenského majetku nelze pojmáti nedoplatky dani osobních vůbec, nedoplatky dani reálních pak tehdy, není-li z přihlášky, po případě z připojeného k ní výkazu daňových nedoplatek zjevné, zda se přihlášené nedoplatky týkají substituční podstaty, či zda jsou to nedoplatky připadající na svobodný nemovitý majetek zesnulého fiduciáře čis. 12.989.

Svolání pozůstalostních věřitelů: ustanovení §§ 813 až 815 obč. zák. týkají se jen pozůstalostních věřitelů, nikoliv i odkazovníků čis. 12.483.

— **valné hromady viz společenstvo, společnost.**

Svolení k výpovědi viz ochrana nájemců.

— **Státního pozemkového úřadu viz pozemková reforma.**

Symbolická tradice viz převod vlastnictví.

Syndikátní ručení (zákon ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák.): neodevzdal-li výkonný orgán přijaté peníze vymáhajícímu věřiteli, jest poškozenou stranou vymáhající věřitel, nikoliv dlužník, jenž nebyl povinen vymáhajícímu věřiteli dluh znovu zaplatiti; učinil-li tak přece, zaplatil nedluh na vlastní vrub a nemůže se domáhati (podle syndikátního zákona) náhrady škody, vzešlé mu tímto druhým placením, na výkonném orgánu ani na státu čís. 12.473.

— přijal-li soudní zřízenec jako výkonný orgán částku vyšší než 5.000 Kč, nebyl ve výkonu svého úřadu, a to ani co do 5.000 Kč čís. 12.474.

— syndikátní žalobou opírající se o to, že opomenutím povinné opatrnosti při výkonu úřadu exekucním soudcem byly předměty dříve pro žalobcovu pohledávku soudně zabavené prodány v berní exekuci pro pohledávku berního úřadu, nelze se domáhati náhrady toho, co jako čistý výtěžek z berní exekuce obdržel berní úřad, dokud nejsou vyčerpány všechny právní prostředky, které na vydání onoho výtěžku berní exekuce žalobce má možnost uplatňovati v případě svého přednějšího zástavního práva k prodaným předmětům proti bernímu úřadu (§ 231 ex. ř., § 370 zák. čís. 76/1927 sb. z. a n.) čís. 13.121.

— nalézací soud trestní není povinen dáti soukromému obžalobci poučení o jeho právech, nanejmé o opravných prostředcích; dal-li mu však soudce přes to poučení, byl povinen dáti mu poučení správné, odpovídající zákonu čís. 13.122.

Sikána viz náhrada škody podle § 1295 odst. 2 obč. zák.

Škoda viz náhrada škody.

— **konkretní** viz smlouva kupní (čl. 354 obch. zák.).

Škola: majetkoprávní smlouvy místních školních rad v Čechách nepodléhají schválení vyšších školních orgánů okresních a zemské školní rady čís. 12.788.

Školní obec viz obec školní.

Švýcarsko: ustanovení třetího odstavce čl. 2 smlouvy mezi republikou Československou a švýcarskou konfederací čís. 23/1929 sb. z. a n. stanoví jako podmínku vykonatelnosti rozsudku švýcarského soudu i proti tuzemci bydlícímu v Československu, který je způsobilý platiti, jen, aby byla žaloba navzájem podána v souvislosti se žalobou hlavní před soudem příslušným pro tuto žalobu; nezáleží na tom, že obvodový soud, u něhož byla podána hlavní žaloba, nebyl příslušný pro žalobu navzájem, že ji odmítl a postoupil kantonnálnímu soudu a že je předmět žaloby navzájem vyšší hodnoty než předmět žaloby hlavní; souvislostí je míněna souvislost podle práva švýcarského, a to podle §§ 179 a 180 švýcarského civilního soudního řádu; jde o tuto souvislost, domáhá-li se hlavní žalobou zaplacení podle smlouvy, žalobou navzájem pak zrušení této smlouvy a zaplacení náhrady z důvodu neplatnosti smlouvy pro donucení a podvod čís. 12.524.

— k doručení podle čl. 116 d) švýcarského civilního řádu soudního, který stanoví, že obsílku pro společnosti veřejné a komanditní jest doručiti v jejich obchodních místnostech nebo závodech anebo jednomu ze společníků jednatele, stačí, že bylo doručeno osobě, která je v obchodní místnosti ustanovena a je tam se svolením majitele činná pro závod nebo kancelář čís. 12.524.

Tabák: trafikant viz tamže.

— na předměty státního monopolu nelze povolití bez svolení důchodkového úřadu ani exekuci zajišťovací ani zabavením předmětu monopolu (tabáku), ani zabavením nároku na jeho vydání; svolení důchodkového úřadu musí býti opatřeno před nabytím zástavy a tvrzeno i prokázáno v exekucním návrhu; nepřipustnost exekuce z důvodu nemožnosti nabytí zástavy na tabák jako předmět státního monopolu může uplatnití nejen ústřední ředitelství tabákové reže, nýbrž i povinný čís. 12.325.

Tabule výstražná: musí býti 14 m od kolejnic čís. 12.662.

Tajná plná moc viz smlouva z mocnitelská.

Tarif advokátní: k účtování útrat v dovolacím řízení nestačí poukaz na normální sazby (tarif) čís. 12.439, 12.605.

— jinak viz útraty sporu.

— **železniční** viz doprava železniční.

Telegrafická opatření odesílací stanice (čl. 71 žel. prep. ř.) viz doprava železniční nákladní.

Telegrafy (zákon čís. 33/1922 sb. z. a n.): ustanovení § 3 (4) zákona nemá vůbec místa proti třetím osobám, proti obci jako správce veřejného statku a vlastníku nebo uživateli soukromé nemovitosti pak jen potud, pokud s nemovitostí použitou pro telegraf nakládají čís. 12.944.

Testament viz pořízení poslední.

Těšinsko: zaměstnanec nemůže se domáhati na zaměstnavateli, přesídlivším v dubnu 1919 z Biska do Opavy náhrady škody z důvodu, že ho zaměstnavatel nepřihlásil k pensijnímu pojištění u prozatímní úřadovny pro pensijní pojištění soukromých zaměstnanců se sídlem v Bilsku, zřízené podle vyhlášky čís. 2430/8; stačí, že zaměstnanec byl přihlášen zaměstnavatelem u zemské úřadovny pensijního pojištění v Opavě, a že tato úřadovna jeho přihlášku přijala a pojištění provedla; na tom nebylo nic změněno napotomní změnou poměrů čís. 12.425.

Tichá společnost viz společnost tichá.

Tiskací lis: pokud je vyloučen z exekuce podle § 251 čís. 6 ex. ř. čís. 13.154.

Tiskař: zaslal-li tiskař objednateli kartáčový otisk objednaného tisku s výzvou, aby vrátil v určité lhůtě opravený otisk, že, nebude-li ve lhůtě vrácen, bude pokládán za schválený, dal objednatel, nevrátiv otisk ve stanovené lhůtě, na jevo, že souhlasí s tiskem, tak, jak byl v kartáčovém otisku, a že zprošťuje tiskaře ručení za chyby; lhůstě, že se tisk měl státi podle předepsaného vzoru a že se mezi stranami při objednávce tisku nestalo ujednání o kartáčovém otisku a lhůtě s tím spojené a pro objednatele závazné čís. 12.861.

Titul exekuční viz exekuce (§ 1 ex. ř.).

Tradice viz převod vlastnictví.

Trafikant: přípustnost pořadu práva pro nárok, zakládající se na smlouvě mezi válečnými poškozenci a trafikantem; lhůstě, že podnětem smlouvy byl přímo nebo nepřimo příkaz orgánů veřejné správy čís. 13.013.

Trest pro svévůli: nejvyšší soud není oprávněn promíjeti, rušiti nebo snižovati tresty pro svévůli, jež byly pravoplatně uloženy čís. 12.585.

— předpis § 6 zákona ze dne 21. března 1929, čís. 31 sb. z. a n., vztahuje se na pořádkové tresty a na pokuty podle §§ 220 a 512 c. ř. s. čís. 12.585.

Trestní rozsudek: § 268 c. ř. s. viz rozsudek trestní.

— řízení: připojení se k němu viz soukromý účastník.

— útraty viz útraty trestního řízení.

— jistota podle § 193 tr. ř. viz tamže.

— nalézací soud trestní není povinen dáti soukromému obžalobci poučení o jeho právech, nanejmé o opravných prostředcích; dal-li mu však soudce přes to poučení, byl povinen dáti mu poučení správné, odpovídající zákonu čís. 13.122.

Trh práce domácí viz ochrana domácího trhu práce.

Třetí: smlouva ve prospěch třetího viz tamže.

— »třetí osobou« ve smyslu § 36 (4) zák. čís. 100/1931 jest i účastník řízení; nanejmé jest jím matka, byl-li zamítnut návrh otce, by mu bylo dítě předáno do výchovy čís. 12.559.

— k třetím osobám ve smyslu § 36 (2) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n. náležejí i účastníci nesporného řízení čís. 12.629.

Tuzemsko: »tuzemskou« veřejnou knihou ve smyslu § 548 čís. 3 c. ř. s. jest rozuměti jen pozemkovou knihu v historických zemích čís. 12.701.

Ubytování vojska: ubytování vojska v Brně nebylo břemenem »obec tížícím« ve smyslu § 4 prozatímního řádu a fond k tomu účelu zřízený nebyl určen k »zapravování obecních potřeb« č. 13.147.

— povinnost k ubytování vojska nepostihuje obec, nýbrž občany, kteří mají obytné budovy; obec zakročuje tu jen jako orgán veřejné správy v přeneseném oboru působnosti č. 13.147.

Účastník exekučního řízení viz stížnost v exekučním řízení.

— nesporného řízení viz nesporné řízení (§ 6 zák. č. 100/1931).

— soukromý viz soukromý účastník.

— Učeb a pensijní pojištění č. 12.991.

Účetní závěrka družstva viz společenstvo výrobní a hospodářské.

— účinek odkladací viz stížnost (ve sporném řízení, v řízení exekučním).

Uhražovací exekuce viz exekuce.

— jistina viz dražba v nuceně nemovitosti (§§ 226, 227 ex. ř.).

Uložení na soudě viz složení na soudě.

Umluva viz smlouva.

— o sudišti viz příslušnost.

Unifikovaný zaměstnanec viz zaměstnanec železniční.

Úpadek: předpisu exekučního řádu, podle nichž exekuce povolená před zahájením nucené správy nemovitosti pronajímatele na nájemné, splatná teprve budoucně, pozbývá právního účinku poznámkou správy, pokud se týče odevzdáním nemovitosti nucenému správci a má být na návrh zrušena (§§ 103, 119, třetí odstavec, ex. ř.), nelze použítí obdobně při prohlášení konkursu na jmění pronajímatele č. 12.579.

— ten, kdo jednal jen jako zmocněnec dlužníka z příkazu jeho anebo z příkazu dlužníkova prokuristy, nemůže se dopustití přečinu podle § 486 č. 2 tr. z. ani jako pachatel ani jako spoluvinník podle § 5 tr. zák. č. 12.667.

— žádá-li správce konkursní podstaty přísudek útrat nikoliv proti konkursní podstatě, nýbrž proti navrhovateli konkursu a popírá-li tento svou povinnost ke splnění jeho nároku, lze o tomto sporném nároku rozhodnouti jen pořadem práva rozsudkem k žalobě podle předpisů hmotného práva; předpisu § 10 c. ř. s. o útratách opatrovníka k činu nelze použítí č. 12.736.

— na udělení práva chudých mají nárok jen osoby fyzické, nikoliv i konkursní podstata (její správce) č. 13.007.

konkursní řád z roku 1914:

— § 8: vyhlášení konkursu za odvolacího řízení má sice v zápětí přerušení sporu, ale nemá ten účinek, že by ve sporu byly přípustné námítky nové, vyplynoucí teprve z toho, že byl vyhlášen konkurs č. 12.306.

— § 30 č. 1: nebyl-li nárok člena družstva na vrácení úspor pro stavbu uspokojen družstvem zaplacením, nýbrž tím, že družstvo poukázalo třetí osobu, by pohledávku člena převzala k zaplacení na odpocetení z kupní ceny za domek, jež zároveň od družstva koupila, třetí osoba pak poukázku přejala, ale peníze nevyplatila členu hotově, nýbrž je zajistila jako zápůjčku na koupeném domku č. 12.668.

— § 31 odst. 3: objednavce elektrického proudu vyrovnacím dlužníkem za účelem dalšího vedení obchodu (§ 8 odst. 2 vyr. ř.) nelze odporovati č. 13.025.

— § 110: žádá-li žalobce, by bylo vysloveno, že žalovaný jest povinen uznati zažalovanou pohledávku, nepochybil věcně, je-li z jeho přednesu zřejmo, že žádá o výrok ve smyslu § 110 (1) konk. řádu č. 12.349.

— § 111: výlučná příslušnost konkursního soudu platí pro spory uvedené v § 111 odst. 1 konk. ř. č. 337/1914 ř. z., byly-li zahájeny po vyhlášení konkursu, nikoliv však pro spory zahájené před vyhlášením konkursu, do nichž správce konkursní podstaty po vyhlášení konkursu na jmění založeného vstoupil č. 13.084.

— § 112: nevzdal-li se žalobce žalobního nároku na zaplacení nájemného zpět-
vzetím žaloby o plnění, nýbrž upravil jen žalobu podle předpisu konkursního řádu (§ 112 konk. ř.), nezaniklo zákonné zástavní právo na popsanych svrscích č. 12.713.

— § 120: tím, že správce konkursní podstaty pohledávku hypotekárního věřitele vykoupil podle § 120 konk. ř., došlo k vytvoření jakéhosi způsobu vlastnické hypoteky a byl správce konkursní podstaty oprávněn převést tuto pohledávku dále podle § 469 obč. zák. č. 12.847.

— § 166: konkursní soud musí z úřadu zkoumati, zda jest důvod ke zrušení konkursu pro nedostatek jmění konkursní podstaty ke krytí útrat konkursního řízení, a má i z úřadu prováděti důkazy a konati vhodná šetření pro zjištění rozhodných skutečností, nejsa vázán návrhem na zrušení konkursu; nestačí-li rekursnímu soudu k zjištění nedostatku jmění konkursní podstaty prohlášení správce konkursní podstaty a jeho návrh na zrušení konkursu podle § 166, druhý odstavec, konk. ř. a ukládá-li konkursnímu soudu šetření v tom směru, není v tom vady řízení č. 12.568.

— § 176: proti rozhodnutí rekursního soudu o útratách správce podstaty jest v úpadekovém řízení přípustným dovolací rekurs, odmítli-li rekursní soud návrh na rozhodnutí o útratách a odkázal navrhovatele na pořad práva č. 12.736.

konkursní řád z roku 1931:

— § 3 č. 1: dlužník může se za exekuce (za konkursního řízení) zříci výhod podle §§ 250 a 251 ex. ř. č. 12.781.

— povinný, upadnuvší do konkursu, jest oprávněn žádati o vyloučení věci z exekuce z důvodu § 251 č. 6 ex. ř. i bez souhlasu správce konkursní podstaty, ba i proti jeho vůli č. 12.999.

— opírá-li se vymáhající věřitel proti navrženému vyloučení věci z exekuce, není exekuční soud oprávněn zrušiti exekuci jen z důvodu, že ostatní vymáhající věřitelé, pokud na ně ustanovení § 13 konk. řádu vůbec nedopadá, mlčky podle § 56, odstavec třetí, ex. ř. s vyloučením věci z exekuce souhlasily č. 12.999.

— § 4: dal-li vystavitel své podpisy na úvěrních listinách, na jichž základě byl proti němu povolen záznam zástavního práva, ověřiti teprve po vyhlášení úpadku na jeho jmění, předsevzal právní jednání bezúčinné proti konkursním věřitelům, a nelze na základě takového ověření povolití spravení záznamu; bylo-li přes to knihovním soudem povoleno spravení záznamu, jest správce konkursní podstaty vystavitele oprávněn k rekursu č. 12.557.

— § 8: proti usnesení, jímž bylo odepráno přerušiti řízení podle § 8 konk. ř. jest rekurs přípustný, třebaže bylo vydáno odvolacím soudem; i žaloba domáhající se na úpadek vyklizení a odevzdání pachtovaných pozemků dotýká se jmění patřícího úpadekové podstatě a jest řízení přerušiti č. 12.927.

— § 12: exekuci podle § 294 ex. ř. lze vésti i na nájemné teprve v budoucnosti dospívající, a to i když nájemní smlouva nebyla sjednána na určitý čas; soudcovské zástavní právo získané zabavením nájemného nezaniká prohlášením konkursu na jmění pronajímatele č. 12.579.

— § 13 odst. (1): zánik zástavního práva vymáhajícího věřitele podle § 13 odstavec (1) konk. ř. je jen podmínečný, bude-li konkurs ukončen jiným způsobem než zrušením podle § 166 konk. řádu; nezaniklo-li dosud zástavní právo bezpodmínečně, zůstává vymáhající věřitel účastníkem exekuce a jest oprávněn zaujati stanovisko k návrhu dlužníka na vyloučení movitých věcí hmotných, k nimž nabyl exekuci zástavního práva č. 12.999.

— § 14: i po prohlášení konkursu na jmění dlužníka lze povolití exekuci vnučeným zřízením zástavního práva, došel-li exekuční návrh na soud povolující exekuci, jenž byl zároveň soudem exekučním a knihovním, před prohlášením konkursu č. 12.504.

- § 23: smlouva o poskytnutí zápůjčky jest smlouvou oboustranně zavazující ve smyslu § 23 č. 12.780.
- § 25: v případě § 25, prvý odstavec, konk. řádu není třeba vypovědětí nájemní smlouvu v prvém výpovědním období po prohlášení konkursu č. 12.660.
- § 40: předpis, podle něhož odporovati právním jednáním jest oprávněn správce konkursní podstaty, jest předpisem velícím, na němž nelze nic měřitelem č. 12.330.
- k uplatnění odpůřícího práva za konkursu pořadem práva jest podle § 40 konk. ř. ovšem oprávněn jen správce konkursní podstaty, avšak rozhodnutí o tom, zda má být podána žaloba odpůřčí čili nic, není vyloučeno z kompetence ani věřitelského výboru, ani schůze věřitelů č. 12.335.
- § 50: pokud jest otázka nepostačitelnosti konkursní podstaty řešiti ve sporu, jímž se domáháno zaplacení dospělé pohledávky za podstatou do 14 dnů pod exekuci; v úvahu přichází jen pohotovosti správce; důkaz o tom, zda a pokud pohotovosti stačí, dotazem na konkursního komisaře neb na konkursní soud; zavínil-li správce nedostatek pohotovosti č. 12.311.
- otázku, které náklady patří k nákladům zvláštní podstaty, přísluší řešiti konkursnímu komisaři, nikoliv exekučnímu soudci č. 12.434.
- o otázce, zda se pohledávka za podstatou vztahuje na podstatu společnou či zvláštní, rozhodne, i když v tomto směru není pochybností, konkursní komisař výlučně; to platí i tehdy, byla-li věc náležející ke zvláštní podstatě podle § 121 odst. (3) a (4) konk. ř., prodána exekučním soudem č. 13.083.
- § 68—70: řízení, předcházející rozhodnutí o návrhu na vyhlášení konkursu, řídí se předpisy konkursního řádu, nikoliv předpisy o nesporném řízení č. 13.069.
- § 68: jen konkursní soud jest povolán rozhodovati o návrhu dědiců na prohlášení konkursu; dědic (dědicové) nepotřebuje k výkonu tohoto svého práva schválení pozůstalostního soudu č. 12.926.
- § 70: proti usnesení (rekursního soudu), jímž bylo podle § 70, druhý odstavec, konk. řádu vysloveno, že konkurs bude prohlášen jen, složí-li navrhovatel přiměřenou zálohu na útraty, jest úpadce oprávněn k rekursu a to i jen z toho důvodu, že určená záloha jest nepřiměřeně vysoká č. 13.069.
- záloha podle § 70, druhý odstavec, konk. ř. má jen za účel, aby kryla přibližně útraty spojené s předběžným objasněním, zda má dlužník majetek dostačující k úhradě předvídatelných útrat konkursního řízení, nikoliv k úhradě útrat spojených se zjišťováním veškerého majetku dlužníka č. 13.069.
- § 79: do usnesení pozůstalostního soudu, jímž bylo po vyhlášení konkursu rozhodnuto o vydání pojistných hodnot, jest oprávněn k rekursu správce úpadkové podstaty č. 12.967.
- § 95: konkursní komisař může podle § 95 (1) konk. řádu zakázati (dokud se o věci neusnese schůze věřitelů) i výkon usnesení věřitelského výboru, jímž byl schválen smír konkursní podstaty s konkursním věřitelem, podle něhož nemá býti proti tomuto věřiteli uplatňován odpůřčí nárok; k zakazu není zapotřebí, by okolnosti předpokládané odpůřčím důvodem byly osvědčeny; stačí, má-li konkursní komisař pochybnosti o pravém stavu věci č. 12.335.
- § 121: při roku o rozvrhu nejvyššího podání za exekučně prodanou nemovitost, náležející do konkursní podstaty, není správce konkursní podstaty oprávněn podávati odpor jako zástupce konkursního věřitelstva č. 12.623.
- § 126 (3): návrhu na povolení exekuce k vydobytí pohledávky za konkursní podstatou nelze vyhověti, není-li v něm uvedeno, že vymáhající věřitel zachoval postup podle § 126 odst. (3) konk. ř. č. 13.081.
- § 127: ustanovení posledního odstavce týká se jen útrat vzešlých správci podstaty z účasti při soudním prodeji a při rozdělení výtěžku, ale nikoliv

jeho pohledávky za zvláštní podstatou; o oněch rozhoduje exekuční soudce, kdežto o této konkursní komisař po náležitém šetření s vyloučením pořadu práva a exekučnímu soudci jest vyhrazeno právo, by k odporu hypotečních věřitelů při rozvrhu nejvyššího podání upravil položky, o kterých bylo konkursním komisařem závazně pro něho rozhodnuto, že se týkají zvláštní podstaty č. 12.434.

- ustanovení odstavec (2), podle něhož jest rozhodnutí rekursního soudu konečné, platí i o rozhodnutí rekursního soudu o návrhu správce konkursní podstaty na povolení přiměřené zálohy č. 12.910.
- určil-li konkursní komisař jednak odměnu a hotové výlohy správce konkursní podstaty, jednak vyslovil, že to i ono jest pohledávkou za zvláštní podstatou, rekursní soud však zamítl (správně odmítl) návrh správce konkursní podstaty pro nepřislusnost konkursního komisaře, maje za to, že příslušným je exekuční soud, jest dovolací rekurs v obou směrech přípustný č. 13.083.
- o otázce, zda se pohledávka za podstatou vztahuje na podstatu společnou či zvláštní, rozhodne, i když v tomto směru není pochybností, konkursní komisař výlučně; to platí i tehdy, byla-li věc náležející ke zvláštní podstatě podle § 121 odst. (3) a (4) konk. ř. prodána exekučním soudem č. 13.083.
- § 190: ustanovení odst. (2) (§ 70 vyr. řádu) předpokládá, že jde o rozhodnutí, kde kromě veřejných oznámení jest zákonem předepsáno i zvláštní doručení jednotlivým účastníkům č. 12.469.
- proti usnesení (rekursního soudu), jímž bylo podle § 70, druhý odstavec, konk. řádu vysloveno, že konkurs bude prohlášen jen, složí-li navrhovatel přiměřenou zálohu na útraty, jest úpadce oprávněn k rekursu, a to i jen z toho důvodu, že určená záloha jest nepřiměřeně vysoká č. 13.069.
- § 192: v řízení podle konkursního a vyrovnacího řádu č. 64/1931 sb. z. a n. jest mimořádný dovolací rekurs nepřipustný č. 12.279.

Úpadek pozůstalosti: vyhlášením konkursu na pozůstalost přestává působnost pozůstalostního soudu a další řízení přechází na konkursní soud a na jeho úřední orgány; k rozhodnutí o tom, zda peníze uložené z pojistek na účty obmyšlených osob mají jím býti vydány, nebyl po vyhlášení konkursu na pozůstalost příslušným pozůstalostní soud, nýbrž orgány uvedené v §§ 117, 118, 95 konk. řádu, třebaže před vyhlášením konkursu bylo pravoplatnými usneseními pozůstalostního soudu vysloveno vyloučení pojistných peněz z pozůstalosti č. 12.967.

Úplata zakázaná viz ochrana nájemců.

Úraz viz automobilový zákon, náhrada škody.

Úrazová pojišťovna dělnická viz pojištění úrazové.

Urážka citelná manžela viz rozvod manželství.

Určení soudu podle § 28 j. n.: bylo-li manželství tuzemky s cizozemcem uzavřeno v tuzemsku, manželka nabyta sňatkem podle manžela domovského práva v cizozemsku, manželé neměli v tuzemsku společného bydliště a manželka má trvalé bydliště v tuzemsku, — jest k žalobě o rozvod (o rozluku) manželství ustanoviti tuzemský soud podle § 28 j. n. č. 12.459.

— vzhledem k různosti práva v historických zemích a na Slovensku jest stanoviti místně příslušný soud k projednání žaloby o neplatnost nálezu rozhodčího soudu bratislavské bursy č. 12.877.

— nevyhověl-li procesní soud v historických zemích, povolivší zajišťovací exekuci na movitosti, po pravoplatnosti exekučního titulu návrhu vymáhajícího věřitele na přeměnu exekuce zajišťovací v exekuci uhražovací, protože exekuční řád č. 79/1896 ř. zák. takové přeměny nezná, ale také exekuční soud na Slovensku odepřel pravoplatným usnesením povolití tuto přeměnu jen proto, že podle práva platného na Slovensku procesní soud první stolice má naříditi uspokojovací exekuci na movitosti, které byly zabaveny exekucí zajišťovací. — není tu soudu místně příslušného pro rozhodnutí o návrhu vymáhajícího věřitele a jest příslušný soud určití podle § 28 j. n. č. 13.092.

Určovací návrh mezitímní: hodnota mezitímního určovacího návrhu jest rozhodná v otázce příslušnosti soudu č. 12.470.

— před samosoudcem jsou však přípustné mezitímní určovací návrhy (§§ 236, 259 c. ř. s.) i tehdy, když předmět zájmu na zjištění přesahuje hodnotu 20.000 Kč č. 12.470.

— bylo-li o žalobním nároku již právoplatně rozhodnuto, pozbyl mezitímní určovací návrh této povahy a jest ho v dovolacím řízení posuzovati podle § 228 c. ř. s. č. 12.966.

— nepřipustným jest mezitímní určovací návrh, jímž se má určit právo nebo právní poměr, o němž musí být rozhodnuto již k žalobě; rovněž nepřipustným jest mezitímní určovací návrh, jímž se požaduje rozhodnutí o budoucích poměrech, ve kterých ani nemusí jíti o strany rozepře č. 12.584.

— učinil-li žalovaný ve sporu o vyklizení neoceněném nad 300 Kč, mezitímní určovací návrh, by bylo zjištěno, že mezi stranami je po právu nájemní smlouva, a ocenil zájem na určení nad 300 Kč, určují se řízení i opravné prostředky zvlášť pro žalobu a zvlášť pro určovací návrh podle výše částky, na kterou byl zájem na určení oceněn č. 13.008.

— žaloba viz žaloba určovací.

Úroda: dosud od pozemku neoddělená nemůže být předmětem zájemného popsání č. 12.757.

Úroky: jistota pro vedlejší závazky viz hypoteka kauční.

— při rozvrhu nejvyššího podání (§ 216 odst. 2 ex. ř.) viz dražba vnučená nemovitosti.

— byl-li příkaz výplatou peněz proveden šekovým úřadem teprve, až když byla odkryta zpronevěra úředníka, jenž vklady zpronevěřil, hradí se vlastníku šekového účtu jen 1% nárok ve smyslu §§ 12 a 14 pravidel č. 12.431.

— zákonně zmocnění dané vládě § 16 zák. č. 116/1921 sb. z. a n., platí obdobně i pro daň z uhlí; vláda mohla úroky z prodlení pro daň z uhlí stanoviti jinak, než učinila ve vl. nař. č. 92/1923 sb. z. a n., ovšem nikoliv přes sazbu 10%, stanovenou zákonem č. 116/1921; ustanovení § 23 (1) nař. č. 89/1924 sb. z. a n., jímž stanovena pro úroky z prodlení v placení daně z uhlí sazba 10%, má oporu v zákoně č. 12.497.

Úřad berní: výkaz nedoplatek viz dražba vnučená nemovitostí (§ 210 ex. ř.).

— **politický:** prohlášení podle § 15 ex. ř. viz exekuce (§ 15 ex. ř.).

— **pozemkový** viz pozemkový úřad.

Úřadovna pensijního ústavu viz pensijní ústav.

Úředník statkový viz statkoví úředníci.

— **státní, železniční** viz zaměstnanec státní, železniční.

Usnesení soudní: doručení viz tamže.

— lhůta k opravnému prostředku viz tamže.

— lhůta pariční viz lhůta (§ 409 c. ř. s.).

— oprava jeho viz oprava rozhodnutí.

— **stížnost** viz tamže.

— **právní moc:** bylo-li usnesení exekučního soudu, zamítající návrh vymáhajících věřitelů na zpeněžení zabavené živnosti povinného vnučenou správou, k rekursu jednoho z vymáhajících věřitelů změněno a tomuto věřiteli povolena vnučená správa, nelze z toho vyvozovati, že měla být povolena i jinému věřiteli, jenž nechal proti sobě vejíti v právní moc zamítací usnesení exekučního soudu č. 12.569.

Ústav peněžní (zák. č. 239/1924 sb. z. a n.) viz peněžní ústav.

Ústav pensijní viz pensijní ústav.

— **súčtovací** viz soupis pohledávek.

Ústoupení od nabídky na prodej z volné ruky (§ 280/1 ex. ř.) č. 12.344.

Ústředna viz filiálka.

Ústřední oznamovatel: likvidátorům družstva, opovídajícím výmaz firmy družstva (podle zákona ze dne 9. dubna 1873, č. 70 ř. zák.), nelze uložit, by uve-

řejnili zrušení družstva i v »Ústředním oznamovateli«; stačí, uveřejnili-li zrušení družstva po třikráte v »Úředním listě republiky Československé« č. 12.493.

Usus fructus viz poživací právo.

Ušlý zisk: k pojmu; nestačí možnost zisku, nýbrž jest zapotřebí bezpečnosti neb aspoň pravděpodobnosti, že by zisku bylo dosaženo, kdyby určitá okolnost nebyla nastala; ušla-li poškozenému škodným činem (vylákáním losu) hlavní výhra na los proto, že los byl ještě před tahem převeden na osobu třetí, nelze v tom spatřovati jeho »ušlý zisk« č. 12.260.

Útraty: jistota pro vedlejší závazky viz hypoteka kauční.

— **advokáta** (právního zástupce) viz advokát.

— **exekuce:** zrušení exekuce podle § 39 č. 8 ex. ř. viz exekuce (§ 39 č. 8 ex. ř.).

— **rozvrhového řízení** viz dražba vnučená nemovitosti.

— pokud rozhodnutí o útratách dovolacího rekursu proti usnesení rekursního soudu, jenž návrh na povolení exekuce k rekursu povinného nepřátem zamítá, jest vyhraditi rozhodnutí prvního soudu o zrušení exekuce č. 12.388.

— neodůvodnil-li vymáhající věřitel v návrhu na povolení pozdější exekuce, proč oba návrhy nesloučil v jednom podání, bylo mu přisouditi na útratách žádosti o exekuci vnučeným zřízením zástavního práva jen částku, o níž by byly vzrostly útraty jediného návrhu č. 12.664.

— **státní pozemkový úřad** jest povinen nahraditi zvítězivšímu odpárci útraty dovolacího rekursu č. 12.753.

— **konkursního řízení:** žádá-li správce konkursní podstaty přísudek útrat nikoliv proti konkursní podstatě, nýbrž proti navrhovateli konkursu a popírá-li tento svou povinnost ke splnění jeho nároku, lze o tomto sporném nároku rozhodnouti jen pořadem práva rozsudkem k žalobě podle předpisů hmotného práva; předpisu § 10 c. ř. s. o útratách opatrovníka k činu nelze tu použiti č. 12.736.

— ustanovení § 127, odstavec (2), konkursního řádu z roku 1931, podle něhož jest rozhodnutí rekursního soudu konečné, platí i o rozhodnutí rekursního soudu o návrhu správce konkursní podstaty na povolení přiměřené zálohy č. 12.910.

— **řízení o zřízení nezbytné cesty:** navrhovatel nemá podle zákona o nezbytných cestách vůbec nárok na náhradu útrat za vyjádření na bezúspěšný dovolací rekurs odpárci, nýbrž jen podle § 11 (5) zákona; č. 100/31 sb. z. a n. č. 12.941.

— **sporu:** jistota na náklady rozepře viz tamže.

— k účtování útrat v dovolacím řízení nestačí poukaz na normální sazby (tarif) 12.439, 12.605.

— bylo-li v rozepři několika žalobců proti několika žalovaným uloženo solidární plnění útrat žalobcům, aniž však bylo vysloveno, že každý ze žalovaných může na nich žádati náhradu celých útrat, mají žalobci nahraditi jednotlivým žalovaným jen část procesních útrat, podle počtu žalovaných na ně připadajících č. 12.619.

— učinila-li hlavní strana prohlášení o bezpředmětnosti dovolání teprve po podání dovolací odpovědi, jest povinna nahraditi odpárci náklady dovolacího řízení č. 12.724.

— třebas dovolatel v dovolání neuplatnil, že pro posouzení otázky přípustnosti dovolání hodnota předmětu sporu nebyla stanovena, bylo péce na odpárci dovolatele, by se tím v dovolací odpovědi zabýval a po případě uplatnil nepřipustnost dovolání; neučinil-li tak a zabýval-li se v dovolací odpovědi jen věcí samou, nelze dovolací odpověď považovati za účelnou č. 12.810.

- — vydání rozsudku pro uznání (§ 395 c. ř. s.) nevadí, že žalovaný učinil návrh na přisouzení útrat podle § 45 c. ř. s., o němž nelze rozhodnouti bez dalšího řízení č. 12.284.
- — rekurs proti rozhodnutí rozsudku o útratách nemá odkladacího účinku, nebylo-li podle § 524, druhý odstavec, c. ř. s. nařízeno stavení jeho výkonu č. 12.619.
- — výtky, že soud rozhodl o útratách bez návrhu stran, jest výtkou, že soud vybočil z mezí návrhu strany, již se lze zabývat v dovolacím řízení č. 12.874.
- — nežádal-li žalobce v hypotekární žalobě přisouzení útrat pod vyhrůžkou všeobecné exekuce, nýbrž pod vyhrůžkou exekuce na zatíženou nemovitost a v tomto smyslu zní i exekuční titul, nemůže se žalobce k vydobytí útrat domáhati všeobecné exekuce, nýbrž jen exekuce na zatíženou nemovitost č. 12.682.
- — osoba, již byla žaloba neprávem doručena, nemá proti žalobci nárok na náhradu útrat podle §§ 40, 55 c. ř. s., nýbrž se může jich náhrady domáhati na žalobci jen pořadem práva č. 12.995.
- — nelze přisouditi útraty za dovolací odpověď vedlejšího intervenienta, nebylo-li tu nebezpečí kolise; vedlejší intervenient měl se dohodnouti s hlavní stranou, podavši dovolací odpověď, dříve, než sám dovolací odpověď podal č. 13.045.
- — pokud není podmínek § 45 c. ř. s., podána-li žaloba podle § 39 č. 5 ex. ř., ač mohlo téhož účinku býti docíleno rekurem proti povolení exekuce č. 13.111.
- **trestního řízení:** bylo-li usnesení trestního soudu, jímž byla zákonnému zástupci obžalobce uložena povinnost nahraditi obžalovaným útraty trestního řízení, nálezem nejvyššího jako zrušovacího soudu na zmatečnou stížnost k zachování zákona zrušeno, načež prvý soud uložil náhradu útrat přímo obžalobci, pominul právní důvod, aby si obžalovaní podrželi částku zapravenou jim zákonným zástupcem obžalobce na jejich exekuční zakročení jako útraty trestního řízení a exekuce, a jsou obžalovaní podle § 1435 obč. zák. povinni vrátiti, co jim bylo takto plněno; nárok na vrácení exekučních útrat jest příslušenstvím hlavního nároku na vrácení útrat trestního řízení a nemůže býti posuzován samostatně s hlediska přípustnosti opravných prostředků; je-li k vrácení útrat povinně několik obžalovaných, jde o dělitelný dluh a obžalobce (jeho zákonný zástupce) nemůže se domáhati zapravení jeho na každém z obžalovaných solidárně, nýbrž jen rovným dílem č. 12.785.
- — byly-li usnesením odvolacího soudu v trestním řízení sníženy útraty, lze se domáhati zrušení exekuce, bylo-li prokázáno, že byly zaplacené snížené útraty, třebaže rozhodnutím nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího bylo ke zmatečnou stížnosti na záštitu zákona vysloveno, že usnesením odvolacího soudu snižujícím útraty byl porušen zákon, aniž však bylo vysloveno zrušení tohoto usnesení č. 13.151.
- Úvěrní družstvo viz společenstvo výrobní a hospodářské.**
- **hypoteka viz hypoteka kauční.**
- Úvěrové provise:** jmenovitě při úvěrní hypotece, nepoživají stejného pořadí s jistinou a nemohou ani býti přikázány v knihovním pořadí jako samostatné pohledávky; pokud je lze přikázati v rámci jistoty pro vedlejší závazky č. 13.021.
- Uveřejnění rozsudku:** i v civilních věcech tam, kde byla s konečnou platností vyřízena otázka hlavní, rozhoduje o podružné otázce uveřejnění rozsudku a rozsahu důvodů vrchní soud jako soud odvolací s konečnou platností č. 12.638.
- Uznání:** rozsudek pro uznání viz tamže.
- **dluhu:** k přetřzení promlčení dluhu obce uznáním dluhu, učiněným starostou obce, se vyžaduje, aby starosta obce byl obecním výborem k tomuto projevu zmocněn plnou mocí znějící na druh tohoto jednání (§ 1008 obč. zák.) č. 12.563.

- — uzavřel-li starosta obce úmluvu o určení palmare advokátní komorou bez zmocnění obecním výborem a obec nereagovala na vyzoomění advokátní komory, neuznala tím obec mlčky (§ 863 obč. zák.) pohledávku advokátovu; žádost starosta obce k advokátovi, by posečkal s vymáháním své palmární pohledávky, není uznáním dluhu obci č. 12.563.
- — netvoří ještě právní důvod, jež musí obsahovati vkladná listina podle § 26 knih. zák. č. 12.630.
- — uznání není o sobě žádným ze způsobů, jímž lze nabýti věcného práva, zejména vlastnictví, ať již způsobem původním aneb odvozeným č. 12.659.
- **otcovství viz otec nemanželský.**

Vada díla viz smlouva o dílo.

- **formální viz oprava podle §§ 84, 85 c. ř. s.**
- **řízení viz dovolání.**
- **zboží:** kvantitativní či kvalitní? č. 12.977.
- **jinak viz správa pro vady.**

Vadium viz dražba vnučená nemovitosti (§ 154 ex. ř.).

- Válečná pololetí viz zaměstnanec železniční.**
- Válečný poškozenec:** smlouva s trafikantem; přípustnost pořadu práva č. 13.013.
- Valná hromada družstva, společnosti viz společenstvo výrobní a hospodářské, společnost.**

Valorisace viz měna.

Valuta viz měna.

Vázanost soudu: trestním rozsudkem (§ 268 c. ř. s.) viz rozsudek trestní.

- — usnesení poručenského soudu o způsobu dalšího vychování nemanželského dítěte, zejména o tom, zda se má věnovati studiím čili nic, víže sice poručníka, matku dítěte i dítě samo, nikoliv však jeho otce ani procesní soud v otázce, zda otec, jemuž byla původně uložena výživová povinnost rozsudkem, jest povinen hraditi zvýšené náklady za tuto výchovu č. 12.506.
- — bylo-li propuštění zaměstnance na zabraném a pod úředním dozorem jsoucím velkostatkem pravoplatně uznáno za bezúčinné úřady k tomu povolány podle § 22 zákona ze dne 12. února 1920, č. 118 sb. z. a novými, nelze se již s otázkou propuštění zaměstnance zabývat při rozhodování o žalobě, již se zaměstnanec domáhá vyplacení zadržovaných služebních požitků č. 12.804.
- — rozhodla-li úrazová pojišťovna pravoplatně, ana již uplynula roční lhůta § 38 c) úraz. zák., že nejde o úraz podnikový, jest nárok na náhradu škody posuzovati podle předpisů občanského zákona o náhradě škody č. 12.987.
- — otázka, zda jde o úraz podnikový, čili nic, jest pro soud rozhodnuta; pravoplatně též, byl-li teprve rozhodčím soudem úrazové pojišťovny uznán úraz za podnikový, aneb zůstalo-li při odmítnutí nároku úrazovou pojišťovnou proto, že ani rozhodčí soud nepokládal úraz za podnikový č. 12.987.
- — rozhodnutím nejvyššího správního soudu, že násilné odnárodňování dítěte povinného školou, zakázané v § 134 ústavní listiny, není v tom, že ve Slezsku svěruje otec dítě do výchovy školy s vyučovací řečí neodpovídající jeho národnosti, jest pravoplatně rozřešeno, že otec jednající takto neporušil veřejnoprávní nárok dítěte na výchovu č. 13.012.

Věštání poštovní dopravy do lhůty viz lhůta (§ 89 org. zák.).

Vedlejší intervence viz intervence vedlejší.

- **závazky:** jistota pro ně viz hypoteka kauční.
- **závod viz filiálka.**

Velká provozovna (§ 4 čís. 4 zák. čís. 210/1931 sb. z. a n.) viz ochrana nájemců.

Venkovský statek viz dražba vnučená nemovitosti (§ 151 ex. ř.).

Versio in rem (§ 1041 obč. zák.): dodáno-li stavivo k objednavce manžela, jenž ho použil ke stavbě na pozemku, jsoucím ve spoluvlastnictví jeho i jeho manželky, jest dodatel oprávněn domáhat se polovice úplaty na objednatelově manželce; lhotejno, že manželka projevila původně nesouhlas se stavbou, když se později, hlavně v době, kdy bylo stavivo používáno ke stavbě, nevěpřela tomu tak účinně, aby její projev nesouhlasu působil nejen proti jejímu manželovi, nýbrž prokazatelným způsobem i proti dodateli; lhotejno, zda manžel měl úmysl jednati v zájmu své manželky a zda manželka chtěla či nechtěla míti ze stavby prospěch, stačí, že cizí věci bylo skutečně použito k užítku jiného; záleží jen na tom, jakou hodnotu mělo stavivo v době použití; lhotejno, zda prospěch byl napotom provedením dražby zmařen; prospěch toho, v jehož prospěch bylo cizí věci užito, může být menší než škoda dodavatelova čís. 12.573.

— manželka jest vedle manžela, jenž stavbu objednal, povinna zaplatiti dodavateli nedoplatek za stavivo a za platy dělníkům na stavbě zaměstnaným, přišly-li jí jako vlastníci domu k dobru (§ 1041 obč. zák.); nesejde na tom, jakou hodnotu má nyní dům, nýbrž rozhodny jsou skutečné náklady ve stavivu a v platech dělníkům; manželka nemůže proti dodavateli namítati, že manžel chtěl stavbou jen zaplatiti svůj dluh u ní čís. 12.716.

— s hlediska § 1041 obč. zák. se nevyhledává, by věci bylo použito ve prospěch jiného přímo jejím vlastníkem; tohoto ustanovení jest použití i tehdy, bylo-li použito věci ve prospěch druhého prostřednictvím třetí osoby; v takových případech se však vyžaduje, by ona třetí osoba byla nepravým zástupcem toho, v čí prospěch bylo věci použito; předpisu § 1016 obč. zák. nelze použiti, nebylo-li jednáno v zastoupení jiného, nýbrž vlastní jménem čís. 12.971.

Veřejná obchodní společnost viz společnost veřejná obchodní.

— **vyhláška**: v konkursu, ve vyrovnání viz úpadek, vyrovnání.

Veřejné knihy viz kniha pozemková.

Veřejnoprávní nárok: soukromoprávní povahu požadovaného práva náleží dokazati tomu, kdo se dovolává vydržení; pokud šlo o soukromoprávní povinnost k opravě jezu; ten, kdo žádá na jiném plnění, jež může být plněním buď soukromoprávního závazku neb i veřejnoprávní povinnosti, aniž by naznačil, že tak činí z důvodu veřejnoprávní povinnosti, která stihá druhého, činí tak předem z důvodu soukromoprávního čís. 12.726.

Veřejný konkurs podle § 6 zák. čís. 16/1920 sb. z. a n. viz z a m ě s t n a n e c o b e c n í.

Veřejný statek: část obecního pozemku, již nabyt stát směnnou smlouvou, by na ní zřídil veřejnou cestu, nestala se veřejnou cestou, třebaže byla fakticky jako taková zřízena, dokud stát je neprohlásil za veřejnou cestu a dokud nebyla zapsána do seznamu veřejného statku a nebyla z pozemkové knihy vymazána čís. 12.345.

— — chodník, který přešel do vlastnictví pražské obce podle § 97, třetí odstavec, stavebního řádu pro Prahu, jest součástí ulice a součástí veřejného statku, určeného k všeobecnému užívání čís. 12.803.

Věci bagatelní viz nepatrné věci.

— **feriální** viz prázdniny soudní.

— **vnesené** viz zástavní právo zákonné.

Věcná nepříslušnost viz příslušnost.

Věno: převedli-li rodiče pozemek, jež se zavázali dáti dceři věnem, na třetí osobu, načež si dcera vymohla proti rodičům rozsudek na zaplacení peněz jako protihodnoty za pozemek, zanikl původní závazek k vydání pozemku a to i proti příjemci pozemku; závazek postupitele pozemku zaplatiti peněžitou protihodnotu, vzniknuvší teprve po odevzdání pozemku příjemci,

nepřešel (§ 1409 obč. zák.) na něho; zaniklý nárok dcery na odevzdání pozemku nemohl proti příjemci obžívouti ani tím, že dcera nemohla vydobýti svou peněžitou pohledávku na postupitelích čís. 12.651.

— k pozůstalosti nenáleží povinnost dáti dceři věno a synovi výbavu; lhotejno, že za života otcova byl uplatňován nárok na určení výpravy (věna), nebylo-li o něm za života otcova rozhodnuto čís. 12.800.

— právo dcery, žádati podle § 1220 obč. zák. na otci věno, není podrobno exekuci; zabavitelná jest však formalisovaná již pohledávka příslušející dceři z důvodu věna pravoplatně jí přiznaná čís. 12.928.

— nárok na náhradu za věno, jež jí ušlo usmrcením otce, nemá dcera usmrčeného, jež v době smrti otcovy byla již provdaná čís. 13.074.

— o nároku dcery, domáhající se na otci splnění slibu, že jí dá podle stavu přiměřenou výbavu kromě věna, jest rozhodovati sporem čís. 13.137.

Věřitel hypotekární viz dražba vnučená nemovitosti.

— **pozůstalostní** viz pozůstalost.

— **vymáhající** viz exekuce.

Věřitelský výbor viz úpadek.

Vindikace viz žaloba vlastnická.

Vinkulace viz knížka vkladní.

Vira knih veřejných viz kniha pozemková.

Vklad knihovní viz knihovní vklad.

Vkladní knížka viz knížka vkladní.

Vlastnictví: výhrada vlastnictví viz tamže.

— **nabytí jeho**: převodem viz převod vlastnictví.

— — — **vydržením** viz vydržení.

— — — **jinak** viz nabytí vlastnictví.

— **žaloba zápůrčí** viz tamže.

— **spoluvlastnictví** viz společenství statků.

— **vindikace** viz žaloba vlastnická.

— **nejde o společenství**, jež by bylo lze zrušiti podle § 830 obč. zák. veřejnou dražbou, je-li dům, jenž jest na venek jediným celkem, rozdělen na několik dílů, z nichž každý se skládá z určitých fyzických částí domu a každý jest zapsán jako dílčí dům v jiné knihovní vložce pro jiného vlastníka čís. 12.361.

— **při nemovitých věcech** platí domněnka podle § 324 obč. zák. ve prospěch knihovního, nikoliv faktického držitele čís. 12.659.

— **jen naturální vlastník** může vykonávati obsah práva vlastnického, jak jest vymezen v §§ 354 a 362 obč. zák., a může také propůjčiti jinému právo užívání nebo požívání čís. 13.091.

Vlhkost koupeného domu; pokud jest vadou čís. 12.594.

Vloupaní: pojištění proti němu viz pojištění smluvní.

Vnesené svršky viz zástavní právo zákonné.

Vnučená dražba viz dražba vnučená.

— **správa** viz správa vnučená.

Vnučené zřízení zástavního práva viz exekuce podle §§ 87 a násl. ex. ř.

Voda: pachtovní smlouvou, již obec propachtovala právo dobývat z řeky písek a led s veškerými právy a v témž rozsahu, jak jí přísluší podle vodoprávního povolení jako majitelce náplavek, pozemků a cest, jež slouží k účelu těžení písku a ledu, i s právem příjezdu po pozemcích k tomu potřebných, nenabyt pachtýř práva pozemků těch používatí výhradně a jiné z téhož užívání vylučovati čís. 12.345.

— **pokud k příspěvkům Vodnímu družstvu** budoucně splatným ve smyslu dražebních podmínek patří všechny amortisační splátky k umožení meliorační zápůjčky, a to i oně částky zápůjčky, která byla již splatná a byla teprve dodatečně pojata do rozpočtu splátek k umožení meliorační zápůjčky; o to, které budoucně splatné příspěvky převzal vydražitel a které mají být uhrazeny z nejvyššího podání, rozhoduje soud exekuční čís. 12.482.

- z prohlášení vlastníka potoka při jednání o jeho úpravě, že provede regulaci potoka, nenabyl práva na provedení regulace, kdo při tomto prohlášení vlastníka potoka nebyl smluvní stranou č. 12.492.
- vlastník přirozené soukromé tekoucí vody není podle zákona povinen čistiti koryto č. 12.492.
- soukromoprávní povahu požadovaného práva náleží dokázati tomu, kdo se dovolává vydržení; pokud šlo o soukromoprávní povinnost k opravě jezu; ten, kdo žádá na jiném plnění, jež může býti plněním buď soukromoprávního závazku neb i veřejnoprávní povinnosti, aniž by naznačil, že tak činí z důvodu veřejnoprávní povinnosti, která stihá druhého, činí tak předem z důvodu soukromoprávního č. 12.726.
- zápisy ve vodní knize nejsou povahy konstitutivní, nýbrž povahy deklaratorní; vodní kniha slouží jen za evidenční pomůcku úřadu, její účel jest čistě evidenční, je to pouhá kniha záznamů; soukromoprávní povaze závazku nebrání, že jest zapsán ve vodní knize č. 12.726.
- ke zrušení jezu jako vodního díla jest třeba povolení vodního úřadu č. 12.726.
- pokud jest povinnost opravovat jez reálním břemenem č. 12.726.
- jest na tom, kdo hodlá koupiti velkostatek, zvláště kde pro lesní hospodářství přichází v úvahu i plavení dříví, by se také informoval na základě vodní knihy o případných vodních právech velkostatku, třebas pozemky velkostatku nejsou přímo na břehu vody č. 12.726.
- i po poznámce záboru lze se domáhati vydržení práva č. 12.726.

Vodní družstvo viz voda.

Vojenské cvičení: zástupce státního obvodního lékaře nemá nárok na plat za dobu vojenského cvičení, leč že by tento plat byl výslovně vymíněn ve služební smlouvě nebo v ustanovovacím dekretu č. 12.908.

Vojsko: pořad práva viz tamže.

— ubytování viz tamže.

— pokud čl. stát se nemůže domáhati vrácení zaopatřovacích požitků, jež vyplácel zdejšímu státnímu příslušníku jako bývalému důstojníku z povolání c. a k. vojska v dohodě s likvidujícím ministerstvem války ve Vídni na základě usnesení mezinárodní likvidační komise, jemuž se podrobil č. 12.274.

Vozová cesta viz služebnost pozemková.

Vstup do sporu (§ 234 c. ř. s.): chtěl-li do sporu veřejně obchodní společnosti místo společnosti vstoupiti jeden ze společníků vzhledem k prohlášení druhého společníka, že mu následkem likvidace společného podniku předává do úplného vlastnictví zažalovanou pohledávku, bylo k tomu třeba především souhlasu žalující společnosti; byl-li na jmění postoupivšího společníka vyhlášen konkurs, bylo po případě třeba i souhlasu správce konkursní podstaty č. 12.449.

— svolení odpůrce ke vstupu nabyvatele věci nebo pohledávky ve spor (§ 234 c. ř. s.) může se státi i mlčky, zejména způsobem uvedeným v druhém odstavci § 235 c. ř. s. č. 12.449.

Všeobecný pensijní ústav viz pensijní ústav.

Vůle poslední viz pořízení poslední.

Výbava: k pozůstalosti nenáleží povinnost dáti dceři věno a synovi výbavu; lhotejně, že za života otcova byl uplatňován nárok na určení výpravy (věna), nebylo-li o něm za života otcova rozhodnuto č. 12.800.

— plnění otcovy zákonné povinnosti dáti synovi přiměřenou výbavu, není bezplatným věnováním, jemuž lze odporovat podle § 3 č. 1 odpárcího řádu z roku 1914 č. 13.030.

— o nároku dcery, domáhající se na otci splnění slibu, že jí dá podle stavu přiměřenou výbavu kromě věna, jest rozhodovati sporem č. 13.137.

Vyživovací žaloba viz žaloba podle § 37 ex. ř.

Vybočení z mezí návrhu viz rozsudek (§ 405 c. ř. s.).

Výbor věřitelský viz úpadek.

Vybrání pohledávky viz přikázání pohledávky k vybrání.

Vydaná směnka viz směnka.

Vydědění: přežil-li rodič, právem vyděděný, zůstavitele, mají jeho potomci právo na povinný díl, a to i za života svého rodiče, i po jeho smrti č. 12.365.

— šlo o syna právem vyděděného, uznal-li závět, již byl vyděděn, a prohlásil-li, že nečiní na pozůstalost nároky; tím však nebyl vyloučen nárok jeho potomků č. 12.365.

Výdělek ušlý viz ušlý zisk.

Výdělková daň: přednostní zástavní právo viz dražba v nuceně nemovitosti (§ 216 ex. ř.).

Vydražitel viz dražba.

Vydržení: bezelstným nabytím služebné nemovitosti bylo přerušeno vydržení služebnosti č. 12.348.

— vydržení pozemkové služebnosti (otvírání oken do prostoru nad sousedním pozemkem), nemohlo začíti, dokud vlastníkem panujícího i služebního pozemku byla táž osoba č. 12.649.

— tomu, kdo vykonává právo na základě smluvního poměru, nechybí držba; nabytí práva smluvně a zároveň i vydržením se navzájem nevylučuje č. 12.726.

— i po poznámce záboru lze se domáhati vydržení práva č. 12.726.

— soukromoprávní povahu požadovaného práva náleží dokázati tomu, kdo se dovolává vydržení; pokud šlo o soukromoprávní povinnost k opravě jezu; ten, kdo žádá na jiném plnění, jež může býti plněním buď soukromoprávního závazku neb i veřejnoprávní povinnosti, aniž by naznačil, že tak činí z důvodu veřejnoprávní povinnosti, která stihá druhého, činí tak předem z důvodu soukromoprávního č. 12.726.

— jest na žalovaném, by prokázal obmyslnost držby; nestačí popírání držby práva vůbec č. 12.726.

— vydržeti lze i právo na omezení reálného břemene č. 13.112.

— bylo-li právo školní obce na dodávání dříví z velkostatku vykonáváno jen tak, že dříví nebylo velkostatkem vydáváno bez zapravení poplatku, nepadá při čtyřicetiletém trvání (§ 1472 obč. zák.) tohoto omezení výkonu práva na dříví na váhu, zda školní obec byla oprávněna bez vyššího souhlasu platiti požadovaný poplatek čili nic, aniž sejde na tom, že poplatek byl proměnlivý, jen byl-li požadován a placením uznáván jako právo velkostatku č. 13.112.

Vyhlášení konkursu viz úpadek.

Vyhláška veřejná: v konkursu, ve vyrovnání viz úpadek, vyrovnání.

Výhoda nedovolená viz vyrovnání.

Výhra na los viz losy.

Výhrada pravomoci viz dovolání, stížnost dovolací.

— vlastnictví: na příslušenství viz příslušenství.

— není-li jiné úmluvy, jest v žádosti o vrácení věci prodané s výhradou vlastnictví i ustoupení od tržové smlouvy; výslovného prohlášení kupitele, že od kupní smlouvy ustupuje, a stanovení lhůty k dodatečnému splnění smlouvy podle § 918 obč. zák. není třeba č. 12.521.

— dal-li věřitel, uplatňuje své vyhrazené právo vlastnické na dodané zboží, na jevo, že vyrovnací splátky nepřijímá vůbec a že žádá zaplacení celé pohledávky bez ohledu na vyrovnání, nebylo třeba, aby mu další splátky byly nabízeny, pokud neoznámil dlužníku, že na svém stanovisku netrvá a splátky přijmouti jest ochoten; nečinil-li tak, nemůže se domáhati zaplacení celé původní pohledávky z důvodu jejího obživnutí podle § 57 vyr. ř. z roku 1914 č. 12.539.

— — návrh na povolení prozatímního opatření k zajištění nároku na vrácení stroje, jež navrhovatel prodal odpůrci s výhradou vlastnictví a jež byl v odpůrcově dílně přimontován, jest odůvodněn, neplatí-li odpůrce, který jest stíhán exekucemi, splátky na stroj a neopatrili-li navrhovatelé prohlášení vlastníka nemovitosti po rozumu § 297 a) obč. zák., jakž se byl zavázal č. 12.632.

Vyhrůžka nespravedlivá viz bázeň nespravedlivá.

Výchova (§ 142 obč. zák.) viz dítě manželské.

Vychovavací příspěvek viz pojištění pensijní.

Výchovné: k výhovnému jako k možnému zdroji příjmů jest přihlednouti i tehdy, když se k výživě povinný vlastním rozhodnutím tohoto příjmu zbavuje č. 13.108.

Vyjádření: odpůrce k dovolacímu rekursu ve sporném (exekučním) řízení jest jako nepřipustné odmítnouti č. 12.931.

Vyjevovací přísaha viz přísaha vyjevovací.

Výkaz nedoplatků viz dražba vnučená nemovitosti (§ 210 ex. ř.).

Vyklizení: lhůty viz tamže.

— exekuce viz tamže (§ 349 ex. ř.).

— domáhá-li se manželka nepřipustnosti exekuce vyklizením, povolené proti manželu, ježto byt najala ona, nikoliv manžel, nelze nepřipustnost exekuce obmeziti jen na ni s vyloučením příslušníků domácnosti, jejím právem bytu spoluužívajících, nanejvýš jejího manžela č. 12.302.

— pronajímatel není oprávněn domáhati se vyklizení bytu na třetí osobě, již vzal nájemník k sobě do bytu č. 12.409.

— byli-li nájemníky bytu oba manželé, jsou ve sporu o vyklizení bytu nerozlučnými společníky; o vyklizení nemůže býti žalován jen jeden z nich, musí býti žalováni oba č. 12.320.

— dal-li pronajímatel mimosoudní výpověď, jež se stala pravoplatnou a jest i exekučním titulem podle § 1 č. 18 ex. ř., nemůže o povinnosti k vyklizení téhož nájemního předmětu v témže termínu vésti spor o vyklizení; ustanovení § 567, čtvrtý odstavec, c. ř. s., připouštějící vyklizovací žalobu vedle výpovědi se nevztahuje na případy pravoplatné již vyřízené č. 12.576.

— pokud lhůtejně, že v žalobě bylo žádáno o vyklizení a odevzdání najatých místností v určitý den a že rozsudek prvního soudu byl vynesen před tímto dnem č. 12.693.

— vymohli-li si oba spoluvlastníci nájemního předmětu společně výpověď nájemce, která se stala pravoplatnou, nemůže spoluvlastník, jemuž patří jen polovice nájemního předmětu, bez souhlasu, tím méně proti vůli druhého spoluvlastníka provést vyklizovací exekuci nájemce z nájemního předmětu, nýbrž mohou tak učiniti jen oba společně; proti usnesení, jímž byla k návrhu jen jednoho spoluvlastníka povolena exekuce vyklizením nájemníka, jest druhý spoluvlastník oprávněn k rekursu č. 13.052.

Vykonatelnost cizozemského exekučního titulu viz exekuce (§§ 79 a násl. ex. ř.).

Výkonný orgán viz exekuce.

Výkup pohledávky podle § 120 konk. ř. z r. 1914 viz úpadek.

Vyloučení člena družstva viz společenstvo výrobní a hospodářské.

— věci z exekuce viz exekuce (§ 251 ex. ř.).

Vylučovací žaloba viz žaloba podle § 37 ex. ř.

Vymáhající věřitel viz exekuce.

Výměnek: při rozvrhu nejvyššího podání viz dražba vnučená nemovitosti (§ 225 ex. ř.).

— výměnkář má podle povahy věci bydleti tam, kde má výměnkářský byt; odstěhuje-li se jinam, jest povinen, by, žaluje o peněžitou náhradu výměnku, opodstatnil, proč se musel z místa toho odstěhovati, pokud se

týče, že musí žiti na jiném místě a v těch poměrech, vzhledem k nimž požaduje náhradu vyšší, než jakou hodnotu má výměnek v místě původního plniště č. 12.955.

— okolnost, že dlužník se spokojil zatím jenom zajištěním zadrželých výměnkových dávek v pozemkové knize nevylučuje nezabavitelnost těchto dávek č. 12.560.

Výmínka viz podmínka.

Vynaložení nákladu (§ 1042 obč. zák.) viz náklad.

Výnosová cena viz dávka z přírůstku hodnoty nemovitosti (odhad).

Vypořádací podíl člena družstva viz společenstvo výdělkové a hospodářské.

Výpověď svědecká viz svědek.

— člena družstva viz společenstvo výrobní a hospodářské.

— z nájmu (§§ 560 a násl. c. ř. s.): lhůty viz tamže.

— — svolení k ní viz ochrana nájemců.

— — člena družstva z bytu ve státním domě státem č. 12.448.

— — stačí, byla-li výpověď k 31. říjnu doručena dne 15. října č. 12.458.

— — proti výpovědi a vrácení najatého předmětu nelze započtením uplatňovati nárok na vrácení jistoty č. 12.458.

— — ve výpovědi »z bytu v domě vypovídající strany, sestávajícího z 3 pokojů, kuchyně a s přísl.«, jest nájemní předmět náležitě označen, je-li sice v domě vypovídající strany několik třípokojových bytů, ale vypovězený má najatý jen jeden z nich a dalšího nájemce téhož jména v domě není č. 12.892.

— — výpověď jest nepřipustná, tvrdí-li vypovídající ve výpovědi výslovně, že nájemníkem jest jiná osoba a že dává vypovězenému výpověď jen z opatrnosti, poněvadž pravý nájemník, jsa rovněž vypovězen, brání se námitkou, že nájemníkem je vypovězený; vypovídající nemohl tuto výpověď zachrániti ani tím, že při ústním jednání prohlásil, že pro tento spor tvrdí, že vypovězený je nájemníkem č. 13.006.

— — aktivní oprávnění: vydražitel není oprávněn k výpovědi z nájmu ve vydražené nemovitosti, dokud není jeho vlastnické právo vloženo do pozemkové knihy; účinnost výpovědi z najatého předmětu jest posuzovati podle doby, kdy byla výpověď dána; obdoba zásady § 406 c. ř. s. tu neplatí č. 12.946.

— — k rozhodnutí o tom, zda má býti dána obci v Čechách výpověď z nájemní smlouvy, jest příslušná obecní rada, nikoliv obecní zastupitelstvo č. 12.458.

— — nejde o přípustné opodstatnění včasné námitky nedostatku oprávnění vypovídajícího k výpovědi, opřen-li nedostatek tohoto oprávnění při ústním jednání o jiný skutkový a právní podklad než v písemných námitkách č. 13.061.

— — pasivní oprávnění: přísluší-li několika nájemníkům podle povahy věci nedílné společně nájemní právo, nelze nájemní poměr zrušiti výpovědí jen proti jednomu z nich č. 12.457.

— — stal-li se nájemník napotom spoluvlastníkem domu, nemůže mu býti dána výpověď podle § 560 c. ř. s.; námitka spoluvlastnictví vznesená jedním ze spolunájemníků, prospívá i druhému spolunájemníku, jež není spoluvlastníkem č. 12.738.

— — doručení: výpověď ve smyslu § 561, druhý odstavec, c. ř. s. jest platná (vykonaná účinně), byla-li vypovídáné straně řádně doručena a nepodal-li tato ve lhůtě námitky; jsou-li tyto náležitosti splněny, stala se soudní výpověď exekučním titulem, a nebylo třeba, by bylo vykázáno i její doručení vypovídající straně č. 12.261.

— — mimosoudní: může se státi i ústně ať již přímo k druhé straně, nebo nepřímo poslem č. 12.722.

— — nájemní smlouvu, která již po právu netrvá, nelze vypověděti; taková výpověď jest bezpředmětnou a bezúčinnou, třebaže nebyly proti ní

- podány námitky, a nelze se na základě této výpovědi domáhat žalobou vyklizení a odevzdání předmětu nájmu v čase v nové výpovědi ke stěhování určeném č. 12.722.
- k mimosoudní výpovědi dané právním zástupcem (advokátem) jménem a z příkazu zmocnítele netřeba přiložit jeho plnou moc č. 12.826.
- i proti mimosoudní výpovědi, jež nevyhovuje náležitostem § 562, odstavec první a druhý, c. ř. s. jest podati námitky č. 12.722.
- účinky: mimosoudní výpověď, při níž nebyly splněny náležitosti §§ 565 a 562 c. ř. s., není sice soudně vykonatelná, má však účinek zrušující nájemní poměr podle občanského práva č. 12.264, 12.722.
- pro žalobu o vyklizení bytu při mimosoudní bezformální výpovědi není předepsána lhůta a může tato žaloba být podána i po uplynutí čtrnácti dnů po zrušení nájemního poměru č. 12.264.
- dal-li pronajímatel mimosoudní výpověď, jež se stala pravoplatnou a jest i exekucním titulem podle § 1 č. 18 ex. ř., nemůže o povinnosti k vyklizení téhož nájemního předmětu v témže termínu vésti spor o vyklizení; ustanovení § 567, čtvrtý odstavec, c. ř. s., připouštějící vyklizovací žalobu vedle výpovědi se nevztahuje na případy pravoplatně již vyřízené č. 12.576.
- mimosoudní výpověď, třebaže, když námitky proti ní nebyly podány, jest exekucním titulem, není pravoplatným rozhodnutím soudním, je-li muž lze čelit žalobou o zmatečnost (§ 529 c. ř. s.) č. 12.661.
- exekuce: důkaz o doručení mimosoudní výpovědi jest podán i pravoplatným usnesením soudu, v němž jest konstatováno vlastní tvrzení povinného, že dopis vymáhajícího věřitele obsahující mimosoudní výpověď byl mu v určitý den doručen č. 12.826.
- mimosoudní výpověď, proti níž byly podány námitky u příslušného soudu, stala se vykonatelnou a exekucním titulem podle § 1 č. 18 ex. ř. teprve, až námitky byly pravoplatně odmítnuty, a teprve od této doby počala běžeti čtrnáctidenní lhůta § 575, třetí odstavec, c. ř. s. č. 12.826.
- hmotněprávní námitku, že byt podléhá zákonu o ochraně nájemců, nelze ani rekusem, ani žalobou vznésti teprve v exekucním řízení, nebyly-li proti mimosoudní výpovědi podány námitky č. 12.826.
- ani při exekuci na základě mimosoudní výpovědi není třeba, by vymáhající věřitel v návrhu podal průkaz, že jde o některou z výjimek § 31 zákona o ochraně nájemců, a nemůže dlužník v exekucním řízení uplatňovati, že vypovídáná místnost jest pod záštitou zákona, když nepodal námitky, kde jedině tuto hmotněprávní námitku mohl uplatňovati č. 13.098.
- záruční smlouvy: č. 12.970.
- ze služebního poměru: živnostenský pracovní poměr viz živnostenské právo.
- jinak viz smlouva služební.
- Vypožadovaný pozemek viz zajištění půdy.
- Výrobní a hospodářské společenstvo viz společenstvo výrobní a hospodářské.
- Vyrovnání:
- vyrovnací řád z roku 1914:
- § 8 odst. 2: objednávka elektrického proudu kupcem, který provozuje obchody po živnostensku, náleží k obyčejnému a i k dalšímu provozování obchodu; konati platy na pohledávky z takového obchodu byl vyrovnací dlužník oprávněn a povinen, nebyl-li tu zákaz podle § 3 odst. 4 neb § 8 odst. 2 vyrovnacího řádu z roku 1914, třebaže šlo o pohledávku vzniklou již před zahájením vyrovnacího řízení, a nelze toto placení podřaditi pod zvláštní výhody podle § 47 vyr. ř. aniž je napadati s hlediska § 879 obč. zák.; není tu ani předpokladu pro použití § 1431 obč. zák. č. 13.025.

- §§ 19, 20: pohledávka dodavatele určitého množství zboží denně za předem ujednanou kupní cenu na řadu let hodila se k započtení na vzájemnou pohledávku objednatel, třebaže se dodávky z tržové smlouvy staly až po zahájení vyrovnání; započtení nebránilo ani to, že vzájemná pohledávka objednatel vznikla ze smének, jež objednatel vydal a dodavatel přijal a jež byly dodavatelem proplaceny teprve po zahájení vyrovnání, byly-li tyto sménky dále převedeny již před zahájením vyrovnání č. 12.346.
- § 47: není závady, by se dlužník nezavázal po skončení vyrovnacího řízení zaplatiti věřiteli celou pohledávku, jež podléhá účinkům vyrovnacího řízení č. 12.385.
- započtení platů (dobropisů), konaných dlužníkem za vyrovnacího řízení, na vyrovnací kvotu, žádané s poukazem na § 47 vyr. ř., musí býti žalovaným dlužníkem závaz, to jest v první stolici uplatňováno; pouhý údaj žaloby o oněch platech k započtení nestačí č. 12.769.
- byl-li podán rekurs proti usnesení potvrzujícímu vyrovnání, končí doba, do které poskytnuti zvláštních výhod věřiteli neplatí (§ 47 vyr. ř. z r. 1914), zpětvzetím rekursu č. 12.787.
- došlo-li k úmluvě o poskytnutí zvláštní výhody jednomu z vyrovnacích věřitelů, na jejímž podkladě byla pak vydána směnka, za vyrovnacího řízení nebo již dříve z jeho podnětu a v souvislosti se zamýšleným vyrovnáním, jde o poskytnutí nedovolené výhody jednomu věřiteli (§ 47 vyr. ř. z roku 1914) a směnka je neplatná, třebaže se její vydání stalo až po skončeném vyrovnání č. 12.812.
- objednávka elektrického proudu kupcem, který provozuje obchody po živnostensku, náleží k obyčejnému a i k dalšímu provozování obchodu; konati platy na pohledávky z takového obchodu byl vyrovnací dlužník oprávněn a povinen, nebyl-li tu zákaz podle § 3 odst. 4 neb § 8 odst. 2 vyrovnacího řádu z roku 1914, třebaže šlo o pohledávku vzniklou již před zahájením řízení, a nelze toto placení podřaditi pod zvláštní výhody podle § 47 vyr. ř. aniž je napadati s hlediska § 879 obč. zák.; není tu ani předpokladu pro použití § 1431 obč. zák. č. 13.025.
- § 53: není-li vyrovnáním jinak stanoveno, nepozbývají směnečné dluhy potvrzením vyrovnání povahy dluhu odnosného a kromě účinků vypočetných v § 53 vyr. ř. nenastává při nich změna v podstatě směnečného závazku tak, že by se staly dluhy přínosnými č. 12.414.
- § 57: věřitel nepozbyl tím, že přijal další splátky, aniž uplatnil ihned žalobní nárok na celek, nároku na celou obživlou pohledávku č. 12.303.
- nejde o omluvitelné nedopatření, nezaplatil-li vyrovnací dlužník již první splátku včas v plné výši, a nečinil-li tak ani po upomínce, nýbrž, až když mu věřitel oznámil, že uplatňuje oživnutí celé původní pohledávky; ho- stejno, že šlo o nedoplatek poměrně nepatrný č. 12.303.
- nepředložil-li v době splatnosti směnečný věřitel dlužníku směnku v místě splatnosti, nemůže býti řeči o tom, že směnečný dlužník nesplnil včas a řádně, najmě, poukázal-li ještě na vlastní risiko peněžní ústav před splatností vyrovnací kvoty, aby dlužné splátky zapravil směnečnému věřiteli v Německu, kde má jeho závod sídlo, což peněžní ústav provedl, třebaže se zpožděním způsobeným devisovými předpisy č. 12.414.
- dal-li věřitel, uplatňuje své vyhrazené právo vlastnické a dodaném zboží, na jevo, že vyrovnací splátky nepřijímá vůbec a že žádá zaplacení celé pohledávky bez ohledu na vyrovnání, nebylo třeba, aby mu další splátky byly nabízeny, pokud neoznámil dlužníku, že na svém stanovisku netrvá a splátky přijmouti jest ochoten; nečinil-li tak, nemůže se domáhati zaplacení celé původní pohledávky z důvodu jejího obživnutí podle § 57 vyr. ř. z roku 1914 č. 12.539.
- k zachování vyrovnání nestačí, že dlužník zaplatil kvoty jedné (zažalované) pohledávky, nezaplatil-li kvoty ohledně druhé (třebas nezažalované) pohledávky, byť i tato pohledávka byla samostatné povahy a nesouvisela s první ani právně ani skutkově č. 12.796.

Vyrovnací řád z roku 1931:

- čl. XIV. uvoz. zák.: předpisu § 67 vyr. ř. čís. 64/1931 sb. z. a n. nelze použít, obživila-li pohledávka již před započítím jeho působnosti čís. 12.303.
- § 54 (1): výhody § 12 (1) vyr. řádu a § 54, odstavec (1), druhá věta vyr. řádu platí vedle sebe; pro zajištění přednostní pohledávky stačí, že věřitel požádá o zajištění, a není třeba, by dlužník pohledávku popřel, aniž se vyhledává, by pohledávka nebyla ještě vykonatelná čís. 12.746.
- § 55: převzal-li vyrovnací dlužník směnečný závazek, že zaplatí vyrovnacímu věřiteli schodek jeho pohledávky nekrytý vyrovnáním, na základě prohlášení z doby před 1. srpnem 1931, jest platnost směnečného závazku posoudit podle § 47 vyr. řádu z roku 1914, nikoliv podle § 55 vyr. řádu z roku 1931, třebaže směnka byla vystavena teprve po 1. srpnu 1931 čís. 12.385.
- směnečný dlužník může namítati směnečnému věřiteli, že indosace na něho byla neplatná podle § 55 čís. 12.419.
- pro posouzení, zda jde o nedovolenou výhodu, záleží na tom, kdy byla směnka věřiteli odevzdána, nikoliv na tom, kterým dnem jest datována čís. 12.529.
- § 57 (2): ustanovení § 190 (2) konk. řádu (§ 70 vyr. řádu) předpokládá, že jde o rozhodnutí, kde kromě veřejných oznámení jest zákonem předepsáno i zvláštní doručení jednotlivým účastníkům; takovým rozhodnutím jest usnesení vyrovnacího soudu, jímž bylo vyrovnací řízení zastaveno (§ 57 (2) vyr. řádu), není jím však rozhodnutí rekursního soudu, jímž bylo toto usnesení zrušeno a vyrovnacímu soudu uloženo, by, pomena důvody zastavení, pokračoval ve vyrovnacím řízení; doručení veřejnou vyhláškou jest v tomto případě nepřipustné, nemůže vůbec jevití právní účinky a účinky doručení rekursního usnesení nastaly dnem, kdy rozhodnutí to bylo rekurentům zvlášť doručeno čís. 12.469.
- § 58 (1) čís. 4: vyzval-li vyrovnací komisař vyrovnacího dlužníka, by zapravil upravené poplatky do určité lhůty, připojiv neprávem doložku »po právoplatnosti tohoto usnesení« a vyrovnací dlužník se držel tohoto usnesení, nemůže mu to býti na újmu při rozhodování o otázkce, zda mu má býti odepřeno potvrzení vyrovnání z důvodu § 58 (1) čís. 4 vyr. ř.; totéž platí o vyzvání vyrovnacího komisaře se lhůtou ku předložení výkazu o zaplacení poplatku a útrat vyrovnacího řízení a o dalším jeho usnesení, jímž byla prodloužena lhůta ku předložení tohoto výkazu; řídil-li se vyrovnací dlužník podle toho a předložil-li ve lhůtě takto soudem určené a prodloužené doklady o zaplacení poplatků, nemůže mu důvodně býti odíráno potvrzení vyrovnání z důvodu § 58 (1) čís. 4 vyr. ř. čís. 13.115.
- § 59: právo k rekursu proti usnesením jímž bylo vyrovnání potvrzeno, přísluší nejen všem účastníkům, kteří hlasovali proti vyrovnání, nýbrž i těm, kteří nehlasovali vůbec, ať již při vyrovnacím roku byli přítomni nebo nebyli čís. 12.790.
- účastníky vyrovnacího řízení, oprávněnými k rekursu proti potvrzení vyrovnání, jsou jen věřitelé, jichž pohledávky jsou vyrovnáním dotčeny, nikoliv ručitelé vyrovnání a ručitelé dlužníka, třebaže učinili návrh na zastavení vyrovnacího řízení (podle § 65 (1) čís. 5 vyr. ř.) čís. 12.689.
- § 60: nejde o změnu směnečného platebního příkazu, nýbrž jen o jeho přispůsobení potvrzenému vyrovnání o jmění žalovaného, byl-li soudem ponechán v platnosti a žalovaný byl uznán povinným zaplacení zažalovanou částku s příslušenstvím pod exekucí »v rámci vyrovnání« čís. 12.304.
- § 61: dobrodini odst. (3) požívají jen oni veřejní společníci, kteří jsou jimi v čase zahájení řízení, nevztahuje se však na společníky již vystoupivší čís. 12.846.
- § 63: podle vyrovnání soudem potvrzeného a podle výpisu ze seznamu přihlášek lze, byla-li pohledávka popřena jen z části, vésti exekuci jen, pokud pohledávka popřena nebyla, předpokládajíc, že částky, pro něž se exekuce vede, jsou podle potvrzeného vyrovnání splatné čís. 12.935.

- nebyla-li zapravena splátka vyrovnací kvoty již dospělé, nelze na základě exekučního titulu podle § 63 vyr. řádu vésti uhražovací exekuci i pro ostatní splátky, jež podle obsahu vyrovnání dosud nedospěly čís. 12.511.
  - podle § 67 vyr. ř. nespíněním vyrovnání oživne sice celá pohledávka i s případným exekučním titulem, ale nemá se nic na obsahu vyrovnání a na dospělosti jednotlivých vyrovnacích splátek čís. 12.511.
  - v návrhu na povolení uhražovací exekuce pro celou dosud nezaplacenou kvotu jest i návrh na povolení exekuce k vydobytí dospělé již vyrovnací splátky, nelze však na základě takového exekučního návrhu povolití zajišťovací exekuci co do splátek dosud nedospělých čís. 12.511.
  - byl-li sporný nárok před vnesením rozsudku prvé stolice uznán buď smírem nebo vyrovnáním, lze tuto skutečnost ve sporu namítati jako novaci, tedy hmotněprávní námitkou, nikoliv však procesuálně jako věc rozsuzenou čís. 12.304.
  - § 65 (1): vyrovnací komisař určí, zda všichni nebo kteří ze zástupců právnické osoby mají vykonati vyjevovací přísahu; uznal-li na vyjevovací přísahu jen jednoho z jednateřů společnosti s r. o., vyhověl zákonu a nebylo důvodu k postupu podle § 65 (1) vyr. ř. čís. 13.115.
  - § 67: předpisu nelze použít, obživila-li pohledávka již před započítím jeho působnosti čís. 12.303.
  - žaloba o zaplacení celé pohledávky nahrazuje upomínku ve smyslu § 67 vyr. řádu; nezapravit-li žalovaný dospělou vyrovnací splátku v osmidenní lhůtě po žalobě, nýbrž i ve sporu tvrdil, že nic nedluží, obživila celá pohledávka, třebaže šlo o dlh směnečný čís. 12.562.
  - § 70: ustanovení § 190 (2) konk. řádu (§ 70 vyr. řádu) předpokládá, že jde o rozhodnutí, kde kromě veřejných oznámení jest zákonem předepsáno i zvláštní doručení jednotlivým účastníkům; takovým rozhodnutím jest usnesení vyrovnacího soudu, jímž bylo vyrovnací řízení zastaveno (§ 57 (2) vyr. řádu), není jím však rozhodnutí rekursního soudu, jímž bylo toto usnesení zrušeno a vyrovnacímu soudu uloženo, by, pomena důvody zastavení, pokračoval ve vyrovnacím řízení; doručení veřejnou vyhláškou jest v tomto případě nepřipustné, nemůže vůbec jevití právní účinky a účinky doručení rekursního usnesení nastaly dnem, kdy rozhodnutí to bylo rekurentům zvlášť doručeno čís. 12.469.
  - v řízení podle konkursního a vyrovnacího řádu čís. 64/1931 sb. z. a n. jest mimořádný dovolací rekurs nepřipustný čís. 12.279.
  - předpis druhého odstavce § 527 c. ř. s. platí i pro vyrovnací řízení (podle zák. čís. 64/1931 sb. z. a n.) čís. 13.134.
- Vyrovnání pohledávek a závazků vzniklých v korunách rakousko-uherských atd.**
viz soupis pohledávek.
- Výsadní zástavní právo** viz dražba vnucená nemovitosti (§ 216 ex. ř.).
- Výslech přísední:** dožádání o něj podle §§ 301, 340 zák. čís. 76/1927 sb. z. a n.; co do připustnosti opravných prostředků platí předpisy c. ř. s. čís. 12.444.
- Výslech stran:** nebyl-li o okolnosti, tvořící hlavní důvod žalobní, připuštěn žádný důkaz, jest důkaz výslechem stran nevyhnutelný; lhotejno, že jedna ze stran za sporu zemřela; okolnost tuto jest soudu uvážiti při posuzování věrohodnosti druhé strany čís. 12.657.
- Výslužné** viz pense.
- Výstavce směnky** viz směnka.
- Výstražná tabule:** musí býti 14 m od kolejnic čís. 12.462.
- Vyšší moc** viz náhrada škody dráhou.
- **služby nekupecké** viz obchodní pomocníci (§ 1 zák. obch. pom.).
- Výtěžek dražby** viz dražba.
- Výtka** (§ 196 c. ř. s.): vada, že byl proveden důkaz o okolnostech, o nichž nebyl připuštěn, byla zhojena opomenutím výtky podle § 196 c. ř. s. čís. 12.566.
- Vyviňovací důvody** viz automobilový zákon, náhrada škody dráhou.

Vyvlastnění: bylo-li provedeno vyvlastňovací řízení a byl-li doručen vyvlastňovací nález někomu, kdo vyvlastněným nebyl, nelze na něho vyvlastňovací nález přepsati, nýbrž musí býtí proti němu provedeno vyvlastňovací řízení podle § 21 zákona; teprve pak lze mimo případ § 26 zákona stanoviti odškodné i pro toho, kdo vyvlastněným původně nebyl č.ís. 12.351.

— k tomu, by pro oprávněného, který není uveden ve vyvlastňovacím nálezu, bylo určeno odškodné podle zákona, jest zapotřebí žádosti obou stran (vyvlastňovatele a vyvlastněného) a jejich souhlasu s tím, by nevyvlastněný předmět byl podroben vyvlastnění; nestačí, že zástupce vyvlastňovatele uvedl sám mezi osobami, kterým má odškodné připadnouti, i onoho oprávněného a že odškodné bylo stanoveno na žádost zástupce vyvlastňovatele i pro něho č.ís. 12.351.

— kdo tvrdí k vyvlastněnému předmětu spoluvlastnictví a reální služebnost ve smyslu § 4 a § 2 č.ís. 3 zákona, může uplatniti v nesporném řízení, odškodné z důvodu vyvlastnění těchto práv a podati rekursu proti stanovení odškodného jen, je-li vyvlastněným ve smyslu zákona a je-li jako takový uveden ve vyvlastňovacím nálezu č.ís. 12.351.

— v řízení o určení odškodného podle §§ 22 až 34 železničního vyvlastňovacího zákona č.ís. 30/1878 ř. zák. jest mimořádný dovolací rekurs přípustný, ale jen za podmínek § 46 (2) zákona č.ís. 100/1931 sb. z. a n. č.ís. 13.031.

Výživné: určené soudním rozsudkem neb usnesením a budoucně dospívající, promlčuje se v době tříleté po splatnosti a jen výživné, které bylo již v době rozsudku neb usnesení splatné, promlčuje se v době třiceti let č.ís. 12.583.

— ustanovení § 3 zákona č.ís. 74/1933 sb. z. a n. platí nejen o pohledávkách běžného výživného, nýbrž i o zadržovaných jeho dávkách č.ís. 12.988.

— **alimentační zákon** (č.ís. 4/1931 sb. z. a n.) § 2: proti osobě blízké podle § 2 zákona nelze nastupovati žalobou přímou č.ís. 12.356 plen. rozh.

— předpisu nelze použiti pro vymáhání dávek splatných před jeho účinností č.ís. 12.356 plen. rozh.

— spor osoby oprávněné k výživě s tím, o němž platí podle ustanovení § 2 vyživ. zák. č.ís. 4/1931 sb. z. a n. nevyvratitelná domněnka, že jest zaměstnavatelem osoby k výživě povinné, není sporem prázdninovým č.ís. 12.496.

— § 3: ustanovení nelze použiti k vymození výživného dospělého již před účinností tohoto zákona č.ís. 12.805.

— § 5: domáháno-li se na dědici zaplacení dávek výživného již dospělých a budoucích na dobu jednoho roku, jest pro prozatímní opatření pro dávky dospělé osvědčiti ohrožení podle § 379, druhý odstavec, ex. ř., kdežto u dávek budoucích toho není třeba vzhledem k § 5 zákona ze dne 16. prosince 1930, č.ís. 4 sb. z. a n. na rok 1931 č.ís. 12.324.

— ustanovení přichází v úvahu, i když manželství stran bylo již rozloučeno a žalobou jest se domáháno zvýšení renty, svého času mezi stranami smluvně stanovené č.ís. 12.811.

— prozatímní opatření podle § 5 zákona nemá místa, jde-li o vydobyti smluveného výživného jen za dobu minulou č.ís. 13.097.

— ani při prozatímním opatření podle § 5 není přípustný dovolací rekurs proti souhlasným usnesením nižších soudů č.ís. 13.036.

— § 6: zajišťovací exekuci podle § 6 zákona nelze povolití bez exekučního titulu č.ís. 12.505.

— **dítě manželského:** povinnost otce, pečovati o výživu dětí podle § 141 obč. zák., končí jakmile se děti mohou samy vyživovati; ale tato otcova povinnost, tkvící v rodinném poměru, nezaniká tím konečně, nýbrž oživne, jakmile dítě, které se již samo mohlo vyživovati, nadále tak učiniti s to není; povinnost otce (matky) hraditi výlohy za zletilého syna ošetřovaného v nemocnici č.ís. 12.598.

— — závazek manželského otce, vyživovati dítě, není vyloučen již tím, že dítě jest zletilé č.ís. 13.143.

— — závazek manželského otce, vyživovati zletilé dítě, zaniká i, má-li dítě vlastní jmění, z něhož si může hraditi výživu, kdežto pro zánik závazku manželského otce, vyživovati nezletilé dítě, se vyžaduje, by příjmy ze jmění dítěte stačily k úhradě jeho výživy č.ís. 13.143.

— — jest nezákonností (§ 46 (2) zák. č.ís. 100/1931), uložil-li soud manželskému otci placení výživného dítěti, jež není u něho, nerozhodnouv o předurčující otázce, komu z obou rodičů má býti dáno dítě do výchovy a výživy č.ís. 12.864.

— — řízení sporné či nesporné: o snížení nebo zvýšení výživného smluveného mezi otcem a matkou, nelze rozhodovati v řízení nesporném, nýbrž jen v řízení sporném č.ís. 12.314.

— — došlo-li pravoplatně k úpravě výživného pro nezletilé manželské dítě rozsudkem, nelze se domáhati zproštění vyživovací povinnosti pokud se týče snížení vyživovacích příspěvků v řízení nesporném, nýbrž lze zvrátiti rozsudek přisuzující výživné opět jen rozsudkem č.ís. 12.728.

— — o návrhu manželského otce, by byl zproštěn povinnosti platiti výživné nezletilému dítěti, ježto se může již samo vyživovati, jest rozhodnouti v řízení nesporném, i když o výživě dítěte byl uzavřen mezi rodiči smír č.ís. 13.160.

— **dítě nemanželského:** nemanželské dítě má po osvojení nárok na výživné jen proti osvojiteli nebo osvojitelům; ve vlastní rodině, kamž jest počítati původního živatele dítěte, tedy v tomto směru i nemanželského otce a nemanželskou matku, má nárok jen podpůrný, podmíněný tím, že osvojitelé nejsou s to, aby je živili č.ís. 12.538.

— — otcovská bába není po zákonu povinna k výživě nemanželského dítěte č.ís. 12.572.

— — usnesení poručenského soudu o způsobu dalšího vychování nemanželského dítěte, zejména o tom, zda se má věnovati studiím čili nic, víže sice poručníka, matku dítěte i dítě samo, nikoliv však jeho otce, ani procesní soud v otázce, zda otec, jemuž byla původně uložena vyživovací povinnost rozsudkem, jest povinen hraditi zvýšené náklady za tuto výchovu č.ís. 12.506.

— — k výchovnému jako k možnému zdroji příjmů jest přihlédnouti i tehdy, když se k výživě povinný vlastním rozhodnutím tohoto příjmu zbavuje č.ís. 13.108.

— — **z a o p a t ř e n í:** povinnost nemanželského otce zaopatřiti nemanželské dítě znamená, že nemanželské dítě má býti vedeno na onu cestu, které by pak bylo s to vydělávati si svůj chléb, má mu býti umožněno, by bylo s to, samo se živiti; dítě může žádati vyplacení určité částky k cíli svého »zaopatření« jen, prokáže-li, že je k tomu příčina a potřeba v jeho osobě, že zvláštní poměry, na př. tělesná nebo duševní vada, ospravedlňují takové žádání č.ís. 12.704.

— — zaopatřením, kterým jest nemanželský otec podle svého jmění dítěti povinován, není vydání takové částky majetku nebo zaopatření takového živobytí, které by zajišťovalo dítěti stejnou míru, v které žije otec, nýbrž uvedení dítěte na onu cestu, na které je pak s to, by si samo mohlo vydělávati chléb č.ís. 12.604.

— — povinnost nemanželského otce k zaopatření dítěte jest podpůrná potud, že nenastává, došlo-li dítě zaopatření ať vlastním přičiněním nebo jiným způsobem č.ís. 12.604.

— — povinnost dítě znovu zaopatřiti nastává, ztratí-li dítě zaopatření nebo výživu; taková povinnost nemanželského otce vzniká, nemůže-li dítě zvoleně si zaměstnání vzhledem k svému onemocnění v neztenčené míře a ve všech směrech vykonávati; je-li výdělek dítěte vzhledem k jeho onemocnění nedostačující, jest oprávněno požadovati na otci jeho do plnění z titulu výživy, po případě, nemůže-li zaměstnání naléztí, výživu vůbec, a to ve výši, jež se řídí jak jeho potřebami, tak i majetkovými poměry otcovými č.ís. 12.604.

- — nemanželské dítě může na otci žádati vyplacení určité částky k cíli svého »zaopatření« jen, je-li k tomu zvláštní příčina a potřeba v jeho osobě č. 12.615.
- — k přiznání nároku na vyplacení určité jistiny nestačí, že nemanželská dcera, jež jest již zletilá a již řadu let pracuje v závodě a tak se živí, je těžce nemocná a pro chorobu občas z pracovní činnosti vyřazena č. 12.615.
- — plnění výživovací povinnosti může podle okolností případu záležeti i v poskytování potřebného nákladu na vysokoškolská studia č. 12.558.
- — řízení sporné či nesporné: bylo-li nemanželské dítě v době vydání rozhodnutí prvního soudu nezletilé, bylo o jeho výživovacím nároku rozhodnuto v řízení nesporném, třebaže nezletilý nabyl za opravného řízení zletilost č. 12.558.
- — je-li požadované zvýšení odbytného nemanželského dítěte závislé na rozhodnutí otázky, zda dítě jest oprávněno domáhati se jeho zvýšení, a rozhodnutí o něm závisí na zjištění sporné okolnosti, zda se majetkové poměry nemanželského otce zlepšily, jest o zvýšení odbytného jednání v řízení nesporném, ježto prostředky nesporného řízení stačí k tomu, aby byly bezpečně zjištěny majetkové poměry nemanželského otce č. 12.899.
- — **manželky:** povinnost placení výživného manželce v penězích nastává teprve okamžikem, kdy se výživa neposkytuje in natura č. 12.446.
- — manžel nemůže návrh na snížení prozatímního výživného pro manželku odůvodnit výlohami na léčení choroby, kterou měl již při původním stanovení výživného, není však závady, by v návrhu na snížení výživného neuplatňoval výlohy následkem zhoršení oné choroby; tu pak lze přihlížeti nejen k výdajům, jež již byly učiněny (o nichž je zjevno, v jaké výši vznikly), nýbrž, je-li výživné placeno měsíčně předem, i k výlohám bezprostředně mu nastávajícím v budoucích měsících, pokud jest jich zapotřebí k zachování jeho výdělečné schopnosti č. 12.890.
- — ve sporu rozvedené manželky o placení výživného nelze znovu řešiti otázku viny na rozvodu, pravoplatně již rozhodnutou v rozvodovém sporu č. 12.891.
- — **rodičů:** nárok podle § 154 obč. zák., jest zcela samostatným nárokem, jenž přísluší rodičům i tehdy, když svým rodičovským povinnostem k dětem vůbec nedostáli č. 12.896.
- — nárok podle § 154 obč. zák. přísluší i nemanželské matce proti nemanželskému dítěti č. 12.896.

Vzájemná pohledávka viz započtení.

- Vzájemné plnění:** zamítnutí pro tentokrát žaloby o zaplacení zbytku kupní ceny pro nesplnění depurační povinnosti prodátelem č. 12.370.
- s hlediska § 1052 obč. zák. stačí, že plnění druhé strany bylo ohroženo v době, kdy smlouva se měla plnit, a není třeba, aby tento stav tu byl ještě v době podání žaloby nebo při ukončení jednání před soudem první stolice č. 13.129.

Vzájemnost: podle § 79 ex. ř. viz exekuce.

- Vzdání se:** příslušnosti rozhodčího soudu, ujednaného v kolektivní smlouvě č. 12.273.
- — nárok na opětovný pronájem bytu podle § 1 (3) zák. o ochr. náj. lze se vzdáti mlčky; takové vzdání se jest spatřovati v nečinnosti oprávněného po tak dlouhou dobu, že podle požadavku poctivosti právního styku a klidného soužití občanů dřívější pronajímatel musí býti ubezpečen ve víře, že dřívější nájemce již nečiní nárok na znovupronájem bytu č. 12.911.
- **opravného prostředku:** prohlášení stran, jimiž se vzdaly opravných prostředků hned po prohlášení rozsudku a jež byla zápisem do jednacího

protokolu zjištěna, jsou právně účinná, avšak jen za předpokladu, že ústně prohlášený rozsudek nabude pro strany právní účinnosti doručením písemného vyhotovení č. 12.412.

— — opravného prostředku lze se vzdáti smlouvou i před vydáním soudního rozhodnutí č. 12.912.

Zabavení viz exekuce.

Záborový zákon viz pozemková reforma.

Zadržovací právo: podle § 1052 obč. zák. viz vzájemné plnění.

— podle čl. 313 obchod. zák.: kupecké právo zadržovací přísluší jen k věcem dlužníka, jichž jest vlastníkem č. 13.075.

Zahájená rozepře viz rozepře zahájená.

Zahájení rozepře: námitka zahájené rozepře viz rozepře zahájená.

- — ustanovení § 232/3 c. ř. s. týká se i žalob, jež jsou podle zákona vázány na propadnou lhůtu č. 12.595.
- — podle § 232, třetí odstavce, c. ř. s. (čl. II. č. 4 zák. č. 23/1928 sb. z. a n.), zachovávají se včasným podáním odmítnuté žaloby u soudu příslušného jen lhůty hmotněprávní, nikoliv však i lhůty procesního práva (třebaže jde v žalobě o nárok soukromoprávní) č. 12.850.
- — lhůta § 596 c. ř. s. je propadnou lhůtou práva procesního; její zameškání má účinky procesualní, nikoliv soukromoprávní č. 12.850.
- — byla-li žaloba doručena osobě téhož jména se žalovanou, již žalobce nemínil žalovati, nestala se tato osoba stranou rozepře; v napotomním udání rozeznávacího znaménka (»mladší«), nelze spatřovati změnu žaloby; prvý rok, konaný s osobou, již byla žaloba neprávem doručena, jest k žalobcovu návrhu zrušiti, a žalobní odpověď jí podanou vrátiti č. 12.995.

— vyrovnání viz vyrovnání.

Zájem pojišťatý viz pojištění proti škodám.

— právní viz žaloba určovací.

Zájemné popsání svršků viz zástavní právo zákonné.

Zajištění pudy drobným pachtýřům: desítiletou lhůtu § 22/2 zákona č. 318/1919 sb. z. a n., v doslovu zákona č. 311/1920 sb. z. a n., jest počítati od knihovního nabytí nemovitosti č. 12.293.

- uplynula-li desítiletá lhůta, v níž pozemek z přidělu drobným pachtýřům směl býti zcizen jen se svolením Státního pozemkového úřadu, v době udělení příklepu v exekuční dražbě tohoto pozemku, odpadla překážka dražebního řízení, i když tu v době povolení dražby ještě byla č. 12.498.
- tím, že nebyla pojata do usnesení o přikázání vypožadovaného pozemku pachtýři do vlastnictví (podle zákona ze dne 27. května 1919, č. 318 sb. z. a n.), pokud se týče nebyla v něm nabytím řízení o přikázání č. 12.593.
- nelze použiti § 31 náhradového zákona, byl-li pozemek přidělen dlouhodobému pachtýři podle zákona ze dne 27. května 1919, č. 318 sb. z. a n.; proti dlouhodobému pachtýři lze vydržeti právo služebnosti č. 12.631.

Zajišťovací exekuce viz exekuce zajišťovací.

— převod viz převod zajišťovací.

Zákaz novot viz novoty.

- **zcizení a zatížení:** na pozemku z přidělu drobným pachtýřům viz zajištění pudy drobným pachtýřům.
- — v pozemkové reformě viz pozemková reforma.
- — ve smyslu § 60 vládn. nař. č. 191/1921 sb. z. a n. není na závadu exekuci vnucenou dražbou, obzvláště pro věřitele, jehož zástavní právo bylo vloženo do pozemkové knihy časově před zaručenou hypotekární pohledávkou a před zápisem zákazu zcizení a zatížení č. 12.596.

- — na nemovitost zatíženou knihovním zákazem zcizení a zadlužení nelze vésti exekuci nuceným zřízením zástavního práva; třebaže povolení exekuce nabylo moci práva, může se třetí osoba domáhati nepřipustnosti exekuce z důvodů knihovního zákazu zcizení a zadlužení č. 12.786.
- — zapsaný do pozemkové knihy podle § 364 c) obč. zák. nepůsobí proti osobám knihovně oprávněným, jichž práva předchází zápis zákazu; při povolení exekuce nucenou dražbou k realizaci zástavního práva, předcházejícího zápisu zákazu zcizení, nelze přezkoumávat, zda se vklad zástavního práva, jemuž podle pozemkové knihy nebylo odpovědným vlastníkem, nýbrž se jím stal teprve zároveň se zápisem zákazu zcizení č. 12.862.
- — okolnost, že povolení exekuce nuceným zřízením zástavního práva na nemovitosti nabylo proti dlužníku právní moci, nevylučuje, by se třetí osoba, pro niž bylo na nemovitosti postižené exekuci knihovně zapsáno substituční právo se zákazem zcizení a zavazení, nedomáhala žalobou podle § 37 ex. ř. nepřipustnosti exekuce č. 13.104.
- Zakázaná úplata** viz ochrana nájemců.
- Zakladatel** družstva; netřeba jeho prohlášení, že vstupuje jako člen č. 12.467.
- Zákon:** zpětná působnost viz tamže.
- důkaz výsledkem člena Národního shromáždění o smyslu a výkladu zákona usneseného Národním shromážděním jest nepřipustný č. 12.830.
- Zákonné povinné ručení** viz automobilový zákon, náhrada škody dráhou, pojištění smluvní.
- zástavní právo viz zástavní právo zákonné.
- zastoupení viz opatrovník, poručník.
- Záloha pro správce konkursní podstaty** viz úpadek (§ 127 odst. (2) konk. ř. z roku 1931).
- ve smyslu § 70 konk. ř. z r. 1931 viz úpadek.
- Zálohy** na městské dávky; pokud jsou součástí nájemného ve smyslu § 1118 obč. zák. č. 12.639.
- Záložna:** knížka vkladní viz tamže.
- zák. č. 54/1932 a 44/1933 sb. z. a n. viz peněžní ústav.
- Záměna** viz soutěž nekalá.
- Zaměstnanec:** smlouva kolektivní, služební viz tamže.
- doba pracovní osmihodinná viz tamže.
- exekuce na platy viz tamže.
- pojištění sociální, úrazové, pensijní viz tamže.
- gremia obchodních jednatelů viz společenstvo živnostenské.
- na velkém majetku pozemkovém: zaopatřovací požitky viz tamže.
- statkoví úředníci (zák. č. 9/1914 ř. zák.) viz tamže.
- bylo-li propuštění zaměstnance na zabraném a pod úředním dozorem jsoucím velkostatku právoplatně uznáno za bezúčinné úřady k tomu povolány podle § 22 zák. č. 118/1920 sb. z. a n., nelze se již otázkou propuštění zaměstnance zabývat při rozhodování o žalobě, již se zaměstnanec domáhá vyplacení zadržovaných služebních požitků č. 12.804.
- **obecní:** zápornou určovací žalobou ve smyslu zákona ze dne 15. října 1925, č. 217 sb. z. a n. nemůže se domáhat obecní zaměstnanec nápravy proti tomu, že byl na základě kárného nálezu odložen jeho služební postup č. 12.485.
- — nebyla-li volba prozatímního zřízence obce v Čechách provedena hlasovacími listy, nestalo se prozatímní ustanovení obecním zřízencem platné; tato neplatnost nebyla zhojena tím, že příslušné usnesení obecního zastupitelstva nabylo moci práva č. 13.060.

- — odčinění škody plynoucí obecnímu zaměstnanci z odložení postupu na základě kárného nálezu může se zaměstnanec domáhat žalobou o plnění; jest proto nepřipustná určovací žaloba (§ 228 c. ř. s.), domáhající se toho, by bylo uznáno právem, že nález disciplinární komise, jímž byl žalobce vyloučen z postupu do vyšších požitků, byl vydán neprávem a že žalovaná obec není oprávněna v důsledku tohoto nálezu odkládati žalobcům postup č. 12.485.
- — obecní zastupitelstvo bylo v rámci vlastní své pravomoci oprávněno usnésti se, by zaměstnanci nebyl přiznán nárok na započtení vojenské a četnické služby č. 12.547.
- — prozatímní úpravou služebních požitků, provedenou usnesením obecního zastupitelstva podle § 19 zákona č. 394/1922 sb. z. a n., nevznikl zaměstnanci nárok na propočítání jinaké služby č. 12.547.
- — za účinnosti zákona ze dne 17. prosince 1919, č. 16 sb. z. a n. na rok 1920 nemohl být obecní zřízencem (vedoucí elektromontér pro dohled a udržování veřejné sítě elektrického vedení) ani prozatímně ustanoven na toto místo bez řádně provedeného veřejného konkursu podle velkého předpisu § 6 cit. zákona; zákonem stanovené provedení veřejného konkursu nelze nahradit vyhláškou na obecní desce č. 12.679.
- — ve sporu trvale ustanoveného obecního zřízence ze služebního poměru lze soudům přezkoumat disciplinární nálezy jen po stránce formální, nikoliv i po stránce věcné č. 12.873.
- — o tom, že za trestního řízení proti obecnímu zřízenci bylo ponecháno kárné řízení v klidu, není třeba učiniti zvláštní usnesení č. 12.873.
- — předmětem soudního řízení podle zákona ze dne 15. října 1925, č. 217 sb. z. a n. zůstává nárok, který byl uplatňován v předcházejícím řízení správním a o němž bylo rozhodnuto správním úřadem č. 12.873.
- — § 8 vládního nařízení č. 483/1920 sb. z. a n., jest kryt předpisem § 10 zákona č. 16/1920, i pokud upravil opravné řízení v kárném řízení proti obecním zřízencům č. 12.873.
- — disciplinární komise není vázána osvobozujícím rozsudkem trestního soudu; řízení disciplinární jest řízením samostatným a má jiné měřítko pro posuzování poklesků s hlediska kárné odpovědnosti zaměstnanců, než soudní řízení trestní č. 12.873.
- **obchodní** viz obchodní pomocník.
- **okresní nemocenské pojišťovny:** výpomocný zaměstnanec s denním platem nepodléhá kolektivní smlouvě zaměstnanců nemocenských pojišťoven č. 12.364.
- — individuální úmluva okresní nemocenské pojišťovny s jejím zaměstnancem o úpravě jeho služebních poměrů a požitků jest zásadně dovolena, třebaže se odchyluje ve prospěch zaměstnavatelky od kolektivní smlouvy č. 12.364.
- — usnesení o výpovědi zaměstnance, jež učinilo jen představenstvo okresní nemocenské pojišťovny za platnosti zákona ze dne 9. října 1924, č. 221 sb. z. a n., nepozbylo účinnosti tím, že bylo provedeno teprve za platnosti zákona ze dne 8. listopadu 1928, č. 184 sb. z. a n. č. 12.364.
- **soukromý:** bylo-li smluvně ujednáno, že zaměstnavatel bude platit zaměstnanci pensii, jest pensii rozuměti zaopatřovací požitky, poskytované zaměstnanci vystoupivšímu ze služby na dobu jeho života č. 12.340.
- — definitivní ustanovení není ustanovením s vyloučením výpovědi, na doživotí č. 12.359.
- **statkoví** viz statkoví úředníci.
- **státní:** poštovní; porušení provozních předpisů viz pošta.
- — zástupce státního obvodního lékaře nemá nárok na plat za dobu vojenského cvičení, leč že by tento plat byl výslovně vymíněn ve služební smlouvě nebo v ustanovovacím dekretu č. 12.908.
- — nárok na náhradu škody, který státu jako zaměstnavateli vzešel z toho, že si jeho (poštovní) zaměstnanec vedl nedbale a porušil služební předpisy, jest svou povahou nárokem soukromoprávním, třebaže slu-

žební poměr zaměstnance o sobě je povahy veřejnoprávní, a třebaže podle § 89 služ. pragm. je přípustná předběžná likvidace nároku cestou administrativní; pro tento nárok platí předpisy občanského zákona o promlčení, najmě předpis § 1489 obč. zák.; promlčecí lhůta podle § 1489 obč. zák. nezačíná tu teprve vydáním administrativního nálezu, zvěděl-li stát svými orgány o škůdci i o škodě a o jejím rozsahu v náležitě míře již dříve; přerušení promlčení nenastane již projevem, v němž bylo zaměstnanci zahájením administrativního řízení hroženo, nýbrž teprve skutečným zahájením administrativního řízení a soud, zabývající se otázkou promlčení, jest oprávněn i zkoumati, zda administrativní řízení bylo účelným a účinným prostředkem k vymáhání nároku a zda bylo v něm řádně pokračováno č.ís. 13.001.

- **železniční:** unifikovaným zaměstnancům košickobohumínské dráhy jest hledíc k zákonu ze dne 21. prosince 1920, č.ís. 690 sb. z. a n. a k prováděcímu unifikačnímu nařízení vydanému v rámci tohoto zákona pro vyměření pensijních požitků započítati t. zv. válečná pŕiletí (zákon ze dne 23. července 1919, č.ís. 457 sb. z. a n.) č.ís. 12.354.
- výnosem ředitelství státních drah, jimž byl zaměstnanec jmenován výpomocným traťmistrem s tím, že mu bude přiznána stabilisace, vykoná-li včas a úspěšně zkoušku, nebyla mu přiznána stabilisace pod podmínkou, že včas vykoná zkoušku pro traťmistru č.ís. 12.486.
- nárok na stabilisaci v kategorii podúřednické jest zvláštním právním nárokem; výnos, jenž se zmiňuje o budoucí stabilisaci, nemá právní povahu pravotvorného personálního opatření, zakládajícího již nárok (nabyté právo) na stabilisaci v podúřednické kategorii definitivního traťmistra pod podmínkou, že včas vykoná traťmistrovskou zkoušku, ani právní účinky přiznané personálním opatřením vydaným v mezidobí od 1. ledna 1926 do 9. března 1927 podle § 150 (2) vl. nař. č.ís. 15/1927 sb. z. a n.; dnem účinnosti tohoto nařízení pozbyl onen výnos platnosti č.ís. 12.486.
- propočítání služební doby staničního mistra, jenž byl podle šestého odstavce nařízení ministerstva železnic ze dne 18. června 1921 č.ís. 35.081 a prvního odstavce výnosu téhož ministerstva ze dne 23. srpna 1921 č.ís. 47.603 převeden při všeobecné úpravě do úřednického stavu III a) se zpětnou účinností k 1. červenci 1920; rozhodným pro propočítání jest, jak se utvářil jeho služební poměr v době od vstupu do železniční služby až do přezazení do úřednického stavu III a); byl-li původně stabilisován jako služebník (zřízenec) a teprve 1. července 1920 byl individuálně jmenován staničním mistrem v kategorii podúřednické, jest mu (podle třetího odstavce výkladu k § 2 bodu 2 výnosu ministerstva železnic ze dne 24. září 1921 č.ís. 53.924) dobu služebnickou propočísti zvlášť, nikoliv v úřednickém stavu III a), bez ohledu na to, jakou službu v této kategorii služebnické skutečně vykonával č.ís. 12.523.
- rozhodovati o nárocích z důvodu nesprávné výměry nebo výplaty služebních příjmů, upravených vládním nařízením ze dne 5. března 1927, č.ís. 15 sb. z. a n., je příkázáno úřadům správním; nesprávnou výměrou jest nejen číselný výpočet příjmů, nýbrž i použití nesprávné základny, nesprávného skutkového nebo právního podkladu při nové úpravě příjmů, tedy i nesprávné propočítání dřívější vojenské služby č.ís. 12.633.
- dovolávati se nápravy proti rozhodnutí správních úřadů o své platové úpravě pořadem práva může se zaměstnanec jen, vyčerpá-li dříve pořad stolic správních, řídě se ustanovením § 70 vládn. nař. č.ís. 15/1927 sb. z. a n.; nevymohl-li si zaměstnanec konečný výrok ministerstva železnic, nepodává včas odvolání z výměru nižšího správního úřadu, jest pořad práva nepřípustný a jest celé řízení o zaměstnancově žalobě pro zmatečnost z úřadu zrušiti a žalobu odmítnouti č.ís. 12.633.
- nebyla-li žaloba podle zák. č.ís. 217/1925 sb. z. a n. podána v propadné devadesátidenní lhůtě, jest jí zamítnouti č.ís. 12.633.

- zpětná působnost předpisu prvního odstavce § 4 viádního nařízení č.ís. 33/1933 sb. z. a n., pokud jim byla rozšířena platnost § 46 pensijního zákona č.ís. 26/1929 sb. z. a n., omezující přípustnost a právní účinnost převodu, zastavení a zabavení nároků pojištěnců a jejich příslušníků jakož i dávek, na pensijní pojištění zaměstnanců soukromých drah č.ís. 13.118.

Zaopatření viz výživné.

Zaopatřovací požitky: pokud čl. stát se nemůže domáhati vrácení zaopatřovacích požitků, jež vyplácel zdejšímu státnímu příslušníku jako bývalému důstojníku z povolání c. a k. vojska v dohodě s likvidujícím ministerstvem války ve Vídni na základě usnesení mezinárodní likvidační komise, je muž se podrobil č.ís. 12.274.

- **zák. č.ís. 130/1921 sb. z. a n.:** pro ručební povinnost jiných právních nástupců podle § 12 (3) zákona jest co do trvání a co do rozsahu povinnosti té rozhodna povinnost osob k výplatě povinných (po případě upravená směrem) č.ís. 12.665.

Zápis do seznamu advokátů (kandidátů advokacie) viz advokát.

- **firmy viz firma, rejstřík.**
- **knihovni viz knihovni poznámka, vklad, záznam.**
- **do rejstříku viz firma, rejstřík.**

Zaplacení viz placení.

Započtení: ve vyrovnacím řízení viz vyrovnání.

- slevu z kupní ceny povolenou pro případ hotového placení nelze rozšiřovati na případ započtení č.ís. 12.393.
- prohlásil-li pronajímatel, že smlouvu zrušuje, ježto nebylo zaplacené nájemné (§ 1118 obč. zák.), nemůže nájemce odčinití zrušení smlouvy tím, že pak uplatní vzájemné své pohledávky započtením na pohledávku nájemného č.ís. 12.423.
- **likvidnost:** brání-li se nájemce proti žalobě pronajímatele o zrušení nájemní smlouvy a o vyklizení nájemního předmětu, ježto nájemce nezaplatil včas činži, námitkou, že má nárok na úplnou slevu činže, ježto předmět nájmu byl zcela neupotřebitelný, neplatí předpisy §§ 391, třetí odstavec, a 392 c. ř. s., nýbrž platí v neztencené míře ustanovení § 1439 obč. zák., že mezi pravou a nepravou (likvidní a nelikvidní) pohledávkou není započtení možné č.ís. 12.586.
- je-li třeba teprve zkoumati a zjistiti pravost pohledávky namítané započtením, nastává zánik vzájemných pohledávek teprve zjištěním pravosti a a tímto zjištěním se stane pohledávka pravou a dospělou č.ís. 12.692.
- námitkou započtení nezanikla započtením namítaná vzájemná pohledávka, nedošlo-li k zjištění její pravosti, an žalobce omezil žalobu na zaplacení útrat č.ís. 12.692.
- **jiné prekážky:** proti výpovědi a vrácení najatého předmětu nelze započtením uplatňovati nárok na vrácení jistoty č.ís. 12.458.
- proti nároku na zaplacení činže nelze uplatňovati započtením nárok na vrácení jistoty, není-li dosud zjištěno, zda nájemce kromě dlužné činže má i jiné závazky č.ís. 12.458.
- na nárok na náhradu škody podle zákona ze dne 21. března 1918, č.ís. 109 ř. zák. není přípustné započtení jiné pohledávky mimo pohledávku ze zákonného výživného č.ís. 12.727.
- vzájemnou pohledávku zaměstnavatelovu na vydání provisi lze započítati na pohledávku zaměstnancovu na zaplacení služebních požitků č.ís. 13.024.
- **uplatnění:** byla-li žaloba o zaplacení pohledávky, proti níž žalovaný namítal započtením vzájemnou pohledávku, omezena na zaplacení útrat a bylo-li o této obmezené žalobě také právoplatně rozhodnuto, nevádi zažalování vzájemné pohledávky žalovaného námitka rozsouzené rozepře č.ís. 12.692.
- započtení platů (dobropisů), konaných dlužníkem za vyrovnacího řízení, na vyrovnací kvotu, žádán s poukazem na § 47 vyr. ř., musí býti žalovaným

dlužníkem zavčas, to jest v první stolici uplatňováno; pouhý údaj žaloby o oněch platech k započtení nestačí čis. 12.769.

Započtení dnů poštovní dopravy viz lhůta (§ 89 org. zák.).

— na povinný díl viz díl povinný.

— válečných pololetí viz zaměstnanec železniční.

Záporný určovací spor: zahájení určovacího záporného sporu ještě právoplatně nerozsouzeného nebrání oprávněnému ve vymáhání nároku novým sporem o plnění čis. 12.427.

— podle § 1497 obč. zák. přerušuje se promlčení, podá-li žalobu oprávněný, nikoliv podáním záporné určovací žaloby odpůrcem čis. 12.427.

— je-li záporný určovací spor zahájen v Německu, spor o plnění v tuzemsku, netřeba se tuzemskému soudu, dokud onen záporný určovací spor není právoplatně rozhodnut, zabývatí otázkou, zda rozsudek o určovací záporné žalobě v Německu bude závazný pro československé soudy při rozhodnutí sporu o plnění čis. 12.427.

Zároveň zcizení a zatížení viz zákaz zcizení a zatížení.

Zápůjčka: jde o nárok ze zápůjčky, nikoliv ze směnečného obohacení, domáhá-li se zapůjčitel, když u směnky dané mu vypůjčitelem za účelem placení (nikoliv na místě placení) nastalo směnečné promlčení, zaplacení zápůjčky čis. 12.436.

— smlouva o poskytnutí zápůjčky jest smlouvou oboustranně zavazující ve smyslu § 23 konkursního řádu z roku 1931 čis. 12.780.

— předmětem postupu může býti i pohledávka postupitele z povolení zápůjčky postoupeným dlužníkem; postoupený dlužník nebyl oprávněn povolenou zápůjčku vyplatiti jinému než postupníkovi, jakmile byl o postupu uvědoměn; postoupil-li postupitel částky ze zápůjčky více osobám, byl postoupený dlužník povinen jim postoupené částky vyplatiti v pořadí, v němž byl o postupech uvědoměn čis. 13.099.

Zápůrčí žaloba viz žaloba zápůrčí.

Záruční smlouva: výpověď její čis. 12.970.

Záruka viz rukojemství.

Zařadovací smlouva viz doprava železniční mezinárodní.

Zásada soustředovací viz žaloba podle § 35 ex. ř.

Zastavení exekuce viz exekuce.

— prodejového řízení viz prodejové řízení.

— vyrovnacího řízení viz vyrovnání.

Zástavní lístek: k zastavené věci lze nabýti vlastnického práva odevzdáním a přijetím zástavního lístku zastavárny čis. 12.620.

Zástavní právo smluvní: postup přednosti viz tamže.

— zřízením jediného zástavního práva pro dvě pohledávky (zadrželé úroky a zadrželé výměnkářské dávky) nezanikla samostatnost zajištěných pohledávek a jest jejich zabavitelnost posuzovati u každé zvlášť čis. 12.560.

— byla-li knihovně zajištěna jen část pohledávky, slouží hypoteka podle účelu knihovního zajištění, podle povahy věci a podle předpokládané vůle stran k zajištění posledních splátek do výše knihovně zajištěné části pohledávky a jsou částkou přikázanou věřiteli po exekučním prodeji nemovitosti zapraveny poslední splátky částečně zajištěné pohledávky, třebaže nebyly ještě splatné; ustanovení § 1416 obč. zák. tu nedopadá čis. 12.362.

— **zánik:** ustanovení § 469 obč. zák., že nestačí ke zrušení hypoteky zánik dluhu o sobě a že jest hypotekární statek tak dlouho zavázán, až jest dluh vymazán z pozemkové knihy, neplatí při exekučním zástavním právu; exekuční zástavní právo trvá jen dotud, dokud to odpovídá skutkovému stavu, bez ohledu na stav knihovni čis. 12.854.

— **práva věřitele:** nárok, aby navrhovatelova hypotekární pohledávka byla uspokojena ze zástavy a by za tím účelem byla zabezpečena podstata a hodnota zástavy, není pohledávkou peněžitou ve smyslu § 379 ex. ř.; k zajištění tohoto nároku lze povolití prozatímní opatření podle §§ 381

a násl. ex. ř., po případě i tím, že odpůrce bude zabráněno, by odstraněním příslušenství ze zatížené nemovitosti ji neznehodnotil a tím neoslabil pokud se týče nezmařil jistotu navrhovatelovy pohledávky čis. 13.057.

— **realisace:** věřitel, jenž má zástavní právo k movité věci, musí uplatnití svou pohledávku žalobou, by tím získal exekuční titul, umožňující mu vedení exekuce podle předpisů o vymáhání pohledávek; zástavní žaloba jest však zbytečná, má-li žalobce již v rukou exekuční titul (podle § 1 čis. 17 ex. ř.), jenž mu umožňuje, by na jeho základě podle předpisů exekučního řádu docílil zpeněžení věci, dané mu do zástavy čis. 12.703.

— nabytím soudcovského zástavního práva nepozbývá věřitel výhod, jež mu poskytuje smluvní zástavní právo čis. 12.703.

— zbytečnost žaloby není sice důvodem k jejímu odmítnutí, žalobě však nelze vyhověti, byla-li námitka žalovaného, že žaloba jest zbytečnou, uznána za opodstatněnou čis. 12.703.

— **nadzástavní:** nabyvatel exekučního nadzástavního práva není chráněn důvěrou v pozemkovou knihu a důsledkem toho není jí chráněn ani jeho mimoknihovní postupník čis. 12.542.

— **soudcovské:** byl-li nabyvatel zabavené již movité věci bezelstný co do exekučního zástavního práva, nabyl k ní neobmezeného vlastnictví, exekuční zástavní právo jest proti němu bezúčinné a nabyvatel nemusí snášeti další exekuci na věc čis. 12.437.

— nárok vlastníka movitých věcí na jejich vydání nebrání, že si žalovaný vydobyl k věcem exekuční zástavní právo čis. 12.744.

— opomenutí výmazu exekučního zástavního práva, jež vyšlo při rozvrhu nejvyššího podání na prázdno, není na překážku, aby pro tutéž pohledávku, vykonatelnou i proti vydražiteli jako solidárnímu spoludlužníku, nebyl povolen vnučený vklad zástavního práva na téže nemovitosti proti vydražiteli čis. 12.854.

— ustanovení § 13 knih. zák. nebrání, aby s převodem vlastnického práva k ideální polovici nemovitosti na vlastníka druhé ideální polovice nebyl povolen současně i vklad vnučeného zástavního práva na převedený podíl čis. 12.854.

— jinak viz dražba, exekuce.

— **zákonné:** podle § 19 adv. ř. viz advokát.

— **podle § 1101 obč. zák.:** nevzdal-li se žalobce žalobního nároku na zaplacení nájemného zpětvzetím žaloby o plnění, nýbrž upravil jen žalobu podle předpisů konkursního řádu (§ 112 konk. ř.), nezaniklo zákonné zástavní právo na popsanych svršcích čis. 12.713.

— pohledávka z pachtovného jest chráněna zákonným zástavním právem jen na věcech, které jsou na propachtovaném statku, nikoliv však jinde (na usedlosti, pro kterou byly pozemky propachtovány); předmětem zájemného popsání nemůže býti úroda, dosud od pozemku neoddělená čis. 12.757.

Zástupce chudých viz právo chudých.

— **právní:** plná moc viz tamže.

— jinak viz advokát.

— **provisní** viz obchodní jednatel.

— **státního obvodního lékaře** viz lékař.

Zatímní správa nemovitosti viz správa zatímní nemovitosti.

Závada jazyková viz jazyk státní.

Závazek směnečný viz směnka.

— **solidární** viz solidárnost.

Závěrka účetní družstva viz společenstvo výrobní a hospodářské.

Závěť viz pořízení poslední.

Zavinění viz náhrada škody.

Závod vedlejší viz filiálka.

Závodní podíl společenstva viz společenstvo výrobní a hospodářské.

— — společnosti s r. o. viz společnost s r. o.

Záznam knihovní viz knihovní záznam.

Zbavení mocí otcovské viz otec manželský.

— **svěprávnosti** (cis. nař. čís. 207/1916 ř. zák.): způsobilost k právním činům viz nesvěprávný.

— — manželka, jejíž manžel byl zbaven svěprávnosti, není oprávněna k rekursu proti usnesení, jímž nebyla ustanovena podpůrcem ona, nýbrž osoba jiná čís. 12.428.

— — stížnost na usnesení o zbavení svěprávnosti, jež byla podána ve lhůtě přímo u soudu vyšší stolice a byla tímto soudem zaslána soudu první stolice, jemuž došla teprve po vypršení lhůty, jest opožděná čís. 12.990.

Zbytečnost žaloby viz žaloba.

Zcizení sporné věci (§ 234 c. ř. s.): svolení odpůrce ke vstupu nabyvatele věci nebo pohledávky ve spor (§ 234 c. ř. s.) může se státi i mlčky, zejména způsobem uvedeným v druhém odstavci § 235 c. ř. s. čís. 12.449.

Zdatnost zaměstnance viz náhrada škody (§ 1315 obč. zák.).

Zdržovací žaloba viz soutěž nekalá.

Zemědělec: o návrhu na odklad exekuce jest rozhodnouti bez předcházejícího ústního jednání čís. 12.789.

— pojem zemědělece ve smyslu zákona čís. 74/1933 nelze rozšířiti na veškeré osoby, jímž náleží polní pozemky; nárok na ochranu zákona čís. 74/1933 mají jen ti, kdož se skutečně zabývají zemědělskou prací, hospodařením na zemědělských pozemcích, ať již vlastních nebo pronajatých, a z této činnosti mají přímo nebo aspoň převážně pravidelné příjmy, jež zakládají jejich hospodářskou existenci; tyto předpoklady musí býti splněny v den podání návrhu na odklad exekuce čís. 12.789.

— jest zpravidla věcí navrhovatele, by v návrhu na odklad exekuce podle zákona čís. 74/1933 všechny skutečnosti pro rozhodnutí důležité tvrdil a dokazoval, avšak soud se nemá s těmito údaji spokojiti, nýbrž sám vhodným způsobem podle § 55, druhý odstavec, ex. ř. se snažiti, by přesně zjistil veškeré rozhodné skutečnosti čís. 12.789.

— zákon čís. 74/1933 sb. z. a n. se nevztahuje na dražbu společné nemovitosti podle § 352 ex. ř. čís. 12.851.

— hostinský podnik se nestal zemědělským podnikem tím, že při něm jest i malé hospodářství, které se obmezuje na zužitkování trávy z polí a na chov dvou krav čís. 12.852.

— kdo obdělával své hospodářství sám, nepozbyl vlastnosti zemědělece tím, že nemá hospodářský inventář čís. 12.853.

— dlužník, jenž provozuje obchodní zahradnictví, není zemědělcem ve smyslu zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n. čís. 12.918.

— ustanovení § 3 zák. čís. 74/1933 sb. z. a n. platí nejen o pohledávkách běžného výživného, nýbrž i o zadržovaných jeho dávkách čís. 12.988.

— na tom, kdo žádá o odklad exekuce, jest, by prokázal, že pozemky sám obhospodařuje a z jejich výtěžku čerpá z převážné míry výživu čís. 13.027.

— i farář jest zemědělcem ve smyslu zákona čís. 74/1933 sb. z. a n., tvoří-li většinu jeho příjmů výtěžek nemovitostí jím obhospodařovaných čís. 13.039.

Zialšování směnky viz směnka (§ 6 směn. zák.).

Zhodnocení viz měna.

Zisk ušlý viz ušlý zisk.

Zjevná služebnost viz kniha pozemková (důvěra v ni).

Zjištění skutkové či právní posouzení viz otázka právní.

Zkouška krevní viz otec nemanželský.

Zkrácení povinného dílu viz dílpovinný.

— **přes polovici ceny:** je-li smlouva o nájem jednotná a smluvené plnění (přenechání užívání továrních místností nájemci) na straně pronajímatelově jediné a jednotné a jen úplata se strany nájemcovy byla smluvena dvojího způsobu (nájemné podle období splatné a adaptační příspěvek splatný předem a najednou), může námitka zkrácení přes polovici vznesena býti jen ohledně celé smlouvy a nemůže čeliti jen proti její části (proti výši adaptačního příspěvku) čís. 12.954.

Zmateční stížnost k zachování zákona viz útraty trestního řízení.

Zmatečnost: v nesporném řízení viz nesporné řízení (§ 41 zák. čís. 100/1931 sb. z. a n.).

— žaloba o zmatečnost (§ 529 c. ř. s.) viz tamže.

— jen když se rozsudku odporuje přípustným opravným prostředkem, lze rozsudek zrušiti pro zmatečnost, třebaže nebyla vytykána; rekursní soud, zamítnuv rekurs proti usnesení prvního soudu, jímž byl zamítnuv návrh na vrácení v předešlý stav pro zmeškání roku, nebyl oprávněn zrušiti pro zmatečnost rozsudek pro zmeškání čís. 13.064.

— § 6 c. ř. s.: bylo-li o návrhu žalované strany, aby řízení bylo prohlášeno zmatečným, rozhodnuto jen předběžně, usnesením, jímž byla žalující straně podle § 6 c. ř. s. udělena lhůta k odstranění nedostatku zákonného zastoupení, výrok o tom pak, jaké účinky bude mít případné bezvýsledné projití udělené lhůty, zachován byl rozhodnutí konečnému, jest toto konečné rozhodnutí usnesením zcela samostatným, není k jeho vydání zapotřebí předchozího ústního jednání a není závady v tom, vydal-li toto usnesení jiný senát, než-li byl senát, který vydal předběžné usnesení čís. 12.514.

— § 477: důvody zmatečnosti, uvedené v § 477 c. ř. s., najmě i důvod podle § 477 čís. 4 c. ř. s., jsou ve sporech pracovních nejen důvody dovolacími, nýbrž může z nich býti podáno i odvolání ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč čís. 13.109.

— § 477 čís. 2: samosoudce či senát? viz příslušnost podle § 7 a) j. n.

— platnost úředního jednání soudce nebo senátu není dotčena tím, že úkon měl býti podle rozvrhu práce předsevzat jiným soudním oddělením téhož soudu čís. 12.507.

— pokud není závady v tom, vydal-li usnesení o zmatečnosti podle § 6 c. ř. s. jiný senát, který vydal předběžné usnesení čís. 12.514.

— nedošlo-li při prvním roku vůbec k soudcovskému usnesení, nýbrž lhůtu k žalobní odpovědi napsal kancelářský úředník podle přání právních zástupců stran do tiskopisu o prvním roku bez součinnosti soudce, nebyl soud při prvním roku řádně obsazen a veškeré provedené úkony, tedy i lhůta k odpovědi na žalobu, byly zmatečné (§ 477 čís. 2 c. ř. s.) čís. 12.759.

— § 477 čís. 4 c. ř. s.: doručení viz tamže.

— nebyla-li strana při skončení jednání podle § 193 c. ř. s. vyrozuměna o provádění důkazu (důležitým) svědkem před dožádaným soudem, nejde sice o zmatek, avšak po případě o vadu řízení čís. 12.319.

— není zmatkem podle § 477 čís. 4 c. ř. s., byla-li straně uložena záloha na znalce v nepřiměřené výši čís. 12.565.

— jest tu, byla-li straně nezákonným postupem soudu nebo soudního orgánu odňata možnost před soudem projednávat; nestačí, že žalovaný zameškal prvý rok následkem lstivého jednání žalobcova čís. 12.774.

— prvý rok, konaný s osobou, již byla žaloba neprávem doručena, jest k žalobcovu návrhu zrušiti, a žalobní odpověď jí podanou vrátiti.

— rozhodnutí, jímž rekursní soud k rekursu ohrožené strany snížil jistotu podle § 390 ex. ř., jest zmatečné podle § 477 čís. 4 c. ř. s., bylo-li vydáno dříve, než odpůrci ohrožené strany bylo doručeno usnesení o povolení prozatímního opatření čís. 13.067.

— porušení předpisu § 93 c. ř. s. jest zmatečností bez rozdílu, zda jde o spor advokátský čili nic čís. 13.109.

- není předpokladů pro vydání rozsudku pro zmeškání podle §§ 396 a 442 prvý odstavec c. ř. s., podal-li žalovaný již žalobní odpověď v řízení u krajského soudu, načež spisy byly postoupeny pracovnímu soudu podle § 261 poslední odstavec c. ř. s. a nově jednání, jež žalovaný zmeškal, mělo být zahájeno podle § 138 c. ř. s. č. ís. 13.109.
- § 477 č. ís. 5 c. ř. s.: nebyli-li v exekučním návrhu singularistů všichni singularisté uvedeni jednotlivě jmény, nešlo o zmatečnost podle § 477 č. ís. 5 c. ř. s., nýbrž jen o formální vadu, již bylo lze odstranit podle §§ 84, 85 a 78 ex. ř. č. ís. 13.055.
- § 477 č. ís. 9 c. ř. s.: v dovolání nelze uplatňovatí výtka, že znění rozsudku prvního soudu ve výroku o útratách jest zmatečné podle § 477 č. ís. 9 c. ř. s., třebaže výtka ta byla uplatňována i v odvolání č. ís. 13.082.
- Zmeškání:** rozsudek pro zmeškání viz tamže.
- Změna firmy** viz firma.
  - poměrů a výživné viz výživné.
  - žaloby: vstup do sporu (§ 234 c. ř. s.) viz tamže.
  - nejde o změnu směnečného platebního příkazu, nýbrž jen o jeho způsobení potvrzenému vyrovnání o jmění žalovaného, byl-li soudem ponechán v platnosti a žalovaný byl uznán povinným zaplatiti zažalovanou částku, s příslušenstvím pod exekucí » v rámci vyrovnání« č. ís. 12.304.
  - — dal-li žalobce jako původní větitel po právoplatném přikázání zažalované pohledávky k vybrání, jež se stalo za sporu, změněnou žalobní prosbou na jevo, že souhlasí se zaplacením k rukám jediného vymáhajícího věřitele, nebyl žalovaný ani oprávněn ani povinen složití zažalovanou částku u soudu č. ís. 12.378.
  - — bylo-li v žalobě tvrzeno jednak, že se žalovaný zavázal k zaplacení směnky, jednak, že tak učinil jako rukojmí, při ústním jednání pak přednesl žalobce, že žalovaný svým podpisem podstoupil vskutku závazek jen jako směnečník a nikoliv jako směnečný rukojmí, nejde o změnu žaloby č. ís. 12.798.
  - — byla-li žaloba doručena osobě téhož jména se žalovanou, již žalobce nemínil žalovati, nestala se tato osoba stranou rozepře; v napotomním udání rozeznávacího znaménka (»mladší«), nelze spatřovati změnu žaloby č. ís. 12.995.
  - — byl-li žalobní nárok o zaplacení více než 5.000 Kč opírán původně jen o pracovní poměr, za řízení před okresním soudem, příslušným podle § 42 zákona o pracovních soudech, pak opřel žalobce svůj nárok i o právní důvod vyplývající z § 1435 obč. zák., ježž uplatnil pro případ, že by se stal právní důvod žaloby z pracovního poměru neudržitelný, a, nesouhlasil-li žalovaný se změnou i z toho důvodu, že jest vyloučena příslušnost okresního soudu, nebylo lze změnu žaloby povolití, třebaž byl okresní soud vzhledem k předpisu § 42 zákona o pracovních soudech příslušným k projednání žaloby, opřené o pracovní poměr, bez ohledu na vyší hodnoty předmětu sporu č. ís. 13.020.
- Zmocněnec nepravý** (§ 103 směn. zák.) viz směnka.
  - procesní viz advokát.
- Zmocnění:** plná moc viz plná moc.
  - jinak viz smlouva z mocnitelská.
- Znalec:** důkaz zkouškou krve viz dítě, otec nemanželský.
  - při odhadu za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty jest rekurs proti výběru znalců soudem a proti ustanovení určitých znalců nepřipustný č. ís. 12.410.
  - bylo-li stanovení výše nájemného přenecháno znalci, aniž byla určena lhůta, do které je měl znalec stanovití, mohou strany odstoupiti od smlouvy, dokud nebyla výše nájemného znalcem stanovena č. ís. 12.418.
  - není zmatkem podle § 477 č. ís. 4 c. ř. s., byla-li straně uložena záloha na znalce v nepřiměřené výši č. ís. 12.565.
  - při výběru znalců není soud vázán návrhy stran č. ís. 12.797.
  - informovatí znalce před výslechem jen jednou stranou není přípustné č. ís. 12.797.

- není zaviněním právního zástupce, zavazujícím ho k odškodnění zmocnitele za prohraný spor, nenavrhl-li za znalce osobu zmocnitelem mu označenou a neuvědomil-li ho zavčas o osobě ustanoveného znalce č. ís. 12.797.
- znalecký důkaz o tom, zda byl směnečný dlužník pro duševní chorobu v rozhodné době působily se směnečně zavazovatí, nebyl řádně proveden, spokojily-li se nižší soudy posudkem znalců slyšených v řízení o zbavení svéprávnosti č. ís. 13.105.
- Znehodnocení peněz** viz měna.
- Znesvéprávnění** viz zbavení svéprávnosti.
- Znovupodání žaloby** (§ 232 odst. 3 c. ř. s.) viz zahájení řízení.
- Znovuzahájení řízení** (§ 194 c. ř. s.) viz skončení řízení.
- Zohyždění** viz náhrada škody (§ 1326 obč. zák.).
- Zpětná působnost zákona** původského č. ís. 218/1926 co do ochrany nehmotných zájmů č. ís. 12.606.
  - — ustanovení zákona ze dne 21. prosince 1932, č. ís. 1 sb. z. a n. na rok 1933, nemůže býti použito i při rozhodováních vydaných před jeho účinností, třebaže se doručení stalo až po jeho účinnosti č. ís. 12.666 — srov. též č. ís. 13.022.
  - — ustanovení § 1 odst. (2) zákona č. ís. 1 sb. z. a n. na rok 1933, podle něhož nemohou býti v žádném případě zcizeny nemovitě věci za cenu nižší než za dvě třetiny odhadní ceny, nelze použiti při opětné dražbě, byla-li první (původní) dražba provedena již před účinností řečeného zákona, před 5. lednem 1933 č. ís. 12.827.
  - — společenstvo podle zákona ze dne 9. dubna 1873, č. ís. 70 ř. zák. jest řízeno teprve zápisem do společenstevního rejstříku; nestal-li se zápis do 7. března 1933, nelze vzhledem k § 19 zákona č. ís. 44/1933 sb. z. a n. vyhověti opovědi domáhající se zápisu peněžního společenstva do rejstříku č. ís. 12.708.
  - — ustanovení § 3 zákona č. ís. 4/1931 sb. z. a n. nelze použiti k vymození výživného dospělého již před účinností tohoto zákona č. ís. 12.805.
  - — ustanovení § 2 (4) malého přidělového zákona, č. ís. 93/1931 sb. z. a n., podle něhož svolení Státního pozemkového úřadu není třeba, jde-li o zcizení s rodičů na potomky a jejich manžely, nepůsobí zpět č. ís. 12.923.
  - — zpětná působnost vl. nař. č. ís. 33/1933 sb. z. a n. o pensijním pojištění zaměstnanců soukromých drah, pokud stanoví vyloučení exekucí podle § 46 zákona č. ís. 26/1929 sb. z. a n., i co do exekucí, které již před vydáním vládního nařízení č. ís. 33/1933 sb. z. a n. byly právoplatně povoleny č. ís. 13.118.
- Zpětné pojištění:** stalo-li se ohlášení změny pojistného místa a přijetí její přihlášky až po dostavení se pojistné příhody, nejde o zpětné pojištění a není odcizení pojistného předmětu ze změněných místností kryto ani původní ani novou pojistkou č. ís. 12.549.
- Zpětvzetí:** návrhu na vyloučení zabavených věcí z exekuce dříve, než exekuční soud o něm rozhodl; tím nepozbyl dlužník práva domáhati se novým návrhem vyloučení týchž věcí z exekuce č. ís. 13.154.
- Zpropitné:** je-li desítiprocentní přírážka k účtu částí účtu, ježž zaplatil host hostinskému po případě číšníkovi jako jeho zřízenci a přísluší-li její případné rozdělení mezi číšníky hostinskému, jest k přírážce přihlížeti jako k částí mzdy č. ís. 12.355.
- Způsobnost k právním činům** viz nesvéprávný.
  - ku sporu (býti stranou): všeobecná veřejná nemocnice v Plané jest způsobilá býti stranou rozepře č. ís. 12.294.
  - — honební společenstvo (v Čechách) jest v mezích své působnosti oprávněno samostatně jednatí, také se zavazovatí a jest tudíž v oboru své působnosti procesně způsobilým č. ís. 12.405.
  - — časopis, nejsa právním podmětem, není procesně způsobilý č. ís. 12.440.
  - — tím, že si neexistující právní podmět vymohl právoplatný exekuční titul, nenabyl ještě práva, by na jeho základě vedl exekuci; k tomuto nedo-

- statku jest přihlížeti za celého exekučního řízení a je lhostejné, že se usnesení povolující exekuci stalo formálně pravoplatným čís. 12.440.
- až do pravoplatného odevzdání pozůstalosti jest pozůstalost samostatným právním podmětem; byla-li žaloba podána na pozůstalost v době, kdy nebyla ještě pozůstalost pravoplatně odevzdána, nelze žalobu odmítnouti pro nedostatek procesní způsobilosti, třebaže odevzdací listina byla před podáním žaloby knihovně provedena čís. 12.665.
- filiálky akciové společnosti v Německu čís. 13.034.
- honební společenstvo v Čechách má procesní způsobilost a jest oprávněno zakročiti o prozatímní opatření čís. 13.079.
- Zrušení exekuce viz exekuce.**
- **společnosti viz společnost veřejná obchodní.**
- **svěřenství (zák. čís. 179/1924) viz svěření.**
- Zřízení viz zaměstnanec.**
- Zřeknutí se oprávněného prostředku viz vzdání se oprávněného prostředku.**
- exekuce viz žaloba podle § 36 ex. ř.
- jinak viz vzdání se.
- Ztráta lhát: při splátkových obchodech; nastane teprve tím, že prodatel toto své právo vykoná čís. 12.383.**
- Zubní ambulatorium: přípustnost pořadu práva pro nárok na náhradu škody proti obci (na Moravě), ježto obec pověřila nezdatnou osobu vedením zubního ambulatoria pro chudé čís. 12.688.**
- **technik: opatřující si k svým pracím zboží, provozuje obchody podle čl. 271 čís. 1 obch. zák. a jest za podmínek zákona ze dne 13. října 1928, čís. 183 sb. z. a n. povinen k protokolaci čís. 12.520.**
- Zúčtovací řízení viz soupis pohledávek.**
- Zúročení viz úroky.**
- Zvláštní konkursní podstata viz úpadek.**
- Zvláštní výhoda ve vyrovnání viz vyrovnání.**
- Zvyklost: znaly-li obě strany, ujednávající pracovní poměr ve stavební živnosti, zvyklost, že se považuje výpověď za vzájemně vyloučenou, zařídily-li se podle ní a nejednaly-li ani o výpovědní lhůtě, daly na jevo shodnou vůli, že pracovní poměr může býti zrušen bez výpovědi čís. 12.411.**
- Zvýšení výživného viz výživné.**
- Žádání žalobní viz žaloba.**
- Žaloba: doručení viz tamže.**
- omezení její viz tamže.
- příslušnost viz tamže.
- změna její viz tamže.
- zbytečnost žaloby není sice důvodem k jejímu odmítnutí, žalobě však nelze vyhověti, byla-li námitka žalovaného, že žaloba jest zbytečnou, uznána za opodstatněnou čís. 12.703.
- **žádost žalobní: jen věcně vadné žalobní žádání, neplynoucí ze skutkového přednesu žaloby, jest důvodem k jejímu zamítnutí; žádal-li žalobce, by bylo vysloveno, že žalovaný jest povinen uznati zažalovanou pohledávku, nepochybil věcně, je-li z jeho přednesu zřejmo, že žádá o výrok ve smyslu § 110 (1) konk. řádu čís. 12.349.**
- **určitost: při směnečných žalobách jest žalobní žádost, by byl vydán směnečný platební příkaz »určitým žalobním žádáním« ve smyslu §§ 226 a 78 c. ř. s. čís. 12.874.**
- žalobní žádost, by žalovaný byl uznán povinným vyhotoviti pojistný návrh na pojistnou sumu současným poměrům přiměřenou za pojistovacích sazeb a podmínek u žalující pojišťovny platných, jest neurčitá čís. 12.481.
- **podle čl. XLII. uvoz. zák. k c. ř. s. viz přísaha vyjevovací.**
- **o neplatnost nálezu rozhodčího soudu bursovního viz rozhodčí soud.**
- **určovací: žaloba domáhající se proti universálnímu dědici zjištění, že žalobci přísluší nárok »na vyměření a vydání povinného dílu a že žalovaný**

- jest povinen vydati žalobci povinný díl z pozůstalosti«, jest žalobou určovací, nejde-li o zaplacení určité peněžité částky, odpovídající výši povinného dílu čís. 13.041.
- **přípustnost: jest přípustná, nelze-li toho času vyšetřiti a určití výši škody, ale jen, jsou-li tu zvláštní okolnosti odůvodňující potřebu brzkého určení právního poměru nebo práva, zejména proto, že jinak mohla býti straně způsobena škoda; tím, že žalovaný nárok popírá, není nárok ten obrozen; právní zájem na brzkém určení není odpodstatněn ani tím, že předpokladem úspěšného léčení tvrzené nervové choroby žalobcovy jest vyjasnění a rozřešení otázky, zda žalovaný jest povinen náhradou škody; lhostejno, že škoda, již žalobce již utrpěl kromě omečnění, jest tak malá, že nepřesahuje hranici pro věci nepatrné čís. 12.288.**
- **předmět určovací žaloby (§ 228 c. ř. s.) může býti jen právo, jež již tu bylo v době podání žaloby; tak jest tomu, domáháno-li se zjištění, že poškozenému, jemuž byla odňata část ruky, přísluší proti škůdci právní nárok na náhradu výloh spojených s opatřením prothesy za amputovanou část ruky; právní zájem na brzkém určení tohoto nároku jest spatřovati v tom, že poškozený musí věděti, zda si může prothesu opatřiti na účet škůdce, jakmile nastane toho nutnost, kdyby mu to majetkové poměry nedovolovaly; dvouleté dítě nemůže se však domáhati proti škůdci zjištění práva na náhradu ušlého výdělku čís. 12.312.**
- nelze se jí domáhati, by pravoplatný rozsudek byl prohlášen proti žalobci bezúčinným a by žalovaný byl uznán povinným uznati, že mu nepřisluší proti žalobci nárok z pravoplatného rozsudku čís. 12.700.
- nelze žalovati o určení, že určitá pohledávka příslušela žalobci v určitý minulý čas, je-li nesporno, že mu v den podání žaloby důsledkem promlčení již nepřisluší čís. 12.986.
- **různé případy: zápornou určovací žalobou ve smyslu zákona ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n. nemůže se domáhati obecní zaměstnanec nápravy proti tomu, že byl na základě kárného nálezu odložen jeho služební postup čís. 12.485.**
- odčinění škody plynoucí obecnímu zaměstnanci z odložení postupu na základě kárného nálezu může se zaměstnanec domáhati žalobou o plnění; jest proto nepřipustná určovací žaloba (§ 228 c. ř. s.), domáhající se toho, by bylo uznáno právem, že nález disciplinární komise, jímž byl žalobce vyloučen z postupu do vyšších požitků, byl vydán neprávem a že žalovaná obec není oprávněna v důsledku tohoto nálezu odkládati žalobcův postup čís. 12.485.
- žádal-li žalobce, by bylo vysloveno, že žalovaný jest povinen uznati zažalovanou pohledávku, nepochybil věcně, je-li z jeho přednesu zřejmo, že žádá o výrok ve smyslu § 110 (1) konk. řádu čís. 12.349.
- pokud jest odůvodněn naléhavý zájem spolku, žalujícího o určení, že žalovanému vymáhajícímu věřiteli nepřisluší pohledávka proti spolku ze zabavovacího a příkazovacího usnesení, jež si žalovaný vymohl proti svému dlužníku, členu spolku čís. 12.507.
- pojistník může i dříve, než je o žalobě třetího proti němu pravoplatně rozhodnuto, žalovati o určení, že pojišťovna jest povinna ho odškodniti, popírá-li svou povinnost, není však povinen tak učiniti čís. 12.761.
- právní zájem na zjištění, že muž uznávaný nemanželské otcovství, není jeho nemanželským otcem a že jeho zápis jako nemanželského otce ve farní matrice není po právu, má nemanželské dítě jen proti tomuto muži, nikoliv však i proti tomu, koho dítě považuje za pravého otce, třebaže tento, byv žalován o uznání nemanželského otcovství, namítal, že otcem jest muž zapsaný v matrice čís. 13.095.
- účinky: zahájení určovacího záporného sporu ještě pravoplatně nerozsouzeného nebrání oprávněnému ve vymáhání nároku novým sporem o plnění čís. 12.427.

- — podle § 1497 obč. zák. přerušuje se promlčení, podá-li žalobu oprávněný, nikoliv podáním záporné určovací žaloby odpůrcem č. 12.427.
- — je-li záporný určovací spor zahájen v Německu, spor o plnění v tuzemsku, netřeba se tuzemskému soudu, dokud onen záporný určovací spor není pravoplatně rozhodnut, zabývatí otázkou, zda rozsudek o určovací záporné žalobě v Německu bude závazný pro československé soudy při rozhodnutí sporu o plnění č. 12.427.
- — **podružná:** podmínkou podružné určovací žaloby není průkaz právního zájmu na tom, aby se určení stalo co nejdříve; podružná určovací žaloba jest však nepřipustná a zbytečná, má-li jí býti rozhodnuto jen o tom, co k hlavní žalobě beztak již pravoplatně musí býti rozhodnuto č. 12.952.
- — **o zmatečnost:** podkladem žaloby o zmatečnost (§ 529 c. ř. s.) nemůže býti rozsudek, proti němuž bylo podáno odvolání, třeba vadné, o němž nebylo dosud rozhodnuto č. 12.537.
- — mimosoudní výpověď, třebaže, když námitky proti ní nebyly podány, jest exekucním titulem, není pravoplatným rozhodnutím soudním, je-li lze čelit žalobou o zmatečnost (§ 529 c. ř. s.) č. 12.661.
- — **o obnovu viz obnova řízení.**
- — **vlastnická:** při nemovitých věcech platí domněnka podle § 342 obč. zák. ve prospěch knihovního, nikoliv faktického držitele č. 12.659.
- — nároku vlastníka movitých věcí na jejich vydání nebrání, že si žalovaný vydobyl k věcem exekucní zástavní právo č. 12.744.
- — **zápůrcí:** ojedinelý rušební čin (chůze přes pozemek), nezanechavší následků, nepodstatňuje zápůrcí žalobu (§ 523 obč. zák.), leč že by byla odůvodněna obava, že bude opakován č. 12.654.
- — **hypotekární, zástavní:** knihovní poznámka viz tamže.
- — věřitel, jenž má zástavní právo k movité věci, musí uplatnit svou pohledávku žalobou, by tím získal exekucní titul, umožňující mu vedení exekuce podle předpisů o vymáhání pohledávek; zástavní žaloba jest však zbytečná, má-li žalobce již v rukou exekucní titul (podle § 1 č. 17 ex. ř.), jenž mu umožňuje, by na jeho základě podle předpisů exekucního řádu docílil zpeněžení věci, dané mu do zástavy č. 12.703.
- — zbytečnost žaloby není sice důvodem k jejímu odmítnutí, žalobě však nelze vyhovět, byla-li námitka žalovaného, že žaloba jest zbytečnou, uznána za opodstatněnou č. 12.703.
- — nežádal-li žalobce v hypotekární žalobě přisouzení útrat pod výhrážkou exekuce na zatíženou nemovitost a v tomto smyslu zní i exekucní titul, nemůže se žalobce k vydobytí útrat domáhati všeobecné exekuce, nýbrž jen exekuce na zatíženou nemovitost č. 12.682.
- — **podle §§ 35 a násl. ex. ř.:** žaloba, již podán odpor proti exekuci vyklizením a v níž navrženo, by bylo uznáno právem, že tato exekuce jest nepřipustná, nespadá pod předpis § 575, první odstavec, c. ř. s. č. 12.432.
- — podle zákona není překážkou domáhati se soudního výroku, že exekuce jest nepřipustná, i z toho důvodu, že exekucní titul je neplatný; než, nebyly-li podány námitky proti soudní výpovědi, nelze hmotněprávní námitku, že byt podléhá ochraně nájemců, vznášeti teprve v exekucním řízení žalobou o nepřipustnost exekuce č. 12.432.
- — **podle § 35 ex. ř.:** nebyla-li námitka, že směnka byla zaplacená, vznesena v písemných námitkách, nýbrž teprve při ústním jednání, nelze k ní přihlížeti; lhotejno, že námitka nemohla býti uplatněna včas proto, že vznikla až za sporu; proti případné exekuci lze se v tom směru žalobou podle § 35 ex. ř. vznést až do ukončení exekuce; třebaž zástupce vymáhajícího věřitele upustil následkem zaplacení od pokračování v exekuci, není exekuce ukončena, dokud nebyla podle § 39 č. 6 ex. ř. zrušena č. 13.141.
- — učinil-li dlužník, zapravivši vymáhanou pohledávku, návrh na zrušení exekuce podle § 40 ex. ř., jest vyloučen z práva odporovati exekuci

- žalobou podle § 35 ex. ř.; vykázal-li se dlužník výkonnému orgánu zaplacením vymáhané pohledávky a intervenent vymáhajícího věřitele to uznal a upustil od pokračování v exekuci, učinil tím dlužník návrh na zrušení exekuce podle § 40, první odstavec, ex. ř., zejména zaplatil-li jen z toho důvodu, by zamezil pokračování v exekuci č. 13.141.
- — byly-li usnesením odvolacího soudu v trestním řízení sníženy útraty, lze se domáhati zrušení exekuce, bylo-li prokázáno, že byly zaplacený snižené útraty, třebaže rozhodnutím nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího bylo ke zmateční stížnosti na záštitu zákona vysloveno, že usnesením odvolacího soudu snižujícím útraty byl porušen zákon, aniž však bylo vysloveno zrušení tohoto usnesení č. 13.151.
- — **pořad práva:** pro opoziční žalobu proti nároku, opírající se o exekucní titul podle § 1 č. 12 ex. ř. (rozhodnutí zemského úřadu o výplatě dvou třetin požitků obecnímu zaměstnanci až do konečného výsledku trestního řízení proti němu vedeného) jest pořad práva nepřipustný, třebaže se žalobním návrhem, by exekuce na žalobcovu pohledávku byla prohlášena za nepřipustnou, byl spojen další návrh, by částka poddlužníkem do soudní úschovy složená byla za souhlasu žalovaného vydána žalobci č. 12.408.
- — **eventuální maxima:** nejde jen o provedení námitky uplatňované v žalobě, nýbrž o uplatnění nové námitky vyloučené podle § 35, třetí odstavec, c. ř. s., tvrdil-li žalobce, že prvou splátku vyrovnací kvoty zaplatil řádně a pak, když musel doznati, že to není pravda, teprve omlouval opožděné placení a se snažil dovoditi, že i placení omluvitelně opožděné je placení řádné č. 12.471.
- — **podle § 36 ex. ř.:** odpíral-li dlužník zásadně provedení stavebních oprav, uložených mu pravoplatným rozsudkem, pro technickou nemožnost, není v tom, že věřitel nepřipustil stavitele, jehož poslal povinný ku provedení oprav teprve po povolení exekuce podle § 353 ex. ř., zřeknutí se nároku na provedení oprav po rozumu § 36 č. 3 ex. ř.; věřitel nebyl v tomto případě povinen postarati se o stavební povolení ku provedení oprav č. 12.463.
- — **podle § 37 ex. ř.:** prostředky, jimiž může hypotekární věřitel uplatňovati nepřipustnost exekuce mobilární na movité příslušenství nemovitosti č. 12.327.
- — proti exekuci na dlužníkovu právo stavební a pachtovní, jehož základem jest jednak smlouva dlužníkovu s ředitelstvím státních drah, již mu bylo za roční nájemné přenecháno užívání železničního pozemku s právem postavit si na něm krám, a jednak revers, podepsaný dlužníkem, podle něhož povolení jest osobní a nesmí býti bez předchozího povolení dráhy na jiného převedeno, nemá právo nedopouštějící výkon exekuce (§ 37 ex. ř.) ten, komu dlužník krám postavený na železničním pozemku prodal ještě před podpisem onoho reversu č. 12.621.
- — k nabytí vlastnictví pachtýřem k odděleným plodům jest třeba, by tu byla pachtovní smlouva a by pachtýř plody vydobyl (vymlátil, zpracoval); pachtýř nemá právo bránit exekuci vedené věřitelem propachtovatelským na oddělené plody, byla-li pachtovní smlouva odpovratelná a proti věřiteli propachtovatele bezúčinná č. 12.963.
- — na nemovitost zatíženou knihovním zákazem zcizení a zadlužení nelze vésti exekuci vnučeným zřízením zástavního práva; třebaže povolení exekuce nabylo moci práva, může se třetí osoba domáhati nepřipustnosti exekuce z důvodu knihovního zákazu zcizení a zadlužení č. 12.786.
- — družstvo nemůže podle § 37 ex. ř. uplatnit právo, jehož nabylo právním jednáním, jež se nestalo v mezích jeho působnosti č. 12.658.
- — vylučovací žaloba postupníka proti exekuci postupitelova věřitele není vyloučena tím, že postupník přihlásil nárok z postupu k rozvrhu peněz složených postoupeným dlužníkem na soudě a že rozvrhové řízení není dosud skončeno č. 13.043.

- — pohledávka z odkazu a z dědické dohody v pozůstalosti jest nárokem obligačním, nikoliv věcným a nečiní nepřipustnou exekuci na nemovitost, na níž jest právem zástavním zajištěna; lhotejno, že se vklad zástavního práva pro pohledávku vymáhajícího věřitele na pozůstalosti nemovitost před vkladem práva vlastnického pro dědice stal neprávem čís. 13.063.
- — nejde-li o exekuci komisionářova věřitele na pohledávku komisionáře za zboží třetí osobě prodané, nýbrž, je-li předmětem exekuce hotovost komisionářem za zboží stržená a jím již přijatá, jež jest v době výkonu exekuce ještě v jeho moci, nemá komitent právo činit exekuci nepřipustnou, ledaže by komisionář, prodáv odevzdané zboží a přijav za ně peníze, jednal z mezích zjevné plné moci za komitenta čís. 13.089.
- — okolnost, že k zajišťovacímu převodu svršků došlo v Německu a že podle německého práva zakládá zajišťovací převlastnění plně, byť i jen dočasné nebo podmíněné vlastnictví, jež by opravňovalo k žalobě podle § 37 ex. ř., jest nerozhodná, jde-li o věci v tuzemsku se nalézající a zde exekuci postižené čís. 13.101.
- — okolnost, že povolení exekuce vnučeným zřízením zástavního práva na nemovitosti nabylo proti dlužníku právní moci, nevylučuje, by se třetí osoba, pro niž bylo na nemovitosti postižené exekuci knihovně zapsáno substituční právo se zákazem zcizení a zavazení, nedomáhala žalobou podle § 37 ex. ř. nepřipustnosti exekuce čís. 13.104.
- **podle § 39 čís. 5 ex. ř.:** žalobu dlužníka, domáhající se výroku, že exekuce na základě rakouského rozsudku pro zameškání jest vzhledem k § 6 zákona čís. 70/1896 ř. zák. nepřipustná, jest odmítnouti pro nepřipustnost pořadu práva čís. 12.612.
- — směnečný platební příkaz, jenž nebyl dlužníku řádně podle § 106 c. ř. s. doručen, nenabyl moci práva a nestal se exekučním titulem, třebaže se dlužník o obsahu příkazu dověděl jiným způsobem než řádným doručením; tento nedostatek předpokladu právní moci a vykonatelnosti směnečného platebního příkazu nebyl odčiněn ani tím, že se dlužník ani proti povolení exekuce nebránil rekusem, a má dlužník právo brániti se proti exekuci žalobou podle § 39 čís. 5 ex. ř.; mohl-li se však brániti proti povolení exekuce rekusem a neučinil tak, nýbrž volil nákladnější cestu sporu, nelze uznati útraty sporu za účelné a potřebné k obhájení práva ve větším rozsahu, než kolik by si vyžádalo podání rekursu; podlehnuvšímu vymáhajícímu věřiteli nelze ovšem přiznati nárok na náhradu jeho útrat pro nedostatek podmínek § 45 c. ř. s. čís. 13.111.
- **podle § 89 směn. zák.:** jde při ní o samostatnou pohledávku ze samostatného právního důvodu obligačního, při níž musí žalobce dokázati nejen, že šlo o směnečný nárok, a škodu, nýbrž musí dokázati i obohacení žalovaného na jeho úkor, kteréž záleží v rozdílu dvou hodnot, hodnoty toho, co žalovaný za směnku dostal, a hodnoty toho, co za ní dal čís. 12.527.

— **odpůrčí viz odpůrčí nárok.**

Žalobní odpověď: zmeškání její viz rozsudek pro zmeškání.

Železnice: povinné ručení viz náhrada škody dráhou.

— přeprava železniční viz doprava železniční.

— vyvlastnění viz tamže.

— zaměstnanec viz zaměstnanec železniční.

Železniční tarif viz doprava železniční.

Žiro směnky viz směnka.

Živnost: správa vnučená její viz správa vnučená živnosti.

— **autobusová:** připustnost pořadu práva pro nárok dráhy proti podnikateli provozu autobusy o zvýšení jízdného vzhledem k dohodě, již se podnikatel zavázal dráze, že nesníží jízdné pod určitou výší čís. 12.674.

- — připustnost pořadu práva pro nárok československého státu (železniční správy) proti majiteli autodopravy o splnění úmluvy, již se žalovaný zavázal železniční správě platiti peníz na úhradu ztrát na příjmech způsobených železniční správě jeho autobusovou dopravou čís. 12.730.
- — nepřipustnost pořadu práva, domáhá-li se ten, komu byla udělena koncese k provozování autobusové dopravy, náhrady škody na státu, ježto poštovní správa zřídila na stejné trati autobusovou dopravu téhož druhu čís. 12.984.
- **stavitelská:** oprávněný podnikatel staveb jest oprávněn převziti smlouvou provedení stavby; nedal-li provésti stavbu osobou oprávněnou ke stavitelské živnosti, nestala se platně ujednaná stavební smlouva nicotnou čís. 12.828.

Živnostenské právo: důvody propuštění podle § 82 živn. ř. viz smlouva služební (§ 1062 obč. zák.).

- pro živnostenský pracovní poměr lze platně ujednat i vyloučení výpovědní lhůty; úmluva taková může se státi i mlčky jedním, jež v úvaze všech okolností nedává rozumné příčiny k pochybnostem; znaly-li obě strany, ujednávající pracovní poměr ve stavební živnosti zvyklost, že se považuje výpověď za vzájemně vyloučenou, zařídily-li se podle ní a nejednaly-li ani o výpovědní lhůtě, daly na jevo shodnou vůli, že pracovní poměr může býti zrušen bez výpovědi čís. 12.411.

Živnostník drobný (§ 251 čís. 6 ex. ř.) viz exekuce.

Seznam ustanovení zákonných, jež byla v tomto ročníku vyložena.

I. Občanský zákoník.

	Čís.		Čís.
2		12473, 12509	194
5	12708, 12805,	12848, 13118	198
6		12805, 12830	216
7		13070	221
10		12411	233
12		13152	246
21		12558, 12643	247
22		12640	254
26		12397, 13147	255
27		12397	258
33		12397	269
34 a násl.		12729	270
34		12397	271
43		13070	288
46		12734	294
48		12450	295
49		12450	297
55		12350, 12607	— a)
62		13107	305
83		13107	306
84		13107	309
91	12285, 12309,	12716, 12938	313
92		12938	315
93		12480	324
95		12450	326
96		12450, 13107	338
105		13160	354
107		12446	356
139		12506, 13012	361
141		12506, 12598, 13143	362
142		12443, 12559, 12707,	364 c)
— odst. 2	12807, 12855,	12864, 13160	366
143		12728	367
148		12572, 12598	368
150		13012	371
151		13143	380
154		12643	408
158		12896	409
162		12614, 12972	413
163		12615, 12704	418
165		12394, 12456, 12550	419
166	12506, 12538,	12558, 12572,	425
	12604, 12615,	12643, 12704	426
168		12640	427
169		12558, 12678	428
178		12707, 13012	431
181		12615, 12704	434
			435
			12433
			12433
			12558
			12572
			12660
			12643
			13143
			12433
			12433
			12433
			12397
			13012
			12864
			12803
			12757
			12963
			12649
			12587
			12925
			12338
			12421
			13112
			12686
			12659
			12796
			12796
			13091
			12621
			12738
			13091
			12862
			12821
			12620
			12373
			12373
			12668
			12963
			12492
			12492
			12492
			12621
			12573
			12256
			13130
			13144
			13130
			12345
			12621
			12621

	Čís.
440	12651
442	12345
443	12726
445	12373
447	12744
448	13015
457	12521, 12587
459	13037
460	13037
461	12703
469	12484, 12542, 12847, 12854
471	12346, 12821
472	12726, 13094
473	13094
476	čís. 10 12649
—	čís. 11 12649
477	13094
479	12961
480	12649
484	12460, 13100
488	12649
492	12460
494	12460
495	12460
501	13015
503	12460
504	12430, 13091
507	12430
509	12660, 13003, 13091, 13094
512	12660, 12711
513	12660
521	12430
523	12654, 12659
531	12263, 12372, 12420, 12483, 12800, 12928
532	12445
535	12483
547	12263, 12665, 12983
548	12263
550	12983
551	12365
565	12322
578	12322
579	12645
585	13022
586	13022
608	12745
613	12745, 12901, 12989
614	12745
646	13147
649	12483
672	13143
688	12483
692	12483
694	12483
696	12621
713	13022
717	13155

	Čís.
721	13155
722	13155
732	12604
767	12365
768	12365
780	12365
787	12365
788	12365
797	12263
801	12263
802	12263
805	12365
807	12263
810	12263
811	13149
812	12556, 13080, 13149
813	12483
814	12483
815	12483
817	13063
819	12263, 12665, 12904
822	12263
822	12063, 12324, 12445, 12556
825	12063, 12324, 12445, 12556
825	12337, 12361, 12457, 12573
828	12738, 13052, 13062
829	12373, 12601, 12738
830	12361
833	12337, 12601, 12738, 12881, 12983, 13052, 13062
834	12738
835	12269, 12881, 13090
836	12269, 12601, 13090
837	12601, 13090, 13142
839	12337, 12541, 12785, 13003, 13005
840	13003, 13005
858	12286
860	12448
861	12770
862	12344
863	12265, 12272, 12280, 12300, 12309, 12331, 12364, 12370, 12411, 12449, 12482, 12539, 12545, 12563, 12649, 12706, 12722, 12758, 12770, 12861, 12886, 12892, 12911, 12936, 12960, 12996, 13004, 13044
865	12536, 12643, 13105
869	12350
870	12265, 12331, 12350
871	12331, 12350
872	12660
875	12331, 12607
878	12552
879	odst. 1 12317, 12336, 12479, 12522, 12534, 12552, 12570, 12658, 12705, 12741, 12808, 12828, 12895, 13025

	Čís.
879	odst. 2 čis. 1 12436
—	čis. 4 12317
881	12287, 12448, 12492, 12937
884	12341
886	13010
888	12337, 12457, 12541, 12785
889	12541, 12573, 12619, 12785
890	12320, 12619
891	12320, 12333, 12573, 12577
897	12621
900	12406
901	12349, 12607
904	12275
905	12347
912	12766, 12785
914	12287, 12301, 12302, 12309, 12320, 12340, 12355, 12390, 12417, 12531, 12549, 12639, 12911, 13010
915	12301
916	12484
918	12521
919	12922
923	12265
925	12594
927	12594
928	12265, 12653
929	12265
932	13044
—	odst. 1 12594
933	12390, 12595
934	12954
943	12922
951	12416
957	13044
958	13044
961	13044
983	12723, 12780
1002	12431, 13010, 13089, 13128
1008	12424, 12563, 12779, 12870
1009	12280, 12285, 12431, 12741, 12870, 12992, 13089
1016	12513, 12741, 12779, 12969, 12971
1017	12256, 12331, 12369, 12513, 12667, 12741, 12938, 13089, 13128, 13130
1018	13105
1019	12778
1022	12321, 12777
1029	12285, 12601, 12741, 12938
1035	12396
1037	12573
1038	13070
1040	13070
1041	12573, 12716, 12971
1042	12282, 12598, 12768, 12938
1052	12346, 12370
1053	12390, 12545, 13129, 12685, 12870, 12886, 13130

	Čís.
1054	12621
1056	12418, 12601
1061	12346, 12370, 12465, 12870
1062	12346, 12370, 12465, 12870
1063	12370, 12521
1086	13089
1090	12384, 12621, 12829, 13005
1091	12621
1094	12360, 12384, 12418
1096	12345, 12553, 12710, 13093, 13153
1098	12302, 12409, 12621, 13120
1101	12311, 12713, 12757
1102	13066
1104	12492
1109	12621
1111	12458
1112	12693, 12909
1114	12719, 13006
1115	12402, 13006
1116	12264, 12337, 12448, 12722
1118	12423, 12535, 12639
1120	12578, 13004, 13062
1121	12946, 13062
1151	12342, 12355, 12627, 12750, 12894, 13156, 13159
1152	12272
1154 b)	12754
1155	12943
1157	12721, 12816
1158	12359, 12943
1162	12921
—	d) 12359, 12754, 12804
1165	12627
1166	12627
1167	12262, 12310, 12390, 12545
1168	12342, 12627
1170	12390, 12545, 12563
1172	12606
1173	12606
1175	12894, 13013
1198	12281
1218	12928
1220	12604, 12800, 12928, 13137
1221	12137
1231	12604, 12800, 13030
1237	12285
1238	12716
1239	12285
1264	12891
1265	12522
1271	13086
1293	12260, 13037
1294	12869, 13000
1295	12372, 12407, 12451, 12685, 12869, 12913, 12995, 13074, 13078, 13153
—	odst. 2 12349, 12552, 12710, 12885, 13059, 13070

§	Čís.
1297	12267, 12312, 12372, 12455, 12462, 12466, 12564, 12590, 13087
1298	13153
1299	12379, 12403, 12455, 12462, 12466, 12564, 12932, 13087
1300	12257, 12403, 12451
1301	12913
1304	12372, 12379, 12637
1305	12501, 12885, 13059, 13070
1308	12450
1310	12450
1311	12318, 12372, 12407, 12500, 13070, 13117
1313 a)	12278
1315	12371, 12624, 12637, 12647, 12932, 13049, 13157
1318	12590
1319	12590
1320	12288, 12371
1323	12312, 12349, 12431, 12909, 13037
1324	13070
1325	12288, 12312, 12372, 12588, 12940
1326	12312, 12372, 12588
1327	12640, 13074
1328	12731
1334	12573
1336	12766
1338	12688
1346	12680, 12933
1357	12655
1358	12914
1363	12575, 12655, 12680, 12933
1379	12706
1380	12255, 12706, 12822
1385	12607
1392	13099
1393	12928
1394	12494, 12542, 13078
1396	12542, 12659, 13078, 13099
1397	12546, 12953
1400	12461, 12778, 12992, 13128
1401	12688
1402	12992
1403	12461, 12969, 12992
1404	12378, 12668, 12914
1406 odst. 2	12276
1407 odst. 1	12276
1409	12475, 12573, 12609, 12622,

II. Obchodní zákonník.

§	Čís.
12 uvoz. zák.	12503
čl. 1	12336, 13126

§	Čís.
1411	12625, 12634, 12651, 13152
1412	13141
1413	12542, 13141
1414	12390
1416	12546
1418	12362
1418	12890
1424	12870, 12914
1425	12378, 12656, 12871
1431	12255, 12274, 13025, 13088
1432	12274
1435	12473, 12668, 12785, 12792
1437	13078
1438	12380, 12423, 12458, 12692, 12727, 13024
1439	12458, 12586, 12692
1440	12287, 12423, 12651
1445	12738, 12847
1447	12578, 12909
1452	12649, 12726
1461	12726
1465	12726
1470	12649
1471	12726
1472	13112
1477	13112
1478	12465, 12563
1480	12583
1486	12608
— čis. 1	12383, 12465
— čis. 5	12359, 12720
1489	12288, 12377, 12603, 13001
1493	13112
1494	12608
1496	12608, 12716
1497	12427, 12478, 12563, 12603, 12608, 12659, 13001
1500	12348, 12726
1501	12377
První dílčí novela:	
§ 16	12558, 12899
Třetí dílčí novela:	
§ 14	12596
45	13063
46	12942
47	12942
74	12556
75	12324

§	Čís.
čl. 20	12499
čl. 23	13152
čl. 26	12503
čl. 41	12404
čl. 42	13105
čl. 47	12369, 12404, 13010
čl. 55	12280
čl. 85	13033
čl. 112	12477, 12846, 13102
čl. 116	13140
čl. 123 čis. 3	12449
— čis. 4	12907
čl. 125	13016
čl. 130	12846
čl. 133	12449, 12842
— odst. 2	12748
čl. 137	12626
čl. 146	12846
čl. 210	12962
čl. 212	12962
čl. 214 odst. 2	12962
čl. 245	12475
čl. 247	12475
čl. 262	13016
čl. 266	12589
čl. 269 odst. 2	12589
čl. 271	13035

III. Jurisdikční norma.

§	Čís.
čl. XIII uvoz. zák.	12444
§ 1	12254, 12286, 12371, 12432, 12674, 12688, 12723, 12730, 12821, 12822, 12869, 12984, 13001, 13013
7 a)	12435, 12470, 12956
28	12459, 12877, 13092
29	12495, 13084
31	12376
41	12510, 12723
43	13083
45	12316, 12813
46	12816
49	13020
— čis. 5	12510
— čis. 6	12272, 12295
50	13020
54	12495, 12765
55	12470, 12737
56 odst. 1	13068

§	Čís.
čl. 271 čis. 1	12343, 12520, 12589, 13035
čl. 272	13035
— čis. 1	12589
— čis. 4	13126
čl. 273	12343, 13025, 13035
čl. 277	12574, 12861, 13126
čl. 278	12531
čl. 279	12340, 12861
čl. 282	12766
čl. 284	12703
čl. 310	12703
čl. 311	13075
čl. 313	13110
čl. 326	12317
čl. 335	12681
čl. 336	12574, 13126
čl. 343	13110
čl. 345 odst. 3	12977, 13110
čl. 347	12574, 13126
čl. 354	13126
čl. 356	13089
čl. 360	13089
čl. 368	12839
čl. 380	12478
čl. 386	12478

§	Čís.
58	12762, 12766
61	12760
62	12760
63	12760
76	12459
81	12743
87 odst. 1	12530
— a)	13011, 13032
§ 88 odst. 1	12712, 12743, 12884, 12898, 13123
91	12743
93	12291, 12794, 12935
96	12952
99	12515, 12742, 12743
100	12459
101	12515
104	12295, 12343, 12702, 12709, 12712
§ 105	12878

IV. Soudní řád.

	Čís.		Čís.
čl. XII čis. 6 uvoz. zák.	12652	150	13064
čl. XXIII uvoz. zák.	12844, 12877	155	12665
čl. XXV uvoz. zák.	12844	163	12283
čl. XXIX uvoz. zák.	12701	177	12377, 12673, 12732
čl. XXXVIII uvoz. zák.	13001	178	12377, 12673, 12673
čl. XLII uvoz. zák.	12281	179	12377, 12478, 12487, 12673
čl. XLIII uvoz. zák.	12936	182	13017
§ 1	12294, 12405, 12440,	185	12285
	12665, 12772, 13034	187	12560
3	12397	189	13131
6	12440, 12514, 13055	190	12876
7	12440, 12665, 13055	191	12927
8	12554	192	12927
10	12736	193	12319, 12663
11 čis. 1	12794	194	12319
12	12985	196	12566
14	12533, 12738, 12782,	211	12613
	13028	212	12993
18	12724, 13028, 13045	215	12613, 12732, 12993
19	12635, 13028	220	12585
21	13150	223/2	12964
26	13150	224	12496, 12964
27	12285, 13150		12447, 12496
29	12777, 12912	225 čis. 7	12964
31	12623	226	12481, 12673, 12869, 12874
odst. 4	12563	227	12560, 12929
37	12563, 12867	228	12288, 12312, 12349,
38	12995		12485, 12551, 12700,
40 a násl.	12810		12986, 13041, 13095
41	12284, 12724, 12810	231 odst. 1	13028
45	12284, 13111	232	12975, 12995, 13135
48	12526, 12995	odst. 3	12595, 12850
50	12724, 12810	233	12427, 12555, 12975
51	12526	234	12449
52	12284	235	12449, 12478, 12995, 13020
odst. 3	12874	odst. 2	12378, 12449, 12702
54	12439, 12605, 12874	odst. 4	12798
60	12767	§ 236	12288, 12470, 12584, 12822,
62 odst. 2	12767		12952, 12966, 13008
63	13007	237	12295
64 čis. 3	12426	239	12304, 13150
čis. 4	12426, 13132	240 odst. 3	12576, 12813
68	13007	243	12648, 12759
72 odst. 2	12995	odst. 2	12377
75 čis. 1	12377	259	12470, 12952, 13008
76	12874, 12995	261	12304, 12803
78	12648	odst. 5	12576
čis. 1	12377	odst. 6	12595, 12850,
čis. 2	12715, 13017, 13055		12956, 13071, 13084, 13109
84	12292, 12715, 13017,	266	12550
85	12715, 13017, 13055	268	12582, 13139
88	12367	271	12491, 12957
93	13109	273	12436
99	12367	275	12550
101	12270	277	12410, 12658
106	12375, 12722, 13111	289	12319, 13105
109	12270, 12285	291	12410
125	12528		

	Čís.		Čís.
§ 292	12397	409	12311, 12693, 12915, 13131
odst. 2	12613, 12993	411	12311, 12693, 12915, 13131
293	12397	412	12514
294	12576, 12826	414	12508
297	12658	odst. 3	12412
304	12936	416 odst. 1	12412
351	12797	417	12508
366	12410	419	12301, 12605,
371	12657		12673, 12793, 12795
372	12657	425	12514, 13109
374	12657	426	12787
375 odst. 2	12532	427	12787
390	13109, 13131	441	12732
391	12284, 12586, 13131	442	12298, 13109
392	12586	448	12489, 12737, 12740,
393	13131		12762, 12929
395	12284, 12613	452 odst. 2	12489
396	12298, 12673, 13109	453	13119
398	12648	461	12508
399	13017	462	12302, 12508, 12922
401	13028	466	12719, 12915
402	12438, 13028	467	12508
405	12370, 12682	čis. 3	12302
406	12301, 12370, 12423, 12526,	468	12931
	12597, 12663, 12673, 12693,	471 čis. 7	13064
	12873, 12946, 12986	472	12912, 13082
	12311, 12693, 12915, 13131	473	13109
	12427, 13082	474	13064
	12514	475 odst. 2	13084
	12412	477	12740, 12762, 13109
	12508	čis. 2	12435, 12470,
	12412		12514, 12759, 12956
	12508	čis. 3	12387, 12507
§ 477 čis. 4	12290, 12319, 12328,		
	12375, 12532, 12541, 12565,		
	12774, 12995, 13067, 13109		
čis. 5	12660, 13055		
čis. 6	12290		
čis. 9	12785, 13082		
478 odst. 1	13084		
482	12298, 12377, 12438,		
	12525, 12658, 13102		
483	12951		
488 čis. 2	12519		
494	13064		
495	13082		
496	12951		
čis. 2	12478		
čis. 3	12917		
odst. 2	12478, 12696		
498	12613		
499 odst. 1	12917		
odst. 2	12401, 12696		
500 odst. 3	12740, 12762, 12810		
501	12929		
502 odst. 2	12296, 12737, 12740,		
	12762		
odst. 3	12548, 12810, 13087		
odst. 4	12401		
§ 503 čis. 2	12319, 12532, 12658,		
	13105, 13131, 13132		
čis. 3	12394, 12658		
čis. 4	12394, 12660		
506 čis. 2	12952		
507	12917, 12931		
512	12585		
514	12290, 12328, 12927		
odst. 1	13064		
odst. 2	13064		
515	12795, 13068		
517	12296		
čis. 5	13068		
§ 519 12508, 12795, 12927,	13064		
čis. 1	13109		
čis. 3	12401, 13068, 13084		
520	12931		
521	12931		
523	12813		
524 odst. 2	12619, 12787, 12915		
526 odst. 2	12813		
527 odst. 2	12514, 12832, 13064,		
	13134		
§ 528 12279, 12444, 12507, 12696,			
	12736, 12793, 12910, 13026,		
	13046, 13068, 13069, 13072,		
	13082, 13083		
§ 529 12328, 12537, 12661			
čis. 2	12398, 12661		
§ 530 12398			
čis. 3	12488		
§ 543 12283			
§ 544 12283			

Čís.

545	12283
546	12283
548	12701
čís. 2	12701
čís. 3	12701
552	12681
553	12874
§§ 555—559	12304, 12370, 12874
555 čís. 1	13071
556	13113
557	12398
	12561, 12681,
	12798, 12846, 12874
559	12681, 12874
560	12458, 12738, 13006
561	12261
562	12261, 12264, 12487, 12722,
	12826, 12892, 13061, 13098
§ 563	12458
565	12264, 12576, 12722,
	12826, 13098

Čís.

566	12264, 12722, 13098
567 odst. 4	12576
568	12830
569	12264
571	12723, 12946, 13061
572	12738, 12946, 13006
575 odst. 1	12432, 12535
— odst. 3	12261, 12264,
	12719, 12826
577	12652, 12907
583	13046
584	13046
592	12802
594	12802
595	12844
— čís. 1	13046
596	12844, 12850
599	12652

Čís.

§ 42	čís. 2	12398, 12516
—	čís. 5	12398, 12441, 13135
§ 43		12968
§ 44	odst. 1	12516
—	odst. 2	12628, 12968, 13096
—	posl. odst.	12544, 12968
§ 45	odst. 2	12502
—	odst. 3	12789
§ 47		12865
§ 51		12502
§ 54	čís. 3	12325, 12367, 12368,
		12698, 12745, 12784, 13081
—	odst. 2	12802
§ 55		12290, 12327
—	odst. 2	12325, 12367,
		12368, 12789
—	odst. 3	12745
§ 56	odst. 3	12999
§ 59		12602
§ 63		12753
§ 64		12931
§ 65		12328, 12352, 12381,
		12670, 12753, 13014
§ 66		12323
§ 67		12965
§ 69		12949
—	odst. 1	13148
§ 74		12388, 12664
§ 78	12440, 12602, 12696, 13036	
§ 79	12290, 12367, 12859	
§ 80	čís. 1	12291, 12367, 12612,
		12742, 12859, 12884
—	čís. 2	12859
§ 81		12859
§ 83	12290, 12367, 12859, 12939	
§ 84		12271, 12859
§ 87		12415, 12786
§ 88		12883, 13148
—	odst. 2	12504, 12854
§ 97		12963
§ 101		13077
§ 103		12472, 12579, 12580
§ 109		12903, 12919, 12920
§ 111		12903, 12919, 13062
§ 112		12920
§ 114		12920
§ 119		12903
—	odst. 3	12579, 12580
§ 120	čís. 1	12903
—	čís. 4	12434, 12671
§ 124	čís. 2	12974
§ 128	posl. odst.	12326
§ 129		12580
—	odst. 2	12626
§ 134		13077
§ 140		12502
§ 150	12363, 12453, 12711, 12942	
§ 151		13023

Čís.

§ 151	odst. 3	12976
§ 152		12453, 13029
§ 154		12979, 13023, 13029
—	odst. 3	12827
§ 156		12482, 12946, 13062
—	odst. 2	12686
§ 158		12413
§ 159		12413
§ 161	odst. 1	12413
§ 162		12363
§ 163		12453
§ 171		12502
—	odst. 2	12362
§ 172	odst. 2	12358
§ 178		12358
—	posl. odst.	13077
§ 183		12725
—	odst. 3	12900
§ 184	čís. 3	12751
§ 187		12512
§ 200	čís. 3	12666
§ 209		12623
§ 210		12434, 12477, 12482,
		12602, 12880, 13058
§ 211		12477, 12602
§ 213		12623, 12646,
		12711, 12872, 13063
—	odst. 3	12602, 12959
§ 215		12477
§ 216		12849
—	čís. 1	12434, 12671
—	čís. 2	12646, 12671
—	čís. 4	12765, 12959
—	odst. 2	12289, 12785, 12806,
		13021, 13058, 13146
§ 217		12849
§ 223		12362
§ 224		12765, 12872
§ 225		12453, 12711, 13040
§ 226		12442, 13040
§ 227		12442, 12578, 13066
§ 228		12353
§ 231		13063, 13121
—	odst. 2	12326
—	odst. 3	12600, 12646, 12833
—	odst. 4	12326, 12482
§ 232	odst. 2	12533, 12782
§ 233		12533, 12696
§ 234		12289, 12623, 12646,
		12792, 12872, 12959
—	odst. 2	12533, 12696
§ 237	12725, 12854, 12946, 13062	
§ 239	čís. 5	12413
—	posl. odst.	12326, 12696,
		12793, 13072
§ 249		12703, 12963
§ 250		12781
§ 251		12703, 12781,
		12834, 12999, 13154

V. Exekuční řád.

Čís.

čl. I odst. 2 uvoz. zák.	12670
čl. III uvoz. zák.	12672
čl. VIII uvoz. zák.	12325
čl. IX uvoz. zák.	12325
čl. XII uvoz. zák.	12781
čl. XIII čís. 7 uvoz. zák.	12670
čl. XXVI uvoz. zák.	12725, 12900
čl. XXVII uvoz. zák.	12670
čl. XXIX uvoz. zák.	12844
čl. XXX uvoz. zák.	12844
§ 1	12682
—	čís. 1 12597, 12619, 12838
—	čís. 2 12328
—	čís. 4 12261
—	čís. 12 12691
—	čís. 16 12802
—	čís. 17 12703
—	čís. 18 12576
§ 3	čís. 18 12576, 12826, 13098
—	odst. 2 12367, 12368
§ 7	odst. 2 12328
	12440, 12487, 12518, 12619,
	12682, 12807, 12826, 12875,
	13055, 13152
—	odst. 2 12518, 12915
§ 9	
§ 11	12441, 13152
§ 14	12577, 12715, 12846
§ 15	12415, 12664
§ 17	12305, 12540, 12818
	12326

Čís.

§ 17	odst. 2	12930
§ 18	čís. 3	12271
§ 25		12473, 12474
§ 27		12858
§ 28		12540
§ 34		12554
§ 35	12306, 12311, 12408, 12441,	
		13141
—	odst. 3	12471
§ 36		12482, 12672
—	čís. 1	12441
—	čís. 3	12463
§ 37	12302, 12327, 12329, 12381,	
		12619, 12658, 12687, 12786,
		12900, 13043, 13063, 13089,
		13101, 13104, 13135
§ 39		12571
—	čís. 2	12327, 12329, 12388,
		12900, 13118
—	čís. 4	12305
—	čís. 5	12398, 13111
—	čís. 6	12502
—	čís. 8	12626, 12819
—	odst. 2	12380, 13141
§ 40		12571, 13141, 13151
§ 41		12502, 12516, 12858
§ 42		12398, 12415, 12544,
		12672, 12747, 12968
—	čís. 1	12398

Čís.

§ 251	čís. 6	12756,	12834,
		12999,	13154
§ 252		12327,	12381,
		12757,	12849,
§ 253		12687,	13059
— odst. 1		12744,	12756
§ 256			12744
— odst. 2			12666
§ 258		12703,	13101
§ 259			12744
§ 278			12344
§ 280			12344
§ 282			12666
§ 285	odst. 3		12837
§ 286			13136
— posl. odst.			12785
§ 291			12727
§ 294	12368,	12579,	12866,
— odst. 4		12352,	12368
§ 295		12380,	12540
§ 296			12352
§ 303		12271,	12968
§ 305			12352
§ 307		12378,	12837,
§ 308		12352,	12378,
		12496,	12542,
			12968
§ 316			12484,
§ 325	12268,	12329,	12445,
§ 328			12698
§ 330			12268
§ 331	12268,	12698,	12883,
§ 341			12560
§ 349		12686,	12931,
§ 350			13052
			12445,
			13063

Čís.

§ 352			12851
§ 353		12463,	12662,
§ 354			12763
§ 355			12662
§ 357			13065
§ 370		12505,	12747,
§ 371			12836
— čís. 1			12505
— čís. 2			12836
§ 372			12706
§ 375			12505
§ 376		12571,	12706,
§ 377		12706,	12747,
— odst. 2			12858
§ 378			12571
§ 379			12670,
			12735
— odst. 2			12324,
			12494,
			12632,
			12694,
			13057
— odst. 2		12389,	12581,
		12677,	12694
— čís. 3		12494,	12656
§ 381		12729,	12879,
		12998,	12902,
			13079
— čís. 1			12632
— čís. 2		12567,	12641,
§ 382		12553,	12567,
— čís. 2			13057
— čís. 6			12902
— čís. 7			12670
— čís. 8			12677
			12446
§ 384			12553,
§ 385			13065
§ 389			12656
§ 390			12632,
§ 402			12735
			13067
		12670,	12747,
			13036

VI. Patent o nesporném řízení.

Čís.

§ 14			13076
§ 20 a násl.			13008
§ 21			12878
§ 23			12556
§ 74		12263,	12926
§ 92	čís. 3		13080
§ 95			12483
§ 97			13149
§ 103			12420
§ 105			12420
§ 106			12989
§ 120		12551,	12888,
§ 122			13149
§ 126			12888
			13022,
			13155

Čís.

§ 126	odst. 1		12322
§ 127	odst. 2		12902
§ 128			12554
§ 129			12554
§ 135			12483
§ 145		12263,	13063
— odst. 1			12556
— odst. 2			12556
§§ 157—161			13063
§ 158			13080
§ 174		12263,	12665,
§ 177			12904
§ 179			12665
			12372,
			13008

VII. Ostatní zákony a nařízení.

Čís.

1801	říjen 23. čís. 542 sb. z. s.	12459
1814	květen 13. čís. 1086 sb. z. s.	12325
1815	únor 15. čís. 1132 sb. z. s.	12325
1819	srpen 23. čís. 1595 sb. z. s. (řízení ve věcech manželských)	12891, 12997
§ 12		12997
§ 13		12450
§ 14		12450
— listopad 5. čís. 1621 sb. z. s.		12713, 12757
1835	červen 15. čís. 39 sb. z. s.	12614, 12972
— červenec 11. (celní a mopolní řád)		12325
§ 425		12325
§ 427		12325
1838	květen 25. čís. 134 sb. čes. prov. zák.	12318
— červen 6. čís. 277 sb. z. s.		12808
— srpen 21. čís. 291 sb. z. s. (exekuce na pohledávky za státem)		12325, 12380, 12540
1841	srpen 16. čís. 555 sb. z. s.	13001
1844	leden 31. čís. 781 sb. z. s.	12416
1850	prozatímní obec. řád města Brna čís. 126 z. zák.	13147
§ 4		13147
§ 120 d)		13147
— únor 9. čís. 50 ř. zák. (poplatkový zákon)		12600
§ 6		12768
§ 68	čís. 3	12914
— odst. (3)		12646, 12734,
§ 72		12768, 12833, 12914
— duben 27. čís. 85 z. zák. pro Čechy (obecní řád pražský)		12803
§ 81		12646
— květen 3. čís. 181 ř. zák. čl. III odst. 14		12734
§ 14		12734
1851	květen 15. čís. 124 ř. zák. (ubytování vojska)	13147
§ 8		13147
§ 19		13147
— listopad 10. čís. 1 ř. zák. na r. 1852 (železniční provozní řád)		12466
§ 17		12637
§ 19	čís. 2	12840
§ 41		12466
§ 55		12466

Čís.

1852	květen 27. čís. 117 ř. zák. (trestní zákon)	12667
§ 5		13107
§ 206		12913
§ 345		12667
§ 486	čís. 2	12667
— c)		12667
1853	leden 19. čís. 10 ř. zák.	12683
— květen 3. čís. 81 ř. zák. (soudní instrukce)		12528
§ 112		12528
1854	květen 23. čís. 146 ř. zák. (horní zákon)	12476
§ 131		12932
§ 138		12932
§ 144		12932
§ 146		12932
§ 200		12476
§ 201		12476
1856	prosinec 27. čís. 1 ř. zák. na rok 1857	12361
1858	červenec 21. čís. 105 ř. zák.	12583, 12806
1860	září 19. čís. 272 ř. zák.	12703
§ 1		12703
1863	březen 9. čís. 27. ř. zák.	12962
§ 10		12962
§ 22		12543, 12962
1864	březen 15. čís. 4 z. zák. pro Moravu (obecní zřízení)	12688
§ 27		12286
— odst. (2)		11396
§ 30		12563
— čís. 5		12286
§ 34		12688
§ 35		12688
§ 52		12563
— duben 16. čís. 7 z. zák. pro Čechy (obecní zřízení)		12318
§ 28	čís. 3	12458
§ 31		12318
§ 35		12286
§ 37	odst. (2)	13060
§ 48		12458
§ 51		12893
§ 55		12514
§ 101		13060
§ 102		12730
1865	březen 31. čís. 25 ř. zák.	12730
— listopad 29. čís. 127 ř. zák. (cizozemské společnosti)		12475
1866	červen 1. čís. 49 z. zák. pro Čechy (honební zákon)	12475

	Čís.
1866 § 4	12405, 13079
§ 6	12405, 13079
§ 8	13079
§ 12	13079
§ 45	12405
§ 46	12357, 12405, 12802
— červen 15. čís. 47 z. zák. pro Čechy	
§ 8	12821
§ 12	12821
§ 14	12821
1867 listopad 15. čís. 134 ř. zák. (spolkový zákon)	
§ 4	12652
1868 červen 11. čís. 59 ř. zák.	
§ 5	12683
1868 červenec 6. čís. 96 ř. zák. (advokátní řád)	
§ 6	12683
§ 15	12714
§ 19	12866
§ 28 b)	12714
§ 28 h)	12424
§ 30	12714
1869 březen 5. čís. 27 ř. zák. (ručení železnic)	12647, 12699
§ 1	12267, 12466, 12509, 12860
§ 2	12267, 12401, 12466, 12840
— květen 30. čís. 93 ř. zák. (říšský vodní zákon)	
§ 5	12492
§ 10 (3)	12492
§ 43	12492
§ 45	12492
§ 62	12482
1870 srpen 28. čís. 65 z. zák. pro Moravu (mor. vodní zákon)	
čl. II. uvoz. zák.	12726
§ 5	12492
§ 15	12345
§ 17	12726
§ 42	12492
§ 43	12726
§ 44	12492
§ 99	12726
— srpen 28. čís. 71 z. zák. pro Čechy (vodní zákon)	
§ 15	12345
1871 červenec 25. čís. 75 ř. zák. (notářský řád)	
§ 179	12644
§ 184	12644
— červenec 25. čís. 95 ř. zák. (knihovní řád)	
§ 4	12783, 12883, 12947
§ 5	13066

	Čís.
1871 § 9	12783
§ 13	12854, 12883
§ 14	12684, 12765, 13021
§ 17	12684
§ 18	13146
§ 26	12630
§ 29	12994
— odst. 1	12504
§ 32 b)	12557
§ 34	12961
§ 38 c)	12734, 12783
§ 41 pism. a)	12557
— pism. c)	12353
§ 42 odst. 1	12353
§ 53	12889
§ 54	12321
§ 55	12321
§ 56	12321, 12675
§ 59	12670
§ 60	12670
§ 61	12416, 12862
§ 62	13104
§ 63	13104
§ 64	12961
§ 72	12725, 12900
§ 77	12764
§ 88	13148
§ 90	12783
§ 93	12994
§ 94	12557, 12587
— čís. 1	12961
— čís. 2	12557
§ 95	12764, 12961
§ 104	12947
§ 106	13148
§ 108	13148
§ 126	12557
§ 130	12675, 12755
1872 červenec 12. čís. 112 ř. zák. (syndikátní ručení)	
§ 1	12473, 12474, 13121
§ 2	12473, 12474
§ 4	13121
1873 únor 24. čís. 16 a 17 z. zák. pro Čechy	12788
— duben 9. čís. 70 ř. zák. (výrobní a hospodářská společensva)	12841
§ 1	12255, 12527, 12534, 12658
§ 4	12499, 12857
§ 5 čís. 2	12386
§ 6	12467
— odst. 2 čís. 3	12386
§ 8	12332, 12527, 12708, 12848, 13125
§ 12	12527
§ 14	12255, 12534
§ 15	12534

	Čís.
1873 § 16	12467, 12676
§ 19	12467
§ 24	12697
§ 30	12697, 12733
§ 40	12493
§ 55	12531
§ 56	12368
§ 59	12368
§ 76	13114
§ 77	12531
§ 78	12531
§ 79	13114
— květen 14. čís. 71 ř. zák.	
§ 3	12676
§ 7	12676
§ 9 čís. 2	12386
§ 18	12697
— květen 23. čís. 719 ř. zák. (trestní řád)	
§ 3	13122
§ 46	12785
§ 192	12982
§ 193	12982
§ 268	13122
§ 292	12785, 13151
§ 389	12785
§ 390	12785
— červen 21. čís. 144 ř. zák. čl. 1	12475
1874 prosinec 5. čís. 92 z. zák. pro Čechy	12361
— prosinec 31. čís. 5 z. z. pro Moravu na rok 1875	12624
§ 3	12690
§ 18 odst. 2	12690
1877 prosinec 5. čís. 111 ř. zák.	12397
1878 únor 18. čís. 30 ř. zák. (vyvlastnění)	
§ 2 čís. 2	12351
§ 4	12351
§ 5	12351
§§ 22 a násl.	13031
§ 22	12351
§ 26	12351
1879 březen 30. čís. 50 ř. zák. — červen 11. čís. 93 ř. zák. (ubytování vojska)	12361
§ 8	13147
§ 12	13147
§ 20	13147
§ 38	13147
1883 květen 23. čís. 82 ř. zák. — červen 2. čís. 26 z. zák. pro Slezsko (stavební řád)	13063
§ 19	12463
1886 duben 10. čís. 40 z. zák. pro Čechy (stavební řád pro Prahu)	
§ 97 odst. 3	12803

	Čís.
1886 červen 21. čís. 54 z. zák. pro Čechy	12377
§ 2	12987
1887 prosinec 28. čís. 1 ř. zák. na rok 1888 (úrazové po- jištění dělnické)	
§ 1 (1)	12987
— (5)	12987
§ 5	12987
§ 21	12809, 12835
§ 38 c)	12987
§ 45	12932
§ 46	12987
§ 47	12647, 12932
1888 březen 31. čís. 19 z. zák. pro Čechy	12598
§ 11	
1889 leden 8. čís. 5 z. zák. pro Čechy (stavební řád)	
§ 25	12518
§ 92	12282, 13117
§ 123	13117
— leden 24. čís. 13 ř. zák.	
§ 28	12835
§ 29	12835
1890 březen 12. čís. 33 z. zák. pro Čechy	12294
— srpen 30. čís. 169 ř. zák.	
§ 1	12699
— říjen 14. čís. 186 ř. zák. (m. ž. ú.)	
čl. 4	12491
čl. 11	12491
čl. 27	12491
1892 březen 4. čís. 29 z. zák. pro Moravu	
§ 13	12624
1893 prosinec 26. čís. 193 ř. zák.	12828
1894 červen 16. čís. 64 z. zák. pro Moravu (stavební řád)	
§ 101	12869
— prosinec 31. čís. 2 ř. zák. na r. 1895 (místní dráhy)	12379, 12462
1895 prosinec 26. čís. 197 ř. zák. (původské právo)	
§ 16	12606
1896 leden 19. čís. 16 ř. zák. (organ. statut želez. zam.)	
§ 19	12354
— duben 27. čís. 70 ř. zák. (splátkové obchody)	
§ 1	13123
§ 3	12383
§ 4	12561
§ 6	12612, 13123
§ 10	12343
— červenec 7. čís. 140 ř. zák. (cesty z nouze)	

	Čís.
1896 § 1	12941
§ 25	12941
— listopad 27. čís. 217 ř. zák. (organizační zákon)	
18	12683
25	12683
26 odst. 3	12507
89	12799
1897 květen 5. čís. 112 ř. zák. (jednací řád)	
11 odst. (1)	12683
28	12507
42 odst. 2	12528
43 odst. 3	12528
67	12528
74	12799
89	12764
100	12764
150	12931
161	12931
208	13067
235 odst. 4	12263
333 odst. 1	12474
347 odst. 2	12261
379 odst. 4	12473
— květen 6. čís. 153 ř. zák.	
6	12305, 12818
7	12305, 12818
— červenec 25. čís. 175 ř. zák. (odhadní řád)	
9 (4)	12338, 12339
16 (1)	12338, 12339
17	12338, 12339
18	12338, 12339
20 odst. 2	12980
28	12339
28	12339
31	12711
— prosinec 9. čís. 283 ř. zák. (řízení ve věcech manžel- ských)	
6	12891
10	12450
11	12450, 12997
— prosinec 13. čís. 285 ř. zák. oddíl B VI až 10	12859
1898 březen 9. čís. 41 ř. zák. finanční prokuratura)	12773
— květen 18. čís. 85 ř. zák.	12913
1901 červen 18. čís. 74 ř. zák.	
§ 9	12600
1906 březen 6. čís. 58 ř. zák. (společnosti s r. o.)	
5	12831
11	12831
35 čís. 1	12924
39 odst. 2	12313
41	12924

	Čís.
1906 prosinec 16. čís. 1 ř. zák. na r. 1907 (pensijní pojiš- tění)	
§ 1	12591
69	12340
91	12591
§ 93 (1)	12340
— prosinec 18. čís. 5 ř. zák. na r. 1907 (lékárny)	13047
§ 17	12570
1907 srpen 16. čís. 199 ř. zák. (živnostenský řád)	
15 (3)	12730
36	12543
54 odst. 2	12674
59 c)	12404
72	12411, 12476
76	12411, 12476
77	12411
78	12277
§ 82	12921
— b)	12921
— f)	12921
— g)	13138
84	12921
119 e)	12359
127	12359
142	12730
1908 květen 29. čís. 116 ř. zák. (kamenné lomy)	
§ 21	12372
— srpen 9. čís. 162 ř. zák. (automobilový zákon)	
§ 1	12391, 12577, 12647
— (1)	12333
— (6)	13157
§ 2	12333, 12455, 12564, 13087
— (4)	12564
3 (4)	12333
4	12429, 13157
6 (2)	13157
6 a)	12603
8	12603, 13157
1910 leden 16. čís. 20 ř. zák. (obchodní pomocníci)	
§ 1	12359
§ 2	12921, 12991
— čís. 2	12359
§ 5	12364
§ 6	12991
— (1)	12364
10 posl. odst.	13019
11 (3)	12936
13	13019
14	13024
26	12259
— čís. 2	13019
§ 27 čís. 2	13019, 12921

	Čís.
1910 § 27 čís. 4	12921
— čís. 6	13138
— duben 28. čís. 81 ř. zák. (automobilový zákon)	
§ 18	12687
§ 45	12377, 12379
§ 46	12379
— srpen 8. čís. 149 ř. zák. (dráhy nižšího stupně)	12462
čl. V.	12379
1911 květen 27. čís. 103 ř. zák. (lékárny)	
§ 2	12913
§ 3	12913
1912 duben 24. čís. 86 ř. zák. (stavební právo)	
§ 3	12621
— září 18. čís. 191 ř. zák. (kinematografy)	
§ 9	12705
— odst. 2	12750
§ 14	12705
1914 leden 13. čís. 9 ř. zák. (statkoví úředníci)	
§ 29	12382
§ 32	12382
§ 33	12804
— leden 25. čís. 15 ř. zák. (služební pragmatika)	
§ 30	12908
87	12873
89	12297, 13001
115	12873
116	12873
126	12873
§ 181	12297, 12873
— červen 1. čís. 118 ř. zák. čl. VI. čís. 3	12292
— červen 25. čís. 138 ř. zák. (pensijní pojištění)	
vi též 1906 prosinec 16. čís. 1 ř. zák. na rok 1907.	
§ 2 čís. 5	12591
19 a)	12366
54	12425
§ 73	12425, 12591, 12894
§ 91	12591
— říjen 12. čís. 276 ř. zák. (I. dílčí novela) viz I.	
— prosinec 10. čís. 337 ř. zák.	
I. Konkursní řád:	
§ 3	12441
10	13101
11	11668
19	12306
21	12306

	Čís.
1914 § 27	12668
30 čís. 1	12668, 13025
31 odst. 3	13025
39	12470, 12668
45	12306
49 čís. 1	12736
66	13101
69	12263
76	12736
110 (1)	12349
111	13084
112	12713
113	13084
120	12847
121 čís. 1	12441
125 (2)	12910
127	12736
150 (5)	12787
166 (2)	12568
176 (2)	12279
188	12736
189 (4)	12568
192	12736
— (2)	12568
II. Vyrovnací řád:	
§ 8 odst. 2	13025
14	12346
17	12346
19 (2)	12346
20 (1)	12346
46 (4)	12746
47	12276, 12385, 12769, 12787, 12812
§ 53	12414
§ 57	12303, 12414, 12539, 12796
§ 63	12787
III. Odpůrčí řád:	
§ 1	12782
3 čís. 1	13030
12	12470
13	12782
1916 červen 28. čís. 207 ř. zák. (zbavení svěprávnosti)	
§ 3	12450
49 odst. (2)	12428
— odst. (3)	12990
§ 68	12450
1917 prosinec 23. čís. 501 ř. zák. (pojišťovací řád)	
§ 3	12399, 13158
4	12399
7	12421, 12549
11 odst. 2	12300, 12301

	Čis.
1917 § 13 odst. 3	12934
§ 19	12761, 13103
§ 20 odst. (2)	12981
§ 23 odst. (4)	12669
§ 24	12718
§ 32	12549
— odst. (3)	12399, 12582
§ 33	13158
§ 34	13158
§ 39 odst. (1)	12981
§ 63	12421, 12669
§ 64	12622
§ 65	12610
— (2)	12610
§ 67 čís. 2	12669
§ 75 odst. (2)	12549
§ 94	12622
§ 119 (4)	12622
§ 123 (3)	12622
§ 124 odst. (1)	12981
§ 125	12761
§ 156	12622
1918 březen 21. čís. 105 ř. zák.	
§ 1	13114
— březen 21. čís. 109 ř. zák.	
(náhrada za nespravedlivé odsouzení)	
§ 2	12727
— prosinec 19. čís. 91 sb. z.	
a n. (pracovní doba osmihodinná)	12996, 13131
§ 1	12422
— (2)	12996
— (4)	12996
§ 4	13038
§ 12	12422
— odst. 2	12422
1919 leden 11. čís. 11 sb. z. a n.	12422
— březen 19. čís. 145 sb. z.	
a n.	12271, 12844, 12859
— duben 16. čís. 210 sb. z.	
a n. (nejvyšší soud)	12444
§ 3	12444
§ 5 f)	12444
— duben 16. čís. 215 sb. z.	
a n. (záborový zákon)	12631, 12726
§ 7	12631, 12726
— květen 22. čís. 320 sb. z.	
a n. (rozluka manželství)	
§ 13 a)	12525
— h)	12997
— i)	13145
— posl. odst.	12525
§ 14 a)	12525
§ 15	13145
§ 16	13145
— a)	13145
§ 17	12412, 12616

	Čis.
1919 § 18	13145
§ 19	12522
§ 26	13107
§ 28	12450, 13107
— květen 27. čís. 318 sb. z.	
a n. (zajištění půdy drobným pachtýřům)	12593
§ 2	12593
§ 9	12593
§ 10	12593, 12631
§ 12	12631
§ 17	12593
§ 22	12293, 12593
— (2)	12498
§ 23	12593
— červen 11. čís. 330 sb. z.	
a n. (pozemkový úřad)	12753
§ 7 čís. 11	12753
— červenec 3. čís. 457 sb.	
z. a n.	
§ 1 odst. (2)	12354
§ 5 odst. (3)	12354
§ 6	12354
— červenec 17. čís. 397 sb.	
z. a n. (ústřední oznamovatel)	12493
§ 3	12493
— prosinec 17. čís. 16 sb. z.	
a n. na r. 1920 (obecní zaměstnanci)	12679, 13060
§ 6	12679, 13060
§ 10	12873
§ 24	12485, 12873, 13060
1920 leden 30. čís. 81 sb. z.	
a n. (přídělový zákon)	12753, 12916
§ 23	12753, 12916
— plen. rozh.	12801
§ 37	12801
§ 61	12338
— leden 30. čís. 82 sb. z. a	
n. (domovníci)	12895
§ 6 (2)	12895
§ 8	12895
§ 9	12895
§ 12	12895
§ 15	12895
— únor 5. čís. 89 sb. z. a n.	
(pensijní pojištění) viz též	
1906 prosinec 16. čís. 1	
ř. zák. na rok 1907	12894
§ 1	12991
— (1)	12591
§ 2 čís. 3	12591
§ 5 odst. 1	12591
§ 73 odst. 7	12591
— únor 6. čís. 114 sb. z. a	
n. (sloučení obcí s Prahou)	

	Čis.
1920 § 3	12803
— únor 12. čís. 118 sb. z. a n.	
§ 4	12253
§ 20	12804
§ 22	12804
— únor 29. čís. 121 sb. z.	
a n. (ústavní listina)	12371, 13049
§ 92	12633
§ 105	13012
§ 134	13012
— únor 29. čís. 122 sb. z. a n.	
(jazykový zákon)	13002
§ 2	13002
— březen 11. čís. 166 sb. z.	
a n. (úvěrový zákon)	12801
§ 8	12801
— březen 19. čís. 154 sb. z.	
a n.	12274
— duben 8. čís. 329 sb. z.	
a n. (náhradový zákon)	12822
§ 14	12726, 12822
§ 26	12726, 12822
§ 31	12593, 12631, 12726
§ 42	12338, 12822
§ 44	12822
§ 47	12822
§ 52	12822
§ 75	12382
— duben 9. čís. 222 sb. z.	
a n.	12523, 12547
— duben 9. čís. 292 sb. z.	
a n.	12788
§ 1	13049
— duben 14. čís. 302 sb. z.	
a n. (vkladní knížky)	11352
§ 10	11352
— duben 14. čís. 303 sb. z.	
a n.	12520
§§ 1 a 2	12520
— duben 15. čís. 311 sb. z.	
a n. (drobní pachtýři)	12631
— duben 15. čís. 314 sb. z.	
a n. (exekuce na platy)	12727, 13024
§ 1	12695
§ 3	12366
§ 4	12958
§ 6	12366
— duben 15. čís. 332 sb. z.	
a n.	12908
§ 8	12908
— červenec 27. čís. 463 sb.	
z. a n.	12338, 12339
§ 10	12338, 12339
— srpen 14. čís. 483 sb. z.	
a n. (obecní zřizenci)	12873
§ 8	12873
— září 3. čís. 514 sb. z. a n.	
— listopad 6. čís. 605 sb.	
z. a n.	12788

	Čis.
1920 prosinec 21. čís. 690 sb.	
z. a n.	12354
§ 4 odst. 2	12354
— prosinec 22. čís. 666 sb. z.	
a n. (propočítání služební doby)	12547
1921 březen 11. čís. 100 sb. z.	
a n. (stavební ruch)	12892
§ 23	12892
— březen 11. čís. 108 sb. z.	
a n. (poz. reforma)	12923
§ 18 c)	12923
— březen 16. čís. 116 sb. z.	
a n.	12497
§ 4 (1)	12497
§ 16	12497
— březen 18. čís. 130 sb. z. a	
n. (zaopatřovací požitky)	12655
§ 11	12655
§ 12	12655
— duben 1. čís. 166 sb. z. a	
n. (drobní pachtýři)	12631
— duben 21. čís. 173 sb. z.	
a n.	12608
— květen 13. čís. 203 sb. z.	
a n. (dopravní řád žel.	12637
§ 5	12509
§ 17	12509
— květen 21. čís. 191 sb. z.	
a n. (stavební ruch)	12960
§ 57	12596
§ 60	12596
— červen 23. čís. 225 sb. z. a	
n. (obvodové úřadovny)	12753
čl. I. odst. 2 čís. 10	12753
— červenec 19. čís. 267 (podpora v nezaměstnanosti)	
§ 4 (1) čís. 2	12642
§ 5 čís. 4	12642
— srpen 12. čís. 300 sb. z. a	
n. (úrazové pojištění)	12835
čl. I. § 6	12835
— srpen 12. čís. 309 sb. z.	
a n. (útisk)	13000
— srpen 12. čís. 329 sb. z.	
a n. (finanční hospodářství obcí)	12903
§ 2 pravidel	12903
§ 7 pravidel	12903
§ 23 čís. 3 pravidel	12458
§ 28 pravidel	12903
§ 38 pravidel	12903
— srpen 12. čís. 354 sb. z. a	
n. (nabytí majet. státem)	12347
§§ 1, 2, 7, 8	12347
1922 leden 27. čís. 33 sb. z. a	
n. (telegrafy)	12944
§ 3 odst. (4)	12944
— leden 31. čís. 40 sb. z. a n.	
§ 1 (1)	12776

	Čís.
1922 § 5	12714
§ 6 (2)	12714
— duben 27. čís. 143 sb. z. a n. (dávkový řád)	
§ 5	12338
§ 7	12338
§ 13	12653
§ 17 (4)	12339
§ 22	12653
— červen 22. čís. 207 sb. z. a n. (soupis pohledávek)	
§ 8 odst. 4	13088
— červenec 11. čís. 242 sb. z. a n. (bratrské pokladny)	
§ 2	12476
— červenec 13. čís. 236 sb. z. a n.	
§ 8	12908
— srpen 7. čís. 264 sb. z. a n.	12608
— srpen 7. čís. 265 sb. z. a n.	
§ 7	12608, 13088
§ 8 odst. 1	13088
— říjen 21. čís. 305 sb. z. a n.	
§ 1	12382
— prosinec 18. čís. 404 sb. z. a n. (státní podniky)	12730
— prosinec 20. čís. 394 sb. z. a n. (státní zaměstnanci)	
§ 19	12547
1923 leden 1. čís. 24 sb. z. a n.	
§ 41	12908
§ 42	12908
— duben 26. čís. 85 sb. z. a n. (ochrana nájemců)	
§ 19	12829
— duben 26. čís. 99 sb. z. a n. (novela k vyr. ř.)	
čl. III.	12303
— květen 3. čís. 92 sb. z. a n.	12497
— květen 3. čís. 95 sb. z. a n. (advokátní tarif)	
§ 18	12605
— květen 11. čís. 106 sb. z. a n. (nakladatelská smlouva)	
§ 1	12606
§ 10	12606
§ 19	12606
§ 43 (3)	12606
— prosinec 12. čís. 3 sb. z. a n. na rok 1924 (premi-ové obchody)	12277
— prosinec 21. čís. 1 sb. z. a n. na rok 1924	
§ 12	12497
1924 únor 29. čís. 46 sb. z. a n. (měna)	

	Čís.
1924 § 14	12957
§ 16	12957
— duben 25. čís. 85 sb. z. a n. (ochrana nájemců)	
§ 19	12829
— duben 25. čís. 89 sb. z. a n.	
§ 23 (1)	12497
— duben 25. čís. 92 sb. z. a n. (labské plavební sou- dy)	
§ 7	12856
— červen 25. čís. 131 sb. z. a n. (vzájemnost s Ně- meckem)	12367, 12712
— červen 26. čís. 172 sb. z. a n. (stěhovací řád)	12458
§ 5	12722
— červenec 3. čís. 117 sb. z. a n. viz 1920 duben 15. čís. 314 sb. z. a n.	
— červenec 3. čís. 179 sb. z. a n. (zrušení svěřenství)	
§ 2	12551
— (3)	12551
— (4)	12551
§ 9	12551
— září 25. čís. 206 sb. z. a n. (státní podniky)	
§ 1	12730
§ 6	12730
— říjen 9. čís. 221 sb. z. a n. (sociální pojištění)	
§ 7	12882
§ 63	12364
§ 67	12364
§ 95 čís. 2	12257
§ 106 písm. d)	12882
§ 142	12905
§ 173	12646
§ 175	12646
§ 186	12253
§ 192	12253
§ 193	12253
§ 196	12253
— říjen 10. čís. 239 sb. z. a n. (záložny)	
§ 2 odst. (1)	12824
— odst. (2) čís. 2	12386
§ 3	12352
— prosinec 28. čís. 20 sb. z. a n.	12425
1925 březen 26. čís. 46 sb. z. a n.	12608
— březen 26. čís. 47 sb. z. a n.	12608
— březen 26. čís. 48 sb. z. a n. (ochrana nájemců)	
§ 2 odst. (3)	12402
§ 8	12402
§ 12 odst. (2) čís. 4	12402

	Čís.
1925 § 12 odst. (4)	12360
— odst. (7)	12360
§ 14 čís. 2	12402
§ 20	12360, 13085
— březen 31. čís. 65 sb. z. a n.	12908
— duben 3. čís. 67 sb. z. a n.	
§ 3 odst. 1	12476
— červen 18. čís. 141 sb. z. a n. (exekuce na zákl. ra- kouských ex. titulů)	12844, 12859
— říjen 15. čís. 217 sb. z. a n.	11873
§ 1	12485, 12633
§ 2	12485, 12633, 12873
§ 3	12633
— říjen 15. čís. 221 sb. z. a n. (léčebný fond)	12969
1926 únor 3. čís. 17 sb. z. a n. (jazykové nařízení)	
čl. 16 (3)	13002
— červen 23. čís. 156 sb. z. a n.	
§ 4	12634
— červen 24. čís. 103 sb. z. a n. (platový zákon)	
§ 190	12547
§ 210	12633
§ 212	12547
— listopad 24. čís. 218 sb. z. a n. (původské právo)	
§ 4 (1)	12606
§ 16	12606
§ 61	12606
§ 64	12606
— čís. 1	12606
§ 66	12606
— prosinec 16. čís. 256 sb. z. a n.	12347
1927 březen 5. čís. 15 sb. z. a n. (železniční zaměstnanci)	
§ 47	13108
§ 63 odst. (4)	13108
§ 70	12633
§ 149 (1)	12486
§ 150 (2)	12486
— červen 15. čís. 76 sb. z. a n. (přímé daně)	
§ 46	12454
§ 259	13058
§ 264 čís. 1	12454
§ 265	12809, 12825, 12880, 12974, 13018, 13058
— odst. (1)	12671
— odst. (2)	12646
— odst. (3)	12671
§ 266	13018
§ 269	12825, 12835
§ 270	12825, 12880

	Čís.
1927 § 290	12454
§ 301	12444
§ 340	12444
§ 345	12691
§ 346 (2)	12526
§ 356	12672
§ 357	12672
— (2)	12526
§ 360 čís. 3	12672
§ 361	12672
§ 370	13121
§ 404	13058
— červen 15. čís. 77 sb. z. a n. (fin. hospodářství sa- mosprávy)	12893
§ 20	12893
— červenec 14. čís. 125 sb. z. a n. (správní řízení)	
čl. 12	12691
— červenec 14. čís. 114 sb. z. a n. (celní zákon)	
§ 23	13136
§ 84 odst. (2)	13136
— červenec 15. čís. 111 sb. z. a n. (soutěž nekalá)	
§ 1	12277, 12299, 12308, 12334, 12336, 12400, 12508, 12638, 12735, 12814, 13070, 13073
§ 2	12308, 12334, 12400, 12735
— (3)	12814
§ 4	12299
§ 10	12403, 12508, 12638
— (1)	12508
— (2)	12508
§ 11	12299, 12392, 13070
— čís. 1	12392
— odst. 3	12299, 12392
§ 13	12508
§ 14	12404
§ 15	12400
— odst. (2)	12638
— odst. (3)	12950
§ 16	12508
— odst. (4)	12403
§ 17	13116
§ 18	12508, 12638
§ 22	12794
§ 24	13070
§ 34	12400
§ 40 odst. (4)	12508
§ 43	12277
§ 44	12277, 12334
§ 46	12404, 12638, 13073
§ 53 odst. (1)	12277
— odst. (3)	12334
— prosinec 13. čís. 168 sb. z. a n.	
§ 32	13136

	Čís.
1927 § 168	13136
— prosinec 13. čís. 1 sb. z. a n. na r. 1928 (směnečný zákon)	
§ 3	12868, 12897
— čís. 5	12897
— čís. 6	13047, 13056
— čís. 7	12529
§ 6	12468, 12513
— odst. (2)	12280, 12846, 12868, 13056
§ 10	12599
§ 11	12752
§ 19 odst. (2)	12280
§ 22	12307
§ 32	12752
— (1)	12599
§ 33	12681
§ 35	12414
§ 39 odst. (2)	12307, 13053
§ 40	13047, 13053
§ 46	12599
§ 48	12599
§ 58 (3)	12599
§ 59	12599
§ 62	12513
§ 63	12680
§ 78	12513
§ 79	12513
§ 87	12419, 12452, 12677, 12845, 13124
§ 89	12436, 12527
§ 91	12957
§ 102	12513
§ 103	12280, 12332
— prosinec 20. čís. 175 sb. z. a n. (přímé daně) čl. 4 § 290	12454
1928 leden 13. čís. 8 sb. z. a n. (správní řízení)	12691
§ 1	12691
§ 93	12691
— leden 19. čís. 23 sb. z. a n. (procesní noveta) čl. II	12285
— čís. 4	12850
čl. XVII	12701
— březen 13. čís. 39. sb. z. a n. (domácí trh práce)	12342
— březen 28. čís. 43 sb. z. a n. (řád stavební)	12773
— březen 28. čís. 44 sb. z. a n. (ochrana nájemců)	
§ 1 odst. (2) čís. 9	12909
— — čís. 13	12885
— odst. (3)	12911
§ 2 odst. (3)	12758
§ 3	12535
§ 4 odst. (5)	12519, 12906

	Čís.
1928 § 6 odst. (2)	12457
§ 7 odst. (2)	12826
§ 9	12315, 12841
§ 11	12841, 12945
§ 19	12829
§ 20 (1)	12552, 12741, 13085
§ 21 (2)	12315
§ 22	12315
§ 23	12315
§ 25	12315
§ 30	13042
§ 31	13098
— čís. 3	13147
— čís. 4	12829
§ 32	12384, 12758
— březen 28. čís. 56 sb. z. a n. (osvojení)	12538
§ 4 odst. (4)	12538
— červenec 17. čís. 121 sb. z. a n. (ruch stavební)	12773, 12817
— červenec 17. čís. 144 sb. z. a n. (železniční dopravní řád)	
čl. 16 § 1	12267
— § 2	12267
čl. 48 § 11	12717
čl. 71 § 10	12839
čl. 90 § 2 písm. a)	12636
— § 3	12636
— listopad 8. čís. 184 sb. z. a n. (nov. k zákonu o soc. poj.) viz hlavně 1924 říjen 9. čís. 221 sb. z. a n. § 67 a) odst. 1 f)	12364
1929 únor 21. čís. 26 sb. z. a n. (pensijní pojištění)	
§ 3	13118
§ 22	12366
§ 46	12366, 12388, 13118
§ 74	12772
§ 84	12772
— písm. d)	12875
§ 124 odst. 10	13000
§ 197	12366
— březen 21. čís. 31 sb. z. a n.	
§ 6	12585
§ 7	12585
1930 březen 27. čís. 30 sb. z. a n. (ochrana nájemců) viz 1928 březen 28. čís. 44 sb. z. a n.	
— červen 5. čís. 74 sb. z. a n. (podpora v nezaměstnanosti)	
čl. I § 1	12642
— červen 26. čís. 103 sb. z. a n.	
§§ 1, 2	12384

	Čís.
1930 srpen 8. čís. 130 sb. z. a n. čl. II čís. 2	12459
— listopad 26. čís. 166 sb. z. a n. (ochrana nájemců) viz 1928 březen 28. čís. 44 sb. z. a n.	
— listopad 27. čís. 169 sb. z. a n. (fin. hospodářství samosprávy)	12893
§ 20	12893
— prosinec 16. čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931 (alimenační zákon)	
§ 1	12805, 12811, 12896
§ 2	12356 plen. rozh., 12496, 12695
§ 3	12496, 12805
§ 5	12324, 12496, 12811, 13036, 13097
§ 6	12324, 12505
§ 7	12496
1931 březen 27. čís. 64 sb. z. a n. čl. XIV	12303
I. Konkursní řád:	
§ 1	12557
§ 3	12557, 12927, 12999, 13101
— čís. 1	12781
§ 4	12557
§ 7 (3)	12999
§ 8	12927
§ 11	12504, 12579
§ 12	12311, 12579, 13101
§ 13 (1)	12999
§ 14	12504, 12579
§ 23	12780
§ 25	12660
§ 33 čís. 3	12335
§ 40	12335
— (1)	12330
§ 50	12311
— (3)	12434, 13083
§ 52	12434
§ 68	12926
§ 70 (2)	13069
§ 74	12557
§ 75	13069
§ 79	12311, 12967
— (2)	12330
§ 95 (1)	12330, 12335
§ 101	13115
§ 117 (3)	12335
§ 121 (2)	12623
— (3)	13083
— (4)	13083
§ 126 (3)	12311, 13081
§ 127 (2)	12910, 13083

	Čís.
1931 § 127 (4)	12434, 13083
§ 188	12279, 13069, 13083, 13134
§ 190 (1)	13069
— (2)	12469
§ 192	13134
— (2)	12279
II. Vyrovnací řád:	
§ 12 (1)	12746
§ 54 (1)	12746
— (3)	12746
§ 55	12385, 12419, 12529, 13134
§ 57 (2)	12469
§ 58 (1) čís. 3	13134
— čís. 4	13115, 13134
§ 59	12689, 12890
§ 60	12304
— (1)	12562
§ 61 (3)	12846
§ 63	12304, 12511, 12935
§ 65 (1)	13115
— čís. 5	12689
§ 67	12303, 12511, 12562, 12935
§ 70	12279, 12469, 13115, 13134

III. Odpůrčí řád:

§ 14 (1)	12963
— květen 27. čís. 93 sb. z. a n. (malý přidělový zákon)	
§ 2	12753, 12889, 12916 plen. rozh.
— odst. (3)	12994
— odst. (4)	12994
§ 3	12751
§ 5	12916 plen. rozh.
§ 6 (3)	12751
§ 9	12755
§ 11	12751
— červen 19. čís. 100 sb. z. a n. (nesporné řízení)	
§ 1	12444, 12572, 12764, 13008
— (2)	12990
§ 6	12397, 12428, 12557, 12592, 12617, 12618, 12675, 12678, 12967, 13052, 13133, 13149
§ 9	12777, 12912
§ 11	13076
§ 18	12433, 12464, 13127
§ 21 (1) čís. 4	12990
§ 23	12617, 12678, 12815, 12881, 13127

1931	§ 25	12676, 12823, 12899
	28	12464
	31 odst. (6)	12863
	32	12629
	34	12397, 12832, 12912
	35	12676
	36 (2)	12629
	— (4)	12559, 12678, 12990
	§ 37	12397, 12428, 12536, 12557, 12592, 12617, 12618, 12675, 12678, 12967, 13133, 13149
	38	12990
	39 (2)	12629
	40 (1)	12397, 12815
	41	12543
	— c)	12823
	— d)	12314, 12572, 12592
	— e)	12855
	— f)	12643
	— g)	12433, 12464, 12490, 12558, 12592, 12678, 13127
	— odst. (4)	12572
	42	12888
	46	12444
	— (1)	12832, 13076
	— (2)	12357, 12556, 12707, 12823, 12863, 12864, 12881, 13031, 13127
	§ 49	12516, 12519, 12906
—	červenec 4. čís. 131 sb. z. a n. (pracovní soudy)	
	§ 1	12272, 12295, 12316, 12387, 12611, 12702, 12709, 12721, 12750, 12816, 13020, 13156, 13159
	§ 2	12295, 12316, 13020
	— a)	12272, 13156
	— c)	12295, 12709
	— e)	12387, 12816
	3	12295, 12813, 12948, 13156
	4 odst. (2)	12295
	19	13109
	22	12816, 13156
	23	13109
	28 odst. (1)	12296
	— čís. 4	13109
	31	12296
	32	13109
	33	12951, 13109, 13156
	— odst. (1)	13109, 13131
	— odst. (2)	12749, 13156
	§ 34 odst. (1)	13109
	36	12258, 12795, 13109
	— odst. (2)	12258, 12749,
	§ 42	12272, 12295, 12387, 12813, 12948, 13020

1931	červenec 16. čís. 120 sb. z. a n. (soudní poplatky)	12518
—	září 9. čís. 151 sb. z. a n. (soudní poplatky) pol. l) c) 1	12518
—	prosinec 1. čís. 180 sb. z. a n.	12258
—	§ 5	12739, 12975
—	prosinec 2. čís. 179 sb. z. a n. (devisové opatření)	12978
—	prosinec 19. čís. 210 sb. z. a n. (ochrana nájemců)	12739, 12975
	§ 4	12739, 12975
	— (1)	12374, 13042
	— — čís. 2	13042, 13106
	— — čís. 3	12830
	— — čís. 4	12841, 12944
	— (3)	12374, 13042, 13048
—	prosinec 22. čís. 216 sb. z. a n. (jedn. řád pro pracovní soudy)	13109
	§ 19 (3)	13109
1932	březen 9. čís. 41 sb. z. a n. (národní banka)	12978
—	duben 21. čís. 54 sb. z. a n.	
	čl. XIII	12824, 12857
	čl. XIV	12824, 12857
	čl. XLII	12824
	čl. XLIV (2)	12386
—	prosinec 21. čís. 1 sb. z. a n. na rok 1933 (pletichy při dražbě)	
	§ 1	12827, 13023
	§ 3	12666
	§ 9	12666, 12827
1933	únor 9. čís. 33 sb. z. a n. (pensijní pojištění)	
	§ 4	13118
	§ 13	13118
—	březen 2. čís. 44 sb. z. a n.	
	§ 19	12708, 12824, 12848, 12857, 13033
—	duben 12. čís. 57 sb. z. a n. (národní banka)	12681
—	květen 5. čís. 74 sb. z. a n. (exekuce proti zemědělcům)	12851
	§ 1	12789, 12852, 12853, 12918, 12923, 13027, 13039
	§ 3	12789, 12988
—	červen 8. čís. 97 sb. z. a n. (finanční prokuratura)	12773
—	červen 23. čís. 100 sb. z. a n. (odhadní řád)	
	§ 20	12925
	§ 21	12980

VIII. Mírové smlouvy, mezinárodní úmluvy, státní smlouvy a pod.

	Čís.		Čís.	
1919	smlouva Washingtonská čís. 80 sb. z. a n. na rok 1922	12996	1926	čl. I/1 . . . . . 12884 čl. II/4 12290
—	září 10. čís. 507 sb. z. a n. na rok 1921 (smlouva St. Germainská) čl. 208	12347	1927	květen 31. čís. 120 sb. z. a n. (obchodní smlouva s Maďarskem) čl. XXV . . . . . 12266 čl. XXXI 12266
1922	čís. 80 sb. z. a n. (smlouva Washingtonská)	12996	—	červen 4. čís. 140 sb. z. a n. na rok 1928 (mezinárodní doprava železniční) § 1 . . . . . 12395 § 16 . . . . . 12395 § 18 . . . . . 12395 § 19 12395
—	duben 6. čís. 127 sb. z. a n. na rok 1926 (smlouva s Itálií) čl. I/1 . . . . . 12884 čl. II/4 12290		—	mezinárodní reglement čl. VI § 3 12395
1924	červenec 18. čís. 117 sb. z. a n. na r. 1929 (smlouva s Rakouskem, III. dodatečný zápis)	13088	—	červenec 10. čís. 23 sb. z. a n. na rok 1929 (smlouva se Švýcarskem) čl. 2 odst. 3 12524
1926	čís. 60 sb. z. a n. (smlouva s Rakouskem) čl. 46 . . . . . 12608, 13088 čl. 49 12608		1929	III. dodatečný zápis k smlouvě s Rakouskem z 18. června 1924 13088
—	čís. 127 sb. z. a n. (smlouva s Itálií)		1930	leden 20. Haagské dohody 12347

IX. Zákony dříve uherské.

Civilní řád soudní (zák. čl. I/1911):

	Čís.		Čís.
§ 52	12877, 13092	§ 784	12877
§ 53	13092	§ 787	12877
§ 91 (2)	12635		

exekuční řád (zák. čl. LX/1881):

	Čís.		Čís.
§ 2	13092	§ 134	13092

obchodní zákon:

	Čís.
§ 487	13103

články uherského říšského sněmu:

	Čís.
čl. XVI:1894 § 7 odst. 2	12878
čl. LVII:1908	12625
čl. LIV:1912 § 32	13092

X. Cizozemské zákony.

Německo:

o b ě. z á k.:

	Čís.		Čís.
§ 179 odst. 1	12712	§ 329	12376
§ 242	12367	§ 415	12376
§ 269	12743		

o b c h. z á k.:

	Čís.		Čís.
§ 13	13034	§ 231	13034
§ 17	13034	§ 237	13034
§ 201	13034		

s o u d n í ř á d:

	Čís.		Čís.
§ 23	12367, 12515	§ 328 čís. 1	12733
§ 29	12367, 12712	§ 712	12367
§ 318 čís. 1	12367		

z h o d n o c o v a c í z á k o n:

	Čís.		Čís.
§ 16	12376	čl. 3 novely	12376

Maďarsko:

	Čís.		Čís.
zákonný čl. XVII:1927		pol. 81 tř. 17 svazového tarifu	
§ 1	12266	díl II ze dne 1. ledna 1926	12266
§ 3	12266		

Švýcarsko:

c. ř. s.

	Čís.
§ 116	12524
§ 179	12524
§ 180	12524

XI. Výnosy a jiné předpisy.

Čís.

Výnos ministerstva pošt a telegrafů:

provozní předpisy § 15 B I, odst. 4	12297
pravidla pro šekové řízení	
§ 12	12431
§ 14	12431

— ministerstva sociální péče:

1919 březen 21. čís. 4751/III-19	12422, 12996, 13038
--	---------------------

— ministerstva spravedlnosti:

1897 červenec 12. čís. 26 věstn. (instrukce pro výkonné orgány)	
§ 20	12473, 12474
§ 21	12473, 12474
§ 22	12473, 12474
§ 37	12473, 12474
— prosinec 3. čís. 25.801 věstn. čís. 44	12453
1899 prosinec 15. čís. 56 věstn.	12380
1900 červen 18. čís. 11.948	12326
1908 prosinec 17. čís. 17 věstn.	12683
1914 červen 2. čís. 14 věstn.	12292
1919 str. 159 věstn.	12271
— březen 29. čís. 6336/19	12556
1921 červenec 2. čís. 20 věstn.	12493
1926 listopad 18. Pres. 1526/26	12473, 12474
1927 výnos čís. 133 věstn.	12271
1931 červenec 7. čís. 31.441 čís. 10 věstn.	13069

— ministerstva vnitra:

1899 únor 11. čís. 311	12730
— květen 13. čís. 38.978/98	12828
— září 6. čís. 29.467	12730

— ministerstva pro zásobování lidu:

1924 červen 12. čís. 6730/1310	12277
--	-------

— ministerstva železnic:

1887 listopad 19. čís. 37.533	12462
1908 čís. 41.051	12840
1921 červen 18. čís. 35081 odst. VI	12523
— srpen 23. čís. 47.603	12486, 12523
— září 24. čís. 48.781	12354
— — čís. 53.924	
§ 2	12523
§ 3	12523
§ 6	12633
1922 březen 27. čís. 12.104	12486
— červenec 22. čís. 34.802	12486
— listopad 24. čís. 38.470	12354
1926 duben 29. čís. 19.217	12486
1927 březen 5. čís. 1062/3-1 (výnos ředitelství pro Prahu-Sever)	12486

XII. Různé.

	Čís.
Vyhláška hl. města Prahy ze dne 7. března 1888	12590
Policejní řád pro Ústí nad Labem: § 24	12318
Výklad pensijního normálu zaměstnanců na velkostatku řádu rytířů Maltézských	12382
Výklad stanov družstva	12467, 125501, 12531, 12534, 12697, 12733, 12857, 13051
Výklad stanov družstva stavebního	12448, 12668, 12817, 13114
Výklad pojišťovacích podmínek	12301, 12399, 12549, 12582, 12610, 12669, 12718, 12820, 12934, 13010, 13103, 13158
Výklad rámcové smlouvy mezi nemocenskými lékaři a nemocenskými po- jišťovnami ze dne 19. června 1931	12905

